

T.C.

BİLECİK ŞEYH EDEBALI ÜNİVERSİTESİ

SOSYAL BİLİMLER ÜNİVERSİTESİ

TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI ANABİLİM DALI

**KÜTAHYALI RAHÎMÎ DÎVÂNİ SÖZLÜĞÜ (GAZELLER BÖLÜMÜ):
BAĞLAMLI DİZİN VE İŞLEVSEL SÖZLÜK**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Nilüfer YILMAZ

Tez Danışmanı

Doç.Dr. Hacı İbrahim DEMİRKAZIK

Bilecik, 2019

10126089

T.C.
BİLECİK ŞEYH EDEBALI ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI ANABİLİM DALI

KÜTAHYALI RAHÎMÎ DÎVÂNİ SÖZLÜĞÜ (GAZELLER BÖLÜMÜ):
BAĞLAMLI DİZİN VE İŞLEVSEL SÖZLÜK

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Nilüfer YILMAZ

Tez Danışmanı

Doç. Dr. Hacı İbrahim DEMİRKAZIK

Bilecik, 2019

10126089

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
YÜKSEKLİSANS TEZ SAVUNMA SINAVI
JÜRİ ONAY FORMU

BŞEÜ-KAYSİS Belge No	DFR-172
İlk Yayın Tarihi/Sayısı	03.01.2017 / 28
Revizyon Tarihi	
Revizyon No'su	00
Toplam Sayfa	1

Öğrencinin Adı Soyadı: Nilüfer YILMAZ

Anabilim Dalı : Türk Dili ve Edebiyatı

Programı : Yüksek Lisans

Tez Danışmanı : Doç. Dr. Hacı İbrahim DEMİRKAZIK

Tezin Özgün Adı : Kütahyalı Rahîmî Divânı Sözlüğü: Bağlamlı Dizin ve İşlevsel Sözlük

Tezin İngilizce Adı : Glossary of Kütahyalı Rahimi Divan: Concordance and Functional Glossary

Tez Savunma Sınavı Tarihi: 01/ 07 / 2019

Yukarıda bilgileri verilen tez çalışması ilgili EYK kararıyla oluşturulan jüri tarafından OY BİRLİĞİ /OY ÇOKLUĞU ile Türk Dili ve Edebiyatı.....Anabilim Dalında YÜKSEK LİSANS TEZİ olarak kabul edilmiştir.

Jüri Üyeleri

Tez Danışmanı : Doç. Dr. Hacı İbrahim DEMİRKAZIK

Üye : Doç. Dr. Mehmet ÖZDEMİR

Üye : Dr. Öğr. Üyesi Bünyamin AYÇİÇEĞİ

İmza

ONAY

Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yönetim Kurulu'nun / / 20.... tarih ve / sayılı kararı.

İMZA/MÜHÜR

BEYAN

“Kütahyalı Rahîmî Dîvânı Sözlüğü (Gazeller Bölümü): Bağlamlı Dizin ve İşlevsel Sözlük” adlı yüksek lisans tezinin hazırlık ve yazımı sırasında bilimsel ahlak kurallarına uyduğumu, başkalarının eserlerinden yararlandığım bölümlerde bilimsel kurallara uygun olarak atıfta bulunduğumu, kullandığım verilerde herhangi bir tahrifat yapmadığımı, tezin herhangi bir kısmını Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi veya başka bir üniversitedeki başka bir tez çalışması olarak sunmadığımı beyan ederim.

Nilüfer YILMAZ

ÖN SÖZ

XVI. yüzyıl şairlerinden olan Kütahyalı Rahîmî ve eseri hakkında Prof. Dr. Ahmet MERMER'in "Kütahyalı Rahîmî ve Dîvânı" adlı eseri, Emine ÇINAR'ın "Kütahyalı Rahîmî Dîvânı'ndaki Kasidelerin Şerhi" adlı yüksek lisans çalışması ve Hasan KAPLAN'ın "Mahallî Şairin Mahallî Coğrafyası: Kütahyalı Rahîmî'nin Şiirinde Yer Adları" makalesi dışında bir çalışma bulunmamaktadır. Devrinde ikinci derece bir şair olarak görülen Rahîmî'nin eseri üzerine biz de bir çalışma yaptık. Bu çalışmamızda Prof. Dr. Ahmet MERMER'in eserinden yararlandık. Yaptığımız "Kütahyalı Rahîmî Dîvânı Sözlüğü: Bağlamlı Dizin ve İşlevsel Sözlük" adlı çalışmada Rahîmî Dîvânı'ndaki söz varlığını ortaya koymaya çalıştık.

Tez metni altı bölümden oluşmaktadır. Bu bölümlerde sırası ile Kütahyalı Rahîmî'nin hayatı ve edebi kişiliği, üslup incelemesi, gazellerde öne çıkan duygular, gazellerde öne çıkan şahsiyetler, gazellerdeki yer unsurları ve son olarak tespit ve yazım önerileri üzerinde durulmaktadır. Tez incelemesinin kaynağını oluşturan sözlük ise ekler kısmında sunulmaktadır.

Tez çalışmamızın kapsamının belirlenmesi, izlemem gereken yöntemler, sözlüğün anlamlandırılması ve çalışma esnasında karşılaştığım sıkıntılarda yardımını ve desteğini esirgemeyen danışmanın Sayın Doç. Dr. H. İbrahim DEMİRKAZIK'a, tez sırasında yardımını esirgemeyen ve TEBDİZ sisteminin çalışma yöntemini öğreten Sayın Doç. Dr. Mehmet ÖZDEMİR'e, anlamlandırma aşamasında yardımını esirgemeyen TEBDİZ grubundaki değerli hocalarıma teşekkürü borç bilirim. Tez metninin hazırlanması ve sözlüğün anlamlandırılması konusunda yardımlarını esirgemeyen arkadaşım Necmiye KELEMCİ'ye, tezin teknik aşamalarında yardımcı olan, tez dönemi boyunca yaşadığım sıkıntıların üstesinden gelmemde bana destek olan nişanlım Ahmet Sait ÜLKAR'a, bütün eğitim hayatım boyunca bana maddi ve manevi olarak destek olan kıymetli aileme teşekkür ederim.

ÖZET

Klasik Türk edebiyatının XVI. yüzyıldaki gelişimi ve bu dönemde öne çıkan şairler ve eserleri pek çok araştırmaya konu olmuştur. Fakat bu devirde biraz daha geride kalmış şairler üzerine pek inceleme yapılmamıştır. Bu çalışmada tezkireciler tarafından devrine göre ikinci sınıf bir şair olarak görülen Kütahyalı Rahîmî'nin *Divanı*'ndaki gazellerinde kullandığı söz varlığı incelendi. Öncelikli olarak Divan'daki gazellerin bağlamı ve işlevsel sözlüğü hazırlandı. Sonraki aşamada elde edilen veriler üzerinden şairin üslubu ile ilgili çalışmalar yapıldı. Bu çalışmada Kütahyalı Rahîmî'nin kullandığı sözcük ve sözcük öbeklerini, klasik Türk edebiyatında sıklıkla kullanılan sanatlara şiirlerinde yer verişini, gazellerinde kullandığı vezinlerin sıklıklarını, şiirlerinde öne çıkan duyguları, ele aldığı şahsiyetleri, yaşadığı coğrafyayı şiirlerinde işleyişi incelendi. Çalışmanın bir bütün olarak görülmesi ve kavranması için “Kütahyalı Rahîmî Dîvânı'nın bağlamı dizini ve işlevsel sözlüğü” ek olarak sunulmuştur. Bu çalışma ile hem o devirde kullanılan söz varlığının ortaya konmasına katkı sağlamak hem de özelde Rahîmî'nin üslup özelliklerini ortaya koymak amaçlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Kütahyalı Rahîmî, Bağlamı Dizin, İşlevsel Sözlük, Üslup, 16.yüzyıl.

ABSTRACT

The evolution of Classic Turkish Literature in XVI. Century, outshined poets and their creations were subjected in different researches. But in that century, there is no detailed research about the poets fell astern. In our study, we searched vocabularies from lyrics presented in Kutahyalı Rahîmî's Dewan, who is known as second-rate poet according to other poets in the century. First of all we prepared contextual and functional dictionary for the lyrics from the dewan. After that, we studied about the poet's wording by using the informations from the dictionary. In this study, we examined about phrases and words Kutahyalı Rahîmî used, how the arts commonly used in Turkish literature took place in his lyrics, his approach to different characters and the geography that he lived. 'Kutahyalı Rahîmî's contextual and functional dictionary' were presented as appendix to be seen complement. With this study we endeavor both contribute to present the phrases used in that century and specificaly Rahîmî's wording.

Keywords: Kûtahtalı Rahîmî, Contextual Index, Functional Dictionary, Wording, 16.century

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ.....	i
ÖZET.....	ii
ABSTRACT.....	iii
İÇİNDEKİLER.....	iv
KISALTMALAR.....	xi
TABLOLAR LİSTESİ.....	xii
GİRİŞ.....	1

BİRİNCİ BÖLÜM

KÜTAHYALI RAHÎMÎ'NİN HAYATI ESERİ VE EDEBİ KİŞİLİĞİ

1.1. HAYATI.....	4
1.2. ESERİ.....	5
1.3. EDEBİ KİŞİLİĞİ.....	6

İKİNCİ BÖLÜM

SÖZ VARLIĞI VE ÜSLUP İNCELEMESİ

2.1. SÖZ VARLIĞI.....	7
2.2. SÖZCÜK TÜRLERİ.....	7
2.2.1. İsimler.....	7
2.2.2. Sıfatlar.....	7
2.2.3. Zamirler.....	8
2.2.4. Zarflar.....	11
2.2.5. Fiiller.....	15
2.2.6. Edatlar.....	15
2.2.6.1. Ünlem Edatları.....	16
2.2.6.2. Bağlama Edatları.....	17

2.2.6.3. Son Çekim Edatları.....	20
2.3. SÖZ GRUPLARI.....	21
2.3.1. İkilemeler.....	21
2.3.2. Tamlamalar.....	23
2.3.2.1. Türkçe Tamlamalar.....	24
2.3.2.2. Arapça ve Farsça Tamlamalar.....	24
2.3.2.3. Atıf Vavlı Yapılar.....	26
2.2.3. Deyimler ve Atasözleri.....	26
2.4. ŞAİRİN SIK BAŞVURDUĞU EDEBİ SANATLAR.....	39
2.4.1. Teşbih.....	40
2.4.2. İstiare.....	41
2.4.3. Mübâlağa.....	43
2.4.4. Tezat.....	45
2.5. VEZİN.....	49

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

GAZELLERDE ÖNE ÇIKAN DUYGULAR

3.1. AŞK.....	51
3.1.1. Âşık.....	51
3.1.2. Sevgili.....	53
3.1.3. Rakip.....	54
3.2. KISKANÇLIK.....	56
3.3. MUTLULUK.....	57
3.4. KORKU/ KAYGI / ÜZÜNTÜ.....	58
3.5. ÇARESİZLİK/ ÜMİTSİZLİK.....	60
3.6. ÜMİT/ BEKLENTİ.....	62

3.7. ŞİKÂYET.....	63
3.8. ŞAŞIRMA.....	66
3.9. ÖZLEM.....	67
3.10. ÖFKE.....	68

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

GAZELLERDE ÖNE ÇIKAN ŞAHSİYETLER VE TOPLULUKLAR

4.1. TARİHİ ŞAHSİYETLER.....	70
4.1.1. Ayaz.....	70
4.1.2. Bayezid Bey.....	70
4.1.3. Eflâtun	71
4.1.4. Ferruh.....	71
4.1.5. Hâtem	72
4.1.6. İskender.....	72
4.1.7. Kanber.....	73
4.1.8. Lala Paşa.....	73
4.1.9. Lokman	74
4.1.10. Mahmud.....	74
4.1.11. Mansur	75
4.1.12. Mehmedmed Çelebi.....	76
4.1.13. Nişâni Bey.....	77
4.1.14. II. Selim	77
4.1.15. I. Süleyman.....	78
4.1.16. Şeddâd.....	78
4.2. DİNİ ŞAHSİYETLER.....	79
4.2.1. Peygamberler.....	79

4.2.1.1. Hz. İbrahim/ Halil.....	79
4.2.1.2. Hz. İlyas.....	80
4.2.1.3. Hz. İsa/ Mesih.....	81
4.2.1.4. Hz. Muhammed/ Ahmed.....	82
4.2.1.5. Hz. Mûsa.....	83
4.2.1.6. Hz. Nuh.....	85
4.2.1.7. Hz. Süleyman.....	85
4.2.1.8. Hz. Yakûb.....	87
4.2.1.9. Hz. Yûsuf.....	87
4.2.2. Din Büyükleri.....	88
4.2.2.1. Hz. Ali.....	88
4.2.2.2. Baba Hamza.....	89
4.2.2.3. Hasan.....	89
4.2.2.4. Hızır.....	90
4.2.2.5. Hüseyin.....	91
4.2.2.6. Hz. Osman.....	92
4.2.2.7. Hz. Ömer.....	93
4.2.3. Ruhani Varlıklar.....	94
4.2.3.1. Cebrâ'il.....	94
4.3. MİTOLOJİK ŞAHSİYETLER.....	94
4.3.1. Cem/Cemşîd.....	94
4.3.2. Dârâ.....	95
4.3.3. Keykubad.....	96
4.3.4. Rüstem.....	96
4.3.5. Zâl.....	97

4.4. MESNEVİLERE KONU OLMUŞ AŞK KAHRAMANLARI.....	97
4.4.1. Ferhad ile Şirin.....	97
4.4.2. Hüsrev ile Şirin.....	98
4.4.3. Leyla ile Mecnun.....	100
4.4.4. Yusuf ile Züleyha.....	101
4.5. EDEBİ ŞAHSİYETLER.....	102
4.5.1. Firdevsî.....	102
4.5.2. Hassan.....	103
4.5.3. Nizâmî.....	103
4.5.4. Sa'dî.....	104
4.5.5. Selman.....	104
4.5.6. Şeyhî.....	105
4.5.7. Zahîr.....	105
4.6. TOPLULUK ADLARI.....	106
4.6.1. Hindû.....	106
4.6.2. Tâtâr.....	106
4.6.3. Türkmân.....	107
4.6.4. Ye'cüc.....	107

BEŞİNCİ BÖLÜM

GAZELLERDEKİ YER UNSURLARI

5.1. ŞEHİRLER.....	108
5.1.1. Akşehir.....	108
5.1.2. Aydın.....	109
5.1.3. Ayn-ı tâb (Antep).....	109
5.1.4. Bergama.....	110

5.1.5. Eskişehir.....	110
5.1.6. Eyüp.....	110
5.1.7. Güzelhisar.....	111
5.1.8. Karahisar.....	111
5.1.9. Karaman.....	111
5.1.10. Karasi.....	112
5.1.11. Konya.....	112
5.1.12. Kütahya.....	112
5.1.13. Maraş.....	114
5.1.14. Sarhan.....	114
5.1.15. Tire.....	115
5.2. DAĞLAR.....	115
5.2.1. Karacadağ.....	115
5.2.2. Karadağ.....	115
5.3. AKARSULAR.....	116
5.3.1. Akçasu.....	116
5.3.2. Aksu.....	116
5.3.3. Aras.....	117
5.3.4. Aşılı.....	117
5.3.5. Kızılırmak.....	117
5.4. DENİZLER.....	118
5.4.1. Akdeniz.....	118
5.4.2. Karadeniz.....	118
5.5. MESİRE YERLERİ.....	118
5.5.1. Kebkebir.....	118

5.5.2. Sultan Bağı.....	119

ALTINCI BÖLÜM

TESPİTLER VE YAZIM ÖNERİLERİ

6.1. TESPİTLER VE YAZIM ÖNERİLERİ.....	120

SONUÇ.....	124

KAYNAKÇA.....	125

EK 1: KÜTAHYALI RAHİMÎ DÎVÂNİ SÖZLÜĞÜ BAĞLAMLI DİZİN VE İŞLEVSEL SÖZLÜK.....	131

ÖZGEÇMİŞ.....	1842

KISALTMALAR

bk.	:	Bakınız
C.	:	Cilt
G	:	Gazel
Haz.	:	Hazırlayan
ktp.	:	Kütüphane
MEB	:	Milli Eğitim Bakanlığı
M.Ö.	:	Milattan Önce
S.	:	Sayı
s.	:	Sayfa
TDK	:	Türk Dil Kurumu
TTK	:	Türk Tarih Kurumu
vb.	:	Ve benzeri
YKY	:	Yapı Kredi Yayınları

TABLÖLAR LİSTESİ

Tablo 1: Zarflar.....	12
Tablo 2: Ünlem Edatları.....	17
Tablo 3: Bağlama Edatları.....	18
Tablo 4: Son Çekim Edatları.....	20
Tablo 5: Türkçe Gramer Kurallarına Göre Oluşturulan İkilemeler.....	22
Tablo 6: Farsça Gramer Kurallarına Göre Oluşturulan İkilemeler.....	23
Tablo 7: Türkçe İsim Tamlamaları.....	24
Tablo 8: Türkçe Sıfat Tamlamaları.....	24
Tablo 9: Arapça ve Farsça İsim Tamlamaları.....	25
Tablo 10: Arapça ve Farsça Sıfat Tamlamaları.....	26
Tablo 11: Atıf Vavlı Yapılar.....	26
Tablo 12: Vezinlerin Dağılımı.....	50
Tablo 13: Yazım Önerileri.....	120

GİRİŞ

Klasik Türk edebiyatının oluştuğu çevre oldukça geniş bir alana yayılmaktadır. Osmanlı İmparatorluğu'nun geniş sınırları içerisinde ortaya çıkan bu edebiyat doğal olarak geniş ve çeşitli bir kültürü ihtiva etmektedir. Bu geniş coğrafya içerisinde vücut bulan klasik Türk edebiyatı İslam kültürünün etkisi ile Arap ve Fars edebiyatı örnek alınarak ortaya konmuş ve geliştirilmiştir. İslam kültürü ve geniş coğrafya ile harmanlanan bu edebiyatın dilinin de yıllar geçtikçe anlaşılması güç hale gelmiştir.

Günümüzde klasik Türk edebiyatı metnlerinin anlaşılmasının arkasındaki en büyük etkenlerden biri de o devirdeki kültürel yapıdan ve dilden uzaklaşılmasıdır. Böylesine geniş bir coğrafyada hüküm sürmüş bir devletin edebiyatı olarak klasik Türk edebiyatını sadece sözlüklerde verilen anlamlar doğrultusunda kültürel alt yapı, şairin bilgi birikimi ve eğilimi, kullanılan sözcüklerin bağlamsal anlamları göz ardı edilerek anlaşılması mümkün değildir. Bu açıdan bakıldığında ele alınan şiirin bütün kültürel arka planı ve bağlamı içerisinde ele alınması gerekliliği ortaya çıkmıştır.

Metnin anlamlandırılması esnasında kullanılan sözcük ve sözcük öbekleri, atasözleri ve deyimler, yerel kullanımlar o dönemin kültürel çerçevesi içinde ele alınmalıdır. Fakat bağlamlı dizin ve işlevsel sözlük çalışmaları öncesinde ortaya konan sözlük çalışmaları sözcükleri tek başına ele alarak yapılmıştır. Bu da şiirlerin tam olarak anlaşılmasına, şairin duygu dünyasının kavranmamasına neden olmuştur. Bağlamsal dizin ve işlevsel sözlük çalışmaları bu alanlardaki eksiklikleri kapatarak metnin sosyo-kültürel çerçevede, yaşanılan dönem, şairin kişiliği, kullanıldığı bağlam göz önünde bulundurularak anlamlandırılmasına olanak sağlamıştır.

“Saussure’ün gösterge kuramı ve daha sonraki çalışmalarla dizge anlayışının genelleşmesi sözcüklerin dil içindeki yeri ve dolayısıyla bağlam kavramı önem kazanmıştır.” (Aksan,2006:75) bu durumun etkisiyle ilk örnekleri Batı’da ortaya çıkan bağlamsal anlamlandırma Türk edebiyatında ilk kez Furkan ÖZTÜRK’ün “*Bakî Divanı Sözlüğü [Bağlamlı Dizin ve İşlevsel Sözlük]*” adlı tez çalışması ile ortaya konmuştur. Bu çalışma klasik Türk edebiyatı metnlerinin daha anlaşılır hale gelmesi, yorumlanması ve değerlendirilmesi için yol gösterici olmuştur.

Bağlamlı dizin çalışmaları için teknolojiden de faydalanılarak Prof. Dr. İsmail Hakkı Aksoyak'ın öncülüğünde Gazi Üniversitesinin desteği ile TEBDİZ sistemi kurulmuştur. Bu sistem ile hem edebiyat metnlerinin ortak bir düzlemde anlamlandırılması sağlanmış hem de ortak bir kelime havuzu oluşturulmuştur. Bu sayede metin içerisindeki kelimelerin daha önce ne şekilde anlamlandırıdığını görmek ve bağlamları karşılaştırmak fırsatı doğmuştur.

Halihazırda TEBDİZ sistemi üzerinde pek çok metnin bağlamlı dizini oluşturulmuş pek çoklarının da çalışması devam etmektedir. Biz de *Kütahyalı Rahîmî Dîvânı: Bağlamlı Dizin ve İşlevsel Sözlük* adlı tezimizi bu proje kapsamında TEBDİZ sistemini kullanarak hazırladık. Bu çalışmada amacımız özel olarak Kütahyalı Rahîmî'nin sanat anlayışını ve üslubunu ortaya koymak, genelde ise XVI. yüzyıl metnlerinin sanat anlayışının ve söz varlığının tespitine katkı sağlamaktır.

Tezimizi hazırlarken Prof. Dr. Ahmet MERMER'in *Kütahyalı Rahîmî ve Dîvânı* adlı eserini esas aldık. Metnin Arap harfli metninin tam nüshası British Museumda bulunduğu için Arap harfli metinle karşılaştırma imkânımız olmadı. Metni TEBDİZ sistemine girmeye uygun hale getirip, nazım şekilleri göz önünde tutularak sisteme yükledik. Bu çalışmada “*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı*”nın gazeller bölümündeki 353 gazeldeki söz varlığının anlamlandırılması yapıldı. Anlamlandırma işlemi sonrasında TEBDİZ sisteminden elde edilen alfabetik bağlamlı dizin ve şairin kişiliği, yaşadığı dönem vb. ile ilgili veriler doğrultusunda şairin üslubu, sanat anlayışı, söz varlığı, yaşadığı coğrafyanın şiirleri üzerindeki etkisi ile ilgili inceleme yapıldı.

Çalışma altı bölümden oluşmaktadır.

Birinci bölümde şairin hayatı, eseri ve edebi kişiliğine kısaca yer verilmiştir.

İkinci bölümde şairin kullandığı sözcük türleri, söz grupları, edebi sanatlar ve vezin üzerinden bir üslup incelemesi yapılmıştır.

Üçüncü bölümde şairin gazellerinde öne çıkan duygular üzerinde durulmuş ve şairin duygu dünyası ortaya konmaya çalışılmıştır.

Dördüncü bölümde şairin şiirlerinde yer verdiği şahsiyetler tespit edilerek onlar hakkında bilgiler sunulmuştur.

Beşinci bölümde şairin gazellerinde ele aldığı coğrafya tespit edilerek bilgi verilmiştir.

Altıncı bölümde ise anlamlandırma esnasında tespit edilen kelimelere yazım önerileri getirilmiştir.

Kütahyalı Rahîmî Dîvânı'nın gazeller bölümündeki gazellerin anlamlandırılması ile ortaya çıkan bağlamlı dizin ve işlevsel sözlüğü de ek olarak sunulmuştur.

BİRİNCİ BÖLÜM

KÜTAHYALI RAHİMÎ'NİN HAYATI ESERİ VE EDEBİ KİŞİLİĞİ

1.1. HAYATI

Edebiyatımızda Kütahyalı Rahîmî olarak tanınan şairin asıl adı Mehmed'dir. *Divan'ın* önsözünde Rahîmî kendisi hakkında bilgi vermiştir. Bu önsözün dışında Rahîmî'nin adı yalnızca Ahdî'nin *Gülşen-i Şu'ara*'sında geçmektedir. Ahdî'nin tezkiresi kaynak gösterilerek *Tuhfe-i Nâilî*'de ve *Tezkirelere Göre Divan Edebiyatı İsimler Sözlüğü*'nde Rahîmî zikredilmiştir. Fakat bu eserlerde yer alan bilgiler Ahdî tezkiresinin özeti mahiyetindedir. Bunların dışında İsmail Hakkı Uzunçarşılı'nın eserinde¹ de Rahîmî hakkında kısa bir bilgi bulmak mümkündür. Prof. Dr. Ahmet Mermer de *Kütahyalı Rahîmî ve Divanı* adlı bir kitap yayınlamıştır. Söz konusu kaynaklarda Rahîmî'nin hayatı ile ilgili detaylı bilgiler bulunmamaktadır. Rahîmî'nin nereli olduğu ve eğitim hayatı üzerinde kısaca durulmuştur. “Kaynaklarda ve adı geçen önsözde Rahîmî'nin Kütahya'da doğduğu ve Kütahyalı olduğu kayıtlıdır. Rahîmî'nin doğum tarihi belli değildir.” (Mermer, 2004: 13).

Divanın önsözünde “Küçük yaşta Kütahya'nın meşhur ve büyük hocalarından akîl ve naklî bilimleri okumuş, Arapça ve Farsçayı öğrenmiş ve şiir bilgisi edinmiştir.” (Mermer, 2004: 13) ifadelerine yer vermiştir.

Ahdî de tezkiresinde Rahîmî'den bahsederken şu ifadeleri kullanmıştır:

Rahîmî Beg: Kûtâhiye'dendür. Zât-ı melekîsâli fînûn-ı ma'ârife mâlik ve vâdî-i şî're rahş-ı tab'ı sâlik ve aksâm-ı nazm ü nesre kâdir ve her birinde mâhirdür. Şâh-zâde-i âlî-himmetün eyyâm-ı sa'âdetinde ve devâm-ı devletinde bin i'zâz ile alay beyi olup ağır ze'âmete mutasarrıfdir. Gereği gibi âdâb-ı sohbe vâkıf

¹ İsmail Hakkı Uzunçarşılı, Bizans ve Selçukiylerle Germiyan ve Osman Oğulları Zamanında Kütahya Şehri, İstanbul 1932.

olmağın sa'âdetle hem-nîşîn olan şâh-zâde-i rûy-i zemînün a'nî Sultân Selîm Hân-ı güzînün meclis-i cennet-misâline irişüp ol bâb-ı murâd-bahşdan bermurâd olup hoş-hâldür ve hadd-ı zâtında hoş sohbet ü meclis-ârâ ve vâdî-i nazmda semend-i himmeti a'lâ ve eş'âr-ı dil-pesendi pür-mesel ve edâ-yı bülendi makbûl ü bî-bedeldür. El-kıssa ma'ârif-i cüz'î ve küllîden behremend ve ebyât-ı zîbâsı makbûl-i yârân-ı hûşmenddür. Cümlesinden bir nice matla'-ı mihr-engîz kalem-i müşk-rîzle sebt olundu (Solmaz, 1996: 403-404).

Bu ifadeleri şu şekilde günümüz Türkçesine aktarabiliriz:

Rahîmî Bey: Kütahya'dandır. Melek huylu, sanat ilmine sahip ve şiir vadisinde gösterişli bir tabiatı takip eden, nazım ve nesir türlerine hâkim ve her birinde ustadır. Himmeti yüce şehzadenin saadet günlerinde ve devletinin devamında saygı görerek Alay Beyi olmuş ve büyük bir zeamete sahiptir. Sohbet adabına vakıftır ve Sultan Selim Han'ın cennet misal sohbet meclisinde bulunup muradına ermiştir. Hoş sohbetiyle meclisi şenlendiren, şiir vadisinde yetenekli ve gönle hoş gelen şiirleri ibretli hikayelerle dolu yüce edası makbul ve eşsizdir. Sözün kıyası cüz'î ve külli ilimlerden nasiplenmiş ve süslü beyitleri beğenilen, akıl sahibi dosttur.

Kanuni Sultan Süleyman'ın (1520-1566) oğlu II. Selim'i (1566-1574) Kütahya valiliği sırasında (1558-1566) Rahîmî kendisine şiirler sunmuş, sohbet arkadaşı olmuş ve Selim'in lütfuna mazhar olup Alay Beyi olmuştur.

Rahîmî'nin ailesi hakkında da bilgi mevcut değildir. Yalnızca Ahdî, tezkiresinde Harîmî'den bahsederken Rahîmî'nin oğlu olduğunu kaydetmiştir.

Rahîmî'nin doğum tarihi gibi ölüm tarihi de belli değildir. “Ancak, Rahîmî için XVI. yüzyılın sonuyla XVII. yüzyılın başında yaşamış bir divan şairi demek mümkündür.” (Mermer, 2004: 14).²

1.2. ESERİ

Rahîmî'nin bilinen tek eseri *Divan*'ıdır. “*Dîvân*'da sırasıyla bir önsöz, dokuz kasîde, bir mesnevî, yirmi iki murabbâ, iki muhammes, iki tahmis, üç yüz elli üç gazel, altı kıt'a ve elli dört müfred yer almıştır.” (Mermer, 2004: 15). Divanın ikisi eksik üç nüshası mevcuttur: Birinci nüsha Milli kütüphane (Vezir Köprü) Yz. 455, ikinci nüsha

² Kanaatimizce Rahîmî'nin doğum tarihi 1545 ya da daha öncesi olmalıdır. Çünkü Rahîmî II.Selim'in Kütahya valiliği sırasında en azından 18-20 yaşlarında ya da daha büyük olmalıdır.

Süleymaniye (Hüsrev Paşa) Ktp.535, üçüncü ve tam nüsha; British Museum Or.1149'da kayıtlıdır (Mermer, 2004; 15).

Rahîmî'nin divanının en dikkat çekici özelliği bir dibacesinin olmasıdır. Tahir Üzgör'ün yaptığı araştırmada³ divan şairlerinden sadece 38 tanesinin dibace yazmış olduğunu belirtmesi dibacenin önemini ortaya koymaktadır. Söz konusu çalışmada bahsi geçen dibaceler arasında Rahîmî'nin dibacesi yer almamaktadır.

1.3. EDEBİ KİŞİLİĞİ

Rahîmî'nin sanatıyla ilgili bilgi yalnızca Ahdi'nin *Gülşen-i Şu'ara*'sında bulunmaktadır. Ahdi; "Rahîmî için hoş sohbetiyle meclisi şenlendiren, şiir vadisinde yetenekli ve gönle hoş gelen şiirleri ibretli hikayelerle dolu yüce edası makbul ve eşsizdir. Sözün kısası cüz'i ve külli ilimlerden nasiplenmiş ve süslü beyitleri beğenilen, akıl sahibi dosttur" ifadelerine yer vermiştir. Rahîmî için yaşadığı coğrafyayla bütünleşmiş bir şair demek mümkündür. Şiirlerinde yaşadığı çevreyi bolca ele almıştır. Rahîmî'nin ele aldığı coğrafyayı sadece doğduğu ve yaşadığı yer ile sınırlandırmak mümkün değildir. Şiirlerinde Germiyan sınırları içerisinde bulunan başka yerleşim yerlerini de anmıştır. Rahîmî bunun yanında şiirlerinde atasözleri ve deyimlere de bolca yer vermiştir. Rahîmî'nin şiirinde genel olarak sade bir dil hâkimdir. Çok süslü ya da terkipli söyleyişler kullanmamıştır. Türkçe kelimelerin şiirinde çoğunlukta olduğunu söylemek mümkündür. Rahîmî yer yer tasavvufi ifadeler kullanmış olsa da mutasavvıf bir şair demek mümkün değildir. Şiirlerinde tasavvuf, musiki ve denizcilik terimlerinden yararlanarak anlam dünyasını genişletmiştir (Mermer, 2004: 20-29).

³ Tahir Üzgör, *Türkçe Divan Dibaceleri*, Ankara 1990.

İKİNCİ BÖLÜM

SÖZ VARLIĞI VE ÜSLUP İNCELEMESİ

2.1. SÖZ VARLIĞI

Rahîmî gazellerinde Türkçe, Arapça, Farsça, İtalyanca, Ermenice, Moğalca vb. gibi pek çok farklı dilden kelimeler kullanmıştır. Rahîmî'nin gazellerinde Türkçe, Arapça ve Farsça kökenli kelimelerin ne sıklıkla kullanıldığını inceledik. Bu duruma göre Rahîmî gazellerinde 1454 Arapça, 1019 Farsça ve 1070 Türkçe kökenli kelime kullanmıştır. Rahîmî'nin kullandığı Arapça ve Farsça kökenli kelimeler genellikle isim ve sıfat şeklindedir. Türkçe kökenli kelimelerin ise isim ve sıfat haricinde fiil olarak da çokça tercih edildiği görülmektedir. Rahîmî gazellerinde sıkça Arapça ve Farsça kökenli kelimelerin yanına Türkçe yardımcı fiiller getirerek birleşik fiiller oluşturmuştur.

2.2. SÖZCÜK TÜRLERİ

2.2.1. İsimler

Korkmaz isimleri “Adlar, evrendeki canlı cansız bütün varlıkları, insan tasavvurundaki somut ve soyut bütün kavramları, tek tek ya da tür olarak karşılayan sözlerdir.” şeklinde tanımlamıştır (2014: 229).

Gazel nazım şekliyle yazdığı şiirlerinde Rahîmî divan şiirinde sıklıkla kullanılan “aşk, sevgili, şarap” konularını işlemiştir. Bu konuları işlerken ele aldığı kelimelerde bağlam çerçevesinde gelenek içerisinde kullanılan kelimelerle paralellik göstermektedir. Rahîmî klasik şiirde kullanılan “âşık, cān, 7adiş, dil, gönül, bezm, meclis, bāde, mey, cām, sāḳī, mum, pervāne, ārzū, şevḳ, ḡam, keder, derd, hicrān, hecr, çeşm, dīde, eşk, ebrū, mihr, māh, dehr, felek, gül, ḡonca, ḡülşen, īd, vasl, şāh, 7adişah, āyīne, ḥāk, bād, leb, zūlf, cihān, ...vb.” pek çok kelime ve mazmuna gazellerinde yer vermiştir.

2.2.2. Sıfatlar

“Sıfatlar vasıf ve belirtme isimleridir. Nesnelerin çeşit çeşit vasıfları, çeşit çeşit belirtileri vardır. İşte sıfatlar bu vasıfların ve belirtilerin isimleridir. Demek ki sıfatlar nesneleri vasıflandırma ve belirtme suretiyle karşılayan kelimelerdir.”
(Ergin, 2009: 244)

Sıfatlar şiirin anlam dünyasını genişletmek için klasik Türk şiirinde sıkça kullanılmıştır. Rahîmî de şiirde ele aldığı âşık, sevgili, rakip gibi şahsiyetlerin özelliklerini, ruhsal durumlarını, tavırlarını sıfatlar kullanarak belirtmiştir.

Rahîmî’nin şiirde kullandığı bazı sıfatları şu şekilde sıralayabiliriz:

“Zağ-ṭab^c, zulmet çihre, bed- ḥ^vāh, bed-girdār, ḥasta, şeb-reng, ‘ālī-naẓar, ālī-şān, dil-cū, gül-nār, pūr-tāb, āşūfte, şeydā, bī-‘ar, bī-bāk, nazūk, dil-şude, miskīn, pāk-dil, şādık, ser-bāz, ḥaḳīr, ḥazīn, bī-emān, perīşān, nā-tüvān, ‘abūs, ḡamnāk, ḥūn-bār, bīmār, dīvāne, mecrūḥ, maḥzūn, seg-nihād, rū- siyāh, zişt-i suret, ‘acūz, teşne, kancık...vb.”

Bunlar dışında işaret sıfatları, sayı sıfatları, soru sıfatları ve belirsizlik sıfatlarını da gazelerde sıklıkla kullanılmıştır.

2.2.3. Zamirler

Karaağaç, zamirleri “Zamir, varlıkların gerçek adlarının yerini tutma, onları kişi, işaret, belirsizlik veya soru yollarıyla temsil etme görevi yüklenmiş ad soylu bir söz türüdür.” şeklinde tanımlamıştır (2012: 430).

Rahîmî’nin şiirinde kullandığı zamirleri ayrıntılı olarak şu şekilde inceleyebiliriz.

“**ben**” zamiri, birinci tekil şahıs zamiridir. Klasik Türk edebiyatı şiirlerinde şair ve aşığın aynı kişi olduğunu görürüz. Rahîmî’nin şiirinde de “ben” zamiri ile ifade edilen şair yani âşıktır. Ben zamiri şiirde sadece yalın halde kullanılmamış aynı zamanda hâl eki almış biçimleriyle de kullanılmıştır. Ben zamiri gazelerde “ben, beni,

baña, bende, benden, benem ve benüm” şeklinde hâl ekleriyle çekimlenmiş olarak kullanılmıştır.

Zerreden efzûn **benüm** cürmüm senüñ ‘aşkuñ güneş
Zerreden hürşide ey meh-rû zevâl irmek muhâl (G 172/6)

[Ey ay yüzlü sevgili! Benim suçum zerreden (biraz) fazla senin aşkın ise güneş, zerreden güneşe zarar gelmesi imkansız.]

Yâr bezminde niçün añmazsın ey ney nâlemi
Ben senüñle bir dem-i fırsat bulursam söyleşem (G 223/5)

[Ey ney! Sevgilinin meclisinde iniltimden neden bahsetmezsin. Ben uygun bir zaman bulursam (bu durumu) seninle konuşayım.]

“**Sen**” zamiri, ikinci tekil şahıs zamiridir. Klasik Türk edebiyatında “sen” zamiri ile ifade edilen kişi çoğunlukla sevgilidir. Rahîmî de çoğunlukla sevgili için “sen” zamirini kullanmıştır. Fakat rakibi ifade etmek ve şair kendine seslenmek için de bu zamiri kullanmıştır. Gazellerde “sen” zamiri “ saña, seni, sende, senüñ, senden, sensin, sensüz” şekilleri ile kullanılmıştır.

Sen eger bu kadd-i ra’nâ ile reftâr eyleseñ
Sebzeveş serv-i revân yolunda hâk-i pâ olur (G 63 /4)

[(Ey sevgili!) Sen eğer bu güzel boy ile yürürsen salınan serviler yeşillik gibi ayağının bastığı toprak olur.]

Raķibâ bakamazsın **sen** şafâyıla ruķ-ı yâre
Bakarsañ gösterür şekl-i kâbîhuñ saña âyîne (G 303/5)

[Ey rakip! Sen sevgilinin yüzüne gönül huzuruyla bakamazsın, (çünkü) bakarsan ayna sana çirkin yüzünü gösterir.]

“**O**” zamiri, üçüncü tekil şahıs zamiri ve işaret zamiri olarak kullanılır. “O” zamiri gazellerde “o, ol, a” şekilleri ile ve bunların çekimlenmiş halleri ile kullanılmıştır. “O” zamiri Rahîmî’nin gazellerinde şahıs zamiri olarak yirmi iki farklı kişiyi ifade etmek için, işaret zamiri olarak ise seksen beş farklı nesneyi işaret etmek için kullanılmıştır.

Sen Raḥîmî bezl-i cān it yolına umma ‘ivaz
Ol kerîmü’ş-şāndur iḥsāndan itmez ictināb (G 12/7)

[Ey Raḥîmî! Sen canını karşılık beklemeden (sevgilinin) yoluna feda et. O şanı yüce kişidir, iyilikten kaçınmaz.]

Cān mıdur ol ki yoluña kurbānuñ olmaya
Ten midür ol ki ḥāk ile yeksānuñ olmaya (G301/1)

[(Ey sevgili! Senin) yoluna kurban olmayan o (can), can mıdır? Yerle bir olmayan o (ten), ten midir?]

Dem-i hecrüñde yaşum āh-ı dile hem-demdür
Hoş olur āb u hevāsı o da bir ‘ālemdür (G 58/ 1)

[Ayrılık vaktinde gözyaşım gönül ahına yoldaştır. (Ayrılık vaktinin) havası suyu hoş olur, o da bir (başka) âlemdir.]

Ey dost işigüñden ırağ eyle ‘adūyı
Olmaz o vefā ehline enbāz-ı maḥabbet (G 22/ 4)

[Ey sevgili! Kapından düşmanı uzak tut, çünkü o aşta vefa ehline eş olamaz.]

Beni āniden **anın** ḥüsni anuñcün helāk itdi
Be-şarṭ-ı ān ki hîç olmaya bu rāz-ı nihān peydā (G 5/ 3)

[Bu gizli sır hiçbir zaman açığa çıkmasın diye beni (sevgilinin) güzelliği ansızın helak etti.]

Nesîm-i şubḥ ile dün göñlümi zülfüñe gönderdüm
Ne **andan** bir eṣer oldu ne dilden bir ḥaber peydā (G 2/ 4)

[Dün gönlümü sabah rüzgarıyla saçına gönderdim. Ne ondan bir iz ne de gönülde bir haber ortaya çıktı.]

“**Biz**” zamiri, birinci çoğul şahıs zamiridir. Raḥîmî gazellerinde “biz” zamirini âşıklar için kullanmıştır. Bu zamir gazellerde “biz, bize, bizi, bizüm” şeklinde hâl ekleriyle çekimlenmiş olarak da kullanılmıştır.

İşıklar gibi yanmış ‘âşıqüz **biz** nār-ı şevkıyla
Yaḥar ḳandîl-i āfākı dil-i sūzānımız vardur (G 87/ 5)

[Biz (onun) arzu ateşiyle ışıklar gibi yanmış âşığız, bizim göğün kandilini (güneşi) yakacak kadar yanan gönlümüz vardır.]

“**Bu**” zamiri, en yakındaki nesneleri işaret etmek için kullanılan zamirdir.

Periřān olduğum sevdā-yı zülfüñle görenler dir

Bu bir dīvānedür Mecnūn-ı ser-gerdāndan ğayrı (G 344/ 4)

[Saçının sevdasıyla perişan olduğumu görenler bu, perişan Mecnun’dan başka bir delidir derler.]

“**şu**” zamiri, biraz daha uzaktaki nesneleri işaret etmek için kullanılan zamirdir.

Bu zamir gazellerde “şol” olarak kullanılmıştır.

Pertev-i mihrüñle **şol** vech ile oldum ĥāk-i rāh

Kimse fark itmez vücūdum sāyesin dīvārdan (G 242/3)

[Sevgi ışığının vesilesiyle toprak oldum, (öyle ki) kimse duvardan vücudumun gölgesini ayırt edemez.]

“**Kendi**” dönüşlülük zamiridir. İyelik eklerini alarak bütün şahısları karşılar.

Bildiler bu ĥinde ben **kendüm** demek lāzım degül

şa‘r-ı şa‘rī deñlü yok şi‘re Raĥīmī i‘tibār (G 71/ 5)

[(Ey) Raĥimî! Ben kendim söylemesem de olur, (çünkü) bu zamanda şiirin kılınının kılı kadar itibarı yok.]

“**Kim**” insanlar için kullanılan soru zamiridir.

Saña **kim** bildürür ben ‘āřık-ı miskīnüñ aĥvālin

Benüm sevdāmı zülfüñle periřān olmayan bilmez (G 117/2)

[Ben zavallı âşığın hâlini sana kim haber verebilir (çünkü) benim âşkımı saçınla perişan olmayan anlamaz.]

Raĥimî bu zamirler dışında “çamu, kim, kimse, her biri ...vb.” belirsizlik zamirlerini de gazellerinde kullanmıştır.

2.2.4. Zarflar

Gülensoy “Bir eylemin, bir sıfatın ya da başka bir zarfın anlamını zaman, yer, ölçü, nitelik, soru kavramları bakımından etkileyen kelimelere zarf denir.” İfadelerini kullanmıştır (1994: 127).

Rahîmî şîirlerinde zarfları kullanarak anlatımını güçlendirmiş, eylemlerin zamanını, yerini, niteliğini, miktarını vurgulamıştır. Kullanılan zarflar çeşitlerine göre ayrılmış ve bunların kullanımı örnek beyitlerle aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Tablo 1: Zarflar	
Zaman Zarfları	Örnek Beyitler
aḥşam	Ḳanḳı gün yâ Rabb gelür ol mihr-i raḥşānum yine Ḳanḳı şeb aḥşamlaya ol mäh-ı tãbānum yine (G 296/1)
bu gün	Bu gün ḳadd-i hilāl-i ‘îd reşk-i ebruvānuñdur Leṭāfet bâğına revnaḳ viren mevzūn nihālūñdür (G 97/2)
çokdan	İşigūñ ṭaşı ḳanlu yaşum ile olalı hem-dem Gözümden ḳıkdı çokdan ‘ālemūñ yāḳūt mercānı (G 335/5)
daḥi	Raḥîmî ḥod ḳadîmî derd ile mu‘tād-ı hicrāndur Daḥi çekdürme yâ Rab bir ḳula bu derde bu derdi (G 341/7)
dā'im	Ḥayāl-i la'î-i mey-gūnuñla cānā bezm-i fūrḳatde Raḥîmî mest olup dā'im ider ḥūn-ı ciger peydā (G 2/7)
dā'imā	Dāğdan kim nā-gehān ḳopar derūnî bir şadā Dāğ-ı hicrānum görüp gögsin geçirür dā'imā (G 3/1)
dün	Dün maḥalleñde rakîb ile Raḥîmî serverā Ol it ile ḥayli itişmiş idüp ğavġā ġarîb (G 16/5)
gāh	Derd-i ġam bir ġama dūş itdi Raḥîmîyi şehā Ḥayret alur özini geh bilemez gāh bilür (G 47/7)
geh	Geh ağladur beni gāh inledür bu āh meded Ne demlere ḳodı n'eyler bu rüzġarî görüñ (G 148/2)
gene	Gene zātını yine güneḥ ile kendü bilür Şanma idrāke şıġar ‘ālem-i kübrādur dil (G 168/5)
gice	Gice seyrümde gördüm dāl-i zülfün reh-berüm olmuş Şehā ḥayr ola dūş-ı devlet-i cāvide dūş eyler (G 90/3)
gündüzin	Hem-demümdür gündüzin nalem gice ey mäh āh Da‘vi mihrüm için olmuşdur bular dün gün güvāh (G 298/1)
hemān	Dem-i vaşluñ Raḥîmî ańsa bir dem Hemān dem cūş ider deryā gibi dil (G 165/5)
hemîşe	Felek fark eylemez bir ḳaḥbe-zendür merdi nā-merdi Hemîşe şād ider nā-merdi her dem ağladur merdi (G 341/1)
hep	Ṭoṭludur vā‘iz benüm gūşumda ġaflet penbesi Ḥaḳdur sözüñ hep bilürem yādumdudur ez-berdedür (G 101/6)
her dem	Büse-i cānāna cān peymānesin bezl it diyü Göz kıpar cām içre ben āvāreye her dem ḥabāb (G 17/2)
her gün	Hecr-i ḥaddūñle dem olmaz itmeye dil her gün āh Ey melek-rū ādemilikdür ider ḳul her gün āh (G 276/1)

her zemân	Dergeh-i ʿizzet-nümâña bir daği yüz sürmeğe Her zemân taʿcîl ider ʿömrüm gibi evân-ı ʿîd (G 39/5)
hergiz	Ser-mest iken Raḥîmî şu dem cām-ı ʿaşk ile Hergiz ne cām vardı şāhum ne şāh-ı Cem (G 215/5)
müdām	Mest olan cānā ḥayāl-i laʿl-i nābuñla müdām Bezm-i dünyānuñ şarāb-ı hoş-güvārın istemez (G 114/2)
nā-geh	Dostlar nā-geh olursam ġarḳa-i baḥr-i firāk Baña ḥayf oldu deñizol āşināyı görmedüm (G 217/3)
nihāyet	Bu yolda ġam u fūrḳat-i yār ile nihāyet Ben sürünü ol ḳurtula ben derd-i serinden (G 228/6)
şon dem	Şoñ dem āsān it Raḥîmîye şehādet lafzını Yā Rab ĩmāniyla Kurʿānı aña hem-rāh ḳılb (G 175/5)
şubh	Hecrūñ şebinde āhuma hem-dem bulunmadı Gönderdi şubḥ bād-ı şimālî ṭaraf ṭaraf (G 133/5)
şubh-dem	Çāk çāk itdi yaḳasın şubḥ-dem gülşende gül Ġanc-ı laʿlünden meġer ḳılmıñ şabā bir keşf-i rāz (G 118/5)
şām	Gün yüzün göster şehā mihriyle ki meh-çihreñe Senden ümmîdi Raḥîmîñün budur her şubḥ u şām (G 220/5)
şeb	Şarardı gün gibi beñzüm tenüm pür-tāb olup titrer Hilāl oldu ḳadüm bedr-i cemālün görmedüm bir şeb (G10/4)
şimden girü	Eġnine şalupdur beni bu ṭabʿ-ı güher-bār Şimden girü sen şāh-ı hıızır-şāna şalınsun (G 254/15)
şimdi	Bir mehün mihrin gönül şehrinde ḳıldum şehriyār Ey Raḥîmî şimdi dehre anı ḥan itsem dirin (G 266/7)
yarın	Ḥasret itdün ḥasret ol sevdüklerüne ey raḳîb Sen de yarın bulasın itdüġünü baña bu gün (G 227/6)
Yer Yön Zarfları	Örnek beyitler
içre	Gülşen içre ḥaṭṭ-ı gül-fām-ı ʿaraḳ-rîzün görüp Ḥacletinden ter düşüp ġarḳ-ı ʿaraḳ oldu gül-āb (G 12/4)
öñünce	Ḳarşu dūr itme Raḥîmîyi rikābuñdan şehā Sen ʿalî-şānuñ öñünce şanki ol ḳanber yürür (G 100/5)
öte	Öte dur dir baña ḳapuñdan raḳîb-i zāġ-ṭabʿ Āḥ ol bu murġ-zāruñ murġ-ı zārînistemez (G 114/4)
Soru Zarfları	Örnek Beyitler
ne	Bilmezem baña ne şatduñ kim behāsın almaduñ Ḳuluñam ne cevır idersin ey felek cānāne ṭavr (G 66/4)
nice	Nice bitsün tiġ-i hicrānuñ yürekde yāresi Dil şoḳup aġzın irer ġamzeñ gibi her tār-ı zülf (G 132/5)
niçün	Ġayrı vechinden gönül mirʿatını şāf eyledüm Şāhid-i ḥüsnün niçün ʿarz eylemez şüret baña (G 4/3)
Miktar Zarfları	Örnek Beyitler
bir miḳdār	Tāb-ı zülf ü ḥadduñ añup tāb-ı nār-ı ġuşşada Dün gice ey meh benümle yandı bir miḳdār şemʿ (G 128/2)

biñ kez	Didi biñ kez Raḥimī vallāhi Sen şeh-i kām-yāba yüz tıtdı (G 327/5)
bir kez	Bunca gün āh eylerem kūyına bir kez toğrılup Gezmedüm bir kez ben ol serv-i ḥırāmān bāđını (G 317/4)
Eñ	Zāl-i zemāne rezmine tākāt getürmedi Eñ pehlüvān-ı ‘ālem olan didi Rüstemem (G 200/4)
Ġāyet	Göñül āyinesi ey mihr-i ḥadd ġāyet muşaffādur Olur bir zerre gerd-i ġuşsanuñ tağlar kaçar derdi (G 341/6)
ķara tağlarca	Ṭayanurđı cigerdesaña āhum ķara tağlarca Bu yolda olmadı ey bād senden bir eğer peyda (G 1/6)
şol deñlü	Dāđ-ı ġam şol deñlü zeyn itdi Raḥimī cismümi Şüphenüñ ḥil‘at geyürdi ġüyyā şeh-zād aña (G 8/5)
şu deñlü	Āh kim şu deñlü āh itdüm seğer Āh bir dem bulmadum feryād-res (G 119/6)
yılđa bir kez	Ṭutsa bülbül gibi tañ mı şivenüm dünyā yüzün Yılđa bir kez görür oldum sen şeh-i ra‘nā yüzün (G 246/1)
ziyāde	Ḥün-ı cigerle besler merdüm yaşıımı eşkümi Olsun demi ziyāde bu çeşm-i ḥün-feşānuñ (G 157/4)
Durum Zarfları	Örnek Beyitler
Ānide	Cihān bezminden aldum pāyum el çekdüm mülinden hem Görüp ānide reng aldum gülinden sünbülinden hem (G 204/1)
Böyle	Beñzer mi şubḥ-ı ḥüsne ya ḥaddüñ duḥāsına ‘Asr içre n’ola dirse güneş böyle olayın (G 258/2)
cayır cayır	Baña āh o ķomaz ķurd gibi baķmasın ķaçar ġür ġür Anuñçün āteş-i āhum yaķar cayır cayır dāđı (G 311/5)
döne döne	Cevrini döne döne çekdürdi Daḥi devrān baña şehā n’eyler (G 88/9)
ġüm ġüm	Seng-i dil dildār derdinden vücūdın taş ile Gök gök itmiş yir yir anuñçün çıkar ġüm ġüm şadā (G 3/2)
ḥor	Ḥor geldi ḥor gitdi dergehüñden it gibi Ḥayret-i endīşe-i aġyārı söyleşsek birez (G 115/6)
toğru	Ķaddüñe toğru baķamaz egri ‘Ayn-ı a‘mā içinde yā n’eyler (G 88/6)
uğrılayın	Zülfüñle ġamze bend ider oldı uğrılayın Miskīn-dilümi ķıldı bu sevdā ayın bayın (G 258/1)
yap yap	Vırāneñüm ḥayāl-i ‘aşķuñla didüm ey dost Didi Raḥimī anı yap yap ‘imāret itsem (G 183 /5)

2.2.5. Fiiller

“Fiiller, karşıladıkları hareketler ile zaman ve mekân kapsamı içinde, somut ve soyut nesne ve kavramlarla ilgili her türlü oluş, kılış, kılınış ve durumları bildirirler” (Korkmaz, 2014:487).

Rahîmî şiirlerinde Türkçe kökenli kelimeleri ağırlıklı olarak kullanmıştır. Kullandığı fiillerde de bunu görmek mümkündür. Rahîmî şiirde çoğunlukla “görmek, bakmak, gelmek, gitmek, geçmek, açılmak, ağlamak, kalmak...vb.” fiilleri tercih etmiştir.

Bi-ḥamdillāh şehā ben ne ḡamuñ ne mātemüñ **gördüm**

Serîr-i sūr-ı devletde cemāl-i ḥurremüñ **gördüm** (G 218/1)

[Ey padişahım! Allah’a şükürler olsun ne gam ne üzüntü gördüm. Devletin saadetinin tahtında gönül açıcı güzelliğini gördüm.]

Beni bir kimse ‘arz itmez ḡapuña nāmeden ḡayrı

Görüp ḥālūmi bir dem **ağlarum** yok ḥāmeden ḡayrı (G 325/1)

[(Ey sevgili!) Beni mektuptan başka hiç kimse huzuruna arz edemez. Kalemde başka halimi görüp bir an ağlayanım yok.]

Rahîmî’nin gazellerinde yerel dilde kullanılan fiilleri de görmek mümkündür.

Yiter sūr şeh-süvārum üstüme nāz u cefā raḡşın

Günidür **ayalandur** zerre kim mihr ü vefā raḡşın (G 235/1)

[Usta binici (sevgili) yeter (artık) naz ve eziyet atını üstüme sür, zerre gibi (olan) sevgi ve vefa atını çoğaltmanın zamanıdır.]

Felek zerrîn-küleḥ bir sâde-rū serrācuñ olmışdur

Çapup gün gibi ṭurmaz yeldirür şubḥ u mesā raḡşın (G 235/4)

[(Ey sevgili!) Felek (senin) altın külahlı sade yüzlü bir saracın olmuştur, sabah ve akşam gün gibi durmadan atını koşturup yeldirir.]

Bunların dışında Rahîmî, Arapça ve Farsça kökenli isimleri de “etmek, eylemek, olmak, kılmak” gibi yardımcı fiiller ile şiirde kullanmıştır.

Şu bâṭın kim **müberrā olmadı** jeng-i ‘alāyıkdan

Ne ma‘nā zāhir itdi aña bir āyine-i şüret (G 21/3)

[Bir suret aynası ona hangi hakikati gösterdiyse şu gönül bağlılık pasından (bir türlü) uzak kalamadı.]

Derdüñi dime gönül ğayra bu derde şabr it
Tā şifā-sāz-ı ğarībān saña **dermān virsün** (G 251/2)

[Gönül başkasına derdini söyleme bu derde sabret, ta ki gariplere şifa veren sana da şifa versin.]

İ‘tibārın Hüsrevā **eyle** Raḥīmīnūñ **ziyād**
Ehl-i nazma tā kıla Şeyhī gibi üstādlık (G 141/5)

[Ey padişahım! Raḥīmī’nin itibarını artır, ta ki Şeyhī gibi şairlere üstatlık etsin.]

2.2.6. Edatlar

“Edatlar, yalnız başlarına anlamları olmayan, ad ve ad soylu kelime ve kelime gruplarından sonra gelerek anlam bakımından bunlarla sıkı sıkıya bağlı bulunan, gramer bakımından onlara hâkim olan ve eklendikleri kelimeler ile cümlelerin öteki kelimeleri arasında çeşitli anlam ilişkileri kuran görevli sözlerdir” (Korkmaz, 2014: 895).

Klasik Türk şiirinde bir duyguyu daha iyi anlatmak, ifade gücünü artırmak için edatlardan yararlanılmıştır. Raḥīmī de şiirlerinde edatlardan bolca istifâde etmiştir. Raḥīmī’nin kullandığı edatları aşağıda ünlem edatları, bağlama edatları ve son çekim edatları başlıkları altında ele alacağız.

2.2.6.1. Ünlem Edatları

Gülensoy ünlem edatlarını “Bir duyguyu (his, heyecan, sevinç, keder, ızdırıp, nefret, hayıflanma, coşkunluk, üzüntü), bir düşüncüyü anlatan veya bir tabiat sesini, seslenmeleri; tasdik, red, sorma, gösterme gibi beyan şekillerini ifade eden edatlardır.” şeklinde tanımlamıştır (1994: 130).

Raḥīmī gazellerinde ünlem edatlarından sıkça yararlanmıştır. Bunlar sayesinde okuyucuya duygu geçişini sağlamıştır. Raḥīmī’nin gazellerinde kullandığı ünlem edatları, kullanım sıklığı ve örnek beyitler aşağıda sunulmaktadır.

Tablo 2: Ünlem Edatları		
Edatlar	Kullanım Sıklığı	Örnek Beyitler
a	1	A zālīm zulmüñi ḥadden aşıurma Bu şehriñ yoksa hiç sultānı yok mı (G 339/2)
‘aceb	3	‘ Aceb bir toz mı kōndi dāmenine ben ḡubārından ‘Acebdür söylemez tūtīveş ol āyīne-ruḡsārūm (G 224/4)
āh	30	Ġam-ı ḥaṭṭuñ hevā-yı zūlfuñ āh Ben perīşāna ḡara yazudur (G 48/5)
āyā	2	Bu gice gün yüzüñden aldı mı āyā ziyā meş‘al Çerāġ-ı māha şevḡ ‘arz itdi germ olup şehā meş‘al (G 164/1)
-ā	157	Sultān-ı mülk-i ma‘rifetüm ben Rahīmiyā Ammā Selīm-i şāh-ı sūḡan-dāna bendeyin (G 258/7)
be	2	Bezm-i lebinde añma baña cām-ı bādeyi Ey sākī ḡo beni be yūri anı alanuñ (G 152/2)
ey	510	Kitāb-ı ‘aşḡı ben ḡatmetmiş iken mekteb-i ḡamda Henüz Mecnūn ey ḡ‘āce okurdu süre-i Leylā (G 7/4)
eyā	8	Fūrḡat-i ḡurb-ı vişālūñle eyā mūnis-i cān Nāle olmışdur enīsüm işidenlerden ırāḡ (G 138/2)
hey	2	Raḡīb-i seg-nihāduñ āline aldanma vaḡşet ḡıl Şaḡın şayd olma ḡancıḡ dīlküye hey erkek arslanum (G 201/2)
meded	14	Dehānuñ mīmi zūlfuñ ḡamı dāl eyledi ḡaddüm Meded yok yire evḡām u ḡayālāt iḡtiyār itdüm (G 194/5)
veh	2	Araya almış raḡībī āsitānuñ itleri Bu ulu raḡbet aña da veh ḡaḡāretdür baña (G 6/4)
v‘ey	2	Ey Nihāl-i ser-firāz-ı ḡülşen-i ‘irfān-ı cūd V‘ey ḡülistān-ı leṭāfetde ḡül-i ḡandān-ı cūd (G 34/1)
yā	24	Rıḡlet deminde cürmini ‘afv it Raḡīmīñüñ Bār-ı ḡirānla eyleme yā Rab bār ḡöc (G 28/7)

2.2.6.2. Bağlama Edatları

Bağlama edatları “Bunlar kelimedен küçük dil birliklerini, kelimeleri, kelime gruplarını ve cümleleri şekil veya mânâ bakımından birbirine bağlayan, onlar arasında bir irtibat kuran edatlardır.” şeklinde ifade edilmiştir (Ergin, 2009: 352).

Rahîmî gazellerinde Türkçe, Farsça ve Arapça bağlama edatlarından yararlanmıştır. Kelime ve kelime gruplarını farklı bağlama edatları ile bir araya getirmiş ve çeşitli anlam ilişkileri oluşturmuştur. Gazellerde kullanılan bağlama edatları, kullanım sıklıkları ve örnek beyitler aşağıdaki tabloda gösterilmektedir.

Tablo 3: Bağlama Edatları Listesi

Edatlar	Kullanım Sıklığı	Örnek Beyitler
ammā	13	Hayli demdür dil hevā-yı kaddüñe oldı esir İstemez ammā efendi bir nefes āzādlık (G 141/2)
ancaḳ	1	Bu dehrün devleti let derhemi hem tablı pür-ğavḡā Dilā her sancaḡı bir sancı ancaḳ inḳıyād itme (G 302/4)
bāri	7	Zerrece ol māhı yā Rabb mihre ḳā'il itmedün Bāri bu ben mübtelāyı miḡnete mu'tād ḳıl (G 163/6)
belki	3	Bu gün 'uryān-ı 'aşḳ oldı Raḡimī İdinmez öliceḳ belki kefende (G 277/5)
bile	1	Ey Raḡimī Tire baḡtuñ Aydın olsun dirseñ Bile seyr eyle Selīm Ḥān ile Şarḡhān illerin (G 243/5)
çü	4	Bezm-i ḡamuñda ney gibi nālān olam senün Cevr eylemek çü 'āşıḳa ḳānūnuñ olmaya (G 300/2)
çün	1	Çün döşendi nüh sipihr üzre simāt-ı keh-keşān Mey şafaḳ encüm nuḳul hūrşid ü mehdür nān-ı 'id (G 39/2)
daḡi	30	Nālemi ḡuş itdi dāḡuñ içi ḡüm ḡüm ḡümledi Āh kim ol taş baḡırlı daḡi raḡm itmez baña (G 3/3)
de	27	Perişān itme ḡöñlüm ey şabā dem urma zülfinden Benüm de başum üzre bir hevāyī sünbülüm vardur (G 51/3) Gitdi başdan 'aḳl dilden şabr elden ihtiyār Tende rūḡum ḳaldı anı da revān itsem dirin (G 266/3)
degül	37	Degüldür dilde yara yāre bir tāze ḡülüm vardur Hezārān zār ider dildür adı bir bülbülüm vardur (G 51/1)
eger	23	Görmesem meh yüzün ey meh eger aḡşama deḡin Teng ü tar olur o gün başuma meydān-ı ferāḡ (G 29/4)
egerçi	3	Raḡimī rüy-ı zerdiyle egerçi sikke-şüretdür Veli bir aḳçesi yok eşḳ-i sīm-efşāndan ḡayrı (G 344/5)
ger	35	Kim bilürdi bu delük sīnem fiḡānın n'eydüḡin Bu maḳāmı āh ger bildürmese nāy u rebāb (G 12/3)
ḡüyā	6	İşḡüñde seg-i kūyuñla hem-dem bir gedā oldum Ulu 'izzet bulup ḡüyā ki şandum pādişā oldum (G 193/1)
ḡüyā ki	4	Nār-ı ḳahrıyla kızılbaşuñ revānın yaḳdılar Naḡcivānın yaḳdılar ḡüyā ki cānın yaḳdılar (G 61/1)
ḡüiyā	2	Yine faşl-ı bahār-ı berf ile rüy-ı cihān ḡurrem Açılmış yāsemen ḡül ḡüiyā her ḡülsitān ḡurrem (G 196/1)
Hele	2	Sen gitdi (?) raḳībā ḳomadun serenuñ alçaḳ Ḳatlin hele āhum ṭopı her yaña şalınsun (G 254/13)
hem... hem	1	Dil ile dilün fikri zikri ḳapuñ Hem üftāde-dil hem dil-fiḡāruñum (G 211/2)
ile	20	Raḡimī bendeñün yazup yañılup cümle maḳşūdın Şehā bir 'arz ider yok ḡāme ile nāmeden ḡayrı (G 325/5)

İllā	3	Müşkil budur ki vaşluña irmezden ön ölem Âsāndur ölmek illā baña intizār güc (G 26/5)
ise	21	‘Azmün Rahīmī merhale-i rāh-ı ‘aşk ise Eyle sefer yarağını kıl ihtiyār göc (G 26/7)
Ki	56	Büsbütün hāl-ı cihān bildi ki bir yārüm var Hüsñ ü hūlk issi ‘atā menba‘ı dildārum var (G 73/1)
Kim	39	Her diyāra kim kadem başsañ kudümünden şehā Hārdan güller biter her hāra virür la‘l-i nāb (G 14/4)
Lākin	1	Gözüm nergis gibi nāzır izüñe Yüzün gül gibi lākin hāra manzūr (G 42/3)
Meger	14	Göñül pervānesin ben sen ruḥı gül-nāra yandurdum Benümle kimse tutuşmaz meger ya şem‘ ya meş‘al (G 164/6)
meger kim	3	Meger kim kandı cānā meşrebi cüllāb-ı la‘lünle Mükerrer kanda ider bu kadar kandı şeker peydā (G 1/2)
ne... ne	18	Ne öldürür dil-i bīmārumı ğamzeñ ne sağ eyler Benüm haḳkumda cānā kopmadı la‘lün gibi emli (G 332/3)
Nitekim	4	Gāh hānde geh ğazab ey ğonca la‘lün ‘āşıkā Nitekim pervāneye geh nūr olur geh nār şem‘ (G 127/6)
şanki	4	Eşk-i hasret kana ğarḳ itdi gözüm merdümlerin Şanki la‘lün-cāmelerle zeyn olur kurbān-ı ‘īd (G 39/11)
tā ki	2	Tā ki ben divāneye ‘aşkuñ şalaldan bir kemend Dūd-ı āhum hālka hālka boynum üzre bend bend (G 31/2)
tā kim	2	Terk it vücūdi benliği tā kim göresin sen seni Dil-ber müşāhiddür velī benlik arada perdedür (G 101/2)
U	109	Gün yüzünsüz ey hilāl-ebrū bu gün Baña mātem hālka bayram u düğün (G 267/1)
u ya	1	Mest ü şeydā eyleyen ‘aşkuñ şarābıdur beni Şanma sen keyfiyyetüm afyon u ya esrār imiş (G 121/6)
ü	118	Şabāya çin-i zūlfün ideli her çin seher peydā İder tā çin ü Māçine varınca müşğter peydā (G 1/1)
ü ya	1	Belā-ālūde hep bālī muḳārın mār ile mālī Şehā manşūbı bir manşūbe-i şatırac ü ya nerdi (G 341/2)
Ve	1	Ne dil kim meyl-i ‘azm-i kūyuñ itmez ey hümā-ṭal‘at Ve ger ṭāvūs-ı ḳudsī olsa ol bī-bāl ü per yegdür (G 83/2)
velī	18	Hāşşa hāşıyyet ḳomış la‘lünde ol cān āferīn Bezī-i cān cā‘iz veli andan cüdā emr-i muḳāl (G 178/5)
velīkin	3	Lebin öpmek müyesser olmadı bir şem‘-i ruḥsāruñ Velīkin oda yanmış cāna sūzumdan güdāz irdi (G 349/2)
Vü	32	Dil miyānuñ arzūlar cān lebün eyler ümīd Āh kim maḳşūd-ı nā-peydā vü maḳşad nā-bedīd (G 37/1)
Ya	10	Görinen dāğlar yir yir ḳurılmış şāh-ı serviçün Hıyām-ı simdür ya nūrdan bir sāyebān hurrem (G 196/3)
ya... ya	1	Mā-ḥaşal emrūd ya ḥarbüz u ya bittīḥ u sīb Ḳanḳısın iḥsān iderseñ olurum şādān-ı cūd (G 34/8)

yāhud	1	Ehl-i devlet cāh için Yūsufayın öz kardaşın Ya şatar yāhud şalar bir çāh-ı tenhā koyınā (G 288/3)
yoksa	4	Hîç nokşān gelmedi bārān-ı eşkūmden saña Yoksa mermerden midür ey ‘aşk bünyāduñ senüñ (G 162/4)

2.2.6.3. Son Çekim Edatları

“Bu edatlar işletme eki vazifesi gören edatlar olup, isimlerden sonra gelerek onların çeşitli zarf hâllerini yaparlar. Son çekim edatları beraber bulundukları isim unsurunun sonuna gelir ve onunla birlikte edat grubu adı verilen kelime grubunu meydana getirirler” (Gülensoy, 1994: 132).

Rahîmî gazellerinde son çekim edatlarını kullanmıştır. Rahîmî’nin kullandığı son çekim edatları, kullanım sıklıkları, fonksiyonları ve örnek beyitler aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Tablo 4: Son Çekim Edatları			
Edatlar	Kullanım Sıklığı	Fonksiyonu	Örnek Beyitler
birle	5	Vasita ve beraberlik	Bāde-i bezm-i ezel birle leb-ā-leb töludur Şūfiyā nūş ide gör cām-ı muşaffādur dil (G 168/4)
ile	207	Vasita ve beraberlik	Şevk ile geldi kapuñā dir kılup kıddin dü-tā Yarıcuñ Allāh u ‘ömr ü devletüñ ola mezîd (G 32/3)
çün	1	Sebep	Server-i vuşlat-ı dildār çün ğam çekmedi bir gün ‘Aceb ‘ākıl imiş Mecnūn ki fūrkat ihtiyār itdi (G 321/6)
içün	39	Sebep	Öldürmek içün āl ile āşüfte bülbülin Geymiş o ğonca gül gibi bir ter şiyāb-ı sürh (G 30/2)
gibi	296	Benzerlik	Ġonca gibi kan yudar bülbul hārîm-i bāġda Bî-tekelüf gülşen-i hüsnuñ ider her hār seyr (G 54/6)
-āsā	19	Benzerlik	Düşüp taġlara geh gül-geşt-i şahrā eyleyen sensin ‘Aceb dīvāneyem Mecnūn-şifat geh Küh-ken-āsā (G 262/3)
veş	84	Benzerlik	Zebānum şem’veş kat’ eyledüm miķrāz-ı şamtıyla Şafā ehline bir Rūşen-delîl ü reh-nümā oldum (G 193/4)
tek	1	Benzerlik	Yanardum ey göñül pervāne tek ben kendü derdümle Fiġāna başlayup bülbul gibi ġavġā iden sensin (G 261/3)
mişāl	6	Benzerlik	Kaşuñ mişālî mā’îl ol ey serv-i bāġ-ı nāz Gökde kadın hilālūñ eger ‘aşk-ı rāstîn (G 240/4)
vār	8	Benzerlik	Tab’-ı pür-envār ile rüşen çerāġuñdur senüñ Ey gözüm nûrî işigüñde Rahîmivār şem’ (G 127/7)

başka	3	Başkalık	Çul olmaz dergehünden ğayra istignâsı ‘âlidür Şehâ mülk-i cününüñ başka bir sultânıdur gönlüm (G 202/3)
özge	5	Başkalık	Cândan özge yolına nem var Rahîmî bezl için Hem revân eyle buluşdur çeşm-i giryân bâğını (G 317/5)
ğayrı	25	Başkalık	Beni bir kimse ‘arz itmez kapuña nâmeden ğayrı Görüp hâlümü bir dem ağlarum yok hâmeden ğayrı (G 325/1)
kaçar	4	Miktar	Virürdüñ hırmen-i dihkân-ı dehrüñ hâşılın şüfi Elüñe girse ger gendüm kaçar pervânesi ‘aşkuñ (G 153/4)
berü	2	Zaman	‘Âlem-i lâhütdan nâsûta kim başdum kağem Cân u dil ‘aşkuñla ol demden berü hem-hânedür (G 41/6)
öñ	1	Zaman	Müşkil budur ki vaşluña irmezden öñ ölem Âsândur ölmek illâ baña intizâr güc (G 26/5)
karşu	17	Yer ve Yön	Ey bād serve söyle bir gün yutarlar anı Şalınma sen iñen de reftâr-ı yâra karşu (G 274/3)
degin	1	Yer ve Yön	Gülüñ kulağına girmez Rahîmî zâr-ı hezâr Neye degin bu fiğânı bu zârı n’eyleyeyin (G 231/6)
dek	1	Yer ve Yön	Çenâra dek gelüp serv-i bülendüñ pâyesin pest it Senüñ bu muntehâ kađdünüñle tûbâ baş bir âzerdür (G 49/2)

2.3. SÖZ GRUPLARI

2.3.1. İkilemeler

İkileme “Anlamı güçlendirmek için aynı kelimenin tekrarlanması, anlamları birbirine yakın, karşıt olan veya sesleri birbirini andıran kelimelerin yan yana kullanılması.” (Türkçe Sözlük, 1988: 1060) olarak tanımlanmıştır.

Rahîmî gazellerinde anlamı güçlendirmek için hem Türkçe hem Farsça gramer kurallarına göre oluşturulan ikilemelerden yararlanmıştır. Rahîmî’nin gazellerinde kullandığı ikilemeler ve örnekleri aşağıda gösterilmektedir.

Tablo 5: Türkçe Gramer Kurallarına Göre Oluşturulan İkilemeler	
İkilemeler	Örnek Beyitler
acı acı	Acı acı söğdüğüne ben du‘âlar kılduğum Tatlu tatlu ol şeker-güftârı söyleşsek birez (G 115/2)
âh âh	Sînede iki elif kolumda iki dağ-ı ğam Sen vefâsız serv-kaçd gül-ruh elinden âh âh (G 294/4)

bend bend	Tā ki ben divāneye ‘aşkuñ şalaldan bir kemend Dūd-ı āhum halka halka boynum üzre bend bend (G 31/2)
biñ biñ	Ser-güzeştüm añduğumca bir yumar biñ biñ döker Çeşm-i giryānumla cānā çok hisābum var benüm (G 192/5)
bir bir	Fürkatiyle biñ ğamum var eylemem bir bir beyān Vuşlatıyla şād olup dildārı söyleşsek (G 115/3)
cayır cayır	Baňa āh o kıomaz kıurd gibi bakmasın kaçır gūr gūr Anuñçün āteş-i āhum yaķar cayır cayır dāğı (G 311/5)
dilim dilim	Dilüm dilim dilim mıkırāz-ı ğamla pārelenmişdür O meh yüz dönderelden hōd kıatı āvāre düşmişdür (G 53/3)
dizin dizin	Dizin dizin reh-i kūyında dizilüp ‘uşşāk Gürüh gürüh görinen hōr hāksārı görüñ (G 148/4)
döne döne	La‘l-i mey-gūnuñ ğamından döne döne ey felek Cür‘aveş pā-māl idüp yire dökersin kıanımuz (G 106/3)
gāh gāh	Gāh gāh emr eyle yüz sürsün rikābuña şehā Hāk-i rāhuñdur Raķīmī hōd senüñ bī- iştibāh (G 293/7)
geh gāh	Raķībūñ rağmına ey çeşm-i nergis Nazar kıl mestüñüm geh gāh didüm (G 189/6)
geh geh	Şūfiyā ihlāş ile Allāhı isterseñ eger Kıl namāz eyle niyāz ammā ki geh geh āh kıl (G 175/4)
güm güm	Seng-i dil dildār derdinden vücūdın taş ile Gök gök itmiş yir yir anuñçün çıkar güm güm şadā (G 3/2)
gürüh gürüh	Dizin dizin reh-i kūyında dizilüp ‘uşşāk Gürüh gürüh görinen hōr hāksārı görüñ (G 148/4)
halka halka	Halka halka devr idelden haddüñi ey genc-i hüsn Kıalmadı bir dil ki vīrān itmedi ol mār-ı zūlf (G 132/2)
kat kat	Dilüm mıkırāz-ı cevruñ pāre pāre eyledi kat kat Çevürmedi yüzün şanma ki ol avara dönmişdür (G 99/6)
özge özge	Kapuñsuz ğayrınıñ ğayrı diyārı var benüm yokdur Olaruñ senden özge özge yārı var benüm yokdur (G 98/1)
pāre pāre	Bī-karār ‘āşık gibi üstüne dir dir titreyüp Bağrı ğamdan pāre pāre dā‘imā pīrāhenüñ (G 158/5)
pır pır	Bir yaluñ yüzlü ışıķ meh-rūsıdur pır pır yanar Şehrde olmuş zebān-ı cerr ile cerrār şem‘ (G 128/3)
şerha şerha	Bu şerha şerha sīnem yarası ey yār şerh olmaz Şu gibi ğayra mā‘il āh dil bir yāre düşmişdür (G 53/4)
taraf taraf	Zūlfüñ hayālī ruķlaruñ alı taraf taraf Ben kıula itdi bend ile alı taraf taraf (G 133/1)
tatlu tatlu	Acı acı söğdüğine ben du‘ālar kılduğum Tatlu tatlu ol şeker-ğüftārı söyleşsek birez (G 115/2)
yana yana	Pervāne gibi bir şeb şevķum hıkāyet itsem Sen şem‘a yana yana sūzum şikāyet itsem (G 183/1)
yap yap	Tılısmāt-ı vücūdında maķabbet gencini hıfz it Raķīmī olığör yap yap hemān vīrānesi ‘aşkuñ (G 153/5)

yaşın yaşın	Hevā-yı kıdd-i dildāra hevādār olmış ol servüm Gözüm yaşı yaşın yaşın benüm rûhum revān itmiş (G 124/2)
yir yir	Seng-i dil dildār derdinden vücūdın taş ile Gök gök itmiş yir yir anuñcün çıkar güm güm şadā (G 3/2)
zār zār	Mesken dutan serir-i serāy-ı sürürda Maḥzūn olup iderse n'ola zār zār göc (G 28/5)

Tablo 6: Farsça Gramer Kurallarına Göre Oluşturulan İkilemeler

İkilemeler	Örnek Beyitler
cū-be-cū	Şabāveş cū-be-cū kendüm dolandum ḥırmēn-i dehri Bulınmaz ḥālūññ bekdaşı ḥod bir dāne fūlfūlde (G 281/7)
dem-ā-dem	Cān bağışlarken dem-ā-dem cānuma ey yār leb Şol kadar şordum dehānuñ itmedi ikrār leb (G 15/1)
dem-be-dem	La'l-i mey-günüñdan ayru bezm-i ğamda dem-be-dem Ḥūn-ı ḥasretdür yidüğüm içdüğüm hūn-ābdur (G 44/3)
dem-ber-dem	Ey Raḥīmī geşte-i aşkum vücūdum ğarķ-ı hūn Olmaya dem-ber-dem ammā lāyık-ı fitrāk ḥayf (G 134/10)
gölşen-be-gölşen	Şalın zūlfūñ gibi gölşen-be-gölşen gitme gel 'ömrüm Perişān bülbulūñi ağladup pür-şiven eylersin (G 230/3)
menzil-be-menzil	Bir ışıkdur geşt ider menzil-be-menzil şehir-be-şehir Nūr cer ider kamer her gün yüzüñ muḥtācıdur (G 59/11)
mū-be-mū	Her kılum cism-i za'ifümde zebān-ı ḥāl ile Dil uzadup şerḥ ider sevdā-yı zūlfūñ mū-be-mū (G 275/6)
nūş-a-nūş	Pür itmiş bāde-i gül-rengi nūş-ā-nūş remz eyler Şafā bezminde ehl-i işrete sāğar şunar lāle (G 291/2)
pey-ā-pey	Gönder Raḥīmī sende pey-ā-pey piyāleyi Tolsun diyār-ı ğuşşaya ḥayl ü sipāh-ı Cem (G 216/13)
ser-ā-ser	Ruḥ-ı zerdüm rikābuñ tā başından tābdār itdüm Görüp gün müşteri oldu ser-ā-ser bir kumāş itdüm (G 187/6)
ser-be-ser	Ġarķa virdi āb-ı çeşmüm süy-ı bahri ser-be-ser Dūd-ı āhum çerḥe irdi şahidüm māi vü mäh (G 298/9)
sū-be-sū	Görmedüm zātuñ gibi bir cevher-i kân-ı şehā Sū-be-sū gezdüm şadefveş baḥr u 'ummān illerin (G 243/8)
şehir-be-şehir	Bir ışıkdur geşt ider menzil-be-menzil şehir-be-şehir Nūr cer ider kamer her gün yüzüñ muḥtācıdur (G 59/6)

2.3.2. Tamlamalar

Klasik Türk şiirinde Türkçe, Farsça ve Arapça tamlamalar kullanılmıştır. Bu tamlamaların kullanılması şiirde söyleyiş güzelliği, ve ifade çeşitliliği sağlamıştır.

Rahîmî'nin şiirinde kullandığı Türkçe, Farsça ve Arapça tamlamalar aşağıda ele alınacaktır.

2.3.2.1. Türkçe Tamlamalar

Rahîmî gazellerinde Türkçe tamlamaları kullanmıştır. Rahîmî'nin gazellerinde kullandığı tamlamalar isim ve sıfat tamlamaları olarak gruplandırılmış ve aşağıdaki tablolarda örnekleri verilmiştir.

Tablo 7: Türkçe İsim Tamlamaları			
cihân mülki	cân gözgüsin	cân gözin	cevr okı
ciger kanı	cihân bağı	gözüm nûrı	dehānuñ mimi
dil dostı	dünyā yüzün	şaçuñ bendi	ğaflet penbesi
göñlün āyinesi	göñül şehrin	każā taşı	gül budacığı
haṭā taşı	ma'nā gözü	kanā'at ehli	şeref burcı

Tablo 8: Türkçe Sıfat Tamlamaları			
bir ān	bir gice	bir gün	bu gün
çār 'unşur	dü cihân	dün gice	ğarrā kaş
gonca leb	gözi āhū	gün yüz	kara baht
kara bulut	lām zülf	meh yüz	serv kadd
tiz gün	yalan dünyā	mestāne göz	mim ağız

2.3.2.2. Arapça ve Farsça Tamlamalar

Rahîmî gazellerinde Arapça ve Farsça gramer kurallarına göre yapılmış tamlamalardan sıklıkla yararlanmıştır. Gazeller incelendiğinde Arapça ve Farsça gramer kurallarına göre yapılan tamlamaların daha çok kullanıldığı görülmektedir. Fakat bu tamlamalar genellikle ikili olarak oluşturulmuştur. Rahîmî'nin gazellerinde kullandığı tamlamalar isim ve sıfat tamlamaları olarak ayrılmıştır. Bunlara örnekler aşağıdaki tablolarda verilecektir.

Tablo 9: Arapça ve Farsça İsim Tamlamaları			
abdāl-ı ‘aşk	āb-efşān-ı cūd	āb-ı hayāt	āb-ı hayvān
‘adn-i dem-i maḥşer	āfitāb-ı çerḥ-i şeref	‘ālem-i ḡayb	bāb-ı ‘adālet
bāde-i ‘aşk	bād-ı ecel	bāḡ-ı ḥuld	baḥr-i ‘atā
bāḡ-i ceres	būlbūl-i bāḡ-ı belagat	cām-ı ‘aşk	cennet-i me’vā
cīfe-i dünyā	çerḥ-i vuşlat	çeşme-i çeşm	dāḡ-ı dil
dār-ı dehr	defter-i ‘aşk	der-i cānān	diyār-ı ‘aşk
dūd-ı āh	enbāz-ı maḥabbet	esīr-i ‘aşk	faşl -ı bahār
ḡam-ı sevdā-yı zūlf-i yār	genc-i ḥüsn	ḡonca-i gülzār-ı ‘işmet	ḡubār-ı ḡam
gülşen-i ‘irfān-ı cūd	ḡabāb-ı bāde	ḡāk-i ḡam	hevā-yı ḡadd-i dildār
ḥūn-ı ciger	īd-i vişāl	jeng-i ‘alāyık	ḡand-ı zülāl-i la’l
keff-i feyz-ı cūd	kiştzār-ı dünye	leb-i deryā-yı Hind	mā-cerā-yı eşk-i çeşm
māl-ḡulyā-yı ‘aşk	nev-bahār-ı ḥüsn	perde-i nāmūs	ravza-i rāḡat
sipāh-ı ‘aşk	şām-ı hecr	ṭarīḡ-ı ‘aşk	ümīd-i vuşlat-ı cānān
vāris-i taḡt-ı Süleymān	yed-i tāḡat	zaḡm-ı cān	kūşe-i rāḡat

Tablo 10: Arapça ve Farsça Sıfat Tamlamaları			
‘acūz-ı naḡs	āḡyār-ı bed-ḡāh	āḡyār-ı zaḡ	āḡyār-ı zulmet-çihre
āh-ı cihān-āzār	āh-ı şeb-reng	‘aks-i la’l-i yār	‘arīz-ı dil-cū
‘arş-ı ‘alā	‘āşık-ı miskīn	bāde-i gül-reng	baḡt-ı ḡümāyūn
berḡ-ı ‘ālem-tāb	būlbūl-i ḡoş-naḡme	būlbūl-i şūrīde	būm-ı nekbet
cām-ı gül-reng	cān-ı ḡaḡīr	cellād-ı bī-emān	cism-i bī-miḡdār
çerḥ-i a’lā	çerḥ-i dūn	çeşm-i cellād	çeşm-i ter
dāḡ-ı bī-şūmār	dāmen-i pāk	dehr-ı ‘abūs	dīde-i nemnāk
efser-i zerrīn	ferḡunde-rū	gevher-i vālā	ḡalb-i selīm
ḡālib-i fersūde	kār-ı bī-mezāk	la’l-i nāb	mihr-i raḡşān
‘ömr-i dirāz	pīr-i mey-fürüş	raḡīb-i rū-siyāh	şabr-ı bī-ḡadd

sirişk-i lāle-gün	şāh-ı Hümāyūn- menzilet	tāc-ı zer	‘uşşāk-ı bī-nevā
vālā-yı gül-gün	zāhid-i şad-sāle	zaḥm-ı cān-sitān	

2.3.2.3. Atıf Vavlı Yapılar

Klasik Türk edebiyatında yakın ve zıt anlamlı sözcükler arasına atıf vavı konularak tamlama yapılmıştır. Rahîmî de şiirlerinde atıf vavlı yapılardan yararlanmıştır. Rahîmî’nin kullandığı atıf vavlı yapıların bazı örnekleri aşağıdaki tabloda sunulmaktadır.

Tablo 11: Atıf Vavlı Yapılar			
cān u baş	cān u dil	cedd ü cehd	cevr ü cefā
cevr ü nāz	dün ü gün	faşl u bāb	ğarīb ü bī-kes
gül ü gülzār	ḥār u ḥas	ḥayl ü sipāh	hırş u ḥased
ḥüsn ü ān	ḳayd u kemend	kevn ü mekān	lāf u güzāf
leb ü dendān	leyl ü nehār	‘ömr ü cān	rūz u şeb
sūz u sāz	şād u ḥurrem	şeb ü nehār	tāb u tūvān
vālih ü ḥayrān	zāğ u zağanveş	zāhir ü pinhān	āb u hevā

2.3.3. Deyimler ve Atasözleri

Rahîmî’nin şiir dilinin genel olarak sade olduğunu ve şiirlerinde atasözü ve deyimlere bolca yer verdiğini belirtmiştik. Rahîmî’nin gazellerinde yer verdiği atasözü ve deyimler aşağıda anlamları ve örnekleri ile verilmektedir. Divan’da tespit edilen deyimler koyu, atasözleri ise koyu italik olarak yazılmıştır.

A

Ad çıkarmak: *ün salmak, şöhret kazanmak*

Cefā-yı derdüñ elif ḳāmetimi dāl itdi

Çıkarduñ ey şeh-i hūbān cihānda cevır ile **ad** (G 36/2)

Ağız bir etmek: *bir konuda anlaşarak aynı biçimde konuşmak, söz birliği etmek*

Goncalar cānā dehānuñla **ağız bir ideli**

‘Ālem-i ğaybuñ ider remzin tırup izhār leb (G 15/3)

Ağzın açmaz: *hiçbir şey söylememek, ses çıkarmamak*

Açılup gül gibi her hāra bülbüller gibi söyler

Bana geldükde **ağzın açmaz** ol gonca hamūş eyler (G 90/4)

Ah etmek: *1) acı ile içini çekmek; 2) mec. İlenmek*

Hecr-i haddüñle dem olmaz **itmeye** dil her gün **āh**

Ey melek-rū ādemīlikdür **ider** kıl her gün **āh** (G 276/1)

Ayağa düşmek: *değersiz hale gelmek*

Raḥīmī cür‘aveş devrān **ayağa düşürür** bir gün

Ṭotalum bezm-i dünyāda nice dem cām-ı cem çekdüm (G 186/5)

B

Bağrı yanmak: *üzüntü çekmek, çok acı duymak*

Ḳan uğud atdı ğubār-ı ğam şarāb ister gönül

Yandı bağrum ey ciger küşem kebāb ister gönül (G 169/1)

Bağrına taş basmak: *sesini çıkarmaksızın her türlü acıya katlanmak.*

Bağruma taşlar başup ğamdan ḥam oldu tākātüm

Ḥātem-i la‘lūñle maḥremdür bir aḥıryān ḥayf (G 135/2)

Baş eğmek: *direnmekten vazgeçip buyruk altına girmek*

Emrüñe boyun urdı vü **baş egdi** kalemvār

Tīgüñ haberi şāh-ı Ḥorāsāna irişdi (G 336/6)

Baştan çıkarmak: *kötü yola sürüklemek, doğru yoldan saptırmak*

Şişe micmer olsa n'ola meskenüm mişl-i gül-āb

Nār-ı gam **başdan çıkarmışdur** beni ey gül-ıızār (G 71/2)

Başı göğe ermek: *beklenmeyen bir mutluluğa ermek*

Beni kapuñda қо pāyuña düşüp ḥāk olayum

Gün gibi **başum irüp göğe** feraḥnāk olayum (G 205/1)

Başına çıkmak: *birinden yüz bulup ona karşı pek şımarıkça davranmak*

La'lüñe beñzeyeli **başumuza çıkdı** şarāb

Bulsavuz қanın içerdük biz anuñ tenhāda (G 280/3)

Belini bükme: *çaresizlik içinde bırakmak*

Bilümi bükdi derd-i yār-ı ğurbet

Dilüm şad çāk itdi ḥār-ı ğurbet (G 23/1)

Bir içim su: *çok güzel*

Dilde ben geh tīgüñe geh tīrūñe yir eyledüm

Bir içim şu diyü oldum ğamzeñe geçmez dilek (G 160/4)

C

Can vermek: *1) ölmek 2) canlanmasına yol açmak 3) bir şeyi çok istemek*

La‘l-i sîr-âbuñ ğamından **cân viren** bî-dillerüñ
Tütüyâ ider ‘uyûn-ı cāna a‘yân cevherin (G 252/5)

Mürde-cisme **cân virür** la‘l u leb-i güftâr-ı yâr
Bu ne i‘câz-ı Mesîhâdur ne rûh-efzâ olur (G 63/3)

‘Ömrüm öñüñde ölmege **cân virürüm** senüñ
Zîrâ doyunca seyr iderüm kıanda var göc (G 26/4)

Canını yakmak: *acı verecek bir biçimde cezalandırmak*

Nâr-ı kahrıyla kıızılbaşuñ revânın yakdılar
Naḥcûvânın yakdılar güyâ ki **cânın yakdılar** (G 61/1)

D

Derdin viren derman ider: *her sıkıntının, üzüntünün bir çaresi vardır* bkz. Derdi veren devasını da verir

Ḥayât ümmîdi ey dil bir çürük endîşedür şabr it
Yine **derdin viren dermân ider** dildâr sağ olsun (G 254/6)

Dil bağlamak: *severek bağlanmak, içten sevmek, âşık olmak* bkz. Gönül bağlamak

Zülfüñe **dil bağlamayan** ‘aklı yok dīvānedür
La‘lüñe cân virmeyenüñ her sözi efsānedür (G 92/1)

Dil uzatmak: *bir kimse veya bir şey için kötü söylemek*

Cefâ-yı ğamze cāna geçdi peykânı **dil uzatmaz**
Şorup ḥâlüm ağız açar bu zaḥm-ı cân-sitân kıalmış (G 126/5)

E

El bir eylemek: *birlikte davranmak, dayanışmak* bkz. El birliği etmek

Leblerüñle ğamzeñ **el bir eylemiş**

Cānuma şīrāne naḥḥīr eylemiş (G 123/1)

El çekmek: *vazgeçmek*

Harābāta ayak başdı Raḥīmī pāk-dillerle

Maḳām-ı ehl-i zerḳ olmağın **el çekdi** muşallādan (G 250/7)

F

Feda etmek: *kıymak, gözden çıkarmak*

Āteş-i ğayretle yanup cān u baş itdi fidā

Şevḳuñı dilden cüdā kılmadı ey dildār şem^c (G 128/5)

G

Gam çekmek: *tasalanmak, kaygılanmak, üzülmek*

Bār-ı cevri-i devri çekmekden bükildi ḳāmetüm

Bāri **ḡam çekdürme** ey meh mihri yok aḡyārdan (G 263/6)

Gark etmek: *batırmak, boğmak*

İrüp Bağdād kūyına olinca vaşluña mevşıl

Gözümüñ ḳara ḳanlı yaşı **ḡark itdi** Ḳaramanı (G 320/2)

Geceyi gündüze katmak: *aralıksız, gece gündüz çalışmak, büyük çaba göstermek*

Giceyi gündüze ḳatup irişdi yine bahar

Şafā-yı ‘işreti biz daḡi şubḥ u şām idelüm (G 180/6)

Göğüs geçirmek: *üzülerek derinden soluk almak*

Dāğdan kim nā-gehān kıpar derūnī bir şadā

Dāğ-ı hicrānum görüp **gögsin geçirür** dā'imā (G 3/1)

Gönlüne girmek: *kalbine girmek*

Girince sen boyı servi revānuñ kıatı **göñline**

Döşendüm toprağı yaşıduğımı şu gibi taş itdüm (G 187/6)

Göz açmak: *uyanık, dikkatli bulunmak*

‘Ālemüñ şanma bizi faşl-ı bahārın gözlerüz

Nergisāsā **göz açup** sen gül-‘izārın gözlerüz (G 113/1)

Göz dikmek: *dikkatle bakmak, gözüni ayırmadan bir yere veya bir kimseye bakmak*

Ṭañ degül meh **dikse göz** her gün rikābuñ ‘aynına

Hāk-pāyuñ tütüyādur āfitābuñ ‘aynına (G 258/1)

H

Hâk ile yeksân eylemek: *yapı, şehir vb. için temelinden yıkıp harap etmek, bütünüyle ortadan kaldırmak veya kalkmak*

Şeh-süvārum ārzū-yı pāy-būsuñ yādına

Yollar üzre cismümi **hāk ile yeksân eylesem** (G 197/6)

Hayat vermek: *canlılık vermek, canlandırmak*

Yād-ı la‘lūndür Raḥīmī mürdeye **viren hayāt**

Ḳālīb-i fersūdedür ey ʿİsā-dem cānsuz cesed (G 40/7)

Hora geçmek: *beğenilmek, hoşla gitmek, makbule geçmek, kendisine verilen kimsenin çok işine yaramak*

Fidā-yı cān iderdüm ʿİd-i vaşl-ı yār içün ammā

Dirîgā **hora geçmez** tekye-i ʿaşkında ḳurbānum (G 201/3)

İ

İki arada kalmak: *birbirine karşıt iki kişi arasında ne yapacağını bilemeyerek şaşırarak*

Bir yaña ümmîd-i vuşlat bir yaña bîm-i firāk

Ber-ṭaraf ḳıl ey ecel **ḳaldum iki arada** gel (G 173/6)

İşini bitirmek: *öldürmek*

İşüm bitürdi benüm derd-i dāğ-ı ḥûn-ālūd

Şaḳâyıḳı n'ideyin lâlezârı n'eyleyeyin (G 231/3)

K

Kadem basmak: *girmek, gelmek, uğramak* bkz. Ayak basmak

Ḥarābāta **ḳadem başdum** Raḥīmî ehl-i dillerle

Göñül peymānesin bir ḥāne-i ḥammāra ṭabşurdum (G 221/7)

Kalem çekmek: *gereksiz olduğunu belirtmek için üstünü çizmek*

Başum aldum ele meydānuña şoñra ḳadem başdum

Ḥayātum defteri erḳāmına evvel **ḳalem çekdüm** (G 186/2)

Kan ağlamak: *büyük bir üzüntü içinde bulunmak*

Hâlet-i ‘aşk içre ahvâlüm görüp **kan ağladı**

Ey benüm çeşm-i güher-bârüm yaşuñ olsun mezîd (G 37/2)

Kanı kaynamak: coşkun ve kıpırdak olmak

Maḥabbet bâdesin yâd-ı lebûñle şol ki nûş eyler

Teninde **kanı kaynar** cânı sâğar gibi cûş eyler (G 90/1)

Kendi düşen ağlamaz: kendi zararına kendisi neden olanın yakınmaya hakkı olmaz

Kendi düşen ağlamaz şabr eyle pervâne-dil

Bir dem ola üstüñe pertev şala envâr şem‘ (G 129/6)

Kıyametler koparmak: aşırı gürültülere, kargaşaya yol açmak

Serv-i bālā gibi şalınur **kıyāmetler kopar**

Şehr-i Kütāhiyyede çok şîve-kār-ı Germiyān (G 265/6)

Kıymet bilmek: önemini, değerini bilmek

Vücūdum dürrinüñ şarrāf-ı ‘ālem **kıymetin bilmez**

Cihānuñ cevherin virseñ behā ne bî-behāyam ben (G 238/2)

Koynuna girmek: biriyle yatıp sevişmek

Babanuñ cânısın kaçma benüm **koynuma girmekden**

Çuzucağum beni kırtar elinden gürg-i hicrānuñ (G 161/6)

Kul olmak: aşırı derecede bağlanmak, boyun eğmek

Kul oldu sen boyı servi görüp dil-i āzād

Hevā-yı ‘aşka düşüp didi her çi bād-ā-bād (G 36/1)

(birinin veya bir şeyin) Kurbanı olmak: *uğruna can feda etmek*

Beni koyup nazar şalma rakıbe rāziyam öldür

Senüñ **ķurbānuñ olayum** meded ey ğamze-i dil-cū (G 272/5)

P

Peyda etmek: *çıkarmak, oluşturmak, ortaya çıkarmak, edinmek*

Lebüñ hecriyle andan āh idüp bir şubḥ-dem cānı

Saña teslīm idüp ben de **ideydüm** bir eşer **peydā** (G 2/6)

R

Rast gelmek: *düşünmediği, ummadığı halde karşılaşmak, rastlamak, tesadüf etmek*

Ey Raḥīmī şu gibi her sū revān oldu yaşum

Rāst gelmez kim kılam ol serv-i hoş-reftārı seyr (G 55/5)

Rehin etmek: *rehin olarak vermek*

Leblerüñde bilse bu deñlü kerāmet n’eydügin

Rehn iderdi hırķasın cām-ı meye Beg Bāyezīd (G 32/7)

Renk almak: *yeni bir renk kazanmak*

Cihān bezminden aldum pāyum el çekdüm mülinden hem

Görüp ānide **reng aldum** gülinden sünbülinden hem (G 204/1)

S

Sefa sürmek: *rahat, sakin ve eğlenceli yaşamak.*

Cāmeveş ben giñ yaķadan seyr idem gül sīneñi
Koca karşımda seni **sürüp şafā** pīrāhenüñ (G 158/6)

Set çekmek: 1) *suyun akmasını, toprağın kaymasını önlemek için duvar yapmak; 2) mec. bir işi, bir davranışı, bir isteği önlemek, engellemek.*

Haṭṭ degül ḥaddinde yārüñ mülk-i ḥüsni ḥıfz için
Çekdi İskender gibi ol fitne-i Ye'cüce **sed** (G 40/2)

Sefer etmek: *gezmek, gezinti yapmak, yolculuk etmek*

Kor kār-bārı şoñ uci yektā **ider sefer**
N'eyler tecemmülâtı iden ihtişār göc (G 28/6)

Selam olsun: *“esenlik dileklerim ulaşsın” anlamında kullanılan bir iyi dilek sözü*

Lebüñ devrinde şol hūşyāra ey sāķī **selām olsun**
Ḥayāl-i nergisüñl'olan ḥumār u ḥ'āba 'aşķ olsun (G 248/2)

Seyre çıkmak: 1) *bir yerden başka bir yere gitmek için yola çıkmak; 2) eğlenmek üzere gözlemek, bakmak*

Kaçan gün gibi tenhā **seyre çıksañ** bir gün ey meh sen
Dilümden od düşüp yanar zemīn ü āsumān sensüz (G 110/3)

Ş

Şeref vermek: *onurlandırmak, şereflendirmek*

Ḥalāş eyle dil-i bī-ṭālī'ī şavm-ı nuḥüsetden
Şeref vir ey hilāl-ebrū baña 'īd-i cemālūñle (G 292/5)

T

Tağlara düşmek: *büyük bir üzüntü dolayısıyla insanlardan kaçıp ıssız yerlerde yaşamak*

Bir çeşm-i gazāl için bir kaşı hilāl için
Dīvāne degülseñ ger **tağlara** neden **düşdüñ** (G 146/6)

Takat getirmek: *dayanmak, katlanmak*

Niçe **tākat** getürsin bu şeh-i la‘l-i leb-i yāre
Maḥabbet bādesinden maḥv olur āvāresi ‘aşkuñ (G 154/2)

Ter düşmek: *küsmek, gücenmek.*

Ağzuñ aındum yok yire ey gonca **ter düşdüñ** baña
Ola mı yā Rab fidā-yı cān bu cürme ‘özü- h‘āh (G 298/ 4)

Toz koparmak: *toz kaldırmak*

Vücüduñ ḥākini ber-bād idüp yoluñda bir āh it
Raḥimī gel yine bir **toz kopar** bu rüzgār içre (G 284/7)

Ü

Üstüne düşmek: *bir kimseyle veya bir şeyle çok ilgilenmek*

Gördi pīrāhenüñi titreyüp **üstüme düşer**
Çāk çāk itdi bu gayretle girībānı zırh (G 293/4)

V

Vatan tutmak: *yurt edinmek*

Vaṭan tutdı gözüm içre ḥayāl-i la‘l-i dendānuñ
Ne cevher ma‘deniyüz gör ne dürrüñ kānıyuz şimdi (G 329/2)

Y

Yanıp yakılmak: *sızlanmak, şikâyet etmek*

N'eyleyüm kurtulmadı hercâyî dil-ber sevmeden

Vahtidür **yansun yakılsun** bu dil-i sūzān hayf (G 135/4)

Yanıp tutuşmak: *bir şeyi elde etmek için güçlü bir istek duymak*

Meclisüñde şevk ile **yanup dutuşak** şem'ile

Nār-ı 'aşkı 'ārız-ı gül-nārı söyleşsek birez (G 115/5)

Yetmiş iki dereden su getirmek: *birini kandırmak için birçok sebep ileri sürmek, dil dökmek* (bkz. bin dereden su getirmek)

Sen boyı servi kenār itmek içün leyl ü nehār

Yetmiş iki dereden şu getirür kırk biñar (G 102/1)

Yele vermek: *savurmak, boşuna harcamak*

Yile virmiş varını şabr u qarārı kalmamış

Hānķāh-ı 'ālem içre nāba beñzetedüm seni (G 346/4)

Yerden yere vurmak: *birine türlü yönlerden saldırarak onu çok aşağılayıcı bir duruma düşürmek*

Hevādāruñ olanı ey boyı serv

Yeter sāye gibi **yirden yire ur** (G 42/5)

Yerle beraber etmek: *temeline kadar yok etmek, tahrip etmek* (bkz. yerle bir etmek)

Ten-i ma‘mūr-ı ‘aşkuñ gencine cāy olmak ecliçün
Yıkup **yire berāber itdügüñ** vīrānuñı yād it (G 19/2)

Yol bulmak: *çare bulmak*

Yol bulmadı vişāl-i miyānuña kıl kadar
Bu yolda hayf zāyi‘ olan ‘ömr-i nāzenīn (G 240/3)

Yolu düşmek: *o yerden geçmesi gerekme*

Yolum düşse eger kūyına ol meh manzaruñ bir gün
Öñümce reh-berüm olup Raḥīmī gökden ay ine (G 303/7)

Yoluna baş koymak: *bir şey uğruna ölümü göze almak*

Elüñe yapışup Allāh didüm
Ƴodum baş yoluña ey şāh didüm (G 189/1)

Yoluna can vermek: *birinin uğruna ölmek*

N’ola **virse** Raḥīmī **yoluña cān**
Saña şāhum gedā mı eksük olur (G 57/7)

Yüz çevirmek: *gösterdiği ilgiyi kesmek*

Zerreves yoluñda pā-mālem didüm
Yüz çevirdi āh kim benden o gün (G 267/4)

Yüz sürmek: *aşırı sevgi göstermek için yere eğilmek*

Der-i cānāna **yüz sürdüm** koyup başum ayāğına
Bi-ḥamdillāh Raḥīmī baña el virdi yine devlet (G 21/7)

(bir şey olmaya) Yüz tutmak: *bir şey olmak üzere bulunmak*

Olalı şehir-i hüsne yüzüñ ay Güzel hişār

Yüz tıtdı top yıkılmağa gördi Güzel hişār (G 93/1)

(bir şeye) Yüz tutmak: *yönelmek*

Göñlüm ol gül-‘izāra **yüz tıtdı**

Yine zār u hezāra **yüz tıtdı** (G 319/1)

Yüze gülmek: 1) *yalandan dost görünmek;* 2) *sevimli, alımlı görünmek*

Şem‘isin her cem‘üñ ey meh mihr-i dehr-ārā gibi

Yüze gülmekde nazırüñ yok gül-i ra‘nā gibi (G 323/1)

Z

Zahmete girmek: *zahmet etmek*

Tabībā **zahmete girüp** benümçün hiç ‘ilāc itme

Ben oldum olacağum ol gözi bīmār sağ olsun (G 254/4)

Ziyade olmak: *artmak, çoğalmak*

Hün-ı cigerle besler merdüm yaşımı eşküm

Olsun demi **ziyāde** bu çeşm-i hün-feşānuñ (G 157/4)

2.4. ŞAİRİN SIK BAŞVURDUĞU EDEBİ SANATLAR

Edebi sanatlar klasik Türk edebiyatında anlamı renklendirmek, güzelleştirmek, çeşitlendirmek ve derinleştirmek için sıklıkla kullanılmıştır. Şairler şiirlerinde edebi sanatların neredeyse hepsini kullanmışlardır. Fakat bazı sanatlar daha çok kullanılmış ve ustalık göstermede daha belirleyici olmuşlardır.

Rahîmî de gazellerinde edebi sanatlardan faydalanmıştır. Rahîmî'nin gazellerinde öne çıkan ve klasik Türk şiirinde her şairin muhakkak kullandığı teşbih, istiare, mübalağa ve tezat sanatlarını ele alıp birkaç örnek ile sunmaya çalışacağız.

2.4.1. Teşbih

İsa Kocakaplan teşbihi “ Aralarında çeşitli yönlerden benzerlik bulunan iki varlıktan zayıfını kuvvetlisine benzetmek sanatına teşbih denir” (2017: 162) şeklinde tanımlamıştır. Teşbihin benzeyen, benzetilen, benzetme yönü ve benzetme edatı olarak dört unsuru vardır. Teşbih de bu dört unsurda kullanılırsa “mufassal teşbih”, benzetme yönü bulunmayanlara “mücmel veya muhtasar teşbih”, sadece benzetme edatı bulunmayanlara “müekked teşbih”, teşbihin iki temel ögesi yani benzeyen ve benzetilenle kurulanlara ise “beliğ teşbih” denir. (Kocakaplan, 2017: 164)

Rahîmî şiirlerinde teşbih sanatını sıklıkla kullanmıştır. Teşbih sanatının Rahîmî'nin gazellerindeki kullanımını birkaç örnekle aşağıda sunacağız.

Şair aşağıdaki beyitte göğsünü güle, vücudundaki yaraları da laleye benzeterek teşbih yapmıştır:

Sînemi gül gibi şad çāk itdi hār-ı intizār

Lâle gibi cisme dāğ urdı bu nār-ı intizār (G 77/1)

[Bekleyiş diken (sevgiliyi beklemenin verdiği acı) göğsümü gül gibi yüz parça etti. Bu bekleme ateşi vücuduma lale gibi yaralar açtı.]

Rahîmî bu beyitte ise kendini pervaneye, gönlünü ise bülbüle benzetmiştir:

Yanardum ey gönül pervâne tek ben kendü derdümle

Fiğāna başlayup bülbül gibi gavgā iden sensin (G 261/3)

[Ey gönül! Ben pervane gibi kendi derdimle yanardım, inlemeye başlayıp bülbül gibi kavga eden sensin.]

Bu beyitte şair, gönlünü aynaya, sevgilinin yanağını ise güneşe benzetmektedir:

Gönül āyînesi ey mihr had gāyet muşaffādur

Olur bir zerre gerd-i guşsanuñ tağlar kadar derdi (G 341/6)

[Ey güneş ynaklı(sevgili)! Gönül aynası oldukça temizdir. (Gönül aynasında) bir zerrecik gam tozunun dağlar kadar derdi olur.]

Şair aşağıdaki beyitte sevgilinin ihsanını bayram günü yağan yağmura, gönlünü ise bağa teşbih etmiştir:

Feyz-ı ihsānuñ gönül bāğını sîr-âb eyledi
Ser-be-ser bûstān-ı dehri nitekim bārān-ı ʿid (G 39/8)

[Bayram yağmurunun dünya bahçesini baştan başa suya kandırdığı gibi lütfunun bolluğu gönül bahçesini suya kanmış hale getirdi.]

Rahîmî bu beyitte gönlünde ayrılık ateşinin yarasını Karacadağ’a, gözyaşını okyanusa, Akdeniz’i dile, sevgilinin ayrılığını ise ateşe benzetmektedir. Ayrıca beyitteki ateş ve su tezaadı da dikkat çekicidir.

Karacadağ kâdardur dilde dâğ-ı nâr-ı hicrānuñ
Muḥîṭ-ı eşkümuñ yanında gūyā Akdeñiz bir dil (G 176/3)

[Ey sevgili! Gönülde ayrılık ateşinin yarası Karacadağ kadar, gözyaşımın yanında Akdeniz (ise) sanki bir dil kadardır.]

Rahîmî aşağıdaki beyitte sevgiliyi güle, dudağını ise goncaya benzetmiştir:

Açılsun gül gibi ey gonca-leb her ḥāra yüz virdüñ
Hezārān nâledür gūş eylemez efḡānum añmazsın (G 226/2)

[Ey gonca dudaklı! Her dikene yüz verdin gül gibi açıl. Pek çok feryadı duymaz benim fğanımı anmazsın.]

2.4.2. İstiare

İstiare “Edebiyatta: bir kelimenin mânâsını muvakkaten diğer bir kelime hakkında kullanmaktır” şeklinde tanımlanmıştır (Olgun, 1936: 54).

İstiarenin temelini teşbih oluşturmaktadır. Fakat teşbihte benzetilen, benzeyen, benzetme yönü ve benzetme edatı olmak üzere dört temel unsur var iken, istiarede benzeyen ya da benzetilenden sadece birisi söylenir. İstiarenin iki çeşidi vardır: Yalnızca “benzeyenin” söylendiği istiareye “kapalı”, yalnızca “benzetilenin” söylendiği istiareye “açık” denir.

Rahîmî de divan şiiri geleneğini sürdüren diğer bütün şairler gibi istiarenden gazellerinde yararlanmıştır. Gerek açık gerekse kapalı istiareyi kullanarak farklı

çağrışımlar oluşturmuştur. Aşağıda Rahîmî'nin gazellerinde kullandığı istiare sanatına dair birkaç örnek sunulacaktır.

Rahîmî aşağıdaki beyitte sevgiliyi aya benzetmiş, sevgili yerine mâh ifadesini kullanarak açık istiare yapmıştır.

Harâret irmesün tâb-ı güneşden deyü ol **mâha**

Duhân-ı âh-ı dilden eyledüm bir sâye bân peydâ (G 5/2)

[O aya (ay gibi parlak sevgiliye) güneşin sıcaklığından hararet basmasın diye gönül ahının dumanından bir gölgelik yaptım.]

Aşağıdaki beyitte sevgili Çin güzeline benzetilmiş fakat sadece benzetilen öge dile getirilerek açık istiare yapılmıştır.

Lebüñçün ey **büt-i Çin** âh eksük olmadı çini

Baňa bildür haţâmı niçün eyler kaşd-ı cân ebrû (G 270/5)

[Ey Çin güzeli! kaş çatman (hiç) eksik olmadı, dudağının hakkı için niçin kaşın canıma kast ediyor, hatam nedir, söyle?]

Şair aşağıdaki beyitte sevgilinin kirpiklerini kılıca benzetip sadece kılıcı söyleyerek açık istiare yapmıştır.

Yâremüñ ağızına **tigüñ** dil şokar ikide bir

Ben anuñla gamzeden himmet bulursam söyleşem (G223/3)

[Kılıcın (kirpiğin) yaramın ağızına ikide bir dil sokar. Ben onunla gamzeden ihsan bulursam söyleşeyim.]

Aşağıdaki beyitte şair sevgiliyi servi ve güle benzetmiş fakat sadece benzetilen öğeleri dile getirerek açık istiare yapmıştır.

Şalınma her pelîd ile benüm **serv-i hırāmānum**

Açılma virme yüz her hāra ey **gül-berg-i handānum** (G 201/1)

[(Ey) salınarak yürüyen servim! Her alçak(rakip) ile salınma. Ey gülen gül yaprağım! Her diken(rakip)e yüz verip açılma.]

Rahîmî aşağıdaki beyitte şaraba insana ait bir özellik nisbet ederek kapalı istiare yapmıştır.

La^lũñe beñzeyeli başumuza çıkdı **şarāb**

Bulsavuz ılanın içerdük biz anuñ tenhāda (G 280/3)

[(Ey sevgili!) Şarap dudağına benzediğinden beri başımıza çıktı. Biz onu tenhada bulsak kanını içerdik.]

Aşağıdaki beyitte sevgili gölge salan bulutlara benzetilerek kapalı istiare yapılmıştır.

Āfitābum yücedür gerçi felekden menzilüñ

Sāye şal ben zerre-i nāçiz ü bī-mikdāra bak (G 139/4)

[Güneşim! Doğrusu yerin felekten daha üstündür. Ben değersiz zerreye bak, gölge sal.]

Şair aşağıdaki beyitte yaraya insana ait bir özellik nisbet ederek kapalı istiare yapmıştır.

Gördükce **zāhm** ağız açar tīg-i hançerüñ

Yalmanup özler anı zülāle taraf taraf (G 133/4)

[(Ey sevgili!) Yara kirpiğinin kılıcını gördükçe ağzını açar (ister). Tatlı su her yönden kılıcını özleyip yalanır.]

2.4.3. Mübâlağa

Sözlük anlamı olarak “abartı” anlamına gelen kelime edebi bir terim olarak İskender Pala tarafından “ Edebiyatta sözün etkisini artırmak için bir şeyi olamayacağı biçimde yahut olduğundan çok veya az gösterme sanatıdır.” (2011: 338) şeklinde tanımlanmıştır.

Mübâlağanın söyleyişteki aşırılığa göre üç çeşidi vardır: Akla yatkın olan mübâlağalara “tebliğ”, akla yatkın gibi görünen fakat görenek ve âdete uygun olmayanlara “iğrak”, aklın alamayacağı derecedeki mübâğalara “guluv” denir.

Mübâlağa sanatını şairler anlatıma heyecan katmak, duygularını daha iyi ifade etmek, okuyucuyu etkilemek ve anlatımı çarpıcı hale getirmek için sıklıkla kullanmışlardır. Mübâlağanın kullanılmadığı eserler söyleyiş güzelliği açısından da eksik kalmışlardır. Bu nedenle bütün şairler gibi Rahîmî’de gazellerinde mübâlağa

sanatından faydalanmıştır. Rahîmî'nin mübâlağa sanatını nasıl kullandığına dair örnekleri aşağıda sunacağız.

Rahîmî aşağıdaki beyitte dudağın bir anda bin ölüyü dirilttiğini söyleyerek mübâlağa yapmıştır.

Bir demde biñ mürde kılur zinde lebüñ ey 'İsî-dem

Cân u cihānuñ cānısın cānāna şıḥḥat yaraşur (G 103/2)

[Ey Hz. İsa nefesli (sevgili)! Dudağın bir anda bin ölüyü canlandırır. Vücudun ve dünyanın canısın, canana sağlıklı olmak yakıştır.]

Şair aşağıdaki beyitte Rahîmî'nin kıymetinin bir damla kadar bile olmadığını söyleyerek mübâlağa yapmıştır.

Rahîmîñüñ şehā bir kaçrece miḳdārı yok gerçi

Dilin pür-cüş idüp anuñ yaşın deryā iden sensin (G 261/5)

[Ey sevgili! Doğrusu Rahîmî'nin bir damla kadar değeri yok. (Onun) gönlünü coşturup gözyaşını deniz eden sensin.]

Aşağıdaki beyitte Rahîmî'nin şiirinin güzelliği âfâkı tutması ile mübâlağa edilerek anlatılmıştır.

Rahîmîñüñ şu deñlü şöhreti var mihr-i ḥaddüñle

Ṭutupdur gün gibi âfâkı ey meh şi'r-i ğarrāsı (G 350/5)

[Ey ay (gibi parlak sevgili)! Rahîmî'nin senin yanağının güneşi ile o kadar şöhreti var (ki), parlak şiiri güneş gibi gökyüzünü tutmaktadır.]

Rahîmî aşkının büyüklüğünü anlatmak için şahit olarak gökte ayı yerde balığı göstererek mübâlağa ve kişileştirme yapmıştır.

Gökde āhum yirde yaşum mā-cerāsı söylenür

Māh u māhî mihrüme şāhid semādan tā semek (G 160/3)

[Gökyüzünde ahımın, yeryüzünde gözyaşımın macerası söylenir. Ta gökyüzünden balığa sevgime ay ve balık şahittir.]

Rahîmî aşağıdaki beyitte feleğin aşığa sürekli zulüm etmesi, gam taşlarının yağmur gibi yağması ile ifade edilerek mübâlağa yapmıştır.

Yağdurursın başuma ğam taşların yağmur gibi

Nice olsun bu vücūdum kaçrı ābād ey felek (G 150/6)

[Ey felek! Gam taşlarını başıma yağmur gibi yağıdırırsın. Bu vücudumun sarayı nasıl bayındır hale gelsin.]

Rahîmî aşkının büyüklüğünü anlatmak için gökyüzü yıkılsa bile gönülde aşkın yok olmayacağını belirterek mübâlağa sanatından faydalanmıştır.

Yire geçse yıkılsa tāk-ı eflāk

Binā-yı ‘aşkuñ olmaz dilde zā’il (G 165/4)

[(Ey sevgili!) Gökyüzü yere geçip yıkılsa, gönülde aşkının binası yok olmaz.]

2.4.4. Tezat

“Bir olayın, heyecanın etkisiyle büyütülmesi veya küçültülmesi demektir.” (Kocakaplan, 2017: 107) olan tezat sanatı hem üslubu güzelleştirmek hemde iki zıt unsuru bir arada kullanarak anlatmak istenileni daha kısa ve öz şekilde ifade etmek için kullanılır. Tezat sanatı sadece isim ve sıfatlarla değil aynı zamanda eylemler üzerinden de yapılır. Klasik Türk edebiyatından neredeyse bütün şairler tarafından kullanılan bu sanatı Rahîmî de kullanmıştır. Rahîmî’nin gazellerindeki tezat sanatı kullanımını aşağıdaki örneklerle göstermeye çalışacağız.

Rahîmî gazellerinde doğa unsurlarını kullanarak tezat yapmıştır.

Şair aşağıdaki beyitte zerre ve güneşi kullanarak tezat yapmıştır.

Sürdüğünce yüz rikābuña Raḥīmī sāyeveş

İtme ‘ār ey meh irişmez **zerreden mihre** zevāl (G 178/7)

[Ey ay(sevgili)! Rahîmî’nin gölge gibi üzengine yüz sürmesinden utanma güneşin parlaklığına zerrenin zararı olmaz.]

Rahîmî aşağıdaki beyitte damla ve deniz ifadelerini kullanarak tezat yapmıştır.

Dostum **kaṭre** gibi gerçi bir ednādur dil

Āşinādan şoragör gör nice **deryādur** dil (G 168/1)

[Dostum gönül damla gibi küçücüktür ama bilene sor gönül nasıl bir deryadır, gör.]

Aşağıdaki beyitte gül ve diken ifadeleri ile tezat yapılmıştır.

Ol **göl** yakalı seng-i dilüñ hasreti beni

Hār itdi yaşduğum döşegüm hāre eyledi (G 316/4)

[O gül yakalı taş kalplinin hasreti beni diken etti, yatağımı yastığımı taş etti.]

Rahîmî aşk ve aşkla ilgili unsurları kullanarak da tezat yapmıştır.

Aşağıdaki beyitte ağyar ve yar kelimeleri üzerinden tezat yapılmıştır.

Ġamzeñ kılıcı deldi dilüm yara eyledi

Ağyāra olacak işi ol **yāre** eyledi (G 316/1)

[(Sevgilinin) yan bakışının kılıcı gönlümü delip yara açtı, yabancıya yapacağı işi dostuna yaptı.]

Şair geda ve şah ifadelerini kullanarak tezat yapmıştır.

Rahîmî ol mehe ‘arz itme mihrüñ

Ki zîrā sen **gedā** ol **şāh-ı evreng** (G 149/5)

[Rahîmî aşkını o aya söyleme çünkü o tahtın sultanı sen de bir kölesin.]

Aşağıdaki beyitte ayrılık ve kavuşma kelimeleri kullanılarak tezat yapılmıştır.

Baňa **hecrüñde** ğam **vaşluñla** şādān olmadan yegdür

Dil-i bîmār hoş derdüñle dermān olmadan yegdür (G 50/1)

[Benim için ayrılığındaki gam kavuşup mutlu olmaktan daha iyidir. Hasta gönül senin derdinle hoştur, (onun için hasta olmak) iyileşmekten daha iyidir.]

Gazellerde zaman kavramları kullanılarak da tezat yapılmıştır.

Rahîmî beyitte gündüz ve geceyi aynı anda kullanarak tezat oluşturmuştur.

Seni germ-ābede seyr itmege ħalvet bulımaz

Gündüzin mihr **gice** māh gelür cāmlara (G 279/2)

[(Rahîmî) seni kaplıcada seyretmek için fırsat bulunmaz. Camlara gündüz güneş gece de ay gelir.]

Aşağıdaki beyitte evvel ve ahir ifadeleri üzerinden tezat yapılmıştır.

Evvel konan **āhîr** göçer ‘ālem misāfir-ħānedür

Bu tekyede bir iki gün mihmāna şıhhat yaraşur (G 103/5)

[Dünya bir misafirhanedir önce konan sonra göçer. Bu dünyada misafire bir iki gün sıhhatli olmak yakışır.]

Şair beyitte kış ve bahar ifadelerini birlikte kullanarak zıtlık oluşturmuştur.

Gülüp gül gibi şun gonca-lebüñ maḥzūn-ı hicrāna

Şitānuñ şiddeti gitdi dem-i ‘işret **bahāruñdur** (G 95/4)

[Gül gibi gülüp ayrılıktan hüzenlenen aşığa gonca dudaklarını göster. Kışın sıkıntısı gitti bahar eğlence zamanıdır.]

Rahîmî şehir adlarını da tevriyeli kullanarak tezat yapmıştır.

Şair beyitte Karaman’ı karanlık çağrışımıyla kullanıp aydınlık olmakla tezat olarak kullanmıştır.

Karaman mülkin **Aydın** idicek sen şāh-ı meh-çihre

Güneş menzil-be-menzil karşı çıkdı şehrdən şehre (G 304/1)

[Sen ay yüzlü padişah Karaman diyarını aydın/Aydın edince güneş menzilden menzile, şehirden şehire karşı çıktı.]

Aşağıdaki beyitte Tire ve Aydın şehirleri kelime manaları üzerinden tezat yapılarak kullanılmıştır.

Ey Rahîmî **Tire** bahtuñ **Aydın** olsun dirseñ

Bile seyr eyle Selîm Hân ile Şarḥān illerin (G 243/5)

[Ey Rahîmî! Tire/kara bahtının Aydın/aydın olmasını istersen Selim Han ile Manisa diyarını seyret.]

Rahîmî beyitte Akşehir, Aydın, Tire ve Karaman’ı bir arada kullanarak zıtlık oluşturmuştur.

Gün yüzüñsüz gözüme **Akşehir** ey meh **Tiredür**

Kākülüñsüz şanma **Aydındur Karaman** illerin (G 243/3)

[Ey ay (gibi parlak sevgili)! Gün yüzün olmayınca Akşehir benim için Tire’dir/karanlıktır. Kakülün olmayınca Karaman Aydın’dır/ aydındır zannetme.]

Rahîmî gazellerinde çeşitli sıfatları da zıtlık unsuru olarak kullanmıştır.

Aşağıdaki beyitte kolay ve zor kelimeleri bir arada kullanılarak tezat oluşturulmuştur.

Vefâ ehline **âsândur** yoluñda cân fidâ itmek

Velî bir dem kapuñdan ayru olmak dil-berâ **müşkil** (G 176/6)

[Ey sevgili! Vefa ehline (âşıklara) senin uğruna canlarını feda etmek kolaydır ama kapından bir an olsun ayrı kalmak zordur.]

Rahîmî beyitte eğri ve doğru kelimelerini kullanarak tezat yapmıştır.

Egri râ eyler kaşuñ rāsında ol bir kec-naẓar

Yine ẓaddüñ yanına varur ẓurur **toğru** gibi (G 328/3)

Bunlar dışında Rahîmî birbirine zıt eylemleri bir arada kullanarak da tezat yapmıştır.

Aşağıdaki beyitte gülmek ve ağlayıp üzülmek ifadeleri birbirine zıt olarak kullanılmıştır.

Güler düşmen Raḥîmî **zâr u maḥzûn**

Esirge pâdişâhum cânı yok mı (G 339/5)

[Rahîmî ağlayıp inleyip üzgünken düşman güler. Merhamet et padişahım (onunda) canı yok mu?]

Rahîmî harap olmak ve abad olmak eylemleri ile zıtlık oluşturmuştur.

Dest-i hecrüñle **ḥarâb olup** yıkılmışdur göñül

Genc-i vaşluñla yine yap yap anı **âbâd kıl** (G 163/2)

[Gönül ayrılık eliyle harap olup yıkılmıştır, kavuşma hazinenle onu yeniden yavaş yavaş imar et.]

Şair kul olmak ve sultan olmak ifadelerindeki zıtlıktan beyitte yararlanmıştır.

Kapısında **kul olmak** ẓadrini sen Yûsuf-ı ḥüsnüñ

‘Azîzüm mülket-i Mıṣr içre **sultân olmayan** bilmez (G 117/5)

[Azizim sen Yusuf kadar güzel (sevgilinin) kapısında kul olmanın değerini, Mısır memleketine sultan olmayan bilmez.]

Aşağıdaki beyitte hüznü olmak ile mutlu olmak arasındaki teztan faydalanılmıştır.

Beni hecrüñle **ğamgîn** düşmenüm vaşluñla **şād itme**

Unudup āşināyı dostum her yādı yād itme (G 302/1)

[Beni ayrılığınla mahzun, düşmanımı kavuşmanla mutlu etme. Dostum dostunu unutup yabancıları hatırlama.]

Beyitte unutmak ve hatırlamak eylemleri bir arada kullanılarak tezat yapılmıştır.

Rahîmî bir gedādur dergeh-i devlet-penāhuñda

Unutduñ çok zemāndur sen anı sulṭānum **añmazsın** (G 226/5)

[Sultanım Rahîmî devletinin kapısında bir kuldur, sen onu çok zamandır hatırlamazsın unuttun.]

2.5. VEZİN

Aruz ölçüsü hecelerin kısalık, uzunluğuna ya da açıklık, kapalılığa dayanan bir ölçüdür. Aruz ölçüsü Arap edebiyatında doğmuş oradan İran edebiyatına geçmiş ve XI. yüzyıldan itibaren Türk şairler tarafından kullanılmaya başlanmıştır. “ Yüzyıllar boyu Türk şiirinde kullanılan ve Türk aruz sistemini oluşturan kalıplar 10 bahrin 39 kalıbı olmuştur.” (İpekten, 2012: 161) Bunlar arasında ise en çok remel bahrinin “*fâ’ilâtün fâ’ilâtün fâ’ilün*” kalıbı kullanılmıştır.

Rahîmî gazellerinde aruz ölçüsünün 14 kalıbını kullanmıştır. Bunlardan en çok remel bahrinin “*fâ’ilâtün fâ’ilâtün fâ’ilâtün fâ’ilün*” kalıbını kullanmıştır. Bu kalıptan sonra en çok kullandığı kalıp ise hezec bahrinin “*mefâ’ilün mefâ’ilün mefâ’ilün mefâ’ilün*” kalıbıdır.

Tablo 12: Vezinlerin Dağılımı		
Bahirler	Vezin Kalıpları	Kullanım Sıklığı
Remel Bahri	Fâ’ilâtün fâ’ilâtün fâ’ilâtün fâ’ilün	137
	Fe’ilâtün fe’ilâtün fe’ilâtün fe’ilün	23
	Fâ’ilâtün fâ’ilâtün fâ’ilün	3

Hezec Bahri	Mefā'īlūn mefā'īlūn mefā'īlūn mefā'īlūn	125
	Mef'ūlū mefā'īlū mefā'īlū fe'ūlūn	8
	Mefā'īlūn mefā'īlūn fe'ūlūn	9
	Mef'ūlū mefā'īlūn mef'ūlū mefā'īlūn	1
Muzârî Bahri	Mef'ūlū fā'ilātū mefā'īlū fā'ilūn	26
	Mef'ūlū fā'ilātūn mef'ūlū fā'ilātūn	6
Müstec Bahri	Mefā'ilūn fe'ilātūn mefā'ilūn fe'ilūn	7
Hafif Bahri	Fe'ilātūn mefā'ilūn fe'ilūn	5
	Fe'ūlūn fe'ūlūn fe'ūlūn fe'ūl	1
Recez Bahri	Müstef'ilūn müstef'ilūn müstef'ilūn müstef'ilūn	2

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

GAZELLERDE ÖNE ÇIKAN DUYGULAR

3.1. AŞK

Aşk klasik Türk şiirinde gazellerin başlıca konularındandır. Gerek beşerî gerekse ilâhî aşk yüzyıllarca şiirlerde işlenegelmiştir. Rahîmî de şiirlerinde hem ilâhî hem beşerî aşka yer vermiştir. Aşk denildiğinde ilk akla gelen âşık, maşuk ve rakip üçlüsüdür. Rahîmî'nin bu üç unsuru gazellerinde nasıl kullandığına ayrıntılı olarak bakacağız.

3.1.1. Âşık

Klasik Türk edebiyatında âşık şiirin merkezindedir. Şair aynı zamanda âşıktır. Klasik Türk şiirinde âşık perişan, zavallı, sevgili için canını bile feda etmekten geri durmayan, aşkından mecnun olmuş, her nefesini sevgiliye adanmış kişidir. Her daim sevgiliye kavuşmak için çalışır ve buna engel olan her şey âşık için rakiptir.

Sevgili âşığa her zaman zulüm etmektedir bu yüzden âşığın başından bela hiç eksik olmaz. Sevgilinin zulmünden âşık ne kadar yakınırsa yakınsın bu zulümden mahrum kalmayı da hiç istemez çünkü sevgilinin zulüm etmesi bile onu hatırladığının bir kanıtıdır.

Dil-rubādan cefā mı eksük olur

‘Âşığa hîç belā mı eksük olur (G 57/1)

[Gönül alan sevgiliden (âşığa) hiç eziyet eksik olur mu (çünkü) âşıktan hiç bela eksik olur mu?]

Dile derdüñ yeter devā n'eyler

Cevrüne rāzıyam vefā n'eyler (G 88/1)

[(Ey sevgili!) Gönüle derdin yeter devayı ne yapsın, eziyetine razıyım vefa ne yapsın?]

Âşık sevgili için her türlü zorluğa katlanır. Şartlar ne olursa olsun hatta ucunda ölüm bile olsa sevgiliden asla vazgeçmez.

‘Âşıka rûşen-dil oldur şem‘ gibi yanmadan

Başını kaç‘ itseler döndürmeye aşlā yüzün (G 246/4)

[Âşığın gönlünü aydınlatan odur (o sevgilidir). (Onun için) mum gibi yanmaktan başını kesseler asla (ondan) yüzünü döndürmez.]

Sevgiliye olan aşkı âşığa bazen Ferhad gibi dağları deldirir bazen ise âşığı Mecnun gibi çöllere düşürür.

Gehi ‘aşkuñ beni Ferhādveş tağlara düşürdi

Gezüp Mecnūn gibi geh sâkin-i şahrâ iden sensin (G 261/2)

[(Ey sevgili!) Beni aşkın bazen Ferhad gibi dağlara düşürdü. Bazen de Mecnun gibi gezip çölde ikamet ettiren sensin.]

Âşık için sevgilinin uğruna aklını yitirmeyen kişi gerçekten akıl sahibi bir kişi değildir. Çünkü sevgili aklını, canını, bütün varlığını verecek kadar önemlidir.

Leylā-yı zülfüñüñ şu ki meftūnuñ olmaya

‘Âkıl midür o kimse ki Mecnūnuñ olmaya (G 300/1)

[Simsiyah saçına tutulup Mecnûn/ deli olmayan kişi (hiç) akıllı mıdır?]

Aşk âşığı öyle bir hale getirmiştir ki artık hiçbir öğüdü duymaz zincirle bağlasalar bile duramaz olmuştur.

‘Aşk daķmışdur benüm boynuma zāhid bir kemend

Pend girmez gūşuma tutmaz beni zencîr ü bend (G 31/3)

[Ey Zahit! Aşk benim boynuma bir kement takmıştır. Kulağıma öğüt girmez, beni zincir ve bağ tutmaz.]

Âşık her zaman sevgiliye kavuşmayı arzu eder ve bunun için bir çare arar. Fakat bazen de kavuşmak yerine ayrı olmayı tercih eder.

Olup dil şu gibi sen serve mā’il

Velî yok bāğ-ı vaşla yol ne hāşıl (G 165/1)

[Gönül su gibi sen serviye meyletmiştir. Fakat ne fayda kavuşma bağına yol yoktur.]

Baňa hecründe gam vaşluñla şādān olmadan yegdür

Dili bīmār-ı hoş-derdünle dermān olmadan yegdür (G 50/1)

[Benim için ayrılığındaki gam kavuşup mutlu olmaktan daha iyidir. Hasta gönül senin derdinle hoştur, (onun için hasta olmak) iyileşmekten daha iyidir.]

Aşka düşenin gözü sevgiliden başkasını görmez olur. Ona kavuşmak için her şeyi göze alır. Ne ar ne namus artık onun için önemli değildir. Aşka soyunurken bütün bunlardan vazgeçer.

Zāhidā zerķ u riyānuñ cübbesin çāk itmişüz

Biz ne nāmūs özlerüz ‘aşķ içre ne ‘ār isterüz (G 107/6)

[Ey zahid! Biz ikiyüzlülüğün cübbesini yırtmışız. Aşk içinde ne namusu özleriz ne de edep isteriz.]

Âşık için sevgilinin rakibe yakın davranması, onunla vakit geçirmesi, âşığa göstermediği ilgiyi rakibe göstermesi üzüntü sebebidir. Sevgiliyi asıl sevenin kendisi olmasına rağmen sevgilinin rakibe ihsanda bulunması âşığı perişan eder.

Beni koyup rakıbe yüz virdi

Ol güli gör ki hāra yüz tutdı (G 319/4)

[(Sevgili) beni bırakıp rakibe yüz verdi. Gör ki o gül dikene meyletti.]

Beni koyup nażar şalma rakıbe rāzıyam öldür

Senüñ qurbānuñ olayum meded ey gamze-i dil-cū (G 272/5)

[Ey gönül alan yan bakış! Razıyım, beni öldür de rakibe bakma.Yardım eyle senin kurbanın olayım.]

3.1.2. Sevgili

Klasik Türk şiirinde sevgili kara saçları, ay yüzü, âb-ı hayat olan dudakları, ince beli, keman kaşları ve servi boyu ile tasvir edilir. Sevgiliye cân, cânân, meh, meh-rû, büt, sanem, padişah, şah vb. şekillerde hitap edilir. Klasik Türk şiirinde sevgili genç ve güzeldir. İşve ve cilve ile âşığı kendine çeker. Fakat sevgili merhametsiz, sürekli âşığa

zulm eden, aşığı kendine esir eden ama asla ilgi göstermeyen biridir. Bütün bunlara rağmen âşık için vazgeçilmezdir. Her ne olursa olsun âşığın gönül ülkesinin sultanıdır.

Sevgilinin dudakları âşık için bazen mutluluk sebebi iken bazen de azaptır.

Gāh ḥande geh gāzab ey gonca la'luñ 'āşığa

Nitekim pervāneye geh nūr olur geh nār şem' (G 127/6)

[Ey gonca! Tıpkı mumun pervaneye bazen ılık bazen ateş olması gibi, dudağın âşığa bazen gülücük bazen gazap olur.]

Sevgilinin saçları âşığı kendine esir edip aklını başından alır.

Gönlümi bir bend ile bend ideli 'ayyār-ı zülf

Ḳıldı 'aqlum kārvin tār-mār efkār-ı zülf (G 132/1)

[Düzenbaz saç(ın) gönlümü bir bağ ile bağlayalı beri saçının fikri akıl kervanımı darmadağın etti.]

Sevgilinin saçlarını gören yüz yıllık Müslüman bile dinini bırakıp Hristiyan olur.

Mü'min-i şad-şâle görse zülfüñün zünnārını

Ey şanem sevdā-yı İslāmı koyup tersā olur (G 63/2)

[Ey put gibi güzel sevgili! Yüzyıllık müslüman saçlarını görse İslam sevdasını bırakıp hristiyan olur.]

Sevgili merhametsiz, taş kalplidir. Âşığın feryatlarını duyunca dağlar bile gümlerken sevgili asla merhamet göstermez.

Nālemi gūş itdi dāguñ içi güm güm gümledi

Āh kim ol taş bağırlı daḥi raḥm itmez baña (G 3/3)

[Feryadımı duyup dağın içi güm güm gümledi. Ah ki o taş bağırlı hala bana merhamet etmez.]

3.1.3. Rakip

Rakip âşık ile sevgili arasındaki engellerin tümüdür. Rakip kötü huylu, kara yüzlü, karga tabiatlı vb. olarak tasvir edilir. Rakip âşığın baş düşmanıdır. Çünkü

sevgiliyi âşık kadar sevmez ama ilgi görür. Bu sebeple âşık ondan kurtulmayı, sevgilinin gerçekleri fark edip kendisi ile alakadar olmasını ümit eder.

Rakip âşık için bütün kötü özellikleri üzerinde barındıran kişidir. Âşık rakibi turşu yüzlü, kara yüzlü, köpek suratlı, karga tabiatlı olarak tasvir ederek onu kötüler.

Ey gözi âhû rakîbi dün baña gösterdiler

Nice beñzer şol köpek şüretlü arslan oğluna (G 306/4)

[Ey ahu gözlü! Rakibi dün bana gösterdiler. Şu köpek suratlı nasıl aslan oğluna benzer.]

Turş-rüyından rakîbüñ münharif oldu mizâc

Tâb-ı gamdan pür-harâretdür hoş-âb ister gönül (G 169/2)

[Gönül rakibin ekşi yüzünden (dolayı) keyfi kaçtı. Gam ateşinden hararetlidir hoşaf ister.]

Dün mahalleñde rakîb ile Rahîmî serverâ

Ol it ile hayli itişmiş idüp ğavgâ ğarîb (G 16/5)

[Ey sevgili! Dün mahallende rakip ile Rahîmî kavga edip, o it ile garip hayli itişmiş.]

Kendi kūyuñda benümle hem-dem olmadı rakîb

Bülbül-i hoş-nağme ile imtizâc itmez ğurâb (G 11/6)

[Rakip kendi bahçesinde benimle dost olmadı (çünkü) güzel sesli bülbül ile karga uyuşmaz.]

Rakîb-i seg-nihâduñ âline aldanma vahşet kıl

Şakın şayd olma kancık dilküye hey erkek arslanum (G 201/2)

[Hey erkek aslanım! Köpek tabiatlı rakibin oyununa aldanma uzak dur, sakın kancık tilkiye av olma.]

Araya almış rakîbi âsitānuñ itleri

Bu ulu rağbet aña da veh haķâretdür baña (G 6/4)

[Kapının köpekleri rakibi kuşatmış. Vah! Ona bu ulu rağbet bana hakarettir.]

Rakîb-i rū-siyāh ile beni bir görme hıdmetde

Bir olmaz zāğ-ı nā-cins ile ey şāhib-hüner şāhin (G 244/6)

[Ey (sevgili)! Kara yüzlü rakip ile beni hizmette bir görme. Soysuz karga ile hüner sahibi şahin bir olmaz.]

3.2. KISKANÇLIK

“Bir kimse bir üstünlük gösterdiğinde veya sevilen birisinin, başkası ile ilgilendiği kanısına varıldığında takınılan olumsuz tutum, günücülük, hasetçilik, hasetlik, hasutluk” (Türkçe Sözlük, 1988: 1306) olarak tanımlanan kıskançlık edebiyatta genellikle aşk çerçevesinde ele alınır. Kıskançlık konusu klasik edebiyatta âşık, maşuk ve rakip arasındaki hali ile ele alınır. Âşık sevgili ile rakip arasındaki samimiyeti kıskanır, sevgiliyi rakiple paylaşmak istemez. Sevgilinin kendisi ile değil de onu kendine oranla daha az sevdiğini düşündüğü rakip ile ilgilenmesi âşığı hem üzer hem de kıskançlığa iter. Çünkü sevgili âşığa zulüm ederken rakibe ihsanda bulunur. Bu kıskançlık o kadar aşırı dereceye ulaşır ki âşık rakibin ölmesini bile yeğler duruma gelir. Rahîmî de gazellerinde kıskançlık duygusunu da sıkça işlemiştir. Rahîmî’nin gazellerinde kıskançlık sadece âşığa mahsus değildir. Rakip de âşığı kıskanır, doğa da bulunan varlıklar sevgilinin güzelliğini kıskanır. Rahîmî’de kıskançlık çok yönlü olarak karşımıza çıkar. Rahîmî’nin kıskançlık duygusunu ele aldığı bazı beyitler şunlardır:

Reşk idüp sen şeh-süvāruñ sümm-i raḥş-ı na‘line

Ḥam kıılır ḳaddin anuñçün gurre-i ḡarrā Ḥüseyn (G 237/3)

[(Ey) Hüseyin! Hilal sen usta binicinin atının nalını kıskandığı için boyunu iki büklüm eder.]

Raḳībā za‘f iden cism-i nizāruñ reşk-i mihrümdür

Ḥased ‘ālemde ey miskîn seni āḥir cüdām eyler (G 72/4)

[Ey rakip! Zayıf bedenini güçsüz hale getiren sevgimi kıskanmandır, ey zavallı kıskançlık seni dünyada sonunda cüzzam edecek.]

Ṭoğrusı sen boyı servüm giyeli cāme-i nāḥ

Ḳāmetüm gibi dü-tā oldu ḥasedden her şāḥ (G 29/1)

[Ey servi boylu! Doğrusu sen sırma işlemeli elbiseni giyince her dal kıskançlıktan boyum gibi iki kat oldu.]

Rakīb ile şalınur gördüm ol serv-i gül-endāmı

Bir ölü mātem itdi baña devrān kiçi bayrāmı (G 324/1)

[O gül endamlı servi boylu (sevgiliyi) rakip ile birlikte dolaşırken gördüm, felek bana küçük bayramı bir ölü matemi etti.]

Göremez pāk-naẓarla ruḥ-ı dil-cūñı ḥasūd

Nice me'vā ide mā dīde-i nā-bīnāda (G 280/4)

[Kıskanç (kişi) temiz (bir) bakışla gönlü cezbeden yanağını göremez, görmeyen gözde su nasıl yurt edinir.]

Ġonca-i gülzār-ı 'işmet dāmeninde dest-i ḥār

Gül gibi ben yakamı ġayretten itdüm çāk ḥayf (G 134/3)

[Yazık (ki) dikenin eli iffet bahçesinin goncasının eteğinde. Ben(se) kıskançlıktan gül gibi yakamı yırttım.]

Bu ġün ḳadd-i hilāl-i 'īd reşk-i ebruvānuñdur

Leṭāfet bāġına revnaḳ viren mevzūn nihālūñdur (G 97/2)

[(Ey sevgili!) Bugün kaşların,bayram hilalinin endamını kıskandırır; düzgün boyun (ise) güzellik bahçesine canlılık verir.]

3.3. MUTLULUK

“Bütün özlemlere eksiksiz ve sürekli olarak ulaşılmaktan duyulan kıvanç durumu” (Türkçe Sözlük, 1988: 1597) olarak tanımlanan mutluluk klasik edebiyatta ele alınıp işlenmiştir. Şairler bir isteklerine kavuşmanın, sevgilinin kendilerine bir bakışının ya da bir busesinin, devrinde olumlu giden bir şeylerin, içki meclisinin verdiği zevkin vb.nin mutluluğunu gazellerine taşımaktadırlar. Rahîmî de gazellerinde bu duyguyu ifade etmiştir.

Binmege tīz ġünde sen mihr ü sa'ādet raḥşına

Her zemān evrāduma sür'at semendin ḳoşmışam (G 210/4)

[Sen sevgi ve mutluluk atına en kısa zamanda binmek için her zaman duama çabukluk atını koşmuşum.]

Rahîmî koma ‘arîfseñ kenâr-ı âteşi elden

Şafâ hengâmıdur nûş it şarâb-ı erguvân hurrem (G 196/5)

[Rahîmî bilge kişiysen ateşin kenarını elden bırakma, sefa sürme zamanıdır sevinçle erguvan renkli şarabı iç.]

Şād it Rahîmî kuluñı bir merhabā ile

Olsun kabûl-i luţfuñ ile kām-kār-ı ‘îd (G 38/8)

[Rahîmî kulunu bir merhaba ile mutlu et. Bu iyiliği (yapmayı) kabul et de mutlu bir bayram geçirsin.]

Beni kapuñda kō pāyuña düşüp hāk olayum

Gün gibi başum irüp göge ferahnāk olayum (G 205/1)

[(Sevgili) beni kapına koy ayağına kapanıp toprak olayım. Başım güneş gibi göğe ersin mesut olayım.]

Murāda irdi Aydın Tirenüñ başına gün toğdı

Şehirde olalı sen devlet-i devr-i kâmer peydā (G 1/4)

[Sen zamanının devletinin ayı şehirde ortaya çıktığından beri Aydın isteğine kavuştu ve Tire’nin başına gün doğdu.]

3.4. KORKU/ KAYGI/ ÜZÜNTÜ

Korku, kaygı ve üzüntü birbirini etkileyen ve tetikleyen duygulardır. Klasik Türk edebiyatında da bu üç duygu birbirine girmiş olarak işlenir. Bu duyguların ifade edilışinin zirvesinde de elbette yine sevgili vardır. Sevgili âşığı korkutan, kaygılandıran, üzen kişidir. Âşık her daim sevgilisinin kendisinden uzaklaşmasının korku ve kaygısını yaşar ve sevgilinin rakiplerle yakınlık kurmasından da hüzünlenir.

Rahîmî üzüntüsünü dile getirmek için “âh, âh kim, dirigâ, hayfâ vb.” ünlemlerden yararlanmıştır.

Bezm-i ğamda **âh kim** beñzüm çalındı derd ile

Ney gibi bağrum delindi başladum sâz olmağa (G 283/4)

[Ne yazık ki keder meclisinde dert ile benzim soldu. Ney gibi göğsüm delindi saz olmaya (saz gibi nağmeler çıkarmaya) başladım.]

Bir serv-kaḍ [u] lāle-ruḥuñ ğuşşasından **āh**

Sīnemde görinen elif ü dilde dāğıdur (G 86/3)

[Âh! Bir servi boylu lale yanaklının derdinden göğsümde görünen elif(şeklindeki yara) gönüldeki (yanık) yara(sı)dır.]

Dirīgā maḥremüm yok ğuşşa vü hicrāndan ğayrı

Ne bir kes hem-nefes olur baña efgāndan ğayrı (G 344/1)

[Ne yazık ki keder ve ayrılıktan başka sırdaşım yok, ne de feryattan başka bir kimse arkadaşım olur.]

Çerḥ elüm alup çevirdi atdı dār-ı ğurbete

Küy-ı vaşl-ı yārdan düşdüm cüdā **ḥayfā** ğarīb (G 16/3)

[Ne yazık ki felek elimden tuttu gurbet yurduna attı sevgiliye kavuşma semtinden ayrı düştüm.]

Ḥaddüñe perde oldı ḥaṭṭ-ı lebüñ

Cānuma başka bu da kayğudur (G 48/8)

[Sevgilinin dudağındaki ayva tüylerinin (onun)yanaklarını örtmesi benim için başka bir üzüntü sebebidir.]

Ġam-ı ferdā için endişe çekme bu günü hoş gör

Yine virmek anuñdur luṭf ol perverdigāruñdur (G 95/3)

[Yarının derdi için endişe etme bu günü hoş gör, yine lütuf Allah'ındır vermek ona mahsustur.]

Dehānuñ rāzını tuymış şabādan gonca-i hoş-bū

Yaķasın çāk idüp gül gibi ḥavfinden didi yā hū (G 272/1)

[Güzel kokulu sevgili, saba yelinden ağzının sırrını duyup korkusundan gül gibi yakasını parçalayarak ya hu dedi.]

Şafā gitdi göñül āyīnesinde jeng-i ğam kıldı

Gül-i şādī açılmaz sīnede ḥār-ı elem kıldı (G 343/1)

[Âşığın gönül aynasındaki parlaklık gitmiş yerini pasa bırakmıştır, göğsünde mutluluk gülleri açılmak yerine keder dikenini kalmıştır.]

Şalın zülfün gibi gülşen-be-gülşen gitme gel ‘ömrüm

Perişân bülbülüni ağladup pür-şîven eylersin (G 230/3)

[Gitme gel ömrüm, bahçe bahçe saçın gibi salınarak dolaş (yok böyle yapmazsan) perişan bülbülünü ağlatıp yaslı edersin.]

3.5. ÇARESİZLİK/ ÜMİTSİZLİK

Çaresizlik herhangi bir durum karşısında elden bir şey gelmemesi halidir. Ümitsizlik ise umudun kalmayıpşını ifade eder. Bu iki kavram klasik edebiyatta âşıktaki bir araya gelmiştir. Âşık sevgilinin karşısında hep çaresiz ve ümitsiz bir hal içerisinde. Öyle ki sevgilinin bir bakışı bile âşığa dünyaları bahşetmek gibidir. Fakat sevgili âşığa karşı ilgisizdir. Âşık en çok da sevgilinin rakibe ilgi gösterdiği zamanlarda çaresizdir. Sevgilinin rakibe iltifat etmesini hiç istemez ama elinden de hiçbir şey gelmez.

Aşk derdine düşmüş âşık derdine bir çare arar ama derdinin dermanının olup olmadığını da bilemez.

Dil-âşüfte vü bîmâr-ı ‘aşkum

Tabîbâ derdümüñ dermânı yok mı (G 339/3)

[Ey tabîb! Gönü zavallı bir aşk hastasıyım, derdimin dermanı yok mu?]

Âşık ayrılık derdi ve kavuşma ümidi arasında çaresiz kalmış bir çare aramaktadır.

Geh ğam-ı hecr Raĥîmî vü geh ümmîd-i vişâl

Yok mı bir çâre meded kaldum iki arada (G 280/7)

[Ey Rahîmî! Bazen aylık üzüntüsü bazen kavuşma ümmidi, iki arada kaldım, bir çare yok mu?]

Âşık sevgiliye kavuşmayı her zaman ümit eder. Bunun için ömrünü harcarsa bile sevgilinin beline kavuşmak için kıl kadar bile çare bulamayacak kadar acizdir.

Yol bulmadı vişâl-i miyānuña kıl kadar

Bu yolda Һayf zāyī^ç olan ‘ömr-i nāzenīn (G 240/3)

[(Âşık) beline kavuşmak (için) kıl kadar çare bulamadı. Yazık (ki) bu uğurda nazlı ömrü ziyan oldu.]

İnsan kader karşısında da çaresizdir. Kaderin karşısında elinden hiçbir şey gelmez.

Yağdurursın başuma ғam taşların yağmur gibi

Nice olsun bu vücūdum ҡaşrı ābād ey felek (G 150/6)

[Ey felek! Gam taşlarını başıma yağmur gibi yağdırırsın. Bu vücudumun sarayı nasıl bayındır hale gelsin.]

Rahîmî çaresizliğini “dermānde, bî-çāre” ifadeleri ile dile getirmiş ve yardım istemiştir.

Ġarīb ü bî-kes ü dermānde ҡaldum

Meded yā Rabb baña bir yār-ı ғurbet (G 23/4)

[Kimsesiz, zavallı ve çaresiz kaldım. Medet ya Rab bana bir gurbet dostu (ihسان et).]

Ben oldum olacağum gel ғabībā zahmete girme

Dil elden gitmeden bir çāre ҡıl bî-çāre düşmişdür (G 53/6)

[Ey tabip! Gel zahmete girme ben olacağımı oldum. Gönül elden gitmeden bir çare bul çaresiz kalmıştır.]

Rahîmî çaresizliğini başdan akıl, gönülden sabır ve elden ihtiyar gitti ifadeleri ile anlatmıştır.

Gitdi başdan ‘aql dilden şabr elden ihtiyār

Dār-ı ғamda āh kim ҡaldum tek ü tenhā ғarīb (G 16/2)

[Baştan akıl, gönülden sabır, elden irade gitti. Ah ki gam yurdunda tek başıma, kimsesiz kaldım.]

3.6. ÜMİT/BEKLENTİ

Âşık her ne kadar çaresiz de olsa, elinden bir şey gelmese de sevgilinin kendine iltifat edeceğine dair ümidini hiç yitirmez. Bütün bir ömür sevgilinin kendine güzel bir bakışını, bir çift güzel sözünü, onunla oturup sohbet etmeyi bekler. Zaten âşığı da hayata bağlayan bu ümittir.

Âşık sevgilinin belini arzular, dudağını ümit eder ama istekleri ulaşılmayacak kadar ondan uzaktır.

Dil miyānuñ ārzūlar cān lebüñ eyler ümīd

Âh kim maḫşūd-ı nā-peydā vü maḫşad nā-bedīd (G 37/1)

[Gönül belini arzularken can dudağını (öpmeyi) umut eder, ah kim (şu halde) ne hedef ne de istek belli değil.]

Âşık sevgilinin kapısında bir merhabanın ümidi ile bekler. Eğer sevgiliden bir merhaba kelimesi bile duymadan ölürse Allah'ın onu cennetine alacağını dile getirir.

Ölürsem āsitānuñda ümīd-i merḥabāñ ile

Muḫarrer rūz-ı maḫşer Ḥaḫḫ yirüm Dārü's-selām eyler (G 72/2)

[(Ey sevgili!) Kapıda merhabanın ümidi ile ölürsem, şüphesiz Allah mahşer günü mekanımı cennet eyler.]

Âşık sevgiliyi her gördüğünde ondan buse bekler. Bunun bayramın bir gereği olduğunu söyler. Çünkü âşık için sevgiliyi gördüğü her an bayramdır.

Yüzüñi gördükce buse umduğum 'ayb eyleme

Âyet-i Kevser ḥaḫı cānā budur erkān-ı 'īd (G 39/7)

[Ey sevgili! Kevser ayetinin hakkı için yüzünü gördükçe öpücük beklememi ayıplama (çünkü) bayramın gereği budur.]

Âşık sevgilinin boyunu ve saçını arzuladığı için sevgili onun boyunu iki büklüm etmiştir.

Ḳāmet ü zülfin temennā itdügümçün dostlar

Bir elif-ḳadd 'āḫıbet dāl itdi ḳaddüm ad içün (G 241/3)

[Dostlar saçını ve boyunu istediğim için sonunda bir elif boylu şöhret uğruna boyumu dal(harfî gibi) yaptı.]

Bazen de âşık sevgilinin ilgisini, yakınlığını istemez. Sevgilinin derdinin kendine yettiğini söyler. Aşk derdinden hoşnut olduğunu dile getirir.

Ğamuñ yeter bize añma feraḥ didüklerini

Bu ğamla göñlümüze ānide be-kām idelüm (G 180/2)

[(Sevgili) bize gamın yeter ferah dediklerini anma. Bu gamla gönlümüzü hemen mesut edelim.]

Dile derdüñ yeter devā n'eyler

Cevrüñe rāzıyam vefā n'eyler (G 88/1)

[(Ey sevgili!) gönüle derdin yeter devayı ne yapsın, eziyetine razıyım vefayı ne yapsın?]

Ḳo beni derdüm yiter añma devāyı ey ṭabīb

Hastañuñ gör ḳaydını geçmiş durur tīmārdan (G 242/2)

[Ey tabip! Beni bırak derdim yeter درمانı anma. Hastanın (çaresiz halini gör o çoktan) tedaviden geçmiştir.]

3.7. ŞİKÂYET

Şikâyet hoşnut olunmayan bir durumdan yakınmak, bunu dile getirmektir. Klasik Türk şiirinde de şair hoşuna gitmeyen şeyleri dile getirmiştir. Klasik Türk şiirinde şikâyetin yoğun olarak sevgili, rakip ve felek üzerinde döndüğünü görürüz. Tabi şikâyet edilen konuları bunlarla sınırlamak mümkün değildir. Toplumsal hayattaki düzensizlikler, ferah ve huzur içinde bulunmamak, gereken önemi görmemek de şikâyet edilen konulardandır. Rahîmî de şiirlerinde rahatsız olduğu şeyleri dile getirmiştir.

Âşık sevgilinin rakiplerle söyleyip âşığa gelince susmasından şikâyet etmektedir.

Açılıp gül gibi her ḥāra bülbüller gibi söyler

Bana geldükde ağzın açmaz ol ğonca ḥamūş eyler (G 90/4)

[O ğonca (sevgili) her dikene açılıp bülbul gibi konuşur, (sıra) bana gelince ağzını açmaz, sükut eder.]

Âşık sevgilinin kendisine karşı ilgisizliğinden yakınıır. Âşık ne kadar ah etse sevgili duymaz, âşığın derdinden bahsedilse oralı olmaz.

İşitmez âh-ı hezārūm o gül-‘izārı görüñ

Oķinsa kışsa-i ‘aşķum uyur o yārı görüñ (G 148/1)

[(Hey dostlar) o gül yanaklıyı görñ ki bin âh ederim (birini) işitmez, (eğer ona) aşk hikayem okunsa (dinlemez) uyur.]

Âşık sevgiliyi görmek içi şekilden şekle girer lâkin sevgiliyi görmek mümkün olmaz. Bu yüzden sevgiliyi görememekten şikâyet eder.

Geçdi ‘ömrüm âh kim zülf-i dü-tāsın görmedüm

Sāyeveş hāk oldum ol devlet hümāsın görmedüm (G 195/1)

[Âh ki ömrüm geçti de (bir kez olsun) kıvrım kıvrım saçını göredim. Gölge gibi toprak oldum (yine de) o talih kuşunu göremedim.]

Nice gün olur ki görmem meh-cemālūñ göricek

Māni‘ olur aña daħi göz yaşı ya dūd-ı âh (G 298/2)

[Nice zaman geçer ki ay yüzünü görmem. Görünce de gözyaşı ya da ah dumanı ona engel olur.]

Sevgili rakiplere ilgi gösterir, iyi davranır, ihsanda bulunur, değer verir fakat âşığa yüz vermez, zulmeder; onu hor görür ve kendinden uzaklaştırır. Âşık bu durumdan şikâyetçidir:

Maħrem itdūñ kendūñe aġyārı redd itdūñ beni

Âh kim bir it kadar yokdur ķapuñda raġbetüm (G 207/3)

[(Ey sevgili!) Rakibi kendine sevgili/sırdaş ettin beni reddettin. Âh ki kapıda bir it kadar değerim yoktur.]

Fidā-yı cān iderdüm ‘īd-i vaşl-ı yār için ammā

Dirīġā ħora geçmez tekye-i ‘aşķında ķurbānum (G 201/3)

[Sevgiliye kavuşma bayramı için canımı feda ederdim ama ne yazık ki aşk tekkesinde kurbanım hora geçmez.]

Nasıl ki âşık rakibi sevgilinin yanında, mahallesinde istemez rakip de âşıġın sevgiliye yakın olmasını istemez. Âşık da bu durumdan rahatsızlığını dile getirir.

Öte dur dir baña kapuñdan rakīb-i zāğ-ṭab^c

Âh ol bu murğ-zāruñ murğ-ı zārın istemez (G 114/4)

[Karga tabiatlı rakip bana kapından uzak dur der. Âh o bu kuş bahçesinin inleyen kuşunu istemez.]

Rakiplerin sevgilinin etrafını kemer gibi kuşatması âşığı rahatsız eder.

Ağyār kenārını kemer gibi kuşatmış

Kılıç kemerin kim alur âh ol kemerinden (G 228/3)

[Rakip çevreni kemer gibi kuşatmış. Âh o kemerden kılıç kemerini kim alır.]

Âşığa zulm eden, canını yakan sadece sevgili değildir. Felek de cevri etmekten geri durmaz. Âşık da feleği cevri etmekte sevgiliye benzettir.

Bilmezem baña ne şatduñ kim behāsın almaduñ

Kuluñam ne cevri idersin ey felek cānāne ṭavr (G 66/4)

[Ey felek! Bilmem ki bana ne sattın da karşılığını almadın. Kulunum sevgili edasıyla niye eziyet edersin.]

Rahīmî felek yüzünden hayatının bir türlü düzene girmemesinden, bir an bile mutlu olmamaktan şikâyetçidir.

Ben yıkıldum olmadum ābād elüñden ey felek

Olmadum devründe bir dem şād elüñden ey felek (G 159/1)

[Ey felek! Ben yıkıldım elinden bayındır olmadım, senden dolayı zamanında bir an mutlu olmadım.]

Sevgiliye kavuşamamanın sebebi de felektir. Âşığın kaderi onu sevgiliden ayırmış muhterip etmiştir.

Ey felek ol mehden ayru bī-ḳarār itdüñ beni

Hāke urduñ sāyeveş bī-iṭibār itdüñ beni (G 309/1)

[Ey felek! Beni o ay(sevgili)dan ayrı kararsız ettin. Beni gölge gibi toprağa vurup itibarsızlaştırdın.]

O mehden ayru yaşum ey felek ʿummāna döndürdüñ

Çevirdüñ başumı ṭolab-ı ser-gerdāna döndürdüñ (G 147/1)

[Ey felek! O aydan ayrı (düşüp) gözyaşımı ummana döndürdün. Çevirdin başımı dönme dolaba döndürdün.]

Âşık feleğin bela üzerine bela yollamasından da şikâyetçidir.

Rahîmî zamanında para, pula verilen değer kadar hünere değer verilmemesinden rahatsızdır.

Dirhem ü dînâradur rağbet hünere yok revâc

Nağd-i ‘ömrüñ vir olup cehle harîdâr ey göñül (G 171/3)

[Ey gönül! Para puladır rağbet hünere itibar yok. Ömür sermayeni ver de cahilliğe müşteri ol.]

3.8. ŞAŞIRMA

Şiirlerde şaşırma duygusu daha çok âşığın yaptığı veya yapacağı davranışlar çerçevesinde işlenir. Bu duyguyu vermek için ünlemlerden ya da istifham sanatından yararlanılır.

Âşığın arzusunun hilal kaşlı, ay yüzlü sevgili olmasından dolayı göğsünün bela oklarına nişan, boyunun da yay olmasına şaşılmamalıdır.

Melâmet tîrine sînem nişân kıddüm kemân olsa

‘Aceb mi bir hilâl-ebrû kamer-ruhsârâdur meylüm (G 191/4)

[Boyum yay (gibi iki büklüm) kınanma okuna (da) göğsüm nişangah olsa buna şaşılmaz, (çünkü) benim meylim bir hilal kaşlı, ay yüzlüdür.]

Sevgilin âşığı mahallesinin köpeğine benzetmesi bile âşık için bir iltifattır. Bu durum karşısında âşığın övünüp ulumasına şaşılır mı?

Uluyp iftiḥâr itsem ‘aceb mi i’tibâr idüp

Seg-i kūyına beñzetmiş beni ol gözleri âhû (G 272/6)

[O gözleri ahu bana itibar edip beni mahallesinin köpeğine benzetmiş. (Bu durumda) uluyup bununla iftihar etsem şaşılır mı?]

Sevgilinin güzelliğinin hayali âşığın kalbini mesken tutsa şaşılacak bir şey yoktur. Harabelerde bolca hazine bulunur.

N'ola mesken tutsa gönlümde hayāl-i hüsn-i yār

Bulınur vîrānede elbette genc-i şāyegān (G 233/4)

[Sevgilinin güzelliğinin hayali gönlümde mesken tutsa ne olur. Elbette hazine en fazla viranede bulunur.]

Sevgilinin yüzünü yılda bir kez gördüğü için âşığın mateminin dünyayı kaplamasına şaşılır mı?

Tutsa bülbül gibi tañ mı şivenüm dünyā yüzün

Yılda bir kez görür oldum sen şeh-i ra'na yüzün (G 246/1)

[Sen güzel padişahın yüzünü yılda bir kez görür oldum. Bülbül gibi matemim bütün dünyayı kaplasa şaşılır mı?]

Rahîmî gazellerinde şaşkınlığı dile getirmek için “ta'na kalmak, hayrān kalmak, hayret almak vb.” ifadeleri kullanır.

N'ola insāniyyet itse baña çeşmüñ ey melek

Ṭaña kalup mihr ider mihrüm görüp mäh-ı felek (G 160/1)

[Ey melek! Gözün bana insanlık etse ne olur. Gökyüzündeki ay sevgimi görüp hayrete düşerek/ tan vaktine kadar kalarak bana merhamet eder.]

Derd-i gam bir gama düş itdi Raḥîmîyi şehā

Ḥayret alur özini geh bilemez gāh bilür (G 47/7)

[Ey padişahım! Gam derdi Raḥîmî'yi bir gama düşürdü. Özünü şaşkınlık sarar bazen (kendini) bilemez bazen bilir.]

3.9. ÖZLEM

Klasik Türk şiirinde genellikle sevgiliye, vatana, gelecek güzel günlere özlem söz konusudur. Raḥîmî'nin gazellerinde ise özlem sevgiliye yöneliktir. Sevgilinin saçına, boyuna, yanağına, dudağına vb. duyulan özlem şiirlere konu olmuştur.

Sevgilinin servi boyunun hasretinden aşığın gözünde yaşı, lale yanağının derdiyle gönülde ateşi vardır.

Serv-ḳaddūñ ḥasretinden gözde ābum var benüm

Lāle-ruḥsāruñ ğamıyla dilde tābum var benüm (G 192/1)

[(Ey sevgili), servi boyun hayretinden gözde yaşım var, lale yanağının gamıyla gönlümde ateşim var.]

Rahîmî kendini sevgiliye hasret bırakanların da cezasız kalmamasını istemektedir.

Ben mübtelāyı ḥasret iden seyr-i ḥüsnüñe

Eylük yüzini göremesin yavuzın eyin (G 258/5)

[Ben âşığı güzelliğinin seyrine hasret eden iyi kötü kim varsa iyilik yüzü görmesin.]

Ḥasret itdūñ ḥasret ol sevdüklerüñe ey rakīb

Sen de yarın bulasın itdügüñi baña bu gün (G 227/6)

[Ey rakip! (Beni sevdiğime) hasret ettin (sen de) sevdiklerine hasret ol. Bana bugün ettiğini yarın sen de bulasın.]

3.10. ÖFKE

Klasik Türk şiirinde öfke genellikle sevgiliden âşığa yöneliktir. Fakat sevgilinin bütün bu öfkesine rağmen âşık sevgiliye olan aşkıdan vazgeçmez. Rahîmî'nin şiirinde de öfke bu yönüyle ele alınmıştır. Rahîmî öfkeyi anlatmak için “ḳahr, ğazap, ḥışm” kelimelerini kullanmıştır.

Sevgili âşığa ne kadar kızarsa kızsın hatta başını taşlara bile vursa âşık hiçbir zaman sevgiliden başka birisine meyl etmez.

Dil ser-i kūyuñ koyup şu gibi akmaz bir yaña

Ḥışm idüp ey seng-i dil ursañ ḳayalar başuma (G 295/4)

[Ey taş kalpli! Öfkelenip başıma kayalar vursan da gönül sokağının başını bırakıp su gibi (başka) bir yana akmaz.]

Âşık sevgilinin lütfuna mazhar olamayınca en azından kendisine kızmasını ister. Böylelikle en azından sevgili tarafından anılmış olur.

Ger niřāb-ı hūn-ı luřfuñdan nařībūm yoę ise

Bāri tek řahruñla añ bu dağı ni‘metdür baña (G 6/2)

[Eğer lutfedip kanımı dōkmenden nasibim yok ise hiç olmazsa tek kahrınla an
bu bile bana nimettir.]

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

GAZELLERDE ÖNE ÇIKAN ŞAHSİYETLER ve TOPLULUKLAR

4.1. TARİHİ ŞAHSİYETLER

4.1.1. Ayaz

Gazneli Sultan Mahmud'un has kölelerindendir. Akıl, feraset, bilgi, sadakette mümtaz olduğu için padişah tarafından sevilir ve itimat edilmiştir. Gazneli Mahmud'un neşe ve keyif ile kendinden geçtiği bir gece Ayaz'ın saçlarının kesilmesini emrettiği, ertesi gün bundan çok pişman olduğu ve içki içmeye tevbe ettiği rivayet edilir. Klasik Türk edebiyatına saçı ve Gazneli Mahmud'a olan sadakatiyle konu olmuştur (Zavotçu, 2013: 89).

Bir gedānam ben senüñ ey pādişāh-ı ser-firāz

Söylenür Maḥmūd-ı şāh ile nitekim ḥāş **Ayāz** (G 118/1)

[Ey benzerlerinden üstün olan padişah! Nasıl ki kölesi Ayaz ile Sultan Mahmud (birlikte) anılır, ben de senin bir kölenim (benim de seninle anılmam gerekir).]

4.1.2. Bayezid Bey

Kanuni Sultan Süleyman'ın oğlu Şehzade Bayezid 1526'da İstanbul'da doğmuştur. 1546'da Karaman sancak beyi olarak Konya'ya gönderilmiştir. Şehzade Mustafa'nın ölümüyle birlikte çıkan isyanları bastırmakta ağır davrandığı için bu isyanları Bayezid'in çıkardığına dair söylentiler çıkmıştır. Ama babası tarafından affedilip Kütahya'ya gönderilmiştir. Bayezid kendisini tahtın tabii vârisi olarak görmeye başlamış ve bu nedenle Şehzade Selim ile aralarında taht mücadelesi ortaya çıkmıştır. Kanuni iki kardeşi birbirinden uzaklaştırmak için Bayezid'i Amasya'ya, Selim'i Konya'ya gönderme kararı almıştır. Fakat Bayezid Kütahya'dan ayrılmamak

için direnmiş fakat sonunda Amasya'ya gitmek durumunda kalmıştır. Amasya'da iken topladığı askerleriyle Ankara'ya kadar gelen Bayezid ile Selim arasında Bayezid'in mağlubiyetiyle sonuçlanan bir savaş çıkmıştır. Bu savaşı kaybedince İran'a sığınan Bayezid çeşitli anlaşmalarla teslim alınmış ve öldürülmüştür (Turan, 1992:230-231).

Leblerüñde bilse bu deñlü kerāmet n'eydügin

Rehn iderdi hırkasın cām-ı meye **Beg Bāyezīd** (G 32/7)

[Dudağında bu denli kerametın ne olduğunu bilse Beyazıd Bey hırkasını şarap kadehine rehin ederdi.]

4.1.3. Eflâtun

Aristo'nun hocası olan Yunan filozoftur. Sokrat'tan ders almıştır. Atina da Akademia'yı kurmuştur. Asıl adı Platon'dur. Edebiyatta akıl, hikmet ve isabetli görüşün timsalidir (Pala, 2011: 135).

Şifâ olmaz budur Kânûn-ı bīmār-ı ğam-ı 'aşka

Teraḥḥum idüp **Eflāṭūn** u ger Lokmāna gönderseñ (G 151/8)

[Aşk derdinin hastası olmanın kanunu, merhamet edip Eflatun ile Lokman'a (bile göndersen şifa bulmamaktır.)]

4.1.4. Ferruh

Mehmed'in *İşk-nâme* mesnevisinde Hürremâbâd şehrinin hükümdarı Hümâyûn Şah'ın kızı Hümâ'ya âşık olan kahramandır. Sevgilisini görmek için Hürrem ile Hürremâbâd şehrine gelir. Sevgilisiyle görüşüp buluştuktan sonra Hümâ'ya talip çıkar. Bunun üzerine Ferruh Hümâ'yı kaçıtır. Yolda birbirlerini kaybeden sevgililer hikâyenin sonunda bir araya gelip, evlenirler (Zavotçu, 2013: 250). Rahîmî aşağıdaki beyitte Ferruh kelimesini tevriyeli bir şekilde kullanmıştır.

Rahîmî baht-ı hümâyûn bu ṭālî'-i **Ferruh**

Esîr-i zülf ü ruḥ itdi seni mübārek bād (G 36/5)

[Rahîmî, kutlu talih/Ferruh'un talihi, seni (sevgilinin) saç(ının) ve yanak(ının) esiri etti, mübarek olsun.]

4.1.5. Hâtem

Tay kabilesinin cömertlik ve yiğitliği ile ünlenmiş bir şahsıdır. Daha hayatta iken bile cömerliği dillerde dolaşmıştır. Hâtem'in bu özelliği gençlik yaşlarından beri vardır. Babasını kaybettikten sonra dedesi ile yaşayan Hâtem cömertliği nedeniyle dedesi tarafından terkedilmiştir. Hâtem'in cömertliğinin israfa varacak derecede olduğu söylenmektedir. Kendisine en cömert manasında "el-Evced ya da el-Cevâd" lakabı verilmiştir. Ölümünden sonra bile kendini ziyarete gelenlere ikramda bulunduğu rivayetler vardır. Klasik Türk şiirinde cömertliği ile ele alınmış, memduha kıyasla Hâtem'in cömertliği küçük görülmüştür (Tökel, 2016: 357).

Kân-ı ihsân-ı mürüvvetsin eyâ **Hâtem** vücūd

Keff-i feyz-ı cūduñ ile düşdi bahre ıztırâb (G 11/5)

[Ey Hatem vücut! Cömertlik ihsanının kaynağısın. Cömertlik ihsanının eli ile denize acı düştü.]

4.1.6. İskender

Eski kültürümüzde iki İskender vardır. Bunlardan biri İskender-i Zülkarneyn diğeri ise Büyük İskender'dir. Tarih boyunca bu iki İskender sürekli birbirleriyle karıştırılmışlardır. İskender şiirlerde âb-ı hayat ve Hızr ile birlikte anılır. Rivayete göre İskender ordusu ile zulûmât ülkesine âb-ı hayatı aramaya gitmiştir. Veziri olan Hızr âb-ı hayatı bulup içmiş ve sonrasında hemen İskender'e haber vermişse de bir daha âb-ı hayatı bulamamışlardır. Şiirlerde İskender'den bahsedilirken Ye'cüc ve Me'cüc kavmine sed örmesine de değinilir. İskender aynı zamanda cihangirliği ile de padişahları öven şiirlere konu olmuştur. İskender'in dünyayı gösteren aynası yani âyîne-i İskender de şiirlerde yerini almıştır (Pala, 2011: 236).

Sikender gibi şalsun şıyt-ı 'adlūñ gūş-ı gerdūna

Naşībūñ Hızrveş dünyāda 'ömr-i cāvidān olsun (G 259/4)

4.1.7. Kanber

Hz. Ali'nin kölesidir. Haccâc-ı Zâlim tarafından şehit edildiği bilinir. Hz. Ali'ye olan sadakati ile ünlenmiştir. (Pala, 2011: 256)

Ƙuluyuz Ƙanberiyüz ey Raĥîmî Murtaẓâ ĥaĥķı

Kerem kânı 'Ali-ĥû bir ŧeh-i merdânımız vardır (G 87/7)

[Ey Raĥîmî Murtaza ĥakkı (onun) Kanber'i kulu kölesiyiz. Cömertlik madeni Hz. Ali huyly bir yiĝitler ŧahımız vardır.]

4.1.8. Lala Paŧa

Lala Mustafa Paŧa Yavuz Sultan Selim (1512-1520) zamanında kardeŧi Deli Hüsrev Paŧa vasıtasıyla saraya girmiŧtir. Saray da çeŧitli görevlerde bulunduktan sonra ŧehzade Selim'e lala olmuŧtur. ŧehzade Selim ve Bayezid arasındaki saltanat mücadelesinde rol oynamıŧtır. Konya'da meydana gelen savaŧ sonrasında veziriazam Rüstem Paŧa tarafından ŧehzade Selim'in lalalıĝından alınıp Pojega sancak beyliĝine gönderilmesi düşünölmüŧtür. Fakat ŧehzade Selim'in müdahalesi ile Tımıŧvar beylerbeyliĝinde görevlendirilmiŧtir. Lala Mustafa Paŧa bu göreve gitmeyerek ŧehzade Selim'in yanında kalmıŧtır. Daha sonra Selim'in sayesinde çeŧitli beylerbeyliĝinde görevler almıŧtır. ŧehzade Selim'in padiŧah olması ile birlikte Sokullu Mehmed Paŧa tarafından vezir olmaması için çeŧitli önlemler alınmıŧ olmasına raĝmen vezir olmuŧtur. Çeŧitli başarıları olmasına raĝmen rakibi Koca Sinan Paŧa'nın telkinleri ile önce vezirlikten azledilmiŧtir daha sonra sadâret kaymakamlıĝına getirilmiŧ olmasına raĝmen veziriazam görevine yükselememiŧtir. Kıbrıs, ŧırvan ve Gürcistan fatihi olarak bilinir (Kütökoĝlu, 2003: 73).

İriŧmez sem'ine feryâd u âhum **Lala Paŧanuñ**

O cevr-i ĝoncadan 'ayyûķa irĝürdüm ben eĝĝanı (G 337/5)

[O goncanın eziyetinden ben feryat figanımı ĝöĝün en yüksek yerine ulaŧtırdım (da) Lala Paŧa'nın kulaĝına feryat ve ahım ulaŧmaz.]

4.1.9. Lokman

Hicretten bin yıl önce Arap yarımadasında Lokman adında ahlakla ilgili hikayeler yazan bir filozof vardır. Ku'an-ı Kerim'de bahsedilen Lokman'ın bu olma ihtimali vardır. Bunun yanı sıra Yemen'de de bir Lokman vardır bunun da bahsedilen Lokman olma ihtimali vardır. Yani Lokman'ın gerçekte kim olduğu bilinmemektedir (Onay, 2013: 280). Hikmet ve hekimliğin piri olarak bilinir. Klasik Türk şiirinde daha çok tıp alanındaki bilgisiyle işlenir.

Şifâ olmaz budur Kānūn-ı bīmār-ı ğam-ı 'aşka

Teraḥḥum idüp Eflāṭūn u ger **Loḵmāna** gönderseñ (G 151/8)

[Aşk derdinin hastası olmanın kanunu, merhamet edip Eflatun ile Lokman'a (bile göndersen şifa bulmamaktır.)]

4.1.10. Mahmud

Gazneli Mahmud. Gazneliler devletinin büyük hükümdarıdır. 10 Muharrem 361 (2 Kasım 971)de Buhara'da doğmuştur. Sebük tegin'in oğludur. Gazneli Mahmud'un çocukluğu ile ilgili fazla bilgi yoktur. Yalnız küçük yaştan itibaren dini ve siyasi eğitiminin oldukça iyi verildiği bilinmektedir. Gençlik yıllarından itibaren devlet görevi almaya başlayan Gazneli Mahmud babasıyla birlikte katıldığı savaşlarda cesaretini ve zekasını da kanıtlamıştır. Sāmānî Emiri II. Nuh'un yardım istemesi üzerine babasıyla ona yardıma giden Mahmud II. Nuh'un takdirini kazanmış, "Seyfüddevle" lakabını almış ve Horasan ordusunun kumandanı olmuştur.

Sebük Tegin öldüğü zaman yerine oğullarından İsmail hükümdar olmuştur. Fakat Mahmud İsmail'in hükümdarlığını tanımamış kardeşi Nasr ve amcası Buğracuk'u da kendi tarafına çekerek İsmail ile yaptığı savaşı kazanmış ve hükümdar olmuştur. Kardeşi ile taht kavgası yaptığı sıralarda II. Nuh ölmüş yerine oğlu geçmiş ve Horasan'a kendi kumandanlarından birini tayin etmiştir. Mahmud Horasan'ın kendisine verilmesini istemiş reddedilince Nuşâbur'a yürümüş ve Horasan'ı ele geçirmiştir. Ardından Bağdat'a elçi göndererek zaferini bildirmiştir. Gazneli Mahmud daha sonra İslam'ı yaymak ve Hindistan tapınaklarındaki servete sahip olmak için Hindistan üzerine seferler yapmıştır.

Karahanlılar Buhara'yı ele geçirdikten sonra iki devlet arasında Ceyhun nehri sınır kabul edilmiştir. Fakat Nasr b. Ali Sâmânîler'in bütün mirasını ele geçirmek istediği için gözü Horasan'dadır. Bu nedenle iki devlet arasında savaşlar olmuş ve Gazneli Mahmud, Nasr b. Ali'yi yenmiştir. Daha sonraları Karahanlılar arasındaki anlaşmazlıklardan faydalanarak Sâmânîler'in topraklarını ele geçirmiştir.

Mahmud Harizm bölgesini de ele geçirmek istiyordu Karahanlılar'ın aracılığıyla Ebu'l-Abbas Me'mûn ile bir anlaşma yaparak hutbenin kendi adına okunmasını sağlamıştır. Bu durum kumandanlar arasında anlaşmazlığa yol açarak Me'mûn'un öldürülmesine sebep oldu. Mahmud'da bunu bahane ederek Me'mûnîler hanedanına son vermiştir.

Gazneli Mahmud hayatının büyük çoğunluğunu savaş meydanlarında geçirmiştir. Dindar, zeki, adil, ileri görüşlü, ihtiyatlı bir hükümdardır. Alimleri himaye eden bir hükümdar olarak şairler tarafından övülmüştür (Merçil, 2003: 362). Divan edebiyatında cömertliği, dindarlığı, şairlere saygı duyması ve kölesi Ayaz ile birlikte anılır.

Bir gedānam ben senüñ ey pādīšāh-ı ser-firāz

Söylenür **Maḥmūd-ı šāh** ile nitekim ḥāş Ayāz (G 118/1)

[Ey benzerlerinden üstün olan padişah! Nasıl ki kölesi Ayaz ile Sultan Mahmud (birlikte) anılır, ben de senin bir kölenim (benim de seninle anılmam gerekir).]

4.1.11. Mansur

244/858 yılında İran'ın Fars eyaletinde doğmuştur. Hallâc diye anılması ile ilgili babasının mesleği, insanların gönüllerindeki ortaya çıkaracak kadar sırlara vakıf olduğu veya bir hallaç dükkanında çalışırken pamukları atmaktaki kabiliyetinden dolayı böyle anıldığı yönünde çeşitli rivayetler vardır. Mansur Vasıt'ta hafızlığını tamamlamıştır. Cüneyd-i Bâğdâdî'nin sohbetlerine katılırken sorduğu bazı sorulardan dolayı meclisten uzaklaştırılmıştır. Bir çok farklı yerlere seyahat eden Mansur pek çok kişiyi de İslam ile tanıştırmıştır. Fakat Bağdat'a geldiğinde “Ene'l-Hak” ifadesinden dolayı hapse atılmıştır. 922 yılında önce kırbaçlanıp sonra burnu, kolları ve ayakları

kesilerek idam edilmiştir (Erginli, 2005: 19). Divan şiirinde de “Ene’l-Hak” sözü ve idam edilmesi ile anılır.

Dār-ı zülfin dün gice **Manşūra** şordum h’ābda

Dār-ı dehr içre didi ol ‘āşīkuñ mi‘rācıdur (G 59/5)

[Dün gece uykuda darağacının ipi gibi olan saçlarını Mansur’a sordum. O dünya evi içinde aşığın miracıdır dedi.]

4.1.12. Mehemmed Çelebi

Rahîmî’nin adına müstakil bir gazel yazdığı Mehemmed Çelebi’nin kim olduğu tespit edilememiştir.

Dile gamzeñ uralı yāre **Meḥemmed Çelebi**

Olmuşam ḥasta vü bî-çāre **Meḥemmed Çelebi**

Dāğ urup sîneme ‘aşk odı ile lāle gibi

Düşeyin dāmen-i kuhsāra **Meḥemmed Çelebi**

Heves-i kūyuñ ile bāğ-ı cināndan geçdüm

Nazar it ‘āşık-ı dīdāra **Meḥemmed Çelebi**

Gül-i gülzār-ı leṭāfetsin eyā gonca-dehen

İltifāt eyleme ḳo ḥāra **Meḥemmed Çelebi**

İtdügüñ zulmi Raḥīmī ḳuluña bir gün ola

Diyeler şāh-ı cihāndāra **Meḥemmed Çelebi** (G 348)

4.1.13. Nişâni Bey

Nişâni Mehmed Paşa Amasyalıdır. Asıl adı Mehmed'dir. Hat sanatında ustadır. Sultan Selim ve Sultan Süleyman'ın hizmetinde bulunmuştur. Sultan Süleyman Manisa'da iken nişancılığını, payitahta döndüğünde hem nişancılığını hem kapıcıbaşlığını yapmıştır. Bu görevlerde bulunurken İbrahim Paşa'nın düşmanlığını kazanıp payitahttan uzaklaştırılmıştır. İbrahim Paşa'nın ölümü üzerine önce Maraş beylerbeyliğine getirilmiş daha sonra Sivas beylerbeyliği görevi verilmiştir. Sivas beylerbeyi iken vefat etmiştir.

Rahîmî bir beyitte Nişâni Bey'i anmıştır.

Nişânî Beg kapuñā ‘arz-ı ihlâş-ı ‘ubūdiyyet

Kaşâ'id-i Muṭavvelden bu şi'r-i Muḥtaşar yegdür (G 83/6)

[Nişânî Bey kapına kulluğun halisini sunmak (için) bu kısa şiir, uzun kasideden daha iyidir.]

4.1.14. II. Selim

Kanûnî Sultan Süleyma'nın ve Hürrem Sultan'ın oğullarıdır. 26 Recep 930'da (30 Mayıs 1524) doğmuştur. 1542'de sancak beyi olarak Konya'ya gönderilmiştir. Şehzade Mehmed'in ölmesinin ardından genellikle tahta aday şehzadelere tahsis edilmeye başlayan Saruhan'a sancak beyi olarak nakledilmiştir. Manisa'da bulunduğu sıralarda taht için kuvvetli bir aday olduğu yönündeki izlenimler giderek azalmıştır. Kanûnî'nin 2. İran seferi sırasında Rumeli'nin muhafazası için Edirne'de görevlendirilmiştir. Uysal tavırları ile babasının takdirini kazanan Selim'e Dulkadir bölgesini muhafaza görevi verilmiştir. Şehzade Mustafa'nın öldürülmesinin ardından Bayezid kendini saltanata kuvvetli bir aday olarak görmüş ve Selim'in aleyhine girişimlerde bulunmuştur. Şehzadeler arasındaki çekişmeler anneleri Hürrem Sultan'ın ölümü ile daha da artmıştır. Bunun üzerine Selim Konya'ya, Bayezid ise Amasya'ya gönderilmiştir. 29 Mayıs 1559'da iki kardeş arasında Konya yakınlarında bir çatışma olmuş ve bu çatışma Bayezid'in bozguna uğratılması ile sonuçlanmıştır. Bayezid'in bu çatışma sonrası İran'a kaçması ile tahtın tek varisi olarak kalmıştır. Selim, İstanbul'a yakın olması için

Kütahya'ya nakledilmiştir. Kanûnî Sultan Süleyman'ın vefatının ardından İstanbul'a giderek tahta geçmiştir. (Emecen, 2009: 414-418)

Ey Raḥîmî Tire bahtuñ Aydın olsun dirseñ

Bile seyr eyle **Selîm Hân** ile Şarḥân illerin (G 243/5)

[Ey Rahîmî! Tire/kara bahtının Aydın/aydın olmasını istersen Selim Han ile Manisa diyarını seyret.]

4.1.15. I. Süleyman

6 Kasım 1494'de Trabzon'da dünyaya gelmiştir. Yavuz Sultan Selim ile Hafsa Sultan'ın oğludur. İlk olarak Kefe sancağında görevlendirilmiştir. Yavuz Sultan Selim'in tahta geçmesinin ardından İstanbul'a çağırılmış babasının amcaları ile olan mücadelesinde şehri koruma görevi üstlenmiştir. Bunun ardından sancak beyi olarak Manisa'ya gönderilmiştir. Babasının vefatı üzerine İstanbul'a giderek tahta oturmuştur. İlk seferini Belgrad üzerine yapmış burayı aldıktan sonra hedefini Rodos'a çevirmiştir. Kanûnî saltanatı boyunca pek çok sefer düzenlemiş ve bunlara bizzat katılmıştır. Kanûnî 1560'tan itibaren yaşlılık ve hastalık nedeniyle daha sakin bir hayat geçirmeye başlamıştır. 6-7 Eylül 1566'da savaş meydanında hastalığının giderek artmasıyla vefat etmiştir.

Serîr-i devletüñe pâdişāhum pāy-ı tahtından

Selîmü'l-bāl-i mūrın sen **Süleymân Hāna** gönderdi (G 330/2)

[Padişahım tahtın ayağından devlet tahtına temiz kalpli karıncasını sen Süleyman Han'a gönderdi.]

4.1.16. Şeddâd

Hûd peygamber zamanında yaşamış Âd kavminin hükümdarıdır. Kibire kapılıp tanrılık iddiasında bulunmuştur. Tanrının bir olduğu ve öldürüp diritmeye kadir olduğu söylendiğinde kendisinin de bunu yapabileceğini söyleyerek yüz köle getirtmiş ellisini öldürüp ellisini sağ bırakmıştır. Tanrının inanları cennetine alacağı ve sonsuza kadar huzur içinde yaşayacakları söylenince o da hemen bir cennet yaptırma kararı almıştır.

Bunun için *Bağ-ı İrem* bahçesini yaptırmıştır. Bu bahçe yapılırken dünyanın her yerinden mimarlar, mühendisler, ustalar getirilmiştir. Bahçe ve içindeki sarayı kıymetli taşlarla süsletmiştir. Bu bahçenin cennetten daha güzel olduğunu iddia etmiştir. *Bağ-ı İrem*'in yapımı tamamlandığında ordusu ile birlikte oraya gitmek için yola çıkmıştır. Fakat oraya ulaşmadan yolda helâk olmuşlardır. Divan edebiyatında Bağ-ı İrem, tanrılık iddiası ve zulmü ile anılır (Tökel, 2016: 311).

Kaşrınıñ bulduñ kuşūrın çekdirüp şiddetler

Şoñ ucu pā-māl olup **Şeddād** elüñden ey felek (G 159/4)

[Ey felek! Ona eziyetler çektirip köşkünün kusurunu buldun en sonunda Şeddād senin yüzünden ayaklar altında kaldı.]

4.2. DİNİ ŞAHSİYETLER

4.2.1. Peygamberler

4.2.1.1. Hz. İbrahim/ Halîl

Hız. İbrahim Kur'an-ı Kerim'de adı en çok geçen peygamberlerdendir. Tarih ve tefsir kitaplarında Hz. İbrahim'in nerede doğduğı ile ilgili çeşitli rivayetler vardır. Bir rivayete göre Nemrud bir rüya görmesi üzerine bütün erkeklerin eşlerine yaklaşmasını yasaklamış ve erkek çocukların öldürölmesini emretmiştir. Bir diğeri rivayete göre ise kahinlerin doğacak olan çocuklardan birinin yeni bir din getireceğı ve Nemrud'un saltanatına son vereceğı söylenince doğacak erkek çocukların öldürölmesi emredilmiştir. Hz. İbrahim böyle bir dönemde bir mağarada gizli olarak doğmuştur. Daha küçük yaştan itibaren halkının putlara tapmasını tuhaf bulmuş ve onlarla alay etmiştir. Halkın bir bayram günü şenlik için şehir dışına çıktığı bir zamanda İbrahim en büyük put dışındaki bütün putları kırmış ve baltayı da en büyük putun omzuna asmıştır. Halk geri döndüğünde putlara ne olduğunu sorunca da belki en büyükleri kırmıştır diyerek cevap vermiştir. Bunun üzerine Hz. İbrahim'in ateşe atılarak cezalandırılması kararlaştırılmıştır. Büyük bir mancınıkla ateşe atılan İbrahim, Allah'ın ateşe "Ey ateş, İbrâhim'e karşı serinlik ve esenlik ol!" emri üzerine yanmamıştır. Daha sonra Hz. İbrahim eşi ve kendine inanlarla birlikte Nemrud'un ülkesinden çıkarak sırasıyla Harran, Ürdün, Mısır ve Filistin'e gitmiştir. Filistin'e geldikten sonra İbrahim'e hicret

görevi verilir. Buradan ayrıldıktan sonra İbrahim Allah'tan salih bir evlat ister ve duası kabul edilir. Oğlu İsmail belli bir yaşa geldiğinde İbrahim'den onu kurban etmesi istenir ve Hz. İbrahim bu emri yerine getirmeye koyulur fakat bıçak İsmail'i kesmez ve gökten bir koç iner. Kur'an-ı Kerim'de Hz. İbrahim'in nerede ve nasıl öldüğü bilinmemekle birlikte İslami kaynaklarda 175 ya da 200 yaşında vefat ettiğine dair rivayetler vardır. (Harman, 2000: 266-272)

Edebiyatımızda Hz. İbrahim bir çok yönden ele alınıp işlenmiştir. Rahîmî'de gazellerinde Hz. İbrahim'i hatırlatmıştır.

Dest-i cevri ile **Halîlüm** hâzer it yakma şakın

Kıble-i ehl-i Şafâ Ka'be-i 'ulyâdur dil (G 168/6)

[(Ey) dostum! Sakın eziyet eli ile yakma, (yakmaktan) çekin. Gönül Safa ehlinin kiblesi yüce Ka'be'dir.]

4.2.1.2.Hz. İlyas

Hiz. İlyas'ın hayatı ile ilgili Ku'an-ı Kerim'de pek bilgi bulunmamaktadır. Ama Kur'an ve hadisler dışındaki İslami kaynaklarda Yahudi dininden kaynaklanan rivayetler vardır. Bu rivayetlere göre İlyas kral Ahab ve kraliçe İzebel'in zamanında yaşamıştır. Kral Ahab putlara tapan bir peygamberdir. İlyas onu Allah'a kulluğa davet etmiş ve Ahab da kabul etmiştir. İzebel komşunu öldürtüp tarlasına el koyunca İlyas onları uyarmıştır. Bu duruma sinirlenen Ahab tekrar putlara tapmaya başlamış ve İlyas'ı öldürmeye çalışmıştır. Bunun üzerine İlyas 7 yıl dağlarda yaşamıştır. 7 yılın sonunda kavminin putperestliğinden bıkan İlyas Allah'a canını alması için yalvarır. Fakat isteği kabul edilmez ve İlyas Peygamber'e 3 yıl boyunca yağmurlara hükmetme yetkisi verilir. Bu 3 yıl boyunca büyük bir kuraklık ortaya çıkar ve meleklerin araya girmesinin ardından İlyas peygamber'in duasıyla yağmur yağar. İsrailoğulları'nın isyandan vazgeçmemesi üzerine İlyas bu kez Allah'a kendini katına alması için yalvarır. Bu defa niyazı kabul edilen İlyas ateşten bir ata binerek Allah'ın huzuruna çıkarılır. İlyas peygamberin hayatta olduğuna dair Kur'an-ı Kerim'de ve hadislerde bir bilgi yoktur. Fakat yine Yahudi kaynaklı bazı rivayetler vardır. Bu rivayetlere göre 4 peygamber hala yaşıyordu. Bunlardan Hızır ve İlyas yeryüzünde, İsa ve İdris göktedir. İlyas karada, Hızır ise denizde zorda kalanların yardımına koşmaktadır. Yine bazı rivayetlerde Hızır

ve İlyas'ın kardeş ve ya aynı kişi olabileceği ifade edilmektedir. Temel İslami kaynaklarda ise Hızır ve İlyas ayrı iki kişi olarak değerlendirilmektedir (Harman, 2000: 160-162; Zavotçu, 2013: 381-383).

Yetiş Hızır gibi yaşımı itmeden İlyās

Getür kenāra bu ben mübtelā-yı ‘ummānı (G 326/5)

[(Ey) İlyas! Gözyaşımı akıtmadan Hızır gibi yetiş, bu ben okyanus düşkününü kenara getir.]

4.2.1.3. Hz. İsa/Mesih

İsrailoğullarının son peygamberidir. “Mesih” lakabı ile bilinir. Hz. İsa'nın hayatı ile ilgili olarak İslam ile Hristiyanlık arasında benzerlikler ve farklılıklar mevcuttur. İslam'a göre Hz. İsa resullerin en büyükleri olan beş peygamberden biridir. Kur'an'da Meryem'in ailesinden ayrı olarak kendi başına yaşadığı yerde Cebrail'in gelip Meryem'e ruh üflemesiyle Meryem Hz. İsa'ya hamile kalmıştır. Meryem İsa'yı dünyaya getirdikten sonra ailesinin yanına döner ailesi İsa'yı gayrimeşru bir çocuk olarak düşündüğü için Meryem'e kötü bir şey yaptığını söylerler. Fakat bu esnada Hz. İsa konuşmaya başlar ve kendisinin kim olduğunu dile getirir. Kur'an-ı Kerim'de Hz. İsa'nın doğumundan tebliğe başlayana kadar geçen sürede iskana elverişli, suyu olan bir tepede bulundukları ifade edilir. Kur'an'da Hz. İsa'nın doğduğundan, öldüğünden ve yeniden dirileceğinden bahsedilir. Fakat İslami inançlara göre bu diriliş Hristiyanlık inancındaki gibi bir diriliş değildir. Kur'an'a göre Hz. İsa çarmıha gerilmemiştir. Allah'ın onun canını alıp, kendi katına yükselttiği ifade edilmektedir (Harman, 2000: 465-472).

İsa edebiyatta mucizeleri ile ele alınmıştır. Daha bebekken konuşması, balçıktan yaptığı kuşlara ruh vermesi, körleri iyi etmesi, ölüye can vermesi bunlardan bazılarıdır. Klasik Türk şiirinde en çok ölüye can vermesi özelliği ile anılır. Sevgili bu yönüyle İsa'ya benzetilir.

La'l-i cān-baḥşuñla gören sen şanem-sīmāyı dir

Gökden indi yir yüzine var ise 'İsā bu gün (G 227/4)

[Sen put gibi güzel yüzlüyü can bağışlayan dudağınla gören eğer varsa İsa bu gün gökten yeryüzüne indi der.]

Leb-i hecriyle yārūñ ḥastayum ey nāle luṭf eyle

Felek evcine çıkdūda müdāvā şor **Mesihādan** (G 250/2)

[Ey feryat! Sevgilinin dudağının ayrılığı ile hastayım iyilikte bulun, göğün en yüksek yerine çıktığında Mesiha'dan çare sor.]

4.2.1.4. Hz. Muhammed/ Ahmed

İslam peygamberi ve Allah'ın son elçisidir. Hz. Muhammed 571 yılının Rebi'ül-evvel ayının on ikinci gecesi sabaha doğru dünyaya gelmiştir. Babası Abdullah daha Hz. Muhammed doğmadan ölmüştür. Annesi Âmine Hatun'da o 6 yaşında iken vefat etmiştir. Hz. Muhammed annesinin ölümünden sonra dedesi Abdülmuttalip tarafından bakılmıştır. Dedesi de ölünce amcası Ebu Talib Muhammed'i yanına almış ve yetiştirmiştir. Amcasının yanında ticaretle uğraşırken Hatice ile evlenmiştir. Peygamberliği müjdelendiğinde onun peygamberliğini ilk kabul eden kişi de Hatice'dir. Peygamberliğinin ilk senelerinde gizliden tebliğde bulunan Hz. Muhammed nübüvvetinin 4. yılından itibaren açıktan tebliğe başlamıştır. İlk olarak kendi ailesinin ileri gelenleri ile görüşmüştür. Müşrikler İslam'ın yayılmasını engellemek için Ebu Talib ile üç kez görüşmüşler fakat bir sonuç alamamışlardır. Yapılan baskılar sonucunda Habeşitan'a ilki 615 yılında iki defa hicret edilmiştir. Peygamberin amcası Hamza'nın ve Ömer'in İslam'ı kabul etmesi ile Müslümanlar biraz daha güçlenmiştir. Fakat Kureyşliler Müslümanları boykot ederek onlara zulm etmeye devam etmişlerdir. Nübüvvetin 10. yılında Hatice ve Ebu Talib'in ölmesi ile Hz. Muhammed çok üzülmüş ve bu yıla hüznün yılı denmiştir. Ebu Talib'in ölümü ile amcası Ebu Leheb peygamberi himayesine almış fakat Ebu Cehil'in baskıları ile kısa bir süre sonra bu kararından vazgeçmiştir. Bu baskılar sonucu Muhemmed tebliğe Mekke dışında devam etmek için Taif'e gitti fakat orada da geri çevrildi. Bütün bu sıkıntıların ardından peygambere miraç nasip olmuş ve bu vesileyle İslamiyet'in Mekke'nin dışında yayılacağı ortaya çıkmıştır. Hac mevsimi içerisinde Mekke dışından gelenlere İslam'ı anlatan peygamber Yesribli'lerden altısını İslam'a davet etmiş ve ertesi sene yine aynı yerde buluşmak üzere sözleşmişlerdir. Bunu takip eden iki senede I. ve II. Akabe Biatı gerçekleşmiştir.

II. Akabe Biatının ardından Yesrib'e hicret izni verilmiştir. Müslümanların Mekke'den ayrılmaya başlamasının ardından müşrikler peygamberi öldürme kararı aldılar. Vahiy yoluyla bundan haberi olan peygamber Ebu Bekir ile birlikte göç hazırlıklarına başlamış ve 622 yılında hicret etmiştir. Medine'de bulunduğu dönem içerisinde Hz. Muhammed pek çok siyasi ve askeri adımlar atmış müşriklerle çeşitli savaflara girmiştir. Hz. Muhammed 632 yılında yaptığı veda haccından sonra aynı yıl içerisinde vefat etmiştir (Fayda, 2005: 408-423).

Bu ben 'āṣī kuluña ey 'Ömer-ḥaṣlet ṣefī'olup

Muḥammed-ḥūy āl-i ḥazret-i 'Oṣmāna gönderseñ (G 151/3)

[Ey Ömer yaradılışlı! Bu ben asi kuluna şefaet edip, Hz. Muhammed huylu hazreti Osman ailesine göndersen.]

Hırāmān ḵanda nīk zıllin düşürmez ḥāke ḥıfz eyler

Miṣāl-i ebr-i Aḥmeddür ki olmuş sāyebān şorguc (G 25/2)

[(Ey) salınarak yürüyen (sevgili)! Sorguç nerede güzel gölgeni (görse) yere düşürmez, saklar. O Ahmet'in (üzerindeki) bulut gibi (sana) gölgelik olmuştur.]

4.2.1.5. Hz. Mûsa

İsrailoğullarının peygamberidir. İslami kaynaklara göre Musa'nın babası Aram yetmiş yaşında iken Musa dünyaya gelmiştir. Bu sırada iş başında ola firavun bir rüya görmüştür. Rüyada Beytülmakdis'ten çıkan bir ateşin Mısır'a sıçradığını ve bütün Kıbtîler'in yok olduğunu fakat İsrailoğulları'na zarar elmediğini görür. Rüyayı yorumlayanlar İsrailoğulları'ndan bir çocuğun elinden saltanatını alacağını, düzenini bozacağını ve dininin değiştireceğini söylerler. Bunun üzerine Firavun İsrailoğulları'nın doğan bütün erkek çocuklarının öldürülmesini emreder. Sonra ise bir yıl öldürülüp, bir yıl sağ bırakılmasını söyler. Hz. Musa'da yasaklı bir yılda dünyaya gelir. Musa doğduğunda annesine çocuğu emzirmesi ve saklaması emredilir. Çocuğun hayatından endişe ederse bir sepet ile nehre bırakması ve hayatından endişe etmemesi çünkü oğlunun bir peygamber olacağı söylenir. Annesi Musa'nın hayatından endişelenince onu bir sepete koyarak nehre bırakır. Ablası Miryam'a da kardeşinin durumunu uzaktan seyretmesi söylenir. Firavun'un karısı Asiye'nin cariyeleri Musa'yı nehirde bulurlar.

Asiye çocuğun öldürülmemesini istemiş ve isteği kabul edilir. Musa'ya Mısırlı kadınlardan süt annesi çağrılır fakat Musa hiçbirinin sütünü ağzına almaz. Musa'nın ablası kendilerine bir süt annesi bulabileceğini söyler ve annesini getirir. Böylelikle Musa ve annesi birbirine kavuşur. Musa gençlik çağına geldiğinde ona ilim ihsan edilir. Musa bir Mısırlı ile kavga eden bir İbraniye yardım ederken kaza ile Mısırlı'nın ölmesine sebep olmuş ve bundan çok pişmanlık duyar. Ertesi gün aynı adam bir başka Mısırlı ile tartışırken Musa'dan yardım ister, Musa haksız olduğunu söyleyince de onun bir adam öldürdüğünü söyler. Mısır'ın ileri gelenleri Musa'yı öldürmek için bir plan yaparlar. Musa hayatından endişe edince Medyen'e gider. Burada iki kıza hayvanlarını sularken yardım eder. Kızların babası Musa'yı çağırır, onu dinleyince kendisini himaye edeceğini ve sekiz yıl yanında çalışırsa kızlarından biriyle evlenebileceğini söyler. Musa kabul eder. Musa bu süreyi tamamlayınca ailesi ile birlikte Medyen'den ayrılır. Tûr civarına gelince bir dağda ateş görür, yolu sormak ve bir parça ateş almak için dağa çıkar. Oraya vardığında dağın sağ yamacından bir ses gelir ayakkabılarını çıkarması emredilir ve peygamber olduğu bildirilir. Burada Musa'ya asa ve yed-i beyza ihsan edilir. Musa ve Harun İsrailoğulları'nı Firavun'dan kurtarmakla görevlendirilir. Bu görevi yerine getirmek için Firavun'a giderler. Firavun'a Allah'ın emirlerini söyleyince Firavun Musa'ya inanmaz ve kendisini tanrı kabul etmesini ister. Musa mucizelerini gösterince Firavun büyücüleri çağırır. Musa'nın asası bir yılan dönüşerek büyücülerin sopalarını yutunca hepsi iman eder. Fakat Firavun bütün büyücüleri cezalandırır. Musa'ya bir gece yola çıkması söylenir. İsrailoğulları ile birlikte yola koyulan Musa'yı Firavun ve askerleri de takip eder. Kızıldeniz'e geldiklerinde Musa asasını denize vurur deniz ayrılır İsrailoğulları geçer, Firavun ve askerleri boğulur. Denizi geçtikten sonra Tûr'a gelirler. Burada Musa dağa çağrılır, yerine Harun'u bırakarak dağa çıkar. Döndüğünde İsrailoğulları'nı bir buzağıya taparken bulur ve öfkelenir. Daha sonra seçtiği yetmiş kişi ile tevbe eder ve tevbeleri kabul edilir. Sonunda Musa ve kavminin kendilerine vaat edilen yere gitmeleri söylenir fakat itiraz ederler. Bunun sonucunda kırk yıl çölde yaşamak zorunda kalırlar (Harman, 2006: 207-213; Pala, 2011: 334-336).

Klasik Türk edebiyatına Hz. Mûsa'nın kıssası ve mucizeleri konu olmuştur. Hz. Mûsa'nın yılan dönüşebilen asası, koynuna soktuğunda beyazlayan eli, Firavun ile olan mücadelesi, Allah ile konuşması şiirlerde işlenegelmiştir.

Şevk-ı didâr ile **Mūsāveş** yed-i beyzâ hâkı

Ṭūr-ı Sînâ-yı tecellide münâcât ehliyüz (G 111/2)

[Beyaz elin hakkı için sevgilinin arzusuyla Musa gibi Sina dağındaki tecellide Allah’a yalvaran kişileriz.]

4.2.1.6. Hz. Nuh

Rivayete göre Hz. Nuh zamanına kadar insanlar tevhid inancıyla yaşamışlardır. Nuh’un kavmiyle birlikte putperestlik ortaya çıkmıştır. Nuh kavmini putperestlikten uzaklaştırarak Allah’a inanmaya davet etmek için görevlendirilmiştir. Nuh peygamber olarak gönderildiğini, Allah’a iman etmelerini yoksa başlarına kötü şeyler geleceğini söylediğinde kavmi ona inanmamıştır. Nuh kavmini putperestlikten vazgeçirmek için uzun süre uğraşmış fakat başarılı olamamıştır. En sonunda inanmayanların cezalandırılması için Allah’a dua etmiştir. Allah da Nuh’a bir gemi yapmasını emretmiştir. Bu gemiye her hayvandan birer çift ve inan kişiler alınmıştır. Geminin yapımı bitip içine hayvanlar ve inanlar alınınca bir tufan başlamıştır. Bu tufan sona erdiğinde “*Ey Nûh! Sana ve seninle birlikte olanlara bizden selâm ve bereketle gemiden in ...*”⁴ denilmiştir (Harman, 2007: 224-227). Nuh klasik Türk edebiyatına tufan, gemi ve uzun ömrü ile konu olmuştur.

Ne ğam esse vücûdum yelkeninüñ bâdı yaprakdan

Müyesser ola ‘**ömr-i Nûh**’ tek sen verd-i ra‘nâya (G 289/6)

[Vücut yelkeninin rüzgarı sert esse gam değil. Yalnız sen parlak güle Nuh’un ömrü nasip olsun.]

4.2.1.7. Hz. Süleyman

İsrailoğullarının peygamberlerindendir. Davud peygamberin oğludur. Hem hükümdar hem de peygamberdir. Kur’an-ı Kerim’de Hz. Davud’un varisi olduğu, şükreden, salih, anlayışlı bir kul olduğu ve zekanın keskin olduğu,engin bilgi ve hikmetiyle karmaşık meseleleri kolayca çözebildiği ifade edilmiştir. Rivayete göre

⁴ Hûd sûresi (11/48)

Allah Hz. Davud'a on üç soru göndermiş bu soruları Süleyman'a sormasını istemiş ve bilirse kendisine varis olacağı bildirilmiştir. Süleyman bu soruların hepsini doğru şekilde cevaplamıştır. On iki veya on üç yaşlarında tahta geçmiş, Suriye'den İran'a kadar uzanan bölgeye ve hatta bütün dünyaya hakim olduğu rivayet edilmiştir. Süleyman da babası gibi hem peygamber hem hükümdar hem de hikmetli bir kişidir. Yalnız Süleyman problemleri çözme konusunda daha mahirdir. Kur'an'da yapılan bir atıfa göre bir koyun sürüsü bie ekin tarlasına girip zarara sebep olmuştur. Davud peygamber koyunların ekin sahibine tazminat olarak verilmesine karar vermiştir. Ancak Süleyman ekin tarlasının ziyandan önceki haline dönene kadar sürü sahibine verilmesine, koyunların ise tarla eski haline dönene kadar tarla sahibine verilmesine karar vermiştir. Hz. Davud oğlunun fikrini daha çok beğenerek kendi fikrinden vazgeçmiştir. Hz. Süleyman'a kasırga gibi esen bir rüzgar, bina kuran ve dalgıçlık yapan şeytanlar ve daha bir çok varlık verilmiştir. Kuş dili öğretilmiştir. Kur'an'da Süleyman'ın kuşlardan, insanlardan ve cinlerden oluşan bir ordusu olduğu bildirilmiştir. Süleyman bir gün kuşlardan meydana gelen ordusunda hüdhüdü görememiş ve bir mazereti yoksa onu cezalandıracağını söylemiştir. Hüdhüd kısa süre sonra Sebe diyarından haberler ile gelemişdir. Hz. Süleyman Sebe melikesi Belkıs'a Müslüman olması için bir mektup yollamıştır. Belkıs da bu mektuba karşılık Süleyman'a hediyeler göndermiştir. Belkıs'ın hediyeleri geri gönderilince Belkıs Süleyman'ın sarayına gitmiştir. Orada kendi tahtını görünce kendisine daha önce gelen bir ilimle Müslüman olduğunu söylemiştir. Süleyman اساسına dayalı bir şekilde ölmüş fakat emrindeki cinler bunu asanın bir ağaç kurdu tarafından yenilmesi ile Süleyman'ın yere düşmesinden sonra farketmişlerdir. Süleyman 40 yıl hükümdarlık yapmıştır (Harman, 2010: 56).

Hz. Süleyman edebiyatta saltanatı, yüzüğü, mührü, karınca, Hüdhüd, cin ve Belkıs gibi pek çok eşya ve kişi ile birlikte anılır. Süleyman gücün ve iktidarın sembolüdür.

Ḥudā ḥ'ān-ı ezelde sen **Süleymānuñ** kapusından

Muḳadder eylemiş ben mūr-ı bī-miḳdāra bir behre (G 304/3)

[Allah ezel sofrasında sen Süleyman'ın kapısından, ben değersiz karıncaya bir nasip tayin eylemiştir.]

4.2.1.8. Hz. Yakûb

İshak peygamberin oğludur. Rivayete göre Yakub'a babası Ken'an diyarında evlenmesini ve dayısının kızlarından birini almasını söyler. Bunun üzerine çıktığı yolculukta bir rüya görür. Bu rüyada Allah ona ve zürriyetinde bulunanlara üzerinde bulunduğu toprakları vereceğini ayrıca ona peygamberlik ihsan edeceğini söyler. Kendisi için bir mabed yapılmasını ister.İshak bir gün rüyasında göğsünden bir ağaç çıktığını ve bu ağacın dallarında nur parladığını görür. Bu dallar peygamber olacak çocukları ifade eder. İshak'ın ikiz çocukları olur ve bu çocuklar büyüdüğünde sevdiği oğlu Esav'ı yanına çağırır kendine av eti getirmesini ve soyundan peygamber çıkması için kendisine dua edeceğini söyler. Bunu duyan Yakub ve annesi bir oyun eder. Bir oğlağı keserler bunu ishak'a av eti olarak sunarlar. İshak şüphelense de yakub için dua eder.Yakub peygamber kırk veya yetmiş yıl hüznün içinde yaşamıştır. Oğlu Yusuf'un ardından Bünyamin'i de kaybetmesi üzerine gözlerine ak düşmüştür. Yusuf'un gönderdiği gömleği yüzüne sürmesi ile gözleri açılmıştır (Harman, 2013: 274-276).

Yakub divan edebiyatında Yusuf'a olan düşkünlüğü, gözlerine aklar düşmesi, Yusuf'un gömleği ile gözlerinin açılması ve hüznü ile işlenmiştir.

Ben senüñ **Ya'kûbuñum** ey Yūsuf-ı gül-pîrehen

Nükheth-i cān-baḥş olur bûyî baña pîrāhenüñ (G 158/4)

[Ey gül kokulu gömlek giyen Yusuf! Ben senin Yakup'unum. Gömleğinin kokusu bana can bahşeden koku olur.]

4.2.1.9. Hz. Yûsuf

Ku'an'da adı geçen peygamberlerdendir. Yâkub peygamberin oğludur. Yusuf peygamber'in hayatının anlatıldığı kıssa Kur'an'daki en güzel kıssadır bu nedenle *Ahsenü'l-Kısas* olarak adlandırılır. Kur'an-ı Kerim'de anlatıldığına göre Yusuf bir rüya görür ve bunu babasına anlatır. Babası ise Yusuf'a bu rüyadan kardeşlerine bahsetmemesini, Allah'ın bu rüyanın yorumunu Yusuf'a öğreteceğini söylemiştir. Babasının Yusuf'u çok sevmesini kıskanan kardeşleri bir gün babasından izin alarak Yusuf'u da sığır otlatmaya götürmüşlerdir. Burada Yusuf'u bir kuyuya atmışlar ve babasına onu bir kurdun yediğini söylemişlerdir. Daha sonra kuyunun yanından geçen

bir kervana Yusuf'u yok pahasına satmışlardır. Yusuf'u Mısır'a götüren kervancıbaşı orada onu ağırlığınca altın karşılığında Mısır'ın azizine satmıştır. Yusuf'un güzelliği karşısında Mısır azizinin karısı Züleyha Yusuf'a âşık olur. Züleyha, Yusuf'un peşinden koşarken Yusuf'un gömleğini arkasından yırtar. Yusuf odadan kaçarken aziz ile karşılaşır ve Züleyha kendisine iftira atar. Bu iftira üzerine Yusuf ve iki genç zindana atılır. Yusuf burada bu gençlere dini nasihatlerde bulunur (Harman, 2013: 1-5).

Yusuf edebiyatta Züleyha ve Yakub ile anılır. Zindana atılması, gömleği, güzelliği, Mısır'a aziz oluşu gibi olaylar bir çok şair tarafından işlenmiştir.

Mısr-ı 'izzetde 'azizüm olıma şâhib-serîr

Çekmeyince bir zemân **Yūsuf** gibi zindân gâmin (G 255/3)

[Azizim! Yüce Mısır'da Yusuf gibi bir zaman zindan gamı çekmeden taht sahibi olunmaz.]

4.2.2. Din Büyükleri

4.2.2.1. Hz. Ali

Hicretten yirmi iki yıl önce Mekke'de dünyaya gelmiştir. Dört büyük halifeden sonuncusudur. Hz. Muhammed'in amcası Ebu Tâlib'in en küçük oğludur. Kıtık zamanında amcasının yükünü hafifletmek için peygamberimiz tarafından himaye edilmiştir. İslâm dinin kabul eden ilk kişilerdendir. Peygamberimizin Medine'ye hicreti sırasında geceyi onun yatağında geçirerek evde olduğu kanaatini uyandırmıştır. Ardından Peygamberin kendine bıraktığı emanetleri sahiplerine teslim ederek hicret etmiştir. Hicretin 2.yılında Hz. Fâtıma ile evlenmiştir.

Hz. Ali gaza ve seriyelerin neredeyse hepsine katılmış ve sancaktarlık yapmıştır. Bu savaşlarda büyük kahramanlıklar göstermiştir. Ali Peygamberin katipliğini ve vahiy katipliğini yapmıştır. Hz. Ebubekir ve Hz. Ömer Kur'an ve hadis ilmindeki derinliğinden dolayı Hz. Ali'ye fikhî konularda danışmışlardır.

Hz. Osman'ın öldürülmesi üzerine halife olarak seçilmiştir. Fakat Muâviye ve Hz. Âişe onun hilafetini tanımamışlardır. Bunun üzerine Cemel, Sıffin gibi çeşitli savaşlara girmiştir. Kûfe'de tekrar savaş hazırlığı yaptığı sırada Abdullah b. Mülcem tarafından sabah namazında zehirli bir hançer ile yaranlanmış ve iki gün sonra ölmüştür.

Hız. Ali, Hız. Peygamber tarafından verilen “Ebû Tûrâb” kalabı ve “el-Murtazâ”, “Esedullâhi'l-gâlib” lakabları ile anılmaktadır (Fığlalı, 1989: 371).

Klasik Tûrk edebiyatında yiğitliğı, veliliğı ve imamliğı ele alınır. Atı *Dûldûl* ve çatal uçlu kılıcı *Zûlfıkar* ile birlikte sıkça anılır. Şîr-i Hudâ, Haydar, Murtaza, Aliy-yi Murtaza olarak anılır.

İçüp ol çeşm-i âhûnuñ lebi şîrini şîrâne

‘Ali-heybet fütüvvet kânı bir aşlana göndersen (G 151/5)

4.2.2.2. Baba Hamza

Hamza Baba’nın hayatı ile ilgili kesin bilgiler olmamakla birlikte hayatı hakkında halk arasında söylenceler vardır. Bu söylencelere göre Hamza Baba’nın hayatı şu şekildedir: Hamza Baba Horasan’dan Manisa’ya kadar fetihler yaparak gelmiş ve bugünkü türbesinin olduğı yere yerleşmiştir. Burada ününün giderek artması Manisa’da bulunan şehzade Murat’ı rahatsız etmiştir. Hamza Baba’da kerametlerini göstermek için Manisa’ya doğru yola çıkar. Yola çıkarken dağlara sizde gelin demesiyle dağların hareket edip üç köyün altında kalması ve şehzade Murat’la karşılaştığında gösterdiği kerametler sonunda II. Murat ile dost olmuşlardır. Kısa bir süre Hamza Baba’nın ölmesi üzerine şehzade Murat bir türbe yapılmasını emretmiştir (Ortaç, 1994: 112).

Sensin şeh-i iklim-i velâyet **Baba Hamza**

Kapıñdan olur feyz-i kerâmet **Baba Hamza** (G 287/1)

[(Ey) Baba Hamza! Velilik diyarının padişahı sensin. Kapından kerametlerin bereketlenir.]

4.2.2.3. Hasan

Peygamberimizin torunu, Hız. Ali ve Hız. Fâtıma’nın oğludur. Hicret’in üçüncü yılında Medine’de doğmuştur. Peygamberimize çok benzediğı bu nedenle Hız. Ebubekir’in onu “Ey nebiye benzeyen, Ali’ye benzmeyen” diye sevdiği belirtilir. Babsı tarafından kardeşi Hüseyin ile birlikte Hız. Osman’ı isyancılara karşı korumakla görevlendirilmişlerdir. Hız. Ali’nin vefatından sonra Kûfeli’ler tarafından halifelik teklif

etmiş ve Hasan’a biat etmişlerdir. Hz. Hasan’ın Kûfeli’ler tarafından halife seçildiğinin duyan Muâviye tarafından yoğun bir çalışma başlatılmıştır. Hasan’ın Muâviye’nin üzerine gönderdiği öncü kuvvetin ayrıca kendi ve yanındaki askerlerin kuşatılması ile halifelikten vazgeçerek Muâviye ile bir anlaşma yapmıştır. Bu anlaşmayı yaparak Müslümanlar arasında kan dökülmesini engellemiştir. Anlaşma sonrasında ailesiyle birlikte Medine’ye gitmiş ve siyasetten uzak bir hayat yaşamıştır. Eşlerinden biri tarafından zehirlenilerek öldürülmüştür. Çocuklarına ve soyuna *Şerif* denir. *Müctebâ, takî, zekî ve sıbt* kalapları ile anılır (Fığlalı, 1997: 282).

Ey leâfet gülşeninde serv-i reftârum **Hasan**

Zülfi sünbül kıddi gül ferhunde dîdârum **Hasan** (G 268/1)

[Ey güzellik bahçesinde salınarak yürüyen servim Hasan. Saçı sümbül, boyu gül, mübarek yüzlüm Hasan.]

4.2.2.4. Hızr

Kur’an-ı Kerim’de adının geçmemesine rağmen müfessirler tarafından Hızr’a ait olduğuna inanılan Kehf suresindeki kıssa şu şekildedir: Hz. Musa genç adamına iki denizin birleştiği yere gitme isteğini dile getirir ve birlikte yola çıkarlar. İki denizin birleştiği yere varınca yanlarındaki kurutulmuş balığı bir kenarda unuturlar. Balık üstüne sıçrayan sularla canlanarak denize atlar. Bir zaman sonra Musa adamından azığı isteyince adamı balığın canlanıp denize atladığını ama bunu Musa’ya söylemeyi unuttuğunu söyler. Bunun üzerine Musa orasının iki denizin birleştiği yer olduğunu ve hemen geri dönmeleri gerektiğini söyler. Burada Allah tarafından rahmet ve ilim bahşedilmiş bir kişi ile karşılaşırlar. Musa bu kişiyle arkadaş olmak ister fakat adam sabredemeyeceğini söyleyerek onu reddeder. Fakat Musa ısrar etmeye devam eder. İsrarlara dayanamayınca kendisi açıklmadıkça hiçbir şey sormaması şartı ile Musa ile arkadaş olur ve yolculuğa başlarlar. Bu kişi önce bindikleri gemiyi deler, sonra bir çocuğu öldürür daha sonra da uğradıkları bir kasabada bir duvarı onarır. Her defasında Musa dayanamaz ve neden yaptığını sorar. Adam Musa üçüncü kez soru sorduğunda artık ayrılmaları gerektiğini söyler. Ayrılmadan önce bu olayları niçin yaptığını ve bunları Allah’ın emri ile yaptığını söyler.

Bu kıssadaki rahmet ve ilim bahşedilen zatın Hızır olduğu kabul edilir. Fakat Hızır'ın peygamber, melek ya da veli bir kişi olduğu yönünde tartışmalar vardır. Hızır'ın kıyamete kadar yaşayacağı veya uzun ömürlü bir kişi olduğu yönünde de tartışmalar söz konusudur. (Çelebi, 1998: 406)

Edebiyatta Hızır'ın zulumat ülkesine gitmesi, burada İlyas ve İskender ile ab-ı hayatı araması, dinlendikleri bir çeşmenin başında yanlarındaki balığın canlanması üzerine bu suyun ab-ı hayat olduğunu anlaması, ab-ı hayattan içerek ölümsüzlüğe ulaşması gibi motifler sıklıkla işlenmiştir (Kurnaz, 1998: 411).

Ey saçı zulmet nedür la'lünde hatt şordum didi

Hızır-ı hoş-demdür delil-i çeşme-i âb-ı hayât (G 20/3)

[Ey saçı kara! Dudağında ayva tüyü nedir (diye) sordum. Ölümsüzlük suyunun çeşmesinin delili, Hızır'ın en yakın arkadaşıdır dedi.]

4.2.2.5. Hüseyin

Hiz. Ali ve Hiz. Fâtıma'nın küçük oğlu, peygamberimizin torunudur. Ağabeyi Hasan gibi ilk iki halife dönemindeki olaylara karışmamıştır. Babası tarafından Hiz. Osman'ı isyancılara karşı korumak ile görevlendirilmişlerdir. Babasının halifeliği boyunca onunla birlikte bütün savaflara katılmıştır. Babasının ölümünden sonra ağabeyine tabii olmuştur. Muâviye ile Hasan arasındaki hilafet meselesinde hilafeti Muâviye'ye bırakmaması için ağabeyine itiraz etmiş fakat kabul edilmeyince sesini çıkarmamıştır. Hasan'ın ölümüne kadar hep yanında kalmıştır. Muâvi'yin oğlu Yezid'e biat istemesine kadar herhangi bir sorun çıkarmamıştır fakat Yezid'e biat etmeyi reddetmiştir. Bunun üzerine ailesi ile birlikte Mekke'ye gitmek için yola çıkmıştır. Yolda giderken Kûfeli'lerden halifelik için davet mektupları almış bunun üzerine amcanının oğlu Müslim'i biat almak için Kûfe'ye göndermiştir. Bu hareket Yezid'in kulağına gidince Kûfe valisini görevden alarak yerine Basra valisini getirmiştir. Ondan Müslim'i şehirden çıkarmasını ya da öldürmesini istemiştir. Valinin tehtitleri ile korkan Kûfeli'ler biatlarından vazgeçmişlerdir. Fakat Müslim öldürüldüğü için bunu bildirememiştir.

Müslim'in biat aldığını haber veren mektup eline ulaşınca Hüseyin ailesi ve bazı taraftarları ile Kûfe'ye doğru yola çıkmıştır. Hüseyin kendini gitmekten alıkoymak

isteyenleri dinlemiş ve rüyasında Resulullah'ı gördüğünü söyleyerek yoluna devam etmiştir. Fakat yolda karşılaştıkları iki yolcudan Kûfeli'lerin biatlarından döndükleri ve Müslim'in öldüğü haberini alınca geri dönmek istemiş ama Müslim'in çocuklarının baskısı ile yola devam etmek zorunda kalmıştır. Kerbelâ'ya ulaştıklarında ise savunmasız ve kurak bir alanda konaklamaya mecbur bırakıldılar. Burada görüştüğü kişilere geri dönme isteğini bildirdiyse de biat için ısrarcı olunmuştur. Biat alınmayınca Kerbelâ'da meydana gelen savaşta öldürülmüştür (Fığlalı, 1998: 518).

Kerbelâ-yı ğamda cān virdi Raḥīmī teşne-leb

Her ḥavāric kandı āb-ı vaşluña ḥayfā **Hüseyn** (G 237/5)

[(Ey sevgili!) Ne yazık ki her zorba (senin) kavuşma suyuna kandı. Raḥīmī ise gam Kerbelâ'sında (tıpkı) Hüseyn gibi dudağı kurumuş (bir şekilde) can verdi.]

4.2.2.6. Hz. Osman

Üçüncü halifedir. İlk müslümanlardandır. Dünyada iken cennetle müjdelenen on sahabeden biridir. Hz. Muhammed'in iki kızı (Rukiyye ve Ümmü Gülsüm) ile nikâhlandığı için Zü'n-Nûreyn (iki nur sahibi) olarak anılır. Taif'te doğmuştur. Hz. Ebubekir'in aracılığı ile ilk Müslüman olanlardandır. Müslüman olduktan sonra amcası ve annesi onu dininden dönmek için zorlmuşlar fakat başarısız olmuşlardır. Hz. Muhammed'in kızı Rukiyye ile evlenmiştir. İslamiyet'in 5.yılında Habeşistan'a göç etmişler bir yıl sonra geri dönüp Medine'ye hicret etmişlerdir. Rukiyye'nin ölmesi üzerine yine Peygamberin kızı Ümmü Gülsüm ile evlenmiştir. Onun da ölümü üzerine Hz. Muhammed evlenecek başka kızı olsa onu da Osman'a vereceğini ifade etmiştir.

Peygamberin vahiy katipliğini yapan Osman, Ebubekir'in katipliği ve müşavirliğini, Ömer'in de danışmanlığını yapmıştır. Hz. Ömer'in yaralanmasının ardından aşere-i mübeşşereden altı kişiyi yeni halife seçmek için görevlendirmiştir. Bu görüşmelere Abdurrahman b. Avf hakemlik yapmıştır. Üç gün süren görüşmeler sonucunda Mescid-i Nebevi'de Hz. Ali ve Hz. Osman'ı yanına çağırarak onlardan Allah'ın kitabına ve resulün sünnetine uyma ve önceki halifelerin siyasetine uyma yönünde teminat istemiştir. Hz. Ali'nin "gücümün ve kuvvetimin yettiği kadar" cevabına karşı Hz. Osman'ın tereddütsüz cevabı üzerine Hz. Osman'ı halife göstererek ona biat etmiştir.

Hiz. Osman'ın halifeliğinin ilk başlarında İslam Devleti'nin sınırları genişlemiş ve gelirleri artmıştır. Gelirlerin azalması ile birlikte bir buhran dönemi ortaya çıkmış, Hiz. Osman'ın valilikleri ve devlet idaresindeki görevleri akrabalarına vermesi bahane edilerek bir isyan başlatılmıştır. Bu isyanlar sonucunda Hiz. Osman öldürülmüştür.

Hiz. Osman hayâ sahibi, yumuşak huylu ve cömert bir kişidir (Yiğit, 2007:438).

Ey şeh şu ki sen şâh-ı 'alî-şâna irişdi

Devr-i 'Ömere Hazret-i 'Osmâna irişdi (G 336/1)

[Ey şeh! Kim ki sen şanı yüce padişaha ulaşır (o) Hiz. Ömer'in devrine, Hiz. Osman'a (da) ulaşır.]

4.2.2.7. Hiz. Ömer

İkinci halifedir. Dünyada iken cennetle müjdelenen sahabelerdendir. Mekke'de doğmuştur. Başlarda İslâm'a şiddetle karşı çıkmış, hatta Hiz. Muhammed'i öldürmek için yapılan planda bizzat görev almıştır. İslamiyet'in 6.senesinde Müslüman olmuştur. Hiz. Ömer'in Müslüman olması ile ilgili iki farklı rivayet vardır. Bunlardan yaygın olanına göre Hamza'nın Müslüman olmasına sinirlenen Ömer Peygamberi öldürmek için yola çıkmış yolda kardeşi ve eniştesinin Müslüman olduğunu duyarak onların evine gitmiştir. Onları Tâhâ suresini okurken bulmuş ve okuduklarını istemiş reddedilince kardeşi ve eniştesini dövmüştür. Eniştesi ve kardeşi Ömer'in yüzüne Müslüman olduklarını söyleyince Ömer yumuşamış ve Peygamber'e gidip biat ederek Müslüman olmuştur.

Hiz. Ebubekir hastalığında yerine Ömer'i imam olarak tayin etmiş ve Ömer'i halife olarak tayin etmek için sahabelerle istişare etmiştir. Görüşmelerini tamamladıktan sonra Mescid-i Nebevi'ye giderek Ömer'i kendisinden sonra halife olarak tayin ettiğini açıklamıştır. Hiz. Ebubekir'in ölümünden sonra Hiz. Ömer biat alarak halife olmuştur. Halifeliği döneminde sade bir hayat yaşamıştır. Adalet konusunda çok titiz davranmıştır. Bu nedenle kendisine "*Fâruk (Haklıyı haksızdan ayıran)*" lâkabı verilmiştir. Ebû Lü'lüe Fîrûz en-Nihâvendî efendisi Mugîre b. Şu'be'nin kendisinden fazla ücret aldığını söyleyerek şikayette bulunmuştur. Ömer'in ücretin fazla olmadığını

bildirilmesi üzerine Ebû Lü'lüe tarafından sabah namazını kıldırırken şehit edilmiştir (Fayda, 2007: 44).

Faḥr-i āl-i Aḥmedüz biz kārımız ḥubb-i ‘Alī

Egmişüz baş ol ‘Ömer ‘adl issi ‘Osmān oğluna (G 306/2)

[Biz Ahmed’in ailesinin övücüsüyüz kârımız Hz. Ali’nin sevgisidir. O Ömer adaletli, Osman oğluna baş eğmişiz.]

4.2.3. Ruhâni Varlıklar

4.2.3.1. Cebrâ’il

Cebrâ’il, Allah ile peygamberleri arasında elçilik görevi yapan melektir. “Emin” sıfatı ile anılır. Cebrâ’il karşı konulamaz bir güce, üstün bir akıla ve derin bilgilere sahiptir. Kur’an-ı Kerim Cebrâ’il aracılığı ile vahyedilerek indirilmiştir.

Vaṣf-ı ḥüsnünde olan şi‘rûmi Cibrîl-i emîn

Çıkarup ‘arş-ı ‘alâ sâķına ḥālḥāl itdi (G 322/5)

[Güzelliğin övgüsünde Cebrail olan şiirimi çıkarıp yüce arşın ayağına halhal etti.]

4.3. MİTOLOJİK ŞAHSİYETLER

4.3.1. Cem/ Cemşîd

İran’da Pişdâdiyen sülalesinin dördüncü ve en büyük hükümdarıdır. Rivayete göre Cem bütün dünyayı dolaşmış Azerbaycan’a gelince burayı beğenmiş ve mücevherlerle süslü bir taht kurdurmuştur. Güneşin doğuşuna yakın kendisi de mücevherlerle süslü kaftanını giyip tahta oturmuştur. Güneşin doğuşuyla taht ve kaftan ıslıl ıslıl parlamıştır. Halk da bunu görünce bu güne nev-rûz adını vermiş, Cem’e de ışığın şahı anlamında Cemşîd demişlerdir.

Yine rivayete göre şarabı bulan da Cem’dir. Cem bir gün kır gezisinde iken gökyüzünde ayağına yılan dolanmış bir kuş görür. Askerlerine kuşa zarar vermeden yılanı öldürmelerini emreder. Kurtulan kuş teşekkür etmek için Cem’e birkaç tohum verir. Bu tohumlardan üzüm yetiştirilir ve üzüm suyu içmek adet haline gelir. Bekleyen

üzüm sularının zehirli olduğuna dair bir inanış ortaya çıkmıştır. Bir gün cariyelerden biri intihar etmek için beklemiş üzüm suyunu içer ve kendine geldiğinde olanları Cem'e anlatır. Cem de bu olaydan sonra beklemiş üzüm suyunu içmeyi adet edinir.

Cemşid ululuğuna güvenerek tanrılık iddiasında bulunmuş bu yüzden halkı ondan yüz çevirmiştir. Cemşid'in yerine yine aynı sülaleden olan Dahhâk tahta oturmuştur (Pala, 2011: 86). Klasik Türk şiirinde Cem güç ve iktidar sembolüdür. Ayrıca bütün dünyayı görmesini sağlayan cāmı ile meşhurdur.

La'lüñden ayru cām-ı cihān şunsa **Cem** göre

Ayağına şürāhi gibi baş eger miyem (G 214/3)

[(Ey sevgili!) Cem (bana) dudağın olmadan dünya kadehini sunsa o kadehe sürahi gibi baş eğer miyim, görür.]

Bir neş'eñ ile başına **Cemşid** olur gedā

Ey pîr-i mey-fürûş ayağın destgāh-ı **Cem** (G 216/6)

[Ey yaşlı meyhaneci! Bir neşen ile Cemşid başına köle olur. Kadehin Cem'in tezgahıdır/elinin bulunduğu yerdir.]

4.3.2. Dârâ

Şehname'nin ünlü kahramanlarından. Keyâniyân sülalesinin dokuzuncu ve sonuncu padişahıdır. Ekber ve Keykubad olarak da anılır. İskender ile yaptığı savaştan sonra ölmüştür. Dârâ'nın ölümüyle Keyâniyân sülalesi sona ermiştir (Onay, 2013: 31). Klasik Türk şiirinde Dâra büyüklük ve yiğitlik simgesidir.

Aşağıdaki beyitte şair, Dârâ'ya benzettiği gönlüne bu asık yüzlü dünyadan vefa ummamasını tavsiye etmektedir:

Vefâ şeklini bu dehr-i 'abūsü'l-vechden ummā

Bir âhir şüret it **Dârâ-yı dil** âbdāl bir yüzden (G 257/6)

4.3.3. Keykubad

Şehname’de adı geçen hükümdarlardandır. Keyâniyân sülalesinin ilk hükümdarıdır. Key lakabını ilk kullanan kişidir. Adaletiyle ünlüdür. Şiirlerde adaleti yanında ululuk, yücelik ve görkemi de konu edilir (Zavotçu, 2013: 430).

Mey **tāc-ı Keykubād** kadeh hâtemüñ gözi

Her bir habāb-ı ‘aynı ile şun Cemüñ gözi (G 312/1)

[Şarap Keykubad’ın tacı kadeh mührün gözü, her bir gözün kabarcığı ile Cem’in gözünü sun.]

4.3.4. Rüstem

İran’ın milli kahramanıdır. Şehnâme’ye göre Zâl’in karısı hamiledir ama bir türlü doğum yapamamaktadır. Zâl kendisini büyüten Simurg’un verdiği tüyü yakarak ondan yardım ister. Simurg normal bir doğum olmayacağını, bebeğin akıllı bir adam getirilerek annesinin karnının yarılp çıkarılması gerektiğini söyler. Annesinin karnı yarılarak bebek çıkarılır. Annesi bebeğin doğumuyla “*Oh kurtuldum!*” dediği için “*kurtuldum*” anlamına gelen Rüstem ismi çocuğa verilir. Çocuğun saçları kırmızı, yüzü kan gibi ve elleri kanlıdır. Bir günlük bebek iken bir yıllıkmış gibi durur. Rüstem’e on dadı birden süt vermektedir. Sütten kesildiğinde ise beş kişinin yiyeceği yemeği tek başına yemektedir. Rüstem ilk kahramanlığını etrafa saldıran bir fili öldürerek göstermiştir. Daha sonra ise dedesi Nerimân’ın ölmesine sebep olan sipend dağındaki gizli ülkeyi fethederek yiğitliğini herkes tarafından tanınır hale getirmiştir. Hayatı boyunca yalnızca bir kez oğlu Sührab’a yenilmiştir. İkinci karşılaşmalarında ise oğlunu yenmiş ve öldürmüştür. Rüstem 700 yaşında iken İsfendiyar ile savaşmış bu savaş esnasında İsfendiyar’ı yenemeyeceğini anlayınca Simurg’tan yardım istemiştir. Simurg İsfendiyar’ı öldürenin çok uzun yaşamayacağını söylemiş ve kabul etmiştir. Bunun üzerine İsfendiyar’ı yenerek öldürmüştür. İsfendiyar’ı öldürdükten sonra otuz yıl daha yaşamıştır. Burhân-ı Kâtı’ a göre ise Rüstem Keyhüsrev’in saltanatının sonuna kadar ömür sürmüştür. Klasik Türk şiirinde kahramanlık simgelerinden biridir. Gücü ve yiğitliği ile anılır (Tökel, 2016: 194).

Zâl-i zemâne rezmine tākāt getürmedi

Eñ pehlüvân-ı ‘âlem olan didi **Rüstemem** (G 200/4)

[Dünyanın en büyük pehlivanı Rüstem'im diyen (bile) zamanın Zal'inin savaşına güç yetiremedi.]

4.3.5. Zâl

Şehnâme'de adı geçen târihî- efsânevî kahramanlardandır. Zâl kelime anlamı olarak “*koca, ihtiyar ve ak sakallı*” demektir. Zâl doğduğunda saçı, kirpikleri ve kaşı beyaz olduğu için bu isim verilmiştir. Babası Sâm Zâl'ın ak saçlı doğmasını uğursuzluk olarak görmüş ve oğlunu Elbürz Dağı'na bırakmıştır. Zâl'e burada Simurg bakmıştır. Zâl yiğitliği ve okçuluğu ile tanınmaktadır. Fakat divan edebiyatına daha çok beyaz tüyleri ile konu olmuştur (Zavotçu, 2013: 806).

Dil alur dil virür şimdi menem cünd-i maḥabbetde

Anuñçün **Zâl-i ‘ādil** Rüstem-i devrāna gönderdi (G 330/4)

[Şimdi muhabbet askerinde gönül alıp gönül veren benim onun için adaletli Zal (beni) devrin Rüstem'ine gönderdi.]

4.4. MESNEVİLERE KONU OLMUŞ AŞK KAHRAMANLARI

4.4.1. Ferhad ile Şirin

İran edebiyatının mesnevi konularından biridir. Hikâye kısaca şöyledir:

Şirin'in dağlık taşlık bir yerde köşkü vardır. Şirin süt içmeyi çok sever fakat çobanlar sürülerini Şirin'in köşkünden uzaklarda otlatırlar. Bunun üzerine Şirin'in yardımcılarında biri Ferhad adlı bir mühendisin bu işi çözebileceğini söyler ve Ferhad çağrılır. Ferhad Şirin' görür görmez aşık olmuştur. Şirin'in isteğini duyunca hemen işe koyulur ve görenleri hayrette bırakacak bir su yolu yaparak sütün köşke akmasını sağlar. Şirin de Ferhad'a yaptığı su yolu için pek çok hediyeler sunar. Fakat Ferhad bütün bu hediyeleri bırakarak çöllere gider.

Ferhad'ın aşkı o kadar çok yayılır ki Şirin'e aşık olan Ermen kralının oğlu Hüsrev'in de kulağına gider. Hüsrev bunu duyunca deliye döner ve Ferhad'ı öldürmek ister fakat adamları Hüsrev'in bu düşünceden vazgeçmesini sağladılar. Hüsrev Ferhad'a para teklif edecek kabul etmezse de yapılması imkansız bir iş isteyerek Ferhad'ı Şirinden vazgeçirektir. Hüsrev Ferhad'a para teklif eder ama Ferhad kabul etmez.

Bunun üzerine Hüsrev Ferhad'dan bölgedeki büyük bir dağdan ordusunun geçeceği kadar bir tünel kazmasını ister. Ferhad tüneli bitirdiğinde Hüsrev'in Şirin'den vazgeçmesi şartı ile tüneli yapmayı kabul eder. Hemen işe koyulan Ferhad önce dağa şirinin suretini kazır ve sonra tüneli yapmaya başlar.

Bir gün Ferhad dağda çalışırken Şirin onu ziyarete gider. Geri dönüş yolunda Şirin'in atının ayağı sakatlanır. Ferhat Şirin'i ve atını köşküne götürür. Hüsrev bu ziyareti duyduğunda deliye döner ve Ferhad'dan kurtulmayı aklına koyar. Bir kocakarı buup onun Ferhad'a gidip Şirin'in öldüğünü söylemesini ister. Kocakarı denileni yapar Ferhad bu haberin üzüntüsüyle külüngünü havaya fırlatır kendini de dağdan aşağıya atar ve ölür (Tökel,2016: 342).

Divan edebiyatında Ferhad ile Şirin'in hikâyesi pek çok farklı açıdan ele alınarak işlenmiştir. Şairler şiirlerinde Ferhad ile Şirin'in aşkını hatırlatmışlardır. Rahîmî de gazellerinde Ferhad ile Şirin'in aşkına telmih yapmıştır.

Bî-sütûn-ı 'aşkda sen yâr-ı **Şîrîn-la'l** için

Çekdiğüm endûh-ı hecri Hüsrev ü **Ferhâd** aña (G 8/3)

[Sen şirin dudaklı sevgili için aşkın Bisütun dağında çektiğim ayrılık gamını Hüsrev ve Ferhad hatırlasın.]

Kimseye meyl eylemezsin bir 'acûz-ı naḥssın

Taşa çaldı başını **Ferhâd** elüñden ey felek (G 159/2)

[Ey felek! Kimseye alaka göstermezsin bir uğursuz kocakarısın. Senin yüzünden Ferhad başını taşa vurdu.]

Görüp aḥvâlüm ol **şîrîn-dehen** raḥm eylemez dilden

Benüm **Ferhâdveş** derdüm katı bir taşa ḥayrānem (G 212/4)

[O şirin ağızlı halimi görüp gönülden merhamet etmez. Benim derdim Ferhad gibi, katı bir taşa hayranım.]

4.4.2. Hüsrev ile Şirin

Fars ve Türk edebiyatında anlatılan hikâyelerdendir. İran hükümdarı Hüzmüz'ün oğlu yoktur. Allah'a yalvarmaları sonucunda bir oğlu olur ve adını Hüsrev Perviz koyar.

Hüsrev bir gece rüyasında dedesi Nûşirevân'ı görür. Dedesi ona Şebdiz adında bir at, Barbed adlı bir muganni, Şirin adlı bir sevgili ve taht bağışlandığını söyler. Hüsrev Şavur'dan bunlar hakkında bilgi alır. Anlatılanlardan sonra Şirin'e âşık olur. Şavur'u Şirin'i istemesi için gönderir. Şavur Hüsrev'in bir resmini Şirin'e gösterir. Şirin Hüsrev'e âşık olur. Gülgûn adlı atına binerek av bahanesiyle Hüsrev'i aramaya çıkar. Hüsrev de aynı bahane ile Şirin'i bulmak için yola çıkmıştır. Yolda bir ara karşılaşsalar da birbirlerini tanımadan yollarına devam ederler. Şirin Hüsrev'in kasrına ulaşınca olanları öğrenir ve orada kendisine bir köşk yapılması emri vererek Hüsrev'i beklemeye başlar. Hüsrev de Mehin Bânû tarafından karşılanır ve içki meclisleri ile Şirin'i unutmaya çalışır. Bu sırada babasının türlü oyunlarla tahtan indirildiğini öğrenip ülkesine döner. Fakat tahta çıkamayıp geri döner. Şirin ile Şavur ise Ermen'e gitmektedirler. Yolda tekrar karşılaşır. Hüsrev Şirin'e kavuşmak ister fakat Şirin tarafından reddedilir. Hüsrev Şebdiz'e atlayarak Rum illerine yola çıkar.

Rum kayseri Hüsrev'i memnuniyetle karşılar ve onu kızı Meryem ile evlendirir. Hüsrev'in emrine askerler de vererek tahtını alması için yollar. Medâyin'e varan Hüsrev tahtı ele geçirir. Şirin Hüsrev'i bulmak için Medâyin'e gelir ama onun mutlu bir hayatı olduğunu görünce geri döner.

Şirin taze süt içmeyi çok sever. Fakat kasrında taze süt bulunmaz. Bunun üzerine Şavur'un buna bir çare bulmasını ister. Şavur Ferhad adında bir mimar- mühendis bulur ve bu iş için görevlendirir. Ferhad Şirin'e âşık olmuştur. Bunu duyan Hüsrev Şirin'i kıskanır ve Ferhad'ı oyalamak için Bisütun dağında ordusunun geçeceği bir tünel yapmasını ister. Şirin'in Ferhad'ın yaptığı işi görmeye gitmesini kıskanan Hüsrev bir kocakarı ile Ferhad'a Şirin'in öldüğü haberini yollar. Bu haber karşısında Ferhad kendini dağdan atar. Hüsrev'in karısı Meryem de ölür.

Bütün bu olaylardan sonra Hüsrev ile Şirin kavuşur. Fakat bu mutlulukları uzun sürmez. Hüsrev'in oğlu Şirin'e âşık olur ve Hüsrev'i öldürtür. Şirin'e de bir mektup yazar. Bir hafta yas tutmasını sonra ise kendisi ile evlenmesini emreder. Bu mektup üzerine Şirin Hüsrev'in tabutu başında intihar eder.

Hüsrev ile Şirin hikâyesi ilk kez Şehname'de anlatılmıştır (Pala, 2011: 220). Daha sonra şairler tarafında farklı şekillerde işlenmiştir. Rahîmî gazellerinde Hüsrev ile Şirin hikâyesine telmih yapar.

Rahîmî bendeñi mülk-i sühanda **Husrev** eyledüm

Hayâl-i vaşf-ı la'luñ 'âkıbet **Şîrîn-kelâm** eyler (G 72/5)

[Rahîmî bendeni söz memleketine padişah eyledim. Dudağının özelleiklerinin hayali ile sonunda tatlı söz söyler.]

4.4.3. Leyla ile Mecnun

İslam edebiyatlarında mesnevilere konu olan aşk hikâyesinin kahramanlarıdır. Leyla ile Mecnun'un gerçek kişiler olup olmadığı, eğer gerçek kişilerse hangi tarihlerde yaşadıkları ile ilgili farklı görüşler mevcuttur. Türk edebiyatında yazılan en meşhur Leyla ve Mecnun mesnevisi olan Fuzulî'nin mesnevisine göre hikaye şöyledir:

Arap aleminin ünlü bir emiri vardır. Bu emirin hiç çocuğu yoktur. Uzun niyazlar ve dualar sonucu emirin bir oğlu olur. Emir bu oğlana Kays adını verir. Kays büyüüp okul çağına gelince mektebe başlar. Mektepte Leyla'yı görür görmez aşık olur. Leyla da Mecnun'a aşık olmuştur. Bu iki aşık sık sık görüşüp birlikte vakit geçirirler. Aşkları kısa sürede herkes tarafından duyulur. Leyla'nın annesi Leyla'yı okuldan alır. Bunun üzerine Kays Leyla'yı görme umuduyla sürekli onun evinin etrafında dolaşır. Fakat Leyla'yı göremeyen Kays deli divane olarak kendini çöllere atar. Bu zamandan sonra artık Kays olarak değil Mecnun olarak anılmaya başlar.

Çöllerde dolaşan Mecnun'a ne söylense dinlemez. Mecnun babası kızı ister fakat vermezler. Hatta Leyla'yı başka biri ile evlendirirler. Leyla çeşitli bahaneler ileri sürerek adamı kendine yaklaştırmaz. Leyla ile Mecnun sürekli ızdırap çekerler. Nevfel adlı ünlü bir kahraman ve pek çok kişi onları birleştirmek için uğraşırlar fakat başarılı olamazlar.

Mecnun tamamen kendinden geçmiş biçimde çöllerde dolanır. Hayvanlarla arkadaş olur. Ara sıra bir dilenci ya da bir deli kılığında Leyla'nın evinin yakınlarından geçerek gazeller okur. Bazen de Mecnun'un arkadaşı Zeyd ile birbirlerine haber yollarlar. Leyla bir gün çölde kabilesinden ayrılarak Mecnun'un yanına gider fakat Mecnun onu tanıyamaz. Bunun üzerine çok üzülen Leyla Allah'a canını alması için yalvarır ve bir süre sonra ölür. Leyla'nın ölüm haberini alan Mecnun onun mezarının başına gider feryatlar eder ve o da orada ölür. Bu iki aşığı aynı mezara koyarlar.

Zeyd’de bu mezarın başından ayrılmaz. Bir gün rüyasında Leyla ile Mecnun’un kavuştuklarını ve cennet bahçelerinde mutlu bir hayat sürdürdüklerini görür (Tökel, 2016: 348).

Leyla ile Mecnun hikâyesi birçok şair tarafından defalarca ele alınıp işlenmiştir. Bir hikâye olarak ele almasalar bile hemen hemen her şair şiirlerinde Leyla ile Mecnun’un hikâyesini telmih yolu ile hatırlatmaktadır. Rahîmî’de gazellerinde Leyla ile Mecnun’un hikâyesine telmih yapmıştır.

Meşķ-i ‘aşķuñ ķaralarken ben senüñ daķı ķalem

Levhā yazmamış idi **Leylā vü Mecnūndan** mişāl (G 172/3)

[Ben senin aşk dersini karalarken kalem henüz Leyla ve Mecnun’dan bahseden bir şey yazmamıştı.]

Vāķı‘amda dün gice **Mecnūnı** gördüm zār ider

Āh u vāveylā vü **Leylā** zıkrını tekrār ider (G 78/1)

[Rüyamda dün gece Mecnun’u ah, feryat ve Leyla zıkrını tekrar eder halde ağlarken gördüm.]

4.4.4. Yusuf ile Züleyha

Konusunu Kur’an-ı Kerim’den alan aşk mesnevisinin kahramanlarıdır. Yusuf Yakûb peygamberin on iki oğlundan biridir. Babası Yusuf’u çok severdi. Kardeşleri babasının Yusuf’a olan sevgisini kıskanıp Yusuf’u bir kuyuya atarlar. Babasına da Yusuf’un kurt tarafından yendiği yalanını söylerler. Kuyunun oradan geçen bir kervan Yusuf’u kuyudan çıkarır. Kardeşleri onun kendi köleleri olduğunu söyleyerek onu yok pahasına satarlar. Kervan Mısır’a vardığında Yusuf’u Mısır Aziz’ine ağırlığınca altın karşılığında satarlar.

Aziz’in eşi Züleyha’da çaresiz kalır ve Yusuf’a âşık olur. Züleyha’nın aşkı herkes tarafından duyulur ve Züleyha ayıplanır. Züleyha da bir gün Mısır’ın seçkin kadınlarına bir ziyafet verir. Ziyafet sırasında kadınlar meyve soyarlarken Yusuf’u çağırır. Yusuf’un güzelliği karşısında büyülenen kadınlar ellerini keserler.

Züleyha bir gün evde kimse yokken Yusuf ile birlikte olmak ister fakat Yusuf kaçır. Yusuf kaçarken Züleyha onun gönleğini tutar ve gömleği yırtılı Züleyha'nın elinde kalır. Züleyha'nın iftirası üzerine zindana atılır. Zindan da iken mahkumların rüyalarını yorumlar. Bir gün kimsenin yorumlayamadığı Mısır hükümdarının rüyasını yorumlar ve zindan çıkarılarak vezir yapılır. Yıllar süren kıtlık nedeniyle Yusuf'un kardeşleri Mısır'a yiyecek almaya gelirler. Yusuf onları tanır ve yardım eder. Yusuf kardeşlerinden babasının gözlerine aklar düştüğünü öğrenir ve babasına kendi gömleğini yollar. Babasının gözleri açılır. Yusuf babasını ve kardeşlerini Mısır'a getirir (Onay, 2013: 434).

Yusuf ile Züleyha hikayesi gerek Fars edebiyatında gerekse Türk edebiyatında birçok şair tarafından işlenilegelmiştir. Rahîmî'de gazellerinde Yusuf ile Züleyha hikâyesine telmihlerde bulunmuştur.

Gözüm **Yūsuf-cemālūñ** hasretiyle şāh-rāhuñda

Züleyhā gibi eyler 'ākıbet bir reh-güzer peydā (G 2/3)

[Gözüm Yusuf (gibi güzel) yüzünün hasretiyle senin yolunda (gelmeni bekliyor.) . (Belki tıpkı) Züleyha gibi sonunda (sana kavuşmanın) bir yolunu bulur.]

Bu gönlüm gözgüsünde şüret-i hüsnuñ görenler dir

Zeliḥādur getürmiş **Yūsufın** ḥalvet-serāyına (G 303/3)

[Bu gönlümün aynasında güzel yüzünü görenler, Yusuf'unu تنها sarayına getirmiş Zeliha'dır der.]

4.5. EDEBİ ŞAHSİYETLER

4.5.1. Firdevs

Firdevsî Tûs şehrinde doğmuştur. Adının ne olduğu tam olarak bilinmemektedir. Hayatı ile ilgili kesin bilgiler bulunmamaktadır. Yaygın olan rivayete göre Firdevsî valiyi şikayet etmek için Gazne'ye gider. Sultan ile görüşmek ister fakat görüşemez. Daha sonra şairler sultanı Unsurî'yle görüşmek ister bu isteği güç de olsa gerçekleşir. Unsurî, Firdevsî'yi kısa bir imtihana tabi tutar ve bu imtihanı geçince Firdevsî'yi meclislerine dahil eder. Firdevsî'nin Acem padişahları ile ilgili bilgisini farkedince ona

Gazneli Mahmud'un şehname yazdırmak istediğinden söz eder ve bu görevi ona verir. Firdevsî *Şehnâme*'yi yazmaya başlar fakat dörtte birini yazdığı esnada padişah ile araları bozulur ve birbirlerine eski güvenleri kalmaz. Buna rağmen Firdevsî *Şehnâme*'yi tamamlar ve sultana sunar. 60 000 dirhem gümüş kendisine verilir. Bunu da az görerek ufak işler karşılığında esnafa dağıtır. Sonraki hayatına yoksulluk içinde devam eder ve Tûs'ta ölür. (Zavotçu, 2013: 253-255; Kanar, 1996: 125-127)

Sen bu şab' ile Raşimî şutalum **Firdevssin**

İltifât-ı şeh gerek eş'âr-ı mümtâz olmağâ (G 283/5)

[Raşimî farzedelim ki sen bu mizaç ile Firdevssin. (Fakat) seçkin şiirler yazmaya padişahın ilgisi gerekir.]

4.5.2. Hassân

Hassân bin Sabit, Hz. Muhammed zamanında yaşamış bir şairdir. Câhiliyye devrinde kazancını yazdığı şiirlerden kazanmış. Ömrünün yaklaşık altmış senesinde şiirlerinde hükümdarları, kabilesini övmüş, içki meclislerini anlatmıştır. Müslüman olduktan sonra ise İslamiyet'i şiirleri ile savunmuştur. Hassân için Mescid-i Nebevî'de Hz. Muhammed tarafından bir minber yaptırıldığı ve buraya çıkarak şiirlerini okuduğü anlatılır. Hz. Ömer'in halifeliğü döneminde Mescid-i Nebevî'de şiir okurken Hz. Ömer mescidde şiir okunmasını uygun bulmadığını dile getirince "Burada senden daha hayırlı olan kimse (Peygamber) bulunurken bile şiir okuduğümü biliyorsun" şeklinde cevap vermiştir (Elmalı, 1997: 399).

Ey Raşimî bir Zâhîr olursa 'âlemde eger

Şi'rüme **Hassân** degül Selmân ideydi âferîn (G 247/5)

[Ey Raşimî! Eğer dünyada bir Zahir olursa/ortaya çıkarsa şiirimi Hasan değil Selman taktir ederdi.]

4.5.3. Nizâmî

Nizâmî'nin doğum ve ölüm tarihleri hakkında net bir bilgi yoktur. Nizâmî Azerbaycan'ın Gence şehrinde doğmuştur. Bu nedenle Nizâmî-i Gencevî olarak anılır.

İyi bir eğitim aldığı bilinmektedir. Nizâmî eğitim döneminden sonra resmi bir görev almamış geçimini civardaki devlet adamlarına yazdığı şiirlerle sağlamıştır. Nizâmî destansı şiir türünü zirveye taşımış ve bunun yanı sıra aşk hikayelerinin de en büyük üstadı olmuştur. Fars ve Türk edebiyatında birçok şaire örnek olmuştur. Günümüze ulaşan tek eseri *Hamse*’sidir (Elmalı, 2007: 183).

Nazmı **Nizâmî-tâb**‘ hasen zâtı Sa’dîdür

Şâhum Rahîmî gibi sühan-dānuñ olmaya (G 301/5)

[Şâhum! Rahîmî’nin şiiri Nizâmî karakterinde güzeldir, zâtı (ise) Sadî (gibi)dir. (Bu yüzden senin için) onun gibi (ikinci bir) söz üstadı olmaz.]

4.5.4. Sa’dî

Şeyh Sa’dî Şîrâzî İran edebiyatının büyük şairinden biridir. Şîrâz’da doğmuş ve Şîrâz’da vefat etmiştir. Babasını küçük yaşta kaybetmiş, anne tarafından dedesi tarafından yetiştirilmiştir. İlk öğrenimlerini Şîrâz’da aldıktan sonra Bağdat’a gitmiş ve Nizâmiye Medrese’sinde ders almıştır. Ömrünü ilim tahsil etmek, seyahat etmek ve ibadetle geçirmiştir. Eserleri eğitici ve öğretici niteliğe sahiptir. Gülistan ve Bostan en çok bilinen eserleridir. Sa’dî manzum tarzda yazdığı Bostan’da dünyanın nasıl olması gerektiğini anlatır. Gülistan ise Arapça ve Farsça şiirleri ile karışık olarak yazdığı mensur bir eserdir (Çiçekler, 2008: 405). Rahîmî de Sa’dî’den bahsederken bu eserlerine değinmiştir.

Bahâristân-ı luţfuña Rahîmî ölmeden girse

Oğumaz idi **Sa’dîye** cenâbuñda Gülistânı (G 320/5)

[Rahîmî iyilik bahçene/Baharistan’ına ölmeden girse, Sadi’ye huzurunda Gülistan’ı okumazdı.]

4.5.5. Selmân

Selmân-ı Sâvecî. Asıl adı Cemâleddin Mehmed’dir. Edebi çalışmaları ile İlhanlı sultanı Ebu Sa’îd Han’ın dikkatini çekmiş ve koruması altına girmiştir. Daha sonra

Bağdad'a gitmiş ve orada Celâyirli Şeyh Hasan-ı Bozorg'un hizmetine girmiştir. Selmân şiirlerinde anlamdan çok söz oyunlarına önem vermiştir. Divan edebiyatında şiire olan yeteneği ile ele alınmıştır (Zavotçu, 20113: 639).

Aşağıdaki beyitte şair yaşadığı dönemde Selman gibi şiir söylese bile değerinin olmadığından yakınmaktadır.

İ'tibârı şimdiki dehr içre yegdür silminüñ

Sen ne var **Selmân** gibi söylerseñ eş'âr ey göñül (G 171/4)

4.5.6. Şeyhî

Adı Yusuf Sinaneddin olan Şeyhî'nin doğum yeri Kütahya'dır. Şeyhî eğitimini Kütahya'da tamamladıktan sonra kendini daha da geliştirmek için İran'a gitmiştir. Burada tıp, tasavvuf ve edebiyat alanlarında eğitim almıştır. Tıpa ilgisinden dolayı Hekim sıfatı ile anılmıştır. Şeyhî memleketine döndüğünde doktorluk yapmıştır. II. Yakup, Çelebi Mehmed ve II. Murad'ın da hizmetinde çalışmıştır. Şeyhî'nin elde bulunan eserleri *Divan*, *Har-nâme* ve *Hüsrev ü Şirin*'dir (Mengi, 2005:110).

İ'tibârın Hüsrevâ eyle Rahîmînüñ ziyâd

Ehl-i nazma tâ kıla **Şeyhî** gibi üstâdlık (G 141/5)

[Ey padişahım! Rahîmî'nin itibarını artır. Tâ ki Şeyhî gibi şairlere hocalık yapsın.]

4.5.7. Zahîr

Zahîr-i Fâyâbî 551(1156) yılında Belh şehri yakınlarındaki Fâyâb'da doğmuştur. İlk eğitimini doğduğu yerde almış daha sonra Nîşâbur'a gitmiştir. Edebî ilimlerin yanında aklî ilimlerde de eğitim görmüştür. “Sadrü'l-hükemâ” ve “Melikü'l- kelâm” unvanları ile tanınmıştır. Zahîr'in şiirlerinin güzelliğinden birçok kaynakta bahsedilmektedir. Asıl yeteneği ise kasidelerinde ortaya çıkmaktadır. Kasidelerinde kendine has bir üslûb kullanmıştır. Bunun yanı sıra gazelde de başarılı görülen şair öğretici tarzda tasavvufla ilgili gazellerde yazmıştır. Sa'di-i Şirâzi, Hâfız-ı Şirâzi ve Molla Câmî gibi şairler tarafında şiirleri taklit edilmiştir. “Eğer Zahîr'in divanını

bulursan Kâbe’de bile olsa onu çal” sözü şiirlerine verilen önemi göstermektedir (Atalay, 2013: 87).

Ey Rahîmî bir **Zahîr** olursa ‘âlemde eger

Şi‘rûme Hâssân degül Selmân ideydi âferîn (G 247/5)

[Ey Rahîmî! Eğer dünyada bir Zahir olursa/ortaya çıkarsa şiirimi Hasan değil Selman taktir ederdi.]

4.6. TOPLULUK ADLARI

4.6.1. Hindû

Hindistan halkını anlatmak için kullanılır. Hindûların siyah renkli oluşundan dolayı genellikle sevgilinin saç ve benini ifade etmek için kullanılır (Pala, 2011: 209). Rahîmî’nin şiirinde de Hindû bir topluluktan ziyade siyah rengi ifade etmek için kullanılmıştır.

Ruħuñ vaşfinda cānā şi‘r-i renginümde her nokta

Şanasın ‘**arız-ı dünyāda** nakş-ı hâl-i Hindûdur (G 79/5)

[Ey sevgili! Renkli şiirimde(ki) yanağının övgüsünde her nokta sanki dünya yanağında siyah beninin nakşıdır.]

4.6.2. Tâtâr

Müslüman bir kavim. Daha çok misk ile birlikte anılırlar. Bunun nedeni miskin Tatar diyarında elde edilmesi ve Anadolu’ya Tatarlar tarafından getirilmesidir. Ayrıca tatar kelimesi mecazen “zâlim, gaddar” anlamlarına gelir. Bu haliyle daha çok gamze ve zülf ile ilişkilendirilerek kullanılır (Pala, 2011: 442).

Dil qarâr u hûşî çeşmünden anuñçün hıfz ider

Nakdi târâc eyler ol **Tâtâr** bir yağmacıdur (G 59/3)

[O Tâtâr bir yağmacıdır varı yağmalar onun için gönül tahammül ve aklı gözünden saklar.]

4.6.3. Türkmân

Türkman, Burhân-ı Kâtî'a göre Türk kavminden uğursuz ve kavgacı bir kavmin adıdır. (Onay, 2013: 414)

Dil yine kûl oldu bir beg yüzlü **Türkmân** oğluna

Ėamzesi yağmacıdur beñzer Tatar Hân oğluna (G 306/1)

[Gönül yine bey yüzlü bir Türkmen oğluna kul oldu, (Türkmen oğlunun) yan bakışı yağmacıdır (tıpkı) Tatar Han oğluna benzer.]

4.6.4. Ye'cüc

Ye'cüc ve Me'cüc'den Kur'an-ı Kerim'de iki ayrı yerde bahsedilmektedir. Kehf suresinde zaman ve mekan verilmeksizin geçmişte yaşayan bir topluluk olarak bahsedilmiş, Enbiyâ suresinde ise yine zaman ve mekan verilmeksizin gelecekte ortaya çıkacak bir topluluk olarak değinilmiştir. Kehf suresinde etrafa zarar veren bir topluluk oldukları ve Zülkarneyn tarafından yapılan bir set ile engellendikleri ifade edilir. Enbiyâ suresinde ise “gerçek vaad” yaklaştığında bu kavimlerin önünün açılacağına değinilmiştir. Kur'an-ı Kerim'deki ifadelerle göre Ye'cüc ve Me'cüc topluma ve çevreye zarar veren bir topluluktur. Bu topluluk geçmişte olduğu gibi gelecekte de ortaya çıkarak etrafa zarar verecektir. Ye'cüc ve Me'cüc'ün helak edilmesi ile ilgili de çeşitli rivayetler vardır. Bu rivayetlerden ilkinle göre kıyamet vakti yaklaştığında Ye'cüc ve Me'cüc ortaya çıkacak, önüne gelen her şeyi yıkıp yakacak ve Allah'ın boyunlarına gelecek şekilde gönderdiği deve kurtçukları ile helak edileceklerdir. Zayıf olan bir diğer rivayete göre ise Hz: isa'nın duasıyla helak olacaklar ve cesetleri yağmur suları ile denizlere gidecektir (Çelebi, 2013:373).

Haţţ degül ĥaddinde yârüñ mülk-i ĥüsni ĥıfz için

Çekdi İskender gibi ol **fitne-i Ye'cüce** sed (G 40/2)

[Ayva tüyü sevgilinin yanağında güzellik mülkünü saklamak için değil, o Yecüc'ün fitnesine karşı İskender gibi set çekti.]

BEŞİNCİ BÖLÜM

GAZELLERDEKİ YER UNSURLARI

Rahîmî'nin şiirlerinde yer unsurlarını sıklıkla kullandığını görmekteyiz. Gerek divan edebiyatında sıklıkla kullanılan müşterek coğrafyayı gerekse mahalli coğrafyayı şiirlerine almıştır. Rahîmî'nin yaşadığı çevreyi şiirlerinde kullanması onun mahalli bir şair olduğunu gösteren unsurlardan bir tanesidir. Aşağıda Rahîmî'nin şiirine konu olan mahalli coğrafyalardan kısaca bahsederek şiirde kullanımı ile ilgili örneklerini sunacağız.

5.1. ŞEHİRLER

5.1.1. Akşehir

Akşehir, Karamanoğulları ile Osmanlı arasındaki nüfuz mücadelesine sahne olmuştur. Karamanoğulları Beyliği'nin yıkılması ile birlikte Osmanlı'nın Karaman eyaletine bağlı bir merkez haline gelmiştir. Günümüzde Konya ilinin bir ilçesidir.

Akşehir Rahîmî'nin şiirlerinde genellikle “beyaz, lekesiz, aydınlık” manaları ile kullanılmıştır. Bu anlamları ile kullanıldığında “kara, karanlık” ile ilgili kelimelerle tezat yapılmıştır. Karabulut aynı zamanda Akşehir’e bağlı bir köydür. Şair bu beyitte “kara bulut” ifadesini tevriyeli olarak kullanmıştır.

Göñül **Akşehre** beñzer gerçi seyrüme cemâlünle

Ƙara bulut gibi hâ'il olur gâhi ğam-ı kâkül (G 177/4)

[Her ne kadar gönül Akşehir’e benzese de güzelliğınle seyrime bazen saçının derdi kara bulut gibi engel olur.]

Karanlık anlamını içinde barındıran Karaman ve Tire ile birlikte Akşehir’in aydınlık anlamı vurgulanarak da tezat yapılmıştır.

Karaman Aydın oldu ay yüzünle döndi **Akşehir**

Olaldan t̄ab-ı meyden gül-ruḥuñ ey gonca-leb gül gül (G 177/2)

[Ey gonca dudaklı! Gül yanağın şarabın hararetinden gül gül olduğundan beri Karaman Aydın/aydınlık oldu ay yüzünle Akşehir'e döndü.]

5.1.2. Aydın

Aydınoğulları Beyliği'nin sancak merkezlerinden biri olan Aydın, Aydinoğulları'nın Osmanlı Devleti tarafından tarih sahnesinden silinmesinin ardından Osmanlı'ya bağlı bir sancak olmuştur. Bugün bir il merkezidir.

Rahîmî'nin gazellerinde Aydın çoğunlukla “parlaklık, aydınlık” ifade edecek şekilde tevriyeli kullanılmıştır. “Parlaklık, aydınlık” anlamları ile Tire'nin “karanlık” anlamı bir arada kullanılarak da tezat yapılmıştır.

Tire rûzum rûşen it ey âfitâbum gün gibi

İtme Şarḥanuñ bu **Aydın** illerin zûlmet baña (G 4/5)

[Ey güneşim! Tire/kara günümü gün gibi aydınlat. Saruhan'ın/Manisa'nın bu Aydın illerini karanlık etme bana.]

5.1.3. Ayn-ı tâb (Antep)

Antep, Dulkadiroğulları Beyliği'nin bir parçası iken Yavuz Sultan Selim tarafından Osmanlı topraklarına katılmıştır. Günümüzde bir il merkezidir.

Antep Rahîmî'nin gazellerinde “ayn-ı tâb” şeklinde farklı çağrışımlara açık kullanılmıştır.

‘Ârîzuñsuz ‘aynuma ey nûr-ı ‘aynum **Ayn-tâb**

Ḥaḳḳ bilür ‘ayn-ı ‘inâ ‘ayn-ı ‘azâb u ‘ayn-ı tâb (G 11/1)

[Ey gözümün nuru! Allah bilir yanağınsız Antep gözüme zahmet, eziyet ve ızdırıp kaynağıdır.]

5.1.4. Bergama

Osmanlı Devleti'nin bir yerleşim merkezi olan Bergama günümüzde İzmir'in bir ilçesidir. Rahîmî Bergama'yı ferah bir yer olarak dile getirmiştir. Fakat sevgilinin yüzü olmadığında bu ferah şehri iç açıcılığının da bir önemi kalmamaktadır.

Gerçi ey şeh bir feraḥ menzil bu şehir-i **Bergama**

Gün yüzüñsüz lîk biñ şâdisi degmez bir gama (G 286/1)

[Ey padişah! Aslında bu Bergama şehri ferah bir yerdir fakat gün yüzüñsüz bin mutluluğu bir gama değmez.]

5.1.5. Eskişehir

1289 yılında Osmanlı hâkimiyetine giren Eskişehir'e Rahîmî gazellerinde bir kez yer vermiştir. Bu beyitte Eskişehir tevriyeli olarak kullanılmış hem bir yerleşim yeri olarak Eskişehir kastedilirken hemde gönlün sevgilinin eskiden beri yeri olduğu ifade edilmiştir.

Ṭâḳ-ı ebrûsı ḥayâlin ḳodı göñlümde bu gün

Eskişehirinde o meh yaptı yine bir yeñi kâḥ (G 29/5)

[Kemere benzer kaşının hayalini bu gün gönlüme koydu. O meh yine Eskişehir'de/ eski şehirinde yeni bir köşk yaptı.]

5.1.6. Eyüp

İstanbul'un bir ilçesi olan Eyüp İstanbul'un en eski semtlerinden de biridir. Avrupa yakasında surların hemen dışında yer almaktadır. Bizansa döneminde adı Kosmidion olan yer İstanbul'un fethi sonrası adını Ebû Eyyûb el-Ensârî'den almıştır. Rahîmî bir beyitte Eyüp'ten bahsetmiştir.

Gerçi **Eyyüb** itlerüñi seyr iderseñ seg ḳarîb

Adam olmaz ey melek ol seg-nihâda uşda bak (G 140/5)

[Ey melek! İşte bak her ne kadar Eyüp köpeklerini köpeğe(rakibe) yakın seyretsen de, o köpek huylu adam olmaz.]

5.1.7. Güzelhisar

“Güzelhisar, Aydınoğlu Mehmed Bey tarafından ele geçirilen Aydın’a verilen isimlerden biridir.” (Kaplan,2016: 149) Güzelhisar’ı Rahîmî bir gazelinde iki beyitte kullanmıştır.

Olalı şehr-i hüsne yüzün ay **Güzel hışâr**

Yüz tutdı top yıkılmağa gördi **Güzel hışâr** (G 93/1)

[Ay yüzün güzellik şehrine Güzel hisar olduğundan beri Güzel hisar top gördü yıkılmaya yüz tuttu.]

5.1.8. Karahisar

Karahisar bugünkü Afyonkarahisar ilinin eski adıdır. Karahisar önce Germiyanogulları egemenliğindedir daha sonra ise Osmanlı hâkimiyetine geçmiştir.

Kara bahtın **Karahışâruñ** felek ağ eyledi

Tañ mıdur gevher-nigîn olsa hışâr-ı Germiyân (G 265/3)

[Felek Karahisar’ın kara bahtını ak eyledi. Germiyan kalesi mücevher yüzük olsa şaşılır mı?]

5.1.9. Karaman

Karamanoğulları Beyliği’nin merkezi olan Karaman daha sonraları Osmanlı hâkimiyetine girmiştir. Bugün bir il merkezi olan Karaman’ı Rahîmî gazellerinde genellikle karanlık çağrışımı ile kullanmıştır. Bu anlamı ile tezat oluşturacak şekilde Aydın ve Akşehir ile birlikte sıklıkla kullanmıştır.

Akşehre döndi Aydın olup ay yüzünle dehr

Gördi saçunu viridi **Karaman** hemân harâc (G 24/2)

[Dünya ay yüzünle Aydın/aydın olup Akşehir’e benzedi. Karaman saçını görüp hemen haraç verdi.]

5.1.10. Karasi

1296 yılında Balıkesir ve çevresinde kurulan Karasioğulları beyliğinin merkezidir. 1345'te Karasi beylerinden Dursun Bey'in öldürülmesi üzerine Orhan Gazi tarafından Osmanlı topraklarına katılmıştır. Cumhuriyet'in ilanından sonra hanedanlara ait vilayet isimlerinin değiştirilmesi ile Balıkesir olarak anılmaya başlanmıştır.

Tire oldı zülf ü kıaddüñsüz **Karasi** sancağı

Ay yüzüñsüz Aydın olmuş bir arayı görmedüm (G 217/2)

[(Ey sevgili!) Saçın ve boyun olmayınca Karasi sancağı Tire/karanlık oldu. Ay yüzün olmadan Aydın/aydınlık olan bir yer görmedim.]

5.1.11. Konya

Fatih devrinden sonra Osmanlı eyalet merkezlerinden biri olan Konya günümüzde bir il merkezidir. Kanuni Sultan Süleyman'ın şehzadesi, Kütahyalı Rahîmî'nin sohbet arkadaşı olan II. Selim Konya da valilik görevinde bulunmuştur. Kütahyalı Rahîmî gazellerinde Konya'ya sadece bir kez yer vermiştir.

Cüllāba kındı **Konyalu** şîrîn sözüñle hep

Virdi lebüñ hālāveti helvāya hoş-revāc (G 24/3)

[Konyalı tatlı sözünle hep gül suyuna kondu. Dudağının tatlılığı helvaya değer kattı.]

5.1.12. Kütahya

Germiyanogulları Beyliği'nin merkezi olan Kütahya, Osmanlı da eyalet merkezidir. Bir Kütahyalı olarak Rahîmî gazellerinde Kütahya- Germiyan'dan sıklıkla bahsetmiştir.

Kıl kadar meyl eylemez dil **Germiyān** u Tireye

Sen şehüñ Şarhan gibi Aydın diyārın gözlerüz (G 113/6)

[Gönül Germiyan ve Tire'ye kıl kadar meyletmez. Sen padişahın Manisa gibi Aydın diyarını gözleriz.]

Dil-i vîrâne **Kütāhiyyenüñ** bir köhne kūyıdur

Belā kuhsārıdur başum yaşum şan Akça şuyıdur (G 70/1)

[Harap gönül Kütahya'nın köhne bir mahallesidir. Başım bela dağıdır gözyaşım sanki Akçasuyu'dur.]

Hatta Germiyan için yazmış olduğu müstakil bir gazeli de vardır.

Mağdemüñden ħurrem olmışdur bahār-ı Germiyān

Berf şanma yüzün ağartdı diyār-ı Germiyān

Aydın oldı Tire dehr Akşehre döndi kâ'ināt

Olalı sen meh bu gün menzil-güzār-ı Germiyān

Ğara baħtın Ğaraħişāruñ felek ağ eyledi

Ğañ mıdur gevher-nigīn olsa ħişār-ı Germiyān

Bî-ğarār olur Ğaraman başına tozlar ħopar

Rāst tā sen serv-ğadd kılduñ ħarār-ı Germiyān

Sāde-rūdur serd olur germiyyete ħābil degül

Dil-keş ü dem-keşdür āb u rūzgār-ı Germiyān

Serv-i bālā gibi şalınur ħıyāmetler ħopar

Şehr-i Kütāhiyyede çok şīve-kār-ı Germiyān

Şimdi kuħl oldı gözüm nūrı başiret ehline

Ğāk-i pāyuñdan bulup rağbet ħubār-ı Germiyān

Ƙara bağrum un idüp devrân ağartdı şağalum
Vuşlata nevbet degirmendür kenâr-ı Germiyân

Nev-cüvân iken cihân oldu Raĥîmî pür-şekl
Ĥasb-i ĥâlünden nişân virdi diyâr-ı Germiyân (G 265)

5.1.13. Maraş

Raĥîmî'nin Anadolu coğrafyasından yer verdiği bir başka şehir de Maraş'tır. Maraş Dulkadiroğulları Beyliği'nin merkezidir. Dulkadiroğulları'nın Osmanlı tarafından ele geğirilmesi ile Osmanlı toprağı haline gelmiştir. Günümüzde bir il merkezidir. Raĥîmî gazellerinde Maraş'tan bir beyitte bahseder.

Vuřlatuñla Āyete'l-kürsi ĥaķı ey āfiťāb

‘Arşa döndi şehr-i Mar‘aş tıldı nür-ı feth-i bāb (G 14/1)

[Ey güneş! Ayete'l-Kürsi hakkı için kavuşmanla Maraş şehri fetih kapısının nuru ile dolup arşa döndü.]

5.1.14. Sarhan

1313'te Saruhan Bey tarafından fethedilen Manisa başkent yapılarak Saruhanoğulları Beyliği kurulmuştur.1390 yılında beylik Hızırşah tarafından barış yoluyla Yıldırım Bayezid'e bırakılmıştır. Günümüzde ise Manisa bir il merkezidir. Raĥîmî gazellerinde birkaç defa Sarhan ve Saruhan olarak buradan bahsetmiştir.

Tire rüzum rüřen it ey āfiťābum gün gibi

İtme řarĥanuñ bu Aydın illerin źulmet baña (G 4/5)

[Ey güneşim! Tire/kara günümü gün gibi aydınlat. Saruhan'ın/Manisa'nın bu Aydın illerini karanlık etme bana.]

5.1.15. Tire

Günümüzde İzmir'in bir ilçesi olan Tire tarihte Aydınoğulları'nın merkezi olmuş ve 1426 yılında Tire'nin Osmanlı'ya bağlanmasının ardından Aydın eyaletinin sancak merkezi olmuş önemli bir şehirdir. Rahîmî şiirlerinde Tire'yi daha çok “kara, karanlık” anlamlarının çağrışımı ile kullanmıştır. Beyitlerde Tire ve Aydın'ın birlikte kullanılması ile tezat sanatını uygulamıştır.

Ey Rahîmî **Tire** bahtuñ Aydın olsun dirseñ

Bile seyr eyle Selîm Hân ile Şarhân illerin (G 243/5)

[Ey Rahîmî! Tire/kara bahtın Aydın/aydınlık olsun istersen Selim Han ile Manisa diyarını seyret.]

5.2. DAĞLAR

5.2.1. Karacadağ

Rahîmî gazellerinde Karacadağ'ı bir beyitte kullanmıştır. Bu Karacadağ'ın hangisi olduğu konusunda Kaplan“Anadolu coğrafyasında bu adla iki dağ vardır. Bunlardan biri Diyarbakır-Şanlıurfa sınırında bulunan sönmüş bir yanardağdır. Diğeri ise Konya-Ankara arasında bulunmaktadır. Zannımızca Rahîmî'nin kastı ikincisidir.” (2016: 160) ifadelerini kullanmaktadır.

Karacadağ kâdardur dilde dâğ-ı nâr-ı hicrânuñ

Muht-ı eşkümüñ yanında gūyâ Akdeñiz bir dil (G 176/3)

[Ey sevgili! Gönülde ayrılık ateşinin yarası Karacadağ kadar, gözyaşımın yanında Akdeniz (ise) sanki bir dil kadardır.]

5.2.2. Karadağ

Karadağ, Konya ile Karaman arasında Karaman'a 35 km. uzaklıkta bulunan sönmüş volkanik bir dağdır. Rahîmî gazellerinde Karadağ'a bir kez yer vermiştir. Şair bu beyitte rüzgârdan herhangi bir işaret gelmeyeşine rağmen gönlündeki ahın kara dağlar gibi dayandığını dile getirmiştir.

Ṭayanurdı cigerde saña āhum **Ḳara ṭağlarca**

Bu yolda olmadı ey bād senden bir eṣer peydā (G 1/6)

[Yürekde ahım sana Karadağ gibi dayanırdı. Ey rüzgar! Bu uğurda senden bir işaret görünmedi.]

5.3. AKARSULAR

5.3.1. Akçasu

Rahîmî gazellerinde üç beyitte Akçasu'ya değinmiştir. Kaplan (2016: 162) Rahîmî'in gazellerinde kullandığı Akçasu ile ilgili şu ifadelere yer vermiştir “Anadolu'da “Akçasu”isminde farklı yerlerde bazı dereler, çaylar vardır. Bunlardan biri Bursa'nın İnegöl ilçesinde yer almaktadır. Bir diğeri Karabük Safranbolu'da yer almaktadır. Şairin bunları mı yoksa başka bir Akçasu adındaki ırmağı mı kastettiği kesin değildir.” Rahîmî'nin Akçasu'ya yer verdiği beyitlerden birinde Akçasu'yu Karadenizle, bir diğesinde ise Kütahya ile birlikte anması şairin iki farklı Akçasu'dan bahsettiğini düşündürmektedir.

Dil-i vîrâne Kütāhiyyenüñ bir köhne kūyudur

Belā kuhsārıdur başum yaşum şan **Akça şuyıdur** (G 70/1)

[Harap gönül Kütahya'nın köhne bir mahallesidir. Başım bela dağıdır gözyaşım sanki Akçasuyu'dur.]

Akça şuyuñ mā-cerāsın bilmek isterseñ eger

Ḳaradeñiz gibi çeşmümden ağan deryāya bak (G 137/5)

[Eğer Akçasu'yun macerasını bilmek istersen Karadeniz gibi gözümde akan denize bak.]

5.3.2. Aksu

Rahîmî'nin gazellerinde yer verdiği bir diğeri akarsu da Aksu'dur. Aksu nehri Kütahya'da bulunmaktadır. Evliya Çelebi de seyahatnamesinde bu nehre mesire yerlerinden bahsederken değinmiş ve suyunun oldukça güzel olduğunu belirtmiştir.

Göreliden cebhenüñ ay ıoğdınüñ ıod çerhi batmışdur

Ezelden bāğ-ı hüsñüñ çağı geçdi **Akşuyuñ** çağı (G 311/3)

[Senin alnını gördüğünden beri doğan ayın talihi batmıştır. Güzellik bahçesinin zamanı çok eskiden geçti (şimdi) Aksu’yun (çağlama) zamanıdır.]

5.3.3. Aras

Aras nehri Bingöl dağının kuzeybatı yamaçlarındaki kaynak sularının birleşmesi ile oluşur. Hazar denizine dökülen nehir 1059 km. uzunluğa sahiptir. Aras nehri eski inançlara göre cennetten çıkan dört nehirden biridir.

Bahr ile mā-beyni terdür yařumuñ

Çeşmüme kan yağıdur Nıl ü **Aras** (G 119/3)

[Deniz ile gözyaşımın arası ıslaktır (bu yüzden) Nil ve Aras gözüme kan düşmanıdır.]

5.3.4. Aşılı

Rahîmî gazellerinde Aşılı nehrinden bir kez bahsetmiştir. Aşılı nehrinin nerede olduğu tam olarak bilinmemektedir. Kaplan (2016: 165) Aşılı nehri için “Aydın’da bu isimde bir tımar bölgesi vardır. Rahîmî, şiirlerinde Aydın’dan sıkça bahsetmiştir. Aşılı’nun bu bölgede (?) yer alan bir ırmak olduğu söylenebilir.” ifadelerini kullanmıştır.

Kanlu yaşum **Aşılı** ırmağınüñ mānendidür

Ter dutar her dem akup ol verd-i ıandān bāğını (G 317/2)

[Kanlı gözyaşım Aşılı ırmağının benzeridir. Her zaman akıp o gülen gülün bahçesini nemli tutar.]

5.3.5. Kızılırmak

Rahîmî’nin gazellerinde yer verdiğı bir diğeri akarsu Kızılırmak’tır. Kızılırmak Sivas-Erzincan arasında yer alan Kızıladağ’ın güney yamaçlarından doğarak Karadeniz’e dökülür.

Ƙanlı yaşımla göz Ƙızılıрмаğıñ ‘aynıdır

Neşv ü nemā-yı hūn-ı cigerdür ḥabāb-ı sürḥ (G 30/4)

[Göz kanlı yaşımla Kızılırmak’ın benzeridir. Kırmızı su kabarcığı ciğer kanının artmasındandır.]

5.4. DENİZLER

5.4.1. Akdeniz

Rahîmî’nin gazellerinde bir kez yer verdiği Akdeniz dünyanın en büyük iç denizidir. Tarih boyunca pek çok medeniyetin kurulduğu bir bölgede yer alır. Cebelitarık Boğazı ile Atlas Okyanus’una, Süveyş Kanalı ile de Hint Okyanus’una bağlantısı vardır.

Ƙaracadağ kaçardur dilde dāğ-ı nār-ı hicrānuñ

Muḥîṭ-ı eşkümuñ yanında gūyā **Akdeñiz** bir dil (G 176/3)

[[Ey sevgili! Gönülde ayrılık ateşinin yarası Karacadağ kadar, gözyaşımın yanında Akdeniz (ise) sanki bir dil kadardır.]

5.4.2. Karadeniz

Asya ve Avrupa kıtaları arasında yer alan Karadeniz, İstanbul Boğazı ile Marmara denizinden ayrılır. Karadeniz çevresinde birçok kavim yerleşim yeri kurmuştur. Rahîmî gazellerinde Karadeniz’e bir kere yer vermiştir.

Akça şuyuñ mā-cerāsın bilmek isterseñ eger

Karadeñiz gibi çeşmümden akan deryāya bak (G 137/5)

[Eğer Akçasu’yun macerasını bilmek istersen Karadeniz gibi gözümde akan denize bak.]

5.5. MESİRE YERLERİ

5.5.1. Kebkebir

Evliya Çelebi Seyahatname’sinde Kebkebir’den Kütahya’da bulunan mesire alanı olarak bahsetmiştir. Kebkebir bayırında keklik bulunduğu için şiirlerde Kebkebir

olarak ifade edildiğini belirtmiştir. Rahîmî’de gazellerinde bir defa Kebkebir’e yer vermiştir.

Başına **Kebkebîrûñ** gün toğarsa tañ mı sen mahuñ

Qurıldı ebrveş üstine bir jengār otağı (G 311/2)

[Kebker’in başına gün doğsa şaşılır mı? Üstüne bulut gibi sen ayın bakır yeşili çadırı kuruldu.]

5.5.2. Sultan Bağı

Rahîmî’nin gazelinde yer verdiği Sultan Bağı da Kütahya’daki mesire alanlarından biridir. Evliya Çelebi Sultan Bağı’nın ferah bir yer olduğunu ifade etmiştir.

Görmek isterseñ cinān bāğında ger cān bāğını

Bir lebi goncayla gel seyr eyle **Sultān Bāğını** (G 317/1)

[Eğer cennet bahçesinde gönül bağına görmek istersen, bir dudağı gonca ile gel Sultan Bağı’nı seyret.]

ALTINCI BÖLÜM

TESPİTLER VE YAZIM ÖNERİLERİ

6.1. TESPİTLER VE YAZIM ÖNERİLERİ

Osmanlıca metinlerin okunmasında bazen okuyandan bazen de müstensihden kaynaklanan bazı yanlışlar söz konusu olmaktadır. Müstensihden kaynaklanan yanlışlar farklı nüshaların karşılaştırılması ile ortaya konmaktadır. Osmanlıcada bazı kelimelerin yazılışlarının benzer olması okuyucuları yanıltmaktadır. Ele aldığımız bu çalışmada kelimelerin bağlam içerisindeki anlamı üzerinde durulduğu için okumadaki hataların ve eksiklerin giderilmesi mümkün olmuştur. *Kütahyalı Rahîmî Divanı* üzerinde yaptığımız çalışmada tespit ettiğimiz hataları ve önerileri aşağıdaki tabloda sıralayacağız.

Tablo 13: Yazım Önerileri			
Beyit numarası	Yanlış/Eksik	Kelimenin kullanıldığı beyit	Önerilen kelime
5/3	ānide anı	Beni ānide anı hüsni anuñçün helāk itdi Be-şart-ı ān ki hîç olmaya bu rāz-ı nihān peydā	āniden anıñ
11/1	‘ayn-tāb	Ārīzuñsuz ‘aynuma ey nūr-ı ‘aynum ‘ayn-tāb Hakk bilür ‘ayn-ı ‘inā ‘ayn-ı ‘azāb u ‘ayn-tāb	‘ayn-ı tāb
11/7	rāst-ı mevzūn- tab‘dur	Vaşf-ı kaddūñle Rahîmî rāst-ı mevzūn-tab‘dur Luţf-ı güftāruñla ağzından yağar dürr-i hoş-āb	rāst u mevzūn- tab‘dur
41/6	nāhūt	‘Ālem-i nāhūt dan nāsūta kim başdum kadem Cān u dil ‘aşkuñla ol demden berü hem-hānedür	lāhūt
50/1	dili bīmār-ı hoş- derdüñle	Baňa hecrüñde gam vaşluñla şādān olmadan yegdür Dili bīmār-ı hoş-derdüñle dermān olmadan yegdür	dil-i bīmār hoş derdüñle
58/1	āh dile	Dem-i hecrüñde yaşum āh dile hem-demdür Hoş olur āb u hevāsı o da bir ‘ālemdür	āh-ı dile
63/2	Mü’min-i şad şalagörse	Mü’min-i şad-şāle görse zülfüññ zünnārını Ey şanem sevdā-yı islāmı koyup tersā olur	Mü’min-i şad- şāle görse

71/5	şî'ri şî'ri	Bildiler bu hînde ben kendüm dimek lâzım degül Şî'ri şî'ri deñlü yok şî're Raḥīmī i'tibār	şa'r-ı şa'rī
75/4	dāğ-ı da'vāy maḥabbet	Güneş yüzlüm beni mihründe şadık belki sînemde Görinen dāğ-ı da'vāy maḥabbetde güvāhumdur	dāğ-ı da'vā-yı maḥabbet
90/3	düş eyler	Gice seyrümde gördüm dāl-i zülfüñ reh-berüm olmuş Şehā ḥayr ola düş-i devlet-i cāvide düş eyler	düş eyler
104/2	ḥasret-i ferr	Ḥasret-i ferr ü ruh-ı hālūñle ey gülzār-ı ḥüsn Ḳanlu yaşumdan kenārüm lālezār olmuş yatur	ḥasret-i fer
110/6	ḥurḥ-ı zāyid	Metā'-ı vaşluña ger dest-res bulmazsa ey ḥ'āce Muḥaşşal ḥurḥ-ı zāyiddür bu tende naḳd-i cān sensüz	ḥarc-ı zāyid
113/1	faşl u bahār	‘Ālemüñ şanma bizi faşl u bahārın gözlerüz Nergisāsā göz açup sen gül-‘izārın gözlerüz	faşl-ı bahār
127/3	şām-ı mağrib	Şām-ı mağrib Hind anuñdur zulmete varınca tā ‘Āleme ḥükm itdi şevḳüñle Sikendervār şem'	Şām Mağrib
132/1	ḳaldı	Göñlümi bir bend ile bend ideli 'ayyār-ı zülf Ḳaldı 'aḳlum kārvinın tār-mār efkār-ı zülf	ḳıldı
133/2	şāni'	Naḳş irdi māha mihre irişdi zevāl-i tām Ḥüsnüñ şu'a'ı şāni' olalı ṭaraf ṭaraf	şāyi'
148/1	āh hezārüm/ ḡuşşa-i 'aşḳum	İşitmez āh hezārüm o gül-‘izārı görüñ Oḳınsa ḡuşşa-i 'aşḳum uyur o yārı görüñ	āh-ı hezārüm/ ḳıuşşa-i 'aşḳum
151/8	Eflātūnı	Şifā olmaz budur Ḳānūn-ı bīmār-ı ḡam-ı 'aşḳa Teraḥḥum idüp Eflātūnı ger Loḳmāna gönderseñ	Eflātūn u
169/2	turş-ı rüyından	Turş-ı rüyından raḳībüñ münḥarif oldı mizāc Tāb-ı ḡamdan pür-ḥarāretdür ḥoş-āb ister göñül	turş-rüyından
171/3	ḥaridār	Dirhem ü dināradur raḡbet hünerde yok revāc Naḳd-i 'ömrüñ vir olup cehle ḥaridār ey göñül	ḥaridār
174/3	selmin	İstikāmet bir elifdür aradan ḥazf itdiler Şimdiki 'aşr içre bir Selmin ile Selmān ey göñül	Sülmen
176/2	mār u	Ḥayāl-i ḥayl-i ḥüsnüñ ḥācibine bir gün ışmarla Göñül şehrinde bir şeb eylesün ey mār u menzil	māh-rū
180/4	meşḳ	Melāmet ehline her kim iderse ḥor nazar Biz aña 'aşḳ u ne meşḳ ü ne ḥod selām idelüm	meşḳ
205/4	ḥāḳ	Umaram işüḡüñi maṭlab-ı a'lā ide Ḥāḳ Her zemān pādīşehüm ben de ṭalebnāk olayum	ḥāḳ
214/4	eczāyı varlıgum	Naḳd-i cihānı cānı hem eczāyı varlıgum Olsun nişār yoluña külli güher miyem	eczā-yı varlıgum

214/6	ürer	Ġam oklarıyla tıldı bu sīnem belek midür Tīġ-ı cefā yaralar ürer ya se-per miyem	urar
215/3	taht-ı yedinde	Mest ola şol ki yaşdana iç işüġüñ taşın Taht-ı yedinde olur anuñ tahtgāh-ı Cem	taht-ı yedinde
225/4	şeh-i ‘ālī-naẓar it	Bu ben āşüfte-dile ey şeh-i ‘ālī-naẓar it Zülfüñün zulmi ile hāl-i perīşānem ben	şeh-i ‘ālī naẓar it
231/4	cān-ārām	Ĥayāl-i zevk-ı lebüñle iderdi cān-ārām Göñül didükleri şol bī-ķarārı n’eyleyeyin	cān ārām
233/7	tāc-ı	Derd-i serdür tāc-ı terk it şāhuñ ayaġına düş Ey Rahīmī baş açuķ abdāl-ı ‘aşķ ol bir zemān	tācı
235/4	yıldırur	Felek zerrin-küleĥ bir sāde-rü serrācuñ olmuşdur Çapup gün gibi tırmaz yıldırur şubĥ u mesā rahşın	yeldirür
251/1	yaĥuban	Ĥaķdan ümmīd iderem cevruñe pāyān virsün Yaĥuban çākerüñe şabr-ı firāvān virsün	yaĥu ben
257/6	‘abūs alucadan	Vefā şeklini bu dehr-i ‘abūs alucadan ummā Bir āĥır şüret it Dārā-yı dil ābdāl bir yüzden	‘abūsü’l-vechden
258/5	göre misin	Ben mübtelāyı ĥasret iden seyr-i ĥüsnüñe Eylük yüzini göre misin yavuzın eyin	göremesin
261/1	ser dār	Müdām ‘aşķuñ şarābıyla beni şeydā iden sensin Ĥarābāt ehline ser dār idüp rüsvā iden sensin	ser-dār
262/3	kūh geh āsā	‘Aceb dīvāneyem Mecnūn-şıfat geh kūh geh āsā Düşüp taġlara geh gül-geşt-i şahrā eyleyen sensin	Kūh-ken-āsā
263/7	uş itdi	Gül yüzüñ hecriyle feryādın Rahīmī bendenüñ Şubĥ-dem uş itdi bülbül fāriġ oldı zārdan	işitdi
264/4	o şanem	Yüzüm döndürmezem ey yüzi ay yüz biñ cefā ķılsañ Ne mümkin şanma senden ey şanem ben o şanem bir gün	uşanam
269/3	bir ĥ’āh/ bir hūy/ bir kīşān	Çü ķişi-zādesin işüñ ĥayırdur niyyetüñ ĥayra Saña bir ĥ’āh olanlardur ķamu bir hūy bir kīşān	bed-ĥ’āh / bed-hūy/ bed- kīşān
270/3	anı	Görüp ān-ı ruĥuñ dīvāne düşdüm ey perī anı Baña ķaşın çatup ĥışm eyler anuñcün hemān ebrü	āni
278/7	bendüñdür	Rahīmī pür-ĥaţā bendüñdür ey şāh-ı ‘aţā-baĥşum Naẓardan dūr idüp ol piri luţf it şermsār itme	bendeñdür
280/7	ġam-ı hecr-i Rahīmī	Geh ġam-ı hecr-i Rahīmī vü geh ümmīd-i vişāl Yok mı bir çāre meded ķaldum iki arada	ġam-ı hecr
282/4	seyre	Lebi şeftālusi cüllābına ben ķanda ķandum āĥ Şehādet itme nā-ĥaķ seyre girme ķana ey vişne	yere
286/1	berġama	Gerçi ey şeh bir feraĥ menzil bu şeh-i Berġama Gün yüzüñsüz līk biñ şādisi degmez Berġama	bir ġama
294/2	‘avf	Bir gün āĥ itdüm ġam-ı ĥaţţ u ĥadüñden incinüp Çok degül ‘avf it efendi ben ķuluña bir günāĥ	‘avf

295/2	aḥṣam	La'lüñ öpsem ğamze aḥṣam eyleyüp ḥançer çeker Kaşd-ı cān idüp niçün dā'im ḳabālar başuma	ḥışım
299/6	zā'î	Ḥayāl-i nergisüñ ki la'l-i cān-baḥşuñ temennāsı Dirīgā 'ömri zā'î eyledüm bir ḥurd u ḥ'āb eyle	zāyî
301/5	Naẓm-ı Nizāmî ṭab'-ı ḥüsn zâtı Sa'dîdür	Naẓm-ı Nizāmî ṭab'-ı ḥüsn zâtı Sa'dîdür Şāhum Raḥimî gibi sülḥan-dānuñ olmaya	Nazmı Nizâmî- tâb' hasen zâtı Sa'dîdür
302/4	senci	Bu dehrüñ devleti let derhemi hem ṭablı pür-ğavğā Dilā her sancağı bir senci ancak inḳıyād itme	sancı
303/1	ayına	Felek ey meh anuñçün itdi ḥüsnüñ ayın ayına Mükedder ḥāl olur ki naḳş irişür kendü ayına	âyine
311/5	bayır bayır	Baňa āh o komaz ḳurd gibi baḳmasın ḳaçar gür gür Anuñçün āteş-i āhum yaḳar bayır bayır dāğı	cayır cayır
324/1	raḳîbiyle	Raḳîbiyle şalınur gördüm ol serv-i gül-endāmı Bir ölü mâtem itdi baňa devrân kiçi bayrāmı	raḳîb ile
331/2	kendümi/ zā'î	Kendümi zā'î itdi fūrḳat ğamıyla devrân Virmez vişāle nevbet ten āsiyāba döndi	gendüm/ zāyî
333/5	dildār-ı iḥsānı	Bu da bir açık oldu açık üzre baňa deryāda Raḳîbe ṭatlu dillerle ider dildār-ı iḥsānı	dildār iḥsānı
337/4	iden	Ser-ā-ser Tire 'ālem iden olmuş nūr-ı ḥüsninden Pür-āteş eylemiş tâb-ı ruḥıyla mülk-i Şaruḥan	aydın
341/6	mihir-i ḥadd	Göñül āyînesi ey mihir-i ḥadd ğāyet muşaffādur Olur bir zerre gerd-i ğuşsanuñ ṭağlar ḳadar derdi	mihir-ḥad
343/3	zāhir	Derün-ı sinede ḥün-ı ciger çeşmümde āb-ı ğam Bilinmedük nem ola bâṭın u zāhirde nem ḳaldı	zāhir
351/3	zıkr-i dehān-ı şerḥ-i beyān	Yārüñ ḥayāl-i zülfi Muṭavveldür ey göñül Zıkr-i dehān-ı şerḥ-i beyān Muṭtaşar gibi	zıkr-i dehānı şerḥ-i Beyān

SONUÇ

XVI. yüzyıl divan şairlerinden Kütahyalı Rahîmî'nin *Dîvân*'ı üzerinde yapılan “Kütahyalı Rahîmî Dîvânı (Gazeller Bölümü): Bağlamlı Dizin ve İşlevsel Sözlük” adlı bu çalışma ile Rahîmî'nin söz varlığı ortaya konulmuştur. Çalışmanın sözlük kısmı oluşturulurken her kelime çekim ekleri atılarak kök ve gövde haline geldikten sonra anlamlandırılmıştır. Tamlamalar, deyim ve atasözleri grup halinde anlamlandırılmıştır.

Anlamlandırma aşaması bittiğinde TEBDİZ sisteminden alınan alfabetik döküm ile şairin söz varlığı üzerinde bir inceleme yapılmıştır. Kullandığı sözcük türleri ve sıklıkları, deyim ve atasözü gibi kalıp ifadelerin kullanımı ve sıklığı, şairin şiirinde duyguları nasıl dile getirdiği, yaşadığı bölgeyi şiirlerinde nasıl işlediği incelenmiştir. Bütün bu incelemeler sonucunda hem Kütahyalı Rahîmî'nin gazellerinde kullandığı söz varlığı hem de sade bir üslupla şiirlerini yazdığı tespit edilmiştir. Yaşadığı coğrafya ile adeta bütünleşmiş olan şairin bu coğrafyayı şiirleri içerisine de ustalıkla yerleştirdiği tespit edilmiştir. Deyim ve atasözlerini şiirlerinde bolca kullandığı, şiirinde Arapça ve Farsça kelimelere genellikle daha az yer verdiği, uzun terkipler kullanmaktan çoğunlukla kaçındığı anlaşılmıştır.

Kütahyalı Rahîmî'nin *Dîvânı* üzerine tarafımızdan yapılan sözlük çalışması hem dönemin özelliklerinin ortaya konması hem de klasik Türk edebiyatı metnlerinin daha kolay anlaşılmasına katkı sağlayacağı kanaatindeyiz.

KAYNAKÇA

- Aksan, Doğan (2006), *Anlam Bilim Anlam Bilim Konuları ve Türkçe'nin Anlam Bilimi*, 4.Baskı, Engin Yayınevi: Ankara.
- Aksoy, Ö. Asım (1984), *Atasözleri ve Deyimler Sözlüğü* (2 Cilt), İnkılâp Yayınları: İstanbul.
- Arıkoğlu, İsmail (2008), “Divan Şiirinde Şehir Adlarının Tevriyeli Kullanımı Aydın-Tire Örneği”, *Türkiyat Araştırmaları Dergisi*,S.23, s. 137-144.
- Arslan Dinçer, Sedanur (2017), *Nev’î Divanı Sözlüğü (Bağlamsal Dizin ve İşlevsel Sözlük)*, Doktora Tezi, Ardahan Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ardahan.
- Atabay, Neşe, Kutluk, İbrahim ve Özel, Sevgi (1976), *Sözcük Türleri I*, (Haz. Doğan Aksan), TDK Yayınları: Ankara.
- Atalay, Mehmet (2013), “Zahîr-i Fâyâbî”, *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi* (C: 44 s. 87-88), Türkiye Diyanet Vakfı: İstanbul.
- Ayverdi, İlhan (2011), *Misalli Büyük Türkçe Sözlük*, 2.Baskı, Kubbealtı: İstanbul.
- Canım, Rıdvan (2016), *Divan Edebiyatında Türler*, Grafiker Yayınları, Ankara.
- Çelebi, İlyas (1998), “Hızır”, *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi* (C.17 s.406-409), Türkiye Diyanet Vakfı: İstanbul.
- Çelebi, İlyas (2013), “Ye’cûc ve Me’cûc”, *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi* (C.43 s.373-375), Türkiye Diyanet Vakfı: İstanbul.
- Çınar, Emine (2010), *Kütahyalı Rahîmî Dîvânın’daki Kasidelerin Şerhi*, Yüksek Lisans Tezi, Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kütahya.
- Çiçekler, Mustafa (2008), “Sa’dî-i Şîrâzî”, *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi* (C.35 s.405-407), Türkiye Diyanet Vakfı: İstanbul.

Derleme Sözlüğü, (2009), C. 1-6, TDK Yayınları: Ankara.

Devellioğlu, Ferit (2011), *Osmanlıca- Türkçe Ansiklopedik Lugat*, 28.Baskı, Aydın Kitabevi: Ankara.

Dilçin, Cem (2009), *Yeni Tarama Sözlüğü* , 2. Baskı, TDK Yayınları: Ankara.

Elmalı, Hüseyin (1997), “Hassân b. Sâbit”, *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi* (C.16 s.399-402), Türkiye Diyanet Vakfı: İstanbul.

Emecen, Feridun (2009), “Selim II”, *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi* (C.36 s.414-418), Türkiye Diyanet Vakfı: İstanbul.

Emecen, Feridun (2010), “Süleyman I”, *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi* (C.38 s.62-74), Türkiye Diyanet Vakfı: İstanbul.

Ergin, Muharrrem (2009), *Türk Dil Bilgisi*, Bayrak Basım Yayım Tanıtım: İstanbul.

Erginli, Zafer (2006), *Metinlerle Tasavvuf Terimleri Sözlüğü*, 1. Baskı, Kalem Yayınevi: Trabzon.

Es-Seyyid Pîr Mehmed Bin Çelebi (2018), *Meşâ'irü 'ş-şu 'arâ* [Elektronik Sürüm], (Haz. Filiz Kılıç), Kültür ve Turizm Bakanlığı, Ankara.

Evliyâ Çelebi b. Derviş Mehemed Zıllî (2005), *Evliyâ Çelebi Seyahatnamesi*, (Haz. Yücel Dağlı- Seyit Ali Kahraman- Robert Dankoff), 1. Baskı, YKY, İstanbul.

Fayda, Mustafa (2005), “Muhammed”, *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi* (C.30 s.408-423), Türkiye Diyanet Vakfı: İstanbul.

Fayda, Mustafa (2007), “Ömer”, *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi* (C.34 s.44-51), Türkiye Diyanet Vakfı: İstanbul.

Fırlalı, Ethem Ruhi (1989), “Ali”, *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi* (C.2 s.371-374), Türkiye Diyanet Vakfı: İstanbul.

Fırlalı, Ethem Ruhi (1997), “Hasan”, *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi* (C.16 s.282-285), Türkiye Diyanet Vakfı: İstanbul.

- Fığlalı, Ethem Ruhi (1998), “Hüseyin”, *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi* (C.18 s.518-521), Türkiye Diyanet Vakfı: İstanbul.
- Gözaydın, Nevzat ve diğlerleri (1988), *Türkçe Sözlük*, (Haz. Hasan Eren), C.1-2, TTK Basımevi: Ankara.
- Gülensoy, Tuncer (1994), *Türkçe El Kitabı I*, Bizim Gençlik Yayınları, Kayseri.
- Güler, Kadir (2010), *Kütahya Şairleri I*, 1.Baskı, Kütahya Valiliğı Yayınları: Kütahya.
- Gülhan, Abdülkerim (2008), “Divan Şiirinde Meyveler ve Meyvelerden Hareketle Yapılan Teşbih ve Mecaz” *Turkish Studies*, C: 3/5, s. 345-375.
- Harman, Ömer Faruk (2000), “İlyas”, *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi* (C.22 s.160-162), Türkiye Diyanet Vakfı: İstanbul.
- Harman, Ömer Faruk (2000), “İsa”, *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi* (C.22 s.472-473), Türkiye Diyanet Vakfı: İstanbul.
- Harman, Ömer Faruk (2006), “Musa”, *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi* (C.31 s.207-213), Türkiye Diyanet Vakfı: İstanbul.
- Harman, Ömer Faruk (2007), “Nuh”, *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi* (C.33 s.224-227), Türkiye Diyanet Vakfı: İstanbul.
- Harman, Ömer Faruk (2013), “Ya’kûb”, *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi* (C.43 s.274-276), Türkiye Diyanet Vakfı: İstanbul.
- Harman, Ömer Faruk (2013), “Yûsuf”, *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi* (C.44 s.1-5), Türkiye Diyanet Vakfı: İstanbul.
- İpekten, Haluk (2012), *Eski Türk Edebiyatı Nazım Şekilleri*, Dergâh Yayınları: İstanbul.
- İpekten, Haluk ve diğlerleri (1988), *Tezkirelere Göre Divan Edebiyatı İsimler Sözlüğü*, Kültür ve Turizm Bakanlığı: Ankara.
- Kanar, Mehmet (2007), “Nizâm-i Gencevî”, *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi* (C.33 s.183-185), Türkiye Diyanet Vakfı: İstanbul.

- Kaplan, Hasan (2016), “Mahallî Şairin Mahallî Coğrafyası: Kütahyalı Rahîmi’nin Şiirlerinde Yer Adları”, *Divan Edebiyatı Araştırmaları Dergisi*, C:17, s. 121-172.
- Karaağaç, Günay (2012), *Türkçenin Dil Bilgisi*, 1. Basım, Akçağ Yayınları: Ankara.
- Kocakaplan, İsa (2017), *Açıklamalı Edebî Sanatlar*, 9. Baskı, Türk Edebiyatı Vakfı Yayınları: İstanbul.
- Korkmaz, Zeynep (2014), *Türkiye Türkçesi Grameri Şekil Bilgisi*, 4. Baskı, TDK Yayınları: Ankara.
- Kurnaz, Cemal (1998), “Hızır”, *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi* (C.17 s.411-412), Türkiye Diyanet Vakfı: İstanbul.
- Kütükoğlu, Bekir (2003), “Lala Mustafa Paşa”, *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi* (C:27, s. 73-74), Türkiye Diyanet Vakfı: İstanbul.
- Levend, A. Sırrı (1984), *Divan Edebiyatı Kelimeler ve Remizler Mazmunlar ve Mefhumlar*, 4.Basım, Enderun Yayınları: İstanbul.
- Mengi, Mine (2005), *Eski Türk Edebiyatı Tarihi Edebiyat Tarihi-Metinler*, 11. Baskı, Akçağ Yayınları: Ankara.
- Merçil, Erdoğan (2003), “Mahmûd-ı Gaznevî”, *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi* (C.27 s.362-365), Türkiye Diyanet Vakfı: İstanbul.
- Odabaşı, Mıhrıcan (2009), *Tuhfe-i Nâilî Metin ve Muhteva 1. Cilt s.234-467*, Yüksek Lisans Tezi, Cumhuriyet Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sivas.
- Olgun, Tahir (1936), *Edebiyat Lügati*, Âsâr-ı İlmiye Kütüphanesi Neşriyatı: İstanbul.
- Onay, A. Talat (2013), *Açıklamalı Divan Şiiri Sözlüğü Eski Türk Edebiyatında Mazmunlar ve İzahı*, (Haz. Cemal Kurnaz), Kurgan Edebiyat, Ankara.
- Ortaç, Hilal (1994), “Hamza Baba Tekkesi ile İlgili Bazı Belgeler”, *Ege Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Sanat Tarihi Dergisi*, C: VII, s.112-126.

- Özel, Sevgi, Atabay, Neşe (1976), *Sözcük Türleri II*, (Haz. Doğan Aksan), Ankara: TDK Yayınları.
- Öztürk, Furkan (2007), *Bakî Divanı Sözlüğü [Bağlamsal Dizin ve İşlevsel Sözlük]*, Doktora Tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Pala, İskender (2004), *Ansiklopedik Divan Şiiri Sözlüğü*, Kapı Yayınları: İstanbul.
- Sezen, Tahir (2006), *Osmanlı Yer Adları*, Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü: Ankara.
- Solmaz, Süleyman (2005), *Ahdî ve Gülşen-i Şu'arâsı (İnceleme- Metin)*, Atatürk Kültür Merkezi Başkanlığı Yayınları: Ankara.
- Şemseddin Sami (2008), *Kâmûs-i Türkî*, C:1-2, Sahhaflar Kitap Sarayı: İstanbul.
- Şenödeyici, Özer (2011), *Naili Divanı Sözlüğü [Bağlamalı Dizin ve İşlevsel Sözlük]*, Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Şükün, Zeki (1984), *Farsça-Türkçe Lugat Gencîne-i Güftâr Feheng-i Ziyâ*, C:1-2-3, MEB Yayınları: İstanbul.
- Tarama Sözlüğü*, (2009), 4. Baskı, C.1-8, TDK Yayınları: Ankara.
- Toparlı, Recep, Karataş, Turan ve Vural Hanifi (1996), *Türk Dili*, 3.Baskı, Seyran Yayınları: Sivas.
- Tökel, Dursun Ali (2016), *Divan Şiirinde Şahıslar Mitolojisi*, 2. Baskı, Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi Yayınları: İstanbul.
- Tulum, Mertol (2013), *Osmanlı Türkçesi Büyük El Sözlüğü*, 1.Basım, Kapı Yayınları: İstanbul.
- Tuncel, Tuncay (2008), *Osmanlı Şiirinde Gemicilik Terimleri*, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Turan, Şerafettin (1992), “Şehzade Bayezid”, *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi* (C:5 s.230-231), Türkiye Diyanet Vakfı, İstanbul.

Uzunçarşılı, İ. Hakkı (1932), *Bizans ve Selçukiyelerle Germiyan ve Osman Oğulları Zamanında Kütahya Şehri*, İstanbul Devlet Matbaası: İstanbul.

Üzgör, Tahir (1990), *Türkçe Dîvân Dîbâceleri*, Kültür Bakanlığı Yayınları: Ankara.

Yiğit, İsmail (2007), “Osman”, *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi* (C.33 s.438-443), Türkiye Diyanet Vakfı: İstanbul.

Zavotçu, Gencay (2013), *Klasik Türk Edebiyatı Sözlüğü*, Kesit Yayınları: İstanbul.

EK 1:

KÜTAHYALI RAHİMÎ DÎVANI SÖZLÜĞÜ: BAĞLAMLI DİZİN VE İŞLEVSEL SÖZLÜK

A

a: "Ey" anlamında seslenme edatı.

A zālīm zulmüñi ḥadden aşurma / Bu şehriñ yoksa hîç sulṭānı yok mı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 339, Beyit 2). [a,]

a:

1.O, işaret zamiri.

Dest-i hecrüñle ḥarāb olup yıkılmışdur göñül / Genc-i vaşluñla yine yap yap **anı** ābād kı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 163, Beyit 2). [anı, -nı]

İbtidā kıldı yine dil gülsitān-ı ‘aşkuñı / Hem-sebak oldu **anuñla** ‘andelib-i zār hem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 209, Beyit 3). [anuñla, -nuñla]

Yine yap yap yapagör ḥāliyā vîrānedür gönüm / **Anı** ma‘mūr idüpdüñ sâbıkan genc-i vişālüñle (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 292, Beyit 6). [anı, -nı]

Göñül hecr-i ruḥ u zülfüñle batdı kara kayguya / Düğüne varmaludur **aña** nisbet şimdi mâtemli (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 332, Beyit 4). [aña, -ña]

Lebüñ hecriyle **andan** āh idüp bir şubḥ-dem cānı / Saña teslîm idüp ben de ideydüm bir eşer peydā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 2, Beyit 6). [andan, -ndan]

Şu bâṭın kim müberrā olmadı jeng-i ‘alāyıkdan / Ne ma‘nā zāhir itdi **aña** bir āyine-i şüret (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 21, Beyit 3). [aña, -ña]

Çihrem Raḥîmî kıssa-i guşşam beyān ider / Her bâb bir kitāb gözüm **aña** bâb-ı sürḥ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 30, Beyit 7). [aña, -ña]

Ka‘be kapuña şol ki Şafāyıla sürer yüz / Ey ḥ‘āce **anı** bir yaña şanma sefer eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 60, Beyit 3). [anı, -nı]

Niçe fehm eylesün nā-dān ğubār-ı ḥaṭṭ-ı ruḥsāruñ / Gören ḥayrāndur **anı** şāḥib-esrār olmayan bilmez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 116, Beyit 4). [anı, -nı]

Ne kanlar yutduğın her dem Raḥîmî dest-i hicrāndan / **Anı** sāğar gibi bağırı tolu kan olmayan bilmez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 117, Beyit 7). [anı, -nı]

Nesîm-i şubḥ ile dün göñlümi zülfüñe gönderdüm / Ne **andan** bir eşer oldu ne dilden bir ḥaber peydā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 2, Beyit 4). [andan, -ndan]

Zülfî zencîrine karşı aşılıp tırma rakîb / Baña bend itdi **anı** sen resen-i dâra yapış (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 120, Beyit 4). [anı, -nı]

Sözün toğrusı budur kıdd-i mevzûnuñ gibi **anı** / Yazamaz öyle hoş-reftâr u bir serv-i kıyâmet naqş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 122, Beyit 3). [anı, -nı]

Gördükce zaḥm ağız açar tîğ-i ḥançerün / Yalmanup özler **anı** zülâle taraf taraf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 133, Beyit 4). [anı, -nı]

Bezm-i lebinde aḥma baña câm-ı bâdeyi / Ey sâķi қо beni be yûri **anı** alanuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 152, Beyit 2). [anı, -nı]

Ḥâ'ıl olur vaķt-i vuşlatda Raḥîmî bendeñe / Oda yansun itdüğün **aña** bula pîrâhenün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 158, Beyit 7). [aña, -ña]

Zülfün ucından Raḥîmînüñ perîşân kışşasın / Biñde birini **anuñ** mümkün midür 'ömrüm demek (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 160, Beyit 7). [anuñ, -nuñ]

İşigün ehl-i diller Ka'besi şâḥîb-Şafâ zâtuñ / Anuñçün ben de yüzüm sürmege Sa'ý eylerüm **anuñ** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 161, Beyit 4). [anuñ, -nuñ]

Âhum 'alemleriyle kūyuña toğrı ey serv / 'Aynüm yaşından **anda** 'aynüm 'alâmet itsem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 183, Beyit 2). [anda, -nda]

Eger zîr-i nigînüm olsa biñ mülk-i Süleymânı / Dehānuñdan nihān bir kez **aña** şanma nigāh itdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 184, Beyit 4). [aña, -ña]

Zülfînüñ pîçi Budin mülkine şalarsa aķın / Quayd-ı bend idüp **anı** 'azm-i ferendüş idelüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 190, Beyit 3). [anı, -nı]

Yâremün ağızına tîğün dil şoķar ikide bir / Ben **anuñla** ğamzeden himmet bulursam söyleşem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 223, Beyit 3). [anuñla, -nuñla]

Felekden mihr umarsın sen dilâ devrânı bilmezsin / O māha müttefiķ cevri itmedesin **anı** bilmezsin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 229, Beyit 1). [anı, -nı]

Şu kim bir lem'a ḥâşıl eyledi envâr-ı şevķuñdan / **Anuñ** her zerresin gün gibi dehr-ârâ iden sensin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 261, Beyit 4). [anuñ, -nuñ]

Nihān olur dehānuñla miyānuñ ey perî benden / **Anuñ** hakkında ķāl u ķîl kılaydum bâri kem bir gün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 264, Beyit 2). [anuñ, -nuñ]

Daḥi dün toğdı ey meh-çihre ğarrâlanma sen ğurre / Hilâl eksüklüdür ḥod olmaz **aña** tev'emân ebrû (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 270, Beyit 7). [aña, -ña]

Eteğün şanmış sıfâlin dem olur mı ḥ'âr-ı 'aşķ / Dökseler ger ķanını virmez **anı** câm-ı Ceme (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 286, Beyit 3). [anı, -nı]

Ol ḥâķim-i muṭlaķdan **anı** eyle tevaķķu' / Maḥķüm ola ḥükmine velâyet Baba Ḥamza (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 287, Beyit 5). [anı, -nı]

Nice gün olur ki görmem meh-cemālūñ göricek / Mānī⁶ olur **aña** dañi göz yaşı ya düd-ı āh (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 298, Beyit 2). [aña, -ña]

Güneş zulmet şehâbında alup olmasa n r n  / ıladı pertev-i Şev-i ru u   nide n r ** n ** (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 320, Beyit 1). [ n , -n ]

Sen  le yüze yüz da v -y  hüsn eylerse ger h r  d / Göreyin varmasun tiz günde ey meh **an ** ayına (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 303, Beyit 2). [an , -n ]

G   l mir  t nu  h li mükedder jeng-i f rkatle / Őaf  himmetle ba **an ** m cell  eyleyen sensin (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 262, Beyit 6). [an , -n ]

Ra  m  r z-      n  g ncave  Őaqlardı sen **an ** / Açup g l gibi b lb llerle g y  eyleyen sensin (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 262, Beyit 7). [an , -n ]

Gitdi başdan  aql dilden Şabr elden i tiy r / Tende r  um ald  **an ** da rev n itsem dirin (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 266, Beyit 3). [an , -n ]

La   ne be zeyeli başumuza ıkd  Őar b / Bulsavuz anın içerdük biz **an  ** tenh da (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 280, Beyit 3). [an  , -nu ]

Hez r n derd daği olsa dilde     r itmez / İder a y ardan l le gibi **an ** nih n  asta (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 305, Beyit 2). [an , -n ]

Ken r-  va lı sen Őehv re d rle olalı hem-dem / Gözümden ıkd  dery  ba a min-ba d a ma uz **an ** (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 333, Beyit 2). [an , -n ]

Cih nu  p di  hum ben ged ya begligin virse  / ab l eylersem **an ** k fer olayın bir  n sensüz (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 110, Beyit 5). [an , -n ]

D  -   am Şol de l  zeyn itdi Ra  m  cismümi / Ő phen  n  h l at gey rd  g y y  Şeh-z d **a a** (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 8, Beyit 5). [a a, - a]

 aflet itme a  gözün varın ayağum tozudur / Didi ol n r-  başar  l **a a** yer didem be- e m (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 185, Beyit 5). [a a, - a]

G   l deyrinde bu vechiyle yazdum Ő ret-i h sn   / Ru  n gün cebhesin meh hem hil li **a a** a  itdüm (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 187, Beyit 2). [a a, - a]

Yaşum dery s  her dem mevc ururmi  s y-  k y nda / Benüm nemsin **an ** gird b-  b -p y na döndürdü (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 147, Beyit 3). [an , -n ]

V r ne  m  ay l-i     n la didüm ey dost / Didi Ra  m  **an ** yap yap  im ret itsem (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 183, Beyit 5). [an , -n ]

Nev-r z bende ben ba a zülf   ru u  yeter / ** ns z** ber ber oldu Yemende Şeb   neh r (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 80, Beyit 4). [ ns z,]

 anma y r  n Şerbet-i derd    am  c n acıdur / Ba a ** ns z**  atlu dirilmek  ab b  acıdur (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 59, Beyit 1). [ ns z,]

    -  d d r **a a** dirler ki her dem Şu gibi / K y-  dil-berde v c d n   k ile hem-v r ider (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 78, Beyit 2). [a a, - a]

2.Üçüncü teklik şahıs zamiri

Beni āniden **anuñ** hüsni anuñçün helāk itdi / Be-şart-ı ān ki hiç olmaya bu rāz-ı nihān peydā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 5, Beyit 3). [anı, -nuñ]

Kaşr-ı hüsni yüce kılmışdur şalın bünyād **aña** / Ey gönül irmez kemend-i nāle vü feryād **aña** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 8, Beyit 1). [aña, -ña]

Halilüm hāne-i dilde ğam-ı cānānı mihmān it / Tenevvür sinede hūn-ı cigerden **aña** biryān it (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 18, Beyit 1). [aña, -ña]

Añmaz olalı hastasın ol bî-vefā ṭabīb / Ey nāle var şabāyla bir dem **aña** meded (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 33, Beyit 6). [aña, -ña]

Şām Mağrib Hind **anuñdur** zulmete varınca tā / ‘Āleme hüküm itdi şevkūñle Sikendervār şem‘ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 127, Beyit 3). [anuñdur, -nuñdur]

Görünmez ey gönül sen bir gül-i ra‘nāya ‘āşıkısın / İrişmez sem‘ine **anuñ** hezār āvāze-i bülbul (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 177, Beyit 6). [anuñ, -nuñ]

Hāşşa hāşıyyet kōmış la‘lūñde ol cān āferīn / Bezl-i cān cā‘iz veli **andan** cüdā emr-i muḥāl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 178, Beyit 5). [andan, -ndan]

Bir mehūñ mihrin gönül şehrinde kıldum şehriyār / Ey Raḥîmî şimdi dehre **anı** ḥan itsem dirin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 266, Beyit 7). [anı, -nı]

Araya almış rakıbi āsitānuñ itleri / Bu ulu ragbet **aña** da veh ḥaḳāretdür baña (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 6, Beyit 4). [aña, -ña]

Gözümnden çıkdı yaşum gibi bu dünyā vü mā-fihā / **Anuñ** bir gayrıdan ümmid-vārı var benüm yokdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 98, Beyit 4). [anuñ, -nuñ]

Ümidüm devḥası bāğ-ı murādum āsitānuñdur / Cihān bāğında **anuñ** bāğ hezārı var benüm yokdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 98, Beyit 5). [anuñ, -nuñ]

Ṭağıtdum şabr u ārāmı şaçuñ gibi perīşānum / **Anuñ** ḥāl-i mu‘anberveş ḳarārı var benüm yokdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 98, Beyit 6). [anuñ, -nuñ]

Görüp la‘lūñi ol hem sen nedendür bezl-i cān itmez / **Anuñ** varsa elinde ihtiyārı var benüm yokdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 98, Beyit 7). [anuñ, -nuñ]

Mey yirine Raḥîmî **anuñ** ḳanın içesin / ‘İş ide sākī bir gözi mestāne olmaya (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 297, Beyit 8). [anuñ, -nuñ]

Göñlümi ḳaddūñ hevāsından ayırmam bir nefes / Rāstī bir ṭoğrı yoldur itdügüm irşād **aña** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 8, Beyit 4). [aña, -ña]

İbtidā kıldı yine dil gülsitān-ı ‘aşkuñı / Hem-sebaḳ oldı **anuñla** ‘andelib-i zār hem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 209, Beyit 3). [anuñla, -nuñla]

Gönül ḥayrān u ‘uryān baş açuḳ abdāl-ı ‘aşkuñdur / Maḥabbet tekyesinde yokdur **anuñ** şimdi Bekdaşı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 318, Beyit 5). [anuñ, -nuñ]

Raḥm ile şāfi nazar eyle Raḥîmî bendeñe / Ṭab‘ınuñ mir‘ātıdur **anuñ** medār-ı evliyā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 9, Beyit 11). [anuñ, -nuñ]

İd-ı ferhunde yeter vaşluñ Raḥîmî bendeñe / Gün yüzüñsüz olur ey meh ‘id **aña** rûz u id (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 32, Beyit 6). [aña, -ña]

Men‘ itme şüfî dil-ber ü meyden Raḥîmî / Ko ‘ış ü ‘işret itsün **anı** şimdi çağıdır (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 86, Beyit 4). [anı, -nı]

Raḥîmî dü cihâna dergehüñ virmez benüm hânım / **Anı** vallâhi şanma bir daḥi dâr u diyâr ister (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 105, Beyit 7). [anı, -nı]

Raḥîmî âsitânüñda gedâlık ihtiyâr itdi / **Anuñdur** pâdişâhum devletüñde devlet-i ‘âlem (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 213, Beyit 7). [anuñdur, -nuñdur]

Raḥîmî hasta dil-beste şikeste-hâl-i bendeñdür / **Anuñ** derdin gam-ı hecrüñle bimâr olmayan bilmez (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 116, Beyit 7). [anuñ, -nuñ]

Raḥîmî başka dîvân itdi vaşfuñ yazdı bir defter / Sen **anı** n’ola defterdâr idüp dîvâna gönderseñ (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 151, Beyit 9). [anı, -nı]

Raḥîmî kul olalıdan efendi saña şâkirdür / Ki **aña** sebkat itmişdür hûkûk-ı ni‘met ü nânuñ (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 161, Beyit 7). [aña, -ña]

Şoñ dem âsân it Raḥîmîye şehâdet lafzını / Yâ Rab imâniyla Kur’ânı **aña** hem-râh kıl (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 175, Beyit 5). [aña, -ña]

Çapuñdan ğayra baş egmez Raḥîmî / Terahḥum kıl **aña** ey şâh didüm (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 189, Beyit 7). [aña, -ña]

Raḥîmî âsitânüñda gedâlık ihtiyâr itdi / **Anuñdur** pâdişâhum devletüñde devlet-i ‘âlem (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 213, Beyit 7). [anuñdur, -nuñdur]

Raḥîmî bir gedâdur dergeh-i devlet-penâhuñda / Unutduñ çok zemândur sen **anı** sulṭânım añmazsın (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 226, Beyit 5). [anı, -nı]

Raḥîmîñüñ şehâ bir kaçrece miqdârı yok gerçi / Dilin pür-cüş idüp **anuñ** yaşın deryâ iden sensin (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 261, Beyit 5). [anuñ, -nuñ]

Raḥîmî hüd kadîmî bir gedâ-yı gam-güsâruñdur / **Anı** luṭfuñla şâd eyle gel ey şâh-ı kerem bir gün (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 264, Beyit 7). [anı, -nı]

Raḥîmî pâdişâhum dergehüñde ber-murâd iken / **Anı** şimdi murâdından ayırıp nâ-murâd itme (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 302, Beyit 5). [anı, -nı]

Envâr-ı ruḥuñdan ṭolayı ṭab‘-ı Raḥîmî / Her şî‘ri **anuñ** şî‘r-i dıraḥşâna irişdi (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 336, Beyit 9). [anuñ, -nuñ]

Olmayan cür‘a-keş-i cām-ı gam-ı bezm-i firāk / Yokdur efserde dimâğında **anuñ** vaşla mezāk (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 138, Beyit 1). [anuñ, -nuñ]

Ṭabîbâ başuñ ağrıtmı ‘ilâc olmaz **aña** şerbet / Ḳabûl-i derd-i ‘aşq-ı yâr şanma nûş ider dârû (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 272, Beyit 4). [aña, -ña]

Ṭoğrulın meclise cân nuḳlın ider **anı** revân / Serv-ḳadd beste dehen gözleri bādâmlara (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 279, Beyit 3). [anı, -nı]

Çanını mey yirine **anuñ** içesin müdâm / Devrüñde lâle gibi ciger-h‘ânuñ olmaya (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 300, Beyit 3). [anuñ, -nuñ]

Çatlasa düşmen n'ola kopardı terāka başına / Āsumānī bir kazādur **aña** bu esmā-yı sūr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 91, Beyit 4). [aña, -ña]

Ġam-ı ferdā için endişe çekme bu günü hoş gör / Yine virmek **anuñdur** luṭf ol perverdigāruñdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 95, Beyit 3). [anuñdur, -nuñdur]

Melāmet ehline her kim iderse ḥor nazar / Biz **aña** ‘aşk u ne meşk ü ne ḥod selām idelüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 180, Beyit 4). [aña, -ña]

Mest ola şol ki yaşdana iç işüğüñ taşın / Taht-ı yedinde olur **anuñ** tahtgāh-ı Cem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 215, Beyit 3). [anuñ, -nuñ]

İşitdüm şaydgehde kebge hem pervāz imiş ‘ankā / Ḥaber uçurdu **aña** dest-i ‘adlünden meger şāhin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 244, Beyit 4). [aña, -ña]

Zülfüñ resenin koyup olan gayra giriftār / Tizcek göreyin ben **anı** urgana şalinsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 254, Beyit 5). [anı, -nı]

Ey bād serve söyle bir gün yutarlar **anı** / Şalınma sen iñen de reftār-ı yāra karşı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 274, Beyit 3). [anı, -nı]

Kılma ḥakāret eyle ḥarābāt erine ta‘n / Cemşid olurdı hem-dem **aña** gāh gāh-ı Cem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 215, Beyit 4). [aña, -ña]

Defter-i ‘aşkıñı taşhīḥ idemez kâtib-i dehr / Levḥden lâyiḥ ola **aña** meger istinsāḥ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 29, Beyit 3). [aña, -ña]

āb:

1.Su.

Bāğ-ı ḥüsnünde femüñ ser-çeşme-i āb-ı ḥayāt / Ḥaṭṭ-ı Hızr **ābuñla** gūyā oldı Hızr-āsār leb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 15, Beyit 4). [ābuñla, -uñla]

Ḥusrevā gül-gün-ı eşküñ āh-ı şeb-rengüm yeter / **Āb** u bāda şanma kim minnet semendin hoşmışam (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 210, Beyit 3). [āb,]

2.Gözyaşı.

Āblar sehm-i sinānuñdan zırh-püş oldılar / Tāb-ı tığüñden şalupdur āteşüñ bağına tāb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 11, Beyit 4). [āblar, -lar]

Serv-kaddüñ ḥasretinden gözde **ābum** var benüm / Lāle-ruḥsāruñ gamıyla dilde tābum var benüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 192, Beyit 1). [ābum, -um]

āb u hevā: Suyu havası, iklimi.

Dem-i hecrüñde yaşum āh dile hem-demdür / Hoş olur **āb u hevāsı** o da bir ‘ālemdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 58, Beyit 1). [āb u hevāsı, -sı]

āb u rûzgār-ı germiyân: Germiyan'ın rûzgarı ve suyu.

Sāde-rûdur serd olur germiyyete kâbil degül / Dil-keş ü dem-keşdür **āb u rûzgār-ı Germiyân** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 265, Beyit 5). [āb u rûzgār-ı germiyân,]

ābād kıl-: İmar etmek.

Dest-i hecrüñle hārāb olup yıkılmışdur göñül / Genc-i vaşluñla yine yap yap anı **ābād kıl** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 163, Beyit 2). [ābād kıl,]

ābād ol-: Bayındır hale gelmek, imar olmak.

Yağdurursın başuma ğam taşların yağmur gibi / Nice **olsun** bu vücūdum kaşrı **ābād** ey felek (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 150, Beyit 6). [ābād olsun, -sun]

Ben yıkıldum **olmadum ābād** elüñden ey felek / Olmadum devründe bir dem şād elüñden ey felek (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 159, Beyit 1). [ābād olmadum, -madum]

ābādılık: Bayındırlık, mamurluk.

‘Aşk ile vîrān olan dil istemez **ābādılık** / Öğrenen endüh-ı hecre hîç diler mi şādılık (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 141, Beyit 1). [ābādılık,]

‘abd: Kul, köle, hizmetkar.

Zātuña bed-h’āh olanlar olalar mātem-zede / Āsitānuñ **‘abde** geh cān ola geh melcā-yı sūr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 91, Beyit 5). [‘abde, -e]

ābdāl: Derviş.

Bir fenā **ābdāliyam** ben tekyegāh-ı ‘aşkuñuñ / Nāle vü feryāddan nāy u rebābum var benüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 192, Beyit 6). [ābdāliyam, -iyam]

Vefā şeklini bu dehr-i ‘abüsü’l-vechden ummā / Bir āhir şüret it Dārā-yı dil **ābdāl** bir yüzden (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 257, Beyit 6). [ābdāl,]

Lāibālî tekye-i ‘aşkuñda bir **abdāluñam** / Dilde efgārūm Ḥasan göñlümde ezkārum Ḥasan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 268, Beyit 5). [abdāluñam, -uñam]

abdāl-ı ‘aşk: Aşk dervişi.

Derd-i serdür tācı terk it şāhuñ ayağına düş / Ey Raḥîmî baş açuk **abdāl-ı ‘aşk** ol bir zemān (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 233, Beyit 7). [abdāl-ı ‘aşk,]

Raḥîmî tekye-i ‘ālemde bir **abdāl-ı ‘aşk** olup / Diyār-ı ğamda şāhum dār-ı ğurbet ihtiyār itdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 321, Beyit 7). [abdāl-ı ‘aşk,]

Göñül hayrân u ‘uryân baş açuk **abdâl-ı ‘aşkuñdur** / Maḥabbet tekyesinde yokdur anuñ şimdi Bekdaşı
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 318, Beyit 5). [*abdâl-ı ‘aşkuñdur, -uñdur*]

‘abd-i vefādār: Vefalı kul.

Cihân devletine kapuñ virmez / Hülûş eyle **‘abd-i vefādāruñum** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 211, Beyit 3). [*‘abd-i vefādāruñum, -uñum*]

āb-efşân-ı cūd: Cömertlik suyunu saçan.

Tāb-ı düşmenden ḥarāret ḥāşıl itdüm dostum / Çok demidür eyle ben mehcūra **āb-efşân-ı cūd** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 34, Beyit 5). [*āb-efşân-ı cūd,]*

āb-ı çeşm: Gözyaşı.

Ġarḳa virdi **āb-ı çeşmüm** süy-ı bahri ser-be-ser / Dūd-ı āhum çerḥe irdi şāhidüm māi vü māh (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 298, Beyit 5). [*āb-ı çeşmüm, -üm*]

āb-ı fūrkat: Ayrılık suyu.

Āb-ı fūrkatle nice dem perveriş kılmak gerek / Mîve-i vuşlat vire tā şāḥsār-ı intizār (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 77, Beyit 4). [*āb-ı fūrkatle, -le*]

āb-ı ğam: Gam, keder gözyaşı.

Derūn-ı sîne de ḥūn-ı ciger çeşmümde **āb-ı ğam** / Bilinmedük nem ola bâṭın u zāhirde nem ḳaldı
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 343, Beyit 3). [*āb-ı ğam,]*

āb-ı ḥayāt: İçeni ölümsüzlüğe ulaştırdığına inanılan efsanevi su.

La‘lūñe cānā ḳaçan mānend olur **āb-ı ḥayāt** / Ḳarañudur ötesi añma ol alçaḳ şu gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 314, Beyit 2). [*āb-ı ḥayāt,]*

āb-ı ḥayvān: İçeni ölümsüzlüğe ulaştırdığına inanılan hayat suyu.

Lebūñsüz **āb-ı ḥayvān** nūş idersem niş-i cān olsun / Bütün dünyāda yārümsin benüm bir daḥi varum
yok (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 142, Beyit 4). [*āb-ı ḥayvān,]*

Ruḥuñsuz almam ey meh zerreye ḥūrşîd-i raḥşānı / Yire geçsün neme yarar lebiñsüz **āb-ı ḥayvānı**
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 335, Beyit 1). [*āb-ı ḥayvānı, -ı*]

āb-ı kevser: Cennette bulunduğuna ve içenin bir daha susuzluk çekmeyeceğine inanılan kutsal su.

Ṭālib-i la‘l-i nigārum añma **āb-ı kevseri** / Zā‘il itmez ‘atşum ey vā‘iz benüm ol güft-gū (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 275, Beyit 2). [āb-ı kevseri, -i]

āb-ı sürh: Kırmızı su II Kan.

Her sū o ğonca hār ile iĉer şarāb-ı sürh / Aĉar o demde ĉeşme-i ĉeşmümden **āb-ı sürh** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 30, Beyit 1). [āb-ı sürh,]

āb-ı vaşl: Vuslat suyu.

Kerbela-yı ğamda cān virdi Raĥîmî teşne-leb / Her ĥavāric ģandı **āb-ı vaşluña** ĥayfā Ĥüseyn (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 237, Beyit 5). [āb-ı vaşluña, -uña]

āb-ı zülāl: Tatlı su, saf su.

La‘lüne hem-meşreb olduĝın işitmiş bādenüñ / Mā-ĥaşal cānā şu idi kendüden **āb-ı zülāl** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 178, Beyit 4). [āb-ı zülāl,]

āb-rū: Yüz suyu, haysiyet, şeref.

Hāşıl itdüm zaĥm-ı tiĝüñ cān u ser terk eyleyüp / Ĥarc idüp nem var ise cānā ģazandum **āb-rū** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 275, Beyit 4). [āb-rū,]

aç: Midesi boş olan ve yemeye ihtiyaĉ hissedenden.

Sofra-i ĥün-ı vişālüñ ben faĥîr ü **aca** ac / Ey lebi senbüse-i şekker yañāĝı ter gülāc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 27, Beyit 1). [aca, -a]

Ṭama‘ ser-riştesin ģat‘ eyle miĥrāz-ı ģanā‘atle / İlüp ĉekmesün ey āvāre dil her **aç** u her çıplak (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 145, Beyit 2). [aç,]

aç-:

1.Aĉmak, ĉiĉeklenmek.

Raĥîmî rāz-ı ‘aşĥuñ ĝoncaveş şaĝlardı sen anı / **Aĉup** gül gibi bülbüllerle ĝüyā eyleyen sensin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 262, Beyit 7). [aĉup, -up]

Ten-cāmesi yaĝasın ĉāk itdi dest-i ĝayret / Ey ĝonca **aĉa** senüñ gül gibi ĥāra ģarşu (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 274, Beyit 2). [aĉa, -a]

Hezārān dāĝ-ı ĝam var gül yüzüñsüz lāleveş dilde / Lebüñsüz beste cānum ĝonca **aĉmaz** belki geh gülde (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 281, Beyit 1). [aĉmaz, -maz]

2.Aĉmak, paylaşmak.

Sofra-i h  n-ı vı  l  n ben fa  r    aca **a ** / Ey lebi senb  se-i şekker yaşağı ter g  l  c (Kütahyalı Rah  m   D  v  n  , Gazel 27, Beyit 1). [a ,]

3.Ferahlık vermek || mutlu etmek.

Hayli gündür h  r-ı   amla ba  gludur b  b-ı ferah / G  l y  z  n  le h  atır-ı ma  z  numı gel ey gül **a ** (Kütahyalı Rah  m   D  v  n  , Gazel 27, Beyit 2). [a ,]

Sen ey gül-şöhre ger g  lz  ra gelse  n g  l   en eylersin / **Açarsın**   u   salu h  atırları ey gül   en eylersin (Kütahyalı Rah  m   D  v  n  , Gazel 230, Beyit 1). [a arsın, -arsın]

  aceb:

1.  a ırtan, hayrette bırakan, tuhaf.

  a an bir m  ha mihr itsem se  h  b-ı hecr olur h   il / **  Aceb** ser-geşte ba  tum   ali  -i n  -s  zk  rum var (Kütahyalı Rah  m   D  v  n  , Gazel 67, Beyit 2). [  aceb,]

Ne yazmış   af  a-i e  c  ra g  r kim h  ame-i k  dret / Seba   al b  b-ı h  ikmetd  r **  aceb** d  v  n  mı   bildüm (Kütahyalı Rah  m   D  v  n  , Gazel 199, Beyit 4). [  aceb,]

  Aceb Mecn  n-  fat sevd  y   düşdüm zülfi ucından / **  Aceb**   ld  rdi   am Ferh  dve   ey şehd-i g  ft  rum (Kütahyalı Rah  m   D  v  n  , Gazel 224, Beyit 2). [  aceb,]

  Aceb bir toz mı   ond   d  amenine ben g  b  rından /   Acebd  r söylemez t  t  ve   ol   y  ne-ru  s  rum (Kütahyalı Rah  m   D  v  n  , Gazel 224, Beyit 4). [  acebd  r, -d  r]

Rah  m   murg  -i c  na ol h  m   bildüm   ik  r olmaz / **  Aceb** vah   et idüp yüksek uçar ol kebg  -i kuhs  rum (Kütahyalı Rah  m   D  v  n  , Gazel 224, Beyit 5). [  aceb,]

Düşüp çağlara geh g  l-geşt-ı   ahr   eyleyen sensin / **  Aceb** d  v  neyem Mecn  n-  fat geh K  h-ken-  s   (Kütahyalı Rah  m   D  v  n  , Gazel 262, Beyit 3). [  aceb,]

Kef-i l  tfu  la dil c  n z  tu  n ile olalı hem-dem / **  Aceb** h  alet virür c    u h  ur   um dehre geh ba  re (Kütahyalı Rah  m   D  v  n  , Gazel 304, Beyit 4). [  aceb,]

  Aceb bir pest-i murg  -i b  -per    perv  zı  n v   iz /   oyup k  y  n   y  r  n med   idersin ba  na uçmağı (Kütahyalı Rah  m   D  v  n  , Gazel 311, Beyit 6). [  aceb,]

Efendi ben   ulu  n f  r  katde dil end  h-ı hayretde / ikimizde **  aceb** h  aletdey  z ben   aml   ol   aml   (Kütahyalı Rah  m   D  v  n  , Gazel 332, Beyit 2). [  aceb,]

2.Acaba.

  Aceb   anda rev  ndur ey **  aceb** ol serv-i reft  rum / **  Aceb** kimlerle h  urremd  r **  aceb** ol t  ze g  lz  rum (Kütahyalı Rah  m   D  v  n  , Gazel 224, Beyit 1). [  aceb,]

  Aceb bir toz mı   ond   d  amenine ben g  b  rından /   Acebd  r söylemez t  t  ve   ol   y  ne-ru  s  rum (Kütahyalı Rah  m   D  v  n  , Gazel 224, Beyit 4). [  aceb,]

Yine pehl  sına çekmiş ten-i c  n  n   zır  h /   anda buldı **  aceb** ol ma  zen-i pinh  n   zır  h (Kütahyalı Rah  m   D  v  n  , Gazel 293, Beyit 1). [  aceb,]

3.Şaşırtıcı.

Yine faşl-ı hazāniyla nigārā şūret-i ‘ālem / ‘**Aceb** şeikle girüp bir yüzden oldu ʔal‘at-ı ‘ālem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 213, Beyit 1). [‘aceb,]

‘**Aceb** dîvānedür kim itmedi insāna ünsiyet / Beyābānlarda vahşîlerle ülfet ihtiyār itdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 321, Beyit 5). [‘aceb,]

Server-i vuşlat-ı dildār çün gam çekmedi bir gün / ‘**Aceb** ‘ākıl imiş Mecnûn ki fûrkat ihtiyār itdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 321, Beyit 6). [‘aceb,]

Pûte-i guşsaya koyup bu Raḥîmîyi felek / Sızdırurup âteş-i gayretle ‘**aceb** kâl itdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 322, Beyit 4). [‘aceb,]

4.Öyle bir.

‘**Aceb** Mecnûn-şifat sevdâyî düşdüm zülfi ucından / ‘Aceb öldürdi gam Ferhādveş ey şehd-i güftārum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 224, Beyit 2). [‘aceb,]

‘aceb mi: Şaşılr mı.

Melāmet tîrine sînem nişān kıddüm kemān olsa / ‘**Aceb mi** bir hilāl-ebrû kamer-ruḥsārādur meylüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 191, Beyit 4). [‘aceb mi,]

Hevā-yı kâmet-i hecriyle düşdüm sūy-ı şahrāya / ‘**Aceb mi** kan dokerse dem-be-dem bu çeşm-i giryānum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 224, Beyit 3). [‘aceb mi,]

Uluypup iftiḥār itsem ‘**aceb mi** i‘tibār idüp / Seg-i kūyma beñzetmiş beni ol gözleri āhū (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 272, Beyit 6). [‘aceb mi,]

acı acı: Hoşa gitmeyen, incitici.

Acı acı söğdüğine ben du‘ālar kılduğum / Tatlu tatlu ol şeker-güftarı söyleşsek birez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 115, Beyit 2). [acı acı,]

acı-: Başkasının durumuna üzülmek.

Ey Raḥîmî başuma ter düşdi deryā **acıdı** / Düşeli dildār ile mā-beynüme bu mā-cerā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 3, Beyit 7). [acıdı, -dı]

Ey şeker-güftār **acırsañ** baña raḥm it **acı** kim / Tatlu cānumdan uşandurdi beni efgār leb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 15, Beyit 6). [acı, acırsañ, -rsañ]

açık: Hata.

Bu da bir **açık** oldu **açık** üzre baña deryāda / Raḳîbe tatlu dillerle ider dildār iḥsānı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 333, Beyit 5). [açık,]

açıl-:

1.Meydana gelmek.

Açılmış lâleler güller tenümde dâğ-ı hasretten / Vücūdum gülşeninün murg-i hoş-elhānıdur gönlüm
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 202, Beyit 5). [açılmış, -mış]

2.Belirmek, peyda olmak.

Ağlamağdan dehr gülmezdi **açılmazdı** bahār / Şimdi görür gözi nergis her semen çeşm ü çerāğ
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 130, Beyit 5). [açılmazdı, -mazdı]

3.İçini dökmek, derdini paylaşmak.

Bülbül-i hoş-nağmesiyüz gülsitān-ı ‘aşkuñuñ / **Açılup** sen goncaya karşı bu dem zār isterüz (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 107, Beyit 2). [açılup, -up]

4.Açık hale gelmek.

Taş işigüñ Rahîmî gibi başdı bağruma / Şimdi **açıldı** halka gibi hâtemüñ gözi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı,
Gazel 312, Beyit 5). [açıldı, -dı]

5.Çiçeklenmek.

Hârlarla **açılır** ol verd-i handān her taraf / Bir dem olmaz kim gözümde akmaya kan her taraf
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 136, Beyit 1). [açılır, -ur]

Bahār irdi yine sākî **açıldı** gonca güldi gül / Dem-i şādî durur şun la‘lūñi pür eyle cāmı mül (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 177, Beyit 1). [açıldı, -dı]

Yine faşl-ı bahār-ı berf ile rüy-ı cihān hurrem / **Açılmış** yâsemen gül güyyiā her gülsitān hurrem
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 196, Beyit 1). [açılmış, -mış]

Şalınma her pelîd ile benüm serv-i hırāmānum / **Açılma** virme yüz her hāra ey gül-berg-i handānum
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 201, Beyit 1). [açılma, -ma]

Açılsun gül gibi ey gonca-leb her hāra yüz virdüñ / Hezārān nâledür gūş eylemez efgānum añmazsın
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 226, Beyit 2). [açılsun, -sun]

Açılmaz ol gül-i goncam bahārı n’eyleyeyin / Şalınmaz ol boyı servüm kenārı n’eyleyeyin (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 231, Beyit 1). [açılmaz, -maz]

Şafā gitdi göñül āyînesinde jeng-i gam kaldı / Gül-i şādî **açılmaz** sînede hār-ı elem kaldı (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 343, Beyit 1). [açılmaz, -maz]

6.Keyiflenmek.

Açılup her hâr ile ol gonca-leb dil-ber yürür / Āh kim ben bülbül-i pür-zâra cevri eyler yürür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 100, Beyit 1). [açılup, -up]

7.Çiçeklenmek|| Konuşmaya başlamak

Nâlesine rahm idüp ben bülbül-i âşüftenüñ / **Açılup** gül gibi ol gonca-dehānum söylemez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 112, Beyit 2). [açılup, -up]

8. İcini dökmek, derdini paylaşmak.

Açılup gül gibi her hâra bülbüller gibi söyler / Bana geldükde ağzın açmaz ol gonca hamûş eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 90, Beyit 4). [açılup, -up]

açılğan: Açılmış [Açılmak: (Çiçek için) Büyüyüp gonca halinden çıkmak, açmak].

Vefâdan bir eser yok gülşeninde ey şabâ dehrüñ / Hevâya servi mâ'ildür **açılğan** hâr ile verdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 341, Beyit 3). [açılğan,]

açuban: Açmak.

Gül gül itmiş ruhını tâb-ı şarâb-ı gül-fâm / Didi göğsin **açuban** gör ne gülistānem ben (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 225, Beyit 3). [açuban,]

‘acüz-ı naḥs: Uğursuz kocakarı.

Kimseye meyl eylemezsin bir **‘acüz-ı naḥssın** / Taşa çaldı başını Ferhād elüñden ey felek (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 159, Beyit 2). [‘acüz-ı naḥssın, -sın]

‘acz: Acizlik, güçsüzlük.

Kendüñüñ yağıyla şızup korlanur her kûşede / Nâr-ı gamdan kimseye **‘acz** eylemez izhâr şem‘ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 129, Beyit 2). [‘acz,]

‘acz ü kuşūr: Zayıf ve eksik.

Yüz yumaz olduḡ namāza olduḡ erbāb-ı niyāz / Zāhidā **‘acz ü kuşūrıyla** ‘ibādāt ehliyüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 111, Beyit 4). [‘acz ü kuşūrıyla, -ıyla]

ad:

1.Şöhret.

Ḳāmet ü zülfin temennā itdügümçün dostlar / Bir elif-ḳadd ‘āḳıbet dāl itdi ḳaddüm **ad** içün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 241, Beyit 3). [ad,]

2.İsim

Degüldür dilde yara yâre bir tâze gülüm vardur / Hezārân zâr ider dildür **adı** bir bülbülüm vardur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 51, Beyit 1). [adı-ı,]

Gedāñı gāhi añduķca di ey şāh-ı ‘alî-şānum / Yaşı dildür **adı** kanber Raḥîmî bir kulum vardur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 51, Beyit 5). [adı,-ı]

Lebüñ esrārınun cānıyla ben ḥayrānıyam cānā / Anuñçün añmazam **adın** şarābuñ niçe demlerdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 96, Beyit 2). [adın, -ın]

Yile virür ‘ākıbet evrāk-ı ‘ömri rüzgār / Şafḥa-i ‘ālemde **aduñ** tüt ki defterdār imiş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 121, Beyit 4). [aduñ, -uñ]

Gül-i rengin yeter bu penbeyi bir ḥün-ı dāğ-ı ğam / Dilā bülbül gibi dillerde tek añlmasun **aduñ** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 156, Beyit 2). [aduñ, -uñ]

Yıkılmaz Ḥaḳḳ bilür ‘aşḳ u maḥabbet dirler **adına** / Raḥîmîñüñ dilinde bir binā-yı muḥkemüñ gördüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 218, Beyit 7). [adına, -ına]

Dil ü cān gördi la‘lûñle miyānuñ mübtelā oldu / Añılmaz şimdi **adım** āh bî-nām u nişānum ben (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 234, Beyit 5). [adım, -ım]

ad çıkar-: Adı çıkmak. // Kötü bir ün kazanmak.

Cefā-yı derdüñ elif kâmetimi dāl itdi / Çıkarduñ ey şeh-i ḥübān cihānda cevri ile ad (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 36, Beyit 2). [ad çıkarduñ, -duñ]

ad it-: Şöhret yapmak.

Buradan gitmeden ey kaşı rā ölmek baña rāciḥ / Elif-ḳaddümi derdüñle büküp dāl idüp **ad itme** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 302, Beyit 2). [ad itme, -me]

ad u şan: Ad ve ün, şöhret.

‘Ālemi sen şem‘a yanup ḳorḳarum āh itmege / Oda yana cümle varum yile vire **ad u şan** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 260, Beyit 4). [ad u şan,]

a‘dā: Düşmanlar, hasımlar. // Rakipler.

Da‘vet itseñ ḥalvete bir gün beni **a‘dām** ile / Ey perî ma‘lûm olurdu ara yirde merd ü zen (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 236, Beyit 6). [a‘dām, -m]

Maḥabbet kulların bir görme aġyār ile ḳapuñda / Şadāḳat ehlini ‘addeyleme ey dost **a‘dādan** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 250, Beyit 5). [a‘dādan, -dan]

Ḥasret itdüñ sen beni dildāra ey **a‘dā** bu gün / Ḥaḳḳ seni dūr ide yarın devlet-i didārdan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 263, Beyit 5). [a‘dā,]

Elif-ḳaddümi lām it cev̄r ile ey mīm-fem ammā / Ne ḳılsañ rāzıyam çekdürme **a‘dādan** elem bir gün
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 264, Beyit 3). [a‘dādan, -dan]

‘adāletgāh: Adalet yeri.

Pür-ğaraḳ ‘ırz ehline ‘arz işleriniñ işleri / Vāḳıf ol bu sırra şāhum bir **‘adāletgāh** yok (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 144, Beyit 4). [‘adāletgāh,]

adam: İnsan, kişi.

Lebüñi çeşme-i cān Ka‘be görmış **adam** yok / Perî vişāl gibi mā-ḥaşal meşeldür ola (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 307, Beyit 4). [adam,]

adam ol- Şahsiyet sâhibi ve iyi insan olmak.

Gerçi Eyyüb itlerüñi seyr iderseñ seg ḳarīb / **Adam olmaz** ey melek ol seg-nihāda uşda baḳ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 140, Beyit 5). [adam olmaz, -maz]

‘addeyle-: Saymak, kabul etmek.

Maḥabbet ḳulların bir görme aḡyār ile ḳapuñda / Şadāḳat ehlini **‘addeyleme** ey dost a‘dādan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 250, Beyit 5). [‘addeyleme, -me]

ādem: Kişi, insan.

Cinān bāḡında mı **ādem** anuñçün cān ḳarār itmez / Bilür mecmū‘-ı insān bir perīşān kākülüm vardur
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 51, Beyit 4). [ādem,]

Bu la‘l-i cān iṣār ile bu nergis-i bīmār ile / Cānā sen **ādem** cānısın insāna şıḥḥat yaraşur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 103, Beyit 6). [ādem,]

İrişdürdi cenāb-ı vuşlatuña ey perî-peyker / Çok insāniyyet itdi bir melek-rū **ādemüñ** gördüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 218, Beyit 4). [ādemüñ, -üñ]

Yazma cürmin ol peri ‘aşḳında ben dīvānenüñ / Ey melek luṭf eyle insāniyyet ile **ādeme** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 286, Beyit 4). [ādeme, -e]

Cennet ḳapuñdan ayrıla ey ḥūr-i ‘ayn o dem / Ṭūfān-ı Nūḥuñ ‘aynı olur **ādemüñ** gözi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 312, Beyit 3). [ādemüñ, -üñ]

‘adem: Yokluk.

Bir ser-i mevce **‘adem** rāhında gümrāh olmadı / Mīm aḡzuñ dāl zülfeynünden umanlar meded (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 35, Beyit 2). [‘adem,]

‘Adem iḳlîmine ehl-i vefānuñ toḡru yoludur / Elif kim çekmişem tende ḡam-ı mevzūn-nihālūñle
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 292, Beyit 3). [‘adem,]

âdemîlik: İnsanlık.

Hecr-i haddüñle dem olmaz itmeye dil her gün âh / Ey melek-rû **âdemîlikdür** ider kul her gün âh
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 276, Beyit 1). [*âdemîlikdür, -dür*]

‘aden: Aden, Yemen’de bir şehir. İçinde inci çıkarılan meşhur yer.

Büy-ı çîn-i zülfüñe virür Hıfâ hânı hārâc / Dişlerüñüñ n’ola olursa **‘Adende** bâcîdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 59, Beyit 4). [*‘adende, -de*]

Tâlib olan sen lebi la’l ü dişi dür-dâneye / Habbeye almaz **‘Aden** dürrin Bedaḥşân cevherin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 252, Beyit 2). [*‘aden,*]

İşigüñde gözüm yaşına bakmaz / ‘Aķıķa rağbet olmazmıḡ **‘Adende** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 277, Beyit 4). [*‘adende, -de*]

‘adl: Adalet.

Bize zulm itmeden ey çerḡ-i dün dün yoksa âh itdüñ / Alur her ḡaķķımız **‘adl** issi bir sultānımız vardur
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 87, Beyit 6). [*‘adl,*]

Faḡr-i âl-i Aḡmedüz biz kārımız ḡubb-i ‘Alî / Egmişüz baş ol ‘Ömer **‘adl** issi ‘Oḡmān oğlına (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 306, Beyit 2). [*‘adl,*]

‘adn: Cennet.

Olalı kūy-ı muğbeçe ārāmḡāḡ-ı Cem / Ğılmāna **‘adne** itmedi hergiz nigāḡ-ı Cem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 215, Beyit 1). [*‘adne, -e*]

‘adn-i dem-i maḡşer: Maḡşer zamanının cenneti.

Hîçe şayarsın gözümüñ bir yumup bil dökdüḡin / Bilesin **‘adn-i dem-i maḡşer** ḡisābîler bilür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 89, Beyit 5). [*‘adn-i dem-i maḡşer,*]

‘adū: Düşman.

Ey dost işigüñden ıraḡ eyle **‘adūyı** / Olmaz o vefā ehline enbāz-ı maḡabbet (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 22, Beyit 4). [*‘adūyı, -yı*]

Añduķa la’lüñ añma **‘adūdan** te‘addi / Zülfüñ ḡamıyla ḡaddümi var bâ-iṡālenüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 152, Beyit 4). [*‘adūdan, -dan*]

‘Adūdan döndi devlet ṡapuña vālihe yüz ṡutdı / Saña biñ kez didüm üstüñe düşdi ḡayret-i ‘ālem
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 213, Beyit 3). [*‘adūdan, -dan*]

‘adū-yı dîv: İblisin düşmanı.

Bilür dil dostı ızhâr-ı mihr itmek degül lâzım / ‘Adû-yı dîve insâniyyet itme ey melek-haşlet (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 21, Beyit 6). [‘adû-yı dîve,]

âfâkı tut-:

1.Ufku sarmak.

Ârzûmend-i gül-i rûyuñla ey gülzâr-ı hüsn / Tıtdı âfâkı figân u nağme-i zârûm Hasan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 268, Beyit 2). [âfâkı tıtdı, -dı-ı]

2.Şöhret bulmak, herkesçe tanınmak

Rahîmînüñ şu deñlü şöhreti var mihr-i haddüñle / Tıttıdur gün gibi âfâkı ey meh şîr-i garrâsı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 350, Beyit 5). [âfâkı, -ı]

âferîn: Takdir ve övgü sözü.

Ey Rahîmî âferîn ahsente şîr-i pâküñe / Yâra iş‘âr itdi hüsn-i vech ile hüsn-i maķâl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 172, Beyit 7). [âferîn,]

Hâşşa hâşıyyet kômıñ la‘lünde ol cân âferîn / Bezl-i cân câ‘iz veli andan cüdâ emr-i muķâl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 178, Beyit 5). [âferîn,]

Rahîmî âferîn fehmüñe hüsn-i zihnüñe hüsndür / O şâhuñ vaşf-ı hüsnini hasenden ahsen eylersin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 230, Beyit 7). [âferîn,]

Huş medh itdüñ Rahîmî gül yüzün ol goncanuñ / âferîn ey zihn-i pâk-i bülbül-i rengîn-süķan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 249, Beyit 5). [âferîn,]

âferîn ahsente ahsent ey Rahîmî ṭab‘uñ / Vaşf-ı hüsn-i şâmı kılduñ zâtı gibi ‘âlî-şân (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 260, Beyit 9). [âferîn,]

Şabrına şad âferîn ol merd-i şâhib-işmetüñ / Virmedi koynını zindānuñ Zelîhâ koynına (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 288, Beyit 5). [âferîn,]

Gül yüzü vaşfında şîrüm gördi ol gonca didi / âferîn ey bülbül-i tab‘-ı hoş-elhānum yine (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 296, Beyit 6). [âferîn,]

âferîn it-: Taktir etmek.

Ey Rahîmî bir Zâhîr olursa ‘âlemde eger / Şîrûme Hâssân degül Selmân ideydi âferîn (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 247, Beyit 5). [âferîn ideydi, -eydi]

âfet:

1.Güzel, sevgili.

Hey âfet nâzüküñ oranı yok mı / Cefâ vü cevruñüñ pâyânı yok mı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 339, Beyit 1). [âfet,]

2. Bela, musibet, felaket.

Şitâ faşlından **âfetdür** cemâl-i yârsuz nev-rûz / Raḥîmî gülşenüm bâğ u bahârum ḥadd-i yârumdur (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 74, Beyit 5). [âfetdür, -dür]

Raḳîbe şoḥbetüm gerçi şitâ faşlından **âfetdür** / Göz aç nergis gibi gör bir bahâr-ı dil-güşâ oldum (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 193, Beyit 6). [âfetdür, -dür]

Vücûd-ı nâzûk-i cânânı yâ Rabb şakla **âfetden** / Raḥîmî ḥasta-i zârum budur vird-i seḥergâhum (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 203, Beyit 5). [âfetden, -den]

Benüm ḥânum sen ol şehvâra dirsın baḥr-i ʿizzetde / Vücûduñ cevheri her dem her **âfetden** nihân olsun (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 259, Beyit 2). [âfetden, -den]

âfitâb:

1.Güneş.

Sâyeñüm zerrece baña mihr it / **Âfitâba** ziyâ mı eksük olur (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 57, Beyit 5). [âfitâba, -a]

Senüñ devründe tañ mı başuma gün toğsa ey meh-rû / Zevâl irmez göñülde mihr-i ḥadduñ **âfitâbumdur** (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 69, Beyit 2). [âfitâbumdur, -umdur]

Didüm beñzer ʿizâruñ **âfitâba** / Bu mı eksüklüğüm ey mâh didüm (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 189, Beyit 3). [âfitâba, -a]

Ṭañ degül meh dikse göz her gün rikâbuñ ʿaynına / Ḥâk-pâyûñ tütüyâdur **âfitâbuñ** ʿaynına (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 285, Beyit 1). [âfitâbuñ, -uñ]

2.Güneş|| Sevgili

Tire rûzum rûşen it ey **âfitâbum** gün gibi / İtme Şarḥanuñ bu Aydın illerin zulmet baña (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 4, Beyit 5). [âfitâbum, -um]

Vuşlatuñla Âyete'l-kürsi ḥaḳı ey **âfitâb** / ʿArşa döndi şehir-i Marʿaş toldı nûr-ı fetḥ-i bâb (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 14, Beyit 1). [âfitâb,]

Yaḳalı envâr-ı ḥüsnüñden çerâğ ey **âfitâb** / Burc-ı ʿizzetde şeref buldı meh-i tâbân-ı ʿîd (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 39, Beyit 6). [âfitâb,]

Âfitâbum yücedür gerçi felekden menzilüñ / Sâye şal ben zerre-i nâçiz ü bî-miḳdâra baḳ (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 139, Beyit 4). [âfitâbum, -um]

Ḥurrem olmaz ḥatırı rûz-ı vişâl-i yâr ile / Çekmeyen ey **âfitâbum** zulmet-i hicrân ḡamın (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 255, Beyit 4). [âfitâbum, -um]

Raḳîb-i rû siyâhuñdan kesil ey **âfitâbum** gel / Bilürsin görmedi kimse melek ḳatında sultânı (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 337, Beyit 6). [âfitâbum, -um]

āfitāb-ı çerh-i şeref: Şeref göğünün güneşi.

Haḳ budur **āfitāb-ı çerh-i şeref** / Sen şeh-i meh-rikāba yüz tıtdı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 327, Beyit 4). [*āfitāb-ı çerh-i şeref,*]

āfitābî: Aydınlığa ait olanlar.

‘Arîzuñ ben zerreye ‘arz eyle ey rüşen-zamîr / Lem‘a-i āsār-ı mihri **āfitābîler** bilür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 89, Beyit 4). [*āfitābîler, -ler*]

‘āfiyet: Sağlık, esenlik.

Cümle cihānuñ cānısın ancak Raḥîmînüñ degül / Haḳḳā ki sensüz **‘āfiyet** şāhāna şihḥat yaraşur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 103, Beyit 7). [*‘āfiyet,*]

‘afv it-: Bağışlamak, affetmek.

Rihlet deminde cürmini **‘afv it** Raḥîmînüñ / Bār-ı girānla eyleme yā Rab bār göc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 28, Beyit 7). [*‘afv it,*]

Bir gün āh itdüm ḡam-ı ḥaṭṭ u ḥadüñden incinüp / Çok degül **‘afv it** efendi ben ḳuluña bir günāh (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 294, Beyit 2). [*‘afv it,*]

‘afv-ı ḥūnî: Zalimi affı.

Ḥudānuñ **‘afv-ı ḥūnî** üstümüzden / Be şūfî eylemez ikrāh didüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 189, Beyit 5). [*‘afv-ı ḥūnî,*]

afyon: Haşhaş başlarından çıkan zehirli ve uyutucu madde.

Mest ü şeydā eyleyen ‘aşḳuñ şarābıdur beni / Şanma sen keyfiyyetüm **afyon** u ya esrār imiş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 121, Beyit 6). [*afyon,*]

aḡ: Tuzak.

Raḥîmî bend-i ‘aşḳıyla giriftār olduğum gördi / Anuñ için tolaşur baña o ḳara zülfinüñ **aḡı** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 311, Beyit 7). [*aḡı, -ı*]

aḡ eyle-: Beyazlaştırmak

Ḳara baḥtın Ḳaraḥişāruñ felek **aḡ eyledi** / Tañ mıdur gevher-niḡin olsa ḥişār-ı Germiyān (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 265, Beyit 3). [*aḡ eyledi, -di*]

aḡ u ḳara: Ak ve kara.

Görmeyelden ey şanem ruhsâr u zülfüñ guşşadan / ‘Âlemüñ bir nice gün **ağ u karasın** görmedüm
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 195, Beyit 3). [ağ u karasın, -sın]

āgāh: Haberi olan, haberli, haberdar.

Hâlimüzden āh kim ‘âlemde bir **āgāh** yok / Münhaşır mes’ele manşib hasbeten lillāh yok (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 144, Beyit 1). [āgāh,]

Hudā **āgāhdur** kapuñdan artuğ bir penāhum yok / Sa‘ādet-h‘āh muhliş bendeyi bu āsitānum ben
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 234, Beyit 2). [āgāhdur, -dur]

āgāh kıl-: Haberdar etmek.

Yā ilāhî sen beni benden bu gün **āgāh kıl** / Kıl ‘atā rāh-ı dālāletde yeter gümrah kıl (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 175, Beyit 1). [āgāh kıl,]

ağart-: Beyazlatmak.

Mağdemünden hurrem olmışdur bahār-ı Germiyān / Berf şanma yüzün **ağartdı** diyār-ı Germiyān
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 265, Beyit 1). [ağartdı, -dı]

ağız: Ağız.

1.Ağız, dudak.

Vaşf-ı kaddüñle Raḥîmî rast u mevzün-ṭab’dur / Luṭf-ı güftāruñla **ağzından** yağar dürr-i hoş-āb
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 11, Beyit 7). [ağzından, -ından]

Düşmez **ağzuña** ezilme o şeker lebdan üzül / Ger gerekse saña başuñ çeke gör ey meges el (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 167, Beyit 2). [ağzuña, -uña]

Ağzuñ aındum yok yire ey gonca ter düşdün baña / Ola mı yā Rab fidā-yı cān bu cürme ‘özü- h‘āh
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 298, Beyit 4). [ağzuñ, -uñ]

Mestāneler miyānını çeksem kenāruma / Hayrānla girse **ağzuma** helvā dudacığı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı,
Gazel 313, Beyit 4). [ağzuma, -uma]

2. Yaranın görünen dış kısmı.

Nice bitsün tiğ-i hicrānuñ yürekde yāresi / Dil şokup **ağzın** irer gamzeñ gibi her tār-ı zülf (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 132, Beyit 5). [ağzın, -ın]

Yāremüñ **ağzına** tiğüñ dil şokar ikide bir / Ben anuñla gamzeden himmet bulursam söyleşem (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 223, Beyit 3). [ağzına, -ına]

ağız aç-:

1. Ağız açmak, konuşmak.

Açılıp gül gibi her hāra bülbüller gibi söyler / Bana geldükde **ağzın açmaz** ol gonca hamüş eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 90, Beyit 4). [ağzın açmaz, -maz]

Cefâ-yı gamze cāna geçdi peykânı dil uzatmaz / Şorup hālüm **ağız açar** bu zaḥm-ı cān-sitān kalmış (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 126, Beyit 5). [ağız açar, -ar]

2. Ağızını açmak // İstemek.

Gördükce zaḥm **ağız açar** tîğ-i ḥançerüñ / Yalmanup özler anı zülāle taraf taraf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 133, Beyit 4). [ağız açar, -ar]

ağız bir it- Bir konuda anlaşarak aynı biçimde konuşmak, söz birliği etmek.

Ḡoncalar cānā dehānuñla **ağız bir ideli** / ‘Ālem-i gaybuñ ider remzin ṭurup izhār leb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 15, Beyit 3). [ağız bir ideli,]

ağla-: Kederden, teessürden gözyaşı akıtmak.

Kimse nālān olmadı ‘ahdüñde illā ‘andelīb / Kimsene yanup yıkılıp **ağlamaz** illā kilāb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 14, Beyit 6). [ağlamaz, -maz]

Bildi kim ten cümleten tennūr-ı gam biryānıdır / Pāre pāre olup **ağlar** hālūme yanup kebāb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 17, Beyit 4). [ağlar, -r]

Ḡanda kaldı bilmezem dil bağrumuñ biñ başı var / Gözlerüm **ağlar** ciger kanıyla kaynar cānı bir (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 68, Beyit 3). [ağlar, -r]

Raḥimî şu gibi **ağlar** şabāveş āh idüp her dem / Niç’itsün görmedi ḥāk-i cenābuñ niçe demlerdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 96, Beyit 4). [ağlar, -r]

Nār-ı gam sen şehden ayru lezzetin telḥ eylemiş / Zerd ü zār olup benüm gibi ṭurup **ağlar** şem‘ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 127, Beyit 4). [ağlar, -r]

Baḥr-i ḥaddüñle görelden āteşüm ey yār şem‘ / Bağrınıñ yağın yakup **ağlar** baña her bār şem‘ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 128, Beyit 1). [ağlar, -r]

Şām-ı fūrkatde görelden āteşüm ey yār şem‘ / Od yakup başına yanup şubḥa dek **ağlar** şem‘ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 129, Beyit 1). [ağlar, -r]

Ağlamağdan dehr gülmezdi açılmazdı bahār / Şimdi görür gözi nergis her semen çeşm ü çerāğ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 130, Beyit 5). [ağlamağdan, -mağdan]

Hemîşe bāğ-ı ‘ālemde şehā sen ḥurrem ü şād ol / Raḥimî bülbülāsā **ağlasun** sen gonca gibi gül (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 177, Beyit 7). [ağlasun, -sun]

Ağlamağdan gözlerümde kalmadı nūr-ı başār / Bir dem ol gül-çihrenüñ ḥurrem-liḳāsın görmedüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 195, Beyit 2). [ağlamağdan, -mağdan]

‘Aşḡuñ hevāsı ile geh **ağlar** geh iñlerin / Nem var benüm eşer senüñ ortada ben neyin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 258, Beyit 4). [ağlar, -r]

Dem-i fûrkatde sūzān göñli giryān çeşmümi görüp / Yanup **ağlar** yanumca ber ü baħrūñ ħurusı yaşı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 318, Beyit 2). [ağlar, -r]

Yüregüm taşu n'idem **ağladum** ol bağrı taşumdan / Göyüñdi içi tağūñ taşu geldi gözleri yaşı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 318, Beyit 3). [ağladum, -dum]

Beni bir kimse 'arz itmez ħapuña nāmeden ħayrı / Görüp ħālūmi bir dem **ağlarum** yok ħāmeden ħayrı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 325, Beyit 1). [ağlarum, -rum]

Ėam-ı zūlf ü firāk-ı 'arızuñla ey meh-i nā-mihr / Raħîmî rüz u şeb **ağlar** görölmez ħarası aķı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 347, Beyit 5). [ağlar, -r]

ağlat-: Gözyaşı döktürmek, ağlatmak.

Ağladup alma ey perî āhum / Gözlerüm yaşı bir ılı şudur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 48, Beyit 9). [ağladup, -up]

Geh **ağladur** beni gāh inledür bu āh meded / Ne demlere ħodı n'eyler bu rüzgārı görüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 148, Beyit 2). [ağladur, -ur]

Şalın zūlfüñ gibi gülşen-be-gülşen gitme gel 'ömrüm / Perîşān bülbülüñi **ağladup** pür-şiven eylersin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 230, Beyit 3). [ağladup, -up]

Felek fark eylemez bir ħaħbe-zendür merdi nā-merdi / Hemîşe şād ider nā-merdi her dem **ağladur** merdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 341, Beyit 1). [ağladur, -ur]

ağyār: Yabancı, rakip.

Ėurrem vişāl-i yār ile **ağyār** ben ħarîb / Oldum firāk u ħasret ile ħam-güsār-ı 'id (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 38, Beyit 7). [ağyār,]

Şāf kıl cān gözgüsin kıl 'arız-ı dildārı seyr / Vechi yokdur ey göñül kılma şaķın **ağyārı** seyr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 55, Beyit 1). [ağyārı, -ı]

Söyleşür **ağyār** ile ħarşumda ol şîrîn-zebān / Cānum acıtdı benüm rûħ-ı revānum söylemez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 112, Beyit 3). [ağyār,]

Deħānuñla miyānuñ rāzını keşf itme **ağyāra** / Bunı her sırr-ı maħfiden ħaberdār olmayan bilmez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 116, Beyit 5). [ağyāra, -a]

Sen dūr-i yek-dāneye çokdan bulurdum ittişāl / Arada māni' olan ol seng-i dil **ağyār** imiş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 121, Beyit 5). [ağyār,]

Yār yār **ağyār** u 'aşıķ zār u miħnet bî-şümār / Vaşl-ı mesned şabr-ı bî-ħadd dār-ı hicrān her taraf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 136, Beyit 2). [ağyār,]

Ėün iderseñ bağrumı sāğar gibi ben rāzıyam / Yār olup **ağyār** ile ħifte ħolular içme tek (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 160, Beyit 5). [ağyār,]

Maħrem itdüñ kendüñe **ağyārı** redd itdüñ beni / Ėh kim bir it ħadar yokdur ħapuñda rağbetüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 207, Beyit 3). [ağyārı, -ı]

Çekdiğüm cevri Raḥîmî âh diyü **agyardan** / Ol perînüñ da‘vetin ḥalvet bulursam söylesem (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 223, Beyit 7). [agyardan, -dan]

Agýār kenārını kemer gibi kuşatmış / Kılıç kemerin kim alur âh ol kemerinden (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 228, Beyit 3). [agýār,]

Ayaklatma beni **agýāra** karşı esb-i nāz ile / Hücūm it üstüme şal bir kezin şāhā ‘aṭā rahşın (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 235, Beyit 2). [agýāra, -a]

Maḥabbet kulların bir görme **agýār** ile kapuñda / Şadākat ehlini ‘addeyleme ey dost a‘dādan (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 250, Beyit 5). [agýār,]

Agýāra alarga deñiz ey kân-ı melāḥat / Gird-āba düşüp varṭa-i hicrāna şalınsun (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 254, Beyit 7). [agýāra, -a]

Bār-ı cevri devri çekmekden bükildi kāmētüm / Bāri ḡam çekdürme ey meh mihri yok **agyardan** (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 263, Beyit 6). [agyardan, -dan]

Hezārān derd daḡi olsa dilde āşikār itmez / İder **agyardan** lāle gibi anı nihān ḡasta (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 305, Beyit 2). [agyardan, -dan]

Ġamzeñ kılıcı deldi dilüm yara eyledi / **Agýāra** olacak işi ol yāre eyledi (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 316, Beyit 1). [agýāra, -a]

agýār-ı bed girdār: Kötü davranan yabancılar.

Vefālar görmişem sen nîk-i ḡaşlet şāh-ı ḡurremden / Velî **agýār-ı bed girdārdan** çok cevri ü ḡam çekdüm (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 186, Beyit 4). [agýār-ı bed girdārdan, -dan]

agýār-ı bed-ḡāḥ: Kötü huylu, düşman rakîb.

Saḡa emn ü emān şîḡḡat yaraşur dā‘imā ammā / Marîz u rencden kurtulmasın **agýār-ı bed-ḡāḡum** (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 203, Beyit 4). [agýār-ı bed-ḡāḡum, -um]

agýār-ı bî-endām: Boysuz rakipler.

Gülşen-i kūyuñda ol **agýār-ı bî-endāmı** sür / Serverā servüñ yanında nā-münāsibdür pelîd (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 37, Beyit 4). [agýār-ı bî-endāmı, -ı]

agýār-ı zaḡ: Karga rakip.

Öte ṭursın diyüben bülbül-i ḡoş-naḡmeñ için / İde **agýār-ı zaḡın** gülşen-i kūyuñı durak (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 138, Beyit 4). [agýār-ı zaḡın, -ın]

agýār-ı zulmet-çihre: Karanlık yüzlü yabancılar.

Lebüñ **agýār-ı zulmet-çihreye** ey ḡızr-ı ḡaṭṭ şunma / Qurudur varduḡı dem çeşme-i ḡayvāna gönderseñ (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 151, Beyit 7). [agýār-ı zulmet-çihreye, -ye]

āh:

1.Hüzün, sürur, yas, ümit gibi derunî ahvale delâlet eder bir edat.

Kim bilürdi bu delük sînem figânın n'eydügin / Bu maqâmı **āh** ger bildürmese nây u rebâb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 12, Beyit 3). [āh,]

Ġam-ı haţţuñ hevâ-yı zülfüñ **āh** / Ben perîşâna qara yazudur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 48, Beyit 5). [āh,]

Bu şerha şerha sînem yarası ey yâr şerh olmaz / Şu gibi ğayra mâ'il **āh** dil bir yâre düşmişdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 53, Beyit 4). [āh,]

Dem-i hecründe yaşum **āh** dile hem-demdür / Hoş olur âb u hevâsı o da bir 'âlemdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 58, Beyit 1). [āh,]

Elifler servlerdür dâğlar gül yâreler gonca / Vücûdum bâğ-ı miñnet **āh** eşküm cüst u cüyûdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 70, Beyit 2). [āh,]

Bir serv-kaç [u] lâle-ruñuñ ğuşşasından **āh** / Sînemde görinen elif ü dilde dâğıdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 86, Beyit 3). [āh,]

Dönmedi bu murâdum üstine **āh** / Bunca dem bunca āh vâ n'eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 88, Beyit 5). [āh,]

Ĥâl-i lebûñ firākı odı lâle gibi **āh** / Cân cebhesine urdı yine dâğ-ı bî-şümâr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 93, Beyit 4). [āh,]

Şubha dek yıldız şayar yıllar geçer göz yummazuz / Ayda bir ğün görinür **āh** ol meh-i tâbânımız (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 106, Beyit 2). [āh,]

Öte dur dir baña kapuñdan raķib-i zâğ-ţab^c / **Āh** ol bu murğ-zâruñ murğ-ı zârın istemez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 114, Beyit 4). [āh,]

Āh kim şu deñlü āh itdüm seher / **Āh** bir dem bulmadum feryâd-res (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 119, Beyit 6). [āh,]

Geh ağıladur beni ğāh inledür bu **āh** meded / Ne demlere ķodı n'eyler bu rûzgārı görüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 148, Beyit 2). [āh,]

Olmadum bir ğün senüñ devründe ben şâd ey felek / Döne döne **āh** elüñden dâd u feryâd ey felek (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 150, Beyit 1). [āh,]

Rahîmî reh-ğüzârında eger çi sâyeveş düşdi / Ķomaz ser-keşlign ol serv-kaçd **āh** anca āh itdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 184, Beyit 5). [āh,]

Elif kađdûñ görüp hem cirm-i ĥâlüñ / Anuñcün saña ķarşu **āh** didüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 189, Beyit 4). [āh,]

Çeşm ü zülfi târ-mâr itmek diler dil şehrini / **Āh** ol fettân hem feryâd ol çarrâr hem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 209, Beyit 6). [āh,]

Ĥudâyâ bilmezem bir toz mı ķondı ben ğubârından / Beni dūr itdi dergāhından **āh** ol dâmen-i pāküm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 219, Beyit 3). [āh,]

Raḥīmī gün gibi tenhā gezer **āh** ol gözi āhū / Niçün benden kaçarsın ṭālib-i āvīz-i fitrākūm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 219, Beyit 7). [āh,]

Raḥīmī **āh** benden yaña ol gonca güle bakmaz / Yüzüm berg-i ḥazānveş bunca demdür ḥāke ṭabşurdum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 222, Beyit 5). [āh,]

Çekdüğüm cevri Raḥīmī **āh** diyü ağıyardan / Ol perînuñ da‘vetin ḥalvet bulursam söyleşem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 223, Beyit 7). [āh,]

Ağıyar kenārını kemer gibi kuşatmış / Kılıç kemerin kim alur **āh** ol kemerinden (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 228, Beyit 3). [āh,]

Dil ü cān gördi la‘lūñle miyānuñ mübtelā oldu / Anılmaz şimdi adım **āh** bî-nām u nişānum ben (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 234, Beyit 5). [āh,]

Görinen encüm degüldür ḥasret-i rüyūñla **āh** / Dāmen-i eflāke od urdı derūn-ı āteşin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 247, Beyit 2). [āh,]

‘Uşşāq-ı bî-nevāya o şeh nāza başladı / Toldurdı her maḳāmı yine **āh** n’eyleyin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 258, Beyit 6). [āh,]

Lebüñçün ey büt-i Çîn **āh** eksük olmadı çini / Baña bildür ḥaṭāmı niçün eyler ḳaşd-ı cān ebrū (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 270, Beyit 5). [āh,]

Raḥīmī n’ola kūyuñ topveş seyr eylese her gün / O ser-gerdānuñ itdi **āh** ḳaddin şavlecān ebrū (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 270, Beyit 9). [āh,]

Lebi şeftālusu cüllābına ben ḳanda ḳandum **āh** / Şehādet itme nā-ḥaḳ yere girme ḳana ey vişne (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 282, Beyit 4). [āh,]

Ḳadd-i dil-cūyı hevāsıyla yaşum cūy eyledüm / **Āh** bir dem gelmez ol ‘ālî-cenābuñ ‘aynına (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 285, Beyit 3). [āh,]

Baña **āh** o ḳomaz ḳurd gibi bakmasın ḳaçar gür gür / Anuñçün āteş-i āhum yaḳar cayır cayır dāğı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 311, Beyit 5). [āh,]

2. Ah etme, inleme, inilti, feryat.

Ṭayanurdı cigerde saña **āhum** Ḳara ṭağlarca / Bu yolda olmadı ey bād senden bir eşer peydā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 1, Beyit 6). [āhum, -um]

Ne bilür āh-ı derūnum eşerin ehl-i hevā / Reviş-i āh yine hem-nefesi **āh** bilür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 47, Beyit 5). [āh,]

Ḳodum nāmūs ile ‘ārı Raḥīmī ‘aşḳ-bāz oldum / Benüm bu rāh-ı rüsvāyı ḳadīmī resm ü **āhumdur** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 75, Beyit 5). [āhumdur, -umdur]

Vāḳı‘amda dün gice Mecnūnı gördüm zār ider / **Āh** u vāveylā vü Leylā zıkrını tekrār ider (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 78, Beyit 1). [āh,]

Dönmedi bu murādum üstine āh / Bunca dem bunca **āh** vā n’eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 88, Beyit 5). [āh,]

Devlet-i ‘aşkuñda **āh** u eşküme oldu hem-demüm / Şāh-ı iklīm-i ğamem yanumca çok ‘asker yürür
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 100, Beyit 3). [āh,]

Maḥabbet zevraḳın sürmek dilerseñ baḥr-i mihr içre / Güzāfın olmaz ol bu **āh** gibi rûzgār ister
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 105, Beyit 5). [āh,]

Ol kerem kânı işitmiş **āhuma** rahm eylemiş / Ben hevā-ḥ‘āhuñ muḥālif rûzgārın istemez (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 114, Beyit 6). [āhuma, -uma]

Hecrûñ şebinde **āhuma** hem-dem bulunmadı / Gönderdi şubḥ bād-ı şimālî taraf taraf (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 133, Beyit 5). [āhuma, -uma]

Sipāhum eşk-i ḥasret sîne ṭablumdur ‘alem **āhum** / Raḥîmî mālîk-i mülk-i ğam oldum ḳaldırıp sancaḳ
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 145, Beyit 5). [āhum, -um]

Gökde **āhum** yirde yaşum mā-cerāsı söylenür / Māh u māhî mihrüme şāhid semādan tā semek (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 160, Beyit 3). [āhum, -um]

Ṭañ mıdur şehruñi ey meh oda yaḳsa **āhum** / Yaḳalar dāmen-i vaşluñı şunup her ‘ases el (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 167, Beyit 4). [āhum, -um]

Ġoncaveşdür hem olur gül gibi geh ḥande-ġüşā / Geh hezār **āh** ile bülbul gibi ġüyādur dil (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 168, Beyit 3). [āh,]

Āhum ‘alemleriyle kūyuña toġrı ey serv / ‘Aynüm yaşından anda ‘aynüm ‘alāmet itsem (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 183, Beyit 2). [āhum, -um]

Şabāyā **āhdan** ġayrı bu dem benden eser umma / Vücūdum ḥākini ben reh-ġüzār-ı yāra ṭabşurdum
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 221, Beyit 5). [āhdan, -dan]

Şu dem ‘aşkuñ hevāsın ben dil-i pür-zāra ṭabşurdum / Yaşum deryāya şaldum **āhumı** kuhsāra
ṭabşurdum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 221, Beyit 1). [āhumı, -umı]

Şu ġün kim sen mehüñ mihrin dil-i şad çāke ṭabşurdum / Yaşum taḥt-ı şerāya **āhumı** eflāke ṭabşurdum
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 222, Beyit 1). [āhumı, -umı]

Her gice şad **āh** u nāle her seḥer zār-ı hezār / Sen gül içündür dūni ġün bu olan ġavgā bu ġün (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 227, Beyit 3). [āh,]

Güzāfın şanma **āhun** her seḥer ben bülbul-i zāruñ / Sen ey gül ġülşen ol ḥār-ı ġam-ı hicrānı bilmezsin
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 229, Beyit 3). [āhun, -ın]

Revān olma ḳarār it gözde bir dem ey boyı servüm / Benefşe gibi ḳaddüm ḥam hem **āhum** süsen
eylersin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 230, Beyit 4). [āhum, -um]

Sipāhum eşk-i ḥasret sîne ṭablamdur ‘alem **āhum** / Diyār-ı ġamda şimdi pādīāhum pādīāyam ben
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 238, Beyit 5). [āhum, -um]

Sen gitdi (?) raḳibā ḳomadun serenuñ alçaḳ / Ḳatlin hele **āhum** ṭopı her yaña şalinsun (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 254, Beyit 13). [āhum, -um]

Görinen ḳavs-i felekde māh-ı nev şanmañ felek / Degdi **āhum** okına ḳarşu nişān bir şeb-külāh (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 276, Beyit 3). [āhum, -um]

Eşk ü **āhum** dün iki şāhid götürdüm mihrine / Didi biri ḳanludur biri veli şādıḳ ġüvāh (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 276, Beyit 4). [āhum, -um]

Âh kim yok hem-demüm **âhumla** dem-sâz olmağa / Hem-nefes yok nâleden ğayrı hem-âvâz olmağa
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 283, Beyit 1). [âhumla, -umla]

Hem-demümdür gündüzün nâlem gice ey mâh **âh** / Da‘vi mihrüm içün olmışdur bular dün gün güvâh
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 298, Beyit 1). [âh,]

İder **âhı** okına pûte-i çerhi nişân hasta / İniledür duruş kıddin büküp eyler kemân hasta (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 305, Beyit 1). [âhı, -ı]

Toğrusı bu görmeyem bu eşk ü **âhum** dem-be-dem / Cüst u cûda cû-be-cû ey kâmet-i dil-cû seni
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 315, Beyit 5). [âhum, -um]

Yaşumla **âhuma** şor gör hevâ-yı ‘ummânı / Gezer şabâyıla her dem fezâ-yı ‘ummânı (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 326, Beyit 1). [âhuma, -uma]

İrişmez sem‘ine feryâd u **âhum** Lala Paşanuñ / O cevri-i goncadan ‘ayyûka irgürdüm ben efgânı
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 337, Beyit 5). [âhum, -um]

Esen kal ey şabâ gülzâr-ı kûy-ı dil-berûñ şimdi / Gözüñ saqqâ yüzüm cârüb **âhum** oldu ferrâş (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 342, Beyit 4). [âhum, -um]

Benüm yok biñ hevâdarum figân u **âhdan** ğayrı / Döner yok üstüme bu tâlî‘-i bed-h‘âhdan ğayrı
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 353, Beyit 1). [âhdan, -dan]

âh âh: Acı ve pişmanlık durumunda söylenen söz.

Sînede iki elif kolumda iki dâğ-ı ğam / Sen vefâsız serv-ı kadd gül-ruğ elinden **âh âh** (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 294, Beyit 4). [âh âh,]

âh eyle-: Feryat etmek, inlemek, sızlanmak.

Tekye-i ‘âlemde n’eyler bir kişi **âh eyleyüp** / Gûşuña girmez senüñ efgân u feryâd ey felek (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 150, Beyit 5). [âh eyleyüp, -yüp]

Bir gice ey meh ham ebrûñı añup **âh eylesem** / Yarılup yir yir felek tâlî‘ olur bir nev-hilâl (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 172, Beyit 2). [âh eylesem, -sem]

Bunca gün **âh eylerem** kûyına bir kez toğrılup / Gezmedüm bir kez ben ol serv-i hîrâmân bâğını
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 317, Beyit 4). [âh eylerem, -rem]

âh-ı hezâr: Bin âh.

İşitmez **âh-ı hezârüm** o gül-‘izârı görüñ / Oğınsa kışsa-i ‘aşkum uyur o yârı görüñ (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 148, Beyit 1). [âh-ı hezârüm, -um]

âh it-: İç çekmek, figan etmek.

Lebüñ hecriyle andan **âh idüp** bir şubh-dem cânı / Saña teslim idüp ben de ideydüm bir eşer peydâ
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 2, Beyit 6). [âh idüp, -üp]

Bize zulm itmeden ey çerh-i dün dün yoksa **āh itdūñ** / Alur her haqqımız ‘adl issi bir sulṭānımız vardur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 87, Beyit 6). [āh itdūñ, -dūñ]

Raḥîmî şu gibi ağlar şabāveş **āh idüp** her dem / Niç’itsün görmedi ḥāk-i cenābuñ niçe demlerdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 96, Beyit 4). [āh idüp, -üp]

Āh kim şu deñlü **āh itdüm** seher / Āh bir dem bulmadum feryād-res (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 119, Beyit 6). [āh itdüm, -düm]

Zülf ü ḥaddūñ ḥasretinden ḥāk olan bî-dillere / **Āh ider** karşı duḥān lāle vü kuhsāra baḡ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 143, Beyit 3). [āh ider, -er]

Benüm gibi eger boynın benefşe sîne çāk olmuş / Boyamış yiri göge kākülüñsüz **āh ider** sünbül (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 177, Beyit 5). [āh ider, -er]

Raḥîmî reh-güzārında eger çi sāyeveş düşdi / Kōmaz ser-keşlign ol serv-ḡadd āh anca **āh itdüm** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 184, Beyit 5). [āh it, -düm]

‘Ālemi sen şem‘a yanup ḡorḡarum **āh itmege** / Oda yana cümle varum yile vire ad u şan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 260, Beyit 4). [āh itmege, -mege]

Hecr-i ḥaddūñle dem olmaz **itmeye** dil her gün **āh** / Ey melek-rū ādemilikdür ider ḡul her gün āh (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 276, Beyit 1). [āh itmeye, -meye]

Hecr-i ḥaddūñle dem olmaz itmeye dil her gün āh / Ey melek-rū ādemilikdür **ider** ḡul her gün **āh** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 276, Beyit 1). [āh ider, -er]

Yine Ferḥād-ı ḡam-fersāya peydā oldı şandılar / Leb-i şîrîñüñ añdum **āh idüp** dün kūhsār içre (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 284, Beyit 6). [āh idüp, -üp]

Vücūduñ ḥākini ber-bād idüp yoluñda bir **āh it** / Raḥîmî gel yine bir toz ḡopar bu rüzḡār içre (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 284, Beyit 7). [āh it,]

ḡamuñla **āh iderken** tüfek ḡundaḡda yaturdı / Ṭopı bābından aldı geldi nālem ḡod bu araya (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 289, Beyit 5). [āh iderken, -erken]

‘Ārızında ḡaṭṭ ḡörüp sen lāle-ḡaṭṭuñ **itdüm āh** / Sūzişümden mihr yandı dāḡ urındı ḡökde māḥ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 294, Beyit 1). [āh itdüm, -düm]

Bir gün **āh itdüm** ḡam-ı ḡaṭṭ u ḡadūñden incinüp / Çoḡ degül ‘avf it efendi ben ḡuluña bir günāḥ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 294, Beyit 2). [āh itdüm, -düm]

āh kıl-: Ah etmek, inlemek.

Şūfiyā ihlāş ile Allāḥı isterseñ eger / Kıl namāz eyle niyāz ammā ki geh geh **āh kıl** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 175, Beyit 4). [āh kıl,]

āh kim: Manevi bir acıyı, pismanlık ve ümitsizlik duygusunu pekistirmeye yarayan ses taklidi sözcük.

Nālemi ḡuş itdi dāḡuñ içi ḡüm ḡüm ḡümledi / **Āh kim** ol ṭaş baḡırlu daḡı raḡm itmez baña (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 3, Beyit 3). [āh kim,]

Gitdi başdan ‘aql dilden şabr elden ihtiyār / Dār-ı gāmda **āh kim** kaldum tek ü tenhā ġarīb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 16, Beyit 2). [āh kim,]

Dil miyānuñ ārzūlar cān lebūñ eyler ümīd / **Āh kim** maqşūd-ı nā-peydā vü maqşad nā-bedīd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 37, Beyit 1). [āh kim,]

Āh kim iġmāz ‘ayn ile ‘itābın ‘āşīkuñ / ‘Ayn-ı tāb içre ‘anā çeken ‘azābiler bilür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 89, Beyit 3). [āh kim,]

Açılup her hār ile ol ġonca-leb dil-ber yürür / **Āh kim** ben bülbül-i pür-zāra cevri eyler yürür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 100, Beyit 1). [āh kim,]

Āh kim şu derlū āh itdüm seher / Āh bir dem bulmadum feryād-res (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 119, Beyit 6). [kim,]

Āh kim oldum ġam-ı ‘aşkuñla ser-gerdān hayf / Hayf ey bī-merḥamet bī- ‘ahd ü bī-peymān hayf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 135, Beyit 1). [āh kim,]

Hār elinden **āh kim** bildüm alınmaz dāmenūñ / Hem-dem-i aġyārsın ey ġonca-i ḥandān hayf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 135, Beyit 3). [āh kim,]

Hālimüzden **āh kim** ‘ālemde bir āġāh yok / Münḥaşır mes’ele manşib ḥasbeten lillāh yok (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 144, Beyit 1). [āh kim,]

Servūñ alup ayaġın şarsın çenāruñ pençesin / **Āh kim** pençeñ senūñ ḥūn-rīz ü ḥoryād ey felek (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 150, Beyit 3). [āh kim,]

Āh kim sevdā-yı zülfüñle bu dil āşüfte-ḥāl / Kaldı kılca qarārım oldı ten zıll-i ḥayāl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 178, Beyit 1). [āh kim,]

Ey Raḥîmî **āh kim** oldum yolında ḥāk-i pāy / Meyli yok ednāya bir ‘ālī-cenābum var benüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 192, Beyit 7). [āh kim,]

Geçdi ‘ömrüm **āh kim** zülf-i dü-tāsın görmedüm / Sāyeveş ḥāk oldum ol devlet ḥümāsın görmedüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 195, Beyit 1). [āh kim,]

Maḥrem itdūñ kendüñe aġyārı redd itdūñ beni / **Āh kim** bir it kadar yokdur kapuñda raġbetüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 207, Beyit 3). [āh kim,]

Āh kim gitdi elümden dil ne dil dildār hem / Sine dāġ-ı ḥasret ile ḥasta vü efgār hem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 209, Beyit 1). [āh kim,]

Āh kim bir ġün bükür kavş-i kuzahveş qaddūñi / Merḥamet umma Raḥîmî çerḥ-i kec-reftārdan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 242, Beyit 5). [āh kim,]

Zerreves yoluñda pā-mālem didüm / Yüz çevirdi **āh kim** benden o ġün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 267, Beyit 4). [āh kim,]

Āh kim yok hem-demüm āhumla dem-sāz olmaġa / Hem-nefes yok nāleden ġayrı hem-āvāz olmaġa (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 283, Beyit 1). [āh kim,]

Bezm-i ġamda **āh kim** beñzüm çalındı derd ile / Ney gibi baġrum delindi başladum sāz olmaġa (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 283, Beyit 4). [āh kim,]

Tiġūñ üstine düşüp ben yılmayup cānlar virem / **Āh kim** ġamzeñ ucıyla bir kez itmezsın nigāh (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 298, Beyit 3). [āh kim,]

Yine gönölüm hevāya yiltendi / **Āh kim** rūzgāra yüz tıtdı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 319, Beyit 3). [āh kim,]

Çağırup gayrılara şatdı metā'-ı vaşlı / **Āh kim** h'āce-i hicrān beni dellāl itdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 322, Beyit 3). [āh kim,]

Āh kim sāğar şunarsın mest olup her sifle / La'l-i nābuñ bezl idersin rāh-ı rūh-efzā gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 323, Beyit 2). [āh kim,]

āh u fiğān: Ağlayıp inlemek.

Dem-i gāmda baña hem-dem bu çeşm-i hūn-feşān kalmış / Hevādār olup üstüme döner **āh u fiğān** kalmış (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 126, Beyit 1). [āh u fiğān,]

āh u nāle: Ağlayıp inlemek.

Her gice şad **āh u nāle** her seher zār u hezār / Sen gül içündür dün ü gün bu olan gāvğāya bak (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 137, Beyit 6). [āh u nāle,]

āh vā: Keder, teessüf, ızdırıp gibi duyguları ifade için kullanılan feryat fiğan sözcüğü.

Nāleme ey gül-i ter incinme / Bülbüle **āh vā** mı eksük olur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 57, Beyit 2). [āh vā,]

Dönmedi bu murādum üstine āh / Bunca dem bunca **āh vā** n'eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 88, Beyit 5). [āh vā,]

aḥad: Kişi, kimse.

La'lüne ben ḥasta ola cān iken ey Hızır ḥad / Bilmez idi ismini mā'ü'l-ḥayātuñ bir **aḥad** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 35, Beyit 1). [aḥad,]

Ġamzeñ öldürsin şaçuñ aşsın günāhum var ise / Gönölümü zindān-ı gāmda kılma tek ḥabis **aḥad** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 35, Beyit 5). [aḥad,]

‘ahd: Yemin, söz.

Kimse nālān olmadı **‘ahdüñde** illā ‘andelīb / Kimsene yanup yıkılıp ağlamaz illā kilāb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 14, Beyit 6). [‘ahdüñde, -üñde]

Gördi bennā-yı ferāset **‘ahdinüñ** bünyādı yok / Tarḥ idüp bünyādını hem ḥanedānın yaqdılar (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 61, Beyit 2). [‘ahdinüñ, -inüñ]

Dimişem kālū belā ‘aşkuña cān ile belī / Ben ol **‘ahdi** güderüm dīnüm ü imānımsın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 232, Beyit 3). [‘ahdi, -i]

aḥdar: Yemyeşil.

Geymiş vücūd-ı ‘ālem **aḥḍar** libās-ı ḥaḍrā / Şāḥ-ı gül üzre degmiş la‘lin ḳabā-yı nev-rüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 108, Beyit 2). [aḥḍar,]

āheng dut-: Aynı âhenge katılmak, âhenge iştirak etmek, refâkat etmek.

Fiğānum bir maḳāma irdi şimdi / **Dutar** göklerde ey meh zühre **āheng** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 149, Beyit 3). [āheng dutar, -ar]

Nevā-perdāz olup ‘uşşāka ey dil nağmeler göster / Melekler kışsa-gîrsün zühre **dutsun** gökde **āhengi** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 352, Beyit 2). [āhengi dutsun, -i, -sun]

āheste: Yavaş, ağır bir biçimde.

Nālesi **āhestedür** ğamdan Raḥîmî ḥastanuñ / Ża‘f-ı ğālibdür anuñçündür mecāl-i āh yok (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 144, Beyit 9). [āhestedür, -dür]

āh-ı cem: Cem'in ahı.

Bezm-i çemende lāle degül görinen bu dem / Yirden gehi çıkar daḥi bir odlu **āh-ı Cem** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 216, Beyit 5). [āh-ı cem,]

āh-ı cihān-āzār: Dünyayı inciten ah.

Oda yaḳdı ‘ālemi sūz-ı derūn-ı pür-şerār / Çerḥe irdi dostlar **āh-ı cihān-āzār** hem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 209, Beyit 4). [āh-ı cihān-āzār,]

āh-ı derūn: Derin āh, içten gelen āh.

Ne bilür **āh-ı derūnum** eşerin ehl-i hevā / Reviş-i āh yine hem-nefesi āh bilür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 47, Beyit 5). [āh-ı derūnum, -um]

āh-ı hazîne: Ah hazinesi.

Fiğān u nāle vü **āh-ı hazînem** tutdı gülzārı / Raḥîmî bir ḥazān-dîde hezārüm zāradur meylüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 191, Beyit 5). [āh-ı hazînem, -m]

āh-ı şeb-reng: Kara ah.

Ḥusrevā gül-gün-ı eşküm **āh-ı şeb-rengüm** yeter / Āb u bāda şanma kim minnet semendin ḳoşmışam (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 210, Beyit 3). [āh-ı şeb-rengüm, -üm]

Ḳoşılsa eblaḳ-ı āfāka ṭaīn mı **āh-ı şeb-rengüm** / Ḳoyup yollarda geçdi ḥayli dem bād-ı şabā raḥşın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 235, Beyit 5). [āh-ı şeb-rengüm, -üm]

āh-ı sehergāh: *Seher vakti feryadı, âşığın seher vakti ettiği āh.*

Hem-demüm yok ki diyem ‘aşk-ı gâmın neyleyeyin / Giceler nâlişümi **āh-ı sehergāh** bilür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 47, Beyit 2). [*āh-ı sehergāh,*]

āh-ı şubhgāh: *Sabah vakti yapılan ah.*

Baňa cevır itme bu zülf ü ruhiyla ey şanem dāyım / Şağın kim nāle-i şeb-gır ü **āh-ı şubhgāhum** var (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 76, Beyit 3). [*āh-ı şubhgāhum, -um*]

ahıryān: *Bkz. ahıryān: kıymetli kumaş, parça [hedıye için elverişli].*

Bağruma taşlar başup gâmdan ham oldı tākātüm / Hâtem-i la‘lünle mahremdür bir **ahıryān** hayf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 135, Beyit 2). [*ahıryān,*]

āhir:

1.Sonsuza kadar, ebediyen.

Rakībā za‘f iden cism-i nizāruñ reşk-i mihrümdür / Hased ‘ālemde ey miskîn seni **āhir** cüdām eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 72, Beyit 4). [*āhir,*]

Eksük olmaz zülf ü kıddüñden hevālar başuma / Veh bu sevdādan gelür **āhir** belālar başuma (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 295, Beyit 1). [*āhir,*]

2. Sonunda, nihayet.

Hāk-i rehi sen cevher-i iksir-i nazirüñ / Mis cismümi **āhir** umaram şāfi-zer eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 60, Beyit 5). [*āhir, -ümi*]

Evvel konan **āhir** göçer ‘ālem misāfir-hānedür / Bu tekyede bir iki gün mihmāna şıhhat yaraşur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 103, Beyit 5). [*āhir,*]

Ten cāme-i varlıqdan ‘uryān olısar **āhir** / Gel kayd-ı kabādan geç destāra neden düşdüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 146, Beyit 3). [*āhir,*]

Şafāyla nice gün Ka‘be dergāhuñda Sa‘y itdüm / Bulup kıblem na‘alçeñ şeklin **āhir** secdegāh itdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 184, Beyit 3). [*āhir,*]

3.Son.

Sen yāri sende kıl taleb şanma ki **āhir** yirdedür / Senden cüdā olur mı ol ne yirdedür ne gökdedür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 101, Beyit 1). [*āhir,*]

Ne gām çek şām-ı hecr için ne şād ol rüz-ı vaşl için / Raḥimî her vişālün **āhiri** hicrānımış bildüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 199, Beyit 7). [*āhiri, -i*]

Vefā şeklini bu dehr-i ‘abūsü’l-vechden ummā / Bir **āhir** şüret it Dārā-yı dil ābdāl bir yüzden (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 257, Beyit 6). [*āhir,*]

4.Sonra.

Dil-i maḥzûnı şanma itdi ‘azm-i kûy ol ğamlı / Qarârı yok nedür kûyuñdan **âhîr** kûy ol ğamlı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 332, Beyit 1). [âhîr,]

5.Başka.

Sen yâri sende kıl taleb şanma ki **âhîr** yirdedür / Senden cüdâ olur mı ol ne yirdedür ne gökdedür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 101, Beyit 1). [âhîr]

ahşam: Akşam vakti.

Qanķı gün yâ Rabb gelür ol mihr-i raḥşānum yine / Qanķı şeb **ahşamlaya** ol mäh-ı tābānum yine (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 296, Beyit 1). [ahşamlaya, -laya]

ahşām ol-: Akşam vaktinin gelmesi,havanın kararması.

Şām-ı zülfünde qarâr itdi bu şeb miskîn-göñül / Qanda kim **ahşām ola** lâbüdd ider me’vâ ğarîb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 16, Beyit 4). [ahşām ola, -a]

ahşama degin: Akşama kadar.

Görmesem meh yüzüñ ey meh eger **ahşama degin** / Teng ü tar olur o gün başuma meydān-ı ferāḥ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 29, Beyit 4). [ahşama degin,]

ahşamlı: Akşamlı.

Ġam-ı zülfin mi hecr-i ‘arızın mı diyeyin yārüñ / Raḥîmî ‘ömr müsta‘cil dirîġā hem gün **ahşamlı** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 332, Beyit 5). [ahşamlı,]

ahsen: Daha güzel.

Raḥîmî âferîn fehmüñe ḥüsn-i zihnüñe ḥüsndür / O şāhuñ vaşf-ı ḥüsnini ḥasenden **ahsen** eylersin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 230, Beyit 7). [ahsen,]

ahsent: Aferin.

Âferîn aḥsente **ahsent** ey Raḥîmî ṭab‘uña / Vaşf-ı ḥüsn-i şāmı kılduñ zâtı gibi ‘ālî-şān (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 260, Beyit 9). [ahsent,]

ahsente: Aferin.

Ey Raḥīmī āferīn **aḥsente** şî'r-i pākūne / Yāra iş'ār itdi ḥüsn-i vech ile ḥüsn-i maḳāl (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 172, Beyit 7). [aḥsente,]

Āferīn **aḥsente** aḥsent ey Raḥīmī ṭab'ūna / Vaşf-ı ḥüsn-i şāmı kılduñ zātı gibi 'ālî-şān (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 260, Beyit 9). [aḥsente,]

aḥter: Yıldız.

Ey şehen-şāh-ı bülend **aḥter** sipihr-i 'āleme / Bedr-i ḥüsnüñle hilāl-ebruñ olur bürhān-ı 'îd (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 39, Beyit 3). [aḥter,]

āhū: Ceylan.

İtmez **āhūlarla** seyrān-ı çerāgāh-ı Ḥoten / Āsitānuñ atlar ile intisāb ister gönül (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 169, Beyit 3). [āhūlarla, -larla]

āh al- Āhını, bedduasını almak.

Ağladup **alma** ey perī **āhum** / Gözlerüm yaşı bir ılı şudur (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 48, Beyit 9). [āhum alma, -um, -ma]

aḥvāl:

1. "hal, durum, vaziyet" kelimelerini karşılayan çokluk bildiren kelime.

Hālet-i 'aşk içre **aḥvālüm** görüp kan ağladı / Ey benüm çeşm-i güher-bārum yaşıñ olsun mezîd (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 37, Beyit 2). [aḥvālüm, -üm]

Saṇa kim bildürür ben 'āşık-ı miskīnüñ **aḥvālīn** / Benüm sevdāmı zülfüñle perīşān olmayan bilmez (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 117, Beyit 2). [aḥvālīn, -in]

Görüp **aḥvālüm** ol şîrīn-dehen raḥm eylemez dilden / Benüm Ferhādveş derdüm katı bir ṭaşa ḥayrānem (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 212, Beyit 4). [aḥvālüm, -(ü)m]

2. Olup biten işler, olaylar.

Beni bir ḥālete irgürdi hecrüñ 'ālī bir yüzden / Bu ḥāle vāḳıf olmazsañ olur **aḥvāl** bir yüzden (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 257, Beyit 1). [aḥvāl,]

aḥvāl-i raḥīmī: Raḥīmî'nin durumu.

Geçdi taḳvā vü vera'dan oluban mest ü ḥarāb / Şorma **aḥvāl-i Raḥīmīyi** ki rüsvālīgı var (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 46, Beyit 5). [aḥvāl-i raḥīmīyi, -yi]

āhveş: Ah gibi.

Ey Raḥîmî nây u nûşından bu bezmüñ fâriğuz / **Āhveş** ammâ dem olur bir hevâdâr isterüz (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 107, Beyit 7). [āhveş,]

ak-:

1. Akmak, (gözyaşı) dökülmek.

Her sū o ğonca ḥār ile iĉer şarāb-ı sürḥ / **Aķar** o demde ĉeşme-i ĉeşmümden āb-ı sürḥ (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 30, Beyit 1). [aķar, -ar]

Ġam-ı zülfüñle ruḥsāruñ firāķından **aķan** yaşum / Gözüñüñ şîşesinde şaķlarum miskîn gül-ābumdur (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 69, Beyit 3). [aķan, -an]

Aķça şuyuñ mā-cerāsın bilmek isterseñ eger / Karadeñiz gibi ĉeşmümden **aķan** deryāya baķ (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 137, Beyit 5). [aķan, -an]

ĉeşme-i ĉeşmümden **aķar** dem-be-dem yaşum benüm / Menba‘-ı seyl-āb-ı miḥnet başıdur yaşum benüm (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 181, Beyit 1). [aķar, -ar]

Hevā-yı kadd-i dil-cūsıyla bir serv-i gül-endāmuñ / Kenār-ı cūy-ı ĉeşmümden **aķan** ḥün-āba ‘aşķ olsun (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 248, Beyit 4). [aķan, -an]

Yād-ı la‘lūñle **aķan** yaşumdur ey deryā-yı cūd / Saḥt iden her dem şādef iĉinde nisyān cevherin (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 252, Beyit 3). [aķan, -an]

Raḥîminüñ lebi hecriyle **aķan** kanlu yaşını / Deminde yāre rengin eyle bir efsāne ey vişne (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 282, Beyit 7). [aķan, -an]

Teferrücgāh-ı bāğ-ı vaşluña bir dem irem diyü / Gözüñüñ ey boyı servi revān her sū **aķar** yaşı (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 318, Beyit 4). [aķar, -ar]

ĉeşme-i dilden **aķar** kanlu sirişķüm şu gibi / Dem-be-dem ṭurmaz bulanur bir deliķanlı gibi (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 328, Beyit 1). [aķar, -ar]

2. Su gibi sıvı maddelerin bir yerden bir yere doğru gitmesi.

Dāğ-ı ğamdan dilde biñ başlu biñārüm var **aķar** / Ey gözüñ sen ķanda ķalduñ var şuyuñ şaḥrāya şal (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 166, Beyit 3). [aķar, -ar]

Serv-ķaddüñ cüst u cū itmekde her sū gözlerüm / Beñzer ol seyl-āb **aķar** ḥünin-ḥabābuñ ‘aynına (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 285, Beyit 2). [aķar, -ar]

Ķan mıdur ol ki şu gibi ķapuñda **aķmaya** / Baş mıdur ol ayağūña ğaltānuñ olmaya (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 301, Beyit 2). [aķmaya, -maya]

Nev-bahār irdi demidür cūş idüp **aķ** şu gibi / Ey göñül cūyāyısıñ didāra gel **aķ** şu gibi (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 314, Beyit 1). [aķ,]

Ķanlı yaşum ‘Aşılı ırmağınūñ mānendidür / Ter dutar her dem **aķup** ol verd-i ḥandān bāğını (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 317, Beyit 2). [aķup, -up]

3. Meyletmek, arzulamak.

Dil ser-i kūyuñ koyup şu gibi **akmaz** bir yaña / Hışm idüp ey seng-i dil ursañ kayalar başuma (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 295, Beyit 4). [akmaz, -maz]

ak: Gözün beyaz kısmı.

Ġam-ı zülf ü firāk-ı ‘ārızuñla ey meh-i nā-mihr / Raḥîmî rûz u şeb ağlar görölmez qarası **akı** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 347, Beyit 5). [akı, -ı]

akça: Gümüş para.

Gözüm yüzüm sürince o mâhuñ rikâbına / Dökdüm şu deñlü **akçaya** vir bî-hisâb-ı sürh (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 30, Beyit 5). [akçaya, -ya]

akça su: Akçasu nehri.

Dil-i vîrâne Kütâhiyyenüñ bir köhne kūyıdur / Belâ kuhsârıdur başum yaşum şan **Akça şuyıdur** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 70, Beyit 1). [akça şuyıdur, -yıdur]

Akça şuyuñ mâ-cerâsın bilmek isterseñ eger / Karadeñiz gibi çeşmümden akan deryâya bak (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 137, Beyit 5). [akça şuyuñ, -yuñ]

Bu baḥtî qaranuñ yaşını ırmağ itme kūyuñdan / Bu şehre şehriyâra **Akça şu** virmiş durur revnağ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 145, Beyit 4). [akça şu,]

akçe: Para.

Raḥîmî rûy-ı zerdiyle egerçi sikke-şüretdür / Velî bir **akçesi** yok eşk-i sim-efşândan ġayrı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 344, Beyit 5). [akçesi, -si]

akdām: Ayaklar.

Öp elin yalvar ayağına düş ey eşk-i revan / Dem kadem ola gel **akdāmına** kıl **akdāmı** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 310, Beyit 4). [akdāmına, -ına ,akdāmı, -ı]

akdeñiz: Akdeniz.

Qaracadağ kadardur dilde dāğ-ı nār-ı hicrānuñ / Muḥîṭ-ı eşkümuñ yanında gūyâ **Akdeñiz** bir dil (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 176, Beyit 3). [akdeñiz,]

‘ākıbet:

1.Sonunda.

Gözüm Yūsuf-cemālūñ ḥasretiyle şāh-rāhuñda / Züleyhâ gibi eyler **‘ākıbet** bir reh-güzer peydâ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 2, Beyit 3). [‘ākıbet,]

Rahîmî bendeñi mülk-i sühanda Husrev eyledüm / Hayâl-i vaşf-ı la'lüñ **‘âkıbet** şîrîn-kelâm eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 72, Beyit 5). [**‘âkıbet**,]

Ey Rahîmî şâd tut göñlüñ seni sulţân-ı ‘aşk / **‘Âkıbet** cünd-i ğama ser-‘asker ü serdâr ider (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 78, Beyit 5). [**‘âkıbet**,]

Yile virür **‘âkıbet** evrâk-ı ‘ömri rûzgâr / Şafha-i ‘âlemde aduñ tut ki defterdâr imiş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 121, Beyit 4). [**‘âkıbet**,]

Ķâmet ü zülfin temennâ itdügümçün dostlar / Bir elif-ķadd **‘âkıbet** dâl itdi ķaddüm ad içün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 241, Beyit 3). [**‘âkıbet**,]

2. Nihayet, son.

Rahîmî **‘âkıbet** aydınlığına bir işâretdür / Çıkup Aydın ol ay yüzlüyle geldüñ Akşehre (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 304, Beyit 5). [**‘âkıbet**,]

akın: Akın; düşman topraklarına tedirgin etme, yıldırma, çapul vb. amaçlarla toplu olarak yapılan baskın.

Pîç-i zülfüñ haţtuñ ile ĥaddüñe itmiş hücum / Şan **akın** içün bu dîn iķlîmine kâfer yürür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 100, Beyit 2). [**akın**,]

akın şal-: Hücum etmek, saldırmak.

Zülfinüñ pîçi Budin mülkine şalarsa akın / Ķayd-ı bend idüp anı ‘azm-i ferendüş idelüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 190, Beyit 3). [**akın şalarsa**, -arsa]

akıt-: Akıtmak, dökmek.

Akıtdum yaşumı şu gibi ey ķadd-i revân her sū / Maĥabbet sebzesin şâd-âb idüp bir seyrġâh itdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 184, Beyit 2). [**akıtdum**, -dum]

‘akîk: Genellikle kırmızı renkte değerli bir taş.

İşigüñde gözüm yaşına bakmaz / **‘Akîka** raġbet olmazmış ‘Adende (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 277, Beyit 4). [**‘akîka**, -a]

‘âkil: Akıllı kimse.

Leylâ-yı zülfüñüñ şu ki meftûnuñ olmaya / **‘Âkil** midür o kimse ki Mecnûnuñ olmaya (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 300, Beyit 1). [**‘âkil**,]

Server-i vuşlat-ı dildâr çün ġam çekmedi bir ġün / ‘Aceb **‘âkil** imiş Mecnûn ki fûrķat ihtiyâr itdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 321, Beyit 6). [**‘âkil**,]

‘akl: Düşünme, anlama, kavrama ve davranışlarını ayarlama melekesi, us.

Gitdi başdan ‘aql dilden şabr elden ihtiyār / Dār-ı gāmda āh kim ʔaldum tek ü tenhā ʔarīb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 16, Beyit 2). [‘aql,]

Reh-i kūyına nice yol vara dil yalvarırmaz / ‘Aql ise kendüyi güm-geşte vü gümrah bilür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 47, Beyit 6). [‘aql,]

Dil ʔocaduʔça ‘aşʔa oldı ʔarış / ‘Aqlı var ol delünüñ uşludur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 48, Beyit 7). [‘aqlı, -ı]

‘Aşʔdur hākim vücūd iklîmine ey ‘aql sen / Gelme yir yok saña her mülküñ olur sultānı bir (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 68, Beyit 2). [‘aql,]

Gönlümi şeydā benüm bu zülf-i ‘anber-bār ider / ‘Aqlumı yağma şehā ol çeşm-i pür-seh̄hār ider (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 82, Beyit 1). [‘aqlumı, -umı]

Zülfüne dil bağlamayan ‘aqlı yok dîvānedür / La‘lüne cān virmeyenüñ her sözi efsānedür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 92, Beyit 1). [‘aqlı, -ı]

Esrār-ı la‘l-i yārdan baña ʔaber şoran sefih / Ne denk ü ʔayrānem nedür bu ‘aql u cān ne yirdedür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 101, Beyit 3). [‘aql,]

Gönlümi bir bend ile bend ideli ‘ayyār-ı zülf / ʔıldı ‘aqlum kārvanın tār-mār efkār-ı zülf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 132, Beyit 1). [‘aqlum, -um]

Ārzü-yı vaşl-ı bīm-i fūrkat ü cevri-i raʔīb / Zāyi‘ itdi ‘aqlumı fikr-i firāvān her ʔaraf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 136, Beyit 4). [‘aqlumı, -umı]

Gitdi başdan ‘aql dilden şabr elden ihtiyār / Rāh-ı ‘aşʔuñda bular olmadı yoldaşum benüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 181, Beyit 2). [‘aql,]

Ey Raḥîmî olalı ʔavvāş-ı baḥr-i ma‘rifet / ‘Aql şarrāfını denk itdi kelām-ı cevherüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 208, Beyit 6). [‘aql,]

Gitdi başdan ‘aql dilden şabr elden ihtiyār / Tende rūḥum ʔaldı anı da revān itsem dirin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 266, Beyit 3). [‘aql,]

Bu dil ḥod nice demlerdür esir-i bend-i ‘aşʔuñdur / Perişān idüp ‘aqlın zülfüñsā tār-mār itme (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 278, Beyit 5). [‘aqlın, -ın]

Büy-ı zülfinsiz şabāveş yok ʔararı dem-be-dem / Tağıdup ‘aqlum perişān rüzgār itdüñ beni (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 309, Beyit 2). [‘aqlum, -um]

Hırşı artur gönlümüñ pīr olduğunca ‘aşʔuña / Ey cüvānum ol delinüñ ‘aqlı var uşlu gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 328, Beyit 2). [‘aqlı, -ı]

‘aql u ʔarār: Akıl ve karar.

ʔara zülfüñ gibi ‘aql u ʔarārı tār-mār olmuş / Vefā deştinde dil Mecnūn-ı ser-gerdānuñı yād it (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 19, Beyit 4). [‘aql u ʔarārı, -ı]

akşehir:

1.Konya ilindeki bir şehir.

Ol mâhuñ alnı ile zenaḥdānı seyrin it / **Akṣehrüñ** alma elmasın eyvāna ihtiyāc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 24, Beyit 4). [akṣehrüñ, -üñ]

2. Konya ilindeki bir şehir ||temiz, beyaz, lekesiz.

Akṣehre döndi Aydın olup ay yüzüñle dehr / Gördi saçuñı virdi Karaman hemān ḥarāc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 24, Beyit 2). [akṣehre, -e]

Karaman Aydın oldu ay yüzüñle döndi **Akṣehre** / Olaldan tāb-ı meyden gül-ruḥuñ ey gonca-leb gül gül (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 177, Beyit 2). [akṣehre, -e]

Göñül **Akṣehre** beñzer gerçi seyrüme cemālüñle / Kara bulut gibi ḥā'il olur gāhi gam-ı kākül (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 177, Beyit 4). [akṣehre, -e]

3. Konya ilindeki bir şehir ||Aydınlık, parlak şehir.

Gün yüzüñsüz gözüme **Akṣehr** ey meh Tiredür / Kākülüñsüz şanma Aydındur Karaman illerin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 243, Beyit 3). [akṣehr,]

Raḥîmî 'ākıbet aydınlığına bir işāretdür / Çıkup Aydın ol ay yüzlüyle geldüñ **Akṣehre** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 304, Beyit 5). [akṣehre, -e]

akṣehre dön-: Akşehir'e benzemek ||Aydın, parlak olmak.

Aydın oldu Tire dehr **Akṣehre döndi** kâ'ināt / Olalı sen meh bu gün menzil-güzār-ı Germiyān (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 265, Beyit 2). [akṣehre döndi, -e]

'aks-i kākül ü kadd: Saçının ve boyunun yansıması.

Sevād-ı levḥ-i didem içre **'aks-i kākül ü kaddüñ** / Leb-i deryā-yı Hind içre hemān bir serv-i dil-cüdü (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 79, Beyit 2). ['aks-i kākül ü kaddüñ, -üñ]

'aks-i la'l-i cān-fezā: İç acañ kırmızı dudağının yansıması.

Raḥîmî bezm-i gamda cām-ı ḥasret nüş ider dā'im / Görelden **'aks-i la'l-i cān-fezāñ** sāğar-ı mülde (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 281, Beyit 5). ['aks-i la'l-i cān-fezāñ, -ñ]

'aks-i la'l-i yār: Sevgilinin dudağının yansıması.

Yaşum içinde her sū **'aks-i la'l-i yāri** ben gördüm / Deñiz gözine şoksun baḥr u irsin la'l ü mercānı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 333, Beyit 3). ['aks-i la'l-i yāri, -i]

'aks-i ruh: Yanağın yansıması.

Çanlu yaşumda **'aks-i ruḥuñ** ey yüzi güneş / Güyā şafağ içinde meh-i tābdār-ı 'id (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 38, Beyit 5). ['aks-i ruḥuñ, -uñ]

‘aksine dön-: Tersine dönmek.

Murāduñ üzre dönmişken **döner ‘aksine** devr eyler / Sebâtı yok bu çerhüñ sen bu kec-gerdānı bilmezsın
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 229, Beyit 2). [‘aksine döner, -er]

akşu: Aksu deresi.

Göreldeñ cebhenüñ ay toğdınüñ hod çerhi batmışdur / Ezelden bāğ-ı hüsñüñ çağı geçdi **Akşuyuñ** çağı
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 311, Beyit 3). [akşuyuñ, -yuñ]

al-:

1. Tahsil etmek.

Bilmezem baña ne şatduñ kim behāsın **almaduñ** / Kuluñam ne cevır idersin ey felek cānāne tavr
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 66, Beyit 4). [almaduñ, -maduñ]

Bize zulm itmeden ey çerh-i dün dün yoksa āh itdüñ / **Alur** her hākkımız ‘adl issi bir sultānımız vardur
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 87, Beyit 6). [alur, -ur]

2. Ele geçirmek, zaptetmek.

Gördüm bu hüsñ ü ānuña haṭṭuñ benimsedüm / **Aldum** ol iki şāhid ile bir Güzel hışār (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 93, Beyit 2). [aldum, -dum]

Ağyār kenārını kemer gibi kuşatmış / Kılıç kemerin kim **alur** āh ol kemerinden (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı,
Gazel 228, Beyit 3). [alur, -ur]

3. Tutmak.

Servüñ **alup** ayağın şarsın çenāruñ pençesin / Āh kim pençeñ senüñ hūn-riz ü horyād ey felek (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 150, Beyit 3). [alup, -up]

Ġarık-ı baħr-i ġamem **al** elüm Hızrāsā / Kenār-ı şādiye fırsat zemānı gelmedi mi (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 340, Beyit 2). [al,]

4. Elde etmek.

Sen kebgi döğdüm aldum elinden raķībüñüñ / Şeh-bāz olan **alur** çü şehā şabr ile şikār (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 93, Beyit 6). [alur, -ur]

Bu zülf ü ruḡ ele bağlandı dil ol **ala** / Ey zāhid-i şad sāle zünnāra neden düşdüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı,
Gazel 146, Beyit 5). [ala, -a]

Bezm-i lebinde aınma baña cām-ı bādeyi / Ey sāķi ķo beni be yüri anı **alanuñ** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı,
Gazel 152, Beyit 2). [alanuñ, -anuñ]

Ey Raḥīmī yügrigi oldum vefā meydānınıñ / Ögdül **alursam** n'ola ḥıdmet semendin hoşmışam (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 210, Beyit 5). [alursam, -ursam]

Segirdüp **al** murāduñ ögdilin meydān-ı devletde / Saña hoşdum erenler ḥaqqı himmetle du‘ā raḥşın (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 235, Beyit 3). [al,]

Raḥīmī bāl-i himmetle hümāyūn vaşluña irdi / Benüm şeh-bāzum **almaz** bu şikārı böyle her şāhın (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 244, Beyit 7). [almaz, -maz]

Gel toğrudalum biz dümeni baḥr-i ‘aṭāya / **Almak** bizüm ü virmek o sulṭāna şalınsun (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 254, Beyit 3). [almak, -mak]

5.Satın almak.

Ol māhuñ alnı ile zenaḥdānı seyrin it / Akşehrüñ **alma** elmasın eyvāna ihtiyāc (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 24, Beyit 4). [alma, -ma]

6.Kabul etmek.

Ḥaṭṭı geldi bûsesin **al** dün ğarībüñdür diyü / Ey Raḥīmī lāyıḥ oldı cāna dün esrār-ı zülf (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 132, Beyit 7). [al,]

Çin-i zülfini Ḥıṭā vü Ḥotene virme ḥaṭā / Ki şaḥın **alma** ḥaṭ u ḥaddına Rûm u Şāmı (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 310, Beyit 2). [alma, -ma]

7. Karmak, âşık etmek.

Göñlüm **alan** o çeşm-i dil-cûdur / Velî sevdālara şalan odur (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 48, Beyit 1). [alan, -an]

Yaşum al itdi göñlüm āl ile **aldı** ruḥ-ı aluñ / Dönüp tağyır-i şûret itdi şimdi al bir yüzden (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 257, Beyit 2). [aldı, -dı]

8.Kurtarmak.

Bilmezem senden Raḥīmī nice **alsun** ocağın / Her dem eylersin mezāḳ-ı ‘ış u bî-dād ey felek (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 150, Beyit 7). [alsun, -sun]

9.Çalmak

Bu gice gün yüzüñden **aldı** mı āyā ziyā meş‘al / Çerāğ-ı māha şevḳ ‘arz itdi germ olup şehā meş‘al (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 164, Beyit 1). [aldı, -dı]

10.Kazanmak

Şeker gibi ezildüñ gördi aluñ la‘l-reng **aldı** / Başuñ ortaya koyup yine kıyduñ cāna ey vişne (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 282, Beyit 3). [aldı, -dı]

11. -de tutmak, -de bulundurmak

Mescide gelse **alur** seccâde süsen omzuna / Lîk bâğa varsa mey var koltuğında bir çabak (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 140, Beyit 4). [alur, -ur]

Lebine **al** ruḥı âl-i peyem-ber geçinür / Şoralum âlîla cāndan gele bu peygāmı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 310, Beyit 5). [al,]

12. (Herhangi bir şeyi) Tutup yerinden ayırarak elinde veya yanında bulundurmak

Çamuñla âh iderken tüfek kundağda yaturdı / Topı bâbından **aldı** geldi nâlem ḥod bu araya (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 289, Beyit 5). [aldı, -dı]

āl: Hile, düzen, aldatma.

Öldürmek için **āl** ile âşüfte bülbülin / Geymiş o gonca gül gibi bir ter şiyâb-ı sürḥ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 30, Beyit 2). [āl,]

Âline şayd olma vaḥşet kıl cihân rubâhinüñ / Tût benüm kırdum Raḥîmî gibi bir şîrâne tavr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 66, Beyit 5). [âline, -ine]

Örnek olsun kim nigārâ **âline** aldanmayam / Döne döne nakşlar geçdi baña ‘ayyār imiş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 121, Beyit 2). [âline, -ine]

Zülfüñ ḥayâli ruḥlarıñ alı taraf taraf / Ben kula itdi bend ile **alı** taraf taraf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 133, Beyit 1). [alı, -ı]

Pîre-zen dehrüñ Raḥîmî **âline** aldanmadı / Böyle olmakdur münâsib rind ü merdân ey gönül (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 174, Beyit 5). [âline, -ine]

Alınmaz **âline** bu nev-‘arûs-ı dehr-i bî-mihrüñ / Yalan dünyâda gerçekler ḥakı merd-i Hudâ oldum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 193, Beyit 2). [âline, -ine]

Raḳîb-i seg-nihâduñ **âline** aldanma vaḥşet kıl / Şaḳın şayd olma kaçık dîlküye hey erkek arslanum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 201, Beyit 2). [âline, -ine]

Yaşum al itdi gönüm **āl** ile aldı ruḥ-ı aluñ / Dönüp tağyîr-i şüret itdi şimdi al bir yüzden (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 257, Beyit 2). [āl,]

Mihr bir sûret döner **âlyla** rengin nakş ider / Cevr-i resminde felek cānâne şeklin bağladı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 308, Beyit 3). [âlyla, -ıyla]

Lebine al ruḥı âl-i peyem-ber geçinür / Şoralum **âlîla** cāndan gele bu peygāmı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 310, Beyit 5). [âlîla, -ıla]

al: Kırmızı

Tenüm kanlu yaşumla **āl** fânûs-ı ḥayâl oldı / İçinde dil yanar şan şem‘-i pür-envâra dönmişdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 99, Beyit 2). [āl,]

Zülfüñ hayâli ruhların **alı** taraf taraf / Ben kula itdi bend ile **alı** taraf taraf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 133, Beyit 1). [alı, -ı]

Yaşum **al** itdi gönlüm âl ile aldı ruh-ı aluñ / Dönüp tağyîr-i şüret itdi şimdi **al** bir yüzden (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 257, Beyit 2). [al,]

Şeker gibi ezildüñ gördi **aluñ** la'l-reng aldı / Başuñ ortaya koyup yine kıyduñ cāna ey vişne (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 282, Beyit 3). [aluñ, -uñ]

Bilmezem ol ruñı **alum** baña ne âl itdi / Kānlu yaşumla şarı çihremi hep al itdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 322, Beyit 1). [alum, -um]

āl it-: Hile yapmak, kandırmak; cilveyle kendine bağlamaya çalışmak.

Lebin öpmekde **āl it** ter düşer nāzük-ṭabī'atdur / Şakın reng almasun ol gonca-leb mestāne ey vişne (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 282, Beyit 5). [āl it,]

Bilmezem ol ruñı alum baña ne **āl itdi** / Kānlu yaşumla şarı çihremi hep al itdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 322, Beyit 1). [āl itdi, -di]

al it-: Kızartmak, kıpkırmızı etmek || Kana boyamak.

Yaşum **al itdi** gönlüm âl ile aldı ruh-ı aluñ / Dönüp tağyîr-i şüret itdi şimdi al bir yüzden (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 257, Beyit 2). [al itdi, -di]

Bilmezem ol ruñı alum baña ne âl itdi / Kānlu yaşumla şarı çihremi hep **al itdi** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 322, Beyit 1). [al itdi, -di]

‘alālîk eyle-: Yücelik yapmak.

Pelenge döndi tenüm dāğ-ı gāmla arslanum / **‘Alālîk eyle** mürüvvet zemānı gelmedi mi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 340, Beyit 3). [‘alālîk eyle,]

‘alāmet: Belirti, işaret, iz, delil.

Kırmızı kisvet degül çıkdı depemden nār-ı dil / Sūz-ı şevk-ı ‘aşkdan şāhum **‘alāmetdür** baña (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 6, Beyit 3). [‘alāmetdür,]

Meger var ise yā Rabb bu kıyāmetden **‘alāmetdür** / Benüm hūrşîdüm ol māha muḳābil ıktırān itmiş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 124, Beyit 3). [‘alāmetdür,]

‘alāmet it-: İşaret, belirti, iz, emare etmek.

Āhum ‘alemleriyle kūyuña ṭoğrı ey serv / ‘Aynüm yaşından anda ‘aynüm **‘alāmet itsem** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 183, Beyit 2). [‘alāmet itsem, -sem]

alargā: Bir geminin sahilden açıkta beklemesi durumu.

Ağyāra **alarğa** deñiz ey kân-ı melâḥat / Gird-āba düşüp varṭa-i hicrāna şalınsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 254, Beyit 7). [alarğa,]

alay: Bütünü, hepsi.

Ehl-i ‘irfānuñ **alayı** begidür şimdi şehā / Āsitānuñda Raḥîmî n’ola çekse sancaḳ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 138, Beyit 7). [alayı, -ı]

Pîç-i zülfi küfr-i ḥaṭṭuyla Budin mülkin diler / Kır kıral **alayın** ey şāḥib-kırān alaya şal (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 166, Beyit 2). [alayın, -ın]

Yolında cān-feşān olduğı içün iltifāt idüp / Kapısı kulları **alayına** mîrāna gönderdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 330, Beyit 5). [alayına, -ına]

alaya şal-: Birini, bir şeyi alay ve eğlenme konusu yapıp onunla eğlenmek, ciddiye almamak.

Pîç-i zülfi küfr-i ḥaṭṭuyla Budin mülkin diler / Kır kıral alayın ey şāḥib-kırān **alaya şal** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 166, Beyit 2). [alaya şal,]

‘alāyık tekyesi: İnsanı meşgul eden, Hakk’a erişmekten alıkoyan ilişkilerin var olduğu tekke II Dünya.

‘Alāyık tekyesinden geç tecerrüd ihtiyār eyle / Getür cān-ı ḥaḳîri yāre dervîşāna ḳurbān it (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 18, Beyit 4). [‘alāyık tekyesinden, -nden]

ālāyış: Gösteriş.

Cihān **ālāyışinden** gel ta‘alluḳ riştesin kaṭ‘ it / Zemāne devleti şāḥā hemān bir ānımış bildüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 199, Beyit 5). [ālāyışinden, -inden]

alçak:

1. Basit, sıradan.

La‘lūne cānā ḳaçan mānend olur āb-ı ḥayāt / Karañudur ötesi añma ol **alçak** şu gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 314, Beyit 2). [alçak,]

2. Yere yakın.

Sen gitdi (?) raḳîbā ḳomadun serenuñ **alçak** / Kātlın hele āhum ṭopı her yaña şalınsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 254, Beyit 13). [alçak,]

aldan-: Kanmak.

Örnek olsun kim nigārā āline **aldanmayam** / Döne döne naḳşlar geçdi baña ‘ayyār imiş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 121, Beyit 2). [aldanmayam, -mayam]

Ol şūh-ı şīvekāruñ **aldanma** ğamzesine / Şānında şefkat olmaz cellād-ı bī-emānuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 155, Beyit 3). [aldanma, -ma]

Pīre-zen dehrüñ Raḥîmî āline **aldanmadı** / Böyle olmağdur münāsib rind ü merdān ey göñül (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 174, Beyit 5). [aldanmadı, -madı]

Raḳīb-i seg-nihāduñ āline **aldanma** vahşet kıl / Şaḳın şayd olma ḳancıḳ dīlküye hey erkek arslanum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 201, Beyit 2). [aldanma, -ma]

aldar-: Kandırmak, aldatmak.

Mihr ider her gün döner şandum murādum üstine / Bilmedüm bir şüret ile ol beni **aldar** imiş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 121, Beyit 3). [aldar,]

‘ale’d-devām: Durmadan, daima, ebedâ.

Efendi ḳarşu añup ben ḳuluña düşünām it / Du‘ā-yı devleti biz de **‘ale’d-devām** idelüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 180, Beyit 3). [‘ale’d-devām,]

‘ālem:

1.Dünya.

Hāk-i pāyuñ kuḥl-ı ‘ayn-ı ḥūr-ı ‘ayn olsa ne tañ / ‘Ārız-ı pūr-tābuñ ile oldı **‘ālem** ‘ayn-tāb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 11, Beyit 2). [‘ālem,]

Görmedüm zātuñ gibi **‘ālemde** bir kân-ı ṭarab / Sūr-ı sâ’ildür ḳapuñda dā’imā derbān-ı ‘id (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 39, Beyit 9). [‘ālemde, -de]

Dem-i hecründe yaşum āh dile hem-demdür / Hoş olur āb u hevāsı o da bir **‘ālemdür** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 58, Beyit 1). [‘ālemdür, -dür]

Raḳībā za’f iden cism-i nizāruñ reşk-i mihrümdür / Ḥased **‘ālemde** ey miskîn seni āḥir cüdām eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 72, Beyit 4). [‘ālemde, -de]

Seyl-i sirişküme eyledüm **‘ālemde** cūybār / Ol serv-i hoş-ḥırāmı velî ḳılmadum kenār (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 80, Beyit 1). [‘ālemde, -de]

Raḥîmīyem benem **‘ālemde** senden ğayrı kimsem yok / Oluñ niçe şāh-ı bī-şümārı var benüm yokdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 98, Beyit 9). [‘ālemde, -de]

Sen cism-i dehrüñ cānısın sen cāna şīḥḥat yaraşur / Sen **‘ālemüñ** sulṭānısın sulṭāna şīḥḥat yaraşur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 103, Beyit 1). [‘ālemüñ, -üñ]

Evvel ḳonan āḥir göçer **‘ālem** misāfir-ḥānedür / Bu tekyede bir iki gün mihmāna şīḥḥat yaraşur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 103, Beyit 5). [‘ālem,]

Nergisāsā göz açup sen gül-‘izārın gözlerüz / **‘Ālemüñ** şanma bizi faşl-ı bahārın gözlerüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 113, Beyit 1). [‘ālemüñ, -üñ]

Şām Mağrib Hind anuñdur zūlmete varınca tā / **‘Āleme** ḥükm itdi şevḳüñle Sikendervār şem‘ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 127, Beyit 3). [‘āleme, -e]

Hüsn-i yâra kıl nazar mihr itme **‘âlem** mihrine / Dimezem mâhum saña var bir tölün aya bak
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 137, Beyit 2). [‘âlem,]

Hâlimüzden âh kim **‘âlemde** bir âgâh yok / Münhaşır mes’ele manşib hasbeten lillâh yok
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 144, Beyit 1). [‘âlemde, -de]

Güneş gibi kılurdu **‘âlemi** envâra müstağrak / Tülü’ itse Raḥîmî zerrece bir pâresi ‘aşkuñ
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 154, Beyit 5). [‘âlemi, -i]

Her ki cānâ guşsa-i ‘aşkuñla mu’tād olmadı / Görmesün şādî yüzün **‘âlemde** gamnāk olsun ol
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 179, Beyit 2). [‘âlemde, -de]

Geçüp gavgâlarından **‘âlemüñ** şulḥından el çekdüm / Ferâgat menziline sâkin-i künc-i rızâ oldum
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 193, Beyit 5). [‘âlemüñ, -üñ]

Görmeyelden ey şanem ruḥsâr u zülfüñ guşşadan / **‘Âlemüñ** bir nice gün ağ u karasın görmedüm
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 195, Beyit 3). [‘âlemüñ, -üñ]

Oda yakdı **‘âlemi** sūz-ı derün-ı pür-şerâr / Çerḥe irdi dostlar âh-ı cihân-âzâr hem
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 209, Beyit 4). [‘âlemi, -i]

İrdi mi ol mâha âyâ ben ḡubârından keder / Gözgü sende **‘âlemüñ** vech-i ziyâyı görmedüm
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 217, Beyit 5). [‘âlemüñ, -üñ]

Ey Raḥîmî bir Zâhîr olursa **‘âlemde** eger / Şi’rûme Ḥassân degül Selmân ideydi âferîn
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 247, Beyit 5). [‘âlemde, -de]

‘Âlemi sen şem‘a yanup korḡarum âh itmege / Oda yana cümle varum yile vire ad u şan
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 260, Beyit 4). [‘âlemi, -i]

Gül yüzüñ hecriyle sūzum od bıraḡdı **‘âleme** / Sebzeler pejmürde oldu yandı hep gül-nârdan
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 263, Beyit 2). [‘âleme, -e]

Kime şorsam lebüñ cān gibi hîç **‘âlemde** görmüş yok / Görinür ‘ayn-ı ‘aşıkda hilâlāsâ ‘ıyân ebrû
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 270, Beyit 6). [‘âlemde, -de]

Vaşf-ı hüsnünde şehâ şî’ri Raḥîmî bendeñüñ / Mihr-i ‘âlem-tâb gibi çavı tıoldı **‘âleme**
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 286, Beyit 6). [‘âleme, -e]

Nâlesi hecr-i ‘izâruñla Raḥîmîñüñ şehâ / Cennet-i ‘adlün gibi âvâze şaldı **‘âleme**
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 286, Beyit 7). [‘âleme, -e]

Hemân **‘âlemde** sen şaḡ ol benüm devletlü sultānum / Raḥîmî ḡam degül ölse ya olsa nâ-tüvân ḡasta
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 305, Beyit 7). [‘âlemde, -de]

Raḥîmî bir mürüvvetlü kerîmü’ş-şāna ḡul oldu / Yime ḡam devletinde **‘âlemüñ** sultāniyuz şimdi
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 329, Beyit 6). [‘âlemüñ, -üñ]

İşigüñ taşı kanlu yaşum ile olalı hem-dem / Gözümden çıkdı çokdan **‘âlemüñ** yâḡut mercānı
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 335, Beyit 5). [‘âlemüñ, -üñ]

Ser-â-ser Tire **‘âlem** iden olmuş nūr-ı hüsninden / Pür-âteş eylemiş tâb-ı ruḥıyla mülk-i Şaruḡan
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 337, Beyit 4). [‘âlem,]

Raḥîmî her ḡasîse ihtiyâc ‘arz itme **‘âlemde** / Ne bir ehl-i mürüvvet var ne bir kân-ı kerem ḡaldı
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 343, Beyit 5). [‘âlemde, -de]

Añladum göyneklerüñ bildüm ne şehden sen cüdâ / ‘**Âlem** içre şem‘-i bezm-ārāya beñzetedüm seni (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 346, Beyit 3). [‘âlem,]

Hümâ pervâz ‘âlî seyr laçın-i sa‘âdetdür / Tezervi ‘**âlemi** şayd itmege bir şâh-bâz irdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 349, Beyit 5). [‘âlemi, -i]

2. Herkes.

Sende ey meh olalı bu hüsni-bî-hem-tâ ğarîb / Eyledi ‘**âlemlere** ‘aşkuñ beni rüsvâ ğarîb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 16, Beyit 1). [‘âlemlere, -lere]

Zerre deñlü mihriñ ey meh dilde bes peydâ olur / Şubh-ı rüşen gibi râzı ‘**âleme** ifşâ olur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 63, Beyit 1). [‘âleme, -e]

Rüşen budur ki çeşm-i çerâğ-ı dü kevn senin / Ey nûr-ı Hakk senüñle görür ‘**âlemüñ** gözi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 312, Beyit 4). [‘âlemüñ, -üñ]

3. Hiç kimse.

Kapuñda bende olduğına ‘**âlem** itmesün minnet / Umûrına mufavvîzdur ne şübhe hıdmet-i ‘âlem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 213, Beyit 5). [‘âlem,]

4. Eğlence.

Elem küncinde ben dil-ğasta dün ğamdan ola yârüm / Raķîb ile senüñ seyrânda bir hoş ‘**âlemüñ** gördüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 218, Beyit 6). [‘âlemüñ, -üñ]

‘âlem:

1. Sancak, bayrak.

Sipâhum eşk-i hasret sîne tablumdur ‘**âlem** âhum / Raķîmî mâlik-i mülk-i ğam oldum kaldırıp sancaķ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 145, Beyit 5). [‘âlem,]

Sipâhum eşk-i hasret sîne tablamdur ‘**âlem** âhum / Diyâr-ı ğamda şimdi pâdişâhum pâdişâyam ben (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 238, Beyit 5). [‘âlem,]

Şâhum olalı ser ‘**âlemüñ** pertev-i nuşret / Tiğ-i zaferüñ mâh-ı dirahşâna irişdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 336, Beyit 2). [‘âlemüñ, -üñ]

2. İşâret, alâmet, nişan, sembol.

Âhum ‘**âlemleriyle** kūyuña toĝrı ey serv / ‘Aynüm yaşından anda ‘aynüm ‘alâmet itsem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 183, Beyit 2). [‘âlemleriyle, -leriyle]

‘âlem eyle-: Eğlence düzenlemek.

Bir servi çek kenāra gülşende ‘**ālem eyle** / Ey pādīšāh-ı ‘ālem budur rızā-yı nev-rūz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 108, Beyit 6). [‘ālem eyle,]

‘ālem-i ğayb: Gayb âlemi, görünmeyen, bilinmeyen âlem.

Ġoncalar cānā dehānuñla ağız bir ideli / ‘**Ālem-i ğaybuñ** ider remzin tırup ızhār leb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 15, Beyit 3). [‘ālem-i ğaybuñ, -uñ]

Dehenüñ fikri ile şimdi Raḥîmî şî‘ri / Şüphe yok ‘**ālem-i ğaybdan** ayırur mülhemdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 58, Beyit 5). [‘ālem-i ğaybdan, -dan]

‘ālem-i ğurbet: Gurbet âlemi.

Fāriğ olduk nāy u nūşından bu bezm-i ‘ālemüñ / ‘**Ālem-i ğurbetde** bulduk yār-ġār-ı evliyā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 9, Beyit 8). [‘ālem-i ğurbetde, -de]

‘ālem-i kübrā: Büyük âlem, kâinat.

Gene zātını yine güneş ile kendü bilür / Şanma idrāke şıġar ‘**ālem-i kübrādur** dil (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 168, Beyit 5). [‘ālem-i kübrādur, -dur]

‘ālem-i lāhūt: Cenâbıhakk’ın zâtına mahsus olan ilk ve en yüce âlem, Allah’ın bütün sıfat ve isimlerinin zâtında mevcut olduğu, fakat sâdece zâtî sıfatlarının zuhûra geldiği, fiilî sıfatlarının ise henüz zuhur bulmadığı âlem, ulûhiyet âlemi.

‘**Ālem-i lāhūtdan** nāsūta kim başdum kadem / Cān u dil ‘aşkuñla ol demden berü hem-ḥānedür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 41, Beyit 6). [‘ālem-i lāhūtdan, -dan]

ālet: Bir işi yapmak için kullanılan nesne, araç, makine, aygıt.

Āsāndur egerçi қараdan **ālet** oñarmak / Deryā-yı ġamuñ ġavṭaları cāna şalınsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 254, Beyit 9). [ālet,]

alın-:

1. Gücenmek, darılmak.

Alınmaz āline bu nev-‘arūs-ı dehr-i bî-mihrüñ / Yalan dünyāda gerçekler ḥaķı merd-i Ḥudā oldum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 193, Beyit 2). [alınmaz, -maz]

2. Ele geçirilmek, ulaşılmak.

Ḥār elinden āh kim bildüm **alınmaz** dāmenüñ / Hem-dem-i aġyārsın ey ġonca-i ḥandān ḥayf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 135, Beyit 3). [alınmaz, -maz]

alı vir-: Alıvermek.

Lebi kālāsını ser-māye-i cāniyla meded / Baña ey ẖāce **alı vir** saña helvālığı var (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 46, Beyit 3). [*alı vir,*]

‘ālî:

1.Yüce, ulu.

Rahîmî himmeti **‘ālî** umar şanı bülendüñden / Kapuñda pâdişāhum gerçi bir ednādan ednādur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 64, Beyit 5). [*‘ālî,*]

Qul olmaz dergehüñden gayra istignāsi **‘ālîdür** / Şehā mülk-i cününüñ başka bir sulţānidur gönüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 202, Beyit 3). [*‘ālîdür, -dür*]

Beni bir hālete ırgürdi hecrüñ **‘ālî** bir yüzden / Bu hāle vākıf olmazsañ olur ahvāl bir yüzden (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 257, Beyit 1). [*‘ālî,*]

2.Yüksek.

Hümā pervāz **‘ālî** seyr laçin-i sa‘ādetdür / Tezervi ‘ālemi şayd itmege bir şāh-bāz irdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 349, Beyit 5). [*‘ālî,*]

āl-i hazret-i ‘osmān: Hazreti Osman'ın ailesi.

Bu ben ‘āşî kuluña ey ‘Ömer-haşlet şefi‘olup / Muḥammed-hüy **āl-i hazret-i ‘Osmāna** gönderseñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 151, Beyit 3). [*āl-i hazret-i ‘osmāna, -a*]

āl-i peyem-ber: Haber getirenin ailesi.

Lebine al ruḥı **āl-i peyem-ber** geçinür / Şoralum ālıla cāndan gele bu peygāmı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 310, Beyit 5). [*āl-i peyem-ber,*]

‘ālî-cenāb: Haysiyetli, şerefli, yüksek ruhlu, düşmanına bile iyilik edecek yaratılıştaki olan (kimse).

Sāyebān-ı devletüñden ayru ey **‘ālî-cenāb** / Hayme-i gerdün dün oldu başuma teng-tār (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 71, Beyit 4). [*‘ālî-cenāb,*]

Ey Rahîmî āh kim oldum yolında ḥāk-i pāy / Meyli yok ednāya bir **‘ālî-cenābum** var benüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 192, Beyit 7). [*‘ālî-cenābum, -um*]

Qadd-i dil-cüyü hevāsiyla yaşum cüy eyledüm / Āh bir dem gelmez ol **‘ālî-cenābuñ** ‘aynına (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 285, Beyit 3). [*‘ālî-cenābuñ, -uñ*]

‘ālî-dergeh: Yüce dergāh.

Benüm yanumda ey şāh-ı bülend ol pest-i himmetdür / Yüce görmese **‘ālî-dergehüñ** ṭāq-ı mu‘allādan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 250, Beyit 4). [*‘ālî-dergehüñ, -üñ*]

‘ali-heybet: Hz. Ali azametli.

İçüp ol çeşm-i āhūnuñ lebi şîrîni şîrâne / ‘**Ali-heybet** fütüvvet kânı bir aşlana gönderseñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 151, Beyit 5). [‘ali-heybet,]

‘ali-ḥū: Hz. Ali huylu.

Ḳuluyuz ḳanberiyüz ey Raḥîmî Murtaẓā ḥaḳḳı / Kerem kânı ‘**Ali-ḥū** bir şeh-i merdānımız vardur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 87, Beyit 7). [‘ali-ḥū,]

‘ālî-ḳadr-i vālā-menzilet: Yüksek rütbenin çok kıymetlisi.

Zât-ı bî-mānend ü ‘**ālî-ḳadr-i vālā-menzilet** / Mercî‘-i luṭf u ‘aṭā ser-menzil-i iḥsân-ı cūd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 34, Beyit 2). [‘ālî-ḳadr-i vālā-menzilet,]

‘ālî-mürüvvet: Yüce cömertlik sahibi.

Uşandı dār-ı ğurbetden gönül ‘azm-i diyār ister / Vefā şehrinde bir ‘**ālî-mürüvvet** şehriyār ister (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 105, Beyit 1). [‘ālî-mürüvvet,]

‘ālî-naẓar: Yüce bakışlı.

Naẓardan degme bir ednānuñ ilḳāsıyla devr itme / Seni gördi gözini açdı ey ‘**ālî-naẓar** şāhin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 244, Beyit 5). [‘ālî-naẓar,]

‘ālî-şān: Şanı yüce, şerefli.

Ḳarşu dūr itme Raḥîmîyi rikābuñdan şehā / Sen ‘**ālî-şānuñ** öñünce şanki ol ḳanber yürür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 100, Beyit 5). [‘ālî-şānuñ, -uñ]

‘ālî-şān kıl-: Değerli hale getirmek.

Āferîn aḥsente aḥsent ey Raḥîmî ṭab‘uña / Vaşf-ı ḥüsn-i şāmı **ḳılduñ** zâtı gibi ‘**ālî-şān** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 260, Beyit 9). [‘ālî-şān ḳılduñ, -duñ]

allāh: Her şeyin yaratıcısı olan tek ve mutlak varlık.

Şevḳ ile geldi ḳapuña dir ḳılup ḳaddin dü-tā / Yarıcıñ **Allāh** u ‘ömr ü devletüñ ola mezîd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 32, Beyit 3). [allāh,]

Şūfiyā iḥlāş ile **Allāhı** isterseñ eger / Ḳıl namāz eyle niyāz ammā ki geh geh āh ḳıl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 175, Beyit 4). [allāhı, -ı]

Yüzüñ gördüm bi-ḥamdillāh didüm / Hemîşe yarıcuñ **Allāh** didüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 188, Beyit 1). [allāh,]

Elüñe yapışup **Allāh** didüm / Kodum baş yoluña ey şāh didüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 189, Beyit 1). [allāh,]

Ḳadüm yā itdi dil-ber cevri eliyle / Baña raḥm eyle yā **Allāh** didüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 189, Beyit 2). [allāh,]

Ḥavf it güzelüm ehl-i ḡamuñ eşk-i terinden / Ḥaṭṭuñ bitirür şaḳlasun **Allāh** beterinden (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 228, Beyit 1). [allāh,]

Ben ideyin **Allāh** oñara her işüñ ey şeh / Furşat gemisi her yaña şāhāne şalınsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 254, Beyit 4). [allāh,]

Raḥîmî bir cefākāruñ elinden çekdügüm cevri / Kime diyem bilür yok ḥālümü **Allāhdan** ḡayrı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 353, Beyit 5). [allāhdan, -dan]

allāh bilür: Allah bilir, Allah şahittir.

Çerḥ-i ḥüsn içre göñül gün yüzüñi māh bilür / Güneşe zerrece mihr itmezin **Allāh bilür** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 47, Beyit 1). [allāh bilür, -ür]

alnı: Yüzün, kaşların üstünden saçlara kadar olan ve şakaklar arasında kalan kısmı.

Ol māhuñ **alnı** ile zenaḥdānı seyrin it / Aḳşehrüñ alma elmasın eyvāna ihtiyāc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 24, Beyit 4). [alnı, -ı]

Secde mi kıılır benüm kıblem Raḥîmî ḡayrıya / Ḥaṭṭ-ı mihrāb-ı ḡarîmüñ **alnına** yazı gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 328, Beyit 7). [alnına, -ına]

alnına yazı: Kaderinde bulunmak, ezelde kader olarak belirlenmiş olmak.

Alnına yazmış meger kim kâtib-i ḳudret ezel / Ey Raḥîmî gelmegi bunca belālar başuma (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 295, Beyit 5). [alnına yazmış, -ına-mış]

altın: Altın, değerli bir maden.

Yoluñda cān virendür başa **altın** şan‘at-ı ‘aşḳuñ / Vefā ehlini şāhum şanma ḳayd-ı kār-bār ister (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 105, Beyit 4). [altın,]

Hevā-yı ḥāl ü zülfüñe düşelden oḳıya gelmez / Biñ **altın** āşyānına iñen yüksek uçar şāhin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 244, Beyit 2). [altın,]

altın ol-: Altın gibi sararmak.

Bu ḳalbüm ḥālîş itdi cevher-i ‘aşḳ / Yüzüm gibi tenüm **altın olupdur** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 45, Beyit 2). [altın olupdur, -updur]

‘amel: İş.

Gözümde hāk-i rehūn meyl-i cānda la‘l-i lebūn / Cevāhir oldı bular kīmiyā **‘ameldür** ola (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 307, Beyit 2). [**‘ameldür**, -dür]

ammā: Ancak, ama, fakat.

Teşne-cāna şunmadı bir dem şulu şeftālusun / Gösterür ayva bu ben maḥzūra **ammā** nār leb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 15, Beyit 5). [**ammā**,]

Ey Raḥîmî nāy u nūşından bu bezmün fāriğuz / Āhveş **ammā** dem olur bir hevādār isterüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 107, Beyit 7). [**ammā**,]

Büse-i cānāneye biñ cān virür bir ‘āşıkuz / Biz faqir üftādeyüz **ammā** mükāfāt ehliyüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 111, Beyit 5). [**ammā**,]

Cüş iderdi dil hevā-yı ‘aşk ile deryā gibi / Ey melāḥat kânı **ammā** rüzgārın gözlerüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 113, Beyit 3). [**ammā**,]

Ey Raḥîmî geşte-i ‘aşkum vücūdum ġarḳ-ı hūn / Olmaya dem-ber-dem **ammā** lāyık-ı fitrāk ḥayf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 134, Beyit 5). [**ammā**,]

Ḥayli demdür dil hevā-yı ḳaddüne oldı esir / İstemez **ammā** efendi bir nefes āzādlık (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 141, Beyit 2). [**ammā**,]

Şūfiyā ihlāş ile Allāhı isterseñ eger / Ḳıl namāz eyle niyāz **ammā** ki geh geh āh ḳıl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 175, Beyit 4). [**ammā**,]

Fidā-yı cān iderdüm ‘id-i vaşl-ı yār için **ammā** / Dirigā ḥora geçmez tekye-i ‘aşkında ḳurbānum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 201, Beyit 3). [**ammā**,]

Saṇa emn ü emān şihḥat yaraşur dā’imā **ammā** / Mariz u rencden ḳurtulmasın aġyār-ı bed-ḥ’āhum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 203, Beyit 4). [**ammā**,]

Şordum dehenün gevheri bî-ḳıymet ü nā-yāb / Biñ cān virelüm yok dime **ammā** degerinden (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 228, Beyit 2). [**ammā**,]

Sultān-ı mülk-i ma’rifetüm ben Raḥîmiyā / **Ammā** Selim-i şāh-ı süḥan-dāna bendeyin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 258, Beyit 7). [**ammā**,]

Elif-ḳaddümi lām it cevri ile ey mīm-fem **ammā** / Ne ḳılsañ rāzıyam çekdürme a’dādan elem bir gün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 264, Beyit 3). [**ammā**,]

Şubaşidur Raḥîmî eşkiyle şimdi **ammā** / Şāh-ı melāmet oldı nāmūs u ‘āra ḳarşu (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 274, Beyit 5). [**ammā**,]

‘anā: Güçlük, meşakkat, zahmet.

Āh kim iğmāz ‘ayn ile ‘itābın ‘āşıkun / ‘Ayn-ı tāb içre **‘anā** çeken ‘azābiler bilür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 89, Beyit 3). [**‘anā**,]

añ-

1.Hatırlamak, akla getirmek.

Ger nişāb-ı hūn-ı luṭfuñdan naşībūm yoğ ise / Bāri tek ḳahruñla **añ** bu daḫi ni‘metdür baña (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 6, Beyit 2). [añ,]

Göz ü göñlüm oldılar seyyāh-ı baḫr ü ber-i ğam / Āşinā ḳılmaz naẓar mümkün midür ol yār **aña** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 8, Beyit 2). [aña, -a]

Bî-sütün-ı ‘aşḳda sen yār-ı şîrîn-la’l için / Çekdüğüm endüh-ı hecri Ḥusrev ü Ferhād **aña** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 8, Beyit 3). [aña, -a]

Başum seng-i cefāyıyla yarup ḳan eyleyüp yaşum / Ḳanı ol demlerüm **añ** luṭf-ı bî-pāyānuñı yād it (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 19, Beyit 3). [añ,]

Añmaz olalı ḫastasın ol bî-vefā ṭabīb / Ey nāle var şabāyıla bir dem aña meded (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 33, Beyit 6). [añmaz, -maz]

Gedāñı ğāhi **añduḳca** di ey şāh-ı ‘alî-şānum / Yaşı dildür adı ḳanber Raḫîmî bir ḳulum vardur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 51, Beyit 5). [añduḳca, -duḳca]

Zülfüñ **añsam** çın seḫer olur dimāğum müşg-bār / Leblerüñ zıkr itsem elfāzum olur gevher-nişār (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 71, Beyit 1). [añsam, -sam]

Ġam-ı ferdāyı **añma** dem bu demdür ḫurrem ol diyüp / Sözi ğuşumda yir eyler rikābuñ niçe demlerdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 96, Beyit 3). [añma, -ma]

Tāb-ı zülf ü ḫadduñ **añup** tāb-ı nār-ı ğuşşada / Dün gice ey meh benümle yandı bir miḳdār şem‘ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 128, Beyit 2). [añup, -up]

Bezm-i lebinde **añma** baña cām-ı bâdeyi / Ey sākî ḳo beni be yûri anı alanuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 152, Beyit 2). [añma, -ma]

Añduḳca la’lūñ **añma** ‘adūdan te‘addi / Zülfüñ ğamıyla ḫaddümi var bâ-iṭālenüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 152, Beyit 4). [añma, -ma]

Müdām **añduḳca** zıkr it ḫayr ile Mecnūn u Ferhādı / Raḫîmî biri şeyḫüñdür bu yolda biri üstāduñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 156, Beyit 5). [añduḳca, -duḳca]

Dem-i vaşluñ Raḫîmî **añsa** bir dem / Hemān dem cūş ider deryā gibi dil (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 165, Beyit 5). [añsa, -sa]

Bir gice ey meh ḫam ebrüñ **añup** āh eylesem / Yarılup yir yir felek ṭālî‘ olur bir nev-hilāl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 172, Beyit 2). [añup, -up]

Ġamuñ yeter bize **añma** feraḫ didüklerini / Bu ğamla göñlümüze ānide be-kām idelüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 180, Beyit 2). [añma, -ma]

Efendi ḳarşu **añup** ben ḳuluña düşnām it / Du‘ā-yı devleti biz de ‘ale’d-devām idelüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 180, Beyit 3). [añup, -up]

Ser-ğüzeştüm **añduğumca** bir yumar biñ biñ döker / Çeşm-i giryānumla cānā çok ḫisābum var benüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 192, Beyit 5). [añduğumca, -duğumca]

Şarāb-ı nāb için bu çeşm-i hūn-efşānum **añmazsın** / Dem-ā-dem cür‘aveş pā-māl idersin kanum **añmazsın** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 226, Beyit 1). [añmazsın, -mazsın]

Açılsun gül gibi ey gönca-leb her hāra yüz virdüñ / Hezārān nāledür gūş eylemez efgānum **añmazsın** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 226, Beyit 2). [añmazsın, -mazsın]

Yıkık hātırları ma‘mūr idersin genc-i vaşluñla / Yoluñda gerçi hāk olmuş dil-i vîrānum **añmazsın** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 226, Beyit 3). [añmazsın, -mazsın]

Gün olmaz yanmaya dem var mı kan dökmezdi yoluñda / Dil-i biryānı bilmez dide-i giryānum **añmazsın** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 226, Beyit 4). [añmazsın, -mazsın]

Rahîmî bir gedādur dergeh-i devlet-penāhuñda / Unutduñ çok zemāndur sen anı sulţānum **añmazsın** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 226, Beyit 5). [añmazsın, -mazsın]

Yine Ferhād-ı ğam-fersāya peydā oldu şandılar / Leb-i şîrînüñ **añdum** āh idüp dün kühsār içre (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 284, Beyit 6). [añdum, -dum]

Güzellik bezminüñ devrin dem-ā-dem sürmek isterseñ / Vefā peymānesiyle sākîyā **añ** mest ü qallāşı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 318, Beyit 6). [añ,]

2. Adını söylemek, zikretmek.

Añma şifā-yı derd-i dili derdmendüñe / Qānūn degül ölümlüye hikmetde hōd ‘ilāc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 24, Beyit 5). [añma, -ma]

Cānā marîz-ı ‘aşkuñla Qānūn degül şifā / Dād-ı lebüñsüz **añma** cevāb-ı devā meded (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 33, Beyit 5). [añma, -ma]

Leb ü dendānuñ **añıcağ** gözümüñ / İçi bir la‘l gāh lü‘lū‘dür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 48, Beyit 4). [añıcağ, -ıcağ]

Unutma **añ** Rahîmî kuluñı düşnām-ı la‘lūñden / Benem ol ey mürüvvet kânı vird-i müstecābumdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 69, Beyit 5). [añ,]

Lebüñ esrārınuñ cānıyla ben hayrānıyam cānā / Anuñçün **añmazam** adın şarābuñ niçe demlerdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 96, Beyit 2). [añmazam, -mazam]

Añ Rahîmîyi itüm de uş budur / Senden ey çeşm-i ğazālüm mültemes (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 119, Beyit 9). [añ,]

Ȯludur bātını hırş u ħased zāhir-perest olmuş / Ȯoyup didār-ı kūyuñ cennet **añar** vā‘iz-i aħmak (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 145, Beyit 3). [añar, -ar]

Añduğca la‘lūñ añma ‘adūdan te‘addi / Zülfüñ ğamıyla ħaddümi var bā-iñālenüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 152, Beyit 4). [añduğca, -duğca]

Yār bezminde niçün **añmazsın** ey ney nālemi / Ben senüñle bir dem-i fırsat bulursam söyleşem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 223, Beyit 5). [añmazsın, -mazsın]

Dil ü cān gördi la‘lūñle miyānuñ mübtelā oldu / **Añılmaz** şimdi adım āh bî-nām u nişānum ben (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 234, Beyit 5). [añılmaz, -ılmaz]

Ȯo beni derdüm yiter **añma** devāyı ey ṭabīb / Ĥastañuñ gör kaydını geçmiş durur tîmārdan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 242, Beyit 2). [añma, -ma]

Ṭālib-i la‘l-i nigārūm **añma** āb-ı kevşeri / Zā‘il itmez ‘aţşum ey vā‘iz benüm ol güft-gū (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 275, Beyit 2). [añma, -ma]

Ağzuñ **añdum** yok yire ey ğonca ter düşdün baña / Ola mı yā Rab fidā-yı cān bu cürme ‘özü- ħ‘āh (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 298, Beyit 4). [añdum, -dum]

La‘lüñe cānā kaçan mānend olur āb-ı ħayāt / Karañudur ötesi **añma** ol alçaķ şu gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 314, Beyit 2). [añma, -ma]

Kenār-ı vaşlı sen şehvāre dürle olalı hem-dem / Gözümden çıkdı deryā baña min-ba‘d **añmañuz** anı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 333, Beyit 2). [añmañuz, -mañuz]

anca: Yalnızca, sadece.

Rahîmî reh-güzārında eger çi sāyeveş düşdi / Kōmaz ser-keşlign ol serv-ķadd āh **anca** āh itdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 184, Beyit 5). [anca,]

ancaķ:

1.Sadece, tamamı tamamına.

Dehānı sırrını şordum leb-i la‘l-i şekerhādan / Didi mülk-i ‘ademde varı **ancaķ** bir ser-i mūdūr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 79, Beyit 3). [ancaķ,]

2. Yalnızca, sadece.

Cümle cihānuñ cānısın **ancaķ** Raĥîmîñüñ degül / Hāķķā ki sensüz ‘āfiyet şāhāna şıĥĥat yaraşur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 103, Beyit 7). [ancaķ,]

Bulupdur ey yüzi gül her kesi maķşūdı büstānın / Kāpuñda bî-merām **ancaķ** Raĥîmî nā-tüvān ķalmış (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 126, Beyit 7). [ancaķ,]

Elif ķaddüñ ile lām zülf ü hem mîm-i dehānuñçün / Reh-i hecrüñde **ancaķ** ben bilürüm ne elem ķekdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 186, Beyit 3). [ancaķ,]

Zemāne ĥaţţını **ancaķ** gedā-yı ‘aşķ olan añlar / Cihānda derd-i ser-efser ķeken sulţānımış bildüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 199, Beyit 2). [ancaķ,]

Bir nefes ķaldı hemān **ancaķ** ĥayātumdan eşer / Derd ile sînem delüp ney gibi zār itdüñ beni (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 309, Beyit 3). [ancaķ,]

3. Ama, fakat.

Bu dehrüñ devleti let derhemi hem ṭablı pür-ġavġā / Dilā her sancaġı bir sancı **ancaķ** inķiyād itme (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 302, Beyit 4). [ancaķ,]

ancılayın: Onun gibi, o kadar, öyle.

Ey Raḥīmī iṣidüp nālemi ol ḡonca dimiş / Şad hezār **ancılayın** bülbül-i pür-zārum var (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 73, Beyit 5). [ancılayın,]

‘andelîb:

1.Bülbül.

Kimse nālân olmadı ‘ahdüñde illâ **‘andelîb** / Kimsene yanup yıkılup ağlamaz illâ kilâb (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 14, Beyit 6). [‘andelîb,]

Raḥīmī gülşen-i ‘âlemde şavt-ı zāğlar yegdür / N’iderler **‘andelîb** âyîn pāk olan hoş-elḥānı (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 337, Beyit 7). [‘andelîb,]

2.Bülbül || âşık.

Bî-tekellûf seyr ide her ḥār-ı bāğ-ı ḥüsnüñi / Ben Raḥīmī **‘andelibüñe** niçün ola yasağ (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 130, Beyit 7). [‘andelibüñe, -üñe]

Raḥm it Raḥîmîye gel ey ḡonca dimesünler / Zār içre **‘andelîbi** kalmış bu gülsitānuñ (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 157, Beyit 7). [‘andelîbi, -i]

‘andelîbāsā: Bülbül gibi

Her gice ḥār-ı ḡamından şubḥa dek sen ḡoncanuñ / **‘Andelîbāsā** göñül pes nā-gehānī zār ider (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 82, Beyit 2). [‘andelîbāsā,]

Hem-dem-i ḥār oldu her bir verd-i ḥandān ey göñül / **‘Andelîbāsā** demidür eyle efgān ey göñül (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 174, Beyit 1). [‘andelîbāsā,]

‘andelîb-i zār: Ağlayan, feryat eden bülbül.

İbtidā kıldı yine dil gülsitān-ı ‘aşquñı / Hem-sebağ oldu anuñla **‘andelîb-i zār** hem (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 209, Beyit 3). [‘andelîb-i zār,]

ān-ı ruḥ: Yanağın güzelliği.

Görüp **ān-ı ruḥuñ** dîvāne düşdüm ey perī anı / Baña kaşın çatup ḥışm eyler anuñçün hemān ebrū (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 270, Beyit 3). [ān-ı ruḥuñ, -uñ]

āni: Birdenbire, ansızın.

Görüp ān-ı ruḥuñ dîvāne düşdüm ey perī **āni** / Baña kaşın çatup ḥışm eyler anuñçün hemān ebrū (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 270, Beyit 3). [āni]

ānide: Ansızın, bir anda, derhal.

Beni **āniden** anıñ ħüsni anuñçün helāk itdi / Be-şart-ı ān ki hîç olmaya bu rāz-ı nihān peydā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 5, Beyit 3). [āniden,]

Ġamuñ yeter bize aña feraĥ didüklerini / Bu ġamla göñlümüze **ānide** be-kām idelüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 180, Beyit 2). [ānide,]

Cihān bezminden aldum pâyum el çekdüm mülinden hem / Görüp **ānide** reng aldum gülinden sünbülinden hem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 204, Beyit 1). [ānide,]

Güneş zulmet şehâbında kalup olmasa nūrānî / Kıldı pertev-i şevk-i ruĥuñ **ānide** nūr ānı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 320, Beyit 1). [ānide,]

Mükedder görse çihrem **ānide** āyine fāş eyler / Görüp her ‘aybumı setreyledüm yok cāmeden ġayrı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 325, Beyit 3). [ānide,]

añıl-: Anılmak, zikredilmek, anımsanmak.

Gül-i rengin yeter bu penbeyi bir ħün-ı dāġ-ı ġam / Dilā bülbül gibi dillerde tek **añılmasun** aduñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 156, Beyit 2). [añılmasun, -masun]

Ķanı zāt-ı şerîfüñ gibi bir dervîş-i ‘ālî-şān / Özüñ şāhāne dervîş **añılan** ey şāh-ı dervîşān (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 269, Beyit 1). [añılan, -an]

‘ankā: Kafdaġında bulunduġuna inanılan ismi olup da cismi olmayan efsanevi kuş.

Ķanā‘at kâfınuñ seyrinde **‘ankā** hem-cenāĥumdur / Hü mā-yı evc-i himmet sāye-i devlet-fezā oldum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 193, Beyit 3). [‘ankā,]

Meges miġdārı gelmez ‘aynına **‘ankāsı** dünyānuñ / Hü mā ṭal‘atlu himmet evcinüñ perrānidur göñlüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 202, Beyit 2). [‘ankāsı, -sı]

İşitdüm şaydgehde kebge hem pervāz imiş **‘ankā** / Haber uçurdı aña dest-i ‘adlünden meġer şāhin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 244, Beyit 4). [‘ankā,]

Ey göñül ħonmaz meges gibi ħasîsüñ ħünına / Ķulluġın **‘ankā** gibi dünyāda istiġnā yüzün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 246, Beyit 5). [‘ankā,]

Her ħasîsüñ ħünına olma meges gibi ṭufeyl / Ey göñül kâf-ı ġınāda kâni‘ ol **‘ankā** gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 323, Beyit 4). [‘ankā,]

añla-:

1. Kavramak, idrak etmek.

Faşl-ı ħüsnuñ baña keşf it rüstāyı **añlamaz** / Gülsitānuñ bābını yine kitābiler bilür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 89, Beyit 6). [añlamaz, -maz]

Kime söylersin dilüñ bilmez dileġüñ **añlamaz** / Dād-ı āh ey dādġer bir dāver-i dil-ĥ‘āh yok (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 144, Beyit 2). [añlamaz, -maz]

ṬarîĶ-ı ‘aşķa zāhidā hep olmaz / Bu yolu **añlamaz** ġüm-rāh didüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 188, Beyit 4). [añlamaz, -maz]

Zemâne hattını ancak gedā-yı ‘aşk olan **añlar** / Cihānda derd-i ser-efser çeken sulţānımıñ bildüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 199, Beyit 2). [añlar, -r]

2. Fark etmek, farkına varmak.

Benden dehānı cān gibi pinhān olur alur / Esrārüm **añlayan** kişi hayrān olur alur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 43, Beyit 1). [añlayan, -yan]

Añladum göyneklerüñ bildüm ne şehden sen cüdā / ‘Ālem içre şem‘-i bezm-ārāya beñzetdüm seni (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 346, Beyit 3). [añladum, -dum]

anuñ için: Bu yüzden, bundan dolayı.

Anuñ için ruh sürer şāhum Rahîmî apuña / Naţ‘-ı hüsñünde vefā şaţrancınuñ leclācıdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 59, Beyit 7). [anuñ için,]

Gözlerin ser-mest kılmışdır şarāb-ı cām-ı nāz / **Anuñ için** ben ayakda cür‘aya kılmaz nigāh (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 276, Beyit 5). [anuñ için,]

Rahîmî bend-i ‘aşkıyla giriftār olduğum gördi / **Anuñ için** olaşur baña o ara zülfinüñ ağı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 311, Beyit 7). [anuñ için,]

Hār elinden alamam gül gibi ter dāmenüñi / Her seher **anuñ için** eylerem efğān Çelebi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 338, Beyit 3). [anuñ için,]

anuñçün: Bu yüzden, bundan dolayı.

Seng-i dil dildār derdinden vücūdın taş ile / Gök gök itmiş yir yir **anuñçün** çıkar güm güm şadā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 3, Beyit 2). [anuñçün,]

Beni ānide anı hüsni **anuñçün** helāk itdi / Be-şarţ‘-ı ān ki hıç olmaya bu rāz-ı nihān peydā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 5, Beyit 3). [anuñçün,]

Cinān bāğında mı ādem **anuñçün** cān arār itmez / Bilür mecmū‘-ı insān bir perişān kākülüm vardır (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 51, Beyit 4). [anuñçün,]

Şehā ab‘-ı Rahîmî bülbül-i bāğ-ı belāğatdır / **Anuñçün** gülşen-i küyuñda verd-i i‘tibār ister (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 56, Beyit 5). [anuñçün,]

Dil arār u hūşı çeşmüñden **anuñçün** hıfz ider / Naqdi tārāc eyler ol Tātār bir yağmacıdır (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 59, Beyit 3). [anuñçün,]

Ey Rahîmî bildi bes şāh-ı hümāyūn menzilet / Büm-ı nekbetdür **anuñçün** āşiyānın yakdılar (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 61, Beyit 7). [anuñçün,]

Lebüñ esrārınuñ cānıyla ben hayrānıyam cānā / **Anuñçün** añmazam adın şarābuñ niçe demlerdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 96, Beyit 2). [anuñçün,]

Nālesi āhestedür gamdan Rahîmî hastanuñ / Za‘f-ı gālîbdür **anuñçündür** mecāl-i āh yok (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 144, Beyit 9). [anuñçündür, -dür]

İşigüñ ehl-i diller Ka‘besi şāhib-Şafā zātuñ / **Anuñçün** ben de yüzüm sürmege Sa‘y eylerüm anuñ
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 161, Beyit 4). [anuñçün,]

Ey Raḥîmî ‘aşk ile baḡruñ delinmişdür meger / Ney gibi pür-süz **anuñçün** zār u feryāduñ senüñ
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 162, Beyit 5). [anuñçün,]

Elif kaddüñ görüp hem cirm-i ḡālüñ / **Anuñçün** saña qarşu āh didüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 189, Beyit 4). [anuñçün,]

Bekā tırdum fenāsın fehm idüp bu mülk-i ma‘mūruñ / **Anuñçün** bümveş terk-i ‘imārāt ihtiyār itdüm
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 194, Beyit 2). [anuñçün,]

Raḥîmî bağ-ı ‘ālemde naşībüñ bildüm ayvadır / **Anuñçün** reng-i ruḡsāruñ bu gün lîmūna beñzetdüm
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 198, Beyit 5). [anuñçün,]

Raḥîmî ḡāk-i pāyuñda **anuñçün** başı ser-keşdi / Görüp taḡsîn idüp şāhum hemān sâbāşa ḡayrānem
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 212, Beyit 5). [anuñçün,]

Dilimi derhem itdi ḡonca gibi ḡār-ı hicrānuñ / **Anuñçün** gül gibi ḡandān degüldür ḡalb-i ḡamnāküm
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 219, Beyit 4). [anuñçün,]

Büy-ı luṭfuñla Raḥîmî kıldı kapuñda qarār / Bu hevā ile **anuñçün** eyledi terk-i vaṭan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 236, Beyit 7). [anuñçün,]

Reşk idüp sen şeh-süvāruñ sümm-i raḡş-ı na‘line / Ḥam kılor ḡaddin **anuñçün** ḡurre-i ḡarrā Ḥüseyn
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 237, Beyit 3). [anuñçün,]

Görüp ān-ı ruḡuñ dîvāne düşdüm ey perî anı / Baña ḡaşın çatup ḡışm eyler **anuñçün** hemān ebrü
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 270, Beyit 3). [anuñçün,]

Bülbül-i şūrîdedür seyr-i ḡülistān özledi / Dil **anuñçün** ḡülşen-i ruḡsāruñ eyler ārzü (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 273, Beyit 3). [anuñçün,]

Mükedder ḡāl olur ki naḡş irişür kendü ayına / Felek ey meh **anuñçün** itdi ḡüsnüñ ayın āyîne (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 303, Beyit 1). [anuñçün,]

Baña āh o ḡomaz ḡurd gibi baḡmasın ḡaçar ḡür ḡür / **Anuñçün** āteş-i āhum yaḡar cayır cayır dāḡı
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 311, Beyit 5). [anuñçün,]

Bilmemiş noḡşānını meh-rūña meyl itmiş ḡamer / Her gice şehrüñde **anuñçün** gezer uğrı gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 328, Beyit 5). [anuñçün,]

Dil alur dil virür şimdi menem cünd-i maḡabbetde / **Anuñçün** Zāl-i ‘ādil Rüstem-i devrāna gönderdi
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 330, Beyit 4). [anuñçün,]

‘ār: Utanma duygusu.

Ḳodum nāmūs ile **‘ārı** Raḥîmî ‘aşk-bāz oldum / Benüm bu rāh-ı rüsvāyı ḡadîmî resm ü āhumdur
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 75, Beyit 5). [‘ārı, -ı]

Zāhidā zerḡ u riyānuñ cübbesin ḡāk itmişüz / Biz ne nāmūs özlerüz ‘aşk içre ne **‘ār** isterüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 107, Beyit 6). [‘ār,]

‘Aşkıyla ezelden ḡod kārūñ çü melāmetdür / Nāmūsı Raḥîmî ḡo bu **‘āra** neden düşdüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 146, Beyit 7). [‘āra, -a]

Şubaşidur Raḥîmî eşkiyle şimdi ammâ / Şâh-ı melâmet oldu nâmûs u ‘āra karşı (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 274, Beyit 5). [‘āra, -a]

‘ār eyle-: Utanmak.

Teraḥḥum eylemez baş kaldırıp ben ḥâksârına / Meger ben zerreden ‘ār eyler ol ḥürşid-i raḥşānum (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 201, Beyit 4). [‘ār eyler, -r]

‘ār it-: Utanmak, hicap duymak.

Ol nihâl-i tâzenüñ iğmâz u nâz u şîvesin / Şimdi bildüm râstî ben sâyesinden ‘ār ider (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 78, Beyit 3). [‘ār ider, -er]

Olıgelmiş resmdür ‘uşşâka istiğnâ-yı nâz / Şâh-ı ‘ālî-şân olan lâbüdd gedâdan ‘ār ider (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 82, Beyit 3). [‘ār ider, -er]

Hevâdâr olma her bir sâyesinden ‘ār iden serve / Cihân bağında besdür ‘ârif iseñ seyr-i şimşâduñ (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 156, Beyit 3). [‘ār iden, -en]

Yüzüm sürdükce ‘ār itme ğubâr-âlûde çihremden / Ne mümkindür ḥalâş ola elümden pâk-dāmānuñ (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 161, Beyit 5). [‘ār itme, -me]

Sürdüğünce yüz rikâbuña Raḥîmî sâyeveş / İtme ‘ār ey meh irişmez zerreden mihre zevâl (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 178, Beyit 7). [‘ār itme, -me]

Ey boyı servi bu ben sâyeden ‘ār itme neden / Toğrusı sâye gibi ‘âşık-ı bî-‘âruñ olam (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 206, Beyit 2). [‘ār itme, -me]

ara:

1. Bazen, vakit vakit, ara sıra.

Yanup pervâneveş dil Mevlevî gibi semâ’ eyler / Senüñ şevküñle ara nâra yanmış ara dönmişdür (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 99, Beyit 4). [ara,]

Ey gözüm yaşı yetiş dâmen-i dildâra yapış / Başuñı ayağına ko ara tut ara yapış (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 120, Beyit 1). [ara,]

Raḥîmî kaḥbe-zen dünyâda her nâ-merde dil virme / Tuz etmek bilmeyenden ara zaḥmet ara zaḥm irmiş (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 125, Beyit 5). [ara,]

2. Orta, meydan.

Ġamuñla âh iderken tüfek kundağda yaturdı / Topı bâbından aldı geldi nâlem ḥod bu araya (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 289, Beyit 5). [araya, -ya]

3. İki şeyin arası.

İstikâmet bir elifdür **aradan** hâzî itdiler / Şimdiki ‘aşr içre bir sülmen ile Selmân ey göñül (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 174, Beyit 3). [aradan, -dan]

4.Yer, mekân.

Tire oldı zülf ü kıddüñsüz Kâresi sancağı / Ay yüzüñsüz Aydın olmuş bir **arrayı** görmedüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 217, Beyit 2). [arrayı, -yı]

ara-: Bulmaya çalışmak.

Ey felek hoş gör bu devrânıñ bahârı şevkîni / Her dem el virmez bu demler **arayup** yaksañ çerâğ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 130, Beyit 3). [arayup, -yup]

ara yir: Arada.

Ümid-i vuşlat-ı cânân ile cân virmek âsândur / Rahîmî **ara yirde** böyle hicrân olmadan yegdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 50, Beyit 5). [ara yirde,]

Âşinâdur gerçi kim ol dil-ber-i haşmet-nüvâz / **Ara yirde** dostlar bilmem nedür bu yadlık (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 141, Beyit 4). [ara yirde, -de]

Da‘vet itseñ hâlvete bir gün beni a‘dâm ile / Ey perî ma‘lûm olurdu **ara yirde** merd ü zen (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 236, Beyit 6). [ara yirde,]

arada:

1.İki şeyin arası.

Pertev-i mihrüñle maḥv itdüm vücûdum şeb-nemin / **Arada** nem kaldı senden gayrı ey hürşid-ḥad (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 40, Beyit 5). [arada,]

Terk it vücûdı benliği tâ kim göresin sen seni / Dil-ber müşâhiddür velî benlik **arada** perdedür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 101, Beyit 2). [arada,]

Sen dür-i yek-dâneye çokdan bulurdum ittişâl / **Arada** mâni‘ olan ol seng-i dil âgyâr imiş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 121, Beyit 5). [arada,]

Nice keşf ideyin ey gonca râzum / Bu dil dem-beste hâr **arada** ḥâ’il (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 165, Beyit 3). [arada,]

Gir maḳâm-ı ‘aşka ey dil ney gibi feryâda gel / Perdeyi ref‘ it ḥicâbuñ kalmasun **arada** gel (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 173, Beyit 1). [arada,]

2.Bazen.

Pertev-i mihrüñle maḥv itdüm vücûdum şeb-nemin / Daḥî nem var yanuma sa‘y eylerem **arada** ben (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 236, Beyit 3). [arada,]

aradan çık-: Aradan çekilmek, çekilip gitmek, uzaklaşmak.

Gözüm yaşı gibi ben **aradan çıkdum** daği nem var / Hıyālũñ cāna ‘aşkuñ bu dil-i ğam-ı‘āra ıabşurdum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 221, Beyit 6). [aradan çıkdum, -dum]

Leb-i cānāneye biñ cān ile sen cānı teslim it / Rağîmî çık aradan yiter olduñ ortada nāşı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 318, Beyit 7). [aradan çık,]

‘arak: Rakı.

La’l ü ruhsār-ı ‘arak-rizũñ hayāliyle müdām / Geh şarāb içer Rağîmî ey gül-i ter geh ‘arak (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 140, Beyit 7). [‘arak,]

ārām: Rahat, huzur.

ıağıtdum şabr u **ārāmı** şaçuñ gibi perîşānum / Anuñ hāl-i mu‘anberveş qarārı var benüm yokdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 98, Beyit 6). [ārāmı, -ı]

ārām eyle-: Dinlenmek, rahat, huzur bulmak.

Dil İrem bāğında dîdāruñsuz **ārām eylemez** / Kākülũñsuz mürğ-i cāna dām-ı ğam bāğ-ı merām (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 220, Beyit 2). [ārām eylemez, -mez]

ārām it-:

1.Yerleşmek.

Tenden ğamuñla itdi dil-i bî-qarār göc / **Ārām ider** mi bende ide şehriyār göc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 28, Beyit 1). [ārām ider, -er]

2. Rahatlatmak, huzur vermek.

Hıyāl-i zevk-ı lebũñle **iderdi** cān **ārām** / Gönũl didükleri şol bî-qarārı n’eyleyeyin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 231, Beyit 4). [ārām iderdi, -erdi]

ārāmgāh: Dinlenilecek yer, dinlenme yeri.

Cemālũñ haqqı ey ğonca İrem bāğına yok müslim / Ser-i kūyuñ gibi dünyāda bir **ārāmgāhum** var (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 76, Beyit 4). [ārāmgāhum, -um]

ārāmgāh-ı cem ol-: Cem'in ikamet yeri olmak.

Olalı kūy-ı muğbeçe **ārāmgāh-ı Cem** / Ğılmāna ‘adne itmedi hergiz nigāh-ı Cem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 215, Beyit 1). [ārāmgāh-ı cem olalı, -alı]

‘ar‘ar: Dağ servisi.

Yakılsun nāreven şimşād u ‘ar‘ar yirlere geçsün / Cihān bāğında tek server-i hoş-reftār sağ olsun
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 245, Beyit 2). [‘ar‘ar,]

aras: Aras nehri.

Baħr ile mā-beyni terdür yaşumuñ / Çeşmüme kan yağıdur Nîl ü **Aras** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 119, Beyit 3). [aras,]

araya al-: Kuşatmak, etrafını sarmak.

Araya almış rakîbi âsitānuñ itleri / Bu ulu rağbet aña da veh haķāretdür baña (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 6, Beyit 4). [araya almış, -mış]

arayup bulunma-: Aransa bile bulunmaz.

Saña āvāze-i ʔanbūra her dem dem bu dem durur / Dem it kim **arayup bulunmaya** şāyed bu dem bir gün
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 264, Beyit 6). [arayup bulunmaya, -maya]

‘arîf: Bilge kişi.

Hevādār olma her bir sāyesinden ‘ār iden serve / Cihān bāğında besdür ‘**arîf** iseñ seyr-i şimşāduñ
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 156, Beyit 3). [‘arîf,]

Rahîmî koma ‘**arîfseñ** kenār-ı āteşi elden / Şafā hengāmıdur nüş it şarāb-ı ergüvān ħurrem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 196, Beyit 5). [‘arîfseñ, -señ]

‘arîfâne: Ârif olana yakışacak şekilde.

Oldum istiğnā-yı kalbiyle gedā-yı kūy-ı ‘aşķ / ‘**Arîfâne** begligüm var ķullanup şāhāne ʔavr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 65, Beyit 2). [‘arîfâne,]

‘arîf-i tevĥîd: Allah'ın birliğine inanan bilgin kişi.

Mānî‘ olmaz fikr ü zikrüne bu keşret ‘ālemi / ‘**Arîf-i tevĥîdüñ** olur zāhir ü pinhānı bir (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 68, Beyit 5). [‘arîf-i tevĥîdüñ, -üñ]

‘arîz: Yanak.

‘**Arîzuñsuz** ‘aynuma ey nūr-ı ‘aynum ‘ayn-tāb / Haķķ bilür ‘ayn-ı ‘inā ‘ayn-ı ‘azāb u ‘ayn-ı tāb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 11, Beyit 1). [‘arîzuñsuz, -uñ, -suz]

Bāğ-ı ħüsne ‘**arîzuñ** gül mîve-i cān leblerüñ / Sensin ey rûĥ-ı revān var ise berg ü bār-ı ‘ömr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 62, Beyit 3). [‘arîzuñ, -uñ]

‘**Arızuñ** ben zerreye ‘arz eyle ey rüşen-zamîr / Lem‘a-i âşâr-ı mihri âfitâbiler bilür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 89, Beyit 4). [‘arızuñ, -un]

Çerâğî ‘**arız** u şevk-i lebiyle dil-i şem‘in / O yâr ki tâ uyana cân gözin uyarı görüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 148, Beyit 5). [‘arız,]

Haţţ-ı ruhsârûñ yazaldan ‘**arızuñ** üzre nişân / Virdiler derd ehline güyâ ki menşür-ı emân (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 233, Beyit 1). [‘arızuñ, -uñ]

‘**Arız** u zülfüñ gamından bî-ķarâr olmış şabâ / Gâhi geşt-i gülşen eyler gâh ider ‘azm-i Hoten (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 249, Beyit 4). [‘arız,]

Her gün alur ‘**arızuñ** zülf-i şebâsâ koynına / Hâledür mâhî koyar her gice güyâ koynına (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 288, Beyit 1). [‘arızuñ, -uñ]

‘**Arızında** haţţ görüp sen lâle-haţtuñ itdüm âh / Sûzişümden mihr yandı dâğ urındı gökde mâh (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 294, Beyit 1). [‘arızında, -ında]

‘**Arızında** zâhir olmuş lem‘a-i nûr-ı Nebî / Hüsn içinde beñzemiş çok pîr-i Ken‘ân oğlına (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 306, Beyit 3). [‘arızında, -ında]

‘arız-ı cânân: Sevgilinin yanağı.

Çehre-i maķşûda yüz gösterse rûh olsa hicâb / Bî-vesîle ‘**arız-ı cânâna** seyrân eylesem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 197, Beyit 3). [‘arız-ı cânâna, -a]

‘arız-ı dil-cû: -Sevgilinin- gönlü cezbeden yüzü.

Yaşum kapuñdan ırmağ eyleme ey ‘**arız-ı dil-cû** / Cinân bāğında tecrî tahtehâ’l-enhâra dönmişdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 99, Beyit 5). [‘arız-ı dil-cû,]

‘arız-ı dildâr: Sevgilinin yanağı.

Şâf kıl cân gözgüsin kıl ‘**arız-ı dildârı** seyr / Vechi yokdur ey gönül kılma şaķın aġyârı seyr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 55, Beyit 1). [‘arız-ı dildârı, -ı]

‘arız-ı dünyâ: Dünyanın yanağı.

Ruġuñ vaşfında cânâ şî‘r-i renginümde her nokta / Şanasın ‘**arız-ı dünyâda** naķş-ı hâl-i Hindüdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 79, Beyit 5). [‘arız-ı dünyâda, -da]

‘arız-ı gül-nâr: Gül renkli yanak.

Meclisüñde şevk ile yanup dutuşaķ şem‘ile / Nâr-ı ‘aşķı ‘**arız-ı gül-nârı** söyleşsek birez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 115, Beyit 5). [‘arız-ı gül-nârı, -ı]

‘arız-ı pür-tâb: Parlak yanak.

Hāk-i pāyuñ kuḥl-ı ‘ayn-ı ḥūr-ı ‘ayn olsa ne ṭaṇ / ‘**Ārız-ı pūr-tābuñ** ile oldı ‘ālem ‘ayn-tāb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 11, Beyit 2). [‘ārız-ı pūr-tābuñ, -uñ]

arka: Sırt, arka.

Yire urmasın dir iseñ **arḳaṇı** rūbāh-ı dehre / Şîr-i merd ol olıgör ḳurdum bir arslan sînelü (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 271, Beyit 4). [arḳaṇı, -ñı]

‘arş: İslâm inancına göre göğün en yüksek katı, âlem tasavvurunda en yüksek nokta.

Vuşlatuñla Āyete’l-kürsi ḥaḳı ey âfiṭāb / ‘**Arşa** döndi şehr-i Mar‘aş ṭoldı nūr-ı feth-i bāb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 14, Beyit 1). [‘arşa, -a]

‘arş-ı ‘alā: Yüce arş; İslâm inancına göre göğün en yüksek katı, âlem tasavvurunda en yüksek nokta.

Vaşf-ı ḥüsnünde olan şi‘rûmi Cibrîl-i emîn / Çıkarup ‘**arş-ı ‘alā** sâḳına ḥālḥāl itdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 322, Beyit 5). [‘arş-ı ‘alā,]

arslan:

1.Aslan

Yire urmasın dir iseñ arḳaṇı rūbāh-ı dehre / Şîr-i merd ol olıgör ḳurdum bir **arslan** sînelü (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 271, Beyit 4). [arslan,]

Ey gözi āḥū raḳîbi dün baña gösterdiler / Nice beñzer şol köpek şüretlü **arslan** oğlına (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 306, Beyit 4). [arslan,]

2.Aslan II Sevgili.

Raḳîb-i seg-nihāduñ āline aldanma vaḥşet ḳıl / Şaḳın şayd olma ḳancık dîlküye hey erkek **arslanum** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 201, Beyit 2). [arslanum, -um]

Pelenge döndi tenüm dāğ-ı ğamla **arslanum** / ‘Alālîḳ eyle mürüvvet zemānı gelmedi mi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 340, Beyit 3). [arslanum, -um]

art-: Fazlalaşmak, çoğalmak.

Hırşı **artur** göñlümüñ pîr olduğunca ‘aşḳuña / Ey cüvānum ol delinüñ ‘aḳlı var uşlu gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 328, Beyit 2). [artur, -ur]

arta ḳal-: Geriye kalmış olmak.

Şimdi bildüm nev-‘arūs-ı dehr bir seḥḥār imiş / Niçe erden **arta ḳalmış** bir zen-i bāzār imiş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 121, Beyit 1). [arta ḳalmış, -mış]

artık: Gayrı, bundan böyle, bundan sonra.

Baňa sen mäh-rû eksüklüğün göstermesin Mevlâ / Senüñ kapuñdan **artık** bir daği şehir ü diyârum yok
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 142, Beyit 5). [artık,]

artır-: Çoğaltmak, arttırmak.

Artırursın vefâñı gayrılara / Mihrüñ ey meh baňa mı eksük olur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 57, Beyit 6).
[artırursın, -ursın]

Nev-bahâr-ı hüsünüñ her dem cününüm **artırur** / Boynuma zencir-i zülfüñ vahtidür dağ şu gibi
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 314, Beyit 5). [artırur, -ur]

artuk:

1.Başka.

Murâdum bu şu gerçekler haķı yalancı dünyâda / Hağardan şaķla dergâhından **artuk** bir murâdum yok
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 142, Beyit 7). [artuk,]

Hudâ âgâhdur kapuñdan **artuk** bir penâhum yok / Sa‘âdet-h‘âh muhliş bendeyi bu âsitânum ben
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 234, Beyit 2). [artuk,]

2. Artık, bundan böyle.

Rahîmiyem işigüñde ümidüm zât-ı pāküñdür / Du‘â-yı devletüñ itmekden **artuk** daği kârum yok
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 142, Beyit 6). [artuk,]

Ṭolı şanma sākiyâ billāhi **artuk** büsesüz / Acıdupdur cânımı bu zulm-i bi-dāduñ senüñ (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 162, Beyit 2). [artuk,]

artur-: Çoğaltmak, arttırmak.

Serv-қaddüñ yādına çekdüm elifler sîneme / Lâle-ruḥsâruñ firâķı **arturur** nârum Ḥasan (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 268, Beyit 3). [arturur, -ur]

‘arz: Sunma, gösterme, takdim etme.

Pür-ğaraż ‘ırz ehline **‘arz** işlerinin işleri / Vāķıf ol bu sırra şāhum bir ‘adāletgāh yok (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 144, Beyit 4). [‘arz,]

‘arz eyle-: Göstermek.

Ğayrı vechinden göñül mir‘âtını şāf eyledüm / Şāhid-i hüsünüñ niçün **‘arz eylemez** şüret baňa (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 4, Beyit 3). [‘arz eylemez, -mez]

‘Arızuñ ben zerreye ‘**arz eyle** ey rüşen-zamir / Lem‘a-i āşār-ı mihri āfitābiler bilür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 89, Beyit 4). [‘arz eyle,]

‘arz it-:

1.Göstermek.

Hı‘aceyân-ı şehir ile mihr ‘**arz idüp** mähum kamer / Yüz sürüp na‘l-i semendüne öpüp hāk-i rikāb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 14, Beyit 3). [‘arz idüp, -üp]

Bende olmaz degme sultāna denā’et ‘**arz idüp** / Bir senün gibi şeh-i ‘ālî-cenāb ister göñül (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 169, Beyit 4). [‘arz idüp, -üp]

Saňa bî-haddür şehā gerçi maḥabbet ‘**arz iden** / Ben Raḥîmî gibi bir muḥliş gedāyı görmedüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 217, Beyit 7). [‘arz iden, -en]

Gün yüzün ‘**arz idegör** bir şeb o mäh-ı şāmı / Şevkden şarka dönüp şubḥ ola devrün şāmı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 310, Beyit 1). [‘arz idegör, -egör]

Raḥîmî bendenün yazup yañılup cümle maḥşudın / Şehā bir ‘**arz ider** yok hāme ile nāmeden gayrı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 325, Beyit 5). [‘arz ider, -er]

2.Sunmak.

Baňa ey çerḥ her gün mihr-i ‘ālem-tāb ‘**arz itme** / Benüm āyine-i ruḥsāra yāra ḥod nigāhum var (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 76, Beyit 2). [‘arz itme, -me]

Büselik ‘**arz iderek** ‘uşşāka ol şeh nāz ider / Nālemüzden rāst bildi ki maḥāmāt ehliyüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 111, Beyit 6). [‘arz iderek, -erek]

Rūze-i ḡamda bu dil her rüz iderken i‘tikāf / ‘İd-ı vaşluñçün hilāl ‘**arz itdi** menşür-ı mu‘āf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 131, Beyit 1). [‘arz itdi, -di]

Bu gice gün yüzünden aldı mı āyā ziyā meş‘al / Çerāğ-ı māha şevk ‘**arz itdi** germ olup şehā meş‘al (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 164, Beyit 1). [‘arz itdi, -di]

Tapuňa gelüp şāh-ı Selim Hān-ı ‘ālî-şān / İhlāş ile ‘**arz itdi** irādet Baba Ḥamza (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 287, Beyit 3). [‘arz itdi, -di]

Şafā-yı ‘aşk ile göñlüm iletdüm kūy-ı dildāra / Maḥabbet cāmî‘ine yine ‘**arz itdüm** bir āyine (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 303, Beyit 4). [‘arz itdüm, -düm]

3.Söylemek, anlatmak, bildirmek.

Raḥîmî ḥālünü ‘**arz it** der-i şāh-ı süḥan-dāna / Ma‘ārif şehrinün şāhı feşāḥat nükte-güyıdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 70, Beyit 5). [‘arz it,]

Raḥîmî ol mehe ‘**arz itme** mihrün / Ki zîrā sen gedā ol şāh-ı evreng (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 149, Beyit 5). [‘arz itme, -me]

Beni bir kimse ‘**arz itmez** kapuňa nāmeden gayrı / Görüp ḥālumi bir dem aḡlarum yok ḥāmeden gayrı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 325, Beyit 1). [‘arz itmez, -mez]

Rahîmî her hasîse ihtiyâc **‘arz itme** ‘âlemde / Ne bir ehl-i mürüvvet var ne bir kân-ı kerem kaldı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 343, Beyit 5). [‘arz itme, -me]

‘arz kıl-: Bildirmek, söylemek, haberdar etmek.

İtdügi zulmi Rahîmî mûra luţf it âsafâ / Bâri bir gün **‘arz kıl** sultân Süleymân oğlına (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 306, Beyit 5). [‘arz kıl,]

‘arz-ı dîdâr it-: Yüzünün güzelliğini göstermek.

‘Arz-ı dîdâr it Rahîmî bendeñe ey serv-kaç / Yollar üzre muntazırdur çeşm-i giryân her taraf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 136, Beyit 6). [‘arz-ı dîdâr it,]

Gün bu gündür **‘arz-ı dîdâr it** Rahîmî bendeñe / Gel yeter ol derdmendi va‘de-i ferdâya şal (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 166, Beyit 5). [‘arz-ı dîdâr it,]

‘arz-ı ihlâş-ı ‘ubûdiyyet: Kulluğun halisini sunmak.

Nişânî Beg kapuña **‘arz-ı ihlâş-ı ‘ubûdiyyet** / Kaşâ‘id-i Muţavveliden bu şi‘r-i Muhtaşar yegdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 83, Beyit 6). [‘arz-ı ihlâş-ı ‘ubûdiyyet,]

‘arz-ı imân it-: İmanını bildirmek.

Gider Mûsâ ile haţtuñ hadüñ seyr eylesin münkir / Görüp Haqq dîni bâtlı fikri қо sen **‘arz-ı imân it** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 18, Beyit 6). [‘arz-ı imân it,]

ârzü: Arzu, istek, dilek.

Ey Rahîmî seyr-i dîdâr ise dâ‘im **ârzü** / Ma‘il olma her yaña şu gibi sūy-ı yâra bađ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 143, Beyit 5). [ârzü,]

ârzûla-: Arzulamak, istemek.

Dil miyânuñ **ârzûlar** cân lebüñ eyler ümîd / Âh kim maqşûd-ı nâ-peydâ vü maqşad nâ-bedîd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 37, Beyit 1). [ârzûlar, -r]

ârzü eyle-: İstek duymak, istemek.

Hasta gönüm nergis-i bîmāruñ **eyler ârzü** / Ey tabîb-i cân şeker-güftāruñ **eyler ârzü** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 273, Beyit 1). [ârzü eyler, -r]

Geşt ider dil şu gibi ey serv-i sūy-ı kūyuñ / ‘Aşık-ı âşüftedür dîdāruñ **eyler ârzü** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 273, Beyit 2). [ârzü eyler, -r]

Bülbül-i şūrîdedür seyr-i gülîstān özledi / Dil anuñçün gülşen-i ruhsāruñ **eyler ârzü** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 273, Beyit 3). [ârzü eyler, -r]

Hastanuñ hâlin ne bilsün şağlar gönüm benüm / Ol sebepten nergis-i bîmāruñ **eyler ārzū** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 273, Beyit 4). [ārzū eyler, -r]

Bāğa varup serviler seyrān iderse tañ degül / Bu Raḥîmî şive-i reftāruñ **eyler ārzū** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 273, Beyit 5). [ārzū eyler, -r]

ārzūmend-i gül-i rūy: Gül yüzünün arzusu.

Ārzūmend-i gül-i rūyuñla ey gülzār-ı ḥüsn / Tutdı āfāķı figān u nağme-i zārum Ḥasan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 268, Beyit 2). [ārzūmend-i gül-i rūyuñla, -uñla]

ārzū-yı cān: Canın arzusu.

Ey **ārzū-yı cān** u murād-ı dil-i ḥazîn / Lāyık degüldür ‘āşıkā bunca cefā vü kîn (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 240, Beyit 1). [ārzū-yı cān,]

ārzū-yı cān u dil: Can ve gönül arzusu; içten gelen istek.

Sāķiyā min-ba‘d şunma bûsesüz cām-ı şarāb / **Ārzū-yı cān u dil** la‘l-i leb-i dildār ider (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 82, Beyit 4). [ārzū-yı cān u dil,]

ārzū-yı gül kıl-: Güllü istemek, arzu etmek.

Ārzū-yı gül kılup gülşen recāsın itmezüz / Gül gibi bir ḥande-rū ferḥunde-dîdār isterüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 107, Beyit 5). [ārzū-yı gül kılup, -up]

ārzū-yı hasret-i ruḥsār u ḥāl: Benin ve yanağın özleminin arzusu.

Kenār-ı kabrūmi zeyn it gül ü lāle ile ey gonca / Ölüsem **ārzū-yı hasret-i ruḥsār u ḥālūñle** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 292, Beyit 4). [ārzū-yı hasret-i ruḥsār u ḥālūñle, -üñle]

ārzū-yı kūy-ı yār: Sevgilinin mahallesinin arzusu.

Ölüsem **ārzū-yı kūy-ı yār** ile benem Mevlā / İder maḥşer güninde cennet-i me‘vāyı me‘vāsı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 350, Beyit 2). [ārzū-yı kūy-ı yār,]

ārzū-yı leb-i cānān: Sevgilinin dudağının arzusu.

Ārzū-yı leb-i cānān ile öldüm gitdi / Teşneyem āteş-i ḥırmān ile öldüm gitdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 345, Beyit 1). [ārzū-yı leb-i cānān,]

ārzū-yı pāy-būs: Sevgilinin ayağını öpme arzusu.

Şeh-süvārum **ārzū-yı pāy-būsuñ** yādına / Yollar üzre cismümi hāk ile yeksān eylesem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 197, Beyit 6). [ārzū-yı pāy-būsuñ, -uñ]

ārzū-yı pertev-i mihr: Güneşin ışığının arzusu.

Ārzū-yı pertev-i mihrüñle oldum hāk hayf / Bakmaduñ bir gün yüzüme ey meh-i bî-bāk hayf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 134, Beyit 1). [ārzū-yı pertev-i mihrüñle, -üñle]

ārzū-yı vaşl-ı bîm-i fūrkat ü cevr-i rakīb: Ayrılık korkusu ve rakibin eziyetine ulaşma arzusu.

Ārzū-yı vaşl-ı bîm-i fūrkat ü cevr-i rakīb / Zāyi itdi ‘aqlumı fikr-i firāvān her taraf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 136, Beyit 4). [ārzū-yı vaşl-ı bîm-i fūrkat ü cevr-i rakīb,]

ārzū-yı zūlf ü kadd: Boyun ve saçın arzusu.

Ārzū-yı zūlf ü kaddüñdür dile ‘ömr-i dırāz / Cāna la‘lūñ gonca-i nev-bāve-i gülzār-ı ‘ömr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 62, Beyit 2). [ārzū-yı zūlf ü kaddüñdür, -üñdür]

aş-:

1. İdam etmek, asmak.

Ğamzeñ öldürsin saçuñ **aşsin** günāhum var ise / Göñlümi zindān-ı ğamda kılma tek hābis aħad (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 35, Beyit 5). [aşsin, -sin]

2. Bir şeyi aşağıya sarkacak bir biçimde bir yere ilştirip sarkıtmak.

Gözüñ şayyādı hem-rāh olalı şirāne ğamzeñle / **Aşar** hergün başına iki yay ol pehlevān ebrū (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 270, Beyit 2). [aşar, -ar]

‘aşā: Sopa, baston.

Ta‘na kılmasun zāhîr ü destgîr oldum diyü / Müttekāya egmezem başum **‘aşādan** çekdüm el (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 170, Beyit 4). [‘aşādan, -dan]

āşafā: Ey vezir!

İtdügi zulmi Raḥîmî mūra luṭf it **āşafā** / Bāri bir gün ‘arz kıl sulṭān Süleymān oğlına (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 306, Beyit 5). [āşafā,]

āşaf-ı devrān: Zamanın veziri.

Ḳanına girme Raḥîmî kuluñuñ nā-ḥaḳ yire / Bir dem ola diyesin ey **āşaf-ı devrān** hayf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 135, Beyit 5). [āşaf-ı devrān,]

āsān: Kolay, zahmetsiz.

Müşkil budur ki vaşluña irmezden öñ ölem / **Āsāndur** ölmek illā baña intizār güc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 26, Beyit 5). [āsāndur, -dur]

Ümid-i vuşlat-ı cānān ile cān virmek **āsāndur** / Raḥîmî ara yirde böyle hicrān olmadan yegdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 50, Beyit 5). [āsāndur, -dur]

Vefā ehline **āsāndur** yoluñda cān fidā itmek / Velî bir dem kapuñdan ayru olmaḵ dil-berā müşkil (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 176, Beyit 6). [āsāndur, -dur]

Āsāndur egerçi ḳaradan ālet oñarmaḵ / Deryā-yı ḡamuñ ḡavṭaları cāna şalınsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 254, Beyit 9). [āsāndur, -dur]

āsān it-: Kolaylaştırmak.

Müşkil iken ḥālet-i mevti saña **āsān ider** / Ey ḡarîb-i ‘āşık-ı dil-ḡasta zār-ı intizār (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 77, Beyit 3). [āsān ider, -er]

Şoñ dem **āsān it** Raḥîmîye şehādet lafzını / Yā Rab îmānıyla Kur’ānı aña hem-rāh ḳıl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 175, Beyit 5). [āsān it,]

āsān vir-: Kolay, zahmetsiz vermek.

Budur ümmîdi Raḥîmî ḳuluñuñ devlet-i Ḥaḳ / Ḡayrıya müşkil idüp zātuña **āsān virsün** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 251, Beyit 5). [āsān virsün, -sün]

āsār: Eserler || izler, alametler.

Şevḳ-ı cem’-i ‘ömrüñ iḳbālını bildüm lâ-beḳā / Ehl-i ḥāle bes yiter rüşen delîl **āsār** şem’ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 129, Beyit 3). [āsār,]

āsār-ı şihhat: Sağlık, sıhhat işareti.

Hün-ı dil yād-ı leb-i la’lûñle şerbetdür baña / Tende ḡamzeñ yāresi **āsār-ı şihhatdür** baña (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 6, Beyit 1). [āsār-ı şihhatdür, -dür]

āsāyiş-i emn ü emān: Güven ve emniyetin huzuru.

Olalı menşür-ı ḥüсне dāl-i zülfeynüñ nişān / Toldı dîn iḳlîmine **āsāyiş-i emn ü emān** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 260, Beyit 1). [āsāyiş-i emn ü emān,]

‘ases: Gece bekçisi.

Ṭañ mîdur şehriñi ey meh oda yaḡsa āhum / Yaḡalar dāmen-i vaşluñı şunup her ‘ases el (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 167, Beyit 4). [‘ases,]

‘aşfûr-ı bî-fer: Süssüz kuş.

Rahîmî gerçi bî-pür-şîşe bir ‘aşfûr-ı bî-ferdür / Kılupdur âsitānuñda hümâyûn âşiyân peydâ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 5, Beyit 5). [‘aşfûr-ı bî-ferdür, -dür]

ashâb-ı ‘ızām: Ulu, yüce sahabe.

Reh-ber olalı himmeti ashâb-ı ‘ızāmuñ / A‘yāna ‘avn-ı nāşıruñ iḡsāna irişdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 336, Beyit 4). [ashâb-ı ‘ızāmuñ, -uñ]

‘āşî: İsyân eden, serkeş. Günahkâr.

Bu ben ‘āşî kuluña ey ‘Ömer-ḡaşlet şefî‘olup / Muḡammed-ḡüý âl-i ḡazret-i ‘Osmāna gönderseñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 151, Beyit 3). [‘āşî,]

aşıl: Özellikle, bilhassa, en çok.

Selef ser-māyesi pîrāye-i ḡayr-ı ḡalefsin sen / Aşıl sen fer‘-i ‘ālîsin sa‘âdet saña erzânı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 335, Beyit 6). [aşıl,]

aşıl-:

1.Boynundan ip geçirilerek öldürölmek, idam edölmek.

Aşılup ḡarşuñda dil Manşûrî şādîden döner / Gördi dār-ı ‘aşḡda mî‘rācıdur ol dār-ı zülf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 132, Beyit 4). [aşılup, -up]

2. Asılı konumda ölmek; bağlanmak, gönöl vermek, sevdalanmak.

Zülfî zencîrine ḡarşu aşılup ṭurma rakîb / Baña bend itdi anı sen resen-i dāra yapış (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 120, Beyit 4). [aşılup, -up]

Aşlā ne ḡam çeker aşılān dār-ı zülfüñe / Ṭaşdan yire başar mı feraḡdan ayacıḡı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 313, Beyit 3). [aşılān, -an]

âsitān: Kapı, eşik.

Rahîmî gerçi bî-pür-şîşe bir ‘aşfûr-ı bî-ferdür / Kılupdur âsitānuñda hümâyûn âşiyân peydâ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 5, Beyit 5). [âsitānuñda, -uñda]

Araya almış rakîbi âsitānuñ itleri / Bu ulu raḡbet aña da veh ḡaḡâretdür baña (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 6, Beyit 4). [âsitānuñ, -uñ]

Haqq tebarek 'iduñı kılson mübarek dâ'imâ / **Āsitānuñda** yazılsun dâ'imâ dīvân-ı 'id (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 39, Beyit 14). [āsītānuñda, -uñda]

Ölürsem **āsītānuñda** ümid-i merhabāñ ile / Muqarrer rüz-ı maḥşer Haqq yirüm Dārü's-selām eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 72, Beyit 2). [āsītānuñda, -uñda]

Zātuña bed-ḥ'āh olanlar olalar mātem-zede / **Āsitānuñ** 'abde geh cān ola geh melcā-yı sūr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 91, Beyit 5). [āsītānuñ, -uñ]

Ümidüm devḥası bāğ-ı murādum **āsītānuñdur** / Cihān bāğında anuñ bāğ hezarı var benüm yokdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 98, Beyit 5). [āsītānuñdur, -uñdur]

Ehl-i 'irfānuñ alayı begidür şimdi şehā / **Āsitānuñda** Raḥîmî n'ola çekse sancaḡ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 138, Beyit 7). [āsītānuñda, -uñda]

Benüm ḡalbüm şafā himmetle Ka'be **āsītānuñdan** / Emîrû'l-mü'mininin ḡatı'u'l-burhāna gönderseñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 151, Beyit 2). [āsītānuñdan, -uñdan]

İtmez āhûlarla seyrān-ı çerāğāh-ı Ḥoten / **Āsitānuñ** atlar ile intisāb ister göñül (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 169, Beyit 3). [āsītānuñ, -uñ]

Faḥr idüp ey çeşmi āhû ger olursam ṭāñ mıdur / **Āsitānuñ** itleriyle intisābum var benüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 192, Beyit 3). [āsītānuñ, -uñ]

Raḥîmî **āsītānuñda** gedālîḡ ihtiyār itdi / Anuñdur pâdişāhum devletüñde devlet-i 'ālem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 213, Beyit 7). [āsītānuñda, -uñda]

Ben gedāña **āsītānuñdur** şehā me'vā bu gün / Ger ṭurur ger ṭurmasın nemdür benüm dünyā bu gün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 227, Beyit 1). [āsītānuñdur, -uñdur]

Āsitānuñda Raḥîmîye gedālîḡ virdüñ / Ḳula devlet virici ḡazret-i sulṭānumsın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 232, Beyit 7). [āsītānuñda, -uñda]

Ḥudā āğāhdur ḡapuñdan artuḡ bir penāhum yok / Sa'ādet-ḥ'āh muḡliş bendeyi bu **āsītānum** ben (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 234, Beyit 2). [āsītānum, -um]

Bunca istiğnā ile mihr-i cihān-ārāyı gör / **Āsitānuñ** ḡākine her şubḡ-dem sürer cebîn (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 247, Beyit 4). [āsītānuñ, -uñ]

Āsitānuñsuz cihān ma'müresin ey genc-i ḡüsn / Gelmeye bir ḡabbe bu ḡalb-i ḡarābuñ 'aynına (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 285, Beyit 6). [āsītānuñsuz, -uñsuz]

Şafā himmetle Ka'be **āsītānından** benüm ḡiblem / Emîrû'l-mü'mininin ḡatı'u'l-burhāna gönderdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 330, Beyit 3). [āsītānından, -ından]

āsītān-ı yār: Sevgilinin eşiği.

Ḥāric ez-defterde yok idüñ görildi ey raḡîb / **Āsitān-ı yārdan** ifrāz bu bir maḡlûlsün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 239, Beyit 3). [āsītān-ı yārdan, -dan]

āsiyāb: Su deḡirmeni.

Gör bu çerh-i vuşlata nevbet degirmendür daħi / Dönmişem kendüm bilelden **āsiyābuñ** ‘aynına (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 285, Beyit 4). [āsiyābuñ, -uñ]

Virmez vişāle nevbet ten **āsiyāba** döndi / Gendümi zāyi‘ itdi fūrkat ğamıyla devrān (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 331, Beyit 2). [āsiyāba, -a]

‘asker: Er, nefer.

Devlet-i ‘aşkuñda āh u eşküm oldı hem-demüm / Şāh-ı iklîm-i ğamem yanumca çok **‘asker** yürür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 100, Beyit 3). [‘asker,]

‘asker-i ezhār: Çiçek askerleri.

Piyāde seyr iderken maqdem-i şāha yüzün sürmiş / Müsellem **‘asker-i ezhāra** oldı tācver lāle (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 291, Beyit 4). [‘asker-i ezhāra, -a]

aşlā: Hiçbir zaman, hiçbir şekilde, katiyen.

‘Āşika rūşen-dil oldur şem‘ gibi yanmadan / Başını kaç‘ itseler döndürmeye **aşlā** yüzün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 246, Beyit 4). [aşlā,]

Aşlā ne ğam çeker aşılān dār-ı zülfüne / Taşdan yire başar mı feraħdan ayacığı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 313, Beyit 3). [aşlā,]

aşlan: Yiğitlik, cesāret, sağlamlık, kuvvet gibi bu hayvana has meziyetlere sâhip kimseler için kullanılan övgü sözü.

İçüp ol çeşm-i āhūnuñ lebi şîrîni şîrāne / ‘Ali-heybet fütüvvet kânı bir **aşlana** gönderseñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 151, Beyit 5). [aşlana, -a]

aşlu: Asıl, öz.

Bir perînüñ yine bağlanduñ Raħîmî zülfine / ‘Ömrüm içre şimdi gördüm ey delü **aşlu** seni (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 315, Beyit 7). [aşlu,]

āsmān: Gökyüzü, sema.

Benüm zāğ u zağanveş cîfe-i dünyāya yok meylüm / Ğidā-yı rūħdur bir t̃ā’ir-i heft **āsmānum** ben (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 234, Beyit 6). [āsmānum, -um]

Tañ midur göğsin görüp pür-şevk olursa **āsmān** / Gice pehlūsındadur bir māh-ı t̃ābān sinelü (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 271, Beyit 3). [āsmān,]

‘aşr:

1.İkindi vakti.

Beñzer mi şubh-ı hüsne ya haddüñ duhāsına / ‘**Asr** içre n’ola dirse güneş böyle olayın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 258, Beyit 2). [‘asr,]

2.Yüzyıl, devir, zaman.

İstikâmet bir elifdür aradan hâzî itdiler / Şimdiki ‘**aşr** içre bir sülmen ile Selmân ey göñül (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 174, Beyit 3). [‘aşr,]

aşşılı: Kazançlı, bereketli.

Müşteriyem leb-i cân-bahşına biñ cân ile ben / Yok ziyānum yine bir **aşşılı** bāzārum var (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 73, Beyit 2). [aşşılı,]

āsūde ol-: Huzur içinde olmak, rahatlamak.

Cihān **āsūde oldı** sāye-i tuğ-ı vücūduñla / Şoğunmasun şehā sen var iken her pehlevān şorguc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 25, Beyit 4). [āsūde oldı, -dı]

āsumānî: Göğe, semavî âleme ait.

Çatlasa düşmen n’ola kopdı terāka başına / **Āsumānî** bir qazādur aña bu esmā-yı sūr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 91, Beyit 4). [āsumānî,]

‘āşık: Seven, sevgiliye gönül bağı ile bağlanmış kimse.

‘**Āşıka** şubh-ı vişālüñdür Ḥalîlüm rûz-ı ‘îd / Ka‘be-i kūyuñ Şafā ehline mihrāb-ı ümîd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 32, Beyit 1). [‘āşıka, -a]

Dil-rubādan cefā mı eksük olur / ‘**Āşıka** hiç belā mı eksük olur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 57, Beyit 1). [‘āşıka, -a]

Dār-ı zülfin dün gice Mansūra şordum ḥ‘ābda / Dār-ı dehr içre didi ol ‘**āşıkuñ** mi‘rācıdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 59, Beyit 5). [‘āşıkuñ, -uñ]

Işıklar gibi yanmış ‘**āşıkuñ** biz nār-ı şevkıyla / Yağar kandil-i āfākı dil-i sūzānımız vardur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 87, Beyit 5). [‘āşıkuñ, -uñ]

Āh kim iğmāz ‘ayn ile ‘itābın ‘**āşıkuñ** / ‘Ayn-ı tāb içre ‘anā çeken ‘azābiler bilür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 89, Beyit 3). [‘āşıkuñ, -uñ]

Büse-i cânāneye biñ cân virür bir ‘**āşıkuñ** / Biz faķır üftādeyüz ammā mükāfāt ehliyüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 111, Beyit 5). [‘āşıkuñ, -uñ]

Ey Raḥîmî mescid ü mey-ḥāne birdür ‘**āşıka** / Tālib-i Ḥaḫḫ olmuşuz her yirde t̄ā‘āt ehliyüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 111, Beyit 7). [‘āşıka, -a]

Gāh ḥānde geh gāzab ey gonca la‘lūñ ‘**āşıka** / Nitekim pervāneye geh nūr olur geh nār şem‘ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 127, Beyit 6). [‘āşıka, -a]

‘Aşıka yüz dürlü biñ nāz itdügün gerçek ola / Bir de mā’ilsin cefāya bu da bir sūy-ı hılāf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 131, Beyit 4). [‘āşıkā, -a]

La’lüne cân bezl ider cânā Raḥîmî şüphesüz / Da‘vî-i lāf itmez ‘**āşık** ‘aşk hem olmaz güzāf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 131, Beyit 7). [‘āşık,]

Bir kâlile bend ider geh biñ perîşân-hâtır / Gâh olur başdan çıkarur ‘**āşıkı** bu kâr-ı zülf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 132, Beyit 6). [‘āşıkı, -ı]

Yâr yâr agyâr u ‘**āşık** zâr u miḥnet bî-şümâr / Vaşl-ı mesned şabr-ı bî-ḥadd dâr-ı hicrân her taraf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 136, Beyit 2). [‘āşık,]

Bî-ḳarâr ‘**āşık** gibi üstüne dir dir titreyüp / Bağrı ğamdan päre päre dâ’imâ pîrâhenüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 158, Beyit 5). [‘āşık,]

Bu riyâdur zâhidâ cismünde naş bu riyâ / Bî-riyâ bir ‘**āşıkam** ben bu riyâdan çekdüm el (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 170, Beyit 3). [‘āşıkam, -am]

Görünmez ey göñül sen bir gül-i ra‘nāya ‘**āşıksın** / İrişmez sem‘ine anuñ hezâr âvâze-i bülbül (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 177, Beyit 6). [‘āşıksın, -sın]

İçersin kana kana mey yirine ‘**āşıkuñ** kanın / Velî ey çeşm-i mestüm kâni‘ olmaz kanı bilmezsin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 229, Beyit 6). [‘āşıkuñ, -uñ]

Ey ârzü-yî cân u murâd-ı dil-i ḥazîn / Lâyık degüldür ‘**āşıkā** bunca cefâ vü kîn (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 240, Beyit 1). [‘āşıkā, -a]

‘Aşıka rüşen-dil oldur şem‘ gibi yanmadan / Başını kaṭ‘ itseler döndürmeye aşlâ yüzün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 246, Beyit 4). [‘āşıkā, -a]

Şevk-ı leb ü zülfüñle bu ben ‘**āşıkı** cânā / Mey-ḥâne-i mihründe қо mestâne şalinsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 253, Beyit 3). [‘āşıkı, -ı]

Ṭotalum kim muḳteżâ-yı ḥüsn imiş cevri ü cefâ / ‘**Āşıkā** kıymak revâ mı bunca istiğnâyıla (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 290, Beyit 4). [‘āşıkā, -a]

Gel görin izhâr-ı didâr it Raḥîmî ‘**āşıkā** / Ey vişâl-i bâğ-ı cennet rûy-ı rıdvānum yine (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 296, Beyit 7). [‘āşıkā, -a]

Bezm-i ğamuñda ney gibi nālân olam senüñ / Cevri eylemek çü ‘**āşıkā** kânunuñ olmaya (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 300, Beyit 2). [‘āşıkā, -a]

İşigüñden cüdâ olmazdı ey ‘İsî-nefes ‘**āşık** / Bir üni yirde gökde bir üni eyler fiğân ḥasta (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 305, Beyit 3). [‘āşık,]

‘āşıkân: Âşıklar.

Şaçun ‘ömrüm lebün cânum ruḥuñ rûzum başum hecrüñ / N’ider bu ‘ömr ü cân dü cihânı ‘**āşıkân** sensüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 110, Beyit 2). [‘āşıkân,]

āşikâr it-: İfşa etmek, herkese belli etmek.

Hezārān derd daḥi olsa dilde **āşikār itmez** / İder aḡyārdan lāle gibi anı nihān ḡasta (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 305, Beyit 2). [**āşikār itmez, -mez**]

‘āşik-ı āşüfte vü şeydā: Çılgın ve meftun âşik.

Ey göñül Ferhād-ı ḡam-fersāya beñzetedüm seni / **‘Āşik-ı āşüfte vü şeydāya** beñzetedüm seni (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 346, Beyit 1). [**‘āşik-ı āşüfte vü şeydāya, -ya**]

‘āşik-ı āşüfte: Perişan âşik.

Geşt ider dil şu gibi ey serv-i sūy-ı kūyuñı / **‘Āşik-ı āşüftedür** didāruñ eyler ārzū (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 273, Beyit 2). [**‘āşik-ı āşüftedür, -dür**]

‘āşik-ı bî-‘ār ol-: Utanmaz âşik olmak

Ey boyı servi bu ben sāyeden ‘ār itme neden / Toḡrusı sāye gibi **‘āşik-ı bî-‘āruñ olam** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 206, Beyit 2). [**‘āşik-ı bî-‘āruñ olam, -am**]

‘āşik-ı bî-bāk ol-: Korkusuz âşik olmak.

Şūfiye qarşu Raḡimî içeyüm bāde-i şāf / Mest-i dād-kār olayın **‘āşik-ı bî-bāk olayum** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 205, Beyit 7). [**‘āşik-ı bî-bāk olayum, -ayum**]

‘āşik-ı bî-dil: Gönlnü yitirmiş âşik.

Ne ḡoşdur rüzḡār ola muvāfiḡ ey şeh-i ‘ādil / Kapuñdan cānibe ‘azm eyleyem ben **‘āşik-ı bî-dil** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 176, Beyit 1). [**‘āşik-ı bî-dil,**]

‘āşik-ı didār: Güzel yüze âşik olan.

‘Āşik-ı didār aña dirler ki her dem şu gibi / Kūy-ı dil-berde vücūdın ḡāk ile hem-vār ider (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 78, Beyit 2). [**‘āşik-ı didār,**]

Heves-i kūyuñ ile bāḡ-ı cināndan geçdüm / Naḡar it **‘āşik-ı didāra** Meḡemmed Çelebi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 348, Beyit 3). [**‘āşik-ı didāra, -a**]

‘āşik-ı dil-şude: Gönlnü kaptırmış âşik.

Ben Raḡimîye şaçuñ bendini bend itmeyesin / **‘Āşik-ı dil-şude** Mecnūn-ı dil-i āzāduñ olam (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 206, Beyit 7). [**‘āşik-ı dil-şude,**]

‘āşik-ı fānî: Ölümlü âşik

Tekye-i dehrüñ beķā derdüm Raḥîmî Haḳḳ bilür / Bir senüñ tek **‘āşık-ı fânî** gedāsın görmedüm
(Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 195, Beyit 5). [‘āşık-ı fânî,]

‘āşık-ı miskîn: Âciz, zavallı âşık.

Saňa kim bildürür ben **‘āşık-ı miskînüñ** aḥvālın / Benüm sevdāmı zülfüñle perîşān olmayan bilmez
(Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 117, Beyit 2). [‘āşık-ı miskînüñ, -üñ]

‘āşık-ı pāk-dil: Temiz gönüllü âşık.

‘Āşık-ı pāk-dilüz t̄ālīb-i dünyā degülüz / Sen Raḥîmî bizi beñzetme o bed-nāmlara (Kütahyalı Raḥîmî
Dîvânı, Gazel 279, Beyit 5). [‘āşık-ı pāk-dilüz, -üz]

‘āşık-ı şādık: Gerçek âşık.

‘Āşık-ı şādık degül mihrüñde ey bedr-i münîr / Bilmeyen devründe devr-i vuşlat u hicrānı bir (Kütahyalı
Raḥîmî Dîvânı, Gazel 68, Beyit 4). [‘āşık-ı şādık,]

‘āşık-ı ser-bāz: Korkusuz, cesur, yiğit âşık.

Belā meydānıñ ben **‘āşık-ı ser-bāzıyam** gerçek / Kadem çevgān-ı ğam başum maḥabbet gūyı gūyıdır
(Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 70, Beyit 3). [‘āşık-ı ser-bāzıyam, -ıyam]

‘aşılı: Aşılı nehri.

Ķanlu yaşum **‘Aşılı** ırmağınñ mānendidür / Ter dutar her dem aķup ol verd-i ḥandān bāğını (Kütahyalı
Raḥîmî Dîvânı, Gazel 317, Beyit 2). [‘aşılı,]

āşinā: Bildik, tanıdık, dost.

Göz ü göñlüm oldılar seyyāḥ-ı baḥr ü ber-i ğam / **Āşinā** kılmaz naẓar mümkün midür ol yār aña
(Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 8, Beyit 2). [āşinā,]

Gevher-i ‘aşkuña tā baḥr-i ezelde t̄ālībüz / **Āşināyuz** dostum itme bize bî-gāne ṭavr (Kütahyalı Raḥîmî
Dîvânı, Gazel 66, Beyit 3). [āşināyuz, -yuz]

Baḥr-i fūrkatde ḳaldı dil yād it / Varṭa-i ğamda **āşinā** n’eyler (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 88, Beyit 3).
[āşinā,]

Dimedüñ ḥālūmi görüp ğamda / Düşmenümle ol **āşinā** n’eyler (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 88, Beyit 8).
[āşinā,]

Āşinādur gerçi kim ol dil-ber-i ḥaşmet-nüvāz / Ara yirde dostlar bilmem nedür bu yadlık (Kütahyalı
Raḥîmî Dîvânı, Gazel 141, Beyit 4). [āşinādur, -dur]

Şimdi Raḥîmî egmez gerdün-ı dūna başı / Kemter ḳulı olupdur bir yüce **āşinānuñ** (Kütahyalı Raḥîmî
Dîvânı, Gazel 155, Beyit 5). [āşinānuñ, -nuñ]

Nice demdür gözüm yaşıyla deryā **āşinālardı** / Velikin âteş-i âhumla şimdi rüşenā meş'al (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 164, Beyit 7). [āşinālardı, -lardı]

Dostum kaçre gibi gerçi bir ednâdur dil / **Āşinādan** şoragör gör nice deryâdur dil (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 168, Beyit 1). [āşinādan, -dan]

Dostlar nâ-geh olursam ğarķa-i baħr-i firāk / Baňa hayf oldu deñiz ol **āşināyı** görmedüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 217, Beyit 3). [āşināyı, -yı]

Kenār-ı vaşluňa dil **āşināsi** t̄alibdür / Biħār-ı hecre şalın rüzgārı n'eyleyeyin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 231, Beyit 7). [āşināsi, -sı]

Dili bir bend ile göz göre koşdum 'aşķ-ı dildāra / Yine yıllarla me'nūs eyledüm bir **āşinā** raħşın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 235, Beyit 6). [āşinā,]

Beni hecrüñle ğamġin düşmenüm vaşluñla şād itme / Unudup **āşināyı** dostum her yādı yād itme (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 302, Beyit 1). [āşināyı, -yı]

āşinā ol-: Dost olmak.

Āşinā oldu bize ol güher-i ķulzüm-i cūd / Ey Raħîmî demidür baħr-şıfat cūş idelüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 190, Beyit 5). [āşinā oldu, -dı]

Vaħşet-ābād-ı ğamuñla **olalı** dil **āşinā** / Dostlar yād oldu ol benden şafāsın görmedüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 195, Beyit 4). [āşinā olalı, -alı]

āşinālık: Tanışlık, yakınlık, aħbablık.

La'l-i cān-baħşuñla cānā **āşinālık** kesb iden / Baħrveş her sū revān itsün revān cān cevherin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 252, Beyit 4). [āşinālık,]

āşinālık kıl-: Tanıdık olmak, aħbablık etmek.

Raħîmî dostum bî-ġāne şanma **āşinālık kıl** / Ķadimî cān nişāruñ bende-i fermānuñı yād it (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 19, Beyit 7). [āşinālık kıl,]

Āşinālık kıl Raħîmî bendeñi ey kân-ı cūd / Toptoludur gevher-i 'irfān ile deryā gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 323, Beyit 5). [āşinālık kıl,]

āşināyāne: Dostluklar, aşinalıklar.

Āşināyāne Raħîmîye nażar kıl dostum / Şāyed ol kem-ķaṭrenüñ bir dem yaşı deryā olur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 63, Beyit 5). [āşināyāne,]

āşinā-yı baħr-i 'aşķ-ı yār ol-: Sevgilinin aşķ denizinin aşinası olmak.

Ey Raħîmî **āşinā-yı baħr-i 'aşķ-ı yār olan** / Yād-ı 'ummān istemez deryā diyārın istemez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 114, Beyit 7). [āşinā-yı baħr-i 'aşķ-ı yār olan, -an]

Ey Raḥîmî **âşinā-yı baḥr-i ‘aşk-ı yār olan** / ‘Aynına bir kaçre gelmez girse deryā koynına (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 288, Beyit 7). [*âşinā-yı baḥr-i ‘aşk-ı yār olan, -an*]

âşinā-yı kulzüm-i ‘aşk: Aşk denizini bilen.

Baḥr-i kerremnāya ğarḳ itdün bu cismün cevherin / **Âşinā-yı kulzüm-i ‘aşkuz** kerāmāt ehliyüz (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 111, Beyit 3). [*âşinā-yı kulzüm-i ‘aşkuz, -uz*]

âşinā-yı ‘ummān: Okyanusun dostu.

Çapuñdan ırmağa kaçd itdi yaşımı düşmen / Gözine yigdi kemer **âşinā-yı ‘ummānı** (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 326, Beyit 4). [*âşinā-yı ‘ummānı, -ı*]

âşiyān: Yuva, ev.

Raḥîmî gerçi bî-pür-şîşe bir ‘aşfūr-ı bî-ferdür / Kılupdur âsitānuñda hümāyün **âşiyān** peydā (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 5, Beyit 5). [*âşiyān,]*

Ey Raḥîmî bildi bes şāh-ı hümāyün menzilet / Büm-ı nekbetdür anuñçün **âşiyānın** yakdılar (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 61, Beyit 7). [*âşiyānın, -ın*]

‘aşk: Aşk, sevgi, muhabbet.

Raḥîmî tāk-ı sultāna ğubārdur dergehün virmez / Gedāy **‘aşkuñ** itmez pâdişāhum derd-i ser peydā (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 1, Beyit 7). [*‘aşkuñ, -uñ*]

Gök göçer ey meh yire kıpar yirinden taş u tağ / Zāyil olmaz **‘aşkuñ** ile yandugum dilde yana (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 3, Beyit 5). [*‘aşkuñ, -uñ*]

Nikāb-ı zülfünü ref‘ it ruḥuñdan ey büt-i ra‘nā / Ki tā **‘aşkuñ** zebürı ola deyr-i ‘āleme ifşā (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 7, Beyit 1). [*‘aşkuñ, -uñ*]

Sîne pür-ğam dide nem âşüfte dil pür-iztīrāb / **‘Aşk** ezfün yār zālīm ‘ömr ise eyler şitāb (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 13, Beyit 1). [*‘aşk,]*

Sende ey meh olalı bu ḥüsn-i bî-hem-tā ğarīb / Eyledi ‘ālemlere **‘aşkuñ** beni rüsvā ğarīb (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 16, Beyit 1). [*‘aşkuñ, -uñ*]

Ey Raḥîmî **‘aşkuña** dil şol zemān vīrān iken / Daḡı maḥfidi bu çār ‘unşurda genc-i şeş cihāt (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 20, Beyit 7). [*‘aşkuña, -uña*]

Tā ki **‘aşkuñ** ḥalkā ḥalkā boynuma tağdı kemend / Tutmaz olmışdur bu ben dīvāneyi zencir ü bend (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 31, Beyit 1). [*‘aşkuñ, -uñ*]

Tā ki ben dīvāneye **‘aşkuñ** şalaldan bir kemend / Dūd-ı āhum ḥalkā ḥalkā boynum üzre bend bend (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 31, Beyit 2). [*‘aşkuñ, -uñ*]

‘Aşk dağmışdur benüm boynuma zāhid bir kemend / Pend girmez ğuşuma tutmaz beni zencir ü bend (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 31, Beyit 3). [*‘aşk,]*

Şoḥbet-i şeyḥe niçün gelmez diyü ta'n eyleme / Şüfiyâ dervîş Raḥîmî 'aşka olmışdur mürîd (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 37, Beyit 5). ['aşka, -a]

'Âlem-i lâhûtdan nâsûta kim başdum ḳadem / Cân u dil 'aşkuñla ol demden berü hem-hânedür (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 41, Beyit 6). ['aşkuñla, -uñla]

Dil ḳocaduḳça 'aşka oldu ḫarîş / 'Aḳlı var ol delünüñ uşludur (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 48, Beyit 7). ['aşka, -a]

'Aşkdur ḫâkim vücûd iḳlîmine ey 'aḳl sen / Gelme yir yok saña her mülküñ olur sulṭânı bir (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 68, Beyit 2). ['aşkdur, -dur]

Zâhidâ zerḳ u riyânüñ cübbesin çâḳ itmişüz / Biz ne nâmûs özlerüz 'aşḳ içre ne 'âr isterüz (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 107, Beyit 6). ['aşḳ,]

İşitdüm kim ḫabîbüñ 'aşḳ okı ḳaddin kemân itmiş / Vücûdın çeşm-i fettânı gibi ḫoş nâ-tüvân itmiş (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 124, Beyit 1). ['aşḳ,]

La'lüñe cân bezl ider cânâ Raḥîmî şüphesüz / Da'vî-i lâf itmez 'âşık 'aşḳ hem olmaz güzâf (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 131, Beyit 7). ['aşḳ,]

'Aşḳ ile vîrân olan dil istemez âbâdlık / Öğrenen endüh-ı hecre hiç diler mi şâdlık (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 141, Beyit 1). ['aşḳ,]

'Aşḳıyla ezelden ḫod kâruñ çü melâmetdür / Nâmûsı Raḥîmî ḳo bu 'âra neden düşdüñ (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 146, Beyit 7). ['aşḳıyla, -ıyla]

İçüp cām-ı maḫabbet olmışam mestânesi 'aşkuñ / Bu gün zencîr-i şevḳıyla benem dîvânesi 'aşkuñ (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 153, Beyit 1). ['aşkuñ, -uñ]

Ferâḡat-baḫş olur şâh u vezîre inḳıyâd itmez / Olanlar ḳalb-i istignâyıla ferzânesi 'aşkuñ (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 153, Beyit 2). ['aşkuñ, -uñ]

Ten-i ḫâşâkini nâr-ı maḫabbet ḡarḳ-ı nûr eyler / Vefâ bezminde şevḳıyla yanar pervânesi 'aşkuñ (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 153, Beyit 3). ['aşkuñ, -uñ]

Virürdüñ ḫırmên-i diḫkân-ı dehrüñ ḫâşılın şüfi / Elüñe girse ger gendüm ḳadar pervânesi 'aşkuñ (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 153, Beyit 4). ['aşkuñ, -uñ]

Tılsımât-ı vücûduñda maḫabbet gencini ḫıfz it / Raḥîmî olıḡor yap yap hemân vîrânesi 'aşkuñ (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 153, Beyit 5). ['aşkuñ, -uñ]

Devâdur derd-mend-i 'aşḳa derd ü yâresi 'aşkuñ / Tabîbâ derde dermân it kim oldur çâresi 'aşkuñ (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 154, Beyit 1). ['aşkuñ, -uñ]

Niçe ṭâḳat getürsin bu şeh-i la'l-i leb-i yâre / Maḫabbet bâdesinden maḫv olur âvâresi 'aşkuñ (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 154, Beyit 2). ['aşkuñ, -uñ]

Ḳadeḫ cerrâr oldum küb düşüp mey-ḫâne mey-ḫâne / Benem mest-i melâmet şevḳ ile mey-ḫâresî 'aşkuñ (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 154, Beyit 3). ['aşkuñ, -uñ]

Şarâba rehn iderdüñ cübbe vü destârı ey şüfi / Şafâ-yı ḳalb ile olsañ eger âvâresi 'aşkuñ (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 154, Beyit 4). ['aşkuñ, -uñ]

Güneş gibi kılordı 'âlemi envâra müstaḡraḳ / Tûlû' itse Raḥîmî zerrece bir pâresi 'aşkuñ (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 154, Beyit 5). ['aşkuñ, -uñ]

Hiç noķşān gelmedi bārān-ı eşkümden saña / Yoksa mermerden midür ey **‘aşk** bünyāduñ senüñ
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 162, Beyit 4). [‘aşk,]

Ey Rahîmî **‘aşk** ile baġruñ delinmişdür meger / Ney gibi pür-süz anuñçün zār u feryāduñ senüñ
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 162, Beyit 5). [‘aşk,]

Zerreden efzün benüm cürmüm senüñ **‘aşkuñ** güneş / Zerreden hürşide ey meh-rū zevāl irmek muhāl
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 172, Beyit 6). [‘aşkuñ, -uñ]

Melāmet ehline her kim iderse ġor nazar / Biz aña **‘aşk** u ne meşķ ü ne ġod selām idelüm (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 180, Beyit 4). [‘aşk,]

‘Aşkuña ey perî-ruġ pinhān-ı tākātüm yok / Sen var selāmet ol ben kendüm melāmet itsem (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 183, Beyit 3). [‘aşkuña, -uña]

Yilüp yildürmege **‘aşkuñ** yolında / Şabā olmaz baña hem-rāh didüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 188,
Beyit 5). [‘aşkuñ, -uñ]

Şu dem **‘aşkuñ** hevāsın ben dil-i pür-zāra t̡abşurdum / Yaşum deryāya şaldum āhumı kuhsāra
t̡abşurdum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 221, Beyit 1). [‘aşkuñ, -uñ]

Gözüm yaşı gibi ben aradan çıkdum daġı nem var / Hayālün cāna **‘aşkuñ** bu dil-i ġam-ġ’āra t̡abşurdum
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 221, Beyit 6). [‘aşkuñ, -uñ]

Dimişem k̡ālu belā **‘aşkuña** cān ile belî / Ben ol ‘ahdi ġüderüm dînüm ü imānımsın (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 232, Beyit 3). [‘aşkuña, -uña]

‘Aşkuñ hevāsı ile geh aġlar geh inlerin / Nem var benüm eşer senüñ ortada ben neyin (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 258, Beyit 4). [‘aşkuñ, -uñ]

‘Aşkuñ bir zerre dilde ġıfza yokdur tākātüm / Bildiler sen şāha mihrüm ġün gibi ġalk-ı cihān (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 260, Beyit 5). [‘aşkuñı, -uñı]

Müdām **‘aşkuñ** şarābıyla beni şeydā iden sensin / Ĥarābāt ehline ser dār idüp rüsvā iden sensin
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 261, Beyit 1). [‘aşkuñ, -uñ]

Gehi **‘aşkuñ** beni Ferhādveş t̡aġlara düşürdi / Gezüp Mecnün gibi geh sākın-i şahrā iden sensin
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 261, Beyit 2). [‘aşkuñ, -uñ]

Beni **‘aşkuñ** meyiyle mest ü şeydā eyleyen sensin / Nihānı sırrımı ifşā vü rüsvā eyleyen sensin
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 262, Beyit 1). [‘aşkuñ, -uñ]

Yazma cürmin ol peri **‘aşkında** ben dîvānenün / Ey melek luţf eyle insāniyyet ile ādeme (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 286, Beyit 4). [‘aşkında, -ında]

Çıksun şu cān ki ġuşsañ ile şenlik itmeye / Ol ten yıkılsun **‘aşk** ile vîrāne olmaya (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı,
Gazel 297, Beyit 4). [‘aşk,]

Hırşı artur göñlümün pîr olduğunca **‘aşkuña** / Ey cüvānum ol delinün ‘aķlı var uşlu gibi (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 328, Beyit 2). [‘aşkuña, -uña]

Dāġ urup sîneme **‘aşk** odı ile lāle gibi / Düşeyin dāmen-i kuhsāra Meġemmed Çelebi (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 348, Beyit 2). [‘aşk,]

Niçe bir olalum sākî ġubār-ı ġuşşadan bengi / Pey-ā-pey **‘aşkuñı** nüş idelüm şun cām-ı ġül-rengi
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 352, Beyit 1). [‘aşkuñı, -uñı]

‘aşk olsun: "Aferin, helâl olsun" anlamında bir davranışın, bir tutumun çok beğenildiğini bildiren söz.

Lebüñ bezminde ey gonca şarâb-ı nâba **‘aşk olsun** / Ümîd-i nuql-i la‘lûñle yinen ‘unnâba **‘aşk olsun**
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 248, Beyit 1). [‘aşk olsun,]

Lebüñ devrinde şol hûşyâra ey sâkî selâm olsun / Hayâl-i nergisüñl’olan humâr u h’âba **‘aşk olsun**
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 248, Beyit 2). [‘aşk olsun,]

Şerâr-ı sûz-ı şevkûmden semâ pür-necm olur her şeb / Ruḥuñ mihriyle sînem içre deff ü nâya **‘aşk olsun**
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 248, Beyit 3). [‘aşk olsun,]

Hevâ-yı kadd-i dil-cûsıyla bir serv-i gül-endâmuñ / Kenâr-ı cûy-ı çeşmümden akan hûn-âba **‘aşk olsun**
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 248, Beyit 4). [‘aşk olsun,]

Sûḥan şarrâfı katında Raḥîmî la‘li n’eylerler / Leb-i dil-berde lafz-ı gevher-i kem-yâba **‘aşk olsun**
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 248, Beyit 5). [‘aşk olsun,]

‘aşk u maḥabbet: Aşk ve sevgi.

Yıkılmaz Ḥaḳḳ bilür **‘aşk u maḥabbet** dirler adına / Raḥîmîñ dilinde bir binâ-yı muḥkemüñ gördüm
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 218, Beyit 7). [‘aşk u maḥabbet,]

‘aşk-bâz: Aşkla oynayan, yalancı âşık.

Leṭâfet gülşeninde yine bir gül-berg-i nâz irdi / Hezârân bülbül-i güyâsı var bir **‘aşk-bâz** irdi (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 349, Beyit 1). [‘aşk-bâz,]

‘aşk-bâz ol-: Yalancı âşık olmak.

Ḳodum nâmûs ile ‘ârı Raḥîmî **‘aşk-bâz oldum** / Benüm bu râh-ı rûsvâyı ḳadîmî resm ü âhumdur
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 75, Beyit 5). [‘aşk-bâz oldum, -dum]

‘aşk-ı dildâr: Sevgilinin aşkı.

Dili bir bend ile göz göre ḳoşdum **‘aşk-ı dildâra** / Yine yıllarla me’nûs eyledüm bir âşinâ raḥşın
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 235, Beyit 6). [‘aşk-ı dildâra, -a]

‘aşk-ı ğam: Derdin aşkı.

Hem-demüm yok ki diyem **‘aşk-ı ğamın** neyleyeyin / Giceler nâlişümi âh-ı seḥergâh bilür (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 47, Beyit 2). [‘aşk-ı ğamın, -ın]

‘aşk-ı istiğnâ: Tok gözlülük aşkı.

Şanma bir müflis gedâyam **‘aşk-ı istiğnâ** yeter / Sîmdür eşk-i revânum rûy-ı zerdümdür zerüm
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 208, Beyit 3). [‘aşk-ı istiğnâ,]

‘aşk-ı pāk: Saf, temiz aşk.

Bu dem cām-ı harābāt ile ol dem dāmen-ālūde / Huzūr-ı kalb ile tātā‘ı **‘aşk-ı pāke** tabşurdum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 222, Beyit 4). [‘aşk-ı pāke, -e]

‘aşk-ı rāstî: Doğruluk aşkı.

Kaşuñ mişālî mā‘il ol ey serv-i bāğ-ı nāz / Gökde kadın hilālūñ eger **‘aşk-ı rāstîn** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 240, Beyit 4). [‘aşk-ı rāstîn, -n]

‘aşkuñ şarābı: Aşk şarabı.

Mest ü şeydā eyleyen **‘aşkuñ şarābıdur** beni / Şanma sen keyfiyyetüm afyon u ya esrār imiş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 121, Beyit 6). [‘aşkuñ şarābıdur, -dur-ıdur]

āşüb-ı şehir: Yeni ayı karıştıran.

Āşüb-ı şehir olalı kaşuñ ey meh-i münîr / Gözletmez oldu kimse hilālî taraf taraf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 133, Beyit 3). [āşüb-ı şehir,]

āşüfte: Sevğiden kendinden geçen, deli gibi olan, meftun, divâne.

Öldürmek için āl ile **āşüfte** bülbülin / Geymiş o gönca gül gibi bir ter şiyāb-ı sürh (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 30, Beyit 2). [āşüfte,]

Hemān bir ben degül lāle daḥi çāk-i girībānuñ / Müselsel zülfüñüñ **āşüftesidür** şimdi sünbülde (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 281, Beyit 3). [āşüftesidür, -sidür]

āşüfte dil:

1.Perişan gönül.

Sîne pür-ğam dide nem **āşüfte dil** pür-iztîrāb / ‘Aşk eفزün yār zālîm ‘ömr ise eyler şitāb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 13, Beyit 1). [āşüfte dil,]

2.Gönlü perişan âşık, avare.

Bu ben **āşüfte-dile** ey şeh-i ‘ālî nazar it / Zülfüñüñ zulmi ile hāl-i perişānem ben (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 225, Beyit 4). [āşüfte-dile, -e]

āşüfte-hāl: İstirap çeken, incinmiş, perişan hâlde.

Āh kim sevdā-yı zülfüñle bu dil **āşüfte-hāl** / Kalmadı kılca kararum oldu ten zıll-i hayāl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 178, Beyit 1). [āşüfte-hāl,]

âşüfte-hâl it-: Halini perişan etmek.

Ġonca-i ġonca zülâlündür iden ġülşende lâl / Sünbülü bÿy-ı kelâlündür iden âşüfte-hâl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 172, Beyit 1). [âşüfte-hâl iden, -en]

âşüfte-i ‘aşk: Aşktan çıldırmış olan, aşk delisi.

Dîvâne-i ser-ħalka-i zencîr-i maħabbet / **Âşüfte-i ‘aşk** ister iseñ işte beni gör (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 52, Beyit 2). [âşüfte-i ‘aşk,]

âşüfte-i âzâr: İncitmenin meftunu.

Ķafes olmak revâ mı bûlbûl-i cânâ cihân bāġı / Giriftârundur ol **âşüfte-i âzâr** ĥâr itme (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 278, Beyit 6). [âşüfte-i âzâr,]

âşyân: Kuş yuvası, kafes.

Hevâ-yı ĥâl ü zülfüne düşelden okıya gelmez / Biñ altun **âşyânına** iñen yüksek uçar şâhin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 244, Beyit 2). [âşyânına, -ına]

at:

1.Binek, yük ve koşu amacıyla yetiştirilen ve beslenen evcil hayvan.

İtmez âhûlarla seyrân-ı çerâġâh-ı Ĥoten / Âsitânun **atlar** ile intisâb ister göñül (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 169, Beyit 3). [atlar, -lar]

Binüp nefis **atına** terk it Rahîmî ‘örf-i ma‘rûfı / Licâm-ı şer‘i urup ĳâđıdan ĳullan hevâ rahşın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 235, Beyit 7). [atına, -ına]

2.Satranç taşı.

Naṭ‘-ı devletde olan bir la‘l ile baydaĳ sürer / Bir **ata** mat olur ey ferzâne ĥavf-i şâh yok (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 144, Beyit 3). [ata, -a]

at-: Atmak, fırlatmak.

Çerħ elüm alup çevirdi **atdı** dâr-ı ġurbete / Kÿy-ı vaşl-ı yârdan düşdüm cüdâ ĥayfâ ġarîb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 16, Beyit 3). [atdı, -dı]

Ķan uġud **atdı** ġubâr-ı ġam şarâb ister göñül / Yandı baġrum ey ciger kÿşem kebâb ister göñül (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 169, Beyit 1). [atdı, -dı]

at şal-: Üzerine at salmak. || satranç taşında at ile hücum etmek.

Şadranc-ı ğuşsa **at şalup** mât iderdi ger / Şāhuñ ‘aťası baydaķı ferzāne olmaya (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 297, Beyit 6). [at şalup, -up]

ata: Baba.

Seni Hakk ırgüre sultān **atañuñ** baht u tahtına / Süleymān-ı zemānveş ol da hem şāhib-kırān olsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 259, Beyit 3). [atañuñ, -ñuñ]

‘atā: Bağış, ihsan, lütuf.

Ben Raḥîmîyem **‘atā** ‘aynıyla raḥm it vaḳtidür / Kıl kerem ey şāh-ı ‘ālem himmet it himmet baña (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 4, Beyit 6). [‘atā,]

Büsbütün ḥalk-ı cihān bildi ki bir yārüm var / Hüsn ü ḥulḳ issi **‘atā** menba‘ı dildārum var (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 73, Beyit 1). [‘atā,]

Ayaklatma beni aġyāra karşı esb-i nāz ile / Hücüm it üstüme şal bir kezin şāhā **‘atā** raḥşın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 235, Beyit 2). [‘atā,]

Şadranc-ı ğuşsa at şalup mât iderdi ger / Şāhuñ **‘aťası** baydaķı ferzāne olmaya (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 297, Beyit 6). [‘aťası, -sı]

‘Aťā vü luṭf ğünü mevsim-i ‘ināyetdür / Şehā Raḥîmîye şefḳat zemānı gelmedi mi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 340, Beyit 5). [‘atā,]

‘atā kıl-: Bağışlamak, ihsan etmek.

Bî-nevā dervişüñem ḥün-ı keremden **kıl ‘atā** / Tā nevālüñden nevāle bend olam ey ḥān-ı cūd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 34, Beyit 3). [‘atā kıl,]

Yā ilāhî sen beni benden bu ğün āġāh kıl / **Kıl ‘atā** rāh-ı ḍalāletde yeter ğümrah kıl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 175, Beyit 1). [‘atā kıl,]

‘atā-baḥş: İhsan bağışlayan.

Temennā-yı vişālüñ eylemekden özge yok cürmüm / Benem ol ey **‘atā-baḥşem** ḥaťā-püşem şevābumdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 69, Beyit 4). [‘atā-baḥşem, -em]

āteş:

1. Yanıcı maddelerin tutuşmasıyla ortaya çıkan ısı ve ışık, od, nar; aşķa aşķın verdiĝi hararet durumu.

Āblar sehm-i sinānuñdan zırh-püş oldılar / Tāb-ı tıĝüñden şalupdur **āteşüñ** baĝrına tāb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 11, Beyit 4). [āteşüñ, -üñ]

Bu bāĝuñ servi dūd-ı ğam küli bir ṭabla **āteşdür** / Şabāveş ṭurma bir dem bir nefes āzāde seyrān it (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 18, Beyit 3). [āteşdür, -dür]

Süz-ı âhumdan yanar kevn ü mekân / Mâni^c olmaz **âteşe** her hâr u has (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 119, Beyit 4). [âteşe, -e]

Çekme baş **âteş** gibi hâk ol hevâ-yı ‘aşk ile / Şu gibi didâra t̄alibseñ ne lâzım baş ayak (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 140, Beyit 3). [âteş,]

Tenümdе dâğ-ı ğam h̄od her biri bir tabla **âteşdür** / Gören ey kaşı yâ oħdur yiter derdüm ziyâd itme (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 302, Beyit 3). [âteşdür, -dür]

2.Ateş // Gönül ateşi.

Baħr-i h̄addüñle görelden **âteşüm** ey yâr şem^c / Bağrınuñ yağın yakup ağlar baña her bâr şem^c (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 128, Beyit 1). [âteşüm, -üm]

Şam-ı fūrkatde görelden **âteşüm** ey yâr şem^c / Od yakup başına yanup şubħa dek ağlar şem^c (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 129, Beyit 1). [âteşüm, -üm]

3.Ateş // İztirap.

Ḳaddüñi ko ben h̄âke hırāmāna şalınsun / Hecr **âteşine** niceyedek yana şalınsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 253, Beyit 1). [âteşine, -ine]

âteş-i âh: Âh ateşi.

Nice demdür gözüm yaşıyla deryâ âşinālardı / Velikin **âteş-i âhumla** şimdi rûşenâ meş^cal (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 164, Beyit 7). [âteş-i âhumla, -umla]

Baña âh o kımaz kırd gibi bakmasın kaçır gür gür / Anuñçün **âteş-i âhum** yakar cayır cayır dâğı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 311, Beyit 5). [âteş-i âhum, -um]

âteş-i ‘aşk: Aşk ateşi.

Gönül senden olupdur **âteş-i ‘aşka** beni çaķmak / Baş açup yanayın senden şeh-i devrāna h̄âlüm çaķ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 145, Beyit 1). [âteş-i ‘aşka, -a]

âteş-i ğayret: Kıskançlık ateşi.

Âteş-i ğayretle yanup cân u baş itdi fidâ / Şevķuñı dilden cüdâ kılmadı ey dildâr şem^c (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 128, Beyit 5). [âteş-i ğayretle, -le]

Püte-i ğuşsaya kıoyup bu Raħîmîyi felek / Sızķturup **âteş-i ğayretle** ‘aceb kâl itdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 322, Beyit 4). [âteş-i ğayretle, -le]

âteş-i ħirmân: Mahrumiyet ateşi.

Ârzü-yı leb-i cânān ile öldüm gitdi / Teşneyem **âteş-i ħirmân** ile öldüm gitdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 345, Beyit 1). [âteş-i ħirmân,]

āteş-i mihr: Sevgi ateşi.

Țutuşdum **āteş-i mihrüñle** mihr it yoksa şubhāsā / Rumūz-ı mihrüñi gün gibi ey meh işde fāş itdüm
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 187, Beyit 4). [āteş-i mihrüñle, -üñle]

‘atş: Susuzluk.

Teşneyem kând-ı zülâl-i la‘lûñe ben hâstayı / Zâ‘il itmez **‘atşumı** cānā benüm cüllāb-ı kând (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 31, Beyit 4). [‘atşumı, -umı]

Țālib-i la‘l-i nigārūm aňma āb-ı kevşeri / Zâ‘il itmez **‘atşum** ey vā‘iz benüm ol güft-gü (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 275, Beyit 2). [‘atşum, -um]

‘atşân-ı cān u dil: Susamış can ve gönül.

Ķansın zülâl-i mîmüñe **‘atşân-ı cān u dil** / Ol iki dālūñ ile kıl ey dil-rubā meded (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı,
Gazel 33, Beyit 2). [‘atşân-ı cān u dil,]

‘atşân-ı cūd: Cömertliğe susamış.

Ķanda kândı dil senüñ cüllāb-ı luţfuñ kândına / Ey sehā vü mekrümet kânı benem **‘atşân-ı cūd** (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 34, Beyit 6). [‘atşân-ı cūd,]

āvân-ı ğam: Gam zamanı.

Āvân-ı ğamda ğuşşa ile şād u hurremem / Bezm-i belāda nāle-i ‘uşşāka hem-demem (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 200, Beyit 1). [āvân-ı ğamda, -da]

avar: Perişan, derbeder, zavallı.

Dilüm miķrāz-ı cevruñ pāre pāre eyledi kâţ kâţ / Çevürmedi yüzün şanma ki ol **avara** dönmişdür
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 99, Beyit 6). [avara, -a]

Ķadeh mey-gün lebüñ öpdükce cānum çigzinür durmaz / Niçe demdür ki sāĝar gibi ol **avara** dönmişdür
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 99, Beyit 7). [avara, -a]

āvāre: Perişan, derbeder, zavallı.

Büse-i cānāna cān peymānesin bezl it diyü / Göz kıpar cām içre ben **āvāreye** her dem ħabāb (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 17, Beyit 2). [āvāreye, -ye]

Țama‘ ser-riştesin kâţ‘ eyle miķrāz-ı kanā‘atle / İlüp çekmesün ey **āvāre** dil her aç u her çıplaķ (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 145, Beyit 2). [āvāre,]

Niçe tākâţ getürsin bu şeh-i la‘l-i leb-i yāre / Maĝabbet bādesinden maĝv olur **āvāresi** ‘aşķuñ (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 154, Beyit 2). [āvāresi, -si]

Şarāba rehn iderdüñ cübbe vü destārı ey şūfı / Şafā-yı alb ile olsañ eger **āvāresi** ‘aşkuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 154, Beyit 4). [āvāresi, -si]

āvāre düş-: Perişan, şaşkın olmak, başıboş ve kararsız hale gelmek.

Dilüm dilim dilim mıkırāz-ı amla pārelenmişdür / O meh yüz dönderelden od atı **āvāre düşmişdür** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 53, Beyit 3). [āvāre düşmişdür, -mişdür]

Ey dil ne içün her dem bu zāra neden düşdüñ / Başum gibi ser-gerdān āvāre neden düşdüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 146, Beyit 1). [āvāre düşdüñ, -dün]

āvāre eyle-: Perişan, derbeder, şaşkın bir hale sokmak.

Ol meh-liayı gör baña ne işler işledi / Dönderdi yüzini beni **āvāre eyledi** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 316, Beyit 2). [āvāre eyledi, -di]

Yārüñ Raimî öpmek içün la‘lini müdām / Mey cām-ı amda göñlümi **āvāre eyledi** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 316, Beyit 7). [āvāre eyledi, -di]

āvāze: Şöhret, ün.

Nālesi hecr-i ‘izāruñla Raimînüñ şehā / Cennet-i ‘adlün gibi **āvāze** şaldı ‘āleme (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 286, Beyit 7). [āvāze,]

āvāze-i bülbü: Bülbüün sesi.

Görünmez ey göñül sen bir gül-i ra‘nāya ‘āşısın / İrişmez sem‘ine anuñ hezār **āvāze-i bülbü** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 177, Beyit 6). [āvāze-i bülbü,]

āvāze-i anbūr: Tanbur sesi.

Saña **āvāze-i anbūra** her dem dem bu dem durur / Dem it kim arayup bulunmaya şāyed bu dem bir gün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 264, Beyit 6). [āvāze-i anbūra, -a]

āvāze-i zā u zaan: aylak ve karganın sesi.

olmuş idi gülşene **āvāze-i zā u zaan** / Hāli ayruksıdı bāuñ işidenlerden ıra (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 130, Beyit 4). [āvāze-i zā u zaan,]

āvāze-i zencir-i şevk: Arzu zincirinin ünü.

Gerdenümde her gice **āvāze-i zencir-i şevk** / Şem‘veş pür-tāb-ı dil eksük degüldür süz u sāz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 118, Beyit 6). [āvāze-i zencir-i şevk,]

āvāz-ı mahabbet: Aşkın sesi.

Neyden şoragör n'eydüğün **āvāz-ı mahabbet** / Bî-perde saña keşf ola tã rāz-ı mahabbet (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 22, Beyit 1). [āvāz-ı mahabbet,]

āvīze-i fitrāke: Terki bağının süsü.

Fidā-yı cān idüp şîrāne ğamzeñ şaydgāhında / Elümle başumı **āvīze-i fitrāke** tabşurdum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 222, Beyit 3). [āvīze-i fitrāke, -e]

‘avn: Yardım.

Ġarķ itdi baħr-i fūrķat fülk-i vücūdı yā Rab / Olmadı ķaķre **‘avni** sen Hızr-ı dîdebānuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 157, Beyit 6). [‘avni, -i]

‘avn-ı nāşır: Yardımcının yardımı.

Reh-ber olalı himmeti aşhāb-ı ‘ızāmuñ / A‘yāna **‘avn-ı nāşıruñ** ihsāna irişdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 336, Beyit 4). [‘avn-ı nāşıruñ, -uñ]

ay:

1. Yaklaşık otuz günlük zaman parçası.

Şubha dek yıldız şayar yıllar geçer göz yummazuz / **Ayda** bir gün görünür āh ol meh-i tãbānımız (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 106, Beyit 2). [ayda, -da]

Ķaddüñ ğamıyla ĳaddüm büküldi yāya döndi / Hecr-i ‘ızāruñ ile her günüm **aya** döndi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 331, Beyit 1). [aya, -a]

2. Dünyanın uydusu, kamer.

Olalı şehir-i hüsne yüzüñ **ay** Güzel hışār / Yüz tıtdı top yıkılmağa gördi Güzel hışār (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 93, Beyit 1). [ay,]

Gün yüzüñden çöz kemend-i ebr-i zülfüñ **aya** şal / Zıll-i Hāķķın zerrece mihr itme gel sāye şal (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 166, Beyit 1). [aya, -a]

Mükedder hāl olur ki naķş irişür kendü **ayına** / Felek ey meh anuñķün itdi hüşnüñ **ayın** āyine (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 303, Beyit 1). [ayına, -ına, ayın, -ın]

Yolum düşse eger kūyına ol meh manzaruñ bir gün / Öñümce reh-berüm olup Raķimî gökden **ay** ine (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 303, Beyit 7). [ay,]

Görelen cebhenüñ **ay** toğdınuñ ĳod çerħi batmışdur / Ezelden bāğ-ı hüşnüñ çağı geķdi Aķşuyuñ çağı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 311, Beyit 3). [ay,]

Güneş **ay** ile dutulmuş ķapuñda birdür oğlanı / Felek raķķāş-ı bezmüñ zühre ĳod düşire bir ķengi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 352, Beyit 4). [ay,]

3.Yüzü ay gibi parlak olan sevgili.

Senüñle yüze yüz da‘vā-yı ḥüsn eylerse ger ḥürşid / Göreyin varmasun tiz günde ey meh anı **ayına**
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 303, Beyit 2). [ayına, -ına]

ay u gün: Ay ve gün.

Sevdā-yı zülf ü şevk-i ‘izāruñla **ay u gün** / Eyler şabā yeli gibi leyl ü nehār göc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 26, Beyit 3). [ay u gün,]

ay yüz: Ay gibi parlak, güzel yüz.

Akşehir döndi Aydın olup **ay yüzüñle** dehr / Gördi saçuñı viridi Karaman hemān ḥarāc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 24, Beyit 2). [ay yüzüñle, -üñle]

Gün olur **ay yüzüñi** seyr idemem bir yıl olur / Göricek göz yaşı māni‘ neme yarar nemdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 58, Beyit 2). [ay yüzüñi, -üñi]

Karaman Aydın oldu **ay yüzüñle** döndi Akşehir / Olaldan tāb-ı meyden gül-ruḥuñ ey gonca-leb gül gül
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 177, Beyit 2). [ay yüzüñle, -üñle]

Tire oldu zülf ü kaddüñsüz Karasi sancağı / **Ay yüzüñsüz** Aydın olmuş bir arayı görmedüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 217, Beyit 2). [ay yüzüñsüz, -üñsüz]

Gün olur **ay yüzini** görmezem geçer bir yıl / Bu ḥurd [u] ḥ‘āb ya leyl ü nehārı n’eyleyeyin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 231, Beyit 2). [ay yüzini, -ini]

ay yüzlü: Yüzü ay gibi parlak olan.

Raḥîmî ‘ākibet aydınlığına bir işāretdür / Çıkup Aydın ol **ay yüzlüyle** geldüñ Akşehir (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 304, Beyit 5). [ay yüzlüyle, -yle]

āyā: "Acaba?" manasına edāt-ı tereddüd.

Bu gice gün yüzüñden aldı mı **āyā** ziyā meş‘al / Çerāğ-ı māha şevk ‘arz itdi germ olup şehā meş‘al
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 164, Beyit 1). [āyā,]

İrdi mi ol māha **āyā** ben ḡubārından keder / Gözgü sende ‘ālemüñ vech-i ziyāyı görmedüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 217, Beyit 5). [āyā,]

ayacığ: Ayak.

Aşlā ne ḡam çeker aşılān dār-ı zülfüñe / Taşdan yire başar mı feraḥdan **ayacığı** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 313, Beyit 3). [ayacığı, -ı]

ayağ:

1.Kadeh. || Şarap.

Terahhüm kıl Raḥimî cür‘aveş pây-māl-i devrāndur / Senüñ ey sākî-i gül-ruḥ elüñden bir **ayāğ** ister (Kütahyalı Raḥimî Dîvânı, Gazel 84, Beyit 5). [ayāğ,]

Nev-bahāra lāle şundi yine bir mey-gün çanağ / Sen de baş kıldurma destüñden kıoma bir dem **ayağ** (Kütahyalı Raḥimî Dîvânı, Gazel 130, Beyit 1). [ayağ,]

Pehlevānıdur bu meydānuñ şurāhı ser-firāz / Bir **ayağıyla** başar biñ Rüstemi rüz-ı maşāf (Kütahyalı Raḥimî Dîvânı, Gazel 131, Beyit 3). [ayağıyla, -ıyla]

Götürdüm bezm-i keşretten **ayağı** lāleveş sākî / Baña vaḥdet meyinden cür‘a şun dildāradur meylüm (Kütahyalı Raḥimî Dîvânı, Gazel 191, Beyit 3). [ayağı, -ı]

La‘lüñden ayru cām-ı cihān şunsa Cem göre / **Ayağına** şürāhı gibi baş eger miyem (Kütahyalı Raḥimî Dîvânı, Gazel 214, Beyit 3). [ayağına, -ına]

Bir neş‘eñ ile başına Cemşid olur gedā / Ey pîr-i mey-fürüş **ayağıñ** destgāh-ı Cem (Kütahyalı Raḥimî Dîvânı, Gazel 216, Beyit 6). [ayağıñ, -uñ]

Götürdi bezm-i keşretten **ayağı** cümle el çekdi / Hārim-i vaḥdet-ābād içre ḥalvet ihtiyār itdi (Kütahyalı Raḥimî Dîvânı, Gazel 321, Beyit 2). [ayağı, -ı]

2.Ayak.

Her dem sürerdi başını itün **ayağına** / Bāri ğubār olaydı Raḥimî yoluñda kāk (Kütahyalı Raḥimî Dîvânı, Gazel 24, Beyit 7). [ayağına, -ına]

Baş üzre yir idindi Raḥimî ğazelleri / Sen şāhuñ **ayağına** olalı güher-nişār (Kütahyalı Raḥimî Dîvânı, Gazel 93, Beyit 7). [ayağına, -ına]

Başum ṭop eyledüm **ayağıña** meydān-ı ‘aşkuñda / Ümîd-i dest-būsuñla kıdüm çevgāna dönmişdür (Kütahyalı Raḥimî Dîvânı, Gazel 94, Beyit 3). [ayağıña, -uña]

İki gözümüñ biri olursa ey nūr-ı başar / Başdan ol göz çıkısun **ayağıñ** ğubārın istemez (Kütahyalı Raḥimî Dîvânı, Gazel 114, Beyit 3). [ayağıñ, -uñ]

Ey gözüm yaşı yetiş dāmen-i dildāra yapış / Başuñ **ayağına** kıo ara ṭut ara yapış (Kütahyalı Raḥimî Dîvânı, Gazel 120, Beyit 1). [ayağına, -ına]

Servüñ alup **ayağın** şarsın çenāruñ pençesin / Āh kim pençeñ senüñ ḥün-rîz ü ḥoryād ey felek (Kütahyalı Raḥimî Dîvânı, Gazel 150, Beyit 3). [ayağın, -ın]

Cām-ı la‘lüñe irişmez elüm elden ne gelür / **Ayağıñ** öpmedür ümmîd degül mültemes el (Kütahyalı Raḥimî Dîvânı, Gazel 167, Beyit 3). [ayağıñ, -uñ]

Didi ben pây-māline ol şeh-süvār-ı esb-i nāz / **Ayağum** ṭoprağıñı kıl tāk-ser didem be-çeşm (Kütahyalı Raḥimî Dîvânı, Gazel 185, Beyit 3). [ayağum, -um]

Ġaflet itme aç gözüñ varın **ayağum** tozıdır / Didi ol nūr-ı başar kıl aña yer didem be-çeşm (Kütahyalı Raḥimî Dîvânı, Gazel 185, Beyit 5). [ayağum, -um]

Ṭab^c-ı güher-feşân ile ben ol Raḥîmîyem / Sen şâh **ayağına** nice dürler döker miyem (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 214, Beyit 7). [ayağına, -ına]

Mihr ü mäh öpmege virmem **ayağıuñ** toprağın / Günde ger bir efser-i zerrîn koyalar başuma (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 295, Beyit 3). [ayağıuñ, -uñ]

Muntazırdur göz açup nergis **ayağıuñ** tozına / Gel görin biñ nâz ile ey çeşm-i fettânum yine (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 296, Beyit 4). [ayağıuñ, -uñ]

Ḳan mıdur ol ki şu gibi kapuñda akmaya / Baş mıdur ol **ayağıña** ğaltânuñ olmaya (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 301, Beyit 2). [ayağıña, -ña]

ayağa düşür-: Değersiz hale getirmek, değersiz kılmak.

Raḥîmî cür^caveş devrân **ayağa düşürür** bir gün / Ṭotalum bezm-i dünyâda nice dem cām-ı cem çekdüm (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 186, Beyit 5). [ayağa düşürür, -ür]

ayağına düş-: Ayağına kapanmak, saygı göstermek, önünde eğilmek.

Raḥîmî komadı ser-keşlign ol serv-ḳad hergiz / **Ayağına düşüp** berg-i ḥazânveş ḥāk-i pā oldum (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 193, Beyit 7). [ayağına düşüp, -üp]

Derd-i serdür tâcı terk it şāhuñ **ayağına düş** / Ey Raḥîmî baş açuḳ abdāl-ı ‘aşḳ ol bir zemân (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 233, Beyit 7). [ayağına düş,]

Öp elin yalvar **ayağına düş** ey eşk-i revan / Dem ḳadem ola gel aḳdāmına ḳıl aḳdāmı (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 310, Beyit 4). [ayağına düş,]

ayağıuñ toprağı hakkı: Ayağının toprağı hakkı için.

Ayağıuñ toprağı ḥaḳḳı mürâssa^c tâca reşküñ yok / Elüñden başuma yara iren seng ü meder yegdür (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 83, Beyit 4). [ayağıuñ toprağı ḥaḳḳı,]

ayağıña düş-: Ayağına kapanmak.

Ḳoluñdan şalma yabana diyü devletlü başuñçün / **Ayağıña düşüp** yalvaruban destüñ öper şāhin (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 244, Beyit 3). [ayağıña düşüp, -üp]

ayağıña yüz sür-: Kutsal veya saygın birinin huzuruna çıkarken ayağına doğru eğilmek, saygı göstermek.

Ayağıña yüz sürer her gün Raḥîmî sāyeveş / Şükr-i lillāh kim şehā başında devlet var imiş (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 121, Beyit 7). [ayağıña yüz sürer, -er]

ayak:

1.Kadeh.

Şurāhi gibi ser-keşler ne bilsün derd ü derdümnden / **Ayaklarda** kalup cür‘a gibi h‘ār olmayan bilmez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 116, Beyit 2). [ayaklarda, -larda]

Gözlerin ser-mest kılmışdur şarāb-ı cām-ı nāz / Anuñ için ben **ayakda** cür‘aya kılmaz nigāh (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 276, Beyit 5). [ayakda, -da]

2. Ayak, kadem.

Çekme baş âteş gibi hāk ol hevā-yı ‘aşk ile / Şu gibi dîdāra t̄alibseñ ne lāzım baş **ayak** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 140, Beyit 3). [ayak,]

Hāk olduğı **ayakda** bu cism-i nā-tüvānuñ / Ümmîd-i vuşlatıdır sen k̄āmeti revānuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 157, Beyit 1). [ayakda, -da]

ayak baş-:

1. Ayak basmak, ezmek.

Şeh-süvārum gel **ayak baş** rüy-ı hāk-ālūdeme / Hāzır itdi gözlerüm īsār için dürr-i semen (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 249, Beyit 3). [ayak baş,]

2. Girmek.

Hārābāta **ayak başdı** Rahîmî pāk-dillerle / Maḳām-ı ehl-i zerḳ olmağın el çekdi muşallādan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 250, Beyit 7). [ayak başdı, -dı]

ayakda ko-: Ayakta bırakmak, geri çevirmek.

Miṣāl-i ‘āşık-ı āşüfte ditrer üstüne dir dir / Elin al **ḳoma ayakda** olupdur ser-girān şorguc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 25, Beyit 3). [ayakda ḳoma,]

ayakdaş: Yol arkadaşı, yoldaş, hem-pâ. Arkadaş, refik.

Yād-ı la‘lūñle Rahîmî hūn-ı dil içer müdām / Gelmedi cānā bu devre bir **ayakdaşum** benüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 181, Beyit 5). [ayakdaşum, -um]

ayakla-: Çiğnemek.

Ser-i zülfüñ gibi **ayaklama** gel ben ḳuluña / Bu gün ey Yūsuf-ı gül-çihre hırîdāruñ olam (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 206, Beyit 6). [ayaklama, -ma]

ayaklat-: Çiğnetmek.

Ayaklatma beni āgyāra ḳarşu esb-i nāz ile / Hücüm it üstüme şal bir kezin şāhā ‘atā rahşın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 235, Beyit 2). [ayaklatma, -ma]

ayalan-: Çoğalmak.

Yiter sür şeh-süvārūm üstüme nāz u cefā rahşın / Günüdür **ayalandur** zerre kim mihr ü vefā rahşın
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 235, Beyit 1). [ayalandur, -dur]

a'yân:

1. Bir memleketin ileri gelenleri.

Reh-ber olalı himmeti ashâb-ı 'ızâmuñ / **A'yâna** 'avn-ı nâşıruñ ihsâna irişdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 336, Beyit 4). [a'yâna, -a]

2. Hakikat.

La'l-i sîr-âbuñ gâmından cân viren bî-dillerüñ / Tütiyâ ider 'uyün-ı cânâ **a'yân** cevherin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 252, Beyit 5). [a'yân,]

'ayâr: Değer, altının, gümüşün veya kıymetli madenlerin karışma derecesi.

Her gedâ tab'a Raḥîmî dime söz gevherini / Guş-ı şâhid yaraşur yine dürer himmet **'ayâr** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 102, Beyit 6). ['ayâr,]

âyât-ı rahmet: Rahmet âyetleri.

Ḥaduñsuz 'îd Muşhaf ḥaqqı içün rûz u 'îd olur / Ḥuceste-fâl hem **âyât-ı rahmet** ḥaṭṭ u ḥâlüñdür
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 97, Beyit 3). [âyât-ı rahmet,]

ayâz: Gazneli Mahmud'un kölesi ve sevgilisi. Akıl, fetanet ve sadakatle hizmet etmiş, Sultan Mahmud da ona büyük bir sevgi besleyerek itimat etmiştir.

Bir gedâñam ben senüñ ey pâdişâh-ı ser-firâz / Söylenür Maḥmûd-ı şâh ile nitekim ḥâş **Ayâz** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 118, Beyit 1). [ayâz,]

'ayb: Utanılacak şey, kusur, hata.

Mükedder görse çihrem ânide âyîne fâş eyler / Görüp her **'aybumı** setreyledüm yok câmeden gayrı
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 325, Beyit 3). ['aybumı, -umı]

'ayb eyle-: Ayıplamak, kınamak.

Yüzüñi gördükce bûse umduğum **'ayb eyleme** / Âyet-i Kevşer ḥaqqı cânâ budur erkân-ı 'îd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 39, Beyit 7). ['ayb eyleme, -me]

aydın:

1. Aydın şehri.

Murāda irdi **Aydın** Tirenüñ başına gün toğdı / Şehirde olalı sen devlet-i devr-i kamer peydā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 1, Beyit 4). [aydın,]

Tire rûzum rûşen it ey âfitâbum gün gibi / İtme Şarhanuñ bu **Aydın** illerin zulmet baña (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 4, Beyit 5). [aydın,]

Kıl kadar meyl eylemez dil Germiyân u Tireye / Sen şehüñ Şarhan gibi **Aydın** diyârın gözlerüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 113, Beyit 6). [aydın,]

2. Aydın şehri || Aydınlık, parlak.

Akşehir döndi **Aydın** olup ay yüzüñle dehr / Gördi saçunu virdi Karaman hemân harâc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 24, Beyit 2). [aydın,]

Karaman **Aydın** oldu ay yüzüñle döndi Akşehir / Olaldan tâb-ı meyden gül-ruhuñ ey gonca-leb gül gül (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 177, Beyit 2). [aydın,]

Gün yüzüñsüz gözüme Akşehir ey meh Tiredür / Kâkülüñsüz şanma **Aydındur** Karaman illerin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 243, Beyit 3). [aydındur, -dur]

Ey Raḥîmî Tire bahtuñ **Aydın** olsun dirseñ / Bile seyr eyle Selim Hân ile Şarhân illerin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 243, Beyit 5). [aydın,]

Karaman mülkin **Aydın** idicek sen şâh-ı meh-çihre / Güneş menzil-be-menzil karşı çıkdı şehirden şehre (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 304, Beyit 1). [aydın,]

Raḥîmî ‘âkıbet aydınlığına bir işâretdür / Çıkup **Aydın** ol ay yüzlüyle geldüñ Akşehir (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 304, Beyit 5). [aydın,]

aydın ol-: Aydınlık olmak || Aydın şehri.

Tire oldu zülf ü kaddüñsüz Karasi sancağı / Ay yüzüñsüz **Aydın olmuş** bir arayı görmedüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 217, Beyit 2). [aydın olmuş, -mış]

Aydın oldu Tire dehr Akşehir döndi kâ’inât / Olalı sen meh bu gün menzil-güzâr-ı Germiyân (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 265, Beyit 2). [aydın oldu, -dı]

aydınlığ: Parlaklık.

Raḥîmî ‘âkıbet **aydınlığına** bir işâretdür / Çıkup Aydın ol ay yüzlüyle geldüñ Akşehir (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 304, Beyit 5). [aydınlığına, -ına]

âyete'l-kürsi hakkı: Ayete'l-kürsi hakkı için.

Vuşlatuñla **Âyete'l-kürsi hakkı** ey âfiṭâb / ‘Arşa döndi şehir-i Mar‘aş toldı nûr-ı fetḥ-i bâb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 14, Beyit 1). [âyete'l-kürsi hakkı,]

āyet-i kevser hākı: Kevser ayetinin hakkı için.

Yüzüñi gördükce büse umduğum ‘ayb eyleme / **Āyet-i Kevser hākı** cānā budur erkān-ı ‘id (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 39, Beyit 7). [āyet-i kevser hākı,]

ayın bayın kıl-: Şaşkına döndürmek.

Zülfüñle gamze bend ider oldu uğrılayın / Miskîn-dilümi **kıldı** bu sevdā **ayın bayın** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 258, Beyit 1). [ayın bayın kıldı, -dı]

āyîn:

1.Görenek, âdet.

Rahîmî gülşen-i ‘âlemde şavt-ı zāğlar yegdür / N’iderler ‘andelîb **āyîn** pāk olan hoş-elhānı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 337, Beyit 7). [āyîn,]

2.Merasim, tören.

Gitmedügi bu gam-ı zülfüñ dil-i ağıyardan / Kāfirüñ **āyînidür** koyar çelîpā koynına (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 288, Beyit 6). [āyînidür, -idür]

Budin mülkini yıkmak hîç zülf-i yāre **āyîndür** / Velî ey şāh-ı İslām olma rāzısın nev-ayına (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 303, Beyit 6). [āyîndür, -dür]

āyîne:

1.Ayna, nesnelerin görüntüsünü veren, ışığı yansıtan, cilalı ve arkası sırlı cam.

Qalbümi jeng-i ta‘allukdan muşaffā eyleyüp / Geydüm ey rüşen-liqā **āyîne** gibi bir nemed (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 35, Beyit 6). [āyîne,]

Māhiyyeti ma‘lûm ola tā şûret-i hüsñüñ / Yûsuf gibi **āyîne**de gel sen de seni gör (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 52, Beyit 4). [āyîne, -de]

İncinür şanma beni cevır ü cefā-yı yārdan / Şandı dil **āyînesi** senüñ gam-ı ağıyardan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 242, Beyit 1). [āyînesi, -si]

Āyîne gibi hürşîd bir şûret uğrısıdır / Biñ nakş iderse durmaz hadd-i nigāra karşı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 274, Beyit 4). [āyîne,]

Şafā-yı ‘aşk ile göñlüm iletdüm kûy-ı dildāra / Maḥabbet cāmi‘ine yine ‘arz itdüm bir **āyîne** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 303, Beyit 4). [āyîne,]

Raḳîbā baḳamazsın sen şafāyla ruḥ-ı yāre / Baḳarsañ gösterür şekl-i ḳabîḥuñ saña **āyîne** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 303, Beyit 5). [āyîne,]

Mükedder görse çihrem ānide **āyîne** fāş eyler / Görüp her ‘aybumı setreyledüm yok cāmeden ḡayrı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 325, Beyit 3). [āyîne,]

Göñül **āyinesi** ey mihr-i hadd gāyet muşaffādur / Olur bir zerre gerd-i guşsanuñ tağlar kadar derdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 341, Beyit 6). [āyinesi, -si]

Şafâ gitdi göñül **āyinesinde** jeng-i ğam kaldı / Gül-i şādî açılmaz sînede hâr-ı elem kaldı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 343, Beyit 1). [āyinesinde, -sinde]

2. Ayna || Yüz.

Haţţ geldi şafha-i haduña didüğüm için / **Āyineñ** üzre mäh gibi konmasun ğubâr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 80, Beyit 3). [āyineñ, -ñ]

3. Ayna ||Gönül.

Ben ğubârından mükedderdür meger **āyinesi** / Yoĥsa n'oldı tûţî-i şekker-zebānum söylemez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 112, Beyit 4). [āyinesi, -si]

Şūfiyâ sâf eyle gel jeng-i 'alâyıkdan dilün / Şüret-i ma'nâ görünmez olmasa **āyine** şâf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 131, Beyit 6). [āyine,]

āyine it-: Ayna yapmak, ayna gibi kullanmak.

Mükedder hâl olur ki naķş irişür kendü aynaya / Felek ey meh anuñçün itdi ĥüsnüñ ayın āyine (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 303, Beyit 1). [āyine itdi, -di]

āyine-i dil: Gönül aynası.

Gitmez idi bir nefes **āyine-i dilden** ğubâr / Merĥabâlarla lebin şunmasa meh-rüyân-ı 'id (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 39, Beyit 10). [āyine-i dilden, -den]

āyine-i ğayb-nümā: Bilinmeyeni gösteren ayna.

Gösterür ehl-i dile aynada biñ şekl-i şuver / Ma'nide **āyine-i ğayb-nümādur** dil (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 168, Beyit 2). [āyine-i ğayb-nümādur, -dur]

āyine-i ruĥsār: Yanağı ayna gibi olan sevgili.

Baňa ey çerĥ her gün mihr-i 'ālem-tāb 'arz itme / Benüm **āyine-i ruĥsāra** yāra ĥod nigāhum var (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 76, Beyit 2). [āyine-i ruĥsāra, -a]

āyine-i şüret: Suret aynası.

Şu bāţın kim müberrā olmadı jeng-i 'alâyıkdan / Ne ma'nâ zāhir itdi aňa bir **āyine-i şüret** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 21, Beyit 3). [āyine-i şüret,]

āyīne-ruḥsār: Yanağı ayna gibi parlak sevgili.

‘Aceb bir toz mı kondı dāmenine ben ğubārından / ‘Acebdür söylemez tūṭīveş ol **āyīne-ruḥsārūm** (Kūtahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 224, Beyit 4). [āyīne-ruḥsārūm, -um]

āyīneveş: Ayna gibi.

Şāfdur **āyīneveş** ṭab‘um eyā rūşen-zamîr / Tūṭî-i cāna ğidādur lafz-ı şehd ü şekkerüm (Kūtahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 208, Beyit 4). [āyīneveş,]

Mücellā ideli cān şüretini ma‘ni-i ‘aşkuñ / Cemālūñ ḥaḳkı şāf u sāde dil **āyīneveş** pākūm (Kūtahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 219, Beyit 2). [āyīneveş,]

Şaykal-ı ‘aşkıyla şol dil kim mücellā olmadı / Ol şafā kesb itmedi **āyīneveş** dîdārdan (Kūtahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 242, Beyit 4). [āyīneveş,]

ayır-: Ayırmak, uzaklaştırmak.

Göñlümi ḳaddūñ hevāsından **ayırmam** bir nefes / Rāstî bir ṭoĝrı yoldur itdügüm irşād aña (Kūtahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 8, Beyit 4). [ayırmam, -mam]

Dehenūñ fikri ile şimdi Raḥîmî şî‘ri / Şüphe yok ‘ālem-i ğaybdan **ayırur** mülhemdür (Kūtahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 58, Beyit 5). [ayırur, -ur]

Raḥîmî pâdişāhum dergehüñde ber-murād iken / Anı şimdi murādından **ayırup** nā-murād itme (Kūtahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 302, Beyit 5). [ayırup, -up]

aylak: Bedava.

Ey Raḥîmî ḳanda buldum dime dā‘im gör nesin / Saña ol bir ḥündur bulduñsa **aylak** şu gibi (Kūtahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 314, Beyit 6). [aylak,]

‘ayn: Göz.

Ben Raḥîmîyem ‘aṭā **‘aynıyla** raḥm it vaktidür / Ḳıl kerem ey şāh-ı ‘ālem himmet it himmet baña (Kūtahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 4, Beyit 6). [‘aynıyla, -ıyla]

‘Ārîzuñsuz **‘aynuma** ey nūr-ı ‘aynum ‘ayn-tāb / Ḥaḳḳ bilür ‘ayn-ı ‘inā ‘ayn-ı ‘azāb u ‘ayn-ı tāb (Kūtahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 11, Beyit 1). [‘aynuma, -uma]

Sūy-ı kūyuñdan yaşum ırmaĝını ırmaĝ ile / Kūzenūñ göz **‘aynı** ser-gerdān başum dolābdur (Kūtahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 44, Beyit 3). [‘aynı, -ı]

Āh kim iĝmāz **‘ayn** ile ‘itābın ‘aşıkuñ / ‘Ayn-ı tāb içre ‘anā çeken ‘azābiler bilür (Kūtahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 89, Beyit 3). [‘ayn,]

Āhum ‘alemleriyle kūyuña ṭoĝrı ey serv / **‘Aynüm** yaşından anda **‘aynüm** ‘alāmet itsem (Kūtahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 183, Beyit 2). [‘aynüm, -üm]

Ṭaň degül meh dikse göz her gün rikābuň ‘aynına / Ḥāk-pāyuň tütüyādur āfitābuň ‘aynına (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 285, Beyit 1). [‘aynına, -ına]

Serv-ḳaddüñ cüst u cū itmekde her sū gözlerüm / Beñzer ol seyl-āb aḳar ḥünin-ḥabābuň ‘aynına (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 285, Beyit 2). [‘aynına, -ına]

Gör bu çerḥ-i vuşlata nevbet degirmendür daḥi / Dönmişem kendüm bilelden āsiyābuň ‘aynına (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 285, Beyit 4). [‘aynına, -ına]

La‘l-i mey-günuň görüp bir neş’e taḥşil eylemiş / Raḳş urur cāna meger gelmiş zebānuň ‘aynına (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 285, Beyit 5). [‘aynına, -ına]

Āsitānuşuz cihān ma‘müresin ey genc-i ḥüsn / Gelmeye bir ḥabbe bu ḳalb-i ḥarābuň ‘aynına (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 285, Beyit 6). [‘aynına, -ına]

Ey Raḥîmî ben şarāb-ı ‘aşḳ ile ser-mest iken / Gelmemişdi daḥi hiç bir şeyḥ u şābuň ‘aynına (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 285, Beyit 7). [‘aynına, -ına]

ayna: Nesnelerin görüntüsünü veren, ışıḡı yansıtan, cilalı ve arkası sırlı cam.

Gösterür ehl-i dile aynada biñ şekl-i şuver / Ma‘nide āyine-i ḡayb-nümādur dil (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 168, Beyit 2). [aynada, -da]

‘ayne’l-yaḳîn: Gözüyle görmüş gibi, kati.

Ḥāk-i miḥnet çeşmine ol dün bed-bînüñ müdām / Tütüyā bilmezse ḥāk-i dergehüñ ‘ayne’l-yaḳîn (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 247, Beyit 3). [‘ayne’l-yaḳîn,]

‘aynı: Birbirinin eşi, ayırt edilemeyecek kadar benzeri, tıpkısı.

Ḳanlu yaşumla göz Ḳızılirmaḡuñ ‘aynıdur / Neşv ü nemā-yı ḥün-ı cigerdür ḥabāb-ı sürḥ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 30, Beyit 4). [‘aynıdur, -dur]

Mā-cerā-yı eşk-i çeşmüm bilmek isterseñ eger / Ey perî-rü ‘aynıdur her dem revān enhāra baḳ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 139, Beyit 2). [‘aynıdur, -dur]

‘ayn-ı a‘mā: Kör göz.

Ḳaddüñe ṭoḡru baḳamaz egri / ‘Ayn-ı a‘mā içinde yā n’eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 88, Beyit 6). [‘ayn-ı a‘mā,]

‘ayn-ı ‘āşık: Āşıḡın gözü.

Kime şorsam lebüñ cān gibi hiç ‘ālemde görmüş yok / Görinür ‘ayn-ı ‘āşıkda hilālāsā ‘ıyān ebrü (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 270, Beyit 6). [‘ayn-ı ‘āşıkda, -da]

‘ayn-ı a‘tāf: İyilik ve yardımların kaynaḡı.

Bir şehüñ şimdi Raḥîmî ḫulıdur ḫalka biliş / **‘Ayn-ı a‘tāf** bu ḫalka siper iḥsānı zırır (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 293, Beyit 6). [‘ayn-ı a‘tāf,]

‘ayn-ı ‘azāb: Eziyet kaynağı.

‘Ārızuñsuz ‘aynuma ey nūr-ı ‘aynum ‘ayn-tāb / Ḥaḫḫ bilür ‘ayn-ı ‘inā **‘ayn-ı ‘azāb** u ‘ayn-ı tāb (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 11, Beyit 1). [‘ayn-ı ‘azāb,]

‘ayn-ı idrāk: Anlayış gözü.

‘Ayn-ı idrākiyle gel mir’āt-ı dehre kıl nazar / Vech-i ma’nā gösterür her şüret-i eşyāya baḫ (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 137, Beyit 3). [‘ayn-ı idrākiyle, -iyle]

‘aynı ile: Aynısı, tıpkı.

Bağrumuñ başında **‘aynı ile** buldum başını / Bilürem ḫandan gelür her dem bu eşk-i ḫün-feşān (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 233, Beyit 5). [‘aynı ile,]

‘ayn-ı ‘inā: Zahmet, eziyet kaynağı.

‘Ārızuñsuz ‘aynuma ey nūr-ı ‘aynum ‘ayn-tāb / Ḥaḫḫ bilür **‘ayn-ı ‘inā** ‘ayn-ı ‘azāb u ‘ayn-ı tāb (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 11, Beyit 1). [‘ayn-ı ‘inā,]

‘ayn-ı māl ol-: Servetin kendisi olmak.

Şabāyā **‘ayn-ı māl olursa** çekmem minnetin kuḫluñ / Görünmez gözüme nesne bu ḫāk-i rāhdan gayrı (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 353, Beyit 3). [‘ayn-ı māl olursa, -ursa]

‘aynı ol-: Benzemek.

Cennet kapuñdan ayrıla ey ḫūr-ı ‘ayn o dem / Ṭūfān-ı Nūḫuñ **‘aynı olur** ādemüñ gözi (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 312, Beyit 3). [‘aynı olur, -ur]

‘ayn-ı tāb:

1.Eziyetin kaynağı.

‘Ārızuñsuz ‘aynuma ey nūr-ı ‘aynum ‘ayn-tāb / Ḥaḫḫ bilür ‘ayn-ı ‘inā ‘ayn-ı ‘azāb u **‘ayn-ı tāb** (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 11, Beyit 1). [‘ayn-tāb,]

2. Antep şehri.

Āḫ kim iğmāz ‘ayn ile ‘itābın ‘āşıkuñ / **‘Ayn-ı tāb** içre ‘anā çeken ‘azābiler bilür (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 89, Beyit 3). [‘ayn-ı tāb,]

‘aynına al-: İtibar etmek, önem vermek.

Cem‘üñe yüz süreli ey nūr-ı çeşm-i zāt-ı pāk / Pertev-i hūrşīdi **almaz ‘aynına** her bār şem‘ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 129, Beyit 5). [‘aynına almaz, -maz]

‘aynına gel-: Değer, kıymet vermek.

Meges miqdârı **gelmez ‘aynına** ‘anķası dünyānuñ / Hümā tal‘atlu himmet evcinüñ perrânıdur göñlüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 202, Beyit 2). [‘aynına gelmez, -mez]

Ḳadd-i dil-cüyü hevāsıyla yaşum cüy eyledüm / Āh bir dem **gelmez ol ‘ālī-cenābuñ ‘aynına** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 285, Beyit 3). [‘aynına gelmez, -mez]

Ey Raḥîmî āşinā-yı baḥr-i ‘aşq-ı yār olan / **‘Aynına** bir ḳatre **gelmez** girse deryā ḳoynına (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 288, Beyit 7). [‘aynına gelmez, -mez]

‘aynıyla: Aynı, tıpkı.

Göñül Nîş ḳal‘asıdur şan ḥarāb olmuş içi taş / Başum ṭāğ-ı ‘inā **‘aynıyla** çeşmümdür bıñarbaşı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 318, Beyit 1). [‘aynıyla,]

Gözümüñ bilmezem ḳandan gelürdi dem-be-dem yaşı / Ciger dāğında **‘aynıyla** bulandı varımış başı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 342, Beyit 1). [‘aynıyla,]

‘ayn-tāb: Gözün parıltısı. || Antep şehri.

‘Ārızuñsuz ‘aynuma ey nūr-ı ‘aynum **‘ayn-tāb** / Ḥaḳḳ bilür ‘ayn-ı ‘inā ‘ayn-ı ‘azāb u ‘ayn-ı tāb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 11, Beyit 1). [‘ayn-tāb,]

‘ayn-tāb ol-: Parlaklığın kaynağı olmak.

Ḥāḳ-i pāyuñ kuḥl-ı ‘ayn-ı hūr-ı ‘ayn olsa ne ṭaḥ / ‘Ārız-ı pūr-tābuñ ile **oldı ‘ālem ‘ayn-tāb** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 11, Beyit 2). [‘ayn-tāb oldı, -dı]

‘ayna al-: Gözüne almak: İtibar etmek, önem vermek, yüzüne bakmak, değerli görmek.

Ruḥ-ı yāre nazar ḳıl bāğ-ı ‘adni **‘aynuña alma** / Ne seyrān ḳayısı ayva hemān ḥaṭṭ şimdi naruñdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 95, Beyit 2). [‘aynuña alma, -ma]

Bu gün ben hem-sifāl oldum gül-āb-ı kūy-ı yāriyle / Gerekmez kāse-i fağfūrı **almam ‘aynuma** cāmı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 324, Beyit 4). [‘aynuma almam, -mam-uma]

ayrıl-:

1. Uzaklaşmak, ayrı düşmek.

Rikābuñdan Raḥīmī sāye gibi bir gün **ayrılmaz** / Vefā yolında ol ṣābit-ḳadem bir ḥāksāruñdur (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 95, Beyit 9). [ayrılmaz, -maz]

2.İlgi ve alakasını kesmek.

Cennet kapuñdan **ayrıla** ey ḥūr-i ‘ayn o dem / Ṭūfān-ı Nūḥuñ ‘aynı olur ādemüñ gözi (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 312, Beyit 3). [ayrıla, -a]

ayru:

1. Ayrı, uzak.

La’l-i mey-gūnuñdan **ayru** bezm-i ḡamda dem-be-dem / Hūn-ı ḥasretdür yidüğüm içdüğüm hūn-ābdur (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 44, Beyit 2). [ayru,]

Sāyebān-ı devletüñden **ayru** ey ‘ālī-cenāb / Ḥayme-i gerdün dün oldu başuma teng-tār (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 71, Beyit 4). [ayru,]

Nār-ı ḡam sen şehden **ayru** lezzetin telḥ eylemiş / Zerd ü zār olup benüm gibi ṭurup aḡlar şem‘ (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 127, Beyit 4). [ayru,]

O mehden **ayru** yaşum ey felek ‘ummāna döndürdüñ / Çevirdüñ başumı ṭolab-ı ser-gerdāna döndürdüñ (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 147, Beyit 1). [ayru,]

Leb-i bezminden **ayru** ey felek çeşmin Raḥīmīnūñ / Dem-ā-dem döne döne sāḡar-ı mercāna döndürdüñ (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 147, Beyit 5). [ayru,]

Gül yüzüñden **ayru** tāb-ı ḡamda bī-tāb oldu ḥār / Zerd olup titrer ḥazān yapraḡı gibi cümle ten (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 236, Beyit 2). [ayru,]

Ey felek ol mehden **ayru** bī-ḳarār itdüñ beni / Ḥāke urduñ sāyeveş bī-i‘tibār itdüñ beni (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 309, Beyit 1). [ayru,]

Ol Sikender derdin **ayru** bende şoñ dem göreyin / Ḳayṭafā gibi puşudan ḡarḳ ide bu şu seni (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 315, Beyit 2). [ayru,]

2.Başka.

La’lūñden **ayru** cām-ı cihān şunsa Cem göre / Ayaḡına şürāḥi gibi baş eger miyem (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 214, Beyit 3). [ayru,]

ayru düş-: Ayrı kalmak, uzak düşmek, ayrılmak.

Düşelden ayru nā-geh sen ruḥ-ı gül-berg-i zībādan / Pür itdi şaḥn-ı bāḡı ḳanlu yaşum la’l-i ḥamrādan (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 250, Beyit 1). [ayru düşelden, -elden]

ayru ol-: Uzak kalmak, ayrı düşmek.

Vefâ ehline âsândur yoluñda cān fidâ itmek / Velî bir dem kapuñdan **ayru olmak** dil-berâ müşkil (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 176, Beyit 6). [ayru olmak, -mak]

ayruksı: Başka, başka türlü, ayrı, apayrı, farklı.

Țolmış idi gülşene âvâze-i zâğ u zağan / Hâli **ayruksıdı** bâğuñ işidenlerden ırağ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 130, Beyit 4). [ayruksıdı, -dı]

ayyu: Et yiyen memelilerden, ot ve bal da yiyebilen, uzun tüylü, kaba ve hantal, vahşi hayvan.

Gözüm didâruña kıddüñe mâ'il yaşum ırmağı / N'ola ter düşse ey çeşm-i gazâlüm **ayyu** kulağı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 311, Beyit 1). [ayyu,]

ayva:

1.Sonbaharın habercisi, iri, sarı ve sulu bir meyve.

Ruğ-ı yâre nazar kıl bâğ-ı 'adni 'aynuña alma / Ne seyrân kayısı **ayva** hemân haţţ şimdi naruñdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 95, Beyit 2). [ayva,]

Rahîmî bâğ-ı 'âlemde naşîbüñ bildüm **ayvadır** / Anuñçün reng-i ruhsâruñ bu gün lîmûna beñzetdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 198, Beyit 5). [ayvadır, -dır]

Baňa 'unnâb-ı la'linsüz ne cānum kayısı **ayva** / Doyamam nârveş ben kâse-i hicrâna ey vişne (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 282, Beyit 6). [ayva,]

2.Sevgilinin yanakları.

Teşne-cāna şunmadı bir dem şulu şeftâlusın / Gösterür **ayva** bu ben maḥzûra ammâ nâr leb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 15, Beyit 5). [ayva,]

'ayyâr: Hilekâr, dolandırıcı.

Örnek olsun kim nigârâ âline aldanmayam / Döne döne naḫşlar geçdi baňa **'ayyâr** imiş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 121, Beyit 2). ['ayyâr,]

'ayyâr-ı zülf: Düzenbaz saç.

Göñlümi bir bend ile bend ideli **'ayyâr-ı zülf** / Kıldı 'aqlum kârvânın târ-mâr efkâr-ı zülf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 132, Beyit 1). ['ayyâr-ı zülf,]

'ayyâş-ı nev-bahâr: İlkbahar sarhoşu.

Şahrâda lâle şanma gül-gün meyiyle şunmış / **'Ayyâş-ı nev-bahâra** cām-ı şafâ-yı nev-rüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 108, Beyit 3). ['ayyâş-ı nev-bahâra, -a]

‘ayyūka irgür-: Göğün en yüksek yerine ulaştırmak.

İrişmez sem‘ine feryād u āhum Lala Paşanuñ / O cevr-i gönecadan **‘ayyūka irgürdüm** ben efgānı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 337, Beyit 5). [‘ayyūka irgürdüm, -a-düm]

‘azāb vir-: Acı çektirmek.

Ġam yeter cānā dile gönderme şadı gelmesün / Maḥrem olmaz baña ol nā-cinsidür **virür ‘azāb** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 12, Beyit 6). [‘azāb virür, -ür]

‘azābî: Azap çeken, eziyet gören, sıkıntıya uğrayan.

Āh kim iğmāz ‘ayn ile ‘itābın ‘āşıkun / ‘Ayn-ı tāb içre ‘anā çeken **‘azābiler** bilür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 89, Beyit 3). [‘azābiler, -ler]

‘azāb-ı dūzaḥ: Cehennem azabı.

Şūfiyā korkutma ısınduḥ **‘azāb-ı dūzaḥa** / Biz ḥaber aldūḥ degülmiş hecr-i dil-berden eşed (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 40, Beyit 6). [‘azāb-ı dūzaḥa, -a]

āzād eyle-: Kurtarmak.

Veli miḥnetden **āzād eylemekdür** / İçüp cāmı yiyüp şūfi gehi beng (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 149, Beyit 2). [āzād eylemekdür, -mekdür]

āzād ol-: Kurtulmak, serbest kalmak.

Bende **āzād oluban** ḥāk olayın sāye gibi / Toḡrı yolına o servün ḫanı bir rāh bilür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 47, Beyit 4). [āzād oluban, -uban]

Yūsufāsā ḥ‘āce-i dehri şarasın ḫul gibi / **Olmadı** şāh u gedā bendeñden **āzād** ey felek (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 150, Beyit 2). [āzād olmadı, -madı]

Ḥ‘āce-i dehri mezād idüp şatarsın ḫul gibi / **Olmadı** bir kimsene **āzād** elüñden ey felek (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 159, Beyit 6). [āzād olmadı, -madı]

āzāde: Tek başına, özgür.

Bu bāḡun servi dūd-ı ḡam küli bir ṭabla āteşdür / Şabāveş ṭurma bir dem bir nefes **āzāde** seyrān it (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 18, Beyit 3). [āzāde,]

Girmesün dirseñ vücūduñ bāḡına bād-ı ḥazān / Sebzezār-ı ‘āleme servi gibi **āzāde** gel (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 173, Beyit 3). [āzāde,]

āzāde ol-: Hür olmak, kurtulmak.

Ḳaddūne bende olup ṭoḡrı hevādāruñ olan / Ḳayd-ı ḡamdan **olur** ol serv gibi **āzāde** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 280, Beyit 5). [āzāde olur, -ur]

āzādlik: Özgürlük.

Ḥayli demdür dil hevā-yı ḡaddūne oldı esîr / İstemez ammā efendi bir nefes **āzādlik** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 141, Beyit 2). [āzādlik,]

āzār: Azarlamak, incitmek, kırmak, üzme.

Müşteriyüz naḡd-i cān ile lebūñ kālāsına / Yok dime **āzār** ile ey ḡonca bāzār isterüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 107, Beyit 4). [āzār,]

āzer: Ateş.

Çenāra dek gelüp serv-i bülendūñ pāyesin pest it / Senūñ bu muntehā ḡaddūne ṭübā baş bir **āzerdür** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 49, Beyit 2). [āzerdür, -dür]

‘azîz: Saygın ve hürmetli kişi, sevgili.

Rahîmî ḡuluña emr eyle olsun sākin-i kūyuñ / **‘Azîzüm** ol gedāyı bir söz ile Mıṣra sulṭān it (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 18, Beyit 7). [‘azîzüm, -üm]

Senūñ olsun sa‘ādetle **‘azîzüm** mülket-i dünyā / Baña ḡapuñda ḡulluḡ Mıṣra sulṭān olmadan yegdūr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 50, Beyit 3). [‘azîzüm, -üm]

Ḳapusında ḡul olmak ḡadrini sen Yūsuf-ı ḡüsnūñ / **‘Azîzüm** mülket-i Mıṣr içre sulṭān olmayan bilmez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 117, Beyit 5). [‘azîzüm, -üm]

‘Azîzüm dil olaldan müşteri ḡüsnūñ metā‘ına / Cihānuñ Yūsufın bir ṣāhid-i bāzāra ṭabşurdum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 221, Beyit 3). [‘azîzüm, -üm]

Mıṣr-ı ‘izzetde **‘azîzüm** olımaṣ ṣāhib-serîr / Çekmeyince bir zemān Yūsuf gibi zindān ḡamın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 255, Beyit 3). [‘azîzüm, -üm]

‘azîz ol-:

1. Sultan olmak, itibar görmek.

‘Azîz ol ḡazret-i Yūsuf gibi Mıṣr-ı sa‘ādetde / Rî‘āyet eylesün ‘izzetle ḡoş gördūñ bu miḡmānuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 161, Beyit 2). [‘azîz ol,]

2. Deḡerli, izzetli olmak.

Her behāsını terāzūda ḡören **ola ‘azîz** / Ben esîr-i ‘aṣḡuñ iken boynı baḡlu ḡul gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 334, Beyit 5). [‘azîz ola, -a]

‘azm: Kasıt, niyet, karar.

Ğam-ı dildârı cem‘ it mahzen-i hâtırdâ hıfz eyle / Târîk-ı ‘aşka **‘azmüñ** var ise zâd-ı firāvân it (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 18, Beyit 2). [‘azmüñ, -üñ]

‘Azmüñ Rahîmî merhale-i râh-ı ‘aşk ise / Eyle sefer yarağını kıl ihtiyâr göc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 26, Beyit 7). [‘azmüñ, -üñ]

‘azm eyle-: Yönelmek; bir menzile ulaşmak için engelleri yenmeye uğraşmak, çabalamak.

Sensin şalâbetiyle zemânuñ Sikenderi / **‘Azm eyle** her diyâra yûri Hızrvâr göc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 26, Beyit 6). [‘azm eyle,]

Ne hoşdur rüzgâr ola muvâfık ey şeh-i ‘âdil / Kapuñdan cânibe **‘azm eyleyem** ben ‘âşık-ı bî-dil (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 176, Beyit 1). [‘azm eyleyem, -yem]

‘azm kıl-: Yönelmek.

Var iken luţf u kerem kılma sitem semtine ‘azm / Eyleme imsâke meyli var iken imkân-ı cûd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 34, Beyit 4). [‘azm kılma, -ma]

‘azm-i diyâr: Memlekete (doğru) yola çıkma, hareket etme.

Esîr-i bend-i gurbetdür gönül **‘azm-i diyâr** ister / Ciger mecrûh-ı tîğ-i hecrdür vaşl-ı nigâr ister (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 56, Beyit 1). [‘azm-i diyâr,]

Uşandı dâr-ı gurbetden gönül **‘azm-i diyâr** ister / Vefâ şehrinde bir ‘âlî-mürüvvet şehriyâr ister (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 105, Beyit 1). [‘azm-i diyâr,]

‘azm-i ferendüş it-: Ferendüş (Ferdinand-Avusturya) yola çıkmak, hareket etmek.

Zülfinüñ pîçi Budin mülkine şalarsa akın / Kayd-ı bend idüp anı **‘azm-i ferendüş idelüm** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 190, Beyit 3). [‘azm-i ferendüş idelüm, -elüm]

‘azm-i hoten it-: Hoten'e yönelmek.

‘Ârız u zülfüñ gamından bî-karâr olmuş şabâ / Gâhi geşt-i gülşen eyler gâh ider **‘azm-i Hoten** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 249, Beyit 4). [‘azm-i hoten ider, -er]

‘azm-i iklim-i ‘adem it-: Yokluk diyarına yola çıkmak.

Lebüñden gelmedi cân derdine bir nuţk-ı em bir gün / Bu gamdan gam mı **itsem ‘azm-i iklim-i ‘adem** bir gün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 264, Beyit 1). [‘azm-i iklim-i ‘adem itsem, -sem]

‘azm-i kūy it-: Mahalleye yönelmek.

Dil-i maḥzûnî şanma **itdi ‘azm-i kūy** ol ğamlı / Qarârı yok nedür kūyuñdan âhir kūy ol ğamlı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 332, Beyit 1). [‘azm-i kūy itdi, -di]

‘azm-i kūy-ı yār eyle-: Sevgilinin mahallesine doğru yola düşmek.

Çok rûzgâr baḥr ü berûñ seyrin eyledük / Ey dil demidür **eyleyelüm ‘azm-i kūy-ı yār** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 93, Beyit 5). [‘azm-i kūy-ı yār eyleyelüm, -yelüm]

B

bāb:

1.Bir kitabın bölümlerinden her biri.

Çihrem Raḥîmî kışşa-i ğuşşam beyân ider / Her **bāb** bir kitāb gözüm aña bāb-ı sürḥ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 30, Beyit 7). [bāb,]

2.Kapı.

Faşl-ı ḥüsnüñ baña keşf it rûstâyı añlamaz / Gülsitānuñ **bābını** yine kitābiler bilür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 89, Beyit 6). [bābını, -ını]

Ġamuñla âh iderken tüfek kundaḳda yaturdı / Topı **bābından** aldı geldi nâlem ḥod bu araya (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 289, Beyit 5). [bābından, -ından]

baba: Peder, baba.

Babanuñ cānısın kaçma benüm koynuma girmekden / Kuzucağum beni kırtar elinden gürg-i hicrānuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 161, Beyit 6). [babanuñ, -nuñ]

baba ḥamza: Hamza Baba; Hâce Bektaş-ı Veli'nin Sulucakarahöyük'te kurduğu dergâhta yetiştirdiği 360 halifesinden birisidir. Hünkar Hâce Bektaş'tan el ve icazet alan Hamza Baba, Ege bölgesini irşad ile görevlendirilmiştir. Ahmet Yesevi soylu ve Horasan erenlerinden Hâce İlyas oğlu Pir Hamza Baba, Alevî öğretisini yayar ve halkın her türlü derdine çözüm üretir.

Sensin şeh-i iklim-i velâyet **Baba Ḥamza** / Kapuñdan olur feyz-i kerâmet **Baba Ḥamza** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 287, Beyit 1). [baba ḥamza,]

Ey ravza-i pâküñden eşer ravza-i cennet / Ravzañdan eşer ravza-i râḥat **Baba Ḥamza** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 287, Beyit 2). [baba ḥamza,]

Tapuña gelüp şâh-ı Selîm Ḥân-ı ‘ālî-şân / İhlâş ile ‘arz itdi irâdet **Baba Ḥamza** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 287, Beyit 3). [baba ḥamza,]

Şıdkıyla muhibbüñ durur ol şâh-ı şerî‘at / Göster umaruz sende şadâḳat **Baba Ḥamza** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 287, Beyit 4). [baba ḥamza,]

Ol hâkim-i muṭlaḳdan anı eyle tevaḳḳu‘ / Maḥkûm ola ḥükmüne velâyet **Baba Ḥamza** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 287, Beyit 5). [baba ḥamza,]

Her neye şunarsañ irişür dest-i şerîfüñ / Virmiş elüñe Ḥaḳḳ yed-i ṭāḳat **Baba Ḥamza** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 287, Beyit 6). [baba ḥamza,]

Ḳapuña gelüp ḳalb-i selîm ile Raḥîmî / Himmet demidür eyle ‘inâyet **Baba Ḥamza** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 287, Beyit 7). [baba ḥamza,]

bâb-ı ‘adâlet: Adalet kapısı.

Felek naḳḳâşı ḳapuñ şüretin ṭāḳ-ı muḳarnesde / Yazar ‘unvân virüp dir budur ol **bâb-ı ‘adâlet** naḳş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 122, Beyit 4). [bâb-ı ‘adâlet,]

bâb-ı ferah: Eğlence, mutluluk kapısı.

Ḥayli gündür ḥâr-ı ğamla bağludur **bâb-ı ferah** / Gül yüzüñle ḥâtır-ı maḥzûnumı gel ey gül ac (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 27, Beyit 2). [bâb-ı ferah,]

bâb-ı hikmet: Hikmet kapısı.

Ne yazmış şafḥa-i eşcâra gör kim ḥâme-i ḳudret / Sebaḳ al **bâb-ı hikmetdür** ‘aceb dîvânımış bildüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 199, Beyit 4). [bâb-ı hikmetdür, -dür]

bâb-ı murâd: İstek kapısı.

Fetḥ-i bâb olsun Raḥîmî dir iseñ **bâb-ı murâd** / Ḥalka gibi aç gözüñ gel bu der-i ‘ulyâya baḳ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 137, Beyit 7). [bâb-ı murâd,]

bâb-ı şeref: Şeref kapısı.

Yolum var devlete irsem n’ola ey şâh-ı kişver-gîr / Selîmü’l-bâl ile **bâb-ı şeref** derbânıyuz şimdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 329, Beyit 4). [bâb-ı şeref,]

bâb-ı sürḥ: Kırmızı kapı || Başlık.

Çihrem Raḥîmî ḳışsa-i ğuşşam beyân ider / Her bâb bir kitâb gözüm aña **bâb-ı sürḥ** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 30, Beyit 7). [bâb-ı sürḥ,]

bâc: Vergi.

Büy-ı çin-i zülfüñe virür Ḥıṭâ ḥânı ḥarâc / Dişlerüñüñ n’ola olursa ‘Adende **bâcıdur** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 59, Beyit 4). [bâcıdur, -ıdur]

bād: Rüzgar.

Ṭayanurdı cigerde saña āhum Ƙara tağlarca / Bu yolda olmadı ey **bād** senden bir eṣer peydā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 1, Beyit 6). [bād,]

Bāda ṭabşırdum hevāñ ile vücūdum hırmenin / Şanma ‘ömrüm hāşılı ‘ömrüm benüm bād-ı hevā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 3, Beyit 4). [bāda, -a]

Rahîmî baht-ı hümāyün bu ṭālî’i Ferruḥ / Esîr-i zülf ü ruḥ itdi seni mübārek **bād** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 36, Beyit 5). [bād,]

Husrevā gül-gün-ı eşküm āh-ı şeb-rengüm yeter / Āb u **bāda** şanma kim minnet semendin қоşmışam (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 210, Beyit 3). [bāda, -a]

Ey **bād** serve söyle bir gün yutarlar anı / Şalınma sen iñen de reftār-ı yāra qarşu (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 274, Beyit 3). [bād,]

Ne ḡam esse vücūdum yelkeninüñ **bādı** yaprakdan / Müyesser ola ‘ömr-i Nūḥ tek sen verd-i ra’nāya (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 289, Beyit 6). [bādı, -ı]

bāda eyle-: Yele vermek.

Döne döne pîr-i ‘aşkuñ pendı budur kendüme / **Bāda eyle** hāşılı ḡam hırmenin ber-bād kıl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 163, Beyit 4). [bāda eyle, -a]

bāda vir-: Savurmak, boşuna harcamak.

Bāda virdi hırmen-i ‘ömrüm hevā-yı zülf-i yār / Bilmezem bād-ı hevā mı şanur ol dildār-ı ‘ömr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 62, Beyit 5). [bāda virdi, -di]

Bāde-i ‘aşkıyla ter kıl cism-i ḥāk-ālūdeñi / **Virmeye** devrān mebādā bir muḥālîf **bāda** gel (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 173, Beyit 2). [bāda virmeye, -meye]

Devr-i zemāne bākî degüldür dem idegör / Bādî nazarda **bāda virür** taḥtgāh-ı Cem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 216, Beyit 4). [bāda virür, -ür]

bādām: Badem.

Ṭoğrulın meclise cān nuḡlin ider anı revān / Serv-ḡadd beste dehen gözleri **bādāmlara** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 279, Beyit 3). [bādāmlara, -lara]

bāde: Şarap.

Maḥabbet **bādesin** yād-ı lebünle şol ki nūş eyler / Teninde ḡanı ḡaynar cānı sāḡar gibi cūş eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 90, Beyit 1). [bādesin, -sin]

Niçe ṭāḡat getürsin bu şeh-i la’l-i leb-i yāre / Maḥabbet **bādesinden** maḡv olur āvāresi ‘aşkuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 154, Beyit 2). [bādesinden, -sinden]

La'lüñe hem-meşreb olduğın işitmiş **bādenüñ** / Mā-ḥaṣal cānā şu idi kendüden āb-ı zülāl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 178, Beyit 4). [bādenüñ, -nüñ]

Ḳan uğud oldum ğubār-ı ğuşşadan / Sāḳiyā cām-ı lebüñden **bāde** şun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 267, Beyit 3). [bāde,]

bāde-i 'aşk: Aşk şarabı.

Bāde-i 'aşkıyla ter kıl cism-i ḥāk-ālūdeñi / Virmeye devrān mebādā bir muḥālîf bāda gel (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 173, Beyit 2). [bāde-i 'aşkıyla, -ıyla]

Sāḳiyā bize lebüñ cāmını şun nüş idelüm / **Bāde-i 'aşk** ile cān u dili ser-ḥoş idelüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 190, Beyit 1). [bāde-i 'aşk,]

bāde-i bezm-i ezel: Yaratılış meclisinin şarabı.

Bāde-i bezm-i ezel birle leb-ā-leb ṭoludur / Şüfiyā nüş ide gör cām-ı muşaffādur dil (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 168, Beyit 4). [bāde-i bezm-i ezel,]

bāde-i gül-reng: Gül renkli şarap.

Pür itmiş **bāde-i gül-rengi** nüş-ā-nüş remz eyler / Şafā bezminde ehl-i 'işrete sāğar şunar lāle (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 291, Beyit 2). [bāde-i gül-rengi, -i]

bāde-i ḥamrā: Kırmızı şarap.

Ḥayāl-i la'l-i cānānumla mestem sāḳiyā şunma / Benem ḥod baña yetmişdür ne lāzım **bāde-i ḥamrā** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 7, Beyit 3). [bāde-i ḥamrā,]

bāde-i şāf: Saf şarap.

Şüfiye ḳarşu Raḥîmî içeyüm **bāde-i şāf** / Mest-i dād-kār olayın 'āşık-ı bî-bāk olayum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 205, Beyit 7). [bāde-i şāf,]

bād-ı āh: Ah rüzgarı.

Vişālūñ mähına gördüm seḥāb-ı hecr olur māl'il / Hemān dem **bād-ı āhum** günbed-i devvāra ṭabşurdum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 221, Beyit 4). [bād-ı āhum, -um]

bād-ı ecel: Ecel rüzgarı.

Gel vüçudum ḥākini maḥv eyle ey **bād-ı ecel** / Ḳonmasun ol dāmen-i pākizeye benden ğubār (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 71, Beyit 3). [bād-ı ecel,]

bād-ı figān: Feryat rüzgarı.

Binüp keştiye sen meh gün gibi kıldukça seyrânı / Toğuz kat tolanur **bād-ı figānum** çerh-i gerdānı
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 333, Beyit 1). [bād-ı figānum, -um]

bād-ı hazān: Sonbahar rüzgarı.

Girmesün dirseñ vücūduñ bağına **bād-ı hazān** / Sebzezār-ı ‘āleme servi gibi āzāde gel (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 173, Beyit 3). [bād-ı hazān,]

bād-ı hevā: Arzu ve heves yeli.

Bāda tabşırdum hevāñ ile vücūdum hırmenin / Şanma ‘ömrüm hāşılı ‘ömrüm benüm **bād-ı hevā**
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 3, Beyit 4). [bād-ı hevā,]

Bāda virdi hırmen-i ‘ömrüm hevā-yı zülfi-yâr / Bilmezem **bād-ı hevā** mı şanur ol dildār-ı ‘ömr
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 62, Beyit 5). [bād-ı hevā,]

Kiştzār-ı dünyede **bād-ı hevādur** hāşılıuñ / Sen gönül gulāt-ı zecr-i miñnete meşğulsün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 239, Beyit 2). [bād-ı hevādur, -dur]

bād-ı şabā: Sabah rüzgarı.

Çoşılma eblağ-ı āfāka tañ mı āh-ı şeb-rengüm / Koyup yollarda geçdi hayli dem **bād-ı şabā** rahşın
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 235, Beyit 5). [bād-ı şabā,]

bād-ı şimāl: Kuzey rüzgarı.

Hecrūñ şebinde āhuma hem-dem bulunmadı / Gönderdi şubh **bād-ı şimāl** taraf taraf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 133, Beyit 5). [bād-ı şimāl, -i]

bād-ı şubh: Sabah rüzgarı.

Kuhl-ı hāk-i mağdemūñ irgürdügiçün çeşmüme / **Bād-ı şubha** muştılık virdüm şifāhān illerin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 243, Beyit 2). [bād-ı şubha, -a]

bādî: İlk.

Devr-i zemāne bākî degüldür dem idegör / **Bādî** nazarda bāda virür tahtgāh-ı Cem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 216, Beyit 4). [bādî,]

bād-pāyā: Rüzgar ayaklı.

Semend-i tab‘uma yügrük geçenler hem-‘inān olmaz / Ma‘ārif sālhasında ögdül almış **bād-pāyāyam** ben
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 238, Beyit 4). [bād-pāyāyam, -yam]

bāġ: Bahçe.

Bu **bāġuñ** servi dūd-ı ġam küli bir ıtabla āteşdür / Şabāveş ıtırma bir dem bir nefes āzāde seyrān it (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 18, Beyit 3). [bāġuñ, -uñ]

Ümidüm devhası bāġ-ı murādum āsitānuñdur / Cihān bāġında anuñ **bāġ** hezārı var benüm yokdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 98, Beyit 5). [bāġ,]

Haķuñ dîdarı haķķı ġülşen-i kūyuñsuz ey hūrî / Görinür düzaķāsā ġözüme **bāġ** u cinān sensüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 110, Beyit 4). [bāġ,]

ıTolmış idi ġülşene āvāze-i zāġ u zaġan / Hālî ayruķsıdı **bāġuñ** işidenlerden ıraġ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 130, Beyit 4). [bāġuñ, -uñ]

Mescide gelse alur seccāde süsen omzuna / Lîk **bāġa** varsa mey var ķoltuġında bir ķabaķ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 140, Beyit 4). [bāġa, -a]

Bāġı dād iken bozuldı ıtoldı cevr-i zulm ile / Şimdi ķöl olup yeter Baġdād elüñden ey felek (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 159, Beyit 5). [bāġı, -ı]

Oķ ne haııı itdüm nişān-ı zaķm-ı tîrüñden yanar / Ey ķaşı yā şanki cān **bāġında** dikdüñ bir nihāl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 172, Beyit 4). [bāġında, -ında]

Girmesün dirseñ vücüduñ **bāġına** bād-ı hazān / Sebzezār-ı ‘āleme servi ġibi āzāde gel (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 173, Beyit 3). [bāġına, -ına]

ġül-i pür-hāra yok meylüm çekildüm deşt ġeřtinden / Kelāġından ferāġum var bu **bāġuñ** bûlbûlinden hem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 204, Beyit 3). [bāġuñ, -uñ]

Bāġa varup serviler seyrān iderse ıtañ degül / Bu Raķîmî şîve-i reftāruñ eyler ārzü (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 273, Beyit 5). [bāġa, -a]

ġörmek isterseñ cinān **bāġında** ger cān bāġını / Bir lebi ġoncayla gel seyr eyle sulıān bāġını (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 317, Beyit 1). [bāġında, -ında]

Ķanlu yaşum ‘Aşılı ırmaġınuñ mānendidür / Ter dutar her dem aķup ol verd-i ġandān **bāġını** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 317, Beyit 2). [bāġını, -ını]

La‘l-i sır-ābuña teşne olalı cānā kirās / Habbeye bir kimse almaz oldu mercān **bāġını** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 317, Beyit 3). [bāġını, -ını]

Bunca ġün āh eylerem kūyına bir kez ıtoġrılıp / Gezmedüm bir kez ben ol serv-i ġırāmān **bāġını** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 317, Beyit 4). [bāġını, -ını]

Cāndan özge yolına nem var Raķîmî bezl içün / Hem revān eyle buluşdur çeşm-i ġiryān **bāġını** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 317, Beyit 5). [bāġını, -ını]

bāġ u bahār: Bahçe ve bahar.

Şitā faşlından āfetdür cemāl-i yārsuz nev-rüz / Raķîmî ġülşenüm **bāġ u bahārım** ġadd-i yārumdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 74, Beyit 5). [bāġ u bahārım, -um]

bāğ u rāğ: Bahçe ve çimenlik.

Hem-dem olalı cihān şāhum bahār-ı vaşluña / Reşk-i firdevs yirin olaydı hemān dem **bāğ u rāğ**
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 130, Beyit 6). [bāğ u rāğ,]

bāğbān: Bahçıvan.

Hezār-ı ‘āşık olursa ğam degül dildār şağ olsun / Kayırma bülbülü ey **bāğbān** gülzār şağ olsun (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 245, Beyit 1). [bāğbān,]

bağdād: Bağdat şehri.

Şehā şād-āb iden kūyuñ sirişk-i çeşm-i ‘āşıkdur / Bilürsin şöhreti Şatdur şehā dünyāda **Bağdāduñ**
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 156, Beyit 4). [bağdāduñ, -uñ]

Bāğî dād iken bozuldı tıldı cevri-ı zulm ile / Şimdi çöl olup yeter **Bağdād** elüñden ey felek (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 159, Beyit 5). [bağdād,]

İrüp **Bağdād** kūyına olınca vaşluña mevşıl / Gözüümüñ kara kanlu yaşı ğarķ itdi Karamanı (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 320, Beyit 2). [bağdād,]

bāğ-ı ‘adn: Cennet bağı.

Ruḥ-ı yāre nazar kıl **bāğ-ı ‘adni** ‘aynuña alma / Ne seyrān kayısı ayva hemān ḥaṭṭ şimdi naruñdur
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 95, Beyit 2). [bāğ-ı ‘adni, -i]

bāğ-ı ‘ālem: Dünya bahçesi.

Hemîşe **bāğ-ı ‘ālemde** şehā sen ḥurrem ü şād ol / Rahîmî bülbülāsā aĝlasun sen ğonca gibi gül (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 177, Beyit 7). [bāğ-ı ‘ālemde, -de]

Rahîmî **bāğ-ı ‘ālemde** naşibüñ bildüm ayvadır / Anuñçün reng-i ruḥsāruñ bu gün lîmūna beñzetdüm
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 198, Beyit 5). [bāğ-ı ‘ālemde, -de]

bāğ-ı cennet: Cennet bahçesi.

Sen ol zıll-i Ḥudāsın ey nihāl-i devḥa-i devlet / Özüñ gibi idemez **bāğ-ı cennet** bir şemer peydā (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 1, Beyit 3). [bāğ-ı cennet,]

bāğ-ı cinān: Cennet bahçesi.

Heves-i kūyuñ ile **bāğ-ı cināndan** geçdüm / Nazar it ‘āşık-ı dîdāra Meḥemmed Çelebi (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 348, Beyit 3). [bāğ-ı cināndan, -dan]

bāğ-ı cinānveş: Cennet bahçesi gibi.

Güle bakduñ gülşene var ise ey ferhunde-rû / Haşre dek **bâğ-ı cinânveş** nev-bahâr olmış yatur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 104, Beyit 5). [bâğ-ı cinânveş,]

bâğ-ı huld: Cennet bahçesi.

Almazam habbeye tûbâsını **bâğ-ı huldüñ** / Hüner oldur saña bir serv-i hırâmân virsün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 251, Beyit 3). [bâğ-ı huldüñ, -üñ]

bâğ-ı hüsn: Güzellik bahçesi.

Bâğ-ı hüsnüñde femüñ ser-çeşme-i âb-ı hayât / Haţt-ı Hızır âbuñla güyâ oldı Hızır-âşâr leb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 15, Beyit 4). [bâğ-ı hüsnüñde, -üñde]

Bâğ-ı hüсне ‘arızuñ gül mîve-i cân leblerüñ / Sensin ey rûh-ı revân var ise berg ü bâr-ı ‘ömr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 62, Beyit 3). [bâğ-ı hüсне, -e]

Bâğ-ı hüsnüñsüz cinân bâğına dil dil bağlamaz / Şu gibi şâfi-nihâduz seyr-i didâr isterüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 107, Beyit 3). [bâğ-ı hüsnüñsüz, -üñsüz]

Göreliden cebhenüñ ay toğdınüñ hod çerhi batmışdur / Ezelden **bâğ-ı hüsnüñ** çağı geçdi Akşuyuñ çağı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 311, Beyit 3). [bâğ-ı hüsnüñ, -üñ]

Bâğ-ı hüsnüñ ben ırakdan seyr idem nergis-mişâl / Bî-tekellüf geşt ide her rû-siyeh kâkül gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 334, Beyit 3). [bâğ-ı hüsnüñ, -üñ]

bâğ-ı merâm: İstek bahçesi.

Dil İrem bâğında didârüñsüz ârâm eylemez / Kâkülüñsüz mürğ-i câna dâm-ı gam **bâğ-ı merâm** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 220, Beyit 2). [bâğ-ı merâm,]

bâğ-ı miñnet: Üzüntü, dert bahçesi.

Elifler servlerdür dâğlar gül yâreler gonca / Vücüdüm **bâğ-ı miñnet** âh eşküm cüst u cüyıdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 70, Beyit 2). [bâğ-ı miñnet,]

bâğ-ı murâd: Arzu, istek bağı.

Ümidüm devhası **bâğ-ı murâdum** âsitânuñdur / Cihân bâğında anuñ bâğ hezârı var benüm yokdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 98, Beyit 5). [bâğ-ı murâdum, -um]

bâğ-ı vaşl: Kavuşma bağı.

Olup dil şu gibi sen serve mâ’il / Velî yok **bâğ-ı vaşla** yol ne hâşıl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 165, Beyit 1). [bâğ-ı vaşla, -a]

Öte tursun **bâğ-ı vaşluñdan** rakîb-i zâğ-ıtab^c / Bülbül oldı çäre yok mı kış gidüp yaz olmağa (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 283, Beyit 2). [bâğ-ı vaşluñdan, -uñdan]

bağla-: Peydâ etmek, hâsıl etmek, oluşturmak, tutmak.

Cân lebûñ cāmın görüp mestâne şeklin **bağladı** / Yandı şem^c-i şevke dil pervâne şeklin **bağladı** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 308, Beyit 1). [bağladı, -dı]

Hasret-i la'lüñle cânâ bezm-i gamda gözlerüm / Döne döne kan tolup peymâne şeklin **bağladı** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 308, Beyit 2). [bağladı, -dı]

Mihr bir sûret döner âlıyla rengin nakş ider / Cevr-i resminde felek cânâne şeklin **bağladı** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 308, Beyit 3). [bağladı, -dı]

La'l-i Şîrînüñ gamından yine cân Ferhâdınüñ / Ser-güzeşti Husrevâ efsâne şeklin **bağladı** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 308, Beyit 4). [bağladı, -dı]

Ṭolaşaldan bir perîşānuñ saçı zencîrine / Ey Rahîmî dil yine dîvâne şeklin **bağladı** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 308, Beyit 5). [bağladı, -dı]

bağlan-: Tutulmak, kapılmak, âşık olmak.

Bu zülf ü ruḥ ele **bağlandı** dil ol ala / Ey zâhid-i şad sâle zünnâra neden düşdüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 146, Beyit 5). [bağlandı, -dı]

Bir perînüñ yine **bağlanduñ** Raḥîmî zülfine / ‘Ömrüm içre şimdi gördüm ey delü aşlu seni (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 315, Beyit 7). [bağlanduñ, -duñ]

H’âbda gördüm saçuñ bendine **bağlanmış** şabâ / Şubḥ-dem küyuñda gördükde didüm uşbu gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 328, Beyit 4). [bağlanmış, -mış]

bağlu: Kapalı.

Ḥayli gündür ḥâr-ı gamla **bağludur** bâb-ı feraḥ / Gül yüzüñle ḥâtır-ı maḥzûnumı gel ey gül ac (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 27, Beyit 2). [bağludur, -dur]

bağr:

1.Göğüs, sine.

Âblar sehm-i sinānuñdan zırır-puş oldılar / Tâb-ı tîğüñden şalupdur âteşüñ **bağrına** tâb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 11, Beyit 4). [bağrına, -na]

Ne kanlar yutduğın her dem Raḥîmî dest-i hicrândan / Anı sâğar gibi **bağrı** tolu kan olmayan bilmez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 117, Beyit 7). [bağrı, -ı]

Baḥr-i ḥaddüñle göreliden âteşüm ey yâr şem^c / **Bağrınıñ** yağın yakup ağlar baña her bâr şem^c (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 128, Beyit 1). [bağrınıñ, -ınıñ]

Ḥûn iderseñ **bağrumı** sâğar gibi ben râzıyam / Yâr olup ağıyar ile çifte ṭolular içme tek (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 160, Beyit 5). [bağrumı, -umı]

Bağrumuñ başında ‘aynı ile buldum başını / Bilürem kandan gelür her dem bu eşk-i hûn-feşân
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 233, Beyit 5). [bağrumuñ, -umuñ]

Hâr-ı hecrüñle senüñ ey gönca **bağrum** hûniken / Sînemi gül gibi çāk itmek diler her bir diken
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 236, Beyit 1). [bağrum, -um]

İdelden başlu **bağrum** tîr-i müjgāna nişān ebrû / Büküp ey kaşı ya ok kaddümi eyler kemān-ebrû
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 270, Beyit 1). [bağrum, -um]

Bezm-i gamda āh kim beñzüm çalındı derd ile / Ney gibi **bağrum** delindi başladum sâz olmağa (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 283, Beyit 4). [bağrum, -um]

Bağruñı hûn it çerāgāh-ı vefāda niçe dem / Nāfeveş tā giresin bir yār-i ra‘nā koynına (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 288, Beyit 4). [bağruñı, -uñı]

Seni bir gice tek ol şem‘i bezm-ārāya ırgürsün / Rahîmî yalvarup çal **bağruñuñ** yağın Qadırğaya
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 289, Beyit 7). [bağruñuñ, -uñuñ]

Hecr odı yaqdı sînemi **bağrum** kebāb idüp / Dutdı çevirdi başumı biñ pāre eyledi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 316, Beyit 5). [bağrum, -um]

Yüregüm taşu n’idem ağladum ol **bağrı** taşumdan / Göyündi içi tağun taşu geldi gözleri yaşı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 318, Beyit 3). [bağrı, -ı]

Seng-i hecrüñle göñül sāğar-şifat oldı şikest / Cür‘aveş pāy-māl olup kan oldı **bağrum** mül gibi
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 334, Beyit 6). [bağrum, -um]

2.Gönül.

Bezm-i ‘aşkuñda muşāhib şāhidüm gam dil nedim / Eşk-i hasret mey yüzüm deff nāle ney **bağrum** kebāb
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 13, Beyit 3). [bağrum, -um]

Şarābum eşk-i hasret hem-demüm gam / Kebāb itdi bu **bağrum** nār-ı gurbet (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 23, Beyit 2). [bağrum, -um]

Qanda qaldı bilmezem dil **bağrumuñ** biñ başı var / Gözlerüm ağlar ciger kanıyla kaynar cānı bir
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 68, Beyit 3). [bağrumuñ, -umuñ]

Firāk odiyla yanan **bağrumuñ** kanlu kebābından / Tenūr-ı gamda döne döne biryān olmayan bilmez
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 117, Beyit 3). [bağrumuñ, -umuñ]

Bî-qarār ‘āşık gibi üstüne dir dir titreyüp / **Bağrı** gamdan pāre pāre dā’imā pīrāhenüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 158, Beyit 5). [bağrı,]

Ğamuñ sāğar gibi hûn itdi **bağrum** derdüñ inletdi / Raḥîmî gibi bir mestüñ mi vardur kim ola qanzil
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 176, Beyit 7). [bağrum, -um]

Raḥîmî **bağrumuñ** başında buldum yaşumuñ başın / Şubaşı idüp ol demde sipāh-ı ‘aşka baş itdüm
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 187, Beyit 7). [bağrumuñ, -umuñ]

Dāğ-ı gam yaqdı dile bir verd-i ḥandān sînelü / Göncaveş hûn itdi **bağrum** ol gülîstān sînelü (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 271, Beyit 1). [bağrum, -um]

bağrı kebâbî: Bağrı yanık olanlar // Çok acı çekenler.

La'lüñüñ keyfiyyetin cām-ı şarābiler bilür / Nār-ı aşkuñ süzişin **bağrı kebābiler** bilür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 89, Beyit 1). [bağrı kebābiler, -ler]

bağrı yanık: Çok ızdırıp çekmiş, acı görmüş, dertli, kederli, bağrı kara.

Yoluñda tiğ-i hicrānuñla ben kurbānuñı yād it / Tenevvür gāmda bu **bağrı yanık** biryānuñı yād it (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 19, Beyit 1). [bağrı yanık,]

bağrına baş-: Kucağına almak, kollarıyla sıkıca sarmak, sevgiyle kucaklamak.

Taş işigüñ Rahîmî gibi **başdı bağruma** / Şimdi açıldı halka gibi hātemüñ gözi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 312, Beyit 5). [bağruma başdı, -dı]

Yaşumla baħr-i dehrüñ şimdi terdür katı mā-beyni / **Başaldan bağrına** kân gibi sen la'l-i dūr-efşānı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 333, Beyit 4). [bağrına başaldan, -aldan]

bağrı yan-: Bağrı yanmak; üzüntü çekmek, çok acı duymak.

Çan uğud atdı gubār-ı gām şarāb ister gönül / **Yandı bağrum** ey ciger küşem kebāb ister gönül (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 169, Beyit 1). [bağrum yandı, -um, -dı]

bağruma geç-: Bağrına/ yüreğine batmak.

Bükdi bilümi fūrkat-i bār-ı cefā meded / Cevr okı **geçdi bağruma** ey kaşı yā meded (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 33, Beyit 1). [bağruma geçdi, -di]

bağruma taşlar baş-: Sesini çıkarmaksızın her türlü acıya katlanmak.

Bağruma taşlar başup gāmdan ham oldı tākātüm / Hātem-i la'lüñle mahremdür bir ahıryān hayf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 135, Beyit 2). [bağruma taşlar başup, -up]

bağrı delin-: Yüreği parçalanmak, delik delik olmak.

Ey Rahîmî aşk ile **bağruñ delinmişdür** meger / Ney gibi pür-süz anuñçün zār u feryāduñ senüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 162, Beyit 5). [bağruñ delinmişdür, -uñ-uñ, -mişdür]

bahār: Bahar mevsimi.

Gülüp gül gibi şun gonca-lebüñ mahzūn-ı hicrāna / Şitānuñ şiddeti gitdi dem-i işret **bahāruñdur** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 95, Beyit 4). [bahāruñdur, -uñdur]

Gülşen-i hüsnüñ gören dehrüñ **bahārın** istemez / Seyr iden haddüñ bu deştüñ lālezārın istemez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 114, Beyit 1). [bahārın, -ın]

Ey felek hoş gör bu devrânun **bahârî** şevkini / Her dem el virmez bu demler arayup yaksañ çerâğ
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 130, Beyit 3). [bahârî, -ı]

Ağlamakdan dehr gülmezdi açılmazdı **bahâr** / Şimdi görür gözi nergis her semen çeşm ü çerâğ
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 130, Beyit 5). [bahâr,]

Giceyi gündüze katup irişdi yine **bahar** / Şafâ-yı ʿişreti biz dañi şubh u şâm idelüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 180, Beyit 6). [bahar,]

Açılmaz ol gül-i goncam **bahârî** n'eyleyeyin / Salınmaz ol boyı servüm kenârı n'eyleyeyin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 231, Beyit 1). [bahârî, -ı]

Hûn oldı eşk-i çeşmüm ol gül-izâra karşı / Şular bulanık akar evvel **bahâra** karşı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 274, Beyit 1). [bahâra, -a]

Yine gül gibi ʿiş it gonca-leblerle **bahâr** içre / Söz aç bülbül gibi gel gül gibi bir murğzâr içre (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 284, Beyit 1). [bahâr,]

bahâr ir-: Baharın gelmesi.

Bahâr irdi yine sâkî açıldı gonca güldi gül / Dem-i şâdî durur şun la'lûni pür eyle câmı mül (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 177, Beyit 1). [bahâr irdi, -di]

bahâr-ı bâğ-ı dünyâ: Dünya bahçesinin baharı.

Heves kılmaz behîstâsâ **bahâr-ı bâğ-ı dünyâyâ** / Ruhuñsuz ey gül-i ter şanma seyr-i bâğ u râğ ister
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 84, Beyit 2). [bahâr-ı bâğ-ı dünyâyâ, -ya]

bahâr-ı dil-güşâ ol-: İç açıcı bahar olmak.

Râkibe şöhetüm gerçi şitâ faşından âfetdür / Göz aç nergis gibi gör bir **bahâr-ı dil-güşâ oldum**
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 193, Beyit 6). [bahâr-ı dil-güşâ oldum, -dum]

bahâr-ı germiyân: Germiyan'ın baharı.

Mağdemünden hurrem olmuşdur **bahâr-ı Germiyân** / Berf şanma yüzün ağartdı diyâr-ı Germiyân
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 265, Beyit 1). [bahâr-ı germiyân,]

bahâr-ı hüsn: Güzelliğin baharı.

Güzellik çağı gibi ey **bahâr-ı hüsn** gel gitme / Gözüme gülleri gil gülsitâni külhan eylersin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 230, Beyit 2). [bahâr-ı hüsn,]

Döne döne yaşını itdün Raḥîmînün revân / Bir **bahâr-ı hüsne** karşı cûy-bâr itdün beni (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 309, Beyit 5). [bahâr-ı hüsne, -e]

bahâr-ı vaşl: Kavuşma baharı.

Hem-dem olalı cihân şāhum **bahār-ı vaşluña** / Reşk-i firdevs yirin olaydı hemân dem bāğ u rāğ
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 130, Beyit 6). [bahār-ı vaşluña, -uña]

bahāristān-ı lutf: İyilik bahçesi.

Bahāristān-ı lutfuña Raḥîmî ölmeden girse / Oḡmaz idi Sa‘diye cenābuñda Gülistānı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 320, Beyit 5). [bahāristān-ı lutfuña, -uña]

bahr: Deniz.

Kān-ı ihsān-ı mürüvvetsin eyā Ḥātem vücūd / Keff-i feyz-ı cūduñ ile düşdi **baḥre** ıztırāb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 11, Beyit 5). [baḥre, -e]

Baḥr ile mā-beyni terdür yaşumuñ / Çeşmüme ḡan yağıdur Nîl ü Aras (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 119, Beyit 3). [baḥr,]

Görmedüm zātuñ gibi bir cevher-i kān-ı seḡā / Sū-be-sū gezdüm şadefveş **baḥr** u ‘ummān illerin
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 243, Beyit 4). [baḥr,]

Ey Raḥîmî ben ma‘ārif **baḥrinüñ** ḡavvāşıyam / Dehr şarrāfına şatam n’ola ‘irfān cevherin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 252, Beyit 7). [baḥrinüñ, -inüñ]

Ḥad ü dendān hecriyle dökülen ḡanlı yaşumdan / Olupdur dāğda lāle ṭolupdur **baḥr** içi lū’lū’ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 272, Beyit 2). [baḥr,]

Kef-i lutfuñla dil cān zātuñ ile olalı hem-dem / ‘Aceb ḡālet virür cūş u ḡurūşum dehre geh **baḥre**
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 304, Beyit 4). [baḥre, -e]

Yaşum içinde her sū ‘aks-i la‘l-i yāri ben gördüm / Deñiz gözine şoḡsun **baḥr** u irsin la‘l ü mercānı
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 333, Beyit 3). [baḥr,]

baḥr ü ber: Kara ve deniz || bütün varlık âlemi; kâinat.

Çoḡ rüzḡār **baḥr ü berüñ** seyrin eyledük / Ey dil demidür eyleyelüm ‘azm-i kūy-ı yār (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 93, Beyit 5). [baḥr ü berüñ, -üñ]

baḥr [u] kân: (bir şeyin) kaynağı.

Baḥr [u] kân bulmaz idi olmasa kefüne şebîḡ / Kūh-ı kūyuña sücūd itmese bulmazdı vaḡār (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 102, Beyit 3). [baḥr [u] kân,]

bahr-i ‘atā: Cömertlik denizi.

Gel ṭoḡrudalum biz dümeni **bahr-i ‘atāya** / Almaḡ bizüm ü virmek o sulṭāna şalınsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 254, Beyit 3). [bahr-i ‘atāya, -ya]

bahr-i dehr: Dünya denizi.

Yaşumla **baħr-i dehrüñ** şimdi terdür çatı mǎ-beyni / Başaldan bağrına kǎn gibi sen la‘l-i dūr-efşānı
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 333, Beyit 4). [baħr-i dehrüñ, -üñ]

baħr-i ezel: Ezel denizi.

Gevher-i ‘aşkuña tǎ **baħr-i ezelde** tǎlibüz / Āşināyuz dostum itme bize bî-gāne tavr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 66, Beyit 3). [baħr-i ezelde, -de]

baħr-i fūrkat: Ayrılık denizi.

Baħr-i fūrkatde kaldı dil yād it / Varṭa-i ġamda āşinā n’eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 88, Beyit 3).
[baħr-i fūrkatde, -de]

Ġarḳ itdi **baħr-i fūrkat** fūlk-i vücūdı yā Rab / Olmadı ḳatre ‘avni sen Hızr-ı dīdebānuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 157, Beyit 6). [baħr-i fūrkat,]

baħr-i ḥadd: Yanak denizi.

Baħr-i ḥaddüñle görelden āteşüm ey yār şem‘ / Bağrınıñ yağın yakup ağlar baña her bār şem‘ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 128, Beyit 1). [baħr-i ḥaddüñle, -üñle]

baħr-i ḥüsn: Güzellik denizi.

Gevher-i vaşluma tǎlibsın didi ol **baħr-i ḥüsn** / Ġarḳa vir yaşuñla dehri ser-be-ser dīdem be-çeşm
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 185, Beyit 6). [baħr-i ḥüsn,]

baħr-i ‘izzet: Kıymet denizi.

Benüm ḥānum sen ol şehvāra dırsın **baħr-i ‘izzetde** / Vücūduñ cevheri her dem her āfetden nihān olsun
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 259, Beyit 2). [baħr-i ‘izzetde, -de]

baħr-i kerremnāya: "... biz Adem oğullarını üstün kıldık. Onlara karada ve denizde taşıyacak vasıtalar verdik."

Baħr-i kerremnāya ġarḳ itdüñ bu cismüñ cevherin / Āşinā-yı ḳulzüm-i ‘aşḳuz kerāmāt ehliyüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 111, Beyit 3). [baħr-i kerremnāya, -ya]

baħr-i kudret: Kudret denizi.

Beglige reşḳ itme birdür kǎn-ı luṭf ‘ilmüñ muḥiṭ / **Baħr-i kudretde** vücūduñ cevheri bir dānedür
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 92, Beyit 4). [baħr-i kudretde, -de]

baħr-i luṭf: İhsan, iyilik denizi.

Muḥīṭ-ı ‘āleme ey **baḥr-i luṭf** ol gevher-i pāke / Hudānuñ birliği ḥaḳḳı Hudā yek dāne gönderdi
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 330, Beyit 7). [baḥr-i luṭf,]

baḥr-i mihr: Sevgi denizi.

Maḥabbet zevraḳın sürmek dilerseñ **baḥr-i mihr** içre / Güzāfın olmaz ol bu āh gibi rûzgār ister (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 105, Beyit 5). [baḥr-i mihr,]

baḥr-şîfat: Deniz gibi.

Āşinā oldı bize ol güher-i ḳulzüm-i cūd / Ey Raḥîmî demidür **baḥr-şîfat** cüş idelüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 190, Beyit 5). [baḥr-şîfat,]

baḥrveş: Deniz gibi.

La‘l-i cān-baḥşuñla cānā āşinālîḳ kesb iden / **Baḥrveş** her sū revān itsün revān cān cevherin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 252, Beyit 4). [baḥrveş,]

baḥş: İkrām, iltifat.

Ey Raḥîmî ḥ‘ān-ı Ḥaḳdan ḥod nevāleñ **baḥşidur** / Bî-nevāyāne ṭama‘ itme yime dünyā ḡamın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 256, Beyit 5). [baḥşidur, -ıdur]

baḥt: Kader, şans, talih.

Rûzgārüm ḥaşm u **baḥtum** ser-keş ü ṭālî‘ zebün / Yār-ı bî-mihr-i vefā ḡamdan benüm ḥālüm ḥarāb
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 13, Beyit 2). [baḥtum, -(u)m]

Ḳaçan bir māha mihr itsem seḥāb-ı hecr olur ḥā‘il / ‘Aceb ser-geşte **baḥtum** ṭālî‘-i nā-sāzkārüm var
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 67, Beyit 2). [baḥtum, -um]

‘Ömr-i müsta‘cil felek ḡaddār u nā-hemvāra **baḥt** / Mihr-i meh-rū ḡayr-ı vāḳi‘ cāy-ı ḥırmān her ṭaraf
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 136, Beyit 3). [baḥt,]

Ey Raḥîmî Tire **baḥtuñ** Aydın olsun dirseñ / Bile seyr eyle Selîm Ḥūn ile Şarḥān illerin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 243, Beyit 5). [baḥtuñ, -uñ]

Nā-müsā‘id ṭālî‘um **baḥtum** siyeh ḳalbüm ḥazîn / Ṭañ mı ey gül-çihre bûlbûl gibi eylersem enîn
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 247, Beyit 1). [baḥtum, -um]

Seni Ḥaḳḳ ırgüre sultān atañuñ **baḥt** u taḥtına / Süleymān-ı zemānveş ol da hem şāḥib-ḳırān olsun
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 259, Beyit 3). [baḥt,]

Öte dur dime ben nālānuña gülzār-ı kūyuñdan / Göñül murḡini zār **baḥtuma** gel bir murḡzār içre
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 284, Beyit 3). [baḥtuma, -uma]

baḥt-ı dūn: Alçak, aşağı baht veya talih.

Rahîminün ne tañ tār olsa başına cihān mülki / Benüm ol ey meh ü hürşid-i ‘ariz **baht-ı dūnumdur**
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 85, Beyit 4). [baht-ı dūnumdur, -umdur]

baht-ı hümāyūn: Kutlu talih.

Rahîmî **baht-ı hümāyūn** bu t̄ālî’i Ferruh / Esîr-i zül’ ü ruh itdi seni mübârek bād (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 36, Beyit 5). [baht-ı hümāyūn,]

bahtı kara: Kara bahtlı, kötü talihli.

Bu **bahtı karanuñ** yaşını ırmağ itme küyuñdan / Bu şehre şehriyâra Aķca şu virmiş durur revnaķ
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 145, Beyit 4). [bahtı karanuñ, -nuñ]

baht-ı sa‘id: Uğurlu baht.

Ba‘id olsun nüḥūset ey kamer **baht-ı sa‘idüñdür** / Şeref viren cihāna mihr-i ḥüsn-i bā-kemālüñdür
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 97, Beyit 6). [baht-ı sa‘idüñdür, -üñdür]

baht-ı siyāh: Kötü talih, kara yazı.

Ḥaṭṭ gelince ḥadd-i yāre gün mi gösterdi baña / Ey Rahîmî bu perîşān t̄ālî‘ ü **baht-ı siyāh** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 294, Beyit 5). [baht-ı siyāh,]

ba‘id ol-: Uzak olmak.

Şād iden şāhum hevā id-i vişālüñdür beni / Yoḥsa çekmem gam **olursam** kurbet-i ‘ida **ba‘id** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 32, Beyit 5). [ba‘id olursam, -ursam]

Ba‘id olsun nüḥūset ey kamer baht-ı sa‘idüñdür / Şeref viren cihāna mihr-i ḥüsn-i bā-kemālüñdür
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 97, Beyit 6). [ba‘id olsun, -sun]

bāk: Korku, havf.

Bu cān naḥcîrine şîrāne gamzeñ kaşd ider karşı / İtüñüm git dime tek oldur uş yok olmadan **bāküm**
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 219, Beyit 5). [bāküm, -üm]

bak-:

1.İtibar etmek.

İşigüñde gözüm yaşına **bakmaz** / ‘Aķıķa rağbet olmazmış ‘Adende (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 277, Beyit 4). [bakmaz, -maz]

2.İlgilenmek.

Āfitābum yücedür gerçi felekden menzilüñ / Sāye şal ben zerre-i nāçiz ü bî-miğdāra **bağ** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 139, Beyit 4). [bağ,]

3. Dikkat etmek.

‘Ayn-ı idrâkiyle gel mir’ât-ı dehre kıl nazar / Vech-i ma‘nâ gösterür her şüret-i eşyāya **bağ** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 137, Beyit 3). [bağ,]

Ḥikmetine nâzır ol ol ḥâkim-i pür-ḥikmetüñ / Yuhyi ba‘de’l-mevti gör fe’nzur ilâ âsâr a **bağ** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 143, Beyit 2). [bağ,]

4. Seyretmek.

Ḳaddüñe çoğru **bağamaz** egri / ‘Ayn-ı a‘mâ içinde yâ n’eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 88, Beyit 6). [bağamaz, -amaz]

Şâf kıl cân gözgüsün şüfi ruh-ı zibāya **bağ** / Gör ne şekl izhâr ider ol şüret-i ma‘nāya **bağ** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 137, Beyit 1). [bağ,]

Ḥüsn-i yāra kıl nazar mihr itme ‘âlem mihrine / Dimezem mâhum saña var bir tolingın aya **bağ** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 137, Beyit 2). [bağ,]

‘Ömr uzunluğundan isterseñ temettu‘ dil-berâ / Şehr-i Kütâhiyyede bir kâmet-i bālāya **bağ** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 137, Beyit 4). [bağ,]

Ağça suyuñ mâ-cerâsın bilmek isterseñ eger / Ḳaradeniz gibi çeşmümden akan deryāya **bağ** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 137, Beyit 5). [bağ,]

Her gice şad âh u nâle her seher zâr u hezâr / Sen gül içündür dün ü gün bu olan gavgāya **bağ** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 137, Beyit 6). [bağ,]

Feth-i bâb olsun Raḥîmî dir iseñ bâb-ı murâd / Ḥalka gibi aç gözüñ gel bu der-i ‘ulyāya **bağ** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 137, Beyit 7). [bağ,]

Göñlüñ âyînesini şâf it ruh-ı dildāra **bağ** / Gör ne şüret gösterür ol maẖhar-ı envāra **bağ** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 139, Beyit 1). [bağ,]

Mâ-cerā-yı eşk-i çeşmüm bilmek isterseñ eger / Ey perî-rü ‘aynıdur her dem revân enhāra **bağ** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 139, Beyit 2). [bağ,]

Ḥusrevâ şan tâze berg üstinde sebz-câmedür / Ter-i teb Ferhâda beñzer bişe-i kuhsāra **bağ** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 139, Beyit 3). [bağ,]

Göñlüñüñ âyînesi kesb eylesün dirseñ şafâ / Ḳo Raḥîmî şüret-i ağıyarı vech-i yāra **bağ** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 139, Beyit 5). [bağ,]

Gün bu gündür aç gözüñ nergis gibi gülzāra **bağ** / Mâ’il-i didâr iseñ şu gibi ḥadd-i yāra **bağ** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 143, Beyit 1). [bağ,]

Ḳamaşduñ **bağamaduñ** göricek gün yüzün ol mâhuñ / Neme yararsın ey dîde senüñ her dem nemüñ gördüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 218, Beyit 5). [bağamaduñ, -amaduñ]

Temâşâ eyledüm taşvîrünü dibâ-yı hüsn üze / Gözüüm çıksun **bakarsam** gayra ger cevri-i cinân olsun
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 259, Beyit 5). [bakarsam, -arsam]

Rakîbâ **bakamazsın** sen şafâyıla ruh-ı yâre / Bakarsañ gösterür şekl-i kabîhuñ saña âyîne (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 303, Beyit 5). [bakamazsın, -amazsın]

Baňa âh o kıomaz kıurd gibi **bakmasın** kaçar gür gür / Anuñçün âteş-i âhum yaķar cayır cayır dâğı
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 311, Beyit 5). [bakmasın, -masın]

5. Görmek, anlamak, idrak etmek.

Hecr-i la'lüñle tenümde kıaldı cāndan bir ramaķ / Şun lebüñ cānum yirine gelsün öldüm işte **baķ**
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 140, Beyit 1). [baķ,]

Gör ğubār-ı haţţ-ı la'lüñle ne keyfiyyetde ben / Hālûme raķm it beni ğayrān iden esrāra **baķ** (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 143, Beyit 4). [baķ,]

6. Nazar etmek.

Ma'ārif Būstānında bu ğün Sa'di-i vaktem ben / Yüzüme ğüle **baķ** ben de idüm bir Ğülsitān peydā
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 5, Beyit 4). [baķ,]

Ğüle **baķduñ** ğülşene var ise ey ferħunde-rū / Hāşre dek bāğ-ı cinānveş nev-bahār olmış yatur (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 104, Beyit 5). [baķduñ, -duñ]

Zülf ü ğaddüñ ğaşretinden ğāk olan bî-dillere / Āh ider karşı duğān lāle vü kuhsāra **baķ** (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 143, Beyit 3). [baķ,]

Ey Raķimî seyr-i didār ise dā'im ārzü / Ma'il olma her yaňa şu gibi süy-ı yāra **baķ** (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 143, Beyit 5). [baķ,]

Raķimî āh benden yaňa ol ğonca ğüle **baķmaz** / Yüzüm berg-i ğazānveş bunca demdür ğāke taķşurdum
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 222, Beyit 5). [baķmaz, -maz]

Şehā oķ ğaddüññüñ hecriyle bir ğaddi kemānum ben / Baňa toğrı nazar kıl egri **baķma** nā-tüvānum ben
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 234, Beyit 1). [baķma, -ma]

Ğöñül mir'ātınuñ ğāli mükedder jeng-i fūrķatle / Şafā himmetle **baķ** anı mücellā eyleyen sensin
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 262, Beyit 6). [baķ,]

bāķi: Ebedî, sonsuz.

Dil hevā-yı aşķa hem-dem her nefes / Baňa bu yoluñda bes **bāķi** heves (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 119,
Beyit 1). [bāķi,]

Raķimî resm-i iğlāş ile yazar şüret-i ğālin / Senüñdür **bāķi** iĥsān u kerem ey şāh-ı himmet naķş
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 122, Beyit 7). [bāķi,]

Devr-i zemāne **bāķi** degüldür dem ideğör / Bādî nazarda bāda virür tağtgāh-ı Cem (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 216, Beyit 4). [bāķi,]

Esîr-i bend-i zülfüñdür dil-i şûrîde rahm eyle / Güzellik h d bilürsin kimseye ‘ mr m degül **b k **
(Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 347, Beyit 3). [b k ,]

bal:

1. Bal, arının yaptığı tatlı madde.

Ru  u la‘l ñle c n h d  an u du n dur gülüm **bal m** / Vi    n h    n n mu t c u  an h yr n yuz
Şimdi (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 329, Beyit 3). [bal m, - m]

2. Arının yaptığı tatlı madde || Dünya nimetleri.

Matbah-ı h n-ı tevekkülde idenler i‘tik f / çekmedi **balın** bel s n yimedi loğma  am n (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 256, Beyit 3). [balın, - n]

b l : Uzun.

R st  bir t ze revnak virdi cism-i ‘ leme / H l‘at-i   h   eh  sen   meti **b l y la** (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 290, Beyit 2). [b l y la, -yıla]

b li: Eski, eskimiş, köhne.

Bel    de hep **b li** mu    n m r ile m li /  eh  man  b  bir man    -i       c   ya neri (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 341, Beyit 2). [b li,]

b l-i himmet:  hsan kanadı.

Rah m  **b l-i himmetle** h m y n va lu na irdi / Benüm  eh-b zum almaz bu  ik r  böyle her   hin
(Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 244, Beyit 7). [b l-i himmetle, -le]

b l n: Yastık.

H y l  n   m‘i her   b yanmasa **b l n m**  stinde / Ya ardı s zi -i t b f r  t  n ile bu c n h sta
(Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 305, Beyit 4). [b l n m, - m]

Güneş gibi bülend olurdu   dr m   r  -i a‘l da / Eger **b l nem** olsa bir gice i  e   i      (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 342, Beyit 2). [b l nem, -em]

ba  a:

1. Birinci teklik şahıs zamirinin yönelme eki almış hali.

N lemi g   itdi d    n i i g m g m gümledi /    kim ol     ba  rlu da i rahm itmez **ba  a** (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 3, Beyit 3). [ba  a,]

N'ola insāniyyet itseñ ey melek-ṭal'at **baña** / Bir perīṣān-ḥāṭırum raḥm it kılup şefkat **baña** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 4, Beyit 1). [baña,]

Râ kaşuñ peyveste çatma müşterüñe incinüp / Ey 'uṭārid rā buradur kûşe-i rāḥat **baña** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 4, Beyit 2). [baña,]

Ġayrı vechinden göñül mir'ātını şāf eyledüm / Şāhid-i ḥüsnüñ niçün 'arz eylemez şüret **baña** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 4, Beyit 3). [baña,]

Cevr ü derd ü guşşaña vallāhi şāhum rāziyum / Her biri elḥamdülillāh oldı bir ni'met **baña** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 4, Beyit 4). [baña,]

Tire rüzum rüşen it ey āfitābum gün gibi / İtme Şarḥanuñ bu Aydın illerin zulmet **baña** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 4, Beyit 5). [baña,]

Ben Raḥîmiyem 'aṭā 'aynıyla raḥm it vaḳtidür / Kıl kerem ey şāh-ı 'ālem himmet it himmet **baña** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 4, Beyit 6). [baña,]

Rāst her gün ben du'acıñam senüñ pencgāhda / Büselikden degsin ey şeh nāz ko nevbet **baña** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 4, Beyit 7). [baña,]

Hün-ı dil yād-ı leb-i la'lüñle şerbetdür **baña** / Tende ğamzeñ yāresi āsār-ı şıḥḥatdür **baña** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 6, Beyit 1). [baña, -üñle]

Ger nişāb-ı hün-ı luṭfuñdan naşibüm yoğ ise / Bāri tek ḳahruñla añ bu daḥi ni'metdür **baña** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 6, Beyit 2). [baña,]

Kırmızı kisvet degül çıkdı depemden nār-ı dil / Süz-ı şevḳ-ı 'aşḳdan şāhum 'alāmetdür **baña** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 6, Beyit 3). [baña,]

Araya almış raḳîbi āsitānuñ itleri / Bu ulu rağbet aña da veh ḥaḳāretdür **baña** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 6, Beyit 4). [baña,]

Ey Raḥîmî gerçi içdüm çok ḥekimüñ şerbetin / Cisme şıḥḥat gelmedi bilmem ne ḥikmetdür **baña** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 6, Beyit 5). [baña,]

Ḥayāl-i la'l-i cānānumla mestem sāḳiyā şunma / Benem ḥod **baña** yetmişdür ne lāzım bāde-i ḥamrā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 7, Beyit 3). [baña,]

Saña şıḥḥat sezā cismüñdeki zaḥmet **baña** 'ömrüm / Biñ olsa tende tek cānum fidā olsun yoluña hep (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 10, Beyit 5). [baña,]

Ġam yeter cānā dile gönderme şādı gelmesün / Maḥrem olmaz **baña** ol nā-cinsidür virür 'azāb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 12, Beyit 6). [baña,]

Ey şeker-ġüftār acırsañ **baña** raḥm it acı kim / Tatlu cānumdan uşandurdı beni efgār leb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 15, Beyit 6). [baña,]

Der-i cānāna yüz sürdüm koyup başum ayāğına / Bi-ḥamdillāh Raḥîmî **baña** el virdi yine devlet (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 21, Beyit 7). [baña,]

Ġarib ü bî-kes ü dermānde ḳaldum / Meded yā Rabb **baña** bir yār-ı ğurbet (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 23, Beyit 4). [baña,]

Müşkil budur ki vaşluña irmezden ön ölem / Āsāndur ölmek illā **baña** intizār güc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 26, Beyit 5). [baña, -dur]

Ben mübtelâ-yı mîm-i fem ü dâl-i zülfünem / Yok yire **baña** ‘ömrüm idersin cefâ meded (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 33, Beyit 3). [baña,]

Lebi kâlâsını ser-mâye-i cânıyla meded / **Baña** ey h’âce alı vir saña helvâlığı var (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 46, Beyit 3). [baña,]

Baña hecründe gam vaşluñla şādān olmadan yegdür / Dili bîmār-ı hoş-derdüñle dermān olmadan yegdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 50, Beyit 1). [baña,]

Senüñ olsun sa‘âdetle ‘azîzüm mülket-i dünyâ / **Baña** kapuñda kulluk Mışra sulţān olmadan yegdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 50, Beyit 3). [baña,]

Baña gel ey muğannî çāre-sāz ol n’eydigüm bildür / Maķām-ı gamda dil feryāda cānum zāra düşmişdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 53, Beyit 5). [baña,]

Sāyeñüm zerrece **baña** mihr it / Āfitāba ziyā mı eksük olur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 57, Beyit 5). [baña,]

Artırursın vefāñı gayrılara / Mihrüñ ey meh **baña** mı eksük olur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 57, Beyit 6). [baña,]

Şanma yārüñ şerbet-i derd ü gamı cān acıdur / **Baña** ānsız tatlu dirilmek şabîbā acıdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 59, Beyit 1). [baña,]

Bilmezem **baña** ne şatduñ kim behāsın almaduñ / Kuluñam ne cevri idersin ey felek cānāne tavr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 66, Beyit 4). [baña,]

Baña ey çerh her gün mihr-i ‘ālem-tāb ‘arz itme / Benüm āyîne-i ruhsāra yāra hōd nigāhum var (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 76, Beyit 2). [baña,]

Baña cevri itme bu zülf ü ruhuñla ey şanem dāyim / Şaķın kim nāle-i şeb-gîr ü āh-ı şubhğāhum var (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 76, Beyit 3). [baña,]

Nev-rüz bende ben **baña** zülf ü ruhuñ yeter / Ānsız berāber oldı Yemende şeb ü nehār (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 80, Beyit 4). [baña,]

Bükdi hecr müjeñ ile oğ kaddüm / Daķı bu devr **baña** yā n’eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 88, Beyit 2). [baña,]

Girmez oldı ünüm kulağına / İtlerüñ uluyup **baña** n’eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 88, Beyit 4). [baña,]

Cevrini dōne dōne çekdüirdi / Daķı devrān **baña** şehā n’eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 88, Beyit 9). [baña,]

Faşl-ı hüsnüñ **baña** keşf it rüstāyı añlamaz / Gülsitānuñ bābını yine kitābiler bilür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 89, Beyit 6). [baña,]

Açılup gül gibi her hāra bülbüller gibi söyler / **Bana** geldükde ağzın açmaz ol gonca hamūş eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 90, Beyit 4). [bana,]

Şeb-i fūrkatde hālķa karşı kaddüm dāle döndüirdi / **Baña** bend eyleyen hep ‘ıķd-ı zülf-i tābdāruñdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 95, Beyit 6). [baña,]

Esîr-i zülfüñ olduğımı rüsvā eyledi hālķa / **Baña** bu bendi geçmeklik yine ol nābe-kāruñdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 95, Beyit 8). [baña,]

Esrār-ı la‘l-i yārdan **baña** haber şoran sefih / Ne denk ü hayrānem nedür bu ‘akl u cān ne yirdedür
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 101, Beyit 3). [baña,]

Öte dur dir **baña** kapuñdan rakīb-i zāğ-ṭab‘ / Āh ol bu murğ-zāruñ murğ-ı zārın istemez (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 114, Beyit 4). [baña,]

Secde vācibdür **baña** gördüm kaşuñ mihrābını / Kāmetüñ göstermege toğrul ki farz oldu namāz
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 118, Beyit 3). [baña,]

Dil hevā-yı ‘aşka hem-dem her nefes / **Baña** bu yoluñda bes bākī heves (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 119,
Beyit 1). [baña,]

Rāzıyam her kime eylerseñ vefā / Cevrüñ ey bî-mihr yanam **baña** bes (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 119,
Beyit 2). [baña,]

Şūfiyā seyr-i ruḥı **baña** nigāruñ yürisin / Nakş-ı bî-cān gibi var şüret-i dîvāra yapış (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 120, Beyit 3). [baña,]

Zülfi zencirine karşı aşılp ṭurma rakīb / **Baña** bend itdi anı sen resen-i dāra yapış (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 120, Beyit 4). [baña,]

Örnek olsun kim nigārā āline aldanmayam / Döne döne nakşlar geçdi **baña** ‘ayyār imiş (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 121, Beyit 2). [baña,]

Dem-i ğamda **baña** hem-dem bu çeşm-i ḥün-feşān kalmış / Hevādār olup üstüme döner āh u fiğān
kalmış (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 126, Beyit 1). [baña,]

Baḥr-i haddüñle göreliden āteşüm ey yār şem‘ / Bağrınıñ yağın yakup ağlar **baña** her bār şem‘ (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 128, Beyit 1). [baña,]

Baña sen māh-rū eksüklüğün göstermesin Mevlā / Senüñ kapuñdan artık bir daḥi şehir ü diyārum yok
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 142, Beyit 5). [baña,]

Baña mihr itmeyüp ğamzeñ geçer ḥātır nişānumdur / Bilümi ey hilāl-ebrü kemāna yana döndürdüñ
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 147, Beyit 4). [baña,]

Bezm-i lebinde aḥma **baña** cām-ı bādeyi / Ey sākī қо beni be yūri anı alanuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı,
Gazel 152, Beyit 2). [baña,]

Ben senüñ Ya‘kūbuñum ey Yūsuf-ı gül-pirehen / Nükhet-i cān-baḥş olur büyü **baña** pīrāhenüñ (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 158, Beyit 4). [baña,]

N’ola insāniyyet itse **baña** çeşmüñ ey melek / Ṭaña kalup mihr ider mihrüm görüp māh-ı felek
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 160, Beyit 1). [baña,]

Ġubār-ı ḥaṭṭ-ı la‘lūñle benüm ḥod **baña** yitmişdür / Yüüm ṭutdum ben oldum denk ü hayrān mest ü lā-
ya‘kıl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 176, Beyit 5). [baña,]

Yilüp yildürmege ‘aşkuñ yolında / Şabā olmaz **baña** hem-rāh didüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 188,
Beyit 5). [baña,]

Ḳadüm yā itdi dil-ber cevri eliyle / **Baña** rahm eyle yā Allāh didüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 189,
Beyit 2). [baña,]

Götürdüm bezm-i keşretiden ayağı lāleveş sākī / **Baña** vaḥdet meyinden cür‘a şun dildāradur meylüm
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 191, Beyit 3). [baña,]

Ey Raḥîmî **baña** bu şādî yeterdi dünyede / Ğuşşa-i ‘aşkı göñül şehrine miḥmān eylesem (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 197, Beyit 7). [baña,]

Ey lebi ‘İsâ **baña** karşı ne hoş nâz idesin / Cevr ile öldüresin cān ile bîmāruñ olam (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 206, Beyit 4). [baña,]

Şükürüllillāh şimdi ğam ğam-ḥ‘ār u mūnisdür **baña** / Fāriğ ol cānāna ḥācet mūnis ü ğam-ḥ‘ār hem (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 209, Beyit 2). [baña,]

Ey Raḥîmî şāyi‘ itdi mā-cerā-yı eşkümi / **Baña** kerîm yâ Rab ez-în dîde-i ḥūn-bār hem (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 209, Beyit 7). [baña,]

Dostlar nâ-geh olursam ğarkā-i baḥr-i firāk / **Baña** ḥayf oldu deñiz ol āşināyı görmedüm (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 217, Beyit 3). [baña,]

Ḥasret itdüñ ḥasret ol sevdüklerüñe ey raķib / Sen de yarın bulasın itdüğüñi **baña** bu gün (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 227, Beyit 6). [baña,]

Ḳana ğark itdi ruḥ-ı zerdüm sirişk-i lāle-gün / Vechi var dilerse şāhum **baña** mîr-i ‘āşıkān (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 233, Beyit 6). [baña,]

Şehā oķ kaddüñüñ hecriyle bir kaddi kemānum ben / **Baña** toğrı nazar kıl egri bakma nâ-tüvānum ben (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 234, Beyit 1). [baña,]

Gün yüzünsüz ey hilāl-ebrü bu gün / **Baña** mâtem ḥalka bayram u düğün (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 267, Beyit 1). [baña,]

Görüp ān-ı ruḥuñ dîvāne düşdüm ey perî anı / **Baña** kaşın çatup ḥışm eyler anuñçün hemān ebrü (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 270, Beyit 3). [baña,]

Lebüñçün ey büt-i Çîn āh eksük olmadı çîni / **Baña** bildür ḥaṭāmı niçün eyler kaşd-ı cān ebrü (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 270, Beyit 5). [baña,]

Baña ‘unnāb-ı la‘linsüz ne cānum kayısı ayva / Doyamam nārveş ben kâse-i hicrāna ey vişne (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 282, Beyit 6). [baña,]

Ḥalāş eyle dil-i bî-ṭālî‘i şavm-ı nuḥüsetden / Şeref vir ey hilāl-ebrü **baña** ‘îd-i cemālünle (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 292, Beyit 5). [baña,]

Ḥaṭṭ gelince ḥadd-i yāre gün mi gösterdi **baña** / Ey Raḥîmî bu perîşān ṭālî‘ ü baḥt-ı siyāh (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 294, Beyit 5). [baña,]

Ağzuñ aındum yok yire ey gonca ter düşdüñ **baña** / Ola mı yâ Rab fidā-yı cān bu cürme ‘ögr- ḥ‘āh (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 298, Beyit 4). [baña,]

Benem ḥod **baña** yandı ben yıkıldum sākiyā luṭf it / Lebüñ cāmını şun cān u dilüm mest ü ḥarāb eyle (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 299, Beyit 5). [baña,]

Buradan gitmeden ey kaşı rā ölmek **baña** rāciḥ / Elif-ḳaddümi derdüñle büküp dāl idüp ad itme (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 302, Beyit 2). [baña,]

Ey gözi āhū raķibi dün **baña** gösterdiler / Nice beñzer şol köpek şüretlü arslan oğlına (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 306, Beyit 4). [baña,]

Mezāk-ı ḥūn-ı vişālünle muğtenem herkes / **Baña** şarāb-ı ğamuñ kısmet-i ezeldür ola (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 307, Beyit 6). [baña,]

Baňa āh o kıomaz kıurd gibi bakmasın kıaçar gūr gūr / Anuñçün āteş-i āhum yaķar cayır cayır dāğı
(Kūtahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 311, Beyit 5). [baňa,]

‘Aceb bir pest-i murğ-i bî-per ü pervâzısın vâ‘iz / Kıoyup kûyını yârûñ medħ idersin **baňa** uçmağı
(Kūtahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 311, Beyit 6). [baňa,]

Rahîmî bend-i ‘aşkıyla giriftār olduğum gördi / Anuñ içün tolaşur **baňa** o kıara zülfinüñ ağı (Kūtahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 311, Beyit 7). [baňa,]

Ol meh-likayı gör **baňa** ne işler işledi / Dönderdi yüzini beni āvāre eyledi (Kūtahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel
316, Beyit 2). [baňa,]

Bilmezem ol ruħı alım **baňa** ne āl itdi / Kıanlı yaşumla şarî çihremi hep al itdi (Kūtahyalı Rahîmî Dîvânı,
Gazel 322, Beyit 1). [baňa,]

Raķib ile şalınur gördüm ol serv-i gül-endāmı / Bir ölü mâtem itdi **baňa** devrān kıçı bayrāmı (Kūtahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 324, Beyit 1). [baňa,]

Zülfüne dolanmış işitdüm raķibi dün gice / Eksük olmaz **baňa** bir sevdā kıara kıaygu gibi (Kūtahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 328, Beyit 6). [baňa,]

Kenār-ı vaşlı sen şehvāre dūrle olalı hem-dem / Gözümden çıkdı deryā **baňa** min-ba‘d ańmañuz anı
(Kūtahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 333, Beyit 2). [baňa,]

Bu da bir açık oldu açık üzere **baňa** deryāda / Raķibe řatlu dillerle ider dildār iħsānı (Kūtahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 333, Beyit 5). [baňa,]

Meh-cemālüne ne noķşān irişür ey yüzi gül / Şem‘veş bir gice olsañ **baňa** mihmān Çelebi (Kūtahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 338, Beyit 4). [baňa,]

Dirîğā maħremüm yok guşşa vü hicrāndan ğayrı / Ne bir kes hem-nefes olur **baňa** efgāndan ğayrı
(Kūtahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 344, Beyit 1). [baňa,]

Şarāb-ı ‘aşķ ile ser-mest ü evğār olmışam sākî / Lebûñ cāmını şun öpdür **baňa** ol sākîd ü sākî (Kūtahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 347, Beyit 1). [baňa,]

Baňa vācib olupdur secde gördüm kāmēt-i yāri / Uzatma vā‘izā gel kıışşayı vaķt-i namāz irdi (Kūtahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 349, Beyit 4). [baňa,]

2.Benim için.

İtmedüm bûlbûl gibi ey yüzi gül gülzār seyr / **Baňa** kûyuñ pes ne lāzım eyleyem tekrār seyr (Kūtahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 54, Beyit 1). [baňa,]

bāng-i ceres: Çan sesi.

Bāng-i ceres fiğān u metā‘um belā vü derd / Kıldum diyār-ı ‘aşķa bu gün h‘ācevār göc (Kūtahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 28, Beyit 2). [bāng-i ceres,]

bāng-i nāy: Ney sesi.

Semā' it istimā' it **bāng-i nāy** gūş-ı hūşıyla / Maḳām-ı nağme-i 'uşşāḳı nālān olmayan bilmez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 117, Beyit 6). [bāng-i nāy, -ı]

bār: Yük || keder, ızdırıp.

Firāḳuñ **bārına** gördüm taḥammül eylemez tağlar / Çeküp ol yüki ben bu cism-i bî-miḳdāra ṭabşurdum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 221, Beyit 2). [bārına, -ına]

bār eyle-: Müsâade etmek.

Rıḳlet deminde cürmini 'afv it Raḥîmînüñ / Bār-ı girānla **eyleme** yā Rab **bār** göc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 28, Beyit 7). [bār eyleme, -me]

bārān-ı eşk: Gözyaşı yağmuru.

Hîç noḳşān gelmedi **bārān-ı eşkümden** saña / Yoksa mermerden midür ey 'aşḳ bünyāduñ senüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 162, Beyit 4). [bārān-ı eşkümden, -ümden]

bārān-ı 'id: Bayram yağmuru.

Feyz-ı iḥsānuñ gönül bağını sîr-âb eyledi / Ser-be-ser büstān-ı dehri nitekim **bārān-ı 'id** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 39, Beyit 8). [bārān-ı 'id,]

bārgāh: Çadır.

Görinen çerḫ-i pür-encüm degül ey māh üstümde / Bu ṭāḳ-ı zer-nigār-ı lājiverdi **bārgāhumdur** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 75, Beyit 3). [bārgāhumdur, -umdur]

bārgāh-ı cem: Cem'in çadırı.

Birdür yanında cür'a gibi cām-ı 'aşḳuñuñ / Her bir ḫabāb-ı bâde ile **bārgāh-ı Cem** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 216, Beyit 2). [bārgāh-ı cem,]

bār-ı 'aşk: Aşkın yükü.

Sālik-i hicrāna şor şehr-i vişālün menzilin / **Bār-ı 'aşkıyla** olupdur reh-güzār-ı intizār (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 77, Beyit 2). [bār-ı 'aşkıyla, -ıyla]

bār-ı cevır: Eziyet yükü.

İki ḳat itmiş Raḥîmî tîr-i ḳaddün **bār-ı cevır** / Bu fenā bāzārı içre yaya beñzetdüm seni (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 346, Beyit 5). [bār-ı cevır,]

bār-ı cevr-i devr: Zamanın eziyetinin yükü.

Bār-ı cevr-i devri çekmekden bükildi kâmetüm / Bâri gam çekdürme ey meh mihri yok ağıyardan
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 263, Beyit 6). [bār-ı cevr-i devri, -i]

bār-ı girân: Ağır yük.

Rıhlet deminde cürmini ‘afv it Raḥîmînüñ / **Bār-ı girânla** eyleme yâ Rab bār göc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 28, Beyit 7). [bār-ı girânla, -la]

bâri: Hiç olmazsa, en azından.

Ger nişāb-ı hûn-ı luṭfuñdan naşîbüm yoğ ise / **Bâri** tek qahruñla añ bu daḥi ni‘metdür baña (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 6, Beyit 2). [bâri,]

Her dem sürerdi başını itün ayağına / **Bâri** gubâr olaydı Raḥîmî yoluñda kâc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 24, Beyit 7). [bâri,]

Zerrece ol mâhı yâ Rabb mihre kâ’il itmedüñ / **Bâri** bu ben mübtelâyı miḥnete mu‘tād kıl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 163, Beyit 6). [bâri,]

Sürmedüm yüzümi gül-dâmenüñe sebze-misāl / Râzıyam **bâri** bu yolda ḥas u ḥaşāk olayum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 205, Beyit 2). [bâri,]

Bār-ı cevr-i devri çekmekden bükildi kâmetüm / **Bâri** gam çekdürme ey meh mihri yok ağıyardan
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 263, Beyit 6). [bâri,]

Nihân olur dehānuñla miyānuñ ey perî benden / Anuñ ḥaqqında kâl u kıl kılaydum **bâri** kem bir gün
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 264, Beyit 2). [bâri,]

İtdügi zulmi Raḥîmî mûra luṭf it âşafâ / **Bâri** bir gün ‘arz kıl sulṭân Süleymân oğlına (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 306, Beyit 5). [bâri,]

bâri: Hâlık, Cenabıhak.

Şaḳlasun kâḥ-ı vücūdını ḥalelden **Bâri** / Dil-i vîrânemi bir yapıcı mi‘mârum var (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 73, Beyit 4). [bâri,]

baş-:

1. Ayakla çiğnemek, ayakaltına almak.

Pehlevânıdur bu meydānuñ şurāḥı ser-firāz / Bir ayağıyla **başar** biñ Rüstemi rüz-ı maşāf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 131, Beyit 3). [başar, -ar]

Yüz virme ḥāra şalınup ey gül budacığı / **Baş** çihrem üzre pāyuñ odur ḥod ṭuracığı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 313, Beyit 1). [baş,]

2. Basmak, bir şeyin üzerine ayak koymak.

Aşlā ne ғam eker aşılan dār-ı zülfüne / Taşdan yire **başar** mı feraħdan ayacığı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 313, Beyit 3). [başar, -ar]

başar: Göz.

Mihr eylemedi mâha Raĥîmî ruĥuñ özler / Göz göre çıkarısın mı o nûrî **başarından** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 228, Beyit 7). [başarından, -ından]

başîret: Anlayış, ileri görüşlülük.

Ruĥuñ seyr iden ey ғonca çemende / **Başîret** yok durur gül isteyende (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 277, Beyit 1). [başîret,]

başîret ehli: Kalp gözü açık kimse, ileri görüşlü, sezgisi kuvvetli

Şimdi kuĥl oldı gözüm nûrî **başîret ehline** / Hāk-i pâyuñdan bulup raĥbet ğubār-ı Germiyān (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 265, Beyit 7). [başîret ehline, -ne]

başîret üzre ol-: Anlayışlı olmak.

Şaĥın gül-ġün yaşıñdan reng aluram dem revān itme / **Başîret üzre ol** ey dide ol gül-berg-i ter terdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 49, Beyit 4). [başîret üzre ol,]

baş:

1.Kişinin kendi şahsı, zâtı.

Ey Raĥîmî **başuma** ter düşdi deryā acıdı / Düşeli dildār ile mā-beynūme bu mā-cerā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 3, Beyit 7). [başuma, -uma]

Görmesem meh yüzüñ ey meh eger aĥşama deġin / Teng ü tar olur o ġün **başuma** meydān-ı ferāĥ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 29, Beyit 4). [başuma, -uma]

Raĥîminüñ ne tañ târ olsa **başına** cihān mülki / Benüm ol ey meh ü ĥürşid-i ‘ariz baĥt-ı dūnumdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 85, Beyit 4). [başına, -ına]

Ayaġuña yüz sürer her ġün Raĥîmî sāyeveş / Şükr-i lillāh kim şehā **başında** devlet var imiş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 121, Beyit 7). [başında, -ında]

Bir neş’eñ ile **başına** Cemşid olur gedā / Ey pîr-i mey-fürüş ayaġuñ destġāh-ı Cem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 216, Beyit 6). [başına, -ına]

Öpüp yüzüme sürdüm gözlerüme tütüyā kıldum / **Başumda** devletüm varmış ğubār-ı maĥdemüñ ġördüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 218, Beyit 2). [başumda, -umda]

Eksük olmaz zülf ü ħaddüñden hevālar **başuma** / Veh bu sevdādan ġelür āhir belālar **başuma** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 295, Beyit 1). [başuma, -uma]

Kaşd-ı cân idüp niçün dâ'im kabâlar **başuma** / La'lüñ öpsem gamze hışım eyleyüp hançer çeker
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 295, Beyit 2). [başuma, -uma]

Nigârûñ sâye şalaldan berü zülf-i semen-sâsı / **Başumdan** eksük olmadı cihânûñ şûr u gavğâsı (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 350, Beyit 1). [başumdan, -umdan]

2.Kafa, ser.

Gitdi **başdan** 'aql dilden şabr elden ihtiyâr / Dâr-ı gamda âh kim kaldum tek ü tenhâ garîb (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 16, Beyit 2). [başdan, -dan]

Başum seng-i cefâyıyla yarup kan eyleyüp yaşum / Kanı ol demlerüm aň luţf-ı bî-pâyânuñı yâd it
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 19, Beyit 3). [başum, -um]

Her dem sürerdi **başını** itün ayağına / Bâri gubâr olaydı Raĥîmî yoluñda kâc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı,
Gazel 24, Beyit 7). [başını, -ını]

Sûy-ı küyuñdan yaşum ırmağını ırmağ ile / Kûzenüñ göz 'aynı ser-gerdân **başum** dolâbdur (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 44, Beyit 3). [başum, -um]

Dil-i vîrâne Kütâhiyyenüñ bir köhne küyüdür / Belâ kuhsârıdur **başum** yaşum şan Akça şuyıdur
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 70, Beyit 1). [başum, -um]

Belâ meydânınıñ ben 'aşıq-ı ser-bâziyam gerçek / Kadem çevgân-ı gam **başum** maĥabbet güyü güyüdür
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 70, Beyit 3). [başum, -um]

Sâye bân-ı devletüñden ayru ey 'âlî-cenâb / Ĥayme-i gerdün dün oldı **başuma** teng-târ (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 71, Beyit 4). [başuma, -uma]

Başumda şu'le-i sūzum dilümde dūd-ı āhum var / Belâ iklîminüñ sulţāniyum zerrîn-külāhum var
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 76, Beyit 1). [başumda, -umda]

Ayağûñ toprağı ĥakkı mürâşşâ' tâca reşküm yok / Elüñden **başuma** yara iren seng ü meder yegdür
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 83, Beyit 4). [başuma, -uma]

Başum top eyledüm ayağûña meydân-ı 'aşkuñda / Ümîd-i dest-bûsuñla kadüm çevgâna dönmişdür
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 94, Beyit 3). [başum, -um]

Çevirdi **başumı** çerĥ atdı nokta gibi ortaya / Kıyı çizmekde güyâ kendü bir pergâra dönmişdür (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 99, Beyit 3). [başumı, -umı]

Yoluñda cân virendür **baş**a altın şan'at-ı 'aşkuñ / Vefâ ehlini şāhum şanma kayd-ı kâr-bâr ister
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 105, Beyit 4). [baş, -a]

Şaçûñ 'ömrüm lebüñ cânım ruĥuñ rûzum **başum** hecrüñ / N'ider bu 'ömr ü cân dü cihânı 'aşıqân
sensüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 110, Beyit 2). [başum, -um]

İki gözümüñ biri olursa ey nûr-ı başar / **Başdan** ol göz çıksun ayağûñ gubârın istemez (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 114, Beyit 3). [başdan, -dan]

Ey gözüm yaşı yetiş dâmen-i dildâra yapış / **Başuñı** ayağına қо ara tut ara yapış (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı,
Gazel 120, Beyit 1). [başuñı, -uñı]

Şıdum seng-i gam ile kâse-i mecnûn-şıfat **başum** / Ĥaţâ taşu irüp tâ kim ser-i dildâra zaĥm irmiş
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 125, Beyit 2). [başum, -um]

Çekme **baş** âteş gibi hâk ol hevâ-yı ‘aşk ile / Şu gibi didâra tâlibseñ ne lâzım **baş** ayak (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 140, Beyit 3). [baş,]

Ey dil ne için her dem bu zâra neden düşdüñ / **Başum** gibi ser-gerdân âvâre neden düşdüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 146, Beyit 1). [başum, -um]

O mehden ayru yaşum ey felek ‘ummâna döndürdüñ / Çevirdüñ **başumı** tolab-ı ser-gerdâna döndürdüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 147, Beyit 1). [başumı, -umı]

Bilini koş kemerveş var ise iki **başuñ** / Kıl leblerin temennâ tende ikise cânuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 155, Beyit 2). [başuñ, -uñ]

Kimseye meyl eylemezsin bir ‘acüz-ı nañssın / Taşa çaldı **başını** Ferhâd elüñden ey felek (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 159, Beyit 2). [başını, -ını]

Öñüñce bir yalın yüzlü siyeh pürçemlü peyki gör / **Başında** tâc-ı zer nârenci geymiş hem kabâ meş‘al (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 164, Beyit 5). [başında, -ında]

Şunma ol gönca lebüñ pâyına ey hâr u has el / Yok yire **başuñ** için câna kesel virme kes el (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 167, Beyit 1). [başuñ, -uñ]

Düşmez ağzuña ezilme o şeker lebden üzül / Ger gerekse saña **başuñ** çeke gör ey meges el (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 167, Beyit 2). [başuñ, -uñ]

Gitdi **başdan** ‘aql dilden şabr elden ihtiyâr / Râh-ı ‘aşkuñda bular olmadı yoldaşum benüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 181, Beyit 2). [başdan, -dan]

Kaşlaruñ koyup idelden secde-i mihrâba **baş** / Cürm-bârından dü-tâ oldu iki kaşum benüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 181, Beyit 4). [baş,]

Başumda yaralar açdum yüzüm yir yir hırâş itdüm / Hañ-ı nâmûsı **başdan** tîğ ü tîrûñle tırâş itdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 187, Beyit 1). [başumda, -umda, başdan, -dan]

Dâğlar yakdı dile bir lâle-ruñ nâzük-beden / **Başumı** cû eyledi bir serv-i hoş-reftâr hem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 209, Beyit 5). [başumı, -umı]

Başumı iltür vefâ meydânına nâkış kadem / Ben erenlerle bu gün gayret semendin hoşmışam (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 210, Beyit 2). [başumı, -umı]

Rahîmî hâk-i pâyuñda anuñcün **başı** ser-keşdi / Görüp tañsın idüp şâhum hemân sâbâşa hayrânem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 212, Beyit 5). [başı, -ı]

Fidâ-yı cân idüp şîrâne gamzeñ şaydgâhında / Elümle **başumı** âvîze-i fitrâke tabşurdum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 222, Beyit 3). [başumı, -umı]

Çoluñdan şalma yabana diyü devletlü **başuñcün** / Ayağıña düşüp yalvaruban destüñ öper şâhin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 244, Beyit 3). [başuñcün, -uñcün]

Gitdi **başdan** ‘aql dilden şabr elden ihtiyâr / Tende rûhum kaldı anı da revân itsem dirin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 266, Beyit 3). [başdan, -dan]

Mihr ü mâh öpmege virmem ayağıñ toprağın / Günde ger bir efser-i zerrîn qoyalar **başuma** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 295, Beyit 3). [başuma, -uma]

Dil ser-i küyuñ koyup şu gibi akmaz bir yaña / Hışm idüp ey seng-i dil ursañ kayalar **başuma** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 295, Beyit 4). [başuma, -uma]

Ƙan mıdur ol ki řu gibi ƙapuńda aƙmaya / **Baş** mıdur ol ayaęuńa ğalťanuń olmaya (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 301, Beyit 2). [baş,]

Hecr odı yaƙdı sînemi bağrum kebâb idüp / Dutdı çevirdi **başumı** biń päre eyledi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 316, Beyit 5). [başumı, -umı]

Göñül Nîş ƙal'asıdur řan ƙarâb olmış içi ƙaşı / **Başum** ƙâğ-ı 'inâ 'aynıyla çeşmümdür bıńarbaşı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 318, Beyit 1). [başum, -um]

Başumı der-miyân idüben girdüm ortaya / Çeküp kenâra ƙoçmaęa bilüń kemer gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 351, Beyit 2). [başumı, -umı]

3.Yara.

Ƙanda ƙaldı bilmezem dil baęrumuń biń **başı** var / Gözlerüm ağlar ciger ƙanıyla ƙaynar cânı bir (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 68, Beyit 3). [başı, -ı]

Rahîmî baęrumuń **başında** buldum yaşumuń başın / Şubaşı idüp ol demde sipâh-ı 'aşƙa baş itdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 187, Beyit 7). [başında, -ında]

Baęrumuń **başında** 'aynı ile buldum başını / Bilürem ƙandan gelür her dem bu eşk-i hûn-feşân (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 233, Beyit 5). [başında, -ında]

4. Bir şeyin başlangıç noktası.

Çeşme-i çeşmümden aƙar dem-be-dem yaşum benüm / Menba'-ı seyl-âb-ı miñnet **başıdur** yaşum benüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 181, Beyit 1). [başıdur, -ıdur]

Rahîmî baęrumuń başında buldum yaşumuń **başın** / Şubaşı idüp ol demde sipâh-ı 'aşƙa baş itdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 187, Beyit 7). [başın, -ın]

Baęrumuń başında 'aynı ile buldum **başını** / Bilürem ƙandan gelür her dem bu eşk-i hûn-feşân (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 233, Beyit 5). [başını, -ını]

Gözümüń bilmezem ƙandan gelürdi dem-be-dem yaşı / Ciger dâğında 'aynıyla bulandı varımış **başı** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 342, Beyit 1). [başı, -ı]

5. Üzeri.

Her gün **başına** mihr-i şeref toğsa ƙań mıdur / Me'vâ idindi dergehüń ey şehriyâr-ı 'id (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 38, Beyit 3). [başına, -ına]

Ʀâli'-i naĥsı ƙarâba virdi Sa'd-âbâdını / **Başa** tozlar ƙoparuban İşfahânın yaƙdılar (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 61, Beyit 3). [başa, -a]

Çatlasa düşmen n'ola ƙopdı terâƙa **başına** / Āsumâni bir ƙazâdur ańa bu esmâ-yı sūr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 91, Beyit 4). [başına, -ına]

Yağdurursın **başuma** ğam ƙaşların yağmur gibi / Nice olsun bu vücûdum ƙaşrı âbâd ey felek (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 150, Beyit 6). [başuma, -uma]

Bî-ķarār olur Ƙaraman **başına** tozlar ķopar / Rāst tā sen serv-ķadd ķıldıuñ ķarār-ı Germiyān (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 265, Beyit 4). [başına, -ına]

Gözüñ şayyadı hem-rāh olalı şîrāne ğamzeñle / Aşar herġün **başına** iki yay ol pehlevān ebrû (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 270, Beyit 2). [başına, -ına]

6.İktidar, yönetim.

Rahîmî mülk-i ğamda var yûri **başuñ** sultān ol / Cihānuñ devlet ü cāhı hümā tā bir ķurı ğavġā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 7, Beyit 7). [başuñ, -uñ]

baş aç-:

1.Başını açmak (İnsanların dua ederken samimiyetlerini ifade etmek için başlarındaki serpuşu çıkarmaları bağlamında).

Ey Rahîmî el götür **baş aç** yüzüñ dergāha tūt / Ƙıl du‘āyı devlet-i sultān Selîm Hāna şitāb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 14, Beyit 7). [baş aç,]

2. Bir işi yapmaya büyük bir istekle koşmak, can atmak.

Göñül senden olupdur āteş-i ‘aşķa beni çağmak / **Baş açup** yanayın senden şeh-i devrāna hālüm çağ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 145, Beyit 1). [baş açup, -up]

Başum açup ışıklar gibi yansam şevķ ile hālüm / Tuduşdum ķarşu ol şem‘a beni pervāne gönderseñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 151, Beyit 6). [başum açup, -um, -up]

baş açuk: Korkusuz pervasız.

Baş açuk biz muķîm-i tekyegāh-ı vahdetüz şüfi / Ğubār-ı ‘aşķ ile vālih dil-i ħayrānımız vardur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 87, Beyit 3). [baş açuk,]

Derd-i serdür tacı terk it şāhuñ ayaġına düş / Ey Rahîmî **baş açuk** abdāl-ı ‘aşķ ol bir zemān (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 233, Beyit 7). [baş açuk,]

Göñül ħayrān u ‘uryān **baş açuk** abdāl-ı ‘aşķuñdur / Maĥabbet tekyesinde yoķdur anuñ şimdi Bekdaşı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 318, Beyit 5). [baş açuk,]

baş açuk abdāl ol-: Korkusuz bir abdal olmak.

Ʀālîb-i genc-i beķā oldum fenādan çekdüm el / **Baş açuk abdāl olup** tāt u ķabādan çekdüm el (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 170, Beyit 1). [baş açuk abdāl olup, -up]

baş bir: Birbirine denk, eşit olmak.

Çenāra dek gelüp serv-i bülendüñ pāyesin pest it / Senüñ bu muntehā ķaddüñle tūbā **baş bir** āzerdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 49, Beyit 2). [baş bir,]

baş çek-: Baş kaldırmak, buyruk dinlememek, isyan etmek.

Çekme baş âteş gibi hâk ol hevâ-yı ‘aşk ile / Şu gibi didâra ṯalibseñ ne lâzım baş ayak (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 140, Beyit 3). [baş çekme, -me]

baş eg-:

1. Boyun eğmek, itaat etmek.

Şimdi Raḥîmî **egmez** gerdün-ı dūna **başı** / Kemter ḵulı olupdur bir yüce âşinānuñ (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 155, Beyit 5). [başı egmez, -ı, -mez]

Ṭa‘na kılmasun zāhîr ü destgîr oldum diyü / Müttekāya **egmezem başum** ‘aşādan çekdüm el (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 170, Beyit 4). [başum egmezem, -um, -mezem]

Manşiba manşubadur dehrüñ Raḥîmî cāyî çāh / Cāhile **baş egmezem** ben bu recādan çekdüm el (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 170, Beyit 5). [baş egmezem, -mezem]

Görelî ḳadd-i bülendüñ müntehādur himmeti / Sidrede ṯübāya **baş egmez** dil ey nāzük-nihāl (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 178, Beyit 3). [baş egmez, -mez]

La‘lüniden ayru cām-ı cihān şunsa Cem göre / Ayağına şürāḫî gibi **baş eger** miyem (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 214, Beyit 3). [baş eger, -er]

Baş egüp tiğüñ gibi bekler kesilmez yanuñ / Çalışur bir kes Raḥîmî gibi yok ḳaṭ‘ā bu gün (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 227, Beyit 7). [baş egüp, -üp]

Egmez Raḥîmî başını ṯübā-yı sidreye / Ṭoğrusı söz budur ḳad-i mevzūnuñ olmaya (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 300, Beyit 5). [başını egmez, -ını, -mez]

Faḫr-i āl-i Aḫmedüz biz kārımız ḫubb-i ‘Alî / **Egmişüz baş** ol ‘Ömer ‘adl issi ‘Osmān oğlına (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 306, Beyit 2). [baş egmişüz, -üz]

Emrüne boyun urdı vü **baş egdi** kalemvār / Tiğüñ haberi şāh-ı Ḥorāsāna irişdi (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 336, Beyit 6). [baş egdi, -di]

2. Saygı göstermek.

Ḳapuñdan ḡayra **baş egmez** Raḥîmî / Teraḫḫum ḵıl aña ey şāh didüm (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 189, Beyit 7). [baş egmez, -z]

Ḳapuña **baş egmeyen** ḳalbüm Şafā-yı ḳalb ile / Görmesün ol Merve ḫaḳḳı Ka‘be-i ‘ulyā yüzün (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 246, Beyit 6). [baş egmeyen, -meyen]

baş it-: Başa çıkmak, gücü yetmek, mağlup etmek.

Raḥîmî bağrumuñ başında buldum yaşumuñ başın / Şubaşı idüp ol demde sipāh-ı ‘aşḳa **baş itdüm** (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 187, Beyit 7). [baş itdüm, -düm]

baş kaldır-:

1.Kendini göstermek, ortaya çıkmak.

Terahhüm eylemez **baş kaldırıp** ben hâksârına / Meger ben zerreden ‘âr eyler ol hürşid-i rahşânım
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 201, Beyit 4). [baş kaldırıp, -up]

2.Başını yukarı kaldırmak.

Nev-bahâra lâle şundi yine bir mey-gün çanağ / Sen de **baş kaldurma** destüнден koma bir dem ayağ
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 130, Beyit 1). [baş kaldurma, -ma]

baş koş-: Rekabet etmek, kıskanmak.

Baş koşaldan gamze-i hûn-rîz-i yâre çeşm-i yâr / Cân u ser virmek içün gökce nice server yürür
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 100, Beyit 4). [baş koşaldan, -aldan]

baş u cân fidâ it-: Başını ve canını feda etmek.

Murâd-ı cân murâduñdur ümîdüm zât-ı pâküñdür / Vefâ yolında **baş u cân fidâ idici** cānum ben
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 234, Beyit 3). [baş u cân fidâ idici, -ici]

baş u cân oyna-: Canını feda etmeye hazır olmak.

Sen kaçan nâz eyler iseñ **baş u cân oynar** gönül / Cāna kılmaz öyle ser-bāzuñdur ol cān-bāz nâz
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 109, Beyit 4). [baş u cân oynar, -r]

baş üzere: Baş üstünde, saygıdeğer.

Ey Raḥîmî **baş üzere** pîrüm olsun dir iseñ / Ol gubâr-ı hâk-i pây-ı reh-güzâr-ı evliyâ (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 9, Beyit 12). [baş üzere,]

baş üzre yir idin-: Baş üstünde yer edinmek, saygı görmek.

Baş üzre yir idindi Raḥîmî gazelleri / Sen şāhuñ ayağına olalı güher-nişār (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel
93, Beyit 7). [baş üzre yir idindi, -di]

başdan çıkar-: Ayartmak, doğru yoldan çıkarmak, kötü yola sürüklemek.

Şîşe micmer olsa n’ola meskenüm mişl-i gül-âb / Nār-ı gam **başdan çıkarmışdur** beni ey gül-‘izār
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 71, Beyit 2). [başdan çıkarmışdur, -mışdur]

Bir kâlile bend ider geh biñ perişân-hâṭır / Gāh olur **başdan çıkarur** ‘aşıkı bu kār-ı zülf (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 132, Beyit 6). [başdan çıkarur, -ur]

başına gün toğ- Tâlihi rast gidip sonu kendisi için çok iyi olabilecek olaylarla karşılaşmak, eline büyük bir fırsat geçmek.

Murâda irdi Aydın Tirenüñ **başına gün toğdı** / Şehirde olalı sen devlet-i devr-i kamer peydâ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 1, Beyit 4). [başına gün toğdı, -dı]

Senüñ devründe tañ mı **başuma gün toğsa** ey meh-rû / Zevâl irmez gönülde mihr-i hadduñ âfitâbumdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 69, Beyit 2). [başuma gün toğsa, -sa]

Başuña ey felek devr içre ger **gün toğmak isterseñ** / Yüzüñ pâyına sür gel ol mehüñ bûs-ı rikâb eyle (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 299, Beyit 3). [başuña gün toğmak, -mak-uña]

Başına kebkebirüñ (?) **gün toğarsa** tañ mı sen mâhuñ / Kurıldı ebrveş üstine bir jengâr otağı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 311, Beyit 2). [başına gün toğarsa, -arsa-ına]

başına od yak- Başına ateş yakmak.

Müdde'iler cem' olup **başına odlar yakdılar** / İtmedi bir dem hevâ-yı aşkuñı inkâr şem' (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 128, Beyit 6). [başına odlar yakdılar, -dılar]

Şâm-ı fûrkatde göreliden âteşüm ey yâr şem' / **Od yakup başına** yanup şubha dek ağlar şem' (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 129, Beyit 1). [başına od yakup, -up]

başına tokınmayan: Herhangi bir olayla ilgili olarak onu yaşamayanlar.

Zahm-ı seng-i fûrkatüñ benden su'âl it gayrı ko / Ser-güzeştümden ne bilsün **başına tokınmayan** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 236, Beyit 4). [başına tokınmayan, -mayan]

başını ayağına ko- Başını ayağına koymak, ayağına kapanmak, teslim olmak, itaat etmek.

Der-i cânâna yüz sürdüm **koyup başum ayāğına** / Bi-hamdillâh Raḥîmî baña el virdi yine devlet (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 21, Beyit 7). [başum ayāğına koyup, -up]

Ḳomaz Raḥîmî **başını** gayruñ **ayağına** / Üftâdeñ oldı tut elin ey şâh-ı ehl-i dîn (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 240, Beyit 5). [başını ayağına ḳomaz, -maz]

başını kat' it- Başını kesmek, öldürmek, canını almak.

‘Âşıka rûşen-dil oldur şem' gibi yanmadan / **Başını kat' itseler** döndürmeye aślâ yüzün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 246, Beyit 4). [başını kat' itseler, -ını-seler]

başka: Diğer, farklı.

Haddüñe perde oldı ḥaṭṭ-ı lebüñ / Cānuma **başka** bu da ḳayğudur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 48, Beyit 8). [başka,]

Ḳul olmaz dergehüñden gayra istiğnâsı ‘âlîdür / Şehâ mülk-i cününüñ **başka** bir sulṭânıdur gönülüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 202, Beyit 3). [başka,]

Rahîmî **başka** divân itdi vaşfuñ yazdı bir defter / Sen anı n'ola defterdâr idüp divâna gönderseñ
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 151, Beyit 9). [başka,]

başla-: Bir işi yapmak üzere harekete geçmek, bir işe girişmek.

Şeh nâza **başlıyaldan** feryād u āh-ı ‘uşşāk / Toldurdu her maķāmı şavt-ı nevā-yı nev-rûz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 108, Beyit 4). [başlıyaldan, -yaldan]

Ḳaddümi бүkdükce zülfüñ la‘lünî kıldum taleb / Pîrlikde **başladum** çenberde cān-bāz olmağa (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 283, Beyit 3). [başladum, -dum]

Bezm-i gamda āh kim beñzüm çalındı derd ile / Ney gibi bağrum delindi **başladum** sâz olmağa (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 283, Beyit 4). [başladum, -dum]

başlar üzre yiri var: Baş üstünde yeri olmak.

Gerçi kim hāk-i reh-i maķdem-i cānānem ben / **Başlar üzre yiri var** efser-i sulţānem ben (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 225, Beyit 1). [başlar üzre yiri var,]

başlu: Yaralı.

İdelden **başlu** bağrum tîr-i müjgāna nişān ebrū / Büküp ey kaşı ya oḳ ḳaddümi eyler kemān-ebrū
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 270, Beyit 1). [başlu,]

başum ele al-: Ölümlü göze alarak bir işe girişmek.

Başum aldum ele meydānuña soñra ḳadem başdum / Ḳayātum defteri erḳāmına evvel ḳalem çekdüm
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 186, Beyit 2). [başum ele aldum, -dum-um]

başum göge ir-: Çok istediği bir şeye kavuşmaktan veya bir iltifattan dolayı çok sevinmek, büyük bir sevinç duymak.

Beni ḳapuñda ḳo pāyuña düşüp hāk olayum / Gün gibi **başum irüp göge** feraḥnāk olayum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 205, Beyit 1). [başum göge irüp, -üp]

başum üzre: Başımın üzerinde, başımda.

Perişān itme göñlüm ey şabā dem urma zülfinden / Benüm de **başum üzre** bir hevāyî sünbülüm vardur
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 51, Beyit 3). [başum üzre,]

başuma gel-: Kötü bir durumla karşı karşıya kalmak.

Eksük olmaz zülf ü ḳaddüñden hevālar başuma / Veh bu sevdādan **gelür** āhir belālar **başuma** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 295, Beyit 1). [başuma gelür, -ür]

Alnına yazmış meger kim kâtib-i kudret ezel / Ey Raḥîmî **gelmegi** bunca belâlar **başuma** (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 295, Beyit 5). [*başuma gelmegi, -megi*]

başumı kes-: Canını almak, canına kıymak, öldürmek.

Râziyam **kes başumı** kesme elümden etegün / Başdan eyler mi Raḥîmî ğam-ı ser-pâ heves el (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 167, Beyit 5). [*başumı kes,*]

başumı vir-: Kendini feda etmek, bir amaç uğruna ölmek.

Virmez isem başumı şevküñ hevâsıyla senün / Küll-i eczâmı küll it ey şem^c-i rüşen oda yak (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 140, Beyit 2). [*başumı virmez, -umı, -mez*]

başumuza çık-: Birinden yüz bulup ona karşı pek şımarıkça davranmak.

La'lüne beñzeyeli **başumuza çıktı** şarâb / Bulsavuz kanın içerdük biz anuñ tenhâda (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 280, Beyit 3). [*başumuza çıktı, -dı*]

başuñ ağrı-: Başını ağrıtmak, sıkıntıya sokmak.

Ḳabûl-i derd-i 'aşk olan şifâ ummaz budur Ḳânûn / Yüri var **başuñ ağrıma** yeter söyle ṭabîbâ ṭab^c (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 10, Beyit 6). [*başuñ ağrıma, -uñ, -ma*]

Ṭabîbâ **başuñ ağrıma** 'ilâc olmaz aña şerbet / Ḳabûl-i derd-i 'aşk-ı yâr şanma nüş ider dârû (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 272, Beyit 4). [*başuñ ağrıma, -uñ, -ma*]

başuñ ortaya koy-: Ölümü göze almak, canını tehlikeye atmak.

Şeker gibi ezildüñ gördi aluñ la'l-reng aldı / **Başuñ ortaya koyup** yine kıyduñ câna ey vişne (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 282, Beyit 3). [*başuñ ortaya koyup, -uñ-, -up*]

başuña devlet kelâmı kon-: Beklemediği büyük bir nimeti ele geçirmek.

Ey dil ğubâr-ı pâyını şâh itdi saña tâc / **Devlet kelâmı kondı başuña** gözüñi ac (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 24, Beyit 1). [*başuña devlet kelâmı kondı, -dı*]

bat-:

1. Bir şeyin içine girmek.

Nüş itmeyince cām-ı lebini piyâlenün / **Batmaya** kıla cânda ğam-ı zaḥmı nâlenün (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 152, Beyit 1). [*batmaya, -maya*]

2. Kötüleşmek.

Göreliden cebhenüñ ay toğdınıñ hod çerhi **batmışdur** / Ezelden bāğ-ı hüsniñ çağı geçdi Akşuyuñ çağı
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 311, Beyit 3). [batmışdur, -mışdur]

3.Gömülmek.

Göñül hecr-i ruḥ u zülfüñle **batdı** kara kayguya / Düğüne varmaludur aña nisbet şimdi mâtemli
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 332, Beyit 4). [batdı, -dı]

bâtıl: Boş, esassız.

Gider Mūsā ile ḥaṭṭuñ ḥadüñ seyr eylesin münkir / Görüp Ḥaḳḳ dîni **bâtıl** fikri ḳo sen ‘arz-ı îmān it
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 18, Beyit 6). [bâtıl,]

bâtin: İç.

Şu **bâtin** kim müberrā olmadı jeng-i ‘alāyıkdan / Ne ma‘nā zāhir itdi aña bir āyine-i şüret (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 21, Beyit 3). [bâtin,]

Ṭoludur **bâtinı** hırş u ḥased zāhir-perest olmış / Ḳoyup didār-ı ḳüyuñ cennet añar vā‘iz-i aḥmaḳ
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 145, Beyit 3). [bâtinı, -ı]

Derün-ı sînede ḥün-ı ciger çeşmümde āb-ı ḡam / Bilinmedük nem ola **bâtin** u zāhirde nem ḳaldı
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 343, Beyit 3). [bâtin,]

bay u gedā: Zengin ve fakir.

Mihr-i yāre ey ḳamer sen müşterî olmaḳ neden / Hep bilür **bay u gedā** şehir içre bir yoḥsulsun (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 239, Beyit 4). [bay u gedā,]

baydaḳ: Piyon.

Naṭ‘-ı devletde olan bir la‘l ile **baydaḳ** sürer / Bir ata mat olur ey ferzāne ḥavf-i şāh yoḳ (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 144, Beyit 3). [baydaḳ,]

Şadranc-ı ḡuşsa at şalup māt iderdi ger / Şāhuñ ‘aṭası **baydaḳı** ferzāne olmaya (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı,
Gazel 297, Beyit 6). [baydaḳı, -ı]

bāyezîd beg: Kanuni Sultan Süleyman’ın Hürrem Sultan’dan olan oğullarından birisidir. Babasına saltanat
iddiasıyla isyan etmiştir.

Leblerüñde bilse bu deñlü kerāmet n’eydügin / Rehn iderdi ḥırḳasın cām-ı meye **Beg Bāyezîd** (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 32, Beyit 7). [bāyezîd beg,]

bayram: Bayram // çok mutlu olunan gün ve zaman.

Raķıb ile şalınur gördüm ol serv-i gül-endāmı / Bir ölü mātem itdi bańa devrān kiçi **bayrāmı** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 324, Beyit 1). [bayrāmı, -ı]

Gün yüzüñsüz ey hilāl-ebrû bu gün / Bańa mātem ĥalkā **bayram** u düğün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 267, Beyit 1). [bayram,]

bāzār: Çarşı, pazar.

Müşteriyem leb-i cān-baĥşına biñ cān ile ben / Yok ziyānum yine bir aşşılı **bāzārum** var (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 73, Beyit 2). [bāzārum, -um]

Benüm sen Yūsuf-ı gül-çihre ile oldı **bāzārum** / O ĥayra müşteri çok kār-bārı var benüm yokdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 98, Beyit 2). [bāzārum, -um]

Müşteriyüz naķd-i cān ile lebüñ kālāsına / Yok dime āzār ile ey ĥonca **bāzār** isterüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 107, Beyit 4). [bāzār,]

İki ķat itmiş Raĥîmî tîr-i ķaddüñ bār-ı cevı / Bu fenā **bāzārı** içre yaya beñzetdüm seni (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 346, Beyit 5). [bāzārı, -ı]

be: Seslenme ünlemi.

Bezm-i lebinde añma bańa cām-ı bādeyi / Ey sākı ķo beni **be** yûri anı alanuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 152, Beyit 2). [be,]

Ĥudānuñ ‘afv-ı ĥûnî üstümüzden / **Be** şûfî eylemez ikrāĥ didüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 189, Beyit 5). [be,]

be-çeşm: Gözüm üstüne, başım gözüm üstüne deyimi, bir işin, isteĥin içtenlikle yapılacaĥını belirtmek için kullanılan bir söz.

Yār didi ĥayırdan ķať it nażar didem **be-çeşm** / Didi kıl çehreñ ķapumda ĥāk-i der didem **be-çeşm** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 185, Beyit 1). [be-çeşm,]

Didi seyr itdükce ben sen gözlerüñden dem-be-dem / Pāyuma dāmenle ĩşār it ĥüher didem **be-çeşm** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 185, Beyit 2). [be-çeşm,]

Didi ben pāy-māline ol şeh-süvār-ı esb-i nāż / Ayaĥum topraĥını kıl tāt-ser didem **be-çeşm** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 185, Beyit 3). [be-çeşm,]

‘İzzet eyle didi geldükce ĥam-ı mihmānına / Ĥāzır it hem ĥûn çün ĥûn-ı ciger didem **be-çeşm** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 185, Beyit 4). [be-çeşm,]

Ėaflet itme aç gözüñ varın ayaĥum tozıdır / Didi ol nūr-ı başar kıl aña yer didem **be-çeşm** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 185, Beyit 5). [be-çeşm,]

Gevher-i vaşluma tālîbsin didi ol baĥr-i ĥüsn / Ėarķa vir yaşuñla dehri ser-be-ser didem **be-çeşm** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 185, Beyit 6). [be-çeşm,]

Ey Raĥîmî seyr-i şubĥ-ı ‘îd-i ađĥā eyleme / Gün yüzüme didi kıl rüşen nażar didem **be-çeşm** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 185, Beyit 7). [be-çeşm,]

bedahşân: Bedahşan; bugün bir kısmı Afganistan, bir kısmı da Rusya sınırları içinde yer alan yukarı Sind ve Horasan bölgesinde, Kâbil ile Yarkent arasında dağlık bir memlekettir. Çok eski zamanlardan beri burada “bedahş” denilen yakut madeni çıkarılır. Edebiyatta daima, kırmızı bir cins yakut olan “la’l” ile birlikte anılır.

Çeşm-i mestüñdür harâb iden dil ü cân illerin / La’l-i nâbuñdur kesâd iden **Bedahşân** illerin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 243, Beyit 1). [bedahşân,]

Ṭâlib olan sen lebi la’l ü dişi dür-dâneye / Habbeye almaz ‘Aden dürrin **Bedahşân** cevherin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 252, Beyit 2). [bedahşân,]

bed-bîn: Her şeyi fena gören, karamsar.

Hâk-i miñnet çeşmine ol dün **bed-bînüñ** müdâm / Tütiyâ bilmezse hâk-i dergehüñ ‘ayne’l-yakîn (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 247, Beyit 3). [bed-bînüñ, -üñ]

bedel: Karşılık, denk, eş.

Cihân bâğında ey gonca cemâl-i vaşf-ı ruhsâruñ / Raḥîmî Şeyḥ Sa‘diye **bedel** bir gülsitân itmiş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 124, Beyit 5). [bedel,]

Nağd-i cân vire idüm rûz-ı vişâline **bedel** / Bir gice girse Raḥîmî ele ‘uryân Çelebi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 338, Beyit 5). [bedel,]

beden: Gövde, cisim, ten.

Dem-i hecrüñde yaşum içre hırâşide **beden** / Beñzer ol kal‘aya deryâda temâşâlığı var (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 46, Beyit 2). [beden, -ya]

Raḥîmî hecr-i kûyuñla **beden** mülkin harâb itdi / Felek burcını yıkmağa döküpdür top-ı efgâni (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 333, Beyit 7). [beden,]

bed-hûy: Kötü huylu, huysuz.

Çü kişi-zâdesin işüñ hayırdur niyyetüñ hayra / Saña bed-h‘âh olanlardur kamu **bed-hûy** bed-kîşân (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 269, Beyit 3). [bed-hûy,]

bed-h‘âh ol-: Yan gözle bakan, kötü gözle bakan kişi olmak.

Zâtuña **bed-h‘âh olanlar** olalar mâtem-zede / Âsitânuñ ‘abde geh cân ola geh melcâ-yı sūr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 91, Beyit 5). [bed-h‘âh olanlar, -anlar]

Çü kişi-zâdesin işüñ hayırdur niyyetüñ hayra / Saña **bed-h‘âh olanlardur** kamu bed-hûy bed-kîşân (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 269, Beyit 3). [bed-h‘âh olanlardur, -anlardur]

bedid ol-: Görünür olmak.

Hün-ı a‘dāña bulaşmış işigüñ zer na‘lidür / Şanma ey mihr ü şafağ içre hilāl **oldı bedīd** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 32, Beyit 4). [bedīd oldı, -dı]

bed-kış: Kötü karakterli.

Çü kişi-zādesin işüñ hayırdur niyyetüñ hayra / Saña bed-ḥ‘āh olanlardur kamu bed-ḥūy **bed-kışān** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 269, Beyit 3). [bed-kışān, -ān]

bed-nām: Kötü şöretli.

‘Āşık-ı pāk-dilüz tālib-i dünyā degülüz / Sen Raḥîmî bizi beñzetme o **bed-nāmlara** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 279, Beyit 5). [bed-nāmlara, -lara]

bedr: Dolunay.

Şarmış gün gibi tāb-ı teb-i devrān ile beñzi / Şeref burcında **bedr** iken hilāle dönmiş ol māhum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 203, Beyit 2). [bedr,]

bedr-i cemāl: Ayın on dördü gibi güzel yüz.

Şarardı gün gibi beñzüm tenüm pür-tāb olup titrer / Hilāl oldı ḡadüm **bedr-i cemālūñ** görmedüm bir şeb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 10, Beyit 4). [bedr-i cemālūñ, -üñ]

bedr-i ḥüsn: Güzelliğin dolunayı.

Ey şehen-şāh-ı bülend aḡter sipihr-i ‘āleme / **Bedr-i ḥüsnüñle** hilāl-ebruñ olur bürhān-ı ‘īd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 39, Beyit 3). [bedr-i ḥüsnüñle, -üñle]

bedr-i münir:

1.Parlak ay.

Güneş yüzüñe muḡābil olursa **bedr-i münir** / Tūtalum eksigin ey meh işin temām idelüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 180, Beyit 5). [bedr-i münir,]

2. Parlak ay II sevgili.

Geh bozar ḡāh düzer şafḡasını **bedr-i münir** / Viremez defter-i ḥüsnüñe beyāz üzere nāḡ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 29, Beyit 6). [bedr-i münir,]

‘Āşık-ı şādık degül mihrüñde ey **bedr-i münir** / Bilmeyen devrüñde devr-i vuşlat u hicrānı bir (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 68, Beyit 4). [bedr-i münir,]

beg: Bey, efendi.

Söz bir olur **beg** didüm vâ'iz uzatma kışşayı / Meyl-i firdevs-i berîn itmez iden dîdâr seyr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 54, Beyit 4). [beg,]

Yine **beg** virdi Raḥîmî ḥâlûñe dil-murğını / Himmetüñ gibi bülend olur hücûm-ı şâh-bâz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 118, Beyit 7). [beg,]

Ehl-i 'irfānuñ alayı **begidür** şimdi şehā / Āsitānuñda Raḥîmî n'ola çekse sancağ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 138, Beyit 7). [begidür, -idür]

Oldum Raḥîmî şimdi nöker bir **beg** oğlına / Eyyām-ı devletinde bu gün şâh-ı 'ālemem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 200, Beyit 5). [beg,]

beg ol-: Bey, efendi olmak.

Dolup sînem şu dem ki māh idüp dilden ki dem çekdüm / **Beg oldı** şandılar mülk-i gama ṭabl u 'ālem çekdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 186, Beyit 1). [beg oldı, -dı]

beg yüzlü: Bey yüzlü.

Dil yine kûl oldı bir **beg yüzlü** Türkmān oğlına / Ğamzesi yağmacıdur beñzer Tatar Ḥān oğlına (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 306, Beyit 1). [beg yüzlü,]

be-ğāyet: Ziyadesiyle, haylice, gayet, pek çok, son derece.

Maḥbûb ile Raḥîmî şarāb-ı nihānı gör / Nāşînuñ ehl-i 'aşka **be-ğāyet** yasağı var (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 93, Beyit 9). [be-ğāyet,]

Ḥamîde zülfümi yâ Rabb o şâh-bâz-ı cemāl / Dil-āver oldı **be-ğāyet** şebinde tûldür ola (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 307, Beyit 3). [be-ğāyet,]

beglig: Beylik, efendilik.

Oldum istîgnā-yı kâlbîyle gedā-yı kûy-ı 'aşk / 'Ārifāne **begligüm** var kullanup şāhāne ṭavr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 65, Beyit 2). [begligüm, -üm]

Beglige reşk itme birdür kân-ı luṭf 'ilmüñ muḥîṭ / Baḥr-i kudretde vücûduñ cevheri bir dānedür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 92, Beyit 4). [beglige, -e]

Cihānuñ pâdişāhum ben gedāya **begligin** virseñ / Qabûl eylersem anı kâfer olayın bir ān sensüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 110, Beyit 5). [begligin, -in]

behā:

1. Güzellik, zarafet.

Her **behāsım** terāzûda gören ola 'azîz / Ben esîr-i 'aşkuñ iken boynı bağı kûl gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 334, Beyit 5). [behāsım, -sım]

2. Paha, karşılık, ücret.

İki ‘âlem kim **behā** bir kez bilüñ қоçмағиçun / La‘lünüñ bir büsesi erzân eger biñ cānedür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 41, Beyit 3). [behā,]

Bilmezem baña ne şatduñ kim **behāsın** almaduñ / Quluñam ne cevri idersin ey felek cānāne tavr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 66, Beyit 4). [behāsın, -sın]

behā vir-: Değer vermek.

Vücūdum dürrinüñ şarrāf-ı ‘âlem kıymetin bilmez / Cihānuñ cevherin **virseñ behā** ne bî-behāyam ben (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 238, Beyit 2). [behā virseñ, -señ]

be-hakk-ı âyete’l-kürsî: Ayet’el Kürsi hakkı için.

Vücūdum gerçi bir kem-kaatre dil mānend-i deryādur / **Be-hakk-ı âyete’l-kürsî** muhiṭ-ı ‘arş-ı a‘lādur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 64, Beyit 1). [be-hakk-ı âyete’l-kürsî,]

be-hakk-ı nūr-ı fettāh: Allah’ın nuru hakkı için.

Be-hakk-ı nūr-ı fettāh cemālüñ feth-i bābumdur / Kapuñı koyuban gayra benüm varmağ ne bābumdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 69, Beyit 1). [be-hakk-ı nūr-ı fettāh, -ı]

behiştāsā: Cennet gibi.

Heves kılmaz **behiştāsā** bahār-ı bağ-ı dünyāya / Ruḥuñsuz ey gül-i ter şanma seyr-i bağ u rāğ ister (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 84, Beyit 2). [behiştāsā,]

behre: Kısım, nasip.

Hudā ḥ’ân-ı ezelde sen Süleymānuñ kapusından / Muḳadder eylemiş ben mūr-ı bî-miḳdāra bir **behre** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 304, Beyit 3). [behre,]

bekā: Sonsuzluk, ölümsüzlük.

Bekā tırdum fenāsın fehm idüp bu mülk-i ma‘mūruñ / Anuñçün bümveş terk-i ‘imārāt ihtiyār itdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 194, Beyit 2). [bekā,]

Tekye-i dehrüñ **bekā** derdüm Raḥîmî Haḳḳ bilür / Bir senüñ tek ‘āşık-ı fānî gedāsın görmedüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 195, Beyit 5). [bekā,]

Fenā kuhsārda her lāleye cānā **bekā** tırdum / Ki eşk-i çeşm-i ‘āşıkdan dökülmüş ḥūna beñzetdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 198, Beyit 2). [bekā,]

be-kām it-: İsteğine kavuşturmak, mesut etmek.

Ğamuñ yeter bize aǎma feraĥ didüklerini / Bu ğamla göñlümöze ānide **be-kām idelüm** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 180, Beyit 2). [be-kām idelüm, -elüm]

beķā-yı ‘ummān: Okyanusun ebediliĝi.

Yaşum raķibi geçid virmez idi ķapuñdan / Kef-i ‘aťāñ ile bulmış **beķā-yı ‘ummānı** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 326, Beyit 6). [beķā-yı ‘ummānı, -ı]

bekdaş:

1.Eş, benzer.

řabāveř cū-be-cū kendüm dolandum ĥırmıñ-i dehri / Bulınmaz ĥālünñññ **bekdařı** ĥod bir dāne fülfulde (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 281, Beyit 4). [bekdařı, -ı]

2.Bektaş || Eş, benzer.

şimdi meyl-i cān u dil şol bir řeĥe ĥübāñnedür / Ĥüsnde **Bekdaşı** yokdur ĥālveř bir dānedür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 41, Beyit 1). [bekdaşı, -ı]

Ĥuld-ı berinde bitmeye ĥaťtuñ gibi giyāñ / **Bekdaşı** ĥālünññññ daĥi bir dāne olmaya (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 297, Beyit 5). [bekdaşı, -ı]

Göñül ĥayrān u ‘uryān bař aćuk abdāl-ı ‘ařķuñdur / Maĥabbet tekyesinde yokdur anuñ şimdi **Bekdaşı** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 318, Beyit 5). [bekdaşı, -ı]

bekle-: Beklemek, durmak.

Bař egüp tiĝüñ gibi **bekler** kesilmez yanuñı / Ćalıřur bir kes Raĥimî gibi yok ķať‘ā bu ĝün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 227, Beyit 7). [bekler, -r]

belā: Felaket, musibet, dert, ĝam, keder.

Dil-rubādan cefā mı eksük olur / ‘Āřıķa ĥiĥ **belā** mı eksük olur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 57, Beyit 1). [belā,]

Dil-i vîrāne Kütāhiyyenüñ bir köhne kūyıdur / **Belā** kuhsārıdur başum yaşum řan Aķķa şuyıdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 70, Beyit 1). [belā,]

Ĥaťtuñ geldükce cānā ĥālünñe efzün olur meylüm / Ćam-ı ĥaťtuñ dile eski **belādur** tāze dāĝ ister (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 84, Beyit 4). [belādur, -dur]

Melāmet deřtinüñ Mecnün-ı ser-gerdānıdur göñlüm / **Belā** kāřānesinüñ vālih ü ĥayrānıdur göñlüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 202, Beyit 1). [belā,]

Matbaĥ-ı ĥün-ı tevekkülde idenler i‘tikāf / Ćekmedi balın **belāsn** yimedi loķma ĝamın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 256, Beyit 3). [belāsn, -sn]

Eksük olmaz zülf ü kıddüñden hevâlar başuma / Veh bu sevdâdan gelür âhir **belâlar** başuma (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 295, Beyit 1). [belâlar, -lar]

Alnına yazmış meger kim kâtib-i kudret ezel / Ey Raḥîmî gelmegi bunca **belâlar** başuma (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 295, Beyit 5). [belâlar, -lar]

belâ iklimi: Dert, sıkıntı ülkesi.

Başumda şu'le-i sūzum dilümde dūd-ı âhum var / **Belâ ikliminüñ** sulṭānıyum zerrîn-külâhum var (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 76, Beyit 1). [belâ ikliminüñ, -nün]

belâ meydânı: Aşk meydanı.

Belâ meydânınunıñ ben 'âşık-ı ser-bāzıyam gerçek / Kadem çevgân-ı ğam başum maḥabbet gūyı gūyıdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 70, Beyit 3). [belâ meydânınunıñ, -nuñ]

belâ vü derd: Bela ve dert.

Bāng-i ceres fiğân u metā'um **belâ vü derd** / Kıldum diyâr-ı 'aşka bu gün ḥ'ācevâr göc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 28, Beyit 2). [belâ vü derd,]

belâ-âlûde: Belaya bulaşmış.

Belâ-âlûde hep bâlî muḳârin mār ile mālî / Şehâ manşûbı bir manşûbe-i şaṭranc ü ya nerdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 341, Beyit 2). [belâ-âlûde,]

belâ-yı bende: Kölenin/ Aşğının derdi.

Belâ-yı bendeñi bende giriftâr olmayan bilmez / Fiğân u zārını ben ḥastanuñ zār olmayan bilmez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 116, Beyit 1). [belâ-yı bendeñi, -ñi]

belek: Ok ve yay kuburu, sadak.

Ġam oklarıyla tıldı bu sînem **belek** midür / Tîğ-ı cefâ yaralar ürer ya se-per miyem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 214, Beyit 6). [belek,]

beli di-: Kabul etmek, tasdik etmek.

Dimişem kâlu belâ 'aşkuña cān ile **beli** / Ben ol 'ahdi güderüm dînüm ü imānımsın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 232, Beyit 3). [beli dimişem, -mişem]

belki: Hatta, bile, üstelik.

Güneş yüzlüm beni mihründe şadık **belki** sinemde / Görinen dāğ-ı da‘vā-yı maḥabbetde güvāhumdur
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 75, Beyit 4). [belki,]

Bu gün ‘uryân-ı ‘aşk oldu Raḥîmî / İdinmez ölice **belki** kefende (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 277, Beyit 5). [belki,]

Hezārân dāğ-ı ğam var gül yüzüñsüz lâleveş dilde / Lebüñsüz beste cānum ğonca açmaz **belki** geh gülde
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 281, Beyit 1). [belki,]

ben: Birinci teklik şahıs zamiri.

Lebüñ hecriyle andan āh idüp bir şubḥ-dem cānı / Saña teslîm idüp **ben** de ideydüm bir eşer peydā
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 2, Beyit 6). [ben,]

Bāda ṭabşırdum hevāñ ile vücūdum ḥırmenin / Şanma ‘ömrüm ḥāşılı ‘ömrüm **benüm** bād-ı hevā
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 3, Beyit 4). [benüm,]

Ben Raḥîmîyem ‘aṭā ‘aynıyla raḥm it vaḳtidür / Kıl kerem ey şāh-ı ‘ālem himmet it himmet baña
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 4, Beyit 6). [ben,]

Rāst her gün **ben** du‘acıñam senüñ pencgāhda / Büselikden deġsin ey şeh nāz ḳo nevbet baña (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 4, Beyit 7). [ben,]

Ma‘ārif Būstānında bu gün Sa‘dî-i vaḳtem **ben** / Yüzüme güle baḳ **ben** de idüm bir Gülsitān peydā
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 5, Beyit 4). [ben,]

Ben ol ḥāküm ki ey meh zerrece ḳalbümde mihrüñ var / Bu şevḳıyla n’ola pertev şalarsam dehre mihrāsā
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 7, Beyit 2). [ben,]

Ḥayāl-i la‘l-i cānānumla mestem sāḳiyā şunma / **Benem** ḥod baña yetmişdür ne lâzım bāde-i ḥamrā
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 7, Beyit 3). [benem, -em]

Kitāb-ı ‘aşḳı **ben** ḥatmetmiş iken mekteb-i ğamda / Henüz Mecnūn ey ḥ’āce oḳurdu sūre-i Leylā
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 7, Beyit 4). [ben,]

Kendi kūyuñda **benümle** hem-dem olmadı raḳīb / Bülbül-i ḥoş-naġme ile imtizāc itmez ġurāb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 11, Beyit 6). [benümle, -ümle]

Nār-ı şevḳüñle senüñ **ben** şem‘veş sūzān iken / Daḫi nā-peydā idi ḳandîl-i nūr-ı māh-ı tāb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 12, Beyit 5). [ben,]

Rūzgārüm ḥaşm u baḥtum ser-keş ü ṭālî‘ zebūn / Yār-ı bî-mihr-i vefā ğamdan **benüm** ḥālüm ḥarāb
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 13, Beyit 2). [benüm, -üm]

Sen ḳadem başduḳca ḥāke **ben** sürüp yüz yirdeyüz / Günde yüz biñ kez dirüm yā leytenî künṭi türāb
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 14, Beyit 5). [ben,]

Teşne-cāna şunmadı bir dem şulu şeftālusun / Gösterür ayva bu **ben** maḥzūra ammā nār leb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 15, Beyit 5). [ben,]

Būse-i cānāna cān peymānesin bezl it diyü / Göz kıpar cām içre **ben** āvāreye her dem ḥabāb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 17, Beyit 2). [ben,]

Yoluñda tiġ-i hicrānuñla **ben** ḳurbānuñı yād it / Tenevvür ğamda bu baġrı yanık biryānuñı yād it
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 19, Beyit 1). [ben,]

Dil-i pür-derdi perverde kılurduñ cevri ü nâz ile / Yine ol ni‘mete kâni‘ bu **ben** şükranuñı yâd it
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 19, Beyit 5). [ben,]

Genc-i hüsnuñ şadaķası büsedür bir ümmid / Müstaķaķķum **ben** faķirüñden dirig itme zekât (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 20, Beyit 2). [ben,]

Sofra-i hün-ı vişâlüñ **ben** faķir ü aca ac / Ey lebi senbüse-i şekker yañāğı ter gülâc (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 27, Beyit 1). [ben,]

Tenden ğamuñla itdi dil-i bî-ķarâr göc / Ārām ider mi **bende** ide şehriyâr göc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı,
Gazel 28, Beyit 1). [bende, -de]

Gül yaķalarda yaķam sinemi **ben** lâle gibi / Gül yüzüñ seyr ide nergis gibi her bir güstâķ (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 29, Beyit 2). [ben,]

Tâ ki ‘aşķuñ ħalka ħalka boynuma taķdı kemend / Tutmaz olmışdur bu **ben** dîvâneyi zencir ü bend
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 31, Beyit 1). [ben,]

Tâ ki **ben** dîvâneye ‘aşķuñ şalaldan bir kemend / Dūd-ı āhum ħalka ħalka boynum üzre bend bend
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 31, Beyit 2). [ben,]

‘Aşķ daķmışdur **benüm** boynuma zāhid bir kemend / Pend girmez gūşuma tutmaz beni zencir ü bend
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 31, Beyit 3). [benüm, -üm]

Teşneyem ķand-ı zülâl-i la‘lüñe **ben** ħastayı / Zā‘il itmez ‘aţşumı cānā benüm cüllāb-ı ķand (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 31, Beyit 4). [ben,]

Ben senüñ çokdan giriftārum müselsel zülfüñe / Yoluña cānum fidā lâzım degül ķayd u kemend
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 31, Beyit 6). [ben,]

Ben mübtelā-yı mīm-i fem ü dāl-i zülfüñem / Yok yire baña ‘ömrüm idersin cefā meded (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 33, Beyit 3). [ben,]

Tāb-ı düşmenden ħarāret ħāşıl itdüm dostum / Çok demidür eyle **ben** mehcūra āb-efşān-ı cūd (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 34, Beyit 5). [ben,]

Ķanda ķandı dil senüñ cüllāb-ı luţfuñ ķandına / Ey seĥā vü mekrümet kāmı **benem** ‘aţşān-ı cūd (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 34, Beyit 6). [benem, -em]

La‘lüñe **ben** ħasta ola cān iken ey Hızır ħad / Bilmez idi ismini mā‘ü’l-ĥayātuñ bir āĥad (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 35, Beyit 1). [ben,]

Ĥālet-i ‘aşķ içre aĥvālüm görüp ķan aĥladı / Ey **benüm** çeşm-i güher-bārum yaşuñ olsun mezid
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 37, Beyit 2). [benüm, -üm]

Ĥālet-i ‘aşķ içre aĥvālüm görüp ķan aĥladı / Ey **benüm** çeşm-i güher-bārum yaşuñ olsun mezid
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 37, Beyit 2). [benüm, -üm]

Nev-‘arūs-ı ‘āleme bir zerrece mihr itmedüm / Pādişāhum **ben** gedāñuñ cünbişi merdānedür (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 41, Beyit 5). [ben,]

Benden dehānı cān gibi pinhān olur ķalır / Esrārum añlayan ķişi ĥayrān olur ķalır (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 43, Beyit 1). [benden, -den]

Bende āzād oluban ĥāk olayın sāye gibi / Toĥrı yolına o servüñ ķanı bir rāh bilür (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 47, Beyit 4). [bende, -de]

Ėam-ı haṭṭuñ hevā-yı zülfün āh / **Ben** perişāna ḳara yazudur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 48, Beyit 5). [ben,]

Perişān itme gönüm ey şabā dem urma zülfinden / **Benüm** de başum üzre bir hevāyî sünbülüm vardır (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 51, Beyit 3). [benüm, -üm]

Ben oldum olacağum gel ṭabîbā zaḥmete girme / Dil elden gitmeden bir çāre ḳıl bî-çāre düşmişdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 53, Beyit 6). [ben,]

Göz ucıyla bir nazar ḳıl gözle **ben** dil-ḥastay / Mucib-i şîḥḥat olur ḳılsa ḳaçan bîmār seyr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 54, Beyit 5). [ben,]

Luṭfıyla ḳaçan **ben** ḳula ol şeh nazar eyler / Bir müflis iken pâdişehi tâcver eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 60, Beyit 1). [ben,]

Āline şayd olma vaḥşet ḳıl cihān rubāhinün / Tut **benüm** ḳurdum Raḥîmî gibi bir şîrāne ṭavr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 66, Beyit 5). [benüm, -üm]

Cihān bâğına yok meylüm **benüm** gülzār-ı ḥüsni içre / Ḳıyāmet serv-ḳāmet gonca-leb bir gül-‘izārum var (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 67, Beyit 4). [benüm, -üm]

Şol dem itmişdüm leb-i cānān ile **ben** cānı bir / Dü cihān yoğidi bir bilürdi cān cānānı bir (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 68, Beyit 1). [ben,]

Be-ḥaḳḳ-ı nūr-ı fettāḥı cemālün feth-i bâbumdur / Ḳapuñı ḳoyuban ġayra **benüm** varmak ne bâbumdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 69, Beyit 1). [benüm, -üm]

Temennā-yı vişālün eylemekden özge yok cürmüm / **Benem** ol ey ‘aṭā-baḥşem ḥaṭā-puşem sevābumdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 69, Beyit 4). [benem, -em]

Unutma añ Raḥîmî ḳuluñı düşünām-ı la‘lün / **Benem** ol ey mürüvvet kânı vird-i müstecābumdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 69, Beyit 5). [benem, -em]

Belā meydānıñ **ben** ‘aşıḳ-ı ser-bāzıyam gerçek / Ḳadem çevgān-ı ġam başum maḥabbet ġüyı ġüyıdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 70, Beyit 3). [ben,]

Gel vücūdum ḥākini maḥv eyle ey bād-ı ecel / Ḳonmasun ol dāmen-i pākîze **benden** ġubār (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 71, Beyit 3). [benden, -den]

Bildiler bu ḥinde **ben** kendüm dimek lâzım degül / Şa‘r-ı şa‘rî deñlü yok şî‘re Raḥîmî i‘tibār (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 71, Beyit 5). [ben,]

Müşteriyem leb-i cān-baḥşına biñ cān ile **ben** / Yok ziyānum yine bir aşşılı bāzārum var (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 73, Beyit 2). [ben,]

Ḳodum nāmūs ile ‘arī Raḥîmî ‘aşḳ-bāz oldum / **Benüm** bu rāḥ-ı rüsvāyı ḳadīmî resm ü āhumdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 75, Beyit 5). [benüm, -üm]

Baṇa ey çerḥ her gün mihr-i ‘ālem-tāb ‘arz itme / **Benüm** āyîne-i ruḥsāra yāra ḥod nigāhum var (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 76, Beyit 2). [benüm, -üm]

Ol nihāl-i tāzenün iğmāz u nāz u şivesin / Şimdi bildüm rāstî **ben** sāyesinden ‘ār ider (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 78, Beyit 3). [ben,]

Nev-rüz **bende** ben baṇa zülf ü ruḥuñ yeter / Ānsız berāber oldu Yemende şeb ü nehār (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 80, Beyit 4). [bende, -de]

Gönlümi şeydā **benüm** bu zülfi-i ‘anber-bār ider / ‘Aklımı yağma şehā ol çeşm-i pür-sehḥār ider
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 82, Beyit 1). [benüm, -üm]

Benüm divâne gönlüm vahdet-i âbād ferâğ ister / Yilüp yiller gibi yıllarla şimdi o turağ ister (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 84, Beyit 1). [benüm, -üm]

Görüp bî-şabr olur her şūḥ-ı şîrîn-kār-ı şehir-âşüb / **Benüm** tûmâr-ı eş‘arum bu gün hırz-ı füsûnumdur
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 85, Beyit 3). [benüm, -üm]

Rahîminün ne tañ tār olsa başına cihân mülki / **Benüm** ol ey meh ü hürşid-i ‘ariz baht-ı dūnumdur
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 85, Beyit 4). [benüm, -üm]

Ben şikeste-hālî şorma ḥatır-ı ma‘müreden / Dest-i cevriyle yıkık kalb-i ḥarâbiler bilür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 89, Beyit 2). [ben,]

‘Arızuñ **ben** zerreye ‘arz eyle ey rüşen-zamîr / Lem‘a-i âşâr-ı mihri âfitâbiler bilür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 89, Beyit 4). [ben,]

Mürîd-i her mürâyı olma ḥāl-i bî-riyâ kesb it / Bu **ben** oñara pendî böyle pîr-i mey-fürüş eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 90, Beyit 2). [ben,]

Rahîmî mu‘ciz-i ‘İsāya beñzer bir kerâmetdür / Dil-i bîmârını **ben** derdmendün ol ki hoş eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 90, Beyit 5). [ben,]

Firâka düşmeyen bilmez nedür keyfiyyet-i ḥālüm / **Benüm** esrâruma vâkıf olan ḥayrâna dönmüşdür
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 94, Beyit 2). [benüm, -üm]

Nihân oldı gözümden la‘l-i nâbuñ niçe demlerdür / Yaḳar ḡam cāmı **ben** mest-i ḥarâbuñ niçe demlerdür
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 96, Beyit 1). [ben,]

Lebüñ esrârınıñ cāniyla **ben** ḥayrāniyam cānā / Anuñçün añmazam adın şarābuñ niçe demlerdür
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 96, Beyit 2). [ben,]

Şeb-i ḳadri bu **ben** Mecnūnuñuñ Leylā-yı zülfüñdür / Mübârek ‘id-i ferḥundem mevā‘id-i vişālüñdür
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 97, Beyit 4). [ben,]

Ḳapuñsuz ḡayrınıñ ḡayrı diyârı var **benüm** yokdur / Oluñ senden özge özge yârı var **benüm** yokdur
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 98, Beyit 1). [benüm, -üm]

Benüm sen Yūsuf-ı gül-çihre ile oldı bâzārüm / O ḡayra müşteri çok kâr-bârı var **benüm** yokdur
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 98, Beyit 2). [benüm, -üm]

Benüm gözümde gönlümde ḥayāl-i cām-ı la‘lündür / Velî ḡayruñ şarâb-ı hoş-güvârı var benüm yokdur
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 98, Beyit 3). [benüm, -üm]

Gözümden çıkdı yaşum gibi bu dünyā vü mā-fihā / Anuñ bir ḡayrıdan ümmîd-vârı var **benüm** yokdur
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 98, Beyit 4). [benüm, -üm]

Ümidüm devḥası bâğ-ı murādum âsitānuñdur / Cihân bâğında anuñ bâğ hezârı var **benüm** yokdur
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 98, Beyit 5). [benüm, -üm]

Ṭağitdum şabr u ârāmı şaçuñ gibi perîşānum / Anuñ ḥāl-i mu‘anberveş ḳarârı var **benüm** yokdur
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 98, Beyit 6). [benüm, -üm]

Görüp la‘lüñi ol hem sen nedendür bezl-i cān itmez / Anuñ varsa elinde ihtiyârı var **benüm** yokdur
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 98, Beyit 7). [benüm, -üm]

Çapuñı hem çapuñı terk iden dünyâ-perestânũ / Varur her şehre hem bir şehriyârı var **benüm** yokdur
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 98, Beyit 8). [benüm, -üm]

Rahîmiyem **benem** ‘âlemde senden gayrı kimsem yok / Olaruñ niçe şâh-ı bî-şümârı var benüm yokdur
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 98, Beyit 9). [benem, -em]

Açılup her hâr ile ol gonca-leb dil-ber yürür / Âh kim **ben** bülbül-i pür-zâra cevri eyler yürür (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 100, Beyit 1). [ben,]

Topçoludur vâ‘iz **benüm** güşumda gâflet penbesi / Hâkdur sözüñ hep bilürem yâdumdadur ez-berdedür
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 101, Beyit 6). [benüm, -üm]

Bir senüñ gibi **benüm** gonca-dehânum yokdur / Var senüñ gülşen-i ‘âlemde **benüm** gibi hezâr (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 102, Beyit 4). [benüm, -üm]

Rahîmî dü cihâna dergehüñ virmez **benüm** hânım / Anı vallâhi şanma bir daği dâr u diyâr ister
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 105, Beyit 7). [benüm, -üm]

Cihânũñ pâdişâhum **ben** gedâya begligin virseñ / Qabûl eylersem anı kâfer olayın bir ân sensüz
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 110, Beyit 5). [ben,]

Bilmezem yâ Rabb niçün ol dil-sitânım söylemez / N’oldı cirmüm incinüp **ben** kula hânım söylemez
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 112, Beyit 1). [ben,]

Nâlesine rahm idüp **ben** bülbül-i âşüftenüñ / Açılup gül gibi ol gonca-dehânum söylemez (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 112, Beyit 2). [ben,]

Söyleşür ağıyar ile qarşumda ol şîrin-zebân / Cânım acıtdı **benüm** rûh-ı revânım söylemez (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 112, Beyit 3). [benüm, -üm]

Ben gubârından mükedderdür meger âyinesi / Yoğsa n’oldı tûti-i şekker-zebânım söylemez (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 112, Beyit 4). [ben,]

Ol kerem kânı iştmiş âhuma rahm eylemiş / **Ben** hevâ-h’âhuñ muhâlif rûzgârın istemez (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 114, Beyit 6). [ben,]

Acı acı söğdüğine **ben** du‘âlar kılduğum / Tatlu tatlu ol şeker-güftârı söyleşsek birez (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 115, Beyit 2). [ben,]

Belâ-yı bendeñi bende giriftâr olmayan bilmez / Fiğân u zârını **ben** hastanuñ zâr olmayan bilmez
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 116, Beyit 1). [ben,]

Saña kim bildürür **ben** ‘âşık-ı miskînüñ ahvâlin / Benüm sevdâmı zülfünle perişân olmayan bilmez
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 117, Beyit 2). [ben,]

Ğamum şorma **benüm** mesrûr dil-i ma‘mûra hâtırdan / Yıkık gönlüm **benüm** cevriyle virân olmayan
bilmez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 117, Beyit 4). [benüm, -üm]

Bir gedânam **ben** senüñ ey pâdişâh-ı ser-firâz / Söylenür Maḥmûd-ı şâh ile nitekim hâş Ayâz (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 118, Beyit 1). [ben,]

Cân lebünden em recâ itdükce ğamzeñ hışm ider / **Ben** niyâz u nâzdan oldum meded ey çâre-sâz
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 118, Beyit 4). [ben,]

Rûy-ı kûy-ı yârsuz **ben** bülbüle / Gül diken gülzâr olur oddan kafes (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 119,
Beyit 5). [ben,]

Mihr ider her gün döner şandum murādum üstine / Bilmedüm bir şüret ile ol **beni** aldar imiş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 121, Beyit 3). [beni, -i]

Hevâ-yı kadd-i dildâra hevâdâr olmuş ol servüm / Gözüüm yaşı yaşın yaşın **benüm** rûhum revân itmiş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 124, Beyit 2). [benüm, -üm]

Meger var ise yâ Rabb bu kıyâmetden ‘alâmetdür / **Benüm** hürşidüm ol mâha muķâbil ıktırân itmiş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 124, Beyit 3). [benüm, -üm]

Nâr-ı ğam sen şehden ayru lezzetin telh eylemiş / Zerd ü zâr olup **benüm** gibi turup aĝlar şem‘ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 127, Beyit 4). [benüm, -üm]

Tâb-ı zûlf ü ĥadduñ añup tâb-ı nâr-ı ğuşşada / Dün gice ey meh **benümle** yandı bir miķdâr şem‘ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 128, Beyit 2). [benümle, -ümle]

Bî-tekellûf seyr ide her ĥâr-ı bâĝ-ı ĥüsnüñi / **Ben** Raĥîmî ‘andelibüñe niçün ola yasaĝ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 130, Beyit 7). [ben,]

Zûlfuñ ĥayâli ruĥlaruñ alı taraf taraf / **Ben** kula itdi bend ile alı taraf taraf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 133, Beyit 1). [ben,]

Ġonca-i gülzâr-ı ‘işmet dâmeninde dest-i ĥâr / Gül gibi **ben** yakamı ĝayretten itdüm çâķ ĥayf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 134, Beyit 3). [ben,]

Âfitâbum yücedür gerçi felekden menzilüñ / Sâye şal **ben** zerre-i nâçiz ü bî-miķdâra baķ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 139, Beyit 4). [ben,]

Leblerüñ vaşfinda cân-baĥş olsa eş‘arum n’ola / Almışam ey Hızr-leb **ben** Rûĥ-ı ĳudsiden sebaķ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 140, Beyit 6). [ben,]

Ĳaşr-ı ‘aşķuñ Ĥusrevâ tarĥında **ben** üstâd iken / Taş taşurdı ĥıdmete Ferĥâd idüp ırĝadlık (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 141, Beyit 3). [ben,]

Efendüm devletüm sen bir ĝarîb ü bî-kesüm **bende** / Senüñ gibi bu devr içinde ey meh şehriyârum yok (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 142, Beyit 2). [bende, -de]

Senüñ gülzâr-ı ‘âlemde **benüm** gibi hezârüñ var / Senüñ gibi **benüm** ey ĝonca-leb bir gül-‘izârum yok (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 142, Beyit 3). [benüm, -üm]

Lebüñsüz âb-ı ĥayvân nûş idersem nîş-i cân olsun / Bütün dünyâda yârümsin **benüm** bir daĥi varum yok (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 142, Beyit 4). [benüm, -üm]

Gör ĝubâr-ı ĥaţĥ-ı la‘lünle ne keyfiyyetde **ben** / Ĥâlûme raĥm it beni ĥayrân iden esrâra baķ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 143, Beyit 4). [ben,]

Yaşum deryâsı her dem mevc ururmuş süy-ı küyünde / **Benüm** nemsin anı girdâb-ı bî-pâyâna döndürdüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 147, Beyit 3). [benüm, -üm]

Olmadum bir gün senüñ devrüñde **ben** şâd ey felek / Döne döne âĥ elüñden dâd u feryâd ey felek (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 150, Beyit 1). [ben,]

Benüm ĳalbüm şafâ himmetle Ka‘be âsitânuñdan / Emîrû‘l-mü‘minisin ĳatı‘u‘l-burĥâna ĝönderseñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 151, Beyit 2). [benüm, -üm]

Bu **ben** ‘âşî ĳuluña ey ‘Ömer-ĥaşlet şefî‘olup / Muĥammed-ĥüy âl-i ĥazret-i ‘Osmâna ĝönderseñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 151, Beyit 3). [ben,]

Sa‘âdetlü serüñüñ şıdkı içün pây-ı tahtuñdan / Selîmü’l-bâl **ben** mürî Süleymân hâna göndersen
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 151, Beyit 4). [ben,]

İçüp cām-ı maḥabbet olmışam mestānesi ‘aşkuñ / Bu gün zencîr-i şevķiyle **benem** divānesi ‘aşkuñ
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 153, Beyit 1). [benem, -em]

Ḳadeḥ cerrār oldum küb düşüp mey-hāne mey-hāne / **Benem** mest-i melāmet şevķ ile mey-h‘āresi
‘aşkuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 154, Beyit 3). [benem, -em]

Ben senüñ Ya‘ķūbuñum ey Yūsuf-ı gül-pîreñen / Nükhet-i cān-baḥş olur bûyî baña pîrāñenüñ (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 158, Beyit 4). [ben,]

Cāmeveş **ben** giñ yakadan seyr idem gül sîneñi / Ḳoca ḳarşumda seni sürüp şafā pîrāñenüñ (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 158, Beyit 6). [ben,]

Ben yıkıldum olmadum ābād elüñden ey felek / Olmadum devründe bir dem şād elüñden ey felek
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 159, Beyit 1). [ben,]

Dilde **ben** geh tiğüñe geh tîrüñe yir eyledüm / Bir içim şu diyü oldum ğamzeñe geçmez dilek (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 160, Beyit 4). [ben,]

Hün idersen bağrumı sāġar gibi **ben** rāzıyam / Yār olup aġyār ile çifte ṭolular içme tek (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 160, Beyit 5). [ben,]

İşigüñ ehl-i diller Ka‘besi şāḥîb-Şafā zātuñ / Anuñçün **ben** de yüzüm sürmege Sa‘y eylerüm anuñ
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 161, Beyit 4). [ben,]

Babanuñ cānısın kaçma **benüm** koynuma girmekden / Ḳuzucaġum beni ḳurtar elinden gürg-i hicrānuñ
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 161, Beyit 6). [benüm, -üm]

Zerrece ol māhı yā Rabb mihre ḳā’il itmedüñ / Bāri bu **ben** mübtelāyı miḥnete mu‘tād ḳıl (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 163, Beyit 6). [ben,]

Göñül pervānesin **ben** sen ruḥı gül-nāra yandurdum / Benümle kimse ṭutuşmaz meġer ya şem‘ ya
meş‘al (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 164, Beyit 6). [ben,]

Raḥîmî nār-ı ‘aşķa **ben** delîl oldum çerāġumdur / Benüm bu tef-i tābumdan bulupdur rüşenā meş‘al
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 164, Beyit 8). [ben,]

Hem-sifāl oldum gül-āb-ı kūy-ı dildārıyla **ben** / Fāriġum faġfûrdan cām-ı şafādan çekdüm el (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 170, Beyit 2). [ben,]

Bu riyādur zāhidā cismünde naķş bu riyā / Bî-riyā bir ‘āşıķam **ben** bu riyādan çekdüm el (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 170, Beyit 3). [ben,]

Manşıba manşūbadur dehrüñ Raḥîmî cāyı çāh / Cāhile baş egmezem **ben** bu recādan çekdüm el
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 170, Beyit 5). [ben,]

Meşķ-i ‘aşkuñ ḳaralarken **ben** senüñ daḥi ḳalem / Levḥa yazmamış idi Leylā vü Mecnūndan mişāl
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 172, Beyit 3). [ben,]

Zerreden efzün **benüm** cürmüm senüñ ‘aşkuñ güneş / Zerreden hūrşide ey meh-rū zevāl irmek muḥāl
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 172, Beyit 6). [benüm, -üm]

Kibriyā kūhında yā Rabb ḳılma gürg-i tîz-ceng / Rāzıyam **ben** meskenet rāhında bir rübāḥ ḳıl (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 175, Beyit 3). [ben,]

Yâ ilâhî sen beni **benden** bu gün âgâh kıl / Kıl ‘aṭā rāh-ı ḍalāletde yeter gümrāh kıl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 175, Beyit 1). [benden, -den]

Ne hoşdur rûzgâr ola muvâfîk ey şeh-i ‘âdil / Kapuñdan cânibe ‘azm eyleyem **ben** ‘âşîk-ı bî-dil (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 176, Beyit 1). [ben,]

Ġubâr-ı haṭṭ-ı la‘lûñle benüm ħod baña yitmişdür / Yüğüüm tutdum **ben** oldum denk ü ħayrân mest ü lâ-ya‘kıl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 176, Beyit 5). [ben,]

Benüm gibi eger boynın benefşe sine çāk olmış / Boyamış yiri göge kākülññsüz āh ider sünbül (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 177, Beyit 5). [benüm, -üm]

Efendi karşı añup **ben** kuluña düşünām it / Du‘ā-yı devleti biz de ‘ale’d-devām idelüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 180, Beyit 3). [ben,]

Çeşme-i çeşmümden akar dem-be-dem yaşum **benüm** / Menba‘-ı seyl-āb-ı miñnet başıdır yaşum **benüm** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 181, Beyit 1). [benüm, -üm]

Gitdi başdan ‘aql dilden şabr elden ihtiyār / Rāh-ı ‘aşkuñda bular olmadı yoldaşum **benüm** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 181, Beyit 2). [benüm, -üm]

Ṭañ midur pür-nür-ı cā eylerse ṭab‘umdan güneş / Ṭoludur gün gibi şevküñle içüm ṭaşum **benüm** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 181, Beyit 3). [benüm, -üm]

Kaşlaruñ koyup idelden secde-i mihrāba baş / Cürm-bārından dü-tā oldu iki kaşum **benüm** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 181, Beyit 4). [benüm, -üm]

Yād-ı la‘lûñle Raḥîmî ħün-ı dil içer müdām / Gelmedi cānā bu devre bir ayakdaşum **benüm** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 181, Beyit 5). [benüm, -üm]

Ben bezmgāh-ı derdüññ ol dürd-nüşıyam / Cān naḳdi ile cām-ı lebüñ mey-fürüşıyam (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 182, Beyit 1). [ben,]

Ben ey Raḥîmî bir yüzi gül çeşmi nergisüñ / Her küşe cüst u cū idici çeşm ü güşıyem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 182, Beyit 5). [ben,]

‘Aşkuña ey perî-ruḥ pinhān-ı ṭākatüm yok / Sen var selāmet ol **ben** kendüm melāmet itsem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 183, Beyit 3). [ben,]

Didi seyr itdükce **ben** sen gözlerüñden dem-be-dem / Pāyuma dāmenle iṣār it güher didem be-çeşm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 185, Beyit 2). [ben,]

Didi **ben** pāy-māline ol şeh-süvār-ı esb-i nāz / Ayağum toprağını kıl tāt-ser didem be-çeşm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 185, Beyit 3). [ben,]

Elif kaddüñ ile lām zülf ü hem mīm-i dehānuñçün / Reh-i hecrüñde ancak **ben** bilürüm ne elem çekdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 186, Beyit 3). [ben,]

Cihān cümle saña kıl **bende** bir kıl / Big iken birin el ey şāh didüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 188, Beyit 6). [bende, -de]

Gerekmez ravza-i rıdvān-ı ğilmān-ı kamer-tal‘at / Saña erzānı ey şūfî **benüm** ol yāredür meylüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 191, Beyit 2). [benüm, -üm]

Serv-kaddüñ ḥasretinden gözde ābum var **benüm** / Lāle-ruḥsāruñ ğamıyla dilde tābum var **benüm** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 192, Beyit 1). [benüm, -üm]

Tâb-ı ‘aşkuñla ciger biryân u çeşmüm hûn-feşân / Gel berü ‘ış it şarâbum hem kebâbum var **benüm** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 192, Beyit 2). [benüm, -üm]

Fahr idüp ey çeşmi âhû ger olursam tañ mıdır / Âsitânun itleriyle intisâbum var **benüm** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 192, Beyit 3). [benüm, -üm]

Ser-güzeştüm aındugumca bir yumar biñ biñ döker / Çeşm-i giryânumla cânâ çok hisâbum var **benüm** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 192, Beyit 5). [benüm, -üm]

Bir fenâ âbdâliyam **ben** tekyegâh-ı ‘aşkuñun / Nâle vü feryâddan nây u rebâbum var benüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 192, Beyit 6). [ben,]

Ey Raḥîmî âh kim oldum yolında ḥâk-i pây / Meyli yok ednâya bir ‘âlî-cenâbum var **benüm** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 192, Beyit 7). [benüm, -üm]

Beni ḥâlümde koñ **ben** özge ḥâlet ihtiyâr itdüm / Vera^c ehlin koyup kûy-ı ḥarâbât ihtiyâr itdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 194, Beyit 1). [beni, -i, ben,]

Mürüvvet ḥatm olup şâḥîb-kerem tayy-ı mekân itmiş / Cüvânâ **ben** de bir pîr-i kerâmât ihtiyâr itdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 194, Beyit 3). [ben,]

Vaḥşet-âbâd-ı ğamuñla olalı dil âşinâ / Dostlar yâd oldı ol **benden** şafâsın görmedüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 195, Beyit 4). [benden, -den]

Şalınma her pelîd ile **benüm** serv-i ḥırâmânım / Açılma virme yüz her ḥâra ey gül-berg-i ḥandânım (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 201, Beyit 1). [benüm, -üm]

Terahḥum eylemez baş kaldırup **ben** ḥâksârına / Meger **ben** zerreden ‘âr eyler ol ḥürşîd-i raḥşânım (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 201, Beyit 4). [ben,]

Raḥîmî göre billâhi bu şâḥ-ı ‘âdilüñ luṭfın / Raḳîbe meyl idüp kesmez vefâsın **ben** kılından hem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 204, Beyit 5). [ben,]

Umaram işüğüñi maṭlab-ı a‘lâ ide Ḥâḳ / Her zemân pâdişehüm **ben** de ṭalebnâk olayım (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 205, Beyit 4). [ben,]

Nev-bahâr irdi benefşeyle güle karşı yine / **Ben** de yelken ṭorıda bir yaḳası çâk olayım (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 205, Beyit 5). [ben,]

Ben senüñ bende-i ser-bâz u ṭaleb-kâruñ olam / Serv-ḳaddüñe hevâ-ḥ‘âḥ u hevâdâruñ olam (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 206, Beyit 1). [ben,]

Ey boyı servi bu **ben** sâyeden ‘âr itme neden / Toğrusı sâye gibi ‘âşık-ı bî-‘âruñ olam (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 206, Beyit 2). [ben,]

Şol ḳadar çekdi cefâñun yükini cân u gönül / **Ben** senüñ cân u gönül birle emekdâruñ olam (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 206, Beyit 5). [ben,]

Ser-i zülfüñ gibi ayaklama gel **ben** ḳuluña / Bu gün ey Yûsuf-ı gül-çihre ḥırîdâruñ olam (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 206, Beyit 6). [ben,]

Ben Raḥîmîye şaḳuñ bendini bend itmeyesin / ‘Âşık-ı dil-şude Mecnûn-ı dil-i âzâduñ olam (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 206, Beyit 7). [ben,]

İmtihân itsem ğam-ı ‘aşkı eger Mecnûn ile / Ey şaḳı Leyli **benüm** efzûn geleydi ḥayretüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 207, Beyit 2). [benüm, -üm]

Menzilünde **ben** senüñ himmet semendin hoşmışam / Hem-‘inānuñ olmağa devlet semendin hoşmışam (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 210, Beyit 1). [ben,]

Başımı iltür vefâ meydânına nâkış kadem / **Ben** erenlerle bu gün gayret semendin hoşmışam (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 210, Beyit 2). [ben,]

Efendi seni sevdüğümdür şuçum / Bu cürmiyle **bende** güneş-kâruñum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 211, Beyit 6). [bende, -de]

Kuhl eyledüm gözüme görince izüñ tozın / Görince **ben** kuluñ hele şâhib-nazar mıyam (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 214, Beyit 2). [ben,]

Görüp ahvâlüm ol Şîrîn-dehen rahm eylemez dilden / **Benüm** Ferhâdveş derdüm katı bir taşâ hayrânem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 212, Beyit 4). [benüm, -üm]

Tab‘-ı güher-feşân ile **ben** ol Raḥîmiyem / Sen şâh ayağına nice dürler döker miyem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 214, Beyit 7). [ben,]

İrdi mi ol mâha âyâ **ben** gubârından keder / Gözgü sende ‘âlemüñ vech-i ziyâyı görmedüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 217, Beyit 5). [ben,]

Saña bi-haddür şehâ gerçi maḥabbet ‘arz iden / **Ben** Raḥîmî gibi bir muḥliş gedâyı görmedüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 217, Beyit 7). [ben,]

Bi-ḥamdillâh şehâ **ben** ne ḡamuñ ne mâtemüñ gördüm / Serîr-i sūr-ı devletde cemâl-i ḥurremüñ gördüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 218, Beyit 1). [ben,]

Elem küncinde **ben** dil-ḥasta dün ḡamdan ola yârüm / Raḳîb ile senüñ seyrânda bir hoş ‘âlemüñ gördüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 218, Beyit 6). [ben,]

Rikâbuñdan cüdâ olmak revâ mı çihre-i ḥâküm / Güneş yüzlüm senüñ mihrüñde ḥod **ben** zerreveş ḥâküm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 219, Beyit 1). [ben,]

Ḥudâyâ bilmezem bir toz mı kındı **ben** gubârından / Beni dūr itdi dergâhından âh ol dâmen-i pāküm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 219, Beyit 3). [ben,]

Raḥîmî gün gibi tenhâ gezer âh ol gözi âhü / Niçün **benden** kaçarsın t̃alib-i âvîz-i fitrāküm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 219, Beyit 7). [benden, -den]

Şu dem ‘aşkuñ hevâsın **ben** dil-i pür-zâra ṭabşurdum / Yaşum deryâya şaldum âhumı kuhsâra ṭabşurdum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 221, Beyit 1). [ben,]

Firâkuñ bārına gördüm taḥammül eylemez ṭağlar / Çeküp ol yüki **ben** bu cism-i bî-miḳdâra ṭabşurdum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 221, Beyit 2). [ben,]

Şabâyâ âhdan ḡayrı bu dem benden eser umma / Vücüdüm ḥâkini **ben** reh-güzâr-ı yâra ṭabşurdum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 221, Beyit 5). [ben,]

Gözüm yaşı gibi **ben** aradan çıkdum daḥi nem var / Ḥayâlüñ cāna ‘aşkuñ bu dil-i ḡam-ḥ‘âra ṭabşurdum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 221, Beyit 6). [ben,]

Raḥîmî âh **benden** yaña ol ḡonca güle bakmaz / Yüzüm berg-i ḥazânveş bunca demdür ḥâke ṭabşurdum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 222, Beyit 5). [benden, -den]

Ben senüñle fûrkatüm vuşlat bulursam söyleşem / Ey gözi bîmâr ger şıḥḥat bulursam söyleşem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 223, Beyit 1). [ben,]

Yâremüñ ağızına tığüñ dil şoķar ikide bir / **Ben** anuñla ğamzeden himmet bulursam söyleşem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 223, Beyit 3). [ben,]

Yâr bezminde niçün añmazsın ey ney nâlemi / **Ben** senüñle bir dem-i fırsat bulursam söyleşem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 223, Beyit 5). [ben,]

‘Aceb bir toz mı ķondı dâmenine **ben** ğubârından / ‘Acebdür söylemez tûķiveş ol âyîne-ruhsârım (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 224, Beyit 4). [ben,]

Gerçi kim ħāk-i reh-i maķdem-i cānānem **ben** / Başlar üzre yiri var efser-i sultānem **ben** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 225, Beyit 1). [ben,]

Teng ü lālüm dehen ü luķfını şerĥ eylemede / Taḅ‘-ı dūr-bārum ile gerçi sūĥan-dānem **ben** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 225, Beyit 2). [ben,]

Gül gül itmiş ruķını tāb-ı şarāb-ı gül-fām / Didi göĝsin açuban gör ne gülistānem **ben** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 225, Beyit 3). [ben,]

Bu **ben** āşüfte-dile ey şeh-i ‘ālî naķar it / Zülfüñüñ zulmi ile ĥāl-i perişānem **ben** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 225, Beyit 4). [ben,]

Yârüñ esrār-ı ĥayāl-i leb-i mey-ĝünü ile / Ey Raķimî gehi mest ü gehi ĥayrānem **ben** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 225, Beyit 5). [ben,]

Ben gedāña āsitānuñdur şehā me’vā bu ĝün / Ger tırur ger tırmasın nemdür **benüm** dünyā bu ĝün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 227, Beyit 1). [ben, benüm, -üm]

Yoluma itdi **benüm** bir ķanludur dürr yaşuma / Ter düşerdi yâr ile mā-beyni ol deryā bu ĝün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 227, Beyit 5). [benüm, -üm]

Bu yolda ĝam u fūrķat-i yâr ile nihāyet / **Ben** sürünü ol ķurtula ben derd-i serinden (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 228, Beyit 6). [ben,]

Güzāfın şanma āhın her seĥer **ben** bülbül-i zāruñ / Sen ey gül gülşen ol ĥār-ı ĝam-ı hicrānı bilmezsin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 229, Beyit 3). [ben,]

İşüm bitürdi **benüm** derd-i dāĝ-ı ĥün-ālūd / Şaķāyıkı n’ideyin lālezārı n’eyleyeyin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 231, Beyit 3). [benüm, -üm]

Dimişem ķālu belā ‘aşķuñ cān ile belî / **Ben** ol ‘ahdi ĝüderüm dīnüm ü imānımsın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 232, Beyit 3). [ben,]

N’ola öldürmege ķaşd eyler ise ĝamzelerüñ / Sen **benüm** la‘l-i revān-baķşuñ ile cānumsın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 232, Beyit 4). [benüm, -üm]

Eyleme toĝrı hevādāruñı yanuñdan ırak / **Ben** senüñ sāyeñü sen serv-i ĥırāmānumsın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 232, Beyit 5). [ben,]

Şehā oķ ķaddüñüñ hecriyle bir ķaddi kemānum **ben** / Baña toĝrı naķar ķıl egri baķma nā-tüvānum **ben** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 234, Beyit 1). [ben,]

Ĥudā āĝāĥdur ķapuñdan artuķ bir penāhum yok / Sa‘ādet-ĥ‘āĥ muĥliş bendeyi bu āsitānum **ben** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 234, Beyit 2). [ben,]

Murād-ı cān murāduñdur ümīdüm zāt-ı pāküñdür / Vefā yolında baş u cān fidā idici cānum **ben** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 234, Beyit 3). [ben,]

Liyākat yok gūlām-ı dergehünden dimege bende / Yiter bu ulu raġbet uşda ser-ḥayl-i sükkānum **ben**
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 234, Beyit 4). [ben,]

Dil ü cān gördi la'lüñle miyānuñ mübtelā oldu / Añılmaz şimdi adım āh bî-nām u nişānum **ben** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 234, Beyit 5). [ben,]

Benüm zāğ u zağanveş cîfe-i dünyāya yok meylüm / Ġidā-yı rūḥdur bir ṭā'ir-i heft āsmānum **ben**
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 234, Beyit 6). [benüm, -üm, ben,]

Raḥîmî ḥüsn-i zann ile selîmü'l-bāl ile şimdi / Maḥabbet-ḥānedān-ı şeh Selîm Ḥān-ı zemānum **ben**
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 234, Beyit 7). [ben,]

Pertev-i mihrüñle maḥv itdüm vücūdum şeb-nemin / Daḥi nem var yanuma sa'y eylerem arada **ben**
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 236, Beyit 3). [ben,]

Zaḥm-ı seng-i fūrkatüñ **benden** su'āl it gayrı ko / Ser-güzeştümden ne bilsün başına tokınmayan
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 236, Beyit 4). [benden, -den]

Ḳul degül yoluñda ḥāk olmaz dimiş düşmen beni / **Ben** de bu yolda ne tozlar ḳoparam seyr eyle sen
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 236, Beyit 5). [ben,]

Faḳîrem gerçi kim ednādan ednā bir gedāyam **ben** / Ḳanā'at ehli dervîšem şehā şāḥib-ġināyam **ben**
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 238, Beyit 1). [ben,]

Vücūdum dürrinüñ şarrāf-ı 'ālem kıymetin bilmez / Cihānuñ cevherin virseñ behā ne bî-beḥāyam **ben**
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 238, Beyit 2). [ben,]

Gülistān-ı ezelde Şeyḥ Sa'diden sebaḳ aldum / Bu gün Büstān-ı 'aşḳa bülbül-i dāstān-serāyam **ben**
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 238, Beyit 3). [ben,]

Semend-i ṭab'uma yügrük geçenler hem-'inān olmaz / Ma'ārif sāḥasında ögdül almış bād-pāyāyam **ben**
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 238, Beyit 4). [ben,]

Sipāhum eşk-i ḥasret sine ṭablamdur 'ālem āhum / Diyār-ı ġamda şimdi pādīşāhum pādīşāyam **ben**
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 238, Beyit 5). [ben,]

Daḥi bilmezdi nāyuñ n'eydüġin 'uşşāk ey sākī / Maḥabbet meclisinde nāle ḳılmış bî-nevāyam **ben**
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 238, Beyit 6). [ben,]

Raḥîmî pister-i zer-beft-i 'āriden mu'arrāyum / Muḳîm-i būriyāyum ḥayli demdür bî-riyāyam **ben**
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 238, Beyit 7). [ben,]

Raḥîmî bāl-i himmetle ḥümāyūn vaşluña irdi / **Benüm** şeh-bāzum almaz bu şikārı böyle her şāhin
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 244, Beyit 7). [benüm, -üm]

Ṭabîbā zaḥmete girüp benümçün hîç 'ilāc itme / **Ben** oldum olacaġum ol gözi bîmār saġ olsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 245, Beyit 4). [ben,]

Cān virürsem ḥasret-i ḥaddünle ey gül-pîrehen / İdesin **ben** mübtelāya lāleveş ḥünin-kefen (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 249, Beyit 1). [ben,]

Benüm yanumda ey şāh-ı bülend ol pest-i himmetdür / Yüce görmese 'ālî-dergehün ṭāḳ-ı mu'allādan
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 250, Beyit 4). [benüm, -üm]

Ḥaḳdan ümmîd iderem cevruñe pāyān virsün / Yaḥu **ben** çākerüñe şabr-ı firāvān virsün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 251, Beyit 1). [ben,]

Ey Raḥîmî **ben** ma‘ârif baḥrinüñ gavvâşıyam / Dehr şarrâfına şatam n’ola ‘irfân cevherin (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 252, Beyit 7). [ben,]

Ḳaddüñi ḳo **ben** ḥâke ḥırāmāna şalınsun / Hecr âteşine niceyedek yana şalınsun (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 253, Beyit 1). [ben,]

Şevḳ-ı leb ü zülfüñle bu **ben** ‘âşıkı cānâ / Mey-ḥâne-i mihründe ḳo mestâne şalınsun (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 253, Beyit 3). [ben,]

Ben ideyin Allâh oñara her işüñ ey şeh / Furşat gemisi her yaña şāhâne şalınsun (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 254, Beyit 4). [ben,]

Zülfüñ resenin koyup olan gayra giriftâr / Tizcek göreyin **ben** anı urgana şalınsun (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 254, Beyit 5). [ben,]

Yelkenüñi kullanma eyâ serv ṭorudan / **Ben** ḥāk-i hevâ-ḥ‘āha ḥırāmāne şalınsun (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 254, Beyit 11). [ben,]

Ḥayli dem **ben** teşne-dil çekdüm leb-i cānān ğamın / Çekmedüm ‘ömrümde bir gün çeşme-i ḥayvān ğamın (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 255, Beyit 1). [ben,]

Büse-i la‘l-i lebüñe cān virüp me’nūs olan / Bir nefes çekmez **benüm** rûḥ-ı revānum cān ğamın (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 255, Beyit 2). [benüm, -üm]

Benüm gül yüzlü ğoncam ḥande-rûlıkla işigünde / Raḥîmî virdi cānın itmedi ihmāl bir yüzden (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 257, Beyit 7). [benüm, -üm]

‘Aşḳuñ hevâsı ile geh ağlar geh inlerin / Nem var **benüm** eşer senüñ ortada **ben** neyin (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 258, Beyit 4). [benüm, -üm; ben,]

Ben mübtelâyı ḥasret iden seyr-i ḥüsnüñe / Eylük yüzini göre misin yavuzın eyin (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 258, Beyit 5). [ben,]

Sulṭān-ı mülk-i ma‘rifetüm **ben** Raḥîmiyâ / Ammâ Selîm-i şāḥ-ı süḥan-dāna bendeyin (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 258, Beyit 7). [ben,]

Benüm ḥānum sen ol şehvâra dirsın baḥr-i ‘izzetde / Vücüduñ cevheri her dem her âfetden nihān olsun (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 259, Beyit 2). [benüm, -üm]

Gül gibi sen mey içüp her ḥāra hem-dem olalı / Ğoncaveş **ben** ḳan yudup bûlbûl gibi itdüm fiġān (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 260, Beyit 6). [ben,]

Yanardum ey göñül pervâne tek **ben** kendü derdümler / Fiġāna başlayup bûlbûl gibi gavġā iden sensin (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 261, Beyit 3). [ben,]

Benüm yanup yakılan şem‘ gibi nār-ı ‘aşḳuñla / Yine her encüminde meclis-ārā eyleyen sensin (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 262, Beyit 2). [benüm, -üm]

Bilür hep mā-cerā-yı eşkümi yok bilmedüñ kimse / **Benüm** nem var yaşum her dilde deryā eyleyen sensin (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 262, Beyit 5). [benüm, -üm]

Seyr ider her ḥār-ı ḥüsnüñ gülşenin **ben** lāleveş / Giñ yaḳadan gözlerüm ya dāmen-i kuhsārdan (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 263, Beyit 3). [ben,]

Nihān olur dehānuñla miyānuñ ey perî **benden** / Anuñ ḥaḳḳında ḳāl u ḳıl kılaydum bâri kem bir gün (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 264, Beyit 2). [benden, -den]

Yüzüm döndürmezem ey yüzi ay yüz biñ cefâ kılsañ / Ne mümkün şanma senden ey şanem **ben** usanam
bir gün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 264, Beyit 4). [ben,]

Ğalibem himmetde **ben** ey Hızr-dem İskendere / Tâlib-i cân oldu ol **ben** bezl-i cân itsem dirin (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 266, Beyit 4). [ben,]

Ey kemân-ebrû müjeñ tîrine cân kurbân olup / **Ben** de bu menzilde bir nâm u nişân itsem dirin
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 266, Beyit 6). [ben,]

Zerreves yoluñda pâ-mâlem didüm / Yüz çevirdi âh kim **benden** o gün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 267,
Beyit 4). [benden, -den]

Ben Raḥîmî pâk-meşreb mâsivâdan fâriğam / Bir Hüseynî-mezhebüm olsa ne gam yârum Ḥasan
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 268, Beyit 7). [ben,]

Ḥastanuñ ḥâlin ne bilsün şağlar göñlüm **benüm** / Ol sebepten nergis-i bîmâruñ eyler ârzü (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 273, Beyit 4). [benüm, -üm]

Tâlib-i la‘l-i nigârum aña âb-ı kevşeri / Zâ‘il itmez ‘aşşum ey vâ‘iz **benüm** ol güft-gü (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 275, Beyit 2). [benüm, -üm]

Gözlerin ser-mest kılmışdur şarâb-ı câm-ı nâz / Anuñ için **ben** ayakda cür‘aya kılmaz nigâh (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 276, Beyit 5). [ben,]

Benüm ol gonca ‘uşşâk içre şimdi n’eydügüm bildi / Dilâ gel perde-sâz ol nâle kılma sen de bülbül de
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 281, Beyit 2). [benüm, -üm]

Hemân bir **ben** degül lâle daḥi çâk-i giribânuñ / Müselsel zülfüñüñ âşüftesidür şimdi sünbülde
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 281, Beyit 3). [ben,]

Lebi şeftâlusı cüllâbına **ben** kanda kandum âh / Şehâdet itme nâ-ḥaḳ yere girme kana ey vişne (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 282, Beyit 4). [ben,]

Baňa ‘unnâb-ı la‘linsüz ne cânım kayısı ayva / Doyamam nârves **ben** kâse-i hicrâna ey vişne (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 282, Beyit 6). [ben,]

Öte dur dime **ben** nâlânuña gülzâr-ı kuyuñdan / Göñül murğini zâr bahtuma gel bir murğzâr içre
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 284, Beyit 3). [ben,]

Senüñ mihrüñle **ben** gün gibi ser-gerdân iken ey meh / Daḥi yogidi mihr ü meh bu çerḥ-i bî-ḳarâr içre
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 284, Beyit 5). [ben,]

Ey Raḥîmî **ben** şarâb-ı ‘aşḳ ile ser-mest iken / Gelmemişdi daḥi hîç bir şeyḥ u şâbuñ ‘aynına (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 285, Beyit 7). [ben,]

Yazma cürmin ol peri ‘aşḳında **ben** divânenüñ / Ey melek luṭf eyle insâniyyet ile âdeme (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 286, Beyit 4). [ben,]

Vefâ ehline cevri kâḍıdan kullân **benüm** şâhum / Yoluñda ḥâküñe orsayı ḳo luṭfuñla ur sâye (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 289, Beyit 4). [benüm, -üm]

Hem-demüm yok eşḳ-i çeşmümden biraz kan ağlasam / Ter düşürmişdür **benüm** mâ-beynümi deryâyıla
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 290, Beyit 6). [benüm, -üm]

Raḥîmiyem vefâ cem‘inde bir tâbende şem‘um **ben** / Çerâğın şu‘le-i süz-ı derûnumdan yaḳar lâle
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 291, Beyit 7). [ben,]

Bir gün âh itdüm ğam-ı haṭṭ u ḥadūñden incinüp / Çok degül ‘avf it efendi **ben** kuluña bir günâh
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 294, Beyit 2). [ben,]

Cem‘ünde şem‘veş tutuşup nâr-ı şevk ile / Yanmaḳda bir **benüm** gibi pervâne olmaya (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 297, Beyit 2). [benüm, -üm]

Oldum şarâb-ı ‘aşkuñ ile **ben** müdâm mest / Nem var cihānda ger mey ü mey-ḥāne olmaya (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 297, Beyit 3). [ben,]

Tîğüñ üstine düşüp **ben** yılmayup cânlar virem / Âh kim ğamzeñ ucıyla bir kez itmezsın nigâh (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 298, Beyit 3). [ben,]

Naḳd-i maḳşūdum vücūduñ genc-i ümmidüm kapuñ / Gözüme dünyā vü mā-fihā **benüm** berg-i giyâh
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 298, Beyit 6). [benüm, -üm]

Benem ḥod baña yandı **ben** yıkıldum sâkiyâ luṭf it / Lebūñ cāmını şun cân u dilüm mest ü ḥarâb eyle
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 299, Beyit 5). [benem, -em; ben,]

Ḥudâ ḥ‘ân-ı ezelde sen Süleymānuñ kapusından / Muḳadder eylemiş **ben** mūr-ı bî-mıḳdāra bir behre
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 304, Beyit 3). [ben,]

Hemân ‘ālemdede sen sağ ol **benüm** devletlü sulṭānum / Raḥîmî ğam degül ölse ya olsa nâ-tüvân ḥasta
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 305, Beyit 7). [benüm, -üm]

Döne döne yaşını itdūñ Raḥîmîñ revân / Bir bahār-ı ḥüsne qarşu cüy-bār itdūñ **beni** (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 309, Beyit 5). [beni, -i]

Ol Sikender derdin ayru **bende** soñ dem göreyin / Kayṭafā gibi puşudan ğarḳ ide bu şı seni (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 315, Beyit 2). [bende, -de]

Bunca gün âh eylerem kūyına bir kez toğrılıp / Gezmedüm bir kez **ben** ol serv-i ḥırāmān bağını
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 317, Beyit 4). [ben,]

Der-miyān olmadı dirîğ ol serv / Kaçdı **benden** kenāra yüz tıtdı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 319, Beyit
6). [benden, -den]

Lebūñ devrinde **ben** pür-derd-i rüz u şām-ı hicrānam / Şarâb-ı cām-ı vaşluñ ile sürer kişi devrānı
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 320, Beyit 3). [ben,]

Benüm dîvāne göñlüm genc-i ‘uzlet ihtiyār itdi / Selāmet kūşesin koyup melāmet ihtiyār itdi (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 321, Beyit 1). [benüm, -üm]

Selāmet semtine luṭf eyle taḥrîk itme ey şūfi / Ḥarābāt ehliyem nūş eyledüm **ben** cām-ı bed-nāmı
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 324, Beyit 3). [ben,]

Bu gün **ben** hem-sifāl oldum gül-âb-ı kūy-ı yāriyle / Gerekmez kāse-i fağfūrı almam ‘aynuma cāmı
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 324, Beyit 4). [ben,]

Hevā-ḥ‘āhuñ olup her gūşede sâbit-ḳadem olur / Bulunmaz şāh-bāzum bir **benümle** şāmeden ğayrı
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 325, Beyit 4). [benümle, -ümle]

Benümle hem-dem olan yaşuma su’āl itsün / Ḳatı derin bilür ol mā-cerā-yı ‘ummānı (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 326, Beyit 2). [benümle, -ümle]

Neme yarardı yaşum yanmadı yanumda bu dem / Getürdi dergehüñe **ben** giyā-yı ‘ummānı (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 326, Beyit 3). [ben,]

Yetiş Hızır gibi yaşamı itmeden İlyās / Getür kenāra bu **ben** mübtelā-yı ‘ummānı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 326, Beyit 5). [ben,]

Secde mi kılar **benüm** kıblem Raḥîmî ḡayrıya / Haṭṭ-ı miḥrāb-ı ḡarîmüñ alnına yazı gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 328, Beyit 7). [benüm, -üm]

Efendi **ben** kılın sen şāh-ı ‘ālî-şāna gönderdi / Gedā-yı āsitānın ya‘ni sen sulṭāna gönderdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 330, Beyit 1). [ben,]

Şafā himmetle Ka‘be āsitānından **benüm** kıblem / Emîrü’l-mü‘minîn kâṭı‘u’l-bürhāna gönderdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 330, Beyit 3). [benüm, -üm]

La‘lün **benüm** idince yaşıyla cânı şatdum / Ser-māyeden ziyānum yok yine māya döndi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 331, Beyit 4). [benüm, -üm]

Efendi **ben** kılın fūrkatde dil endüh-ı ḡayretde / İkimizde ‘aceb ḡāletdeyüz **ben** ḡamlı ol ḡamlı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 332, Beyit 2). [ben,]

Ne öldürür dil-i bîmārumı ḡamzeñ ne sağ eyler / **Benüm** ḡaḡkumda cânā ḡopmadı la‘lün gibi emli (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 332, Beyit 3). [benüm, -üm]

Yaşum içinde her sū ‘aks-i la‘l-i yāri **ben** gördüm / Deñiz gözine şoḡsun baḡr u irsin la‘l ü mercānı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 333, Beyit 3). [ben,]

Bāḡ-ı ḡüsnüñ **ben** ırāḡdan seyr idem nergis-miṣāl / Bî-tekellüf ḡeṣṭ ide her rû-siyeh kākül gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 334, Beyit 3). [ben,]

Ben benefşe gibi boynumı egüp yalvaruram / Haṭṭ u ḡālün görmeyem bir dānesin fülful gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 334, Beyit 4). [ben,]

Her behāsını terāzūda gören ola ‘azîz / **Ben** esîr-i ‘aṣḡuñ iken boynı baḡlu ḡul gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 334, Beyit 5). [ben,]

İrişmez sem‘ine feryād u āhum Lala Paşanuñ / O cevri-i ḡoncadan ‘ayyūḡa irḡürdüm **ben** efḡānı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 337, Beyit 5). [ben,]

Gel ırāḡ olma gözümden **benüm** ey dürr-i yetîm / Ne bilür ḡadrüñi her cāhil ü nā-dān Çelebi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 338, Beyit 2). [benüm, -üm]

Ölürsem ārzū-yı kūy-ı yār ile **benem** Mevlā / İder maḡşer ḡüninde cennet-i me‘vāyı me‘vāsı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 350, Beyit 2). [benem, -em]

Benüm yok biñ hevādārum fiḡān u āhdan ḡayrı / Döner yok üstüme bu ṭālî‘-i bed-ḡ‘āhdan ḡayrı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 353, Beyit 1). [benüm, -üm]

ben: Yüzde ve vücutta bulunan tabiî ufak ve siyah noktalar.

Nev-rüz bende **ben** baña zülf ü ruḡuñ yeter / Ānsız berāber oldu Yemende şeb ü nehār (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 80, Beyit 4). [ben,]

bend:

1.Kıvrım, baḡ, düḡüm.

Esîr-i zülfün olduğumı rüsvâ eyledi hâlka / Baña bu **bendi** geçmeklik yine ol nâbe-kârûndur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 95, Beyit 8). [bendi, -i]

Ben Raḥîmîye saçun **bendini** bend itmeyesin / ‘Âşık-ı dil-şude Mecnûn-ı dil-i âzâduñ olam (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 206, Beyit 7). [bendini, -ini]

Dili bir **bend** ile göz göre koşdum ‘aşk-ı dildâra / Yine yıllarla me’nûs eyledüm bir âşinâ rahşın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 235, Beyit 6). [bend,]

Raḥîmî şanma şâhum şâd olup bir gayra yâr oldu / Vefâ **bendinde** bendeñdür muḳayyeddür melâlünle (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 292, Beyit 7). [bendinde, -inde]

Ḥ’âbda gördüm saçun **bendine** bağlanmış şabâ / Şubḥ-dem kūyuñda gördükde didüm uşbu gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 328, Beyit 4). [bendine, -ine]

2.Sevgîlinin saçının kıvrımı.

Belâ-yı bendeñi **bende** giriftâr olmayan bilmez / Fiğân u zârını ben ḥastanuñ zâr olmayan bilmez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 116, Beyit 1). [bende, -e]

Göñlümi bir **bend** ile bend ideli ‘ayyâr-ı zülf / Kıldı ‘aqlum kârvânın târ-mâr efkâr-ı zülf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 132, Beyit 1). [bend,]

bend bend: Bağ bağ.

Tâ ki ben dîvâneye ‘aşkun şalaldan bir kemend / Dûd-ı âhum hâlka hâlka boynum üzre **bend bend** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 31, Beyit 2). [bend bend,]

bend eyle- Bağlamak, zincirlemek, tutsak etmek.

Şeb-i fûrkatde hâlka karşı kıddüm dâle döndürdi / Baña **bend eyleyen** hep ‘ıkd-ı zülf-i tâbdârûndur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 95, Beyit 6). [bend eyleyen, -yen]

bend it- Bağlamak, tutsak etmek.

Raḥîmî bendeñi gibi vefâ zencîri **bend itmiş** / Tapuña boynı bağlu çâkerûndür bî-gümân şorguc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 25, Beyit 7). [bend itmiş, -miş]

Zülfî zencîrine karşı aşılıp turma rakîb / Baña **bend itdi** anı sen resen-i dâra yapış (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 120, Beyit 4). [bend itdi, -di]

Göñlümi bir bend ile **bend ideli** ‘ayyâr-ı zülf / Kıldı ‘aqlum kârvânın târ-mâr efkâr-ı zülf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 132, Beyit 1). [bend ideli, -eli]

Bir kâlile **bend ider** geh biñ perîşân-ḥâtır / Gâh olur başdan çıkarur ‘âşıkı bu kâr-ı zülf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 132, Beyit 6). [bend ider, -er]

Zülfün ḥayâli ruhlaruñ alı taraf taraf / Ben kula **itdi bend** ile alı taraf taraf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 133, Beyit 1). [bend itdi, -di]

Ben Raḥîmîye saçuñ bendini **bend itmeyesin** / ‘Āşık-ı dil-şude Mecnûn-ı dil-i âzâduñ olam (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 206, Beyit 7). [*bend itmeyesin, -meyesin*]

Zülfüñle ğamze **bend ider** oldı uğrılayın / Miskîn-dilümi kıldı bu sevdâ ayın bayın (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 258, Beyit 1). [*bend ider, -er*]

bend ol-: Bağlanmak.

Bî-nevâ dervîşüñem hûn-ı keremden kıl ‘atâ / Tâ nevâlünden nevâle **bend olam** ey hân-ı cûd (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 34, Beyit 3). [*bend olam, -am*]

Şaçuñ bendiyle **bend olmuş** esîr-i kayd-ı bend olmuş / Dil-i âşüfte dirler bir ğarîb ü ğor u zârum var (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 67, Beyit 3). [*bend olmuş, -mış*]

bende: Kul, köle.

Raḥm ile şâfi nazar eyle Raḥîmî **bendeñe** / Tab‘ınuñ mir’âtıdur anuñ medâr-ı evliyâ (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 9, Beyit 11). [*bendeñe, -ñe*]

Raḥîmî **bendeñüñ** hâlin şorarsañ / Esîr-i bend-i miḥnetdâr-ı ğurbet (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 23, Beyit 6). [*bendeñüñ, -ñüñ*]

Raḥîmî **bendeñi** gibi vefâ zencîri bend itmiş / Tapuña boynı bağlu çâkerüñdür bî-gümân şorguc (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 25, Beyit 7). [*bendeñi, -ñi*]

Cennet ü tûbâya virmez kâmet ü didâruñ / Himmeti şâhum Raḥîmî **bendeñüñ** ğâyet bülend (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 31, Beyit 7). [*bendeñüñ, -ñüñ*]

İd-ı ferḥunde yeter vaşluñ Raḥîmî **bendeñe** / Gün yüzüñsüz olur ey meh ‘îd aña rûz u id (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 32, Beyit 6). [*bendeñe, -ñe*]

Raḥîmî **bendeñi** mülk-i süḥanda Ḥusrev eyledüm / Ḥayâl-i vaşf-ı la‘lûñ ‘âkıbet şîrîn-kelâm eyler (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 72, Beyit 5). [*bendeñi, -ñi*]

Raḥîmî **bendeñüñ** telḥ itdi şîrîn zindeġânısın / Bu kâr-ı bî-mezâk ey Ḥusrev-i şâḥib-ķırân sensüz (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 110, Beyit 7). [*bendeñüñ, -ñüñ*]

Ḥâl-i erkâna vuķûfı var Raḥîmî **bendeñüñ** / Ġâḥ paşayı gehi ḥünkârı söyleşsek birez (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 115, Beyit 8). [*bendeñüñ, -ñüñ*]

‘Arz-ı didâr it Raḥîmî **bendeñe** ey serv-ķad / Yollar üzre muntazırdur çeşm-i giryân her taraf (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 136, Beyit 6). [*bendeñe, -ñe*]

Yûsufâsâ ḥ‘âce-i dehri şarasın kıl gibi / Olmadı şâḥ u gedâ **bendeñden** âzâd ey felek (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 150, Beyit 2). [*bendeñden, -ñden*]

Bu ednâ **bendeñi** bir şâḥ-ı ‘âlî-şâna gönderseñ / Gedâñı bir mürüvvet şâḥibi sultâna gönderseñ (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 151, Beyit 1). [*bendeñi, -ñi*]

Ḥâ’ıl olur vakt-i vuşlatda Raḥîmî **bendeñe** / Oda yansun itdüğün aña bula pîrâhenüñ (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 158, Beyit 7). [*bendeñe, -ñe*]

Gün bu gündür ‘arz-ı dîdâr it Raḥîmî **bendeñe** / Gel yeter ol derdmendi va‘de-i ferdâya şal (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 166, Beyit 5). [bendeñe, -ñe]

Raḥîmî **bendeñüñ** düşmen sözüyle hâṭırın yıkma / Ḥalilüm Ka‘be ḥaḳḳı kıble-i Raḥmânıdur gönlüm (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 202, Beyit 7). [bendeñüñ, -ñüñ]

Ḥudâ âgâhdur kapuñdan artuḳ bir penâhum yok / Sa‘âdet-ḥ‘âh muḥliş **bendeyi** bu âsitânum ben (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 234, Beyit 2). [bendeyi, -yi]

Sultân-ı mülk-i ma‘rifetüm ben Raḥîmiyâ / Ammâ Selîm-i şâh-ı süḥan-dâna **bendeyin** (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 258, Beyit 7). [bendeyin, -yin]

Gül yüzüñ hecriyle feryâdın Raḥîmî **bendeñüñ** / Şubḥ-dem işitdi bülbül fâriğ oldı zârdan (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 263, Beyit 7). [bendeñüñ, -ñüñ]

Şubḥ-ı vaşluñla müşerref kıl Raḥîmî **bendeñi** / Leyl-i fûrkatde yiter geçdi günü ey yüzi mâh (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 276, Beyit 7). [bendeñi, -ñi]

Raḥîmî pür-ḥaṭâ **bendeñdür** ey şâh-ı ‘aṭâ-baḥşum / Nazardan dūr idüp ol pîri luṭf it şermsâr itme (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 278, Beyit 7). [bendeñdür, -ñdür]

Vaşf-ı ḥüsnünde şehâ şî‘ri Raḥîmî **bendeñüñ** / Mihr-i ‘âlem-tâb gibi çavı ṭoldı ‘âleme (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 286, Beyit 6). [bendeñüñ, -ñüñ]

Hecr ile öldüm meded depret lebüñ şor ḥâlümü / Zinde eyle **bendeñüm** bir cām-ı rûḥ-efzâyıla (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 290, Beyit 3). [bendeñüm, -ñüm]

Vaşf-ı ḥüsnünde Raḥîmî **bendeñüñ** her bir sözi / Ḥaḳḳ budur kıymetde birdür gevher-i vâlâyıla (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 290, Beyit 7). [bendeñüñ, -ñüñ]

Raḥîmî şanma şâhum şâd olup bir ḡayra yâr oldı / Vefâ bendinde **bendeñdür** muḳayyeddür melâlüñle (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 292, Beyit 7). [bendeñdür, -ñdür]

Âşinâlık kıl Raḥîmî **bendeñi** ey kân-ı cûd / Toṭṭoludur gevher-i ‘irfân ile deryâ gibi (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 323, Beyit 5). [bendeñi, -ñi]

Raḥîmî **bendeñüñ** yazup yañılup cümle maḳşûdın / Şehâ bir ‘arz ider yok ḥâme ile nâmeden ḡayrı (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 325, Beyit 5). [bendeñüñ, -ñüñ]

Ḥarîm-i muḥteremünde eyâ şeh-i ḥurrem / Daḡı bu **bendeñe** ḥıdmet zemânı gelmedi mi (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 340, Beyit 4). [bendeñe, -ñe]

bende çek-: Bağlamak.

Niçe miskîni **çeküpdür bende** müşkîn-sünbülün / Bende itmişdür cihânı serv-i âzâduñ senüñ (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 162, Beyit 3). [bende çeküpdür, -üpdür]

bende it-: Köle etmek.

Niçe miskîni çeküpdür bende müşkîn-sünbülün / **Bende itmişdür** cihânı serv-i âzâduñ senüñ (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 162, Beyit 3). [bende itmişdür, -mişdür]

bende ol-: Kul, köle olmak, hizmet etmek.

Bende olmaz degme sultāna denā'et 'arz idüp / Bir senüñ gibi şeh-i 'ālī-cenāb ister göñül (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 169, Beyit 4). [bende olmaz, -maz]

Çapuñda **bende olduĝına** 'ālem itmesün minnet / Umûrına mufavvîzdur ne şübhe hıdmet-i 'ālem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 213, Beyit 5). [bende olduĝına, -duĝına]

Çaddüñe **bende olup** toĝrı hevādāruñ olan / Çayd-ı ĝamdan olur ol serv gibi āzāde (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 280, Beyit 5). [bende olup, -up]

Rahîmî **bendesî olalı** ol şāh-ı süñan-dānuñ / Sözi gevherlerin şandūka-i 'irfāna gönderdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 330, Beyit 6). [bendesî olalı, -si -alı]

bende-i fermān: Emir kulu.

Rahîmî dostum bî-gāne şanma āşinālık kıl / Çadîmî cān nişāruñ **bende-i fermānuñı** yād it (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 19, Beyit 7). [bende-i fermānuñı, -uñı]

bende-i makbûl: Padişah tarafından kabul edilmiş, beĝenilmiş köle.

Ey Rahîmî ĝam yime ĝamzına her nā-ķābilüñ / Sen cenāb-ı devletinde **bende-i makbûlsun** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 239, Beyit 5). [bende-i makbûlsun, -sun]

bende-i ser-bāz u taleb-kār ol-: İstekli ve korkusuz kul olmak.

Ben senüñ **bende-i ser-bāz u taleb-kāruñ olam** / Serv-ķaddüñe hevā-h'āh u hevādāruñ olam (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 206, Beyit 1). [bende-i ser-bāz u taleb-kāruñ olam, -am]

bend-i 'aşk: Aşk baĝı.

Rahîmî **bend-i 'aşkıyla** giriftār olduĝum gördi / Anuñ içün tolaşur baña o ķara zülfinüñ aĝı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 311, Beyit 7). [bend-i 'aşkıyla, -ıyla]

bend-i perişān: Daĝınık kıvrım.

Bî-ķarār eylesesin bu dil-i sevdā-zedemi / Zülfüñüñ **bend-i perişānı** giriftāruñ olam (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 206, Beyit 3). [bend-i perişānı, -ı]

bend-i zülf: Saçın kıvrımı.

Rahm kıl miskîn Rahîmî **bend-i zülfünde** şehā / Nice demlerdür perişān-rüzĝār olmuş yatur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 104, Beyit 7). [bend-i zülfünde, -ünde]

Çosun **bend-i zülfüñ** giriftāruñum / Boyuñ haķķı toĝru hevādāruñum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 211, Beyit 1). [bend-i zülfüñ, -üñ]

bend-i zulmet: *Karanlık bağı.*

İlmasa ey mîm-fem bu dâl-zülfeynün meded / **Bend-i zulmetde** olurdu cân giriftâr-ı ebed (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 40, Beyit 1). [*bend-i zulmetde, -de*]

benefşe: *Menekşe, baharın müjdecisi olan, dağlarda, taşlık yerlerde, çalı ve duvar diplerinde yetişen, mor renkli bir çiçek.*

Benüm gibi eger boynın **benefşe** sîne çäk olmuş / Boyamış yiri göge kâkülünsüz âh ider sünbül (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 177, Beyit 5). [*benefşe,*]

Nev-bahâr irdi **benefşeyle** güle karşı yine / Ben de yelken torıda bir yakası çäk olayum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 205, Beyit 5). [*benefşeyle, -yle*]

Revân olma karar it gözde bir dem ey boyı servüm / **Benefşe** gibi kaddüm ham hem âhum süsen eylesin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 230, Beyit 4). [*benefşe,*]

Ben **benefşe** gibi boynumı egüp yalvaruram / Haṭṭ u ḥâlün görmeyem bir dânesin fülful gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 334, Beyit 4). [*benefşe,*]

beng: *Esrar, afyon.*

Velî miḥnetden âzâd eylemekdür / İçüp câmı yiyüp şûfi gehi **beng** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 149, Beyit 2). [*beng,*]

bengi ol-: *Esrarkeş olmak.*

Niçe bir **olalum** sâki gubâr-ı guşşadan **bengi** / Pey-â-pey ‘aşkuñı nüş idelüm şun câm-ı gül-rengi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 352, Beyit 1). [*bengi olalum, -alum*]

beni: *Birinci teklik şahıs zamirinin yükleme durum eki almış hali.*

Beni âniden anıñ ḥüsnî anuñçün helâk itdi / Be-şarṭ-ı ân ki hiç olmaya bu râz-ı nihân peydâ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 5, Beyit 3). [*beni, -i*]

Zerreves maḥv eyledi mihr-i dehānuñ varlığı / Yok yire niçün ider cāndan **beni** bî-zâr leb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 15, Beyit 2). [*beni, -i*]

Ey şeker-güftâr acırsañ baña raḥm it acı kim / Tatlu cānumdan uşandurdu **beni** efgâr leb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 15, Beyit 6). [*beni,*]

Sende ey meh olalı bu ḥüsn-i bî-hem-tâ ḡarîb / Eyledi ‘âlemlere ‘aşkuñ **beni** rüsvâ ḡarîb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 16, Beyit 1). [*beni,*]

Şol demde yine nâle viren kâdir-i kuddûs / Bu bezme **beni** eyledi dem-sâz-ı maḥabbet (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 22, Beyit 5). [*beni, -i*]

Şâd iden şâhum hevâ id-i vişâlündür **beni** / Yoḥsa çekmem gam olursam kurbet-i ‘îda ba‘îd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 32, Beyit 5). [*beni, -i*]

Nār-ı hecre yağan **beni** her şeb / Bir yalıñ yüzlü yār-ı meh-rûdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 48, Beyit 6). [beni, -i]

Dîvâne-i ser-ḥalka-i zencîr-i maḥabbet / Āşüfte-i ‘aşk ister iseñ işte **beni** gör (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 52, Beyit 2). [beni, -i]

Şîşe micmer olsa n’ola meskenüm mişl-i gül-âb / Nār-ı gam başdan çıkarmışdur **beni** ey gül-‘izâr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 71, Beyit 2). [beni, -i]

Güneş yüzlüm **beni** mihründe şâdık belki sînemde / Görinen dâğ-ı da‘vâ-yı maḥabbetde güvâhumdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 75, Beyit 4). [beni, -i]

Beni şeydâ kılan her dem nesîm-i ca‘d-ı gîsûdur / Ḥarâb iden gönül şehrin firîb-i çeşm-i cādûdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 79, Beyit 1). [beni, -i]

Beni şahrâya şalan şu gibi ḥadduñ hayâlidür / Vefâ tağında ser-mest eyleyen çeşm-i gazâlündür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 97, Beyit 5). [beni, -i]

Mest ü şeydâ eyleyen ‘aşkuñ şarâbıdur **beni** / Şanma sen keyfiyyetüm afyon u ya esrâr imiş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 121, Beyit 6). [beni, -i]

Şemsveş devründe bir rûşen-çerâğ eyle **beni** / Meh gibi her kûşede yakduñ kevâkibvâr şem‘ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 129, Beyit 4). [beni, -i]

Ġamzeñüñ otlu degülken bir içim şuyından / **Beni** öldürmege geh tîğ çeker gâh bıçak (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 138, Beyit 3). [beni, -i]

Gönül senden olupdur âteş-i ‘aşka **beni** çakmak / Baş açup yanayın senden şeh-i devrâna ḥâlüm çak (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 145, Beyit 1). [beni, -i]

Yanar dil ten döner za‘fıyla fânûs-ı hayâl oldu / **Beni** sen şem‘uña pervâne-i sûzâna döndürdüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 147, Beyit 2). [beni, -i]

Geh ağladur **beni** gâh inledür bu âh meded / Ne demlere qodı n’eyler bu rûzgârı görüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 148, Beyit 2). [beni, -i]

Başum açup ışıklar gibi yansam şevk ile ḥâlüm / Tıtuşdum karşı ol şem‘a **beni** pervâne gönderseñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 151, Beyit 6). [beni, -i]

Bezm-i lebinde aınma baña cām-ı bâdeyi / Ey sâkı qo **beni** be yûri anı alanuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 152, Beyit 2). [beni, -i]

Beni ġarq itdi ey kân-ı kerem ‘ummânı iḥsānuñ / Vücûdum qatresin maḥv itdi hem cûd-ı firāvānuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 161, Beyit 1). [beni, -i]

Babanuñ cānısın qaçma benüm qoynuma girmekden / Quzucağum **beni** kırtar elinden gürg-i hicrānuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 161, Beyit 6). [beni, -i]

Ey pîr-i meygede **beni** mest eyle ḥürmet it / Şâfi-keşân ü şūfiveshân delq-pūşıyam (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 182, Beyit 3). [beni, -i]

Nergis-i mestüñ hayâlidür **beni** bî-ḥod iden / Ḥayret olmışdur özüñ şanma ki ḥ‘ābum var benüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 192, Beyit 4). [beni, -i]

Beni kapuñda qo pāyuña düşüp ḥāk olayum / Gün gibi başum irüp göge feraḥnāk olayum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 205, Beyit 1). [beni, -i]

Kerem ü luṭfuñ ile ḥurrem idüp ğayrıları / **Beni** ḳahruñla revā görme ki ğamnāk olayum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 205, Beyit 3). [beni, -i]

Maḥrem itdün kendüñe aġyārı redd itdün **beni** / Āh kim bir it ḳadar yoḳdur ḳapuñda raġbetüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 207, Beyit 3). [beni, -i]

Ḥudāyā bilmezem bir toz mı ḳondı ben ğubārından / **Beni** dūr itdi dergāhından āh ol dāmen-i pāküm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 219, Beyit 3). [beni, -i]

Ayaḳlatma **beni** aġyāra ḳarşu esb-i nāz ile / Hücüm it üstüme şal bir kezin şāhā ‘aṭā raḥşın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 235, Beyit 2). [beni, -i]

Da‘vet itseñ ḥalvete bir gün **beni** a‘dām ile / Ey perî ma‘lûm olurdı ara yirde merd ü zen (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 236, Beyit 6). [beni, -i]

İncinür şanma **beni** cevri ü cefā-yı yārdan / Şandı dil āyinesi senün ğam-ı aġyārdan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 242, Beyit 1). [beni, -i]

Ḳo **beni** derdüm yiter aınma devāyı ey ṭabīb / Hastañuñ gör ḳaydını ğeçmiş durur tīmārdan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 242, Beyit 2). [beni, -i]

Raḳīb-i rû-siyāh ile **beni** bir görme ḥıdmetde / Bir olmaz zāġ-ı nā-cins ile ey şāḥib-hüner şāhin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 244, Beyit 6). [beni, -i]

Zindān-ı ğam-ı hecre **beni** eyleme maḥbûs / Cān Yūsufin emr eyle zeneḥdāna şalinsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 253, Beyit 2). [beni, -i]

Eġnine şalupdur **beni** bu ṭab‘-ı güher-bār / Şimden girü sen şāh-ı hıızır-şāna şalinsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 254, Beyit 15). [beni, -i]

Beni bir ḥālete irgürdi hecrün ‘ālî bir yüzden / Bu ḥāle vāḳıf olmazsañ olur aḥvāl bir yüzden (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 257, Beyit 1). [beni, -i]

Müdām ‘aşḳuñ şarābiyla **beni** şeydā iden sensin / Ḥarābāt ehline ser-dār idüp rüsvā iden sensin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 261, Beyit 1). [beni, -i]

Gehi ‘aşḳuñ **beni** Ferḥādvēş ṭaġlara düşürdi / Gezüp Mecnûn gibi geh sākin-i şahrā iden sensin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 261, Beyit 2). [beni, -i]

Beni ‘aşḳuñ meyiyle mest ü şeydā eyleyen sensin / Nihānî sırrumı ifşā vü rüsvā eyleyen sensin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 262, Beyit 1). [beni, -i]

Ḥasret itdün sen **beni** dildāra ey a‘dā bu gün / Ḥaḳḳ seni dūr ide yarın devlet-i didārdan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 263, Beyit 5). [beni, -i]

Şöyle denk itdi **beni** keyfiyyet-i ma‘cûn-ı ‘aşḳ / Ṭoptoludur cür‘adān-ı dilde esrārüm Ḥasan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 268, Beyit 4). [beni, -i]

Beni koyup naḳar şalma raḳībe rāziyam öldür / Senün ḳurbānuñ olayum meded ey ğamze-i dil-cû (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 272, Beyit 5). [beni, -i]

Uluyup iftiḥār itsem ‘aceb mi i‘tibār idüp / Seg-i kūyına beñzetmiş **beni** ol gözleri āhū (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 272, Beyit 6). [beni, -i]

Beni hecrünle ey gül-çihre bülbul gibi zār itme / Yüzünnden gözüm ırmaġla yaşum cûy-bār itme (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 278, Beyit 1). [beni, -i]

Ġam-ı hicrân-ı çeşm-i şâduñ ile dâl-i zülfünle / **Beni** şıhhatde şanma şayruyam bu şad hayâlünle
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 292, Beyit 1). [beni, -i]

Beni hecrünle ġamġîn düşmenüm vaşluñla şâd itme / Unudup âşinâyı dostum her yâdı yâd itme
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 302, Beyit 1). [beni, -i]

Ey felek ol mehden ayru bî-ķarâr itdüñ **beni** / Hâke urduñ sâyeveş bî-i'tibâr itdüñ **beni** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 309, Beyit 1). [beni, -i]

Büy-ı zülfinsiz şabâveş yok ķarârı dem-be-dem / Taġıdup 'aqlum perîşân rûzgâr itdüñ **beni** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 309, Beyit 2). [beni, -i]

Bir nefes ķaldı hemân ancak hayâtumdan eşer / Derd ile sinem delüp ney gibi zâr itdüñ **beni** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 309, Beyit 3). [beni, -i]

Hâl ü ġaddinsiz yakup eczâyı çeşmüm gül gibi / Lâle gibi dâġ-ı ġamda dâġdâr itdüñ **beni** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 309, Beyit 4). [beni, -i]

Ol meh-liķayı gör baña ne işler işledi / Dönderdi yüzini **beni** âvâre eyledi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 316, Beyit 2). [beni, -i]

Ol gül yakalı seng-i dilün ġasreti **beni** / Hâr itdi yaşduġum döşegüm ġâre eyledi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 316, Beyit 4). [beni, -i]

Cân mürde dil-şikeste ciger ġûn ten ġarâb / Devrân döne döne **beni** ķâr-pâre eyledi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 316, Beyit 6). [beni, -i]

Beni koyup rakîbe yüz virdi / Ol güli gör ki ġâra yüz tıtdı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 319, Beyit 4). [beni, -i]

Maġabbet mihr-i tâbından vücûdın yandırur yokdur / **Beni** söylerler ey meh bir daġı şem'-i şebistânı
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 320, Beyit 4). [beni, -i]

Çaġırup ġayrılara şatdı metâ'-ı vaşlı / Âh kim ġ'âce-i hicrân **beni** dellâl itdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 322, Beyit 3). [beni, -i]

Beni bir kimse 'arz itmez ķapuña nâmeden ġayrı / Görüp ġâlûmi bir dem aġlarum yok ġâmeden ġayrı
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 325, Beyit 1). [beni, -i]

benimse-: Kendine yakın saymak, yakınlık duymak, kabul etmek.

Gördüm bu ġüsn ü ânuña ġaţtuñ **benimsedüm** / Aldum ol iki şâhid ile bir Güzel ġişâr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 93, Beyit 2). [benimsedüm, -düm]

benlik: Bir kimsenin öz varlığı, kişiliġi, onu kendisi yapan şey, kendilik, şahsiyet.

Terk it vücûdı benligi tâ kim göresin sen seni / Dil-ber müşâhiddür velî **benlik** arada perdedür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 101, Beyit 2). [benlik,]

Terk it vücûdı **benligi** tâ kim göresin sen seni / Dil-ber müşâhiddür velî benlik arada perdedür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 101, Beyit 2). [benligi, -i]

bennā: Mimar.

Sen leb-i mey-gün gamdan cān virürsem kurbuñ / Eylesün **bennā** bināsı vaż'ını mey-ḥāne ṭavr
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 66, Beyit 2). [bennā,]

bennā-yı ferāset: İleri görüşlü mimar.

Gördi **bennā-yı ferāset** 'ahdinüñ bünyādı yok / Tarḥ idüp bünyādını hem ḥanedānın yaqdılar (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 61, Beyit 2). [bennā-yı ferāset,]

benümçün: Benim için.

Ṭabībā zaḥmete girüp **benümçün** hîç 'ilāc itme / Ben oldum olacağum ol gözi bīmār şağ olsun (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 245, Beyit 4). [benümçün,]

beñz: Yüz rengi.

Şarardı gün gibi **beñzüm** tenüm pür-tāb olup titrer / Hilāl oldı kadüm bedr-i cemālün görmedüm bir şeb
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 10, Beyit 4). [beñzüm, -üm]

Sāza ḥod muḥkem yasağ itdi şeh-i 'ālî-makām / Ney idün **beñzüm** gibi ey şeh çalınsa sāz nāz (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 109, Beyit 3). [beñzüm, -üm]

Şararmış gün gibi tāb-ı teb-i devrān ile **beñzi** / Şeref burcında bedr iken hilāle dönmiş ol māhum
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 203, Beyit 2). [beñzi, -i]

Zer gibi zerd eyledi **beñzüm** bu gün iksir-i 'aşk / Bilmez ol sîmîn-beden daḥi dirigā kıymetüm (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 207, Beyit 4). [beñzüm, -üm]

Bezm-i gamda āh kim **beñzüm** çalındı derd ile / Ney gibi bağrum delindi başladum sāz olmağa (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 283, Beyit 4). [beñzüm, -üm]

beñze-:

1.İki kişi veya nesne arasında birbirini andıracak kadar ortak nitelikler bulunmak, andırmak.

Ğarrā kaşuña **beñzemeyeydi** vü ger hilāl / Burc-ı şerefde olmaz idi şehriyār-ı 'id (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı,
Gazel 38, Beyit 4). [beñzemeyeydi, -meyeydi]

Dem-i hecründe yaşum içre ḥırāşide beden / **Beñzer** ol çal'aya deryāda temāşalığı var (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 46, Beyit 2). [beñzer, -r]

Kaṭre-i eşküm binüp müjgāna her sū yügrişür / Çube binmiş tıfla **beñzer** kim kıılır her bār seyr
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 54, Beyit 3). [beñzer, -r]

Raḥîmî mu'ciz-i 'İsāya **beñzer** bir kerāmetdür / Dil-i bīmārını ben derdmendün ol ki hoş eyler (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 90, Beyit 5). [beñzer, -r]

Ḥusrevā şan taze berg üstinde sebz-cāmedür / Ter-i teb Ferhāda **beñzer** bişe-i kuhsāra bak (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 139, Beyit 3). [beñzer, -r]

Ğirre olma ol kaşı ğarrāya kendüñ **beñzedüp** / Ey hilāl eksüklüğüñ bil ‘özü kıl tenhāda gel (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 173, Beyit 4). [beñzedüp, -üp]

Göñül Akşehre **beñzer** gerçi seyrüme cemālünle / Kara bulut gibi hā’il olur gāhi ğam-ı kākül (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 177, Beyit 4). [beñzer, -r]

Didüm **beñzer** ‘izāruñ āfitāba / Bu mı eksüklüğüm ey māh didüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 189, Beyit 3). [beñzer, -r]

Çapuñda bir ışıķ olduğına rüşen-delilüm var / Yüzüne **beñzedürdüm** şem‘i istidlāl bir yüzden (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 257, Beyit 5). [beñzedürdüm, -ürdüm]

Beñzer mi şubh-ı hüşne ya haddüñ duḥāsına / ‘Asr içre n’ola dirse güneş böyle olayın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 258, Beyit 2). [beñzer, -r]

La‘lüne **beñzeyeli** başumuza çıkdı şarāb / Bulsavuz kanın içerdük biz anuñ tenhāda (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 280, Beyit 3). [beñzeyeli, -yeli]

Serv-ı kaddüñ cüst u cü itmekde her sū gözlerüm / **Beñzer** ol seyl-āb akar hünin-ḥabābuñ ‘aynına (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 285, Beyit 2). [beñzer, -r]

Dil yine kıl oldı bir beg yüzlü Türkmān oğına / Ğamzesi yağmacıdur **beñzer** Tatar Hān oğına (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 306, Beyit 1). [beñzer, -r]

‘Arızında zāhir olmış lem‘a-i nūr-ı Nebī / Hüşn içinde **beñzemiş** çok pîr-i Ken‘ān oğına (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 306, Beyit 3). [beñzemiş, -miş]

Ey gözi āhū raķibi dün baña gösterdiler / Nice **beñzer** şol köpek şüretlü arslan oğına (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 306, Beyit 4). [beñzer, -r]

2. ... gibi görünmek, öyle olduğı zannını uyandırmak.

Dil ü cān katline hüşnüñle **beñzer** ittifāk itdi / Muḥakḳaḳ böyle kaşd itmezdi ḥad ü ḥāl bir yüzden (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 257, Beyit 3). [beñzer, -r]

beñzet-: Benzetmek; iki şey arasında ortak yön bulma.

Seni gördüm görelden ey göñül Mecnūna **beñzetdüm** / Ğam-ı sevdā-yı zülf-i yār ile meftūna **beñzetdüm** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 198, Beyit 1). [beñzetdüm, -düm]

Fenā kuhsārda her lāleye cānā beḳā ṭurdum / Ki eşk-i çeşm-i ‘āşıkdan dökülmüş ḥūna **beñzetdüm** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 198, Beyit 2). [beñzetdüm, -düm]

Kerem kıl toğrı söyle kanḳı gülzāruñ nihālisin / Seni ey serv billāh bir ḳad-i mevzūna **beñzetdüm** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 198, Beyit 3). [beñzetdüm, -düm]

Sebātuñ yoğ imiş mihr ü vefā kılmāḳda ey meh-rū / Hemān cevri eylemekde gerdiş-i gerdūna **beñzetdüm** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 198, Beyit 4). [beñzetdüm, -düm]

Raḳîmî bağ-ı ‘ālemd e naşībūñ bildüm ayvadır / Anuñcün reng-i ruḥsāruñ bu gün lîmūna **beñzetdüm** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 198, Beyit 5). [beñzetdüm, -düm]

Uluyup iftiḥār itsem ‘aceb mi i‘tibār idüp / Seg-i kūyına **beñzetmiş** beni ol gözleri āhū (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 272, Beyit 6). [beñzetmiş, -miş]

‘Āşık-ı pāk-dilüz ṭālib-i dünyā degülüz / Sen Raḥîmî bizi **beñzetme** o bed-nāmlara (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 279, Beyit 5). [beñzetme, -me]

Özini gāh olurmuş **beñzedürmiş** zıll-i ḳaddüñe / Yıķılsın görmiyeyin bir daḥi serv-i ḥıramānı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 335, Beyit 4). [beñzedürmiş, -ürmiş]

Ey göñül Ferḥād-ı ḡam-fersāya **beñzetdüm** seni / ‘Āşık-ı āşüfte vü şeydāya **beñzetdüm** seni (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 346, Beyit 1). [beñzetdüm, -düm]

Dāḡ-ı derdüñ süzişüñden bildüm ey ḥünin-ciger / Lālezār-ı dāmen-i şahrāya **beñzetdüm** seni (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 346, Beyit 2). [beñzetdüm, -düm]

Añladum göyneklerüñ bildüm ne şehden sen cüdā / ‘Ālem içre şem‘-i bezm-ārāya **beñzetdüm** seni (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 346, Beyit 3). [beñzetdüm, -düm]

Yile virmiş varını şabr u ḳarārı ḳalmamış / Ḥānḳāh-ı ‘ālem içre nāba **beñzetdüm** seni (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 346, Beyit 4). [beñzetdüm, -düm]

İki ḳat itmiş Raḥîmî tîr-i ḳaddüñ bār-ı cevır / Bu fenā bāzārı içre yaya **beñzetdüm** seni (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 346, Beyit 5). [beñzetdüm, -düm]

ber ü bahr: Kara ve deniz(Bütün alem,dünya).

Dem-i fırḳatde sūzān göñli giryān çeşmümi görüp / Yanup aḡlar yanumca **ber ü baḥrüñ** ḳurusı yaşı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 318, Beyit 2). [ber ü baḥrüñ, -üñ]

berāber ol-: Bir olmak, aynı olmak.

Nev-rüz bende ben baña zülf ü ruḡuñ yeter / Ānsız **berāber oldı** Yemende şeb ü nehār (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 80, Beyit 4). [berāber oldı, -dı]

Ruḡsār u kākülüñüz şimdi **berāber oldı** / Yanumda ey yüzi gül şubḡ u mesā-yı nev-rüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 108, Beyit 5). [berāber oldı, -dı]

berāt:

1. Ferman, buyruk.

Ḥüsn-i ḥaṭṭ ḥaddüñde ḥaṭṭ ṭuḡrā-yı ḡarrādur ḳaşuñ / Ḥüblıḡ mülkine sensin şeh müsellemler ol **berāt** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 20, Beyit 4). [berāt,]

2.Kurtuluş.

Gören dibāce-i ebrüña dir senüñ **berātında** / Budur var ise ol ṭuḡrā-yı ḡarrā-yı sa‘ādet naḡş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 122, Beyit 2). [berātında, -ında]

ber-bād it-: Bozmak, harap etmek, dağıtmak.

Vücūduñ hākini **ber-bād idüp** yoluñda bir āh it / Raḥīmī gel yine bir toz kopar bu rüzgār içre (Kütahyalı Raḥīmī Dîvânı, Gazel 284, Beyit 7). [ber-bād idüp, -üp]

ber-bād kıl-: Havaya savurmak II Harap etmek.

Döne döne pîr-i ‘aşkuñ pendî budur kendüme / Bāda eyle ḥāşılı ğam hırmenin **ber-bād kıl** (Kütahyalı Raḥīmī Dîvânı, Gazel 163, Beyit 4). [ber-bād kıl,]

berf: Kar

Maḳdemūñden hurrem olmışdur bahār-ı Germiyān / **Berf** şanma yüzün ağartdı diyār-ı Germiyān (Kütahyalı Raḥīmī Dîvânı, Gazel 265, Beyit 1). [berf,]

berg: Yaprak.

Husrevā şan tāze **berg** üstinde sebz-cāmedür / Ter-i teb Ferhāda beñzer bişe-i kuhsāra baḳ (Kütahyalı Raḥīmī Dîvânı, Gazel 139, Beyit 3). [berg,]

berg ü bār-ı ‘ömr: Ömrün meyvesi ve yaprağı.

Bāğ-ı ḥüsne ‘arīzuñ gül mīve-i cān leblerüñ / Sensin ey rūḥ-ı revān var ise **berg ü bār-ı ‘ömr** (Kütahyalı Raḥīmī Dîvânı, Gazel 62, Beyit 3). [berg ü bār-ı ‘ömr,]

berg-i gāh: Zaman yaprağı.

Yelüp yıl gibi gezdüm cū-be-cū bu hırmen-i dehri / Görünmez ḥāşılı bir dāne **berg-i gāhdan** gayrı (Kütahyalı Raḥīmī Dîvânı, Gazel 353, Beyit 2). [berg-i gāhdan, -dan]

berg-i giyāh: Ot yaprağı.

Gül yüzüñ ḥaṭṭuñ ğamıyla geşt-i gülzār eylesem / Reng-i ḥākister görünür gözüme **berg-i giyāh** (Kütahyalı Raḥīmī Dîvânı, Gazel 276, Beyit 2). [berg-i giyāh,]

Naḳd-i maḳşūdum vücūduñ genc-i ümmīdüm ḳapuñ / Gözüme dünyā vü mā-fihā benüm **berg-i giyāh** (Kütahyalı Raḥīmī Dîvânı, Gazel 298, Beyit 6). [berg-i giyāh,]

berg-i gül: Gül yaprağı.

Ḳāmetüñ serv ü lebüñ gonca yañağuş **berg-i gül** / Sebze-i bāğ-ı leṭāfetdür ḥaṭuñ bî-iştibāh (Kütahyalı Raḥīmī Dîvânı, Gazel 294, Beyit 3). [berg-i gül,]

berg-i ḥazān: Sonbaharda sararıp düşen veya düşmek üzere olan yaprak.

Rüy-ı zerdümdür şanasın sebze **berg-i hazân** / Yaz müreddefveş üzere zer-nisâr olmuş yatur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 104, Beyit 3). [berg-i hazân,]

Ser-i küyuñda kıddüm üzre zer-çihrem görenler dir / Vefâ bağınıñ öz şâhında bir **berg-i hazân** kalmış (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 126, Beyit 3). [berg-i hazân,]

Her serv-i hevâ-bahşâ şu gibi olup mâ'îl / Her **berg-i hazân** gibi yollara neden düşdün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 146, Beyit 4). [berg-i hazân,]

berg-i hazânveş: Sonbahar yaprağı gibi.

Rahîmî kıomadı ser-keşlîğın ol serv-kad hergiz / Ayağına düşüp **berg-i hazânveş** hâk-i pâ oldum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 193, Beyit 7). [berg-i hazânveş,]

Rahîmî âh benden yaña ol gonca güle bakmaz / Yüzüm **berg-i hazânveş** bunca demdür hâke tabşurdum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 222, Beyit 5). [berg-i hazânveş,]

ber-hevâ: Kaybolmuş, havaya gitmiş.

Râh-ı aşkuñda şabâāsâ yiler göñlüm gibi / Rûzgâra tâbî' olmuş **ber-hevâyı** görmedüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 217, Beyit 6). [ber-hevâyı, -yı]

ber-hürdâr-ı 'ömr it-: Ömründen mesut olmak.

Hudâvendâ cihân bağında **ber-hürdâr-ı 'ömr idüp** / Murâdum taht-ı şâhide şeh-i fermân revân olsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 259, Beyit 6). [ber-hürdâr-ı 'ömr idüp, -üp]

ber-hürdâr-ı 'ömr ol-: Ömrü, hayatı mesut olmak.

Cânuma cânâ lebüñdür gonca-i gül-nâr-ı 'ömr / Ol bu hüsniyle cihân bağında ber-hürdâr-ı 'ömr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 62, Beyit 1). [ber-hürdâr-ı 'ömr ol,]

ber-i gam: Gam meyvesi.

Göz ü göñlüm oldılar seyyâh-ı bahr ü **ber-i gam** / Âşinâ kılmaz nazar mümkün midür ol yâr aña (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 8, Beyit 2). [ber-i gam,]

berk: Işık.

Ğınâ-yı kalb tahşil eyleyen nakd-i cemâlünle / Qabûl itmez eger **berk** ursa mihr-i 'âlem-ârâdan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 250, Beyit 3). [berk,]

berk-ı 'âlem-tâb: Dünyayı aydınlatan şimşek.

Şâyi' olur şu'le-i şemşîr-i âhum sîneden / **Berk-ı 'âlem-tâba** ey meh-rû olur mı hiç ğılâf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 131, Beyit 5). [berk-ı 'âlem-tâba, -a]

ber-murād: İsteğine kavuşan.

Raḥīmī pādīşāhum dergehüñde **ber-murād** iken / Anı şimdi murādından ayırup nā-murād itme
(Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 302, Beyit 5). [ber-murād,]

ber-murād eyle-: Arzusuna kavuşturmak, dileğine eriştirmek.

Gözi yaşlu Raḥīmīyi demidür **ber-murād eyle** / Revân olsun yanuñca ey sehî-kaḍ şu gibi her sū (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 272, Beyit 7). [ber-murād eyle,]

ber-ṭaraf kıl-: Gidermek, ortadan kaldırmak.

Bir yaña ümmîd-i vuşlat bir yaña bîm-i firāk / **Ber-ṭaraf kıl** ey ecel ḳaldum iki arada gel (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 173, Beyit 6). [ber-ṭaraf kıl,]

berü: Bu tarafa, bu yana.

‘Ālem-i lāhūtdan nāsūta kim başdum ḳadem / Cān u dil ‘aşḳuñla ol demden **berü** hem-ḥānedür
(Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 41, Beyit 6). [berü,]

Nigāruñ sāye şalaldan **berü** zülf-i semen-sāsı / Başumdan eksük olmadı cihānuñ şūr u ğavġası (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 350, Beyit 1). [berü,]

berü gel: Yaklaş, beriye gell, bu tarafa gell.

Tāb-ı ‘aşḳuñla ciger biryān u çeşmüm ḥūn-feşān / Gel berü ‘ış it şarābum hem kebābum var benüm
(Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 192, Beyit 2). [berü gel,]

bes:

1.Kâfi, yeter, yetişir.

Ey Raḥīmī bildi **bes** şāh-ı hümayūn menzilet / Büm-ı nekbetdür anuñçün āşiyānın yaḳdılar (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 61, Beyit 7). [bes,]

Dil hevā-yı ‘aşḳa hem-dem her nefes / Baña bu yoluñda **bes** bâḳi heves (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 119, Beyit 1). [bes,]

Rāzıyam her kime eylerseñ vefā / Cevrüñ ey bî-mihr yanam baña **bes** (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 119, Beyit 2). [bes,]

Hevādār olma her bir sāyesinden ‘ār iden serve / Cihān bāġında **besdür** ‘ārif iseñ seyr-i şimşāduñ
(Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 156, Beyit 3). [besdür, -dür]

2.Çok.

Zerre deñlü mihrüñ ey meh dilde **bes** peydā olur / Şubh-ı rüşen gibi rāzı ‘āleme ifşā olur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 63, Beyit 1). [bes,]

3. Doğrusu, hakikatte.

Şevk-ı cem‘-i ‘ömrüñ içbâlini bildüm lâ-beķā / Ehl-i hâle **bes** yiter rüşen delil âşār şem‘ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 129, Beyit 3). [bes,]

be-şart-ı ān ki: Şu şartla ki.

Beni āniden anıñ hüsni anuñçün helāk itdi / **Be-şart-ı ān ki** hiç olmaya bu rāz-ı nihān peydā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 5, Beyit 3). [be-şart-ı ān ki,]

beşer: İnsan.

Revān oldı yine ol serv seyr-i sūy-ı deryāya / **Beşer** ey dîdesinde meyli yok kırı temāşāya (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 289, Beyit 1). [beşer,]

beşir-i nûkhet-i zülf: Saçın güzel kokusunun habercisi.

Ey **beşir-i nûkhet-i zülfin** irişdür çın seher / Gülşen-i firdevse dönsün beytül-aḫzānum yine (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 296, Beyit 2). [beşir-i nûkhet-i zülfin, -in]

besle-: Kuvvetlendirmek, güçlendirmek, takviye etmek.

Hün-ı cigerle **besler** merdüm yaşımı eşküm / Olsun demi ziyāde bu çeşm-i hün-feşānuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 157, Beyit 4). [besler, -r]

beste: Musiki eseri, nağme.

Hayāl-i çeşm-i şād u dāl-i zülfüñ iftirākından / Şikeste **beste** şad endüh-ı gamla nā-tüvān ebrü (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 270, Beyit 8). [beste,]

beste: Kapalı, bağlı.

Toğrulın meclise cān nuḳlin ider anı revān / Serv-ḳadd **beste** dehen gözleri bādāmlara (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 279, Beyit 3). [beste,]

Hezārān dāğ-ı gam var gül yüzüñsüz lāleveş dilde / Lebüñsüz **beste** cānum gonca açmaz belki geh gülde (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 281, Beyit 1). [beste,]

beter: Daha kötü.

Havf it güzelüm ehl-i ğamuñ eşk-i terinden / Haṭṭuñ bitirür şaḳlasun Allāh **beterinden** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 228, Beyit 1). [beterinden, -inden]

be-vech-i kil-k-i fîtrat: Yaratılış kaleminin vesilesiyle.

Vefâ resmin recâ itme raḳîb-i zîşt-i şüret-den / İdüpdür sîreti şeklin **be-vech-i kil-k-i fîtrat** naḳş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 122, Beyit 6). [be-vech-i kil-k-i fîtrat,]

beyâbân: Sahra, çöl.

‘Aceb dîvânedür kim itmedi insâna ünsiyet / **Beyâbânlarda** vaḥşilerle ülfet ihtiyâr itdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 321, Beyit 5). [beyâbânlarda, -larda]

beyân eyle-: Anlatmak, açıklamak.

Fürḳatiyle biñ ğamum var eylemem bir bir beyân / Vuşlatıyla şâd olup dildârı söyleşsek birez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 115, Beyit 3). [beyân eylemem, -mem]

beyân it-: Bildirmek; anlatmak; açıklamak.

Çihrem Rahîmî kışşa-i ğuşşam **beyân ider** / Her bâb bir kitâb gözüm aña bâb-ı sürḥ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 30, Beyit 7). [beyân ider, -er]

Pāyuña ey serv-ḳâmet bir dem-i fırsat bulup / Mâ-cerâ-yı eşkümi bir bir **beyân itsem** dirin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 266, Beyit 5). [beyân itsem, -sem]

beyâz: Beyaz || Sevgilinin yüzü.

Geh bozar ğâh düzer şafḥasını bedr-i münîr / Viremez defter-i ḥüsnüñe **beyâz** üzere nâḥ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 29, Beyit 6). [beyâz,]

beyt-i ma‘mûr: Kutsal bina.

Şaçunçün maṭla‘-ı şî‘rüm eyâ ḥûr / Şafâ-keş Ka‘be gibi **beyt-i ma‘mûr** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 42, Beyit 1). [beyt-i ma‘mûr,]

beytü’l-aḥzân: Gam evi.

Ey beşîr-i nûkhet-i zülfin irişdür çın seher / Gülşen-i firdevse dönsün **beytü’l-aḥzân** yine (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 296, Beyit 2). [beytü’l-aḥzân, -um]

bezl: Bol bol, acımadan verme, saçma.

Kudüm-ı şehriyâra **bezl** için la'lin-ṭabâklarda / Degüldür jâle ihzâr eylemiş bî-ʿadd durur lâle (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 291, Beyit 3). [bezl,]

Cândan özge yolına nem var Raḥîmî **bezl** için / Hem revân eyle buluşdur çeşm-i giryân bāğını (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 317, Beyit 5). [bezl,]

bezl eyle-: Saçmak, dağıtmak, bol bol vermek.

Ṭâlib olan bûse-i mey-gün-ı la'î-i dil-bere / Meclis-i ʿaşk içre cân **bezl eylesün** peymâne ṭavr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 65, Beyit 3). [bezl eylesün, -sün]

bezl it-: Esirgemedi bol bol vermek, saçmak, dağıtmak.

Bûse-i cānāna cān peymānesin **bezl it** diyü / Göz kıpar cām içre ben āvāreye her dem ḥabāb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 17, Beyit 2). [bezl it,]

La'lüne cān **bezl ider** cānā Raḥîmî şüphesüz / Da'vî-i lāf itmez ʿāşık ʿaşk hem olmaz güzāf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 131, Beyit 7). [bezl ider, -er]

Âh kim sāğar şunarsın mest olup her sifleye / La'î-i nābuñ **bezl idersin** rāḥ-ı rûḥ-efzā gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 323, Beyit 2). [bezl idersin, -ersin]

bezl-i cān: Canını ortaya atmak.

Hāşşa hāşıyyet ḳomış la'lünde ol cān āferîn / **Bezl-i cān** cā'iz veli andan cüdā emr-i muḥāl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 178, Beyit 5). [bezl-i cān,]

bezl-i cān it-: Canını feda etmek, ölmek.

Sen Raḥîmî **bezl-i cān it** yolına umma ʿivaż / Ol kerîmü'ş-şāndur iḥsāndan itmez ictināb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 12, Beyit 7). [bezl-i cān it,]

Görüp la'lüni ol hem sen nedendür **bezl-i cān itmez** / Anuñ varsa elinde ihtiyârı var benüm yokdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 98, Beyit 7). [bezl-i cān itmez, -mez]

Yoluñda **bezl-i cān itmek** mezākın ey şeker-ḥande / Metā'ı la'lüne cāndan ḥarîdār olmayan bilmez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 116, Beyit 3). [bezl-i cān itmek, -mek]

Ġālibem himmetde ben ey Hızr-dem İskendere / Ṭâlib-i cān oldu ol ben **bezl-i cān itsem** dirin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 266, Beyit 4). [bezl-i cān itsem, -sem]

bezm: Meclis, dergâh, divan.

Bezm gülşen gönca leb bir yâr-ı cānumdur şarāb / Serv ḳadd sāḳî şurāḥi nağme-i bülbül rebāb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 17, Beyit 1). [bezm,]

Şol demde yine nâle viren ḳādir-i ḳuddūs / Bu **bezme** beni eyledi dem-sāz-ı maḥabbet (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 22, Beyit 5). [bezme, -e]

Şafâ cāmını sürdüñ bu demüñ Cemşîd-vaktisin / Felek **bezminde** eyle döne döne zevk u şîhhatler
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 81, Beyit 3). [bezminde, -inde]

Ey Raḥîmî nây u nûşından bu **bezmüñ** fârîguz / Âhveş ammâ dem olur bir hevâdâr isterüz (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 107, Beyit 7). [bezmüñ, -üñ]

Ten-i ḥâşâkîni nâr-ı maḥabbet ğarḳ-ı nûr eyler / Vefâ **bezminde** şevkıyla yanar pervânesi ‘aşḳuñ
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 153, Beyit 3). [bezminde, -inde]

Cihân **bezminden** aldum pâyum el çekdüm mülinden hem / Görüp ânide reng aldum gülinden
sünbülinden hem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 204, Beyit 1). [bezminden, -inden]

Bezminde gerçi sāğar-ı çeşmüm tolar müdâm / Niçün bu kan olasıya itmez nigâh-ı Cem (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 216, Beyit 3). [bezminde, -inde]

Yâr **bezminde** niçün aınmazsın ey ney nâlemi / Ben senüñle bir dem-i fırsat bulursam söyleşem
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 223, Beyit 5). [bezminde, -inde]

Lebüñ **bezminde** ey ğonca şarâb-ı nâba ‘aşḳ olsun / Ümîd-i nuḳl-i la‘lûñle yinen ‘unnâba ‘aşḳ olsun
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 248, Beyit 1). [bezminde, -inde]

Pür itmiş bâde-i gül-rengi nûş-â-nûş remz eyler / Şafâ **bezminde** ehl-i ‘işrete sāğar şunar lâle (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 291, Beyit 2). [bezminde, -inde]

Güzellik **bezminüñ** devrin dem-â-dem sürmek isterseñ / Vefâ peymânesiyle sâḳiyâ añ mest ü ḳallâş
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 318, Beyit 6). [bezminüñ, -inüñ]

bezmğāh-ı derd: Dert meclisi.

Ben **bezmğāh-ı derdüñüñ** ol dürd-nüşıyam / Cân naḳdi ile cām-ı lebüñ mey-fürüşıyam (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 182, Beyit 1). [bezmğāh-ı derdüñüñ, -üñüñ]

bezm-i ‘ālem: Dünya meclisi.

Fârîğ olduk nây u nûşından bu **bezm-i ‘ālemüñ** / ‘Ālem-i ğurbetde bulduk yâr-ğār-ı evliyâ (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 9, Beyit 8). [bezm-i ‘ālemüñ, -üñ]

Nesimāsâ güzer ḳıl ey göñül bu **bezm-i ‘ālemde** / Nedîminden nedâmet her demindür bir ne dem ḳaldı
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 343, Beyit 2). [bezm-i ‘ālemde, -de]

bezm-i ‘aşḳ: Aşk meclisi.

Bezm-i ‘aşḳuñda muşāḥib şāhidüm ğam dil nedîm / Eşḳ-i ḥasret mey yüzüm deff nâle ney bağrum kebâb
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 13, Beyit 3). [bezm-i ‘aşḳuñda, -uñda]

Peşmîne-puş cür‘a gibi **bezm-i ‘aşḳuñuñ** / Birdür yanında cāme-i dîbâ külâh-ı Cem (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 215, Beyit 2). [bezm-i ‘aşḳuñuñ, -uñuñ]

bezm-i bahār: Bahar meclisi.

Bezm-i bahār olursa şitādan eşedd olur / Bir gönca sākī ruhları gül-gūnuñ olmaya (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 300, Beyit 4). [bezm-i bahār,]

bezm-i belā: Gam, keder meclisi.

Āvān-ı gāmda guşşa ile şād u hurremem / **Bezm-i belāda** nāle-i ‘uşşāka hem-demem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 200, Beyit 1). [bezm-i belāda, -da]

bezm-i cām: Kadeh meclisi.

Dem bu demdür jeng-i gāmla kılma kalbūñ münkesir / **Bezm-i cām** encāmını hōd gösterür her cām-ı şāf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 131, Beyit 2). [bezm-i cām,]

bezm-i çemen: Çimenlik meclisi.

Bezm-i çemende lāle degül görinen bu dem / Yirden gehi çıkar dañi bir odlu āh-ı Cem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 216, Beyit 5). [bezm-i çemende, -de]

bezm-i dünyā: Dünya meclisi.

Mest olan cānā hayāl-i la‘l-i nābuñla müdām / **Bezm-i dünyānuñ** şarāb-ı hoş-güvārın istemez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 114, Beyit 2). [bezm-i dünyānuñ, -nuñ]

Rahîmî cür‘aveş devrān ayağa düşürür bir gün / Turalum **bezm-i dünyāda** nice dem cām-ı cem çekdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 186, Beyit 5). [bezm-i dünyāda, -da]

bezm-i ezel: Ezel meclisi.

Sākīyā **bezm-i ezel** peymānesin nūş eyleyüp / Cām-ı ‘aşkuñla dilüm ser-mest ü hayrān eylesem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 197, Beyit 4). [bezm-i ezel,]

Ȯlular nūş it Rahîmî bir leb-i mey-gūn ile / Olmadan **bezm-i ezelden** kāse-i ‘ōmrūñ Ȯlu (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 275, Beyit 5). [bezm-i ezelden, -den]

bezm-i fūrkat: Ayrılık meclisi.

Hayāl-i la‘l-i mey-gūnuñla cānā **bezm-i fūrkatde** / Rahîmî mest olup dā‘im ider hūn-ı ciger peydā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 2, Beyit 7). [bezm-i fūrkatde, -de]

bezm-i gām: Gam, keder meclisi.

Bezm-i gāmda ey Rahîmî hālūme raħm eyleyüp / Ȳanlar ağladı kadeħler nāleler toldı rebāb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 13, Beyit 5). [bezm-i gāmda, -da]

La‘l-i mey-gūnuñdan ayru **bezm-i gāmda** dem-be-dem / Hūn-ı ħasretdür yidügüm içdügüm hūn-ābdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 44, Beyit 2). [bezm-i gāmda, -da]

Rahîmî **bezm-i ğamda** cām-ı ħasret nûş ider dā'im / Görelden 'aks-i la'l-i cān-fezānı sāġar-ı mülde
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 281, Beyit 5). [bezm-i ğamda, -da]

Bezm-i ğamda āh kim beñzüm çalındı derd ile / Ney gibi bağrum delindi başladum sâz olmaġa (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 283, Beyit 4). [bezm-i ğamda, -da]

Bezm-i ġamuñda ney gibi nālān olam senüñ / Cevr eylemek çü 'āşıkā kânūnuñ olmaya (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 300, Beyit 2). [bezm-i ġamuñda, -uñda]

Ĥasret-i la'lüñle cānā **bezm-i ğamda** gözlerüm / Döne döne kan tolup peymāne şeklin bağladı (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 308, Beyit 2). [bezm-i ğamda, -da]

bezm-i ħurrem: Mutluluk meclisi.

Yār hem-dem **bezm-i ħurrem** mevsim-i 'ıyş u țarab / Sākīyā mey şun ele girmez bu demler her zemān
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 260, Beyit 3). [bezm-i ħurrem,]

bezm-i kesret: Çokluk toplantısı. || Dünya meclisi.

Götürdüm **bezm-i kesret**den ayaġı lāleveş sākī / Baña vaĥdet meyinden cür'a şun dildāradur meylüm
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 191, Beyit 3). [bezm-i kesret, -den]

Götürdi **bezm-i kesret**den ayaġı cümle el çekdi / Ĥarîm-i vaĥdet-ābād içre ĥalvet ihtiyār itdi (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 321, Beyit 2). [bezm-i kesret, -den]

bezm-i kuhsār: Daġ meclisi.

Şalınma nārvenveş itme tenhā **bezm-i kuhsārı** / Ruĥuñā lāle kan düşmen lebüñe mey kıızıl yaġı
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 311, Beyit 4). [bezm-i kuhsārı, -ı]

bezm-i leb: Dudaġın meclisi.

Bezm-i lebinde añma baña cām-ı bādeyi / Ey sākī қо beni be yüri anı alanuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı,
Gazel 152, Beyit 2). [bezm-i lebinde, -inde]

bezm-i maĥabbet: Aşk meclisi.

Cānımız **bezm-i maĥabbet**de bu dem mest eyledüñ / Şundı bir cām-ı şarāb-ı ĥoş-güvār-ı evliyā
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 9, Beyit 9). [bezm-i maĥabbet, -de]

bezm-i şafā: Neşe, zevk, eġlence meclisi.

Bezm-i şafāda sākī şun sāġar-ı revākı / Gitsün bu dem nifākı devr-i ġam-ı zamānuñ (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 157, Beyit 2). [bezm-i şafāda, -da]

bezm-i 'uşşāk: Âşıklar meclisi.

Yüzüm deff şivenüm nāyum figān u nāle ‘ūdumdur / Pür itdüm na‘ra-i ‘aşkuñla şimdi **bezm-i ‘uşşāl**
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 347, Beyit 2). [bezm-i ‘uşşāl, -ı]

bıçak: Bir sap ve kesici bir mâdenî kısımdan meydana gelen kesme âleti.

Ğamzeñüñ otlı degülken bir içim şuyından / Beni öldürmege geh tîğ çeker gâh **bıçak** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 138, Beyit 3). [bıçak,]

bıñar: Pınar, yerden kaynarak çıkan suyun yeri.

Sen boyı servi kenâr itmek için leyl ü nehâr / Yetmiş iki dereden şu getirür kırk **bıñar** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 102, Beyit 1). [bıñar,]

Dâğ-ı ğamdan dilde biñ başlu **bıñarum** var akar / Ey gözüm sen kanda kalduñ var şuyun şahrâya şal
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 166, Beyit 3). [bıñarum, -um]

bıñarbaşı: Pınarbaşı.

Göñül Nîş kal‘asıdur şan ħarâb olmuş içi taş / Başum tğ-ı ‘inā ‘aynıyla çeşmümdür **bıñarbaşı** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 318, Beyit 1). [bıñarbaşı,]

bırak-:

1.Düşürmek.

Yâ Rab nazar-dîdeden ol yâre ne zarr var / Nem gördi yaşum gibi **bırakdı** nazarından (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 228, Beyit 4). [bırakdı, -dı]

2.Bırakmak, koymak.

Çok furtına şavurdı hevâ-yı ğam-ı zülfüñ / Lenger **bırağup** komadı bir yana şalinsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 254, Beyit 10). [bırağup, -up]

bıttıl: Kavun.

Mâ-ħaşal emrüd ya ħarbüz u ya **bıttıl** u sîb / Kanķısın iħsân iderseñ olurum şādân-ı cüd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 34, Beyit 8). [bıttıl,]

bî- ‘ahd: Vefasız.

Âh kim oldum ğam-ı ‘aşkuñla ser-gerdân ħayf / Ħayf ey bî-merħamet **bî- ‘ahd** ü bî-peymân ħayf
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 135, Beyit 1). [bî- ‘ahd,]

bî-âb: Susuz.

Yollaruñ pür-vâdi bî-hādî ğuluñ ħaddi yok / Menzilüñ ğāyet özin **bî-āb** u bî-zād ey felek (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 150, Beyit 4). [bî-āb,]

bî-‘add: Sayısız.

Ḳudüm-ı şehriyāra bezl içün la‘lîn-ṭabaklarda / Degüldür jāle iḥzār eylemiş **bî-‘add** durur lāle (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 291, Beyit 3). [bî-‘add,]

bî-bāl ü per: Kolsuz kanatsız.

Ne dil kim meyl-i ‘azm-i kūyuñ itmez ey hüma-ṭal‘at / Ve ger ṭāvūs-ı ḳudsî olsa ol **bî-bāl ü per** yegdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 83, Beyit 2). [bî-bāl ü per,]

bî-bedel: Eşsiz, benzersiz.

Güzelsin **bî-bedelsin** müntehāsın sidre ḥaḳḳıçün / Ruḥuñ cennet lebün kevşer dişüñ lü‘lû’ ḳadün ṭubā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 7, Beyit 6). [bî-bedelsin, -sin]

Meh-i sipîhr-i leṭāfet şehi diyār-ı ḥüsn / Raḥîmî sūduñuñ ol **bî-bedel** güzeldür ola (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 307, Beyit 7). [bî-bedel,]

bî-behā: Kıymetsiz, değersiz

Vücūdum dürrinüñ şarrāf-ı ‘ālem kıymetin bilmez / Cihānuñ cevherin virseñ behā ne **bî-behāyam** ben (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 238, Beyit 2). [bî-behāyam, -yam]

bî-çāre: Çaresiz, düşkün, zavallı.

Sîneñde dil efsürde göz uyḥuda cān mürde / Bir çāresi yok derde **bî-çāre** neden düşdüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 146, Beyit 2). [bî-çāre,]

Dile ğamzeñ uralı yāre Meḥemmed Çelebi / Olmışam ḥasta vü **bî-çāre** Meḥemmed Çelebi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 348, Beyit 1). [bî-çāre,]

bî-çāre düş-: Çaresiz kalmak, çıkar yolu bulamamak.

Ben oldum olacağum gel ṭabībā zaḥmete girme / Dil elden gitmeden bir çāre ḳıl **bî-çāre düşmişdür** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 53, Beyit 6). [bî-çāre düşmişdür, -mişdür]

bî-çāre eyle-: Çaresiz bırakıp perişan etmek.

Ġam tîri pāre pāre idüp deldi sînemi / Dil şerḥa şerḥadur teni **bî-çāre eyledi** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 316, Beyit 3). [bî-çāre eyledi, -di]

bî-dād: Zulüm, işkence.

Bilmezem senden Raḥîmî nice alsun ocağın / Her dem eylersin mezāk-ı ‘îş u **bî-dād** ey felek (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 150, Beyit 7). [bî-dād,]

bî-dār-ı ‘ömr: Ömrün uykusuzu.

Ey Raḥîmî ḳadd ü zülf-i yār ise sevdā-yı cān / Şubḥa dek yıldız şayup her gice ol **bî-dār-ı ‘ömr** (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 62, Beyit 7). [bî-dār-ı ‘ömr,]

bîdārlik: Uyanıklık, uykusuzluk.

Hoş gör dem-i bîmārlığı **bîdārlikdur** hurrem ol / Derdi olanuñdur devā dermāna şîḥḥat yaraşur (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 103, Beyit 4). [bîdārlikdur, -dur]

bî-dil: Âşık.

İşidüp raḥm eylemez nâlişlerin **bî-dillerüñ** / Bilmezüz kim n’eylerüz yâ Rabb dil-i nālânımız (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 106, Beyit 4). [bî-dillerüñ, -lerüñ]

Zülf ü ḥaddüñ ḥasretinden ḥāk olan **bî-dillere** / Āḥ ider karşı duḥān lāle vü kuhsāra baḳ (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 143, Beyit 3). [bî-dillere, -lere]

La’l-i sir-ābuñ ḡamından cān viren **bî-dillerüñ** / Tütiyā ider ‘uyūn-ı cāna a’yān cevherin (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 252, Beyit 5). [bî-dillerüñ, -lerüñ]

big: Bey.

Cihān cümle saña ḳul bende bir ḳul / **Big** iken birin el ey şāḥ didüm (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 188, Beyit 6). [big,]

bî-gāne: Yabancı, kayıtsız, umursamaz.

Raḥîmî dostum **bî-gāne** şanma āşinālîḳ ḳıl / Ḳadîmî cān nişāruñ bende-i fermānuñı yād it (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 19, Beyit 7). [bî-gāne,]

Gevher-i ‘aşḳuñā tā baḥr-i ezelde ṭālibüz / Āşināyuz dostum itme bize **bî-gāne** ṭavr (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 66, Beyit 3). [bî-gāne,]

Mürîdüñ olmayan ḥaḳḳā senüñ merdūd-ı ‘ālemdür / Muḥibb ü muḥliş olmışdur saña **bî-gāne** vü ḥ’îşān (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 269, Beyit 4). [bî-gāne,]

bîgāne ol-: Kayıtsız, umursamaz, yabancı olmak.

Şol dil ki mihr-i ḥüsnuñe **bîgāne olmaya** / Sen māḥı göricek nice dîvāne olmaya (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 297, Beyit 1). [bîgāne olmaya, -maya]

bî-gümân: Şüphesiz.

Raḥîmî bendeñi gibi vefâ zenciri bend itmiş / Tapuña boynı bağlu çâkerüñdür **bî-gümân** şorguc
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 25, Beyit 7). [bî-gümân,]

bî-güneh: Günahsız, masum.

Bî-güneh kanlar döker bu çeşm-i cellâduñ senüñ / Kanķı zâlimdür bu fende bilsem üstâduñ senüñ
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 162, Beyit 1). [bî-güneh,]

bî-ḥaber: Habersiz.

İksîr-i ‘aşķ çehremi zerd itdi zer gibi / Daḥi o yâd-ı sîm-beden **bî-ḥaber** gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı,
Gazel 351, Beyit 1). [bî-ḥaber,]

bî-ḥad: Sonsuz.

Saña **bî-ḥaddür** şehâ gerçi maḥabbet ‘arz iden / Ben Raḥîmî gibi bir muḥliş gedâyı görmedüm (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 217, Beyit 7). [bî-ḥaddür, -dür]

bî-ḥādî: Rehbersiz.

Yollaruñ pür-vâdi **bî-ḥādî** ğuluñ ḥaddi yok / Menziluñ ğâyet özin bî-âb u bî-zâd ey felek (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 150, Beyit 4). [bî-ḥādî,]

bi-ḥamdillāh: Allah'a şükürler olsun.

Der-i cānâna yüz sürdüm koyup başum ayāğına / **Bi-ḥamdillāh** Raḥîmî baña el virdi yine devlet
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 21, Beyit 7). [bi-ḥamdillāh,]

Bi-ḥamdillāh bu ğün sen Ḥüsrev-i mülk-i me‘ânisin / Yoluñda düşmenüñ Ferḥâdveş bî-pâ u ser yegdür
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 83, Beyit 3). [bi-ḥamdillāh,]

Yüzüñ gördüm **bi-ḥamdillāh** didüm / Hemîşe yarıcuñ Allāh didüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 188,
Beyit 1). [bi-ḥamdillāh,]

Bi-ḥamdillāh şehâ ben ne ğamuñ ne mâtemüñ gördüm / Serîr-i sūr-ı devletde cemâl-i ḥurremüñ
gördüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 218, Beyit 1). [bi-ḥamdillāh,]

Bi-ḥamdillāh şeref mâhı murâdum üzre toğmışdur / Ümîd oldur ki sen ḥürşîd-i devlet fer vire dehre
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 304, Beyit 2). [bi-ḥamdillāh,]

biḥār-ı hecre: Ayrılık denizi.

Kenâr-ı vaşluña dil âşinâsı tâlibdür / **Biḥār-ı hecre** şalın rûzgârı n’eyleyeyin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı,
Gazel 231, Beyit 7). [biḥār-ı hecre, -e]

bî-hisâb-ı sürh: Hesapsız kanlı gözyaşı.

Gözüm yüzüm sürince o mâhuñ rikâbına / Dökdüm şu deñlü aqçaya vir **bî-hisâb-ı sürh** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 30, Beyit 5). [bî-hisâb-ı sürh,]

bî-hod itmek: Kendinden geçmiş, bilinçsiz hale getirmek, şuursuz yapmak.

Nergis-i mestüñ hayâlidür beni **bî-hod iden** / Hayret olmışdur özüm şanma ki h^ıâbum var benüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 192, Beyit 4). [bî-hod iden, -en]

bî-ihtiyâr: Gayriihtiyârî, elinde olmadan, iradesi dışında.

Seni bir yaña devletle kosañ bir yaña dünyâyı / Mübârek ola saña dil seni **bî-ihtiyâr** ister (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 105, Beyit 3). [bî-ihtiyâr,]

bî-iştibâh: Şüphesiz.

Ķâmetüñ serv ü lebüñ gonca yañağuş berg-i gül / Sebze-i bâğ-ı leţâfetdür haţuñ **bî-iştibâh** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 294, Beyit 3). [bî-iştibâh,]

Gâh gâh emr eyle yüz sürsün rikâbuña şehâ / Ħâk-i râhuñdur Raĥimî ĥod senüñ **bî-iştibâh** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 298, Beyit 7). [bî-iştibâh,]

bî-i'tibâr it-: İtibarsız hale getirmek, itibarsızlaştırmak.

Ey felek ol mehden ayru bî-ķarâr itdüñ beni / Ħâke urduñ sāyeveş **bî-i'tibâr itdüñ** beni (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 309, Beyit 1). [bî-i'tibâr itdüñ, -düñ]

bî-ķarâr: Karasız, huzursuz, tedirgin.

Bî-ķarâr 'âşık gibi üstüne dir dir titreyüp / Bağrı ģamdan päre päre dâ'imâ pîrâhenüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 158, Beyit 5). [bî-ķarâr,]

Ħayâl-i zevķ-ı lebüñle iderdi cân ārām / Göñül didükleri şol **bî-ķarârı** n'eyleyeyin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 231, Beyit 4). [bî-ķarârı, -ı]

bî-ķarâr eyle-: Kararsız duruma düşürmek.

Bî-ķarâr eylesin bu dil-i sevdâ-zedemi / Zülfüñüñ bend-i perişanı giriftâruñ olam (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 206, Beyit 3). [bî-ķarâr eylesin, -yesin]

bî-ķarâr it-: Kararsız kılmak; rahatsız etmek.

Ey felek ol mehden ayru **bî-ķarâr itdüñ** beni / Ħâke urduñ sāyeveş bî-i'tibâr itdüñ beni (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 309, Beyit 1). [bî-ķarâr itdüñ, -düñ]

bî-ķarār ol-: Kararsız olmak.

‘Arız u zülfüñ ğamından **bî-ķarār olmuş** şabā / Gāhi geşt-i gülşen eyler gāh ider ‘azm-i Ĥoten (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 249, Beyit 4). [bî-ķarār olmuş, -mış]

Bî-ķarār olur Ķaraman başına tozlar ķopar / Rāst tā sen serv-ķadd ķılduñ ķarār-ı Germiyān (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 265, Beyit 4). [bî-ķarār olur, -ur]

bî-ķes: Kimsesiz, zavallı, yalnız.

Ķarîb ü **bî-ķes** ü dermānde ķaldum / Meded yā Rabb baña bir yār-ı ğurbet (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 23, Beyit 4). [bî-ķes,]

Ķarîb ü **bî-ķes** ü dil ĥastayum bu dār-ı miĥnetde / Uyarmaz kimse şem‘üm sîne-i süzāndan ğayrı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 344, Beyit 2). [bî-ķes,]

bî-ķıymet: Kıymetsiz.

Şordum dehenüñ gevheri **bî-ķıymet** ü nā-yāb / Biñ cān virelüm yok dime ammā degerinden (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 228, Beyit 2). [bî-ķıymet,]

bî-ķıymet ol-: Kıymetsiz, değersiz olmak.

Luţf ile ğüftāra gel **bî-ķıymet olsun** la‘l ü dūr / Leblerüñ depret nebāt-ı Mışra ķalmasun revāc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 27, Beyit 3). [bî-ķıymet olsun, -sun]

bil: Vücudun orta yeri, bel.

Dil ü cān niçe mā‘il olmasın ol ĥūba billāhi / Olıcaķ **bili** ince la‘li ğonca hem semen sīmā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 7, Beyit 5). [bili, -i]

Ķamze bir keskin ĥarāmî çeşm-i fettān yol başar / Vaşl ise bir ince **bil** ğāyet maĥall-i iĥtirāz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 118, Beyit 2). [bil,]

Baña mihr itmeyüp ğamzeñ geķer ĥāţır nişānumdur / **Bilümi** ey hilāl-ebrü kemāna yana döndürdüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 147, Beyit 4). [bilümi, -ümi]

Bükdüñ bu ĥalkā ķarşu **bilümi** kemer miyem / Ey serv saña toĝrulıķ itdüm kem-er miyem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 214, Beyit 1). [bilümi, -ümi]

Başumı der-miyān idüben girdüm ortaya / Çeküp kenāra ķoķmaĝa **bilüñ** kemer gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 351, Beyit 2). [bilüñ, -üñ]

bildür-: Anlatmak, ifade etmek.

Kim bilürdi bu delük sînem fiĝānın n’eydüĝin / Bu maķāmı āĥ ger **bildürme**se nāy u rebāb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 12, Beyit 3). [bildürme, -mese]

Baňa gel ey muğannî çāre-sāz ol n'eydigüm **bildür** / Maķām-ı ğamda dil feryāda cānum zāra düşmişdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 53, Beyit 5). [bildür,]

Tercümānlık eylese karşında cānum la'lüne / **Bildürüp** keyfiyyetüm esrārı söyleşsek birez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 115, Beyit 4). [bildürüp, -üp]

Saňa kim **bildürür** ben 'āşık-ı miskînüñ aḥvālın / Benüm sevdāmı zülfüñle perîşān olmayan bilmez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 117, Beyit 2). [bildürür, -ür]

Lebüñçün ey büt-i Çîn āh eksük olmadı çîni / Baňa **bildür** ḥaṭāmı niçün eyler ḳaşd-ı cān ebrü (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 270, Beyit 5). [bildür,]

bile: Dahi.

Ey Raḥîmî Tire baḥtuñ Aydın olsun dirseñ / **Bile** seyr eyle Selîm Ḥān ile Şarḥān illerin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 243, Beyit 5). [bile,]

bilin-:

1. Belli olmak.

Yok yire her goncaya dil virme **bilinmez** diyü / Şad hezārān bülbul-i şūrîdesi var ey göñül (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 171, Beyit 2). [bilinmez, -mez]

2. Hakkında bilgi sahibi olunmak, öğrenilmiş bulunmak, malum olmak.

Cigerde ḥün-ı ḥasret gözde eşk-i ğam işigüñde / **Bilinmedük** daḥi nem ḳaldı ger maḥfî vü ger peydā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 1, Beyit 5). [bilinmedük, -dük]

Derün-ı sinede ḥün-ı ciger çeşmümde āb-ı ğam / **Bilinmedük** nem ola bāṭın u zāhirde nem ḳaldı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 343, Beyit 3). [bilinmedük, -medük]

bilini koç-: Belini sarmak.

İki 'ālem kim behā bir kez **bilüñ koçmağıçun** / La'lüñüñ bir büsesi erzān eger biñ cānedür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 41, Beyit 3). [bilüñ koçmağıçun, - mağ -ıçun]

Bilini koç kemerveş var ise iki başuñ / Ḳıl leblerin temennā tende ikise cānuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 155, Beyit 2). [bilini koç,]

bilış: Tanıdık. Tanışılup konuşulan (kimse), bildik, tanış.

Bir şehüñ şimdi Raḥîmî ḳulıdur ḥalkā **bilış** / 'Ayn-ı a'tāf bu ḥalkā siper iḥsānı zırır (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 293, Beyit 6). [bilış,]

billāh: "Allah için, Allah hakkı için" anlamında bir yemin sözü.

Cür'a-i cām-ı lebûñsüz şunma **billāh** sākiyā / Acıdupdur cānumı keyfiyyet-i cām-ı şarāb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 13, Beyit 4). [billāh,]

Kerem kıl toğrı söyle kankı gülzāruñ nihālisin / Seni ey serv **billāh** bir qad-i mevzūna beñzetdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 198, Beyit 3). [billāh,]

billāhi: Allah'a yemin olsun ki, inan olsun, inan ki anlamında yemin sözü.

Dil ü cān niçe mā'il olmasın ol hūba **billāhi** / Olıcaq bili ince la'li gonca hem semen sīmā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 7, Beyit 5). [billāhi,]

Ṭolı şanma sākiyā **billāhi** artuq bñsesüz / Acıdupdur cānımı bu zulm-i bī-dāduñ senüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 162, Beyit 2). [billāhi,]

Raḥîmî göre **billāhi** bu şāh-ı 'ādilüñ luṭfın / Raḳıbe meyl idüp kesmez vefāsın ben qulından hem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 204, Beyit 5). [billāhi,]

bil-:

1.İdrak etmek, kavramak.

Leblerüñde **bilse** bu deñlü kerāmet n'eydügin / Rehn iderdi hırqasın cām-ı meye Beg Bāyezîd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 32, Beyit 7). [bilse, -se]

Ey Raḥîmî **bildi** bes şāh-ı hümāyün menzilet / Büm-ı nekbetdür anuñcün āşiyānın yaqdılar (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 61, Beyit 7). [bildi, -di]

Bildiler bu hinde ben kendüm dimek lāzım degül / Şa'r-ı şa'ri deñlü yok şî're Raḥîmî i'tibār (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 71, Beyit 5). [bildiler, -diler]

Ol nihāl-i tāzenüñ iğmāz u nāz u şivesin / Şimdi **bildüm** rāstî ben sāyesinden 'ār ider (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 78, Beyit 3). [bildüm, -düm]

Būselik 'arz iderek 'uşşāka ol şeh nāz ider / Nālemüzden rāst **bildi** ki maḳāmāt ehliyüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 111, Beyit 6). [bildi, -di]

Belā-yı bendeñi bende giriftār olmayan **bilmez** / Fiğān u zārını ben ḥastanuñ zār olmayan **bilmez** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 116, Beyit 1). [bilmez, -mez]

Şurāḫi gibi ser-keşler ne bilsün derd ü derdümden / Ayaqlarda qalup cür'a gibi h'ār olmayan **bilmez** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 116, Beyit 2). [bilmez, -mez]

Yoluñda bezl-i cān itmek mezākın ey şeker-ḥande / Metā'-ı la'lüñe cāndan ḥarīdār olmayan **bilmez** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 116, Beyit 3). [bilmez, -mez]

Niçe fehm eylesün nā-dān gubār-ı ḥaṭṭ-ı ruḥsāruñ / Gören ḥayrāndur anı şāḫib-esrār olmayan **bilmez** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 116, Beyit 4). [bilmez, -mez]

Şikeste-ḥātırum luṭf eyle bir qalbi sınıqdan şor / Vücūdı seng-i cevriyle zaḥmdār olmayan **bilmez** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 116, Beyit 6). [bilmez, -mez]

Raḥîmî ḥasta dil-beste şikeste-ḥāl-i bendeñdür / Anuñ derdin ğam-ı hecrüñle bīmār olmayan **bilmez** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 116, Beyit 7). [bilmez, -mez]

Ğubār-ı haṭṭuñ esrārını ḥayrān olmayan **bilmez** / Mezāk-ı nuṭḡ-ı la'lüñ hem-dem-i cān olmayan **bilmez** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 117, Beyit 1). [bilmez, -mez]

Saňa kim bildürür ben ‘aşıq-ı miskînüñ aḥvālın / Benüm sevdāmı zülfüñle perişān olmayan **bilmez** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 117, Beyit 2). [bilmez, -mez]

Firāk odıyla yanan bağrumuñ kanlu kebābından / Tenūr-ı ğamda döne döne biryān olmayan **bilmez** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 117, Beyit 3). [bilmez, -mez]

Ğamum şorma benüm mesrūr dil-i ma‘mūra ḥaṭırdan / Yıkık göñlüm benüm cevriyle vîrān olmayan **bilmez** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 117, Beyit 4). [bilmez, -mez]

Çapusunda kıl olmak kadrini sen Yūsuf-ı ḥüsnüñ / ‘Azîzüm mülket-i Mısr içre sulṭān olmayan **bilmez** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 117, Beyit 5). [bilmez, -mez]

Semā‘ it istimā‘ it bāḡ-i nāyı gūş-ı hūşıyla / Maḡām-ı nağme-i ‘uşşākı nālān olmayan **bilmez** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 117, Beyit 6). [bilmez, -mez]

Ne kanlar yutduğın her dem Raḥîmî dest-i hicrāndan / Anı sāğar gibi bağı ṭolu kan olmayan **bilmez** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 117, Beyit 7). [bilmez, -mez]

Şevk-ı cem‘-i ‘ömrüñ iḡbālını **bildüm** lâ-beḡā / Ehl-i ḥāle bes yiter rüşen delîl āşār şem‘ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 129, Beyit 3). [bildüm, -düm]

Hār elinden āḥ kim **bildüm** alınmaz dāmenüñ / Hem-dem-i ağıyārsın ey ğonca-i ḥandān ḥayf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 135, Beyit 3). [bildüm, -düm]

Hayli muğber ḥaṭıruz ḥaṭṭ-ı ğubār-ı yārdan / **Bilseñ** esrārüm eger ḥayrān ḡalurduñ pür-melāl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 178, Beyit 6). [bilseñ, -señ]

Raḥîmî bağ-ı ‘ālemde naşībüñ **bildüm** ayvadır / Anuñcün reng-i ruḡsāruñ bu ğün lîmūna beñzetdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 198, Beyit 5). [bildüm, -düm]

Vefā ummañ bu dünyā derd-i bî-pāyānımış **bildüm** / Soñı ma‘müre-i dehrüñ yine vîrānımış **bildüm** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 199, Beyit 1). [bildüm, -düm]

Zemāne ḥaṭṭını ancaḡ gedā-yı ‘aşḡ olan añlar / Cihānda derd-i ser-efser çeken sulṭānımış **bildüm** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 199, Beyit 2). [bildüm, -düm]

Çıkarsa müze-i kayd-ı ṭarîḡ-ı şehri vuşlatdur / İren ser-menzile ser-pā yaluñ ‘uryānımış **bildüm** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 199, Beyit 3). [bildüm, -düm]

Ne yazmış şafḡa-i eşcāra gör kim ḡāme-i ḡudret / Sebaḡ al bāb-ı ḡikmetdür ‘aceb dîvānımış **bildüm** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 199, Beyit 4). [bildüm, -düm]

Cihān ālāyişinden gel ta‘alluḡ riştesin ḡaṭ‘ it / Zemāne devleti şāḡā hemān bir ānımış **bildüm** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 199, Beyit 5). [bildüm, -düm]

Gözine ḡāk-i ğam hem-dem şu sifle-perverüñ ḡadri / Ḳatında cevher ü seng demidür yeksānımış **bildüm** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 199, Beyit 6). [bildüm, -düm]

Ne ğam çek şām-i hecr içün ne şād ol rüz-ı vaşl içün / Raḥîmî her vişālüñ āḡiri hicrānımış **bildüm** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 199, Beyit 7). [bildüm, -düm]

Nice deryā-yı ḡudret ḡaṭresidür **bilmezem** yā Rab / Ne ḡikmet mevcinüñ seyl-āb-ı bî-pāyānidur göñlüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 202, Beyit 6). [bilmezem, -mezem]

Ğubār-ı haṭṭ-ı ruḥsāruñla ḥayrān olmayan **bilmez** / Bu gün esrār-ı ‘aşkıyla nedür keyfiyyet-i ‘ālem
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 213, Beyit 2). [bilmez, -mez]

Bir dem mi var hevāñ ile yıl gibi yelmeyem / **Bilmem** bu yolda hem-reh-i bād-ı hecr miyem (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 214, Beyit 5). [bilmem, -mem]

Raḥîmî murğ-i cāna ol hümā **bildüm** şikār olmaz / ‘Aceb vahşet idüp yüksek uçar ol kebg-i kuhsārum
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 224, Beyit 5). [bildüm, -düm]

Benüm ol gonca ‘uşşāk içre şimdi n’eydügüm **bildi** / Dilā gel perde-sāz ol nāle kılma sen de bülbül de
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 281, Beyit 2). [bildi, -di]

2.Bilmek, bilgi sahibi olmak.

Bilür dil dostı izhār-ı mihr itmek degül lâzım / ‘Adū-yı dîve insāniyyet itme ey melek-ḥaşlet (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 21, Beyit 6). [bilür, -ür]

İltifātuñdur ğaraż ey mîve-i bağ-ı ‘aṭā / **Bilürüz** memlū durur envā‘ıla büstān-ı cūd (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 34, Beyit 10). [bilürüz, -ürüz]

La‘lüne ben ḥasta ola cān iken ey Hızır ḥad / **Bilmez** idi ismini mā’ü’l-ḥayātuñ bir aḥad (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 35, Beyit 1). [bilmez, -mez]

Çerḥ-i ḥüsn içre göñül gün yüzüñi māh bilür / Güneşe zerrece mihr itmezin Allāh **bilür** (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 47, Beyit 1). [bilür, -ür]

Bende āzād oluban ḥāk olayın sāye gibi / Toĝrı yolına o servüñ ḳanı bir rāh **bilür** (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 47, Beyit 4). [bilür, -ür]

Derd-i ğam bir ğama düş itdi Raḥîmîyi şehā / Ḥayret alur özini geh **bilemez** gāh **bilür** (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 47, Beyit 7). [bilür, -ür]

Cinān bağında mı ādem anuñçün cān ḳarār itmez / **Bilür** mecmū‘-ı insān bir perişān kākülüm vardur
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 51, Beyit 4). [bilür, -ür]

Bilmezem baña ne şatduñ kim behāsın almaduñ / Ḳuluñam ne cevri idersin ey felek cānāne ṭavr
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 66, Beyit 4). [bilmezem, -mezem]

Ḳanda ḳaldı **bilmezem** dil bağrumuñ biñ başı var / Gözlerüm aĝlar ciger ḳanıyla ḳaynar cānı bir
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 68, Beyit 3). [bilmezem, -mezem]

Ben şikeste-ḥālî şorma ḥaṭır-ı ma‘müreden / Dest-i cevriyle yıkık ḳalb-i ḥarābiler **bilür** (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 89, Beyit 2). [bilür, -ür]

Hîçe şayarsın gözümüñ bir yumup bil dökdüğün / Bilesin ‘adn-i dem-i maḥşer ḥisābiler **bilür** (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 89, Beyit 5). [bilür, -ür]

Faşl-ı ḥüsnüñ baña keşf it rüstāyı anlamaz / Gülsitānuñ bābını yine kitābiler **bilür** (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 89, Beyit 6). [bilür, -ür]

Ḥalet-i la‘lün Raḥîmî cām-ı sāĝardan şorar / Ol mezāk-ı cām-ı cānı kām-yābiler **bilür** (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 89, Beyit 7). [bilür, -ür]

Nür-ı nār-ı ‘aşḳdan bir lem‘a taḥşil eyleyen / Yanmaĝa pervāne olur **bilmez** ol pervā nedür (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 92, Beyit 3). [bilmez, -mez]

Topıtoludur vā'iz benüm gūşumda ğaflet penbesi / Hâkdur sözüñ hep **bilürem** yādumdudur ez-berdedür
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 101, Beyit 6). [bilürem, -ürem]

İşidüp rahm eylemez nâlişlerin bî-dillerüñ / **Bilmezüz** kim n'eylerüz yâ Rabb dil-i nālānımız (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 106, Beyit 4). [bilmezüz, -mezüz]

Bilmezem yâ Rabb niçün ol dil-sitānum söylemez / N'oldı cirmüm incinüp ben kula hānum söylemez
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 112, Beyit 1). [bilmezem, -mezem]

Bilmezem senden Raḥîmî nice alsun ocağın / Her dem eylersin mezāk-ı 'ış u bî-dād ey felek (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 150, Beyit 7). [bilmezem, -mezem]

Şehā şād-âb iden kūyuñ sirişk-i çeşm-i 'āşıkdur / **Bilürsin** şöreti Şaṭdur şehā dünyāda Bağdāduñ
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 156, Beyit 4). [bilürsin, -ürsin]

Bilmezem senden Raḥîmî kime yansun ḥālını / Dād elüñden ey felek feryād elüñden ey felek (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 159, Beyit 7). [bilmezem, -mezem]

Gene zātını yine güneş ile kendü **bilür** / Şanma idrāke şıgar 'ālem-i kübrādur dil (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 168, Beyit 5). [bilür, -ür]

Elif kaddüñ ile lām zülf ü hem mîm-i dehānuñçün / Reh-i hecründe ancak ben **bilürüm** ne elem çekdüm
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 186, Beyit 3). [bilürüm, -ürüm]

Tekye-i dehrüñ beḳā derdüm Raḥîmî Hâkḳ **bilür** / Bir senüñ tek 'āşık-ı fānî gedāsın görmedüm
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 195, Beyit 5). [bilür, -ür]

Hudāyā **bilmezem** bir toz mı ḳondı ben ğubārından / Beni dūr itdi dergāhından āh ol dāmen-i pāküm
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 219, Beyit 3). [bilmezem, -mezem]

Ḳabül-i derd-i 'aşk-ı yār ḥazḳ itmez müdāvādan / Ne derdüñ var ṭabībüm sen yūri dermānı **bilmezsın**
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 229, Beyit 4). [bilmezsın, -mezsın]

Bağrumuñ başında 'aynı ile buldum başını / **Bilürem** ḳandan gelür her dem bu eşk-i ḥün-feşān
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 233, Beyit 5). [bilürem, -ürem]

Daḥi **bilmezdi** nāyuñ n'eydüğün 'uşşāk ey sākî / Maḥabbet meclisinde nāle ḳılmış bî-nevāyam ben
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 238, Beyit 6). [bilmezdi, -mezdi]

Mîhr-i yāre ey ḳamer sen müşterî olmaḳ neden / Hep **bilür** bay u gedā şehṛ içre bir yoḥsulsun (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 239, Beyit 4). [bilür, -ür]

Bilür hep mā-cerā-yı eşkümi yok **bilmedüñ** kimse / Benüm nem var yaşum her dilde deryā eyleyen
sensin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 262, Beyit 5). [bilmedüñ, -medüñ]

Gör bu çerḥ-i vuşlata nevbet degirmendür daḥi / Dönmişem kendüm **bilelden** āsiyābuñ 'aynına
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 285, Beyit 4). [bilelden, -elden]

Geh kenār-ı cūyda 'ış it gehi germ-ābede / Ey boyı serv-i revān irmez **bilürsin** dem deme (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 286, Beyit 5). [bilürsin, -ürsin]

Bilmezem ol ruḥı alım baña ne āl itdi / Ḳanlı yaşumla şarı çihremi hep al itdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı,
Gazel 322, Beyit 1). [bilmezem, -mezem]

Benümle hem-dem olan yaşuma su'āl itsün / Ḳatı derin **bilür** ol mā-cerā-yı 'ummānı (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 326, Beyit 2). [bilür, -ür]

Raķīb-i rū siyāhuñdan kesil ey āfitābum gel / **Bilürsin** görmedi kimse melek atında sultānı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 337, Beyit 6). [bilürsin, -ürsin]

Gözümün **bilmezem** andan gelürdi dem-be-dem yaşı / Ciger dāğında ‘aynıyla bulandı varımış başı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 342, Beyit 1). [bilmezem, -mezem]

Esîr-i bend-i zülfüñdür dil-i şūrîde raķm eyle / Güzellik h d **bilürsin** kimseye ‘ mr m degül b ķ  (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 347, Beyit 3). [bilürsin, - rsin]

Raķ m  bir cef ķaru  elinden ekd g m cevri / Kime diyem **bilür** yok h l mi All hdan gayrı (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 353, Beyit 5). [bilür, - r]

3. ğrenmek.

Büsbütün h ķ -ı cih n **bildi** ki bir y r m var / Hüsn   h ķ  ssi ‘a   menbaı dild rum var (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 73, Beyit 1). [bildi, -di]

Aķ a suyu  m -cer s n **bilmek** isterse  eger / arade iz gibi e m mden aķan dery ya b ķ (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 137, Beyit 5). [bilmek, -mek]

M -cer -y  e ķ-i e m m **bilmek** isterse  eger / Ey per -r  ‘aynıdur her dem rev n enh ra b ķ (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 139, Beyit 2). [bilmek, -mek]

B -güneh anlar döker bu e m-i cell du  sen   / an ı z limd r bu fende **bilsem**  st du  sen   (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 162, Beyit 1). [bilsem, -sem]

Z h r-ı ab -ı  er f   güherlerin gördü / Raķ m  **bildi** nedür m ķtez -y  ‘umm n  (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 326, Beyit 7). [bildi, -di]

Bilmedüm vuşlatına h asta Raķ m   re /  ntiz r-ı g m-ı hicr n ile öldüm gitdi (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 345, Beyit 5). [bilmedüm, -med m]

Ağladum g ynekler   **bildüm** ne şehden sen c d  / ‘ lem içre  em -i bezm- r ya be zetd m seni (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 346, Beyit 3). [bildüm, -d m]

4.Farkına varmak.

H ce  ayars n gözümü bir yumup **bil** d kd g n / **Bilesin** ‘adn-i dem-i ma  er h s b ler bilür (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 89, Beyit 5). [bil; bilesin, -esin]

M hr ider her gün döner şandum mur dum üstine / **Bilmedüm** bir   ret ile ol beni aldar imiş (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 121, Beyit 3). [bilmedüm, -med m]

Z ķm-ı c num gördü m jg nu  duz ekmek **bilmedi** / Lebler  le niçe demdür var iken h ķ-ı nemek (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 160, Beyit 2). [bilmedi, -medi]

 irre olma ol a ı g rr ya kendü be zed p / Ey hil l eks kl g   **bil** ‘ zr  l tenh da gel (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 173, Beyit 4). [bil,]

 ehr içinde d n gice da‘v -y  hüsn eylerdi m h / Gün yüzü gördü bu gün eksükligin **bildi** tem m (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 220, Beyit 4). [bildi, -di]

Felekden mihr umarsın sen dilā devrānı bilmezsın / O māha müttefik cevri itmedesin anı **bilmezsın** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 229, Beyit 1). [bilmezsın, -mezsın]

‘Aşkuñı bir zerre dilde hıfza yokdur tākātüm / **Bildiler** sen şāha mihrüm gün gibi halk-ı cihān (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 260, Beyit 5). [bildiler, -ler]

Bilmemiş noķşānını meh-rūña meyl itmiş kâmer / Her gice şehründe anuñçün gezer uğrı gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 328, Beyit 5). [bilmemiş, -memiş]

5.Tanımak.

‘Ārızuñ ben zerreye ‘arz eyle ey rüşen-zamîr / Lem‘a-i āsār-ı mihri āfitābiler **bilür** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 89, Beyit 4). [bilür, -ür]

Gün olmaz yanmaya dem var mı kan dökmezdi yoluñda / Dil-i biryānı **bilmez** dîde-i giryānum añmazsın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 226, Beyit 4). [bilmez, -mez]

Felekden mihr umarsın sen dilā devrānı bilmezsın / O māha müttefik cevri itmedesin anı **bilmezsın** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 229, Beyit 1). [bilmezsın, -mezsın]

Murāduñ üzre dönmişken döner ‘aksine devr eyler / Şebâtı yok bu çerhüñ sen bu kec-gerdānı **bilmezsın** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 229, Beyit 2). [bilmezsın, -mezsın]

Güzāfın şanma āhın her şehir ben bülbül-i zāruñ / Sen ey gül gülşen ol hār-ı ğam-ı hicrānı **bilmezsın** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 229, Beyit 3). [bilmezsın, -mezsın]

Hemān dem cān virür kim keşf-i esrār itse la‘lünden / Ne keyfiyyetdedür sen bu dil-i hayrānı **bilmezsın** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 229, Beyit 5). [bilmezsın, -mezsın]

Rahîmînüñ dilinde genc-i ‘aşkun mesken itmişdür / Unutduñ pây-mālünden sen ol virānı **bilmezsın** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 229, Beyit 7). [bilmezsın, -mezsın]

Hāk-i miñnet çeşmine ol dün bed-bînüñ müdām / Tütiyā **bilmezse** hāk-i dergehüñ ‘ayne’l-yakîn (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 247, Beyit 3). [bilmezse, -mezse]

Dāğ-ı derdüñ süzişünden **bildüm** ey hünin-ciger / Lālezār-ı dāmen-i şahrāya beñzetdüm seni (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 346, Beyit 2). [bildüm, -düm]

6.Anlamak.

Ey Rahîmî gerçi içdüm çok hekîmüñ şerbetin / Cisme şihhat gelmedi **bilmem** ne hikmetdür baña (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 6, Beyit 5). [bilmem, -mem]

Kim **bilürdi** bu delük sînem fiğānın n’eydügin / Bu maķāmı āh ger bildürmese nāy u rebāb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 12, Beyit 3). [bilürdi, -ürdi]

Bildi kim ten cümleten tennür-ı ğam biryānıdır / Pāre pāre olup ağlar hālūme yanup kebāb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 17, Beyit 4). [bildi, -di]

Ne **bilür** āh-ı derūnum eğerin ehl-i hevā / Reviş-i āh yine hem-nefesi āh **bilür** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 47, Beyit 5). [bilür, -ür]

Bāda virdi hırmen-i ‘ömrüm hevā-yı zülf-i yār / **Bilmezem** bād-ı hevā mı şanur ol dildār-ı ‘ömr
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 62, Beyit 5). [bilmezem, -mezem]

La'lüñüñ keyfiyyetin cām-ı şarābiler **bilür** / Nār-ı ‘aşkuñ süzişin bağı kebābiler **bilür** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 89, Beyit 1). [bilür, -ür]

Âh kim iğmāz ‘ayn ile ‘itābın ‘āşıkuñ / ‘Ayn-ı tāb içre ‘anā çeken ‘azābiler **bilür** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 89, Beyit 3). [bilür, -ür]

Firāka düşmeyen **bilmez** nedür keyfiyyet-i hālüm / Benüm esrāruma vākıf olan hayrāna dönmüşdür
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 94, Beyit 2). [bilmez, -mez]

Dehānuñla miyānuñ rāzını keşf itme ağıyāra / Bunı her sırr-ı maḥfiden ḥaberdār olmayan **bilmez**
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 116, Beyit 5). [bilmez, -mez]

Şimdi **bildüm** nev-‘arūs-ı dehr bir seḥḥār imiş / Niçe erden arta qalmış bir zen-i bāzār imiş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 121, Beyit 1). [bildüm, -düm]

Âşinādur gerçi kim ol dil-ber-i ḥaşmet-nüvāz / Ara yirde dostlar **bilmem** nedür bu yadlık (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 141, Beyit 4). [bilmem, -mem]

Kime söylersin dilüñ **bilmez** dilegüñ añlamaz / Dād-ı âh ey dādger bir dāver-i dil-h‘âh yok (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 144, Beyit 2). [bilmez, -mez]

Zer gibi zerd eyledi beñzüm bu gün iksir-i ‘aşk / **Bilmez** ol sîmîn-beden daḥi dirîğā kıymetüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 207, Beyit 4). [bilmez, -mez]

İçersin kana kana mey yirine ‘āşıkuñ qanın / Velî ey çeşm-i mestüm qāni‘ olmaz qanı **bilmezsın**
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 229, Beyit 6). [bilmezsın, -mezsın]

7.Sanmak.

Çerḥ-i ḥüsn içre gönül gün yüzüñi māh **bilür** / Güneşe zerrece mihr itmezin Allāh bilür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 47, Beyit 1). [bilür, -ür]

Hem-demüm yok ki diyem ‘aşk-ı ḡamın neyleyeyin / Giceler nālišümi āh-ı seḥergāh **bilür** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 47, Beyit 2). [bilür, -ür]

Reh-i kūyna nice yol vara dil yalvarırmaz / ‘Aql ise kendüyi güm-geşte vü gümrah **bilür** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 47, Beyit 6). [bilür, -ür]

8.Karar vermek.

Bir ḥaṭâyıla şacı çinine dolaşdı bu gönül / Kerem ü ‘afv-ı gedâyı yine ol şāh **bilür** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 47, Beyit 3). [bilür, -ür]

bilümi bük-: Belini iki kat etmek || çaresizlik içinde bırakmak.

Bilümi bükdi derd-i yār-ı ḡurbet / Dilüm şad çāk itdi ḥār-ı ḡurbet (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 23, Beyit 1). [bilümi bükdi, -di]

Bükdi bilümi fūrkat-i bār-ı cefā meded / Cevr okı geçdi bağruma ey қаşı yā meded (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 33, Beyit 1). [bilümi bükdi, -di]

bîmār: Hasta.

Göz ucuyla bir nazar kıl gözle ben dil-ḥastay / Mucib-i şîḥḥat olur kılsa kaçan **bîmār** seyr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 54, Beyit 5). [bîmār,]

Ben senüñle fūrkatüm vuşlat bulursam söyleşem / Ey gözi **bîmār** ger şîḥḥat bulursam söyleşem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 223, Beyit 1). [bîmār,]

Ṭabibā zaḥmete girüp benümçün hîç ‘ilâc itme / Ben oldum olacağum ol gözi **bîmār** şağ olsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 245, Beyit 4). [bîmār,]

Vücüd-ı nâzükünde şîḥḥat ü emn ü emân olsun / Marîz u renc ü **bîmārı** naşib-i düşmenân olsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 259, Beyit 1). [bîmārı, -ı]

bîmār ol-: Hasta olmak.

Raḥîmî ḥasta dil-beste şikeste-ḥâl-i bendeñdür / Anuñ derdin ğam-ı hecrüñle **bîmār olmayan** bilmez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 116, Beyit 7). [bîmār olmayan, -mayan]

Ey lebi ‘îsâ baña qarşu ne hoş nâz idesin / Cevr ile öldüresin cân ile **bîmāruñ olam** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 206, Beyit 4). [bîmāruñ olam, -uñ , -am]

bîmār-ı ‘aşk: Aşk hastası, âşıklık.

Dil-âşüfte vü **bîmār-ı ‘aşkum** / Ṭabibā derdümüñ dermânı yok mı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 339, Beyit 3). [bîmār-ı ‘aşkum, -um]

bîmār-ı hoş-derd: Derdinden memnun hasta.

Baña hecründe ğam vaşluñla şādān olmadan yegdür / Dili **bîmār-ı hoş-derdüñle** dermân olmadan yegdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 50, Beyit 1). [bîmār-ı hoş-derdüñle, -üñle]

bî-merām: İsteğine kavuşamamış.

Bulupdur ey yüzi gül her kesi maqşüdi büstânın / Kapuñda **bî-merām** ancak Raḥîmî nâ-tüvân qalmış (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 126, Beyit 7). [bî-merām,]

bî-merḥamet: Merhametsiz, zalim.

Âh kim oldum ğam-ı ‘aşkuñla ser-gerdān ḥayf / Ḥayf ey **bî-merḥamet** bî- ‘ahd ü bî-peymān ḥayf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 135, Beyit 1). [bî-merḥamet,]

bîm-i firāk: Ayrılık korkusu.

Bir yaña ümmîd-i vuşlat bir yaña **bîm-i firâk** / Ber-ţaraf kıl ey ecel şaldum iki arada gel (*Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 173, Beyit 6*). [*b m-i fir k,*]

bī-mihr: *Sevgisiz, muhabbetsiz.*

Rāziyam her kime eylersen vefā / Cevrūn ey **bī-mihr** yanam baña bes (Kütahyalı Rahîmî Dîvânî, Gazel 119, Beyit 2). [bī-mihr,]

bī-mikdār: Değeri olmayan, değersiz.

Āfītābum yücedür gerçi felekden menzilüñ / Sāye şal ben zerre-i nāçiz ü **bī-mikdāra** bağ (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 139, Beyit 4). [bī-mikdāra, -a]

biñ: Binlerce, pek çok.

Saňa şîhhat sezā cismüñdeki zaḥmet baňa ‘ömrüm / **Bîñ** olsa tende tek cānum fidā olsun yoluña hep
(*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı*, Gazel 10, Beyit 5). [bîñ,]

İki ‘âlem kim behâ bir kez bilün çoçmağıçun / La‘lünün bir bûsesi erzân eger **biñ** cânedür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 41, Beyit 3). [biñ,]

Çanda ƙaldı bilmezem dil bağrumuñ **biñ** başı var / Gözlerüm ağlar ciger ƙanıyla ƙaynar cānı bir
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 68, Beyit 3). [biñ,]

Bir demde **biñ** mürde kıılır zinde lebüñ ey ĩsī-dem / Cān u cihānuñ cānısın cānāna şıñḥat yaraşur
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 103, Beyit 2). [biñ,]

Bir degül **biñ** cān fidā eyler Raḥimī yoluña / Lîk hûra geçmez ey ebrû kemān kurbānımız (*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı*, Gazel 106, Beyit 7). [*biñ,*]

Fürkatiyle **biñ** gamum var eylemem bir bir beyân / Vuşlatıyla şâd olup dildârı söyleşsek birez (*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı*, Gazel 115, Beyit 3). [*biñ*,]

Pehlevānidur bu meydānuñ şurāhî ser-firāz / Bir ayağıyla başar **biñ** Rüstemi rüz-ı maşāf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 131, Beyit 3). [biñ,]

‘Āşıka yüz dürlü **biñ** nâz itdügün gerçək ola / Bir de mǎ’ilsin cefāya bu da bir sūy-ı hılāf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 131, Beyit 4). [biñ,]

Bir *ḳalîle* bend ider geh **biñ** *perişân-hâtîr* / Gâh olur başdan çıkarur ‘âşîḳı bu *kâr-ı zülf* (*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı*, *Gazel* 132, *Beyit* 6). [*biñ,*]

Gösterür ehl-i dile aynada **biñ** şekl-i şuver / Ma'ñide āyine-i ğayb-nümādur dil (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 168, Beyit 2). [biñ,]

Eger zîr-i nigînüm olsa **biñ** mülk-i Süleymânı / Dehānuñdan nihān bir kez aña şanma nigāh itdüm
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 184, Beyit 4). [biñ,]

‘Adūdan döndi devlet tapuña vālihe yüz tıtdı / Saña **biñ** kez didüm üstüñe düşdi gayret-i ‘ālem
(*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı*, Gazel 213, Beyit 3). [*biñ*,]

Şordum dehenüñ gevheri bî-kıymet ü nâ-yâb / **Biñ** cân virelüm yok dime ammâ degerinden (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 228, Beyit 2). [biñ,]

Hevâ-yı hâl ü zülfüne düşelden okıya gelmez / **Biñ** altun âşyânına inen yüksek uçar şahin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 244, Beyit 2). [biñ,]

Biñ cân ile cân cevherini itdi revâna / Kapuñda Raḥîmîyi қо yek-dâne şalınsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 253, Beyit 5). [biñ,]

Âyîne gibi hürşid bir şûret uğrısıdır / **Biñ** nakş iderse durmaz ḥadd-i nigâra karşı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 274, Beyit 4). [biñ,]

Muntazırdur göz açup nergis ayağın tozına / Gel görün **biñ** nâz ile ey çeşm-i fettânum yine (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 296, Beyit 4). [biñ,]

Göñül mürde ola ta‘lîm-i îhyâ eylemek müşkil / Bir ân **biñ** mes’ele ḥall günde ger var bir kitâb eyle (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 299, Beyit 2). [biñ,]

Gerçi ey şeh bir feraḥ menzil bu şehir-i Bergama / Gün yüzünsüz lik **biñ** şâdisi degmez bir gama (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 286, Beyit 1). [biñ,]

Leb-i cânâneye **biñ** cân ile sen cânı teslim it / Raḥîmî çık aradan yiter olduñ ortada nâşı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 318, Beyit 7). [biñ,]

Benüm yok **biñ** hevâdârüm fiğân u âhdan ğayrı / Döner yok üstüme bu ṭâli‘-i bed-ḥ‘âhdan ğayrı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 353, Beyit 1). [biñ,]

biñ-:

1.(Bir şeyin veya bir hayvanın üzerine çıkıp) Ayakları sarkıtarak oturmak.

Kaṭre-i eşküm **binüp** müjgâna her sū yüğrişür / Çûbe binmiş tıfla beñzer kim kıılır her bâr seyr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 54, Beyit 3). [binüp, -üp]

Binmege tîz günde sen mihr ü sa‘âdet raḥşına / Her zemân evrâduma sür‘at semendin koşmışam (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 210, Beyit 4). [binmege, -mege]

Binüp nefis atına terk it Raḥîmî ‘örf-i ma‘rûfı / Licâm-ı şer‘i urup kâḍıdan kullan hevâ raḥşın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 235, Beyit 7). [binüp, -üp]

2. (Kara, hava ve deniz taşıtlarına) Yolculuk yapmak üzere yer almak, girmek.

Binüp keştîye sen meh gün gibi kıldukça seyrânı / Tokuz kat ṭolanur bâd-ı fiğânüm çerḥ-i gerdâni (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 333, Beyit 1). [binüp, -üp]

biñ başlu: Binlerce başı olan.

Dâğ-ı ğamdan dilde **biñ başlu** bîñârüm var aḳar / Ey gözüm sen kanda kâlduñ var suyuñ şahrâya şal (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 166, Beyit 3). [biñ başlu,]

biñ biñ: Binlerce, pek çok.

Ser-güzeştüm aındugumca bir yumar **biñ biñ** döker / Çeşm-i giryānumla cānā çok hīsābum var benüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 192, Beyit 5). [biñ biñ,]

biñ cān ile: Gönülden, bütün varlığı ve gücü ile.

Müşteriyem leb-i cān-bahşına **biñ cān ile** ben / Yok ziyānum yine bir aşşılı bāzārum var (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 73, Beyit 2). [biñ cān ile,]

biñ cān vir-: Binlerce kez canını verecek kadar çok istemek.

Büse-i cānāneye **biñ cān virür** bir ‘āşıkuz / Biz faķir üftādeyüz ammā mükāfāt ehliyüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 111, Beyit 5). [biñ cān virür, -ür]

biñ kez: Bin kez, pek çok kere.

Didi **biñ kez** Raḥîmî vallāhi / Sen şeh-i kām-yāba yüz tutdı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 327, Beyit 5). [biñ kez,]

biñ pāre eyle-: Bin parçaya bölmek.

Hecr odı yakdı sînemi bağrum kebāb idüp / Dutdı çevirdi başumı **biñ pāre eyledi** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 316, Beyit 5). [biñ pāre eyledi, -di]

biñ şafâyıla: Zevkle, mutlulukla.

Merve ḥaḳḳı Ka‘be kūyuñda Raḥîmî serverā / **Biñ şafâyıla** kılupdur cānını ḳurbān-ı ‘id (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 39, Beyit 12). [biñ şafâyıla, -yıla]

binā: Bina, yapı.

Ḳıldı cevri-i yār-ı dil ma‘müresin vîrāne ṭavr / Seng-i mihnetle **binā** ṭarḥ itdi üstādāne ṭavr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 66, Beyit 1). [binā,]

Sen leb-i mey-gün gamdan cān virürsem ḳurbuñ / Eylesün bennā **bināsi** vaz‘ını mey-ḥāne ṭavr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 66, Beyit 2). [bināsi, -sı]

Göñlüm ḥazāna sen de ma‘müre-i ḥayālün / Bir kār-gir-i ‘ālî şāhī **bināya** döndi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 331, Beyit 6). [bināya, -ya]

bī-nām u nişān: İsimsiz ve esersiz, adı sanı duyulmamış.

Dil ü cān gördi la‘lünle miyānuñ mübtelā oldı / Añılmaz şimdi adım āh **bī-nām u nişānum** ben (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 234, Beyit 5). [bī-nām u nişānum, -um]

binā-yı ‘aşk: Aşk binası, muhabbet evi.

Yire geçse yıkılsa tāk-ı eflāk / **Binā-yı ‘aşkuñ** olmaz dilde zā’il (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 165, Beyit 4).
[binā-yı ‘aşkuñ, -uñ]

Binā-yı ‘aşkuñı eşküm gidermedi dilden / Kadîmi kaşr-ı felek gibi bir temeldür ola (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 307, Beyit 5). [binā-yı ‘aşkuñı, -uñı]

binā-yı muhkem: Sağlam bina.

Yıkılmaz Hakk bilür ‘aşk u maḥabbet dirler adına / Raḥîmîñ dilinde bir **binā-yı muhkemuñ** gördüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 218, Beyit 7). [binā-yı muhkemuñ, -üñ]

biñde biri: Bin tanede bir tanesi, çok azı.

Çoğun çoğ olur pâdişehüm lâf u güzâfı / **Biñde biri** yokdur ola ser-bâz-ı maḥabbet (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 22, Beyit 6). [biñde biri,]

Zülfün ucından Raḥîmîñ perişân kışşasın / **Biñde birini** anuñ mümkün midür ‘ömrüm demek (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 160, Beyit 7). [biñde birini, -ni]

bî-nevâ: Nasipsiz, çaresiz, zavallı.

Bî-nevâ dervîşüñem hün-ı keremden kıl ‘atâ / Tâ nevâlünden nevâle bend olam ey hân-ı cüd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 34, Beyit 3). [bî-nevâ,]

Daḥi bilmezdi nāyuñ n’eydügin ‘uşşāk ey sākî / Maḥabbet meclisinde nâle kılmış **bî-nevāyam** ben (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 238, Beyit 6). [bî-nevāyam, -yam]

bî-nevāyân: Nasipsizler.

Ey Raḥîmî hân-ı Hakkdan ḥod nevâleñ baḥşıdır / **Bî-nevāyâne** tama‘ itme yime dünyâ gamın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 256, Beyit 5). [bî-nevāyâne, -e]

bî-pā u ser: Ayaksız ve başsız.

Bi-ḥamdillāh bu gün sen Hüsrev-i mülk-i me‘ânîsin / Yoluñda düşmenüñ Ferhâdveş **bî-pā u ser** yegdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 83, Beyit 3). [bî-pā u ser,]

bî-perde: Perdesiz, açık, aşık.

Neyden şoragör n’eydügin âvâz-ı maḥabbet / **Bî-perde** saña keşf ola tâ râz-ı maḥabbet (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 22, Beyit 1). [bî-perde,]

bî-peymân: Yeminsiz.

Âh kim oldum gam-ı ‘aşkuñla ser-gerdân hayf / Hayf ey bî-merhamet bî- ‘ahd ü **bî-peymân** hayf
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 135, Beyit 1). [bî-peymân,]

bî-pür-şîşe: Dolu şişesiz.

Rahîmî gerçi **bî-pür-şîşe** bir ‘aşfûr-ı bî-ferdûr / Kılupdur âsitânunı hümâyûn âşiyân peydâ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 5, Beyit 5). [bî-pür-şîşe,]

bir:

1. Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren sayı, belgisiz sıfat.

Sen ol zıll-ı Hudâsın ey nihâl-i devhâ-i devlet / Özüñ gibi idemez bâğ-ı cennet **bir** semer peydâ
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 1, Beyit 3). [bir,]

Ṭayanurdı cigerde saña âhum Kara tağlarca / Bu yolda olmadı ey bād senden **bir** eşer peydâ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 1, Beyit 6). [bir,]

Nesîm-i şubh ile dün göñlümi zülfüne gönderdüm / Ne andan **bir** eşer oldu ne dilden **bir** haber peydâ
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 2, Beyit 4). [bir,]

Lebüñ heciyle andan âh idüp bir şubh-dem cânı / Saña teslim idüp ben de ideydüm **bir** eşer peydâ
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 2, Beyit 6). [bir,]

N’ola insâniyyet itseñ ey melek-‘at baña / **Bir** perîşân-hâtırum rahm it kılup şefkat baña (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 4, Beyit 1). [bir,]

Genc-i hüsnün şadakaşı büsedür **bir** ümmid / Müstaḥakḫum ben fakîründen dirîğ itme zekât (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 20, Beyit 2). [bir,]

Şu bâtın kim müberrâ olmadı jeng-i ‘alâyıkdan / Ne ma’nâ zâhir itdi aña **bir** âyîne-i şüret (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 21, Beyit 3). [bir,]

Bir cevâb irdi seher dârü’ş-şifâ-yı gaybdan / Derdmend olsun devâ isterse ger **bir** derdmend (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 31, Beyit 5). [bir,]

Öpem diyü mübârek elüñ **bir** tarîk ile / Şi’r-i güher-nişârumı kıldum şi’âr-ı ‘îd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 38, Beyit 9). [bir,]

Ağladup alma ey perî âhum / Gözlerüm yaşı **bir** ılı şudur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 48, Beyit 9). [bir,]

Şikeste-hâtırum luṭf eyle **bir** kalbi şınıkdan şor / Vücûdı seng-i cevriyle zaḥmdâr olmayan bilmez
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 116, Beyit 6). [bir,]

Murâdum bu şu gerçekler ḥaķı yalancı dünyâda / Ḥaṭardan şakla dergâhından artuḫ **bir** murâdum yok
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 142, Beyit 7). [bir,]

Tekye-i ‘âlemde n’eyler **bir** kişi âh eyleyüp / Güşuña girmez senüñ efgân u feryâd ey felek (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 150, Beyit 5). [bir,]

Kârbân-ı ‘aşkuña **bir** gün ola menzil ola / Göñlümi yâ Rabb ḥaķıḳat şehrine **bir** râh kıl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 175, Beyit 2). [bir,]

Tire oldu zülf ü kıaddüñsüz Karasi sancağı / Ay yüzüñsüz Aydın olmuş **bir** arayı görmedüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 217, Beyit 2). [bir,]

Hudâ âgâhdur kapuñdan artuk **bir** penâhum yok / Sa‘âdet-h‘âh muhlîş bendeyi bu âsitânum ben (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 234, Beyit 2). [bir,]

Rahîmî bendeññ yazup yañılup cümle maqşūdın / Şehâ **bir** ‘arz ider yok hâme ile nâmeden gayrı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 325, Beyit 5). [bir,]

Niçe **bir** ey gonca-leb hâr ola yirüm gül gibi / Neye dek nâlân olam geh nây u geh bülbül gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 334, Beyit 1). [bir,]

Vefâdan **bir** eser yok gülşeninde ey şabâ dehrüñ / Hevâya servi mâ’ildür açılğan hâr ile verdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 341, Beyit 3). [bir,]

2.Bir, sayı sıfatı.

Yaşum Sa‘y u Şafâyıyla iletüm Ka‘be küyüña / Yine **bir** çeşme-i ter eyledi bu çeşm-i ter peydâ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 2, Beyit 2). [bir,]

Gözüm Yûsuf-cemâlün hasretiyle şâh-râhuñda / Züleyhâ gibi eyler ‘âkıbet **bir** reh-güzer peydâ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 2, Beyit 3). [bir,]

Lebüñ hecriyle andan âh idüp **bir** şubh-dem cânı / Saña teslim idüp ben de ideydüm bir eser peydâ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 2, Beyit 6). [bir,]

Dâğdan kim nâ-gehân kopar derünî **bir** şadâ / Dâğ-ı hicrânum görüp göğsin geçirür dâ’imâ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 3, Beyit 1). [bir,]

Cevr ü derd ü guşsaña vallâhi şâhum râziyum / Her biri elhamdülillâh oldu **bir** ni‘met baña (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 4, Beyit 4). [bir,]

Harâret irmesün tâb-ı güneşden deyü ol mâha / Duñân-ı âh-ı dilden eyledüm **bir** sayebân peydâ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 5, Beyit 2). [bir,]

Ma‘ârif Bûstânında bu gün Sa‘dî-i vaktem ben / Yüzüme güle bak ben de idüm **bir** Gülsitân peydâ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 5, Beyit 4). [bir,]

Rahîmî gerçi bî-pür-şîşe **bir** ‘aşfûr-ı bî-ferdür / Kılıpdur âsitânuñda hümâyûn âşiyân peydâ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 5, Beyit 5). [bir,]

Rahîmî mülk-i gamda var yûri başuña sulţân ol / Cihânuñ devlet ü câhı hümâ tâ **bir** kurı gavgâ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 7, Beyit 7). [bir,]

Göñlümi kıaddüñ hevâsından ayırmam **bir** nefes / Râstî **bir** toğrı yoldur itdügüm irşâd aña (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 8, Beyit 4). [bir,]

Perde-i nâmûs-ı dîni şakladuñ pencgâhda / **Bir** maqâm-ı râstdur kılduñ qarâr-ı evliyâ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 9, Beyit 4). [bir,]

Dâmen-i pâkîzeñ kimdür ki **bir** toz kıondura / Münkirüñ çeşmine tıldurdu ğubâr-ı evliyâ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 9, Beyit 5). [bir,]

Cânımız bezm-i maħabbetde bu dem mest eyledüñ / Şundı **bir** cām-ı şarâb-ı hoş-güvâr-ı evliyâ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 9, Beyit 9). [bir,]

Meger **bir** mihr-i ‘ālem-tāba ey meh müşteri olduñ / Düşersin titreyüp üstine şanurlar ki dutdı teb
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 10, Beyit 2). [bir,]

Cānuma **bir** buse ikrār eyledi o la’l-i nāb / Mā’ıl oldu şandı şudur teşne-dil gördi serāb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 12, Beyit 1). [bir,]

Her gice tā şubḥa dek ey meh gözüm yıldız şayar / Menzili **bir** merdümek pür-āb ola eyler mi ḥ’āb
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 12, Beyit 2). [bir,]

Luṭf ile yap yap Raḥîmînüñ yıkık göñlin hemān / **Bir** velāyet zāhir it ey kām-kār-ı evliyā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 9, Beyit 13). [bir,]

Şarardı gün gibi beñzüm tenüm pür-tāb olup titrer / Hilāl oldu ḳadüm bedr-i cemālūñ görmedüm **bir** şeb
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 10, Beyit 4). [bir,]

Bezm gülşen gonca leb **bir** yār-ı cānumdur şarāb / Serv ḳadd sāḳī şurāḥi nağme-i bülbul rebāb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 17, Beyit 1). [bir,]

Bu bâğuñ servi dūd-ı ḡam küli **bir** ṭabla āteşdür / Şabāveş ṭurma **bir** dem **bir** nefes āzāde seyrān it
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 18, Beyit 3). [bir,]

Bir şafā kesb eyledüm mir’āt-ı ‘aşḳ-ı yārdan / Gün gibi rüşen müşāhid gözüm cümle şifāṭ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 20, Beyit 5). [bir,]

Ḳo māzī ḡuşşasın efkār-ı istikbāli terk eyle / Naẓar ḳıl ḥālūñe gör ḥāliyā kesb eyle **bir** ḥālet (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 21, Beyit 4). [bir,]

Şayd itdi Raḥîmî dilini **bir** gözi ḥün-rîz / Şāhāne hücüm eyledi şehbāz-ı maḥabbet (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 22, Beyit 7). [bir,]

Ümîd-i vuşlatıyla şād olurdum / Eger olsaydı **bir** ḡam-ḥ’ār-ı ḡurbet (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 23, Beyit 3). [bir,]

Ġarîb ü bî-kes ü dermānde ḳaldum / Meded yā Rabb baña **bir** yār-ı ḡurbet (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 23, Beyit 4). [bir,]

Ṭāḳ-ı ebrûsı ḥayālin ḳodı göñlümde bu gün / Eskişehrinde o meh yaptı yine **bir** yeñi kāḥ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 29, Beyit 5). [bir,]

Öldürmek içün āl ile āşüfte bülbulin / Geymiş o gonca gül gibi **bir** ter sıyāb-ı sürḥ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 30, Beyit 2). [bir,]

Gün gördi gün yüzün kızarup oldu şermsār / Şanmañ şafaḳ yüzine dutar **bir** niḳāb-ı sürḥ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 30, Beyit 3). [bir,]

Dil pādîşāh-ı ‘aşḳuñ **bir** çetr-i pür-ḥayāl / Yir yir fūrūḡ-ı āteş-i āhum ṭınāb-ı sürḥ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 30, Beyit 6). [bir,]

Çihrem Raḥîmî ḳışsa-i ḡuşşam beyān ider / Her bāb **bir** kitāb gözüm aña bāb-ı sürḥ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 30, Beyit 7). [bir,]

Tā ki ben dîvāneye ‘aşḳuñ şalaldan **bir** kemend / Dūd-ı āhum ḥālḳa ḥālḳa boynum üzre bend bend
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 31, Beyit 2). [bir,]

‘Aşḳ daḳmışdur benüm boynuma zāhid **bir** kemend / Pend girmez ḡuşuma ṭutmaz beni zencîr ü bend
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 31, Beyit 3). [bir,]

Bir cevāb irdi seher dārū’ş-şifā-yı gaybdan / Derdmend olsun devā isterse ger **bir** derdmend (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 31, Beyit 5). [bir,]

Midhatüñ gülzârınuñ **bir** bülbül-i hoş-ṭab’ıdur / Bu Raḥîmî çâkerüñ ey gülşen-i ‘irfân-ı cûd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 34, Beyit 9). [bir,]

La’lüne ben hasta ola cân iken ey Hızır had / Bilmez idi ismini mâ’ü’l-ḥayātuñ **bir** aḥad (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 35, Beyit 1). [bir,]

Bir ser-i mevce ‘adem rāhında gümrāh olmadı / Mîm ağzuñ dāl zülfeynüñden umanlar meded (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 35, Beyit 2). [bir,]

Ḳalbümi jeng-i ta‘allukdan muşaffā eyleyüp / Geydüm ey rüşen-likā āyine gibi **bir** nemed (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 35, Beyit 6). [bir,]

Şād it Raḥîmî kuluñı **bir** merḥabā ile / Olsun ḳabül-i luṭfuñ ile kām-kār-ı ‘id (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 38, Beyit 8). [bir,]

Sürdügiçün ḳapuña **bir** yılda iki kez yüzün / Oldı şāḥib-ḳadr ü hem ehl-i berāt ey ḥān-ı ‘id (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 39, Beyit 4). [bir,]

Görmedüm zātuñ gibi ‘ālemde **bir** kân-ı ṭarab / Sūr-ı sâ’ildür ḳapuñda dā’imā derbān-ı ‘id (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 39, Beyit 9). [bir, -de]

Şimdi meyl-i cân u dil şol **bir** şehe ḥübāñedür / Hüsnde Bekdaşi yoḳdur ḥālveş **bir** dānedür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 41, Beyit 1). [bir,]

İki ‘ālem kim behā **bir** kez bilüñ ḳoçmağıçun / La’lünüñ **bir** büsesi erzān eger biñ cānedür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 41, Beyit 3). [bir, -ünüñ]

Ey Raḥîmî vaşlın umma ol gözi mestüñ müdām / **Bir** ḥayāl-i ḥüb ol **bir** devlet-i nā-yābdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 44, Beyit 5). [bir,]

Bir ḥaṭāyla saçı çinine dolaşdı bu göñül / Kerem ü ‘afv-ı gedāyı yine ol şāh bilür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 47, Beyit 3). [bir,]

Bende āzād oluban ḥāk olayın sāye gibi / Toḡrı yolına o servüñ ḳanı **bir** rāh bilür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 47, Beyit 4). [bir,]

Derd-i ḡam **bir** ḡama düş itdi Raḥîmiyi şehā / Ḥayret alur özini geh bilemez ḡāh bilür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 47, Beyit 7). [bir,]

Leb ü dendānuñ añıcaḳ gözümüñ / İçi **bir** la’l ḡāh lü’lü’dür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 48, Beyit 4). [bir,]

Nār-ı hecre yaḳan beni her şeb / **Bir** yalıñ yüzlü yār-ı meh-rūdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 48, Beyit 6). [bir,]

Ehl-i ‘aşḳa Raḥîmî cevri-i ‘itāb / Ḥüb-rûlarda **bir** güzel-ḥūdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 48, Beyit 10). [bir,]

Hemān sünbül saçuñ miskîn şanma misk [ü] ‘anberdür / Yanup tüter ruḥuñçün lāle şan **bir** odlu micmerdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 49, Beyit 1). [bir,]

Degüldür dilde yara yāre **bir** tāze gülüm vardur / Hezārān zār ider dildür adı **bir** bülbülüm vardur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 51, Beyit 1). [bir,]

Dem-i ğamda çeker gūşum kebāb eksük degül dilde / Gözümdə hūn-ı dil-perver ü **bir** rengin-mülüm vardır (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 51, Beyit 2). [bir,]

Perişân itme gönlüm ey şabâ dem urma zülfinden / Benüm de başum üzre **bir** hevâyî sünbülüm vardır (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 51, Beyit 3). [bir,]

Cinân bağında mı âdem anuñçün cân qarâr itmez / Bilür mecmû‘-ı insân **bir** perişân kâkülüm vardır (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 51, Beyit 4). [bir,]

Gedâñi ğâhi añduķa di ey şâh-ı ‘alî-şânım / Yaşı dildür adı kanber Raḥîmî **bir** kulum vardır (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 51, Beyit 5). [bir,]

Bu şerḥa şerḥa sînem yarası ey yâr şerḥ olmaz / Şu gibi gayra mâ‘il âh dil **bir** yâre düşmişdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 53, Beyit 4). [bir,]

Ben oldum olacağum gel tabibâ zahmete girme / Dil elden gitmeden **bir** çâre kıl bî-çâre düşmişdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 53, Beyit 6). [bir,]

Ruḥ-ı zerdiyle her gün muntazırdur şâh-râhuñda / Raḥîmî **bir** ḥazân yaprağıdır yollara düşmişdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 53, Beyit 7). [bir,]

Göz uciyla **bir** nazar kıl gözle ben dil-ḥastayı / Mücib-i şîḥḥat olur kılsa kaçan bîmâr seyr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 54, Beyit 5). [bir,]

Bir şanemde şüretâ nakşuñ naẓirin görmedüm / Gerçi kıldum deyr-i dünyâda der ü dîvârı seyr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 55, Beyit 3). [bir,]

Dem-i hecrüñde yaşum âh dile hem-demdür / Hoş olur âb u hevâsı o da **bir** ‘âlemdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 58, Beyit 1). [bir,]

Dil qarâr u hūşî çeşmüñden anuñçün hıfz ider / Nakdi târâc eyler ol Tâtâr **bir** yağmacıdır (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 59, Beyit 3). [bir,]

Bir ışıkdur geşt ider menzil-be-menzil şehir-be-şehir / Nûr cer ider kamer her gün yüzüñ muḥtâcıdır (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 59, Beyit 6). [bir,]

Luṭfıyla kaçan ben kula ol şeh nazar eyler / **Bir** müflis iken pâdişehi tâcver eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 60, Beyit 1). [bir,]

Vücüdum gerçi **bir** kem-kaṭre dil mânend-i deryâdur / Be-ḥaḳḳ-ı âyete‘l-kürsî muḥîṭ-ı ‘arş-ı a‘lâdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 64, Beyit 1). [bir,]

Vefâ bahrinde her **bir** kaṭre **bir** ‘ummân-ı ḥikmetdür / Maḥabbet pertevinde zerre mihr-i ‘âlem-ârâdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 64, Beyit 3). [bir,]

Raḥîmî himmeti ‘âlî umar şânı bülendüñden / Kapuñda pâdişâhum gerçi **bir** ednâdan ednâdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 64, Beyit 5). [bir,]

Bir ruḥı şem‘uñ inandum ḥandesine germ olup / Külli eczâmı kül itdi yandurup pervâne ṭavr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 65, Beyit 4). [bir,]

Âline şayd olma vahşet kıl cihân rubâhinüñ / Tut benüm kırdum Raḥîmî gibi **bir** şîrâne ṭavr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 66, Beyit 5). [bir,]

Kaçan **bir** mâha mihr itsem seḥâb-ı hecr olur ḥâ‘il / ‘Aceb ser-geşte baḥtum ṭâlî‘-i nâ-sâzkârum var (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 67, Beyit 2). [bir,]

Şaçun bendiyle bend olmuş esîr-i kayd-ı bend olmuş / Dil-i âşüfte dirler **bir** ğarîb ü ħor u zârûm var
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 67, Beyit 3). [bir,]

Cihân bâğına yok meylüm benüm gülzâr-ı ħüsn içre / Kıyâmet serv-ķâmet ğonca-leb **bir** gül-‘izârûm var
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 67, Beyit 4). [bir,]

Şeş cihetden ejder-i nefsi tılısmât eyleyüp / Kendüye gencîne itdi işbu çâr erkânı **bir** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 68, Beyit 6). [bir,]

Ey Raĥîmî dü cihânda sen de gel **bir** yar sev / Tañrı birdür kıble bir hem cism-i cânüñ cânı bir (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 68, Beyit 7). [bir,]

Dil-i vîrâne Kütâhiyyenüñ **bir** köhne küyîdur / Belâ kuhsârîdur başum yaşum şan Aķça şuyîdur
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 70, Beyit 1). [bir,]

Ĥayâl-i zaĥm-ı tîġüñ yarası ol yaradan ĥaķķâ / Dil-i mecrûĥumuñ **bir** dil-rubâ-yı sâde-rüyîdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 70, Beyit 4). [bir,]

Büsbütün ĥalk-ı cihân bildi ki **bir** yârûm var / Ĥüsn ü ĥulķ issi ‘aķâ menba‘ı dildârûm var (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 73, Beyit 1). [bir,]

Müşteriyem leb-i cân-baĥşına biñ cân ile ben / Yok ziyânûm yine **bir** aşşılı bāzârûm var (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 73, Beyit 2). [bir,]

Şaķlasun kâĥ-ı vücûdını ĥalelden Bārî / Dil-i vîrânemi **bir** yapıcı mi‘mârûm var (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 73, Beyit 4). [bir,]

Cemâlüñ ĥaķķı ey ğonca İrem bâğına yok müslim / Ser-i küyuñ gibi dünyâda **bir** ârâmgâĥum var
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 76, Beyit 4). [bir,]

Raĥîmî gerçi ĥâķ oldu ümîd-i pây-ı büseñle / Görüp **bir** gün dimezsın raĥm idüp **bir** ĥâķsârûm var
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 76, Beyit 5). [bir,]

Ey Raĥîmî ger ecel tîrinden isterseñ ĥalâş / **Bir** kemân-ebrû içün çek durma yâr-ı intizâr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 77, Beyit 5). [bir,]

Sevâd-ı levĥ-i dîdem içre ‘aks-i kâķül ü ķaddüñ / Leb-i deryâ-yı Hind içre hemân **bir** serv-i dil-cûdur
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 79, Beyit 2). [bir,]

Deĥânı sırrını şordum leb-i la‘l-i şekerĥâdan / Didi mülk-i ‘ademde varı ancaķ **bir** ser-i mûdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 79, Beyit 3). [bir,]

Dimâġ-ı cāna irdi şubĥ-dem **bir** nûķhet-i cân-baĥş / Raĥîmî ol mu‘aţţar zûlf-i ‘anber varsa bûdur
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 79, Beyit 4). [bir,]

Vişâl-i şehriyâr-ı yāra şem‘-i encüm olmazdı / Hemân kendü özin yanmaġa tenhâ **bir** ocaġ ister
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 84, Beyit 3). [bir,]

Terâĥĥum ķıl Raĥîmî cür‘aveş pây-māl-i devrândur / Senüñ ey sâķî-i gül-ruĥ elüñden **bir** ayâġ ister
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 84, Beyit 5). [bir,]

Bir serv-ķad [u] lâle-ruĥuñ ġuşşasından âĥ / Sinemde görinen elif ü dilde dâġıdır (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 86, Beyit 3). [bir,]

Şehâ **bir** tûlb-i dervîşüz bu tende cânımız vardır / Muķîm-i tekye-i ‘aşķuz saña ķurbânımız vardır
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 87, Beyit 1). [bir,]

Mecāzı maḥv idüp rāz içdük esrār-ı ḥaḳīkatden / Tārīkatda şerīʿat gibi **bir** bürhānımız vardır (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 87, Beyit 2). [bir,]

Misâfir-hâne-i dilde iḳâmet ihtiyâr itdi / Ḥalilüm ğam dinür **bir** maḥrem-i mihmānımız vardır (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 87, Beyit 4). [bir,]

Bize zulm itmeden ey çerḫ-i dün dün yoksa āh itdün / Alur her ḥaḳkımız ʿadl issi **bir** sulṭānımız vardır (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 87, Beyit 6). [bir,]

Ḳuluyuz ḳanberiyüz ey Raḥîmî Murtaẓā ḥaḳḳı / Kerem kânı ʿAli-ḫū **bir** şeh-i merdānımız vardır (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 87, Beyit 7). [bir,]

Raḥîmî muʿciz-i ʿİsāya beñzer **bir** kerâmetdür / Dil-i bīmārını ben derdmendün ol ki hoş eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 90, Beyit 5). [bir,]

Çatlasa düşmen n'ola ḳopdı terāḳa başına / Āsumānî **bir** ḳazādur aña bu esmā-yı sūr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 91, Beyit 4). [bir,]

Beglige reşk itme birdür kân-ı luṭf ʿilmün muḫîṭ / Baḫr-i ḳudretde vücūdün cevheri **bir** dānedür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 92, Beyit 4). [bir,]

Gördüm bu ḫüsn ü ānuña ḥaṭṭuñ benimsedüm / Aldum ol iki şāhid ile **bir** Güzel ḫişār (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 93, Beyit 2). [bir,]

Maʿnā-yı dil-peẓir ile şiʿrüm Raḥîmîyā / **Bir** sâde-rū güzel gibidür şūḫ u şivekār (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 93, Beyit 8). [bir,]

Rikābuñdan Raḥîmî sâye gibi **bir** gün ayrılmaz / Vefā yolında ol sâbit-ḳadem **bir** ḫāksāruñdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 95, Beyit 9). [bir,]

Gözümnden çıkdı yaşum gibi bu dünyā vü mā-fihā / Anuñ **bir** ğayrıdan ümmid-vārı var benüm yokdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 98, Beyit 4). [bir,]

Ḳapuñı hem ṭapuñı terk iden dünyā-perestānuñ / Varur her şehre hem **bir** şehriyārı var benüm yokdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 98, Beyit 8). [bir,]

Çevirdi başumı çerḫ atdı nokṭa gibi ortaya / Ḳıyı çizmekde güyā kendü **bir** pergāra dönmişdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 99, Beyit 3). [bir,]

Raḥîmî ḥasret-i mey-gün-ı laʿl-i yār ile dāʿim / Ciger pür-ḫūn cān **bir** sāġar-ı devvāra dönmişdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 99, Beyit 8). [bir,]

Dil ser-i sevdā-yı zülfüñle ğubār olmuş yatur / **Bir** şeh-i şāhib-külehdür ḫāksār olmuş yatur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 104, Beyit 1). [bir,]

Uşandı dār-ı ğurbetden gönül ʿazm-i diyār ister / Vefā şehrinde **bir** ʿālî-mürüvvet şehriyār ister (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 105, Beyit 1). [bir,]

Bir gedāyuz bir de māl-ḫulyā-yı ʿaşḳuñla şehā / Mesken-i genc-i maḥabbetdür dil-i vîrānımız (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 106, Beyit 6). [bir,]

Bir degül biñ cān fidā eyler Raḥîmî yoluña / Lîk ḫūra geçmez ey ebrū kemān ḳurbānımız (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 106, Beyit 7). [bir,]

Ārzū-yı gül kılop gülşen recāsın itmezüz / Gül gibi **bir** ḫande-rū ferḫunde-dîdār isterüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 107, Beyit 5). [bir,]

Ey Raḥîmî nây u nûşından bu bezmüñ fâriğuz / Āhveş ammâ dem olur **bir** hevâdâr isterüz (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 107, Beyit 7). [bir,]

Bir servi çek kenâra gülşende ‘âlem eyle / Ey pâdişâh-ı ‘âlem budur rızâ-yı nev-rûz (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 108, Beyit 6). [bir,]

Büse-i cānāneye biñ cān virür **bir** ‘âşıkuz / Biz fakîr üftādeyüz ammâ mükāfāt ehliyüz (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 111, Beyit 5). [bir,]

Ey Raḥîmî göge ağsa tañ mı topum gün gibi / **Bir** mehüñ eflākveş şeh̄r ü hişārın gözlerüz (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 113, Beyit 7). [bir,]

Bir gedāñam ben senüñ ey pâdişâh-ı ser-firâz / Söylenür Maḥmūd-ı şâh ile nitekim ḥâş Ayâz (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 118, Beyit 1). [bir,]

Ġamze **bir** keskin ḥarāmî çeşm-i fettān yol başar / Vaşl ise **bir** ince bil gāyet maḥall-i ihtirâz (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 118, Beyit 2). [bir,]

Çāk çāk itdi yaḳasın şubḥ-dem gülşende gül / Ġanc-ı la‘lûñden meger kılmış şabā **bir** keşf-i râz (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 118, Beyit 5). [bir,]

La‘l-i cān-baḥşuñda la‘l-i ‘anberîn / Şanki ḳonmış ḳanda **bir** miskîn-meges (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 119, Beyit 7). [bir,]

Şâ‘ir-i bî-meze eş‘ârımuza ḥarf çoğ olur / Sen Raḥîmî gibi **bir** ṭab‘-ı güher-bāra yapış (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 120, Beyit 7). [bir,]

Şimdi bildüm nev-‘arūs-ı dehr **bir** seḥḥâr imiş / Niçe erden arta ḳalmış **bir** zen-i bāzār imiş (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 121, Beyit 1). [bir,]

Sözüñ toğrusı budur ḳadd-i mevzūnuñ gibi anı / Yazamaz öyle ḥoş-reftār u **bir** serv-i ḳıyāmet naḳş (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 122, Beyit 3). [bir,]

Cihān bāğında ey gonca cemāl-i vaşf-ı ruḥsāruñ / Raḥîmî Şeyḥ Sa‘diye bedel **bir** gülsitān itmiş (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 124, Beyit 5). [bir,]

Ser-i kūyuñda ḳaddüm üzre zer-çihrem görenler dir / Vefā bāğınuñ öz şāhında **bir** berg-i ḥazān ḳalmış (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 126, Beyit 3). [bir,]

Bir yaluñ yüzlü ışıḳ meh-rūsıdur pır pır yanar / Şehrde olmuş zebān-ı cerr ile cerrār şem‘ (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 128, Beyit 3). [bir,]

Şemsveş devrüñde **bir** rüşen-çerāğ eyle beni / Meh gibi her kūşede yaḳduñ kevākibvār şem‘ (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 129, Beyit 4). [bir,]

Nev-bahāra lāle şundi yine **bir** mey-gün çanağ / Sen de baş ḳaldurma destüñden ḳoma **bir** dem ayağ (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 130, Beyit 1). [bir,]

Pehlevānidur bu meydānuñ şurāhı ser-firâz / **Bir** ayağıyla başar biñ Rüstemi rûz-ı maşāf (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 131, Beyit 3). [bir,]

‘Āşıḳa yüz dürlü biñ nâz itdüğüñ gerçek ola / Bir de mā’ilsin cefāya bu da **bir** sūy-ı ḥılāf (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 131, Beyit 4). [bir,]

Göñlümi **bir** bend ile bend ideli ‘ayyār-ı zülf / Kıldı ‘aḳlum kārvanın tār-mār efkār-ı zülf (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 132, Beyit 1). [bir,]

Halka halka devr idelden haddüni ey genc-i hüsn / Kalmadı **bir** dil ki vîrân itmedi ol mâr-ı zülf
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 132, Beyit 2). [bir,]

Ğamze **bir** keskin harâmî çeşm-i âfet yol başar / Kayd-ı râh-ı zâhide şad sâledür zünnâr-ı zülf (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 132, Beyit 3). [bir,]

Bir kalile bend ider geh biñ perîşân-hâtır / Gâh olur başdan çıkarur ‘âşıkı bu kâr-ı zülf (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 132, Beyit 6). [bir,]

Bağruma taşlar başup gamdan ham oldu tākātüm / Hâtem-i la‘lûñle mahremdür **bir** ahıryân hayf
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 135, Beyit 2). [bir,]

Hüsn-i yâra kıl nazâr mihr itme ‘âlem mihrine / Dimezem mâhum saña var **bir** tolungın aya bak
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 137, Beyit 2). [bir,]

‘Ömr uzunluğundan isterseñ temettu‘ dil-berâ / Şehr-i Kütâhiyyede **bir** kâmet-i bālâya bak (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 137, Beyit 4). [bir,]

Mescide gelse alur seccâde süsen omzuna / Lik bâğa varsa mey var koltuğında **bir** kabağ (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 140, Beyit 4). [bir,]

Efendüm devletüm sen **bir** ğarîb ü bî-kesüm bende / Senüñ gibi bu devr içinde ey meh şehriyârum yok
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 142, Beyit 2). [bir,]

Senüñ gülzâr-ı ‘âlemde benüm gibi hezâruñ var / Senüñ gibi benüm ey ğonca-leb **bir** gül-‘izârum yok
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 142, Beyit 3). [bir,]

Hâlimüzden âh kim ‘âlemde **bir** âgâh yok / Münhaşır mes‘ele manşıb hasbeten lillâh yok (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 144, Beyit 1). [bir,]

Kime söylersin dilüñ bilmez dileğüñ anlamaz / Dâd-ı âh ey dâdger **bir** dâver-i dil-h‘âh yok (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 144, Beyit 2). [bir,]

Na‘-ı devletde olan **bir** la‘l ile baydağ sürer / **Bir** ata mat olur ey ferzâne havf-i şâh yok (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 144, Beyit 3). [bir,]

Pür-ğarağ ‘ırz ehline ‘arz işlerinüñ işleri / Vâkıf ol bu sırra şâhum **bir** ‘adâletgâh yok (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 144, Beyit 4). [bir,]

Sîneñde dil efsürde göz uyğuda cân mürde / **Bir** çâresi yok derde bî-çâre neden düşdüñ (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 146, Beyit 2). [bir,]

Bir çeşm-i ğazâl içün **bir** kaşı hilâl içün / Dîvâne degülseñ ger tağlara neden düşdüñ (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 146, Beyit 6). [bir,]

Nice **bir** la‘l-i nâb-ı hamla dil teng / Demidür sâkiyâ şun cām-ı gül-reng (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel
149, Beyit 1). [bir,]

Fiğānum **bir** maķāma irdi şimdi / Dutar göklerde ey meh zühre âheng (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 149,
Beyit 3). [bir,]

Bu ednâ bendeñi **bir** şâh-ı ‘âlî-şāna gönderseñ / Gedāñ **bir** mürüvvet şāhibi sultāna gönderseñ
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 151, Beyit 1). [bir,]

İçüp ol çeşm-i âhūnuñ lebi şîrini şîrāne / ‘Ali-heybet fütüvvet kânı **bir** aşıana gönderseñ (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 151, Beyit 5). [bir,]

Rahîmî başka dîvân itdi vaşfuñ yazdı **bir** defter / Sen anı n'ola defterdâr idüp dîvâna gönderseñ
(*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 151, Beyit 9*). [bir,]

Güneş gibi kılurdu 'âlemi envâra müstağrak / Tulu' itse Rahîmî zerrece **bir** pâresi 'aşkuñ (*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 154, Beyit 5*). [bir,]

Şimdi Rahîmî egmez gerdün-ı dūna başı / Kemter kulu olupdur **bir** yüce âşinānuñ (*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 155, Beyit 5*). [bir,]

Gül-i rengin yeter bu penbeyi **bir** hūn-ı dāğ-ı gam / Dilā bülbül gibi dillerde tek añılmasun aduñ
(*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 156, Beyit 2*). [bir,]

Kimseye meyl eylemezsin **bir** 'acüz-ı naḥssın / Taşa çaldı başını Ferhād elūnden ey felek (*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 159, Beyit 2*). [bir,]

Hāşılı **bir** oñmadıksın şan'atuñ cevri ü sitem / Kan yudar şakird eger üstād elūnden ey felek (*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 159, Beyit 3*). [bir,]

Hū'ace-i dehri mezād idüp şatarsın kul gibi / Olmadı **bir** kimsene āzād elūnden ey felek (*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 159, Beyit 6*). [bir,]

Şūfiyā gāyet müdāvādur gam u dil derdine / Şiše çek **bir** la'l-i mey-gün ile cānuñ 'iše çek (*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 160, Beyit 6*). [bir,]

Haṭṭ-ı cān ise Rahîmî kāmranlıktan murād / Var özüñ **bir** Hüsrev [ü] Şirîn lebe Ferhād kıl (*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 163, Beyit 7*). [bir,]

Öñüñce **bir** yalın yüzlü siyeh pürçemlü peyki gör / Başında tāt-ı zer nārenci geymiş hem ḳabā meş'al
(*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 164, Beyit 5*). [bir,]

Dostum ḳatre gibi gerçi **bir** ednādur dil / Āşinādan şoragör gör nice deryādur dil (*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 168, Beyit 1*). [bir,]

Bende olmaz degme sulṭāna denā'et 'arz idüp / **Bir** senüñ gibi şeh-i 'ālī-cenāb ister göñül (*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 169, Beyit 4*). [bir,]

Bu riyādur zāhidā cismüñde naḳş bu riyā / Bī-riyā **bir** 'āşıkam ben bu riyādan çekdüm el (*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 170, Beyit 3*). [bir,]

Her gül-i pür-hār içün zār olma zinhār ey göñül / Gülşen-i 'ālemde yok **bir** verd--i bī-hār ey göñül
(*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 171, Beyit 1*). [bir,]

Bir gice ey meh ḥam ebrūñı aḥup āh eylesem / Yarılup yir yir felek ṭālī' olur **bir** nev-hilāl (*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 172, Beyit 2*). [bir,]

Oḥ ne haṭṭ itdüm nişān-ı zaḥm-ı tīrūnden yanar / Ey ḳaşı yā şanki cān bāğında dikedüñ **bir** nihāl
(*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 172, Beyit 4*). [bir,]

Bāde-i 'aşkıyla ter kıl cism-i ḥāk-ālūdeñi / Virmeye devrān mebādā **bir** muḥālif bāda gel (*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 173, Beyit 2*). [bir,]

İstikāmet **bir** elifdür aradan ḥazf itdiler / Şimdiki 'aşır içre bir sülmen ile Selmān ey göñül (*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 174, Beyit 3*). [bir,]

Kibriyā kūhında yā Rabb kılma gürg-i tiz-ceng / Rāziyam ben meskenet rāhında **bir** rūbāh kıl (*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 175, Beyit 3*). [bir,]

Hayāl-i hayl-i hüsnüñ hâcibine **bir** gün ısmarla / Göñül şehrinde **bir** şeb eylesün ey mäh-rü menzil
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 176, Beyit 2). [bir,]

Karacadağ kadardur dilde dâğ-ı nâr-ı hicrânüñ / Muhiṭ-ı eşküñün yanında güyâ Akdeñiz **bir** dil
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 176, Beyit 3). [bir,]

Ġamuñ sāgar gibi hūn itdi baġrum derdüñ inletdi / Raḥîmî gibi **bir** mestüñ mi vardur kim ola kanzil
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 176, Beyit 7). [bir,]

Ġudümüñden feraḥ-efzâ olaldan sine-i şahrâ / Gözüñ yaşı gül oldu ey yüzi gül şan boyum **bir** pül
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 177, Beyit 3). [bir,]

Görünmez ey göñül sen **bir** gül-i ra'nāya 'aşıksın / İrişmez sem'ine anuñ hezâr âvāze-i bülbül (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 177, Beyit 6). [bir,]

Bir ḥaṭâ ile dolaşdum çîn-i zülfeñnüñ görüp / Yay idüp çekdüñ çevirdüñ kâmetüm tuġrâ-mişâl
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 178, Beyit 2). [bir,]

Yâd-ı la'lüñle Raḥîmî hūn-ı dil içer müdâm / Gelmedi cânâ bu devre **bir** ayakdaşum benüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 181, Beyit 5). [bir,]

Ben ey Raḥîmî **bir** yüzi gül çeşmi nergisüñ / Her küşe cüst u cü idici çeşm ü güşiyem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 182, Beyit 5). [bir,]

Pervâne gibi **bir** şeb şevkum ḥikâyet itsem / Sen şem'a yana yana sūzum şikâyet itsem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 183, Beyit 1). [bir,]

Görüp kıddüñ düşüp pâyüña çihrem ḥâk-i rāh itdüm / Yine **bir** cāy-ı 'âlîde bu gün **bir** tekyegāh itdüm
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 184, Beyit 1). [bir,]

Akıtdum yaşumı şu gibi ey kıdd-i revân her sū / Maḥabbet sebzesin şâd-âb idüp **bir** seyrġāh itdüm
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 184, Beyit 2). [bir,]

Mebādâ dâmen-i pâküñe **bir** toz kıunduram diyü / Dem-â-dem cism-i ḥâk-âlüdemo yaşumla yaş itdüm
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 187, Beyit 5). [bir,]

Cihân cümle saña kıl bende **bir** kıl / Big iken birin el ey şâh didüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 188, Beyit 6). [bir,]

Ne cennet isterem ne ḥürî ne enhâradur meylüm / Ki **bir** dervîş-i şâḥib-himmetüm didâradur meylüm
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 191, Beyit 1). [bir,]

Melâmet tîrine sinem nişân kıddüm kemân olsa / 'Aceb mi **bir** hilâl-ebrü kamer-ruḥsâradur meylüm
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 191, Beyit 4). [bir,]

Fiġân u nâle vü âh-ı ḥazînem tutdı gülzârı / Raḥîmî **bir** ḥazân-dide hezârum zâradur meylüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 191, Beyit 5). [bir,]

Ey Raḥîmî âh kim oldum yolında ḥâk-i pây / Meyli yok ednāya **bir** 'âlî-cenâbum var benüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 192, Beyit 7). [bir,]

Bir fenâ âbdâliyam ben tekyegāh-ı 'aşkıñuñ / Nâle vü feryâddan nây u rebâbum var benüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 192, Beyit 6). [bir,]

İşigüñde seg-i küyüñla hem-dem **bir** gedâ oldum / Ulu 'izzet bulup güyâ ki şandum pâdişâ oldum
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 193, Beyit 1). [bir,]

Zebānum şem‘veş kaç‘ eyledüm miḳrāz-ı şamṭıyla / Şafā ehline **bir** Rūşen-delil ü reh-nümā oldum
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 193, Beyit 4). [bir,]

Raḳibe şoḥbetüm gerçi şitā faşlından âfetdür / Göz aç nergis gibi gör **bir** bahār-ı dil-güşā oldum
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 193, Beyit 6). [bir,]

Mürüvvet ḥatm olup şāḥīb-kerem ṭayy-ı mekân itmiş / Cüvānā ben de **bir** pîr-i kerāmāt ihtiyār itdüm
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 194, Beyit 3). [bir,]

Görinen dāğlar yir yir kurlmış şāh-ı serviçün / Hıyām-ı sîmdür ya nûrdan **bir** sāyebān ḥurrem
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 196, Beyit 3). [bir,]

Kerem kıl ṭoğrı söyle ḳanḳı gülzāruñ nihālisin / Seni ey serv billāh **bir** ḳad-i mevzūna beñzetdüm
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 198, Beyit 3). [bir,]

Māt eyler idi at şalup üstüme şāh-ı ḡam / **Bir** lu‘b ile piyāde olaldan müsellemem (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 200, Beyit 3). [bir,]

Oldum Raḥîmî şimdi nöker **bir** beg oğlına / Eyyām-ı devletinde bu gün şāh-ı ‘ālemem (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 200, Beyit 5). [bir,]

Ḳul olmaz dergehüñden ḡayra istiḡnāsı ‘ālîdür / Şehā mülk-i cününüñ başḳa **bir** sulṭānidur göñlüm
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 202, Beyit 3). [bir,]

Nev-bahār irdi benefşeyle güle ḳarşu yine / Ben de yelken ṭorıda **bir** yaḳası çāk olayum (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 205, Beyit 5). [bir,]

Maḥrem itdüñ kendüñe aḡyārı redd itdüñ beni / Āh kim **bir** it ḳadar yokdur ḳapuñda raḡbetüm
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 207, Beyit 3). [bir,]

Bir emeldür cennet ü ṭübā ḡamı ṭul u dirāz / Kûy-ı ḳadd-i yāre irmekdür Raḥîmî himmetüm (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 207, Beyit 5). [bir,]

Şanma **bir** müflis gedāyam ‘aşḳ-ı istiḡnā yeter / Sîmdür eşḳ-i revānum rûy-ı zerdümdür zerüm
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 208, Beyit 3). [bir,]

Şûretā didüm zebān-ı kibriyādan **bir** ḡazel / Ma‘nîde rāh-ı ḥaḳīḳatde özüm ḥāk iderüm (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 208, Beyit 7). [bir,]

Dāğlar yaḳdı dile **bir** lāle-ruḡ nāzûk-beden / Başumı cû eyledi **bir** serv-i ḥoş-reftār hem (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 209, Beyit 5). [bir,]

Görüp aḥvālüm ol Şîrîn-dehen raḥm eylemez dilden / Benüm Ferḥādvēş derdüm ḳatı **bir** ṭaşa ḡayrānem
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 212, Beyit 4). [bir,]

Bezm-i çemende lāle degül görinen bu dem / Yirden gehi çıkar daḡı **bir** odlu āh-ı Cem (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 216, Beyit 5). [bir,]

Sañā bî-ḥaddür şehā gerçi maḥabbet ‘arz iden / Ben Raḥîmî gibi **bir** muḥliş gedāyı görmedüm (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 217, Beyit 7). [bir,]

İrişdürdi cenāb-ı vuşlatuñā ey perî-peyker / Çok insāniyyet itdi **bir** melek-rû ādemüñ gördüm (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 218, Beyit 4). [bir,]

Elem küncinde ben dil-ḡasta dün ḡamdan ola yārüm / Raḳīb ile senüñ seyrānda **bir** ḥoş ‘ālemüñ gördüm
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 218, Beyit 6). [bir,]

Yıkılmaz Hakk bilür ‘aşk u maḥabbet dirler adına / Raḥīmīnūn dilinde **bir** binā-yı muḥkemūn gördüm
(Kütahyalı Raḥīmī Dîvânı, Gazel 218, Beyit 7). [bir,]

Hudāyā bilmezem **bir** toz mı kondı ben ğubārından / Beni dūr itdi dergāhından āh ol dāmen-i pākūm
(Kütahyalı Raḥīmī Dîvânı, Gazel 219, Beyit 3). [bir,]

‘Azizüm dil olaldan müşterī hüsnūn metā‘ına / Cihānuñ Yūsufın **bir** şāhid-i bāzāra ṭabşurdum (Kütahyalı
Raḥīmī Dîvânı, Gazel 221, Beyit 3). [bir,]

Ḥarābāta kadem başdum Raḥīmī ehl-i dillerle / Göñül peymānesin **bir** ḥāne-i ḥammāra ṭabşurdum
(Kütahyalı Raḥīmī Dîvânı, Gazel 221, Beyit 7). [bir,]

Yār bezminde niçün añmazsın ey ney nālemi / Ben senūñle **bir** dem-i fırsat bulursam söyleşem
(Kütahyalı Raḥīmī Dîvânı, Gazel 223, Beyit 5). [bir,]

Ḥārdan zaḥm-ı ğamın cānumda la‘l-i yār içün / Bülbülā **bir** gonca-i nüzhet bulursam söyleşem
(Kütahyalı Raḥīmī Dîvânı, Gazel 223, Beyit 6). [bir,]

‘Aceb **bir** toz mı kondı dāmenine ben ğubārından / ‘Acebdür söylemez tūṭiveş ol āyine-ruḥsārūm
(Kütahyalı Raḥīmī Dîvânı, Gazel 224, Beyit 4). [bir,]

Raḥīmī **bir** gedādur dergeh-i devlet-penāhuñda / Unutduñ çok zemāndur sen anı sulṭānum añmazsın
(Kütahyalı Raḥīmī Dîvânı, Gazel 226, Beyit 5). [bir,]

Yoluma itdi benüm **bir** kanludur dürr yaşuma / Ter düşerdi yār ile mā-beyni ol deryā bu gün (Kütahyalı
Raḥīmī Dîvânı, Gazel 227, Beyit 5). [bir,]

Gün olur ay yüzini görmezem geçer **bir** yıl / Bu ḥurd [u] ḥ‘āb ya leyl ü nehārı n’eyleyeyin (Kütahyalı
Raḥīmī Dîvânı, Gazel 231, Beyit 2). [bir,]

Şehā ok kaddūñūñ hecriyle **bir** kaddi kemānum ben / Baña ṭoğrı nazar kıl egri bakma nā-tüvānum ben
(Kütahyalı Raḥīmī Dîvânı, Gazel 234, Beyit 1). [bir,]

Benüm zāğ u zağanveş cife-i dünyāya yok meylüm / Ğidā-yı rūḥdur **bir** ṭā‘ir-i heft āsmānum ben
(Kütahyalı Raḥīmī Dîvânı, Gazel 234, Beyit 6). [bir,]

Felek zerrīn-küleḥ **bir** sāde-rū serrācuñ olmışdur / Çapup gün gibi ṭurmaz yeldirür şubḥ u mesā raḥşın
(Kütahyalı Raḥīmī Dîvânı, Gazel 235, Beyit 4). [bir,]

Dili **bir** bend ile göz göre koşdum ‘aşk-ı dildāra / Yine yıllarla me’nūs eyledüm **bir** āşınā raḥşın
(Kütahyalı Raḥīmī Dîvânı, Gazel 235, Beyit 6). [bir,]

Şevk-ı ruḥsāruñla kıldum **bir** ğazel inşā Ḥüseyn / Maṭla‘ıdur maṭla‘-ı mihr-i cihān-ārā Ḥüseyn (Kütahyalı
Raḥīmī Dîvânı, Gazel 237, Beyit 1). [bir,]

Faḳirem gerçi kim ednādan ednā **bir** gedāyam ben / Kanā‘at ehli dervişem şehā şāhib-ġināyam ben
(Kütahyalı Raḥīmī Dîvânı, Gazel 238, Beyit 1). [bir,]

Ḥāric ez-defterde yok idūñ görildi ey raḳīb / Āsitān-ı yārdan ifrāz bu **bir** maḥlūlsün (Kütahyalı Raḥīmī
Dîvânı, Gazel 239, Beyit 3). [bir,]

Mihr-i yāre ey kamer sen müşterī olmağ neden / Hep bilür bay u gedā şehir içre **bir** yoḥsulsun (Kütahyalı
Raḥīmī Dîvânı, Gazel 239, Beyit 4). [bir,]

Ḳāmet ü zūlfın temennā itdügümçün dostlar / **Bir** elif-ḳadd ‘āḳıbet dāl itdi ḳaddüm ad içün (Kütahyalı
Raḥīmī Dîvânı, Gazel 241, Beyit 3). [bir,]

Seng-i cevruñ cem‘ idüp sînemde cânâ cân ile / **Bir** maḥabbet-ḥâne yapdum bu dil-i nâ-şâd için
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 241, Beyit 4). [bir,]

Görmedüm zâtuñ gibi **bir** cevher-i kân-ı seḥâ / Sû-be-sû gezdüm şadefveş baḥr u ‘ummân illerin
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 243, Beyit 4). [bir,]

Naẓardan degme **bir** ednânuñ ilkâsıyla devr itme / Seni gördi gözini açdı ey ‘âlî-naẓar şâhin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 244, Beyit 5). [bir,]

Ḥayât ümmîdi ey dil **bir** çürük endîşedür şabr it / Yine derdin viren dermân ider dildâr sağ olsun
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 245, Beyit 6). [bir,]

Yıldan artuḡ oldu gerçi kim bu gün **bir** haftadur / Ey Raḥîmî görmeyelden ol meh-i ra‘nâ yüzün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 246, Beyit 7). [bir,]

Ey Raḥîmî **bir** Zâhîr olursa ‘âlemde eger / Şi‘rûme Ḥassân degül Selmân ideydi âferîn (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 247, Beyit 5). [bir,]

Hevâ-yı ḳadd-i dil-cûsıyla **bir** serv-i gül-endâmuñ / Kenâr-ı cûy-ı çeşmümden aḳan ḥûn-âba ‘aşḳ olsun
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 248, Beyit 4). [bir,]

Almazam ḥabbeye tûbâsını bâḡ-ı ḥuldüñ / Hüner oldur saña **bir** serv-i ḥırâmân virsün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 251, Beyit 3). [bir,]

Beni **bir** ḥâlete irgürdi hecrüñ ‘âlî bir yüzden / Bu ḥâle vâḳıf olmazsañ olur aḥvâl bir yüzden (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 257, Beyit 1). [bir,]

Ḳapuñda **bir** ışıḳ olduḡına rûşen-delilüm var / Yüzüñe beñzedürdüm şem‘i istidlâl bir yüzden (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 257, Beyit 5). [bir,]

Vefâ şeklini bu dehr-i ‘abûsü’l-vechden ummâ / **Bir** âḥîr şüret it Dârâ-yı dil âbdâl bir yüzden (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 257, Beyit 6). [bir,]

Şu kim **bir** lem‘a ḥâşıl eyledi envâr-ı şevḳuñdan / Anuñ her zerresin gün gibi dehr-ârâ iden sensin
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 261, Beyit 4). [bir,]

Lebüñden gelmedi cân derdine **bir** nuṭḳ-ı em **bir** gün / Bu ḡamdan ḡam mı itsem ‘azm-i iḳlîm-i ‘adem **bir** gün
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 264, Beyit 1). [bir,]

Raḥîmî ḥod ḳadîmî **bir** gedâ-yı ḡam-güsâruñdur / Anı luṭfuñla şâd eyle gel ey şâh-ı kerem **bir** gün
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 264, Beyit 7). [bir,]

Pâyûña ey serv-ḳâmet **bir** dem-i fırşat bulup / Mâ-cerâ-yı eşkümi **bir** bir beyân itsem dirin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 266, Beyit 5). [bir,]

Ey kemân-ebrû müjeñ tîrine cân ḳurbân olup / Ben de bu menzilde **bir** nâm u nişân itsem dirin
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 266, Beyit 6). [bir,]

Bir mehüñ mihrin göñül şehrinde ḳıldum şehriyâr / Ey Raḥîmî şimdi dehre anı ḥan itsem dirin
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 266, Beyit 7). [bir,]

Lâibâlî tekye-i ‘aşḳuñda **bir** abdâluñam / Dilde eḡḡarum Ḥasan göñlümde ezḳarum Ḥasan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 268, Beyit 5). [bir,]

Ben Raḥîmî pâk-meşreb mâsivâdan fâriḡam / **Bir** Ḥüseynî-mezhebüm olsa ne ḡam yârum Ḥasan
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 268, Beyit 7). [bir,]

Ḳanı zāt-ı şerîfûñ gibi **bir** dervîş-i ‘ālî-şân / Özüñ şāhâne dervîş añılan ey şāh-ı dervîşân (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 269, Beyit 1). [bir,]

Dāğ-ı ğam yaqdı dile **bir** verd-i ħandān sinelü / Ğoncaveş ħûn itdi baĝrum ol gülistān sinelü (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 271, Beyit 1). [bir,]

Ṭañ mıdur göĝsin görüp pür-şevḳ olursa āsmān / Gice pehlūsındadur **bir** mäh-ı tībān sinelü (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 271, Beyit 3). [bir,]

Yire urmasın dir iseñ arkañı rübāh-ı dehre / Şir-i merd ol olĝör ḳurdum **bir** arslan sinelü (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 271, Beyit 4). [bir,]

Āyîne gibi ħürşid **bir** şüret uğrısıdur / Biñ naḳş iderse durmaz ħadd-i nigāra ḳarşu (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 274, Beyit 4). [bir,]

Ṭolular nüş it Raḫîmî **bir** leb-i mey-ĝün ile / Olmadan bezm-i ezelden kāse-i ‘ömrüñ ṭolu (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 275, Beyit 5). [bir,]

Görinen ḳavs-i felekde mäh-ı nev şanmañ felek / Degdi āhum oḳına ḳarşu nişān **bir** şeb-külāh (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 276, Beyit 3). [bir,]

Çerḥ-ı sincābide mäh u hāle şandum göricek / Geymiş ol meh-rū meger sammürdan **bir** şeb-külāh (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 276, Beyit 6). [bir,]

Geh ğam-ı hecr Raḫîmî vü geh ümmîd-i vişāl / Yoḳ mı **bir** çāre meded ḳaldum iki arada (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 280, Beyit 7). [bir,]

Hemān **bir** ben degül lāle daḫi çāk-i giribānuñ / Müselsel zülfüññüñ āşüftesidür şimdi sünbülde (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 281, Beyit 3). [bir,]

Raḫîmîññüñ lebi hecriyle aḳan ḳanlı yaşını / Deminde yāre rengin eyle **bir** efsāne ey vişne (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 282, Beyit 7). [bir,]

Yine gül gibi ‘iş it ĝonca-leblerle bahār içre / Söz aç bülbül gibi gel gül gibi **bir** murĝzār içre (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 284, Beyit 1). [bir,]

Öte dur dime ben nālānuña gülzār-ı kūyuñdan / Göñül murĝini zār baḫtuma gel **bir** murĝzār içre (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 284, Beyit 3). [bir,]

Vücüduñ ḫākini ber-bād idüp yoluñda **bir** āh it / Raḫîmî gel yine **bir** toz ḳopar bu rüzĝār içre (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 284, Beyit 7). [bir,]

La’l-i mey-ĝüñüñ görüp **bir** neş’e taḫşîl eylemiş / Raḳş urur cāna meger gelmiş zebānuñ ‘aynına (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 285, Beyit 5). [bir,]

Āsitānuñsuz cihān ma’müresin ey genc-i ḫüsn / Gelmeye **bir** ḫabbe bu ḳalb-i ḫarābuñ ‘aynına (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 285, Beyit 6). [bir,]

Gerçi ey şeh **bir** feraḫ menzil bu şehir-i Bergama / Gün yüzüñsüz lik biñ şādisi degmez **bir** ĝama (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 286, Beyit 1). [bir,]

Ehl-i devlet cāh içün Yūsufılayın öz ḳardaşın / Ya şatar yāḫud şalar **bir** çāh-ı tenhā ḳoynına (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 288, Beyit 3). [bir,]

Baĝruñı ħûn it çerāĝāh-ı vefāda niçe dem / Nāfeves tā giresin **bir** yār-i ra’nā ḳoynına (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 288, Beyit 4). [bir,]

Ey Raḥîmî âşinâ-yı baḥr-i ‘aşk-ı yâr olan / ‘Aynına **bir** kaṭre gelmez girse deryâ koynına (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 288, Beyit 7). [bir,]

Degül deryâ felek kapuña **bir** mâvi kumâşıyla / Elüñ öpmege gelmiş bulmağa devründe **bir** pâyeye (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 289, Beyit 3). [bir,]

Seni **bir** gice tek ol şem‘-i bezm-ârâya ırgürsün / Raḥîmî yalvarup çal baḡruñuñ yaḡın Kaḍırgaya (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 289, Beyit 7). [bir,]

Râstî **bir** tâze revnak virdi cism-i ‘âleme / Hıl‘at-i şâhî şehâ sen kâmeti bâlâyıla (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 290, Beyit 2). [bir,]

Hecr ile öldüm meded depretilübün şor hâlümü / Zinde eyle bendeñüm **bir** cām-ı rûḥ-efzâyıla (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 290, Beyit 3). [bir,]

Raḥîmiyem vefâ cem‘inde **bir** tâbende şem‘um ben / Çerâḡın şu‘le-i süz-ı derūnumdan yaḡar lâle (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 291, Beyit 7). [bir,]

Raḥîmî şanma şâhum şâd olup **bir** ḡayra yâr oldı / Vefâ bendinde bendeñdür muḡayyeddür melâlünle (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 292, Beyit 7). [bir,]

Bir şehün şimdi Raḥîmî kulıdur ḡalka biliş / ‘Ayn-ı a‘ṭâf bu ḡalka siper iḡsânı zırır (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 293, Beyit 6). [bir,]

Bir ḡün âh itdüm ḡam-ı ḡaṭṭ u ḡadūñden incinüp / Çok degül ‘afv it efendi ben ḡuluña **bir** ḡünah (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 294, Beyit 2). [bir,]

Cem‘ünde şem‘veş tutuşup nâr-ı şevḡ ile / Yanmaḡda **bir** benüm gibi pervâne olmaya (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 297, Beyit 2). [bir,]

Huld-ı berinde bitmeye ḡaṭṭuñ gibi giyâh / Bekdaşı ḡâlūñuñ daḡı **bir** dâne olmaya (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 297, Beyit 5). [bir,]

Mey yirine Raḥîmî anuñ ḡanın içesin / ‘İş ide sâḡı **bir** ḡözi mestâne olmaya (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 297, Beyit 8). [bir,]

Göñül mürde ola ta‘lîm-i iḡyâ eylemek müşkil / Bir ân biñ mes‘ele ḡall ḡünde ger var **bir** kitâb eyle (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 299, Beyit 2). [bir,]

Bezm-i bahâr olursa şitâdan eşedd olur / **Bir** ḡonca sâḡı ruḡları ḡül-ḡunuñ olmaya (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 300, Beyit 4). [bir,]

Tenümde dâḡ-ı ḡam ḡod her biri **bir** ṭabla âteşdür / Gören ey ḡaşı yâ oḡdur yiter derdüm ziyâd itme (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 302, Beyit 3). [bir,]

Bu dehrüñ devleti let derhemi hem ṭablî pür-ḡavḡâ / Dilâ her sancaḡı **bir** sancı ancak inḡiyâd itme (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 302, Beyit 4). [bir,]

Şafâ-yı ‘aşk ile göñlüm iletüm küy-ı dildâra / Maḡabbet câmi‘ine yine ‘arz itdüm **bir** âyine (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 303, Beyit 4). [bir,]

Hudâ ḡ‘ân-ı ezelde sen Süleymānuñ ḡapusından / Muḡadder eylemiş ben mūr-ı bî-miḡdâra **bir** behre (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 304, Beyit 3). [bir,]

Raḥîmî ‘âḡıbet aydınlıḡına **bir** işâretdür / Çıḡup Aydın ol ay yüzlüyle geldüñ Akşehre (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 304, Beyit 5). [bir,]

İşigüñden cüdā olmazdı ey ‘İsī-nefes ‘āşık / **Bir** üni yirde gökde bir üni eyler fiğān hasta (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 305, Beyit 3). [bir,]

İşigüñden cüdā olmazdı ey ‘İsī-nefes ‘āşık / Bir üni yirde gökde **bir** üni eyler fiğān hasta (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 305, Beyit 3). [bir,]

Dil yine kûl oldu **bir** beg yüzlü Türkmân oğlına / Ğamzesi yağmacıdur beñzer Tatar Hân oğlına (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 306, Beyit 1). [bir,]

Binā-yı ‘aşkuñı eşküm gidermedi dilden / Ğadîmî kaçır-ı felek gibi **bir** temeldür ola (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 307, Beyit 5). [bir,]

Mihr **bir** sûret döner âlıyla rengin naķş ider / Cevr-i resminde felek cānāne şeklin baēladı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 308, Beyit 3). [bir,]

Ȧolaşaldan **bir** perişānuñ saçı zencirine / Ey Raĥîmî dil yine dîvāne şeklin baēladı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 308, Beyit 5). [bir,]

Döne döne yaşını itdüñ Raĥîmîñ revān / **Bir** bahār-ı hüsne karşı cüy-bār itdüñ beni (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 309, Beyit 5). [bir,]

Gün yüzün ‘arz ideğör **bir** şeb o mäh-ı şāmı / Şevķden şarka dönüp şubĥ ola devrüñ şāmı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 310, Beyit 1). [bir,]

Başına kekbekîrüñ (?) gün toēarsa tañ mı sen māhuñ / Ğurıldı ebrveş üstine **bir** jengār otaēı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 311, Beyit 2). [bir,]

‘Aceb **bir** pest-i murē-i bî-per ü pervāzısın vā‘iz / Ğoyup kūyını yārüñ medĥ idersin baña uçmaēı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 311, Beyit 6). [bir,]

Ey Raĥîmî kanda buldum dime dā‘im gör nesin / Saña ol **bir** hündur bulduñsa aylak şu gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 314, Beyit 6). [bir,]

Bir perîñüñ yine baēlandıñ Raĥîmî zülfine / ‘Ömrüm içre şimdi gördüm ey delü aşlu seni (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 315, Beyit 7). [bir,]

Görmek isterseñ cinān bāēında ger cān bāēını / **Bir** lebi goncayla gel seyr eyle sultān bāēını (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 317, Beyit 1). [bir,]

Cihānuñ çıkdı fāĥir cāmesinden terk-i tāc itdi / Geyüp şāl-ı fenā **bir** ĩurfe kisvet ihtiyār itdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 321, Beyit 3). [bir,]

Raĥîmî tekye-i ‘ālemde **bir** abdāl-ı ‘aşķ olup / Diyār-ı ģamda şāhum dār-ı ģurbet ihtiyār itdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 321, Beyit 7). [bir,]

Raķīb ile şalınur gördüm ol serv-i gül-endāmı / **Bir** ölü mātem itdi baña devrān kiçi bayrāmı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 324, Beyit 1). [bir,]

Ne ģavĝāsında ne şulĥındayum şāhum velî dehrüñ / Naşib olmadı **bir** tenhā maĥal hengāmeden ģayrı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 325, Beyit 2). [bir,]

Hevā-ĥ‘āhuñ olup her ģüşede ṣābit-ķadem olur / Bulunmaz şāh-bāzum **bir** benümle şāmeden ģayrı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 325, Beyit 4). [bir,]

Çeşme-i dilden akar kanlu sirişķüm şu gibi / Dem-be-dem ĩurmaz bulanur **bir** deliķanlı gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 328, Beyit 1). [bir,]

Egri rā eyler kaşuñ rāsında ol **bir** kec-nażar / Yine adduñ yanına varur urur ođru gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 328, Beyit 3). [bir,]

Zülfüne dolanmış işitdüm rakîbi dün gice / Eksük olmaz baña **bir** sevdâ ara aygu gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 328, Beyit 6). [bir,]

Raĥîmî **bir** mürüvvettü kerîmü’ş-şâna ul oldu / Yime ġam devletinde ‘âlemüñ sulţânıyuz şimdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 329, Beyit 6). [bir,]

Bir oğrı rāh-ı rüşen add ü ĥaduñ ĥayālî / Ey şāh-ı ehl-i dil dil ible-nümāya döndi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 331, Beyit 5). [bir,]

Göñlüm ĥazāna sen de ma‘müre-i ĥayālüñ / **Bir** kār-gîr-i ‘ālî şāhî bināya döndi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 331, Beyit 6). [bir,]

Bu da **bir** açık oldu açık üzre baña deryāda / Rakîbe atlu dillerle ider dildār iĥsânı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 333, Beyit 5). [bir,]

Felek fark eylemez **bir** aĥbe-zendür merdi nā-merdi / Hemîşe şād ider nā-merdi her dem ağladur merdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 341, Beyit 1). [bir,]

Belā-ālûde hep bālî muķārin mār ile mālî / Şehā manşûbı **bir** manşûbe-i şaţranc ü ya nerdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 341, Beyit 2). [bir,]

İnanmaz saña gerçek er olan ey aĥbe-zen dünyā / Bu ġün mesrûr-ı rüşen itmedüñ mihrüñle **bir** ferdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 341, Beyit 5). [bir,]

Raĥîmî ĥod adîmi derd ile mu‘tād-ı hicrāndur / Daĥî çekdürme yā Rab **bir** ula bu derde bu derdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 341, Beyit 7). [bir,]

Raĥîmî her ĥasîse iĥtiyāc ‘arz itme ‘âlemde / Ne **bir** ehl-i mürüvvet var ne **bir** kân-ı kerem aldı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 343, Beyit 5). [bir,]

Dutar dāmānumı arşu gelür kūyına varduķca / Bu ġün **bir** mihribānum yok seg-i cānāndan ġayrı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 344, Beyit 3). [bir,]

Perişān olduğum sevdā-yı zülfüñle görenler dir / Bu **bir** divānedür Mecnûn-ı ser-gerdāndan ġayrı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 344, Beyit 4). [bir,]

Raĥîmî rüy-ı zerdiyle egerçi sikke-şüretdür / Veli **bir** akķesi yok eşk-i sîm-efşāndan ġayrı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 344, Beyit 5). [bir,]

Leţāfet ġülşeninde yine **bir** ġül-berg-i nāz irdi / Hezārān bûlbûl-i ġüyāsı var **bir** ‘aşķ-bāz irdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 349, Beyit 1). [bir,]

Lebin öpmek müyesser olmadı **bir** şem‘-i ruĥsāruñ / Velîkin oda yanmış cāna sūzumdan ġudāz irdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 349, Beyit 2). [bir,]

Hümā pervāz ‘ālî seyr laçin-i sa‘ādetdür / Tezervi ‘âlemi şayd itmege **bir** şāh-bāz irdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 349, Beyit 5). [bir,]

Cülûs itdi göñül taĥtına yārüñ pertev-i ĥüsni / Raĥîmî yine şehre **bir** şeh-i çāker-nevāz irdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 349, Beyit 6). [bir,]

ġüneş ay ile dutulmuş apuñda birdür oğlanı / Felek rakķāş-ı bezmüñ zühre ĥod düşire **bir** çengi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 352, Beyit 4). [bir,]

Raḥîmî **bir** cefākāruñ elinden çekdüğüm cevri / Kime diyem bilür yok ḥālümü Allāhdan gayrı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 353, Beyit 5). [bir,]

3.Aynı, ortak.

Şol dem itmişdüm leb-i cānān ile ben cānı **bir** / Dü cihān yoğidi **bir** bilürdi cān cānānı **bir** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 68, Beyit 1). [bir,]

Ey Raḥîmî dü cihānda sen de gel **bir** yar sev / Tañrı **birdür** kıble **bir** hem cism-i cānuñ cānı **bir** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 68, Beyit 7). [bir; birdür, -dür]

Beglige reşk itme **birdür** kân-ı luṭf ‘ilmüñ muḥîṭ / Baḥr-i ḳudretde vücūduñ cevheri bir dānedür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 92, Beyit 4). [birdür, -dür]

Ey Raḥîmî mescid ü mey-ḥāne **birdür** ‘aşıḳa / Ṭālib-i Ḥaḳḳ olmuşuz her yirde ṭā‘āt ehliyüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 111, Beyit 7). [birdür, -dür]

İstiḳāmet bir elifdür aradan ḥazf itdiler / Şimdiki ‘aşr içre **bir** sülmen ile Selmān ey gönül (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 174, Beyit 3). [bir,]

Ruḥ-ı zerdüm rikābuñ tā başından tābdār itdüm / Görüp gün müşteri oldı ser-ā-ser **bir** kumāş itdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 187, Beyit 3). [bir,]

Raḥîmî mescid ü mey-ḥāne **birdür** ṭālib-i Ḥaḳḳa / Ḥuzūr-ı ḳalb ile her yirde ṭā‘āt ihtiyār itdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 194, Beyit 7). [birdür, -dür]

Peşmine-püş cür‘a gibi bezm-i ‘aşḳuñuñ / **Birdür** yanında cāme-i dibā külāh-ı Cem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 215, Beyit 2). [birdür, -dür]

Birdür yanında cür‘a gibi cām-ı ‘aşḳuñuñ / Her bir ḥabāb-ı bāde ile bārgāh-ı Cem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 216, Beyit 2). [birdür, -dür]

Vaşf-ı ḥüsnünde Raḥîmî bendeñüñ her bir sözi / Ḥaḳḳ budur kıymetde **birdür** gevher-i vālāyıla (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 290, Beyit 7). [birdür, -dür]

Güneş ay ile dutulmuş kapuñda **birdür** oğlanı / Felek raḳḳāş-ı bezmüñ zühre ḥod düşire bir çengi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 352, Beyit 4). [birdür, -dür]

4.Başka.

Bir senüñ gibi benüm gonca-dehānum yokdur / Var senüñ gülşen-i ‘ālemde benüm gibi hezār (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 102, Beyit 4). [bir,]

Dil ser-i kūyuñ koyup şu gibi akmaz **bir** yaña / Hışm idüp ey seng-i dil ursañ kayalar başuma (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 295, Beyit 4). [bir,]

Nesimāsā güzër kıl ey gönül bu bezm-i ‘ālemde / Nediminden nedāmet her demindür **bir** ne dem ḳaldı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 343, Beyit 2). [bir,]

5.Bir kez, bir defa.

Söz **bir** olur beg didüm vâ'iz uzatma kışşayı / Meyl-i firdevs-i berîn itmez iden dîdâr seyr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 54, Beyit 4). [bir,]

Hîçe şayarsın gözümün **bir** yumup bil dökdüğün / Bilesin 'adn-i dem-i maşşer hisâbiler bilür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 89, Beyit 5). [bir,]

Nûr-ı nâr-ı aşqdan **bir** lem'a taşşil eyleyen / Yanmağa pervâne olur bilmez ol pervâ nedür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 92, Beyit 3). [bir,]

Ser-güzeştüm aındüğmca **bir** yumar biñ biñ döker / Çeşm-i giryānumla cānā çok hisābum var benüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 192, Beyit 5). [bir,]

Mihr ü mäh öpmege virmem ayağün toprağın / Günde ger **bir** efser-i zerrîn koyalar başuma (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 295, Beyit 3). [bir,]

6.Birlikte, beraber.

Çanda kaldı bilmezem dil bağrumun biñ başı var / Gözlerüm ağlar ciger kanıyla kaynar cānı **bir** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 68, Beyit 3). [bir,]

Bu devr-i dūna gel ey dil **bir** intikām idelüm / Müdām mest olalum 'işret-i müdām idelüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 180, Beyit 1). [bir,]

7.Sadece, yalnızca.

Tekye-i dehrün beğā derdüm Raḥîmî Hakk bilür / **Bir** senün tek 'aşık-ı fānî gedāsın görmedüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 195, Beyit 5). [bir,]

Bir neş'eñ ile başına Cemşid olur gedā / Ey pîr-i mey-fürüş ayağün destgāh-ı Cem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 216, Beyit 6). [bir,]

Ḥayāl-i nergisün ki la'l-i cān-baḥşun temennāsı / Dirīgā 'ömri zāyi' eyledüm **bir** ḥurd u ḥ'āb eyle (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 299, Beyit 6). [bir,]

Bir nefes kaldı hemān ancak ḥayātumdan eşer / Derd ile sinem delüp ney gibi zār itdün beni (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 309, Beyit 3). [bir,]

8.Bir tane, tek.

'Aşkdur ḥākim vücūd iklîmine ey 'aql sen / Gelme yir yok saña her mülkün olur sulṭānı **bir** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 68, Beyit 2). [bir,]

Gel rakîbüñden ırağ ol didüm ol gonca didi / Var mıdur **bir** gül cihān bāğında terk-i ḥār ider (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 78, Beyit 4). [bir,]

9.Öyle bir.

Vücūdum **bir** seḥāvet kesb idüpdür za'f-ı fūrkatle / Ḥarāret gālîb olup cānda ne tāb u tüvān kalmış (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 126, Beyit 4). [bir,]

bir  n: Çok kısa süre.

Cih nu  p di  hum ben ged ya beglerin virse  /  ab l eylessem anı k fer olayın **bir  n** sensüz
(  tahyalı Rah m  D v n , Gazel 110, Beyit 5). [bir  n,]

Cih n  l yi inden gel ta allu  riştesin  a   it / Zem ne devleti   h  hem n **bir  nımı ** bildüm (  tahyalı
Rah m  D v n , Gazel 199, Beyit 5). [bir  nımı , -ımış]

G   l mürde ola ta lim-i  hy  eylemek müşkil / **Bir  n** bi  mes ele  all günde ger var bir kit b eyle
(  tahyalı Rah m  D v n , Gazel 299, Beyit 2). [bir  n,]

bir bil-: Aynı kabul etmek.

 ol dem itmişdüm leb-i c n n ile ben c n  bir / D  cih n yoğidi **bir bilürdi** c n c n n  bir (  tahyalı
Rah m  D v n , Gazel 68, Beyit 1). [bir bilürdi, - rdi]

     -        degül mihründe ey bedr-i m n r / Bilmeyen devründe devr-i v  lat u hicr n  bir (  tahyalı
Rah m  D v n , Gazel 68, Beyit 4). [bir bilmeyen, -meyen]

bir bir: Birer birer, teker teker.

F r atiyle bi   amum var eylemem **bir bir** bey n / V  latıyla   d olup dild r  söyleşsek birez (  tahyalı
Rah m  D v n , Gazel 115, Beyit 3). [bir bir,]

P yu a ey serv-  met bir dem-i fırşat bulup / M -cer -y  e   m  **bir bir** bey n itsem dirin (  tahyalı
Rah m  D v n , Gazel 266, Beyit 5). [bir bir,]

bir daği:

1. Bir daha, artık, bundan sonra.

Mağabbet mihr-i t bindan v c d n yandırur yoğdur / Beni söylerler ey meh **bir daği**  em -i  ebist n 
(  tahyalı Rah m  D v n , Gazel 320, Beyit 4). [bir daği,]

2. Bir daha, yeniden, tekrar.

Dergeh-i  zzet-n m  n  **bir daği** yüz sürmege / Her zem n ta c l ider ömrüm gibi ev n-    d (  tahyalı
Rah m  D v n , Gazel 39, Beyit 5). [bir daği,]

 zini g   olurmuş be zed rmi    l-i  add  ne / Yıkılsın görmiyeyin **bir daği** serv-i   r m n  (  tahyalı
Rah m  D v n , Gazel 335, Beyit 4). [bir daği,]

3. Bundan başka.

Rah m  d  cih n  dergehün virmez benüm   n m / Anı vall hi şanma **bir daği** d r u diy r ister
(  tahyalı Rah m  D v n , Gazel 105, Beyit 7). [bir daği,]

Lebüñsüz āb-ı hayvān nūş idersem nīş-i cān olsun / Bütün dünyāda yārümsin benim **bir daḥi** varum
yok (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 142, Beyit 4). [bir daḥi,]

Baňa sen māh-rū eksüklüğün göstermesin Mevlā / Senüñ kapuñdan artık **bir daḥi** şehir ü diyārum yok
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 142, Beyit 5). [bir daḥi,]

bir dāne: Bir tane, bir tek.

Şabāveş cū-be-cū kendüm dolandum hırmen-i dehri / Bulınmaz ḥālüñüñ bekdaşı ḥod **bir dāne** fülfulde
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 281, Beyit 4). [bir dāne,]

Ben benefşe gibi boynumı egüp yalvaruram / Haṭṭ u ḥālüñ görmeyem **bir dānesin** fülful gibi (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 334, Beyit 4). [bir dānesin, -sin]

Yelüp yıl gibi gezdüm cū-be-cū bu hırmen-i dehri / Görünmez ḥāşılı **bir dāne** berg-i gāhdan gayrı
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 353, Beyit 2). [bir dāne,]

bir de: Bir de; bunun yanında; bununla birlikte.

Bir gedāyuz **bir de** māl-ḥulyā-yı ‘aşkuñla şehā / Mesken-i genc-i maḥabbetdür dil-i vîrānımız (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 106, Beyit 6). [bir de,]

‘Aşıka yüz dürlü biñ nāz itdüğüñ gerçek ola / **Bir de** mā’ilsin cefāya bu da bir sūy-ı ḥılāf (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 131, Beyit 4). [bir de,]

bir dem:

1. Bir nefeslik zaman, bir an.

Teşne-cāna şunmadı **bir dem** şulu şeftālusun / Gösterür ayva bu ben maḥzūra ammā nār leb (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 15, Beyit 5). [bir dem,]

Bu bāğuñ servi düd-ı ğam küli bir ṭabla āteşdür / Şabāveş ṭurma **bir dem** bir nefes āzāde seyrān it
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 18, Beyit 3). [bir dem,]

Añmaz olalı hastasın ol bî-vefā ṭabīb / Ey nāle var şabāyıla **bir dem** aña meded (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı,
Gazel 33, Beyit 6). [bir dem,]

Şabā gibi vişālüñ bāğına **bir dem** irem diyü / Bu dil dîvānedür şaḥrāya geh kuhsāra düşmişdür (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 53, Beyit 2). [bir dem,]

Dideden **bir dem** degül ḥālî ḥayālî ḥüsnüñüñ / Şan deñiz yüzinde eyler ḥazret-i ḥünkār seyr (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 54, Beyit 2). [bir dem,]

Bir demde biñ mürde kıılır zinde lebüñ ey ‘İsî-dem / Cān u cihānuñ cānısın cānāna şıḥḥat yaraşur
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 103, Beyit 2). [bir demde, -de]

Āh kim şu deñlü āh itdüm seḥer / Āh **bir dem** bulmadum feryād-res (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 119,
Beyit 6). [bir dem,]

Müdde‘iler cem‘ olup başına odlar yakdılar / İtmedi **bir dem** hevā-yı ‘aşkuñı inkār şem‘ (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 128, Beyit 6). [bir dem,]

Nev-bahāra lāle şundi yine bir mey-gün çanağ / Sen de baş kaldurma destüñden koma **bir dem** ayağ
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 130, Beyit 1). [bir dem,]

Hârlarla açılır ol verd-i handân her taraf / **Bir dem** olmaz kim gözümden akmaya kan her taraf
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 136, Beyit 1). [bir dem,]

Ben yıkıldum olmadum âbād elüñden ey felek / Olmadum devründe **bir dem** şād elüñden ey felek
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 159, Beyit 1). [bir dem,]

Dem-i vaşluñ Raḥîmî aṇsa **bir dem** / Hemân dem cüş ider deryâ gibi dil (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 165, Beyit 5). [bir dem,]

Bir dem içre gör ne demler zâhir eyler rûzgâr / Dem bu demdür bu demi hoş gör gamı deryâya şal
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 166, Beyit 4). [bir dem,]

Vefâ ehline âsândur yoluñda cân fidâ itmek / Velî **bir dem** kapuñdan ayru olmak dil-berâ müşkil
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 176, Beyit 6). [bir dem,]

Ağlamakdan gözlerümde kalmadı nûr-ı başar / **Bir dem** ol gül-çihrenüñ hurrem-liķasın görmedüm
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 195, Beyit 2). [bir dem,]

Vücüdum ḥâkini **bir dem** iletmez küy-ı cânâna / Şabāya yalvarup çok cân-feşân geldüm yolından hem
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 204, Beyit 4). [bir dem,]

Bir dem mi var hevâñ ile yıl gibi yelmeyem / Bilmem bu yolda hem-reh-i bād-ı hecr miyem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 214, Beyit 5). [bir dem,]

Revân olma qarâr it gözde **bir dem** ey boyı servüm / Benefşe gibi kıddüm ḥam hem âhum süsen
eylersin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 230, Beyit 4). [bir dem,]

Seg-i küyuñla **bir dem** hem-sifâl olsam deger şâhum / Cihân bezminde itmezem recâ-yı cām-ı Cem bir
gün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 264, Beyit 5). [bir dem,]

Ḳadd-i dil-cüyü hevâsıyla yaşum cüy eyledüm / Âḥ **bir dem** gelmez ol ‘ālî-cenābuñ ‘aynına (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 285, Beyit 3). [bir dem,]

Göz midür ol ki gayrıya **bir dem** naḡar kıla / Dil midür ol ki ḥüsnüñe ḡayrānuñ olmaya (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 301, Beyit 3). [bir dem,]

Yoluñda öl disem şu ki **bir dem** nizā‘ ide / Ḳul mıdur ol ki emrüne fermanuñ olmaya (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 301, Beyit 4). [bir dem,]

Teferrücgāḡ-ı bāğ-ı vaşluña **bir dem** irem diyü / Gözüñüñ ey boyı servi revân her sū aḡar yaşı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 318, Beyit 4). [bir dem,]

Beni bir kimse ‘arz itmez kapuña nâmeden ḡayrı / Görüp ḡalümi **bir dem** ağlarum yok ḡâmeden ḡayrı
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 325, Beyit 1). [bir dem,]

Bir dem şu gibi irmedi didâr seyrine / Şol tünd-revi saḡt-ı dil olan ḡacer gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 351, Beyit 4). [bir dem,]

2. Azıcık, birazcık.

Âşinâyâne Raḥîmîye naḡar kııl dostum / Şâyed ol kem-ḡaṭrenüñ **bir dem** yaşı deryâ olur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 63, Beyit 5). [bir dem,]

bir dem ola: Bir zaman gelir ki.

Şu gibi şâf ol derûnuñda küdüret kılmasun / **Bir dem ola** şu gibi tâ kılasın didârı seyr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 55, Beyit 4). [bir dem ola,]

Kendi düşen ağlamaz şabr eyle pervâne-dil / **Bir dem ola** üstüñe pertev şala envâr şem‘ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 129, Beyit 6). [bir dem ola, -a]

Çanına girme Rahîmî kuluñuñ nâ-ḥaḳ yire / **Bir dem ola** diyesin ey âşaf-ı devrân ḥayf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 135, Beyit 5). [bir dem ola, -a]

bir gice: Bir gecelik, bir geceliğine, sadece bir gece.

Ṭâlib-i nûr-ı tecellidür Raḥîmî şevḳ ile / Vâdî-i ‘aşḳ içre kılmış **bir gice** didâr seyr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 54, Beyit 7). [bir gice,]

Bir gice ey meh ḥam ebrûñı añup âh eylesem / Yarılıp yir yir felek ṭâli‘ olur bir nev-hilâl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 172, Beyit 2). [bir gice,]

Bir gice müy-ı miyânını kenâra çeküben / Ol mehi hâle gibi biz de der-âgüş idelüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 190, Beyit 4). [bir gice,]

Meh-cemâlüne ne noḳşân irişür ey yüzi gül / Şem‘veş **bir gice** olsañ baña mihmân Çelebi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 338, Beyit 4). [bir gice,]

Naḳd-i cân vire idüm rûz-ı vişâline bedel / **Bir gice** girse Raḥîmî ele ‘uryân Çelebi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 338, Beyit 5). [bir gice,]

Güneş gibi bülend olurdu kadrüm çerḥ-i a‘lâda / Eger bâlinem olsa **bir gice** iç eşügi taş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 342, Beyit 2). [bir gice,]

bir gör-: Aynı seviyede görmek, değerlendirmek, iki şeyi bir tutmak.

Raḳîb-i rû-siyâh ile beni **bir görme** ḥıdmetde / Bir olmaz zâğ-ı nâ-cins ile ey şâhib-hüner şâhin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 244, Beyit 6). [bir görme, -me]

Maḥabbet kulların **bir görme** ağıyar ile kapuñda / Şadâḳat ehlini ‘addeyleme ey dost a‘dâdan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 250, Beyit 5). [bir görme, -me]

bir gün:

1. Tek bir gün, yalnızca bir kez.

Şubḥa dek yıldız şayar yıllar geçer göz yummazuz / Ayda **bir gün** görünür âh ol meh-i tâbânımız (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 106, Beyit 2). [bir gün,]

Çağan gün gibi tenhâ seyre çıksañ **bir gün** ey meh sen / Dilümden od düşüp yanar zemîn ü âsumân sensüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 110, Beyit 3). [bir gün,]

Hayliden müştâkıyuz göster cemâl-i hurremüñ / Hâfır-ı mahzûnumuz luţf eyle **bir gün** şâd kıl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 163, Beyit 3). [bir gün,]

Hayâl-i hayl-i hüsnüñ hâcibine **bir gün** ısmarla / Göñül şehrinde bir şeb eylesün ey mâh-rû menzil (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 176, Beyit 2). [bir gün,]

Lebüñden gelmedi cân derdine bir nuţk-ı em bir gün / Bu gamdan gam mı itsem ‘azm-i iklîm-i ‘adem **bir gün** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 264, Beyit 1). [bir gün,]

Nihân olur dehânuñla miyânuñ ey perî benden / Anuñ haqqında kâl u kıl kılaydum bâri kem **bir gün** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 264, Beyit 2). [bir gün,]

Raĥîmî ĥod kadîmî bir gedâ-yı gam-güsâruñdur / Anı luţfuñla şâd eyle gel ey şâh-ı kerem **bir gün** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 264, Beyit 7). [bir gün,]

Gözüde **bir gün** o meh hüsnini görmiş sâde / Şimdi Yûsuf gibi kendin şatar istiğnâda (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 280, Beyit 1). [bir gün,]

Bir gün âh itdüm gam-ı haţţ u ĥadüñden incinüp / Çok degül ‘afv it efendi ben kuluña bir günah (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 294, Beyit 2). [bir gün,]

İtdügi zulmi Raĥîmî mûra luţf it âşafâ / Bâri **bir gün** ‘arz kıl sulţân Süleymân oĥlına (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 306, Beyit 5). [bir gün,]

Meh-rûma cânlar virür câm olmaĥa germ-âbuña / Tek temâşâ itsün ‘uryân **bir gün** ey meh-rû seni (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 315, Beyit 6). [bir gün,]

Server-i vuşlat-ı dildâr çün gam çekmedi **bir gün** / ‘Aceb ‘âķil imiş Mecnûn ki fûrkât ihtiyâr itdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 321, Beyit 6). [bir gün,]

Teferrücgâh-ı bağ-ı vaşluña **bir gün** irem diyü / Vücûdum çerĥ urur dolâbveş çeşmüm döker yaşı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 342, Beyit 3). [bir gün,]

2. Sonra, ilerde, eninde sonunda, mutlaka.

Raĥîmî cür‘aveş devrân ayaĥa düşürür **bir gün** / Tütalum bezm-i dünyâda nice dem câm-ı cem çekdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 186, Beyit 5). [bir gün,]

Âh kim **bir gün** bûker kıavs-i kızaĥveş kıaddüñi / Merĥamet umma Raĥîmî çerĥ-i kec-reftârdan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 242, Beyit 5). [bir gün,]

Ey bād serve söyle **bir gün** yutarlar anı / Şalınma sen inen de reftâr-ı yâra kıarşı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 274, Beyit 3). [bir gün,]

3. Günün birinde.

İki gözüm felek sürme iderdi ĥâk-i râhumdan / Eger **bir gün** düşerse sen mehûñ dergâhına râmum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 203, Beyit 3). [bir gün,]

Da‘vet itseñ ĥalvete **bir gün** beni a‘dâm ile / Ey perî ma‘lûm olurdu ara yirde merd ü zen (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 236, Beyit 6). [bir gün,]

Yüzüm döndürmezem ey yüzi ay yüz biñ cefâ kılsañ / Ne mümkün şanma senden ey şanem ben usanam
bir gün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 264, Beyit 4). [bir gün,]

Saňa âvâze-i ʔanbûra her dem dem bu dem durur / Dem it kim arayup bulunmaya şâyed bu dem **bir gün**
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 264, Beyit 6). [bir gün,]

Yolum düşse eger kûyına ol meh manzaruñ **bir gün** / Öñümce reh-berüm olup Raḥimî gökden ay ine
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 303, Beyit 7). [bir gün,]

4. Hiçbir zaman.

Raḥimî gerçi ḥāk oldu ümîd-i pây-ı büseñle / Görüp **bir gün** dimezsın raḥm idüp bir ḥāksārüm var
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 76, Beyit 5). [bir gün,]

Ḥasta göñlümi şormaduñ **bir gün** / Derdüm ile o mübtelâ n’eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 88, Beyit 7). [bir gün,]

Rikābuñdan Raḥimî sâye gibi **bir gün** ayrılmaz / Vefâ yolında ol şābit-ḳadem bir ḥāksārūñdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 95, Beyit 9). [bir gün,]

Ārzū-yı pertev-i mihrūñle oldum ḥāk ḥayf / Baḳmaduñ **bir gün** yüzüme ey meh-i bî-bāk ḥayf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 134, Beyit 1). [bir gün,]

Olmadum **bir gün** senüñ devründe ben şād ey felek / Döne döne āḥ elüñden dād u feryād ey felek
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 150, Beyit 1). [bir gün,]

Ḥayli dem ben teşne-dil çekdüm leb-i cānān ḡamın / Çekmedüm ‘ömrümde **bir gün** çeşme-i ḥayvān ḡamın
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 255, Beyit 1). [bir gün,]

Lebüñden gelmedi cān derdine bir nuṭḳ-ı em **bir gün** / Bu ḡamdan ḡam mı itsem ‘azm-i iḳlîm-i ‘adem bir gün
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 264, Beyit 1). [bir gün,]

Elif-ḳaddümi lām it cevri ile ey mîm-fem ammā / Ne kılsañ rāzıyam çekdürme a‘dādan elem **bir gün**
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 264, Beyit 3). [bir gün,]

Seg-i kûyuñla bir dem hem-sifāl olsam deger şāḥum / Cihān bezminde itmezem recā-yı cām-ı Cem **bir gün**
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 264, Beyit 5). [bir gün,]

bir gün ol-: Bir gün olur, bir gün gelir, gün gelir.

Ey Raḥimî yaşıñı sen de revān it yolına / Raḥm ide **bir gün ola** şāyed o dürr-i şehvār (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 102, Beyit 5). [bir gün ola, -a]

Kārbān-ı ‘aşḳuña **bir gün ola** menzil ola / Göñlümi yā Rabb ḥaḳıḳat şehrine bir rāḥ kıl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 175, Beyit 2). [bir gün ola,]

İtdüḡüñ zulmi Raḥimî ḳuluña **bir gün ola** / Diyeler şāḥ-ı cihāndāra Meḥemmed Çelebi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 348, Beyit 5). [bir gün ola,]

bir içim su:

1. Bir yudum su.

Yalmanur teşne-dil görüp la'lüñ / Hastadur şandı **bir içüm şudur** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 48, Beyit 3). [bir içüm,]

Ğamzeñüñ otlu degülken **bir içim şuyından** / Beni öldürmege geh tığ çeker gâh bıçak (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 138, Beyit 3). [bir içim şuyından, -yından]

2.Bir yudum su || çok güzel, çok hoş.

Dilde ben geh tığüñe geh tîrüñe yir eyledüm / **Bir içim şu** diyü oldum ğamzeñe geçmez dilek (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 160, Beyit 4). [bir içim şu,]

bir iki gün: Kısa bir zaman dilimini ifade etmek için kullanılır.

Yurd-ı fenâda **bir iki gün** oturağ iden / Mülk-i beķāya lâbüd ider ey nigâr göc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 28, Beyit 3). [bir iki gün,]

Evvel konan âhîr göçer 'âlem misâfir-ĥânedür / Bu tekyede **bir iki gün** mihmâna şîĥhat yaraşur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 103, Beyit 5). [bir iki gün,]

bir it-: Eşit saymak, eşit görmek.

Şol dem **itmişdüm** leb-i cānān ile ben cānı **bir** / Dü cihān yoğidi bir bilürdi cān cānānı bir (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 68, Beyit 1). [bir itmişdüm, -mişdüm]

bir katrece: Bir damla kadar.

Raĥîmîñüñ şehā **bir katrece** miķdārı yok gerçi / Dilin pür-cüş idüp anuñ yaşın deryā iden sensin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 261, Beyit 5). [bir katrece,]

bir kerre: Bir defa, bir kez.

Murādum üstine **bir kerre** dönmedi devrān / Yüzin çevirdi meger kim bu çerĥ-i bî-bünyād (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 36, Beyit 4). [bir kerre,]

bir kes: Tek bir kimse.

Baş egüp tığüñ gibi bekler kesilmez yanuñı / Çalışur **bir kes** Raĥîmî gibi yok kaç'ā bu gün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 227, Beyit 7). [bir kes,]

Dirîğā maĥremüm yok ğuşşa vü hicrāndan ğayrı / Ne **bir kes** hem-nefes olur baña efgāndan ğayrı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 344, Beyit 1). [bir kes,]

bir kez: Bir defa, bir kerecik, bir defa olsun.

İki 'âlem kim behā **bir kez** bilüñ koçmağıçun / La'lüñüñ bir büsesi erzān eger biñ cānedür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 41, Beyit 3). [bir kez,]

Eger zîr-i nigînüm olsa biñ mülk-i Süleymânı / Dehānuñdan nihān **bir kez** aña şanma nigāh itdüm
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 184, Beyit 4). [bir kez,]

Ayaqlatma beni ağyāra karşı esb-i nāz ile / Hücüm it üstüme şal **bir kezin** şāhā ‘aṭā rahşın (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 235, Beyit 2). [bir kezin,]

Ṭıtsa bülbül gibi ṭañ mı şîvenüm dünyā yüzün / Yılda **bir kez** görür oldum sen şeh-i ra‘nā yüzün
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 246, Beyit 1). [bir kez,]

Menzil olmağa müjeñ tîrine cān **bir kez** diyü / Sînemi kalkan bu kaddüm yā kemān itsem dirin (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 266, Beyit 2). [bir kez,]

Tîgüñ üstine düşüp ben yılmayup cānlar virem / Āh kim gamzeñ ucuyla **bir kez** itmezsin nigāh (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 298, Beyit 3). [bir kez,]

Bunca gün āh eylerem kūyına **bir kez** toğrılıp / Gezmedüm **bir kez** ben ol serv-i hırāmān bāğını
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 317, Beyit 4). [bir kez,]

bir kimse: Hiçbir kimse.

La‘l-i sir-ābuña teşne olalı cānā kirās / Ḥabbeye **bir kimse** almaz oldu mercān bāğını (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 317, Beyit 3). [bir kimse,]

Beni **bir kimse** ‘arz itmez kapuña nāmeden gayrı / Görüp hālümü bir dem ağlarum yok hāmeden gayrı
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 325, Beyit 1). [bir kimse,]

bir lahza: Bir an.

Fehm it fiğān kösi ki derisine sen döğüp / Nevbet Sikender eyleme **bir lahza** var göc (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 28, Beyit 4). [bir lahza,]

Olmadı **bir lahza** sen ṭāvūs-ı hüsne cilvegāh / Gayrı nakşından göñül mir’ātın itdüm pāk hayf (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 134, Beyit 2). [bir lahza,]

bir miqdār: Biraz.

Tāb-ı zülfi ü ḥadduñ añup tāb-ı nār-ı guşşada / Dün gice ey meh benümle yandı **bir miqdār** şem‘
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 128, Beyit 2). [bir miqdār,]

bir miqdār-ı ‘ömr: Ömrün bir miktarı.

Va‘de-i vaşl-ı leb ü zülfiñ hayāliyle bu cān / Şabr iderdi fürkate şabr itse **bir miqdār-ı ‘ömr** (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 62, Beyit 4). [bir miqdār-ı ‘ömr,]

bir nefes: Bir an.

Göñlümi kaddüñ hevāsından ayırmam **bir nefes** / Rāstî bir toğrı yoldur itdügüm irşād aña (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 8, Beyit 4). [bir nefes,]

Gitmez idi **bir nefes** āyine-i dilden ğubār / Merhabâlarla lebin şunmasa meh-rüyân-ı ‘îd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 39, Beyit 10). [bir nefes,]

Bu bâğuñ servi düd-ı ğam küli bir tabla âteşdür / Şabâveş turma bir dem **bir nefes** âzâde seyrân it (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 18, Beyit 3). [bir nefes,]

Hayli demdür dil hevâ-yı kıddüñe oldı esîr / İstemez ammâ efendi **bir nefes** âzâdlık (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 141, Beyit 2). [bir nefes,]

Büse-i la‘l-i lebüñe cân virüp me’nûs olan / **Bir nefes** çekmez benüm rûh-ı revânum cân ğamın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 255, Beyit 2). [bir nefes,]

Raĥîmî ĥâtır-ı ğamnâküñe ur şaykal-ı cāmı / Götürmez key şaķın mir’ât-ı şāfuñ **bir nefes** jengi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 352, Beyit 5). [bir nefes,]

bir nice gün: Bir çok gün, pek çok zaman.

Görmeyelden ey şanem ruĥsâr u zülfüñ ğuşşadan / ‘Ālemüñ **bir nice gün** aĝ u kıarasın görmedüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 195, Beyit 3). [bir nice gün,]

bir ol-: Aynı, benzer, eş olmak.

Māni‘ olmaz fikr ü zikrüne bu keşret ‘ālemi / ‘Ārif-i tevĥîdüñ olur zāhir ü pinhānı bir (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 68, Beyit 5). [bir olur, -ur]

Raķîb-i rû-siyāh ile beni bir görme ĥıdmetde / **Bir olmaz** zāĝ-ı nā-cins ile ey şāĥib-hüner şāhin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 244, Beyit 6). [bir olmaz, -maz]

bir ramak kal-: Olmasına çok az bir şey kalmış olmak, az kalsın olacak durumda olmak.

Hecr-i la‘lünle tenümde kıaldı cāndan bir ramak / Şun lebün cānum yirine gelsün öldüm işte bak (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 140, Beyit 1). [bir ramak kıaldı, -dı]

bir söz ile: Bir sözle, bir kelimeyle // sevgilinin aşığı bahş ettiğı sözle.

Raĥîmî kıuluña emr eyle olsun sākin-i kūyuñ / ‘Azîzüm ol gedāyı **bir söz ile** Mışra sultān it (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 18, Beyit 7). [bir söz ile,]

bir şüret ile: Bir şekil ile.

Mihr ider her gün döner şandum murādum üstine / Bilmedüm **bir şüret ile** ol beni aldar imiş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 121, Beyit 3). [bir şüret ile,]

bir yaña:

1. Bir tarafa.

Ka'be kapuña şol ki Şafâyıla sürer yüz / Ey h'âce anı **bir yaña** şanma sefer eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 60, Beyit 3). [bir yaña,]

Seni **bir yaña** devletle kosañ **bir yaña** dünyâyı / Mübârek ola saña dil seni bî-ihtiyâr ister (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 105, Beyit 3). [bir yaña,]

Çok furtına şavurdu hevâ-yı gam-ı zülfüñ / Lenger bırağup komadı **bir yana** şalınsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 254, Beyit 10). [bir yana,]

Firâkuñ **bir yaña** bir yaña gam derd üzre derd oldu / Ölümünden cân hâlâş eyleye mi böyle olan hasta (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 305, Beyit 5). [bir yaña,]

2.Bir tarafta.

Harâretle yanarken nâr-ı hecri dün gice şem'a / Yanumca **bir yaña** pervâne yandı **bir yaña** meş'al (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 164, Beyit 4). [bir yaña,]

Bir yaña ümmîd-i vuşlat **bir yaña** bîm-i firāk / Ber-çaraf kıl ey ecel kıldum iki arada gel (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 173, Beyit 6). [bir yaña, -a]

bir yıl ol-: Bir yıl olmak, uzun zaman geçmek.

Gün olur ay yüzüñi seyr idemem **bir yıl olur** / Göricek göz yaşı mânî' neme yarar nemdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 58, Beyit 2). [bir yıl olur, -ur]

bir yüzden:

1.Bir sebeple.

Beni bir hâlete irgürdi hecrüñ 'âlî **bir yüzden** / Bu hâle vâkıf olmazsañ olur ahvâl **bir yüzden** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 257, Beyit 1). [bir yüzden, -den]

Dil ü cân katline hüsnüñle beñzer ittifağ itdi / Muhaqqak böyle kaçd itmezdi had ü hâl **bir yüzden** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 257, Beyit 3). [bir yüzden,]

2.Bu sebeple, bu yüzden.

Yine faşl-ı hazânıyla nigârâ şüret-i 'âlem / 'Aceb şekle girüp **bir yüzden** oldu tal'at-ı 'âlem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 213, Beyit 1). [bir yüzden,]

Yaşum al itdi göñlüm âl ile aldı ruh-ı aluñ / Dönüp tağyîr-i şüret itdi şimdi al **bir yüzden** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 257, Beyit 2). [bir yüzden,]

Miyānuñ mû dehānuñ yok didüm incindi ol gonca / Yüzüme güle bakmaz şimdi kaç u hâl **bir yüzden** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 257, Beyit 4). [bir yüzden,]

Kapuñda bir ışık olduğına rüşen-delilüm var / Yüzüñe beñzedürdüm şem'i istidlâl **bir yüzden** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 257, Beyit 5). [bir yüzden,]

Vefâ şeklini bu dehr-i ‘abüsü’l-vechden ummâ / Bir âhîr şüret it Dārâ-yı dil âbdâl **bir yüzden** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 257, Beyit 6). [bir yüzden,]

Benüm gül yüzlü gönca hânde-rûlîkla işigünde / Raḥîmî viridi cânın itmedi ihmâl **bir yüzden** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 257, Beyit 7). [bir yüzden,]

bir zemân: Bir süre.

Derd-i serdür tâcı terk it şâhuñ ayağına düş / Ey Raḥîmî baş açuk abdâl-ı ‘aşk ol **bir zemân** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 233, Beyit 7). [bir zemân,]

Mısr-ı ‘izzetde ‘azîzüm olıma şâhib-serîr / Çekmeyince **bir zemân** Yûsuf gibi zindân gamın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 255, Beyit 3). [bir zemân,]

Dile eksük degüldür kara kaygu yıkar illerden / Tolaşur zülfi gibi **bir zemân** haṭṭ **bir zemân** ebrû (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 270, Beyit 4). [bir zemân,]

Ne hikmetdür şifâ-yı vaşla kurbıyyet taleb itsem / Şikeste-hâl ider fûrkat ki eyler **bir zemân** ḥasta (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 305, Beyit 6). [bir zemân,]

bir zerre: Zerre kadar, bir parça, çok az.

‘Aşkuñı **bir zerre** dilde ḥıfza yokdur tākātüm / Bildiler sen şâha mihrüm gün gibi ḥalk-ı cihân (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 260, Beyit 5). [bir zerre,]

Göñül âyînesi ey mihr-i ḥadd gâyet muşaffâdur / Olur **bir zerre** gerd-i guşsanuñ ṭağlar kadar derdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 341, Beyit 6). [bir zerre,]

bir zerrece: Zerre kadar, azıcık bile.

Nev-‘arûs-ı ‘âleme **bir zerrece** mihr itmedüm / Pâdişâhum ben gedâñuñ cünbişi merdânedür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 41, Beyit 5). [bir zerrece,]

biraz: Azıcık.

Hem-demüm yok eşk-i çeşmümden **biraz** kan ağlasam / Ter düşürmişdür benüm mâ-beynümi deryâyıla (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 290, Beyit 6). [biraz,]

birez: Biraz, azıcık.

Gelseñ ey bülbül senüñle yâri söyleşsek **birez** / Gonca gibi ol gül-i gülzârı söyleşsek **birez** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 115, Beyit 1). [birez,]

Acı acı sögdüğine ben du‘âlar kılduğum / Tatlu tatlu ol şeker-güftârı söyleşsek **birez** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 115, Beyit 2). [birez,]

Fûrkatıyla biñ gamum var eylemem bir bir beyân / Vuşlatıyla şâd olup dildârı söyleşsek **birez** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 115, Beyit 3). [birez,]

Tercümānlık eylese karşında cānum la‘lūne / Bildürüp keyfiyyetüm esrārı söyleşsek **birez** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 115, Beyit 4). [birez,]

Meclisüñde şevk ile yanup dutuşak şem‘ile / Nār-ı ‘aşkı ‘arız-ı gül-nārı söyleşsek **birez** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 115, Beyit 5). [birez,]

Hor geldi hor gitdi dergehüñden it gibi / Hayret-i endîşe-i ağıyarı söyleşsek **birez** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 115, Beyit 6). [birez,]

Söz budur sensin Raḥîmînüñ murādı gayrı yok / Sen güzel hünkār ile hünkārı söyleşsek **birez** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 115, Beyit 7). [birez,]

Ḥāl-i erkāna vuḳūfı var Raḥîmî bendeñüñ / Gāh paşayı gehi hünkārı söyleşsek **birez** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 115, Beyit 8). [birez,]

biri: Bir tanesi.

İki gözümüñ **biri** olursa ey nūr-ı başar / Başdan ol göz çıksun ayağūñ gubārın istemez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 114, Beyit 3). [biri,]

Müdām añduḳca zıkr it ḥayr ile Mecnūn u Ferḥādı / Raḥîmî **biri** şeyḥüñdür bu yolda **biri** üstāduñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 156, Beyit 5). [biri,]

Eşk ü āhum dün iki şāhid götürdüm mihrine / Didi **biri** ḳanludur **biri** velî şādıḳ güvāḥ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 276, Beyit 4). [biri,]

birin: Bir kimse, herhangi bir şahıs.

Cihān cümle saña ḳul bende bir ḳul / Big iken **birin** el ey şāḥ didüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 188, Beyit 6). [birin,]

bî-riyā: Riyasız, yalansız.

Bu riyādur zāhidā cismüñde naḳş bu riyā / **Bî-riyā** bir ‘aşıḳam ben bu riyādan çekdüm el (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 170, Beyit 3). [bî-riyā,]

Raḥîmî pister-i zer-beft-i ‘āriden mu‘arrāyum / Muḳîm-i būriyāyum ḥayli demdür **bî-riyāyam** ben (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 238, Beyit 7). [bî-riyāyam, -yam]

bir’ki gün: Birden çok dörtten az sayıdaki gün, kısa bir süre.

Ey Raḥîmî zerreveş pā-māl ü ser-gerdānıyam / **Bir’ki gündür** ol meh-i nā-mihribānum söylemez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 112, Beyit 5). [bir’ki gündür, -dür]

Bir’ki gündür sen meh-i rüşen-liḳāyı görmedüm / Çerḥ-i devlet dergehi ṭāḳ-ı ‘alāyı görmedüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 217, Beyit 1). [bir’ki gündür, -dür]

Bir’ki gün mihr itse ol meh olma ey germ-ābe germ / Serddür fürḳat şaḳın yaḳar ḳara ḳayḡu seni (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 315, Beyit 3). [bir’ki gün,]

Ṭayanma **bir'ki gün** dönse murāduñ üstine devrān / Şoñ ucu nā-murād eyler muḥālif çenberin ḳurdi
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 341, Beyit 4). [bir'ki gün,]

birle: İle anlamındaki edat.

Tena^cum **birle** şîḫḫat pisterinde ḥ^vāb-ı nāzıyla / Ḥuzūr-ı pür-sürûrıyla ḳılup hoş-istirāḫatler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 81, Beyit 2). [birle,]

Bāde-i bezm-i ezel **birle** leb-ā-leb ṭoludur / Şüfiyā nüş ide gör cām-ı muşaffādur dil (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 168, Beyit 4). [birle,]

Żiyāfet ḳılmağa şāh-ı şitāyı pādişāh-ı serd / Ṭolu pālūdeyi yaḥ **birle** ṭās-ı kün-fe-kān ḥurrem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 196, Beyit 4). [birle,]

Şol ḳadar çekdi cefāñuñ yükini cān u gōñül / Ben senüñ cān u gōñül **birle** emekdāruñ olam (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 206, Beyit 5). [birle,]

Ġam-ı sevdā-yı hecrüñle perişān-ḥāldüm ḫayli / Bu gün mecmū^c-ı ḫāṭır **birle** zülf-i perçemüñ gördüm
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 218, Beyit 3). [birle,]

biryān:

1. Kebap.

Bildi kim ten cümleten tennūr-ı ğam **biryānıdır** / Pāre pāre olup ağlar ḫālūme yanup kebāb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 17, Beyit 4). [biryānıdır, -ıdır]

Dem-i ğamda lebüñ hecriyle yaşum ḳana dönmişdür / Ciger tennūr-ı fūrḳatde yanux **biryāna** dönmişdür
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 94, Beyit 1). [biryāna, -a]

Tāb-ı aşḳuñla ciger **biryān** u çeşmüm ḫün-feşān / Gel berü iş it şarābum hem kebābum var benüm
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 192, Beyit 2). [biryān,]

2. Kebap II Âşık.

Yoluñda tiğ-i hicrānuñla ben ḳurbānuñı yād it / Tenevvür ğamda bu bağı yanıḳ **biryānuñı** yād it
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 19, Beyit 1). [biryānuñı, -uñı]

biryān it-: Kebap yapmak.

Ḥalilüm ḫāne-i dilde ğam-ı cānānı miḫmān it / Tenevvür sinede ḫün-ı cigerden aña **biryān it** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 18, Beyit 1). [biryān it,]

biryān ol-: Kebap olmak, kebab gibi yanmak II büyük bir acı duymak, çile çekmek.

Firāḳ odiyla yanan bağrumuñ ḳanlı kebābından / Tenūr-ı ğamda döne döne **biryān olmayan** bilmez
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 117, Beyit 3). [biryān olmayan, -mayan]

bî-şabr ol-: Sabırsız olmak.

Görüp **bî-şabr olur** her şüh-ı şîrîn-kâr-ı şehir-âşüb / Benüm tûmâr-ı eş‘arum bu gün hırz-ı füsûnumdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 85, Beyit 3). [bî-şabr olur, -ur]

bî-sāmān: Züğürt.

Ġam-ı Leylā-yı zülfüñle Raḥîmî olalı meftûn / Gezüp Mecnûn-ı ser-gerdānı **bî-sāmāna** dönmişdür (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 94, Beyit 5). [bî-sāmāna, -a]

bîşe-i kuhsār: Dağın ormanı.

Husrevā şan tāze berg üstinde sebz-cāmedür / Ter-i teb Ferhāda beñzer **bîşe-i kuhsāra** bak (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 139, Beyit 3). [bîşe-i kuhsāra, -a]

bî-şümār: Sayısız, pek çok.

Yār yār ağyār u ‘āşık zār u miḥnet **bî-şümār** / Vaşl-ı mesned şabr-ı bî-ḥadd dār-ı hicrân her taraf (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 136, Beyit 2). [bî-şümār,]

bî-sütûn: Ferhat'ın Şîrin aşkına deldiği dağ.

Ķānî‘ olsa dil n’ola vaşl-ı ḥayāl-i yār ile / **Bî-sütûnda** naşş-ı Şîrîn oldı üns-i Kûh-ken (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 249, Beyit 2). [bî-sütûnda, -da]

bî-sütûn-ı ‘aşk: Aşkın bi-sütun dağı.

Bî-sütûn-ı ‘aşkda sen yār-ı Şîrîn-la’l içün / Çekdüğüm endûh-ı hecri Husrev ü Ferhād aña (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 8, Beyit 3). [bî-sütûn-ı ‘aşkda, -da]

bit-:

1.Büyümek, yetişmek, ortaya çıkmak.

Ḥuld-ı berinde **bitmeye** ḥaṭṭuñ gibi giyāh / Bekdaşı ḥālûñüñ daḥi bir dāne olmaya (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 297, Beyit 5). [bitmeye, -meye]

2.Sona ermek, tükenmek.

Nice **bitsün** tîğ-i hicrānuñ yürekde yāresi / Dil şokup ağzın irer ġamzeñ gibi her tār-ı zülf (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 132, Beyit 5). [bitsün, -sün]

Bitmedi ġamzeñüñ ey yār yürekde zahmı / Kaldı cān içre o peykān ile öldüm gitdi (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 345, Beyit 3). [bitmedi, -medi]

bî-tâb ol-:

1.Halsiz kalmak, bitkin duruma gelmek, gücü kalmamak.

Vücûduña irelden ten bu gönlümde kararum yok / Tenüm **bî-tâb olup** titrer elümde ihtiyârum yok
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 142, Beyit 1). [bî-tâb olup, -up]

Gül yüzüñden ayru tâb-ı gamda **bî-tâb oldu** hâr / Zerd olup titrer hâzân yaprağı gibi cümle ten (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 236, Beyit 2). [bî-tâb oldu, -dı]

2.Işığı sönmek.

Güneş yüzüñi tağyîr ideli ey mâh-tâb-ı teb / Görüben gökde taña kaldı **bî-tâb oldu** her kevkeb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 10, Beyit 1). [bî-tâb oldu, -dı]

bî-tekellüf: Kolayca, zahmetsizce.

Bî-tekellüf öpdüğüçün la'î-i mey-günüñ şarâb / Taşa çaldı şaydı günden katı ter düşdi zücâc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 27, Beyit 4). [bî-tekellüf,]

Ğonca gibi kan yudar bülbül hârim-i bâğda / **Bî-tekellüf** gülşen-i hüsnüñ ider her hâr seyr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 54, Beyit 6). [bî-tekellüf,]

Bî-tekellüf seyr ide her hâr-ı bâğ-ı hüsnüñi / Ben Raḥîmî ‘andelibüne niçün ola yasağ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 130, Beyit 7). [bî-tekellüf,]

Maḳşad-ı maḳşûdmend-i bâb-ı himmetdür kilid / Eftaḥullâh **bî-tekellüf** tâlîbe hîç râh yok (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 144, Beyit 7). [bî-tekellüf,]

Bâğ-ı hüsnüñ ben ırakdan seyr idem nergis-mişâl / **Bî-tekellüf** geşt ide her rû-siyeh kâkül gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 334, Beyit 3). [bî-tekellüf,]

bitir-: Yetiştirmek.

Ḥavf it güzelüm ehl-i gamuñ eşk-i terinden / Ḥaṭṭuñ **bitirür** şaklasun Allâh beterinden (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 228, Beyit 1). [bitirür, -ür]

Firâḳ-ı zülf ü ruḥsâruñla sen servüñ kenârında / Duḥân-ı âh-ı dil sünbül **bitürdi** çeşm-i ter lâle
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 291, Beyit 5). [bitürdi, -di]

bî-vefâ: Vefasız.

Añmaz olalı hastasın ol **bî-vefâ** tabîb / Ey nâle var şabâyıla bir dem aña meded (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 33, Beyit 6). [bî-vefâ,]

bî-vesîle: Vesilesiz, sebepsiz.

Çehre-i maḳşûda yüz gösterse rûḥ olsa ḥicâb / **Bî-vesîle** ‘arîz-ı cânâna seyrân eylesem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 197, Beyit 3). [bî-vesîle,]

biz: Birinci çokluk şahıs zamiri.

Şüfiyâ korkutma ısınduk ‘azâb-ı düzağa / **Biz** haber alduk degülmiş hecr-i dil-berden eşed (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 40, Beyit 6). [biz,]

Baş açuk **biz** muķim-i tekyegâh-ı vahdetüz şüfi / Ğubâr-ı ‘aşk ile vâlih dil-i hayrânımız vardur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 87, Beyit 3). [biz,]

Işıklar gibi yanmış ‘aşıkuz **biz** nâr-ı şevkıyla / Yaķar ķandil-i âfâķı dil-i süzânımız vardur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 87, Beyit 5). [biz,]

Bize zulm itmeden ey çerh-i dün dün yoksa âh itdün / Alur her haķķımız ‘adl issi bir sulţânımız vardur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 87, Beyit 6). [bize, -e]

Biz mey-i ‘aşk ile mestüz kūy-ı hammad isterüz / La‘l-i yâre cür‘a gibi cânı işâr isterüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 107, Beyit 1). [biz,]

Zâhidâ zerķ u riyânun cübbesin ķâk itmişüz / **Biz** ne nâmūs özlerüz ‘aşk içre ne ‘âr isterüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 107, Beyit 6). [biz,]

Biz muķim-i kūy-ı rüsvâyuz harâbât ehliyüz / Şâf-dil pâkize-meşreb vecd ü hâlât ehliyüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 111, Beyit 1). [biz,]

Büse-i cânâneye biñ cân virür bir ‘aşıkuz / **Biz** fakîr üftâdeyüz ammâ mükâfât ehliyüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 111, Beyit 5). [biz,]

Perde-i nâmūsı çokdan ķâk iderdük goncaveş / **Biz** maķâm-ı ‘aşkuñ ey şeh nâz-ı ‘ârın gözlerüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 113, Beyit 4). [biz,]

Efendi ķarşu añup ben ķuluña düşnâm it / Du‘â-yı devleti **biz** de ‘ale‘d-devâm idelüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 180, Beyit 3). [biz,]

Melâmet ehline her kim iderse ħor naķar / **Biz** aña ‘aşk u ne meşķ ü ne ħod selâm idelüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 180, Beyit 4). [biz,]

Giceyi gündüze ķatup irişdi yine bahar / Şafâ-yı ‘işreti **biz** daķı şubĥ u şâm idelüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 180, Beyit 6). [biz,]

Bir gice mûy-ı miyânını kenâra ķeküben / Ol mehi hâle gibi **biz** de der-âĝuş idelüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 190, Beyit 4). [biz,]

Gel toĝrudalum **biz** dümeni baĥr-i ‘atâya / Almaķ **bizüm** ü virmek o sulţâna şalınsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 254, Beyit 3). [biz; bizüm, üm]

Bize kūy-ı yâr sen ķek cennet-i a‘lâ ĝamın / Zâhidâ **biz** ibn-i vaķtüz ķekmezüz ferdâ ĝamın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 256, Beyit 1). [biz,]

Biz ser-i kūy-ı melâmetde fenâ şâlin geyüp / Mülke tâlîb olmazuz hîķ ķekmezüz dünyâ ĝamın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 256, Beyit 2). [biz,]

La‘lüne beñzeyeli başumuza ķıķdı şarâb / Bulsavuz ķanın içerdük **biz** anuñ tenhâda (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 280, Beyit 3). [biz,]

Rüzemüz rüz-ı ezelde rûze-i ĝamdur **bizüm** / Ĥamdülillâh ķanı‘üz bu şavm-ı ‘idâsâyıla (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 290, Beyit 5). [bizüm, -üm]

Faḥr-i āl-i Aḥmedüz **biz** kārımız ḥubb-i ‘Alī / Egmişüz baş ol ‘Ömer ‘adl issi ‘Osmān oğlına (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 306, Beyit 2). [biz,]

bî-zād: Azıksız, yiyeceksiz.

Yollaruñ pür-vādî bî-hādî guluñ ḥaddi yok / Menzilüñ gāyet özin bî-āb u **bî-zād** ey felek (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 150, Beyit 4). [bî-zād,]

bî-zār it-: Bıktırmak.

Zerreveş maḥv eyledi mihr-i dehānuñ varlığı / Yok yire niçün ider cāndan beni bî-zār leb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 15, Beyit 2). [bî-zār ider, -er]

bize: Birinci çoğul şahıs zamirinin yönelme eki almış hali.

Gevher-i ‘aşkuña tā baḥr-i ezelde ṭālibüz / Āşināyuz dostum itme **bize** bî-gāne ṭavr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 66, Beyit 3). [bize, -e]

Ġamuñ yeter **bize** aḥma feraḥ didüklerini / Bu ğamla göñlümüze ānide be-kām idelüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 180, Beyit 2). [bize, -e]

Sāḫiyā **bize** lebüñ cāmını şun nūş idelüm / Bāde-i ‘aşḫ ile cān u dili ser-ḥoş idelüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 190, Beyit 1). [bize, -e]

Āşinā oldı **bize** ol güher-i ḫulzüm-i cūd / Ey Raḥîmî demidür baḥr-şıfat cūş idelüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 190, Beyit 5). [bize, -e]

Bize kūy-ı yār sen çek cennet-i a‘lā ğamın / Zāhidā biz ibn-i vaḫtüz çekmezüz ferdā ğamın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 256, Beyit 1). [bize, -e]

bizi: Birinci çoğul şahıs zamirinin belirtme durum eki almış hali.

Nergisāsā göz açup sen gül-‘izārın gözlerüz / ‘Ālemüñ şanma **bizi** faşl-ı bahārın gözlerüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 113, Beyit 1). [bizi, -i]

‘Āşık-ı pāk-dilüz ṭālib-i dünyā degülüz / Sen Raḥîmî **bizi** beñzetme o bed-nāmlara (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 279, Beyit 5). [bizi, -i]

borc: Borç, vazife.

Cān idi **borcumuz** lebüñe eyledük edā / Ġamzeñ sebep ne vire eline ḥavālenüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 152, Beyit 3). [borcumuz, -umuz]

boy:

1.Vücut, beden.

Ḳudümüñden feraḥ-efzā olaldan sîne-i şahrâ / Gözüm yaşı gül oldu ey yüzi gül şan **boyum** bir pül
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 177, Beyit 3). [boyum, -um]

2. Boy-pos, endâm.

Ṭoğrusı sen **boyı** servüm giyeli cāme-i nāḥ / Ḳāmetüm gibi dü-tā oldu ḥasedden her şāḥ (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 29, Beyit 1). [boyı, -ı]

boya-: Renklendirmek.

Benüm gibi eger boynın benefşe sîne çāk olmuş / **Boyamış** yiri göge kākülünsüz āḥ ider sünbül (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 177, Beyit 5). [boyamış, -mış]

boyı āzāde: Boyu hür, serbest, uzun boylu.

Ṭoğrı ḳul olan efendi sen **boyı āzādeye** / Her kenāruñ sāye-i serv ü çenārın istemez (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 114, Beyit 5). [boyı āzādeye, -ı-ye]

boyı serv: Boyu servi misali ince ve uzun olan (dilber).

Hevādāruñ olanı ey **boyı serv** / Yeter sāye gibi yirden yire ur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 42, Beyit 5).
[boyı serv,]

Şalınur ol **boyı servüm** yine ra'nālîğı var / Gül gibi ḡanc ider ol ḡonca ne zībālîğı var (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 46, Beyit 1). [boyı servüm, -üm]

Revān olma ḳarār it gözde bir dem ey **boyı servüm** / Benefşe gibi ḳaddüm ḡam hem āḡum süsen eylersin
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 230, Beyit 4). [boyı servüm, -üm]

Açılmaz ol gül-i ḡoncam bahārı n'eyleyeyin / Şalınmaz ol **boyı servüm** kenārı n'eyleyeyin (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 231, Beyit 1). [boyı servüm, -üm]

boyı servi: Boyu servi misali ince ve uzun olan (dilber).

Ḳul oldu sen **boyı servi** görüp dil-i āzād / Hevā-yı 'aşḳa düşüp didi her çi bād-ā-bād (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 36, Beyit 1). [boyı servi, -i]

Sen **boyı servi** kenār itmek içün leyl ü nehār / Yetmiş iki dereeden şu getürür ḳırḳ bınār (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 102, Beyit 1). [boyı servi, -i]

Ey **boyı servi** bu ben sāyeden 'ār itme neden / Ṭoğrusı sāye gibi 'āşık-ı bî-'āruñ olam (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 206, Beyit 2). [boyı servi,]

Teferrücgāḡ-ı bāḡ-ı vaşluña bir dem irem diyü / Gözümün ey **boyı servi** revān her sū aḡar yaşı (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 318, Beyit 4). [boyı servi,]

boyı serv-i revān: Salınarak yürüyen servi boylu sevgili.

Girince sen **boyı serv-i revānuñ** katı göñline / Döşendüm toprağı yaşadığımı şu gibi taş itdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 187, Beyit 6). [boyı servi revānuñ, -uñ]

Geh kenār-ı cūyda ‘ış it gehi germ-ābede / Ey **boyı serv-i revān** irmez bilürsin dem deme (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 286, Beyit 5). [boyı serv-i revān, -ı]

boyın ur-: İtaat etmek.

Emrüne **boyın urdı** vü baş egdi qalemvār / Tîğün haberi şāh-ı Hōrāsāna irişdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 336, Beyit 6). [boyın urdı, -dı]

böyle: Böyle, bu şekilde.

Ümîd-i vuşlat-ı cānān ile cān virmek āsāndur / Raḥîmî ara yirde **böyle** hicrān olmadan yegdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 50, Beyit 5). [böyle,]

Pîre-zen dehre Raḥîmî zerrece mihr itmedi / Ehl-i cür’et **böyle** kullanmak gerek merdāne tavr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 65, Beyit 5). [böyle,]

Mürîd-i her mürāyî olma ḥāl-i bî-riyā kesb it / Bu ben oñara pendî **böyle** pîr-i mey-fürüş eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 90, Beyit 2). [böyle,]

Pîre-zen dehrün Raḥîmî āline aldanmadı / **Böyle** olmaqdur münāsib rind ü merdān ey göñül (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 174, Beyit 5). [böyle,]

Raḥîmî bāl-i himmetle hümāyūn vaşluña irdi / Benüm şeh-bāzum almaz bu şikārı **böyle** her şāhin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 244, Beyit 7). [böyle,]

Dil ü cān katline ḥüsnünle beñzer ittifāk itdi / Muḥakkak **böyle** kaşd itmezdi ḥad ü ḥāl bir yüzden (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 257, Beyit 3). [böyle,]

Beñzer mi şubḥ-ı ḥüсне ya ḥaddün duḥāsına / ‘Asr içre n’ola dirse güneş **böyle** olayın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 258, Beyit 2). [böyle,]

Firākuñ bir yaña bir yaña ḡam derd üzre derd oldı / Ölümünden cān ḥalāş eyleye mi **böyle** olan ḥasta (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 305, Beyit 5). [böyle,]

Yaḡam rüy-ı zemîni nār-ı fūrkat **böyle** kalursa / Virem ḡarḡ-āba tūfān yaşum ile sūy-ı ‘ummānı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 333, Beyit 6). [böyle,]

boyn: Gövdenin başla omuz arasında kalan bölgesi, boyun.

Tā ki ben dīvāneye ‘aşkuñ şalaldan bir kemend / Dūd-ı āhum ḡalka ḡalka **boynum** üzre bend bend (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 31, Beyit 2). [boynum, -um]

‘Aşḡ daḡmışdur benüm **boynuma** zāhid bir kemend / Pend girmez ḡuşuma tutmaz beni zencîr ü bend (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 31, Beyit 3). [boynuma, -uma]

Müsel sel dūd-ı āhum zūlf-i dil-ber gibi **boynumda** / Dil-i āşüfteyem zencîr-i sevdā-yı cününumdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 85, Beyit 2). [boynumda, -umda]

Benüm gibi eger **boynun** benefşe sîne çāk olmış / Boyamış yiri göge kākülünsüz āh ider sünbül (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 177, Beyit 5). [boynun, -ın]

Nev-bahār-ı hüsnuññ her dem cünūnum artırur / **Boynuma** zencîr-i zülfüñ vaktidür dağ şu gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 314, Beyit 5). [boynuma, -uma

boynu bağılu: Boynu bağılı, köle. En aşağı seviyede bulunan köle ve tutsaklar için kullanılan bir ifadedir. Bu tutsaklar, bir yerden başka bir yere götürülürken boyunlarına hayvan misali ip bağlanırdı.

Rahîmî bendeñi gibi vefā zencîri bend itmiş / Tapuña **boynu bağılu** çākerüñdür bî-gümān şorguc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 25, Beyit 7). [boynu bağılu,]

boynu bağılu kul: Boynu bağılı kul (bende-i gerden beste): En aşağı seviyede bulunan köle ve tutsaklar için kullanılan bir ifadedir. Bu tutsaklar, bir yerden başka bir yere götürülürken boyunlarına hayvan misali ip bağlanırdı. Bu tabir, sevdiğine bütün benliğiyle bağlanan âşığın da niteliğidir. Âşığın kendisinin veya gönlünün bağlandığı ip, sevgilinin zülfleridir.

Her behāsını terāzūda gören ola ‘azîz / Ben esîr-i ‘aşkuñ iken **boynu bağılu kul** gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 334, Beyit 5). [boynu bağılu kul,]

boynuma kemend tak-: Boynuna kement (sevgilinin saçını) takmak.

Tā ki ‘aşkuñ hālka hālka boynuma tağdı kemend / Tutmaz olmışdur bu ben dîvāneyi zencîr ü bend (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 31, Beyit 1). [boynuma kemend tağdı, -dı]

boynumu eg-: Boyun bükme: Mahzun ve acındırarak bir tavır takınmak.

Ben benefşe gibi **boynumu egüp** yalvaruram / Haṭṭ u hālūñ görmeyem bir dānesin fülful gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 334, Beyit 4). [boynumu egüp, -umı, -üp]

boyuñ hākkı: Boyunun hakkı için.

Ḳosun bend-i zülfüñ giriftāruñum / **Boyuñ hākkı** toğru hevādāruñum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 211, Beyit 1). [boyuñ hākkı,]

boz-: Düzensiz hale getirmek.

Geh **bozar** gāh düzer şafhasını bedr-i münîr / Viremez defter-i hüsnuñne beyāz üzere nāḥ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 29, Beyit 6). [bozar, -ar]

bozul-: İyi ve değerli niteliğini yitirmek.

Bāğı dād iken **bozuldı** taldı cevri-zulm ile / Şimdi çöl olup yeter Bağdād elüñden ey felek (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 159, Beyit 5). [bozuldı, -dı]

bu:

1.Bu, işaret zamiri.

Ger nişāb-ı hūn-ı luṭfuñdan naşibüm yoğ ise / Bāri tek ƣahruñla añ **bu** daḡi ni‘metdür baña (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 6, Beyit 2). [bu,]

Ƙabûl-i derd-i ‘aşƣ olan şifā ummaz **budur** Ƙânûn / Yûri var başuñ ağırtma yeter söyle ƣabîbā ƣab‘ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 10, Beyit 6). [budur,]

Müşkil **budur** ki vaşluña irmezden öñ ölem / Āsāndur ölmek illā baña intizār güc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 26, Beyit 5). [budur,]

Yüzüñi gördükce buse umduğum ‘ayb eyleme / Āyet-i Kevşer haƣı cānā **budur** erkān-ı ‘id (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 39, Beyit 7). [budur,]

Ümidüm **bu** şehā hüsnuñ hayālî / Gözümden dūr dilden itme mehcūr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 42, Beyit 6). [bu,]

Haddüñe perde oldu ḡaṭṭ-ı lebüñ / Cānuma başƣa **bu** da ƣayğudur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 48, Beyit 8). [bu,]

Mürde-cisme cān virür la‘l u leb-i güftār-ı yār / **Bu** ne i‘cāz-ı Mesîḡādur ne rûḡ-efzā olur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 63, Beyit 3). [bu,]

Ƙamu eşyāda her vechile vechü’llāhı seyr eyle / Şafā ehline ey şüfî **bu** mir’āt-ı muşaffādur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 64, Beyit 2). [bu,]

Ʀarîƣ-ı ‘aşƣda hem-rāhum oldu eşƣ ü āh-ı ğam / Şehā sulṭān-ı ‘uşşāƣum **bular** ḡayl ü sipāhumdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 75, Beyit 2). [bular, -lar]

Raḡimînüñ **budur** dārü’ş-şifā-yı ğaybdan derdi / Vücüduña irüp şihḡat tenüñde gide zaḡmetler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 81, Beyit 5). [budur, -dur]

Dün ü ğün **budur** Raḡimînüñ murādı Haƣƣ bilür / Her şebüñ ola şeb esrār-ı haƣı şebḡā-yı sūr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 91, Beyit 6). [budur, -dur]

Bir servi çek kenāra ğülşende ‘ālem eyle / Ey pâdişāh-ı ‘ālem **budur** rızā-yı nev-rûz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 108, Beyit 6). [budur, -dur]

Söz **budur** sensin Raḡimînüñ murādı ğayrı yok / Sen ğüzel ḡünkār ile ḡünkārı söyleşsek birez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 115, Beyit 7). [budur, -dur]

Deḡānuñla miyānuñ rāzını keşf itme aġyāra / **Bunı** her sırr-ı maḡfiden ḡaberdār olmayan bilmez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 116, Beyit 5). [bunı, -nı]

Dil hevā-yı ‘aşƣa hem-dem her nefes / Baña **bu** yoluñda bes bâƣı heves (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 119, Beyit 1). [bu,]

Gören dîbāce-i ebruña dir senüñ berātında / **Budur** var ise ol ṭuġrā-yı ğarrā-yı sa‘ādet naƣş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 122, Beyit 2). [budur, -dur]

Felek naƣƣāşı ƣapuñ şüretin ṭāƣ-ı muƣarnesde / Yazar ‘unvān virüp dir **budur** ol bâb-ı ‘adālet naƣş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 122, Beyit 4). [budur, -dur]

Meger var ise yâ Rabb **bu** kıyâmetden ‘alâmetdür / Benüm hürşidüm ol mâha muķâbil ıķtırân itmiş
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 124, Beyit 3). [bu,]

Murâdum **bu** şu gerçekler hâķı yalancı dünyâda / Haţardan şaķla dergâhından artuķ bir murâdum yok
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 142, Beyit 7). [bu,]

Geh ağladur beni gâh iñledür **bu** âh meded / Ne demlere ķodi n’eyler bu rûzgârı görüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 148, Beyit 2). [bu,]

Şifâ olmaz **budur** Kânûn-ı bîmâr-ı ğam-ı ‘aşķa / Teraħħum idüp Eflâţûn u ger Loķmâna gönderseñ
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 151, Beyit 8). [budur, -dur]

Sînemdeki elifler sehm-i sitemdür ey dost / **Bu** ķaldı yâdgârı her bir ķaşı kemânuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 157, Beyit 5). [bu,]

Döne döne pîr-i ‘aşķuñ pendi **budur** kendüme / Bâda eyle hâşılı ğam hırmenin ber-bâd kıl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 163, Beyit 4). [budur, -dur]

Şafâ hâşıl ider ķalbüm bu dil kūyuñda yandukķa / **Bu** rûşendür olur Ka‘be yolında reh-nümâ meş‘al
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 164, Beyit 3). [bu,]

Gitdi başdan ‘aķl dilden şabr elden ihtiyâr / Râh-ı ‘aşķuñda **bular** olmadı yoldaşum benüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 181, Beyit 2). [bular, -lar]

Didüm beñzer ‘izâruñ âfitâba / **Bu** mı eksüklüğüm ey mâh didüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 189, Beyit 3). [bu,]

Vücûd-ı nâziķ-i cânânı yâ Rabb şaķla âfetden / Raħîmî ĥasta-i zârüm **budur** vird-i seħergâhum
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 203, Beyit 5). [budur, -dur]

Gün yüzüñ göster şehâ mihriyle ki meh-ķihreñe / Senden ümmîdi Raħîmîñüñ **budur** her şubħ u şâm
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 220, Beyit 5). [budur, -dur]

Raħîmîñüñ **budur** dâr-ı şifâ-yı ğaybdan derdi / Hemân şâhum senüñle Ĥazret-i ĥünkâr şaĝ olsun
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 245, Beyit 7). [budur, -dur]

Budur ümmîdi Raħîmî ķuluñuñ devlet-i Ĥaķ / Ğayrıya müşķil idüp zâtuña âsân virsün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 251, Beyit 5). [budur, -dur]

Raħîmî ķuluñuñ virdi **budur** kim dâ‘imâ ‘ömrüñ / Nihâl-i ser-firâz-ı ğülşen-i bâĝ-ı cihân olsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 259, Beyit 7). [budur, -dur]

Nesîmâsâ hevâ-yı zülf-i yâre hem-dem ol ey dil / Perîşân olma demler içre ĝâyet ĥoşca demdür **bu**
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 272, Beyit 3). [bu,]

Vaşf-ı ĥüsnüñde Raħîmî bendeñüñ her bir sözi / Ĥaķķ **budur** kıymetde birdür gevher-i vâlâyıla
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 290, Beyit 7). [budur, -dur]

Egmez Raħîmî başını tûbâ-yı sidreye / Toĝrusı söz **budur** ķad-i mevzûnuñ olmaya (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 300, Beyit 5). [budur, -dur]

Gözümde ĥâķ-i rehüñ meyl-i cânda la‘l-i lebüñ / Cevâhir oldu **bular** ķîmiyâ ‘ameldür ola (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 307, Beyit 2). [bular, -lar]

Rûşen **budur** ki çeşm-i çerâĝ-ı dü kevn senin / Ey nûr-ı Ĥaķķ senüñle görür ‘âlemüñ gözi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 312, Beyit 4). [budur, -dur]

Ṭoğrusı **bu** görmeyem bu eşk ü āhum dem-be-dem / Cüst u cūda cū-be-cū ey kāmēt-i dil-cū seni
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 315, Beyit 5). [bu,]

Hak **budur** âfitâb-ı çerh-i şeref / Sen şeh-i meh-rikāba yüz tıtdı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 327, Beyit 4). [budur, -dur]

Bu da bir açık oldu açık üzre baña deryāda / Raķibe tatlu dillerle ider dildār ihsānı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 333, Beyit 5). [bu,]

Perişān olduğum sevdā-yı zülfüñle görenler dir / **Bu** bir dîvānedür Mecnūn-ı ser-gerdāndan ğayrı
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 344, Beyit 4). [bu,]

2. Bu, işaret sıfatı.

Ṭayanurdı cigerde saña āhum Kara tağlarca / **Bu** yolda olmadı ey bād senden bir eşer peydā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 1, Beyit 6). [bu,]

Yaşum Sa'ıy u Şafāyıyla iletdüm Ka'be kūyūña / Yine bir çeşme-i ter eyledi **bu** çeşm-i ter peydā
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 2, Beyit 2). [bu,]

Ey Raķımı başuma ter düşdi deryā acıdı / Düşeli dildār ile mā-beynüme **bu** mā-cerā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 3, Beyit 7). [bu,]

Tire rūzum rūşen it ey âfitābum gün gibi / İtme Şarhanuñ **bu** Aydın illerin zülmet baña (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 4, Beyit 5). [bu,]

Beni āniden anıñ hüsni anuñçün helāk itdi / Be-şarṭ-ı ān ki hıç olmaya **bu** rāz-ı nihān peydā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 5, Beyit 3). [bu,]

Araya almış raķibi āsitānuñ itleri / **Bu** ulu rağbet aña da veh haķāretdür baña (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 6, Beyit 4). [bu,]

Ben ol hāküm ki ey meh zerrece kalbümde mihrüñ var / **Bu** şevkıyla n'ola pertev şalarsam dehre mihrāsā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 7, Beyit 2). [bu,]

Fāriğ olduğ nāy u nūşından **bu** bezm-i 'ālemüñ / 'Ālem-i ğurbetde bulduķ yār-ġār-ı evliyā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 9, Beyit 8). [bu,]

Raķımı pür-harāretdür senüñ **bu** ıztırābuñdan / Meger vaşluñ şarābı def ide ey şāh-ı şekker leb
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 10, Beyit 7). [bu,]

Kim bilürdi **bu** delük sinem fiğānın n'eydüğün / **Bu** maķāmı āh ger bildürme nāy u rebāb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 12, Beyit 3). [bu,]

Teşne-cāna şunmadı bir dem şulu şeftālusun / Gösterür ayva **bu** ben maḥzūra ammā nār leb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 15, Beyit 5). [bu,]

Sende ey meh olalı **bu** hüsni-i bî-hem-tā ġarīb / Eyledi 'ālemlere 'aşkuñ beni rüsvā ġarīb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 16, Beyit 1). [bu,]

Şām-ı zülfüñde qarār itdi **bu** şeb miskîn-göñül / Kanda kim aḥşām ola lābüdd ider me'vā ġarīb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 16, Beyit 4). [bu,]

Bu bāġuñ servi düd-ı ġam küli bir ṭabla āteşdür / Şabāveş ṭurma bir dem bir nefes āzāde seyrān it
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 18, Beyit 3). [bu,]

Yoluñda tığ-i hicrānuñla ben kurbānuñı yād it / Tenevvür ğamda **bu** bağı yanıķ biryānuñı yād it
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 19, Beyit 1). [bu,]

Dil-i pür-derdi perverde kıldurduñ cevır ü nāz ile / Yine ol ni‘mete kâni‘ **bu** ben şükranuñı yād it
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 19, Beyit 5). [bu,]

Ey Raĥîmî ‘aşķuñla dil şol zemān vîrān iken / Daĥi maĥfîdi **bu** çār ‘unşurda genc-i şeş cihāt (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 20, Beyit 7). [bu,]

Bu neyde **bu** nāleyi **bu** zevķ u semā‘ yine / ‘Uşşāķa **bu** eţvār-ı vefā-sāz-ı maĥabbet (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 22, Beyit 3). [bu,]

Şol demde yine nāle viren kâdir-i kuddūs / **Bu** bezme beni eyledi dem-sāz-ı maĥabbet (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 22, Beyit 5). [bu, -en]

Şarābum eşķ-i ĥasret hem-demüm ğam / Kebāb itdi **bu** baĝrum nār-ı ĝurbet (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı,
Gazel 23, Beyit 2). [bu,]

Yār derdiyle Raĥîmî **bu** dilinmiş dilimüñ / Göriceķ yārelerin yār ile düşmedi sūrāĥ (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 29, Beyit 7). [bu,]

Tā ki ‘aşķuñ ĥalka ĥalka boynuma taķdı kemend / Tutmaz olmışdur **bu** ben dîvāneyi zencîr ü bend
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 31, Beyit 1). [bu,]

Ey mîm-i fem külāleñüñ ol iki dāline / Virdüm gönül **bu** cānuma dermān ola meded (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 33, Beyit 4). [bu,]

Medĥ it dehānı mîmini hem dāl zülfini / Hoşdur Raĥîmî ol kaşı rāya **bu** rā meded (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 33, Beyit 7). [bu,]

Midĥatüñ gülzārınuñ bir bülbül-i hoş-ţab‘ıdur / **Bu** Raĥîmî çākerüñ ey gülşen-i ‘îrfān-ı cüd (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 34, Beyit 9). [bu,]

Murādum üstine bir kerre dönmedi devrān / Yüzün çevirdi meĝer kim **bu** çerĥ-i bî-bünyād (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 36, Beyit 4). [bu, -di]

Raĥîmî baĥt-ı hümayün **bu** tālî‘i Ferruĥ / Esîr-i zülf ü ruĥ itdi seni mübārek bād (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı,
Gazel 36, Beyit 5). [bu,]

Kılmasa ey mîm-fem **bu** dāl-zülfeynüñ meded / Bend-i zulmetde olurdı cān giriftār-ı ebed (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 40, Beyit 1). [bu,]

Tañ mı ey meh pertev-i mihrüñ tecellî eylese / Niçe gündür kim o şevķıyla **bu** dil vîrānedür (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 41, Beyit 2). [bu,]

Ser-güzeştēm n’ola olursa selefden mu‘teber / Ey Raĥîmî **bu** ĥaķîķat ĥāl olur efsānedür (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 41, Beyit 7). [bu,]

Derdüm **bu** derdüñ ile **bu** dil mübtelā ola / Çok ĥasta var ki tālîb-i dermān olur ĥalır (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 43, Beyit 6). [bu,]

Bu ĥalbüm ĥālîş itdi cevher-i ‘aşķ / Yüzüm gibi tenüm altın olupdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 45,
Beyit 2). [bu,]

Bir ĥaţāyla saçı çinine dolaşdı **bu** gönül / Kerem ü ‘afv-ı gedāyı yine ol şāh bilür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı,
Gazel 47, Beyit 3). [bu,]

Çenāra dek gelüp serv-i bülendün pāyesin pest it / Senün **bu** muntehā kıddünle tūbā baş bir āzērdür
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 49, Beyit 2). [bu,]

Bu gülzār içre ey gonca görünür kıdd ü zülfünüz / Gözüme ok yılını servi sünbül şekl-i ejderdür
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 49, Beyit 3). [bu,]

Bu çeşm-i cür‘aveş pāy-māl-i devrān itseñ incinmem / Lebünüz sāğar-ı çeşmüm tolu kan olmadan
yegdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 50, Beyit 2). [bu,]

Şāhum nāzar it luṭf-ı Raḥîmîyi ziyād it / Ol şā‘ir-i nāzükde **bu** tarz-ı Ḥaseni gör (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı,
Gazel 52, Beyit 5). [bu,]

Şabā gibi vişālün bāğına bir dem irem diyü / **Bu** dil dîvānedür şahrāya geh kuhsāra düşmişdür (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 53, Beyit 2). [bu,]

Bu şerḥa şerḥa sînem yarası ey yār şerḥ olmaz / Şu gibi gayra mā‘il āh dil bir yāre düşmişdür (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 53, Beyit 4). [bu,]

Pertev-i ḥüsnuñ gören dir **bu** dil-i pür-süzda / Ḥazret-i şeh-zādedür girmiş kılor gülzārı seyr (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 55, Beyit 2). [bu,]

Ey feraḥ gelme senünle **bu** dil ülfet idemez / Yār-i dirînesi **bu** cān-ı ḥazînuñ ğamdur (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 58, Beyit 4). [bu,]

Cānuma cānā lebündür gonca-i gül-nār-ı ‘ömr / Ol **bu** ḥüsniyle cihān bāğında ber-ḥurdār-ı ‘ömr
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 62, Beyit 1). [bu,]

Va‘de-i vaşl-ı leb ü zülfün ḥayāliyle **bu** cān / Şabr iderdi fürḳate şabr itse bir mıkḍār-ı ‘ömr (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 62, Beyit 4). [bu,]

Va‘de itmişdi **bu** ‘ömr-i nāzeninüm gelmege / Va‘de irdi küymedi ol va‘deye ey yār-ı ‘ömr (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 62, Beyit 6). [bu,]

Sen eger **bu** kıdd-i ra‘nā ile reftār eyleseñ / Sebzeveş serv-i revān yoluñda ḥāk-i pā olur (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 63, Beyit 4). [bu,]

Bu ‘ömr-i bî-ḳarāruñ māverāsından revān söyler / İşt sem‘-i ḳabūliyle şular her demde gūyādur
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 64, Beyit 4). [bu,]

Mānî‘ olmaz fikr ü zıkrüne **bu** keşret ‘ālemi / ‘Ārif-i tevḥidün olur zāhir ü pinhānı bir (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 68, Beyit 5). [bu,]

Bildiler **bu** ḥinde ben kendüm dimek lāzım degül / Şa‘r-ı şa‘rî deñlü yok şî‘re Raḥîmî i‘tibār (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 71, Beyit 5). [bu,]

Görinen çerḥ-i pür-encüm degül ey māh üstümde / **Bu** ṭāk-ı zer-nigār-ı lājiverdi bārgāhumdur
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 75, Beyit 3). [bu,]

Ḳodum nāmūs ile ‘ārı Raḥîmî ‘aşḳ-bāz oldum / Benüm **bu** rāh-ı rüsvāyı ḳadīmî resm ü āhumdur
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 75, Beyit 5). [bu,]

Baṇa cevri itme **bu** zülf ü ruḥıyla ey şanem dāyim / Şaḳın kim nāle-i şeb-gîr ü āh-ı şubḡāhum var
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 76, Beyit 3). [bu,]

Sînemi gül gibi şad çāk itdi ḥār-ı intizār / Lāle gibi cisme dāğ urdı **bu** nār-ı intizār (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 77, Beyit 1). [bu,]

Şafâ cāmını sürdüñ **bu** demüñ Cemşid-vaktisin / Felek bezminde eyle döne döne zevk u şîhhatler
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 81, Beyit 3). [bu,]

Göñlümi şeydâ benüm **bu** zülf-i ‘anber-bâr ider / ‘Aqlumı yağma şehâ ol çeşm-i pür-seh̄hâr ider
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 82, Beyit 1). [bu,]

Nişânî Beg kapuña ‘arz-ı ihlâş-ı ‘ubûdiyyet / Kaşâ’id-i Muṭavvelen **bu** şî‘r-i Muḥtaşar yegdür (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 83, Beyit 6). [bu,]

Cihân mülkini gark-âb eyleyen **bu** eşk--i hūnumdur / Semâyı oda uran her gice sūz-ı derūnumdur
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 85, Beyit 1). [bu,]

Şimdi mi geldi kâfile-i ‘aşk her zemân / **Bu** hāne-i göñül ezelden konağıdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı,
Gazel 86, Beyit 2). [bu,]

Şehâ bir ṭulb-i dervîşüz **bu** tende cânımız vardır / Muḳîm-i tekye-i ‘aşkuz saña ḳurbānımız vardır
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 87, Beyit 1). [bu,]

Bükdi hecr müjeñ ile oḡ ḳaddüm / Daḡı **bu** devr baña yâ n’eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 88, Beyit 2).
[bu,]

Dönmedi **bu** murādum üstine âh / Bunca dem bunca âh vâ n’eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 88, Beyit
5). [bu,]

Mürîd-i her mürâyı olma ḥâl-i bî-riyâ kesb it / **Bu** ben oñara pendî böyle pîr-i mey-fürüş eyler (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 90, Beyit 2). [bu,]

Çatlara düşmen n’ola ḳopdı terāḳa başına / Āsumānî bir ḳazādur aña **bu** esmâ-yı sūr (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 91, Beyit 4). [bu,]

Ḳulluḡını kapuñuñ Ḥaḳḳ ḥāyına itmez naşîb / **Bu** ḥaḳîḳat destgāhıdur şadāḳat-ḥanedür (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 92, Beyit 2). [bu,]

Gördüm **bu** ḥüsn ü ānuña ḥaṭṭuñ benimsedüm / Aldum ol iki şāhid ile bir Güzel ḥişār (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 93, Beyit 2). [bu,]

Esîr-i zülfüñ olduḡumı rüsvâ eyledi ḥalka / Baña **bu** bendî geçmeklik yine ol nābe-kāruñdur (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 95, Beyit 8). [bu,]

Şeb-i ḳadri **bu** ben Mecnūnuñuñ Leylâ-yı zülfündür / Mübārek ‘id-ı ferḥundem mevā‘id-i vişālündür
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 97, Beyit 4). [bu,]

Gözümden ḳıkdı yaşum gibi **bu** dünyā vü mā-fihā / Anuñ bir ḡayrıdan ümmid-vārı var benüm yokdur
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 98, Beyit 4). [bu,]

Pîç-i zülfüñ ḥaṭṭuñ ile ḥaddüñe itmiş hüçüm / Şan aḡın içün **bu** dîn iḳlîmine kāfer yürür (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 100, Beyit 2). [bu,]

Esrār-ı la‘l-i yārdan baña ḥaber şoran sefîh / Ne denk ü ḥayrānem nedür **bu** ‘aḳl u cān ne yirdedür
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 101, Beyit 3). [bu,]

Mîhr-i ruḡuñ **bu** dide-i Ya‘ḳûb-ı devrüñ nūrıdır / Sen Yūsuf-ı Mışr-ı kerem sulṭāna şîhhat yaraşur
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 103, Beyit 3). [bu,]

Evvel ḳonan āḡir göçer ‘ālem misāfir-ḥanedür / **Bu** tekyede bir iki gün mihmāna şîhhat yaraşur
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 103, Beyit 5). [bu,]

Bu la'l-i cân ı̄sar ile bu nergis-i bīmār ile / Cānā sen ādem cānısın insāna ı̄hḥat yaraşur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 103, Beyit 6). [bu,]

Bu la'l-i cân ı̄sar ile **bu** nergis-i bīmār ile / Cānā sen ādem cānısın insāna ı̄hḥat yaraşur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 103, Beyit 6). [bu,]

Maḥabbet zevraḳın sürmek dilerseñ baḥr-i mihr içre / Güzāfın olmaz ol **bu** āh gibi rüzgār ister (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 105, Beyit 5). [bu,]

Ey Raḥîmî nāy u nūşından **bu** bezmüñ fāriğuz / Āhveş ammā dem olur bir hevādār isterüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 107, Beyit 7). [bu,]

Şaçuñ ‘ömrüm lebüñ cānum ruḥuñ rūzum başum hecrüñ / N’ider **bu** ‘ömr ü cân dü cihānı ‘āşıkān sensüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 110, Beyit 2). [bu,]

Metā’-ı vaşluña ger dest-res bulmazsa ey ḥ’āce / Muḥaşşal ḥarc-ı zāyiddür **bu** tende naḳd-i cân sensüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 110, Beyit 6). [bu,]

Raḥîmî bendeñüñ telḥ itdi Şîrîn zindegānısın / **Bu** kār-ı bî-meżāk ey Ḥusrev-i şāḥib-kırān sensüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 110, Beyit 7). [bu,]

Baḥr-i kerremnāya ğarḳ itdüñ **bu** cismüñ cevherin / Āşinā-yı ḳulzüm-i ‘aşḳuz kerāmāt ehliyüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 111, Beyit 3). [bu,]

Gülşen-i ḥüsnüñ gören dehrüñ bahārın istemez / Seyr iden ḥaddüñ **bu** deştüñ lālezārın istemez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 114, Beyit 1). [bu,]

Öte dur dir baña ḳapuñdan raḳîb-i zāğ-ṭab’ / Āh ol **bu** murğ-zāruñ murğ-ı zārın istemez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 114, Beyit 4). [bu,]

Zülfî pāyına düşüp utma lebinden tiryāk / Gel **bu** sevdāyı raḳîbā ḳo ser-i mārā yapış (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 120, Beyit 5). [bu,]

Bu deyr-i dehre yazmadan daḥi naḳḳāş-ı ḳudret naḳş / Nigārā şüretüñde olmış idi şekl-i devlet naḳş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 122, Beyit 1). [bu,]

Dem-i ğamda baña hem-dem **bu** çeşm-i ḥün-feşān ḳalmış / Hevādār olup üstüme döner āh u fiğān ḳalmış (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 126, Beyit 1). [bu,]

Cefā-yı ğamze cāna geçdi peykānı dil uzatmaz / Şorup ḥālüm ağız açar **bu** zaḥm-ı cân-sitān ḳalmış (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 126, Beyit 5). [bu,]

Bu māl-ḥulyā-yı ‘aşḳuñ n’ola mesken ṭutsa sīnemde / Niçe vīrāne var içinde genc-i şāyegān ḳalmış (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 126, Beyit 6). [bu,]

Ey felek hoş gör **bu** devrānuñ bahārı şevḳini / Her dem el virmez **bu** demler arayup yaḳsañ çerāğ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 130, Beyit 3). [bu,]

Rūze-i ğamda **bu** dil her rüz iderken i’tikāf / ‘İd-ı vaşluñçün hilāl ‘arz itdi menşūr-ı mu‘āf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 131, Beyit 1). [bu,]

Pehlevānidur **bu** meydānuñ şurāḥı ser-firāz / Bir ayağıyla başar biñ Rüstemi rüz-ı maşāf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 131, Beyit 3). [bu,]

Bir ḳalile bend ider geh biñ perişān-ḥāṭır / Gāh olur başdan çıkarur ‘āşıkı **bu** kār-ı zülf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 132, Beyit 6). [bu,]

Tütüyā-yı ‘ayn-ı ‘ālemken ğubār-ı maḳdemün / Zerre deñlü görmeye **bu** dide-i ğamnāk ḫayf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 134, Beyit 4). [bu,]

N’eyleyüm kırtulmadı hercâyî dil-ber sevmeden / Vaḳtidür yansun yaḳılsun **bu** dil-i sūzân ḫayf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 135, Beyit 4). [bu,]

Her gice şad âh u nâle her seḫer zâr u hezâr / Sen gül içündür dün ü gün **bu** olan ğavġāya baḳ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 137, Beyit 6). [bu,]

Feth-i bâb olsun Raḫîmî dir iseñ bâb-ı murād / Halka gibi aç gözüñ gel **bu** der-i ‘ulyāya baḳ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 137, Beyit 7). [bu,]

Âşinâdur gerçi kim ol dil-ber-i ḫaşmet-nüvâz / Ara yirde dostlar bilmem nedür **bu** yadlıḳ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 141, Beyit 4). [bu,]

Vücûduña irelden ten **bu** göñlümde ḳarârüm yok / Tenüm bî-tâb olup titrer elümde ihtiyârum yok (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 142, Beyit 1). [bu,]

Efendüm devletüm sen bir ğarîb ü bî-kesüm bende / Senün gibi **bu** devr içinde ey meh şehriyârum yok (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 142, Beyit 2). [bu,]

Pür-ġaraḳ ‘ırz ehline ‘arz işlerinün işleri / Vâḳıf ol **bu** sırra şâhum bir ‘adâletġâh yok (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 144, Beyit 4). [bu,]

Bu baḫtı ḳaranuñ yaşını ırmaġ itme kūyuñdan / **Bu** şehre şehriyâra Aḳca şu virmiş durur revnaḳ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 145, Beyit 4). [bu,]

Bu baḫtı ḳaranuñ yaşını ırmaġ itme kūyuñdan / **Bu** şehre şehriyâra Aḳca şu virmiş durur revnaḳ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 145, Beyit 4). [bu,]

Ey dil ne içün her dem **bu** zâra neden düşdüñ / Başum gibi ser-gerdân âvâre neden düşdüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 146, Beyit 1). [bu,]

Bu zülf ü ruḫ ele bağlandı dil ol ala / Ey zâhid-i şad sâle zünnâra neden düşdüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 146, Beyit 5). [bu,]

‘Aşḳıyla ezelden ḫod kâruñ çü melâmetdür / Nâmûsı Raḫîmî ḳo **bu** ‘âra neden düşdüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 146, Beyit 7). [bu,]

Geh aġladur beni ġâh inledür **bu** âh meded / Ne demlere ḳodı n’eyler **bu** rûzgârı görüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 148, Beyit 2). [bu,]

Yaġdurursın başuma ġam taşların yaġmur gibi / Nice olsun **bu** vücûdum ḳaşrı âbâd ey felek (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 150, Beyit 6). [bu,]

Bu ednâ bendeñi bir şâh-ı ‘âlî-şâna gönderseñ / Gedâñi bir mürüvvet şâhibi sulṭâna gönderseñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 151, Beyit 1). [bu,]

Bu ben ‘âşî ḳuluña ey ‘Ömer-ḫaşlet şefî‘olup / Muḫammed-ḫüy âl-i ḫazret-i ‘Osmâna gönderseñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 151, Beyit 3). [bu,]

Niçe tâḳat getürsin **bu** şeh-i la‘l-i leb-i yâre / Maḫabbet bâdesinden maḫv olur âvâresi ‘aşḳuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 154, Beyit 2). [bu,]

Her şeb şaḳuñ ġamıyla tûl-i emel kılardum / Olmasa ger fenâsı **bu** ‘ömr-i bî-beḳânuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 155, Beyit 4). [bu,]

Gel ey bülbül **bu** gülşenden ırak it zâr u feryâduñ / Ki yokdur meyli sūy-ı ‘āşıkā ol serv-i āzāduñ
(*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 156, Beyit 1*). [bu,]

Gül-i rengin yeter **bu** penbeyi bir hûn-ı dâğ-ı gam / Dilâ bülbül gibi dillerde tek añılmasun aduñ
(*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 156, Beyit 2*). [bu,]

Müdâm añduķa zıkr it hayr ile Mecnûn u Ferhâdî / Raḥîmî biri şeyḥüñdür **bu** yolda biri üstāduñ
(*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 156, Beyit 5*). [bu,]

Hâk olduğı ayakda **bu** cism-i nâ-tüvānuñ / Ümmîd-i vuşlatıdur sen kâmeti revānuñ (*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 157, Beyit 1*). [bu,]

Bezm-i şafâda sâķî şun sâğar-ı revākı / Gitsün **bu** dem nifākı devr-i gam-ı zamānuñ (*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 157, Beyit 2*). [bu,]

Ey nâşih-ı ecel gel minber saña serümdür / **Bu** üstüḥ‘āñ-ı sînem olduķça nerdübānuñ (*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 157, Beyit 3*). [bu,]

Hûn-ı cigerle besler merdüm yaşıımı eşküm / Olsun demi ziyāde **bu** çeşm-i hûn-feşānuñ (*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 157, Beyit 4*). [bu,]

Raḥm it Raḥîmiye gel ey gonca dimesünler / Zâr içre ‘andelîbi kalmış **bu** gülsitānuñ (*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 157, Beyit 7*). [bu,]

‘Azîz ol ḥazret-i Yûsuf gibi Mısr-ı sa‘âdetde / Ri‘âyet eylesün ‘izzetle hoş gördüñ **bu** mihmānuñ
(*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 161, Beyit 2*). [bu,]

Bî-güneḥ kanlar döker **bu** çeşm-i cellāduñ senüñ / Kanķı zālîmdür **bu** fende bilsem üstāduñ senüñ
(*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 162, Beyit 1*). [bu,]

Tolı şanma sâķiyâ billāhi artuķ büsesüz / Acıdupdur cânımı **bu** zulm-i bî-dāduñ senüñ (*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 162, Beyit 2*). [bu,]

Zerrece ol mâhı yâ Rabb mihre kâ’il itmedüñ / Bâri **bu** ben mübtelâyı miḥnete mu‘tād kıl (*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 163, Beyit 6*). [bu,]

Bu gice gün yüzüñden aldı mı âyâ ziyâ meş‘al / Çerāğ-ı mâha şevķ ‘arz itdi germ olup şehâ meş‘al
(*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 164, Beyit 1*). [bu,]

Ruḥuñ mâhın gözetmekden **bu** çeşmüñ eşķ-i pervînin / Görür her gice yılduz şayduğum kaldı taña meş‘al
(*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 164, Beyit 2*). [bu,]

Şafâ ḥâşıl ider qalbüm **bu** dil kūyuñda yandukça / Bu rüşendür olur Ka‘be yolında reh-nümâ meş‘al
(*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 164, Beyit 3*). [bu,]

Raḥîmî nâr-ı ‘aşķa ben delîl oldum çerāğumdur / Benüm **bu** tef-i tâbumdan bulupdur rüşenâ meş‘al
(*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 164, Beyit 8*). [bu,]

Nice keşf ideyin ey gonca rāzum / **Bu** dil dem-beste ḥâr arada ḥâ’il (*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 165, Beyit 3*). [bu,]

Bir dem içre gör ne demler zâhir eyler rûzgâr / Dem **bu** demdür **bu** demi hoş gör gamı deryāya şal
(*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 166, Beyit 4*). [bu,]

Bu riyādur zâhidâ cismüñde nakş **bu** riyâ / Bî-riyâ bir ‘āşıkam ben **bu** riyâdan çekdüm el (*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 170, Beyit 3*). [bu,]

Manşiba manşubadur dehrüñ Raḥîmî cāyî çāh / Cāhile baş egmezem ben **bu** recādan çekdüm el
(Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 170, Beyit 5). [bu,]

Râ kaşına dil-berüñ cān virmege neẓr eyledüñ / Ey Raḥîmî rāyî rācîḥ eyledüñ **bu** rāda gel (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 173, Beyit 7). [bu,]

Âh kim sevdā-yı zülfüñle **bu** dil âşüfte-ḥāl / Kalmadı kılca qarārum oldu ten zıll-i ḥayāl (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 178, Beyit 1). [bu,]

Bu devr-i dūna gel ey dil bir intikām idelüm / Müdām mest olalum ‘işret-i müdām idelüm (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 180, Beyit 1). [bu,]

Ġamuñ yeter bize ańma feraḥ didüklerini / **Bu** ġamla göñlümüze ānide be-kām idelüm (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 180, Beyit 2). [bu,]

Yād-ı la‘lūñle Raḥîmî ḥūn-ı dil içer müdām / Gelmedi cānā **bu** devre bir ayakdaşum benüm (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 181, Beyit 5). [bu,]

Zülfüñ gibi **bu** ‘ömrüñ yokdur qarārı ‘ömrüm / Ger zıll-i kāmētüñde n’ola iḳāmet itsem (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 183, Beyit 4). [bu,]

Göñül deyrinde **bu** vechiyle yazdum şüret-i ḥüsnüñ / Ruḥın gün cebhesin meh hem hilālî aña kaş itdüm (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 187, Beyit 2). [bu,]

Ṭarîḳ-ı ‘aşka zāhidā hep olmaz / **Bu** yolu ańlamaz ġüm-rāh didüm (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 188, Beyit 4). [bu,]

Bülbülüñ nālesi ‘uşşāka **bu** dem virdi şudā‘ / Naġmesin muṭrib-i ḥoş-lehçelerüñ ġuş idelüm (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 190, Beyit 2). [bu,]

Alınmaz āline **bu** nev-‘arūs-ı dehr-i bî-mihrüñ / Yalan dünyāda gerçekler ḥaḳı merd-i Ḥudā oldum (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 193, Beyit 2). [bu,]

Bekā ṭurdum fenāsın fehm idüp **bu** mülk-i ma‘mūruñ / Anuñcün bümveş terk-i ‘imārāt ihtiyār itdüm (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 194, Beyit 2). [bu,]

Ümid-i vuşlatuñ mihrüñ recāsı gitmedi dilden / **Bu** māl-ḥülyā-yı ‘aşkıyla muḥālāt ihtiyār itdüm (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 194, Beyit 4). [bu,]

Ey Raḥîmî baña **bu** şādî yeterdi dünyede / Ġuşşa-i ‘aşkı göñül şehrine mihmān eylesem (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 197, Beyit 7). [bu,]

Vefā ummañ **bu** dünyā derd-i bî-pāyānımıñ bildüm / Şoñı ma‘mūre-i dehrüñ yine vîrānımıñ bildüm (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 199, Beyit 1). [bu,]

Gül-i pür-ḥāra yok meylüm çekildüm deşt geştinden / Kelāġından ferāġum var **bu** bağuñ bülbülinden hem (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 204, Beyit 3). [bu,]

Raḥîmî göre billāhi **bu** şāh-ı ‘ādilüñ luṭfın / Raḳıbe meyl idüp kesmez vefāsın ben ḳulından hem (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 204, Beyit 5). [bu,]

Sürmedüm yüzümi gül-dāmenüñe sebze-mişāl / Rāzıyam bāri **bu** yolda ḥas u ḥāşāk olayum (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 205, Beyit 2). [bu,]

Ey boyı servi **bu** ben sāyeden ‘ār itme neden / Toġrusı sāye gibi ‘āşık-ı bî-‘āruñ olam (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 206, Beyit 2). [bu,]

Bî-ķarār eylesesin **bu** dil-i sevdā-zedemi / Zülfüñüñ bend-i perîşānı giriftāruñ olam (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 206, Beyit 3). [bu,]

Efendi seni sevdüğümdür şuçum / **Bu** cürmiyle bende güneş-kāruñum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 211, Beyit 6). [bu,]

Bükdüñ **bu** hālķa ķarşu bilümi kemer miyem / Ey serv saña toğrulıķ itdüm kem-er miyem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 214, Beyit 1). [bu,]

Bir dem mi var hevāñ ile yıl gibi yelmeyem / Bilmem **bu** yolda hem-reh-i bād-ı hecr miyem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 214, Beyit 5). [bu,]

Ėam oklarıyla tıldı **bu** sînem belek midür / Tîğ-ı cefā yaralar ürer ya se-per miyem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 214, Beyit 6). [bu,]

Bezminde gerçi sāğar-ı çeşmüm tılar müdām / Niçün **bu** ķan olasıya itmez nigāh-ı Cem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 216, Beyit 3). [bu,]

Bu cān naħcîrine şîrāne ġamzeñ ķaşd ider ķarşu / İtüñüm ġit dime tek oldur uş yok olmadan bāküm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 219, Beyit 5). [bu,]

Eger ġöndermez ise la‘l-i cān-baħşuñ dile merhem / ‘İlāca ķābil olmaz **bu** ten-i mecrūh-ı şad çāküm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 219, Beyit 6). [bu,]

Firāķuñ bārına ġördüm taħammül eylemez tağlar / Çeküp ol yüki ben **bu** cism-i bî-miķdāra tıbşurdum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 221, Beyit 2). [bu,]

Ėözüm yaşı gibi ben aradan çıkıdum daħi nem var / Ėayālüñ cāna ‘aşķuñ **bu** dil-i ġam-h‘āra tıbşurdum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 221, Beyit 6). [bu,]

Bu dem cām-ı ġarābāt ile ol dem dāmen-ālüde / Ėuzūr-ı ķalb ile tı‘ātı ‘aşķ-ı pāke tıbşurdum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 222, Beyit 4). [bu,]

Hevā-yı ķāmet-i hecriyle düşdüñ süy-ı şaħrāya / ‘Aceb mi ķan dokerse dem-be-dem **bu** çeşm-i ġiryānum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 224, Beyit 3). [bu,]

Bu ben āşüfte-dile ey şeh-i ‘ālî nażar it / Zülfüñüñ zulmi ile ġāl-i perîşānem ben (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 225, Beyit 4). [bu,]

Şarāb-ı nāb içün **bu** çeşm-i ġün-efşānum añmazsın / Dem-ā-dem cür‘aveş pā-māl idersin ķanum añmazsın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 226, Beyit 1). [bu,]

Her gice şad āh u nāle her şehir zār-ı hezār / Sen ġül içündür düni ġün **bu** olan ġavġā **bu** ġün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 227, Beyit 3). [bu,]

Bu yolda ġam u fırķat-i yār ile nihāyet / Ben sürünü ol ķurtula ben derd-i serinden (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 228, Beyit 6). [bu,]

Murāduñ üzre dönmişken döner ‘aksine devr eyler / Sebātı yok **bu** çerġüñ sen **bu** kec-gerdānı bilmezsin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 229, Beyit 2). [bu,]

Hemān dem cān virür kim keşf-i esrār itse la‘lünden / Ne keyfiyyetdedür sen **bu** dil-i ġayrānı bilmezsin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 229, Beyit 5). [bu,]

Seg-i kūyuñ dimeķ ġaddüm degül uş ol da lıtfıñdur / Ėedāña **bu** ululıķları şāhum hep sen eylersin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 230, Beyit 5). [bu,]

Gün olur ay yüzini görmezem geçer bir yıl / **Bu** hürd [u] h^ıâb ya leyl ü nehârî n'eyleyeyin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 231, Beyit 2). [bu,]

Gülüñ kulağına girmez Raḥîmî zâr-ı hezâr / Neye degin **bu** fiğânı **bu** zârî n'eyleyeyin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 231, Beyit 6). [bu,]

Reh-güzârında şehâ mûr-ı şikeste-hâlem / Sen **bu** hoş-ṭab^ı-ı Selîm ile Süleymânumsın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 232, Beyit 6). [bu,]

Bağrumuñ başında ‘aynı ile buldum başını / Bilürem kandan gelür her dem **bu** eşk-i hûn-feşân (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 233, Beyit 5). [bu,]

Hudâ âgâhdur kapuñdan artuğ bir penâhum yok / Sa‘âdet-h^ıâh muhliş bendeyi **bu** âsitânım ben (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 234, Beyit 2). [bu,]

Liyâkat yok gulâm-ı dergehüñden dimege bende / Yiter **bu** ulu râğbet uşda ser-hayl-i sükkânım ben (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 234, Beyit 4). [bu,]

Kul degül yoluñda hâk olmaz dimiş düşmen beni / Ben de **bu** yolda ne tozlar kôparam seyr eyle sen (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 236, Beyit 5). [bu,]

Büy-ı luṭfuñla Raḥîmî kıldı kapuñda karar / **Bu** hevâ ile anuñçün eyledi terk-i vaṭan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 236, Beyit 7). [bu,]

Hâric ez-defterde yok idüñ görildi ey rakîb / Âsitân-ı yârdan ifrâz **bu** bir maḥlûlsün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 239, Beyit 3). [bu,]

Ḳandil gibi kapuñla dil bağlamasa ger / Yakmazdı nâr-ı şevkuñı **bu** kalb-i âteşin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 240, Beyit 2). [bu,]

Yol bulmadı vişâl-i miyânüñla kıl kadar / **Bu** yolda hayf zâyî‘ olan ‘ömr-i nâzenin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 240, Beyit 3). [bu,]

Seng-i cevruñ cem‘ idüp sinemde cânâ cân ile / Bir maḥabbet-hâne yapdum **bu** dil-i nâ-şad için (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 241, Beyit 4). [bu,]

Raḥîmî bâl-i himmetle hümâyûn vaşluñla irdi / Benüm şeh-bâzum almaz **bu** şikârî böyle her şâhin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 244, Beyit 7). [bu,]

Göñül ma‘müresin vîrân iderse yâre incinme / Meşeldür **bu** girü yıkan yapar mi‘mâr sağ olsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 245, Beyit 5). [bu,]

Derdüñi dime göñül gayra **bu** derde şabr it / Tâ şifâ-sâz-ı garîbân saña dermân virsün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 251, Beyit 2). [bu,]

Gitdi gözden dilde câ ṭutdı hayâl-i la‘l-i yâr / Ḳanda zâyî‘ eyledüm **bu** çeşm-i giryân cevherin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 252, Beyit 6). [bu,]

Şevḳ-ı leb ü zülfüñle **bu** ben ‘âşıkî cânâ / Mey-hâne-i mihründe қо mestâne şalınsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 253, Beyit 3). [bu,]

Meyl eylemeyen **bu** ser-i zülf-i zen-i dehre / Serdâr-ı ricâlüm diyü merdâne şalınsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 253, Beyit 4). [bu,]

Emr it **bu** dem ey dürr-i girân-mâye demidür / Ğavvâş-ı ṭaleb lücce-i ‘ummâna şalınsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 254, Beyit 2). [bu,]

Hoş gör **bu** demi hürrem ol ey şāh gemide / Girmez ele demde ğam-ı ‘ummāna şalınsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 254, Beyit 8). [bu,]

Egine şalupdur beni **bu** tab‘-ı güher-bār / Şimden girü sen şāh-ı hıızır-şāna şalınsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 254, Beyit 15). [bu,]

Beni bir hālete irgürdi hecrüñ ‘ālî bir yüzden / **Bu** hāle vākıf olmazsañ olur aḥvāl bir yüzden (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 257, Beyit 1). [bu,]

Vefā şeklini **bu** dehr-i ‘abüsü’l-vechden ummā / Bir āḥir şüret it Dārā-yı dil ābdāl bir yüzden (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 257, Beyit 6). [bu,]

Zülfüñle ğamze bend ider oldu uğrılaysın / Miskîn-dilümi kıldı **bu** sevdā ayın bayın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 258, Beyit 1). [bu,]

Yār hem-dem bezm-i hürrem mevsim-i ‘ıyş u ıtarab / Sāḳiyā mey şun ele girmez **bu** demler her zemān (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 260, Beyit 3). [bu,]

Lebüñden gelmedi cān derdine bir nuṭḳ-ı em bir gün / **Bu** ğamdan ğam mı itsem ‘azm-i iḳlîm-i ‘adem bir gün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 264, Beyit 1). [bu,]

Saṇa āvāze-i ıanbūra her dem dem **bu** dem durur / Dem it kim arayup bulunmaya şāyed **bu** dem bir gün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 264, Beyit 6). [bu,]

Menzil olmağa müjeñ tîrine cān bir kez diyü / Sînemi ıalḳan **bu** ıaddüm yā kemān itsem dirin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 266, Beyit 2). [bu,]

Ey kemān-ebrü müjeñ tîrine cān ıurbān olup / Ben de **bu** menzilde bir nām u nişān itsem dirin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 266, Beyit 6). [bu,]

Cān ile tiġüñ şalup şāhum yoluñda ıalışır / Yok **bu** devr içre Raḥîmî gibi ıalḳan sînelü (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 271, Beyit 5). [bu,]

Bāğa varup serviler seyrān iderse ıaṇ degül / **Bu** Raḥîmî şîve-i reftāruñ eyler ārzü (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 273, Beyit 5). [bu,]

Bu dil ḥod nice demlerdür esîr-i bend-i ‘aşḳuñdur / Perîşān idüp ‘aḳlın zülfüñāsā tār-mār itme (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 278, Beyit 5). [bu,]

Şun lebüñ cāmını ser-mest-i mey-āşāmlara / Mürdeyüz cān vire tā **bu** dil-i nā-kāmlara (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 279, Beyit 1). [bu,]

El ıaraldan ıomadı zülfî **bu** miskinde ıarār / Virdi hem şabrı dil-ārāmı dil-ārāmlara (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 279, Beyit 4). [bu,]

İıl ıadar bulmadı yol zülf ü miyānına gönül / Yok yire ‘ömri telef eyledi **bu** sevdāda (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 280, Beyit 2). [bu,]

Sen **bu** tab‘ ile Raḥîmî ıtatum Firdevssin / İltifāt-ı şeh gerek eş‘ār-ı mümtāz olmağa (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 283, Beyit 5). [bu,]

Dilerseñ gün gibi günden güne efzün ola şevkuñ / **Bu** devri zāyi‘ itme meh gibi leyl ü nehār içre (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 284, Beyit 2). [bu,]

Senüñ mihrüñle ben gün gibi ser-gerdān iken ey meh / Daḥi yogidi mihr ü meh **bu** ıerḥ-i bî-ıarār içre (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 284, Beyit 5). [bu,]

Vücūduñ hākini ber-bād idüp yoluñda bir āh it / Raḥīmī gel yine bir toz kıpar **bu** rüzgār içre (Kütahyalı Raḥīmī Dîvânı, Gazel 284, Beyit 7). [bu,]

Gör **bu** çerḥ-i vuşlata nevbet degirmendür daḥi / Dönmişem kendüm bilelden āsiyābuñ ‘aynına (Kütahyalı Raḥīmī Dîvânı, Gazel 285, Beyit 4). [bu,]

Āsitānuñsuz cihān ma‘mūresin ey genc-i ḥüsn / Gelmeye bir ḥabbe **bu** kalb-i ḥarābuñ ‘aynına (Kütahyalı Raḥīmī Dîvânı, Gazel 285, Beyit 6). [bu,]

Gerçi ey şeh bir feraḥ menzil **bu** şehir-i Bergama / Gün yüzüñsüz lîk biñ şādisi degmez bir gama (Kütahyalı Raḥīmī Dîvânı, Gazel 286, Beyit 1). [bu,]

Gitmedügi **bu** gam-ı zülfüñ dil-i ağıyardan / Kāfirüñ āyinedür kıyar çelipā kıynına (Kütahyalı Raḥīmī Dîvânı, Gazel 288, Beyit 6). [bu,]

Ġamuñla āh iderken tüfek kundaḳda yaturdı / Topı bābından aldı geldi nālem ḥod **bu** araya (Kütahyalı Raḥīmī Dîvânı, Gazel 289, Beyit 5). [bu,]

Mihr-i şubḥ-ı salṭanatsın ḥüsn-i meh-simāyıla / Çerḥ-i devletdür kıpuñ **bu** çetr-i gerdün-sāyıla (Kütahyalı Raḥīmī Dîvânı, Gazel 290, Beyit 1). [bu,]

Rüzemüz rüz-ı ezelde rüze-i gamdur bizüm / Ḥamdülillāh kānī‘üz **bu** şavm-ı ‘idāsāyıla (Kütahyalı Raḥīmī Dîvânı, Gazel 290, Beyit 5). [bu,]

Ġam-ı hicrān-ı çeşm-i şāduñ ile dāl-i zülfüñle / Beni şıḥḥatde şanma şayruyam **bu** şad ḥayālünle (Kütahyalı Raḥīmī Dîvânı, Gazel 292, Beyit 1). [bu,]

Gördi pīrāhenüñi titreyüp üstüme düşer / Çāk çāk itdi **bu** gayretle giribānı zırır (Kütahyalı Raḥīmī Dîvânı, Gazel 293, Beyit 4). [bu,]

Bir şehüñ şimdi Raḥīmī kılıdur ḥalka biliş / ‘Ayn-ı a‘ṭāf **bu** halka siper iḥsānı zırır (Kütahyalı Raḥīmī Dîvânı, Gazel 293, Beyit 6). [bu,]

Ḥaṭṭ gelince ḥadd-i yāre gün mi gösterdi baña / Ey Raḥīmī **bu** perişān ṭālī‘ ü baḥt-ı siyāh (Kütahyalı Raḥīmī Dîvânı, Gazel 294, Beyit 5). [bu,]

Eksük olmaz zülf ü kıddüñden hevālar başuma / Veh **bu** sevdādan gelür āhir belālar başuma (Kütahyalı Raḥīmī Dîvânı, Gazel 295, Beyit 1). [bu,]

Reh-güzāruñ pāk idüp sildi süpürdi şanuldı / Kırpigin cārüb idüp **bu** çeşm-i giryānum yine (Kütahyalı Raḥīmī Dîvânı, Gazel 296, Beyit 5). [bu,]

Ağızuñ aındum yok yire ey gonca ter düşdüñ baña / Ola mı yā Rab fidā-yı cān **bu** cürme ‘özü- ḥ‘āh (Kütahyalı Raḥīmī Dîvânı, Gazel 298, Beyit 4). [bu,]

Raḥīmī yem-i ümmid **bu** selimü’l-bāl olup dā‘im / Murādum kıpusın fażluñla yā Rab fetḥ-i bāb eyle (Kütahyalı Raḥīmī Dîvânı, Gazel 299, Beyit 7). [bu,]

Bu dehrüñ devleti let derhemi hem ṭablı pür-gavḡā / Dilā her sancağı bir sancı ancak inkıyād itme (Kütahyalı Raḥīmī Dîvânı, Gazel 302, Beyit 4). [bu,]

Bu göñlüm gözgüsinde şüret-i ḥüsnüñ görenler dir / Zeliḥādur getürmiş Yūsufın ḥalvet-serāyına (Kütahyalı Raḥīmī Dîvânı, Gazel 303, Beyit 3). [bu,]

Ḥayālün şem‘i her şeb yanmasa bālünüm üstinde / Yaḳardı sūziş-i tāb fürkatüñ ile **bu** cān ḥasta (Kütahyalı Raḥīmī Dîvânı, Gazel 305, Beyit 4). [bu,]

Lebüñ **bu** cânuma helvâ-yı bî-bedeldür ola / Hayâl-i kâmeti topuñ dile emeldür ola (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 307, Beyit 1). [bu,]

Lebine al ruḥı âl-i peyem-ber geçinür / Şoralum âlîla cândan gele **bu** peygâmi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 310, Beyit 5). [bu,]

Görmezlenür **bu** bülbülün iğmâz-ı ‘ayn ider / Gül-gün ider sirişküm o gönca-femüñ gözi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 312, Beyit 2). [bu,]

Nârveş ser-keşlenürmişsin hevâdâr olana / Ğaybdur çıksa cihân gözden **bu** dem çok şu gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 314, Beyit 4). [bu,]

Ol Sikender derdin ayru bende soñ dem göreyin / Kaytafâ gibi puşudan ğark ide **bu** şu seni (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 315, Beyit 2). [bu,]

Toğrusı bu görmeyem **bu** eşk ü âhum dem-be-dem / Cüst u cûda cû-be-cû ey kâmet-i dil-cû seni (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 315, Beyit 5). [bu,]

Püte-i ğuşsaya koyup **bu** Raḥîmiyi felek / Sızturup âteş-i ğayretle ‘aceb kâl itdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 322, Beyit 4). [bu,]

Neme yarardı yaşum yanmadı yanumda **bu** dem / Getürdi dergehüñe ben giyâ-yı ‘ummâni (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 326, Beyit 3). [bu,]

Yetiş Hızır gibi yaşumı itmeden İlyâs / Getür kenâra **bu** ben mübtelâ-yı ‘ummâni (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 326, Beyit 5). [bu,]

Cihânda görmedüm **bu** vech-i ra’nâ nesl-i âdemde / Perî-zâd olmasun şâyed görüñ ol hûb devrânı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 337, Beyit 2). [bu,]

A zâlim zulmüñi ḥadden aşurma / **Bu** şehrüñ yoksa hiç sulṭânı yok mı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 339, Beyit 2). [bu,]

Ḥarîm-i muḥteremüñde eyâ şeh-i ḥurrem / Daḥi **bu** bendeñe ḥıdmet zemânı gelmedi mi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 340, Beyit 4). [bu,]

Raḥîmî ḥod kadîmi derd ile mu’tâd-ı hicrândur / Daḥi çekdürme yâ Rab bir kula **bu** derde **bu** derdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 341, Beyit 7). [bu,]

Raḥîmî ḥod kadîmi derd ile mu’tâd-ı hicrândur / Daḥi çekdürme yâ Rab bir kula **bu** derde **bu** derdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 341, Beyit 7). [bu,]

Nesîmâsâ güzër kıl ey gönül **bu** bezm-i ‘âlemde / Nedîminden nedâmet her demindür bir ne dem kaldı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 343, Beyit 2). [bu,]

Ğarîb ü bî-kes ü dil ḥastayum **bu** dâr-ı miḥnetde / Uyarmaz kimse şem‘üm sîne-i süzândan ğayrı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 344, Beyit 2). [bu,]

İki kat itmiş Raḥîmî tîr-i kaddüñ bâr-ı cevır / **Bu** fenâ bâzârı içre yaya beñzetdüm seni (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 346, Beyit 5). [bu,]

Dem-â-dem göz yaşı ḥünîn ḥabâbıyla müzeyyendür / **Bu** deryâ yüzünüñ eksük degüldür hiç donanması (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 350, Beyit 4). [bu,]

Benüm yok biñ hevâdârüm fiğân u âhdan ğayrı / Döner yok üstüme **bu** ṭâlî‘-i bed-ḥ‘âhdan ğayrı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 353, Beyit 1). [bu,]

Yelüp yil gibi gezdüm cū-be-cū **bu** hırmen-i dehri / Görünmez hāşılı bir dāne berg-i gāhdan ğayrı
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 353, Beyit 2). [bu,]

Şabāyā ‘ayn-ı māl olursa çekmem minnetin kuşluñ / Görünmez gözüme nesne **bu** hāk-i rāhdan ğayrı
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 353, Beyit 3). [bu,]

bū: Koku.

Dimāğ-ı cāna irdi şubḥ-dem bir nükhet-i cān-baḥş / Raḥîmî ol mu‘aṭṭar zülf-i ‘anber varsa **būdur**
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 79, Beyit 4). [būdur, -dur]

bu da: Bu da, bu dahi.

‘Aşıkā yüz dürlü biñ nāz itdüğüñ gerçek ola / Bir de mā’ilsin cefāya **bu da** bir sūy-ı hılāf (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 131, Beyit 4). [bu da,]

bu dem: Şimdi, şu anda.

Cānımız bezm-i maḥabbetde **bu dem** mest eyledüñ / Şundı bir cām-ı şarāb-ı hoş-güvār-ı evliyā
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 9, Beyit 9). [bu dem,]

Bülbül-i hoş-nağmesiyüz gülsitān-ı ‘aşkuñuñ / Açılıp sen gönçaya karşı **bu dem** zār isterüz (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 107, Beyit 2). [bu dem,]

Bezm-i çemende lāle degül görinen **bu dem** / Yirden gehi çıkar daḥi bir odlu āh-ı Cem (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 216, Beyit 5). [bu dem,]

Şabāyā āhdan ğayrı **bu dem** benden eser umma / Vücūdum hākini ben reh-güzār-ı yāra ṭabşurdum
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 221, Beyit 5). [bu dem,]

bu deñlü: Bu kadar, bu kadar çok.

Leblerüñde bilse **bu deñlü** kerāmet n’eydüğün / Rehn iderdi hırkasın cām-ı meye Beg Bāyezîd (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 32, Beyit 7). [bu deñlü,]

Şehā dest-i şerîfüñ kılmasaydı ger maḥarr şāhin / Kaçan olurdu illerde **bu deñlü** mu‘teber şāhin
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 244, Beyit 1). [bu deñlü,]

bu gün: Bugün, içinde bulunulan zaman.

Ma‘ārif Būstānında **bu gün** Sa‘dî-i vāḳtem ben / Yüzüme güle bak ben de idüm bir Gülsitān peydā
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 5, Beyit 4). [bu gün,]

Bāng-i ceres fiğān u metā‘um belā vü derd / Kıldum diyār-ı ‘aşka **bu gün** h‘ācevār göc (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 28, Beyit 2). [bu gün,]

Ṭāk-ı ebrūsı ḥayālın ḳodı göñlümde **bu gün** / Eskişehirinde o meh yaptı yine bir yeñi kālḥ (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 29, Beyit 5). [bu gün,]

Sāḥa-i faẓl u fūnūnuñ şeh-süvārısın **bu gün** / Ey ḥabāb-ı ma‘rifet v’ey ḥazret-i sulṭān-ı cūd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 34, Beyit 7). [bu gün,]

Yüzümde şol nişān na‘l-i semend-i şeh-süvārumdur / **Bu gün** ‘unvān için tevķî‘-i şāmı şöredārumdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 74, Beyit 1). [bu gün,]

Bi-ḥamdillāḥ **bu gün** sen Hüsrev-i mülk-i me‘ānısın / Yoluñda düşmenüñ Ferhādveş bî-pā u ser yegdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 83, Beyit 3). [bu gün,]

Görüp bî-şabr olur her şūḥ-ı şîrîn-kār-ı şeh-r-āşüb / Benüm ṭumār-ı eş‘arum **bu gün** hırz-ı füsünumdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 85, Beyit 3). [bu gün,]

Ġam-ı ferdā için endişe çekme **bu günü** hoş gör / Yine virmek anuñdur luṭf ol perverdigāruñdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 95, Beyit 3). [bu günü, -i]

İdüpdür top-ı çerḫi himmetüñ çevgānı ser-gerdān / Erenler ḫaḫḫiçün meydān **bu gün** sen şehriyāruñdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 95, Beyit 5). [bu gün,]

Bu gün ḳadd-i hilāl-i ‘id reşk-i ebruvānuñdur / Leṭāfet bağına revnaḫ viren mevzūn nihālūñdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 97, Beyit 2). [bu gün,]

İçüp cām-ı maḥabbet olmışam mestānesi ‘aşḫuñ / **Bu gün** zencîr-i şevḳiyle benem divānesi ‘aşḫuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 153, Beyit 1). [bu gün,]

Yā ilāḫi sen beni benden **bu gün** āgāḥ ḳıl / Ḳıl ‘aṭā rāḥ-ı ḳalāletde yeter gümrāḥ ḳıl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 175, Beyit 1). [bu gün,]

Gerd-i rāḥ-ı dil-bere ol göz **bu gün** cāy olmadı / Girdbād-ı ḫāk-ı ḡamdan gözi nemnāk olsun ol (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 179, Beyit 4). [bu gün,]

Görüp ḳaddüñ düşüp pāyuña çihrem ḫāk-i rāḥ itdüm / Yine bir cāy-ı ‘ālîde **bu gün** bir tekyegāḥ itdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 184, Beyit 1). [bu gün,]

Raḫîmî bāḡ-ı ‘ālemde naşībüñ bildüm ayvadır / Anuñçün reng-i ruḫsāruñ **bu gün** limūna beñzetdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 198, Beyit 5). [bu gün,]

Oldum Raḫîmî şimdi nöker bir beg oḡlına / Eyyām-ı devletinde **bu gün** şāḥ-ı ‘ālemem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 200, Beyit 5). [bu gün,]

Ser-i zülfüñ gibi ayaklama gel ben ḳuluña / **Bu gün** ey Yūsuf-ı gül-çihre ḫırîdāruñ olam (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 206, Beyit 6). [bu gün,]

Zer gibi zerd eyledi beñzüm **bu gün** iksîr-i ‘aşḫ / Bilmez ol sîmîn-beden daḫi diriḡā ḳıymetüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 207, Beyit 4). [bu gün,]

Başumı iltür vefā meydānına nāḳış ḳadem / Ben erenlerle **bu gün** ḡayret semendin ḳoşmışam (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 210, Beyit 2). [bu gün,]

Ġubār-ı ḫaṭṭ-ı ruḫsāruñla ḫayrān olmayan bilmez / **Bu gün** esrār-ı ‘aşḫıyla nedür keyfiyyet-i ‘ālem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 213, Beyit 2). [bu gün,]

Ġam-ı sevdā-yı hecrüñle perîşān-ḫāldüm ḫayli / **Bu gün** mecmū‘-ı ḫāṭır birle zülf-i perçemüñ gördüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 218, Beyit 3). [bu gün,]

Şehr içinde dün gice da‘vā-yı ḫüsn eylerdi māḥ / Gün yüzüñ gördi **bu gün** eksükligin bildi temām (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 220, Beyit 4). [bu gün,]

Ben gedāña āsitānuñdur şehā me'vā **bu gün** / Ger тұrur ger тұrmasın nemdür benüm dünyā **bu gün**
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 227, Beyit 1). [bu gün,]

Varlığum nağd-i vücūduñladur ey genc-i murād / Yire geçsün sensizin dünyā vü mā-fihā **bu gün**
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 227, Beyit 2). [bu gün,]

Her gice şad āh u nāle her şehir zār-ı hezār / Sen gül içündür düni gün bu olan gavgā **bu gün** (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 227, Beyit 3). [bu gün,]

La'l-i cân-bağşuñla gören sen şanem-simāyıdır / Gökden indi yir yüzine var ise Ğsā **bu gün** (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 227, Beyit 4). [bu gün,]

Yoluma itdi benüm bir kanludur dürr yaşuma / Ter düşerdi yār ile mā-beyni ol deryā **bu gün** (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 227, Beyit 5). [bu gün,]

Hasret itdüñ hasret ol sevdüklerüñe ey raķīb / Sen de yarın bulasın itdüğüñi baña **bu gün** (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 227, Beyit 6). [bu gün,]

Baş egüp tiğüñ gibi bekler kesilmez yanuñı / Çalışur bir kes Raķīmî gibi yok kaçā **bu gün** (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 227, Beyit 7). [bu gün,]

Gülistān-ı ezelde Şeyh Sa'diden sebak aldum / **Bu gün** Büstān-ı aşka bülbül-i dāstān-serāyam ben
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 238, Beyit 3). [bu gün,]

Yıldan artuğ oldu gerçi kim **bu gün** bir haftadur / Ey Raķīmî görmeyelden ol meh-i ra'nā yüzün (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 246, Beyit 7). [bu gün,]

Hasret itdüñ sen beni dildāra ey a'dā **bu gün** / Haķķ seni dūr ide yarın devlet-i didārdan (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 263, Beyit 5). [bu gün,]

Aydın oldu Tire dehr Akşehir döndi kā'ināt / Olalı sen meh **bu gün** menzil-güzār-ı Germiyān (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 265, Beyit 2). [bu gün,]

Gün yüzüñsüz ey hilāl-ebrü **bu gün** / Baña mātem hālķa bayram u düğün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel
267, Beyit 1). [bu gün,]

Bu gün uryān-ı aşk oldu Raķīmî / İdinmez ölice belki kefende (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 277, Beyit
5). [bu gün,]

Yilüp yıllerle yıldurdu niçe dem dest-i dünyāda / **Bu gün** kühsārveş hāk-i ferāğat ihtiyār itdi (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 321, Beyit 4). [bu gün,]

Cām-ı cevrin içeli döne döne devrānuñ / Derde düş itdi **bu gün** kāmētümi dāl itdi (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 322, Beyit 2). [bu gün,]

Bu gün ben hem-sifāl oldum gül-āb-ı kūy-ı yāriyle / Gerekmez kāse-i fağfūrı almam aynuma cāmı
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 324, Beyit 4). [bu gün,]

İnanmaz saña gerçek er olan ey kaķbe-zen dünyā / **Bu gün** mesrūr-ı rüşen itmedüñ mihrüñle bir ferdi
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 341, Beyit 5). [bu gün,]

Dutar dāmānumı karşı gelür kūyına varduķķa / **Bu gün** bir mihrībānum yok seg-i cânāndan ğayrı
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 344, Beyit 3). [bu gün,]

bu kadar: Bu denli çok, bunca.

Meger kim andı cānā meṣrebi cūllāb-ı la‘lūñle / Mükerrer anda ider **bu adar** andı Őeker peydā
(Kūtahyalı Rahīmī Dīvānı, Gazel 1, Beyit 2). [bu adar,]

bu ki: Öyle ki.

İligimūñ uruduğı **bu ki** her eb ola rāst / Cāme-i vaṣluña irüp süre devrānı zırh (Kūtahyalı Rahīmī
Dīvānı, Gazel 293, Beyit 3). [bu ki,]

budacığ: Dal.

Neṣv ü nemā-yı dīde-i giryān iken henüz / Ser-keṣligini omaz o būstān **budacığı** (Kūtahyalı Rahīmī
Dīvānı, Gazel 313, Beyit 2). [budacığı, -ı]

budin: Macaristan Krallığı'nın başkentidir.

Pīç-i zūlfı küfr-i aṭṭuyla **Budin** mülkin diler / ır ıral alayın ey Őāhib-ırān alaya Őal (Kūtahyalı Rahīmī
Dīvānı, Gazel 166, Beyit 2). [budin,]

Zūlfınūñ pīçi **Budin** mülkine Őalarsa aın / ayd-ı bend idüp anı ‘azm-i ferendūŐ idelüm (Kūtahyalı
Rahīmī Dīvānı, Gazel 190, Beyit 3). [budin,]

Budin mülkini yımak hīç zūlf-i yāre āyīndür / Velī ey Őāh-ı İslām olma rāzısın nev-ayına (Kūtahyalı
Rahīmī Dīvānı, Gazel 303, Beyit 6). [budin,]

bul-:

1.Ermek, ulaşmak.

Fāriğ olduk nāy u nūŐından bu bezm-i ‘ālemūñ / ‘Ālem-i ğurbetde **bulduk** yār-ğār-ı evliyā (Kūtahyalı
Rahīmī Dīvānı, Gazel 9, Beyit 8). [bulduk, -duk]

Baħr [u] kān **bulmaz** idi olmasa kefüne Őebīh / Kūh-ı kūyuña sücūd itmese **bulmazdı** vaār (Kūtahyalı
Rahīmī Dīvānı, Gazel 102, Beyit 3). [bulmaz, -maz; bulmazdı, -mazdı]

Bulupdur ey yüzi gül her kesi maşūdı būstānın / apuñda bī-merām anca Raħīmī nā-tüvān almıŐ
(Kūtahyalı Rahīmī Dīvānı, Gazel 126, Beyit 7). [bulupdur, -updur]

Raħīmī nār-ı ‘aŐa ben delīl oldum erāğumdur / Benüm bu tef-i tābumdan **bulupdur** rūŐenā meŐ‘al
(Kūtahyalı Rahīmī Dīvānı, Gazel 164, Beyit 8). [bulupdur, -updur]

Őafāyıla nice gün Ka‘be dergāhuñda Sa‘y itdüm / **Bulup** kıblem na‘aleñ Şeklin āħir secdegāh itdüm
(Kūtahyalı Rahīmī Dīvānı, Gazel 184, Beyit 3). [bulup, -up]

Ĥardan zaħm-ı ğamın cānumda la‘l-i yār iün / Būlbūlā bir ğonca-i nūzhet **bulursam** söyleŐem
(Kūtahyalı Rahīmī Dīvānı, Gazel 223, Beyit 6). [bulursam, -ursam]

Pāyuña ey serv-āmet bir dem-i fırŐat **bulup** / Mā-cerā-yı eŐkūmi bir bir beyān itsem dirin (Kūtahyalı
Rahīmī Dīvānı, Gazel 266, Beyit 5). [bulup, -up]

Saňa ƣahr u cefā isnād iden mihr ü vefā **bulmaz** / Senüñ derhemlerüñ ƣod merhem-i maƣbül-i dil-rîşân (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 269, Beyit 2). [bulmaz, -maz]

Değül deryâ felek ƣapuňa bir mâvi ƣumâşıyla / Elüñ öpmege gelmiş **bulmağa** devründe bir pâyed (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 289, Beyit 3). [bulmağa, -mağa]

Ey Raĥîmî ƣanda **buldum** dime dâ'im gör nesin / Saňa ol bir ĥündür **bulduńsa** aylak şu gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 314, Beyit 6). [buldum, -dum; bulduńsa, -duńsa]

Yaşum rakîbi geçid virmez idi ƣapuñdan / Kef-i 'aţâñ ile **bulmuş** bekâ-yı 'ummânı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 326, Beyit 6). [bulmuş, -muş]

2. Görmek, denk gelmek.

Âh kim şu deñlü âh itdüm seher / Âh bir dem **bulmadum** feryâd-res (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 119, Beyit 6). [bulmadum, -madum]

ƣaşırınuñ **bulduñ** ƣuşûrın çekdirüp şiddetler / Şoñ ucu pâ-mâl olup Şeddâd elüñden ey felek (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 159, Beyit 4). [bulduñ, -duñ]

Raĥîmî baĝrumuñ başında **buldum** yaşumuñ başın / Şubaşı idüp ol demde sipâh-ı 'aşƣa baş itdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 187, Beyit 7). [buldum, -dum]

Baĝrumuñ başında 'aynı ile **buldum** başını / Bilürem ƣandan gelür her dem bu eşk-i ĥün-feşân (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 233, Beyit 5). [buldum, -dum]

La'lüne beñzeyeli başumuza ƣıƣdı şarâb / **Bulsavuz** ƣanın içerdük biz anuñ tenhâda (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 280, Beyit 3). [bulsavuz, -savuz]

3.Keşfetmek.

Yine pehlûsına çekmiş ten-i cânânı zırır / ƣanda **buldı** 'aceb ol maĥzen-i pinhânı zırır (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 293, Beyit 1). [buldı, -dı]

4.Hakketiĝi şeyle ƣarşılaşmak.

Ĥasret itdüñ ĥasret ol sevdüklerüne ey rakîb / Sen de yarın **bulasın** itdügüñi baňa bu gün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 227, Beyit 6). [bulasın, -asın]

bulan-: Duruluĝunu, berraklıĝını yitirmek.

Çeşme-i dilden akar ƣanlı sirişküñ şu gibi / Dem-be-dem ƣurmaz **bulanur** bir deliƣanlı gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 328, Beyit 1). [bulanur, -ur]

Gözümüñ bilmezem ƣandan gelürdi dem-be-dem yaşı / Ciger dâĝında 'aynıyla **bulandı** varımış başı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 342, Beyit 1). [bulandı, -dı]

bulanık ak-: Bulanık akmak, berrak olmamak.

Hûn oldu eşk-i çeşmüm ol gül-izâra karşı / Şular **bulanık akar** evvel bahâra karşı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 274, Beyit 1). [bulanık akar, -ar]

bulaş-: Bulaşmak, sirayet etmek.

Hûn-ı a‘dâña **bulaşmış** işigüñ zer na‘lidür / Şanma ey mihr ü şafağ içre hilâl oldı bedîd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 32, Beyit 4). [bulaşmış, -mış]

buldur-: Bulma işini yaptırmak.

Cân ile gönül içre gamuñ ger güm olursa / Emr it yiridür **bulduralum** yirlü yirinden (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 228, Beyit 5). [bulduralum, -alum]

bulun-:

1.Ele geçirmek.

Cedd ü cehdiyle **bulunmaz** vaşl-ı yâr / Kim bilür Hakk kime taqdîr eylemiş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 123, Beyit 3). [bulunmaz, -maz]

2. Var olmak, mevcut olmak.

Mükedder yok zemānuñda meger destār-ı âşüfte / Perîşān dil **bulunmaz** kimse illā nā-tüvāñ şorguc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 25, Beyit 5). [bulunmaz, -maz]

N’ola mesken tutsa gönümde hayāl-i hüsn-i yâr / **Bulınur** vîrānede elbette genc-i şāyegān (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 233, Beyit 4). [bulınur, -ur]

Dişüñ mānend-i dürr zülfüñ gibi müşğ / **Bulınmaz** Çîn ü Māçîn ü Yemende (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 277, Beyit 2). [bulınmaz, -maz]

Şabāveş cū-be-cū kendüm dolandum hırmen-i dehri / **Bulınmaz** hālūñüñ bekdaşı hod bir dāne fülfulde (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 281, Beyit 4). [bulınmaz, -maz]

Hevā-h’āhuñ olup her gūşede sâbit-kādem olur / **Bulunmaz** şāh-bāzum bir benümle şāmeden gayrı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 325, Beyit 4). [bulunmaz, -maz]

buluşdur-: Kavuşturmak, yakınlaştırmak.

Cāndan özge yolına nem var Raḥīmî bezl için / Hem revān eyle **buluşdur** çeşm-i giryān bāğını (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 317, Beyit 5). [buluşdur,]

büm-ı nekbet: Talihsiz yurt.

Ey Raḥīmî bildi bes şāh-ı hümāyūn menzilet / **Büm-ı nekbetdür** anuñçün āşiyānın yaqdılar (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 61, Beyit 7). [büm-ı nekbetdür, -dür]

bümveş: Baykuş gibi.

Bekâ tırdum fenâsın fehm idüp bu mülk-i ma‘mûruñ / Anuñçün **bümveş** terk-i ‘imārāt ihtiyār itdüm
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 194, Beyit 2). [bümveş,]

bunca: Bu kadar çok, böylesi.

Dönmedi bu murādum üstine āh / **Bunca** dem **bunca** āh vā n’eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 88, Beyit 5). [bunca,]

Rahîmî āh benden yaña ol gönca güle bakmaz / Yüzüm berg-i hazānveş **bunca** demdür hāke tabşurdum
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 222, Beyit 5). [bunca,]

Ey ārzū-yı cān u murād-ı dil-i hazān / Lāyık degüldür ‘āşıkā **bunca** cefā vü kīn (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 240, Beyit 1). [bunca,]

Bunca istignā ile mihr-i cihān-ārāyı gör / Āsitānuñ hākine her şubh-dem sürer cebīn (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 247, Beyit 4). [bunca,]

Ṭotalum kim muktezā-yı hüsn imiş cevri ü cefā / ‘Āşıkā kıymak revā mı **bunca** istignāyla (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 290, Beyit 4). [bunca,]

Alnına yazmış meger kim kâtib-i kudret ezel / Ey Rahîmî gelmegi **bunca** belālar başuma (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 295, Beyit 5). [bunca,]

Bunca gün āh eylerem kūyına bir kez toğrılup / Gezmedüm bir kez ben ol serv-i hıramān bāğını
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 317, Beyit 4). [bunca,]

bura: Bu yer, burası.

Rā kaşuñ peyveste çatma müşterüñe incinüp / Ey ‘uṭārid rā **buradur** küşe-i rāḫat baña (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 4, Beyit 2). [buradur, -dur]

Buradan gitmeden ey kaşı rā ölmek baña rāciḥ / Elif-ḫaddümi derdüñle büküp dāl idüp ad itme
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 302, Beyit 2). [buradan, -dan]

burada: Bu yerde.

Rā-kaşlaruñ ḫayālî gehi zülfüñüñ ḡamı / Miskīn-göñül **burada** perişān olur ḫalır (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 43, Beyit 3). [burada,]

burc: Kale, hisar, sur.

Rahîmî hecr-i kūyuñla beden mülkin ḫarāb itdi / Felek **burcını** yıkmağa döküpdür ṭop-ı eḡḡanı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 333, Beyit 7). [burcını, -ını]

burc-ı ‘izzet: Yücelik kalesi.

Yakalı envār-ı hüsniünden çerāğ ey āfitāb / **Burc-ı ‘izzetde** şeref buldı meh-i tābān-ı ‘id (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 39, Beyit 6). [burc-ı ‘izzetde, -de]

burc-ı şeref: Ululuk, azamet burcu; gökyüzünün en üst burcu.

Ğarrā kaşuña beñzemeyeydi vü ger hilāl / **Burc-ı şerefde** olmaz idi şehriyār-ı ‘id (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 38, Beyit 4). [burc-ı şerefde, -de]

büse: Öpücük.

Cānuma bir **büse** ikrār eyledi o la‘l-i nāb / Mā‘il oldı şandı şudur teşne-dil gördi serāb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 12, Beyit 1). [büse,]

Genc-i hüsniñ şadaķası **büsedür** bir ümmid / Müstaħaķķum ben faķirüñden dirig itme zekāt (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 20, Beyit 2). [büsedür, -dür]

Yüzüñi gördükce **büse** umduğum ‘ayb eyleme / Āyet-i Kevşer haķı cānā budur erkān-ı ‘id (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 39, Beyit 7). [büse,]

İki ‘ālem kim behā bir kez bilün çoçmağıçun / La‘lünñ bir **büsesi** erzān eger biñ cānedür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 41, Beyit 3). [büsesi, -si]

Sāķiyā min-ba‘d şunma **büsesüz** cām-ı şarāb / Ārzü-yı cān u dil la‘l-i leb-i dildār ider (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 82, Beyit 4). [büsesüz, -süz]

N’ola Raķimî **büse** isterse leblerüñden / Cānā leziz ü terdür ekşer ğidā-yı nev-rüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 108, Beyit 7). [büse,]

Haţtı geldi **büsesin** al dün ğaribüñdür diyü / Ey Raķimî lāyih oldı cāna dün esrār-ı zülf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 132, Beyit 7). [büsesin, -sin]

Ṭolı şanma sāķiyā billāhi artuķ **büsesüz** / Acıdupdur cānımı bu zulm-i bī-dāduñ senüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 162, Beyit 2). [büsesüz, -süz]

büse-i cānān: Sevgilinin öpüşü.

Büse-i cānāna cān peymānesin bezl it diyü / Göz kıpar cām içre ben āvāreye her dem haķāb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 17, Beyit 2). [büse-i cānāna, -a]

büse-i cānāne: Sevgilinin öpücüğü.

Büse-i cānāneye biñ cān virür bir ‘aşıķuz / Biz faķir üftādeyüz ammā mükāfāt ehliyüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 111, Beyit 5). [büse-i cānāneye, -ye]

büse-i la‘l-i leb: Kırmızı dudağın öpücüğü.

Büse-i la‘l-i lebüñe cān virüp me’nūs olan / Bir nefes çekmez benüm rüḥ-ı revānum cān ğamın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 255, Beyit 2). [büse-i la‘l-i lebüñe, -üñe]

büse-i mey-gün-ı la'l-i dil-ber: Sevgilin şarap renkli dudağının öpücüğü.

Ṭalib olan **büse-i mey-gün-ı la'l-i dil-bere** / Meclis-i 'aşk içre cān bezl eylesün peymāne ṭavr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 65, Beyit 3). [büse-i mey-gün-ı la'l-i dil-bere, -e]

büselik: Mûsikîmizde büselik beşlisiyle hüseyînde hicaz dörtlüsü veya kürdî dörtlüsünün birleşmesinden meydana gelen ve düğâh (la) perdesinde karar kılan, iki numaralı basit makamdır.

Râst her gün ben du'acıñam senüñ pencgâhda / **Büselikden** deysin ey şeh nâz ıo nevbet baña (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 4, Beyit 7). [büselikden, -den]

Büselikde ideli 'uşşâka ol şeh nâz nâz / Her maḳâmı ṭutasın çeng nağme-i âvâz nâz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 109, Beyit 1). [büselikde, -de]

Büselik 'arz iderek 'uşşâka ol şeh nâz ider / Nâlemüzden râst bildi ki maḳâmât ehliyüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 111, Beyit 6). [büselik,]

büs-ı rikâb eyle: Üzengisini öpmek.

Başuña ey felek devr içre ger gün ṭoğmaḳ isterseñ / Yüzüñ pâyına sür gel ol mehüñ **büs-ı rikâb eyle** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 299, Beyit 3). [büs-ı rikâb eyle,]

büstân:

1. Bahçe.

Bulupdur ey yüzi gül her kesi maḳşûdı **büstânın** / Kapuñda bî-merâm ancaḳ Raḳîmî nâ-tüvân ḳalmış (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 126, Beyit 7). [büstânın, -ın]

Şanasın şem'-i kâfûrî durur eşcâr-ı gülşende / Ki ṭolmış sîmden pervânelerle **büstân** hurrem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 196, Beyit 2). [büstân,]

Neşv ü nemâ-yı dîde-i giryân iken henüz / Ser-keşligini ḳomaz o **büstân** budacıḡı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 313, Beyit 2). [büstân,]

2. Sadi Şirazi'nin eseri.

Ma'ârif **Büstânında** bu gün Sa'dî-i vâḳtem ben / Yüzüme güle baḳ ben de idüm bir Gülsitân peydâ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 5, Beyit 4). [büstânında, -ında]

büstân-ı 'aşk: Aşk bahçesi || Şeyh Sa'dî'nin Bûstan adlı eseri.

Gülistân-ı ezelde Şeyḥ Sa'diden sebaḳ aldum / Bu gün **Büstân-ı 'aşka** bûlbûl-i dâstân-serâyam ben (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 238, Beyit 3). [büstân-ı 'aşka, -a]

büstân-ı cüd: Cömertlik bostanı, bahçesi.

İltifâtıñdur ğaraż ey mîve-i bâğ-ı ‘aṭā / Bilürüz memlû durur envā‘ıla **büstân-ı cûd** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 34, Beyit 10). [büstân-ı cûd,]

büstân-ı dehr: Dünya bahçesi.

Feyz-ı ihsânıñ göñül bâğını sîr-âb eyledi / Ser-be-ser **büstân-ı dehri** nitekim bārân-ı ‘îd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 39, Beyit 8). [büstân-ı dehri, -i]

büy: Koku.

Ben senüñ Ya‘kûbuñum ey Yûsuf-ı gül-pîreñ / Nûkhet-i cân-bağş olur **büy** baña pîrâhenüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 158, Beyit 4). [büy, -ı]

büy-ı çîn-i zülf: Saçın büklümünün kokusu.

Büy-ı çîn-i zülfüne virür Hıṭā ḥānı ḥarâc / Dişlerüñüñ n’ola olursa ‘Adende bâcıdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 59, Beyit 4). [büy-ı çîn-i zülfüne, -üne]

büy-ı kelâl: Yorgunluk kokusu.

Ġonca-i ğonca zülâlüñdür iden gülşende lâl / Sünbüli **büy-ı kelâlüñdür** iden âşüfte-ḥâl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 172, Beyit 1). [büy-ı kelâlüñdür, -üñdür]

büy-ı luṭf: İhsan, iyilik kokusu.

Büy-ı luṭfuñla Raḥîmî kıldı kapuñda karar / Bu hevâ ile anuñçün eyledi terk-i vaṭan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 236, Beyit 7). [büy-ı luṭfuñla, -uñla]

büy-ı zülf: Saçının kokusu.

Büy-ı zülfinsiz şabâveş yok kararî dem-be-dem / Tağıdup ‘aqlum perîşân rûzgâr itdüñ beni (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 309, Beyit 2). [büy-ı zülfinsiz, -insiz]

bük-: Eğmek, iki büklüm etmek.

Bükdi hecr müjeñ ile oḡ ḳaddüm / Daḡı bu devr baña yâ n’eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 88, Beyit 2). [bükdi, -di]

Bükdüñ bu ḥalka karşı bilümi kemer miyem / Ey serv saña toğrulıḳ itdüm kem-er miyem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 214, Beyit 1). [bükdüñ, -düñ]

Âḥ kim bir gün **büker** kavs-i ḳuzaḥveş ḳaddüñi / Merḥamet umma Raḥîmî çerḡ-i kec-reftârdan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 242, Beyit 5). [büker, -er]

İdelden başlu bağrum tîr-i müjgâna nişân ebrû / **Büküp** ey ḳaşı ya oḡ ḳaddümi eyler kemân-ebrû (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 270, Beyit 1). [büküp, -üp]

Ḳaddümi **bükdükce** zülfüñ la'lüñi ḵıldum ṭaleb / Pîrlikde başladıḡ çenberde cān-bāz olmağa (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 283, Beyit 3). [bükdükce, -dükce]

Firāk-ı ḥad u ebrûsiyla ḵaddüm ey felek **bükdüñ** / Yire geç göreyin tîz günde mâh u nev- hilâlünle (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 292, Beyit 2). [bükdüñ, -düñ]

Buradan gitmeden ey ḵaşı rā ölmek baña rāciḥ / Elif-ḵaddümi derdüñle **büküp** dāl idüp ad itme (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 302, Beyit 2). [büküp, -üp]

İder āhı okına pûte-i çerḥi nişān ḥasta / İñiledür duruş ḵaddin **büküp** eyler kemān ḥasta (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 305, Beyit 1). [büküp, -üp]

bükil-: Eğilmek, bükülmek.

Bār-ı cevri devri çekmekden **bükildi** ḵāmetüm / Bāri ḡam çekdürme ey meh mihri yoḡ aḡyārdan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 263, Beyit 6). [bükildi, -di]

Ḳaddüñ ḡamıyla ḵaddüm **bükildi** yāya döndi / Hecr-i 'izāruñ ile her günüm aya döndi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 331, Beyit 1). [bükildi, -di]

bülbül:

1.Güzel sesiyle bilinen kuş.

Gülşen-i ḥüsnüne ḵarşu yine dil **bülbülinüñ** / Naḡme-i āh-ı hezārān ile şeydālğı var (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 46, Beyit 4). [bülbülinüñ, -inüñ]

Degüldür dilde yara yāre bir tāze gülüm vardur / Hezārān zār ider dildür adı bir **bülbülüm** vardur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 51, Beyit 1). [bülbülüm, -üm]

İtmedüm **bülbül** gibi ey yüzi gül gülzār seyr / Baña kūyuñ pes ne lâzım eyleyem tekrār seyr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 54, Beyit 1). [bülbül,]

Açılup gül gibi her ḥāra **bülbüller** gibi söyler / Bana geldükde aḡzın açmaz ol ḡonca ḡamūş eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 90, Beyit 4). [bülbüller, -ler]

Gelseñ ey **bülbül** senüñle yāri söyleşsek birez / Ḡonca gibi ol gül-i gülzārı söyleşsek birez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 115, Beyit 1). [bülbül,]

Gül-i rengîn yeter bu penbeyi bir ḥün-ı dāḡ-ı ḡam / Dilā **bülbül** gibi dillerde tek añılmasun aduñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 156, Beyit 2). [bülbül,]

Ḥār ile gülşende gül şendür dilā sen ḡoncaveş / Ḳanlar aḡlar dem-be-dem **bülbül** gibi feryād ḵıl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 163, Beyit 5). [bülbül,]

Ḡoncaveşdür hem olur gül gibi geh ḡande-ḡüşā / Geh hezār āh ile **bülbül** gibi ḡüyādur dil (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 168, Beyit 3). [bülbül,]

Bülbülüñ nālesi 'uṣṣāḡa bu dem virdi şudā' / Naḡmesin muṭrib-i ḡoş-leḡcelerüñ ḡuş idelüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 190, Beyit 2). [bülbülüñ, -üñ]

Gül-i pür-ḡāra yoḡ meylüm çekildüm deşt geştinden / Kelāḡından ferāḡum var bu bāḡuñ **bülbülinden** hem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 204, Beyit 3). [bülbülinden, -inden]

Hezâr-ı ‘âşık olursa ğam degül dildâr şağ olsun / Kayırma **bülbülü** ey bağbân gülzâr şağ olsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 245, Beyit 1). [bülbülü, -i]

Ŧutsa **bülbül** gibi tañ mı şivenüm dünyâ yüzün / Yılda bir kez görür oldum sen şeh-i ra‘nâ yüzün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 246, Beyit 1). [bülbül,]

Nâ-müsâ‘id ṯālî‘um bahtum siyeh kalbüm ẖazîn / Tañ mı ey gül-çihre **bülbül** gibi eylersem enîn (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 247, Beyit 1). [bülbül,]

Gül gibi sen mey içüp her ẖâra hem-dem olalı / Goncaveş ben kan yudup **bülbül** gibi itdüm fiğân (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 260, Beyit 6). [bülbül,]

Yanardum ey gönül pervâne tek ben kendü derdümler / Fiğâna başlayup **bülbül** gibi ğavġâ iden sensin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 261, Beyit 3). [bülbül,]

Rahîmî râz-ı ‘aşkuñ gıncaveş şaklardı sen anı / Açup gül gibi **bülbüllerle** ġüyâ eyleyen sensin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 262, Beyit 7). [bülbüllerle, -lerle]

Gül yüzün hecriyle feryâdın Rahîmî bendeñün / Şubh-dem işitdi **bülbül** fâriġ oldı zârdan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 263, Beyit 7). [bülbül,]

Beni hecrüñle ey gül-çihre **bülbül** gibi zâr itme / Yüzüñden gözüm ırmaġla yaşum cüy-bâr itme (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 278, Beyit 1). [bülbül,]

Harîm-i gülşen-i vaşluñla hurrem gül gibi her ẖâr / Hoş-edâ **bülbülün** ey gonca-leb zârın hezâr itme (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 278, Beyit 4). [bülbülün, -ün]

Bülbülün nâle vü feryâdı hezâr olsa ne ġam / Gül olur ẖâra muġârin o ġam-ı ġavġâda (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 280, Beyit 6). [bülbülün, -ün]

Benüm ol gonca ‘uşşâk içre şimdi n’eydügüm bildi / Dilâ gel perde-sâz ol nâle kılma sen de **bülbül** de (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 281, Beyit 2). [bülbül,]

Öte tursun bâġ-ı vaşluñdan rakîb-i zâġ-ţab‘ / **Bülbül** oldı çâre yok mı kış gidüp yaz olmaġa (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 283, Beyit 2). [bülbül,]

Yine gül gibi ‘ış it gonca-leblerle bahâr içre / Söz aç **bülbül** gibi gel gül gibi bir murġzâr içre (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 284, Beyit 1). [bülbül,]

Bülbüllerle oldum hecrüñ deminde hem-dem / Döne döne fiğânım şimdi hevâya döndi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 331, Beyit 3). [bülbüllerle, -leriyle]

Niçe bir ey gonca-leb ẖâr ola yirüm gül gibi / Neye dek nâlân olam geh nây u geh **bülbül** gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 334, Beyit 1). [bülbül,]

2. Güzel sesiyle bilinen kuş II Âşık.

Öldürmek için âl ile âşüfte **bülbülin** / Geymiş o gonca gül gibi bir ter şiyâb-ı sürh (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 30, Beyit 2). [bülbülin, -in]

ġonca gibi kan yudar **bülbül** harîm-i bâġda / Bî-tekellüf gülşen-i ẖüsnün ider her ẖâr seyr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 54, Beyit 6). [bülbül,]

Nâleme ey gül-i ter incinme / **Bülbüle** âh vâ mı eksük olur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 57, Beyit 2). [bülbüle, -e]

Rüy-ı küy-ı yârsuz ben **bülbüle** / Gül diken gülzâr olur oddan kafes (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 119, Beyit 5). [bülbüle, -e]

Gel ey **bülbül** bu gülşenden ırak it zâr u feryâduñ / Ki yokdur meyli süy-ı ‘âşıkâ ol serv-i âzâduñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 156, Beyit 1). [bülbül,]

Şalın zülfüñ gibi gülşen-be-gülşen gitme gel ‘ömrüm / Perîşân **bülbülüñi** ağladup pür-şîven eylersin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 230, Beyit 3). [bülbülüñi, -üñi]

Görmezlenür bu **bülbülin** igmâz-ı ‘ayn ider / Gül-gün ider sirişküm o gonca-femüñ gözi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 312, Beyit 2). [bülbülin, -in]

Şakın ey gonca-leb **bülbüllerüñüñ** / Seherde nâle vü efgânı yok mı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 339, Beyit 4). [bülbüllerüñüñ, -lerüñüñ]

bülbülâ: Ey bülbül.

Hârdan zaḥm-ı ḡamın cānumda la‘l-i yâr içün / **Bülbülâ** bir gonca-i nüzhet bulursam söyleşem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 223, Beyit 6). [bülbülâ,]

bülbülâsâ: Bülbül gibi.

Güşına gül-bāng-i āhum girmedi ol goncanuñ / Ey Raḥîmî **bülbülâsâ** tıldı efgân her taraf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 136, Beyit 5). [bülbülâsâ,]

Hemîşe bağ-ı ‘âlemde şehâ sen ḡurrem ü şâd ol / Raḥîmî **bülbülâsâ** ağlasun sen gonca gibi gül (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 177, Beyit 7). [bülbülâsâ,]

bülbül-i âşüfte: Perişan bülbül II gönlü perişan olmuş âşık.

Nâlesine raḥm idüp ben **bülbül-i âşüftenüñ** / Açılup gül gibi ol gonca-dehānum söylemez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 112, Beyit 2). [bülbül-i âşüftenüñ, -nüñ]

bülbül-i bâğ-ı belâgat: Güzel ve sanatlı söyleyişler bağının bülbülü.

Şehâ ṭab‘-ı Raḥîmî **bülbül-i bâğ-ı belâgatdur** / Anuñçün gülşen-i küyuñda verd-i i‘tibâr ister (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 56, Beyit 5). [bülbül-i bâğ-ı belâgatdur, -dur]

bülbül-i cân: Gönül bülbülü.

Kafes olmak revâ mı **bülbül-i cânâ** cihân bâğı / Giriftârıñdur ol âşüfte-i âzâr ḡar itme (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 278, Beyit 6). [bülbül-i cânâ, -a]

Cinân bâğı cenâbuñsuz dikendür **bülbül-i cânâ** / Dile pejmürde-i berg-i ḡazân gül-berg-i ḡandânı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 335, Beyit 2). [bülbül-i cânâ, -a]

bülbül-i dâstân-serâ: Destan okuyucu bülbül.

Gülistân-ı ezelde Şeyh Sa‘diden sebak aldum / Bu gün Bûstân-ı ‘aşka **bülbül-i dâstân-serâyam** ben
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 238, Beyit 3). [bülbül-i dâstân-serâyam, -yam]

bülbül-i dîlzâr: Gönli ağlayan bülbül.

Hâr-ı gam-ı hicrândan olur **bülbül-i dîlzâr** / Ey gonca kı sen söyleyeni söyledeni gör (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 52, Beyit 3). [bülbül-i dîlzâr,]

bülbül-i gûyâ: Söyleyen bülbül, konuşan bülbül.

Letâfet gülşeninde yine bir gül-berg-i nâz irdi / Hezârân **bülbül-i gûyâsı** var bir ‘aşk-bâz irdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 349, Beyit 1). [bülbül-i gûyâsı, -sı]

bülbül-i hoş-nağme: Hoş sesli bülbül // âşık.

Kendi küyünde benümle hem-dem olmadı rakîb / **Bülbül-i hoş-nağme** ile imtizâc itmez gurâb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 11, Beyit 6). [bülbül-i hoş-nağme,]

Bülbül-i hoş-nağmesiyüz gülsitân-ı ‘aşkuñuñ / Açılup sen goncaya karşı bu dem zâr isterüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 107, Beyit 2). [bülbül-i hoş-nağmesiyüz, -siyüz]

Öte tursın diyüben **bülbül-i hoş-nağmeñ** içün / İde ağyar-ı zağın gülşen-i küyüñi durağ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 138, Beyit 4). [bülbül-i hoş-nağmeñ, -ñ]

bülbül-i hoş-tab‘: Güzel huylu bülbül.

Midhatüñ gülzârıñuñ bir **bülbül-i hoş-tab‘ıdur** / Bu Raḥîmî çâkerüñ ey gülşen-i ‘irfân-ı cûd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 34, Beyit 9). [bülbül-i hoş-tab‘ıdur, -ıdur]

bülbül-i pür-zâr: Çok ağlayan bülbül.

Ey Raḥîmî işidüp nâlemi ol gonca dimiş / Şad hezâr ancılayın **bülbül-i pür-zârum** var (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 73, Beyit 5). [bülbül-i pür-zârum, -um]

Açılup her hâr ile ol gonca-leb dil-ber yürür / Âh kim ben **bülbül-i pür-zâra** cevri eyler yürür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 100, Beyit 1). [bülbül-i pür-zâra, -a]

Ğam-ı tîğ-i ‘adûdan zaḥm-ı cismüm dir gören yara / Yine hâr-ı belâdan **bülbül-i pür-zâra** zaḥm ırmış (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 125, Beyit 4). [bülbül-i pür-zâra, -a]

bülbül-i şürîde: Âşık bülbül.

Yok yire her goncaya dil virme bilinmez diyü / Şad hezârân **bülbül-i şürîdesi** var ey göñül (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 171, Beyit 2). [bülbül-i şürîdesi, -si]

Bülbül-i şürîdedür seyr-i gülistân özledi / Dil anuñcün gülşen-i ruḥsârıñ eyler ârzü (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 273, Beyit 3). [bülbül-i şürîdedür, -dür]

bülbül-i tab‘-ı hoş-elhân: Hoş ezgiler söyleyen bülbül yaratılışlı.

Gül yüzi vaşfında şi‘rüm gördi ol gonca didi / Āferin ey **bülbül-i tab‘-ı hoş-elhānum** yine (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 296, Beyit 6). [bülbül-i tab‘-ı hoş-elhānum, -um]

bülbül-i zâr: inleyen bülbül.

Güzâfın şanma âhın her seher ben **bülbül-i zâruñ** / Sen ey gül gülşen ol hâr-ı gam-ı hicrânı bilmezsin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 229, Beyit 3). [bülbül-i zâruñ, -uñ]

bülend: Yüksek.

Cennet ü tûbâya virmez kâmet ü didâruñı / Himmeti şâhum Raḥîmî bendeñüñ gâyet **bülend** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 31, Beyit 7). [bülend,]

bülend ol-: Yüce, ulu olmak.

Yine beg virdi Raḥîmî hâlûñe dil-murğını / Himmetüñ gibi **bülend olur** hücûm-ı şâh-bâz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 118, Beyit 7). [bülend olur, -ur]

Güneş gibi **bülend olurdu** kadrüm çerḡ-i a‘lâda / Eger bâlinem olsa bir gice iç eşügi taşı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 342, Beyit 2). [bülend olurdu, -urdu]

bünyâd: Esas, temel.

Kaşr-ı ḥüsni yüce kılmışdur şalın **bünyâd** aña / Ey gönül irmez kemend-i nâle vü feryâd aña (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 8, Beyit 1). [bünyâd,]

Gördi bennâ-yı ferâset ‘ahdinüñ **bünyâdı** yok / Tarḡ idüp **bünyâdını** hem ḥanedânın yakdılar (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 61, Beyit 2). [bünyâdı, -ı]

Hîç noḡşân gelmedi bârân-ı eşkümden saña / Yoksa mermerden midür ey ‘aşḡ **bünyâduñ** senüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 162, Beyit 4). [bünyâduñ, -uñ]

bünyâd kıl-: İnşa etmek.

‘İddur tarḡ it gamı kaşr-ı ferah **bünyâd kıl** / Öp lebin yârüñ dilâ cāndan mübârek bād kıl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 163, Beyit 1). [bünyâd kıl,]

bünyâd-ı ezel: Başlangıcı olmayan geçmiş zamanın temeli.

Kâḡ-ı ‘izz ü devletüñ yapduḡda **bünyâd-ı ezel** / Eylemiş ser-levḡasın tûbâ ile ḥüsni ü me’âb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 11, Beyit 3). [bünyâd-ı ezel,]

bürhân: Delil, ispat.

Mecâzı mahv idüp râz içdük esrâr-ı hâkikatden / Târîkatda şerî‘at gibi bir **bürhânımız** vardır (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 87, Beyit 2). [bürhânımız, -ımız]

bürhân-ı ‘îd: Bayramın ispatı.

Ey şehen-şâh-ı bülend ahter sipîhr-i ‘âleme / Bedr-i hüsnüñle hilâl-ebruñ olur **bürhân-ı ‘îd** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 39, Beyit 3). [bürhân-ı ‘îd,]

büsbütün: Büsbütün, tamamen, bütünüyle.

Büsbütün halk-ı cihân bildi ki bir yârüm var / Hüsn ü hulk issi ‘aṭâ menba‘ı dildârum var (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 73, Beyit 1). [büsbütün,]

büt-i çîn: Çîn putu, Çîn güzeli.

Lebüñçün ey **büt-i Çîn** âh eksük olmadı çîni / Baña bildür ḥaṭâmı niçün eyler kaşd-ı cân ebrü (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 270, Beyit 5). [büt-i çîn,]

büt-i ra‘nâ: Put gibi güzel sevgili.

Nikâb-ı zülfüñi ref‘ it ruḥuñdan ey **büt-i ra‘nâ** / Ki tâ ‘aşkuñ zebûrı ola deyr-i ‘âleme ifşâ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 7, Beyit 1). [büt-i ra‘nâ,]

bütün dünyâ: Bütün dünya, dünyanın her yeri.

Lebüñsüz âb-ı ḥayvân nûş idersem niş-i cân olsun / **Bütün dünyâda** yârümsin benüm bir daḥi varum yok (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 142, Beyit 4). [bütün dünyâda, -da]

C

câ tut-: Yer, makam, mahal, mevki tutmak.

Gitdi gözden dilde **câ tutdı** ḥayâl-i la‘l-i yâr / Qanda zâyî‘ eyledüm bu çeşm-i giryân cevherin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 252, Beyit 6). [câ tutdı, -dı]

câh: Itibar, makam, mevki, rütbe, derece; heybet, ihtişam.

Raḥîmî mülk-i gamda var yûri başuña sultân ol / Cihānuñ devlet ü **câhı** hüma tā bir qurı gavgâ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 7, Beyit 7). [câhı, -ı]

Câhı çâha menşûbı menşûbeyeye döndürdiler / Râh-ı Ḥaḳda her biri şorsañ yine gümrâh yok (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 144, Beyit 5). [câhı, -ı]

Ehl-i devlet **cāh** için Yūsufayın öz kardaşın / Ya şatar yāhud şalar bir cāh-ı tenhā koyına (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 288, Beyit 3). [cāh,]

cāhil: Bilgisiz

Manşiba manşubadur dehrüñ Raḥîmî cāyî cāh / **Cāhile** baş egmezem ben bu recādan çekdüm el (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 170, Beyit 5). [cāhile, -e]

Gel ırâğ olma gözümden benüm ey dürr-i yetim / Ne bilir kadrüñi her **cāhil** ü nā-dān Çelebi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 338, Beyit 2). [cāhil,]

cā'iz: Yapılmasında mahsur olmayan, uygun.

Hāşşa hāşıyyet komış la'lünde ol cān āferin / Bezl-i cān **cā'iz** veli andan cüdā emr-i muḥāl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 178, Beyit 5). [cā'iz,]

cām:

1.Kadeh.

Büse-i cānāna cān peymānesin bezl it diyü / Göz kıpar **cām** içre ben āvāreye her dem ḥabāb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 17, Beyit 2). [cām,]

Nihān oldı gözümden la'l-i nābuñ niçe demlerdür / Yağar ğam **cāmı** ben mest-i ḥarābuñ niçe demlerdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 96, Beyit 1). [cāmı, -ı]

Velî miḥnetden āzād eylemekdür / İçüp **cāmı** yiyüp şüfi gehi beng (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 149, Beyit 2). [cāmı, -ı]

Şafā **cāmını** sürdüñ bu demüñ Cemşid-vaḳtisın / Felek bezminde eyle döne döne zevk u şıḥhatler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 81, Beyit 3). [cāmını, -ını]

Çapuñda pister-i dîbā gerekmez ḥāk-i der yegdür / Seg-i küyuñ sıfālî **cāmdan** ey pür-hüner yegdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 83, Beyit 1). [cāmdan, -dan]

Gözde naḳḳāş-ı müjem şekl-i lebüñ / **Cāmda** sen cānı taşvîr eylemiş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 123, Beyit 2). [cāmda, -da]

Bahār irdi yine sākî açıldı gönca güldi gül / Dem-i şādî durur şun la'lüñi pür eyle **cāmı** mül (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 177, Beyit 1). [cāmı, -ı]

Sāḳiyā bize lebüñ **cāmını** şun nüş idelüm / Bāde-i aşḳ ile cān u dili ser-ḥoş idelüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 190, Beyit 1). [cāmını, -ını]

Ser-mest iken Raḥîmî şu dem cām-ı aşḳ ile / Hergiz ne **cām** vardı şāhum ne şāh-ı Cem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 215, Beyit 5). [cām,]

Şun lebüñ **cāmını** ser-mest-i mey-āşāmlara / Mürdeyüz cān vire tā bu dil-i nā-kāmlara (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 279, Beyit 1). [cāmını, -ını]

Benem ḥod baña yandı ben yıkıldum sāḳiyā luṭf it / Lebüñ **cāmını** şun cān u dilüm mest ü ḥarāb eyle (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 299, Beyit 5). [cāmını, -ını]

Cân lebûñ **cāmın** görüp mestâne şeklin bağladı / Yandı şem‘i şevke dil pervâne şeklin bağladı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 308, Beyit 1). [cāmın, -ın]

Meh-rûma cânlar virür **cām** olmağa germ-ābuña / Tek temāşā itsün ‘uryān bir gün ey meh-rū seni (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 315, Beyit 6). [cām,]

Bu gün ben hem-sifāl oldum gül-āb-ı kūy-ı yāriyle / Geremez kâse-i fağfûr almam ‘aynuma **cāmı** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 324, Beyit 4). [cāmı, -ı]

Şarāb-ı ‘aşk ile ser-mest ü evgār olmışam sākī / Lebûñ **cāmını** şun öpdür baña ol sākīd ü sākī (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 347, Beyit 1). [cāmını, -ını]

2. Cam, pencere.

Seni germ-ābede seyr itmege h̄alvet bulmaz / Gündüzün mihr gice māk gelür **cāmlara** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 279, Beyit 2). [cāmlara, -lara]

cāme: Libas, elbise.

Şubh-dem çāk eylesem gül gibi ‘işmet **cāmesin** / Rağsa girsem gün gibi mihrüñle devrān eylesem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 197, Beyit 2). [cāmesin, -sin]

Cihānuñ çıkdı fāhîr **cāmesinden** terk-i tāk itdi / Geyüp şāl-ı fenā bir turfe kisvet ihtiyār itdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 321, Beyit 3). [cāmesinden, -sinden]

Mükedder görse çihrem ānide āyine fāş eyler / Görüp her ‘aybumı setreyledüm yok **cāmeden** ğayrı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 325, Beyit 3). [cāmeden, -den]

cāme-i dībā: İpekli elbise.

Peşmîne-püş cür‘a gibi bezm-i ‘aşkuñuñ / Birdür yanında **cāme-i dībā** külāh-ı Cem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 215, Beyit 2). [cāme-i dībā,]

cāme-i nāh: Sırma işlemeli bir cins dibadan elbise.

Toğrusı sen boyı servüm giyeli **cāme-i nāh** / Kāmetüm gibi dü-tā oldı ḥasedden her şāh (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 29, Beyit 1). [cāme-i nāh,]

cāme-i varlık: Varlık elbisesi.

Ten **cāme-i varlıktan** ‘uryān olısar āhîr / Gel kayd-ı kabādan geç destāra neden düşdüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 146, Beyit 3). [cāme-i varlıktan, -dan]

cāme-i vaşl: Kavuşma elbisesi.

İligimüñ kurduduğı bu ki her çeb ola rāst / **Cāme-i vaşluña** irüp süre devrānı zırh (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 293, Beyit 3). [cāme-i vaşluña, -uña]

cāmeveş: Elbise gibi.

Cāmeveş ben giñ yaḳadan seyr idem gül sīneñi / Ḳoca ḳarşumda seni sürüp şafā pīrāhenüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 158, Beyit 6). [cāmeveş,]

cām-ı aşk: Aşk şarabı.

Sāḳiyā bezm-i ezel peymānesin nūş eyleyüp / **Cām-ı aşkuñla** dilüm ser-mest ü ḥayrān eylesem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 197, Beyit 4). [cām-ı aşkuñla, -uñla]

Ser-mest iken Raḥîmî şu dem **cām-ı aşk** ile / Hergiz ne cām vardı şāhum ne şāh-ı Cem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 215, Beyit 5). [cām-ı aşk,]

Birdür yanında cür‘a gibi **cām-ı aşkuñuñ** / Her bir ḥabāb-ı bāde ile bārgāh-ı Cem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 216, Beyit 2). [cām-ı aşkuñuñ, -uñuñ]

cām-ı bāde: Şarap kadehi.

Bezm-i lebinde añma baña **cām-ı bādeyi** / Ey sāḳi ḳo beni be yūri anı alanuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 152, Beyit 2). [cām-ı bādeyi, -yi]

cām-ı bed-nām: Kötü isim kadehi.

Selāmet semtine luṭf eyle taḥrîk itme ey şūfî / Ḥarābāt ehliyem nūş eyledüm ben **cām-ı bed-nāmı** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 324, Beyit 3). [cām-ı bed-nāmı, -ı]

cām-ı cān: Can kadehi || Beden.

Lebüñsüz **cām-ı cān** pür-ḥūn olupdur / Ruḥuñsuz göz yaşı gül-gün olupdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 45, Beyit 1). [cām-ı cān,]

cām-ı cem: Şarabı icat eden Cem'in sihirli kadehi; [tas.] gönül. Bir kır gezintisi esnasında Cem, ayaklarına yılan dolanmış bir kuş görür. Okuyla kuşu, yilandan kurtarır. Kuşun ağzından yere bıraktığı çekirdekten asma büyür, o asmadan ilk şarap elde edilir. Cem'in kadehi, üzerinde yedi hikmeti bildiren yazılar bulunan bir kadehtir. İskender'in aynası gibi mevhum bir nesnedir. Cām-ı Cem, bütün evrendeki durumu, yedi feleğin sırrını açık ve ayrıntılı biçimde gösteren bir kadeh sayılır.

Eteḡüñ şanmış sifālin dem olur mı ḥ‘ār-ı aşk / Dökseler ger ḳanını virmez anı **cām-ı Ceme** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 286, Beyit 3). [cām-ı ceme, -e]

Ṭayanma ḥüsn-i bî-bünyāduña ey ḡonca-leb gör kim / Ne mir‘āt-ı Sikenderden nişān ne **cām-ı Cem** ḳaldı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 343, Beyit 4). [cām-ı cem,]

cām-ı cem çek-: Şarabın mucidi Cem'in kadehinden şarap içmek.

Raḥîmî cür‘aveş devrân ayağa düşürür bir gün / Tütalum bezm-i dünyâda nice dem **cām-ı cem çekdüm** (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 186, Beyit 5). [cām-ı cem çekdüm, -düm]

cām-ı cevr: Eziyet kadehi.

Cām-ı cevrin içeli döne döne devrānuñ / Derde düş itdi bu gün kâmetümi dāl itdi (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 322, Beyit 2). [cām-ı cevrin, -in]

cām-ı cihân: Dünya kadehi.

La‘lünden ayrı **cām-ı cihân** şunsa Cem göre / Ayağına şürāḥi gibi baş eger miyem (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 214, Beyit 3). [cām-ı cihân,]

cām-ı ğam: Gam kadehi, dert şarabı.

Yārūñ Raḥîmî öpmek için la‘lini müdām / Mey **cām-ı ğamda** gönlümi āvāre eyledi (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 316, Beyit 7). [cām-ı ğamda, -da]

cām-ı gül-reng: Gül renkli şarap kadehi.

Nice bir la‘l-i nâb-ı ḥamla dil teng / Demidür sâkiyâ şun **cām-ı gül-reng** (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 149, Beyit 1). [cām-ı gül-reng,]

Niçe bir olalum sâki gubâr-ı guşşadan bengi / Pey-ā-pey ‘aşkuñı nüş idelüm şun **cām-ı gül-rengi** (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 352, Beyit 1). [cām-ı gül-rengi, -i]

cām-ı ḥarābāt: Meyhane kadehi.

Bu dem **cām-ı ḥarābāt** ile ol dem dāmen-ālūde / Huzūr-ı kalb ile tã‘ātı ‘aşk-ı pāke tãbşurdum (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 222, Beyit 4). [cām-ı ḥarābāt,]

cām-ı ḥasret: Özlem kadehi.

Raḥîmî bezm-i ğamda **cām-ı ḥasret** nüş ider dā‘im / Görelden ‘aks-i la‘l-i cān-fezāñı sāġar-ı mülde (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 281, Beyit 5). [cām-ı ḥasret,]

cām-ı ḥoş-güvār: Hoş içimli, lezzetli şarap kadehi.

Lebi ġamıyla kadeḥ gibi tıldı kan çeşmüm / Ġidā-yı cān olan ol **cām-ı ḥoş-güvārı** görüñ (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 148, Beyit 3). [cām-ı ḥoş-güvārı, -ı]

cām-ı la‘l: Dudak kadehi.

Cām-ı la'lüne irişmez elüm elden ne gelür / Ayağün öpmedür ümmîd degül mültemes el (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 167, Beyit 3). [cām-ı la'lüne, -üne]

cām-ı leb: Dudak kadehi.

Her gice mihr-i ruhuñ şevki dile meh-tâbdur / Cānuma **cām-ı lebüñ** cānā şarāb-ı nābdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 44, Beyit 1). [cām-ı lebüñ, -üñ]

Nüş itmeyince **cām-ı lebini** piyālenüñ / Batmaya kıla cānda ğam-ı zaḥmı nālenüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 152, Beyit 1). [cām-ı lebini, -ini]

Ben bezmgāh-ı derdüñüñ ol dürd-nüşiyam / Cān naḫdi ile **cām-ı lebüñ** mey-fürüşiyam (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 182, Beyit 1). [cām-ı lebüñ, -üñ]

Ķan uĝud oldum ĝubār-ı ĝuşşadan / Sākiyā **cām-ı lebüñden** bāde şun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 267, Beyit 3). [cām-ı lebüñden, -üñden]

Cānā Raḥimî **cām-ı lebüñ** mestidür müdām / Eş'ār-ı şāfisi nice mestāne olmaya (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 297, Beyit 9). [cām-ı lebüñ, -üñ]

Şam-ı zülfin kıo dilā **cām-ı lebin** nüş ideĝör / 'Ömr-i bākî degül 'işretde geĝür eyyāmı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 310, Beyit 3). [cām-ı lebin, -in]

Cām-ı lebüñ ĝamı ile cānā Raḥimîñüñ / Hün-ı cigerle tıoldı ĝözinüñ kıabacıĝı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 313, Beyit 5). [cām-ı lebüñ, -üñ]

cām-ı maḥabbet: Aşk kadehi.

İĝüp **cām-ı maḥabbet** olmişam mestānesi 'aşkıñ / Bu ĝün zencîr-i şevkiyle benem dîvānesi 'aşkıñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 153, Beyit 1). [cām-ı maḥabbet,]

cām-ı mey: Şarap kadehi.

Leblerüñde bilse bu deñlü kerāmet n'eydüĝin / Rehn iderdi hırķasın **cām-ı meye** Beg Bāyezîd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 32, Beyit 7). [cām-ı meye, -e]

cām-ı muşaffā: Saf kadeh.

Bāde-i bezm-i ezel birle leb-ā-leb tıoludur / Şüfiyā nüş ide ĝör **cām-ı muşaffādur** dil (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 168, Beyit 4). [cām-ı muşaffādur, -dur]

cām-ı rûḥ-efzā: Cana can katan kadeh.

Hecr ile öldüm meded depret lebüñ şor ḥālümü / Zinde eyle bendeñüm bir **cām-ı rûḥ-efzāyla** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 290, Beyit 3). [cām-ı rûḥ-efzāyla, -yla]

cām-ı şāf: Halis kadeh.

Dem bu demdür jeng-i ğamla kılma kılbuñ münkesir / Bezm-i cām encāmını ğod gösterür her **cām-ı şāf** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 131, Beyit 2). [cām-ı şāf,]

cām-ı şafā: Neşe ve zevk kadehi.

Yād-ı la'lüñle hūn-ı dil içerüz / Cāna **cām-ı şafā** mı eksük olur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 57, Beyit 3). [cām-ı şafā,]

Hem-sifāl oldum gül-āb-ı kūy-ı dildārıyla ben / Fāriğum fağfurdan **cām-ı şafādan** çekdüm el (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 170, Beyit 2). [cām-ı şafādan, -dan]

cām-ı şafā-yı nev-rüz: Yeni günün gönül şenliği kadehi.

Şahrāda lāle şanma gül-gün meyiyle şunmış / 'Ayyāş-ı nev-bahāra **cām-ı şafā-yı nev-rüz** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 108, Beyit 3). [cām-ı şafā-yı nev-rüz,]

cām-ı sāğar: İçki kadehi.

Hālet-i la'lüñ Rahîmî **cām-ı sāğardan** sorar / Ol mezāk-ı cām-ı cānı kām-yābiler bilür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 89, Beyit 7). [cām-ı sāğardan, -dan]

cām-ı şarāb: Şarap kadehi.

Sākiyā min-ba'd şunma bûsesüz **cām-ı şarāb** / Ārzū-yı cān u dil la'l-i leb-i dildār ider (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 82, Beyit 4). [cām-ı şarāb,]

cām-ı şarāb-ı 'aşk: Aşk şarabının kadehi.

Olmışam **cām-ı şarāb-ı 'aşk** ile mestāne tavr / Sākin-i kūy-ı ħarābātem yine dīvāne tavr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 65, Beyit 1). [cām-ı şarāb-ı 'aşk,]

cām-ı şarāb-ı hoş-güvār-ı evliyā: Evliyanın tatlı şarabının kadehi.

Cānımız bezm-i maḥabbetde bu dem mest eyledüñ / Şundı bir **cām-ı şarāb-ı hoş-güvār-ı evliyā** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 9, Beyit 9). [cām-ı şarāb-ı hoş-güvār-ı evliyā,]

cām-ı şarābî: Şarap rengi kadeh.

La'lüññ keyfiyyetin **cām-ı şarābîler** bilür / Nār-ı 'aşkuñ sūzişin bağır kebābiler bilür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 89, Beyit 1). [cām-ı şarābîler, -ler]

cāmi': Müslümanların içinde ibadet ettikleri mekan.

Şafâ-yı ‘aşk ile gör'lüm iletdüm kûy-ı dildâra / Maḥabbet **cāmî'ine** yine ‘arz itdüm bir âyîne (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 303, Beyit 4). [*cāmî'ine, -ine*]

cân:

1.Ruh.

Lebüñ hecriyle andan âh idüp bir şubḥ-dem **cānı** / Saña teslim idüp ben de ideydüm bir eşer peydâ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 2, Beyit 6). [*cānı, -ı*]

Dil ü **cân** niçe mâr'ıl olmasın ol hûba billâhi / Olıcaḥ bili ince la'li gönca hem semen sîmâ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 7, Beyit 5). [*cân,]*

Şubḥ-ı devlet olmağa kapuñ şadâkat ehline / Kıldı Hâḥ cevâlângehüñ **cānı** civâr-ı evliyâ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 9, Beyit 3). [*cānı, -ı*]

Saña şîḥḥat sezâ cismüñdeki zaḥmet baña ‘ömrüm / Biñ olsa tende tek **cānum** fidâ olsun yoluña hep (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 10, Beyit 5). [*cānum, -um*]

Ey mîm-i fem külâleñüñ ol iki dâline / Virdüm gönül bu **cānuma** dermân ola meded (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 33, Beyit 4). [*cānuma, -uma*]

La'lüne ben ḥasta ola **cân** iken ey Hızır ḥad / Bilmez idi ismini mâr'ül-ḥayâtuñ bir aḥad (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 35, Beyit 1). [*cân,]*

‘Âlem-i lâhûtdan nâsûta kim başdum ḳadem / **Cân** u dil ‘aşḳuñla ol demden berü hem-ḥânedür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 41, Beyit 6). [*cân u dil,]*

Benden dehânı **cân** gibi pinḥân olur ḳalur / Esrârum añlayan kişi ḥayrân olur ḳalur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 43, Beyit 1). [*cân,]*

Derdüñe düş olalı dil ṭâlib-i dermân degül / Şerbet-i zehr-i ḡamuñ ḥod **cānuma** cüllâbdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 44, Beyit 4). [*cānuma, -uma*]

Cinân bâḡında mı âdem anuñçün **cân** ḳarâr itmez / Bilür mecmû'ı insân bir perîşân kâkülüm vardur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 51, Beyit 4). [*cân,]*

Baña gel ey muḡannî çâre-sâz ol n'eydigüm bildür / Maḳâm-ı ḡamda dil feryâda **cānum** zâra düşmişdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 53, Beyit 5). [*cānum, -um*]

Ey Raḥîmî dü cihânda sen de gel bir yar sev / Tañrı birdür ḳible bir hem cism-i cānuñ **cānı** bir (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 68, Beyit 7). [*cānı, -ı*]

Şehâ bir ṭulb-i dervîşüz bu tende **cānımız** vardur / Muḳîm-i tekye-i ‘aşḳuz saña ḳurbânımız vardur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 87, Beyit 1). [*cānımız, -ımız*]

Sen cism-i dehrüñ **cānısın** sen cāna şîḥḥat yaraşur / Sen ‘âlemüñ sulṭânısın sulṭâna şîḥḥat yaraşur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 103, Beyit 1). [*cānısın, -ısın*]

Bir demde biñ mürde ḳılır zinde lebüñ ey ‘İsî-dem / Cân u cihānuñ **cānısın** cānâna şîḥḥat yaraşur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 103, Beyit 2). [*cānısın, -ısın*]

Bu la'l-i cân işâr ile bu nergis-i bîmâr ile / Cānâ sen âdem **cānısın** insâna şîḥḥat yaraşur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 103, Beyit 6). [*cānısın, -ısın*]

Cümle cihānuñ **cānısın** ancak Raḥîmînuñ degül / Haqqā ki sensüz ‘āfiyet şāhāna şihhat yaraşur (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 103, Beyit 7). [cānısın, -ısın]

Şaçun ‘ömrüm lebün **cānum** ruḥun rûzum başum hecrün / N’ider bu ‘ömr ü cān dü cihānı ‘āşıkān sensüz (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 110, Beyit 2). [cānum, -um]

Hecr-i la’lünle tenümde kaldı **cāndan** bir ramaḳ / Şun lebün cānum yirine gelsün öldüm işte baḳ (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 140, Beyit 1). [cāndan, -dan]

Sākiyā bize lebün cāmını şun nûş idelüm / Bāde-i ‘aşḳ ile **cān** u dili ser-ḥoş idelüm (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 190, Beyit 1). [cān,]

Bilini ḳoç kemerveş var ise iki başun / Kıl leblerin temennā tende ikise **cānuñ** (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 155, Beyit 2). [cānuñ, -uñ]

Şol ḳadar çekdi cefānuñ yükini **cān** u göñül / Ben senün cān u göñül birle emekdāruñ olam (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 206, Beyit 5). [cān,]

Şol ḳadar çekdi cefānuñ yükini cān u göñül / Ben senün **cān** u göñül birle emekdāruñ olam (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 206, Beyit 5). [cān,]

Ne cānā la’lünle mestem ne göz ü ḳaşa ḥayrānem / Seni **cān** şüretinde şekl iden naḳḳāşa ḥayrānem (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 212, Beyit 1). [cān,]

Dimişem ḳālu belā ‘aşḳuñā **cān** ile belī / Ben ol ‘ahdi güderüm dînüm ü imānımsın (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 232, Beyit 3). [cān,]

N’ola öldürmege ḳaşd eyler ise ḡamzelerün / Sen benüm la’l-i revān-baḥşun ile **cānumsın** (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 232, Beyit 4). [cānumsın, -umsın]

La’l-i cān-baḥşunla cānā āşinālḳ kesb iden / Baḥrveş her sū revān itsün revān **cān** cevherin (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 252, Beyit 4). [cān,]

Kime şorsam lebün **cān** gibi hīç ‘ālemde görmiş yoḳ / Görinür ‘ayn-ı ‘āşḳda hilālāsā ‘ıyān ebrū (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 270, Beyit 6). [cān,]

Meclise geldüğini di ol lebi mey-gūnumuñ / Müjde kānı vireyin sāḳi saña **cānum** yine (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 296, Beyit 3). [cānum, -um]

Çıksun şu **cān** ki ḡuşsañ ile şenlik itmeye / Ol ten yıkılsun ‘aşḳ ile vîrāne olmaya (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 297, Beyit 4). [cān,]

Kef-i luṭfuñla dil **cān** zātuñ ile olalı hem-dem / ‘Aceb ḥālet virür cūş u ḥurūşum dehre geh baḥre (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 304, Beyit 4). [cān,]

Ey lebün ḥasta dilün derdine dermān Çelebi / Ten-i fersūdeme güftār-ı lebün **cān** Çelebi (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 338, Beyit 1). [cān,]

Güler düşmen Raḥîmî zār u maḥzūn / Esirge pādīşāhum **cānı** yoḳ mı (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 339, Beyit 5). [cānı, -ı]

2. Sevgili.

Sen cism-i dehrün cānısın sen **cāna** şihhat yaraşur / Sen ‘ālemün sulṭānısın sulṭāna şihhat yaraşur (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 103, Beyit 1). [cāna, -a]

Gözde nakḳāş-ı müjem şekl-i lebûñ / Cāmda sen **cānı** taşvîr eylemiş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 123, Beyit 2). [cānı, -ı]

Babanuñ **cānısın** kaçma benüm koynuma girmekden / Kuzucağum beni kırtar elinden gürg-i hicrānuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 161, Beyit 6). [cānısın, -ısın]

3.Gönül.

Cānumuz bezm-i maḥabbetde bu dem mest eyledüñ / Şundi bir cām-ı şarāb-ı hoş-güvār-ı evliyā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 9, Beyit 9). [cānumuz, -umuz]

Cānuma bir büse ikrār eyledi o la'î-i nāb / Mā'il oldı şandı şudur teşne-dil gördi serāb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 12, Beyit 1). [cānuma, -uma]

Dil miyānuñ ārzūlar **cān** lebûñ eyler ümîd / Ah kim maḳşūd-ı nā-peydā vü maḳşad nā-bedîd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 37, Beyit 1). [cān,]

Kılmasa ey mîm-fem bu dāl-zülfeynūñ meded / Bend-i zülmetde olurdu **cān** giriftār-ı ebed (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 40, Beyit 1). [cān,]

Her gice mihr-i ruḥuñ şevki dile meh-tābdur / **Cānuma** cām-ı lebûñ cānā şarāb-ı nābdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 44, Beyit 1). [cānuma, -uma]

Rahîmî gamze kıldı ḳalb-i meftūn / Lebiçün **cān** gama merhūn olupdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 45, Beyit 5). [cān,]

Haddüne perde oldı ḥaṭṭ-ı lebûñ / **Cānuma** başka bu da ḳayğudur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 48, Beyit 8). [cānuma, -uma]

Cānuma cānā lebûñdür gonca-i gül-nār-ı 'ömr / Ol bu ḥüsniyle cihān bāğında ber-ḥurdār-ı 'ömr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 62, Beyit 1). [cānuma, -uma]

Va'ce-i vaşl-ı leb ü zülfüñ ḥayāliyle bu **cān** / Şabr iderdi fūrḳate şabr itse bir miḳdār-ı 'ömr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 62, Beyit 4). [cān,]

Şol dem itmişdüm leb-i cānān ile ben **cānı** bir / Dü cihān yoğidi bir bilürdi **cān** cānānı bir (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 68, Beyit 1). [cānı, ı; cān,]

Ḳanda ḳaldı bilmezem dil bağrumuñ biñ başı var / Gözlerüm ağlar ciger ḳanıyla ḳaynar **cānı** bir (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 68, Beyit 3). [cānı, -ı]

Maḥabbet bādesin yād-ı lebūñle şol ki nūş eyler / Teninde ḳanı ḳaynar **cānı** sāğar gibi cūş eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 90, Beyit 1). [cānı, -ı]

Cān nice ḳatlana mey ü maḥbūba şūfiyā / Dilde ḳarār u şabr mı var elde iḥtiyār (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 93, Beyit 10). [cān,]

Rahîmî ḥasret-i mey-gün-ı la'î-i yār ile dā'im / Ciger pür-ḥūn **cān** bir sāğar-ı devvāra dönmişdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 99, Beyit 8). [cān,]

Ḳadeḥ mey-gün lebûñ öpdükce **cānum** çigzinür durmaz / Niçe demdür ki sāğar gibi ol avara dönmişdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 99, Beyit 7). [cānum, -um]

Esrār-ı la'î-i yārdan baña ḥaber şoran sefiḥ / Ne denk ü ḥayrānem nedür bu 'akl u **cān** ne yirdedür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 101, Beyit 3). [cān,]

Duramaz oynar yüregüm çār pāre itdi **cānumı** / Gāh şive geh tegāfūl geh gāzab geh nāz nāz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 109, Beyit 2). [cānumı, -umı]

Tercümānlık eylese karşında **cānum** la'lıñe / Bildürüp keyfiyyetüm esrârı söyleşsek birez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 115, Beyit 4). [cānum, -um]

Yoluñda bezl-i cān itmek mezākın ey şeker-ħande / Metā'-ı la'lıñe **cāndan** ħarîdār olmayan bilmez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 116, Beyit 3). [cāndan, -dan]

Cān lebüñden em recā itdükce ġamzeñ ħışm ider / Ben niyāz u nāzdan oldum meded ey çāre-sāz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 118, Beyit 4). [cān,]

Leblerüñle ġamzeñ el bir eylemiş / **Cānuma** şirāne naħcîr eylemiş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 123, Beyit 1). [cānuma, -uma]

Vücūdum bir sehāvet kesb idüpdür za'f-ı fūrkatle / Ĥarāret ġālib olup **cānda** ne tāb u tüvān qalmış (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 126, Beyit 4). [cānda, -da]

Ĥaṭṭı geldi bûsesin al dün ġarîbüñdür diyü / Ey Raĥîmî lâıyıñ oldı **cāna** dün esrār-ı zülf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 132, Beyit 7). [cāna, -a]

Nüş itmeyince cām-ı lebini piyālenüñ / Batmaya qala **cānda** ġam-ı zaĥmı nālenüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 152, Beyit 1). [cānda, -da]

Şūfiyā ġāyet müdāvādur ġam u dil derdine / Şişe çek bir la'l-i mey-ġün ile **cānuñ** 'işe çek (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 160, Beyit 6). [cānuñ, -uñ]

İddur ṭarḥ it ġamı qaşr-ı feraḥ bünyād kıl / Öp lebin yārüñ dilā **cāndan** mübārek bād kıl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 163, Beyit 1). [cāndan, -dan]

Oh ne ḥaṭṭ itdüm nişān-ı zaĥm-ı tîrüñden yanar / Ey qaşı yā şanki **cān** bāġında dikdün bir nihāl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 172, Beyit 4). [cān,]

Ĥāşşa ḥāşıyyet qomış la'lıñde ol **cān** āferîn / Bezl-i cān cā'iz veli andan cüdā emr-i muḥāl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 178, Beyit 5). [cān,]

Ey lebi 'İsā baña qarşu ne ḥoş nāz idesin / Cevr ile öldüresin **cān** ile bîmāruñ olam (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 206, Beyit 4). [cān,]

Görüp la'lıñe rûḥum itdüm revān / Göre nice **cāndan** ħırîdāruñum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 211, Beyit 4). [cāndan, -dan]

Seni gözleyen özlemez ġayrıyı / Dil ü **cān** göziyle ṭaleb-kāruñum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 211, Beyit 5). [cān,]

Mücellā ideli **cān** şüretini ma'ni-i 'aşkuñ / Cemālün ḥaḫkı şāf u sāde dil āııneveş pāküm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 219, Beyit 2). [cān,]

Bu **cān** naħcîrine şirāne ġamzeñ qaşd ider qarşu / İtüñüm git dime tek oldur uş yok olmadan bāküm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 219, Beyit 5). [cān,]

Ĥārdan zaĥm-ı ġamın **cānumda** la'l-i yār içün / Bülbülā bir ġonca-i nüzhet bulursam söyleşem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 223, Beyit 6). [cānumda, -umda]

Ĥayāl-i zevk-ı lebünle iderdi **cān** ārām / Göñül didükleri şol bî-qarārı n'eyleyeyin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 231, Beyit 4). [cān,]

Seng-i cevrüñ cem^c idüp sînemde cānā **cān** ile / Bir maḥabbet-ḥāne yapdum bu dil-i nā-şād içün
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 241, Beyit 4). [cān,]

İtmeyen la'lüñ içün cānını **cānıyla** fedā / 'İlletiyile dirilüp miḥnet ile cān virsün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı,
Gazel 251, Beyit 4). [cānıyla, -ıyla]

Zindān-ı ḡam-ı hecre beni eyleme maḥbûs / **Cān** Yûsufın emr eyle zeneḥdāna şalınsun (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 253, Beyit 2). [cān,]

Biñ **cān** ile cān cevherini itdi revāna / Kapuñda Raḥîmîyi қо yek-dāne şalınsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı,
Gazel 253, Beyit 5). [cān,]

Dem geldi dem-i şādî dil ü **cāna** şalınsun / Ḡam fırkatası cānib-i 'ummāna şalınsun (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 254, Beyit 1). [cāna, -a]

Āsāndur egerçi qaradan ālet oñarmak / Deryā-yı ḡamuñ ḡavṭaları **cāna** şalınsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı,
Gazel 254, Beyit 9). [cāna,]

Geh hecr kenārında gehi ḡam yaḡasında / Şandı dil ü **cān** zevraḡı cünbāne şalınsun (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 254, Beyit 12). [cān,]

Bûse-i la'l-i lebûñe cān virüp me'nûs olan / Bir nefes çekmez benüm rûḡ-ı revānum **cān** ḡamın
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 255, Beyit 2). [cān,]

Dil ü **cān** katline ḡüsnüñle beñzer ittifaḡ itdi / Muḡaḡkaḡ böyle ḡaşd itmezdi ḡad ü ḡāl bir yüzden
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 257, Beyit 3). [cān,]

Cān mā-cerā-yı hecrüñ ile hem-dem olalı / Göñlümle gözüm ortasına düşdi mabeyin (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 258, Beyit 3). [cān,]

Lebûñden gelmedi **cān** derdine bir nuṭḡ-ı em bir gün / Bu ḡamdan ḡam mı itsem 'azm-i iḡlîm-i 'adem bir
gün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 264, Beyit 1). [cān,]

Menzil olmaḡa müjeñ tîrine **cān** bir kez diyü / Sînemi ḡalḡan bu ḡaddüm yā kemān itsem dirin
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 266, Beyit 2). [cān,]

Cān ile tiḡüñ şalup şāhum yoluñda ḡalışır / Yok bu devr içre Raḥîmî gibi ḡalḡan sînelü (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 271, Beyit 5). [cān,]

Ṭoḡrulın meclise **cān** nuḡlîn ider anı revān / Serv-ḡadd beste dehen gözleri bādāmlara (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 279, Beyit 3). [cān,]

Hezārān dāḡ-ı ḡam var gül yüzüñsüz lāleveş dilde / Lebûñsüz beste **cānum** ḡonca açmaz belki geh gülde
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 281, Beyit 1). [cānum, -um]

Ḥoş-ābuñ ḡoş-müşābihdür leb-i cānāna ey vişne / Mezāḡ-ı mey-ḡoşuñ rengin tesellî **cāna** ey vişne
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 282, Beyit 1). [cāna, -a]

La'l-i mey-gūnuñ görüp bir neş'e taḡşîl eylemiş / Raḡş urur **cāna** meger gelmiş zebānuñ 'aynına
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 285, Beyit 5). [cāna, -a]

Benem ḡod baña yandı ben yıkıldum sāḡiyā luṭf it / Lebûñ cāmını şun **cān** u dilüm mest ü ḡarāb eyle
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 299, Beyit 5). [cān,]

Ḥayālüñ şem'i her şeb yanmasa bālînüm üstinde / Yaḡardı sūziş-i tāb fırḡatüñ ile bu **cān** ḡasta
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 305, Beyit 4). [cān,]

Lebüñ bu **cānuma** helvā-yı bî-bedeldür ola / Hayāl-i kām̄eti topuñ dile emeldür ola (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 307, Beyit 1). [cānuma, -uma]

Cān lebüñ cāmın görüp mestāne şeklin bağladı / Yandı şem^c-i şevke dil pervāne şeklin bağladı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 308, Beyit 1). [cān,]

La^l-i Şîrînüñ gamından yine **cān** Ferhādînuñ / Ser-güzeşti Husrevā efsāne şeklin bağladı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 308, Beyit 4). [cān,]

Lebine al ruḥı āl-i peyem-ber geçinür / Şoralum ālila **cāndan** gele bu peygāmı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 310, Beyit 5). [cāndan, -dan]

Cān mürde dil-şikeste ciger ḥūn ten ḥarāb / Devrān döne döne beni çār-pāre eyledi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 316, Beyit 6). [cān,]

Görmek isterseñ cinān bāğında ger **cān** bāğını / Bir lebi goncayla gel seyr eyle sulṭān bāğını (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 317, Beyit 1). [cān,]

Leb-i cānāneye biñ **cān** ile sen cānı teslim it / Raḥîmî çık aradan yiter olduñ ortada nāşı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 318, Beyit 7). [cān,]

Ruḥ u la^lüñle **cān** ḥod kan uğuduñ dur gülüm balüm / Vişālüñ ḥ^ʿānınuñ muḥtāc u kan ḥayrānıyuz şimdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 329, Beyit 3). [cān,]

Bitmedi ğamzeñüñ ey yār yürekde zaḥmı / Kaldı **cān** içre o peykān ile öldüm gitdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 345, Beyit 3). [cān,]

Lebin öpmek müyesser olmadı bir şem^c-i ruḥsāruñ / Velikin oda yanmış **cāna** süzumdan güdāz irdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 349, Beyit 2). [cāna, -a]

4.Hayat, yaşam.

Zerreveş maḥv eyledi mihr-i dehānuñ varlıgum / Yok yire niçün ider **cāndan** beni bî-zār leb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 15, Beyit 2). [cāndan, -dan]

Büse-i cānāna **cān** peymānesin bezl it diyü / Göz kıpar cām içre ben āvāreye her dem ḥabāb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 17, Beyit 2). [cān,]

Merve ḥaḳḳı Ka^cbe kūyuñda Raḥîmî serverā / Biñ Şafāyıla kılupdur **cānımı** qurbān-ı ʿid (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 39, Beyit 12). [cānımı, -ımı]

İki ʿālem kim behā bir kez bilüñ çoçmağıçun / La^lüñüñ bir büsesi erzān eger biñ **cānedür** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 41, Beyit 3). [cānedür, -edür]

Ṭālîb olan büse-i mey-gün-ı la^l-i dil-bere / Meclis-i ʿaşḳ içre **cān** bezl eylesün peymāne ṭavr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 65, Beyit 3). [cān,]

Cānım eyler Raḥîmî saña fidā / Göre sulṭānum ol gedā n'eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 88, Beyit 11). [cānım, -ım]

Yoluñda **cān** virendür başa altın şan^cat-ı ʿaşḳuñ / Vefā ehlini şāhum şanma kayd-ı kār-bār ister (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 105, Beyit 4). [cān,]

Bir degül biñ **cān** fidā eyler Raḥîmî yoluña / Lîk ḥūra geçmez ey ebrū kemān qurbānımız (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 106, Beyit 7). [cān,]

Biz mey-i ‘aşk ile mestüz küy-ı hammār isterüz / La‘l-i yāre cür‘a gibi **cānı** iṣār isterüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 107, Beyit 1). [cānı, -ı]

Sen kaçan nāz eyler iseñ baş u cān oynar gönül / **Cāna** kılmaz öyle ser-bāzuñdur ol cān-bāz nāz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 109, Beyit 4). [cāna, -a]

La‘lüñe **cān** bezl ider cānā Raḥîmî şüphesüz / Da‘vî-i lāf itmez ‘āşık ‘aşk hem olmaz güzāf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 131, Beyit 7). [cān,]

Cān idi borcumuz lebüñe eyledük edā / Ğamzeñ sebep ne vire eline havālenüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 152, Beyit 3). [cān,]

Olsun niṣār yoluña külli güher miyem / Naḳd- cihānı **cānı** hem eczā-yı varlığum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 214, Beyit 4). [cānı, -ı]

İtmeyen la‘lüñ için **cānını** cānıyla fedā / ‘illetiyle dirilüp miñnet ile cān virsün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 251, Beyit 4). [cānını, -ını]

Vaz‘ iden kudret nigini üzre insān cevherin / Hātem-i la‘lüñe mühr itmiş şehā **cān** cevherin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 252, Beyit 1). [cān,]

Biñ cān ile **cān** cevherini itdi revāna / Ğapuñda Raḥîmîyi қо yek-dāne şalınsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 253, Beyit 5). [cān,]

Büse-i la‘l-i lebüñe **cān** virüp me’nūs olan / Bir nefes çekmez benüm rûḥ-ı revānum cān ğamın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 255, Beyit 2). [cān,]

Ey kemān-ebrü müjeñ tîrine **cān** kırbān olup / Ben de bu menzilde bir nām u nişān itsem dirin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 266, Beyit 6). [cān,]

Hāşıl itdüm zaḥm-ı tîğüñ **cān** u ser terk eyleyüp / Hārc idüp nem var ise cānā kızandım āb-rû (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 275, Beyit 4). [cān,]

Şeker gibi ezildüñ gördi aluñ la‘l-reng aldı / Başuñ ortaya kıyup yine kıyduñ **cāna** ey vişne (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 282, Beyit 3). [cāna, -a]

Cān mıdur ol ki yoluña kırbānuñ olmaya / Ten midür ol ki ḥāk ile yeksānuñ olmaya (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 301, Beyit 1). [cān,]

Firākıñ bir yaña bir yaña ğam derd üzre derd oldı / Ölümdeñ **cān** ḥalāş eyleye mi böyle olan ḥasta (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 305, Beyit 5). [cān,]

Cāndan özge yolına nem var Raḥîmî bezl için / Hem revān eyle buluşdur çeşm-i giryān bāğını (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 317, Beyit 5). [cāndan, -dan]

5. Kişi, kimse, fert.

Murād-ı cān murāduñdur ümidüm zāt-ı pāküñdür / Vefā yolında baş u cān fidā idici **cānum** ben (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 234, Beyit 3). [cānum, -um]

6. Beden, vücut.

Otağından kaçan kim olsa ol şāh-ı cihān peydā / Vücūd-ı cismi hākiden olur gūyā ki **cān** peydā
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 5, Beyit 1). [cān,]

Cān bağıslarken dem-ā-dem **cānuma** ey yār leb / Şol kadar şordum dehānuñ itmedi ikrār leb (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 15, Beyit 1). [cānuma, -uma]

Bir demde biñ mürde kılur zinde lebüñ ey ‘İsî-dem / **Cān** u cihānuñ cānısın cānāna şıhhat yaraşur
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 103, Beyit 2). [cān,]

Sîneñde dil efsürde göz uyhuda **cān** mürde / Bir çāresi yok derde bî-çāre neden düşdüñ (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 146, Beyit 2). [cān,]

Şunma ol gonca lebüñ pâyına ey hār u has el / Yok yire başuñ için **cāna** kesel virme kes el (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 167, Beyit 1). [cāna, -a]

Sensizin dirlik dilersem gamzeñe katlüm hālāl / Lebleriñsüz zindegāñi **cānuma** olsun harām (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 220, Beyit 3). [cānuma, -uma]

Cān ile gönül içre gamuñ ger güm olursa / Emr it yiridür bulduralum yirlü yirinden (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 228, Beyit 5). [cān,]

7.Öz.

Lebüñ esrārınuñ **cānıyla** ben hayrānıyam cānā / Anuñçün añmazam adın şarābuñ niçe demlerdür
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 96, Beyit 2). [cānıyla, -ıyla]

cān acıt-: Canını acıtmak, acı vermek.

Cür‘a-i cām-ı lebüñsüz şunma billāh sākıyā / **Acıdupdur cānumı** keyfiyyet-i cām-ı şarāb (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 13, Beyit 4). [cānumı acıdupdur, -updur]

Şanma yārüñ şerbet-i derd ü gamı **cān acıdur** / Baña ānsız tatlu dirilmek tabibā acıdur (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 59, Beyit 1). [cān acıdur, -ur]

Söyleşür agyār ile qarşumda ol şîrîn-zebān / **Cānum acıtdı** benüm rûh-ı revānum söylemez (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 112, Beyit 3). [cānum acıtdı, -dı]

Ṭolı şanma sākıyā billāhi artuğ bñsesüz / Acıdupdur cānımı bu zulm-i bî-dāduñ senüñ (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 162, Beyit 2). [cānımı acıdupdur, -ımı, -updur]

cān bağısla-: Can vermek II Hayat vermek, canlandırmak, diriltmek.

Cān bağıslarken dem-ā-dem cānuma ey yār leb / Şol kadar şordum dehānuñ itmedi ikrār leb (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 15, Beyit 1). [cān bağıslarken, -rken]

cān bñlbñli: Gönül bñlbñli; āşık, seven.

Cefā-yı hārdan **cān bñlbñli** rencide-hātırdur / Gül ü gülzārdan yok hāzı seyr-i gül-‘izār ister (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 56, Beyit 3). [cān bñlbñli,]

cān cebhesi: Gönül bölgesi.

Hāl-i lebūñ firākı odı lāle gibi āh / **Cān cebhesine** urdı yine dāğ-ı bī-şümār (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 93, Beyit 4). [cān cebhesine, -ne]

cān erit-: Gönlün farklılaşması (ateşle eriyen maddeler başka şekiller aldığı gibi âşîğın gönlü de sevgilinin aşk gamının ateşiyle eriyince ona hizmet edecek hâl alması).

Şām-ı hecründe leb ü haddüñle gördi sūzişem / **Cān eridüp** şubha dek yanup tüter her bār şem^ç (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 127, Beyit 5). [cān eridüp, -üp]

cān fidā it- Bir şey uğruna canını vermek, ölmek.

Vefā ehline āsāndur yoluñda **cān fidā itmek** / Velî bir dem kapuñdan ayru olmak dil-berā müşkil (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 176, Beyit 6). [cān fidā itmek, -mek]

cān gözgüsü: Gönül aynası.

Şāf kıl **cān gözgüsün** kıl ‘arız-ı dildārı seyr / Vechi yokdur ey göñül kılma şağın ağıyārı seyr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 55, Beyit 1). [cān gözgüsün, -n]

Şāf kıl **cān gözgüsün** şūfî ruh-ı zībāya bak / Gör ne şekl izhār ider ol şüret-i ma‘nāya bak (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 137, Beyit 1). [cān gözgüsün, -sin]

cān gözi: Kendi, şahsı.

Çerāğı ‘arız u şevk-i lebiyle dil-i şem‘in / O yār ki tā uyana **cān gözin** uyarı görüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 148, Beyit 5). [cān gözin, -n]

cān nakdi: Can sermayesi.

Ben bezmgāh-ı derdünüñ ol dürd-nüşıyam / **Cān nakdi** ile cām-ı lebūñ mey-fürüşıyam (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 182, Beyit 1). [cān nakdi,]

cān nisār: Can saçan, canını feda eden.

Rahîmî dostum bī-gāne şanma āşinālîk kıl / Qadîmî **cān nişāruñ** bende-i fermānuñı yād it (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 19, Beyit 7). [cān nişāruñ, -uñ]

cān ol-: Hayat, yaşama sebebi olmak.

Zātuña bed-h‘āh olanlar olalar mātem-zede / Āsitānuñ ‘abde geh **cān ola** geh melcā-yı sūr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 91, Beyit 5). [cān ola, -a]

cân u baş: Can ve baş || hayat.

Ṭoğrı kuluñ olduğın inkâr ider mi gör kabak / Oğlara dikilüp eyler **cân u başın** pây-ı sūr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 91, Beyit 3). [cân u başın, -ın]

Âteş-i gayretle yanup **cân u baş** itdi fidâ / Şevkuñı dilden cüdâ kılmadı ey dildâr şem^c (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 128, Beyit 5). [cân u baş,]

cân u göñül: Can ve gönül.

Cân u göñül diyârını târâc iderdi gam / Şâd itmeseydi şâh-ı hayâli taraf taraf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 133, Beyit 6). [cân u göñül,]

cân u ser vir-: Can ve baş vermek || ölmek; çok değerli bir şey uğruna canını feda etmek.

Baş koşaldan gamze-i hûn-rîz-i yâre çeşm-i yâr / **Cân u ser virmek** içün gökce nice server yürür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 100, Beyit 4). [cân u ser virmek, -mek]

cân vir-:

1.Ölmek, ruhunu teslim etmek.

Ümîd-i vuşlat-ı cânân ile **cân virmek** âsândur / Raḥîmî ara yirde böyle hicrân olmadan yegdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 50, Beyit 5). [cân virmek, -mek]

Sen leb-i mey-gün gamdan **cân virürsem** kurbuñ / Eylesün bennâ binâsı vaż'ını mey-hâne tavr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 66, Beyit 2). [cân virürsem, -ürsem]

Zülfüne dil bağlamayan 'aqlı yok divânedür / La'lüne **cân virmeyenüñ** her sözi efsânedür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 92, Beyit 1). [cân virmeyenüñ, -yenüñ]

Râ kaşına dil-berüñ **cân virmege** nezr eyledüñ / Ey Raḥîmî râyı râcîḥ eyledüñ bu râda gel (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 173, Beyit 7). [cân virmege, -mege]

Kerbela-yı gamda **cân virdi** Raḥîmî teşne-leb / Her havâric kandı âb-ı vaşluña hayfâ Hüseyin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 237, Beyit 5). [cân virdi, -di]

Şordum dehenüñ gevheri bî-kıymet ü nâ-yâb / Biñ **cân virelüm** yok dime ammâ degerinden (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 228, Beyit 2). [cân virelüm, -elüm]

Hemân dem **cân virür** kim keşf-i esrâr itse la'lünden / Ne keyfiyyetdedür sen bu dil-i hayrânı bilmezsin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 229, Beyit 5). [cân virür, -ür]

Cân virürsem hasret-i haddüñle ey gül-pirehen / İdesin ben mübtelâya lâleveş hünin-kefen (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 249, Beyit 1). [cân virürsem, -ürsem]

İtmeyen la'lüñ içün cânını cânıyla fedâ / 'İlletiyile dirilüp miñnet ile **cân virsün** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 251, Beyit 4). [cân virsün, -sün]

La'l-i sîr-âbuñ ğamından **cân viren** bî-dillerüñ / Tütiyâ ider 'uyûn-ı cāna a'yân cevherin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 252, Beyit 5). [cân viren, -en]

Büse-i la'l-i lebüñe **cân virüp** me'nûs olan / Bir nefes çekmez benüm rûh-ı revānum cān ğamın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 255, Beyit 2). [cân virüp, -üp]

Benüm gül yüzlü goncam ħande-rûlıkla işigüñde / Raĥîmî virdi cānın itmedi ihmāl bir yüzden (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 257, Beyit 7). [cānın virdi, -ın, -di]

Ėul degül yoluñda **cân virmez** dimiş düşmen ney / Ėuluñam ħurbānuñam ey dost gel kıl imtiĥān (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 260, Beyit 8). [cân virmez, -mez]

Cân virürsem ĥasret-i la'lüñle ger ey māh-rû / Düze her sancaĥını ĥāk-i mezārümde sebû (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 275, Beyit 1). [cân virürsem, -ürsem]

Cân virürken ruĥuñā ĥaĥtuñā düş oldu gözüñ / Şoñ dem îman ile Ėur'ān ile öldüm gitdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 345, Beyit 4). [cân virürken, -ürken]

2. Hayat vermek, canlandırmak.

Mürde-cisme **cân virür** la'l u leb-i güftār-ı yār / Bu ne icāz-ı Mesihādur ne rûh-efzā olur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 63, Beyit 3). [cân virür, -ür]

Şun lebüñ cāmını ser-mest-i mey-āşāmlara / Mürdeyüz **cân vire** tā bu dil-i nā-kāmlara (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 279, Beyit 1). [cân vire, -e]

3. Bir şeyi çok istemek.

'Ömrüm öñüñde ölmege **cân virürüm** senüñ / Zîrā doyunca seyr iderüm ħanda var göc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 26, Beyit 4). [cân virürüm, -ürüm]

cānā: Ey sevgili.

Meger kim ħandı **cānā** meşrebi cüllāb-ı la'lüñle / Mükerrer ħanda ider bu ħadar ħandı şeker peydā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 1, Beyit 2). [cānā,]

Ĥayāl-i la'l-i mey-günüñla **cānā** bezm-i fūrĥatde / Raĥîmî mest olup dā'im ider ĥün-ı ciger peydā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 2, Beyit 7). [cānā,]

Lebüñde tāb-ı tebden görünen tebĥāleler **cānā** / Şanasın rind-i mey-āşām ile Ĥızr oldu hem-meşreb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 10, Beyit 3). [cānā,]

Ėam yeter **cānā** dile gönderme şadı gelmesün / Maĥrem olmaz baña ol nā-cinsidür virür 'azāb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 12, Beyit 6). [cānā,]

Ėoncalar **cānā** dehānuñla aĥız bir ideli / 'Ālem-i ĥaybuñ ider remzin ĥurup izĥār leb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 15, Beyit 3). [cānā,]

Teşneyem ħand-ı zülāl-i la'lüñle ben ĥastay / Zā'il itmez 'aĥşumı **cānā** benüm cüllāb-ı ħand (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 31, Beyit 4). [cānā,]

Cānā marīz-ı ‘aşkuña Kānūn degül şifā / Dād-ı lebūnsüz aīma cevāb-ı devā meded (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 33, Beyit 5). [cānā,]

Yüzüñi gördükce buse umduğum ‘ayb eyleme / Āyet-i Kevşer haķı **cānā** budur erkān-ı ‘id (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 39, Beyit 7). [cānā,]

Cānā Raḥîmî la‘lūñe bulmazsa dest-res / Sāgar gibi derūnı tolu kan olur alur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 43, Beyit 7). [cānā,]

Her gice mihr-i ruḥuñ şevķi dile meh-tābdur / Cānuma cām-ı lebūñ **cānā** şarāb-ı nābdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 44, Beyit 1). [cānā,]

Yād-ı la‘lūñle ḥūn-ı dil içerüz / **Cāna** cām-ı şafā mı eksük olur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 57, Beyit 3). [cāna,]

Cānuma **cānā** lebūñdür gonca-i gül-nār-ı ‘ömr / Ol bu ḥüsniyle cihān bāğında ber-ḥurdār-ı ‘ömr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 62, Beyit 1). [cānā,]

Ārzū-yı zūlf ü addūñdür dile ‘ömr-i dırāz / **Cāna** la‘lūñ gonca-i nev-bāve-i gülzār-ı ‘ömr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 62, Beyit 2). [cāna,]

Ruḥuñ vaşfinda **cānā** şîr-i renginümde her nokṭa / Şanasın ‘arız-ı dünyāda naķş-ı ḥāl-i Hindūdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 79, Beyit 5). [cānā,]

Ḥaṭuñ geldükce **cānā** ḥālūñe efzūn olur meylüm / Ğam-ı ḥaṭṭuñ dile eski belādur tāze dāğ ister (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 84, Beyit 4). [cānā,]

Lebūñ esrārınuñ cāniyla ben ḥayrāniyam **cānā** / Anuñçün añmazam adın şarābuñ niçe demlerdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 96, Beyit 2). [cānā,]

Bu la‘l-i cān iṣār ile bu nergis-i bīmār ile / **Cānā** sen ādem cānısın insāna şıḥḥat yaraşur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 103, Beyit 6). [cānā,]

N’ola Raḥîmî buse isterse leblerüñden / **Cānā** lezîz ü terdür ekşer gıdā-yı nev-rüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 108, Beyit 7). [cānā,]

Mest olan **cānā** ḥayāl-i la‘l-i nābuñla müdām / Bezm-i dünyānuñ şarāb-ı ḥoş-güvārın istemez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 114, Beyit 2). [cānā,]

La‘lūñe cān bezl ider **cānā** Raḥîmî şüphesüz / Da‘vî-i lāf itmez ‘āşık ‘aşķ hem olmaz güzāf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 131, Beyit 7). [cānā,]

Cānā laṭîf ü nāzūk vaşf-ı leb ü dehānuñ / Fikr-i daķık ü bārîk ser-rişte-i miyānuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 155, Beyit 1). [cānā,]

La‘lūñe hem-meşreb olduğın işitmiş bādenüñ / Mā-ḥaşal **cānā** şı idi kendüden āb-ı zülāl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 178, Beyit 4). [cānā,]

Her ki **cānā** guşsa-i ‘aşkuñla mu‘tād olmadı / Görmesün şādî yüzün ‘ālemde ğamnāk olsun ol (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 179, Beyit 2). [cānā,]

Yād-ı la‘lūñle Raḥîmî ḥūn-ı dil içer müdām / Gelmedi **cānā** bu devre bir ayakdaşum benüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 181, Beyit 5). [cānā,]

Ser-güzeştüm añduğumca bir yumar biñ biñ döker / Çeşm-i giryānumla **cānā** çok ḥisābum var benüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 192, Beyit 5). [cānā,]

Fenâ kuhsârda her lâleye **cânâ** beķâ tûrdum / Ki eşk-i çeşm-i ‘âşıkdan dökûlmiş hûna beñzetdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 198, Beyit 2). [cânâ,]

Hûnına her nâ-kesûñ olmam meges gibi tûfeyl / Egmezem her kâseye **cânâ** şurâhîveş serüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 208, Beyit 5). [cânâ,]

Ne **cânâ** la‘lûñe mestem ne göz ü kaşa hayrânem / Seni cân şûretinde şekl iden naķķâşa hayrânem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 212, Beyit 1). [cânâ,]

Gözüm yaşı gibi ben aradan çıkđum dağı nem var / Hayâlûñ **câna** ‘aşkuñ bu dil-i ğam-h‘âra tûbşurdum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 221, Beyit 6). [câna,]

Seng-i cevruñ cem‘ idüp sînemde **cânâ** cân ile / Bir maĥabbet-hâne yapđum bu dil-i nâ-şâd içün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 241, Beyit 4). [cânâ,]

La‘l-i cân-baĥşuñla **cânâ** âşinâlık kesb iden / Baĥrveş her sû revân itsün revân cân cevherin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 252, Beyit 4). [cânâ,]

Şevķ-ı leb ü zûlfûñle bu ben ‘âşıkı **cânâ** / Mey-hâne-i mihrûñde ķo mestâne şalınsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 253, Beyit 3). [cânâ,]

Hâşıl itdüm zaĥm-ı tiĝûñ cân u ser terk eyleyüp / Ĥarc idüp nem var ise **cânâ** kazandım âb-rû (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 275, Beyit 4). [cânâ,]

Cânâ Raĥîmî cām-ı lebûñ mestidür müdâm / Eş‘âr-ı şâfisi nice mestâne olmaya (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 297, Beyit 9). [cânâ,]

Ĥasret-i la‘lûñle **cânâ** bezm-i ğamda gözlerüm / Döne döne ķan tölüp peymâne şeklin baĝladı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 308, Beyit 2). [cânâ,]

Cām-ı lebûñ ğamı ile **cânâ** Raĥîmîñüñ / Ĥûn-ı cigerle töldi gözinüñ ķabacıĝı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 313, Beyit 5). [cânâ,]

La‘lûñe **cânâ** kaçan mânend olur âb-ı ĥayât / Ĥarañudur ötesi añma ol alçaķ şı gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 314, Beyit 2). [cânâ,]

La‘l-i sîr-âbuña teşne olalı **cânâ** kirâs / Ĥabbeye bir kimse almaz oldı mercân bāĝını (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 317, Beyit 3). [cânâ,]

Ne öldürür dil-i bîmârumı ğamzeñ ne şaĝ eyler / Benüm ĥaķķumda **cânâ** ķopmadı la‘lûñ gibi emli (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 332, Beyit 3). [cânâ,]

câna geç-: Cana kadar etki yapmak, işlemek.

Doķunmaz tîr-i müjĝânuñ geçer görmezlenür şimdi / Velî ey kaşı ya **câna geçer** peykânûñı yâd it (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 19, Beyit 6). [câna geçer, -er]

Cefâ-yı ğamze **câna geçdi** peykânı dil uzatmaz / Şorup ĥâlüm aĝız açar bu zaĥm-ı cân-sitân ķalmış (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 126, Beyit 5). [câna geçdi, -di]

cânân: Sevgili, maşuk, yâr.

Bilmezem baña ne şatduñ kim behāsın almaduñ / ıluñam ne cevı idersin ey felek **cānāne** avr
(Kūtahyalı Rahīmî Dīvānı, Gazel 66, Beyit 4). [cānāne,]

ol dem itmişdüı leı-i cānān ile ben cānı bir / Dü cihān yoğidi bir bilürdi cān **cānānı** bir (Kūtahyalı
Rahīmî Dīvānı, Gazel 68, Beyit 1). [cānānı, -ı]

Bir demde biñ mürde kıılır zinde lebüñ ey ıı-dem / Cān u cihānuñ cānısın **cānāna** ıhat yaraşur
(Kūtahyalı Rahīmî Dīvānı, Gazel 103, Beyit 2). [cānāna, -a]

ükrüillāh şimdi ğam ğam-ıār u mūnisdür baña / Fāriğ ol **cānāna** hācet mūnis ü ğam-ıār hem
(Kūtahyalı Rahīmî Dīvānı, Gazel 209, Beyit 2). [cānāna, -a]

Mıhr bir sūret döner ālıyla rengin naş ider / Cevı-i resminde felek **cānāne** şeklin bağıladı (Kūtahyalı
Rahīmî Dīvānı, Gazel 308, Beyit 3). [cānāne,]

cān-baş ol-: Can bağışlamak, can vermek.

Leblerüñ vaşfında **cān-baş olsa** eş‘arum n’ola / Almışam ey Hızır-leb ben Rū-ı udsiden seba
(Kūtahyalı Rahīmî Dīvānı, Gazel 140, Beyit 6). [cān-baş olsa, -sa]

cān-bāz: Cambaz || Āşık.

Sen açan nāz eyler iseñ baş u cān oynar göñül / Cāna ılmaz öyle ser-bāzuñdur ol **cān-bāz** nāz
(Kūtahyalı Rahīmî Dīvānı, Gazel 109, Beyit 4). [cān-bāz,]

cān-bāz ol-: Cambaz olmak, cambazlık mesleğini icra etmek.

addümi bükdükce zülfüñ la‘lüñi kıldum aleb / Pırlıkde başladum çenberde **cān-bāz olmağa** (Kūtahyalı
Rahīmî Dīvānı, Gazel 283, Beyit 3). [cān-bāz olmağa, -mağa]

cān-feşān: Can veren, canını fedā eden.

Vücüdum hākini bir dem iletmez kūy-ı cānāna / Şabāya yalvarup çok **cān-feşān** geldüm yolından hem
(Kūtahyalı Rahīmî Dīvānı, Gazel 204, Beyit 4). [cān-feşān,]

cān-feşān ol-: Can saan olmak.

Yolında **cān-feşān olduğı** için iltifāt idüp / apısı ulları alayına mırāna gönderdi (Kūtahyalı Rahīmî
Dīvānı, Gazel 330, Beyit 5). [cān-feşān olduğı, -duğı]

cān-ı hākır: Değersiz, kıymetsiz can.

‘Alāyık tekyesinden geç tecerrüd ihtiyār eyle / Getür **cān-ı hākiri** yāre dervişāna urbān it (Kūtahyalı
Rahīmî Dīvānı, Gazel 18, Beyit 4). [cān-ı hākiri, -ı]

cān-ı hazin: Hüzünlü ruh.

Ey feraḥ gelme senüñle bu dil ülfet idemez / Yār-i dirīnesi bu **cān-ı ḥazīnūñ** ḡamdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 58, Beyit 4). [cān-ı ḥazīnūñ, -üñ]

cānı sat-: Bir şey için canını vermek, ölmek.

La'lüñ benüm idince yaşıyla **cānı şatdum** / Ser-māyeden ziyānum yok yine māya döndi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 331, Beyit 4). [cānı şatdum, -dum-ı]

cānı teslim it-: Can vermek, ölmek.

Leb-i cānāneye biñ cān ile sen **cānı teslim it** / Raḥimî çık aradan yiter olduñ ortada nāşı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 318, Beyit 7). [cānı teslim it, -ı]

cānın yak-: Üzmek, acı vermek.

Nār-ı ḡahrıyla kızılbaşuñ revānın yaḡdılar / Naḥcūvānın yaḡdılar güyā ki **cānın yaḡdılar** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 61, Beyit 1). [cānın yaḡdılar, -dılar]

cānib: Taraf, cihet, yön.

Ne hoşdur rüzgār ola muvāfiḡ ey şeh-i 'ādil / Қаpuñdan **cānibe** 'azm eyleyem ben 'āşık-ı bī-dil (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 176, Beyit 1). [cānibe, -e]

cānib-i 'ummān: Deniz tarafı.

Dem geldi dem-i şādî dil ü cāna şalınsun / Ḡam fırḡatası **cānib-i 'ummāna** şalınsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 254, Beyit 1). [cānib-i 'ummāna, -a]

cānlar vir-: Can feda etmek.

Tiḡüñ üstine düşüp ben yılmayup **cānlar virem** / Āh kim ḡamzeñ ucuyla bir kez itmezsın nigāḡ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 298, Beyit 3). [cānlar virem, -em]

Meh-rūma **cānlar virür** cām olmaḡa germ-ābuña / Tek temāşā itsün 'uryān bir gün ey meh-rū seni (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 315, Beyit 6). [cānlar virür, -ür]

cānsuz: Cansız, hareketsiz. || ölü.

Yād-ı la'lüñdür Raḥimî mürdeye viren ḡayāt / Ḳālib-i fersüdedür ey 'İsā-dem **cānsuz** cesed (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 40, Beyit 7). [cānsuz,]

cānum: Canım benim! Canımdan çok sevdiğim!

Baňa ‘unnāb-ı la‘linsüz ne **cānum** kayısı ayva / Doyamam nārveş ben kāse-i hicrāna ey vişne (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 282, Beyit 6). [cānum,]

cānum yirine gel-: Sağlığını, gücünü kazanmak.

Hecr-i la‘lünle tenümde kaldı cāndan bir ramağ / Şun lebün **cānum yirine gelsün** öldüm işte bak (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 140, Beyit 1). [cānum yirine gelsün, -um,-sün]

cānumı al-: Canını almak, öldürmek.

Çanımı dök **cānumı al** rāzıyam tek şun lebün / Şoñra tıyup gamzeñ öldürürse ola kana çan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 260, Beyit 2). [cānumı al,]

cānumuñ cānı: Canımın sevgilisi, cana hayat veren.

Dîdemün nûrı vü sînemde sürûrum sensin / **Cānumuñ cānı** vü hem-derdüme dermānumsın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 232, Beyit 2). [cānumuñ cānı,]

cārüb: Süpürge.

Esen çal ey şabā gülzār-ı kûy-ı dil-berün şimdi / Gözüm sakçā yüzüm **cārüb** āhum oldı ferrāş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 342, Beyit 4). [cārüb,]

cārüb eyle-: Süpürge yapmak.

Çapuñda şeh-süvārum dem-be-dem sakçā idüp yaşum / Yüzüm yoluñda **cārüb eyleyen** ferrāşa hayrānem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 212, Beyit 2). [cārüb eyleyen, -yen]

cārüb it-: Süpürge etmek, süpürge haline getirmek.

Reh-güzāruñ pāk idüp sildi süpürdi şanuldı / Kirpigin **cārüb idüp** bu çeşm-i giryānum yine (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 296, Beyit 5). [cārüb idüp, -üp]

cāy: Yer, mahal, makam.

Manşıba manşūbadur dehrün Raḥîmî **cāy** çāh / Cāhile baş egmezem ben bu recādan çekdüm el (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 170, Beyit 5). [cāy, -ı]

cāy ol-: Yer olmak.

Ten-i ma‘mūr-ı ‘aşkuñ gencine **cāy olmağ** ecliçün / Yıkup yire berāber itdüğün vîrānuñı yād it (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 19, Beyit 2). [cāy olmağ, -mağ]

Ey Raḥîmî genc-i ‘aşk-ı yâra **cây olsun** diyü / Göñlümün ma‘müresin dâ’im ḥarâb ister göñül (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 169, Beyit 5). [cây olsun, -sun]

Ten ki ḥāk-i rāh-ı cānān olmaya ḥāk olsun ol / Sîne zaḥm-ı tîğüñe **cây olmaya** çāk olsun ol (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 179, Beyit 1). [cây olmaya, -maya]

Gerd-i rāh-ı dil-bere ol göz bu gün **cây olmadı** / Girdbād-ı ḥāk-ı ğamdan gözi nemnāk olsun ol (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 179, Beyit 4). [cây olmadı, -madı]

cây-ı ‘ālî: Yüksek yer.

Görüp ḳaddün düşüp pāyuña çihrem ḥāk-i rāh itdüm / Yine bir **cây-ı ‘ālîde** bu gün bir tekyegāh itdüm (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 184, Beyit 1). [cây-ı ‘ālîde, -de]

cây-ı ḥurmān: Mahrumiyet yeri.

‘Ömr-i müsta‘cil felek ğaddār u nā-hemvāra baḥt / Mihr-i meh-rū ğayr-ı vākî‘ **cây-ı ḥurmān** her taraf (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 136, Beyit 3). [cây-ı ḥurmān,]

cayır cayır: (Yanmak ve yırtılmak fiilleriyle) Yanış ve yırtılıştaki şiddeti belirtir.

Baḥa āh o ḳomaz ḳurd gibi baḳmasın ḳaçar gūr gūr / Anuñçün āteş-i āhum yaḳar **cayır cayır** dāğı (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 311, Beyit 5). [cayır cayır,]

cebhe: Yüz.

Göñül deyrinde bu vechiyle yazdum şüret-i ḥüsnün / Ruḥın gün **cebhesin** meh hem hilālî aña ḳaş itdüm (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 187, Beyit 2). [cebhesin, -sin]

Görelde **cebhenün** ay toğdınun ḥod çerḥi batmışdur / Ezelden bāğ-ı ḥüsnün çağı geçdi Aḳşuyuñ çağı (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 311, Beyit 3). [cebhenün, -nün]

cebhe sür-: Yüz sürmek: Aşırı sevgiyi göstermek için yere eğilmek.

Gerd-i güzergehünde sürdi Raḥîmî cebhe / Ey Ka‘be-i ḥaḳîḳat Sa‘y u Şafāya döndi (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 331, Beyit 7). [cebhe sürdi, -di]

cebîn: Alın.

Bunca istiğnā ile mihr-i cihān-ārāyı gör / Āsitānuñ ḥākine her şubḥ-dem sürer **cebîn** (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 247, Beyit 4). [cebîn,]

cedd ü cehd: Azmetmek ve çalışmak, çabalamak.

Cedd ü cehdiyle bulunmaz vaşl-ı yār / Kim bilür Ḥaḳḳ kime taḳdîr eylemiş (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 123, Beyit 3). [cedd ü cehdiyle, -iyle]

cefâ: Eziyet, sıkıntı.

Dil-rubâdan **cefâ** mı eksük olur / ‘Âşıka hiç belâ mı eksük olur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 57, Beyit 1). [cefâ,]

‘Âşıka yüz dürlü biñ nâz itdüğün gerçek ola / Bir de mâ’ilsin **cefâya** bu da bir sūy-ı hılâf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 131, Beyit 4). [cefâya, -ya]

Şol kadar çekdi **cefâñuñ** yükini cân u gönül / Ben senün cân u gönül birle emekdâruñ olam (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 206, Beyit 5). [cefâñuñ, -ñuñ]

Yiter sür şeh-süvârum üstüme nâz u **cefâ** rahşın / Günidür ayalandur zerre kim mihr ü vefâ rahşın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 235, Beyit 1). [cefâ,]

Saňa qahr u **cefâ** isnâd iden mihr ü vefâ bulmaz / Senün derhemlerün hod merhem-i maqbûl-i dil-rîşân (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 269, Beyit 2). [cefâ,]

Hey âfet nâzükün oranı yok mı / **Cefâ** vü cevruññ pâyânı yok mı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 339, Beyit 1). [cefâ,]

cefâ it-: Eziyet etmek.

Ben mübtelâ-yı mîm-i fem ü dâl-i zülfünem / Yok yire baňa ‘ömrüm **idersin cefâ** meded (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 33, Beyit 3). [cefâ idersin, -ersin]

cefâ kıl-: Eziyet, zulüm yapmak; sıkıntı, üzüntü vermek.

Yüzüm döndürmezem ey yüzi ay yüz biñ **cefâ kılsañ** / Ne mümkün şanma senden ey şanem ben usanam bir gün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 264, Beyit 4). [cefâ kılsañ, -sañ]

cefâ vü kîn: Eziyet ve öfke.

Ey ârzü-yı cân u murâd-ı dil-i hazîn / Lâyık degüldür ‘âşıka bunca **cefâ vü kîn** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 240, Beyit 1). [cefâ vü kîn,]

cefâkâr: Eziyet eden || Sevgili.

Rahîmî bir **cefâkâr** elinden çekdügüm cevri / Kime diyem bilür yok hâlümü Allâhdan gayrı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 353, Beyit 5). [cefâkâr, -uñ]

cefâ-yı derd: Derdinin eziyeti.

Cefâ-yı derdün elif kâmetimi dâl itdi / Çıkarduñ ey şeh-i hûbân cihânda cevri ile ad (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 36, Beyit 2). [cefâ-yı derdün, -üñ]

cefâ-yı gamze: (Sevgilinin) yan bakışının eziyeti.

Cefā-yı ğamze cāna geçdi peykānı dil uzatmaz / Şorup hālüm ağız açar bu zahm-ı cān-sitān almış (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 126, Beyit 5). [cefā-yı ğamze,]

cefā-yı hār: Dikenin eziyeti, cefası.

Cefā-yı hārdan cān bülbüli rencide-hātırdur / Gül ü gülzārdan yok hāzı seyr-i gül-‘izār ister (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 56, Beyit 3). [cefā-yı hārdan, -dan]

cehd it-: alışıp abalamak.

Zar u zoruyla **cehd itme** azādan hāric olmaz iş / Hāsise inıyād itme gelür tadîr olan ismet (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 21, Beyit 5). [cehd itme, -me]

cehl: Bilgisizlik, cahillik.

Dirhem ü dînāradur rağbet hūnerde yok revāc / Nad-i ‘ömrüñ vir olup **cehle** hāridār ey göñül (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 171, Beyit 3). [cehle, -e]

celācil: Küçük anlar, ufak ıngıraklar.

ıkırdum řāhbāz-ı āhı ere / Taup yanına nālūmden **celācil** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 165, Beyit 2). [celācil,]

cellād-ı bî-emān: Amansız cellad.

Ol řūh-ı řivekārūñ aldanma ğamzesine / řānında řefat olmaz **cellād-ı bî-emānuñ** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 155, Beyit 3). [cellād-ı bî-emānuñ, -uñ]

cem: İran hükümdar sülalelerinden Pişdadiyan’a mensup olup uzun yıllar ülkesini esenlik içerisinde yönetir. Azerbaycan’a gelince güneşin doğuşuna yakın yüksek bir yere tahtını kurdurur ve güneşin doğuşu ile tahtı ve üzeri mücevherlerle süslü kaftanı parlamaya başlayınca kendisine Cemşid denilir. İdris peygamberin şeratine göre amel eden Cemşid, sonraları saltanatına ğüvenerek tanrılık iddiasında bulunur ve bu yüzden halkı kendisinden yüz çevirir. Dahhak, kendisinden sonra tahta geçer. şarabın mucididir. Ayrıca meşhur bir kāsесinin olduğu ve o kase ile dünyanın eşitli yerlerini seyredebildiği söylenir.

La‘lūñden ayru cām-ı cihān şunsa **Cem** göre / Ayağına řürāhi gibi bař eger miyem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 214, Beyit 3). [cem,]

Mey tāc-ı Keykubād adeh hātemüñ gözi / Her bir hābāb-ı ‘aynı ile şun **Cemüñ** gözi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 312, Beyit 1). [cemüñ, -üñ]

cem’: Topluluk, cemiyet, meclis.

Cem‘üñe yüz süreli ey nūr-ı çeşm-i zāt-ı pāk / Pertev-i hūrşīdi almaz ‘aynına her bār şem‘ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 129, Beyit 5). [cem‘üñe, -üñe]

Rahîmiyem vefâ **cem‘inde** bir tâbende şem‘um ben / Çerâğın şu‘le-i sūz-ı derūnumdan yaķar lāle (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 291, Beyit 7). [cem‘inde, -inde]

Cem‘üñde şem‘veş tutuşup nār-ı şevķ ile / Yanmaķda bir benüm gibi pervāne olmaya (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 297, Beyit 2). [cem‘üñde, -üñde]

Şem‘isin her **cem‘üñ** ey meh mihr-i dehr-ārā gibi / Yüze gülmekde naẓirüñ yok gül-i ra‘nā gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 323, Beyit 1). [cem‘üñ, -üñ]

cem‘ it-: Toplamak, bir araya getirmek.

Ėam-ı dildārı **cem‘ it** maħzen-i hāṭırda hıfz eyle / Ṭarīķ-ı ‘aşķa ‘azmüñ var ise zād-ı firāvān it (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 18, Beyit 2). [cem‘ it,]

Seng-i cevruñ **cem‘ idüp** sinemde cānā cān ile / Bir maħabbet-hāne yapdum bu dil-i nā-şād içün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 241, Beyit 4). [cem‘ idüp, -üp]

cem‘ ol-: Bir araya gelmek, toplanmak.

Müdde‘iler **cem‘ olup** başına odlar yaķdılar / İtmedi bir dem hevā-yı ‘aşķuñı inkār şem‘ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 128, Beyit 6). [cem‘ olup, -up]

cemāl: Güzellik, sevgilinin güzel yüzü.

Be-ħaķķ-ı nūr-ı fettāhı **cemālüñ** fetḥ-i bābumdur / Kapuñı koyuban Ėayra benüm varmaķ ne bābumdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 69, Beyit 1). [cemālüñ, -üñ]

Gönül Akşehre beñzer gerçi seyrüme **cemālüñle** / Kara bulut gibi hā’il olur Ėāhi Ėam-ı kākül (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 177, Beyit 4). [cemālüñle, -üñle]

Şüfi kūyuñda **cemālünden** şafā kesb idemez / Nūr görmez Ka‘bede her çeşm-i nā-binā Hüseyin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 237, Beyit 4). [cemālünden, -ünden]

cemāl-i ĥurrem: Gönül açıcı güzellik.

Ėayliden müştākıyuz göster **cemāl-i ĥurremüñ** / Ėāṭır-ı maħzūnumuz luṭf eyle bir Ėün şād kııl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 163, Beyit 3). [cemāl-i ĥurremüñ, -üñ]

Bi-ħamdillāh şehā ben ne Ėamuñ ne mātemüñ gördüm / Serīr-i sūr-ı devletde **cemāl-i ĥurremüñ** gördüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 218, Beyit 1). [cemāl-i ĥurremüñ, -üñ]

cemāl-i vaşf-ı ruḥsār: Yanağına kavuşmanın güzelliği.

Cihān bāĖında ey Ėonca **cemāl-i vaşf-ı ruḥsāruñ** / Raḥimî Şeyḥ Sa‘diye bedel bir Ėülsitān itmiş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 124, Beyit 5). [cemāl-i vaşf-ı ruḥsāruñ, -uñ]

cemāl-i yār: Sevgilinin güzel yüzü.

Şitā faşlından āfetdür **cemāl-i yārsuz** nev-rūz / Raḥīmī gülşenüm bāğ u bahārum ḥadd-i yārumdur
(Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 74, Beyit 5). [cemāl-i yārsuz, -suz]

cemālūñ ḥaḳḳı: Yüzün suyun hürmetine || hatırın için.

Cemālūñ ḥaḳḳı ey gonca İrem bāğına yok müslim / Ser-i kūyuñ gibi dünyāda bir ārāmghāhum var
(Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 76, Beyit 4). [cemālūñ ḥaḳḳı,]

Mücellā ideli cān şüretini ma'ni-i 'aşkuñ / **Cemālūñ ḥaḳḳı** şāf u sāde dil āyineveş pāküm (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 219, Beyit 2). [cemālūñ ḥaḳḳı,]

Şu deñlü şöhretüm var pertev-i mihrüñle ey meh-rū / **Cemālūñ ḥaḳḳı** almam zerreye ḥürşid-i āfākı
(Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 347, Beyit 4). [cemālūñ ḥaḳḳı,]

cem-bezm: Cem meclisi, meclisi Cem'in meclisi gibi zevk ve safa dolu olan.

Sen şehā ol Ḥusrev ü **Cem-bezm** ü Rüstem-rezmsin / Dergehüñ derbānlığın ister Ḳubādvār dîvān
(Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 233, Beyit 3). [cem-bezm,]

cem'-i vefā: Vefa toplantısı.

Cem'-i vefāda şem' gibi yandugum gören / Pervāne gibi şevk ile sūzān olur ḳalur (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 43, Beyit 2). [cem'-i vefāda, -da]

cemşid: Şarabı bulmasıyla meşhur İran'ın efsanevi dördüncü şahı.

Ḳılma ḥaḳāret eyle ḥarābāt erine ṭa'n / **Cemşid** olurdu hem-dem aña gāh gāh-ı Cem (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 215, Beyit 4). [cemşid,]

Bir neş'eñ ile başına **Cemşid** olur gedā / Ey pîr-i mey-fürüş ayağüñ destgāh-ı Cem (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 216, Beyit 6). [cemşid,]

cemşid-vakt: Devrin Cemşidi.

Şafā cāmını sürdüñ bu demüñ **Cemşid-vaktisin** / Felek bezminde eyle döne döne zevk u şıḥhatler
(Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 81, Beyit 3). [cemşid-vaktisin, -isin]

cenāb: Dergāh, huzur, makam.

Bahāristān-ı luṭfuña Raḥīmī ölmeden girse / Oḳumaz idi Sa'diye **cenābuñda** Gülistānı (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 320, Beyit 5). [cenābuñda, -uñda]

Cinān bāğı **cenābuñsuz** dikendür bülbul-i cāna / Dile pejmürde-i berg-i ḥazān gül-berg-i ḥandānı
(Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 335, Beyit 2). [cenābuñsuz, -uñsuz]

cenāb-ı devlet: Devletin huzuru.

Ey Raḥīmī ḡam yime ḡamzına her nā-ḡābilūñ / Sen **cenāb-ı devletinde** bende-i maḡbūlsun (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 239, Beyit 5). [cenāb-ı devletinde, -inde]

cenāb-ı vuşlat: Kavuşmanın şerefi.

İrişdüirdi **cenāb-ı vuşlatuña** ey perî-peyker / Çok insāniyyet itdi bir melek-rû âdemüñ gördüm (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 218, Beyit 4). [cenāb-ı vuşlatuña, -uña]

cennet: Gölgelek bahçe anlamında olup ahirette müminlerin gidecekleri yerdir.

Güzelsin bî-bedelsin müntehāsın sidre ḡaḡḡıçün / Ruḡuñ **cennet** lebüñ kevşer dişüñ lü'lü' ḡadüñ tûbā (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 7, Beyit 6). [cennet,]

Cennet ü tûbāya virmez ḡāmet ü didāruñı / Himmeti şāhum Raḥīmî bendeñüñ ḡāyet bülend (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 31, Beyit 7). [cennet,]

Ṭoludur bâṭını hırş u ḡased zāhir-perest olmış / Ḳoyup didār-ı ḡūyuñ **cennet** añar vā'iz-i aḡmak (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 145, Beyit 3). [cennet,]

Ne **cennet** isterem ne ḡūri ne enhāradur meylüm / Ki bir derviş-i şāḡib-himmetüm didāradur meylüm (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 191, Beyit 1). [cennet,]

Bir emeldür **cennet** ü tûbā ḡamı tûl u dirāz / Kūy-ı ḡadd-i yāre irmekdür Raḥīmî himmetüm (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 207, Beyit 5). [cennet,]

Cennet ḡapıñdan ayrıla ey ḡūr-i 'ayn o dem / Ṭūfān-ı Nūḡuñ 'aynı olur âdemüñ gözi (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 312, Beyit 3). [cennet,]

Kūyuñda fedā olanuñ oldı yiri **cennet** / Merḡūm oluban raḡmet-i Raḡmāna irişdi (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 336, Beyit 5). [cennet,]

cennet-i 'adl: Adalet cenneti.

Nālesi hecr-i 'izāruñla Raḡmînüñ şehā / **Cennet-i 'adlūñ** gibi āvāze şaldı 'āleme (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 286, Beyit 7). [cennet-i 'adlūñ, -üñ]

cennet-i a'lā: Yüce cennet; en güzel cennet.

Bize kūy-ı yār sen çek **cennet-i a'lā** ḡamın / Zāhidā biz ibn-i vaḡtüz çekmezüz ferdā ḡamın (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 256, Beyit 1). [cennet-i a'lā,]

cennet-i me'vā: Me'vā cenneti, Kur'an-ı Kerim'de adı geçen sekiz cennetten biri.

Ölürsem ārzū-yı kūy-ı yār ile benem Mevlā / İder maḡşer güninde **cennet-i me'vāyı** me'vāsı (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 350, Beyit 2). [cennet-i me'vāyı,]

cer it-: Çekmek.

Bir ışıkdur geşt ider menzil-be-menzil şehir-be-şehir / Nür **cer ider** kamer her gün yüzüñ muhtâcudur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 59, Beyit 6). [cer ider, -er]

cerrâr ol-: Arkasından sürükleyen olmak.

Bir yaluñ yüzlü ışık meh-rûsudur pır pır yanar / Şehrde **olmuş** zebân-ı cerr ile **cerrâr** şem^c (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 128, Beyit 3). [cerrâr olmuş, -mış]

cesed: Vücut, beden.

Yâd-ı la'lüñdür Raḥîmî mürdeye viren ḥayât / Kâlib-i fersüdedür ey Ğisâ-dem cânsuz **cesed** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 40, Beyit 7). [cesed,]

cesîm-i ğamze: Yan bakışının büyüklüğü.

Ḳabrüm üzre mihr ü meh şem^cüm şafaḳ ḥünîn-kefen / Çerḫ olur türbem **cesîm-i ğamzeñ** eylerse şehîd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 37, Beyit 3). [cesîm-i ğamzeñ, -ñ]

cevâb ir-: Cevap gelmek.

Bir **cevâb irdi** şehir dârü'ş-şifâ-yı ğaybdan / Derdmend olsun devâ isterse ger bir derdmend (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 31, Beyit 5). [cevâb irdi, -di]

cevâb-ı devâ: Çare, ilaç cevabı.

Cânâ marîz-ı aşḳuñ Kânûn degül şifâ / Dâd-ı lebûñsüz añma **cevâb-ı devâ** meded (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 33, Beyit 5). [cevâb-ı devâ,]

cevâhir ol-: Cevher olmak.

Gözümde ḥâk-i rehûñ meyl-i cânda la'l-i lebûñ / **Cevâhir oldı** bular kimiyâ ameldür ola (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 307, Beyit 2). [cevâhir oldı, -dı]

cevher:

1.Yaratılış, tıynet, maya.

Baḫr-i kerremnâya ğarḳ itdûñ bu cismüñ **cevherin** / Âşinâ-yı ḳulzüm-i aşḳuz kerâmât ehliyüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 111, Beyit 3). [cevherin, -in]

2. Mücevher.

Gözine hâk-i gam hem-dem şu sifle-perverüñ qadri / Qatında **cevher** ü seng demidür yeksânımıñ bildüm
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 199, Beyit 6). [cevher,]

Hayâl ü fikr-i dendân u dehân-ı yâra me'vâdur / Ne dürrüñ ma'denidür gör ne **cevher** kânıdur gönüm
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 202, Beyit 4). [cevher,]

Vücûdum dürrinüñ şarrâf-ı âlem kıymetin bilmez / Cihânuñ **cevherin** virseñ behâ ne bî-behâyam ben
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 238, Beyit 2). [cevherin, -in]

Qayurmam kum u kır mîqdârı olsa **cevherüm** zâyî' / Hemân ol mekrûmet kânı dür-i şehvâr sağ olsun
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 245, Beyit 3). [cevherüm, -üm]

Vaz' iden kudret nigîni üzre insân **cevherin** / Hâtem-i la'lüne mühr itmiş şehâ cân **cevherin** (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 252, Beyit 1). [cevherin, -in]

Talib olan sen lebi la'l ü dişi dür-dâneye / Habbeye almaz 'Aden dürrin Bedahşân **cevherin** (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 252, Beyit 2). [cevherin, -in]

Yâd-ı la'lünle akan yaşımdur ey deryâ-yı cûd / Saht iden her dem şadef içinde nisyân **cevherin**
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 252, Beyit 3). [cevherin, -in]

La'l-i cân-bağşuñla cânâ âşinâlık kesb iden / Baħrveş her sū revân itsün revân cân **cevherin** (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 252, Beyit 4). [cevherin, -in]

La'l-i sır-âbuñ gamından cân viren bî-dillerüñ / Tütiyâ ider 'uyûn-ı câna a'yân **cevherin** (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 252, Beyit 5). [cevherin, -in]

Gitdi gözden dilde cā tıtdı hayâl-i la'l-i yâr / Qanda zâyî' eyledüm bu çeşm-i giryân **cevherin** (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 252, Beyit 6). [cevherin, -in]

Ey Raħîmî ben ma'ârif baħrinüñ gavvâşıyam / Dehr şarrâfına şatam n'ola 'irfân **cevherin** (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 252, Beyit 7). [cevherin, -in]

Biñ cân ile cân **cevherini** itdi revâna / Qapuñda Raħîmîyi qo yek-dâne şalınsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı,
Gazel 253, Beyit 5). [cevherini, -ini]

Vaţan tıtdı gözüm içre hayâl-i la'l-i dendânuñ / Ne **cevher** ma'deniyüz gör ne dürrüñ kânıyuz şimdi
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 329, Beyit 2). [cevher,]

3.Öz.

Beglige reşk itme birdür kân-ı luţf 'ilmüñ muhîţ / Baħr-i kudretde vücûduñ **cevheri** bir dânedür
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 92, Beyit 4). [cevheri, -i]

Vaz' iden kudret nigîni üzre insân **cevherin** / Hâtem-i la'lüne mühr itmiş şehâ cân **cevherin** (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 252, Beyit 1). [cevherin, -in]

Benüm hânım sen ol şehvâra dirsın baħr-i 'izzetde / Vücûduñ **cevheri** her dem her âfetden nihân olsun
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 259, Beyit 2). [cevheri, -i]

cevher-i aşk: Aşk cevheri.

Bu albüm hāliř itdi **cevher-i ‘aşk** / Yüzüm gibi tenüm altun olupdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 45, Beyit 2). [cevher-i ‘aşk,]

cevher-i iksîr-i nazîr: Benzerin iksirinin esası.

Hāk-i rehi sen **cevher-i iksîr-i nazîrûñ** / Mis cismümi āñir umaram řāfi-zer eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 60, Beyit 5). [cevher-i iksîr-i nazîrûñ, -üñ]

cevher-i kân-ı seĥā: Cömertlik madeninin cevheri.

Görmedüm zātuñ gibi bir **cevher-i kân-ı seĥā** / Sû-be-sû gezdüm şadefveş baĥr u ‘ummân illerin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 243, Beyit 4). [cevher-i kân-ı seĥā,]

cevlāngeĥ: Geziliş dolaşılan yer.

řubĥ-ı devlet olmaĥa kapuñ şadākat ehline / Kıldı Ĥaĥ **cevlāngeĥüñ** cānı civār-ı evliyā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 9, Beyit 3). [cevlāngeĥüñ, -üñ]

cevr: Eziyet, cefa, zulüm.

Cevr ü derd ü ĥuşşāna vallāhi řāhum rāzıyum / Her biri elĥamdülillāh oldı bir ni‘met baña (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 4, Beyit 4). [cevr,]

Cefā-yı derdüñ elif kāmetimi dāl itdi / Çıkarduñ ey şeh-i ĥübān cihānda **cevr** ile ad (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 36, Beyit 2). [cevr,]

Dile derdüñ yeter devā n’eyler / **Cevrüne** rāzıyam vefā n’eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 88, Beyit 1). [cevrüne, -üne]

Cevrini döne döne çekdüirdi / Daĥi devrān baña řehā n’eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 88, Beyit 9). [cevrini, -ini]

Ėamum řorma benüm mesrūr dil-i ma‘mūra ĥātırdan / Yıkık ĥöñlüm benüm **cevrile** vîrān olmayan bilmez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 117, Beyit 4). [cevrile, -iyle]

Rāzıyam her kime eylerseñ vefā / **Cevrünü** ey bî-mihr yanam baña bes (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 119, Beyit 2). [cevrünü, -ünü]

Ĥāřılı bir oñmadıksın şan‘atuñ **cevr** ü sitem / Ĥan yudar řākird eger üstād elüñden ey felek (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 159, Beyit 3). [cevr,]

Ĥadüm yā itdi dil-ber **cevr** eliyle / Baña raĥm eyle yā Allāh didüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 189, Beyit 2). [cevr,]

Ey lebi ‘İsā baña şarşu ne ĥoř nāz idesin / **Cevr** ile öldüresin cān ile bîmāruñ olam (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 206, Beyit 4). [cevr,]

Çekdüĥüm **cevrî** Raĥîmî āĥ diyü aĥyārdan / Ol perîñüñ da‘vetin ĥalvet bulursam söyleşem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 223, Beyit 7). [cevrî, -i]

Haḡdan ümmîd iderem **cevrüñe** pâyân virsün / Yaḡu ben çâkerüñe şabr-ı firāvân virsün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 251, Beyit 1). [cevrüñe, -üñe]

Elif-ḡaddümi lâm it **cevr** ile ey mîm-fem ammâ / Ne ḡılsañ râzıyam çekdürme a‘dâdan elem bir gün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 264, Beyit 3). [cevr,]

İtdüḡüñ **cevrî** Raḡimî ḡuluña / Saña ḡalursa nigārâ var öḡün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 267, Beyit 5). [cevrî, -i]

Vefâ ehline **cevrî** ḡâḡıdan ḡullan benüm şâhum / Yoluñda ḡâḡüñe orsayı ḡo luḡfuñla ur sâye (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 289, Beyit 4). [cevrî, -i]

Hey âfet nâzüküñ oranı yoḡ mı / Cefâ vü **cevrüñüñ** pâyânı yoḡ mı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 339, Beyit 1). [cevrüñüñ, -üñüñ]

Raḡimî bir cefâḡaruñ elinden çekdüḡüm **cevrî** / Kime diyem bilür yoḡ ḡâlümü Allâhdan ḡayrı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 353, Beyit 5). [cevrî, -i]

cevr eyle-: Eziyet etmek, acı çektirmek.

Felek **cevr eylemekde** döne döne yâra dönmişdür / O meh mihr itmemekde çerḡ-i pür-ḡaddâra dönmişdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 99, Beyit 1). [cevr eylemekde, -mekde]

Aḡılup her ḡâr ile ol ḡonca-leb dil-ber yürür / Āḡ kim ben bülbul-i pür-zâra **cevr eyler** yürür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 100, Beyit 1). [cevr eyler, -r]

Sebâtuñ yoḡ imiş mihr ü vefâ ḡılmaḡda ey meh-rû / Hemân **cevr eylemekde** gerdiş-i gerdüna beñzetdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 198, Beyit 4). [cevr eylemekde, -mekde]

Bezm-i ḡamuñda ney gibi nâlân olam senüñ / **Cevr eylemek** çü ‘âşıkâ ḡânünüñ olmaya (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 300, Beyit 2). [cevr eylemek, -mek]

cevr it-: Cefa çektirmek, eziyet etmek.

Bilmezem baña ne şatduñ kim behâsın almaduñ / ḡuluñam ne **cevr idersin** ey felek cānâne ṡavr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 66, Beyit 4). [cevr idersin, -ersin]

Baña **cevr itme** bu zülḡ ü ruḡıyla ey şanem dāyim / Şaḡın kim nâle-i şeb-ḡir ü āḡ-ı şubḡḡāhum var (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 76, Beyit 3). [cevr itme, -me]

Felekden mihr umarsın sen dilâ devrânı bilmezsin / O māḡa müttefiḡ **cevr itmedesin** anı bilmezsin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 229, Beyit 1). [cevr itmedesin, -medesin]

cevr okı: Eziyet oku.

Bükdi bilümi fırḡat-i bār-ı cefâ meded / **Cevr okı** geḡdi baḡruma ey ḡaşı yâ meded (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 33, Beyit 1). [cevr okı,]

cevr ü cefâ: Incitici söz veya davranışlar, eziyet ve zulüm.

Ṭotalum kim muḳteẓā-yı ḥüsn imiş **cevr ü cefā** / ‘Āşıka kıymak revā mı bunca istiğnāyla (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 290, Beyit 4). [cevr ü cefā,]

cevr ü cefā-yı yār: Sevgilinin zulüm ve cefası.

İncinür şanma beni **cevr ü cefā-yı yārdan** / Şandı dil āyînesi senüñ ğam-ı aġyārdan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 242, Beyit 1). [cevr ü cefā-yı yārdan, -dan]

cevr ü ğam çek-: Zulüm ve üzüntü çekmek.

Vefālar görmişem sen nîk-i ḥaşlet şāh-ı ḥurremden / Velî aġyār-ı bed girdārdan çok **cevr ü ğam çekdüm** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 186, Beyit 4). [cevr ü ğam çekdüm, -düm]

cevr ü nāz: Eziyet ve naz.

Dil-i pür-derdi perverde kılurduñ **cevr ü nāz** ile / Yine ol ni‘mete ḳānî‘ bu ben şükrānuñı yād it (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 19, Beyit 5). [cevr ü nāz,]

cevr-i cinān ol-: Cennetler eziyet olmak.

Temāşā eyledüm taşvîrūñi dibā-yı ḥüsn üzre / Gözümlü çıksun bakarsam ġayra ger **cevr-i cinān olsun** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 259, Beyit 5). [cevr-i cinān olsun, -sun]

cevr-i ġonca: Goncanın eziyeti.

İrişmez sem‘ine feryād u āhum Lala Paşanuñ / O **cevr-i ġoncadan** ‘ayyūka irgürdüm ben efġānı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 337, Beyit 5). [cevr-i ġoncadan, -dan]

cevr-i ‘itāb: Azarlama eziyeti.

Ehl-i ‘aşḳa Rahîmî **cevr-i ‘itāb** / Ḥüb-rûlarda bir güzel-ḥûdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 48, Beyit 10). [cevr-i ‘itāb,]

cevr-i rakīb: Rakibin eziyeti.

Ārzü-yı vaşl-ı bîm-i fûrḳat ü **cevr-i rakīb** / Žāyî‘ itdi ‘aḳlumı fikr-i firāvān her ṭaraf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 136, Beyit 4). [cevr-i rakīb,]

cevr-i resm: Resmin eziyeti.

Mîhr bir sûret döner ālıyla rengin naḳş ider / **Cevr-i resminde** felek cānāne ṣeklin baġladı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 308, Beyit 3). [cevr-i resminde, -inde]

cevr-i yār-ı dil: Gönlün sevgilisinin eziyeti.

Kıldı **cevr-i yār-ı dil** ma'müresin vîrâne tavr / Seng-i mihnetle binâ tarh itdi üstādâne tavr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 66, Beyit 1). [cevr-i yār-ı dil,]

cevr-i zulm: Adaletsizliğin eziyeti.

Bâğı dād iken bozuldı tıldı **cevr-i zulm** ile / Şimdi çöl olup yeter Bağdād elünden ey felek (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 159, Beyit 5). [cevr-i zulm,]

cibrîl-i emîn: Hz. Cebrail.

Vaşf-ı hüsnnünde olan şi'rümi **Cibrîl-i emîn** / Çıkarup 'arş-ı 'alâ sâkına hâlîhâl itdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 322, Beyit 5). [cibrîl-i emîn,]

cîfe-i dünyâ: Dünya leşi.

Benüm zâğ u zağanveş **cîfe-i dünyâya** yok meylüm / Gıdâ-yı rûhdur bir tã'ir-i heft âsmānum ben (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 234, Beyit 6). [cîfe-i dünyâya, -ya]

ciger: Ciğer, bağır, yürek.

Cigerde hûn-ı hasret gözde eşk-i gam işigünde / Bilinmedük daği nem kaldı ger mahfî vü ger peydâ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 1, Beyit 5). [cigerde, -de]

Ṭayanurdu **cigerde** saña âhum Kara tağlarca / Bu yolda olmadı ey bād senden bir eşer peydâ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 1, Beyit 6). [cigerde, -de]

Esîr-i bend-i gurbetdür gönül 'azm-i diyâr ister / **Ciger** mecrûh-ı tîğ-i hecrdür vaşl-ı nigâr ister (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 56, Beyit 1). [ciger,]

Dem-i gamda lebûn hecriyle yaşum kana dönmişdür / **Ciger** tennür-ı fûrkatde yanuk biryâna dönmişdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 94, Beyit 1). [ciger,]

Rahîmî hasret-i mey-gün-ı la'î-i yâr ile dâ'im / **Ciger** pür-hûn cān bir sāğar-ı devvâra dönmişdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 99, Beyit 8). [ciger,]

Tāb-ı 'aşkuñla **ciger** biryān u çeşmüm hûn-feşān / Gel berü 'ış it şarābum hem kebābum var benüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 192, Beyit 2). [ciger,]

Cān mürde dil-şikeste **ciger** hûn ten hārāb / Devrān döne döne beni çār-pāre eyledi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 316, Beyit 6). [ciger,]

Gözümüñ bilmezem kandan gelürdi dem-be-dem yaşı / **Ciger** dāğında 'aynıyla bulandı varımış başı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 342, Beyit 1). [ciger,]

ciger kanı: Gönül, yürek kanı.

Ḳanda ḳaldı bilmezem dil baḡrumuñ biñ başı var / Gözlerüm aḡlar **ciger ḳanıyla** ḳaynar cānı bir
(*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 68, Beyit 3*). [*ciger ḳanıyla, -yla*]

ciger kûşe: Ciğerin köşesi.

Ḳan uḡud atdı ḡubār-ı ḡam şarāb ister göñül / Yandı baḡrum ey **ciger kûşem** kebāb ister göñül (*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 169, Beyit 1*). [*ciger kûşem, -m*]

ciger-ḡ'ân: Ciğer sofrası.

Ḳanını mey yirine anuñ içesin müdām / Devründe lâle gibi **ciger-ḡ'ānuñ** olmaya (*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 300, Beyit 3*). [*ciger-ḡ'ānuñ, -uñ*]

cihān:

1.Dünya.

Raḡimî mülk-i ḡamda var yûri başuña sultān ol / **Cihānuñ** devlet ü cāhı hümā tā bir ḳurı ḡavḡā
(*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 7, Beyit 7*). [*cihānuñ, -uñ*]

Cihān āsûde oldu sāye-i tuḡ-ı vücûduñla / Şoḡunmasun şehā sen var iken her pehlevān şoḡuc (*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 25, Beyit 4*). [*cihān,*]

Cefā-yı derdüñ elif ḳāmetimi dāl itdi / Çıḳarduñ ey şeh-i ḡübān **cihānda** cevr ile ad (*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 36, Beyit 2*). [*cihānda, -da*]

Zāt-ı şerîfüñ ile şeref bulalı **cihāñ** / Ḳapuña yüz sürüyüp ider i'tizār-ı 'îd (*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 38, Beyit 2*). [*cihāñ,*]

Āline şayd olma vaḡşet ḳıl **cihān** rubāhinüñ / Tūt benüm ḳurdum Raḡimî gibi bir şîrāne ṫavr (*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 66, Beyit 5*). [*cihān,*]

Ba'îd olsun nüḡüset ey ḳamer baḡt-ı sa'îdüñdür / Şeref viren **cihāna** mihr-i ḡüsn-i bā-kemālüñdür
(*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 97, Beyit 6*). [*cihāna, -a*]

Bir demde biñ mürde ḳılır zinde lebûñ ey 'îsî-dem / Cān u **cihānuñ** cānısın cānāna şîḡḡat yaraşur
(*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 103, Beyit 2*). [*cihānuñ, -uñ*]

Cümle **cihānuñ** cānısın ancaḳ Raḡimîñüñ degül / Ḥaḳḳā ki sensüz 'āfiyet şāhāna şîḡḡat yaraşur
(*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 103, Beyit 7*). [*cihānuñ, -uñ*]

Cihānuñ pâdişāhum ben gedāya begliḡin virseñ / Ḳabûl eylersem anı kāfer olayın bir ān sensüz
(*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 110, Beyit 5*). [*cihānuñ, -uñ*]

Hem-dem olalı **cihān** şāhum bahār-ı vaşluña / Reşk-i firdevs yirin olaydı hemān dem bāḡ u rāḡ
(*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 130, Beyit 6*). [*cihān,*]

Cihān ālāyişinden gel ta'alluḳ riştesin ḳaṫ' it / Zemāne devleti şāhā hemān bir ānımış bildüm (*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 199, Beyit 5*). [*cihān,*]

Zemāne ḡaṫtını ancaḳ gedā-yı 'aşḳ olan añlar / **Cihānda** derd-i ser-efser çeken sultānımış bildüm
(*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 199, Beyit 2*). [*cihānda, -da*]

Cihân bezminden aldum pâyum el çekdüm mülinden hem / Görüp ânide reng aldum gülinden
sünbülinden hem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 204, Beyit 1). [cihân,]

Cihân devletine kapuñ virmez / Hülüş eyle ‘abd-i vefâdaruñum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 211, Beyit 3). [cihân,]

‘Azîzüm dil olaldan müşteri hüsnuñ metâ‘ına / **Cihānuñ** Yūsufın bir şāhid-i bāzāra ṭabşurdum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 221, Beyit 3). [cihānuñ, -uñ]

Vücūdum dürrinüñ şarrāf-ı ‘ālem kıymetin bilmez / **Cihānuñ** cevherin virseñ behā ne bî-behāyam ben
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 238, Beyit 2). [cihānuñ, -uñ]

Nev-cüvān iken **cihân** oldı Raḥîmî pür-şekl / Ḥasb-i ḥālūñden nişān virdi diyār-ı Germiyān (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 265, Beyit 9). [cihân,]

Āsitānuñsuz **cihân** ma‘müresin ey genc-i hüsñ / Gelmeye bir ḥabbe bu ḳalb-i ḥarābuñ ‘aynına (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 285, Beyit 6). [cihân,]

Oldum şarāb-ı ‘aşḳuñ ile ben müdām mest / Nem var **cihānda** ger mey ü mey-ḥāne olmaya (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 297, Beyit 3). [cihānda, -da]

Nārveş ser-keşlenürmişsin hevādār olana / Ğaybdur çıkṣa **cihân** gözden bu dem çok şü gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 314, Beyit 4). [cihân,]

Cihānuñ çıkdı fāḥir cāmesinden terk-i tāc itdi / Geyüp şāl-ı fenā bir ṭurfe kisvet ihtiyār itdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 321, Beyit 3). [cihānuñ, -uñ]

Cihānda görmedüm bu vech-i ra‘nā nesl-i ādemde / Perī-zād olmasun şāyed görüñ ol ḥüb devrānı
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 337, Beyit 2). [cihānda, -da]

Nigāruñ sāye şalaldan berü zülf-i semen-sāsı / Başumdan eksük olmadı **cihānuñ** şūr u ğavġāsı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 350, Beyit 1). [cihānuñ, -uñ]

Ne vechiyle **cihân** mānisi yazsun şekl-i maṭbū‘uñ / Nigārā çin-i zülfüñ nesh idüpdür naḳş-ı Erjengi
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 352, Beyit 3). [cihân,]

2.Dünya halkı, bütün insanlar.

Niçe miskîni çeküpdür bende müşkîn-sünbülün / Bende itmişdür **cihānı** serv-i āzāduñ senüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 162, Beyit 3). [cihānı, -ı]

Cihân cümle saña ḳul bende bir ḳul / Big iken birin el ey şāh didüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 188, Beyit 6). [cihân,]

cihân bağı: Dünya bahçesi. || Yeryüzü, dünya, kainat.

Cihân bağı degül ger ravza-i ḥuld-ı berîn olsa / Göñül meyl itmez ol eṭrāfa seyr-i kūy-ı yār ister
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 56, Beyit 2). [cihân bağı,]

Cānuma cānā lebüñdür gonca-i gül-nār-ı ‘ömr / Ol bu hüsniyle **cihân bağında** ber-ḥurdār-ı ‘ömr
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 62, Beyit 1). [cihân bağında, -nda]

Cihān bāğına yok meylüm benüm gülzār-ı hüsni içre / Kıyāmet serv-kāmet gonca-leb bir gül-izārum var (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 67, Beyit 4). [cihān bāğına, -na]

Gel raķibüñden ırağ ol didüm ol gonca didi / Var mıdır bir gül **cihān bāğında** terk-i hār ider (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 78, Beyit 4). [cihān bāğında, -nda]

Ümidüm devhası bāğ-ı murādum āsitānuñdur / **Cihān bāğında** anuñ bāğ hezārı var benüm yokdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 98, Beyit 5). [cihān bāğında, -nda]

Cihān bāğında ey gonca cemāl-i vaşf-ı ruhsāruñ / Raķimî Şeyh Sa'diye bedel bir gülsitān itmiş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 124, Beyit 5). [cihān bāğında, -nda]

Hevādār olma her bir sāyesinden 'ār iden serve / **Cihān bāğında** besdür 'ārif iseñ seyr-i şimşāduñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 156, Beyit 3). [cihān bāğında, -nda]

Yakılsun nāreven şimşād u 'ar'ar yirlere geçsün / **Cihān bāğında** tek server-i hoş-reftār şağ olsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 245, Beyit 2). [cihān bāğında, -nda]

Hudāvendā **cihān bāğında** ber-hürdār-ı 'ömr idüp / Murādum taht-ı şāhide şeh-i fermān revān olsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 259, Beyit 6). [cihān bāğında, -nda]

Ķafes olmaķ revā mı bülbül-i cāna **cihān bāğı** / Giriftāruñdur ol āşüfte-i āzār hār itme (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 278, Beyit 6). [cihān bāğı,]

cihān bezmi: Dünya meclisi.

Seg-i kūyuñla bir dem hem-sifāl olsam deger şāhum / **Cihān bezminde** itmezem recā-yı cām-ı Cem bir gün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 264, Beyit 5). [cihān bezminde, -inde]

cihān mülki: Dünya ülkesi.

Cihān mülkini Ķarķ-āb eyleyen bu eşk--i hūnumdur / Semāyı oda uran her gice sūz-ı derūnumdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 85, Beyit 1). [cihān mülkini, -ini]

Raķiminüñ ne tañ tār olsa başına **cihān mülki** / Benüm ol ey meh ü hürşid-i 'āriz baht-ı dūnumdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 85, Beyit 4). [cihān mülki,]

cilvegāh ol-: Cilve yeri olmak.

Olmadı bir laħza sen tāvūs-ı hüsne **cilvegāh** / Ķayrı naķşından göñül mir'ātın itdüm pāk hayf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 134, Beyit 2). [cilvegāh olmadı, -madı]

cinān: Cennetler.

Ķaķuñ didārı Ķaķķı gülşen-i kūyuñsuz ey hūrî / Görinür dūzaķāsā gözüme bāğ u **cinān** sensüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 110, Beyit 4). [cinān,]

Görmek isterseñ **cinān** bāğında ger cān bāğını / Bir lebi goncayla gel seyr eyle sulţān bāğını (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 317, Beyit 1). [cinān,]

cinān bāğı: Cennet bahçesi.

Cinān bāğında mı ādem anuñçün cān qarār itmez / Bilür mecmū^c-ı insān bir perīṣān kākülüm vardur
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 51, Beyit 4). [cinān bāğında, -nda]

Yaşum kapuñdan ırmağ eyleme ey ‘arız-ı dil-cū / **Cinān bāğında** tecrī taḥteḥā’l-enhāra dönmişdür
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 99, Beyit 5). [cinān bāğında, -nda]

Bāğ-ı ḥüsnüñsüz **cinān bāğına** dil dil bağlamaz / Şu gibi şāfi-nihāduz seyr-i dîdār isterüz (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 107, Beyit 3). [cinān bāğına, -na]

Cinān bāğı cenābuñsuz dikendür bülbul-i cāna / Dile pejmürde-i berg-i ḥazān gül-berg-i ḥandānı
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 335, Beyit 2). [cinān bāğı,

cināyāt: Cinayetler.

Vüfūr-ı luṭfuña mağrūr olup kıldum ise güstāḥ / Ümîd-i ‘afv ile cürm ü **cināyāt** ihtiyār itdüm (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 194, Beyit 6). [cināyāt,]

cirm: Suç.

Bilmezem yā Rabb niçün ol dil-sitānum söylemez / N’oldı **cirmüm** incinüp ben ḫula ḥānum söylemez
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 112, Beyit 1). [cirmüm, -üm]

cirm-i ḥāl: Benin büyüklüğü.

Elif ḫaddüñ görüp hem **cirm-i ḥālūñ** / Anuñçün saña qarşu āh didüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 189,
Beyit 4). [cirm-i ḥālūñ, -üñ]

cism: Beden, vücut.

Ey Raḥîmî gerçi içdüm çok ḥekîmüñ şerbetin / **Cisme** şıḥḥat gelmedi bilmem ne ḥikmetdür baña
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 6, Beyit 5). [cisme, -e]

Dāğ-ı ḡam şol deñlü zeyn itdi Raḥîmî **cismümi** / Şüphenüñ ḥil‘at geyürdi gūyiyā şeh-zād aña (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 8, Beyit 5). [cismümi, -ümi]

Saña şıḥḥat sezā **cismüñdeki** zaḥmet baña ‘ömrüm / Biñ olsa tende tek cānum fidā olsun yoluña hep
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 10, Beyit 5). [cismüñdeki, -üñdeki]

Ḥāk-i rehi sen cevher-i iksîr-i nazîrūñ / Mis **cismümi** āḥir umaram şāfi-zer eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı,
Gazel 60, Beyit 5). [cismümi, -ümi]

Sînemi gül gibi şad çāk itdi ḥār-ı intizār / Lāle gibi **cisme** dāğ urdı bu nār-ı intizār (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 77, Beyit 1). [cisme, -e]

Baḥr-i kerremnāya ḡarḫ itdūñ bu **cismüñ** cevherin / Āşinā-yı ḫulzüm-i ‘aşḫuz kerāmāt ehliyüz (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 111, Beyit 3). [cismüñ, -üñ]

Bu riyādur zāhidā **cismüñde** nakş bu riyā / Bî-riyā bir ‘āşıkam ben bu riyādan çekdüm el (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 170, Beyit 3). [cismüñde, -üñde]

Şeh-süvārüm ârzü-yı pây-bûsuñ yādına / Yollar üzre **cismümi** hâk ile yeksân eylesem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 197, Beyit 6). [cismümi, -ümi]

cism-i ‘âlem: Dünyanın cismi.

Râstî bir tâze revnağ virdi **cism-i ‘âleme** / Hıl‘at-i şâhı şehâ sen kâmeti bālâyıla (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 290, Beyit 2). [cism-i ‘âleme, -e]

cism-i bî-mikdâr: Önemsiz vücut.

Firâkuñ bārına gördüm taḥammül eylemez tağlar / Çeküp ol yüki ben bu **cism-i bî-mikdâra** ṭabşurdum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 221, Beyit 2). [cism-i bî-mikdâra, -a]

cism-i cān: Canın cismi, vücut.

Ey Raḥîmî dü cihānda sen de gel bir yar sev / Tañrı birdür kıble bir hem **cism-i cānuñ** cānı bir (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 68, Beyit 7). [cism-i cānuñ, -uñ]

cism-i dehr: Dünyanın bedeni.

Sen **cism-i dehrüñ** cānısın sen cāna şîḥḥat yaraşur / Sen ‘âlemüñ sultānısın sultāna şîḥḥat yaraşur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 103, Beyit 1). [cism-i dehrüñ, -üñ]

cism-i hâk-âlûde: Toprağa karışmış beden.

Bāde-i ‘aşkıyla ter kıl **cism-i hâk-âlûdeñi** / Virmeye devrân mebdâ bir muḥālîf bāda gel (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 173, Beyit 2). [cism-i hâk-âlûdeñi, -ñi]

Mebdâ dāmen-i pāküñe bir toz konduram diyü / Dem-â-dem **cism-i hâk-âlûdemi** yaşumla yaş itdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 187, Beyit 5). [cism-i hâk-âlûdemi, -mi]

cism-i nâ-tüvân: Zayıf beden.

Hâk olduğı ayakda bu **cism-i nâ-tüvānuñ** / Ümmid-i vuşlatıdır sen kâmeti revānuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 157, Beyit 1). [cism-i nâ-tüvānuñ, -uñ]

cism-i nizār: Zayıf beden.

Raḳîbā za‘f iden **cism-i nizāruñ** reşk-i mihrümdür / Ḥased ‘âlemde ey miskîn seni âḥîr cüdām eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 72, Beyit 4). [cism-i nizāruñ, -uñ]

Miyānuñ yādına **cism-i nizārum** / Görenler rişte şanur pîrehende (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 277,

Beyit 3). [cism-i nizārum, -um]

cism-i pür-süz: Çok yanık beden.

Müşebbek micmer-i bezm-i belādur **cism-i pür-süzum** / Dil ü cān ʿūdum olup mūlarum yir yir duḥān
kalmış (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 126, Beyit 2). [cism-i pür-süzum, -um]

cism-i zaʿîf: Zayıf beden.

Her kılum **cism-i zaʿîfümde** zebān-ı hāl ile / Dil uzadup şerḥ ider sevdā-yı zülfüñ mū-be-mū (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 275, Beyit 3). [cism-i zaʿîfümde, -ümde]

civār-ı evliyā: Evliyaların çevresi.

Şubḥ-ı devlet olmağa kapuñ şadākat ehline / Kıldı Hāk cevlangehüñ cānı **civār-ı evliyā** (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 9, Beyit 3). [civār-ı evliyā,]

cū: Akarsu, ırmak.

Dāğlar yakdı dile bir lāle-ruḥ nāzük-beden / Başumı **cū** eyledi bir serv-i hoş-reftār hem (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 209, Beyit 5). [cū,]

cū-be-cū: Taraf taraf.

Şabāveş **cū-be-cū** kendüm dolandum hırmen-i dehri / Bulınmaz ḥālünüñ bekdaşı ḥod bir dāne fülfulde
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 281, Beyit 4). [cū-be-cū,]

Toğrusı bu görmeyem bu eşk ü āhum dem-be-dem / Cüst u cūda **cū-be-cū** ey kāmēt-i dil-cū seni
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 315, Beyit 5). [cū-be-cū,]

Yelüp yıl gibi gezdüm **cū-be-cū** bu hırmen-i dehri / Görünmez ḥāşılı bir dāne berg-i gāhdan ḡayrı
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 353, Beyit 2). [cū-be-cū,]

cūd-ı firāvān: Çok fazla cömertlik.

Beni ḡarḳ itdi ey kān-ı kerem ʿummānı iḥsānuñ / Vücūdum қаtresin maḥv itdi hem **cūd-ı firāvānuñ**
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 161, Beyit 1). [cūd-ı firāvānuñ, -uñ]

cūş eyle-: Coşup taşmak.

Maḥabbet bādesin yād-ı lebüñle şol ki nūş eyler / Teninde kanı kaynar cānı sāḡar gibi **cūş eyler**
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 90, Beyit 1). [cūş eyler, -r]

cūş it-: Coşup taşmak.

Cüş iderdi dil hevâ-yı ‘aşk ile deryâ gibi / Ey melâhat kânı ammâ rûzgârın gözlerüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 113, Beyit 3). [cüş iderdi, -erdi]

Dem-i vaşluñ Raḥîmî ańsa bir dem / Hemân dem **cüş ider** deryâ gibi dil (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 165, Beyit 5). [cüş ider, -er]

Âşinâ oldu bize ol güher-i kılzüm-i cüd / Ey Raḥîmî demidür baḥr-şifat **cüş idelüm** (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 190, Beyit 5). [cüş idelüm, -elüm]

Nev-bahâr irdi demidür **cüş idüp** aķ şu gibi / Ey gönül cüyâyısañ didâra gel aķ şu gibi (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 314, Beyit 1). [cüş idüp, -üp]

Gördi ey germ-âbe yaşum yâre hem pehlû seni / Maḥv ider şaķın ılıdur **cüş idüp** ol şu seni (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 315, Beyit 1). [cüş idüp, -üp]

cüş u ħurüş: Coşup eğlenme.

Kef-i luṭfuñla dil cân zâtuñ ile olalı hem-dem / ‘Aceb ħâlet virür **cüş u ħurüşum** dehre geh baḥre (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 304, Beyit 4). [cüş u ħurüşum, -um]

cüy eyle-: Irmak haline gelmek.

Ḳadd-i dil-cüyü hevâsıyla yaşum **cüy eyledüm** / Âḥ bir dem gelmez ol ‘âlî-cenâbuñ ‘aynına (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 285, Beyit 3). [cüy eyledüm, -düm]

cüy ol-: Sel olmak.

Ruṭûbet ref^c olup tende ḥarâretten yubüset var / Gözümden **cüy olup** her dem dökilen yaşı ḥayrânem (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 212, Beyit 3). [cüy olup, -up]

cüyâ: Irmak.

Nev-bahâr irdi demidür cüş idüp aķ şu gibi / Ey gönül **cüyâyısañ** didâra gel aķ şu gibi (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 314, Beyit 1). [cüyâyısañ, -yisañ]

cüybâr: Irmak, nehir, akarsu.

Seyl-i sirişküm eyledüm ‘âlemde **cüybâr** / Ol serv-i hoş-ḥırâmı velî kılmadum kenâr (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 80, Beyit 1). [cüybâr,]

cüy-bâr it-: Irmağa döndürmek II Çokça gözyaşı dökmek.

Beni hecrüñle ey gül-çihre bülbül gibi zâr itme / Yüzüñden gözüm ırmağla yaşum **cüy-bâr itme** (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 278, Beyit 1). [cüy-bâr itme, -me]

Döne döne yaşını itdüñ Raḥîmîñ revân / Bir bahâr-ı ḥüsne karşı **cüy-bâr itdüñ** beni (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 309, Beyit 5). [cüy-bâr itdüñ, -düñ]

cūy-ı sirişk: Gözyaşı ırmağı.

Hārīm-i hūsn içinde hāşılı **cūy-ı sirişkümdür** / Özin kıl yaşını yā Rab k'o serv-i ser-firāz irdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 349, Beyit 3). [cūy-ı sirişkümdür, -ümdür]

cübbe: Uzun ve geniş elbise.

Zāhidā zerķ u riyānuñ **cübbesin** çāk itmişüz / Biz ne nāmūs özlerüz 'aşķ içre ne 'ār isterüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 107, Beyit 6). [cübbesin, -sin]

cübbe vü destār: Cüppe ve sarık.

Şarāba rehn iderdüñ **cübbe vü destārı** ey şūfî / Şafā-yı kalb ile olsañ eger āvāresi 'aşķuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 154, Beyit 4). [cübbe vü destārı, -ı]

cüdā: Ayrı.

Hāşşa hāşıyyet kōmış la'lünde ol cān āferin / Bezl-i cān cā'iz veli andan **cüdā** emr-i muhāl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 178, Beyit 5). [cüdā,]

Añladum göyneklerüñ bildüm ne şehden sen **cüdā** / 'Ālem içre şem'ci bezm-ārāya beñzetdüm seni (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 346, Beyit 3). [cüdā,]

cüdā düş-: Ayrılmak, ayrı kalmak, ayrı düşmek.

Çerh elüm alup çevirdi atdı dār-ı ğurbete / Kūy-ı vaşl-ı yārdan **düşdüm cüdā** hayfā ğarīb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 16, Beyit 3). [cüdā düşdüm, -dan-düm]

cüdā kıl-: Ayırmak, uzak tutmak.

Āteş-i ğayretle yanup cān u baş itdi fidā / Şevķuñı dilden **cüdā kılmadı** ey dildār şem'ci (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 128, Beyit 5). [cüdā kılmadı, -madı]

cüdā ol-: Ayrı düşmek, uzak kalmak.

Sen yāri sende kıl taleb şanma ki āhır yirredür / Senden **cüdā olur** mı ol ne yirredür ne gökdedür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 101, Beyit 1). [cüdā olur, -ur]

Rikābuñdan **cüdā olmak** revā mı çihre-i hāküm / Güneş yüzlüm senüñ mihründe hod ben zerreveş hāküm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 219, Beyit 1). [cüdā olmak, -mak]

İşigüñden **cüdā olmazdı** ey 'İsī-nefes 'āşık / Bir üni yirde gökde bir üni eyler fiğān hasta (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 305, Beyit 3). [cüdā olmazdı, -mazdı]

cüdām eyle-: Cüzzam etmek.

Raķibā ʿaʿf iden cism-i nizāruñ reşk-i mihrümdür / Hased ʿālemde ey miskîn seni āḫir **cüdām eyler** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 72, Beyit 4). [cüdām eyler,]

cüllāb: Gül suyu, gül şerbeti.

Cüllāba kındı Konyalı şîrîn sözüñle hep / Virdi lebün ḫalāveti ḫelvāya ḫoş-revāc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 24, Beyit 3). [cüllāba, -a]

Derdüñe düş olalı dil ṭālib-i dermān degül / Şerbet-i zehr-i ḡamun ḫod cānuma **cüllābdur** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 44, Beyit 4). [cüllābdur, -dur]

Lebi şeftālusu **cüllābına** ben kanda kandum āḫ / Şehādet itme nā-ḫaḫ yere girme kana ey vişne (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 282, Beyit 4). [cüllābına, -ına]

cüllāb-ı kand: Gülsuyunun şekeri.

Teşneyem kand-ı zülāl-i laʿlüne ben ḫastayı / Zāʿil itmez ʿaṭşumı cānā benüm **cüllāb-ı kand** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 31, Beyit 4). [cüllāb-ı kand,]

cüllāb-ı laʿl: Sevgilin dudağının gül suyu.

Meger kim kandı cānā meşrebi **cüllāb-ı laʿlüne** / Mükerrer kanda ider bu kadar kandı şeker peydā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 1, Beyit 2). [cüllāb-ı laʿlüne, -üne]

cüllāb-ı lutf: Lütfun gül suyu.

Kanda kandı dil senün **cüllāb-ı lutfuñ** kandına / Ey seḫā vü mekrümet kânı benem ʿaṭşān-ı cüd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 34, Beyit 6). [cüllāb-ı lutfuñ, -uñ]

cülüs it-: Oturmak, tahta geçmek.

Cülüs itdi gönül tahtına yārün pertev-i ḫüsni / Raḫîmî yine şehre bir şeh-i çāker-nevāz irdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 349, Beyit 6). [cülüs itdi, -di]

cümle:

1. Bütün.

Bir şafā kesb eyledüm mirʿāt-ı ʿaşk-ı yārdan / Gün gibi rüşen müşāhid gözüme **cümle** şîfāt (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 20, Beyit 5). [cümle,]

Cümle vücūd-ı muṭlaḫun sensin Raḫîmî maḫḫarı / Ol maṭlabuñ ḡāʿib degül gel ṭālib ol maḫḫardadur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 101, Beyit 7). [cümle,]

Cümle cihānuñ cānısın ancak Raḫîmîñ degül / Ḥaḫḫā ki sensüz ʿāfiyet şāhāna şîḫḫat yaraşur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 103, Beyit 7). [cümle,]

Gül yüzünden ayru t̄ab-ı ğamda b̄i-t̄ab oldu h̄ār / Zerd olup titrer h̄azān yaprağı gibi **cümle** ten (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 236, Beyit 2). [cümle,]

‘Ālemi sen şem‘a yanup k̄orķarum āh itmege / Oda yana **cümle** varum yile vire ad u şan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 260, Beyit 4). [cümle,]

Raḥîmî bendeñüñ yazup yañılup **cümle** maķşūdın / Şehā bir ‘arz ider yok h̄āme ile nāmeden ğayrı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 325, Beyit 5). [cümle,]

2.Tamamen.

Cihān **cümle** saña k̄ul bende bir k̄ul / Big iken birin el ey şāh didüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 188, Beyit 6). [cümle,]

Götürdi bezm-i keşretten ayağı **cümle** el çekdi / H̄arîm-i vahdet-ābād içre h̄alvet ihtiyār itdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 321, Beyit 2). [cümle,]

cümleten: Bütünüyle, tamamen.

Bildi kim ten **cümleten** tennūr-ı ğam biryānıdır / Pāre pāre olup aĝlar h̄ālūme yanup kebāb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 17, Beyit 4). [cümleten,]

cünbān: Sallanan.

Geh hecr kenārında gehi ğam yaķasında / Şandı dil ü cān zevraķı **cünbāne** şalınsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 254, Beyit 12). [cünbāne, -e]

cünbiş: Hareket.

Nev-‘arūs-ı ‘āleme bir zerrece mihr itmedüm / Pādişāhum ben gedāñuñ **cünbişi** merdānedür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 41, Beyit 5). [cünbişi, -i]

cünd-i ğam: Kaygı, tasa, keder askerleri.

Ey Raḥîmî şād t̄ut göñlüñ seni sultān-ı ‘aşķ / ‘Āķıbet **cünd-i ğama** ser-‘asker ü serdār ider (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 78, Beyit 5). [cünd-i ğama, -a]

cünd-i mahabbet: Muhabbet askeri.

Dil alur dil virür şimdi menem **cünd-i mahabbetde** / Anuñçün Zāl-i ‘ādil Rüstem-i devrāna gönderdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 330, Beyit 4). [cünd-i mahabbetde, -de]

cünün: Çılgınlık, delilik.

Nev-bahār-ı h̄üsñüñ her dem **cününüm** artırur / Boynuma zencîr-i zülfüñ vaķtidür daķ şu gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 314, Beyit 5). [cününüm, -um]

cür'a:

1. Bir yudum (şarap).

Biz mey-i aşk ile mestüz kūy-ı hāmmār isterüz / La'l-i yāre **cür'a** gibi cānı igrā isterüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 107, Beyit 1). [cür'a,]

Götürdüm bezm-i keşretten ayağı lāleveş sākî / Baña vahdet meyinden **cür'a** şun dildāradur meylüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 191, Beyit 3). [cür'a,]

Peşmîne-püş **cür'a** gibi bezm-i aşkuñuñ / Birdür yanında cāme-i dībā külāh-ı Cem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 215, Beyit 2). [cür'a,]

Birdür yanında **cür'a** gibi cām-ı aşkuñuñ / Her bir habāb-ı bāde ile bārgāh-ı Cem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 216, Beyit 2). [cür'a,]

2. Kadehin dibinde kalan son yudum.

Şurāhi gibi ser-keşler ne bilsün derd ü derdümnden / Ayaklarda kalup **cür'a** gibi h'ār olmayan bilmez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 116, Beyit 2). [cür'a,]

Gözlerin ser-mest kılmışdur şarāb-ı cām-ı nāz / Anuñ için ben ayakda **cür'aya** kılmaz nigāh (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 276, Beyit 5). [cür'aya, -ya]

cür'adān-ı dil: Gönülün içki kadehinin dibinde kalan kısmı.

Şöyle denk itdi beni keyfiyyet-i ma'cūn-ı aşk / Toptoludur **cür'adān-ı dilde** esrārūm Ḥasan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 268, Beyit 4). [cür'adān-ı dilde, -de]

cür'a-i bezm-i elest: Elest bezminin (Allah'ın ruhları yaratıp elestü bi-rabbiküm dediği an) yudumu.

Dil ü cān **cür'a-i bezm-i elestüñ** mestidür şūfî / Görüp ta'n itme ol o kāra şanma ihtiyārumdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 74, Beyit 4). [cür'a-i bezm-i elestüñ, -üñ]

cür'a-i cām-ı leb: Dudak kadehinin yudumu, bir damlası.

Cür'a-i cām-ı lebüñsüz şunma billāh sākīyā / Acıdupdur cānumı keyfiyyet-i cām-ı şarāb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 13, Beyit 4). [cür'a-i cām-ı lebüñsüz, -üñsüz]

cür'a-keş-i cām-ı ğam-ı bezm-i firāk olmayan: Ayrılık meclisinin dert kadehinin son yudumunu içen olmayan.

Olmayan cür'a-keş-i cām-ı ğam-ı bezm-i firāk / Yokdur efserde dimāğında anuñ vaşla mezāk (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 138, Beyit 1). [cür'a-keş-i cām-ı ğam-ı bezm-i firāk olmayan, -mayan]

cür'aveş: Kadehin dibinde kalıp toprağa dökülen son yudum gibi.

Terahhüm kıl Raḥîmî **cür'aveş** pây-mâl-i devrândur / Senüñ ey sâkî-i gül-ruḥ elüñden bir ayâğ ister (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 84, Beyit 5). [cür'aveş,]

La'l-i mey-günüñ ğamından döne döne ey felek / **Cür'aveş** pā-māl idüp yire dökersin kanımız (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 106, Beyit 3). [cür'aveş,]

Raḥîmî **cür'aveş** devrân ayağa düşürür bir gün / Tatalum bezm-i dünyâda nice dem cām-ı cem çekdüm (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 186, Beyit 5). [cür'aveş,]

Şarâb-ı nâb için bu çeşm-i ḥûn-efşānum añmazsın / Dem-â-dem **cür'aveş** pā-māl idersin kanum añmazsın (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 226, Beyit 1). [cür'aveş,]

Seng-i hecrüñle gönül sâgar-şifat oldu şikest / **Cür'aveş** pây-māl olup kan oldu bağrum mül gibi (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 334, Beyit 6). [cür'aveş,]

cürm: Suç, günah.

Rıḥlet deminde **cürmini** 'afv it Raḥîmîñüñ / Bâr-ı girânla eyleme yâ Rab bâr göc (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 28, Beyit 7). [cürmini, -i, -n, -i]

Temennâ-yı vişālün eylemekden özge yok **cürmüm** / Benem ol ey 'aṭâ-baḥşem ḥaṭâ-püşem şevâbumdur (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 69, Beyit 4). [cürmüm, -üm]

Zerreden efzün benüm **cürmüm** senüñ 'aşkuñ güneş / Zerreden ḥürşide ey meh-rû zevâl irmek muḥâl (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 172, Beyit 6). [cürmüm, -üm]

Vüfur-ı luṭfuña mağrûr olup kıldum ise güstâḥ / Ümid-i 'afv ile **cürm** ü cinâyât ihtiyâr itdüm (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 194, Beyit 6). [cürm,]

Efendi seni sevdüğümdür şuçum / Bu **cürmiyle** bende güneḥ-kāruñum (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 211, Beyit 6). [cürmiyle, -iyle]

Yazma **cürmin** ol peri 'aşkıñda ben dîvānenüñ / Ey melek luṭf eyle insāniyyet ile âdeme (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 286, Beyit 4). [cürmin, -in]

Ağzuñ aındum yok yire ey gonca ter düşdüñ baña / Ola mı yâ Rab fidâ-yı cān bu **cürme** 'özü- ḥ'āh (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 298, Beyit 4). [cürme, -e]

cürm-bār: Günahın ağırlığı.

Kaşlaruñ koyup idelden secde-i miḥrāba baş / **Cürm-bārından** dü-tā oldu iki kaşum benüm (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 181, Beyit 4). [cürm-bārından, -ından]

cüst u cü: Arayıp sorma, araştırma, arama.

Toğrusı bu görmeyem bu eşk ü āhum dem-be-dem / **Cüst u cūda** cū-be-cū ey kâmet-i dil-cū seni (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 315, Beyit 5). [cüst u cūda,]

cüst u cü it-: Arayıp sormak, araştırmak.

Ben ey Raḥîmî bir yüzi gül çeşmi nergisün / Her küşe **cüst u cû idici** çeşm ü güşiyem (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 182, Beyit 5). [cüst u cû idici, -ici]

Serv-ḳaddün **cüst u cû itmekde** her sū gözlerüm / Beñzer ol seyl-âb aḳar ḥünin-ḥabābuñ ‘aynına (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 285, Beyit 2). [cüst u cû itmekde, -mekde]

cüst u cüy: Akarsu.

Elifler servlerdür dāğlar gül yāreler gonca / Vücūdum bāğ-ı miḥnet āh eşküm **cüst u cüyüdur** (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 70, Beyit 2). [cüst u cüyüdur, -ıdur]

cüvān: Genç, delikanlı.

Ḥırşı artur göñlümün pîr olduğunca ‘aşḳuñ / Ey **cüvānum** ol delinün ‘aḳlı var uşlu gibi (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 328, Beyit 2). [cüvānum, -um]

cüvānā: Ey genç ve yakışıklı.

Mürüvvet ḥatm olup şāḥib-kerem ṭayy-ı mekān itmiş / **Cüvānā** ben de bir pîr-i kerāmāt ihtiyār itdüm (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 194, Beyit 3). [cüvānā,]

cüyüş: Askerler, ordular.

Tîr ḡamzeñ yā ḳaşuñ ḳaddün livā zülfün **cüyüş** / Mülk-i ḥüsne server-i şāḥib-ḳırānsın yā Ḥüseyn (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 237, Beyit 2). [cüyüş,]

Ç

çağ: Zaman.

Men‘ itme şüfî dil-ber ü meyden Raḥîmî / Ḳo ‘ıṣ ü ‘ıṣret itsün anı şimdi **çağıdur** (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 86, Beyit 4). [çağıdur, -ı, -dur]

Göreldeñ cebhenün ay toğdınun ḥod çerḥi batmışdur / Ezelden bāğ-ı ḥüsñün **çağı** geçdi Aḳşuyuñ çağı (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 311, Beyit 3). [çağı, -ı]

Göreldeñ cebhenün ay toğdınun ḥod çerḥi batmışdur / Ezelden bāğ-ı ḥüsñün çağı geçdi Aḳşuyuñ **çağı** (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 311, Beyit 3). [çağı, -ı]

çağır-: Çağırmak, seslenmek.

Çağırup ḡayrılara şatdı metā‘-ı vaşlı / Āḥ kim ḥ‘āce-i hicrān beni dellāl itdi (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 322, Beyit 3). [çağırup, -up]

çāḥ-ı tenhā: Issız kuyu.

Ehl-i devlet cāh için Yūsufayın öz ırardaşın / Ya şatar yāhūd şalar bir **çāh-ı tenhā** koyınna (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 288, Beyit 3). [çāh-ı tenhā,]

çāk: Parçalanmış.

Meyl eyleyeli hāre o gül-pîreheni gör / Gül gibi teni **çāk** yini yāsemeni gör (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 52, Beyit 1). [çāk,]

çāk çāk it-: Parça parça etmek, parçalamak.

Gördi pîrāhenüñi titreyüp üstüme düşer / **Çāk çāk itdi** bu gayretle giribānı zırır (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 293, Beyit 4). [çāk çāk itdi, -di]

çāk eyle-: Parçalamak, yırtmak.

Şubh-dem **çāk eylesem** gül gibi ‘işmet cāmesin / Raqşa girsem gün gibi mihrüñle devrān eylesem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 197, Beyit 2). [çāk eylesem, -sem]

çāk it-: Yırtmak, parçalamak.

Sinemi gül gibi şad **çāk itdi** hār-ı intizār / Lāle gibi cisme dāğ urdı bu nār-ı intizār (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 77, Beyit 1). [çāk itdi, -di]

Zāhidā zerķ u riyānuñ cübbesin **çāk itmişüz** / Biz ne nāmūs özlerüz ‘aşķ içre ne ‘ār isterüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 107, Beyit 6). [çāk itmişüz, -mişüz]

Perde-i nāmūsı çokdan **çāk iderdük** goncaveş / Biz maķām-ı ‘aşķuñ ey şeh nāz-ı ‘ārın gözlerüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 113, Beyit 4). [çāk iderdük, -erdük]

Ġonca-i gülzār-ı ‘işmet dāmeninde dest-i hār / Gül gibi ben yaķamı gayretten itdüm çāk hayf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 134, Beyit 3). [çāk itdüm, -düm]

Hār-ı hecrüñle senüñ ey Ġonca baĠrum hūniken / Sinemi gül gibi **çāk itmek** diler her bir diken (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 236, Beyit 1). [çāk itmek, -mek]

Ten-cāmesi yaķasın **çāk itdi** dest-i gayret / Ey Ġonca aķa senüñ gül gibi hāra ķarşu (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 274, Beyit 2). [çāk itdi, -di]

çāk-:

1.Çakmak, tutuşturmak.

Göñül senden olupdur āteş-i ‘aşķa beni **çakmak** / Baş açup yanayın senden şeh-i devrāna hālüm çāk (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 145, Beyit 1). [çakmak, -mak]

2. İyice anlatmak, bildirmek, tanıtmak, ifşa etmek.

Göñül senden olupdur âteş-i aşka beni çaķmak / Baŗ açup yanayın senden şeh-i devrāna hālüm **çaķ** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 145, Beyit 1). [çaķ,]

çaķ ol-: Yırtılmak, parçalanmak.

Gül gibi pâkîze dâmensin sen ey Yûsuf-liķā / Dest-i nâ-haķdan ne ğam ger **çaķ ola** pîrāhenüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 158, Beyit 3). [çaķ ola, -a]

Benüm gibi eger boynın benefşe sine **çaķ olmuş** / Boyamış yiri göge kākülünşüz āh ider sünbül (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 177, Beyit 5). [çaķ olmuş, -mıŗ]

Ten ki hāk-i rāh-ı cānān olmaya hāk olsun ol / Sine zaķm-ı tîġüñe cāy olmaya **çaķ olsun** ol (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 179, Beyit 1). [çaķ olsun, -sun]

Nev-bahār irdi benefşeyle güle karşı yine / Ben de yelken ũorıda bir yaķası **çaķ olayum** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 205, Beyit 5). [çaķ olayum, -ayum]

çaķer: Kul, köle, bende.

Raķimî bendeñi gibi vefā zencîri bend itmiş / Ŧapuña boynı baġlu **çaķerüñdür** bî-gümān şorguc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 25, Beyit 7). [çaķerüñdür, -üñdür]

Midhatüñ gülzārınuñ bir bülbul-i hoş-ŧabıdır / Bu Raķimî **çaķerüñ** ey gülşen-i ırfān-ı cüd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 34, Beyit 9). [çaķerüñ, -üñ]

Haķdan ümmîd iderem cevrüñe pāyān virsün / Yaķu ben **çaķerüñe** şabr-ı firāvān virsün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 251, Beyit 1). [çaķerüñe, -üñ, -e]

çaķ-i girîbān: Yaka yırtmak.

Hemān bir ben degül lāle daķı **çaķ-i girîbānuñ** / Müselsel zülfüñüñ āşüftesidir şimdi sünbülde (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 281, Beyit 3). [çaķ-i girîbānuñ, -uñ]

çaķ-i girîbān olup kal-: Yakasını yırtıp kalmak.

Dāmen-keşān şalınsa o serv-i hoş-hırām / Güller çemende **çaķ-i girîbān olur kalur** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 43, Beyit 4). [çaķ-i girîbān olur kalur,]

çal-:

1.Sürmek.

Seni bir gice tek ol şemı-i bezm-ārāya irġürsün / Raķimî yalvarup **çal** baġruñuñ yaġın Ŧadırġaya (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 289, Beyit 7). [çal,]

2. (Bir mûsikî eserini) Bir çalgı ile icrâ etmek.

Dili yok ney ne söyler nâlišümden / Ne **çalar** nağmemüñ yanınca hem çeng (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 149, Beyit 4). [çalar, -ar]

çalın-:

1.Çalınmak (bir müzik aleti bağlamında).

Sāza hōd muḥkem yasağ itdi şeh-i ‘ālî-maḳām / Ney idüñ beñzüm gibi ey şeh **çalınsa** sâz nâz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 109, Beyit 3). [çalınsa, -sa]

2.Solmak.

Bezm-i ğamda āh kim beñzüm **çalındı** derd ile / Ney gibi bağrum delindi başladum sâz olmağa (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 283, Beyit 4). [çalındı, -dı]

çalış-: Gayret etmek, çabalamak; savaşmak, mücadele etmek.

Baş egüp tîğüñ gibi bekler kesilmez yanuñ / **Çalışur** bir kes Raḥîmî gibi yok kaç‘ā bu gün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 227, Beyit 7). [çalışur, -ur]

Cân ile tîğüñ şalup şāhum yoluñda **çalışır** / Yok bu devr içre Raḥîmî gibi kaçkan sinelü (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 271, Beyit 5). [çalışır, -ır]

çanağ: Çanak || lale çiçeği.

Nev-bahāra lāle şundı yine bir mey-gün **çanağ** / Sen de baş kaldurma destüñden koma bir dem ayağ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 130, Beyit 1). [çanağ,]

çap-: Koşmak.

Felek zerrîn-küleḥ bir sâde-rû serrācuñ olmışdur / **Çapup** gün gibi tırmaz yeldirür şubḥ u mesā raḥşın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 235, Beyit 4). [çapup, -up]

çar erkân: Dört unsur (hava, su, ateş, toprak). || bütün dünya.

Şeş cihetden ejder-i nefsi tılısmāt eyleyüp / Kendüye gencine itdi işbu **çar erkânı** bir (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 68, Beyit 6). [çar erkânı, -ı]

çar pâre it-: Dört parça yapmak.

Duramaz oynar yüregüm **çar pâre itdi** cânımı / Gāh şive geh tegāfûl geh ğazab geh nâz nâz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 109, Beyit 2). [çar pâre itdi,]

Cân mürde dil-şikeste ciger hūn ten ḥarāb / Devrân döne döne beni **çar-pâre eyledi** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 316, Beyit 6). [çar-pâre eyledi, -di]

çār ‘unşur: Dört unsur.(Hava, su, ateş, toprak).

Ey Raḥīmī ‘aşkuña dil şol zemān vīrān iken / Daḥi maḥfidi bu **çār ‘unşurda** genc-i şeş cihāt (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 20, Beyit 7). [çār ‘unşurda, -da]

çāre:

1. Çözüm, çıkar yol.

Geh ğam-ı hecr Raḥīmī vü geh ümmîd-i vişāl / Yok mı bir **çāre** meded ḳaldum iki arada (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 280, Beyit 7). [çāre,]

Öte tursun bāğ-ı vaşluñdan raḳīb-i zāğ-ṭab‘ / Bülbül oldu **çāre** yok mı kış gidüp yaz olmağa (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 283, Beyit 2). [çāre,]

2. İlaç, deva, tedbir.

Sīneñde dil efsürde göz uyḥuda cān mürde / Bir **çāresi** yok derde bī-çāre neden düşdüñ (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 146, Beyit 2). [çāresi, -si]

Devādur derd-mend-i ‘aşḳa derd ü yāresi ‘aşkuñ / Ṭabībā derde dermān it kim oldur **çāresi** ‘aşkuñ (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 154, Beyit 1). [çāresi, -si]

Bilmedüm vuşlatına ḥasta Raḥīmī **çāre** / İntizār-ı ğam-ı hicrān ile öldüm gitdi (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 345, Beyit 5). [çāre,]

çāre kıl-: Çare bulmak.

Ben oldum olacağum gel ṭabībā zaḥmete girme / Dil elden gitmeden bir **çāre kıl** bī-çāre düşmişdür (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 53, Beyit 6). [çāre kıl,]

çāre-sāz: Çare bulan, çare bulucu.

Cān lebüñden em recā itdükce ğamzeñ ḥışm ider / Ben niyāz u nāzdan oldum meded ey **çāre-sāz** (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 118, Beyit 4). [çāre-sāz,]

çāre-sāz ol-: Çare bulucu olmak.

Baṇa gel ey muğannī **çāre-sāz ol** n’eydigüm bildür / Maḳām-ı ğamda dil feryāda cānum zāra düşmişdür (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 53, Beyit 5). [çāre-sāz ol,]

çār-mıḥ: Suçlunun öldürölmek amacıyla çivilendiğı haç biçimindeki darağacı.

Ḳapuñda Raḥīmī diseñ sī ye dime tek / **Çār-mıḥa** dönüp derdüñe her ana şalinsun (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 254, Beyit 14). [çār-mıḥa, -a]

çāşnî-gîr: Aşçıbaşı, sofracıbaşı.

Niçe hayrânı olmasun gören ol **çāşnî-gîrûn** / Lebi sükker börek haddı gülâc-ı hûn-ı sübhâni (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 337, Beyit 3). [çāşnî-gîrûn, -ûn]

çat-: Kaşı, yüzü sertlik, öfke bildiren bir duruma sokmak.

Râ kaşuñ peyveste **çatma** müşterüñe incinüp / Ey ‘uṭārid râ buradur küşe-i rāḥat baña (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 4, Beyit 2). [çatma, -ma]

çatla-: Sıkıntı, sevinç, yalnızlık, heyecan, sabırsızlık, kıskançlık vb. ruhsal durumları aşırı derecede duymak.

Çatlasa düşmen n’ola kopdı terāka başına / Āsumānî bir kazādur aña bu esmā-yı sūr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 91, Beyit 4). [çatlasa, -sa]

çav: Şöhret.

Vaşf-ı hüsnünde şehā şî’ri Rahîmî bendeñün / Mihr-i ‘ālem-tāb gibi **çavı** tıldı ‘āleme (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 286, Beyit 6). [çavı, -ı]

ceb: Yanlış.

İligimün kuruğuğı bu ki her **ceb** ola rāst / Cāme-i vaşluña irüp süre devrānı zırh (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 293, Beyit 3). [ceb,]

çehre: Yüz, surat, sima.

Yār didi gayrdan kaṭc it nazar dîdem be-çeşm / Didi kıl **çehreñ** kapumda hāk-i der dîdem be-çeşm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 185, Beyit 1). [çehreñ, -ñ]

İksîr-i ‘aşk **çehremi** zerd itdi zer gibi / Daḥi o yād-ı sîm-beden bî-ḥaber gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 351, Beyit 1). [çehremi, -mi]

çehre-i maḳşūd: İstenilen, kasdolunan şeyi gösteren çehre, yüz.

Çehre-i maḳşūda yüz gösterse rūḥ olsa ḥicāb / Bî-vesîle ‘arız-ı cānāna seyrān eylesem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 197, Beyit 3). [çehre-i maḳşūda, -a]

çek-:

1.Öldürücü bir silahla cana kast etmek.

Ġamzeñün otlu degülken bir içim şuyından / Beni öldürmege geh tîğ **çeker** gāh bıçağ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 138, Beyit 3). [çeker, -er]

2. Katlanmak, tahammül etmek.

Bî-sütûn-ı ‘aşkda sen yâr-ı Şîrîn-la’l için / **Çekdügüm** endüh-ı hecri Hüsrev ü Ferhâd aña (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 8, Beyit 3). [çekdügüm, -dügüm]

Ey Raḥîmî ger ecel tîrinden isterseñ ḥalâş / Bir kemân-ebrû için **çek** durma yâr-ı intizâr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 77, Beyit 5). [çek,]

Âh kim iğmâz ‘ayn ile ‘itâbın ‘aşîkuñ / ‘Ayn-ı tâb içre ‘anâ **çeken** ‘azâbiler bilür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 89, Beyit 3). [çeken, -en]

Şol kadar **çekdi** cefâñuñ yükini cân u göñül / Ben senüñ cân u göñül birle emekdâruñ olam (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 206, Beyit 5). [çekdi, -di]

Çekdügüm cevri Raḥîmî âh diyü ağıyardan / Ol perîñüñ da‘vetin ḥalvet bulursam söyleşem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 223, Beyit 7). [çekdügüm, -dügüm]

Mısr-ı ‘izzetde ‘azîzüm olımaş şâhib-serîr / **Çekmeyince** bir zemân Yûsuf gibi zindân ğamın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 255, Beyit 3). [çekmeyince, -meyince]

Büse-i la’l-i lebûñe cân virüp me’nûs olan / Bir nefes **çekmez** benüm rûḥ-ı revânum cân ğamın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 255, Beyit 2). [çekmez, -mez]

Ey Raḥîmî sen ümîdüñ Kâsımü’l- ezrâka tut / Seg-nihâd olan tama‘ ehli ko **çeksün** nân ğamın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 255, Beyit 5). [çeksün, -sün]

Bize kûy-ı yâr sen çek cennet-i a’lâ ğamın / Zâhidâ biz ibn-i vaḳtüz **çekmezüz** ferdâ ğamın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 256, Beyit 1). [çekmezüz, -mezüz]

Ko miyân endühını terk it dehân endîşesin / **Çekme** ey dil yok yire pinhân u nâ-peydâ ğamın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 256, Beyit 4). [çekme, -me]

Bâr-ı cevri devri **çekmekden** bükildi kâmetüm / Bâri ğam çekdürme ey meh mihri yok ağıyardan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 263, Beyit 6). [çekmekden, -mekden]

3. Yaşamak, tecrübe etmek.

Hürrem olmaz ḥâtırı rûz-ı vişâl-i yâr ile / **Çekmeyen** ey âfitâbum zulmet-i hicrân ğamın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 255, Beyit 4). [çekmeyen, -meyen]

4. Çizmek, yaralamak.

‘Adem iklîmine ehl-i vefânüñ toĝru yoludur / Elif kim **çekmişem** tende ğam-ı mevzûn-nihâlüñle (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 292, Beyit 3). [çekmişem, -mişem]

5. Kendine çekmek, yaklaştırmak.

Firâkuñ bârına gördüm taḥammül eylemez taĝlar / **Çeküp** ol yüki ben bu cism-i bî-miḳdâra ṭabşurdum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 221, Beyit 2). [çeküp, -üp]

Mestāneler miyānını **çeksem** kenāruma / Hayrānla girse ağzuma helvā dudacığı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 313, Beyit 4). [çeksem, -sem]

6.Sürmek.

Şabāyā ‘ayn-ı māl olursa **çekmem** minnetin kuşluñ / Görünmez gözüme nesne bu hāk-i rāhdan gayrı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 353, Beyit 3). [çekmem, -mem]

7.Çekiştirmek.

Ṭama‘ ser-riştesin kaç‘ eyle mikrāz-ı kanā‘atle / İlüp **çekmesün** ey āvāre dil her aç u her çıplak (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 145, Beyit 2). [çekmesün, -mesün]

çekdir-: Bir hâlin kuvvetle baskı ve etkisi altında bırakmak, o hâle uğratmak, dûçar etmek.

Kaşırınuñ bulduñ kuşurın **çekdirüp** şiddetler / Şoñ ucu pâ-māl olup Şeddād elünden ey felek (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 159, Beyit 4). [çekdirüp, -üp]

çekip çevir-: Düzene koyup yönetmek, gerektiği gibi idâre etmek.

Bir haṭā ile dolaşdum çîn-i zülfeynüñ görüp / Yay idüp **çekdüñ çevirdüñ** kâmetüm tuğrā-mişāl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 178, Beyit 2). [çekdüñ çevirdüñ, -düñ]

çekdür-: Yaşatmak, maruz bırakmak.

Cevrini döne döne **çekdürdi** / Daḥi devrān baña şehā n’eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 88, Beyit 9). [çekdürdi, -di]

Rahîmî ḥod kadîmi derd ile mu‘tād-ı hicrāndur / Daḥi **çekdürme** yā Rab bir kula bu derde bu derdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 341, Beyit 7). [çekdürme, -me]

çekil-: Ayrılıp gitmek.

Gül-i pür-ḥāra yok meylüm **çekildüm** deşt geştinden / Kelāğından ferāğum var bu bāğüñ bülbülinden hem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 204, Beyit 3). [çekildüm, -düm]

celebi: Efendi, bey, kibar kimse.

Ey lebüñ hasta dilüñ derdine dermān **Çelebi** / Ten-i fersüdeme güftār-ı lebüñ cān **Çelebi** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 338, Beyit 1). [çelebi,]

Gel irāğ olma gözümden benüm ey dürr-i yetîm / Ne bilür qadrüñi her cāhil ü nā-dān **Çelebi** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 338, Beyit 2). [çelebi,]

Hār elinden alamam gül gibi ter dāmenüñi / Her şeh̄er anuñ içün eylerem efgān **Çelebi** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 338, Beyit 3). [çelebi,]

Meh-cemālũne ne nokşān irişür ey yüzi gül / Şem‘veş bir gice olsañ baña mihmān **Çelebi** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 338, Beyit 4). [çelebi,]

Nağd-i cān vire idüm rûz-ı vişāline bedel / Bir gice girse Raḥîmî ele ‘uryān **Çelebi** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 338, Beyit 5). [çelebi,]

çelipā: Haç.

Gitmedügi bu ğam-ı zülfüñ dil-i aġyārdan / Kāfirüñ āyînidür koyar **çelipā** koynına (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 288, Beyit 6). [çelipā,]

çemen:

1.Çimen.

Şu gibi yüz sürüyü geldi **çemenler** hıdmete / Tā ola vech-i ḥasen gibi sürür-efzā-yı sūr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 91, Beyit 2). [çemenler, -ler]

2. Ağaçlı, çiçekli, yeşillik olan yer.

Dāmen-keşān şalınsa o serv-i hoş-ḥırām / Güller **çemende** çāk-i girībān olur ḳalur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 43, Beyit 4). [çemende, -de]

Ruḥuñ seyr iden ey ğonca **çemende** / Başıret yok durur gül isteyende (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 277, Beyit 1). [çemende, -de]

Çemende sākî-i gül-ruḥ elinden ḳadeḥ nūş it / Nigārā meclis-i Cemden saña evreng yiter lāle (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 291, Beyit 6). [çemende, -de]

çenār: Çınar ağacı.

Çenāra dek gelüp serv-i bülendüñ pāyesin pest it / Senüñ bu muntehā ḳaddüñle ṭübā baş bir āzerdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 49, Beyit 2). [çenāra, -a]

Servüñ alup ayaġın şarsın **çenāruñ** pençesin / Āh kim pençeñ senüñ ḥün-rîz ü ḥoryād ey felek (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 150, Beyit 3). [çenāruñ, -uñ]

çenber:

1.Canbazların gösteri yaptığı halka || güzelin saç kıvrımı.

Ḳaddümi bükçükce zülfüñ la‘lünü ḳıldum ṭaleb / Pîrlikde başladum **çenberde** cān-bāz olmaġa (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 283, Beyit 3). [çenberde, -de]

2. İnsanın etrâfını kuşatan durum ve şartlar.

Ṭayanma bir’ki ġün dönse murāduñ üstine devrān / Şoñ ucu nā-murād eyler muḥālîf **çenberin** ḳurdu (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 341, Beyit 4). [çenberin, -in]

çeng: Türk musikisinde kullanılan yay şeklinde eğri çalgı.

Dili yok ney ne söyler nâlişümden / Ne çalar nağmemüñ yanınca hem **çeng** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 149, Beyit 4). [çeng,]

Güneş ay ile dutulmuş kapuñda birdür oğlanı / Felek rakķķaş-ı bezmüñ zühre hod düşire bir **çengi** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 352, Beyit 4). [çengi, -i]

çeng tut-: Çalmak.

Büselikde ideli ‘uşşāka ol şehnāz nāz / Her maķāmı tutasın çeng nağme-i āvāz nāz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 109, Beyit 1). [çeng tutasın, -asın]

çerāğ: Mum, kandil.

Yaķalı envār-ı hüsnüñden **çerāğ** ey āfitāb / Burc-ı izzetde şeref buldı meh-i tābān-ı ‘îd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 39, Beyit 6). [çerāğ,]

Tab‘-ı pür-envār ile rüşen **çerāğ**uñdur senüñ / Ey gözüm nürü işigüñde Raķimivār şem‘ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 127, Beyit 7). [çerāğ

çerāğı ‘ārız u şevķ-i lebiyle dil-i şem‘in / O yār ki tā uyana cān gözin uyarı görüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 148, Beyit 5). [çerāğ, -ı]

Raķimî nār-ı ‘aşķa ben delil oldum **çerāğ**umdur / Benüm bu tef-i tābumdan bulupdur rüşenā meş‘al (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 164, Beyit 8). [çerāğumdur, -umdur]

Raķimiyem vefā cem‘inde bir tābende şem‘um ben / **Çerāğ**ın şu‘le-i sūz-ı derūnumdan yaķar lāle (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 291, Beyit 7). [çerāğın, -ın]

çerāğ yak-: Kandil yakmak.

Ey felek hoş gör bu devrānuñ bahārı şevķini / Her dem el virmez bu demler arayup **yaķsañ çerāğ** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 130, Beyit 3). [çerāğ yaķsañ, -sañ]

çerāğāh-ı vefā: Sadakat çayırılığı.

Bağruñı hūn it **çerāğāh-ı vefāda** niçe dem / Nāfeves tā giresin bir yār-i ra‘nā koynına (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 288, Beyit 4). [çerāğāh-ı vefāda, -da]

çerāğ-ı māh: Ayın kandili.

Bu gice gün yüzüñden aldı mı āyā ziyā meş‘al / **Çerāğ-ı māha** şevķ ‘arz itdi germ olup şehā meş‘al (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 164, Beyit 1). [çerāğ-ı māha, -a]

çerh:

1.Gökyüzü, sema.

Ḳabrüm üzre mihr ü meh şem‘üm şafaḳ ḥünîn-kefen / **Çerḥ** olur türbem cesim-i ḡamzeñ eylerse şehîd
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 37, Beyit 3). [çerḥ,]

Baňa ey **çerḥ** her gün mihr-i ‘âlem-tâb ‘arz itme / Benüm âyîne-i ruḥsâra yâra ḥod nigâhum var
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 76, Beyit 2). [çerḥ,]

Şevḳüm şu‘âi genc-i ḡamuñ şeb-çerāḡıdır / **Çerḥüñ** çü mâh niteki her şeb-çerāḡıdır (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 86, Beyit 1). [çerḥüñ, -üñ]

Rahîmî şanma tâlî‘ oldı **çerḥ** üzre hilâl-i ‘îd / O mâhuñ kaşı fikriyle olan nâzûk ḥayâlündür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 97, Beyit 7). [çerḥ,]

Çıḳardum şâhbâz-ı âhı **çerḥe** / Taḳup yanına nâlûmden celâcil (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 165, Beyit 2). [çerḥe, -e]

Ġarḳa virdi âb-ı çeşmüm sūy-ı baḥri ser-be-ser / Dûd-ı âhum **çerḥe** irdi şâhidüm mâi vü mâh (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 298, Beyit 5). [çerḥe, -e]

2.Talih, baht.

Çerḥ elüm alup çevirdi atdı dâr-ı ġurbete / Kûy-ı vaşl-ı yârdan düşdüm cüdâ ḥayfâ ġarîb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 16, Beyit 3). [çerḥ,]

Çevirdi başumı **çerḥ** atdı nokta gibi ortaya / Kıyı çizmekde güyâ kendü bir pergâra dönmişdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 99, Beyit 3). [çerḥ,]

Murâduñ üzre dönmişken döner ‘aksine devr eyler / Şebâtı yok bu **çerḥüñ** sen bu kec-gerdânı bilmezsin
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 229, Beyit 2). [çerḥüñ, -üñ]

Göreliden cebhenüñ ay toḡdınüñ ḥod **çerḥi** batmışdır / Ezelden bâḡ-ı ḥüsnüñ çaḡı geçdi Akşuyuñ çaḡı
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 311, Beyit 3). [çerḥi, -i]

çerḥ ur-: Sema etmek, dönmek.

Teferrücgâh-ı bâḡ-ı vaşluña bir gün irem diyü / Vücûdum **çerḥ urur** dolâbveş çeşmüm doker yaşı
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 342, Beyit 3). [çerḥ urur, -ur]

çerḥe ir-: Feleḡe, gök yüzüne ermek, ulaşmak.

Oda yaḳdı ‘âlemi sūz-ı derûn-ı pür-şerâr / **Çerḥe irdi** dostlar âh-ı cihân-âzâr hem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 209, Beyit 4). [çerḥe irdi, -di]

çerḥ-i a‘lâ: Yüce gök.

Güneş gibi bülend olurdu ḳadrüm **çerḥ-i a‘lâda** / Eger bâlinem olsa bir gice iç eşüḡi ṯaşı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 342, Beyit 2). [çerḥ-i a‘lâda, -da]

çerh-i bed-mihr: Merhametsiz felek, dünya.

Çerh-i bed-mihre meyl idüp ol meh / Zālīm ü nā-bekāra yüz tıtdı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 319, Beyit 5). [çerh-i bed-mihre, -e]

çerh-i bî-bünyād: Temelsiz felek || Kader.

Murādum üstine bir kerre dönmedi devrân / Yüzin çevirdi meger kim bu **çerh-i bî-bünyād** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 36, Beyit 4). [çerh-i bî-bünyād,]

çerh-i bî-karār: Kararsız felek (Dünyanın devretmesi bağlamında).

Senüñ mihrüñle ben gün gibi ser-gerdân iken ey meh / Dañi yogıdı mihr ü meh bu **çerh-i bî-karār** içre (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 284, Beyit 5). [çerh-i bî-karār,]

çerh-i çār: Batlamyos sisteminde dördüncü felek.

Hudâyâ kaşr-ı kadrin yüce eyle **çerh-i çārumdan** / Penāhum yok dañi dergāh-ı şāhen-şāhdan gayrı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 353, Beyit 4). [çerh-i çārumdan, -umdan]

çerh-i devlet: Devlet zamanı.

Bir’ki gündür sen meh-i rüşen-likāyı görmedüm / **Çerh-i devlet** dergehi tāk-ı ‘alāyı görmedüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 217, Beyit 1). [çerh-i devlet,]

Mihr-i şubh-ı saltanatsın hüsn-i meh-sīmāyla / **Çerh-i devletdür** kapuñ bu çetr-i gerdün-sāyla (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 290, Beyit 1). [çerh-i devletdür, -dür]

çerh-i dün: Aşağılık dünya.

Bize zulm itmeden ey **çerh-i dün** dün yoksa āh itdün / Alur her haqqımız ‘adl issi bir sultānımız vardur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 87, Beyit 6). [çerh-i dün,]

çerh-i gerdān: Dönen dünya.

Binüp keştiye sen meh gün gibi kılduķca seyrānı / Toķuz kat tolanur bād-ı fiğānum **çerh-i gerdānı** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 333, Beyit 1). [çerh-i gerdānı, -ı]

çerh-i hüsn: Güzellik seması.

Çerh-i hüsn içre gönül gün yüzüñi māh bilür / Güneşe zerrece mihr itmezin Allāh bilür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 47, Beyit 1). [çerh-i hüsn,]

çerh-i kec-reftār: Eğri gidişli felek.

Âh kim bir gün bükür kıavs-i kıuzahveş kıaddüñi / Merhamet umma Rahîmî **çerh-i kec-reftârdan** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 242, Beyit 5). [çerh-i kec-reftârdan, -dan]

çerh-i pür-encüm: Yıldız dolu felek.

Görinen **çerh-i pür-encüm** degül ey mâh üstümde / Bu tāk-ı zer-nigâr-ı lâjiverdî bârgâhumdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 75, Beyit 3). [çerh-i pür-encüm,]

çerh-i pür-ğaddâr: Merhametsizlikle dolu felek.

Felek cevır eylemekde döne döne yâra dönmişdür / O meh mihr itmemeğinde **çerh-i pür-ğaddâra** dönmişdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 99, Beyit 1). [çerh-i pür-ğaddâra, -a]

çerh-i sincâbî: Sincap rengindeki dünya.

Çerh-i sincâbide mâh u hâle şandım göricek / Geymiş ol meh-rû meger sammûrdan bir şeb-külâh (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 276, Beyit 6). [çerh-i sincâbide, -de]

çerh-i vuslat: Kavuşma feleği.

Gör bu **çerh-i vuslata** nevbet degirmendür dañi / Dönmişem kendüm bilelden âsiyâbuñ ‘aynına (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 285, Beyit 4). [çerh-i vuslata, -a]

çerhveş: Gökyüzü gibi.

Çekeli pehlûsına gün gibi sen meh-çihreyi / **Çerhveş** gögsin gerer şubh u mesâ pîrâhenüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 158, Beyit 2). [çerhveş,]

çeşm: Göz.

Dâmen-i pâkîzeñe kimdür ki bir toz kıondura / Münkürüñ **çeşmine** töldürdü gubâr-ı evliyâ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 9, Beyit 5). [çeşmine, -ine]

Dâstân-ı guşşamuñ her faşl u bâbın yazmağa / Kıanlı yaşum sürh çihrem şafhadur **çeşmüm** devât (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 20, Beyit 6). [çeşmüm, -üm]

Ŧayanup ğamzeñe **çeşmüñ** döker kıan / Velî şorsañ geçer ol mest-i mestûr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 42, Beyit 2). [çeşmüñ, -üñ]

Dil kıarâr u hûşı **çeşmüñden** anuñçün hıfz ider / Nakdi târâc eyler ol Tâtâr bir yağmacıdır (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 59, Beyit 3). [çeşmüñden, -üñden]

Çeşmümde gubâr-ı kıademüñ eylese mâddi / Hâşıyyet-i kühl-ı başarâsâ eşer eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 60, Beyit 2). [çeşmümde, -ümde]

Bahr ile mâ-beyni terdür yaşumuñ / **Çeşmüme** kıan yağıdır Nîl ü Aras (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 119, Beyit 3). [çeşmüme, -üme]

Akça şuyun mā-cerāsın bilmek isterseñ eger / Karadeniz gibi **çeşmümden** akan deryāya bak (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 137, Beyit 5). [çeşmümden, -ümden]

Leb-i bezminden ayru ey felek **çeşmin** Raḥîmîniñ / Dem-â-dem döne döne sāgar-ı mercāna döndürdüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 147, Beyit 5). [çeşmin, -in]

Lebi ğamıyla kadeḥ gibi tıldı kan **çeşmüm** / Ğidā-yı cān olan ol cām-ı hoş-güvārı görüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 148, Beyit 3). [çeşmüm, -üm]

N'ola insāniyyet itse baña **çeşmüñ** ey melek / Taña kalup mihr ider mihrüm görüp mäh-ı felek (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 160, Beyit 1). [çeşmüñ, -üñ]

Ruḥuñ mähin gözetmekden bu **çeşmüñ** eşḳ-i pervinin / Görür her gice yıldız şayduğum kaldı taña meş'al (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 164, Beyit 2). [çeşmüñ, -üñ]

Ben ey Raḥîmî bir yüzi gül çeşmi nergisün / Her küşe cüst u cü idici **çeşm** ü güşiyem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 182, Beyit 5). [çeşmi, -i; çeşm,]

Tāb-ı aşkuñla ciger biryān u **çeşmüm** hün-feşān / Gel berü 'ış it şarābum hem kebābum var benüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 192, Beyit 2). [çeşmüm, -üm]

Çeşm ü zülfi tār-mār itmek diler dil şehrini / Āh ol fettān hem feryād ol tarrār hem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 209, Beyit 6). [çeşm,]

Kuḥl-ı ḥāk-i maḳdemün irgürdüğiçün **çeşmüme** / Bād-ı şubḥa muştılık virdüm şifāhān illerin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 243, Beyit 2). [çeşmüme, -üme]

Ḥāk-i miḥnet **çeşmine** ol dün bed-bînün müdām / Tütüyā bilmezse ḥāk-i dergehün 'ayne'l-yakīn (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 247, Beyit 3). [çeşmine, -ine]

Ḥal ü ḥaddinsız yakup eczāyı **çeşmüm** gül gibi / Lāle gibi dāğ-ı ğamda dāğdār itdün beni (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 309, Beyit 4). [çeşmüm, -üm]

Göñül Niş kal'asıdur şan ḥarāb olmuş içi taşı / Başum tığ-ı 'inā 'aynıyla **çeşmümdür** bınarbaşı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 318, Beyit 1). [çeşmümdür, -ümdür]

Dem-i fūrkatde sūzān gönli giryān **çeşmümi** görüp / Yanup ağlar yanumca ber ü baḥrün kuruşı yaşı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 318, Beyit 2). [çeşmümi, -ümi]

Teferrücgāh-ı bağ-ı vaşluña bir gün irem diyü / Vücūdum çerḥ urur dolābveş **çeşmüm** döker yaşı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 342, Beyit 3). [çeşmüm, -üm]

Derün-ı sinede hün-ı ciger **çeşmümde** āb-ı ğam / Bilinmedük nem ola bāḥın u zāhirde nem kaldı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 343, Beyit 3). [çeşmümde, -ümde]

çeşm ü çerāğ: Göz nuru.

Ağlamakdan dehr gülmezdi açılmazdı bahār / Şimdi görür gözi nergis her semen **çeşm ü çerāğ** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 130, Beyit 5). [çeşm ü çerāğ,]

çeşme-i cān: Can çeşmesi; öpücük, öpüş.

Lebüñi **çeşme-i cān** Ka'be görmüş adam yok / Perī vişāl gibi mā-ḥaṣal meşeldür ola (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 307, Beyit 4). [çeşme-i cān,]

çeşme-i çeşm: Göz pınarı.

Her sū o gönca ḥār ile iḥer şarāb-ı sürḥ / Aḳar o demde **çeşme-i çeşmümden** āb-ı sürḥ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 30, Beyit 1). [çeşme-i çeşmümden, -ümden]

Çeşme-i çeşmümden aḳar dem-be-dem yaşum benüm / Menba'ı seyl-āb-ı miḥnet başıdur yaşum benüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 181, Beyit 1). [çeşme-i çeşmümden, -ümden]

çeşme-i dil: Gönül çeşmesi.

Çeşme-i dilden aḳar ḳanlu sirişküm şu gibi / Dem-be-dem ṭurmaz bulanur bir deliḳanlu gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 328, Beyit 1). [çeşme-i dilden, -den]

çeşme-i hayvān: İçeni ölümsüzlüğe ulaştırdığına inanılan hayat suyu.

Lebüñ aḡyār-ı zūlmet-çihreye ey ḥızr-ı ḥaṭṭ şunma / Ḳurudur varduḡı dem **çeşme-i hayvāna** gönderseñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 151, Beyit 7). [çeşme-i hayvāna, -a]

Ḥayli dem ben teşne-dil çekdüm leb-i cānān ḡamın / Çekmedüm 'ömrümde bir gün **çeşme-i hayvān** ḡamın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 255, Beyit 1). [çeşme-i hayvān,]

çeşme-i ter: Yeni çeşme.

Yaşum Sa'y u Şafāyıyla iletdüm Ka'be kūyūña / Yine bir **çeşme-i ter** eyledi bu çeşm-i ter peydā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 2, Beyit 2). [çeşme-i ter,]

çeşm-i āfet: Belalı göz.

Ḡamze bir keskin ḥarāmī **çeşm-i āfet** yol başar / Ḳayd-ı rāḥ-ı zāhide şad sāledür zünnār-ı zūlf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 132, Beyit 3). [çeşm-i āfet,]

çeşm-i āhū: Ahu gözlü.

İçüp ol **çeşm-i āhūnuñ** lebi şirini şirāne / 'Ali-heybet fütüvvet kânı bir aşlana gönderseñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 151, Beyit 5). [çeşm-i āhūnuñ, -nuñ]

Faḥr idüp ey **çeşmi āhū** ger olursam ṭañ mıdur / Āsitānuñ itleriyle intisābum var benüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 192, Beyit 3). [çeşmi āhū,]

çeşm-i 'aşık: Aşığın gözü.

Lāle şanma **çeşm-i 'aşıkdan** dökilmiş ḳaṭredür / Ey gül-i ter uşbu dem zeyn eyleyen şaḥrā yüzün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 246, Beyit 3). [çeşm-i 'aşıkdan, -dan]

çeşm-i cellād: Sevgilinin merhametsiz, öldürme işlevini gerçekleştiren cellat gözü.

Bî-güneh kanlar döker bu **çeşm-i cellāduñ** senüñ / Kanķı zālimdür bu fende bilsem üstāduñ senüñ
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 162, Beyit 1). [çeşm-i cellāduñ, -uñ]

çeşm-i çerāğ-ı dü kevn: İki âlemin kandilinin gözü.

Rüşen budur ki **çeşm-i çerāğ-ı dü kevn** senin / Ey nūr-ı Hakk senüñle görür ‘âlemüñ gözi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 312, Beyit 4). [çeşm-i çerāğ-ı dü kevn,]

çeşm-i cür‘aveş: Bir yudum gibi göz.

Bu **çeşm-i cür‘aveş** pây-māl-i devrân itseñ incinmem / Lebüñsüz sāğar-ı çeşmüm tolu kan olmadan
yegdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 50, Beyit 2). [çeşm-i cür‘aveş,]

çeşm-i dil-cü: Gönül çeken göz.

Göñlüm alan o **çeşm-i dil-cüdur** / Velî sevdālara şalan odur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 48, Beyit 1).
[çeşm-i dil-cüdur, -dur]

çeşm-i fettân: Fitne çıkaran göz.

Ğamze bir keskin hārāmî **çeşm-i fettân** yol başar / Vaşl ise bir ince bil gāyet maħall-i ihtirāz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 118, Beyit 2). [çeşm-i fettân,]

İşitdüm kim habîbüñ ‘aşķ okı kıddin kemān itmiş / Vücūdın **çeşm-i fettânı** gibi hoş nā-tüvān itmiş
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 124, Beyit 1). [çeşm-i fettânı, -ı]

Muntazırdur göz açup nergis ayağūñ tozına / Gel görün biñ nāz ile ey **çeşm-i fettānum** yine (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 296, Beyit 4). [çeşm-i fettānum, -um]

çeşm-i ğazāl:

1.Ceylan gözlü güzel.

Añ Raḥîmîyi itüm de uş budur / Senden ey **çeşm-i ğazālüm** mültemes (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 119, Beyit 9). [çeşm-i ğazālüm, -üm]

Bir **çeşm-i ğazāl** içün bir kaşı hilāl içün / Dîvāne degülseñ ger tağlara neden düşdüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 146, Beyit 6). [çeşm-i ğazāl,]

Gözüm didāruña kıddüñe mā’ıl yaşum ırmağı / N’ola ter düşse ey **çeşm-i ğazālüm** ayu kulağı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 311, Beyit 1). [çeşm-i ğazālüm, -üm]

2.Ceylan göz || Güzel göz.

Beni şahrāya şalan şu gibi hadduñ hayālîdür / Vefā tağında ser-mest eyleyen **çeşm-i ğazālîüñdür** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 97, Beyit 5). [çeşm-i ğazālîüñdür, -üñdür]

çeşm-i giryân: Ağlayan göz.

‘Arz-ı didâr it Raḥîmî bendeñe ey serv-kaḍ / Yollar üzre muntazırdur **çeşm-i giryân** her taraf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 136, Beyit 6). [çeşm-i giryân,]

Ser-güzeştüm añduğumca bir yumar biñ biñ döker / **Çeşm-i giryānumla** cānā çok ḥisābum var benüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 192, Beyit 5). [çeşm-i giryānumla, -umla]

Hevā-yı kâmet-i hecriyle düşdüm sūy-ı şahrāya / ‘Aceb mi kan dökerse dem-be-dem bu **çeşm-i giryānum** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 224, Beyit 3). [çeşm-i giryānum, -um]

Gitdi gözden dilde cā tıtdı hayāl-i la‘l-i yār / Kanda zāyî‘ eyledüm bu **çeşm-i giryân** cevherin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 252, Beyit 6). [çeşm-i giryân,]

Lebinden dem uraldan sen döker kan **çeşm-i giryānum** / Niçün kan üzre kan itdün girüp meydāna ey vişne (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 282, Beyit 2). [çeşm-i giryānum, -um]

Reh-güzāruñ pāk idüp sildi süpürdi şanuldu / Kirpigin cārüb idüp bu **çeşm-i giryānum** yine (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 296, Beyit 5). [çeşm-i giryānum, -um]

Cāndan özge yolına nem var Raḥîmî bezl için / Hem revān eyle buluşdur **çeşm-i giryân** bağını (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 317, Beyit 5). [çeşm-i giryân,]

çeşm-i güher-bār: İnci yağdıran göz (Gözyaşı dökmesi bağlamında).

Ḥālet-i ‘aşk içre aḥvālüm görüp kan ağladı / Ey benüm **çeşm-i güher-bārum** yaşuñ olsun mezîd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 37, Beyit 2). [çeşm-i güher-bārum, -um]

çeşm-i ḥün-efşân: Kanlı gözyaşı döken göz.

Kan tolar her dem kadeḥveş **çeşm-i ḥün-efşānumuz** / Mey içelden ḥār ile ol gonca-i ḥandānumuz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 106, Beyit 1). [çeşm-i ḥün-efşānumuz, -umuz]

Dem-i ğamda baña hem-dem bu **çeşm-i ḥün-feşân** kalmış / Hevādār olup üstüme döner āh u fiğān kalmış (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 126, Beyit 1). [çeşm-i ḥün-feşân,]

Ḥün-ı cigerle besler merdüm yaşıımı eşküm / Olsun demi ziyāde bu **çeşm-i ḥün-feşānuñ** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 157, Beyit 4). [çeşm-i ḥün-feşānuñ, -uñ]

Şarāb-ı nāb için bu **çeşm-i ḥün-efşānum** añmazsın / Dem-ā-dem cür‘aveş pā-māl idersin kanum añmazsın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 226, Beyit 1). [çeşm-i ḥün-efşānum, -um]

çeşm-i mest: Sarhoş göz.

İçersin kana kana mey yirine ‘aşıkuñ kanın / Velî ey **çeşm-i mestüm** kâni‘ olmaz kanı bilmezsin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 229, Beyit 6). [çeşm-i mestüm, -üm]

Çeşm-i mestüñdür harāb iden dil ü cān illerin / La‘l-i nābuñdur kesād iden Bedaḥşān illerin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 243, Beyit 1). [çeşm-i mestüñdür, -üñdür]

Çeşm-i mestüñ ki ḥ‘āba yüz tıtdı / Yıkılup dil harāba yüz tıtdı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 327, Beyit 1). [çeşm-i mestüñ, -üñ]

çeşm-i nā-bînā: Görmeyen göz.

Şûfi kûyuñda cemālûñden şafā kesb idemez / Nûr görmez Ka‘bede her **çeşm-i nā-bînā** Hüseyn (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 237, Beyit 4). [çeşm-i nā-bînā,]

çeşm-i nergis: Nergise benzeyen (mahmur) göz.

Raķibûñ rağmına ey **çeşm-i nergis** / Nazar kıl mestüñüm geh gāh didüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 189, Beyit 6). [çeşm-i nergis,]

çeşm-i pür-seḥḥār: Büyü dolu göz.

Göñlümi şeydā benüm bu zülf-i ‘anber-bār ider / ‘Aqlımı yağma şehā ol **çeşm-i pür-seḥḥār** ider (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 82, Beyit 1). [çeşm-i pür-seḥḥār,]

çeşm-i ter: Yaşlı göz.

Yaşum Sa‘y u Şafāyıyla iletdüm Ka‘be kûyûña / Yine bir çeşme-i ter eyledi bu **çeşm-i ter** peydā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 2, Beyit 2). [çeşm-i ter,]

Firāk-ı zülf ü ruḥsāruñla sen servüñ kenārında / Duḥān-ı āh-ı dil sünbül bitürdi **çeşm-i ter** lāle (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 291, Beyit 5). [çeşm-i ter,]

çeşm-i yār: Sevgilinin gözü.

Baş koşaldan ğamze-i ḥûn-rîz-i yāre **çeşm-i yār** / Cān u ser virmek içün gökce nice server yürür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 100, Beyit 4). [çeşm-i yār,]

çetr-i gerdün-sāy: Sema gibi çadır.

Mihr-i şubḥ-ı salṭanatsın ḥüsn-i meh-simāyıla / Çerḥ-i devletdür kapuñ bu **çetr-i gerdün-sāy**ıla (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 290, Beyit 1). [çetr-i gerdün-sāyıla, -ıla]

çetr-i pür-ḥayāl: Hayal dolu çadır.

Dil pâdişāh-ı ‘aşkuña bir **çetr-i pür-ḥayāl** / Yir yir fûrûğ-ı âteş-i āhum tınāb-ı sürḥ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 30, Beyit 6). [çetr-i pür-ḥayāl,]

çevgān: Ucu eğri değnek.

Başum top eyledüm ayağıña meydān-ı ‘aşkuñda / Ümîd-i dest-bûsuñla kadüm **çevgāna** dönmişdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 94, Beyit 3). [çevgāna, -a]

İdüpdür top-ı çerhî himmetüñ **çevgānı** ser-gerdān / Erenler haqqıçün meydān bu gün sen şehriyāruñdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 95, Beyit 5). [çevgānı, -ı]

çevgān-ı ğam: Gam değneği.

Belā meydānınuñ ben ‘āşık-ı ser-bāzıyam gerçek / Kādem **çevgān-ı ğam** başum maḥabbet gūyı gūyıdır (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 70, Beyit 3). [çevgān-ı ğam,]

çevir-: Döndürmek.

Çerh elüm alup **çevirdi** atdı dār-ı ğurbete / Kūy-ı vaşl-ı yārdan düşdüm cüdā ḥayfā ğarîb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 16, Beyit 3). [çevirdi, -di]

Çevirdi başumı çerh atdı nokta gibi ortaya / Kıyı çizmekde gūyā kendü bir pergāra dönmişdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 99, Beyit 3). [çevirdi, -di]

O mehden ayru yaşum ey felek ‘ummāna döndürdüñ / **Çevirdüñ** başumı tolab-ı ser-gerdāna döndürdüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 147, Beyit 1). [çevirdüñ, -dün]

çık-:

1. Çıkmak, tütmek.

Kırmızı kisvet degül **çıkdı** depemden nār-ı dil / Sūz-ı şevk-ı ‘aşkdan şāhum ‘alāmetdür baña (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 6, Beyit 3). [çıkdı, -dı]

2. Ayrılmak.

Raḥîmî ‘ākıbet aydınlığına bir işāretdür / **Çıkup** Aydın ol ay yüzlüyle geldüñ Aşkşehre (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 304, Beyit 5). [çıkup, -up]

Cihānuñ **çıkdı** fāḥir cāmesinden terk-i tāt itdi / Geyüp şāl-ı fenā bir ṭurfe kisvet ihtiyār itdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 321, Beyit 3). [çıkdı, -dı]

3. Ortaya çıkmak, neşet etmek.

Bezm-i çemende lāle degül görinen bu dem / Yirden gehi **çıkār** daḥi bir odlu āh-ı Cem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 216, Beyit 5). [çıkār, -ar]

4. Ruhu bedenden ayrılmak, ölmek.

Çıksun şu cān ki ğuşsañ ile şenlik itmeye / Ol ten yıkılsun ‘aşk ile vîrāne olmaya (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 297, Beyit 4). [çıksun, -sun]

5.Yükselmek.

Kaşrını yıkmak ise düşmenün ey nâle ğaraz / Sînden derd ile **çık** günbed-i devvâra yapış (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 120, Beyit 6). [çık,]

6.Duyulur hâle gelmek.

Seng-i dil dildâr derdinden vücûdın taş ile / Gök gök itmiş yir yir anuñcün **çıkar** güm güm şadâ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 3, Beyit 2). [çıkar, -ar]

7.Kör olmak.

İki gözümüñ biri olursa ey nûr-ı başâr / Başdan ol göz **çıkşun** ayağun ğubârın istemez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 114, Beyit 3). [çıkşun, -sun]

çıkar-:

1.Yukarı doğru gitmek, yüksekteki bir yere erişme (duman vb.).

Çıkardum şâhbâz-ı âhı çerhe / Taşup yanına nâlûmden celâcil (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 165, Beyit 2). [çıkardum, -dum]

Vaşf-ı hüsnünde olan şi'rûmî Cibrîl-i emîn / **Çıkarup** 'arş-ı 'alâ sâkına hâlîhâl itdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 322, Beyit 5). [çıkarup, -up]

2.Uzaklaştırmak.

Mîhr eylemedi mâha Raḥîmî ruḥun özler / Göz göre **çıkarsın** mı o nûrî başarından (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 228, Beyit 7). [çıkarsın, -sın]

3. Giysi, ayakkabı ve benzerini vücuttan ayırmak, soyamak.

Çıkarsa müze-i kayd-ı tarîḫ-ı şehir-i vuşlatdur / İren ser-menzile ser-pâ yalun 'uryânımış bildüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 199, Beyit 3). [çıkarsa, -sa]

çıkdukda: Çıktığında.

Leb-i hecriyle yârün ḥastayum ey nâle luṭf eyle / Felek evcine **çıkdukda** müdâvâ şor Mesîḥâdan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 250, Beyit 2). [çıkdukda,]

çin: Doğru, gerçek.

Zülfün aṣsam **çin** şehir olur dimâğum müşg-bâr / Leblerün zıkr itsem elfâzum olur gevher-nişâr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 71, Beyit 1). [çin,]

çın seher: Sabah erkenden, tan yeri ağarmakta olduğu zaman.

Şabāya çin-i zülfün ideli her **çın seher** peydā / İder tā Çin ü Māçine varınca müşgter peydā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 1, Beyit 1). [çın seher,]

Ey beşîr-i nûkhet-i zülfin irişdür **çın seher** / Gülşen-i firdevse dönsün beytû'l-aḥzānum yine (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 296, Beyit 2). [çın seher,]

çıplak: Giyinmemiş.

Ṭama‘ ser-riştesin kaç‘ eyle mikrâz-ı kanā‘atle / İlüp çekmesün ey âvâre dil her aç u her **çıplak** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 145, Beyit 2). [çıplak,]

çifte tolular iç-: Çifte dolu (içi içki ile doldurulmuş kadeh) içmek.

Hûn iderseñ bağrumı sāğar gibi ben rāzıyam / Yār olup ağıyār ile **çifte tolular içme** tek (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 160, Beyit 5). [çifte tolular içme, -lar, -me]

çigzin-: Dönmek, dolaşmak.

Ḳadeḥ mey-gün lebûñ öpdükce cānum **çigzinür** durmaz / Niçe demdür ki sāğar gibi ol avara dönmişdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 99, Beyit 7). [çigzinür, -ür]

çihre: Çehre, yüz.

Dāstān-ı guşşamuñ her faşl u bâbın yazmağa / Kanlu yaşum sürh **çihrem** şafḥadur çeşmüm devāt (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 20, Beyit 6). [çihrem, -m]

Çihrem Raḥîmî kışsa-i guşşam beyān ider / Her bâb bir kitāb gözüm aña bâb-ı sürh (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 30, Beyit 7). [çihrem, -m]

Zer-i ḥālîş gibi günden güne zerd olmada **çihreñ** / Raḥîmî kanlu yaşuñ var ise kibrit-i aḥmerdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 49, Beyit 5). [çihreñ, -ñ]

Ey rebî‘-i mekrûmet dest-i zer-efşānuñ görüp / **Çihresin** zerd itdi gülşen ḥor u zār olmuş yatur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 104, Beyit 4). [çihresin, -sin]

Çihreñe olalı kızgün müşteri ey yār şem‘ / Mihr-i ‘ālem-tāba germiyyet şatar her bār şem‘ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 127, Beyit 1). [çihreñe, -ñe]

Yüzüm sürdükce ‘ār itme ğubār-ālûde **çihremden** / Ne mümkindür ḥalāş ola elümden pāk-dāmānuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 161, Beyit 5). [çihremden, -mden]

Görüp ḳaddûñ düşüp pāyuña **çihrem** ḥāk-i rāh itdüm / Yine bir cāy-ı ‘ālîde bu gün bir tekyegāh itdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 184, Beyit 1). [çihrem, -m]

Yüz virme ḥāra şalınup ey gül budacığı / Baş **çihrem** üzre pāyuñ odur ḥod ṭuracığı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 313, Beyit 1). [çihrem, -m]

Bilmezem ol ruḥı alum baña ne āl itdi / Ȧanlu yaşumla şarı **ĉihremi** hep al itdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 322, Beyit 1). [ĉihremi, -mi]

Mükedder görse **ĉihrem** ānide āyîne fāř eyler / Görüp her ‘aybumı setreyledüm yok cāmeden ğayrı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 325, Beyit 3). [ĉihrem, -m]

ĉihre-i ģāk: Toprak yüz.

Rikābuñdan cüdā olmak revā mı **ĉihre-i ģāküm** / Güneş yüzlüm senüñ mihründe ģod ben zerreveş ģāküm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 219, Beyit 1). [ĉihre-i ģāküm, -üm]

ĉihre-nümā ol-: Yüzünü, ĉehresini göstermek.

Her zemān dilden olur řāhid-i cān ĉihre-nümā / Ey Raģîmî gözün aç özge temāřadur dil (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 168, Beyit 7). [ĉihre-nümā olur, -ur]

ĉîn:

1.Kıvrım.

Lebüñĉün ey büt-i ĉîn āh eksük olmadı **ĉîni** / Baña bildür ģaťamı niĉün eyler ģařd-ı cān ebrü (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 270, Beyit 5). [ĉîni, -i]

2.ĉîn ülkesi.

řabāya ĉîn-i zülfün ideli her ĉîn seģer peydā / İder tā **ĉîn** ü Māĉîne varınca müşgter peydā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 1, Beyit 1). [ĉîn,]

Dişün mānend-i dürr zülfün ģibi müřģ / Bulınmaz **ĉîn** ü Māĉîn ü Yemende (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 277, Beyit 2). [ĉîn,].

ĉîn it-: Kaşlarını ĉatmak, kızmak.

Rā ģařuñ peyveste **ĉîn itme** ģaťālu ģöñlüme / Dāl-i zülfünle perîřān-ģāldür gel ģıl meded (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 35, Beyit 4). [ĉîn itme, -me]

ĉîn-i zülf: Saĉın kıvrımı.

řabāya **ĉîn-i zülfün** ideli her ĉîn seģer peydā / İder tā ĉîn ü Māĉîne varınca müşgter peydā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 1, Beyit 1). [ĉîn-i zülfün, -ün]

ĉîn-i zülfini Ĥıťā vü Ĥotene virme ģaťā / Ki řaģın alma ģať u ģaddına Rüm u řāmı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 310, Beyit 2). [ĉîn-i zülfini, -ini]

Ne vechiyle ĉihān mānisi yazsun řekl-i maťbü‘uñ / Nigārā **ĉîn-i zülfün** neřģ idüpdür naģř-ı Erjengi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 352, Beyit 3). [ĉîn-i zülfün, -ün]

çîn-i zülfeyn: İki saçın kıvrımı.

Bir hata ile dolaşdum **çîn-i zülfeynüñ** görüp / Yay idüp çekdüñ çevirdüñ kâmetüm tuğrâ-mişâl
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 178, Beyit 2). [çîn-i zülfeynüñ, -üñ]

çoğ: Çok kişi.

Çoğun çoğ olur pâdişehüm lâf u güzâfı / Biñde biri yokdur ola ser-bâz-ı maḥabbet (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 22, Beyit 6). [çoğun, -un]

çoğ ol-: Çok olmak, çok bulunmak.

Çoğun **çoğ olur** pâdişehüm lâf u güzâfı / Biñde biri yokdur ola ser-bâz-ı maḥabbet (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 22, Beyit 6). [çoğ olur, -ur]

Şâ'ir-i bî-meze eş'ârımuza ḥarf **çoğ olur** / Sen Raḥîmî gibi bir ṭab'-ı güher-bâra yapış (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 120, Beyit 7). [çoğ olur,]

çok: Sayısı birden fazla olmakla birlikte kesin olarak bilinemeyen nitelik, büyük ve aşırı olan, az karşıtı, birçok, pek çok, fazla.

Ey Raḥîmî gerçi içdüm **çok** ḥekîmüñ şerbetin / Cisme şıḥḥat gelmedi bilmem ne ḥikmetdür baña
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 6, Beyit 5). [çok,]

Tâb-ı düşmenden ḥarâret ḥâşıl itdüm dostum / **Çok** demidür eyle ben mehcûra âb-efşân-ı cûd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 34, Beyit 5). [çok,]

Derdüm bu derdüñ ile bu dil mübtelâ ola / **Çok** ḥasta var ki ṭalib-i dermân olur ḳalur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 43, Beyit 6). [çok,]

Çok rûzgâr baḥr ü berüñ seyrin eyledük / Ey dil demidür eyleyelüm 'azm-i küy-ı yâr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 93, Beyit 5). [çok,]

Benüm sen Yûsuf-ı gül-çihre ile oldı bâzârüm / O ḡayra müşteri **çok** kâr-bârı var benüm yokdur
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 98, Beyit 2). [çok,]

Devlet-i 'aşkuñda âh u eşküñ oldı hem-demüm / Şâh-ı iḳlîm-i ḡamem yanumca **çok** 'asker yürür
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 100, Beyit 3). [çok,]

Vefâlar görmişem sen nîk-i ḥaşlet şâh-ı ḥurremden / Velî aḡyâr-ı bed girdârdan **çok** cevî ü ḡam çekdüm
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 186, Beyit 4). [çok,]

Ser-güzeştüm añduḡumca bir yumar biñ biñ döker / Çeşm-i giryânumla cânâ **çok** ḥisâbum var benüm
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 192, Beyit 5). [çok,]

Vücûdum ḥâkini bir dem iletmez küy-ı cânâna / Şabâya yalvarup **çok** cân-feşân geldüm yolından hem
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 204, Beyit 4). [çok,]

İrişdüñ cenâb-ı vuşlatuña ey perî-peyker / **Çok** insâniyyet itdi bir melek-rû âdemüñ gördüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 218, Beyit 4). [çok,]

Rahîmî bir gedâdur dergeh-i devlet-penâhuñda / Unutduñ **çok** zemândur sen anı sulţânım añmazsın
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 226, Beyit 5). [çok,]

Çok furtına şavurdı hevâ-yı ğam-ı zülfüñ / Lenger bırağup kıomadı bir yana şalinsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 254, Beyit 10). [çok,]

Serv-i bâlâ gibi şalınur kıyâmetler kıpar / Şehr-i Kütâhiyyede **çok** şîve-kâr-ı Germiyân (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 265, Beyit 6). [çok,]

Bir gün âh itdüm ğam-ı hâtt u hadüñden incinüp / **Çok** degül ‘afv it efendi ben kuluña bir ğunah
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 294, Beyit 2). [çok,]

‘Ârızında zâhir olmış lem‘a-i nûr-ı Nebî / Hüsni içinde beñzemiş **çok** pîr-i Ken‘ân oğlına (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 306, Beyit 3). [çok,]

Nârveş ser-keşlenürmişsin hevâdâr olana / Ğaybdur çıksa cihân gözden bu dem **çok** şu gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 314, Beyit 4). [çok,]

çokdan: Çok önceden, uzun zamandan beri.

Ben senüñ **çokdan** giriftârum müselsel zülfüñe / Yoluña cānum fidâ lâzım degül kayd u kemend
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 31, Beyit 6). [çokdan,]

Perde-i nāmûsı **çokdan** çāk iderdük ğoncaveş / Biz maķām-ı ‘aşķuñ ey şeh nâz-ı ‘ārın gözlerüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 113, Beyit 4). [çokdan,]

Sen dür-i yek-dāneye **çokdan** bulurdum ittişāl / Arada māni‘ olan ol seng-i dil aĝyār imiş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 121, Beyit 5). [çokdan,]

İşigüñ taşı kanlı yaşum ile olalı hem-dem / Gözümden çıkdı **çokdan** ‘ālemüñ yāķūt mercānı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 335, Beyit 5). [çokdan,]

çöl: Göz alabildiğince geniş kumluk, susuz ve düz arâzi, sahrâ, bâdiye, beyâban, beriye.

Bâĝı dād iken bozuldı töldi cevri-i zulm ile / Şimdi **çöl** olup yeter Bağdād elüñden ey felek (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 159, Beyit 5). [çöl,]

çöz-: Açmak.

Gün yüzünden **çöz** kemend-i ebr-i zülfüñ aya şal / Zıll-i Hâķķın zerrece mihr itme ĝel sâye şal (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 166, Beyit 1). [çöz,]

çübe bin-: Ağaca çıkmak.

Kaķre-i eşķüm binüp müĝāna her sū yüĝrişür / **Çübe binmiş** tıfla beñzer kim kıılır her bār seyr
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 54, Beyit 3). [çübe binmiş, -e, -miş]

çü:

1.Çünkü.

Sen kebgî dögdüm aldum elinden raķībūñūñ / Şeh-bāz olan alur **çü** şehā şabr ile şikār (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 93, Beyit 6). [çü,]

‘Aşķıyla ezelden hod kārūñ **çü** melāmetdür / Nāmūsı Raķīmî ķo bu ‘āra neden düşdüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 146, Beyit 7). [çü,]

Çü kişi-zādesin işüñ hayırdur niyyetüñ hayra / Saña bed-h‘āh olanlardur ķamu bed-h‘üy bed-kīşān (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 269, Beyit 3). [çü,]

Bezm-i ğamuñda ney gibi nālān olam senüñ / Cevr eylemek **çü** ‘āşıkā ķānūnuñ olmaya (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 300, Beyit 2). [çü,]

2.Gibi.

Şevķüm şu‘āi genc-i ğamuñ şeb-çerāğıdır / Çerhüñ **çü** māh niteki her şeb-çerāğıdır (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 86, Beyit 1). [çü,]

çün:

1.Çünkü.

Çün döşendi nüh sipihr üzre simāţ-ı keh-keşān / Mey şafaķ encüm nuķul hūrşid ü mehdür nān-ı ‘id (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 39, Beyit 2). [çün,]

2.İçin.

Server-i vuşlat-ı dildār **çün** ğam çekmedi bir gün / ‘Aceb ‘āķil imiş Mecnūn ki fūrķat ihtiyār itdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 321, Beyit 6). [çün,]

3.Gibi.

‘İzzet eyle didi geldükce ğam-ı mihmānına / Hāzır it hem hūn **çün** hūn-ı ciger dīdem be-çeşm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 185, Beyit 4). [çün,]

çürük: Sağlam olmayan, dayanağı olmayan, boş.

Hayāt ümmīdi ey dil bir **çürük** endişedür şabr it / Yine derdin viren dermān ider dildār şağ olsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 245, Beyit 6). [çürük,]

D

da: Dahi anlamındaki bağlaç.

Araya almış raķībī āsitānuñ itleri / Bu ulu rağbet aña **da** veh haķāretdür baña (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 6, Beyit 4). [da,]

Haddüñe perde oldı haṭṭ-ı lebüñ / Cānuma başka bu **da** kayğudur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 48, Beyit 8). [da,]

Dem-i hecrüñde yaşum âh dile hem-demdür / Hoş olur âb u hevâsı o **da** bir ‘âlemdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 58, Beyit 1). [da,]

Seg-i kûyuñ dimek haddüm degül uş ol **da** luṭfuñdur / Gedāña bu ululıkları şāhum hep sen eylersin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 230, Beyit 5). [da,]

Seni Hakk ırgüre sultān atañuñ baḥt u taḥtına / Süleymān-ı zemānveş ol **da** hem şāhib-kırān olsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 259, Beyit 3). [da,]

Gitdi başdan ‘aql dilden şabr elden ihtiyār / Tende rūḥum ḳaldı anı **da** revān itsem dirin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 266, Beyit 3). [da,]

Bu **da** bir açık oldı açık üzre baña deryāda / Raḳıbe tatlu dillerle ider dildār iḥsānı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 333, Beyit 5). [da,]

dād:

1. Adalet.

Bāḡı **dād** iken bozuldı ṭoldı cevri-zulm ile / Şimdi çöl olup yeter Bağdād elüñden ey felek (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 159, Beyit 5). [dād,]

2. Sızlanma, şikâyet.

Olmadum bir gün senüñ devrüñde ben şād ey felek / Döne döne âh elüñden **dād** u feryād ey felek (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 150, Beyit 1). [dād,]

Bilmezem senden Raḥimî kime yansun ḥālını / **Dād** elüñden ey felek feryād elüñden ey felek (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 159, Beyit 7). [dād,]

Şeh-süvārüm kişver-i gönüm semend-i nāz ile / Pāy-māl itdi Raḥimî kime varam **dād** için (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 241, Beyit 5). [dād,]

dādger: Adil, adaletli.

Kime söylersin dilüñ bilmez dilegüñ anlamaz / Dād-ı âh ey **dādger** bir dāver-i dil-ḥ’āh yok (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 144, Beyit 2). [dādger,]

dād-ı âh: Ahın feryadı.

Kime söylersin dilüñ bilmez dilegüñ anlamaz / **Dād-ı âh** ey dādger bir dāver-i dil-ḥ’āh yok (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 144, Beyit 2). [dād-ı âh,]

dād-ı ḥak: Allah vergisi, ilahi takdir.

Güşişle olmaz tãc u taht ol dād-ı Hākdur **dād-ı Hāk** / Ol ne serîr-i zereddür ne serde ne efserdedür
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 101, Beyit 5). [dād-ı hāk,]

dād-ı leb: Dudağın ihsanı.

Cānā marîz-ı ‘aşkuña Kānūn degül şifā / **Dād-ı lebüñsüz** añma cevāb-ı devā meded (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 33, Beyit 5). [dād-ı lebüñsüz, -üñsüz]

dāğ: Yara.

Dāğdan kim nā-gehān kıpar derūnî bir şadā / Dāğ-ı hicrānum görüp göğsin geçirür dā’imā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 3, Beyit 1). [dāğdan, -dan]

Dāğ şanma reşk-i rengi sen ruḥ-ı gül-fām içün / Kıpçara yakmış derūnın lālenüñ nār-ı ḥased (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 35, Beyit 3). [dāğ,]

Elifler servlerdür **dāğlar** gül yāreler gonca / Vücūdum bāğ-ı miḥnet āh eşküm cüst u cüyıdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 70, Beyit 2). [dāğlar, -lar]

Ḥaṭuñ geldükce cānā ḥālūñe efzūn olur meylüm / Ğam-ı ḥaṭṭuñ dile eski belādur taze **dāğ** ister (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 84, Beyit 4). [dāğ,]

Bir serv-kad [u] lāle-ruḥuñ ğuşşasından āh / Sînemde görinen elif ü dilde **dāğıdur** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 86, Beyit 3). [dāğıdur, -ıdur]

Dāğlar zerrîn-libāsum zaḥm-ı sînem ḥancerüm / Pādîşāh-ı kışver-i fakram ḳanā‘at leşkerüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 208, Beyit 1). [dāğlar, -lar]

Baña āh o kımaz kırd gibi bakmasın kıçar ğür ğür / Anuñcün āteş-i āhum yakar cayır cayır **dāğı** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 311, Beyit 5). [dāğı, -ı]

Gözümüñ bilmezem kıandan gelürdi dem-be-dem yaşı / Ciger **dāğında** ‘aynıyla bulandı varımış başı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 342, Beyit 1). [dāğında, -ında]

Nihāl-i serv-i bālādur elifler **dāğlar** güller / Vücūdum ğülşeninüñ dil hemān murg-i ḥoş-āvāsı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 350, Beyit 3). [dāğlar, -lar]

dāğ: Çevresindeki arāziye göre büyük bir kııntıı teşkil edecek şekilde yükselen toprak veya kaya kıütlesi.

Nālemi ğüş itdi **dāğıñ** içi ğüm ğüm ğümledi / Āh kim ol taş bağırlu daḥi rahm itmez baña (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 3, Beyit 3). [dāğıñ, -uñ]

Görinen **dāğlar** yir yir kıırılmış şāh-ı serviçün / Ḥıyām-ı sîmdür ya nürdan bir sāyebān ḥurrem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 196, Beyit 3). [dāğlar, -lar]

Ḥad ü dendān hecriyle dökülen kıanlı yaşımdan / Olupdur **dāğda** lāle ṭolupdur baḥr içi lū’lū’ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 272, Beyit 2). [dāğda, -da]

dāğ ur-: Dağılamak, yara açmak.

Sinemi gül gibi şad çāk itdi hār-ı intizār / Lāle gibi cisme **dāğ urdı** bu nār-ı intizār (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 77, Beyit 1). [dāğ urdı, -dı]

‘Arızında haṭṭ görüp sen lāle-haṭṭuñ itdüm āh / Süzişümden mihr yandı **dāğ urındı** gökde māh (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 294, Beyit 1). [dāğ urındı, -ındı]

Dāğ urup sineme ‘aşk odı ile lāle gibi / Düşeyin dāmen-i kuhsāra Meḥemmed Çelebi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 348, Beyit 2). [dāğ urup, -up]

dāğdār it-: Çok üzmek, içini yakmak.

Hāl ü ḥaddınsız yakup eczāyı çeşmüm gül gibi / Lāle gibi dāğ-ı gamda **dāğdār itdüñ** beni (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 309, Beyit 4). [dāğdār itdüñ, -düñ]

dāğ-ı bî-şümār: Sayısız yara.

Hāl-i ruḥuñ firākı ile nār-ı ḥasretüñ / Yakdı Raḥîmî sinesine **dāğ-ı bî-şümār** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 80, Beyit 5). [dāğ-ı bî-şümār,]

Hāl-i lebüñ firākı odı lāle gibi āh / Cān cebhesine urdı yine **dāğ-ı bî-şümār** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 93, Beyit 4). [dāğ-ı bî-şümār,]

dāğ-ı cān: Can yarası.

La‘l-i yār üzre Raḥîmî şanma ḥāl / **Dāğ-ı cānuñdur** ki te‘şîr eylemiş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 123, Beyit 5). [dāğ-ı cānuñdur, -uñdur]

dāğ-ı cefā ur-: Eziyet yarası açmak.

Vefāsız lāle-ḥaddıçün dile **dāğ-ı cefā urmam** / Perîşān olmazam geçdüm hevā-yı kākülünden hem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 204, Beyit 2). [dāğ-ı cefā urmam, -mam]

dāğ-ı da‘vā-yı maḥabbet: Aşk davasının yarası.

Güneş yüzlüm beni mihrüñde şādık belki sinemde / Görinen **dāğ-ı da‘vā-yı maḥabbetde** güvāhumdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 75, Beyit 4). [dāğ-ı da‘vā-yı maḥabbetde, -de-yı]

dāğ-ı derd: Dert yarası.

Dāğ-ı derdüñ süzişünden bildüm ey ḥünin-ciger / Lālezār-ı dāmen-i şahrāya beñzetdüm seni (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 346, Beyit 2). [dāğ-ı derdüñ, -üñ]

dāğ-ı dil: Gönül yarası.

Firāk-ı zülf ü ruḥsāruñla sen servüñ kenārumdur / Duḥān-ı āh sünbül **dāğ-ı dil** lāle ider peydā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 2, Beyit 5). [dāğ-ı dil,]

dāğ-ı ğam: Gam yarası.

Dāğ-ı ğam şol deñlü zeyn itdi Raḥîmî cismümi / Şüphenüñ hil'at geyürdi gūyiyā şeh-zād aña (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 8, Beyit 5). [dāğ-ı ğam,]

Dāğ-ı ğamdan dilde biñ başlu biñārüm var akar / Ey gözüm sen qanda qalduñ var şuyuñ şahrāya şal (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 166, Beyit 3). [dāğ-ı ğamdan, -dan]

Dāğ-ı ğam yaqdı dile bir verd-i ḥandān sînelü / Goncaveş ḥün itdi bağrum ol gülistān sînelü (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 271, Beyit 1). [dāğ-ı ğam,]

Hezārān **dāğ-ı ğam** var gül yüzüñsüz lāleveş dilde / Lebüñsüz beste cānum gonca açmaz belki geh gülde (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 281, Beyit 1). [dāğ-ı ğam,]

Sînede iki elif qolumda iki **dāğ-ı ğam** / Sen vefāsız serv-qadd gül-ruḥ elinden āh āh (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 294, Beyit 4). [dāğ-ı ğam,]

Tenümde **dāğ-ı ğam** ḥod her biri bir ṭabla āteşdür / Gören ey qaşı yā oḥdur yiter derdüm ziyād itme (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 302, Beyit 3). [dāğ-ı ğam,]

Ḥal ü ḥaddıñsız yakup eczāyı çeşmüm gül gibi / Lāle gibi **dāğ-ı ğamda** dāğdār itdūñ beni (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 309, Beyit 4). [dāğ-ı ğamda, -da]

Pelenge döndi tenüm **dāğ-ı ğamla** arslanum / 'Alālîk eyle mürüvvet zemānı gelmedi mi (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 340, Beyit 3). [dāğ-ı ğamla, -la]

dāğ-ı ḥasret: Hasret yarası.

Açılmış lāleler güller tenümde **dāğ-ı ḥasretten** / Vücūdum gülşeninüñ murğ-i ḥoş-elḥānıdur göñlüm (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 202, Beyit 5). [dāğ-ı ḥasretten, -den]

Āh kim gitdi elümden dil ne dil dildār hem / Sîne **dāğ-ı ḥasret** ile ḥasta vü efgār hem (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 209, Beyit 1). [dāğ-ı ḥasret,]

dāğ-ı hicrān: Ayrılık yarası.

Dāğdan kim nā-gehān qopar derünî bir şadā / **Dāğ-ı hicrānum** görüp göğsin geçirür dā'imā (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 3, Beyit 1). [dāğ-ı hicrānum, -um]

dāğ-ı nār-ı hicrān: Ayrılık ateşinin yarası.

Qaracadağ qadardur dilde **dāğ-ı nār-ı hicrānuñ** / Muḥîṭ-ı eşkümün yanında gūyā Aqdeñiz bir dil (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 176, Beyit 3). [dāğ-ı nār-ı hicrānuñ, -uñ]

dāğ-ı vefā: Vefa yarası.

Gül yüzüñçün dilde yüz **dāğ-ı vefā** yaqduq yine / Rüşen oldu mihrüñ ile gün gibi 'unvānımız (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 106, Beyit 5). [dāğ-ı vefā,]

dāğlar yak-: Dağlamak, ateşle yara açmak.

Dāğlar yakdı dile bir lāle-ruḥ nāzūk-beden / Başımı cū eyledi bir serv-i hoş-reftār hem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 209, Beyit 5). [dāğlar yakdı, -dı]

daḥi:

1. Daha, başka.

Cigerde hūn-ı ḥasret gözde eşk-i ḡam işigüñde / Bilinmedük **daḥi** nem ḵaldı ger maḥfi vü ger peydā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 1, Beyit 5). [daḥi,]

Bükdi hecr müjeñ ile oḡ ḵaddüm / **Daḥi** bu devr baña yā n'eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 88, Beyit 2). [daḥi,]

Cevrini döne döne çekdürdi / **Daḥi** devrān baña şehā n'eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 88, Beyit 9). [daḥi,]

Senden özge **daḥi** nem var diyü her şū ol şū / Var gözi yaşı gibi maḵdemüñe ḵıldı nişār (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 102, Beyit 2). [daḥi,]

Raḥîmiyem işigüñde ümîdüm zāt-ı pāküñdür / Du‘ā-yı devletüñ itmekden artuḵ **daḥi** kārüm yok (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 142, Beyit 6). [daḥi,]

Gözüm yaşı gibi ben aradan çıkdum **daḥi** nem var / Ḥayālüñ cāna ‘aşḵuñ bu dil-i ḡam-ḥ‘āra ṭabşurdum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 221, Beyit 6). [daḥi,]

Pertev-i mihrüñle maḥv itdüm vücūdum şeb-nemin / **Daḥi** nem var yanuma sa‘y eylerem arada ben (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 236, Beyit 3). [daḥi,]

2.Bile.

Nālemi gūş itdi dāḡuñ içi güm güm gümledi / Āh kim ol ṭaş bağırlu **daḥi** raḥm itmez baña (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 3, Beyit 3). [daḥi,]

Ger nişāb-ı hūn-ı luṭfuñdan naşībüm yoḡ ise / Bāri tek ḵahruñla añ bu **daḥi** ni‘metdür baña (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 6, Beyit 2). [daḥi,]

Nār-ı şevḵüñle senüñ ben şem‘veş sūzān iken / **Daḥi** nā-peydā idi ḵandil-i nūr-ı māh-ı tāb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 12, Beyit 5). [daḥi,]

Ey Raḥîmî ‘aşḵuñ dil şol zemān vîrān iken / **Daḥi** maḥfidi bu çār ‘unşurda genc-i şeş cihāt (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 20, Beyit 7). [daḥi,]

Meşḵ-i ‘aşḵuñ ḵaralarken ben senüñ **daḥi** ḵalem / Levḥa yazmamış idi Leylā vü Mecnūndan mişāl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 172, Beyit 3). [daḥi,]

Zer gibi zerd eyledi beñzüm bu gün iksîr-i ‘aşḵ / Bilmez ol sîmîn-beden **daḥi** dirîḡā ḵıymetüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 207, Beyit 4). [daḥi,]

Bezm-i çemende lāle degül görinen bu dem / Yirden gehi çıkar **daḥi** bir odlu āh-ı Cem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 216, Beyit 5). [daḥi,]

Daḥi bilmezdi nāyuñ n'eydügin 'uṣṣāk ey sākī / Maḥabbet meclisinde nāle ḵalmış bī-nevāyam ben (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 238, Beyit 6). [daḥi,]

Daḥi dün toḡdı ey meh-çihre ḡarrālanma sen ḡurre / Hilāl eksüklüdür ḡod olmaz aña tev'emān ebrū (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 270, Beyit 7). [daḥi,]

Hemān bir ben degül lāle **daḥi** çāk-i giribānuñ / Müselsel zülfüñüñ āṣüftesidür ṣimdi sünbülde (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 281, Beyit 3). [daḥi,]

Senüñ mihrüñle ben gün gibi ser-gerdān iken ey meh / **Daḥi** yoḡidi mihr ü meh bu çerḡ-i bī-ḡarār içre (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 284, Beyit 5). [daḥi,]

Gör bu çerḡ-i vuṣlata nevbet degirmendür **daḥi** / Dönmişem kendüm bilelden āsiyābuñ 'aynına (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 285, Beyit 4). [daḥi,]

Ey Raḡimî ben ṣarāb-ı 'aṣḡ ile ser-mest iken / Gelmemişdi **daḥi** hiç bir şeyḡ u ṣābuñ 'aynına (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 285, Beyit 7). [daḥi,]

Ḥuld-ı berinde bitmeye ḡaṭṭuñ gibi giyāḡ / Bekdaṣı ḡālūñüñ **daḥi** bir dāne olmaya (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 297, Beyit 5). [daḥi,]

Hezārān derd **daḥi** olsa dilde āṣikār itmez / İder aḡyārdan lāle gibi anı nihān ḡasta (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 305, Beyit 2). [daḥi,]

Ḥudāyā ḡaṣr-ı ḡadrin yüce eyle çerḡ-i çārumdan / Penāhum yok **daḥi** dergāḡ-ı ṣāhen-ṣāhdan ḡayrı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 353, Beyit 4). [daḥi,]

3.Henüz.

Bu deyr-i dehre yazmadan **daḥi** naḡḡāṣ-ı kudret naḡṣ / Nigārā ṣüretüñde olmuş idi ṣekl-i devlet naḡṣ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 122, Beyit 1). [daḥi,]

Müjem resm eyler iken gözde ṣekl-i ḡüsn-i maṭbū'uñ / Ḳalem levḡ üzre taḡrîr itmemişdi **daḥi** ṣüret naḡṣ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 122, Beyit 5). [daḥi,]

4.Bundan sonra, artık.

Raḡimî ḡod ḡadîmi derd ile mu'tād-ı hicrāndur / **Daḥi** çekdürme yā Rab bir ḡula bu derde bu derdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 341, Beyit 7). [daḥi,]

5.De, da.

Giceyi gündüze ḡatup iriṣdi yine bahar / Ṣafā-yı 'iṣreti biz **daḥi** ṣubḡ u ṣām idelüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 180, Beyit 6). [daḥi,]

Nice gün olur ki ḡörmem meh-cemālūñ ḡöricek / Māni' olur aña **daḥi** ḡöz yaṣı ya dūd-ı āḡ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 298, Beyit 2). [daḥi,]

Ḥarîm-i muḡteremüñde eyā ṣeh-i ḡurrem / **Daḥi** bu bendeñe ḡıdmet zemānı gelmedi mi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 340, Beyit 4). [daḥi,]

İksîr-i ‘aşk çeħremi zerd itdi zer gibi / **Daħi** o yād-ı sîm-beden bî-ħaber gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 351, Beyit 1). [daħi,]

dā'im: Sürekli, daima, her zaman.

Hayāl-i la'l-i mey-gūnuñla cānā bezm-i fūrkatde / Raħîmî mest olup **dā'im** ider hūn-ı ciger peydā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 2, Beyit 7). [dā'im,]

La'l-i ҡanduñ zıkr ider **dā'im** Raħîmî Ĥusrevā / Penc Şîrîn tab‘ olur vaşf-ı lebūñ tekrār ider (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 82, Beyit 5). [dā'im,]

Raħîmî ĥasret-i mey-gūn-ı la'l-i yār ile **dā'im** / Ciger pür-hūn cān bir sāğar-ı devvāra dönmişdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 99, Beyit 8). [dā'im,]

Ey Raħîmî seyr-i dîdār ise **dā'im** ārzū / Ma'il olma her yaña şu gibi sūy-ı yāra baķ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 143, Beyit 5). [dā'im,]

Ey Raħîmî genc-i ‘aşk-ı yāra cāy olsun diyü / Göñlümüñ ma'müresin **dā'im** ĥarāb ister göñül (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 169, Beyit 5). [dā'im,]

Raħîmî bezm-i ġamda cām-ı ĥasret nūş ider **dā'im** / Görelden ‘aks-i la'l-i cān-fezāñı sāğar-ı mülde (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 281, Beyit 5). [dā'im,]

Ķaşd-ı cān idüp niçün **dā'im** ķabālar başuma / La'lüñ öpsem ġamze ĥışım eyleyüp ĥançer çeker (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 295, Beyit 2). [dā'im,]

Raħîmî yem-i ümmîd bu selîmü'l-bāl olup **dā'im** / Murādum ķapusın fażluñla yā Rab fetḥ-i bāb eyle (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 299, Beyit 7). [dā'im,]

Ey Raħîmî ķanda buldum dime **dā'im** gör nesin / Saña ol bir hūndur bulduñsa aylak şu gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 314, Beyit 6). [dā'im,]

dā'imā: Her vakit, her zaman, devamlı olarak, sürekli.

Dāğdan kim nā-gehān ķopar derūnî bir şadā / Dāğ-ı hicrānum görüp göğsin geķirür **dā'imā** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 3, Beyit 1). [dā'imā,]

Görmedüm zātuñ gibi ‘ālemde bir kān-ı ķarab / Sūr-ı sâ'ildür ķapuñda **dā'imā** derbān-ı ‘îd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 39, Beyit 9). [dā'imā,]

Ĥaķķ tebārek ‘îduñı ķılsun mübārek **dā'imā** / Āsitānuñda yazılsun **dā'imā** dîvān-ı ‘îd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 39, Beyit 14). [dā'imā,]

Bî-ķarār ‘āşık gibi üstüñe dir dir titreyüp / Bağrı ġamdan pāre pāre **dā'imā** pîrāhenüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 158, Beyit 5). [dā'imā,]

Saña emn ü emān şıḥḥat yaraşur **dā'imā** ammā / Marîz u rencden ķurtulmasın aġyār-ı bed-ḥ'āhum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 203, Beyit 4). [dā'imā,]

Raħîmî ķuluñuñ virdi budur kim **dā'imā** ‘ömrüñ / Nihāl-i ser-firāz-ı ġülşen-i bāğ-ı cihān olsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 259, Beyit 7). [dā'imā,]

daḳ-: Takmak, iliştmek, asmak.

Nev-bahār-ı ḥüsünüñ her dem cününüm artırur / Boynuma zencir-i zülfüñ vaḳtidür **daḳ** şu gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 314, Beyit 5). [daḳ,]

dāl: Arap alfabesindeki dal harfi. // Sevgilinin kıvrım kıvrım saçları.

Ḳansın zülāl-i mîmüñe ‘aṭṣān-ı cān u dil / Ol iki **dālūñ** ile ḳıl ey dil-rubā meded (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 33, Beyit 2). [dālūñ, -üñ]

Ey mîm-i fem külāleñüñ ol iki **dālîne** / Virdüm gönül bu cānuma dermān ola meded (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 33, Beyit 4). [dālîne, -ine]

dāl it-: Dal harfi gibi iki büklüm haline getirmek.

Cefā-yı derdüñ elif ḳāmetimi **dāl itdi** / Çıḳarduñ ey şeh-i ḥübān cihānda cevır ile ad (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 36, Beyit 2). [dāl itdi, -di]

Ḳāmet ü zülfin temennā itdügümçün dostlar / Bir elif-ḳadd ‘āḳıbet **dāl itdi** ḳaddüm ad içün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 241, Beyit 3). [dāl itdi, -di]

Buradan gitmeden ey ḳaşı rā ölmek baña rāciḥ / Elif-ḳaddümi derdüñle büküp **dāl idüp** ad itme (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 302, Beyit 2). [dāl idüp, -üp]

Cām-ı cevırin içeli döne döne devrānuñ / Derde düş itdi bu gün ḳāmetümi **dāl itdi** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 322, Beyit 2). [dāl itdi, -di]

dāl zülf: Dal harfi gibi kıvrılmış saç.

Medḥ it dehānı mîmini hem **dāl zülfîni** / Hoşdur Raḥîmî ol ḳaşı rāya bu rā meded (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 33, Beyit 7). [dāl zülfîni, -ini]

dāl zülfeyn: İki taraftaki saçının kıvrımı.

Bir ser-i mevce ‘adem rāhında gümrāh olmadı / Mîm ağzuñ **dāl zülfeynünüñden** umanlar meded (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 35, Beyit 2). [dāl zülfeynünüñden, -ünüñden]

dāle döndür-: Aşığın boyunun "Dal" harfine dönmesi.

Şeb-i fürḳatde ḥalka ḳarşu ḳaddüm **dāle döndürdi** / Baña bend eyleyen hep ‘ıḳd-ı zülf-i tābdāruñdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 95, Beyit 6). [dāle döndürdi, -di]

dāl-i zülf: Saçın dāl harfine benzeyen kıvrımı.

Rā ḳaşuñ peyveste çin itme ḥaṭālu gönüme / **Dāl-i zülfünüñle** perîşān-ḥāldür gel ḳıl meded (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 35, Beyit 4). [dāl-i zülfünüñle, -ünüñle]

Gice seyrümde gördüm **dāl-i zülfüñ** reh-berüm olmuş / Şehā hayr ola düş-ı devlet-i cāvide düş eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 90, Beyit 3). [dāl-i zülfüñ, -üñ]

Hayāl-i çeşm-i şād u **dāl-i zülfüñ** iftirākından / Şikeste beste şad endüh-ı ğamla nā-tüvān ebrü (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 270, Beyit 8). [dāl-i zülfüñ, -üñ]

Ġam-ı hicrân-ı çeşm-i şāduñ ile **dāl-i zülfüñle** / Beni şîhhatde şanma şayruyam bu şad hayālüñle (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 292, Beyit 1). [dāl-i zülfüñle, -üñle]

dāl-i zülfeyn: İki taraftaki saçının kıvrımı.

Olalı menşür-ı hüsne **dāl-i zülfeynüñ** nişān / Toldı dîn iklîmine āsāyîş-i emn ü emān (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 260, Beyit 1). [dāl-i zülfeynüñ, -üñ]

dāl-zülf: Dal harfî gibi kıvrımlı saç.

Derd-i hecrüñle elif-ķaddüm ħam-ender-ħam iken / Rā-ķaşuñla **dāl-zülfüñ** hiç revā mı ide redd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 40, Beyit 3). [dāl-zülfüñ, -üñ]

dāl-zülfeyn: Yüzün iki tarafındaki dal harfî gibi kıvrımlı saçlar.

Ķılmasa ey mîm-fem bu **dāl-zülfeynüñ** meded / Bend-i zulmetde olurdı cān giriftār-ı ebed (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 40, Beyit 1). [dāl-zülfeynüñ, -üñ]

dām: Tuzak, aĝ.

Dāne vü **dāmyla** ħāl ü zülfüñ olmazmış şikār / Yüksek uçarmış o pervāz-ı hümāyı görmedüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 217, Beyit 4). [dāmyla, -ıyla]

dāmān: Etek.

Dutar **dāmānumı** karşı gelür kūyına varduķca / Bu gün bir mihribānum yok seg-i cānāndan ĝayrı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 344, Beyit 3). [dāmānumı, -umı]

dāmānını çek-: Eteĝini çekmek.

Çeküp dāmānını kuhsārveş şahrā-yı ‘ālemde / Ferāĝat yaķasından dil deñiz gibi kenār ister (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 56, Beyit 4). [dāmānını çeküp, -üp]

dāmen: Etek.

Ġonca-i gülzār-ı ‘işmet **dāmeninde** dest-i ħār / Gül gibi ben yaķamı ĝayretten itdüm çāk ĝayf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 134, Beyit 3). [dāmeninde, -inde]

Ĥār elinden āh kim bildüm alınmaz **dāmenüñ** / Hem-dem-i aĝyārsın ey ĝonca-i ħandān ĝayf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 135, Beyit 3). [dāmenüñ, -üñ]

Dāmenine irmege her dem şabā pīrāhenüñ / Ƙomadı elden yaƣasın dil-berā pīrāhenüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 158, Beyit 1). [dāmenine, -ine]

Gül gibi pākize **dāmensin** sen ey Yūsuf-liķā / Dest-i nā-ħaƣdan ne ģam ger ƣāk ola pīrāhenüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 158, Beyit 3). [dāmensin, -sin]

Didi seyr itdükce ben sen gözlerüñden dem-be-dem / Pâyuma **dāmenle** îşār it ģuher dîdem be-çeşm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 185, Beyit 2). [dāmenle, -le]

‘Aceb bir toz mı ƣondı **dāmenine** ben ģubārından / ‘Acebdür söylemez tūṭiveş ol āyine-ruhsārum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 224, Beyit 4). [dāmenine, -ine]

Ĥār elinden alamam gül gibi ter **dāmenüñi** / Her seħer anuñ içün eylerem eģġān Çelebi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 338, Beyit 3). [dāmenüñi, -üñi]

dāmen-ālūde: İffetsiz.

Bu dem cām-ı ģarābāt ile ol dem **dāmen-ālūde** / Ĥuzūr-ı ƣalb ile ṭā‘aṭı ‘aşƣ-ı pāke ṭabşurdum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 222, Beyit 4). [dāmen-ālūde,

dāmen-i dildār: Sevgilinin eteĝi.

Ey gözüm yaşı yetiş **dāmen-i dildāra** yapış / Başıñı ayaĝına ƣo ara ṭut ara yapış (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 120, Beyit 1). [dāmen-i dildāra, -a]

dāmen-i eflāk: Feleĝin eteĝi.

Görinen encüm degüldür ģasret-i rüyūñla āħ / **Dāmen-i eflāke** od urdı derün-ı āteşin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 247, Beyit 2). [dāmen-i eflāke, -e]

dāmen-i kuhsār: Daĝ eteĝi.

Seyr ider her ģār-ı ģüsñüñ ģülşenin ben lāleveş / Ġiñ yaƣadan gözlerüm ya **dāmen-i kuhsārdan** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 263, Beyit 3). [dāmen-i kuhsārdan, -dan]

Dāĝ urup sîneme ‘aşƣ odı ile lāle gibi / Düşeyin **dāmen-i kuhsāra** Meħemmed Çelebi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 348, Beyit 2). [dāmen-i kuhsāra, -a]

dāmen-i pāk: Temiz, pak etek.

Mebādā **dāmen-i pāküñe** bir toz ƣonduram diyü / Dem-ā-dem cism-i ģāk-ālūdemi yaşumla yaş itdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 187, Beyit 5). [dāmen-i pāküñe, -üñe]

Ĥudāyā bilmezem bir toz mı ƣondı ben ģubārından / Beni dūr itdi dergāhından āħ ol **dāmen-i pāküm** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 219, Beyit 3). [dāmen-i pāküm, -üm]

dāmen-i pākize: Temiz, pak etek.

Dāmen-i pākīzeñe kimdür ki bir toz kondura / Münkirüñ çeşmine taldurdu ğubār-ı evliyā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 9, Beyit 5). [dāmen-i pākīzeñe, -ñe]

Gel vücūdum hākini maḥv eyle ey bād-ı ecel / Konmasun ol **dāmen-i pākīze**ye benden ğubār (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 71, Beyit 3). [dāmen-i pākīze, -ye]

dāmen-i vaşl: Kavuşma eteği.

Ṭañ mıdur şehriñi ey meh oda yaḳsa āhum / Yaḳalar **dāmen-i vaşluñu** şunup her ‘ases el (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 167, Beyit 4). [dāmen-i vaşluñı, -uñ]

dāmen-keşān: Eteğini çeken. || Nazlanan.

Dāmen-keşān şalınsa o serv-i hoş-ḥırām / Güller çemende çāk-i giribān olur ḳalır (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 43, Beyit 4). [dāmen-keşān,]

dām-ı ğam: Gam tuzağı.

Dil İrem bāğında dīdāruñsuz ārām eylemez / Kākülünşüz mürğ-i cāna **dām-ı ğam** bāğ-ı merām (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 220, Beyit 2). [dām-ı ğam,]

dāne:

1.Tane, adet, miktar.

Şimdi meyl-i cān u dil şol bir şehe ḥübāñedür / Ḥüsnde Bekdaşı yoḳdur ḥālveş bir **dānedür** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 41, Beyit 1). [dānedür, -dür]

Beglige reşk itme birdür kân-ı luṭf ‘ilmüñ muḥiṭ / Baḥr-i ḳudretde vücūduñ cevheri bir **dānedür** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 92, Beyit 4). [dānedür, -dür]

Ḥuld-ı berinde bitmeye ḥaṭṭuñ gibi giyāh / Bekdaşı ḥālününñ daḫi bir **dāne** olmaya (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 297, Beyit 5). [dāne,]

Muḥiṭ-ı ‘āleme ey baḥr-i luṭf ol gevher-i pāke / Ḥudānuñ birliği ḥaḳḳı Ḥudā yek **dāne** gönderdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 330, Beyit 7). [dāne,]

2.Mermi, kurşun, gülle.

Dāne vü dāmıyla ḥāl ü zülfüñ olmazmış şikār / Yüksek uçarmış o pervāz-ı ḥümāyı görmedüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 217, Beyit 4). [dāne,]

dār u diyār: Yurt, memleket.

Raḫîmî dü cihāna dergehüñ virmez benüm ḥānum / Anı vallāhi şanma bir daḫi **dār u diyār** ister (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 105, Beyit 7). [dār u diyār,]

dāra çekil-: Asılmak, öldürölmek.

Çara kayğuda ‘ömr-i nāzenini žāyi‘ itmekden / Çekilmek dāra zölfüñsüz perişān olmadan yegdür
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 50, Beyit 4). [dāra çekilmek, -mek]

dārā-yı dil: Gönlün hükümdarı.

Vefā şeklini bu ‘abüsü’l-vechden ummā / Bir āhîr şüret it **Dārā-yı dil** ābdāl bir yüzden (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 257, Beyit 6). [dārā-yı dil,]

dār-ı ‘aşk: Aşkın darağacı.

Aşılup karşıñda dil Manşûrî şādiden döner / Gördi **dār-ı ‘aşkda** mi‘rācıdur ol dār-ı zölf (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 132, Beyit 4). [dār-ı ‘aşkda, -da]

dār-ı dehr: Dünya evi.

Dār-ı zölfin dün gece Manşûra şordum h‘ābda / **Dār-ı dehr** içre didi ol ‘āşıkun mi‘rācıdur (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 59, Beyit 5). [dār-ı dehr,]

dār-ı ğam: Gam yurdu

Gitdi başdan ‘aql dilden şabr elden ihtiyār / **Dār-ı ğamda** āh kim kaldum tek ü tenhā ğarîb (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 16, Beyit 2). [dār-ı ğamda, -da]

dār-ı ğurbet: Gurbet yurdu.

Çerh elüm alup çevirdi atdı **dār-ı ğurbete** / Kûy-ı vaşl-ı yārdan düşdüm cüdā hayfā ğarîb (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 16, Beyit 3). [dār-ı ğurbete, -e]

Uşandı **dār-ı ğurbetden** gönöl ‘azm-i diyār ister / Vefā şehrinde bir ‘ālî-mürüvvat şehriyār ister
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 105, Beyit 1). [dār-ı ğurbetden, -den]

Rahîmî tekiye-i ‘ālemde bir abdāl-ı ‘aşk olup / Diyār-ı ğamda şāhum **dār-ı ğurbet** ihtiyār itdi (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 321, Beyit 7). [dār-ı ğurbet,]

dār-ı hicrān: Ayrılık kapısı.

Yār yār ağıyār u ‘āşık zār u miñnet bî-şümār / Vaşl-ı mesned şabr-ı bî-ħadd **dār-ı hicrān** her taraf
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 136, Beyit 2). [dār-ı hicrān,]

dār-ı miñnet: Dert kapısı. || Dünya.

Ġarîb ü bî-kes ü dil ħastayum bu **dār-ı miñnetde** / Uyarmaz kimse şem‘üm sine-i süzāndan ğayrı
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 344, Beyit 2). [dār-ı miñnetde, -de]

dār-ı şifā-yı gayb: Bilinmeyen şifa yurdu.

Raḥîmînüñ budur **dār-ı şifā-yı gaybdan** derdi / Hemān şāhum senüñle Ḥazret-i hünkār şağ olsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 245, Beyit 7). [dār-ı şifā-yı gaybdan, -dan]

dār-ı zülf: Saçın darağacı.

Dār-ı zülfin dün gice Manşūra şordum ḥ'ābda / Dār-ı dehr içre didi ol 'āşıkuñ mi'rācıdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 59, Beyit 5). [dār-ı zülf, -in]

Aşılup karşında dil Manşūrî şādiden döner / Gördi dār-ı 'aşkda mi'rācıdur ol **dār-ı zülf** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 132, Beyit 4). [dār-ı zülf,]

Aşlā ne ğam çeker aşılān **dār-ı zülfüne** / Taşdan yire başār mı feraḥdan ayacığı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 313, Beyit 3). [dār-ı zülfüne, -üne]

dārū: İlaç, deva.

Ṭabībā başuñ ağırtma 'ilāc olmaz aña şerbet / Qabül-i derd-i 'aşk-ı yār şanma nüş ider **dārū** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 272, Beyit 4). [dārū,]

dārū's-selām: Selamet evi, cennet.

Ölürsem āsitānuñda ümîd-i merḥabāñ ile / Muqarrer rûz-ı maḥşer Ḥaqq yirüm **Dārū's-selām** eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 72, Beyit 2). [dārū's-selām,]

dārū's-şifā-yı gayb: Gizli şifahâne - âşığın gönül derdine şifa olacak ihsan-.

Bir cevāb irdi şehir **dārū's-şifā-yı gaybdan** / Derdmend olsun devā isterse ger bir derdmend (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 31, Beyit 5). [dārū's-şifā-yı gaybdan, -dan]

Raḥîmînüñ budur **dārū's-şifā-yı gaybdan** derdi / Vücūduña irüp şıḥḥat tenüñde gide zaḥmetler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 81, Beyit 5). [dārū's-şifā-yı gaybdan, -dan]

dāstān-ı ğuşşa: Gam destanı.

Dāstān-ı ğuşşamuñ her faşl u bābın yazmağa / Kanlu yaşum sürḥ çihrem şafḥadur çeşmüm devāt (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 20, Beyit 6). [dāstān-ı ğuşşamuñ, -muñ]

da'vā: İddia.

Dostluğ **da'vāsın** idenler olup düşmen-nevāz / Dürresine ol mehūñ ḥod mihri geh var gāh yok (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 144, Beyit 8). [da'vāsın, -sın]

da'vā-yı hüsñ eyle-: Güzellik davası etmek.

Şehr içinde dün gice **da'vā-yı hüsñ eylerdi** mäh / Gün yüzün gördi bu gün eksükligin bildi temām
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 220, Beyit 4). [da'vā-yı hüsñ eylerdi, -rdi]

Senünle yüze yüz **da'vā-yı hüsñ eylerse** ger hürşîd / Göreyin varmasun tiz günde ey meh anı ayına
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 303, Beyit 2). [da'vā-yı hüsñ eylerse, -rse]

dāver-i dil-h'āh: Arzu edilen adaletli hükümdar.

Kime söylersin dilün bilmez dilegün anlamaz / Dād-ı āh ey dādger bir **dāver-i dil-h'āh** yok (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 144, Beyit 2). [dāver-i dil-h'āh,]

da'vet: Çağırma, çağrı.

Çekdüğüm cevri Rahîmî āh diyü ağıyardan / Ol perînüñ **da'vetin** halvet bulursam söyleşem (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 223, Beyit 7). [da'vetin, -in]

da'vet it-: Davet etmek, çağırma.

Da'vet itseñ halvete bir gün beni a'dām ile / Ey perî ma'lûm olurdı ara yirde merd ü zen (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 236, Beyit 6). [da'vet itseñ, -señ]

da'vi: Dava, iddia.

Hem-demümdür gündüzün nâlem gice ey mäh āh / **Da'vi** mihrüm için olmuşdur bular dün gün güvāh
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 298, Beyit 1). [da'vi,]

da'vî-i 'aşk: Aşk davası.

Eyledüm **da'vî-i 'aşkına** ezelde ikrār / Yār-ı s̱ābit-ķademüm şanma ki inkārüm var (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 73, Beyit 3). [da'vî-i 'aşkına, -ına]

da'vî-i lāf it-: Söz davası etmek.

La'lüne cān bezl ider cānā Rahîmî şüphesüz / **Da'vî-i lāf itmez** 'āşık 'aşk hem olmaz güzāf (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 131, Beyit 7). [da'vî-i lāf itmez, -mez]

dāyim: Devamlı, sürekli.

Baňa cevritme bu zülf ü ruħıyla ey şanem **dāyim** / Şaķın kim nāle-i şeb-gîr ü āh-ı şubhğāhum var
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 76, Beyit 3). [dāyim,]

de: "de" bağlacı, dahi, bile.

Lebüñ hecriyle andan āh idüp bir şubḥ-dem cānı / Saña teslim idüp ben **de** ideydüm bir eşer peydā
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 2, Beyit 6). [de,]

Ma‘ārîf Bûstânında bu gün Sa‘dî-i vâktem ben / Yüzüme güle bak ben **de** idüm bir Gülsitân peydā
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 5, Beyit 4). [de,]

Perîşân itme göñlüm ey şabâ dem urma zülfinden / Benüm **de** başum üzre bir hevâyî sünbülüm vardur
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 51, Beyit 3). [de,]

Mâhiyyeti ma‘lûm ola tâ şüret-i hüsnüñ / Yûsuf gibi âyîne de gel sen **de** seni gör (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 52, Beyit 4). [de,]

Ey Raḥîmî dü cihânda sen **de** gel bir yar sev / Tañrı birdür kıble bir hem cism-i cānuñ cānı bir (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 68, Beyit 7). [de,]

Ey Raḥîmî yaşuñı sen **de** revân it yolına / Raḥm ide bir gün ola şâyed o dürr-i şehvâr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 102, Beyit 5). [de,]

Nev-bahâra lâle şundı yine bir mey-gün çanağ / Sen **de** baş kaldurma destünden koma bir dem ayağ
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 130, Beyit 1). [de,]

İşigüñ ehl-i diller Ka‘besi şâḥîb-Şafâ zâtuñ / Anuñçün ben **de** yüzüm sürmege Sa‘y eylerüm anuñ
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 161, Beyit 4). [de,]

Efendi karşı añup ben kuluña düşnâm it / Du‘â-yı devleti biz **de** ‘ale‘d-devâm idelüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 180, Beyit 3). [de,]

Bir gice müy-ı miyânını kenâra çeküben / Ol mehi hâle gibi biz **de** der-âğüş idelüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 190, Beyit 4). [de,]

Mürüvvet ḥatm olup şâḥîb-kerem tayy-ı mekân itmiş / Cüvânâ ben **de** bir pîr-i kerâmât ihtiyâr itdüm
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 194, Beyit 3). [de,]

Umaram işigüñi maṭlab-ı a‘lâ ide Ḥâk / Her zemân pâdişehüm ben **de** talebnâk olayum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 205, Beyit 4). [de,]

Nev-bahâr irdi benefşeyle güle karşı yine / Ben **de** yelken torıda bir yaqası çâk olayum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 205, Beyit 5). [de,]

Ḥasret itdün ḥasret ol sevdüklerüñe ey rakîb / Sen **de** yarın bulasın itdügüñi baña bu gün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 227, Beyit 6). [de,]

Kul degül yoluñda ḥâk olmaz dimiş düşmen beni / Ben **de** bu yolda ne tozlar kıpıram seyr eyle sen
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 236, Beyit 5). [de,]

Ey kemân-ebrû müjeñ tirine cân kurbân olup / Ben **de** bu menzilde bir nâm u nişân itsem dirin
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 266, Beyit 6). [de,]

Tapuñ dervîşi dergâh-ı Süleymân-ı zemân ise / Raḥîmî **de** kapu dervîşidür dervîşe dervîşân (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 269, Beyit 5). [de,]

Ey bād serve söyle bir gün yutarlar anı / Şalınma sen iñen **de** reftâr-ı yâra karşı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 274, Beyit 3). [de,]

Benüm ol gonca ‘uşşâk içre şimdi n’eydügüm bildi / Dilâ gel perde-sâz ol nâle kılma sen **de** bülbül **de**
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 281, Beyit 2). [de,]

Gönlüm hazāna sen **de** ma‘müre-i hayālūñ / Bir kār-gīr-i ‘ālī şāhī bināya döndi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 331, Beyit 6). [de,]

de-: Demek, söylemek.

Derdüm bu derdüñ ile bu dil mübtelā ola / Çok hasta var ki t̄alib-i dermān olur alur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 43, Beyit 6). [derdüm, -rdüm]

Añ Raḥîmîyi itüm **de** uş budur / Senden ey çeşm-i gāzālüm mültemes (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 119, Beyit 9). [de,]

def: Savma, uzaklaştırma, kovma.

Raḥîmî sâ‘ilüñdür eşk-i çeşm-i rûy-ı zerd ile / Müferraḥdur taraḥ **define** sır-i sîm ü zer yegdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 83, Beyit 5). [define, -ine]

def it-: Defetmek, ortadan kaldırmak.

Raḥîmî pür-ḥarāretdür senüñ bu ıztırābuñdan / Meger vaşluñ şarābı **def ide** ey şāh-ı şekker leb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 10, Beyit 7). [def ide, -e]

deff: Tef, zilli ve pullu bir çembere gerilmiş deriden ibaret algı, daire.

Bezm-i ‘aşkuñda muşāhib şāhidüm ğam dil nedim / Eşk-i ḥasret mey yüzüm **deff** nāle ney bağrum kebāb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 13, Beyit 3). [deff,]

Lebüñ devrinde ey ğonca göñül ‘ış-ı müdām eyler / Yüzüm **deff** nāle ney eşküm şarāb-ı la‘l-fām eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 72, Beyit 1). [deff,]

Şerār-ı sūz-ı şevķūmden semā pür-necm olur her şeb / Ruḥuñ mihriyle sînem içre **deff** ü nāya ‘aşķ olsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 248, Beyit 3). [deff,]

Yüzüm **deff** şivenüm nāyum fiġān u nāle ‘ūdumdur / Pür itdüm na‘ra-i ‘aşķuñla şimdi bezm-i ‘uşşāķı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 347, Beyit 2). [deff,]

defter: Genellikle hafif bir kapak içerisinde, yazı yazmak için bir araya tutturulmuş kâğıt yaprakları.

Raḥîmî başka dîvān itdi vaşfuñ yazdı bir **defter** / Sen anı n’ola defterdār idüp dîvāna göndersen (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 151, Beyit 9). [defter,]

Başum aldum ele meydānuña şoñra adem başdum / Ḥayātum **defteri** erķāmına evvel alem çekdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 186, Beyit 2). [defteri, -i]

defterdār: Osmanlı Devleti’nde mâlî işlerin başında bulunan yüksek memur.

Yile virür ‘ākıbet evrāķ-ı ‘ömri rûzgār / Şafḥa-i ‘ālemde aduñ t̄ut ki **defterdār** imiş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 121, Beyit 4). [defterdār,]

defterdār it-: Osmanlı Devleti'nde mâlî işlerin başında bulunan yüksek memur olarak görevlendirmek.

Rahîmî başka dîvân itdi vaşfuñ yazdı bir defter / Sen anı n'ola **defterdār idüp** dîvâna gönderseñ
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 151, Beyit 9). [defterdār idüp, -üp]

defter-i 'aşk: Aşk defteri.

Defter-i 'aşkumı taşhîh idemez kâtib-i dehr / Levhden lâylı ola aña meger istinsâh (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 29, Beyit 3). [defter-i 'aşkumı, -umı]

defter-i hüsn: Güzellik defteri.

Geh bozar gâh düzer şafhasını bedr-i münîr / Viremez **defter-i hüsnüñe** beyâz üzere nâh (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 29, Beyit 6). [defter-i hüsnüñe, -üñe]

deg: Denk, eş, benzer.

Süsen-i sâlüse **deg** gülşende zâhidlenme sen / Destesi destinde tolu yir yok inkârum konağ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 130, Beyit 2). [deg,]

deg-:

1. Ulaşmak, erişmek.

Râst her gün ben du'acıñam senüñ pencgâhda / Büselikten **degşin** ey şeh nâz ko nevbet baña (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 4, Beyit 7). [degşin, -sin]

Görinen kıavs-i felekde mâh-ı nev şanmañ felek / **Degdi** âhum okına karşı nişân bir şeb-külâh (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 276, Beyit 3). [degdi, -di]

2. Dokunmak.

Geymiş vücûd-ı 'âlem ahdar libâs-ı haðrâ / Şâh-ı gül üzre **degmiş** la'lin kabâ-yı nev-rûz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 108, Beyit 2). [degmiş, -miş]

3. Değerinde olmak, denk/eşit olmak.

Gerçi ey şeh bir ferağ menzil bu şehir-i Bergama / Gün yüzüñsüz lik biñ şâdisi **degmez** bir gama (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 286, Beyit 1). [degmez, -mez]

deger: Karşılığında yapılan, katlanılan veya göze alınan şeye lâyık olmak, o değerinde bulunmak.

Şordum dehenüñ gevheri bî-kıymet ü nâ-yâb / Biñ cân virelüm yok dime ammâ **degerinden** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 228, Beyit 2). [degerinden, -inden]

Seg-i kuyuñla bir dem hem-sifāl olsam **deger** şahum / Cihān bezminde itmezem recā-yı cām-ı Cem bir gün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 264, Beyit 5). [*deger*,]

degin: Dek, kadar.

Gülüñ kulağına girmez Raḥîmî zār-ı hezār / Neye **degin** bu figānı bu zārı n'eyleyeyin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 231, Beyit 6). [*degin*,]

degirmen: Değirmen.

Qara bağrum un idüp devrān ağartdı şaḳalum / Vuşlata nevbet **degirmendür** kenār-ı Germiyān (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 265, Beyit 8). [*degirmendür*, -dür]

Gör bu çerḫ-i vuşlata nevbet **degirmendür** daḫi / Dönmişem kendüm bilelden āsiyābuñ 'aynına (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 285, Beyit 4). [*degirmendür*, -dür]

degme: Sıradan, basit.

Bende olmaz **degme** sulṭāna denā'et 'arz idüp / Bir senüñ gibi şeh-i 'ālî-cenāb ister gönül (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 169, Beyit 4). [*degme*,]

Nazardan **degme** bir ednānuñ ilḳasıyla devr itme / Seni gördi gözini açdı ey 'ālî-naẓar şahin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 244, Beyit 5). [*degme*,]

degül: Değil, olumsuzluk edatı.

Qırmızı kisvet **degül** çıkdı depemden nār-ı dil / Süz-ı şevḳ-ı 'aşḳdan şahum 'alāmetdür baña (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 6, Beyit 3). [*degül*,]

Añma şifā-yı derd-i dili derdmendüñe / Qānūn **degül** ölümlüye ḫikmetde ḫod 'ilāc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 24, Beyit 5). [*degül*,]

Ḥaṭṭ **degül** ḥaddinde yārüñ mülk-i ḫüsni ḫıfz içün / Çekdi İskender gibi ol fitne-i Ye'cuce sed (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 40, Beyit 2). [*degül*,]

Şüfiyā ḳorkutma ısınduḳ 'azāb-ı düzaḫa / Biz ḫaber alduḳ **degülmiş** hecr-i dil-berden eşed (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 40, Beyit 6). [*degülmiş*, -miş]

Degüldür dilde yara yāre bir tāze gülüm vardur / Hezārān zār ider dildür adı bir bülbülüm vardur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 51, Beyit 1). [*degüldür*, -dür]

Cihān baği **degül** ger ravza-i ḫuld-ı berīn olsa / Göñül meyl itmez ol eṭrāfa seyr-i kūy-ı yār ister (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 56, Beyit 2). [*degül*,]

'Āşık-ı şādık **degül** mihrüñde ey bedr-i münir / Bilmeyen devrüñde devr-i vuşlat u hicrānı bir (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 68, Beyit 4). [*degül*,]

Görinen çerḫ-i pür-encüm **degül** ey māḫ üstümde / Bu ṭāḳ-ı zer-nigār-ı lājiverdi bārgāhumdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 75, Beyit 3). [*degül*,]

Cümle vücūd-ı muṭlaḳuñ sensin Raḥîmî mazharı / Ol maṭlabuñ ġā'ib **degül** gel ṭālib ol maḥzardadur (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 101, Beyit 7). [degül,]

Cümle cihānuñ cānısın ancak Raḥîmînuñ **degül** / Hakkā ki sensüz 'āfiyet şāhāna şihḥat yaraşur (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 103, Beyit 7). [degül,]

Bir **degül** biñ cān fidā eyler Raḥîmî yoluña / Lîk hûra geçmez ey ebrû kemān ḳurbānımız (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 106, Beyit 7). [degül,]

Degüldür gördüğüñ söz müje-i dildārda kekbek / Gözüñ merdümeleri teşrif içündür dürr-feşān itmiş (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 124, Beyit 4). [degüldür, -dür]

Şevḳ-ı gayra nārveş māyil **degül** ey serv-ḳadd / Toğrulukla dergehüñde oldı hıdmetkār şem' (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 127, Beyit 2). [degül,]

Ġamzeñüñ otlu **degülken** bir içim şuyından / Beni öldürmege geh tîğ çeker gāh bıçaḳ (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 138, Beyit 3). [degülken, -ken]

Bir çeşm-i ġazāl için bir ḳaşı hilāl için / Dîvāne **degülseñ** ger ṭağlara neden düşdüñ (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 146, Beyit 6). [degülseñ, -señ]

Cām-ı la'lüne irişmez elüm elden ne gelür / Ayağüñ öpmedür ümmid **degül** mültemes el (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 167, Beyit 3). [degül,]

Ekl içündür şārib-i ḥamrı müsāvi itdügi / Vā'izüñ ḳaşdı **degül** tefsir ü Kur'ān ey göñül (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 174, Beyit 4). [degül,]

Dilden ḥayāl-i ḥüsnüñe di itmesün güzer / Hālî **degül** ḥatırludur ey dürr ḥurüşıyam (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 182, Beyit 4). [degül,]

Devr-i zemāne bākî **degüldür** dem idegör / Bādî nazarda bāda virür taḥtgāh-ı Cem (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 216, Beyit 4). [degüldür, -dür]

Bezm-i çemende lāle **degül** görinen bu dem / Yirden gehi çıkar daḥi bir odlu āh-ı Cem (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 216, Beyit 5). [degül,]

Dilimi derhem itdi ġonca gibi ḥār-ı hicrānuñ / Anuñçün gül gibi ḥandān **degüldür** ḳalb-i ġamnāküm (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 219, Beyit 4). [degüldür, -dür]

Ḳul **degül** yoluñda ḥāk olmaz dimiş düşmen beni / Ben de bu yolda ne tozlar ḳoparam seyr eyle sen (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 236, Beyit 5). [degül,]

Ey ārzū-yı cān u murād-ı dil-i ḥazîn / Lāyık **degüldür** 'āşıḳa bunca cefā vü kîn (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 240, Beyit 1). [degüldür, -ldür]

Hezār-ı 'āşık olursa ġam **degül** dildār şağ olsun / Ḳayıрма bülbüli ey bāġbān gülzār şağ olsun (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 245, Beyit 1). [degül,]

Görinen encüm **degüldür** ḥasret-i rüyuñla āh / Dāmen-i eflāke od urdı derün-ı āteşin (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 247, Beyit 2). [degüldür, -dür]

Ey Raḥîmî bir Zāhîr olursa 'ālemde eger / Şi'rüme Ḥassān **degül** Selmān ideydi āferîn (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 247, Beyit 5). [degül,]

Ḳul **degül** yoluñda cān virmez dimiş düşmen ney / Ḳuluñam ḳurbānuñam ey dost gel ḳıl imtiḥān (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 260, Beyit 8). [degül,]

Dile eksük **degüldür** kara kayğu yıkar illerden / Tolaşur zülfi gibi bir zemân haţţ bir zemân ebrü
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 270, Beyit 4). [degüldür, -dür]

‘Aşık-ı pāk-dilüz ṯalib-i dünyā **degülüz** / Sen Raḥîmî bizi beñzetme o bed-nāmlara (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 279, Beyit 5). [degülüz, -üz]

Hemân bir ben **degül** lāle daḥi çāk-i giribānuñ / Müselsel zülfüñüñ āşüftesidür şimdi sünbülde
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 281, Beyit 3). [degül,]

Degül deryā felek kapuñā bir mâvi kumâşıyla / Elüñ öpmege gelmiş bulmağa devründe bir pāye
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 289, Beyit 3). [degül,]

Ḳudüm-ı şehriyāra bezl içün la‘lîn-ṭabaḳlarda / **Degüldür** jāle iḥzār eylemiş bî-‘add durur lāle (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 291, Beyit 3). [degüldür, -dür]

Bir gün āh itdüm ḡam-ı haţţ u ḥadüñden incinüp / Çok **degül** ‘afv it efendi ben ḳuluñā bir ḡunah
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 294, Beyit 2). [degül,]

Şām-ı zülfin ḳo dilā cām-ı lebin nüş ideḡör / ‘Ömr-i bâḳi **degül** ‘işretde geḳür eyyāmı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 310, Beyit 3). [degül,]

Esîr-i bend-i zülfüñdür dil-i şürîde raḥm eyle / Güzellik ḥod bilürsin kimseye ‘ömrüm **degül** bâḳi
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 347, Beyit 3). [degül,]

Dem-ā-dem göz yaşı ḥünîn ḥabābıyla müzeyyendür / Bu deryā yüzünñ eksük **degüldür** ḥiç donanması
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 350, Beyit 4). [degüldür, -dür]

dehân: Ağız.

Cân bağışlarken dem-ā-dem cânuma ey yār leb / Şol ḳadar şordum **dehānuñ** itmedi iḳrār leb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 15, Beyit 1). [dehānuñ, -uñ]

Ḡoncalar cânā **dehānuñla** ağız bir ideli / ‘Ālem-i ḡaybuñ ider remzin ṭurup iḳhār leb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 15, Beyit 3). [dehānuñla, -uñla]

Benden **dehānı** cân gibi pinhān olur ḳalur / Esrārüm añlayan ḳişi ḥayrān olur ḳalur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 43, Beyit 1). [dehānı, -ı]

Dehānı sırrını şordum leb-i la‘l-i şekerḥādan / Didi mülk-i ‘ademde varı ancak bir ser-i müdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 79, Beyit 3). [dehānı, -ı]

Dehānuñla miyānuñ rāzını keşf itme aḡyāra / Bunı her sırr-ı maḥfiden ḥaberdār olmayan bilmez
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 116, Beyit 5). [dehānuñla, -uñla]

Eger zîr-i nigînüm olsa biñ mülk-i Süleymānı / **Dehānuñdan** nihān bir kez aña şanma nigāh itdüm
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 184, Beyit 4). [dehānuñdan, -uñdan]

Ḳo miyān endüḥını terk it **dehān** endişesin / Çekme ey dil yok yire pinhān u nā-peydā ḡamın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 256, Beyit 4). [dehān,]

Miyānuñ mū **dehānuñ** yok didüm incindi ol ḡonca / Yüzüme güle baḳmaz şimdi ḳaş u ḥāl bir yüzden
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 257, Beyit 4). [dehānuñ, -uñ]

Nihān olur **dehānuñla** miyānuñ ey perî benden / Anuñ ḥaḳḳında ḳāl u ḳıl ḳılaydum bâri kem bir gün
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 264, Beyit 2). [dehānuñla, -uñla]

Dehānuñ rāzını tıymış şabādan gonca-i hoş-bū / Yağasın çāk idüp gül gibi havfinden didi yā hū
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 272, Beyit 1). [dehānuñ, -uñ]

dehānı mīm: Mim harfi gibi ufacak ağız.

Medh it **dehānı mīmīni** hem dāl zülfini / Hoşdur Raḥīmī ol kaşı rāya bu rā meded (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 33, Beyit 7). [dehānı mīmīni, -ini]

dehān-ı yār: Sevgilinin ağızı.

Ḥayāl ü fikr-i dendān u **dehān-ı yāra** me'vādur / Ne dürrüñ ma'denidür gör ne cevher kânıdur gönlüm
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 202, Beyit 4). [dehān-ı yāra, -a]

Zülfi ucından Muṭavvel ser-güzeştüm Muḥtaşar / Ger **dehān-ı yārdan** vüs'at bulursam söyleşem
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 223, Beyit 4). [dehān-ı yārdan, -dan]

dehānuñ mīmī: (Sevgilinin) mim harfine benzeyen dudağını. - Divan şiirinde sevgilinin ağız mim harfinin yuvarlağı kadar küçüktür ve karanlıktır. -.

Dehānuñ mīmī zülfinüñ gamı dāl eyledi kıddüm / Meded yok yire evhām u ḥayālāt ihtiyār itdüm
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 194, Beyit 5). [dehānuñ mīmī, -i]

dehen: Ağız.

Dehenüñ fikri ile şimdi Raḥīmī şi'ri / Şüphe yok 'ālem-i gaybdan ayırur mülhemdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 58, Beyit 5). [dehenüñ, -üñ]

Efsāne-i zülfüñi gönül kıldı Muṭavvel / Likin **dehenüñ** şerḥin inen Muḥtaşar eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 60, Beyit 6). [dehenüñ, -üñ]

Teng ü lālüm **dehen** ü luṭfını şerḥ eylemede / Ṭab'-ı dūr-bārum ile gerçi süḥan-dānem ben (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 225, Beyit 2). [dehen,]

Şordum **dehenüñ** gevheri bî-kıymet ü nā-yāb / Biñ cān virelüm yok dime ammā degerinden (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 228, Beyit 2). [dehenüñ, -üñ]

Ṭoğrulın meclise cān nuḳlin ider anı revān / Serv-ḳadd beste **dehen** gözleri bādāmlara (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 279, Beyit 3). [dehen,]

dehr: Dünya.

Ben ol ḥāküm ki ey meh zerrece ḳalbümde mihrüñ var / Bu şevkıyla n'ola pertev şalarsam **dehre** mihrāsā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 7, Beyit 2). [dehre, -e]

Aḳşehre döndi Aydın olup ay yüzüñle **dehr** / Gördi saçunu virdi Ḳaraman hemān ḥarāc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 24, Beyit 2). [dehr,]

Şol dil ki zerrece ola mihriñle lem‘avār / Gün gibi **dehre** şöhre-i devrân olur alur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 43, Beyit 5). [dehre, -e]

Gülşen-i hüsniñ gören **dehriñ** bahârın istemez / Seyr iden haddiñ bu deştiñ lālezârın istemez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 114, Beyit 1). [dehriñ, -üñ]

Aqlamadan **dehr** gülmezdi açılmazdı bahâr / Şimdi görür gözi nergis her semen çeşm ü çerāğ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 130, Beyit 5). [dehr,]

Manşıba manşubadur **dehriñ** Raimî cāyî çāh / Cāhile baş egmezem ben bu recādan çekdüm el (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 170, Beyit 5). [dehriñ, -üñ]

İ‘tibārî şimdiki **dehr** içre yegdür silminiñ / Sen ne var Selmān gibi söylerseñ eş‘ār ey göñül (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 171, Beyit 4). [dehr,]

Pîre-zen **dehriñ** Raimî āline aldanmadı / Böyle olmadur münāsib rind ü merdān ey göñül (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 174, Beyit 5). [dehriñ, -üñ]

Gevher-i vaşluma t̄alibsin didi ol bar-i hüsniñ / Ėara vir yaşıñla **dehri** ser-be-ser didem be-çeşm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 185, Beyit 6). [dehri, -i]

Ey Raimî ben ma‘ārif bariniñ Ėavvāşıyam / **Dehr** şarrāfına şatam n’ola ‘irfān cevherin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 252, Beyit 7). [dehr,]

Nev-bahârın neylerem ey Ėonca **dehriñ** sensüzin / Görünen her gül dikendür gözüme gülzārdan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 263, Beyit 4). [dehriñ, -üñ]

Aydın oldu Tire **dehr** Aşehre döndi kâ‘ināt / Olalı sen meh bu gün menzil-güzār-ı Germiyān (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 265, Beyit 2). [dehr,]

Bir mehüñ mihrin göñül şehrinde kıldum şehriyār / Ey Raimî şimdi **dehre** anı an itsem dirin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 266, Beyit 7). [dehre, -e]

Bu **dehriñ** devleti let derhemi hem t̄ablî pür-ĖavĖā / Dilā her sancağı bir sancı ancak inıyād itme (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 302, Beyit 4). [dehriñ, -üñ]

Bi-amdillāh şeref māhı murādum üzre toğmışdur / Ümîd oldur ki sen hürşid-i devlet fer vire **dehre** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 304, Beyit 2). [dehre, -e]

Kef-i lufuñla dil cān zātuñ ile olalı hem-dem / ‘Aceb hālet virür cūş u hürüşum **dehre** geh bare (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 304, Beyit 4). [dehre, -e]

Ne ĖavĖāsında ne şul ındayum şāhum velî **dehriñ** / Naşib olmadı bir tenhā maal hengāmeden Ėayrı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 325, Beyit 2). [dehriñ, -üñ]

Vefādan bir eser yok gülşeninde ey şabā **dehriñ** / Hevāya servi mā‘ildür açılĖan hār ile verdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 341, Beyit 3). [dehriñ, -üñ]

dehr-ārā: Dünyayı süsleyen.

Şu kim bir lem‘a hāşıl eyledi envār-ı şevkuñdan / Anuñ her zerresin gün gibi **dehr-ārā** iden sensin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 261, Beyit 4). [dehr-ārā,]

dehr-i ‘abūsü’l-vech: Asık suratlı dünya.

Vefâ şeklini bu **dehr-i ‘abūsü’l-vechden** ummâ / Bir âhir şüret it Dārâ-yı dil âbdâl bir yüzden (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 257, Beyit 6). [dehr-i ‘abūsü’l-vechden, -den]

dek: Kadar, değin, dek.

Çenâra **dek** gelüp serv-i bülendün pâyesin pest it / Senün bu muntehâ kaddünle tûbâ baş bir âzerdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 49, Beyit 2). [dek,]

del-: Delik açmak, yaralamak.

Bir nefes kaldı hemân ancak hayâtumdan eşer / Derd ile sînem **delüp** ney gibi zâr itdün beni (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 309, Beyit 3). [delüp, -üp]

Ğamzeñ kılıcı **deldi** dilüm yara eyledi / Ağyâra olacağ işi ol yâre eyledi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 316, Beyit 1). [deldi, -di]

Ğam tîri pâre pâre idüp **deldi** sînemi / Dil şerha şerhadur teni bî-çâre eyledi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 316, Beyit 3). [deldi, -di]

deli: Mecnun, divane || Âşık.

Hırşî artur gönlümün pîr olduğunca ‘aşkuña / Ey cüvânum ol **delinün** ‘aqlı var uşlu gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 328, Beyit 2). [delinün, -nün]

delikanlu: Delikanlı, genç.

Çeşme-i dilden akar kanlu sirişküm şu gibi / Dem-be-dem tûrmaz bulanur bir **delikanlu** gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 328, Beyit 1). [delikanlu,]

delil: Bir dava ve meseleyi ispata yarayan şey, burhan. Nişan, alâmet.

Şevk-ı cem‘-i ‘ömrün iqbâlini bildüm lâ-beķâ / Ehl-i hâle bes yiter rüşen **delil** âsar şem‘ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 129, Beyit 3). [delil,]

delil ol-: Bir durumun işareti, alameti olmak.

Rahîmî nâr-ı ‘aşka ben **delil oldum** çerâğumdur / Benüm bu tef-i tâbumdan bulupdur rüşenâ meş‘al (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 164, Beyit 8). [delil oldum, -dum]

delil-i çeşme-i âb-ı hayât: Ölümsüzlük suyunun çeşmesinin delili.

Ey saçî zulmet nedür la‘lünde haţţ şordum didi / Hızr-ı hoş-demdür **delil-i çeşme-i âb-ı hayât** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 20, Beyit 3). [delil-i çeşme-i âb-ı hayât,]

delin-: Delinmek, parçalanmak.

Bezm-i ğamda āh kim beñzüm çalındı derd ile / Ney gibi bağrum **delindi** başladum sâz olmağa (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 283, Beyit 4). [delindi, -di]

delk-püş: Eski aba veya hırka giyen, fakir.

Ey pîr-i meygede beni mest eyle hürmet it / Şâfi-keşân ü şûfiveshân **delk-püşiyam** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 182, Beyit 3). [delk-püşiyam, -ıyam]

dellâl it-: Bir haberi halka duyurmak yüksek sesle bağırma işini yapmak.

Çağırup ğayrılara şatdı metâ'-ı vaşlı / Āh kim ẖâce-i hicrân beni **dellâl itdi** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 322, Beyit 3). [dellâl itdi, -di]

delü: Deli, aklını yitirmiş.

Dil kacadukça 'aşka oldı harîş / 'Aklı var ol **delünün** uşludur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 48, Beyit 7). [delünün, -nün]

Bir perînün yine bağlandun Raḥîmî zülfine / 'Ömrüm içre şimdi gördüm ey **delü** aşlu seni (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 315, Beyit 7). [delü,]

delük: Delinmiş, delikli || yaralı.

Kim bilürdi bu **delük** sinem fiğânın n'eydügin / Bu maḳâmı āh ger bildürmese nây u rebâb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 12, Beyit 3). [delük,]

dem:

1.Zaman.

Başum seng-i cefâyıyla yarup kıan eyleyüp yaşum / Kıanı ol **demlerüm** añ lutf-ı bî-pâyânunı yād it (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 19, Beyit 3). [demlerüm, -lerüm]

Rıḥlet **deminde** cürmini 'afv it Raḥîmî'nün / Bâr-ı girânla eyleme yâ Rab bâr göc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 28, Beyit 7). [deminde, -inde]

Her sū o ğonca ẖâr ile içre şarâb-ı sürh / Aḳar o **demde** çeşme-i çeşmümden âb-ı sürh (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 30, Beyit 1). [demde, -de]

Tâb-ı düşmenden harâret ḥâşıl itdüm dostum / Çok **demidür** eyle ben mehcûra âb-efşân-ı cûd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 34, Beyit 5). [demidür, -idür]

'Ālem-i lâhûtdan nâsûta kim başdum ḳadem / Cân u dil 'aşkuñla ol **demden** berü hem-ḥânedür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 41, Beyit 6). [demden, -den]

Şafâ cāmını sürdüñ bu **demüñ** Cemşid-vahtisin / Felek bezminde eyle döne döne zevk u şıhhatler
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 81, Beyit 3). [demüñ, -üñ]

Dönmedi bu murādum üstine āh / Bunca **dem** bunca āh vā n'eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 88, Beyit 5). [dem,]

Çok rûzgār baħr ü berüñ seyrin eyledük / Ey dil **demidür** eyleyelüm 'azm-i kūy-ı yār (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 93, Beyit 5). [demidür, -idür]

Lebüñ şevkıyla **dem** şimdi şarāb-ı hoş-güvāruñdur / Ele kendü ayağıyla gele zevk ol şikāruñdur
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 95, Beyit 1). [dem,]

Nihān oldı gözümden la'l-i nābuñ niçe **demlerdür** / Yaķar ğam cāmı ben mest-i ħarābuñ niçe **demlerdür**
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 96, Beyit 1). [demlerdür, -lerdür]

Lebüñ esrārınuñ cānıyla ben ħayrānıyam cānā / Anuñçün añmazam adın şarābuñ niçe **demlerdür**
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 96, Beyit 2). [demlerdür, -lerdür]

Ğam-ı ferdāyı añma dem bu demdür ħurrem ol diyüp / Sözi güşumda yir eyler rikābuñ niçe **demlerdür**
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 96, Beyit 3). [demlerdür, -lerdür]

Raħimî şu gibi ağlar şabāveş āh idüp her dem / Niç'itsün görmedi ħāk-i cenābuñ niçe **demlerdür**
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 96, Beyit 4). [demlerdür, -lerdür]

Ķadeħ mey-gün lebüñ öpdükce cānum çigzinür durmaz / Niçe **demdür** ki sāĝar gibi ol avara dönmişdür
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 99, Beyit 7). [demdür, -dür]

Raħm kıl miskīn Raħimî bend-i zülfüñde şehā / Nice **demlerdür** perişān-rûzgār olmuş yatur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 104, Beyit 7). [demlerdür, -lerdür]

Ey felek hoş gör bu devrānuñ bahārı şevķini / Her dem el virmez bu **demler** arayup yaksañ çerāĝ
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 130, Beyit 3). [demler, -ler]

Geh ağladur beni ĝāh iñledür bu āh meded / Ne **demlere** kodı n'eyler bu rûzgārı görüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 148, Beyit 2). [demlere, -lere]

Nice bir la'l-i nāb-ı ħamla dil teng / **Demidür** sāķiyā şun cām-ı gül-reng (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 149, Beyit 1). [demidür, -idür]

Lebüñ aĝyār-ı zulmet-çihreye ey ħızr-ı ħaţ şunma / Ķurudur varduĝı **dem** çeşme-i ħayvāna gönderseñ
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 151, Beyit 7). [dem,]

Bezm-i şafāda sāķi şun sāĝar-ı revākı / Gitsün bu **dem** nifākı devr-i ĝam-ı zamānuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 157, Beyit 2). [dem,]

Zaħm-ı cānum gördi müjĝānuñ duz ekmek bilmedi / Leblerüñle niçe **demdür** var iken ħāk-ı nemek
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 160, Beyit 2). [demdür, -dür]

Nice **demdür** gözüm yaşıyla deryā āşinālardı / Velikin āteş-i āhumla şimdi rûşenā meş'al (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 164, Beyit 7). [demdür, -dür]

Dem-i vaşluñ Raħimî ańsa bir **dem** / Hemān **dem** cüş ider deryā gibi dil (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 165, Beyit 5). [dem,]

Bir dem içre gör ne **demler** zāhir eyler rûzgār / Dem bu demdür bu **demi** hoş gör ĝamı deryāya şal
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 166, Beyit 4). [demler, -ler; demi, -i]

Hem-dem-i h  r oldu her bir verd-i h  nd  n ey gönül / ‘Andelib  s   **demidür** eyle efg  n ey gönül (Kütahyalı Rah  m   D  v  n  , Gazel 174, Beyit 1). [demidür, -idür]

Dolup s  nem   u **dem** ki m  h idüp dilden ki **dem**   ekd  m / Beg oldu şandılar mülk-i g  ma   abl u ‘alem   ekd  m (Kütahyalı Rah  m   D  v  n  , Gazel 186, Beyit 1). [dem,]

Rah  m   c  r‘ave   devr  n ayağa düşürür bir gün / T  tulum bezm-i d  ny  da nice **dem** c  m-ı cem   ekd  m (Kütahyalı Rah  m   D  v  n  , Gazel 186, Beyit 5). [dem,]

Rah  m   ba  rumu  n ba  s  nda buldum ya  sumu  n ba  s  n /   uba  s   idüp ol **demde** sip  h-ı ‘a    a ba   itdüm (Kütahyalı Rah  m   D  v  n  , Gazel 187, Beyit 7). [demde, -de]

Bülbülün n  lesi ‘u      a bu **dem** virdi   ud  ‘ / Nağmesin mu  trib-i hoş-leh  celeri  n g     idelüm (Kütahyalı Rah  m   D  v  n  , Gazel 190, Beyit 2). [dem,]

    n   oldu bize ol güher-i   ulz  m-i c  d / Ey Rah  m   **demidür** ba  r-  fat c     idelüm (Kütahyalı Rah  m   D  v  n  , Gazel 190, Beyit 5). [demidür, -idür]

Gözine h    k-i g  m hem-dem   u sifle-perverün   adri /   at  nda cevher    seng **demidür** yeks  n  m     bildüm (Kütahyalı Rah  m   D  v  n  , Gazel 199, Beyit 6). [demidür, -idür]

  u **dem** ‘a    n hevd  s  n ben dil-i p  r-z  ra   ab  urdum / Yaşum dery  ya şaldum   hum   kuhs  ra   ab  urdum (Kütahyalı Rah  m   D  v  n  , Gazel 221, Beyit 1). [dem,]

Vi    l  n m  h  na gördüm se    b-ı hecr olur m  ‘il / Hem  n **dem** b  d-ı   hum günbed-i devv  ra   ab  urdum (Kütahyalı Rah  m   D  v  n  , Gazel 221, Beyit 4). [dem,]

Bu **dem** c  m-ı har  b  t ile ol **dem** d  men-  l  de / H  z  r-ı   alb ile     ‘  ı ‘a    -ı p  ke   ab  urdum (Kütahyalı Rah  m   D  v  n  , Gazel 222, Beyit 4). [dem,]

Rah  m     h benden yaşına ol g  nca güle ba  maz / Yüzüm berg-i h  z  nve   bunca **demdür** h  ke   ab  urdum (Kütahyalı Rah  m   D  v  n  , Gazel 222, Beyit 5). [demdür, -d  r]

Gün olmaz yanmaya **dem** var mı   an dökmezdi yolu  da / Dil-i biry  n   bilmez d  de-i giry  num a  mazs  n (Kütahyalı Rah  m   D  v  n  , Gazel 226, Beyit 4). [dem,]

  o  lsa ebl    -ı   f    a   a  n mı   h-ı   eb-rengüm /   oyup yollarda ge  di hayli **dem** b  d-ı   ab   ra    n (Kütahyalı Rah  m   D  v  n  , Gazel 235, Beyit 5). [dem,]

Rah  m   pister-i zer-beft-i ‘  riden mu‘arr  y  m / Mu    m-i b  riy  y  m hayli **demdür** b  -riy  yam ben (Kütahyalı Rah  m   D  v  n  , Gazel 238, Beyit 7). [demdür, -d  r]

L  le   anma   e  m-i ‘      dan d  kilmi     atred  r / Ey g  l-i ter u  bu **dem** zeyn eyleyen   a  r   yüzin (Kütahyalı Rah  m   D  v  n  , Gazel 246, Beyit 3). [dem,]

Emr it bu **dem** ey dürr-i gir  n-m  ye demidür /   avv    -ı   aleb lücce-i ‘umm  n  a   al  nsun (Kütahyalı Rah  m   D  v  n  , Gazel 254, Beyit 2). [dem,]

Hoş g  r bu demi hürrem ol ey     h gemide / Girmez ele **demde** g  m-ı ‘umm  n  a   al  nsun (Kütahyalı Rah  m   D  v  n  , Gazel 254, Beyit 8). [demi, -i; demde, -de]

Emr it bu dem ey dürr-i gir  n-m  ye **demidür** /   avv    -ı   aleb lücce-i ‘umm  n  a   al  nsun (Kütahyalı Rah  m   D  v  n  , Gazel 254, Beyit 2). [demidür, -idür]

Hayli **dem** ben teşne-dil çekdüm leb-i c  n  n g  m  n / Çekmedüm ‘  mr  mde bir gün   e  me-i hayv  n g  m  n (Kütahyalı Rah  m   D  v  n  , Gazel 255, Beyit 1). [dem,]

Yār hem-dem bezm-i ħurrem mevsim-i ‘ıyş u ʔarab / Sākıyā mey şun ele girmez bu **demler** her zemān
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 260, Beyit 3). [demler, -ler]

Saňa āvāze-i ʔanbūra her **dem** dem bu **dem** durur / Dem it kim arayup bulunmaya şāyed bu **dem** bir gün
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 264, Beyit 6). [dem,]

Nesîmāsā hevā-yı zülf-i yāre hem-dem ol ey dil / Perîşān olma **demler** içre gāyet hoşca **demdür** bu
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 272, Beyit 3). [demler, -ler; demdür, -dür]

Gözi yaşlu Raĥîmîyi **demidür** ber-murād eyle / Revān olsun yanuçca ey sehî-kađ şu gibi her sū
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 272, Beyit 7). [demidür, -idür]

Bu dil ĥod nice **demlerdür** esîr-i bend-i ‘aşkuñdur / Perîşān idüp ‘aqlın zülfüñāsā tār-mār itme
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 278, Beyit 5). [demlerdür, -lerdür]

Raĥîmîñ lebi hecriyle ağan kanlu yaşını / **Deminde** yāre rengin eyle bir efsāne ey vişne (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 282, Beyit 7). [deminde, -inde]

Ķapuňa gelüp kalb-i selîm ile Raĥîmî / Himmet **demidür** eyle ‘ināyet Baba Ħamza (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 287, Beyit 7). [demidür, -idür]

Baĥruñ ĥun it çerāġāh-ı vefāda niçe **dem** / Nāfeveş tā giresin bir yār-i ra‘nā koynına (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 288, Beyit 4). [dem,]

Öp elin yalvar ayaġına düş ey eşk-i revan / **Dem** kağem ola gel aĥdāmına kıl aĥdāmı (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 310, Beyit 4). [dem,]

Cennet kađuñdan ayrıla ey ĥur-i ‘ayn o **dem** / Tūfān-ı Nūĥuñ ‘aynı olur ādemüñ gözi (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 312, Beyit 3). [dem,]

Nev-bahār irdi **demidür** cūş idüp aĥ şu gibi / Ey gönül cūyāyısāñ dîdāra gel aĥ şu gibi (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 314, Beyit 1). [demidür, -idür]

Nārveş ser-keşlenürmişsin hevādār olana / Ķaybdur çıksa cihān gözden bu **dem** çok şu gibi (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 314, Beyit 4). [dem,]

Ol Sikender derdin ayru bende soñ **dem** göreyin / Ķaytafa gibi puşudan ġarĥ ide bu şu seni (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 315, Beyit 2). [dem,]

Yilüp yıllerle yıldurdu niçe **dem** dest-i dünyāda / Bu gün kūsārveş ĥāk-i ferāġat ihtiyār itdi (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 321, Beyit 4). [dem,]

Neme yarardı yaşum yanmadı yanumda bu **dem** / Getürdi dergehüñe ben giyā-yı ‘ummānı (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 326, Beyit 3). [dem,]

Bülbüllerile oldum hecrüñ **deminde** hem-dem / Döne döne fiġānum şimdi hevāya döndi (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 331, Beyit 3). [deminde, -inde]

Nesîmāsā güzër kıl ey gönül bu bezm-i ‘ālemd / Nedîminden nedāmet her **demindür** bir ne **dem** kağı
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 343, Beyit 2). [demindür, -indür; dem,]

2.Kan.

Şaĥın gül-gün yaşuñdan reng aluram **dem** revān itme / Başıret üzre ol ey dîde ol gül-berg-i ter terdür
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 49, Beyit 4). [dem,]

Hün-ı cigerle besler merdüm yaşımı eşküm / Olsun **demi** ziyāde bu çeşm-i hün-feşānuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 157, Beyit 4). [demi, -i]

3.Şarap.

Gül gibi gönca-dehenlerle müdām iç la'î-i nāb / 'İşreti fevt itme sulţānum irişmezdüm **deme** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 286, Beyit 2). [deme, -e]

Eteğüñ şanmış sıfālin **dem** olur mı h'ār-ı 'aşk / Dökseler ger qanını virmez anı cām-ı Ceme (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 286, Beyit 3). [dem,]

dem bu dem durur: Zaman bu zamandır.

Saňa āvāze-i ʔanbūra her dem **dem bu dem durur** / Dem it kim arayup bulunmaya şāyed bu dem bir gün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 264, Beyit 6). [dem bu dem durur, -ur]

dem bu demdür: Beklenen zaman şimdidir.

Ėam-ı ferdāyî ańma **dem bu demdür** hurrem ol diyüp / Sözi güşumda yir eyler rikābuñ niçe demlerdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 96, Beyit 3). [dem bu demdür,]

Dem bu demdür jeng-i Ėamla kıılma ʔalbūñ münkesir / Bezm-i cām encāmını Ėod gösterür her cām-ı şāf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 131, Beyit 2). [dem bu demdür,]

Bir dem içre gör ne demler zāhir eyler rüzgār / **Dem bu demdür** bu demi Ėoş gör Ėamı deryāya şal (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 166, Beyit 4). [dem bu demdür,]

dem çek-: İçki içmek.

Dolup sīnem şu dem ki māh idüp dilden ki **dem çekdüm** / Beg oldu şandılar mülk-i Ėama ʔabl u 'alem çekdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 186, Beyit 1). [dem çekdüm, -düm]

dem deme irmez: Zaman zamana uymaz.

Geh kenār-ı cūyda 'İş it gehi germ-ābede / Ey boyı serv-i revān **irmez** bilürsin **dem deme** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 286, Beyit 5). [dem deme irmez, -mez]

dem gel-: Zaman/an gelmek.

Dem geldi dem-i şādî dil ü cāna şalınsun / Ėam fırķatası cānib-i 'ummāna şalınsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 254, Beyit 1). [dem geldi, -di]

dem it-: Hoş vakit geçirmek.

Devr-i zemāne bākî degüldür **dem idegör** / Bādî nazarda bāda virür taĖtgāh-ı Cem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 216, Beyit 4). [dem idegör, -egör]

Saňa āvāze-i ʔanbūra her dem dem bu dem durur / **Dem it** kim arayup bulunmaya şāyed bu dem bir gün
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 264, Beyit 6). [dem it,]

dem ol-:

1. Zaman olmak.

Hecr-i haddüñle **dem olmaz** itmeye dil her gün āh / Ey melek-rū ādemilikdür ider ʔul her gün āh
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 276, Beyit 1). [dem olmaz, -maz]

2. Zaman, an gelir.

Ey Raḥîmî nāy u nūşından bu bezmüñ fāriğuz / Āhveş ammā **dem olur** bir hevādār isterüz (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 107, Beyit 7). [dem olur, -ur]

dem ur-: Bahsetmek, konuşmak.

Perişān itme göñlüm ey şabā **dem urma** zülfinden / Benüm de başum üzre bir hevāyî sünbülüm vardur
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 51, Beyit 3). [dem urma, -ma]

Lebinden **dem uraldan** sen döker ʔan çeşm-i giryānum / Niçün ʔan üzre ʔan itdūñ girüp meydāna ey
vişne (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 282, Beyit 2). [dem uraldan, -aldan]

dem-ā-dem: Her zaman, daima, her an.

Cān bağışlarken **dem-ā-dem** cānuma ey yār leb / Şol ʔadar şordum dehānuñ itmedi ikrār leb (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 15, Beyit 1). [dem-ā-dem,]

Leb-i bezminden ayru ey felek çeşmin Raḥîmîñüñ / **Dem-ā-dem** döne döne sāğar-ı mercāna döndürdūñ
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 147, Beyit 5). [dem-ā-dem,]

Meyl ider yaşum nişān-ı naʕlçeñi görüp revān / Sāʕilūñ olur **dem-ā-dem** menzil-i şaf-ı niʕāl (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 172, Beyit 5). [dem-ā-dem,]

Mebādā dāmen-i pākūñe bir toz ʔonduram diyü / **Dem-ā-dem** cism-i ḥāk-ālūdemi yaşumla yaş itdüm
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 187, Beyit 5). [dem-ā-dem,]

Şarāb-ı nāb için bu çeşm-i ḥūn-efşānum añmazsın / **Dem-ā-dem** cürʕaveş pā-māl idersin ʔanum
añmazsın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 226, Beyit 1). [dem-ā-dem,]

Güzellik bezminüñ devrin **dem-ā-dem** sürmek isterseñ / Vefā peymānesiyle sāḳiyā añ mest ü ʔallāşı
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 318, Beyit 6). [dem-ā-dem,]

Dem-ā-dem göz yaşı ḥūnîñ ḥabābıyla müzeyyendür / Bu deryā yüzünñ eksük degüldür hiç donanması
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 350, Beyit 4). [dem-ā-dem,]

dem-be-dem: Her zaman, daima, her an.

La'l-i mey-günüñdan ayru bezm-i ğamda **dem-be-dem** / Hün-ı hasretdür yidüğüm içdüğüm hün-âbdur
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 44, Beyit 2). [dem-be-dem,]

Hâr ile gülşende gül şendür dilâ sen goncaveş / Kanlar ağlar **dem-be-dem** bülbül gibi feryâd kıl
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 163, Beyit 5). [dem-be-dem,]

Çeşme-i çeşmümden akar **dem-be-dem** yaşum benüm / Menba'-ı seyl-âb-ı miñnet başıdur yaşum
benüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 181, Beyit 1). [dem-be-dem,]

Didi seyr itdükce ben sen gözlerüñden **dem-be-dem** / Pâyuma dâmenle îsâr it güher dîdem be-çeşm
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 185, Beyit 2). [dem-be-dem,]

Çapuñda şeh-süvârum **dem-be-dem** sakķâ idüp yaşum / Yüzüm yoluñda cârüb eyleyen ferrâşa
hayrânem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 212, Beyit 2). [dem-be-dem,]

Hevâ-yı kâmet-i hecriyle düşdüm süy-ı şahrâya / 'Aceb mi kan dökerse **dem-be-dem** bu çeşm-i
giryânüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 224, Beyit 3). [dem-be-dem,]

Büy-ı zülfinsiz şabâveş yok kararî **dem-be-dem** / Tağıdup 'aqlum perişân rûzgâr itdün beni (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 309, Beyit 2). [dem-be-dem,]

Toğrusı bu görmeyem bu eşk ü âhum **dem-be-dem** / Cüst u cûda cû-be-cû ey kâmet-i dil-cû seni
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 315, Beyit 5). [dem-be-dem,]

Çeşme-i dilden akar kanlu sirişküñ şu gibi / **Dem-be-dem** tırmaz bulanur bir delikanlu gibi (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 328, Beyit 1). [dem-be-dem,]

Gözümüñ bilmezem kandan gelürdi **dem-be-dem** yaşı / Ciger dâğında 'aynıyla bulandı varımış başı
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 342, Beyit 1). [dem-be-dem,]

dem-ber-dem: Daima.

Ey Rahîmî geşte-i 'aşkum vücûdum ğarķ-ı hün / Olmaya **dem-ber-dem** ammâ lâyıķ-ı fitrâk hayf
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 134, Beyit 5). [dem-ber-dem,]

dem-beste: Suskun, sessiz.

Nice keşf ideyin ey gonca râzum / Bu dil **dem-beste** hâr arada hâ'il (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 165,
Beyit 3). [dem-beste,]

dem-i bîmârlıķ: Hastalık anı.

Hoş gör **dem-i bîmârlıķı** bidârlıķdur hurrem ol / Derdi olanuñdur devâ dermâna şîhhat yaraşur
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 103, Beyit 4). [dem-i bîmârlıķı, -ı]

dem-i fırsat: Fırsat zamanı.

Pâyuña ey serv-kâmet bir **dem-i fırsat** bulup / Mâ-cerâ-yı eşkümi bir bir beyân itsem dirin (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 266, Beyit 5). [dem-i fırsat,]

dem-i fûrkat: Ayrılık vakti.

Dem-i fûrkatde sūzân gönli giryân çeşmümi görüp / Yanup ağlar yanumca ber ü baħrûñ kûrusı yaşı
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 318, Beyit 2). [dem-i fûrkatde, -de]

dem-i fursat bul-: Uygun zaman bulmak.

Yâr bezminde niçün aîmazsın ey ney nâlemi / Ben senüñle bir **dem-i fursat bulursam** söyleşem
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 223, Beyit 5). [dem-i fursat bulursam, -ursam]

dem-i ğam: Gam zamanı.

Dem-i ğamda çeker gûşum kebâb eksük degül dilde / Gözümde hûn-ı dil-perver ü bir rengîn-mülüm
vardur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 51, Beyit 2). [dem-i ğamda, -da]

Dem-i ğamda lebüñ hecriyle yaşum kana dönmişdür / Ciger tennür-ı fûrkatde yanuk biryâna dönmişdür
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 94, Beyit 1). [dem-i ğamda, -da]

Dem-i ğamda baña hem-dem bu çeşm-i hûn-feşân kalmış / Hevâdâr olup üstüme döner âh u figân
kalmış (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 126, Beyit 1). [dem-i ğamda, -da]

dem-i hecr: Ayrılık vakti.

Dem-i hecründe yaşum içre hırâşide beden / Beñzer ol kal‘aya deryâda temâşâlığı var (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 46, Beyit 2). [dem-i hecründe, -ünde]

Dem-i hecründe yaşum âh dile hem-demdür / Hoş olur âb u hevâsı o da bir ‘âlemdür (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 58, Beyit 1). [dem-i hecründe, -ünde]

dem-i ‘işret: Eğlence zamanı.

Gülüp gül gibi şun gonca-lebüñ maħzûn-ı hicrâna / Şitânuñ şiddeti gitdi **dem-i ‘işret** bahâruñdur
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 95, Beyit 4). [dem-i ‘işret,]

dem-i şādî: Sevinç, mutluluk zamanı.

Bahâr irdi yine sâķi açıldı gonca güldi gül / **Dem-i şādî** durur şun la‘lünü pür eyle cāmı mül (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 177, Beyit 1). [dem-i şādî,]

Dem geldi **dem-i şādî** dil ü cāna şalınsun / Ğam fırkatası cānib-i ‘ummāna şalınsun (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 254, Beyit 1). [dem-i şādî,]

dem-i sāğar-ı bahār: Bahar kadehinin içkisi.

Rahîmî tevbe-şiken olsa tañ degül ey meh / Hilâl-i ‘îd u **dem-i sāğar-ı bahārı** görüñ (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 148, Beyit 7). [dem-i sāğar-ı bahārı, -ı]

dem-i vaşl: Kavuşma anı.

Perde bağladı **dem-i vaşluñ** uşüle göç idüp / Tengnây olsa ne var ğam-ı maķām-ı ‘uşşāk (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 138, Beyit 5). [dem-i vaşluñ, -uñ]

Dem-i vaşluñ Raḥîmî ańsa bir dem / Hemān dem cüş ider deryā gibi dil (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 165, Beyit 5). [dem-i vaşluñ, -uñ]

dem-keş: Uzun ve devamlı nağmelerle öten (bülbul vb. kuş).

Sāde-rūdur serd olur germiyyete ķābil degül / Dil-keş ü **dem-keşdür** āb u rüzgār-ı Germiyān (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 265, Beyit 5). [dem-keşdür, -dür]

dem-sāz: Arkadaş, dost, sırdaş.

Rāst uyduńsa ger ol servüñ hevā-yı ‘aşķına / Ey Raḥîmî gel maķāmuñ gözle ol **dem-sāz** nāz (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 109, Beyit 5). [dem-sāz,]

dem-sāz ol-: Dost, sırdaş olmak.

Āh kim yok hem-demüm āhumla **dem-sāz olmağa** / Hem-nefes yok nāleden ğayrı hem-āvāz olmağa (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 283, Beyit 1). [dem-sāz olmağa, -mağa]

dem-sāz-ı maḥabbet eyle-: Aşķın sırdaşı yapmak.

Şol demde yine nāle viren ķādir-i ķuddūs / Bu bezme beni eyledi dem-sāz-ı maḥabbet (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 22, Beyit 5). [dem-sāz-ı maḥabbet eyledi, -di]

denā’et: Zillet, kötü mizac.

Bende olmaz degme sultāna **denā’et** ‘arz idüp / Bir senüñ gibi şeh-i ‘ālî-cenāb ister göñül (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 169, Beyit 4). [denā’et,]

dendān: Dış.

Ḥad ü **dendān** hecriyle dökülen ķanlı yaşımdan / Olupdur dāğda lāle ʔolupdur baḥr içi lū’lū’ (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 272, Beyit 2). [dendān,]

dendān-ı fūrkat: Ayrılığın dişleri.

Dendān-ı fūrkatı aķıdur gözlerüm yaşın / Pürdür Raḥîmî ‘ıķd-ı le’āli ʔaraf ʔaraf (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 133, Beyit 7). [dendān-ı fūrkatı, -i]

deñiz: Yeryüzünün büyük bir kısmını kaplayan tuzlu su kütlesi, bahir, derya.

Dideden bir dem degül hālî hayālî hüsnüñ / Şan **deñiz** yüzinde eyler hazret-i hünkâr seyr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 54, Beyit 2). [deñiz,]

Çeküp dāmânını kuhsârveş şahrâ-yı ‘âlemde / Ferâgat yaķasından dil **deñiz** gibi kenâr ister (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 56, Beyit 4). [deñiz,]

Dostlar nâ-geh olursam ğarkâ-i baħr-i firāk / Baña hayf oldu **deñiz** ol âşinâyı görmedüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 217, Beyit 3). [deñiz,]

Aġyâra alarġa **deñiz** ey kân-ı melâhât / Gird-âba düşüp varġa-i hicrâna şalınsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 254, Beyit 7). [deñiz,]

Deñiz deryâya ol pür-mevc-i mâ’ kemhâsını giysin / İrişdi rûzgâr-ı vuşlatı niçün donanmaya (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 289, Beyit 2). [deñiz,]

Yaşum içinde her sū ‘aks-i la’l-i yâri ben gördüm / **Deñiz** gözine şoksun baħr u irsin la’l ü mercâmı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 333, Beyit 3). [deñiz,]

denk: Şaşkın, sersem.

Esrâr-ı la’l-i yârdan baña haber şoran sefih / Ne **denk** ü hayrânem nedür bu ‘akl u cân ne yirdedür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 101, Beyit 3). [denk,]

Ġubâr-ı haţġ-ı la’lûñle benüm ħod baña yitmişdür / Yüküm tutdum ben oldum **denk** ü hayrân mest ü lâ-ya’ķıl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 176, Beyit 5). [denk,]

denk it-: Şaşkın, sersem etmek.

Ey Raħîmî olalı ġavvâş-ı baħr-i ma’rifet / ‘Aķl şarrâfını **denk itdi** kelâm-ı cevherüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 208, Beyit 6). [denk itdi, -di]

Şöyle **denk itdi** beni keyfiyyet-i ma’cûn-ı ‘aşķ / Toptoludur cür‘adân-ı dilde esrârüm Ĥasan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 268, Beyit 4). [denk itdi, -di]

depe: Baş, ser, kafa.

Ķırmızı kisvet degül çıķdı **depemden** nâr-ı dil / Sûz-ı şevķ-ı ‘aşķdan şâhum ‘alâmetdür baña (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 6, Beyit 3). [depemden, -mden]

depret-: Kımıldatmak // Konuşmak.

Luţf ile ġüftâra gel bî-ķıymet olsun la’l ü dür / Lebleriñ **depret** nebât-ı Mışra ķalmasun revâc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 27, Beyit 3). [depret,]

Hecr ile öldüm meded **depret** lebüñ şor hâlümü / Zinde eyle bendeñüm bir cām-ı rûġ-efzâyıla (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 290, Beyit 3). [depret,]

der: Ter, ter damlası.

‘İzār-ı yāre qarşu lāf-ı hüsn itmiş meger lāle / Kızarup hacletinden şimdi kan **derler** döker lāle (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 291, Beyit 1). [derler, -ler]

der ü dîvār: Kapı ve duvar // Eşik.

Bir şanemde şūretā naqşuñ nażirin görmedüm / Gerçi kıldum deyr-i dünyāda **der ü dîvārı** seyr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 55, Beyit 3). [der ü dîvārı, -ı]

der-āgūş it-: Kucaklamak, kolları ile sarmak.

Bir gice müy-ı miyānını kenāra çeküben / Ol mehi hāle gibi biz de **der-āgūş idelüm** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 190, Beyit 4). [der-āgūş idelüm, -elüm]

derbān: Kapıcı.

Yolum var devlete irsem n’ola ey şāh-ı kişver-gir / Selimü’l-bāl ile bāb-ı şeref **derbānıyuz** şimdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 329, Beyit 4). [derbānıyuz, -ıyuz]

derbān-ı ‘id: Bayramın kapıcısı.

Görmedüm zātuñ gibi ‘ālemde bir kân-ı tarab / Sür-ı sâ’ildür kapuñda dā’imā **derbān-ı ‘id** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 39, Beyit 9). [derbān-ı ‘id,]

derbānlıg: Kapıcılık, bekçilik.

Sen şehā ol Hüsrev ü Cem-bezm ü Rüstem-rezmsin / Dergehüñ **derbānlıgın** ister Qubādvār dîvān (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 233, Beyit 3). [derbānlıgın, -ın]

derd:

1.Keder, gam, acı, zahmet.

Seng-i dil dildār **derdinden** vücūdın taş ile / Gök gök itmiş yir yir anuñcün çıkar güm güm şadā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 3, Beyit 2). [derdinden, -inden]

Cevr ü **derd** ü guşşañā vallāhi şāhum rāzıyum / Her biri elhamdülillāh oldı bir ni‘met baña (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 4, Beyit 4). [derd,]

Habibüñ şerbet-i derdi şifā-yı derdmendāndur / Eger var ise dermānuñ tabibā **derde** dermān it (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 18, Beyit 5). [derde, -e]

Zülfüñ şikesti ‘ömr-i dirāze irer ebed / **Derdüñ** marızı itmedi dermāna imtizāc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 24, Beyit 6). [derdüñ, -üñ]

Derdüm bu **derdüñ** ile bu dil mübtelā ola / Çok hasta var ki tālīb-i dermān olur qalur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 43, Beyit 6). [derdüñ, -üñ]

Dile **derdüñ** yeter devā n'eyler / Cevrüne rāzıyam vefā n'eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 88, Beyit 1). [derdüñ, -üñ]

Hasta gönlümi şormaduñ bir gün / **Derdüm** ile o mübtelā n'eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 88, Beyit 7). [derdüm, -üm]

Hoş gör dem-i bîmârlığı bîdârlıkdur hurrem ol / **Derdi** olanuñdur devā dermāna şîhhat yaraşur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 103, Beyit 4). [derdi, -i]

Şurāhi gibi ser-keşler ne bilsün **derd** ü derdümden / Ayaklarda kalup cür'a gibi h'ār olmayan bilmez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 116, Beyit 2). [derd,]

Rahîmî hasta dil-beste şikeste-hāl-i bendeñdür / Anuñ **derdin** gam-ı hecrüñle bîmār olmayan bilmez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 116, Beyit 7). [derdin, -in]

Kaşırını yıkmağ ise düşmenüñ ey nāle garağ / Sîneden **derd** ile çık günbed-i devvāra yapış (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 120, Beyit 6). [derd,]

Sîneñde dil efsürde göz uyğuda cân mürde / Bir çāresi yok **derde** bî-çāre neden düşdüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 146, Beyit 2). [derde, -e]

Devādur derd-mend-i 'aşka **derd** ü yāresi 'aşkuñ / Tabîbā **derde** dermān it kim oldur çāresi 'aşkuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 154, Beyit 1). [derd; derde, -e]

Şüfiyā gāyet müdāvādur gam u dil **derdine** / Şişe çek bir la'l-i mey-gün ile cânuñ 'işe çek (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 160, Beyit 6). [derdine, -ine]

Ğamuñ sāğar gibi hūn itdi bağrum **derdüñ** inletdi / Rahîmî gibi bir mestüñ mi vardur kim ola kıanzil (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 176, Beyit 7). [derdüñ, -üñ]

Tekye-i dehrüñ bekā **derdüm** Rahîmî Hakk bilür / Bir senüñ tek 'aşık-ı fānî gedāsın görmedüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 195, Beyit 5). [derdüm, -üm]

Görüp aḥvālüm ol şîrîn-dehen rahm eylemez dilden / Benüm Ferhādveş **derdüm** katı bir taşā ḥayrānem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 212, Beyit 4). [derdüm, -üm]

Qabül-i derd-i 'aşk-ı yār ḥazğ itmez müdāvādan / Ne **derdüñ** var tabîbüm sen yürî dermānı bilmezsin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 229, Beyit 4). [derdüñ, -üñ]

Qo beni **derdüm** yiter aḥma devāyı ey tabîb / Hastañuñ gör kaydını geçmiş durur timārdan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 242, Beyit 2). [derdüm, -üm]

Rahîminüñ budur dār-ı şifā-yı ḡaybdan **derdi** / Hemān şāhum senüñle Ḥazret-i hünkār şağ olsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 245, Beyit 7). [derdi, -i]

Derdüñi dime gönül ḡayra bu **derde** şabr it / Tā şifā-sāz-ı ḡarîbān saña dermān virsün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 251, Beyit 2). [derdüñi, -üñi; derde, -e]

Qapuñda Rahîmî diseñ sî ye dime tek / Çār-mıḡa dönüp **derdüñe** her ana şalınsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 254, Beyit 14). [derdüñe, -üñe]

Yanardum ey gönül pervāne tek ben kendü **derdümle** / Fiğāna başlayup bülbul gibi ḡavḡā iden sensin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 261, Beyit 3). [derdümle, -ümle]

Lebüñden gelmedi cân **derdine** bir nuṭk-ı em bir gün / Bu ḡamdan ḡam mı itsem 'azm-i iklîm-i 'adem bir gün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 264, Beyit 1). [derdine, -ine]

Bezm-i ğamda āh kim beñzüm çalındı **derd** ile / Ney gibi bağrum delindi başladum sâz olmağa (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 283, Beyit 4). [derd,]

Buradan gitmeden ey kaşı rā ölmek baña rāciḥ / Elif-ḳaddümi **derdüñle** büküp dāl idüp ad itme (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 302, Beyit 2). [derdüñle, -üñle]

Tenümde dāğ-ı ğam ḥod her biri bir ṭabla āteşdür / Gören ey kaşı yā oḥdur yiter **derdüm** ziyād itme (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 302, Beyit 3). [derdüm, -üm]

Hezārān **derd** daḥi olsa dilde āşikār itmez / İder aġyārdan lāle gibi anı nihān ḥasta (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 305, Beyit 2). [derd,]

Firāḳuñ bir yaña bir yaña ğam **derd** üzre **derd** oldı / Ölümünden cān ḥalāş eyleye mi böyle olan ḥasta (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 305, Beyit 5). [derd,]

Bir nefes ḳaldı hemān ancaḳ ḥayātumdan eṣer / **Derd** ile sīnem delüp ney gibi zār itdün beni (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 309, Beyit 3). [derd,]

Ol Sikender **derdin** ayru bende soñ dem göreyin / Ḳayṭafā gibi puşudan ġarḳ ide bu şı seni (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 315, Beyit 2). [derdin, -in]

Cām-ı cevriñ içeli döne döne devrānuñ / **Derde** düş itdi bu gün ḳāmetümi dāl itdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 322, Beyit 2). [derde, -e]

Ey lebün ḥasta dilün **derdine** dermān Çelebi / Ten-i fersūdeme ġüftār-ı lebün cān Çelebi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 338, Beyit 1). [derdine, -ine]

Dil-āşüfte vü bīmār-ı ‘aşḳum / Ṭabībā **derdümüñ** dermānı yok mı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 339, Beyit 3). [derdümüñ, -ümüñ]

Göñül āyinesi ey mihr-i ḥadd ġāyet muşaffādur / Olur bir zerre gerd-i ġuşsanuñ ṭaġlar ḳadar **derdi** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 341, Beyit 6). [derdi, -i]

Raḥîmî ḥod ḳadîmi **derd** ile mu‘tād-ı hicrāndur / Daḥi çekdürme yā Rab bir ḳula bu **derde** bu **derdi** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 341, Beyit 7). [derd; derde, -e; derdi, -i]

2.Aşk.

Derdüñle düş olalı dil ṭālib-i dermān degül / Şerbet-i zehr-i ġamuñ ḥod cānuma cüllābdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 44, Beyit 4). [derdüñle, -üñle]

Şurāḥi gibi ser-keşler ne bilsün derd ü **derdümünden** / Ayaklarda ḳalup cür‘a gibi ḥ‘ār olmayan bilmez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 116, Beyit 2). [derdümünden, -ümünden]

3.İstek.

Raḥîmîñ budur dārü’ş-şifā-yı ġaybdan **derdi** / Vücūduna irüp şihḥat tenüñde gide zaḥmetler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 81, Beyit 5). [derdi, -i]

derd ehli: Dert ehli. || Âşıklar.

Haṭṭ-ı ruḥsāruñ yazaldan ‘arīzuñ üzre nişān / Virdiler **derd ehline** gūyā ki menşūr-ı emān (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 233, Beyit 1). [derd ehline, -ne]

derd-i ‘aşk-ı yār: Sevgilinin aşk derdi.

Gerçi ey dil **derd-i ‘aşk-ı yār** ile ma‘lûlsün / Kimse görmez kayduñı tîmārı yok ma‘zûlsün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 239, Beyit 1). [derd-i ‘aşk-ı yār,]

derd-i bî-pāyān: Sonsuz dert, sıkıntı.

Vefā ummañ bu dünyā **derd-i bî-pāyānımı**ş bildüm / Şoñı ma‘mûre-i dehrüñ yine vîrānımış bildüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 199, Beyit 1). [derd-i bî-pāyānımı, -ımı]

derd-i dāğ-ı ḥûn-ālûd: Kanlı yaranın derdi.

İşüm bitürdi benüm **derd-i dāğ-ı ḥûn-ālûd** / Şakāyıkı n’ideyin lâlezārı n’eyleyeyin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 231, Beyit 3). [derd-i dāğ-ı ḥûn-ālûd,]

derd-i ğam: Gam derdi, dert acısı.

Derd-i ğam bir ğama düş itdi Raḥîmîyi şehā / Ḥayret alur özini geh bilemez gāh bilür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 47, Beyit 7). [derd-i ğam,]

derd-i hecr: Ayrılık derdi.

Derd-i hecrüñle elif-ḳaddüm ḥam-ender-ḥam iken / Rā-ḳaşuñla dāl-zülfüñ hiç revā mı ide redd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 40, Beyit 3). [derd-i hecrüñle, -üñle]

derd-i hicrān: Ayrılık derdi.

Derd-i hicrāna şimdi şabr idelüm / Görelüm ḥikmet-i Ḥudā n’eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 88, Beyit 10). [derd-i hicrāna, -a]

derd-i ser: Baş derdi; sıkıntı.

Raḥîmî tâc-ı sulṭāna ğubārdur dergehüñ virmez / Gedāyı ‘aşḳuñ itmez pâdişāhum **derd-i ser** peydā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 1, Beyit 7). [derd-i ser,]

Derd-i serdür tâcı terk it şāhuñ ayağına düş / Ey Raḥîmî baş açuḳ abdāl-ı ‘aşḳ ol bir zemān (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 233, Beyit 7). [derd-i serdür, -dür]

derd-i ser-efser çeken: Baş tacının sıkıntısını çeken kişi.

Zemāne haṭṭını ancak gedā-yı ‘aşk olan añlar / Cihānda **derd-i ser-efser çeken** sulṭānımıṣ bildüm
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 199, Beyit 2). [derd-i ser-efser çeken, -en]

derd-i ser: Baş ağrısı, sıkıntı.

Bu yolda gam u fūrkat-i yār ile nihāyet / Ben sürünü ol kırtula ben **derd-i serinden** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 228, Beyit 6). [derd-i serinden, -inden]

derd-i yār-ı ğurbet: Sevgiliden ayrı olma derdi.

Bilümi bükdi **derd-i yār-ı ğurbet** / Dilüm şad çāk itdi hār-ı ğurbet (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 23, Beyit 1). [derd-i yār-ı ğurbet,]

derdin viren dermān ider: Her sıkıntının, üzüntünün bir çaresi vardır.

Hayāt ümmîdi ey dil bir çürük endişedür şabr it / Yine **derdin viren dermān ider** dildār şağ olsun
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 245, Beyit 6). [derdin viren dermān ider, -en-in, -er]

derdmend: Dertli || âşık.

Añma şifā-yı derd-i dili **derdmendüñe** / Kānūn degül ölümlüye hikmetde hod ‘ilāc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 24, Beyit 5). [derdmendüñe, -üñe]

Bir cevāb irdi seher dārü’ş-şifā-yı gaybdan / Derdmend olsun devā isterse ger bir **derdmend** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 31, Beyit 5). [derdmend,]

Rahîmî mu‘ciz-i ‘İsāya beñzer bir kerāmetdür / Dil-i bīmārını ben **derdmendüñ** ol ki hoş eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 90, Beyit 5). [derdmendüñ, -üñ]

Gün bu gündür ‘arz-ı didār it Rahîmî bendeñe / Gel yeter ol **derdmendi** va‘de-i ferdāya şal (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 166, Beyit 5). [derdmendi, -i]

derdmend ol-: Dertli olmak || âşık olmak.

Bir cevāb irdi seher dārü’ş-şifā-yı gaybdan / **Dermend olsun** devā isterse ger bir derdmend (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 31, Beyit 5). [derdmend olsun, -sun]

derd-mend-i ‘aşk: Aşk dertlisi.

Devādur **derd-mend-i ‘aşka** derd ü yāresi ‘aşkuñ / Tabībā derde dermān it kim oldur çāresi ‘aşkuñ
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 154, Beyit 1). [derd-mend-i ‘aşka, -a]

derd ol-: Dert, sıkıntı olmak.

Firākuñ bir yaña bir yaña gam derd üzre **derd oldı** / Ölümünden cān hālāş eyleye mi böyle olan hāsta
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 305, Beyit 5). [derd oldı, -dı]

dergāh:

1. Tarîkatlarda dervişlerin zikir ve ibâdet ettikleri ve içinde tarîkatın gerektirdiği biçimde yaşadıkları yer, tekke.

Ey Raḥîmî el götür baş aç yüzüñ **dergāha** tut / Kıl du‘âyı devlet-i sulţân Selîm Hâna şitâb (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 14, Beyit 7). [dergāha, -a]

2. Bir büyüğün, büyük bir yerin herkes için başvurma yeri olan kapısı, huzuru, eşiği.

Secde kılmaz Hakk bilür kalbüm Raḥîmî gayrıya / Ka‘be **dergāhuña** kılmışdur şafâ ile sened (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 35, Beyit 7). [dergāhuña, -uña]

Murādum bu şu gerçekler hâkı yalancı dünyâda / Haţardan şakla **dergāhından** artuğ bir murādum yok (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 142, Beyit 7). [dergāhından, -ından]

Şafâyıla nice gün Ka‘be **dergāhuñda** Sa‘y itdüm / Bulup kıblem na‘alçeñ şeklin âhir secdegāh itdüm (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 184, Beyit 3). [dergāhuñda, -uñda]

İki gözüm felek sürme iderdi hâk-i rāhumdan / Eger bir gün düşerse sen mehüñ **dergāhına** rāmum (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 203, Beyit 3). [dergāhına, -ına]

Hudâyâ bilmezem bir toz mı kondı ben gubârından / Beni dūr itdi **dergāhından** âh ol dāmen-i pāküm (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 219, Beyit 3). [dergāhından, -ından]

dergāh-ı şāhen-şāh: Şahlar şahının huzuru.

Hudâyâ kaşr-ı kadrin yüce eyle çerh-i çārumdan / Penāhum yok daḥi **dergāh-ı şāhen-şāhdan** gayrı (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 353, Beyit 4). [dergāh-ı şāhen-şāhdan, -dan]

dergāh-ı süleymān-ı zemān: Zamanın Süleyman'ının tekkesi.

Tapuñ dervîşi **dergāh-ı Süleymān-ı zemān** ise / Raḥîmî de ıapu dervîşidür dervîşe dervîşān (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 269, Beyit 5). [dergāh-ı süleymān-ı zemān,]

dergeh: Kapı, eşik, huzur, makam.

Raḥîmî tâc-ı sulţāna gubārdur **dergehüñ** virmez / Gedâyı ‘aşkuñ itmez pâdişāhum derd-i ser peydâ (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 1, Beyit 7). [dergehüñ, -üñ]

Her gün başına mihr-i şeref toğsa tañ mıdur / Me‘vâ idindi **dergehüñ** ey şehriyâr-ı ‘îd (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 38, Beyit 3). [dergehüñ, -üñ]

Raḥîmî dü cihāna **dergehüñ** virmez benüm ḥānum / Anı vallāhi şanma bir daḥi dār u diyār ister (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 105, Beyit 7). [dergehüñ, -üñ]

Ḥor geldi ḥor gitdi **dergehüñden** it gibi / Ḥayret-i endîşe-i ağıyarı söyleşsek birez (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 115, Beyit 6). [dergehüñden, -üñden]

Şevk-ı ğayra nârveş mâyl degül ey serv-ğadd / Toğrulukla **dergehüñde** oldı hıdmetkâr şem‘ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 127, Beyit 2). [dergehüñde, -üñde]

Ķul olmaz **dergehüñden** ğayra istiğnâsı ‘alidür / Şehâ mülk-i cününüñ başka bir sulţânıdur göñlüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 202, Beyit 3). [dergehüñden, -üñden]

Bir’ki gündür sen meh-i rüşen-liķâyı görmedüm / Çerh-i devlet **dergehi** taş-ı ‘alâyı görmedüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 217, Beyit 1). [dergehi, -i]

Sen şehâ ol Husrev ü Cem-bezm ü Rüstem-rezmsin / **Dergehüñ** derbânlıĝın ister Ķubâdvâr divân (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 233, Beyit 3). [dergehüñ, -üñ]

Rahîmî pâdişâhum **dergehüñde** ber-murâd iken / Anı şimdi murâdından ayırup nâ-murâd itme (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 302, Beyit 5). [dergehüñde, -üñde]

Neme yarardı yaşum yanmadı yanumda bu dem / Getürdi **dergehüñe** ben giyâ-yı ‘ummânı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 326, Beyit 3). [dergehüñe, -üñe]

dergeh-i devlet-penâh: Devlet kapısının yeri || mutluluk, saadet, varlık kapısının olduĝu yer.

Rahîmî bir gedâdur **dergeh-i devlet-penâhuñda** / Unutduñ çok zemândur sen anı sulţânım añmazsin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 226, Beyit 5). [dergeh-i devlet-penâhuñda, -uñda]

dergeh-i ‘izzet-nümâ: Yücelik gösteren derĝâh.

Dergeh-i ‘izzet-nümâña bir daĝı yüz sürmege / Her zemân ta‘cîl ider ‘ömrüm gibi evân-ı ‘îd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 39, Beyit 5). [dergeh-i ‘izzet-nümâña, -ña]

derhem: Sıkıntı, keder.

Saña ĝahr u cefâ isnâd iden mihr ü vefâ bulmaz / Senüñ **derhemlerüñ** hod merhem-i maķbûl-i dil-rîşân (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 269, Beyit 2). [derhemlerüñ, -lerüñ]

Bu dehrüñ devleti let **derhemi** hem taşlı pür-ğavĝâ / Dilâ her sancaĝı bir sancı ancak inķiyâd itme (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 302, Beyit 4). [derhemi, -i]

derhem it-: Karıştırmak, incitmek.

Dilimi **derhem itdi** ĝonca gibi hâr-ı hicrânüñ / Anuñçün gül gibi ĝandân degüldür ĝalb-i ĝamnâküm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 219, Beyit 4). [derhem itdi, -di]

deri: Davulun iki tarafına geçirilmiş hayvan derisi.

Fehm it fiĝân kösi ki **derisine** sen dögüp / Nevbet Sikender eyleme bir laĝza var göc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 28, Beyit 4). [derisine, -sine]

der-i cânân: Sevgilinin kapısı.

Der-i cānāna yüz sürdüm koyup başum ayāğına / Bi-ḥamdillāh Raḥīmī baña el virdi yine devlet
(Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 21, Beyit 7). [der-i cānāna, -a]

der-i şāh-ı sūḥan-dān: Güzel söz söyleyen padişahın kapısı.

Raḥīmī ḥālūñi ‘arz it **der-i şāh-ı sūḥan-dāna** / Ma‘ārif şehrinüñ şāhı feşāḥat nükte-güyıdur (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 70, Beyit 5). [der-i şāh-ı sūḥan-dāna, -a]

der-i ‘ulyā: Yüce kapı.

Feth-i bāb olsun Raḥīmī dir iseñ bāb-ı murād / Halka gibi aç gözüñ gel bu **der-i ‘ulyāya** bak (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 137, Beyit 7). [der-i ‘ulyāya, -ya]

derin: Anlam veya bilgi bakımından dış yüzde, satıhta kalmayan, üstünkörü olmayan, etraflı, ihâtalı ve özlü olan.

Benümle hem-dem olan yaşuma su’āl itsün / Katı **derin** bilür ol mā-cerā-yı ‘ummānı (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 326, Beyit 2). [derin,]

dermān: Çare, ilaç, devâ.

Ḥabībūñ şerbet-i derdi şifā-yı derdmendāndur / Eger var ise **dermānuñ** ṭabībā derde dermān it
(Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 18, Beyit 5). [dermānuñ, -uñ]

Zülfüñ şikesti ‘ömr-i dirāze irer ebed / Derdüñ marîzı itmedi **dermāna** imtizāc (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 24, Beyit 6). [dermāna, -a]

Hoş gör dem-i bīmārlığı bîdārlıkdur ḥurrem ol / Derdi olanuñdur devā **dermāna** şıḥḥat yaraşur
(Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 103, Beyit 4). [dermāna, -a]

Qabül-i derd-i ‘aşq-ı yār ḥazḡ itmez müdāvādan / Ne derdüñ var ṭabībüm sen yüri **dermānı** bilmezsin
(Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 229, Beyit 4). [dermānı, -ı]

Dîdemüñ nûrı vü sînemde sürûrum sensin / Cānumuñ cānı vü hem-derdüme **dermānumsın** (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 232, Beyit 2). [dermānumsın, -umsın]

Ey lebüñ ḥasta dilüñ derdine **dermān** Çelebi / Ten-i fersüdeme güftār-ı lebüñ cān Çelebi (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 338, Beyit 1). [dermān,]

Dil-âşüfte vü bîmār-ı ‘aşqum / Ṭabībā derdümüñ **dermānı** yok mı (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 339, Beyit 3). [dermānı, -ı]

dermān it-: Şifa vermek, iyileştirmek, çare bulmak.

Ḥabībūñ şerbet-i derdi şifā-yı derdmendāndur / Eger var ise dermānuñ ṭabībā derde **dermān it**
(Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 18, Beyit 5). [dermān it,]

Devādur derd-mend-i ‘aşqa derd ü yāresi ‘aşquñ / Ṭabībā derde **dermān it** kim oldur çāresi ‘aşquñ
(Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 154, Beyit 1). [dermān it,]

dermān ol-: Şifa vermek, iyileştirmek.

Ey mīm-i fem külāleñüñ ol iki dāline / Virdüm gönül bu cānuma **dermān ola** meded (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 33, Beyit 4). [dermān ola, -a]

Baňa hecrüñde ğam vaşluñla şādān olmadan yegdür / Dili bīmār-ı hoş-derdüñle **dermān olmadan** yegdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 50, Beyit 1). [dermān olmadan, -madan]

dermān vir-: Derdin, üzüntünün çaresini bahşetmek.

Derdüñi dime gönül gayra bu derde şabr it / Tā şifā-sāz-ı ğarībān saňa **dermān virsün** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 251, Beyit 2). [dermān virsün, -sün]

dermānde: Aciz, çaresiz, güçsüz.

Ġarīb ü bî-kes ü **dermānde** kaldum / Meded yā Rabb baňa bir yār-ı ğurbet (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 23, Beyit 4). [dermānde,]

der-miyān it-: Ortaya koymak.

Başumı **der-miyān idüben** girdüm ortaya / Çeküp kenāra қоçmağa bilün kemer gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 351, Beyit 2). [der-miyān idüben, -üben]

der-miyān ol-: Ortada olmak.

Der-miyān olmadı dirig ol serv / Kaçdı benden kenāra yüz tutdı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 319, Beyit 6). [der-miyān olmadı, -madı]

derün: Kalp, yürek, iç, batın.

Dāğ şanma reşk-i rengi sen ruḥ-ı gül-fām için / Kaçkara yakmış **derünün** lālenün nār-ı ḥased (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 35, Beyit 3). [derünün, -ın]

Şu gibi şāf ol **derünüñda** küdüret kalmasun / Bir dem ola şu gibi tā kılasın dīdārı seyr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 55, Beyit 4). [derünüñda, -uñda]

derünî: İç âleme âit, içten, kalbî, rûhî.

Dāğdan kim nā-gehān kıpar **derünî** bir şadā / Dāğ-ı hicrānum görüp göğsin geçirür dā'imā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 3, Beyit 1). [derünî,]

derün-ı âteşin: (Aşığın) Ateş gibi yanan içi.

Görinen encüm degüldür hasret-i rüyuñla āh / Dāmen-i eflāke od urdı **derūn-ı āteşin** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 247, Beyit 2). [derūn-ı āteşin,]

derūn-ı dil: Gönlün derinlikleri.

Derūn-ı dilde mesken dutsa n'ola şevk-i ruḥsāruñ / Tecellî eylemişdür nūr-ı Aḥmed künc-i ġār içre (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 284, Beyit 4). [derūn-ı dilde, -de]

derūn-ı ḥalvet-i ḥâtır: Gönlün تنها yerinin içi.

Geh olup şavma'a küncinde geh mey-ḥāne şadrında / **Derūn-ı ḥalvet-i ḥâtırda** me'vā eyleyen sensin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 262, Beyit 4). [derūn-ı ḥalvet-i ḥâtırda, -da]

derūn-ı sîne: Gönlün içi.

Derūn-ı sînde ḥūn-ı ciger çeşmümde āb-ı ġam / Bilinmedük nem ola bâṭın u zāhirde nem ḳaldı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 343, Beyit 3). [derūn-ı sînde, -de]

derūnı tolu kan olup kal-: İçi (yüreği) kanla dolup kalmak.

Cānā Raḥîmî la'lüne bulmazsa dest-res / Sāġar gibi **derūnı tolu kan olur ḳalur** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 43, Beyit 7). [derūnı tolu kan olur ḳalur,]

dervîş:

1.Tarîkata girip bir şeyhe bağlanan, tarikat müntesibi.

Şoḥbet-i şeyhe niçün gelmez diyü ta'n eyleme / Şüfiyā **dervîş** Raḥîmî aşḳa olmuşdur mürîd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 37, Beyit 5). [dervîş,]

Ḳanı zāt-ı şerîfüñ gibi bir dervîş-i 'ālî-şān / Özüñ şāhāne **dervîş** anılan ey şāh-ı dervîşān (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 269, Beyit 1). [dervîş,]

Ṭapuñ **dervîşi** dergāh-ı Süleymān-ı zemān ise / Raḥîmî de ḳapu **dervîşidür dervîşe** dervîşān (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 269, Beyit 5). [dervîşi, -i; dervîşidür, -idür; dervîşe, -e]

2.Yoksul, fakir, muhtaḳ kimse.

Bî-nevā **dervîşüñem** ḥūn-ı keremden ḳıl 'aṭā / Tā nevālüñden nevāle bend olam ey ḥān-ı cūd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 34, Beyit 3). [dervîşüñem, -üñem]

Faḳîrem gerçi kim ednādan ednā bir gedāyam ben / Ḳanā'at ehli **dervîšem** şehā şāḥib-ġınāyam ben (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 238, Beyit 1). [dervîšem, -em]

dervîşān: Dervîşler.

‘Alāyık tekyesinden geç tecerrüd ihtiyār eyle / Getür cān-ı ḥaķiri yāre **dervīṣāna** ḳurbān it (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 18, Beyit 4). [dervīṣāna, -a]

Ṭapuñ dervīṣi dergāh-ı Süleymān-ı zemān ise / Raḥīmî de ḳapu dervīṣidür dervīṣe **dervīṣān** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 269, Beyit 5). [dervīṣān,]

dervīṣ-i ‘ālī-ṣān: Yüce şanlı dervīṣ.

Ḳanı zāt-ı şerīfūñ gibi bir **dervīṣ-i ‘ālī-ṣān** / Özüñ şāhāne dervīṣ añılan ey şāh-ı dervīṣān (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 269, Beyit 1). [dervīṣ-i ‘ālī-ṣān,]

dervīṣ-i şāhib-himmet: İhsan sahibi dervīṣ.

Ne cennet isterem ne ḥürî ne enhāradur meylüm / Ki bir **dervīṣ-i şāhib-himmetüm** didāradur meylüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 191, Beyit 1). [dervīṣ-i şāhib-himmetüm, -üm]

deryā:

1.Deniz.

Ey Raḥīmî başuma ter düşdi **deryā** acıdı / Düşeli dildār ile mā-beynüme bu mā-cerā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 3, Beyit 7). [deryā,]

Dem-i hecrüñde yaşum içre ḥırāşide beden / Beñzer ol ḳal‘aya **deryāda** temāşālğı var (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 46, Beyit 2). [deryāda, -da]

Deryādur eyā kân-ı kerem ṭab‘-ı Raḥīmî / Vaşf-ı lebüñ itdükce sözüñ ol güher eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 60, Beyit 7). [deryādur, -dur]

Cüş iderdi dil hevā-yı ‘aşḳ ile **deryā** gibi / Ey melāḥat kânı ammā rüzgārın gözlerüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 113, Beyit 3). [deryā,]

Ey Raḥīmî āşinā-yı baḥr-i ‘aşḳ-ı yār olan / Yād-ı ‘ummān istemez **deryā** diyārın istemez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 114, Beyit 7). [deryā, -ın]

Yaşum **deryāsi** her dem mevc ururmuş sūy-ı kūyında / Benüm nemsin anı girdāb-ı bî-pāyāna döndürdün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 147, Beyit 3). [deryāsi, -sı]

Nice demdür gözüm yaşıyla **deryā** āşinālardı / Velikin āteş-i āhumla şimdi rüşenā meş‘al (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 164, Beyit 7). [deryā,]

Dem-i vaşluñ Raḥīmî añsa bir dem / Hemān dem cüş ider **deryā** gibi dil (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 165, Beyit 5). [deryā,]

Bir dem içre gör ne demler zāhir eyler rüzgār / Dem bu demdür bu demi hoş gör ḡamı **deryāya** şal (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 166, Beyit 4). [deryāya, -ya]

Dostum ḳatre gibi gerçi bir ednādur dil / Āşinādan şoragör gör nice **deryādur** dil (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 168, Beyit 1). [deryādur, -dur]

Şu dem ‘aşḳuñ hevāsın ben dil-i pür-zāra ṭabşurdum / Yaşum **deryāya** şaldum āhumı kuhsāra ṭabşurdum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 221, Beyit 1). [deryāya, -ya]

Yoluma itdi benüm bir kanludur dürr yaşuma / Ter düşerdi yâr ile mǎ-beyni ol **deryā** bu gün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 227, Beyit 5). [deryā,]

Ey Raḥîmî âşinā-yı baḥr-i ‘aşk-ı yâr olan / ‘Aynına bir kaṭre gelmez girse **deryā** koynına (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 288, Beyit 7). [deryā,]

Deñiz **deryāya** ol pür-mevc-i mǎ’ kemhāsını giysin / İrişdi rüzgār-ı vuşlatı niçün donanmaya (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 289, Beyit 2). [deryāya, -ya]

Degül **deryā** felek kapuña bir mǎvi kumāşıyla / Elüñ öpmege gelmiş bulmağa devründe bir pāye (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 289, Beyit 3). [deryā,]

Hem-demüm yok eşk-i çeşmümden biraz kan ağlasam / Ter düşürmişdür benüm mǎ-beynümi **deryâyıla** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 290, Beyit 6). [deryâyıla, -yıla]

Âşinâlık kıl Raḥîmî bendeñi ey kân-ı cüd / Toṭtoludur gevher-i ‘ırfân ile **deryā** gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 323, Beyit 5). [deryā,]

Kenār-ı vaşlı sen şehvāre dürle olalı hem-dem / Gözümden çıkdı **deryā** baña min-ba’d añmañuz anı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 333, Beyit 2). [deryā,]

Bu da bir açık oldu açık üzre baña **deryāda** / Raḳîbe tatlu dillerle ider dildār iḥsānı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 333, Beyit 5). [deryāda, -da]

Dem-ā-dem göz yaşı ḥünin ḥabābıyla müzeyyendür / Bu **deryā** yüzünñ eksük degüldür hiç donanması (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 350, Beyit 4). [deryā,]

2.Gözyaşı.

Aḳça şuyuñ mǎ-cerāsın bilmek isterseñ eger / Ḳaradeñiz gibi çeşmümden aḳan **deryāya** baḳ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 137, Beyit 5). [deryāya, -ya]

deryā eyle-: Deniz haline dönüştürmek.

Bilür hep mǎ-cerā-yı eşkümi yok bilmedüñ kimse / Benüm nem var yaşum her dilde **deryā eyleyen** sensin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 262, Beyit 5). [deryā eyleyen, -yen]

deryā it-: Deniz haline getirmek, deniz gibi çok olmak.

Raḥîminüñ şehā bir kaṭrece miḳdārı yok gerçi / Dilin pür-cüş idüp anuñ yaşın **deryā iden** sensin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 261, Beyit 5). [deryā iden, -en]

deryā ol-: Göl olmak, birikmek, çoḡalmak.

Âşināyāne Raḥîmiye naḳar kıl dostum / Şāyed ol kem-ḳaṭrenüñ bir dem yaşı **deryā olur** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 63, Beyit 5). [deryā olur, -ur]

deryā yüzün: Deniz yüzeyi.

Yaşum üzre gösterür her dem gözüm hūnīn-ḥabāb / Zeyn ider gūyā donanma ile ol **deryā yüzün** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 246, Beyit 2). [*deryā yüzün,*]

deryā-yı cūd: Cömertlik denizi.

Yād-ı la'luñle ağan yaşımdur ey **deryā-yı cūd** / Saht iden her dem şadef içinde nisyān cevherin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 252, Beyit 3). [*deryā-yı cūd,*]

deryā-yı ğam: Keder denizi.

Āsāndur egerçi karadan ālet oñarmağ / **Deryā-yı ğamuñ** ğavṭaları cāna şalınsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 254, Beyit 9). [*deryā-yı ğamuñ, -uñ*]

deryā-yı kudret: Varlık denizi.

Nice **deryā-yı kudret** kaṭresidür bilmezem yā Rab / Ne ḥikmet mevcinüñ seyl-āb-ı bī-pāyānidur gönölüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 202, Beyit 6). [*deryā-yı kudret,*]

dest: El.

Sūsen-i sālūse deg gülşende zāhidlenme sen / Destesi **destinde** ṭolu yir yok inkārum kōnağ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 130, Beyit 2). [*destinde, -inde*]

Ḳoluñdan şalma yabana diyü devletlü başuñçün / Ayağuna düşüp yalvaruban **destüñ** öper şāhin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 244, Beyit 3). [*destüñ, -üñ*]

destār: Sarık, tūlbent.

Ten cāme-i varlıqdan ‘uryān olısar āḥir / Gel kayd-ı kabādan geç **destāra** neden düşdüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 146, Beyit 3). [*destāra, -a*]

destār-ı āşüfte: Aşığın sarığı.

Mükedder yok zemānuñda meger **destār-ı āşüfte** / Perişān dil bulunmaz kimse illā nā-tüvāñ şorguc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 25, Beyit 5). [*destār-ı āşüfte,*]

deste: Demet.

Sūsen-i sālūse deg gülşende zāhidlenme sen / **Destesi** destinde ṭolu yir yok inkārum kōnağ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 130, Beyit 2). [*destesi, -si*]

destgāh: Tezgah.

Ꞑulluđını ꞑapuñuñ Ėaꞑꞑ ĥāyına itmez naşib / Bu ĥaꞑıꞑat **destgāhıdur** şadāꞑat-ĥanedür (*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 92, Beyit 2*). [*destgāhıdur, -ıdur*]

destgāh-ı cem: Cem'in tezgahı.

Bir neş'eñ ile başına Cemşid olur gedā / Ey pîr-i mey-fürüş ayağuş **destgāh-ı Cem** (*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 216, Beyit 6*). [*destgāh-ı cem,]*

destgîr: Düşenin elinden tutan, yardımcı olan.

Ṭa'na kılmasun zahîr ü **destgîr** oldum diyü / Müttekāya egmezem başum 'aşādan çekdüm el (*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 170, Beyit 4*). [*destgîr,]*

dest-i 'adl: Adalet eli.

İşitdüm şaydgehde kebgе hem pervāz imiş 'anḑā / Ėaber uçurdı aña **dest-i 'adlünden** meger şāhin (*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 244, Beyit 4*). [*dest-i 'adlünden, -ünden*]

dest-i cevr: Eziyet ve cefa eli.

Ben şikeste-ĥālî şorma ĥāṭır-ı ma'müreden / **Dest-i cevriyle** yıkık ḑalb-i ĥarābiler bilür (*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 89, Beyit 2*). [*dest-i cevriyle, -iyle*]

Dest-i cevr ile ᖂalilüm ĥazer it yakma şaḑın / ᖂıble-i ehl-i Şafā Ka'be-i 'ulyādur dil (*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 168, Beyit 6*). [*dest-i cevr,]*

dest-i dünyā: Dünya eli.

Yilüp yıllerle yıldurdu niçe dem **dest-i dünyāda** / Bu gün kühsārveş ĥāk-i ferāğat ihtiyār itdi (*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 321, Beyit 4*). [*dest-i dünyāda, -da*]

dest-i ġayret: Ėayret eli (çalışkanlık azmi).

Ten-cāmesi yakasın ḑāk itdi **dest-i ġayret** / Ey ġonca aça senüñ ġül gibi ĥāra ḑarşu (*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 274, Beyit 2*). [*dest-i ġayret,]*

dest-i ĥār: Dikenin eli.

Ėonca-i ġülzār-ı 'işmet dāmeninde **dest-i ĥār** / Ėül gibi ben yakamı ġayretten itdüm ḑāk ĥayf (*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 134, Beyit 3*). [*dest-i ĥār,]*

dest-i hecr: Ayrılık eli.

Dest-i hecrüñle harāb olup yıkılmışdur göñül / Genc-i vaşluñla yine yap yap anı ābād kıl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 163, Beyit 2). [dest-i hecrüñle, -üñle]

dest-i hicrân: Ayrılık eli.

Ne kanlar yutduğun her dem Raḥîmî **dest-i hicrāndan** / Anı sāğar gibi bağırı tolu kan olmayan bilmez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 117, Beyit 7). [dest-i hicrāndan, -dan]

dest-i nā-ḥak: Haksızın eli.

Gül gibi pākîze dāmensin sen ey Yūsuf-likā / **Dest-i nā-ḥakdan** ne ğam ger çāk ola pīrāhenüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 158, Beyit 3). [dest-i nā-ḥakdan, -dan]

dest-i şerîf: Mübarek el.

Şehā **dest-i şerîfüñ** kılmasaydı ger maḳarr şāhin / Kaçan olurdu illerde bu deñlü muʿteber şāhin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 244, Beyit 1). [dest-i şerîfüñ, -üñ]

Her neye şunarsañ irişür **dest-i şerîfüñ** / Virmiş elüñe Ḥaḳḳ yed-i ṭāḳat Baba Ḥamza (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 287, Beyit 6). [dest-i şerîfüñ, -üñ]

dest-i zer-efşân: Altın saçan el.

Ey rebîʿ-i mekrûmet **dest-i zer-efşānuñ** görüp / Çihresin zerd itdi gülşen ḥor u zār olmuş yatur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 104, Beyit 4). [dest-i zer-efşānuñ, -uñ]

dest-res bul-: Elde etmek, erişmek

Cānā Raḥîmî laʿlüñe bulmazsa dest-res / Sāğar gibi derünü tolu kan olur ḳalır (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 43, Beyit 7). [dest-res bulmazsa, -mazsa]

Metāʿ-ı vaşluña ger **dest-res bulmazsa** ey ḥʿāce / Muḥaşşal ḥarc-ı zāyiddür bu tende naḳd-i cān sensüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 110, Beyit 6). [dest-res bulmazsa, -mazsa]

destü: Testi.

Nev-bahāra lāle şındı yine bir mey-gün çanağ / Sen de baş ḳaldurma **destüñden** ḳoma bir dem ayağ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 130, Beyit 1). [destüñden, -ñden]

deşt: Bozkır, ova, sahra, çöl.

Ḳara zülfüñ gibi ʿaḳl u ḳarārı tār-mār olmuş / Vefā **deştinde** dil Mecnûn-ı ser-gerdānuñı yād it (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 19, Beyit 4). [deştinde, -inde]

Gülşen-i ḥüsnüñ gören dehrüñ bahārın istemez / Seyr iden ḥaddüñ bu **deştüñ** lālezārın istemez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 114, Beyit 1). [deştüñ, -üñ]

Melâmet **deştinüñ** Mecnûn-ı ser-gerdânıdır göñlüm / Belâ kâşânesinüñ vâlih ü hayrânıdır göñlüm
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 202, Beyit 1). [deştinüñ, -inüñ]

Gül-i pür-hâra yok meylüm çekildüm **deşt** geştinden / Kelâğından ferâğum var bu bâğuñ bülbülinden
hem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 204, Beyit 3). [deşt,]

Maḥabbet **deştinüñ** Mecnûn-ı ser-gerdâniyuz şimdi / Vefâ kuhsârınuñ Ferhâd-ı bî-sâmâniyuz şimdi
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 329, Beyit 1). [deştinüñ, -inüñ]

devâ: Çare, درمان.

Dile derdüñ yeter **devâ** n'eyler / Cevrüne râziyam vefâ n'eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 88, Beyit 1).
[devâ,]

Hoş gör dem-i bîmârlığı bîdârlıkdur ḥurrem ol / Derdi olanuñdur **devâ** dermâna şîḥḥat yaraşur
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 103, Beyit 4). [devâ,]

Devâdur derd-mend-i 'aşka derd ü yâresi 'aşkuñ / Ṭabîbâ derde dermân it kim oldur çâresi 'aşkuñ
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 154, Beyit 1). [devâdur, -dur]

Ḳo benî derdüm yiter añma **devâyı** ey ṭabîb / Ḥastañuñ gör ḳaydını geçmiş durur timârdan (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 242, Beyit 2). [devâyı, -yı]

devâ iste- Çare istemek.

Bir cevâb irdi seḥer dârü'-ş-şifâ-yı ḡaybdan / Derdmend olsun **devâ isterse** ger bir derdmend (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 31, Beyit 5). [devâ isterse, -se]

devât: Divit, içine mürekkep konan ufak hokka, kap.

Dâstân-ı ḡuşşamuñ her faşl u bâbın yazmağa / Ḳanlu yaşum sürḥ çihrem şafḥadur çeşmüm **devât**
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 20, Beyit 6). [devât,]

devḥa: Büyük ağaç.

Ümidüm **devḥası** bâğ-ı murâdum âsitânuñdur / Cihân bâğında anuñ bâğ hezârı var benüm yokdur
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 98, Beyit 5). [devḥası, -sı]

devlet:

1.Makam, haşmet, şan.

Raḥîmî mülk-i ḡamda var yûri başuña sultân ol / Cihânuñ **devlet** ü câhı hü mâ tâ bir ḳurı ḡavḡâ
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 7, Beyit 7). [devlet,]

Seni bir yaña **devletle** ḳosañ bir yaña dünyâyı / Mübârek ola saña dil seni bî-iḥtiyâr ister (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 105, Beyit 3). [devletle, -le]

Devleti Hakk umarum saña vire sulṭānum / Zāt-ı pākūnde vücūhāt ile var istiḥkāk (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 138, Beyit 6). [devleti, -i]

‘Adūdan döndi **devlet** tapuña vālihe yüz tıtdı / Saña biñ kez didüm üstüne düşdi gayret-i ‘ālem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 213, Beyit 3). [devlet,]

Raḥîmî bir mürüvvetlü kerîmü’ş-şāna kul oldu / Yime ğam **devletinde** ‘ālemüñ sulṭānıyuz şimdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 329, Beyit 6). [devletinde, -inde]

2.Mutluluk, talih.

Der-i cānāna yüz sürdüm koyup başum ayāğına / Bi-ḥamdillāh Raḥîmî baña el virdi yine **devlet** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 21, Beyit 7). [devlet,]

Ẓafer hem-dem sa‘ādet yār u **devlet** hem-nişin olsun / Serîr-i ihtîşām üzre hemîşe kıl maḳarr yegdūr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 83, Beyit 7). [devlet,]

Ayağıña yüz sürer her gün Raḥîmî sāyeveş / Şükr-i lillāh kim şehā başında **devlet** var imiş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 121, Beyit 7). [devlet,]

Efendüm **devletüm** sen bir ğarîb ü bî-kesüm bende / Senüñ gibi bu devr içinde ey meh şehriyārum yok (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 142, Beyit 2). [devletüm, -üm]

Cihān ālāyişinden gel ta‘alluḳ riştesin ḳaṭ‘ it / Zemāne **devleti** şāhā hemān bir ānımış bildüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 199, Beyit 5). [devleti, -i]

Menzilünde ben senüñ himmet semendin ḳoşmışam / Hem-‘inānuñ olmağa **devlet** semendin ḳoşmışam (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 210, Beyit 1). [devlet,]

Cihān **devletine** ḳapuñ virmezsin / Hülüş eyle ‘abd-i vefādāruñum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 211, Beyit 3). [devletine, -ine]

Raḥîmî āsitānuñda gedālîḳ ihtiyār itdi / Anuñdur pâdişāhum **devletünde** devlet-i ‘ālem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 213, Beyit 7). [devletünde, -ünde]

Öpüp yüzüme sürdüm gözlerüme tütüyā kıldum / Başumda **devletüm** varmış ğubār-ı maḳdemüñ gördüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 218, Beyit 2). [devletüm, -üm]

Āsitānuñda Raḥîmîye gedālîḳ virdüñ / Ḳula **devlet** virici ḥazret-i sulṭānumsın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 232, Beyit 7). [devlet,]

Bu dehrüñ **devleti** let derhemi hem ṭablı pür-ġavġā / Dilā her sancağı bir sancı ancak inḳıyād itme (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 302, Beyit 4). [devleti, -i]

Yolum var **devlete** irsem n’ola ey şāh-ı ḳışver-ġir / Selîmü’l-bāl ile bāb-ı şeref derbānıyuz şimdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 329, Beyit 4). [devlete, -e]

devlet hümâsı: Devlet kuşu, talih kuşu; mutluluk, saadet veren.

Geçdi ‘ömrüm āh kim zülf-i dü-tāsın görmedüm / Sāyeveş ḥāk oldum ol **devlet hümâsın** görmedüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 195, Beyit 1). [devlet hümâsın, -sın]

devlet-i ‘âlem: Dünya mutluluğu.

Raḥîmî âsitānuñda gedālîk ihtiyār itdi / Anuñdur pâdişāhum devletüñde **devlet-i ‘âlem** (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 213, Beyit 7). [devlet-i ‘âlem,]

devlet-i ‘aşk: Aşk devleti.

Devlet-i ‘aşkuñda âh u eşküñ oldu hem-demüm / Şāh-ı iklîm-i ğamem yanumca çok ‘asker yürür (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 100, Beyit 3). [devlet-i ‘aşkuñda, -uñda]

devlet-i devr-i kamer: Zamanının devletinin ayı.

Murāda irdi Aydın Tirenüñ başına gün toĝdı / Şehirde olalı sen **devlet-i devr-i kamer** peydā (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 1, Beyit 4). [devlet-i devr-i kamer,]

devlet-i didār: Sevgilinin mutluluğu.

Ḥasret itdüñ sen beni dildāra ey a‘dā bu gün / Ḥaḳḳ seni dūr ide yarın **devlet-i didārdan** (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 263, Beyit 5). [devlet-i didārdan, -dan]

devlet-i dostdār: Dost tutanın devleti.

Devlet-i dostdārın elyaḳ gördi kıldı Ḥaḳḳ seni / Uşbu şehr-i evliyāda şehriyār-ı evliyā (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 9, Beyit 2). [devlet-i dostdārın, -ın]

devlet-i ḥaḳ: Allah'ın makamı.

Budur ümmîdi Raḥîmî kuluñuñ **devlet-i Ḥaḳ** / Ğayriya müşkil idüp zātuña âsān virsün (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 251, Beyit 5). [devlet-i ḥaḳ,]

devlet-i nā-yāb: Bulunmaz devlet || Benzeri olmaz büyük mutluluk.

Ey Raḥîmî vaşlın umma ol gözi mestüñ müdām / Bir ḥayāl-i ḥüb ol bir **devlet-i nā-yābdur** (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 44, Beyit 5). [devlet-i nā-yābdur, -dur]

devlet-i sultān selîm ḥān: Sultan Selim Han'ın talihi.

Ey Raḥîmî el götür baş aç yüzüñ dergāha tut / Kıl du‘âyı **devlet-i sultān Selîm Ḥāna** şitāb (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 14, Beyit 7). [devlet-i sultān selîm ḥāna,]

devletlü: Kutlu, talihli, bahtı iyi.

Ḳoluñdan şalma yabana diyü **devletlü** başuñçün / Ayaĝuña düşüp yalvaruban destüñ öper şāhin (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 244, Beyit 3). [devletlü,]

Hemān ‘ālemde sen sağ ol benim **devletlü** sultānum / Raḥīmī gam degül ölse ya olsa nā-tüvān hasta
(Kütahyalı Raḥīmī Dîvânı, Gazel 305, Beyit 7). [devletlü,]

devr:

1.Dünya, felek.

Bükdi hecr müjeñ ile oḡ kaddüm / Daḡı bu **devr** baña yā n’eyler (Kütahyalı Raḥīmī Dîvânı, Gazel 88, Beyit 2).
[devr,]

Efendüm devletüm sen bir ġarīb ü bî-kesüm bende / Senüñ gibi bu **devr** içinde ey meh şehriyārum yok
(Kütahyalı Raḥīmī Dîvânı, Gazel 142, Beyit 2). [devr,]

Yād-ı la‘lūñle Raḥīmī ḡün-ı dil içer müdām / Gelmedi cānā bu **devre** bir ayağdaşum benim (Kütahyalı Raḥīmī Dîvânı, Gazel 181, Beyit 5). [devre, -e]

Cān ile tîğüñ şalup şāhum yoluñda çalışır / Yok bu **devr** içre Raḥīmī gibi kalkan sīnelü (Kütahyalı Raḥīmī Dîvânı, Gazel 271, Beyit 5). [devr,]

Başuña ey felek **devr** içre ger gün toğmak isterseñ / Yüzüñ pāyına sür gel ol mehüñ būs-ı rikāb eyle
(Kütahyalı Raḥīmī Dîvânı, Gazel 299, Beyit 3). [devr,]

2.Zaman.

‘Āşık-ı şādık degül mihriñde ey bedr-i münir / Bilmeyen **devrüñde** devr-i vuşlat u hicrānı bir (Kütahyalı Raḥīmī Dîvânı, Gazel 68, Beyit 4). [devrüñde, -üñde]

Şemsveş **devrüñde** bir rüşen-çerāğ eyle beni / Meh gibi her küşede yakduñ kevākibvār şem‘ (Kütahyalı Raḥīmī Dîvânı, Gazel 129, Beyit 4). [devrüñde, -üñde]

Ben yıkıldum olmadum ābād elüñden ey felek / Olmadum **devrüñde** bir dem şād elüñden ey felek
(Kütahyalı Raḥīmī Dîvânı, Gazel 159, Beyit 1). [devrüñde, -üñde]

Lebüñ **devrinde** şol hūşyāra ey sākī selām olsun / Ḥayāl-i nergisüñl’olan ḡumār u ḡ‘āba ‘aşḡ olsun
(Kütahyalı Raḥīmī Dîvânı, Gazel 248, Beyit 2). [devrinde, -inde]

Dilerseñ gün gibi günden güne efzūn ola şevkuñ / Bu **devri** zāyi‘ itme meh gibi leyl ü nehār içre
(Kütahyalı Raḥīmī Dîvânı, Gazel 284, Beyit 2). [devri, -i]

Degül deryā felek kapuña bir māvi kumāşıyla / Elüñ öpmege gelmiş bulmağa **devrüñde** bir pāye
(Kütahyalı Raḥīmī Dîvânı, Gazel 289, Beyit 3). [devrüñde, -üñde]

Ḳanını mey yirine anuñ içesin müdām / **Devrüñde** lāle gibi ciger-ḡ‘ānuñ olmaya (Kütahyalı Raḥīmī Dîvânı, Gazel 300, Beyit 3). [devrüñde, -üñde]

Gün yüzün ‘arz ideğör bir şeb o mäh-ı şāmı / Şevkden şarka dönüp şubḡ ola **devrüñ** şāmı (Kütahyalı Raḥīmī Dîvânı, Gazel 310, Beyit 1). [devrüñ, -üñ]

Güzellik bezminüñ **devrin** dem-ā-dem sürmek isterseñ / Vefā peymānesiyle sākīyā añ mest ü kallāşı
(Kütahyalı Raḥīmī Dîvânı, Gazel 318, Beyit 6). [devrin, -in]

Lebüñ **devrinde** ben pür-derd-i rüz u şām-ı hicrānam / Şarāb-ı cām-ı vaşluñ ile sürer kişi devrānı
(Kütahyalı Raḥīmī Dîvânı, Gazel 320, Beyit 3). [devrinde, -inde]

3.Devir, çağ.

Senüñ **devründe** tañ mı başuma gün toğsa ey meh-rû / Zevâl irmez göñülde mihr-i hadduñ âfitâbumdur
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 69, Beyit 2). [devründe, -ünde]

Lebüñ **devrinde** ey gonca göñül 'ış-ı müdâm eyler / Yüzüm deff nâle ney eşküm şarâb-ı la'l-fâm eyler
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 72, Beyit 1). [devrinde, -inde]

Olmadum bir gün senüñ **devründe** ben şād ey felek / Döne döne āh elüñden dād u feryād ey felek
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 150, Beyit 1). [devründe, -ünde]

devr eyle-: Dönmek.

Murāduñ üzre dönmişken döner 'aksine **devr eyler** / Sebâtı yok bu çerhüñ sen bu kec-gerdānı bilmezsın
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 229, Beyit 2). [devr eyler, -r]

devr it-: Kuşatmak, sarmak, etrafını çevirmek.

Halka halka **devr idelden** haddüñi ey genc-i hüsn / Kalmadı bir dil ki vîrān itmedi ol mār-ı zül'f (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 132, Beyit 2). [devr idelden, -elden]

devrān:

1.Dünya.

Ey felek hoş gör bu **devrānuñ** bahārı şevkîni / Her dem el virmez bu demler arayup yaksañ çerāğ
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 130, Beyit 3). [devrānuñ, -uñ]

Kara bağrum un idüp **devrān** ağartdı şakalum / Vuşlata nevbet degirmendür kenār-ı Germiyān
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 265, Beyit 8). [devrān,]

Cān mürde dil-şikeste ciger hūn ten harāb / **Devrān** döne döne beni çār-pāre eyledi (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 316, Beyit 6). [devrān,]

Cām-ı cevrin içeli döne döne **devrānuñ** / Derde düş itdi bu gün kāmētümi dāl itdi (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 322, Beyit 2). [devrānuñ, -uñ]

Raķib ile şalınur gördüm ol serv-i gül-endāmı / Bir ölü mātem itdi baña **devrān** kiçi bayrāmı (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 324, Beyit 1). [devrān,]

Ṭayanma bir'ki gün dönse murāduñ üstine **devrān** / Şoñ ucı nā-murād eyler muhālîf çenberin kurdı
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 341, Beyit 4). [devrān,]

2.Zaman.

Bāde-i aşkıyla ter kıl cism-i hāk-ālūdeñi / Virmeye **devrān** mebādā bir muhālîf bāda gel (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 173, Beyit 2). [devrān,]

Cihānda görmedüm bu vech-i ra‘nā nesl-i ādemde / Perī-zād olmasun şāyed görüñ ol hūb **devrān**
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 337, Beyit 2). [devrānı, -ı]

3.Kader, talih, felek.

Murādum üstine bir kerre dönmedi **devrān** / Yüzün çevirdi meger kim bu çerh-i bî-bünyād (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 36, Beyit 4). [devrān,]

Cevrini döne döne çekdüirdi / Daği **devrān** baña şehā n’eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 88, Beyit 9). [devrān,]

Raḥîmî cür‘aveş **devrān** ayağa düşürür bir gün / Tatalum bezm-i dünyāda nice dem cām-ı cem çekdüm
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 186, Beyit 5). [devrān,]

Felekden mihr umarsın sen dilā **devrānı** bilmezsin / O māha müttefik cevritmedesin anı bilmezsin
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 229, Beyit 1). [devrānı, -ı]

Virmez vişāle nevbet ten āsiyāba döndi / Gendümi zāyi‘ itdi fūrkat ḡamıyla **devrān** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 331, Beyit 2). [devrān,]

devrān eyle-: Dönmek, dolaşmak.

Şubḥ-dem çāk eylesem gül gibi ‘işmet cāmesin / Raḡsa girsem gün gibi mihrüñle **devrān eylesem**
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 197, Beyit 2). [devrān eylesem, -sem]

devrān-ı ‘id: Bayram zamanı.

Vuşlat-ı dildāra mānend olalı evān-ı ‘id / Ka‘be ḡaḡkı ḡoş şafāyla geçer **devrān-ı ‘id** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 39, Beyit 1). [devrān-ı ‘id,]

devrān sür-: Huzur ve refah içinde yaşamak.

İligimüñ kuruduğı bu ki her çeb ola rāst / Cāme-i vaşluña irüp **süre devrānı** zırh (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 293, Beyit 3). [devrānı süre, -e]

Lebüñ devrinde ben pür-derd-i rüz u şām-ı hicrānam / Şarāb-ı cām-ı vaşluñ ile sürer kişi devrānı
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 320, Beyit 3). [devrānı sürer, -ı, -er]

devr-i dün: Aşāḡılık felek.

Bu **devr-i dūna** gel ey dil bir intikām idelüm / Müdām mest olalum ‘işret-i müdām idelüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 180, Beyit 1). [devr-i dūna, -a]

devr-i ḡam-ı zamān: Zamanın derdinin dönmesi.

Bezm-i şafāda sākī şun sāḡar-ı revāḡı / Gitsün bu dem nifāḡı **devr-i ḡam-ı zamānuñ** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 157, Beyit 2). [devr-i ḡam-ı zamānuñ, -uñ]

devr-i ‘ömer: Hz. Ömer'in devri.

Ey şeh şu ki sen şāh-ı ‘alī-şāna irişdi / **Devr-i ‘Ömere** Hazret-i ‘Osmāna irişdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 336, Beyit 1). [devr-i ‘ömere, -e]

devr-i vuşlat u hicrân: Kavuşma ve ayrılık zamanı.

‘Āşık-ı şādık degül mihründe ey bedr-i münîr / Bilmeyen devründe **devr-i vuşlat u hicrânı** bir (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 68, Beyit 4). [devr-i vuşlat u hicrânı, -ı]

devr-i zemâne: Kader, talih.

Devr-i zemâne bâkî degüldür dem idegör / Bādî nazarda bâda virür tahtgâh-ı Cem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 216, Beyit 4). [devr-i zemâne,]

deyr: Kilise, manastır.

Göñül **deyrinde** bu vechiyle yazdum şüret-i hüsnüñ / Ruḥın gün cebhesin meh hem hilâli aña kaç itdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 187, Beyit 2). [deyrinde, -inde]

deyr-i ‘âlem: Dünya kilisesi.

Nikāb-ı zülfüñi ref‘ it ruḥuñdan ey büt-i ra‘nâ / Ki tâ ‘aşkuñ zebûrı ola **deyr-i ‘âleme** ifşâ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 7, Beyit 1). [deyr-i ‘âleme, -e]

deyr-i dehr: Dünya kilisesi, dünya âlemi.

Bu **deyr-i dehre** yazmadan daḥi naḳḳāş-ı ḳudret naḳş / Nigārâ şüretünde olmış idi şekl-i devlet naḳş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 122, Beyit 1). [deyr-i dehre, -e]

deyr-i dünyâ: Dünya âlemi.

Bir şanemde şüretâ naḳşuñ nażirin görmedüm / Gerçi ḳıldum **deyr-i dünyâda** der ü divârı seyr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 55, Beyit 3). [deyr-i dünyâda, -da]

deyü: Diye, amacıyla.

Ḥarâret irmesün tâb-ı güneşden **deyü** ol mâha / Duḥân-ı âh-ı dilden eyledüm bir sâyeḃân peydâ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 5, Beyit 2). [deyü,]

di-:

1.Demek, söylemek.

Menzilüm gün gibi **dirseñ** ola fark-ı farkadān / Ol rızā rāhında her dem hāksār-ı evliyā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 9, Beyit 7). [dirseñ, -rseñ]

Sen kâdem başdukça hāke ben sürüp yüz yirdeyüz / Günde yüz biñ kez **dirüm** yā leytenî künti türāb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 14, Beyit 5). [dirüm, -rüm]

Ey saçı zulmet nedür la‘lünde haṭṭ şordum **didi** / Hızr-ı hoş-demdür delil-i çeşme-i āb-ı hayāt (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 20, Beyit 3). [didi, -di]

Gönlümde mihr-i hüsnüñ ey meh gören **didi** / Kılmış diyār-ı şarka Hüdāvendgār göc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 26, Beyit 2). [didi, -di]

Şevk ile geldi kapuña **dir** kılup kaddin dü-tā / Yarıcuñ Allāh u ‘ömr ü devletüñ ola mezîd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 32, Beyit 3). [dir, -r]

Kul oldu sen boyı servi görüp dil-i āzād / Hevā-yı aşka düşüp **didi** her çi bād-ā-bād (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 36, Beyit 1). [didi, -di]

Yolumda sāyeveş hāk ol **dimişsin** / Raḥimî nā-tüvān mür emre me’mūr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 42, Beyit 7). [dimişsin, -mişsin]

Hem-demüm yok ki **diyem** aşk-ı ğamın neyleyeyin / Giceler nālişümi āh-ı şehergāh bilür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 47, Beyit 2). [diyem, -yem]

Gedāñi gāhi aṇdukça **di** ey şāh-ı ‘alî-şānum / Yaşı dildür adı kanber Raḥimî bir kulum vardur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 51, Beyit 5). [di,]

Söz bir olur beg **didüm** vā‘iz uzatma kışşayı / Meyl-i firdevs-i berin itmez iden didār seyr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 54, Beyit 4). [didüm, -düm]

Pertev-i hüsnüñ gören **dir** bu dil-i pür-süzda / Hazret-i şeh-zādedür girmiş kılur gülzārı seyr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 55, Beyit 2). [dir, -r]

Dār-ı zülfin dün gice Manşūra şordum h‘ābda / Dār-ı dehr içre **didi** ol ‘āşikuñ mi‘rācıdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 59, Beyit 5). [didi, -di]

Şacuñ bendiyle bend olmuş esir-i kayd-ı bend olmuş / Dil-i āşüfte **dirler** bir ğarib ü ğor u zārum var (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 67, Beyit 3). [dirler, -rler]

Bildiler bu hinde ben kendüm **dimek** lāzım degül / Şa‘r-ı şa‘rî deñlü yok şî‘re Raḥimî i‘tibār (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 71, Beyit 5). [dimek, -mek]

Ey Raḥimî işidüp nālemi ol gonca **dimiş** / Şad hezār ancılayın bülbül-i pür-zārum var (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 73, Beyit 5). [dimiş, -miş]

Raḥimî gerçi hāk oldu ümid-i pāy-ı büseñle / Görüp bir gün **dimezsın** raḥm idüp bir hāksārum var (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 76, Beyit 5). [dimezsın, -mezsın]

Gel raķibüñden ırağ ol didüm ol gonca **didi** / Var mıdur bir gül cihān bāğında terk-i hār ider (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 78, Beyit 4). [didüm, -düm; didi, -di]

‘Āşık-ı didār aña **dirler** ki her dem şu gibi / Kūy-ı dil-berde vücūdın hāk ile hem-vār ider (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 78, Beyit 2). [dirler, -rler]

Dehānı sırrını şordum leb-i la‘l-i şekerhādan / **Didi** mülk-i ‘ademde varı ancak bir ser-i müdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 79, Beyit 3). [didi, -di]

Haṭṭ geldi şafḥa-i ḥaduña **didügüm** için / Āyīneñ üzre mäh gibi ḵonmasun ğubār (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 80, Beyit 3). [didügüm, -dügüm]

Misâfir-hâne-i dilde iḵâmet ihtiyâr itdi / Halîlüm ğam **dinür** bir maḥrem-i mihmânımız vardur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 87, Beyit 4). [dinür, -nür]

Dimedüñ ḥālümü görüp ğamda / Düşmenümle ol âşinâ n'eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 88, Beyit 8). [dimedüñ, -medüñ]

Ġam-ı ferdâyı añma dem bu demdür ḥurrem ol **diyüp** / Sözi ğuşumda yir eyler rikābuñ niçe demlerdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 96, Beyit 3). [diyüp, -yüp]

Her gedâ ṭab'a Raḥîmî **dime** söz gevherini / Guş-ı şâhid yaraşur yine dürer himmet 'ayār (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 102, Beyit 6). [dime, -me]

Getürdüm tuḥfe-i cân-ı ḥaḳîri küy-ı cānāna / Qabûl eyle **dimek** ḥaddüm degül ol yādgār ister (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 105, Beyit 6). [dimek, -mek]

Müşteriyüz naḳd-i cân ile lebüñ kālāsına / Yoḳ **dime** āzār ile ey ğonca bāzār isterüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 107, Beyit 4). [dime, -me]

Öte dur **dir** baña ḵapıñdan raḳîb-i zāğ-ṭab' / Āḥ ol bu murğ-zāruñ murğ-ı zārın istemez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 114, Beyit 4). [dir, -r]

Gören dîbâce-i ebrüña **dir** senüñ berâtında / Budur var ise ol ṭuğrâ-yı ğarrâ-yı sa'âdet naḳş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 122, Beyit 2). [dir, -r]

Felek naḳḳâşı ḵapuñ şüretin ṭâḳ-ı muḵarnesde / Yazar 'unvân virüp **dir** budur ol bâb-ı 'adâlet naḳş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 122, Beyit 4). [dir, -r]

Ġam-ı tiğ-i 'adûdan zaḥm-ı cismüm **dir** gören yara / Yine ḥār-ı belâdan bülbül-i pür-zāra zaḥm irmiş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 125, Beyit 4). [dir, -r]

Ser-i küyuñda ḵaddüm üzre zer-çihrem görenler **dir** / Vefâ bağınıñ öz şāḥında bir berg-i ḥazân ḵalmış (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 126, Beyit 3). [dir, -r]

Ḵanına girme Raḥîmî ḵuluñuñ nâ-ḥaḳ yire / Bir dem ola **diyesin** ey āşaf-ı devrân ḥayf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 135, Beyit 5). [diyesin, -yesin]

Ḥüsn-i yāra ḵıl nazar mihr itme 'âlem mihrine / **Dimezem** mähum saña var bir ṭolingın aya baḳ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 137, Beyit 2). [dimezem, -mezem]

Göñlüñüñ āyīnesi kesb eylesün **dirseñ** şafâ / Qo Raḥîmî şüret-i aġyârı vech-i yāra baḳ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 139, Beyit 5). [dirseñ, -rseñ]

Raḥm it Raḥîmiye gel ey ğonca **dimesünler** / Zār içre 'andelîbi ḵalmış bu ğülsitānuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 157, Beyit 7). [dimesünler, -mesünler]

Zülfüñ ucından Raḥîminüñ perîşân ḵışşasın / Biñde birini anuñ mümkün midür 'ömrüm **dimek** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 160, Beyit 7). [dimek, -mek]

Girmesün **dirseñ** vücūduñ bağına bād-ı ḥazân / Sebzezâr-ı 'âleme servi gibi āzâde gel (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 173, Beyit 3). [dirseñ, -rseñ]

Ġamuñ yeter bize añma feraḥ **didüklerini** / Bu ğamla göñlümüze ānide be-kām idelüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 180, Beyit 2). [didüklerini, -düklerini]

Dilden hayāl-i hüsnüñe **di** itmesün güzër / Hālî degül haırludur ey dürr hurüşıyam (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 182, Beyit 4). [di,]

Vîrâneñüm hayāl-i aşkuñla didüm ey dost / **Didi** Rahîmî anı yap yap imâret itsem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 183, Beyit 5). [didüm, -düm; didi, -di]

Yâr **didî** gayrdan kaç^c it nazar dîdem be-çeşm / **Didi** kıl çehreñ kapumda hâk-i der dîdem be-çeşm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 185, Beyit 1). [didi, -di]

Didi seyr itdükce ben sen gözlerüñden dem-be-dem / Pâyuma dâmenle îsâr it güher dîdem be-çeşm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 185, Beyit 2). [didi, -di]

Didi ben pây-mâline ol şeh-süvâr-ı esb-i nâz / Ayağum toprağını kıl tâc-ser dîdem be-çeşm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 185, Beyit 3). [didi, -di]

İzzet eyle **didî** geldükce gam-ı mihmânına / Hâzır it hem hûn çün hûn-ı ciger dîdem be-çeşm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 185, Beyit 4). [didi, -di]

Ğaflet itme aç gözün varın ayağum tozıdır / **Didi** ol nûr-ı başar kıl aña yer dîdem be-çeşm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 185, Beyit 5). [didi, -di]

Gevher-i vaşluma tâlibsın **didî** ol baır-i hüsn / Ğarğa vir yaşuñla dehri ser-be-ser dîdem be-çeşm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 185, Beyit 6). [didi, -di]

Ey Rahîmî seyr-i şubh-ı id-i adhâ eyleme / Gün yüzüme **didî** kıl rûşen nazar dîdem be-çeşm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 185, Beyit 7). [didi, -di]

Yüzün gördüm bi-ğamdillâh **didüm** / Hemîşe yarıcuñ Allâh **didüm** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 188, Beyit 1). [didüm, -düm]

Yüzün görmeyeli ey şem-i devlet / Tıtuşdı oda mihr ü mâh **didüm** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 188, Beyit 2). [didüm, -düm]

Rumûz-ı aşkı nâ-dân eylemez fehm / Nice kez ey dil-i âğâh **didüm** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 188, Beyit 3). [didüm, -düm]

Tarîk-ı aşka zâhidâ hep olmaz / Bu yolu aılamaz güm-râh **didüm** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 188, Beyit 4). [didüm, -düm]

Yilüp yildürmege aşkuñ yolında / Şabâ olmaz baña hem-râh **didüm** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 188, Beyit 5). [didüm, -düm]

Cihân cümle saña kıl bende bir kıl / Big iken birin el ey şâh **didüm** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 188, Beyit 6). [didüm, -düm]

Rahîmî kuluña ey şâh-ı âlem / İşigüñdür saadetgâh **didüm** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 188, Beyit 7). [didüm, -düm]

Elüñe yapışup Allâh **didüm** / Kõdum baş yoluña ey şâh **didüm** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 189, Beyit 1). [didüm, -düm]

Kadüm yâ itdi dil-ber cevri eliyle / Baña rahm eyle yâ Allâh **didüm** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 189, Beyit 2). [didüm, -düm]

Didüm beñzer izâruñ âfitâba / Bu mı eksüklüğüm ey mâh **didüm** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 189, Beyit 3). [didüm, -düm]

Elif kaddüñ görüp hem cirm-i hālūñ / Anuñcün saña karşı āh **didüm** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 189, Beyit 4). [didüm, -düm]

Hudānuñ ‘afv-ı hūnî üstümüzden / Be şüfî eylemez ikrāh **didüm** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 189, Beyit 5). [didüm, -düm]

Raķibūñ rağmına ey çeşm-i nergis / Nażar kıl mestüñüm geh gāh **didüm** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 189, Beyit 6). [didüm, -düm]

Ķapuñdan Ķayra baş egmez Raķîmî / Terahħum kıl aña ey şāh **didüm** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 189, Beyit 7). [didüm, -düm]

Zāl-i zemāne rezmine tākāt getürmedi / Eñ pehlüvān-ı ‘ālem olan **didü** Rüstemem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 200, Beyit 4). [didi, -di]

Şüretā **didüm** zebān-ı kibriyādan bir Ķazel / Ma’nide rāh-ı Ķaķıķatde özüm Ķāk iderüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 208, Beyit 7). [didüm, -düm]

‘Adūdan döndi devlet tıpuña vālihe yüz tıtdı / Saña biñ kez **didüm** üstüne düşdi Ķayret-i ‘ālem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 213, Beyit 3). [didüm, -düm]

Yıķılmaz Ķaķķ bilür ‘aşķ u maħabbet **dirler** adına / Raķîmîññ dilinde bir binā-yı muħkemüñ Ķördüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 218, Beyit 7). [dirler, -rler]

Bu cān naħcîrine şîrāne Ķamzeñ Ķaşd ider karşı / İtüñüm Ķit **dime** tek oldur uş yok olmadan bāküm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 219, Beyit 5). [dime, -me]

Gül gül itmiş ruħını tāb-ı şarāb-ı gül-fām / **Didi** göĶsin açuban Ķör ne gülistānem ben (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 225, Beyit 3). [didi, -di]

La’l-i cān-baħşuñla Ķören sen şanem-simāyı **dir** / Ķökden indi yir yüzine var ise ‘İsā bu Ķün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 227, Beyit 4). [dir, -r]

Şordum dehenüñ Ķevheri bî-ķıymet ü nā-yāb / Biñ cān virelüm yok **dime** ammā deĶerinden (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 228, Beyit 2). [dime, -me]

Seg-i kūyuñ **dimek** Ķaddüm degül uş ol da luţfuñdur / Ķedāña bu ululıķları şāhum hep sen eylersin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 230, Beyit 5). [dimek, -mek]

Ķayāl-i zevķ-ı lebüñle iderdi cān ārām / Göñül **didükleri** şol bî-ķarārı n’eyleyeyin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 231, Beyit 4). [didükleri, -dükleri]

Liyāķat yok Ķulām-ı derĶehüñden **dimege** bende / Yiter bu ulu raĶbet uşda ser-Ķayl-i sükkānum ben (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 234, Beyit 4). [dimege, -megee]

Ķul degül yoluñda Ķāk olmaz **dimiş** düşmen beni / Ben de bu yolda ne tozlar Ķoparam seyr eyle sen (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 236, Beyit 5). [dimiş, -miş]

Ey Raķîmî Tire baħtuñ Aydın olsun **dirseñ** / Bile seyr eyle Selim Ķān ile ŞarĶān illerin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 243, Beyit 5). [dirseñ, -rseñ]

Derdüñi **dime** göñül Ķayra bu derde şabr it / Tā şifā-sāz-ı Ķarībān saña dermān virsün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 251, Beyit 2). [dime, -me]

Ķapuñda Raķîmî **diseñ** sî ye **dime** tek / Ķār-mıĶa dönüp derdüñe her ana şalınsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 254, Beyit 14). [diseñ, -señ; dime, -me]

Miyānuñ mū dehānuñ yok **didüm** incindi ol gonca / Yüzüme güle bakmaz şimdi kaç u hāl bir yüzden
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 257, Beyit 4). [didüm, -düm]

Beñzer mi şubh-ı hüsne ya haddüñ duhāsına / ‘Asr içre n’ola **dirse** güneş böyle olayın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 258, Beyit 2). [dirse, -rse]

Benüm hānum sen ol şehvāra **dirsin** baħr-i ‘izzetde / Vücūduñ cevheri her dem her āfetden nihān olsun
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 259, Beyit 2). [dirsin, -rsin]

Ƙul degül yoluñda cān virmez **dimiş** düşmen ney / Ƙuluñam Ƙurbānuñam ey dost gel Ƙıl imtiħān
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 260, Beyit 8). [dimiş, -miş]

Zerreves rāz-ı dehānuñ geh nihān itsem **dirin** / Gün gibi geh mihrüñi ey meh ‘ıyān itsem **dirin**
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 266, Beyit 1). [dirin, -rin]

Menzil olmağa müjeñ tîrine cān bir kez diyü / Sınemi Ƙalkān bu Ƙaddüm yā kemān itsem **dirin**
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 266, Beyit 2). [dirin, -rin]

Gitdi başdan ‘aƘl dilden şabr elden ihtiyār / Tende rūhum Ƙaldı anı da revān itsem **dirin** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 266, Beyit 3). [dirin, -rin]

Ėālibem himmetde ben ey Hızr-dem İskendere / Tālib-i cān oldı ol ben bezl-i cān itsem **dirin** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 266, Beyit 4). [dirin, -rin]

Pāyuña ey serv-Ƙāmet bir dem-i fırsat bulup / Mā-cerā-yı eşkümi bir bir beyān itsem **dirin** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 266, Beyit 5). [dirin, -rin]

Ey kemān-ebrü müjeñ tîrine cān Ƙurbān olup / Ben de bu menzilde bir nām u nişān itsem **dirin**
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 266, Beyit 6). [dirin, -rin]

Bir mehüñ mihrin göñül şehrinde Ƙıldum şehriyār / Ey Raħîmî şimdi dehre anı ģan itsem **dirin**
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 266, Beyit 7). [dirin, -rin]

Zerreves rāz-ı dehānuñ geh nihān itsem **dirin** / Gün gibi geh mihrüñi ey meh ‘ıyān itsem **dirin**
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 266, Beyit 1). [dirin, -rin]

Zerreves yoluñda pā-mālem **didüm** / Yüz çevirdi āh kim benden o gün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 267, Beyit 4). [didüm, -düm]

Yire urmasın **dir** iseñ arƘañı rūbāh-ı dehre / Şîr-i merd ol olıgör Ƙurdum bir arslan sînelü (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 271, Beyit 4). [dir, -r]

Dehānuñ rāzını tuymış şabādan gonca-i hoş-bü / YaƘasın Ƙāk idüp gül gibi ģavfinden **didi** yā hū
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 272, Beyit 1). [didi, -di]

Eşk ü āhum dün iki şāhid götürdüm mihrine / **Didi** biri Ƙanludur biri velî şādıƘ güvāh (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 276, Beyit 4). [didi, -di]

Öte dur **dime** ben nālānuña gülzār-ı kūyuñdan / Göñül murĖini zār baħtuma gel bir murĖzār içre
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 284, Beyit 3). [dime, -me]

Meclise geldüĖini **di** ol lebi mey-gūnumuñ / Müjde kānı vireyin sākî saña cānum yine (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 296, Beyit 3). [di,]

Gül yüzi vaşfinda şi‘rüm görđi ol gonca **didi** / Ėāferin ey bülbül-i tab‘-ı hoş-elģānum yine (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 296, Beyit 6). [didi, -di]

Yoluñda öl **disem** şu ki bir dem nizā‘ ide / ul mıdur ol ki emrüne fermanuñ olmaya (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 301, Beyit 4). [disem, -sem]

Bu gönlüm g zg sinde  uret-i hüsnün görenler **dir** / Zeli adur getürmiş Y sufin  alvet-ser yına (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 303, Beyit 3). [dir, -r]

Ey Ra im   anda buldum **dime** d ‘im g r nesin / Sa a ol bir   ndur buldu sa ayl    u gibi (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 314, Beyit 6). [dime, -me]

Didi bi  kez Ra im  vall hi / Sen  eh-i k m-y ba yüz t td  (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 327, Beyit 5). [didi, -di]

   bda gördüm  a u  bendine bağlanmış  ab  /  ub -dem k yu nda gördükde **didüm** uşbu gibi (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 328, Beyit 4). [didüm, -d m]

 ul  ıyla mu im olduğ ‘ub diyyet ma  amında / Mis fir-  ne-i ‘   u  **dime** mihm n yuz  imdi (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 329, Beyit 5). [dime, -me]

 am-ı zülfün mi hecr-i ‘ r z n m  **diyeyin** y r  n / Ra im  ‘ mr müsta‘cil dir   a hem gün a  aml  (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 332, Beyit 5). [diyeyin, -yeyin]

Eger ey dil görem **dirse ** kem l-i  un‘-ı Yezd n  / Tem    k l güzellerde melek-  retl  ins n  (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 337, Beyit 1). [dirse , -rse ]

Per   n olduğum sevd -yı z lf  le görenler **dir** / Bu bir d v ned r Mecn n-ı ser-gerd ndan ğayrı (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 344, Beyit 4). [dir, -r]

 td    n  ulmi Ra im   ulu a bir gün ola / **Diyele**   h-ı cih nd ra Me emmed Çelebi (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 348, Beyit 5). [diyele, -yeler]

Ra im  bir cef k ru  elinden  ekdg m cevri / Kime **diyem** bilür yok ölümi All hdan  ayrı (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 353, Beyit 5). [diyem, -yem]

2.Sormak, sual etmek.

V  ı‘amda d n gice Fer adı gördüm   let m / R h-ı ‘     cre **did **   l  n ne ey hem-  n‘atum (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 207, Beyit 1). [didi, -di]

d b ce-i ebr : Ka ın başlangıcı.

Gören **d b ce-i ebr  a** dir senün ber tında / Budur var ise ol t   r -y    rr -y  sa‘ det na   (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 122, Beyit 2). [d b ce-i ebr  a, - a]

d b -y  hüsn: Güzellik kumaşı.

Tem    eyledüm ta v r  n  **d b -y  hüsn**  zre / Gözüm    sun ba arsam ğayra ger cevri-i cin n olsun (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 259, Beyit 5). [d b -y  hüsn,]

d d r: Güzel yüz,  ehre

Cennet ü tûbāya virmez kâmet ü **didāruñi** / Himmeti şāhum Raḥîmî bendeñüñ gāyet bülend (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 31, Beyit 7). [didāruñi, -uñi]

Söz bir olur beg didüm vâ‘iz uzatma kışşayı / Meyl-i firdevs-i berîn itmez iden **didār** seyr (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 54, Beyit 4). [didār,]

Ṭālib-i nūr-ı tecellidür Raḥîmî şevk ile / Vādî-i ‘aşk içre kılmiş bir gice **didār** seyr (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 54, Beyit 7). [didār,]

Şu gibi şāf ol derûnuñda küdüret kılmasun / Bir dem ola şu gibi tâ kılasın **didārı** seyr (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 55, Beyit 4). [didārı, -ı]

Çekme baş âteş gibi ḥāk ol hevā-yı ‘aşk ile / Şu gibi **didāra** ṭālibseñ ne lâzım baş ayak (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 140, Beyit 3). [didāra, -a]

Ne cennet isterem ne ḥûri ne enhāradur meylüm / Ki bir dervîş-i şāḥib-himmetüm **didāradur** meylüm (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 191, Beyit 1). [didāradur, -adur]

Dil İrem bağında **didāruñsuz** ārām eylemez / Kākülünñsüz mürğ-i cāna dām-ı gam bağ-ı merām (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 220, Beyit 2). [didāruñsuz, -uñsuz]

Ġaraż **didār** ise ey dil düşen şu gibi her taş / Yüzüñi ḥāk-i rāh-ı yārda hem mesken eylersin (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 230, Beyit 6). [didār,]

Şaykal-ı ‘aşkıyla şol dil kim mücellā olmadı / Ol şafā kesb itmedi āyîneveş **didārdan** (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 242, Beyit 4). [didārdan, -dan]

Ey leṭāfet gülşeninde serv-i reftārum Ḥasan / Zülfi sünbül kıddi gül ferḥunde **didārum** Ḥasan (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 268, Beyit 1). [didārum, -um]

Geşt ider dil şu gibi ey serv-i sūy-ı kūyuñ / ‘Aşık-ı āşüftedür **didāruñ** eyler ārzū (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 273, Beyit 2). [didāruñ, -uñ]

Gözüm **didāruña** kıddüñe mā‘il yaşum ırmağı / N’ola ter düşse ey çeşm-i ġazālüm ayu kılağı (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 311, Beyit 1). [didāruña, -uña]

Nev-bahār irdi demidür cüş idüp aķ şu gibi / Ey gönül cūyāyisañ **didāra** gel aķ şu gibi (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 314, Beyit 1). [didāra, -a]

Bir dem şu gibi irmedi **didār** seyrine / Şol tünd-revi saḥt-ı dil olan ḥacer gibi (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 351, Beyit 4). [didār,]

didār-ı kūy: Sevgilinin mahallesi.

Ṭoludur bāṭını hırş u ḥased zāhir-perest olmuş / Koyup **didār-ı kūyuñ** cennet añar vā‘iz-i aḥmak (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 145, Beyit 3). [didār-ı kūyuñ, -uñ]

didē: Göz.

Sîne pür-gam **didē** nem āşüfte dil pür-izṭırāb / ‘Aşk efzūn yār zālīm ‘ömr ise eyler şitāb (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 13, Beyit 1). [didē,]

Şaķın gül-gün yaşuñdan reng aluram dem revān itme / Başıret üzre ol ey **didē** ol gül-berg-i ter terdür (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 49, Beyit 4). [didē,]

Dideden bir dem degül hālî hayālî hüsnuñüñ / Şan deñiz yüzinde eyler hazret-i hünkâr seyr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 54, Beyit 2). [dideden, -den]

Yâr didi gayrdan kaç^c it nazar **didem** be-çeşm / Didi kıl çehreñ kapumda hâk-i der **didem** be-çeşm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 185, Beyit 1). [didem, -m]

Didi seyr itdükce ben sen gözlerüñden dem-be-dem / Pâyuma dâmenle işâr it güher **didem** be-çeşm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 185, Beyit 2). [didem, -m]

Didi ben pây-mâline ol şeh-süvâr-ı esb-i nâz / Ayağum toprağını kıl tâc-ser **didem** be-çeşm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 185, Beyit 3). [didem, -m]

‘İzzet eyle didi geldükce gam-ı mihmânına / Hâzır it hem hûn çün hûn-ı ciger **didem** be-çeşm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 185, Beyit 4). [didem, -m]

Ğaflet itme aç gözün varın ayağum tozıdur / Didi ol nûr-ı başar kıl aña yer **didem** be-çeşm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 185, Beyit 5). [didem, -m]

Gevher-i vaşluma tâlîbsin didi ol baħr-i hûsn / Ğarķa vir yaşuñla dehri ser-be-ser **didem** be-çeşm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 185, Beyit 6). [didem, -m]

Ey Raħîmî seyr-i şubħ-ı ‘îd-i adħā eyleme / Gün yüzüme didi kıl rûşen nazar **didem** be-çeşm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 185, Beyit 7). [didem, -m]

Ķamaşduñ baķamaduñ göricek gün yüzün ol mâhuñ / Neme yararsın ey **dide** senüñ her dem nemüñ gördüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 218, Beyit 5). [dide,]

Dîdemüñ nûrî vü sînemde sürûrum sensin / Cānumuñ cānı vü hem-derdüme dermānumsın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 232, Beyit 2). [dîdemüñ, -müñ]

Revân oldu yine ol serv seyr-i süy-ı deryāya / Beşer ey **didesinde** meyli yok ķurı temāşāya (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 289, Beyit 1). [didesinde, -sinde]

dide-i ğamnāk: Gamlı; kederli göz.

Tütüyā-yı ‘ayn-ı ‘ālemken ğubār-ı maķdemüñ / Zerre deñlü görmeye bu **dide-i ğamnāk** hayf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 134, Beyit 4). [dide-i ğamnāk,]

dide-i giryān: Ağlayan göz.

Gün olmaz yanmaya dem var mı ķan dökmezdi yoluñda / Dil-i biryānı bilmez **dide-i giryānum** añmazsın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 226, Beyit 4). [dide-i giryānum, -um]

dide-i hûn-bār: Kan saķan göz.

Ey Raħîmî şāyî‘ itdi mā-cerā-yı eşķümi / Baña kerîm yā Rab ez-în **dide-i hûn-bār** hem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 209, Beyit 7). [dide-i hûn-bār,]

dide-i nā-bînā: Görmeyen göz.

Göremez pāk-nazarla ruķ-ı dil-cüññi ħasûd / Nice me’vā ide mā **dide-i nā-bînāda** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 280, Beyit 4). [dide-i nā-bînāda, -da]

dide-i nemnāk: Nemli, ıslak göz.

Gül-âbı ter düşürdüm kîmyâyı pây-mâl itdüm / Ğubâr-ı reh-güzâruñ **dîde-i nemnâke** tabşurdum
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 222, Beyit 2). [dîde-i nemnâke, -e]

dîde-i ya'kûb-ı devr: Zamanın Yakub'unun gözleri.

Mihr-i ruhuñ bu **dîde-i Ya'kûb-ı devrüñ** nûrıdır / Sen Yûsuf-ı Mısr-ı kerem sulţâna şîhhat yaraşur
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 103, Beyit 3). [dîde-i ya'kûb-ı devrüñ, -üñ]

dik-: Yetiştirmek için bir bitkiyi toprağa yerleştirmek.

Oñ ne haţţ itdüm nişân-ı zaħm-ı tîrûnden yanar / Ey kaşu yâ şanki cân bâğında **dikdûñ** bir nihâl
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 172, Beyit 4). [dikdûñ, -dûñ]

diken: Bazı nebatatta bulunan sivri ve batan iğne.

Rûy-ı kûy-ı yârsuz ben bûlbûle / Gül **diken** gülzâr olur oddan kafes (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 119, Beyit 5). [diken,]

Hâr-ı hecrûñle senüñ ey ğonca bağrum hûniken / Sînemi gül gibi çāk itmek diler her bir **diken**
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 236, Beyit 1). [diken,]

Nev-bahârın neylerem ey ğonca dehrûñ sensüzün / Görünen her gül **dikendür** gözüme gülzârdan
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 263, Beyit 4). [dikendür, -dür]

Cinân bâğı cenâbuñsuz **dikendür** bûlbûl-i cânâ / Dile pejmürde-i berg-i hâzân gül-berg-i handânı
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 335, Beyit 2). [dikendür, -dür]

dikil-: Hedef olmak.

Ŧoğrı kuluñ olduğın inkâr ider mi gör kabağ / Oğlara **dikilüp** eyler cân u başın pây-ı sūr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 91, Beyit 3). [dikilüp, -üp]

dil:

1.Gönül.

Nesîm-i şubh ile dün göñlümi zülfüñe gönderdüm / Ne andan bir eşer oldu ne **dilden** bir haber peydâ
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 2, Beyit 4). [dilden, -den]

Gök göçer ey meh yire kıpar yirinden taş u taş / Zâyil olmaz aşkuñ ile yandugum **dilde** yana (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 3, Beyit 5). [dilde, -de]

Dil ü cân niçe mâ'il olmasın ol hûba billâhi / Olıcağ bili ince la'li ğonca hem semen simâ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 7, Beyit 5). [dil,]

Ğam yeter cânâ **dile** gönderme şadı gelmesün / Mağrem olmaz baña ol nâ-cinsidür virür aşâb
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 12, Beyit 6). [dile, -e]

Bezmi-i ‘aşkuña muşāhib şāhidüm ğam **dil** nedim / Eşk-i ḥasret mey yüzüm deff nāle ney bağrum kebāb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 13, Beyit 3). [dil,]

Gitdi başdan ‘aql **dilden** şabr elden ihtiyār / Dār-ı ğamda āh kim ḳaldum tek ü tenhā ğarīb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 16, Beyit 2). [dilden, -den]

Ḳara zülfün gibi ‘aql u ḳarārı tār-mār olmuş / Vefā deştinde **dil** Mecnûn-ı ser-gerdānuñı yād it (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 19, Beyit 4). [dil,]

Ey Raḥîmî ‘aşkuña **dil** şol zemān vîrān iken / Daḥi maḥfidi bu çār ‘unşurda genc-i şeş cihāt (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 20, Beyit 7). [dil,]

Şayd itdi Raḥîmî **dilini** bir gözi ḥün-rîz / Şāhāne hücum eyledi şehbāz-ı maḥabbet (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 22, Beyit 7). [dilini, -ini]

Bilümi bükdi derd-i yār-ı ğurbet / **Dilüm** şad çāk itdi ḥār-ı ğurbet (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 23, Beyit 1). [dilüm, -üm]

Ey **dil** ğubār-ı pâyını şāh itdi saña tāt / Devlet kelāmı ḳondı başuña gözüñi ac (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 24, Beyit 1). [dil,]

Mükedder yok zemānuña meger destār-ı āşüfte / Perişān **dil** bulunmaz kimse illā nā-tüvāñ şorguc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 25, Beyit 5). [dil,]

Dilden ḥayāl-i ḥüsnün iderse ne var göc / Şehrini ḳoyup itdi niçe şehriyār göc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 26, Beyit 1). [dilden, -den]

Dilden iderse n’ola ğam-ı zülf-i yār göc / Raġbet mi var itmese miskîn-Tatār göc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 28, Beyit 8). [dilden, -den]

Yār derdiyle Raḥîmî bu dilinmiş **dilimün** / Göricek yārelerin yār ile düşmedi sūrāḥ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 29, Beyit 7). [dilimün, -imün]

Dil pâdişāh-ı ‘aşkuña bir çetr-i pür-ḥayāl / Yir yir fūrüg-i āteş-i āhum tınāb-ı sürḥ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 30, Beyit 6). [dil,]

Ḳanda ḳandı **dil** senün cüllāb-ı luṭfuñ ḳandına / Ey sehā vü mekrümet kânı benem ‘atşān-ı cūd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 34, Beyit 6). [dil,]

Dil miyānuñ ārzūlar cān lebün eyler ümîd / Āh kim maḳşūd-ı nā-peydā vü maḳşad nā-bedîd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 37, Beyit 1). [dil,]

Yoluña nem var ise ser-cümle îşār eyledüm / Varlığumda **dilde** ğam ḳalmış durur gözde remed (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 40, Beyit 4). [dilde, -de]

Ṭañ mı ey meh pertev-i mihrün tecellî eylese / Niçe gündür kim o şevkıyla bu **dil** vîrānedür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 41, Beyit 2). [dil,]

Ümîdüm bu şehā ḥüsnün ḥayālî / Gözümden dūr **dilden** itme mehcūr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 42, Beyit 6). [dilden, -den]

Şol **dil** ki zerrece ola mihrünle lem‘avār / Gün gibi dehre şöhre-i devrān olur ḳalur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 43, Beyit 5). [dil,]

Derdüm bu derdün ile bu **dil** mübtelā ola / Çok ḥasta var ki ṭālib-i dermān olur ḳalur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 43, Beyit 6). [dil,]

Derdüñe düş olalı **dil** t̄alib-i dermān degül / Şerbet-i zehr-i ğamuñ ĥod cānuma cüllābdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 44, Beyit 4). [dil,]

Her gice mihr-i ruĥuñ şevķi **dile** meh-tābdur / Cānuma cām-ı lebüñ cānā şarāb-ı nābdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 44, Beyit 1). [dile, -e]

Gülşen-i ĥüsnüñe karşı yine **dil** bülbülünüñ / Nağme-i āh-ı hezārān ile şeydālġı var (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 46, Beyit 4). [dil,]

Reh-i kūyına nice yol vara **dil** yalvarımaz / ‘Aql ise kendüyi güm-geşte vü gümrah bilür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 47, Beyit 6). [dil,]

Dil k̄ocaduķça ‘aşķa oldı ĥarış / ‘Aķlı var ol delünüñ uşludur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 48, Beyit 7). [dil,]

Baňa hecrüñde ğam vaşluñla şādān olmadan yegdür / **Dili** bīmār-ı ĥoş-derdüñle dermān olmadan yegdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 50, Beyit 1). [dili, -i]

Degüldür **dilde** yara yāre bir tāze gülüm vardur / Hezārān zār ider dildür adı bir bülbülüm vardur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 51, Beyit 1). [dilde, -de; dildür, -dür]

Dem-i ğamda çeker gūşum kebāb eksük degül **dilde** / Gözümdе ĥün-ı dil-perver ü bir rengin-mülüm vardur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 51, Beyit 2). [dilde, -de]

Gedāñı ġāhi ańduķça di ey şāh-ı ‘alî-şānum / Yaşı **dildür** adı ķanber Raĥîmî bir ķulum vardur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 51, Beyit 5). [dildür, -dür]

Ķoyup gülzār-ı kūyuñ şanma **dil** gülzāra düşmişdür / Hezār efġān ile ol ĥasta ey gülzāra düşmişdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 53, Beyit 1). [dil,]

Şabā gibi vişālüñ bāġına bir dem irem diyü / Bu **dil** dīvānedür şaĥrāya geh kuhsāra düşmişdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 53, Beyit 2). [dil,]

Bu şerĥa şerĥa sinem yarası ey yār şerĥ olmaz / Şu gibi ġayra mā’il āh **dil** bir yāre düşmişdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 53, Beyit 4). [dil,]

Baňa gel ey muġannî çāre-sāz ol n’eydigüm bildür / Maķām-ı ğamda **dil** feryāda cānum zāra düşmişdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 53, Beyit 5). [dil,]

Ben oldum olacaġum gel t̄abibā zaĥmete girme / **Dil** elden gitmeden bir çāre kıl bî-çāre düşmişdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 53, Beyit 6). [dil,]

Dilüm dilim dilim mıķrāz-ı ġamla pārelenmişdür / O meh yüz dönderelden ĥod ķatı āvāre düşmişdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 53, Beyit 3). [dilüm, -üm]

Çeküp dāmānını kuhsārveş şaĥrā-yı ‘ālemdе / Ferāġat yaķasından **dil** deñiz gibi kenār ister (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 56, Beyit 4). [dil,]

Dem-i hecrüñde yaşum āh **dile** hem-demdür / Ħoş olur āb u hevāsı o da bir ‘ālemdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 58, Beyit 1). [dile, -e]

Ey feraĥ gelme senüñle bu **dil** ülfet idemez / Yār-i dirīnesi bu cān-ı ĥazīnüñ ġamdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 58, Beyit 4). [dil,]

Dil ķarār u ĥüşı çeşmüñden anuñķün ĥıfz ider / Naķdi tārāc eyler ol Tātār bir yaġmacıdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 59, Beyit 3). [dil,]

Ārzü-yı zülû ü kıddüñdür **dile** ‘ömr-i dirâz / Cāna la’lün ğonca-i nev-bāve-i gülzār-ı ‘ömr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 62, Beyit 2). [dile, -e]

Zerre deñlü mihrün ey meh **dilde** bes peydâ olur / Şubh-ı rüşen gibi rāzı ‘āleme ifşâ olur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 63, Beyit 1). [dilde, -de]

Vücûdum gerçi bir kem-kaṭre **dil** mânend-i deryâdur / Be-ḥaḳḳ-ı âyete’l-kürsî muḥîṭ-ı ‘arş-ı a’lâdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 64, Beyit 1). [dil,]

Ne **dilde** şabra tākāt ne elümde ihtiyārım var / Ten-i bî-cāna döndüm şanma kim sensiz qarārım var (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 67, Beyit 1). [dilde, -de]

Ḳanda ḳaldı bilmezem **dil** bağrumuñ biñ başı var / Gözlerüm ağlar ciger ḳanıyla ḳaynar cānı bir (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 68, Beyit 3). [dil,]

Başumda şu’le-i sūzum **dilümde** dūd-ı āhum var / Belā iḳlîminün sultānıyım zerrîn-külāhum var (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 76, Beyit 1). [dilümde, -ümde]

Ne **dil** kim meyl-i ‘azm-i kūyuñ itmez ey hümā-ṭal’at / Ve ger ṭāvūs-ı ḳudsî olsa ol bî-bāl ü per yegdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 83, Beyit 2). [dil,]

Ḥaṭuñ geldükce cānā ḥālüne eẓzün olur meylüm / Ğam-ı ḥaṭṭuñ **dile** eski belâdur taze dāğ ister (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 84, Beyit 4). [dile, -e]

Bir serv-ḳad [u] lāle-ruḥuñ ğuşşasından āh / Sînemde görinen elif ü **dilde** dāğıdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 86, Beyit 3). [dilde, -de]

Baḥr-i fūrḳatde ḳaldı **dil** yād it / Varṭa-i ğamda āşinā n’eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 88, Beyit 3). [dil,]

Dile derdüñ yeter devā n’eyler / Cevrüne rāzıyam vefā n’eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 88, Beyit 1). [dile, -e]

Çoḳ rüzġār baḥr ü berüñ seyrin eyledük / Ey **dil** demidür eyleyelüm ‘azm-i kūy-ı yār (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 93, Beyit 5). [dil,]

Cān nice ḳatlana mey ü maḥbûba şüfiyā / **Dilde** ḳarār u şabr mı var elde ihtiyār (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 93, Beyit 10). [dilde, -de]

Tenüm ḳanlı yaşumla āl fānūs-ı ḥayāl oldı / İçinde **dil** yanar şan şem’-i pür-envāra dönmişdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 99, Beyit 2). [dil,]

Yanup pervāneveş **dil** Mevlevî gibi semā’ eyler / Senün şevḳünle ara nāra yanmış ara dönmişdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 99, Beyit 4). [dil,]

Dilüm miḳrāz-ı cevruñ pāre pāre eyledi ḳat ḳat / Çevürmedi yüzün şanma ki ol avara dönmişdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 99, Beyit 6). [dilüm, -üm]

Dil ser-i sevdā-yı zülfüñle ğubār olmış yatur / Bir şeh-i şāḥib-külehdür ḥāksār olmış yatur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 104, Beyit 1). [dil,]

Seni bir yaña devletle ḳosañ bir yaña dünyâyı / Mübārek ola saña **dil** seni bî-ihtiyār ister (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 105, Beyit 3). [dil,]

Gül yüzüñçün **dilde** yüz dāğ-ı vefā yakduk yine / Rüşen oldı mihrün ile gün gibi ‘unvānımız (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 106, Beyit 5). [dilde, -de]

Bâğ-ı hüsnişün cinân bâğına **dil** dil bağlamaz / Şu gibi şâfi-nihâduz seyr-i didâr isterüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 107, Beyit 3). [dil,]

Kaçan gün gibi tenhâ seyre çıksañ bir gün ey meh sen / **Dilümden** od düşüp yanar zemîn ü âsumân sensüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 110, Beyit 3). [dilümden, -ümden]

Cüş iderdi **dil** hevâ-yı ‘aşk ile deryâ gibi / Ey melâhat kânı ammâ rûzgârın gözlerüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 113, Beyit 3). [dil,]

Kıl kadar meyl eylemez **dil** Germiyân u Tireye / Sen şehüñ Şarhan gibi Aydın diyârın gözlerüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 113, Beyit 6). [dil,]

Dil hevâ-yı ‘aşka hem-dem her nefes / Baña bu yoluñda bes bâkî heves (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 119, Beyit 1). [dil,]

Âteş-i gayretle yanup cân u baş itdi fidâ / Şevkuñı **dilden** cüdâ kılmadı ey dildâr şem‘ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 128, Beyit 5). [dilden, -den]

Rûze-i gamda bu **dil** her rûz iderken i‘tikâf / ‘İd-ı vaşluñçün hilâl ‘arz itdi menşür-ı mu‘âf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 131, Beyit 1). [dil,]

Şüfiyâ sâf eyle gel jeng-i ‘alâyıkdan **dilüñ** / Şüret-i ma‘nâ görünmez olmasa âyine şâf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 131, Beyit 6). [dilüñ, -üñ]

Halka halka devr idelden haddüñi ey genc-i hüsniş / Kalmadı bir **dil** ki vîrân itmedi ol mâr-ı zülf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 132, Beyit 2). [dil,]

Aşılup karşıñda **dil** Manşûrî şâdiden döner / Gördi dâr-ı ‘aşkda mi‘râcıdur ol dâr-ı zülf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 132, Beyit 4). [dil,]

‘Aşk ile vîrân olan **dil** istemez âbâdlık / Öğrenen endüh-ı hecre hîç diler mi şâdlık (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 141, Beyit 1). [dil,]

Hayli demdür **dil** hevâ-yı kaddüñe oldı esir / İstemez ammâ efendi bir nefes âzâdlık (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 141, Beyit 2). [dil,]

Ṭama‘ ser-riştesin kaṭ‘ eyle mikrâz-ı kanâ‘atle / İlüp çekmesün ey âvâre **dil** her aç u her çıplak (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 145, Beyit 2). [dil,]

Ey **dil** ne içün her dem bu zâra neden düşdüñ / Başum gibi ser-gerdân âvâre neden düşdüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 146, Beyit 1). [dil,]

Sîneñde **dil** efsürde göz uyhuda cân mürde / Bir çâresi yok derde bî-çâre neden düşdüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 146, Beyit 2). [dil,]

Bu zülf ü ruḥ ele bağlandı **dil** ol ala / Ey zâhid-i şad sâle zünnâra neden düşdüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 146, Beyit 5). [dil,]

Yanar **dil** ten döner za‘fiyla fânüs-ı hayâl oldı / Beni sen şem‘uña pervâne-i sūzâna döndürdüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 147, Beyit 2). [dil,]

Hıfz eyle **dilde** hûn-ı gamı râh-ı ‘aşkda / Yokdur Raḥîmî yolda zebânî nevâlenüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 152, Beyit 5). [dilde, -de]

Şüfiyâ gâyet müdâvâdur gam u **dil** derdine / Şişe çek bir la‘l-i mey-gün ile cânüñ ‘işe çek (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 160, Beyit 6). [dil,]

Dilde ben geh tığüñe geh tîrûñe yir eyledüm / Bir içim şu diyü oldum ğamzeñe geçmez dilek (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 160, Beyit 4). [dilde, -de]

Şafâ hâşıl ider qalbüm bu **dil** küyuñda yandukça / Bu rüşendür olur Ka'be yolında reh-nümâ meş'al (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 164, Beyit 3). [dil,]

Olup **dil** şu gibi sen serve mâ'il / Velî yok bâğ-ı vaşla yol ne hâşıl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 165, Beyit 1). [dil,]

Nice keşf ideyin ey gonca rāzum / Bu **dil** dem-beste hār arada hā'il (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 165, Beyit 3). [dil,]

Dem-i vaşluñ Raḥîmî ańsa bir dem / Hemān dem cūş ider deryā gibi **dil** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 165, Beyit 5). [dil,]

Yire geçse yıķılsa tāk-ı eflāk / Binā-yı aşkuñ olmaz **dilde** zā'il (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 165, Beyit 4). [dilde, -de]

Dāğ-ı ğamdan **dilde** biñ başlu biñārum var aķar / Ey gözüm sen kıanda qalduñ var şuyuñ şahrāya şal (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 166, Beyit 3). [dilde, -de]

Dostum qatre gibi gerçi bir ednādur **dil** / Āşinādan şoragör gör nice deryādur **dil** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 168, Beyit 1). [dil,]

Gösterür ehl-i dile aynada biñ şekl-i şuver / Ma'nide āyine-i ğayb-nümādur **dil** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 168, Beyit 2). [dil,]

Ğoncaveşdür hem olur gül gibi geh ḥande-ġüşā / Geh hezār āh ile bülbül gibi ğüyādur **dil** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 168, Beyit 3). [dil,]

Bāde-i bezm-i ezel birle leb-ā-leb töludur / Şūfiyā nūş ide gör cām-ı muşaffādur **dil** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 168, Beyit 4). [dil,]

Gene zātını yine ğüneḥ ile kendü bilür / Şanma idrāke şığar ālem-i kübrādur **dil** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 168, Beyit 5). [dil,]

Dest-i cevri ile Ḥalilüm ḥazer it yakma şaķın / Kıble-i ehl-i Şafā Ka'be-i 'ulyādur **dil** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 168, Beyit 6). [dil,]

Her zemān **dilden** olur şāhid-i cān çihre-nümā / Ey Raḥîmî gözün aç özge temāşādur **dil** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 168, Beyit 7). [dilden, -den; dil,]

Gir maķām-ı aşķa ey **dil** ney gibi feryāda gel / Perdeyi ref' it ḥicābuñ qalmasun arada gel (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 173, Beyit 1). [dil,]

Ey kamer envāra ḥüsn-i yāra mihrün kıılma pest / Şāf **dil** ol ğün gibi saķf-ı bülende sāde gel (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 173, Beyit 5). [dil,]

Qaracadağ qadardur **dilde** dāğ-ı nār-ı hicrānuñ / Muḥit-ı eşkümuñ yanında ğüyā Aķdeñiz bir dil (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 176, Beyit 3). [dilde, -de]

Āḥ kim sevdā-yı zülfüñle bu **dil** āşüfte-ḥāl / Qalmadı kıılca qarārum oldu ten zıll-i ḥayāl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 178, Beyit 1). [dil,]

Görelî qadd-i bülendüñ müntehādur himmeti / Sidrede tūbāya baş egmez **dil** ey nāzük-nihāl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 178, Beyit 3). [dil,]

Bu devr-i dūna gel ey **dil** bir intikām idelüm / Müdām mest olalum ‘işret-i müdām idelüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 180, Beyit 1). [dil,]

Gitdi başdan ‘aql **dilden** şabr elden ihtiyār / Rāh-ı ‘aşkuñda bular olmadı yoldaşum benüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 181, Beyit 2). [dilden, -den]

Dilden hayāl-i hüsnüñe di itmesün güzër / Hālî degül hatırludur ey dürr hurüşiyam (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 182, Beyit 4). [dilden, -den]

Dolup sînem şu dem ki māh idüp **dilden** ki dem çekdüm / Beg oldu şandılar mülk-i gama tabl u ‘alem çekdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 186, Beyit 1). [dilden, -den]

Sākiyā bize lebün cāmını şun nüş idelüm / Bāde-i ‘aşk ile cān u **dili** ser-hoş idelüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 190, Beyit 1). [dili, -i]

Serv-kaddün hasretinden gözde ābum var benüm / Lāle-ruhsāruñ gamıyla **dilde** tābum var benüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 192, Beyit 1). [dilde, -de]

Ümid-i vuşlatuñ mihrüñ recāsı gitmedi **dilden** / Bu māl-hülyā-yı ‘aşkıyla muhālāt ihtiyār itdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 194, Beyit 4). [dilden, -den]

Vahşet-ābād-ı gamuñla olalı **dil** āşinā / Dostlar yād oldu ol benden şafāsın görmedüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 195, Beyit 4). [dil,]

Sākiyā bezm-i ezel peymānesin nüş eyleyüp / Cām-ı ‘aşkuñla **dilüm** ser-mest ü hayrān eylesem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 197, Beyit 4). [dilüm, -üm]

Vefāsız lāle-ḥaddıçün **dile** dāğ-ı cefā urmam / Perişān olmazam geçdüm hevā-yı kākülünden hem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 204, Beyit 2). [dile, -e]

Āh kim gitdi elümden **dil** ne **dil** dildār hem / Sîne dāğ-ı hasret ile ḥasta vü efgār hem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 209, Beyit 1). [dil,]

İbtidā kıldı yine **dil** gülsitān-ı ‘aşkuñı / Hem-sebaḳ oldu anuñla ‘andelīb-i zār hem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 209, Beyit 3). [dil,]

Çeşm ü zülfi tār-mār itmek diler **dil** şehrini / Āh ol fettān hem feryād ol tarrār hem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 209, Beyit 6). [dil,]

Dāğlar yakdı **dile** bir lāle-ruḥ nāzük-beden / Başumı cū eyledi bir serv-i hoş-reftār hem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 209, Beyit 5). [dile, -e]

Dil ile dilün fikri zikri kapuñ / Hem üftāde-dil hem dil-figāruñum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 211, Beyit 2). [dil,]

Seni gözleyen özlemez ḡayrıyı / **Dil** ü cān göziyle taleb-kāruñum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 211, Beyit 5). [dil,]

Görüp aḥvālüm ol Şîrîn-dehen rahm eylemez **dilden** / Benüm Ferhādveş derdüm katı bir ṭaşa hayrānem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 212, Beyit 4). [dilden, -den]

Yıkılmaz Ḥaḳḳ bilür ‘aşk u maḥabbet dirler adına / Raḥīmīnün **dilinde** bir binā-yı muḥkemün gördüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 218, Beyit 7). [dilinde, -inde]

Mücellā ideli cān şüretini ma‘ni-i ‘aşkuñ / Cemālün ḥaḳḳı şāf u sāde **dil** āyīneveş pāküm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 219, Beyit 2). [dil,]

Eger göndermez ise la'l-i cān-baḥşuñ **dile** merhem / 'ilāca kâbil olmaz bu ten-i mecrûḥ-ı şad çāküm
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 219, Beyit 6). [dile, -e]

Dilimi derhem itdi gonca gibi hār-ı hicrānuñ / Anuñçün gül gibi ḥandān degüldür ḳalb-i ḡamnāküm
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 219, Beyit 4). [dilimi, -imi]

Dil İrem bāḡında didāruñsuz ārām eylemez / Kākülünñsüz mürḡ-i cāna dām-ı ḡam bāḡ-ı merām
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 220, Beyit 2). [dil,]

'Azizüm **dil** olaldan müşteri ḥüsnüñ metā'ına / Cihānuñ Yūsufın bir şāhid-i bāzāra ṭabşurdum (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 221, Beyit 3). [dil,]

Şerḫa şerḫa sînemüñ zaḥmını hem **dil** yarasın / Ḥancerüñle dilleşüp ruḥşat bulursam söyleşem
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 223, Beyit 2). [dil,]

Rahîminüñ **dilinde** genc-i 'aşkun mesken itmişdür / Unutduñ pây-mālünñdür sen ol vîrānı bilmezsin
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 229, Beyit 7). [dilinde, -inde]

Ġaraż didār ise ey **dil** düşen şu gibi her ṭaş-ı / Yüzüñi ḥāk-i rāh-ı yārda hem mesken eylersin (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 230, Beyit 6). [dil,]

Kenār-ı vaşluña **dil** aşınası ṭalibdür / Biḥār-ı hecre şalın rüzḡar-ı n'eyleyeyin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı,
Gazel 231, Beyit 7). [dil,]

Dili bir bend ile göz göre koşdum 'aşk-ı dildāra / Yine yıllarla me'nūs eyledüm bir aşinā raḥşın
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 235, Beyit 6). [dili, -i]

Gerçi ey **dil** derd-i 'aşk-ı yār ile ma'lûlsün / Kimse görmez ḳayduñı tîmārı yok ma'zûlsün (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 239, Beyit 1). [dil,]

İncinür şanma beni cevri ü cefā-yı yārdan / Şandı **dil** āyînesi senüñ ḡam-ı āḡyārdan (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 242, Beyit 1). [dil,]

Şayḳal-ı 'aşkıyla şol **dil** kim mücellā olmadı / Ol şafā kesb itmedi āyîneveş didārdan (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 242, Beyit 4). [dil,]

Ḥayāt ümmidi ey **dil** bir çürük endişedür şabr it / Yine derdin viren dermān ider dildār şaḡ olsun
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 245, Beyit 6). [dil,]

Ḳāni' olsa **dil** n'ola vaşl-ı ḥayāl-i yār ile / Bî-sütünda naḳş-ı şîrin oldı üns-i Kūh-ken (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 249, Beyit 2). [dil,]

Gitdi gözden **dilde** cā ṭutdı ḥayāl-i la'l-i yār / Ḳanda zāyi' eyledüm bu çeşm-i giryān cevherin (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 252, Beyit 6). [dilde, -de]

Dem geldi dem-i şādî **dil** ü cāna şalınsun / Ḡam fırḳatası cānib-i 'ummāna şalınsun (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 254, Beyit 1). [dil,]

Geh hecr kenārında gehi ḡam yaḳasında / Şandı **dil** ü cān zevraḳı cünbāne şalınsun (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 254, Beyit 12). [dil,]

Ḳo miyān endühını terk it dehān endişesin / Çekme ey **dil** yok yire pinḥān u nā-peydā ḡamın (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 256, Beyit 4). [dil,]

Dil ü cān ḳatline ḥüsnüñle beñzer ittifāk itdi / Muḥaḳḳaḳ böyle ḳaşd itmezdi ḥad ü ḥāl bir yüzden
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 257, Beyit 3). [dil,]

‘Aşkuñı bir zerre **dilde** hıfza yokdur tākātüm / Bildiler sen şāha mihrüm gün gibi halk-ı cihān (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 260, Beyit 5). [dilde, -de]

Rahîmînüñ şehā bir kaçrece miqdārı yok gerçi / **Dilin** pür-cüş idüp anuñ yaşın deryā iden sensin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 261, Beyit 5). [dilin, -in]

Bilür hep mā-cerā-yı eşkümi yok bilmedüñ kimse / Benüm nem var yaşum her **dilde** deryā eyleyen sensin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 262, Beyit 5). [dilde, -de]

Gitdi başdan ‘aql **dilden** şabr elden ihtiyār / Tende rūhum qaldı anı da revān itsem dirin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 266, Beyit 3). [dilden, -den]

Lāibālî tekiye-i ‘aşkuñda bir abdāluñam / **Dilde** efgārum Ḥasan göñlümde ezkārum Ḥasan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 268, Beyit 5). [dilde, -de]

Dile eksük degüldür kara kaygu yıkar illerden / Tolaşur zülfi gibi bir zemān haṭṭ bir zemān ebrū (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 270, Beyit 4). [dile, -e]

Dāğ-ı gam yakdı **dile** bir verd-i ḥandān sinelü / Göncaveş hūn itdi bağrum ol gülistān sinelü (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 271, Beyit 1). [dile, -e]

Nesīmāsā hevā-yı zülf-i yāre hem-dem ol ey **dil** / Perişān olma demler içre gāyet hoşca demdür bu (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 272, Beyit 3). [dil,]

Geşt ider **dil** şu gibi ey serv-i süy-ı küyuñı / ‘Āşık-ı āşuftedür didāruñ eyler ārzū (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 273, Beyit 2). [dil,]

Bülbül-i şüridedür seyr-i gülistān özledi / **Dil** anuñçün gülşen-i ruhsāruñ eyler ārzū (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 273, Beyit 3). [dil,]

Hecr-i ḥaddüñle dem olmaz itmeye **dil** her gün āh / Ey melek-rū ādemilikdür ider kul her gün āh (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 276, Beyit 1). [dil,]

Bu **dil** ḥod nice demlerdür esir-i bend-i ‘aşkuñdur / Perişān idüp ‘aqlın zülfüñāsā tār-mār itme (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 278, Beyit 5). [dil,]

Hezārān dāğ-ı gam var gül yüzüñsüz lāleveş **dilde** / Lebüñsüz beste cānum gonca açmaz belki geh gülde (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 281, Beyit 1). [dilde, -de]

Dil ser-i küyuñ koyup şu gibi akmaz bir yaña / Hışm idüp ey seng-i dil ursañ kayalar başuma (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 295, Beyit 4). [dil,]

Şol **dil** ki mihr-i ḥüsnüñe bigāne olmaya / Sen mähı göricek nice dīvāne olmaya (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 297, Beyit 1). [dil,]

Benem ḥod baña yandı ben yıkıldum sākiyā luṭf it / Lebüñ cāmını şun cān u **dilüm** mest ü ḥarāb eyle (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 299, Beyit 5). [dilüm, -üm]

Göz midür ol ki gayrıya bir dem nazar kıla / **Dil** midür ol ki ḥüsnüñe ḥayrānuñ olmaya (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 301, Beyit 3). [dil,]

Kef-i luṭfuñla **dil** cān zātuñ ile olalı hem-dem / ‘Aceb ḥālet virür cüş u ḥurūşum dehre geh baḥre (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 304, Beyit 4). [dil,]

Hezārān derd daḥi olsa **dilde** āşikār itmez / İder ağıyardan lāle gibi anı nihān ḥasta (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 305, Beyit 2). [dilde, -de]

Dil yine kûl oldu bir beg yüzlü Türkmân oğluna / Ğamzesi yağmacıdur beîzer Tatar Hân oğluna (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 306, Beyit 1). [dil,]

Binâ-yı aşkuñı eşküñ gidermedi **dilden** / Qadîmi kaşr-ı felek gibi bir temeldür ola (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 307, Beyit 5). [dilden, -den]

Lebüñ bu cânuma helvâ-yı bî-bedeldür ola / Hayâl-i kâmeti topuñ **dile** emeldür ola (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 307, Beyit 1). [dile, -e]

Cân lebüñ cāmın görüp mestâne şeklin bağladı / Yandı şem^c-i şevke **dil** pervâne şeklin bağladı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 308, Beyit 1). [dil,]

Ȧolaşaldan bir perîşānuñ saçı zencîrine / Ey Raḥîmî **dil** yine dîvâne şeklin bağladı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 308, Beyit 5). [dil,]

Ğam tîri pâre pâre idüp deldi sînemi / **Dil** şerḥa şerḥadur teni bî-çâre eyledi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 316, Beyit 3). [dil,]

Ğamzeñ kılıcı deldi **dilüm** yara eyledi / Ağyāra olacaḡ işi ol yāre eyledi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 316, Beyit 1). [dilüm, -üm]

Çeşm-i mestüñ ki ḥ^vāba yüz tıtdı / Yıkılup **dil** ḥarāba yüz tıtdı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 327, Beyit 1). [dil,]

Bir toḡrı rāh-ı rüşen ḡadd ü ḡaduñ ḡayālî / Ey şāh-ı ehl-i **dil** dil kıble-nümāya döndi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 331, Beyit 5). [dil,]

Efendi ben ḡuluñ fūrḡatde **dil** endüh-ı ḡayretde / İkimizde ‘aceb ḡāletdeyüz ben ḡamlı ol ḡamlı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 332, Beyit 2). [dil,]

Cinān bâḡı cenābuñsuz dikendür bülbul-i cânā / **Dile** pejmürde-i berg-i ḡazān gül-berg-i ḡandānı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 335, Beyit 2). [dile, -e]

Eger ey **dil** görem dirseñ kemāl-i şun^c-ı Yezdānı / Temāşā kıl güzellerde melek-şüretlü insānı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 337, Beyit 1). [dil,]

Ey lebüñ ḡasta **dilüñ** derdine dermān Çelebi / Ten-i fersüdeme ḡüftār-ı lebüñ cân Çelebi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 338, Beyit 1). [dilüñ, -üñ]

Leb-i cân-baḡsı virür ḡasta **dile** gerçi ḡayāt / Sitem-i ḡamze-i fettān ile öldüm gitdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 345, Beyit 2). [dile, -e]

Dile ḡamzeñ uralı yāre Meḡemmed Çelebi / Olmışam ḡasta vü bî-çâre Meḡemmed Çelebi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 348, Beyit 1). [dile, -e]

Nihāl-i serv-i bālādur elifler dāḡlar güller / Vücüdum ḡülşeninüñ **dil** hemān murḡ-i ḡoş-āvāsı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 350, Beyit 3). [dil,]

Nevā-perdāz olup ‘uşşāḡa ey **dil** naḡmeler göster / Melekler kışsa-ḡirsün zühre dutsun gökde āhengi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 352, Beyit 2). [dil,]

2.Lisan.

Kime söylersin **dilüñ** bilmez dileḡüñ añlamaz / Dād-ı āḡ ey dādger bir dāver-i dil-ḡ^vāḡ yok (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 144, Beyit 2). [dilüñ, -üñ]

3. Konuşma ve tat alma organı, dil.

Dili yok ney ne söyler nâlişümden / Ne çalar nağmemüñ yanınca hem çeng (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 149, Beyit 4). [dili, -i]

Gül-i rengîn yeter bu penbeyi bir hûn-ı dâğ-ı ğam / Dilâ bülbül gibi **dillerde** tek añılmasun aduñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 156, Beyit 2). [dillerde, -lerde]

Karacadağ kadardur dilde dâğ-ı nâr-ı hicrânuñ / Muht-ı eşkümuñ yanında gûyâ Akdeñiz bir **dil** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 176, Beyit 3). [dil,]

Dil ile **dilüñ** fikri zikri kapuñ / Hem üftâde-dil hem dil-figâruñum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 211, Beyit 2). [dilüñ, -üñ]

dil-: Parçalara ayırarak kesmek.

Yâr derdiyle Raḥîmî bu **dilinmiş** dilimüñ / Göricek yârelerin yâr ile düşmedi sūrâḥ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 29, Beyit 7). [dilinmiş, -inmiş]

dil al-: Gönül almak; kendine bağlamak, âşık etmek.

Dil alur dil virür şimdi menem cünd-i maḥabbetde / Anuñcün Zâl-i ‘âdil Rüstem-i devrâna gönderdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 330, Beyit 4). [dil alur, -ur]

dil bağla-: Gönül bağlamak, severek bağlanmak, içten sevmek, âşık olmak.

Zülfüne **dil bağlamayan** ‘aklı yok dîvânedür / La’lüne cân vermeyenüñ her sözi efsânedür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 92, Beyit 1). [dil bağlamayan, -mayan]

Bâğ-ı hüsnüñsüz cinân bâğına dil **dil bağlamaz** / Şu gibi şâfi-nihâduz seyr-i dîdâr isterüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 107, Beyit 3). [dil bağlamaz, -maz]

Ḳandil gibi kapuña **dil bağlamasa** ger / Yakmazdı nâr-ı şevkuñı bu ḳalb-i âteşin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 240, Beyit 2). [dil bağlamasa, -masa]

dil dostı: Gönül dostu.

Bilür **dil dostı** izhâr-ı mihr itmek degül lâzım / ‘Adû-yı dîve insâniyyet itme ey melek-ḥaşlet (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 21, Beyit 6). [dil dostı,]

dil hasta: Gönül hastası.

Ġarib ü bî-kes ü **dil hastayum** bu dâr-ı miḥnetde / Uyarmaz kimse şem‘üm sine-i süzândan ğayrı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 344, Beyit 2). [dil hastayum, -yum]

dil sok-: (bir şeye) karışmak, müdahale etmek.

Nice bitsün tiğ-i hicrānuñ yürekde yāresi / **Dil şokup** ağzın irer ğamzeñ gibi her tār-ı zülf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 132, Beyit 5). [dil şokup, -up]

Yāremüñ ağzına tiğüñ **dil şokar** ikide bir / Ben anuñla ğamzeden himmet bulursam söylesem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 223, Beyit 3). [dil şokar, -ar]

dil teng: Gönü daralmış, kederli, içi sıkın, sıkıntılı.

Nice bir laʿl-i nāb-ı hamlā **dil teng** / Demidür sākiyā şun cām-ı gül-reng (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 149, Beyit 1). [dil teng,]

dil ü cān: Gönül ve can.

Dil ü cān cürʿa-i bezm-i elestüñ mestidür şüfî / Görüp taʿn itme ol o kāra şanma ihtiyārumdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 74, Beyit 4). [dil ü cān,]

ẖarār itmez **dil ü cān** tende ey rūḥ-ı revān sensüz / Olur şular gibi gözüm yaşı her sū revān sensüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 110, Beyit 1). [dil ü cān,]

Müşebbek micmer-i bezm-i belādur cism-i pür-süzum / **Dil ü cān** ʿūdum olup mūlarum yir yir duḥān ẖalmış (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 126, Beyit 2). [dil ü cān,]

Dil ü cān gördi laʿlūñle miyānuñ mübtelā oldı / Añılmaz şimdi adım āḥ bî-nām u nişānum ben (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 234, Beyit 5). [dil ü cān,]

Çeşm-i mestüñdür ḥarāb iden **dil ü cān** illerin / Laʿl-i nābuñdur kesād iden Bedaḥşān illerin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 243, Beyit 1). [dil ü cān,]

dil uzat-:

1.Anlatmaya çalışmak.

Her ẖalūm cism-i zaʿifümde zebān-ı ḥāl ile / **Dil uzadup** şerḥ ider sevdā-yı zülfüñ mū-be-mū (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 275, Beyit 3). [dil uzadup, -up]

2.Kötü söz söylemek, yermek, beddua etmek.

Cefā-yı ğamze cāna geçdi peykānı **dil uzatmaz** / Şorup ḥālüm ağız açar bu zaḥm-ı cān-sitān ẖalmış (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 126, Beyit 5). [dil uzatmaz, -maz]

dil vir-: Gönül vermek, sevmek.

Raḥîmî ẖaḥbe-zen dünyāda her nā-merde **dil virme** / ẖuz etmek bilmeyenden ara zaḥmet ara zaḥm irmiş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 125, Beyit 5). [dil virme, -me]

Yok yire her ğoncaya **dil virme** bilinmez diyü / Şad hezārān bülbül-i şūrîdesi var ey göñül (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 171, Beyit 2). [dil virme, -me]

Dil alur **dil virür** şimdi menem cünd-i maḥabbetde / Anuñcün Zāl-i ‘ādil Rüstem-i devrāna gönderdi
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 330, Beyit 4). [dil virür, -ür]

dilā: Ey gönül.

Gülüñ kulağına girmez fiğān u āh-ı hezār / **Dilā** o gonca için itme yok yire feryād (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 36, Beyit 3). [dilā,]

Gül-i rengin yeter bu penbeyi bir hūn-ı dāğ-ı gam / **Dilā** bülbül gibi dillerde tek ańılmasun aduñ
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 156, Beyit 2). [dilā,]

‘İddur ıarḥ it gamı kaşr-ı feraḥ bünyād kıl / Öp lebin yārūñ **dilā** cāndan mübārek bād kıl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 163, Beyit 1). [dilā,]

Hār ile gülşende gül şendür **dilā** sen goncaveş / Kanlar ağılar dem-be-dem bülbül gibi feryād kıl
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 163, Beyit 5). [dilā,]

Felekden mihr umarsın sen **dilā** devrānı bilmezsin / O māha müttefiḳ cevri itmedesin anı bilmezsin
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 229, Beyit 1). [dilā,]

Benüm ol gonca ‘uşşāk içre şimdi n’eydügüm bildi / **Dilā** gel perde-sāz ol nāle kılma sen de bülbül de
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 281, Beyit 2). [dilā,]

Bu dehrüñ devleti let derhemi hem ıablı pür-ğavğā / **Dilā** her sancağı bir sancı ancak inḳıyād itme
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 302, Beyit 4). [dilā,]

Şām-ı zülfin ḳo **dilā** cām-ı lebin nüş ideğör / ‘Ömr-i bākī degül ‘işretde geçür eyyāmı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 310, Beyit 3). [dilā,]

dil-ārā: Gönülleri süsleyen, sevgili.

Ḳarārüm yok ḳara zülfüñ gib’ömrüm tār-mār oldu / Firāḳuñla yaturmışdur **dil-ārāmum dil-ārāmı**
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 324, Beyit 2). [dil-ārāmum, -um; dil-ārāmı, -mı]

El ḳaraldan ḳomadı zülfi bu miskinde ḳarār / Virdi hem şabrı **dil-ārāmı dil-ārāmlara** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 279, Beyit 4). [dil-ārāmı, -ı; dil-ārāmlara, -lara]

dil-āşüfte: Gönlü karışık.

Dil-āşüfte vü bīmār-ı ‘aşḳum / Ṭabībā derdümün dermānı yok mı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 339, Beyit 3). [dil-āşüfte,]

dil-āver ol- Yiğit, yürekli olmak.

Ḥamīde zülfümi yā Rabb o şāh-bāz-ı cemāl / **Dil-āver oldu** be-ğāyet şebinde tıldür ola (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 307, Beyit 3). [dil-āver oldu, -dı]

dil-ber: Gönül alan güzel || Sevgili.

Men‘ itme şūfî **dil-ber** ü meyden Raḥîmî / Ƙo ‘îş ü ‘îşret itsün anı şimdi çağıdır (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 86, Beyit 4). [dil-ber,]

Açılup her hâr ile ol gönca-leb **dil-ber** yürür / Āh kim ben bülbül-i pür-zâra cevri eyler yürür (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 100, Beyit 1). [dil-ber,]

Terk it vücûdî benliği tâ kim göresin sen seni / **Dil-ber** müşâhiddür velî benlik arada perdedür (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 101, Beyit 2). [dil-ber,]

N’eyleyüm kırtulmadı hercâyî **dil-ber** sevmeden / Vaktidür yansun yakılsun bu dil-i sūzân hayf (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 135, Beyit 4). [dil-ber,]

Râ kaşına **dil-berüñ** cân virmege nezr eyledüñ / Ey Raḥîmî râyı râcîḥ eyledüñ bu râda gel (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 173, Beyit 7). [dil-berüñ, -üñ]

Ƙadüm yâ itdi **dil-ber** cevri eliyle / Baña raḥm eyle yâ Allâh didüm (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 189, Beyit 2). [dil-ber,]

dil-berâ: Ey gönül alan(sevgili).

‘Ömr uzunluğundan isterseñ temettu‘ **dil-berâ** / Şehr-i Kütâhiyyede bir kâmet-i bālâya bak (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 137, Beyit 4). [dil-berâ,]

Dâmenine irmege her dem şabâ pîrâhenüñ / Ƙomadı elden yakasın **dil-berâ** pîrâhenüñ (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 158, Beyit 1). [dil-berâ,]

Vefâ ehline âsândur yoluñda cân fidâ itmek / Velî bir dem kapuñdan ayru olmak **dil-berâ** müşkil (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 176, Beyit 6). [dil-berâ,]

Göñlümün ma‘müresin ey kâş vîrân eylesem / Genc-i ‘aşḳuñ **dil-berâ** içinde pinhân eylesem (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 197, Beyit 1). [dil-berâ,]

dil-ber-i ḥaşmet-nüvâz: Haşmetli sevgili.

Âşinâdur gerçi kim ol **dil-ber-i ḥaşmet-nüvâz** / Ara yirde dostlar bilmem nedür bu yadlık (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 141, Beyit 4). [dil-ber-i ḥaşmet-nüvâz,]

dil-beste: Gönül bağlamak, gönül vermek, kendini kaptırmak.

Raḥîmî ḥasta **dil-beste** şikeste-ḥâl-i bendeñdür / Anuñ derdin gam-ı hecrüñle bîmâr olmayan bilmez (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 116, Beyit 7). [dil-beste,]

dildâr: Birinin gönlünü almış, sevgili.

Seng-i dil **dildâr** derdinden vücûdın taş ile / Gök gök itmiş yir yir anuñçün çıkar güm güm şadâ (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 3, Beyit 2). [dildâr,]

Ey Raḥîmî başuma ter düşdi deryâ acıdı / Düşeli **dildâr** ile mâ-beynüme bu mâ-cerâ (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 3, Beyit 7). [dildâr,]

Büsbütün halk-ı cihân bildi ki bir yârüm var / Hüsn ü hulk issi ‘atâ menba‘ı **dildârum** var (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 73, Beyit 1). [dildârum, -um]

Fürkatiyle biñ ğamum var eylemem bir bir beyân / Vuşlatıyla şâd olup **dildârı** söyleşsek birez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 115, Beyit 3). [dildârı, -ı]

Âteş-i ğayretle yanup cân u baş itdi fidâ / Şevkuñı dilden cüdâ kılmadı ey **dildâr** şem‘ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 128, Beyit 5). [dildâr,]

Götürdüm bezm-i keşretten ayağı lâleveş sâkî / Baña vaḥdet meyinden cür‘a şun **dildâradur** meylüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 191, Beyit 3). [dildâradur, -adur]

Âh kim gitdi elümden dil ne dil **dildâr** hem / Sine dâğ-ı ḥasret ile ḥasta vü efgâr hem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 209, Beyit 1). [dildâr,]

Hezâr-ı ‘âşık olursa ğam degül **dildâr** sağ olsun / Kayırma bülbülü ey bağbân gülzâr sağ olsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 245, Beyit 1). [dildâr,]

Ḥayât ümmîdi ey dil bir çürük endişedür şabr it / Yine derdin viren dermân ider **dildâr** sağ olsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 245, Beyit 6). [dildâr,]

Ḥasret itdün sen beni **dildâra** ey a‘dâ bu gün / Ḥaḳḳ seni dūr ide yarın devlet-i dîdârdan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 263, Beyit 5). [dildâra, -a]

Bu da bir açık oldu açık üzre baña deryâda / Raḳîbe tatlu dillerle ider **dildâr** iḥsânı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 333, Beyit 5). [dildâr,]

dildâr-ı ‘ömr: Ömrün sevgilisi.

Bâda viridi hırmen-i ‘ömrüm hevâ-yı zülfi-yâr / Bilmezem bâd-ı hevâ mı şanur ol **dildâr-ı ‘ömr** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 62, Beyit 5). [dildâr-ı ‘ömr,]

dile-: İstemek, arzulamak.

Maḥabbet zevraḳın sürmek **dilerseñ** baḥr-i mihr içre / Güzâfın olmaz ol bu âh gibi rûzgâr ister (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 105, Beyit 5). [dilerseñ, -rseñ]

‘Aşḳ ile vîrân olan dil istemez âbâdlık / Öğrenen endüh-ı hecre hîç **diler** mi şâdlık (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 141, Beyit 1). [diler, -r]

Pîç-i zülfi küfr-i ḥaṭṭuyla Budin mülkin **diler** / Kır kıral alayın ey şâḥib-kırân alaya şal (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 166, Beyit 2). [diler, -r]

Çeşm ü zülfi tār-mār itmek **diler** dil şehri / Âh ol fettân hem feryâd ol ṭarrâr hem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 209, Beyit 6). [diler, -r]

Sensizin dirlik **dilersem** ğamzeñe ḳatlüm ḥalâl / Leblerüñsüz zindeġânî cânuma olsun ḥarâm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 220, Beyit 3). [dilersem, -rsem]

Ḳana ġarḳ itdi ruḥ-ı zerdüm sirişk-i lâle-gün / Vechi var **dilerse** şâhum baña mîr-i ‘âşıkân (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 233, Beyit 6). [dilerse, -rse]

Hār-ı hecrüñle senüñ ey gönca bağrum hüniken / Sînemi gül gibi çāk itmek **diler** her bir diken (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 236, Beyit 1). [diler, -r]

Dilerseñ gün gibi günden güne efzûn ola şevkuñ / Bu devri zâyî‘ itme meh gibi leyl ü nehâr içre (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 284, Beyit 2). [dilerseñ, -rseñ]

Ma‘ârif mezra‘ında hûşe-çîn olmak **dilerseñ** ger / Şakın taş olmasun tohm ekdüğüñ kalbüñ türâb eyle (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 299, Beyit 4). [dilerseñ, -rseñ]

dilek: Arzu, istek.

Kime söylersin dilüñ bilmez **dilegüñ** anlamaz / Dād-ı âh ey dādger bir dāver-i dil-ḥ‘âh yok (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 144, Beyit 2). [dilegüñ, -üñ]

Dilde ben geh tîgüñe geh tîrûñe yir eyledüm / Bir içim şu diyü oldum gamzeñe geçmez **dilek** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 160, Beyit 4). [dilek,]

dil-figār: Gönlü yaralı.

Dil ile dilüñ fikri zîkri kapuñ / Hem üftāde-dil hem **dil-figāruñum** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 211, Beyit 2). [dil-figāruñum, -uñum]

dil-ḥasta: Gönül hastası.

Göz ucıyla bir nazar kıl gözle ben **dil-ḥastayı** / Mucib-i şîḥat olur kılsa kaçan bîmār seyr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 54, Beyit 5). [dil-ḥastayı, -yı]

Elem küncinde ben **dil-ḥasta** dün gamdan ola yārüm / Raḳīb ile senüñ seyrānda bir ḥoş ‘ālemüñ gördüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 218, Beyit 6). [dil-ḥasta,]

dil-i āgāh: Kalp gözü açık gönül.

Rumüz-ı ‘aşkı nā-dān eylemez fehm / Nice kez ey **dil-i āgāh** didüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 188, Beyit 3). [dil-i āgāh,]

dil-i āgyār: Rakiplerin gönü.

Gitmedügi bu gam-ı zülfüñ **dil-i āgyārdan** / Kāfirüñ āyīnidür koyar çelipā koynına (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 288, Beyit 6). [dil-i āgyārdan, -dan]

dil-i āşüfte: Çılgın ve perişan gönül.

Şaçuñ bendiyle bend olmuş esîr-i kayd-ı bend olmuş / **Dil-i āşüfte** dirler bir ḡarīb ü ḥor u zārüm var (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 67, Beyit 3). [dil-i āşüfte,]

Müsel sel düd-ı āhum zülf-i dil-ber gibi boynumda / **Dil-i āşüfteyem** zencîr-i sevdā-yı cününumdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 85, Beyit 2). [dil-i āşüfteyem, -yem]

dil-i āzād: Özgür gönül.

Ḳul oldu sen boyı servi görüp **dil-i āzād** / Hevā-yı ‘aşka düşüp didi her çi bād-ā-bād (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 36, Beyit 1). [dil-i āzād,]

dil-i bî-ḳarār: Kararsız gönül.

Tenden gamuñla itdi **dil-i bî-ḳarār** göc / Ārām ider mi bende ide şehriyār göc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 28, Beyit 1). [dil-i bî-ḳarār,]

dil-i bīmār: Hasta gönül.

Rahîmî mu‘ciz-i ‘İsāya beñzer bir kerāmetdür / **Dil-i bīmārımı** ben derdmendüñ ol ki hoş eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 90, Beyit 5). [dil-i bīmārımı, -ımı]

Ne öldürür **dil-i bīmārımı** gamzeñ ne sağ eyler / Benüm haḳḳumda cānā ḳopmadı la‘lūñ gibi emli (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 332, Beyit 3). [dil-i bīmārımı, -umu]

dil-i biryān: Büryan gönül, kebab olmuş gönül.

Gün olmaz yanmaya dem var mı ḳan dökmezdi yoluñda / **Dil-i biryānı** bilmez dide-i giryānum añmazsın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 226, Beyit 4). [dil-i biryānı, -ı]

dil-i bî-ṭālî‘i: Talihsiz gönül.

Ḥalāş eyle **dil-i bî-ṭālî‘i** şavm-ı nuḥūsetden / Şeref vir ey hilāl-ebrū baña ‘id-i cemālūñle (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 292, Beyit 5). [dil-i bî-ṭālî‘i, -i]

dil-i dīvāne: Deli gönül.

Dil-i dīvāne Leylāyı şaḳuñçün / Yürür sevdā-zede Mecnūn olupdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 45, Beyit 4). [dil-i dīvāne,]

dil-i ferhād: Ferhād'ın gönlü.

Sen şeker-leb içün **dil-i Ferhād** / Ḥusrevā kūhsāra yüz ṭutdı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 319, Beyit 2). [dil-i ferhād,]

dil-i ḡam-ḥ‘ār: Dertli gönül, gam çeken gönül.

Gözüm yaşı gibi ben aradan çıḳdum daḥi nem var / Ḥayālūñ cāna ‘aşḳuñ bu **dil-i ḡam-ḥ‘āra** ṭabşurdum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 221, Beyit 6). [dil-i ḡam-ḥ‘āra, -a]

dil-i hayrân: Kendinden geçmiş şaşkın gönül.

Baş açuk biz muķim-i tekyegāh-ı vaḥdetüz şüfî / Ğubār-ı ‘aşķ ile vālih **dil-i hayrānımız** vardır (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 87, Beyit 3). [dil-i hayrānımız, -ımız]

Hemān dem cān virür kim keşf-i esrār itse la‘lünden / Ne keyfiyyetdedür sen bu **dil-i hayrānı** bilmezsin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 229, Beyit 5). [dil-i hayrānı, -ı]

dil-i mahzûn: Kederli gönül.

Dil-i mahzûnı şanma itdi ‘azm-i kūy ol ğamlı / Ğarārı yok nedür kūyuñdan āḫir kūy ol ğamlı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 332, Beyit 1). [dil-i mahzûnı, -ı]

dil-i ma‘mûr: Şenlikli gönül.

Ğamum şorma benüm mesrûr **dil-i ma‘mûra** ḫāṭırdan / Yıkık göñlüm benüm cevriyle vîrān olmayan bilmez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 117, Beyit 4). [dil-i ma‘mûra, -a]

dil-i mecrûh: Yaralı gönül.

Ḥayāl-i zaḥm-ı tîġüñ yarası ol yaradan ḫaķķā / **Dil-i mecrûhumuñ** bir dil-rubā-yı sāde-rüydur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 70, Beyit 4). [dil-i mecrûhumuñ, -umuñ]

dil-i miskîn: Zavallı, aciz gönül.

Ğomadı kılca Raḫîmî **dil-i miskînde** ḫarār / Tolaşaldan o mehüñ kākül-i ‘anber-fāmı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 310, Beyit 6). [dil-i miskînde, -de]

dil-i nā-kām: Arzusuna ulaşamamış gönül.

Şun lebüñ cāmını ser-mest-i mey-āşāmlara / Mürdeyüz cān vire tā bu **dil-i nā-kāmlara** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 279, Beyit 1). [dil-i nā-kāmlara, -lara]

dil-i nālān: İnleyen gönül.

İşidüp raḫm eylemez nālîşlerin bî-dillerüñ / Bilmezüz kim n’eylerüz yā Rabb **dil-i nālānımız** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 106, Beyit 4). [dil-i nālānımız, -ımız]

dil-i nā-şād: Kederli gönül.

Seng-i cevrüñ cem‘ idüp sînemde cānā cān ile / Bir maḫabbet-ḫāne yapdum bu **dil-i nā-şād** için (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 241, Beyit 4). [dil-i nā-şād,]

dil-i pür-derd: Çok dertli gönül.

Dil-i pür-derdi perverde kılurduñ cevır ü nâz ile / Yine ol ni‘mete kâni‘ bu ben şükranuñı yâd it
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 19, Beyit 5). [dil-i pür-derdi, -i]

dil-i pür-süz: Ateşlerle dolu gönül.

Pertev-i hüsnüñ gören dir bu **dil-i pür-süzda** / Hazret-i şeh-zâdedür girmiş kılur gülzârı seyr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 55, Beyit 2). [dil-i pür-süzda, -da]

dil-i pür-zâr: Çok ağlayan gönül.

Şu dem aşkuñ hevâsın ben **dil-i pür-zâra** tabşurdum / Yaşum deryâya şaldum âhumı kuhsâra
tabşurdum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 221, Beyit 1). [dil-i pür-zâra, -a]

dil-i şad çâk: Paramparça gönül.

Şu gün kim sen mehûñ mihrin **dil-i şad çâke** tabşurdum / Yaşum taht-ı şerâya âhumı eflâke tabşurdum
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 222, Beyit 1). [dil-i şad çâke, -e]

dil-i şem‘: Mumun gönlü.

Çerâğı ‘arız u şevk-i lebiyle **dil-i şem‘in** / O yâr ki tâ uyana cân gözün uyarı görüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 148, Beyit 5). [dil-i şem‘in, -in]

dil-i sevdâ-zede: Sevdalı, âşık gönül.

Bî-karâr eylesin bu **dil-i sevdâ-zedemi** / Zülfüñüñ bend-i perîşânı giriftârıñ olam (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 206, Beyit 3). [dil-i sevdâ-zedemi, -mi]

dil-i şürîde: Perişan gönül.

Esir-i bend-i zülfüñdür **dil-i şürîde** rahm eyle / Güzellik hüd bilürsin kimseye ‘ömrüm degül bâkî
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 347, Beyit 3). [dil-i şürîde,]

dil-i süzân: Yanık, ateşli gönül.

Işıklar gibi yanmış ‘âşıkuz biz nâr-ı şevkıyla / Yağar kandil-i âfâkı **dil-i süzânımız** vardır (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 87, Beyit 5). [dil-i süzânımız, -ımız]

N’eyleyüm kurtulmadı hercâyî dil-ber sevmeden / Vâktidür yansun yağılsun bu **dil-i süzân** hayf
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 135, Beyit 4). [dil-i süzân,]

dil-i vîrân: Yıkık, harap gönül.

Bir gedâyuz bir de māl-ḥulyā-yı ‘aşkuñla şehā / Mesken-i genc-i maḥabbetdür **dil-i vīrānumuz** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 106, Beyit 6). [dil-i vīrānumuz, -umuz]

Yıkık ḥatırları ma‘mūr idersin genc-i vaşluñla / Yoluñda gerçi ḥāk olmuş **dil-i vīrānum** añmazsın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 226, Beyit 3). [dil-i vīrānum, -um]

dil-i vīrāne: Yıkık, harap gönül.

Dil-i vīrāne Kütāhiyyenüñ bir köhne kūyudur / Belā kuhsārıdur başum yaşum şan Aqça şuyıdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 70, Beyit 1). [dil-i vīrāne,]

Şaklasun kâḥ-ı vücūdını ḥalelden Bārī / **Dil-i vīrānemi** bir yapıcı mi‘mārum var (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 73, Beyit 4). [dil-i vīrānemi, -mi]

dilim dilim: Parça parça, lime lime.

Dilüm **dilim dilim** mıkrāz-ı ḡamla pārelenmişdür / O meh yüz dönderelden ḥod katı āvāre düşmişdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 53, Beyit 3). [dilim dilim,]

dil-keş: Gönül çekici, gönül cezbedici.

Sāde-rūdur serd olur germiyyete kâbil degül / **Dil-keş** ü dem-keşdür āb u rüzgār-ı Germiyān (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 265, Beyit 5). [dil-keş,]

dilkü: Tilki || kurnaz ve kötü fikirli rakip.

Raḡib-i seg-nihāduñ āline aldanma vahşet kıl / Şaḡın şayd olma kancık **dilküye** hey erkek arslanum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 201, Beyit 2). [dilküye, -ye]

dilleş-: Karşılıklı konuşmak, söyleşmek.

Şerḡa şerḡa sīnemüñ zaḡmını hem dil yarasın / Ḥancerüñle **dilleşüp** ruḡşat bulursam söyleşem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 223, Beyit 2). [dilleşüp, -üp]

dil-murḡı: Gönül kuşu.

Yine beg virdi Raḡimî ḥālūñe **dil-murḡını** / Himmetüñ gibi bülend olur hücüm-ı şāḥ-bāz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 118, Beyit 7). [dil-murḡını, -nı]

dil-rubā: Gönül çalan, gönül hırsızı || güzel, sevgili.

Ḳansın zülāl-i mīmūñe ‘atşān-ı cān u dil / Ol iki dālūñ ile ḡıl ey **dil-rubā** meded (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 33, Beyit 2). [dil-rubā,]

Dil-rubādan cefā mı eksük olur / ‘Aşıḡa ḥiç belā mı eksük olur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 57, Beyit 1). [dil-rubādan, -dan]

dil-rubā-yı sāde-rūy: Temiz yüzlü gönül hırsızı.

Hayāl-i zaḥm-ı tīgūñ yarası ol yaradan ḥaqqā / Dil-i mecrūḥumuñ bir **dil-rubā-yı sāde-rūy**dur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 70, Beyit 4). [dil-rubā-yı sāde-rūy

dil-şikeste: Gönül kırık.

Cân mürde **dil-şikeste** ciger hūn ten ḥarāb / Devrān döne döne beni çār-pāre eyledi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 316, Beyit 6). [dil-şikeste,]

dil-sitān: Gönül alan. || Sevgili.

Bilmezem yā Rabb niçün ol **dil-sitānum** söylemez / N'oldı cirmüm incinüp ben kıla ḥānum söylemez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 112, Beyit 1). [dil-sitānum, -um]

dimāğ: Akıl, fikir.

Zülfüñ ańsam çın seḥer olur **dimāğum** müşg-bār / Leblerüñ zıkr itsem elfāzum olur gevher-niṣār (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 71, Beyit 1). [dimāğum, -um]

Olmayan cür'a-keş-i cām-ı ğam-ı bezm-i firāk / Yokdur efserde **dimāğında** anuñ vaşla mezāk (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 138, Beyit 1). [dimāğında, -ında]

dimāğ-ı cān: Canın burnu.

Dimāğ-ı cāna irdi şubḥ-dem bir nükhet-i cān-baḥş / Raḥîmî ol mu'aṭṭar zülf-i 'anber varsa būdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 79, Beyit 4). [dimāğ-ı cāna, -a]

dîn:

1.İnanç, inanma.

Gider Mūsā ile ḥaṭṭuñ ḥadüñ seyr eylesin münkir / Görüp Ḥaqq **dîni** bâṭıl fikri ḳo sen 'arz-ı imān it (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 18, Beyit 6). [dîni, -i]

Dimişem ḳālu belā 'aşḳuñ cān ile belî / Ben ol 'ahdi güderüm **dînüm** ü imānımsın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 232, Beyit 3). [dînüm, -üm]

Olalı menşür-ı ḥüsne dāl-i zülfeynüñ nişān / Toldı **dîn** iḳlîmine āsāyiş-i emn ü emān (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 260, Beyit 1). [dîn,]

2.Din|| İslâm.

Pîç-i zülfüñ ḥaṭṭuñ ile ḥaddüñe itmiş hücum / Şan aḳın içün bu **dîn** iḳlîmine kāfer yürür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 100, Beyit 2). [dîn,]

diñle-: Dinlemek, kulak vermek.

Eger **diñlense** şāhum vaşf-ı hālüm / Yazardum kapuña tūmār-ı ğurbet (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 23, Beyit 5). [diñlense, -nse]

dir dir üstüne titre-: Tir tir üstüne titremek, özen, ilgi göstermek.

Misāl-i ‘āşık-ı āşüfte **ditrer üstüne dir dir** / Elin al kıoma ayakda olupdur ser-girān şorguc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 25, Beyit 3). [dir dir üstüne ditrer, -r]

Bî-karār ‘āşık gibi **üstüne dir dir titreyüp** / Bağrı ğamdan pāre pāre dā’imā pīrāhenüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 158, Beyit 5). [dir dir üstüne titreyüp, -yüp]

dir iseñi: Dersen.

Ey Rahîmî baş üzere pīrüm olsun **dir iseñ** / Ol ğubār-ı hāk-i pāy-ı reh-ġüzār-ı evliyā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 9, Beyit 12). [dir iseñ,]

Feth-i bāb olsun Rahîmî **dir iseñ** bāb-ı murād / Halka gibi aç gözüñ gel bu der-i ‘ulyāya bak (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 137, Beyit 7). [dir iseñ,]

dirhem ü dīnār: Para pul || ġümüş ve altın.

Dirhem ü dīnāradur raġbet hūnerde yok revāc / Naġd-i ‘ömrüñ vir olup cehle ħaridār ey ġöñül (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 171, Beyit 3). [dirhem ü dīnāradur, -adur]

dirġ: Eyvah, yazık ki.

Der-miyān olmadı **dirġ** ol serv / Kaçdı benden kenāra yüz tūtdı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 319, Beyit 6). [dirġ,]

dirġ it-: Esirgemek, sakınmak.

Genc-i ħüsnuñ şadaķası busedür bir ümmid / Müstaĥaķķum ben faķirüñden **dirġ itme** zekāt (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 20, Beyit 2). [dirġ itme, -me]

Gedā-yı derd-i ‘aşķuñı nevālüñden **dirġ itme** / Senüñdür ey şeh-i mülk-i kerem hep nî‘met-i ‘ālem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 213, Beyit 6). [dirġ itme, -me]

dirġā: Ne yazık ki!

Fidā-yı cān iderdüm ‘id-i vaşl-ı yār için ammā / **Dirġā** ħora geçmez tekye-i ‘aşķında ķurbānum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 201, Beyit 3). [dirġā,]

Zer gibi zerd eyledi beñzüm bu ġün iksir-i ‘aşķ / Bilmez ol sīmīn-beden daġı **dirġā** kıymetüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 207, Beyit 4). [dirġā,]

Hayāl-i nergisüñ ki la'l-i cān-baḥşuñ temennâsı / **Dirîgâ** 'ömri zâyî' eyledüm bir ḥurd u ḥ'âb eyle
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 299, Beyit 6). [dirîgâ,]

Ėam-ı zülfin mi hecr-i 'ārızın mı diyeyin yārüñ / Raḥîmî 'ömr müsta'cil **dirîgâ** hem gün aḥşamlı
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 332, Beyit 5). [dirîgâ,]

Dirîgâ maḥremüm yok ḡuşsa vü hicrāndan ḡayrı / Ne bir kes hem-nefes olur baña eḡġāndan ḡayrı
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 344, Beyit 1). [dirîgâ,]

diril-: Canlanmak, hayat bulmak.

Şanma yārüñ şerbet-i derd ü ḡamı cān acıdur / Baña ānsız tatlü **dirilmek** ṭabîbā acıdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 59, Beyit 1). [dirilmek, -mek]

İtmeyen la'lüñ içün cānını cānıyla fedā / 'İlletiyile **dirilüp** miḡnet ile cān virsün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 251, Beyit 4). [dirilüp, -üp]

dirlik: Hayat, yaşam.

Sensizin **dirlik** dilersem ḡamzeñe ḡatlüm ḡalāl / Lebleriñsüz zindeġānî cānuma olsun ḡarām (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 220, Beyit 3). [dirlik,]

diş: Üst ve alt çene kemikleri üzerinde karşılıklı sıralanmış olan ve aḡza alınan şeyleri koparıp çiġnemeye yarayan sert, beyazımtırak parçalardan her biri.

Güzelsin bî-bedelsin münteḡāsın sidre ḡaḡkıçün / Ruḡuñ cennet lebüñ kevşer **dişüñ** lü'lü' kadüñ ṭübā
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 7, Beyit 6). [dişüñ, -üñ]

Büy-ı çin-i zülfüñe virür Hıṭā ḡānı ḡarāc / **Dişleriñüñ** n'ola olursa 'Adende bācıdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 59, Beyit 4). [dişleriñüñ, -leriñüñ]

Yaşuma hem-dem olan yārümi gir gözleriñe / Ḳandadur ol **dişi** dürr lü'lü'-i şeh-vāra yapış (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 120, Beyit 2). [dişi, -i]

Ṭālib olan sen lebi la'l ü **dişi** dūr-dāneye / Ḥabbeye almaz 'Aden dürrin Bedaḡşān cevherin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 252, Beyit 2). [dişi, -i]

Dişüñ mānend-i dürr zülfüñ gibi müşġ / Bulınmaz Çin ü Māçin ü Yemende (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 277, Beyit 2). [dişüñ, -üñ]

dīvān:

1.Devlet işlerinin görüñüldüġü ve halkın talep ve şikayetlerini dile getirdiġi padişah huzuru.

Raḥîmî başka dīvān itdi vaşfuñ yazdı bir defter / Sen anı n'ola defterdār idüp **dīvāna** gönderseñ
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 151, Beyit 9). [dīvāna, -a]

Sen şehā ol Ḥusrev ü Cem-bezm ü Rüstem-rezmsin / Dergehüñ derbānlıġın ister Ḳubādvār **dīvān**
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 233, Beyit 3). [dīvān,]

2.Kitap.

Ne yazmış şafha-i eşcāra gör kim hāme-i kudret / Sebak al bāb-ı hikmetdür ‘aceb **divānımı**ş bildüm
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 199, Beyit 4). [divānımış, -ımış]

divān it-: Divan yazmak, divan düzenlemek.

Rahîmî başka **divān itdi** vaşfuñ yazdı bir defter / Sen anı n’ola defterdār idüp dīvāna gönderseñ
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 151, Beyit 9). [divān itdi, -di]

divāne:

1.Deli, mecnun.

Şabā gibi vişālūñ bāğına bir dem irem diyü / Bu dil **divānedür** şahrāya geh kuhsāra düşmişdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 53, Beyit 2). [divānedür, -dür]

Olmışam cām-ı şarāb-ı ‘aşk ile mestāne tavr / Sākin-i kūy-ı harābātem yine **divāne** tavr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 65, Beyit 1). [divāne,]

Benüm **divāne** gönüm vahdet-i ābād ferāğ ister / Yilüp yiller gibi yıllarla şimdi o turağ ister (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 84, Beyit 1). [divāne,]

Zülfüne dil bağlamayan ‘aqlı yok **divānedür** / La‘lüne cān vermeyenüñ her sözi efsānedür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 92, Beyit 1). [divānedür, -dür]

İçüp cām-ı maḥabbet olmuşam mestānesi ‘aşkuñ / Bu gün zencîr-i şevkiyle benem **divānesi** ‘aşkuñ
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 153, Beyit 1). [divānesi, -si]

Ṭolaşaldan bir perişānuñ saçı zencîrine / Ey Rahîmî dil yine **divāne** şeklin bağladı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 308, Beyit 5). [divāne,]

2.Âşık.

Tā ki ben **divāneye** ‘aşkuñ şalaldan bir kemend / Dūd-ı āhum ḥalka ḥalka boynum üzre bend bend
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 31, Beyit 2). [divāneye, -ye]

Tā ki ‘aşkuñ ḥalka ḥalka boynuma taḫdı kemend / Ṭutmaz olmuşdur bu ben **divāneyi** zencîr ü bend
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 31, Beyit 1). [divāneyi, -yi]

Bir çeşm-i gāzāl için bir kaşı hilāl için / **Divāne** degülseñ ger tağlara neden düşdüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 146, Beyit 6). [divāne,]

Düşüp tağlara geh gül-geşt-i şahrā eyleyen sensin / ‘Aceb **divāneyem** Mecnūn-şifat geh Kūh-ken-āsā
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 262, Beyit 3). [divāneyem, -yem]

Yazma cürmin ol peri ‘aşkında ben **divānenüñ** / Ey melek luṭf eyle insāniyyet ile ādeme (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 286, Beyit 4). [divānenüñ, -nüñ]

Benüm **divâne** gönlüm genc-i ‘uzlet ihtiyār itdi / Selāmet kūşesin koyup melāmet ihtiyār itdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 321, Beyit 1). [divâne,]

‘Aceb **divānedür** kim itmedi insāna ünsiyet / Beyābānlarda vaḥşilerle ülfet ihtiyār itdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 321, Beyit 5). [divānedür, -dür]

Perişān olduğum sevdā-yı zülfüñle görenler dir / Bu bir **divānedür** Mecnūn-ı ser-gerdāndan ğayrı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 344, Beyit 4). [divānedür, -dür]

divâne düş-: Deli-divâne hale gelmek, düşkün bir vaziyette olmak.

Baňa kaçın çatup hışm eyler anuñcün hemān ebrū / Görüp ān-ı ruḥuñ **divâne düşdüm** ey perī āni (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 270, Beyit 3). [divâne düşdüm, -düm]

divâne ol-: Delirmek, kendinden geçmek, mecnun olmak.

Şol dil ki mihr-i ḥüsnüñe bigāne olmaya / Sen mähî göricek nice **divâne olmaya** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 297, Beyit 1). [divâne olmaya, -maya]

divâne-i ser-ḥalka-i zencîr-i mahabbet: Muhabbet zincirinin baş halkasının delisi || âşık.

Divâne-i ser-ḥalka-i zencîr-i mahabbet / Āşüfte-i ‘aşq ister iseñ işte beni gör (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 52, Beyit 2). [divâne-i ser-ḥalka-i zencîr-i mahabbet,]

divân-ı ‘id: Bayram divanı.

Ḥaḳḳ tebarek ‘iduñı kılsun mübarek dā’imā / Āsitānuñda yazılsun dā’imā **divân-ı ‘id** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 39, Beyit 14). [divân-ı ‘id,]

divār: Duvar.

Pertev-i mihrüñle şol vech ile oldum ḥaḳ-i rāh / Kimse fark itmez vücūdum sāyesin **divārdan** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 242, Beyit 3). [divārdan, -dan]

div-i ‘adū: Dev düşman.

Ne ğam **div-i ‘adūdan** vāriş-i taḥt-ı Süleymānsın / Selīm ol sen sa‘ādetle Sikender mülket-i ‘ālem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 213, Beyit 4). [div-i ‘adūdan, -dan]

diyār: Memleket, ülke, belde.

Her **diyāra** kim ḳadem başsañ ḳudūmūñden şehā / Ḥārdan güller biter her ḥāra virür la‘l-i nāb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 14, Beyit 4). [diyāra, -a]

Sensin şalābetiyle zemānuñ Sikenderi / ‘Azm eyle her **diyāra** yūri Hızrvār göc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 26, Beyit 6). [diyāra, -a]

Ƙapuñsuz ğayrınıñ ğayrı **diyārı** var benüm yokdur / Olaruñ senden özge özge yārı var benüm yokdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 98, Beyit 1). [diyārı, -ı]

Ƙıl ƙadar meyl eylemez dil Germiyân u Tireye / Sen şehüñ Şarhan gibi Aydın **diyārın** gözlerüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 113, Beyit 6). [diyārın, -ın]

Ey Raĥîmî âşinâ-yı baĥr-i ‘aşĥ-ı yār olan / Yād-ı ‘ummân istemez deryâ **diyārın** istemez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 114, Beyit 7). [diyārın, -ın]

Cân u gönül **diyārını** târâc iderdi ğam / Şâd itmeseydi şâh-ı ĥayâli taraf taraf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 133, Beyit 6). [diyārını, -ını]

diyâr-ı ‘aşĥ: Aşk ülkesi.

Bāng-i ceres figân u metâ‘um belâ vü derd / Ƙıldum **diyâr-ı ‘aşĥa** bu gün ĥ‘âcevâr göc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 28, Beyit 2). [diyâr-ı ‘aşĥa, -a]

diyâr-ı evliyâ: Evliyalar beldesi.

Zât-ı pâküñden şeref buldı **diyâr-ı evliyâ** / Nûra ğarĥ oldı ‘izâruñdan mezâr-ı evliyâ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 9, Beyit 1). [diyâr-ı evliyâ,]

diyâr-ı ğam: Keder ülkesi.

Sipâhum eşĥ-i ĥasret sîne taĥlamdur ‘alem âhum / **Diyâr-ı ğamda** şimdi pâdişâhum pâdişâyam ben (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 238, Beyit 5). [diyâr-ı ğamda, -da]

Raĥîmî tek-ye-i ‘âlemde bir abdâl-ı ‘aşĥ olup / **Diyâr-ı ğamda** şâhum dâr-ı ğurbet ihtiyâr itdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 321, Beyit 7). [diyâr-ı ğamda, -da]

diyâr-ı germiyân: Germiyan memleketi.

Maĥdemüñden ĥurrem olmışdur bahâr-ı Germiyân / Berf şanma yüzün aĥartdı **diyâr-ı Germiyân** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 265, Beyit 1). [diyâr-ı germiyân,]

Nev-cüvân iken cihân oldı Raĥîmî pür-şekl / Ĥasb-i ĥâlüñden nişân virdi **diyâr-ı Germiyân** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 265, Beyit 9). [diyâr-ı germiyân,]

diyâr-ı ğuşsa: Hüzün memleketi.

Gönder Raĥîmî sende pey-â-pey piyâleyi / Tolsun **diyâr-ı ğuşşaya** ĥayl ü sipâh-ı Cem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 216, Beyit 7). [diyâr-ı ğuşşaya, -ya]

diyâr-ı ĥüsn: Güzellik ülkesi.

Meh-i sipihr-i le‘âfet şehi **diyâr-ı ĥüsn** / Raĥîmî sūduñuñ ol bî-bedel güzeldür ola (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 307, Beyit 7). [diyâr-ı ĥüsn,]

diyār-ı şark: Doğu diyarı, memleketi.

Gönlümde mihr-i hüsnuñi ey meh gören didi / Kılımış **diyār-ı şark** Hüdāvendgār göc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 26, Beyit 2). [diyār-ı şark, -a]

diyü:

1.Biri sebebi, biri sonucu bildiren iki cümleyi birbirine bağlayan zarf.

Şabā gibi vişālūñ bağına bir dem irem **diyü** / Bu dil divānedür şahrāya geh kuhsāra düşmişdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 53, Beyit 2). [diyü,]

Ey Raḥîmî genc-i ‘aşk-ı yāra cāy olsun **diyü** / Gönlümün ma‘müresin dā’im ḥarāb ister göñül (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 169, Beyit 5). [diyü,]

Mebādā dāmen-i pākūñe bir toz konduram **diyü** / Dem-ā-dem cism-i ḥāk-ālūdemo yaşımla yaş itdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 187, Beyit 5). [diyü,]

Qoluñdan şalma yabana **diyü** devletlü başuñcün / Ayağıña düşüp yalvaruban destüñ oper şahin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 244, Beyit 3). [diyü,]

Menzil olmağa müjeñ tîrine cân bir kez **diyü** / Sînemi kalkan bu kıddüm yā kemān itsem dirin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 266, Beyit 2). [diyü,]

Teferrücgāh-ı bağ-ı vaşluña bir dem irem **diyü** / Gözümün ey boyı servi revān her sū akar yaşı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 318, Beyit 4). [diyü,]

Teferrücgāh-ı bağ-ı vaşluña bir gün irem **diyü** / Vücūdum çerḥ urur dolābeş çeşmüm döker yaşı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 342, Beyit 3). [diyü,]

2.Diyerek.

Büse-i cānāna cân peymānesin bezl it **diyü** / Göz kıpar cām içre ben āvāreye her dem ḥabāb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 17, Beyit 2). [diyü,]

Şoḥbet-i şeyḥe niçün gelmez **diyü** ta’n eyleme / Şūfiyā derviş Raḥîmî ‘aşka olmuşdur mürîd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 37, Beyit 5). [diyü,]

Öpem **diyü** mübārek elün bir ṭarîḳ ile / Şi‘r-i güher-nişārumı kıldum şi‘ār-ı ‘îd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 38, Beyit 9). [diyü,]

Senden özge daḥi nem var **diyü** her şu ol şu / Var gözi yaşı gibi maḳdemüñe kıldı nişār (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 102, Beyit 2). [diyü,]

Ḥaṭṭı geldi büsesin al dün ḡarîbüñdür **diyü** / Ey Raḥîmî lâyiḥ oldı cāna dün esrār-ı zülf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 132, Beyit 7). [diyü,]

Yok yire her ḡoncaya dil virme bilinmez **diyü** / Şad hezārān bülbül-i şūrîdesi var ey göñül (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 171, Beyit 2). [diyü,]

Çekdiğüm cevri Raḥîmî āḥ **diyü** aḡyārdan / Ol perînüñ da‘vetin ḥalvet bulursam söyleşem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 223, Beyit 7). [diyü,]

Meyl eylemeyen bu ser-i zülf-i zen-i dehre / Serdār-ı ricālüm **diyü** merdâne şalinsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 253, Beyit 4). [diyü,]

Seyr-i didâruña şu gibi revân olsam **diyü** / Göz açup gözler Raḥîmî süy-ı küyuñ pul gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 334, Beyit 7). [diyü,]

3.Sanarak, zannederek.

Dilde ben geh tığüñe geh tîrüñe yir eyledüm / Bir içim şu **diyü** oldum ğamzeñe geçmez dilek (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 160, Beyit 4). [diyü,]

Ṭa'na kılmasun zahîr ü destgîr oldum **diyü** / Müttekāya egmezem başum ‘aşādan çekdüm el (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 170, Beyit 4). [diyü,]

diyüben: Diyerek.

Öte tursın **diyüben** bülbül-i hoş-nağmeñ için / İde aġyār-ı zaġın gülşen-i küyuñı durağ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 138, Beyit 4). [diyüben,]

dizil-: Sıralanmak.

Dizin dizin reh-i küyında **dizilüp** ‘uşşāk / Gürüh gürüh görinen ḥor ḥāksārı görüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 148, Beyit 4). [dizilüp, -üp]

dizin dizin: Sıra sıra.

Dizin dizin reh-i küyında dizilüp ‘uşşāk / Gürüh gürüh görinen ḥor ḥāksārı görüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 148, Beyit 4). [dizin dizin,]

dokun-: Deġmek, isabet etmek.

Dokunmaz tîr-i müjġānuñ geçer görmezlenür şimdi / Velî ey kaşı ya cāna geçer peykānuñı yād it (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 19, Beyit 6). [dokunmaz, -maz]

dol-: İçine giren bir şeyle dolu hâle gelmek, boş olmaktan çıkmak.

Dolup sinem şu dem ki māh idüp dilden ki dem çekdüm / Beg oldu şandılar mülk-i ğama ṭabl u ‘alem çekdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 186, Beyit 1). [dolup, -up]

dolāb: Dönme dolap.

Süy-ı küyuñdan yaşum ırmaġını ırmağ ile / Kūzenüñ göz ‘aynı ser-gerdān başum **dolābdur** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 44, Beyit 3). [dolābdur, -dur]

dolābveş: Dolap gibi.

TeFerrücgāh-ı bāğ-ı vaşluña bir gün irem diyü / Vücūdum çerh urur **dolābveş** çeşmüm döker yaşı
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 342, Beyit 3). [dolābveş,]

dolan-:

1.Dolaşmak.

Şabāveş cū-be-cū kendüm **dolandum** hırmen-i dehri / Bulınmaz hālünüñ bekdaşı hod bir dāne fülfulde
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 281, Beyit 4). [dolandum, -dum]

2. Birbirine geçip karışmak, güç çözülecek duruma gelmek.

Zülfüne **dolanmış** işitdüm rakîbi dün gice / Eksük olmaz baña bir sevdā kara kaygu gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 328, Beyit 6). [dolanmış, -mış]

dolaş-: Birbirine geçip karışmak, güç çözülecek duruma gelmek.

Bir haṭāyla şacı çinine **dolaşdı** bu gönül / Kerem ü ‘afv-ı gedāyı yine ol şāh bilür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 47, Beyit 3). [dolaşdı, -dı]

Bir haṭā ile **dolaşdum** çin-i zülfeynüñ görüp / Yay idüp çekdüñ çevirdüñ kâmetüm tuğrā-mişāl
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 178, Beyit 2). [dolaşdum, -dum]

donanma: Donanma, deniz kuvvetleri.

Yaşum üzre gösterür her dem gözüm hūnîn-ḥabāb / Zeyn ider gūyā **donanma** ile ol deryā yüzün
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 246, Beyit 2). [donanma,]

Düşmenlerünüñ ura **donanması** karaya / Pür-nāle kodı nāy ile zindāna şalınsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 254, Beyit 6). [donanması, -sı]

Deñiz deryāya ol pür-mevc-i mā’ kemhāsını giysin / İrişdi rüzgār-ı vuşlatı niçün **donanmaya** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 289, Beyit 2). [donanmaya, -ya]

Dem-ā-dem göz yaşı hūnîn ḥabābıyla müzeyyendür / Bu deryā yüzünüñ eksük degüldür hiç **donanması**
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 350, Beyit 4). [donanması, -sı]

dor at: Kızıl kahve rengi at.

Yolum geh kūh geh hāmūn u menzil **dor atum** leng / Yigitlik gitdi pîr oldum reh-i hecründe pā-der-gil
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 176, Beyit 4). [dor atum, -um]

dost:

1.Sevgili.

Ey **dost** işigünden ırağ eyle ‘adūy / Olmaz o vefā ehline enbāz-ı maḥabbet (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 22, Beyit 4). [dost,]

Tâb-ı düşmenden ḥarâret ḥâşıl itdüm **dostum** / Çok demidür eyle ben mehcûra âb-efşân-ı cûd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 34, Beyit 5). [dostum, -um]

Âşinâyâne Rahîmîye nazar kıl **dostum** / Şâyed ol kem-kaṭrenüñ bir dem yaşı deryâ olur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 63, Beyit 5). [dostum, -um]

Gevher-i ‘aşkuña tâ baḥr-i ezelde ṭalibüz / Âşinâyuz **dostum** itme bize bî-gâne ṭavr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 66, Beyit 3). [dostum, -um]

Dostum kaṭre gibi gerçi bir ednâdur dil / Âşinâdan şoragör gör nice deryâdur dil (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 168, Beyit 1). [dostum, -um]

Vîrâneñüm ḥayâl-i ‘aşkuñla didüm ey **dost** / Didi Rahîmî anı yap yap ‘imâret itsem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 183, Beyit 5). [dost,]

Maḥabbet kulların bir görme ağıyar ile kapuñda / Şadâḳat ehlini ‘addeyleme ey **dost** a‘dâdan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 250, Beyit 5). [dost,]

Ḳul degül yoluñda cân virmez dimiş düşmen ney / Ḳuluñam ḳurbānuñam ey **dost** gel kıl imtiḥân (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 260, Beyit 8). [dost,]

Beni hecrüñle ğamġin düşmenüm vaşluñla şâd itme / Unudup âşinâyı **dostum** her yâdı yâd itme (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 302, Beyit 1). [dostum, -um]

2.Arkadaş, dost.

Rahîmî **dostum** bî-gâne şanma âşinâlık kıl / Ḳadîmî cân nişāruñ bende-i fermānuñı yâd it (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 19, Beyit 7). [dostum, -um]

Âşinâdur gerçi kim ol dil-ber-i ḥaşmet-nüvâz / Ara yirde **dostlar** bilmem nedür bu yadlık (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 141, Beyit 4). [dostlar, -lar]

Sînemdeki elifler sehm-i sitemdür ey **dost** / Bu ḳaldı yâdgârı her bir ḳaşı kemānuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 157, Beyit 5). [dost,]

Vaḥşet-âbâd-ı ğamuñla olalı dil âşinâ / **Dostlar** yâd oldu ol benden şafāsın görmedüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 195, Beyit 4). [dostlar, -lar]

Oda yaḳdı ‘âlemi sūz-ı derün-ı pür-şerâr / Çerḥe irdi **dostlar** âh-ı cihân-âzâr hem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 209, Beyit 4). [dostlar, -lar]

Dostlar nâ-geh olursam ġarḳa-i baḥr-i firāk / Baña ḥayf oldu deñiz ol âşinâyı görmedüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 217, Beyit 3). [dostlar, -lar]

Ḳâmet ü zülfin temennâ itdügümçün **dostlar** / Bir elif-ḳadd ‘âḳıbet dâl itdi ḳaddüm ad içün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 241, Beyit 3). [dostlar, -lar]

dostluk: Dostluk, yakınlık.

Dostluk da‘vāsın idenler olup düşmen-nevāz / Dürresine ol mehūñ ḥod mihri geh var gāh yok (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 144, Beyit 8). [dostluk,]

doy-: Kanmak.

Baňa ‘unnāb-ı la‘linsüz ne cānum kayısı ayva / **Doyamam** nārveş ben kāse-i hicrāna ey vişne (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 282, Beyit 6). [doyamam, -amam]

doyunca: Doya doya.

‘Ömrüm öñüñde ölmege cān virürüm senüñ / Zîrā **doyunca** seyr iderüm kıanda var göc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 26, Beyit 4). [doyunca,]

dög-:

1.Dövmek.

Sen kebgî **dögdüm** aldum elinden raķībüñüñ / Şeh-bāz olan alur çü şehā şabr ile şikār (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 93, Beyit 6). [dögdüm, -düm]

2. Vurmak, çalmak.

Fehm it fiğān kösi ki derisine sen **dögüp** / Nevbet Sikender eyleme bir laḥza var göc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 28, Beyit 4). [dögüp, -üp]

dögün: Yakı, dağlamakla açılan yara.

Ḥasret-i ḥālüñle ey serv-i revān / Sıneme çekdüm elif yakdum **dögün** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 267, Beyit 2). [dögün,]

dök-:

1.(Gözyaşı, kan, ter vb.) Akmak.

Gözüm yüzüm sürince o māhuñ rikābına / **Dökdüm** şu deñlü aqçaya vir bî-ḥisāb-ı sürḥ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 30, Beyit 5). [dökdüm, -düm]

Hıçe şayarsın gözümün bir yumup bil **dökdüğün** / Bilesin ‘adn-i dem-i maḥşer ḥisābiler bilür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 89, Beyit 5). [dökdüğün, -düğün]

Sürdüm yüzümü yirlere **dökdüm** gözüm yaşın / Sen gül yañaqlu servi velî kılmadum kenār (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 93, Beyit 3). [dökdüm, -düm]

Ser-güzeştüm aңduğumca bir yumar biñ biñ **döker** / Çeşm-i giryānumla cānā çok ḥisābum var benüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 192, Beyit 5). [döker, -er]

Ruṭubet ref‘ olup tende ḥarāretten yubüset var / Gözümden cūy olup her dem **dökilen** yaşıa ḥayrānem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 212, Beyit 3). [dökilen, -ilen]

Reh-i t̤ā'atde ihlās ile **dökmezseñ** yaşıñ şūfī / Q̤abūl olmaz niyāzuñ sübḥañ olursa süreyyādan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 250, Beyit 6). [dökmezseñ, -mezseñ]

‘İzār-ı yāre karşı lāf-ı ḥüsn itmiş meger lāle / Kızarup ḥacletinden şimdi kan derler **döker** lāle (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 291, Beyit 1). [döker, -er]

Teferrücgāh-ı bāğ-ı vaşluña bir gün irem diyü / Vücūdum çerḥ urur dolābveş çeşmüm **döker** yaşı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 342, Beyit 3). [döker, -er]

2. Saçmak, serpmek.

Ṭab‘-ı güher-feşān ile ben ol Raḥîmîyem / Sen şāh ayağına nice dürlər **döker** miyem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 214, Beyit 7). [döker, -er]

3. (Erimiş mâden, alçı, çimento, balçık gibi şeyleri) Bir kalıba akıtmak sûretiyle istenen şeyi elde etmek.

Raḥîmî hecr-i kūyuñla beden mülkin ḥarāb itdi / Felek burcını yıkmağa **döküpdür** ṭop-ı efgānı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 333, Beyit 7). [döküpdür, -üpdür]

dökül-: Dökülmek, akmak.

Fenā kuhsārda her lāleye cānā beḳā ṭurdum / Ki eşk-i çeşm-i ‘āşıkdan **dökülmüş** ḥūna beñzetdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 198, Beyit 2). [dökülmüş, -miş]

Lāle şanma çeşm-i ‘āşıkdan **dökülmüş** kaṭredür / Ey gül-i ter uşbu dem zeyn eyleyen şahrā yüzün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 246, Beyit 3). [dökülmüş, -miş]

Ḥad ü dendān hecriyle **dökülen** kanlu yaşımdan / Olupdur dāğda lāle ṭolupdur baḥr içi lū‘lū’ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 272, Beyit 2). [dökülen, -en]

dön-:

1. Kendi mihveri veya başka bir şey etrâfında hareket etmek

Gice sen şem‘a karşı ṭutuşurken nār-ı fūrkatde / Görüp üstüme şevkıyla hemān pervāne **dönmişdür** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 94, Beyit 4). [dönmişdür, -mişdür]

Yanar dil ten **döner** za‘fıyla fānūs-ı ḥayāl oldı / Beni sen şem‘uña pervāne-i sūzāna döndürdüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 147, Beyit 2). [döner, -er]

Mihr bir sûret **döner** ālıyla rengin naḳş ider / Cevr-i resminde felek cānāne şeklin bağladı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 308, Beyit 3). [döner, -er]

2. Vazgeçmek, caymak.

‘Adūdan **döndi** devlet ṭapuña vālihe yüz ṭutdı / Saña biñ kez didüm üstüñe düşdi gayret-i ‘ālem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 213, Beyit 3). [döndi, -di]

3. Feleğin arzu ve istek doğrultusunda dönmesi.

Murādum üstine bir kerre **dönmedi** devrân / Yüzün çevirdi meger kim bu çerh-i bî-bünyād (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 36, Beyit 4). [dönmedi, -medi]

Dönmedi bu murādum üstine âh / Bunca dem bunca âh vâ n'eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 88, Beyit 5). [dönmedi, -medi]

4. Benzemek, andırmak, ...gibi olmak.

Vuşlatuñla Āyete'l-kürsi haķı ey āfiṭāb / 'Arşa **döndi** şehir-i Mar'aş ṭoldı nūr-ı feth-i bâb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 14, Beyit 1). [döndi, -di]

Dem-i ğamda lebûñ hecriyle yaşum kana **dönmişdür** / Ciger tennür-ı fūrkatde yanuk biryāna **dönmişdür** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 94, Beyit 1). [dönmişdür, -mişdür]

Başum ṭop eyledüm ayaġuñla meydân-ı 'aşkuñda / Ümîd-i dest-bûsuñla ḳadüm çevġāna **dönmişdür** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 94, Beyit 3). [dönmişdür, -mişdür]

Ġam-ı Leylā-yı zülfüñle Raḫîmî olalı meftûn / Gezûp Mecnûn-ı ser-gerdānı bî-sāmāna **dönmişdür** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 94, Beyit 5). [dönmişdür, -mişdür]

Felek cevri eylemekde döne döne yāra **dönmişdür** / O meh mihr itmekde çerh-i pür-ġaddāra **dönmişdür** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 99, Beyit 1). [dönmişdür, -mişdür]

Tenüm ḳanlu yaşumla āl fānûs-ı ḫayāl oldı / İçinde dil yanar şan şem'ı pür-envāra **dönmişdür** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 99, Beyit 2). [dönmişdür, -mişdür]

Çevirdi başumı çerh atdı nokṭa gibi ortaya / Ḳıyı çizmekde ġüyā kendü bir pergāra **dönmişdür** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 99, Beyit 3). [dönmişdür, -mişdür]

Yanup pervāneveş dil Mevlevî gibi semā' eyler / Senüñ şevḳüñle ara nāra yanmış ara **dönmişdür** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 99, Beyit 4). [dönmişdür, -mişdür]

Yaşum ḳapuñdan ırmaġ eyleme ey 'arız-ı dil-cû / Cinān bâġında tecrî taḫteḫā'l-enhāra **dönmişdür** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 99, Beyit 5). [dönmişdür, -mişdür]

Dilüm miḳrāz-ı cevruñ pāre pāre eyledi ḳat ḳat / Çevürmedi yüzün şanma ki ol avara **dönmişdür** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 99, Beyit 6). [dönmişdür, -mişdür]

Ḳadeḫ mey-ġün lebûñ öpdükce cānum çigzinür durmaz / Niçe demdür ki sāġar gibi ol avara **dönmişdür** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 99, Beyit 7). [dönmişdür, -mişdür]

Raḫîmî ḫasret-i mey-ġün-ı la'l-i yār ile dā'im / Ciger pür-ḫûn cān bir sāġar-ı devvāra **dönmişdür** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 99, Beyit 8). [dönmişdür, -mişdür]

Aşılup ḳarşuñda dil Mañşûrî şādiden **döner** / Gördi dār-ı 'aşḳda mi'rācıdur ol dār-ı zülf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 132, Beyit 4). [döner, -er]

Ḳaraman Aydın oldı ay yüzüñle **döndi** Akşehir / Olaldan tāb-ı meyden gül-ruḫuñ ey ġonca-leb gül gül (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 177, Beyit 2). [döndi, -di]

Şararmış ġün gibi tāb-ı teb-i devrân ile beñzi / Şeref burcında bedr iken hilāle **dönmiş** ol māhum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 203, Beyit 2). [dönmiş, -miş]

Çapuñda Raḥîmî diseñ sî ye dime tek / Çār-mıḥa **dönüp** derdüñe her ana şalınsun (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 254, Beyit 14). [dönüp, -üp]

Gör bu çerḥ-i vuşlata nevbet degirmendür daḥi / **Dönmişem** kendüm bilelden āsiyābuñ ‘aynına (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 285, Beyit 4). [dönmişem, -mişem]

Ey beşîr-i nûkhet-i zülfin irişdür çın seher / Gülşen-i firdevse **dönsün** beytü’l-aḥzānum yine (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 296, Beyit 2). [dönsün, -sün]

Ḳaddüñ ḡamıyla ḳaddüm büküldi yāya **döndi** / Hecr-i ‘izāruñ ile her günüm aya **döndi** (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 331, Beyit 1). [döndi, -di]

Virmez vişāle nevbet ten āsiyāba **döndi** / Gendümi zāyi‘ itdi fūrḳat ḡamıyla devrān (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 331, Beyit 2). [döndi, -di]

Bülbülleriyle oldum hecrüñ deminde hem-dem / Döne döne fiḡānum şimdi hevāya **döndi** (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 331, Beyit 3). [döndi, -di]

La‘lün benüm idince yaşıyla cānı şatdum / Ser-māyeden ziyānum yok yine māya **döndi** (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 331, Beyit 4). [döndi, -di]

Bir ṭoḡrı rāḥ-ı rüşen ḳadd ü ḥaduñ ḥayālî / Ey şāḥ-ı ehl-i dil dil ḳible-nümāya **döndi** (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 331, Beyit 5). [döndi, -di]

Göñlüm ḥazāna sen de ma‘müre-i ḥayālün / Bir kār-gîr-i ‘ālî şāḥî bināya **döndi** (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 331, Beyit 6). [döndi, -di]

Gerd-i güzergehüñde sürdi Raḥîmî cebhe / Ey Ka‘be-i ḥaḳîḳat Sa‘y u Şafāya **döndi** (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 331, Beyit 7). [döndi, -di]

Pelenge **döndi** tenüm dāḡ-ı ḡamla arslanum / ‘Alālîḳ eyle mürüvvat zemānı gelmedi mi (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 340, Beyit 3). [döndi, -di]

5.Yönelmek.

Gün yüzün ‘arz ideḡör bir şeb o māḥ-ı şāmı / Şevḳden şarka **dönüp** şubḥ ola devrüñ şāmı (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 310, Beyit 1). [dönüp, -üp]

Benüm yok biñ hevādārum fiḡān u āḥdan ḡayrı / **Döner** yok üstüme bu ṭālî‘i bed-ḥ‘āḥdan ḡayrı (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 353, Beyit 1). [döner, -er]

6.Dönüşmek.

Aḳşehre **döndi** Aydın olup ay yüzünle dehr / Gördi şaçuñı virdi Ḳaraman hemān ḥarāc (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 24, Beyit 2). [döndi, -di]

Yaşum al itdi göñlüm āl ile aldı ruḥ-ı aluñ / **Dönüp** taḡyîr-i şüret itdi şimdi al bir yüzden (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 257, Beyit 2). [dönüp, -üp]

dönder-: Döndürmek, çevirmek.

Ol meh-liḳayı gör baña ne işler işledi / **Dönderdi** yüzini beni āvāre eyledi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 316, Beyit 2). [dönderdi, -di]

döndür-: Benzetmek, çevirmek.

Cāhı çāha menşûbı menşûbeye **döndürdiler** / Rāh-ı Hāḳda her biri şorsañ yine gümrāh yok (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 144, Beyit 5). [döndürdiler, -diler]

O mehden ayru yaşum ey felek ‘ummāna **döndürdüñ** / Çevirdüñ başumı ṭolab-ı ser-gerdāna **döndürdüñ** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 147, Beyit 1). [döndürdüñ, -düñ]

Yanar dil ten döner za‘fıyla fānūs-ı ḥayāl oldı / Beni sen şem‘uña pervāne-i sūzāna **döndürdüñ** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 147, Beyit 2). [döndürdüñ, -düñ]

Yaşum deryāsı her dem mevc ururmuş sūy-ı kūyında / Benüm nemsin anı girdāb-ı bî-pāyāna **döndürdüñ** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 147, Beyit 3). [döndürdüñ, -düñ]

Baña mihr itmeyüp ḡamzeñ geçer ḥāṭır nişānumdur / Bilümi ey hilāl-ebrū kemāna yana **döndürdüñ** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 147, Beyit 4). [döndürdüñ, -düñ]

Leb-i bezminden ayru ey felek çeşmin Raḥîmînüñ / Dem-ā-dem döne döne sāḡar-ı mercāna **döndürdüñ** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 147, Beyit 5). [döndürdüñ, -düñ]

‘Aşıḳa rüşen-dil oldur şem‘ gibi yanmadan / Başını ḳaṭ‘ itseler **döndürmeye** aşlā yüzün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 246, Beyit 4). [döndürmeye, -meye]

döne döne:

1.Dönerek, tekrar tekrar.

Şafā cāmını sürdüñ bu demüñ Cemşîd-vaḳtisin / Felek bezminde eyle **döne döne** zevḳ u şıḥḥatler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 81, Beyit 3). [döne döne,]

Cevrini **döne döne** çekdürdi / Daḥi devrān baña şehā n’eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 88, Beyit 9). [döne döne,]

La‘l-i mey-günüñ ḡamından **döne döne** ey felek / Cür‘aveş pā-māl idüp yire dökersin ḳanımuḡ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 106, Beyit 3). [döne döne,]

Firāk odıyla yanan baḡrumuñ ḳanlı kebābından / Tenūr-ı ḡamda **döne döne** biryān olmayan bilmez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 117, Beyit 3). [döne döne,]

Örnek olsun kim nigārā āline aldanmayam / **Döne döne** naḳşlar geçdi baña ‘ayyār imiş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 121, Beyit 2). [döne döne,]

Leb-i bezminden ayru ey felek çeşmin Raḥîmînüñ / Dem-ā-dem **döne döne** sāḡar-ı mercāna döndürdüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 147, Beyit 5). [döne döne,]

Olmadum bir gün senüñ devrüñde ben şād ey felek / **Döne döne** āh elüñden dād u feryād ey felek (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 150, Beyit 1). [döne döne,]

Döne döne pîr-i ‘aşḳuñ pendı budur kendüme / Bāda eyle ḥāşılı ḡam ḥırmenin ber-bād ḳıl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 163, Beyit 4). [döne döne,]

Hasret-i la'lüñle cānā bezm-i gamda gözlerüm / **Döne döne** kan tolup peymāne şeklin bağladı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 308, Beyit 2). [döne döne,]

Döne döne yaşını itdün Raḥîmînün revān / Bir bahār-ı hüsne karşı cūy-bār itdün beni (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 309, Beyit 5). [döne döne,]

Cān mürde dil-şikeste ciger hūn ten ḥarāb / Devrān **döne döne** beni çār-pāre eyledi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 316, Beyit 6). [döne döne,]

Cām-ı cevrin içeli **döne döne** devrānuñ / Derde düş itdi bu gün kâmetümi dāl itdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 322, Beyit 2). [döne döne,]

Bülbülleriyle oldum hecrüñ deminde hem-dem / **Döne döne** figānum şimdi hevāya döndi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 331, Beyit 3). [döne döne,]

2.Döne döne || Dönüp dolaşıp.

Felek cevri eylemekde **döne döne** yāra dönmişdür / O meh mihr itmekde çerḥ-i pür-gaddāra dönmişdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 99, Beyit 1). [döne döne,]

döşeg: Yatak.

Ol gül yaḳalı seng-i dilün ḥasreti beni / Ḥār itdi yaşduğum **döşegüm** ḥāre eyledi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 316, Beyit 4). [döşegüm, -üm]

döşen-:

1.Döşenmek, serilmek.

Çün **döşendi** nüh sipihr üzre simāt-ı keh-keşān / Mey şafaḳ encüm nuḳul ḥūrşid ü mehdür nān-ı ʿid (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 39, Beyit 2). [döşendi, -di]

2. Örtünmek; üstünü örtmek.

Girince sen boyı servi revānuñ ḳatı göñline / **Döşendüm** toprağı yaşduğumu şu gibi taş itdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 187, Beyit 6). [döşendüm, -düm]

duʿā: Allah'a yalvarma; niyaz.

Ey Raḥîmî el götür baş aç yüzün dergāha tut / Kıl **duʿāy** devlet-i sulṭān Selīm Ḥāna şitāb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 14, Beyit 7). [duʿāy, -yı]

Segirdüp al murāduñ ögdilin meydān-ı devletde / Saña ḳoşdum erenler ḥaḳḳı himmetle **duʿā** rahşın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 235, Beyit 3). [duʿā,]

duʿacı: Bir kimseye dua eden.

Râst her gün ben **du‘acıñam** senüñ pencgâhda / Bûselikden değsin ey şeh nâz kı nevbet baña (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 4, Beyit 7). [du‘acıñam, -ñam]

du‘âlar kı-: Birisi için Allah’a dua etmek, hayır temenni etmek.

Acı acı söğdüğine ben **du‘âlar kılduğum** / Tatlu tatlu ol şeker-güftârı söyleşsek birez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 115, Beyit 2). [du‘âlar kılduğum, -duğum]

du‘â-yı devlet it-: Baht açıklığının, ıkbalinin devamlılığı için dua etmek.

Rahîmiyem işigüñde ümîdüm zât-ı pâküñdür / **Du‘â-yı devletüñ itmekden** artuğ dañi kârüm yok (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 142, Beyit 6). [du‘â-yı devletüñ itmekden, -mekden-üñ]

Efendi karşı añup ben kuluña düşünâm it / Du‘â-yı devleti biz de ‘ale’d-devâm idelüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 180, Beyit 3). [du‘â-yı devleti idelüm, -i-i, -elüm]

du‘â-yı evvelîn ü âhirîn: Önceki ve sonraki kişilerin duası.

Reh-berüñ oldı **du‘â-yı evvelîn ü âhirîn** / Yâverüñ olalidan perverdigâr-ı evliyâ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 9, Beyit 6). [du‘â-yı evvelîn ü âhirîn,]

dudacığ: Dudak.

Mestâneler miyânını çeksem kenâruma / Hayrânla girse ağzuma helvâ **dudacığı** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 313, Beyit 4). [dudacığı, -ı]

dūd-ı âh: Çekilen ateşli ahlardan çıkan duman.

Tâ ki ben dîvâneye ‘aşkuñ şalaldan bir kemend / **Dūd-ı âhum** halka halka boynum üzre bend bend (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 31, Beyit 2). [dūd-ı âhum, -um]

Nigâr-ı ‘arızuñda görinen hatt **dūd-ı âhumdur** / Ya hod ey meh sevâd-ı nâfe-i baht-ı siyâhumdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 75, Beyit 1). [dūd-ı âhumdur, -umdur]

Başumda şu‘le-i sūzum dilümde **dūd-ı âhum** var / Belâ iklîminüñ sulţānıyım zerrîn-külâhum var (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 76, Beyit 1). [dūd-ı âhum, -um]

Müselsel **dūd-ı âhum** zūlf-i dil-ber gibi boynumda / Dil-i aşüfteyem zencîr-i sevda-yı cününumdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 85, Beyit 2). [dūd-ı âhum, -um]

Dūd-ı âhum sâye bân yir yir şerârüm şemmesi / Şeh-süvâr-ı mülk-i ‘aşk oldum Hudâdur yâverüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 208, Beyit 2). [dūd-ı âhum, -um]

Nice gün olur ki görmem meh-cemâlüñ göricek / Mânî‘ olur aña dañi göz yaşı ya **dūd-ı âh** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 298, Beyit 2). [dūd-ı âh,]

Ğarkâ virdi âb-ı çeşmüm sūy-ı bahri ser-be-ser / **Dūd-ı âhum** çerhe irdi şahidüm mâi vü mâh (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 298, Beyit 5). [dūd-ı âhum, -um]

dūd-ı ğam: Gam dumanı.

Bu bāġuñ servi **dūd-ı ğam** küli bir tabla âteşdür / Şabāveş turma bir dem bir nefes āzāde seyrān it (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 18, Beyit 3). [dūd-ı ğam,]

duhā: Kuşluk vakti.

Beñzer mi şubḥ-ı hüsne ya ḥaddüñ **duḥāsına** / ‘Asr içre n’ola dirse güneş böyle olayın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 258, Beyit 2). [duḥāsına, -sına]

duḥān: Duman.

Müşebbek micmer-i bezm-i belādur cism-i pür-süzum / Dil ü cān ‘ūdum olup mūlarum yir yir **duḥān** ḳalmış (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 126, Beyit 2). [duḥān,]

Zülf ü ḥaddüñ ḥasretinden ḥāk olan bî-dillere / Āh ider ḳarşu **duḥān** lāle vü kuhsāra baḳ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 143, Beyit 3). [duḥān,]

duḥān-ı āh: Ah dumanı.

Firāk-ı zülf ü ruḥsāruñla sen servüñ kenārumdur / **Duḥān-ı āh** sünbül dāġ-ı dil lāle ider peydā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 2, Beyit 5). [duḥān-ı āh,]

duḥān-ı āh-ı dil: Gönül āhının dumanı.

Ḥarāret irmesün tāb-ı güneşden deyü ol māha / **Duḥān-ı āh-ı dilden** eyledüm bir sāyebān peydā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 5, Beyit 2). [duḥān-ı āh-ı dilden, -den]

Firāk-ı zülf ü ruḥsāruñla sen servüñ kenārında / **Duḥān-ı āh-ı dil** sünbül bitürdi çeşm-i ter lāle (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 291, Beyit 5). [duḥān-ı āh-ı dil,]

duḥān-ı āh-ı ḳalb: Yüreğinin ahının dumanı.

Yiridür çıksa **duḥān-ı āh-ı ḳalbi** göklere / Ḥānesi külli yıkıldı ḥānmānın yaḳdılar (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 61, Beyit 6). [duḥān-ı āh-ı ḳalbi, -i]

duḥān-ı ḥatt: Ayva tüylerin dumanı.

Kātib-i kudret **duḥān-ı ḥaṭṭuñı** / Şafḥa-i nūr üzre taḥrîr eylemiş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 123, Beyit 4). [duḥān-ı ḥaṭṭuñı, -uñı]

dūn: Aşağı, alçak, soysuz.

Sāyebān-ı devletüñden ayru ey ‘ālī-cenāb / Hayme-i gerdün **dūn** oldu başuma teng-tār (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 71, Beyit 4). [dūn,]

Hāk-i miḥnet çeşmine ol **dūn** bed-bīnūñ müdām / Tūtiyā bilmezse ḥāk-i dergehūñ ‘ayne’l-yakīn (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 247, Beyit 3). [dūn,]

dur-:

1.Mevcut olma, bulunma.

Bu baḥtī karanuñ yaşını ırmağ itme kūyuñdan / Bu şehre şehriyāra Aḳca şu virmiş **durur** revnaḳ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 145, Beyit 4). [durur, -ur]

Şanasın şem‘-i kāfūrī **durur** eşcār-ı gülşende / Ki ṭolmış simden pervānelerle būsṭān ḥurrem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 196, Beyit 2). [durur, -ur]

2. Yapılan herhangi bir eylemi artık yapmamak, durmak.

Durmaz oynar yüregüm çār pāre itdi cānumı / Gāh şīve geh teğāfūl geh ḡazab geh nāz nāz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 109, Beyit 2). [durmaz, -maz]

3.Durmak, beklemek.

Ey Raḥīmī ger ecel tīrinden isterseñ ḥalāş / Bir kemān-ebrū içün çek **durma** yār-ı intizār (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 77, Beyit 5). [durma, -ma]

Ḳadeḥ mey-gūn lebūñ öpdükce cānum çigzinür **durmaz** / Niçe demdür ki sāğar gibi ol avara dönmişdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 99, Beyit 7). [durmaz, -maz]

Āyīne gibi ḥūrşīd bir şūret uğrısıdur / Biñ naḳş iderse **durmaz** ḥadd-i nigāra karşı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 274, Beyit 4). [durmaz, -maz]

dūr: Uzak.

Ümidüm bu şehā ḥüsnūñ ḥayālī / Gözümden **dūr** dilden itme mehcūr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 42, Beyit 6). [dūr,]

dūr it-: Uzaklaştırmak.

Karşı **dūr itme** Raḥīmīyi rikābuñdan şehā / Sen ‘ālī-şānuñ öñünce şanki ol kanber yürür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 100, Beyit 5). [dūr itme, -me]

Ḥudāyā bilmezem bir toz mı ḳondı ben ḡubārından / Beni **dūr itdi** dergāhından āḥ ol dāmen-i pāküm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 219, Beyit 3). [dūr itdi, -di]

Ḥasret itdūñ sen beni dildāra ey a‘dā bu gün / Ḥaḳḳ seni **dūr ide** yarın devlet-i dīdārdan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 263, Beyit 5). [dūr ide, -e]

Nazardan **dür idüp** ol pîri luṭf it şermsâr itme / Raḥîmî pür-ḥaṭâ bendeñdür ey şâh-ı ‘aṭâ-baḥşum (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 278, Beyit 7). [dür idüp, -üp]

dür ol-: Uzak olmak.

Ḥîsn-i ḳabûl-i yâr ile maḳşûd-ı dil hemân / **Dür olma** ey Raḥîmî nazardan nazargehi (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 351, Beyit 5). [dür olma, -ma]

durak it-: Duracak yer edinmek.

Öte tursın diyüben bülbül-i ḥoş-nağmeñ içün / İde aḡyâr-ı zaḡın gülşen-i kūyuñı durak (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 138, Beyit 4). [durak ide, -e]

durur: -dır, -dir, -dur, -dür bildirme hal eki.

Bahâr irdi yine sâkî açıldı gonca güldi gül / Dem-i şâdî **durur** şun la‘lûñi pür eyle cāmı mül (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 177, Beyit 1). [durur,]

Şıdḳıyla muhibbûñ **durur** ol şâh-ı şerī‘at / Göster umaruz sende şadâḳat Baba Ḥamza (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 287, Beyit 4). [durur,]

Ḳudûm-ı şehriyâra bezl içün la‘lîn-ṭabaḳlarda / Degüldür jâle iḥzâr eylemiş bî-‘add **durur** lâle (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 291, Beyit 3). [durur,]

düş it-: Düşürmek, uğratmak.

Derd-i ḡam bir ḡama **düş itdi** Raḥîmîyi şehâ / Ḥayret alur özini geh bilemez ḡâh bilür (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 47, Beyit 7). [düş itdi, -di]

Cām-ı cevrin içeli döne döne devrânüñ / Derde **düş itdi** bu gün ḳâmetümi dâl itdi (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 322, Beyit 2). [düş itdi, -di]

düş ol-: Müptela olmak.

Derdüñe **düş olalı** dil ṭâlib-i dermân degül / Şerbet-i zehr-i ḡamuñ ḥod cānuma cüllâbdur (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 44, Beyit 4). [düş olalı, -alı]

Cân virürken ruḥuña ḥaṭṭuña **düş oldı** gözüm / Şoñ dem îmân ile Ḳur’ân ile öldüm gitdi (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 345, Beyit 4). [düş oldı, -dı]

dut-:

1.Tutmak, yakalamak.

Meger bir mihr-i ‘âlem-tāba ey meh müşteri olduñ / Düşersin titreyüp üstine şanurlar ki **dutdı** teb (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 10, Beyit 2). [dutdı, -dı]

Dutar dāmānumı karşı gelür kūyına varduķca / Bu gün bir mihribānum yok seg-i cānāndan ğayrı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 344, Beyit 3). [dutar, -ar]

2.Örtmek.

Gün gördi gün yüzüñ kızarup oldı şermsār / Şanmañ şafaķ yüzine **dutar** bir niķāb-ı sürh (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 30, Beyit 3). [dutar, -ar]

3. Herhangi bir durumda kalmasını sağlamak.

Ķanlı yaşum ‘Aşılı ırmaĝının mānendidür / Ter **dutar** her dem akup ol verd-i ħandān bāĝını (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 317, Beyit 2). [dutar, -ar]

dutup çevir-: Tutup çevirmek.

Hecr odı yakdı sīnemi bağrum kebāb idüp / **Dutdı çevirdi** başumı biñ pāre eyledi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 316, Beyit 5). [dutdı çevirdi, -dı, -di]

dutul-: Tutulmak, bağlanmak.

Güneş ay ile **dutulmuş** kapuñda birdür oĝlanı / Felek rakķāş-ı bezmüñ zühre ħod düşire bir çengi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 352, Beyit 4). [dutulmuş, -muş]

duz: Tuz.

Zaĥm-ı cānum gördi müjĝānuñ **duz** ekmek bilmedi / Leblerüñle niçe demdür var iken ħaķ-ı nemek (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 160, Beyit 2). [duz,]

dūzaĥāsā: Cehennem gibi.

Ħaķuñ dīdārı ħaķķı gülşen-i kūyuñsuz ey ħūrī / Görinür **dūzaĥāsā** gözüme bāĝ u cinān sensüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 110, Beyit 4). [dūzaĥāsā,]

dü ‘ālem: İki dünya (dünya ve ahiret).

Dü ‘ālemde hemān şāhum ķabül-i dāĝ-ı derdüñdür / Raĥīmī inzivā-yı genc-i şifā n’itsün o vīrānı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 335, Beyit 7). [dü ‘ālemde, -de]

dü cihān: İki dünya (dünya ve ahret).

Şol dem itmişdüm leb-i cānān ile ben cānı bir / **Dü cihān** yoĝidi bir bilürdi cān cānānı bir (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 68, Beyit 1). [dü cihān,]

Ey Raḥîmî **dü cihānda** sen de gel bir yar sev / Tañrı birdür kıble bir hem cism-i cānuñ cānı bir (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 68, Beyit 7). [dü cihānda, -da]

Raḥîmî **dü cihāna** dergehüñ virmez benüm ḥānum / Anı vallāhi şanma bir daḥi dār u diyār ister (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 105, Beyit 7). [dü cihāna, -a]

Şaçuñ ‘ömrüm lebüñ cānum ruḥuñ rûzum başum hecrüñ / N’ider bu ‘ömr ü cān **dü cihānı** ‘āşıkānı sensüz (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 110, Beyit 2). [dü cihānı, -ı]

dügün: Eğlence.

Gün yüzüñsüz ey hilāl-ebrü bu gün / Baña mâtem ḥalka bayram u **dügün** (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 267, Beyit 1). [dügün,]

Göñül hecr-i ruḥ u zülfüñle batdı kara kayguya / **Dügüne** varmaludur aña nisbet şimdi mâtemli (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 332, Beyit 4). [dügüne, -e]

dükân: Dükkan || Devlet.

Naqd-i ‘ömrin yok yire ol nâ-ḥalef kıldı telef / Yağmaladılar metā‘ını **dükânın** yakdılar (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 61, Beyit 5). [dükânın, -ın]

dümen: Deniz ve hava taşıtlarında, taşıtı gitmesi istenen yöne çevirmeye ve istenen doğrultuda götürmeye yarayan hareketli parça.

Gel toğrudalum biz **dümeni** baḥr-i ‘atāya / Almaḥ bizüm ü virmek o sulṭāna şalınsun (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 254, Beyit 3). [dümeni, -i]

dün: Önceki gün.

Nesîm-i şubḥ ile **dün** göñlümi zülfüñe gönderdüm / Ne andan bir eṣer oldu ne dilden bir ḥaber peydā (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 2, Beyit 4). [dün,]

Dün maḥalleñde raḳîb ile Raḥîmî serverā / Ol it ile ḥayli itişmiş idüp ḡavḡā ḡarîb (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 16, Beyit 5). [dün,]

Bize zulm itmeden ey çerḥ-i dün **dün** yoksa āḥ itdüñ / Alur her ḥaḳḳımız ‘adl issi bir sulṭānımız vardur (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 87, Beyit 6). [dün,]

Ḥaṭṭı geldi bûsesin al **dün** ḡarîbüñdür diyü / Ey Raḥîmî lâyıḥ oldu cāna **dün** esrār-ı zülf (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 132, Beyit 7). [dün,]

Ḥarâretle yanarken nār-ı hecri **dün** gice şem‘a / Yanumca bir yaña pervâne yandı bir yaña meş‘al (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 164, Beyit 4). [dün,]

Vāḳı‘amda **dün** gice Ferḥādı gördüm ḥāletüm / Rāḥ-ı ‘aşḳ içre didi ḥālüñ ne ey hem-şan‘atum (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 207, Beyit 1). [dün,]

Elem küncinde ben dil-ḥasta **dün** ḡamdan ola yārüm / Raḳîb ile senüñ seyrānda bir ḥoş ‘ālemüñ gördüm (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 218, Beyit 6). [dün,]

Şehr içinde **dün** gice da‘vā-yı hüsn eylerdi mäh / Gün yüzüñ gördi bu gün eksükligin bildi temām
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 220, Beyit 4). [dün,]

Daği **dün** toğdı ey meh-çihre ğarrālanma sen ğurre / Hilāl eksüklüdür ğod olmaz aña tev’emān ebrū
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 270, Beyit 7). [dün,]

Eşk ü āhum **dün** iki şāhid götürdüm mihrine / Didi biri kanludur biri veli şādık güvāh (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 276, Beyit 4). [dün,]

Yine Ferhād-ı ğam-fersāya peydā oldı şandılar / Leb-i Şîrînüñ aındum āh idüp **dün** kühsār içre (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 284, Beyit 6). [dün,]

Ey gözi āhū raķibi **dün** baña gösterdiler / Nice beñzer şol köpek şüretlü arslan oğlına (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 306, Beyit 4). [dün,]

Zülfüne dolanmış işitdüm raķibi **dün** gice / Eksük olmaz baña bir sevdā kara kaygu gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 328, Beyit 6). [dün,]

dün gice: Dün gece.

Dār-ı zülfin **dün gice** Manşūra şordum h’ābda / Dār-ı dehr içre didi ol ‘āşıķuñ mi‘rācıdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 59, Beyit 5). [dün gice,]

Vāķı‘amda **dün gice** Mecnūnı gördüm zār ider / Āh u vāveylā vü Leylā zıkrini tekrār ider (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 78, Beyit 1). [dün gice,]

Tāb-ı zülf ü ğadduñ añup tāb-ı nār-ı ğuşşada / **Dün gice** ey meh benümle yandı bir miķdār şem‘
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 128, Beyit 2). [dün gice,]

dün ğün: Her zaman, daima, gece gündüz.

Her gice şad āh u nāle her seher zār-ı hezār / Sen gül içündür **düni ğün** bu olan ğavğā bu ğün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 227, Beyit 3). [düni ğün,]

Hem-demümdür gündüzün nālem gice ey mäh āh / Da‘vi mihrüm içün olmışdur bular **dün ğün** güvāh
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 298, Beyit 1). [dün ğün,]

dün ü ğün: Dün ve bugün, her zaman.

Dün ü ğün budur Raķimînüñ murādı Hāķķ bilür / Her şebüñ ola şeb esrār-ı ğaķı şebhā-yı sūr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 91, Beyit 6). [dün ü ğün,]

Her gice şad āh u nāle her seher zār u hezār / Sen gül içündür **dün ü ğün** bu olan ğavğāya baķ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 137, Beyit 6). [dün ü ğün,]

dünyā: Cihan, âlem, evren.

Cemālün ğaķķı ey ğonca İrem bāğına yok müslim / Ser-i kūyuñ gibi **dünyāda** bir ārāmğāhum var
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 76, Beyit 4). [dünyāda, -da]

Gözümden çıktı yaşum gibi bu **dünyā** vü mā-fihā / Anuñ bir ğayrıdan ümmîd-vārı var benüm yokdur
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 98, Beyit 4). [dünyā,]

Seni bir yaña devletle kosañ bir yaña **dünyâyı** / Mübârek ola saña dil seni bî-ihtiyâr ister (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 105, Beyit 3). [dünyâyı, -yı]

Şehā şād-âb iden kûyuñ sirişk-i çeşm-i ‘aşıkdur / Bilürsin şöhreti Şaḍdur şehā **dünyāda** Bağdāduñ
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 156, Beyit 4). [dünyāda, -da]

Vefā ummañ bu **dünyā** derd-i bî-pâyânımıñ bildüm / Şoñı ma‘mûre-i dehrüñ yine vîrânımıñ bildüm
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 199, Beyit 1). [dünyā,]

Meges miqdârı gelmez ‘aynına ‘ankâsı **dünyānuñ** / Hüma ṭal‘atlu himmet evcinüñ perrânıdur göñlüm
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 202, Beyit 2). [dünyānuñ, -nuñ]

Ben gedāña āsitānuñdur şehā me’vā bu gün / Ger ṭurur ger ṭurmasın nemdür benüm **dünyā** bu gün
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 227, Beyit 1). [dünyā,]

Varlîğum naḳd-i vücūduñladur ey genc-i murād / Yire geçsün sensizin **dünyā** vü mā-fihā bu gün
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 227, Beyit 2). [dünyā,]

Ey göñül konmaz meges gibi ḥasîsüñ ḥünına / Kulluğın ‘ankā gibi **dünyāda** istiğnā yüzün (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 246, Beyit 5). [dünyāda, -da]

Biz ser-i kûy-ı melâmetde fenā şālın geyüp / Mülke ṭālîb olmazuz hiç çekmezüz **dünyā** ğamın (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 256, Beyit 2). [dünyā,]

Ey Raḥîmî ḥ‘ân-ı Ḥaḳdan ḥod nevāleñ baḥşıdur / Bî-nevâyâne ṭama‘ itme yime **dünyā** ğamın (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 256, Beyit 5). [dünyā,]

Sikender gibi şalsun şıyt-ı ‘adlūñ gūş-ı gerdūna / Naşîbüñ Hızırveş **dünyāda** ‘ömr-i cāvidān olsun
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 259, Beyit 4). [dünyāda, -da]

Naḳd-i maḳşūdum vücūduñ genc-i ümmîdüm kapuñ / Gözüme **dünyā** vü mā-fihā benüm berg-i giyāh
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 298, Beyit 6). [dünyā,]

Sipāh-ı eşk-i ḥasretten şehā ğarḳ itdi **dünyâyı** / Raḥîmînüñ gözi yaşına raḥm it eyle Şubaşı (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 342, Beyit 5). [dünyâyı, -yı]

dünyā yüzün: Yeryüzü.

Ṭutsa bülbul gibi ṭañ mı şivenüm **dünyā yüzün** / Yılda bir kez görür oldum sen şeh-i ra‘nā yüzün
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 246, Beyit 1). [dünyā yüzün, -n]

dünyā-perestân: Dünyaya tapan.

Kapuñı hem ṭapuñı terk iden **dünyā-perestānuñ** / Varur her şehre hem bir şehriyārı var benüm yokdur
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 98, Beyit 8). [dünyā-perestānuñ, -uñ]

dünye: Dünya.

Ey Raḥîmî baña bu şādî yeterdi **dünyede** / Guşsa-i ‘aşkı gönül şehrine mihmân eylesem (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 197, Beyit 7). [dünyede, -de]

dür: İnci.

Tab‘-ı güher-feşân ile ben ol Raḥîmîyem / Sen şâh ayağına nice **dürler** döker miyem (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 214, Beyit 7). [dürler, -ler]

Kenâr-ı vaşlı sen şehvâre **dürle** olalı hem-dem / Gözümden çıkdı deryâ baña min-ba‘d añmañuz anı (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 333, Beyit 2). [dürle, -le]

dür-dâne: İnci tanesi.

Ṭâlib olan sen lebi la‘l ü dişi **dür-dâneye** / Habbeye almaz ‘Aden dürrin Bedaḥşân cevherin (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 252, Beyit 2). [dür-dâneye, -ye]

dürd-nüş: Şarabın tortusunu içen.

Ben bezmgâh-ı derdüñüñ ol **dürd-nüşiyam** / Cân naḥdi ile cām-ı lebüñ mey-fürüşiyam (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 182, Beyit 1). [dürd-nüşiyam, -iyam]

dürer: İnciler.

Her gedâ tab‘a Raḥîmî dime söz gevherini / Guş-ı şâhid yaraşur yine **dürer** himmet ‘ayâr (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 102, Beyit 6). [dürer,]

dür-i şehvâr: Padişahlara layık iri inci.

Çayurmam kum u kîr miḳdârı olsa cevherüm zâyi‘ / Hemân ol mekrümet kânı **dür-i şehvâr** sağ olsun (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 245, Beyit 3). [dür-i şehvâr,]

dür-i yek-dâne: İri taneli inci.

Sen **dür-i yek-dâneye** çokdan bulurdum ittişâl / Arada mâni‘ olan ol seng-i dil ağıyâr imiş (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 121, Beyit 5). [dür-i yek-dâneye, -ye]

dürr: İnci.

Yaşuma hem-dem olan yârümi gir gözlerüme / Qandadur ol dişi **dürr** lü‘lû‘-i şeh-vâra yapış (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 120, Beyit 2). [dürr,]

Dilden hayâl-i ḥüsnüñe di itmesün güzër / Hâlî degül haṭırludur ey **dürr** hürüşiyam (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 182, Beyit 4). [dürr,]

Hayâl ü fikr-i dendân u dehân-ı yâra me‘vâdur / Ne **dürrüñ** ma‘denidür gör ne cevher kânıdur gönülüm (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 202, Beyit 4). [dürrüñ, -üñ]

Yoluma itdi benüm bir kanludur **dürr** yaşuma / Ter düşerdi yâr ile mâ-beyni ol deryâ bu gün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 227, Beyit 5). [dürr,]

Vücûdum **dürrinüñ** şarrâf-ı ‘âlem kıymetin bilmez / Cihānuñ cevherin virseñ behâ ne bî-behāyam ben (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 238, Beyit 2). [dürrinüñ, -inüñ]

Ṭâlib olan sen lebi la’l ü dişi dür-dāneye / Ḥabbeye almaz ‘Aden **dürrin** Bedaḥşān cevherin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 252, Beyit 2). [dürrin, -in]

Vaṭan tutdı gözüm içre ḥayāl-i la’l-i dendānuñ / Ne cevher ma‘deniyüz gör ne **dürrüñ** kâniyuz şimdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 329, Beyit 2). [dürrüñ, -üñ]

dürre: İnci.

Dostluḡ da‘vāsın idenler olup düşmen-nevâz / **Dürresine** ol mehûñ ḥod mihri geh var gâh yok (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 144, Beyit 8). [dürresine, -sine]

dürr-feşân it-: İnci serpmek.

Degüldür gördüḡüñ söz mûje-i dildârda kebkeb / Gözüm merdümeleri teşrif içündür **dürr-feşân itmiş** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 124, Beyit 4). [dürr-feşân itmiş, -miş]

dürr-i girân-māye: Kıymetli, değerli inci.

Emr it bu dem ey **dürr-i girân-māye** demidür / Ğavvâş-ı taleb lücce-i ‘ummāna şalinsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 254, Beyit 2). [dürr-i girân-māye,]

dürr-i hoş-âb: Parlak inci.

Vaşf-ı kaddüñle Raḥîmî rast u mevzûn-ṭab‘dur / Luṭf-ı güftāruñla ağzından yağar **dürr-i hoş-âb** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 11, Beyit 7). [dürr-i hoş-âb,]

dürr-i şehvâr: Şahlara lâyıḡ olan iri tâneli inci.

Ey Raḥîmî yaşuñı sen de revân it yolına / Raḥm ide bir gün ola şāyed o **dürr-i şehvâr** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 102, Beyit 5). [dürr-i şehvâr,]

dürr-i semen: Değerli inci.

Şeh-süvārum gel ayak baş rûy-ı ḥāk-âlūdeme / Ḥāzır itdi gözlerüm îsār içün **dürr-i semen** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 249, Beyit 3). [dürr-i semen,]

dürr-i yetim: Bir sedefte tek başına meydana gelen büyük ve iri, çok makbul inci.

Gel ırâḡ olma gözümden benüm ey **dürr-i yetim** / Ne bilür ḡadrüñi her cāhil ü nâ-dān Çelebi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 338, Beyit 2). [dürr-i yetim,]

düş-:

1. Bir şeyin yukarıdan aşağıya doğru düşmesi.

Ruḥ-ı zerdiyle her gün muntazırdur şāh-rāhuṇda / Raḥīmī bir ḥazān yaprağıdur yollara **düşmişdür** (Kütahyalı Raḥīmī Dîvânı, Gazel 53, Beyit 7). [düşmişdür, -mişdür]

Ġaraż didār ise ey dil **düşen** şu gibi her taş / Yüzünü ḥāk-i rāh-ı yārda hem mesken eylersin (Kütahyalı Raḥīmī Dîvânı, Gazel 230, Beyit 6). [düşen, -en]

Tîġüñ üstine **düşüp** ben yılmayup cānlar virem / Āh kim ġamzeñ ucıyla bir kez itmezsın nigāh (Kütahyalı Raḥīmī Dîvânı, Gazel 298, Beyit 3). [düşüp, -üp]

2. Uġramak, rast gelmek.

İki gözüm felek sürme iderdi ḥāk-i rāhumdan / Eger bir gün **düşerse** sen meḥüñ dergāhına rāmum (Kütahyalı Raḥīmī Dîvânı, Gazel 203, Beyit 3). [düşerse, -erse]

3. Müptela olmak.

Ḳul oldu sen boyı servi görüp dil-i āzād / Hevā-yı ‘aşka **düşüp** didi her çi bād-ā-bād (Kütahyalı Raḥīmī Dîvânı, Gazel 36, Beyit 1). [düşüp, -üp]

Ḳoyup gülzār-ı küyuñ şanma dil gülzāra **düşmişdür** / Hezār efgān ile ol ḥasta ey gülzāra **düşmişdür** (Kütahyalı Raḥīmī Dîvânı, Gazel 53, Beyit 1). [düşmişdür, -mişdür]

Ey dil ne içün her dem bu zāra neden **düşdüñ** / Başum gibi ser-gerdān āvāre neden **düşdüñ** (Kütahyalı Raḥīmī Dîvânı, Gazel 146, Beyit 1). [düşdüñ, -düñ]

Sīneñde dil efsürde göz uyḥuda cān mürde / Bir çāresi yok derde bī-çāre neden **düşdüñ** (Kütahyalı Raḥīmī Dîvânı, Gazel 146, Beyit 2). [düşdüñ, -düñ]

Ten cāme-i varlıqdan ‘uryān olısar āḥir / Gel ḳayd-ı ḳabādan geç destāra neden **düşdüñ** (Kütahyalı Raḥīmī Dîvânı, Gazel 146, Beyit 3). [düşdüñ, -düñ]

Bu zülf ü ruḥ ele bağlandı dil ol ala / Ey zāhid-i şad sāle zünnāra neden **düşdüñ** (Kütahyalı Raḥīmī Dîvânı, Gazel 146, Beyit 5). [düşdüñ, -düñ]

‘Aşḳıyla ezelden ḥod kārūñ çü melāmetdür / Nāmūsı Raḥīmī ḳo bu ‘āra neden **düşdüñ** (Kütahyalı Raḥīmī Dîvânı, Gazel 146, Beyit 7). [düşdüñ, -düñ]

4. Yansımak, aksetmek.

Raḥīmī reh-güzārında eger çi sāyeveş **düşdi** / Ḳomaz ser-keşlign ol serv-ḳadd āh anca āh itdüm (Kütahyalı Raḥīmī Dîvânı, Gazel 184, Beyit 5). [düşdi, -di]

5. Gelmek, ulaşmak, varmak.

Dāğ urup sîneme ‘aşk odı ile lāle gibi / **Düşeyin** dāmen-i kuhsāra Meḥemmed Çelebi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 348, Beyit 2). [düşeyin, -eyin]

6. Payına, hissesine düşmek.

Kān-ı iḥsān-ı mürüvvetsin eyā Ḥātem vüçüd / Keff-i feyz-ı cūduñ ile **düşdi** baḥre ıztırāb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 11, Beyit 5). [düşdi, -di]

Düşmez ağzuña ezilme o şeker lebden üzül / Ger gerekse saña başuñ çeke gör ey meges el (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 167, Beyit 2). [düşmez, -mez]

7. İstenmeyen bir durumda bulunmak.

Baḥa gel ey muğannî çāre-sāz ol n’eydigüm bildür / Maḳām-ı ğamda dil feryāda cānum zāra **düşmişdür** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 53, Beyit 5). [düşmişdür, -mişdür]

8. Peyda olmak.

Ey Raḥîmî başuma ter düşdi deryā acıdı / **Düşeli** dildār ile mā-beynüme bu mā-cerā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 3, Beyit 7). [düşeli, -eli]

9. (Yola) koyulmak, revan olmak.

İstikāmet eyleyüp **düşme** seḳāmet semtine / Key şaḳın olma Raḥîmîveş günehkār ey göñül (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 171, Beyit 5). [düşme, -me]

10. (Zorlayıcı bir sebeple) Başını alıp gitmeye koyulmak, kendini -e atmak.

Şabā gibi vişālūñ bāğına bir dem irem diyü / Bu dil dīvānedür şahrāya geh kuhsāra **düşmişdür** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 53, Beyit 2). [düşmişdür, -mişdür]

11. Gönlü düşmek.

Bu şerḥa şerḥa sînem yarası ey yār şerḥ olmaz / Şu gibi ğayra mā’il āh dil bir yāre **düşmişdür** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 53, Beyit 4). [düşmişdür, -mişdür]

12. Uygun düşmek, yaraşmak, yakışmak.

Yār derdiyle Raḥîmî bu dilinmiş dilimüñ / Göricek yārelerin yār ile **düşmedi** sūrāḥ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 29, Beyit 7). [düşmedi, -medi]

13. Uğramak, çekmek.

Firāka **düşmeyen** bilmez nedür keyfiyyet-i hālüm / Benüm esrāruma vākıf olan hayrāna dönmişdür
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 94, Beyit 2). [düşmeyen, -meyen]

14.Olmak.

‘Aceb Mecnûn-şifat sevdâyî **düşdüm** zülfi ucından / ‘Aceb öldürdi gam Ferhâdveş ey şehd-i güftârum
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 224, Beyit 2). [düşdüm, -düm]

düş eyle-: Rüya görmek, hayal etmek.

Gice seyrümde gördüm dâl-i zülfün reh-berüm olmuş / Şehâ hayr ola düş-ı devlet-i câvide **düş eyler**
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 90, Beyit 3). [düş eyler, -r]

düşelden: Düştüğünden beri.

Hevâ-yı hâl ü zülfüne **düşelden** okıya gelmez / Biñ altun âşyânına iñen yüksek uçar şahin (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 244, Beyit 2). [düşelden,]

düş-i devlet-i câvide: Sonsuz mutluluğun rüyası.

Gice seyrümde gördüm dâl-i zülfün reh-berüm olmuş / Şehâ hayr ola **düş-ı devlet-i câvide** düş eyler
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 90, Beyit 3). [düş-ı devlet-i câvide,]

düşir-: Düşürmek.

Güneş ay ile dutulmuş kapuñda birdür oğlanı / Felek rakķaş-ı bezmün zühre hod **düşire** bir çengi
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 352, Beyit 4). [düşire, -e]

düşmen:

1.Düşman.

Bi-ḥamdillāh bu gün sen Hüsrev-i mülk-i me‘ânîsin / Yoluñda **düşmenün** Ferhâdveş bî-pâ u ser yegdür
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 83, Beyit 3). [düşmenün, -ün]

Çatlasa **düşmen** n’ola kopdı terāķa başına / Āsumānî bir kazâdur aña bu esmâ-yı sūr (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 91, Beyit 4). [düşmen,]

Düşmenlerünün ura donanması қaraya / Pür-nāle қodı nāy ile zindāna şalınsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı,
Gazel 254, Beyit 6). [düşmenlerünün, -lerünün]

Şalınma nārvenveş itme tenhâ bezm-i kuhsârı / Ruḥuña lāle қan **düşmen** lebüne mey kızıl yağı
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 311, Beyit 4). [düşmen,]

2.Düşman //Rakip.

Dimedüñ hālümü görüp ğamda / **Düşmenümle** ol āşinā n'eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 88, Beyit 8). [düşmenümle, -ümle]

Kaşırını yıkmak ise **düşmenüñ** ey nāle ğaraż / Sîneden derd ile çık günbed-i devvāra yapış (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 120, Beyit 6). [düşmenüñ, -üñ]

Rahîmî bendeñüñ **düşmen** sözüyle hāṭırın yıķma / Ḥalilüm Ka'be ḥaqqı kıble-i Raḥmānıdır göñlüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 202, Beyit 7). [düşmen,]

Ḳul degül yoluñda ḥāk olmaz dimiş **düşmen** beni / Ben de bu yolda ne tozlar kıpıram seyr eyle sen (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 236, Beyit 5). [düşmen,]

Ḳul degül yoluñda cān virmez dimiş **düşmen** ney / Ḳuluñam ḳurbānuñam ey dost gel kıl imtiḥān (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 260, Beyit 8). [düşmen,]

Beni hecrüñle ğamġın **düşmenüm** vaşluñla şād itme / Unudup āşināyı dostum her yādı yād itme (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 302, Beyit 1). [düşmenüm, -üm]

Ḳapuñdan ırmaġa ḳaşd itdi yaşumı **düşmen** / Gözine yigdi kemer āşinā-yı 'ummānı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 326, Beyit 4). [düşmen,]

Güler **düşmen** Raḥîmî zār u maḥzūn / Esirge pādīşāhum cānı yok mı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 339, Beyit 5). [düşmen,]

düşmen-nevāz ol-: Düşman okşayıcı, düşman seven olmak.

Dostluk da'vāsın idenler olup düşmen-nevāz / Dürresine ol mehüñ ḥod mihri geh var ġāh yok (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 144, Beyit 8). [düşmen-nevāz olup, -up]

düşnām it-: Sövmek, azarlamak.

Efendi ḳarşu añup ben ḳuluña **düşnām it** / Du'a-yı devleti biz de 'ale'd-devām idelüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 180, Beyit 3). [düşnām it,]

düşnām-ı la'f: Kırmızı dudaġın azarlaması.

Unutma añ Raḥîmî ḳuluñı **düşnām-ı la'f'ünden** / Benem ol ey mürüvvet kânı vird-i müstecābumdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 69, Beyit 5). [düşnām-ı la'f'ünden, -üñden]

dü-tā kıp: İki kat, iki büküm etmek.

Şevḳ ile geldi ḳapuña dir **ḳılup** ḳaddın **dü-tā** / Yarıcıñ Allāh u 'ömr ü devletüñ ola mezīd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 32, Beyit 3). [dü-tā kıpup, -up]

dü-tā ol-: İki büküm olmak.

Ṭoġrusı sen boyı servüm giyeli cāme-i nāḥ / Ḳāmetüm gibi **dü-tā oldu** ḥasedden her şāḥ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 29, Beyit 1). [dü-tā oldu, -dı]

Kaşlaruñ koyup idelden secde-i mihrāba baş / Cürm-bārından **dü-tā** oldu iki kaşum benüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 181, Beyit 4). [dü-tā oldu, -dı]

düz-:

1.Hazırlamak, dizmek.

Cân virürsem hasret-i la'lüñle ger ey mäh-rû / **Düze** her sancağını hâk-i mezârumda sebû (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 275, Beyit 1). [düze, -e]

2.Yapmak. || Düzenlemek.

Geh bozar gâh **düzer** şafhasını bedr-i münîr / Viremez defter-i hüsnüñe beyâz üzere nâh (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 29, Beyit 6). [düzer, -er]

E

ebed: Sonsuza kadar, ebediyen.

Zülfüñ şikesti 'ömr-i dirāze irer **ebed** / Derdüñ marîzî itmedi dermāna imtizāc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 24, Beyit 6). [ebed,]

eblak-ı âfāk: Ufukların ala bacaklı atı.

Koşılssa **eblak-ı âfāk** tañ mı âh-ı şeb-rengüm / Koyup yollarda geçdi hayli dem bād-ı şabā raşşın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 235, Beyit 5). [eblak-ı âfāk, -a]

ebrü: Kaş.

Gizledi haclet hicābında özin ey meh hilāl / Olalı **ebrülaruñ** engüşt-nümā-yı ehl-i 'îd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 32, Beyit 2). [ebrülaruñ, -laruñ]

Bir gice ey meh ham **ebrüñi** añup âh eylesem / Yarı lup yir yir felek t̄ālî' olur bir nev-hilāl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 172, Beyit 2). [ebrüñi, -ñi]

İdelden başlu bağrum tîr-i müjgāna nişān **ebrü** / Büküp ey kaşı ya oğ kaddümi eyler kemān-ebrü (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 270, Beyit 1). [ebrü,]

Gözüñ şayyādı hem-rāh olalı şîrāne gamzeñle / Aşar hergün başına iki yay ol pehlevān **ebrü** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 270, Beyit 2). [ebrü,]

Baňa kaşın çatup hışm eyler anuñcün hemān **ebrü** / Görüp ān-ı ruhuñ dîvāne düşdüm ey perî āni (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 270, Beyit 3). [ebrü,]

Dile eksük degüldür kara kayğu yıkar illerden / Tolaşur zülfi gibi bir zemān haţţ bir zemān **ebrü** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 270, Beyit 4). [ebrü,]

Lebüñcün ey büt-i Çîn āh eksük olmadı çîni / Baňa bildür haţāmı niçün eyler kaşd-ı cān **ebrü** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 270, Beyit 5). [ebrü,]

Kime şorsam lebûñ cān gibi hîç ‘ālemde görmiş yok / Görinür ‘ayn-ı ‘āşıkda hilālāsā ‘ıyān **ebrū** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 270, Beyit 6). [ebrū,]

Daği dün toğdı ey meh-çihre ğarrālanma sen ğurre / Hilāl eksüklüdür ħod olmaz aña tev’emān **ebrū** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 270, Beyit 7). [ebrū,]

Hayāl-i çeşm-i şād u dāl-i zülfüñ iftirākından / Şikeste beste şad endūh-ı ğamla nā-tüvān **ebrū** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 270, Beyit 8). [ebrū,]

Rahîmî n’ola küyuñ topveş seyr eylese her gün / O ser-gerdānuñ itdi āh kıddin şavlecān **ebrū** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 270, Beyit 9). [ebrū,]

ebrū kemān: Yay kaşlı.

Şafaq şanmañ görinen zaħm urupdur nāvek-i āhum / Ğazāl-i çerħ ey **ebrū kemān** oklu şikārumdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 74, Beyit 2). [ebrū kemān,]

Bir degül biñ cān fidā eyler Raħîmî yoluña / Lîk ħūra geçmez ey **ebrū kemān** kırbānımız (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 106, Beyit 7). [ebrū kemān,]

ebrveş: Bulut gibi.

Başına kebkēbirüñ (?) gün toğarsa tañ mı sen māhuñ / Kıırıldı **ebrveş** üstine bir jengār otağı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 311, Beyit 2). [ebrveş,]

ecel: Ölüm.

Ey Raħîmî ger **ecel** tîrinden isterseñ ħalāş / Bir kemān-ebrū içün çek durma yār-ı intizār (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 77, Beyit 5). [ecel,]

Bir yaña ümmîd-i vuşlat bir yaña bîm-i firāk / Ber-ţaraf kıl ey **ecel** kıaldum iki arada gel (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 173, Beyit 6). [ecel,]

ecliçün: Sebebi için.

Ten-i ma‘mūr-ı ‘aşkuñ gencine cāy olmağ **ecliçün** / Yıkup yire berāber itdüğüñ vîrānuñı yād it (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 19, Beyit 2). [ecliçün,]

eczā:

1.Parçalar (Bedenin parçaları bağlamında).

Bir ruħı şem‘uñ inandum ħandesine germ olup / Külli **eczāmı** kül itdi yandurup pervāne ıavr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 65, Beyit 4). [eczāmı, -mı]

2. İlaç.

Yakup **eczāmı** külli kül idüp nār-ı firākuñla / Semenderveş yatağum ey yüzi gül-nār nār itme (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 278, Beyit 2). [eczāmı, -mı]

Hal ü haddınsız yakup **eczāyı** çeşmüm gül gibi / Lâle gibi dāğ-ı ğamda dāğdār itdün beni (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 309, Beyit 4). [eczāyı, -yı]

eczā-yı varlığı: Vücudun parçaları.

Olsun nişār yoluña külli güher miyem / Naqd- cihānı cānı hem **eczā-yı varlığum** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 214, Beyit 4). [eczā-yı varlığum, -um]

edā eyle-: Yerine getirmek.

Cān idi borcumuz lebüne **eyledük edā** / Ğamzeñ sebep ne vire eline havālenün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 152, Beyit 3). [edā eyledük, -dük]

ednā: Küçük, basit, zavallı kimse.

Raḥîmî himmeti ‘ālî umar şānı bülendünden / Kapuñda pâdişāhum gerçi bir **ednādan ednādur** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 64, Beyit 5). [ednādan, -dan; ednādur, -dur]

Bu **ednā** bendeñi bir şāh-ı ‘ālî-şāna gönderseñ / Gedāñı bir mürüvvet şāhibi sulṭāna gönderseñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 151, Beyit 1). [ednā,]

Dostum kaçre gibi gerçi bir **ednādur** dil / Āşinādan şoragör gör nice deryādur dil (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 168, Beyit 1). [ednādur, -dur]

Ey Raḥîmî āh kim oldum yolında ḥāk-i pāy / Meyli yok **ednāya** bir ‘ālî-cenābum var benüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 192, Beyit 7). [ednāya, -ya]

Naẓardan degme bir **ednānuñ** ilķasıyla devr itme / Seni gördi gözini açdı ey ‘ālî-naẓar şāhin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 244, Beyit 5). [ednānuñ, -nuñ]

ednādan ednā: Aşağıdan daha aşağı.

Faķirem gerçi kim **ednādan ednā** bir gedāyam ben / Kanā‘at ehli dervişem şehā şāhib-ġināyam ben (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 238, Beyit 1). [ednādan ednā,]

efendi:

1.Efendi. ||Sevgili.

Ṭoġrı kıl olan **efendi** sen boyı āzādeye / Her kenāruñ sāye-i serv ü çenārın istemez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 114, Beyit 5). [efendi,]

Ḥayli demdür dil hevā-yı kaddüne oldı esir / İstemez ammā **efendi** bir nefes āzādlık (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 141, Beyit 2). [efendi,]

Rahîmî kûl olalıdan **efendi** saña şākirdür / Ki aña sebkat itmişdür hūkūḳ-ı ni‘met ü nānuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 161, Beyit 7). [efendi,]

Efendi karşı añup ben kuluña düşnām it / Du‘ā-yı devleti biz de ‘ale’d-devām idelüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 180, Beyit 3). [efendi,]

Efendi seni sevdüğümdür şuçum / Bu cürmiyle bende güneḥ-kāruñum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 211, Beyit 6). [efendi,]

Bir gün āh itdüm ğam-ı ḥaṭṭ u ḥadüñden incinüp / Çok degül ‘afv it **efendi** ben kuluña bir ğunah (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 294, Beyit 2). [efendi,]

Efendi ben kuluñ fūrkatde dil endüh-ı ḥayretde / İkimizde ‘aceb ḥāletdeyüz ben ğamlı ol ğamlı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 332, Beyit 2). [efendi,]

Efendi kuluña himmet zemānı gelmedi mi / Ḥaḳîr kūyuña ḥürmet zemānı gelmedi mi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 340, Beyit 1). [efendi,]

2.Hükümdar.

Efendüm devletüm sen bir ğarîb ü bî-kesüm bende / Senüñ gibi bu devr içinde ey meh şehriyārum yok (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 142, Beyit 2). [efendüm, -m]

Efendi ben kûlın sen şāh-ı ‘ālî-şāna gönderdi / Gedā-yı āsitānın ya‘ni sen sulṭāna gönderdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 330, Beyit 1). [efendi,]

efġān: Izdırıp ile haykıрма, bağırp çağırma.

Ḳoyup gülzār-ı kūyuñ şanma dil gülzāra düşmişdür / Hezār **efġān** ile ol ḥasta ey gülzāra düşmişdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 53, Beyit 1). [efġān,]

Güşına gül-bāng-i āhum girmedi ol ğoncanuñ / Ey Raḥîmî bülbulāsā ṭoldı **efġān** her ṭaraf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 136, Beyit 5). [efġān,]

Tekye-i ‘ālemd e’eyler bir kişi āh eyleyüp / Güşuña girmez senüñ **efġān** u feryād ey felek (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 150, Beyit 5). [efġān,]

Açılson gül gibi ey ğonca-leb her ḥāra yüz virdüñ / Hezārān nāledür güş eylemez **efġānum** añmazsın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 226, Beyit 2). [efġānum, -um]

İrişmez sem‘ine feryād u āhum Lala Paşanuñ / O cevri-ı ğoncadan ‘ayyūḳa irgürdüm ben **efġānı** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 337, Beyit 5). [efġānı, -ı]

Şaḳın ey ğonca-leb bülbüllerüñüñ / Seḥerde nāle vü **efġānı** yok mı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 339, Beyit 4). [efġānı, -ı]

Dirîġā maḥremüm yok ğuşşa vü hicrāndan ğayrı / Ne bir kes hem-nefes olur baña **efġāndan** ğayrı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 344, Beyit 1). [efġāndan, -dan]

efġān eyle-: Bağırma, haykırmak, feryat etmek.

Hem-dem-i hār oldu her bir verd-i hāndan ey gönül / ‘Andelibāsā demidür **eyle efgān** ey gönül (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 174, Beyit 1). [efgān eyle,]

Hār elinden alamam gül gibi ter dāmenüñi / Her şehir anuñ için **eylerem efgān** Çelebi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 338, Beyit 3). [efgān eylerem, -rem]

efgār: Yaralı, mecruh.

Ey şeker-güftār acırsañ baña rahm it acı kim / Tatlu cānumdan uşandurdu beni **efgār** leb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 15, Beyit 6). [efgār,]

Āh kim gitdi elümden dil ne dil dildār hem / Sine dāğ-ı hasret ile hasta vü **efgār** hem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 209, Beyit 1). [efgār,]

Lāibālî tekye-i ‘aşkuñda bir abdāluñam / Dilde **efgārūm** Hasan gönümde ezkārum Hasan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 268, Beyit 5). [efgārūm, -um]

efkār-ı istikbāl: Gelecek fikri.

Ko māzî guşşasın **efkār-ı istikbālî** terk eyle / Nazar kıl hālüne gör hāliyā kesb eyle bir hālet (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 21, Beyit 4). [efkār-ı istikbālî, -i]

efkār-ı zülf: Saçın düşüncesi.

Gönlümi bir bend ile bend ideli ‘ayyār-ı zülf / Kıldı ‘aqlum kārvanın tār-mār **efkār-ı zülf** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 132, Beyit 1). [efkār-ı zülf,]

eflāk: Felekler; gökyüzü.

Şu gün kim sen mehüñ mihrin dil-i şad çāke tabşurdum / Yaşum taht-ı şerāya āhumı **eflāke** tabşurdum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 222, Beyit 1). [eflāke, -e]

eflākveş: Gökler gibi.

Ey Rahîmî göge ağsa tañ mı topum gün gibi / Bir mehüñ **eflākveş** şehir ü hişārın gözlerüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 113, Beyit 7). [eflākveş,]

eflātūn: M.Ö. 430-348 yılları arasında yaşamış, Aristo’nun hocası olan Yunanlı filozof. Asıl adı Platon’dur. Edebiyatta akıl, hikmet ve isabetli görüş timsali olarak kabul edilir.

Şifā olmaz budur Kānūn-ı bīmār-ı gam-ı ‘aşka / Teraḥḥum idüp **Eflātūn** u ger Loḳmāna gönderseñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 151, Beyit 8). [eflātūnı, -ı]

efsāne:

1.Masal, söylenti, asılsız hikāye.

Zülfüne dil bağlamayan ‘aklı yok divānedür / La‘lüne cân vermeyenün her sözi **efsānedür** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 92, Beyit 1). [efsānedür, -dür]

Rahîmîniñ lebi hecriyle akan kanlu yaşını / Deminde yâre rengin eyle bir **efsâne** ey vişne (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 282, Beyit 7). [efsâne,]

La‘l-i Şîrîniñ gamından yine cân Ferhâdınıñ / Ser-güzeşti Husrevâ **efsâne** şeklin bağladı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 308, Beyit 4). [efsâne,]

2.Dillere destan olmuş, meşhur.

Ser-güzeştem n’ola olursa selefden mu‘teber / Ey Rahîmî bu hâkîkat hâl olur **efsānedür** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 41, Beyit 7). [efsānedür, -dür]

efsâne-i zülf: Saçın efsanesi.

Efsâne-i zülfüñi gönül kıldı Muṭavvel / Lîkin dehenün şerhin iñen Muḥtaşar eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 60, Beyit 6). [efsâne-i zülfüñi, -üñi]

efser: Taç.

Güşile olmaz tâc u taht ol dâd-ı Hâkdur dâd-ı Hâk / Ol ne serîr-i zereddür ne serde ne **efserdedür** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 101, Beyit 5). [efserdedür, -dedür]

Olmayan cür‘a-keş-i cām-ı gam-ı bezm-i firāk / Yokdur **efserde** dimāğında anuñ vaşla mezāk (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 138, Beyit 1). [efserde, -de]

efser-i sultân: Padişah tacı.

Gerçi kim hâk-i reh-i maḥdem-i cânānem ben / Başlar üzre yiri var **efser-i sultānem** ben (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 225, Beyit 1). [efser-i sultānem, -em]

efsün okı-: Büyü yapmak.

Mestâne gözin şive ile süzdügi yārūñ / **Efsün okıyup** nergise sihr-i seher eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 60, Beyit 4). [efsün okıyup, -yup]

efsür: Duygusuz, hissiz.

Sineñde dil **efsürde** göz uyhuda cân mürde / Bir çāresi yok derde bî-çāre neden düşdüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 146, Beyit 2). [efsürde, -de]

efzün: Çok fazla, ziyade.

Sine pür-gam dide nem âşüfte dil pür-ıztırâb / ‘Aşk **efzün** yâr zālîm ‘ömr ise eyler şitâb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 13, Beyit 1). [efzün,]

Zerreden **efzûn** benüm cürmüm senüñ ‘aşkuñ güneş / Zerreden hürşide ey meh-rû zevâl irmek muhâl
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 172, Beyit 6). [efzûn,]

efzûn gel-: Fazla olmak.

İmtihân itsem gam-ı ‘aşkı eger Mecnûn ile / Ey şacı Leylî benüm **efzûn geleydi** hayretüm (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 207, Beyit 2). [efzûn geleydi, -eydi]

efzûn ol-: Artmak, çoğalmak.

Haţtuñ geldükce cânâ hâlûñe **efzûn olur** meylüm / Gam-ı haţtuñ dile eski belâdur tâze dâğ ister
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 84, Beyit 4). [efzûn olur, -ur]

Dilerseñ gün gibi günden güne **efzûn ola** şevkuñ / Bu devri zâyî‘ itme meh gibi leyl ü nehâr içre
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 284, Beyit 2). [efzûn ola, -a]

eger: Şayet.

Ĥabîbûñ şerbet-i derdi şifâ-yı derdmendândur / **Eger** var ise dermānuñ ṭabîbâ derde dermān it
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 18, Beyit 5). [eger,]

Ümid-i vuşlatıyla şād olurdum / **Eger** olsaydı bir gam-h‘ār-ı ğurbet (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 23,
Beyit 3). [eger,]

Eger diñlense şāhum vaşf-ı hālüm / Yazardum kapuña ṭumār-ı ğurbet (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 23,
Beyit 5). [eger,]

Görmesem meh yüzüñ ey meh **eger** aḥşama degin / Teng ü tar olur o gün başuma meydān-ı ferāḥ
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 29, Beyit 4). [eger,]

İki ‘ālem kim behā bir kez bilüñ koçmağıçun / La‘lûñüñ bir bûsesi erzān **eger** biñ cānedür (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 41, Beyit 3). [eger,]

Sen **eger** bu kadd-i ra‘nâ ile reftār eyleseñ / Sebzeveş serv-i revān yoluñda ḥāk-i pā olur (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 63, Beyit 4). [eger,]

Akça şuyuñ mā-cerāsın bilmek isterseñ **eger** / Karadeñiz gibi çeşmümden akan deryāya bak (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 137, Beyit 5). [eger,]

Mā-cerā-yı eşk-i çeşmüm bilmek isterseñ **eger** / Ey perî-rû ‘aynıdur her dem revān enhāra bak
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 139, Beyit 2). [eger,]

Şarāba rehn iderdüñ cübbe vü destārı ey şūfi / Şafā-yı kalb ile olsañ **eger** āvāresi ‘aşkuñ (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 154, Beyit 4). [eger,]

Hāşılı bir oñmadıksın şan‘atuñ cevri ü sitem / Kān yudar şākird **eger** üstād elüñden ey felek (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 159, Beyit 3). [eger,]

Şūfiyā ihlāş ile Allāhı isterseñ **eger** / Kıl namāz eyle niyāz ammā ki geh geh āh kıl (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 175, Beyit 4). [eger,]

Benüm gibi **eger** boynın benefşe sîne çāk olmış / Boyamış yiri göge kākülüñsüz āh ider sünbül (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 177, Beyit 5). [eger,]

Hayli muğber hâtırız haṭṭ-ı ğubār-ı yârdan / Bilsen esrârum **eger** hayrân ƣalurduñ pür-melâl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 178, Beyit 6). [eger,]

Eger zîr-i nigînüm olsa biñ mülk-i Süleymânı / Dehânuñdan nihân bir kez aña şanma nigâh itdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 184, Beyit 4). [eger,]

İki gözüm felek sürme iderdi hāk-i rāhumdan / **Eger** bir gün düşerse sen mehüñ dergâhına rāmum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 203, Beyit 3). [eger,]

İmtihân itsem ğam-ı ‘aşkı **eger** Mecnûn ile / Ey şacı Leylî benüm efzûn geleydi hayretüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 207, Beyit 2). [eger,]

Eger göndermez ise la‘l-i cân-baḥşuñ dile merhem / ‘İlāca ƣâbil olmaz bu ten-i mecrûḥ-ı şad çāküm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 219, Beyit 6). [eger,]

Ƣaşuñ mişālî mâ‘il ol ey serv-i bāğ-ı nâz / Gökde ƣadin hilâlüñ **eger** ‘aşƣ-ı rāstîn (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 240, Beyit 4). [eger,]

Ey Raḥimî bir Zahir olursa ‘âlemde **eger** / Şi‘rûme Ḥassân degül Selmân ideydi âferîn (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 247, Beyit 5). [eger,]

Ġinā-yı ƣalb taḥşil eyleyen naƣd-i cemâlüñle / Ƣabûl itmez **eger** berƣ ursa mihr-i ‘âlem-ārâdan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 250, Beyit 3). [eger,]

Yolum düşse **eger** kūyına ol meh manzaruñ bir gün / Öñümce reh-berüm olup Raḥimî gökden ay ine (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 303, Beyit 7). [eger,]

Eger ey dil görem dirsen kemâl-i şun‘-ı Yezdânı / Temâşâ ƣıl güzellerde melek-şüretlü insânı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 337, Beyit 1). [eger,]

Güneş gibi bülend olurdu ƣadrüm çerḥ-i a‘lâda / **Eger** bâlinem olsa bir gice iç eşüği ƣası (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 342, Beyit 2). [eger,]

egerçi: Her ne kadar, ise de, gerçi.

Raḥimî reh-güzârında **eger çi** sâyeveş düşdi / Ƣomaz ser-keşligin ol serv-ƣadd āh anca āh itdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 184, Beyit 5). [eger çi,]

Āsândur **egerçi** ƣaradan âlet oñarmak / Deryā-yı ğamuñ ğavṭaları cânâ şalınsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 254, Beyit 9). [egerçi,]

Raḥimî rüy-ı zerdiyle **egerçi** sikke-şüretdür / Velî bir aƣçesi yok eşk-i sim-efşândan ğayrı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 344, Beyit 5). [egerçi,]

egnin: Boyundan bele kadar olan vücut bölümü, sırt, arka.

Egnine şalupdur beni bu ṭab‘-ı güher-bâr / Şimden girü sen şāh-ı hıızır-şāna şalınsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 254, Beyit 15). [egnine, -e]

egri:

1.Yan.

Şehā ok ƣaddüñüñ hecriyle bir ƣaddi kemānum ben / Baña ƣoğrı nazar ƣıl **egri** baƣma nā-tüvānum ben (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 234, Beyit 1). [egri,]

2.Bükülmüş, eğri.

Ƙaddüñe ƣoğru baƣamaz **egri** / ‘Ayn-ı a‘mā içinde yā n’eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 88, Beyit 6). [egri,]

Egri rā eyler ƣaşuñ rāsında ol bir kec-nazar / Yine ƣaddüñ yanına varur ƣurur ƣoğru gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 328, Beyit 3). [egri,]

egri ol-: Eğri, ƣarpık olmak. || Doğru olmayan, güvenilmeyen .

Ok gibi ƣoğrı olanuñ menzili meydān-ı ƣam / Ƙabza-i vuşlatdadur **egri olanlar** yā gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 323, Beyit 3). [egri olanlar, -anlar]

ehl:

1.Erbap.

Selāmet semtine luţf eyle tahrik itme ey şüfi / Hārābāt **ehliyem** nüş eyledüm ben cām-ı bed-nāmı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 324, Beyit 3). [ehliyem, -iyem]

2.Sahip, malik.

Şubh-ı devlet olmağā ƣapuñ şadāƣat **ehline** / Ƙıldı Hāƣ cevālāngēhüñ cānı civār-ı evliyā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 9, Beyit 3). [ehline, -ine]

‘Āşıƣa şubh-ı vişālüñdür Hālilüm rüz-ı ‘ıd / Ka‘be-i küyuñ Şafā **ehline** mihrāb-ı ümīd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 32, Beyit 1). [ehline, -ine]

Pür-ğaraż ‘ırz **ehline** ‘arz işlerinüñ işleri / Vāƣıf ol bu sırra şāhum bir ‘adāletgāh yok (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 144, Beyit 4). [ehline, -ine]

Menzil-i şaf-ı ni‘āl oldı ma‘ārif **ehlinüñ** / Sākin-i şadr-ı şadāret oldı nā-dān ey göñül (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 174, Beyit 2). [ehlinüñ, -inüñ]

Beni hālümde ƣoñ ben özge hālet ihtiyār itdüm / Vera‘ **ehlin** ƣoyup küy-ı hārābāt ihtiyār itdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 194, Beyit 1). [ehlin, -in]

ehl-i ‘aşk: Aşk ehli, âşıklar.

Ehl-i ‘aşka Rahîmî cevr-i ‘itāb / Hüb-rûlarda bir güzel-hûdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 48, Beyit 10). [ehl-i ‘aşka, -a]

Maḥbûb ile Raḥîmî şarâb-ı nihânı gör / Nâşînuñ **ehl-i ‘aşka** be-ğāyet yasağı var (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 93, Beyit 9). [ehl-i ‘aşka, -a]

ehl-i berât: Azat edilenler.

Sürdügiçün kapuña bir yılda iki kez yüzün / Oldı şāḥib-kadr ü hem **ehl-i berât** ey ḥān-ı ‘îd (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 39, Beyit 4). [ehl-i berât,]

ehl-i cür’et: Yiğitler.

Pîre-zen dehre Raḥîmî zerrece mihr itmedi / **Ehl-i cür’et** böyle kullanmak gerek merdāne ṭavr (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 65, Beyit 5). [ehl-i cür’et,]

ehl-i devlet: Makam mevki sahipleri.

Ehl-i devlet cāh içün Yūsufayın öz kardaşın / Ya şatar yāḥud şalar bir çāh-ı tenhā koyınā (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 288, Beyit 3). [ehl-i devlet,]

ehl-i dil: Gönül adamı, gönlünde birlik ve huzur zevkini bulan, gerçeği idrāk etmekten gelen gönül zenginliği ve müsâmahaya sâhip (kimse), irfan sâhibi, ârif.

İşigüñ **ehl-i diller** Ka‘besi şāḥib-Şafā zātuñ / Anuñçün ben de yüzüm sürmege Sa‘y eylerüm anuñ (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 161, Beyit 4). [ehl-i diller, -ler]

Gösterür **ehl-i dile** aynada biñ şekl-i şuver / Ma‘nide āyine-i ğayb-nümâdur dil (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 168, Beyit 2). [ehl-i dile, -e]

Ḥarābāta kadem başdum Raḥîmî **ehl-i dillerle** / Göñül peymānesin bir ḥāne-i ḥammāra ṭabşurdum (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 221, Beyit 7). [ehl-i dillerle, -lerle]

ehl-i ğam: Üzüntü/keder sahipleri.

Ḥavf it güzelüm **ehl-i ğamuñ** eşk-i terinden / Ḥaṭṭuñ bitirür şaḳlasun Allāh beterinden (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 228, Beyit 1). [ehl-i ğamuñ, -uñ]

ehl-i ḥāl: Hakikat ehli.

Şevk-ı cem‘-i ‘ömrüñ iḳbālını bildüm lā-beḳā / **Ehl-i ḥāle** bes yiter rüşen delil āsār şem‘ (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 129, Beyit 3). [ehl-i ḥāle, -e]

ehl-i hevā: Heves ehli.

Ne bilür āh-ı derūnum eşerin **ehl-i hevā** / Reviş-i āh yine hem-nefesi āh bilür (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 47, Beyit 5). [ehl-i hevā,]

ehl-i ‘irfān: Ârifler.

Ehl-i ‘irfānuñ alayı begidür şimdi şehā / Āsitānuñda Raḥīmī n’ola çekse sancaḳ (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 138, Beyit 7). [ehl-i ‘irfānuñ, -uñ]

ehl-i ‘işret: Yeme içme ehli.

Pür itmiş bâde-i gül-rengi nûş-â-nûş remz eyler / Şafâ bezminde **ehl-i ‘işrete** sāgar şunar lâle (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 291, Beyit 2). [ehl-i ‘işrete, -e]

ehl-i mürüvvet: Cömertler.

Raḥīmī her ḥasīse ihtiyāc ‘arz itme ‘ālemde / Ne bir **ehl-i mürüvvet** var ne bir kân-ı kerem ḳaldı (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 343, Beyit 5). [ehl-i mürüvvet,]

ehl-i nazm: Nazım ehli, şairler.

İ‘tibārın Ḥusrevā eyle Raḥīmīnūñ ziyād / **Ehl-i nazma** tā kıla Şeyḫī gibi üstādlık (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 141, Beyit 5). [ehl-i nazma, -a]

ehl-i ‘örf: Osmanlı Devleti’nde ihtisap aḡası gibi, halkın ihtiyaḗlarına âit işleri örfe ve idâri kararlara dayanarak gören memurlar.

İrtiṣādān ictināb eylerdi evvel **ehl-i ‘örf** / Şimdi şer‘i şüret eyler oldılar ikrāh yok (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 144, Beyit 6). [ehl-i ‘örf,]

ehl-i vefā: Vefa ehli. || Âşıklar.

‘Adem iklimine **ehl-i vefānuñ** toḡru yolıdur / Elif kim çekmişem tende ḡam-ı mevzūn-nihālūñle (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 292, Beyit 3). [ehl-i vefānuñ, -nuñ]

ejdehā: Ejderha, büyük yılan.

Gülşende gözlerüme ḳad ü zülf-i yārsuz / Her serv **ejdehā** görünür her giyāh mār (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 80, Beyit 2). [ejdehā,]

ejder-i nefsi: Nefis ejderhası.

Şeş cihetden **ejder-i nefsi** tılısmāt eyleyüp / Kendüye gencine itdi işbu çār erkānı bir (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 68, Beyit 6). [ejder-i nefsi, -i]

ek-: Topraḡa tohum atmak veya gömmek.

Ma‘ārif mezra‘ında hūşe-çîn olmak dilerseñ ger / Şaķın taş olmasun toħm **ekdüğüñ** ħalbūñ türāb eyle
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 299, Beyit 4). [ekdüğüñ, -düğüñ]

ekl: Yiyecek, gıda.

Ekl içündür şārib-i ħamrı müsāvi itdügi / Vā‘izüñ ħaşdı degül tefsîr ü Kur’ân ey göñül (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 174, Beyit 4). [ekl,]

ekmek: Buğday, çavdar, mısır gibi hububatlardan yapılan temel gıda.

Zaħm-ı cānum gördi müjgānuñ duz **ekmek** bilmedi / Leblerüñle niçe demdür var iken ħaķ-ı nemek
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 160, Beyit 2). [ekmek,]

ekser: Genellikle, çoğunlukla, çok zaman.

N’ola Raħîmî buse isterse leblerüñden / Cānā lezîz ü terdür **ekser** ħidā-yı nev-rüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 108, Beyit 7). [ekser,]

eksig: Tam olmayan, noksan.

Güneş yüzüñe muķābil olursa bedr-i münîr / Tūalum **eksigin** ey meh işin temām idelüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 180, Beyit 5). [eksigin, -in]

eksük: Eksik, noksan.

Dile **eksük** degüldür ħara ħayġu yıķar illerden / Tolaşur zülfi gibi bir zemān ħaţţ bir zemān ebrū
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 270, Beyit 4). [eksük,]

Dem-ā-dem göz yaşı ħūñin ħabābıyla müzeyyendür / Bu deryā yüzünñ **eksük** degüldür ħiç donanması
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 350, Beyit 4). [eksük,]

eksük degül: Eksik deġil, her zaman var.

Dem-i ġamda çeker ġuşum kebāb **eksük degül** dilde / Gözümdede ħūn-ı dil-perver ü bir rengin-mülüm
vardur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 51, Beyit 2). [eksük degül,]

Gerdenümdede her gice āvāze-i zencîr-i şevķ / Şem‘veş pür-tāb-ı dil **eksük degüldür** sūz u sāz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 118, Beyit 6). [eksük degüldür, -dür]

eksük ol-: Yetersiz, noksan olmak.

Artırursın vefāñ ġayrılara / Mihrüñ ey meh baña mı **eksük olur** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 57, Beyit 6).
[eksük olur, -ur]

eksük olma-: Her zaman bulunur olmak.

Vücūd-ı nāzüküne yaraşur her laḥẓa şıḥḥatler / Sa‘ādetlü serüñden **eksük olmasun** sa‘ādetler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 81, Beyit 1). [eksük olmasun, -masun]

Lebüñçün ey büt-i Çîn âh **eksük olmadı** çini / Baña bildür ḥaṭamı niçün eyler kaçd-ı cān ebrü (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 270, Beyit 5). [eksük olmadı, -madı]

Eksük olmaz zülf ü kıddünden hevâlar başuma / Veh bu sevdâdan gelür âhir belâlar başuma (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 295, Beyit 1). [eksük olmaz, -maz]

Zülfüne dolanmış işitdüm raķibi dün gice / **Eksük olmaz** baña bir sevdâ kara kaygu gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 328, Beyit 6). [eksük olmaz, -maz]

Nigāruñ sāye şalaldan berü zülf-i semen-sāsı / Başumdan **eksük olmadı** cihānuñ şūr u ğavġāsı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 350, Beyit 1). [eksük olmadı, -madı]

eksük olur mı: Eksik olmaz.

Dil-rubādan cefā **mı eksük olur** / ‘Āşıkā hîç belā **mı eksük olur** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 57, Beyit 1). [eksük olur mı,]

Nāleme ey gül-i ter incinme / Bülbüle âh vā **mı eksük olur** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 57, Beyit 2). [eksük olur mı,]

Yād-ı la‘lûñle ḥûn-ı dil içerüz / Cāna cām-ı şafā **mı eksük olur** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 57, Beyit 3). [eksük olur mı,]

Mihr-i ḥüsñüne müşteri zerrāt / Ḥüba hîç mübtelā **mı eksük olur** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 57, Beyit 4). [eksük olur mı,]

Sāyeñüm zerrece baña mihr it / Āfitāba ziyā **mı eksük olur** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 57, Beyit 5). [eksük olur mı,]

N’ola virse Raḥîmî yoluña cān / Saña şāhum gedā **mı eksük olur** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 57, Beyit 7). [eksük olur mı,]

eksüklig: Eksiklik, kusur, hata.

Raḥîmî yok durur **eksükligüm** mihrinde ol māhuñ / Velikin kıldı tekmiñ olmadı ḥayfā ki noķşānum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 201, Beyit 5). [eksükligüm, -üm]

Şehr içinde dün gice da‘vā-yı ḥüsñ eylerdi mäh / Gün yüzüñ gördi bu gün **eksükligin** bildi temām (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 220, Beyit 4). [eksükligin, -in]

eksüklü: Hatalı, noksan, kusurlu.

Daḥi dün toġdı ey meh-çihre ğarrālanma sen ğurre / Hilāl **eksüklüdür** ḥod olmaz aña tev’emān ebrü (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 270, Beyit 7). [eksüklüdür, -dür]

eksüklüg:

1.Yetersizlik, noksanlık.

Ğirre olma ol kaşı ğarrāya kendüñ beñzedüp / Ey hilāl **eksüklügüñ** bil ‘özü kıl tenhāda gel (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 173, Beyit 4). [eksüklügüñ, -üñ]

Didüm beñzer ‘izāruñ āfitāba / Bu mı **eksüklügüm** ey mäh didüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 189, Beyit 3). [eksüklügüm, -üm]

2.Yokluk.

Baña sen mäh-rü **eksüklüğün** göstermesin Mevlā / Senüñ kapuñdan artık bir daği şehir ü diyārum yok (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 142, Beyit 5). [eksüklüğün, -in]

el:

1.İyelik ekleriyle kullanıldığında sâhiplik, mülkiyet ifāde eder.

Gitdi başdan ‘aql dilden şabr **elden** ihtiyār / Dār-ı gāmda āh kim kaldum tek ü tenhā ğarīb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 16, Beyit 2). [elden, -den]

Ne dilde şabra tākāt ne **elümde** ihtiyārum var / Ten-i bî-cāna döndüm şanma kim sensiz qarārum var (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 67, Beyit 1). [elümde, -ümde]

Cān nice katlana mey ü maḥbūba şūfiyā / Dilde qarār u şabr mı var **elde** ihtiyār (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 93, Beyit 10). [elde, -de]

Görüp la‘lūñi ol hem sen nedendür bezl-i cān itmez / Anuñ varsa **elinde** ihtiyārı var benüm yokdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 98, Beyit 7). [elinde, -inde]

Gitdi başdan ‘aql dilden şabr **elden** ihtiyār / Rāh-ı ‘aşkuñda bular olmadı yoldaşum benüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 181, Beyit 2). [elden, -den]

Gitdi başdan ‘aql dilden şabr **elden** ihtiyār / Tende rūḥum kaldı anı da revān itsem dirin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 266, Beyit 3). [elden, -den]

Her neye şunarsañ irişür dest-i şerîfüñ / Virmiş **elüñe** Ḥaḳḳ yed-i tākāt Baba Ḥamza (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 287, Beyit 6). [elüñe, -üñe]

2. Bâzı söyleyişlerde teşmil yoluyla işi yapanın veya o işin yapılmasına tesir eden kimsenin yerini tutar.

Ayağuñ toprağı ḥaḳḳı mürāşsa‘ tāca reşküm yok / **Elüñden** başuma yara iren seng ü meder yegdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 83, Beyit 4). [elüñden, -üñden]

Olmadum bir gün senüñ devründe ben şād ey felek / Döne döne āh **elüñden** dād u feryād ey felek (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 150, Beyit 1). [elüñden, -üñden]

Ben yıkıldum olmadum ābād **elüñden** ey felek / Olmadum devründe bir dem şād **elüñden** ey felek (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 159, Beyit 1). [elüñden, -üñden]

Kimseye meyl eylemezsin bir ‘acūz-ı naḥssın / Taşa çaldı başını Ferhād **elüñden** ey felek (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 159, Beyit 2). [elüñden, -üñden]

Hâşılı bir oñmadıksın şan‘atuñ cevır ü sitem / Kân yudar şakird eger üstād **elüñden** ey felek (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 159, Beyit 3). [elüñden, -üñden]

Kaşırınuñ bulduñ kuşūrın çekdirüp şiddetler / Şoñ ucu pā-māl olup Şeddād **elüñden** ey felek (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 159, Beyit 4). [elüñden, -üñden]

Bağı dād iken bozuldı tıldı cevır-i zulm ile / Şimdi çöl olup yeter Bağdād **elüñden** ey felek (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 159, Beyit 5). [elüñden, -üñden]

Bilmezem senden Raḥîmî kime yansun ḥālini / Dād **elüñden** ey felek feryād **elüñden** ey felek (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 159, Beyit 7). [elüñden, -üñden]

Qadüm yā itdi dil-ber cevır **eliyle** / Baña raḥm eyle yā Allāh didüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 189, Beyit 2). [eliyle, -iyle]

Fidā-yı cān idüp şirāne ḡamzeñ saydgāhında / **Elümle** başumı āvīze-i fitrāke taḇşurdum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 222, Beyit 3). [elümle, -ümle]

Sīnede iki elif kolumda iki dāḡ-ı ḡam / Sen vefāsız serv-ḡadd gül-ruḡ **elinden** āh āh (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 294, Beyit 4). [elinden, -inden]

3. Kolun, bilek maḡsalından itibāren avuç ve parmakları içine alan ve iş görmeye, tutmaya yarayan kısmı.

Öpem diyü mübārek **elüñ** bir ṭarīḡ ile / Şi‘r-i güher-niṣārımı ḡıldum şī‘ār-ı ‘īd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 38, Beyit 9). [elüñ, -üñ]

Terāḡḡum kıl Raḥîmî cür‘aveş pāy-māl-i devrāndur / Senüñ ey sākī-i gül-ruḡ **elüñden** bir ayāḡ ister (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 84, Beyit 5). [elüñden, -üñden]

Lebüñ şevkıyla dem şimdi şarāb-ı ḥoş-güvāruñdur / **Ele** kendü ayağıyla gele zevḡ ol şikāruñdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 95, Beyit 1). [ele, -e]

Ḥār **elinden** āh kim bildüm alınmaz dāmenüñ / Hem-dem-i āḡyārsın ey ḡonca-i ḡandān ḡayf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 135, Beyit 3). [elinden, -inden]

Cān idi borcumuz lebüñe eyledük edā / ḡamzeñ sebep ne vire **eline** ḡavālenüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 152, Beyit 3). [eline, -ine]

Ḥ‘āce-i dehri mezād idüp şatarsın ḡul gibi / Olmadı bir kimsene āzād **elüñden** ey felek (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 159, Beyit 6). [elüñden, -üñden]

Yüzüm sürdükce ‘ār itme ḡubār-ālūde ḡihremden / Ne mümkindür ḡalāş ola **elümnden** pāk-dāmānuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 161, Beyit 5). [elümnden, -ümnden]

Cām-ı la‘lūñe irişmez elüm elden ne gelür / Ayaḡuñ öpmedür ümmīd degül mültemes **el** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 167, Beyit 3). [el,]

Rāzıyam kes başumı kesme **elümnden** etegüñ / Başdan eyler mi Raḥîmî ḡam-ı ser-pā heves el (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 167, Beyit 5). [elümnden, -ümnden]

Ḳomaz Raḥîmî başını ḡayruñ ayaḡına / Üftādeñ oldı tıṭ **elin** ey şāh-ı ehl-i dīn (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 240, Beyit 5). [elin, -in]

Çemende sâkî-i gül-ruh **elinden** kadeh nûş it / Nigârâ meclis-i Cemden saña evreng yiter lâle (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 291, Beyit 6). [elinden, -inden]

Öp **elin** yalvar ayağına düş ey eşk-i revan / Dem kadem ola gel akdâmına kıl akdâmı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 310, Beyit 4). [elin, -in]

Ğarîk-ı baħr-i ğamem al **elüm** Hızrâsâ / Kenâr-ı şâdiye fırsat zemânı gelmedi mi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 340, Beyit 2). [elüm, -üm]

4.Yabancı.

Bu zülf ü ruh **ele** bağlandı dil ol ala / Ey zâhid-i şad sâle zünnâra neden düşdüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 146, Beyit 5). [ele, -e]

5.Halk.

Cihân cümle saña kıl bende bir kıl / Big iken birin **el** ey şâh didüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 188, Beyit 6). [el,]

el bir eyle-: El birliğı yapmak, birleşmek, anlaşmak.

Leblerüñle ğamzeñ **el bir eylemiş** / Cānuma şirâne nahçîr eylemiş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 123, Beyit 1). [el bir eylemiş, -miş]

el çek-: İlgisini kesmek, vazgeçmek.

Ṭalib-i genc-i bekâ oldum fenâdan çekdüm el / Baş açık abdâl olup tâc u kabâdan **çekdüm el** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 170, Beyit 1). [el çekdüm, -düm]

Hem-sifâl oldum gül-âb-ı kūy-ı dildârıyla ben / Fâriğum fağfûrdan cām-ı şafâdan **çekdüm el** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 170, Beyit 2). [el çekdüm, -düm]

Bu riyâdur zâhidâ cismüñde naķş bu riyâ / Bî-riyâ bir ‘aşîķam ben bu riyâdan **çekdüm el** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 170, Beyit 3). [el çekdüm, -düm]

Ṭa‘na kılmasun zâhîr ü destgîr oldum diyü / Müttekâya egmezem başum ‘aşâdan **çekdüm el** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 170, Beyit 4). [el çekdüm, -düm]

Manşiba manşûbadur dehrüñ Raħîmî cāyı çâh / Câhile baş egmezem ben bu recâdan **çekdüm el** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 170, Beyit 5). [el çekdüm, -düm]

Geçüp ğavġâlarından ‘âlemüñ şulhından **el çekdüm** / Ferâġat menziline sâkin-i künc-i rızâ oldum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 193, Beyit 5). [el çekdüm, -düm]

Cihân bezminden aldum pâyum **el çekdüm** mülinden hem / Görüp ânide reng aldum gülinden sünbülinden hem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 204, Beyit 1). [el çekdüm, -düm]

Ḥarâbâta ayak başdı Raħîmî pāk-dillerle / Maķâm-ı ehl-i zerķ olmaġın **el çekdi** muşallâdan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 250, Beyit 7). [el çekdi, -di]

Götürdi bezm-i keşretten ayağı cümle **el çekdi** / Hārīm-i vahdet-ābād içre h̄alvet ihtiyār itdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 321, Beyit 2). [el çekdi, -di]

el çeke gör-: Vazgeçmek.

Düşmez ağzuña ezilme o şeker lebden üzül / Ger gerekse saña başuñ **çeke gör** ey meges **el** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 167, Beyit 2). [el çeke gör, -e gör]

el götür-: Dua etmek, Allah'a niyazda bulunmak amacıyla ellerini açmak.

Ey Raḥîmî **el götür** baş aç yüzüñ dergāha tut / Kıl du‘âyı devlet-i sulṭān Selîm Ḥāna şitāb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 14, Beyit 7). [el götür,]

el kar-: El uzatmak, bir şeyi elde etmeye çalışmak.

Nigehbān itme genc-i ḥüsnüñe ol şüret uğrısın / Kara zülfüñe **el kırmaya** şāyed nā-gehān şorguc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 25, Beyit 6). [el kırmaya, -maya]

El karaldan komadı zülfi bu miskinde qarār / Virdi hem şabrı dil-ārāmı dil-ārāmlara (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 279, Beyit 4). [el karaldan, -aldan]

el kes-: İlgisini kesmek, ilgilenmemek, vazgeçmek.

Şunma ol gönca lebüñ pāyına ey ḥār u ḥas el / Yok yire başuñ içün cāna kesel virme **kes el** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 167, Beyit 1). [el kes,]

el öp-: Sevgi veya saygının somut bir ifadesi olarak el öpmek.

Degül deryā felek kapuña bir māvi kumāşıyla / **Elüñ öpmege** gelmiş bulmağa devründe bir pāye (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 289, Beyit 3). [elüñ öpmege, -üñ, -mege]

el şun-: El uzatmak.

Şunma ol gönca lebüñ pāyına ey ḥār u ḥas el / Yok yire başuñ içün cāna kesel virme kes el (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 167, Beyit 1). [el şunma, -ma]

Ṭañ mıdur şehrüñi ey meh oda yaksa āhum / Yağalar dāmen-i vaşluñı **şunup** her ‘ases **el** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 167, Beyit 4). [el şunup, -up]

el vir-:

1.Yardım etmek, fırsat vermek.

Der-i cānāna yüz sürdüm koyup başum ayāğına / Bi-ḥamdillāh Raḥîmî baña **el virdi** yine devlet (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 21, Beyit 7). [el virdi, -di]

2.Mümkün olmak.

Ey felek hoş gör bu devrānuñ bahārı şevkini / Her dem **el virmez** bu demler arayup yaksañ çerāğ
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 130, Beyit 3). [el virmez, -mez]

elbette: Mutlaka.

N'ola mesken çutsa gönlümde hayāl-i hüsn-i yār / Bulınur vîrānede **elbette** genc-i şāyegān (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 233, Beyit 4). [elbette,]

elden git-: Bir şeyi yitirmek, yoksun olmak.

Ben oldum olacağum gel tabībā zaḥmete girme / Dil **elden gitmeden** bir çāre kıl bî-çāre düşmişdür
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 53, Beyit 6). [elden gitmeden, -meden]

Åh kim **gitti elümden** dil ne dil dildār hem / Sine dāğ-ı ḥasret ile ḥasta vü efgār hem (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 209, Beyit 1). [elümden gitti, -ümden, -di]

elden ko-: Bırakmak.

Dāmenine irmege her dem şabā pîrāhenüñ / **Ḳomadı elden** yakasın dil-berā pîrāhenüñ (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 158, Beyit 1). [elden ḳomadı, -madı]

Raḥîmî **ḳoma** ‘ārifseñ kenār-ı āteşi **elden** / Şafā hengāmıdur nûş it şarāb-ı erğuvān ḥurrem (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 196, Beyit 5). [elden ḳoma, -ma]

elden ne gelür: Çaresiz bir durumda yapılacak bir şey olmadığını anlatan bir söz.

Cām-ı la‘lüne irişmez elüm **elden ne gelür** / Ayağuş öpmedür ümmîd degül mültemes el (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 167, Beyit 3). [elden ne gelür,]

ele gir-: Ulaşmak, sahip olmak.

Virürdüñ ḥırmen-i diḥkân-ı dehrüñ ḥāşılın şūfi / **Elüñe girse** ger gendüm ḳadar pervānesi ‘aşḳuñ
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 153, Beyit 4). [elüñe girse, -se]

Hoş gör bu demi ḥurrem ol ey şāh gemide / **Girmez ele** demde ğam-ı ‘ummāna şalınsun (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 254, Beyit 8). [ele girmez, -mez]

Yār hem-dem bezm-i ḥurrem mevsim-i ‘ıyş u ṭarab / Sāḳiyā mey şun **ele girmez** bu demler her zemān
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 260, Beyit 3). [ele girmez, -mez]

Naḳd-i cān vire idüm rûz-ı vişāline bedel / Bir gice **girse** Raḥîmî **ele** ‘uryān Çelebi (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 338, Beyit 5). [ele girse, -se]

elem: Üzüntü, tasa, keder.

Elem küncinde ben dil-ḥasta dün ğamdan ola yārüm / Raḳīb ile senüñ seyrānda bir hoş ‘ālemüñ gördüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 218, Beyit 6). [elem,]

elem çek-: Acı çekmek, üzülmek, dertlenmek.

Elif ḳaddüñ ile lām zülḫ ü hem mîm-i dehānuñçün / Reh-i hecrüñde ancaḳ ben bilürüm ne **elem çekdüm** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 186, Beyit 3). [elem çekdüm, -düm]

Elif-ḳaddümi lām it cevṛ ile ey mîm-fem ammā / Ne ḳılsañ rāzıyam **çekdürme** a‘dādan **elem** bir gün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 264, Beyit 3). [elem çekdürme, -dürme]

elfāz: Söz, lafız.

Zülfüñ aḡsam çın seḫer olur dimāğum müşğ-bār / Leblerüñ zıkr itsem **elfāzum** olur gevher-niṣār (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 71, Beyit 1). [elfāzum, -um]

elfāz-ı dūr-bār: İnci saçan sözler.

Şeker-ḥandından olur ey mezāk-ı cān şeker peydā / İder **elfāz-ı dūr-bāruñ** söze gelse şeker peydā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 2, Beyit 1). [elfāz-ı dūr-bāruñ, -uñ]

elḥamdülillāh: Allah'a hamd olsun.

Cevṛ ü derd ü ğuşşaña vallāhi şāhum rāzıyum / Her biri **elḥamdülillāh** oldı bir ni‘met baña (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 4, Beyit 4). [elḥamdülillāh,]

elif:

1. Arap alfabesinin ilk harfi.

İstikāmet bir **elifdür** aradan ḥazḫ itdiler / Şimdiki ‘aşṛ içre bir sülmen ile Selmān ey göñül (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 174, Beyit 3). [elifdür, -dür]

‘Adem iḳlimine ehl-i vefānuñ toĝru yolıdır / **Elif** kim çekmişem tende ğam-ı mevzün-nihālünle (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 292, Beyit 3). [elif,]

2. Vücutta elif şeklinde açılmış yaralar.

Elifler servlerdür dāĝlar gül yāreler gonca / Vücūdum bāĝ-ı miḫnet āḫ eşkümlü cüst u cüyıdır (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 70, Beyit 2). [elifler, -ler]

Bir serv-ḳad [u] lāle-ruḫuñ ğuşşasından āḫ / Sīnemde görinen **elif** ü dilde dāĝıdır (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 86, Beyit 3). [elif,]

Sīnemdeki **elifler** sehm-i sitemdür ey dost / Bu ḳaldı yādgārı her bir ḳaşı kemānuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 157, Beyit 5). [elifler, -ler]

Sinede iki **elif** kolumda iki dāğ-ı ğam / Sen vefāsız serv-ḳadd gül-ruḥ elinden āh āh (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 294, Beyit 4). [elif,]

Nihāl-i serv-i bālâdur **elifler** dāğlar güller / Vücûdum gülşeninüñ dil hemân murğ-i hoş-āvâsı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 350, Beyit 3). [elifler, -ler]

elif çek-: Vücutta elif şeklinde yaralar açmak.

Ḥasret-i ḥālûñle ey serv-i revân / Sîneme **çekdüm elif** yaḳdum döğün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 267, Beyit 2). [elif çekdüm, -düm]

Serv-ḳaddüñ yādına **çekdüm elifler** sîneme / Lâle-ruḥsârûñ firākı arturur nârum Ḥasan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 268, Beyit 3). [elifler çekdüm, -düm]

elif ḳadd: Elif gibi uzun, ince ve düzgün boy.

Elif ḳaddüñ ile lâm zülf ü hem mîm-i dehānuñçün / Reh-i hecrüñde ancak ben bilürüm ne elem çekdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 186, Beyit 3). [elif ḳaddüñ, -üñ]

Elif ḳaddüñ görüp hem cirm-i ḥālûñ / Anuñçün saña ḳarşu āh didüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 189, Beyit 4). [elif ḳaddüñ, -üñ]

elif ḳāmet: Elif gibi düzgün ve uzun boy.

Cefā-yı derdüñ **elif ḳāmetimi** dāl itdi / Çıḳarduñ ey şeh-i ḥübân cihānda cevır ile ad (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 36, Beyit 2). [elif ḳāmetimi, -imi]

elif-ḳadd: Elif gibi olan boy.

Derd-i hecrüñle **elif-ḳaddüm** ḥam-ender-ḥam iken / Rā-ḳaşuñla dāl-zülfüñ ḥiç revā mı ide redd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 40, Beyit 3). [elif-ḳaddüm, -üm]

Ḳāmet ü zülfın temennā itdügümçün dostlar / Bir **elif-ḳadd** ‘āḳıbet dāl itdi ḳaddüm ad içün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 241, Beyit 3). [elif-ḳadd,]

Elif-ḳaddümi lâm it cevır ile ey mîm-fem ammā / Ne ḳılsañ rāzıyam çekdürme a‘dādan elem bir gün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 264, Beyit 3). [elif-ḳaddümi, -ümi]

Buradan gitmeden ey ḳaşı rā ölmek baña rāciḥ / **Elif-ḳaddümi** derdüñle büküp dāl idüp ad itme (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 302, Beyit 2). [elif-ḳaddümi, -ümi]

elin al-: Kötü durumdaki bir kişiye yardımda bulunmak, elinden tutmak.

Misāl-i ‘aşıḳ-ı āşüfte ditrer üstüne dir dir / **Elin al** ḳoma ayakda olupdur ser-girān şorguc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 25, Beyit 3). [elin al,]

elinden al-: Bir kişiyi kötü bir durumdan kurtarmak.

Sen kebgî dögdüm **aldum elinden** rakîbüñüñ / Şeh-bâz olan alur çü şehâ şabr ile şikâr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 93, Beyit 6). [elinden aldum, -dum]

Hâr **elinden alamam** gül gibi ter dâmenüñi / Her şehir anuñ içün eylerem efgân Çelebi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 338, Beyit 3). [elinden alamam, -amam]

elinden çek-: Bir kimse yüzünden sıkıntı çekmek, bunalmak.

Rahîmî bir cefakârüñ **elinden çekdiğüm** cevri / Kime diyem bilür yok hâlümü Allâhdan gayrı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 353, Beyit 5). [elinden çekdiğüm, -diğüm]

elinden kurtar-: Kurtulmasına yardım etmek.

Babanuñ cânısın kaçma benüm koynuma girmekden / Kuzucağum beni **kurtar elinden** gürg-i hicrânüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 161, Beyit 6). [elinden kurtar,]

elma: Elma.

Ol mâhuñ alnı ile zenaḥdânı seyrin it / Akşehirüñ alma **elmasın** eyvâna ihtiyâc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 24, Beyit 4). [elmasın, -sın]

elüm al-: Elinden tutmak.

Çerḥ **elüm alup** çevirdi atdı dâr-ı ğurbete / Kûy-ı vaşl-ı yârdan düşdüm cüdâ hayfâ ğarîb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 16, Beyit 3). [elüm alup, -üm-up]

elüm iriş-: Eli erişmek: eli ulaşmak; gücü yetmek.

Câm-ı la'lüñe **irişmez elüm** elden ne gelür / Ayağüñ öpmedür ümmîd degül mültemes el (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 167, Beyit 3). [elüm irişmez, -mez]

elümde ihtiyârum yok: Kendi elinde olmamak.

Vücûduña irelden ten bu gönümde qarârum yok / Tenüm bî-tâb olup titrer **elümde ihtiyârum yok** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 142, Beyit 1). [elümde ihtiyârum yok, -ümde]

elüñe yapış-: Eline yapışmak, yalvarmak.

Elüñe yapışup Allâh didüm / Kõdum baş yoluña ey şâh didüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 189, Beyit 1). [elüñe yapışup, -up]

elyak: Daha münasip, daha layık.

Devlet-i dostdārın **elyak** gördi kıldı Hakk seni / Uşbu şehr-i evliyāda şehriyār-ı evliyā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 9, Beyit 2). [*elyak*,]

em: İlâç, devâ, çâre, derman.

Cân lebûñden **em** recâ itdükce gamzeñ hışm ider / Ben niyâz u nâzdan oldum meded ey çâre-sâz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 118, Beyit 4). [*em*,]

emekdâr: Emektar, kıdemli.

Rahîmiyem oldum firâkuñla yâr / Vişâlüñi tâlib **emekdâruñum** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 211, Beyit 7). [*emekdâruñum*, -uñum]

emekdâr ol-: Uzun müddet aynı yerde hizmet etmiş, emeği geçmiş (kimse) olmak.

Şol kadar çekdi cefâñuñ yükini cân u göñül / Ben senüñ cân u göñül birle **emekdâruñ olam** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 206, Beyit 5). [*emekdâruñ olam*, -uñ , -am]

emel: İstek, arzu.

Bir **emeldür** cennet ü tûbâ gamı tûl u dırâz / Kûy-ı kıdd-i yâre irmekdür Raḥîmî himmetüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 207, Beyit 5). [*emeldür*, -dür]

Lebûñ bu cânuma helvâ-yı bî-bedeldür ola / Hayâl-i kâmeti topuñ dile **emeldür** ola (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 307, Beyit 1). [*emeldür*, -dür]

emîrû'l-mü'min: Halife, müminlerin emiri.

Benüm kılbüm şafâ himmetle Ka'be âsitânuñdan / **Emîrû'l-mü'minisin** kıtı'ı'l-burhâna gönderseñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 151, Beyit 2). [*emîrû'l-mü'minisin*, -isin]

Şafâ himmetle Ka'be âsitânından benüm kıblem / **Emîrû'l-mü'minîn** kıtı'ı'l-bürhâna gönderdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 330, Beyit 3). [*emîrû'l-mü'minîn*,]

emli: Devalı.

Ne öldürür dil-i bîmârumı gamzeñ ne şağ eyler / Benüm hakkumda cânâ kıpmadı la'lüñ gibi **emli** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 332, Beyit 3). [*emli*,]

emn ü emân: Huzur ve güven.

Saḥa **emn ü emân** şihḥat yaraşur dâ'imâ ammâ / Marîz u rencden kırtulmasın ağıyâr-ı bed-ḥ'âhum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 203, Beyit 4). [*emn ü emân*,]

emr: Emir, buyruk.

Yolumda sāyeveş hāk ol dimişsin / Raḥīmī nā-tüvān mūr **emre** me'mūr (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 42, Beyit 7). [emre, -e]

Yoluñda öl disem şu ki bir dem nizā' ide / ̸ul mıdur ol ki **emrũñe** fermanuñ olmaya (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 301, Beyit 4). [emrũñe, -ũñe]

Emrũñe boyun urdı vũ baş egdi ̸alemvār / Tiğũñ ḥaberi şāh-ı Ḥorāsāna irişdi (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 336, Beyit 6). [emrũñe, -ũñe]

emr eyle-: Emretmek.

Raḥīmī ḳuluña **emr eyle** olsun sākin-i kūyuñ / 'Azizũm ol gedāyı bir söz ile Mışra sultān it (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 18, Beyit 7). [emr eyle,]

Zindān-ı ğam-ı hecre beni eyleme maḥbũs / Cān Yūsufın **emr eyle** zeneḥdāna şalınsun (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 253, Beyit 2). [emr eyle,]

Gāh gāh **emr eyle** yüz sürsün rikābuña şehā / Ḥāk-i rāhuñdur Raḥīmī ḥod senũñ bī-iştibāh (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 298, Beyit 7). [emr eyle,]

emr it-: Emir etmek, buyurmak.

Cān ile göñũl içre ğamuñ ger gũm olursa / **Emr it** yiridür bulduralum yirlũ yirinden (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 228, Beyit 5). [emr it,]

Emr it bu dem ey dürr-i girān-māye demidür / Ğavvāş-ı ṭaleb lücce-i 'ummāna şalınsun (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 254, Beyit 2). [emr it,]

emr-i muḥāl: Gerçekleşmesi imkansız olan emir.

Ḥāşşa ḥāşıyyet ḳomış la'lũñde ol cān āferin / Bezl-i cān cā'iz veli andan cüdā **emr-i muḥāl** (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 178, Beyit 5). [emr-i muḥāl,]

emrũd: Armut || boyun.

Mā-ḥaşal **emrũd** ya ḥarbũz u ya bittĩḥ u sīb / ̸ankısın iḥsān iderseñ olurum şādān-ı cüd (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 34, Beyit 8). [emrũd,]

eñ: Türkçede mübalâğa ile tafdil edatıdır. en büyük hepsinden daha büyük.

Zāl-i zemāne rezmine ṭāḳat getürmedi / **Eñ** pehlüvān-ı 'ālem olan didi Rüstemem (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 200, Beyit 4). [eñ,]

enbāz-ı maḥabbet: Aşkın ortağı.

Ey dost işigünden ırağ eyle ‘adūy / Olmaz o vefā ehline **enbāz-ı maḥabbet** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 22, Beyit 4). [enbāz-ı maḥabbet,]

encām: Son, akıbet, nihayet.

Dem bu demdür jeng-i ğamla kılma ḳalbūñ münkesir / Bezm-i cām **encāmını** ḥod gösterür her cām-ı şāf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 131, Beyit 2). [encāmını, -ını]

encüm: Yıldızlar.

Çün döşendi nüh sipihr üzre simāt-ı keh-keşān / Mey şafaḳ **encüm** nuḳul ḥūrşid ü mehdür nān-ı ‘id (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 39, Beyit 2). [encüm,]

Görinen **encüm** degüldür ḥasret-i rüyuñla āh / Dāmen-i eflāke od urdı derün-ı āteşin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 247, Beyit 2). [encüm,]

Benüm yanup yakılan şem‘ gibi nār-ı ‘aşḳuñla / Yine her **encüminde** meclis-ārā eyleyen sensin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 262, Beyit 2). [encüminde, -inde]

endişe: Düşünce, kaygı.

Ḥayāt ümmîdi ey dil bir çürük **endişedür** şabr it / Yine derdin viren dermān ider dildār şağ olsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 245, Beyit 6). [endişedür, -dür]

Ḳo miyān endühını terk it dehān **endişesin** / Çekme ey dil yok yire pinhān u nā-peydā ğamın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 256, Beyit 4). [endişesin, -sin]

Rahîmî yār-ı ‘aşḳ olan ğam-ı cān u cihān itmez / Muḥāl **endişedür** ‘uşşāḳa ol fikr-i ser-encāmı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 324, Beyit 5). [endişedür, -dür]

endişe çek-: Kaygılanmak.

Ğam-ı ferdā için **endişe çekme** bu günü hoş gör / Yine virmek anuñdur luṭf ol perverdigāruñdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 95, Beyit 3). [endişe çekme, -me]

endüh: Gam.

Ḳo miyān **endühını** terk it dehān endişesin / Çekme ey dil yok yire pinhān u nā-peydā ğamın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 256, Beyit 4). [endühını, -ını]

endüh-ı ğam: Gam tasası.

Ḥayāl-i çeşm-i şād u dāl-i zülfüñ iftirāḳından / Şikeste beste şad **endüh-ı ğamla** nā-tüvān ebrü (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 270, Beyit 8). [endüh-ı ğamla, -la]

endüh-ı hayret: Şaşkınlık tasası.

Efendi ben kuluñ fūrkatde dil **endūh-ı hayretde** / İkimizde ‘aceb hāletdeyüz ben ğamlı ol ğamlı
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 332, Beyit 2). [endūh-ı hayretde, -de]

endūh-ı hecr: Ayrılığın gamı.

Bî-sütūn-ı ‘aşkda sen yār-ı Şîrîn-la’l için / Çekdüğüm **endūh-ı hecri** Husrev ü Ferhād aña (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 8, Beyit 3). [endūh-ı hecri, -i]

‘Aşk ile vîrān olan dil istemez ābādlık / Öğrenen **endūh-ı hecre** hîç diler mi şādlık (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 141, Beyit 1). [endūh-ı hecre, -e]

engüş-t-nümā-yı ehl-i ‘îd: Bayram ehlinin parmakla gösterileni.

Gizledi haclet hicābında özin ey meh hilāl / Olalı ebrūlaruñ **engüş-t-nümā-yı ehl-i ‘îd** (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 32, Beyit 2). [engüş-t-nümā-yı ehl-i ‘îd,]

enhār: Irmaklar.

Mā-cerā-yı eşk-i çeşmüm bilmek isterseñ eger / Ey perî-rū ‘aynıdur her dem revān **enhāra** bak
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 139, Beyit 2). [enhāra, -a]

Ne cennet isterem ne hūri ne **enhāradur** meylüm / Ki bir dervîş-i şāhib-himmetüm didāradur meylüm
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 191, Beyit 1). [enhāradur, -adur]

enîn eyle- Ağlayıp inleme, feryad etme.

Nā-müsā‘id tālî‘um bahtum siyeh qalbüm hāzîn / Tañ mı ey gül-çihre bülbul gibi **eylersem enîn**
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 247, Beyit 1). [enîn eylersem, -rsem]

enîs ol-: Arkadaş; dost olmak.

Fūrkat-i kurb-ı vişālūñle eyā mūnis-i cān / Nāle **olmuşdur enîsüm** işidenlerden ırak (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 138, Beyit 2). [enîsüm olmuşdur, -üm, -mışdur]

envā‘ı: Çeşit çeşit, her türlü.

İltifātuñdur ğaraż ey mîve-i bāğ-ı ‘aṭā / Bilürüz memlū durur **envā‘ıla** büstān-ı cūd (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 34, Beyit 10). [envā‘ıla, -la]

envār: Nurlar, aydınlıklar.

Kendi düşen ağlamaz şabr eyle pervāne-dil / Bir dem ola üstüne pertev şala **envār** şem‘ (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 129, Beyit 6). [envār,]

Güneş gibi kılordı ‘ālemi **envāra** müstağrak / Tūlū‘ itse Raḥîmî zerrece bir pāresi ‘aşkuñ (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 154, Beyit 5). [envāra, -a]

Ey kamer **envāra** ḥüsn-i yāra mihrüñ kılma pest / Şāf dil ol gün gibi saḳf-ı bülende sāde gel (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 173, Beyit 5). [envāra, -a]

envār-ı ḥüsn: Güzelliğin parlaklığı.

Yaḳalı **envār-ı ḥüsnüñden** çerāğ ey āfitāb / Burc-ı ʿizzetde şeref buldı meh-i tābān-ı ʿīd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 39, Beyit 6). [envār-ı ḥüsnüñden, -üñden]

envār-ı mihr: Güneş ışıkları.

Şām-ı küfr içre ḳalurdı kâʿināt ey şubḥ-ı dîn / Tāb-ı tīgüñ olmasa **envār-ı mihre** tevʿemān (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 233, Beyit 2). [envār-ı mihre, -e]

envār-ı ruḥ: Yanağın parlaklığı.

Envār-ı ruḥuñdan ṭolayı ṭabʿ-ı Raḥîmî / Her şîʿri anuñ şîʿr-i dıraḥşāna irişdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 336, Beyit 9). [envār-ı ruḥuñdan, -uñdan]

envār-ı şevk: Arzunun ışıkları.

Şu kim bir lemʿa ḥāşıl eyledi **envār-ı şevkuñdan** / Anuñ her zerresin gün gibi dehr-ārā iden sensin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 261, Beyit 4). [envār-ı şevkuñdan, -uñdan]

er: Yiğit, erkek.

Şimdi bildüm nev-ʿarūs-ı dehr bir seḥḥār imiş / Niçe **erden** arta ḳalmış bir zen-i bāzār imiş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 121, Beyit 1). [erden, -den]

Ḳılma ḥaḳāret eyle ḥarābāt **erine** ṭaʿn / Cemşid olurdı hem-dem aña gāh gāh-ı Cem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 215, Beyit 4). [erine, -ine]

İnanmaz saña gerçek **er** olan ey ḳaḥbe-zen dünyā / Bu gün mesrūr-ı rüşen itmedüñ mihrüñle bir ferdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 341, Beyit 5). [er,]

erbāb-ı niyāz olduk: Dua ehli olmak.

Yüz yumaz olduk namāza olduk erbāb-ı niyāz / Zāhidā ʿacַz ü ḳuşūriyla ʿibādāt ehliyüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 111, Beyit 4). [erbāb-ı niyāz olduk, -duk]

eren: Ermiş, veli.

Başımı iltür vefā meydānına nāḳış ḳadem / Ben **erenlerle** bu gün ḡayret semendin ḳoşmışam (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 210, Beyit 2). [erenlerle, -lerle]

erenler hakkı: Velilerin hakkı için.

Segirdüp al murāduñ ögdilin meydān-ı devletde / Saña koşdum **erenler hakkı** himmetle du‘ā rahşın
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 235, Beyit 3). [erenler hakkı,]

erenler hakkıçün: Velilerin hakkı için.

İdüpdür top-ı çerhi himmetüñ çevgānı ser-gerdān / **Erenler hakkıçün** meydān bu gün sen
şehriyāruñdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 95, Beyit 5). [erenler hakkıçün,]

erkām: Yazılar, resimler, sayılar.

Başum aldum ele meydānuña sonra qadem başdum / Hayātum defteri **erkāmına** evvel qalem çekdüm
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 186, Beyit 2). [erkāmına, -ına]

erkān-ı ‘id: Bayramın esası.

Yüzüñi gördükce buse umduğum ‘ayb eyleme / Āyet-i Kevser haqı cānā budur **erkān-ı ‘id** (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 39, Beyit 7). [erkān-ı ‘id,]

erkek: Er, yiğit.

Raķib-i seg-nihāduñ āline aldanma vahşet kıl / Şaķın şayd olma kancık dilküye hey **erkek** arslanum
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 201, Beyit 2). [erkek,]

erzān: Layık, uygun.

İki ‘ālem kim behā bir kez bilün koşmağıçun / La‘lünüñ bir büsesi **erzān** eger biñ cānedür (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 41, Beyit 3). [erzān,]

Gerekmez ravza-i rıdvān-ı ğilmān-ı kamer-ṭal‘at / Saña **erzānı** ey şūfî benüm ol yāredür meylüm
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 191, Beyit 2). [erzānı, -ı]

Selef ser-māyesi pīrāye-i hayr-ı halefsin sen / Aşıl sen fer‘-i ‘ālisin sa‘ādet saña **erzānı** (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 335, Beyit 6). [erzānı, -ı]

erzāni ol-: Layık/uygun olmak.

Sāde vü şāf-dil olmasa yoluñda ey meh / Pertev-i mihrüñe **olmaz** idi **erzāni** zırır (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı,
Gazel 293, Beyit 5). [erzāni olmaz, -maz]

es-: (Hava için) Bir yönden bir yöne doğru hissedilir şekilde hareket etmek.

Ne ğam **esse** vücūdum yelkeninüñ bādı yapraqdan / Müyesser ola ‘ömr-i Nüh tek sen verd-i ra‘nāya
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 289, Beyit 6). [esse, -se]

esb-i nāz: Naz atı.

Ayaqlatma beni ağyāra karşı **esb-i nāz** ile / Hücūm it üstüme şal bir kezin şāhā ‘aṭā rahşın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 235, Beyit 2). [esb-i nāz,]

esen kal-: Sağlıklı, hoş, iyi kalın, Allah'a ısmarladık anlamında veda sözü|| (rüzgar için) esmeye devam et.

Esen kal ey şabā gülzār-ı kūy-ı dil-berūñ şimdi / Gözüm saḳḳā yüzüm cārüb āhum oldu ferrāşı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 342, Beyit 4). [esen kal,]

eser:

1.İz, işaret, nişan.

Ṭayanurdı cigerde saña āhum Kāra ṭağlarca / Bu yolda olmadı ey bād senden bir **eser** peydā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 1, Beyit 6). [eşer,]

Nesîm-i şubḥ ile dün göñlümi zülfüne gönderdüm / Ne andan bir **eser** oldu ne dilden bir haber peydā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 2, Beyit 4). [eşer,]

Ne bilür āh-ı derūnum **eserin** ehl-i hevā / Reviş-i āh yine hem-nefesi āh bilür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 47, Beyit 5). [eşerin, -in]

Şabāyā āhdan ğayrı bu dem benden **eser** umma / Vücūdum ḥākini ben reh-güzār-ı yāra ṭabşurdum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 221, Beyit 5). [eser,]

‘Aşḳuñ hevāsı ile geh ağlar geh inlerin / Nem var benüm **eser** senüñ ortada ben neyin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 258, Beyit 4). [eşer,]

Ey ravza-i pākünden **eser** ravza-i cennet / Ravzañdan **eser** ravza-i rāḥat Baba Ḥamza (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 287, Beyit 2). [eşer,]

Bir nefes ḳaldı hemān ancaḳ ḥayātumdan **eser** / Derd ile sînem delüp ney gibi zār itdüñ beni (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 309, Beyit 3). [eşer,]

Vefādan bir **eser** yok gülşeninde ey şabā dehrüñ / Hevāya servi mā’ildür açılğan ḥār ile verdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 341, Beyit 3). [eşer,]

2.Yapıt, eser.

Lebüñ hecriyle andan āh idüp bir şubḥ-dem cānı / Saña teslim idüp ben de ideydüm bir **eser** peydā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 2, Beyit 6). [eşer,]

eser eyle-: İşaret etmek.

Çeşmümde ğubār-ı ḳademüñ eylese mād̄di / Ḥāşıyyet-i kühl-ı başarāsā **eser eyler** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 60, Beyit 2). [eşer eyler, -r]

esir ol-: Esir düşmek, yakalanmak; bağlanmak, gönül vermek.

Hayli demdür dil hevā-yı kıddüñe **oldı esir** / İstemez ammā efendi bir nefes āzādlık (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 141, Beyit 2). [esir oldı, -dı]

esirge-: Merhamet etmek, acımak.

Güler düşmen Rahîmî zâr u maḥzûn / **Esirge** pâdişâhum cânı yok mı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 339, Beyit 5). [esirge,]

esir-i aşk: Aşk esiri, aşka müptela olan kimse.

Her behâsını terâzûda gören ola ‘azîz / Ben **esir-i aşkuñ** iken boynı bağlu kul gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 334, Beyit 5). [esir-i aşkuñ, -uñ]

esir-i bend-i aşk: Sevgi bağının tutsağı.

Bu dil ḥod nice demlerdür **esir-i bend-i aşkuñdur** / Perîşân idüp ‘aqlın zülfüñāsâ târ-mâr itme (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 278, Beyit 5). [esir-i bend-i aşkuñdur, -uñdur]

esir-i bend-i ğurbet: Ğurbet bağının esiri.

Esir-i bend-i ğurbetdür gönül ‘azm-i diyâr ister / Ciger mecrûḥ-ı tîğ-i hecrdür vaşl-ı nigâr ister (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 56, Beyit 1). [esir-i bend-i ğurbetdür, -dür]

esir-i bend-i miḥnetdâr-ı ğurbet: Ğurbetin dert yurdunun bağının esiri.

Rahîmî bendeññ ḥâlin şorarsañ / **Esir-i bend-i miḥnetdâr-ı ğurbet** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 23, Beyit 6). [esir-i bend-i miḥnetdâr-ı ğurbet,]

esir-i bend-i zülf: Saçın bağının esiri.

Esir-i bend-i zülfüñdür dil-i şürîde rahm eyle / Güzellik ḥod bilürsin kimseye ‘ömrüm degül bâķi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 347, Beyit 3). [esir-i bend-i zülfüñdür, -üñdür]

esir-i kayd-ı bend ol-: Bağın esiri olmak.

Şaçuñ bendiyle bend olmış **esir-i kayd-ı bend olmış** / Dil-i aşüfte dirler bir ğarîb ü ḥor u zârum var (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 67, Beyit 3). [esir-i kayd-ı bend olmış, -mış]

esir-i zülf ü ruḥ it-: Yanağın ve saçın esiri yapmak.

Rahîmî baḥt-ı hümayûn bu ṭâlî‘i Ferruḥ / **Esir-i zülf ü ruḥ itdi** seni mübârek bād (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 36, Beyit 5). [esir-i zülf ü ruḥ itdi, -di]

esir-i zülf ol-: Sevgilinin saçlarının tutsağı olmak.

Esir-i zülfüñ olduğumı rüsvā eyledi hālka / Baña bu bendi geçmeklik yine ol nābe-kāruñdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 95, Beyit 8). [esir-i zülfüñ olduğumı,]

eski: Kadim, evvelki, önceki.

Haţtuñ geldükce cānā hālūñe efzūn olur meylüm / Ğam-ı haţtuñ dile **eski** belādur tāze dāğ ister (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 84, Beyit 4). [eski,]

eskişehir: Eskişehir.

Ṭāḳ-ı ebrūsı hayālın ḳodı göñlümde bu gün / **Eskişehirinde** o meh yaptı yine bir yeñi kāḥ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 29, Beyit 5). [eskişehirinde, -inde]

esmā-yı sūr: Şenliğin adı.

Çatlasa düşmen n'ola ḳopdı terāḳa başına / Āsumāni bir ḳazādur aña bu **esmā-yı sūr** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 91, Beyit 4). [esmā-yı sūr,]

esrār:

1.Sırlar, gizler.

Benden dehānı cān gibi pinhān olur ḳalur / **Esrārüm** añlayan ḳişi hayrān olur ḳalur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 43, Beyit 1). [esrārüm, -um]

Firāḳa düşmeyen bilmez nedür keyfiyyet-i hālüm / Benüm **esrāruma** vāḳıf olan hayrāna dönmişdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 94, Beyit 2). [esrāruma, -uma]

Lebüñ **esrārınuñ** cānıyla ben hayrānıyam cānā / Anuñçün añmazam adın şarābuñ niçe demlerdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 96, Beyit 2). [esrārınuñ, -ınuñ]

Tercümānlıḳ eylese ḳarşuñda cānum la'lüñe / Bildürüp keyfiyyetüm **esrārı** söyleşsek birez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 115, Beyit 4). [esrārı, -ı]

Ğubār-ı haţtuñ **esrārını** hayrān olmayan bilmez / Mezāḳ-ı nuṭḳ-ı la'lüñ hem-dem-i cān olmayan bilmez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 117, Beyit 1). [esrārını, -ını]

Gör ğubār-ı haţṭ-ı la'lüñle ne keyfiyyetde ben / Hālūme raḥm it beni hayrān iden **esrāra** baḳ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 143, Beyit 4). [esrāra, -a]

Hayli muğber hāṭırız haţṭ-ı ğubār-ı yārdan / Bilseñ **esrārüm** eger hayrān ḳalurduñ pür-melāl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 178, Beyit 6). [esrārüm, -um]

Şöyle denk itdi beni keyfiyyet-i ma'cün-ı 'aşḳ / Toptoludur cür'adān-ı dilde **esrārüm** Ḥasan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 268, Beyit 4). [esrārüm, -um]

2. Keyif verici, sarhoş edici, uyuşturucu, bâzan da uyarıcı olarak kullanılan madde.

Mest ü şeydâ eyleyen ‘aşkuñ şarābıdur beni / Şanma sen keyfiyyetüm afyon u ya **esrār** imiş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 121, Beyit 6). [esrār,]

esrār-ı ‘aşk: Aşkın sırları.

Ğubār-ı haṭṭ-ı ruḥsāruñla ḥayrān olmayan bilmez / Bu gün **esrār-ı ‘aşkıyla** nedür keyfiyyet-i ‘ālem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 213, Beyit 2). [esrār-ı ‘aşkıyla, -ıyla]

esrār-ı hak: Allah'ın sırları, hakikat sırları.

Dün ü gün budur Raḥîmîñün murādı Haḫḫ bilür / Her şebüñ ola şeb **esrār-ı haḫı** şebhā-yı sūr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 91, Beyit 6). [esrār-ı haḫı, -ı]

esrār-ı hakikat: Hakikat sırları.

Mecāzı maḥv idüp rāz içdük **esrār-ı hakikatden** / Tarīkatda şerī‘at gibi bir bürhānımız vardır (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 87, Beyit 2). [esrār-ı hakikatden, -den]

esrār-ı ḥayāl-i leb-i mey-gün: Şarap renkli dudağının düşüncesinin sırrı.

Yārüñ **esrār-ı ḥayāl-i leb-i mey-günü** ile / Ey Raḥîmî gehi mest ü gehi ḥayrānem ben (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 225, Beyit 5). [esrār-ı ḥayāl-i leb-i mey-günü, -ı]

esrār-ı la‘l-i yār: Sevgilinin dudağının sırrı.

Esrār-ı la‘l-i yārdan baña ḥaber şoran sefiḥ / Ne denk ü ḥayrānem nedür bu ‘akl u cān ne yirdedür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 101, Beyit 3). [esrār-ı la‘l-i yārdan, -dan]

esrār-ı zülf: Saçın sırrı.

Haṭṭı geldi büsesin al dün ğarībüñdür diyü / Ey Raḥîmî lāyih oldu cāna dün **esrār-ı zülf** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 132, Beyit 7). [esrār-ı zülf,]

eş‘ār: Şiirler.

Şā‘ir-i bî-meze **eş‘ārımuza** ḥarf çoğ olur / Sen Raḥîmî gibi bir ṭab‘-ı güher-bāra yapış (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 120, Beyit 7). [eş‘ārımuza, -ımuza]

Pür-ḥarāretdür Raḥîmîñün zebānı nārveş / Hālet-i sūz u güdāz ile ider **eş‘ār** şem‘ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 129, Beyit 7). [eş‘ār,]

Leblerüñ vaşfinda cān-baḫş olsa **eş‘ārım** n’ola / Almışam ey Hızır-leb ben Rūḥ-ı kudsiden sebak (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 140, Beyit 6). [eş‘ārım, -um]

İ'tibārı şimdiki dehr içre yegdür silminüñ / Sen ne var Selmân gibi söylerseñ **eş'âr** ey gönül (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 171, Beyit 4). [eş'âr,]

eş'âr-ı mümtâz ol-: Seçkin şiirler olmak.

Sen bu tab' ile Raḥîmî tütalum Firdevssin / İltifât-ı şeh gerek **eş'âr-ı mümtâz olmağa** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 283, Beyit 5). [eş'âr-ı mümtâz olmağa, -mağa]

eş'âr-ı şâfi: Halis şiirler.

Cânâ Raḥîmî cām-ı lebün mestidür müdām / **Eş'âr-ı şâfisi** nice mestâne olmaya (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 297, Beyit 9). [eş'âr-ı şâfisi, -si]

eşcâr-ı gülşen: Gül bahçesinin ağaçları.

Şanasın şem'-i kâfûrî durur **eşcâr-ı gülşende** / Ki tölmiş simden pervânelerle büstân hurrem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 196, Beyit 2). [eşcâr-ı gülşende, -de]

eşed: Daha şiddetli.

Şüfiyâ korkutma ısınduk 'azâb-ı düzaḥa / Biz haber alduk degülmiş hecr-i dil-berden **eşed** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 40, Beyit 6). [eşed,]

eşedd ol-: Şiddetli olmak, zor olmak.

Bezm-i bahâr olursa şitâdan **eşedd olur** / Bir gonca sâķi ruḥları gül-günüñ olmaya (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 300, Beyit 4). [eşedd olur, -ur]

eşk: Gözyaşı.

Elifler servlerdür dāḡlar gül yâreler gonca / Vücûdum bağ-ı miḥnet âh **eşküm** cüst u cüyıdır (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 70, Beyit 2). [eşküm, -üm]

Lebün devrinde ey gonca gönül 'ış-ı müdām eyler / Yüzüm deff nâle ney **eşküm** şarâb-ı la'l-fâm eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 72, Beyit 1). [eşküm, -üm]

Devlet-i aşkuñda âh u **eşküm** oldu hem-demüm / Şâh-ı iklîm-i gamem yanumca çok asker yürür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 100, Beyit 3). [eşküm, -üm]

Hün-ı cigerle besler merdüm yaşımı **eşküm** / Olsun demi ziyâde bu çeşm-i hün-feşānuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 157, Beyit 4). [eşküm, -üm]

Şubaşıdur Raḥîmî **eşkiyle** şimdi ammâ / Şâh-ı melâmet oldu nāmūs u 'âra qarşu (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 274, Beyit 5). [eşkiyle, -iyle]

Eşk ü âhum dün iki şahid götürdüm mihrine / Didi biri kanludur biri velî şâdık güvâh (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 276, Beyit 4). [eşk,]

Binā-yı ‘aşkuñı **eşküm** gidermedi dilden / Qadîmî kaşr-ı felek gibi bir temeldür ola (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 307, Beyit 5). [eşküm, -üm]

Toğrusı bu görmeyem bu **eşk** ü âhum dem-be-dem / Cüst u cûda cû-be-cû ey kâmet-i dil-cû seni (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 315, Beyit 5). [eşk,]

eşk ü âh-ı gam: Derdîn ahı ve gözyaşı.

Tarîk-ı ‘aşkda hem-râhum oldı **eşk ü âh-ı gam** / Şehâ sultân-ı ‘uşşâkum bular hayl ü sipâhumdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 75, Beyit 2). [eşk ü âh-ı gam,]

eşk-i çeşm-i ‘âşık: Aşığın gözündeki gözyaşı.

Fenâ kuhsârda her lâleye cânâ bekā tırdum / Ki **eşk-i çeşm-i ‘âşıkdan** dökölmiş hûna beñzetdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 198, Beyit 2). [eşk-i çeşm-i ‘âşıkdan, -dan]

eşk-i çeşm-i rûy-ı zerd: Solgun, sararmış yüzün gözünün gözyaşı.

Rahîmî sâ’ilüñdür **eşk-i çeşm-i rûy-ı zerd** ile / Müferraħdur tarah defîne sır-i sim ü zer yegdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 83, Beyit 5). [eşk-i çeşm-i rûy-ı zerd,]

eşk-i çeşm: Gözyaşı.

Hûn oldı **eşk-i çeşmüm** ol gül-‘izâra karşı / Şular bulanık akar evvel bahâra karşı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 274, Beyit 1). [eşk-i çeşmüm, -üm]

Hem-demüm yok **eşk-i çeşmümden** biraz kan ağlasam / Ter düşürmişdür benüm mâ-beynümi deryâyıla (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 290, Beyit 6). [eşk-i çeşmümden, -ümden]

eşk-i gam: Gam gözyaşı.

Cigerde hûn-ı hasret gözde **eşk-i gam** işigüñde / Bilinmedük daħi nem kaldı ger mahfî vü ger peydâ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 1, Beyit 5). [eşk-i gam,]

eşk-i hasret: Hasret gözyaşı.

Bezm-i ‘aşkuñda muşâhib şâhidüm gam dil nedim / **Eşk-i hasret** mey yüzüm deff nâle ney bağrum kebâb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 13, Beyit 3). [eşk-i hasret,]

Şarâbum **eşk-i hasret** hem-demüm gam / Kebâb itdi bu bağrum nâr-ı ğurbet (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 23, Beyit 2). [eşk-i hasret,]

Eşk-i hasret kana ğarķ itdi gözüm merdümlerin / Şanki la‘lîn-câmelerle zeyn olur ķurbân-ı ‘îd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 39, Beyit 11). [eşk-i hasret,]

Sipâhum **eşk-i hasret** sîne taḅlumdur ‘alem âhum / Rahîmî mâlik-i mülk-i gam oldum ķaldırup sancaķ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 145, Beyit 5). [eşk-i hasret,]

Sipāhum **eşk-i ḥasret** sīne ṭablamdur ‘alem āhum / Diyār-ı ḡamda şimdi pādīšāhum pādīšāyam ben
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 238, Beyit 5). [*eşk-i ḥasret,*]

eşk-i ḥūn: Kanlı gözyaşı

Cihān mülkini ḡarḡ-āb eyleyen bu **eşk-i ḥūnumdur** / Semāyı oda uran her gice sūz-ı derūnumdur
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 85, Beyit 1). [*eşk-i ḥūnumdur, -umdur*]

eşk-i ḥūn-feşān: Kan saçan gözyaşı.

Bağrumuñ başında ‘aynı ile buldum başını / Bilürem ḡandan gelür her dem bu **eşk-i ḥūn-feşān** (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 233, Beyit 5). [*eşk-i ḥūn-feşān,*]

eşk-i pervîn: Ülker yıldızına benzeyen gözyaşı.

Ruḡuñ māhın gözetmekden bu çeşmüñ **eşk-i pervînin** / Görür her gice yıldız şayduḡum ḡaldı ṭaṇa
meş‘al (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 164, Beyit 2). [*eşk-i pervînin, -in*]

eşk-i revan: Akan gözyaşı.

Şanma bir müflis gedāyam ‘aşḡ-ı istiḡnā yeter / Sîmdür **eşk-i revānum** rûy-ı zerdümdür zerüm
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 208, Beyit 3). [*eşk-i revānum, -um*]

Öp elin yalvar ayaḡına düş ey **eşk-i revan** / Dem ḡadem ola gel aḡdāmına ḡıl aḡdāmı (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 310, Beyit 4). [*eşk-i revan,*]

eşk-i rûy: Yüzün gözyaşı.

İşigüñ sâ‘illerine her dem ey kân-ı seḡā / **Eşk-i rûyum** sîm ile zerdür yeter iḡsân-ı ‘îd (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 39, Beyit 13). [*eşk-i rûyum, -um*]

eşk-i sîm-efşān: Gümüş saçan gözyaşı.

Rahîmî rûy-ı zerdîyle egerḡi sikke-şüretdür / Velî bir aḡçesi yok **eşk-i sîm-efşāndan** ḡayrı (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 344, Beyit 5). [*eşk-i sîm-efşāndan, -dan*]

eşk-i ter: Taze gözyaşı.

Ḥavf it güzelüm ehl-i ḡamuñ **eşk-i terinden** / Ḥaṭṭuñ bitirür şaḡlasun Allāh beterinden (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 228, Beyit 1). [*eşk-i terinden, -inden*]

eşüg: Eşik, kapı önü.

Güneş gibi bülend olurdu adr m erh-i a' ada / Eger b linem olsa bir gice i e   gi a ı (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 342, Beyit 2). [e   gi, -i]

e    : Mevcudat, yaratılmış olan her şey.

amu e   ada her vechile vechü'll h  seyr eyle /  af  ehline ey   f  bu mir' t-  mu aff dur (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 64, Beyit 2). [e   ada, -da]

eteg: Bir elbise veya etekli in alt kenarı.

R ziyam kes başumı kesme elümden **eteg  ** / Başdan eyler mi Ra  m   am-  ser-p  heves el (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 167, Beyit 5). [eteg  , -  ]

Eteg    anm   sif lin dem olur mı h  r-   a   / Dökseler ger an n  virmez an  c m-  Ceme (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 286, Beyit 3). [eteg  , -  ]

etr f: Taraf, y n, yan.

Cih n b  i degül ger rav a-i h ld-  ber n olsa / G   l meyl itmez ol **etr fa** seyr-i k y-  y r ister (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 56, Beyit 2). [etr fa, -a]

et  r-  vef -s z-  mağabbet: Aşkın vefa gösteren tavırları.

Bu neyde bu n leyi bu zev  u sem ' yine /  U   a bu **et  r-  vef -s z-  mağabbet** (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 22, Beyit 3). [et  r-  vef -s z-  mağabbet,]

ev n-    d: Bayram vakti.

Vuşlat-  dild ra m nend olalı **ev n-    d** / Ka'be ha   i hoş  af y la geer devr n-    d (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 39, Beyit 1). [ev n-    d,]

Dergeh-i  zzet-n m  na bir daği yüz sürmege / Her zem n ta'c l ider ömrüm gibi **ev n-    d** (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 39, Beyit 5). [ev n-    d,]

evc: Doruk, en yüksek nokta.

Leb-i hecriyle y r  n  astayum ey n le lu f eyle / Felek **evcine**  k du da m d v   or Mes   adan (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 250, Beyit 2). [evcine, -ine]

ev  r: Sarhoş.

 ar b-   a   ile ser-mest   **ev  r** olmışam s   i / Leb  n c m n   un  pd r ba na ol s   d   s   i (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 347, Beyit 1). [ev  r,]

evhām: Zanlar, kuşkular, esassız şeyler, kuruntular.

Dehānuñ mīmi zülfinüñ ğamı dāl eyledi qaddüm / Meded yok yire **evhām** u hayālāt ihtiyār itdüm
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 194, Beyit 5). [evhām,]

evrād: Her zaman yinelenen dua.

Binmege tîz günde sen mihr ü sa‘adet raḥşına / Her zemān **evrāduma** sür‘at semendin koşmuşam
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 210, Beyit 4). [evrāduma, -uma]

evrāk-ı ‘ömr: Ömür yaprakları.

Yile virür ‘ākıbet **evrāk-ı ‘ömrî** rûzgār / Şafḥa-i ‘ālemde aduñ tüt ki defterdār imiş (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 121, Beyit 4). [evrāk-ı ‘ömrî, -i]

evreng: Taht.

Çemende sākî-i gül-ruḥ elinden kadeḥ nûş it / Nigārā meclis-i Cemden saña **evreng** yiter lāle (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 291, Beyit 6). [evreng,]

evvel:

1.Önce.

Evvel konan āḥir göçer ‘ālem misāfir-ḥānedür / Bu tekyede bir iki gün mihmāna şıḥḥat yaraşur
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 103, Beyit 5). [evvel,]

Başum aldum ele meydānuña soñra qadem başdum / Ḥayātum defteri erkāmına **evvel** qalem çekdüm
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 186, Beyit 2). [evvel,]

2. Eskiden, önceleri.

İrtişādan ictināb eylerdi **evvel** ehl-i ‘örf / Şimdi şer‘î şüret eyler oldılar ikrāh yok (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 144, Beyit 6). [evvel,]

3.İlk.

Ḥûn oldı eşk-i çeşmüm ol gül-‘izāra qarşu / Şular bulanık aḡar **evvel** bahāra qarşu (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 274, Beyit 1). [evvel,]

ey: Seslenme edatı.

Sen ol zıll-i Ḥudāsın **ey** nihāl-i devḥa-i devlet / Özüñ gibi idemez bāğ-ı cennet bir semer peydā
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 1, Beyit 3). [ey,]

Ṭayanurdı cigerde saña āhum Ḳara ʔağlarca / Bu yolda olmadı **ey** bād senden bir eṣer peydā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 1, Beyit 6). [ey,]

Şeker-ḥandından olur **ey** meẓāk-ı cān şeker peydā / İder elfāz-ı dūr-bāruñ söze gelse şeker peydā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 2, Beyit 1). [ey,]

Gök göçer **ey** meh yire kıpar yirinden ʔaş u ʔağ / Zāyil olmaz ‘aşkuñ ile yandugum dilde yana (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 3, Beyit 5). [ey,]

Ey Raḥîmî başuma ter düşdi deryā acıdı / Düşeli dildār ile mā-beynüme bu mā-cerā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 3, Beyit 7). [ey,]

N’ola insāniyyet itseñ **ey** melek-ʔal‘at baña / Bir perîşān-ḥāṭırum raḥm it kılup şefkat baña (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 4, Beyit 1). [ey,]

Rā ʔaşuñ peyveste ʔatma müşterüñe incinüp / **Ey** ‘uṭarid rā buradur küşe-i rāḥat baña (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 4, Beyit 2). [ey,]

Tire rûzum rûşen it **ey** āfitābum gün gibi / İtme Şarḥanuñ bu Aydın illerin zûlmet baña (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 4, Beyit 5). [ey,]

Ben Raḥîmîyem ‘aṭā ‘aynıyla raḥm it vaktidür / Kıll kerem **ey** şāh-ı ‘ālem himmet it himmet baña (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 4, Beyit 6). [ey, -ıyla]

Rāst her gün ben du‘ācıñam senüñ pencgāhda / Büselikden deḡsin **ey** şeh nāz ʔo nevbet baña (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 4, Beyit 7). [ey,]

Ey Raḥîmî gerçi içdüm ʔok ḥekîmüñ şerbetin / Cisme şıḥḥat gelmedi bilmem ne ḥikmetdür baña (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 6, Beyit 5). [ey,]

Niḳāb-ı zülfüñi ref‘ it ruḥuñdan **ey** büt-i ra‘nā / Ki tā ‘aşkuñ zebûrı ola deyr-i ‘āleme ifşā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 7, Beyit 1). [ey,]

Ben ol ḥāküm ki **ey** meh zerrece ḳalbümde mihrüñ var / Bu şevkıyla n’ola pertev şalarsam dehre mihrāsā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 7, Beyit 2). [ey,]

Kitāb-ı ‘aşkı ben ḥatmetmiş iken mekteb-i ġamda / Henüz Mecnûn **ey** ḥ‘āce okurdı sûre-i Leylā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 7, Beyit 4). [ey,]

Ḳaşr-ı ḥüsni yüce kılmışdur şalın bünyād aña / **Ey** göñül irmez kemend-i nāle vü feryād aña (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 8, Beyit 1). [ey,]

Ey Raḥîmî baş üzere pîrüm olsun dir iseñ / Ol ġubār-ı ḥāk-i pāy-ı reh-güzār-ı evliyā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 9, Beyit 12). [ey,]

Luṭf ile yap yap Raḥîmîñüñ yıkık göñlin hemān / Bir velāyet zāhir it **ey** kām-kār-ı evliyā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 9, Beyit 13). [ey,]

Güneş yüzüñi tağyîr ideli **ey** māk-tāb-ı teb / Görüben gökde ʔaña ḳaldı bî-tāb oldı her kevkeb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 10, Beyit 1). [ey,]

Meger bir mihr-i ‘ālem-tāba **ey** meh müşteri olduñ / Düşersin titreyüp üstine şanurlar ki dutdı teb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 10, Beyit 2). [ey,]

Raḥîmî pür-ḥarāretdür senüñ bu ıztırābuñdan / Meger vaşluñ şarābı def‘ ide **ey** şāh-ı şekker leb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 10, Beyit 7). [ey,]

‘Arızuñsuz ‘aynuma **ey** nūr-ı ‘aynum ‘ayn-tāb / Hakk bilür ‘ayn-ı ‘inā ‘ayn-ı ‘azāb u ‘ayn-ı tāb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 11, Beyit 1). [ey,]

Her gice tā şubha dek **ey** meh gözüm yıldız şayar / Menzili bir merdümek pür-āb ola eyler mi h’āb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 12, Beyit 2). [ey,]

Bezm-i ğamda **ey** Raḥîmî ḥālūme raḥm eyleyüp / Kanlar ağladı kadeḥler nāleler toldı rebāb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 13, Beyit 5). [ey,]

Vuşlatuñla Āyete’l-kürsi ḥakı **ey** āfiṭāb / ‘Arşa döndi şehir-i Mar‘aş tıldı nūr-ı feth-i bāb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 14, Beyit 1). [ey,]

Ey Raḥîmî el götür baş aç yüzün dergāha tıd / Kıl du‘āyı devlet-i sulṭān Selim Ḥāna şitāb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 14, Beyit 7). [ey,]

Cān bağışlarken dem-ā-dem cānuma **ey** yār leb / Şol kadar şordum dehānuñ itmedi ikrār leb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 15, Beyit 1). [ey,]

Ey şeker-ğüftār acırsañ baña raḥm it acı kim / Tatlu cānumdan uşandurdu beni efgār leb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 15, Beyit 6). [ey,]

Fehm olunmazdı femün keyfi nedür ḥayrān idük / **Ey** Raḥîmî olmasa ger kâşif-i esrār leb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 15, Beyit 7). [ey,]

Sende **ey** meh olalı bu ḥüsn-i bî-hem-tā ğarīb / Eyledi ‘ālemlere ‘aşkuñ beni rüsvā ğarīb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 16, Beyit 1). [ey,]

Ey Raḥîmî utanur yaşum görüp rez-duḥteri / Yüzine her dem tıtar vālā-yı gül-gündan niḳāb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 17, Beyit 5). [ey,]

Doğunmaz tîr-i müjgānuñ geçer görmezlenür şimdi / Velî **ey** kaşı ya cāna geçer peykānuñ yād it (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 19, Beyit 6). [ey,]

Ey saçı zulmet nedür la‘lünde ḥaṭṭ şordum didi / Hızr-ı hoş-demdür delil-i çeşme-i āb-ı ḥayāt (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 20, Beyit 3). [ey,]

Ey Raḥîmî ‘aşkuña dil şol zemān vîrān iken / Daḥi maḥfidi bu çār ‘unşurda genc-i şeş cihāt (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 20, Beyit 7). [ey,]

Bilür dil dostı izhār-ı mihr itmek degül lāzım / ‘Adū-yı dîve insāniyyet itme **ey** melek-ḥaşlet (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 21, Beyit 6). [ey,]

Ey dost işigünden ırağ eyle ‘adūyı / Olmaz o vefā ehline enbāz-ı maḥabbet (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 22, Beyit 4). [ey,]

Ey dil ğubār-ı pâyını şāh itdi saña tāt / Devlet kelāmı kındı başuña gözüñi ac (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 24, Beyit 1). [ey,]

Gönlümde mihr-i ḥüsnüñi **ey** meh gören didi / Kılmış diyār-ı şarka Ḥüdāvendġār göc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 26, Beyit 2). [ey,]

Sofra-i ḥün-ı vişālün ben faḳîr ü aca ac / **Ey** lebi senbūse-i şekker yañāġı ter gülāc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 27, Beyit 1). [ey,]

Ḥayli gündür ḥār-ı ğamla baġludur bāb-ı feraḥ / Gül yüzünle ḥāṭır-ı maḥzūnumı gel **ey** gül ac (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 27, Beyit 2). [ey,]

Yurd-ı fenāda bir iki gün oturağ iden / Mülk-i beḳāya lābūd ider **ey** nigār göc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 28, Beyit 3). [ey,]

Görmesem meh yüzüñ **ey** meh eger aḥşama degin / Teng ü tar olur o gün başuma meydān-ı ferāḥ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 29, Beyit 4). [ey,]

Gizledi ḥaclet ḥicābında özin **ey** meh hilāl / Olalı ebrûlaruñ engüşt-nümā-yı ehl-i ‘îd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 32, Beyit 2). [ey,]

Ḥûn-ı a‘dāña bulaşmış işigüñ zer na‘lidür / Şanma **ey** mihr ü şafağ içre hilāl oldu bedîd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 32, Beyit 4). [ey,]

İd-ı ferḥunde yeter vaşluñ Raḥîmî bendeñe / Gün yüzüñsüz olur **ey** meh ‘îd aña rûz u id (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 32, Beyit 6). [ey,]

Bükdi bilümi fûrḳat-i bâr-ı cefā meded / Cevr okı geçdi bağruma **ey** ḳaşı yā meded (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 33, Beyit 1). [ey,]

Ḳansın zülāl-i mîmüñe ‘aṭşān-ı cān u dil / Ol iki dālūñ ile ḳıl **ey** dil-rubā meded (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 33, Beyit 2). [ey,]

Ey mîm-i fem külāleñüñ ol iki dāline / Virdüm gönül bu cānuma dermān ola meded (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 33, Beyit 4). [ey,]

Añmaz olalı ḥastasın ol bî-vefā ṭabîb / **Ey** nāle var şabāyıla bir dem aña meded (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 33, Beyit 6). [ey,]

Midḥatüñ gülzārınuñ bir bülbül-i ḥoş-ṭab‘ıdur / Bu Raḥîmî çākerüñ **ey** gülşen-i ‘irfān-ı cûd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 34, Beyit 9). [ey,]

İltifātunduḡ garaḡ **ey** mîve-i bāğ-ı ‘aṭā / Bilürüz memlû durur envā‘ıla bûstān-ı cûd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 34, Beyit 10). [ey,]

Ey Nihāl-i ser-firāz-ı gülşen-i ‘irfān-ı cûd / V’ey gülistān-ı leṭāfetde gül-i ḥandān-ı cûd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 34, Beyit 1). [ey,]

Bî-nevā dervîşüñem ḥûn-ı keremden ḳıl ‘aṭā / Tā nevālüñden nevāle bend olam **ey** ḥān-ı cûd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 34, Beyit 3). [ey,]

Ḳanda ḳandı dil senüñ cüllāb-ı luṭfuñ ḳandına / **Ey** seḫā vü mekrümet kânı benem ‘aṭşān-ı cûd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 34, Beyit 6). [ey,]

Sāḫa-i faẓl u fûnûnuñ şeh-süvārisın bu gün / **Ey** ḥabāb-ı ma‘rifet v’ey ḥazret-i sulṭān-ı cûd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 34, Beyit 7). [ey,]

La‘lûñe ben ḥasta ola cān iken **ey** Hızr ḥad / Bilmez idi ismini mā‘ûl-ḥayātuñ bir aḥad (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 35, Beyit 1). [ey,]

Ḳalbümi jeng-i ta‘alluḡdan muşaffā eyleyüp / Geydüm **ey** rûşen-liḳā āyine gibi bir nemed (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 35, Beyit 6). [ey,]

Cefā-yı derdüñ elif ḳāmetimi dāl itdi / Çıḳarduñ **ey** şeh-i ḥübān cihānda cevri ile ad (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 36, Beyit 2). [ey,]

Ḥālet-i ‘aşḳ içre aḥvālüm görüp ḳan aḡladı / **Ey** benüm çeşm-i güher-bārum yaşıñ olsun mezîd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 37, Beyit 2). [ey,]

Her gün başına mihr-i şeref toğsa tañ mıdur / Me'vâ idindi dergehüñ **ey** şehriyâr-ı 'îd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 38, Beyit 3). [ey,]

Çanlu yaşumda 'aks-i ruhuñ **ey** yüzi güneş / Güyâ şafağ içinde meh-i tâbdâr-ı 'îd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 38, Beyit 5). [ey,]

Ey şehen-şâh-ı bülend ahter sipihr-i 'âleme / Bedr-i hüsnüñle hilâl-ebruñ olur bürhân-ı 'îd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 39, Beyit 3). [ey,]

Sürdügiçün kapuña bir yılda iki kez yüzün / Oldı şâhib-ı kadr ü hem ehl-i berât **ey** hân-ı 'îd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 39, Beyit 4). [ey,]

Yağalı envâr-ı hüsnünden çerâğ **ey** âfitâb / Burc-ı 'izzetde şeref buldı meh-i tâbân-ı 'îd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 39, Beyit 6). [ey,]

İşigüñ sâ'illerine her dem **ey** kân-ı seḥâ / Eşk-i rüyum sîm ile zerdür yeter ihsân-ı 'îd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 39, Beyit 13). [ey,]

Kılmasa **ey** mîm-fem bu dâl-zülfeynüñ meded / Bend-i zulmetde olurdu cân giriftâr-ı ebed (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 40, Beyit 1). [ey,]

Pertev-i mihrüñle maḥv itdüm vücüdüm şeb-nemin / Arada nem ḳaldı senden gayrı **ey** hürşid-ḥad (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 40, Beyit 5). [ey,]

Yâd-ı la'lüñdür Raḥîmî mürdeye viren ḥayât / Ḳalib-i fersüdedür **ey** 'îsâ-dem cânsuz cesed (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 40, Beyit 7). [ey,]

Tañ mı **ey** meh pertev-i mihrüñ tecellî eylese / Niçe gündür kim o şevḳıyla bu dil vîrânedür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 41, Beyit 2). [ey,]

Yanma ki raḥm ide şâyed germ olup ol şem'-i çerḥ / Şubḥ olunca **ey** göñül pervâneveş sen yanadur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 41, Beyit 4). [ey,]

Ser-güzeştem n'ola olursa selefden mu'teber / **Ey** Raḥîmî bu ḥaḳîkat ḥâl olur efsânedür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 41, Beyit 7). [ey,]

Hevâdâruñ olanı **ey** boyı serv / Yeter sâye gibi yirden yire ur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 42, Beyit 5). [ey,]

Ey Raḥîmî vaşlın umma ol gözi mestüñ müdâm / Bir ḥayâl-i ḥüb ol bir devlet-i nâ-yâbdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 44, Beyit 5). [ey,]

Lebi kâlâsını ser-mâye-i cânıyla meded / Baña **ey** ḥ'âce alı vir saña ḥelvâlığı var (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 46, Beyit 3). [ey,]

Ağladup alma **ey** perî âhum / Gözlerüm yaşı bir ılı şudur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 48, Beyit 9). [ey,]

Bu gülzâr içre **ey** gonca görünür ḳadd ü zülfüñsüz / Gözüme oḳ yılanı servi sünbül şekl-i ejderdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 49, Beyit 3). [ey, -dür]

Şaḳın gül-gün yaşıñdan reng aluram dem revân itme / Başiret üzre ol **ey** dide ol gül-berg-i ter terdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 49, Beyit 4). [ey,]

Perişân itme göñlüm **ey** şabâ dem urma zülfinden / Benüm de başum üzre bir hevâyî sünbülüm vardur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 51, Beyit 3). [ey,]

Gedāñi gāhi ańduķca di **ey** řāh-ı ‘alī-řānum / Yaşı dildür adı şanber Raķīmī bir şulum vardur (Kütahyalı Rahīmī Dīvānı, Gazel 51, Beyit 5). [ey,]

Hār-ı ğam-ı hicrāndan olur bülbul-i diltār / **Ey** ğonca ķo sen söyleyeni söyledeni gör (Kütahyalı Rahīmī Dīvānı, Gazel 52, Beyit 3). [ey,]

Ķoyup gülzār-ı kūyuñ şanma dil gülzāra düşmişdür / Hezār eġġān ile ol ħasta **ey** gülzāra düşmişdür (Kütahyalı Rahīmī Dīvānı, Gazel 53, Beyit 1). [ey,]

Bu řerħa řerħa sīnem yarası **ey** yār řerħ olmaz / şu gibi ġayra mā’il āħ dil bir yāre düşmişdür (Kütahyalı Rahīmī Dīvānı, Gazel 53, Beyit 4). [ey,]

Baňa gel **ey** muġannī çāre-sāz ol n’eydigüm bildür / Maķām-ı ġamda dil feryāda cānum zāra düşmiřdür (Kütahyalı Rahīmī Dīvānı, Gazel 53, Beyit 5). [ey, -miřdür]

İtmedüm bülbul gibi **ey** yüzi gül gülzār seyr / Baňa kūyuñ pes ne lāzım eyleyem tekrār seyr (Kütahyalı Rahīmī Dīvānı, Gazel 54, Beyit 1). [ey,]

řāf ķıl cān gözgüsin ķıl ‘arız-ı dildārı seyr / Vechi yokdur **ey** ġöñül ķılma řaķın aġyārı seyr (Kütahyalı Rahīmī Dīvānı, Gazel 55, Beyit 1). [ey,]

Ey Raķīmī řu gibi her sū revān oldı yaşum / Rāst gelmez kim ķılam ol serv-i ħoř-reftārı seyr (Kütahyalı Rahīmī Dīvānı, Gazel 55, Beyit 5). [ey,]

Nāleme **ey** gül-i ter incinme / Bülbüle āħ vā mı eksük olur (Kütahyalı Rahīmī Dīvānı, Gazel 57, Beyit 2). [ey,]

Artırursın vefāñı ġayrılara / Mihrüñ **ey** meh baňa mı eksük olur (Kütahyalı Rahīmī Dīvānı, Gazel 57, Beyit 6). [ey,]

Ey feraħ gelme senüñle bu dil ülfet idemez / Yār-i dirīnesi bu cān-ı ħazīnüñ ġamdur (Kütahyalı Rahīmī Dīvānı, Gazel 58, Beyit 4). [ey,]

Ey ķaşı yā zaħm-ı ġamzeñle müşebbek sīnemüz / Menzil-i sehmi belādur ya vefā umacıdur (Kütahyalı Rahīmī Dīvānı, Gazel 59, Beyit 2). [ey, -dur]

Ka’be ķapuña řol ki řafāyıla sürer yüz / **Ey** ħ’āce anı bir yaňa řanma sefer eyler (Kütahyalı Rahīmī Dīvānı, Gazel 60, Beyit 3). [ey,]

Ey Raķīmī bildi bes řāh-ı hümayūn menzilet / Büm-ı nekbetdür anuñçün āřiyānın yaķdılar (Kütahyalı Rahīmī Dīvānı, Gazel 61, Beyit 7). [ey,]

Bāġ-ı ħüsne ‘arızuñ gül mīve-i cān leblerüñ / Sensin **ey** rüħ-ı revān var ise berg ü bār-ı ‘ömr (Kütahyalı Rahīmī Dīvānı, Gazel 62, Beyit 3). [ey,]

Va’de itmişdi bu ‘ömr-i nāzenīnüm gelmege / Va’de irdi küymedi ol va’deye **ey** yār-ı ‘ömr (Kütahyalı Rahīmī Dīvānı, Gazel 62, Beyit 6). [ey,]

Ey Raķīmī ķadd ü zülf-i yār ise sevdā-yı cān / řubħa dek yıldız şayup her gice ol bī-dār-ı ‘ömr (Kütahyalı Rahīmī Dīvānı, Gazel 62, Beyit 7). [ey,]

Zerre deñlü mihrüñ **ey** meh dilde bes peydā olur / řubħ-ı rüşen gibi rāzı ‘āleme ifřā olur (Kütahyalı Rahīmī Dīvānı, Gazel 63, Beyit 1). [ey,]

Mü’mīn-i şad-řāle görse zülfüñüñ zünnārını / **Ey** şanem sevdā-yı islāmı ķoyup tersā olur (Kütahyalı Rahīmī Dīvānı, Gazel 63, Beyit 2). [ey,]

Ꞑamu eŝyāda her vechile vechü'llāhı seyr eyle / Şafā ehline **ey** şūfı bu mir'āt-ı muşaffādur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 64, Beyit 2). [ey,]

Bilmezem baña ne şatduñ kim behâsın almaduñ / Ȑıluñam ne cevır idersin **ey** felek cânâne tavr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 66, Beyit 4). [ey,]

Rahîmîyem yoluñda zerreveş hâkiyle yeksânem / Güneş gibi velî mihrüñle **ey** meh iştihârum var (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 67, Beyit 5). [ey,]

‘Aşkdur hâkim vücüd iklîmine **ey** ‘aql sen / Gelme yir yok saña her mülküñ olur sulţânı bir (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 68, Beyit 2). [ey,]

‘Āşık-ı şâdık degül mihrüñde **ey** bedr-i münîr / Bilmeyen devrüñde devr-i vuşlat u hicrânı bir (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 68, Beyit 4). [ey,]

Ey Rahîmî dü cihânda sen de gel bir yar sev / Tañrı birdür kıble bir hem cism-i cânuñ cânı bir (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 68, Beyit 7). [ey,]

Senüñ devrüñde tañ mı başuma gün toğsa **ey** meh-rü / Zevāl irmez göñülde mihr-i hadduñ âfitâbumdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 69, Beyit 2). [ey,]

Temennâ-yı vişâlüñ eylemekden özge yok cürmüm / Benem ol **ey** ‘atâ-bahşem haţâ-püşem şevâbumdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 69, Beyit 4). [ey,]

Unutma añ Rahîmî kuluñı düşünâm-ı la'lüñden / Benem ol **ey** mürüvvet kânı vird-i müstecâbumdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 69, Beyit 5). [ey,]

Şişe micmer olsa n'ola meskenüm mişl-i gül-âb / Nâr-ı ğam başdan çıkarmışdur beni **ey** gül-‘izâr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 71, Beyit 2). [ey,]

Gel vücüdüm hâkini mañv eyle **ey** bād-ı ecel / Ȑonmasun ol dâmen-i pākîzeye benden ğubâr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 71, Beyit 3). [ey,]

Sâyebebân-ı devletüñden ayru **ey** ‘ālî-cenâb / Hayme-i gerdün dün oldu başuma teng-târ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 71, Beyit 4). [ey,]

Lebüñ devrinde **ey** ğonca göñül ‘ış-ı müdâm eyler / Yüzüm deff nâle ney eşküm şarâb-ı la'l-fâm eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 72, Beyit 1). [ey,]

Raķîbâ za'f iden cism-i nizâruñ reşk-i mihrümdür / Hased ‘âlemde **ey** miskîn seni âñir cüdâm eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 72, Beyit 4). [ey,]

Ey Rahîmî işidüp nâlemi ol ğonca dimiş / Şad hezâr ancılayın bülbül-i pür-zârum var (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 73, Beyit 5). [ey,]

Şafaķ şanmañ görinen zañm urupdur nâvek-i âhum / Ğazâl-i çerħ **ey** ebrü kemân oklu şikârumdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 74, Beyit 2). [ey,]

Nigâr-ı ‘ârîzuñda görinen haţţ düd-ı âhumdur / Ya ğod **ey** meh sevâd-ı nâfe-i baht-ı siyâhumdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 75, Beyit 1). [ey,]

Görinen çerħ-i pür-encüm degül **ey** mâh üstümde / Bu tāk-ı zer-nigâr-ı lâjiverdî bârgâhumdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 75, Beyit 3). [ey,]

Baña **ey** çerħ her gün mihr-i ‘âlem-tâb ‘arz itme / Benüm âyîne-i ruhsâra yâra ğod nigâhum var (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 76, Beyit 2). [ey,]

Baňa cevr itme bu zülû ü ruħıyla **ey** şanem dāyim / Şaķın kim nāle-i şeb-gır ü āh-ı şubḡāhum var
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 76, Beyit 3). [ey,]

Cemālûñ ḡaķķı **ey** ğonca İrem bāġına yok müslim / Ser-i kūyuñ gibi dünyāda bir ārāmgāhum var
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 76, Beyit 4). [ey,]

Müşkil iken ḡālet-i mevti saña āsān ider / **Ey** ġarīb-i ‘āşık-ı dil-ḡasta zār-ı intizār (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 77, Beyit 3). [ey,]

Ey Raḡimî ger ecel tîrinden isterseñ ḡalāş / Bir kemān-ebrû için çek durma yār-ı intizār (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 77, Beyit 5). [ey,]

Ey Raḡimî şād tut ġöñlûñ seni sulṡān-ı ‘aşķ / ‘Āķibet cünd-i ġama ser-‘asker ü serdār ider (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 78, Beyit 5). [ey,]

Leṡāfet ġülşeninde ġülşen ol ġül gibi **ey** ğonca / Ğamından incinüp ḡāruñ şaķın çekme melāletler
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 81, Beyit 4). [ey,]

Ķapuñda pister-i dîbā gerekmez ḡāk-i der yegdür / Seg-i kūyuñ sıfālî cāmdan **ey** pür-hüner yegdür
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 83, Beyit 1). [ey,]

Ne dil kim meyl-i ‘azm-i kūyuñ itmez **ey** hümā-ṡal‘at / Ve ger ṡāvūs-ı ḡudsî olsa ol bî-bāl ü per yegdür
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 83, Beyit 2). [ey,]

Heves ḡılmaz behiştāsā bahār-ı bāġ-ı dünyāya / Ruḡuñsuz **ey** ġül-i ter şanma seyr-i bāġ u rāġ ister
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 84, Beyit 2). [ey,]

Terāḡḡum ḡıl Raḡimî cür‘aveş pāy-māl-i devrāndur / Senüñ **ey** sākî-i ġül-ruḡ elüñden bir ayāġ ister
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 84, Beyit 5). [ey,]

Raḡimînüñ ne ṡañ tār olsa başına cihān mülki / Benüm ol **ey** meh ü ḡürşid-i ‘āriz baḡt-ı dūnumdur
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 85, Beyit 4). [ey,]

Bize zulm itmeden **ey** çerḡ-i dūn dūn yoksa āh itdüñ / Alur her ḡaķķımız ‘adl issi bir sulṡānımız vardur
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 87, Beyit 6). [ey,]

Ķuluyuz ḡanberiyüz **ey** Raḡimî Murtażā ḡaķķı / Kerem kânı ‘Ali-ḡū bir şeh-i merdānımız vardur
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 87, Beyit 7). [ey,]

‘Ārizuñ ben zerreye ‘arz eyle **ey** rüşen-zamîr / Lem‘a-i āsār-ı mihri āfitābiler bilür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 89, Beyit 4). [ey,]

Çok rüzġār baḡr ü berüñ seyrin eyledük / **Ey** dil demidür eyleyelüm ‘azm-i kūy-ı yār (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 93, Beyit 5). [ey,]

Benüm ‘id-i hümāyūnum senüñ seyr-i cemālüñdür / Gözüme ġurre **ey** meh-rū iki ġarrā hilālüñdür
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 97, Beyit 1). [ey,]

Ba‘id olsun nūḡūset **ey** ḡamer baḡt-ı sa‘idüñdür / Şeref viren cihāna mihr-i ḡüsn-i bā-kemālüñdür
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 97, Beyit 6). [ey,]

Yaşum ḡapuñdan ırmaġ eyleme **ey** ‘āriz-ı dil-cū / Cinān bāġında tecrî ṡaḡteḡā’l-enhāra dönmişdür
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 99, Beyit 5). [ey,]

Ey Raḡimî yaşuñı sen de revān it yolına / Raḡm ide bir ġün ola şāyed o dürr-i şehvār (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 102, Beyit 5). [ey,]

Bir demde biñ mürde kılur zinde lebüñ **ey** ‘İsî-dem / Cân u cihānuñ cānısın cānāna şıḥḥat yaraşur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 103, Beyit 2). [ey,]

Hasret-i ferr ü ruḥ-ı ḥālūñle **ey** gülzâr-ı ḥüsn / Ȧanlu yaşumdan kenârum lâlezâr olmış yatur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 104, Beyit 2). [ey,]

Ey rebîc-i mekrûmet dest-i zer-efşānuñ görüp / Çihresin zerd itdi gülşen ḥor u zâr olmış yatur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 104, Beyit 4). [ey,]

Güle bakduñ gülşene var ise **ey** ferḥunde-rû / Hâşre dek bâğ-ı cinânveş nev-bahâr olmış yatur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 104, Beyit 5). [ey,]

La‘l-i mey-günüñ ğamından döne döne **ey** felek / Cür‘aveş pâ-mâl idüp yire dökersin ḳanımuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 106, Beyit 3). [ey,]

Bir degül biñ cān fidâ eyler Raḥîmî yoluña / Lîk ḥûra geçmez **ey** ebrû kemân ḳurbānımuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 106, Beyit 7). [ey,]

Müşteriyüz naḳd-i cān ile lebüñ kālāsına / Yoḳ dime âzâr ile **ey** ğonca bâzâr isterüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 107, Beyit 4). [ey,]

Ey Raḥîmî nây u nûşından bu bezmüñ fâriğuz / Âhveş ammâ dem olur bir hevâdâr isterüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 107, Beyit 7). [ey,]

Ruḥsâr u kâkülüñüz şimdi berâber oldı / Yanumda **ey** yüzi gül şubḥ u mesâ-yı nev-rûz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 108, Beyit 5). [ey,]

Bir servi çek kenâra gülşende ‘âlem eyler / **Ey** pâdişâh-ı ‘âlem budur rızâ-yı nev-rûz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 108, Beyit 6). [ey,]

Sâza ḥod muḥkem yasağ itdi şeh-i ‘âlî-maḳâm / Ney idüñ beñzüm gibi **ey** şeh çalınsa sâz nâz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 109, Beyit 3). [ey,]

Râst uyduñsa ger ol servüñ hevâ-yı ‘aşḳına / **Ey** Raḥîmî gel maḳāmuñ gözle ol dem-sâz nâz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 109, Beyit 5). [ey,]

Ȧarâr itmez dil ü cān tende **ey** rûḥ-ı revân sensüz / Olur şular gibi gözüm yaşı her sū revân sensüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 110, Beyit 1). [ey,]

Ȧaçan gün gibi tenhâ seyre çıḳsañ bir gün **ey** meh sen / Dilümden od düşüp yanar zemîn ü âsumân sensüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 110, Beyit 3). [ey,]

Ȧaḳuñ didârı ḥaḳḳı gülşen-i kūyuñsuz **ey** ḥurî / Görinür düzaḥşâ gözüme bâğ u cinân sensüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 110, Beyit 4). [ey,]

Metâc-ı vaşluña ger dest-res bulmazsa **ey** ḥ‘âce / Muḥaşşal ḥarc-ı zâyiddür bu tende naḳd-i cān sensüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 110, Beyit 6). [ey,]

Raḥîmî bendeñüñ telḥ itdi Şîrîn zindeğānısın / Bu kâr-ı bî-meḫāk **ey** Ḥusrev-i şāḥib-ḳırân sensüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 110, Beyit 7). [ey,]

Ey Raḥîmî mescid ü mey-ḥâne birdür ‘âşḳıa / Tâlib-i Ḥaḳḳ olmuşuz her yirde tã‘âḥ ehliyüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 111, Beyit 7). [ey,]

Ey Raḥîmî zerreveş pâ-mâl ü ser-gerdānıyam / Bir’ki gündür ol meh-i nâ-mihribānum söylemez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 112, Beyit 5). [ey,]

Cüş iderdi dil hevâ-yı ‘aşk ile deryâ gibi / **Ey** melâhat kânı ammâ rûzgârın gözlerüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 113, Beyit 3). [ey,]

Perde-i nâmûsı çokdan çâk iderdük goncaveş / Biz maķâm-ı ‘aşkuñ **ey** şeh nâz-ı ‘ârın gözlerüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 113, Beyit 4). [ey,]

Ey Raķîmî göge aġsa ٱań mı ٱopum gün gibi / Bir mehûñ eflâkveş şehir ü ġiřârın gözlerüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 113, Beyit 7). [ey,]

İki gözümüñ biri olursa **ey** nûr-ı başar / Başdan ol göz çıksun ayaġuñ ġubârın istemez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 114, Beyit 3). [ey,]

Ey Raķîmî âşinâ-yı baġr-i ‘aşķ-ı yâr olan / Yâd-ı ‘ummân istemez deryâ diyârın istemez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 114, Beyit 7). [ey,]

Gelseñ **ey** bülbül senüñle yâri söyleşsek birez / Gonca gibi ol ġül-i ġülzârı söyleşsek birez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 115, Beyit 1). [ey,]

Yoluñda bezl-i cân itmek mezâķın **ey** şeker-ġande / Metâ‘-ı la‘lüne cândan ġarîdâr olmayan bilmez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 116, Beyit 3). [ey,]

Bir gedâñam ben senüñ **ey** pâdiřâġ-ı ser-firâz / Söylenür Maġmûd-ı řâġ ile nitekim ġâř Ayâz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 118, Beyit 1). [ey,]

Cân lebûñden em recâ itdükce ġamzeñ ġıřm ider / Ben niyâz u nâzdan oldum meded **ey** çâre-sâz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 118, Beyit 4). [ey,]

Râziyam her kime eylerseñ vefâ / Cevrûñ **ey** bî-mihr yanam baña bes (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 119, Beyit 2). [ey,]

Añ Raķîmîyi itüm de uş budur / Senden **ey** çeşm-i ġazâlüm mültemes (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 119, Beyit 9). [ey,]

Ey gözüm yaşı yetiş dâmen-i dildâra yapış / Bařuñı ayaġına ķo ara ٱut ara yapış (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 120, Beyit 1). [ey,]

Ķařrını yıķmak ise dűřmenüñ **ey** nâle ġaraż / Sîneden derd ile çık ġünbed-i devvâra yapıř (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 120, Beyit 6). [ey,]

Raķîmî resm-i iġlâř ile yazar şûret-i ġâlin / Senüñdür bâķi iġsân u kerem **ey** řâġ-ı himmet naķř (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 122, Beyit 7). [ey,]

Cihân bâġında **ey** gonca cemâl-i vaşf-ı ruġsârûñ / Raķîmî řeyġ Sa‘diye bedel bir ġülsitân itmiş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 124, Beyit 5). [ey,]

Bulupdur **ey** yüzi ġül her kesi maķřûdı bűstânın / Ķapuñda bî-merâm ancaķ Raķîmî nâ-tüvân ġalmıř (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 126, Beyit 7). [ey,]

Çihreñe olalı kıřġun müşteri **ey** yâr şem‘ / Mihr-i ‘âlem-tâba germiyyet şatar her bâr şem‘ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 127, Beyit 1). [ey,]

řevķ-ı ġayra nârveş mâyil degül **ey** serv-ķadd / Toġrulukla derġehüñde oldı ġıdmetķâr şem‘ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 127, Beyit 2). [ey,]

Gâġ ġande ġeh ġazab **ey** gonca la‘lün ‘âřıķa / Nitekim pervâneye ġeh nûr olur ġeh nâr şem‘ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 127, Beyit 6). [ey,]

Ṭab^ç-ı pür-envār ile rüşen çerāğūndur senūñ / **Ey** gözüm nūrı işigūñde Raḥīmīvār şem^ç (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 127, Beyit 7). [ey,]

Baḥr-i ḥaddūñle görelden âteşüm **ey** yār şem^ç / Bağrınūñ yağın yakup ağlar baña her bār şem^ç (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 128, Beyit 1). [ey,]

Tāb-ı zül^f ü ḥaddūñ añup tāb-ı nār-ı guşşada / Dün gice **ey** meh benümle yandı bir miqdār şem^ç (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 128, Beyit 2). [ey,]

Âteş-i ğayretle yanup cān u baş itdi fidā / Şevkuñı dilden cüdā kılmadı **ey** dildār şem^ç (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 128, Beyit 5). [ey,]

Ey Raḥīmî yana gör ḥadd-ı firāk-ı yār ile / İrgürür pervāne-i nūr-ı vişāle nār şem^ç (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 128, Beyit 7). [ey,]

Şām-ı fūrkatde görelden âteşüm **ey** yār şem^ç / Od yakup başına yanup şubḥa dek ağlar şem^ç (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 129, Beyit 1). [ey,]

Cem^çüne yüz süreli **ey** nūr-ı çeşm-i zāt-ı pāk / Pertev-i hūrşidi almaz ‘aynına her bār şem^ç (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 129, Beyit 5). [ey,]

Ey felek hoş gör bu devrānuñ bahārı şevkini / Her dem el virmez bu demler arayup yaksañ çerāğ (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 130, Beyit 3). [ey,]

Şāyi^ç olur şu^çle-i şemşir-i āhum sineden / Berķ-ı ‘ālem-tāba **ey** meh-rū olur mı hiç ğılāf (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 131, Beyit 5). [ey,]

Ḥalka ḥalka devr idelden ḥaddūñi **ey** genc-i ḥüsn / Qalmadı bir dil ki vîrān itmedi ol mār-ı zül^f (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 132, Beyit 2). [ey,]

Ḥaṭṭı geldi bûsesin al dün ğarībūñdür diyü / **Ey** Raḥīmî lāyıḥ oldu cāna dün esrār-ı zül^f (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 132, Beyit 7). [ey,]

Âşüb-ı şehir olalı kaşuñ **ey** meh-i münîr / Gözletmez oldu kimse hilālî taraf taraf (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 133, Beyit 3). [ey,]

Ârzü-yı pertev-i mihrūñle oldum ḥāk ḥayf / Baḫmaduñ bir gün yüzüme **ey** meh-i bî-bāk ḥayf (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 134, Beyit 1). [ey,]

Ey Raḥīmî geşte-i ‘aşķum vücūdum ğarķ-ı ḥūn / Olmaya dem-ber-dem ammā lāyık-ı fitrāk ḥayf (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 134, Beyit 5). [ey,]

Âh kim oldum ğam-ı ‘aşķuñla ser-gerdān ḥayf / Ḥayf **ey** bî-merḥamet bî- ‘ahd ü bî-peymān ḥayf (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 135, Beyit 1). [ey,]

Ḥār elinden âh kim bildüm alınmaz dāmenūñ / Hem-dem-i aġyārsın **ey** ğonca-i ḥandān ḥayf (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 135, Beyit 3). [ey,]

Qanına girme Raḥīmî kuluñuñ nā-ḥaķ yire / Bir dem ola diyesin **ey** āşaf-ı devrān ḥayf (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 135, Beyit 5). [ey,]

Gūşına gül-bāng-i āhum girmedi ol ğoncanuñ / **Ey** Raḥīmî bülbulāsā ṭoldı efgān her taraf (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 136, Beyit 5). [ey,]

‘Arz-ı didār it Raḥīmî bendeñe **ey** serv-ķad / Yollar üzre muntazırdur çeşm-i giryān her taraf (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 136, Beyit 6). [ey,]

Mā-cerā-yı eşk-i çeşmüm bilmek isterseñ eger / **Ey** perî-rû ‘aynıdur her dem revân enhâra bak
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 139, Beyit 2). [ey,]

Virmez isem başumı şevküñ hevâsıyla senüñ / Küll-i eczâmı kül it **ey** şem‘-i rûşen oda yak
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 140, Beyit 2). [ey,]

Gerçi Eyyüb itlerüñi seyr iderseñ seg qarîb / Adam olmaz **ey** melek ol seg-nihâda uşda bak
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 140, Beyit 5). [ey,]

Leblerüñ vaşında cân-bağş olsa eş‘arum n’ola / Almışam **ey** Hızr-leb ben Rûh-ı kudsiden sebak
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 140, Beyit 6). [ey,]

La‘l ü ruhsâr-ı ‘arâk-rîzüñ hayâliyle müdâm / Geh şarâb içer Rahîmî **ey** gül-i ter geh ‘arâk
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 140, Beyit 7). [ey,]

Efendüm devletüm sen bir garîb ü bî-kesüm bende / Senüñ gibi bu devr içinde **ey** meh şehriyârum yok
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 142, Beyit 2). [ey,]

Senüñ gülzâr-ı ‘âlemde benüm gibi hezârüñ var / Senüñ gibi benüm **ey** gonca-leb bir gül-‘îzârum yok
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 142, Beyit 3). [ey,]

Ey Rahîmî seyr-i didâr ise dâ‘im ârzü / Ma‘il olma her yaña şu gibi süy-ı yâra bak
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 143, Beyit 5). [ey,]

Kime söylersin dilüñ bilmez dilegüñ anlamaz / Dâd-ı âh **ey** dâdger bir dâver-i dil-h‘âh yok
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 144, Beyit 2). [ey,]

Naţ‘-ı devletde olan bir la‘l ile baydağ sürer / Bir ata mat olur **ey** ferzâne havf-i şâh yok
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 144, Beyit 3). [ey,]

Ṭama‘ ser-riştesin kaţ‘ eyle mikrâz-ı kanâ‘atle / İlüp çekmesün **ey** âvâre dil her aç u her çıplak
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 145, Beyit 2). [ey,]

Ey dil ne içün her dem bu zâra neden düşdüñ / Başum gibi ser-gerdân âvâre neden düşdüñ
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 146, Beyit 1). [ey,]

Bu zülf ü ruḥ ele bağlandı dil ol ala / **Ey** zâhid-i şad sâle zünnâra neden düşdüñ
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 146, Beyit 5). [ey,]

O mehden ayru yaşum **ey** felek ‘ummâna döndürdüñ / Çevirdüñ başumı tolab-ı ser-gerdâna döndürdüñ
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 147, Beyit 1). [ey,]

Baňa mihr itmeyüp gamzeñ geçer hâţır nişānumdur / Bilümi **ey** hilâl-ebrû kemāna yana döndürdüñ
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 147, Beyit 4). [ey,]

Leb-i bezminden ayru **ey** felek çeşmin Rahîmîniñ / Dem-â-dem döne döne sāğar-ı mercāna döndürdüñ
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 147, Beyit 5). [ey,]

Rahîmî tevbe-şiken olsa tañ degül **ey** meh / Hilâl-i ‘îd u dem-i sāğar-ı bahârı görüñ
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 148, Beyit 7). [ey,]

Fiğānum bir maḳāma irdi şimdi / Dutar göklerde **ey** meh zühre âheng
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 149, Beyit 3). [ey,]

Olmadum bir gün senüñ devrüñde ben şād **ey** felek / Döne döne âh elüñden dâd u feryâd **ey** felek
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 150, Beyit 1). [ey,]

Yūsufāsā ẖāce-i dehri şarasın ḵul gibi / Olmadı şāh u gedā bendeñden āzād **ey** felek (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 150, Beyit 2). [ey,]

Servüñ alup ayağın şarsın çenāruñ pençesin / Āh kim pençeñ senüñ ẖun-rîz ü horyād **ey** felek (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 150, Beyit 3). [ey,]

Yollaruñ pür-vādi bî-hādî guluñ haddi yok / Menzilüñ gāyet özin bî-āb u bî-zād **ey** felek (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 150, Beyit 4). [ey,]

Tekye-i ‘ālemde n’eyler bir kişi āh eyleyüp / Gūşuñ girmez senüñ efğān u feryād **ey** felek (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 150, Beyit 5). [ey,]

Yağdurursın başuma gam taşların yağmur gibi / Nice olsun bu vücūdum kaşrı ābād **ey** felek (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 150, Beyit 6). [ey,]

Bilmezem senden Rahîmî nice alsun ocağın / Her dem eylersin mezāk-ı ‘îş u bî-dād **ey** felek (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 150, Beyit 7). [ey,]

Bu ben ‘āşî kuluñ **ey** ‘Ömer-ḥaşlet şefî olup / Muḥammed-ẖüy āl-i ḥazret-i ‘Osmāna gönderseñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 151, Beyit 3). [ey,]

Lebüñ ağıār-ı zulmet-çihreye **ey** ẖızr-ı ḥaṭṭ şunma / Kurudur varduğı dem çeşme-i ḥayvāna gönderseñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 151, Beyit 7). [ey,]

Bezm-i lebinde añma baña cām-ı bādeyi / **Ey** sāķi ko beni be yüri anı alanuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 152, Beyit 2). [ey,]

Şarāba rehn iderdüñ cübbe vü destārı **ey** şūfî / Şafā-yı kalb ile olsañ eger āvāresi ‘aşkuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 154, Beyit 4). [ey,]

Gel **ey** bülbül bu gülşenden ırak it zār u feryāduñ / Ki yokdur meyli sūy-ı ‘āşıķa ol serv-i āzāduñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 156, Beyit 1). [ey,]

Ey nāşıḥ-ı eccl gel minber saña serümdür / Bu üstüñẖāñ-ı sînem olduķça nerdübānuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 157, Beyit 3). [ey,]

Sînemdeki elifler sehm-i sitemdür **ey** dost / Bu kaldı yādgārı her bir kaşı kemānuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 157, Beyit 5). [ey,]

Raḥm it Raḥîmiye gel **ey** gonca dimesünler / Zār içre ‘andelîbi kalmış bu gülsitānuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 157, Beyit 7). [ey,]

Gül gibi pākîze dāmensin sen **ey** Yūsuf-liķā / Dest-i nā-ḥaḳdan ne gam ger çāk ola pîrāhenüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 158, Beyit 3). [ey,]

Ben senüñ Ya‘ķūbuñum **ey** Yūsuf-ı gül-pîreñ / Nükhet-i cān-baḥş olur ḇuyı baña pîrāhenüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 158, Beyit 4). [ey,]

Ben yıkıldum olmadum ābād elüñden **ey** felek / Olmadum devründe bir dem şād elüñden **ey** felek (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 159, Beyit 1). [ey,]

Kimseye meyl eylemezsin bir ‘acūz-ı naḥssın / Taşa çaldı başını Ferhād elüñden **ey** felek (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 159, Beyit 2). [ey,]

Hāşılı bir oñmadıķsın şan‘atuñ cev̱r ü sitem / Kān yudar şākird eger üstād elüñden **ey** felek (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 159, Beyit 3). [ey,]

Kaşrınıñ bulduñ kuşürin çekdirüp şiddetler / Şoñ ucu pā-māl olup Şeddād elüñden **ey** felek (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 159, Beyit 4). [ey,]

Bāğî dād iken bozuldı taldı cevri-i zulm ile / Şimdi çöl olup yeter Bağdād elüñden **ey** felek (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 159, Beyit 5). [ey,]

H'āce-i dehri mezād idüp şatarsın kıl gibi / Olmadı bir kimsene āzād elüñden **ey** felek (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 159, Beyit 6). [ey,]

Bilmezem senden Rahîmî kime yansun hālîni / Dād elüñden **ey** felek feryād elüñden **ey** felek (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 159, Beyit 7). [ey,]

N'ola insāniyyet itse baña çeşmüñ **ey** melek / Taña kalup mihr ider mihrüm görüp mäh-ı felek (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 160, Beyit 1). [ey,]

Beni ğark itdi **ey** kân-ı kerem 'ummāni ihsānuñ / Vücüdüm kaçresin mahv itdi hem cüd-ı firāvānuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 161, Beyit 1). [ey,]

Hîç nokşān gelmedi bārān-ı eşkümden saña / Yoksa mermerden midür **ey** 'aşk bünyāduñ senüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 162, Beyit 4). [ey,]

Ey Rahîmî 'aşk ile bağruñ delinmişdür meger / Ney gibi pür-süz anuñçün zār u feryāduñ senüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 162, Beyit 5). [ey,]

Nice keşf ideyin **ey** gonca rāzum / Bu dil dem-beste hār arada hā'il (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 165, Beyit 3). [ey,]

Pîç-i zülfi küfr-i haţtuyla Budin mülkin diler / Kır kıral alayın **ey** şāhib-kırān alaya şal (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 166, Beyit 2). [ey,]

Dāğ-ı gamdan dilde biñ başlu bîñārum var akar / **Ey** gözüm sen kanda kalduñ var şuyun şahrāya şal (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 166, Beyit 3). [ey,]

Şunma ol gonca lebüñ pāyına **ey** hār u has el / Yok yire başuñ içün cāna kesel virme kes el (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 167, Beyit 1). [ey,]

Düşmez ağzuña ezilme o şeker lebden üzül / Ger gerekse saña başuñ çeke gör **ey** meges el (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 167, Beyit 2). [ey,]

Tañ midur şehriñi **ey** meh oda yaksa āhum / Yakalar dāmen-i vaşluñ şunup her 'ases el (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 167, Beyit 4). [ey,]

Her zemān dilden olur şāhid-i cān çihre-nümā / **Ey** Rahîmî gözüñ aç özge temāşādur dil (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 168, Beyit 7). [ey,]

Çan uğud atdı ğubār-ı gam şarāb ister göñül / Yandı bağrum **ey** ciger küşem kebāb ister göñül (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 169, Beyit 1). [ey,]

Ey Rahîmî genc-i 'aşk-ı yāra cāy olsun diyü / Göñlümün ma'müresin dā'im hārāb ister göñül (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 169, Beyit 5). [ey,]

Her gül-i pür-hār içün zār olma zinhār **ey** göñül / Gülşen-i 'ālemde yok bir verd-i bî-hār **ey** göñül (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 171, Beyit 1). [ey,]

Yok yire her goncaya dil virme bilinmez diyü / Şad hezārān bülbül-i şūrîdesi var **ey** göñül (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 171, Beyit 2). [ey,]

Dirhem ü dīnāradur raġbet hūnerde yok revāc / Naġd-i ‘ömrüñ vir olup cehle ħarīdār **ey** gönül (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 171, Beyit 3). [ey,]

İ’tibārı şimdiki dehr içre yegdür silminüñ / Sen ne var Selmān gibi söylerseñ eş‘ār **ey** gönül (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 171, Beyit 4). [ey,]

İstikāmet eyleyüp düşme seġāmet semtine / Key şaġın olma Raġīmīveş günehkār **ey** gönül (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 171, Beyit 5). [ey,]

Bir gice **ey** meh ħam ebrüñi añup āh eylesem / Yarılup yir yir felek t̤ālī‘ olur bir nev-hilāl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 172, Beyit 2). [ey,]

Oh ne ħaţţ itdüm nişān-ı zaġm-ı tîrünüñden yanar / **Ey** kaşı yā şanki cān bağında dikdüñ bir nihāl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 172, Beyit 4). [ey,]

Zerreden efzūn benüm cürmüm senüñ ‘aşkuñ güneş / Zerreden ħūrşīde **ey** meh-rū zevāl irmek muĥāl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 172, Beyit 6). [ey,]

Ey Raġīmī āferin aġsente şī‘r-i pākūñe / Yāra iş‘ār itdi ħüsn-i vech ile ħüsn-i maġāl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 172, Beyit 7). [ey,]

Gir maġām-ı ‘aşka **ey** dil ney gibi feryāda gel / Perdeyi ref‘ it ħicābuñ ħalmasun arada gel (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 173, Beyit 1). [ey,]

Ġirre olma ol kaşı ġarrāya kendüñ beñzedüp / **Ey** hilāl eksüklüğüñ bil ‘özü kıl tenhāda gel (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 173, Beyit 4). [ey,]

Ey ħamer envāra ħüsn-i yāra mihrüñ kılma pest / Şāf dil ol gün gibi saġf-ı bülende sāde gel (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 173, Beyit 5). [ey,]

Bir yaña ümmīd-i vuşlat bir yaña bīm-i firāk / Ber-ţaraf kıl **ey** ecel ħaldum iki arada gel (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 173, Beyit 6). [ey,]

Rā ħaşına dil-berüñ cān virmege nezr eyledüñ / **Ey** Raġīmī rāyı rāciĥ eyledüñ bu rāda gel (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 173, Beyit 7). [ey,]

Hem-dem-i ħār oldu her bir verd-i ħandān **ey** gönül / ‘Andelībāsā demidür eyle efgān **ey** gönül (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 174, Beyit 1). [ey,]

Menzil-i şaf-ı ni‘āl oldu ma‘ārif ehlinüñ / Sākin-i şadr-ı şadāret oldu nā-dān **ey** gönül (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 174, Beyit 2). [ey,]

İstikāmet bir elifdür aradan ħazf itdiler / Şimdiki ‘aşr içre bir sülmen ile Selmān **ey** gönül (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 174, Beyit 3). [ey,]

Ekl içündür şārib-i ħamrı müsāvi itdüğü / Vā‘izüñ ħaşdı degül tefsīr ü Kur‘ān **ey** gönül (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 174, Beyit 4). [ey,]

Pīre-zen dehrüñ Raġīmī āline aldanmadı / Böyle olmaġdur münāsib rind ü merdān **ey** gönül (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 174, Beyit 5). [ey,]

Ne ħoşdur rüzġār ola muvāfiĥ **ey** şeh-i ‘ādil / Ķapuñdan cānibe ‘azm eyleyem ben ‘āşık-ı bī-dil (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 176, Beyit 1). [ey,]

Ĥayāl-i ħayl-i ħüsnüñ ħācibine bir gün ışmarla / Gönül şehrinde bir şeb eylesün **ey** māh-rū menzil (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 176, Beyit 2). [ey,]

Ḳaraman Aydın oldu ay yüzüñle döndi Akşehre / Olaldan tâb-ı meyden gül-ruḥuñ **ey** gonca-leb gül gül
(*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 177, Beyit 2*). [ey,]

Ḳudümünden feraḥ-efzâ olaldan sîne-i şahrâ / Gözüm yaşı gül oldu **ey** yüzi gül şan boyum bir pül
(*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 177, Beyit 3*). [ey,]

Görünmez **ey** gönül sen bir gül-i ra'nâya 'âşîksin / İrişmez sem'ine anuñ hezâr âvâze-i bülbül
(*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 177, Beyit 6*). [ey,]

Görelî ḳadd-i bülendüñ müntehâdur himmeti / Sidrede tûbâya baş egmez dil **ey** nâzûk-nihâl
(*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 178, Beyit 3*). [ey,]

Sürdügünce yüz rikâbuña Raḥîmî sāyeveş / İtme 'ār **ey** meh irişmez zerreden mihre zevâl
(*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 178, Beyit 7*). [ey,]

Bu devr-i dūna gel **ey** dil bir intikâm idelüm / Müdâm mest olalum 'işret-i müdâm idelüm
(*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 180, Beyit 1*). [ey,]

Güneş yüzüñe muḳâbil olursa bedr-i münîr / Tütalum eksigin **ey** meh işin temâm idelüm
(*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 180, Beyit 5*). [ey,]

Ey pîr-i meygede beni mest eyle ḥürmet it / Şâfi-keşân ü şüfivesân delḳ-püşiyam
(*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 182, Beyit 3*). [ey,]

Dilden ḥayâl-i ḥüsnüñe di itmesün güzêr / Ḥâlî degül ḥatırludur **ey** dürr ḥurüşiyam
(*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 182, Beyit 4*). [ey,]

Ben **ey** Raḥîmî bir yüzi gül çeşmi nergisüñ / Her kûşe cüst u cû idici çeşm ü güşiyem
(*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 182, Beyit 5*). [ey,]

Âhum 'alemleriyle kūyuña toḡrı **ey** serv / 'Aynüm yaşından anda 'aynüm 'alâmet itsem
(*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 183, Beyit 2*). [ey,]

'Aşḳuña **ey** perî-ruḥ pinhân-ı tākātüm yok / Sen var selâmet ol ben kendüm melâmet itsem
(*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 183, Beyit 3*). [ey,]

Vîrâneñüm ḥayâl-i 'aşḳuñla didüm **ey** dost / Didi Raḥîmî anı yap yap 'imâret itsem
(*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 183, Beyit 5*). [ey,]

Aḳıtdum yaşımı şu gibi **ey** ḳadd-i revân her sū / Maḥabbet sebzesin şād-âb idüp bir seyrghâh itdüm
(*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 184, Beyit 2*). [ey,]

Ey Raḥîmî seyr-i şubḥ-ı 'îd-i adḥâ eyleme / Gün yüzüme didi ḳıl rûşen nazar didem be-çeşm
(*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 185, Beyit 7*). [ey,]

Tutuşdum âteş-i mihrüñle mihr it yoksa şubḥāsâ / Rumûz-ı mihrüñi gün gibi **ey** meh işde fâş itdüm
(*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 187, Beyit 4*). [ey,]

Yüzüñ görmeyeli **ey** şem'-i devlet / Tütüşdi oda mihr ü mâh didüm
(*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 188, Beyit 2*). [ey,]

Rumûz-ı 'aşḳı nâ-dân eylemez fehm / Nice kez **ey** dil-i āḡâh didüm
(*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 188, Beyit 3*). [ey,]

Cihân cümle saña ḳul bende bir ḳul / Big iken birin el **ey** şâh didüm
(*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 188, Beyit 6*). [ey,]

Raḥīmī kuluña **ey** şāh-ı ‘ālem / İşigüñdür sa‘ādetgāh didüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 188, Beyit 7). [ey,]

Elüñe yapışup Allāh didüm / Kõdum baş yoluña **ey** şāh didüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 189, Beyit 1). [ey,]

Didüm beñzer ‘izāruñ āfitāba / Bu mı eksüklüğüm **ey** māh didüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 189, Beyit 3). [ey,]

Raķibüñ rağmına **ey** çeşm-i nergis / Nazar kıl mestüñüm geh gāh didüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 189, Beyit 6). [ey,]

Çapuñdan ğayra baş egmez Raḥīmī / Terahḥum kıl aña **ey** şāh didüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 189, Beyit 7). [ey,]

Åşinā oldı bize ol güher-i kılzüm-i cüd / **Ey** Raḥīmī demidür baḥr-şıfat cüş idelüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 190, Beyit 5). [ey,]

Gerekmez ravza-i rıdvān-ı ğilmān-ı kamer-ṭal‘at / Saña erzānı **ey** şūfî benüm ol yāredür meylüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 191, Beyit 2). [ey,]

Faḥr idüp **ey** çeşmi āhū ger olursam ṭañ mıdur / Āsitānuñ itleriyle intisābum var benüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 192, Beyit 3). [ey,]

Ey Raḥīmī āh kim oldum yolında ḥāk-i pāy / Meyli yok ednāya bir ‘ālî-cenābum var benüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 192, Beyit 7). [ey,]

Görmeyelden **ey** şanem ruḥsār u zülfüñ ğuşşadan / ‘Ālemüñ bir nice ğün ağ u қarasın görmedüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 195, Beyit 3). [ey,]

Göñlümüñ ma‘müresin **ey** kāş vîrān eylesem / Genc-i ‘aşķuñ dil-berā içinde pinhān eylesem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 197, Beyit 1). [ey,]

Ey Raḥīmī baña bu şādî yeterdi dünyede / Ğuşşa-i ‘aşķı göñül şehrine miḥmān eylesem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 197, Beyit 7). [ey,]

Seni gördüm görelden **ey** göñül Mecnūna beñzetdüm / Ğam-ı sevdā-yı zülf-i yār ile meftūna beñzetdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 198, Beyit 1). [ey,]

Kerem kıl toğrı söyle қankı ğülzāruñ nihālisin / Seni **ey** serv billāh bir қad-i mevwūna beñzetdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 198, Beyit 3). [ey,]

Sebātuñ yoğ imiş mihr ü vefā kılamakda **ey** meh-rū / Hemān cevır eylemekde gerdiş-i gerdūna beñzetdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 198, Beyit 4). [ey,]

Şalınma her pelid ile benüm serv-i ḥırāmānum / Açılma virme yüz her ḥāra **ey** ğül-berg-i ḥandānum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 201, Beyit 1). [ey,]

Ey boyı servi bu ben sāyeden ‘ār itme neden / Toğrusı sāye gibi ‘āşķ-ı bî-‘āruñ olam (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 206, Beyit 2). [ey,]

Ey lebi ‘İsā baña қarşu ne ḥoş nāz idesin / Cevr ile öldüresin cān ile bīmāruñ olam (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 206, Beyit 4). [ey,]

Ser-i zülfüñ gibi ayaklama gel ben kuluña / Bu ğün **ey** Yūsuf-ı ğül-çihre ḥırīdāruñ olam (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 206, Beyit 6). [ey,]

Vākı‘amda dün gice Ferhādı gördüm hāletüm / Rāh-ı ‘aşk içre didi hālūñ ne **ey** hem-şan‘atum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 207, Beyit 1). [ey,]

İmtihān itsem ğam-ı ‘aşkı eger Mecnūn ile / **Ey** saçı Leylî benüm efzūn geleydi hayretüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 207, Beyit 2). [ey,]

Ey Raḥîmî olalı ğavvāş-ı baḥr-i ma‘rifet / ‘Aql şarrāfını denk itdi kelām-ı cevherüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 208, Beyit 6). [ey,]

Ey Raḥîmî şāyi‘ itdi mā-cerā-yı eşkümi / Baña kerîm yâ Rab ez-în dîde-i ḥūn-bār hem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 209, Beyit 7). [ey,]

Ey Raḥîmî yügrigi oldum vefā meydānınuñ / Ögdül alursam n’ola ḥıdmet semendin koşmışam (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 210, Beyit 5). [ey,]

Gedā-yı derd-i ‘aşkuñı nevālūñden dirîğ itme / Senūñdür **ey** şeh-i mülk-i kerem hep ni‘met-i ‘ālem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 213, Beyit 6). [ey,]

Bükdüñ bu ḥalka karşı bilümi kemer miyem / **Ey** serv saña toğrulıḳ itdüm kem-er miyem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 214, Beyit 1). [ey,]

Ey meh hilālūñ eyleyeli secdegāh-ı Cem / Hürşide hem-ser oldı felekde külāh-ı Cem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 216, Beyit 1). [ey,]

Bir neş’eñ ile başına Cemşid olur gedā / **Ey** pîr-i mey-fürüş ayağūñ destgāh-ı Cem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 216, Beyit 6). [ey,]

İrişdürdi cenāb-ı vuşlatuña **ey** perî-peyker / Çok insāniyyet itdi bir melek-rū ādemūñ gördüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 218, Beyit 4). [ey,]

Ḳamaşduñ baḳamaduñ göricek gün yüzün ol māhuñ / Neme yararsın **ey** dîde senūñ her dem nemūñ gördüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 218, Beyit 5). [ey,]

Ben senūñle fūrḳatüm vuşlat bulursam söyleşem / **Ey** gözi bîmār ger şıḥḥat bulursam söyleşem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 223, Beyit 1). [ey,]

Yār bezminde niçün añmazsın **ey** ney nālemi / Ben senūñle bir dem-i furşat bulursam söyleşem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 223, Beyit 5). [ey,]

‘Aceb ḳanda revāndur **ey** ‘aceb ol serv-i reftārum / ‘Aceb kimlerle ḥurremdür ‘aceb ol tāze gülzārum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 224, Beyit 1). [ey,]

‘Aceb Mecnūn-şifat sevdāyî düşdüm zülfi ucından / ‘Aceb öldürdi ğam Ferhādveş **ey** şehd-i güftārum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 224, Beyit 2). [ey,]

Bu ben āşūfte-dile **ey** şeh-i ‘ālî nazar it / Zülfüñüñ zulmi ile ḥāl-i perişānem ben (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 225, Beyit 4). [ey,]

Yārūñ esrār-ı ḥayāl-i leb-i mey-gūñı ile / **Ey** Raḥîmî gehi mest ü gehi ḥayrānem ben (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 225, Beyit 5). [ey,]

Açılsun gül gibi **ey** gonca-leb her ḥāra yüz virdüñ / Hezārān nāledür gūş eylemez efgānum añmazsın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 226, Beyit 2). [ey,]

Varlığum naḳd-i vücūduñladur **ey** genc-i murād / Yire geçsün sensizin dünyā vü mā-fihā bu gün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 227, Beyit 2). [ey,]

Hasret itdün hasret ol sevdüklerüne **ey** rakīb / Sen de yarın bulasın itdügünü baña bu gün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 227, Beyit 6). [ey,]

Güzâfın şanma âhın her seher ben bülbül-i zâruñ / Sen **ey** gül gülşen ol hâr-ı ğam-ı hicrânı bilmezsin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 229, Beyit 3). [ey,]

İçersin kana kana mey yirine ‘âşıkun kanın / Velî **ey** çeşm-i mestüm kâni‘ olmaz kanı bilmezsin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 229, Beyit 6). [ey,]

Sen **ey** gül-çihre ger gülzâra gelseñ gülşen eylersin / Açarsın ğuşşalu hâtırları **ey** gül şen eylersin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 230, Beyit 1). [ey,]

Güzellik çağı gibi **ey** bahâr-ı hüsın gel gitme / Gözüme gülleri gil gülsitânı külhân eylersin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 230, Beyit 2). [ey,]

Revân olma karar it gözde bir dem **ey** boyı servüm / Benefşe gibi kaddüm ham hem âhum süsen eylersin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 230, Beyit 4). [ey,]

Ġaraż didâr ise **ey** dil düşen şu gibi her taş / Yüzünü hâk-i râh-ı yârda hem mesken eylersin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 230, Beyit 6). [ey,]

Şâm-ı küfr içre kalurdi kâ’inât **ey** şubh-ı dîn / Tâb-ı tîğün olmasa envâr-ı mihre tev’emân (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 233, Beyit 2). [ey,]

Derd-i serdür tâcı terk it şâhuñ ayağına düş / **Ey** Raĥîmî baş açuk abdâl-ı ‘aşk ol bir zemân (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 233, Beyit 7). [ey,]

Hâr-ı hecrüñle senüñ **ey** ğonca bağrum hüniken / Sînemi gül gibi çâk itmek diler her bir diken (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 236, Beyit 1). [ey,]

Da‘vet itseñ halvete bir gün beni a‘dâm ile / **Ey** perî ma‘lûm olurdi ara yirde merd ü zen (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 236, Beyit 6). [ey,]

Daĥi bilmezdi nâyuñ n’eydüĝin ‘uşşâk **ey** sâķi / Maĥabbet meclisinde nâle kılmış bî-nevâyam ben (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 238, Beyit 6). [ey,]

Gerçi **ey** dil derd-i ‘aşk-ı yâr ile ma‘lûlsün / Kimse görmez kayduñı timârı yok ma‘zûlsün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 239, Beyit 1). [ey,]

Hâric ez-defterde yok idün görildi **ey** rakīb / Âsitân-ı yârdan ifrâz bu bir maĥlûlsün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 239, Beyit 3). [ey,]

Mihr-i yâre **ey** kamer sen müşterî olmak neden / Hep bilür bay u gedâ şehr içre bir yoĥsulsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 239, Beyit 4). [ey,]

Ey Raĥîmî ğam yime ğamzına her nâ-kâbilün / Sen cenâb-ı devletinde bende-i maĥbûlsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 239, Beyit 5). [ey,]

Ey ârzü-yi cân u murâd-ı dil-i ĥazîn / Lâyîk degüldür ‘âşıka bunca cefâ vü kîn (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 240, Beyit 1). [ey,]

Kaşuñ mişâli mâ’il ol **ey** serv-i bâĝ-ı nâz / Gökde kadın hilâlün eger ‘aşk-ı râstîn (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 240, Beyit 4). [ey,]

Ķomaz Raĥîmî başını gayruñ ayağına / Üftâdeñ oldu tut elin **ey** şâh-ı ehl-i dîn (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 240, Beyit 5). [ey,]

Ey gözüüm kan ağlama ol kâmet-i şimşâd için / Gül kaçan meyl itdi süy-ı bülbüle feryâd için (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 241, Beyit 1). [ey,]

Ko beni derdüm yiter aîma devâyı **ey** tabîb / Hastañuñ gör kaydını geçmiş durur timârdan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 242, Beyit 2). [ey,]

Gün yüzüñsüz gözüme Akşehr **ey** meh Tiredür / Kâkülüñsüz şanma Aydındur Karaman illerin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 243, Beyit 3). [ey,]

Ey Raḥîmî Tire baḥtuñ Aydın olsun dirseñ / Bile seyr eyle Selîm Hân ile Şarḥân illerin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 243, Beyit 5). [ey,]

Naẓardan degme bir ednânuñ ilķasıyla devr itme / Seni gördi gözini açdı **ey** ‘âlî-naẓar şâhin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 244, Beyit 5). [ey,]

Raķîb-i rû-siyâh ile beni bir görme hıdmetde / Bir olmaz zâğ-ı nâ-cins ile **ey** şâhib-hüner şâhin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 244, Beyit 6). [ey,]

Hezâr-ı ‘âşık olursa ğam degül dildâr şağ olsun / Kayırma bülbülü **ey** bağbân gülzâr şağ olsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 245, Beyit 1). [ey,]

Ḥayât ümmîdi **ey** dil bir çürük endîşedür şabr it / Yine derdin viren dermân ider dildâr şağ olsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 245, Beyit 6). [ey,]

Lâle şanma çeşm-i ‘âşıkdan dökilmiş kaçredür / **Ey** gül-i ter uşbu dem zeyn eyleyen şahrâ yüzün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 246, Beyit 3). [ey,]

Ey gönül konmaz meges gibi ḥasîsüñ ḥûnına / Kulluğın ‘ankâ gibi dünyâda istiğnâ yüzün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 246, Beyit 5). [ey,]

Yıldan artuğ oldu gerçi kim bu gün bir haftadur / **Ey** Raḥîmî görmeyelden ol meh-i ra‘nâ yüzün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 246, Beyit 7). [ey,]

Nâ-müsâ‘id tâli‘um baḥtum siyeh ḳalbüm ḥazîn / Tañ mı **ey** gül-çihre bülbül gibi eylersem enîn (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 247, Beyit 1). [ey,]

Ey Raḥîmî bir Zâhîr olursa ‘âlemde eger / Şî‘rûme Ḥassân degül Selmân ideydi âferîn (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 247, Beyit 5). [ey,]

Lebüñ bezminde **ey** gonca şarâb-ı nâba ‘aşķ olsun / Ümîd-i nuķl-i la‘lûñle yinen ‘unnâba ‘aşķ olsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 248, Beyit 1). [ey,]

Lebüñ devrinde şol hûşyâra **ey** sâķi selâm olsun / Ḥayâl-i nergisüñl’olan ḥumâr u ḥ‘âba ‘aşķ olsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 248, Beyit 2). [ey,]

Cân virürsem ḥasret-i ḥaddüñle **ey** gül-pîrehen / İdesin ben mübtelâya lâleveş ḥünîn-kefen (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 249, Beyit 1). [ey,]

Hoş medḥ itdüñ Raḥîmî gül yüzün ol goncanuñ / Âferîn **ey** zîhn-i pâk-i bülbül-i rengîn-süḥan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 249, Beyit 5). [ey,]

Leb-i hecriyle yârüñ ḥastayum **ey** nâle luṭf eyle / Felek evcine çıkdukda müdâvâ şor Mesîḥâdan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 250, Beyit 2). [ey,]

Benüm yanumda **ey** şâh-ı bülend ol pest-i himmetdür / Yüce görmese ‘âlî-dergehüñ ṭâķ-ı mu‘allâdan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 250, Beyit 4). [ey,]

Maḥabbet kulların bir görme ağıyār ile kapuñda / Şadāḳat ehlini ‘addeyleme **ey** dost a‘dādan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 250, Beyit 5). [ey,]

Yād-ı la‘lûñle akan yaşımdur **ey** deryā-yı cūd / Saht iden her dem şadef içinde nisyān cevherin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 252, Beyit 3). [ey,]

Ey Raḥîmî ben ma‘ārîf baḥrinüñ gavvāşıyam / Dehr şarrāfına şatam n’ola ‘irfān cevherin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 252, Beyit 7). [ey,]

Emr it bu dem **ey** dürr-i girān-māye demidür / Gavvāş-ı taleb lücce-i ‘ummāna şalınsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 254, Beyit 2). [ey,]

Ben ideyin Allāh oñara her işüñ **ey** şeh / Furşat gemisi her yaña şāhāne şalınsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 254, Beyit 4). [ey,]

Ağıyāra alarga deñiz **ey** kân-ı melāḥat / Gird-āba düşüp varṭa-i hicrāna şalınsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 254, Beyit 7). [ey,]

Hoş gör bu demi ḥurrem ol **ey** şāh gemide / Girmez ele demde ğam-ı ‘ummāna şalınsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 254, Beyit 8). [ey,]

Ḥurrem olmaz ḥāṭır-ı rüz-ı vişāl-i yār ile / Çekmeyen **ey** āfitābum zūlmet-i hicrān ğamın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 255, Beyit 4). [ey,]

Ey Raḥîmî sen ümîdüñ Kāsımü’l- ezrāka tut / Seg-nihād olan ṭama‘ ehli ko çeksün nān ğamı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 255, Beyit 5). [ey,]

Ko miyān endühını terk it dehān endişesin / Çekme **ey** dil yok yire pinhān u nā-peydā ğamın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 256, Beyit 4). [ey,]

Ey Raḥîmî ḥ’ān-ı Ḥaḳdan ḥod nevāleñ baḥşıdur / Bî-nevāyāne ṭama‘ itme yime dünyā ğamın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 256, Beyit 5). [ey,]

Kul degül yoluñda cān virmez dimiş düşmen ney / Kuluñam kurbānuñam **ey** dost gel kıl imtiḥān (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 260, Beyit 8). [ey,]

Āferin aḥsente aḥsent **ey** Raḥîmî ṭab‘uña / Vaşf-ı ḥüsn-i şāmı kılduñ zātı gibi ‘ālî-şān (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 260, Beyit 9). [ey,]

Yanardum **ey** göñül pervāne tek ben kendü derdümle / Fiğāna başlayup bülbül gibi ğavġā iden sensin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 261, Beyit 3). [ey,]

Nev-bahārın neylerem **ey** gonca dehrüñ sensüzün / Görünen her gül dikendür gözüme gülzārdan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 263, Beyit 4). [ey,]

Ḥasret itdüñ sen beni dildāra **ey** a‘dā bu gün / Ḥaḳḳ seni dūr ide yarın devlet-i didārdan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 263, Beyit 5). [ey,]

Bār-ı cevri devri çekmekden bükildi kāmētüm / Bāri ğam çekdürme **ey** meh mihri yok ağıyārdan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 263, Beyit 6). [ey,]

Nihān olur dehānuñla miyānuñ **ey** perî benden / Anuñ ḥaḳḳında kāl u kıl kılaydum bāri kem bir gün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 264, Beyit 2). [ey,]

Elif-ḳaddümi lām it cevri ile **ey** mîm-fem ammā / Ne kılsañ rāzıyam çekdürme a‘dādan elem bir gün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 264, Beyit 3). [ey,]

Yüzüm döndürmezem **ey** yüzi ay yüz biñ cefâ kılsañ / Ne mümkün şanma senden **ey** şanem ben usanam
bir gün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 264, Beyit 4). [ey,]

Raḥîmî ḥod ḳadîmî bir gedâ-yı ḡam-güsâruñdur / Anı luṭfuñla şâd eyle gel **ey** şâh-ı kerem bir gün
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 264, Beyit 7). [ey,]

Zerreveş râz-ı dehânuñ geh nihân itsem dirin / Gün gibi geh mihruñi **ey** meh ‘ıyân itsem dirin
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 266, Beyit 1). [ey,]

Ġâlibem himmetde ben **ey** Hızr-dem İskendere / Tâlib-i cân oldu ol ben bezl-i cân itsem dirin (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 266, Beyit 4). [ey,]

Pâyûña **ey** serv-ḳâmet bir dem-i fırsat bulup / Mâ-cerâ-yı eşkümi bir bir beyân itsem dirin (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 266, Beyit 5). [ey,]

Ey kemân-ebrû müjeñ tîrine cân ḳurbân olup / Ben de bu menzilde bir nâm u nişân itsem dirin
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 266, Beyit 6). [ey,]

Bir mehûñ mihrin göñül şehrinde kıldum şehriyâr / **Ey** Raḥîmî şimdi dehre anı ḡan itsem dirin
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 266, Beyit 7). [ey,]

Gün yüzünsüz **ey** hilâl-ebrû bu gün / Baña mâtem ḡalka bayram u düğün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel
267, Beyit 1). [ey,]

Ḥasret-i ḡâlûñle **ey** serv-i revân / Sîneme çekdüm elif yakdum dögün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 267,
Beyit 2). [ey,]

Ey leṭâfet gülşeninde serv-i reftârum Ḥasan / Zülfi sünbül ḳaddi gül ferḡunde dîdârum Ḥasan (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 268, Beyit 1). [ey,]

Ârzûmend-i gül-i rûyuñla **ey** gülzâr-ı ḡüsn / Tutdı âfâḳı figân u naḡme-i zârum Ḥasan (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 268, Beyit 2). [ey,]

Vuşlatuñ olmaz müyesser ḡuşsa-i aḡyârsuz / Gülşen-i ‘âlemde **ey** gül gibi pür-ḡârum Ḥasan (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 268, Beyit 6). [ey,]

Ḳanı zât-ı şerîfüñ gibi bir dervîş-i ‘âlî-şân / Özüñ şâhâne dervîş añılan **ey** şâh-ı dervîşân (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 269, Beyit 1). [ey,]

İdelden başlu bağrum tîr-i müjgâna nişân ebrû / Büküp **ey** ḳaşı ya oḡ ḳaddümi eyler kemân-ebrû
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 270, Beyit 1). [ey,]

Baña ḳaşın çatup ḡışm eyler anuñçün hemân ebrû / Görüp ân-ı ruḡuñ dîvâne düşdüm **ey** perî âni
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 270, Beyit 3). [ey,]

Lebüñçün **ey** büt-i Çîn âh eksük olmadı çîni / Baña bildür ḡaṭâmı niçün eyler ḳaşd-ı cân ebrû (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 270, Beyit 5). [ey,]

Daḡı dün toḡdı **ey** meh-çihre ḡarrâlanma sen ḡurre / Hilâl eksüklüdür ḡod olmaz aña tev’emân ebrû
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 270, Beyit 7). [ey,]

Nesîmâsâ hevâ-yı zülf-i yâre hem-dem ol **ey** dil / Perîşân olma demler içre ḡâyet ḡoşca demdür bu
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 272, Beyit 3). [ey,]

Beni koyup nazar şalma rakîbe râzıyam öldür / Senüñ ḳurbânuñ olayum meded **ey** ḡamze-i dil-cû
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 272, Beyit 5). [ey,]

Gözi yaşlı Raḥîmîyi demidür ber-murād eyle / Revān olsun yanuçca **ey** sehî-ḳad şu gibi her sū
(Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 272, Beyit 7). [ey,]

Hasta gönlüm nergis-i bîmāruñ eyler ārzū / **Ey** ṭabîb-i cān şeker-güftāruñ eyler ārzū (Kütahyalı Raḥîmî
Dîvânı, Gazel 273, Beyit 1). [ey,]

Geşt ider dil şu gibi **ey** serv-i sūy-ı kūyuñı / ‘Āşîḳ-ı āşüftedür dîdāruñ eyler ārzū (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı,
Gazel 273, Beyit 2). [ey,]

Ten-cāmesi yaḳasın çāk itdi dest-i ḡayret / **Ey** ḡonca aça senüñ gül gibi ḥāra ḳarşu (Kütahyalı Raḥîmî
Dîvânı, Gazel 274, Beyit 2). [ey,]

Ey bād serve söyle bir gün yutarlar anı / Şalınma sen inen de reftār-ı yāra ḳarşu (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı,
Gazel 274, Beyit 3). [ey,]

Cān virürsem ḥasret-i la‘lūñle ger **ey** māh-rū / Düze her sancaḡını ḥāk-i mezārumda sebū (Kütahyalı
Raḥîmî Dîvânı, Gazel 275, Beyit 1). [ey,]

Ṭālib-i la‘l-i nigārum añma āb-ı kevşeri / Zā‘il itmez ‘aṭşum **ey** vā‘iz benüm ol güft-gū (Kütahyalı Raḥîmî
Dîvânı, Gazel 275, Beyit 2). [ey,]

Hecr-i ḥaddūñle dem olmaz itmeye dil her gün āh / **Ey** melek-rū ādemilikdür ider ḳul her gün āh
(Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 276, Beyit 1). [ey,]

Şubḥ-ı vaşluñla müşerref ḳıl Raḥîmî bendeñi / Leyl-i fūrḳatde yiter geçdi günü **ey** yüzi māh (Kütahyalı
Raḥîmî Dîvânı, Gazel 276, Beyit 7). [ey,]

Ruḥuñ seyr iden **ey** ḡonca çemende / Başiret yok durur gül isteyende (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 277,
Beyit 1). [ey,]

Beni hecrūñle **ey** gül-çihre bülbul gibi zār itme / Yüzüñden gözüm ırmaḡla yaşum cūy-bār itme
(Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 278, Beyit 1). [ey,]

Yaḳup eczāmı külli kül idüp nār-ı firāḳuñla / Semenderveş yataḡum **ey** yüzi gül-nār nār itme (Kütahyalı
Raḥîmî Dîvânı, Gazel 278, Beyit 2). [ey,]

Ḥarîm-i gülşen-i vaşluñla ḥurrem gül gibi her ḥār / Hoş-edā bülbulüñ **ey** ḡonca-leb zārın hezār itme
(Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 278, Beyit 4). [ey,]

Naẓardan dūr idüp ol pîri luṭf it şermsār itme / Raḥîmî pür-ḥaṭā bendeñdür **ey** şāh-ı ‘aṭā-baḡşum
(Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 278, Beyit 7). [ey,]

Şeker gibi ezildüñ gördi aluñ la‘l-reng aldı / Başuñ ortaya ḳoyup yine ḳıyduñ cāna **ey** vişne (Kütahyalı
Raḥîmî Dîvânı, Gazel 282, Beyit 3). [ey,]

Lebi şeftālusu cüllābına ben ḳanda ḳandum āh / Şehādet itme nā-ḥaḳ yere girme ḳana **ey** vişne (Kütahyalı
Raḥîmî Dîvânı, Gazel 282, Beyit 4). [ey,]

Lebin öpmekde āl it ter düşer nāzük-ṭabî‘atdur / Şaḳın reng almasun ol ḡonca-leb mestāne **ey** vişne
(Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 282, Beyit 5). [ey,]

Baṇa ‘unnāb-ı la‘linsüz ne cānum ḳayısı ayva / Doyamam nārveş ben kāse-i hicrāna **ey** vişne (Kütahyalı
Raḥîmî Dîvânı, Gazel 282, Beyit 6). [ey,]

Raḥîmîñ lebi hecriyle aḳan ḳanlı yaşını / Deminde yāre rengin eyle bir efsāne **ey** vişne (Kütahyalı
Raḥîmî Dîvânı, Gazel 282, Beyit 7). [ey,]

Hoş-ābuñ hoş-müşābihdür leb-i cānāna **ey** vişne / Mezāk-ı mey-hoşuñ rengin tesellî cāna **ey** vişne
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 282, Beyit 1). [ey,]

Lebinden dem uraldan sen döker kan çeşm-i giryānum / Niçün kan üzre kan itdün girüp meydāna **ey**
vişne (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 282, Beyit 2). [ey,]

Senüñ mihrüñle ben gün gibi ser-gerdān iken **ey** meh / Dağı yoğidi mihr ü meh bu çerh-i bî-ķarār içre
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 284, Beyit 5). [ey,]

Āsitānuñsuz cihān ma‘müresin **ey** genc-i hüsn / Gelmeye bir ħabbe bu ķalb-i ħarābuñ ‘aynına (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 285, Beyit 6). [ey,]

Ey Raĥîmî ben şarāb-ı ‘aşķ ile ser-mest iken / Gelmemişdi dağı hîç bir şeyh u şābuñ ‘aynına (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 285, Beyit 7). [ey,]

Gerçi **ey** şeh bir feraķ menzil bu şehir-i Bergama / Gün yüzüñsüz lik biñ şādisi degmez bir ğama
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 286, Beyit 1). [ey,]

Yazma cürmin ol peri ‘aşķında ben dîvānenüñ / **Ey** melek luţf eyle insāniyyet ile ādeme (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 286, Beyit 4). [ey,]

Geh kenār-ı cūda ‘iş it gehi germ-ābede / **Ey** boyı serv-i revān irmez bilürsin dem deme (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 286, Beyit 5). [ey,]

Ey ravza-i pākünden eşer ravza-i cennet / Ravzañdan eşer ravza-i rāĥat Baba Ħamza (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 287, Beyit 2). [ey,]

Ey Raĥîmî āşinā-yı baĥr-i ‘aşķ-ı yār olan / ‘Aynına bir ķatre gelmez girse deryā ķoynına (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 288, Beyit 7). [ey,]

Revān oldu yine ol serv seyr-i sūy-ı deryāya / Beşer **ey** didesinde meyli yok ķurı temāşāya (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 289, Beyit 1). [ey,]

Firāk-ı ĥad u ebrūsıyla ķaddüm **ey** felek бүkdüñ / Yire geķ göreysin tîz günde māh u nev- hilālüñle
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 292, Beyit 2). [ey,]

Kenār-ı ķabrümi zeyn it gül ü lāle ile **ey** gonca / Ölürsem ārzü-yı ĥasret-i ruĥsār u ĥālüñle (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 292, Beyit 4). [ey,]

Ħalāş eyle dil-i bî-ťālî‘i şavm-ı nuĥüsetden / Şeref vir **ey** hilāl-ebrü baña ‘id-i cemālüñle (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 292, Beyit 5). [ey,]

Sāde vü şāf-dil olmasa yoluñda **ey** meh / Pertev-i mihrüñe olmaz idi erzāni zırır (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 293, Beyit 5). [ey,]

Ħaţţ gelince ĥadd-i yāre gün mi gösterdi baña / **Ey** Raĥîmî bu perîşān ŗālî‘ ü baĥt-ı siyāh (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 294, Beyit 5). [ey,]

Dil ser-i kūyuñ koyup şu gibi aķmaz bir yaña / Ħışm idüp **ey** seng-i dil ursañ ķayalar başuma (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 295, Beyit 4). [ey,]

Alnına yazmış meger kim kātib-i ķudret ezel / **Ey** Raĥîmî gelmegi bunca belālar başuma (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 295, Beyit 5). [ey,]

Ey beşir-i nūkhet-i zülfin irişdür çın seher / Gülşen-i firdevse dönsün beytü’l-aĥzānum yine (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 296, Beyit 2). [ey,]

Muntazırdur göz açup nergis ayağın tozına / Gel görün biñ nâz ile **ey** çeşm-i fettânum yine (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 296, Beyit 4). [ey,]

Gül yüzi vaşında şî'rüm gördi ol gonca didi / Āferîn **ey** bülbül-i tab'-ı hoş-elhânum yine (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 296, Beyit 6). [ey,]

Gel görün izhâr-ı dîdâr it Raḥîmî 'âşîka / **Ey** vişâl-i bâğ-ı cennet rûy-ı rıdvânum yine (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 296, Beyit 7). [ey,]

Hem-demümdür gündüzün nâlem gice **ey** mâh âh / Da'vi mihrüm içün olmışdur bular dün gün güvâh (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 298, Beyit 1). [ey,]

Ağzuñ aındum yok yire **ey** gonca ter düşdün baña / Ola mı yâ Rab fidâ-yı cân bu cürme 'özü- h'âh (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 298, Beyit 4). [ey,]

Başuña **ey** felek devr içre ger gün toğmak isterseñ / Yüzün pâyına sür gel ol mehün bûs-ı rikâb eyle (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 299, Beyit 3). [ey,]

Buradan gitmeden **ey** kaşı râ ölmek baña râciḥ / Elif-ḳaddümi derdünle büküp dâl idüp ad itme (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 302, Beyit 2). [ey,]

Tenümde dâğ-ı ğam ḥod her biri bir ṭabla âteşdür / Gören **ey** kaşı yâ oḥdur yiter derdüm ziyâd itme (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 302, Beyit 3). [ey,]

Mükedder ḥâl olur ki naḳş irişür kendü ayına / Felek **ey** meh anuñçün itdi ḥüsnün ayın âyîne (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 303, Beyit 1). [ey,]

Senünle yüze yüz da'vâ-yı ḥüsn eylerse ger ḥürşid / Göreyin varmasun tiz günde **ey** meh anı ayına (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 303, Beyit 2). [ey,]

Budin mülkini yıkmak hîç zülf-i yâre âyindür / Velî **ey** şâh-ı îslâm olma râzısın nev-ayına (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 303, Beyit 6). [ey,]

İşigünden cüdâ olmazdı **ey** 'îsî-nefes 'âşîk / Bir üni yirde gökde bir üni eyler fiğân ḥasta (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 305, Beyit 3). [ey,]

Ey gözi âhû raḳîbi dün baña gösterdiler / Nice beñzer şol köpek şüretlü arslan oğlına (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 306, Beyit 4). [ey,]

Ṭolaşaldan bir perişânun şacı zencîrine / **Ey** Raḥîmî dil yine dîvâne şeklin bağladı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 308, Beyit 5). [ey,]

Ey felek ol mehden ayru bî-ḳarâr itdün beni / Ḥâke urduñ sāyeveş bî-i'tibâr itdün beni (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 309, Beyit 1). [ey,]

Öp elin yalvar ayağına düş **ey** eşk-i revan / Dem ḳadem ola gel aḳdāmına kıl aḳdāmı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 310, Beyit 4). [ey,]

Gözüm didârûna ḳaddüñe mâ'il yaşum ırmağı / N'ola ter düşse **ey** çeşm-i ğazâlüm ayu ḳulağı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 311, Beyit 1). [ey,]

Cennet ḳapuñdan ayrıla **ey** ḥür-i 'ayn o dem / Ṭûfân-ı Nûḥun 'aynı olur âdemün gözi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 312, Beyit 3). [ey,]

Rüşen budur ki çeşm-i çerâğ-ı dü kevn senin / **Ey** nûr-ı Ḥaḳḳ senünle görür 'âlemün gözi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 312, Beyit 4). [ey,]

Yüz virme hāra şalınup **ey** gül budacığı / Baş çihrem üzre pāyuñ odur hod tıracığı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 313, Beyit 1). [ey,]

Nev-bahār irdi demidür cüş idüp aķ şu gibi / **Ey** gönül cüyāyısāñ didāra gel aķ şu gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 314, Beyit 1). [ey,]

Ey Raḥîmî kanda buldum dime dā'im gör negin / Saña ol bir hūndur bulduñsa aylak şu gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 314, Beyit 6). [ey,]

Gördi **ey** germ-ābe yaşum yāre hem pehlū seni / Maḥv ider şaķın ılıdur cüş idüp ol şu seni (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 315, Beyit 1). [ey,]

Bir'ki gün mihr itse ol meh olma **ey** germ-ābe germ / Serddür fūrķat şaķın yaķar kara kaygu seni (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 315, Beyit 3). [ey,]

Meh-ruḥuñ hecriyle seyr eyle yaşum seyyāresin / Hem-ķadem ḥam gözlemekden **ey** hilāl-ebrū seni (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 315, Beyit 4). [ey,]

Ṭoğrusı bu görmeyem bu eşķ ü āhum dem-be-dem / Cüst u cūda cū-be-cū **ey** ķāmet-i dil-cū seni (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 315, Beyit 5). [ey,]

Meh-rūma cānlar virür cām olmağa germ-ābuña / Tek temāşā itsün 'uryān bir gün **ey** meh-rū seni (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 315, Beyit 6). [ey,]

Bir perînuñ yine bağlanduñ Raḥîmî zūlfine / 'Ömrüm içre şimdi gördüm **ey** delü aşlu seni (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 315, Beyit 7). [ey,]

Teferrücgāh-ı bāğ-ı vaşluña bir dem irem diyü / Gözümuñ **ey** boyı servi revān her sū aķar yaşı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 318, Beyit 4). [ey,]

Maḥabbet mihr-i tābından vücūdın yandırur yoķdur / Beni söylerler **ey** meh bir daḥi şem'-i şebistānı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 320, Beyit 4). [ey,]

Şem'isin her cem'üñ **ey** meh mihr-i dehr-ārā gibi / Yüze gülmekde nażirüñ yoķ gül-i ra'nā gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 323, Beyit 1). [ey,]

Her ḥasîsüñ ḥūnına olma meges gibi tufeyl / **Ey** gönül ķāf-ı ğınāda ķāni' ol 'anķā gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 323, Beyit 4). [ey,]

Āşinālık kıl Raḥîmî bendeñi **ey** kân-ı cūd / Ṭoṭtoludur gevher-i 'irfān ile deryā gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 323, Beyit 5). [ey,]

Selāmet semtine luṭf eyle taḥrîk itme **ey** şūfi / Ḥarābāt ehliyem nūş eyledüm ben cām-ı bed-nāmı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 324, Beyit 3). [ey,]

Ḥırşı artur gönüluñ pîr olduğunca 'aşķuña / **Ey** cüvānum ol delinüñ 'aķlı var uşlu gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 328, Beyit 2). [ey,]

Yolum var devlete irsem n'ola **ey** şāh-ı kişver-ĝir / Selimü'l-bāl ile bāb-ı şeref derbānıyuz şimdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 329, Beyit 4). [ey,]

Muḥîṭ-ı 'āleme **ey** baḥr-i luṭf ol gevher-i pāke / Ḥudānuñ birliĝi ḥaķķı Ḥudā yek dāne gönderdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 330, Beyit 7). [ey,]

Bir ṭoĝrı rāh-ı rüşen ķadd ü ḥaduñ ḥayālî / **Ey** şāh-ı ehl-i dil dil ķible-nümāya döndi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 331, Beyit 5). [ey,]

Gerd-i güzergehüñde sürdi Raḥîmî cebhe / **Ey** Ka'be-i ḥaḳîḳat Sa'y u Şafāya döndi (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 331, Beyit 7). [ey,]

Niçe bir **ey** gönca-leb ḥār ola yirüm gül gibi / Neye dek nālān olam geh nāy u geh bülbül gibi (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 334, Beyit 1). [ey,]

Ruḥuñsuz almam **ey** meh zerreye ḥūrşîd-i raḥşānı / Yire geçsün neme yarar lebiñsüz āb-ı ḥayvānı (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 335, Beyit 1). [ey,]

Ey şeh şu ki sen şāh-ı 'alî-şāna irişdi / Devr-i 'Ömere Ḥazret-i 'Osmāna irişdi (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 336, Beyit 1). [ey,]

Nā-ḥaḳḳa teveccüh iden **ey** şāh-ı ḥaḳîḳat / Ger Ḥusrev ola soñ uci ḥusrāna irişdi (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 336, Beyit 8). [ey,]

Eger **ey** dil görem dirseñ kemāl-i şun'ı Yezdānı / Temāşā kıl güzellerde melek-şüretlü insānı (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 337, Beyit 1). [ey,]

Raḳîb-i rû siyāhuñdan kesil **ey** āfitābum gel / Bilürsin görmedi kimse melek ḳatında sultānı (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 337, Beyit 6). [ey,]

Ey lebüñ ḥasta dilüñ derdine dermān Çelebi / Ten-i fersüdeme güftār-ı lebüñ cān Çelebi (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 338, Beyit 1). [ey,]

Gel ırāğ olma gözümden benüm **ey** dürr-i yetim / Ne bilür ḳadrüñi her cāhil ü nā-dān Çelebi (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 338, Beyit 2). [ey,]

Meh-cemālüne ne noḳşān irişür **ey** yüzi gül / Şem'veş bir gice olsañ baña mihmān Çelebi (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 338, Beyit 4). [ey,]

Şaḳın **ey** gönca-leb bülbüllerüñüñ / Seḥerde nāle vü efgānı yok mı (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 339, Beyit 4). [ey,]

Vefādan bir eşer yok gülşeninde **ey** şabā dehrüñ / Hevāya servi mā'ildür açılğan ḥār ile verdi (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 341, Beyit 3). [ey,]

İnanmaz saña gerçek er olan **ey** ḳaḥbe-zen dünyā / Bu gün mesrūr-ı rüşen itmedüñ mihrüñle bir ferdi (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 341, Beyit 5). [ey,]

Göñül āyinesi **ey** mihr-i ḥadd gāyet muşaffādur / Olur bir zerre gerd-i ḡuşsanuñ taḡlar ḳadar derdi (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 341, Beyit 6). [ey,]

Esen ḳal **ey** şabā gülzār-ı kūy-ı dil-berüñ şimdi / Gözüm saḳḳā yüzüm cārüb āhum oldı ferrāşı (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 342, Beyit 4). [ey,]

Nesīmāsā güzër kıl **ey** göñül bu bezm-i 'ālemde / Nediminden nedāmet her demindür bir ne dem ḳaldı (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 343, Beyit 2). [ey,]

Ṭayanma ḥüsni-bi-bünyāduña **ey** gönca-leb gör kim / Ne mir'āt-ı Sikenderden nişān ne cām-ı Cem ḳaldı (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 343, Beyit 4). [ey,]

Bitmedi ḡamzeñüñ **ey** yār yürekde zaḥmı / Ḳaldı cān içre o peykān ile öldüm gitdi (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 345, Beyit 3). [ey,]

Ey göñül Ferḥād-ı ḡam-fersāya beñzetdüm seni / 'Aşîḳ-ı āşüfte vü şeydāya beñzetdüm seni (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 346, Beyit 1). [ey,]

Dâğ-ı derdün sūzişünden bildüm **ey** hūnīn-ciger / Lālezār-ı dāmen-i şahrāya beñzetdüm seni (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 346, Beyit 2). [ey,]

Şu deñlü şöhretüm var pertev-i mihrüñle **ey** meh-rû / Cemālün haqqı almam zerreye hūrşid-i āfākı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 347, Beyit 4). [ey,]

Ġam-ı zūlf ü firāk-ı ‘arızuñla **ey** meh-i nā-mihr / Raḥīmī rûz u şeb ağlar görölmez қarası aқı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 347, Beyit 5). [ey,]

Raḥīmīnün şu deñlü şöhreti var mihr-i haddünle / Tütupdur gün gibi āfākı **ey** meh şîr-i garrāsı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 350, Beyit 5). [ey,]

Yārün ḥayāl-i zūlfı Muṭavveldür **ey** göñül / Zıkr-i dehānı şerḥ-i beyān Muḥtaşar gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 351, Beyit 3). [ey,]

Ḥüs-nı kabûl-i yār ile maқsûd-ı dil hemān / Dür olma **ey** Raḥīmī nazardan nazargehi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 351, Beyit 5). [ey,]

Nevā-perdāz olup ‘uşşāka **ey** dil nağmeler göster / Melekler kışsa-gîrsün zühre dutsun gökde āhengi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 352, Beyit 2). [ey,]

eyā: Seslenme edatı, ey.

Kān-ı iḥsān-ı mürüvvetsin **eyā** Ḥātem vücūd / Keff-i feyz-ı cūduñ ile düşdi baḥre ıztırāb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 11, Beyit 5). [eyā,]

Şaçuñçün maṭla‘-ı şîrüm **eyā** hūr / Şafā-keş Ka‘be gibi beyt-i ma‘mūr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 42, Beyit 1). [eyā,]

Deryādur **eyā** kān-ı kerem ṭab‘-ı Raḥīmī / Vaşf-ı lebün itdükce sözüñ ol güher eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 60, Beyit 7). [eyā,]

Fürkat-i kurb-ı vişālünle **eyā** mūnis-i cān / Nāle olmışdur enīsüm işidenlerden ırāq (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 138, Beyit 2). [eyā,]

Şāfdur āyīneveş ṭab‘um **eyā** rüşen-zamīr / Tūṭī-i cāna gıdādur lafz-ı şehd ü şekkerüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 208, Beyit 4). [eyā,]

Yelkenüñi kullanma **eyā** serv ṭorudan / Ben ḥāk-i hevā-ḥ‘āha hırāmāne şalınsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 254, Beyit 11). [eyā,]

Ḥarīm-i muḥteremünde **eyā** şeh-i ḥurrem / Daḥi bu bendeñe ḥıdmet zemānı gelmedi mi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 340, Beyit 4). [eyā,]

Gül-i gülzār-ı leṭāfetsin **eyā** gonca-dehen / İltifāt eyleme қо ḥāra Meḥammed Çelebi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 348, Beyit 4). [eyā,]

eyin: Vücut, beden.

Ben mübtelāyı ḥasret iden seyr-i ḥüsnüne / Eylük yüzini göre misin yavuzın **eyin** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 258, Beyit 5). [eyin,]

eyle-: Etmek, yapmak.

Kâh-ı ‘izz ü devletün yapıpda bünyâd-ı ezel / **Eylemiş** ser-levhasın tûbâ ile hüsni ü me’âb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 11, Beyit 3). [eylemiş, -miş]

Sende ey meh olalı bu hüsni-i bî-hem-tâ ğarîb / **Eyledi** ‘âlemlere ‘aşkuñ beni rüsvâ ğarîb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 16, Beyit 1). [eyledi, -di]

Var iken luğf u kerem kılma sitem semtine ‘azm / **Eyleme** imsâke meyli var iken imkân-ı cûd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 34, Beyit 4). [eyleme, -me]

Tâb-ı düşmenden hâreket hâşıl itdüm dostum / Çok demidür **eyle** ben mehcûra âb-efşân-ı cûd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 34, Beyit 5). [eyle,

Luğfiyla kaçan ben kula ol şeh nazâr **eyler** / Bir müflis iken pâdişehi tâcver **eyler** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 60, Beyit 1). [eyler, -r]

Mestâne gözin şive ile süzdüğü yârûñ / Efsûn okıyup nergise sihr-i seher **eyler** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 60, Beyit 4). [eyler, -r]

Çeşmümde ğubâr-ı kademün **eylese** mâddi / Hâşıyyet-i kühl-ı başarâsâ eşer eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 60, Beyit 2). [eylese, -se]

Sen leb-i mey-gün ğamdan cân virürsem kurbuñ / **Eylesün** bennâ binâsı vaz‘ını mey-hâne tavr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 66, Beyit 2). [eylesün, -sün]

Lebün devrinde ey ğonca göñül ‘ış-ı müdâm **eyler** / Yüzüm deff nâle ney eşküm şarâb-ı la‘l-fâm **eyler** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 72, Beyit 1). [eyler, -r]

Ölürsem âsitânuñda ümîd-i merhabâñ ile / Muğarrer rûz-ı mahşer Hakk yirüm Dârü’s-selâm **eyler** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 72, Beyit 2). [eyler, -r]

Şerâr-ı hecre yanmadın recâ-yı vaşl-ı yâr itmiş / Görün şol zâhid-i nâ-puhteyi sevdâ-yı hâm **eyler** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 72, Beyit 3). [eyler, -r]

Rahîmî bendeñi mülk-i sühanda Husrev **eyledüm** / Hayâl-i vaşf-ı la‘lün ‘âkıbet Şîrin-kelâm **eyler** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 72, Beyit 5). [eyledüm, -düm; eyler, -r]

Seyl-i sirişküm **eyledüm** ‘âlemde cûybâr / Ol serv-i hoş-hıramı velî kılmadum kenâr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 80, Beyit 1). [eyledüm, -düm]

Şafâ câmını sürdün bu demün Cemşîd-vahtisin / Felek bezminde **eyle** döne döne zevk u şîhhatler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 81, Beyit 3). [eyle,]

Mürîd-i her mürâyı olma hâl-i bî-riyâ kesb it / Bu ben oñara pendî böyle pîr-i mey-fürüş **eyler** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 90, Beyit 2). [eyler, -r]

Doğrı kuluñ olduğın inkâr ider mi gör kabağ / Oğlara dikilüp **eyler** cân u başın pây-ı sūr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 91, Beyit 3). [eyler, -r]

Çok rûzgâr bañr ü berün seyrin **eyledük** / Ey dil demidür eyleyelüm ‘azm-i küy-ı yâr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 93, Beyit 5). [eyledük, -dük]

Başum top **eyledüm** ayağuna meydân-ı ‘aşkuñda / Ümîd-i dest-busuñla kadüm çevgâna dönmişdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 94, Beyit 3). [eyledüm, -düm]

Şemsveş devründe bir rüşen-çerâğ **eyle** beni / Meh gibi her küşede yakduñ kevâkibvâr şem‘ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 129, Beyit 4). [eyle,]

Bilmezem senden Raḥîmî nice alsun ocağın / Her dem **eylersin** mezâk-ı ‘îş u bî-dâd ey felek (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 150, Beyit 7). [eylersin, -rsin]

Dâğlar yakdı dile bir lâle-ruḥ nâzûk-beden / Başumı cû **eyledi** bir serv-i hoş-reftâr hem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 209, Beyit 5). [eyledi, -di]

Ey meh hilâlûñ **eyleyeli** secdegâh-ı Cem / Hürşide hem-ser oldı felekde külâh-ı Cem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 216, Beyit 1). [eyleyeli, -yeli]

Güzellik çağı gibi ey bahâr-ı ḥüsn gel gitme / Gözüme gülleri gil gülsitânı küllhan **eylersin** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 230, Beyit 2). [eylersin, -rsin]

Şalın zülfüñ gibi gülşen-be-gülşen gitme gel ‘ömrüm / Perîşân bülbülûñi ağladup pür-şiven **eylersin** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 230, Beyit 3). [eylersin, -rsin]

Revân olma karar it gözde bir dem ey boyı servüm / Benefşe gibi kıddüm ḥam hem âhum süsen **eylersin** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 230, Beyit 4). [eylersin, -rsin]

Seg-i küyuñ dimek kıddüm degül uş ol da lutfuñdur / Gedâña bu ululukları şâhum hep sen **eylersin** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 230, Beyit 5). [eylersin, -rsin]

Raḥîmî âferin fehmüne ḥüsn-i zihnüne ḥüsndür / O şâhuñ vaşf-ı ḥüsnini ḥasenden aḥsen **eylersin** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 230, Beyit 7). [eylersin, -rsin]

Sen ey gül-çihre ger gülzâra gelseñ gülşen **eylersin** / Açarsın guşşalı ḥâtırları ey gül şen **eylersin** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 230, Beyit 1). [eylersin, -rsin]

İdelden başlu bağrum tîr-i müjgâna nişân ebrû / Büküp ey kaşı ya ok kıddümi **eyler** kemân-ebrû (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 270, Beyit 1). [eyler, -r]

Raḥîmîñ lebi hecriyle akan kanlu yaşını / Deminde yâre rengin **eyle** bir efsâne ey vişne (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 282, Beyit 7). [eyle,]

Ma‘ârif mezra‘ında ḥuşe-çin olmak dilerseñ ger / Şaḥın taş olmasun toḥm ekdüğüñ kalbün türâb **eyle** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 299, Beyit 4). [eyle,]

Ḥayâl-i nergisün ki la‘l-i cân-baḥşuñ temennâsı / Dirîgâ ‘ömri zâyî‘ eyledüm bir ḥurd u ḥ‘âb **eyle** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 299, Beyit 6). [eyle,]

Ġamzeñ kılıcı deldi dilüm yara **eyledi** / Ağyâra olacak işi ol yâre **eyledi** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 316, Beyit 1). [eyledi, -di]

Ol gül yakalı seng-i dilün ḥasreti beni / Ḥâr itdi yaşadüğüm döşegüm ḥâre **eyledi** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 316, Beyit 4). [eyledi, -di]

Sipâh-ı eşk-i ḥasretten şehâ ğark itdi dünyâyı / Raḥîmîñ gözi yaşına raḥm it **eyle** Şubaşı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 342, Beyit 5). [eyle,]

eylük: İyilik.

Ben mübtelâyı ḥasret iden seyr-i ḥüsnüne / **Eylük** yüzini göre misin yavuzın eyin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 258, Beyit 5). [eylük,]

eyü: İyi.

Yalmanur tîğüñi gördükce gönül gül-gündür / Yarar ol yarasına ğāyet **eyü** merhemdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 58, Beyit 3). [eyü,]

eyvân: Saray, köşk.

Ol mâhuñ alnı ile zenaḥdānı seyrin it / Aķşehrüñ alma elmasın **eyvāna** ihtiyāc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 24, Beyit 4). [eyvāna, -a]

eyyām: Günler.

Şām-ı zülfin ķo dilā cām-ı lebin nüş ideğör / Ömr-i bākî degül ‘işretde geçür **eyyāmı** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 310, Beyit 3). [eyyāmı, -ı]

eyyām-ı devlet: Saltanat devri, zamanı.

Oldum Raḥîmî şimdi nöker bir beg oğlına / **Eyyām-ı devletinde** bu gün şāh-ı ‘ālemem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 200, Beyit 5). [eyyām-ı devletinde, -inde]

eyyüb: İstanbul'da bir semt adı.

Gerçi **Eyyüb** itlerüñi seyr iderseñ seg ķarīb / Adam olmaz ey melek ol seg-nihāda uşda baķ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 140, Beyit 5). [eyyüb,]

ez-ber: Zihinde tutma, hıfz.

Ṭoṭṭoludur vā‘iz benüm gūşumda ğaflet penbesi / Ḥaķdur sözüñ hep bilürem yādumdadur **ez-berdedür** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 101, Beyit 6). [ez-berdedür, -dedür]

ez-defter: Defterden.

Ḥāric **ez-defterde** yok idüñ görildi ey raķīb / Āsitān-ı yārdan ifrāz bu bir maḥlûlsün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 239, Beyit 3). [ez-defterde, -de]

ezel: Başlangıcı olmayan geçmiş zaman.

Eyledüm da‘vî-i ‘aşķına **ezelde** iķrār / Yār-ı şābit-ķademüm şanma ki inkārum var (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 73, Beyit 3). [ezelde, -de]

‘Aşķıyla **ezelden** ḥod kārūñ ķü melāmetdür / Nāmūsı Raḥîmî ķo bu ‘āra neden düşdüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 146, Beyit 7). [ezelden, -den]

Alnına yazmış meger kim kâtib-i kudret **ezel** / Ey Raḥîmî gelmegi bunca belâlar başuma (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 295, Beyit 5). [ezel,]

Göreliden cebhenüñ ay toğdınun ḥod çerhi batmışdur / **Ezelden** bāğ-ı ḥüsnün çağı geçdi Akşuyun çağı (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 311, Beyit 3). [ezelden, -den]

ezeli: Çok eskiden beri, öteden beri.

Şimdi mi geldi kâfile-i ‘aşk her zemân / Bu ḥâne-i gönül **ezeliden** konağıdur (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 86, Beyit 2). [ezeliden, -den]

ezil-:

1.Ezilmek, toz haline gelmek.

Şeker gibi **ezildün** gördi aluñ la‘l-reng aldı / Başuñ ortaya koyup yine kıyduñ cāna ey vişne (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 282, Beyit 3). [ezildün, -dün]

2.Ezilmek||İncinmek, kırılmak.

Düşmez ağzuña **ezilme** o şeker lebden üzül / Ger gerekse saña başuñ çeke gör ey meges el (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 167, Beyit 2). [ezilme, -me]

ez-în: ... den tarafta.

Ey Raḥîmî şāyi‘ itdi mā-cerā-yı eşkümi / Baña kerîm yâ Rab **ez-în** dîde-i ḥün-bâr hem (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 209, Beyit 7). [ez-în,]

ezkâr: Allah’ın isimlerini ve belli duâları okumak sûretiyle yapılan zikirler.

Lâibālî tekye-i ‘aşkuñda bir abdāluñam / Dilde efgārum Ḥasan göñlümde **ezkārüm** Ḥasan (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 268, Beyit 5). [ezkārüm, -um]

F

fağfūr: Çin’de porselenden yapılan kapacak.

Hem-sifāl oldum gül-âb-ı kūy-ı dildārıyla ben / Fāriğum **fağfūrdan** cām-ı şafādan çekdüm el (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 170, Beyit 2). [fağfūrdan, -dan]

fāḥir: Gösterişli.

Cihānuñ çıkdı **fāḥir** cāmesinden terk-i tâc itdi / Geyüp şāl-ı fenā bir ṭurfe kisvet ihtiyār itdi (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 321, Beyit 3). [fāḥir,]

faḥr it-: Övünmek, iftihar etmek.

Faḥr idüp ey çeşmi āhū ger olursam tañ mıdur / Āsitānuñ itleriyle intisābum var benüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 192, Beyit 3). [faḥr idüp, -üp]

faḥr-i āl-i aḥmed: Ahmet (Hz. Muhammed)'in ailesinin övücü.

Faḥr-i āl-i Aḥmedüz biz kārımız ḥubb-i ‘Alî / Egmişüz baş ol ‘Ömer ‘adl issi ‘Osmān oğlına (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 306, Beyit 2). [faḥr-i āl-i aḥmedüz, -üz]

fakîr: Yoksul, muhtaç.

Genc-i ḥüsnüñ şadaḳası busedür bir ümmîd / Müstaḥaḳḳum ben **faḳîrünüden** dirîğ itme zekât (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 20, Beyit 2). [faḳîrünüden, -ünüden]

Sofra-i ḥün-ı vişālüñ ben **faḳîr** ü aca ac / Ey lebi senbüse-i şeker yañāğı ter gülâc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 27, Beyit 1). [faḳîr,]

Büse-i cānāneye biñ cān virür bir ‘āşıkuz / Biz **faḳîr** üftādeyüz ammā mükāfāt ehliyüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 111, Beyit 5). [faḳîr,]

Faḳîrem gerçi kim ednādan ednā bir gedāyam ben / Ḳanā‘at ehli dervîšem şehā şāḥib-ğınāyam ben (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 238, Beyit 1). [faḳîrem, -em]

fānūs-ı ḥayāl: Hayali fanus, içinde mum yanan üstü tabiat resimleriyle işlenmiş döner fener.

Tenüm ḳanlu yaşumla āl **fānūs-ı ḥayāl** oldı / İçinde dil yanar şan şem‘i pür-envāra dönmişdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 99, Beyit 2). [fānūs-ı ḥayāl,]

Yanar dil ten döner za‘fıyla **fānūs-ı ḥayāl** oldı / Beni sen şem‘uña pervāne-i sūzāna döndürdüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 147, Beyit 2). [fānūs-ı ḥayāl,]

fāriğ: Vazgeçmiş, çekilmiş, el etek çekmiş.

Ey Raḥîmî nāy u nüşından bu bezmüñ **fāriğuz** / Āhveş ammā dem olur bir hevādār isterüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 107, Beyit 7). [fāriğuz, -uz]

Hem-sifāl oldum gül-āb-ı kūy-ı dildārıyla ben / **Fāriğum** fağfurdan cām-ı şafādan çekdüm el (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 170, Beyit 2). [fāriğum, -um]

Ben Raḥîmî pāk-meşreb māsivādan **fāriğam** / Bir Hüseyinî-mezhebüm olsa ne gam yārum Ḥasan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 268, Beyit 7). [fāriğam, -am]

fāriğ ol-: El çekmek, uzak durmak, vazgeçmek.

Fāriğ olduk nāy u nüşından bu bezm-i ‘ālemüñ / ‘Ālem-i ğurbetde bulduk yār-ğār-ı evliyā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 9, Beyit 8). [fāriğ olduk,]

Şükürüllāh şimdi ğam ğam-ḥ'ār u mūnisdür baña / **Fārīg ol** cānāna ḥācet mūnis ü ğam-ḥ'ār hem
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 209, Beyit 2). [fārīg ol,]

Gül yüzün hecriyle feryādın Raḥîmî bendeñüñ / Şubḥ-dem işitdi bülbül **fārīg oldu** zārdan (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 263, Beyit 7). [fārīg oldu, -dı]

fark eyle-: Ayırt etmek, fark etmek.

Felek **fark eylemez** bir kaḥbe-zendür merdi nā-merdi / Hemîşe şād ider nā-merdi her dem ağladur
merdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 341, Beyit 1). [fark eylemez, -mez]

fark it-: Ayırt etmek, ayırmak.

Pertev-i mihrüñle şol vech ile oldum ḥāk-i rāh / Kimse **fark itmez** vücūdum sāyesin dîvārdan (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 242, Beyit 3). [fark itmez, -mez]

fark-ı farkadān: Ferkadān yıldızlarının üstü, göğün en üst noktası.

Menzilüm gün gibi dirseñ ola **fark-ı farkadān** / Ol rızā rāhında her dem ḥāksār-ı evliyā (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 9, Beyit 7). [fark-ı farkadān,]

farz ol-: Yapılması zorunlu olmak.

Secde vācibdür baña gördüm kaşuñ mihrābını / Kāmetüñ göstermege toğrul ki **farz oldu** namāz
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 118, Beyit 3). [farz oldu, -dı]

fāş eyle-: Ortaya çıkarmak, açığa vurmak.

Mükedder görse çihrem ānide āyine **fāş eyler** / Görüp her ‘aybumı setreyledüm yok cāmeden gayrı
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 325, Beyit 3). [fāş eyler, -r]

fāş it-: Açığa çıkarmak, ifşa etmek.

Ṭutuşdum āteş-i mihrüñle mihr it yoksa şubḥāsā / Rumūz-ı mihrüñi gün gibi ey meh işde **fāş itdüm**
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 187, Beyit 4). [fāş itdüm, -düm]

faşl: Mevsim.

Şitā **faşlından** āfetdür cemāl-i yārsuz nev-rūz / Raḥîmî gülşenüm bağ u bahārum ḥadd-i yārumdur
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 74, Beyit 5). [faşlından, -ından]

Raḳibe şoḥbetüm gerçi şitā **faşlından** āfetdür / Göz aç nergis gibi gör bir bahār-ı dil-güşā oldum
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 193, Beyit 6). [faşlından, -ından]

faşl -ı bahār: Bahar mevsimi.

Nergisāsā göz açup sen gül-izārın gözlerüz / ‘Ālemüñ şanma bizi **faşl-ı bahārın** gözlerüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 113, Beyit 1). [faşl -ı bahārın,]

faşl-ı bahār-ı berf: Kar baharının mevsimi.

Yine **faşl-ı bahār-ı berf** ile rüy-ı cihān hurrem / Açılmış yâsemen gül güyiyâ her gülsitān hurrem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 196, Beyit 1). [faşl-ı bahār-ı berf,]

faşl-ı hāzān: Güz mevsimi.

Yine **faşl-ı hāzānıyla** nigārā şüret-i ‘ālem / ‘Aceb şekle girüp bir yüzden oldı ʔal‘at-ı ‘ālem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 213, Beyit 1). [faşl-ı hāzānıyla, -ıyla]

faşl-ı hüsn: Güzelliğin bölümü.

Faşl-ı hüsnüñ baña keşf it rüstâyı aňlamaz / Gülsitānuñ bābını yine kitābiler bilür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 89, Beyit 6). [faşl-ı hüsnüñ, -üñ]

faşl u bāb: Fasil ve bölüm.

Dāstān-ı guşşamuñ her **faşl u bābın** yazmağa / ʔanlu yaşum sürh çihrem şafhadur çeşmüm devāt (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 20, Beyit 6). [faşl u bābın, -ın]

faẓl: Cömertlik, iyilik.

Rahîmî yem-i ümmîd bu selîmü’l-bāl olup dā’im / Murādum ʔapusın **faẓluñla** yâ Rab fetḥ-i bāb eyle (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 299, Beyit 7). [faẓluñla, -uñla]

fedā it-: Feda etmek, gözden çıkarmak, vazgeçmek.

İtmeyen la’lün içün cānını cānıyla **fedā** / ‘illetiyle dirilüp miñnet ile cān virsün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 251, Beyit 4). [fedā itmeyen, -meyen]

fedā ol-: Uğrunda yok olmak.

Küyuñda **fedā olanuñ** oldı yiri cennet / Merḥûm oluban rahmet-i Raḥmāna irişdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 336, Beyit 5). [fedā olanuñ, -anuñ]

fehîm: Anlama, anlayış, idrak.

Rahîmî aferin **fehîmüñe** hüsn-i zihnüñe hüsndür / O şāhuñ vaşf-ı hüsnini ḥasenden aḥsen eylersin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 230, Beyit 7). [fehîmüñe, -üñe]

fehm eyle-: İdrak etmek, kavramak, anlamak.

Fehm eyler iseñ rāst nevāyı yine şūfī / Pencgehe maķāmuñ ola şehnāz-ı maħabbet (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 22, Beyit 2). [fehm eyler, -r]

Niçe **fehm eylesün** nā-dān ğubār-ı haṭṭ-ı ruḥsāruñ / Gören ḥayrāndur anı şāhib-esrār olmayan bilmez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 116, Beyit 4). [fehm eylesün, -sün]

Rumūz-ı ‘aşkı nā-dān **eylemez fehm** / Nice kez ey dil-i āġāh didüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 188, Beyit 3). [fehm eylemez, -mez]

fehm it-: Anlamak, idrak etmek, kavramak.

Fehm it fiġān kösi ki derisine sen döġüp / Nevbet Sikender eyleme bir laḥza var göc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 28, Beyit 4). [fehm it,]

Bekā ṭurdum fenāsın **fehm idüp** bu mülk-i ma‘mūruñ / Anuñçün bümveş terk-i ‘imārāt ihtiyār itdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 194, Beyit 2). [fehm idüp, -üp]

Fehm ider hāl-i gedāyı şeh-i devrānumsın / Ma‘rifet maḥzeni sulṭān-ı sūḥan-dānumsın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 232, Beyit 1). [fehm ider, -er]

fehm olun-: Anlaşılmak, idrak edilmek.

Fehm olunmazdı femüñ keyfi nedür ḥayrān idük / Ey Raḥîmî olmasa ger kâşif-i esrār leb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 15, Beyit 7). [fehm olunmazdı, -unmazdı]

felek:

1.Gökyüzü

Şafā cāmını sürdüñ bu demüñ Cemşid-vaḳtisın / **Felek** bezminde eyle döne döne zevk u şıḥḥatler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 81, Beyit 3). [felek,]

Āfitābum yücedür gerçi **felekden** menzilüñ / Sāye şal ben zerre-i nāçiz ü bī-miḳdāra baḳ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 139, Beyit 4). [felekden, -den]

Bir gice ey meh ḥam ebrūñı aṇup āh eylesem / Yarılup yir yir **felek** ṭālī‘ olur bir nev-hilāl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 172, Beyit 2). [felek,]

Ey meh hilālüñ eyleyli secdegāh-ı Cem / Hūrşide hem-ser oldı **felekde** külāh-ı Cem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 216, Beyit 1). [felekde, -de]

Leb-i hecriyle yārüñ ḥastayum ey nāle luṭf eyle / **Felek** evcine çıķduķda müdāvā şor Mesihādan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 250, Beyit 2). [felek,]

Degül deryā **felek** kapuña bir māvi kumāşıyla / Elüñ öpmege gelmiş bulmaġa devründe bir pāye (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 289, Beyit 3). [felek,]

Güneş ay ile dutulmuş kapuñda birdür oğlanı / **Felek** rakḳāş-ı bezmüñ zühre ḥod düşire bir çengi
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 352, Beyit 4). [felek,]

2.Talih, baht, kader.

Bilmezem baña ne şatduñ kim behâsın almaduñ / Kuluñam ne cevır idersin ey **felek** cānāne ṭavr
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 66, Beyit 4). [felek,]

Felek cevır eylemekde döne döne yāra dönmişdür / O meh mihr itmekde çerḥ-i pür-ğaddāra
dönmişdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 99, Beyit 1). [felek,]

La‘l-i mey-günüñ ḡamından döne döne ey **felek** / Cür‘aveş pā-māl idüp yire dökersin ḡanımuñ (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 106, Beyit 3). [felek,]

Ey **felek** ḥoş gör bu devrānuñ bahārı şevḳini / Her dem el virmez bu demler arayup yaksañ çerāḡ
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 130, Beyit 3). [felek,]

‘Ömr-i müsta‘cil **felek** ḡaddār u nā-hemvāra baht / Mihr-i meh-rū ḡayr-ı vāḳi‘ cāy-ı ḥırmān her ṭaraf
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 136, Beyit 3). [felek,]

O mehden ayru yaşum ey **felek** ‘ummāna döndürdüñ / Çevirdüñ başumı ṭolab-ı ser-gerdāna döndürdüñ
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 147, Beyit 1). [felek,]

Leb-i bezminden ayru ey **felek** çeşmin Raḥîmîñüñ / Dem-ā-dem döne döne sāḡar-ı mercāna döndürdüñ
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 147, Beyit 5). [felek,]

Olmadum bir gün senüñ devründe ben şād ey **felek** / Döne döne āḥ elüñden dād u feryād ey **felek**
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 150, Beyit 1). [felek,]

Yūsufāsa ḥ‘āce-i dehri şarasın ḡul gibi / Olmadı şāḥ u gedā bendeñden āzād ey **felek** (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 150, Beyit 2). [felek,]

Servüñ alup ayaḡın şarsın çenāruñ pençesin / Āḥ kim pençeñ senüñ ḥün-rîz ü ḥoryād ey **felek** (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 150, Beyit 3). [felek,]

Yollaruñ pür-vādi bî-hādî ḡuluñ ḡaddi yok / Menziluñ ḡāyet özin bî-āb u bî-zād ey **felek** (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 150, Beyit 4). [felek,]

Tekye-i ‘ālemde n’eyler bir kişi āḥ eyleyüp / Ḡuşuña girmez senüñ efḡān u feryād ey **felek** (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 150, Beyit 5). [felek,]

Yaḡdurursın başuma ḡam ṭaşların yaḡmur gibi / Nice olsun bu vücūdum ḡaşrı ābād ey **felek** (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 150, Beyit 6). [felek,]

Bilmezem senden Raḥîmî nice alsun ocaḡın / Her dem eylersin mezāk-ı ‘iṣ u bî-dād ey **felek** (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 150, Beyit 7). [felek,]

Ben yıkıldum olmadum ābād elüñden ey **felek** / Olmadum devründe bir dem şād elüñden ey **felek**
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 159, Beyit 1). [felek,]

Kimseye meyl eylemezsin bir ‘acüz-ı naḡssın / Ṭaşa çaldı başını Ferḡād elüñden ey **felek** (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 159, Beyit 2). [felek,]

Ḥāşılı bir oñmadıḡsın şan‘atuñ cevır ü sitem / Ḳan yudar şākird eger üstād elüñden ey **felek** (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 159, Beyit 3). [felek,]

Qaşırınıñ bulduñ kuşurın çekdirüp şiddetler / Şoñ ucu pā-māl olup Şeddād elüñden ey **felek** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 159, Beyit 4). [felek,]

Bağı dād iken bozuldı töldi cevri-i zulm ile / Şimdi çöl olup yeter Bağdād elüñden ey **felek** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 159, Beyit 5). [felek,]

Hüce-i dehri mezād idüp şatarsın kıl gibi / Olmadı bir kimsene āzād elüñden ey **felek** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 159, Beyit 6). [felek,]

Bilmezem senden Rahîmî kime yansun hālını / Dād elüñden ey **felek** feryād elüñden ey **felek** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 159, Beyit 7). [felek,]

İki gözüm **felek** sürme iderdi hāk-i rāhumdan / Eger bir gün düşerse sen mehüñ dergāhına rāmum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 203, Beyit 3). [felek,]

Felekden mihr umarsın sen dilā devrānı bilmezsin / O māha müttefik cevri itmedesin anı bilmezsin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 229, Beyit 1). [felekden, -den]

Felek zerrîn-küleñ bir sāde-rū serrācuñ olmışdur / Çapup gün gibi tırmaz yeldirür şubh u mesā rahşın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 235, Beyit 4). [felek,]

Qara bahtın Qarahişāruñ **felek** ağı eyledi / Tañ midur gevher-nigün olsa hisār-ı Germiyān (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 265, Beyit 3). [felek,]

Görinen qavs-i felekde mäh-ı nev şanmañ **felek** / Degdi āhum oqına qarşu nişān bir şeb-külāh (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 276, Beyit 3). [felek,]

Firāk-ı had u ebrūsıyla qaddüm ey **felek** bükdüñ / Yire geç göreyin tiz günde mäh u nev- hilālūñle (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 292, Beyit 2). [felek,]

Başuñ ey **felek** devri içre ger gün toğmaq isterseñ / Yüzüñ pâyına sür gel ol mehüñ būs-ı rikāb eyle (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 299, Beyit 3). [felek,]

Ey **felek** ol mehden ayru bî-qarār itdüñ beni / Hüke urduñ sāyeveş bî-i'tibār itdüñ beni (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 309, Beyit 1). [felek,]

Püte-i guşşaya koyup bu Rahîmîyi **felek** / Sızturup āteş-i gayretle ‘aceb qāl itdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 322, Beyit 4). [felek,]

Rahîmî hecr-i küyuñla beden mülkin harāb itdi / **Felek** burcını yıqmağa döküpdür top-ı efgānı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 333, Beyit 7). [felek,]

3.Dünya.

Mükedder hāl olur ki naqş irişür kendü ayına / **Felek** ey meh anuñçün itdi hüsnüñ ayın āyine (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 303, Beyit 1). [felek,]

Mihr bir süret döner ālıyla rengin naqş ider / Cevri-i resminde **felek** cānāne şeklin baqladı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 308, Beyit 3). [felek,]

Felek fark eylemez bir qahbe-zendür merdi nā-merdi / Hemişe şād ider nā-merdi her dem aqladur merdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 341, Beyit 1). [felek,]

felek nakkâşı: Allah.

Felek nakkâşı kapuñ şüretin tāk-ı muḳarnesde / Yazar ‘unvān virüp dir budur ol bāb-ı ‘adālet naḳş
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 122, Beyit 4). [felek nakkâşı,]

fem: Ağız.

Bāğ-ı hüsnünde **femüñ** ser-çeşme-i āb-ı ḫayāt / Haṭṭ-ı Hızr ābuñla gūyā oldı Hızr-āşār leb (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 15, Beyit 4). [femüñ, -üñ]

Fehm olunmazdı **femüñ** keyfi nedür ḫayrān idük / Ey Raḫîmî olmasa ger kâşif-i esrār leb (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 15, Beyit 7). [femüñ, -üñ]

fen: İlim.

Bî-güneḫ ḫanlar döker bu çeşm-i cellāduñ senüñ / Ḳanḳı zālimdür bu **fende** bilsem üstāduñ senüñ
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 162, Beyit 1). [fende, -de]

fenā:

1.Yokluk, yok olma.

Bir **fenā** ābdāliyam ben tekyegāh-ı ‘aşḳuñuñ / Nāle vü feryāddan nāy u rebābum var benüm (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 192, Beyit 6). [fenā,]

Bekā ṭurdum **fenāsın** fehmi idüp bu mülk-i ma‘mūruñ / Anuñçün bümveş terk-i ‘imārāt ihtiyār itdüm
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 194, Beyit 2). [fenāsın, -sın]

Fenā kuhsārda her lāleye cānā bekā ṭurdum / Ki eşk-i çeşm-i ‘āşıkdan dökülmiş ḫūna beñzetdüm
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 198, Beyit 2). [fenā,]

Biz ser-i kūy-ı melāmetde **fenā** şalın geyüp / Mülke ṭalib olmazuz hiç çekmezüz dünyā ḡamın (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 256, Beyit 2). [fenā,]

İki ḳat itmiş Raḫîmî tîr-i ḳaddüñ bār-ı cevır / Bu **fenā** bāzārı içre yaya beñzetdüm seni (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 346, Beyit 5). [fenā,]

2. Fânî, geçici. Sonu olan.

Ṭalib-i genc-i bekā oldum **fenādan** çekdüm el / Baş açuk abdāl olup tāk u ḳabādan çekdüm el (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 170, Beyit 1). [fenādan, -dan]

3.Ölüm.

Her şeb şaḳuñ ḡamıyla ṭul-i emel ḳıldumd / Olmasa ger **fenāsı** bu ‘ömr-i bî-beḳānuñ (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 155, Beyit 4). [fenāsı, -sı]

fe’nzur ilā āsār: Allah'ın eserlerine bir bak.

Hikmetine nâzır ol ol hâkim-i pür-hikmetüñ / Yuhyi ba‘de’l-mevti gör **fe’nzur ilâ âsâr a** bak (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 143, Beyit 2). [fe’nzur ilâ âsâr a, -a]

fer vir-: Aydınlatmak, ışık vermek; mutluluk vermek, ferahlık vermek.

Bi-hamdillâh şeref mâhı murādum üzre toğmışdur / Ümîd oldur ki sen hürşîd-i devlet **fer vire** dehre (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 304, Beyit 2). [fer vire, -e]

ferâğ:

1. Dinlenme, rahat etme, gürültüden uzak huzur içinde olma, huzur, rahatlık

Benüm dîvâne gönlüm vahdet-i âbâd **ferâğ** ister / Yilüp yiller gibi yıllarla şimdi o turağ ister (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 84, Beyit 1). [ferâğ,]

2. El çekme, vazgeçme.

Gül-i pür-hâra yok meylüm çekildüm deşt geştinden / Kelâğından **ferâğum** var bu bâğuñ bülbülinden hem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 204, Beyit 3). [ferâğum, -um]

ferâğat:

1. Huzur.

Çeküp dāmānını kuhsârveş şahrâ-yı ‘âlemde / **Ferâğat** yakasından dil deñiz gibi kenâr ister (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 56, Beyit 4). [ferâğat,]

2. Vazgeçme, el çekme, bırakma.

Geçüp gavğâlarından ‘âlemüñ şulhından el çekdüm / **Ferâğat** menziline sâkin-i künc-i rızâ oldum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 193, Beyit 5). [ferâğat,]

ferâğat-bağş ol-: Gönül huzuru veren olmak.

Ferâğat-bağş olur şâh u vezîre inkıyâd itmez / Olanlar kalb-i istignâyıla ferzânesi ‘aşkuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 153, Beyit 2). [ferâğat-bağş olur, -ur]

ferah:

1. Sevinç ve mutluluk.

Ey **ferah** gelme senüñle bu dil ülfet idemez / Yâr-i dirînesi bu cân-ı hazînüñ gamdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 58, Beyit 4). [ferah,]

Ėamuñ yeter bize añma **ferah** didüklerini / Bu gamla göñlümüze ānide be-kām idelüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 180, Beyit 2). [ferah,]

Aşlā ne ğam çeker aşılān dār-ı zülfüñe / Taşdan yire başār mı **ferahdan** ayacıĝı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 313, Beyit 3). [ferahdan, -dan]

2. Şenlendiren, iç açıcı.

Gerçi ey şeh bir **ferah** menzil bu şehir-i Bergama / Gün yüzüñsüz lik biñ şādisi degmez bir ğama (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 286, Beyit 1). [ferah,]

ferah-efzā ol-: Ferah artırıcı, sefali olmak.

Ėudümüñden **ferah-efzā olaldan** sîne-i şahrā / Gözüñ yaşı gül oldu ey yüzi gül şān boyum bir pül (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 177, Beyit 3). [ferah-efzā olaldan, -aldan]

ferahnāk ol-: Sevinçli, mesut olmak.

Ėuşşa-i hecrüñ Raĝîmî göñlini ğamnāk ider / Vuşlatuñla luţf idüp şād it **ferahnāk olsun** ol (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 179, Beyit 5). [ferahnāk olsun, -sun]

Beni ğapuñda ħo pāyuña düşüp ħāk olayum / Gün gibi başum irüp göĝe **ferahnāk olayum** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 205, Beyit 1). [ferahnāk olayum, -ayum]

ferd: Kişi, insanlardan her biri.

İnanmaz saña gerçēk er olan ey ħaĝbe-zen dünyā / Bu gün mesrūr-ı rüşen itmedüñ mihrüñle bir **ferdi** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 341, Beyit 5). [ferdi, -i]

ferdā: Yarın, gelecek zaman.

Bize kūy-ı yār sen çek cennet-i aʿlā ğamın / Zāhidā biz ibn-i vaĝtüz çekmezüz **ferdā** ğamın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 256, Beyit 1). [ferdā,]

ferhād: Klasik edebiyatta mesnevilere konu olan Fars kökenli Hüsrev ü Şîrîn ve Ferhād ü Şîrîn aşk hikâyelerinin ünlü erkek kahramanı.

Bî-sütün-ı ʿaşĝda sen yār-ı Şîrîn-laʿl için / Çekdügüm endüh-ı hecri Hüsrev ü **Ferhād** aña (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 8, Beyit 3). [ferhād,]

Hüsrevā şān tāze berg üstinde sebz-cāmedür / Ter-i teb **Ferhāda** beñzer bişe-i kuhsāra baĝ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 139, Beyit 3). [ferhāda, -a]

Ėaşr-ı ʿaşĝuñ Hüsrevā tarĝında ben üstād iken / Taş taşurdu ħıdmete **Ferhād** idüp ırĝadlık (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 141, Beyit 3). [ferhād,]

Müdām añduĝca zıkr it ħayr ile Mecnūn u **Ferhādi** / Raĝîmî biri şeyĝüñdür bu yolda biri üstāduñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 156, Beyit 5). [ferhādi, -i]

Kimseye meyl eylemezsin bir ‘acüz-ı naḥssın / Taşa çaldı başını **Ferhād** elüñden ey felek (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 159, Beyit 2). [ferhād,

Haṭṭ-ı cān ise Raḥîmî kāmranlıktan murād / Var özüñ bir Ḥusrev [ü] Şîrîn lebe **Ferhād** kıl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 163, Beyit 7). [ferhād,]

Vāḳı‘amda dün gice **Ferhādı** gördüm ḥāletüm / Rāh-ı ‘aşk içre didi ḥālüñ ne ey hem-şan‘atum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 207, Beyit 1). [ferhādı, -ı]

La‘l-i Şîrînuñ ğamından yine cān **Ferhādınuñ** / Ser-güzeşti Ḥusrevā efsāne şeklin bağladı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 308, Beyit 4). [ferhādınuñ, -ınuñ]

ferhād-ı bî-sāmān: Parasız, züğürt Ferhad.

Maḥabbet deştinüñ Mecnün-ı ser-gerdānıyuz şimdi / Vefā kuhsārınuñ **Ferhād-ı bî-sāmānıyuz** şimdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 329, Beyit 1). [ferhād-ı bî-sāmānıyuz, -ıyuz]

ferhād-ı ğam-fersā: Gam dağıtan Ferhad.

Yine **Ferhād-ı ğam-fersāya** peydā oldu şandılar / Leb-i Şîrînuñ aṇdum āh idüp dün kûhsār içre (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 284, Beyit 6). [ferhād-ı ğam-fersāya, -ya]

Ey göñül **Ferhād-ı ğam-fersāya** beñzetdüm seni / ‘Āşık-ı āşüfte vü şeydāya beñzetdüm seni (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 346, Beyit 1). [ferhād-ı ğam-fersāya, -ya]

ferhādveş: Ferhat gibi.

Bi-ḥamdillāh bu gün sen Ḥusrev-i mülk-i me‘ānîsin / Yoluñda düşmenüñ **Ferhādveş** bî-pā u ser yegdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 83, Beyit 3). [ferhādveş,]

Görüp aḥvālüm ol Şîrîn-dehen raḥm eylemez dilden / Benüm **Ferhādveş** derdüm katı bir taşa ḥayrānem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 212, Beyit 4). [ferhādveş,]

‘Aceb Mecnün-şifat sevdāyî düşdüm zülfi ucından / ‘Aceb öldürdi ğam **Ferhādveş** ey şehd-i güftārum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 224, Beyit 2). [ferhādveş,]

Gehi ‘aşkuñ beni **Ferhādveş** tağlara düşürdi / Gezüp Mecnün gibi geh sâkin-i şahrā iden sensin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 261, Beyit 2). [ferhādveş,]

ferḥunde: Kutlu, mübarek.

Gül gibi her kanda ḥande kılsa ol **ferḥunde** zāt / Güldügi gülzāruñ olur hep nebātāt u nebāt (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 20, Beyit 1). [ferḥunde,]

Ḥuceste ḥaşlet ü **ferḥunde** siretsin Selīmāsā / Süleymān gibi hem sultānısın iḳlîm-i ‘irfānuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 161, Beyit 3). [ferḥunde,]

Ey leṭāfet gülşeninde serv-i reftārum Ḥasan / Zülfi sünbül ḳaddi gül **ferḥunde** dîdārum Ḥasan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 268, Beyit 1). [ferḥunde,]

ferhunde-didār: Mübarek yüz.

Ārzū-yı gül kılup gülşen recāsın itmezüz / Gül gibi bir hānde-rū **ferhunde-didār** isterüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 107, Beyit 5). [ferhunde-didār,]

ferhunde-rū: Mübarek yüzlü.

Güle bakduñ gülşene var ise ey **ferhunde-rū** / Hāşre dek bāğ-ı cinānveş nev-bahār olmuş yatur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 104, Beyit 5). [ferhunde-rū,]

fer'-i 'ālî: Yüce şeref.

Selef ser-māyesi pîrāye-i hayr-ı halefsin sen / Aşıl sen **fer'-i 'ālîsin** sa'ādet saña erzānı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 335, Beyit 6). [fer'-i 'ālîsin, -sin]

ferman ol-: Uymak, tabi olmak.

Yoluñda öl disem şu ki bir dem nizā' ide / ̖ul mîdur ol ki emrüne **fermanuñ olmaya** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 301, Beyit 4). [fermanuñ olmaya, -uñ, -maya]

ferrāş: Süpüren, çöpçü, hizmetçi.

̖apuñda şeh-süvārum dem-be-dem sakķā idüp yaşum / Yüzüm yoluñda cārüb eyleyen **ferrāşa** hayrānem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 212, Beyit 2). [ferrāşa, -a]

Esen ̖al ey şabā gülzār-ı kūy-ı dil-berüñ şimdi / Gözüm sakķā yüzüm cārüb āhum oldu **ferrāşı** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 342, Beyit 4). [ferrāşı, -ı]

ferruḥ: 'İşkname mesnevisinin erkek kahramanı. || Kutlu, mübarek, güzel.

Rahîmî baḥt-ı hümayün bu ṭālî'î **Ferruḥ** / Esîr-i zülf ü ruḥ itdi seni mübārek bād (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 36, Beyit 5). [ferruḥ,]

feryād: Haykırış, çığlık, fğan.

Baña gel ey muğannî çāre-sāz ol n'eydigüm bildür / Maķām-ı ğamda dil **feryāda** cānum zāra düşmişdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 53, Beyit 5). [feryāda, -a]

Olmadum bir gün senüñ devründe ben şād ey felek / Döne döne āh elünden dād u **feryād** ey felek (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 150, Beyit 1). [feryād,]

Tekye-i 'ālemd e'eyler bir kişi āh eyleyüp / Gūşuña girmez senüñ efġān u **feryād** ey felek (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 150, Beyit 5). [feryād,]

Gel ey bülbül bu gülşenden ırāķ it zār u **feryāduñ** / Ki yokdur meyli sūy-ı 'āşıķa ol serv-i āzāduñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 156, Beyit 1). [feryāduñ, -uñ]

Bilmezem senden Raḥīmī kime yansun ḥālını / Dād elüñden ey felek **feryād** elüñden ey felek (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 159, Beyit 7). [feryād,]

Ey Raḥīmī ‘aşk ile baḡruñ delinmişdür meger / Ney gibi pür-süz anuñçün zār u **feryāduñ** senüñ (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 162, Beyit 5). [feryāduñ, -uñ]

Bir fenā ābdāliyam ben tekyegāh-ı ‘aşkuñuñ / Nāle vü **feryāddan** nāy u rebābum var benüm (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 192, Beyit 6). [feryāddan, -dan]

Çeşm ü zülfi tār-mār itmek diler dil şehrini / Āh ol fettān hem **feryād** ol tarrār hem (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 209, Beyit 6). [feryād,]

Ey gözüm kan ağlama ol kāmēt-i şimşād için / Gül kaçan meyl itdi süy-ı bülbüle **feryād** için (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 241, Beyit 1). [feryād,]

Gül yüzüñ hecriyle **feryādn** Raḥīmī bendeñüñ / Şubḥ-dem işitdi bülbül fāriğ oldı zārdan (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 263, Beyit 7). [feryādn, -ın]

Bülbülüñ nāle vü **feryādı** hezār olsa ne ḡam / Gül olur ḥāra muḡārin o ḡam-ı ḡavḡāda (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 280, Beyit 6). [feryādı, -ı]

İrişmez sem‘ine **feryād** u āhum Lala Paşanuñ / O cevri-i ḡoncadan ‘ayyūḡa irgürdüm ben eḡḡānı (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 337, Beyit 5). [feryād,]

feryād it-: Feryat etmek, inlemek.

Gülüñ kulaḡına girmez fiḡān u āh-ı hezār / Dilā o ḡonca için itme yok yire feryād (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 36, Beyit 3). [feryād itme, -me]

feryād kıl-: Baḡırıp çaḡırmak, haykırmak.

Ḥār ile gülşende gül şendür dilā sen ḡoncaveş / Kanlar ağlar dem-be-dem bülbül gibi **feryād kıl** (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 163, Beyit 5). [feryād kıl,]

feryād u āh-ı ‘uşşāk: Âşıkların inilti ve ahları.

Şeh nāza başlıyaldan **feryād u āh-ı ‘uşşāk** / Toldurdı her maḡāmı şavt-ı nevā-yı nev-rüz (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 108, Beyit 4). [feryād u āh-ı ‘uşşāk,]

feryāda gel-: Baḡırıp çaḡırmak, haykırmak, ağlamak ve inlemek.

Gir maḡām-ı ‘aşḡa ey dil ney gibi **feryāda gel** / Perdeyi ref‘ it ḡicābuñ ḡalmasun arada gel (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 173, Beyit 1). [feryāda gel, -a]

feryād-res: Feryat edenin imdadına yetişen, yardım eden.

Āh kim şu deñlü āh itdüm seḡer / Āh bir dem bulmadum **feryād-res** (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 119, Beyit 6). [feryād-res,]

ferzâne: Satrançta vezir.

Naṭc-ı devletde olan bir la'î ile baydağ sürer / Bir ata mat olur ey **ferzâne** havf-i şâh yok (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 144, Beyit 3). [ferzâne,]

ferzâne ol-:

1. Bilge olmak.

Şadranc-ı guşsa at şalup mât iderdi ger / Şāhuñ 'aṭāsı baydağı **ferzâne olmaya** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 297, Beyit 6). [ferzâne olmaya, -maya]

2. Nefsâni bağlardan sıyrılmış olmak.

Ferâğat-bahş olur şâh u vezîre inkiyād itmez / **Olanlar** kalb-i istiğnâyıla **ferzânesi** 'aşkuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 153, Beyit 2). [ferzânesi olanlar, -si, -anlar]

feşâhat: Güzel ve açık konuşma, iyi söz söyleme kabiliyeti.

Raḥîmî hālûñi 'arz it der-i şâh-ı süḥan-dâna / Ma'ârif şehrinüñ şâhı **feşâhat** nükte-güyıdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 70, Beyit 5). [feşâhat,]

feth-i bâb: Açılan kapı.

Be-ḥaḳḳ-ı nûr-ı fettâhı cemâlüñ **feth-i bâbumdur** / Kapuñı koyuban gayra benüm varmaḳ ne bâbumdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 69, Beyit 1). [feth-i bâbumdur, -umdur]

feth-i bâb eyle-: Kapı açmak.

Raḥîmî yem-i ümmîd bu selîmü'l-bâl olup dâ'im / Murâdum ḳapusın faẓluñla yâ Rab **feth-i bâb eyle** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 299, Beyit 7). [feth-i bâb eyle,]

feth-i bâb ol-: Kapıların açılması.

Feth-i bâb olsun Raḥîmî dir iseñ bâb-ı murâd / Halka gibi aç gözüñ gel bu der-i 'ulyāya baḳ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 137, Beyit 7). [feth-i bâb olsun, -sun]

fettân: Güzelliği ile ortalığı karıştıran sevgili.

Çeşm ü zülfi tār-mār itmek diler dil şehrinî / Âh ol **fettân** hem feryâd ol ṭarrâr hem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 209, Beyit 6). [fettân,]

fevt it-: Boşa geçirmek, heba etmek.

Gül gibi gönca-dehenlerle müdām iç la‘l-i nāb / ‘İşreti **fevt itme** sultānum irişmezdüm deme (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 286, Beyit 2). [fevt itme, -me]

feyz-ı ihsân: İyiliğin bolluğu.

Feyz-ı ihsānuñ gönül bağını sîr-âb eyledi / Ser-be-ser büstân-ı dehri nitekim bārân-ı ‘îd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 39, Beyit 8). [feyz-ı ihsānuñ, -uñ]

feyz-i kerâmet: Keramet bereketi.

Sensin şeh-i iklim-i velâyet Baba Hamza / Kapuñdan olur **feyz-i kerâmet** Baba Hamza (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 287, Beyit 1). [feyz-i kerâmet,]

fezâ-yı nev-rûz: Nevruzun uçsuz bucaksız genişliği.

Luţfuñ nesim ile hoş-dem hevâ-yı nev-rûz / Tâb-ı ‘izâruñ ile hurrem **fezâ-yı nev-rûz** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 108, Beyit 1). [fezâ-yı nev-rûz,]

fezâ-yı ‘ummân: Okyanusun uçsuz bucaksız genişliği.

Yaşumla âhuma şor gör hevâ-yı ‘ummânı / Gezer şabâyıla her dem **fezâ-yı ‘ummânı** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 326, Beyit 1). [fezâ-yı ‘ummânı, -ı]

fırkata: 10-15 çift kürekli, hızlı, eski bir savaş gemisi.

Dem geldi dem-i şādî dil ü cāna şalınsun / Ğam **fırkatası** cânib-i ‘ummāna şalınsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 254, Beyit 1). [fırkatası, -sı]

fidâ eyle-: Kurban etmek.

Cânın **eyler** Raḥîmî saña **fidâ** / Göre sultānum ol gedâ n’eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 88, Beyit 11). [fidâ eyler, -r]

Bir degül biñ cān **fidâ eyler** Raḥîmî yoluña / Lîk hûra geçmez ey ebrû kemân kırbânımız (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 106, Beyit 7). [fidâ eyler, -r]

fidâ it-: Kıymak, gözden çıkarmak.

Âteş-i ğayretle yanup cān u baş **itdi fidâ** / Şevkuñı dilden cüdâ kılmadı ey dildâr şem‘ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 128, Beyit 5). [fidâ itdi, -di]

fidâ ol-: Bir amaç uğrunda bir değer veya varlıktan vazgeçmek, uğruna vermek. Gözden çıkarmak, özveride bulunmak.

Saña şîhhat sezā cismüñdeki zaḥmet baña ‘ömrüm / Biñ olsa tende tek cānum **fidā olsun** yoluña hep
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 10, Beyit 5). [fidā olsun, -sun]

fidā-yı cān: Canından vazgeçmek.

Ağzuñ aındum yok yire ey gonca ter düşdüñ baña / Ola mı yā Rab **fidā-yı cān** bu cürme ‘özü- h’āh
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 298, Beyit 4). [fidā-yı cān,]

fidā-yı cān it-: Canı feda etmek.

Fidā-yı cān iderdüm ‘id-i vaşl-ı yār için ammā / Dirīgā ḥora geçmez tekye-i ‘aşkıñda ḵurbānum
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 201, Beyit 3). [fidā-yı cān iderdüm, -erdüm]

Fidā-yı cān idüp şîrāne ḡamzeñ saydgāhında / Elümle başumı āvîze-i fitrāke ṭabşurdum (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 222, Beyit 3). [fidā-yı cān idüp, -üp]

figān: Acı inilti, çıḡlık.

Kim bilürdi bu delük sînem **figān**ın n’eydüḡin / Bu maḡāmı āh ger bildürmese nāy u rebāb (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 12, Beyit 3). [figānın, -ın]

Bāng-i ceres **figān** u metā‘um belā vü derd / Ḵıldum diyār-ı ‘aşḡa bu gün h’ācevār göc (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 28, Beyit 2). [figān,]

Fehm it **figān** kösi ki derisine sen döḡüp / Nevbet Sikender eyleme bir laḡza var göc (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 28, Beyit 4). [figān,]

Figānum bir maḡāma irdi şimdi / Dutar göklerde ey meh zühre āheng (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 149,
Beyit 3). [figānum, -um]

Figān u nāle vü āh-ı ḡazînem ṭutdı ḡülzārı / Raḡîmî bir ḡazān-dîde hezārüm zārādur meylüm (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 191, Beyit 5). [figān,]

Ḡülüñ ḡulaḡına girmez Raḡîmî zār-ı hezār / Neye deḡin bu **figānı** bu zārı n’eyleyeyin (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 231, Beyit 6). [figānı, -ı]

Bülbülleriyle oldum hecrüñ deminde hem-dem / Döne döne **figānum** şimdi hevāya döndi (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 331, Beyit 3). [figānum, -um]

Yüzüm deff şîvenüm nāyum **figān** u nāle ‘ūdumdur / Pür itdüm na‘ra-i ‘aşḡuñla şimdi bezm-i ‘uşşāḡı
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 347, Beyit 2). [figān,]

Benüm yok biñ hevādārüm **figān** u āhdan ḡayrı / Döner yok üstüme bu ṭālî‘-i bed-h’āhdan ḡayrı
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 353, Beyit 1). [figān,]

figān eyle-: Üzüntü ile baḡırıp çaḡırmak, feryat etmek.

İşigüñden cüdā olmazdı ey ‘îsî-nefes ‘āşık / Bir üni yirde gökde bir üni **eyler figān** ḡasta (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 305, Beyit 3). [figān eyler, -r]

figān it- İnlemek, feryat etmek.

Gül gibi sen mey içüp her hāra hem-dem olalı / Goncaveş ben kan yudup bülbül gibi **itdüm figān** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 260, Beyit 6). [figān itdüm, -düm]

figān u āh-ı hezār: Bülbülün feryat ve ahı ||Aşığın inlemeleri.

Gülüñ kulağına girmez **figān u āh-ı hezār** / Dilā o gonca için itme yok yire feryād (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 36, Beyit 3). [figān u āh-ı hezār,]

figān u nağme-i zār: Ağlayan ezgi ve feryat.

Ārzümend-i gül-i rüyuñla ey gülzār-ı hüsn / Tutdı āfākı **figān u nağme-i zār** Hasan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 268, Beyit 2). [figān u nağme-i zār, -um]

figān u zār: Ağlayıp inlemek.

Belā-yı bendeñi bende giriftār olmayan bilmez / **Figān u zārını** ben hastanuñ zār olmayan bilmez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 116, Beyit 1). [figān u zārını, -ını]

figāna başla-: Izdırapla bağırma, haykırma ve feryada başlamak.

Yanardum ey gönül pervāne tek ben kendü derdümle / **Figāna başlayup** bülbül gibi gavgā iden sensin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 261, Beyit 3). [figāna başlayup, -yup]

fikr: Düşünce.

Gider Mūsā ile haṭṭuñ ḥadūñ seyr eylesin münkir / Görüp Ḥaḫḫ dīni bāṭıl **fikri** ko sen ‘arz-ı imān it (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 18, Beyit 6). [fikri, -i]

Ruḥ-ı verdüñle virdüm Sūre-i Nūr / Kaşuñ **fikr** ile zikrüm nūn olupdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 45, Beyit 3). [fikr,]

Dehenüñ **fikri** ile şimdi Raḥîmî şî‘ri / Şüphe yok ‘ālem-i gaybdan ayırur mülhemdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 58, Beyit 5). [fikri, -dur]

Mānî‘ olmaz **fikr** ü zikrüne bu keşret ‘ālemi / ‘Ārif-i tevḥidüñ olur zāhir ü pinhānı bir (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 68, Beyit 5). [fikr,]

Raḥîmî şanma ṭālî‘ oldı çerḥ üzre hilāl-i ‘id / O māhuñ kaşı **fikriyle** olan nāzūk ḥayālüñdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 97, Beyit 7). [fikriyle, -iyle]

Dil ile dilüñ **fikri** zikri kapuñ / Hem üftāde-dil hem dil-figāruñum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 211, Beyit 2). [fikri, -i]

fikr-i dakik ü bārık: Nazik ve ince düşünce.

Cānā laṭīf ü nāzūk vaşf-ı leb ü dehānuñ / **Fıkr-i daķık ü bārık** ser-rişte-i miyānuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 155, Beyit 1). [fıkr-i daķık ü bārık,]

fıkr-i firāvān: Bolluk düşüncesi.

Ārzü-yı vaşl-ı bîm-i fırkat ü cevr-i raķīb / Zāyî' itdi 'aķlumu **fıkr-i firāvān** her taraf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 136, Beyit 4). [fıkr-i firāvān,]

fıkr-i miyān-ı yār: Sevgilinin belinin düşüncesi.

Fıkr-i miyān-ı yār ile yok kıl kadar mecāl / Mühr-i dehānı şevķ ile zerrede kemsem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 200, Beyit 2). [fıkr-i miyān-ı yār,]

fıkr-i ser-encām: Başına gelen fikir, akla gelen düşünceler.

Rahîmî yār-ı 'aşķ olan ğam-ı cān u cihān itmez / Muḥāl endişedür 'uşşāķa ol **fıkr-i ser-encāmı** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 324, Beyit 5). [fıkr-i ser-encāmı, -ı]

fırāk: Ayrılık, hicran.

Ġam-ı zülfüñle ruḥsāruñ **fırākından** aķan yaşum / Gözüümüñ şîşesinde şaķlarum miskîn gül-ābumdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 69, Beyit 3). [fırākından, -ından]

Ḥāl-i ruḥuñ **fırākı** ile nār-ı ḥasretüñ / Yakdı Rahîmî sînesine dāĝ-ı bî-şümār (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 80, Beyit 5). [fırākı, -ı]

Ḥāl-i lebüñ **fırākı** odı lāle gibi āh / Cān cebhesine urdı yine dāĝ-ı bî-şümār (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 93, Beyit 4). [fırākı, -ı]

Fırāķa düşmeyen bilmez nedür keyfiyyet-i ḥālüm / Benüm esrāruma vāķıf olan ḥayrāna dönmişdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 94, Beyit 2). [fırāķa, -a]

Rahîmiyem oldum **fırāķuñla** yār / Vişālüñi ṭālib emekdāruñum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 211, Beyit 7). [fırāķuñla, -uñla]

Fırāķuñ bārına gördüm taḥammül eylemez ṭaĝlar / Çeküp ol yüki ben bu cism-i bî-miķdāra ṭabşurdum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 221, Beyit 2). [fırāķuñ, -uñ]

Serv-ķaddüñ yādına çekdüm elifler sîneme / Lāle-ruḥsāruñ **fırākı** arturur nārüm Ḥasan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 268, Beyit 3). [fırākı, -ı]

Fırāķuñ bir yaña bir yaña ğam derd üzre derd oldı / Ölümünden cān ḥalāş eyleye mi böyle olan ḥasta (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 305, Beyit 5). [fırāķuñ, -uñ]

Ķarārüm yok ķara zülfüñ gib'ömrüm tār-mār oldı / **Fırāķuñla** yaturmışdur dil-ārāmum dil-ārāmı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 324, Beyit 2). [fırāķuñla, -uñla]

fırāk odı: Ayrılık ateşi.

Firāk odiyła yanan bağrumuñ kanlu kebābından / Tenūr-ı ğamda döne döne biryān olmayan bilmez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 117, Beyit 3). [firāk odiyła, -yla]

firāk u hasret: Ayrılık ve özlem.

Ħurrem vişāl-i yār ile aġyār ben ġarīb / Oldum **firāk u hasret** ile ġam-güsār-ı ʿid (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 38, Beyit 7). [firāk u hasret,]

firāk-ı ʿarız: Yanaġın ayrılıġı.

Ġam-ı zülf ü **firāk-ı ʿarızuñla** ey meh-i nā-mihr / Raġîmî rüz u şeb aġlar görölmez ġarası aķı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 347, Beyit 5). [firāk-ı ʿarızuñla, -uñla]

firāk-ı ħad u ebrû: Kaş ve yanaġın ayrılıġı.

Firāk-ı ħad u ebrûsıyla ħaddüm ey felek бүkdüñ / Yire geġ göreyin tiz günde mäh u nev- hilälüñle (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 292, Beyit 2). [firāk-ı ħad u ebrûsıyla, -sıyla]

firāk-ı zülf ü ruġsār: Saġ ve yanaġın ayrılıġı.

Firāk-ı zülf ü ruġsāruñla sen servüñ kenārumdur / Duġān-ı āh sünbül dāġ-ı dil lāle ider peydā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 2, Beyit 5). [firāk-ı zülf ü ruġsāruñla, -uñla]

Firāk-ı zülf ü ruġsāruñla sen servüñ kenārında / Duġān-ı āh-ı dil sünbül bitürdi ħeşm-i ter lāle (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 291, Beyit 5). [firāk-ı zülf ü ruġsāruñla, -uñla]

firdevs: Şehname'nin yazarı; Firdevsi.

Sen bu ṭabʿ ile Raġîmî ṭatalum **Firdevssin** / İltifāt-ı şeh gerek eşʿār-ı mümtāz olmaġa (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 283, Beyit 5). [firdevssin, -sin]

firīb-i ħeşm-i cādū: Cadı gözün aldatması.

Beni şeydā kılan her dem nesîm-i caʿd-ı ġisûdur / Ħarāb iden ġöñül şehrin **firīb-i ħeşm-i cādûdur** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 79, Beyit 1). [firīb-i ħeşm-i cādûdur, -dur]

fitil-i cān: Can fitili.

Meclisüñde şevķ ile yaķdı **fitil-i cānını** / Ṭañ degül olursa mähum mazġhar-ı envār şemʿ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 128, Beyit 4). [fitil-i cānını, -ını]

fitne-i yeʿcüc: Yecüc'ün kargaşa meydana getirmesi, fitnesi.

Haṭṭ degül ḥaddinde yārūñ mülk-i ḥüsni ḥıfz için / Çekdi İskender gibi ol **fitne-i Ye'cüce** sed (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 40, Beyit 2). [fitne-i ye'cüce, -e]

fursat: Bir şeyin yapılması için uygun düşen, elden kaçırılmayacak durum ve zaman, vesile.

Ben ideyin Allāh oñara her işüñ ey şeh / **Furşat** gemisi her yaña şāhāne şalınsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 254, Beyit 4). [furşat,]

Ėariḳ-ı baḥr-i ġamem al elüm Hızrāsā / Kenār-ı şādiye **furşat** zemānı gelmedi mi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 340, Beyit 2). [furşat,]

furtına: Şiddetle esen ve şiddet derecesine göre karada ve denizde etrâfı birbirine katarak bâzan can ve mal kaybına sebep olabilen sert rüzgâr.

Çoḳ **furtına** şavurdı hevā-yı ġam-ı zülfüñ / Lenger bıraġup ḳomadı bir yana şalınsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 254, Beyit 10). [furtına,]

fülfül: Karabiber.

Şabāveş cū-be-cū kendüm dolandum hırmen-i dehri / Bulınmaz ḥālūññ bekdaşı ḥod bir dāne **fülfülde** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 281, Beyit 4). [fülfülde, -de]

Ben benefşe gibi boynumı egüp yalvaruram / Haṭṭ u ḥālūñ görmeyem bir dānesin **fülfül** gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 334, Beyit 4). [fülfül,]

fülk-i vücūd: Beden gemisi.

Ėarḳ itdi baḥr-i fūrḳat **fülk-i vücūdi** yā Rab / Olmadı ḳatre ‘avni sen Hızr-ı dīdebānuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 157, Beyit 6). [fülk-i vücūdi, -ı]

fūrḳat: Ayrılık.

Va‘de-i vaşl-ı leb ü zülfüñ ḥayāliyle bu cān / Şabr iderdi **fūrḳate** şabr itse bir miḳdār-ı ‘ömr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 62, Beyit 4). [fūrḳate, -e]

Fūrḳatiyle biñ ġamum var eylemem bir bir beyān / Vuşlatıyla şād olup dildārı söyleşsek birez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 115, Beyit 3). [fūrḳatiyle, -iyle]

Ben senüñle **fūrḳatüm** vuşlat bulursam söyleşem / Ey gözi bīmār ger şıḥḥat bulursam söyleşem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 223, Beyit 1). [fūrḳatüm, -üm]

Ne ḥikmetdür şifā-yı vaşla ḳurbiyyet ṭaleb itsem / Şikeste-ḥāl ider **fūrḳat** ki eyler bir zemān ḥasta (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 305, Beyit 6). [fūrḳat,]

Ḥayālūñ şem‘i her şeb yanmasa bālînüm üstinde / Yaḳardı sūziş-i tāb **fūrḳatūñ** ile bu cān ḥasta (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 305, Beyit 4). [fūrḳatūñ, -üñ]

Bir'ki gün mihr itse ol meh olma ey germ-ābe germ / Serddür **fürkat** şaķın yaķar ķara ķayķu seni (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 315, Beyit 3). [fürkat,]

Server-i vuşlat-ı dildār çün ğam çekmedi bir gün / ‘Aceb ‘āķil imiş Mecnūn ki **fürkat** ihtiyār itdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 321, Beyit 6). [fürkat,]

Virmez vişāle nevbet ten āsiyāba döndi / Gendümi zāyi‘ itdi **fürkat** ğamıyla devrān (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 331, Beyit 2). [fürkat,]

Efendi ben ķuluñ **fürkatde** dil endüh-ı hayretde / İkimizde ‘aceb hāletdeyüz ben ğamlı ol ğamlı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 332, Beyit 2). [fürkatde, -de]

fürkat-i bār-ı cefā: Eziyet yükünün ayrılığı.

Bükdi bilümi **fürkat-i bār-ı cefā** meded / Cevr okı geçdi bağruma ey ķaşı yā meded (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 33, Beyit 1). [fürkat-i bār-ı cefā,]

fürkat-i ķurb-ı vişāl: Kavuşmanın yakınlığının ayrılığı

Fürkat-i ķurb-ı vişālünle eyā mūnis-i cān / Nāle olmışdur enisüm işidenlerden ırak (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 138, Beyit 2). [fürkat-i ķurb-ı vişālünle, -ünle]

fürkat-i yār: Sevgilinin ayrılığı.

Bu yolda ğam u **fürkat-i yār** ile nihāyet / Ben sürünü ol ķurtula ben derd-i serinden (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 228, Beyit 6). [fürkat-i yār,]

fürüg-ı ‘arız: Yanağın parlaklığı.

Hoş-dem nesim-i luţfuñ ile rüzgār-ı ‘id / Hurrem **fürüg-ı ‘arızuñ** ile nehār-ı ‘id (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 38, Beyit 1). [fürüg-ı ‘arızuñ, -uñ]

fürüg-ı āteş-i āh: Ah ateşinin ışıķı.

Dil pādīşāh-ı ‘aşķuñā bir çetr-i pūr-hayāl / Yir yir **fürüg-ı āteş-i āhum** tınāb-ı sürh (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 30, Beyit 6). [fürüg-ı āteş-i āhum,]

fürüzān eyle-: Aydınlatmak.

Şem‘-i ķadrin revğan-ı ‘izzet **fürüzān eylesün** / Nitekim ķandil uyarduķca sipihre māh-ı tāb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 14, Beyit 8). [fürüzān eylesün, -sün]

fütüvvet: Cömertlik.

İçüp ol çeşm-i āhūnuñ lebi şirini şirāne / ‘Ali-heybet **fütüvvet** kāmı bir āşlana gönderseñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 151, Beyit 5). [fütüvvet,]

G

ġaddār: Merhametsiz, zalim.

‘Ömr-i müsta‘cil felek **ġaddār** u nā-hemvāra baġt / Mihr-i meh-rū ġayr-ı vāķi‘ cāy-ı ġırmān her ʔaraf
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 136, Beyit 3). [ġaddār,]

ġaflet it-: Farkında olmamak, habersiz olmak.

Ġaflet itme aç gözüñ varın ayaġum tozıdır / Didi ol nūr-ı başar kıl aña yer didem be-çeşm (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 185, Beyit 5). [ġaflet itme, -me]

ġaflet penbesi: Dikkatsizlik pamuġu.

Ȧoptoludur vā‘ız benüm ġuşumda **ġaflet penbesi** / Ĥaġdur sözüñ hep bilürem yādumdadur ez-berdedür
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 101, Beyit 6). [ġaflet penbesi,]

ġāh: Bazen.

Geh bozar **ġāh** düzer şafḡasını bedr-i münîr / Viremez defter-i ḡüsnüñe beyāz üzere nāḡ (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 29, Beyit 6). [ġāh,]

Derd-i ġam bir ġama düş itdi Raḡîmîyi şehā / Ḥayret alur özini geh bilemez **ġāh** bilür (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 47, Beyit 7). [ġāh,]

Leb ü dendānuñ añıcaġ gözümüñ / İçi bir la‘l **ġāh** lü‘lü’dür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 48, Beyit 4). [ġāh,
]

Durmaz oynar yüregüm çār pāre itdi cānumı / **Ġāh** şîve geh teġāfûl geh ġazab geh nāz nāz (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 109, Beyit 2). [ġāh,]

Ḥāl-i erkāna vuķûfı var Raḡîmî bendeñüñ / **Ġāh** paşayı gehi ḡünkārı söyleşsek birez (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 115, Beyit 8). [ġāh,]

Ġāh ḡande geh ġazab ey ġonca la‘lüñ ‘āşıkā / Nitekim pervāneye geh nūr olur geh nār şem‘ (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 127, Beyit 6). [ġāh,]

Bir ḡalile bend ider geh biñ perîşān-ḡāḡır / **Ġāh** olur başdan çıkarur ‘āşıkı bu kār-ı zülḡ (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 132, Beyit 6). [ġāh,]

Ġamzeñüñ otlu degülken bir içim şuyından / Beni öldürmege geh tiġ çeker **ġāh** bıcaġ (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 138, Beyit 3). [ġāh,]

Dostluk da‘vāsın idenler olup düşmen-nevāz / Dürresine ol mehüñ ḡod mihri geh var **ġāh** yok (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 144, Beyit 8). [ġāh,]

Geh ağladur beni **ġāh** inledür bu āḡ meded / Ne demlere ḡodı n’eyler bu rüzġarı görüñ (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 148, Beyit 2). [ġāh,]

Qılma ak ret eyle ar b t erine  a n / Cemşid olurdu hem-dem a a **g h** g h-ı Cem (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 215, Beyit 4). [g h,]

  r z u z l    ğamından b -kar r olmuş  ab  / G hi geşt-i g l en eyler **g h** ider  azm-i  oten (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 249, Beyit 4). [g h,]

g h g h: Ara ara.

G h g h emr eyle yüz sürsün rik bu a  eh  /   k-i r hu dur Ra  m   od sen   b -  tib h (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 298, Beyit 7). [g h g h,]

g h olur: Bazen, zaman olur ki...

 zini **g h olurmuş** be zed rmi  zıll-i  add  ne / Yıkılsın g rmiyey n bir daği serv-i   r m n  (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 335, Beyit 4). [g h olurmuş, -m ]

g h-ı cem: Cem'in zamanı.

Qılma ak ret eyle ar b t erine  a n / Cemşid olurdu hem-dem a a g h **g h-ı Cem** (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 215, Beyit 4). [g h-ı cem,]

g hi: Bazen, zaman zaman.

Ged  n  **g hi** a du ca di ey   h-ı  al -  num / Ya ı dild r adı  anber Ra  m  bir  ulum vardur (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 51, Beyit 5). [g hi,]

G   l A  ehre be zer gerçi seyrüme cem l  nle /  ara bulut gibi    il olur **g hi**  am-ı k k l (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 177, Beyit 4). [g hi,]

  r z u z l    ğamından b -kar r olmuş  ab  / **G hi** geşt-i g l en eyler g h ider  azm-i  oten (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 249, Beyit 4). [g hi,]

   ib: Hazır bulunmayan, mevcut olmayan, zayi, görünmez olan.

Cümle v c d-ı mu la u  sens n Ra  m  ma har  / Ol ma labu  **   ib** degül gel   lib ol ma zardadur (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 101, Beyit 7). [   ib,]

  lib: Üstün gelen.

  libem himmetde ben ey   z r-dem  skendere /   lib-i c n oldu ol ben bez -i c n itsem dirin (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 266, Beyit 4). [  libem, -em]

  lib ol-: Üstün gelmek.

V c dum bir se  vet kesb idüpdür za f-ı f r atle /  ar ret **  lib olup** c nda ne t b u t v n  alm   (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 126, Beyit 4). [  lib olup, -up]

ġaltān ol-: Yuvarlanmak.

Ķan mīdur ol ki ū gibi ĳapūnda aĳmaya / Baū mīdur ol ayaĳuňa **ġaltānuñ olmaya** (Kūtahyalı Rahīmî Dīvânı, Gazel 301, Beyit 2). [ġaltānuñ olmaya, -uñ, -maya]

ġam: Kaygı, tasa, keder.

Ķam yeter cānā dile gönderme ūadı gelmesün / Maĳrem olmaz baña ol nā-cinsidür virür ‘azāb (Kūtahyalı Rahīmî Dīvânı, Gazel 12, Beyit 6). [ġam,]

Rūzgārūm ĳaūm u baĳtum ser-keū ü tālī‘ zebūn / Yār-ı bī-mihr-i vefā **ġamdan** benüm ĳālüm ĳarāb (Kūtahyalı Rahīmî Dīvânı, Gazel 13, Beyit 2). [ġamdan, -dan]

Bezm-i ‘aūķūnda muūāĳib ūāhidüm **ġam** dil nedīm / Eūk-i ĳasret mey yüzüm deff nāle ney baĳrum kebāb (Kūtahyalı Rahīmî Dīvânı, Gazel 13, Beyit 3). [ġam,]

Yolunda tīĳ-i hicrānuñla ben ĳurbānuñı yād it / Tenevvür **ġamda** bu baĳrı yanık biryānuñı yād it (Kūtahyalı Rahīmî Dīvânı, Gazel 19, Beyit 1). [ġamda, -da]

ūarābum eūk-i ĳasret hem-demüm **ġam** / Kebāb itdi bu baĳrum nār-ı ĳurbet (Kūtahyalı Rahīmî Dīvânı, Gazel 23, Beyit 2). [ġam,]

Tenden **ġamuñla** itdi dil-i bī-ķarār ĳöc / Ārām ider mi bende ide ūehriyār ĳöc (Kūtahyalı Rahīmî Dīvânı, Gazel 28, Beyit 1). [ġamuñla, -uñla]

Yoluňa nem var ise ser-cümle īūār eyledüm / Varlıĳumda dilde **ġam** ĳalmıū durur ĳözde remed (Kūtahyalı Rahīmî Dīvânı, Gazel 40, Beyit 4). [ġam,]

Rā-ķaūlaruñ ĳayālī gehi zūlfüñüñ **ġamı** / Miskīn-ĳöñül burada perīūān olur ĳalur (Kūtahyalı Rahīmî Dīvânı, Gazel 43, Beyit 3). [ġamı, -ı]

Raĳīmī ĳamze ĳıldı ĳalb-i meftūn / Lebiĳün cān **ġama** merhūn olupdur (Kūtahyalı Rahīmî Dīvânı, Gazel 45, Beyit 5). [ġama, -a]

Derd-i ĳam bir **ġama** dūū itdi Raĳīmīyi ūehā / ĳayret alur özini geh bilemez ĳāh bilür (Kūtahyalı Rahīmî Dīvânı, Gazel 47, Beyit 7). [ġama, -a]

Baňa hecrüñde **ġam** vaūluñla ūādān olmadan yegdür / Dili bīmār-ı ĳoū-derdüñle dermān olmadan yegdür (Kūtahyalı Rahīmî Dīvânı, Gazel 50, Beyit 1). [ġam,]

Ey feraĳ gelme senüñle bu dil ülfet idemez / Yār-i dirīnesi bu cān-ı ĳazīnūñ **ġamdur** (Kūtahyalı Rahīmî Dīvânı, Gazel 58, Beyit 4). [ġamdur, -dur]

Sen leb-i mey-ĳün **ġamdan** cān virürsem ĳurbuñ / Eylesün bennā bināū vāz‘ını mey-ĳāne ūavr (Kūtahyalı Rahīmî Dīvânı, Gazel 66, Beyit 2). [ġamdan, -dan]

Leťāfet ĳülūeninde ĳülūen ol ĳül gibi ey ĳonca / **Ķamından** incinüp ĳāruñ ūaķın ĳekme melāletler (Kūtahyalı Rahīmî Dīvânı, Gazel 81, Beyit 4). [ĳamından, -ından]

Misāfir-ĳāne-i dilde iķāmet iĳtiyār itdi / ĳālilüm **ġam** dinür bir maĳrem-i miĳmānımız vardur (Kūtahyalı Rahīmî Dīvânı, Gazel 87, Beyit 4). [ġam,]

Dimedüñ hālümü görüp **ğamda** / Düşmenümle ol āşinā n'eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 88, Beyit 8). [ğamda, -da]

Nihân oldı gözümden la'l-i nābuñ niçe demlerdür / Yaķar **ğam** cāmı ben mest-i ħarābuñ niçe demlerdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 96, Beyit 1). [ğam,]

La'l-i mey-gūnuñ **ğamından** döne döne ey felek / Cür'aveş pā-māl idüp yire dökersin ķanımuз (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 106, Beyit 3). [ğamından, -ından]

Fürkatiyle biñ **ğamum** var eylemem bir bir beyān / Vuşlatıyla şād olup dildārı söyleşsek birez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 115, Beyit 3). [ğamum, -um]

Ğamum şorma benüm mesrūr dil-i ma'mūra ħatırdan / Yıkık göñlüm benüm cevriyle vîrān olmayan bilmez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 117, Beyit 4). [ğamum, -um]

Cān u göñül diyārını tārāc iderdi **ğam** / Şād itmeseydi şāh-ı ħayālî ħaraf ħaraf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 133, Beyit 6). [ğam,]

Bağruma taşlar başup **ğamdan** ħam oldı tākātüm / Ĥātem-i la'lüñle maħremdür bir aķıryān ħayf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 135, Beyit 2). [ğamdan, -dan]

Nālesi āhestedür **ğamdan** Raħîmî ħastanuñ / Ža'f-ı ġālibdür anuñçündür mecāl-i āh yok (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 144, Beyit 9). [ğamdan, -dan]

Lebi **ğamıyla** ķadeĥ gibi tōldı ķan çeşmüm / Ğıdā-yı cān olan ol cām-ı ħoş-güvārı görüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 148, Beyit 3). [ğamıyla, -ıyla]

Yağdurursın başuma **ğam** taşların yağmur gibi / Nice olsun bu vücūdum ķaşrı ābād ey felek (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 150, Beyit 6). [ğam,]

Añduķca la'lüñ añma 'adūdan te'addi / Zülfüñ **ğamıyla** ħaddümi var bā-iñālenüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 152, Beyit 4). [ğamıyla, -ıyla]

Her şeb şaķuñ **ğamıyla** tūl-i emel kılardum / Olmasa ger fenāsı bu 'ömr-i bî-beķānuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 155, Beyit 4). [ğamıyla, -ıyla]

Bî-ķarār 'aşıķ gibi üstüñe dir dir titreyüp / Bağrı **ğamdan** pāre pāre dā'imā pîrāhenüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 158, Beyit 5). [ğamdan, -dan]

Şūfiyā ġāyet müdāvādur **ğam** u dil derdine / Şişe çek bir la'l-i mey-gūn ile cānuñ 'işe çek (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 160, Beyit 6). [ğam,]

Döne döne pîr-i 'aşķuñ pendı budur kendüme / Bāda eyle ħāşılı **ğam** ħırmenin ber-bād kıl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 163, Beyit 4). [ğam,]

'İddur ħarĥ it **ğamı** ķaşr-ı feraĥ bünyād kıl / Öp lebin yārüñ dilā cāndan mübārek bād kıl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 163, Beyit 1). [ğamı, -ı]

Bir dem içre gör ne demler zāhir eyler rüzgār / Dem bu demdür bu demi ħoş gör **ğamı** deryāya şal (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 166, Beyit 4). [ğamı, -ı]

Ğamuñ sāğar gibi ħūn itdi bağrum derdüñ inletdi / Raħîmî gibi bir mestüñ mi vardur kim ola ķanzil (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 176, Beyit 7). [ğamuñ, -uñ]

Ğamuñ yeter bize añma feraĥ didüklerini / Bu **ğamla** göñlümüze ānide be-kām idelüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 180, Beyit 2). [ğamla, -la]

Ġamuñ yeter bize ańma feraĥ didüklerini / Bu ġamla gönlümüze ānide be-kām idelüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 180, Beyit 2). [ġamuñ, -uñ]

Serv-ġaddüñ ĥasretinden gözde ābum var benüm / Lāle-ruĥsāruñ **ġamıyla** dilde tābum var benüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 192, Beyit 1). [ġamıyla, -ıyla]

Dehānuñ mîmi zülfinüñ **ġamı** dāl eyledi ħaddüm / Meded yok yire evhām u ĥayālāt ihtiyār itdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 194, Beyit 5). [ġamı, -ı]

Bir emeldür cennet ü tûbā **ġamı** tûl u dırāz / Kûy-ı ħadd-i yāre irmekdür Raĥîmî himmetüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 207, Beyit 5). [ġamı, -ı]

Şükrüllāĥ şimdi **ġam** ġam-ĥ'ār u münisdür baña / Fāriġ ol cānāna ĥacet münis ü ġam-ĥ'ār hem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 209, Beyit 2). [ġam,]

Ġam oklarıyla tıldı bu sînem belek midür / Tîġ-ı cefā yaralar ürer ya se-per miyem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 214, Beyit 6). [ġam,]

Bi-ĥamdillāĥ şehā ben ne **ġamuñ** ne mātemüñ gördüm / Serîr-i sūr-ı devletde cemāl-i ĥurremüñ gördüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 218, Beyit 1). [ġamuñ, -uñ]

Elem küncinde ben dil-ĥasta dün **ġamdan** ola yārüm / Raĥîb ile senüñ seyrānda bir ĥoş 'ālemüñ gördüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 218, Beyit 6). [ġamdan, -dan]

'Aceb Mecnûn-şifat sevdāyî düşdüm zülfi ucından / 'Aceb öldürdi **ġam** Ferĥadveş ey şehd-i ġüftārum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 224, Beyit 2). [ġam,]

Cān ile göñül içre **ġamuñ** ger güm olursa / Emr it yiridür bulduralum yirlü yirinden (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 228, Beyit 5). [ġamuñ, -uñ]

Bu yolda **ġam** u fūrĥat-i yār ile nihāyet / Ben sürünü ol ĥurtula ben derd-i serinden (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 228, Beyit 6). [ġam,]

Hezār-ı 'āşık olursa **ġam** degül dildār şaġ olsun / Ķayıрма bülbüli ey bāġbān gülzār şaġ olsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 245, Beyit 1). [ġam,]

'Ārız u zülfüñ **ġamından** bî-ĥarār olmış şabā / Gāhi ġeşt-i gülşen eyler ġāĥ ider 'azm-i Ĥoten (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 249, Beyit 4). [ġamından, -ından]

La'l-i sîr-ābuñ **ġamından** cān viren bî-dillerüñ / Tütiyā ider 'uyün-ı cāna a'yān cevherin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 252, Beyit 5). [ġamından, -ından]

Dem geldi dem-i şādî dil ü cāna şalınsun / **Ġam** fırĥatası cānib-i 'ummāna şalınsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 254, Beyit 1). [ġam,]

Geh hecr kenārında gehi **ġam** yakasında / Şandı dil ü cān zevraĥı cünbāne şalınsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 254, Beyit 12). [ġam,]

Büse-i la'l-i lebüñe cān virüp me'nūs olan / Bir nefes çekmez benüm rûĥ-ı revānum cān **ġamın** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 255, Beyit 2). [ġamın, -ın]

Mışr-ı 'izzetde 'azizüm olımaş şāĥib-serîr / Çekmeyince bir zemān Yūsuf gibi zindān **ġamın** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 255, Beyit 3). [ġamın, -ın]

Ĥurrem olmaz ĥatırı rûz-ı vişāl-i yār ile / Çekmeyen ey āfitābum zûlmet-i hicrān **ġamın** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 255, Beyit 4). [ġamın, -ın]

Ey Raḥīmī sen ümīdün Ḳāsimü'l- ezrāka tut / Seg-nihād olan ṭama' ehli ḳo çeksün nān **ḡamı** (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 255, Beyit 5). [*ḡamı, -ı*]

Bize kūy-ı yār sen çek cennet-i a'lā **ḡamın** / Zāhidā biz ibn-i vaḳtüz çekmezüz ferdā **ḡamın** (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 256, Beyit 1). [*ḡamın, -ın*]

Ḳo miyān endūhını terk it dehān endişesin / Çekme ey dil yok yire pinhān u nā-peydā **ḡamın** (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 256, Beyit 4). [*ḡamın, -ın*]

Ey Raḥīmī ḥ'ān-ı Ḥaḳdan ḥod nevāleñ baḥşıdur / Bî-nevāyāne ṭama' itme yime dünyā **ḡamın** (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 256, Beyit 5). [*ḡamın, -ın*]

Lebünden gelmedi cān derdine bir nuṭḳ-ı em bir gün / Bu **ḡamdan** ḡam mı itsem 'azm-i iḳlīm-i 'adem bir gün (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 264, Beyit 1). [*ḡamdan, -dan*]

Gül yüzün ḥaṭṭuñ **ḡamıyla** geşt-i gülzār eylesem / Reng-i ḥākister görünür gözüme berg-i giyāh (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 276, Beyit 2). [*ḡamıyla, -ıyla*]

Gerçi ey şeh bir feraḥ menzil bu şehir-i Berḡama / Gün yüzünsüz lik biñ şādisi degmez bir **ḡama** (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 286, Beyit 1). [*ḡama, -a*]

Ḡamuñla āh iderken tüfek ḳundaḳda yaturdı / Ṭopı bābından aldı geldi nālem ḥod bu araya (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 289, Beyit 5). [*ḡamuñla, -uñla*]

Firāḳuñ bir yaña bir yaña **ḡam** derd üzre derd oldu / Ölümünden cān ḥalāş eyleye mi böyle olan ḥasta (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 305, Beyit 5). [*ḡam,]*

La'l-i Şirīnuñ **ḡamından** yine cān Ferḥādınuñ / Ser-güzeşti Ḥusrevā efsāne şeklin bağladı (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 308, Beyit 4). [*ḡamından, -ından*]

Cām-ı lebüñ **ḡamı** ile cānā Raḥīmīnuñ / Ḥūn-ı cigerle ṭoldı gözinüñ ḳabacıḡı (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 313, Beyit 5). [*ḡamı, -ı*]

Ḡam tiri pāre pāre idüp deldi sīnemi / Dil şerḥa şerḥadur teni bî-çāre eyledi (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 316, Beyit 3). [*ḡam,]*

Raḥīmī bir mürüvvetlü kerīmü's-şāna ḳul oldu / Yime **ḡam** devletinde 'ālemüñ sultānıyuz şimdi (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 329, Beyit 6). [*ḡam,]*

Ḳaddüñ **ḡamıyla** ḳaddüm büküldi yāya döndi / Hecr-i 'izāruñ ile her günüm aya döndi (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 331, Beyit 1). [*ḡamıyla, -ıyla*]

Virmez vişāle nevbet ten āsiyāba döndi / Gendümi zāyī' itdi fūrḳat **ḡamıyla** devrān (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 331, Beyit 2). [*ḡamıyla, -ı, -y, -la*]

ḡam çek-: Tasalanmak, üzülmek.

Şād iden şāhum hevā id-i vişālüñdür beni / Yoḥsa **çekmem ḡam** olursam ḳurbet-i 'ida ba'id (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 32, Beyit 5). [*ḡam çekmem, -mem*]

Ne **ḡam çek** şām-ı hecr için ne şād ol rüz-ı vaşl için / Raḥīmī her vişālüñ āḥiri hicrānımıñ bildüm (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 199, Beyit 7). [*ḡam çek,]*

Bār-ı cevri devri çekmekden bükildi ḳāmetüm / Bāri **ḡam çekdürme** ey meh mihri yok aḡyārdan (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 263, Beyit 6). [*ḡam çekdürme, -dürme*]

Aşlā ne **ğam çeker** aşılan dār-ı zülfüne / Taşdan yire başar mı ferahtan ayacığı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 313, Beyit 3). [*ğam çeker, -er*]

Server-i vuşlat-ı dildār çün **ğam çekmedi** bir gün / ‘Aceb ‘ākıl imiş Mecnūn ki fūrkat ihtiyār itdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 321, Beyit 6). [*ğam çekmedi, -medi*]

ğam degül: Ne çıkar, zararı yok.

Hemān ‘ālemde sen sağ ol benüm devletlü sultānum / Raḥîmî **ğam degül** ölse ya olsa nā-tüvān ḥasta (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 305, Beyit 7). [*ğam degül,]*

ğam mı: Keder mi, dert mi.

Lebünden gelmedi cān derdine bir nuṭṭ-ı em bir gün / Bu ğamdan **ğam mı** itsem ‘azm-i iklīm-i ‘adem bir gün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 264, Beyit 1). [*ğam mı,]*

ğam yi-: Tasalanmak, kaygılanmak.

Ey Raḥîmî **ğam yime** ğamzına her nā-ķābilūn / Sen cenāb-ı devletinde bende-i maķbūlsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 239, Beyit 5). [*ğam yime, -me*]

ğamgîn: Gamlı, kederli, üzüntülü.

Beni hecrüñle **ğamgîn** düşmenüm vaşluñla şād itme / Unudup āşināyı dostum her yādı yād itme (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 302, Beyit 1). [*ğamgîn,]*

ğam-güsār-ı ‘id: Bayramın dert ortağı.

Ḥurrem vişāl-i yār ile aġyār ben ġarīb / Oldum firāk u ḥasret ile **ğam-güsār-ı ‘id** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 38, Beyit 7). [*ğam-güsār-ı ‘id,]*

ğam-ḥ‘ār: Gam çeken, kederlenen, üzülen.

Şükrülillāh şimdi ğam **ğam-ḥ‘ār** u mūnisdür baña / Fāriğ ol cānāna ḥācet mūnis ü **ğam-ḥ‘ār** hem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 209, Beyit 2). [*ğam-ḥ‘ār,]*

ğam-ḥ‘ār-ı ġurbet: Ayrılıkla kederlenen.

Ümid-i vuşlatıyla şād olurdum / Eger olsaydı bir **ğam-ḥ‘ār-ı ġurbet** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 23, Beyit 3). [*ğam-ḥ‘ār-ı ġurbet,]*

ğam-ı aġyār: Rakibin derdi.

İncinür şanma beni cevri ü cefâ-yı yârdan / Şandı dil âyînesi senüñ **ğam-ı ağıyârdan** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 242, Beyit 1). [ğam-ı ağıyârdan, -dan]

ğam-ı aşk: Aşk acısı.

Âh kim oldum **ğam-ı aşkuñla** ser-gerdân hayf / Hayf ey bî-merhamet bî- ‘ahd ü bî-peymân hayf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 135, Beyit 1). [ğam-ı aşkuñla, -uñla]

İmtihân itsem **ğam-ı aşkı** eger Mecnûn ile / Ey şacı Leylî benüm efzûn geleydi hayretüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 207, Beyit 2). [ğam-ı aşkı, -ı]

ğam-ı cân u cihân: Dünya ve can derdi.

Rahîmî yâr-ı aşk olan **ğam-ı cân u cihân** itmez / Muḥâl endişedür ‘uşşâka ol fikr-i ser-encâmı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 324, Beyit 5). [ğam-ı cân u cihân,]

ğam-ı cânân: Sevgilinin verdiği gam.

Ḥalîlüm ḥâne-i dilde **ğam-ı cânânı** miḥmân it / Tenevvür sînde ḥûn-ı cigerden aña biryân it (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 18, Beyit 1). [ğam-ı cânânı, -ı]

ğam-ı dildâr: Sevgilinin/güzelin gamı.

Ğam-ı dildârı cem‘ it maḥzen-i ḥâtırdâ ḥıfz eyle / Ṭarîḳ-ı aşka ‘azmüñ var ise zâd-ı firâvân it (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 18, Beyit 2). [ğam-ı dildârı, -ı]

ğam-ı ferdâ: Yarının derdi.

Ğam-ı ferdâ içün endişe çekme bu günü hoş gör / Yine virmek anuñdur luṭf ol perverdigâruñdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 95, Beyit 3). [ğam-ı ferdâ,]

Ğam-ı ferdâyı aḥma dem bu demdür ḥurrem ol diyüp / Sözi güşumda yir eyler rikâbuñ niçe demlerdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 96, Beyit 3). [ğam-ı ferdâyı, -yı]

ğam-ı gavğâ: Kavganın derdi.

Bülbülüñ nâle vü feryâdı hezâr olsa ne gam / Gül olur ḥâra muḳârin o **ğam-ı gavğâda** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 280, Beyit 6). [ğam-ı gavğâda, -da]

ğam-ı ḥatt: Ayva tüylerinin kederi.

Ğam-ı ḥattuñ hevâ-yı zülfüñ âh / Ben perîşâna kara yazudur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 48, Beyit 5). [ğam-ı ḥattuñ, -uñ]

Ḥattuñ geldükce cânâ ḥâlûñe efzûn olur meylüm / **Ğam-ı ḥattuñ** dile eski belâdur tâze dâğ ister (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 84, Beyit 4). [ğam-ı ḥattuñ, -uñ]

ġam-ı hatt u had: Yanağın ve ayva tüyün derdi.

Bir gün āh itdüm **ġam-ı hatt u hadüñden** incinüp / Çok degül ‘afv it efendi ben ħuluña bir günah
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 294, Beyit 2). [ġam-ı hatt u hadüñden, -üñden]

ġam-ı hecr: Ayrılık üzüntüsü.

Rahîmî ħasta dil-beste şikeste-ĥāl-i bendeñdür / Anuñ derdin **ġam-ı hecrüñle** bîmār olmayan bilmez
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 116, Beyit 7). [ġam-ı hecrüñle, -üñle]

ġam-ı hecr-i rahîmî: Rahîmî’nin ayrılığının derdi.

Geh **ġam-ı hecr-i Rahîmî** vü geh ümmîd-i vişāl / Yok mı bir çäre meded ħaldum iki arada (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 280, Beyit 7). [ġam-ı hecr,]

ġam-ı hicrân-ı çeşm-i şād: Sad gözüñ ayrılığının derdi.

ġam-ı hicrân-ı çeşm-i şāduñ ile dāl-i zülfüñle / Beni şîḥḥatde şanma şayruyam bu şad ḥayālüñle
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 292, Beyit 1). [ġam-ı hicrân-ı çeşm-i şāduñ, -uñ]

ġam-ı kākül: (Sevgilinin) saçının kederi.

Göñül Aķşehre beñzer gerçi seyrüme cemālüñle / Kara bulut gibi ḥā’il olur gāhi **ġam-ı kākül** (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 177, Beyit 4). [ġam-ı kākül,]

ġam-ı leylā-yı zülf: Saçının karanlığının derdi (Leyla ile Mecnun hikayesinin kadın kahramanı Leyla’ya telmih
var).

ġam-ı Leylā-yı zülfüñle Rahîmî olalı meftün / Gezüp Mecnün-ı ser-gerdānı bî-sāmāna dönmişdür
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 94, Beyit 5). [ġam-ı leylā-yı zülfüñle, -üñle]

ġam-ı makām-ı ‘uşşāk: Uşşak makamının derdi.

Perde bağladı dem-i vaşluñ uşüle göç idüp / Tengnāy olsa ne var **ġam-ı makām-ı ‘uşşāk** (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 138, Beyit 5). [ġam-ı makām-ı ‘uşşāk,]

ġam-ı mevzün-nihāl: Düzgün boyunun derdi.

‘Adem iklîmine ehl-i vefānuñ toğru yolıdır / Elif kim çekmişem tende **ġam-ı mevzün-nihālüñle**
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 292, Beyit 3). [ġam-ı mevzün-nihālüñle, -üñle]

ġam-ı mihmān: Misafirin derdi.

‘İzzet eyle didi geldükce **ğam-ı mihmānına** / Hāzır it hem hūn çün hūn-ı ciger dīdem be-çeşm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 185, Beyit 4). [ğam-ı mihmānına, -ına]

ğam-ı sevdā-yı hecr: Ayrılık sevdasının derdi.

Ğam-ı sevdā-yı hecrüñle perîşān-ḥāldüm ḥayli / Bu gün mecmū‘-ı ḥāṭır birle zülf-i perçemüñ gördüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 218, Beyit 3). [ğam-ı sevdā-yı hecrüñle, -üñle]

ğam-ı sevdā-yı zülf-i yār: Sevgilinin saçının sevdasının derdi.

Seni gördüm göreliden ey göñül Mecnūna beñzetdüm / **Ğam-ı sevdā-yı zülf-i yār** ile meftūna beñzetdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 198, Beyit 1). [ğam-ı sevdā-yı zülf-i yār,]

ğam-ı tiğ-i ‘adū: Düşmanın kılıcının derdi.

Ğam-ı tiğ-i ‘adūdan zaḥm-ı cismüm dir gören yara / Yine ḥār-ı belādan bülbul-i pür-zāra zaḥm irmiş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 125, Beyit 4). [ğam-ı tiğ-i ‘adūdan, -dan]

ğam-ı ‘ummān: Denizin derdi.

Hoş gör bu demi ḥurrem ol ey şāh gemide / Girmez ele demde **ğam-ı ‘ummāna** şalınsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 254, Beyit 8). [ğam-ı ‘ummāna, -a]

ğam-ı zaḥm: Yaranın derdi.

Nüş itmeyince cām-ı lebini piyālenüñ / Batmaya ḳala cānda **ğam-ı zaḥmı** nālenüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 152, Beyit 1). [ğam-ı zaḥmı, -ı]

ğam-ı zülf: Saçın derdi.

Ğam-ı zülfüñle ruḥsāruñ firākından akan yaşum / Gözüümüñ şışesinde şaḳlarum miskîn gül-ābumdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 69, Beyit 3). [ğam-ı zülfüñle, -üñle]

Gitmedügi bu **ğam-ı zülfüñ** dil-i aḡyārdan / Kāfirüñ āyīnidür ḳoyar ḳelîpā ḳoynına (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 288, Beyit 6). [ğam-ı zülfüñ, -üñ]

Ğam-ı zülfin mi hecr-i ‘ārızın mı diyeyin yārüñ / Raḥīmî ‘ömr müsta‘cil dirîḡā hem gün aḥşamlı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 332, Beyit 5). [ğam-ı zülfin, -in]

Ğam-ı zülf ü firāk-ı ‘ārızuñla ey meh-i nā-mihr / Raḥīmî rüz u şeb aḡlar görölmez ḳarası aḳı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 347, Beyit 5). [ğam-ı zülf,]

ğam-ı zülf-i yār: Sevgilinin saçının derdi.

Dilden iderse n’ola **ğam-ı zülf-i yār** göc / Raḡbet mi var itmese miskîn-Tatār göc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 28, Beyit 8). [ğam-ı zülf-i yār,]

ğam çek-: Tasalanmak, kaygılanmak, üzülmek.

Hayli dem ben teşne-dil **çekdüm** leb-i cānān **ğamın** / **Çekmedüm** ‘ömrümde bir gün çeşme-i hayvān **ğamın** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 255, Beyit 1). [ğamın çekdüm, -ın, -düm; ğamın çekmedüm, -ın, -medüm]

Bize kûy-ı yār sen **çek** cennet-i a‘lā **ğamın** / Zāhidā biz ibn-i vaqtüz çekmezüz ferdā ğamın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 256, Beyit 1). [ğamın çek, -ın]

Biz ser-i kûy-ı melāmetde fenā şālın geyüp / Mülke t̄alib olmazuz hîç **çekmezüz** dünyā **ğamın** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 256, Beyit 2). [ğamın çekmezüz, -ın, -mezüz]

Matbah-ı hūn-ı tevekkülde idenler i‘tikāf / **Çekmedi** balın belāsın yimedi loğma **ğamın** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 256, Beyit 3). [ğamın çekmedi, -ın, -medi]

ğamlı: Üzgün, kederli.

Dil-i maḥzūnı şanma itdi ‘azm-i kûy ol **ğamlı** / Kararı yok nedür kuyuñdan āhir kûy ol **ğamlı** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 332, Beyit 1). [ğamlı,]

Efendi ben kuluñ fūrkatde dil endūh-ı hayretde / İkimizde ‘aceb ḥāletdeyüz ben **ğamlı** ol **ğamlı** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 332, Beyit 2). [ğamlı,]

ğamnāk it-: Gamlı; kederli etmek.

Ğuşşa-i hecrūñ Raḥîmî gönlini **ğamnāk ider** / Vuşlatuñla luṭf idüp şād it feraḥnāk olsun ol (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 179, Beyit 5). [ğamnāk ider, -er]

ğamnāk ol-: Gamlı, kederli olmak.

Her ki cānā ğuşşa-i ‘aşkuñla mu‘tād olmadı / Görmesün şādî yüzün ‘ālemde **ğamnāk olsun** ol (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 179, Beyit 2). [ğamnāk olsun, -sun]

Kerem ü luṭfuñ ile ḥurrem idüp ğayrıları / Beni kahrūñla revā görme ki **ğamnāk olayum** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 205, Beyit 3). [ğamnāk olayum, -ayum]

ğamz: Ara bozuculuk, söz taşıma, gammazlık, münâfıklık.

Ey Raḥîmî ğam yime **ğamzına** her nā-ķābilūñ / Sen cenāb-ı devletinde bende-i maķbūlsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 239, Beyit 5). [ğamzına, -ına]

ğamze: Süzerek göz ucu ile yan bakış.

Hūn-ı dil yād-ı leb-i la‘lūñle şerbetdür baña / Tende **ğamzeñ** yāresi āşār-ı şıḥḥatdür baña (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 6, Beyit 1). [ğamzeñ, -ñ]

Ğamzeñ öldürsin şaçuñ aşsın günāhum var ise / Gönlümi zindān-ı ğamda kılma tek ḥabis aḥad (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 35, Beyit 5). [ğamzeñ, -ñ]

Ṭayanup **ġamzeñe** çeşmüñ döker ẓan / Velī şorsañ gezer ol mest-i mestür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 42, Beyit 2). [ġamzeñe, -ñe]

Ġamze bir keskin ẓarāmî çeşm-i fettân yol başar / Vaşl ise bir ince bil ġāyet maḥall-i ihtirāz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 118, Beyit 2). [ġamze,]

Cân lebüñden em recā itdükce **ġamzeñ** hışm ider / Ben niyāz u nāzdan oldum meded ey çāre-sāz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 118, Beyit 4). [ġamzeñ, -ñ]

Leblerüñle **ġamzeñ** el bir eylemiş / Cānuma şirāne naḥcîr eylemiş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 123, Beyit 1). [ġamzeñ, -ñ]

Ġamze bir keskin ẓarāmî çeşm-i āfet yol başar / Qayd-ı rāh-ı zāhide şad sāledür zünnār-ı zülf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 132, Beyit 3). [ġamze,]

Nice bitsün tîġ-i hicrānuñ yürekde yāresi / Dil şoqup aġzın irer **ġamzeñ** gibi her tār-ı zülf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 132, Beyit 5). [ġamzeñ, -ñ]

Ġamzeñüñ otlu degülken bir içim şuyından / Beni öldürmege geh tîġ çeker ġāh bıçaq (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 138, Beyit 3). [ġamzeñüñ, -ñüñ]

Baña mihr itmeyüp **ġamzeñ** gezer ḥāṭır nişānumdur / Bilümi ey hilāl-ebrü kemāna yana döndürdüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 147, Beyit 4). [ġamzeñ, -ñ]

Cân idi borcumuz lebüñe eyledük edā / **Ġamzeñ** sebep ne vire eline ḥavālenüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 152, Beyit 3). [ġamzeñ, -ñ]

Ol şūḥ-ı şivekārūñ aldanma **ġamzesine** / Şānında şefkat olmaz cellād-ı bî-emānuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 155, Beyit 3). [ġamzesine, -sine]

Dilde ben geh tîġüñe geh tîrüñe yir eyledüm / Bir içim şu diyü oldum **ġamzeñe** geçmez dilek (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 160, Beyit 4). [ġamzeñe, -ñe]

Bu cān naḥcîrine şirāne **ġamzeñ** kaşd ider karşı / İtüñüm git dime tek oldur uş yok olmadan bāküm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 219, Beyit 5). [ġamzeñ, -ñ]

Sensizin dirlik dilersem **ġamzeñe** katlüm ḥalāl / Leblerüñsüz zindeġanî cānuma olsun ẓarām (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 220, Beyit 3). [ġamzeñe, -ñe]

Fidā-yı cān idüp şirāne **ġamzeñ** şaydgāhında / Elümle başumı āvîze-i fitrāke ṭabşurdum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 222, Beyit 3). [ġamzeñ, -ñ]

Yāremüñ aġzına tîġüñ dil şoqar ikide bir / Ben anuñla **ġamzeden** himmet bulursam söyleşem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 223, Beyit 3). [ġamzeden, -den]

N'ola öldürmege kaşd eyler ise **ġamzelerüñ** / Sen benüm la'l-i revān-baḥşuñ ile cānumsın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 232, Beyit 4). [ġamzelerüñ, -lerüñ]

Tîr **ġamzeñ** yā kaşuñ qaddüñ livā zülfüñ cüyüş / Mülk-i ḥüsne server-i şāḥib-kırānsın yā Ḥüseyn (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 237, Beyit 2). [ġamzeñ, -ñ]

Zülfüñle **ġamze** bend ider oldu uğrılayın / Miskîn-dilümi kıldı bu sevdā ayın bayın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 258, Beyit 1). [ġamze,]

Qanumı dök cānumı al rāzıyam tek şun lebüñ / Şoñra tıyup **ġamzeñ** öldürürse ola qana qan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 260, Beyit 2). [ġamzeñ, -ñ]

Gözüñ şayyâdı hem-râh olalı şîrâne **ğamzeñle** / Aşar hergün başına iki yay ol pehlevân ebrû (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 270, Beyit 2). [ğamzeñle, -ñle]

Kaşd-ı cân idüp niçün dâ'im kabâlar başuma / La'lüñ öpsem **ğamze** hışım eyleyüp hançer çeker (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 295, Beyit 2). [ğamze,]

Tîğüñ üstine düşüp ben yılmayup cânlar virem / Âh kim **ğamzeñ** ucıyla bir kez itmezsın nigâh (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 298, Beyit 3). [ğamzeñ, -ñ]

Dil yine kûl oldu bir beg yüzlü Türkmân oğlına / **Ğamzesi** yağmacıdur beñzer Tatar Hân oğlına (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 306, Beyit 1). [ğamzesi, -si]

Ğamzeñ kılıcı deldi dilüm yara eyledi / Ağyâra olacağ işi ol yâre eyledi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 316, Beyit 1). [ğamzeñ, -ñ]

Ne öldürür dil-i bîmârumı **ğamzeñ** ne sağ eyler / Benüm haqqumda cânâ kopmadı la'lüñ gibi emli (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 332, Beyit 3). [ğamzeñ, -ñ]

Bitmedi **ğamzeñüñ** ey yâr yürekde zaħmı / Kaldı cân içre o peykân ile öldüm gitdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 345, Beyit 3). [ğamzeñüñ, -ñüñ]

Dile **ğamzeñ** uralı yâre Mehemmed Çelebi / Olmuşam hasta vü bî-çâre Mehemmed Çelebi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 348, Beyit 1). [ğamzeñ, -ñ]

ğamze kıl-: Yan bakış atmak.

Rahîmî **ğamze kıldı** kalb-i meftûn / Lebiçün cân ğama merhûn olupdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 45, Beyit 5). [ğamze kıldı, -dı]

ğamze-i dil-cû: Gönül çeken yan bakış.

Beni koyup nazar şalma rakîbe râziyam öldür / Senüñ kurbânüñ olayum meded ey **ğamze-i dil-cû** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 272, Beyit 5). [ğamze-i dil-cû,]

ğamze-i hûn-rîz-i yâr: Sevgilinin kan döken yan bakışının kılıcı.

Baş koşaldan **ğamze-i hûn-rîz-i yâre** çeşm-i yâr / Cân u ser virmek içün gökce nice server yürür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 100, Beyit 4). [ğamze-i hûn-rîz-i yâre, -e]

ğanc it-: Naz etmek.

Şalınur ol boyı servüm yine ra'nâlığı var / Gül gibi **ğanc ider** ol ğonca ne zîbâlığı var (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 46, Beyit 1). [ğanc ider, -er]

ğanc-ı la'l: Dudağın nazı.

Çâk çâk itdi yaķasın şubh-dem gülşende gül / **Ğanc-ı la'lüñden** meger kılmuş şabâ bir keşf-i râz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 118, Beyit 5). [ğanc-ı la'lüñden, -üñden]

ğaraż:

1.Gaye, maksat, amaç.

İltifātuñdur **ğaraż** ey mive-i bağ-ı ‘aṭā / Bilürüz memlū durur envā‘ıla büstān-ı cūd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 34, Beyit 10). [ğaraż,]

Çaşırını yıkmağ ise düşmenüñ ey nāle **ğaraż** / Sineden derd ile çık günbed-i devvāra yapış (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 120, Beyit 6). [ğaraż,]

2.Arzu, istek.

Ğaraż didār ise ey dil düşen şu gibi her ṭaşı / Yüzüñi ḥāk-i rāh-ı yārda hem mesken eylersin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 230, Beyit 6). [ğaraż,]

ğarīb:

1.Kimsesiz, zavallı, biçare.

Sende ey meh olalı bu ḥüsn-i bî-hem-tā ğarīb / Eyledi ‘ālemlere ‘aşkuñ beni rüsvā **ğarīb** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 16, Beyit 1). [ğarīb,]

Gitdi başdan ‘aql dilden şabr elden ihtiyār / Dār-ı ğamda āh kim ḳaldum tek ü tenhā **ğarīb** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 16, Beyit 2). [ğarīb,]

Şām-ı zülfüñde ḳarār itdi bu şeb miskîn-göñül / Ḳanda kim aḥşām ola lâbüdd ider me’vā **ğarīb** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 16, Beyit 4). [ğarīb,]

Dün maḥalleñde raḳīb ile Raḥîmî serverā / Ol it ile ḥayli itişmiş idüp ğavġā **ğarīb** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 16, Beyit 5). [ğarīb,]

Ğarīb ü bî-kes ü dermānde ḳaldum / Meded yā Rabb baña bir yār-ı ğurbet (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 23, Beyit 4). [ğarīb,]

Ḥurrem vişāl-i yār ile aġyār ben **ğarīb** / Oldum firāk u ḥasret ile ğam-ġüsār-ı ‘id (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 38, Beyit 7). [ğarīb,]

Şaçuñ bendiyle bend olmuş esîr-i ḳayd-ı bend olmuş / Dil-i āşüfte dirler bir **ğarīb** ü ḥor u zārum var (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 67, Beyit 3). [ğarīb,]

Ḥaṭṭı geldi bûsesin al dün **ğarībüñdür** diyü / Ey Raḥîmî lâyiḥ oldu cāna dün esrār-ı zülf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 132, Beyit 7). [ğarībüñdür, -üñdür]

Ğarīb ü bî-kes ü dil ḥastayum bu dār-ı miḥnetde / Uyarmaz kimse şem’üm sine-i sūzāndan ğayrı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 344, Beyit 2). [ğarīb,]

2. Gurbet ellerde kalmış, kendi ilinden ayrılmış, bulunduğu yerde yabancı olan (kimse), yabancı.

Çerḥ elüm alup çevirdi atdı dār-ı ğurbete / Kūy-ı vaşl-ı yārdan düşdüm cüdā ḥayfā **ğarīb** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 16, Beyit 3). [ğarīb,]

3. Kolay anlaşılmayan, gizli tarafları bulunan, sırlı.

Sende ey meh olalı bu hüsni-i bî-hem-tâ **ğarîb** / Eyledi ‘âlemlere ‘aşkuñ beni rüsvâ **ğarîb** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 16, Beyit 1). [ğarîb,]

ğarîb ü bî-kes: Kimsesiz ve garip.

Efendüm devletüm sen bir **ğarîb ü bî-kesüm** bende / Senüñ gibi bu devr içinde ey meh şehriyârum yok (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 142, Beyit 2). [ğarîb ü bî-kesüm, -üm]

ğarîb-i ‘âşık-ı dil-hasta: Hasta gönüllü garip âşık.

Müşkil iken hâlet-i mevte saña âsân ider / Ey **ğarîb-i ‘âşık-ı dil-hasta** zâr-ı intizâr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 77, Beyit 3). [ğarîb-i ‘âşık-ı dil-hasta,]

ğarîk-ı bahr-i gam: Gam denizinde boğulmuş.

Ğarîk-ı bahr-i gamem al elüm Hızrâsâ / Kenâr-ı şâdiye fırsat zemânı gelmedi mi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 340, Beyit 2). [ğarîk-ı bahr-i gamem, -em]

ğark it-: Batırmak, sular altında bırakmak.

Eşk-i hasret kana **ğark itdi** gözüüm merdümelerin / Şanki la‘lîn-câmelerle zeyn olur qurbân-ı ‘îd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 39, Beyit 11). [ğark itdi, -di]

Bahr-i kerremnâya **ğark itdün** bu cismün cevherin / Âşinâ-yı kulzüm-i ‘aşkuz kerâmât ehliyüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 111, Beyit 3). [ğark itdün, -dün]

Ğark itdi bahr-i fûrkât fûlk-i vücûdı yâ Rab / Olmadı kaçre ‘avni sen Hızr-ı dîdebânuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 157, Beyit 6). [ğark itdi, -di]

Beni **ğark itdi** ey kân-ı kerem ‘ummânî ihsânun / Vücûdum kaçresin mahv itdi hem cüd-ı firâvânun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 161, Beyit 1). [ğark itdi, -di]

Rüy-ı zerdüm kana **ğark itsem** şafağ gibi n’ola / Zahm-ı tiğünden güzeller şâhı ‘unvân eylesem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 197, Beyit 5). [ğark itsem, -sem]

Kana **ğark itdi** ruh-ı zerdüm sirişk-i lâle-gün / Vechi var dilerse şâhum baña mîr-i ‘âşıkân (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 233, Beyit 6). [ğark itdi, -di]

Ol Sikender derdin ayru bende şöñ dem göreyin / Kaytafâ gibi puşudan **ğark ide** bu şu seni (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 315, Beyit 2). [ğark ide, -e]

İrüp Bağdâd kûyına olınca vaşluña mevşıl / Gözüümüñ kara kanlu yaşı **ğark itdi** Karamanı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 320, Beyit 2). [ğark itdi, -di]

Sipâh-ı eşk-i hasretten şehâ **ğark itdi** dünyâyı / Raḥîmînün gözi yaşına raḥm it eyle Şubaşı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 342, Beyit 5). [ğark itdi, -di]

ġark ol-: Dolmak, dolup taşmak.

Zāt-ı pākūñden şeref buldı diyār-ı evliyā / Nūra **ġark oldu** ‘izāruñdan mezār-ı evliyā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 9, Beyit 1). [ġark oldu, -dı]

ġarka vir-: Suyla doldurmak, sular altında bırakmak, boġmak.

Gevher-i vaşluma t̄alibsin didi ol baħr-i ħüsn / **Ġarka vir** yaşuñla dehri ser-be-ser dîdem be-çeşm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 185, Beyit 6). [ġarka vir,]

Ġarka virdi āb-ı çeşmüm sūy-ı baħri ser-be-ser / Dūd-ı āhum çerħe irdi şāhidüm māl vü māl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 298, Beyit 5). [ġarka virdi, -di]

ġark-āb eyle-: Suyu batırmak.

Cihān mülkini **ġark-āb eyleyen** bu eşk--i ħūnumdur / Semāyı oda uran her gice sūz-ı derūnumdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 85, Beyit 1). [ġark-āb eyleyen, -yen]

ġark-āba vir-: Suyu batırmak.

Yaķam rūy-ı zemîni nār-ı fūrķat böyle ķalursa / **Virem ġark-āba** t̄ufān yaşum ile sūy-ı ‘ummānı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 333, Beyit 6). [ġark-āba virem, -em]

ġark-āb-ı baħr-i fūrķat: Ayrılık denizinde boġulmuş.

Himmet eyle Hızrveş **ġark-āb-ı baħr-i fūrķatüz** / Ħayli demdür göz göre vaşluñ kenārın gözlerüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 113, Beyit 5). [ġark-āb-ı baħr-i fūrķatüz, -üz]

ġarka-i baħr-i firāk ol-: Ayrılık denizinde boġulmuş olmak.

Dostlar nā-geh **olursam ġarka-i baħr-i firāk** / Baña ħayf oldu deñiz ol āşināyı görmedüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 217, Beyit 3). [ġarka-i baħr-i firāk olursam, -ursam]

ġark-ı ‘arak: Terden boġulmak.

Gülşen içre ħaţţ-ı gül-fām-ı ‘arak-rizüñ görüp / Ħacletinden ter düşüp **ġark-ı ‘arak** oldu gül-āb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 12, Beyit 4). [ġark-ı ‘arak,]

ġark-ı ħūn: Kanda boġulmuş.

Ey Rahîmî geşte-i ‘aşķum vücūdum **ġark-ı ħūn** / Olmaya dem-ber-dem ammā lāyık-ı fitrāk ħayf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 134, Beyit 5). [ġark-ı ħūn,]

ğark-ı nūr eyle-: Nura boşmak.

Ten-i hāşākini nār-ı maḥabbet **ğark-ı nūr eyler** / Vefā bezminde şevkıyla yanar pervānesi ‘aşkuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 153, Beyit 3). [ğark-ı nūr eyler, -r]

ğarrā: Parlak, gösterişli, güzel.

Benüm ‘id-i hümāyūnum senüñ seyr-i cemālūñdür / Gözüme ğurre ey meh-rū iki **ğarrā** hilālūñdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 97, Beyit 1). [ğarrā,]

ğarrā kaş: Kara kaş.

Ğarrā kaşuña beñzemeyeydi vü ger hilāl / Burc-ı şerefde olmaz idi şehriyār-ı ‘id (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 38, Beyit 4). [ğarrā kaşuña, -uña]

ğarrālan-: Kibirlenmek, büyüklenmek.

Daḥi dün toĝdı ey meh-çihre **ğarrālanma** sen ğurre / Hilāl eksüklüdür ḥod olmaz aña tev’emān ebrū (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 270, Beyit 7). [ğarrālanma, -ma]

ğavĝā: Kavga, dövüş.

Her gice şad āh u nāle her seḥer zār u hezār / Sen gül içündür dün ü gün bu olan **ğavĝāya** baĝ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 137, Beyit 6). [ğavĝāya, -ya]

Geçüp **ğavĝālarından** ‘ālemüñ şulḥından el çekdüm / Ferāĝat menziline sâkin-i künc-i rızā oldum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 193, Beyit 5). [ğavĝālarından, -larından]

Her gice şad āh u nāle her seḥer zār-ı hezār / Sen gül içündür düni gün bu olan **ğavĝā** bu gün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 227, Beyit 3). [ğavĝā,]

Ne **ğavĝāsında** ne şulḥındayum şāhum veli dehrüñ / Naşib olmadı bir tenhā maḥal hengāmeden ĝayrı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 325, Beyit 2). [ğavĝāsında, -sında]

Nigāruñ sāye şalaldan berü zülf-i semen-sāsı / Başumdan eksük olmadı cihānuñ şūr u **ğavĝāsı** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 350, Beyit 1). [ğavĝāsı, -sı]

ğavĝā id-: Kavga etmek, tartışmak.

Dün maḥalleñde rakib ile Raḥimî serverā / Ol it ile ḥayli itişmiş **idüp ğavĝā** ĝarib (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 16, Beyit 5). [ğavĝā idüp, -üp]

Yanardum ey göñül pervāne tek ben kendü derdümle / Fiĝāna başlayup bülbül gibi **ğavĝā iden** sensin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 261, Beyit 3). [ğavĝā iden, -en]

ğavta: Çukur.

Āsāndur egerçi karadan ālet oñarmak / Deryā-yı ğamuñ **ġavṭaları** cāna şalınsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 254, Beyit 9). [ġavṭaları, -ları]

ġavvās: Dalgıç.

Ey Raḥîmî ben ma‘ārif baḥrinüñ **ġavvāşıyam** / Dehr şarrāfına şatam n’ola ‘irfān cevherin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 252, Beyit 7). [ġavvāşıyam, -ıyam]

ġavvās-ı baḥr-i ma‘rifet ol-: İlim denizinin dalgıcı haline gelmek.

Ey Raḥîmî **olalı ġavvās-ı baḥr-i ma‘rifet** / ‘Aql şarrāfını denk itdi kelām-ı cevherüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 208, Beyit 6). [ġavvās-ı baḥr-i ma‘rifet olalı, -alı]

ġavvās-ı taleb: İstek dalgıcı.

Emr it bu dem ey dürr-i girān-māye demidür / **Ġavvās-ı taleb** lücce-i ‘ummāna şalınsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 254, Beyit 2). [ġavvās-ı taleb,]

ġayb: Gizli olan, görünmeyen, belirsiz.

Nārveş ser-keşlenürmişsin hevādār olana / **Ġaybdur** çıkşa cihān gözden bu dem çok şu gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 314, Beyit 4). [ġaybdur, -dur]

ġāyet:

1. Nihayet, son.

Yollaruñ pür-vādi bî-hādî ğuluñ ḥaddi yok / Menzilüñ **ġāyet** özin bî-āb u bî-zād ey felek (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 150, Beyit 4). [ġāyet,]

2. Oldukça, epey.

Cennet ü tûbāya virmez kâmet ü didāruñ / Himmeti şāhum Raḥîmî bendeñüñ **ġāyet** bülend (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 31, Beyit 7). [ġāyet,]

Yalmanur tîġüñi gördükce göñül gül-gündur / Yarar ol yarasına **ġāyet** eyü merhemdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 58, Beyit 3). [ġāyet,]

Ġamze bir keskin ḥarāmî çeşm-i fettān yol başar / Vaşl ise bir ince bil **ġāyet** maḥall-i ihtirāz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 118, Beyit 2). [ġāyet,]

Şūfiyā **ġāyet** müdāvādur ğam u dil derdine / Şişe çek bir la‘l-i mey-gün ile cānuñ ‘işe çek (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 160, Beyit 6). [ġāyet,]

Nesimāsā hevā-yı zülf-i yāre hem-dem ol ey dil / Perişān olma demler içre **ġāyet** hoşca demdür bu (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 272, Beyit 3). [ġāyet,]

Hâtır-ı ağıyara gönderme hayâl-i hüsnüñe / Muşhafı **ğāyet** haṭādur koyma tersā koynına (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 288, Beyit 2). [ğāyet,]

Göñül âyinesi ey mihr-i ḥadd **ğāyet** muşaffādur / Olur bir zerre gerd-i guşsanuñ tağlar kadar derdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 341, Beyit 6). [ğāyet,]

ğayr:

1.Başkası, başkaları || Rakip.

Bu şerḥa şerḥa sînem yarası ey yâr şerḥ olmaz / Şu gibi **ğayra** mâ'il âh dil bir yâre düşmişdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 53, Beyit 4). [ğayra, -a]

Benüm sen Yûsuf-ı gül-çihre ile oldı bāzārum / O **ğayra** müşteri çok kâr-bârı var benüm yokdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 98, Beyit 2). [ğayra, -a]

Benüm gözümde göñlümde hayâl-i cām-ı la'lüñdür / Veli **ğayruñ** şarāb-ı hoş-güvârı var benüm yokdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 98, Beyit 3). [ğayruñ, -uñ]

2.Başka bir şey.

Zülfüñ resenin koyup olan **ğayra** giriftâr / Tizcek göreyin ben anı urğana şalinsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 254, Beyit 5). [ğayra, -a]

3.Başka kimse, başkası.

Be-ḥaḳḳ-ı nûr-ı fettâhı cemâlüñ feth-i bâbumdur / Kapuñı koyuban **ğayra** benüm varmak ne bâbumdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 69, Beyit 1). [ğayra, -a]

Yâr didi **ğayrdan** kaṭ^c it nazar didem be-çeşm / Didi kıl çehreñ kapumda hâk-i der didem be-çeşm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 185, Beyit 1). [ğayrdan, -dan]

Kapuñdan **ğayra** baş egmez Raḥîmî / Terahḥum kıl aña ey şâh didüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 189, Beyit 7). [ğayra, -a]

Kul olmaz dergehüñden **ğayra** istiğnâsı 'alidür / Şehâ mülk-i cününüñ başka bir sulṭanıdur göñlüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 202, Beyit 3). [ğayra, -a]

Komaz Raḥîmî başını **ğayruñ** ayağına / Üftâdeñ oldı tut elin ey şâh-ı ehl-i dîn (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 240, Beyit 5). [ğayruñ, -uñ]

Derdüñi dime göñül **ğayra** bu derde şabr it / Tâ şifâ-sâz-ı garîbân saña dermân virsün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 251, Beyit 2). [ğayra, -a]

Temâşâ eyledüm taşvîrüñi dîbâ-yı hüsn üzre / Gözüm çıksun bakarsam **ğayra** ger cevri cinân olsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 259, Beyit 5). [ğayra, -a]

Raḥîmî şanma şâhum şād olup bir **ğayra** yâr oldı / Vefâ bendinde bendeñdür muḳayyedür melâlüñle (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 292, Beyit 7). [ğayra,]

ğayret:

1. Kıskaçlık.

Ğonca-i gülzâr-ı ‘işmet dâmeninde dest-i hâr / Gül gibi ben yaşamı **ğayret**den itdüm çāk hayf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 134, Beyit 3). [ğayret, -den]

Gördi pîrâhenüñi titreyüp üstüme düşer / Çāk çāk itdi bu **ğayret**le girîbânı zırh (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 293, Beyit 4). [ğayretle, -le]

2. Çaba, azim.

Başumı iltür vefâ meydânına nâkış kadem / Ben erenlerle bu gün **ğayret** semendin koşmuşam (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 210, Beyit 2). [ğayret,]

ğayret-i ‘âlem: Dünyanın çabası.

‘Adûdan döndi devlet tapuña vâlihe yüz tıtdı / Saña biñ kez didüm üstüne düşdi **ğayret-i ‘âlem** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 213, Beyit 3). [ğayret-i ‘âlem,]

ğayrı:

1. Başka.

Pertev-i mihriñle mahv itdüm vücûdum şeb-nemin / Arada nem kaldı senden **ğayrı** ey hürşîd-had (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 40, Beyit 5). [ğayrı,]

Çapuñsuz gayrınıñ **ğayrı** diyârı var benüm yokdur / Olaruñ senden özge özge yârı var benüm yokdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 98, Beyit 1). [ğayrı,]

Rahîmiyem benem ‘âlemde senden **ğayrı** kimsem yok / Olaruñ niçe şâh-ı bî-şümârı var benüm yokdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 98, Beyit 9). [ğayrı,]

Söz budur sensin Rahîmîñüñ murâdı **ğayrı** yok / Sen güzel hünkâr ile hünkârı söyleşsek birez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 115, Beyit 7). [ğayrı,]

Kerem ü luţfuñ ile hurrem idüp **ğayrıları** / Beni çahruñla revâ görme ki ğamnâk olayum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 205, Beyit 3). [ğayrıları, -ları]

Şabâyâ âhdan **ğayrı** bu dem benden eser umma / Vücûdum hâkini ben reh-güzâr-ı yâra tabşurdum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 221, Beyit 5). [ğayrı,]

Âh kim yok hem-demüm âhumla dem-sâz olmağa / Hem-nefes yok nâleden **ğayrı** hem-âvâz olmağa (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 283, Beyit 1). [ğayrı,]

Göz midür ol ki **ğayrıya** bir dem nazar kıla / Dil midür ol ki hüsnuñe hayrânuñ olmaya (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 301, Beyit 3). [ğayrıya, -ya]

Yüz çevirdi Rahîmî **ğayrıdan** / Sen şeh-i kâm-kâra yüz tıtdı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 319, Beyit 7). [ğayrıdan, -dan]

Beni bir kimse ‘arz itmez kapuña nâmeden **ğayrı** / Görüp hâlümi bir dem ağlarum yok hâmeden **ğayrı**
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 325, Beyit 1). [ğayrı,]

Ne gavğāsında ne şulhındayum şāhum velî dehrüñ / Naşîb olmadı bir tenhâ maḥal hengâmeden **ğayrı**
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 325, Beyit 2). [ğayrı,]

Mükedder görse çihrem ānide āyîne fāş eyler / Görüp her ‘aybumı setreyledüm yok cāmeden **ğayrı**
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 325, Beyit 3). [ğayrı,]

Hevâ-h‘āhuñ olup her gūşede sâbit-kaḍem olur / Bulunmaz şāh-bāzum bir benümle şāmeden **ğayrı**
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 325, Beyit 4). [ğayrı,]

Raḥîmî bendeñüñ yazup yañılup cümle maḳşūdın / Şehâ bir ‘arz ider yok hāme ile nâmeden **ğayrı**
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 325, Beyit 5). [ğayrı,]

Ruḥuñ mir‘ātını koyup olanlar **ğayrıya** nāzır / Gözüne gire hūn-āşām-ı ḥançer gibi müjgānı (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 335, Beyit 3). [ğayrıya, -ya]

Dirîgâ maḥremüm yok guşsa vü hicrāndan **ğayrı** / Ne bir kes hem-nefes olur baña efğāndan **ğayrı**
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 344, Beyit 1). [ğayrı,]

Ġarîb ü bî-kes ü dil ḥastayum bu dār-ı miḥnetde / Uyarmaz kimse şem‘üm sine-i sūzāndan **ğayrı**
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 344, Beyit 2). [ğayrı,]

Dutar dāmānumı qarşu gelür kūyına varduḳca / Bu gün bir mihribānum yok seg-i cānāndan **ğayrı**
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 344, Beyit 3). [ğayrı,]

Perişān olduğum sevdā-yı zūlfüñle görenler dir / Bu bir dîvānedür Mecnūn-ı ser-gerdāndan **ğayrı**
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 344, Beyit 4). [ğayrı,]

Raḥîmî rüy-ı zerdiyle egerçi sikke-şüretdür / Velî bir aḳçesi yok eşk-i sîm-efşāndan **ğayrı** (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 344, Beyit 5). [ğayrı,]

Benüm yok biñ hevādārum fiğān u āhdan **ğayrı** / Döner yok üstüme bu ṭālî‘-i bed-h‘āhdan **ğayrı**
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 353, Beyit 1). [ğayrı,]

Yelüp yil gibi gezdüm cū-be-cū bu ḥırmən-i dehri / Görünmez ḥāşılı bir dāne berg-i gāhdan **ğayrı**
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 353, Beyit 2). [ğayrı,]

Şabāyā ‘ayn-ı māl olursa çekmem minnetin kuḥluñ / Görünmez gözüme nesne bu ḥāk-i rāhdan **ğayrı**
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 353, Beyit 3). [ğayrı,]

Ḥudāyā ḳaşr-ı ḳadrin yüce eyle çerḥ-i çārumdan / Penāhum yok daḥi dergāh-ı şāhen-şāhdan **ğayrı**
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 353, Beyit 4). [ğayrı,]

Raḥîmî bir cefākāruñ elinden çekdügüm cevri / Kime diyem bilür yok hâlümi Allāhdan **ğayrı** (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 353, Beyit 5). [ğayrı,]

2.Başkası, başka kimse.

Ğayrı vechinden gönül mir‘ātını şāf eyledüm / Şāhid-i ḥüsnüñ niçün ‘arz eylemez şüret baña (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 4, Beyit 3). [ğayrı,]

Secde kılmaz Ḥaḳḳ bilür ḳalbüm Raḥîmî **ğayrıya** / Ka‘be dergāhuña ḳılmışdur şafā ile sened (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 35, Beyit 7). [ğayrıya, -ya]

Artırursın vefâñı **ğayrılara** / Mihrüñ ey meh baña mı eksük olur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 57, Beyit 6).
[ğayrılara, -lara]

Ķapuñsuz **ğayrınıñ** ģayrı diyârı var benüm yokdur / Olaruñ senden özge özge yârı var benüm yokdur
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 98, Beyit 1). [ğayrınıñ, -nuñ]

Gözümnden çıķdı yaşum gibi bu dünyâ vü mâ-fihâ / Anuñ bir **ğayrıdan** ümmîd-vârı var benüm yokdur
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 98, Beyit 4). [ğayrıdan, -dan]

Olmadı bir laħza sen tâvûs-ı hûsne cilvegâh / **Ğayrı** naķşından göñül mir'âtın itdüm pâk hayf (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 134, Beyit 2). [ğayrı,]

Seni gözleyen özlemez **ğayrıyı** / Dil ü cân göziyle taleb-kâruñum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 211, Beyit
5). [ğayrıyı, -yı]

Zahm-ı seng-i fûrkatüñ benden su'âl it **ğayrı** ko / Ser-güzeştümden ne bilsün başına tokınmayan
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 236, Beyit 4). [ğayrı,]

Budur ümmîdi Raħîmî kuluñuñ devlet-i Haķ / **Ğayrıya** müşkil idüp zâtuña âsân virsün (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 251, Beyit 5). [ğayrıya, -ya]

Çağırup **ğayrılara** şatdı metâ'-ı vaşlı / Âh kim h'âce-i hicrân beni dellâl itdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel
322, Beyit 3). [ğayrılara, -lara]

Secde mi kılur benüm kıblem Raħîmî **ğayrıya** / Haţţ-ı mihrâb-ı harîmüñ alnına yazu gibi (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 328, Beyit 7). [ğayrıya, -ya]

ğayr-ı vâķi': Meydana gelmemek, vukû bulmamak.

'Ömr-i müsta'cil felek gaddâr u nâ-hemvâra baħt / Mihr-i meh-rû **ğayr-ı vâķi'** cây-ı hırmân her taraf
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 136, Beyit 3). [ğayr-ı vâķi',]

ğazab: Hiddet, öfke.

Durmaz oynar yüregüm çâr pâre itdi cânımı / Gâh şive geh teğâfûl geh **ğazab** geh nâz nâz (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 109, Beyit 2). [ğazab,]

Gâh ģande geh **ğazab** ey ģonca la'lüñ 'aşıķa / Nitekim pervâneye geh nûr olur geh nâr şem' (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 127, Beyit 6). [ğazab,]

ğazâl-i çerħ: Felek ceylanı.

Şafaķ şanmañ görinen zahm urupdur nâvek-i âhum / **Ğazâl-i çerħ** ey ebrû kemân oklu şikârumdur
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 74, Beyit 2). [ğazâl-i çerħ,]

ğazel: Divan şiirinin en yaygın nazım şekillerinden biri olan gazelin sözlük anlamı, kadınlarla âşıkâne sohbet etmek ve aşk üzerine konuşmaktır. Edebî bir terim olarak gazel, ilk beyti kendi içinde diğerk beyitlerinin ikinci mısraları ilk beyitle kafiyeli olan, 4-15 beyit arasında yazılabilen, son beyitte şairin mahlasının bulunduğu ve kafiye şeması aa, xa, xa, xa, xa şeklinde olan nazım biçiminin adıdır.

Baş üzre yir idindi Raḥîmî **gazel**leri / Sen şāhuñ ayağına olalı güher-nişār (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 93, Beyit 7). [gazel, -leri]

Şûretâ didüm zebân-ı kibriyâdan bir **gazel** / Ma'nîde rāh-ı ḥaḳîkatde özüm ḥāk iderüm (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 208, Beyit 7). [gazel,]

Şevk-ı ruḥsāruñla kıldum bir **gazel** inşā Hüseyin / Maṭla'ıdur maṭla'-ı mihr-i cihān-ārā Hüseyin (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 237, Beyit 1). [gazel,]

gāzî: Savaştan sağ ya da yaralı kurtulan kimse.

Şu koyup ocağına her sū yüridi **gāziler** / Nār-ı şevkıyla serāy-ı dil-sitānın yaḳdılar (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 61, Beyit 4). [gāziler, -ler]

geç-:

1. Vazgeçmek.

‘Alāyık tekyesinden **geç** tecerrüd iḥtiyār eyle / Getür cān-ı ḥaḳîri yāre dervîşāna ḳurbān it (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 18, Beyit 4). [geç,]

Geçdi taḳvā vü vera'dan oluban mest ü ḥarāb / Şorma aḥvāl-i Raḥîmîyi ki rüsvālîḡı var (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 46, Beyit 5). [geçdi, -di]

Geçüp gavḡālarından ‘ālemüñ şulḥından el çekdüm / Ferāḡat menzilinde sâkin-i künc-i rızā oldum (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 193, Beyit 5). [geçüp, -üp]

Vefāsız lāle-ḥaddiçün dile dāḡ-ı cefā urmam / Perîşān olmazam **geçdüm** hevā-yı kākülünden hem (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 204, Beyit 2). [geçdüm, -düm]

Heves-i kūyuñ ile bāḡ-ı cināndan **geçdüm** / Naẓar it ‘āşık-ı didāra Meḥemmed Çelebi (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 348, Beyit 3). [geçdüm, -düm]

2. Zaman bağlamında aşmak, geride bırakmak, harcamak.

Vuşlat-ı dildāra mānend olalı evān-ı ‘id / Ka‘be ḥaḳḳı hoş şafāyıla **geçer** devrān-ı ‘id (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 39, Beyit 1). [geçer, -er]

Şubḥa dek yıldız şayar yıllar **geçer** göz yummazuz / Ayda bir gün görünür āh ol meh-i tābānımız (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 106, Beyit 2). [geçer, -er]

Geçdi ‘ömrüm āh kim zülf-i dü-tāsın görmedüm / Sāyeveş ḥāk oldum ol devlet hümāsın görmedüm (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 195, Beyit 1). [geçdi, -di]

Gün olur ay yüzini görmezem **geçer** bir yıl / Bu ḥurd [u] ḥ‘āb ya leyl ü nehārı n’eyleyeyin (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 231, Beyit 2). [geçer, -er]

Şubḥ-ı vaşluñla müşerref kıl Raḥîmî bendeñi / Leyl-i fūrkatde yiter **geçdi** günü ey yüzi māh (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 276, Beyit 7). [geçdi, -di]

3. Bir varlığı geride bırakmak, ondan önde olmak.

Göreliden cebhenüñ ay toğdınüñ hod çerhi batmışdur / Ezelden bağ-ı hüsnüñ çağı **geçdi** Akşuyuñ çağı
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 311, Beyit 3). [geçdi, -di]

4. Aşmak.

Semend-i şab'uma yügrük **geçenler** hem-‘inân olmaz / Ma‘ârif sâhasında ögdül almış bād-pâyāyam ben
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 238, Beyit 4). [geçenler, -enler]

5. Kurtulmak.

Ten cāme-i varlıktan ‘uryān olısar āhîr / Gel kayd-ı kabādan **geç** destāra neden düşdüñ (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 146, Beyit 3). [geç,]

6. Takılmak, dolanmak.

Esîr-i zülfüñ olduğumı rüsvā eyledi halka / Baña bu bendi **geçmeklik** yine ol nābe-kāruñdur (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 95, Beyit 8). [geçmeklik, -meklik]

7. Geçip gitmek.

Doğunmaz tîr-i müjgānuñ **geçer** görmezlenür şimdi / Velî ey kaşı ya cāna **geçer** peykānuñı yād it
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 19, Beyit 6). [geçer, -er]

Baña mihr itmeyüp gamzeñ **geçer** hāţır nişānumdur / Bilümi ey hilāl-ebrü kemāna yana döndürdüñ
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 147, Beyit 4). [geçer, -er]

8. Bilinmek, anılmak.

Ṭayanup gamzeñe çeşmüñ döker kan / Velî şorsañ **geçer** ol mest-i mestür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel
42, Beyit 2). [geçer, -er]

geçid vir-: Yol vermek.

Yaşum raķibi **geçid virmez** idi kapuñdan / Kef-i ‘aţāñ ile bulmuş beķā-yı ‘ummānı (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 326, Beyit 6). [geçid virmez, -mez]

geçin-: iddiasında bulunmak.

Lebine al ruķı āl-i peyem-ber **geçinür** / Şoralum ālila cāndan gele bu peygāmı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı,
Gazel 310, Beyit 5). [geçinür, -ür]

geçmez: Kabul edilmeyen.

Dilde ben geh tiġüñe geh tîrûñe yir eyledüm / Bir içim şu diyü oldum ġamzeñe **geçmez** dilek (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 160, Beyit 4). [geçmez,]

geçmiş durur: Geçmiştir.

Ķo beni derdüm yiter añma devâyı ey şabîb / Ĥastañuñ gör şaydını **geçmiş durur** timârdan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 242, Beyit 2). [geçmiş durur, -ur]

geçür-: Geçirmek, harcamak.

Şâm-ı zülfin ço dilâ cām-ı lebin nüş ideğör / ‘Ömr-i bâķî degül ‘işretde **geçür** eyyāmı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 310, Beyit 3). [geçür,]

gedā:

1. Dilenci, yoksul, fakir.

Rahîmî tâc-ı sulţāna ġubârdur dergehüñ virmez / **Gedāy**ı ‘aşķuñ itmez pâdişāhum derd-i ser peydā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 1, Beyit 7). [gedāy, -yı]

Her **gedā** řab‘a Rahîmî dime söz gevherini / Ģuş-ı şāhid yaraşur yine dūrer himmet ‘ayār (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 102, Beyit 6). [gedā,]

Rahîmî ol mehe ‘arz itme mihrüñ / Ki zîrā sen **gedā** ol şāh-ı evreng (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 149, Beyit 5). [gedā,]

Yūsufāsā ħ‘āce-i dehri şarasın řul gibi / Olmadı şāh u **gedā** bendeñden āzād ey felek (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 150, Beyit 2). [gedā,]

Bu ednā bendeñi bir şāh-ı ‘ālî-şāna gönderseñ / **Gedāñı** bir mürüvvet şāķibi sulţāna gönderseñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 151, Beyit 1). [gedāñı, -ñı]

Tekye-i dehrüñ beķā derdüm Rahîmî Ĥaķķ bilür / Bir senüñ tek ‘aşķ-ı fāñi **gedāsın** görmedüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 195, Beyit 5). [gedāsın, -sın]

Şanma bir müflis **gedāyam** ‘aşķ-ı istiġnā yeter / Sîmdür eşķ-i revānum rŭy-ı zerdümdür zerüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 208, Beyit 3). [gedāyam, -yam]

Bir neş‘eñ ile başına Cemşîd olur **gedā** / Ey pîr-i mey-fürüş ayaġuñ destġāh-ı Cem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 216, Beyit 6). [gedā,]

Faķîrem gerçi kim ednādan ednā bir **gedāyam** ben / Ķanā‘at ehli dervişem şehā şāķib-ġināyam ben (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 238, Beyit 1). [gedāyam, -yam]

2. Dilenci || Âşık.

Rahîmî řuluña emr eyle olsun sākin-i kūyuñ / ‘Azîzüm ol **gedāy**ı bir söz ile Mışra sulţān it (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 18, Beyit 7). [gedāy, -yı]

Nev-‘arūs-ı ‘āleme bir zerrece mihr itmedüm / Pādişāhum ben **gedāñuñ** cünbişi merdānedür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 41, Beyit 5). [gedāñuñ, -ñuñ]

Gedāñı gāhi ańduķca di ey şāh-ı ‘ālî-şānum / Yaşı dildür adı ķanber Raķîmî bir ķulum vardur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 51, Beyit 5). [gedāñı, -ñı]

N’ola virse Raķîmî yoluña cān / Saña şāhum **gedā** mı eksük olur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 57, Beyit 7). [gedā,]

Olıgelmiş resmdür ‘uşşāķa istignā-yı nāz / Şāh-ı ‘ālî-şān olan lābüdd **gedādan** ‘ār ider (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 82, Beyit 3). [gedādan, -dan]

Cānın eyler Raķîmî saña fidā / Göre sulţānum ol **gedā** n’eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 88, Beyit 11). [gedā,]

Öge öge göge çıkardı Raķîmî ķapuñı / Himmetini ol **gedānuñ** gör nice şāhānedür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 92, Beyit 5). [gedānuñ, -nuñ]

Bir **gedāyuz** bir de māl-ķulyā-yı ‘aşķuñla şehā / Mesken-i genc-i maķabbetdür dil-i vîrānımız (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 106, Beyit 6). [gedāyuz, -yuz]

Cihānuñ pādişāhum ben **gedāya** begligin virseñ / Ķabül eylersem anı kāfer olayın bir ān sensüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 110, Beyit 5). [gedāya, -ya]

Bir **gedāñam** ben senüñ ey pādişāh-ı ser-firāz / Söylenür Maķmūd-ı şāh ile nitekim hāş Ayāz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 118, Beyit 1). [gedāñam, -ñam]

İşigüñde seg-i kūyuñla hem-dem bir **gedā** oldum / Ulu ‘izzet bulup gūyā ki şandum pādişā oldum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 193, Beyit 1). [gedā,]

Saña bî-ħaddür şehā gerçi maķabbet ‘arz iden / Ben Raķîmî gibi bir muķliş **gedāyı** görmedüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 217, Beyit 7). [gedāyı, -yı]

Raķîmî bir **gedādur** dergeh-i devlet-penāhuñda / Unutduñ çok zemāndur sen anı sulţānum ańmazsın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 226, Beyit 5). [gedādur, -dur]

Ben **gedāña** āsitānuñdur şehā me’vā bu gün / Ger ķurur ger ķurmasın nemdür benüm dünyā bu gün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 227, Beyit 1). [gedāña, -ña]

Seg-i kūyuñ dimeķ ĥaddüm degül uş ol da luţfuñdur / **Gedāña** bu ululıķları şāhum hep sen eylersin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 230, Beyit 5). [gedāña, -ña]

gedālıķ: Dilencilik, kulluk.

Raķîmî āsitānuñda **gedālıķ** iķtiyār itdi / Anuñdur pādişāhum devletüñde devlet-i ‘ālem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 213, Beyit 7). [gedālıķ,]

Āsitānuñda Raķîmiye **gedālıķ** virdüñ / Ķula devlet virici ĥazret-i sulţānumsın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 232, Beyit 7). [gedālıķ,]

gedā-yı āsitān: Eşğinin dilencisi.

Efendi ben kılın sen şâh-ı ‘âlî-şâna gönderdi / **Gedâ-yı âsitânın** ya‘ni sen sultâna gönderdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 330, Beyit 1). [*gedâ-yı âsitânın, -ın*]

gedâ-yı ‘aşk olan: Aşkın kölesi olan kişi.

Zemâne hattını ancak **gedâ-yı ‘aşk olan** aňlar / Cihânda derd-i ser-efser çeken sultânımış bildüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 199, Beyit 2). [*gedâ-yı ‘aşk olan, -an*]

gedâ-yı derd-i ‘aşk: Aşk derdinin kölesi.

Gedâ-yı derd-i ‘aşkuñı nevâlünden dirîğ itme / Senüñdür ey şeh-i mülk-i kerem hep ni‘met-i ‘âlem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 213, Beyit 6). [*gedâ-yı derd-i ‘aşkuñı, -uñı*]

gedâ-yı ğam-güsâr: Dert ortağı köle.

Rahîmî hod kadîmî bir **gedâ-yı ğam-güsârüñdür** / Anı luţfuñla şâd eyle gel ey şâh-ı kerem bir gün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 264, Beyit 7). [*gedâ-yı ğam-güsârüñdür, -uñdur*]

gedâ-yı kûy-ı ‘aşk: Aşk mahallesinin dilencisi.

Oldum istîğnâ-yı kâlbiyle **gedâ-yı kûy-ı ‘aşk** / ‘Ârifâne begligüm var kullanup şâhâne tavr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 65, Beyit 2). [*gedâ-yı kûy-ı ‘aşk,*]

geh: Bazen.

Geh bozar gâh düzer şafhasını bedr-i münîr / Viremez defter-i hüsnuñe beyâz üzere nâh (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 29, Beyit 6). [*geh,*]

Derd-i ğam bir ğama düş itdi Rahîmîyi şehâ / Hayret alur özini **geh** bilemez gâh bilür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 47, Beyit 7). [*geh,*]

Şabâ gibi vişâlün bâğına bir dem irem diyü / Bu dil dîvânedür şahrâya **geh** kuhsâra düşmişdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 53, Beyit 2). [*geh,*]

Zâtuña bed-h‘âh olanlar olalar mâtem-zede / Âsitânun ‘abde **geh** cân ola **geh** melcâ-yı sūr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 91, Beyit 5). [*geh,*]

Duramaz oynar yüregüm çâr pâre itdi cânımı / Gâh şive **geh** tegâfûl **geh** ğazab **geh** nâz nâz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 109, Beyit 2). [*geh,*]

Hâl-i erkâna vukûfı var Rahîmî benedüñ / Gâh paşayı **gehi** hünkârı söyleşsek birez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 115, Beyit 8). [*gehi, -i*]

Gâh hande **geh** ğazab ey gonca la‘lün ‘âşıka / Nitekim pervâneye **geh** nūr olur **geh** nâr şem‘ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 127, Beyit 6). [*geh,*]

Bir kâlile bend ider **geh** biñ perîşân-ĥâtır / Gâh olur başdan çıkarur ‘âşıkı bu kâr-ı zülf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 132, Beyit 6). [*geh,*]

Ğamzeñüñ otlu degülken bir içim şuyından / Beni öldürmege **geh** tığ çeker gâh bıçak (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 138, Beyit 3). [geh,]

La'l ü ruhsâr-ı 'arâk-rîzûñ hayâliyle müdâm / **Geh** şarâb içer Raḥîmî ey gül-i ter **geh** 'arâk (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 140, Beyit 7). [geh,]

Dostluğ da'vâsın idenler olup düşmen-nevâz / Dürresine ol mehûñ ḥod mihri **geh** var gâh yok (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 144, Beyit 8). [geh,]

Geh ağladur beni gâh iñledür bu âh meded / Ne demlere kodı n'eyler bu rûzgârı görüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 148, Beyit 2). [geh,]

Dilde ben **geh** tığüñe **geh** tîrüñe yir eyledüm / Bir içim şu diyü oldum ğamzeñe geçmez dilek (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 160, Beyit 4). [geh,]

Ğoncaveşdür hem olur gül gibi **geh** ḥande-güşâ / **Geh** hezâr âh ile bülbül gibi güyâdur dil (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 168, Beyit 3). [geh,]

Yolum **geh** küh **geh** hāmūn u menzil dor atum leng / Yigitlik gitdi pîr oldum reh-i hecründe pâ-der-gil (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 176, Beyit 4). [geh,]

Geh hecr kenârında gehi ğam yakasında / Şandı dil ü cân zevraḳı cünbâne şalinsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 254, Beyit 12). [geh,]

'Aşkuñ hevâsı ile **geh** ağlar **geh** iñlerin / Nem var benüm eşer senüñ ortada ben neyin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 258, Beyit 4). [geh,]

Gehi 'aşkuñ beni Ferhâdveş tağlara düşürdi / Gezüp Mecnûn gibi **geh** sâkin-i şahrâ iden sensin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 261, Beyit 2). [geh,]

Düşüp tağlara **geh** gül-geşt-i şahrâ eyleyen sensin / 'Aceb dîvāneyem Mecnûn-şıfat **geh** Kûh-ken-âsâ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 262, Beyit 3). [geh,]

Geh olup şavma'a küncinde geh mey-ḥâne şadrında / Derûn-ı ḥalvet-i ḥâtırda me'vâ eyleyen sensin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 262, Beyit 4). [geh,]

Geh olup şavma'a küncinde **geh** mey-ḥâne şadrında / Derûn-ı ḥalvet-i ḥâtırda me'vâ eyleyen sensin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 262, Beyit 4). [geh,]

Zerreves râz-ı dehānuñ **geh** nihān itsem dirin / Gün gibi **geh** mihrüñi ey meh 'ıyān itsem dirin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 266, Beyit 1). [geh,]

Geh ğam-ı hecr Raḥîmî vü geh ümmîd-i vişâl / Yok mı bir çäre meded kaldum iki arada (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 280, Beyit 7). [geh,]

Hezârân dâğ-ı ğam var gül yüzüñsüz lâleveş dilde / Lebüñsüz beste cānum ğonca açmaz belki **geh** gülde (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 281, Beyit 1). [geh,]

Geh kenâr-ı cüyda 'ış it gehi germ-âbede / Ey boyı serv-i revân irmez bilürsin dem deme (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 286, Beyit 5). [geh,]

Kef-i luṭfuñla dil cān zātuñ ile olalı hem-dem / 'Aceb ḥalet virür cüş u ḥurüşum dehre **geh** bahre (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 304, Beyit 4). [geh,]

Niçe bir ey ğonca-leb ḥâr ola yirüm gül gibi / Neye dek nālân olam **geh** nây u **geh** bülbül gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 334, Beyit 1). [geh,]

geh gāh: Bazen, ara sıra.

Raķibūñ raġmına ey çeşm-i nergis / Nażar kıl mestüñüm **geh gāh** didüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 189, Beyit 6). [geh gāh,]

geh geh: Bazı bazı, ara sıra, arada bir.

Şûfiyâ ihlâş ile Allāhı isterseñ eger / Kıl namāz eyle niyāz ammā ki **geh geh** āh kıl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 175, Beyit 4). [geh geh,]

gehi: Bazen, ara sıra.

Rā-kaşlaruñ hayālî **gehi** zülfüñüñ ġamı / Miskîn-göñül burada perişān olur ķalur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 43, Beyit 3). [gehi,]

Velî miñnetden āzād eylemekdür / İçüp cāmı yiyüp şûfî **gehi** beng (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 149, Beyit 2). [gehi,]

Bezm-i çemende lâle degül görinen bu dem / Yirden **gehi** çıkar daġı bir odlu āh-ı Cem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 216, Beyit 5). [gehi,]

Yārüñ esrār-ı hayāl-i leb-i mey-gūnı ile / Ey Raġimî **gehi** mest ü **gehi** hayrānem ben (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 225, Beyit 5). [gehi,]

Geh hecr kenārında **gehi** ġam yaķasında / Şandı dil ü cān zevraķı cünbāne şalınsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 254, Beyit 12). [gehi,]

Gehi aşķuñ beni Ferhādveş taġlara düşürdi / Gezüp Mecnūn gibi geh sākin-i şaġrā iden sensin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 261, Beyit 2). [gehi,]

Geh kenār-ı cūyda iş it **gehi** germ-ābede / Ey boyı serv-i revān irmez bilürsin dem deme (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 286, Beyit 5). [gehi,]

gel-:

1. Bir mesāfe katedip uzak bir yerdan daha yakın bir yere varma.

ġam yeter cānā dile gönderme şadı **gelmesün** / Maġrem olmaz baña ol nā-cinsidür virür ‘azāb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 12, Beyit 6). [gelmesün, -mesün]

Zar u zoruyla ceħd itme każādan ġāric olmaz iş / Ĥasise inķiyād itme **gelür** taķdîr olan kısmet (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 21, Beyit 5). [gelür, -ür]

Çenāra dek **gelüp** serv-i bülendüñ pāyesin pest it / Senüñ bu müntehā ķaddüñle tūbā baş bir āzerdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 49, Beyit 2). [gelüp, -üp]

Ey feraġ **gelme** senüñle bu dil ülfet idemez / Yār-i dirînesi bu cān-ı ġazîñüñ ġamdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 58, Beyit 4). [gelme, -me]

Va‘de itmişdi bu ‘ömr-i nāzeninüm **gelmege** / Va‘de irdi küymedi ol va‘deye ey yār-ı ‘ömr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 62, Beyit 6). [gelmege, -mege]

‘Aşkdur hâkim vücūd iklimine ey ‘aql sen / **Gelme** yir yok saña her mülküñ olur sultānı bir (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 68, Beyit 2). [gelme, -me]

Şu gibi yüz sürüyü **geldi** çemenler hıdmete / Tā ola vech-i hasen gibi sürür-efzā-yı sūr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 91, Beyit 2). [geldi, -di]

Hayāl-i kaddine yeltendüñ ol serv-i hevā-bahşuñ / Şabāveş **gel** göñül yil tırma her dem rüzgāruñdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 95, Beyit 7). [gel,]

Şimdi mi **geldi** kâfile-i ‘aşk her zemān / Bu hāne-i göñül ezeliden konağıdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 86, Beyit 2). [geldi, -di]

Şeh-süvārum **gel** gören hāk-i semend-i nāzuñuñ / Yollar üzre muntazır her dem gubārın gözlerüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 113, Beyit 2). [gel,]

Hor **geldi** hor gitdi dergehüñden it gibi / Hayret-i endîşe-i agyārı söyleşsek birez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 115, Beyit 6). [geldi, -di]

Ey nāşih-ı ecel **gel** minber saña serümdür / Bu üstüh‘āñ-ı sinem oldukça nerdübānuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 157, Beyit 3). [gel,]

Ey kamer envāra hüsn-i yāra mihrüñ kılma pest / Şāf dil ol gün gibi sakf-ı bülende sāde **gel** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 173, Beyit 5). [gel,]

Bir yaña ümmîd-i vuşlat bir yaña bîm-i firāk / Ber-ţaraf kıl ey ecel kıldum iki arada **gel** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 173, Beyit 6). [gel,]

Rā kaşına dil-berüñ cān virmege nezr eyledüñ / Ey Raḥîmî rāyı rāciḥ eyledüñ bu rāda **gel** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 173, Beyit 7). [gel,]

Sen ey gül-çihre ger gülzāra **gelseñ** gülşen eylersin / Açarsın guşşalı hātırları ey gül şen eylersin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 230, Beyit 1). [gelseñ, -señ]

Hevā-yı hāl ü zülfüñe düşelden okıya **gelmez** / Biñ altun āşyānına iñen yüksek uçar şāhin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 244, Beyit 2). [gelmez, -mez]

Tapuña **gelüp** şāh-ı Selîm Hān-ı ‘ālî-şān / İhlās ile ‘arz itdi irādet Baba Ḥamza (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 287, Beyit 3). [gelüp, -üp]

Kapuña **gelüp** kalb-i selîm ile Raḥîmî / Himmet demidür eyle ‘ināyet Baba Ḥamza (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 287, Beyit 7). [gelüp, -üp]

Degül deryā felek kapuña bir mâvi kumāşıyla / Elüñ öpmege **gelmiş** bulmağa devründe bir pāye (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 289, Beyit 3). [gelmiş, -miş]

Ġamuñla āh iderken tüfek kundağda yaturdı / Topı bābından aldı **geldi** nālem ḥod bu araya (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 289, Beyit 5). [geldi, -di]

Kankı gün yā Rabb **gelür** ol mihr-i raḥşānum yine / Kankı şeb aḥşamlaya ol māk-ı tībānum yine (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 296, Beyit 1). [gelür, -ür]

Meclise **geldüğini** di ol lebi mey-günümüñ / Müjde kânı vireyin sākî saña cānum yine (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 296, Beyit 3). [geldüğünü, -düğünü]

Muntazırdur göz açup nergis ayağın tozına / **Gel** görün biñ nâz ile ey çeşm-i fettânum yine (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 296, Beyit 4). [gel,]

Gel görün ızhâr-ı dîdâr it Raḥîmî ‘aşîka / Ey vişâl-i bâğ-ı cennet rûy-ı rıdvânım yine (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 296, Beyit 7). [gel,]

Raḥîmî ‘âkıbet aydınlığına bir işâretdür / Çıkup Aydın ol ay yüzlüyle **geldün** Akşehre (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 304, Beyit 5). [geldün, -dün]

Yüregüm taşı n’idem ağladum ol bağı taşumdan / Göyüñdi içi tağın taş **geldi** gözleri yaşı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 318, Beyit 3). [geldi, -di]

Gel ırâğ olma gözümden benim ey dürr-i yetim / Ne bilür kadrüñi her câhil ü nâ-dân Çelebi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 338, Beyit 2). [gel,]

2.Uğramak.

Şoḥbet-i şeyḥe niçün **gelmez** diyü ta’n eyleme / Şüfiyâ dervîş Raḥîmî ‘aşka olmışdur mürîd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 37, Beyit 5). [gelmez, -mez]

Gelseñ ey bülbül senünle yâri söyleşsek birez / Gonca gibi ol gül-i gülzârı söyleşsek birez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 115, Beyit 1). [gelseñ, -señ]

Haṭṭı **geldi** büsesin al dün ğarîbüñdür diyü / Ey Raḥîmî lâylı oldu câna dün esrâr-ı zülf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 132, Beyit 7). [geldi, -di]

Mescide **gelse** alur seccâde süsen omzuna / Lîk bâğa varsa mey var koltuğında bir kabağ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 140, Beyit 4). [gelse, -se]

‘îzzet eyle didi **geldükce** ğam-ı mihmânına / Hâzır it hem hûn çün hûn-ı ciger dîdem be-çeşm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 185, Beyit 4). [geldükce, -dükce]

Yine gül gibi ‘îş it gonca-leblerle bahâr içre / Söz aç bülbül gibi **gel** gül gibi bir murğzâr içre (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 284, Beyit 1). [gel,]

Öte dur dime ben nālānuña gülzâr-ı kûyuñdan / Göñül murğini zâr bahtuma **gel** bir murğzâr içre (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 284, Beyit 3). [gel,]

3.Ortaya çıkmak.

Haṭṭı **geldi** şafḥa-i ḥaduña didüğüm içün / Âyineñ üzre mâh gibi konmasun ğubâr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 80, Beyit 3). [geldi, -di]

Bağrumuñ başında ‘aynı ile buldum başını / Bilürem kandan **gelür** her dem bu eşk-i hûn-feşân (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 233, Beyit 5). [gelür, -ür]

Haṭṭı **gelince** ḥadd-i yâre gün mi gösterdi baña / Ey Raḥîmî bu perîşân ṭâlî ü baht-ı siyâh (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 294, Beyit 5). [gelince, -ince]

Lebine al ruḥı âl-i peyem-ber geçinür / Şoralum âlîla cāndan **gele** bu peygāmı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 310, Beyit 5). [gele, -e]

4.Çıkıp akmak.

Gözümüñ bilmezem kandan **gelürdi** dem-be-dem yaşı / Ciger dāğında ‘aynıyla bulandı varımış başı
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 342, Beyit 1). [gelürdi, -ürdi]

5.Haydi.

Hayli gündür hār-ı ғamla baғludur bāb-ı feraḥ / Gül yüzüñle ḥāṭır-ı maḥzūnumı **gel** ey gül ac (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 27, Beyit 2). [gel,]

Rā kaşuñ peyveste çin itme ḥaṭālu göñlüme / Dāl-i zülfüñle perîşān-ḥāldür **gel** kıl meded (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 35, Beyit 4). [gel,]

Māhiyyeti ma‘lūm ola tā şüret-i ḥüsnüñ / Yūsuf gibi āyîñede **gel** sen de seni gör (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı,
Gazel 52, Beyit 4). [gel,]

Baṇa **gel** ey muğannî çāre-sāz ol n’eydigüm bildür / Maḳām-ı ғamda dil feryāda cānum zāra düşmişdür
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 53, Beyit 5). [gel,]

Ey Raḥîmî dü cihānda sen de **gel** bir yar sev / Tañrı birdür kıble bir hem cism-i cānuñ cānı bir (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 68, Beyit 7). [gel,]

Gel vücūdum ḥākini maḥv eyle ey bād-ı ecel / Kōnmasun ol dāmen-i pākîzeye benden ğubār (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 71, Beyit 3). [gel,]

Gel raḳîbüñden ırağ ol didüm ol ğonca didi / Var mıdır bir gül cihān bāğında terk-i ḥār ider (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 78, Beyit 4). [gel,]

Cümle vücūd-ı muṭlaquñ sensin Raḥîmî maḥzarı / Ol maṭlabuñ ğā’ib degül **gel** ṭālib ol maḥzardadır
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 101, Beyit 7). [gel,]

Rāst uyduñsa ger ol servüñ hevā-yı ‘aşkına / Ey Raḥîmî **gel** maḳāmuñ gözle ol dem-sāz nāz (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 109, Beyit 5). [gel,]

Zülfi pāyına düşüp utma lebinden tiryāk / **Gel** bu sevdāyı raḳîbā қо ser-i māra yapış (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 120, Beyit 5). [gel,]

Şūfiyā sāf eyle **gel** jeng-i ‘alāyıkdan dilüñ / Şüret-i ma‘nā ğörinmez olmasa āyîñe şāf (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 131, Beyit 6). [gel,]

‘Ayn-ı idrākiyle **gel** mir’āt-ı dehre kıl nazar / Vech-i ma‘nā ğösterür her şüret-i eşyāya bağ (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 137, Beyit 3). [gel,]

Fetḥ-i bāb olsun Raḥîmî dir iseñ bāb-ı murād / Hālğa gibi aç gözüñ **gel** bu der-i ‘ulyāya bağ (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 137, Beyit 7). [gel,]

Ten cāme-i varlıqdan ‘uryān olısar āḥir / **Gel** kayd-ı kabādan geç destāra neden düşdüñ (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 146, Beyit 3). [gel,]

Gel ey bülbül bu gülşenden ırağ it zār u feryāduñ / Ki yoğdur meyli sūy-ı ‘āşığa ol serv-i āzāduñ
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 156, Beyit 1). [gel,]

Raḥm it Raḥîmiye **gel** ey ğonca dimesünler / Zār içre ‘andelibi ğalmış bu ğülsitānuñ (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 157, Beyit 7). [gel,]

Gün yüzünden çöz kemend-i ebr-i zülfün aya şal / Zıll-i Hakkın zerrece mihr itme **gel** sāye şal (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 166, Beyit 1). [gel,]

Gün bu gündür 'arz-ı didâr it Raḥîmî bendeñe / **Gel** yeter ol derdmendi va'de-i ferdāya şal (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 166, Beyit 5). [gel,]

Gir maḳām-ı 'aşka ey dil ney gibi feryāda **gel** / Perdeyi ref' it ḥicābuñ ḳalmasun arada **gel** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 173, Beyit 1). [gel,]

Bāde-i 'aşkıyla ter kıl cism-i ḥāk-ālūdeñi / Virmeye devrān mebādā bir muḥālif bāda **gel** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 173, Beyit 2). [gel,]

Girmesün dirseñ vücūduñ bağına bād-ı ḥazān / Sebzezār-ı 'āleme servi gibi āzāde **gel** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 173, Beyit 3). [gel,]

Ġirre olma ol ḳaşı ḡarrāya kendüñ beñzedüp / Ey hilāl eksüklüğüñ bil 'özü kıl tenhāda **gel** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 173, Beyit 4). [gel,]

Bu devr-i dūna **gel** ey dil bir intikām idelüm / Müdām mest olalum 'işret-i müdām idelüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 180, Beyit 1). [gel,]

Raḥîmî şıdk ile **gel** sen ḥavāşa meşḡul ol / Yolında ölmege yārūñ şalā-yı 'ām idelüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 180, Beyit 7). [gel,]

Cihān ālāyişinden **gel** ta'alluḳ riştesin ḳaṭ' it / Zemāne devleti şāhā hemān bir ānımış bildüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 199, Beyit 5). [gel,]

Ser-i zülfüñ gibi ayaklama **gel** ben ḳuluña / Bu gün ey Yūsuf-ı gül-çihre ḥırīdāruñ olam (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 206, Beyit 6). [gel,]

Şeh-süvārum **gel** ayak baş rüy-ı ḥāk-ālūdeme / Hāzır itdi gözlerüm īsār için dürr-i semen (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 249, Beyit 3). [gel,]

Gel toḡrudalum biz dümeni baḥr-i 'atāya / Almaḳ bizüm ü virmek o sulṭāna şalınsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 254, Beyit 3). [gel,]

Kimse tedbiri ile taḳdiri taḡyir eylemez / **Gel** göñül sen şıdk ile Hakkā tevekkül ḳıl hemān (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 260, Beyit 7). [gel,]

Ḳul degül yoluñda cān virmez dimiş düşmen ney / Ḳuluñam ḳurbānuñam ey dost **gel** ḳıl imtiḥān (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 260, Beyit 8). [gel,]

Raḥîmî ḥod ḳadīmī bir gedā-yı ḡam-güsāruñdur / Anı luṭfuñla şād eyle **gel** ey şāh-ı kerem bir gün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 264, Beyit 7). [gel,]

Benüm ol ḡonca 'uşşāk içre şimdi n'eydügüm bildi / Dilā **gel** perde-sāz ol nāle ḳılma sen de bülbül de (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 281, Beyit 2). [gel,]

Vücūduñ ḥākini ber-bād idüp yoluñda bir āh it / Raḥîmî **gel** yine bir toz ḳopar bu rüzḡār içre (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 284, Beyit 7). [gel,]

Başuña ey felek devr içre ger gün toḡmaḳ isterseñ / Yüzüñ pāyına sür **gel** ol mehüñ būs-ı rikāb eyle (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 299, Beyit 3). [gel,]

Öp elin yalvar ayaḡına düş ey eşk-i revan / Dem ḳadem ola **gel** aḳdāmına ḳıl aḳdāmı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 310, Beyit 4). [gel,]

Nev-bahār irdi demidür cûş idüp aķ şu gibi / Ey gönül cûyâyısañ didāra **gel** aķ şu gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 314, Beyit 1). [gel,]

Görmek isterseñ cinān bāğında ger cān bāğını / Bir lebi goncayla **gel** seyr eyle sulţān bāğını (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 317, Beyit 1). [gel,]

Raķib-i rû siyāhuñdan kesil ey āfitābum **gel** / Bilürsin görmedi kimse melek ķatında sulţānı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 337, Beyit 6). [gel,]

Baņa vācib olupdur secde gördüm ķāmet-i yāri / Uzatma vā'izā **gel** kışşayı vaķt-i namāz irdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 349, Beyit 4). [gel,]

6. Boşvermek.

Ben oldum olacağum **gel** řabibā zaķmete girme / Dil elden gitmeden bir ķāre ķıl bî-ķāre düşmişdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 53, Beyit 6). [gel,]

7. Ulaşmak.

Hîç noķşān **gelmedi** bārān-ı eşkümden saña / Yoksa mermerden midür ey 'aşķ bünyāduñ senüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 162, Beyit 4). [gelmedi, -medi]

La'l-i mey-günuñ görüp bir neş'e taķşil eylemiş / Raķş urur cāna meger **gelmiş** zebānuñ 'aynına (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 285, Beyit 5). [gelmiş, -miş]

8. (Zaman bildiren kelimeler veya zamāna bağlı şeylerle) Çatmak, girmek, erişmek, başlamak.

Efendi ķuluña himmet zemānı **gelmedi** mi / Hāķir kūyuña ģürmet zemānı **gelmedi** mi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 340, Beyit 1). [gelmedi, -medi]

Ģarîķ-ı baķr-i ģamem al elüm Hızrāsā / Kenār-ı şādiye fırsat zemānı **gelmedi** mi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 340, Beyit 2). [gelmedi, -medi]

Pelenge döndi tenüm dāğ-ı ģamla arslanum / 'Alālîķ eyle mürüvvet zemānı **gelmedi** mi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 340, Beyit 3). [gelmedi, -medi]

Ģarîm-i muķteremüñde eyā şeh-i ģurrem / Dağı bu bendeñe ģıdmet zemānı **gelmedi** mi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 340, Beyit 4). [gelmedi, -medi]

'Aķā vü luķf ģüni mevsim-i 'ināyetdür / Şehā Raķîmiye şefķat zemānı **gelmedi** mi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 340, Beyit 5). [gelmedi, -medi]

9. Belirmek, görünmek.

Seni germ-ābede seyr itmege ģalvet bulımaz / Gündüzin mihr gice māh **gelür** cāmlara (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 279, Beyit 2). [gelür, -ür]

Āsitānuñsuz cihān ma'müresin ey genc-i ģüsn / **Gelmeye** bir ģabbe bu ķalb-i ģarābuñ 'aynına (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 285, Beyit 6). [gelmeye, -meye]

Ey Raḥīmī ben şarāb-ı ‘aşk ile ser-mest iken / **Gelmemişdi** daḥi hıç bir şeyḥ u şābuñ ‘aynına (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 285, Beyit 7). [gelmemişdi, -memişdi]

10. Bir yerden dönüş yapmak.

Vücūdum ḥākini bir dem iletmez kūy-ı cānāna / Şabāya yalvarup çok cān-feşān **geldüm** yolından hem (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 204, Beyit 4). [geldüm, -düm]

11. Dünyaya gelmek, yaşamak, hayat sürmek.

Yād-ı la‘lūñle Raḥīmī ḥūn-ı dil içer müdām / **Gelmedi** cānā bu devre bir ayakdaşum benüm (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 181, Beyit 5). [gelmedi, -medi]

12. Erişmek.

Ey Raḥīmī gerçi içdüm çok ḥekīmüñ şerbetin / Cisme şıḥḥat **gelmedi** bilmem ne ḥikmetdür baña (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 6, Beyit 5). [gelmedi, -medi]

13. Yüzde ayva tüylerinin bitmesi.

Ḥaṭuñ **geldükce** cānā ḥālūñe efzūn olur meylüm / Ğam-ı ḥaṭṭuñ dile eski belādur tāze dāğ ister (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 84, Beyit 4). [geldükce, -dükce]

14. Sıra gelmek.

Açılup gül gibi her ḥāra bülbüller gibi söyler / Bana **geldükde** ağzın açmaz ol gonca ḥamūş eyler (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 90, Beyit 4). [geldükde, -dükde]

15. Duyulmak, işitilmek.

Lebüñden **gelmedi** cān derdine bir nuṭḡ-ı em bir gün / Bu ğamdan ğam mı itsem ‘azm-i iḳlīm-i ‘adem bir gün (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 264, Beyit 1). [gelmedi, -medi]

gel gitme: Terk etme; bırakma; ayrılma; birine (sevgiliye) gitmemesi için yalvarmak.

Güzellik çağı gibi ey bahār-ı ḥüsn **gel gitme** / Gözüme gülleri gıl gülsitānı külḥan eylersin (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 230, Beyit 2). [gel gitme,]

gemi: Su üstünde giden büyük taşıt, gemi.

Hoş gör bu demi ḥurrem ol ey şāh **gemide** / Girmez ele demde ğam-ı ‘ummāna şalınsun (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 254, Beyit 8). [gemide, -de]

Ben ideyin Allāh oñara her işüñ ey şeh / Furşat **gemisi** her yaña şāhāne şalınsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 254, Beyit 4). [gemisi, -si]

genc: Hazine.

Ten-i ma'mûr-ı 'aşkuñ **gencine** cāy olmak ecliçün / Yıkup yire berāber itdügüñ vîrānuñı yād it (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 19, Beyit 2). [gencine, -ine]

Ṭılısmât-ı vücūduñda maḥabbet **gencini** hıfz it / Raḥîmî olıgör yap yap hemān vîrānesi 'aşkuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 153, Beyit 5). [gencini, -ini]

genc-i 'aşk: Aşk hazinesi.

Göñlümün ma'müresin ey kâş vîrān eylesem / **Genc-i 'aşkuñ** dil-berā içinde pinhān eylesem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 197, Beyit 1). [genc-i 'aşkuñ, -uñ]

Raḥîmîñ dilinde **genc-i 'aşkun** mesken itmişdür / Unutduñ pāy-mālūñdür sen ol vîrānı bilmezsin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 229, Beyit 7). [genc-i 'aşkun, -un]

genc-i 'aşk-ı yār: Sevgili'nin aşk hazinesi.

Ey Raḥîmî **genc-i 'aşk-ı yāra** cāy olsun diyü / Göñlümün ma'müresin dā'im ḥarāb ister göñül (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 169, Beyit 5). [genc-i 'aşk-ı yāra, -a]

genc-i ğam: Üzüntü hazinesi.

Şevküm şu'āi **genc-i ğamuñ** şeb-çerāğıdur / Çerhüñ çü māh niteki her şeb-çerāğıdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 86, Beyit 1). [genc-i ğamuñ, -uñ]

genc-i hüsn: Güzellik hazinesi.

Genc-i hüsnüñ şadaķası busedür bir ümmîd / Müstaḥaḥķum ben faķîründen dirîğ itme zekāt (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 20, Beyit 2). [genc-i hüsnüñ, -üñ]

Nıgehbān itme **genc-i hüsnüñe** ol şüret uğrısın / Kara zülfüñe el ķarmaya şāyed nā-gehān şorguc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 25, Beyit 6). [genc-i hüsnüñe, -üñe]

Ḥalka halka devr idelden ḥaddüñi ey **genc-i hüsn** / Kalmadı bir dil ki vîrān itmedi ol mār-ı zülf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 132, Beyit 2). [genc-i hüsn,]

Āsitānuñsuz cihān ma'müresin ey **genc-i hüsn** / Gelmeye bir ḥabbe bu ķalb-i ḥarābuñ 'aynına (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 285, Beyit 6). [genc-i hüsn,]

genc-i murād: Arzu, istek hazinesi.

Varlıgum naķd-i vücūduñladur ey **genc-i murād** / Yire geķsün sensizin dünyā vü mā-fihā bu gün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 227, Beyit 2). [genc-i murād,]

genc-i şāyegān: Bolluk, zenginlik hazinesi.

Bu māl-hulyā-yı ‘aşkuñ n’ola mesken tutsa sīnemde / Niçe vīrāne var içinde **genc-i şāyegān** qalmış
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 126, Beyit 6). [*genc-i şāyegān,*]

N’ola mesken tutsa göñlümde hayāl-i hüsni-yār / Bulınur vīrānede elbette **genc-i şāyegān** (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 233, Beyit 4). [*genc-i şāyegān,*]

genc-i şeş cihāt: Altı yön hazinesi.

Ey Rahîmî ‘aşkuña dil şol zemān vīrān iken / Dağı mahfidi bu çār ‘unşurda **genc-i şeş cihāt** (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 20, Beyit 7). [*genc-i şeş cihāt ,*]

genc-i ümmîd: Ümit hazinesi.

Naqd-i maḳṣūdum vücūduñ **genc-i ümmîdüm** kapuñ / Gözüme dünyā vü mā-fihā benüm berg-i giyāh
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 298, Beyit 6). [*genc-i ümmîdüm, -üm*]

genc-i ‘uzlet: Yalnızlık hazinesi.

Benüm dîvāne göñlüm **genc-i ‘uzlet** ihtiyār itdi / Selāmet küşesin qoyup melāmet ihtiyār itdi (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 321, Beyit 1). [*genc-i ‘uzlet,*]

genc-i vaşl: Kavuşma hazinesi.

Dest-i hecrüñle harāb olup yıkılmışdur göñül / **Genc-i vaşluñla** yine yap yap anı ābād kııl (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 163, Beyit 2). [*genc-i vaşluñla, -uñla*]

Yıkık hātırları ma‘mūr idersin **genc-i vaşluñla** / Yoluñda gerçi hāk olmuş dil-i vīrānum añmazsın
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 226, Beyit 3). [*genc-i vaşluñla, -uñla*]

genc-i vişāl: Kavuşma hazinesi.

Yine yap yap yapagör hāliyā vīrānedür göñlüm / Anı ma‘mūr idüpduñ sâbıkan **genc-i vişālüñle**
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 292, Beyit 6). [*genc-i vişālüñle, -üñle*]

gencîne: Hazine.

Şeş cihetden ejder-i nefsi tılsımāt eyleyüp / Kendüye **gencîne** itdi işbu çār erkānı bir (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 68, Beyit 6). [*gencîne,*]

gendüm: Buğday.

Virürdün hırmen-i dihkân-ı dehrün hâşılın şüfi / Elüñe girse ger **gendüm** kadar pervānesi ‘aşkuñ
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 153, Beyit 4). [gendüm,]

Virmez vişäle nevbet ten āsiyāba döndi / **Gendümi** zāyi‘ itdi fūrkat ğamıyla devrān (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 331, Beyit 2). [gendümi, -i]

gene: Yine.

Gene zātını yine güneş ile kendü bilür / Şanma idrāke şıgar ‘ālem-i kübrādur dil (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 168, Beyit 5). [gene,]

ger: Eğer, şayet.

Ger nişāb-ı hūn-ı luţfuñdan naşībüm yoğ ise / Bāri tek qahruñla añ bu dağı ni‘metdür baña (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 6, Beyit 2). [ger,]

Kim bilürdi bu delük sînem fiğānın n’eydügin / Bu maqāmı āh **ger** bildürmese nāy u rebāb (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 12, Beyit 3). [ger,]

Fehm olunmazdı femüñ keyfi nedür hayrān idük / Ey Raḥîmî olmasa **ger** kâşif-i esrār leb (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 15, Beyit 7). [ger,]

Bir cevāb irdi seher dārü’ş-şifā-yı ğaybdan / Derdmend olsun devā isterse **ger** bir derdmend (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 31, Beyit 5). [ger,]

Ġarrā kaşuña beñzemeyeydi vü **ger** hilāl / Burc-ı şerefde olmaz idi şehriyār-ı ‘id (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı,
Gazel 38, Beyit 4). [ger,]

Cihān bāğı degül **ger** ravza-i huld-ı berîn olsa / Göñül meyl itmez ol eṭrāfa seyr-i kūy-ı yār ister
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 56, Beyit 2). [ger,]

Ey Raḥîmî **ger** ecel tîrinden isterseñ ḥalāş / Bir kemān-ebrü için çek durma yār-ı intizār (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 77, Beyit 5). [ger,]

Ne dil kim meyl-i ‘azm-i kūyuñ itmez ey hümā-ṭal‘at / Ve **ger** ṭāvūs-ı qudsî olsa ol bî-bāl ü per yegdür
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 83, Beyit 2). [ger,]

Rāst uyduñsa **ger** ol servüñ hevā-yı ‘aşkına / Ey Raḥîmî gel maqāmuñ gözle ol dem-sāz nāz (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 109, Beyit 5). [ger,]

Metā‘-ı vaşluña **ger** dest-res bulmazsa ey ḥ‘āce / Muḥaşşal ḥarc-ı zāyiddür bu tende naqd-i cān sensüz
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 110, Beyit 6). [ger,]

Bir çeşm-i ğazāl için bir kaşı hilāl için / Dîvāne degülseñ **ger** tağlara neden düşdün (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 146, Beyit 6). [ger,]

Şifā olmaz budur Qānūn-ı bīmār-ı ğam-ı ‘aşka / Terahḥum idüp Eflāṭūn u **ger** Loḳmāna gönderseñ
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 151, Beyit 8). [ger,]

Virürdün hırmen-i dihkân-ı dehrün hâşılın şüfi / Elüñe girse **ger** gendüm kadar pervānesi ‘aşkuñ
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 153, Beyit 4). [ger,]

Her şeb şaçuñ ğamıyla tûl-i emel kılardum / Olmasa **ger** fenâsı bu ‘ömr-i bî-beķānuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 155, Beyit 4). [ger,]

Gül gibi pâkîze dâmensin sen ey Yûsuf-liķā / Dest-i nâ-ħaķdan ne ğam **ger** çāk ola pîrâhenüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 158, Beyit 3). [ger,]

Düşmez ağzuña ezilme o şeker lebden üzül / **Ger** gerekse saña başuñ çeke gör ey meges el (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 167, Beyit 2). [ger,]

Zülfüñ gibi bu ‘ömrüñ yokdur qarârı ‘ömrüm / **Ger** zıll-i ķâmetüñde n’ola iķâmet itsem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 183, Beyit 4). [ger,]

Ben senüñle fûrķatüm vuşlat bulursam söyleşem / Ey gözi bîmâr **ger** şîhķhat bulursam söyleşem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 223, Beyit 1). [ger,]

Zülfî ucından Muķavvel ser-güzeştüm Muķtaşar / **Ger** dehân-ı yârdan vüs‘at bulursam söyleşem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 223, Beyit 4). [ger,]

Cân ile göñül içre ğamuñ **ger** güm olursa / Emr it yiridür bulduralum yirlü yirinden (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 228, Beyit 5). [ger,]

Sen ey gül-ķihre **ger** gülzâra gelseñ gülşen eylersin / Açarsın ğuşşalu ĥâķırları ey gül şen eylersin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 230, Beyit 1). [ger,]

Ķandîl gibi ķapuña dil bağlamasa **ger** / Yaķmazdı nâr-ı şevķuñı bu ķalb-i âteşin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 240, Beyit 2). [ger,]

Şehâ dest-i şerîfüñ kılmısaydı **ger** maķarr şāhin / Ķaçan olurdu illerde bu deñlü mu‘teber şāhin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 244, Beyit 1). [ger,]

Temâşâ eyledüm taşvîrüñi dîbâ-yı ĥüsn üzre / Gözüñ çıķsun baķarsam ğayra **ger** cevr-i cinân olsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 259, Beyit 5). [ger,]

Cân virürsem ĥasret-i la‘lûñle **ger** ey māh-rû / Düze her sancaĝını ĥāk-i mezârumda sebû (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 275, Beyit 1). [ger,]

Eteĝüñ şanmış sıfâlin dem olur mı ĥ‘âr-ı ‘aşķ / Dökseler **ger** ķanını virmez anı cām-ı Ceme (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 286, Beyit 3). [ger,]

Mîhr ü māh öpmege virmem ayaĝuñ topraĝın / Günde **ger** bir efser-i zerrîn ķoyalar başuma (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 295, Beyit 3). [ger,]

Oldum şarâb-ı ‘aşķuñ ile ben müdām mest / Nem var cihānda **ger** mey ü mey-ĥāne olmaya (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 297, Beyit 3). [ger,]

Şadranc-ı ĝuşsa at şalup māt iderdi **ger** / Şāhuñ ‘atāsı baydaķı ferzâne olmaya (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 297, Beyit 6). [ger,]

Göñül mürde ola ta‘lîm-i îĥyâ eylemek müşkil / Bir ān biñ mes‘ele ĥall günde **ger** var bir kitāb eyle (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 299, Beyit 2). [ger,]

Başuña ey felek devr içre **ger** gün toĝmak isterseñ / Yüzüñ pâyına sür gel ol mehüñ bûs-ı rikāb eyle (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 299, Beyit 3). [ger,]

Ma‘ârif mezra‘ında ĥûşe-ķîn olmak dilerseñ **ger** / Şaķın taş olmasun toĝm eķdüĝüñ ķalbüñ türāb eyle (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 299, Beyit 4). [ger,]

Senüñle yüze yüz da'vâ-yı hüsn eylerse **ger** hürşid / Göreyin varmasun tiz günde ey meh anı ayına
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 303, Beyit 2). [ger,]

Görmek isterseñ cinân bağında **ger** cân bāğını / Bir lebi goncayla gel seyr eyle sulţān bāğını (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 317, Beyit 1). [ger,]

Nâ-ḥaḳḳa teveccüh iden ey şāh-ı ḥaḳīḳat / **Ger** Husrev ola soñ ucu ḥusrāna irişdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı,
Gazel 336, Beyit 8). [ger,]

ger ger: İster... ister bağlacı.

Cigerde ḥūn-ı ḥasret gözde eşk-i ḡam işigüñde / Bilinmedük daḥi nem ḳaldı **ger** maḥfî vü **ger** peydā
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 1, Beyit 5). [ger ger,]

Ben gedāña āsitānuñdur şehā me'vā bu gün / **Ger** ṭurur **ger** ṭurmasın nemdür benüm dünyā bu gün
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 227, Beyit 1). [ger ger,]

ger ol-: Uyuz hastalığı olmak.

Faḥr idüp ey çeşmi āḥū **ger olursam** ṭañ mıdur / Āsitānuñ itleriyle intisābum var benüm (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 192, Beyit 3). [ger olursam, -ursam]

gerçek: Doğru.

Belā meydānınuñ ben 'āşık-ı ser-bāzıyam **gerçek** / Ḳadem çevgān-ı ḡam başum maḥabbet gūyı gūyudur
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 70, Beyit 3). [gerçek,]

'Āşıkā yüz dürlü biñ nāz itdüğüñ **gerçek** ola / Bir de mā'ilsin cefāya bu da bir sūy-ı ḥılāf (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 131, Beyit 4). [gerçek,]

İnanmaz saña **gerçek** er olan ey ḳaḥbe-zen dünyā / Bu gün mesrūr-ı rüşen itmedüñ mihrüñle bir ferdi
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 341, Beyit 5). [gerçek,]

gerçekler ḥaḳı: Gerçekler hakkı için

Murādum bu şu **gerçekler ḥaḳı** yalancı dünyāda / Ḥaṭardan şaḳla dergāhından artuḳ bir murādum yok
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 142, Beyit 7). [gerçekler ḥaḳı,]

Alınmaz āline bu nev-'arūs-ı dehr-i bî-mihrüñ / Yalan dünyāda **gerçekler ḥaḳı** merd-i Ḥudā oldum
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 193, Beyit 2). [gerçekler ḥaḳı, -ı]

gerçi: Aslında.

Raḥimî **gerçi** bî-pür-şîşe bir 'aşfūr-ı bî-ferdür / Ḳılupdur āsitānuñda ḥümāyūn āşiyān peydā (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 5, Beyit 5). [gerçi,]

Ey Raḥimî **gerçi** içdüm çok ḥekīmüñ şerbetin / Cisme şıḥḥat gelmedi bilmem ne ḥikmetdür baña
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 6, Beyit 5). [gerçi,]

Bir şanemde şüretâ nakşuñ nażirin görmedüm / **Gerçi** kıldum deyr-i dünyâda der ü divârı seyr
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 55, Beyit 3). [gerçi,]

Vücûdum **gerçi** bir kem-kaṭre dil mânend-i deryâdur / Be-ḥaḫḫ-ı âyete'l-kürsî muḫîṭ-ı 'arş-ı a'lâdur
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 64, Beyit 1). [gerçi,]

Raḥîmî himmeti 'âlî umar şanı bülendüñden / Kapuñda pâdişâhum **gerçi** bir ednâdan ednâdur
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 64, Beyit 5). [gerçi,]

Raḥîmî **gerçi** ḥâk oldu ümîd-i pâ-yı büseñle / Görüp bir gün dimezsın raḥm idüp bir ḥâksârum var
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 76, Beyit 5). [gerçi,]

Âfitâbum yücedür **gerçi** felekden menzîlün / Sâye şal ben zerre-i nâcîz ü bî-miḫdâra baḫ
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 139, Beyit 4). [gerçi,]

Gerçi Eyyüb itlerüñi seyr iderseñ seg ḫarîb / Adam olmaz ey melek ol seg-nihâda uşda baḫ
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 140, Beyit 5). [gerçi,]

Âşinâdur **gerçi** kim ol dil-ber-i ḥaşmet-nüvâz / Ara yirde dostlar bilmem nedür bu yadlık
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 141, Beyit 4). [gerçi,]

Dostum kaṭre gibi **gerçi** bir ednâdur dil / Âşinâdan şoragör gör nice deryâdur dil
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 168, Beyit 1). [gerçi,]

Göñül Aḫşehre beñzer **gerçi** seyrüme cemâlünle / Kara bulut gibi ḥâ'il olur gâhi ḡam-ı kâkül
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 177, Beyit 4). [gerçi,]

Raḫibe şoḫbetüm **gerçi** şitâ faşlından âfetdür / Göz aç nergis gibi gör bir bahâr-ı dil-güşâ oldum
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 193, Beyit 6). [gerçi,]

Bezminde **gerçi** sâḡar-ı çeşmüm ṭolar müdâm / Niçün bu ḫan olasıya itmez nigâh-ı Cem
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 216, Beyit 3). [gerçi,]

Saña bî-haddür şehâ **gerçi** maḥabbet 'arz iden / Ben Raḥîmî gibi bir muḫliş gedâyı görmedüm
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 217, Beyit 7). [gerçi,]

Gerçi kim ḥâk-i reh-i maḫdem-i cânânem ben / Başlar üzre yiri var efser-i sulṭânem ben
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 225, Beyit 1). [gerçi,]

Teng ü lâlüm dehen ü luṭfını şerḫ eylemede / Ṭab'-ı dür-bârum ile **gerçi** sūḫan-dânem ben
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 225, Beyit 2). [gerçi,]

Yıkık ḫâṭırları ma'mûr idersin genc-i vaşluñla / Yoluñda **gerçi** ḥâk olmuş dil-i vîrânum añmazsın
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 226, Beyit 3). [gerçi,]

Gerçi ey dil derd-i aşḫ-ı yâr ile ma'lûlsün / Kimse görmez ḫayduñı tîmârı yok ma'zûlsün
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 239, Beyit 1). [gerçi,]

Raḥîmîñün şehâ bir kaṭrece miḫdârı yok **gerçi** / Dilin pür-cüş idüp anuñ yaşın deryâ iden sensin
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 261, Beyit 5). [gerçi,]

Gerçi ey şeh bir feraḫ menzil bu şehir-i Bergama / Gün yüzüñsüz lik biñ şâdisi degmez bir gama
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 286, Beyit 1). [gerçi,]

Leb-i cân-baḫşı virür ḫasta dile **gerçi** ḫayât / Sitem-i ḡamze-i fettân ile öldüm gitdi
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 345, Beyit 2). [gerçi,]

gerçi kim: Gerçi, aslında.

Faķirem **gerçi kim** ednādan ednā bir gedāyam ben / anā‘at ehli dervişem şehā şāhib-ġināyam ben (Kūtahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 238, Beyit 1). [gerçi kim,]

Yıldan artuķ oldu **gerçi kim** bu ġün bir haftadur / Ey Raķîmi görmeyelden ol meh-i ra‘nā yüzün (Kūtahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 246, Beyit 7). [gerçi kim,]

gerden: Boyun, gerdan.

Gerdenümde her ġice āvāze-i zencîr-i şevķ / Şem‘veş pür-tāb-ı dil eksük degüldür sūz u sāz (Kūtahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 118, Beyit 6). [gerdenümde, -ümde]

gerd-i ġuşsa: Sıkıntı tozu, keder topraġı.

Göñül āyinesi ey mihr-i ġadd ġāyet muşaffādur / Olur bir zerre **gerd-i ġuşsanuñ** taġlar ķadar derdi (Kūtahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 341, Beyit 6). [gerd-i ġuşsanuñ, -nuñ]

gerd-i ġüzergeh: Yolun topraġı.

Gerd-i ġüzergehüñde sürdi Raķîmî cebhe / Ey Ka‘be-i ġaķîķat Sa‘y u Şafāya döndi (Kūtahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 331, Beyit 7). [gerd-i ġüzergehüñde, -üñde]

gerd-i rāh-ı dil-ber: Sevgilinin yolunun topraġı.

Gerd-i rāh-ı dil-bere ol ġöz bu ġün cāy olmadı / Girdbād-ı ġāk-ı ġamdan ġözi nemnāk olsun ol (Kūtahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 179, Beyit 4). [gerd-i rāh-ı dil-bere, -e]

gerdiş-i gerdün: Dönek dünya || sözüne ġüvenilmez, sözünde durmayan dünya.

Şebātuñ yoġ imiş mihr ü vefā ķılmaķda ey meh-rū / Hemān cevır eylemekde **gerdiş-i gerdüna** beñzetdüm (Kūtahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 198, Beyit 4). [gerdiş-i gerdüna, -a]

gerdün-ı dūn: Alķak felek.

Şimdi Raķîmî egmez **gerdün-ı dūna** başı / Kemter ķulı olupdur bir yüce āşinānuñ (Kūtahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 155, Beyit 5). [gerdün-ı dūna, -a]

gerek-: Gerekmek, lazım ġelmek.

Pîre-zen dehre Raķîmî zerrece mihr itmedi / Ehl-i cür‘et böyle ķullanmaķ **gerek** merdāne tavr (Kūtahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 65, Beyit 5). [gerek,]

Âb-ı fûrkatle nice dem perveriş kılmak **gerek** / Mîve-i vuşlat vire tâ şâhsâr-ı intizâr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 77, Beyit 4). [gerek,]

Kapuñda pister-i dîbâ **gerekmez** hâk-i der yegdür / Seg-i küyuñ sıfâli câmdan ey pür-hüner yegdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 83, Beyit 1). [gerekmez, -mez]

Düşmez ağzuña ezilme o şeker lebden üzül / Ger **gerekse** saña başuñ çeke gör ey meges el (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 167, Beyit 2). [gerekse, -se]

Gerekmez ravza-i rıdvân-ı gûlmân-ı kamer-ıtal'at / Saña erzânı ey şüfî benüm ol yâredür meylüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 191, Beyit 2). [gerekmez, -mez]

Sen bu tab' ile Rahîmî tütalum Firdevssin / İltifât-ı şeh **gerek** eş'âr-ı mümtâz olmağa (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 283, Beyit 5). [gerek,]

Bu gün ben hem-sifâl oldum gül-âb-ı küy-ı yâriyle / **Gerekmez** kâse-i fağfûrî almam 'aynuma câmı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 324, Beyit 4). [gerekmez, -mez]

germ ol-:

1.Coşmak; ısınmak, ateşli olmak, hararetlenmek.

Yanma ki rahm ide şâyed **germ olup** ol şem'-i çerh / Şubh olunca ey gönül pervâneveş sen yanadur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 41, Beyit 4). [germ olup, -up]

Bu gice gün yüzüñden aldı mı âyâ ziyâ meş'al / Çerâğ-ı mâha şevk 'arz itdi **germ olup** şehâ meş'al (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 164, Beyit 1). [germ olup, -up]

Bir'ki gün mihr itse ol meh **olma** ey germ-âbe **germ** / Serddür fûrkat şakın yakar kara kayğu seni (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 315, Beyit 3). [germ olma, -ma]

2.Coşmak.|| cezbeye gelmek, kendinden geçmek.

Bir ruhı şem'üñ inandum hâdesine **germ olup** / Külli eczâmı kül itdi yandurup pervâne tavr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 65, Beyit 4). [germ olup, -up]

germ-âb: Sıcak su.

Meh-rûma cânlar virür câm olmağa **germ-âbuña** / Tek temâşâ itsün 'uryân bir gün ey meh-rû seni (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 315, Beyit 6). [germ-âbuña, -uña]

germ-âbe: Sıcak su hamamı.

Seni **germ-âbede** seyr itmege hâlvat bulımaz / Gündüzin mihr gice mâh gelür câmlara (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 279, Beyit 2). [germ-âbede, -de]

Geh kenâr-ı cûyda 'ış it gehi **germ-âbede** / Ey boyı serv-i revân irmez bilürsin dem deme (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 286, Beyit 5). [germ-âbede, -de]

Gördi ey **germ-ābe** yaşum yāre hem pehlū seni / Maḥv ider şaḫın ılıdur cūş idüp ol şū seni (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 315, Beyit 1). [germ-ābe,]

Bir'ki gün mihr itse ol meh olma ey **germ-ābe** germ / Serddür fūrḫat şaḫın yaḫar ḫara ḫayḡu seni (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 315, Beyit 3). [germ-ābe,]

germiyān: Kütahya, Germiyoğulları Beyliği.

Ḳıl kadar meyl eylemez dil **Germiyān** u Tireye / Sen şehüñ Şarḫan gibi Aydın diyārın gözlerüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 113, Beyit 6). [germiyān,]

germiyyet: Hararet, sıcaklık.

Çihreñe olalı kızḡun müşteri ey yār şemʿ / Mihr-i ʿālem-tāba **germiyyet** şatar her bār şemʿ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 127, Beyit 1). [germiyyet,]

Sāde-rūdur serd olur **germiyyete** ḫābil degül / Dil-keş ü dem-keşdür āb u rüzḡār-ı Germiyān (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 265, Beyit 5). [germiyyete, -e]

geşt: Gezme, geçme, seyretme.

Gül-i pür-ḫāra yok meylüm çekildüm deşt **geştinden** / Kelāḡından ferāḡum var bu bāḡuñ bülbülinden hem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 204, Beyit 3). [geştinden, -inden]

geşt it-: Gezip dolaşmak.

Bir ışıkdur **geşt ider** menzil-be-menzil şehir-be-şehir / Nūr cer ider ḫamer her gün yüzüñ muḫtācıdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 59, Beyit 6). [geşt ider, -er]

Geşt ider dil şū gibi ey serv-i sūy-ı kūyuñ / ʿĀşıḫ-ı āşüftedür didāruñ eyler ārzū (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 273, Beyit 2). [geşt ider, -er]

Bāḡ-ı ḫüsnüñ ben ırakdan seyr idem nergis-misāl / Bî-tekellūf **geşt ide** her rü-siyeh kākül gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 334, Beyit 3). [geşt ide, -e]

geşte-i ʿaşk: Aşktan dönen.

Ey Raḫîmî **geşte-i ʿaşkum** vücūdum ḡarḫ-ı ḫūn / Olmaya dem-ber-dem ammā lāyık-ı fitrāk ḫayf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 134, Beyit 5). [geşte-i ʿaşkum, -um]

geşt-i gülşen eyle-: Gül bahçesi gezintisi yapmak.

ʿĀrız u zülfüñ ḡamından bî-ḫarār olmuş şabā / Gāhi **geşt-i gülşen eyler** ḡāh ider ʿazm-i Ḥoten (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 249, Beyit 4). [geşt-i gülşen eyler, -r]

geşt-i gülzār eyle-: Gül bahçesinin seyri, bahçe gezintisi yapmak.

Gül yüzün haṭṭuñ ğamıyla **geşt-i gülzār eylesem** / Reng-i ḥākister görünür gözüme berg-i giyāh
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 276, Beyit 2). [geşt-i gülzār eylesem, -sem]

getür-:

1. Sunmak, takdim etmek.

‘Alāyık tekyesinden geç tecerrüd ihtiyār eyle / **Getür** cān-ı ḥākiri yāre dervîşāna ḳurbān it (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 18, Beyit 4). [getür,]

Getürdüm tuḥfe-i cān-ı ḥākiri kūy-ı cānāna / Ḳabūl eyle dimek ḥaddüm degül ol yādgār ister (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 105, Beyit 6). [getürdüm, -düm]

2. Eriştirmek, ulaştırmak.

Neme yarardı yaşum yanmadı yanumda bu dem / **Getürdi** dergehüñe ben giyā-yı ‘ummānı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 326, Beyit 3). [getürdi, -di]

Yetiş Hızır gibi yaşumı itmeden ilyās / **Getür** kenāra bu ben mübtelā-yı ‘ummānı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 326, Beyit 5). [getür,]

3. Getirmek, gelmesini sağlamak.

Bu göñlüm gözgüsünde şüret-i ḥüsnuñ görenler dir / Zelîḥādur **getürmiş** Yūsufin ḥalvet-serāyına
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 303, Beyit 3). [getürmiş, -miş]

gevher: Cevher, mücevher.

Her gedā ṭab‘a Raḥîmî dime söz **gevherini** / Guş-ı şāhid yaraşur yine durer himmet ‘ayār (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 102, Beyit 6). [gevherini, -ini]

Şordum dehenüñ **gevheri** bî-ḳıymet ü nā-yāb / Biñ cān virelüm yok dime ammā degerinden (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 228, Beyit 2). [gevheri, -i]

Raḥîmî bendesi olalı ol şāh-ı süḥan-dānuñ / Sözi **gevherlerin** şandūka-i ‘irfāna gönderdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 330, Beyit 6). [gevherlerin, -lerin]

gevher-i ‘aşk: Aşk mücevheri.

Gevher-i ‘aşkuña tā baḥr-i ezelde ṭālibüz / Āşināyuz dostum itme bize bî-gāne ṭavr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 66, Beyit 3). [gevher-i ‘aşkuña, -uña]

gevher-i ‘irfān: Erdem cevheri.

Āşinālîḳ kıl Raḥîmî bendeñi ey kân-ı cūd / Toṭṭoludur **gevher-i ‘irfān** ile deryā gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 323, Beyit 5). [gevher-i ‘irfān,]

gevher-i pāk: Saf, temiz cevher.

Muht-ı ‘āleme ey baħr-i luṭf ol **gevher-i pāke** / Hudānuñ birliḡı ḡaḡḡı Hudā yek dāne gönderdi
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 330, Beyit 7). [gevher-i pāke, -e]

gevher-i vālā: Yüce inci.

Vaşf-ı ḡüsnüñde Raḡimî bendeñüñ her bir sözi / ḡaḡḡ budur kıymetde birdür **gevher-i vālāyla**
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 290, Beyit 7). [gevher-i vālāyla, -yla]

gevher-i vaşl: Kavuşma cevheri.

Gevher-i vaşluma ṭālibsın didi ol baħr-i ḡüsn / Ğarḡa vir yaşuñla dehri ser-be-ser dîdem be-çeşm
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 185, Beyit 6). [gevher-i vaşluma, -uma]

gevher-niḡin ol-: Mücevher yüzük olmak.

Ḳara baḡtın Ḳaraḡişāruñ felek aḡ eyledi / Ṭañ mıdur **gevher-niḡin olsa** ḡişār-ı Germiyān (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 265, Beyit 3). [gevher-niḡin olsa, -sa]

gevher-nisār ol-: Mücevher saçan olmak.

Zülfüñ añsam çın seḡer olur dimāḡum müşḡ-bār / Lebleriñ zıkr itsem elfāzum **olur gevher-nisār**
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 71, Beyit 1). [gevher-nisār olur, -ur]

gey-: Giymek, giyinmek.

Geydi nūrāni libāsın şemsi dülbendin şarup / Ḳarşu çıkdı gün sürüp pāyuña yüz mānend-i āb (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 14, Beyit 2). [geydi, -di]

Öldürmek içün āl ile āşüfte bülbülin / **Geymiş** o ḡonca gül gibi bir ter şiyāb-ı sürḡ (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 30, Beyit 2). [geymiş, -miş]

Ḳalbümi jeng-i ta‘alluḡdan muşaffā eyleyüp / **Geydüm** ey rüşen-liḡā āyine gibi bir nemed (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 35, Beyit 6). [geydüm, -düm]

Geymiş vücūd-ı ‘ālem aḡdar libās-ı ḡaḡrā / Şāḡ-ı gül üzre degmiş la‘lin ḡabā-yı nev-rüz (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 108, Beyit 2). [geymiş, -miş]

Öñüñce bir yalın yüzlü siyeh pürçemli peyki gör / Başında tāc-ı zer nārenci **geymiş** hem ḡabā meş‘al
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 164, Beyit 5). [geymiş, -miş]

Biz ser-i kūy-ı melāmetde fenā şālin **geyüp** / Mülke ṭālib olmazuz ḡiç çekmezüz dünyā ḡamın (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 256, Beyit 2). [geyüp, -üp]

Çerḡ-ı sincābide māh u hāle şandum göricek / **Geymiş** ol meh-rü meger sammürdan bir şeb-külāh
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 276, Beyit 6). [geymiş, -miş]

Cihānuñ çıkdı fāhır cāmesinden terk-i tāt itdi / **Geyüp** şāl-ı fenā bir tūrfe kisvet ihtiyār itdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 321, Beyit 3). [geyüp, -üp]

geyür-: Giydirmek.

Dāğ-ı ğam şol deñlü zeyn itdi Raĥîmî cismümi / Şüphenüñ ĥil'at **geyürdi** gūyiyā şeh-zād aña (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 8, Beyit 5). [geyürdi, -di]

gez-: Gezmek, dolaşmak.

Ġam-ı Leylā-yı zülfüñle Raĥîmî olalı meftün / **Gezüp** Mecnün-ı ser-gerdānı bî-sāmāna dönmişdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 94, Beyit 5). [gezüp, -üp]

Raĥîmî gün gibi tenhā **gezer** āh ol gözi āhū / Niçün benden kaçarsın ṭālib-i āvîz-i fitrāküm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 219, Beyit 7). [gezer, -er]

Görmedüm zātuñ gibi bir cevher-i kân-ı sehā / Sū-be-sū **gezdüm** şadefveş baĥr u 'ummān illerin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 243, Beyit 4). [gezdüm, -düm]

Gehi 'aşkuñ beni Ferhādveş ṭāğlara düşürdi / **Gezüp** Mecnün gibi geh sâkin-i şahrā iden sensin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 261, Beyit 2). [gezüp, -üp]

Bunca gün āh eylerem kūyına bir kez ṭoğrılıp / **Gezmedüm** bir kez ben ol serv-i ĥırāmān bāğını (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 317, Beyit 4). [gezmedüm, -medüm]

Yaşumla āhuma şor gör hevā-yı 'ummānı / **Gezer** şabāyıla her dem fezā-yı 'ummānı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 326, Beyit 1). [gezer, -er]

Bilmemiş noĥşānını meh-rūña meyl itmiş kamer / Her gice şehrüñde anuñçün **gezer** uğrı gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 328, Beyit 5). [gezer, -er]

Yelüp yıl gibi **gezdüm** cū-be-cū bu ĥırmen-i dehri / Görünmez ĥāşılı bir dāne berg-i gāhdan ğayrı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 353, Beyit 2). [gezdüm, -düm]

ġidā: Gıda, besin, yemek.

Şāfdur āyîneveş ṭab'um eyā rüşen-zamîr / Ṭutî-i cāna **ġidādur** lafz-ı şehd ü şekkerüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 208, Beyit 4). [ġidādur, -dur]

ġidā-yı cān: Gönül, can gıdası.

Lebi ğamıyla kadeĥ gibi ṭoldı kan çeşmüm / **Ġidā-yı cān** olan ol cām-ı hoş-güvārı görüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 148, Beyit 3). [ġidā-yı cān,]

ġidā-yı nev-rüz: Yeni günün gıdası.

N'ola Raĥîmî buse isterse leblerüñden / Cānā lezîz ü terdür ekşer **ġidā-yı nev-rüz** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 108, Beyit 7). [ġidā-yı nev-rüz,]

ġidā-yı rūh: Ruhun ġıdası.

Benüm zāġ u zaġanveş cıfe-i dünyāya yok meylüm / **ġidā-yı rūhdur** bir řā'ir-i heft āsmānum ben (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 234, Beyit 6). [ġidā-yı rūhdur, -dur]

ġılāf: Kılıf, kın.

Şāyi' olur şu'le-i şemşîr-i āhum sineden / Berķ-ı 'ālem-tāba ey meh-rū olur mı hîç **ġılāf** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 131, Beyit 5). [ġılāf,]

ġılmān: Cennette hizmet gördüğüne inanılan delikanlılar.

Olalı kūy-ı muġbeçe ārāmġāh-ı Cem / **ġılmāna** 'adne itmedi herġiz nigāh-ı Cem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 215, Beyit 1). [ġılmāna, -a]

ġinā-yı kalb: Gönül zenginliġi.

ġinā-yı kalb taşîl eyleyen nakd-i cemālünle / Ķabûl itmez eger berķ ursa mihr-i 'ālem-ārādan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 250, Beyit 3). [ġinā-yı kalb,]

ġırre ol-: Gururlanmak.

ġırre olma ol şaşı ġarrāya kendün beñzedüp / Ey hilāl eksüklüğün bil 'özü kıl tenhāda gel (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 173, Beyit 4). [ġırre olma, -ma]

ġibi: Benzetme edatı.

Sen ol zıll-i Ĥudāsın ey nihāl-i devġa-i devlet / Özüñ **ġibi** idemez bāġ-ı cennet bir şemer peydā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 1, Beyit 3). [ġibi,]

Gözüm Yūsuf-cemālün ġasretiyle şāh-rāhuñda / Züleyġā **ġibi** eyler 'ākıbet bir reh-güzer peydā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 2, Beyit 3). [ġibi,]

Tire rüzum rüşen it ey āfitābum gün **ġibi** / İtme Şarġanuñ bu Aydın illerin zulmet baña (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 4, Beyit 5). [ġibi,]

Menzilüm gün **ġibi** dirseñ ola fark-ı farkadān / Ol rızā rāhında her dem ġāksār-ı evliyā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 9, Beyit 7). [gün ġibi,]

Şarardı gün **ġibi** beñzüm tenüm pür-tāb olup titrer / Hilāl oldı ġadüm bedr-i cemālün görmedüm bir şeb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 10, Beyit 4). [ġibi,]

Ķara zülfün **ġibi** 'aql u ġararı tār-mār olmuş / Vefā deştinde dil Mecnūn-ı ser-gerdānuñı yād it (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 19, Beyit 4). [ġibi,]

Gül **ġibi** her ġanda ġande kılsa ol ferġunde zāt / Güldüġi gülzāruñ olur hep nebātāt u nebāt (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 20, Beyit 1). [ġibi,]

Bir şafâ kesb eyledüm mir'ât-ı 'aşk-ı yârdan / Gün **gibi** rüşen müşâhid gözüme cümle şîfât (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 20, Beyit 5). [gibi,]

Maḥabbet mihr-i tâbından vücûduñ şeb-nemin maḥv it / Olasın jâle **gibi** tâ qarîn-i gülşen-i ḳurbet (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 21, Beyit 2). [gibi,]

Raḥîmî bendeñi **gibi** vefâ zencîri bend itmiş / Tapuña boynı baḡlu çâkerüñdür bî-gümân şorguc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 25, Beyit 7). [gibi,]

Sevdâ-yı zülf ü şevḳ-i 'izâruñla ay u gün / Eyler şabâ yeli **gibi** leyl ü nehâr göc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 26, Beyit 3). [gibi,]

Ṭoḡrusı sen boyı servüm giyeli câme-i nâḥ / Ḳâmetüm **gibi** dü-tâ oldı ḥasedden her şâḥ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 29, Beyit 1). [gibi,]

Gül yaḳalarda yaḳam sînemi ben lâle **gibi** / Gül yüzüñ seyr ide nergis **gibi** her bir güstâḥ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 29, Beyit 2). [gibi,]

Gül yaḳalarda yaḳam sînemi ben lâle **gibi** / Gül yüzüñ seyr ide nergis **gibi** her bir güstâḥ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 29, Beyit 2). [gibi,]

Öldürmek içün âl ile âşüfte bülbülin / Geymiş o ḡonca gül **gibi** bir ter şiyâb-ı sürḥ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 30, Beyit 2). [gibi,]

Ḳalbümi jeng-i ta'alluḳdan muşaffâ eyleyüp / Geydüm ey rüşen-liḳâ âyîne **gibi** bir nemed (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 35, Beyit 6). [gibi,]

Dergeh-i 'izzet-nümâña bir daḡı yüz sürmege / Her zemân ta'cîl ider 'ömrüm **gibi** evân-ı 'id (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 39, Beyit 5). [gibi,]

Görmedüm zâtuñ **gibi** 'âlemde bir kân-ı ṭarab / Sûr-ı sâ'ildür ḳapuñda dâ'imâ derbân-ı 'id (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 39, Beyit 9). [gibi,]

Ḥaṭṭ degül ḥaddinde yârüñ mülk-i ḥüsni ḥıfz içün / Çekdi İskender **gibi** ol fitne-i Ye'cuce sed (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 40, Beyit 2). [gibi,]

Şaḳuñçün maṭla'-ı şî'rüm eyâ ḥûr / Şafâ-keş Ka'be **gibi** beyt-i ma'mûr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 42, Beyit 1). [gibi,]

Gözüm nergis **gibi** nâzır izüñe / Yüzüñ gül **gibi** lâkin ḥâra manzûr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 42, Beyit 3). [gibi,]

Gözüm nergis **gibi** nâzır izüñe / Yüzüñ gül **gibi** lâkin ḥâra manzûr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 42, Beyit 3). [gibi,]

Hevâdâruñ olanı ey boyı serv / Yeter sâye **gibi** yirden yire ur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 42, Beyit 5). [gibi,]

Benden dehâni cân **gibi** pinhân olur ḳalır / Esrârum anlayan kişi ḥayrân olur ḳalır (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 43, Beyit 1). [gibi,]

Cem'-i vefâda şem' **gibi** yandugum gören / Pervâne **gibi** şevḳ ile sūzân olur ḳalır (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 43, Beyit 2). [gibi,]

Cem'-i vefâda şem' **gibi** yandugum gören / Pervâne **gibi** şevḳ ile sūzân olur ḳalır (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 43, Beyit 2). [gibi,]

Şol dil ki zerrece ola mihriñle lem‘avār / Gün **gibi** dehre şöhre-i devrân olur alur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 43, Beyit 5). [gibi,]

Cânâ Raĥîmî la‘lûñe bulmazsa dest-res / Sâġar **gibi** derûnı olu an olur alur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 43, Beyit 7). [gibi,]

Bu albüm ĥâlîş itdi cevher-i ‘aş / Yüzüm **gibi** tenüm altun olupdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 45, Beyit 2). [gibi,]

Şalınur ol boyı servüm yine ra‘nâlıġı var / Gül **gibi** ġanc ider ol ġonca ne zîbâlıġı var (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 46, Beyit 1). [gibi,]

Bende âzâd oluban ĥâk olayın sâye **gibi** / Toġrı yolına o servüñ anı bir râh bilür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 47, Beyit 4). [gibi,]

âmetüñ râst serv-i dil-cûdur / Şu **gibi** göñlüm aıdan odur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 48, Beyit 2). [gibi,]

Zer-i ĥâlîş **gibi** ġünden ġüne zerd olmada ihreñ / Raĥîmî anlı yaşıñ var ise kibrit-i aĥmerdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 49, Beyit 5). [gibi,]

Meyl eyleyeli ĥâre o gül-pîreheni gör / Gül **gibi** teni âk yini yâsemeni gör (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 52, Beyit 1). [gibi,]

Mâhiyyeti ma‘lûm ola tâ şûret-i ĥüsnüñ / Yûsuf **gibi** âyîñede gel sen de seni gör (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 52, Beyit 4). [gibi,]

Şabâ **gibi** vişâlûñ bâġına bir dem irem diyü / Bu dil dîvânedür şaĥrâya geh kuhsâra düşmişdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 53, Beyit 2). [gibi,]

Bu şerĥa şerĥa sînem yarası ey yâr şerĥ olmaz / Şu **gibi** ġayra mâ‘il âh dil bir yâre düşmişdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 53, Beyit 4). [gibi,]

İtmedüm bûlbûl **gibi** ey yüzi gül ġülzâr seyr / Baña kûyuñ pes ne lâzım eyleyem tekrâr seyr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 54, Beyit 1). [gibi,]

ġonca **gibi** an yudar bûlbûl ĥarîm-i bâġda / Bî-tekellûf ġülşen-i ĥüsnüñ ider her ĥâr seyr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 54, Beyit 6). [gibi,]

Şu **gibi** şâf ol derûnuñda küdüret almasun / Bir dem ola şu **gibi** tâ ılasın dîdârı seyr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 55, Beyit 4). [gibi,]

Şu **gibi** şâf ol derûnuñda küdüret almasun / Bir dem ola şu **gibi** tâ ılasın dîdârı seyr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 55, Beyit 4). [gibi,]

Ey Raĥîmî şu **gibi** her sû revân oldı yaşıum / Râst gelmez kim ılam ol serv-i ĥoş-reftârı seyr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 55, Beyit 5). [gibi,]

Çeküp dâmânını kuhsârveş şaĥrâ-yı ‘âlemde / Ferâġat yaasından dil deñiz **gibi** kenâr ister (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 56, Beyit 4). [gibi,]

Zerre deñlü mihriñ ey meh dilde bes peydâ olur / Şubĥı-rûşen **gibi** râzı ‘âleme ifşâ olur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 63, Beyit 1). [gibi,]

Âline şayd olma vaĥşet kıll cihân rubâhinüñ / Tût benüm urdum Raĥîmî **gibi** bir şîrâne avr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 66, Beyit 5). [gibi,]

Rahîmîyem yoluñda zerreveş hâkiyle yeksânem / Güneş **gibi** velî mihruñle ey meh iştiḥarum var
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 67, Beyit 5). [gibi,]

Cemâlûñ ḥaḳḳı ey gonca İrem bağına yok müslim / Ser-i kūyuñ **gibi** dünyāda bir ārāmgāhum var
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 76, Beyit 4). [gibi,]

Sînemi gül **gibi** şad çāk itdi ḥār-ı intizār / Lāle **gibi** cisme dāğ urdı bu nār-ı intizār (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 77, Beyit 1). [gibi,]

‘Āşık-ı dîdār aña dirler ki her dem şu **gibi** / Kūy-ı dil-berde vücūdın ḥāk ile hem-vār ider (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 78, Beyit 2). [gibi,]

Ḥaṭṭ geldi şafḥa-i ḥaduña didügüm içün / Āyineñ üzre māh **gibi** konmasun ğubār (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 80, Beyit 3). [gibi,]

Leṭāfet gülşeninde gülşen ol gül **gibi** ey gonca / Ğamından incinüp ḥāruñ şaḳın çekme melāletler
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 81, Beyit 4). [gibi,]

Benüm dîvāne göñlüm vaḥdet-i ābād ferāğ ister / Yilüp yiller **gibi** yıllarla şimdi o turağ ister (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 84, Beyit 1). [gibi,]

Müsel sel dūd-ı āhum zülfi dil-ber **gibi** boynumda / Dil-i āşüfteyem zencîr-i sevdā-yı cününumdur
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 85, Beyit 2). [gibi,]

Mecāzı maḥv idüp rāz içdük esrār-ı ḥaḳîkatden / Ṭarîkatda şerî‘at **gibi** bir bürhānımız vardır (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 87, Beyit 2). [gibi,]

Işıklar **gibi** yanmış ‘āşıkuz biz nār-ı şevḳıyla / Yaḳar ḳandil-i āfāḳı dil-i sūzānımız vardır (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 87, Beyit 5). [gibi,]

Maḥabbet bādesin yād-ı lebūñle şol ki nūş eyler / Teninde ḳanı ḳaynar cānı sāğar **gibi** cūş eyler
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 90, Beyit 1). [gibi,]

Açılup gül **gibi** her ḥāra bülbüller **gibi** söyler / Bana geldükde ağzın açmaz ol gonca ḥamūş eyler
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 90, Beyit 4). [gibi,]

Şu **gibi** yüz sürüyü geldi çemenler ḥıdmete / Tā ola vech-i ḥasen **gibi** sürür-efzā-yı sūr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 91, Beyit 2). [gibi,]

Ḥāl-i lebūñ firāḳı odı lāle **gibi** āh / Cān cebhesine urdı yine dāğ-ı bî-şümār (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 93, Beyit 4). [gibi,]

Ma‘nā-yı dil-peḫîr ile şî‘rüm Rahîmîyā / Bir sâde-rū güzel **gibidür** şūḥ u şiveḳār (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 93, Beyit 8). [gibidür, -dür]

Gülüp gül **gibi** şun gonca-lebūñ maḥzūn-ı hicrāna / Şitānuñ şiddeti gitdi dem-i ‘işret bahāruñdur
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 95, Beyit 4). [gibi,]

Rikābuñdan Rahîmî sāye **gibi** bir gün ayrılmaz / Vefā yolında ol sâbit-ḳadem bir ḥāksāruñdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 95, Beyit 9). [gibi,]

Rahîmî şu **gibi** ağlar şabāveş āh idüp her dem / Niç’itsün görmedi ḥāk-i cenābuñ niçe demlerdür
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 96, Beyit 4). [gibi,]

Beni şahrāya şalan şu **gibi** ḥadduñ ḥayālîdür / Vefā tağında ser-mest eyleyen çeşm-i ğazālîdür
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 97, Beyit 5). [gibi,]

Gözümden çıktı yaşum **gibi** bu dünyā vü mā-fihā / Anuñ bir ğayrıdan ümmîd-vârı var benüm yokdur
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 98, Beyit 4). [gibi,]

Tağitdum şabr u ârâmı şaçuñ **gibi** perîşānum / Anuñ hâl-i mu‘anberveş kararı var benüm yokdur
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 98, Beyit 6). [gibi,]

Çevirdi başumı çerh atdı noқта **gibi** ortaya / Kıyı çizmekde güyâ kendü bir pergâra dönmişdür
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 99, Beyit 3). [gibi,]

Yanup pervâneveş dil Mevlevî **gibi** semâ‘ eyler / Senüñ şevküñle ara nâra yanmış ara dönmişdür
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 99, Beyit 4). [gibi,]

Çadeh mey-gün lebün öpdükce cānum çigzinür durmaz / Niçe demdür ki sāğar **gibi** ol avara dönmişdür
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 99, Beyit 7). [gibi,]

Senden özge daği nem var diyü her şu ol şu / Var gözi yaşı **gibi** mağdemüne kıldı nişār
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 102, Beyit 2). [gibi,]

Bir senüñ **gibi** benüm ğonca-dehānum yokdur / Var senüñ gülşen-i ‘ālemde benüm **gibi** hezār
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 102, Beyit 4). [gibi,]

Hakikat-dān ola hem pür-hakikat-bîn ü haq-perver / Senüñ **gibi** sa‘adet kânı şāh-ı kāmkar ister
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 105, Beyit 2). [gibi,]

Maḥabbet zevrağın sürmek dilerseñ baḥr-i mihr içre / Güzāfın olmaz ol bu āh **gibi** rüzgār ister
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 105, Beyit 5). [gibi,]

Gül yüzüñçün dilde yüz dāğ-ı vefā yakduk yine / Rüşen oldu mihrüñ ile **gün** gibi ‘unvānımız
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 106, Beyit 5). [gün gibi,]

Biz mey-i ‘aşk ile mestüz kūy-ı ḥammār isterüz / La‘l-i yāre cür‘a **gibi** cānı iṣār isterüz
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 107, Beyit 1). [gibi,]

Bāğ-ı ḥüsnüñsüz cinān bāğına dil dil bağlamaz / Şu **gibi** şāfi-nihādüz seyr-i dîdār isterüz
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 107, Beyit 3). [gibi,]

Ārzū-yı gül kılp gülşen recāsın itmezüz / Gül **gibi** bir ḥande-rū ferḥunde-dîdār isterüz
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 107, Beyit 5). [gibi,]

Sāza ḥod muḥkem yasağ itdi şeh-i ‘ālî-maḳām / Ney idüñ beñzüm **gibi** ey şeh çalınsa sâz nâz
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 109, Beyit 3). [gibi,]

Çarār itmez dil ü cān tende ey rûḥ-ı revān sensüz / Olur şular **gibi** gözüm yaşı her sū revān sensüz
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 110, Beyit 1). [gibi,]

Çağan gün **gibi** tenhā seyre çıksañ bir gün ey meh sen / Dilümden od düşüp yanar zemîn ü āsumān
sensüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 110, Beyit 3). [gibi,]

Nālesine raḥm idüp ben bülbul-i āşüftenüñ / Açılup gül **gibi** ol ğonca-dehānum söylemez
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 112, Beyit 2). [gibi,]

Cüş iderdi dil hevā-yı ‘aşk ile deryā **gibi** / Ey melāḥat kânı ammā rüzgārın gözlerüz
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 113, Beyit 3). [gibi,]

Çıl kadar meyl eylemez dil Germiyān u Tireye / Sen şehüñ Şarḥan **gibi** Aydın diyārın gözlerüz
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 113, Beyit 6). [gibi,]

Ey Raḥīmī göge ağsa ʔaṅ mı ʔopum gün **gibi** / Bir mehûñ eflâkveş şehr ü ʔiṣārın gözlerüz (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 113, Beyit 7). [gibi,]

Gelseñ ey bülbül senüñle yâri söyleşsek birez / Gonca **gibi** ol gül-i gülzârı söyleşsek birez (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 115, Beyit 1). [gibi,]

Hor geldi hor gitdi dergehüñden it **gibi** / Hayret-i endîşe-i ağıyârı söyleşsek birez (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 115, Beyit 6). [gibi,]

Şurâḥi **gibi** ser-keşler ne bilsün derd ü derdümden / Ayaklarda ʔalup cürʕa **gibi** ḥʕr olmayan bilmez (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 116, Beyit 2). [gibi,]

Ne ʔanlar yutduğın her dem Raḥīmī dest-i hicrândan / Anı sāğar **gibi** bağı ʔolu ʔan olmayan bilmez (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 117, Beyit 7). [gibi,]

Yine beg virdi Raḥīmī ḥâlûñe dil-murgını / Himmetüñ **gibi** bülend olur hücum-ı şâh-bâz (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 118, Beyit 7). [gibi,]

Şüfiyâ seyr-i ruḥı baña nigâruñ yürisin / Nakş-ı bî-cân **gibi** var şüret-i divâra yapış (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 120, Beyit 3). [gibi,]

Şâʕir-i bî-meze eşʕarımuz a ḥarf çoğ olur / Sen Raḥīmī **gibi** bir ʔabʕ-ı güher-bâra yapış (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 120, Beyit 7). [gibi,]

Sözüñ ʔoğrusı budur ʔadd-i mevzûnuñ **gibi** anı / Yazamaz öyle hoş-reftâr u bir serv-i kıyâmet nakş (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 122, Beyit 3). [gibi,]

İşitdüm kim ḥabîbüñ ʕaşk okı ʔaddin kemân itmiş / Vücûdın çeşm-i fettânı **gibi** hoş nâ-tüvân itmiş (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 124, Beyit 1). [gibi,]

Nâr-ı ğam sen şehden ayru lezzetin telḥ eylemiş / Zerd ü zâr olup benüm **gibi** ʔurup ağlar şemʕ (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 127, Beyit 4). [gibi,]

Şemsveş devrüñde bir rûşen-çerâğ eyle beni / Meh **gibi** her kûşede yaḫduñ kevâkibvâr şemʕ (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 129, Beyit 4). [gibi,]

Nice bitsün tiğ-i hicrânüñ yürekde yâresi / Dil şokup ağzın irer ğamzeñ **gibi** her târ-ı zülf (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 132, Beyit 5). [gibi,]

Gonca-i gülzâr-ı ʕişmet dâmeninde dest-i ḥâr / Gül **gibi** ben yaḫamı ğayretten itdüm çâk ḥayf (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 134, Beyit 3). [gibi,]

Aḫça şuyuñ mâ-cerâsın bilmek isterseñ eger / ʔaradeñiz **gibi** çeşmümden aḫan deryâya baḫ (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 137, Beyit 5). [gibi,]

Feth-i bâb olsun Raḥīmī dir iseñ bâb-ı murâd / Halka **gibi** aç gözüñ gel bu der-i ʕulyâya baḫ (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 137, Beyit 7). [gibi,]

Çekme baş âteş **gibi** ḥâk ol hevâ-yı ʕaşk ile / Şu **gibi** didâra ṭâlibseñ ne lâzım baş ayak (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 140, Beyit 3). [gibi,]

İʕtibârın Ḥusrevâ eyle Raḥîmîñüñ ziyâd / Ehl-i naḫma tâ ʔıla Şeyḥi **gibi** üstâdlıḫ (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 141, Beyit 5). [gibi,]

Efendüm devletüm sen bir ğarîb ü bî-kesüm bende / Senüñ **gibi** bu devr içinde ey meh şehriyârum yok (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 142, Beyit 2). [gibi,]

Senüñ gülzâr-ı ‘âlemde benüm **gibi** hezâruñ var / Senüñ **gibi** benüm ey gonca-leb bir gül-‘izârum yok
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 142, Beyit 3). [gibi,]

Gün bu gündür aç gözün nergis **gibi** gülzâra bak / Mâ’il-i didâr iseñ şu **gibi** hadd-i yâra bak (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 143, Beyit 1). [gibi,]

Ey Raḥîmî seyr-i didâr ise dâ’im ârzû / Ma’il olma her yaña şu **gibi** süy-ı yâra bak (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 143, Beyit 5). [gibi,]

Ey dil ne içün her dem bu zâra neden düşdüñ / Başum **gibi** ser-gerdân âvâre neden düşdüñ (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 146, Beyit 1). [gibi,]

Her serv-i hevâ-baḥşa şu **gibi** olup mâ’il / Her berg-i ḥazân **gibi** yollara neden düşdüñ (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 146, Beyit 4). [gibi,]

Lebi ğamıyla kadeḥ **gibi** tıldı kan çeşmüm / Ğidâ-yı cân olan ol cām-ı hoş-güvârı görüñ (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 148, Beyit 3). [gibi,]

Yūsufâsâ ḥ’âce-i dehri şarasın kul **gibi** / Olmadı şâh u gedâ bendeñden âzâd ey felek (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 150, Beyit 2). [gibi,]

Başum açup ışıklar **gibi** yansam şevk ile ḥâlüm / Tutuşdum karşı ol şem’a beni pervâne gönderseñ
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 151, Beyit 6). [gibi,]

Güneş **gibi** kılurdu ‘âlemi envâra müstağrak / Tulu’ itse Raḥîmî zerrece bir pâresi ‘aşkuñ (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 154, Beyit 5). [gibi,]

Gül-i rengin yeter bu penbeyi bir ḥün-ı dâğ-ı ğam / Dilâ bülbül **gibi** dillerde tek añılmasun aduñ
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 156, Beyit 2). [gibi,]

Çekeli pehlûsına gün **gibi** sen meh-çihreyi / Çerḥveş göğsin gerer şubḥ u mesâ pîrâhenüñ (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 158, Beyit 2). [gibi,]

Gül **gibi** pâkîze dâmensin sen ey Yūsuf-liḳâ / Dest-i nâ-ḥaḳdan ne ğam ger çâk ola pîrâhenüñ (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 158, Beyit 3). [gibi,]

Bî-ḳarâr ‘âşık **gibi** üstüne dir dir titreyüp / Bağı ğamdan pâre pâre dâ’imâ pîrâhenüñ (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 158, Beyit 5). [gibi,]

Ḥ’âce-i dehri mezâd idüp şatarsın kul **gibi** / Olmadı bir kimsene âzâd elüñden ey felek (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 159, Beyit 6). [gibi,]

Ḥün iderseñ bağırumı sāğar **gibi** ben râziyam / Yâr olup ağıyâr ile çifte ḫolular içme tek (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 160, Beyit 5). [gibi,]

‘Azîz ol ḥazret-i Yūsuf **gibi** Mısr-ı sa‘âdetde / Ri‘âyet eylesün ‘izzetle hoş gördüñ bu miḥmānuñ
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 161, Beyit 2). [gibi,]

Ḥuceste ḥaşlet ü ferḥunde sîretsin Selîmāsâ / Süleymân **gibi** hem sultânısın iḳlîm-i ‘irfānuñ (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 161, Beyit 3). [gibi,]

Ey Raḥîmî ‘aşk ile bağıruñ delinmişdür meger / Ney **gibi** pür-süz anuñçün zâr u feryāduñ senüñ
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 162, Beyit 5). [gibi,]

Ḥâr ile gülşende gül şendür dilâ sen goncaveş / Kanlar ağlar dem-be-dem bülbül **gibi** feryād kıl
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 163, Beyit 5). [gibi,]

Olup dil şu **gibi** sen serve māl / Velî yok bāğ-ı vaşla yol ne hāşıl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 165, Beyit 1). [gibi,]

Dem-i vaşluñ Raḥîmî ańsa bir dem / Hemān dem cūş ider deryā **gibi** dil (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 165, Beyit 5). [gibi,]

Dostum kaçtre **gibi** gerçi bir ednādur dil / Āşinādan şoragör gör nice deryādur dil (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 168, Beyit 1). [gibi,]

Ġoncaveşdür hem olur gül **gibi** geh ḥande-güşā / Geh hezār āh ile bülbül **gibi** gūyādur dil (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 168, Beyit 3). [gibi,]

Ġoncaveşdür hem olur gül **gibi** geh ḥande-güşā / Geh hezār āh ile bülbül **gibi** gūyādur dil (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 168, Beyit 3). [gibi,]

Bende olmaz degme sultāna denā'et 'arz idüp / Bir senüñ **gibi** şeh-i 'ālî-cenāb ister gönül (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 169, Beyit 4). [gibi,]

İ'tibārı şimdiki dehr içre yegdür silminüñ / Sen ne var Selmān **gibi** söylerseñ eş'ar ey gönül (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 171, Beyit 4). [gibi,]

Gir maḳām-ı 'aşka ey dil ney **gibi** feryāda gel / Perdeyi ref' it ḥicābuñ ḳalmasun arada gel (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 173, Beyit 1). [gibi,]

Girmesün dirseñ vücūduñ bāğına bād-ı ḥazān / Sebzezār-ı 'āleme servi **gibi** āzāde gel (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 173, Beyit 3). [gibi,]

Ey kamer envāra ḥüsn-i yāra mihrüñ ḳılma pest / Şāf dil ol gün **gibi** saḳf-ı bülende sāde gel (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 173, Beyit 5). [gibi,]

Ġamuñ sāğar **gibi** ḥūn itdi bağrum derdüñ inletdi / Raḥîmî **gibi** bir mestüñ mi vardur kim ola ḳanzil (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 176, Beyit 7). [gibi,]

Gönül Akşehre beñzer gerçi seyrüme cemālüñle / Ḳara bulut **gibi** ḥā'il olur gāhi ḡam-ı kākül (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 177, Beyit 4). [gibi,]

Benüm **gibi** eger boynın benefşe sine çāk olmış / Boyamış yiri göge kākülünşüz āh ider sünbül (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 177, Beyit 5). [gibi,]

Hemîşe bāğ-ı 'ālemd e şehā sen ḥurrem ü şād ol / Raḥîmî bülbülāsā ağlasun sen gonca **gibi** gül (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 177, Beyit 7). [gibi,]

Ṭañ mıdur pür-nür-ı cā eylerse ṭab'umdan güneş / Ṭoludur gün **gibi** şevḳüñle içüm ṭaşum benüm (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 181, Beyit 3). [gibi,]

Pervāne **gibi** bir şeb şevḳum ḥikāyet itsem / Sen şem'a yana yana sūzum şikāyet itsem (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 183, Beyit 1). [gibi,]

Zülfüñ **gibi** bu 'ömrüñ yokdur ḳarārı 'ömrüm / Ger zıll-i ḳāmetünde n'ola iḳāmet itsem (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 183, Beyit 4). [gibi,]

Aḳıtdum yaşumı şu **gibi** ey ḳadd-i revān her sū / Maḥabbet sebzesin şād-āb idüp bir seyrḡāh itdüm (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 184, Beyit 2). [gibi,]

Girince sen boyı servi revānuñ ḳatı gönline / Döşendüm ṭoprağı yaşduğumı şu **gibi** ṭaş itdüm (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 187, Beyit 6). [gibi,]

Bir gice müy-ı miyânını kenâra çeküben / Ol mehi hâle **gibi** biz de der-âgûş idelüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 190, Beyit 4). [gibi,]

Raķibe şoĥbetüm gerçi şitâ faşlından âfetdür / Göz aç nergis **gibi** gör bir bahâr-ı dil-güşâ oldum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 193, Beyit 6). [gibi,]

Şubĥ-dem çāk eyleşem gül **gibi** ‘işmet cāmesin / Raķsa girsem gün **gibi** mihrüñle devrân eyleşem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 197, Beyit 2). [gibi,]

Rûy-ı zerdüm kana ġarķ itsem şafaķ **gibi** n’ola / Zaĥm-ı tîġüñden güzeller şāĥı ‘unvân eyleşem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 197, Beyit 5). [gibi,]

Şararmış gün **gibi** tâb-ı teb-i devrân ile beñzi / Şeref burcında bedr iken hilâle dönmiş ol mâhum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 203, Beyit 2). [gün gibi,]

Beni ģapuñda ķo pāyuña düşüp ĥāk olayum / **Gün** gibi başum irüp göge feraĥnāk olayum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 205, Beyit 1). [gün gibi,]

Ey boyı servi bu ben sâyeden ‘ār itme neden / Toġrusı sâye **gibi** ‘āşık-ı bî-‘āruñ olam (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 206, Beyit 2). [gibi,]

Ser-i zülfüñ **gibi** ayaklama gel ben ķuluña / Bu gün ey Yûsuf-ı gül-çihre ĥırîdāruñ olam (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 206, Beyit 6). [gibi,]

Zer **gibi** zerd eyledi beñzüm bu gün iksîr-i ‘aşķ / Bilmez ol sîmîn-beden daĥi dirîġā kıymetüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 207, Beyit 4). [gibi,]

Hûnına her nâ-kesüñ olmam meges **gibi** tufeyl / Egmezem her kâseye cānâ şurāhiveş serüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 208, Beyit 5). [gibi,]

La‘lûñden ayru cām-ı cihân şunsa Cem göre / Ayaġına şurāĥi **gibi** baş eger miyem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 214, Beyit 3). [gibi,]

Bir dem mi var hevāñ ile yil **gibi** yelmeyem / Bilmem bu yolda hem-reh-i bād-ı hecr miyem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 214, Beyit 5). [gibi,]

Peşmîne-püş cür‘a **gibi** bezm-i ‘aşķuñuñ / Birdür yanında cāme-i dîbā külāĥ-ı Cem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 215, Beyit 2). [gibi,]

Birdür yanında cür‘a **gibi** cām-ı ‘aşķuñuñ / Her bir ĥabāb-ı bāde ile bârgāĥ-ı Cem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 216, Beyit 2). [gibi,]

Rāĥ-ı ‘aşķuñda şabāāsā yiler göñlüm **gibi** / Rûzgāra tâbi‘ olmuş ber-hevāyı görmedüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 217, Beyit 6). [gibi,]

Saña bî-ĥaddür şehā gerçi maĥabbet ‘arz iden / Ben Raĥîmî **gibi** bir muĥliş gedāyı görmedüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 217, Beyit 7). [gibi,]

Dilimi derhem itdi ġonca **gibi** ĥār-ı hicrānuñ / Anuñçün gül **gibi** ĥandān degüldür ģalb-i ġamnāküm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 219, Beyit 4). [gibi,]

Raĥîmî gün **gibi** tenhā gezer āĥ ol gözi āĥû / Niçün benden ķaçarsın tālîb-i āvîz-i fitrāküm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 219, Beyit 7). [gün gibi,]

Gözüm yaşı **gibi** ben aradan ĥıķdum daĥi nem var / Ĥayālûñ cāna ‘aşķuñ bu dil-i ġam-ĥ‘āra tıbşurdum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 221, Beyit 6). [gibi,]

Açılsun gül **gibi** ey gönca-leb her hāra yüz virdüñ / Hezārān nāledür gūş eylemez efgānum añmazsın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 226, Beyit 2). [gibi,]

Baş egüp tiğüñ **gibi** bekler kesilmez yanüñ / Çalışur bir kes Raḥîmî **gibi** yok kaç‘ā bu gün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 227, Beyit 7). [gibi,]

Ağyār kenārını kemer **gibi** kuşatmış / Kılıç kemerin kim alur āh ol kemerinden (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 228, Beyit 3). [gibi,]

Yā Rab nazar-dîdeden ol yāre ne zarr var / Nem gördi yaşum **gibi** bırağdı nazarından (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 228, Beyit 4). [gibi,]

Güzellik çağı **gibi** ey bahār-ı ḥüsn gel gitme / Gözüme gülleri gil gülsitānı külhān eylersin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 230, Beyit 2). [gibi,]

Şalın zülfüñ **gibi** gülşen-be-gülşen gitme gel ‘ömrüm / Perîşān bülbülüñi ağladup pür-şiven eylersin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 230, Beyit 3). [gibi,]

Revān olma karar it gözde bir dem ey boyı servüm / Benefşe **gibi** kaddüm ḥam hem āhum süsen eylersin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 230, Beyit 4). [gibi,]

Ġaraż didār ise ey dil düşen şu **gibi** her taş / Yüzüñi ḥāk-i rāh-ı yārda hem mesken eylersin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 230, Beyit 6). [gibi,]

Felek zerrîn-küleḥ bir sâde-rû serrācuñ olmışdur / Çapup **gün** gibi tırmaz yeldirür şubḥ u mesā raḥşın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 235, Beyit 4). [gün gibi,]

Hār-ı hecrüñle senüñ ey gönca bağrum ḥüniken / Sînemi gül **gibi** çāk itmek diler her bir diken (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 236, Beyit 1). [gibi,]

Gül yüzüñden ayru tâb-ı ğamda bî-tâb oldu hār / Zerd olup titrer ḥazān yaprağı **gibi** cümle ten (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 236, Beyit 2). [gibi,]

Ġandil **gibi** kapuña dil bağlamasa ger / Yağmazdı nār-ı şevkuñı bu kalb-i âteşin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 240, Beyit 2). [gibi,]

Görmedüm zātuñ **gibi** bir cevher-i kân-ı seḥā / Sü-be-sü gezdüm şadefveş baḥr u ‘ummān illerin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 243, Beyit 4). [gibi,]

Ṭutsa bülbül **gibi** tañ mı şivenüm dünyā yüzün / Yılda bir kez görür oldum sen şeh-i ra‘nā yüzün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 246, Beyit 1). [gibi,]

‘Aşıka rüşen-dil oldur şem‘ **gibi** yanmadan / Başını kaç‘ itseler döndürmeye aşlā yüzün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 246, Beyit 4). [gibi,]

Ey gönül konmaz meges **gibi** ḥasîsüñ ḥünına / Kulluğın ‘ankā **gibi** dünyāda istiğnā yüzün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 246, Beyit 5). [gibi,]

Nā-müsā‘id tālī‘um baḥtum siyeh kalbüm ḥazîn / Tañ mı ey gül-çihre bülbül **gibi** eylersem enîn (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 247, Beyit 1). [gibi,]

Mışr-ı ‘izzetde ‘azîzüm olımaş şāḥib-serîr / Çekmeyince bir zemān Yūsuf **gibi** zindān ğamın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 255, Beyit 3). [gibi,]

Sikender **gibi** şalsun şıyt-ı ‘adlūñ gūş-ı gerdüna / Naşîbüñ Hızırveş dünyāda ‘ömr-i cāvidān olsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 259, Beyit 4). [gibi,]

Gül **gibi** sen mey içüp her hâra hem-dem olalı / Göncaveş ben kan yudup bülbül **gibi** itdüm fiğân
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 260, Beyit 6). [gibi,]

Âferîn ahsente ahsent ey Raḥîmî ṭab‘uña / Vaşf-ı ḥüsn-i şâmı kılduñ zâtı **gibi** ‘âlî-şân (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 260, Beyit 9). [gibi,]

Gehi ‘aşkuñ beni Ferhâdveş tağlara düşürdi / Gezüp Mecnûn **gibi** geh sâkin-i şahrâ iden sensin
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 261, Beyit 2). [gibi,]

Yanardum ey gönül pervâne tek ben kendü derdümle / Fiğâna başlayup bülbül **gibi** gavğâ iden sensin
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 261, Beyit 3). [gibi,]

Şu kim bir lem‘a ḥâsıl eyledi envâr-ı şevkuñdan / Anuñ her zerresin gün **gibi** dehr-ârâ iden sensin
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 261, Beyit 4). [gün gibi,]

Benüm yanup yakılan şem‘ **gibi** nâr-ı ‘aşkuñla / Yine her encümünde meclis-ârâ eyleyen sensin
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 262, Beyit 2). [gibi,]

Raḥîmî râz-ı ‘aşkuñ göncaveş şaklardı sen anı / Açup gül **gibi** bülbüllerle güyâ eyleyen sensin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 262, Beyit 7). [gibi,]

Serv-i bâlâ **gibi** şalınur kıyâmetler kıpar / Şehr-i Kütâhiyyede çok şive-kâr-ı Germiyân (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 265, Beyit 6). [gibi,]

Vuşlatuñ olmaz müyesser guşsa-i ağıârsuz / Gülşen-i ‘âlemde ey gül **gibi** pür-ḥârum Ḥasan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 268, Beyit 6). [gibi,]

Kanı zât-ı şerîfüñ **gibi** bir dervîş-i ‘âlî-şân / Özüñ şâhâne dervîş añılan ey şâh-ı dervîşân (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 269, Beyit 1). [gibi,]

Dile eksük degüldür kara kayğu yıkar illerden / Tolaşur zülfi **gibi** bir zemân ḥaṭṭ bir zemân ebrû
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 270, Beyit 4). [gibi,]

Kime şorsam lebüñ cân **gibi** hîç ‘âlemde görmiş yok / Görinür ‘ayn-ı ‘âşıkda hilâlâsâ ‘ıyân ebrû
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 270, Beyit 6). [gibi,]

Cân ile tiğüñ şalup şâhum yoluñda çalışır / Yok bu devr içre Raḥîmî **gibi** kalkan sînelü (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 271, Beyit 5). [gibi,]

Dehânuñ râzını tuymış şabâdan gonca-i hoş-bü / Yakasın çâk idüp gül **gibi** ḥavfinden didi yâ hû
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 272, Beyit 1). [gibi,]

Gözi yaşlu Raḥîmîyi demidür ber-murâd eyle / Revân olsun yanuñca ey sehî-kad şu **gibi** her sū
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 272, Beyit 7). [gibi,]

Geşt ider dil şu **gibi** ey serv-i sūy-ı küyuñ / ‘Âşık-ı âşüftedür didâruñ eyler ârzü (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 273, Beyit 2). [gibi,]

Ten-câmesi yakasın çâk itdi dest-i gayret / Ey gonca aç senüñ gül **gibi** hâra karşı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 274, Beyit 2). [gibi,]

Âyîne **gibi** ḥûrşîd bir şüret uğrısıdur / Biñ naqş iderse durmaz ḥadd-i nigâra karşı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 274, Beyit 4). [gibi,]

Dişüñ mânend-i dürr zülfüñ **gibi** müşğ / Bulınmaz Çîn ü Mâçîn ü Yemende (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 277, Beyit 2). [gibi,]

Beni hecrüñle ey gül-çihre bülbül **gibi** zâr itme / Yüzüñden gözüm ırmağla yaşum cüy-bâr itme (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 278, Beyit 1). [gibi,]

Hevâdârı olanı kâmetüñüñ istikâmetle / Mezellet yollarında sâye **gibi** hâksâr itme (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 278, Beyit 3). [gibi,]

Harîm-i gülşen-i vaşluñla hurrem gül **gibi** her hâr / Hoş-edâ bülbülüñ ey gonca-leb zârın hezâr itme (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 278, Beyit 4). [gibi,]

Gözüde bir gün o meh hüsniñi görmiş sâde / Şimdi Yûsuf **gibi** kendin şatar istiğnâda (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 280, Beyit 1). [gibi,]

Qaddüñe bende olup toğrı hevâdâruñ olan / Qayd-ı gâmdan olur ol serv **gibi** âzâde (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 280, Beyit 5). [gibi,]

Şeker **gibi** ezildüñ gördi aluñ la'l-reng aldı / Başuñ ortaya koyup yine kıyduñ câna ey vişne (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 282, Beyit 3). [gibi,]

Bezm-i gâmda âh kim beñzüm çalındı derd ile / Ney **gibi** bağrum delindi başladum sâz olmağa (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 283, Beyit 4). [gibi,]

Yine gül **gibi** 'ış it gonca-leblerle bahâr içre / Söz aç bülbül **gibi** gel gül **gibi** bir murğzâr içre (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 284, Beyit 1). [gibi,]

Dilerseñ gün **gibi** günden güne efzûn ola şevkuñ / Bu devri zâyî' itme meh **gibi** leyl ü nehâr içre (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 284, Beyit 2). [gibi,]

Senüñ mihrüñle ben gün **gibi** ser-gerdân iken ey meh / Dağı yoğidi mihr ü meh bu çerh-i bî-qarâr içre (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 284, Beyit 5). [gün gibi,]

Gül **gibi** gonca-dehenlerle müdâm iç la'l-i nâb / 'İşreti fevt itme sulţânum irişmezdüm deme (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 286, Beyit 2). [gibi,]

Vaşf-ı hüsniñde şehâ şî'ri Rahîmî bendeñüñ / Mihr-i 'âlem-tâb **gibi** çavı tıldı 'âleme (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 286, Beyit 6). [gibi,]

Nâlesi hecr-i 'izâruñla Rahîmîñüñ şehâ / Cennet-i 'adlûñ **gibi** âvâze şaldı 'âleme (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 286, Beyit 7). [gibi,]

Yaralandı yüregi tîr-i hasedden siperüñ / Kocalı hâle **gibi** sen meh-i tâbânı zırh (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 293, Beyit 2). [gibi,]

Dil ser-i küyuñ koyup şu **gibi** akmaz bir yaña / Hışm idüp ey seng-i dil ursañ qayalar başuma (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 295, Beyit 4). [gibi,]

Cem'ünde şem'veş tutuşup nâr-ı şevk ile / Yanmağda bir benüm **gibi** pervâne olmaya (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 297, Beyit 2). [gibi,]

Huld-ı berinde bitmeye haţtuñ **gibi** giyâh / Bekdaşı hâlünüñ dağı bir dâne olmaya (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 297, Beyit 5). [gibi,]

Bezm-i gamuñda ney **gibi** nâlân olam senüñ / Cevr eylemek çü 'âşıka kânûnuñ olmaya (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 300, Beyit 2). [gibi,]

Qanını mey yirine anuñ içesin müdâm / Devrüñde lâle **gibi** ciger-h'ânuñ olmaya (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 300, Beyit 3). [gibi,]

Ɩan mıdur ol ki şu **gibi** ƙapıñda aƙmaya / Baş mıdur ol ayaęuña ğaltānuñ olmaya (Kütahyalı Raĥimî Dîvânı, Gazel 301, Beyit 2). [gibi,]

Nazmı Nizâmî-tâb' hasen zâtı Sa'dîdür / Şāhum Raĥimî **gibi** süĥan-dānuñ olmaya (Kütahyalı Raĥimî Dîvânı, Gazel 301, Beyit 5). [gibi,]

Hezārān derd daĥi olsa dilde āşikār itmez / İder aęyārdan lāle **gibi** anı nihān ĥasta (Kütahyalı Raĥimî Dîvânı, Gazel 305, Beyit 2). [gibi,]

Lebüñi çeşme-i cān Ka'be görmiş adam yok / Perî vişāl **gibi** mā-ĥaşal meşeldür ola (Kütahyalı Raĥimî Dîvânı, Gazel 307, Beyit 4). [gibi,]

Binā-yı aşķuñ eşķüm gidermedi dilden / Ɩadîmi ƙaşr-ı felek **gibi** bir temeldür ola (Kütahyalı Raĥimî Dîvânı, Gazel 307, Beyit 5). [gibi,]

Bir nefes ƙaldı hemān ancaĥ ĥayātumdan eşer / Derd ile sinem delüp ney **gibi** zār itdüñ beni (Kütahyalı Raĥimî Dîvânı, Gazel 309, Beyit 3). [gibi,]

Ĥal ü ĥaddınsız yakup eczāyı çeşmüm gül **gibi** / Lāle **gibi** dāğ-ı ğamda dāğdār itdüñ beni (Kütahyalı Raĥimî Dîvânı, Gazel 309, Beyit 4). [gibi,]

Baňa āh o ƙomaz ƙurd **gibi** baĥmasın ƙaçar ğür ğür / Anuñçün āteř-i āhum yakar cayır cayır dāğı (Kütahyalı Raĥimî Dîvânı, Gazel 311, Beyit 5). [gibi,]

Ƥaş işiğüñ Raĥimî **gibi** başdı baĝruma / Şimdi açıldı ĥalka **gibi** ĥātemüñ gözi (Kütahyalı Raĥimî Dîvânı, Gazel 312, Beyit 5). [gibi,]

Ƥaş işiğüñ Raĥimî **gibi** başdı baĝruma / Şimdi açıldı ĥalka **gibi** ĥātemüñ gözi (Kütahyalı Raĥimî Dîvânı, Gazel 312, Beyit 5). [gibi,]

Nev-bahār irdi demidür cüş idüp aĥ şu **gibi** / Ey göñül cüyāyısāñ didāra gel aĥ şu **gibi** (Kütahyalı Raĥimî Dîvânı, Gazel 314, Beyit 1). [gibi,]

La'lüñe cānā ƙaçan mānend olur āb-ı ĥayāt / Ɩarañudur ötesi añma ol alçaĥ şu **gibi** (Kütahyalı Raĥimî Dîvânı, Gazel 314, Beyit 2). [gibi,]

Ter düşersin süy-ı küyüñda yaşum seyl-ābına / Ĥāk-i pāyuña revā mıdur yol ırmaĥ şu **gibi** (Kütahyalı Raĥimî Dîvânı, Gazel 314, Beyit 3). [gibi,]

Nārveř ser-keşlenürmişsin hevādār olana / Ğaybdur ƙıřsa cihān gözden bu dem çok şu **gibi** (Kütahyalı Raĥimî Dîvânı, Gazel 314, Beyit 4). [gibi,]

Nev-bahār-ı ĥüsnüñüñ her dem cününüm artırır / Boynuma zencir-i zülfüñ vaĥtidür daĥ şu **gibi** (Kütahyalı Raĥimî Dîvânı, Gazel 314, Beyit 5). [gibi,]

Ey Raĥimî ƙanda buldum dime dā'im gör nesin / Saňa ol bir ĥündür bulduñsa aylak řu **gibi** (Kütahyalı Raĥimî Dîvânı, Gazel 314, Beyit 6). [gibi,]

Ol Sikender derdin ayru bende řoñ dem göreyin / Ɩaytafa **gibi** puşudan ğarĥ ide bu şu seni (Kütahyalı Raĥimî Dîvânı, Gazel 315, Beyit 2). [gibi,]

Şem'isin her cem'üñ ey meh mihr-i dehr-ārā **gibi** / Yüze ğülmekde nażirüñ yok gül-i ra'nā **gibi** (Kütahyalı Raĥimî Dîvânı, Gazel 323, Beyit 1). [gibi,]

Ĥā kim sāĝar şunarsın mest olup her sifleye / La'l-i nābuñ bezl idersin rāĥ-ı rüĥ-efzā **gibi** (Kütahyalı Raĥimî Dîvânı, Gazel 323, Beyit 2). [gibi,]

Oķ **gibi**  oĝrı olanu  menzili meyd n-ı ĝam /  abza-i vuşlatdadur egri olanlar y  **gibi** (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 323, Beyit 3). [gibi,]

Her  as s  n   n na olma meges **gibi** t feyl / Ey gönül   f-ı ĝ n da   n   ol   n   **gibi** (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 323, Beyit 4). [gibi,]

   n lik k l Ra  m  bende i ey k n-ı c d / T pt ludur gevher-i   f n ile dery  **gibi** (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 323, Beyit 5). [gibi,]

Yetiş H z r **gibi** yaşumı itmeden  ly s / Getür ken ra bu ben m btel -y   umm n  (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 326, Beyit 5). [gibi,]

   me-i dilden a ar  anlı sirişküm  u **gibi** / Dem-be-dem t rmaz bulanur bir deli anlu **gibi** (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 328, Beyit 1). [gibi,]

H r   artur g  l m  n p r olduĝunca     u a / Ey c v num ol delinün   kl  var u lu **gibi** (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 328, Beyit 2). [gibi,]

Egri r  eyler  a u n r s nda ol bir kec-nazar / Yine  add  n yanına varur t rur t oĝru **gibi** (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 328, Beyit 3). [gibi,]

   bda gördüm  a u n bendine baĝlanm    ab  /  ub -dem k yu nda gördükde didüm uşbu **gibi** (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 328, Beyit 4). [gibi,]

Bilmemiş no    n n  meh-r  na meyl itmiş  amer / Her gice şehründe anu   n gezer uĝrı **gibi** (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 328, Beyit 5). [gibi,]

Z lf  ne dolanmış işitdüm ra  bi d n gice / Eksük olmaz başa bir sevd   ara  aygu **gibi** (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 328, Beyit 6). [gibi,]

Secde mi  ılır benüm  iblem Ra  m  ĝayrıya /  a  -ı mi r b-ı  ar m  n alnına yazu **gibi** (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 328, Beyit 7). [gibi,]

Ne öldürür dil-i b m rum  ĝamze n ne  aĝ eyler / Benüm  a   umda c n   opmad  la l  n **gibi** emli (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 332, Beyit 3). [gibi,]

Binüp keştiye sen meh gün **gibi** k ld  ca seyr n  / T  uz  at t lanur b d-ı fiĝ num  er -i gerd n  (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 333, Beyit 1). [gün gibi,]

Yaşumla ba r-i dehrün şimdi terdür çatı m -beyni / Başaldan baĝr na k n **gibi** sen la l-i d r-ef  n  (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 333, Beyit 4). [gibi,]

Niçe bir ey ĝonca-leb   r ola yirüm g l **gibi** / Neye dek n l n olam geh n y u geh bülbül **gibi** (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 334, Beyit 1). [gibi,]

 asret-i   l   ru u la l leve   anlar yudam / T aĝlara düşüp per    n-  l oldum sünbül **gibi** (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 334, Beyit 2). [gibi,]

B ĝ-ı   sn  n ben ırakdan seyr idem nergis-mi  l / B -tekell f ĝe t ide her r -siyeh k k l **gibi** (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 334, Beyit 3). [gibi,]

Ben benef   **gibi** boynumı eg p yalvaruram /  a   u   l  n görmeyem bir d nesin fülfül **gibi** (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 334, Beyit 4). [gibi,]

Her beh s n  ter z da gören ola   z z / Ben es r-i     n iken boynı baĝlu   l **gibi** (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 334, Beyit 5). [gibi,]

Seng-i hecrüñle gönül sāgar-şifat oldu şikest / Cür'aveş pây-māl olup ған oldu bağrum mül **gibi** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 334, Beyit 6). [gibi,]

Seyr-i didāruña şu **gibi** revān olsam diyü / Göz açup gözler Raḥîmî süy-ı küyuñ pul **gibi** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 334, Beyit 7). [gibi,]

Ruḥuñ mir'âtını koyup olanlar gayrıya nāzır / Gözüne gire hūn-āşām-ı ḥançer **gibi** müjgānı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 335, Beyit 3). [gibi,]

Sāye şalalı kākül-i dil-ber **gibi** tūguñ / Tuğrā-yı zafer Hinde vü Kāşāna irişdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 336, Beyit 3). [gibi,]

Ḥār elinden alamam gül **gibi** ter dāmenüñi / Her seḥer anuñ içün eylerem efgān Çelebi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 338, Beyit 3). [gibi,]

Güneş **gibi** bülend olurdı kadrüm çerḥ-i a'lāda / Eger bālinem olsa bir gice iç eşügi ṭaşı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 342, Beyit 2). [gibi,]

Dāğ urup sineme 'aşk odı ile lāle **gibi** / Düşeyin dāmen-i kuhsāra Meḥemmed Çelebi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 348, Beyit 2). [gibi,]

Raḥîmîñüñ şu deñlü şöhreti var mihr-i ḥaddüñle / Tutupdur gün **gibi** āfākı ey meh şî'r-i ğarrāsı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 350, Beyit 5). [gün gibi,]

İksîr-i 'aşk çehremi zerd itdi zer **gibi** / Daḥi o yād-ı sîm-beden bî-ḥaber **gibi** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 351, Beyit 1). [gibi,]

Başumı der-miyān idüben girdüm ortaya / Çeküp kenāra çoçmağa bilüñ kemer **gibi** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 351, Beyit 2). [gibi,]

Yāruñ ḥayāl-i zülfi Muṭavveldür ey gönül / Zîkr-i dehānı şerḥ-i beyān Muḥtaşar **gibi** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 351, Beyit 3). [gibi,]

Bir dem şu **gibi** irmedi didār seyrine / Şol tünd-revi saḥt-ı dil olan ḥacer **gibi** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 351, Beyit 4). [gibi,]

Yelüp yil **gibi** gezdüm cū-be-cū bu ḥırmıñ-i dehri / Görünmez ḥāşılı bir dāne berg-i gāhdan gayrı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 353, Beyit 2). [gibi,]

gib'ömr: Gibi ömür.

Ḳarārım yok ḳara zülfüñ **gib'ömrüm** tār-mār oldu / Firāḳuñla yaturmışdur dil-ārāmum dil-ārāmı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 324, Beyit 2). [gib'ömrüm, -üm]

gice: Gece, geceleyin.

Hem-demüm yok ki diyem 'aşk-ı ğamın neyleyeyin / **Giceler** nālişümi āḥ-ı seḥergāḥ bilür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 47, Beyit 2). [giceler, -ler]

Gice seyrümde gördüm dāl-i zülfüñ reh-berüm olmuş / Şehā ḥayr ola dūş-ı devlet-i cāvide dūş eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 90, Beyit 3). [gice,]

Gice sen şem‘a qarşı tutuşurken nār-ı fūrkatde / Görüp üstüme şevkıyla hemān pervāne dönmişdür
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 94, Beyit 4). [gice,]

Bu **gice** gün yüzüñden aldı mı āyā ziyā meş‘al / Çerāğ-ı māha şevk ‘arz itdi germ olup şehā meş‘al
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 164, Beyit 1). [gice,]

Harāretle yanarken nār-ı hecri dün **gice** şem‘a / Yanumca bir yaña pervāne yandı bir yaña meş‘al
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 164, Beyit 4). [gice,]

Vākı‘amda dün **gice** Ferhādı gördüm hāletüm / Rāh-ı ‘aşk içre didi hālūñ ne ey hem-şan‘atum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 207, Beyit 1). [gice,]

Şehr içinde dün **gice** da‘vā-yı hüsñ eylerdi māh / Gün yüzüñ gördi bu gün eksükliğin bildi temām
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 220, Beyit 4). [gice,]

Ṭañ mıdur göğsin görüp pür-şevk olursa āsmān / **Gice** pehlüsındadur bir māh-ı tābān sīnelü (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 271, Beyit 3). [gice,]

Seni germ-ābede seyr itmege hālvēt bulımaz / Gündüzin mihr **gice** māh gelür cāmlara (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 279, Beyit 2). [gice,]

Seni bir **gice** tek ol şem‘-i bezm-ārāya ırgürsün / Raḥîmî yalvarup çal bağruñuñ yağın Qadırgaya
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 289, Beyit 7). [gice,]

Hem-demümdür gündüzin nālem **gice** ey māh āh / Da‘vi mihrüm içün olmışdur bular dün gün güvāh
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 298, Beyit 1). [gice,]

Zülfüñe dolanmış işitdüm raḳîbi dün **gice** / Eksük olmaz baña bir sevdā qara qaygu gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 328, Beyit 6). [gice,]

giceyi gündüze kat-: Geceyi (gecesini) gündüze (gündüzüne) katmak; aralıksız, gece gündüz çalışmak, büyük çaba göstermek.

Giceyi gündüze katup irişdi yine bahar / Şafā-yı ‘işreti biz daḥi şubḥ u şām idelüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 180, Beyit 6). [giceyi gündüze katup, -up]

gid-:

1. Uzaklaşmak, terk etmek.

Gider Mūsā ile ḥaṭṭuñ ḥadūñ seyr eylesin münkir / Görüp Ḥaqq dīni bāṭıl fikri qo sen ‘arz-ı imān it
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 18, Beyit 6). [gider, -er]

Raḥîmîñ budur dārü’ş-şifā-yı gaybdan derdi / Vücūduña irüp şıḥḥat tenüñde **gide** zahmetler
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 81, Beyit 5). [gide, -e]

2. (Zaman için) Geçmek, sona ermek, yaşanıp tükenmek, bitmek.

Öte tursun bāğ-ı vaşluñdan raḳîb-i zāğ-ṭab‘ / Bülbül oldu çāre yok mı kış **gidüp** yaz olmağa (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 283, Beyit 2). [gidüp, -üp]

gider-: Ortadan kaldırmak.

Binā-yı aşkuñ eşküm **gidermedi** dilden / Qadîmî kaşr-ı felek gibi bir temeldür ola (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 307, Beyit 5). [gidermedi, -medi]

gil: Balçık, çamur.

Güzellik çağı gibi ey bahār-ı hüsñ gel gitme / Gözüme gülleri **gil** gülsitānı külhan eylersin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 230, Beyit 2). [gil,]

giñ: Geniş.

Cāmeveş ben **giñ** yaqadan seyr idem gül sineñi / Koca qarşumda seni sürüp şafā pîrāhenüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 158, Beyit 6). [giñ,]

Seyr ider her hār-ı hüsñüñ gülşenin ben lāleveş / **Giñ** yaqadan gözlerüm ya dāmen-i kuhsārdan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 263, Beyit 3). [giñ,]

gir-:

1. Saklanmak.

Bağruñ hūn it çerāgāh-ı vefāda niçe dem / Nāfeveş tā **giresin** bir yār-i raʿnā koyınā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 288, Beyit 4). [giresin, -esin]

2. Dahil olmak.

Gir maqām-ı aşka ey dil ney gibi feryāda gel / Perdeyi refʿ it hicābuñ kalmasun arada gel (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 173, Beyit 1). [gir,]

Lebinden dem uraldan sen döker kan çeşm-i giryānum / Niçün kan üzre kan itdün **girüp** meydāna ey vişne (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 282, Beyit 2). [girüp, -üp]

Başumı der-miyān idüben **girdüm** ortaya / Çeküp kenāra çoçmağa bilün kemer gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 351, Beyit 2). [girdüm, -düm]

3. Delip geçmek.

Ruñ mirʾatını koyup olanlar gayrıya nāzır / Gözüne **gire** hūn-āşām-ı hañçer gibi müjgānı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 335, Beyit 3). [gire, -e]

4. Dışarıdan içeriye geçmek.

Pertev-i hüsñüñ gören dir bu dil-i pür-süzda / Hazret-i şeh-zādedür **girmiş** kılur gülzārı seyr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 55, Beyit 2). [girmiş, -miş]

Yaşuma hem-dem olan yārümü **gir** gözlerüme / Qandadur ol dişi dürr lüʿlüʿ-i şeh-vāra yapış (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 120, Beyit 2). [gir,]

Girmesün dirseñ vücūduñ bağına bād-ı ẖazān / Sebzēzār-ı ‘āleme servi gibi āzāde gel (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 173, Beyit 3). [girmesün, -mesün]

Ey Rahîmî āşinā-yı baħr-i ‘aşk-ı yār olan / ‘Aynına bir kaçre gelmez **girse** deryā kıoyına (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 288, Beyit 7). [girse, -se]

Mestāneler miyānını çeksem kenāruma / Ĥayrānla **girse** ağızuma ĥelvā dudacığı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 313, Beyit 4). [girse, -se]

Bahāristān-ı luṭfuña Rahîmî ölmeden **girse** / Okumaz idi Sa‘diye cenābuñda Gülistānı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 320, Beyit 5). [girse, -se]

gird-āba düş-: Girdabın içine sokmak, birini zor ve kaçınılmaz bir duruma sürüklemek.

Ağyāra alarğa deñiz ey kân-ı melāḥat / **Gird-āba düşüp** varṭa-i hicrāna şalınsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 254, Beyit 7). [gird-āba düşüp, -üp]

girdāb-ı bî-pāyān: Sonsuz girdap.

Yaşum deryāsi her dem mevc ururmuş süy-ı küyında / Benüm nemsin anı **girdāb-ı bî-pāyāna** döndürdüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 147, Beyit 3). [girdāb-ı bî-pāyāna, -a]

girdbād-ı ḥāk-ı ğam: Dert toprağının hortumu.

Gerd-i rāh-ı dil-bere ol göz bu gün cāy olmadı / **Girdbād-ı ḥāk-ı ğamdan** gözi nemnāk olsun ol (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 179, Beyit 4). [girdbād-ı ḥāk-ı ğamdan, -dan]

giribān: Yaka, elbise yakası.

Gördi pîrāhenüñi titreyüp üstüme düşer / Çāk çāk itdi bu ğayretle **giribānı** zırır (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 293, Beyit 4). [giribānı, -ı]

giriftār: Esir, tutsak.

Ben senüñ çokdan **giriftārum** müselsel zülfüñe / Yoluña cānum fidā lāzım degül kayd u kemend (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 31, Beyit 6). [giriftārum, -um]

Ḳosun bend-i zülfüñ **giriftāruñum** / Boyuñ ḥaḳḳı toğru hevādāruñum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 211, Beyit 1). [giriftāruñum, -uñum]

Ḳafes olmaḳ revā mı bülbül-i cāna cihān bağı / **Giriftāruñdur** ol āşüfte-i āzār ḥār itme (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 278, Beyit 6). [giriftāruñdur, -uñdur]

giriftār olan: Tutulan, dūçar olan kişi.

Zülfüñ resenin kıoyup **olan** ğayra **giriftār** / Tizcek göreyin ben anı urğana şalınsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 254, Beyit 5). [giriftār olan, -an]

gıřiftār ol-: Tutulmak, esir olmak.

Belā-yı bendeñi bende **gıřiftār olmayan** bilmez / Fiğān u zārını ben ĥastanuñ zār olmayan bilmez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 116, Beyit 1). [gıřiftār olmayan, -mayan]

Bî-ķarār eylesesin bu dil-i sevdā-zedemi / Zülfüññüñ bend-i perîşānı **gıřiftāruñ olam** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 206, Beyit 3). [gıřiftāruñ olam, -uñ, -am]

Raĥîmî bend-i ‘aşkıyla **gıřiftār olduĥum** gördi / Anuñ için ıolaşur baña o ķara zülfinüñ ağı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 311, Beyit 7). [gıřiftār olduĥum, -duĥum]

gıřiftār-ı ebed: Ebedi tutkun, yakalanmış.

Ķılmasa ey mîm-fem bu dāl-zülfeynüñ meded / Bend-i zülmetde olurdı cān **gıřiftār-ı ebed** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 40, Beyit 1). [gıřiftār-ı ebed,]

gırü: Geri; tekrar.

Göñül ma‘müresin vîrān iderse yāre incinme / Meşeldür bu **gırü** yıķan yapar mî‘mār şağ olsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 245, Beyit 5). [gırü,]

giryān: Ağlayan.

Dem-i fūrķatde sūzān göñli **giryān** çeşümü görüp / Yanup ağlar yanumca ber ü baĥrūñ ķurusı yaşı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 318, Beyit 2). [giryān,]

git-:

1.Sona ermek.

Gülüp gül gibi şun ĥonca-lebüñ maĥzūn-ı hicrāna / Şitānuñ şiddeti **gitdi** dem-i ‘işret bahāruñdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 95, Beyit 4). [gitdi, -di]

Bezm-i şafāda sākî şun sāĥar-ı revākı / **Gitsün** bu dem nifākı devr-i ĥam-ı zamānuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 157, Beyit 2). [gitsün, -sün]

Yolum geh kūh geh hāmūn u menzil dor atum leng / Yigitlik **gitdi** pîr oldum reh-i hecrüñde pā-der-gil (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 176, Beyit 4). [gitdi, -di]

Şafā **gitdi** göñül āyînesinde jeng-i ĥam ķaldı / Gül-i şādî açılmaz sînede ĥār-ı elem ķaldı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 343, Beyit 1). [gitdi, -di]

2. Uzaklaşmak, ayrılmak.

Ĥor geldi ĥor **gitdi** dergehüñden it gibi / Ĥayret-i endîşe-i aĥyārı söyleşsek birez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 115, Beyit 6). [gitdi, -di]

Bu cân naḥcîrine şîrâne gamzeñ kaşd ider karşı / İtüñüm **git** dime tek oldur uş yok olmadan bâküm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 219, Beyit 5). [git,]

Gitdi gözden dilde cā tıtdı ḥayāl-i la‘l-i yār / Qanda zāyi‘ eyledüm bu çeşm-i giryān cevherin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 252, Beyit 6). [gitdi, -di]

Sen **gitdi** (?) raķîbā kıomadüñ serenüñ alçaķ / Qatlin hele āhum topı her yaña şalınsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 254, Beyit 13). [gitdi, -di]

Gitdi başdan ‘aql dilden şabr elden ihtiyār / Tende rūḥum qaldı anı da revān itsem dirin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 266, Beyit 3). [gitdi, -di]

Gitmediği bu gam-ı zülfüñ dil-i ağıyārdan / Kāfirüñ āyînidür kıoyar çelipā kıoynına (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 288, Beyit 6). [gitmediği, -mediği]

Buradan **gitmeden** ey kaşı rā ölmek baña rāciḥ / Elif-qaddümi derdüñle büküp dāl idüp ad itme (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 302, Beyit 2). [gitmeden, -meden]

3. Azalmak.

Gitmez idi bir nefes āyîne-i dilden ğubār / Merḥabālarla lebin şunmasa meh-rüyān-ı ‘id (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 39, Beyit 10). [gitmez, -mez]

Ümid-i vuşlatuñ mihrüñ recāsı **gitmedi** dilden / Bu māl-ḥülyā-yı ‘aşkıyla muḥālāt ihtiyār itdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 194, Beyit 4). [gitmedi, -medi]

4. Yok olmak, eser kalmamak.

Gitdi başdan ‘aql dilden şabr elden ihtiyār / Dār-ı gamda āh kim qaldum tek ü tenhā ğarîb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 16, Beyit 2). [gitdi, -di]

Gitdi başdan ‘aql dilden şabr elden ihtiyār / Rāh-ı ‘aşkıñda bular olmadı yoldaşum benüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 181, Beyit 2). [gitdi, -di]

gitme gel: Gitme gel; gel gitme hadi.

Şalın zülfüñ gibi ğülşen-be-ğülşen **gitme gel** ‘ömrüm / Perîşān bülbulüñi ağladup pür-şiven eylersin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 230, Beyit 3). [gitme gel,]

giy-: Bir giyeceği bedenine veya herhangi bir organına geçirmek.

Toğrusı sen boyı servüm **giyeli** cāme-i nāḥ / Qāmetüm gibi dü-tā oldı ḥasedden her şāḥ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 29, Beyit 1). [giyeli, -eli]

Deñiz deryāya ol pür-mevc-i mā‘ kemhāsını **giysin** / İrişdi rüzġār-ı vuşlatı niçün donanmaya (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 289, Beyit 2). [giysin, -sin]

giyāh: Ot, bitki.

Gülşende gözlerüme kad ü zülf-i yârsuz / Her serv ejdehâ görünür her **giyâh** mâr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 80, Beyit 2). [giyâh,]

Huld-ı berinde bitmeye haţtuñ gibi **giyâh** / Bekdaşı hâlünüñ dañi bir dâne olmaya (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 297, Beyit 5). [giyâh,]

giyâ-yı ‘ummân: Okyanus bitkisi.

Neme yarardı yaşum yanmadı yanumda bu dem / Getürdi dergehüñe ben **giyâ-yı ‘ummânı** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 326, Beyit 3). [giyâ-yı ‘ummânı, -ı]

gizle-: Gizlemek, saklamak.

Gizledi haclet hicâbında özin ey meh hilâl / Olalı ebrûlaruñ engüşt-nümâ-yı ehl-i ‘îd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 32, Beyit 2). [gizledi, -di]

gonca:

1.Yaprakları henüz açılmamış veya az açılmış çiçek.

Dil ü cân niçe mâ‘il olmasın ol hûba billâhi / Olıcağ bili ince la‘li **gonca** hem semen sîmâ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 7, Beyit 5). [gonca,]

Goncalar cânâ dehânuñla ağız bir ideli / ‘Âlem-i gaybuñ ider remzin tûrup izhâr leb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 15, Beyit 3). [goncalar, -lar]

La‘l-i sîr-âbuñla **gonca** gördi hem-meşreb müdâm / Reşkten mi kan yudar terdür harâretten gül-âb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 17, Beyit 3). [gonca,]

Hâr-ı gam-ı hicrândan olur bülbül-i dîlzâr / Ey **gonca** ço sen söyleyeni söyledeni gör (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 52, Beyit 3). [gonca,]

Elifler servlerdür dağlar gül yâreler **gonca** / Vücûdum bâğ-ı miñnet âh eşküm cüst u cüyîdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 70, Beyit 2). [gonca,]

Gelseñ ey bülbül senüñle yâri söyleşsek birez / **Gonca** gibi ol gül-i gülzârı söyleşsek birez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 115, Beyit 1). [gonca,]

Yok yire her **goncaya** dil virme bilinmez diyü / Şad hezârân bülbül-i şûrîdesi var ey göñül (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 171, Beyit 2). [goncaya, -ya]

Bahâr irdi yine sâkî açıldı **gonca** güldi gül / Dem-i şādî durur şun la‘lüñi pür eyle cāmı mül (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 177, Beyit 1). [gonca,]

Hemîşe bâğ-ı ‘âlemde şehâ sen hurrem ü şād ol / Rañîmî bülbülâsâ ağlasun sen **gonca** gibi gül (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 177, Beyit 7). [gonca,]

Dilimi derhem itdi **gonca** gibi hâr-ı hicrânuñ / Anuñçün gül gibi handân degüldür ıalb-i gamnāküm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 219, Beyit 4). [gonca,]

Kan yudar **gonca** görüp zañm-ı zebân-ı hârdan / Gül yanup kül oldu sūzum gördi hecr-i yârdan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 263, Beyit 1). [gonca,]

Ten-cāmesi yakasın çāk itdi dest-i ğayret / Ey **gonca** aç senüñ gül gibi hāra karşı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 274, Beyit 2). [gonca,]

Hezārān dāğ-ı ğam var gül yüzüñsüz lāleveş dilde / Lebüñsüz beste cānum **gonca** açmaz belki geh gülde (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 281, Beyit 1). [gonca,]

Ķāmetüñ serv ü lebüñ **gonca** yañağüñ berg-i gül / Sebze-i bāğ-ı leṭāfetdür ḥaṭuñ bî-iştibāh (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 294, Beyit 3). [gonca,]

Bezm-i bahār olursa şitādan eşedd olur / Bir **gonca** sākî ruḥları gül-günüñ olmaya (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 300, Beyit 4). [gonca,]

2.Yaprakları henüz açılmamış veya az açılmış çiçek. || Sevgili.

Her sū o **gonca** hār ile içre şarāb-ı sürḥ / Aḳar o demde çeşme-i çeşmümden āb-ı sürḥ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 30, Beyit 1). [gonca,]

Öldürmek içün āl ile āşüfte bülbülin / Geymiş o **gonca** gül gibi bir ter şiyāb-ı sürḥ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 30, Beyit 2). [gonca,]

Gülüñ kulağına girmez fiğān u āh-ı hezār / Dilā o **gonca** içün itme yok yire feryād (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 36, Beyit 3). [gonca,]

Şalınur ol boyı servüm yine raʿnālğı var / Gül gibi ğanc ider ol **gonca** ne zibālğı var (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 46, Beyit 1). [gonca,]

Bu gülzār içre ey **gonca** görünür ḳadd ü zülfüñsüz / Gözüme ok yılanı servi sünbül şekl-i ejderdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 49, Beyit 3). [gonca,]

Ķonca gibi ḳan yudar bülbul ḥarīm-i bāğda / Bî-tekellüf gülşen-i ḥüsnüñ ider her hār seyr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 54, Beyit 6). [gonca,]

Lebüñ devrinde ey **gonca** gönül ʿİş-ı müdām eyler / Yüzüm deff nāle ney eşküm şarāb-ı laʿl-fām eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 72, Beyit 1). [gonca,]

Ey Raḥîmî işidüp nālemi ol **gonca** dimiş / Şad hezār ancılayın bülbul-i pür-zārum var (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 73, Beyit 5). [gonca,]

Cemālüñ ḥaḳḳı ey **gonca** İrem bāğına yok müslim / Ser-i kūyuñ gibi dünyāda bir ārāmğāhum var (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 76, Beyit 4). [gonca,]

Gel raḳībüñden ırağ ol didüm ol **gonca** didi / Var mıdır bir gül cihān bāğında terk-i hār ider (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 78, Beyit 4). [gonca,]

Leṭāfet gülşeninde gülşen ol gül gibi ey **gonca** / Ķamından incinüp ḥāruñ şaḳın çekme melāletler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 81, Beyit 4). [gonca,]

Her gice hār-ı ğamından şubḥa dek sen **goncanuñ** / ʿAndelībāsā gönül pes nā-gehānî zār ider (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 82, Beyit 2). [goncanuñ, -nuñ]

Açılup gül gibi her hāra bülbüller gibi söyler / Bana geldükde ağzın açmaz ol **gonca** ḥamüş eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 90, Beyit 4). [gonca,]

Bülbul-i ḥoş-nağmesiyüz gülsitān-ı ʿaşḳuñuñ / Açılup sen **goncaya** karşı bu dem zār isterüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 107, Beyit 2). [goncaya, -ya]

Müşteriyüz naqd-i cān ile lebüñ kālāsına / Yok dime āzār ile ey **gonca** bāzār isterüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 107, Beyit 4). [gonca,]

Cihān bāğında ey **gonca** cemāl-i vaşf-ı ruhsāruñ / Raḥîmî Şeyḥ Sa‘diye bedel bir gülsitān itmiş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 124, Beyit 5). [gonca,]

Gāh ḥande geh gāzab ey **gonca** la‘lūñ ‘āşıkā / Nitekim pervāneye geh nūr olur geh nār şem‘ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 127, Beyit 6). [gonca,]

Gūşına gül-bāng-i āhum girmedi ol **goncanuñ** / Ey Raḥîmî bülbülāsā taldı efgān her taraf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 136, Beyit 5). [goncanuñ, -nuñ]

Raḥm it Raḥîmiye gel ey **gonca** dimesünler / Zār içre ‘andelibi qalmış bu gülsitānuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 157, Beyit 7). [gonca,]

Nice keşf ideyin ey **gonca** rāzum / Bu dil dem-beste ḥār arada ḥā’il (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 165, Beyit 3). [gonca,]

Raḥîmî āh benden yaña ol **gonca** güle bakmaz / Yüzüm berg-i ḥazānveş bunca demdür ḥāke ṭabşurdum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 222, Beyit 5). [gonca,]

Ḥār-ı hecrüñle senüñ ey **gonca** bağrum ḥūniken / Sınemi gül gibi çāk itmek diler her bir diken (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 236, Beyit 1). [gonca,]

Lebüñ bezminde ey **gonca** şarāb-ı nāba ‘aşk olsun / Ümîd-i nuql-i la‘lūñle yinen ‘unnāba ‘aşk olsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 248, Beyit 1). [gonca,]

Hoş medḥ itdüñ Raḥîmî gül yüzün ol **goncanuñ** / Āferîn ey zihn-i pāk-i bülbül-i rengîn-süḥan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 249, Beyit 5). [goncanuñ, -nuñ]

Miyānuñ mū dehānuñ yok didüm incindi ol **gonca** / Yüzüme güle bakmaz şimdi kaş u ḥāl bir yüzden (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 257, Beyit 4). [gonca,]

Benüm gül yüzlü **goncam** ḥande-rülükla işigüñde / Raḥîmî virdi cānın itmedi ihmāl bir yüzden (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 257, Beyit 7). [goncam, -m]

Nev-bahārın neylerem ey **gonca** dehrüñ sensüzün / Görünen her gül dikendür gözüme gülzārdan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 263, Beyit 4). [gonca,]

Ruḥuñ seyr iden ey **gonca** çemende / Başiret yok durur gül isteyende (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 277, Beyit 1). [gonca,]

Benüm ol **gonca** ‘uşşāk içre şimdi n’eydügüm bildi / Dilā gel perde-sāz ol nāle kılma sen de bülbül de (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 281, Beyit 2). [gonca,]

Kenār-ı kabrūmi zeyn it gül ü lāle ile ey **gonca** / Ölrsem ārzū-yı ḥasret-i ruhsār u ḥālūñle (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 292, Beyit 4). [gonca,]

Gül yüzü vaşfında şi‘rüm gördi ol **gonca** didi / Āferîn ey bülbül-i tab‘-ı hoş-elḥānum yine (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 296, Beyit 6). [gonca,]

Ağzuñ aındum yok yire ey **gonca** ter düşdüñ baña / Ola mı yā Rab fidā-yı cān bu cürme ‘özü- ḥ‘āh (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 298, Beyit 4). [gonca,]

Görmek isterseñ cinān bāğında ger cān bāğını / Bir lebi **goncayla** gel seyr eyle sulṭān bāğını (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 317, Beyit 1). [goncayla, -yla]

ğonca leb: Gonca dudak.

Bezm gülşen **ğonca leb** bir yâr-ı cânumdur şarâb / Serv kıadd sâkî şurâhi nağme-i bülbül rebâb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 17, Beyit 1). [ğonca leb,]

Şunma ol **ğonca lebüñ** pâyına ey hâr u has el / Yok yire başuñ içün cânâ kesel virme kes el (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 167, Beyit 1). [ğonca lebüñ, -üñ]

ğonca-dehân: Gonca gibi küçük ağızlı (sevgili).

Bir senüñ gibi benüm **ğonca-dehânum** yokdur / Var senüñ gülşen-i ‘âlemde benüm gibi hezâr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 102, Beyit 4). [ğonca-dehânum, -um]

Nâlesine rahm idüp ben bülbül-i âşüftenüñ / Açılup gül gibi ol **ğonca-dehânum** söylemez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 112, Beyit 2). [ğonca-dehânum, -um]

ğonca-dehen: Gonca ağızlı.

Gül gibi **ğonca-dehenlerle** müdâm iç la‘l-i nâb / ‘İşreti fevt itme sulţânım irişmezdüm deme (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 286, Beyit 2). [ğonca-dehenlerle, -lerle]

Gül-i gülzâr-ı leţâfetsin eyâ **ğonca-dehen** / İltifât eyleme kıo hâra Mehemmed Çelebi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 348, Beyit 4). [ğonca-dehen,]

ğonca-fem: Gonca ağızlı.

Görmezlenür bu bülbülin iğmâz-ı ‘ayn ider / Gül-gün ider sirişküme o **ğonca-femüñ** gözi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 312, Beyit 2). [ğonca-femüñ, -üñ]

ğonca-i gonca: Goncanın goncası.

Ğonca-i gonca zülâlündür iden gülşende lâl / Sünbülü bü-yı kelâlündür iden âşüfte-hâl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 172, Beyit 1). [ğonca-i gonca,]

ğonca-i gül-nâr-ı ‘ömr: Ömrün nar çiçeğinin goncası.

Cânuma cânâ lebündür **ğonca-i gül-nâr-ı ‘ömr** / Ol bu hüsniyle cihân bağında ber-hurdâr-ı ‘ömr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 62, Beyit 1). [ğonca-i gül-nâr-ı ‘ömr,]

ğonca-i gülzâr-ı ‘işmet: İffet bahçesinin goncası.

Ğonca-i gülzâr-ı ‘işmet dâmeninde dest-i hâr / Gül gibi ben yakamı gayretten itdüm çâk hayf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 134, Beyit 3). [ğonca-i gülzâr-ı ‘işmet,]

ğonca-i ħandān: *Gülen gonca // Sevgili.*

Ķan tolar her dem ĳadeĳveř ĳeřm-i ĳūn-efřānumuz / Mey içelden ĳār ile ol **ğonca-i ħandānımız** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 106, Beyit 1). [ğonca-i ħandānımız, -ımız]

Ĳār elinden āĳ kim bildüm alınmaz dāmenüñ / Hem-dem-i aĳyārsın ey **ğonca-i ħandān** ĳayf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 135, Beyit 3). [ğonca-i ħandān,]

ğonca-i ĳoř-bū: *Güzel kokulu gonca.*

Deĳānuñ rāzını ųuymuş řabādan **ğonca-i ĳoř-bū** / Yaĳasın ĳāk idüp gül gibi ĳavfinden didi yā hū (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 272, Beyit 1). [ğonca-i ĳoř-bū,]

ğonca-i nev-bāve-i gülzār-ı ‘ömr: *Ömrün gül bahçesinin taze goncası.*

Ĳārzū-yı zūlf ü ĳaddüñdür dile ‘ömr-i dırāz / Cāna la‘lūñ **ğonca-i nev-bāve-i gülzār-ı ‘ömr** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 62, Beyit 2). [ğonca-i nev-bāve-i gülzār-ı ‘ömr,]

ğonca-i nüzhet: *Sevinç goncası.*

Ĳārdan zaĳm-ı ĳamın cānumda la‘l-i yār içün / Bülbülā bir **ğonca-i nüzhet** bulursam söyleşem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 223, Beyit 6). [ğonca-i nüzhet,]

ğonca-leb: *Gonca dudaklı.*

Cihān bāĳına yok meylüm benüm gülzār-ı ĳūsn içre / Ĳıyāmet serv-ķāmet **ğonca-leb** bir gül-‘izārum var (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 67, Beyit 4). [ğonca-leb,]

Gülp gül gibi řun **ğonca-lebüñ** maĳzūn-ı hicrāna / řitānuñ şiddeti gitdi dem-i ‘işret bahāruñdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 95, Beyit 4). [ğonca-lebüñ, -üñ]

Aĳlup her ĳār ile ol **ğonca-leb** dil-ber yürür / Ĳā kim ben bülbül-i pür-zāra cevır eyler yürür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 100, Beyit 1). [ğonca-leb,]

Senüñ gülzār-ı ‘ālemdē benüm gibi hezāruñ var / Senüñ gibi benüm ey **ğonca-leb** bir gül-‘izārum yok (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 142, Beyit 3). [ğonca-leb,]

Ĳaraman Aydın oldu ay yüzüñle döndi Aĳřehre / Olaldan tāb-ı meyden gül-ruĳuñ ey **ğonca-leb** gül gül (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 177, Beyit 2). [ğonca-leb,]

Aĳılsun gül gibi ey **ğonca-leb** her ĳāra yüz virdüñ / Hezārān nāledür ĳūř eylemez eĳānum añmazsın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 226, Beyit 2). [ğonca-leb,]

Ĳarīm-i ĳülřen-i vařluñla ĳurrem gül gibi her ĳār / Ĳoř-edā bülbülüñ ey **ğonca-leb** zārın hezār itme (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 278, Beyit 4). [ğonca-leb,]

Lebin öpmekde āl it ter düşer nāzük-ťabī‘atdur / řaĳın reng almasun ol **ğonca-leb** mestāne ey vişne (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 282, Beyit 5). [ğonca-leb,]

Yine gül gibi ‘iṣ it **ğonca-leblerle** bahār içre / Söz aç bülbül gibi gel gül gibi bir murğzār içre (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 284, Beyit 1). [ğonca-leblerle, -lerle]

Niçe bir ey **ğonca-leb** hār ola yirüm gül gibi / Neye dek nālân olam geh nây u geh bülbül gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 334, Beyit 1). [ğonca-leb,]

Şaķın ey **ğonca-leb** bülbüllerüññ / Seherde nâle vü efgânı yok mı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 339, Beyit 4). [ğonca-leb,]

Ṭayanma hüsni-bî-bünyâduña ey **ğonca-leb** gör kim / Ne mir’ât-ı Sikenderden nişân ne cām-ı Cem kaldı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 343, Beyit 4). [ğonca-leb,]

ğoncaveş: Gonca gibi.

Perde-i nāmūsı çokdan çāk iderdük **ğoncaveş** / Biz maķām-ı ‘aşķuñ ey şeh nâz-ı ‘ārın gözlerüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 113, Beyit 4). [ğoncaveş,]

Hār ile gülşende gül şendür dilā sen **ğoncaveş** / Kānlar aĝlar dem-be-dem bülbül gibi feryād kıl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 163, Beyit 5). [ğoncaveş,]

Ğoncaveşdür hem olur gül gibi geh hānde-güşā / Geh hezār āh ile bülbül gibi gūyādur dil (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 168, Beyit 3). [ğoncaveşdür, -dür]

Gül gibi sen mey içüp her hāra hem-dem olalı / **Ğoncaveş** ben kân yudup bülbül gibi itdüm fiĝān (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 260, Beyit 6). [ğoncaveş,]

Rahîmî rāz-ı ‘aşķuñ **ğoncaveş** şaķlardı sen anı / Açup gül gibi bülbüllerle gūyā eyleyen sensin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 262, Beyit 7). [ğoncaveş,]

Dāĝ-ı ĝam yaķdı dile bir verd-i hāndān sînelü / **Ğoncaveş** hūn itdi baĝrum ol gülistān sînelü (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 271, Beyit 1). [ğoncaveş,]

ğöç-:

1.Ölmek.

‘Ömrüm öññnde ölmege cān virürüm senüñ / Zîrā doyunca seyr iderüm kanda var **ğöç** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 26, Beyit 4). [ğöç,]

Ḳor kār-bārı şoñ ucı yektā ider sefer / N’eyler tecemmülâtı iden ihtîşār **ğöç** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 28, Beyit 6). [ğöç,]

Rihlet deminde cürmini ‘afv it Rahîmîññ / Bār-ı girānla eyleme yā Rab bār **ğöç** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 28, Beyit 7). [ğöç,]

Evvel kōnan āhîr **ğöçer** ‘ālem misāfir-hānedür / Bu tekyede bir iki gün mihmāna şihhat yaraşur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 103, Beyit 5). [ğöçer, -er]

2. Bulunduĝu yerden ayrılıp yerleşmek üzere başka yere gitmek, yurt deĝiştirmek, göç etmek.

Sensin şalābetiyle zemānuñ Sikenderi / ‘Azm eyle her diyāra yürî Hızrvār **ğöç** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 26, Beyit 6). [ğöç,]

‘Azmüñ Rahîmî merhale-i rāh-ı ‘aşk ise / Eyle sefer yarağını kıl ihtiyār **göc** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 26, Beyit 7). [göc,]

3. Çökmek.

Gök **göçer** ey meh yire kıpar yirinden taş u tağ / Zâyil olmaz ‘aşkuñ ile yandugum dilde yana (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 3, Beyit 5). [göçer, -er]

göc eyle-:

1. Göçmek, ölmek.

Fehm it fiğân kösi ki derisine sen döğüp / Nevbet Sikender **eyleme** bir lahza var **göc** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 28, Beyit 4). [göc eyleme, -me]

2. Bir yerden bir yere gitmek.

Sevdâ-yı zülf ü şevk-i ‘izâruñla ay u gün / **Eyler** şabâ yeli gibi leyl ü nehâr **göc** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 26, Beyit 3). [göc eyler, -r]

göc it-:

1. Yerleşmek üzere asıl yerini bırakıp başka bir yere gitmek, göçmek.

Dilden hayâl-i hüsnüñ **iderse** ne var **göc** / Şehrini koyup itdi niçe şehriyâr göc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 26, Beyit 1). [göc iderse, -erse]

Dilden hayâl-i hüsnüñ iderse ne var göc / Şehrini koyup **itdi** niçe şehriyâr **göc** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 26, Beyit 1). [göc itdi, -di]

Tenden gamuñla **itdi** dil-i bî-çarâr **göc** / Ārām ider mi bende ide şehriyâr göc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 28, Beyit 1). [göc itdi, -di]

Tenden gamuñla itdi dil-i bî-çarâr göc / Ārām ider mi bende **ide** şehriyâr **göc** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 28, Beyit 1). [göc ide, -e]

Mesken dutan serîr-i serây-ı sürûrda / Maḥzûn olup iderse n’ola zâr zâr göc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 28, Beyit 5). [göc iderse, -erse]

Dilden **iderse** n’ola gam-ı zülf-i yâr **göc** / Rağbet mi var itmese miskîn-Tatâr göc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 28, Beyit 8). [göc iderse, -erse]

Dilden iderse n’ola gam-ı zülf-i yâr göc / Rağbet mi var **itmese** miskîn-Tatâr **göc** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 28, Beyit 8). [göc itmese, -mese]

Perde bağladı dem-i vaşluñ uşûle **göç idüp** / Tengnây olsa ne var gam-ı maḥām-ı ‘uşşâk (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 138, Beyit 5). [göç idüp, -üp]

2. Ölmek.

Yurd-ı fenāda bir iki gün oturağ iden / Mülk-i beḳāya lābūd **ider** ey nigār **göc** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 28, Beyit 3). [göc ider, -er]

göc kıl-: Göç etmek, bir yerden bir yere taşınmak.

Göñlümde mihr-i ḥüsnüñi ey meh gören didi / **Ḳılımış** diyār-ı şarka Ḥüdāvendgār **göc** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 26, Beyit 2). [göc kılmış, -mış]

Bāng-i ceres figān u metā‘um belā vü derd / **Ḳıldum** diyār-ı ‘aşka bu gün ḥ‘ācevār **göc** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 28, Beyit 2). [göc kıldum, -dum]

göge: Gökyüzü rengi, yeşile çalan mavi.

Benüm gibi eger boynın benefşe sîne çāk olmuş / Boyamış yiri **göge** kākülünşüz āh ider sünbül (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 177, Beyit 5). [göge, -e]

göge ağ-: Göge yükselmek.

Ey Rahîmî **göge ağsa** tañ mı topum gün gibi / Bir mehüñ eflākveş şehir ü ḥişārın gözlerüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 113, Beyit 7). [göge ağsa, -sa]

gögs: Göğüs, bağır.

Gül gül itmiş ruhını tāb-ı şarāb-ı gül-fām / Didi **gögsin** açuban gör ne gülistānem ben (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 225, Beyit 3). [gögsin, -in]

Tañ mıdur **gögsin** görüp pür-şevḳ olursa āsmān / Gice pehlūsındadur bir māh-ı tābān sînelü (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 271, Beyit 3). [gögsin, -in]

gögsin geçir-: Üzümlere derinden soluk almak.

Dāğdan kim nā-gehān kıpar derūñi bir şadā / Dāğ-ı hicrānum görüp **gögsin geçirür** dā‘imā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 3, Beyit 1). [gögsin geçirür, -ür]

gögsin ger-: Gururlanmak, övünmek.

Çekeli pehlūsına gün gibi sen meh-çihreyi / Çerḥveş **gögsin gerer** şubḥ u mesā pîrāhenüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 158, Beyit 2). [gögsin gerer, -er]

gök: Gökyüzü, sema.

Gök göçer ey meh yire kıpar yirinden taş u tağ / Zāyil olmaz ‘aşkuñ ile yandugum dilde yana (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 3, Beyit 5). [gök,]

Güneş yüzüñi tağyîr ideli ey māh-tāb-ı teb / Görüben **gökde** taña kıldı bî-tāb oldu her kevkeb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 10, Beyit 1). [gökde, -de]

Sen yāri sende kıl taleb şanma ki āhır yirdedür / Senden cüdā olur mı ol ne yirdedür ne **gökdedür** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 101, Beyit 1). [gökdedür, -dedür]

Fiğānum bir maķāma irdi şimdi / Dutar **göklere** ey meh zühre āheng (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 149, Beyit 3). [göklere, -lerde]

Gökde āhum yirde yaşum mā-cerāsı söylenür / Māh u māhî mihrüme şāhid semādan tā semek (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 160, Beyit 3). [gökde, -de]

Kaşuñ mişālî mā'il ol ey serv-i bāğ-ı nāz / **Gökde** kadın hilālūñ eger 'aşk-ı rāstīn (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 240, Beyit 4). [gökde, -de]

'Arızında haṭṭ görüp sen lāle-haṭṭuñ itdüm āh / Sūzişümden mihr yandı dāğ urındı **gökde** māh (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 294, Beyit 1). [gökde, -de]

Yolum düşse eger kūyına ol meh manzaruñ bir gün / Öñümce reh-berüm olup Raḥīmî **gökden** ay ine (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 303, Beyit 7). [gökden, -den]

İşigüñden cüdā olmazdı ey 'İsî-nefes 'āşık / Bir üni yirde **gökde** bir üni eyler fiğān hasta (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 305, Beyit 3). [gökde, -de]

Nevā-perdāz olup 'uşşāka ey dil nağmeler göster / Melekler kışsa-gırsün zühre dutsun **gökde** āhengi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 352, Beyit 2). [gökde, -de]

gökce: Güzel, hoş.

Baş koşaldan ğamze-i hūn-rîz-i yāre çeşm-i yār / Cān u ser virmek için **gökce** nice server yürür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 100, Beyit 4). [gökce,]

gökden in-: Allah tarafından gönderilmek.

La'l-i cān-baḥşuñla gören sen şanem-simāyı dir / **Gökden indi** yir yüzine var ise 'İsā bu gün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 227, Beyit 4). [gökden indi, -di]

göklere çık-: Gökyüzüne kadar ulaşmak; pek çok artmak.

Yiridür **çıksa** duḡān-ı āh-ı kalbi **göklere** / Hānesi külli yıkıldı hānmānın yaḡdılar (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 61, Beyit 6). [göklere çıksa, -sa]

gömgök it-: Morartmak, sarartmak.

Gömgök itdüm seng-i ğamla kendümi / Hırmən-i hırmānda mānend-i 'ases (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 119, Beyit 8). [gömgök itdüm, -düm]

gönder-: Yollamak, ulaşmasını, gitmesini sağlamak.

Nesīm-i şubḥ ile dün göñlümi zülfüñe **gönderdüm** / Ne andan bir eğer oldu ne dilden bir haber peydā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 2, Beyit 4). [gönderdüm, -düm]

Ğam yeter cānā dile **gönderme** şadı gelmesün / Maḥrem olmaz baña ol nā-cinsidür virür ‘azāb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 12, Beyit 6). [gönderme, -me]

Hecrûñ şebinde āhuma hem-dem bulunmadı / **Gönderdi** şubḥ bād-ı şimālî taraf taraf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 133, Beyit 5). [gönderdi, -di]

Bu ednā bendeñi bir şāh-ı ‘ālî-şāna **gönderseñ** / Gedāñı bir mürüvvet şāḥibi sulṭāna **gönderseñ** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 151, Beyit 1). [gönderseñ, -señ]

Benüm kalbüm şafā himmetle Ka‘be āsitānuñdan / Emîrû‘l-mü‘minisin kâṭı‘u‘l-burhāna **gönderseñ** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 151, Beyit 2). [gönderseñ, -señ]

Bu ben ‘āşî kuluña ey ‘Ömer-ḥaşlet şefî‘olup / Muḥammed-ḥüy āl-i ḥazret-i ‘Osmāna **gönderseñ** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 151, Beyit 3). [gönderseñ, -señ]

Sa‘ādetlü serüñüñ şıdkı içün pāy-ı tahtuñdan / Selîmü‘l-bāl ben mūrî Süleymān ḥāna **gönderseñ** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 151, Beyit 4). [gönderseñ, -señ]

İçüp ol çeşm-i āhūnuñ lebi şîrîni şîrāne / ‘Ali-heybet fütüvvet kânı bir aşlana **gönderseñ** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 151, Beyit 5). [gönderseñ, -señ]

Başum açup ışıklar gibi yansam şevk ile ḥālüm / Tıtuşdum karşı ol şem‘a beni pervāne **gönderseñ** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 151, Beyit 6). [gönderseñ, -señ]

Lebüñ ağıār-ı zulmet-çihreye ey hıızr-ı ḥatt şunma / Qurudur varduğı dem çeşme-i ḥayvāna **gönderseñ** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 151, Beyit 7). [gönderseñ, -señ]

Şifā olmaz budur Kānūn-ı bīmār-ı ğam-ı ‘aşka / Teraḥḥum idüp Eflātūn u ger Loḥmāna **gönderseñ** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 151, Beyit 8). [gönderseñ, -señ]

Raḥîmî başka dîvān itdi vaşfuñ yazdı bir defter / Sen anı n’ola defterdār idüp dîvāna **gönderseñ** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 151, Beyit 9). [gönderseñ, -señ]

Gönder Raḥîmî sende pey-ā-pey piyāleyi / Tolsun diyār-ı ğuşşaya ḥayl ü sipāh-ı Cem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 216, Beyit 7). [gönder,]

Eger **göndermez** ise la‘l-i cān-baḥşuñ dile merhem / ‘İlāca kâbil olmaz bu ten-i mecrūḥ-ı şad çāküm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 219, Beyit 6). [göndermez, -mez]

Hāṭır-ı ağıāra **gönderme** ḥayāl-i ḥüsnüñe / Muşḥafı ğāyet ḥaṭādur qoyma tersā koynına (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 288, Beyit 2). [gönderme, -me]

Efendi ben kılın sen şāh-ı ‘ālî-şāna **gönderdi** / Gedā-yı āsitānın ya‘ni sen sulṭāna **gönderdi** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 330, Beyit 1). [gönderdi, -di]

Serîr-i devletüñe pâdişāhum pāy-ı tahtından / Selîmü‘l-bāl-i mūrın sen Süleymān Ḥāna **gönderdi** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 330, Beyit 2). [gönderdi, -di]

Şafā himmetle Ka‘be āsitānından benüm kıblem / Emîrû‘l-mü‘minin kâṭı‘u‘l-bürhāna **gönderdi** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 330, Beyit 3). [gönderdi, -di]

Dil alur dil virür şimdi menem cünd-i maḥabbetde / Anuñçün Zāl-i ‘ādil Rüstem-i devrāna **gönderdi** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 330, Beyit 4). [gönderdi, -di]

Yolında cān-feşān olduğı içün iltifāt idüp / Kapısı kulları alayına mîrāna **gönderdi** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 330, Beyit 5). [gönderdi, -di]

Rahîmî bendesi olalı ol şâh-ı sühan-dānuñ / Sözi gevherlerin şandūka-i ‘irfāna **gönderdi** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 330, Beyit 6). [gönderdi, -di]

Muht-ı ‘āleme ey baħr-i luṭf ol gevher-i pāke / Hudānuñ birliği haḳḳı Hudā yek dāne **gönderdi** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 330, Beyit 7). [gönderdi, -di]

göñline gir-: Birinin sevgisini kazanmak, kalbine girmek.

Girince sen boyı servi revānuñ katı **göñline** / Döşendüm toprağı yaşıduğımı şu gibi taş itdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 187, Beyit 6). [göñline girince, -ince]

göñlün şād tut-: Gönlü sevinçli, ferah tutmak.

Ey Rahîmî **şād tut göñlün** seni sulṭān-ı ‘aşḳ / ‘Āḳıbet cünd-i ğama ser-‘asker ü serdār ider (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 78, Beyit 5). [göñlün şād tut,]

göñül: Kalp, İnsanın duydu merkezi, yüreğin manevi yönü.

Nesîm-i şubḥ ile dün **göñlümü** zülfüne gönderdüm / Ne andan bir eşer oldu ne dilden bir haber peydā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 2, Beyit 4). [göñlümü, -ümü]

Yār ile seyr-i çemenzāra heves kılma **göñül** / Hem-reh olmak rāst gelmez serv ile şāḥ-ı giyā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 3, Beyit 6). [göñül,]

Ġayrı vechinden **göñül** mir’atını şāf eyledüm / Şāhid-i ḥüsnün niçün ‘arz eylemez şüret baña (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 4, Beyit 3). [göñül,]

Ḳaşr-ı ḥüsnü yüce kılmışdur şalın bünyād aña / Ey **göñül** irmez kemend-i nāle vü feryād aña (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 8, Beyit 1). [göñül,]

Göz ü **göñlüm** oldılar seyyāḥ-ı baħr ü ber-i ğam / Āşinā kılmaz nazar mümkün midür ol yār aña (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 8, Beyit 2). [göñlüm, -üm]

Göñlümü ḳaddün hevāsından ayırmam bir nefes / Rāstı bir ṭoĝrı yoldur itdüğüm irşād aña (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 8, Beyit 4). [göñlümü, -ümü]

Göñlümde mihr-i ḥüsnünü ey meh gören didi / Kılmış diyār-ı şarḳa Ḥüdāvendĝār göc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 26, Beyit 2). [göñlümde, -ümde]

Ṭāḳ-ı ebrūsı ḥayālin ḳodı **göñlümde** bu gün / Eskişehirinde o meh yaptı yine bir yeñi kāḥ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 29, Beyit 5). [göñlümde, -ümde]

Rā ḳaşuñ peyveste çin itme ḥaṭālu **göñlüme** / Dāl-i zülfünle perişān-ḥāldür gel kıl meded (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 35, Beyit 4). [göñlüme, -üme]

Ġamzeñ öldürsin şaḥuñ aşsın günāhum var ise / **Göñlümü** zindān-ı ğamda kılma tek ḥabis aḥad (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 35, Beyit 5). [göñlümü, -ümü]

Yanma ki raḥm ide şāyed germ olup ol şem‘-i çerḥ / Şubḥ olunca ey **göñül** pervāneveş sen yanadur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 41, Beyit 4). [göñül,]

Çerh-i hüsn içre **göñül** gün yüzüñi mäh bilür / Güneşe zerrece mihr itmezin Allāh bilür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 47, Beyit 1). [göñül,]

Bir haṭâyıla saçı çinine dolaşdı bu **göñül** / Kerem ü ‘afv-ı gedâyı yine ol şāh bilür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 47, Beyit 3). [göñül,]

Göñlüm alan o çeşm-i dil-cüdur / Velî sevdälara şalan odur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 48, Beyit 1). [göñlüm, -üm]

Perişān itme **göñlüm** ey şabā dem urma zülfinden / Benüm de başum üzre bir hevâyî sünbülüm vardur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 51, Beyit 3). [göñlüm, -üm]

Şāf kıl cān gözgüsin kıl ‘arız-ı dildārı seyr / Vechi yokdur ey **göñül** kılma şaḡın aḡyārı seyr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 55, Beyit 1). [göñül,]

Esir-i bend-i ḡurbetdür **göñül** ‘azm-i diyār ister / Ciger mecrūḡ-ı tîḡ-i hecrdür vaşl-ı nigār ister (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 56, Beyit 1). [göñül,]

Cihān bāḡı degül ger ravza-i ḡuld-ı berin olsa / **Göñül** meyl itmez ol eṭrāfa seyr-i kūy-ı yār ister (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 56, Beyit 2). [göñül,]

Yalmanur tîḡüñi gördükce **göñül** gül-gündur / Yarar ol yarasına ḡāyet eyü merhemdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 58, Beyit 3). [göñül,]

Efsāne-i zülfüñi **göñül** kıldı Muṭavvel / Likin dehenüñ şerḡın iñen Muḡtaşar eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 60, Beyit 6). [göñül,]

Senüñ devründe ṭaḡ mı başuma gün ṭoḡsa ey meh-rū / Zevāl irmez **göñülde** mihr-i ḡadduñ āfitābumdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 69, Beyit 2). [göñülde, -de]

Lebüñ devrinde ey ḡonca **göñül** ‘ış-ı müdām eyler / Yüzüm deff nāle ney eşküñ şarāb-ı la‘l-fām eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 72, Beyit 1). [göñül,]

Göñlümi şeydā benüm bu zülfi ‘anber-bār ider / ‘Aḡlumu yaḡma şehā ol çeşm-i pür-seḡḡār ider (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 82, Beyit 1). [göñlümi, -ümi]

Her gice ḡār-ı ḡamından şubḡa dek sen ḡoncanuñ / ‘Andelibāsā **göñül** pes nā-ḡehānī zār ider (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 82, Beyit 2). [göñül,]

Benüm dîvāne **göñlüm** vaḡdet-i ābād ferāḡ ister / Yilüp yiller gibi yıllarla şimdi o turaḡ ister (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 84, Beyit 1). [göñlüm, -üm]

Ḥasta **göñlümi** şormaduñ bir gün / Derdüm ile o mübtelā n’eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 88, Beyit 7). [göñlümi, -ümi]

Ḥayāl-i ḡaddine yeltendüñ ol serv-i hevā-baḡşuñ / Şabāveş gel **göñül** yil ṭurma her dem rüzḡaruñdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 95, Beyit 7). [göñül,]

Benüm gözümden **göñlümde** ḡayāl-i cām-ı la‘lündür / Velî ḡayruñ şarāb-ı ḡoş-ḡüvārı var benüm yokdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 98, Beyit 3). [göñlümde, -ümde]

Uşandı dār-ı ḡurbetden **göñül** ‘azm-i diyār ister / Vefā şehrinde bir ‘ālī-mürüvvet şehriyār ister (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 105, Beyit 1). [göñül,]

Sen kaçan nāz eyler iseñ baş u cān oynar **göñül** / Cāna kılmaz öyle ser-bāzuñdur ol cān-bāz nāz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 109, Beyit 4). [göñül,]

Gönlümi bir bend ile bend ideli ‘ayyār-ı zülf / Kıldı ‘aqlum kārvanın tār-mār efkār-ı zülf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 132, Beyit 1). [gönlümi, -ümi]

Olmadı bir lahza sen fāvūs-ı hüsne cilvegāh / Gayrı naqşından **göñül** mir’atın itdüm pāk hayf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 134, Beyit 2). [göñül,]

Vücūduña irelden ten bu **göñlümde** qarārüm yok / Tenüm bî-tāb olup titrer elümde ihtiyārüm yok (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 142, Beyit 1). [göñlümde, -ümde]

Göñül senden olupdur âteş-i ‘aşka beni çakmak / Baş açup yanayın senden şeh-i devrāna hālüm çak (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 145, Beyit 1). [göñül,]

Dest-i hecrüñle hārāb olup yıkılmışdur **göñül** / Genc-i vaşluñla yine yap yap anı ābād kıl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 163, Beyit 2). [göñül,]

Çan uğud atdı gubār-ı gam şarāb ister **göñül** / Yandı bağrum ey ciger küşem kebāb ister **göñül** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 169, Beyit 1). [göñül,]

Turş-rüyından rakībün münharif oldı mizāc / Tāb-ı gamdan pür-harāretdür hoş-āb ister **göñül** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 169, Beyit 2). [göñül,]

İtmez āhūlarla seyrān-ı çerāgāh-ı Hōten / Āsitānuñ atlar ile intisāb ister **göñül** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 169, Beyit 3). [göñül,]

Bende olmaz degme sultāna denā’et ‘arz idüp / Bir senün gibi şeh-i ‘ālî-cenāb ister **göñül** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 169, Beyit 4). [göñül,]

Ey Raḥīmî genc-i ‘aşk-ı yāra cāy olsun diyü / **Göñlümün** ma‘müresin dā’im hārāb ister **göñül** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 169, Beyit 5). [göñlümün, -ümün; göñül,]

Her gül-i pür-hār için zār olma zinhār ey **göñül** / Gülşen-i ‘ālemde yok bir verd-i bî-hār ey **göñül** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 171, Beyit 1). [göñül,]

Yok yire her goncaya dil virme bilinmez diyü / Şad hezārān bülbul-i şūrîdesi var ey **göñül** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 171, Beyit 2). [göñül,]

Dirhem ü dînāradur rağbet hünlerde yok revāc / Naqd-i ‘ömrün vir olup cehle harīdār ey **göñül** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 171, Beyit 3). [göñül,]

İtibārı şimdiki dehr içre yegdür silminün / Sen ne var Selmān gibi söylerseñ eş‘ār ey **göñül** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 171, Beyit 4). [göñül,]

İstikāmet eyleyüp düşme seḳāmet semtine / Key şaḳın olma Raḥīmīveş günehkār ey **göñül** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 171, Beyit 5). [göñül,]

Hem-dem-i hār oldı her bir verd-i hāndan ey **göñül** / ‘Andelībāsā demidür eyle efgān ey **göñül** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 174, Beyit 1). [göñül,]

Menzil-i şaf-ı ni‘āl oldı ma‘ārif ehlinün / Sākin-i şadr-ı şadāret oldı nā-dān ey **göñül** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 174, Beyit 2). [göñül,]

İstikāmet bir elifdür aradan ḥazf itdiler / Şimdiki ‘aşr içre bir sülmen ile Selmān ey **göñül** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 174, Beyit 3). [göñül,]

Ekl içündür şārib-i ḥamrî müsāvi itdüğü / Vā’izün kaşdı degül tefsir ü Kur’ān ey **göñül** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 174, Beyit 4). [göñül,]

Pîre-zen dehrüñ Raḥîmî âline aldanmadı / Böyle olmaḡdur münâsib rind ü merdân ey **göñül** (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 174, Beyit 5). [göñül,]

Kârbân-ı ‘aşkuña bir gün ola menzil ola / **Göñlümi** yâ Rabb ḡaḡıḡat şehrine bir rāh kıl (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 175, Beyit 2). [göñlümi, -ümi]

Ḥayāl-i ḡayl-i ḡüsnüñ ḡacıbine bir gün ıṡmarla / **Göñül** şehrinde bir şeb eylesün ey māh-rû menzil (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 176, Beyit 2). [göñül,]

Göñül Akşehir beñzer gerçi seyrüme cemâlünüle / Kara bulut gibi ḡā’il olur ḡāhi ḡam-ı kākül (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 177, Beyit 4). [göñül,]

Görünmez ey **göñül** sen bir gül-i ra’nāya ‘āṡıṡsın / İrişmez sem’ine anuñ hezār āvāze-i bülbül (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 177, Beyit 6). [göñül,]

Ḡuşṡa-i hecrüñ Raḥîmî **göñlini** ḡamnāk ider / Vuşlatuñla luṡf idüp şād it feraḡnāk olsun ol (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 179, Beyit 5). [göñlini, -ini]

Ḡamuñ yeter bize añma feraḡ didüklerini / Bu ḡamla **göñlümüze** ānide be-kām idelüm (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 180, Beyit 2). [göñlümüze, -ümüze]

Göñül deyrinde bu vechiyle yazdum şüret-i ḡüsnüñ / Ruḡın gün cebhesin meh hem hilālî aña ḡaş itdüm (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 187, Beyit 2). [göñül,]

Göñlümüñ ma’müresin ey kāş vîrān eylesem / Genc-i ‘aşkuñ dil-berā içinde pinḡān eylesem (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 197, Beyit 1). [göñlümüñ, -ümüñ]

Ey Raḥîmî baña bu şādî yeterdi dünyede / Ḡuşṡa-i ‘aşkı **göñül** şehrine miḡmān eylesem (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 197, Beyit 7). [göñül,]

Seni gördüm göreliden ey **göñül** Mecnûna beñzetdüm / Ḡam-ı sevdā-yı zülf-i yār ile meftûna beñzetdüm (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 198, Beyit 1). [göñül,]

Melāmet deştinüñ Mecnûn-ı ser-gerdānıdur **göñlüm** / Belā kāşānesinüñ vālih ü ḡayrānıdur **göñlüm** (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 202, Beyit 1). [göñlüm, -üm]

Meges miḡdārı gelmez ‘aynına ‘anḡası dünyānuñ / Hüma ṡal’atlu himmet evcinüñ perrānıdur **göñlüm** (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 202, Beyit 2). [göñlüm, -üm]

Ḳul olmaz dergeḡüñden ḡayra istiḡnāsı ‘ālīdür / Şehā mülk-i cününüñ başḡa bir sulṡānıdur **göñlüm** (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 202, Beyit 3). [göñlüm, -üm]

Ḥayāl ü fikr-i dendān u dehān-ı yāra me’vādur / Ne dürrüñ ma’denidür gör ne cevher kānıdur **göñlüm** (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 202, Beyit 4). [göñlüm, -üm]

Açılmış lāleler güller tenümde dāḡ-ı ḡasretten / Vücüdum ḡülşeninüñ murḡ-i ḡoş-elḡānıdur **göñlüm** (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 202, Beyit 5). [göñlüm, -üm]

Nice deryā-yı ḡudret ḡaṡresidür bilmezem yâ Rab / Ne ḡikmet mevcinüñ seyl-āb-ı bî-pāyānıdur **göñlüm** (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 202, Beyit 6). [göñlüm, -üm]

Raḥîmî bendeñüñ düşmen sözüyle ḡāṡırın yıkma / Ḥalilüm Ka’be ḡaḡḡı ḡible-i Raḡmānıdur **göñlüm** (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 202, Beyit 7). [göñlüm, -üm]

Şol kadar çekdi cefāñuñ yükini cān u **göñül** / Ben senüñ cān u **göñül** birle emekdāruñ olam (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 206, Beyit 5). [göñül,]

Râh-ı ‘aşkıñda şabâsâ yiler **göñlüm** gibi / Rûzgâra tâbi‘ olmuş ber-hevâyı görmedüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 217, Beyit 6). [göñlüm, -üm]

Harâbâta kadem başdum Raḥîmî ehl-i dillerle / **Göñül** peymânesin bir hâne-i hammâra tabşurdum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 221, Beyit 7). [göñül,]

Cân ile **göñül** içre gamuñ ger güm olursa / Emr it yiridür bulduralum yirlü yirinden (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 228, Beyit 5). [göñül,]

Ḥayâl-i zevk-ı lebûñle iderdi cân ârâm / **Göñül** didükleri şol bî-ķarârı n’eyleyeyin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 231, Beyit 4). [göñül,]

N’ola mesken tutsa **göñlümde** hayâl-i ḥüsn-i yâr / Bulınur vîrânede elbette genc-i şâyegân (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 233, Beyit 4). [göñlümde, -ümde]

Kıştâr-ı dünyede bād-ı hevâdur ḥâsılıñ / Sen **göñül** ğulât-ı zecr-i miḥnete meşğulsün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 239, Beyit 2). [göñül,]

Göñül ma‘müresin vîrân iderse yâre incinme / Meşeldür bu girü yıķan yapar mi‘mâr sağ olsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 245, Beyit 5). [göñül,]

Ey **göñül** ķonmaz meges gibi ḥâsîsün ḥünına / Kulluĝın ‘ankâ gibi dünyâda istiĝnâ yüzün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 246, Beyit 5). [göñül,]

Derdüñi dime **göñül** ğayra bu derde şabr it / Tâ şifâ-sâz-ı ğarîbân saña dermân virsün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 251, Beyit 2). [göñül,]

Yaşum al itdi **göñlüm** âl ile aldı ruḥ-ı aluñ / Dönüp taĝyîr-i şüret itdi şimdi al bir yüzden (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 257, Beyit 2). [göñlüm, -üm]

Cân mâ-cerâ-yı hecrüñ ile hem-dem olalı / **Göñlümle** gözüm ortasına düşdi mabeyin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 258, Beyit 3). [göñlümle, -ümle]

Kimse tedbîri ile takdîri taĝyîr eylemez / Gel **göñül** sen şıdķ ile Ḥaķķa tevekkül ķıl hemân (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 260, Beyit 7). [göñül,]

Yanardum ey **göñül** pervâne tek ben kendü derdümler / Fiĝâna başlayup bülbül gibi ğavĝâ iden sensin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 261, Beyit 3). [göñül,]

Göñül mir’âtıñuñ ḥâli mükedder jeng-i fûrķatle / Şafâ himmetle baķ anı mücellâ eyleyen sensin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 262, Beyit 6). [göñül,]

Bir mehûñ mihrin **göñül** şehrinde kıldum şehriyâr / Ey Raḥîmî şimdi dehre anı ḥan itsem dirin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 266, Beyit 7). [göñül,]

Lâibâlî tekeye-i ‘aşkıñda bir abdâluñam / Dilde efgârum Ḥasan **göñlümde** ezķârum Ḥasan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 268, Beyit 5). [göñlümde, -ümde]

Ḥastanuñ ḥâlin ne bilsün şaĝlar **göñlüm** benüm / Ol sebepden nergis-i bîmâruñ eyler ârzü (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 273, Beyit 4). [göñlüm, -üm]

Ķıl ķadar bulmadı yol zülf ü miyânına **göñül** / Yok yire ‘ömri telef eyledi bu sevdâda (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 280, Beyit 2). [göñül,]

Öte dur dime ben nâlânuña ğülzâr-ı kūyuñdan / **Göñül** murĝini zâr baḥtuma gel bir murĝzâr içre (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 284, Beyit 3). [göñül,]

Yine yap yap yapagör hâliyâ vîrânedür **gönlüm** / Anı ma‘mûr idüpdüñ sâbîkan genc-i vişâlûñle
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 292, Beyit 6). [gönlüm, -üm]

Göñül mürde ola ta‘lîm-i îhyâ eylemek müşkil / Bir ân biñ mes‘ele hâll günde ger var bir kitâb eyle
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 299, Beyit 2). [göñül,]

Bu **göñlüm** gözgüsünde şüret-i hüsnuñ görenler dir / Zelihâdur getürmiş Yûsufın halvet-serâyına
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 303, Beyit 3). [göñlüm, -üm]

Şafâ-yı ‘aşk ile **göñlüm** iletdüm kûy-ı dildâra / Maḥabbet câmi‘ine yine ‘arz itdüm bir âyîne
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 303, Beyit 4). [göñlüm, -üm]

Nev-bahâr irdi demidür cûş idüp aḡ şü gibi / Ey **göñül** cüyâyısañ didâra gel aḡ şü gibi
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 314, Beyit 1). [göñül,]

Yârüñ Raḥîmî öpmek içün la‘lini müdâm / Mey câm-ı ḡamda **göñlümi** âvâre eyledi
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 316, Beyit 7). [göñlümi, -ümi]

Göñül Niş kal‘asıdur şan ḡarâb olmuş içi taşı / Başum tãḡ-ı ‘inâ ‘aynıyla çeşmümdür bıñarbaşı
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 318, Beyit 1). [göñül,]

Dem-i fûrkatde sûzân **göñli** giryân çeşmümi görüp / Yanup aḡlar yanumca ber ü baḡrûñ kûrusı yaşı
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 318, Beyit 2). [göñli, -i]

Göñül ḡayrân u ‘uryân baş açuḡ abdâl-ı ‘aşḡuñdur / Maḥabbet tekyesinde yokdur anuñ şimdi Bekdaşı
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 318, Beyit 5). [göñül,]

Göñlüm ol gül-‘izâra yüz tûtdı / Yine zâr u hezâra yüz tûtdı
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 319, Beyit 1). [göñlüm, -üm]

Yine **göñlüm** hevâya yiltendi / Âḡ kim rûzgâra yüz tûtdı
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 319, Beyit 3). [göñlüm, -üm]

Benüm dîvâne **göñlüm** genc-i ‘uzlet ihtiyâr itdi / Selâmet kûşesin koyup melâmet ihtiyâr itdi
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 321, Beyit 1). [göñlüm, -üm]

Her ḡasîsüñ ḡûnına olma meges gibi tûfeyl / Ey **göñül** kâf-ı ḡınâda kâni‘ ol ‘anḡa gibi
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 323, Beyit 4). [göñül,]

Hırşî artur **göñlümün** pîr olduḡunca ‘aşḡuñ / Ey cûvânum ol delinüñ ‘aḡlı var uşlu gibi
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 328, Beyit 2). [göñlümün, -ümün]

Göñlüm ḡazâna sen de ma‘mûre-i ḡayâlüñ / Bir kâr-gîr-i ‘âlî şâḡi binâya döndi
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 331, Beyit 6). [göñlüm, -üm]

Göñül hecr-i ruḡ u zûlfüñle batdı kâra kayḡuya / Düḡüne varmaludur aña nisbet şimdi mâtemli
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 332, Beyit 4). [göñül,]

Seng-i hecrüñle **göñül** sâḡar-şîfat oldu şikest / Cür‘aveş pây-mâl olup ḡan oldu baḡrum mül gibi
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 334, Beyit 6). [göñül,]

Göñül âyînesi ey mihr-i ḡadd ḡâyet muşaffâdur / Olur bir zerre gerd-i ḡuşsanuñ taḡlar kadar derdi
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 341, Beyit 6). [göñül,]

Şafâ gitdi **göñül** âyînesinde jeng-i ḡam kaldı / Gül-i şâdi açılmaz sînede ḡâr-ı elem kaldı
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 343, Beyit 1). [göñül,]

Nesīmāsā güzēr kıl ey **göñül** bu bezm-i ‘ālemde / Nediminden nedāmet her demindür bir ne dem ıaldı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 343, Beyit 2). [göñül,]

Ey **göñül** Ferhād-ı ğam-fersāya beñzetedüm seni / ‘Āşık-ı āşüfte vü şeydāya beñzetedüm seni (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 346, Beyit 1). [göñül,]

Cülüs itdi **göñül** tahtına yārūñ pertev-i hüsni / Raḥîmî yine şehre bir şeh-i çāker-nevāz irdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 349, Beyit 6). [göñül,]

Yārūñ ḥayāl-i zülfi Muṭavveldür ey **göñül** / Zıkr-i dehānı şerḥ-i beyān Muḥtaşar gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 351, Beyit 3). [göñül,]

göñül akıt-: Büyük bir sevgi duymak, meyletmek.

Ḳāmetüñ rāst serv-i dil-cüdur / Şu gibi **göñlüm akıdan** odur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 48, Beyit 2). [göñlüm akıdan, -üm, -an]

göñül āyinesi: Gönül aynası.

Göñlün āyinesini şāf it ruḥ-ı dildāra bak / Gör ne şüret gösterür ol maḥzar-ı envāra bak (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 139, Beyit 1). [göñlün āyinesini, -ün, -ni]

Göñlünün āyinesi kesb eylesün dirseñ şafā / Ḳo Raḥîmî şüret-i āgyārı vech-i yāra bak (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 139, Beyit 5). [göñlünün āyinesi, -ünün]

göñül bağı: Gönül bahçesi.

Feyz-ı iḥsānuñ **göñül bağını** sîr-āb eyledi / Ser-be-ser büstān-ı dehri nitekim bārān-ı ‘id (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 39, Beyit 8). [göñül bağını, -nı]

göñül pervānesi: Pervane gibi dönen gönül.

Göñül pervānesin ben sen ruḥı gül-nāra yandurdum / Benümle kimse tutuşmaz meger ya şem‘ ya meş‘al (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 164, Beyit 6). [göñül pervānesin, -n]

göñül şehri: Gönül şehri.

Beni şeydā kılan her dem nesîm-i ca‘d-ı gîsüdur / Ḥarāb iden **göñül şehrin** firîb-i çeşm-i cādüdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 79, Beyit 1). [göñül şehrin, -n]

göñül vir-: Sevmek, âşık olmak.

Ey mîm-i fem külāleñün ol iki dāline / **Virdüm göñül** bu cānuma dermān ola meded (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 33, Beyit 4). [göñül virdüm, -düm]

gör-:

1.(Bir şeyin oluşuna veya var olduğuna) Şahit olmak, müşahade etmek.

Ey Raḥîmî utanur yaşum **görüþ** rez-duḥteri / Yüzine her dem tatar vâlâ-yı gül-gündan niķâb (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 17, Beyit 5). [görüþ, -üp]

Ḥâlet-i ‘aşk içre aḥvâlüm **görüþ** kan aḡladı / Ey benüm çeşm-i güher-bârum yaşuñ olsun mezîd (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 37, Beyit 2). [görüþ, -üp]

Cem‘-i vefâda şem‘ gibi yandugum **gören** / Pervâne gibi şevk ile sūzân olur ķalur (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 43, Beyit 2). [gören, -en]

Mü‘min-i şad-şâle **görse** zülfüññün zünnârını / Ey şanem sevdâ-yı İslâmı koyup tersâ olur (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 63, Beyit 2). [görse, -se]

Dil ü cân cür‘a-i bezm-i elestüñ mestidür şüfî / **Görüþ** ta‘n itme ol o kâra şanma ihtiyârumdur (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 74, Beyit 4). [görüþ, -üp]

Vâķı‘amda dün gice Mecnûnı **gördüm** zâr ider / Āh u vâveylâ vü Leylâ zıkrını tekrâr ider (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 78, Beyit 1). [gördüm, -düm]

Dimedüñ ḥâlîmî **görüþ** ġamda / Düşmenümle ol âşinâ n’eyler (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 88, Beyit 8). [görüþ, -üp]

Derd-i hicrâna şimdi şabr idelüm / **Görelüm** ḥikmet-i Ḥudâ n’eyler (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 88, Beyit 10). [görelüm, -elüm]

Cânın eyler Raḥîmî saña fidâ / **Göre** sultânım ol gedâ n’eyler (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 88, Beyit 11). [göre, -e]

Gülşen-i ḥüsnüñ **gören** dehrüñ bahârın istemez / Seyr iden ḥaddüñ bu deştüñ lâlezârın istemez (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 114, Beyit 1). [gören, -en]

Degüldür **gördüğüñ** söz müje-i dildârda kebkeb / Gözüñ merdümeleri teşrif içündür dürr-feşân itmiş (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 124, Beyit 4). [gördüğüñ, -düğüñ]

Baḥr-i ḥaddüñle **göreliden** âteşüm ey yâr şem‘ / Baḡrınıñ yağın yakup aḡlar baña her bâr şem‘ (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 128, Beyit 1). [göreliden, -elden]

Şâm-ı fûrķatde **göreliden** âteşüm ey yâr şem‘ / Od yakup başına yanup şubḡa dek aḡlar şem‘ (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 129, Beyit 1). [göreliden, -elden]

N’ola insâniyyet itse baña çeşmüñ ey melek / Taña ķalup mihr ider mihrüm **görüþ** mâḡ-ı felek (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 160, Beyit 1). [görüþ, -üp]

Ruḡuñ mâḡın gözetmekden bu çeşmüñ eşķ-i pervinin / **Görüþ** her gice yıldız şayduḡum ķaldı taña meş‘al (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 164, Beyit 2). [görüþ, -ür]

Geçdi ‘ömrüm āh kim zülf-i dü-tâsın **görmedüm** / Sâyeveş ḡāk oldum ol devlet ḡümâsın **görmedüm** (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 195, Beyit 1). [görmedüm, -medüm]

Aḡlamakdan gözlerümde ķalmadı nûr-ı başar / Bir dem ol gül-ķihrenüñ ḡurrem-liķâsın **görmedüm** (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 195, Beyit 2). [görmedüm, -medüm]

Görmeyelden ey şanem ruḡsâr u zülfüñ ḡuşşadan / ‘Ālemüñ bir nice gün aḡ u ķarasın **görmedüm** (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 195, Beyit 3). [görmedüm, -medüm]

Vahşet-âbâd-ı ğamuñla olalı dil âşinâ / Dostlar yâd oldu ol benden şafâsın **görmedüm** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 195, Beyit 4). [görmedüm, -medüm]

Tekye-i dehrüñ beķâ derdüm Raĥîmî Haĥķ bilür / Bir senüñ tek ‘âşık-ı fânî gedâsın **görmedüm** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 195, Beyit 5). [görmedüm, -medüm]

Raĥîmî **göre** billâhi bu şâh-ı ‘âdilüñ luţfın / Raķibe meyl idüp kesmez vefâsın ben ķulından hem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 204, Beyit 5). [göre, -e]

Görüp aĥvâlüm ol Şîrîn-dehen raĥm eylemez dilden / Benüm Ferĥâdveş derdüm ķatı bir taşâ ĥayrânem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 212, Beyit 4). [görüp, -üp]

La‘lünden ayru câm-ı cihân şunsa Cem **göre** / Ayaĥına şürâĥi gibi baş eger miyem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 214, Beyit 3). [göre, -e]

Bi-ĥamdillâh şehâ ben ne ğamuñ ne mâtemüñ **gördüm** / Serîr-i sūr-ı devletde cemâl-i ĥurremüñ **gördüm** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 218, Beyit 1). [gördüm, -düm]

Öpüp yüzüme sürdüm gözlerüme tütüyâ kıldum / Başumda devletüm varmış ĥubâr-ı maķdemüñ **gördüm** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 218, Beyit 2). [gördüm, -düm]

Ėam-ı sevdâ-yı hecrüñle perîşân-ĥâldüm ĥayli / Bu gün mecmû‘-ı ĥâķır birle zülf-i perķemüñ **gördüm** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 218, Beyit 3). [gördüm, -düm]

İrişdüirdi cenâb-ı vuşlatuñ ey perî-peyker / Çok insâniyyet itdi bir melek-rû âdemüñ **gördüm** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 218, Beyit 4). [gördüm, -düm]

Ėamaşduñ baķamaduñ göriceķ gün yüzün ol mâhuñ / Neme yararsın ey dide senüñ her dem nemüñ **gördüm** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 218, Beyit 5). [gördüm, -düm]

Elem küncinde ben dil-ĥasta dün ĥamdan ola yârüm / Raķîb ile senüñ seyrânda bir ĥoş ‘âlemüñ **gördüm** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 218, Beyit 6). [gördüm, -düm]

Yıkılmaz Haĥķ bilür ‘aşķ u maĥabbet dirler adına / Raĥîmîñüñ dilinde bir binâ-yı muĥkemüñ **gördüm** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 218, Beyit 7). [gördüm, -düm]

Şehr içinde dün ĥice da‘vâ-yı ĥüsn eylerdi mâh / Gün yüzüñ **gördi** bu gün eksüķlĥin bildi temâm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 220, Beyit 4). [gördi, -di]

Firâķuñ bârına **gördüm** taĥammül eylemez taĥķlar / Çeküp ol yüķi ben bu cism-i bî-miķdâra taķşurdum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 221, Beyit 2). [gördüm, -düm]

Vişâlüñ mâĥına **gördüm** şehâb-ı hecr olur mâ‘il / Hemân dem bād-ı âhum günbed-i devvâra taķşurdum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 221, Beyit 4). [gördüm, -düm]

Yâ Rab naķar-dîdeden ol yâre ne zarr var / Nem **gördi** yaşum gibi bıraķdı naķarından (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 228, Beyit 4). [gördi, -di]

Şüfi ķuyuñda cemâlünden şafâ kesb idemez / Nür **görmez** Ka‘bede her çeşm-i nâ-binâ ĥüseyn (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 237, Beyit 4). [görmez, -mez]

Zülfüñ resenin ķoyup olan ĥayra giriftâr / Tizcek **göreyin** ben anı urĥana şalınsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 254, Beyit 5). [göreyin, -eyin]

Ben mübtelâyı ĥasret iden seyr-i ĥüsnüñe / Eylük yüzini **göre** misin yavuzın eyin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 258, Beyit 5). [göre, -e]

Kan yudar gonca görüp zaḥm-ı zebân-ı ḥardan / Gül yanup kül oldı sūzum **gördi** hecr-i yârdan
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 263, Beyit 1). [gördi, -di]

Kime şorsam lebûn cân gibi hiç ‘âlemde **görmüş** yok / Görinür ‘ayn-ı ‘âşıkda hilâlâsâ ‘ıyân ebrû
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 270, Beyit 6). [görmüş, -miş]

Firâk-ı ḥad u ebrûsıyla ḳaddüm ey felek bükdüñ / Yire geç **göreyin** tiz günde mâh u nev- hilâlûñle
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 292, Beyit 2). [göreyin, -eyin]

‘Ârızında ḥaṭṭ **görüp** sen lâle-ḥaṭṭuñ itdüm âh / Sûzişümden mihr yandı dâğ urındı gökde mâh
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 294, Beyit 1). [görüp, -üp]

Senûñle yüze yüz da‘vâ-yı ḥüsn eylerse ger ḥürşid / **Göreyin** varmasun tiz günde ey meh anı ayına
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 303, Beyit 2). [göreyin, -eyin]

Göreliden cebhenûñ ay toğdınûñ ḥod çerḥi batmışdur / Ezelden bâğ-ı ḥüsnûñ çağı geçdi Akşuyuñ çağı
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 311, Beyit 3). [göreliden, -elden]

Raḥîmî bend-i ‘aşkıyla giriftâr olduğum **gördi** / Anuñ içün tolaşur baña o ḳara zülfinûñ ağı
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 311, Beyit 7). [gördi, -di]

Ol Sikender derdin ayru bende şoñ dem **göreyin** / Ḳaytafâ gibi puşudan ğarḳ ide bu şı seni
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 315, Beyit 2). [göreyin, -eyin]

Toğrusı bu **görmeyem** bu eşk ü âhum dem-be-dem / Cüst u cûda cû-be-cû ey ḳâmet-i dil-cû seni
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 315, Beyit 5). [görmeyem, -meyem]

Görmek isterseñ cinân bâğında ger cân bâğını / Bir lebi goncayla gel seyr eyle sulṭân bâğını
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 317, Beyit 1). [görmek, -mek]

Dem-i fûrḳatde sūzân göñli giryân çeşümü **görüp** / Yanup ağlar yanumca ber ü baḥrûñ ḳurusı yaşı
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 318, Beyit 2). [görüp, -üp]

Raḳîb ile şalınur **gördüm** ol serv-i gül-endāmı / Bir ölü mâtem itdi baña devrân kiçi bayrāmı
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 324, Beyit 1). [gördüm, -düm]

Beni bir kimse ‘arz itmez ḳapuña nâmeden ğayrı / **Görüp** ḥâlûmi bir dem ağlarum yok ḥâmeden ğayrı
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 325, Beyit 1). [görüp, -üp]

Mükedder görse çihrem ânide âyine fâş eyler / **Görüp** her ‘aybumı setreyledüm yok câmeden ğayrı
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 325, Beyit 3). [görüp, -üp]

Zuhûr-ı ṭab‘-ı şerîfûñ güherlerin **gördi** / Raḥîmî bildi nedür muḳteżâ-yı ‘ummânı
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 326, Beyit 7). [gördi, -di]

Yaşum içinde her sū ‘aks-i la‘l-i yâri ben **gördüm** / Deñiz gözine şoḳsun baḥr u irsin la‘l ü mercânı
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 333, Beyit 3). [gördüm, -düm]

Ben benefşe gibi boynumı egüp yalvaruram / Ḥaṭṭ u ḥâlûñ **görmeyem** bir dânesin fûlful gibi
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 334, Beyit 4). [görmeyem, -meyem]

Perişân olduğum sevdâ-yı zülfüñle **görenler** dir / Bu bir dîvânedür Mecnûn-ı ser-gerdândan ğayrı
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 344, Beyit 4). [görenler, -enler]

2.Farketmek.

Dāğdan kim nā-gehān kıpar derūnī bir şadā / Dāğ-ı hicrānum **görüþ** göğsin geçirür dā'imā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 3, Beyit 1). [görüþ, -üp]

Gider Mūsā ile hattūñ hadūñ seyr eylesin münkir / **Görüþ** Haqq dîni bâtıl fikri kı sen 'arz-ı imān it (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 18, Beyit 6). [görüþ, -üp]

Perte-v-i hüsnüñ **gören** dir bu dil-i pür-süzda / Hazret-i şeh-zâdedür girmiş kı lur gülzârı seyr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 55, Beyit 2). [gören, -en]

Şerār-ı hecre yanmadın recā-yı vaşl-ı yâr itmiş / **Görüñ** şol zâhid-i nā-puhteyi sevdā-yı hām eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 72, Beyit 3). [görüñ, -üñ]

Kať it ta'alluķ riştesin mikrāz-ı harf-i lâ ile / Peyvend-i illāya iriş **gör** nef' u zar kimlerdedür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 101, Beyit 4). [gör,]

Aşılup karşıñda dil Manşurı şādiden döner / **Gördi** dār-ı aşkıda mi'râcudur ol dār-ı zülf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 132, Beyit 4). [gördi, -di]

Gör gubār-ı hatt-ı la'lüñle ne keyfiyyetde ben / Hālûme rahm it beni hayrān iden esrāra bak (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 143, Beyit 4). [gör,]

İşitmez āh-ı hezārum o gül-izārı **görüñ** / Okınsa kı şsa-i aşkıum uyur o yârı **görüñ** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 148, Beyit 1). [görüñ, -üñ]

Geh ağladur beni gāh inledür bu āh meded / Ne demlere kıdı n'eyler bu rüzgārı **görüñ** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 148, Beyit 2). [görüñ, -üñ]

Lebi gamıyla kıadeh gibi kıoldı kıan çeşmüm / Gıdā-yı cân olan ol cām-ı hoş-güvārı **görüñ** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 148, Beyit 3). [görüñ, -üñ]

Dizin dizin reh-i kūyında dizilüp 'uşşāk / Gürüh gürüh görinen kıor hâksârı **görüñ** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 148, Beyit 4). [görüñ, -üñ]

Çerāğı 'arız u şevk-i lebiyle dil-i şem'in / O yâr kı tā uyana cân gözin uyarı **görüñ** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 148, Beyit 5). [görüñ, -üñ]

Şafā-yı tavf-ı Hicāz u hevā-yı Sa'y semā' / Ne yol maķām-ı kıabüle varursa varı **görüñ** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 148, Beyit 6). [görüñ, -üñ]

Rahîmî tevbe-şiken olsa kıañ degül ey meh / Hilāl-i 'id u dem-i sāğar-ı bahārı **görüñ** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 148, Beyit 7). [görüñ, -üñ]

Bir dem içre **gör** ne demler zâhir eyler rüzgār / Dem bu demdür bu demi hoş **gör** gamı deryāya şal (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 166, Beyit 4). [gör,]

Dostum kıatre gibi gerçi bir ednâdur dil / Aşınâdan şoragör **gör** nice deryâdur dil (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 168, Beyit 1). [gör,]

Raķibe şoķbetüm gerçi şitā faşlından āfetdür / Göz aç nergis gibi **gör** bir bahār-ı dil-güşā oldum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 193, Beyit 6). [gör,]

Ne yazmış şafha-i eşcāra **gör** kim hāme-i kıudret / Sebak al bāb-ı kııkmetsür 'aceb dîvānımış bildüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 199, Beyit 4). [gör,]

Hayāl ü fikr-i dendān u dehān-ı yāra me'vadur / Ne dürrüñ ma'denidür **gör** ne cevher kânıdur göñlüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 202, Beyit 4). [gör,]

Gül gül itmiş ruhını t̄ab-ı şarāb-ı gül-fām / Didi gögsin açuban **gör** ne gülistānem ben (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 225, Beyit 3). [gör,]

Rahîmî bezm-i ğamda cām-ı hasret nûş ider dā'im / **Göreliden** 'aks-i la'l-i cān-fezānı sāğar-ı mülde (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 281, Beyit 5). [göreliden, -elden]

Gör bu çerh-i vuşlata nevbet degirmendür daḥi / Dönmişem kendüm bilelden āsiyābuñ 'aynına (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 285, Beyit 4). [gör,]

Bir perînüñ yine bağlanduñ Rahîmî zülfine / 'Ömrüm içre şimdi **gördüm** ey delü aşlu seni (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 315, Beyit 7). [gördüm, -düm]

Ol meh-likayı **gör** baña ne işler işledi / Dönderdi yüzini beni āvāre eyledi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 316, Beyit 2). [gör,]

Beni koyup rakıbe yüz virdi / Ol güli **gör** ki ḥāra yüz tıtdı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 319, Beyit 4). [gör,]

Vaṭan tıtdı gözüm içre ḥayāl-i la'l-i dendānuñ / Ne cevher ma'deniyüz **gör** ne dürrüñ kâniyuz şimdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 329, Beyit 2). [gör,]

Ṭayanma ḥüs-n-i bî-bünyāduña ey ğonca-leb **gör** kim / Ne mir'āt-ı Sikenderden nişān ne cām-ı Cem kıldı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 343, Beyit 4). [gör,]

3. Bir nesne veya kimsenin varlığını algılamak, hissetmek.

Şarardı gün gibi beñzüm tenüm pür-tāb olup titrer / Hilāl oldu kadüm bedr-i cemālün **görmedüm** bir şeb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 10, Beyit 4). [görmedüm, -medüm]

Gülşen içre ḥaṭṭ-ı gül-fām-ı 'araḳ-rizün **görüp** / Ḥacletinden ter düşüp ğarḳ-ı 'araḳ oldu gül-āb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 12, Beyit 4). [görüp, -üp]

Cānuma bir buse ikrār eyledi o la'l-i nāb / Mā'il oldu şandı şudur teşne-dil **gördi** serāb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 12, Beyit 1). [gördi, -di]

Aḳşehre döndi Aydın olup ay yüzünle dehr / **Gördi** saçunu virdi Ḳaraman hemān ḥarāc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 24, Beyit 2). [gördi, -di]

Gönlümde mihr-i ḥüs-nüni ey meh **gören** didi / Kılmış diyār-ı şarḳa Ḥüdāvendgār göc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 26, Beyit 2). [gören, -en]

Görmesem meh yüzün ey meh eger aḥşama deĝin / Teng ü tar olur o gün başuma meydān-ı ferāḥ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 29, Beyit 4). [görmesem, -mesem]

Gün **gördi** gün yüzün kızarup oldu şermsār / Şanmañ şafaḳ yüzine dutar bir niḳāb-ı sürḥ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 30, Beyit 3). [gördi, -di]

Ḳul oldu sen boyı servi **görüp** dil-i āzād / Hevā-yı 'aşḳa düşüp didi her çi bād-ā-bād (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 36, Beyit 1). [görüp, -üp]

Yalmanur teşne-dil **görüp** la'lün / Ḥastadur şandı bir içüm şudur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 48, Beyit 3). [görüp, -üp]

Meyl eyleyli ḥāre o gül-pireheni **gör** / Gül gibi teni çāk yini yāsemeni **gör** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 52, Beyit 1). [gör,]

Dîvâne-i ser-halka-i zencîr-i maḥabbet / Āşüfte-i ‘aşk ister iseñ işte beni **gör** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 52, Beyit 2). [gör,]

Hâr-ı ğam-ı hicrândan olur bülbül-i dîlzâr / Ey ğonca қо sen söyleyeni söyledeni **gör** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 52, Beyit 3). [gör,]

Şāhum nāzar it luṭf-ı Raḥîmîyi ziyād it / Ol şā‘ir-i nāzükde bu tarz-ı Ḥaseni **gör** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 52, Beyit 5). [gör,]

Raḥîmî gerçi ḥāk oldu ümid-i pāy-ı buseñle / **Görüp** bir gün dimezsın raḥm idüp bir ḥāksārum var (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 76, Beyit 5). [görüp, -üp]

Görüp bî-şabr olur her şūḥ-ı şîrîn-kār-ı şehir-āşüb / Benüm ṭumār-ı eş‘arum bu gün ḥırz-ı füsünumdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 85, Beyit 3). [görüp, -üp]

Gice seyrümde **gördüm** dāl-i zülfüñ reh-berüm olmış / Şehā ḥayr ola düş-ı devlet-i cāvide düş eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 90, Beyit 3). [gördüm, -düm]

Gördüm bu ḥüsn ü ānuña ḥaṭṭuñ benimsedüm / Aldum ol iki şāhid ile bir Güzel ḥişār (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 93, Beyit 2). [gördüm, -düm]

Maḥbûb ile Raḥîmî şarāb-ı nihānı **gör** / Nāşînuñ ehl-i ‘aşka be-ġāyet yasağı var (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 93, Beyit 9). [gör,]

Gice sen şem‘a karşı tutuşurken nār-ı fūrkatde / **Görüp** üstüme şevkıyla hemān pervāne dönmişdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 94, Beyit 4). [görüp, -üp]

Raḥîmî şu gibi ağlar şabāveş āh idüp her dem / Niç’itsün **görmedi** ḥāk-i cenābuñ niçe demlerdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 96, Beyit 4). [görmedi, -medi]

Görüp la‘lünü ol hem sen nedendür bezl-i cān itmez / Anuñ varsa elinde ihtiyārı var benüm yokdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 98, Beyit 7). [görüp, -üp]

Ey rebî‘-i mekrümet dest-i zer-efşānuñ **görüp** / Çihresin zerd itdi gülşen ḥor u zār olmış yatur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 104, Beyit 4). [görüp, -üp]

Şeh-süvārum gel **gören** ḥāk-i semend-i nāzuñuñ / Yollar üzre muntazır her dem ğubārın gözlerüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 113, Beyit 2). [gören, -en]

Niçe fehm eylesün nā-dān ğubār-ı ḥaṭṭ-ı ruḥsāruñ / **Gören** ḥayrāndur anı şāḥib-esrār olmayan bilmez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 116, Beyit 4). [gören, -en]

Secde vācibdür baña **gördüm** kaşuñ miḥrābını / Kāmetüñ göstermege ṭoġrul ki farz oldu namāz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 118, Beyit 3). [gördüm, -düm]

Gören dībāce-i ebrüña dir senüñ berātında / Budur var ise ol ṭuġrā-yı ġarrā-yı sa‘ādet naḳş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 122, Beyit 2). [gören, -en]

Ġam-ı tîġ-i ‘adūdan zaḥm-ı cismüm dir **gören** yara / Yine ḥār-ı belādan bülbül-i pür-zāra zaḥm irmiş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 125, Beyit 4). [gören, -en]

Şām-ı hecründe leb ü ḥaddüñle **gördi** sūzişem / Cān eridüp şubḥa dek yanup tüter her bār şem‘ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 127, Beyit 5). [gördi, -di]

Aġlamakdan dehr gülmezdi açılmazdı bahār / Şimdi **görür** gözi nergis her semen çeşm ü çerāġ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 130, Beyit 5). [görür, -ür]

Gördükce zaḥm ağız açar tiğ-i ḥaṇçerüñ / Yalmanup özler anı zülâle ṭaraf ṭaraf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 133, Beyit 4). [gördükce, -dükce]

Tütüyâ-yı ‘ayn-ı ‘âlemken ğubâr-ı maḳdemüñ / Zerre deñlü **görmeye** bu dîde-i ğamnâk ḥayf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 134, Beyit 4). [görmeye, -meye]

Zaḥm-ı cānum **gördi** müjgānuñ duz ekmek bilmedi / Leblerüñle niçe demdür var iken ḥaḳ-ı nemek (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 160, Beyit 2). [gördi, -di]

Öñüñce bir yalın yüzlü siyeh pürçemlü peyki **gör** / Başında tâc-ı zer nârenci geymiş hem ḳabâ meş‘al (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 164, Beyit 5). [gör,]

Meyl ider yaşum nişân-ı na‘lçeñi **görüp** revân / Sâ‘ilüñ olur dem-â-dem menzil-i şaf-ı ni‘âl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 172, Beyit 5). [görüp, -üp]

Görelî ḳadd-i bülendüñ müntehâdur himmeti / Sidrede ṭübâya baş egmez dil ey nâzûk-nihâl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 178, Beyit 3). [görelî, -elî]

Bir ḥaṭâ ile dolaşdum çîn-i zülfeynüñ **görüp** / Yay idüp çekdüñ çevirdüñ ḳâmetüm ṭuğrâ-mişâl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 178, Beyit 2). [görüp, -üp]

Görüp ḳaddüñ düşüp pâyuña çihrem ḥâk-i râh itdüm / Yine bir cây-ı ‘âlîde bu gün bir tekyegâh itdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 184, Beyit 1). [görüp, -üp]

Ruḥ-ı zerdüm rikābuñ tâ başından tâbdâr itdüm / **Görüp** gün müşteri oldu ser-â-ser bir ḳumâş itdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 187, Beyit 3). [görüp, -üp]

Yüzüñ **gördüm** bi-ḥamdillâh didüm / Hemîşe yarıcuñ Allâh didüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 188, Beyit 1). [gördüm, -düm]

Elif ḳaddüñ **görüp** hem cirm-i ḥâlüñ / Anuñcün saña ḳarşu âh didüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 189, Beyit 4). [görüp, -üp]

Seni **gördüm** görelden ey göñül Mecnûna beñzetdüm / Ğam-ı sevdâ-yı zülf-i yâr ile meftûna beñzetdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 198, Beyit 1). [gördüm, -düm]

Cihân bezminden aldum pâyum el çekdüm mülinden hem / **Görüp** ânide reng aldum gülinden sünbülinden hem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 204, Beyit 1). [görüp, -üp]

Vâḳı‘amda dün gice Ferḥâdî **gördüm** ḥâletüm / Râh-ı ‘aşḳ içre didi ḥâlüñ ne ey hem-şan‘atum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 207, Beyit 1). [gördüm, -düm]

Görüp la‘lüne rûḥum itdüm revân / Göre nice cāndan ḥırîdāruñum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 211, Beyit 4). [görüp, -üp]

Raḥîmî ḥâk-i pâyuñda anuñcün başı ser-keşdi / **Görüp** taḥsîn idüp şāhum hemân sâbâşa ḥayrānem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 212, Beyit 5). [görüp, -üp]

Kuḥl eyledüm gözüme **görince** izüñ tozın / **Görince** ben ḳuluñ hele şāḥib-naḳar mıyam (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 214, Beyit 2). [görince, -ince]

La‘l-i cān-baḥşuñla **gören** sen şanem-sîmāyı dir / Gökden indi yir yüzine var ise ‘İsâ bu gün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 227, Beyit 4). [gören, -en]

Gün olur ay yüzini **görmezem** geçer bir yıl / Bu ḥurd [u] ḥ‘âb ya leyl ü nehârı n’eyleyeyin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 231, Beyit 2). [görmezem, -mezem]

Dil ü cān **gördi** la'lüñle miyānuñ mübtelā oldu / Añılmaz şimdi adım āh bī-nām u nişānum ben (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 234, Beyit 5). [gördi, -di]

Gerçi ey dil derd-i aşk-ı yār ile ma'lûlsün / Kimse **görmez** kayduñı tîmārı yok ma'zûlsün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 239, Beyit 1). [görmez, -mez]

Gördüğün zıll-i şanavber şanmağıl kuhsârda / Husrevâ naḥl-i siyehdür mâtem-i Ferhād için (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 241, Beyit 2). [gördüğün, -düğün]

Nazardan degme bir ednānuñ ilķāsıyla devr itme / Seni **gördi** gözini açdı ey 'ālî-naẓar şāhin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 244, Beyit 5). [gördi, -di]

Ķapuña baş egmeyen ĳalbüm Şafā-yı ĳalb ile / **Görmesün** ol Merve ḥaᳵᳵı Ka'be-i 'ulyā yüzün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 246, Beyit 6). [görmesün, -mesün]

Bunca istiğnā ile mihr-i cihān-ārāyı **gör** / Āsitānuñ ḥākine her şubḥ-dem sürer cebīn (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 247, Beyit 4). [gör,]

Baṇa ĳaşın çatup ḥışm eyler anuñçün hemān ebrū / **Görüp** ān-ı ruḥuñ dîvāne düşdüm ey perī āni (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 270, Beyit 3). [görüp, -üp]

Ṭañ midur gögsin **görüp** pür-şevᳵ olursa āsmān / Gice pehlūsındadur bir māh-ı tābān sīnelü (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 271, Beyit 3). [görüp, -üp]

Miyānuñ yādına cism-i nizārum / **Görenler** rişte şanur pīrehende (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 277, Beyit 3). [görenler, -enler]

Gözüde bir gün o meh ḥüsnini **görmüş** sāde / Şimdi Yūsuf gibi kendin şatar istiğnāda (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 280, Beyit 1). [görmüş, -miş]

Göremez pāk-naẓarla ruḥ-ı dil-cūñı ḥasūd / Nice me'vā ide mā dīde-i nā-bīnāda (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 280, Beyit 4). [göremez, -emez]

Şeker gibi ezildüñ **gördi** aluñ la'l-reng aldı / Başuñ ortaya koyup yine kıyduñ cāna ey vişne (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 282, Beyit 3). [gördi, -di]

La'l-i mey-gūnuñ **görüp** bir neş'e taḥşīl eylemiş / Raᳵş urur cāna meger gelmiş zebānuñ 'aynına (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 285, Beyit 5). [görüp, -üp]

Gördi pīrahenüñi titreyüp üstüme düşer / Çāk çāk itdi bu ḡayretle girībānı zırır (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 293, Beyit 4). [gördi, -di]

Gül yüzü vaşfında şî'rüm **gördi** ol gonca didi / Āferīn ey bülbül-i tab'-ı ḥoş-elḥānum yine (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 296, Beyit 6). [gördi, -di]

Nice gün olur ki **görmem** meh-cemālūñ göricek / Māni' olur aña daḥi göz yaşı ya dūd-ı āh (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 298, Beyit 2). [görmem, -mem]

Tenümde dāğ-ı ḡam ḥod her biri bir ṭabla āteşdür / **Gören** ey ᳵaşı yā oḥdur yiter derdüm ziyād itme (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 302, Beyit 3). [gören, -en]

Bu göñlüm gözgüsünde şüret-i ḥüsnüñ **görenler** dir / Zeliḥādur getürmüş Yūsufın ḥalvet-serāyına (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 303, Beyit 3). [görenler, -enler]

Cān lebüñ cāmın **görüp** mestāne ṣeklin baḡladı / Yandı şem'-i şevᳵe dil pervāne ṣeklin baḡladı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 308, Beyit 1). [görüp, -üp]

H'ābda **gördüm** saçuñ bendine bağlanmış şabā / Şubḥ-dem kūyuñda **gördükde** didüm uşbu gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 328, Beyit 4). [gördüm, -düm; gördükde, -dükde]

Özini gāh olurmuş beñzedürmüş zıll-i kaddüñe / Yıkılsın **görmiyeyin** bir daḥi serv-i hırāmānı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 335, Beyit 4). [görmiyeyin, -miyeyin]

Eger ey dil **görem** dirseñ kemāl-i şun'-ı Yezdānı / Temāşā kıl güzellerde melek-şüretlü insānı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 337, Beyit 1). [görem, -em]

Cihānda görmedüm bu vech-i ra'nā nesl-i ādemde / Perī-zād olmasun şāyed **görüñ** ol hūb devrānı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 337, Beyit 2). [görüñ, -üñ]

Niçe hayrānı olmasun **gören** ol çāšnī-gırüñ / Lebi sükker börek ḥaddı gülāc-ı ḥūn-ı sübhānı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 337, Beyit 3). [gören, -en]

Baḥa vācib olupdur secde **gördüm** kāmēt-i yāri / Uzatma vā'izā gel kışşayı vaḳt-i namāz irdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 349, Beyit 4). [gördüm, -düm]

4. Zarf-fiillerin olumsuz görünüşlü şeklinden sonra geldiğinde sonu iyi olmayacak bir oluş veya kılış bildiren yardımcı fiil durumundadır.

Olalı şehir-i hüsne yüzüñ ay Güzel ḥişār / Yüz tıtdı ṭop yıkılmağa **gördi** Güzel ḥişār (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 93, Beyit 1). [gördi, -di]

5. İdrak etmek, düşünmek, anlamak.

Devlet-i dostdārın elyaḳ **gördi** kıldı Ḥaḳḳ seni / Uşbu şehir-i evliyāda şehriyār-ı evliyā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 9, Beyit 2). [gördi, -di]

La'l-i sîr-ābuñla ḡonca **gördi** hem-meşreb müdām / Reşkten mi ḳan yudar terdür ḥarāretten gül-āb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 17, Beyit 3). [gördi, -di]

Ḳo māzî ḡuşşasın efkār-ı istiḳbālî terk eyle / Naẓar kıl ḥālūñe **gör** ḥāliyā kesb eyle bir ḥālet (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 21, Beyit 4). [gör,]

Māhiyyeti ma'lūm ola tā şüret-i ḥüsnüñ / Yūsuf gibi āyīnede gel sen de seni **gör** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 52, Beyit 4). [gör,]

Gördi bennā-yı ferāset 'ahdinüñ bünyādı yok / Tarḥ idüp bünyādını hem ḥanedānın yaḳdılar (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 61, Beyit 2). [gördi, -di]

Ṭoḡrı kuluñ olduḡın inkār ider mi **gör** ḳabaḳ / Oḳlara dikilüp eyler cān u başın pāy-ı sūr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 91, Beyit 3). [gör,]

Öge öge göge çıkardı Raḥimî ḳapuñı / Himmetini ol gedānuñ **gör** nice şāḥānedür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 92, Beyit 5). [gör,]

Ġam-ı ferdā içün endişe çekme bu günü ḥoş **gör** / Yine virmek anuñdur luṭf ol perverdigāruñdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 95, Beyit 3). [gör,]

Terk it vücūdî benliği tā kim **göresin** sen seni / Dil-ber müşāhiddür velî benlik arada perdedür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 101, Beyit 2). [göresin, -esin]

Şâf kıl cân gözgüsün şûfi ruh-ı zîbâya bak / **Gör** ne şekl izhâr ider ol şûret-i ma'nâyâ bak (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 137, Beyit 1). [gör,]

Göñlün âyînesini şâf it ruh-ı dildâra bak / **Gör** ne şûret gösterür ol mazhar-ı envâra bak (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 139, Beyit 1). [gör,]

Hikmetine nâzır ol ol hâkim-i pür-hikmetün / Yuhyi ba'de'l-mevti **gör** fe'nzur ilâ âsâr a bak (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 143, Beyit 2). [gör,]

Görüp la'liñe rûhum itdüm revân / **Göre** nice cândan hırîdârûnum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 211, Beyit 4). [göre, -e]

Ko beni derdüm yiter aîma devâyı ey tabîb / Hastañuñ **gör** kaydını geçmiş durur timârdan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 242, Beyit 2). [gör,]

Benüm yanumda ey şâh-ı bülend ol pest-i himmetdür / Yüce **görmese** 'âlî-dergehün tāk-ı mu'allâdan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 250, Beyit 4). [görmese, -mese]

Ey Raḥîmî kanda buldum dime dâ'im **gör** nesin / Saña ol bir hûndur bulduñsa aylak şu gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 314, Beyit 6). [gör,]

Gördi ey germ-âbe yaşum yâre hem pehlû seni / Maḥv ider şaḳın ılıdur cûş idüp ol şu seni (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 315, Beyit 1). [gördi, -di]

Yaşumla âhuma şor **gör** hevâ-yı 'ummânı / Gezer şabâyıla her dem fezâ-yı 'ummânı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 326, Beyit 1). [gör,]

Her behâsını terâzûda **gören** ola 'azîz / Ben esîr-i 'aşḳuñ iken boynı bağlu kıl gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 334, Beyit 5). [gören, -en]

6.Yaşamak.

Her ki cânâ guşsa-i 'aşḳuñla mu'tâd olmadı / **Görmesün** şadî yüzün 'âlemde gamnâk olsun ol (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 179, Beyit 2). [görmesün, -mesün]

Vefâlar **görmişem** sen nîk-i ḥaşlet şâh-ı hurremden / Velî aḡyâr-ı bed girdârdan çok cevîr ü gam çekdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 186, Beyit 4). [görmişem, -mişem]

7.Mâruz kalmak.

Kan yudar gonca **görüp** zaḥm-ı zebân-ı hârdan / Gül yanup kül oldu sūzum gördi hecr-i yârdan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 263, Beyit 1). [görüp, -üp]

8. Görme hassasına sâhip olmak, görür olmak.

Rûşen budur ki çeşm-i çerâḡ-ı dü kevn senin / Ey nûr-ı Ḥaḳḳ senüñle **görür** 'âlemün gözi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 312, Beyit 4). [görür, -ür]

9.Karşılaşmak, rast gelmek.

Görmedüm zātuñ gibi ‘ālemde bir kân-ı ʔarab / Sūr-ı sâ’ildür ʔapuñda dā’imā derbān-ı ‘īd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 39, Beyit 9). [görmedüm, -medüm]

Bir şanemde şüretā naʔşuñ naʔîrin **görmedüm** / Gerʔı ʔıldum deyr-i dünyāda der ü dîvārı seyr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 55, Beyit 3). [görmedüm, -düm]

Geçdi ‘ömrüm āh kim zülf-i dü-tāsın **görmedüm** / Sāyeveş hāk oldum ol devlet hümāsın **görmedüm** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 195, Beyit 1). [görmedüm, -medüm]

Bir’ki gündür sen meh-i rüßen-liqāy **görmedüm** / Çerḥ-i devlet dergehi ʔāk-ı ‘alāy **görmedüm** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 217, Beyit 1). [görmedüm, -medüm]

Tire oldı zülf ü ʔaddüñsüz ʔarasi sancaḡı / Ay yüzüñsüz Aydın olmış bir aray **görmedüm** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 217, Beyit 2). [görmedüm, -medüm]

Dostlar nā-geh olursam ḡarḡa-i baḡr-i firāk / Baña ḡayf oldı deñiz ol āşınāy **görmedüm** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 217, Beyit 3). [görmedüm, -medüm]

Dāne vü dāmıyyla hāl ü zülfüñ olmazmış şikār / Yüksek uçarmış o pervāz-ı hümāy **görmedüm** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 217, Beyit 4). [görmedüm, -medüm]

İrdi mi ol māha āyā ben ḡubārından keder / Gözḡü sende ‘ālemüñ vech-i ziyāy **görmedüm** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 217, Beyit 5). [görmedüm, -medüm]

Rāh-ı ‘aşḡuñda şabāāsā yiler ḡöñlüm gibi / Rüzḡāra tābi‘ olmış ber-hevāy **görmedüm** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 217, Beyit 6). [görmedüm, -medüm]

Saña bî-ḡaddür şehā gerʔı maḡabbet ‘arz iden / Ben Raḡîmî gibi bir muḡliş gedāy **görmedüm** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 217, Beyit 7). [görmedüm, -medüm]

Görmedüm zātuñ gibi bir cevher-i kân-ı sehā / Sū-be-sū gezdüm şadefveş baḡr u ‘ummān illerin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 243, Beyit 4). [görmedüm, -medüm]

Mükedder **görse** çihrem ānide āyine fāş eyler / Görüp her ‘aybumı setreyledüm yoḡ cāmeden ḡayrı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 325, Beyit 3). [görse, -se]

Raḡîb-i rū siyāhuñdan kesil ey āfitābum gel / Bilürsin **görmedi** kimse melek ʔatında sulṡānı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 337, Beyit 6). [görmedi, -medi]

Cihānda **görmedüm** bu vech-i ra‘nā nesl-i ādemde / Perî-zād olmasun şāyed görüñ ol hūb devrānı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 337, Beyit 2). [görmedüm, -medüm]

10.Farz etmek, gibi saymak.

Lebüñi çeşme-i cān Ka‘be **görmiş** adam yoḡ / Perî vişāl gibi mā-ḡaşāl meşeldür ola (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 307, Beyit 4). [görmiş, -miş]

gördükce: Gördüğü zaman, her gördüğünde.

Yüzüñi **gördükce** buse umduḡum ‘ayb eyleme / Āyet-i Kevşer ḡaḡı cānā budur erkān-ı ‘īd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 39, Beyit 7). [gördükce, -üñi]

Yalmanur tığüñi **gördükce** gönül gül-gündür / Yarar ol yarasına gâyet eyü merhemdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 58, Beyit 3). [gördükce,]

görelen: Gördüğümden bu yana, gördüğüm zamandan beri.

Seni gördüm **görelen** ey gönül Mecnûna beñzetdüm / Ğam-ı sevdâ-yı zülf-i yâr ile meftûna beñzetdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 198, Beyit 1). [görelen,]

gören: Gören kişi.

Ser-i kuyuñda kıddüm üzre zer-çihrem **görenler** dir / Vefâ bâğınınñ öz şâhında bir berg-i hazân kalmış (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 126, Beyit 3). [görenler, -ler]

göricek: Gördüğü zaman, görünce.

Yâr derdiyle Raḥîmî bu dilinmiş dilimüñ / **Göricek** yârelerin yâr ile düşmedi sūrāḥ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 29, Beyit 7). [göricek,]

Gün olur ay yüzüñi seyr idemem bir yıl olur / **Göricek** göz yaşı mānî^c neme yarar nemdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 58, Beyit 2). [göricek,]

Ḳamaşduñ baḳamaduñ **göricek** gün yüzün ol māhuñ / Neme yararsın ey dîde senüñ her dem nemüñ gördüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 218, Beyit 5). [göricek,]

Çerḥ-ı sincâbide mäh u hâle şandum **göricek** / Geymiş ol meh-rû meger sammürdan bir şeb-külâḥ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 276, Beyit 6). [göricek,]

Şol dil ki mihr-i ḥüsnüñe bigâne olmaya / Sen mähî **göricek** nice dîvâne olmaya (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 297, Beyit 1). [göricek,]

Nice gün olur ki görmem meh-cemâlün **göricek** / Mānî^c olur aña daḥi göz yaşı ya düd-ı âḥ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 298, Beyit 2). [göricek,]

göril-: Görülmek.

Ḥâric ez-defterde yok idüñ **görildi** ey raḳîb / Āsitân-ı yârdan ifrâz bu bir maḥlûlsün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 239, Beyit 3). [görildi, -di]

görin-:

1.Ortaya çıkmak, görünmek.

Bir serv-ḳad [u] lâle-ruḥuñ guşşasından âḥ / Sinemde **görinen** elif ü dilde dâğıdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 86, Beyit 3). [görinen, -en]

Şubḥa dek yıldız şayar yıllar geçer göz yummazuz / Ayda bir gün **görinür** âḥ ol meh-i tâbânımız (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 106, Beyit 2). [görinür, -ür]

Bezm-i çemende lāle degül **göriñen** bu dem / Yirden gehi çıkar dañi bir odlu āh-ı Cem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 216, Beyit 5). [göriñen, -en]

Göriñen encüm degüldür ĥasret-i rûyuñla āh / Dāmen-i eflāke od urdı derûn-ı āteşin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 247, Beyit 2). [göriñen, -en]

Muntazırdur göz açup nergis ayağüñ tozına / Gel **göriñ** biñ nāz ile ey çeşm-i fettānum yine (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 296, Beyit 4). [göriñ,]

Gel **göriñ** izhār-ı didār it Rañîmî ‘āşıkā / Ey vişāl-i bağ-ı cennet rûy-ı rıdvānum yine (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 296, Beyit 7). [göriñ,]

2. Benzemek, görünüşünde olmak.

Bu gülzār içre ey gonca **göriñür** kıadd ü zülfüñsüz / Gözüme ok yılanı servi süñbül şekl-i ejderdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 49, Beyit 3). [göriñür, -ür]

Gülşende gözlerüme kıad ü zülf-i yārsuz / Her serv ejdehā **göriñür** her giyāh mār (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 80, Beyit 2). [göriñür, -ür]

Ĥaķuñ didārı ĥaķķı gülşen-i küyuñsuz ey ĥürî / **Göriñür** düzaķāsā gözüme bağ u cinān sensüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 110, Beyit 4). [göriñür, -ür]

Kime şorsam lebûñ cān gibi ĥiç ‘ālemde görmiş yok / **Göriñür** ‘ayn-ı ‘āşıkda hilālāsā ‘ıyān ebrü (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 270, Beyit 6). [göriñür, -ür]

Gül yüzüñ ĥaţtuñ ĥamıyla geşt-i gülzār eylesem / Reng-i ĥākister **göriñür** gözüme berg-i giyāh (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 276, Beyit 2). [göriñür, -ür]

3. Görülür halde olmak, görülebilecek durum veya nitelikte olmak.

Şafaķ şanmañ **göriñen** zaķm urupdur nāvek-i āhum / Ėazāl-i çerķ ey ebrü kemān oklu şikārumdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 74, Beyit 2). [göriñen, -en]

Nigār-ı ‘ārızuñda **göriñen** ĥaţţ düd-ı āhumdur / Ya ĥod ey meh sevād-ı nāfe-i baĥt-ı siyāhumdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 75, Beyit 1). [göriñen, -en]

Göriñen çerķ-i pür-encüm degül ey māh üstümde / Bu tāk-ı zer-nigār-ı lājiverdi bārgāhumdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 75, Beyit 3). [göriñen, -en]

Güneş yüzlüm beni mihrüñde şādık belki sinemde / **Göriñen** dāğ-ı da‘vā-yı maĥabbetde güvāhumdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 75, Beyit 4). [göriñen, -en]

Dizin dizin reh-i küyüñda dizilüp ‘uşşāk / Gürüh gürüh **göriñen** ĥor ĥāksārı görüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 148, Beyit 4). [göriñen, -en]

Göriñen dāğlar yir yir kıurılmış şāh-ı serviçün / Ĥıyām-ı simdür ya nürdan bir sāyebān ĥurrem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 196, Beyit 3). [göriñen, -en]

Şūfiyā sāf eyle gel jeng-i ‘alāyıkdan dilüñ / Şüret-i ma‘nā **göriñmez** olmasa āyine şāf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 131, Beyit 6). [göriñmez, -mez]

Görinen kavs-i felekde mäh-ı nev şanmañ felek / Degdi āhum okına karşı nişān bir şeb-külāh (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 276, Beyit 3). [görinen, -en]

görmeyelden: Görmediğinden beri.

Görmeyelden ey şanem ruhsār u zülfüñ guşşadan / ‘Ālemüñ bir nice gün ağ u қarasın görmedüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 195, Beyit 3). [görmeyelden,]

Yıldan artuқ oldu gerçi kim bu gün bir haftadur / Ey Raḥîmî **görmeyelden** ol meh-i ra‘nā yüzün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 246, Beyit 7). [görmeyelden,]

görmezlen-: Görmezden gelmek.

Doқunmaz tîr-i müjgānuñ geçer **görmezlenür** şimdi / Velî ey қаşı ya cāna geçer peykānuñı yād it (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 19, Beyit 6). [görmezlenür, -ür]

Görmezlenür bu bülbülin iğmāz-ı ‘ayn ider / Gül-gün ider sirişküм o ḡonca-femüñ gözi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 312, Beyit 2). [görmezlenür, -ür]

görüben: Görüp, görünce.

Güneş yüzüñi tağyîr ideli ey mäh-tāb-ı teb / **Görüben** gökde таña қaldı bî-tāb oldu her kevkeb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 10, Beyit 1). [görüben,]

görül-: Görülmek, fark edilmek.

Ġam-ı zülf ü firāk-ı ‘ārîzuñla ey meh-i nā-mihr / Raḥîmî rüz u şeb ağlar **görülmez** қarası aқı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 347, Beyit 5). [görülmez, -mez]

görün-:

1.Gözükmek.

Nev-bahārın neylerem ey ḡonca dehrüñ sensüzün / Görünen her gül dikendür **gözüme** gülzārdan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 263, Beyit 4). [görünen, -en]

Yelüp yil gibi gezdüm cū-be-cū bu hırmen-i dehri / **Görünmez** ḡaşılı bir dāne berg-i ḡāhdan ḡayrı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 353, Beyit 2). [görünmez, -mez]

Şabāyā ‘ayn-ı māl olursa çekmem minnetin kuḡluñ / **Görünmez** gözüme nesne bu ḡāk-i rāhdan ḡayrı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 353, Beyit 3). [görünmez, -mez]

2.Ortaya çıkmak.

Lebüñde tāb-ı tebden **görünen** tebḡāleler cānā / Şanasın rind-i mey-āşām ile Hızır oldu hem-meşreb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 10, Beyit 3). [görünen, -en]

görünmez: Görünmeyen, saklı.

Görünmez ey göñül sen bir gül-i ra'nāya 'āşıksın / İrişmez sem'ine anuñ hezār āvāze-i bülbül (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 177, Beyit 6). [görünmez,]

görür ol-: Görmek.

Ṭıtsa bülbül gibi ṭañ mı şivenüm dünyā yüzün / Yıldı bir kez **görür oldum** sen şeh-i ra'nā yüzün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 246, Beyit 1). [görür oldum, -dum-ür]

göster-:

1. Sunmak.

Teşne-cāna şunmadı bir dem şulu şeftālusın / **Gösterür** ayva bu ben maḥzūra ammā nār leb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 15, Beyit 5). [gösterür, -ür]

'Ayn-ı idrākiyle gel mir'āt-ı dehre kıl nazar / Vech-i ma'nā **gösterür** her şüret-i eşyāya bak (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 137, Beyit 3). [gösterür, -ür]

Göñlün āyinesini şāf it ruḥ-ı dildāra bak / Gör ne şüret **gösterür** ol maḥzar-ı envāra bak (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 139, Beyit 1). [gösterür, -ür]

Şıdkıyla muhibbün durur ol şāh-ı şerī'at / **Göster** umaruz sende şadākat Baba Ḥamza (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 287, Beyit 4). [göster,]

Nevā-perdāz olup 'uşşāka ey dil nağmeler **göster** / Melekler kışsa-gırsün zühre dutsun gökde āhengi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 352, Beyit 2). [göster,]

2. Görülmesini sağlamak.

Secde vācibdür baña gördüm kaşuñ mihrābını / Kāmetün **göstermege** toğrul ki farz oldı namāz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 118, Beyit 3). [göstermege, -mege]

Ḥayliden müştākıyuz **göster** cemāl-i ḥurremün / Ḥātır-ı maḥzūnumuz luṭf eyle bir gün şād kıl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 163, Beyit 3). [göster,]

Gösterür ehl-i dile aynada biñ şekl-i şuver / Ma'nide āyine-i ğayb-nümādur dil (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 168, Beyit 2). [gösterür, -ür]

Gün yüzün **göster** şehā mihriyle ki meh-çihreñe / Senden ümmīdi Raḥīmīnün budur her şubḥ u şām (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 220, Beyit 5). [göster,]

Yaşum üzre **gösterür** her dem gözüm ḥünin-ḥabāb / Zeyn ider gūyā donanma ile ol deryā yüzün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 246, Beyit 2). [gösterür, -ür]

Raḥibā baqamazsın sen şafāyıla ruḥ-ı yāre / Baqarsañ **gösterür** şekl-i kabīḥuñ saña āyine (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 303, Beyit 5). [gösterür, -ür]

3. Birini veya bir şeyi işaretle belirtmek.

Ey gözi âhû rakîbi dün baña **gösterdiler** / Nice beñzer şol köpek şüretlü arslan oğlına (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 306, Beyit 4). [gösterdiler, -diler]

4.Yaşatmak.

Baña sen mäh-rû eksüklüğün **göstermesin** Mevlâ / Senüñ kapuñdan artık bir dañi şehir ü diyârum yok (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 142, Beyit 5). [göstermesin, -mesin]

götür-:

1.Uzaklaştırmak, kaldırmak.

Götürdüm bezm-i keşretten ayağı lâleves şākī / Baña vahdet meyinden cür‘a şun dildâradur meylüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 191, Beyit 3). [götürdüm, -düm]

Götürdi bezm-i keşretten ayağı cümle el çekdi / Hārīm-i vahdet-âbâd içre hâlvet ihtiyâr itdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 321, Beyit 2). [götürdi, -di]

2.Taşımak.

Rahîmî hâtır-ı gamnâküñe ur şaykal-ı cāmı / **Götürmez** key şaķın mir‘ât-ı şāfuñ bir nefes jengi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 352, Beyit 5). [götürmez, -mez]

3. (Bir kimseyi bir yere giderken) Beraberinde bulundurmak, onunla beraber gitmek, refakatine almak.

Eşk ü âhum dün iki şāhid **götürdüm** mihrine / Didi biri kanludur biri velî şādık güvāh (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 276, Beyit 4). [götürdüm, -düm]

göynek: Gömlek.

Añladum **göyneklerüñ** bildüm ne şehden sen cüdâ / ‘Âlem içre şem‘-i bezm-ārāya beñzetdüm seni (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 346, Beyit 3). [göyneklerüñ, -lerüñ]

göyün-: Yanmak; içi yanmak, kederlenmek, üzülmek.

Yüregüm taşı n’idem ağladum ol bağı taşumdan / **Göyüñdi** içi tağun taşta geldi gözleri yaşı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 318, Beyit 3). [göyüñdi, -di]

göz:

1.Görme uzvu, ayn, çeşm.

Cigerde hūn-ı hasret **gözde** eşk-i gam işigüñde / Bilinmedük dañi nem kaldı ger maħfî vü ger peydā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 1, Beyit 5). [gözde, -de]

Gözüm Yūsuf-cemālūñ hasretiyle şāh-rāhuñda / Züleyhā gibi eyler ‘ākıbet bir reh-güzer peydā
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 2, Beyit 3). [gözüm, -üm]

Göz ü gönlüm oldılar seyyāh-ı baħr ü ber-i ğam / Āşinā kılmaz nazar mümkün midür ol yār aña
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 8, Beyit 2). [göz,]

Her gice tā şubħa dek ey meh **gözüm** yıldız şayar / Menzili bir merdümek pür-āb ola eyler mi h’āb
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 12, Beyit 2). [gözüm, -üm]

Bir şafā kesb eyledüm mir’āt-ı ‘aşk-ı yārdan / Gün gibi rüşen müşāhid **gözüme** cümle şifāṭ (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 20, Beyit 5). [gözüme, -üme]

Şayd itdi Raḥîmî dilini bir **gözi** hūn-rîz / Şāhāne hücum eyledi şehbāz-ı maḥabbet (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 22, Beyit 7). [gözi, -i]

Çanlu yaşumla **göz** Kızılırmağūñ ‘aynıdır / Neşv ü nemā-yı hūn-ı cigerdür ḥabāb-ı sürḥ (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 30, Beyit 4). [göz,]

Gözüm yüzüm sürince o māhuñ rikābına / Dökdüm şu deñlü aqçaya vir bî-hisāb-ı sürḥ (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 30, Beyit 5). [gözüm, -üm]

Çihrem Raḥîmî kışsa-i ğuşşam beyān ider / Her bāb bir kitāb **gözüm** aña bāb-ı sürḥ (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 30, Beyit 7). [gözüm, -üm]

Eşk-i ḥasret ḵana ğarḵ itdi **gözüm** merdümelerin / Şanki la‘lîn-cāmelerle zeyn olur ḵurbān-ı ‘îd (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 39, Beyit 11). [gözüm, -üm]

Yoluña nem var ise ser-cümle îşār eyledüm / Varlığumda dilde ğam ḵalmış durur **gözde** remed
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 40, Beyit 4). [gözde, -de]

Gözüm nergis gibi nāzır izüñe / Yüzüñ gül gibi lâkin ḥāra manzūr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 42, Beyit
3). [gözüm, -üm]

Ümidüm bu şehā ḥüsnüñ ḥayālî / **Gözüm**den dūr dilden itme mehcūr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 42,
Beyit 6). [gözüm

Bu gülzār içre ey gonca görünür ḵadd ü zülfüñsüz / **Gözüme** ok yılanı servi sünbül şekl-i ejderdür
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 49, Beyit 3). [gözüme, -üme]

Dem-i ğamda çeker ğuşum kebāb eksük degül dilde / **Gözümde** hūn-ı dil-perver ü bir rengîn-mülüm
vardur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 51, Beyit 2). [gözümde, -ümde]

Çanda ḵaldı bilmezem dil bağrumuñ biñ başı var / **Gözlerüm** ağlar ciger ḵanıyla ḵaynar cānı bir
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 68, Beyit 3). [gözlerüm, -lerüm]

Ġam-ı zülfüñle ruḥsāruñ firāḵından ağan yaşum / **Gözümün** şîşesinde şaḵlarum miskîn gül-ābumdur
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 69, Beyit 3). [gözümün, -ümün]

Gülşende **gözlerüme** ḵad ü zülf-i yārsuz / Her serv ejdehā görünür her giyāh mār (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı,
Gazel 80, Beyit 2). [gözlerüme, -lerüme]

Hîçe şayarsın **gözümün** bir yumup bil dökdüğün / Bilesin ‘adn-i dem-i maḥşer ḥisābiler bilür (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 89, Beyit 5). [gözümün, -ümün]

Nihān oldı **gözüm**den la‘l-i nābuñ niçe demlerdür / Yaḵar ğam cāmı ben mest-i ḥarābuñ niçe demlerdür
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 96, Beyit 1). [gözüm

Benüm 'îd-i hümayûnum senüñ seyr-i cemâlüñdür / **Gözüme** gurre ey meh-rû iki garrâ hilâlüñdür
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 97, Beyit 1). [gözüme, -üme]

Benüm **gözümde** gönümde hayâl-i cām-ı la'lüñdür / Velî gayruñ şarāb-ı hoş-güvārı var benüm yokdur
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 98, Beyit 3). [gözümde, -ümde]

Haķuñ dîdārı haķķı gülşen-i kūyuñsuz ey hūrî / Görinür dūzaķāsā **gözüme** bağ u cinān sensüz (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 110, Beyit 4). [gözüme, -üme]

İki gözümüñ biri olursa ey nūr-ı başar / Başdan ol **göz** çıksun ayağuñ gubārın istemez (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 114, Beyit 3). [göz,]

İki **gözümüñ** biri olursa ey nūr-ı başar / Başdan ol göz çıksun ayağuñ gubārın istemez (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 114, Beyit 3). [gözümüñ, -ümüñ]

Yaşuma hem-dem olan yārümi gir **gözlerüme** / Kādadur ol dişi dürr lü'lü'-i şeh-vāra yapış (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 120, Beyit 2). [gözlerüme, -lerüme]

Müjem resm eyler iken **gözde** şekl-i hüsn-i maṭbū'ıñ / Kalem levḥ üzre taḥrîr itmemişdi daḥi şüret naķş
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 122, Beyit 5). [gözde, -de]

Gözde naķķāş-ı müjem şekl-i lebüñ / Cāmda sen cānı taşvîr eylemiş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 123,
Beyit 2). [gözde, -de]

Ağlamakdan dehr gülmezdi açılmazdı bahār / Şimdi görür **gözi** nergis her semen çeşm ü çerāğ
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 130, Beyit 5). [gözi, -i]

Sîneñde dil efsürde **göz** uyḥuda cān mürde / Bir çāresi yok derde bî-çāre neden düşdüñ (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 146, Beyit 2). [göz,]

Dāğ-ı gāmdan dilde biñ başlu bîñarum var aķar / Ey **gözüm** sen kanda ķalduñ var şuyuñ şahrāya şal
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 166, Beyit 3). [gözüm, -üm]

Gerd-i rāh-ı dil-bere ol **göz** bu gün cāy olmadı / Girdbād-ı ḥāk-ı gāmdan **gözi** nemnāk olsun ol (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 179, Beyit 4). [göz; gözi, -i]

Didi seyr itdükce ben sen **gözlerüñden** dem-be-dem / Pāyuma dāmenle iṣār it güher dîdem be-çeşm
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 185, Beyit 2). [gözlerüñden, -lerüñden]

Serv-ķaddüñ ḥasretinden **gözde** ābum var benüm / Lāle-ruḥsāruñ gāmıyla dilde tābum var benüm
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 192, Beyit 1). [gözde, -de]

Ağlamakdan **gözlerümde** ķalmadı nūr-ı başar / Bir dem ol gül-çihrenüñ ḥurrem-liķāsın görmedüm
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 195, Beyit 2). [gözlerümde, -lerümde]

Gözine ḥāk-i gām hem-dem şu sifle-perverüñ ķadri / Kātında cevher ü seng demidür yeksānımış bildüm
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 199, Beyit 6). [gözine, -ine]

Ne cānā la'lüñe mestem ne **göz** ü ķaşa ḥayrānem / Seni cān şüretinde şekl iden naķķāşa ḥayrānem
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 212, Beyit 1). [göz,]

Ruṭûbet ref' olup tende ḥarāretten yubûset var / **Gözüm**den cūy olup her dem dökilen yaşa ḥayrānem
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 212, Beyit 3). [gözüm, -üm]

Kuḥl eyledüm **gözüme** görince izüñ tozın / Görince ben ķuluñ hele şāḥib-nażar mıyam (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 214, Beyit 2). [gözüme, -üme]

Öpüp yüzüme sürdüm **gözlerüme** tütüyâ kıldum / Başumda devletüm varmış ğubâr-ı maḳdemüñ ğördüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 218, Beyit 2). [gözlerüme, -lerüme]

Ben senünle fûrḳatüm vuşlat bulursam söyleşem / Ey **gözi** bîmâr ger şîḥḥat bulursam söyleşem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 223, Beyit 1). [gözi, -i]

Revân olma ḳarâr it **gözde** bir dem ey boyı servüm / Benefşe gibi ḳaddüm ḥam hem âhum süsen eylersin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 230, Beyit 4). [gözde, -de]

Güzellik çağı gibi ey bahâr-ı ḥüsn gel gitme / **Gözüme** gülleri gil gülsitânı küllḥan eylersin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 230, Beyit 2). [gözüme, -üme]

Ey **gözüm** ḳan ağlama ol ḳâmet-i şîmşâd için / Gül ḳaçan meyl itdi süy-ı bülbüle feryâd için (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 241, Beyit 1). [gözüm, -üm]

Gün yüzünsüz **gözüme** Akşehr ey meh Tiredür / Kâkülünsüz şanma Aydındur Ḳaraman illerin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 243, Beyit 3). [gözüme, -üme]

Ṭabîbâ zaḥmete girüp benümçün hiç ‘ilâc itme / Ben oldum olacağum ol **gözi** bîmâr sağ olsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 245, Beyit 4). [gözi, -i]

Yaşum üzre gösterür her dem **gözüm** ḥünîn-ḥabâb / Zeyn ider güyâ donanma ile ol deryâ yüzün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 246, Beyit 2). [gözüm, -üm]

Şeh-süvârum gel ayak baş rûy-ı ḥâk-âlüdeme / Hâzır itdi **gözlerüm** îşâr için dürr-i şemen (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 249, Beyit 3). [gözlerüm, -lerüm]

Gitdi **gözden** dilde cā ṭutdı ḥayâl-i la‘l-i yâr / Ḳanda zâyî‘ eyledüm bu çeşm-i giryân cevherin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 252, Beyit 6). [gözden, -den]

Cân mâ-cerâ-yı hecrün ile hem-dem olalı / Göñlümle **gözüm** ortasına düşdi mabeyin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 258, Beyit 3). [gözüm, -üm]

Nev-bahârın neylerem ey gonca dehrün sensüzün / Görünen her gül dikendür **gözüme** gülzârdan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 263, Beyit 4). [gözüme, -üme]

Gözün şayyâdı hem-râh olalı şîrâne gamzeñle / Aşar hergün başına iki yay ol pehlevân ebrû (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 270, Beyit 2). [gözün, -ün]

Gözlerin ser-mest ḳılmışdur şarâb-ı cām-ı nâz / Anuñ için ben ayakda cür‘aya ḳılmaz nigâh (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 276, Beyit 5). [gözlerin, -lerin]

Gül yüzün ḥaṭṭuñ ğamıyla geşt-i gülzâr eylesen / Reng-i ḥâkister görünür **gözüme** berg-i giyâh (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 276, Beyit 2). [gözüme, -üme]

Beni hecrünle ey gül-çihre bülbül gibi zâr itme / Yüzünden **gözüm** ırmağla yaşum cüy-bâr itme (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 278, Beyit 1). [gözüm, -üm]

Ṭoğrulın meclise cân nuḳlîn ider anı revân / Serv-ḳadd beste dehen **gözleri** bādâmlara (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 279, Beyit 3). [gözleri, -leri]

Serv-ḳaddüñ cüst u cû itmekde her sū **gözlerüm** / Beñzer ol seyl-âb aḳar ḥünîn-ḥabâbuñ ‘aynına (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 285, Beyit 2). [gözlerüm, -lerüm]

Mey yirine Raḥîmî anuñ ḳanın içesin / ‘İş ide sâḳî bir **gözi** mestâne olmaya (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 297, Beyit 8). [gözi, -i]

Naḳd-i maḳşūdum vücūduñ genc-i ümmīdüm ḳapuñ / **Gözüme** dünyā vü mā-fihā benüm berg-i giyāh
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 298, Beyit 6). [gözüme, -üme]

Göz midür ol ki ḡayrıya bir dem naḡar ḳıla / Dil midür ol ki ḡüsnüñe ḡayrānuñ olmaya (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 301, Beyit 3). [göz,]

Gözümde ḡāk-i rehüñ meyl-i cānda la‘l-i lebüñ / Cevāhir oldı bular kîmiyā ‘ameldür ola (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 307, Beyit 2). [gözümde, -ümde]

Ḥasret-i la‘lūñle cānā bezm-i ḡamda **gözlerüm** / Döne döne ḡan ṭolup peymāne ṡeklin baḡladı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 308, Beyit 2). [gözlerüm, -lerüm]

Gözüm didāruña ḡaddüñe mā‘il yaşum ırmaḡı / N’ola ter düşse ey çeşm-i ḡazālüm ayu ḡulaḡı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 311, Beyit 1). [gözüm, -üm]

Mey tāk-ı Keyḡubād ḡadeḡ ḡātemüñ **gözi** / Her bir ḡabāb-ı ‘aynı ile şun Cemüñ **gözi** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 312, Beyit 1). [gözi, -i]

Görmezlenür bu bülbülin iḡmāz-ı ‘ayn ider / Gül-gün ider sirişküñ o ḡonca-femüñ **gözi** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 312, Beyit 2). [gözi, -i]

Cennet ḡapuñdan ayrıla ey ḡür-i ‘ayn o dem / Ṭūfān-ı Nūḡuñ ‘aynı olur ādemüñ **gözi** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 312, Beyit 3). [gözi, -i]

Rüşen budur ki çeşm-i çerāḡ-ı dü kevn senin / Ey nūr-ı Ḥaḡḡ senüñle görür ‘ālemüñ **gözi** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 312, Beyit 4). [gözi, -i]

Ṭaş işiḡüñ Raḡimî gibi başdı baḡruma / Şimdi açıldı ḡaḡḡa gibi ḡātemüñ **gözi** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 312, Beyit 5). [gözi, -i]

Cām-ı lebüñ ḡamı ile cānā Raḡimînüñ / Ḥün-ı cigerle ṭoldı **gözünüñ** ḡabacıḡı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 313, Beyit 5). [gözünüñ, -inüñ]

İrüp Baḡdād kūyına olınca vaşluña mevşıl / **Gözümüñ** ḡara ḡanlu yaşı ḡarḡ itdi ḡaramanı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 320, Beyit 2). [gözümüñ, -ümüñ]

Ḳapuñdan ırmaḡa ḡaşd itdi yaşumı düşmen / **Gözine** yigdi kemer āşinā-yı ‘ummānı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 326, Beyit 4). [gözine, -ine]

Vaṭan ṭutdı **gözüm** içre ḡayāl-i la‘l-i dendānuñ / Ne cevher ma‘deniyüz gör ne dürrüñ kāniyuz şimdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 329, Beyit 2). [gözüm, -üm]

Yaşum içinde her sū ‘aks-i la‘l-i yāri ben gördüm / Deñiz **gözine** şoḡsun baḡr u irsin la‘l ü mercānı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 333, Beyit 3). [gözine, -ine]

Ruḡuñ mir‘ātını ḡoyup olanlar ḡayrıya nāḡır / **Gözüne** gire ḡün-āşām-ı ḡançer gibi müjḡanı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 335, Beyit 3). [gözüne, -üne]

Gel ırāḡ olma **gözümden** benüm ey dürr-i yetim / Ne bilür ḡadrüñi her cāhil ü nā-dān Çelebi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 338, Beyit 2). [gözümden, -ümnden]

Esen ḡal ey şabā gülzār-ı kūy-ı dil-berüñ şimdi / **Gözüm** saḡḡā yüzüm cārüb āhum oldı ferrāşı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 342, Beyit 4). [gözüm, -üm]

Gözümüñ bilmezem ḡandan gelürdi dem-be-dem yaşı / Ciger dāḡında ‘aynıyla bulandı varımış başı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 342, Beyit 1). [gözümüñ, -ümüñ]

Cân virürken ruhuña haṭṭuña düş oldı **gözüm** / Şoñ dem î mân ile ẖur'ân ile öldüm gitdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 345, Beyit 4). [gözüm, -üm]

Şabâyâ 'ayn-ı māl olursa çekmem minnetin kuḥluñ / Görünmez **gözüme** nesne bu ḥāk-i rāhdan ğayrı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 353, Beyit 3). [gözüme, -üme]

2. Bakış açısı, görüş.

Seni gözleyen özlemem ğayrıyı / Dil ü cân **göziyle** taleb-kāruñum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 211, Beyit 5). [göziyle, -iyle]

3. Ağız, boşluk, çukur.

Sūy-ı kūyuñdan yaşum ırmağını ırmağ ile / Kūzenüñ **göz** 'aynı ser-gerdān başum dolābdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 44, Beyit 3). [göz,]

göz aç-: Uyanık olmak, dikkatli olmak.

Ey dil ğubār-ı pāyını şāh itdi saña tāt / Devlet kelāmı ḵondı başuña **gözüñi aç** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 24, Beyit 1). [gözüñi aç, -üñi]

Nergisāsā **göz açup** sen gül-'izārın gözlerüz / Ālemüñ şanma bizi faşl-ı bahārın gözlerüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 113, Beyit 1). [göz açup, -up]

Feth-i bāb olsun Raḥîmî dir iseñ bāb-ı murād / Halka gibi **aç gözüñ** gel bu der-i 'ulyāya baḵ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 137, Beyit 7). [gözüñ aç, -üñ]

Gün bu gündür **aç gözüñ** nergis gibi gülzāra baḵ / Mā'il-i didār iseñ şu gibi ḥadd-i yāra baḵ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 143, Beyit 1). [gözüñ aç, üñ]

Her zemān dilden olur şāhid-i cân çihre-nümā / Ey Raḥîmî **gözüñ aç** özge temāşādur dil (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 168, Beyit 7). [gözüñ aç, -üñ]

Ġaflet itme **aç gözüñ** varın ayağum tozıdır / Didi ol nūr-ı başar kıl aña yer didem be-çeşm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 185, Beyit 5). [gözüñ aç, -üñ]

Raḳibe şoḥbetüm gerçi şitā faşlından āfetdür / **Göz aç** nergis gibi gör bir bahār-ı dil-ğüşā oldum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 193, Beyit 6). [göz aç,]

Muntazırdur **göz açup** nergis ayağun tozına / Gel görün biñ nāz ile ey çeşm-i fettānum yine (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 296, Beyit 4). [göz açup, -up]

Mecāzuñ varlığı yokdur ḥaḳîkat ictināb eyle / **Gözüñ aç** gözle varlık kimdedür var intisāb eyle (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 299, Beyit 1). [gözüñ aç, -üñ]

Seyr-i didāruña şu gibi revān olsam diyü / **Göz açup** gözler Raḥîmî sūy-ı kūyuñ pul gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 334, Beyit 7). [göz açup, -up]

göz dik-: Göz koymak.

Ṭañ degül meh **dikse göz** her gün rikābuñ ‘aynına / Ḥāk-pāyuñ tütüyādur āfitābuñ ‘aynına (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 285, Beyit 1). [göz dikse, -se]

göz göre: Göz göre göre; belli ve apaçık olarak, herkesin gözü önünde.

Himmet eyle Hıızrveş ğarķ-āb-ı baħr-i fūrķatüz / Ḥayli demdür **göz göre** vaşluñ kenārın gözlerüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 113, Beyit 5). [göz göre, -e]

Mihr eylemedi māha Raḥîmî ruḥuñ özler / **Göz göre** çıkarsın mı o nūrı başarından (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 228, Beyit 7). [göz göre,]

Dili bir bend ile **göz göre** koşdum ‘aşķ-ı dildāra / Yine yıllarla me’nūs eyledüm bir āşinā raḥşın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 235, Beyit 6). [göz göre,]

göz kıp-: Göz kırpamak, göz işareti yapmak.

Büse-i cānāna cān peymānesin bezl it diyü / **Göz kıpar** cām içre ben āvāreye her dem ḥabāb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 17, Beyit 2). [göz kıpar, -ar]

göz ucu: Belli etmemeye çalışarak başını çevirmeden bir an (bakmak).

Göz ucuyla bir nazar kıl gözle ben dil-ḥastayı / Mucib-i şıḥḥat olur kılsa kaçan bīmār seyr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 54, Beyit 5). [göz ucuyla,]

göz yaşı: Gözyaşı, göz tarafından üzüntü, sevinç, yanma gibi hallerde salgılanan sıvı.

Lebüñsüz cām-ı cān pür-ḥūn olupdur / Ruḥuñsuz **göz yaşı** gül-gün olupdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 45, Beyit 1). [göz yaşı,]

Ağladup alma ey perî āhum / **Gözlerüm yaşı** bir ılı şudur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 48, Beyit 9). [gözlerüm yaşı, -lerüm]

Gün olur ay yüzüñi seyr idemem bir yıl olur / Göricek **göz yaşı** māni‘ neme yarar nemdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 58, Beyit 2). [göz yaşı,]

Sürdüm yüzümi yirlere dökdüm **gözüm yaşın** / Sen gül yañaḳlu servi velî kılmadum kenār (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 93, Beyit 3). [gözüm yaşın, -üm, -n]

Senden özge daḥi nem var diyü her şu ol şu / Var **gözi yaşı** gibi maḳdemüñe kıldı nişār (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 102, Beyit 2). [gözi yaşı, -i]

Ḳarār itmez dil ü cān tende ey rüḥ-ı revān sensüz / Olur şular gibi **gözüm yaşı** her sū revān sensüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 110, Beyit 1). [gözüm yaşı, -üm]

Ey **gözüm yaşı** yetiş dāmen-i dildāra yapış / Başıñı ayaḡına ḳo ara ṭut ara yapış (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 120, Beyit 1). [gözüm yaşı, -üm]

Hevā-yı ḳadd-i dildāra hevādār olmış ol servüm / **Gözüm yaşı** yaşın yaşın benüm rüḥum revān itmiş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 124, Beyit 2). [gözüm yaşı, -üm]

Nice demdür **gözüm yaşıyla** deryā āşinālardı / Velikin āteş-i āhumla şimdi rūşenā meş‘al (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 164, Beyit 7). [gözüm yaşıyla, -üm,-yla]

Ķudümüñden feraĥ-efzā olaldan sîne-i şahrā / **Gözüm yaşı** gül oldu ey yüzi gül şan boyum bir pül (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 177, Beyit 3). [gözüm yaşı, -üm]

Gözüm yaşı gibi ben aradan çıkđum daĥi nem var / Ħayālün cāna ‘aşķuñ bu dil-i ģam-ĥ‘āra şabşurdum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 221, Beyit 6). [gözüm yaşı, -üm]

İşigünde **gözüm yaşına** bakmaz / ‘Aķıķa raģbet olmazmış ‘Adende (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 277, Beyit 4). [gözüm yaşına,-üm, -na]

Nice gün olur ki görmem meh-cemālün göricek / Māni‘ olur aña daĥi **göz yaşı** ya dūd-ı āĥ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 298, Beyit 2). [göz yaşı,]

Yüregüm şaşı n’idem aģladum ol baģrı şaşumdan / Göyüñdi içi řaģuñ şaşa geldi **gözleri yaşı** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 318, Beyit 3). [gözleri yaşı, -leri]

Teferrücgāĥ-ı bāģ-ı vaşluña bir dem irem diyü / **Gözümün** ey boyı servi revān her sū aķar **yaşı** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 318, Beyit 4). [gözümün yaşı,- ümün]

Sipāĥ-ı eşķ-i ĥasretten řehā ģarķ itdi dünyāyı / Raĥîmînün **gözi yaşına** raĥm it eyle Şubaşı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 342, Beyit 5). [gözi yaşına, -i, -na]

Dem-ā-dem **göz yaşı** ĥünîn ĥabābıyla müzeyyendür / Bu deryā yüzünün eksük degüldür ĥiĥ donanması (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 350, Beyit 4). [göz yaşı,]

göz yum-: (gece boyu) uyanık bir şekilde olmak, gözüne uyku girmemek.

Şubĥa dek yıldız şayar yıllar geĥer **göz yummazuz** / Ayda bir gün görünür āĥ ol meh-i tībānımız (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 106, Beyit 2). [göz yummazuz, -mazuz]

gözden çık-: Gözüñden düşmek.

Nārveř ser-keşlenürmişsin hevādār olana / Ģaybdur **çıķsa** cihān **gözden** bu dem ĥoķ şu gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 314, Beyit 4). [gözden çıķsa, -sa]

gözet-: Gözlemek, izlemek.

Ruĥuñ māĥın **gözetmekden** bu ĥeřmün eşķ-i pervînin / Görür her gice yıldız şayduĥum ģaldı řaña meş‘al (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 164, Beyit 2). [gözetmekden, -mekden]

gözgü: Ayna.

İrdi mi ol māĥa āyā ben ģubārından keder / **Gözgü** sende ‘ālemün vech-i ziyāyı görmedüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 217, Beyit 5). [gözgü,]

Gözgüde bir gün o meh ĥüsnini görmiş sāde / Şimdi Yūsuf gibi kendin şatar istiģnāda (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 280, Beyit 1). [gözgüde, -de]

Bu gönlüm **gözgüsünde** şüret-i hüsnüñ görenler dir / Zeliḥādur getürmiş Yūsufın ḥalvet-serāyına (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 303, Beyit 3). [gözgüsünde, -sinde]

gözi āhū: Ceylan gözlü.

Raḥîmî gün gibi tenhā gezer āh ol **gözi āhū** / Niçün benden kaçarsın ṭālib-i āvîz-i fitrāküm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 219, Beyit 7). [gözi āhū,]

Ey **gözi āhū** raḳîbî dün baña gösterdiler / Nice beñzer şol köpek şüretlü arslan oğlına (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 306, Beyit 4). [gözi āhū,]

gözi mest: Gözü sarhoşçasına bakan || sevgili.

Ey Raḥîmî vaşlın umma ol **gözi mestüñ** müdām / Bir ḥayāl-i ḥüb ol bir devlet-i nā-yābdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 44, Beyit 5). [gözi mestüñ, -üñ]

gözi yaşlu: İki gözü iki çeşme, gözyaşları içinde, ağlamaklı, dertli.

Gözi yaşlu Raḥîmîyi demidür ber-murād eyle / Revān olsun yanuçca ey sehî-ḳad şu gibi her sū (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 272, Beyit 7). [gözi yaşlu,]

gözini aç-: Kendine gelmek, hakikati görmek.

Naẓardan degme bir ednānuñ ilḳasıyla devr itme / Seni gördi **gözini açdı** ey ‘ālî-naẓar şāhin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 244, Beyit 5). [gözini açdı, -dı]

gözle-:

1.Beklemek

Rāst uyduñsa ger ol servüñ hevā-yı ‘aşḳına / Ey Raḥîmî gel maḳāmuñ **gözle** ol dem-sāz nāz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 109, Beyit 5). [gözle,]

Nergisāsā göz açup sen gül-‘izārın **gözlerüz** / ‘Ālemüñ şanma bizi faşl-ı bahārın **gözlerüz** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 113, Beyit 1). [gözlerüz, -rüz]

Şeh-süvārum gel gören ḥāk-i semend-i nāzuñuñ / Yollar üzre muntazır her dem gubārın **gözlerüz** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 113, Beyit 2). [gözlerüz, -rüz]

Cüş iderdi dil hevā-yı ‘aşḳ ile deryā gibi / Ey melāḥat kânı ammā rüzgārın **gözlerüz** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 113, Beyit 3). [gözlerüz, -rüz]

Perde-i nāmūsı çokdan çāk iderdük goncaveş / Biz maḳām-ı ‘aşḳuñ ey şeh nāz-ı ‘ārın **gözlerüz** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 113, Beyit 4). [gözlerüz, -rüz]

Himmet eyle Hızrveş ğarḳ-āb-ı baḥr-i fūrkatüz / Ḥayli demdür göz göre vaşluñ kenārın **gözlerüz** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 113, Beyit 5). [gözlerüz, -rüz]

Kıl kadar meyl eylemez dil Germiyân u Tireye / Sen şehûn Şarhan gibi Aydın diyârın **gözlerüz** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 113, Beyit 6). [gözlerüz, -rüz]

Ey Raḥîmî göge ağsa tañ mı topum gün gibi / Bir mehûn eflâkveş şehir ü hisârın **gözlerüz** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 113, Beyit 7). [gözlerüz, -rüz]

2. Gözlemek, seyretmek.

Seni **gözleyen** özlemez gayrıyı / Dil ü cān göziyle taleb-kāruñum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 211, Beyit 5). [gözleyen, -yen]

Seyr ider her ḥār-ı ḥüsnüñ gülşenin ben lâleveş / Giñ yakadan **gözlerüm** ya dāmen-i kuhsārdan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 263, Beyit 3). [gözlerüm, -rüm]

Meh-ruḥuñ hecriyle seyr eyle yaşum seyyāresin / Hem-ḳadem ḥam **gözlemekden** ey hilāl-ebrü seni (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 315, Beyit 4). [gözlemekden, -mekden]

3. Gözetmek.

Göz uciyla bir nazar kıl **gözle** ben dil-ḥastayı / Mucib-i şîḥḥat olur kılsa kaçan bîmār seyr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 54, Beyit 5). [gözle,]

4. Dikkatle bakmak.

Mecāzuñ varlığı yokdur ḥaḳîkat ictināb eyle / Gözüñ aç **gözle** varlık kimdedür var intisāb eyle (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 299, Beyit 1). [gözle,]

Seyr-i didāruña şu gibi revān olsam diyü / Göz açup **gözler** Raḥîmî süy-ı kūyuñ pul gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 334, Beyit 7). [gözler, -r]

gözleri āhü: Gözleri ahu gibi iri ve güzel olan sevgili.

Uluypu iftiḥār itsem ‘aceb mi i’tibār idüp / Seg-i kūyına beñzetmiş beni ol **gözleri āhü** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 272, Beyit 6). [gözleri āhü,]

gözlerüm yaşın akıt-: Ağlatmak.

Dendān-ı fūrḳatı **akıdur gözlerüm yaşın** / Pürdür Raḥîmî ‘ıḳd-ı le’ālî ṭaraf ṭaraf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 133, Beyit 7). [gözlerüm yaşın akıdur, -ur]

gözlet-: Bir şeyin olmasını veya birinin gelmesini beklemek, intizar etmek.

Āşüb-ı şehir olalı ḳaşuñ ey meh-i münir / **Gözletmez** oldı kimse hilālî ṭaraf ṭaraf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 133, Beyit 3). [gözletmez, -mez]

gözü çık-: Gözü yerinden çıkmak, kör olmak.

Temâşâ eyledüm taşvîrünü dîbâ-yı hüsn üzre / **Gözüm çıksun** bakarsam gayra ger cevri-i cinân olsun
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 259, Beyit 5). [gözüm çıksun, -m, -sun]

gözü merdümeleri: Göz bebekleri.

Degüldür gördüğün söz müje-i dildârda kebbe / **Gözüm merdümeleri** teşrif içündür dürr-feşân itmiş
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 124, Beyit 4). [gözüm merdümeleri, -m, -leri]

gözüm nûrî:

1.Göz nuru.

Şimdi kuhl oldu **gözüm nûrî** başiret ehline / Hâk-i pâyuından bulup ragbet gubâr-ı Germiyân (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 265, Beyit 7). [gözüm nûrî,]

2.Göz nuru. || Sevgili.

Tab'-ı pür-envâr ile rûşen çerâğuındur senün / Ey **gözüm nûrî** ışığınde Raḥîmivâr şem' (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 127, Beyit 7). [gözüm nûrî,]

gözümünden çık-: Gözden düşmek || değerini kaybetmek.

Gözümünden çıktı yaşum gibi bu dünyâ vü mâ-fihâ / Anuñ bir gayrıdan ümmîd-vârı var benüm yokdur
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 98, Beyit 4). [gözümünden çıktı, -dı]

Kenâr-ı vaşlı sen şehvâre dürle olalı hem-dem / **Gözümünden çıktı** deryâ baña min-ba'd añañuz anı
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 333, Beyit 2). [gözümünden çıktı, -dı]

İşigün taşı kanlu yaşum ile olalı hem-dem / **Gözümünden çıktı** çokdan 'âlemün yâkût mercânı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 335, Beyit 5). [gözümünden çıktı, -dı]

gözümünden kan ak-: Kanlı gözyaşı dökmek.

Hârlarla açılır ol verd-i ḥandân her taraf / Bir dem olmaz kim **gözümünden akmaya kan** her taraf
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 136, Beyit 1). [gözümünden kan akmaya, -maya-ümden]

göz içi: Gözün içi, göz bebeği.

Leb ü dendânuñ añaçak gözümün / İçi bir la'l gâh lû'lü'dür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 48, Beyit 4).
[gözümün içi, -ümün]

gubâr:

1.Toz, toprak.

Rahîmî tâc-ı sultâna **ğubârdur** dergehüñ virmez / Gedâyı ‘aşkuñ itmez pâdişâhum derd-i ser peydâ
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 1, Beyit 7). [ğubârdur, -dur]

Haft geldi şafha-i haduña didüğüm içün / Âyineñ üzre mäh gibi konmasun **ğubâr** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 80, Beyit 3). [ğubâr,]

Şeh-süvârum gel gören hâk-i semend-i nâzuñuñ / Yollar üzre muntazır her dem **ğubârın** gözlerüz
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 113, Beyit 2). [ğubârın, -ın]

İki gözümüñ biri olursa ey nûr-ı başar / Başdan ol göz çıksun ayağuş **ğubârın** istemez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 114, Beyit 3). [ğubârın, -ın]

Hudâyâ bilmezem bir toz mı kondı ben **ğubârından** / Beni dūr itdi dergâhından âh ol dâmen-i pāküm
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 219, Beyit 3). [ğubârından, -ından]

2. Toz (gönülden temizlenmesi gereken toz bağlamalarında).

Gitmez idi bir nefes âyine-i dilden **ğubâr** / Merhabâlarla lebin şunmasa meh-rüyân-ı ‘îd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 39, Beyit 10). [ğubâr,]

3. Toz, toprak ||aciz âşık.

Ben **ğubârından** mükedderdür meger âyinesi / Yoğsa n’oldı tûti-i şekker-zebânum söylemez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 112, Beyit 4). [ğubârından, -ından]

İrdi mi ol mâha âyâ ben **ğubârından** keder / Gözğü sende ‘âlemüñ vech-i ziyâyı görmedüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 217, Beyit 5). [ğubârından, -ından]

‘Aceb bir toz mı kondı dâmenine ben **ğubârından** / ‘Acebdür söylemez tûtiş ol âyine-ruhsârüm
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 224, Beyit 4). [ğubârından, -ından]

ğubâr kon-: Tozlanmak, kirlenmek.

Gel vücûdum hâkini mağv eyle ey bād-ı ecel / **Konmasun** ol dâmen-i pākîzeye benden **ğubâr** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 71, Beyit 3). [ğubâr konmasun, -masun]

ğubâr ol-: Toz toprak olmak.

Her dem sürerdi başını itün ayağına / Bâri **ğubâr olaydı** Rahîmî yoluñda kâc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 24, Beyit 7). [ğubâr olaydı, -aydı]

Dil ser-i sevdâ-yı zülfüñle **ğubâr olmuş** yatur / Bir şeh-i şâhib-külehdür hâksâr olmuş yatur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 104, Beyit 1). [ğubâr olmuş, -mış]

ğubâr-âlûde: Toza bulanmış, tozlu.

Yüzüm sürdükce ‘âr itme **ğubâr-âlûde** çihremden / Ne mümkindür halâş ola elümden pāk-dāmānuñ
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 161, Beyit 5). [ğubâr-âlûde,]

ğubār-ı ‘aşk: Aşk tozu.

Baş açuk biz muķim-i tekyegāh-ı vaḥdetüz şūfī / Ğubār-ı ‘aşk ile vālih dil-i ḥayrānımız vardur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 87, Beyit 3). [ğubār-ı ‘aşk,]

ğubār-ı evliyā: Evliya toprağı.

Dāmen-i pākîzeñe kimdür ki bir toz ḳondura / Münkirüñ çeşmine ṭoldurdu ğubār-ı evliyā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 9, Beyit 5). [ğubār-ı evliyā,]

ğubār-ı ğam: Gam tozu.

Ḳan uġud atdı ğubār-ı ğam şarāb ister göñül / Yandı baġrum ey ciger kūşem kebāb ister göñül (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 169, Beyit 1). [ğubār-ı ğam,]

ğubār-ı germiyān: Germiyan'ın tozu.

Şimdi kuḥl oldı gözüm nūrı başiret ehline / Ḥāk-i pāyuñdan bulup raġbet ğubār-ı Germiyān (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 265, Beyit 7). [ğubār-ı germiyān,]

ğubār-ı ğuşsa: Gam, keder tozu, toprağı.

Ḳan uġud oldum ğubār-ı ğuşşadan / Sāḳiyā cām-ı lebüñden bāde şun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 267, Beyit 3). [ğubār-ı ğuşşadan, -dan]

Niçe bir olalum sāḳi ğubār-ı ğuşşadan bengi / Pey-ā-pey ‘aşkuñı nūş idelüm şun cām-ı gül-rengi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 352, Beyit 1). [ğubār-ı ğuşşadan, -dan]

ğubār-ı ḥāk-i pāy-ı reh-güzār-ı evliyā: Evliyaların ayak bastıkları toprağın tozu.

Ey Raḥîmî baş üzere pîrüm olsun dir iseñ / Ol ğubār-ı ḥāk-i pāy-ı reh-güzār-ı evliyā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 9, Beyit 12). [ğubār-ı ḥāk-i pāy-ı reh-güzār-ı evliyā,]

ğubār-ı ḥatt-ı la‘l: Dudağının ayva tüylerinin tozu.

Gör ğubār-ı ḥatt-ı la‘lünle ne keyfiyyetde ben / Ḥālūme raḥm it beni ḥayrān iden esrāra baḳ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 143, Beyit 4). [ğubār-ı ḥatt-ı la‘lünle, -ünle]

Ğubār-ı ḥatt-ı la‘lünle benüm ḥod baña yitmişdür / Yüķüm ṭutdum ben oldum denk ü ḥayrān mest ü lā-ya‘ḳıl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 176, Beyit 5). [ğubār-ı ḥatt-ı la‘lünle, -ünle]

ğubār-ı ḥatt-ı ruḥsār: Yüzdeki ayva tüylerinin tozu.

Niçe fehmi eylesün nâ-dân **ğubâr-ı hatt-ı ruhsârûñ** / Gören hayrândur anı şâhib-esrâr olmayan bilmez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 116, Beyit 4). [ğubâr-ı hatt-ı ruhsârûñ, -uñ]

Ğubâr-ı hatt-ı ruhsârûñla hayrân olmayan bilmez / Bu gün esrâr-ı ‘aşkıyla nedür keyfiyyet-i ‘âlem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 213, Beyit 2). [ğubâr-ı hatt-ı ruhsârûñla, -uñla]

ğubâr-ı hatt: Ayva tüylerinin tozu || Sevgilinin gubarî yazı kadar küçük olan ayva tüyleri.

Ğubâr-ı hattıñ esrârını hayrân olmayan bilmez / Mezâk-ı nuṭṭ-ı la‘lûñ hem-dem-i cân olmayan bilmez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 117, Beyit 1). [ğubâr-ı hattıñ, -uñ]

ğubâr-ı kadem: Ayağın tozu.

Çeşmümde **ğubâr-ı kademüñ** eylese mâddi / Hâşıyyet-i kühl-ı başarāsâ eşer eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 60, Beyit 2). [ğubâr-ı kademüñ, -üñ]

ğubâr-ı makdem: Ayağının tozu.

Tütiyâ-yı ‘ayn-ı ‘âlemken **ğubâr-ı makdemüñ** / Zerre deñlü görmeye bu dide-i ğamnâk hayf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 134, Beyit 4). [ğubâr-ı makdemüñ, -üñ]

Öpüp yüzüme sürdüm gözlerüme tütiyâ kıldum / Başumda devletüm varmış **ğubâr-ı makdemüñ** gördüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 218, Beyit 2). [ğubâr-ı makdemüñ, -üñ]

ğubâr-ı pây: Ayağının tozu.

Ey dil **ğubâr-ı pâyını** şâh itdi saña tâc / Devlet kelâmı kındı başuña gözüñi ac (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 24, Beyit 1). [ğubâr-ı pâyını, -ını]

ğubâr-ı reh-güzâr: (Sevgilinin) geçtiği yolun tozu.

Gül-âbı ter düşürdüm kîmyâyı pây-mâl itdüm / **Ğubâr-ı reh-güzârûñ** dide-i nemnâke ṭabşurdum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 222, Beyit 2). [ğubâr-ı reh-güzârûñ, -uñ]

gul: Hayâlet, hortlak, kötü cin, şeytan.

Yollaruñ pür-vâdi bî-hādî **guluñ** ḥaddi yok / Menzilüñ ğâyet özin bî-âb u bî-zâd ey felek (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 150, Beyit 4). [guluñ, -uñ]

gulâm-ı dergeh: Kapıdaki köle, kapı kulu.

Liyâkat yok **gulâm-ı dergehüñden** dimege bende / Yiter bu ulu rağbet uşda ser-ḥayl-i sükkânım ben (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 234, Beyit 4). [gulâm-ı dergehüñden, -üñden]

ġulāt-ı zecr-i miħnet: Zorluk engelinin aşırısı.

Kıştzār-ı dünyede bād-ı hevādur hāşılun / Sen göñül **ġulāt-ı zecr-i miħnete** meşġulsün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 239, Beyit 2). [ġulāt-ı zecr-i miħnete, -e]

ġūr ġūr: Ğür diye ses çıkararak, ġürül ġürül.

Baňa āh o kıomaz kıurd gibi bakmasın kaçır **ġūr ġūr** / Anuñçün āteş-i āhum yakır cayır cayır dāġı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 311, Beyit 5). [ġūr ġūr,]

ġurāb: Karga || rakip.

Kendi kūyuñda benümle hem-dem olmadı rakīb / Bülbül-i hoş-naġme ile imtizāc itmez **ġurāb** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 11, Beyit 6). [ġurāb,]

ġurre: Ayın ilk ġünüdeki parlaklığı.

Benüm ‘îd-i hümayūnum senüñ seyr-i cemālüñdür / Gözüme **ġurre** ey meh-rū iki ġarrā hilālüñdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 97, Beyit 1). [ġurre,]

Daġı dün toġdı ey meh-çihre ġarrālanma sen **ġurre** / Hilāl eksüklüdür ġod olmaz aña tev’emān ebrū (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 270, Beyit 7). [ġurre,]

ġurre-i ġarrā: Hilāl.

Reşk idüp sen şeh-süvāruñ sümme-i rahş-ı na‘line / Ĥam kılur kıaddin anuñçün **ġurre-i ġarrā** Ĥüseyn (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 237, Beyit 3). [ġurre-i ġarrā,]

ġuşsa: Gam, keder, tasa.

Cevr ü derd ü **ġuşsaña** vallāhi şāhum rāzıyum / Her biri elġamdülillāh oldu bir ni‘met baňa (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 4, Beyit 4). [ġuşsaña, -ña]

Ko mazī **ġuşsasın** efkār-ı istikbālî terk eyle / Nażar kıl ġālūñe ġör ġāliyā kesb eyle bir ġālet (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 21, Beyit 4). [ġuşsasın, -sın]

Bir serv-kad [u] lāle-ruġuñ **ġuşsasından** āh / Sînemde ġörinen elif ü dilde dāġıdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 86, Beyit 3). [ġuşsasından, -sından]

Ėormeyelden ey şanem ruġsār u zülfüñ **ġuşsadan** / ‘Ālemüñ bir nice ġün aġ u kıarasın ġörmedüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 195, Beyit 3). [ġuşsadan, -dan]

Āvān-ı ġamda **ġuşsa** ile şād u ġurremem / Bezm-i belāda nāle-i ‘uşşāka hem-demem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 200, Beyit 1). [ġuşsa,]

Sen ey ġül-çihre ġer ġülzāra ġelseñ ġülşen eylersin / Açarsın **ġuşşalu** ġātırları ey ġül şen eylersin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 230, Beyit 1). [ġuşşalu, -lu]

Çıksun şu cān ki **ğuşsañ** ile şenlik itmeye / Ol ten yıkılsun ‘aşk ile vîrâne olmaya (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 297, Beyit 4). [ğuşsañ, -ñ]

Dirîgâ mahremüm yok **ğuşşa** vü hicrāndan ğayrı / Ne bir kes hem-nefes olur baña efğāndan ğayrı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 344, Beyit 1). [ğuşşa,]

ğuşsa-i aġyār: Rakibin derdi.

Vuşlatuñ olmaz müyesser **ğuşsa-i aġyārsuz** / Gülşen-i ‘ālemde ey gül gibi pür-ĥārūm Ḥasan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 268, Beyit 6). [ğuşsa-i aġyārsuz, -suz]

ğuşsa-i ‘aşk: Aşkın gamı.

Her ki cānā **ğuşsa-i ‘aşkuñla** mu‘tād olmadı / Görmesün şādî yüzün ‘ālemde ġamnāk olsun ol (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 179, Beyit 2). [ğuşsa-i ‘aşkuñla, -uñla]

Ey Raĥîmî baña bu şādî yeterdi dünyede / **Ğuşsa-i ‘aşkı** gönül şehrine miĥmān eylesem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 197, Beyit 7). [ğuşsa-i ‘aşkı, -ı]

ğuşsa-i hecr: Ayrılık kederi.

Ğuşsa-i hecrüñ Raĥîmî gönîlini ġamnāk ider / Vuşlatuñla luţf idüp şād it feraĥnāk olsun ol (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 179, Beyit 5). [ğuşsa-i hecrüñ, -üñ]

güş: Kulak.

Ġam-ı ferdāyı añma dem bu demdür ĥurrem ol diyüp / Sözi **güşumda** yir eyler rikābuñ niçe demlerdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 96, Beyit 3). [güşumda, -umda]

Topťoludur vā‘iz benüm **güşumda** ġaflet penbesi / Ḥaġdur sözüñ hep bilürem yādumdadur ez-berdedür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 101, Beyit 6). [güşumda, -umda]

Ben ey Raĥîmî bir yüzi gül çeşmi nergisüñ / Her küşe cüst u cü idici çeşm ü **güşiyem** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 182, Beyit 5). [güşiyem, -iyem]

güş eyle-: Dinlemek, kulak vermek.

Açılsun gül gibi ey ġonca-leb her ĥāra yüz virdüñ / Hezārān nāledür **güş eylemez** efğānum añmazsın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 226, Beyit 2). [güş eylemez, -mez]

güş it-: Dinlemek, kulak vermek, işitmek.

Nālemi **güş itdi** daġuñ içi ġüm ġüm ġümledi / Āh kim ol taş baġırlu daĥi raĥm itmez baña (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 3, Beyit 3). [güş itdi, -di]

Bülbülüñ nālesi ‘uşşāka bu dem virdi şudā‘ / Naġmesin muţrib-i ĥoş-lehçelerüñ **güş idelüm** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 190, Beyit 2). [güş idelüm, -elüm]

gūşe: Köşe.

Hevā-ḥʿāhuñ olup her **gūşede** s̱ābit-ḳadem olur / Bulunmaz şāh-bāzum bir benümle şāmeden ğayrı
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 325, Beyit 4). [gūşede, -de]

gūş-ı gerdün: Feleğin kulağı.

Sikender gibi şalsun şıyt-ı ʿadlūñ **gūş-ı gerdūna** / Naşībūñ Hızırveş dünyāda ʿömr-i cāvidān olsun
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 259, Beyit 4). [gūş-ı gerdūna, -a]

gūş-ı hūş: Mantık, akıl kulağı. (Dinleyip idrak etmek bağlamında).

Semāʿ it istimāʿ it bāng-i nāy **gūş-ı hūşıyla** / Maḳām-ı nağme-i ʿuşşāḳı nālān olmayan bilmez (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 117, Beyit 6). [gūş-ı hūşıyla, -ıyla]

guş-ı şāhid: Sevgilinin kulağı.

Her gedā ṭabʿa Raḥîmî dime söz gevherini / **Guş-ı şāhid** yaraşur yine durer himmet ʿayār (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 102, Beyit 6). [guş-ı şāhid,]

gūşına gir-: Kulağına girmek, dinlemek.

Gūşına gül-bāng-i āhum **girmedi** ol ğoncanuñ / Ey Raḥîmî bülbülāsā ṭoldı efgān her ṭaraf (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 136, Beyit 5). [gūşına girmedi, -medi]

gūşış: Çalışma, uğraşma.

Gūşışle olmaz tāt u taḥt ol dād-ı Ḥaḳdur dād-ı Ḥaḳ / Ol ne serîr-i zerededür ne serde ne efserdedür
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 101, Beyit 5). [gūşışle, -le]

gūş çek-: Kulağını çekmek.

Dem-i ğamda çeker gūşum kebāb eksük degül dilde / Gözümde ḥūn-ı dil-perver ü bir rengin-mülüm
vardur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 51, Beyit 2). [gūşum çeker, -um, -er]

gūşuma pend gir-: Öğüt almak.

ʿAşk daḳmışdur benüm boynuma zāhid bir kemend / Pend girmez gūşuma ṭutmaz beni zencîr ü bend
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 31, Beyit 3). [gūşuma pend girmez, -mez]

gūşuñ gir-: Duymak, işitmek.

Tekye-i ‘ālemde n’eyler bir kiři āh eyleyüp / **Güşuňa girmez** senüñ efğān u feryād ey felek (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 150, Beyit 5). [güşuňa girmez, -mez]

güy: Çevgan oyununda oynanan top.

Belā meydānınuñ ben ‘āşık-ı ser-bāzıyam gerçek / Kadem çevgān-ı ğam başum maħabbet **güyü güyüdur** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 70, Beyit 3). [güyü; güyüdur, -ıdur]

güyā: Söyleyen, söyleyici.

Bu ‘ömr-i bî-ķarāruñ mâverāsından revān söyler / İşit sem‘-i ķabūliyle şular her demde **güyādur** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 64, Beyit 4). [güyādur, -dur]

Ġoncaveşdür hem olur gül gibi geh ħande-güşā / Geh hezār āh ile bülbül gibi **güyādur** dil (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 168, Beyit 3). [güyādur, -dur]

güyā: Sanki, âdeta.

Bāġ-ı ħüsnünde femüñ ser-çeşme-i āb-ı ħayāt / Ĥaţţ-ı Ĥızır ābuñla **güyā** oldı Ĥızır-āşār leb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 15, Beyit 4). [güyā,]

Ķanlu yaşımda ‘aks-i ruĥuñ ey yüzi güneş / **Güyā** şafaķ içinde meh-i tâbdār-ı ‘ıd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 38, Beyit 5). [güyā,]

Çevirdi başumı çerĥ atdı noķta gibi ortaya / Ķıyı çizmekde **güyā** kendü bir pergāra dönmişdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 99, Beyit 3). [güyā,]

Ķaracadaġ ķadardur dilde dāġ-ı nār-ı hicrānuñ / Muĥıţ-ı eşkümuñ yanında **güyā** Aķdeñiz bir dil (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 176, Beyit 3). [güyā,]

Yaşum üze gösterür her dem gözüm ħünin-ĥabāb / Zeyn ider **güyā** donanma ile ol deryā yüzün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 246, Beyit 2). [güyā,]

Her gün alır ‘ārızuñ zülf-i şebāsā koynına / Hāledür mâĥı koyar her gice **güyā** koynına (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 288, Beyit 1). [güyā,]

güyā eyle-: Söyler hale getirmek, (bir şeyler) söylemesini sağlamak.

Raĥîmî rāz-ı ‘aşķuñ ġoncaveş şaķlardı sen anı / Açup gül gibi bülbüllerle **güyā eyleyen** sensin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 262, Beyit 7). [güyā eyleyen, -yen]

güyā ki: Sanki.

Otaġından kaçan kim olsa ol şāĥ-ı cihān peydā / Vücūd-ı cismi ĥākiden olur **güyā ki** cān peydā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 5, Beyit 1). [güyā ki,]

Nār-ı ķahrıyla kızılbaşuñ revānın yaķdılar / Naĥcüvānın yaķdılar **güyā ki** cānın yaķdılar (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 61, Beyit 1). [güyā ki,]

İşigüñde seg-i küyuñla hem-dem bir gedā oldum / Ulu ‘izzet bulup **gūyā ki** şandum pādişā oldum
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 193, Beyit 1). [gūyā ki,]

Haṭṭ-ı ruḥsāruñ yazaldan ‘arızuñ üzre nişān / Virdiler derd ehline **gūyā ki** menşūr-ı emān (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 233, Beyit 1). [gūyā ki,]

gūyiyā: Sanki.

Dāğ-ı gam şol deñlü zeyn itdi Raḥîmî cismümi / Şüphenüñ hil‘at geyürdi **gūyiyā** şeh-zād aña (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 8, Beyit 5). [gūyiyā, -di]

Yine faşl-ı bahār-ı berf ile rüy-ı cihān ḥurrem / Açılmış yāsemen gül **gūyiyā** her gülsitān ḥurrem
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 196, Beyit 1). [gūyiyā,]

güc: Zor.

Müşkil budur ki vaşluña irmezden öñ ölem / Āsāndur ölmek illā baña intizār **güc** (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 26, Beyit 5). [güc,]

güd-: Gütmek, peşinden gitmek.

Dimişem ḳālū belā ‘aşkuña cān ile belī / Ben ol ‘ahdi **güderüm** dînüm ü imānımsın (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 232, Beyit 3). [güderüm, -erüm]

güdāz: Yanma, erime.

Lebin öpmek müyesser olmadı bir şem‘-i ruḥsāruñ / Velikin oda yanmış cāna sūzumdan **güdāz** irdi
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 349, Beyit 2). [güdāz,]

güftāra gel-: Söze gelmek, konuşmaya başlamak.

Luṭf ile **güftāra gel** bî-kıymet olsun la‘l ü dūr / Lebleriñ depret nebāt-ı Mışra ḳalmasun revāc (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 27, Beyit 3). [güftāra gel,]

güftār-ı leb: Dudağın sözü.

Ey lebüñ ḥasta dilüñ derdine dermān Çelebi / Ten-i fersüdeme **güftār-ı lebüñ** cān Çelebi (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 338, Beyit 1). [güftār-ı lebüñ, -üñ]

güft-gü: Dedikodu.

Ṭālib-i la‘l-i nigārūm añma āb-ı kevşeri / Zā‘il itmez ‘aṭşum ey vā‘iz benüm ol **güft-gü** (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 275, Beyit 2). [güft-gü,]

güher: Cevher, mücevher.

Didi seyr itdükce ben sen gözlerüñden dem-be-dem / Pâyuma dâmenle işār it **güher** dîdem be-çeşm
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 185, Beyit 2). [güher,]

Olsun nişār yoluña külli **güher** miyem / Nakd- cihânı cânı hem eczâ-yı varlığıum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı,
Gazel 214, Beyit 4). [güher,]

ẖuhûr-ı ʃabʕ-ı şerîfûñ **güherlerin** gördi / Raḥîmî bildi nedür muḳteẖâ-yı ʕummânı (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 326, Beyit 7). [güherlerin, -lerin]

güher eyle-: İnci yapmak.

Deryâdur eyâ kân-ı kerem ʃabʕ-ı Raḥîmî / Vaşf-ı lebûñ itdükce sözüñ ol **güher eyler** (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 60, Beyit 7). [güher eyler, -r]

güher-i kulzüm-i cûd: Cömertlik denizinin incisi.

Âşinâ oldı bize ol **güher-i kulzüm-i cûd** / Ey Raḥîmî demidür baḥr-şîfat cûş idelüm (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 190, Beyit 5). [güher-i kulzüm-i cûd,]

güher-nisâr: Cevher saçan.

Baş üzre yir idindi Raḥîmî ğazelleri / Sen şâhuñ ayağına olalı **güher-nisâr** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel
93, Beyit 7). [güher-nisâr,]

gül: Çok sevilen ve beğenilen, katmerli ve kokulu olan çiçek.

Maʕârif Bûstânında bu gün Saʕdî-i vaḳtem ben / Yüzüme **güle** baḳ ben de idüm bir Gülsitân peydâ
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 5, Beyit 4). [güle, -e]

Gül gibi her ʃanda ḥande kılsa ol ferḥunde zât / Güldügi gülzâruñ olur hep nebâtât u nebât (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 20, Beyit 1). [gül,]

Gül yaḳalarda yaḳam sînemi ben lâle gibi / **Gül** yüzüñ seyr ide nergis gibi her bir güstâḥ (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 29, Beyit 2). [gül,]

Öldürmek içün âl ile âşüfte bûlbûlin / Geymiş o gonca **gül** gibi bir ter şîyâb-ı sürḥ (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 30, Beyit 2). [gül,]

Gözüm nergis gibi nâẖır izüñe / Yüzüñ **gül** gibi lâkin ḥâra manẖûr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 42, Beyit
3). [gül,]

Dâmen-keşân şalınsa o serv-i hoş-ḥırâm / **Güller** çemende çâk-i girîbân olur ʃalur (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 43, Beyit 4). [güller, -ler]

Şalınur ol boyı servüm yine raʕnâlığı var / **Gül** gibi ğanc ider ol gonca ne zîbâlığı var (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 46, Beyit 1). [gül,]

Degüldür dilde yara yâre bir tâze **gülüm** vardır / Hezârân zâr ider dildür adı bir bülbülüm vardır (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 51, Beyit 1). [gülüm, -üm]

Meyl eyleyli hâre o gül-pîreheni gör / **Gül** gibi teni çâk yini yâsemeni gör (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 52, Beyit 1). [gül,]

Bâg-ı hüsne ‘ârızûñ **gül** mîve-i cân leblerüñ / Sensin ey rûh-ı revân var ise berg ü bâr-ı ‘ömr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 62, Beyit 3). [gül,]

Elifler servlerdür dâğlar **gül** yâreler gonca / Vücûdum bâg-ı miñnet âh eşküm cüst u cüyıdır (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 70, Beyit 2). [gül,]

Sînemi **gül** gibi şad çâk itdi hâr-ı intizâr / Lâle gibi cisme dâğ urdı bu nâr-ı intizâr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 77, Beyit 1). [gül,]

Gel rakîbüñden ırağ ol didüm ol gonca didi / Var mıdır bir **gül** cihân bâğında terk-i hâr ider (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 78, Beyit 4). [gül,]

Leâfet gülşeninde gülşen ol **gül** gibi ey gonca / Ğamından incinüp hâruñ şakın çekme melâletler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 81, Beyit 4). [gül,]

Açılup **gül** gibi her hâra bülbüller gibi söyler / Bana geldükde ağzın açmaz ol gonca hamûş eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 90, Beyit 4). [gül,]

Gülüp **gül** gibi şun gonca-lebüñ mañzûn-ı hicrâna / Şitânuñ şiddeti gitdi dem-i ‘işret bahâruñdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 95, Beyit 4). [gül,]

Güle bakduñ gülşene var ise ey ferhunde-rû / Haşre dek bâg-ı cinânveş nev-bahâr olmuş yatur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 104, Beyit 5). [güle, -e]

Ârzû-yı gül kılup gülşen recâsın itmezüz / **Gül** gibi bir hânde-rû ferhunde-dîdâr isterüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 107, Beyit 5). [gül,]

Nâlesine rahm idüp ben bülbül-i âşüftenüñ / Açılup **gül** gibi ol gonca-dehânım söylemez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 112, Beyit 2). [gül,]

Çâk çâk itdi yakasın şubh-dem gülşende **gül** / Ğanc-ı la‘lûñden meger kılmış şabâ bir keşf-i râz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 118, Beyit 5). [gül,]

Rûy-ı kûy-ı yârsuz ben bülbüle / **Gül** diken gülzâr olur oddan kafes (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 119, Beyit 5). [gül,]

Ğonca-i gülzâr-ı ‘işmet dâmeninde dest-i hâr / **Gül** gibi ben yakamı ğayretten itdüm çâk hayf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 134, Beyit 3). [gül,]

Gül gibi pâkize dâmensin sen ey Yûsuf-liķâ / Dest-i nâ-ħağdan ne ğam ger çâk ola pîrâhenüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 158, Beyit 3). [gül,]

Câmeveş ben ğiñ yakadan seyr idem **gül** sineñi / Koca qarşumda seni sürüp şafâ pîrâhenüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 158, Beyit 6). [gül,]

Ğoncaveşdür hem olur **gül** gibi geh hânde-ğüşâ / Geh hezâr âh ile bülbül gibi ğüyâdur dil (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 168, Beyit 3). [gül,]

Bahâr irdi yine sâķi açıldı gonca güldi **gül** / Dem-i şadî durur şun la‘lûñi pür eyle câmı mül (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 177, Beyit 1). [gül,]

Ben ey Raḥîmî bir yüzi **gül** çeşmi nergisün / Her küşe cüst u cû idici çeşm ü güşiyem (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 182, Beyit 5). [gül,]

Yine faşl-ı bahâr-ı berf ile rûy-ı cihân hurrem / Açılmış yâsemen **gül** gûyiyâ her gülsitân hurrem (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 196, Beyit 1). [gül,]

Şubḥ-dem çāk eylesem **gül** gibi ‘işmet câmesin / Raḳşa girsem gün gibi mihrüñle devrân eylesem (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 197, Beyit 2). [gül,]

Açılmış lâleler **güller** tenümde dâğ-ı ḥasretten / Vücûdum gülşeninün murg-i hoş-elḥânıdır göñlüm (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 202, Beyit 5). [güller, -ler]

Cihân bezminden aldum pâyum el çekdüm mülinden hem / Görüp ânide reng aldum **gülinden** sünbülinden hem (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 204, Beyit 1). [gülinden, -inden]

Nev-bahâr irdi benefşeyle **güle** karşı yine / Ben de yelken torıda bir yaḳası çāk olayum (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 205, Beyit 5). [güle, -e]

Dilimi derhem itdi gonca gibi ḥâr-ı hicrânun / Anuñçün **gül** gibi ḥandân degüldür ḳalb-i ḡamnâküm (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 219, Beyit 4). [gül,]

Raḥîmî âh benden yaña ol gonca **güle** bakmaz / Yüzüm berg-i ḥazânveş bunca demdür ḥâke ṭabşurdum (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 222, Beyit 5). [güle, -e]

Açılsun **gül** gibi ey gonca-leb her ḥâra yüz virdün / Hezârân nâledür güş eylemez efḡānum añmazsın (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 226, Beyit 2). [gül,]

Güzâfın şanma âhın her seḥer ben bülbül-i zâruñ / Sen ey **gül** gülşen ol ḥâr-ı ḡam-ı hicrânı bilmezsın (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 229, Beyit 3). [gül,]

Güzellik çağı gibi ey bahâr-ı ḥüsn gel gitme / Gözüme **gülleri** gil gülsitânı külḥan eylersin (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 230, Beyit 2). [gülleri, -leri]

Gülüñ ḳulağına girmez Raḥîmî zâr-ı hezâr / Neye degin bu fiḡanı bu zârı n’eyleyeyin (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 231, Beyit 6). [gülüñ, -üñ]

Ḥâr-ı hecrüñle senün ey gonca baḡrum ḥüniken / Sınemi **gül** gibi çāk itmek diler her bir diken (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 236, Beyit 1). [gül,]

Ey gözüm ḳan aḡlama ol ḳâmet-i şimşâd için / **Gül** kaçan meyl itdi süy-ı bülbüle feryâd için (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 241, Beyit 1). [gül,]

Gül gibi sen mey içüp her ḥâra hem-dem olalı / Ḡoncaveş ben ḳan yudup bülbül gibi itdüm fiḡân (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 260, Beyit 6). [gül,]

Raḥîmî râz-ı ‘aşḳuñ ḡoncaveş şaḳlardı sen anı / Açup **gül** gibi bülbüllerle gûyâ eyleyen sensin (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 262, Beyit 7). [gül,]

Ḳan yudar gonca görüp zaḥm-ı zebân-ı ḥârdan / **Gül** yanup kül oldu sūzum gördi hecr-i yârdan (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 263, Beyit 1). [gül,]

Nev-bahârın neylerem ey gonca dehrün sensüzün / Görünen her **gül** dikendür gözüme gülzârdan (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 263, Beyit 4). [gül,]

Ey leṭâfet gülşeninde serv-i reftârum Ḥasan / Zülfi sünbül ḳaddi **gül** ferḥunde didârum Ḥasan (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 268, Beyit 1). [gül,]

Vuşlatuñ olmaz müyesser guşsa-i ağıyarsuz / Gülşen-i ‘ālemde ey **gül** gibi pür-hārüm Ḥasan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 268, Beyit 6). [gül,]

Dehānuñ rāzını tıymış şabādan gonca-i hoş-bū / Yakasın çāk idüp **gül** gibi havfinden didi yā hū (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 272, Beyit 1). [gül,]

Ten-cāmesi yakasın çāk itdi dest-i gayret / Ey gonca aç senüñ **gül** gibi hāra karşı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 274, Beyit 2). [gül,]

Ruḥuñ seyr iden ey gonca çemende / Başiret yok durur **gül** isteyende (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 277, Beyit 1). [gül,]

Ḥarîm-i gülşen-i vaşluñla hurrem **gül** gibi her hār / Hoş-edā bülbülüñ ey gonca-leb zārın hezār itme (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 278, Beyit 4). [gül,]

Bülbülüñ nāle vü feryādı hezār olsa ne gam / **Gül** olur hāra muḳārin o gam-ı gavḡāda (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 280, Beyit 6). [gül,]

Hezārān dāḡ-ı gam var gül yüzüñsüz lāleveş dilde / Lebüñsüz beste cānum gonca açmaz belki geh **gölde** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 281, Beyit 1). [gölde, -de]

Yine **gül** gibi ‘ış it gonca-leblerle bahār içre / Söz aç bülbül gibi gel **gül** gibi bir murḡzār içre (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 284, Beyit 1). [gül,]

Gül gibi gonca-dehenlerle müdām iç la‘l-i nāb / ‘İşreti fevt itme sultānum irişmezdüm deme (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 286, Beyit 2). [gül,]

Kenār-ı kabrūmi zeyn it **gül** ü lāle ile ey gonca / Öürsem ārzū-yı ḥasret-i ruḥsār u ḥālūñle (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 292, Beyit 4). [gül,]

Ḥal ü ḥaddınsız yakup eczāyı çeşmüm **gül** gibi / Lāle gibi dāḡ-ı gamda dāḡdār itdüñ beni (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 309, Beyit 4). [gül,]

Ol **gül** yaḳalı seng-i dilüñ ḥasreti beni / Ḥār itdi yaşıduğum döşegüm hāre eyledi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 316, Beyit 4). [gül,]

Ruḥ u la‘lūñle cān ḥod ḳan uğuduñ dur **gülüm** balüm / Vişālūñ ḥ‘ānınuñ muḥtāc u ḳan ḥayrānyuz şimdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 329, Beyit 3). [gülüm, -üm]

Niçe bir ey gonca-leb hār ola yirüm **gül** gibi / Neye dek nālān olam geh nāy u geh bülbül gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 334, Beyit 1). [gül,]

Ḥār elinden alamam **gül** gibi ter dāmenüñi / Her seḥer anuñ içün eylerem efḡān Çelebi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 338, Beyit 3). [gül,]

Nihāl-i serv-i bālādur elifler dāḡlar **güller** / Vücūdum gülşeninüñ dil hemān murḡ-i hoş-āvāsı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 350, Beyit 3). [güller, -ler]

2. Gül. || Sevgili.

Ḥayli gündür hār-ı gamla baḡludur bāb-ı feraḥ / Gül yüzüñle ḥāṭır-ı maḥzūnumı gel ey **gül** ac (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 27, Beyit 2). [gül,]

Gülün ḳulaḡına girmez fiḡān u āh-ı hezār / Dilā o gonca içün itme yok yire feryād (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 36, Beyit 3). [gülün, -ün]

Her gice şad âh u nâle her seher zâr u hezâr / Sen **gül** içündür dün ü gün bu olan gavgâya bak (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 137, Beyit 6). [gül,]

Hâr ile gülşende **gül** şendür dilâ sen goncaveş / Kanlar ağlar dem-be-dem bülbül gibi feryâd kıl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 163, Beyit 5). [gül,]

Her gice şad âh u nâle her seher zâr-ı hezâr / Sen **gül** içündür dünî gün bu olan gavgâ bu gün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 227, Beyit 3). [gül,]

Sen ey gül-çihre ger gülzâra gelseñ gülşen eylersin / Açarsın guşşalu hâırları ey **gül** şen eylersin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 230, Beyit 1). [gül,]

Beni koyup rakıbe yüz virdi / Ol **güli** gör ki hâra yüz tıtdı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 319, Beyit 4). [güli, -i]

gül:-

1. Gülmek, mutlu olmak.

Gül gibi her kanda hânde kılsa ol ferhunde zât / **Güldügi** gülzârıñ olur hep nebâtât u nebât (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 20, Beyit 1). [güldügi, -dügi]

Gülüp gül gibi şun gonca-lebüñ maḥzûn-ı hicrâna / Şitânuñ şiddeti gitdi dem-i ‘işret bahârıñdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 95, Beyit 4). [gülüp, -üp]

Ağlamakdan dehr **gülmezdi** açılmazdı bahâr / Şimdi görür gözi nergis her semen çeşm ü çerâğ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 130, Beyit 5). [gülmezdi, -mezdi]

Hemîşe bâğ-ı ‘âlemde şehâ sen hürrem ü şad ol / Raḥîmî bülbülâsâ ağlasun sen gonca gibi **gül** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 177, Beyit 7). [gül,]

Güler düşmen Raḥîmî zâr u maḥzûn / Esirge pâdişâhum cânı yok mı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 339, Beyit 5). [güler, -er]

2. Gülmek || Açmak; açılmak.

Bahâr irdi yine sâkî açıldı gonca **güldi** gül / Dem-i şadî durur şun la‘lüñi pür eyle cāmı mül (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 177, Beyit 1). [güldi, -di]

gül budacığı: Gül dalı.

Yüz virme hâra şalınup ey **gül budacığı** / Baş çihrem üzre pâyıñ odur ḥod tıracığı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 313, Beyit 1). [gül budacığı,]

gül gül it-: Kızarmak || gül gibi yer yer kızarmak.

Gül gül itmiş ruḥını tâb-ı şarâb-ı gül-fâm / Didi gögsin açuban gör ne gülistânem ben (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 225, Beyit 3). [gül gül itmiş, -miş]

göl gül ol-: Pembe pembe allanmak.

Çaraman Aydın oldu ay yüzüñle döndi Akşehre / **Olaldan** táb-ı meyden gül-ruhuñ ey gonca-leb **gül gül**
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 177, Beyit 2). [gül gül olaldan, -aldan]

gül ol-: Gül olmak, güle dönüşmek.

Çudümüñden ferağ-efzâ olaldan sine-i şahrâ / Gözüñ yaşı **gül oldu** ey yüzi gül şan boyum bir pül
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 177, Beyit 3). [gül oldu, -dı]

gül ü gülzâr: Gül ve gül bahçesi.

Cefâ-yı hârdan cân bülbülü rencide-hâtırdur / **Gül ü gülzârdan** yok hâzrı seyr-i gül-izâr ister (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 56, Beyit 3). [gül ü gülzârdan, -dan]

gül yañaqlu: Gül yanaklı, yanağı güle benzeyen.

Sürdüm yüzümi yirlere dökdüm gözüñ yaşın / Sen **gül yañaqlu** servi velî kılmadum kenâr (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 93, Beyit 3). [gül yañaqlu,]

gül yüz: (Sevgilinin) gül(e benzeyen) yüzü/yanağı.

Hayli gündür hâr-ı gamla bağludur bâb-ı ferağ / **Gül yüzüñle** hâtır-ı mağzûnumı gel ey gül ac (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 27, Beyit 2). [gül yüzüñle, -üñle]

Gül yağalarda yaşam sinemi ben lâle gibi / **Gül yüzüñ** seyr ide nergis gibi her bir güstâh (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 29, Beyit 2). [gül yüzüñ, -üñ]

Gül yüzüñden ayru táb-ı gamda bî-tâb oldu hâr / Zerd olup titrer hâzân yaprağı gibi cümle ten (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 236, Beyit 2). [gül yüzüñden, -üñden]

Hoş medh itdüñ Rahîmî **gül yüzün** ol goncanuñ / Âferîn ey zihn-i pâk-i bülbül-i rengîn-sühân (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 249, Beyit 5). [gül yüzün, -in]

Gül yüzüñ hecriyle süzum od bırağdı âleme / Sebzeler pejmürde oldu yandı hep gül-nârdan (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 263, Beyit 2). [gül yüzüñ, -üñ]

Gül yüzüñ hecriyle feryâdın Rahîmî benedeñüñ / Şubh-dem işitdi bülbül fâriğ oldu zârdan (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 263, Beyit 7). [gül yüzüñ, -üñ]

Gül yüzüñ hañtuñ gamıyla geşt-i gülzâr eylesem / Reng-i hâkister görünür gözüme berg-i giyâh
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 276, Beyit 2). [gül yüzüñ, -üñ]

Hezârân dâğ-ı gam var **gül yüzüñsüz** lâleveş dilde / Lebüñsüz beste cânım gonca açmaz belki geh gülde
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 281, Beyit 1). [gül yüzüñsüz, -üñsüz]

Gül yüzi vaşfinda şi'rüm gördi ol gonca didi / Âferîn ey bülbül-i tab'-ı hoş-elhânım yine (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 296, Beyit 6). [gül yüzi, -i]

göl yüzölü: Göl yüzölü, yüzölü göl gibi olan.

Benüm **göl yüzölü** goncam hānde-rūlīkla işigünde / Rahîmî virdi cânın itmedi ihmāl bir yüzden (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 257, Beyit 7). [göl yüzölü,]

göl yüzölüçün: Göl yüzölü için.

Göl yüzölüçün dilde yüz dāğ-ı vefā yakduk yine / Rüşen oldu mihrün ile gün gibi ‘unvānımız (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 106, Beyit 5). [göl yüzölüçün,]

göl-āb: Göl suyu.

Gölşen içre hatt-ı gül-fām-ı ‘arāk-rîzün görüp / Hacletinden ter düşüp garķ-ı ‘arāk oldu **göl-āb** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 12, Beyit 4). [göl-āb,]

La‘l-i sîr-ābuñla gonca gördi hem-meşreb müdām / Reşkten mi kan yudar terdür harāretten **göl-āb** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 17, Beyit 3). [göl-āb,]

Ėam-ı zölfüñle ruhsāruñ firākından akan yaşum / Gözümün şîşesinde şaklarum miskîn **göl-ābumdur** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 69, Beyit 3). [göl-ābumdur, -umdur]

Göl-ābı ter düşürdüm kîmyāyı pāy-māl itdüm / Ėubār-ı reh-güzāruñ dîde-i nemnāke tabşurdum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 222, Beyit 2). [göl-ābı, -ı]

göl-āb-ı kûy-ı dildār: Sevginin mahallesinin gül suyu.

Hem-sifāl oldum **göl-āb-ı kûy-ı dildārıyla** ben / Fāriğum fağfurdan cām-ı şafādan çekdüm el (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 170, Beyit 2). [göl-āb-ı kûy-ı dildārıyla, -ıyla]

göl-āb-ı kûy-ı yār: Sevgilinin mahallesinin gül suyu.

Bu gün ben hem-sifāl oldum **göl-āb-ı kûy-ı yāriyle** / Gerekmey kāse-i fağfūrı almam ‘aynuma cāmı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 324, Beyit 4). [göl-āb-ı kûy-ı yāriyle, -iyle]

gölāc: Nişasta ile yapılan bir tür tatlı yufkası.

Sofra-i hūn-ı vişālün ben faķır ü aca ac / Ey lebi senbūse-i şekker yañāğı ter **gölāc** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 27, Beyit 1). [gölāc,]

göl-bāng-i āh: Eskiden tekkelerde, ayin sırasında, saraylarda muayyen merasim sırasında hep bir ağızdan yüksek sesle okunan ilahi veya dua.

Gūşına **göl-bāng-i āhum** girmede ol goncanuñ / Ey Rahîmî bülbülāsā töldi efgān her taraf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 136, Beyit 5). [göl-bāng-i āhum, -um]

göl-berg-i hāndān: Gülen gül yaprağı.

Şalınma her pelid ile benüm serv-i hırāmānum / Açılma virme yüz her hāra ey **gül-berg-i handānum**
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 201, Beyit 1). [gül-berg-i handānum, -um]

Cinān bāğı cenābuñsuz dikendür bülbül-i cāna / Dile pejmürde-i berg-i hazān **gül-berg-i handānı**
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 335, Beyit 2). [gül-berg-i handānı, -ı]

gül-berg-i nāz: Nazın gül yaprağı.

Leţāfet gülşeninde yine bir **gül-berg-i nāz** irdi / Hezārān bülbül-i gūyāsı var bir ‘aşk-bāz irdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 349, Beyit 1). [gül-berg-i nāz,]

gül-berg-i ter: Taze gül yaprağı.

Şaķın gül-gün yaşıñdan reng aluram dem revān itme / Başiret üzre ol ey dīde ol **gül-berg-i ter** terdür
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 49, Beyit 4). [gül-berg-i ter,]

gül-çihre: Gül yüzlü.

Ağlamakdan gözlerümde kalmadı nūr-ı başar / Bir dem ol **gül-çihrenüñ** hurrem-liķāsın görmedüm
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 195, Beyit 2). [gül-çihrenüñ, -nüñ]

Sen ey **gül-çihre** ger gülzāra gelseñ gülşen eylersin / Açarsın guşşalı hātırları ey gül şen eylersin
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 230, Beyit 1). [gül-çihre,]

Nā-mūsā‘id tālī‘um bahtum siyeh kalbüm hazīn / Tañ mı ey **gül-çihre** bülbül gibi eylersem enin
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 247, Beyit 1). [gül-çihre,]

Beni hecrüñle ey **gül-çihre** bülbül gibi zār itme / Yüzüñden gözüm ırmağla yaşum cūy-bār itme
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 278, Beyit 1). [gül-çihre,]

gül-dāmen: Gül etek.

Sürmedüm yüzümi **gül-dāmenüñe** sebze-mişāl / Rāzıyam bāri bu yolda has u hāşāk olayum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 205, Beyit 2). [gül-dāmenüñe, -üñe]

güle bak-: Gülererek bakmak; iltifat etmek.

Miyānuñ mü dehānuñ yok didüm incindi ol ğonca / Yüzüme **güle bakmaz** şimdi kaç u hāl bir yüzden
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 257, Beyit 4). [güle bakmaz, -e-maz]

gül-geşt-i şahrā eyle-: Çölün gül seyrine çıkmak.

Düşüp tağlara geh **gül-geşt-i şahrā eyleyen** sensin / ‘Aceb dīvāneyem Mecnūn-şifat geh Kūh-ken-āsā
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 262, Beyit 3). [gül-geşt-i şahrā eyleyen, -yen]

gül-gün: Gül renkli.

Yalmanur tığüñi gördükce göñül **gül-gündur** / Yarar ol yarasına gâyet eyü merhemdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 58, Beyit 3). [gül-gündur, -dur]

Şahrâda lâle şanma **gül-gün** meyiyle şunmış / ‘Ayyâş-ı nev-bahâra cām-ı şafâ-yı nev-rüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 108, Beyit 3). [gül-gün,]

gül-gün it-: Gül renkli, pembe yapmak.

Görmezlenür bu bülbülün iğmâz-ı ‘ayn ider / **Gül-gün ider** sirişküm o gonca-femüñ gözi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 312, Beyit 2). [gül-gün ider, -er]

gül-gün ol-: Gül renkli olmak (Kanlı göz yaşı bağlamında).

Lebüñsüz cām-ı cān pür-hün olupdur / Ruḥuñsuz göz yaşı **gül-gün olupdur** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 45, Beyit 1). [gül-gün olupdur, -updur]

Bezm-i bahâr olursa şitâdan eşedd olur / Bir gonca sâkî ruḥları **gül-günüñ olmaya** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 300, Beyit 4). [gül-günüñ olmaya, -uñ, -maya]

gül-gün yaşı: Kanlı gözyaşı.

Şaḫın **gül-gün yaşıuñdan** reng aluram dem revân itme / Başîret üzre ol ey dîde ol gül-berg-i ter terdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 49, Beyit 4). [gül-gün yaşıuñdan, -uñdan]

gül-gün-ı eşk: Gül renkli gözyaşı. || Kırmızı, kanlı gözyaşı.

Hüsrevâ **gül-gün-ı eşküm** âh-ı şeb-rengüm yeter / Âb u bâda şanma kim minnet semendin hoşmışam (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 210, Beyit 3). [gül-gün-ı eşküm, -üm]

gül-i gonca: Gonca gül.

Açılmaz ol **gül-i goncam** bahârı n’eyleyeyin / Şalınmaz ol boyı servüm kenârı n’eyleyeyin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 231, Beyit 1). [gül-i goncam, -m]

gül-i gülzâr: Gül bahçesinin gülü.

Gelseñ ey bülbül senüñle yâri söyleşsek birez / Gonca gibi ol **gül-i gülzârı** söyleşsek birez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 115, Beyit 1). [gül-i gülzârı, -ı]

Kaḫâ taşından işitdüm vücūd-ı yâra zaḥm irmiş / İrişüp zâr-ı bülbül ol **gül-i gülzâra** zaḥm irmiş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 125, Beyit 1). [gül-i gülzâra, -a]

gül-i gülzâr-ı letâfet: Güzellik gül bahçesinin gülü.

Gül-i gülzâr-ı letâfetsin eyâ gonca-dehen / İltifât eyleme ḳo ḫâra Meḫemmed Çelebi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 348, Beyit 4). [gül-i gülzâr-ı letâfetsin, -sin]

göl-i handân-ı cüd: Cömertliğin açılmış gülü.

Ey Nihâl-i ser-firâz-ı gülşen-i ‘irfân-ı cüd / V’ey gülistân-ı leâfetde **göl-i handân-ı cüd** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 34, Beyit 1). [göl-i handân-ı cüd,]

göl-i pür-hâr: Dikenlerle dolu gül.

Her **göl-i pür-hâr** için zâr olma zinhâr ey gönül / Gülşen-i ‘âlemde yok bir verd--i bî-hâr ey gönül (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 171, Beyit 1). [göl-i pür-hâr,]

Göl-i pür-hâra yok meylüm çekildüm deşt geştinden / Kelâğından ferâğum var bu bâğuñ bülbülinden hem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 204, Beyit 3). [göl-i pür-hâra, -a]

göl-i ra’nâ: Bir tarafı sarı, diğer tarafı kırmızı gül.

Görünmez ey gönül sen bir **göl-i ra’nâya** ‘aşıksın / İrişmez sem‘ine anuñ hezâr âvâze-i bülbül (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 177, Beyit 6). [göl-i ra’nâya, -ya]

Şem‘isin her cem‘üñ ey meh mihr-i dehr-ârâ gibi / Yüze gülmekde nazîrüñ yok **göl-i ra’nâ** gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 323, Beyit 1). [göl-i ra’nâ,]

göl-i rengîn: Renkli gül.

Göl-i rengîn yeter bu penbeyi bir hûn-ı dâğ-ı gam / Dilâ bülbül gibi dillerde tek añılmasun aduñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 156, Beyit 2). [göl-i rengîn,]

göl-i şādî: Mutluluk gülü.

Şafâ gitdi gönül âyînesinde jeng-i gam kaldı / **Göl-i şādî** açılmaz sinede hâr-ı elem kaldı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 343, Beyit 1). [göl-i şādî,]

göl-i ter: Taze gül. || Genç, güzel sevgili.

Nâleme ey **göl-i ter** incinme / Bülbüle âh vâ mı eksük olur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 57, Beyit 2). [göl-i ter,]

Heves kılmaz behîşâsâ bahâr-ı bağ-ı dünyâya / Ruhuñsuz ey **göl-i ter** şanma seyr-i bağ u râğ ister (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 84, Beyit 2). [göl-i ter,]

La’l ü ruhsâr-ı ‘arâk-rizüñ hayâliyle müdâm / Geh şarâb içer Rahîmî ey **göl-i ter** geh ‘arâk (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 140, Beyit 7). [göl-i ter,]

Lâle şanma çeşm-i ‘aşıkdan dökilmiş kaçredür / Ey **göl-i ter** uşbu dem zeyn eyleyen şahrâ yüzün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 246, Beyit 3). [göl-i ter,]

gülistân:

1. Gül bahçesi.

Gül gül itmiş ruhını tâb-ı şarâb-ı gül-fâm / Didi gögsin açuban gör ne **gülistānem** ben (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 225, Beyit 3). [gülistānem, -em]

Dâğ-ı gam yakdı dile bir verd-i handân sînelü / Goncaveş hûn itdi bağrum ol **gülistān** sînelü (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 271, Beyit 1). [gülistān,]

2. Gül bahçesi (sevgilinin bulunduğu mekân başlamında) || 13.asır Fars şairlerinden Sadi-i Şirazi'nin ahlaki ve didaktik mahiyetteki eseri.

Bahāristān-ı luţfuña Rahîmî ölmeden girse / Okumaz idi Sa'diye cenābuñda **Gülistānı** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 320, Beyit 5). [gülistānı, -ı]

gülistān-ı ezal: Ezel gül bahçesi.

Gülistān-ı ezalde Şeyh Sa'diden sebak aldum / Bu gün Būstān-ı aşka bülbül-i dāstān-serāyam ben (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 238, Beyit 3). [gülistān-ı ezalde, -de]

gülistān-ı letāfet: Zarıflığın gül bahçesi.

Ey Nihāl-i ser-firāz-ı gülşen-i 'irfān-ı cūd / V'ey **gülistān-ı letāfetde** gül-i handān-ı cūd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 34, Beyit 1). [gülistān-ı letāfetde, -de]

gül-izār: Gül yanaklı.

Cihān bāğına yok meylüm benüm gülzār-ı hüsn içre / Kıyāmet serv-kāmet gonca-leb bir **gül-izārum** var (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 67, Beyit 4). [gül-izārum, -um]

Şişe micmer olsa n'ola meskenüm mişl-i gül-āb / Nār-ı gam başdan çıkarmışdur beni ey **gül-izār** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 71, Beyit 2). [gül-izār,]

Nergisāsā göz açup sen **gül-izārın** gözlerüz / Ālemüñ şanma bizi faşl-ı bahārın gözlerüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 113, Beyit 1). [gül-izārın, -ın]

Senüñ gülzār-ı ālemde benüm gibi hezāruñ var / Senüñ gibi benüm ey gonca-leb bir **gül-izārum** yok (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 142, Beyit 3). [gül-izārum, -um]

İşitmez āh-ı hezārum o **gül-izārı** görüñ / Okınsa kışsa-i aşkum uyur o yārı görüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 148, Beyit 1). [gül-izārı, -ı]

Hûn oldı eşk-i çeşmüm ol **gül-izāra** karşı / Şular bulanık akar evvel bahāra karşı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 274, Beyit 1). [gül-izāra, -a]

Gönlüm ol **gül-izāra** yüz tıtdı / Yine zār u hezāra yüz tıtdı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 319, Beyit 1). [gül-izāra, -a]

güller bit-: Gül yetiştirmek.

Her diyāra kim adem başsa udūmūnden şehā / Hārdan **güller biter** her h ra virür la‘l-i n b
(Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 14, Beyit 4). [güller biter, -ler, -er]

g l-n r: Nar iei || Kıvılcım.

G l yüzün hecriyle s zum od b raqd  ‘ leme / Sebzeler pejmürde oldu yandı hep **g l-n rdan** (Kütahyalı
Rah m  D v n , Gazel 263, Beyit 2). [g l-n rdan, -dan]

g l-p rehen: G l g mlekleli.

Meyl eyleyeli h re o **gül-p reheni** g r / G l gibi teni  k yini y semeni g r (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel
52, Beyit 1). [g l-p reheni, -i]

C n virürsem h sret-i h dd  nle ey **gül-p rehen** / İdesin ben m btel ya l leve h n n-kefen (Kütahyalı
Rah m  D v n , Gazel 249, Beyit 1). [g l-p rehen,]

g l-ru : G l yanaklı.

araman Aydın oldu ay yüzünle döndü Akehre / Olaldan t b-  meyden **g l-ru u ** ey g nca-leb g l g l
(Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 177, Beyit 2). [g l-ru u , -u ]

S nede iki elif olumda iki d -   m / Sen vef s z serv-add **g l-ru ** elinden  h  h (Kütahyalı Rah m 
D v n , Gazel 294, Beyit 4). [g l-ru ,]

g l  en: G l bahesi.

G l  en ire h t -  g l-f m-  ‘ara-r z  n görüp / H cletinden ter d  p ar-  ‘ara oldu g l- b (Kütahyalı
Rah m  D v n , Gazel 12, Beyit 4). [g l  en,]

Bezm **g l  en** g nca leb bir y r-  c numdur ar b / Serv add s k  ur  i name-i bülbül reb b (Kütahyalı
Rah m  D v n , Gazel 17, Beyit 1). [g l  en,]

it  falından  fetd r cem l-i y rsuz nev-r z / Raim  **gülşenüm** b  u bah rum h dd-i y rumdur
(Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 74, Beyit 5). [gülşenüm, - m]

G l  ende gözlerüme ad   zülf-i y rsuz / Her serv ejdeh  görinür her giy h m r (Kütahyalı Rah m 
D v n , Gazel 80, Beyit 2). [g l  ende, -de]

Le fet g l  eninde **g l  en** ol gül gibi ey g nca /  m ndan incinüp h ru   k n ekme mel letler
(Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 81, Beyit 4). [g l  en,]

Ey reb ‘-i mekr met dest-i zer-ef n  n görüp / ihresin zerd itdi **g l  en** h r u z r olmu yatur (Kütahyalı
Rah m  D v n , Gazel 104, Beyit 4). [g l  en,]

Güle b k du  **g l  ene** var ise ey ferh nde-r  / H re dek b -  cin nve nev-bah r olmu yatur (Kütahyalı
Rah m  D v n , Gazel 104, Beyit 5). [g l  ene, -e]

 rz -y  g l  lup **g l  en** rec s n itmezüz / G l gibi bir h nde-r  ferh nde-d d r isterüz (Kütahyalı Rah m 
D v n , Gazel 107, Beyit 5). [g l  en,]

Bir servi çek kenāra **gölşende** ‘ālem eyle / Ey pādīşāh-ı ‘ālem budur rızā-yı nev-rūz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 108, Beyit 6). [gölşende, -de]

Çāk çāk itdi yaķasın şubh-dem **gölşende** gül / Ğanc-ı la‘lünden meger kılmış şabā bir keşf-i rāz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 118, Beyit 5). [gölşende, -de]

Sūsen-i sālūse deg **gölşende** zāhidlenme sen / Destesi destinde 7olu yir yok inkārum 7onağ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 130, Beyit 2). [gölşende, -de]

7olmış idi **gölşene** āvāze-i zāğ u zağan / Hāli ayruksıdı bāguñ işidenlerden ırağ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 130, Beyit 4). [gölşene, -e]

Gel ey bülbül bu **gölşenden** ıraķ it zār u feryāduñ / Ki yokdur meyli sūy-ı ‘āşıkā ol serv-i āzāduñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 156, Beyit 1). [gölşenden, -den]

Hār ile **gölşende** gül şendür dilā sen goncaveş / 7anlar ağlar dem-be-dem bülbül gibi feryād kı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 163, Beyit 5). [gölşende, -de]

Ğonca-i Ğonca zülālündür iden **gölşende** lāl / Sünbülü bŷy-ı kelālündür iden āşŷfte-hāl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 172, Beyit 1). [gölşende, -de]

Açılmış lāleler güller tenümde dāğ-ı hasretten / Vücūdum **gölşeninüñ** murğ-i hoş-elhānıdur gönlüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 202, Beyit 5). [gölşeninüñ, -inüñ]

Güzāfın şanma āhın her seher ben bülbül-i zāruñ / Sen ey gül **gölşen** ol hār-ı Ğam-ı hicrānı bilmezsın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 229, Beyit 3). [gölşen,]

Sen ey gül-çihre ger gülzāra gelseñ **gölşen** eylersin / Açarsın Ğuşşalı hā7ırları ey gül şen eylersin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 230, Beyit 1). [gölşen,]

Seyr ider her hār-ı hŷsnüñ **gölşenin** ben lāleveş / Ğiñ yaķadan gözlerüm ya dāmen-i kuhsārdan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 263, Beyit 3). [gölşenin, -in]

Ey le7āfet **gölşeninde** serv-i reftārum Hāsan / Zülfi sünbül 7addi gül ferhunde dīdārum Hāsan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 268, Beyit 1). [gölşeninde, -inde]

Vefādan bir eşer yok **gölşeninde** ey şabā dehrüñ / Hevāya servi mā’ildür açılğan hār ile verdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 341, Beyit 3). [gölşeninde, -inde]

Le7āfet **gölşeninde** yine bir gül-berg-i nāz irdi / Hezārān bülbül-i Ğŷyāsı var bir ‘aşķ-bāz irdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 349, Beyit 1). [gölşeninde, -inde]

Nihāl-i serv-i bālādur elifler dāğlar güller / Vücūdum **gölşeninüñ** dil hemān murğ-i hoş-āvāsı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 350, Beyit 3). [gölşeninüñ, -inüñ]

gölşen-be-gölşen: Bahçeden bahçeye.

Şalın zülfüñ gibi **gölşen-be-gölşen** gitme gel ‘ömrüm / Perīşān bülbülüñi ağladup pŷr-şiven eylersin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 230, Beyit 3). [gölşen-be-gölşen,]

gölşen-i ‘ālem: Dünyanın gül bahçesi.

Bir senüñ gibi benüm gönca-dehānum yokdur / Var senüñ **gölşen-i ‘ālemde** benüm gibi hezār (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 102, Beyit 4). [gölşen-i ‘ālemde, -de]

Her gül-i pür-hār için zār olma zinhār ey gönül / **Gölşen-i ‘ālemde** yok bir verd--i bî-hār ey gönül (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 171, Beyit 1). [gölşen-i ‘ālemde, -de]

Vuşlatuñ olmaz müyesser guşsa-i ağıyārsuz / **Gölşen-i ‘ālemde** ey gül gibi pür-hārüm Hasan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 268, Beyit 6). [gölşen-i ‘ālemde, -de]

Rahîmî **gölşen-i ‘ālemde** savt-ı zāğlar yegdür / N’iderler ‘andelib āyîn pāk olan hoş-elhānı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 337, Beyit 7). [gölşen-i ‘ālemde, -de]

gölşen-i firdevs: Cennet bahçesi.

Ey beşir-i nühket-i zülfin irişdür çın seher / **Gölşen-i firdevse** dönsün beytü’l-ağzānum yine (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 296, Beyit 2). [gölşen-i firdevse, -e]

gölşen-i hüsn: Güzelliğin gül bahçesi || Sevgilinin yüzü.

Gölşen-i hüsnüñe karşı yine dil bülbülünüñ / Nağme-i āh-ı hezārān ile şeydālğı var (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 46, Beyit 4). [gölşen-i hüsnüñe, -üñe]

Gönca gibi kan yudar bülbül hārim-i bāğda / Bî-tekellüf **gölşen-i hüsnüñ** ider her hār seyr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 54, Beyit 6). [gölşen-i hüsnüñ, -üñ]

Gölşen-i hüsnüñ gören dehrüñ bahārın istemez / Seyr iden haddüñ bu deştüñ lālezārın istemez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 114, Beyit 1). [gölşen-i hüsnüñ, -üñ]

gölşen-i ‘irfān-ı cūd: Cömertlik irfanının gül bahçesi.

Midhatüñ gülzārınuñ bir bülbül-i hoş-ṭab‘ıdur / Bu Rahîmî çākerüñ ey **gölşen-i ‘irfān-ı cūd** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 34, Beyit 9). [gölşen-i ‘irfān-ı cūd,]

gölşen-i kūy: Sevgilinin gül bahçesine benzeyen mahallesi.

Gölşen-i kūyuñda ol ağıyār-ı bî-endāmı sür / Serverā servüñ yanında nā-münāsibdür pelid (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 37, Beyit 4). [gölşen-i kūyuñda, -uñda]

Şehā ṭab‘-ı Rahîmî bülbül-i bāğ-ı belāğatdur / Anuñçün **gölşen-i kūyuñda** verd-i i‘tibār ister (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 56, Beyit 5). [gölşen-i kūyuñda, -uñda]

Hākuñ didārı hākkı **gölşen-i kūyuñsuz** ey hūrī / Görinür düzahāsā gözüme bāğ u cinān sensüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 110, Beyit 4). [gölşen-i kūyuñsuz, -uñsuz]

Öte tursın diyüben bülbül-i hoş-nağmeñ için / İde ağıyār-ı zağın **gölşen-i kūyuñı** durak (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 138, Beyit 4). [gölşen-i kūyuñı, -uñı]

gölşen-i ruhsār: Yanağın gül bahçesi.

Bülbül-i şûrîdedür seyr-i gülistân özledi / Dil anuñçün **gülşen-i ruhsâruñ** eyler ârzû (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 273, Beyit 3). [gülşen-i ruhsâruñ, -uñ]

gülsitân:

1. Gül bahçesi.

Faşl-ı hüsnuñ baña keşf it rüstâyı añlamaz / **Gülsitânuñ** bâbını yine kitâbiler bilür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 89, Beyit 6). [gülsitânuñ, -uñ]

Rahm it Rahîmiye gel ey gonca dimesünler / Zâr içre ‘andelîbi qalmış bu **gülsitânuñ** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 157, Beyit 7). [gülsitânuñ, -uñ]

Yine faşl-ı bahâr-ı berf ile rûy-ı cihân hurrem / Açılmış yâsemen gül gûyiyâ her **gülsitân** hurrem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 196, Beyit 1). [gülsitân,]

Güzellik çağı gibi ey bahâr-ı hüsni gel gitme / Gözüme gülleri gil **gülsitânı** külhan eylersin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 230, Beyit 2). [gülsitânı, -ı]

2. Gül bahçesi, çiçeklik, bahçe || İran edebiyatının önemli şair ve yazarlarından biri olan Sadî'nin Gülistan adlı eseri.

Ma‘ârif Bûstânında bu gün Sa‘dî-i vaktem ben / Yüzüme güle bak ben de idüm bir **Gülsitân** peydâ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 5, Beyit 4). [gülsitân,]

gülsitân it-: Gül bahçesi yapmak.

Cihân bağında ey gonca cemâl-i vaşf-ı ruhsâruñ / Rahîmî Şeyh Sa‘diye bedel bir **gülsitân itmiş** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 124, Beyit 5). [gülsitân itmiş, -miş]

gülsitân-ı ‘aşk: Aşkın gül bahçesi.

Bülbül-i hoş-nağmesiyüz **gülsitân-ı ‘aşkuñuñ** / Açılup sen goncaya qarşu bu dem zâr isterüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 107, Beyit 2). [gülsitân-ı ‘aşkuñuñ, -uñuñ]

İbtidâ kıldı yine dil **gülsitân-ı ‘aşkuñı** / Hem-sebak oldu anuñla ‘andelîb-i zâr hem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 209, Beyit 3). [gülsitân-ı ‘aşkuñı, -uñı]

gülzâr:

1. Gül bahçesi.

Gül gibi her kanda hânde kılsa ol ferhunde zât / Güldüğü **gülzâruñ** olur hep nebâtât u nebât (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 20, Beyit 1). [gülzâruñ, -uñ]

Midhatuñ **gülzârınuñ** bir bülbül-i hoş-şab‘ıdur / Bu Rahîmî çâkerüñ ey gülşen-i ‘irfân-ı cüd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 34, Beyit 9). [gülzârınuñ, -ınuñ]

Bu **gölzâr** içre ey gonca görünür kadd ü zülfüñsüz / Gözüme ok yılanı servi sünbül şekl-i ejderdür
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 49, Beyit 3). [gölzâr,]

Koyup gölzâr-ı kûyuñ şanma dil **gölzâra** düşmişdür / Hezâr efgân ile ol hasta ey **gölzâra** düşmişdür
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 53, Beyit 1). [gölzâra, -a]

İtmedüm bülbül gibi ey yüzi gül **gölzâr** seyr / Baña kûyuñ pes ne lâzım eyleyem tekrâr seyr (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 54, Beyit 1). [gölzâr,]

Pertev-i hüsnüñ gören dir bu dil-i pür-süzda / Hazret-i şeh-zâdedür girmiş kılur **gölzârı** seyr (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 55, Beyit 2). [gölzârı, -ı]

Rûy-ı kûy-ı yârsuz ben bülbüle / Gül diken **gölzâr** olur oddan kafes (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 119,
Beyit 5). [gölzâr,]

Gün bu gündür aç gözüñ nergis gibi **gölzâra** bak / Mâ'il-i didâr iseñ şu gibi hadd-i yâra bak (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 143, Beyit 1). [gölzâra, -a]

Fiğân u nâle vü âh-ı hazînem tutdı **gölzârı** / Rahîmî bir hazân-dîde hezârum zâradur meylüm (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 191, Beyit 5). [gölzârı, -ı]

Kerem kıl toğrı söyle kankı **gölzârıuñ** nihâlisin / Seni ey serv billâh bir kad-i mevzûna beñzetdüm
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 198, Beyit 3). [gölzârıuñ, -uñ]

Sen ey gül-çihre ger **gölzâra** gelseñ gülşen eylersin / Açarsın guşşalı hâtırları ey gül şen eylersin
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 230, Beyit 1). [gölzâra, -a]

Hezâr-ı aşık olursa gam degül dildâr sağ olsun / Kayırma bülbülü ey bağbân **gölzâr** sağ olsun (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 245, Beyit 1). [gölzâr,]

Nev-bahârın neylerem ey gonca dehrüñ sensüzin / Görünen her gül dikendür gözüme **gölzârdan**
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 263, Beyit 4). [gölzârdan, -dan]

2.Gül bahçesi || Sevgili.

‘Aceb kanda revândur ey ‘aceb ol serv-i reftârum / ‘Aceb kimlerle hurremdür ‘aceb ol tâze **gölzârum**
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 224, Beyit 1). [gölzârum, -um]

gölzâr-ı ‘âlem: Dünyanın gül bahçesi.

Senüñ **gölzâr-ı ‘âlemde** benüm gibi hezârıñ var / Senüñ gibi benüm ey gonca-leb bir gül-‘izârum yok
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 142, Beyit 3). [gölzâr-ı ‘âlemde, -de]

gölzâr-ı hüsn: Güzelliğin gül bahçesi.

Cihân bağına yok meylüm benüm **gölzâr-ı hüsn** içre / Kıyâmet serv-kâmet gonca-leb bir gül-‘izârum var
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 67, Beyit 4). [gölzâr-ı hüsn,]

Hasret-i ferr ü ruḡ-ı hâlüñle ey **gölzâr-ı hüsn** / Kanlu yaşumdan kenârum lâlezâr olmuş yatur (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 104, Beyit 2). [gölzâr-ı hüsn,]

Ärzümend-i gül-i rüyuñla ey **gülrâr-ı hüsn** / Tıtdı âfâkı figân u nağme-i zârum Hasan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 268, Beyit 2). [gülrâr-ı hüsn,]

gülrâr-ı küy-ı dil-ber: Güzelin mahallesinin gül bahçesi.

Esen kal ey şabâ **gülrâr-ı küy-ı dil-berüñ** şimdi / Gözüñ saķķâ yüzüm cârüb âhum oldu ferrâş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 342, Beyit 4). [gülrâr-ı küy-ı dil-berüñ, -üñ]

gülrâr-ı küy: (sevgilinin) mahallesinin gül bahçesi.

Çoyup **gülrâr-ı küyuñ** şanma dil gülrâra düşmişdür / Hezâr efgân ile ol hasta ey gülrâra düşmişdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 53, Beyit 1). [gülrâr-ı küyuñ, -uñ]

Öte dur dime ben nâlânuña **gülrâr-ı küyuñdan** / Göñül murğini zâr bahtuma gel bir murğzâr içre (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 284, Beyit 3). [gülrâr-ı küyuñdan, -uñdan]

güm güm: Güm güm diye ses çıkarmak, yankı yapmak.

Seng-i dil dildâr derdinden vücûdın taş ile / Gök gök itmiş yir yir anuñçün çıkar **güm güm** şadâ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 3, Beyit 2). [güm güm,]

güm güm gümle-: Güm güm ses çıkarmak.

Nâlemi güş itdi dâğuñ içi **güm güm gümledi** / Âh kim ol taş bağırılı dañi rañm itmez baña (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 3, Beyit 3). [güm güm gümledi, -di]

güm ol-: Kaybolmak.

Cân ile göñül içre gamuñ ger **güm olursa** / Emr it yiridür bulduralum yirli yirinden (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 228, Beyit 5). [güm olursa, -ursa]

güm-geşte: Kaybolmuş, yolunu kaybetmiş.

Reh-i küyine nice yol vara dil yalvarıñmaz / ‘Akl ise kendüyi **güm-geşte** vü gümrâh bilür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 47, Beyit 6). [güm-geşte,]

gümrâh: Yolunu şaşırñmış, doğru yoldan ayrılmış.

Reh-i küyine nice yol vara dil yalvarıñmaz / ‘Akl ise kendüyi güm-geşte vü **gümrâh** bilür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 47, Beyit 6). [gümrâh,]

Câñi çâha menşûbı menşûbeye döndürdiler / Râh-ı Haķda her biri şorsañ yine **gümrâh** yok (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 144, Beyit 5). [gümrâh,]

Tarîķ-ı ‘aşķa zâhidâ hep olmaz / Bu yolu añlamaz **güm-râh** didüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 188, Beyit 4). [güm-râh,]

gümrāh kıl-: Yolunu şaşırtmak, doğru yoldan ayırmak.

Yâ ilāhî sen beni benden bu gün āgāh kıl / Kıl ‘aṭā rāh-ı ḍalāletde yeter **gümrāh kıl** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 175, Beyit 1). [gümrāh kıl,]

gümrāh ol-: Yolunu şaşırmak, doğru yoldan ayrılmak.

Bir ser-i mevce ‘adem rāhında **gümrāh olmadı** / Mîm ağzuñ dāl zülfeynüñden umanlar meded (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 35, Beyit 2). [gümrāh olmadı, -madı]

gün:

1. Yirmi dört saatlik zaman dilimi.

Sen ḳadem başduḳca ḥāke ben sürüp yüz yirdeyüz / **Günde** yüz biñ kez dirüm yâ leytenî künti türāb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 14, Beyit 5). [günde, -de]

Mihr ü māh öpmege virmem ayaḡuñ ṭopraḡın / **Günde** ger bir efser-i zerrîn ḳoyalar başuma (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 295, Beyit 3). [günde, -de]

Göñül mürde ola ta‘lîm-i îḥyā eylemek müşkil / Bir ān biñ mes’ele ḥall **günde** ger var bir kitāb eyle (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 299, Beyit 2). [günde, -de]

2. Güneş.

Tire rûzum rûşen it ey āfitābum **gün** gibi / İtme Şarḥanuñ bu Aydın illerin ḷulmet baña (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 4, Beyit 5). [gün,]

Menzilüm **gün** gibi dirseñ ola fark-ı farkadān / Ol rızā rāhında her dem ḥāksār-ı evliyā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 9, Beyit 7). [gün gibi,]

Şarardı **gün** gibi beñzüm tenüm pür-tāb olup titrer / Hilāl oldu ḳadüm bedr-i cemālün görmedüm bir şeb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 10, Beyit 4). [gün,]

Bir şafā kesb eyledüm mir’āt-ı ‘aşḳ-ı yārdan / **Gün** gibi rûşen müşāhid gözüme cümle şifāṭ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 20, Beyit 5). [gün,]

Gün gördi gün yüzüñ kızarup oldu şermsār / Şanmañ şafaḳ yüzine dutar bir niḳāb-ı sürḥ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 30, Beyit 3). [gün,]

Şol dil ki zerrece ola mihrüñle lem‘avār / **Gün** gibi dehre şöhre-i devrān olur ḳalur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 43, Beyit 5). [gün,]

Gül yüzüñḳün dilde yüz dāḡ-ı vefā yaḳduḳ yine / Rûşen oldu mihrüñ ile **gün** gibi ‘unvānımız (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 106, Beyit 5). [gün gibi,]

Ḳaçan **gün** gibi tenhā seyre ḳıḳsañ bir **gün** ey meh sen / Dilümden od düşüp yanar zemîn ü āsumān sensüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 110, Beyit 3). [gün,]

Ey Raḥîmî göge ağsa ʔaṅ mı ʔopum **gün** gibi / Bir mehûñ eflâkveş şehr ü ʔiṣārın gözlerüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 113, Beyit 7). [gün,]

Çekeli pehlûsına **gün** gibi sen meh-çihreyi / Çerḥveş gögsin gerer şubḥ u mesâ pîrâhenüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 158, Beyit 2). [gün,]

Ey kamer envâra ḥüsn-i yâra mihrüñ kılma pest / Şâf dil ol **gün** gibi saḳf-ı bülende sâde gel (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 173, Beyit 5). [gün,]

ʔaṅ mıdur pür-nür-ı câ eylerse ʔabʕumdan güneş / ʔoludur **gün** gibi şevḳüñle içüm ʔaşum benüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 181, Beyit 3). [gün,]

Ruḥ-ı zerdüm rikâbuñ tâ başından tâbdâr itdüm / Görüp **gün** müşteri oldu ser-â-ser bir ʔumâş itdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 187, Beyit 3). [gün,]

Şubḥ-dem çâk eylesem gül gibi ʕişmet câmesin / Raḳşa girsem **gün** gibi mihrüñle devrân eylesem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 197, Beyit 2). [gün,]

Şararmış **gün** gibi tâb-ı teb-i devrân ile beñzi / Şeref burcında bedr iken hilâle dönmiş ol mâhum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 203, Beyit 2). [gün gibi,]

Beni ʔapuñda ʔo pâyûña düşüp ḥâk olayum / **Gün** gibi başum irüp göge feraḥnâk olayum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 205, Beyit 1). [gün gibi,]

Raḥîmî **gün** gibi tenhâ gezer âḥ ol gözi âhû / Niçün benden ʔaçarsın ʔâlib-i âvîz-i fitrâküm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 219, Beyit 7). [gün gibi,]

Felek zerrîn-küleḥ bir sâde-rû serrâcuñ olmışdur / Çapup **gün** gibi ʔuramaz yeldirür şubḥ u mesâ raḥşın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 235, Beyit 4). [gün gibi,]

Şu kim bir lemʕa ḥâşıl eyledi envâr-ı şevḳuñdan / Anuñ her zerresin **gün** gibi dehr-ârâ iden sensin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 261, Beyit 4). [gün gibi,]

Dilerseñ **gün** gibi günden güne efzûn ola şevḳuñ / Bu devri zâyîʕ itme meh gibi leyl ü nehâr içre (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 284, Beyit 2). [gün gibi,]

Senüñ mihrüñle ben **gün** gibi ser-gerdân iken ey meh / Daḥi yogidi mihr ü meh bu çerḥ-i bî-ḳarâr içre (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 284, Beyit 5). [gün gibi,]

Binüp keştiye sen meh **gün** gibi kıldukça seyrânı / ʔokuz ʔat ʔolanur bâd-ı fiḡānum çerḥ-i gerdânı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 333, Beyit 1). [gün gibi,]

Raḥîminüñ şu deñlü şöhreti var mihr-i ḥaddüñle / ʔutupdur **gün** gibi âfâḳı ey meh şîʕ-r-i ḡarrâsı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 350, Beyit 5). [gün gibi,]

3. Zaman, vakit.

Geydi nûrânî libâsın şemsi dülbendin şarup / ʔarşu çıkdı **gün** sürüp pâyûña yüz mânend-i âb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 14, Beyit 2). [gün,]

Bî-tekellûf öpdüḡiçün laʕl-i mey-günüñ şarâb / ʔaşa çaldı şaydı **günden** ʔatı ter düşdi zücâc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 27, Beyit 4). [günden, -den]

Ḥayli **gündür** ḥâr-ı ḡamla baḡludur bâb-ı feraḥ / Gül yüzüñle ḥâṭır-ı maḥzûnumı gel ey gül ac (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 27, Beyit 2). [gündür, -dür]

Ṭañ mı ey meh pertev-i mihrüñ tecellî eylese / Niçe **gündür** kim o şevkıyla bu dil vîrânedür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 41, Beyit 2). [gündür, -dür]

Bir'ki **gündür** sen meh-i rüşen-likâyı görmedüm / Çerh-i devlet dergehi ṭāk-ı 'alâyı görmedüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 217, Beyit 1). [gündür, -dür]

Şu **gün** kim sen mehüñ mihrin dil-i şad çāke ṭabşurdum / Yaşum taḥt-ı şerāya āhumı eflāke ṭabşurdum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 222, Beyit 1). [gün,]

Yiter sür şeh-süvārum üstüme nāz u cefā raḥşın / **Günidür** ayalandur zerre kim mihr ü vefā raḥşın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 235, Beyit 1). [günidür, -idür]

Zerreveş yoluñda pâ-mālem didüm / Yüz çevirdi āh kim benden o **gün** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 267, Beyit 4). [gün,]

Şubḥ-ı vaşluñla müşerref kıl Raḥîmî bendeñi / Leyl-i fūrkatde yiter geçdi **güni** ey yüzi mäh (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 276, Beyit 7). [güni, -i]

Ḳankı **gün** yā Rabb gelür ol mihr-i raḥşānum yine / Ḳankı şeb aḥşamlaya ol mäh-ı tābānum yine (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 296, Beyit 1). [gün,]

Nice **gün** olur ki görmem meh-cemālüñ göricek / Māni^c olur aña daḥi göz yaşı ya düd-ı āh (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 298, Beyit 2). [gün,]

Bir'ki **gün** mihr itse ol meh olma ey germ-ābe germ / Serddür fūrkat şaḳın yaḳar ḳara ḳayḡu seni (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 315, Beyit 3). [gün,]

Bunca **gün** āh eylerem kūyına bir kez ṭoḡrılup / Gezmedüm bir kez ben ol serv-i ḥırāmān bağını (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 317, Beyit 4). [gün,]

Ḳaddüñ ḡamıyla ḳaddüm büküldi yāya döndi / Hecr-i 'izāruñ ile her **günüm** aya döndi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 331, Beyit 1). [günüm, -üm]

Ḡam-ı zülfin mi hecr-i 'arızın mı diyeyin yārüñ / Raḥîmî 'ömr müsta^cil dirîḡā hem **gün** aḥşamlı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 332, Beyit 5). [gün,]

'Aṭā vü luṭf **güni** mevsim-i 'ināyetdür / Şehā Raḥîmiye şefḳat zemānı gelmedi mi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 340, Beyit 5). [güni, -i]

Ṭayanma bir'ki **gün** dönse murāduñ üstine devrān / Şoñ ucu nā-murād eyler muḥālîf çenberin ḳurdı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 341, Beyit 4). [gün,]

Ölürsem ārzū-yı kūy-ı yār ile benem Mevlā / İder maḥşer **güninde** cennet-i me'vāyı me'vāsı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 350, Beyit 2). [güninde, -inde]

4.Parlak, aydınlık.

Göñül deyrinde bu vechiyle yazdum şüret-i ḥüsnüñ / Ruḥın **gün** cebhesin meh hem hilālî aña ḳaş itdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 187, Beyit 2). [gün,]

gün bu gündür: Tam zamanı.

Gün bu gündür aç gözüñ nergis gibi gülzâra bak / Mâ'il-i didâr iseñ şu gibi hadd-i yâra bak (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 143, Beyit 1). [gün bu gündür,]

Gün bu gündür 'arz-ı didâr it Raḥîmî bendeñe / Gel yeter ol derdmendi va'de-i ferdâya şal (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 166, Beyit 5). [gün bu gündür,]

gün gibi: Çok açık, belli, aşikâr.

Ṭutuşdum âteş-i mihrüñle mihr it yoksa şubḥāsâ / Rumûz-ı mihrüñi **gün gibi** ey meh işde fâş itdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 187, Beyit 4). [gün gibi,]

'Aşkuñı bir zerre dilde hıfza yokdur tākātüm / Bildiler sen şāha mihrüm **gün gibi** ḥalk-ı cihân (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 260, Beyit 5). [gün gibi,]

Zerreves rāz-ı dehānuñ geh nihān itsem dirin / **Gün gibi** geh mihrüñi ey meh 'ıyān itsem dirin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 266, Beyit 1). [gün gibi,]

gün mi göster-: Rahat yüzü göstermemek, dert ve sıkıntı içinde yaşatmak.

Ḥaṭṭ gelince hadd-i yâre **gün mi gösterdi** baña / Ey Raḥîmî bu perişān ṭālî' ü baḥt-ı siyāh (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 294, Beyit 5). [gün mi gösterdi, -di]

gün olmaz: Gün yok, gün yok ki.

Gün olmaz yanmaya dem var mı kan dökmezdi yoluñda / Dil-i biryānı bilmez dide-i giryānum añmazsın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 226, Beyit 4). [gün olmaz, -maz]

gün olur: Gün gelir, zaman olur ki.

Gün olur ay yüzüñi seyr idemem bir yıl olur / Göricek göz yaşı mānî' neme yarar nemdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 58, Beyit 2). [gün olur, -ur]

Gün olur ay yüzini görmezem geçer bir yıl / Bu ḥurd [u] ḥ'āb ya leyl ü nehārı n'eyleyeyin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 231, Beyit 2). [gün olur, -ur]

gün yüz: Güneş gibi parlak yüz.

Gün gördi **gün yüzüñ** kızarup oldı şermsār / Şanmañ şafaḫ yüzine dutar bir niḳāb-ı sūrḥ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 30, Beyit 3). [gün yüzüñ, -üñ]

İd-ı ferḥunde yeter vaşluñ Raḥîmî bendeñe / **Gün yüzüñsüz** olur ey meh 'id āña rûz u id (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 32, Beyit 6). [gün yüzüñsüz, -üñsüz]

Çerḥ-i ḥüsñ içre gönül **gün yüzüñi** mäh bilür / Güneşe zerrece mihr itmezsin Allāh bilür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 47, Beyit 1). [gün yüzüñi, -üñi]

Bu gice **gün yüzüñden** aldı mı āyā ziyā meş'al / Çerāğ-ı māha şevḳ 'arz itdi germ olup şehā meş'al (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 164, Beyit 1). [gün yüzüñden, -üñden]

Gün yüzüñden çözü kemend-i ebr-i zülfüñ aya şal / Zıll-i Hakkın zerrece mihr itme gel sâye şal (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 166, Beyit 1). [gün yüzüñden, -üñden]

Ey Raḥîmî seyr-i şubḥ-ı ʿîd-i adḥâ eyleme / **Gün yüzüme** didi kıl rûşen nazar dîdem be-çeşm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 185, Beyit 7). [gün yüzüme, -üme]

Ḳamaşduñ baḳamaduñ göricek **gün yüzün** ol mâhuñ / Neme yararsın ey dide senüñ her dem nemüñ gördüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 218, Beyit 5). [gün yüzün, -in]

Şehr içinde dün gice daʿvâ-yı ḥüsn eylerdi mâh / **Gün yüzüñ** gördi bu gün eksükligin bildi temâm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 220, Beyit 4). [gün yüzüñ, -üñ]

Gün yüzüñ göster şehâ mihriyle ki meh-çihreñe / Senden ümmîdi Raḥîmîñüñ budur her şubḥ u şâm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 220, Beyit 5). [gün yüzüñ, -üñ]

Gün yüzüñsüz gözüme Akşehir ey meh Tiredür / Kâkülüñsüz şanma Aydındur Ḳaraman illerin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 243, Beyit 3). [gün yüzüñsüz, -üñsüz]

Gün yüzüñsüz ey hilâl-ebrü bu gün / Baña mâtem ḥalka bayram u düğün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 267, Beyit 1). [gün yüzüñsüz, -üñsüz]

Gerçi ey şeh bir feraḥ menzil bu şehir-i Berğama / **Gün yüzüñsüz** lik biñ şâdisi degmez bir ğama (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 286, Beyit 1). [gün yüzüñsüz,]

Gün yüzün ʿarz idegör bir şeb o mâh-ı şâmı / Şevḳden şarka dönüp şubḥ ola devrüñ şâmı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 310, Beyit 1). [gün yüzün, -in]

günâh: Suç, kusur.

Ġamzeñ öldürsin saçuñ aşsın **günâhum** var ise / Göñlümi zindân-ı ğamda kılma tek ḥabis aḥad (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 35, Beyit 5). [günâhum, -um]

Bir gün âh itdüm ğam-ı ḥaṭṭ u ḥadüñden incinüp / Çok degül ʿafv it efendi ben ḳuluña bir **günah** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 294, Beyit 2). [günah,]

günbed-i devvâr: Dönen gök kubbe, gökyüzü.

Ḳaşrını yıkmaḳ ise düşmenüñ ey nâle ğaraż / Sîneden derd ile çık **günbed-i devvâra** yapış (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 120, Beyit 6). [günbed-i devvâra, -a]

Vişâlüñ mâhına gördüm şehâb-ı hecr olur mâʿil / Hemân dem bād-ı âhum **günbed-i devvâra** ṭabşurdum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 221, Beyit 4). [günbed-i devvâra, -a]

günden güne: Gün geçtikçe, git gide, her gün biraz daha.

Zer-i ḥâliş gibi **günden güne** zerd olmada çihreñ / Raḥîmî ḳanlu yaşuñ var ise kibrit-i aḥmerdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 49, Beyit 5). [günden güne,]

Dilerseñ gün gibi **günden güne** efzûn ola şevḳuñ / Bu devri zâyîʿ itme meh gibi leyl ü nehâr içre (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 284, Beyit 2). [günden güne,]

gündüzin: Gündüz vaktinde, gündüzleyin.

Seni germ-âbede seyr itmege hâlvet bulmaz / **Gündüzin** mihr gice mâh gelür câmlara (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 279, Beyit 2). [gündüzin,]

Hem-demümdür **gündüzin** nâlem gice ey mâh âh / Da‘vi mihrüm için olmışdur bular dün gün güvâh (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 298, Beyit 1). [gündüzin,]

güneh: Günah, suç, kabahat.

Gene zâtını yine **güneh** ile kendü bilür / Şanma idrâke şîğar ‘âlem-i kübrâdur dil (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 168, Beyit 5). [güneh,]

güneh-kâr: Günahı olan, suçlu, kabahatli.

Efendi seni sevdüğümdür şuçum / Bu cürmiyle bende **güneh-kârûñum** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 211, Beyit 6). [güneh-kârûñum, -uñum]

günehkâr ol-: Günaha girmek.

İstikâmet eyleyüp düşme seâmet semtine / Key şaķın **olma** Raḥîmîveş **günehkâr** ey göñül (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 171, Beyit 5). [günehkâr olma, -ma]

güneş: Güneş, gezegenlere ve yer yuvarlağına ışık ve ısı veren büyük gök cismi.

Güneş yüzüñi tağyîr ideli ey mâh-tâb-ı teb / Görüben gökde taña ıaldı bî-tâb oldu her kevkeb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 10, Beyit 1). [güneş,]

Çerḥ-i ḥüsn içre göñül gün yüzüñi mâh bilür / **Güneşe** zerrece mihr itmezin Allâh bilür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 47, Beyit 1). [güneşe, -e]

Raḥîmiyem yoluñda zerreveş ḥâkiyle yeksânem / **Güneş** gibi veli mihrüñle ey meh iştihârum var (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 67, Beyit 5). [güneş,]

Güneş gibi kııurđı ‘âlemi envâra müstağrak / Tulu‘ itse Raḥîmî zerrece bir pâresi ‘aşkuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 154, Beyit 5). [güneş,]

Zerreden efzûn benüm cürmüm senüñ ‘aşkuñ **güneş** / Zerreden ḥürşide ey meh-rû zevâl irmek muḥâl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 172, Beyit 6). [güneş,]

Tañ mıdur pür-nûr-ı câ eylerse ṭab‘umdan **güneş** / Tıoludur gün gibi şevküñle içüm ṭaşum benüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 181, Beyit 3). [güneş,]

Beñzer mi şubḥ-ı ḥüсне ya ḥaddüñ ḍuḥâsına / ‘Asr içre n’ola dirse **güneş** böyle olayın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 258, Beyit 2). [güneş,]

Ḳaraman mülkin Aydın idicek sen şâh-ı meh-çihre / **Güneş** menzil-be-menzil karşı çııdı şehirden şehre (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 304, Beyit 1). [güneş,]

Güneş zulmet seḥābında alup olmasa nūrānī / ıldardı pertev-i şev-i ruḥuñ ānide nūr ānı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 320, Beyit 1). [güneş,]

Güneş gibi bülend olurdı adrüm çerḥ-i a‘lāda / Eger bālinem olsa bir gice iç eşügi aşı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 342, Beyit 2). [güneş,]

Güneş ay ile dutulmuş apuñda birdür oğlanı / Felek rakaşı bezmüñ zühre ḥod düşire bir çengi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 352, Beyit 4). [güneş,]

güneş yüz: Güneş gibi yüz.

Güneş yüzüñe muābil olursa bedr-i münir / ıtalum eksigin ey meh işin temām idelüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 180, Beyit 5). [güneş yüzüñe, -üñe]

güneş yüzlü: Güneş gibi parlak ve nur yüzlü.

Güneş yüzlüm beni mihrüñde şādık belki sînemde / Görinen dāğ-ı da‘vā-yı maḥabbetde güvāhumdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 75, Beyit 4). [güneş yüzlüm, -m]

Rikābuñdan cüdā olmak revā mı çihre-i ḥāküm / **Güneş yüzlüm** senüñ mihrüñde ḥod ben zerreveş ḥāküm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 219, Beyit 1). [güneş yüzlüm, -m]

gürg-i hicrān: Ayrılık kurdu.

Babanuñ cānısın açma benüm oynuma girmekden / uzucağum beni urtar elinden **gürg-i hicrānuñ** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 161, Beyit 6). [gürg-i hicrānuñ, -uñ]

gürg-i tiz-ceng: Keskin savaşı kurdu.

Kibriyā kūhında yā Rabb ılma **gürg-i tiz-ceng** / Rāziyam ben meskenet rāhında bir rübāḥ ıl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 175, Beyit 3). [gürg-i tiz-ceng,]

gürüh gürüh: Sürü sürü.

Dizin dizin reh-i kūyında dizilüp ‘uşşāk / **Gürüh gürüh** görinen ḥor ḥāksarı görüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 148, Beyit 4). [gürüh gürüh,]

güstāḥ: Küstah, saygısız.

Gül yaalarda yaam sînemi ben lāle gibi / Gül yüzüñ seyr ide nergis gibi her bir **güstāḥ** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 29, Beyit 2). [güstāḥ,]

güstāḥ ıl-: Saygısızlık etmek.

Vüfur-ı luṭfuña mağrūr olup **ıldum** ise **güstāḥ** / Ümîd-i ‘afv ile cürm ü cināyāt iḥtiyār itdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 194, Beyit 6). [güstāḥ ıldum, -dum]

güvāh: Tanık, şahit.

Güneş yüzlüm beni mihründe şadık belki sînemde / Görinen dāğ-ı da'vā-yı maḥabbetde **güvāhumdur** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 75, Beyit 4). [güvāhumdur, -umdur]

Eşk ü âhum dün iki şahid götürdüm mihrine / Didi biri kanludur biri velî şadık **güvāh** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 276, Beyit 4). [güvāh,]

güvāh ol-: Şahit, tanık olmak.

Hem-demümdür gündüzün nâlem gice ey mäh āh / Da'vi mihrüm için olmışdur bular dün gün güvāh (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 298, Beyit 1). [güvāh olmışdur, -mışdur]

güzāf: Boş söz, manasız lâf.

Maḥabbet zevraḳın sürmek dilerseñ baḥr-i mihr içre / **Güzāfın** olmaz ol bu āh gibi rûzgār ister (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 105, Beyit 5). [güzāfın, -ın]

Güzāfın şanma āhın her seḥer ben bülbül-i zāruñ / Sen ey gül gülşen ol ḥār-ı ḡam-ı hicrânı bilmezsin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 229, Beyit 3). [güzāfın, -ın]

güzāf ol-: Manasız laf olmak.

La'lüñe cān beḡl ider cānā Raḥîmî şüphesüz / Da'vî-i lâf itmez 'āşık 'aşḳ hem olmaz güzāf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 131, Beyit 7). [güzāf olmaz, -maz]

güzel:

1. Güzel. || Sevgili.

Ma'nā-yı dil-peḡir ile şî'rüm Raḥîmîyā / Bir sâde-rû **güzel** gibidür şūḥ u şivekār (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 93, Beyit 8). [güzel,]

Söz budur sensin Raḥîmîñün murādı ḡayrı yok / Sen **güzel** ḥünkār ile ḥünkārı söyleşsek birez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 115, Beyit 7). [güzel,]

Ḥavf it **güzelüm** ehl-i ḡamuñ eşk-i terinden / Ḥaṭṭuñ bitirür şaḳlasun Allāh beterinden (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 228, Beyit 1). [güzelüm, -üm]

Meh-i sipihr-i leṭāfet şehi diyār-ı ḥüsn / Raḥîmî sūduñuñ ol bî-bedel **güzeldür** ola (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 307, Beyit 7). [güzeldür, -dür]

2. Hoş, güzel.

Güzelsin bî-bedelsin müntehāsın sidre ḥaḳḳıçün / Ruḥuñ cennet lebüñ kevşer dişüñ lü'lü' kadüñ ṭübā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 7, Beyit 6). [güzelsin, -sin]

İşitdüm hasta olmuş nâ-gehâni ol **güzel** hânım / Zemîn ü âsmânı oda yaqdı şu'le-i âhum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 203, Beyit 1). [güzel,]

güzel hisâr: Güzel hisar.

Olalı şehir-i hüsne yüzüñ ay **Güzel hisâr** / Yüz tıtdı top yıkımağa gördi **Güzel hisâr** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 93, Beyit 1). [güzel hisâr,]

Gördüm bu hüsni ü ânuña haţtuñ benimsedüm / Aldum ol iki şâhid ile bir **Güzel hisâr** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 93, Beyit 2). [güzel hisâr,]

güzel-hû: Güzel huy.

Ehl-i aşka Rahîmî cevri-i itâb / Hüb-rûlarda bir **güzel-hûdur** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 48, Beyit 10). [güzel-hûdur, -dur]

güzeller: Güzel kimseler.

Eger ey dil görem dirseñ kemâl-i şun'-ı Yezdânı / Temâşâ kıl **güzellerde** melek-şüretlü insânı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 337, Beyit 1). [güzellerde, -de]

güzeller şâhi: Güzeller sultanı.

Rûy-ı zerdüm kana garķ itsem şafaķ gibi n'ola / Zaķm-ı tîğüñden **güzeller şâhi** 'unvân eylesem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 197, Beyit 5). [güzeller şâhi, -ı]

güzellik: Estetik bir zevk, coşku, hoşlanma duygusu uyandıran nitelik, hüsni.

Güzellik bezminüñ devrin dem-â-dem sürmek isterseñ / Vefâ peymânesiyle sâkiyâ añ mest ü kallâş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 318, Beyit 6). [güzellik,]

Esir-i bend-i zülfüñdür dil-i şürîde rahm eyle / **Güzellik** hûd bilürsin kimseye 'ömrüm degül bâķi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 347, Beyit 3). [güzellik,]

güzellik çaķı: Güzellik zamanı.

Güzellik çaķı gibi ey bahâr-ı hüsni gel gitme / Gözüme gülleri gil gülsitâni külhan eylersin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 230, Beyit 2). [güzellik çaķı,]

güzer it-: Geçmek.

Dilden hayâl-i hüsniñe di **itmesün güzer** / Hâlî degül haţırludur ey dürr huruşıyam (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 182, Beyit 4). [güzer itmesün, -mesün]

güzer kı1-: Geçmek, gelip geçmek.

Nesimāsā **güzer kı1** ey göñül bu bezm-i ‘ālemdē / Nedīminden nedāmet her demindür bir ne dem kıaldı
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 343, Beyit 2). [güzer kı1,]

H

h‘āb: Uyku.

Dār-ı zülfin dün gice Manşūra şordum **h‘ābda** / Dār-ı dehr içre didi ol ‘āşıkun mi‘rācıdur (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 59, Beyit 5). [h‘ābda, -da]

Nergis-i mestün hayālîdür beni bî-ḥod iden / Hayret olmışdur özüm şanma ki **h‘ābum** var benüm
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 192, Beyit 4). [h‘ābum, -um]

Lebün devrinde şol hüşyāra ey sākî selām olsun / Hayāl-i nergisünl’olan ḥumār u **h‘āba** ‘aşk olsun
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 248, Beyit 2). [h‘āba, -a]

Çeşm-i mestün ki **h‘āba** yüz tıtdı / Yıkılup dil ḥarāba yüz tıtdı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 327, Beyit 1).
[h‘āba, -a]

h‘ābda gördüm saçun bendine bağlanmış şabā / Şubḥ-dem kūyunda gördükde didüm uşbu gibi
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 328, Beyit 4). [h‘ābda, -da]

h‘āb eyle-: Uyumak.

Her gice tā şubḥa dek ey meh gözüm yıldız şayar / Menzili bir merdümek pür-āb ola eyler mi h‘āb
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 12, Beyit 2). [h‘āb eyle, -r]

h‘āb-ı nāz: Naz uykusu.

Tena‘um birle şîḥat pisterinde **h‘āb-ı nāziyla** / Ḥuzūr-ı pür-sürürıyla kı1up hoş-istirāhatler (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 81, Beyit 2). [h‘āb-ı nāziyla, -ıyla]

ḥabāb: Hava kabarcığı.

Büse-i cānāna cān peymānesin bezl it diyü / Göz kıpar cām içre ben āvāreye her dem **ḥabāb** (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 17, Beyit 2). [ḥabāb,]

Dem-ā-dem göz yaşı ḥünin **ḥabābiyla** müzeyyendür / Bu deryā yüzünün eksük degüldür hîç donanması
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 350, Beyit 4). [ḥabābiyla, -ıyla]

ḥabāb-ı ‘ayn: Gözün kabarcığı.

Mey tāt-ı Keyḡubād ḡadeḥ ḥātemün gözi / Her bir **ḥabāb-ı ‘aynı** ile şun Cemün gözi (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 312, Beyit 1). [ḥabāb-ı ‘aynı, -ı]

habāb-ı bāde: Şarabın üzerindeki hava kabarcığı.

Birdür yanında cür‘a gibi cām-ı ‘aşkuñuñ / Her bir **habāb-ı bāde** ile bārgāh-ı Cem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 216, Beyit 2). [*habāb-ı bāde,*]

habāb-ı ma‘rifet: Marifet kabarcığı.

Sāḥa-i faẓl u fūnūnuñ şeh-süvārısın bu gün / Ey **habāb-ı ma‘rifet** v’ey ḥazret-i sulṭān-ı cūd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 34, Beyit 7). [*habāb-ı ma‘rifet,*]

habāb-ı sūrḥ: Kırmızı su kabarcığı.

Ḳanlu yaşumla göz Ḳızılırmağūñ ‘aynıdur / Neşv ü nemā-yı ḥūn-ı cigerdür **habāb-ı sūrḥ** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 30, Beyit 4). [*habāb-ı sūrḥ,*]

habbe: En ufak şey, zerre.

Almazam **habbeye** tūbāsını bāğ-ı ḥuldūñ / Hüner oldur saña bir serv-i ḥırāmān virsün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 251, Beyit 3). [*habbeye, -ye*]

Āsitānuñsuz cihān ma‘mūresin ey genc-i ḥüsn / Gelmeye bir **habbe** bu ḳalb-i ḥarābuñ ‘aynına (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 285, Beyit 6). [*habbe,*]

habbeye al-: Önemsemek, değer vermek.

Ṭālib olan sen lebi la‘l ü dişi dūr-dāneye / **Habbeye almaz** ‘Aden dürrin Bedaḥşān cevherin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 252, Beyit 2). [*habbeye almaz, -maz*]

La‘l-i sîr-ābuña teşne olalı cānā kirās / Habbeye bir kimse almaz oldu mercān bāğını (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 317, Beyit 3). [*habbeye almaz, -maz-ye*]

haber: Haber, bilgi.

Nesîm-i şubḥ ile dün göñlümi zūlfüñe gönderdüm / Ne andan bir eşer oldu ne dilden bir **haber** peydā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 2, Beyit 4). [*haber,*]

Emrūñe boyun urdı vü baş egdi ḳalemvār / Tiğūñ **haberi** şāḥ-ı Ḥorāsāna irişdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 336, Beyit 6). [*haberi, -i*]

haber al-: Duymak, işitmek, haberi olmak.

Şūfiyā ḳorkutma ısınduḳ ‘azāb-ı dūzaḥa / Biz **haber aldūḳ** degülmüş hecr-i dil-berden eşed (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 40, Beyit 6). [*haber aldūḳ, -duḳ*]

haber soran: Haber soran kişi.

Esrār-ı la'î-i yârdan baña **haber şoran** sefih / Ne denk ü hayrânem nedür bu 'akl u cân ne yirdedür
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 101, Beyit 3). [*haber şoran, -an*]

haber uçur-: Haber ulaştırmak.

İşitdüm şaydgehde kebge hem pervâz imiş 'anķā / **Haber uçurdu** aña dest-i 'adlünden meger şāhin
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 244, Beyit 4). [*haber uçurdu, -dı*]

haberdâr ol-: Haberi olmak, bilmek, öğrenmek, vâkıf olmak.

Dehānuñla miyānuñ rāzını keşf itme aġyāra / Bunı her sırr-ı maḥfiden **haberdâr olmayan** bilmez
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 116, Beyit 5). [*haberdâr olmayan, -mayan*]

habîb: Sevgili, mahbup.

Habîbüñ şerbet-i derdi şifā-yı derdmendāndur / Eger var ise dermānuñ ṭabîbā derde dermān it
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 18, Beyit 5). [*habîbüñ, -üñ*]

İşitdüm kim **habîbüñ** 'aşk okı ḳaddin kemān itmiş / Vücūdın çeşm-i fettānı gibi hoş nā-tüvān itmiş
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 124, Beyit 1). [*habîbüñ, -üñ*]

habis: Hapseden, tutan.

Ġamzeñ öldürsin şaçuñ aşsın günāhum var ise / Göñlümi zindān-ı ġamda ḳılma tek **habis** aḫad
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 35, Beyit 5). [*habis,*]

h'āce: Muallim, üstat, hoca.

Kitāb-ı 'aşkı ben ḫatmetmiş iken mekteb-i ġamda / Henüz Mecnūn ey **h'āce** okurdu sūre-i Leylā
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 7, Beyit 4). [*h'āce,*]

Lebi kālāsını ser-māye-i cāniyla meded / Baña ey **h'āce** alı vir saña ḫelvālığı var (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı,
Gazel 46, Beyit 3). [*h'āce,*]

Ka'be ḳapuña şol ki Şafāyıla sürer yüz / Ey **h'āce** anı bir yaña şanma sefer eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı,
Gazel 60, Beyit 3). [*h'āce,*]

Metā'-ı vaşluña ger dest-res bulmazsa ey **h'āce** / Muḫaşşal ḫarc-ı zāyiddür bu tende naḳd-i cān sensüz
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 110, Beyit 6). [*h'āce,*]

h'āce-i dehr: Devrin hocası.

Yūsufāsā **h'āce-i dehrî** şarasın ḳul gibi / Olmadı şāh u gedā bendeñden āzād ey felek (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 150, Beyit 2). [*h'āce-i dehrî, -i*]

H'āce-i dehrî mezād idüp şatarsın ḳul gibi / Olmadı bir kimsene āzād elüñden ey felek (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 159, Beyit 6). [*h'āce-i dehrî, -i*]

h^ıāce-i hicrān: Ayrılık hocası.

Çağırup gayrılara şatdı metā^ı-ı vaşlı / Āh kim **h^ıāce-i hicrān** beni dellāl itdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 322, Beyit 3). [h^ıāce-i hicrān,]

hacer: Kâbe'nin duvarında bulunan ve cennetten geldiği rivayet olunan meşhur kara taş.

Bir dem şu gibi irmedi didār seyrine / Şol tünd-revi saht-ı dil olan **hacer** gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 351, Beyit 4). [hacer,]

hācet: Gereklilik, ihtiyaç.

Şükrüllillāh şimdi ğam ğam-h^ıār u mūnisdür baña / Fāriğ ol cānāna **hācet** mūnis ü ğam-h^ıār hem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 209, Beyit 2). [hācet,]

h^ıācevār: Hoca gibi.

Bāng-i ceres fiğān u metā^ıum belā vü derd / Kıldum diyār-ı aşka bu gün **h^ıācevār** göc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 28, Beyit 2). [h^ıācevār,]

h^ıāceyān-ı şeh: Şehrin hocaları.

H^ıāceyān-ı şeh ile mihr ‘arz idüp māhum kâmer / Yüz sürüp na^ı-i semendüñe öpüp hāk-i rikāb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 14, Beyit 3). [h^ıāceyān-ı şeh,]

hācib: Kapıcı.

Hayāl-i hayl-i hüsnüñ **hācibine** bir gün ışmarla / Göñül şehrinde bir şeb eylesün ey mäh-rū menzil (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 176, Beyit 2). [hācibine, -ine]

haclet: Hicap, utanç.

Gülşen içre haṭṭ-ı gül-fām-ı ‘arāk-rîzūñ görüp / **Hacletinden** ter düşüp ğarḳ-ı ‘arāk oldı gül-āb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 12, Beyit 4). [hacletinden, -inden]

Gizledi **haclet** hicābında özin ey meh hilāl / Olalı ebrūlaruñ engüşt-nümā-yı ehl-i ‘id (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 32, Beyit 2). [haclet,]

‘İzār-ı yāre qarşu lāf-ı hüsn itmiş meger lāle / Kızarup **hacletinden** şimdi kan derler döker lāle (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 291, Beyit 1). [hacletinden, -inden]

had: Yanak.

Gider Mūsā ile haṭṭuñ **ḥaduñ** seyr eylesin münkir / Görüp Haḫḫ dīni bāṭıl fikri ḳo sen ‘arz-ı imān it (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 18, Beyit 6). [ḥaduñ, -üñ]

La’lüne ben ḥasta ola cān iken ey Hızır **ḥad** / Bilmez idi ismini mā’ü’l-ḥayātuñ bir aḥad (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 35, Beyit 1). [ḥad,]

Ḥaduñsuz ‘İd Muşḥaf ḫaḫḫı içün rûz u ‘İd olur / Huceste-fāl hem āyāt-ı raḥmet haṭṭ u ḥālünüdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 97, Beyit 3). [ḥaduñsuz, -uñsuz]

Dil ü cān ḳatline ḥüsnüñle beñzer ittifāk itdi / Muḫaḫḳaḳ böyle ḳaşd itmezdi **ḥad** ü ḥāl bir yüzden (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 257, Beyit 3). [ḥad,]

Ḥad ü dendān hecriyle dökülen ḳanlı yaşımdan / Olupdur dāğda lāle ṭolupdur baḫr içi lû’lû’ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 272, Beyit 2). [ḥad,]

Bir ṭoğrı rāh-ı rüşen ḳadd ü **ḥaduñ** ḥayālî / Ey şāh-ı ehl-i dil dil ḳible-nümāya döndi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 331, Beyit 5). [ḥaduñ, -uñ]

ḥadd:

1.Yanak.

Haṭṭ degül **ḥaddinde** yārüñ mülk-i ḥüsni ḥıfz içün / Çekdi İskender gibi ol fitne-i Ye’cüce sed (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 40, Beyit 2). [ḥaddinde, -inde]

Ḥaddüne perde oldı haṭṭ-ı lebüñ / Cānuma başḳa bu da ḳayğudur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 48, Beyit 8). [ḥaddüne, -üne]

Beni şahrāya şalan şu gibi **ḥadduñ** ḥayālîdür / Vefā ṭağında ser-mest eyleyen çeşm-i ḡazālünüdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 97, Beyit 5). [ḥadduñ, -uñ]

Pîç-i zülfüñ haṭṭuñ ile **ḥaddüne** itmiş hücum / Şan aḳın içün bu dīn iḳlîmine kāfer yürür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 100, Beyit 2). [ḥaddüne, -üne]

Gülşen-i ḥüsnuñ gören dehrüñ bahārın istemez / Seyr iden **ḥaddüñ** bu deşṭüñ lālezārın istemez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 114, Beyit 1). [ḥaddüñ, -üñ]

Ḥaḫḳa ḫaḫḳa devr idelden **ḥaddüñi** ey genc-i ḥüsni / Ḳalmadı bir dil ki vîrān itmedi ol mār-ı zülf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 132, Beyit 2). [ḥaddüñi, -üñi]

Zülf ü **ḥaddüñ** ḥasretinden ḫāk olan bî-dillere / Āh ider ḳarşu duḫān lāle vü kuhsāra baḳ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 143, Beyit 3). [ḥaddüñ, -üñ]

Beñzer mi şubḫ-ı ḥüsne ya **ḥaddüñ** duḫāsına / ‘Asr içre n’ola dirse güneş böyle olayın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 258, Beyit 2). [ḥaddüñ, -üñ]

Ḥal ü **ḥaddınsız** yakup eczāyı çeşmüm gül gibi / Lāle gibi dāğ-ı ḡamda dāğdār itdüñ beni (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 309, Beyit 4). [ḥaddınsız, -ınsız]

Çīn-i zülfini Hıṭā vü Ḥotene virme ḫaṭā / Ki şaḳın alma ḫaṭ u **ḥaddına** Rûm u Şāmı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 310, Beyit 2). [ḥaddına, -ına]

Niçe ḫayrānı olmasun gören ol çāşnî-gîrüñ / Lebi sükker börek **ḥaddı** gülāc-ı ḥûn-ı sübhānı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 337, Beyit 3). [ḥaddı, -ı]

2. Sınır.

Hüsn-i hatt **haddüñde** hatt tuğrâ-yı ğarrâdur kaşuñ / Hüblik mülkine sensin şeh müsellemler ol berât (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 20, Beyit 4). [haddüñde, -üñde]

Yollaruñ pür-vâdi bî-hâdî guluñ **haddi** yok / Menzilüñ ğâyet özin bî-âb u bî-zâd ey felek (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 150, Beyit 4). [haddi, -i]

Añduķa la'lüñ aña 'adûdan te'addi / Zülfüñ ğamıyla **haddümi** var bâ-iñâlenüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 152, Beyit 4). [haddümi, -ümi]

hadden aşur-: Ölçüyü kaķırmak, ğereğinden fazla aşırıya gitmek.

A zâlim zulmüñi **hadden aşurma** / Bu şehrüñ yoksa hiç sulţânı yok mı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 339, Beyit 2). [hadden aşurma, -ma]

hadd-ı firâķ-ı yâr: Sevgilinin ayrılığının yanağı.

Ey Raĥimî yana ğör **hadd-ı firâķ-ı yâr** ile / İrgürür pervâne-i nûr-ı vişâle nâr şem' (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 128, Beyit 7). [hadd-ı firâķ-ı yâr,]

hadd-i nigâr: Sevgilinin yanağı.

Âyine ğibi hûrşid bir şüret uğrısıdur / Biñ naķş iderse durmaz **hadd-i nigâra** karşu (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 274, Beyit 4). [hadd-i nigâra, -a]

hadd-i yâr: Sevgilinin yanağı.

Şitâ faşlından âfetdür cemâl-i yârsuz nev-rûz / Raĥimî ğülşenüm bâğ u bahârum **hadd-i yârumdur** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 74, Beyit 5). [hadd-i yârumdur, -umdur]

Ēün bu ğündür aç ğözüñ nergis ğibi ğülzâra baķ / Mâ'il-i didâr iseñ şu ğibi **hadd-i yâra** baķ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 143, Beyit 1). [hadd-i yâra, -a]

Hatt ğelince **hadd-i yâre** ğün mi ğösterdi baña / Ey Raĥimî bu perişân tñali' ü baĥt-ı siyâh (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 294, Beyit 5). [hadd-i yâre, -e]

haddüm degül: (Bir kimsenin bir şey yapmaya) Hakkı, yetkisi veya yeterliği olmamak, (o iş) ona düşmemek.

Getürdüm tuĥfe-i cân-ı ĥakîri kūy-ı cânâna / Ķabûl eyle dimek **haddüm degül** ol yâdgâr ister (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 105, Beyit 6). [haddüm degül,]

Seg-i kūyuñ dimek **haddüm degül** uş ol da luţfuñdur / Gedâña bu ululıķları şâhum hep sen eylersin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 230, Beyit 5). [haddüm degül,]

hafta: Yedi ğün, artarda ğelen yedi ğün.

Yıldan artuk oldu gerçi kim bu gün bir **haftadur** / Ey Raḥîmî görmeyelden ol meh-i ra‘nâ yüzün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 246, Beyit 7). [haftadur, -dur]

hâ'il: Perde, engel.

Nice keşf ideyin ey gonca rāzum / Bu dil dem-beste hār arada **hâ'il** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 165, Beyit 3). [hâ'il,]

hâ'il ol-: Engel, perde olmak, örtmek.

Kaçan bir māha mihr itsem sehāb-ı hecr **olur hâ'il** / 'Aceb ser-geşte bahtum ṭālî'-i nā-sāzkārum var (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 67, Beyit 2). [hâ'il olur, -ur]

Hâ'il olur vakt-i vuşlatda Raḥîmî bendeñe / Oda yansun itdügin aña bula pîrāhenüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 158, Beyit 7). [hâ'il olur, -ur]

Göñül Akşehre beñzer gerçi seyrüme cemālünle / Kara bulut gibi **hâ'il olur** gāhi gam-ı kākül (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 177, Beyit 4). [hâ'il olur, -ur]

hak:

1.Doğru.

Topçoludur vā'iz benüm gūşumda ḡaflet penbesi / **Hakdur** sözüñ hep bilürem yādumdadur ez-berdedür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 101, Beyit 6). [hakdur, -dur]

Hak budur āfitāb-ı çerḥ-i şeref / Sen şeh-i meh-rikāba yüz tıtdı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 327, Beyit 4). [hak,]

2. Allah.

Şubḥ-ı devlet olmağa kapuñ şadākat ehline / Kıldı **Hak** cevlangēhüñ cānı civār-ı evliyā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 9, Beyit 3). [hak,]

Umaram işüğüñi maṭlab-ı a'lä ide **Hak** / Her zemān pādīşehüm ben de ṭalebnāk olayum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 205, Beyit 4). [hāk,]

Hakdan ümmid iderem cevruñe pāyān virsün / Yaḥu ben çākerüñe şabr-ı firāvān virsün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 251, Beyit 1). [hakdan, -dan]

hāk: Toprak.

Ben ol **hāküm** ki ey meh zerrece ḡalbümde mihrüñ var / Bu şevkıyla n'ola pertev şalarsam dehre mihrāsā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 7, Beyit 2). [hāküm, -üm]

Sen ḡadem başduḡca **hāke** ben sürüp yüz yirdeyüz / Günde yüz biñ kez dirüm yā leytenî künti türāb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 14, Beyit 5). [hāke, -e]

Vücūdum **hākini** bir dem iletmez kūy-ı cānāna / Şabāya yalvarup çok cān-feşān geldüm yolından hem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 204, Beyit 4). [*hākini, -ini*]

Rikābuñdan cüdā olmağ revā mı çihre-i **hāküm** / Güneş yüzlüm senüñ mihrüñde hod ben zerreveş **hāküm** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 219, Beyit 1). [*hāküm, -üm*]

Şabāyā āhdan ğayrı bu dem benden eser umma / Vücūdum **hākini** ben reh-güzār-ı yāra şabşurdum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 221, Beyit 5). [*hākini, -ini*]

Rahîmî āh benden yaña ol ğonca güle bakmaz / Yüzüm berg-i hāzānveş bunca demdür **hāke** şabşurdum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 222, Beyit 5). [*hāke, -e*]

Bunca istignā ile mihr-i cihān-ārāyı gör / Āsitānuñ **hākine** her şubḥ-dem sürer cebīn (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 247, Beyit 4). [*hākine, -ine*]

Ḳaddüñi ḳo ben **hāke** hırāmāna şalınsun / Hecr āteşine niceyedek yana şalınsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 253, Beyit 1). [*hāke, -e*]

Vücūdun **hākini** ber-bād idüp yoluñda bir āh it / Rahîmî gel yine bir toz ḳopar bu rüzgār içre (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 284, Beyit 7). [*hākini, -ini*]

Vefā ehline cevri ḳādıdan ḳullan benüm şāhum / Yoluñda **hāküñe** orsayı ḳo luṭfuñla ur sāye (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 289, Beyit 4). [*hāküñe, -üñe*]

Ey felek ol mehden ayru bī-ḳarār itdüñ beni / **Hāke** urduñ sāyeveş bī-iṭibār itdüñ beni (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 309, Beyit 1). [*hāke, -e*]

hāk it-: Toprak etmek, toprak haline getirmek.

Şüretā didüm zebān-ı kibriyādan bir ğazel / Ma'nide rāh-ı hāḳiḳatde özüm **hāk iderüm** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 208, Beyit 7). [*hāk iderüm, -erüm*]

hāk ile hem-vār it-: Toprakla bir etmek.

‘Āşıḳ-ı dîdār aña dirler ki her dem şu gibi / Kūy-ı dil-berde vücūdın **hāk ile hem-vār ider** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 78, Beyit 2). [*hāk ile hem-vār ider, -er*]

hāk ile yeksān eyle-: Yerle bir etmek.

Şeh-süvārum ārzū-yı pāy-būsuñ yādına / Yollar üzre cismümi **hāk ile yeksān eylesem** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 197, Beyit 6). [*hāk ile yeksān eylesem, -sem*]

hāk ile yeksānuñ ol-: Yerle bir olmak.

Cān midur ol ki yoluña ḳurbānuñ olmaya / Ten midür ol ki **hāk ile yeksānuñ olmaya** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 301, Beyit 1). [*hāk ile yeksānuñ olmaya, -uñ, -maya*]

hāk ol-: Toprak olmak, ayağının altına serilmek.

Yolumda sāyeveş **hāk ol** dimişsin / Raḥīmī nā-tüvān mūr emre me'mūr (Kütahyalı Raḥīmī Dîvânı, Gazel 42, Beyit 7). [hāk ol,]

Bende āzād oluban **hāk olayın** sāye gibi / Toğrı yolına o servüñ kanı bir rāh bilür (Kütahyalı Raḥīmī Dîvânı, Gazel 47, Beyit 4). [hāk olayın, -ayın]

Raḥīmī gerçi **hāk oldu** ümîd-i pāy-ı buseñle / Görüp bir gün dimezsın raḥm idüp bir hāksārüm var (Kütahyalı Raḥīmī Dîvânı, Gazel 76, Beyit 5). [hāk oldu, -dı]

Ārzü-yı pertev-i mihrüñle **oldum hāk** hayf / Baḳmaduñ bir gün yüzüme ey meh-i bî-bāk hayf (Kütahyalı Raḥīmī Dîvânı, Gazel 134, Beyit 1). [hāk oldum, -dum]

Çekme baş āteş gibi **hāk ol** hevā-yı 'aşk ile / Şu gibi dîdāra ṭālibseñ ne lāzım baş ayak (Kütahyalı Raḥīmī Dîvânı, Gazel 140, Beyit 3). [hāk ol,]

Zülf ü ḥaddüñ ḥasretinden **hāk olan** bî-dillere / Āh ider karşı duḥān lāle vü kuhsāra baḳ (Kütahyalı Raḥīmī Dîvânı, Gazel 143, Beyit 3). [hāk olan, -an]

Hāk olduğı ayakda bu cism-i nā-tüvānuñ / Ümmîd-i vuşlatıdır sen kāmety revānuñ (Kütahyalı Raḥīmī Dîvânı, Gazel 157, Beyit 1). [hāk olduğı, -duğı]

Geçdi 'ömrüm āh kim zülf-i dü-tāsın görmedüm / Sāyeveş **hāk oldum** ol devlet hümāsın görmedüm (Kütahyalı Raḥīmī Dîvânı, Gazel 195, Beyit 1). [hāk oldum, -dum]

Beni kapuñda ḳo pāyuña düşüp **hāk olayum** / Gün gibi başum irüp göge feraḥnāk olayum (Kütahyalı Raḥīmī Dîvânı, Gazel 205, Beyit 1). [hāk olayum, -ayum]

Yıkık ḥāṭırları ma'mūr idersin genc-i vaşluñla / Yoluñda gerçi **hāk olmuş** dil-i vîrānum añmazsın (Kütahyalı Raḥīmī Dîvânı, Gazel 226, Beyit 3). [hāk olmuş, -mış]

2. Toprak olmak || Ölmek.

Ten ki hāk-i rāh-ı cānān olmaya **hāk olsun** ol / Sîne zaḥm-ı tîğüñe cāy olmaya çāk olsun ol (Kütahyalı Raḥīmī Dîvânı, Gazel 179, Beyit 1). [hāk olsun, -sun]

Ḳıl degül yoluñda **hāk olmaz** dimiş düşmen beni / Ben de bu yolda ne tozlar ḳoparam seyr eyle sen (Kütahyalı Raḥīmī Dîvânı, Gazel 236, Beyit 5). [hāk olmaz, -maz]

hakāret: Küçültücü söz veya davranışla onur kırma.

Araya almış rakıbi āsitānuñ itleri / Bu ulu rağbet aña da veh **hakāretdür** baña (Kütahyalı Raḥīmī Dîvânı, Gazel 6, Beyit 4). [hakāretdür, -dür]

hakāret kıl-: Horlamak, küçük düşürmek.

Ḳılma hakāret eyle ḥarābāt erine ṭa'n / Cemşîd olurdu hem-dem aña gāh gāh-ı Cem (Kütahyalı Raḥīmī Dîvânı, Gazel 215, Beyit 4). [hakāret kılma, -ma]

hāke düşür-: Yere düşürmek.

Hıramān kanda nık zıllin **düşürmez hāke** hıfz eyler / Miṣāl-i ebr-i Aḥmeddür ki olmuş sāyebān şorguc
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 25, Beyit 2). [hāke düşürmez, -mez]

hāki: Toprak.

Otağından kaçan kim olsa ol şāh-ı cihān peydā / Vücūd-ı cismi **hākiden** olur gūyā ki cān peydā
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 5, Beyit 1). [hākiden, -den]

hāk-i cenāb: Eşiğinin toprağı.

Rahîmî şu gibi ağlar şabāveş āh idüp her dem / Niç'itsün görmedi **hāk-i cenābuñ** niçe demlerdür
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 96, Beyit 4). [hāk-i cenābuñ, -uñ]

hāk-i der: (sevgilinin) kapısının, eşiğinin toprağı.

Kapuñda pister-i dībā gerekmez **hāk-i der** yegdür / Seg-i kūyuñ sıfāli cāmdan ey pür-hüner yegdür
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 83, Beyit 1). [hāk-i der,]

hāk-i der kıl-: Kapının toprağı yapmak.

Yār didi gayrdan kaç' it naẓar dîdem be-çeşm / Didi **kıl** çehreñ kapumda **hāk-i der** dîdem be-çeşm
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 185, Beyit 1). [hāk-i der kıl,]

hāk-i dergeh: Eşiğinin toprağı.

Hāk-i miḥnet çeşmine ol dūn bed-bīnūñ müdām / Tūtiyā bilmezse **hāk-i dergehüñ** 'ayne'l-yakīn
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 247, Beyit 3). [hāk-i dergehüñ, -üñ]

hāk-i ferāgat: El çekme, vazgeçme toprağı.

Yilüp yıllerle yıldurdu niçe dem dest-i dünyāda / Bu gün kūhsārveş **hāk-i ferāgat** ihtiyār itdi (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 321, Beyit 4). [hāk-i ferāgat,]

hāk-i ğam: Gam toprağı.

Gözine **hāk-i ğam** hem-dem şu sifle-perverüñ kadri / Kātında cevher ü seng demidür yeksānımış bildüm
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 199, Beyit 6). [hāk-i ğam,]

hāk-i hevā-h'āh: Dostun toprağı.

Yelkenüñi kullanma eyā serv ẓorudan / Ben **hāk-i hevā-h'āha** hıramāne şalınsun (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 254, Beyit 11). [hāk-i hevā-h'āha, -a]

hāk-i mezār: Mezar toprağı.

Cān virürsem ıhasret-i la'lıñle ger ey mäh-rü / Düze her sancağıñı **hāk-i mezārumda** sebū (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 275, Beyit 1). [*hāk-i mezārumda, -umda*]

hāk-i miñnet: Hüzün toprağı.

Hāk-i miñnet çeşmine ol dün bed-bînüñ müdām / Tütiyā bilmezse hāk-i dergehüñ ‘ayne’l-yakın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 247, Beyit 3). [*hāk-i miñnet,*]

hak-ı nemek: Tuz hakkı.

Zahm-ı cānum gördi müjgānuñ duz ekmek bilmedi / Leblerüñle niçe demdür var iken **hak-ı nemek** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 160, Beyit 2). [*hak-ı nemek,*]

hāk-i pā ol-: Ayağın bastığı toprak olmak.

Sen eger bu kadd-i ra’nā ile reftār eyleseñ / Sebzeveş serv-i revān yoluñda **hāk-i pā olur** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 63, Beyit 4). [*hāk-i pā olur, -ur*]

Rahîmî komadı ser-keşlign ol serv-kad hergiz / Ayağına düşüp berg-i hazānveş **hāk-i pā oldum** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 193, Beyit 7). [*hāk-i pā oldum, -dum*]

hāk-i pāy: Ayağının toprağı.

Hāk-i pāyuñ kuhl-ı ‘ayn-ı hūr-ı ‘ayn olsa ne tañ / ‘Arız-ı pür-tābuñ ile oldı ‘ālem ‘ayn-tāb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 11, Beyit 2). [*hāk-i pāyuñ, -uñ*]

Rahîmî **hāk-i pāyuñda** anuñçün başı ser-keşdi / Görüp taḥsîn idüp şāhum hemān sābāşa ḥayrānem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 212, Beyit 5). [*hāk-i pāyuñda, -uñda*]

Şimdi kuhl oldı gözüm nūrı başiret ehline / **Hāk-i pāyuñdan** bulup rağbet ğubār-ı Germiyān (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 265, Beyit 7). [*hāk-i pāyuñdan, -uñdan*]

Ter düşersin sūy-ı kūyuñda yaşum seyl-ābına / **Hāk-i pāyuña** revā mıdur yol ırmağ şu gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 314, Beyit 3). [*hāk-i pāyuña, -uña*]

hāk-i pāy ol-: Ayak toprağı/tozu olmak.

Ey Rahîmî āh kim **oldum** yolında **hāk-i pāy** / Meyli yok ednāya bir ‘ālî-cenābum var benüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 192, Beyit 7). [*hāk-i pāy oldum, -dum*]

hāk-i rāh: Yolun toprağı.

İki gözüm felek sürme iderdi **hāk-i rāhumdan** / Eger bir gün düşerse sen mehüñ dergāhına rāmum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 203, Beyit 3). [*hāk-i rāhumdan, -umdan*]

Gāh gāh emr eyle yüz sürsün rikābuña şehā / **Ḥāk-i rāhuñdur** Raḥīmī ḥod senüñ bī-iştibāh (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 298, Beyit 7). [ḥāk-i rāhuñdur, -uñdur]

Şabāyā ‘ayn-ı māl olursa çekmem minnetin kuḥluñ / Görünmez gözüme nesne bu **ḥāk-i rāhdan** ğayrı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 353, Beyit 3). [ḥāk-i rāhdan, -dan]

ḥāk-i rāh it-: Yolun toprağı etmek.

Görüp ḳaddüñ düşüp pāyuña çihrem **ḥāk-i rāh itdüm** / Yine bir cāy-ı ‘ālîde bu gün bir tekyegāh itdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 184, Beyit 1). [ḥāk-i rāh itdüm, -düm]

ḥāk-i rāh ol-: Yol toprağı olmak, toprak olmak.

Pertev-i mihrüñle şol vech ile **oldum ḥāk-i rāh** / Kimse fark itmez vücūdum sāyesin dîvārdan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 242, Beyit 3). [ḥāk-i rāh oldum, -dum]

ḥāk-i rāh-ı cānān ol-: Sevgilinin yolunun toprağı olmak.

Ten ki **ḥāk-i rāh-ı cānān olmaya** ḥāk olsun ol / Sine zaḥm-ı tîġüñe cāy olmaya çāk olsun ol (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 179, Beyit 1). [ḥāk-i rāh-ı cānān olmaya, -maya]

ḥāk-i rāh-ı yār: Sevgilinin yolunun toprağı.

Ġarāz didār ise ey dil düşen şu gibi her taşı / Yüzüñi **ḥāk-i rāh-ı yārda** hem mesken eylersin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 230, Beyit 6). [ḥāk-i rāh-ı yārda, -da]

ḥāk-i reh: Yolunun toprağı.

Ḥāk-i rehi sen cevher-i iksîr-i nazîrüñ / Mis cismümi āḥir umaram şāfi-zer eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 60, Beyit 5). [ḥāk-i rehi, -i]

Gözümde **ḥāk-i rehüñ** meyl-i cānda la‘l-i lebüñ / Cevāhir oldı bular kîmiyā ‘ameldür ola (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 307, Beyit 2). [ḥāk-i rehüñ, -üñ]

ḥāk-i reh-i maḳdem-i cānān: Sevgilinin geliş yolunun toprağı.

Gerçi kim **ḥāk-i reh-i maḳdem-i cānānem** ben / Başlar üzre yiri var efser-i sulṭānem ben (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 225, Beyit 1). [ḥāk-i reh-i maḳdem-i cānānem, -em]

ḥāk-i rikāb: Katının (huzurunun) toprağı.

Ḥ‘āceyān-ı şehṛ ile mihr ‘arz idüp māhum ḳamer / Yüz sürüp na‘l-i semendüñe öpüp **ḥāk-i rikāb** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 14, Beyit 3). [ḥāk-i rikāb,]

hāk-i semend-i nāz: Nazının güzel atının toprağı.

Şeh-süvārüm gel gören **hāk-i semend-i nāzuñuñ** / Yollar üzre muntazır her dem gubārın gözlerüz
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 113, Beyit 2). [hāk-i semend-i nāzuñuñ, -uñuñ]

hakikat: Doğruluk, gerçeklik.

Ser-güzeştem n'ola olursa selefden mu'teber / Ey Raḥîmî bu **hakikat** hāl olur efsānedür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 41, Beyit 7). [hakikat,]

Ḳulluğın ıkapuñuñ Haḳḳ ḥāyına itmez naşib / Bu **hakikat** destgāhıdır şadākat-ḥanedür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 92, Beyit 2). [hakikat,]

Kārbān-ı 'aşḳuña bir gün ola menzil ola / Göñlümi yā Rabb **hakikat** şehrine bir rāh kıl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 175, Beyit 2). [hakikat,]

Mecāzuñ varlığı yokdur **hakikat** ictināb eyle / Gözüñ aç gözle varlık kimdedür var intisāb eyle (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 299, Beyit 1). [hakikat,]

hakikat-dān ol-: Doğruyu bilir olmak.

Hakikat-dān ola hem pür-hakikat-bîn ü haḳ-perver / Senüñ gibi sa'ādet kânı şāh-ı kāmḳār ister
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 105, Beyit 2). [hakikat-dān ola, -a]

hākim: Hükmeden, buyruğunu yürüten, hākimiyet kurmuş olan, egemen.

'Aşḳdur **hākim** vücūd iklîmine ey 'aḳl sen / Gelme yir yok saña her mülküñ olur sulṭānı bir (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 68, Beyit 2). [hākim,]

hākim-i mutlak: Her şeye mutlak suretle hükmeden (Allah).

Ol **hākim-i mutlakdan** anı eyle tevaḳḳu' / Maḳkūm ola ḥükmine velāyet Baba Ḥamza (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 287, Beyit 5). [hākim-i mutlakdan, -dan]

hākim-i pür-ḥikmet: Hikmetlerle dolu Allah.

Ḥikmetine nāzır ol ol **hākim-i pür-ḥikmetüñ** / Yuḥyi ba'de'l-mevti gör fe'nzur ilā āsār a baḳ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 143, Beyit 2). [hākim-i pür-ḥikmetüñ, -üñ]

hakir: Değersiz, aşağı || âşık.

Efendi ḳuluña himmet zemānı gelmedi mi / **Hakir** kūyuña ḥürmet zemānı gelmedi mi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 340, Beyit 1). [hakir,]

hākiyle yeksān: Yerle bir olmak.

Raḥīmīyem yoluñda zerreveş **ḥākiyle yeksānem** / Güneş gibi velī mihrüñle ey meh iştiḥārum var
(Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 67, Beyit 5). [*ḥākiyle yeksānem, -em*]

ḥakk:

1. İnsan üzerine lâzım, kendine ait olan şey, husus.

Ḳuluyuz ḳanberiyüz ey Raḥīmî Murtaẓā **ḥakkı** / Kerem kânı ‘Ali-ḥū bir şeh-i merdānımız vardur
(Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 87, Beyit 7). [*ḥakkı, -ı*]

Bize zulm itmeden ey çerḥ-i dūn dūn yoksa āḥ itdūñ / Alur her **ḥakkımız** ‘adl issi bir sulṭānımız vardur
(Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 87, Beyit 6). [*ḥakkımız, -ımız*]

2. Allah.

Devlet-i dostdārın elyaḳ görđi kıldı **Ḥakk** seni / Uşbu şehir-i evliyāda şehriyār-ı evliyā (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 9, Beyit 2). [*ḥakk,]*

Ölürsem āsitānuñda ümīd-i merḥabāñ ile / Muḳarrer rüz-ı maḥşer **Ḥakk** yirüm Dārü’s-selām eyler
(Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 72, Beyit 2). [*ḥakk,]*

Ḳulluḡını ḳapuñuñ **Ḥakk** ḥāyına itmez naşib / Bu ḥaḳīḳat destgāhıdır şadāḳat-ḥanedür (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 92, Beyit 2). [*ḥakk,]*

Cedd ü cehdiyle bulunmaz vaşl-ı yār / Kim bilür **Ḥakk** kime taḳḍir eylemiş (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 123, Beyit 3). [*ḥakk,]*

Devleti **Ḥakk** umarum saña vire sulṭānum / Zāt-ı pākünde vücūhāt ile var istiḥḳāk (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 138, Beyit 6). [*ḥakk,]*

Tekye-i dehrüñ beḳā derdüm Raḥīmî **Ḥakk** bilür / Bir senüñ tek ‘āşık-ı fānī gedāsın görmedüm
(Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 195, Beyit 5). [*ḥakk,]*

Seni **Ḥakk** irgüre sulṭān atañuñ baḥt u taḥtına / Süleymān-ı zemānveş ol da hem şāḥib-ḳırān olsun
(Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 259, Beyit 3). [*ḥakk,]*

Kimse tedbiri ile taḳḍiri taḡyir eylemez / Gel göñül sen şıḍḳ ile **Ḥakka** tevekkül ḳıl hemān (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 260, Beyit 7). [*ḥakka, -a*]

Ḥasret itdūñ sen beni dildāra ey a‘dā bu gün / **Ḥakk** seni dūr ide yarın devlet-i dīdārdan (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 263, Beyit 5). [*ḥakk,]*

Her neye şunarsañ irişür dest-i şerīfüñ / Virmiş elüñe **Ḥakk** yed-i ṭāḳat Baba Ḥamza (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 287, Beyit 6). [*ḥakk,]*

3. Doğru, gerçek.

Gider Mūsā ile ḥaṭṭuñ ḥadūñ seyr eylesin münkir / Görüp **Ḥakk** dīni bāṭıl fikri ḳo sen ‘arz-ı imān it
(Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 18, Beyit 6). [*ḥakk,]*

Vaşf-ı ḥüsnuñde Raḥīmî bendeñüñ her bir sözi / **Ḥakk** budur ḳıymetde birdür gevher-i vālāyla
(Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 290, Beyit 7). [*ḥakk,]*

hak bilür: Allah bilir.

‘Arızuñsuz ‘aynuma ey nür-ı ‘aynum ‘ayn-tāb / **Hak bilür** ‘ayn-ı ‘inā ‘ayn-ı ‘azāb u ‘ayn-ı tāb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 11, Beyit 1). [hak bilür, -ür]

Secde kılmaz **Hak bilür** kalbüm Raḥîmî gayrıya / Ka‘be dergāhuña kılmışdur şafā ile sened (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 35, Beyit 7). [hak bilür, -ür]

Dün ü gün budur Raḥîmîñün murādı **Hak bilür** / Her şebüñ ola şeb esrār-ı haḳı şebhā-yı sūr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 91, Beyit 6). [hak bilür,]

Dün ü gün budur Raḥîmîñün murādı **Hak bilür** / Her şebüñ ola şeb esrār-ı haḳı şebhā-yı sūr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 91, Beyit 6). [hak bilür,]

Yıkılmaz **Hak bilür** ‘aşḳ u maḥabbet dirler adına / Raḥîmîñün dilinde bir binā-yı muḥkemüñ gördüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 218, Beyit 7). [hak bilür,]

hak tebārek: Teâlâ gibi mâzi fiiliyle mübalâğa ile bereketin Allah'tan zuhurunu ifade eder.

Hak tebārek ‘iduñı kılsun mübārek dā‘imā / Āsitānuñda yazılsun dā‘imā dîvān-ı ‘id (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 39, Beyit 14). [hak tebārek,]

hakā: Doğrusu, gerçekte.

Cümle cihānuñ cānısın ancaḳ Raḥîmîñün degül / **Hakā** ki sensüz ‘āfiyet şāhāna şıḥḥat yaraşur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 103, Beyit 7). [hakā,]

Mürîdüñ olmayan **hakā** senüñ merdūd-ı ‘ālemdür / Muḥibb ü muḥliş olmışdur saña bî-gāne vü ḥ‘iṣān (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 269, Beyit 4). [hakā,]

hakında: İlgili olarak; üzerine.

Nihān olur dehānuñla miyānuñ ey perî benden / Anuñ **hakında** kāl u kıl kılaydum bâri kem bir gün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 264, Beyit 2). [hakında,]

hakum: Hakkımda, benim için, benimle ilgili olarak.

Ne öldürür dil-i bîmārumı ḡamzeñ ne şaḡ eyler / Benüm **hakumda** cānā ḳopmadı la‘lün gibi emli (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 332, Beyit 3). [hakumda, -umda]

hak-pāy: Ayağın tozu, toprağı.

Ṭañ degül meh dikse göz her gün rikābuñ ‘aynına / **Hak-pāyuñ** tütüyādur āfitābuñ ‘aynına (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 285, Beyit 1). [hak-pāyuñ, -uñ]

hak-perver: Doğruyu koruyan.

Ḥaḳīkat-dān ola hem pür-ḥaḳīkat-bīn ü **ḥaḳ-perver** / Senüñ gibi sa‘adet kânı şāh-ı kāmīkār ister
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 105, Beyit 2). [ḥaḳ-perver,]

ḥāksār: Perişan, düşkün, hakir.

Raḥîmî gerçi ḥāk oldu ümîd-i pāy-ı buseñle / Görüp bir gün dimezsın raḥm idüp bir **ḥāksārūm** var
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 76, Beyit 5). [ḥāksārūm, -um]

Rikābuñdan Raḥîmî sāye gibi bir gün ayrılmaz / Vefā yolında ol sâbit-ḳadem bir **ḥāksārūñdur** (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 95, Beyit 9). [ḥāksārūñdur, -uñdur]

Dizin dizin reh-i kūyında dizilüp ‘uşşāk / Gürūh gürūh görinen ḥor **ḥāksārı** görüñ (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 148, Beyit 4). [ḥāksārı, -ı]

Teraḥḥum eylemez baş ḳaldırup ben **ḥāksārına** / Meger ben zerreden ‘ār eyler ol ḥürşîd-i raḥşānum
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 201, Beyit 4). [ḥāksārına, -ına]

ḥāksār it-: Perişan etmek.

Hevādārı olanı ḳāmetüñüñ istiḳāmetle / Mezellet yollarında sāye gibi **ḥāksār itme** (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 278, Beyit 3). [ḥāksār itme, -me]

ḥāksār ol-: Toz toprak içinde kalmak, hâli perişan olmak.

Dil ser-i sevdā-yı zülfüñle ğubār olmuş yatur / Bir şeh-i şāhib-külehdür **ḥāksār olmuş** yatur (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 104, Beyit 1). [ḥāksār olmuş, -mı]

ḥāksār-ı evliyā: Perişan evliya.

Menzilüm gün gibi dirseñ ola fark-ı farḳadān / Ol rızā rāhında her dem **ḥāksār-ı evliyā** (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 9, Beyit 7). [ḥāksār-ı evliyā,]

ḥaḳuñ dîdārı ḥaḳkı: Allah'ın tecellisi ḥaḳkı için.

Ḥaḳuñ dîdārı ḥaḳkı gülşen-i kūyuñsuz ey ḥūrî / Görinür düzaḥāsā gözüme bağ u cinān sensüz (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 110, Beyit 4). [ḥaḳuñ dîdārı ḥaḳkı, -uñ]

ḥāl: Durum, keyfiyet, vaziyet.

Rüzgārūm ḥaşm u baḥtum ser-keş ü ṭālî‘ zebūn / Yār-ı bî-mihr-i vefā ğamdan benüm **ḥālūm** ḥarāb
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 13, Beyit 2). [ḥālūm, -üm]

Bezm-i ğamda ey Raḥîmî **ḥālūme** raḥm eyleyüp / Ḳanlar ağladı ḳadeḥler nāleler toldı rebāb (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 13, Beyit 5). [ḥālūme, -ūme]

Bildi kim ten cümleten tennūr-ı ğam biryānıdır / Pāre pāre olup ağlar **ḥālūme** yanup kebāb (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 17, Beyit 4). [ḥālūme, -ūme]

Ɩo m  z   u     n ef  r-  ist     li terk eyle / Na  r k l **  l    ** g r   li   kesb eyle bir   let (  tahyal  Rah  m  D v n , Gazel 21, Beyit 4). [  l    , -   ]

Rah  m  bende    **  lin**  orarsa  / Es r-i bend-i mi netd r-  ğurbet (  tahyal  Rah  m  D v n , Gazel 23, Beyit 6). [  lin, -in]

Rah  m  **  l   **   r  it der-i   h-  s    n-d n  / Ma  rif   hrin     h  fe    at nükte-    dur (  tahyal  Rah  m  D v n , Gazel 70, Beyit 5). [  l   , -   ]

Dimed   **  l  mi** görüp   md  / D    n mle ol     n  n eyler (  tahyal  Rah  m  D v n , Gazel 88, Beyit 8). [  l  mi, -  mi]

Cef -    mze c n  geçdi pe   n  dil uzatmaz /  orup **  l  m** ağız a  r bu za  m-  c n-sit n ölmüş (  tahyal  Rah  m  D v n , Gazel 126, Beyit 5). [  l  m, -  m]

 olm   idi      ne   v   -i z     za  n / **  li** ayru     b    n işidenlerden  r   (  tahyal  Rah  m  D v n , Gazel 130, Beyit 4). [  li, -i]

G r öbür-      -  la     ne ne keyfiyyetde ben / **  l    ** ra  m it beni   yr n iden esr r  b   (  tahyal  Rah  m  D v n , Gazel 143, Beyit 4). [  l    , -    ]

  lim     n    kim   lemde bir     h yok / M n    r mes  le man  b   sbeten lill  h yok (  tahyal  Rah  m  D v n , Gazel 144, Beyit 1). [  lim     n, -im     n]

G    l senden olupdur      -i      a beni        / Ba   a  p yanayın senden   h-i devr n  **  l  m**     (  tahyal  Rah  m  D v n , Gazel 145, Beyit 1). [  l  m, -  m]

Ba  m a  p      lar gibi yansım   v   ile **  l  m** /  utu  d m   r  u ol      a beni perv n  g        (  tahyal  Rah  m  D v n , Gazel 151, Beyit 6). [  l  m, -  m]

Bilmezem senden Rah  m  kime yansın **  lini** / D   el    n ey felek fery  d el    n ey felek (  tahyal  Rah  m  D v n , Gazel 159, Beyit 7). [  lini, -ini]

Beni **  l    de**      ben          t i  ti  r itdüm / Vera   ehlin   oyup k   -    r  b  t i  ti  r itdüm (  tahyal  Rah  m  D v n , Gazel 194, Beyit 1). [  l    de, -    de]

V      md  d  n güce Fer     görüşüm     t  m / R  h-       içre didi **  l   ** ne ey hem-  n     m (  tahyal  Rah  m  D v n , Gazel 207, Beyit 1). [  l    , -   ]

Beni bir üçte ir    di hecr         bir yığın / Bu **    ** v    f olmazsa  olur a  v  l bir yığın (  tahyal  Rah  m  D v n , Gazel 257, Beyit 1). [    , -e]

G    l mir    t  n   **  li** m       r jeng-i f  r    t   /   f   himmetle b    an  m       eyleyen sensin (  tahyal  Rah  m  D v n , Gazel 262, Beyit 6). [    , -i]

Üstünü **  lin** ne bilsün     lar g      m benüm / Ol sebepden nergis-i b    r  n eyler   r   (  tahyal  Rah  m  D v n , Gazel 273, Beyit 4). [  lin, -in]

  b      c  -be-c   kendüm dol  nd m   rmen-i dehri / Bul  nm   **  l       ** bekda     d bir d  ne f        (  tahyal  Rah  m  D v n , Gazel 281, Beyit 4). [  l       , -       ]

Hecr ile        meded depre  le       r **  l    ** / Zinde eyle bende     bir c  m-  r   -efz      (  tahyal  Rah  m  D v n , Gazel 290, Beyit 3). [  l    , -    ]

M      r **   ** olur ki na    irişür kendü ayını / Felek ey meh anu     n itdi     n  n ayın       (  tahyal  Rah  m  D v n , Gazel 303, Beyit 1). [   ,]

Beni bir kimse ‘arz itmez kapuña nâmeden ğayrı / Görüp **hālūmi** bir dem ağlarum yok hâmeden ğayrı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 325, Beyit 1). [hālūmi, -ümi]

İnkâr idenüñ **hâli** nedür mes’ele ma’lûm / İkrâr iden İslâma vü imâna irişdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 336, Beyit 7). [hâli, -i]

Raĥîmî bir cefākârūñ elinden çekdüğüm cevri / Kime diyem bilür yok **hālūmi** Allâhdan ğayrı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 353, Beyit 5). [hālūmi, -ümi]

hāl: Bedende olan nokta, ben.

Haţuñ geldükce cānā **hālūñe** efzûn olur meylüm / Ğam-ı haţtuñ dile eski belâdur tâze dâğ ister (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 84, Beyit 4). [hālūñe, -üñe]

Ĥaduñsuz ‘îd Muşhaf haqqı içün rûz u ‘îd olur / Ĥuceste-fâl hem âyât-ı raĥmet haţ u **hālūñdür** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 97, Beyit 3). [hālūñdür, -üñdür]

La‘l-i yâr üzre Raĥîmî şanma **hâl** / Dâğ-ı cānuñdur ki te’sîr eylemiş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 123, Beyit 5). [hâl,]

Yine beg virdi Raĥîmî **hālūñe** dil-murĝını / Himmetüñ gibi bülend olur hücûm-ı şâh-bâz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 118, Beyit 7). [hālūñe, -üñe]

Dâne vü dāmıyla **hâl** ü zülfüñ olmazmış şikâr / Yüksek uçarmış o pervâz-ı hümâyı görmedüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 217, Beyit 4). [hâl,]

Dil ü cān katline ĥüsnüñle beñzer ittifâk itdi / Muĥaqqâk böyle kaşd itmezdi ĥad ü **hâl** bir yüzden (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 257, Beyit 3). [hâl,]

Miyānuñ mû dehānuñ yok didüm incindi ol ĝonca / Yüzüme ĝüle bakmaz şimdi kaş u **hâl** bir yüzden (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 257, Beyit 4). [hâl,]

Ĥuld-ı berinde bitmeye haţtuñ gibi giyâh / Bekdaşı **hālūñüñ** daĥi bir dâne olmaya (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 297, Beyit 5). [hālūñüñ, -üñüñ]

Ĥal ü ĥaddınsız yakup eczâyı çeşmüm ĝül gibi / Lâle gibi dâğ-ı ĝamda dâğdâr itdüñ beni (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 309, Beyit 4). [ĥal,]

Ben benefşe gibi boynumı egüp yalvaruram / Haţ u **hālūñ** görmeyem bir dânesin fülful gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 334, Beyit 4). [hālūñ, -üñ]

hâl ol-: Hallolmak, çözümlenmek, sonuçlanmak.

Ser-ĝüzeştem n’ola olursa selefden mu’teber / Ey Raĥîmî bu ĥaĥîkat **hâl olur** efsânedür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 41, Beyit 7). [hâl olur, -ur]

halâl: Helal, sakıncası olmayan.

Sensizin dirlik dilersem ĝamzeñe katlüm **halâl** / Leblerüñsüz zindeĝanî cānuma olsun ĥarām (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 220, Beyit 3). [halâl,]

halās: Kurtulma, kurtuluş.

Ey Raḥîmî ger ecel tîrinden isterseñ **halāş** / Bir kemān-ebrû içün çek durma yâr-ı intizâr (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 77, Beyit 5). [halāş,]

halāş eyle- Kurtarmak.

Halāş eyle dil-i bî-ṭālî'î şavm-ı nuḥüsetden / Şeref vir ey hilāl-ebrû baña 'îd-i cemālûñle (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 292, Beyit 5). [halāş eyle,]

Firāḳuñ bir yaña bir yaña ğam derd üzre derd oldı / Ölümünden cān **halāş eyleye** mi böyle olan ḥasta (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 305, Beyit 5). [halāş eyleye, -ye]

halās ol- Kurtulmak.

Yüzüm sürdükce 'ār itme ğubār-ālûde çihremden / Ne mümkindür **halāş ola** elümden pāk-dāmānuñ (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 161, Beyit 5). [halāş ola, -a]

halāvet: Tatlılık, şirinlik.

Cüllāba kondı Konyalı şîrîn sözüñle hep / Virdi lebüñ **halāveti** ḥelvāya ḥoş-revāc (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 24, Beyit 3). [halāveti, -i]

hāle: Ay ağılı, ay etrafında bazen peyda olan daire.

Bir gice müy-ı miyānını kenāra çeküben / Ol mehi **hāle** gibi biz de der-āġûş idelüm (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 190, Beyit 4). [hāle,]

Çerḥ-ı sincābide māh u **hāle** şandum göricek / Geymiş ol meh-rû meger sammürdan bir şeb-külāh (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 276, Beyit 6). [hāle,]

Her gün alır 'ārîzuñ zülf-i şebāsā koynına / **Hāledür** māhı koyar her gice gūyā koynına (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 288, Beyit 1). [hāledür, -dür]

Yaralandı yüregi tîr-i ḥasedden siperüñ / Kocalı **hāle** gibi sen meh-i tābānı zırır (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 293, Beyit 2). [hāle,]

halel: Zaaf, bozukluk, eksiklik.

Şaklasun kâḥ-ı vücūdını **halelden** Bārî / Dil-i vîrānemi bir yapıcı mi'mārum var (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 73, Beyit 4). [halelden, -den]

hālet: Nitelik, durum, hal.

Ko māzî ğuşşasın efkār-ı istikbālî terk eyle / Nazar kıll ḥālûñe gör ḥāliyā kesb eyle bir **hālet** (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 21, Beyit 4). [hālet,]

Beni hālümde koñ ben özge **hālet** ihtiyār itdüm / Vera‘ ehlin koyup kūy-ı harābāt ihtiyār itdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 194, Beyit 1). [hālet,]

Vākı‘amda dün gice Ferhādı gördüm **hāletüm** / Rāh-ı ‘aşk içre didi hālün ne ey hem-şan‘atum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 207, Beyit 1). [hāletüm, -üm]

Beni bir **hālete** irgürdi hecrün ‘ālî bir yüzden / Bu hāle vākıf olmazsañ olur ahvāl bir yüzden (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 257, Beyit 1). [hālete, -e]

Efendi ben kuluñ fūrkatde dil endüh-ı hayretde / İkimizde ‘aceb **hāletdeyüz** ben gamlı ol gamlı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 332, Beyit 2). [hāletdeyüz, -deyüz]

hālet vir-: Keyfiyyet vermek.

Kef-i luṭfuñla dil cān zātuñ ile olalı hem-dem / ‘Aceb **hālet virür** cūş u hurūşum dehre geh bahre (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 304, Beyit 4). [hālet virür, -ür]

hālet-i ‘aşk: Aşkın hali.

Hālet-i ‘aşk içre ahvālüm görüp kan ağladı / Ey benüm çeşm-i güher-bārum yaşuñ olsun mezîd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 37, Beyit 2). [hālet-i ‘aşk,]

hālet-i la‘l: Kırmızı dudağın keyfiyeti.

Hālet-i la‘lün Raḥîmî cām-ı sāğardan şorar / Ol mezāk-ı cām-ı cānı kām-yābiler bilür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 89, Beyit 7). [hālet-i la‘lün, -ün]

hālet-i mevt: Ölüm hali.

Müşkil iken **hālet-i mevti** saña āsān ider / Ey ġarīb-i ‘āşık-ı dil-ḥasta zār-ı intizār (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 77, Beyit 3). [hālet-i mevti, -i]

hālet-i sūz u güdāz: Erime ve yanma hali.

Pür-ḥarāretdür Raḥîmînün zebānı nārveş / **Hālet-i sūz u güdāz** ile ider eş‘ār şem‘ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 129, Beyit 7). [hālet-i sūz u güdāz,]

hālḥāl: Ayak bileziği.

Vaşf-ı ḥüsnünde olan şi‘rûmi Cibrîl-i emîn / Çıkarup ‘arş-ı ‘alā sāķına **hālḥāl** itdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 322, Beyit 5). [hālḥāl,]

hālî: Boş.

Dilden ḥayāl-i ḥüsnüne di itmesün güzer / **Hālî** degül ḥatırludur ey dürr hurūşıyam (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 182, Beyit 4). [hālî,]

hāl-i bî-riyā: Riyasızın hali.

Mürîd-i her mürâyı olma **hāl-i bî-riyā** kesb it / Bu ben oñara pendî böyle pîr-i mey-fürûş eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 90, Beyit 2). [hāl-i bî-riyā,]

hālî degül: Uzak değil.

Dîdeden bir dem **degül hālî** hayâlî hüsnüññ / Şan deñiz yüzinde eyler hâzret-i hünkâr seyr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 54, Beyit 2). [hālî degül,]

hāl-i erkân: İleri gelenlerin durumu.

Hāl-i erkāna vukûfı var Raḥîmî bendeñññ / Gāh paşayı gehi hünkârı söyleşsek birez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 115, Beyit 8). [hāl-i erkāna, -a]

hāl-i gedā: Kölenin hâli, durumu. // Âşığın hâli.

Fehm ider **hāl-i gedāy** şeh-i devrānumsın / Maʿrifet maḥzeni sulṭān-ı sūḥan-dānumsın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 232, Beyit 1). [hāl-i gedāy, -yı]

hāl-i leb: Dudak beni, dudağın kenarındaki ben.

Hāl-i lebüñ firākı odı lāle gibi āh / Cān cebhesine urdı yine dāğ-ı bî-şümār (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 93, Beyit 4). [hāl-i lebüñ, -üñ]

hāl-i muʿanberveş: Güzel kokulu ben gibi.

Ṭağıtdum şabr u ārāmı şaçuñ gibi perîşānum / Anuñ **hāl-i muʿanberveş** qarārı var benüm yokdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 98, Beyit 6). [hāl-i muʿanberveş,]

hāl-i perîşān: Perişan, acınacak hal.

Bu ben āşüfte-dile ey şeh-i ʿālî nazar it / Zülfüñññ zulmi ile **hāl-i perîşānem** ben (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 225, Beyit 4). [hāl-i perîşānem, -em]

hāl-i ruh: Yanaktaki ben.

Hāl-i ruḥuñ firākı ile nār-ı ḥasretüñ / Yağdı Raḥîmî sînesine dāğ-ı bî-şümār (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 80, Beyit 5). [hāl-i ruḥuñ, -uñ]

hālîk: Halk eden, yaratan, Allah.

Hıfz ide ol şeh-i merdānı haṭardan **Ḥālīk** / Şakladuğunca ten-i ‘asker-i Osmānı zırh (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 293, Beyit 7). [ḥālīk,]

ḥalīl:

1.Sadık dost.

Ḥalīlüm ḥāne-i dilde ğam-ı cānānı mihmān it / Tenevvür sinede ḥūn-ı cigerden aña biryān it (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 18, Beyit 1). [ḥalīlüm, -üm]

Misāfir-ḥāne-i dilde ikāmet ihtiyār itdi / **Ḥalīlüm** ğam dinür bir maḥrem-i mihmānımız vardur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 87, Beyit 4). [ḥalīlüm, -üm]

Raḥîmî bendeñüñ düşmen sözüyle ḥatırın yıkma / **Ḥalīlüm** Ka‘be ḥaqqı kıble-i Raḥmānidur göñlüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 202, Beyit 7). [ḥalīlüm, -üm]

2.Hz. İbrahim.

‘Āşıka şubḥ-ı vişālüñdür **Ḥalīlüm** rûz-ı ‘îd / Ka‘be-i kūyuñ Şafā ehline miḥrāb-ı ümîd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 32, Beyit 1). [ḥalīlüm, -üm]

Dest-i cevri ile **Ḥalīlüm** ḥazer it yakma şaḥın / Kıble-i ehl-i Şafā Ka‘be-i ‘ulyādur dil (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 168, Beyit 6). [ḥalīlüm, -üm]

ḥālīş it-: Temizlemek.

Bu ḳalbüm **ḥālīş itdi** cevher-i ‘aşḳ / Yüzüm gibi tenüm altun olupdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 45, Beyit 2). [ḥālīş itdi, -di]

ḥālīyā: Şu anda, şimdi.

Ḳo māzî ğuşşasın efkār-ı istiḳbālî terk eyle / Naẓar ḳıl ḥālūñe gör **ḥālīyā** kesb eyle bir ḥalet (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 21, Beyit 4). [ḥālīyā,]

Yine yap yap yapagör **ḥālīyā** vîrānedür gönlüm / Anı ma‘mūr idüpdüñ sābıḳan genc-i vişālūñle (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 292, Beyit 6). [ḥālīyā,]

ḥalk: Ahali, insanlar.

Şeb-i fūrḳatde **ḥalka** karşı ḳaddüm dāle döndürdi / Baña bend eyleyen hep ‘ıḳd-ı zülf-i tābdāruñdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 95, Beyit 6). [ḥalka, -a]

Esir-i zülfüñ olduğumı rüsvā eyledi **ḥalka** / Baña bu bendi geçmeklik yine ol nābe-kāruñdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 95, Beyit 8). [ḥalka, -a]

Bükdüñ bu **ḥalka** karşı bilümi kemer miyem / Ey serv saña toğruluk itdüm kem-er miyem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 214, Beyit 1). [ḥalka, -a]

Gün yüzüñsüz ey hilâl-ebrû bu gün / Baña mâtem **halka** bayram u düğün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 267, Beyit 1). [halka, -a]

halka: Daire şeklinde olan şey.

Feth-i bâb olsun Raḥîmî dir iseñ bâb-ı murâd / **Halka** gibi aç gözüñ gel bu der-i ‘ulyâya bak (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 137, Beyit 7). [halka,]

Bir şehüñ şimdi Raḥîmî kûlıdur **halka** biliş / ‘Ayn-ı a‘tâf bu **halka** siper iḥsânı zırh (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 293, Beyit 6). [halka,]

Taş işigüñ Raḥîmî gibi başdı bağruma / Şimdi açıldı **halka** gibi hâtemüñ gözi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 312, Beyit 5). [halka,]

halka halka: Kıvrım kıvrım.

Tâ ki ‘aşkuñ **halka halka** boynuma takdı kemend / Tutmaz olmışdur bu ben dîvâneyi zencir ü bend (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 31, Beyit 1). [halka halka,]

Tâ ki ben dîvâneye ‘aşkuñ şalaldan bir kemend / Dûd-ı âhum **halka halka** boynum üzre bend bend (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 31, Beyit 2). [halka halka,]

Halka halka devr idelden haddüñi ey genc-i ḥüsn / Kalmadı bir dil ki vîrân itmedi ol mâr-ı zülf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 132, Beyit 2). [halka halka,]

halka-i gîsû: (Sevgilinin) saçının halkası, kıvrımı.

Hoḳka-i la‘lûñ katında **halka-i gîsûlaruñ** / Mârdur tiryâḳdan mest ü ḥumâr olmuş yatur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 104, Beyit 6). [halka-i gîsûlaruñ, -laruñ]

halk-ı cihân: Cihan halkı. Dünyadaki insanlar, herkes.

Büsbütün **halk-ı cihân** bildi ki bir yârüm var / Ḥüsn ü ḥulḳ issi ‘atâ menba‘ı dildârum var (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 73, Beyit 1). [halk-ı cihân,]

‘Aşkuñı bir zerre dilde hıfza yokdur tākātüm / Bildiler sen şâha mihrüm gün gibi **halk-ı cihân** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 260, Beyit 5). [halk-ı cihân,]

hall: Çözmek, üstesinden gelmek.

Göñül mürde ola ta‘lîm-i İhyâ eylemek müşkil / Bir ân biñ mes‘ele **hall** günde ger var bir kitâb eyle (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 299, Beyit 2). [hall,]

hall it-: Çözmek, çözüm yolu bulmak.

Müşkil-i ‘aşkı müftiye şordum / **İtmedi hall** kitâba yüz tutdı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 327, Beyit 3). [hall itmedi, -medi]

hālveş: Vücuttaki ben misali.

Şimdi meyl-i cān u dil şol bir şehe hūbāñedür / Hüsnde Bekdaşı yokdur **hālveş** bir dānedür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 41, Beyit 1). [hālveş,]

halvet: Yalnız kalma, tenhaya çekilme, tenhalık.

Da‘vet itseñ **halvete** bir gün beni a‘dām ile / Ey perî ma‘lûm olurdu ara yirde merd ü zen (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 236, Beyit 6). [halvete, -e]

Götürdi bezm-i keşretten ayağı cümle el çekdi / Hārîm-i vaḥdet-âbād içre **halvet** ihtiyār itdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 321, Beyit 2). [halvet,]

halvet bul-: Yalnız kalmak.

Çekdiğüm cevri Raḥîmî âh diyü aḡyārdan / Ol perînuñ da‘vetin **halvet bulursam** söyleşem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 223, Beyit 7). [halvet bulursam, -ursam]

Seni germ-âbede seyr itmege **halvet bulmaz** / Gündüzin mihr gice māh gelür cāmlara (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 279, Beyit 2). [halvet bulmaz, -ımaz]

halvet-serāy: Tenhâ ve gözlerden uzak olarak oturulabilen saray, kâşâne, köşk.

Bu göñlüm gözgüsünde şüret-i ḥüsnüñ görenler dir / Zeliḥâdur getürmiş Yūsufın **halvet-serāyına** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 303, Beyit 3). [halvet-serāyına, -na]

ham: Eğri, bükülmüş, yay biçiminde.

Bir gice ey meh **ham** ebrūñı añup âh eylesem / Yarılup yir yir felek ṭālî‘ olur bir nev-hilāl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 172, Beyit 2). [ham,]

Revān olma karar it gözde bir dem ey boyı servüm / Benefşe gibi ḡaddüm **ham** hem āhum süsen eylesin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 230, Beyit 4). [ham,]

Meh-ruḡuñ hecriyle seyr eyle yaşum seyyāresin / Hem-ḡadem **ham** gözlemekden ey hilāl-ebrū seni (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 315, Beyit 4). [ham,]

ham kıl-: İki büküm etmek.

Reşk idüp sen şeh-süvāruñ sümm-i raḡş-ı na‘line / **Ham kılur** ḡaddin anuñçün ḡurre-i ḡarrā Ḥüseyn (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 237, Beyit 3). [ham kılur, -ur]

ham ol-: İki büküm olmak.

Bağruma taşlar başup ḡamdan **ham oldı** ṭākatüm / Hātem-i la‘lūñle maḡremdür bir aḡıryān ḡayf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 135, Beyit 2). [ham oldı, -dı]

hamdülillāh: Allah'a hamd olsun.

Rūzemūz rūz-ı ezelde rūze-i ğamdur bizüm / **Ḥamdülillāh** k̄ānī'üz bu şavm-ı 'idāsāyıla (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 290, Beyit 5). [ḥamdülillāh,]

hāme: Kalem.

Rahîmî bendenñ yazup yañılup cümle maqşūdın / Şehā bir 'arz ider yok **hāme** ile nāmeden ğayrı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 325, Beyit 5). [hāme,]

Beni bir kimse 'arz itmez kapuña nāmeden ğayrı / Görüp hālūmi bir dem aĝlarum yok **hāmeden** ğayrı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 325, Beyit 1). [hāmeden, -den]

hāme-i kudret: Kudret kalemi.

Ne yazmış şafḥa-i eşcāra gör kim **hāme-i kudret** / Sebaḳ al bāb-ı ḥikmetdür 'aceb dîvānımıñ bildüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 199, Beyit 4). [hāme-i kudret,]

ham-ender-ham: Büklüm büklüm, kıvrım kıvrım.

Derd-i hecrüñle elif-ḳaddüm **ham-ender-ham** iken / Rā-ḳaşuñla dāl-zülfüñ hîç revā mı ide redd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 40, Beyit 3). [ham-ender-ham,]

hamīde: Eĝilmiş, iki büklüm olmuş.

Ḥamīde zülfümi yā Rabb o şāh-bāz-ı cemāl / Dil-āver oldı be-ĝāyet şebinde tuldür ola (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 307, Beyit 3). [ḥamīde,]

hāmūn: Ova, sahra.

Yolum geh kūh geh **hāmūn** u menzil dor atum leng / Yigitlik gitdi pîr oldum reh-i hecrüñde pā-der-gil (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 176, Beyit 4). [hāmūn,]

hamūş eyle-: Susmak.

Açılup gül gibi her ḥāra bülbüller gibi söyler / Bana geldükde aĝzın açmaz ol ğonca **hamūş eyler** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 90, Beyit 4). [ḥamūş eyler, -r]

hān: Hükümdar.

Büy-ı çin-i zülfüñe virür Hıṭā **hānı** ḥarāc / Dişleriñüñ n'ola olursa 'Adende bācıdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 59, Beyit 4). [hānı, -ı]

Raḥīmī dü cihāna dergehüñ virmez benüm **hānum** / Anı vallāhi şanma bir daḥi dār u diyār ister
(Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 105, Beyit 7). [hānum, -um]

Bilmezem yā Rabb niçün ol dil-sitānum söylemez / N'oldı cirmüm incinüp ben kula **hānum** söylemez
(Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 112, Beyit 1). [hānum, -um]

Sa'ādetlü serüñüñ şıdkı için pāy-ı tahtuñdan / Selimü'l-bāl ben mūrı Süleymān **hāna** gönderseñ
(Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 151, Beyit 4). [hāna, -a]

İşitdüm hasta olmuş nā-gehānī ol güzel **hānum** / Zemīn ü āsmānı oda yaqdı şu'le-i āhum
(Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 203, Beyit 1). [hānum, -um]

Benüm **hānum** sen ol şehvāra dırsın baḥr-i 'izzetde / Vücūduñ cevheri her dem her āfetden nihān olsun
(Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 259, Beyit 2). [hānum, -um]

h'ān: Sofra.

Ruḥ u la'lüñle cān ḥod kan uğuduñ dur gülüm balüm / Vişālüñ **h'ānınuñ** muhtāc u kan ḥayrāniyuz
şimdi (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 329, Beyit 3). [h'ānınuñ, -ınuñ]

h'ān-ı ezel: Ezel sofrası.

Ḥudā **h'ān-ı ezelde** sen Süleymānuñ kapusından / Muḳadder eylemiş ben mūr-ı bī-miḳdāra bir behre
(Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 304, Beyit 3). [h'ān-ı ezelde, -de]

h'ān-ı ḥak: Allah'ın sofrası.

Ey Raḥīmī **h'ān-ı Ḥakdan** ḥod nevāleñ baḥşıdır / Bī-nevāyāne ṭama' itme yime dünyā ḡamın
(Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 256, Beyit 5). [h'ān-ı ḥakdan, -dan]

ḥan it-: Hükümdar yapmak.

Bir mehüñ mihrin göñül şehrinde kıldum şehriyār / Ey Raḥīmī şimdi dehre anı **ḥan itsem** dirin
(Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 266, Beyit 7). [ḥan itsem, -sem]

ḥancer: Ucu sivri, iki yanı keskin bıçak.

Dāḡlar zerrīn-libāsum zaḥm-ı sinem **ḥancerüm** / Pādişāh-ı kişver-i faḳram ḳanā'at leşkerüm
(Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 208, Beyit 1). [ḥancerüm, -üm]

Şerḥa şerḥa sinemüñ zaḥmını hem dil yarasın / **Ḥancerüñle** dilleşüp ruḥşat bulursam söyleşem
(Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 223, Beyit 2). [ḥancerüñle, -üñle]

ḥançer çek-: Hançeri birisine karşı doğrultmak, saldırmak.

Ḳaşd-ı cān idüp niçün dā'im ḳabālar başuma / La'lüñ öpsem ḡamze ḥışım eyleyüp **ḥançer çeker**
(Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 295, Beyit 2). [ḥançer çeker,]

handān: Gülen, neşeli, mutlu.

Bir ruḥı şemʿuñ inandum **handesine** germ olup / Külli eczāmı kül itdi yandurup pervāne ʔavr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 65, Beyit 4). [*handesine, -sine*]

Gāh **hande** geh ʔazab ey ʔonca laʿlūñ ʿāşıka / Nitekim pervāneye geh nūr olur geh nār şemʿ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 127, Beyit 6). [*hande,*]

Dilimi derhem itdi ʔonca gibi hār-ı hicrānuñ / Anuñçün gül gibi **handān** degüldür ʔalb-i ʔamnāküm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 219, Beyit 4). [*handān,*]

hande kıł- Gülmek.

Gül gibi her ʔanda **hande kılsa** ol ferḥunde zāt / Güldügi gülzāruñ olur hep nebātāt u nebāt (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 20, Beyit 1). [*hande kılsa, -sa*]

hande-güşā ol- Gülüş aʔan olmak.

ʔoncaveşdür hem **olur** gül gibi geh **hande-güşā** / Geh hezār āh ile bülbul gibi gūyādur dil (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 168, Beyit 3). [*hande-güşā olur, -ur*]

hande-rū: Güler yüzlü.

Ārzū-yı gül ʔılp gülşen recāsın itmezüz / Gül gibi bir **hande-rū** ferḥunde-dîdār isterüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 107, Beyit 5). [*hande-rū,*]

hande-rūlık: Güler yüzlülük.

Benüm gül yüzlü ʔoncam **hande-rūlık**la işigüñde / Raḥîmî virdi cānın itmedi ihmāl bir yüzden (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 257, Beyit 7). [*hande-rūlık, -la*]

hāne:

1.Ev. || Yer.

Naʔ-ı şitāda ruḥ sürer idüñ piyādevār / Māt olur ol şehā ʔonacaḥ **hāne** olmaya (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 297, Beyit 7). [*hāne,*]

2. Ev, mesken.

Yiridür çıksa duḥān-ı āh-ı ʔalbi göklere / **Hānesi** külli yıkıldı hānmānın yaḥdılar (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 61, Beyit 6). [*hānesi, -si*]

hanedān: Köklü, asil ve büyük âile mensup kimseler.

Gördi bennā-yı ferāset ‘ahdinüñ bünyādı yok / Tarḥ idüp bünyādını hem **ḥanedānın** yaqdılar (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 61, Beyit 2). [*ḥanedānın, -ın*]

ḥāne-i dil: Gönül evi.

Ḥalilüm **ḥāne-i dilde** ḡam-ı cānānı mihmān it / Tenevvür sîne de ḥün-ı cigerden aña biryân it (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 18, Beyit 1). [*ḥāne-i dilde, -de*]

ḥāne-i göñül: Gönül evi.

Şimdi mi geldi kâfile-i ‘aşk her zemân / Bu **ḥāne-i göñül** ezeli den konağıdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 86, Beyit 2). [*ḥāne-i göñül,]*

ḥāne-i ḥammār: Meyhane.

Ḥarābāta kadem başdum Raḥîmî ehl-i dillerle / Gönül peymānesin bir **ḥāne-i ḥammāra** ṭabşurdum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 221, Beyit 7). [*ḥāne-i ḥammāra, -a*]

ḥān-ı ‘ālî-şân: Şanı yüce padişah.

Ṭapuña gelüp şāh-ı Selîm **Ḥān-ı ‘ālî-şân** / İhlāş ile ‘arz itdi irādet Baba Ḥamza (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 287, Beyit 3). [*ḥān-ı ‘ālî-şân,]*

ḥān-ı cūd: Cömertlik hükümdarı.

Bî-nevā dervîşüñem ḥün-ı keremden kıl ‘atā / Tā nevālüñden nevāle bend olam ey **ḥān-ı cūd** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 34, Beyit 3). [*ḥān-ı cūd,]*

ḥān-ı ‘id: Bayramın hükümdarı.

Sürdüğiçün kapuña bir yılda iki kez yüzün / Oldı şāḥib-ḡadr ü hem ehl-i berāt ey **ḥān-ı ‘id** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 39, Beyit 4). [*ḥān-ı ‘id,]*

ḥānḡāh-ı ‘ālem: Alemin misafirhanesi, dünya.

Yile virmiş varını şabr u qarārı ḡalmamış / **Ḥānḡāh-ı ‘ālem** içre nāba beñzetdüm seni (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 346, Beyit 4). [*ḥānḡāh-ı ‘ālem,]*

ḥānmān: Ev, bark, ocak, yurt, yuva.

Yiridür çıksa duḡān-ı āh-ı ḡalbi göklere / Ḥānesi külli yıḡıldı **ḥānmānın** yaqdılar (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 61, Beyit 6). [*ḥānmānın, -ın*]

hār:

1.Diken.

Her diyāra kim qadem başsañ qudūmūñden şehā / **Hārdan** güller biter her **hāra** virür la'l-i nāb
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 14, Beyit 4). [hārdan, -dan; hāra, -a]

Nice keşf ideyin ey gonca rāzum / Bu dil dem-beste **hār** arada hā'il (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 165, Beyit 3). [hār,]

Hārdan zaḥm-ı gāmin cānumda la'l-i yār için / Bülbülā bir gonca-i nüzhet bulursam söyleşem
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 223, Beyit 6). [hārdan, -dan]

Gül yüzüñden ayru tāb-ı gāmda bî-tāb oldu **hār** / Zerd olup titrer hāzān yaprağı gibi cümle ten (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 236, Beyit 2). [hār,]

Ten-cāmesi yaqasın çāk itdi dest-i gayret / Ey gonca açā senüñ gül gibi **hāra** karşı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 274, Beyit 2). [hāra, -a]

Harîm-i gülşen-i vaşluñla hurrem gül gibi her **hār** / Hoş-edā bülbülüñ ey gonca-leb zārın hezār itme
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 278, Beyit 4). [hār,]

Bülbülüñ nāle vü feryādı hezār olsa ne gām / Gül olur **hāra** muqārın o gām-ı gāvğāda (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 280, Beyit 6). [hāra, -a]

Ol gül yaqalı seng-i dilüñ ḥasreti beni / **Hār** itdi yaşıduğum döşegüm hāre eyledi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 316, Beyit 4). [hār,]

Niçe bir ey gonca-leb **hār** ola yirüm gül gibi / Neye dek nālān olam geh nāy u geh bülbül gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 334, Beyit 1). [hār,]

Hār elinden alamam gül gibi ter dāmenüñi / Her seher anuñ için eylerem efğān Çelebi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 338, Beyit 3). [hār,]

Vefādan bir eşer yok gülşeninde ey şabā dehrüñ / Hevāya servi mā'ildür açılğan **hār** ile verdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 341, Beyit 3). [hār,]

Gül-i gülzār-ı leṭāfetsin eyā gonca-dehen / İltifāt eyleme қо **hāra** Meḥemmed Çelebi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 348, Beyit 4). [hāra, -a]

2. Diken // Rakip.

Her sū o gonca **hār** ile içer şarāb-ı sürḥ / Aqar o demde çeşme-i çeşmümden āb-ı sürḥ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 30, Beyit 1). [hār,]

Gözüm nergis gibi nāzır izüñe / Yüzüñ gül gibi lākin **hāra** manzūr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 42, Beyit 3). [hāra, -a]

Meyl eyleyeli **hāre** o gül-pireheni gör / Gül gibi teni çāk yini yāsemeni gör (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 52, Beyit 1). [hāre, -e]

Gonca gibi qan yudar bülbül harîm-i bağda / Bî-tekellüf gülşen-i ḥüsnüñ ider her **hār** seyr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 54, Beyit 6). [hār,]

Leṭāfet gülşeninde gülşen ol gül gibi ey gonca / Ğamından incinüp **ḥāruṇī** şaḳın çekme melāletler
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 81, Beyit 4). [ḥāruṇī, -uṇī]

Açılup gül gibi her **ḥāra** bülbüller gibi söyler / Bana geldükde ağzın açmaz ol gonca ḥamūş eyler
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 90, Beyit 4). [ḥāra, -a]

Açılup her **ḥār** ile ol gonca-leb dil-ber yürür / Āh kim ben bülbül-i pür-zāra cevır eyler yürür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 100, Beyit 1). [ḥār,]

Ḳan tolar her dem ḳadeḥveş çeşm-i ḥün-efşānumuz / Mey içelden **ḥār** ile ol gonca-i ḥandānımız
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 106, Beyit 1). [ḥār,]

Ḥār elinden āh kim bildüm alınmaz dāmenüñ / Hem-dem-i āgyārsın ey gonca-i ḥandān ḥayf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 135, Beyit 3). [ḥār,]

Ḥārlarla açılur ol verd-i ḥandān her ṭaraf / Bir dem olmaz kim gözümdeñ aḳmaya ḳan her ṭaraf
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 136, Beyit 1). [ḥārlarla, -larla]

Ḥār ile gülşende gül şendür dilā sen ḡoncaveş / Ḳanlar ağlar dem-be-dem bülbül gibi feryād ḳıl
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 163, Beyit 5). [ḥār,]

Şalınma her pelid ile benüm serv-i ḥırāmānum / Açılma virme yüz her **ḥāra** ey gül-berg-i ḥandānum
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 201, Beyit 1). [ḥāra, -a]

Açılun gül gibi ey gonca-leb her **ḥāra** yüz virdüñ / Hezārān nāledür ḡuş eylemez efḡānum añmazsın
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 226, Beyit 2). [ḥāra, -a]

Gül gibi sen mey içüp her **ḥāra** hem-dem olalı / Ḡoncaveş ben ḳan yudup bülbül gibi itdüm fiḡān
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 260, Beyit 6). [ḥāra, -a]

Yüz virme **ḥāra** şalınup ey gül budacıḡı / Baş ḳihrem üzre pāyuñ odur ḡod ṭuracıḡı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 313, Beyit 1). [ḥāra, -a]

Beni ḳoyup raḳibe yüz virdi / Ol gülü gör ki **ḥāra** yüz ṭutdı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 319, Beyit 4). [ḥāra, -a]

ḥ'ār-ı 'aşk: Aşkın hakiri.

Eteḡüñ şanmış sıfālın dem olur mı **ḥ'ār-ı 'aşk** / Dökseler ger ḳanını virmez anı cām-ı Ceme (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 286, Beyit 3). [ḥ'ār-ı 'aşk,]

ḥār it-: Hor görmek, aşağılamak.

Ḳafes olmaḡ revā mı bülbül-i cāna cihān bāḡı / Giriftāruñdur ol āşüfte-i āzār **ḥār itme** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 278, Beyit 6). [ḥār itme, -me]

ḥ'ār ol-: Hakir, hor, zelil, itibarsız olmak.

Şurāḡı gibi ser-keşler ne bilsün derd ü derdümdeñ / Ayaklarda ḳalup cür'ā gibi **ḥ'ār olmayan** bilmez
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 116, Beyit 2). [ḥ'ār olmayan, -mayan]

hār u ḥas: Çalı çırpı, çer çöp.

Süz-ı āhumdan yanar kevn ü mekân / Māni^c olmaz āteşe her **hār u ḥas** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 119, Beyit 4). [hār u ḥas,]

Şunma ol gönca lebûñ pâyına ey **hār u ḥas** el / Yok yire başuñ içün cāna kesel virme kes el (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 167, Beyit 1). [hār u ḥas,]

ḥarāb: Yıkılmış, harab olmuş, viraneye dönmüş.

Rüzgārūm ḥaşm u baḥtum ser-keş ü ṭālî^c zebūn / Yār-ı bî-mihr-i vefā ḡamdan benüm ḥālūm **ḥarāb** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 13, Beyit 2). [ḥarāb,]

Geçdi taḡvā vü vera^cdan oluban mest ü **ḥarāb** / Şorma aḥvāl-i Raḥîmîyi ki rüsvālîḡı var (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 46, Beyit 5). [ḥarāb,]

Ey Raḥîmî genc-i ‘aşḡ-ı yāra cāy olsun diyü / Göñlümüñ ma‘müresin dā’im **ḥarāb** ister göñül (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 169, Beyit 5). [ḥarāb,]

Cān mürde dil-şikeste ciger ḥūn ten **ḥarāb** / Devrān döne döne beni çār-pāre eyledi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 316, Beyit 6). [ḥarāb,]

Çeşm-i mestüñ ki ḥ‘āba yüz tıtdı / Yıkılup dil **ḥarāba** yüz tıtdı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 327, Beyit 1). [ḥarāba, -a]

ḥarāb it-: Yıkmaq, viran etmek.

Beni şeydā kılan her dem nesîm-i ca‘d-ı gîsūdūr / **Ḥarāb iden** göñül şehrin firib-i çeşm-i cādūdūr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 79, Beyit 1). [ḥarāb iden, -en]

Çeşm-i mestüñdür **ḥarāb iden** dil ü cān illerin / La‘l-i nābuñdur kesād iden Bedaḥşān illerin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 243, Beyit 1). [ḥarāb iden, -en]

Raḥîmî hecr-i kūyuñla beden mülkin **ḥarāb itdi** / Felek burcını yıḡmaḡa döküpdür ṭop-ı efḡānı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 333, Beyit 7). [ḥarāb itdi, -di]

ḥarāb ol-: Yıkılmak, tahrip olmak.

Dest-i hecrüñle **ḥarāb olup** yıkılmışdur göñül / Genc-i vaşluñla yine yap yap anı ābād kıl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 163, Beyit 2). [ḥarāb olup, -up]

Göñül Nîş ḡal‘asıdur şān **ḥarāb olmuş** içi ṭaşı / Başum ṭāḡ-ı ‘inā ‘aynıyla çeşmümdür bıñarbaşı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 318, Beyit 1). [ḥarāb olmuş, -mı]

ḥarāba vir-: Harap etmek, perişan etmek.

Ṭālî^c-i naḡsı **ḥarāba virdi** Sa‘d-ābādını / Başa tozlar ḡoparuban İşfahānın yaḡdılar (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 61, Beyit 3). [ḥarāba virdi, -di]

ḥarābāt: Meyhane.

Kılma ḥakāret eyle **ḥarābāt** erine ṭa'n / Cemşid olurdu hem-dem aña gāh gāh-ı Cem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 215, Beyit 4). [ḥarābāt,]

Ḥarābāta kadem başdum Raḥîmî ehl-i dillerle / Göñül peymānesin bir ḥāne-i ḥammāra ṭabşurdum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 221, Beyit 7). [ḥarābāta, -a]

Ḥarābāta ayak başdı Raḥîmî pāk-dillerle / Maḳām-ı ehl-i zerḳ olmağın el çekdi muşallādan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 250, Beyit 7). [ḥarābāta, -a]

Selāmet semtine luṭf eyle taḥrîk itme ey şûfi / **Ḥarābāt** ehliyem nûş eyledüm ben cām-ı bed-nāmı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 324, Beyit 3). [ḥarābāt,]

ḥarābāt ehli: Meyhane sakinleri.

Biz muḳîm-i kūy-ı rüsvāyuz **ḥarābāt ehliyüz** / Şāf-dil pākîze-meşreb vecd ü ḥālāt ehliyüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 111, Beyit 1). [ḥarābāt ehliyüz, -yüz]

Müdām ‘aşḳuñ şarābıyla beni şeydā iden sensin / **Ḥarābāt ehline** ser-dār idüp rüsvā iden sensin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 261, Beyit 1). [ḥarābāt ehline,]

ḥarāc vir-: Haraç / vergi vermek.

Aḳşehre döndi Aydın olup ay yüzüñle dehr / Gördi saçuñı **virdi** Ḳaraman hemān **ḥarāc** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 24, Beyit 2). [ḥarāc virdi, -di]

Büy-ı çin-i zülfüñe **virür** Hıṭā ḥānı **ḥarāc** / Dişlerüñüñ n’ola olursa ‘Adende bâcıdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 59, Beyit 4). [ḥarāc virür, -ür]

ḥarām olsun: Yasak olsun, nasip olmasın anlamlarında olumsuz bir temenni.

Sensizin dirlik dilersem ḡamzeñe ḳatlüm ḥalāl / Leblerüñsüz zindeḡānî cānuma **olsun ḥarām** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 220, Beyit 3). [ḥarām olsun, -sun]

ḥarāmî: Haydut.

Ḡamze bir keskin **ḥarāmî** çeşm-i fettān yol başar / Vaşl ise bir ince bil ḡāyet maḥall-i ihtirāz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 118, Beyit 2). [ḥarāmî,]

Ḡamze bir keskin **ḥarāmî** çeşm-i āfet yol başar / Ḳayd-ı rāh-ı zāhide şad sāledür zünnār-ı zülf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 132, Beyit 3). [ḥarāmî,]

ḥarāret:

1.Zevk, şevk, arzu ve istek.

La’l-i sîr-ābuñla gonca gördi hem-meşreb müdām / Reşkden mi ḳan yudar terdür **ḥarāret**den gül-āb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 17, Beyit 3). [ḥarāret

Vücūdum bir sehāvet kesb idüpdür za‘f-ı fūrkatle / **Ḥarāret** gālib olup cānda ne tāb u tüvān ʔalmıř
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 126, Beyit 4). [ḥarāret,]

Ḥarāretle yanarken nār-ı hecri dün gice şem‘a / Yanumca bir yaña pervāne yandı bir yaña meş‘al
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 164, Beyit 4). [ḥarāretle, -le]

2. Isi, sıcaklık.

Ḥarāret irmesün tāb-ı güneşden deyü ol māha / Duḡān-ı āh-ı dilden eyledüm bir sāyebān peydā
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 5, Beyit 2). [ḥarāret,]

Tāb-ı düşmenden **ḥarāret** ḥāşıl itdüm dostum / Çok demidür eyle ben mehcūra āb-efşān-ı cūd (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 34, Beyit 5). [ḥarāret,]

Ruṭūbet ref‘ olup tende **ḥarāret**den yubūset var / Gözümden cūy olup her dem dökilen yaşa ḥayrānem
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 212, Beyit 3). [ḥarāret, -den]

ḥarbūz: Karpuz.

Mā-ḥaşal emrūd ya **ḥarbūz** u ya bittîḥ u sîb / ʔankısın iḥsān iderseñ olurum şādān-ı cūd (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 34, Beyit 8). [ḥarbūz,]

ḥarc it-: Harcamak, sarfetmek.

Ḥāşıl itdüm zaḥm-ı tiḡūñ cān u ser terk eyleyüp / **Ḥarc idüp** nem var ise cānā ʔazandum āb-rū (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 275, Beyit 4). [ḥarc idüp, -üp]

ḥāre: Sert taş, kaya.

Ol gül yaḫalı seng-i dilüñ ḥasreti beni / Ḥār itdi yaşıduğum döşegüm **ḥāre** eyledi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı,
Gazel 316, Beyit 4). [ḥāre,]

ḥarf: Harf, söz.

Şā‘ir-i bî-meze eş‘arımuz **ḥarf** çoğ olur / Sen Raḥîmî gibi bir ṭab‘-ı güher-bāra yapış (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 120, Beyit 7). [ḥarf,]

ḥār-ı bāğ-ı ḥüsn: Güzellik bahçesinin diken.

Bî-tekellüf seyr ide her **ḥār-ı bāğ-ı ḥüsnüñi** / Ben Raḥîmî ‘andelibüñe niçün ola yasağ (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 130, Beyit 7). [ḥār-ı bāğ-ı ḥüsnüñi, -üñi]

ḥār-ı belā: Belâ diken.

Ėam-ı tiĖ-ı ‘adūdan zaḥm-ı cismüm dir gören yara / Yine **ḥār-ı belādan** bülbül-i pür-zāra zaḥm irmiş
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 125, Beyit 4). [ḥār-ı belādan, -dan]

hār-ı elem: Elem dikenini. || Üzüntü, keder.

Şafâ gitdi göñül âyînesinde jeng-i gam kaldı / Gül-i şadî açılmaz sîne **hār-ı elem** kaldı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 343, Beyit 1). [hār-ı elem,]

hār-ı gam: Üzüntü dikenini.

Hayli gündür **hār-ı gamla** bağludur bāb-ı feraḥ / Gül yüzünle ḥaṭır-ı maḥzūnumı gel ey gül ac (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 27, Beyit 2). [hār-ı gamla, -la]

Her gice **hār-ı gamından** şubḥa dek sen goncanuñ / ‘Andelibāsā göñül pes nā-gehānī zār ider (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 82, Beyit 2). [hār-ı gamından, -ından]

hār-ı gam-ı hicrān: Ayrılık derdinin dikenini.

Hār-ı gam-ı hicrāndan olur bülbül-i dîlzār / Ey gonca ḳo sen söyleyeni söyleyeni gör (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 52, Beyit 3). [hār-ı gam-ı hicrāndan, -dan]

Güzāfın şanma āhın her seḥer ben bülbül-i zāruñ / Sen ey gül gülşen ol **hār-ı gam-ı hicrānı** bilmezsin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 229, Beyit 3). [hār-ı gam-ı hicrānı, -ı]

hār-ı gurbet: Gurbet dikenini.

Bilümi bükdi derd-i yār-ı gurbet / Dilüm şad ḳāk itdi **hār-ı gurbet** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 23, Beyit 1). [hār-ı gurbet,]

hār-ı hecr: Ayrılık dikenini.

Hār-ı hecrüñle senüñ ey gonca bağrum ḥūniken / Sīnemi gül gibi ḳāk itmek diler her bir diken (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 236, Beyit 1). [hār-ı hecrüñle, -üñle]

hār-ı hicrān: Ayrılık dikenini.

Dilimi derhem itdi gonca gibi **hār-ı hicrānuñ** / Anuñçün gül gibi ḥandān degüldür ḳalb-i gamnākūm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 219, Beyit 4). [hār-ı hicrānuñ, -uñ]

hār-ı ḥüsn: Güzelliğinin dikenini.

Seyr ider her **hār-ı ḥüsnüñ** gülşenin ben lâleveş / Giñ yaḳadan gözlerüm ya dāmen-i kuhsārdan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 263, Beyit 3). [hār-ı ḥüsnüñ, -üñ]

hār-ı intizār: Bekleyiş dikenini. || beklemenin verdiği kalbî acı ve sıkıntı.

Sinemi gül gibi şad çāk itdi **hār-ı intizār** / Lāle gibi cisme dāğ urdı bu nār-ı intizār (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 77, Beyit 1). [**hār-ı intizār**,]

hāric: Dışında.

Zar u zoruyla cehd itme kazādan **hāric** olmaz iş / Hāsise inkıyād itme gelür taqdîr olan kısmet (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 21, Beyit 5). [**hāric**,]

Hāric ez-defterde yok idüñ görildi ey raķīb / Āsitān-ı yārdan ifrāz bu bir maḥlûlsün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 239, Beyit 3). [**hāric**,]

haridār ol-: Müşteri olmak.

Yoluñda bezl-i cān itmek mezākın ey şeker-ḥande / Metā'-ı la'lüñe cāndan **haridār olmayan** bilmez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 116, Beyit 3). [**haridār olmayan**, -mayan]

Dirhem ü dînāradur raġbet hünerde yok revāc / Naķd-i 'ömrüñ vir **olup** cehle **haridār** ey göñül (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 171, Beyit 3). [**haridār olup**, -up]

Ser-i zülfüñ gibi ayaklama gel ben kuluña / Bu gün ey Yūsuf-ı gül-çihre **haridāruñ olam** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 206, Beyit 6). [**haridāruñ olam**, -uñ, -am]

harîm-i bāġ: Bahçenin içi.

Ġonca gibi kıan yudar bülbül **harîm-i bāġda** / Bî-tekellüf gülşen-i ḥüsnüñ ider her ḥār seyr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 54, Beyit 6). [**harîm-i bāġda**, -da]

harîm-i gülşen-i vaşl: Kavuşma gül bahçesinin mukaddes yeri.

Harîm-i gülşen-i vaşluñla ḥurrem gül gibi her ḥār / Hoş-edā bülbülüñ ey ḡonca-leb zārın hezār itme (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 278, Beyit 4). [**harîm-i gülşen-i vaşluñla**, -uñla]

harîm-i ḥüsn: Güzellik haremi || güzellik sarayı.

Harîm-i ḥüsn içinde ḥāşılı cūy-ı sirişkümdür / Özin kıl yaşını yā Rab k'o serv-i ser-firāz irdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 349, Beyit 3). [**harîm-i ḥüsn**,]

harîm-i muhterem: Saygıdeġer kutsal yer.

Harîm-i muhteremüñde eyā şeh-i ḥurrem / Daḥi bu bendeñe ḥıdmet zemānı gelmedi mi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 340, Beyit 4). [**harîm-i muhteremüñde**, -üñde]

harîm-i vahdet-ābād: Birlik, bütünlüġün çok olduġu yer.

Götürdi bezm-i keşretten ayaġı cümle el çekdi / **Harîm-i vahdet-ābād** içre ḥalvet ihtiyār itdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 321, Beyit 2). [**harîm-i vahdet-ābād**,]

harîş ol-: Hırslı olmak, çok istemek, çok arzu etmek.

Dil kôcadukça ‘aşka **oldı harîş** / ‘Aklı var ol delünüñ uşludur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 48, Beyit 7).
[harîş oldı, -dı]

hās: Hususi, özel.

Bir gedāñam ben senüñ ey pâdişāh-ı ser-firāz / Söylenür Maḥmūd-ı şāh ile nitekim **hāş** Ayāz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 118, Beyit 1). [hāş,]

has u hāşāk ol-: Çerçöp olmak.

Sürmedüm yüzümi gül-dāmenüñne sebze-mişāl / Rāzıyam bāri bu yolda **has u hāşāk olayum** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 205, Beyit 2). [has u hāşāk olayum, -ayum]

hasan: Peygamberimizin torunu Hz. Hasan.

Ey leṭāfet gülşeninde serv-i reftārum **Hasan** / Zülfi sünbül ḳaddi gül ferḥunde didārum **Hasan** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 268, Beyit 1). [hasan,]

Ārzūmend-i gül-i rüyuñla ey gülzār-ı ḥüsn / Tıtdı āfākı fiğān u nağme-i zārum **Hasan** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 268, Beyit 2). [hasan,]

Serv-ḳaddüñ yādına çekdüm elifler sīneme / Lāle-ruḥsāruñ firākı arturur nārum **Hasan** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 268, Beyit 3). [hasan,]

Şöyle denk itdi beni keyfiyyet-i ma‘cūn-ı ‘aşḳ / Toptoludur cür‘adān-ı dilde esrārum **Hasan** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 268, Beyit 4). [hasan,]

Lāibālî tekye-i ‘aşḳuñda bir abdāluñam / Dilde efgārum **Hasan** gönümde ezkārum **Hasan** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 268, Beyit 5). [hasan,]

Vuşlatuñ olmaz müyesser ḡuşṣa-i aḡyārsuz / Gülşen-i ‘ālemde ey gül gibi pür-ḥārum **Hasan** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 268, Beyit 6). [hasan,]

Ben Raḥîmî pāk-meşreb māsivādan fāriḡam / Bir Ḥüseynî-mezhebüm olsa ne ḡam yārum **Hasan** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 268, Beyit 7). [hasan,]

hasbeten lillāh: Allah rızası için.

Ḥālimüzden āh kim ‘ālemde bir āḡāh yok / Münḥaşır mes’ele manşıb **hasbeten lillāh** yok (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 144, Beyit 1). [hasbeten lillāh,]

hasb-i hāl: Görüşüp konuşma.

Nev-cüvān iken cihān oldı Raḥîmî pür-şekl / **Hasb-i hālünden** nişān virdi diyār-ı Germiyān (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 265, Beyit 9). [hasb-i hālünden, -ünden]

hased: Çekememezlik, kıskançlık.

Ṭoğrusı sen boyı servüm giyeli cāme-i nāḥ / Kāmetüm gibi dü-tā oldu **hasedden** her şāḥ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 29, Beyit 1). [*hasedden, -den*]

Raḳîbā za'f iden cism-i nizāruñ reşk-i mihrümdür / **Hased** 'ālemde ey miskîn seni āḥîr cüdām eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 72, Beyit 4). [*hased,*]

hasen: Güzel.

Raḥîmî āferîn fehmüñe ḥüsn-i zihnüñe ḥüsndür / O şāhuñ vaşf-ı ḥüsnini **hasenden** aḥsen eylersin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 230, Beyit 7). [*hasenden, -den*]

hâşıl:

1. Ürün, mahsul.

Virürdüñ ḥırmen-i dihkân-ı dehrüñ **hâşılın** şūfî / Elüñe girse ger gendüm kadar pervānesi 'aşḳuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 153, Beyit 4). [*hâşılın, -ın*]

2. Kazanç, elde edilen, kar.

Kıştâr-ı dünyede bād-ı hevādur **hâşılun** / Sen göñül gulât-ı zecr-i miḥnete meşğulsün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 239, Beyit 2). [*hâşılun, -un*]

hâşıl eyle-: Elde etmek.

Şu kim bir lem'ā **hâşıl eyledi** envār-ı şevkuñdan / Anuñ her zerresin gün gibi dehr-ārā iden sensin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 261, Beyit 4). [*hâşıl eyledi, -di*]

hâşıl it-: Elde etmek, edinmek, kazanmak.

Tāb-ı düşmenden ḥarāret **hâşıl itdüm** dostum / Çok demidür eyle ben mehcūra āb-efşān-ı cūd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 34, Beyit 5). [*hâşıl itdüm, -düm*]

Şafā **hâşıl ider** ḳalbüm bu dil kūyuñda yandukça / Bu rüşendür olur Ka'be yolında reh-nümā meş'al (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 164, Beyit 3). [*hâşıl ider, -er*]

Hâşıl itdüm zaḥm-ı tîğüñ cān u ser terk eyleyüp / Harc idüp nem var ise cānā ḳazandum āb-rū (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 275, Beyit 4). [*hâşıl itdüm, -düm*]

hâşılı: Doğrusu, velhasil, sözün kısısı.

Hâşılı bir oñmadıḳsın şan'atuñ cevır ü sitem / Ḳan yudar şākird eger üstād elünden ey felek (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 159, Beyit 3). [*hâşılı,*]

Döne döne pîr-i ‘aşkuñ pendî budur kendüme / Bâda eyle **hâşılı** gam hırmenin ber-bâd kıl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 163, Beyit 4). [hâşılı,]

Harîm-i hüsn içinde **hâşılı** cûy-ı sirişkündür / Özin kıl yaşını yâ Rab k’o serv-i ser-firâz irdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 349, Beyit 3). [hâşılı,]

Yelüp yıl gibi gezdüm cû-be-cû bu hırmen-i dehri / Görünmez **hâşılı** bir dâne berg-i gâhdan gayrı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 353, Beyit 2). [hâşılı,]

hâşılı ‘ömr: Ömrün özeti.

Bâda tabşırdum hevâñ ile vücûdum hırmenin / Şanma ‘ömrüm **hâşılı ‘ömrüm** benüm bâd-ı hevâ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 3, Beyit 4). [hâşılı ‘ömrüm,]

hâşıyyet: Nitelik, özellik.

Huşşa **hâşıyyet** komış la‘lünde ol cân âferîn / Bezl-i cân cā’iz veli andan cüdâ emr-i muhâl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 178, Beyit 5). [hâşıyyet,]

hâşıyyet-i kühl-ı başarāsâ: Sürmenin göze yararı gibi.

Çeşmümde gubâr-ı kademüñ eylese maddî / **Hâşıyyet-i kühl-ı başarāsâ** eşer eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 60, Beyit 2). [hâşıyyet-i kühl-ı başarāsâ,]

hasîs:

1. Cimri, pinti.

Zar u zoruyla cehd itme kazâdan hâric olmaz iş / **Hasîse** inkiyâd itme gelür taqdîr olan kısmet (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 21, Beyit 5). [hasîse, -e]

Ey gönül konmaz meges gibi **hasîsüñ** hünına / Kulluğın ‘ankâ gibi dünyâda istiğnâ yüzün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 246, Beyit 5). [hasîsüñ, -üñ]

Rahîmî her **hasîse** ihtiyâc ‘arz itme ‘âlemde / Ne bir ehl-i mürüvvet var ne bir kân-ı kerem kaldı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 343, Beyit 5). [hasîse, -e]

2. Kötü, fenâ.

Her **hasîsüñ** hünına olma meges gibi tufeyl / Ey gönül kâf-ı gınâda kâni‘ ol ‘ankâ gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 323, Beyit 4). [hasîsüñ, -üñ]

haslet: Yaratılıştan gelen özellik, huy, tabiat.

Huceste **haslet** ü ferhunde siretsin Selimāsâ / Süleymân gibi hem sultânısın iklim-i ‘irfânuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 161, Beyit 3). [haslet,]

haşm: Düşman.

Rûzgârum **haşm** u bahtum ser-keş ü tâli^c zebûn / Yâr-ı bî-mihr-i vefâ gamdan benüm hâlüm harâb
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 13, Beyit 2). [*haşm,*]

hasret: Özlem.

Gözüm Yûsuf-cemâlûñ **hasretiyle** şâh-râhuñda / Züleyhâ gibi eyler ‘âkıbet bir reh-güzer peydâ
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 2, Beyit 3). [*hasretiyle, -iyle*]

Zülf ü haddüñ **hasretinden** hâk olan bî-dillere / Âh ider karşı duhân lâle vü kuhsâra bak (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 143, Beyit 3). [*hasretinden, -inden*]

Serv-қaddüñ **hasretinden** gözde âbum var benüm / Lâle-ruhsâruñ gamıyla dilde tâbum var benüm
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 192, Beyit 1). [*hasretinden, -inden*]

Ol gül yaқalı seng-i dilüñ **hasreti** beni / Hâr itdi yaşduğum döşegüm hâre eyledi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı,
Gazel 316, Beyit 4). [*hasreti, -i*]

hasret it-: Hasret bırakmak, özlem çekmesine neden olmak, uzak tutmak.

Hasret itdüñ hasret ol sevdüklerüñe ey rakîb / Sen de yarın bulasın itdüğüñi baña bu gün (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 227, Beyit 6). [*hasret itdüñ, -düñ*]

Ben mübtelâyı **hasret iden** seyr-i hüsnüñe / Eylük yüzini göre misin yavuzın eyin (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 258, Beyit 5). [*hasret iden, -en*]

Hasret itdüñ sen beni dildâra ey a’dâ bu gün / Hâk seni dūr ide yarın devlet-i dîdârdan (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 263, Beyit 5). [*hasret itdüñ, -düñ*]

hasret ol-: Hasret düşmek, özlediğine kavuşamamak, çok özlemek.

Hasret itdüñ **hasret ol** sevdüklerüñe ey rakîb / Sen de yarın bulasın itdüğüñi baña bu gün (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 227, Beyit 6). [*hasret ol,*]

hasret-i ferr: Güzelliğın hasreti.

Hasret-i ferr ü ruḡ-ı hâlûñle ey gülzâr-ı hüsn / Kanlu yaşumdan kenârum lâlezâr olmuş yatur (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 104, Beyit 2). [*hasret-i ferr,*]

hasret-i hadd: Yanağın özlemi.

Cân virürsem **hasret-i haddüñle** ey gül-pirehen / İdesin ben mübtelâyâ lâleveş hūnîn-kefen (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 249, Beyit 1). [*hasret-i haddüñle, -üñle*]

hasret-i hâl: (Sevgilinin) beninin hasreti.

Ḥasret-i ḥālūñle ey serv-i revān / Sıneme çekdüm elif yakdum döğün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 267, Beyit 2). [ḥasret-i ḥālūñle, -üñle]

hasret-i ḥāl ü ruh: Yanağın ve benin özlemi.

Ḥasret-i ḥāl ü ruḥuñla lâleveş kanlar yudam / Tağlara düşüp perişân-ḥāl oldum sünbül gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 334, Beyit 2). [ḥasret-i ḥāl ü ruḥuñla, -uñla]

hasret-i laʿl: Sevgilinin lal taşı gibi kırmızı dudağının özlemi.

Cân virürsem **hasret-i laʿlūñle** ger ey mäh-rû / Düze her sancağını ḥāk-i mezârumda sebû (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 275, Beyit 1). [ḥasret-i laʿlūñle, -üñle]

Ḥasret-i laʿlūñle cānâ bezm-i ğamda gözlerüm / Döne döne kan tolup peymâne şeklin bağladı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 308, Beyit 2). [ḥasret-i laʿlūñle, -üñle]

hasret-i mey-gün-i laʿl-i yâr: Sevgilinin şarap renkli dudağının hasreti.

Rahîmî **hasret-i mey-gün-i laʿl-i yâr** ile dâ'im / Ciger pür-ḥûn cân bir sāğar-ı devvâra dönmişdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 99, Beyit 8). [ḥasret-i mey-gün-i laʿl-i yâr,]

hasret-i rûy: Yüzünün hasreti.

Görinen encüm degüldür **hasret-i rûyuñla** âh / Dâmen-i eflâke od urdı derûn-ı âteşin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 247, Beyit 2). [ḥasret-i rûyuñla, -uñla]

ḥāşşa: Özellikle.

Ḥāşşa ḥāşıyyet komış laʿlūñde ol cân âferin / Bezl-i cân cā'iz veli andan cüdâ emr-i muḥāl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 178, Beyit 5). [ḥāşşa,]

ḥassân: Hz. Muhammed döneminde yaşayıp peygamber şairi olarak ünlenmiş Arap şairi Hassan bin Sabit.

Ey Rahîmî bir Zâhîr olursa ʿâlemde eger / Şî'rûme **Ḥassân** degül Selmân ideydi âferin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 247, Beyit 5). [ḥassân,]

hasta: Hasta, || âşık, aşk derdiyle hasta düşmüş kimse.

Teşneyem kând-ı zülâl-i laʿlūñe ben **ḥastay** / Zâ'il itmez ʿaşşumı cānâ benüm cüllâb-ı kând (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 31, Beyit 4). [ḥastay, -yı]

Añmaz olalı **ḥastasin** ol bî-vefâ ṭabīb / Ey nâle var şabâyıla bir dem aña meded (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 33, Beyit 6). [ḥastasin, -sın]

Laʿlūñe ben **ḥasta** ola cân iken ey Hızır ḥad / Bilmez idi ismini mäh'ül-ḥayātuñ bir aḥad (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 35, Beyit 1). [ḥasta,]

Derdüm bu derdün ile bu dil mübtelâ ola / Çok **hasta** var ki ṯalib-i dermân olur alur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 43, Beyit 6). [hasta,]

Yalmanur teşne-dil görüp la'luñ / **Hastadur** şandı bir içüm şudur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 48, Beyit 3). [hastadur, -dur]

oyup gülzâr-ı kûyuñ şanma dil gülzâra düşmişdür / Hezâr efgân ile ol **hasta** ey gülzâra düşmişdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 53, Beyit 1). [hasta,]

Hasta göñlümi şormaduñ bir gün / Derdüm ile o mübtelâ n'eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 88, Beyit 7). [hasta,]

Belâ-yı bendeñi bende giriftâr olmayan bilmez / Fiğân u zârını ben **hastanuñ** zâr olmayan bilmez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 116, Beyit 1). [hastanuñ, -nuñ]

Rahîmî **hasta** dil-beste şikeste-hâl-i bendeñdür / Anuñ derdin gam-ı hecrünle bîmâr olmayan bilmez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 116, Beyit 7). [hasta,]

Nâlesi âhestedür gamdan Rahîmî **hastanuñ** / Ža'f-ı ğâlibdür anuñçündür mecâl-i âh yok (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 144, Beyit 9). [hastanuñ, -nuñ]

Âh kim gitdi elümden dil ne dil dildâr hem / Sîne dâğ-ı hasret ile **hasta** vü efgâr hem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 209, Beyit 1). [hasta,]

o beni derdüm yiter añma devâyı ey abib / **Hastañuñ** gör aydını geçmiş durur tîmârdan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 242, Beyit 2). [hastañuñ, -ñuñ]

Leb-i hecriyle yârün **hastayum** ey nâle lu eyle / Felek evcine ıkduda müdâvâ şor Mesîhâdan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 250, Beyit 2). [hastayum, -yum]

Hastanuñ hâlin ne bilsün sağlar göñlüm benüm / Ol sebepden nergis-i bîmâruñ eyler ârzü (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 273, Beyit 4). [hastanuñ, -nuñ]

İder âhı oına pûte-i çeri nişân **hasta** / İñiledür duruş addin büküp eyler kemân **hasta** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 305, Beyit 1). [hasta,]

Hezârân derd daı olsa dilde âşikâr itmez / İder ağyardan lâle gibi anı nihân **hasta** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 305, Beyit 2). [hasta,]

İşigünden cüdâ olmazdı ey 'İsî-nefes 'âşık / Bir üni yirde gökde bir üni eyler fiğân **hasta** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 305, Beyit 3). [hasta,]

Hayâlün şem'î her şeb yanmasa bâlinüm üstinde / Yaardı sûziş-i tâb fûratün ile bu cân **hasta** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 305, Beyit 4). [hasta,]

Ey lebün **hasta** dilün derdine dermân Çelebi / Ten-i fersûdeme ğüftâr-ı lebün cân Çelebi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 338, Beyit 1). [hasta,]

Leb-i cân-başı virür **hasta** dile geri hayât / Sitem-i ğamze-i fettân ile öldüm gitdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 345, Beyit 2). [hasta,]

Bilmedüm vuşlatına **hasta** Rahîmî çäre / İntizâr-ı ğam-ı hicrân ile öldüm gitdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 345, Beyit 5). [hasta,]

Dile ğamzeñ uralı yäre Meemmed Çelebi / Olmışam **hasta** vü bî-çäre Meemmed Çelebi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 348, Beyit 1). [hasta,]

hasta eyle-: Hastalanmasına sebep olmak.

Ne hikmetdür şifâ-yı vaşla kurbîyyet taleb itsem / Şikeste-ḥāl ider fūrḳat ki **eyler** bir zemân **hasta** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 305, Beyit 6). [*hasta eyler, -r*]

hasta gönlü: Aşk derdine düşmüş gönül.

Hasta gönlüm yidügi ḥûn-ı cigerdür rûz u şeb / ‘İşret ü ‘îşî müdām olsun ṭarabnāk olsun ol (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 179, Beyit 3). [*hasta gönlüm, -üm*]

Hasta gönlüm nergis-i bîmāruñ eyler ārzü / Ey ṭabîb-i cān şeker-güftāruñ eyler ārzü (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 273, Beyit 1). [*hasta gönlüm, -üm*]

hasta ol-: Hasta olmak || aşk derdiyle dertlenmek.

İşitdüm **hasta olmuş** nā-gehānî ol güzel ḥānum / Zemîn ü āsmānı oda yaqdı şu‘le-i āhum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 203, Beyit 1). [*hasta olmuş, -mış*]

Firāḳuñ bir yaña bir yaña ḡam derd üzre derd oldı / Ölüm-den cān ḡalāş eyleye mi böyle **olan hasta** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 305, Beyit 5). [*hasta olan, -an*]

Hemān ‘ālemde sen şaḡ ol benüm devletlü sulṭānum / Raḡîmî ḡam degül ölse ya **olsa** nā-tüvān **hasta** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 305, Beyit 7). [*hasta olsa, -sa*]

hasta-i zār: Ağlayan hasta.

Vücūd-ı nāzûk-i cānānı yâ Rabb şaḳla āfetden / Raḡîmî **hasta-i zārum** budur vird-i seḡergāhum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 203, Beyit 5). [*hasta-i zārum, -um*]

hasūd: Haset eden, kıskanç || rakip.

Göremez pāk-nazarla ruḡ-ı dil-cūñ **hasūd** / Nice me’vā ide mā dîde-i nā-bînāda (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 280, Beyit 4). [*hasūd,*]

haşre dek: Kıyamete kadar.

Güle baḳduñ ḡülşene var ise ey ferḡunde-rû / **Haşre dek** bağ-ı cinānveş nev-bahār olmuş yatur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 104, Beyit 5). [*haşre dek,*]

hat: Ayva tüyü.

Haṭuñ geldükce cānā ḡālûne efzûn olur meylüm / Ḡam-ı ḡaṭṭuñ dile eski belādur tâze dāḡ ister (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 84, Beyit 4). [*haṭuñ, -uñ*]

Ḳāmetüñ serv ü lebûñ ḡonca yañaḡuñ berg-i ḡül / Sebze-i bağ-ı leṭāfetdür **haṭuñ** bî-iştibāh (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 294, Beyit 3). [*haṭuñ, -uñ*]

Çin-i zülfini Hıfâ vü Hotene virme **haṭā** / Ki şaḳın alma **haṭ** u ḥaddına Rûm u Şâmı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 310, Beyit 2). [**haṭ**,]

ḥatâ: Yanlış, kusur.

Bir **haṭâyıla** şaḳı çinine dolaşdı bu göñül / Kerem ü ‘afv-ı gedâyı yine ol şâh bilür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 47, Beyit 3). [**haṭâyıla**, -yla]

Bir **haṭā** ile dolaşdum çin-i zülfeynüñ görüp / Yay idüp çekdüñ çevirdüñ kâmetüm tuğrâ-miṣāl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 178, Beyit 2). [**haṭā**,]

Lebüñçün ey büt-i Çin âh eksük olmadı çini / Baña bildür **haṭāmı** niçün eyler kaşd-ı cân ebrü (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 270, Beyit 5). [**haṭāmı**, -mı]

Hâtır-ı ağıyara gönderme ḥayāl-i ḥüsnuñe / Muşhafı gâyet **haṭādur** koyma tersâ koynına (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 288, Beyit 2). [**haṭādur**, -dur]

Çin-i zülfini Hıfâ vü Hotene virme **haṭā** / Ki şaḳın alma **haṭ** u ḥaddına Rûm u Şâmı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 310, Beyit 2). [**haṭā**,]

haṭā taşı: Hata, kusur taşı.

Şıdum seng-i ğam ile kâse-i mecnûn-şıfat başum / **Haṭā taşı** irüp tâ kim ser-i dildâra zaḥm irmiş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 125, Beyit 2). [**haṭā taşı**,]

haṭâlu: Kabahatli, kusurlu.

Râ kaşuñ peyveste çin itme **haṭâlu** göñlüme / Dâl-i zülfünle perişân-ḥâldür gel kıl meded (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 35, Beyit 4). [**haṭâlu**,]

haṭā-püş: Hata örten.

Temennâ-yı vişâlün eylemekden özge yok cürmüm / Benem ol ey ‘aṭā-baḥşem **haṭā-püşem** sevâbumdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 69, Beyit 4). [**haṭā-püşem**, -em]

haṭar: Tehlike.

Murâdum bu şu gerçekler ḥaḳı yalancı dünyâda / **Haṭardan** şaḳla dergâhından artuḳ bir murâdum yok (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 142, Beyit 7). [**haṭardan**, -dan]

Hıfz ide ol şeh-i merdânı **haṭardan** Ḥalîḳ / Şaḳladuğunca ten-i ‘asker-i Osmânı zırılı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 293, Beyit 7). [**haṭardan**, -dan]

hâtem:

1.Mühür, yüzük.

Mey t c-ı Key ub d  ade  ** atem  ** gözi / Her bir  ab b-ı  aynı ile  un Cem   gözi (  tahyalı Rah m  D v n , Gazel 312, Beyit 1). [  tem  , -  ]

 a        Rah m  gibi başdı bağruma / şimdi açıldı  al a gibi ** atem  ** gözi (  tahyalı Rah m  D v n , Gazel 312, Beyit 5). [  tem  , -  ]

2. Arapların Tayy kabilesinden  nl  İbn Abdullah bin Sa'd'ın lakabı olup cömertlik timsali olarak anılmıştır.

K n-ı i s n-ı mürüvvetsin ey  **  tem** v c d / Keff-i feyz-ı c du  ile düşdi ba re    r b (  tahyalı Rah m  D v n , Gazel 11, Beyit 5). [  tem,]

  tem-i la l: Kırmızı yüzük.

Bağruma  a lar ba up  amdan  am oldu   kat m / **  tem-i la l  le** ma remd r bir a ıry n  ayf (  tahyalı Rah m  D v n , Gazel 135, Beyit 2). [  tem-i la l  le, -  le]

Vaz  iden  udret nigini üzre ins n cevherin / **  tem-i la l  le** m hr itmiş  eh  c n cevherin (  tahyalı Rah m  D v n , Gazel 252, Beyit 1). [  tem-i la l  le, -  le]

  t-ı n m s: Namus  izgisi.

Başumda yaralar açdum yüzüm yir yir  ır   itdüm / **  t-ı n m s** başdan ti    t r  le t r   itdüm (  tahyalı Rah m  D v n , Gazel 187, Beyit 1). [  t-ı n m s, -ı]

  t r:

1. Durum, vaziyet.

 amum  orma benüm mesr r dil-i ma m ra **  t rdan** / Yıkık gülüm benüm cevriyle v r n olmayan bilmez (  tahyalı Rah m  D v n , Gazel 117, Beyit 4). [  t rdan, -dan]

Ba a mihr itmeyüp  amze  geçer **  t r** ni  numdur / Bilümi ey hil l-ebr  kem na yana döndürdü (  tahyalı Rah m  D v n , Gazel 147, Beyit 4). [  t r,]

2. Gönül.

 aylı muğber **  t ruz**   t -ı  ub r-ı y rdan / Bilse  esr rum eger  ayr n  alurdu  p r-mel l (  tahyalı Rah m  D v n , Gazel 178, Beyit 6). [  t ruz, -uz]

Yıkık **  t rları** ma m r idersin genc-i va lu la / Yolu da gerçi   k olmuş dil-i v r num a mazsın (  tahyalı Rah m  D v n , Gazel 226, Beyit 3). [  t rları, -ları]

Sen ey gül-çihre ger g lz ra gelse  g   en eylersin / Açarsın  u  salu **  t rları** ey gül   en eylersin (  tahyalı Rah m  D v n , Gazel 230, Beyit 1). [  t rları, -ları]

 urrem olmaz **  t r** r z-ı vi  l-i y r ile / çekmeyen ey  fit bum z lmet-i hicr n  amın (  tahyalı Rah m  D v n , Gazel 255, Beyit 4). [  t r, -ı]

3. İradesi olmadan kulun kalbine doğan mânevî hitap.

Dilden hayâl-i hüsnüñe di itmesün güzër / Hâlî degül **hâtırludur** ey dürr hürüşiyam (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 182, Beyit 4). [**hâtırludur**, -ludur]

hâtırdan git-: Akıldan çıkmak, unutulmak.

Kaçan seyr-i ser-i kūyına yârūñ eylesem niyet / **Gider** vallâhi **hâtırdan** recâ-yı ravza-i cennet (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 21, Beyit 1). [**hâtırdan gider**, -er]

hâtır-ı ağıvâr: Rakibin (sevgilinin dost edindiği kimseler, başkası) zihni.

Hâtır-ı ağıvâra gönderme hayâl-i hüsnüñe / Muşhafı gâyet haţâdur kıyma tersâ kıynına (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 288, Beyit 2). [**hâtır-ı ağıvâra**, -a]

hâtır-ı gamnâk: Gamlı gönül.

Rahîmî **hâtır-ı gamnâküñe** ur şaykal-ı cāmı / Götürmez key şakın mir'ât-ı şāfuñ bir nefes jengi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 352, Beyit 5). [**hâtır-ı gamnâküñe**, -üñe]

hâtır-ı mahzûn: Hüzünlü gönül.

Hayli gündür hâr-ı gamla bağıldur bâb-ı ferağ / Gül yüzüñle **hâtır-ı mahzûnumı** gel ey gül ac (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 27, Beyit 2). [**hâtır-ı mahzûnumı**, -umı]

Hayliden müştâkıyuz göster cemâl-i hürremüñ / **Hâtır-ı mahzûnumuz** luğf eyle bir gün şād kııl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 163, Beyit 3). [**hâtır-ı mahzûnumuz**, -umuz]

hâtır-ı ma'mûre: Keyfi yerinde olanlar.

Ben şikeste-hâlî şorma **hâtır-ı ma'mûreden** / Dest-i cevriyle yıkık kalb-i harâbiler bilür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 89, Beyit 2). [**hâtır-ı ma'mûreden**, -den]

hâtır yık-: Gönül kırmak, incitmek.

Rahîmî bendeñüñ düşmen sözüyle **hâtırın yıkma** / Halilüm Ka'be haqqı kıble-i Raḥmānıdur göñlüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 202, Beyit 7). [**hâtırın yıkma**, -ın, -ma]

hatm ol-: Bitmek, sona ermek.

Mürüvvet **hatm olup** şāḥīb-kerem tayy-ı mekân itmiş / Cüvānā ben de bir pîr-i kerāmât ihtiyār itdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 194, Beyit 3). [**hatm olup**, -up]

hatmet-: (Kitabı veya yazılı herhangi bir metni) Başından sonuna kadar okuyup iyice öğrenmek.

Kitāb-ı ‘aşkı ben **hatmetmiş** iken mekteb-i ğamda / Henüz Mecnûn ey h’âce okurdu süre-i Leylâ
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 7, Beyit 4). [*hatmetmiş, -miş*]

hatt:

1. Ayva tüyü.

Gider Mūsâ ile **hattuñ** haduñ seyr eylesin münkir / Görüp Haqq dîni bâtl fikri қо sen ‘arz-ı imân it
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 18, Beyit 6). [*hattuñ, -uñ*]

Ey saçı zulmet nedür la‘lünde **hatt** şordum didi / Hızr-ı hoş-demdür delil-i çeşme-i âb-ı hayât (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 20, Beyit 3). [*hatt,]*

Hatt degül haddinde yârüñ mülk-i hüsnî hıfz için / Çekdi İskender gibi ol fitne-i Ye’cuce sed (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 40, Beyit 2). [*hatt,]*

Nigâr-ı ‘arızuñda görinen **hatt** dūd-ı āhumdur / Ya hod ey meh sevād-ı nāfe-i baht-ı siyāhumdur
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 75, Beyit 1). [*hatt,]*

Hatt geldi şafha-i haduña didüğüm için / Āyineñ üzre mäh gibi konmasun ğubâr (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 80, Beyit 3). [*hatt,]*

Ruḥ-ı yâre nazar kıl bâğ-ı ‘adni ‘aynuña alma / Ne seyrân kayısı ayva hemân **hatt** şimdi naruñdur
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 95, Beyit 2). [*hatt,]*

Haduñsuz ‘id Muşhaf haqqı için rüz u ‘id olur / Huceste-fâl hem âyât-ı rahmet **hatt** u hâlüñdür
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 97, Beyit 3). [*hatt,]*

Pîç-i zülfüñ **hattuñ** ile haddüñe itmiş hücum / Şan akın için bu dîn iklimine kâfer yürür (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 100, Beyit 2). [*hattuñ, -uñ*]

Hattı geldi büsesin al dün ğaribüñdür diyü / Ey Raḥîmî lâylı oldu cāna dün esrâr-ı zülf (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 132, Beyit 7). [*hattı, -ı*]

Oh ne **hatt** itdüm nişân-ı zaḥm-ı tîrüñden yanar / Ey kaşı yâ şanki cān bâğında dikedüñ bir nihâl
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 172, Beyit 4). [*hatt,]*

Havf it güzelüm ehl-i ğamuñ eşk-i terinden / **Hattuñ** bitirür şaqlasun Allāh beterinden (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 228, Beyit 1). [*hattuñ, -uñ*]

Dile eksük degüldür kara kayğu yıkar illerden / Tolaşur zülfi gibi bir zemân **hatt** bir zemân ebrü
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 270, Beyit 4). [*hatt,]*

Gül yüzüñ **hattuñ** ğamıyla geşt-i gülzâr eylesem / Reng-i hākister görünür gözüme berg-i giyāh
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 276, Beyit 2). [*hattuñ, -uñ*]

‘Arızında **hatt** görüp sen lāle-hattuñ itdüm āh / Süzişümden mihr yandı dāğ urındı gökde mäh
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 294, Beyit 1). [*hatt,]*

Hatt gelince hadd-i yâre gün mi gösterdi baña / Ey Raḥîmî bu perişân t̄ālî ü baht-ı siyāh (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 294, Beyit 5). [*hatt,]*

Huld-ı berinde bitmeye **hattuñ** gibi giyāh / Bekdaşı hâlünüñ daḥi bir dāne olmaya (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 297, Beyit 5). [*hattuñ, -uñ*]

Ben benefşe gibi boynumu egüp yalvaruram / **Ḥaṭṭ** u ḥālūñ görmeyem bir dānesin fülful gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 334, Beyit 4). [ḥaṭṭ,]

Cân virürken ruḥuña **ḥaṭṭuña** düş oldu gözüm / Şoñ dem imān ile Qurʾān ile öldüm gitdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 345, Beyit 4). [ḥaṭṭuña, -uña]

2. Yazı, kader çizgisi.

Ḥüsn-i ḥaṭṭ ḥaddüñde **ḥaṭṭ** tuğrā-yı garrādur kaşuñ / Ḥüblük mülkine sensin şeh müsellemler ol berāt (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 20, Beyit 4). [ḥaṭṭ,]

Zemāne **ḥaṭṭını** ancak gedā-yı ‘aşk olan añlar / Cihānda derd-i ser-efser çeken sultānımış bildüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 199, Beyit 2). [ḥaṭṭını, -ını]

3. Ayva tüyü // Sınır.

Gördüm bu ḥüsn ü ānuña **ḥaṭṭuñ** benimsedüm / Aldum ol iki şāhid ile bir Güzel ḥişār (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 93, Beyit 2). [ḥaṭṭuñ, -uñ]

ḥaṭṭ-ı cān: Sevgilinin ayva tüyleri.

Ḥaṭṭ-ı cān ise Raḥîmî kāmranlıktan murād / Var özüñ bir Ḥusrev [ü] Şîrîn lebe Ferhād kıl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 163, Beyit 7). [ḥaṭṭ-ı cān,]

ḥaṭṭ-ı ğubār-ı yār: Sevgilinin tozlu ayva tüyü.

Ḥayli muğber ḥatırız **ḥaṭṭ-ı ğubār-ı yārdan** / Bileñ esrārum eger ḥayrān kalurduñ pür-melāl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 178, Beyit 6). [ḥaṭṭ-ı ğubār-ı yārdan, -dan]

ḥaṭṭ-ı gül-fām-ı ‘arāk-rîz: Ter döken gül rengi ayva tüyü.

Gülşen içre **ḥaṭṭ-ı gül-fām-ı ‘arāk-rîzūñ** görüp / Ḥacletinden ter düşüp ğark-ı ‘arāk oldu gül-āb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 12, Beyit 4). [ḥaṭṭ-ı gül-fām-ı ‘arāk-rîzūñ, -üñ]

ḥaṭṭ-ı ḥızr: Hz. Hızır'ın ayva tüyü.

Bāğ-ı ḥüsnünde femüñ ser-çeşme-i āb-ı ḥayāt / **Ḥaṭṭ-ı Ḥızr** ābuñla güyā oldu Ḥızr-āşār leb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 15, Beyit 4). [ḥaṭṭ-ı ḥızr,]

ḥaṭṭ-ı leb: Dudağın üzerindeki ayva tüyü.

Ḥaddüñe perde oldu **ḥaṭṭ-ı lebüñ** / Cānuma başka bu da kayğudur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 48, Beyit 8). [ḥaṭṭ-ı lebüñ, -üñ]

ḥaṭṭ-ı mihrāb-ı ḥarīm: Namaz kılınan mihrabın yazısı.

Secde mi kılmur benüm kıblem Raḥīmī ḡayrıya / **Ḥaṭṭ-ı mihrāb-ı ḥarīmüñ** alınına yazı gibi (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 328, Beyit 7). [**ḥaṭṭ-ı mihrāb-ı ḥarīmüñ**, -üñ]

ḥaṭṭ-ı ruḥsār: Yüzünün ayva tüyleri.

Ḥaṭṭ-ı ruḥsāruñ yazaldan ‘arızuñ üzre nişān / Virdiler derd ehline ḡüyā ki menşūr-ı emān (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 233, Beyit 1). [**ḥaṭṭ-ı ruḥsāruñ**, -uñ]

havāle: Bir işi, bir şeyi başkasına devretme, başkasının sorumluluḡuna bırakma.

Cān idi borcumuz lebūne eyledük edā / Ğamzeñ sebep ne vire eline **ḥavālenüñ** (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 152, Beyit 3). [**ḥavālenüñ**, -nüñ]

havāric: Hz. Ali döneminde ortaya çıkan siyasî ve itikadî mezhep.

Kerbelā-yı ḡamda cān virdi Raḥīmī teşne-leb / Her **havāric** kandı āb-ı vaşluña ḡayfā Hüseyn (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 237, Beyit 5). [**havāric**,]

havāş: Duygular.

Raḥīmī şıdk ile gel sen **havāşa** meşḡul ol / Yolında ölmege yārūñ şalā-yı ‘ām idelüm (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 180, Beyit 7). [**havāşa**, -a]

havf: Korku.

Dehānuñ rāzını ṭuymuş şabādan ḡonca-i ḡoş-bū / Yakasın çāk idüp gül gibi **havfinden** didi yā hū (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 272, Beyit 1). [**havfinden**, -inden]

havf it-: Korkmak.

Havf it güzelüm ehl-i ḡamuñ eşk-i terinden / Ḥaṭṭuñ bitirür şaḡlasun Allāh beterinden (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 228, Beyit 1). [**havf it**,]

havf-i şāh: Şahın korkusu.

Naṭ‘-ı devletde olan bir la‘l ile baydaḡ sürer / Bir ata mat olur ey ferzāne **havf-i şāh** yok (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 144, Beyit 3). [**havf-i şāh**,]

hayāl:

1. Bir kişi veya nesnenin zihinde beliren sureti.

Ṭāk-ı ebrûsı **hayâlin** kodı gönlümde bu gün / Eskişehirinde o meh yaptı yine bir yeñi kâh (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 29, Beyit 5). [hayâlin, -in]

Dîdeden bir dem degül hâlî **hayâli** hüsnüñ / Şan deñiz yüzinde eyler hazret-i hünkâr seyr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 54, Beyit 2). [hayâli, -i]

Ġam-ı hicrân-ı çeşm-i şâduñ ile dâl-i zülfüñle / Beni şıhhatde şanma şayruyam bu şad **hayâlünle** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 292, Beyit 1). [hayâlünle, -ünle]

Hayâlün şem'î her şeb yanmasa bâlinüm üstinde / Yağardı sūziş-i tâb fūrkatün ile bu cân hasta (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 305, Beyit 4). [hayâlün, -ün]

2.Düşünce, fikir.

Ümidüm bu şehâ hüsnün **hayâli** / Gözümden dūr dilden itme mehcūr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 42, Beyit 6). [hayâli, -i]

Râ-kaşlaruñ **hayâli** gehi zülfüñüñ ğamı / Miskîn-göñül burada perişân olur çalır (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 43, Beyit 3). [hayâli, -i]

Va' de-i vaşl-ı leb ü zülfüñ **hayâliyle** bu cân / Şabr iderdi fūrkatē şabr itse bir miqdâr-ı 'ömr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 62, Beyit 4). [hayâliyle, -iyle]

Beni şahrâya şalan şu gibi hadduñ **hayâlidür** / Vefâ tağında ser-mest eyleyen çeşm-i ğazâlündür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 97, Beyit 5). [hayâlidür, -idür]

Rahîmî şanma tâli' oldı çerh üzre hilâl-i 'id / O mâhuñ kaşı fikriyle olan nâzük **hayâlündür** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 97, Beyit 7). [hayâlündür, -ündür]

Zülfüñ **hayâli** ruhlaruñ alı taraf taraf / Ben kula itdi bend ile alı taraf taraf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 133, Beyit 1). [hayâli, -i]

La'l ü ruhsâr-ı 'arâk-rîzüñ **hayâliyle** müdâm / Geh şarâb içer Rahîmî ey gül-i ter geh 'arâk (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 140, Beyit 7). [hayâliyle, -iyle]

Nergis-i mestün **hayâlidür** beni bî-hod iden / Hayret olmışdur özüm şanma ki h'âbum var benüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 192, Beyit 4). [hayâlidür, -idür]

Gözüm yaşı gibi ben aradan çıkdum dañi nem var / **Hayâlün** câna 'aşkuñ bu dil-i ğam-h'âra tabşurdum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 221, Beyit 6). [hayâlün, -ün]

Bir toğrı rāh-ı rüşen kadd ü haduñ **hayâli** / Ey şāh-ı ehl-i dil dil kıble-nümāya döndi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 331, Beyit 5). [hayâli, -i]

hayāl ü fikr-i dendān: Dışının düşüncesi ve hayali.

Hayāl ü fikr-i dendān u dehān-ı yāra me'vādur / Ne dürrüñ ma'denidür gör ne cevher kânıdur gönlüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 202, Beyit 4). [hayāl ü fikr-i dendān,]

hayālāt: Hayaller.

Dehānuñ mīmi zülfinüñ ğamı dāl eyledi kıddüm / Meded yok yire evhām u **hayālāt** ihtiyār itdüm
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 194, Beyit 5). [hayālāt,]

hayāl-i ‘aşk: (Sevgiliye duyulan) aşkın düşüncesi.

Vîrāneñüm **hayāl-i ‘aşkuñla** didüm ey dost / Didi Raḥîmî anı yap yap ‘imāret itsem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 183, Beyit 5). [hayāl-i ‘aşkuñla, -uñla]

hayāl-i cām-ı la‘l: Kırmızı dudak kadehinin hayali.

Benüm gözümde göñlümde **hayāl-i cām-ı la‘lündür** / Velî gayruñ şarāb-ı hoş-güvārı var benüm yokdur
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 98, Beyit 3). [hayāl-i cām-ı la‘lündür, -ündür]

hayāl-i çeşm-i şād: Sad gözüñ hayali.

Hayāl-i çeşm-i şād u dāl-i zülfüñ iftirākından / Şikeste beste şad endüh-ı ğamla nā-tüvān ebrü (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 270, Beyit 8). [hayāl-i çeşm-i şād,]

hayāl-i hayl-i hüsn: Güzelliğin at sürüsünün düşü.

Hayāl-i hayl-i hüsnüñ hācibine bir gün ışmarla / Göñül şehrinde bir şeb eylesün ey mäh-rü menzil
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 176, Beyit 2). [hayāl-i hayl-i hüsnüñ, -üñ]

hayāl-i hūb: Güzel hayal.

Ey Raḥîmî vaşlın umma ol gözi mestüñ müdām / Bir **hayāl-i hūb** ol bir devlet-i nā-yābdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 44, Beyit 5). [hayāl-i hūb,]

hayāl-i hüsn-i yār: Sevgilinin güzelliğinin düşüncesi.

N’ola mesken tutsa göñlümde **hayāl-i hüsn-i yār** / Bulınur vîrānede elbette genc-i şāyegān (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 233, Beyit 4). [hayāl-i hüsn-i yār,]

hayāl-i hüsn: Güzelliğin hayali.

Dilden **hayāl-i hüsnüñ** iderse ne var göc / Şehrini koyup itdi niçe şehriyār göc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 26, Beyit 1). [hayāl-i hüsnüñ, -üñ]

Dilden **hayāl-i hüsnüñe** di itmesün güzer / Hālî degül haṭırludur ey dürr hurūşıyam (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 182, Beyit 4). [hayāl-i hüsnüñe, -üñe]

Hāṭır-ı aġyāra gönderme **hayāl-i hüsnüñe** / Muşhafı ğāyet haṭādur kıyma tersā kıynına (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 288, Beyit 2). [hayāl-i hüsnüñe, -üñe]

hayāl-i kadd: (sevgilinin) boyunun düşü.

Hayāl-i kaddine yeltendüñ ol serv-i hevā-baḥşuñ / Şabāveş gel gönül yil tırma her dem rüzgāruñdur
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 95, Beyit 7). [hayāl-i kaddine, -ine]

hayāl-i kâmet: Boyun, endamın hayali, düşü.

Lebüñ bu cānuma ḥelvā-yı bî-bedeldür ola / **Hayāl-i kâmeti** topuñ dile emeldür ola (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 307, Beyit 1). [hayāl-i kâmeti, -i]

hayāl-i laʿl-i cānān: Sevgilinin kırmızı renkli dudağının hayali.

Hayāl-i laʿl-i cānānumla mestem sāḳiyā şunma / Benem ḥod baña yetmişdür ne lâzım bâde-i ḥamrā
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 7, Beyit 3). [hayāl-i laʿl-i cānānumla, -umla]

hayāl-i laʿl-i dendān: Dişin kırmızı dudağın düşüncesi.

Vaṭan tıtdı gözüm içre **hayāl-i laʿl-i dendānuñ** / Ne cevher maʿdeniyüz gör ne dürrüñ kâniyuz şimdi
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 329, Beyit 2). [hayāl-i laʿl-i dendānuñ, -uñ]

hayāl-i laʿl-i mey-gün: Şarap rengi dudağın hayali.

Hayāl-i laʿl-i mey-günüñla cānā bezm-i fūrkatde / Raḥimî mest olup dāʿim ider ḥün-ı ciger peydā
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 2, Beyit 7). [hayāl-i laʿl-i mey-günüñla, -uñla]

hayāl-i laʿl-i nāb: Saf şaraba benzeyen dudağın hayali.

Mest olan cānā **hayāl-i laʿl-i nābuñla** müdām / Bezm-i dünyānuñ şarāb-ı ḥoş-güvārın istemez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 114, Beyit 2). [hayāl-i laʿl-i nābuñla, -uñla]

hayāl-i laʿl-i yār: Sevgilinin dudağının hayali.

Gitdi gözden dilde cā tıtdı **hayāl-i laʿl-i yār** / Kanda zāyiʿ eyledüm bu çeşm-i giryān cevherin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 252, Beyit 6). [hayāl-i laʿl-i yār,]

hayal-i nergis: Nergisin hayali.

Hayāl-i nergisüñ ki laʿl-i cān-baḥşuñ temennāsı / Dirigā ʿömri zāyiʿ eyledüm bir ḥurd u ḥʿāb eyle
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 299, Beyit 6). [hayal-i nergisüñ,]

hayāl-i nergisüñl'olan: Nergisinle (gözünle) hayali olan.

Lebüñ devrinde şol hüşyāra ey sākī selām olsun / **Hayāl-i nergisüñl'olan** ḥumār u ḥʿāba ʿaşḳ olsun
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 248, Beyit 2). [hayāl-i nergisüñl'olan,]

hayāl-i vaşf-ı la'li: Dudağın niteliklerinin hayali.

Raḥimî bendeñi mülk-i süḥanda Ḥusrev eyledüm / **Ḥayāl-i vaşf-ı la'lüñ** ‘ākıbet Şirîn-kelām eyler
(Kütahyalı Raḥimî Dîvânı, Gazel 72, Beyit 5). [ḥayāl-i vaşf-ı la'lüñ, -üñ]

hayāl-i zaḥm-ı tîğ: Kılıç yarasının hayali.

Ḥayāl-i zaḥm-ı tîğüñ yarası ol yaradan ḥaqqā / Dil-i mecrūḥumuñ bir dil-rubā-yı sāde-rüyıdur (Kütahyalı Raḥimî Dîvânı, Gazel 70, Beyit 4). [ḥayāl-i zaḥm-ı tîğüñ, -üñ]

hayāl-i zevk-ı leb: Dudağın zevkinin hayali.

Ḥayāl-i zevk-ı lebüñle iderdi cān ārām / Göñül didükleri şol bî-ḳarārı n’eyleyeyin (Kütahyalı Raḥimî Dîvânı, Gazel 231, Beyit 4). [ḥayāl-i zevk-ı lebüñle, -üñle]

hayāl-i zülfi: Saçın hayali.

Yārüñ **ḥayāl-i zülfi** Muṭavveldür ey göñül / Zıkr-i dehānı şerḥ-i beyān Muḥtaşar gibi (Kütahyalı Raḥimî Dîvânı, Gazel 351, Beyit 3). [ḥayāl-i zülfi, -i]

hayāt: Hayat, yaşam.

Başum aldum ele meydānuña şoñra ḳadem başdum / **Ḥayātum** defteri erḳāmına evvel ḳalem çekdüm
(Kütahyalı Raḥimî Dîvânı, Gazel 186, Beyit 2). [ḥayātum, -um]

Ḥayāt ümmîdi ey dil bir çürük endişedür şabr it / Yine derdin viren dermān ider dildār şağ olsun
(Kütahyalı Raḥimî Dîvânı, Gazel 245, Beyit 6). [ḥayāt,]

Bir nefes ḳaldı hemān ancaḳ **ḥayātumdan** eṣer / Derd ile sīnem delüp ney gibi zār itdün beni (Kütahyalı Raḥimî Dîvânı, Gazel 309, Beyit 3). [ḥayātumdan, -umdan]

Leb-i cān-baḥşı virür ḥasta dile gerçi **ḥayāt** / Sitem-i ḡamze-i fettān ile öldüm gitdi (Kütahyalı Raḥimî Dîvânı, Gazel 345, Beyit 2). [ḥayāt,]

hayāt vir-: Canlılık vermek, canlandırmak.

Yād-ı la'lüñdür Raḥimî mürdeye **viren ḥayāt** / Ḳālib-i fersüdedür ey ‘İsā-dem cānsuz cesed (Kütahyalı Raḥimî Dîvânı, Gazel 40, Beyit 7). [ḥayāt viren, -en]

hayf: Yazık!

Ārzü-yı pertev-i mihrüñle oldum ḥāk **hayf** / Baḳmaduñ bir gün yüzüme ey meh-i bî-bāk **hayf** (Kütahyalı Raḥimî Dîvânı, Gazel 134, Beyit 1). [hayf,]

Olmadı bir laḫza sen ṭāvūs-ı ḥüsne cilvegāḥ / Ḡayrı naḳşından göñül mir’ātın itdüm pāk **hayf** (Kütahyalı Raḥimî Dîvânı, Gazel 134, Beyit 2). [hayf,]

Ġonca-i gülzār-ı ‘işmet dāmeninde dest-i hār / Gül gibi ben yaķamı ġayretten itdüm çāk **hayf** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 134, Beyit 3). [hayf,]

Tütîyā-yı ‘ayn-ı ‘ālemken ġubār-ı maķdemüñ / Zerre deñlü görmeye bu dîde-i ġamnāk **hayf** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 134, Beyit 4). [hayf,]

Ey Raķîmî geşte-i ‘aşķum vücūdum ġarķ-ı hūn / Olmaya dem-ber-dem ammā lâyıķ-ı fitrāk **hayf** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 134, Beyit 5). [hayf,]

Āh kim oldum ġam-ı ‘aşķuñla ser-gerdān **hayf** / **Hayf** ey bî-merķamet bî- ‘ahd ü bî-peymān **hayf** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 135, Beyit 1). [hayf,]

Baġruma taşlar başup ġamdan ġam oldu tākātüm / Hātem-i la‘lūñle maķremdür bir aķıryān **hayf** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 135, Beyit 2). [hayf,]

Hār elinden āh kim bildüm alınmaz dāmenüñ / Hem-dem-i aġyārsın ey ġonca-i ġandān **hayf** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 135, Beyit 3). [hayf,]

N’eyleyüm ķurtulmadı hercāyî dil-ber sevmeden / Vaķtidür yansun yaķılsun bu dil-i sūzān **hayf** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 135, Beyit 4). [hayf,]

Ķanına girme Raķîmî ķuluñuñ nā-ķaķ yire / Bir dem ola diyesin ey āşaf-ı devrān **hayf** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 135, Beyit 5). [hayf,]

Yol bulmadı vişāl-i miyānuña ķıl ķadar / Bu yolda **hayf** zāyi‘ olan ‘ömr-i nāzenîn (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 240, Beyit 3). [hayf,]

hayf ol-: Yazık olmak, ziyan olmak.

Dostlar nā-geh olursam ġarķa-i baķr-i firāk / Baña **hayf oldu** deñiz ol āşınāyı görmedüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 217, Beyit 3). [hayf oldu, -dı]

hayfā: Ne yazık ki!

Çerķ elüm alup çevirdi atdı dār-ı ġurbete / Kūy-ı vaşl-ı yārdan düşdüm cüdā **hayfā** ġarîb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 16, Beyit 3). [hayfā,]

Kerbelā-yı ġamda cān virdi Raķîmî teşne-leb / Her ġavāric ķandı āb-ı vaşluña **hayfā** Hüseyn (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 237, Beyit 5). [hayfā,]

hayfā ki: Ne yazık ki.

Raķîmî yok durur eksükligüm mihrinde ol māhuñ / Velikin ķıldı tekmiñ olmadı **hayfā ki** noķşānum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 201, Beyit 5). [hayfā ki,]

hāyın: Hıyanet eden.

Ķulluġını ķapuñuñ Hāķķ **hāyına** itmez naşîb / Bu ġaķîķat destġāhıdur şadāķat-ķanedür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 92, Beyit 2). [hāyına, -a]

hayır: Hayır, iyilik.

Çü kişi-zâdesin işüñ **hayırdur** niyyetüñ hayra / Saña bed-ḥ'āh olanlardur kamu bed-ḥūy bed-kīşān
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 269, Beyit 3). [hayırdur, -dur]

hayl ü sipāh-ı cem: Cem'in askeri ve süvarisi.

Gönder Rahîmî sende pey-â-pey piyāleyi / Tolsun diyâr-ı guşşaya **hayl ü sipāh-ı Cem** (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 216, Beyit 7). [hayl ü sipāh-ı cem,]

hayl ü sipāh: Asker.

Ṭarîḳ-ı aşḳda hem-rāhum oldı eşk ü āh-ı ḡam / Şehā sultān-ı uşşāḳum bular **hayl ü sipāhumdur**
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 75, Beyit 2). [hayl ü sipāhumdur, -umdur]

hayli:

1. Çokça, epeyce, oldukça.

Dün maḥalleñde raḳîb ile Raḳîmî serverā / Ol it ile **hayli** itişmiş idüp ḡavḡā ḡarîb (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 16, Beyit 5). [hayli,]

Hayli gündür ḡār-ı ḡamla baḡludur bâb-ı feraḡ / Gül yüzüñle ḡāṭır-ı maḡzūnumı gel ey gül ac (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 27, Beyit 2). [hayli,]

Hayli muḡber ḡāṭırız ḡaṭṭ-ı ḡubār-ı yārdan / Bileñ esrārüm eger ḡayrān ḡalurduñ pür-melāl (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 178, Beyit 6). [hayli,]

ḡam-ı sevdā-yı hecrüñle perîşān-ḡāldüm **hayli** / Bu gün mecmū'-ı ḡāṭır birle zülf-i perçemüñ gördüm
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 218, Beyit 3). [hayli,]

Ḳoşılsa eblaḳ-ı āfāḳa ṭañ mı āh-ı şeb-rengüm / Ḳoyup yollarda geçdi **hayli** dem bād-ı şabā raḡşın
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 235, Beyit 5). [hayli,]

Raḳîmî pister-i zer-beft-i 'āriden mu'arrāyüm / Muḳîm-i būriyāyüm **hayli** demdür bî-riyāyam ben
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 238, Beyit 7). [hayli,]

Hayli dem ben teşne-dil çekdüm leb-i cānān ḡamın / Çekmedüm 'ömrümde bir gün çeşme-i ḡayvān
ḡamın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 255, Beyit 1). [hayli,]

2. Uzun zamandır, çoktan, epeydir.

Hayliden müştāḳıyuz göster cemāl-i ḡurremüñ / Ḳāṭır-ı maḡzūnumuz luṭf eyle bir gün şād ḳıl (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 163, Beyit 3). [hayliden, -den]

hayli demdür: Çok zamandan beri.

Himmet eyle Hızırveş ğarķ-āb-ı baħr-i fūrķatūz / **Ħayli demdür** göz göre vaşluñ kenārın gözlerüz
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 113, Beyit 5). [ĥayli demdür,]

Ħayli demdür dil hevā-yı ķaddüñe oldu esîr / İstemez ammā efendi bir nefes āzādlık (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 141, Beyit 2). [ĥayli demdür,]

ĥayme-i gerdün: Gökyüzü çadırı.

Sāyebān-ı devletüñden ayru ey ‘ālî-cenāb / **Ħayme-i gerdün** dün oldu başuma teng-tār (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 71, Beyit 4). [ĥayme-i gerdün,]

ĥayr: İyilik.

Müdām añduķca zıkr it **ĥayr** ile Mecnūn u Ferhādı / Raĥîmî biri şeyĥüñdür bu yolda biri üstāduñ
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 156, Beyit 5). [ĥayr,]

Çü kişi-zādesin işüñ ĥayırdur niyyetüñ **ĥayra** / Saña bed-ĥvāh olanlardur ķamu bed-ĥüy bed-ķiřān
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 269, Beyit 3). [ĥayra, -a]

ĥayr ola: Bir durum, iş veya rüya karşısında iyiliĝi, ĥayrı temenni eden söz.

Gice seyrümde gördüm dāl-i zülfüñ reh-berüm olmış / Şehā **ĥayr ola** düş-ı devlet-i cāvide düş eyler
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 90, Beyit 3). [ĥayr ola, -a]

ĥayrān:

1.Şaşırmış, şaşıırıp kalmış.

Lebüñ esrārınuñ cānıyla ben **ĥayrānıyam** cānā / Anuñçün añmazam adın şarābuñ niçe demlerdür
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 96, Beyit 2). [ĥayrānıyam, -ıyam]

Esrār-ı la‘l-i yārdan baña ĥaber şoran sefih / Ne denk ü **ĥayrānem** nedür bu ‘akl u cān ne yirdedür
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 101, Beyit 3). [ĥayrānem, -em]

Ğubār-ı ĥaţţ-ı la‘lünle benüm ĥod baña yitmişdür / Yüķüm tutdum ben oldum denk ü **ĥayrān** mest ü lā-ya‘ķıl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 176, Beyit 5). [ĥayrān,]

Yārüñ esrār-ı ĥayāl-i leb-i mey-gūnı ile / Ey Raĥîmî gehi mest ü gehi **ĥayrānem** ben (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 225, Beyit 5). [ĥayrānem, -em]

Göñül **ĥayrān** u ‘uryān baş açuķ abdāl-ı ‘aşķuñdur / Maĥabbet tekyesinde yuķdur anuñ şimdi Bekdaşı
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 318, Beyit 5). [ĥayrān,]

Ruĥ u la‘lünle cān ĥod ķan uĝuduñ dur ĝülüm balüm / Viřālün ĥvānınuñ muĥtāc u ķan **ĥayrānıyuz** şimdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 329, Beyit 3). [ĥayrānıyuz, -ıyuz]

2.Bir kimse veya bir şey karşısında hayranlık duyan, onu çok beĝenen, çok takdir eden kimse.

Fehm olunmazdı femüñ keyfi nedür **hayrân** idük / Ey Raḥîmî olmasa ger kâşif-i esrâr leb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 15, Beyit 7). [hayrân ,]

Niçe fehm eylesün nâ-dân ğubâr-ı haṭṭ-ı ruḥsârûñ / Gören **hayrândur** anı şâhib-esrâr olmayan bilmez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 116, Beyit 4). [hayrândur, -dur]

Ne cānâ la'lüñe mestem ne göz ü қаша **hayrānem** / Seni cān şüretinde şekl iden naḳḳāşa **hayrānem** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 212, Beyit 1). [hayrānem, -em]

Қapuñda şeh-süvārum dem-be-dem saḳḳā idüp yaşum / Yüzüm yoluñda cārüb eyleyen ferrāşa **hayrānem** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 212, Beyit 2). [hayrānem, -em]

Ruṭûbet ref^c olup tende ḥarâretden yubüset var / Gözümden cüy olup her dem dökilen yaşa **hayrānem** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 212, Beyit 3). [hayrānem, -em]

Görüp aḥvālüm ol Şîrîn-dehen raḥm eylemez dilden / Benüm Ferhâdveş derdüm қatı bir таша **hayrānem** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 212, Beyit 4). [hayrānem, -em]

Raḥîmî ḥāk-i pāyuñda anuñçün başı ser-keşdi / Görüp taḥsîn idüp şāhum hemān sâbāşa **hayrānem** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 212, Beyit 5). [hayrānem, -em]

3. Şaşkınlık.

Mestāneler miyānını çeksem kenāruma / **Hayrānla** girse ağızuma ḥelvā dudacığı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 313, Beyit 4). [hayrānla, -la]

hayrân it-: Kendinden geçirmek || âşık etmek.

Gör ğubâr-ı haṭṭ-ı la'lüñle ne keyfiyyetde ben / Ḥālûme raḥm it beni **hayrân iden** esrâra baқ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 143, Beyit 4). [hayrân iden, -en]

hayrân kal-: Şaşırp kalmak.

Ḥayli muğber ḥaṭîruz haṭṭ-ı ğubâr-ı yârdan / Bilseñ esrârum eger **hayrân kalurduñ** pür-melâl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 178, Beyit 6). [hayrân kalurduñ, -urduñ]

hayrân ol-: Kendinden geçmek.

Ğubâr-ı haṭṭuñ esrârını **hayrân olmayan** bilmez / Mezāk-ı nuṭḳ-ı la'lüñ hem-dem-i cān olmayan bilmez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 117, Beyit 1). [hayrân olmayan, -mayan]

Ğubâr-ı haṭṭ-ı ruḥsârûñla **hayrân olmayan** bilmez / Bu gün esrâr-ı ‘aşkıyla nedür keyfiyyet-i ‘âlem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 213, Beyit 2). [hayrân olmayan, -mayan]

Göz midür ol ki ğayrıya bir dem naḫar kıla / Dil midür ol ki ḥüsnüñe **hayrānuñ olmaya** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 301, Beyit 3). [hayrānuñ olmaya, -uñ, -maya]

Niçe **hayrānı olmasun** gören ol çāşnî-gîrûñ / Lebi sükker börek ḥaddı gülâc-ı ḥûn-ı sübhānı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 337, Beyit 3). [hayrānı olmasun, -ı, -masun-masun]

hayrân olup kal-: Şaşırıp kalmak.

Benden dehâni cân gibi pinhân olur alur / Esr rum ağlayan ki i **hayr n olur alur** (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 43, Beyit 1). [ayr n olur alur,]

hayr na d n-: Şaşırıp kalmak.

Fir ka düşmeyen bilmez nedür keyfiyyet-i h l m / Benüm esr ruma v ıf olan **hayr na d nm    r** (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 94, Beyit 2). [ayr na d nm    r, -m    r]

hayret: Şaşırma, aşırıp kalma, aşkınlık.

 mtih n itsem am-ı ‘a  ı eger Mecn n ile / Ey a ı Leyl  benüm efz n geleydi **hayretüm** (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 207, Beyit 2). [ayret m, - m]

hayret al-: Şaşkınlık sarmak.

Derd-i am bir ama d   itdi Ra  m yi  eh  / **Hayret alur**  zini geh bilemez  h bilür (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 47, Beyit 7). [ayret alur, -ur]

hayret ol-: Hayrete düşmek, aşırıp kalmak.

Nergis-i mestün hay lid r beni b - od iden / **Hayret olm    r**  z m şanma ki h  bum var benüm (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 192, Beyit 4). [ayret olm    r, -m    r]

hayret-i end    -i a    r: Yabancıların / rakiplerin amının aşkınl  ı.

 or geldi  or gitdi dergehünden it gibi / **Hayret-i end    -i a    r ** söyleşsek birez (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 115, Beyit 6). [ayret-i end    -i a    r , - ]

h z n: Sonbahar,   z.

Gönlüm **h z na** sen de ma m re-i hay l  n / Bir k r-  r-i ‘ l    h  bin ya döndü (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 331, Beyit 6). [h z na, -a]

h z n yaprağı: Sonbaharda sararıp düşen yaprak.

Ru -ı zerdikle her   n muntazırdur   h-r hu nda / Ra  m  bir **h z n yapra    r** yollara d       r (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 53, Beyit 7). [h z n yapra    r, -dur]

  l yüzünden ayru t b-  amda b -t b oldu h r / Zerd olup titrer **h z n yaprağı** gibi cümle ten (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 236, Beyit 2). [h z n yaprağı,]

hazān-dīde: Sonbaharı görmüş, sararmış solmuş.

Fiğān u nāle vü āh-ı hazīnem tutdı gülzārı / Raḥīmī bir **hazān-dīde** hezārum zāradur meylüm (Kütahyalı Raḥīmī Dīvānı, Gazel 191, Beyit 5). [hazān-dīde,]

hazer it-: Sakınmak, çekinmek.

Dest-i cevri ile Ḥalīlüm **hazer it** yakma şakın / Kible-i ehl-i Şafā Kaʿbe-i ʿulyādur dil (Kütahyalı Raḥīmī Dīvānı, Gazel 168, Beyit 6). [hazer it,]

hazer kıl-: Sakınmak, korunmak.

Maḥabbet reh-güzārında **hazer kıl** seng-i hicrāndan / Tarīk-ı ʿaşk müşkildür niçe reh-vāra zaḥm irmiş (Kütahyalı Raḥīmī Dīvānı, Gazel 125, Beyit 3). [hazer kıl,]

hazf it-: Çıkarmak, kaldırmak, silmek.

İstikāmet bir elifdür aradan **hazf itdiler** / Şimdiki ʿaşr içre bir sülmen ile Selmān ey göñül (Kütahyalı Raḥīmī Dīvānı, Gazel 174, Beyit 3). [hazf itdiler, -ler]

hazīn: Hüzünlü, kederli, mahzun, gamlı.

Nā-müsāʿid tāliʿum baḥtum siyeh ḳalbüm **hazīn** / Tañ mı ey gül-çihre bülbul gibi eylersem enīn (Kütahyalı Raḥīmī Dīvānı, Gazel 247, Beyit 1). [hazīn,]

hāzır it-: Hazırlamak, belli bir işe yarayacak, kullanılacak bir duruma getirmek.

ʿİzzet eyle didi geldükce ḡam-ı mihmānına / **Hāzır it** hem hūn çün hūn-ı ciger dīdem be-çeşm (Kütahyalı Raḥīmī Dīvānı, Gazel 185, Beyit 4). [hāzır it,]

Şeh-süvārum gel ayak baş rüy-ı ḡāk-ālūdeme / **Hāzır itdi** gözlerüm iṣār için dürr-i şemen (Kütahyalı Raḥīmī Dīvānı, Gazel 249, Beyit 3). [hāzır itdi, -di]

hazret-i hünkār: Sultan hazretleri.

Dīdeden bir dem degül ḡālī ḡayālī ḡüsnüñüñ / Şan deñiz yüzinde eyler **hazret-i hünkār** seyr (Kütahyalı Raḥīmī Dīvānı, Gazel 54, Beyit 2). [hazret-i hünkār,]

Raḥīmīnün budur dār-ı şifā-yı ḡaybdan derdi / Hemān şāhum senünle **Hazret-i hünkār** şaḡ olsun (Kütahyalı Raḥīmī Dīvānı, Gazel 245, Beyit 7). [hazret-i hünkār,]

hazret-i ʿosmān: Hz. Osman.

Ey şeh şu ki sen şāh-ı ʿalī-şāna irişdi / Devr-i ʿÖmere **Hazret-i ʿOsmāna** irişdi (Kütahyalı Raḥīmī Dīvānı, Gazel 336, Beyit 1). [hazret-i ʿosmāna, -a]

hazret-i şeh-zāde: Şehzade hazretleri.

Pertev-i hüsnüñ gören dir bu dil-i pür-süzda / **Hazret-i şeh-zādedür** girmiş kılur gülzārı seyr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 55, Beyit 2). [hazret-i şeh-zādedür, -dür]

hazret-i sultân-ı cūd: Cömertliğin saygıdeğer sultanı.

Sāha-i fażl u fūnūnuñ şeh-süvārısın bu gün / Ey habāb-ı ma‘rifet v’ey **hazret-i sultân-ı cūd** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 34, Beyit 7). [hazret-i sultân-ı cūd,]

hazret-i sultân: Padişah hazretleri.

Āsitānuñda Raḥîmîye gedālîk virdüñ / Kula devlet virici **hazret-i sultānumsın** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 232, Beyit 7). [hazret-i sultānumsın, -umsın]

hazret-i yūsuf: Hz. Yusuf.

‘Azîz ol **hazret-i Yūsuf** gibi Mısr-ı sa‘ādetde / Ri‘āyet eylesün ‘izzetle hoş gördüñ bu mihmānuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 161, Beyit 2). [hazret-i yūsuf,]

hazz it-: Sevinmek, hoşnut olmak.

Ḳabûl-i derd-i ‘aşk-ı yâr **hazz itmez** müdāvādan / Ne derdüñ var ṭabîbüm sen yûri dermānı bilmezsın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 229, Beyit 4). [hazz itmez, -mez]

hazzı yok: Hoşlanmamak, zevk almamak.

Cefā-yı ḥārdan cān bûlbûli rencide-ḥātîrdur / Gül ü gülzārdan **yok hazzı** seyr-i gül-‘izār ister (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 56, Beyit 3). [hazzı yok,]

hecr: Ayrılık.

Lebüñ **hecriyle** andan āh idüp bir şubḥ-dem cānı / Saña teslîm idüp ben de ideydüm bir eşer peydā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 2, Beyit 6). [hecriyle, -iyle]

Hecr olmasaydı ḳadrü mi olurdu vaşluñuñ / Bulmazdı rûze olmasa hîç i‘tibār-ı ‘îd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 38, Beyit 6). [hecr,]

Baňa **hecrüñde** gam vaşluñla şādān olmadan yegdür / Dili bîmār-ı hoş-derdüñle dermān olmadan yegdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 50, Beyit 1). [hecrüñde, -üñde]

Bükdi **hecr** müjeñ ile oḥ ḳaddüm / Daḥi bu devr baňa yā n’eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 88, Beyit 2). [hecr,]

Dem-i gamda lebüñ **hecriyle** yaşum ḳana dönmişdür / Ciger tennür-ı fūrkatde yanuk biryāna dönmişdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 94, Beyit 1). [hecriyle, -iyle]

Şaçuñ ‘ömrüm lebüñ cānum ruḥuñ rūzum başum **hecrüñ** / N’ider bu ‘ömr ü cān dü cihānı ‘āşıkān
sensüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 110, Beyit 2). [hecrüñ, -üñ]

Hecriñ şebinde āhuma hem-dem bulunmadı / Gönderdi şubḥ bād-ı şimālî taraf taraf (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 133, Beyit 5). [hecrüñ, -üñ]

Şehā ok ḳaddüñüñ **hecriyle** bir ḳaddi kemānum ben / Baña toğrı naẓar ḳıl egri baḳma nā-tüvānum ben
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 234, Beyit 1). [hecriyle, -iyle]

Ḳaddüñi ḳo ben ḥāke ḥırāmāna şalınsun / **Hecri** āteşine niceyedek yana şalınsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı,
Gazel 253, Beyit 1). [hecr,]

Geh **hecri** kenārında gehi ğam yaḳasında / Şandı dil ü cān zevraḳı cünbāne şalınsun (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 254, Beyit 12). [hecr,]

Beni bir ḥālete irgürdi **hecrüñ** ‘ālî bir yüzden / Bu ḥāle vāḳıf olmazsañ olur aḥvāl bir yüzden (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 257, Beyit 1). [hecrüñ, -üñ]

Gül yüzüñ **hecriyle** sūzum od bıraḳdı ‘āleme / Sebzeler pejmürde oldu yandı hep gül-nārdan (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 263, Beyit 2). [hecriyle, -iyle]

Gül yüzüñ **hecriyle** feryādın Raḥîmî bendeñüñ / Şubḥ-dem işitdi bülbül fāriğ oldu zārdan (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 263, Beyit 7). [hecriyle, -iyle]

Ḥad ü dendān **hecriyle** dökülen ḳanlı yaşumdan / Olupdur dāğda lāle ṭolupdur baḥr içi lū’lū’ (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 272, Beyit 2). [hecriyle, -iyle]

Beni **hecrüñle** ey gül-çihre bülbül gibi zār itme / Yüzüñden gözüm ırmağla yaşum cūy-bār itme
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 278, Beyit 1). [hecrüñle, -üñle]

Raḥîmîñüñ lebi **hecriyle** akan ḳanlı yaşını / Deminde yāre rengin eyle bir efsāne ey vişne (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 282, Beyit 7). [hecriyle, -iyle]

Hecri ile öldüm meded depret lebüñ şor ḥālümü / Zinde eyle bendeñüm bir cām-ı rūḥ-efzāyıla (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 290, Beyit 3). [hecr,]

Beni **hecrüñle** ğamgin düşmenüm vaşluñla şād itme / Unudup āşināyı dostum her yādı yād itme
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 302, Beyit 1). [hecrüñle, -üñle]

Meh-ruḥuñ **hecriyle** seyr eyle yaşum seyyāresin / Hem-ḳadem ḥam gözlemekden ey hilāl-ebrü seni
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 315, Beyit 4). [hecriyle, -iyle]

Hecri odı yaḳdı sînemi bağrum kebāb idüp / Dutdı çevirdi başumı biñ pāre eyledi (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 316, Beyit 5). [hecr,]

Bülbüllerile oldum **hecrüñ** deminde hem-dem / Döne döne fiğānum şimdi hevāya döndi (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 331, Beyit 3). [hecrüñ, -üñ]

hecr-i ‘arız: Yanağın ayrılığı.

Ğam-ı zülfin mi **hecr-i ‘arızın** mı diyeyin yārüñ / Raḥîmî ‘ömr müsta‘cil dirîğā hem gün aḥşamlı
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 332, Beyit 5). [hecr-i ‘arızın, -ın]

hecr-i dil-ber: Sevgiliden ayrı düşme.

Şüfiyâ korkutma ısınduk ‘azâb-ı dūzaḥa / Biz ḥaber alduk degülmiş **hecr-i dil-berden** eşed (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 40, Beyit 6). [hecr-i dil-berden, -den]

hecr-i ḥadd: Yanağının ayrılığı.

Hecr-i ḥaddüñle dem olmaz itmeye dil her gün āh / Ey melek-rū âdemîlikdür ider ḳul her gün āh (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 276, Beyit 1). [hecr-i ḥaddüñle, -üñle]

hecr-i ‘izâr: Yanağının ayrılığı.

Nâlesi **hecr-i ‘izâruñla** Raḥîmîñ şehā / Cennet-i ‘adlūñ gibi āvāze şaldı ‘āleme (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 286, Beyit 7). [hecr-i ‘izâruñla, -uñla]

Ḳaddūñ ḡamıyla ḳaddüm büküldi yāya döndi / **Hecr-i ‘izâruñ** ile her günüm aya döndi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 331, Beyit 1). [hecr-i ‘izâruñ, -uñ]

hecr-i kūy: Mahallenin ayrılığı.

Raḥîmî **hecr-i kūyuñla** beden mülkin ḥarāb itdi / Felek burcını yıḳmaḡa döküpdür ṭop-ı eḡḡanı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 333, Beyit 7). [hecr-i kūyuñla, -uñla]

hecr-i la’l: (Sevgilinin) lal gibi kırmızı dudağından ayrı düşme.

Hecr-i la’lüñle tenümde ḳaldı cāndan bir ramaḳ / Şun lebüñ cānum yirine gelsün öldüm işte baḳ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 140, Beyit 1). [hecr-i la’lüñle, -üñle]

hecr-i ruḡ u zülḡ: Saçının ve yanağının ayrılığı.

Göñül **hecr-i ruḡ u zülḡüñle** batdı ḳara ḳayḡuya / Düḡüne varmaludur aña nisbet şimdi mâtemli (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 332, Beyit 4). [hecr-i ruḡ u zülḡüñle, -üñle]

hecr-i yâr: Sevgilinin ayrılığı.

Ḳan yudar ḡonca görüp zaḡm-ı zebān-ı ḥārdan / Gül yanup kül oldı sūzum gördi **hecr-i yārdan** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 263, Beyit 1). [hecr-i yārdan, -dan]

hekîm: Hekim, doktor.

Ey Raḥîmî gerçi içdüm çok **ḥekîmüñ** şerbetin / Cisme şıḡḡat gelmedi bilmem ne ḡikmetdür baña (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 6, Beyit 5). [ḥekîmüñ, -üñ]

helāk it-: Mahvetmek, yok etmek.

Beni âniden anıñ hüsni anuñçün **helāk itdi** / Be-şart-ı ân ki hîç olmaya bu rāz-ı nihān peydā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 5, Beyit 3). [*helāk itdi, -di*]

hele:

1.Özellikle.

Kuḥl eyledüm gözüme görince izüñ tozın / Görince ben kuluñ **hele** şāhib-naẓar mıyam (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 214, Beyit 2). [*hele,*]

2. Bari, hiç olmazsa.

Sen gitdi (?) rakîbā kımaduñ serenüñ alçaķ / Kātlın **hele** āhum topı her yaña şalınsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 254, Beyit 13). [*hele,*]

helvā: Helva, tatlı.

Cüllāba kındı Kıonyalı şîrîn sözüñle hep / Virdi lebüñ ḥalāveti **helvāya** ḥoş-revāc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 24, Beyit 3). [*helvāya, -ya*]

Mestāneler miyānını çeksem kenāruma / Ḥayrānla girse ağzuma **helvā** dudacığı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 313, Beyit 4). [*helvā,*]

helvālîğ: Tatlılık.

Lebi kālāsını ser-māye-i cānıyla meded / Baña ey ḥ'āce alı vir saña **helvālîğ** var (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 46, Beyit 3). [*helvālîğ, -ı*]

helvā-yı bî-bedel: Eşsiz tatlı.

Lebüñ bu cānuma **helvā-yı bî-bedeldür** ola / Ḥayāl-i kāmetyi topuñ dile emeldür ola (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 307, Beyit 1). [*helvā-yı bî-bedeldür, -dür*]

hem:

1.Ayrıca, ilave olarak, üstelik.

Dil ü cān niçe mā'il olmasın ol ḥūba billāhi / Olıcaķ bili ince la'li ğonca **hem** semen sîmā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 7, Beyit 5). [*hem,*]

Medḥ it dehānı mîmini **hem** dāl zülfini / Ḥoşdur Raḥîmî ol kaşı rāya bu rā meded (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 33, Beyit 7). [*hem,*]

Sürdüğiçün kapuña bir yılda iki kez yüzin / Oldı şāhib-kādr ü **hem** ehl-i berāt ey ḥān-ı 'îd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 39, Beyit 4). [*hem,*]

Temāşā-yı ruḥuñ **hem** 'îd-i Ferruḥ / Ne rüşen rüz olur nūr'alā nūr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 42, Beyit 4). [*hem,*]

Gördi bennā-yı ferāset ‘ahdinüñ bünyādı yok / Tarḥ idüp bünyādını **hem** ḥanedānın yaqdılar (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 61, Beyit 2). [hem,]

Ey Raḥîmî dü cihānda sen de gel bir yar sev / Taḥrî birdür kıble bir **hem** cism-i cānuñ cānı bir (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 68, Beyit 7). [hem,]

Görüp la‘lünü ol **hem** sen nedendür bezl-i cān itmez / Anuñ varsa elinde ihtiyārı var benüm yokdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 98, Beyit 7). [hem,]

Ḳapuñı **hem** ṭapuñı terk iden dünyā-perestānuñ / Varur her şehre **hem** bir şehriyārı var benüm yokdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 98, Beyit 8). [hem,]

Ḥaḳîḳat-dān ola **hem** pür-ḥaḳîḳat-bîn ü ḥaḳ-perver / Senüñ gibi sa‘ādet kânı şāh-ı kāmḳār ister (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 105, Beyit 2). [hem,]

La‘lüne cān bezl ider cānā Raḥîmî şüphesüz / Da‘vî-i lāf itmez ‘āşık ‘aşḳ **hem** olmaz güzāf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 131, Beyit 7). [hem,]

Dili yok ney ne söyler nālişümden / Ne çalar nağmemüñ yanınca **hem** çeng (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 149, Beyit 4). [hem,]

Beni ğark itdi ey kân-ı kerem ‘ummānı iḥsānuñ / Vücūdum ḳaṭresin maḥv itdi **hem** cūd-ı firāvānuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 161, Beyit 1). [hem,]

Ḥuceste ḥaşlet ü ferḥunde sîretsın Selīmāsā / Süleymān gibi **hem** sultānısın iḳlîm-i ‘irfānuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 161, Beyit 3). [hem,]

Öñüñce bir yalın yüzlü siyeh pürçemlü peyki gör / Başında tāt-ı zer nārenci geymiş **hem** ḳabā meş‘al (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 164, Beyit 5). [hem,]

Ġoncaveşdür **hem** olur gül gibi geh ḥande-güşā / Geh hezār āh ile bülbül gibi gūyādur dil (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 168, Beyit 3). [hem,]

‘İzzet eyle didi geldükce ğam-ı miḥmānına / Ḥāzır it **hem** ḥün çün ḥün-ı ciger dîdem be-çeşm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 185, Beyit 4). [hem,]

Elif ḳaddüñ ile lām zülf ü **hem** mîm-i dehānuñçün / Reh-i hecrüñde ancaḳ ben bilürüm ne elem çekdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 186, Beyit 3). [hem,]

Göñül deyrinde bu vechiyle yazdum şüret-i ḥüsnüñ / Ruḥın gün cebhesin meh **hem** hilālî aña ḳaş itdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 187, Beyit 2). [hem,]

Elif ḳaddüñ görüp **hem** cirm-i ḥālüñ / Anuñçün saña ḳarşu āh didüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 189, Beyit 4). [hem,]

Tāt-ı ‘aşḳuñla ciger biryān u çeşmüm ḥün-feşān / Gel berü ‘ış it şarābum **hem** kebābum var benüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 192, Beyit 2). [hem,]

Cihān bezminden aldum pāyum el çekdüm mülinden **hem** / Görüp ānide reng aldum gülinden sünbülinden **hem** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 204, Beyit 1). [hem,]

Vefāsız lāle-ḥaddiçün dile dāğ-ı cefā urmam / Perişān olmazam geçdüm hevā-yı kākülüñden **hem** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 204, Beyit 2). [hem,]

Gül-i pür-ḥāra yok meylüm çekildüm deşt geştinden / Kelāğından ferāğum var bu bāguñ bülbülinden **hem** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 204, Beyit 3). [hem,]

Vücüdüm hâkini bir dem iletmez küy-ı cānāna / Şabāya yalvarup çok cān-feşān geldüm yolından **hem** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 204, Beyit 4). [hem,]

Raḥîmî göre billāhi bu şāh-ı ‘ādilūñ luṭfın / Raḳîbe meyl idüp kesmez vefāsın ben ḳulından **hem** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 204, Beyit 5). [hem,]

Âh kim gitdi elümden dil ne dil dildār **hem** / Sîne dāğ-ı ḥasret ile ḥasta vü efgār **hem** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 209, Beyit 1). [hem,]

Şükrülillāh şimdi ḡam ḡam-ḥ‘ār u münisdür baña / Fāriḡ ol cānāna ḥācet mūnis ü ḡam-ḥ‘ār **hem** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 209, Beyit 2). [hem,]

İbtidā ḳıldı yine dil ḡulsitān-ı ‘aşḳuñı / Hem-sebaḳ oldu anuñla ‘andelīb-i zār **hem** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 209, Beyit 3). [hem,]

Oda yakdı ‘ālemi sūz-ı derūn-ı pūr-şerār / Çerḡe irdi dostlar āh-ı cihān-āzār **hem** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 209, Beyit 4). [hem,]

Dāḡlar yakdı dile bir lāle-ruḡ nāzūk-beden / Başumı cū eyledi bir serv-i ḡoş-reftār **hem** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 209, Beyit 5). [hem,]

Çeşm ü zülfi tār-mār itmek diler dil şehrini / Âh ol fettān **hem** feryād ol ṭarrār **hem** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 209, Beyit 6). [hem,]

Ey Raḥîmî şāyi‘ itdi mā-cerā-yı eşkümi / Baña kerīm yā Rab ez-în dide-i ḡün-bār **hem** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 209, Beyit 7). [hem,]

Olsun nişār yoluña külli ḡüher miyem / Naḳd- cihānı cānı **hem** eczā-yı varlıḡum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 214, Beyit 4). [hem,]

Şerḡa şerḡa sīnemüñ zaḡmını **hem** dil yarasın / Ḥancerüñle dilleşüp ruḡşat bulursam söyleşem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 223, Beyit 2). [hem,]

Revān olma ḳarār it gözde bir dem ey boyı servüm / Benefşe gibi ḳaddüm ḡam **hem** āhum süsen eylersin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 230, Beyit 4). [hem,]

Ġarāz didār ise ey dil düşen şu gibi her ṭaşı / Yüzüñi ḡāk-i rāh-ı yārda **hem** mesken eylersin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 230, Beyit 6). [hem,]

Seni Ḥaḳḳ ırgüre sultān atañuñ baḡt u taḡtına / Süleymān-ı zemānveş ol da **hem** şāḡib-ḳırān olsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 259, Beyit 3). [hem,]

El ḳaraldan ḳomadı zülfi bu miskinde ḳarār / Virdi **hem** şabrı dil-ārāmı dil-ārāmlara (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 279, Beyit 4). [hem,]

Cāndan özge yolına nem var Raḥîmî bezl için / **Hem** revān eyle buluşdur çeşm-i giryān bāḡını (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 317, Beyit 5). [hem,]

Ġam-ı zülfin mi hecr-i ‘ārızın mı diyeyin yārüñ / Raḥîmî ‘ömr müsta‘cil dirīḡā **hem** gün aḡşamlı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 332, Beyit 5). [hem,]

2. Aynı, tıpkı, sanki.

Ḥaduñsuz ‘id Muşḡaf ḡaḳḳı için rūz u ‘id olur / Ḥuceste-fāl **hem** āyāt-ı raḡmet ḡaṭṭ u ḡālüñdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 97, Beyit 3). [hem,]

İşitdüm şaydgehde kebgе **hem** pervāz imiş ‘anḳā / Haber uçurdı aña dest-i ‘adlünden meger şāhin
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 244, Beyit 4). [hem,]

hem: Üzüntü, gam, keder, kaygı, hüzn.

Bu dehrüñ devleti let derhemi **hem** ṭablı pür-gavḡā / Dilā her sancağı bir sancı ancak inḳıyād itme
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 302, Beyit 4). [hem,]

hem hem: Hem ... hem ... biçiminde tekrarlanarak görevdeş sözleri, cümleleri eşitlik, pekiştirme, birlikte olma veya karşıtlık anlamlarıyla bağlayan bir söz.

Dil ile dilüñ fikri zikri ḳapuñ / **Hem** üftāde-dil **hem** dil-figāruñum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 211, Beyit 2). [hem hem,]

hem pehlü: Omuzdaş, yan yana (olan), arkadaş.

Gördi ey germ-ābe yaşum yāre **hem pehlü** seni / Maḥv ider şaḳın ılıdur cūş idüp ol şu seni (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 315, Beyit 1). [hem pehlü,]

hemān:

1. Derhal, hiç vakit kaybetmeden.

Luṭf ile yap yap Raḥîmîñüñ yıḳık göñlin **hemān** / Bir velāyet zāhir it ey kām-kār-ı evliyā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 9, Beyit 13). [hemān,]

Aḳşehre döndi Aydın olup ay yüzüñle dehr / Gördi şaḳuñı virdi Ḳaraman **hemān** ḥarāc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 24, Beyit 2). [hemān,]

Şoḳunsa her ḳaçan nāzıyla ol serv-i revān şorguc / İrüp teb tāb-ı ḥayretten olur lerzān **hemān** şorguc
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 25, Beyit 1). [hemān,]

Gice sen şem‘a ḳarşu ṭutuşurken nār-ı fūrḳatde / Görüp üstüme şevḳıyla **hemān** pervāne dönmişdür
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 94, Beyit 4). [hemān,]

Ṭılısmāt-ı vücūduñda maḥabbet gencini ḥıfz it / Raḥîmî olıgör yap yap **hemān** vîrānesi ‘aşḳuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 153, Beyit 5). [hemān,]

Dem-i vaşluñ Raḥîmî aña bir dem / **Hemān** dem cūş ider deryā gibi dil (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 165, Beyit 5). [hemān,]

Şebātuñ yoḡ imiş mihr ü vefā ḳılmaḳda ey meh-rū / **Hemān** cevır eylemekde gerdiş-i gerdüna beñzetdüm
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 198, Beyit 4). [hemān,]

Raḥîmî ḥāk-i pāyuñda anuñçün başı ser-keşdi / Görüp taḥsîn idüp şāhum **hemān** sâbāşa ḥayrānem
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 212, Beyit 5). [hemān,]

Vişālüñ māhına gördüm seḥāb-ı hecr olur mā‘il / **Hemān** dem bād-ı āhum günbed-i devvāra ṭabşurdum
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 221, Beyit 4). [hemān,]

Kimse tedbiri ile taqdiri tağyir eylemez / Gel gönül sen şıdık ile Hakk'a tevekkül kıl **hemân** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 260, Beyit 7). [hemân,]

Baňa kaçın çatup hışm eyler anuñçün **hemân** ebrû / Görüp ân-ı ruhuñ dîvâne düşdüm ey perî âni (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 270, Beyit 3). [hemân,]

Dü 'âlemde **hemân** şâhum kabûl-i dâğ-ı derdüñdür / Raḥîmî inzivâ-yı genc-i şifâ n'itsün o vîrânı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 335, Beyit 7). [hemân,]

Nihâl-i serv-i bâlâdur elifler dâğlar güller / Vücûdum gülşeninüñ dil **hemân** murğ-i hoş-âvâsı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 350, Beyit 3). [hemân,]

Ḥüsn-i kabûl-i yâr ile maqşûd-ı dil **hemân** / Dür olma ey Raḥîmî nazardan nazargehi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 351, Beyit 5). [hemân,]

2. Sanki.

Sevâd-ı levh-i didem içre 'aks-i kâkül ü kıddüñ / Leb-i deryâ-yı Hind içre **hemân** bir serv-i dil-cûdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 79, Beyit 2). [hemân,]

Ruḥ-ı yâre nazar kıl bâğ-ı 'adni 'aynuña alma / Ne seyrân kayısı ayva **hemân** haṭṭ şimdi naruñdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 95, Beyit 2). [hemân,]

3. Ancak, sadece, yalnızca.

Hemân sünbül şaçuñ miskîn şanma misk [ü] 'anberdür / Yanup tüter ruhuñçün lâle şan bir odlu micmerdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 49, Beyit 1). [hemân,]

Vişâl-i şehriyâr-ı yâra şem'-i encüm olmazdı / **Hemân** kendü özin yanmağa tenhâ bir ocağ ister (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 84, Beyit 3). [hemân,]

Cihân âlâyişinden gel ta'alluḡ riştesin kaṭ' it / Zemâne devleti şâhâ **hemân** bir ânımış bildüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 199, Beyit 5). [hemân,]

Ḳayurmam ḡum u ḡir miḡdârı olsa cevherüm zâyî' / **Hemân** ol mekrûmet kânı dür-i şehvâr şağ olsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 245, Beyit 3). [hemân,]

Raḥîminüñ budur dâr-ı şifâ-yı ḡaybdan derdi / **Hemân** şâhum senüñle Ḥazret-i ḡünkâr şağ olsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 245, Beyit 7). [hemân,]

Hemân bir ben degül lâle daḡi çāk-i giribānuñ / Müselsel zülfüñüñ âşüftesidür şimdi sünbülde (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 281, Beyit 3). [hemân,]

Hemân 'âlemde sen şağ ol benüm devletlü sulṭānum / Raḥîmî ḡam degül ölse ya olsa nâ-tüvân ḡasta (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 305, Beyit 7). [hemân,]

Bir nefes ḡaldı **hemân** ancak ḡayātumdan eṣer / Derd ile sînem delüp ney gibi zâr itdüñ beni (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 309, Beyit 3). [hemân,]

hemân dem: Hemen, derhal, o anda, çarçabuk.

Hem-dem olalı cihân şâhum bahâr-ı vaşluña / Reşk-i firdevs yirin olaydı **hemân dem** bâğ u rāğ
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 130, Beyit 6). [hemân dem,]

Hemân dem cân virür kim keşf-i esrâr itse la'lünden / Ne keyfiyyetdedür sen bu dil-i hayrânı bilmezsın
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 229, Beyit 5). [hemân dem,]

hem-âvâz ol-: Aynı sesi veya nağmeyi çıkarmak, iki şeyin ahenk bakımından aynı veya birbirine uygun olması;
aynı şeyleri terennüm etmek.

Âh kim yok hem-demüm âhumla dem-sâz olmağa / Hem-nefes yok nâleden gayrı **hem-âvâz olmağa**
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 283, Beyit 1). [hem-âvâz olmağa, -mağa]

hem-cenâh: Denk.

Ḳanâ'at kâfınuñ seyrinde 'anḳâ **hem-cenâhımdur** / Hümâ-yı evc-i himmet sâye-i devlet-fezâ oldum
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 193, Beyit 3). [hem-cenâhımdur, -umdur]

hem-dem: Dost, arkadaş.

Şarâbum eşk-i ḥasret **hem-demüm** gam / Kebâb itdi bu bağrum nâr-ı gurbet (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı,
Gazel 23, Beyit 2). [hem-demüm, -üm]

Hem-demüm yok ki diyem 'aşḳ-ı ḡamın neyleyeyin / Giceler nâlišümi âh-ı seḥergâh bilür (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 47, Beyit 2). [hem-demüm, -üm]

Dem-i hecründe yaşum âh dile **hem-demdür** / Hoş olur âb u hevâsı o da bir 'âlemdür (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 58, Beyit 1). [hem-demdür, -dür]

Ẓafer **hem-dem** sa'âdet yâr u devlet hem-nişin olsun / Serir-i ihtîşâm üzre hemîşe ḳıl maḳarr yegdür
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 83, Beyit 7). [hem-dem,]

Dil hevâ-yı 'aşḳa **hem-dem** her nefes / Baña bu yoluñda bes bâḳî heves (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 119,
Beyit 1). [hem-dem,]

Dem-i ḡamda baña **hem-dem** bu çeşm-i ḥün-feşân ḳalmış / Hevâdâr olup üstüme döner âh u fiğân
ḳalmış (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 126, Beyit 1). [hem-dem,]

İşigüñde seg-i kūyuñla **hem-dem** bir gedâ oldum / Ulu 'izzet bulup gūyâ ki şandum pâdişâ oldum
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 193, Beyit 1). [hem-dem,]

Gözine ḥâk-i ḡam **hem-dem** şu sifle-perverüñ ḳadri / Ḳatında cevher ü seng demidür yeksânımış bildüm
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 199, Beyit 6). [hem-dem,]

Âvân-ı ḡamda ḡuşşa ile şâd u ḥurremem / Bezm-i belâda nâle-i 'uşşâḳa **hem-demem** (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 200, Beyit 1). [hem-demem, -em]

Yâr **hem-dem** bezm-i ḥurrem mevsim-i 'ıyş u ṭarab / Sâḳiyâ mey şun ele girmez bu demler her zemân
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 260, Beyit 3). [hem-dem,]

Âh kim yok **hem-demüm** âhumla dem-sâz olmağa / Hem-nefes yok nâleden gayrı hem-âvâz olmağa
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 283, Beyit 1). [hem-demüm, -üm]

Hem-demüm yok eşk-i çeşmümden biraz kan ağlasam / Ter düşürmüşdür benüm mā-beynümi deryâyıla (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 290, Beyit 6). [hem-demüm, -üm]

Hem-demümdür gündüzün nâlem gice ey mäh âh / Da‘vi mihrüm için olmuşdur bular dün gün güvâh (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 298, Beyit 1). [hem-demümdür, -ümdür]

hem-dem bul-: Dost, arkadaş bulmak.

Hecrüñ şebinde âhuma **hem-dem bulunmadı** / Gönderdi şubh bād-ı şimālî taraf taraf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 133, Beyit 5). [hem-dem bulunmadı, -unmadı]

hem-dem ol-: Arkadaş olmak, dost olmak.

Kendi küyuñda benümle **hem-dem olmadı** rakîb / Bülbül-i hoş-nağme ile imtizâc itmez gurâb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 11, Beyit 6). [hem-dem olmadı, -dı]

Devlet-i ‘aşkuñda âh u eşküm **oldı hem-demüm** / Şâh-ı iklim-i gamem yanumca çok ‘asker yürür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 100, Beyit 3). [hem-demüm oldı, -üm, -dı]

Yaşuma **hem-dem olan** yârümi gir gözlerüme / Qandadur ol dişi dürr lü’lû-i şeh-vâra yapış (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 120, Beyit 2). [hem-dem olan, -an]

Hem-dem olalı cihân şâhum bahâr-ı vaşluña / Reşk-i firdevs yirin olaydı hemân dem bāğ u rāğ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 130, Beyit 6). [hem-dem olalı, -alı]

Kılma hâkâret eyle hārâbât erine ta‘n / Cemşid **olurdi hem-dem** aña gâh gâh-ı Cem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 215, Beyit 4). [hem-dem olurdi, -urdi]

Cân mā-cerā-yı hecrüñ ile **hem-dem olalı** / Göñlümle gözüm ortasına düşdi mabeyin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 258, Beyit 3). [hem-dem olalı, -alı]

Gül gibi sen mey içüp her hāra **hem-dem olalı** / Goncaveş ben kan yudup bülbül gibi itdüm figân (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 260, Beyit 6). [hem-dem olalı, -alı]

Nesimāsā hevā-yı zülf-i yāre **hem-dem ol** ey dil / Perişân olma demler içre gāyet hoşca demdür bu (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 272, Beyit 3). [hem-dem ol,]

Kef-i luṭfuñla dil cān zātuñ ile **olalı hem-dem** / ‘Aceb hālet virür cüş u hurüşum dehre geh bahre (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 304, Beyit 4). [hem-dem olalı, -alı]

Benümle **hem-dem olan** yaşuma su‘âl itsün / Qatı derin bilir ol mā-cerā-yı ‘ummānı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 326, Beyit 2). [hem-dem olan, -an]

Bülbüllerile **oldum** hecrüñ deminde **hem-dem** / Döne döne figānum şimdi hevāya döndi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 331, Beyit 3). [hem-dem oldum, -dum]

Kenār-ı vaşlı sen şehvāre dürle **olalı hem-dem** / Gözümden çıkdı deryā baña min-ba‘d añmañuz anı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 333, Beyit 2). [hem-dem olalı, -alı]

İşigüñ taşı kanlu yaşum ile **olalı hem-dem** / Gözümden çıkdı çokdan ‘ālemüñ yāḳūt mercānı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 335, Beyit 5). [hem-dem olalı, -alı]

hem-dem-i ağıyar: Ellerin, yabancıların dostu || rakibin arkadaşı.

Ḥār elinden āh kim bildüm alınmaz dāmenüñ / **Hem-dem-i ağıyarsın** ey gonca-i ḥandān ḥayf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 135, Beyit 3). [hem-dem-i ağıyarsın, -sın]

hem-dem-i cān ol-: Gönül arkadaşı olmak.

Ġubār-ı ḥaṭṭuñ esrārını ḥayrān olmayan bilmez / Mezāk-ı nuṭḡ-ı la'lıñ **hem-dem-i cān olmayan** bilmez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 117, Beyit 1). [hem-dem-i cān olmayan, -mayan]

hem-dem-i ḥār ol-: Dikenin arkadaşı olmak.

Hem-dem-i ḥār oldu her bir verd-i ḥandān ey göñül / ‘Andelībāsā demidür eyle efgān ey göñül (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 174, Beyit 1). [hem-dem-i ḥār oldu, -dı]

hem-derd: Dert ortağı.

Dîdemüñ nûrî vü sînemde sürûrum sensin / Cānumuñ cānı vü **hem-derdüme** dermānumsın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 232, Beyit 2). [hem-derdüme, -üme]

hem-ḥāne: Dost.

‘Ālem-i lāḥūtdan nāsūta kim başdum ḡadem / Cān u dil ‘aşkuñla ol demden berü **hem-ḥānedür** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 41, Beyit 6). [hem-ḥānedür, -dür]

hem-‘inān ol-: Bir, beraber olmak.

Menzilünde ben senüñ himmet semendin ḡoşmışam / **Hem-‘inānuñ olmağa** devlet semendin ḡoşmışam (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 210, Beyit 1). [hem-‘inānuñ olmağa, -mağa]

Semend-i ṭab‘uma yügrük geçenler **hem-‘inān olmaz** / Ma‘ārif sāḡasında ögdül almış bād-pāyāyam ben (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 238, Beyit 4). [hem-‘inān olmaz, -maz]

hemîşe: Her zaman, daima.

Ẓafer hem-dem sa‘ādet yār u devlet hem-nişîn olsun / Serîr-i ihtîşām üzre **hemîşe** kıl maḡarr yegdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 83, Beyit 7). [hemîşe,]

Hemîşe bağ-ı ‘ālemde şehā sen ḡurrem ü şād ol / Raḡîmî bülbülāsā aḡlasun sen gonca gibi gül (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 177, Beyit 7). [hemîşe,]

Yüzüñ gördüm bi-ḡamdillāḡ didüm / **Hemîşe** yarıcuñ Allāḡ didüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 188, Beyit 1). [hemîşe,]

Felek farḡ eylemez bir ḡaḡbe-zendür merdi nā-merdi / **Hemîşe** şād ider nā-merdi her dem aḡladur merdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 341, Beyit 1). [hemîşe,]

hem-kadem: Ayakdaş, arkadaş.

Meh-ruhuñ hecriyle seyr eyle yaşum seyyâresin / **Hem-kadem** ham gözlemekden ey hilâl-ebrû seni
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 315, Beyit 4). [hem-kadem,]

hem-meşreb: Yaratılışı, huyu bir olan.

La'l-i sîr-âbuñla gönca gördi **hem-meşreb** müdâm / Reşkden mi kan yudar terdür harâretten gül-âb
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 17, Beyit 3). [hem-meşreb,]

hem-meşreb ol-: Huyu bir olmak.

Lebüñde tâb-ı tebden görünen tebhâleler cânâ / Şanasın rind-i mey-âşâm ile Hızır **oldı hem-meşreb**
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 10, Beyit 3). [hem-meşreb oldı, -dı]

La'lüñe **hem-meşreb olduğın** işitmiş bâdenüñ / Mâ-ğaşal cânâ şu idi kendüden âb-ı zülâl (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 178, Beyit 4). [hem-meşreb olduğın, -duğın]

hem-nefes: Arkadaş, dost.

Ne bilür âh-ı derûnum eşerin ehl-i hevâ / Reviş-i âh yine **hem-nefesi** âh bilür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı,
Gazel 47, Beyit 5). [hem-nefesi, -i]

Âh kim yok hem-demüm âhumla dem-sâz olmağa / **Hem-nefes** yok nâleden gayrı hem-âvâz olmağa
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 283, Beyit 1). [hem-nefes,]

hem-nefes ol-: Arkadaş, dost olmak.

Dirîgâ mahremüm yok guşşa vü hicrândan gayrı / Ne bir kes **hem-nefes olur** baña efgândan gayrı
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 344, Beyit 1). [hem-nefes olur, -ur]

hem-nişîn: Can dostu.

Zafer hem-dem sa'âdet yâr u devlet **hem-nişîn** olsun / Serîr-i ihtîşâm üzre hemîşe kıl makarr yegdür
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 83, Beyit 7). [hem-nişîn,]

hem-râh kıl-: Yoldaş etmek.

Şoñ dem âsân it Raḥîmîye şehâdet lafzını / Yâ Rab îmânıyla Kur'ânı aña **hem-râh kıl** (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 175, Beyit 5). [hem-râh kıl,]

hem-râh ol-: Yoldaş olmak.

Ṭarîḳ-ı aşḳda **hem-râhum oldı** eşk ü âh-ı gam / Şehâ sultân-ı uşşâkum bular ḥayl ü sipâhumdur
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 75, Beyit 2). [hem-râhum oldı, -um, -dı]

Yilüp yildürmege ‘aşkuñ yolında / Şabā **olmaz** baña **hem-rāh** didüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 188, Beyit 5). [hem-rāh olmaz, -maz]

Gözün şayyadı **hem-rāh olalı** şîrâne ğamzeñle / Aşar hergün başına iki yay ol pehlevān ebrū (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 270, Beyit 2). [hem-rāh olalı, -alı]

hem-reh ol-: Yol arkadaşı olmak.

Yār ile seyr-i çemenzāra heves kılma göñül / **Hem-reh olmak** rāst gelmez serv ile şāh-ı giyā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 3, Beyit 6). [hem-reh olmak, -mak]

hem-reh-i bād-ı hecr: Ayrılık rüzgarının yol arkadaşı.

Bir dem mi var hevāñ ile yıl gibi yelmeyem / Bilmem bu yolda **hem-reh-i bād-ı hecr** miyem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 214, Beyit 5). [hem-reh-i bād-ı hecr,]

hem-şan‘at: Aynı sanatta olan.

Vākı‘amda dün gice Ferhādı gördüm hāletüm / Rāh-ı ‘aşk içre didi hālūñ ne ey **hem-şan‘atum** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 207, Beyit 1). [hem-şan‘atum, -um]

hem-sebak ol-: Ders arkadaşı olmak.

İbtidā kıldı yine dil gülsitān-ı ‘aşkuñı / **Hem-sebak oldu** anuñla ‘andelīb-i zār hem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 209, Beyit 3). [hem-sebak oldu, -dı]

hem-ser ol-: Bir, eşdeğer, aynı olmak.

Ey meh hilālūñ eyleyeli secdegāh-ı Cem / Hürşide **hem-ser oldu** felekde külāh-ı Cem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 216, Beyit 1). [hem-ser oldu, -dı]

hem-sifāl ol-: Aynı çanakdan yiyip içmek.

Hem-sifāl oldum gül-āb-ı kūy-ı dildāriyla ben / Fāriğum fağfurdan cām-ı şafādan çekdüm el (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 170, Beyit 2). [hem-sifāl oldum, -dum]

Seg-i kūyuñla bir dem **hem-sifāl olsam** deger şāhum / Cihān bezminde itmezem recā-yı cām-ı Cem bir gün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 264, Beyit 5). [hem-sifāl olsam, -sam]

Bu gün ben **hem-sifāl oldum** gül-āb-ı kūy-ı yāriyle / Gerekmez kāse-i fağfūrı almam ‘aynuma cāmı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 324, Beyit 4). [hem-sifāl oldum, -dum]

hengām: Zaman.

Rahîmî koma ‘ārifseñ kenār-ı āteşi elden / Şafā **hengāmıdur** nüş it şarāb-ı erğuvān hurrem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 196, Beyit 5). [hengāmıdur, -ıdur]

hengāme: Gürültü, patırtı, şamata.

Ne ğavġasında ne şulhındayum şāhum velī dehrūñ / Naşīb olmadı bir tenhā maḥal **hengāmeden** ğayrı
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 325, Beyit 2). [hengāmeden, -den]

henüz: Hala, daha.

Kitāb-ı ‘aşkı ben ḥatmetmiş iken mekteb-i ğamda / **Henüz** Mecnūn ey ḥ‘āce okurdu sūre-i Leylā
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 7, Beyit 4). [henüz,]

Neşv ü nemā-yı dîde-i giryān iken **henüz** / Ser-keşligini kıomaz o būstān budacıġı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 313, Beyit 2). [henüz,]

hep:

1. Herkes.

Cüllāba kındı Konyalı şîrîn sözüñle **hep** / Virdi lebūñ ḥalāveti ḥelvāya ḥoş-revāc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 24, Beyit 3). [hep,]

Ṭarîķ-ı ‘aşka zāhidā **hep** olmaz / Bu yolu añlamaz ġüm-rāh didüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 188, Beyit 4). [hep,]

Mîhr-i yāre ey kamer sen müşterî olmak neden / **Hep** bilür bay u gedā şehir içre bir yoḥsulsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 239, Beyit 4). [hep,]

Bilür **hep** mā-cerā-yı eşkümi yok bilmedüñ kimse / Benüm nem var yaşum her dilde deryā eyleyen sensin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 262, Beyit 5). [hep,]

Ġül yüzüñ hecriyle süzum od bıraķdı ‘āleme / Sebzeler pejmürde oldu yandı **hep** ġül-nārdan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 263, Beyit 2). [hep,]

2. Sürekli olarak, her zaman, daima.

Saňa şîḥḥat sezā cismüñdeki zaḥmet baňa ‘ömrüm / Biñ olsa tende tek cānum fidā olsun yoluña **hep**
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 10, Beyit 5). [hep,]

Ġül gibi her kıanda ḥande kılsa ol ferḥunde zāt / Ġüldüġi ġülzāruñ olur **hep** nebātāt u nebāt (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 20, Beyit 1). [hep,]

Şeb-i fürķatde ḥalka karşı kıaddüm dāle döndürdi / Baňa bend eyleyen **hep** ‘ıķd-ı zülfi tābdāruñdur
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 95, Beyit 6). [hep,]

Ṭoṭṭoludur vā‘ız benüm ġuşumda ġaflet penbesi / Ḥaķdur sözüñ **hep** bilürem yādumdadur ez-berdedür
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 101, Beyit 6). [hep,]

Seg-i kūyuñ dimek ḥaddüm degül uş ol da luṭfuñdur / Gedāña bu ululıķları şāhum **hep** sen eylersin
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 230, Beyit 5). [hep,]

3. Bütün, tamamen.

Gedā-yı derd-i ‘aşkuñı nevālũñden dirġ itme / Senũñdür ey şeh-i mülk-i kerem **hep** ni‘met-i ‘ālem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 213, Beyit 6). [hep,]

Bilmezem ol ruĥı alum baña ne āl itdi / Ȧanlu yaşumla şarı çihremi **hep** al itdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 322, Beyit 1). [hep,]

Belā-ālũde **hep** bālî mukārin mār ile mālî / Şehā manşũbı bir manşũbe-i şaṭranc ü ya nardi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 341, Beyit 2). [hep,]

her:

1. Herkes.

Şevkũm şu‘āi genc-i ġamuñ şeb-çerāġıdır / Çerĥũñ çü māh niteki **her** şeb-çerāġıdır (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 86, Beyit 1). [her,]

2. Tüm, bütün, her bir.

Şabāya çin-i zũlfũñ ideli **her** çin şehir peydā / İder tā Çin ü Māçine varınca müşgter peydā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 1, Beyit 1). [her,]

Güneş yüzũñi taġyir ideli ey māh-tāb-ı teb / Görũben gökde taña ħaldı bî-tāb oldu **her** kevkeb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 10, Beyit 1). [her,]

Her diyāra kim ħadem başsañ ħudũmũñden şehā / Ĥārdan güller biter **her** ħāra virür la‘l-i nāb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 14, Beyit 4). [her,]

Dāstān-ı ġuşşamuñ **her** faşl u bābın yazmaġa / Ȧanlu yaşum sürĥ çihrem şafĥadur çeşmũm devāt (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 20, Beyit 6). [her,]

Cihān āsũde oldu sāye-i tuġ-ı vücũduñla / Şoġunmasun şehā sen var iken **her** pehlevān şorguc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 25, Beyit 4). [her,]

Sensin şalābetiyle zemānuñ Sikenderi / ‘Azm eyle **her** diyāra yũri Ĥızrvār göc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 26, Beyit 6). [her,]

Ȧoġrusı sen boyı servũm giyeli cāme-i nāĥ / Ȧāmetũm gibi dü-tā oldu ĥasedden **her** şāĥ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 29, Beyit 1). [her,]

Çihrem Raĥimî kışsa-i ġuşşam beyān ider / **Her** bāb bir kitāb gözũm aña bāb-ı sürĥ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 30, Beyit 7). [her,]

Nār-ı hecre yaĥan beni **her** şeb / Bir yalıñ yüzlü yār-ı meh-rũdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 48, Beyit 6). [her,]

Ėonca gibi ħan yudar bũlbũl ĥarĩm-i bāġda / Bî-tekellũf gülşen-i ĥũsnũñ ider **her** ĥār seyr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 54, Beyit 6). [her,]

Ȧamu eşyāda **her** vechile vechũ’llāhı seyr eyle / Şafā ehline ey şũfĩ bu mir’āt-ı muşaffādur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 64, Beyit 2). [her,]

‘Aşkđur hâkim vücūd iklîmine ey ‘aql sen / Gelme yir yok saña **her** mülküñ olur sultânı bir (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 68, Beyit 2). [her,]

Tahassür çekmezem şem‘-i şebistân-ı şehen-şâha / Şerâr-ı âh-ı dil **her** şeb-çerâğ-ı şu‘ledârumdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 74, Beyit 3). [her,]

Gülşende gözlerüme kad ü zülf-i yârsuz / **Her** serv ejdehâ görünür **her** giyâh mâr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 80, Beyit 2). [her,]

Görüp bî-şabr olur **her** şüh-ı şîrîn-kâr-ı şeh-r-âşüb / Benüm tûmâr-ı eş‘arum bu gün hırz-ı füsûnumdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 85, Beyit 3). [her,]

Bize zulm itmeden ey çerh-i dün dün yoksa âh itdün / Alur **her** hâkımız ‘adl issi bir sultânımız vardır (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 87, Beyit 6). [her,]

Açılup gül gibi **her** hâra bülbüller gibi söyler / Bana geldükde ağzın açmaz ol gonca hamûş eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 90, Beyit 4). [her,]

Dün ü gün budur Raḥîmînüñ murâdı Hâkḥ bilür / **Her** şebüñ ola şeb esrâr-ı hâkḥ şebhâ-yı sūr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 91, Beyit 6). [her,]

Zülfüne dil bağlamayan ‘aqlı yok dîvânedür / La‘lüne cân vermeyenüñ **her** sözi efsânedür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 92, Beyit 1). [her,]

Ḳapuñı hem ṭapuñı terk iden dünyâ-perestânüñ / Varur **her** şehre hem bir şehriyârı var benüm yokdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 98, Beyit 8). [her,]

Açılup **her** hâr ile ol gonca-leb dil-ber yürür / Âh kim ben bülbül-i pür-zâra cev-r eyler yürür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 100, Beyit 1). [her,]

Her gedâ ṭab‘a Raḥîmî dime söz gevherini / Guş-ı şâhid yaraşur yine dü-rer himmet ‘ayâr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 102, Beyit 6). [her,]

Şeh nâza başlıyaldan feryâd u âh-ı ‘uşşâk / Toldurdu **her** maḳâmı şavt-ı nevâ-yı nev-rüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 108, Beyit 4). [her,]

Büselikte ideli ‘uşşâka ol şeh-nâz nâz / **Her** maḳâmı ṭutasın çeng nağme-i âvâz nâz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 109, Beyit 1). [her,]

Ṭoğrı ḳul olan efendi sen boyı âzâdeye / **Her** kenârüñ sâye-i serv ü çenârın istemez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 114, Beyit 5). [her,]

Dehânuñla miyânüñ râzını keşf itme âgyâra / Bunı **her** sırr-ı maḥfiden ḥaberdâr olmayan bilmez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 116, Beyit 5). [her,]

Süz-ı âhumdan yanar kevn ü mekân / Mânî‘ olmaz âteşe **her** hâr u ḥas (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 119, Beyit 4). [her,]

Raḥîmî ḳaḥbe-zen dünyâda **her** nâ-merde dil virme / Ṭuz etmek bilmeyenden ara zaḥmet ara zaḥm irmiş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 125, Beyit 5). [her,]

Bulupdur ey yüzi gül **her** kesi maḳşûdı bûstânın / Ḳapuñda bî-merâm ancak Raḥîmî nâ-tüvân ḳalmış (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 126, Beyit 7). [her,]

Ağlamakdan dehr gülmezdi açılmazdı bahâr / Şimdi görür gözi nergis **her** semen çeşm ü çerâğ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 130, Beyit 5). [her,]

Bî-tekellûf seyr ide **her** hâr-ı bağ-ı hüsnüñi / Ben Raḥîmî ‘andelibüñe niçün ola yasağ (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 130, Beyit 7). [her,]

Dem bu demdür jeng-i ğamla kılma kalbün münkesir / Bezm-i cām encāmını ḥod gösterür **her** cām-ı şāf (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 131, Beyit 2). [her,]

Nice bitsün tîğ-i hicrānuñ yürekde yāresi / Dil şokup ağzın irer ğamzeñ gibi **her** tār-ı zülf (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 132, Beyit 5). [her,]

‘Ayn-ı idrākiyle gel mir’āt-ı dehre kıl nazar / Vech-i ma’nā gösterür **her** şüret-i eşyāya bağ (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 137, Beyit 3). [her,]

Ṭama‘ ser-riştesin kaç‘ eyle mikrāz-ı kanā‘atle / İlüp çekmesün ey āvāre dil **her** aç u **her** çıplak (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 145, Beyit 2). [her,]

Her serv-i hevā-baḥşa şu gibi olup mā’il / **Her** berg-i ḥazān gibi yollara neden düşdüñ (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 146, Beyit 4). [her,]

Ṭañ mîdur şehrüñi ey meh oda yaksa āhum / Yakalar dāmen-i vaşluñı şunup **her** ‘ases el (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 167, Beyit 4). [her,]

Her gül-i pür-hār içün zār olma zinhār ey gönül / Gülşen-i ‘ālemde yok bir verd--i bî-hār ey gönül (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 171, Beyit 1). [her,]

Yok yire **her** gönçaya dil virme bilinmez diyü / Şad hezārān bülbül-i şūrîdesi var ey gönül (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 171, Beyit 2). [her,]

Yine faşl-ı bahār-ı berf ile rûy-ı cihān ḥurrem / Açılmış yāsemen gül güyiyā **her** gülsitān ḥurrem (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 196, Beyit 1). [her,]

Fenā kuhsārda **her** lāleye cānā beḳā ṭurdum / Ki eşk-i çeşm-i ‘āşıkdan dökülmüş ḥūna beñzetdüm (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 198, Beyit 2). [her,]

Ne ğam çek şām-ı hecr içün ne şād ol rûz-ı vaşl içün / Raḥîmî **her** vişālün āḥiri hicrānımıñ bildüm (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 199, Beyit 7). [her,]

Şalınma **her** pelîd ile benüm serv-i ḥırāmānum / Açılma virme yüz **her** ḥāra ey gül-berg-i ḥandānum (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 201, Beyit 1). [her,]

Ḥūnına **her** nā-kesün olmam meges gibi tufeyl / Egmezem **her** kāseye cānā şurāḥiveş serüm (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 208, Beyit 5). [her,]

Pencgehünde kıble kapuñ şol ki idindi maḳām / Rāst **her** maḳşûda irdi oldı maḳziyyü’l-merām (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 220, Beyit 1). [her,]

Gün yüzün göster şehā mihriyle ki meh-çihreñe / Senden ümmîdi Raḥîmîñ budur **her** şubḥ u şām (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 220, Beyit 5). [her,]

Açılson gül gibi ey gönca-leb **her** ḥāra yüz virdün / Hezārān nāledür güş eylemez efgānum añmazsın (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 226, Beyit 2). [her,]

Ġarağ dîdār ise ey dil düşen şu gibi **her** taşa / Yüzün ħāk-i rāh-ı yārda hem mesken eylersin (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 230, Beyit 6). [her,]

Şûfi kūyuñda cemālünden şafā kesb idemez / Nûr görmez Ka‘bede **her** çeşm-i nā-bînā Ḥüseyn (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 237, Beyit 4). [her,]

Kerbelâ-yı ğamda cân virdi Raḥîmî teşne-leb / **Her** ḥavâric kandı âb-ı vaşluña ḥayfâ Hüseyin (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 237, Beyit 5). [her,]

Ey Raḥîmî ğam yime ğamzına **her** nâ-ķābilüñ / Sen cenāb-ı devletinde bende-i maķbûlsun (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 239, Beyit 5). [her,]

Raḥîmî bāl-i himmetle hümāyûn vaşluña irdi / Benüm şeh-bāzum almaz bu şikârı böyle **her** şāhin (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 244, Beyit 7). [her,]

Bunca istignâ ile mihr-i cihān-ārāyı gör / Āsitānuñ ḥāķine **her** şubḥ-dem sürer cebîn (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 247, Beyit 4). [her,]

Ben ideyin Allāh oñara **her** işüñ ey şeh / Furşat gemisi **her** yaña şāhāne şalınsun (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 254, Beyit 4). [her,]

‘Uşşāķ-ı bî-nevāya o şeh nāza başladı / Toldurdı **her** maķāmı yine āh n’eyleyin (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 258, Beyit 6). [her,]

Benüm ḥānum sen ol şehvāra dırsın baḥr-i ‘izzetde / Vücūduñ cevheri **her** dem **her** āfetden nihān olsun (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 259, Beyit 2). [her,]

Gül gibi sen mey içüp **her** ḥāra hem-dem olalı / Ğoncaveş ben kan yudup bülbül gibi itdüm fiğān (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 260, Beyit 6). [her,]

Şu kim bir lem‘a ḥāşıl eyledi envār-ı şevķuñdan / Anuñ **her** zerresin gün gibi dehr-ārā iden sensin (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 261, Beyit 4). [her,]

Benüm yanup yaķılan şem‘ gibi nār-ı ‘aşķuñla / Yine **her** encüminde meclis-ārā eyleyen sensin (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 262, Beyit 2). [her,]

Bilür hep mā-cerā-yı eşķümi yok bilmedüñ kimse / Benüm nem var yaşum **her** dilde deryā eyleyen sensin (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 262, Beyit 5). [her,]

Seyr ider **her** ḥār-ı ḥüsnüñ gülşenin ben lāleveş / Giñ yaķadan gözlerüm ya dāmen-i kuhsārdan (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 263, Beyit 3). [her,]

Nev-bahārın neylerem ey gonca dehrüñ sensüzin / Görünen **her** gül dikendür gözüme gülzārdan (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 263, Beyit 4). [her,]

Cān virürsem ḥasret-i la‘lūñle ger ey māh-rū / Düze **her** sancağını ḥāķ-i mezārumda sebū (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 275, Beyit 1). [her,]

Her kılum cism-i za‘îfümde zebān-ı ḥāl ile / Dil uzadup şerḥ ider sevdā-yı zülfüñ mü-be-mü (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 275, Beyit 3). [her,]

Ḥarîm-i gülşen-i vaşluñla ḥurrem gül gibi **her** ḥār / Hoş-edā bülbülüñ ey gonca-leb zārın hezār itme (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 278, Beyit 4). [her,]

İligimüñ kuruğuğı bu ki **her** çeḇ ola rāst / Cāme-i vaşluña irüp süre devrānı zırh (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 293, Beyit 3). [her,]

Beni hecrüñle ğamgîn düşmenüm vaşluñla şād itme / Unudup āşināyı dostum **her** yādı yād itme (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 302, Beyit 1). [her,]

Bu dehrüñ devleti let derhemi hem ṭablı pür-ġavġā / Dilā **her** sancağı bir sancı ancak inķıyād itme (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 302, Beyit 4). [her,]

Şem‘isin **her** cem‘üñ ey meh mihr-i dehr-ārā gibi / Yüze gülmekde naẓirüñ yok gül-i ra‘nā gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 323, Beyit 1). [her,]

Âh kim sāğar şunarsın mest olup **her** sifleye / La‘l-i nābuñ bezl idersin rāḥ-ı rûḥ-efzā gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 323, Beyit 2). [her,]

Her ḥasīsüñ ḥünına olma meges gibi tufeyl / Ey gönül kâf-ı gınāda kâni‘ ol ‘anḳā gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 323, Beyit 4). [her,]

Mükedder görse çihrem ānide āyine fāş eyler / Görüp **her** ‘aybumı setreyledüm yok cāmeden gayrı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 325, Beyit 3). [her,]

Hevā-ḥ‘āhuñ olup **her** gūşede şābit-ḳadem olur / Bulunmaz şāh-bāzum bir benümle şāmeden gayrı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 325, Beyit 4). [her,]

Ḳaddüñ ğamıyla ḳaddüm büküldi yāya döndi / Hecr-i ‘izāruñ ile **her** günüm aya döndi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 331, Beyit 1). [her,]

Bāğ-ı ḥüsnüñ ben irāḳdan seyr idem nergis-miṣāl / Bî-tekellüf geşt ide **her** rû-siyeh kākül gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 334, Beyit 3). [her,]

Her behāsını terāzūda gören ola ‘azīz / Ben esir-i ‘aşḳuñ iken boynı bağlu ḳul gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 334, Beyit 5). [her,]

Envār-ı ruḥuñdan ṭolayı ṭab‘-ı Raḥīmī / **Her** şi‘ri anuñ şi‘r-i dıraḥşāna irişdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 336, Beyit 9). [her,]

Gel ırāğ olma gözümden benüm ey dürr-i yetīm / Ne bilür ḳadrüñi **her** cāhil ü nā-dān Çelebi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 338, Beyit 2). [her,]

Nesīmāsā güzer kıl ey gönül bu bezm-i ‘ālemde / Nediminden nedāmet **her** demindür bir ne dem ḳaldı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 343, Beyit 2). [her,]

Raḥīmī **her** ḥasīse ihtiyāc ‘arz itme ‘ālemde / Ne bir ehl-i mürüvvet var ne bir kân-ı kerem ḳaldı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 343, Beyit 5). [her,]

3.Hangi.

Her diyāra kim ḳadem başsañ ḳudümüñden şehā / Ḥārdan güller biter her ḥāra virür la‘l-i nāb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 14, Beyit 4). [her,]

her an: Her zaman.

Ḳapuñda Raḥīmī diseñ sī ye dime tek / Çār-mıḥa dönüp derdüñe **her ana** şalınsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 254, Beyit 14). [her ana, -a]

her bār: Daima, her zaman.

Ḳatre-i eşḳüm binüp müjgāna her sū yügrişür / Çübe binmiş ṭıfla beñzer kim ḳılır **her bār** seyr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 54, Beyit 3). [her bār,]

Çihreñe olalı kızgün müşteri ey yār şem^c / Mihr-i ‘ālem-tāba germiyyet şatar **her bār** şem^c (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 127, Beyit 1). [her bār,]

Şām-ı hecründe leb ü haddüñle gördi sūzişem / Cān eridüp şubha dek yanup tüter **her bār** şem^c (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 127, Beyit 5). [her bār,]

Baħr-i haddüñle görelden âteşüm ey yār şem^c / Bağrınıñ yağın yakup ağlar baña **her bār** şem^c (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 128, Beyit 1). [her bār,]

Cem^cüne yüz süreli ey nūr-ı çeşm-i zāt-ı pāk / Pertev-i hūrşîdi almaz ‘aynına **her bār** şem^c (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 129, Beyit 5). [her bār,]

her bir: Tek tek, ayrı ayrı hepsi.

Gül yaķalarda yaķam sînemi ben lāle gibi / Gül yüzüñ seyr ide nergis gibi **her bir** güstāh (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 29, Beyit 2). [her bir,]

Vefā baħrinde **her bir** kaçre bir ‘ummān-ı hikmetdür / Maħabbet pertevinde zerre mihr-i ‘ālem-ārādur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 64, Beyit 3). [her bir,]

Hevādār olma **her bir** sāyesinden ‘ār iden serve / Cihān bāğında besdür ‘ārif iseñ seyr-i şimşāduñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 156, Beyit 3). [her bir,]

Sînemdeki elifler sehm-i sitemdür ey dost / Bu ıaldı yādğarı **her bir** kaşı kemānuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 157, Beyit 5). [her bir,]

Hem-dem-i hār oldu **her bir** verd-i handān ey gönül / ‘Andelībāsā demidür eyle efgān ey gönül (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 174, Beyit 1). [her bir,]

Birdür yanında cür‘a gibi cām-ı ‘aşkuñuñ / **Her bir** habāb-ı bāde ile bārgāh-ı Cem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 216, Beyit 2). [her bir,]

Hār-ı hecrüñle senüñ ey gonca bağrum hūniken / Sînemi gül gibi çāk itmek diler **her bir** diken (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 236, Beyit 1). [her bir,]

Vaşf-ı hūsñünde Rahîmî bendeñüñ **her bir** sözi / Hākķ budur kıymetde birdür gevher-i vālâyıla (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 290, Beyit 7). [her bir,]

Mey tāt-ı Keykubād kadeh hātemüñ gözi / **Her bir** habāb-ı ‘aynı ile şun Cemüñ gözi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 312, Beyit 1). [her bir,]

her biri: Teker teker hepsi.

Cevr ü derd ü guşşañı vallāhi şāhum rāzıyum / **Her biri** elḥamdülillāh oldu bir ni‘met baña (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 4, Beyit 4). [her biri,]

Cāhı çāha menşübı menşübeye döndürdiler / Rāh-ı Hākķda **her biri** şorsañ yine gümrāh yok (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 144, Beyit 5). [her biri,]

Tenümde dāğ-ı ğam ḥod **her biri** bir ṭabla âteşdür / Gören ey kaşı yā oḥdur yiter derdüm ziyād itme (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 302, Beyit 3). [her biri,]

her çi bād-ā-bād: Her ne olursa olsun. İster istemez.

Ꞑul oldu sen boyı servi görüp dil-i āzād / Hevā-yı ‘aşka düşüp didi **her çi bād-ā-bād** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 36, Beyit 1). [her çi bād-ā-bād,]

her dem: Her zaman.

Menzilüm gün gibi dirseñ ola fark-ı farkadān / Ol rızā rāhında **her dem** hāksār-ı evliyā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 9, Beyit 7). [her dem,]

Büse-i cānāna cān peymānesin bezl it diyü / Göz kıpar cām içre ben āvāreye **her dem** hābāb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 17, Beyit 2). [her dem,]

Ey Rahîmî utanur yaşum görüp rez-duñteri / Yüzine **her dem** tutar vālā-yı gül-gündan niķāb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 17, Beyit 5). [her dem,]

Her dem sürerdi başını itün ayağına / Bāri ğubār olaydı Rahîmî yoluñda kāk (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 24, Beyit 7). [her dem,]

İşigüñ sālillerine **her dem** ey kân-ı seḥā / Eşk-i rüyum sîm ile zerdür yeter iḥsān-ı ‘îd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 39, Beyit 13). [her dem,]

Bu ‘ömr-i bî-ķarāruñ māverāsından revān söyler / İşit sem‘-i ķabūliyle şular **her demde** ğüyādur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 64, Beyit 4). [her demde, -de]

‘Āşık-ı dîdār aña dirler ki **her dem** şu gibi / Kūy-ı dil-berde vücūdın hāk ile hem-vār ider (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 78, Beyit 2). [her dem,]

Beni şeydā kılan **her dem** nesîm-i ca‘d-ı ğisūdur / Ḥarāb iden ğöñül şehrin firib-i çeşm-i cādūdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 79, Beyit 1). [her dem,]

Ḥayāl-i ķaddine yeltendüñ ol serv-i hevā-baḥşuñ / Şabāveş gel ğöñül yil ŧurma **her dem** rüzğāruñdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 95, Beyit 7). [her dem,]

Rahîmî şu gibi ağlar şabāveş āh idüp **her dem** / Niç’itsün ğörmedi hāk-i cenābuñ niçe demlerdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 96, Beyit 4). [her dem,]

Ķan ŧolar **her dem** ķadeḥveş çeşm-i ḥün-efşānumuz / Mey içelden hār ile ol ğonca-i ḥandānumuz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 106, Beyit 1). [her dem,]

Şeh-süvārum gel ğören hāk-i semend-i nāzuñuñ / Yollar üzre muntazır **her dem** ğubārın ğözlerüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 113, Beyit 2). [her dem,]

Ne ķanlar yutduğın **her dem** Rahîmî dest-i hicrāndan / Anı sāğar gibi bağrı ŧolu ķan olmayan bilmez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 117, Beyit 7). [her dem,]

Ey felek ḥoş ğör bu devrānuñ bahārı şevķini / **Her dem** el virmez bu demler arayup yaksañ çerāğ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 130, Beyit 3). [her dem,]

Mā-cerā-yı eşk-i çeşmüm bilmek isterseñ eger / Ey perî-rü ‘aynıdur **her dem** revān enhāra baķ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 139, Beyit 2). [her dem,]

Ey dil ne içün **her dem** bu zāra neden düşdüñ / Başum gibi ser-gerdān āvāre neden düşdüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 146, Beyit 1). [her dem,]

Yaşum deryâsı **her dem** mevc ururmuş süy-ı kûyında / Benüm nemsin anı girdâb-ı bî-pâyâna döndürdüñ
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 147, Beyit 3). [her dem,]

Bilmezem senden Raḥîmî nice alsun ocağın / **Her dem** eylersin mezâk-ı ‘ış u bî-dād ey felek (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 150, Beyit 7). [her dem,]

Dâmenine irmege **her dem** şabâ pîrâhenüñ / Kõmadı elden yaķasın dil-berâ pîrâhenüñ (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 158, Beyit 1). [her dem,]

Ruṭûbet ref^c olup tende ḥarâretten yubûset var / Gözümden cûy olup **her dem** dökilen yaşı ḥayrânem
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 212, Beyit 3). [her dem,]

Ķamaşduñ baķamaduñ göriceķ gün yüzün ol mâhuñ / Neme yararsın ey dide senüñ **her dem** nemüñ
gördüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 218, Beyit 5). [her dem,]

Bağrumuñ başında ‘aynı ile buldum başını / Bilürem ķandan gelür **her dem** bu eşk-i ḥûn-feşân
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 233, Beyit 5). [her dem,]

Yaşum üzre gösterür **her dem** gözüm ḥûnîn-ḥabâb / Zeyn ider gûyâ donanma ile ol deryâ yüzün
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 246, Beyit 2). [her dem,]

Yâd-ı la‘lûñle aķan yaşumdur ey deryâ-yı cûd / Saḥt iden **her dem** şadef içinde nisyân cevherin
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 252, Beyit 3). [her dem,]

Benüm ḥânım sen ol şehvâra dirsın baḥr-i ‘izzetde / Vücûduñ cevheri **her dem** her âfetden nihân olsun
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 259, Beyit 2). [her dem,]

Saṇa âvâze-i ṭanbûra **her dem** dem bu dem durur / Dem it kim arayup bulunmaya şâyed bu dem bir gün
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 264, Beyit 6). [her dem,]

Nev-bahâr-ı ḥüsnuñüñ **her dem** cünûnum artırur / Boynuma zencîr-i zülfüñ vaķtidür daķ şu gibi
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 314, Beyit 5). [her dem,]

Ķanlı yaşum ‘Aşılı ırmağınuñ mânendidür / Ter dutar **her dem** aķup ol verd-i ḥandân bāğını (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 317, Beyit 2). [her dem,]

Yaşumla âhuma şor gör hevâ-yı ‘ummânı / Gezer şabâyıla **her dem** feżâ-yı ‘ummânı (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 326, Beyit 1). [her dem,]

Felek fark eylemez bir ķaḥbe-zendür merdi nâ-merdi / Hemîşe şâd ider nâ-merdi **her dem** ağladur
merdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 341, Beyit 1). [her dem,]

her gice: Her bir gece.

Her gice tâ şubḥa dek ey meh gözüm yıldız şayar / Menzili bir merdümek pür-âb ola eyler mi ḥ‘âb
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 12, Beyit 2). [her gice,]

Her gice mihr-i ruḥuñ şevķi dile meh-tâbdur / Cânuma cām-ı lebüñ cânâ şarâb-ı nâbdur (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 44, Beyit 1). [her gice,]

Ey Raḥîmî kadd ü zülf-i yâr ise sevdâ-yı cân / Şubḥa dek yıldız şayup **her gice** ol bî-dâr-ı ‘ömr (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 62, Beyit 7). [her gice,]

Her gice ḥâr-ı ģamından şubḥa dek sen ģoncanuñ / ‘Andelibâsâ ģöñül pes nâ-ģehânî zâr ider (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 82, Beyit 2). [her gice,]

Cihân mülkini ğarķ-āb eyleyen bu eşk--i hūnumdur / Semāyı oda uran **her gice** sūz-ı derūnumdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 85, Beyit 1). [her gice,]

Gerdenümde **her gice** āvāze-i zencîr-i şevķ / Şem'veş pür-tāb-ı dil eksük degüldür sūz u sāz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 118, Beyit 6). [her gice,]

Her gice şad āh u nāle her seher zār u hezār / Sen gül içündür dün ü gün bu olan ğavġāya baķ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 137, Beyit 6). [her gice,]

Ruĥuñ māhın gözetmekden bu çeşmüñ eşķ-i pervinin / Görür **her gice** yıldız şayduġum ħaldı taña meş'al (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 164, Beyit 2). [her gice,]

Her gice şad āh u nāle her seher zār-ı hezār / Sen gül içündür dünî gün bu olan ğavġā bu gün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 227, Beyit 3). [her gice,]

Her gün alur 'arîzuñ zülf-i şebāsā koynına / Hāledür māhı koyar **her gice** gūyā koynına (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 288, Beyit 1). [her gice,]

Bilmemiş noķşānını meh-rūña meyl itmiş ķamer / **Her gice** şehrüñde anuñcün gezer uğrı gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 328, Beyit 5). [her gice,]

her gün: Her zaman, daima, sürekli.

Rāst **her gün** ben du'acıñam senüñ pencġāhda / Büsselikden deġsin ey şeh nāz ķo nevbet baña (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 4, Beyit 7). [her gün,]

Her gün başına mihr-i şeref toġsa tañ mîdur / Me'vā idindi derġehüñ ey şehriyār-ı 'îd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 38, Beyit 3). [her gün,]

Ruĥ-ı zerdiyle **her gün** muntazırdur şāh-rāhuñda / Raĥîmî bir ħazān yapraġıdır yollara düşmişdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 53, Beyit 7). [her gün,]

Bir ışıkdur ġeşt ider menzil-be-menzil seher-be-seher / Nūr cer ider ķamer **her gün** yüzüñ muhtācıdır (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 59, Beyit 6). [her gün,]

Baña ey çerķ **her gün** mihr-i 'ālem-tāb 'arz itme / Benüm āyîne-i ruĥsāra yāra ĥod nigāhum var (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 76, Beyit 2). [her gün,]

Mihr ider **her gün** döner şandum murādum üstine / Bilmedüm bir şüret ile ol beni aldar imiş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 121, Beyit 3). [her gün,]

Ayaġuña yüz sürer **her gün** Raĥîmî sāyeveş / Şükr-i lillāh kim şehā başında devlet var imiş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 121, Beyit 7). [her gün,]

Raĥîmî n'ola kūyuñ topveş seyr eylese **her gün** / O ser-gerdānuñ itdi āh ķaddin şavlecān ebrū (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 270, Beyit 9). [her gün,]

Hecr-i ĥaddüñle dem olmaz itmeye dil **her gün** āh / Ey melek-rū ādemilikdür ider ķul **her gün** āh (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 276, Beyit 1). [her gün,]

Tañ degül meh dikse göz **her gün** rikābuñ 'aynına / Ĥāk-pāyuñ tütüyādur āfitābuñ 'aynına (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 285, Beyit 1). [her gün,]

Her gün alur 'arîzuñ zülf-i şebāsā koynına / Hāledür māhı koyar her gice gūyā koynına (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 288, Beyit 1). [her gün,]

her kaçan: Her ne zaman.

Şokunsa **her kaçan** nâzıyla ol serv-i revân şorguc / İrüp teb tâb-ı hayretten olur lertzân hemân şorguc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 25, Beyit 1). [her kaçan,]

her kanda: Her nerede.

Gül gibi **her kanda** hânde kılsa ol ferhunde zât / Güldüğü gülzâruñ olur hep nebâtât u nebât (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 20, Beyit 1). [her kanda,]

her ki: Her kim ki.

Her ki cânâ gussa-i ‘aşkuñla mu‘tâd olmadı / Görmesün şâdî yüzün ‘âlemde gamnâk olsun ol (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 179, Beyit 2). [her ki,]

her kim: Hangi kimse ki.

Râzıyam **her kime** eylerseñ vefâ / Cevrûñ ey bî-mihr yanam baña bes (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 119, Beyit 2). [her kime, -e]

Melâmet ehline **her kim** iderse ħor nazar / Biz aña ‘aşk u ne meşķ ü ne ħod selâm idelüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 180, Beyit 4). [her kim,]

her küşe: Her köşe.

Kendüñüñ yağıyla sızup ħorlanur **her küşede** / Nâr-ı gamdan kimseye ‘acz eylemez izhâr şem‘ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 129, Beyit 2). [her küşede, -de]

Şemsveş devrûñde bir rûşen-çerâğ eyle beni / Meh gibi **her küşede** yakduñ kevâkibvâr şem‘ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 129, Beyit 4). [her küşede, -de]

Ben ey Raĥîmî bir yüzi gül çeşmi nergisüñ / **Her küşe** cüst u cü idici çeşm ü güşiyem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 182, Beyit 5). [her küşe,]

her lahza: Her an.

Vücüd-ı nâzüküñe yaraşur **her lahza** şıĥhatler / Sa‘âdetlü serüñden eksük olmasun sa‘âdetler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 81, Beyit 1). [her lahza,]

her nefes: Her an.

Dil hevâ-yı ‘aşķa hem-dem **her nefes** / Baña bu yoluñda bes bâķi heves (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 119, Beyit 1). [her nefes,]

her ne: Her ne, her ne olursa olsun, her şey.

Her neye şunarsañ irişür dest-i şerîfün / Virmiş elüñe Hakk yed-i tākāt Baba Hamza (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 287, Beyit 6). [her neye, -ye]

her nokta: Her yer.

Ruḥuñ vaşfında cānā şî'r-i rengînümde **her nokta** / Şanasın 'arız-ı dünyāda naqş-ı ḥāl-i Hindūdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 79, Beyit 5). [her nokta,]

her rüz: Her gün.

Rūze-i ḡamda bu dil **her rüz** iderken i'tikāf / 'İd-ı vaşluñçün hilāl 'arz itdi menşūr-ı mu'āf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 131, Beyit 1). [her rüz,]

her şeb: Her gece.

Her şeb şaçuñ ḡamıyla tül-i emel kılardum / Olmasa ger fenāsi bu 'ömr-i bî-beḡānuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 155, Beyit 4). [her şeb,]

Şerār-ı sūz-ı şevḡümden semā pür-necm olur **her şeb** / Ruḥuñ mihriyle sînem içre deff ü nāya 'aşḡ olsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 248, Beyit 3). [her şeb,]

Ḥayālün şem'î **her şeb** yanmasa bālînüm üstinde / Yaḡardı sūziş-i tāb fūrḡatün ile bu cān ḡasta (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 305, Beyit 4). [her şeb,]

her seher: Her sabah.

Her gice şad āh u nāle **her seher** zār u hezār / Sen gül içündür dün ü gün bu olan ḡavḡāya baḡ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 137, Beyit 6). [her seher,]

Her gice şad āh u nāle **her seher** zār-ı hezār / Sen gül içündür düni gün bu olan ḡavḡā bu gün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 227, Beyit 3). [her seher,]

Güzāfın şanma āhın **her seher** ben bülbul-i zāruñ / Sen ey gül gülşen ol ḡār-ı ḡam-ı hicrānı bilmezsın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 229, Beyit 3). [her seher,]

Ḥār elinden alamam gül gibi ter dāmenüñi / **Her seher** anuñ için eylerem eḡḡān Çelebi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 338, Beyit 3). [her seher,]

her su: Her su (damlası).

Senden özge daḡi nem var diyü **her şü** ol şü / Var gözi yaşı gibi maḡdemüñe kıldı nişār (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 102, Beyit 2). [her şü,]

her sū: Her taraf, her yan.

Her sū o ğonca hār ile ier řarāb-ı sūrĥ / Aķar o demde eřme-i eřmūmden āb-ı sūrĥ (Kūtahyalı Rahīmî Dîvânı, Gazel 30, Beyit 1). [her sū,]

Ķatre-i eřkūm binūp mūjġāna **her sū** yūġriřūr / ūbe binmiř tıfla beñzer kim ķılur her bār seyr (Kūtahyalı Rahīmî Dîvânı, Gazel 54, Beyit 3). [her sū,]

Ey Raĥīmî řu gibi **her sū** revān oldı yařum / Rāst gelmez kim ķılam ol serv-i ĥoř-reftārı seyr (Kūtahyalı Rahīmî Dîvânı, Gazel 55, Beyit 5). [her sū,]

řu ķoyup ocaġına **her sū** yūridi ġāziler / Nār-ı řevķıyla serāy-ı dil-sitānın yaķdılar (Kūtahyalı Rahīmî Dîvânı, Gazel 61, Beyit 4). [her sū,]

Ķarār itmez dil ü cān tende ey rūĥ-ı revān sensüz / Olur řular gibi ġözüm yařı **her sū** revān sensüz (Kūtahyalı Rahīmî Dîvânı, Gazel 110, Beyit 1). [her sū,]

Aķıtdum yařumı řu gibi ey ķadd-i revān **her sū** / Maĥabbet sebzesin řād-āb idüp bir seyrġāh itdüm (Kūtahyalı Rahīmî Dîvânı, Gazel 184, Beyit 2). [her sū,]

La‘l-i cān-baĥřuñla cānā āřınālķ kesb iden / Baĥrveř **her sū** revān itsün revān cān cevherin (Kūtahyalı Rahīmî Dîvânı, Gazel 252, Beyit 4). [her sū,]

Ģözi yařlu Raĥīmîyi demidūr ber-murād eyle / Revān olsun yanuñca ey sehî-ķad řu gibi **her sū** (Kūtahyalı Rahīmî Dîvânı, Gazel 272, Beyit 7). [her sū,]

Serv-ķaddūñ cüst u cū itmekde **her sū** ġözlerüm / Beñzer ol seyl-āb aķar ĥūnîn-ĥabābuñ ‘aynına (Kūtahyalı Rahīmî Dîvânı, Gazel 285, Beyit 2). [her sū,]

Teferrüġġāh-ı bāġ-ı vařluña bir dem irem diyü / Ģözümūñ ey boyı servi revān **her sū** aķar yařı (Kūtahyalı Rahīmî Dîvânı, Gazel 318, Beyit 4). [her sū,]

Yařum içinde **her sū** ‘aks-i la‘l-i yāri ben ġördüm / Deñiz ġözine řoķsun baĥr u irsin la‘l ü mercānı (Kūtahyalı Rahīmî Dîvânı, Gazel 333, Beyit 3). [her sū,]

her araf: Her yer, dōrt bir yan.

Ĥārlarla açılır ol verd-i ĥandān **her araf** / Bir dem olmaz kim ġözümde aķmaya ķan **her araf** (Kūtahyalı Rahīmî Dîvânı, Gazel 136, Beyit 1). [her araf,]

Yār yār aġyār u ‘āřķ zār u miĥnet bî-řūmār / Vařl-ı mesned řabr-ı bî-ĥadd dār-ı hicrān **her araf** (Kūtahyalı Rahīmî Dîvânı, Gazel 136, Beyit 2). [her araf,]

‘Ömr-i müsta‘cil felek ġaddār u nā-hemvāra baĥt / Mihr-i meh-rū ġayr-ı vāķi‘ cāy-ı ĥırmān **her araf** (Kūtahyalı Rahīmî Dîvânı, Gazel 136, Beyit 3). [her araf,]

Ārzū-yı vařl-ı bīm-i fūrķat ü cevri-i raķīb / Žāyi‘ itdi ‘aķlumı fikr-i firāvān **her araf** (Kūtahyalı Rahīmî Dîvânı, Gazel 136, Beyit 4). [her araf,]

Ģūřına ġül-bāng-i āhum ġirmedi ol ġoncanuñ / Ey Raĥīmî bülbulāsā oldı eġġān **her araf** (Kūtahyalı Rahīmî Dîvânı, Gazel 136, Beyit 5). [her araf,]

‘Arż-ı dîdār it Raĥīmî bendeñe ey serv-ķad / Yollar üzre muntařırdur çeřm-i ġiryān **her araf** (Kūtahyalı Rahīmî Dîvânı, Gazel 136, Beyit 6). [her araf,]

her yañ: Her taraf, her yön.

Ey Raḥîmî seyr-i dîdâr ise dâ'im ârzû / Ma'il olma **her yaña** şu gibi sūy-ı yāra bak (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 143, Beyit 5). [her yaña, -a]

Ben ideyin Allāh oñara her işüñ ey şeh / Furşat gemisi **her yaña** şāhāne şalınsun (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 254, Beyit 4). [her yaña, -a]

Sen gitdi (?) raķībā komaduñ serenüñ alçaķ / Kātlın hele āhum topı **her yaña** şalınsun (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 254, Beyit 13). [her yaña,]

her yir: Her yerde, her zaman, her hal ve şartta.

Ey Raḥîmî mescid ü mey-ḥāne birdür 'āşıkā / Tālib-i Ḥaķķ olmuşuz **her yirde** tē'āt ehliyüz (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 111, Beyit 7). [her yirde, -de]

Raḥîmî mescid ü mey-ḥāne birdür tālib-i Ḥaķķa / Ḥuzūr-ı kāl̄b ile **her yirde** tē'āt ihtiyār itdüm (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 194, Beyit 7). [her yirde, -de]

her zemān: Her zaman, daima.

Dergeh-i 'izzet-nümāña bir daḥi yüz sürmege / **Her zemān** ta'cıl ider 'ömrüm gibi evān-ı 'id (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 39, Beyit 5). [her zemān,]

Şimdi mi geldi kāfile-i 'aşķ **her zemān** / Bu ḥāne-i gönül ezeliden kōnağıdur (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 86, Beyit 2). [her zemān,]

Her zemān dilden olur şāhid-i cān çihre-nümā / Ey Raḥîmî gözün aç özge temāşādur dil (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 168, Beyit 7). [her zemān,]

Umaram işüğüñi maṭlab-ı a'lā ide Ḥāķ / **Her zemān** pādīşehüm ben de talebnāk olayum (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 205, Beyit 4). [her zemān,]

Binmege tiz günde sen mihr ü sa'ādet raḥşına / **Her zemān** evrāduma sür'at semendin koşmışam (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 210, Beyit 4). [her zemān,]

Yār hem-dem bezm-i ḥurrem mevsim-i 'ıyş u ṭarab / Sāķiyā mey şun ele girmez bu demler **her zemān** (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 260, Beyit 3). [her zemān,]

hercāyî: Şıpsevdi, vefasız, sebatsız.

N'eyleyüm kurtulmadı **hercāyî** dil-ber sevmeden / Vaktidür yansun yakılsun bu dil-i sūzān ḥayf (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 135, Beyit 4). [hercāyî,]

hergiz: Asla, hiçbir zaman, katiyyen.

Raḥîmî komadı ser-keşlign ol serv-ķad **hergiz** / Ayağına düşüp berg-i ḥazānveş ḥāk-i pā oldum (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 193, Beyit 7). [hergiz,]

Olalı k y-ı muğbeçe  r mg h-ı Cem /  ilm na  adne itmedi **hergiz** nig h-ı Cem (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 215, Beyit 1). [hergiz,]

Ser-mest iken Ra  m   u dem c m-ı  a   ile / **Hergiz** ne c m vardı   hum ne   h-ı Cem (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 215, Beyit 5). [hergiz,]

hergün: Her gün || Daima, sürekli.

G z    ayy dı hem-r h olalı   r ne  amze le / A ar **hergün** ba ına iki yay ol pehlev n ebr  (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 270, Beyit 2). [hergün,]

herkes: Herkes, insanların tümü.

Mez k-ı h n-ı vi  l  le muğtenem **herkes** / Ba a  ar b-ı  amu  kısmet-i ezeldür ola (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 307, Beyit 6). [herkes,]

hev : Arzu, heves.

G  l mi  add   **hev sından** ayırmam bir nefes / R st  bir  o rı yoldur itdüm ir  d a a (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 8, Beyit 4). [hev sından,]

  d iden   hum **hev ** id-i vi  l  nd r beni / Yo sa çekmem  am olursam ğurbet-i   da ba  d (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 32, Beyit 5). [hev ,]

Virmez isem başumı  ev    **hev sıyla** sen   / K  l-i ecz m  k  l it ey  em -i r   en oda yak (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 140, Beyit 2). [hev sıyla, -sıyla]

Bir dem mi var **hev  ** ile yil gibi yelmeyem / Bilmem bu yolda hem-reh-i b  d-ı hecr miyem (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 214, Beyit 5). [hev  , - ]

 u dem       **hev s n** ben dil-i p r-z ra  ab urdum / Yaşum dery ya şaldum   hum  kuhs ra  ab urdum (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 221, Beyit 1). [hev s n, -s n]

Binüp nefis atına terk it Ra  m    rf-i ma  r f  / Lic m-ı  er i urup     dan kullan **hev ** ra   n (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 235, Beyit 7). [hev ,]

B y-ı lu fu la Ra  m  kıldı  apu nda  ar r / Bu **hev ** ile anu   n eyledi terk-i va an (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 236, Beyit 7). [hev ,]

      **hev s ** ile geh ağlar geh işlerin / Nem var benüm e er sen   ortada ben neyin (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 258, Beyit 4). [hev s , -s ]

 add-i dil-c y  **hev sıyla** yaşum c y eyledüm /    bir dem gelmez ol   l -cen bu   ayn na (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 285, Beyit 3). [hev sıyla, -sıyla]

Eksük olmaz z  f    add  nden **hev  lar** başuma / Veh bu sevd dan gelür   hir bel lar başuma (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 295, Beyit 1). [hev  lar, -lar]

Yine g      **hev  ya** yiltendi /    kim r z  r  yüz   td  (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 319, Beyit 3). [hev  ya, -ya]

Bülbülleriyle oldum hecrüñ deminde hem-dem / Döne döne figānum şimdi **hevāya** döndi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 331, Beyit 3). [hevāya, -ya]

Vefādan bir eser yok gülşeninde ey şabā dehrüñ / **Hevāya** servi mā'ildür açılğan hār ile verdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 341, Beyit 3). [hevāya, -ya]

hevādār: Dost, âşık.

Hevādāruñ olanı ey boyı serv / Yeter sāye gibi yirden yire ur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 42, Beyit 5). [hevādāruñ, -uñ]

Ey Raḥîmî nāy u nūşından bu bezmüñ fāriğuz / Āhveş ammā dem olur bir **hevādār** isterüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 107, Beyit 7). [hevādār,]

Ben senüñ bende-i ser-bāz u taleb-kāruñ olam / Serv-ḳaddüñe hevā-ḥ'āh u **hevādāruñ** olam (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 206, Beyit 1). [hevādāruñ, -uñ]

Ḳosun bend-i zülfüñ giriftāruñum / Boyuñ ḥaḳḳı ṭoğru **hevādāruñum** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 211, Beyit 1). [hevādāruñum, -uñum]

Eyleme ṭoğrı **hevādāruñı** yanuñdan ırak / Ben senüñ sāyeñü sen serv-i ḥırāmānumsın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 232, Beyit 5). [hevādāruñı, -uñı]

Benüm yok biñ **hevādārum** figān u āhdan ğayrı / Döner yok üstüme bu ṭālî'-i bed-ḥ'āhdan ğayrı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 353, Beyit 1). [hevādārum, -um]

hevādār ol-: Hevesli, gönüllü, âşık olmak.

Hevā-yı ḳadd-i dildāra **hevādār olmuş** ol servüm / Gözüüm yaşı yaşın yaşın benüm rûḥum revān itmiş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 124, Beyit 2). [hevādār olmuş, -mı]

Dem-i ğamda baña hem-dem bu çeşm-i ḥün-feşān ḳalmıḡ / **Hevādār olup** üstüme döner āh u figān ḳalmıḡ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 126, Beyit 1). [hevādār olup, -up]

Hevādār olma her bir sāyesinden 'ār iden serve / Cihān bāğında besdür 'ārîf iseñ seyr-i şimşāduñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 156, Beyit 3). [hevādār olma, -ma]

Hevādārı olanı ḳāmetüñüñ istikāmetle / Mezellet yollarında sāye gibi ḥāksār itme (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 278, Beyit 3). [hevādārı olanı, -ı, -anı]

Ḳaddüñe bende olup ṭoğrı **hevādāruñ olan** / Ḳayd-ı ğamdan olur ol serv gibi āzāde (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 280, Beyit 5). [hevādāruñ olan, -uñ, -an]

Nārveş ser-keşlenürmişsin **hevādār olana** / Ğaybdur çıkḡa cihān gözden bu dem çok şü gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 314, Beyit 4). [hevādār olana, -ana]

hevā-ḥ'āh: Yar, dost.

Ol kerem kânı iştmiş āhuma raḥm eylemiş / Ben **hevā-ḥ'āhuñ** muḥālîf rûzgārın istemez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 114, Beyit 6). [hevā-ḥ'āhuñ, -uñ]

Ben senüñ bende-i ser-bâz u taleb-kāruñ olam / Serv-ḳaddüñe **hevā-ḥ'āh** u hevādāruñ olam (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 206, Beyit 1). [hevā-ḥ'āh,]

hevā-ḥ'āh ol-: Dost, sevgili, yar olmak.

Hevā-ḥ'āhuñ olup her gūşede sâbit-ḳadem olur / Bulunmaz şāh-bāzum bir benümle şāmeden gayrı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 325, Beyit 4). [hevā-ḥ'āhuñ olup, -uñ, -up]

hevāñ: Horluk, hakirlik, zillet, hâksârî.

Bāda ṭabşırdum **hevāñ** ile vücūdum ḥırmenin / Şanma 'ömrüm ḥāşılı 'ömrüm benüm bād-ı hevā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 3, Beyit 4). [hevāñ,]

hevā-yı 'aşḳ: Aşk arzusu.

Ḳul oldı sen boyı servi görüp dil-i āzād / **Hevā-yı 'aşḳa** düşüp didi her çi bād-ā-bād (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 36, Beyit 1). [hevā-yı 'aşḳa, -a]

Rāst uyduñsa ger ol servüñ **hevā-yı 'aşḳına** / Ey Raḥîmî gel maḳāmuñ gözle ol dem-sāz nāz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 109, Beyit 5). [hevā-yı 'aşḳına, -ına]

Cūş iderdi dil **hevā-yı 'aşḳ** ile deryā gibi / Ey melāḥat kânı ammā rüzgārın gözlerüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 113, Beyit 3). [hevā-yı 'aşḳ,]

Dil **hevā-yı 'aşḳa** hem-dem her nefes / Baña bu yoluñda bes bāḳi heves (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 119, Beyit 1). [hevā-yı 'aşḳa, -a]

Müdde'iler cem' olup başına odlar yaḳdılar / İtmedi bir dem **hevā-yı 'aşḳuñı** inkār şem' (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 128, Beyit 6). [hevā-yı 'aşḳuñı, -uñı]

Çekme baş āteş gibi ḥāk ol **hevā-yı 'aşḳ** ile / Şu gibi dîdāra ṭālibseñ ne lāzım baş ayak (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 140, Beyit 3). [hevā-yı 'aşḳ,]

hevā-yı ḡam-ı zülf: Saçının derdinin arzusu.

Çok furtına şavurdi **hevā-yı ḡam-ı zülfüñ** / Lenger biraḡup ḳomadı bir yana şalınsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 254, Beyit 10). [hevā-yı ḡam-ı zülfüñ, -üñ]

hevā-yı ḥāl ü zülf: Saçının ve beninin arzusu.

Hevā-yı ḥāl ü zülfüñe düşelden oḳıya gelmez / Biñ altun āşyānına iñen yüksek uçar şāhin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 244, Beyit 2). [hevā-yı ḥāl ü zülfüñe, -üñe]

hevā-yı ḳadd-i dil-cū: Gönül çeken boyun arzusu.

Hevā-yı ḳadd-i dil-cūsıyla bir serv-i gül-endāmuñ / Kenār-ı cūy-ı çeşmümden aḳan ḥün-āba 'aşḳ olsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 248, Beyit 4). [hevā-yı ḳadd-i dil-cūsıyla, -sıyla]

hevā-yı kadd-i dildār: Sevgilinin boyunun arzusu.

Hevā-yı kadd-i dildāra hevādār olmuş ol servüm / Gözüm yaşı yaşın yaşın benüm rûhum revân itmiş
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 124, Beyit 2). [hevā-yı kadd-i dildāra, -a]

hevā-yı kadd: (Sevgilinin) boyunun hevesi, arzusu.

Hayli demdür dil hevā-yı kaddüñe oldu esîr / İstemez ammā efendi bir nefes āzādlık (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 141, Beyit 2). [hevā-yı kaddüñe, -üñe]

hevā-yı kākül: Saçının arzusu.

Vefāsız lāle-ḥaddiçün dile dāğ-ı cefā urmam / Perîşān olmazam geçdüm hevā-yı kākülüñden hem
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 204, Beyit 2). [hevā-yı kākülüñden, -düm-üñden]

hevā-yı kâmet-i hecr: Ayrılığın boyunun arzusu.

Hevā-yı kâmet-i hecriyle düşdüm süy-ı şahrāya / ‘Aceb mi kan dokerse dem-be-dem bu çeşm-i giryānum
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 224, Beyit 3). [hevā-yı kâmet-i hecriyle, -iyle]

hevā-yı nev-rüz: Yeni günün havası.

Luṭfuñ nesîm ile hoş-dem hevā-yı nev-rüz / Tâb-ı ‘ızāruñ ile ḥurrem fezā-yı nev-rüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 108, Beyit 1). [hevā-yı nev-rüz,]

hevā-yı sa‘y: Safa ve Merve tepeleri arasında gidip gelme arzusu.

Şafā-yı ṭavf-ı Ḥicāz u hevā-yı Sa‘y semā‘ / Ne yol maḳām-ı ḳabûle varursa varı görüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 148, Beyit 6). [hevā-yı sa‘y,]

hevā-yı ‘ummān: Okyanus arzusu.

Yaşumla āhuma şor gör hevā-yı ‘ummānı / Gezer şabāyıla her dem fezā-yı ‘ummānı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 326, Beyit 1). [hevā-yı ‘ummānı, -ı]

hevā-yı zülf: (Sevgilinin) saçının arzusu, hevesi; (sevgilinin) saçının sevgisi.

Ġam-ı ḥaṭṭuñ hevā-yı zülfüñ āh / Ben perîşāna ḳara yazudur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 48, Beyit 5). [hevā-yı zülfüñ, -üñ]

hevā-yı zülf-i yār: Sevgilinin saçının arzusu.

Bâda virdi hırmen-i ‘ömrüm **hevā-yı zülf-i yār** / Bilmezem bād-ı hevā mı şanur ol dildār-ı ‘ömr
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 62, Beyit 5). [hevā-yı zülf-i yār,]

Nesîmāsā **hevā-yı zülf-i yāre** hem-dem ol ey dil / Perîşān olma demler içre gāyet hoşca demdür bu
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 272, Beyit 3). [hevā-yı zülf-i yāre, -e]

hevāyî: Gelgeç gönüllü, uçarı.

Perîşān itme gönülüm ey şabā dem urma zülfinden / Benüm de başum üzre bir **hevāyî** sünbülüm vardur
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 51, Beyit 3). [hevāyî,]

heves: Arzu, istek.

Dil hevā-yı aşka hem-dem her nefes / Baña bu yoluñda bes bākî **heves** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 119,
Beyit 1). [heves,]

heves kııl-: Heves etmek, heveslenmek, arzulamak.

Yār ile seyr-i çemenzāra **heves kıılma** gönül / Hem-reh olmak rāst gelmez serv ile şāh-ı giyā (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 3, Beyit 6). [heves kıılma, -ma]

Heves kıılmaz behîştāsā bahār-ı bāğ-ı dünyāya / Ruħuñsuz ey gül-i ter şanma seyr-i bāğ u rāğ ister
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 84, Beyit 2). [heves kıılmaz, -maz]

heves-i kūy: Mahallenin arzusu.

Heves-i kūyuñ ile bāğ-ı cināndan geçdüm / Nażar it aşık-ı didāra Meħemmed Çelebi (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 348, Beyit 3). [heves-i kūyuñ, -uñ]

hey: Seslenme ünlemi.

Raķîb-i seg-nihāduñ āline aldanma vahşet kııl / Şaķın şayd olma kancık dilküye **hey** erkek arslanum
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 201, Beyit 2). [hey,]

Hey āfet nāzüküñ oranı yok mı / Cefā vü cevruññüñ pāyānı yok mı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 339, Beyit
1). [hey,]

hezār:

1.Bülbül.

Koyup gülzār-ı kūyuñ şanma dil gülzāra düşmişdür / **Hezār** efgān ile ol ĥasta ey gülzāra düşmişdür
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 53, Beyit 1). [hezār,]

Ey Raķîmî işidüp nālemi ol gonca dimiş / Şad **hezār** ancılayın bülbül-i pür-zārum var (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 73, Beyit 5). [hezār,]

Ümîdüm devhası bâğ-ı murâdum âsitânuñdur / Cihân bâğında anuñ bâğ **hezârı** var benüm yokdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 98, Beyit 5). [hezârı, -ı]

Bir senüñ gibi benüm gonca-dehânum yokdur / Var senüñ gülşen-i ‘âlemde benüm gibi **hezâr** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 102, Beyit 4). [hezâr,]

Senüñ gülzâr-ı ‘âlemde benüm gibi **hezâruñ** var / Senüñ gibi benüm ey gonca-leb bir gül-‘izârum yok (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 142, Beyit 3). [hezâruñ, -uñ]

İşitmez âh-ı **hezârum** o gül-‘izârı görüñ / Okınsa kışsa-i ‘aşkum uyur o yârı görüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 148, Beyit 1). [hezârum, -um]

Fiğân u nâle vü âh-ı hâzinem tutdı gülzârı / Raḥîmî bir hâzân-dide **hezârum** zâradur meylüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 191, Beyit 5). [hezârum, -um]

Göñlüm ol gül-‘izâra yüz tutdı / Yine zâr u **hezâra** yüz tutdı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 319, Beyit 1). [hezâra, -a]

2. Pek çok, binlerce.

Goncaveşdür hem olur gül gibi geh ḥande-güşâ / Geh **hezâr** âh ile bülbül gibi güyâdur dil (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 168, Beyit 3). [hezâr,]

Görünmez ey göñül sen bir gül-i ra‘nâya ‘âşıkısın / İrişmez sem‘ine anuñ **hezâr** âvâze-i bülbül (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 177, Beyit 6). [hezâr,]

hezâr it-: Binlerce etmek, çoğaltmak.

Ḥarîm-i gülşen-i vaşluñla ḥurrem gül gibi her ḥâr / Hoş-edâ bülbülün ey gonca-leb zârın **hezâr itme** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 278, Beyit 4). [hezâr itme, -me]

hezâr ol-: Binlerce, çok olmak.

Bülbülün nâle vü feryâdı **hezâr olsa** ne gam / Gül olur ḥâra muḳârin o gam-ı gavḡâda (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 280, Beyit 6). [hezâr olsa, -sa]

hezârân: Binlerce, pek çok.

Degüldür dilde yara yâre bir tâze gülüm vardur / **Hezârân** zâr ider dildür adı bir bülbülüm vardur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 51, Beyit 1). [hezârân,]

Açılsun gül gibi ey gonca-leb her ḥâra yüz virdüñ / **Hezârân** nâledür güş eylemez efgânum añmazsın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 226, Beyit 2). [hezârân,]

Hezârân dâğ-ı gam var gül yüzüñsüz lâleveş dilde / Lebüñsüz beste cânım gonca açmaz belki geh gülde (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 281, Beyit 1). [hezârân,]

Hezârân derd daḥi olsa dilde âşikâr itmez / İder aḡyârdan lâle gibi anı nihân ḥasta (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 305, Beyit 2). [hezârân,]

Leṭāfet gülşeninde yine bir gül-berg-i nāz irdi / **Hezārān** bülbul-i gūyāsı var bir ‘aşk-bāz irdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 349, Beyit 1). [hezārān,]

hezār-ı ‘âşık: Âşığın bülbulü.

Hezār-ı ‘âşık olursa gam degül dildār şağ olsun / Kayırma bülbulü ey bāgbān gülzār şağ olsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 245, Beyit 1). [hezār-ı ‘âşık,]

hıdmet: Hizmet.

Şu gibi yüz sürüyü geldi çemenler **hıdmete** / Tā ola vech-i ḥasen gibi sürür-efzā-yı sür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 91, Beyit 2). [hıdmete, -e]

Kaşr-ı ‘aşkuñ Ḥusrevā ṭarhında ben üstād iken / Taş taşurdu **hıdmete** Ferhād idüp ırğadlık (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 141, Beyit 3). [hıdmete, -e]

Ey Raḥîmî yügrigi oldum vefā meydānınıñ / Ögdül alursam n’ola **hıdmet** semendin koşmışam (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 210, Beyit 5). [hıdmet,]

Raḳîb-i rû-siyāh ile beni bir görme **hıdmetde** / Bir olmaz zāğ-ı nā-cins ile ey şāhib-hüner şāhin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 244, Beyit 6). [hıdmetde, -de]

Ḥarîm-i muḥteremüñde eyā şeh-i ḥurrem / Daḥi bu bendeñe **hıdmet** zemānı gelmedi mi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 340, Beyit 4). [hıdmet,]

hıdmet-i ‘âlem: Dünya hizmeti.

Kapuñda bende olduğına ‘âlem itmesün minnet / Umûrına mufavvızdur ne şübhe **hıdmet-i ‘âlem** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 213, Beyit 5). [hıdmet-i ‘âlem,]

hıdmetkâr ol-: Hizmetkâr olmak.

Şevk-ı gayra nârveş māyil degül ey serv-ḳadd / Toğrulukla dergehüñde oldı **hıdmetkâr** şem‘ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 127, Beyit 2). [hıdmetkâr oldı, -dı]

hıfz: Koruma, muhafaza etme.

Ḥaṭṭ degül ḥaddinde yārūñ mülk-i ḥüsni **hıfz** içün / Çekdi İskender gibi ol fitne-i Ye’cüce sed (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 40, Beyit 2). [hıfz,]

‘Aşkuñı bir zerre dilde **hıfza** yokdur ṭākatüm / Bildiler sen şāha mihrüm gün gibi ḥalk-ı cihān (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 260, Beyit 5). [hıfza, -a]

hıfz eyle-: Korumak, saklamak, muhafaza etmek.

Ğam-ı dildārı cem‘ it maḥzen-i ḥaṭırda **hıfz eyle** / Ṭarîḳ-ı ‘aşka ‘azmüñ var ise zād-ı firāvān it (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 18, Beyit 2). [hıfz eyle,]

Hırāmān kanda nîk zıllin düşürmez hāke **hıfz eyler** / Mişāl-i ebr-i Aḥmeddür ki olmuş sāyebān şorguc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 25, Beyit 2). [hıfz eyler, -ler]

Hıfz eyle dilde hûn-ı ğamı rāh-ı ‘aşkda / Yokdur Raḥîmî yolda zebānî nevālenüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 152, Beyit 5). [hıfz eyle,]

hıfz it-: Korumak, muhafaza etmek.

Dil karar u hûşı çeşmüñden anuñçün **hıfz ider** / Naḳdi tārāc eyler ol Tātār bir yağmacıdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 59, Beyit 3). [hıfz ider, -er]

Ṭılısmāt-ı vücūduñda maḥabbet gencini **hıfz it** / Raḥîmî olıgör yap yap hemān vîrānesi ‘aşkuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 153, Beyit 5). [hıfz it,]

Hıfz ide ol şeh-i merdānı ḥaṭardan Ḥālîḳ / Şaḳladuğunca ten-i ‘asker-i Osmānı zırır (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 293, Beyit 7). [hıfz ide, -e]

hıl‘at-i şāh: Padişahın giydirdiği kaftan.

Rāstî bir tāze revnaḳ virdi cism-i ‘āleme / **Hıl‘at-i şāhı** şehā sen kāmety bālāyla (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 290, Beyit 2). [hıl‘at-i şāhı, -ı]

hırāmān: Salınan, salınarak yürüyen.

Hırāmān kanda nîk zıllin düşürmez hāke hıfz eyler / Mişāl-i ebr-i Aḥmeddür ki olmuş sāyebān şorguc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 25, Beyit 2). [hırāmān,]

Ḳaddüñi ḳo ben hāke **hırāmāna** şalınsun / Hecr āteşine niceyedek yana şalınsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 253, Beyit 1). [hırāmāna, -a]

Yelkenüñi kullanna eyā serv ṭorudan / Ben ḥāk-i hevā-ḥ‘āha **hırāmāne** şalınsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 254, Beyit 11). [hırāmāne, -e]

hırāş it-: Tırmalamak.

Başumda yaralar açdum yüzüm yir yir **hırāş itdüm** / Ḥaṭ-ı nāmūsı başdan tîğ ü tîrūñle tîrāş itdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 187, Beyit 1). [hırāş itdüm, -düm]

hırāşide: Yaralanmış, tırmalanmış, bozulmuş.

Dem-i hecrüñde yaşum içre **hırāşide** beden / Beñzer ol ḳal‘aya deryāda temāşālîğı var (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 46, Beyit 2). [hırāşide,]

hırîdār: Alıcı, müşteri.

Görüp la‘lüñe rûḥum itdüm revān / Göre nice cāndan **hırîdāruñum** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 211, Beyit 4). [hırîdāruñum, -uñum]

hırka: Dervişlerin üstlerine giydikleri, biçimi ve rengi mensup oldukları tarıkata göre değişen, kollu, yakasız, pamuklu giyecek.

Leblerüñde bilse bu deñlü kerāmet n'eydüğün / Rehn iderdi **hırkasın** cām-ı meye Beg Bāyezîd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 32, Beyit 7). [hırkasın, -sın]

hürmen: Harman.

Bāda ıtabşırdum hevāñ ile vücūdum **hürmenin** / Şanma 'ömrüm hāşılı 'ömrüm benüm bād-ı hevā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 3, Beyit 4). [hürmenin, -in]

Döne döne pîr-i 'aşkuñ pendî budur kendüme / Bāda eyle hāşılı gam **hürmenin** ber-bād kıl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 163, Beyit 4). [hürmenin, -in]

hürmen-i dehr: Dünya harmanı.

Şabāveş cū-be-cū kendüm dolandum **hürmen-i dehri** / Bulınmaz hālūññ bekdaşı hod bir dāne fülfulde (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 281, Beyit 4). [hürmen-i dehri, -i]

Yelüp yil gibi gezdüm cū-be-cū bu **hürmen-i dehri** / Görünmez hāşılı bir dāne berg-i gāhdan gayrı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 353, Beyit 2). [hürmen-i dehri, -i]

hürmen-i dihkān-ı dehr: Dünya çiftçisinin harmanı.

Virürdüñ **hürmen-i dihkān-ı dehrüñ** hāşılın şüfi / Elüñe girse ger gendüm kadar pervānesi 'aşkuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 153, Beyit 4). [hürmen-i dihkān-ı dehrüñ, -üñ]

hürmen-i hürmān: Mahrumiyet, yokluk harmanı.

Gömgök itdüm seng-i gamla kendümi / **Hürmen-i hürmānda** mānend-i 'ases (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 119, Beyit 8). [hürmen-i hürmānda, -da]

hürmen-i 'ömr: Hayat harmanı.

Bāda virdi **hürmen-i 'ömrüm** hevā-yı zülfi yār / Bilmezem bād-ı hevā mı şanur ol dildār-ı 'ömr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 62, Beyit 5). [hürmen-i 'ömrüm, -üm]

hürs: Bir şeyi lüzumundan ziyade talep, bir şeye ziyade rağbet, hürs.

Hırşı artur göñlümün pîr olduğunca 'aşkuña / Ey cüvānum ol delinün 'aqlı var uşlu gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 328, Beyit 2). [hırşı, -ı]

hürs u hased: Hürs ve kıskançlık.

Toludur bātıñı **hürs u hased** zāhir-perest olmuş / Koyup didār-ı kıyuñ cennet añar vā'iz-i ahmağ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 145, Beyit 3). [hürs u hased,]

hırz-ı füsûn: Büyü tılsımı.

Görüp bî-şabr olur her şûh-ı şîrîn-kâr-ı şehir-âşûb / Benüm tûmâr-ı eş'arum bu gün **hırz-ı füsûnumdur** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 85, Beyit 3). [*hırz-ı füsûnumdur, -umdur*]

hışım eyle-: Öfkelenmek.

Baňa kaçın çatup **hışım eyler** anuñçün hemân ebrû / Görüp ân-ı ruhuñ dîvâne düşdüm ey perî âni (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 270, Beyit 3). [*hışım eyler, -r*]

Kaşd-ı cân idüp niçün dâ'im kabâlar başuma / La'lüñ öpsem gamze **hışım eyleyüp** hançer çeker (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 295, Beyit 2). [*hışım eyleyüp, -yüp*]

hışm it-: Kızmak, öfkelenmek.

Cân lebünden em recâ itdükce gamzeñ **hışm ider** / Ben niyâz u nâzdan oldum meded ey çâre-sâz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 118, Beyit 4). [*hışm ider, -er*]

Dil ser-i küyuñ koyup şu gibi akmaz bir yaña / **Hışm idüp** ey seng-i dil ursañ kayalar başuma (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 295, Beyit 4). [*hışm idüp, -üp*]

hıta: Kuzey Çin.

Büy-ı çîn-i zülfüne virür **Hıta** hânı harâc / Dişlerüñüñ n'ola olursa 'Adende bâcıdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 59, Beyit 4). [*hıta,*]

Çîn-i zülfini **Hıta** vü Hotene virme hıta / Ki şakın alma hıta u haddına Rûm u Şâmı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 310, Beyit 2). [*hıta,*]

hıyâm-ı sîm: Gümüş cadırlar.

Görinen dâğlar yir yir kurlmış şâh-ı serviçün / **Hıyâm-ı sîmdür** ya nûrdan bir sâye-bân hurrem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 196, Beyit 3). [*hıyâm-ı sîmdür, -dür*]

hızr: Hızır Aleyhisselam. (Âb-ı hayat içtiği için ölümsüzlüğe erdiğine, bereketi temsil ettiğine ve kul sıkıştığında imdadına yetiştiğine inanılan, bir görüşe göre peygamber, bir görüşe göre velî olan zat.).

Lebünde tâb-ı tebden görünen tebhâleler cânâ / Şanasın rind-i mey-âşâm ile **Hızr** oldu hem-meşreb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 10, Beyit 3). [*hızr,*]

La'lüne ben hasta ola cân iken ey **Hızr** had / Bilmez idi ismini mâ'ül-hayātuñ bir ahad (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 35, Beyit 1). [*hızr,*]

Yetiş **Hızr** gibi yaşımı itmeden ilyâs / Getür kenâra bu ben mübtelâ-yı 'ummânı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 326, Beyit 5). [*hızr,*]

hızrāsā: Hz. Hızır gibi.

Ġarık-ı baħr-i ğamem al elüm **Hızrāsā** / Kenār-ı şādiye fırsat zemānı gelmedi mi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 340, Beyit 2). [hızrāsā,]

hızr-āsār: Hz. Hızır'ın işareti.

Bāġ-ı ħüsnünde femüñ ser-çeşme-i āb-ı ħayāt / Ĥaṭṭ-ı Hızr ābuñla gūyā oldu **Hızr-āsār** leb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 15, Beyit 4). [hızr-āsār,]

hızr-dem: Hızır nefes.

Ġālibem himmetde ben ey **Hızr-dem** İskendere / Ṭālib-i cān oldu ol ben bezl-i cān itsem dirin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 266, Beyit 4). [hızr-dem,]

hızr-ı dîdebān: Hızır gözcüsü.

Ġarķ itdi baħr-i fūrķat fülk-i vücūdı yā Rab / Olmadı ķaṭre ‘avni sen **Hızr-ı dîdebānuñ** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 157, Beyit 6). [hızr-ı dîdebānuñ, -uñ]

hızr-ı ḥaṭṭ: Hızır yüzlü.

Lebüñ aġyār-ı zulmet-çihreye ey **hızr-ı ḥaṭṭ** şunma / Ġurudur varduġı dem çeşme-i ħayvāna gönderseñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 151, Beyit 7). [hızr-ı ḥaṭṭ,]

hızr-ı ḥoş-dem: Hz. Hızır'ın iyi arkadaşı.

Ey şaçı zulmet nedür la‘lünde ḥaṭṭ şordum didi / **Hızr-ı ḥoş-demdür** delil-i çeşme-i āb-ı ħayāt (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 20, Beyit 3). [hızr-ı ḥoş-demdür, -dür]

hızr-leb: Hızır dudak.

Leblerüñ vaşfinda cān-baḥş olsa eş‘arum n’ola / Almışam ey **Hızr-leb** ben Rūḥ-ı ķudsiden sebaķ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 140, Beyit 6). [hızr-leb,]

hızrvār: Hz. Hızır gibi.

Sensin şalābetiyle zemānuñ Sikenderi / ‘Azm eyle her diyāra yūri **Hızrvār** göc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 26, Beyit 6). [hızrvār,]

hızrveş: Hızır gibi.

Himmet eyle **Hızrveş** ġarķ-āb-ı baħr-i fūrķatüz / Ĥayli demdür göz göre vaşluñ kenārın gözlerüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 113, Beyit 5). [hızrveş,]

Sikender gibi şalsun şıyt-ı ‘adlũñ gũş-ı gerdũna / Naşibũñ **Hızrveş** dünyāda ‘ömr-i cāvidān olsun
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 259, Beyit 4). [hızrveş,]

hicāb:

1. Utanma, sıkılma.

Gir maķām-ı ‘aşķa ey dil ney gibi feryāda gel / Perdeyi ref‘ it **hicābuñ** kalmasun arada gel (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 173, Beyit 1). [hicābuñ, -uñ]

2. Perde, örtü.

Gizledi haclet **hicābında** özin ey meh hilāl / Olalı ebrũlaruñ engüşt-nümā-yı ehl-i ‘id (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 32, Beyit 2). [hicābında, -ında]

hicāb ol-: Perdelemek, örtmek, kapatmak.

Çehre-i maķşũda yüz gösterse rũh **olsa hicāb** / Bî-vesîle ‘arız-ı cānāna seyrān eylesem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 197, Beyit 3). [hicāb olsa, -sa]

hicrān: Ayrılık, ayrılık acısı.

Ümîd-i vuşlat-ı cānān ile cān virmek āsāndur / Raķîmî ara yirde böyle **hicrān** olmadan yegdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 50, Beyit 5). [hicrān,]

Ne ğam çek şām-ı hecr içün ne şād ol rũz-ı vaşl içün / Raķîmî her vişālũñ āķiri **hicrānımış** bildüm
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 199, Beyit 7). [hicrānımış, -ımış]

Dirîĝā maķremũm yok ğuşşā vũ **hicrāndan** ğayrı / Ne bir kes hem-nefes olur baña eĝāndan ğayrı
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 344, Beyit 1). [hicrāndan, -dan]

hiç:

1. Katiyen, asla.

Beni āniden anıñ hũsni anuñçün helāk itdi / Be-şartı-ı ān ki **hiç** olmaya bu rāz-ı nihān peydā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 5, Beyit 3). [hiç,]

Hecr olmasaydı ķadrũ mi olurdu vaşluñuñ / Bulmazdı rũze olmasa **hiç** i‘tibār-ı ‘id (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 38, Beyit 6). [hiç,]

Hiç noķşān gelmedi bārān-ı eşķũmden saña / Yoksa mermerden midür ey ‘aşķ bünyāduñ senũñ
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 162, Beyit 4). [hiç,]

Ṭabîbā zaķmete girũp benũmçün **hiç** ‘ilāc itme / Ben oldum olacaĝum ol gözi bîmār şaĝ olsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 245, Beyit 4). [hiç,]

Biz ser-i kũy-ı melāmetde fenā şālın geyũp / Mũlke ṭālib olmazuz **hiç** çekmezũz dünyā ğamın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 256, Beyit 2). [hiç,]

Budin mülkini yıkmak **hiç** zülf-i yâre âyindür / Velî ey şâh-ı İslâm olma râzısın nev-ayına (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 303, Beyit 6). [hiç,]

Dem-â-dem göz yaşı hûnîn habâbıyla müzeyyendür / Bu deryâ yüzünñ eksük degüldür **hiç** donanması (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 350, Beyit 4). [hiç,]

2. Soru cümlelerinde verilen hükmün kesinlikle söz konusu olamayacağını anlatır.

A zâlim zulmüñi hâdden aşurma / Bu şehriñ yoksa **hiç** sulţânı yok mı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 339, Beyit 2). [hiç,]

Dil-rubâdan cefâ mı eksük olur / ‘Âşıka **hiç** belâ mı eksük olur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 57, Beyit 1). [hiç,]

Mîhr-i hüsnuñe müşteri zerrât / Hûba **hiç** mübtelâ mı eksük olur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 57, Beyit 4). [hiç,]

Şâyi‘ olur şu‘le-i şemşîr-i âhum sîneden / Berķ-ı ‘âlem-tâba ey meh-rû olur mı **hiç** ğulâf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 131, Beyit 5). [hiç,]

‘Aşk ile vîrân olan dil istemez âbâdlık / Öğrenen endüh-ı hecre **hiç** diler mi şâdlık (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 141, Beyit 1). [hiç,]

3. Bir addan önce getirilerek o adın bildirdiği varlıktan bir tanesinin bile olmadığını anlatan bir söz, hiçbir.

Maķşad-ı maķşûdmend-i bâb-ı himmetdür kilid / Eftaħullâh bî-tekellüf tâlîbe **hiç** râh yok (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 144, Beyit 7). [hiç,]

Kime şorsam lebüñ cân gibi **hiç** ‘âlemde görmiş yok / Görinür ‘ayn-ı ‘âşıķda hilâlâsâ ‘ıyân ebrû (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 270, Beyit 6). [hiç,]

Ey Raħîmî ben şarâb-ı ‘aşķ ile ser-mest iken / Gelmemişdi daħi **hiç** bir şeyh u şâbuñ ‘aynına (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 285, Beyit 7). [hiç bir,]

hiç revâ mı: Uygun mudur? Hiç yakışır mı?

Derd-i hecrüñle elif-ķaddüm ħam-ender-ħam iken / Râ-ķaşuñla dâl-zülfüñ **hiç revâ mı** ide redd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 40, Beyit 3). [hiç revâ mı,]

hiçe say-: Hiç önemsememek ve değer vermemek.

Hiçe sayarsın gözüñüñ bir yumup bil dökdüğün / Bilesin ‘adn-i dem-i maķşer ħisâbiler bilür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 89, Beyit 5). [hiçe sayarsın, -arsın]

hikâyet it-: Anlatmak.

Pervâne gibi bir şeb şevķum **hikâyet itsem** / Sen şem‘a yana yana sūzum şikâyet itsem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 183, Beyit 1). [hikâyet itsem, -sem]

hikmet:

1.Hakikat sırrı, bilgelik.

Nice deryâ-yı kudret kaṭresidür bilmezem yâ Rab / Ne **hikmet** mevcinüñ seyl-âb-ı bî-pâyânıdur gönlüm
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 202, Beyit 6). [hikmet,]

2. Gizli sebep.

Añma şifâ-yı derd-i dili derdmendüñe / Kânûn degül ölümlüye **hikmetde** ḥod ‘ilâc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 24, Beyit 5). [hikmetde, -de]

3. Cenâbıhakk’ın her şeyi yerli yerince yaratma, her şeyi lâyük olduğu yere koyma sırrı, âlemin insanlar tarafından anlaşılamayan gizli amacı.

Hikmetine nâzır ol ol ḥâkim-i pür-hikmetüñ / Yuḥyi ba‘de’l-mevti gör fe’nzur ilâ âsâr a baḳ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 143, Beyit 2). [hikmetine, -ine]

hikmet-i ḥudâ: Allah'ın hikmeti.

Derd-i hicrâna şimdi şabr idelüm / Görelüm **hikmet-i Ḥudâ** n’eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 88, Beyit 10). [hikmet-i ḥudâ,]

hilâl:

1.Ayın ilk günlerinde aldığı yay şekli, yeni ay.

Gizledi ḥaclet ḥicâbında özin ey meh **hilâl** / Olalı ebrûlaruñ engüşt-nümâ-yı ehl-i ‘id (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 32, Beyit 2). [hilâl,]

Ḥûn-ı a‘dâña bulaşmış işigüñ zer na‘lidür / Şanma ey mihr ü şafaḳ içre **hilâl** oldı bedîd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 32, Beyit 4). [hilâl,]

Ġarrâ kaşuña beñzemeyeydi vü ger **hilâl** / Burc-ı şerefde olmaz idi şehriyâr-ı ‘id (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 38, Beyit 4). [hilâl,]

Rûze-i gamda bu dil her rûz iderken i‘tikâf / ‘İd-ı vaşluñçün **hilâl** ‘arz itdi menşür-ı mu‘âf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 131, Beyit 1). [hilâl,]

Âşüb-ı şehir olalı kaşuñ ey meh-i münîr / Gözletmez oldı kimse **hilâli** taraf taraf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 133, Beyit 3). [hilâli, -i]

Ġirre olma ol kaşı ġarrâya kendüñ beñzedüp / Ey **hilâl** eksüklügüñ bil ‘özü kıl tenhâda gel (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 173, Beyit 4). [hilâl,]

Göñül deyrinde bu vechiyle yazdum şüret-i ḥüsnüñ / Ruḥın gün cebhesin meh hem **hilâli** aña kaş itdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 187, Beyit 2). [hilâli, -i]

Şararmış gün gibi tâb-ı teb-i devrân ile beñzi / Şeref burcında bedr iken **hilâle** dönmiş ol mâhum
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 203, Beyit 2). [hilâle, -e]

Kaşuñ mişâli mâ'il ol ey serv-i bâğ-ı nâz / Gökde kadın **hilâlûñ** eger 'aşk-ı rāstîn (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 240, Beyit 4). [hilâlûñ, -üñ]

Dañi dün toğdı ey meh-çihre garrālanma sen gurre / **Hilâl** eksüklüdür ħod olmaz aña tev'emān ebrü
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 270, Beyit 7). [hilâl,]

2. Yeni ay || Kaş.

Benüm 'id-i hümayūnum senüñ seyr-i cemālūñdür / Gözüme gurre ey meh-rü iki garrā **hilâlūñdür**
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 97, Beyit 1). [hilâlūñdür, -üñdür]

Ey meh **hilâlūñ** eyleyli secdegāh-ı Cem / Hürşide hem-ser oldu felekde külāh-ı Cem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 216, Beyit 1). [hilâlūñ, -üñ]

hilâl ol-: Hilal gibi olmak || bükülmek.

Şarardı gün gibi beñzüm tenüm pür-tāb olup titrer / **Hilâl oldu** kadüm bedr-i cemālūñ görmedüm bir şeb
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 10, Beyit 4). [hilâl oldu, -dı]

hilâlāsā: Yeni ay gibi.

Kime şorsam lebūñ cān gibi hîç 'ālemde görmüş yok / Görinür 'ayn-ı 'aşıkda **hilâlāsā** 'ıyān ebrü
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 270, Beyit 6). [hilâlāsā,]

hilâl-ebür: Hilale benzeyen kaş.

Ey şehen-şāh-ı bülend aħter sipihr-i 'āleme / Bedr-i ħüsnuñle **hilâl-ebürü** olur bürhān-ı 'id (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 39, Beyit 3). [hilâl-ebürü, -ñ]

Baňa mihr itmeyüp gamzeñ geçer ħātır nişānumdur / Bilümi ey **hilâl-ebürü** kemāna yana döndürdüñ
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 147, Beyit 4). [hilâl-ebürü,]

Melāmet tîrine sînem nişān kıddüm kemān olsa / 'Aceb mi bir **hilâl-ebürü** kamer-ruĥsāradur meylüm
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 191, Beyit 4). [hilâl-ebürü,]

Gün yüzünsüz ey **hilâl-ebürü** bu gün / Baňa mâtem ħalka bayram u düğün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 267, Beyit 1). [hilâl-ebürü,]

Ĥalāş eyle dil-i bî-ťālî'i şavm-ı nuĥüsetden / Şeref vir ey **hilâl-ebürü** baňa 'id-i cemālūñle (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 292, Beyit 5). [hilâl-ebürü,]

Meh-ruĥuñ hecriyle seyr eyle yaşum seyyāresin / Hem-kādem ħam gözlemekden ey **hilâl-ebürü** seni
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 315, Beyit 4). [hilâl-ebürü,]

hilâl-i 'id: Bayram gününün habercisi olan ay.

Raḥīmī şanma ṭālī‘ oldı çerḥ üzre **hilāl-i ‘īd** / O māhuñ qaşı fikriyle olan nāzūk ḥayālūndür (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 97, Beyit 7). [hilāl-i ‘īd,]

Raḥīmī tevbe-şiken olsa tañ degül ey meh / **Hilāl-i ‘īd** u dem-i sāgar-ı bahārı görüñ (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 148, Beyit 7). [hilāl-i ‘īd,]

Qaşuñ teferrüci seyr-i ‘izāruñ olmayıcaḡ / **Hilāl-i ‘īdi** meh-i tābdārı n’eyleyeyin (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 231, Beyit 5). [hilāl-i ‘īdi, -i]

hil‘at: Eskiden, padişah veya vezir tarafından taktir edilen, beğenilen kimseye giydirilen süslü elbise, kaftan.

Dāḡ-ı ḡam şol deñlü zeyn itdi Raḥīmī cismümi / Şüphenüñ **hil‘at** geyürdi gūyiyā şeh-zād aña (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 8, Beyit 5). [hil‘at, -nüñ]

himmet:

1.Lütuf, kerem, yardım.

Ben Raḥīmīyem ‘aṭā ‘aynıyla raḡm it vaḡtidür / Kıl kerem ey şāh-ı ‘ālem **himmet** it **himmet** baña (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 4, Beyit 6). [himmet,]

Raḥīmī **himmeti** ‘ālī umar şanı bülendüñden / Qapuñda pādişāhum gerçi bir ednādan ednādur (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 64, Beyit 5). [himmeti, -i]

İdüpdür top-ı çerḥi **himmetüñ** çevḡanı ser-gerdān / Erenler ḡaḡkıçün meydān bu gün sen şehriyāruñdur (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 95, Beyit 5). [himmetüñ, -üñ]

Her gedā ṭab‘a Raḥīmī dime söz gevherini / Guş-ı şāhid yaraşur yine dürer **himmet** ‘ayār (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 102, Beyit 6). [himmet,]

Yine beg virdi Raḥīmī ḡālūñe dil-murḡını / **Himmetüñ** gibi bülend olur hücüm-ı şāh-bāz (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 118, Beyit 7). [himmetüñ, -üñ]

Benüm ḡalbüm şafā **himmetle** Ka‘be āsitānuñdan / Emürü‘l-mü‘minisin ḡaṭı‘u‘l-burhāna gönderseñ (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 151, Beyit 2). [himmetle, -le]

Görelī ḡadd-i bülendüñ müntehādur **himmeti** / Sidrede ṭübāya baş egmez dil ey nāzūk-nihāl (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 178, Beyit 3). [himmeti, -i]

Menzilüñde ben senüñ **himmet** semendin ḡoşmışam / Hem-‘inānuñ olmaḡa devlet semendin ḡoşmışam (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 210, Beyit 1). [himmet,]

Segirdüp al murāduñ öḡdilin meydān-ı devletde / Saña ḡoşdum erenler ḡaḡkı **himmetle** du‘ā raḡşın (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 235, Beyit 3). [himmetle, -le]

Göñül mir‘ātınuñ ḡālī mükedder jeng-i fürḡatle / Şafā **himmetle** baḡ anı mücellā eyleyen sensin (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 262, Beyit 6). [himmetle, -le]

Ġālibem **himmetde** ben ey Hızr-dem İskendere / Ṭālīb-i cān oldı ol ben bezl-i cān itsem dirin (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 266, Beyit 4). [himmetde, -de]

Qapuña gelüp ḡalb-i selīm ile Raḥīmī / **Himmet** demidür eyle ‘ināyet Baba Ḥamza (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 287, Beyit 7). [himmet,]

Şafâ **himmetle** Ka'be âsitânından benüm kıblem / Emîrû'l-mü'minîn kâfî'ü'l-bürhâna gönderdi
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 330, Beyit 3). [himmetle, -le]

Reh-ber olalı **himmeti** aşhâb-ı ızâmuñ / A'yâna 'avn-ı nâşiruñ ihsâna irişdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı,
Gazel 336, Beyit 4). [himmeti, -i]

Efendi kuluña **himmet** zemânı gelmedi mi / Hâkîr küyuña hürmet zemânı gelmedi mi (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 340, Beyit 1). [himmet,]

2. Gayret, çaba.

Cennet ü tûbâya virmez kâmet ü didâruñı / **Himmeti** şâhum Raḥîmî bendeñüñ gâyet bülend (Kütahyalı
Raḥîmî Dîvânı, Gazel 31, Beyit 7). [himmeti, -i]

Öge öge göge çıkardı Raḥîmî kapuñı / **Himmetini** ol gedânuñ gör nice şâhânedür (Kütahyalı Raḥîmî
Dîvânı, Gazel 92, Beyit 5). [himmetini, -ini]

Bir emeldür cennet ü tûbâ gamı tûl u dırâz / Kûy-ı kadd-i yâre irmekdür Raḥîmî **himmetüm** (Kütahyalı
Raḥîmî Dîvânı, Gazel 207, Beyit 5). [himmetüm, -üm]

himmet bul-: İhsan bulmak.

Yâremüñ ağzına tîğüñ dil şoḡar ikide bir / Ben anuñla ḡamzeden **himmet bulursam** söyleşem (Kütahyalı
Raḥîmî Dîvânı, Gazel 223, Beyit 3). [himmet bulursam, -ursam]

himmet evci: İhsanın doruḡu.

Meges miḡdârı gelmez 'aynına 'anḡası dünyânuñ / Hüma ṭal'atlu **himmet evcinüñ** perrânıdur göñlüm
(Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 202, Beyit 2). [himmet evcinüñ, -nüñ]

himmet eyle-: Yardım etmek.

Himmet eyle Hızırveş ḡarḡ-âb-ı baḡr-i fûrkatüz / Ḥayli demdür göz göre vaşluñ kenârın gözlerüz
(Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 113, Beyit 5). [himmet eyle,]

himmet it-: Yardım etmek.

Ben Raḥîmîyem 'aṭâ 'aynıyla raḡm it vaḡtidür / Kıl kerem ey şâh-ı 'âlem **himmet it** himmet baña
(Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 4, Beyit 6). [himmet it,]

hîn: An, zaman, vakit.

Bildiler bu **hinde** ben kendüm dimek lâzım degül / Şa'r-ı şa'rî deñlü yoḡ şî're Raḥîmî i'tibâr (Kütahyalı
Raḥîmî Dîvânı, Gazel 71, Beyit 5). [hinde, -de]

hind: Hindistan.

Şām-ı mağrib **Hind** anuñdur zulmete varınca tā / ‘Āleme hüküm itdi şevküñle Sikendervār şem‘
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 127, Beyit 3). [hind,]

Sāye şalalı kākül-i dil-ber gibi tūguñ / Tuğrā-yı zafer **Hinde** vü Kāşāna irişdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 336, Beyit 3). [hinde, -e]

hisāb: Hesap.

Ser-güzeştüm añduğumca bir yumar biñ biñ döker / Çeşm-i giryānumla cānā çok **hisābum** var benüm
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 192, Beyit 5). [hisābum, -um]

hisābî: Hesabını iyi bilenler.

Hîçe şayarsın gözümün bir yumup bil dökdüğün / Bilesin ‘adn-i dem-i maşşer **hisābîler** bilür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 89, Beyit 5). [hisābîler, -ler]

hişār-ı germiyān: Germiyan kalesi.

Qara bahtın Qaraşşāruñ felek ağ eyledi / Tañ mîdur gevher-nigîn olsa **hişār-ı Germiyān** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 265, Beyit 3). [hişār-ı germiyān,]

h’iṣān: Akralalar.

Mürîdüñ olmayan haqqā senün merdūd-ı ‘ālemdür / Muḥibb ü muḥliş olmışdur saña bî-gāne vü **h’iṣān**
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 269, Beyit 4). [h’iṣān,]

hod:

1.Kendi, bizzat.

Hayāl-i la’l-i cānānumla mestem sākiyā şunma / Benem **hod** baña yetmişdür ne lāzım bāde-i ḥamrā
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 7, Beyit 3). [hod,]

Derdüne düş olalı dil ṭālib-i dermān degül / Şerbet-i zehr-i ḡamun **hod** cānuma cüllābdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 44, Beyit 4). [hod,]

Dilüm dilim dilim mîkrāz-ı ḡamla pārelenmişdür / O meh yüz dönderelden **hod** katı āvāre düşmişdür
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 53, Beyit 3). [hod,]

Nigār-ı ‘ārîzuñda görinen ḥaṭṭ dūd-ı āhumdur / Ya **hod** ey meh sevād-ı nāfe-i baht-ı siyāhumdur
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 75, Beyit 1). [hod,]

Baña ey çerḥ her gün mihr-i ‘ālem-tāb ‘arz itme / Benüm āyine-i ruḥsāra yāra **hod** nigāhum var
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 76, Beyit 2). [hod,]

Sāza **hod** muḥkem yasağ itdi şeh-i ‘ālî-maḡām / Ney idün beñzüm gibi ey şeh çalınsa sāz nāz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 109, Beyit 3). [hod,]

Dostluk da‘vâsın idenler olup düşmen-nevâz / Dürresine ol mehûn **hod** mihri geh var gâh yok (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 144, Beyit 8). [hod,]

‘Aşkıyla ezelden **hod** kârûn çü melâmetdür / Nâmûsı Raḥîmî ʔo bu ‘âra neden düşdüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 146, Beyit 7). [hod,]

Ġubâr-ı haṭṭ-ı la‘lûñle benüm **hod** baña yitmişdür / Yüüm tütüm ben oldum denk ü ḥayrân mest ü lâ-ya‘kıl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 176, Beyit 5). [hod,]

Rikâbuñdan cüdâ olmak revâ mı çihre-i ḥāküm / Güneş yüzlüm senüñ mihrüñde **hod** ben zerreveş ḥāküm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 219, Beyit 1). [hod,]

Ey Raḥîmî ḥ‘ân-ı Ḥaḫdan **hod** nevâleñ baḫşıdur / Bî-nevâyâne ṭama‘ itme yime dünyâ ḡamın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 256, Beyit 5). [hod,]

Raḥîmî **hod** kadîmî bir gedâ-yı ḡam-güsâruñdur / Anı luṭfuñla şād eyle gel ey şâh-ı kerem bir gün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 264, Beyit 7). [hod,]

Saña ḡahr u cefâ isnâd iden mihr ü vefâ bulmaz / Senüñ derhemlerüñ **hod** merhem-i maḡbûl-i dil-rîşân (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 269, Beyit 2). [hod,]

Daḥi dün toḡdı ey meh-çihre ḡarrâlanma sen ḡurre / Hilâl eksüklüdür **hod** olmaz aña tev‘emân ebrü (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 270, Beyit 7). [hod,]

Bu dil **hod** nice demlerdür esîr-i bend-i ‘aşkuñdur / Perîşân idüp ‘aḡlın zülfüñsâ târ-mâr itme (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 278, Beyit 5). [hod,]

Şabâveş cû-be-cû kendüm dolandum ḥırm-en-i dehri / Bulınmaz ḥâlûñüñ bekdaşı **hod** bir dâne fülfulde (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 281, Beyit 4). [hod,]

Ġamuñla âh iderken tüfek ḡundaḡda yaturdı / Topı bâbından aldı geldi nâlem **hod** bu araya (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 289, Beyit 5). [hod,]

Gâh gâh emr eyle yüz sürsün rikâbuña şehâ / Ḥāk-i râhuñdur Raḥîmî **hod** senüñ bî-iştibâh (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 298, Beyit 7). [hod,]

Benem **hod** baña yandı ben yıkıldum sâḡiyâ luṭf it / Lebüñ cāmını şun cân u dilüm mest ü ḥarâb eyle (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 299, Beyit 5). [hod,]

Tenümde dâḡ-ı ḡam **hod** her biri bir ṭabla âteşdür / Gören ey ḡaşı yâ oḡdur yiter derdüm ziyâd itme (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 302, Beyit 3). [hod,]

Görelen cebhenüñ ay toḡdınüñ **hod** çerḥi batmışdur / Ezelden bâḡ-ı ḥüsnüñ ḡaḡı geḡdı Aḡşuyuñ ḡaḡı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 311, Beyit 3). [hod,]

Yüz virme ḥâra şalınup ey gül budacıḡı / Baş çihrem üzre pâyuñ odur **hod** ṭuracıḡı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 313, Beyit 1). [hod,]

Ruḡ u la‘lûñle cân **hod** ḡan uḡuduñ dur gülüm balüm / Vişâlüñ ḥ‘ânınuñ muḡtâc u ḡan ḥayrânıyuz şimdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 329, Beyit 3). [hod,]

Raḥîmî **hod** kadîmî derd ile mu‘tâd-ı hicrândur / Daḥi çekdürme yâ Rab bir ḡula bu derde bu derdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 341, Beyit 7). [hod,]

Esîr-i bend-i zülfüñdür dil-i şürîde raḡm eyle / Güzellik **hod** bilürsin kimseye ‘ömrüm degül bâḡı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 347, Beyit 3). [hod,]

Güneş ay ile dutulmuş kapuñda birdür oğlanı / Felek rakķāş-ı bezmüñ zühre **hod** düşire bir çengi
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 352, Beyit 4). [hod,]

2. Bile, dahi.

Añma şifâ-yı derd-i dili derdmendüñe / Kânûn degül ölümlüye hikmetde **hod** ‘ilâc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 24, Beyit 5). [hod,]

Melâmet ehline her kim iderse **hor** nazar / Biz aña ‘aşķ u ne meşķ ü ne **hod** selâm idelüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 180, Beyit 4). [hod,]

hod göster-: Kendisi göstermek.

Dem bu demdür jeng-i ğamla kılma ğalbüñ münkesir / Bezm-i cām encāmını **hod gösterür** her cām-ı şâf
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 131, Beyit 2). [hod gösterür, -ür]

hokķa-i la’l: Mücevher kutusu || Sevgilinin hokķa gibi ağızı.

Hokķa-i la’lün katında ğalka-i ğisûlaruñ / Mârdur tiryâķdan mest ü ğumâr olmış yatur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 104, Beyit 6). [hokķa-i la’lün, -ün]

hor: Hakir, zelil, müptezel.

Şaçuñ bendiyle bend olmış esîr-i ğayd-ı bend olmış / Dil-i âşüfte dirler bir ğarîb ü **hor** u zârum var
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 67, Beyit 3). [hor,]

Ey rebî‘-i mekrümet dest-i zer-efşānuñ ğörüp / Çihresin zerd itdi ğülşen **hor** u zâr olmış yatur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 104, Beyit 4). [hor,]

Hor geldi **hor** gitdi dergehüñden it gibi / Hāyret-i endîşe-i ağyārı söyleşsek birez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 115, Beyit 6). [hor,]

Dizin dizin reh-i kūyında dizilüp ‘uşşāk / Gürüh gürüh ğörinen **hor** ğāksārı ğörüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 148, Beyit 4). [hor,]

Melâmet ehline her kim iderse **hor** nazar / Biz aña ‘aşķ u ne meşķ ü ne **hod** selâm idelüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 180, Beyit 4). [hor,]

hora geç-: Beğenilmek, kabul olunmak, işine yaramak, makbule geçmek.

Fidâ-yı cān iderdüm ‘îd-i vaşl-ı yār içün ammā / Dirîğā **hora geçmez** tekye-i ‘aşķında ğurbānum
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 201, Beyit 3). [hora geçmez, -mez]

horyād: Hareketleri ve hâli sert, haşin ve hırpalayıcı olan, kullandığı şeyin veya karşındaki kimsenin kırılıp incineceğini hesâba katmadan hareket eden, kaba.

Servüñ alup ayağın şarsın çenāruñ pençesin / Āh kim pençeñ senüñ hūn-rīz ü **horyād** ey felek (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 150, Beyit 3). [horyād,]

hoş: Hoş, güzel.

Medḥ it dehānı mîmini hem dāl zülfini / **Hoşdur** Raḥîmî ol kaşı rāya bu rā meded (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 33, Beyit 7). [hoşdur, -dur]

Vuşlat-ı dildāra mānend olalı evān-ı ʿîd / Kaʿbe ḥaḳḳı **hoş** şafāyıla geçer devrān-ı ʿîd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 39, Beyit 1). [hoş,]

Ġam-ı ferdā içün endîşe çekme bu günü **hoş** gör / Yine virmek anuñdur luṭf ol perverdigāruñdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 95, Beyit 3). [hoş,]

İşitdüm kim ḥabîbüñ ʿaşḳ okı ḳaddin kemān itmiş / Vücūdın çeşm-i fettānı gibi **hoş** nā-tüvān itmiş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 124, Beyit 1). [hoş,]

Ne **hoşdur** rüzgār ola muvāfıḳ ey şeh-i ʿādil / Ḳapuñdan cānibe ʿazm eyleyem ben ʿāşık-ı bî-dil (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 176, Beyit 1). [hoşdur, -dur]

Elem küncinde ben dil-ḥasta dün ğamdan ola yārüm / Raḳīb ile senüñ seyrānda bir **hoş** ʿālemüñ gördüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 218, Beyit 6). [hoş,]

Hoş medḥ itdüh Raḥîmî gül yüzün ol goncanuñ / Āferîn ey zihn-i pāk-i bülbül-i rengîn-süḥan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 249, Beyit 5). [hoş,]

hoş eyle-: Rahatlık vermek, mutlu etmek || avutmak.

Raḥîmî muʿciz-i ʿİsāya beñzer bir kerāmetdür / Dil-i bîmārını ben derdmendüh ol ki **hoş eyler** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 90, Beyit 5). [hoş eyler, -r]

hoş gör-:

1. Hoş vakit geçirmek, iyi yaşamak.

Bir dem içre gör ne demler zāhir eyler rüzgār / Dem bu demdür bu demi **hoş gör** ğamı deryāya şal (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 166, Beyit 4). [hoş gör,]

Hoş gör bu demi ḥurrem ol ey şāh gemide / Girmez ele demde ğam-ı ʿummāna şalınsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 254, Beyit 8). [hoş gör,]

2. İyiye yormak; hoşgörü ile karşılamak.

Hoş gör dem-i bîmārlığı bîdārlıkdur ḥurrem ol / Derdi olanuñdur devā dermāna şıḥḥat yaraşur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 103, Beyit 4). [hoş gör,]

Ey felek **hoş gör** bu devrānuñ bahārı şevḳini / Her dem el virmez bu demler arayup yaksañ çerāğ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 130, Beyit 3). [hoş gör,]

‘Azîz ol azret-i Yûsuf gibi MıŖr-ı sa‘âdetde / Ri‘âyet eylesün ‘izzetle **hoş gördüñ** bu mihmānuñ
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 161, Beyit 2). [hoş gördüñ, -düñ]

hoş ol-: Güzel olmak.

Dem-i hecrüñde yaŖum āh dile hem-demdür / **Hoş olur** āb u hevāsı o da bir ‘ālemdür (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 58, Beyit 1). [hoş olur, -ur]

hoş-āb: Hoşaf.

TurŖ-rüyından rakîbüñ münharif oldu mizāc / Tāb-ı ğamdan pür-harāretdür **hoş-āb** ister göñül
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 169, Beyit 2). [hoş-āb,]

Hoş-ābuñ hoş-müşābihdür leb-i cānāna ey viŖne / Mezāk-ı mey-hoŖuñ rengin tesellî cāna ey viŖne
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 282, Beyit 1). [hoş-ābuñ, -uñ]

hoşca: Hoş, güzel.

Nesîmāsā hevā-yı zülf-i yāre hem-dem ol ey dil / PerîŖān olma demler içre ğāyet **hoşca** demdür bu
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 272, Beyit 3). [hoşca,]

hoş-dem: Samimi arkadaş.

Hoş-dem nesîm-i luŖfuñ ile rûzgār-ı ‘îd / Hürrem fûrûĝ-ı ‘arîzuñ ile nehār-ı ‘îd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı,
Gazel 38, Beyit 1). [hoş-dem,]

LuŖfuñ nesîm ile **hoş-dem** hevā-yı nev-rûz / Tāb-ı ‘ızāruñ ile hürrem fezā-yı nev-rûz (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 108, Beyit 1). [hoş-dem,]

hoş-edā: Davranışları hoş ve güzel olan.

Harîm-i gülŖen-i vaŖluñla hürrem gül gibi her hār / **Hoş-edā** bûlbûlüñ ey ğonca-leb zārın hezār itme
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 278, Beyit 4). [hoş-edā,]

hoş-elhān: Güzel sesli.

Rahîmî gülŖen-i ‘ālemd e Ŗavt-ı zāĝlar yegdür / N’iderler ‘andelîb āyîn pāk olan **hoş-elhānı** (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 337, Beyit 7). [hoş-elhānı, -ı]

hoş-istirāhat: İyi dinlenme.

Tena‘‘um birle Ŗihhat pisterinde h‘āb-ı nāzıyla / Huzūr-ı pür-sürûrıyla kılup **hoş-istirāhatler** (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 81, Beyit 2). [hoş-istirāhatler, -ler]

hoş-müşābih: Tatlı benzeri.

Hoş-ābuñ **hoş-müşābihdür** leb-i cānāna ey vişne / Mezāk-ı mey-hoşuñ rengin teselli cāna ey vişne
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 282, Beyit 1). [hoş-müşābihdür, -dür]

hoş-reftār: Yürüyüşü güzel olan.

Sözüñ toğrusı budur kadd-i mevzūnuñ gibi anı / Yazamaz öyle **hoş-reftār** u bir serv-i kıyāmet nakş
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 122, Beyit 3). [hoş-reftār,]

hoş-revāc vir-: İyi değer vermek.

Cüllāba kondı Konyalı şîrîn sözüñle hep / **Virdi** lebüñ hālāveti helvāya **hoş-revāc** (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 24, Beyit 3). [hoş-revāc virdi, -di]

hoş-ṭab'-ı selîm: Selim'in güzel huyu (II. Selim kastedilerek).

Reh-güzārında şehā mūr-ı şikeste-hālem / Sen bu **hoş-ṭab'-ı Selîm** ile Süleymānumsın (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 232, Beyit 6). [hoş-ṭab'-ı selîm,]

hoten: Doğu Türkistan'da bir şehir.

Çin-i zülfini Hıṭā vü **Hotene** virme ḥaṭā / Ki şakın alma ḥaṭ u ḥaddına Rûm u Şāmı (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 310, Beyit 2). [hotene, -e]

hū: Allah.

Dehānuñ rāzını ṭuymış şabādan gonca-i hoş-bū / Yağasın çāk idüp gül gibi ḥavfinden didi yā **hū**
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 272, Beyit 1). [hū,]

hūb: Güzel.

Dil ü cān niçe mā'il olmasın ol **hūba** billāhi / Olıcağ bili ince la'li gonca hem semen sîmā (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 7, Beyit 5). [hūba, -a]

Mihr-i ḥüsnuñe müşteri zerrāt / **Hūba** hîç mübtelā mı eksük olur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 57, Beyit
4). [hūba, -a]

Cihānda görmedüm bu vech-i ra'nā nesl-i ādemde / Perî-zād olmasun şāyed görüñ ol **hūb** devrānı
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 337, Beyit 2). [hūb,]

hūbāñe: Güzeller.

Şimdi meyl-i cān u dil şol bir şehe **hūbāñedür** / Hüsnde Bekdaşi yokdur ḥālveş bir dānedür (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 41, Beyit 1). [hūbāñedür, -dür]

hubb-i ‘alī: Hz. Ali sevgisi.

Fahr-i āl-i Aḥmedüz biz kārımız **hubb-i ‘Alī** / Egmişüz baş ol ‘Ömer ‘adl issi ‘Osmān oğlına (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 306, Beyit 2). [hubb-i ‘alī,]

hüblük: Güzellik.

Hüsni-i ḥaṭṭ ḥaddüñde ḥaṭṭ ṭuğrâ-yı garrâdur kaşuñ / **Hüblük** mülkine sensin şeh müsellemler ol berât (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 20, Beyit 4). [hüblük,]

hüb-rû: Güzel yüzlü (sevgili).

Ehl-i ‘aşka Rahîmî cevri-i ‘itâb / **Hüb-rûlarda** bir güzel-ḥûdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 48, Beyit 10). [hüb-rûlarda, -larda]

huceste: Uğurlu, kutlu, mübarek.

Huceste ḥaşlet ü ferḥunde sîretsin Selimâsâ / Süleymân gibi hem sulṭânısın iklim-i ‘irfânüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 161, Beyit 3). [huceste,]

huceste-fâl: Fali uğurlu.

Ḥaduñsuz ‘id Muşhaf ḥaḳkı için rûz u ‘id olur / **Huceste-fâl** hem âyât-ı rahmet ḥaṭṭ u ḥâlüñdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 97, Beyit 3). [huceste-fâl,]

hudâ: Allah.

Hudânuñ ‘afv-ı ḥûnî üstümüzden / Be şûfî eylemez ikrâh didüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 189, Beyit 5). [hudânuñ, -nuñ]

Dûd-ı âhum sâyebebân yir yir şerârum şemmesi / Şeh-süvâr-ı mülk-i ‘aşk oldum **Hudâdur** yâverüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 208, Beyit 2). [hudâdur, -dur]

Hudâ âgâhdur kapuñdan artuḳ bir penâhum yok / Sa‘âdet-ḥ‘âh muḥliş bendeyi bu âsitânum ben (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 234, Beyit 2). [hudâ,]

Hudâ ḥ‘ân-ı ezelde sen Süleymânüñ kapusından / Muḳadder eylemiş ben mûr-ı bî-miḳdâra bir behre (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 304, Beyit 3). [hudâ,]

Muḥîṭ-ı ‘âleme ey baḥr-i luṭf ol gevher-i pâke / Hudânuñ birliği ḥaḳkı **Hudâ** yek dâne gönderdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 330, Beyit 7). [hudâ,]

hudânuñ birliği ḥaḳkı: Allahın birliği ḥaḳkı için.

Muḥîṭ-ı ‘âleme ey baḥr-i luṭf ol gevher-i pâke / **Hudânuñ birliği ḥaḳkı** Hudâ yek dâne gönderdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 330, Beyit 7). [hudânuñ birliği ḥaḳkı,]

hudāvendā: Ey Sultanım!

Hudāvendā cihān bāğında ber-ḥūrdār-ı ‘ömr idüp / Murādum taht-ı şāhide şeh-i fermān revān olsun
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 259, Beyit 6). [hudāvendā,]

hudāyā: Ey Allah'ım!

Hudāyā bilmezem bir toz mı kondı ben ḡubārından / Beni dūr itdi dergāhından āh ol dāmen-i pākūm
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 219, Beyit 3). [hudāyā,]

Hudāyā kaşr-ı kadrin yüce eyle çerḡ-i çārumdan / Penāhum yok daḡi dergāh-ı şāhen-şāhdan ḡayrı
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 353, Beyit 4). [hudāyā,]

ḥukūk-ı ni‘met ü nān: Ekmek ve nimetin hakkı.

Rahîmî kul olalıdan efendi saña şākirdür / Ki aña sebkat itmişdür **ḥukūk-ı ni‘met ü nānuñ** (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 161, Beyit 7). [ḥukūk-ı ni‘met ü nānuñ, -uñ]

ḥuld-ı berîn: Kutsal cennet.

Ḥuld-ı berinde bitmeye ḡaṭṭuñ gibi giyāh / Bekdaşı ḡālūñüñ daḡi bir dāne olmaya (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 297, Beyit 5). [ḥuld-ı berinde, -de]

ḥulūş: Doğruluk.

Ḥulūşıyla muḡim olduk ‘ubūdiyyet maḡāmında / Misāfir-ḡāne-i ‘aşkuñ dime miḡmānıyuz şimdi
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 329, Beyit 5). [ḥulūşıyla, -ıyla]

ḥulūş eyle-: Samimi, içten davranmak.

Cihān devletine ḡapuñ virmez / **Ḥulūş eyle** ‘abd-i vefādāruñum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 211, Beyit
3). [ḥulūş eyle,]

ḡumār: Baş ağrısı, mahmurluk.

Lebüñ devrinde şol ḡuşyāra ey sāḡi selām olsun / Ḥayāl-i nergisüñl’olan **ḡumār** u ḡ‘āba ‘aşḡ olsun
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 248, Beyit 2). [ḡumār,]

ḡūn: Kan.

‘İzzet eyle didi geldükce ḡam-ı miḡmānına / Ḥāzır it hem **ḡūn** çün ḡūn-ı ciger dīdem be-çeşm (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 185, Beyit 4). [ḡūn,]

Fenā kuhsārda her lāleye cānā beḳā ṭurdum / Ki eşk-i çeşm-i ‘āşıkdan dökülmüş **hūna** beñzetdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 198, Beyit 2). [*hūna*, -a]

Hūnına her nā-kesūñ olmam meges gibi ṭufeyl / Egmezem her kâseye cānā şurāhiveş serüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 208, Beyit 5). [*hūnına*, -ına]

Hār-ı hecrüñle senüñ ey gonca bağrum **hūniken** / Sînemi gül gibi çāk itmek diler her bir diken (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 236, Beyit 1). [*hūniken*, -iken]

Ey gönül konmaz meges gibi ḥasīsüñ **hūnına** / Kulluğın ‘ankā gibi dünyāda istiğnā yüzün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 246, Beyit 5). [*hūnına*, -ına]

Ey Raḥîmî kanda buldum dime dā’im gör nesin / Saña ol bir **hūndur** bulduñsa aylak şu gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 314, Beyit 6). [*hūndur*, -dur]

Cān mürde dil-şikeste ciger **hūn** ten ḥarāb / Devrān döne döne beni çār-pāre eyledi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 316, Beyit 6). [*hūn*,]

Her ḥasīsüñ **hūnına** olma meges gibi ṭufeyl / Ey gönül kâf-ı ğınāda kâni‘ ol ‘ankā gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 323, Beyit 4). [*hūnına*, -ına]

hūn it-: Kanatmak, yaralamak.

Hūn iderseñ bağrumı sāgar gibi ben rāzıyam / Yār olup agyār ile çifte ṭolular içme tek (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 160, Beyit 5). [*hūn iderseñ*, -erseñ]

Ġamuñ sāgar gibi **hūn itdi** bağrum derdüñ iñletdi / Raḥîmî gibi bir mestüñ mi vardur kim ola ḳanzil (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 176, Beyit 7). [*hūn itdi*, -di]

Dāğ-ı ğam yakdı dile bir verd-i ḥandān sînelü / Ġoncaveş **hūn itdi** bağrum ol gülistān sînelü (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 271, Beyit 1). [*hūn itdi*, -di]

Bağruñı **hūn it** çerāğāh-ı vefāda niçe dem / Nāfeveş tā giresin bir yār-i ra’nā koynına (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 288, Beyit 4). [*hūn it*,]

hūn ol-: Kan dolmak, kan içinde kalmak, kanlanmak.

Hūn oldı eşk-i çeşmüm ol gül-‘izāra ḳarşu / Şular bulanık aḳar evvel bahāra ḳarşu (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 274, Beyit 1). [*hūn oldı*, -dı]

hūn-āb: Kanlı su.

La’l-i mey-ġūnuñdan ayru bezm-i ğamda dem-be-dem / Hūn-ı ḥasretdür yidüġüm içdüġüm **hūn-ābdur** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 44, Beyit 2). [*hūn-ābdur*, -dur]

Hevā-yı ḳadd-i dil-cūsıyla bir serv-i gül-endāmuñ / Kenār-ı cūy-ı çeşmümden aḳan **hūn-āba** ‘aşḳ olsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 248, Beyit 4). [*hūn-āba*, -a]

hūn-āşām-ı ḥançer: Kan içici, gaddar hançer.

Ruḥuñ mir'âtını koyup olanlar ğayrıya nâzır / Gözüne gire **hûn-âşâm-ı ḥançer** gibi müjgâni (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 335, Beyit 3). [hûn-âşâm-ı ḥançer,]

hûn-feşân: Kan saçıcı, kan dökücü.

Tâb-ı 'aşkuñla ciger biryân u çeşmüm **hûn-feşân** / Gel berü 'ış it şarâbum hem kebâbum var benüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 192, Beyit 2). [hûn-feşân,]

hûn-ı a'dâ: Düşmanların kanı.

hûn-ı a'dâña bulaşmış işigüñ zer na'lidür / Şanma ey mihr ü şafağ içre hilâl oldu bedîd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 32, Beyit 4). [hûn-ı a'dâña, -ña]

hûn-ı ciger: Ciğer/yürek kanı.

Ḥayâl-i la'î-i mey-günüñla cânâ bezm-i fûrkatde / Raḥîmî mest olup dâ'im ider **hûn-ı ciger** peydâ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 2, Beyit 7). [hûn-ı ciger,]

Ḥalîlüm ḥâne-i dilde ğam-ı cânânı mihmân it / Tenevvür sînede **hûn-ı cigerden** aña biryân it (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 18, Beyit 1). [hûn-ı cigerden, -den]

hûn-ı cigerle besler merdüm yaşımı eşküm / Olsun demi ziyâde bu çeşm-i hûn-feşânuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 157, Beyit 4). [hûn-ı cigerle, -le]

Hasta gön'lüm yidügi **hûn-ı cigerdür** rûz u şeb / 'İşret ü 'İşi müdâm olsun şarabnâk olsun ol (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 179, Beyit 3). [hûn-ı cigerdür, -dür]

'İzzet eyle didi geldükce ğam-ı mihmânına / Ḥâzır it hem hûn çün **hûn-ı ciger** dîdem be-çeşm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 185, Beyit 4). [hûn-ı ciger,]

Câm-ı lebüñ ğamı ile cânâ Raḥîmîñüñ / **hûn-ı cigerle** taldı gözinüñ kabacığı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 313, Beyit 5). [hûn-ı cigerle, -le]

Derûn-ı sînede **hûn-ı ciger** çeşmümde âb-ı ğam / Bilinmedük nem ola bâtın u zâhirde nem kaldı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 343, Beyit 3). [hûn-ı ciger,]

hûn-ı dâğ-ı ğam: Dert yarasının kanı.

Gül-i rengin yeter bu penbeyi bir **hûn-ı dâğ-ı ğam** / Dilâ bülbül gibi dillerde tek añlmasun aduñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 156, Beyit 2). [hûn-ı dâğ-ı ğam,]

hûn-ı dil: Gönül kanı.

hûn-ı dil yâd-ı leb-i la'lüñle şerbetdür baña / Tende ğamzeñ yâresi âşâr-ı şîḥhatdür baña (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 6, Beyit 1). [hûn-ı dil,]

Yâd-ı la'lüñle **hûn-ı dil** içerüz / Câna câm-ı şafâ mı eksük olur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 57, Beyit 3). [hûn-ı dil,]

h n n-kefen: Kana bulanmış kefen.

 abr m üzre m hr   meh  em  m  afa  **h n n-kefen** /  er  olur türbem ces m-i  amze  eyleser  eh d (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 37, Beyit 3). [h n n-kefen,]

C n virürsem  asret-i  add  le ey gül-p rehan /  desin ben m btel ya l leve  **h n n-kefen** (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 249, Beyit 1). [h n n-kefen,]

h n-r z: Kan dökücü; zalim, gaddar, merhametsiz.

 ayd itdi Ra  m  dilini bir gözi **h n-r z** /   h ne h c m eyledi  ehb z-  mağabbet (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 22, Beyit 7). [h n-r z,]

Serv   alup aya  n şarsın  en ru  pençesin /  h kim pen e  sen   **h n-r z**   h ry d ey felek (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 150, Beyit 3). [h n-r z,]

h r: Cennet kızı, huri, güzel, dilber.

 a u   n ma la -      m ey  **h r** /  afa -ke  Ka be gibi beyt-i ma m r (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 42, Beyit 1). [h r,]

h ra geç: Çok makb le geçmek, çok işe yaramak.

Bir degül bi  c n fid  eyler Ra  m  yolu a / L k **h ra geçmez** ey ebr  kem n  urb n muz (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 106, Beyit 7). [h ra geçmez, -mez]

h rd [u] h  b: Yiyecek ve uyku.

Gün olur ay yüzini görmezem geçer bir yıl / Bu **h rd [u] h  b** ya leyl   neh r  n eyleyeyin (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 231, Beyit 2). [h rd [u] h  b,]

 ay l-i nergis   ki la l-i c n-ba     temenn   / Dir      mri z y   eyledüm bir **h rd u h  b** eyle (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 299, Beyit 6). [h rd u h  b,]

hırş: Cennette olduğına inanılan, g zelli  yle bilinen kız.

 a u  d d r   a    g l  en-i k yu  suz ey **hırş** / Görünür d za  s  gözüme b   u cin n sensüz (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 110, Beyit 4). [hırş,]

Ne cennet isterem ne **hırş** ne enh radur meylüm / Ki bir derv  -      b-himmetüm d d radur meylüm (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 191, Beyit 1). [hırş,]

h r-i  ayn: Gözün hurisi.

Cennet  apu ndan ayrıla ey **h r-i  ayn** o dem / T f n-  N      ayn  olur  dem   gözi (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 312, Beyit 3). [h r-i  ayn,]

hurrem: Sevinçli, mutlu.

Hoş-dem nesim-i luṭfuñ ile rûzgâr-ı ‘îd / **Hurrem** fûrûğ-ı ‘arîzuñ ile nehâr-ı ‘îd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 38, Beyit 1). [hurrem,]

Hurrem vişâl-i yâr ile ağıyâr ben ğarîb / Oldum firāk u ḥasret ile ğam-güsâr-ı ‘îd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 38, Beyit 7). [hurrem,]

Luṭfuñ nesim ile hoş-dem hevâ-yı nev-rûz / Tâb-ı ‘îzâruñ ile **hurrem** fezâ-yı nev-rûz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 108, Beyit 1). [hurrem,]

Yine faşl-ı bahâr-ı berf ile rûy-ı cihân **hurrem** / Açılmış yâsemen gül güyiyâ her gülsitân **hurrem** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 196, Beyit 1). [hurrem,]

Şanasın şem‘-i kâfûrî durur eşcâr-ı gülşende / Ki ṭolmış simden pervânelerle bûstân **hurrem** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 196, Beyit 2). [hurrem,]

Görinen dâğlar yir yir kurulmuş şâh-ı serviçün / Hıyâm-ı simdür ya nûrdan bir sâye bân **hurrem** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 196, Beyit 3). [hurrem,]

Żiyâfet kılmağa şâh-ı şitâyı pâdişâh-ı serd / Ṭolu pâlüdeyi yaḥ birle ṭâs-ı kün-fe-kân **hurrem** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 196, Beyit 4). [hurrem,]

Rahîmî koma ‘arîfseñ kenâr-ı âteşi elden / Şafâ hengâmıdır nûş it şarâb-ı erguvân **hurrem** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 196, Beyit 5). [hurrem,]

‘Aceb kanda revândur ey ‘aceb ol serv-i reftârum / ‘Aceb kimlerle **hurremdür** ‘aceb ol tâze gülzârum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 224, Beyit 1). [hurremdür, -dür]

Ḥarîm-i gülşen-i vaşluñla **hurrem** gül gibi her ḥâr / Hoş-edâ bülbülün ey gonca-leb zârın hezâr itme (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 278, Beyit 4). [hurrem,]

hurrem it-: Sevindirmek, mutlu etmek.

Kerem ü luṭfuñ ile **hurrem idüp** ğayrıları / Beni ḫahruñla revâ görme ki ğamnâk olayum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 205, Beyit 3). [hurrem idüp, -üp]

hurrem ol-: Sevinmek, mutlu olmak.

Ġam-ı ferdâyı añma dem bu demdür **hurrem ol** diyüp / Sözi gûşumda yir eyler rikâbuñ niçe demlerdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 96, Beyit 3). [hurrem ol,]

Hoş gör dem-i bîmârlığı bîdârlıkdur **hurrem ol** / Derdi olanuñdur devâ dermâna şîḫḫat yaraşur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 103, Beyit 4). [hurrem ol,]

Hoş gör bu demi **hurrem ol** ey şâh gemide / Girmez ele demde ğam-ı ‘ummâna şalınsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 254, Beyit 8). [hurrem ol,]

Hurrem olmaz ḥâtırı rûz-ı vişâl-i yâr ile / Çekmeyen ey âfitâbum zûlmet-i hicrân ğamın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 255, Beyit 4). [hurrem olmaz, -maz]

Maḫdemünden **hurrem olmışdur** bahâr-ı Germiyân / Berf şanma yüzün ağartdı diyâr-ı Germiyân (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 265, Beyit 1). [hurrem olmışdur, -mışdur]

hurrem ü şād ol-: Mutlu ve bahtiyar olmak.

Hemîşe bâğ-ı ‘âlemde şehâ sen **hurrem ü şād ol** / Raḥîmî bülbülāsâ ağlasun sen gonca gibi gül (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 177, Beyit 7). [hurrem ü şād ol,]

hurrem-likā: Mutlu yüz.

Ağlamakdan gözlerümde kalmadı nūr-ı başār / Bir dem ol gül-çihrenüñ **hurrem-likāsın** görmedüm (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 195, Beyit 2). [hurrem-likāsın, -sın]

hürşid:

1.Güneş.

Meger var ise yâ Rabb bu kıyâmetden ‘alâmetdür / Benüm **hürşidüm** ol mâha muḳâbil ıqtırân itmiş (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 124, Beyit 3). [hürşidüm, -üm]

Zerreden efzûn benüm cürmüm senüñ ‘aşkuñ güneş / Zerreden **hürşide** ey meh-rû zevâl irmek muḳâl (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 172, Beyit 6). [hürşide, -e]

Ey meh hilâlüñ eyleyli secdegâh-ı Cem / **Hürşide** hem-ser oldı felekde külâh-ı Cem (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 216, Beyit 1). [hürşide, -e]

Senüñle yüze yüz da‘vâ-yı ḥüsn eylerse ger **hürşid** / Göreyin varmasun tiz günde ey meh anı ayına (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 303, Beyit 2). [hürşid,]

2. Aydınlık, parlak.

Âyîne gibi **hürşid** bir şüret uğrısıdur / Biñ naḳş iderse durmaz ḥadd-i nigāra karşı (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 274, Beyit 4). [hürşid,]

hürşid ü meh: Güneş ve ay.

Çün döşendi nüh sipihr üzre simât-ı keh-keşân / Mey şafaḳ encüm nuḳul **hürşid ü mehdür** nân-ı ‘îd (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 39, Beyit 2). [hürşid ü mehdür, -dür]

hürşid-ḥad: Güneş yanaklı.

Pertev-i mihrüñle maḥv itdüm vücūdum şeb-nemin / Arada nem ḳaldı senden gayrı ey **hürşid-ḥad** (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 40, Beyit 5). [hürşid-ḥad,]

hürşid-i âfâk: Ufukların güneşi.

Şu deñlü şöhretüm var pertev-i mihrüñle ey meh-rû / Cemâlüñ ḥaḳḳı almam zerreye **hürşid-i âfâk** (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 347, Beyit 4). [hürşid-i âfâk, -ı]

hürşid-i devlet: Devletin, saltanatın güneşi.

Bi-ḥamdillāh şeref māhı murādum üzre toğmışdur / Ümîd oldur ki sen **hürşid-i devlet** fer vire dehre
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 304, Beyit 2). [hürşid-i devlet,]

hürşid-i rahşân: Parlak güneş.

Terahḥum eylemez baş kaldırup ben ḥāksārına / Meger ben zerreden ‘ār eyler ol **hürşid-i rahşānum**
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 201, Beyit 4). [hürşid-i rahşānum, -um]

Ruḥuñsuz almam ey meh zerreye **hürşid-i rahşānı** / Yire geçsün neme yarar lebiñsüz āb-ı ḥayvānı
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 335, Beyit 1). [hürşid-i rahşānı, -ı]

hurûş: Coşma, gürleme.

Dilden ḥayāl-i ḥüsnüñe di itmesün güzër / Ḥālî degül ḥatırludur ey dürr **hurûşıyam** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 182, Beyit 4). [hurûşıyam, -ıyam]

husrân: Zarar, ziyan.

Nā-ḥaḳḳa teveccüh iden ey şāh-ı ḥaḳīḳat / Ger Ḥusrev ola soñ ucı **husrāna** irişdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 336, Beyit 8). [husrāna, -a]

husrev:

1. Padişah, hükümdar.

Sen şehā ol **Husrev** ü Cem-bezm ü Rüstem-rezmsin / Dergehüñ derbānlığın ister Ḳubādvār dîvān
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 233, Beyit 3). [husrev,]

2. Husrev ü Şirin öyküsünün erkek kahramanı olan hükümdar, İran şahı.

Bî-sütün-ı ‘aşḳda sen yār-ı Şirîn-la’l için / Çekdügüm endüh-ı hecri **Husrev** ü Ferhād aña (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 8, Beyit 3). [husrev,]

Raḥîmî bendeñi mülk-i süḥanda **Husrev** eyledüm / Ḥayāl-i vaşf-ı la’lün ‘āḳıbet Şirîn-kelām eyler
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 72, Beyit 5). [husrev,]

Nā-ḥaḳḳa teveccüh iden ey şāh-ı ḥaḳīḳat / Ger **Husrev** ola soñ ucı husrāna irişdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 336, Beyit 8). [husrev,]

husrev [ü] şirîn: Husrev ü Şirin mesnevisi.

Ḥaṭṭ-ı cān ise Raḥîmî kāmranlıḳdan murād / Var özün bir **Husrev [ü] Şirîn** lebe Ferhād kıl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 163, Beyit 7). [husrev [ü] şirîn,]

hüsrevâ: Ey hüsrev, ey padişah || Ey sevgili.

La'l-i kandum zıkr ider dâ'im Raḥîmî **Hüsrevâ** / Penc Şîrîn tab' olur vaşf-ı lebûn tekrâr ider (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 82, Beyit 5). [hüsrevâ,]

Hüsrevâ şan taze berg üstinde sebz-câmedür / Ter-i teb Ferhâda beñzer bîşe-i kuhsâra bak (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 139, Beyit 3). [hüsrevâ,]

Kaşr-ı aşkuñ **Hüsrevâ** tarhında ben üstâd iken / Taş taşurdu hıdmete Ferhâd idüp ırğadlık (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 141, Beyit 3). [hüsrevâ,]

İ'tibârın **Hüsrevâ** eyle Raḥîmî'nün ziyâd / Ehl-i nazma tâ kıla Şeyhî gibi üstâdlık (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 141, Beyit 5). [hüsrevâ,]

Hüsrevâ gül-gün-ı eşküm âh-ı şeb-rengüm yeter / Âb u bâda şanma kim minnet semendin koşmışam (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 210, Beyit 3). [hüsrevâ,]

Gördüğün zıll-i şanavber şanmağıl kuhsârda / **Hüsrevâ** naḥl-i siyehdür mâtem-i Ferhâd için (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 241, Beyit 2). [hüsrevâ,]

La'l-i Şîrînün ğamından yine cân Ferhâdınun / Ser-güzeşti **Hüsrevâ** efsâne şeklin bağladı (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 308, Beyit 4). [hüsrevâ,]

Sen şeker-leb için dil-i Ferhâd / **Hüsrevâ** kuhsâra yüz tıtdı (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 319, Beyit 2). [hüsrevâ,]

hüsrev-i şâhib-kırân: Talihi mesut padişah.

Raḥîmî bendeñün telḥ itdi Şîrîn zindeġânısın / Bu kâr-ı bî-mezâk ey **Hüsrev-i şâhib-kırân** sensüz (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 110, Beyit 7). [hüsrev-i şâhib-kırân,]

hüşe-çîn: Başak toplayan.

Ma'ârif mezra'ında **hüşe-çîn** olmak dilerseñ ger / Şaḡın taş olmasun toḥm ekdüğün kalbün türâb eyle (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 299, Beyit 4). [hüşe-çîn,]

hüşyâr: Ayık, uyanık, aklı başında kimse.

Lebün devrinde şol **hüşyâra** ey sâkî selâm olsun / Ḥayâl-i nergisünl'olan ḥumâr u ḥ'âba aşḡ olsun (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 248, Beyit 2). [hüşyâra, -a]

hüzür-ı kalb: Gönül rahatlığı.

Raḥîmî mescid ü mey-ḥâne birdür tâlib-i Hakk'a / **Hüzür-ı kalb** ile her yirde tã'ât ihtiyâr itdüm (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 194, Beyit 7). [hüzür-ı kalb,]

Bu dem cām-ı ḥarâbât ile ol dem dâmen-âlûde / **Hüzür-ı kalb** ile tã'âtı aşḡ-ı pâke tabşurdum (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 222, Beyit 4). [hüzür-ı kalb,]

huzūr-ı pür-sürūr: Neşe dolu huzur.

Tena^{cc}um birle şihhat pisterinde h^vāb-ı nāzıyla / **Huzūr-ı pür-sürūrıyla** kılup hoş-istirāhatler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 81, Beyit 2). [huzūr-ı pür-sürūrıyla, -ıyla]

hücüm eyle-: Saldırmak.

Şayd itdi Raḥîmî dilini bir gözi hūn-rîz / Şāhāne **hücüm eyledi** şehbāz-ı maḥabbet (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 22, Beyit 7). [hücüm eyledi, -di]

hücüm it-: Saldırmak.

Pîç-i zülfüñ ḥaṭṭuñ ile ḥaddüñe **itmiş hücüm** / Şan aḳın içün bu dîn iḳlimine kāfer yürür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 100, Beyit 2). [hücüm itmiş, -miş]

Ayaḳlatma beni āgyāra ḳarşu esb-i nāz ile / **Hücüm it** üstüme şal bir kezin şāhā ‘aṭā raḥşın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 235, Beyit 2). [hücüm it,]

hücüm-ı şāh-bāz: Doğan kuşunun saldırısı.

Yine beg virdi Raḥîmî ḥālūñe dil-murğını / Himmetüñ gibi bülend olur **hücüm-ı şāh-bāz** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 118, Beyit 7). [hücüm-ı şāh-bāz,]

ḥüdāvendgār: Padişah, hükümdar || sevgili.

Göñlümde mihr-i ḥüsnüñi ey meh gören didi / Ḳılmış diyār-ı şarka **Ḥüdāvendgār** göc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 26, Beyit 2). [ḥüdāvendgār,]

ḥüküm: Hüküm, karar.

Ol ḥākim-i muṭlaḳdan anı eyle tevaḳḳu^c / Maḥkūm ola **ḥükmine** velāyet Baba Ḥamza (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 287, Beyit 5). [ḥükmine, -ine]

ḥüküm it-: Hükmetmek, emri ve idaresi altında olmak, yönetmek.

Şām-ı mağrib Hind anuñdur zūlmete varınca tā / ‘Āleme **ḥüküm itdi** şevḳüñle Sikendervār şem^c (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 127, Beyit 3). [ḥüküm itdi, -di]

hümā:

1. Osmanlı şiirinde gölgesinin uğurluluğu, kanatları, çok yükseklerde uçuşması, Kaf dağında yaşaması gibi yönleriyle ele alınan masal kuşu.

Raḥîmî mülk-i ğamda var yûri başuña sultân ol / Cihānuñ devlet ü cāhı **hümā** tâ bir qurı ğavġā
(Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 7, Beyit 7). [hümā,]

Hümā pervāz ‘ālî seyr laçın-i sa‘ādetdür / Tezervi ‘ālemi şayd itmege bir şāh-bāz irdi (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 349, Beyit 5). [hümā,]

2.Talih kuşu. || Sevgili.

Raḥîmî murġ-i cāna ol **hümā** bildüm şikār olmaz / ‘Aceb vaḥşet idüp yüksek uçar ol kebg-i kuhsārum
(Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 224, Beyit 5). [hümā,]

hümā tal‘at: Hüma kadar güzel (olan).

Ne dil kim meyl-i ‘azm-i kūyuñ itmez ey **hümā-tal‘at** / Ve ger ṭāvūs-ı qudsî olsa ol bî-bāl ü per yegdür
(Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 83, Beyit 2). [hümā-tal‘at,]

Meges miqdārı gelmez ‘aynına ‘ankāsı dünyānuñ / **Hümā tal‘atlu** himmet evcinüñ perrānıdur gönlüm
(Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 202, Beyit 2). [hümā tal‘atlu, -lu]

hümā-yı evc-i himmet: Himmeti yüce Hüma kuşu.

Ḳanā‘at ḳāfınuñ seyrinde ‘ankā hem-cenāḥumdur / **Hümā-yı evc-i himmet** sāye-i devlet-fezā oldum
(Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 193, Beyit 3). [hümā-yı evc-i himmet,]

hümāyūn: Mübarek, kutlu.

Raḥîmî gerçi bî-pür-şîşe bir ‘aşfūr-ı bî-ferdür / Kılupdur āsitānuñda **hümāyūn** āşiyān peydā (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 5, Beyit 5). [hümāyūn,]

Raḥîmî bāl-i himmetle **hümāyūn** vaşluña irdi / Benüm şeh-bāzum almaz bu şikārı böyle her şāhin
(Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 244, Beyit 7). [hümāyūn,]

hüner: Marifet.

Dirhem ü dînāradur raġbet **hünerde** yok revāc / Naḳd-i ‘ömrüñ vir olup cehle ḥarīdār ey göñül
(Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 171, Beyit 3). [hünerde, -de]

Almazam ḥabbeye ṭübāsını bağ-ı ḥuldüñ / **Hüner** oldur saña bir serv-i ḥurāmān virsün (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 251, Beyit 3). [hüner,]

hünkār:

1.Sultan, padişah.

Söz budur sensin Raḥîmînuñ murādı ğayrı yok / Sen güzel ḥünkār ile **ḥünkārı** söyleşsek birez (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 115, Beyit 7). [ḥünkārı, -ı]

Ḥāl-i erkāna vuḳūfı var Raḥīmī bendeñüñ / Gāh paşayı gehi **ḥünkārı** söyleşsek birez (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 115, Beyit 8). [ḥünkārı, -ı]

2. Sultan || Sevgili.

Söz budur sensin Raḥîmîñüñ murādı gayrı yok / Sen güzel **ḥünkār** ile ḥünkārı söyleşsek birez (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 115, Beyit 7). [ḥünkār,]

ḥürmet: Saygınlık, saygı.

Efendi kuluña himmet zemānı gelmedi mi / Ḥaḳîr kūyuña **ḥürmet** zemānı gelmedi mi (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 340, Beyit 1). [ḥürmet,]

ḥürmet it-: Saygı göstermek, saymak.

Ey pîr-i meygede beni mest eyle **ḥürmet it** / Şâfi-keşân ü şūfivēşân delḳ-pūşıyam (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 182, Beyit 3). [ḥürmet it,]

ḥüseyn: Hz. Peygamberin torunu Hz. Hüseyin.

Şevḳ-ı ruḥsârūñla kıldum bir ḡazel inşā **Ḥüseyn** / Maṭla‘ıdur maṭla‘-ı mihr-i cihān-ārā **Ḥüseyn** (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 237, Beyit 1). [ḥüseyn,]

Tîr ḡamzeñ yā ḳaşuñ ḳaddüñ livā zülfüñ cüyüş / Mülk-i ḥüsne server-i şāḥib-ḳırānsın yā **Ḥüseyn** (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 237, Beyit 2). [ḥüseyn,]

Reşḳ idüp sen şeh-süvāruñ sümm-i raḥş-ı na‘line / Ḥam ḳılur ḳaddin anuñçün ḡurre-i ḡarrā **Ḥüseyn** (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 237, Beyit 3). [ḥüseyn,]

Şūfî kūyuñda cemālūñden şafā kesb idemez / Nūr görmez Ka‘bede her çeşm-i nā-bînā **Ḥüseyn** (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 237, Beyit 4). [ḥüseyn,]

Kerbelā-yı ḡamda cān virdi Raḥīmī teşne-leb / Her ḥavāric ḳandı āb-ı vaşluña ḥayfā **Ḥüseyn** (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 237, Beyit 5). [ḥüseyn,]

ḥüseynî-mezheb: Hz.Hüseyin'in benimsenen yolu.

Ben Raḥīmī pāk-meşreb māsivādan fāriḡam / Bir **Ḥüseynî-mezhebüm** olsa ne ḡam yārum Ḥasan (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 268, Beyit 7). [ḥüseynî-mezhebüm, -üm]

ḥüsn: Güzellik.

Beni āniden anıñ **ḥüsni** anuñçün helāk itdi / Be-şart-ı ān ki hiç olmaya bu rāz-ı nihān peydā (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 5, Beyit 3). [ḥüsni, -i]

Kāḥ-ı ‘izz ü devletüñ yapduḳda bünyād-ı ezel / Eylemiş ser-levḥasın ṭübā ile **ḥüsn** ü me‘āb (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 11, Beyit 3). [ḥüsn,]

Şimdi meyl-i cān u dil şol bir şehe hūbāñedür / **Hüsnde** Bekdaşı yokdur hālveş bir dānedür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 41, Beyit 1). [hüsnde, -de]

Ümidüm bu şehā **hüsniñ** hayālî / Gözümden dūr dilden itme mehcūr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 42, Beyit 6). [hüsniñ, -üñ]

Dīdeden bir dem degül hālî hayālî **hüsniññ** / Şan deñiz yüzinde eyler hāzret-i hūnkār seyr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 54, Beyit 2). [hüsniññ, -üññ]

Cānuma cānā lebüñdür gonca-i gül-nār-ı ‘ömr / Ol bu **hüsniyle** cihān bāğında ber-hurdār-ı ‘ömr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 62, Beyit 1). [hüsniyle, -iyle]

Naķş irdi māha mihre irişdi zevāl-i tām / **Hüsniñ** şu‘ā‘ı şāyi‘ olalı taraf taraf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 133, Beyit 2). [hüsniñ, -üñ]

‘Azizüm dil olaldan müşteri **hüsniñ** metā‘ına / Cihānuñ Yūsufın bir şāhid-i bāzāra t̄abşurdum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 221, Beyit 3). [hüsniñ, -üñ]

Rahîmî āferin fehmüne hüsni-i zihnüne **hüsndür** / O şāhuñ vaşf-ı hüsniñi ḥasenden aḥsen eylersin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 230, Beyit 7). [hüsndür, -dür]

Dil ü cān katline **hüsniñle** beñzer ittifāk itdi / Muḥakḳak böyle ḳaşd itmezdi ḥad ü ḥāl bir yüzden (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 257, Beyit 3). [hüsniñle, -üñle]

Gözgüde bir gün o meh **hüsniñi** görmiş sāde / Şimdi Yūsuf gibi kendin şatar istiğnāda (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 280, Beyit 1). [hüsniñi, -ini]

Göz midür ol ki ḡayrıya bir dem nāzar ḳıla / Dil midür ol ki **hüsniñe** ḡayrānuñ olmaya (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 301, Beyit 3). [hüsniñe, -üñe]

Mükedder ḥāl olur ki naķş irişür kendü ayına / Felek ey meh anuñcün itdi **hüsniñ** ayın āyine (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 303, Beyit 1). [hüsniñ, -üñ]

‘Ārızında zāhir olmış lem‘a-i nūr-ı Nebî / **Hüsni** içinde beñzemiş çok pîr-i Ken‘ān oğlına (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 306, Beyit 3). [hüsni,]

hüsni ü ān: Güzellik ve cazibe.

Gördüm bu **hüsni ü ānuña** ḡaṭṭuñ benimsedüm / Aldum ol iki şāhid ile bir Güzel ḡiṣār (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 93, Beyit 2). [hüsni ü ānuña, -uña]

hüsni ü ḡulḳ: Güzellik ve yaratılış.

Büsbütün ḡalḳ-ı cihān bildi ki bir yārüm var / **Hüsni ü ḡulḳ** issi ‘aṭā menba‘ı dildārum var (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 73, Beyit 1). [hüsni ü ḡulḳ,]

hüsni-i bî-bünyād: Temelsiz güzellik.

Ṭayanma **hüsni-i bî-bünyāduña** ey gonca-leb gör kim / Ne mir‘āt-ı Sikenderden nişān ne cām-ı Cem ḳaldı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 343, Beyit 4). [hüsni-i bî-bünyāduña, -uña]

hüsn-i bî-hem-tâ: Eşsiz güzellik.

Sende ey meh olalı bu **hüsn-i bî-hem-tâ** garîb / Eyledi ‘âlemlere ‘aşkuñ beni rüsvâ garîb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 16, Beyit 1). [hüsn-i bî-hem-tâ,]

hüsn-i haţţ: Güzel yazı (Sevgilinin yüzündeki ayva tüyleri için kullanılmıştır.).

Hüsn-i haţţ haddüñde haţţ tuğrâ-yı ğarrâdur kaşuñ / Hüblık mülkine sensin şeh müsellemler ol berât (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 20, Beyit 4). [hüsn-i haţţ,]

hüsn-i kabûl-i yâr: Sevgilinin iyi karşılaması.

Hüsn-i kabûl-i yâr ile maşşûd-ı dil hemân / Dür olma ey Raḥîmî nazardan nazargehi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 351, Beyit 5). [hüsn-i kabûl-i yâr,]

hüsn-i makâl: Söz güzelliği.

Ey Raḥîmî âferîn aḥsente şî‘r-i pâküñe / Yâra iş‘âr itdi hüsn-i vech ile **hüsn-i makâl** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 172, Beyit 7). [hüsn-i makâl,]

hüsn-i meh-sîmâ: Ay yüzün güzelliği.

Mihr-i şubḥ-ı saltanatsın **hüsn-i meh-sîmâyıla** / Çerḥ-i devletdür kapuñ bu çetr-i gerdün-sâyıla (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 290, Beyit 1). [hüsn-i meh-sîmâyıla, -yıla]

hüsn-i vech: Yüz güzelliği.

Ey Raḥîmî âferîn aḥsente şî‘r-i pâküñe / Yâra iş‘âr itdi **hüsn-i vech** ile hüsn-i makâl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 172, Beyit 7). [hüsn-i vech,]

hüsn-i yâr: Sevgilinin güzelliği.

Hüsn-i yâra kıl nazar mihr itme ‘âlem mihrine / Dimezem mâhum saña var bir tölünğün aya baḥ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 137, Beyit 2). [hüsn-i yâra, -a]

Ey kamer envâra **hüsn-i yâra** mihrüñ kılma pest / Şâf dil ol gün gibi saḥf-ı bülende sâde gel (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 173, Beyit 5). [hüsn-i yâra, -a]

hüsn-i zann: İyi niyet.

Raḥîmî **hüsn-i zann** ile selîmü’l-bâl ile şimdi / Maḥabbet-ḥânedân-ı şeh Selîm Ḥân-ı zemânum ben (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 234, Beyit 7). [hüsn-i zann,]

hüsn-i zihn: Anlayışın güzelliği.

Raḥīmī āferīn fehmiñe **ḥüsn-i zihnüñe** ḥüsndür / O şāhuñ vaşf-ı ḥüsnini ḥasenden aḥsen eylersin (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 230, Beyit 7). [ḥüsn-i zihnüñe, -üñe]

ḥüsrev-i mülk-i me'ânî: 1) Mana ikliminin sultanı 2) Büyük şâir.

Bi-ḥamdillāh bu gün sen **Ḥüsrev-i mülk-i me'ânîsin** / Yoluñda düşmenüñ Ferhādveş bî-pā u ser yegdür (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 83, Beyit 3). [ḥüsrev-i mülk-i me'ânîsin, -sin]

I

‘ıkd-ı le’âli: İnci dizisi.

Dendân-ı fūrkatı aqıdur gözlerüm yaşın / Pürdür Raḥīmī **‘ıkd-ı le’âli** taraf taraf (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 133, Beyit 7). [‘ıkd-ı le’âli,]

‘ıkd-ı zülf-i tâbdâr: Kıvrımlı saçının gerdanlıḡı.

Şeb-i fūrkatde ḥalka karşı ḡaddüm dāle döndürdi / Baña bend eyleyen hep **‘ıkd-ı zülf-i tâbdârıñdur** (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 95, Beyit 6). [‘ıkd-ı zülf-i tâbdârıñdur, -uñdur]

ıktırân it-: Yaklaşmak, yanına gelmek.

Meger var ise yā Rabb bu kıyāmetden ‘alāmetdür / Benüm ḥürşidüm ol māha muḡābil **ıktırân itmiş** (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 124, Beyit 3). [ıktırân itmiş, -miş]

ılı: Ilık.

Aḡladup alma ey perī āhum / Gözlerüm yaşı bir **ılı** şudur (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 48, Beyit 9). [ılı,]

ılıd-: Hafif ısıtmak, ılıştırmak.

Gördi ey germ-ābe yaşum yāre hem pehlū seni / Maḡv ider şaḡın **ılıdur** cūş idüp ol şı seni (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 315, Beyit 1). [ılıdur, -ur]

ır-: Ayırmak.

Ḳapuñdan **ırmaḡa** ḡaşd itdi yaşumı düşmen / Gözine yigdi kemer āşinā-yı ‘ummānı (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 326, Beyit 4). [ırmaḡa, -a]

ıraḡ: Uzak.

Ṭolmış idi ḡülşene āvāze-i zāḡ u zaḡan / Ḥālî ayruḡsıdı bâḡuñ işidenlerden **ıraḡ** (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 130, Beyit 4). [ıraḡ,]

ıraġ eyle-: Uzaklaştırmak.

Ey dost işigününden **ıraġ eyle** ‘adūy / Olmaz o vefā ehline enbāz-ı maḥabbet (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 22, Beyit 4). [ıraġ eyle,]

ıraġ ol-: Uzaklaşmak.

Gel raķîbüñden **ıraġ ol** didüm ol ğonca didi / Var mıdur bir gül cihān bāġında terk-i ḥār ider (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 78, Beyit 4). [ıraġ ol,]

Gel **irāġ olma** gözümünden benüm ey dürr-i yetim / Ne bilür ḳadrüñi her cāhil ü nā-dān Çelebi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 338, Beyit 2). [irāġ olma, -ma]

ırak: Uzak.

Fürķat-i ḳurb-ı vişālüñle eyā mūnis-i cān / Nāle olmışdur enisüm işidenlerden **ırak** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 138, Beyit 2). [ırak,]

Bāġ-ı ḥüsñüñ ben **ırakdan** seyr idem nergis-miṣāl / Bî-tekellüf geşt ide her rû-siyeh kākül gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 334, Beyit 3). [ırakdan, -dan]

ırak eyle-: Uzaklaştırmak.

Eyleme ṭoġrı hevādāruñı yanuñdan **ırak** / Ben senüñ sāyeñü sen serv-i ḥurāmānumsın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 232, Beyit 5). [ırak eyleme, -me]

ırak it-: Uzak durmak.

Gel ey bülbül bu gülşenden **ırak it** zār u feryāduñ / Ki yokdur meyli süy-i ‘āşıķa ol serv-i āzāduñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 156, Beyit 1). [ırak it,]

irġadlık it-: Irġat olma durumu, ağır işlerde çalışmak.

Ḳaşr-ı ‘aşķuñ Ḥusrevā ṭarḥında ben üstād iken / Ṭaş ṭaşurdu ḥıdmete Ferḥād **idüp irġadlık** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 141, Beyit 3). [irġadlık idüp, -üp]

irmaġ: Irmak.

Süy-ı kūyuñdan yaşum ırmaġını **irmaġ** ile / Kūzenüñ göz ‘aynı ser-gerdān başum dolābdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 44, Beyit 3). [irmaġ,]

Beni hecrüñle ey gül-çihre bülbül gibi zār itme / Yüzüñden gözüm **irmaġla** yaşum cüy-bār itme (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 278, Beyit 1). [irmaġla, -la]

Gözüm didāruña ḳaddüñe mā’il yaşum **irmaġı** / N’ola ter düşse ey çeşm-i ġazālüm ayu ḳulaġı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 311, Beyit 1). [irmaġı, -ı]

Çanlu yaşum ‘Aşılı **ırmağınunı** mănendidür / Ter dutar her dem ačup ol verd-i ħandān bāğını (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 317, Beyit 2). [ırmağınunı, -ınunı]

ırmağ eyle-: Irmak etmek, ırmağa döndürmek.

Yaşum kapuñdan **ırmağ eyleme** ey ‘arız-ı dil-cû / Cinān bāğında tecrî taḥteḥā’l-enhāra dönmişdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 99, Beyit 5). [ırmağ eyleme, -me]

ırmağ it-: Uzak etme, uzaklaştırma.

Bu baḥtı karanunı yaşını **ırmağ itme** küyuñdan / Bu şehre şehriyāra Ačca şu virmiş durur revnaç (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 145, Beyit 4). [ırmağ itme, -me]

ırmaç: Nehir.

Ter düşersin süy-ı küyuñda yaşum seyl-ābına / Ḥāk-i pāyuña revā mıdur yol **ırmaç** şu gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 314, Beyit 3). [ırmaç,]

‘ırz: Haysiyet, namus.

Pür-ğaraç **‘ırz** ehline ‘arz işlerinunı işleri / Vāḳıf ol bu sırra şāhum bir ‘adāletgāḥ yok (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 144, Beyit 4). [‘ırz,]

ısın-: Hoşlanmaya başlamak, yakınlık duymak, alışmak.

Şūfiyā korkutma **ısınduk** ‘azāb-ı dūzaḥa / Biz ḥaber alduk degülmüş hecr-i dil-berden eşed (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 40, Beyit 6). [ısınduk, -duk]

ışmarla-: Bir şeyin hazırlanmasını, alınmasını veya getirilmesini bir kimseden istemek, sipâriş etmek.

Ḥayāl-i ḥayl-i ḥüsnün ḥācibine bir gün **ışmarla** / Göñül şehrinde bir şeb eylesün ey māḥ-rū menzil (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 176, Beyit 2). [ışmarla,]

ışık: Aydınlik, nur.

Bir **ışıkdur** geşt ider menzil-be-menzil şehir-be-şehir / Nūr cer ider kamer her gün yüzün muḥtācıdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 59, Beyit 6). [ışıkdur, -dur]

ışıklar gibi yanmış ‘aşıkuç biz nār-ı şevkıyla / Yaçar kändil-i āfākı dil-i sūzānımız vardır (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 87, Beyit 5). [ışıklar, -lar]

Bir yaluñ yüzlü **ışık** meh-rūsıdur pır pır yanar / Şehrde olmuş zebān-ı cerr ile cerrār şem‘ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 128, Beyit 3). [ışık,]

Başum açup **ışıklar** gibi yansam şevk ile ḥālüm / Tutuşdum karşı ol şem‘a beni pervāne gönderseñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 151, Beyit 6). [ışıklar, -lar]

Ƙapuñda bir **ışık** olduğına rüşen-delilüm var / Yüzüñe beñzedürdüm şem‘i istidlâl bir yüzden (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 257, Beyit 5). [ışık,]

‘ıyân: Belli, açık, ortada.

Kime şorsam lebüñ cân gibi hiç ‘âlemde görmiş yok / Görinür ‘ayn-ı ‘âşığda hilâlâsâ **‘ıyân** ebrû (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 270, Beyit 6). [‘ıyân,]

‘ıyân it-: Açığa vurmak, göstermek.

Zerreveş râz-ı dehânuñ geh nihân itsem dirin / Gün gibi geh mihrüñi ey meh **‘ıyân itsem** dirin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 266, Beyit 1). [‘ıyân itsem, -sem]

ıztırâb: Acı, keder.

Rahîmî pür-harâretdür senüñ bu **ıztırâbuñdan** / Meger vaşluñ şarâbı def‘ ide ey şâh-ı şekker leb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 10, Beyit 7). [ıztırâbuñdan, -uñdan]

Kân-ı ihsân-ı mürüvvetsin eyâ Hâtem vücüd / Keff-i feyz-ı cüduñ ile düşdi bahre **ıztırâb** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 11, Beyit 5). [ıztırâb,]

İ

İ: İsim soylu kelimlerin cümlede yüklem olarak kullanılmasını sağlayan yardımcı fiil, ekfiil.

Ger nişâb-ı hûn-ı luţfuñdan naşîbüm yog **ise** / Bâri tek Ƙahruñla añ bu daği ni‘metdür baña (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 6, Beyit 2). [ise, -se]

Kitâb-ı ‘aşkı ben Ƙatmetmiş **iken** mekteb-i ğamda / Henüz Mecnûn ey h‘âce okurdı süre-i Leylâ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 7, Beyit 4). [iken, -ken]

Nâr-ı şevküñle senüñ ben şem‘veş süzân **iken** / Daği nâ-peydâ **idi** Ƙandîl-i nûr-ı mâh-ı tâb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 12, Beyit 5). [iken, -ken; idi, -di]

Fehm olunmazdı femüñ keyfi nedür Ƙayrân **idük** / Ey Rahîmî olmasa ger Ƙâşif-i esrâr leb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 15, Beyit 7). [idük, -dük]

Ğam-ı dildârı cem‘ it maĥzen-i ĥâţırda ĥıfz eyle / ƦarîƘ-ı ‘aşƘa ‘azmüñ var **ise** zâd-ı firâvân it (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 18, Beyit 2). [ise, -se]

Ĥabîbüñ şerbet-i derdi şifâ-yı derdmendândur / Eger var **ise** dermânuñ Ʀabîbâ derde dermân it (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 18, Beyit 5). [ise, -se]

Ey Rahîmî ‘aşƘuña dil şol zemân vîrân **iken** / Daği maĥfidi bu çâr ‘unşurda genc-i şeş cihât (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 20, Beyit 7). [iken, -ken]

Cihân âsüde oldu sâye-i tuğ-ı vücûduñla / ŞoƘunmasun şehâ sen var **iken** her pehlevân şoğuc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 25, Beyit 4). [iken, -ken]

Var **iken** luṭf u kerem kılma sitem semtine ‘azm / Eyleme imsāke meyli var **iken** imkân-ı cûd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 34, Beyit 4). [*iken, -ken*]

La’lüne ben ḥasta ola cân **iken** ey Hızır ḥad / Bilmez **idi** ismini mâ’û’l-ḥayātuñ bir aḥad (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 35, Beyit 1). [*iken, -ken; idi, -di*]

Ġamzeñ öldürsin şaçuñ aşsın günāhum var **ise** / Göñlümi zindân-ı ğamda kılma tek ḥabis aḥad (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 35, Beyit 5). [*ise, -se*]

Zât-ı şerîfüñ ile şeref bulalı cihāñ / Kapuña yüz sürüyüp **ider** i’tizār-ı ‘îd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 38, Beyit 2). [*ider, -der*]

Ġarrâ kaşuña beñzemeyeydi vü ger hilâl / Burc-ı şerefde olmaz **idi** şehriyâr-ı ‘îd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 38, Beyit 4). [*idi, -di*]

Gitmez **idi** bir nefes āyîne-i dilden ğubâr / Merḥabâlarla lebin şunmasa meh-rüyân-ı ‘îd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 39, Beyit 10). [*idi, -di*]

Derd-i hecrüñle elif-ḳaddüm ḥam-ender-ḥam **iken** / Râ-kaşuñla dâl-zülfüñ hiç revâ mı ide redd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 40, Beyit 3). [*iken, -ken*]

Zer-i ḥâlîş gibi günden güne zerd olmada çihreñ / Raḥîmî ḳanlu yaşuñ var **ise** kibrit-i aḥmerdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 49, Beyit 5). [*ise, -se*]

Luṭfiyla ḳaçan ben ḳula ol şeh naẓar eyler / Bir müflis **iken** pâdişehi tâcver eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 60, Beyit 1). [*iken, -ken*]

Bâĝ-ı ḥüsne ‘ârızuñ gül mîve-i cân leblerüñ / Sensin ey rûḥ-ı revân var **ise** berg ü bâr-ı ‘ömr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 62, Beyit 3). [*ise, -se*]

Müşkil **iken** ḥâlet-i mevti saña âsân ider / Ey ğarîb-i ‘âşık-ı dil-ḥasta zâr-ı intizâr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 77, Beyit 3). [*iken, -ken*]

Sâḳiyâ min-ba‘d şunma bûsesüz câm-ı şarâb / Ârzü-yı cân u dil la‘l-i leb-i dildâr **ider** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 82, Beyit 4). [*ider, -der*]

Baḥr [u] kân bulmaz **idi** olmasa kefüñe şebîḥ / Kûh-ı kūyuña sücûd itmese bulmazdı vaḳâr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 102, Beyit 3). [*idi, -di*]

Sâza ḥod muḥkem yasaĝ itdi şeh-i ‘âlî-maḳâm / Ney **idüñ** beñzüm gibi ey şeh çalınsa sâz nâz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 109, Beyit 3). [*idüñ, -düñ*]

Şimdi bildüm nev-‘arûs-ı dehr bir sehḥâr **imiş** / Niçe erden arta ḳalmış bir zen-i bâzâr **imiş** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 121, Beyit 1). [*imiş, -miş*]

Örnek olsun kim nigârâ âline aldanmayam / Döne döne naḳşlar geçdi baña ‘ayyâr **imiş** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 121, Beyit 2). [*imiş, -miş*]

Mihr ider her gün döner şandum murâdum üstine / Bilmedüm bir şüret ile ol beni aldar **imiş** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 121, Beyit 3). [*imiş, -miş*]

Yile virür ‘âḳibet evrâḳ-ı ‘ömrî rûzgâr / Şafḥa-i ‘âlemde aduñ tut ki defterdâr **imiş** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 121, Beyit 4). [*imiş, -miş*]

Sen dür-i yek-dâneye çokdan bulurdum ittişâl / Arada mâni‘ olan ol seng-i dil aĝyâr **imiş** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 121, Beyit 5). [*imiş, -miş*]

Mest ü şeydâ eyleyen ‘aşkuñ şarābıdur beni / Şanma sen keyfiyyetüm afyon u ya esrār **imiş** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 121, Beyit 6). [imiş, -miş]

Ayağuña yüz sürer her gün Raḥîmî sâyeveş / Şükr-i lillāh kim şehā başında devlet var **imiş** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 121, Beyit 7). [imiş, -miş]

Bu deyr-i dehre yazmadan daḥi naḳḳāş-ı kudret naḳş / Nigārā şüretünde olmuş **idi** şekl-i devlet naḳş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 122, Beyit 1). [idi, -di]

Gören dibāce-i ebrûña dir senüñ berātında / Budur var **ise** ol tuğrā-yı garrā-yı sa‘ādet naḳş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 122, Beyit 2). [ise, -se]

Müjem resm eyler **iken** gözde şekl-i ḥüsn-i maṭbū‘uñ / Kalem levḥ üzre taḥrîr itmemişdi daḥi şüret naḳş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 122, Beyit 5). [iken, -ken]

Meger var **ise** yā Rabb bu kıyāmetden ‘alāmetdür / Benüm ḥürşîdüm ol māha muḳābil ıktırān itmiş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 124, Beyit 3). [ise, -se]

Pür-ḥarāretdür Raḥîmîñ zebānı nārveş / Hālet-i sūz u güdāz ile **ider** eş‘ār şem‘ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 129, Beyit 7). [ider, -der]

Ṭolmuş **idi** gülşene āvāze-i zāğ u zağan / Hāli ayruksıdı bāğuñ işidenlerden ırağ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 130, Beyit 4). [idi, -di]

Kaşr-ı ‘aşkuñ Ḥusrevā ṭarḥında ben üstād **iken** / Taş taşurdı ḥıdmete Ferhād idüp ırğadlıḳ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 141, Beyit 3). [iken, -ken]

Dostluḳ da‘vāsın **idenler** olup düşmen-nevāz / Dürresine ol mehüñ ḥod mihri geh var gāh yok (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 144, Beyit 8). [idenler, -denler]

Cān **idi** borcumuz lebüñe eyledük edā / Ğamzeñ sebep ne vire eline ḥavālenüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 152, Beyit 3). [idi, -di]

Bilini қоç kemerveş var **ise** iki başuñ / Kıl leblerin temennā tende ikise cānuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 155, Beyit 2). [ise, -se]

Bāğı dād **iken** bozuldı ṭoldı cevri-zulm ile / Şimdi çöl olup yeter Bağdād elüñden ey felek (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 159, Beyit 5). [iken, -ken]

Zaḥm-ı cānum gördi müjgānuñ duz ekmek bilmedi / Leblerüñle niçe demdür var **iken** ḥaḳ-ı nemek (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 160, Beyit 2). [iken, -ken]

Meşḳ-i ‘aşkuñ ḳaralarken ben senüñ daḥi kalem / Levḥa yazmamış **idi** Leylā vü Mecnūndan mişāl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 172, Beyit 3). [idi, -di]

La‘lüñe hem-meşreb olduḡın işitmiş bādenüñ / Mā-ḥaşal cānā şu **idi** kendüden āb-ı zülāl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 178, Beyit 4). [idi, -di]

Dolup sînem şu dem ki māh **idüp** dilden ki dem çekdüm / Beg oldu şandılar mülk-i ḡama ṭabl u ‘alem çekdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 186, Beyit 1). [idüp, -düp]

Cihān cümle saña ḳul bende bir ḳul / Big **iken** birin el ey şāh didüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 188, Beyit 6). [iken, -ken]

Sebātuñ yoğ **imiş** mihr ü vefā ḳılmaḳda ey meh-rū / Hemān cevri eylemekde gerdiş-i gerdüna beñzetdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 198, Beyit 4). [imiş, -miş]

Māt eyler **idi** at şalup üstüme şāh-ı ğam / Bir luḳ ile piyāde olaldan müsellemem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 200, Beyit 3). [idi, -di]

Şararmış gün gibi tâb-ı teb-i devrân ile beñzi / Şeref burcında bedr **iken** hilâle dönmiş ol mâhum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 203, Beyit 2). [iken, -ken]

Umaram işüğüñi maṭlab-ı aḳlā **ide** Hāk / Her zemân pâdişehüm ben de talebnāk olayum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 205, Beyit 4). [ide, -de]

Ser-mest **iken** Raḥîmî şu dem cām-ı aşḳ ile / Hergiz ne cām vardı şāhum ne şāh-ı Cem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 215, Beyit 5). [iken, -ken]

Laḳl-i cān-baḥşuñla gören sen şanem-simāyı dir / Gökden indi yir yüzine var **ise** ʿİsā bu gün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 227, Beyit 4). [ise, -se]

Hāric ez-defterde yok **idüñ** görildi ey raḳīb / Āsitān-ı yārdan ifrāz bu bir maḥlûlsün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 239, Beyit 3). [idüñ, -düñ]

İştüdüm şaydgehde kebge hem pervāz **imiş** ʿankā / Haber uçurdi aña dest-i ʿadlünden meger şāhin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 244, Beyit 4). [imiş, -miş]

Cān virürsem ḥasret-i ḥaddüñle ey gül-pirehen / **idesin** ben mübtelāya lâleveş hūnîn-kefen (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 249, Beyit 1). [idesin, -desin]

Ben **ideyin** Allāh oñara her işüñ ey şeh / Furşat gemisi her yaña şāhāne şalınsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 254, Beyit 4). [ideyin, -deyin]

Şu kim bir lemʿa ḥāşıl eyledi envār-ı şevkuñdan / Anuñ her zerresin gün gibi dehr-ārā **iden** sensin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 261, Beyit 4). [iden, -den]

Nev-cüvān **iken** cihān oldı Raḥîmî pür-sekl / Ḥasb-i ḥālüñden nişān virdi diyār-ı Germiyān (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 265, Beyit 9). [iken, -ken]

Senüñ mihrüñle ben gün gibi ser-gerdān **iken** ey meh / Daḥi yoğidi mihr ü meh bu çerḥ-i bî-ḳarār içre (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 284, Beyit 5). [iken, -ken]

Ey Raḥîmî ben şarāb-ı aşḳ ile ser-mest **iken** / Gelmemişdi daḥi hîç bir şeyḥ u şābuñ ʿaynına (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 285, Beyit 7). [iken, -ken]

Ṭotalum kim muḳteżā-yı ḥüsn **imiş** cevri ü cefā / ʿĀşıḳa kıymaḳ revā mı bunca istiğnāyıla (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 290, Beyit 4). [imiş, -miş]

Sāde vü şāf-dil olmasa yoluñda ey meh / Pertev-i mihrüñe olmaz **idi** erzāni zırh (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 293, Beyit 5). [idi, -di]

Naṭʿ-ı şitāda ruḥ sürer **idüñ** piyādevār / Māt olur ol şehā ḳonacaḳ ḥāne olmaya (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 297, Beyit 7). [idüñ, -düñ]

Raḥîmî pâdişāhum dergehüñde ber-murād **iken** / Anı şimdi murādından ayırup nā-murād itme (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 302, Beyit 5). [iken, -ken]

Ne ḥikmetdür şifā-yı vaşla ḳurbiyyet taleb itsem / Şikeste-ḥāl **ider** fürḳat ki eyler bir zemân ḥasta (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 305, Beyit 6). [ider, -der]

Neşv ü nemā-yı dide-i giryān **iken** henüz / Ser-keşligini ḳomaz o büstān budacıḡı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 313, Beyit 2). [iken, -ken]

Bahāristān-ı luṭfuña Raḥīmī ölmeden girse / Oḡmaz **idi** Sa'dīye cenābuñda Gülistānı (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 320, Beyit 5). [idi, -di]

Server-i vuşlat-ı dildār çün ğam çekmedi bir gün / 'Aceb 'āqıl **imiş** Mecnūn ki fūrkat iḥtiyār itdi (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 321, Beyit 6). [imiş, -miş]

Yaşum raḳîbi geçid virmez **idi** kapuñdan / Kef-i 'aṭāñ ile bulmuş beḳā-yı 'ummānı (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 326, Beyit 6). [idi, -di]

La'lüñ benüm **idince** yaşıyla cānı şatdum / Ser-māyeden ziyānum yok yine māya döndi (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 331, Beyit 4). [idince, -dince]

Bu da bir açık oldu açık üzre baña deryāda / Raḳîbe tatlu dillerle **ider** dildār iḥsānı (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 333, Beyit 5). [ider, -der]

Her behāsını terāzūda gören ola 'aziz / Ben esir-i 'aşkuñ **iken** boynı baḡlu ḳul gibi (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 334, Beyit 5). [iken, -ken]

Naḳd-i cān vire **idüm** rüz-ı vişāline bedel / Bir gice girse Raḥīmî ele 'uryān Çelebi (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 338, Beyit 5). [idüm, -düm]

'ibādāt ehli: İbadet ehli, ibadet yapanlar.

Yüz yumaz olduk namāza olduk erbāb-ı niyāz / Zāhidā 'acz ü ḳuşūryla **'ibādāt ehliyüz** (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 111, Beyit 4). ['ibādāt ehliyüz, -yüz]

ibn-i vakt: Zamana uyan, vakte göre hareket eden.

Bize kūy-ı yār sen çek cennet-i a'lā ğamın / Zāhidā biz **ibn-i vaktüz** çekmezüz ferdā ğamın (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 256, Beyit 1). [ibn-i vaktüz, -üz]

ibtidā ḳıl-: Başlamak.

İbtidā ḳıldı yine dil gülsitān-ı 'aşkuñı / Hem-sebaḳ oldu anuñla 'andelīb-i zār hem (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 209, Beyit 3). [ibtidā ḳıldı, -dı]

i'cāz-ı mesihā: Mesih'in/ Hz. İsa'nın mucizesi.

Mürde-cisme cān virür la'l u leb-i güftār-ı yār / Bu ne **i'cāz-ı Mesihādur** ne rüh-efzā olur (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 63, Beyit 3). [i'cāz-ı mesihādur, -dur]

ictināb eyle-: Kaçınmak, uzak durmak, sakınmak.

İrtişādan **ictināb eylerdi** evvel ehl-i 'örf / Şimdi şer'ī şüret eyler oldılar ikrāh yok (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 144, Beyit 6). [ictināb eylerdi, -rdi]

Mecāzuñ varlığı yokdur ḥaḳīḳat **ictināb eyle** / Gözüñ aç gözle varlık kimdedür var intisāb eyle (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 299, Beyit 1). [ictināb eyle,]

ictināb it-: Kaçınmak, uzak durmak.

Sen Raḥîmî beḡl-i cān it yolına umma ‘ivaḡ / Ol kerîmü’ş-şāndur iḥsāndan itmez ictināb (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 12, Beyit 7). [ictināb itmez, -mez]

iç:

1. Oyuk şeylerin boşluğu.

Ehl-i devlet cāh **içün** Yūsufayın öz ḡardaşın / Ya şatar yāḥud şalar bir çāh-ı tenhā ḡoynına (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 288, Beyit 3). [içün, -ün]

2. Bir şeyin kendi sınırları arasında kalan kısmı, dâhil.

Nālemi ḡuş itdi dāḡuñ **içi** ḡüm ḡüm ḡümledi / Āh kim ol taş bağırılı daḡı raḡm itmez baña (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 3, Beyit 3). [içi, -i]

Ḳaddüñe ṭoḡru baḡamaz egri / ‘Ayn-ı a‘mā **içinde** yā n’eyler (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 88, Beyit 6). [içinde, -inde]

Tenüm ḡanlu yaşumla āl fānūs-ı ḡayāl oldı / **içinde** dil yanar şan şem‘-i pür-envāra dönmişdür (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 99, Beyit 2). [içinde, -inde]

Bu māl-ḡulyā-yı ‘aşḡuñ n’ola mesken ṭutsa sînemde / Niçe vîrāne var **içinde** genc-i şāyegān ḡalmış (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 126, Beyit 6). [içinde, -inde]

Göñlümün ma‘müresin ey kâş vîrān eylesem / Genc-i ‘aşḡuñ dil-berā **içinde** pinhān eylesem (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 197, Beyit 1). [içinde, -inde]

Ḥad ü dendān hecriyle dökülen ḡanlu yaşumdan / Olupdur dāḡda lāle ṭolupdur baḡr **içi** lū’lū’ (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 272, Beyit 2). [içi, -i]

Yüregüm taş n’idem aḡladum ol baḡrı taşumdan / Göyündi **içi** ṭaḡuñ ṭaşa geldi gözleri yaşı (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 318, Beyit 3). [içi, -i]

Güneş gibi bülend olurdu ḡadrüm çerḡ-i a‘lāda / Eger bālinem olsa bir gice **iç** eşüḡi taş (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 342, Beyit 2). [iç,]

içi taşı: İçi dışı.

Göñül Nîş ḡal‘asidur şan ḡarāb olmış **içi taşı** / Başum ṭāḡ-ı ‘inā ‘aynıyla çeşmümdür bıñarbaşı (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 318, Beyit 1). [içi taşı,]

içinde: İçerisinde, içinde.

Ḳanlu yaşumda ‘aks-i ruḡuñ ey yüzi güneş / Güyā şafaḡ **içinde** meh-i tābdār-ı ‘îd (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 38, Beyit 5). [içinde,]

Efendüm devletüm sen bir ğarīb ü bî-kesüm bende / Senüñ gibi bu devr **içinde** ey meh şehriyārum yok
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 142, Beyit 2). [içinde,]

Şehr **içinde** dün gice da'vâ-yı hüsñ eylerdi mäh / Gün yüzüñ gördi bu gün eksükligin bildi temâm
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 220, Beyit 4). [içinde,]

Yād-ı la'lüñle akan yaşımdur ey deryâ-yı cüd / Saht iden her dem şadef **içinde** nisyân cevherin
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 252, Beyit 3). [içinde,]

‘Ārızında zâhir olmuş lem‘a-i nūr-ı Nebî / Hüsñ **içinde** beñzemiş çok pîr-i Ken‘ân oğlına (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 306, Beyit 3). [içinde,]

Yaşum **içinde** her sū ‘aks-i la‘l-i yâri ben gördüm / Deñiz gözine şoksun baħr u irsin la‘l ü mercânı
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 333, Beyit 3). [içinde,]

Harîm-i hüsñ **içinde** hâşılı cüy-ı sirişkümdür / Özin kıl yaşını yâ Rab k‘o serv-i ser-firâz irdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 349, Beyit 3). [içinde,]

iç-: Bir sıvıyı ağza alıp yudumlamak.

Ey Raḥîmî gerçi **içdüm** çok ḥekîmüñ şerbetin / Cisme şıḥḥat gelmedi bilmem ne ḥikmetdür baña
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 6, Beyit 5). [içdüm, -düm]

Her sū o ğonca ḥār ile **içer** şarāb-ı sürḥ / Aḡar o demde çeşme-i çeşmümden āb-ı sürḥ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 30, Beyit 1). [içer, -er]

La‘l-i mey-ġünüñdan ayru bezm-i ġamda dem-be-dem / Hün-ı ḥasretdür yidüğüm **içdügüm** hün-ābdur
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 44, Beyit 2). [içdügüm, -dügüm]

Yād-ı la‘lüñle hün-ı dil **içerüz** / Cāna cām-ı şafā mı eksük olur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 57, Beyit 3). [içerüz, -erüz]

Mecāzı maḥv idüp rāz **içdük** esrār-ı ḥaḳîkatden / Ṭarîkatda şerī‘at gibi bir bürhānımız vardır (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 87, Beyit 2). [içdük, -dük]

Ḳan ṭolar her dem ḳadeḥveş çeşm-i hün-efşānımız / Mey **içelden** ḥār ile ol ğonca-i ḥandānımız
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 106, Beyit 1). [içelden, -elden]

La‘l ü ruḥsār-ı ‘araḳ-rizüñ ḥayālîyle müdām / Geh şarāb **içer** Raḥîmî ey gül-i ter geh ‘araḳ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 140, Beyit 7). [içer, -er]

Velî miḥnetden āzād eylemekdür / **İçüp** cāmı yiyüp şüfi gehi beng (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 149, Beyit 2). [içüp, -üp]

İçüp ol çeşm-i āhūnuñ lebi şîrîni şîrāne / ‘Ali-heybet fütüvvet kânı bir aşlana gönderseñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 151, Beyit 5). [içüp, -üp]

İçüp cām-ı maḥabbet olmuşam mestānesi ‘aşḳuñ / Bu ġün zencîr-i şevḳiyle benem divānesi ‘aşḳuñ
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 153, Beyit 1). [içüp, -üp]

Yād-ı la‘lüñle Raḥîmî hün-ı dil **içer** müdām / Gelmedi cānā bu devre bir ayaḳdaşum benüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 181, Beyit 5). [içer, -er]

Şüfiye ḳarşu Raḥîmî **içeyüm** bâde-i şāf / Mest-i dād-kār olayın ‘āşîḳ-ı bî-bāk olayum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 205, Beyit 7). [içeyüm, -eyüm]

Mest ola şol ki yaşdana **iç** işüğüñ taşın / Taht-ı yedinde olur anuñ tahtgāh-ı Cem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 215, Beyit 3). [iç,]

La'lüñe beñzeyeli başumuza çıkdı şarāb / Bulsavuz ıanının **içerdük** biz anuñ tenhāda (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 280, Beyit 3). [içerdük, -erdük]

Gül gibi gonca-dehenlerle müdām **iç** la'l-i nāb / 'İşreti fevt itme sultānum irişmezdüm deme (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 286, Beyit 2). [iç,]

Mey yirine Raḥîmî anuñ ıanının **içesin** / 'İş ide sākî bir gözi mestāne olmaya (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 297, Beyit 8). [içesin, -esin]

ıanını mey yirine anuñ **içesin** müdām / Devrüñde lāle gibi ciger-ḥ'ānuñ olmaya (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 300, Beyit 3). [içesin, -esin]

Cām-ı cevrin **içeli** döne döne devrānuñ / Derde düş itdi bu gün kāmētümi dāl itdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 322, Beyit 2). [içeli, -eli]

içre: İçinde, arasında.

Mevlevî olduk semā' itdük şafā kesb eyledük / Tekye-i 'aşk **içre** olduk ihtiyār-ı evliyā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 9, Beyit 10). [içre,]

Gülşen **içre** ḥatt-ı gül-fām-ı 'arāk-rîzün görüp / Ḥacletinden ter düşüp ğark-ı 'arāk oldu gül-āb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 12, Beyit 4). [içre,]

Rub'-ı meskün **içre** şāhum şāh-ı heft iklîm ol / Kām-kār ol kām-baḥş ol kām-bîn ol kām-yāb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 14, Beyit 9). [içre,]

Büse-i cānāna cān peymānesin bezl it diyü / Göz kıpar cām **içre** ben āvāreye her dem ḥabāb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 17, Beyit 2). [içre,]

Ḥün-ı a'dāña bulaşmış işigün zer na'lidür / Şanma ey mihr ü şafaḳ **içre** hilāl oldu bedîd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 32, Beyit 4). [içre,]

Ḥālet-i 'aşk **içre** aḥvālüm görüp ıan ağladı / Ey benüm çeşm-i güher-bārum yaşuñ olsun mezîd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 37, Beyit 2). [içre,]

Dem-i hecrüñde yaşum **içre** ḥırāşide beden / Beñzer ol ıal'aya deryāda temāşālğı var (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 46, Beyit 2). [içre,]

Çerḥ-i ḥüsn **içre** gönül gün yüzüñi māh bilür / Güneşe zerrece mihr itmezin Allāh bilür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 47, Beyit 1). [içre,]

Bu gülzār **içre** ey gonca görünür ḳadd ü zülfüñsüz / Gözüme ok yılanı servi sünbül şekl-i ejderdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 49, Beyit 3). [içre,]

Dār-ı zülfün dün gice Manşūra şordum ḥ'ābda / Dār-ı dehr **içre** didi ol 'āşıḳuñ mi'rācıdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 59, Beyit 5). [içre,]

Tālib olan büse-i mey-gün-ı la'l-i dil-bere / Meclis-i 'aşk **içre** cān bezl eylesün peymāne ṭavr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 65, Beyit 3). [içre,]

Cihān bāğına yok meylüm benüm gülzār-ı ḥüsn **içre** / Kıyāmet serv-ḳāmet gonca-leb bir gül-'izārum var (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 67, Beyit 4). [içre,]

Sevād-ı levh-i didem **içre** ‘aks-i kākül ü kaddūn / Leb-i deryā-yı Hind **içre** hemān bir serv-i dil-cūdūr
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 79, Beyit 2). [içre,]

Âh kim iğmāz ‘ayn ile ‘itābın ‘āşıkūn / ‘Ayn-ı tāb **içre** ‘anā çeken ‘azābiler bilür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 89, Beyit 3). [içre,]

Maḥabbet zevraḳın sürmek dilerseñ baḥr-i mihr **içre** / Güzāfın olmaz ol bu âh gibi rûzgār ister
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 105, Beyit 5). [içre,]

Zāhidā zerḳ u riyānuñ cübbesin çāk itmişüz / Biz ne nāmūs özlerüz ‘aşḳ **içre** ne ‘ār isterüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 107, Beyit 6). [içre,]

Ḳapusında ḳul olmak ḳadrini sen Yūsuf-ı ḥüsnüñ / ‘Azizüm mülket-i Mıṣr **içre** sultān olmayan bilmez
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 117, Beyit 5). [içre,]

Bir dem **içre** gör ne demler zāhir eyler rûzgār / Dem bu demdür bu demi hoş gör ḡamı deryāya şal
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 166, Beyit 4). [içre,]

İ‘tibārı şimdiki dehr **içre** yegdür silminüñ / Sen ne var Selmān gibi söylerseñ eş‘ār ey göñül (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 171, Beyit 4). [içre,]

İstikāmet bir elifdür aradan ḥazf itdiler / Şimdiki ‘aşr **içre** bir sülmen ile Selmān ey göñül (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 174, Beyit 3). [içre,]

İşidüp sem‘-i ḳabūliyle neyüñ nālesini / Mevlevî-ḥāne-i ‘aşḳ **içre** ṭarabnāk olayum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 205, Beyit 6). [içre,]

Vāḳ‘amda dün gice Ferḥādı gördüm ḥāletüm / Rāh-ı ‘aşḳ **içre** didi ḥālūñ ne ey hem-şan‘atum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 207, Beyit 1). [içre,]

Cān ile göñül **içre** ḡamuñ ger ḡüm olursa / Emr it yiridür bulduralum yirlü yirinden (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 228, Beyit 5). [içre,]

Şām-ı küfr **içre** ḳalurdı kâ’ināt ey şubḥ-ı dîn / Tāb-ı tiḡüñ olmasa envār-ı mihre tev‘emān (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 233, Beyit 2). [içre,]

Mihr-i yāre ey ḳamer sen müşterî olmak neden / Hep bilür bay u gedā şehr **içre** bir yoḥsulsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 239, Beyit 4). [içre,]

Şerār-ı sūz-ı şevḳümden semā pür-necm olur her şeb / Ruḥuñ mihriyle sīnem **içre** deff ü nāya ‘aşḳ olsun
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 248, Beyit 3). [içre,]

Beñzer mi şubḥ-ı ḥüsne ya ḥaddüñ ḍuḥāsına / ‘Asr **içre** n’ola dirse güneş böyle olayın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 258, Beyit 2). [içre,]

Cān ile tiḡüñ şalup şāhum yoluñda çalışır / Yok bu devr **içre** Raḥîmî gibi ḳalḳan sīnelü (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 271, Beyit 5). [içre,]

Nesīmāsā hevā-yı zülf-i yāre hem-dem ol ey dil / Perişān olma demler **içre** ḡāyet hoşca demdür bu
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 272, Beyit 3). [içre,]

Benüm ol ḡonca ‘uşşāḳ **içre** şimdi n’eydügüm bildi / Dilā gel perde-sāz ol nāle ḳılma sen de bülbül de
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 281, Beyit 2). [içre,]

Yine gül gibi ‘ış it ḡonca-leblerle bahār **içre** / Söz aç bülbül gibi gel gül gibi bir murḡzār **içre** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 284, Beyit 1). [içre,]

Dilerseñ gün gibi günden güne efzûn ola şevkuñ / Bu devri zâyî' itme meh gibi leyl ü nehâr **içre** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 284, Beyit 2). [içre,]

Öte dur dime ben nālānuña gülzār-ı kûyuñdan / Göñül murğini zār bahtuma gel bir murğzār **içre** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 284, Beyit 3). [içre,]

Derûn-ı dilde mesken dutsa n'ola şevk-i ruhsāruñ / Tecellî eylemişdür nûr-ı Aḥmed künc-i gār **içre** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 284, Beyit 4). [içre,]

Senüñ mihrüñle ben gün gibi ser-gerdān iken ey meh / Daḥi yoğidi mihr ü meh bu çerḥ-i bî-ḳarār **içre** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 284, Beyit 5). [içre,]

Yine Ferhād-ı ḡam-fersāya peydā oldı şandılar / Leb-i Şîrîñüñ aḡdum āḥ idüp dün kühsār **içre** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 284, Beyit 6). [içre,]

Vücûduñ ḥākini ber-bād idüp yoluñda bir āḥ it / Raḥîmî gel yine bir toz ḳopar bu rûzgār **içre** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 284, Beyit 7). [içre,]

Başuña ey felek devr **içre** ger gün toḡmak isterseñ / Yüzüñ pâyına sür gel ol mehüñ bûs-ı rikāb eyle (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 299, Beyit 3). [içre,]

Bir perîñüñ yine bağlanduñ Raḥîmî zûlfine / 'Ömrüm **içre** şimdi gördüm ey delü aşlu seni (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 315, Beyit 7). [içre,]

Götürdi bezm-i keşretten ayaḡı cümle el çekdi / Ḥarîm-i vaḥdet-âbād **içre** ḥalvet ihtiyār itdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 321, Beyit 2). [içre,]

Vaṭan tutdı gözüm **içre** ḥayāl-i la'l-i dendānuñ / Ne cevher ma'deniyüz gör ne dürrüñ kâniyüz şimdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 329, Beyit 2). [içre,]

Bitmedi ḡamzeñüñ ey yār yürekde zaḥmı / Ḳaldı cān **içre** o peykān ile öldüm gitdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 345, Beyit 3). [içre,]

Añladum göyneklerüñ bildüm ne şehden sen cüdā / 'Ālem **içre** şem'-i bezm-ārāya beñzetdüm seni (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 346, Beyit 3). [içre,]

Yile virmiş varını şabr u ḳarārı ḳalmamış / Ḥānḳāḥ-ı 'ālem **içre** nāba beñzetdüm seni (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 346, Beyit 4). [içre,]

İki ḳat itmiş Raḥîmî tîr-i ḳaddüñ bār-ı cevır / Bu fenā bāzārı **içre** yaya beñzetdüm seni (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 346, Beyit 5). [içre,]

içü taşu: İç (gönül, kalp, yürek, vicdan) (ve) dış (bir kimsenin gözle görünen cephesi, görünüşü, sûreti).

Ṭañ mıdur pür-nûr-ı cā eylerse ṭab'umdan güneş / Ṭoludur gün gibi şevküñle **içüm taşum** benüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 181, Beyit 3). [içüm taşum,]

içün:

1.Sebebiyle, -den dolayı.

Ḥaṭṭ geldi şafḥa-i ḥaduña didüğüm **içün** / Āyineñ üzre māḥ gibi ḳonmasun ḡubār (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 80, Beyit 3). [içün,]

Ğam-ı ferdā **içün** endişe çekme bu günü hoş gör / Yine virmek anuñdur luţf ol perverdigāruñdur
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 95, Beyit 3). [içün,]

Sa‘âdetlü serüñüñ şıdkı **içün** pây-ı tahtuñdan / Selîmü’l-bâl ben mûrı Süleymân hâna gönderseñ
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 151, Beyit 4). [içün,]

Ne ğam çek şâm-ı hecr **içün** ne şād ol rûz-ı vaşl **içün** / Raĥîmî her vişālüñ âĥiri hicrānımıñ bildüm
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 199, Beyit 7). [içün,]

Ey gözüm kan ağlama ol kâmet-i şimşād **içün** / Gül kaçan meyl itdi sūy-ı bülbüle feryād için (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 241, Beyit 1). [içün,]

Hem-demümdür gündüzin nâlem gice ey mâh âh / Da‘vi mihrüm **içün** olmışdur bular dün gün güvâh
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 298, Beyit 1). [içün,]

Yolında cân-feşân olduğı **içün** iltifât idüp / Kapısı kulları alayına mîrâna gönderdi (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 330, Beyit 5). [içün,]

2.Amacıyla, maksadıyla.

Öldürmek **içün** âl ile âşüfte bülbülin / Geymiş o ğonca gül gibi bir ter şiyâb-ı sürĥ (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 30, Beyit 2). [içün,]

Ĥaţţ degül ĥaddinde yârüñ mülk-i ĥüsni ĥıfz **içün** / Çekdi İskender gibi ol fitne-i Ye‘cuce sed (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 40, Beyit 2). [içün,]

Yüzümde şol nişân na‘l-i semend-i şeh-süvârumdur / Bu gün ‘unvân **içün** tevķî‘-i şâmı şöhredârumdur
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 74, Beyit 1). [içün,]

Pîç-i zülfüñ ĥaţţuñ ile ĥaddüñe itmiş hüçüm / Şan aķın **içün** bu dîn iķlîmine kâfer yürür (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 100, Beyit 2). [içün,]

Baş қоşaldan ğamze-i ĥün-rîz-i yâre çeşm-i yâr / Cân u ser virmek **içün** gökce nice server yürür
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 100, Beyit 4). [içün,]

Sen boyı servi kenâr itmek **içün** leyl ü nehâr / Yetmiş iki dereden şu getürür kırķ bıñar (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 102, Beyit 1). [içün,]

Degüldür gördüğüñ söz müje-i dildârda kebkeb / Gözüm merdümleri teşrif **içündür** dürr-feşân itmiş
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 124, Beyit 4). [içündür, -dür]

Ekl **içündür** şârib-i ĥamrı müsâvi itdügi / Vâ‘izüñ kaşdı degül tefsîr ü Kur‘ân ey göñül (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 174, Beyit 4). [içündür, -dür]

Ey gözüm kan ağlama ol kâmet-i şimşād **içün** / Gül kaçan meyl itdi sūy-ı bülbüle feryād **içün** (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 241, Beyit 1). [içün,]

Şeh-süvârüm kişver-i göñlüm semend-i nâz ile / Pây-mâl itdi Raĥîmî kime varam dâd **içün** (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 241, Beyit 5). [içün,]

Şeh-süvârüm gel ayak baş rûy-ı ĥâk-âlüdeme / Ĥâzır itdi gözlerüm îşâr **içün** dürr-i semen (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 249, Beyit 3). [içün,]

Ķudüm-ı şehriyâra bezl **içün** la‘lîn-ţabaķlarda / Degüldür jāle iĥzâr eylemiş bî-‘add durur lāle (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 291, Beyit 3). [içün,]

Yârũñ Raḥîmî öpmek **içün** la'lini müdām / Mey cām-ı ğamda göñlümi āvāre eyledi (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 316, Beyit 7). [içün,]

Cāndan özge yolına nem var Raḥîmî bezl **içün** / Hem revān eyle buluşdur çeşm-i giryān bāġını (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 317, Beyit 5). [içün,]

3. Uğruna, yoluna.

Bî-sütün-ı aşkda sen yār-ı Şîrîn-la'l **içün** / Çekdüğüm endüh-ı hecri Hüsrev ü Ferhād aña (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 8, Beyit 3). [içün,]

Dāğ şanma reşk-i rengi sen ruḥ-ı gül-fām **içün** / Kıpçara yakmış derünün lālenüñ nār-ı ḥased (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 35, Beyit 3). [içün,]

Gülüñ kulaġına girmez fiġān u āh-ı hezār / Dilā o ğonca **içün** itme yok yire feryād (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 36, Beyit 3). [içün,]

Ey Raḥîmî ger ecel tîrinden isterseñ ḥalāş / Bir kemān-ebrü **içün** çek durma yār-ı intizār (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 77, Beyit 5). [içün,]

Her gice şad āh u nāle her seḥer zār u hezār / Sen gül **içündür** dün ü gün bu olan ġavġāya baġ (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 137, Beyit 6). [içündür, -dür]

Bir çeşm-i ġazāl **içün** bir kaşı hilāl **içün** / Dîvāne degülseñ ger taġlara neden düşdüñ (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 146, Beyit 6). [içün,]

Şunma ol ğonca lebüñ pāyına ey ḥār u ḥas el / Yok yire başuñ **içün** cāna kesel virme kes el (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 167, Beyit 1). [içün,]

Her gül-i pür-ḥār **içün** zār olma zinhār ey göñül / Gülşen-i ālemdede yok bir verd--i bî-ḥār ey göñül (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 171, Beyit 1). [içün,]

Fidā-yı cān iderdüm 'îd-i vaşl-ı yār **içün** ammā / Dirigā ḥora geçmez tekve-i aşkında kurbānum (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 201, Beyit 3). [içün,]

Hārdan zaḥm-ı ġamın cānumda la'l-i yār **içün** / Bülbülā bir ğonca-i nüzhet bulursam söyleşem (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 223, Beyit 6). [içün,]

Şarāb-ı nāb **içün** bu çeşm-i ḥün-efşānum añmazsın / Dem-ā-dem cür'aveş pā-māl idersin kanum añmazsın (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 226, Beyit 1). [içün,]

Her gice şad āh u nāle her seḥer zār-ı hezār / Sen gül **içündür** düni gün bu olan ġavġā bu gün (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 227, Beyit 3). [içündür, -dür]

Gördüğün zıll-i şanavber şanmaġıl kuhsārda / Hüsrevā naḥl-i siyehdür mâtem-i Ferhād **içün** (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 241, Beyit 2). [içün,]

Kāmet ü zülfin temennā itdüğümçün dostlar / Bir elif-kadd āķıbet dāl itdi kaddüm ad **içün** (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 241, Beyit 3). [içün,]

Seng-i cevruñ cem' idüp sînemde cānā cān ile / Bir maḥabbet-ḥāne yapdum bu dil-i nā-şād **içün** (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 241, Beyit 4). [içün,]

İtmeyen la'lüñ **içün** cānını cānıyla fedā / 'İlletleyle dirilüp miḥnet ile cān virsün (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 251, Beyit 4). [içün,]

Sen şeker-leb **içün** dil-i Ferhād / Husrevā kūhsāra yüz tıtdı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 319, Beyit 2).
[içün,]

4.Hakkında.

Öte tursın diyüben bülbül-i hoş-nağmeñ **içün** / İde ağıār-ı zağın gülşen-i kūyuñı durak (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 138, Beyit 4). [içün,]

İd: Bayram.

İd-ı ferhunde yeter vaşluñ Raḥîmî bendeñe / Gün yüzüñsüz olur ey meh **İd** aña rüz u **İd** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 32, Beyit 6). [İd,]

Ḥaqq tebarek **İduñı** kılsun mübarek dā'imā / Āsitānuñda yazılsun dā'imā dîvān-ı **İd** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 39, Beyit 14). [İduñı, -uñı]

Ḥaduñsuz **İd** Muşhaf ḥaqqı içün rüz u **İd** olur / Ḥuceste-fāl hem āyāt-ı rahmet ḥaṭṭ u ḥālüñdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 97, Beyit 3). [İd,]

İddur ṭarḥ it ğamı kaşr-ı feraḥ bünyād kıl / Öp lebin yārüñ dilā cāndan mübarek bād kıl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 163, Beyit 1). [İddur, -dur]

İdāsā-yı sūr: Bayram gibi şenlik.

Südde-i sidre-miṣālüñ olalı me'vā-yı sūr / Müntehā qadr oldı ṭübā ḥaqqı **İdāsā-yı sūr** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 91, Beyit 1). [İdāsā-yı sūr,]

İd-i cemāl: Güzel yüzünün bayramı.

Ḥalāş eyle dil-i bî-ṭālî'î şavm-ı nuḥüsetden / Şeref vir ey hilāl-ebrü baña **İd-i cemālüñle** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 292, Beyit 5). [İd-i cemālüñle, -üñle]

İd-ı ferhunde: Mübarek bayram.

İd-ı ferhunde yeter vaşluñ Raḥîmî bendeñe / Gün yüzüñsüz olur ey meh **İd** aña rüz u **İd** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 32, Beyit 6). [İd-ı ferhunde,]

Şeb-i kadri bu ben Mecnūnuñ Leylā-yı zülfüñdür / Mübarek **İd-ı ferhundem** mevā'İd-i vişālüñdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 97, Beyit 4). [İd-ı ferhundem, -m]

İd-i ferruh: Mübarek bayram.

Temāşā-yı ruḥuñ hem **İd-i Ferruh** / Ne rüşen rüz olur nūr'alā nūr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 42, Beyit 4). [İd-i ferruh,]

İd-i hümāyün: Mübarek bayram.

Benüm **‘îd-i hümayūnum** senüñ seyr-i cemālūñdür / Gözüme gurre ey meh-rū iki ğarrā hilālūñdür
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 97, Beyit 1). [‘îd-i hümayūnum, -um]

‘îd-i vaşl-ı yâr: Sevgiliye kavuşma bayramı.

Fidā-yı cān iderdüm **‘îd-i vaşl-ı yâr** içün ammā / Dirîgā ħora geçmez tekve-i ‘aşkında ħurbānum
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 201, Beyit 3). [‘îd-i vaşl-ı yâr,]

‘îd-i vaşluñçün: Kavuşma bayramı için; âşık ile maşukun bir araya geleceği zaman için.

Rûze-i ğamda bu dil her rûz iderken i‘tikâf / **‘îd-i vaşluñçün** hilâl ‘arz itdi menşür-ı mu‘âf (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 131, Beyit 1). [‘îd-i vaşluñçün, -uñçün]

îd-i vişâl: Kavuşma bayramı.

Şād iden şāhum hevā **îd-i vişālūñdür** beni / Yoĥsa çekmem ğam olursam ħurbet-i ‘îda ba‘îd (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 32, Beyit 5). [îd-i vişālūñdür, -üñdür]

idicek: Edince.

Ķaraman mülkin Aydın **idicek** sen şāh-ı meh-çihre / Güneş menzil-be-menzil ħarşu çıkdı şehrden şehre
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 304, Beyit 1). [idicek,]

idin-: Edinmek, almak, sahip olmak.

Bu gün ‘uryān-ı ‘aşq oldu Raĥimî / **idinmez** ölice belki kefende (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 277, Beyit
5). [idinmez, -mez]

idrāk: Anlayış, anlama.

Gene zātını yine güneş ile kendü bilür / Şanma **idrāke** şıĥar ‘ālem-i kübrādur dil (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 168, Beyit 5). [idrāke, -e]

ifrāz: Ayrılmış.

Ĥāric ez-defterde yok idüñ görildi ey raĥīb / Āsitān-ı yārdan **ifrāz** bu bir maĥlûlsün (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 239, Beyit 3). [ifrāz,]

ifşā ol-: (Gizli bir şeyi) Açığa vurma, ortaya dökme, fâş etme.

Niĥāb-ı zülfüñi ref‘ it ruĥuñdan ey büt-i ra‘nā / Ki tā ‘aşkuñ zebûrı ola deyr-i ‘āleme ifşā (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 7, Beyit 1). [ifşā ola,]

Zerre deñlü mihrüñ ey meh dilde bes peydâ olur / Şubh-ı rüşen gibi rāzı ‘āleme **ifşâ olur** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 63, Beyit 1). [ifşâ olur, -ur]

ifşâ vü rüsvâ eyle-: Açığa vurmak ve rezil etmek.

Beni ‘aşkuñ meyiyle mest ü şeydâ eyleyen sensin / Nihânî sırrımı **ifşâ vü rüsvâ eyleyen** sensin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 262, Beyit 1). [ifşâ vü rüsvâ eyleyen, -yen]

iftihâr it-: Övünmek, böbürlenmek.

Uluyup **iftihâr itsem** ‘aceb mi i‘tibâr idüp / Seg-i küyına beñzetmiş beni ol gözleri âhû (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 272, Beyit 6). [iftihâr itsem, -sem]

iftirāk-: Ayrılık.

Hayâl-i çeşm-i şād u dāl-i zülfüñ **iftirākından** / Şikeste beste şad endüh-ı gamla nâ-tüvân ebrû (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 270, Beyit 8). [iftirākından, -ından]

iğmāz-: Görmezlikten gelme.

Ol nihâl-i tâzenüñ **iğmāz** u nāz u şivesin / Şimdi bildüm rāstî ben sâyesinden ‘ār ider (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 78, Beyit 3). [iğmāz,]

Âh kim **iğmāz** ‘ayn ile i‘tâbın ‘āşikuñ / ‘Ayn-ı tâb içre ‘anâ çeken ‘azâbiler bilür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 89, Beyit 3). [iğmāz,]

iğmāz-ı ‘ayn it-: Göz yummak, görmezlikten gelmek.

Görmezlenür bu bülbülün **iğmāz-ı ‘ayn ider** / Gül-gün ider sirişküm o gonca-femüñ gözi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 312, Beyit 2). [iğmāz-ı ‘ayn ider, -er]

ihlās-: Gönülden gelen dostluk, samimiyet, doğruluk, bağlılık.

Şüfiyâ **ihlāş** ile Allāhı isterseñ eger / Kıl namāz eyle niyāz ammā ki geh geh âh kıl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 175, Beyit 4). [ihlāş,]

Reh-i tã‘atde **ihlāş** ile dökmezseñ yaşıñ şüfi / Kābül olmaz niyāzuñ sübhañ olursa güreyyādan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 250, Beyit 6). [ihlāş,]

Tapuña gelüp şāh-ı Selīm Hân-ı ‘ālî-şān / **ihlāş** ile ‘arz itdi irādet Baba Hāmza (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 287, Beyit 3). [ihlāş,]

ihmāl it-: İhmal etmek, boşlamak.

Benüm gül yüzlü goncam hānde-rûlıkla işigüñde / Rahîmî virdi cānın itmedi ihmāl bir yüzden (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 257, Beyit 7). [ihmāl itmedi, -medi]

ihsân: İyilik, lütuf, bağış, yardım.

Sen Raḥîmî bezl-i cân it yolına umma ‘ivaż / Ol kerîmü’ş-şândur **ihsândan** itmez ictinâb (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 12, Beyit 7). [ihsândan, -dan]

Raḥîmî resm-i iḥlâş ile yazar şüret-i ḥâlin / Senüñdür bâkî **ihsân** u kerem ey şâh-ı himmet nakş (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 122, Beyit 7). [ihsân,]

Beni ğarķ itdi ey kân-ı kerem ‘ummânı **ihsānuñ** / Vücûdum kaçresin maḥv itdi hem cûd-ı firāvānuñ (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 161, Beyit 1). [ihsānuñ, -uñ]

Bir şehüñ şimdi Raḥîmî kûlıdur ḥalka biliş / ‘Ayn-ı a‘tâf bu ḥalka siper **ihsânı** zırır (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 293, Beyit 6). [ihsânı, -ı]

Bu da bir açık oldı açık üzre baña deryâda / Raķibe tatlu dillerle ider dildâr **ihsânı** (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 333, Beyit 5). [ihsânı, -ı]

Reh-ber olalı himmeti aşḥâb-ı ‘izāmuñ / A‘yāna ‘avn-ı nāşıruñ **ihsāna** irişdi (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 336, Beyit 4). [ihsāna, -a]

ihsân it-: Vermek, bahşetmek.

Mâ-ḥaşal emrûd ya ḥarbüz u ya bıttîḥ u sîb / Kañķısın **ihsân iderseñ** olurum şādân-ı cûd (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 34, Beyit 8). [ihsân iderseñ, -erseñ]

ihsân-ı ‘îd: Bayram baķışı.

İşigüñ sâ‘illerine her dem ey kân-ı seḥâ / Eşķ-i rüyum sîm ile zerdür yeter **ihsân-ı ‘îd** (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 39, Beyit 13). [ihsân-ı ‘îd,]

iḥtişâr it-: Özetlemek.

Ķor kâr-bârı soñ ucı yektâ ider sefer / N’eyler tecemmülâtı iden iḥtişâr göc (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 28, Beyit 6). [iḥtişâr iden, -en]

iḥtiyâc: Muhtaçlık, yokluk, yoksulluk, gereksinim.

Ol mâhuñ alnı ile zenaḥdânı seyrin it / Aķşehrüñ alma elmasın eyvāna **iḥtiyâc** (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 24, Beyit 4). [iḥtiyâc,]

Raḥîmî her ḥasîse **iḥtiyâc** ‘arz itme ‘âlemde / Ne bir ehl-i mürüvvet var ne bir kân-ı kerem ḳaldı (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 343, Beyit 5). [iḥtiyâc,]

iḥtiyâr: İrade.

Gitdi başdan ‘aķl dilden şabr elden **iḥtiyâr** / Dâr-ı ğamda âḥ kim ḳaldum tek ü tenḥâ ğarîb (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 16, Beyit 2). [iḥtiyâr,]

Ne dilde şabıa tākāt ne elümde **iẖtiyārūm** var / Ten-i bī-cāna döndüm şanma kim sensiz qarārūm var
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 67, Beyit 1). [iẖtiyārūm, -um]

Dil ü cān cür‘a-i bezm-i elestün mestidür şūfî / Görüp ta‘n itme ol o kāra şanma **iẖtiyārūmdur** (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 74, Beyit 4). [iẖtiyārūmdur, -umdur]

Cān nice katlana mey ü maḥbūba şūfiyā / Dilde qarār u şabr mı var elde **iẖtiyār** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı,
Gazel 93, Beyit 10). [iẖtiyār,]

Görüp la‘lünü ol hem sen nedendür bezl-i cān itmez / Anuñ varsa elinde **iẖtiyārı** var benüm yokdur
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 98, Beyit 7). [iẖtiyārı, -ı]

Gitdi başdan ‘aql dilden şabr elden **iẖtiyār** / Rāh-ı ‘aşkuñda bular olmadı yoldaşum benüm (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 181, Beyit 2). [iẖtiyār,]

Gitdi başdan ‘aql dilden şabr elden **iẖtiyār** / Tende rūḥum ḳaldı anı da revān itsem dirin (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 266, Beyit 3). [iẖtiyār,]

iẖtiyār eyle-: Seçmek, tercih etmek.

‘Alāyık tekyesinden geç tecerrüd **iẖtiyār eyle** / Getür cān-ı ḥaḳîri yāre dervîşāna ḳurbān it (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 18, Beyit 4). [iẖtiyār eyle,]

iẖtiyār it-: Seçmek.

Misāfir-hāne-i dilde ikāmet **iẖtiyār itdi** / Ḥalilüm ḡam dinür bir maḥrem-i miḥmānımız vardur
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 87, Beyit 4). [iẖtiyār itdi, -di]

Beni ḥālümde ḳoñ ben özge ḥālet **iẖtiyār itdüm** / Vera‘ ehlin ḳoyup kūy-ı ḥarābāt **iẖtiyār itdüm**
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 194, Beyit 1). [iẖtiyār itdüm, -düm]

Bekā ṭurdum fenāsın fehm idüp bu mülk-i ma‘mūruñ / Anuñcün bümveş terk-i ‘imārāt **iẖtiyār itdüm**
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 194, Beyit 2). [iẖtiyār itdüm, -düm]

Mürüvvet ḥatm olup şāḥîb-kerem ṭayy-ı mekân itmiş / Cüvānā ben de bir pîr-i kerāmāt **iẖtiyār itdüm**
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 194, Beyit 3). [iẖtiyār itdüm, -düm]

Ümîd-i vuşlatuñ mihrüñ recāsı ḡitmedi dilden / Bu māl-ḥülyā-yı ‘aşḳıyla muḥālāt **iẖtiyār itdüm**
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 194, Beyit 4). [iẖtiyār itdüm, -düm]

Deḥānuñ mîmi zülfinüñ ḡamı dāl eyledi ḳaddüm / Meded yok yire evhām u ḥayālāt **iẖtiyār itdüm**
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 194, Beyit 5). [iẖtiyār itdüm, -düm]

Vüfur-ı luṭfuña maḡrūr olup ḳıldum ise ḡüstāḥ / Ümîd-i ‘afv ile cürm ü cināyāt **iẖtiyār itdüm** (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 194, Beyit 6). [iẖtiyār itdüm, -düm]

Raḥîmî mescid ü mey-ḥāne birdür ṭalib-i Ḥaḳḳa / Ḥuzūr-ı ḳalb ile her yirde ṭā‘āt **iẖtiyār itdüm** (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 194, Beyit 7). [iẖtiyār itdüm, -düm]

Raḥîmî āsitānuñda ḡedālḳ **iẖtiyār itdi** / Anuñdur pâdişāhum devletüñde devlet-i ‘ālem (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 213, Beyit 7). [iẖtiyār itdi, -di]

Benüm dîvâne gönlüm genc-i ‘uzlet **ihtiyâr itdi** / Selâmet küşesin koyup melâmet **ihtiyâr itdi** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 321, Beyit 1). [ihtiyâr itdi, -di]

Götürdi bezm-i keşretten ayağı cümle el çekdi / Hârîm-i vahdet-âbâd içre hâlvat **ihtiyâr itdi** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 321, Beyit 2). [ihtiyâr itdi, -di]

Cihânuñ çıkdı fâhîr câmesinden terk-i tâc itdi / Geyüp şâl-ı fenâ bir tûrfe kisvet **ihtiyâr itdi** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 321, Beyit 3). [ihtiyâr itdi, -di]

Yilüp yıllerle yıldurdu niçe dem dest-i dünyâda / Bu gün kühsârveş hâk-i ferâgat **ihtiyâr itdi** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 321, Beyit 4). [ihtiyâr itdi, -di]

‘Aceb dîvânedür kim itmedi insâna ünsiyet / Beyâbânlarda vahşilerle ülfet **ihtiyâr itdi** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 321, Beyit 5). [ihtiyâr itdi, -di]

Server-i vuşlat-ı dildâr çün gam çekmedi bir gün / ‘Aceb ‘âkil imiş Mecnûn ki fûrkat **ihtiyâr itdi** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 321, Beyit 6). [ihtiyâr itdi, -di]

Rahîmî tekye-i ‘âlemde bir abdâl-ı ‘aşk olup / Diyâr-ı gamda şâhum dâr-ı gurbet **ihtiyâr itdi** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 321, Beyit 7). [ihtiyâr itdi, -di]

ihtiyâr kıl-: Seçmek; tercih etmek.

‘Azmüñ Rahîmî merhale-i râh-ı ‘aşk ise / Eyle sefer yarağını **kıl ihtiyâr** göc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 26, Beyit 7). [ihtiyâr kıl,]

ihtiyâr-ı evliyâ ol-: Yaşlı evliya olmak.

Mevlevî olduk semâ‘ itdük şafâ kesb eyledük / Tekye-i ‘aşk içre olduk ihtiyâr-ı evliyâ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 9, Beyit 10). [ihtiyâr-ı evliyâ olduk, -duk]

ihtîzâr eyle-: Hazırlamak.

Qudûm-ı şehriyâra bezl içün la‘lîn-ţabaklarda / Degüldür jâle **ihtîzâr eylemiş** bî-‘add durur lâle (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 291, Beyit 3). [ihtîzâr eylemiş, -miş]

ikâmet: Bir yere yerleşme, oturma.

Misâfir-hâne-i dilde **ikâmet** ihtiyâr itdi / Hâlîlüm gam dinür bir mahrem-i mihmânımız vardur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 87, Beyit 4). [ikâmet,]

ikâmet it-: İkamet etmek. bir yerde kalmak.

Zülfûñ gibi bu ‘ömrüñ yokdur qarârı ‘ömrüm / Ger zıll-ı kâmetüñde n’ola **ikâmet itsem** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 183, Beyit 4). [ikâmet itsem, -sem]

ikbâl: Baht, talih.

Şevk-ı cem'-i 'ömrüñ **ikbālîni** bildüm lâ-beķā / Ehl-i hāle bes yiter rüşen delîl âsâr şem' (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 129, Beyit 3). [ikbālîni, -ini]

iki: İki, sayı sıfatı.

Çansın zülâl-i mîmüñe 'atşân-ı cān u dil / Ol **iki** dālûñ ile kıl ey dil-rubā meded (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 33, Beyit 2). [iki,]

Ey mîm-i fem külâleñüñ ol **iki** dāline / Virdüm gönül bu cānuma dermān ola meded (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 33, Beyit 4). [iki,]

Gördüm bu hüsn ü ānuña haţtuñ benimsedüm / Aldum ol **iki** şāhid ile bir Güzel hîşār (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 93, Beyit 2). [iki,]

Benüm 'id-i hümāyūnum senüñ seyr-i cemālüñdür / Gözüme gurre ey meh-rū **iki** garrā hilālüñdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 97, Beyit 1). [iki,]

İki gözümüñ biri olursa ey nūr-ı başār / Başdan ol göz çıksun ayağūñ gubārın istemez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 114, Beyit 3). [iki,]

Bilini koç kemerveş var ise **iki** başuñ / Kıl leblerin temennā tende **ikise** cānuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 155, Beyit 2). [iki; ikise, -se]

Çaşlaruñ koyup idelden secde-i mihrāba baş / Cürm-bārından dü-tā oldı **iki** kaçum benüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 181, Beyit 4). [iki,]

Gözüñ şayyādı hem-rāh olalı şîrāne ğamzeñle / Aşar hergün başına **iki** yay ol pehlevān ebrū (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 270, Beyit 2). [iki,]

Eşk ü āhum dün **iki** şāhid götürdüm mihrine / Didi biri kanludur biri velî şādık güvāh (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 276, Beyit 4). [iki,]

Sînede **iki** elif kolumda **iki** dāğ-ı ğam / Sen vefāsız serv-ķadd gül-ruķ elinden āh āh (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 294, Beyit 4). [iki,]

iki 'ālem: İki dünya; dünya ve ahiret.

İki 'ālem kim behā bir kez bilüñ koçmağıçun / La'lüñüñ bir bûsesi erzān eger biñ cānedür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 41, Beyit 3). [iki 'ālem,]

iki arada kal-: Birbirine zıt davranan iki kimseden hangisine uyacağını bilememek, bir tercih yapamamak.

Bir yaña ümmîd-i vuşlat bir yaña bîm-i firāk / Ber-ķaraf kıl ey ecel **ķaldum iki arada** gel (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 173, Beyit 6). [iki arada ķaldum, -dum]

Geh ğam-ı hecr Raķîmî vü geh ümmîd-i vişāl / Yok mı bir ķāre meded **ķaldum iki arada** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 280, Beyit 7). [iki arada ķaldum, -dum]

iki gözüm: İki göz kadar kıymetli ve sakınılan kîşi.

İki gözüm felek sürme iderdi hāk-i rāhumdan / Eger bir gün düşerse sen mehūñ dergāhına rāmum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 203, Beyit 3). [iki gözüm,]

İki kat it-: İki büküm etmek.

İki kat itmiş Raḥîmî tîr-i ḳaddūñ bār-ı cevır / Bu fenā bāzārı içre yaya beñzetdüm seni (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 346, Beyit 5). [iki kat itmiş, -miş]

İki kez: İki defa.

Sürdügiçün ḳapuña bir yılda **iki kez** yüzün / Oldı şāḥib-ḳadr ü hem ehl-i berāt ey ḥān-ı ‘îd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 39, Beyit 4). [iki kez, -in]

İkide bir: Sık sık.

Yāremūñ ağızına tîgūñ dil şoḳar **ikide bir** / Ben anuñla ḡamzeden himmet bulursam söyleşem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 223, Beyit 3). [ikide bir,]

İkimiz: İki kişi (Âşık ve gönü kastedilerek).

Efendi ben ḳuluñ fūrḳatde dil endūh-ı ḡayretde / **İkimizde** ‘aceb ḡāletdeyüz ben ḡamlı ol ḡamlı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 332, Beyit 2). [ikimizde, -de]

İklîm: Memleket, diyar.

Pîç-i zülfüñ ḡaṭṭuñ ile ḡaddūñe itmiş ḡücüm / Şan aḳın içün bu dîn **iklîmine** kāfer yürür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 100, Beyit 2). [iklîmine, -ine]

Olalı menşūr-ı ḡüsne dāl-i zülfeynüñ nişān / Toldı dîn **iklîmine** āsāyış-i emn ü emān (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 260, Beyit 1). [iklîmine, -ine]

‘Adem **iklîmine** ehl-i vefānuñ ṭoḡru yolıdur / Elif kim çekmişem tende ḡam-ı mevzūn-nihālūñle (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 292, Beyit 3). [iklîmine, -ine]

İklîm-i ‘irfān: Erdem ülkesi.

Ḥuceste ḡaşlet ü ferḡunde sîreysin Selīmāsā / Süleymān gibi hem sulṭānısın **iklîm-i ‘irfānuñ** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 161, Beyit 3). [iklîm-i ‘irfānuñ, -uñ]

İkrāḥ: Kerih görme, tiksınme.

İrtişādan ictināb eylerdi evvel ehl-i ‘örf / Şimdi şer‘î şüret eyler oldılar **ikrāḥ** yok (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 144, Beyit 6). [ikrāḥ,]

ikrāh eyle-: İğrenmek, tiksirmek.

Ḥudānuñ ‘afv-ı ḥūnī üstümüzden / Be şūfī **eylemez ikrāh** didüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 189, Beyit 5). [ikrāh eylemez, -mez]

ikrār eyle-:

1. Bildirmek.

Cānuma bir buse **ikrār eyledi** o la‘l-i nāb / Mā‘il oldu şandı şudur teşne-dil gördi serāb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 12, Beyit 1). [ikrār eyledi, -di]

2. Benimsemek, kabul etmek.

Eyledüm da‘vî-i ‘aşkına ezelde **ikrār** / Yār-ı sâbit-ka-demüm şanma ki inkārüm var (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 73, Beyit 3). [ikrār eyledüm, -düm]

ikrār it-: Kabul ve tasdik etmek.

Cān bağışlarken dem-ā-dem cānuma ey yār leb / Şol kadar şordum dehānuñ **itmedi ikrār** leb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 15, Beyit 1). [ikrār itmedi, -medi]

İnkār idenüñ ḥālî nedür mes‘ele ma‘lûm / **ikrār iden** islāma vü imāna irişdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 336, Beyit 7). [ikrār iden, -en]

iksîr-i ‘aşk: Aşk iksiri (altına çevirme bağlamında) || aşkın lutfu/himmeti.

Zer gibi zerd eyledi beñzüm bu gün **iksîr-i ‘aşk** / Bilmez ol sîmîn-beden daḥî dirîğā kıymetüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 207, Beyit 4). [iksîr-i ‘aşk,]

İksîr-i ‘aşk çehremi zerd itdi zer gibi / Daḥî o yād-ı sîm-beden bî-ḥaber gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 351, Beyit 1). [iksîr-i ‘aşk,]

il:

1. Ülke, memleket, diyar.

Tire rûzum rûşen it ey âfitâbum gün gibi / İtme Şarḥanuñ bu Aydın **illerin** zulmet baña (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 4, Beyit 5). [illerin, -lerin]

Çeşm-i mestüñdür ḥarāb iden dil ü cān **illerin** / La‘l-i nābuñdur kesād iden Bedaḥşān **illerin** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 243, Beyit 1). [illerin, -lerin]

Kuḥl-ı ḥāk-i maḳdemüñ irgürdügiçün çeşmüme / Bād-ı şubḥa muştılık virdüm Şifāḥān **illerin** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 243, Beyit 2). [illerin, -lerin]

Gün yüzüñsüz gözüme Akşehir ey meh Tiredür / Kākülüñsüz şanma Aydındur Karaman **illerin** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 243, Beyit 3). [illerin, -lerin]

Görmedüm zātuñ gibi bir cevher-i kân-ı seḥā / Sū-be-sū gezdüm şadefveş baḥr u ‘ummān **illerin** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 243, Beyit 4). [illerin, -lerin]

Ey Raḥîmî Tire baḥtuñ Aydın olsun dirseñ / Bile seyr eyle Selîm Ḥân ile Şarḥân **illerin** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 243, Beyit 5). [illerin, -lerin]

Şehā dest-i şerîfüñ kılmasaydı ger maḳarr şāhin / Kaçan olurdu **illerde** bu deñlü mu‘teber şāhin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 244, Beyit 1). [illerde, -lerde]

2. El, yabancı.

Dile eksük degüldür kara ḳayḡu yıḳar **illerden** / Tolaşur zülfi gibi bir zemān ḥaṭṭ bir zemān ebrū (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 270, Beyit 4). [illerden, -lerden]

il-: Dokunmak, ilişmek, takılmak.

Ṭama‘ ser-riştesin ḳaṭ‘ eyle mīkrāz-ı ḳanā‘atle / **İlûp** çekmesün ey āvāre dil her aç u her çıplaḳ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 145, Beyit 2). [ilûp, -ûp]

‘ilâc: Bir hastalığı iyi etmek veya önlemek için türlü yollarla kullanılan madde; çare, درمان.

Añma şifā-yı derd-i dili derdmendüñe / Ḳānūn degül ölümlüye ḥikmetde ḥod **‘ilâc** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 24, Beyit 5). [‘ilâc,]

Eger göndermez ise la‘l-i cān-baḥşuñ dile merhem / **‘ilâca** ḳābil olmaz bu ten-i mecrūḥ-ı şad ḳāküm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 219, Beyit 6). [‘ilâca, -a]

‘ilâc it-: ilaç hazırlamak.

Ṭabîbā zaḥmete girüp benümçün hîç **‘ilâc itme** / Ben oldum olacaḡum ol gözi bīmār şaḡ olsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 245, Beyit 4). [‘ilâc itme, -me]

‘ilâc ol-: Derde devâ olmak.

Ṭabîbā başuñ aḡrıtma **‘ilâc olmaz** aña şerbet / Ḳabûl-i derd-i ‘aşḳ-ı yār şanma nûş ider dārū (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 272, Beyit 4). [‘ilâc olmaz, -maz]

ilāhî: “Ey benim Allah’ım” anlamında Allah’a hitap sözü.

Yā **ilāhî** sen beni benden bu gün āḡāḥ ḳıl / Ḳıl ‘aṭā rāḥ-ı ḍalāletde yeter gümrāḥ ḳıl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 175, Beyit 1). [ilāhî,]

ile:

1.Kelimenin sonuna geldiğinde birliktelik, işteşlik, beraberlik, araç, sebep veya durum anlatan cümleler yapmaya yarar.

Nesim-i şubh **ile** dün gönlümi zülfüne gönderdüm / Ne andan bir eser oldu ne dilden bir haber peydâ
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 2, Beyit 4). [ile,]

Seng-i dil dildâr derdinden vücûdın taş **ile** / Gök gök itmiş yir yir anuñçün çıkar güm güm şadâ
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 3, Beyit 2). [ile,]

Bâda tabşırdum hevâñ **ile** vücûdum hırmenin / Şanma ‘ömrüm hâşılı ‘ömrüm benüm bâd-ı hevâ
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 3, Beyit 4). [ile,]

Gök göçer ey meh yire kıpar yirinden taş u tağ / Zâyil olmaz ‘aşkuñ **ile** yandugum dille yana (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 3, Beyit 5). [ile,]

Yâr **ile** seyr-i çemenzâra heves kılama göñül / Hem-reh olmak râst gelmez serv ile şâh-ı giyâ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 3, Beyit 6). [ile,]

Ey Raḥîmî başuma ter düşdi deryâ acıdı / Düşeli dildâr **ile** mâ-beynüme bu mâ-cerâ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 3, Beyit 7). [ile,]

Raḥm **ile** şâfi nazar eyle Raḥîmî bendeñe / Tab‘ınuñ mir‘âtıdur anuñ medâr-ı evliyâ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 9, Beyit 11). [ile,]

Luṭf **ile** yap yap Raḥîmînuñ yıkık göñlin hemân / Bir velâyet zâhir it ey kâm-kâr-ı evliyâ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 9, Beyit 13). [ile,]

Lebüñde tâb-ı tebden görünen tebḥâleler cânâ / Şanasın rind-i mey-âşâm **ile** Hızr oldu hem-meşreb
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 10, Beyit 3). [ile,]

Hâk-i pâyuñ kuḥl-ı ‘ayn-ı hûr-ı ‘ayn olsa ne tañ / ‘Arız-ı pür-tâbuñ **ile** oldu ‘âlem ‘ayn-tâb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 11, Beyit 2). [ile,]

Kâḥ-ı ‘izz ü devletüñ yapdukda bünyâd-ı ezel / Eylemiş ser-levḥasın tûbâ **ile** ḥüsn ü me‘âb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 11, Beyit 3). [ile,]

Kân-ı iḥsân-ı mürüvvetsin eyâ Ḥâtem vücûd / Keff-i feyz-ı cûduñ **ile** düşdi bahre ıztırâb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 11, Beyit 5). [ile,]

Kendi küyuñda benümle hem-dem olmadı raķib / Bülbül-i hoş-nağme **ile** imtizâc itmez ğurâb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 11, Beyit 6). [ile,]

H‘âceyân-ı şehr **ile** mihr ‘arz idüp mâhum kamer / Yüz sürüp na‘l-i semendüñe öpüp ḥâk-i rikâb
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 14, Beyit 3). [ile,]

Dün maḥalleñde raķib ile Raḥîmî serverâ / Ol it **ile** ḥayli itişmiş idüp ğavġâ ğarib (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 16, Beyit 5). [ile,]

Gider Mūsâ **ile** ḥaṭṭuñ ḥadüñ seyr eylesin münkir / Görüp Ḥaḫḫ dîni bâṭıl fikri kı sen ‘arz-ı imân it
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 18, Beyit 6). [ile,]

Dil-i pür-derdi perverde kıurduñ cevri ü nâz **ile** / Yine ol ni‘mete kâni‘ bu ben şükrânuñ yâd it
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 19, Beyit 5). [ile,]

Luṭf **ile** ğüftâra gel bî-kıymet olsun la‘l ü dür / Lebleriñ depret nebât-ı Mışra kıalmasun revâc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 27, Beyit 3). [ile,]

Yâr derdiyle Raḥîmî bu dilinmiş dilimüñ / Göricek yârelerin yâr **ile** düşmedi sūrâḥ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 29, Beyit 7). [ile,]

Her sū o ğonca hār **ile** i er  ar b-ı sürü / A ar o demde  e me-i çeşmümden  b-ı sürü (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 30, Beyit 1). [ile,]

 ld rmek i  n  l **ile**    fte b lb lin / Geymiş o ğonca g l gibi bir ter  iy b-ı sürü (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 30, Beyit 2). [ile,]

 ev  **ile** geldi  apu a dir kılup  addin d -t  / Yarıcu  All h u   mr   devlet  n  ola mez d (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 32, Beyit 3). [ile,]

 ansın z l l-i m m  ne  a   n-ı c n u dil / Ol iki d l   **ile**  l ey dil-rub  meded (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 33, Beyit 2). [ile, -  n]

Secde kılmaz H    bilür  alb m Ra  m  ğayrıya / Ka be derg hu a  lmi dur  af  **ile** sened (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 35, Beyit 7). [ile,]

Cef -yı derdün elif   metimi d l itdi /    ard  n ey  eh-i h b n cih nda cev  **ile** ad (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 36, Beyit 2). [ile,]

H  -dem nes m-i lu fu  **ile** r zg r-ı   d / Hürrem f r  -ı   r zu  **ile** neh r-ı   d (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 38, Beyit 1). [ile,]

Z t-ı  er f   **ile**  eref bulalı cih  n /  apu a yüz sürüyüp ider i t z r-ı   d (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 38, Beyit 2). [ile,]

Hürrem vi  l-i y r **ile** a y r ben ğar b / Oldum fir   u  asret **ile** ğam-g s r-ı   d (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 38, Beyit 7). [ile,]

  d it Ra  m   ulu  n  bir mer ab  **ile** / Olsun  ab l-i lu fu  **ile** k m-k r-ı   d (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 38, Beyit 8). [ile,]

 pem diyü m b rek el  n bir  ar   **ile** /    r-i güher-ni  rum   ildum     r-ı   d (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 38, Beyit 9). [ile,]

Cem -i vef da  em  gibi yand  um gören / Perv ne gibi  ev  **ile** s z n olur  alur (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 43, Beyit 2). [ile,]

Derdüm bu derdün **ile** bu dil m btel  ola / çok  asta var ki   lib-i derm n olur  alur (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 43, Beyit 6). [ile,]

S y-ı k yu ndan yaşum ırmağını ırma  **ile** / K zen  n göz  ayn  ser-gerd n başum dol bdur (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 44, Beyit 3). [ile,]

Ru -ı verd  nle virdüm S re-i N r /  a  n f kr **ile** zıkrüm n n olupdur (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 45, Beyit 3). [ile,]

G l  n-i hüsnüne  ar  u yine dil b lb lin  n / Nağme-i   h-ı hez r n **ile**  eyd l  ı var (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 46, Beyit 4). [ile,]

Ümid-i vuşlat-ı c n n **ile** c n virlemek     ndur / Ra  m  ara yirde böyle hicr n olmadan yegdür (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 50, Beyit 5). [ile,]

 oyup g lz r-ı k yu n şanma dil g lz ra d      r / Hez r e   n **ile** ol  asta ey g lz ra d      r (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 53, Beyit 1). [ile,]

  lib-i n r-ı tecell   r Ra  m   ev  **ile** / V d -i  a   içre  lmi  bir gice d d r seyr (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 54, Beyit 7). [ile,]

Dehenüñ fikri **ile** şimdi Raḥîmî şî'ri / Şüphe yok 'âlem-i ğaybdan ayırur mülhemdür (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 58, Beyit 5). [ile,]

Mestâne gözin şive **ile** süzdüğü yârüñ / Efsün okıyup nergise sihr-i seher eyler (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 60, Beyit 4). [ile,]

Sen eger bu kadd-i ra'nâ **ile** reftâr eyleseñ / Sebzeveş serv-i revân yoluñda ḥāk-i pā olur (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 63, Beyit 4). [ile,]

Olmışam cām-ı şarāb-ı 'aşk **ile** mestâne ṭavr / Sâkin-i küy-ı ḥarābâtem yine dîvâne ṭavr (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 65, Beyit 1). [ile,]

Şol dem itmişdüm leb-i cānān **ile** ben cānı bir / Dü cihān yoğidi bir bilürdi cān cānānı bir (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 68, Beyit 1). [ile,]

Ölürsem âsitānuñda ümîd-i merḥabāñ **ile** / Muḳarrer rûz-ı maḥşer Ḥaḳḳ yirüm Dārü's-selām eyler (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 72, Beyit 2). [ile,]

Ḥāl-i ruḥuñ firākı **ile** nār-ı ḥasretüñ / Yaḳdı Raḥîmî sînesine dāğ-ı bî-şümār (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 80, Beyit 5). [ile,]

Raḥîmî sâ'ilüñdür eşk-i çeşm-i rûy-ı zerd **ile** / Müferraḥdur taraḥ def'ine sîr-i sîm ü zer yegdür (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 83, Beyit 5). [ile,]

Baş açuḳ biz muḳîm-i tekyegāh-ı vaḥdetüz şüfi / Ğubār-ı 'aşk **ile** vâlih dil-i ḥayrānımız vardur (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 87, Beyit 3). [ile,]

Bükdi hecr müjeñ **ile** oḡ kaddüm / Daḡı bu devr baña yā n'eyler (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 88, Beyit 2). [ile,]

Ḥasta göñlümi şormaduñ bir gün / Derdüm **ile** o mübtelā n'eyler (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 88, Beyit 7). [ile,]

Gördüm bu ḥüsn ü ānuña ḥaṭṭuñ benimsedüm / Aldum ol iki şāhid **ile** bir Güzel ḥişār (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 93, Beyit 2). [ile,]

Sen kebgî dögdüm aldum elinden raḳîbüñüñ / Şeh-bāz olan alur çü şehā şabr **ile** şikār (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 93, Beyit 6). [ile,]

Ma'nā-yı dil-peẓîr **ile** şî'rüm Raḥîmîyā / Bir sâde-rû güzel gibidür şūḡ u şivekār (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 93, Beyit 8). [ile,]

Maḥbûb **ile** Raḥîmî şarāb-ı nihānı gör / Nāşinuñ ehl-i 'aşka be-ğāyet yasağı var (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 93, Beyit 9). [ile,]

Benüm sen Yūsuf-ı gül-çihre **ile** oldu bāzārum / O ğayra müşteri çok kār-bārı var benüm yokdur (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 98, Beyit 2). [ile,]

Raḥîmî ḥasret-i mey-gün-ı la'ı-i yār **ile** dā'im / Ciger pür-ḥün cān bir sāğar-ı devvāra dönmişdür (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 99, Beyit 8). [ile,]

Açılup her ḥār **ile** ol gonca-leb dil-ber yürür / Āh kim ben bülbul-i pür-zāra cevri eyler yürür (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 100, Beyit 1). [ile,]

Ḳaṭ' it ta'alluḳ riştesin miḳrāz-ı ḥarf-i lā **ile** / Peyvend-i illāya iriş gör nef' u zar kimlerdedür (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 101, Beyit 4). [ile,]

Bu la'l-i cân ʔsār **ile** bu nergis-i bīmār **ile** / Cānā sen ādem cānısın insāna ʃıḥḥat yaraşur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 103, Beyit 6). [ile,]

Ķan tolar her dem ḳadeḥveş çeşm-i ḥün-efşānumuz / Mey içelden ḥār **ile** ol ḡonca-i ḥandānımız (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 106, Beyit 1). [ile,]

Gül yüzüñçün dilde yüz dāḡ-ı vefā yaḳduḡ yine / Rüşen oldu mihrüñ **ile** gün gibi ‘unvānımız (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 106, Beyit 5). [ile,]

Biz mey-i ‘aşḡ **ile** mestüz kūy-ı ḥammār isterüz / La'l-i yāre cür‘a gibi cānı ʔsār isterüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 107, Beyit 1). [ile,]

Müşteriyüz naḳd-i cân **ile** lebüñ kālāsına / Yok dime āzār **ile** ey ḡonca bāzār isterüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 107, Beyit 4). [ile,]

Luṭfuñ nesim **ile** ḥoş-dem hevā-yı nev-rüz / Tāb-ı ‘ızāruñ **ile** ḥurrem fezā-yı nev-rüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 108, Beyit 1). [ile,]

Şevḡ-ı dîdār **ile** Mūsāveş yed-i beyzā ḥaḳı / Tūr-ı Sînā-yı tecellîde münācāt ehliyüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 111, Beyit 2). [ile,]

Söyleşür aḡyār **ile** ḳarşumda ol şîrîn-zebān / Cānum acıtdı benüm rûḡ-ı revānum söylemez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 112, Beyit 3). [ile,]

Cüş iderdi dil hevā-yı ‘aşḡ **ile** deryā gibi / Ey melāḥat kânı ammā rûzgārın gözlerüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 113, Beyit 3). [ile,]

Meclisüñde şevḡ **ile** yanup dutuşaḡ şem‘ile / Nār-ı ‘aşḡı ‘ārız-ı gül-nārı söyleşsek birez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 115, Beyit 5). [ile,]

Söz budur sensin Raḥîmîñün murādı ḡayrı yok / Sen güzel ḥünkār **ile** ḥünkārı söyleşsek birez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 115, Beyit 7). [ile,]

Bir gedāñam ben senüñ ey pâdişāḥ-ı ser-firāz / Söylenür Maḥmūd-ı şāḥ **ile** nitekim ḥāş Ayāz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 118, Beyit 1). [ile,]

Baḥr **ile** mā-beyni terdür yaşumuñ / Çeşmüme ḳan yaḡıdur Nîl ü Aras (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 119, Beyit 3). [ile,]

Ḳaşrını yıḳmak ise düşmenüñ ey nāle ḡaraż / Sînenen derd **ile** çık günbed-i devvāra yapış (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 120, Beyit 6). [ile,]

Raḥîmî resm-i iḥlāş **ile** yazar şüret-i ḥālin / Senüñdür bâḳı iḥsān u kerem ey şāḥ-ı himmet naḳş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 122, Beyit 7). [ile,]

Şıdum seng-i ḡam **ile** kāse-i mecnûn-şıfat başum / Ḥaṭā ṭaşı irüp tā kim ser-i dildāra zaḥm irmiş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 125, Beyit 2). [ile,]

Ṭab‘-ı pür-envār **ile** rüşen çerāḡuñdur senüñ / Ey gözüñ nûrı ışıḡüñde Raḥîmîvār şem‘ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 127, Beyit 7). [ile,]

Bir yaluñ yüzlü ıḡıḡ meh-rûsıdur pır pır yanar / Şehrde olmuş zebān-ı cerr **ile** cerrār şem‘ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 128, Beyit 3). [ile,]

Meclisüñde şevḡ **ile** yaḳdı fitil-i cānını / Ṭañ degül olursa māḥum maḡzar-ı envār şem‘ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 128, Beyit 4). [ile,]

Ey Raḥīmī yana gör ḥadd-ı firāk-ı yār **ile** / İrgürür pervâne-i nūr-ı vişāle nār şem‘ (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 128, Beyit 7). [ile,]

Pür-ḥarâretdür Raḥīmînüñ zebânı nârveş / Hâlet-i süz u güdâz **ile** ider eş‘âr şem‘ (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 129, Beyit 7). [ile,]

Göñlümi bir bend **ile** bend ideli ‘ayyâr-ı zülf / Kıldı ‘aqlum kârvânın târ-mâr efkâr-ı zülf (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 132, Beyit 1). [ile,]

Zülfüñ ḥayālî ruḥlarıñ alı taraf taraf / Ben kula itdi bend **ile** alı taraf taraf (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 133, Beyit 1). [ile,]

Çekme baş âteş gibi ḥāk ol hevâ-yı ‘aşk **ile** / Şu gibi didâra t̤alibseñ ne lâzım baş ayak (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 140, Beyit 3). [ile,]

‘Aşk **ile** vîrân olan dil istemez âbâdlık / Öğrenen endüh-ı hecre hîç diler mi şâdlık (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 141, Beyit 1). [ile,]

Naṭ‘-ı devletde olan bir la‘l **ile** baydağ sürer / Bir ata mat olur ey ferzâne ḥavf-i şâh yok (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 144, Beyit 3). [ile,]

Başum açup ışıklar gibi yansam şevk **ile** hâlüm / Tutuşdum karşı ol şem‘a beni pervâne gönderseñ (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 151, Beyit 6). [ile,]

Ḳadeḥ cerrâr oldum küb düşüp mey-ḥâne mey-ḥâne / Benem mest-i melâmet şevk **ile** mey-ḥ‘âresi ‘aşkuñ (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 154, Beyit 3). [ile,]

Şarâba rehn iderdüñ cübbe vü destârı ey şüfi / Şafâ-yı kalb **ile** olsañ eger âvâresi ‘aşkuñ (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 154, Beyit 4). [ile,]

Müdâm añdukca zıkr it ḥayr **ile** Mecnûn u Ferhâdı / Raḥīmî biri şeyḥüñdür bu yolda biri üstâduñ (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 156, Beyit 5). [ile,]

Bâğı dâd iken bozuldı t̤oldı cevri-i zulm **ile** / Şimdi çöl olup yeter Bağdâd elüñden ey felek (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 159, Beyit 5). [ile,]

Ḥûn iderseñ bağrumı sâğar gibi ben râzıyam / Yâr olup âgyâr **ile** çifte t̤olular içme tek (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 160, Beyit 5). [ile,]

Şüfiyâ gâyet müdâvâdur ğam u dil derdine / Şişe çek bir la‘l-i mey-gün **ile** cânuñ ‘işe çek (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 160, Beyit 6). [ile,]

Ey Raḥīmî ‘aşk **ile** bağruñ delinmişdür meger / Ney gibi pür-süz anuñçün zâr u feryâduñ senüñ (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 162, Beyit 5). [ile,]

Ḥâr **ile** gülşende gül şendür dilâ sen ğoncaveş / Kanlar ağlar dem-be-dem bülbül gibi feryâd kıl (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 163, Beyit 5). [ile,]

Ğoncaveşdür hem olur gül gibi geh ḥande-güşâ / Geh hezâr âh **ile** bülbül gibi güyâdur dil (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 168, Beyit 3). [ile,]

Gene zâtını yine güneḥ **ile** kendü bilür / Şanma idrâke şığar ‘âlem-i kübrâdur dil (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 168, Beyit 5). [ile,]

Dest-i cevri **ile** Ḥalilüm ḥazer it yakma şakın / Kible-i ehl-i Şafâ Ka‘be-i ‘ulyâdur dil (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 168, Beyit 6). [ile,]

İtmez âhûlarla seyrân-ı çerâgâh-ı Hoten / Âsitânun atlar **ile** intisâb ister gönül (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 169, Beyit 3). [ile,]

Şûfiyâ ihlâş **ile** Allâhı isterseñ eger / Kıl namâz eyle niyâz ammâ ki geh geh âh kıl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 175, Beyit 4). [ile,]

Bir haṭâ **ile** dolaşdum çîn-i zülfeynün görüp / Yay idüp çekdün çevirdün kâmetüm tuğrâ-mişâl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 178, Beyit 2). [ile,]

Rahîmî şıdk **ile** gel sen havâşa meşgul ol / Yolında ölmege yârün şalâ-yı ‘âm idelüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 180, Beyit 7). [ile,]

Ben bezmgâh-ı derdünün ol dürd-nüşiyam / Cân naḫdi **ile** cām-ı lebün mey-fürüşiyam (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 182, Beyit 1). [ile,]

Elif kaddün **ile** lâm zülf ü hem mîm-i dehânunçün / Reh-i hecründe ancak ben bilürüm ne elem çekdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 186, Beyit 3). [ile,]

Sâkiyâ bize lebün cāmını şun nüş idelüm / Bâde-i ‘aşk **ile** cân u dili ser-ḥoş idelüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 190, Beyit 1). [ile,]

Vüfur-ı luṭfuña maḡrūr olup kıldum ise güstâḥ / Ümid-i ‘afv **ile** cürm ü cinâyât ihtiyâr itdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 194, Beyit 6). [ile,]

Rahîmî mescid ü mey-ḥâne birdür ṭalib-i Ḥaḫka / Huzûr-ı kalb **ile** her yirde ṭâ‘ât ihtiyâr itdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 194, Beyit 7). [ile,]

Yine faşl-ı bahâr-ı berf **ile** rûy-ı cihân ḥurrem / Açılmış yâsemen gül güyiyâ her gülsitân ḥurrem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 196, Beyit 1). [ile,]

Seni gördüm göreliden ey gönül Mecnûna beñzetdüm / Ğam-ı sevdâ-yı zülf-i yâr **ile** meftûna beñzetdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 198, Beyit 1). [ile,]

Âvân-ı ğamda guşsa **ile** şâd u ḥurremem / Bezm-i belâda nâle-i ‘uşşâka hem-demem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 200, Beyit 1). [ile,]

Fikr-i miyân-ı yâr **ile** yok kıl kadar mecâl / Mühr-i dehânı şevk **ile** zerrede kemsem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 200, Beyit 2). [ile,]

Mât eyler idi at şalup üstüme şâh-ı ğam / Bir lu‘b **ile** piyâde olaldan müsellemem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 200, Beyit 3). [ile,]

Şalınma her pelid **ile** benüm serv-i ḥırāmānum / Açılma virme yüz her ḥâra ey gül-berg-i ḥandānum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 201, Beyit 1). [ile,]

Şarmış gün gibi tâb-ı teb-i devrân **ile** beñzi / Şeref burcında bedr iken hilâle dönmiş ol mâhum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 203, Beyit 2). [ile,]

Kerem ü luṭfün **ile** ḥurrem idüp gayrıları / Beni ḫahruñla revâ görme ki ğamnâk olayum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 205, Beyit 3). [ile,]

Ey lebi ‘İsâ baña karşı ne ḥoş nâz idesin / Cevr **ile** öldüresin cân **ile** bîmāruñ olam (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 206, Beyit 4). [ile,]

İmtihân itsem ğam-ı ‘aşkı eger Mecnûn **ile** / Ey şacı Leylî benüm efzûn geleydi ḫayretüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 207, Beyit 2). [ile,]

Âh kim gitdi elümden dil ne dil dildâr hem / Sîne dâğ-ı hasret **ile** hasta vü efgâr hem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 209, Beyit 1). [ile,]

Bir dem mi var hevâñ **ile** yıl gibi yelmeyem / Bilmem bu yolda hem-reh-i bād-ı hecr miyem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 214, Beyit 5). [ile,]

Tab‘-ı güher-feşân **ile** ben ol Raḥîmîyem / Sen şâh ayağına nice dürler döker miyem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 214, Beyit 7). [ile,]

Ser-mest iken Raḥîmî şu dem cām-ı ‘aşk **ile** / Hergiz ne cām vardı şāhum ne şāh-ı Cem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 215, Beyit 5). [ile,]

Bir neş‘eñ **ile** başına Cemşîd olur gedâ / Ey pîr-i mey-fürüş ayağün destgâh-ı Cem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 216, Beyit 6). [ile,]

Elem küncinde ben dil-hasta dün gamdan ola yārüm / Raḳîb **ile** senüñ seyrânda bir hoş ‘âlemüñ gördüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 218, Beyit 6). [ile,]

Bu dem cām-ı ḥarâbât **ile** ol dem dāmen-ālûde / Huzûr-ı kalb **ile** tã‘âtı ‘aşk-ı pāke tãbşurdum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 222, Beyit 4). [ile,]

Teng ü lālüm dehen ü luṭfını şerḥ eylemede / Tab‘-ı dür-bārum **ile** gerçi sūḥan-dānem ben (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 225, Beyit 2). [ile,]

Bu ben âşüfte-dile ey şeh-i ‘ālî nazar it / Zülfüñüñ zulmi **ile** hâl-i perîşānem ben (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 225, Beyit 4). [ile,]

Yārüñ esrâr-ı hayâl-i leb-i mey-günî **ile** / Ey Raḥîmî gehi mest ü gehi ḥayrānem ben (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 225, Beyit 5). [ile,]

Bu yolda gam u fûrkat-i yār **ile** nihāyet / Ben sürünü ol ḳurtula ben derd-i serinden (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 228, Beyit 6). [ile,]

Dimişem kâlu belâ ‘aşkuña cān **ile** belî / Ben ol ‘ahdi güderüm dînüm ü imānımsın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 232, Beyit 3). [ile,]

N’ola öldürmege kaşd eyler ise gamzelerüñ / Sen benüm la‘l-i revān-baḥşuñ **ile** cānumısın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 232, Beyit 4). [ile,]

Reh-güzārında şehā mûr-ı şikeste-hālem / Sen bu hoş-tāb‘-ı Selîm **ile** Süleymānumısın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 232, Beyit 6). [ile,]

Raḥîmî ḥüsn-i zann **ile** selîmü’l-bāl **ile** şimdi / Maḥabbet-ḥānedān-ı şeh Selîm Ḥān-ı zemānum ben (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 234, Beyit 7). [ile,]

Ayaḳlatma beni aḡyāra ḳarşu esb-i nāz **ile** / Hücüm it üstüme şal bir kezîñ şāhā ‘aṭā raḥşın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 235, Beyit 2). [ile,]

Dili bir bend **ile** göz göre ḳoşdum ‘aşk-ı dildāra / Yine yıllarla me’nûs eyledüm bir āşinā raḥşın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 235, Beyit 6). [ile,]

Da‘vet itseñ ḥalvete bir gün beni a‘dām **ile** / Ey perî ma‘lûm olurdu ara yirde merd ü zen (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 236, Beyit 6). [ile,]

Büy-ı luṭfuñla Raḥîmî kıldı ḳapuñda ḳarār / Bu hevā **ile** anuñçün eyledi terk-i vaṭan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 236, Beyit 7). [ile,]

Gerçi ey dil derd-i ‘aşk-ı yār **ile** ma‘lûlsün / Kimse görmez kayduñı tîmârı yok ma‘zûlsün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 239, Beyit 1). [ile,]

Seng-i cevruñ cem‘ idüp sînemde cānā cān **ile** / Bir maḥabbet-ḥāne yapdum bu dil-i nā-şād içün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 241, Beyit 4). [ile,]

Şeh-süvārüm kişver-i göñlüm semend-i nāz **ile** / Pāy-māl itdi Raḥîmî kime varam dād içün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 241, Beyit 5). [ile,]

Pertev-i mihrüñle şol vech **ile** oldum ḥāk-i rāh / Kimse fark itmez vücūdum sāyesin dîvārdan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 242, Beyit 3). [ile,]

Ey Raḥîmî Tire bahtuñ Aydın olsun dirseñ / Bile seyr eyle Selîm Ḥān **ile** Şarḥān illerin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 243, Beyit 5). [ile,]

Yaşum üzre gösterür her dem gözüm ḥünîn-ḥabāb / Zeyn ider gūyā donanma **ile** ol deryā yüzün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 246, Beyit 2). [ile,]

Çapuña baş egmeyen ḳalbüm Şafā-yı ḳalb **ile** / Görmesün ol Merve ḥaḳḳı Ka‘be-i ‘ulyā yüzün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 246, Beyit 6). [ile,]

Bunca istiğnā **ile** mihr-i cihān-ārāyı gör / Āsitānuñ ḥākine her şubḥ-dem sürer cebîn (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 247, Beyit 4). [ile,]

Ḳānî‘ olsa dil n’ola vaşl-ı ḥayāl-i yār **ile** / Bî-sütûnda naḳş-ı Şîrîn oldı üns-i Kūh-ken (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 249, Beyit 2). [ile,]

Reh-i tã‘atde iḥlās **ile** dökmezseñ yaşuñ şufî / Ḳabûl olmaz niyāzuñ sübḥaḥn olursa şüreyyādan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 250, Beyit 6). [ile,]

İtmeyen la‘lûñ içün cānını cānıyla fedā / ‘İlletiyile dirilüp miḥnet **ile** cān virsün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 251, Beyit 4). [ile,]

Biñ cān **ile** cān cevherini itdi revāna / Çapuñda Raḥîmîyi ḳo yek-dāne şalınsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 253, Beyit 5). [ile,]

Düşmenlerüñüñ ura donanması ḳaraya / Pür-nāle ḳodı nāy **ile** zindāna şalınsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 254, Beyit 6). [ile,]

Ḥurrem olmaz ḥātırı rûz-ı vişāl-i yār **ile** / Çekmeyen ey āfitābum zûlmet-i hicrān ḡamın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 255, Beyit 4). [ile,]

Yaşum al itdi göñlüm āl **ile** aldı ruḥ-ı aluñ / Dönüp taḡyîr-i şüret itdi şimdi al bir yüzden (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 257, Beyit 2). [ile,]

Cān mā-cerā-yı hecrüñ **ile** hem-dem olalı / Göñlümle gözüm ortasına düşdi mabeyin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 258, Beyit 3). [ile,]

‘Aşḳuñ hevāsı **ile** geh ağlar geh iñlerin / Nem var benüm eşer senüñ ortada ben neyin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 258, Beyit 4). [ile,]

Kimse tedbîri **ile** taḳdîri taḡyîr eylemez / Gel göñül sen şıdḳ **ile** Ḥaḳḳa tevekkül ḳıl hemān (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 260, Beyit 7). [ile,]

Elif-ḳaddümi lām it cevri **ile** ey mîm-fem ammā / Ne ḳılsañ rāzıyam çekdürme a‘dādan elem bir gün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 264, Beyit 3). [ile,]

Her ʔalum cism-i ʔaʔfümde zebân-ı hâl **ile** / Dil uzadup şerh ider sevdâ-yı zülfün mü-be-mü (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 275, Beyit 3). [ile,]

Ȧolular nüş it Raḥîmî bir leb-i mey-gün **ile** / Olmadan bezm-i ezelden kâse-i ʔömrün Ȧolu (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 275, Beyit 5). [ile,]

Bezm-i ğamda âh kim beñzüm Ȧalındı derd **ile** / Ney gibi bağrum delindi başladum sâz olmaĝa (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 283, Beyit 4). [ile,]

Sen bu Ȧabʔ **ile** Raḥîmî Ȧutalum Firdevssin / İltifât-ı şeh gerek eşʔâr-ı mümtâz olmaĝa (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 283, Beyit 5). [ile,]

Ey Raḥîmî ben şarâb-ı ʔaşk **ile** ser-mest iken / Gelmemişdi daḥi hîç bir şeyḥ u şâbuñ ʔaynına (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 285, Beyit 7). [ile,]

Yazma cürmin ol peri ʔaşkında ben dîvânenün / Ey melek luṭf eyle insâniyyet **ile** âdeme (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 286, Beyit 4). [ile,]

Ȧapuña gelüp şâh-ı Selîm Ḥân-ı ʔâlî-şân / İḥlâş **ile** ʔarz itdi irâdet Baba Ḥamza (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 287, Beyit 3). [ile,]

Ȧapuña gelüp Ȧalb-i selîm **ile** Raḥîmî / Himmet demidür eyle ʔinâyet Baba Ḥamza (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 287, Beyit 7). [ile,]

Hecr **ile** öldüm meded depret lebün şor ḥâlümü / Zinde eyle bendeñüm bir câm-ı rûḥ-efzâyıla (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 290, Beyit 3). [ile,]

Ğam-ı hicrân-ı Ȧeşm-i şâduñ **ile** dâl-i zülfünle / Beni şîḥhatde şanma şayruyam bu şad ḥayâlünle (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 292, Beyit 1). [ile,]

Kenâr-ı Ȧabrümi zeyn it gül ü lâle **ile** ey gonca / Ölürsen ârzü-yı ḥasret-i ruḥsâr u ḥâlünle (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 292, Beyit 4). [ile,]

Muntazırdur göz açup nergis ayaĝuñ tozına / Gel görün biñ nâz **ile** ey Ȧeşm-i fettânum yine (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 296, Beyit 4). [ile,]

Cemʔünde şemʔeş Ȧutuşup nâr-ı şevk **ile** / Yanmaĝda bir benüm gibi pervâne olmaya (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 297, Beyit 2). [ile,]

Oldum şarâb-ı ʔaşkuñ **ile** ben müdâm mest / Nem var cihânda ger mey ü mey-ḥâne olmaya (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 297, Beyit 3). [ile,]

Ȧıksun şu cân ki ĝuşsañ **ile** şenlik itmeye / Ol ten yıkılsun ʔaşk **ile** vîrâne olmaya (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 297, Beyit 4). [ile,]

Şafâ-yı ʔaşk **ile** göñlüm iletdüm küy-ı dildâra / Maḥabbet câmîʔine yine ʔarz itdüm bir âyîne (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 303, Beyit 4). [ile,]

Kef-i luṭfuñla dil cân zâtuñ **ile** olalı hem-dem / Aceb ḥâlet virür cüş u ḥurüşum dehre geh baḥre (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 304, Beyit 4). [ile,]

Ḥayâlün şemʔi her şeb yanmasa bâlinüm üstinde / Yaĝardı sūziş-i tâb fürkatün **ile** bu cân ḥasta (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 305, Beyit 4). [ile,]

Bir nefes Ȧaldı hemân ancaĝ ḥayâtumdan eşer / Derd **ile** sinem delüp ney gibi zâr itdün beni (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 309, Beyit 3). [ile,]

Mey ṯac-ı Keykubād kadeh ẖātemüñ gözi / Her bir haḇāb-ı ‘aynı **ile** şun Cemüñ gözi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 312, Beyit 1). [ile,]

Cām-ı lebüñ ğamı **ile** cānā Raḥîmîñ / H̱ūn-ı cigerle ṯoldı gözinüñ kabacıĝı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 313, Beyit 5). [ile,]

Leb-i cānāneye biñ cān **ile** sen cānı teslîm it / Raḥîmî çık aradan yiter olduñ ortada nāşı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 318, Beyit 7). [ile,]

Lebüñ devrinde ben pür-derd-i rûz u şām-ı hicrānam / Şarāb-ı cām-ı vaşluñ **ile** sürer kişi devrānı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 320, Beyit 3). [ile,]

Āşinālîk kıl Raḥîmî bendeñi ey kân-ı cūd / Ṯoptoludur gevher-i ‘irfān **ile** deryā gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 323, Beyit 5). [ile,]

Raḳîb **ile** şalınur gördüm ol serv-i gül-endāmı / Bir ölü mātem itdi baña devrān kiçi bayrāmı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 324, Beyit 1). [ile,]

Yaşum raḳîbi geçid virmez idi kapuñdan / Kef-i ‘aṭāñ **ile** bulmuş beḳā-yı ‘ummānı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 326, Beyit 6). [ile,]

Yolum var devlete irsem n’ola ey şāh-ı kişver-gîr / Selimü’l-bāl **ile** bāb-ı şeref derbānıyuz şimdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 329, Beyit 4). [ile,]

Ḳaddüñ ğamıyla ḳaddüm büküldi yāya döndi / Hecr-i ‘izāruñ **ile** her günüm aya döndi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 331, Beyit 1). [ile,]

Yaḳam rûy-ı zemîni nār-ı fūrkat böyle ḳalursa / Virem ğarḳ-āba ṯufān yaşum **ile** sūy-ı ‘ummānı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 333, Beyit 6). [ile,]

İşigüñ taşı ḳanlu yaşum **ile** olalı hem-dem / Gözümden çıkdı çokdan ‘ālemüñ yāḳūt mercānı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 335, Beyit 5). [ile,]

Raḥîmî ẖod ḳadîmi derd **ile** mu’tād-ı hicrāndur / Daḥi çekdürme yā Rab bir ḳula bu derde bu derdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 341, Beyit 7). [ile,]

Ārzü-yı leb-i cānān **ile** öldüm gitdi / Teşneyem āteş-i hırmān **ile** öldüm gitdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 345, Beyit 1). [ile,]

Leb-i cān-baḥşı virür hasta dile gerçi ḥayāt / Sitem-i ğamze-i fettān **ile** öldüm gitdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 345, Beyit 2). [ile,]

Bitmedi ğamzeñüñ ey yār yürekde zaḥmı / Ḳaldı cān içre o peykān **ile** öldüm gitdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 345, Beyit 3). [ile,]

Cān virürken ruḥuña ḥaṭṭuña düş oldu gözü / Şoñ dem imān **ile** Ḳur’ān **ile** öldüm gitdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 345, Beyit 4). [ile,]

Bilmedüm vuşlatına hasta Raḥîmî çāre / İntizār-ı ğam-ı hicrān **ile** öldüm gitdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 345, Beyit 5). [ile,]

Şarāb-ı ‘aşḳ **ile** ser-mest ü evĝār olmışam sākî / Lebüñ cāmını şun öpdür baña ol sākî (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 347, Beyit 1). [ile,]

Dāĝ urup sîneme ‘aşḳ odı **ile** lāle gibi / Düşeyin dāmen-i kuhsāra Meḥemmed Çelebi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 348, Beyit 2). [ile,]

Heves-i kūyuñ **ile** bāğ-ı cināndan geçdüm / Nazar it ‘āşık-ı didāra Meḥemmed Çelebi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 348, Beyit 3). [ile,]

Ölürsem ārzū-yı kūy-ı yār **ile** benem Mevlā / İder maḥşer güninde cennet-i me’vāyı me’vāsı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 350, Beyit 2). [ile,]

Hüsn-i kabûl-i yār **ile** maḳşûd-ı dil hemân / Dür olma ey Raḥîmî nazardan nazargehi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 351, Beyit 5). [ile,]

Güneş ay **ile** dutulmuş kapuñda birdür oğlanı / Felek rakḳâş-ı bezmüñ zühre ḥod düşire bir çengi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 352, Beyit 4). [ile,]

2.İki kelimeyi, iki öbeği birbirine bağlar.

Yār ile seyr-i çemenzāra heves kılma göñül / Hem-reh olmak rāst gelmez serv **ile** şāḥ-ı giyā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 3, Beyit 6). [ile,]

Dün maḥalleñde rakīb **ile** Raḥîmî serverā / Ol it ile ḥayli itişmiş idüp ğavġā ġarīb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 16, Beyit 5). [ile,]

Ol māhuñ alnı **ile** zenaḥdānı seyrin it / Aḳşehrüñ alma elmasın eyvāna ihtiyāc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 24, Beyit 4). [ile,]

Ḳodum nāmūs **ile** ‘ārı Raḥîmî ‘aşḳ-bāz oldum / Benüm bu rāh-ı rüsvāyı ḳadîmî resm ü āhumdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 75, Beyit 5). [ile,]

Āh kim iġmāz ‘ayn **ile** ‘itābın ‘āşıkuñ / ‘Ayn-ı tāb içre ‘anā çeken ‘azābiler bilür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 89, Beyit 3). [ile,]

Pîç-i zülfüñ ḥaṭṭuñ **ile** ḥaddüñe itmiş hücum / Şan aḳın için bu dîn iḳlîmine kāfer yürür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 100, Beyit 2). [ile,]

Ey Raḥîmî āferin aḥsente şîr-i pāküñe / Yāra iş‘ār itdi ḥüsn-i vech **ile** ḥüsn-i maḳāl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 172, Beyit 7). [ile,]

İstikāmet bir elifdür aradan ḥazf itdiler / Şimdiki ‘aşr içre bir sülmen **ile** Selmān ey göñül (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 174, Beyit 3). [ile,]

Dil **ile** dilüñ fikri zikri kapuñ / Hem üftāde-dil hem dil-fiġāruñum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 211, Beyit 2). [ile,]

Birdür yanında cür‘a gibi cām-ı ‘aşkuñuñ / Her bir ḥabāb-ı bāde **ile** bārgāh-ı Cem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 216, Beyit 2). [ile,]

Yoluma itdi benüm bir ḳanludur dürr yaşuma / Ter düşerdi yār **ile** mā-beyni ol deryā bu gün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 227, Beyit 5). [ile,]

Cān **ile** göñül içre ġamuñ ger güm olursa / Emr it yiridür bulduralum yirlü yirinden (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 228, Beyit 5). [ile,]

Rakīb-i rû-siyāh **ile** beni bir görme ḥıdmetde / Bir olmaz zāğ-ı nā-cins **ile** ey şāḥib-hüner şāhin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 244, Beyit 6). [ile,]

Maḥabbet kulların bir görme aġyār **ile** kapuñda / Şadāḳat ehlini ‘addeyleme ey dost a‘dādan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 250, Beyit 5). [ile,]

Cân **ile** tîğüñ şalup şāhum yoluñda çalışır / Yok bu devr içre Raḥîmî gibi kalğan sînelü (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 271, Beyit 5). [ile,]

Raḥîmî bendeñüñ yazup yañılup cümle maḳşüdın / Şehā bir ‘arz ider yok ḥāme **ile** nāmeden ğayrı (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 325, Beyit 5). [ile,]

Belā-ālūde hep bālî muḳārin mār **ile** mālî / Şehā manşübi bir manşübe-i şaṭranc ü ya neri (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 341, Beyit 2). [ile,]

Vefādan bir eṣer yok gülşeninde ey şabā dehrüñ / Hevāya servi mā’ildür açılğan ḥār **ile** verdi (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 341, Beyit 3). [ile,]

Cân virürken ruḥuña ḥaṭṭuña düş oldu gözüm / Şoñ dem imān **ile** Qur’ān **ile** öldüm gitdi (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 345, Beyit 4). [ile,]

ilet-: Götürmek, ulaştırmak.

Yaşum Sa’y u Şafāyıyla **iletüm** Ka’be kūyüña / Yine bir çeşme-i ter eyledi bu çeşm-i ter peydā (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 2, Beyit 2). [iletüm, -düm]

Vücūdum ḥākini bir dem **iletmez** kūy-ı cānāna / Şabāya yalvarup çok cān-feşān geldüm yolından hem (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 204, Beyit 4). [iletmez, -mez]

Şafā-yı ‘aşk ile göñlüm **iletüm** kūy-ı dildāra / Maḥabbet cāmi’ine yine ‘arz itdüm bir āyine (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 303, Beyit 4). [iletüm, -düm]

iligi kuru-: Çok dertlenmek çok üzölmek, bunalmak.

İligimüñ kuruğu bu ki her çeb ola rāst / Cāme-i vaşluña irüp süre devrānı zırh (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 293, Beyit 3). [iligi müñ kuruğu, -müñ, -uduğu]

ilkā: İlham etmek.

Nazardan degme bir ednānuñ **ilkāsıyla** devr itme / Seni gördi gözini açdı ey ‘ālî-naẓar şāhin (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 244, Beyit 5). [ilkāsıyla, -sıyla]

illā:

1. Bilhassa, özellikle.

Müşkil budur ki vaşluña irmezden öñ ölem / Āsāndur ölmek **illā** baña intizār güc (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 26, Beyit 5). [illā,]

2. -den başka.

Kimse nālān olmadı ‘ahdüñde **illā** ‘andelīb / Kimsene yanup yıkılup ağlamaz **illā** kilāb (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 14, Beyit 6). [illā,]

Mükedder yok zemānuñda meger destār-ı âşüfte / Perîşān dil bulunmaz kimse **illā** nā-tüvāñ şorguc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 25, Beyit 5). [illā,]

‘illet: Hastalık.

İtmeyen la‘lün için cānını cānıyla fedā / **‘illetiyle** dirilüp miḥnet ile cān virsün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 251, Beyit 4). [‘illetiyle, -iyle]

‘ilm: İlim, bilgi.

Beglige reşk itme birdür kân-ı luṭf **‘ilmüñ** muḥîṭ / Baḥr-i kudretde vücūduñ cevheri bir dānedür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 92, Beyit 4). [‘ilmüñ, -üñ]

ilt-: Götürmek, yerine ulaştırmak, eriştirmek.

Başumı **iltür** vefā meydānına nākış ḳadem / Ben erenlerle bu gün ḡayret semendin ḳoşmışam (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 210, Beyit 2). [iltür, -ür]

iltifāt:

1. Raḡbet etmek, ilgilenmek.

İltifātını Raḡimî mūruñuñ eyle ziyād / Vāris-i mülk-i Süleymānı sezā-yı taḥt u tāk (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 27, Beyit 5). [iltifātını, -ını]

2. Teveccüh, ilgi.

İltifātuñdur ḡaraḡ ey mīve-i bāḡ-ı ‘aṭā / Bilürüz memlū durur envā‘ıla büstān-ı cūd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 34, Beyit 10). [iltifātuñdur, -uñdur]

iltifāt eyle-: İlgilenmek.

Gül-i güلزār-ı leṭāfetsin eyā ḡonca-dehen / **İltifāt eyleme** ḳo ḥāra Meḡemmed Çelebi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 348, Beyit 4). [iltifāt eyleme, -me]

iltifāt it-: İlgilenmek, iyilik etmek.

Yolında cān-feşān olduḡı için **iltifāt idüp** / Ḳapısı ḳulları alayına mīrāna gönderdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 330, Beyit 5). [iltifāt idüp, -üp]

iltifāt-ı şeh: Padişahın ilgisi.

Sen bu ṭab‘ ile Raḡimî ṭatalum Firdevssin / **İltifāt-ı şeh** gerek eş‘ār-ı mümtāz olmaḡa (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 283, Beyit 5). [iltifāt-ı şeh,]

ilyās: İlyas peygamber. Âb-ı hayât hikâyesine göre ölümsüzlük suyunu bulduktan sonra Hızır karada, İlyas da suda yaşamını sürdürmektedir.

Yetiş Hızır gibi yaşımı itmeden **İlyās** / Getür kenâra bu ben mübtelâ-yı ‘ummâni (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 326, Beyit 5). [ilyās,]

îmān: Allah’ın birliğini, melekleri, mukaddes kitapları, peygamberleri, kıyâmet gününü, kaderi, ölümden sonra dirilmeyi kalp ile tasdik ve dil ile ikrar etme, kalben inanma ve dil ile söyleme.

Şoñ dem âsân it Rahîmiye şehâdet lafzını / Yâ Rab **îmānıyla** Kur’ânı aña hem-râh kıl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 175, Beyit 5). [îmānıyla, -ıyla]

Dimişem kâlu belâ ‘aşkuña cân ile belî / Ben ol ‘ahdi güderüm dînüm ü **îmānımsın** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 232, Beyit 3). [îmānımsın, -ımsın]

İnkâr idenüñ hâli nedür mes’ele ma‘lûm / İkrâr iden İslâma vü **îmāna** irişdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 336, Beyit 7). [îmāna, -a]

Cân virürken ruhuña haţtuña düş oldı gözüüm / Şoñ dem **îmān** ile Qur’ân ile öldüm gitdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 345, Beyit 4). [îmān,]

‘îmāret it-: Bayındır ve mamur hale getirmek.

Vîrâneñüm hayâl-i ‘aşkuñla didüm ey dost / Didi Rahîmî anı yap yap **‘îmāret itsem** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 183, Beyit 5). [‘îmāret itsem, -sem]

imkān-ı cūd: Cömertlik imkânı.

Var iken luţf u kerem kılma sitem semtine ‘azm / Eyleme imsâke meyli var iken **imkān-ı cūd** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 34, Beyit 4). [imkān-ı cūd,]

imsāk: Cimrilik.

Var iken luţf u kerem kılma sitem semtine ‘azm / Eyleme **imsâke** meyli var iken imkān-ı cūd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 34, Beyit 4). [imsâke, -e]

imtiḥān it-: İmtihan etmek; denemek, sınamak.

İmtiḥān itsem ğam-ı ‘aşkı eger Mecnûn ile / Ey şacı Leylî benüm efzûn geleydi ḥayretüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 207, Beyit 2). [imtiḥān itsem, -sem]

imtiḥān kıl-: İmtihan etmek.

Kul degül yoluñda cân virmez dimiş düşmen ney / Kuluñam kurbānuñam ey dost gel **kıl imtiḥān** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 260, Beyit 8). [imtiḥān kıl,]

imtizâc it-: Uyum sağlamak.

Kendi kuyuñda benümler hem-dem olmadı raķīb / Bülbül-i hoş-nağme ile **imtizâc itmez** gurâb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 11, Beyit 6). [imtizâc itmez, -mez]

Zülfüñ şikesti ‘ömr-i dırâze irer ebed / Derdüñ marîzı **itmedi** dermâna **imtizâc** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 24, Beyit 6). [imtizâc itmedi, -medi]

in-: Yukarıdan aşağıya doğru gelmek; inmek.

Yolum düşse eger kuyına ol meh manzaruñ bir gün / Öñümce reh-berüm olup Raķīmî gökden ay **ine** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 303, Beyit 7). [ine, -e]

inan-: Güvenmek, kanmak.

Bir ruķı şem‘uñ **inandum** hâdesine germ olup / Külli eczâmı kül itdi yandurup pervâne şavır (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 65, Beyit 4). [inandum, -dum]

İnanmaz saña gerçek er olan ey kaķbe-zen dünyâ / Bu gün mesrûr-ı rûşen itmedüñ mihrüñle bir ferdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 341, Beyit 5). [inanmaz, -maz]

‘ināyet eyle-: Yardımda bulunmak.

Ķapuña gelüp kalb-i selim ile Raķīmî / Himmet demidür **eyle ‘ināyet** Baba Ķamza (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 287, Beyit 7). [‘ināyet eyle,]

ince: İnce, zarif.

Dil ü cân niçe mâ‘il olmasın ol hûba billāhi / Olıcaķ bili **ince** la‘li gonca hem semen sîmā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 7, Beyit 5). [ince,]

Ķamze bir keskin hārāmî çeşm-i fettān yol başar / Vaşl ise bir **ince** bil gāyet maķall-i ihtirāz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 118, Beyit 2). [ince,]

incin-: Gücenmek, gönül koymak.

Rā kaşuñ peyveste çatma müşterüñe **incinüp** / Ey ‘uţārid rā buradur küşe-i rāķat baña (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 4, Beyit 2). [incinüp, -üp]

Bu çeşm-i cür‘aveş pāy-māl-i devrān itseñ **incinmem** / Lebûñsüz sāĶar-ı çeşmüm tolu ķan olmadan yegdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 50, Beyit 2). [incinmem, -mem]

Nāleme ey gül-i ter **incinme** / Bülbüle āh vā mı eksük olur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 57, Beyit 2). [incinme, -me]

Leţāfet gülşeninde gülşen ol gül gibi ey gonca / Ķamından **incinüp** hāruñ şaķın çekme melāletler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 81, Beyit 4). [incinüp, -üp]

Bilmezem yā Rabb niçün ol dil-sitānum söylemez / N'oldı cirmüm **incinüp** ben kıla hānum söylemez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 112, Beyit 1). [incinüp, -üp]

İncinür şanma beni cevır ü cefā-yı yārdan / Şandı dil āyinesi senün ğam-ı ağıyārdan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 242, Beyit 1). [incinür, -ür]

Göñül ma'mūresin vîrān iderse yāre **incinme** / Meşeldür bu girü yıkan yapar mi'mār sağ olsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 245, Beyit 5). [incinme, -me]

Miyānuñ mū dehānuñ yok didüm **incindi** ol ğonca / Yüzüme güle bakmaz şimdi kaç u hāl bir yüzden (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 257, Beyit 4). [incindi, -di]

Bir gün āh itdüm ğam-ı hıtt u hādün-den **incinüp** / Çok degül 'afv it efendi ben kıluña bir ğunah (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 294, Beyit 2). [incinüp, -üp]

iñen: Çok, pek, fazla.

Efsāne-i zülfüñi göñül kıldı Muṭavvel / Likin dehenün şerhin **iñen** Muhtaşar eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 60, Beyit 6). [iñen,]

Hevā-yı hāl ü zülfüne düşelden okıya gelmez / Biñ altun āşyānına **iñen** yüksek uçar şahin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 244, Beyit 2). [iñen,]

Ey bād serve söyle bir gün yutarlar anı / Şalınma sen **iñen** de reftār-ı yāra karşı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 274, Beyit 3). [iñen,]

iñiled-: İnletmek.

İder āhı okına püte-i çerhi nişān hasta / **iñiledür** duruş kıddin büküp eyler kemān hasta (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 305, Beyit 1). [iñiledür, -ür]

inkār: Reddetme, kabul etmeme.

Eyledüm da'vî-i 'aşkına ezelde ikrār / Yār-ı sâbit-kademüm şanma ki **inkārum** var (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 73, Beyit 3). [inkārum, -um]

Sūsen-i sālüse deg gülşende zāhidlenme sen / Destesi destinde tolu yir yok **inkārum** konağ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 130, Beyit 2). [inkārum, -um]

inkār it-: Reddetmek.

Ṭoğrı kıluñ olduğın **inkār ider** mi gör kıbak / Oklara dikilüp eyler cān u başın pāy-ı sūr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 91, Beyit 3). [inkār ider, -er]

Müdde'iler cem' olup başına odlar yağıdılar / **İtmedi** bir dem hevā-yı 'aşkıñı **inkār** şem' (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 128, Beyit 6). [inkār itmedi, -medi]

İnkār idenün hāli nedür mes'ele ma'lūm / İkrār iden islāma vü imāna irişdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 336, Beyit 7). [inkār idenün, -enün]

inķiyād it-: Boyun eğme, baş eğme, itâat etme.

Zar u zoruyla cehd itme kaçâdan hâric olmaz iş / Hasîse **inķiyād itme** gelür taķdîr olan kısmet (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 21, Beyit 5). [inķiyād itme, -me]

Ferâğat-baħş olur şâh u vezîre **inķiyād itmez** / Olanlar ķalb-i istignâyıla ferzânesi ‘aşķuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 153, Beyit 2). [inķiyād itmez, -mez]

Bu dehrüñ devleti let derhemi hem ķablı pür-gavgâ / Dilâ her sancağı bir sancı ancak **inķiyād itme** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 302, Beyit 4). [inķiyād itme,]

iñle-: İnlemek, feryat etmek.

‘Aşķuñ hevâsı ile geh ağlar geh **iñlerin** / Nem var benüm eşer senüñ ortada ben neyin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 258, Beyit 4). [iñlerin, -rin]

iñlet-: İnletmek, inlemesine sebep olmak; acı ķektirmek, üzme.

Geh ağladur beni gâh **iñledür** bu âh meded / Ne demlere ķodı n’eyler bu rûzgârı görüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 148, Beyit 2). [iñledür, -ür]

Ėamuñ sâğar gibi hûn itdi bağrum derdüñ **iñletdi** / Raķîmî gibi bir mestüñ mi vardur kim ola ķanzil (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 176, Beyit 7). [iñletdi, -di]

inşâ kıl-: Yazmak, kaleme almak.

Şevķ-ı ruķsârûñla **ķıldum** bir Ėazel **inşâ** Hüseyn / Maṭla‘ıdur maṭla‘-ı mihr-i cihân-ârâ Hüseyn (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 237, Beyit 1). [inşâ ķıldum, -dum]

insân: Kişi, şahıs, ademoğlu.

Bu la‘l-i cân işâr ile bu nergis-i bîmâr ile / Cânâ sen âdem cânısın **insâna** şıḥḥat yaraşur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 103, Beyit 6). [insâna, -a]

Vaz‘ iden ķudret nigîni üzre **insân** cevherin / Hâtem-i la‘lûñe mühr itmiş şehâ cân cevherin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 252, Beyit 1). [insân,]

‘Aceb divânedür kim itmedi **insâna** ünsiyet / Beyâbnarlarda vaḥşîlerle ülfet ihtiyâr itdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 321, Beyit 5). [insâna, -a]

Eger ey dil görem dirseñ kemâl-i şun‘-ı Yezdânı / Temâşâ kıl güzellerde melek-şüretlü **insânı** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 337, Beyit 1). [insânı, -ı]

insâniyyet: İnsanlık || iyilik.

N’ola **insâniyyet** itseñ ey melek-ṭal‘at baña / Bir perîşân-hâṭırur raḥm it ķılıp şefķat baña (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 4, Beyit 1). [insâniyyet,]

Yazma cürmin ol peri ‘aşkında ben dīvānenüñ / Ey melek luṭf eyle **insāniyyet** ile ādeme (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 286, Beyit 4). [insāniyyet,]

insāniyyet it-: İnsanlık etmek, iyilik yapmak.

Bilür dil dostı ızhār-ı mihr itmek degül lâzım / ‘Adū-yı dīve **insāniyyet itme** ey melek-ḥaşlet (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 21, Beyit 6). [insāniyyet itme, -me]

N’ola **insāniyyet itse** baña çeşmüñ ey melek / Taña qalup mihr ider mihrüm görüp mäh-ı felek (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 160, Beyit 1). [insāniyyet itse, -se]

İrişdüirdi cenāb-ı vuşlatuña ey perî-peyker / Çok **insāniyyet itdi** bir melek-rû ādemüñ gördüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 218, Beyit 4). [insāniyyet itdi, -di]

intikām it-: Öç almak.

Bu devr-i dūna gel ey dil bir **intikām idelüm** / Müdām mest olalum ‘işret-i müdām idelüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 180, Beyit 1). [intikām idelüm, -elüm]

intisāb: Bağlılık // ilgi.

İtmez āhūlarla seyrān-ı çerāgāh-ı Ḥoten / Āsitānuñ atlar ile **intisāb** ister göñül (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 169, Beyit 3). [intisāb,]

Faḥr idüp ey çeşmi āhū ger olursam ṭaṇ mıdur / Āsitānuñ itleriyle **intisābum** var benüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 192, Beyit 3). [intisābum, -um]

intisāb eyle-: Bağlanmak, bağ kurmak.

Mecāzuñ varlığı yokdur ḥakīkat ictināb eyle / Gözüñ aç gözle varlık kimdedür var **intisāb eyle** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 299, Beyit 1). [intisāb eyle,]

intizār: Beklemek; birinin yolunu gözlemek.

Müşkil budur ki vaşluña irmezden öñ ölem / Āsāndur ölmek illā baña **intizār** güc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 26, Beyit 5). [intizār,]

intizār-ı ğam-ı hicrān: Ayrılık yarasının bekleyişi.

Bilmedüm vuşlatına ḥasta Raḥîmî çāre / **intizār-ı ğam-ı hicrān** ile öldüm gitdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 345, Beyit 5). [intizār-ı ğam-ı hicrān,]

inzivā-yı genc-i şifā: Şifa hazinesine çekilmek.

Dü ‘ālemde hemān şāhum qabūl-i dāğ-ı derdüñdür / Raḥîmî **inzivā-yı genc-i şifā** n’itsün o vīrānı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 335, Beyit 7). [inzivā-yı genc-i şifā,]

ir-:

1.Ulaşmak.

Harāret **irmesün** tāb-ı güneşden deyü ol māha / Duḥān-ı āh-ı dilden eyledüm bir sāyebān peydā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 5, Beyit 2). [irmesün, -mesün]

Kaşr-ı ḥüsni yüce kılmışdur şalın bünyād aña / Ey gönül **irmez** kemend-i nāle vü feryād aña (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 8, Beyit 1). [irmez, -mez]

Zülfün şikesti ‘ömr-i dirāze **irer** ebed / Derdün marîzî itmedi dermāna imtizāc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 24, Beyit 6). [irer, -er]

Şabā gibi vişālün bāğına bir dem **irem** diyü / Bu dil dîvānedür şahrāya geh kuhsāra düşmişdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 53, Beyit 2). [irem, -em]

Kaṭ‘ it ta‘alluḫ riştesin miḳrāz-ı ḥarf-i lā ile / Peyvend-i illāya **iriş** gör nef‘ u zar kimlerdedür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 101, Beyit 4). [iriş, -iş]

Rahîmî ḳaḥbe-zen dünyāda her nā-merde dil virme / Tuz etmek bilmeyenden ara zaḥmet ara zaḥm **irmiş** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 125, Beyit 5). [irmiş, -miş]

Vücūduña **irelden** ten bu gönlümde ḳarārüm yok / Tenüm bî-tāb olup titrer elümde ihtiyārüm yok (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 142, Beyit 1). [irelden, -elden]

Fiğānum bir maḳāma **irdi** şimdi / Dutar göklerde ey meh zühre āheng (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 149, Beyit 3). [irdi, -di]

Dāmenine **irmege** her dem şabā pîrāhenün / Ḳomadı elden yaḳasın dil-berā pîrāhenün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 158, Beyit 1). [irmege, -mege]

Çıkarsa müze-i ḳayd-ı ṯarîḳ-ı şehir-i vuşlatdur / **iren** ser-menzile ser-pā yaluñ ‘uryānımış bildüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 199, Beyit 3). [iren, -en]

irdi mi ol māha āyā ben ḡubārından keder / Gözḡ sende ‘ālemün vech-i ziyāyı görmedüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 217, Beyit 5). [irdi, -di]

Yüksek uçar **iremez** seyrine şeh-bāz-ı ‘uḳul / Kimseye şayd olmaz ol kebg-i ḥurāmān sinelü (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 271, Beyit 2). [iremez, -emez]

İligimün ḳuruduḡı bu ki her çeb ola rāst / Cāme-i vaşluña **irüp** süre devrānı zırh (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 293, Beyit 3). [irüp, -üp]

Ġarḳa viridi āb-ı çeşmüm sūy-ı baḥri ser-be-ser / Dūd-ı āhum çerḥe **irdi** şahidüm māi vü mäh (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 298, Beyit 5). [irdi, -di]

Teferrücgāh-ı bāğ-ı vaşluña bir dem **irem** diyü / Gözümün ey boyı servi revān her sū aḳar yaşı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 318, Beyit 4). [irem, -em]

irüp Bağdād kūyına olınca vaşluña mevşıl / Gözümün ḳara ḳanlu yaşı ḡarḳ itdi Ḳaramanı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 320, Beyit 2). [irüp, -üp]

Yolum var devlete **irsem** n’ola ey şāh-ı ḳişver-gir / Selimü’l-bāl ile bāb-ı şeref derbānıyuz şimdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 329, Beyit 4). [irsem, -sem]

Yaşum içinde her sū ‘aks-i la’l-i yāri ben gördüm / Deñiz gözine şoksun baħr u **irsin** la’l ü mercānı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 333, Beyit 3). [irsin, -sin]

Teferrücgāh-ı bağ-ı vaşluña bir gün **irem** diyü / Vücūdum çerħ urur dolābveş çeşmüm döker yaşı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 342, Beyit 3). [irem, -em]

Leţāfet gülşeninde yine bir gül-berg-i nāz **irdi** / Hezārān bülbül-i gūyāsı var bir ‘aşk-bāz **irdi** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 349, Beyit 1). [irdi, -di]

Lebin öpmek müyesser olmadı bir şem‘-i ruhsāruñ / Velikin oda yanmış cāna sūzumdan güdāz **irdi** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 349, Beyit 2). [irdi, -di]

Harîm-i hüsn içinde hāşılı cūy-ı sirişkümdür / Özün kıl yaşını yā Rab k’o serv-i ser-firāz **irdi** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 349, Beyit 3). [irdi, -di]

Hümā pervāz ‘ālî seyr laçin-i sa‘ādetdür / Tezervi ‘ālemi şayd itmege bir şāh-bāz **irdi** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 349, Beyit 5). [irdi, -di]

Bir dem şu gibi **irmedi** didār seyrine / Şol tünd-revi saħt-ı dil olan hācer gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 351, Beyit 4). [irmedi, -medi]

2. Gelmek.

Dimāğ-ı cāna **irdi** şubħ-dem bir nūkhet-i cān-baħş / Raħîmî ol mu‘aţtar zülf-i ‘anber varsa būdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 79, Beyit 4). [irdi, -di]

Cülüs itdi göñül taħtına yārūñ pertev-i hüsnî / Raħîmî yine şehre bir şeh-i çāker-nevāz **irdi** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 349, Beyit 6). [irdi, -di]

3. Dokunmak, isabet etmek.

Şıdum seng-i ğam ile kāse-i mecnūn-şıfat başum / Haţā taş **irüp** tā kim ser-i dildāra zaħm irmiş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 125, Beyit 2). [irüp, -üp]

Nice bitsün tîğ-i hicrānuñ yürekde yāresi / Dil şokup ağzın **irer** ğamzeñ gibi her tār-ı zülf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 132, Beyit 5). [irer, -er]

irādet: Gönül isteği.

Tapuña gelüp şāh-ı Selîm Hān-ı ‘ālî-şān / İhlāş ile ‘arz itdi **irādet** Baba Hāmza (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 287, Beyit 3). [irādet,]

irem bağ: Âd’ın oğlu Şeddad’ın yaptırdığı yalancı cennet.

Cemālūñ haħķı ey gonca **irem bağına** yok müslim / Ser-i kūyuñ gibi dünyāda bir ārāmgāhum var (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 76, Beyit 4). [irem bağına, -na]

Dil **irem bağında** didāruñsuz ārām eylemez / Kākülūñsüz mürğ-i cāna dām-ı ğam bağ-ı merām (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 220, Beyit 2). [irem bağında, -nda]

‘irfān: Bilgi, kültür.

Ey Raḥīmī ben ma‘ārif baḥrinüñ ğavvāşıyam / Dehr şarrāfına şatam n’ola **‘irfān** cevherin (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 252, Beyit 7). [*‘irfān*,]

irgür-: Ulaştırmak, eriştirmek.

Ey Raḥīmī yana gör ḥadd-ı firāk-ı yār ile / **İrgürür** pervāne-i nūr-ı vişāle nār şem‘ (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 128, Beyit 7). [*irgürür*, -ür]

Kuḥl-ı ḥāk-i maḥdemüñ **irgürdügiçün** çeşmüme / Bād-ı şubḥa muştılık virdüm Şifāhān illerin (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 243, Beyit 2). [*irgürdügiçün*, -dügiçün]

Beni bir ḥālete **irgürdi** hecrüñ ‘ālî bir yüzden / Bu ḥāle vākıf olmazsañ olur aḥvāl bir yüzden (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 257, Beyit 1). [*irgürdi*, -di]

Seni Ḥaḳḳ **irgüre** sultān atañuñ baḥt u taḥtına / Süleymān-ı zemānveş ol da hem şāḥib-kırān olsun (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 259, Beyit 3). [*irgüre*, -e]

Seni bir gice tek ol şem‘-i bezm-ārāya **irgürsün** / Raḥīmī yalvarup çal bağruñuñ yağın Qadırğaya (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 289, Beyit 7). [*irgürsün*, -sün]

iriş-:

1.Ulaşmak.

Qazā taşından işitdüm vücūd-ı yāra zaḥm irmiş / **İrişüp** zār-ı bülbül ol gül-i gülzāra zaḥm irmiş (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 125, Beyit 1). [*irişüp*, -üp]

Naḳş irdi māha mihre **irişdi** zevāl-i tām / Hüsnuñ şu‘ā‘ şāyi‘ olalı ṭaraf ṭaraf (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 133, Beyit 2). [*irişdi*, -di]

Gül gibi ğonca-dehenlerle müdām iç la‘l-i nāb / ‘İşreti fevt itme sultānum **irişmezdüm** deme (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 286, Beyit 2). [*irişmezdüm*, -mezdüm]

Her neye şunarsañ **irişür** dest-i şerifüñ / Virmiş elüñe Ḥaḳḳ yed-i ṭāḳat Baba Ḥamza (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 287, Beyit 6). [*irişür*, -ür]

Deñiz deryāya ol pür-mevc-i mā‘ kemhāsını giysin / **İrişdi** rüzgār-ı vuşlatı niçün donanmaya (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 289, Beyit 2). [*irişdi*, -di]

Ey beşir-i nükhet-i zülfin **irişdür** çın seher / Gülşen-i firdevse dönsün beytü’l-aḥzānum yine (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 296, Beyit 2). [*irişdür*, -dür]

Ey şeh şu ki sen şāh-ı ‘alî-şāna **irişdi** / Devr-i ‘Ömere Ḥazret-i ‘Osmāna **irişdi** (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 336, Beyit 1). [*irişdi*, -di]

Şāhum olalı ser ‘alemüñ pertev-i nuşret / Tiĝ-i zaferüñ mäh-ı dirahşāna **irişdi** (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 336, Beyit 2). [*irişdi*, -di]

Sāye şalalı kākül-i dil-ber gibi tüĝuñ / Tuĝrā-yı zafer Hinde vü Kāşāna **irişdi** (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 336, Beyit 3). [*irişdi*, -di]

Reh-ber olalı himmeti aşhâb-ı ʿızâmuñ / Aʿyâna ʿavn-ı nâşıruñ ihsâna **irişdi** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 336, Beyit 4). [irişdi, -di]

Küyuñda fedâ olanuñ oldu yiri cennet / Merhûm oluban rahmet-i Raḥmâna **irişdi** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 336, Beyit 5). [irişdi, -di]

Emrüne boyun urdı vü baş egdi kalemvâr / Tiğüñ haberi şâh-ı Ḥorāsâna **irişdi** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 336, Beyit 6). [irişdi, -di]

İnkâr idenüñ hâli nedür mesʿele maʿlûm / İkrâr iden İslâma vü îmâna **irişdi** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 336, Beyit 7). [irişdi, -di]

Nâ-ḥaḳḳa teveccüh iden ey şâh-ı ḥaḳîḳat / Ger Ḥusrev ola soñ ucu ḥusrâna **irişdi** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 336, Beyit 8). [irişdi, -di]

Envâr-ı ruḥuñdan ṭolayı ṭabʿ-ı Raḥîmî / Her şîʿri anuñ şîʿr-i dıraḥşâna **irişdi** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 336, Beyit 9). [irişdi, -di]

İrişmez semʿine feryâd u âhum Lala Paşanuñ / O cevr-i goncadan ʿayyûka irgürdüm ben efgâni (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 337, Beyit 5). [irişmez, -mez]

2. Gelip çatmak.

Giceyi gündüze katup **irişdi** yine bahar / Şafâ-yı ʿişreti biz daḥi şubḥ u şâm idelüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 180, Beyit 6). [irişdi, -di]

irişdür-: Eriştirmek, ulaştırmak.

İrişdürdi cenâb-ı vuşlatuña ey perî-peyker / Çok insâniyyet itdi bir melek-rû âdemüñ gördüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 218, Beyit 4). [irişdürdi, -di]

irşâd it-: Yol göstermek.

Gönlümi ḳaddüñ hevâsından ayırmam bir nefes / Râstî bir ṭoḡrı yoldur **itdügüm irşâd** aña (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 8, Beyit 4). [irşâd itdügüm, -dügüm]

irtişâ: Rüşvet alma, rüşvetçilik.

İrtişâdan ictinâb eylerdi evvel ehl-i ʿörf / Şimdi şerʿî şüret eyler oldılar ikrâh yok (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 144, Beyit 6). [irtişâdan, -dan]

İsâ: Hz. İsa: Kendisine kitap verilen dört peygamberden biridir. Hz. İsa, Annesi Hz. Meryem, Allah'ın emri ve hikmeti ile Cebrail'in bir üfürmesiyle gebe kaldığı için babasız dünyaya gelmiştir. Hz. İsa'ya-vahiy yoluyla- İncil nazil olmuştur. Hz. İsa, ölüleri nefesiyle diriltir, körlerin gözlerini açar ve hastalıkları giderirdi. Mesîh, Rûhullah, İbn-i Meryem de unvanlarıdır.

Laʿl-i cân-baḥşuñla gören sen şanem-sîmâyı dir / Gökden indi yir yüzine var ise **İsâ** bu gün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 227, Beyit 4). [İsâ,]

‘İsā-dem: İsa nefesli.

Yād-ı la‘lündür Raḥīmī mürdeye viren ḥayāt / Ḳālīb-i fersüdedür ey **‘İsā-dem** cānsuz cesed (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 40, Beyit 7). [‘İsā-dem,]

İsār:

1.Serpme, dökmek.

Şeh-süvārum gel ayak baş rûy-ı ḥāk-ālüdeme / Ḥāzır itdi gözlerüm **İsār** içün dürr-i şemen (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 249, Beyit 3). [İsār,]

2. İkrām, bahşış, cömertlikle verme.

Biz mey-i ‘aşk ile mestüz kūy-ı ḥammār isterüz / La‘l-i yāre cür‘a gibi cānı **İsār** isterüz (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 107, Beyit 1). [İsār,]

İsār eyle-: Saçmak; feda etmek.

Yoluña nem var ise ser-cümle **İsār eyledüm** / Varlığumda dilde gam ḳalmış durur gözde remed (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 40, Beyit 4). [İsār eyledüm, -düm]

İsār it-: Saçmak, serpmek.

Ey Raḥīmī āferin aḥsente şî‘r-i pāküne / Yāra **İsār itdi** ḥüsn-i vech ile ḥüsn-i maḳāl (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 172, Beyit 7). [İsār itdi, -di]

Didi seyr itdükce ben sen gözleründen dem-be-dem / Pāyuma dāmenle **İsār it** güher dîdem be-çeşm (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 185, Beyit 2). [İsār it,]

İse: Koşul edatı.

Sîne pür-gam dîde nem āşüfte dil pür-iztîrāb / ‘Aşk efzün yār zālīm ‘ömr **İse** eyler şitāb (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 13, Beyit 1). [İse,]

Fehm eyler **İseñ** rāst nevāyı yine şüfî / Pencgehdde maḳāmuñ ola şehnāz-ı maḥabbet (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 22, Beyit 2). [İseñ, -ñ]

‘Azmüñ Raḥīmī merḥale-i rāh-ı ‘aşk **İse** / Eyle sefer yarağını ḳıl ihtiyār göc (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 26, Beyit 7). [İse,]

Reh-i kūyına nice yol vara dil yalvarırmaz / ‘Aḳl **İse** kendüyi güm-geşte vü gümrāh bilür (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 47, Beyit 6). [İse,]

Dîvāne-i ser-ḥalka-i zencir-i maḥabbet / Āşüfte-i ‘aşk ister **İseñ** işte beni gör (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 52, Beyit 2). [İseñ, -ñ]

Ey Raḥīmî ḳadd ü zülf-i yār **ise** sevdā-yı cān / Şubḥa dek yıldız şayup her gice ol bî-dār-ı ‘ömr (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 62, Beyit 7). [ise,]

Güle bakduñ gülşene var **ise** ey ferḥunde-rû / Haşre dek bağ-ı cinânveş nev-bahār olmış yatur (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 104, Beyit 5). [ise,]

Sen kaçan nāz eyler **iseñ** baş u cān oynar gönül / Cāna ḳılmaz öyle ser-bāzuñdur ol cān-bāz nāz (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 109, Beyit 4). [iseñ, -ñ]

Ġamze bir keskin ḥarāmî çeşm-i fettān yol başar / Vaşl **ise** bir ince bil ġāyet maḥall-i ihtirāz (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 118, Beyit 2). [ise,]

Ḳaşrını yıḳmak **ise** düşmenüñ ey nāle ġarāz / Sîneden derd ile çık günbed-i devvāra yapış (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 120, Beyit 6). [ise,]

Virmez **isem** başumı şevḳüñ hevāsıyla senüñ / Küll-i eczāmı küñ it ey şem‘-i rüşen oda yak (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 140, Beyit 2). [isem, -m]

Ey Raḥīmî seyr-i didār **ise** dā‘im ārzü / Ma‘il olma her yaña şu gibi sūy-ı yāra bak (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 143, Beyit 5). [ise,]

Gün bu gündür aç gözün nergis gibi gülzāra bak / Mā‘il-i didār **iseñ** şu gibi ḥadd-i yāra bak (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 143, Beyit 1). [iseñ, -ñ]

Hevādār olma her bir sāyesinden ‘ār iden serve / Cihān bāğında besdür ‘ārif **iseñ** seyr-i şimşāduñ (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 156, Beyit 3). [iseñ, -ñ]

Haṭṭ-ı cān **ise** Raḥīmî kāmrānlıḳdan murād / Var özüñ bir Ḥusrev [ü] Şîrîn lebe Ferḥād ḳıl (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 163, Beyit 7). [ise,]

Vüfūr-ı luṭfuña maḡrūr olup ḳıldum **ise** güstāḥ / Ümîd-i ‘afv ile cürm ü cināyāt ihtiyār itdüm (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 194, Beyit 6). [ise,]

Eger göndermez **ise** la‘l-i cān-baḥşuñ dile merhem / ‘İlāca ḳābil olmaz bu ten-i mecrūḥ-ı şad çāküm (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 219, Beyit 6). [ise,]

Ġarāz didār **ise** ey dil düşen şu gibi her taş / Yüzünü ḥāk-i rāh-ı yārda hem mesken eylersin (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 230, Beyit 6). [ise,]

N’ola öldürmege ḳaşd eyler **ise** ġamzelerüñ / Sen benüm la‘l-i revān-baḥşuñ ile cānumsın (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 232, Beyit 4). [ise,]

Ṭapuñ dervîşi dergāh-ı Süleymān-ı zemān **ise** / Raḥīmî de ḳapu dervîşidür dervîşe dervîşān (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 269, Beyit 5). [ise,]

Yire urmasın dir **iseñ** arḳañı rübāh-ı dehre / Şîr-i merd ol olıgör ḳurdum bir arslan sînelü (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 271, Beyit 4). [iseñ, -ñ]

Hāşıl itdüm zaḥm-ı tiġüñ cān u ser terk eyleyüp / Ḥarc idüp nem var **ise** cānā ḳazandum āb-rû (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 275, Beyit 4). [ise,]

İsfahān: İran’da Şiraz’la Tahran arasında nüfusu kalabalık bir şehirdir.

Ṭālî‘-i naḥsı ḥarāba virdi Sa‘d-ābādını / Başa tozlar ḳoparuban **İsfahānın** yaḳdılar (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 61, Beyit 3). [İsfahānın, -m]

İsî-dem: Hz. İsa nefesli.

Bir demde biñ mürde kıılır zinde lebüñ ey **İsî-dem** / Cān u cihānuñ cānısın cānāna şıḥḥat yaraşur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 103, Beyit 2). [İsî-dem,]

İsî-nefes: Hz.İsa'nın ölülere can veren nefesi gibi nefesli.

İşigüñden cüdā olmazdı ey **İsî-nefes** ‘āşık / Bir üni yirde gökde bir üni eyler fiğān ḥasta (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 305, Beyit 3). [İsî-nefes,]

İskender: İskender-i Zül-karneyn (iki boynuz sahibi İskender). M.Ö. 3000 yıllarında yaşamış olan peygamber. Seddi-i İskender denilen şeddi yapan; Yec'üc Mec'üc kavmini engelleyen ve Kur'an'da peygamber olduğu bildirilen ulu kişi. Hızır ve İlyas'la yola çıkıp âb-ı hayat (ölümsüzlük suyunu) arayan kimse. Hızır ve İlyas, bu suyu bulup içmişler, fakat İskender yolunu kaybedip ülkesine dönmüştür.

Ḥaṭṭ degül ḥaddinde yārūñ mülk-i ḥüsni ḥıfz için / Çekdi **İskender** gibi ol fitne-i Ye'cüce sed (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 40, Beyit 2). [iskender,]

Ġālibem himmetde ben ey Hızır-dem **İskendere** / Ṭālib-i cān oldu ol ben bezl-i cān itsem dirin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 266, Beyit 4). [iskendere, -e]

İslām: Allah'ın Kur'an ile vahyettiği ve esasları Hz. Muhammed tarafından bildirilen din, müslümanlık.

İnkār idenüñ ḥālî nedür mes'ele ma'lûm / İkrār iden **İslāma** vü imāna irişdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 336, Beyit 7). [İslāma, -a]

İsm: Ad, isim.

La'lüñe ben ḥasta ola cān iken ey Hızır ḥad / Bilmez idi **İsmi**ni mā'û'l-ḥayātuñ bir aḥad (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 35, Beyit 1). [İsmi, -ini]

İşmet: Temizlik, iffetlilik.

Şubḥ-dem çāk eyleşem gül gibi **İşmet** cāmesin / Raḫşa girsem gün gibi mihrüñle devrān eyleşem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 197, Beyit 2). [İşmet,]

İsnād it-: Yükleme, dayandırmak || İftirada bulunmak, kara çalmak.

Saṇa ḫahr u cefā **İsnād iden** mihr ü vefā bulmaz / Senüñ derhemlerüñ ḥod merhem-i maḫbûl-i dil-rişān (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 269, Beyit 2). [İsnād iden, -en]

İssi: Sahip.

Büsbütün halk-ı cihân bildi ki bir yârüm var / Hüsn ü hulk **issi** ‘aṭā menba‘ı dildârum var (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 73, Beyit 1). [issi,]

Bize zulm itmeden ey çerh-i dün dün yoksa âh itdün / Alur her haqqımız ‘adl **issi** bir sultânımız vardur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 87, Beyit 6). [issi,]

Faḥr-i âl-i Aḥmedüz biz kârımız ḥubb-i ‘Alî / Egmişüz baş ol ‘Ömer ‘adl **issi** ‘Osmân oğlına (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 306, Beyit 2). [issi,]

iste-:

1. Arzu etmek, dilemek, talep etmek.

Esîr-i bend-i ḡurbetdür gönül ‘azm-i diyâr **ister** / Ciger mecrûḥ-ı tîḡ-i hecrdür vaşl-ı nigâr **ister** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 56, Beyit 1). [ister, -r]

Cihân bağ-ı degül ger ravza-i ḥuld-ı berîn olsa / Gönül meyl itmez ol eṭrâfa seyr-i kūy-ı yâr **ister** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 56, Beyit 2). [ister, -r]

Cefâ-yı ḥârdan cân bülbülî rencide-ḡaṭırdur / Gül ü gülzârdan yok ḡazṣı seyr-i gül-‘izâr **ister** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 56, Beyit 3). [ister, -r]

Çeküp dāmânını kuhsârveş şahrâ-yı ‘âlemde / Ferâḡat yaḡasından dil deñiz gibi kenâr **ister** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 56, Beyit 4). [ister, -r]

Şehâ ṭab‘-ı Raḥîmî bülbül-i bağ-ı belâḡatdur / Anuñçün gülşen-i kūyuñda verd-i i‘tibâr **ister** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 56, Beyit 5). [ister, -r]

Ey Raḥîmî ger ecel tîrinden **isterseñ** ḡalâş / Bir kemân-ebrû için çek durma yâr-ı intizâr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 77, Beyit 5). [isterseñ, -rseñ]

Benüm divâne gönüm vaḡdet-i âbâd ferâḡ **ister** / Yilüp yiller gibi yıllarla şimdi o turaḡ **ister** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 84, Beyit 1). [ister, -r]

Heves kılmaz behiştâsâ bahâr-ı bağ-ı dünyâya / Ruḡuñsuz ey gül-i ter şanma seyr-i bağ u râḡ **ister** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 84, Beyit 2). [ister, -r]

Vişâl-i şehriyâr-ı yâra şem‘-i encüm olmazdı / Hemân kendü özin yanmaḡa tenhâ bir ocaḡ **ister** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 84, Beyit 3). [ister, -r]

Ḥaṭuñ geldükce cânâ ḡâlûñe efzûn olur meylüm / Ğam-ı ḡaṭṭuñ dile eski belâdur tâze dâḡ **ister** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 84, Beyit 4). [ister, -r]

Teraḡḡum kıl Raḥîmî cür‘aveş pây-mâl-i devrândur / Senüñ ey sâḡ-i gül-ruḡ elüñden bir ayâḡ **ister** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 84, Beyit 5). [ister, -r]

Uşandı dâr-ı ḡurbetden gönül ‘azm-i diyâr **ister** / Vefâ şehrinde bir ‘âlî-mürüvvet şehriyâr **ister** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 105, Beyit 1). [ister, -r]

Ḥaḡîḡat-dân ola hem pür-ḡaḡîḡat-bîn ü ḡaḡ-perver / Senüñ gibi sa‘âdet kânı şâḡ-ı kâmkâr **ister** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 105, Beyit 2). [ister, -r]

Seni bir yaña devletle ḡosañ bir yaña dünyâyı / Mübârek ola saña dil seni bî-iḡtiyâr **ister** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 105, Beyit 3). [ister, -r]

Yoluñda cān virendür başa altın şan‘at-ı ‘aşkuñ / Vefā ehlini şāhum şanma kayd-ı kār-bār **ister** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 105, Beyit 4). [ister, -r]

Getürdüm tuhf-e-i cān-ı hākîri kūy-ı cānāna / Qabûl eyle dimek haddüm degül ol yādgār **ister** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 105, Beyit 6). [ister, -r]

Rahîmî dü cihāna dergehüñ virmez benüm hānum / Anı vallāhi şanma bir daḥi dār u diyār **ister** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 105, Beyit 7). [ister, -r]

Biz mey-i ‘aşk ile mestüz kūy-ı hammār **isterüz** / La‘l-i yāre cür‘a gibi cāmî îşār **isterüz** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 107, Beyit 1). [isterüz, -rüz]

Bülbül-i hoş-nağmesiyüz gülsitān-ı ‘aşkuñuñ / Açılup sen goncaya karşı bu dem zār **isterüz** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 107, Beyit 2). [isterüz, -rüz]

Bāğ-ı hüsnüñsüz cinān bāğına dil dil bağlamaz / Şu gibi şāfi-nihādüz seyr-i didār **isterüz** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 107, Beyit 3). [isterüz, -rüz]

Müşteriyüz naqd-i cān ile lebüñ kālāsına / Yok dime āzār ile ey gonca bāzār **isterüz** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 107, Beyit 4). [isterüz, -rüz]

Ārzū-yı gül kılop gülşen recāsın itmezüz / Gül gibi bir ḥande-rū ferḥunde-didār **isterüz** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 107, Beyit 5). [isterüz, -rüz]

Zāhidā zerḳ u riyānuñ cübbesin çāk itmişüz / Biz ne nāmūs özlerüz ‘aşk içre ne ‘ār **isterüz** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 107, Beyit 6). [isterüz, -rüz]

Ey Rahîmî nāy u nūşından bu bezmüñ fāriğuz / Āhveş ammā dem olur bir hevādār **isterüz** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 107, Beyit 7). [isterüz, -rüz]

N’ola Rahîmî buse **isterse** leblerüñden / Cānā lezîz ü terdür ekşer gıdā-yı nev-rüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 108, Beyit 7). [isterse, -rse]

Gülşen-i hüsnüñ gören dehrüñ bahārın **istemez** / Seyr iden haddüñ bu deştüñ lālezārın **istemez** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 114, Beyit 1). [istemez, -mez]

Mest olan cānā ḥayāl-i la‘l-i nābuñla müdām / Bezm-i dünyānuñ şarāb-ı hoş-güvārın **istemez** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 114, Beyit 2). [istemez, -mez]

Öte dur dir baña kapuñdan rakīb-i zāğ-ṭab‘ / Āh ol bu murğ-zāruñ murğ-ı zārın **istemez** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 114, Beyit 4). [istemez, -mez]

Ṭoğrı kul olan efendi sen boyı āzādeye / Her kenāruñ sāye-i serv ü çenārın **istemez** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 114, Beyit 5). [istemez, -mez]

Ol kerem kânı işitmiş āhuma rahm eylemiş / Ben hevā-ḥ‘āhuñ muḥālîf rüzgārın **istemez** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 114, Beyit 6). [istemez, -mez]

Ey Rahîmî āşinā-yı baḥr-i ‘aşk-ı yār olan / Yād-ı ‘ummān **istemez** deryā diyārın **istemez** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 114, Beyit 7). [istemez, -mez]

‘Ömr uzunluğundan **isterseñ** temettu‘ dil-berā / Şehr-i Kütāhiyyede bir kāmēt-i bālāya bak (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 137, Beyit 4). [isterseñ, -rseñ]

Akça şuyuñ mā-cerāsın bilmek **isterseñ** eger / Karadeñiz gibi çeşmümden akan deryāya bak (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 137, Beyit 5). [isterseñ, -rseñ]

Mā-cerā-yı eşk-i çeşmüm bilmek **isterseñ** eger / Ey perî-rû ‘aynıdur her dem revân enhâra bak
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 139, Beyit 2). [isterseñ, -rseñ]

‘Aşk ile vîrân olan dil **istemez** âbâdlık / Öğrenen endüh-ı hecre hiç diler mi şâdlık (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 141, Beyit 1). [istemez, -mez]

Haylı demdür dil hevâ-yı kaddüñe oldı esîr / **istemez** ammâ efendi bir nefes âzâdlık (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 141, Beyit 2). [istemez, -mez]

Çan uğud atdı gubâr-ı gam şarâb **ister** gönül / Yandı bağrum ey ciger küşem kebâb **ister** gönül (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 169, Beyit 1). [ister, -r]

Turş-rüyından rakîbüñ münharif oldı mizâc / Tâb-ı gamdan pür-harâretdür hoş-âb **ister** gönül (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 169, Beyit 2). [ister, -r]

İtmez âhûlarla seyrân-ı çerâgâh-ı Hûten / Âsitânüñ atlar ile intisâb **ister** gönül (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 169, Beyit 3). [ister, -r]

Bende olmaz degme sultâna denâ’et ‘arz idüp / Bir senüñ gibi şeh-i ‘âlî-cenâb **ister** gönül (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 169, Beyit 4). [ister, -r]

Ey Rahîmî genc-i ‘aşk-ı yâra cây olsun diyü / Gönülümün ma’müresin dâ’im harâb **ister** gönül (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 169, Beyit 5). [ister, -r]

Şüfiyâ ihlâş ile Allâhı **isterseñ** eger / Kıl namâz eyle niyâz ammâ ki geh geh âh kıl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 175, Beyit 4). [isterseñ, -rseñ]

Ne cennet **isterem** ne hûri ne enhâradur meylüm / Ki bir dervîş-i şâhib-himmetüm didâradur meylüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 191, Beyit 1). [isterem, -rem]

Sen şehâ ol Hüsrev ü Cem-bezm ü Rüstem-rezmsin / Dergehüñ derbânlığın **ister** Kubâdvâr dîvân (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 233, Beyit 3). [ister, -r]

Ruñuñ seyr iden ey gonca çemende / Başîret yok durur gül **isteyende** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 277, Beyit 1). [isteyende, -yende]

Başuña ey felek devr içre ger gün toğmak **isterseñ** / Yüzüñ pâyına sür gel ol mehüñ bûs-ı rikâb eyle (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 299, Beyit 3). [isterseñ, -rseñ]

Görmek **isterseñ** cinân bāğında ger cān bāğını / Bir lebi goncayla gel seyr eyle sultān bāğını (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 317, Beyit 1). [isterseñ, -rseñ]

Güzellik bezminüñ devrin dem-â-dem sürmek **isterseñ** / Vefâ peymānesiyle sâkiyâ añ mest ü kallâş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 318, Beyit 6). [isterseñ, -rseñ]

2.Gerekmek.

Maḥabbet zevrağın sürmek dilerseñ baḥr-i mihr içre / Güzâfın olmaz ol bu âh gibi rûzgâr **ister** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 105, Beyit 5). [ister, -r]

İki gözümüñ biri olursa ey nûr-ı başar / Başdan ol göz çıksun ayağüñ gubârın **istemez** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 114, Beyit 3). [istemez, -mez]

3. Aramak, araştırmak.

Dîvâne-i ser-ḥalka-i zencir-i maḥabbet / Âşüfte-i ‘aşk **ister** iseñ işte beni gör (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 52, Beyit 2). [ister, -r]

istidlâl: Bir konuda kanıtlara dayanarak sonuç çıkarma, çıkarım.

Ḳapuñda bir ışıḳ olduḡına rûşen-delîlüm var / Yüzüñe beñzedürdüm şem‘i **istidlâl** bir yüzden (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 257, Beyit 5). [istidlâl,]

istiḡnâ:

1. Naz, işve.

Ṭotalum kim muḳteżâ-yı ḥüsn imiş cevır ü cefâ / ‘Âşıḳa kıymaḳ revâ mı bunca **istiḡnâyıla** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 290, Beyit 4). [istiḡnâyıla, -yıla]

2. Tokgözlülük, aza kanaat etmek.

Ḳul olmaz dergehüñden ḡayra **istiḡnâsı** ‘âlidür / Şehâ mülk-i cününüñ başḳa bir sulṭânıdır göñlüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 202, Beyit 3). [istiḡnâsı, -sı]

Ey göñül ḳonmaz meges gibi ḥasîsün ḥünına / Ḳulluḡın ‘ankâ gibi dünyâda **istiḡnâ** yüzün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 246, Beyit 5). [istiḡnâ,]

Bunca **istiḡnâ** ile mihr-i cihân-ārâyı gör / Âsitânüñ ḥâkine her şubḩ-dem sürer cebîn (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 247, Beyit 4). [istiḡnâ,]

istiḡnâ şat-: Nazlanmak.

Gözüde bir gün o meh ḥüsnini görmiş sâde / Şimdi Yûsuf gibi kendin **şatar istiḡnâda** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 280, Beyit 1). [istiḡnâda şatar, -da, -ar]

istiḡnâ-yı kalb: Gönül tokluğu.

Oldum **istiḡnâ-yı kalbiyle** gedâ-yı kūy-ı ‘aşḳ / ‘Ârifâne begligüm var ḳullanup şâhâne ṭavr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 65, Beyit 2). [istiḡnâ-yı kalbiyle, -iyle]

istiḡnâ-yı nâz: Nazlanma.

Oligelmiş resmdür ‘uşşâḳa **istiḡnâ-yı nâz** / Şâḩ-ı ‘âlî-şân olan lâbüdd gedâdan ‘âr ider (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 82, Beyit 3). [istiḡnâ-yı nâz,]

istiḩkâḳ: Hak etmek, hakkı olmak.

Devleti Hakkı umarum saña vire sultânım / Zât-ı pâküñde vücûhât ile var **istihkāk** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 138, Beyit 6). [istihkāk,]

istikāmet: Doğruluk, dürüstlük.

İstikāmet bir elifdûr aradan hâzif itdiler / Şimdiki ‘aşr içre bir sülmen ile Selmân ey göñül (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 174, Beyit 3). [istikāmet,]

Hevādârı olanı kâmetüñüñ **istikāmetle** / Mezellet yollarında sāye gibi hâksâr itme (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 278, Beyit 3). [istikāmetle, -le]

istikāmet eyle-: Yönelmek.

İstikāmet eyleyüp düşme sekāmet semtine / Key şakın olma Raḥîmîveş günehkâr ey göñül (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 171, Beyit 5). [istikāmet eyleyüp, -yüp]

istimā‘ it-: İşitmek.

Semā‘ it **istimā‘ it** bâng-i nâyı gûş-ı hûşıyla / Maḳām-ı nağme-i ‘uşşākı nālân olmayan bilmez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 117, Beyit 6). [istimā‘ it,]

istinsāh: Bir metnin, bir kitabın elle bir nüshasını yazma, Kopya edip sûretini çıkarma.

Defter-i ‘aşkumı taşhîh idemez kâtib-i dehr / Levḥden lâyiḥ ola aña meger **istinsāh** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 29, Beyit 3). [istinsāh,]

iş:

1. Vaziyet, durum.

Pür-ğaraş ‘ırz ehline ‘arz **işlerinüñ** işleri / Vâkıf ol bu sırra şāhum bir ‘adāletgāh yok (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 144, Beyit 4). [işlerinüñ, -lerinüñ]

Güneş yüzüñe muḳābil olursa bedr-i münîr / Tūtalum eksigin ey meh **işin** temām idelüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 180, Beyit 5). [işin, -in]

2. Yapılan şey, amel, eylem.

Zar u zoruyla cehd itme ḳazādan ḥāric olmaz **iş** / Ḥasise inḳıyād itme gelür taḳdîr olan kısmet (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 21, Beyit 5). [iş,]

Pür-ğaraş ‘ırz ehline ‘arz işlerinüñ **işleri** / Vâkıf ol bu sırra şāhum bir ‘adāletgāh yok (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 144, Beyit 4). [işleri, -leri]

Ben ideyin Allāh oñara her **işüñ** ey şeh / Furşat gemisi her yaña şāhāne şalınsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 254, Beyit 4). [işüñ, -üñ]

Çü kişi-zâdesin **ışüñ** hayırdur niyyetüñ hayra / Saña bed-hvâh olanlardur kamu bed-hüy bed-kışân
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 269, Beyit 3). [ışüñ, -üñ]

Ğamzeñ kılıcı deldi dilüm yara eyledi / Ağyāra olacağ **ışı** ol yāre eyledi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 316, Beyit 1). [ışı, -i]

Ol meh-liqayı gör baña ne **ışler** işledi / Dönderdi yüzini beni āvāre eyledi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 316, Beyit 2). [ışler, -ler]

İş: Zevk ve safa, yiyip içip eğlenme.

Hasta göñlüm yidügi hün-ı cigerdür rüz u şeb / ‘İşret ü **İşi** müdām olsun şarabnāk olsun ol (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 179, Beyit 3). [‘İşi, -i]

İş it-: Eğlenmek, zevk ü sefa sürmek.

Tāb-ı aşkuñla ciger biryān u çeşmüm hün-feşān / Gel berü **İş it** şarābum hem kebābum var benüm
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 192, Beyit 2). [‘İş it,]

Yine gül gibi **İş it** gonca-leblerle bahār içre / Söz aç bülbül gibi gel gül gibi bir murğzār içre (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 284, Beyit 1). [‘İş it,]

Geh kenār-ı cūda **İş it** gehi germ-ābede / Ey boyı serv-i revān irmez bilürsin dem deme (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 286, Beyit 5). [‘İş it,]

Mey yirine Raḥīmī anuñ ḡanın içesin / **İş ide** sākī bir gözi mestāne olmaya (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 297, Beyit 8). [‘İş ide, -e]

İş ü ‘işret it-: Yiyip içip eğlenmek.

Men‘ itme şüfî dil-ber ü meyden Raḥīmī / Ko **İş ü ‘işret itsün** anı şimdi çağıdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 86, Beyit 4). [‘İş ü ‘işret itsün, -sün]

İşāret: İz, alamet, emare.

Raḥīmī ‘ākıbet aydınlığına bir **işāretdür** / Çıkup Aydın ol ay yüzlüyle geldüñ Aḡşehre (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 304, Beyit 5). [işāretdür, -dür]

İşbu: İşte bu.

Şeş cihetden ejder-i nefsi tılsımāt eyleyüp / Kendüye gencine itdi **işbu** çār erkānı bir (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 68, Beyit 6). [işbu,]

İşde: İşaret zamiri.

Tutuşdum āteş-i mihrüñle mihr it yoksa şubḡāsā / Rumüz-ı mihrüñi gün gibi ey meh **işde** fāş itdüm
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 187, Beyit 4). [işde,]

‘İşe çek-: Zevk u safâya çekmek.

Şûfiyâ gâyet müdâvâdur gam u dil derdine / Şişe çek bir la‘l-i mey-gün ile cânûñ **‘İşe çek** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 160, Beyit 6). [**‘İşe çek,**]

‘İş-ı müdâm eyle-: Sürekli zevk ve sefa yapmak.

Lebüñ devrinde ey gonca göñül **‘İş-ı müdâm eyler** / Yüzüm deff nâle ney eşküm şarâb-ı la‘l-fâm eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 72, Beyit 1). [**‘İş-ı müdâm eyler,** -r]

işit-: Duymak, dinlemek.

Ey Raḥîmî **işidüp** nâlemi ol gonca dimiş / Şad hezâr ancılayın bülbül-i pür-zârum var (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 73, Beyit 5). [**işidüp,** -üp]

işidüp rahm eylemez nâlişlerin bî-dillerün / Bilmezüz kim n’eylerüz yâ Rabb dil-i nâlânımız (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 106, Beyit 4). [**işidüp,** -üp]

işidüp sem‘-i kabûliyle neyün nâlesini / Mevlevî-hâne-i ‘aşk içre ıtarabnâk olayum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 205, Beyit 6). [**işidüp,** -üp]

işiden: İşiten, duyan, dinleyen kişi.

Tolmuş idi gülşene âvâze-i zâğ u zağan / Hâli ayruksıdı bâğuñ **işidenlerden** ırağ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 130, Beyit 4). [**işidenlerden,** -lerden]

Fürkat-i kurb-ı vişâlûñle eyâ münis-i cân / Nâle olmışdur enişüm **işidenlerden** ırağ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 138, Beyit 2). [**işidenlerden,** -lerden]

işig: Eşik, kapı.

Cigerde hûn-ı hasret gözde eşk-i gam **işigüñde** / Bilinmedük daḥi nem kaldı ger maḥfî vü ger peydâ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 1, Beyit 5). [**işigüñde,** -üñde]

Ey dost **işigüñden** ırağ eyle ‘adüyü / Olmaz o vefâ ehline enbâz-ı maḥabbet (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 22, Beyit 4). [**işigüñden,** -üñden]

Hûn-ı a‘dâña bulaşmış **işigüñ** zer na‘lidür / Şanma ey mihr ü şafağ içre hilâl oldı bedîd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 32, Beyit 4). [**işigüñ,** -üñ]

işigüñ sâ‘illerine her dem ey kân-ı seḥâ / Eşk-i rüyüm sîm ile zerdür yeter iḥsân-ı ‘îd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 39, Beyit 13). [**işigüñ,** -üñ]

Tab‘-ı pür-envâr ile rüşen çerâğuñdur senün / Ey gözüm nûrî **işigüñde** Raḥîmîvâr şem‘ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 127, Beyit 7). [**işigüñde,** -üñde]

Raḥîmîyem **işigüñde** ümidüm zât-ı pâküñdür / Du‘â-yı devletün itmekden artuğ daḥi kârum yok (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 142, Beyit 6). [**işigüñde,** -üñde]

İşigüñ ehl-i diller Ka‘besi şāhib-Şafā zātuñ / Anuñçün ben de yüzüm sürmege Sa‘y eylerüm anuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 161, Beyit 4). [işigüñ, -üñ]

Rahîmî kuluña ey şāh-ı ‘ālem / **İşigüñdür** sa‘ādetgāh didüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 188, Beyit 7). [işigüñdür, -üñdür]

İşigüñde seg-i kūyuñla hem-dem bir gedā oldum / Ulu ‘izzet bulup gūyā ki şandum pādişā oldum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 193, Beyit 1). [işigüñde, -üñde]

Benüm gül yüzlü goncam hānde-rūlīkla **işigüñde** / Rahîmî virde cānın itmedi ihmāl bir yüzden (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 257, Beyit 7). [işigüñde, -üñde]

İşigüñde gözüüm yaşına bakmaz / ‘Aķīka raġbet olmazmıñ ‘Adende (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 277, Beyit 4). [işigüñde, -üñde]

İşigüñden cüdā olmazdı ey ‘İsī-nefes ‘āşık / Bir üni yirde gökde bir üni eyler figān hāsta (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 305, Beyit 3). [işigüñden, -üñden]

Taş **işigüñ** Rahîmî gibi başdı baġruma / Şimdi açıldı hālka gibi hātemüñ gözi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 312, Beyit 5). [işigüñ, -üñ]

İşigüñ taşı: Eşik taşı.

İşigüñ taşı kanlu yaşum ile olalı hem-dem / Gözümden çıkdı çokdan ‘ālemüñ yāķūt mercānı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 335, Beyit 5). [işigüñ taşı,]

İşit-:

1.Haber almak.

İşitdüm kim habībüñ ‘aşk okı kıddin kemān itmiş / Vücūdın çeşm-i fettānı gibi hoş nā-tüvān itmiş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 124, Beyit 1). [işitdüm, -düm]

Kaẓā taşından **işitdüm** vücūd-ı yāra zaġm ırmış / İrişüp zār-ı bülbul ol gül-i gülzāra zaġm ırmış (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 125, Beyit 1). [işitdüm, -düm]

La‘lüñe hem-meşreb olduġın **işitmiş** bādenüñ / Mā-ħaşal cānā şu idi kendüden āb-ı zülāl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 178, Beyit 4). [işitmiş, -miş]

İşitdüm hāsta olmuş nā-gehānī ol güzel hānum / Zemīn ü āsmānı oda yaķdı şu‘le-i āhum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 203, Beyit 1). [işitdüm, -düm]

İşitdüm şaydgehde kebge hem pervāz imiş ‘ankā / Haber uçurdı aña dest-i ‘adlūñden meġer şāhin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 244, Beyit 4). [işitdüm, -düm]

Zülfüñe dolanmış **işitdüm** rakībi dün gice / Eksük olmaz baña bir sevdā kara kaygu gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 328, Beyit 6). [işitdüm, -düm]

2. Duymak, dinlemek.

Bu ‘ömr-i bī-ķarāruñ māverāsından revān söyler / **İşit** sem‘-i ķabūliyle şular her demde gūyādūr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 64, Beyit 4). [işit,]

Ol kerem kânı **ışitmiş** āhuma raḥm eylemiş / Ben hevā-ḥ^ıāhuñ muḥālîf rûzgārın istemez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 114, Beyit 6). [*ışitmiş, -miş*]

İşitmez āḥ-ı hezārūm o gül-‘izārı görüñ / Oḳınsa kışsa-i ‘aşḳum uyur o yārı görüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 148, Beyit 1). [*ışitmez, -mez*]

Gül yüzüñ hecriyle feryādın Raḥîmî bendeñüñ / Şubḥ-dem **ışitdi** bülbül fāriḡ oldı zārdan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 263, Beyit 7). [*ışitdi, -di*]

işle-: Yapmak.

Ol meh-liḳayı gör baña ne işler **ışledi** / Dönderdi yüzini beni āvāre eyledi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 316, Beyit 2). [*ışledi, -di*]

‘ışret: İçki âlemi.

Ḥasta göñlüm yidüḡi ḥūn-ı cigerdür rûz u şeb / **‘ışret** ü ‘ışi müdām olsun ṭarabnāk olsun ol (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 179, Beyit 3). [*‘ışret,*]

Gül gibi ḡonca-dehenlerle müdām iç la‘l-i nāb / **‘ışreti** fevt itme sulṭānum irişmezdüm deme (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 286, Beyit 2). [*‘ışreti, -i*]

Şām-ı zülfin ḳo dilā cām-ı lebin nûş ideḡor / ‘Ömr-i bākî degül **‘ışretde** geḡür eyyāmı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 310, Beyit 3). [*‘ışretde, -de*]

‘ışret-i müdām it-: Sürekli içki âlemi yapmak.

Bu devr-i dūna gel ey dil bir intikām idelüm / Müdām mest olalum **‘ışret-i müdām idelüm** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 180, Beyit 1). [*‘ışret-i müdām idelüm, -elüm*]

işte: İşaret zamiri.

Dîvāne-i ser-ḥalka-i zencîr-i maḥabbet / Āşüfte-i ‘aşḳ ister iseñ **işte** beni gör (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 52, Beyit 2). [*işte,*]

Hecr-i la‘lūñle tenümde ḳaldı cāndan bir ramak / Şun lebüñ cānum yirine gelsün öldüm **işte** bak (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 140, Beyit 1). [*işte,*]

ıştihār: Meşhur olma, şöhretlenme.

Raḥîmîyem yoluñda zerreveş ḥākiyle yeksānem / Güneş gibi velî mihrüñle ey meh **ıştiḥārum** var (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 67, Beyit 5). [*ıştiḥārum, -um*]

ışüg: Eşik.

Umaram **ışügüñi** maṭlab-ı a‘lā ide Ḥāk / Her zemān pādîşehüm ben de ṭalebnāk olayum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 205, Beyit 4). [*ışügüñi, -üñi*]

Mest ola şol ki yaşdana iç **işüğüñ** taşın / Taht-ı yedinde olur anuñ tahtgâh-ı Cem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 215, Beyit 3). [işüğüñ, -üñ]

işü bitür-: Öldürmek.

İşüm bitürdi benüm derd-i dâğ-ı hûn-âlûd / Şakâyıkı n'ideyin lâlezârı n'eyleyeyin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 231, Beyit 3). [işüm bitürdi, -m, -di]

it-: Etmek, eylemek, yapmak.

Tire rûzum rûşen it ey âfitâbum gün gibi / **İtme** Şarhanuñ bu Aydın illerin zulmet baña (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 4, Beyit 5). [itme, -me]

N'ola insâniyyet **itseñ** ey melek-çal'at baña / Bir perîşân-hâtırur rahm it kılup şefkat baña (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 4, Beyit 1). [itseñ, -señ]

Ey dil gubâr-ı pâyını şâh **itdi** saña tâc / Devlet kelâmı kındı başuña gözüñi ac (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 24, Beyit 1). [itdi, -di]

Ümidüm bu şehâ hüsnüñ hayâli / Gözümden dür dilden **itme** mehcür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 42, Beyit 6). [itme, -me]

Gevher-i aşkuña tâ baħr-i ezelde talibüz / Aşınâyuz dostum **itme** bize bî-gâne şavr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 66, Beyit 3). [itme, -me]

Şeş cihetden ejder-i nefsi tılsımât eyleyüp / Kendüye gencine **itdi** işbu çâr erkânı bir (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 68, Beyit 6). [itdi, -di]

Ârzü-yı gül kılup gülşen recâsın **itmezüz** / Gül gibi bir ħande-rû ferħunde-dîdâr isterüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 107, Beyit 5). [itmezüz, -mezüz]

Oh ne ħaţţ **itdüm** nişân-ı zaħm-ı tîrûñden yanar / Ey kaşı yâ şanki cân bâğında dikdûñ bir nihâl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 172, Beyit 4). [itdüm, -düm]

Ekl içündür şârib-i ħamrı müsâvi **itdügi** / Vâ'izüñ kaşdı degül tefsîr ü Kur'ân ey göñül (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 174, Beyit 4). [itdügi, -dügi]

Görüp kaddüñ düşüp pâyuña çihrem ħâk-i râh **itdüm** / Yine bir cây-ı âlîde bu gün bir tekyegâh **itdüm** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 184, Beyit 1). [itdüm, -düm]

Girince sen boyı servi revânüñ katı göñline / Döşendüm toprağı yaşıduğımı şu gibi taş **itdüm** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 187, Beyit 6). [itdüm, -düm]

Olalı küy-ı muğbeçe ârâmgâh-ı Cem / Ğilmâna 'adne **itmedi** hergiz nigâh-ı Cem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 215, Beyit 1). [itmedi, -medi]

Bezminde gerçi sâğar-ı çeşmüm tolar müdâm / Niçün bu ħan olasıya **itmez** nigâh-ı Cem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 216, Beyit 3). [itmez, -mez]

Ĥasret itdüñ ĥasret ol sevdüklerüñe ey raķib / Sen de yarın bulasın **itdüğüñi** baña bu gün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 227, Beyit 6). [itdüğüñi, -düğüñi]

Menzil olmağa müjeñ tîrine cân bir kez diyü / Sînemi kalğan bu kıaddüm yâ kemân **itsem** dirin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 266, Beyit 2). [itsem, -sem]

İtdügüñ cevri Raḥîmî kuluña / Saña kalursa nigārâ var ögün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 267, Beyit 5). [itdügüñ, -dügüñ]

Raḥîmî n'ola kūyuñ topveş seyr eylese her gün / O ser-gerdānuñ **itdi** âh kıaddin şavlecân ebrü (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 270, Beyit 9). [itdi, -di]

Çıksun şu cân ki guşsañ ile şenlik **itmeye** / Ol ten yıkılsun ‘aşk ile vîrâne olmaya (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 297, Beyit 4). [itmeye, -meye]

Raḥîmî pâdişāhum dergehüñde ber-murād iken / Anı şimdi murādından ayırup nâ-murād **itme** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 302, Beyit 5). [itme, -me]

İtdügi zulmi Raḥîmî mûra lutf it âsafâ / Bâri bir gün ‘arz kııl sultân Süleymân oğlına (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 306, Beyit 5). [itdügi, -dügi]

Büy-ı zülfinsiz şabāveş yok kıararı dem-be-dem / Tağıdup ‘aklum perîşân rûzgâr **itdün** beni (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 309, Beyit 2). [itdün, -dün]

Şalınma nârvenveş **itme** tenhâ bezm-i kuhsârı / Ruḥuña lâle kıan düşmen lebüne mey kıızıl yağı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 311, Beyit 4). [itme, -me]

Ol gül yakalı seng-i dilün kıasreti beni / Hâr **itdi** yaşıduğum döşegüm hâre eyledi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 316, Beyit 4). [itdi, -di]

Vaşf-ı hüsnünde olan şi‘rûmi Cibrîl-i emîn / Çıkarup ‘arş-ı ‘alâ sâkına hâlḥâl **itdi** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 322, Beyit 5). [itdi, -di]

Raḥîmî yâr-ı ‘aşk olan ğam-ı cân u cihân **itmez** / Muḥâl endişedür ‘uşşâka ol fikr-i ser-encâmı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 324, Beyit 5). [itmez, -mez]

Yetiş Hızır gibi yaşumı **itmeden** ilyās / Getür kenâra bu ben mübtelâ-yı ‘ummânı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 326, Beyit 5). [itmeden, -meden]

İtdügüñ zulmi Raḥîmî kuluña bir gün ola / Diyeler şâh-ı cihândâra Meḥemmed Çelebi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 348, Beyit 5). [itdügüñ, -dügüñ]

it:

1.Köpek.

Araya almış rakîbi âsitānuñ **itleri** / Bu ulu rağbet aña da veh kıākāretdür baña (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 6, Beyit 4). [itleri, -leri]

Ḥor geldi ḥor gitdi dergehüñden **it** gibi / Ḥayret-i endişe-i ağıyarı söyleşsek birez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 115, Beyit 6). [it,]

Añ Raḥîmîyi **itüm** de uş budur / Senden ey çeşm-i ğazālüm mültemes (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 119, Beyit 9). [itüm, -üm]

Gerçi Eyyüb **itlerüñi** seyr iderseñ seg kıarîb / Adam olmaz ey melek ol seg-nihâda uşda kıak (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 140, Beyit 5). [itlerüñi, -lerüñi]

Faḥr idüp ey çeşmi āhū ger olursam ṭāñ mıdır / Āsitānuñ **itleriyle** intisābum var benüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 192, Beyit 3). [itleriyle, -leriyle]

Bu cān naḥcîrine şîrāne ğamzeñ kaşd ider karşı / **İtüñüm** git dime tek oldur uş yok olmadan bāküm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 219, Beyit 5). [itüñüm, -üñüm]

2. Köpek || rakip.

Dün maḥalleñde rakîb ile Raḥîmî serverā / Ol **it** ile ḥayli itişmiş idüp ğavġā ġarîb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 16, Beyit 5). [it,]

Her dem sürerdî başını **itün** ayaġına / Bāri ġubār olaydı Raḥîmî yoluñda kâc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 24, Beyit 7). [itün, -ün]

Girmez oldı ünüm kulaġına / **İtlerüñ** uluyup baña n'eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 88, Beyit 4). [itlerüñ, -lerüñ]

Maḥrem itdüñ kendüñe aġyārı redd itdüñ beni / Āh kim bir **it** kadar yokdur kapuñda raġbetüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 207, Beyit 3). [it,]

‘itāb: Azarlama, tersleme, paylama.

Āh kim iġmāz ‘ayn ile **‘itābın** ‘āşıkuñ / ‘Ayn-ı tāb içre ‘anā çeken ‘azābiler bilür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 89, Beyit 3). [‘itābın, -ın]

itdüġin bul-: Yaptığı kötü davranışın karşılığını görmek.

Ḥā’ıl olur vaḳt-i vuşlatda Raḥîmî bendeñe / Oda yansun itdüġin aña bula pîrāhenüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 158, Beyit 7). [itdüġin bula, -a]

i’tibār: Değer, önem.

Bildiler bu ḥinde ben kendüm demek lâzım degül / Şa’r-ı şa’rî deñlü yok şî’re Raḥîmî **i’tibār** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 71, Beyit 5). [i’tibār,]

İ’tibārın Ḥusrevā eyle Raḥîmîñüñ ziyād / Ehl-i nazma tā kıla Şeyḥî gibi üstādlık (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 141, Beyit 5). [i’tibārın, -ın]

İ’tibārı şimdiki dehr içre yegdür silminüñ / Sen ne var Selmān gibi söylerseñ eş’ār ey göñül (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 171, Beyit 4). [i’tibārı, -ı]

i’tibār it-: Önem vermek.

Uluyup iftiḥār itsem ‘aceb mi **i’tibār idüp** / Seg-i kūyına beñzetmiş beni ol gözleri āhū (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 272, Beyit 6). [i’tibār idüp, -üp]

i’tibār-ı ‘id bul-: Bayram değeri bulmamak.

Hecr olmasaydı adrü mi olurdu vařluñuñ / **Bulmazdı** rüze olmasa hi **i‘tibār-ı ‘İd** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 38, Beyit 6). [i‘tibār-ı ‘İd bulmazdı, -mazdı]

i‘tikâf it-: Dünyâdan elini eteğini çekmek.

Rüze-i amda bu dil her rüz **iderken i‘tikâf** / ‘İd-ı vařluñçün hilâl ‘arz itdi menşür-ı mu‘âf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 131, Beyit 1). [i‘tikâf iderken, -erken]

Matbah-ı hûn-ı tevekkülde **idenler i‘tikâf** / Çekmedi balın belâsın yimedi loma amın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 256, Beyit 3). [i‘tikâf idenler, -enler]

itîş-: Birbirini itmek, kavga etmek.

Dün maalleñde raib ile Raimî serverâ / Ol it ile aylı **itîşmiş** idüp avâ arib (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 16, Beyit 5). [itîşmiş,]

i‘tizâr-ı ‘İd: Özüür bayramı.

Zât-ı şerîfün ile şeref bulalı cihân / apuña yüz sürüyüp ider **i‘tizâr-ı ‘İd** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 38, Beyit 2). [i‘tizâr-ı ‘İd,]

ittifâk it-: Fikir birliğıne varma, birlikte hareket etme.

Dil ü cân atline hûsnüñle beñzer **ittifâk itdi** / Muakak böyle aşd itmezdi ad ü âl bir yüzden (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 257, Beyit 3). [ittifâk itdi, -di]

ittişâl bul-: Kavuşmak.

Sen dür-i yek-dâneye çokdan **bulurdum ittişâl** / Arada mâni olan ol seng-i dil aғыâr imiş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 121, Beyit 5). [ittişâl bulurdum, -urdum]

‘ivaz: Bir şeye karşılık olarak verilen veya alınan şey, bedel, karşılık.

Sen Raimî bezl-i cân it yolına umma **‘ivaz** / Ol kerîmü’ş-şândur ihsândan itmez ictinâb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 12, Beyit 7). [‘ivaz,]

iz:

1. İz, işaret.

Gözüm nergis gibi nâzır **izüñe** / Yüzüñ gül gibi lâkin âra manzûr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 42, Beyit 3). [izüñe, -üñe]

2. Ayak izi.

Kuhl eyledüm gözüme görince **izüñ** tozın / Görince ben kuluñ hele şāhib-nazar mıyam (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 214, Beyit 2). [izüñ, -üñ]

‘izār: Yanak, yüz.

Zāt-ı pāküñden şeref buldı diyār-ı evliyā / Nūra ğarķ oldu **‘izāruñdan** mezār-ı evliyā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 9, Beyit 1). [‘izāruñdan, -uñdan]

Didüm beñzer **‘izāruñ** āfitāba / Bu mı eksüklüğüm ey māh didüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 189, Beyit 3). [‘izāruñ, -uñ]

‘izār-ı yār: Sevgilinin yanağı.

‘izār-ı yāre karşı lāf-ı hüsın itmiş meger lāle / Kızarup hacletinden şimdi kan derler döker lāle (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 291, Beyit 1). [‘izār-ı yāre, -e]

izhār eyle-: Göstermek, açığa vurmak.

Kendünüñ yağıyla şızup korlanur her küşede / Nār-ı ğamdan kimseye ‘acz **eylemez izhār** şem‘ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 129, Beyit 2). [izhār eylemez, -mez]

izhār it-: Meydana çıkarmak, göstermek, âşikar etmek.

Ġoncalar cānā dehānuñla ağız bir ideli / ‘Ālem-i ğaybuñ ider remzin turup izhār leb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 15, Beyit 3). [izhār ider, -er]

Şāf kıl cān gözgüsün şūfî ruķ-ı zibāya bak / Gör ne şekl **izhār ider** ol şūret-i ma‘nāya bak (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 137, Beyit 1). [izhār ider, -er]

izhār-ı didār it-: Güzel yüzünü âşikar etmek.

Gel görin **izhār-ı didār it** Rahîmî ‘āşıkā / Ey vişāl-i bāğ-ı cennet rüy-ı rıdvānum yine (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 296, Beyit 7). [izhār-ı didār it,]

izhār-ı mihr it-: Gün gibi görünür kılmak.

Bilür dil dostı **izhār-ı mihr itmek** degül lāzım / ‘Adū-yı dīve insāniyyet itme ey melek-ħaşlet (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 21, Beyit 6). [izhār-ı mihr itmek, -mek]

‘izzet: İkrām, kıymet.

‘Aziz ol ħazret-i Yūsuf gibi Mışr-ı sa‘ādetde / Ri‘āyet eylesün **‘izzetle** hoş gördüñ bu mihmānuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 161, Beyit 2). [‘izzetle, -le]

‘izzet bul-: İtibar görmek, değer, saygı ve hürmet görmek, yücelmek.

İşigünde seg-i küyuñla hem-dem bir gedā oldum / Ulu **‘izzet bulup** gūyā ki şandum pādişā oldum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 193, Beyit 1). [‘izzet bulup, -up]

‘izzet eyle-: Saygı, hürmet göstermek.

‘izzet eyle didi geldükce ğam-ı mihmānına / Hāzır it hem hūn çün hūn-ı ciger dîdem be-çeşm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 185, Beyit 4). [‘izzet eyle,]

I

jāle: Çiy, şebnem; sabah vakti yaprak ve çimenlerde oluşan su damlacıkları.

Maḥabbet mihr-i tābından vücūduñ şeb-nemin maḥv it / Olasın **jāle** gibi tā ḳarîn-i gülşen-i ḳurbet (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 21, Beyit 2). [jāle,]

Ḳudūm-ı şehriyāra bezl içün la‘lîn-ṭabaḳlarda / Degüldür **jāle** ihzār eylemiş bî-‘add durur lāle (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 291, Beyit 3). [jāle,]

jeng: Pas, kir.

Rahîmî ḥāṭır-ı ğamnāküñe ur şayḳal-ı cāmı / Götürmez key şaḳın mir’āt-ı şāfuñ bir nefes **jengi** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 352, Beyit 5). [jengi, -i]

jengār: Bakır yeşili.

Başına kebkibirüñ (?) gün toğarsa ṭañ mı sen māhuñ / Ḳurıldı ebrveş üstine bir **jengār** otağı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 311, Beyit 2). [jengār,]

jeng-i ‘alāyık: Hakk’a erişmekten alıkoyan ilişkilerin, bağların kiri.

Şu bāṭın kim müberrā olmadı **jeng-i ‘alāyıkdan** / Ne ma‘nā zāhir itdi aña bir āyîne-i şüret (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 21, Beyit 3). [jeng-i ‘alāyıkdan, -dan]

Şūfiyā sāf eyle gel **jeng-i ‘alāyıkdan** dilüñ / Şüret-i ma‘nā görünmez olmasa āyîne şāf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 131, Beyit 6). [jeng-i ‘alāyıkdan, -dan]

jeng-i fūrkat: Ayrılık kiri.

Göñül mir’atınuñ ḥālî mükedder **jeng-i fūrkatle** / Şafā himmetle baḳ anı mücellā eyleyen sensin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 262, Beyit 6). [jeng-i fūrkatle, -le]

jeng-i ğam: Gam pası, gam kiri.

Dem bu demdür **jeng-i ğamla** kılma k̄albũñ münkesir / Bezm-i cām encāmını ħod gösterür her cām-ı şāf
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 131, Beyit 2). [jeng-i ğamla, -la]

Şafâ gitdi göñül âyînesinde **jeng-i ğam** k̄aldı / Gül-i şādî açılmaz sînede ħār-ı elem k̄aldı (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 343, Beyit 1). [jeng-i ğam,]

jeng-i ta'alluk: Dünya ilgisinin pası.

K̄albümü **jeng-i ta'allukdan** muşaffâ eyleyüp / Geydüm ey rüşen-liķā âyîne gibi bir nemed (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 35, Beyit 6). [jeng-i ta'allukdan, -dan]

K

kabā: Üste giyilen elbise, önü daima açık duran kaftan, cübbe.

Öñüñce bir yalın yüzlü siyeh pürçemlü peyki gör / Başında t̄ac-ı zer nārenci geymiş hem **kabā** meş'al
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 164, Beyit 5). [kabā,]

Ṭālib-i genc-i beķā oldum fenādan çekdüm el / Baş açuķ abdāl olup t̄ac u **kabādan** çekdüm el (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 170, Beyit 1). [kabādan, -dan]

Kaşd-ı cān idüp niçün dā'im **kabālar** başuma / La'lüñ öpsem ğamze ħışım eyleyüp ħançer çeker
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 295, Beyit 2). [kabālar, -lar]

kabacığ: Kabarcık.

Cām-ı lebũñ ğamı ile cānā Raĥîmîñüñ / Hün-ı cigerle ṭoldı gözinüñ **kabacığ** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı,
Gazel 313, Beyit 5). [kabacığ, -ı]

kabak: Şarap kabı, kadeh.

Ṭoğrı k̄uluñ olduĝın inkār ider mi gör **kabak** / Oķlara dikilüp eyler cān u başın pāy-ı sūr (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 91, Beyit 3). [kabak,]

Mescide gelse alur seccāde sūsen omzuna / Lîk bāĝa varsa mey var k̄oltuĝında bir **kabak** (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 140, Beyit 4). [kabak,]

ka'be: Bütün müslümanların kiblesi ve ziyâret yeri olan Mekke şehrindeki mukaddes binâ, beytullah.

Yaşum Sa'y u Şafāyıyla iletdüm **Ka'be** kūyüñā / Yine bir çeşme-i ter eyledi bu çeşm-i ter peydā
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 2, Beyit 2). [ka'be,]

Secde kılma Hakk bilür k̄albüm Raĥîmî ğayrıya / **Ka'be** dergāhuñā k̄ılmışdur şafā ile sened (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 35, Beyit 7). [ka'be,]

Merve ħaķķı **Ka'be** kūyüñda Raĥîmî serverā / Biñ Şafāyıyla k̄ılupdur cānını k̄urbān-ı 'îd (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 39, Beyit 12). [ka'be,]

Şaçunçün maṭla‘-ı şîrüm eyā ḥūr / Şafā-keş **Ka‘be** gibi beyt-i ma‘mūr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 42, Beyit 1). [ka‘be,]

Ka‘be kapuña şol ki Şafâyıla sürer yüz / Ey ḥ‘āce anı bir yaña şanma sefer eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 60, Beyit 3). [ka‘be,]

Benüm ḳalbüm şafā himmetle **Ka‘be** āsitānuñdan / Emîrû‘l-mü‘minisin ḳatı‘u‘l-burhāna gönderseñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 151, Beyit 2). [ka‘be,]

İşigüñ ehl-i diller **Ka‘besi** şāḥîb-Şafā zātuñ / Anuñçün ben de yüzüm sürmege Sa‘y eylerüm anuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 161, Beyit 4). [ka‘besi, -si]

Şafā ḥāşıl ider ḳalbüm bu dil kūyuñda yandukca / Bu rüşendür olur **Ka‘be** yolında reh-nümā meş‘al (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 164, Beyit 3). [ka‘be,]

Şafâyıla nice gün **Ka‘be** dergāhuñda Sa‘y itdüm / Bulup ḳiblem na‘alçeñ şeklin āḥîr secdegāh itdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 184, Beyit 3). [ka‘be,]

Şûfi kūyuñda cemālünden şafā kesb idemez / Nūr görmez **Ka‘bede** her çeşm-i nā-binā Ḥüseyn (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 237, Beyit 4). [ka‘bede, -de]

Lebüñi çeşme-i cān **Ka‘be** görmiş adam yok / Perî vişāl gibi mā-ḥaşal meşeldür ola (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 307, Beyit 4). [ka‘be,]

Şafā himmetle **Ka‘be** āsitānından benüm ḳiblem / Emîrû‘l-mü‘minin ḳatı‘u‘l-bürhāna gönderdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 330, Beyit 3). [ka‘be,]

ka‘be hakkı: "Kâbe hakkı"; bir yemin ifadesi.

Vuşlat-ı dildāra mānend olalı evān-ı ‘îd / **Ka‘be hakkı** hoş şafâyıla geçer devrân-ı ‘îd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 39, Beyit 1). [ka‘be hakkı,]

Raḥîmî bendenüñ düşmen sözüyle ḥatırın yıkma / Ḥalîlüm **Ka‘be hakkı** ḳible-i Raḥmānidur göñlüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 202, Beyit 7). [ka‘be hakkı,]

ka‘be-i hakikat: Doğruluğun Kâbe'si.

Gerd-i güzergehüñde sürdi Raḥîmî cebhe / Ey **Ka‘be-i hakikat** Sa‘y u Şafāya döndi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 331, Beyit 7). [ka‘be-i hakikat,]

ka‘be-i kūy: Kâbe'nin semti.

‘Āşîḳa şubḥ-ı vişālüñdür Ḥalîlüm rûz-ı ‘îd / **Ka‘be-i kūyuñ** Şafā ehline miḥrâb-ı ümîd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 32, Beyit 1). [ka‘be-i kūyuñ, -uñ]

ka‘be-i ‘ulyā: Yüce Kâbe.

Dest-i cevri ile Ḥalîlüm ḥazer it yakma şaḳın / Ḳible-i ehl-i Şafā **Ka‘be-i ‘ulyādur** dil (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 168, Beyit 6). [ka‘be-i ‘ulyādur, -dur]

Ƙapuña baş egmeyen Ƙalbüm řafā-yı Ƙalb ile / Görmesün ol Merve ha  ı **Ka be-i  uly ** yüzin (  tahyalı Rah m  D v n , Gazel 246, Beyit 6). [ka be-i  uly ,]

k bil degül: Mümkün değil.

S de-r dur serd olur germiyyete **k bil degül** / Dil-keş   dem-keşdür  b u r zg r-ı Germiy n (  tahyalı Rah m  D v n , Gazel 265, Beyit 5). [  bil degül,]

k bil ol-: Kabul etmek.

Eger göndermez ise la l-i c n-ba şu n dile merhem /   l ca **k bil olmaz** bu ten-i mecr  -ı şad   k m (  tahyalı Rah m  D v n , Gazel 219, Beyit 6). [  bil olmaz, -maz]

kabr: Kabir, mezar.

  br m üzre mihr   meh şem  m şafa  h n n-kefen /  er  olur türbem ces m-i ęamze  eyleser şeh d (  tahyalı Rah m  D v n , Gazel 37, Beyit 3). [  br m, - m]

kab l eyle-: Kabul etmek.

Getürdüm tu fe-i c n-ı ha  iri k y-ı c n na / **  b l eyle** dimek h dd m degül ol y dg r ister (  tahyalı Rah m  D v n , Gazel 105, Beyit 6). [  b l eyle,]

Cih nu n p diş hum ben ged ya begligin virse n / **  b l eyleserem** anı k fer olayın bir  n sensüz (  tahyalı Rah m  D v n , Gazel 110, Beyit 5). [  b l eyleserem, -rsem]

kab l it-: Kabul etmek.

  n -yı  alb ta ş l eyleyen nakd-i cem l  nle / **  b l itmez** eger ber  ursa mihr-i   lem- r dan (  tahyalı Rah m  D v n , Gazel 250, Beyit 3). [  b l itmez, -mez]

kab l ol-: Makbul sayılmak, rıza gösterilmek.

Reh-i ş  atde i l ş ile d kmezse n yaşu n ş f  / **  b l olmaz** niy zu n s b a n olursa s reyy dan (  tahyalı Rah m  D v n , Gazel 250, Beyit 6). [  b l olmaz, -maz]

kab l-i d ğ-ı derd: Dert yarasının kabulü.

D    lemd  hem n ş hum **  b l-i d ğ-ı derd  nd r** / Ra  m  inziv -yı genc-i şif  n its n o v r n  (  tahyalı Rah m  D v n , Gazel 335, Beyit 7). [  b l-i d ğ-ı derd  nd r, -  nd r]

kab l-i derd-i  aş olan: Aşkın derdini kabul eden kişi.

Ḳabûl-i derd-i ‘aşk olan şifâ ummaz budur Ḳânûn / Yüri var başuñ ağrıtmaya yeter söyle ṭabîbâ ṭab‘
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 10, Beyit 6). [ḳabûl-i derd-i ‘aşk olan,]

ḳabûl-i derd-i ‘aşk-ı yâr: Sevgilinin aşk derdinin kabulü.

Ḳabûl-i derd-i ‘aşk-ı yâr ḥazṣ itmez müdâvâdan / Ne derdüñ var ṭabîbüm sen yüri dermânı bilmezsın
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 229, Beyit 4). [ḳabûl-i derd-i ‘aşk-ı yâr,]

Ṭabîbâ başuñ ağrıtmaya ‘ilâc olmaz aña şerbet / **Ḳabûl-i derd-i ‘aşk-ı yâr** şanma nûş ider dârû (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 272, Beyit 4). [ḳabûl-i derd-i ‘aşk-ı yâr,]

ḳabûl-i lutf: İyiliğin kabulü.

Şâd it Rahîmî ḳuluñı bir merḥabâ ile / Olsun **ḳabûl-i lutfuñ** ile kâṃ-kâr-ı ‘îd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 38, Beyit 8). [ḳabûl-i lutfuñ, -uñ]

ḳabẓa-i vuṣlat: Kavuşma yeri.

Oḳ gibi ṭoḡrı olanuñ menzili meydân-ı ḡam / **Ḳabẓa-i vuṣlatdadur** egri olanlar yâ gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 323, Beyit 3). [ḳabẓa-i vuṣlatdadur, -dadur]

kâc: Şaşıl, yana bakan, eğri göz.

Her dem sürerdi başını itün ayaḡına / Bâri ḡubâr olaydı Rahîmî yoluñda **kâc** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 24, Beyit 7). [kâc,]

kâç-: Uzaklaşmak.

Babanuñ cânısın **ḳaçma** benüm ḳoynuma girmekden / Ḳuzucaḡum beni ḳurtar elinden gürg-i hicrânüñ
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 161, Beyit 6). [ḳaçma, -ma]

Rahîmî gün gibi tenhâ gezer âh ol gözi âhû / Niçün benden **ḳaçarsın** ṭâlib-i âvîz-i fitrâküm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 219, Beyit 7). [ḳaçarsın, -arsın]

Baña âh o ḳomaz ḳurd gibi bakmasın **ḳaçar** gür gür / Anuñcün âteş-i âhum yaḳar cayır cayır dâḡı
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 311, Beyit 5). [ḳaçar, -ar]

Der-miyân olmadı dirîḡ ol serv / **Ḳaçdı** benden kenâra yüz ṭutdı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 319, Beyit 6). [ḳaçdı, -dı]

ḳaçan:

1. Ne zaman.

Otaḡından **ḳaçan** kim olsa ol şâh-ı cihân peydâ / Vücûd-ı cismi ḥâkiden olur ḡüyâ ki cân peydâ
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 5, Beyit 1). [ḳaçan,]

Kaçan seyr-i ser-i kūyına yārūñ eylesem niyet / Gider vallāhi hāṭırdan recā-yı ravza-i cennet (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 21, Beyit 1). [kaçan,]

Göz ucıyla bir nazar kıl gözle ben dil-ḥastayı / Mucib-i şîḥhat olur kılsa **kaçan** bîmār seyr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 54, Beyit 5). [kaçan,]

Luṭfiyla **kaçan** ben kula ol şeh nazar eyler / Bir müflis iken pâdişehi tâcver eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 60, Beyit 1). [kaçan,]

Kaçan bir mâha mihr itsem seḥâb-ı hecr olur ḥâ'il / 'Aceb ser-geşte baḥtum ṭâli'-i nâ-sâzkârum var (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 67, Beyit 2). [kaçan,]

Kaçan gün gibi tenhâ seyre çıksañ bir gün ey meh sen / Dilümden od düşüp yanar zemîn ü âsumân sensüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 110, Beyit 3). [kaçan,]

2. Nasıl.

Sen **kaçan** nâz eyler iseñ baş u cân oynar göñül / Cāna kılmaz öyle ser-bāzuñdur ol cân-bâz nâz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 109, Beyit 4). [kaçan,]

Ey gözüm kan ağlama ol kâmet-i şimşâd için / Gül **kaçan** meyl itdi süy-ı bülbüle feryâd için (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 241, Beyit 1). [kaçan,]

Şehâ dest-i şerîfün kılmısaydı ger maḥarr şāhin / **Kaçan** olurdu illerde bu deñlü mu'teber şāhin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 244, Beyit 1). [kaçan,]

La'lüne cānā **kaçan** mānend olur āb-ı ḥayât / Karañudur ötesi añma ol alçaq şu gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 314, Beyit 2). [kaçan,]

kad: Boy, kâmet.

Güzelsin bî-bedelsin müntehâsın sidre ḥaḳḳıçün / Ruḥuñ cennet lebün kevser dişüñ lü'lü' **kadüñ** tûbâ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 7, Beyit 6). [kadüñ, -üñ]

Şarardı gün gibi beñzüm tenüm pür-tâb olup titrer / Hilâl oldu **kadüm** bedr-i cemālün görmedüm bir şeb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 10, Beyit 4). [kadüm, -üm]

Başum ṭop eyledüm ayaḡuña meydân-ı 'aşḳuñda / Ümîd-i dest-bûsuñla **kadüm** çevgāna dönmişdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 94, Beyit 3). [kadüm, -üm]

Kadüm yâ itdi dil-ber cevri eliyle / Baña raḥm eyle yâ Allāh didüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 189, Beyit 2). [kadüm, -üm]

Kaşuñ mişâli mâ'il ol ey serv-i bâğ-ı nâz / Gökde **kadin** hilâlün eger 'aşḳ-ı rāstîn (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 240, Beyit 4). [kadin, -in]

kad ü zülf-i yâr: Sevgilinin saç ve boyu.

Gülşende gözlerüme **kad ü zülf-i yârsuz** / Her serv ejdehâ görünür her giyāh mār (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 80, Beyit 2). [kad ü zülf-i yârsuz, -suz]

kadar: Ölçüsünde, derecesinde.

Virürdün hırmen-i dihkân-ı dehrün hâsılın şüfi / Elüne girse ger gendüm **kadar** pervânesi ‘aşkuñ
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 153, Beyit 4). [kadar,]

Karacadağ **kadardur** dilde dâğ-ı nâr-ı hicrânun / Muht-ı eşkümün yanında güyâ Akdeñiz bir dil
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 176, Beyit 3). [kadardur, -dur]

Maḥrem itdün kendüne ağıyarı redd itdün beni / Âh kim bir it **kadar** yokdur kapuñda rağbetüm
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 207, Beyit 3). [kadar,]

Göñül âyinesi ey mihr-i ḥadd gâyet muşaffâdur / Olur bir zerre gerd-i guşsanun tağlar **kadar** derdi
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 341, Beyit 6). [kadar,]

kadd: Boy, kamet.

Göñlümi **kaddün** hevâsından ayırmam bir nefes / Râstî bir toğrı yoldur itdügüm irşâd aña (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 8, Beyit 4). [kaddün, -ün]

Şevk ile geldi kapuña dir kılıp **kaddin** dü-tâ / Yarıcuñ Allâh u ‘ömr ü devletün ola mezîd (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 32, Beyit 3). [kaddin, -in]

Çenâra dek gelüp serv-i bülendün pâyesin pest it / Senün bu müntehâ **kaddünle** tûbâ baş bir âzerdür
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 49, Beyit 2). [kaddünle, -ünle]

Bu gülzâr içre ey gonca görünür **kadd** ü zülfünüz / Gözüme ok yılanı servi sünbül şekl-i ejderdür
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 49, Beyit 3). [kadd,]

Bükdi hecr müjeñ ile oḡ **kaddüm** / Daḡı bu devr baña yâ n’eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 88, Beyit 2).
[kaddüm, -üm]

Kaddüne toğru baḡamaz egri / ‘Ayn-ı a‘mâ içinde yâ n’eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 88, Beyit 6).
[kaddüne, -üne]

Şeb-i fûrkânde ḡalka qarşu **kaddüm** dâle döndürdi / Baña bend eyleyen hep ‘ıkd-ı zülf-i tâbdârundur
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 95, Beyit 6). [kaddüm, -üm]

İşitdüm kim ḡabîbün ‘aşk okı **kaddin** kemân itmiş / Vücûdın çeşm-i fettânı gibi hoş nâ-tüvân itmiş
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 124, Beyit 1). [kaddin, -in]

Ser-i küyuñda **kaddüm** üzre zer-çihrem görenler dir / Vefâ bāğının öz şāḡında bir berg-i ḡazân ḡalmış
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 126, Beyit 3). [kaddüm, -üm]

Görüp **kaddün** düşüp pâyuña çihrem ḡāk-i rāḡ itdüm / Yine bir cāy-ı ‘ālîde bu gün bir tekyegāḡ itdüm
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 184, Beyit 1). [kaddün, -ün]

Melâmet tîrine sînem nişân **kaddüm** kemân olsa / ‘Aceb mi bir hilâl-ebrû kamer-ruḡsârâdur meylüm
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 191, Beyit 4). [kaddüm, -üm]

Tire oldı zülf ü **kaddünüz** Karasi sancağı / Ay yüzünüz Aydın olmuş bir arayı görmedüm (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 217, Beyit 2). [kaddünüz, -ünüz]

Revân olma qarâr it gözde bir dem ey boyı servüm / Benefşe gibi **kaddüm** ḡam hem āhum süsen
eylersin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 230, Beyit 4). [kaddüm, -üm]

Reşk idüp sen şeh-süvāruñ sümm-i rahş-ı na'line / Ham kıılır **ḳaddin** anuñçün ğurre-i ğarrā Hüseyn
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 237, Beyit 3). [ḳaddin, -in]

Tîr ğamzeñ yâ ḳaşuñ **ḳaddüñ** livā zülfüñ cüyüş / Mülk-i hüsne server-i şāhib-ḳırānsın yâ Hüseyn
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 237, Beyit 2). [ḳaddüñ, -üñ]

Ḳāmet ü zülfin temennā itdügümçün dostlar / Bir elif-ḳadd ‘āḳıbet dāl itdi **ḳaddüm** ad içün (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 241, Beyit 3). [ḳaddüm, -üm]

Āh kim bir ğün bükür ḳavs-i ḳuzaḥveş **ḳaddüñi** / Merḥamet umma Raḥimî çerḥ-i kec-reftārdan
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 242, Beyit 5). [ḳaddüñi, -üñi]

Ḳaddüñi ḳo ben ḥāke ḥırāmāna şalınsun / Hecr āteşine niceyedek yana şalınsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı,
Gazel 253, Beyit 1). [ḳaddüñi, -üñi]

Menzil olmağa müjeñ tîrine cān bir kez diyü / Sînemi ḳalkān bu **ḳaddüm** yâ kemān itsem dirin (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 266, Beyit 2). [ḳaddüm, -üm]

Ey leṭāfet gülşeninde serv-i reftārum Ḥasan / Zülfi sünbül **ḳaddi** gül ferḥunde dîdārum Ḥasan (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 268, Beyit 1). [ḳaddi, -i]

Raḥimî n’ola küyuñ topveş seyr eylese her ğün / O ser-gerdānuñ itdi āh **ḳaddin** şavlecān ebrü (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 270, Beyit 9). [ḳaddin, -in]

Ḳaddüñe bende olup toĝrı hevādāruñ olan / Ḳayd-ı ğamdan olur ol serv gibi āzāde (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 280, Beyit 5). [ḳaddüñe, -üñe]

Ḳaddümi bükdükce zülfüñ la’lüñi kıldum ṭaleb / Pîrlikde başladum çenberde cān-bāz olmağa (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 283, Beyit 3). [ḳaddümi, -ümi]

Firāk-ı ḥad u ebrüsiyla **ḳaddüm** ey felek bükdüñ / Yire geç göreyin tîz ğünde māh u nev- hilālūñle
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 292, Beyit 2). [ḳaddüm, -üm]

Eksük olmaz zülf ü **ḳaddüñden** hevālar başuma / Veh bu sevdādan gelür āhir belālar başuma (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 295, Beyit 1). [ḳaddüñden, -üñden]

İder āhı oḳına püte-i çerḥi nişān ḥasta / İñiledür duruş **ḳaddin** büküp eyler kemān ḥasta (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 305, Beyit 1). [ḳaddin, -in]

Gözüm dîdāruña **ḳaddüñe** mā’il yaşum ırmaĝı / N’ola ter düşse ey çeşm-i ğazālüm ayu ḳulaĝı (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 311, Beyit 1). [ḳaddüñe, -üñe]

Egri rā eyler ḳaşuñ rāsında ol bir kec-nażar / Yine **ḳaddüñ** yanına varur ṭurur toĝru gibi (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 328, Beyit 3). [ḳaddüñ, -üñ]

Ḳaddüñ ğamıyla **ḳaddüm** büküldi yāya döndi / Hecr-i ‘izāruñ ile her ğünüm aya döndi (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 331, Beyit 1). [ḳaddüm, -üm]

Bir toĝrı rāh-ı rüşen **ḳadd** ü ḥaduñ ḥayālî / Ey şāh-ı ehl-i dil dil ḳible-nümāya döndi (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 331, Beyit 5). [ḳadd,]

ḳadd ü zülf-i yār: Sevgilinin saçı ve boyu.

Ey Raḥimî **ḳadd ü zülf-i yār** ise sevdā-yı cān / Şubḥa dek yıldız şayup her gice ol bî-dār-ı ‘ömr (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 62, Beyit 7). [ḳadd ü zülf-i yār,]

ḳadd-i bülend: Uzun boy.

Görelî **ḳadd-i bülendüñ** müntehâdur himmeti / Sidrede tûbâya baş egmez dil ey nâzûk-nihâl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 178, Beyit 3). [ḳadd-i bülendüñ, -üñ]

ḳadd-i dil-cû: Aşığın gönlünü kendine çeken, cazibeli boy, pos, endam.

Ḳadd-i dil-cûy hevâsıyla yaşum cûy eyledüm / Âh bir dem gelmez ol ‘âlî-cenâbuñ ‘aynına (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 285, Beyit 3). [ḳadd-i dil-cûy, -yı]

ḳadd-i hilâl-i ‘îd: Bayram hilalinin boyu.

Bu gün **ḳadd-i hilâl-i ‘îd** reşk-i ebruvânuñdur / Leṭâfet bâğına revnaḳ viren mevzûn nihâlûñdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 97, Beyit 2). [ḳadd-i hilâl-i ‘îd,]

ḳaddi kemân: Boyu yay gibi iki büküm olan.

Şehâ oḳ ḳaddüñüñ hecriyle bir **ḳaddi kemânum** ben / Baña toğrı nazar ḳıl egri baḳma nâ-tüvânum ben (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 234, Beyit 1). [ḳaddi kemânum, -i-um]

ḳadd-i mevzûn: (sevgilinin) biçimli, düzgün boyu.

Sözüñ toğrusı budur **ḳadd-i mevzûnuñ** gibi anı / Yazamaz öyle hoş-reftâr u bir serv-i ḳıyâmet naḳş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 122, Beyit 3). [ḳadd-i mevzûnuñ, -uñ]

ḳadd-i ra’nâ: Güzel boylu.

Sen eger bu **ḳadd-i ra’nâ** ile reftâr eyleseñ / Sebzeveş serv-i revân yoluñda ḥâk-i pâ olur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 63, Beyit 4). [ḳadd-i ra’nâ,]

ḳadd-i revân: Akıp giden, upuzun boy.

Aḳıtdum yaşumı şu gibi ey **ḳadd-i revân** her sū / Maḥabbet sebzesin şâd-âb idüp bir seyrğâh itdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 184, Beyit 2). [ḳadd-i revân,]

ḳadd ü dâl eyle-: Belini bükmek.

Dehânuñ mîmi zülfinüñ ğamı **dâl eyledi ḳaddüm** / Meded yok yire evhâm u ḥayâlât ihtiyâr itdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 194, Beyit 5). [ḳaddüm dâl eyledi, -di-üm]

ḳadeh: İçki içmeye yarayan ayaklı bardak.

Bezm-i ğamda ey Raĥîmî ĥâlûme raĥm eyleyüp / Ėanlar aĥladı **ĥadeĥler** nâleler toldı rebâb (Kütahyalı Raĥîmî Dîvânı, Gazel 13, Beyit 5). [ĥadeĥler, -ler]

Ėadeĥ mey-ĥün lebûñ öpdükce cānum ĥizginür durmaz / Niĥe demdür ki sâĥar gibi ol avara dönmişdür (Kütahyalı Raĥîmî Dîvânı, Gazel 99, Beyit 7). [ĥadeĥ,]

Lebi ĥamıyla **ĥadeĥ** gibi tıldı ĥan ĥeşmüm / Ėîdâ-yı cān olan ol cām-ı ĥoş-ĥüvârı ĥörüñ (Kütahyalı Raĥîmî Dîvânı, Gazel 148, Beyit 3). [ĥadeĥ,]

Ėemende sâķî-i ĥül-ruĥ elinden **ĥadeĥ** nûş it / Nigārâ meclis-i Cemden saña evreng yiter lâle (Kütahyalı Raĥîmî Dîvânı, Gazel 291, Beyit 6). [ĥadeĥ,]

Mey tâc-ı Keyĥubâd **ĥadeĥ** ĥâtemüñ ĥözi / Her bir ĥabâb-ı ‘aynı ile şun Cemüñ ĥözi (Kütahyalı Raĥîmî Dîvânı, Gazel 312, Beyit 1). [ĥadeĥ,]

ĥadeĥ cerrâr ol-: Kadeh dilenen olmak.

Ėadeĥ cerrâr oldum küb düşüp mey-ĥâne mey-ĥâne / Benem mest-i melâmet şevĥ ile mey-ĥ‘âresi ‘aşķuñ (Kütahyalı Raĥîmî Dîvânı, Gazel 154, Beyit 3). [ĥadeĥ cerrâr oldum, -dum]

ĥadeĥveş: Kadeh gibi.

Ėan tolar her dem **ĥadeĥveş** ĥeşm-i ĥün-efşānumuz / Mey içelden ĥâr ile ol ĥonca-i ĥandānımız (Kütahyalı Raĥîmî Dîvânı, Gazel 106, Beyit 1). [ĥadeĥveş,]

ĥadem: Ayak.

Belâ meydānınuñ ben ‘âşķ-ı ser-bāzıyam ĥerĥek / **Ėadem** ĥevĥān-ı ĥam başum maĥabbet ĥüyı ĥüyıdır (Kütahyalı Raĥîmî Dîvânı, Gazel 70, Beyit 3). [ĥadem,]

Başumı iltür vefâ meydānına nâķış **ĥadem** / Ben erenlerle bu ĥün ĥayret semendin ĥoşmişam (Kütahyalı Raĥîmî Dîvânı, Gazel 210, Beyit 2). [ĥadem,]

ĥadem bas-: Ayak basmak, adım atmak, gelmek.

Her diyâra kim **ĥadem başsañ** ĥudümüñden şehâ / Ėârdan ĥüller biter her ĥâra virür la‘l-i nâb (Kütahyalı Raĥîmî Dîvânı, Gazel 14, Beyit 4). [ĥadem başsañ, -sañ]

Sen **ĥadem başdukca** ĥâke ben sürüp yüz yirdeyüz / Ėünde yüz biñ kez dirüm yâ leytenî künti türâb (Kütahyalı Raĥîmî Dîvânı, Gazel 14, Beyit 5). [ĥadem başdukca, -dukca]

‘Ālem-i lâĥütdan nâsûta kim **başdum ĥadem** / Cān u dil ‘aşķuñla ol demden berü hem-ĥānedür (Kütahyalı Raĥîmî Dîvânı, Gazel 41, Beyit 6). [ĥadem başdum, -dum]

Başum aldum ele meydānuña şoñra **ĥadem başdum** / Ėayātum defteri erĥāmına evvel ĥalem ĥekdüm (Kütahyalı Raĥîmî Dîvânı, Gazel 186, Beyit 2). [ĥadem başdum, -dum]

Ėarâbâta **ĥadem başdum** Raĥîmî ehl-i dillerle / Ėöñül peymānesin bir ĥâne-i ĥammâra ĥabşurdum (Kütahyalı Raĥîmî Dîvânı, Gazel 221, Beyit 7). [ĥadem başdum, -dum]

kadem ol-: Uğurlu olmak.

Öp elin yalvar ayağına düş ey eşk-i revan / Dem **kadem ola** gel aḳdāmına ḳıl aḳdāmı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 310, Beyit 4). [kadem ola, -a]

kādı: Hâkim, şeriat hükümlerine göre davalara bakan kimse.

Binüp nefis atına terk it Raḥîmî ‘örf-i ma‘rûfî / Licām-ı şer‘i urup **kādıdan** kullan hevâ rahşın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 235, Beyit 7). [kādıdan, -dan]

Vefâ ehline cevri **kādıdan** kullan benüm şāhum / Yoluñda ḥāküñe orsayı ḳo luṭfuñla ur sâye (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 289, Beyit 4). [kādıdan, -dan]

kağırğa: Hem yelken hem kürekle yol alan, özellikle Akdeniz’de kullanılmış bir savaş gemisi.

Seni bir gice tek ol şem‘-i bezm-ārāya ırgürsün / Raḥîmî yalvarup ḳal baḡruñuñ yaḡın **Kağırğaya** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 289, Beyit 7). [kağırğaya, -ya]

kad-i mevzûn: Düzgün, ölçülü boy.

Kerem ḳıl toḡrı söyle ḳanḳı gülzāruñ nihālisin / Seni ey serv billāh bir **kad-i mevzûna** beñzetdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 198, Beyit 3). [kad-i mevzûna, -a]

Egmez Raḥîmî başını ṭübā-yı sidreye / Toḡrusı söz budur **kad-i mevzûnuñ** olmaya (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 300, Beyit 5). [kad-i mevzûnuñ, -uñ]

kadīm: Eski zamandan beri.

Binā-yı ‘aşḳuñı eşküm gidermedi dilden / **Kadīmî** ḳaşr-ı felek gibi bir temeldür ola (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 307, Beyit 5). [kadīmî, -i]

kadīmî: Eski.

Raḥîmî dostum bî-gāne şanma āşınālḳ ḳıl / **Kadīmî** cān nişāruñ bende-i fermānuñı yād it (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 19, Beyit 7). [kadīmî,]

Ḳodum nāmūs ile ‘ārı Raḥîmî ‘aşḳ-bāz oldum / Benüm bu rāh-ı rüsvāyı **kadīmî** resm ü āhumdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 75, Beyit 5). [kadīmî,]

Raḥîmî ḥod **kadīmî** bir gedā-yı ḡam-güsāruñdur / Anı luṭfuñla şād eyle gel ey şāh-ı kerem bir gün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 264, Beyit 7). [kadīmî,]

Raḥîmî ḥod **kadīmî** derd ile mu‘tād-ı hicrāndur / Daḡı çekdürme yā Rab bir ḳula bu derde bu derdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 341, Beyit 7). [kadīmî,]

kādir-i kuddûs: Bütün noksanlardan münezzeḥ olan kudret sahibi, Allah.

Şol demde yine nâle viren **ķadır-i ķuddūs** / Bu bezme beni eyledi dem-sāz-ı maķabbet (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 22, Beyit 5). [ķadır-i ķuddūs, -en]

ķadr: Değer, kıymet.

Hecr olmasaydı **ķadrü** mi olurdu vaşluñuñ / Bulmazdı rûze olmasa hîç i'tibār-ı 'îd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 38, Beyit 6). [ķadrü, -ü]

Südde-i sidre-mişālüñ olalı me'vā-yı sūr / Müntehā **ķadr** oldu tûbā ģaķķı 'îdāsā-yı sūr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 91, Beyit 1). [ķadr,]

Ķapusında ķul olmak **ķadrini** sen Yūsuf-ı ģüsnüñ / 'Azîzüm mülket-i Mısr içre sulţān olmayan bilmez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 117, Beyit 5). [ķadrini, -ini]

Gözine ģāk-i ģam hem-dem şu sifle-perverüñ **ķadri** / Ķatında cevher ü seng demidür yeksānımış bildüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 199, Beyit 6). [ķadri, -i]

Gel irāğ olma gözümden benüm ey dürr-i yetim / Ne bilür **ķadrüñi** her cāhil ü nā-dān Ķelebi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 338, Beyit 2). [ķadrüñi, -üñi]

Güneş gibi bülend olurdu **ķadrüm** çerģ-i a'lāda / Eger bālinem olsa bir gice iç eşüģi ģaşı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 342, Beyit 2). [ķadrüm, -üm]

ķāf: Arap alfabesindeki kaf harfi || Ankā kuşunun yaşadığı ve yeryüzünü çepçevre kuşattığı kabul edilen efsānevî dağ.

Ķanā'at **ķāfinuñ** seyrinde 'ankā hem-cenāģumdur / Hümā-yı evc-i himmet sāye-i devlet-fezā oldum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 193, Beyit 3). [ķāfinuñ, -inuñ]

ķāfer: Kafir, müslüman olmayan.

Pîç-i zülfüñ ģaţţuñ ile ģaddüñe itmiş ģücüm / Şan aķın içün bu dîn iķlîmine **ķāfer** yürür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 100, Beyit 2). [ķāfer,]

ķāfer ol-: Müslümanlıktan çıkmak.

Cihānuñ pâdişāhum ben gedāya begliģin virseñ / Ķabül eylersem anı **ķāfer olayın** bir ān sensüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 110, Beyit 5). [ķāfer olayın, -ayın]

ķafes: Hayvanlar için aralıklı tel, metal veya ağaç çubuklardan yapılmış taşınabilir bölme.

Rûy-ı kūy-ı yārsuz ben bülbüle / Gül diken ģülzār olur oddan **ķafes** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 119, Beyit 5). [ķafes,]

ķafes ol-: Kafes olmak.

Ḳafes olmak revā mı bülbül-i cāna cihān bāğı / Giriftāruñdur ol āşüfte-i āzār hār itme (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 278, Beyit 6). [ḳafes olmak, -mak]

ḳāf-ı ğinā: Zenginliğin Kaf dağı.

Her ḥasîsüñ ḥünına olma meges gibi tufeyl / Ey göñül **ḳāf-ı ğināda** ḳāni^c ol ‘anḳā gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 323, Beyit 4). [ḳāf-ı ğināda, -da]

ḳāfile-i ‘aşḳ: Aşk kafilesi.

Şimdi mi geldi **ḳāfile-i ‘aşḳ** her zemān / Bu ḥāne-i göñül ezeliden ḳonağıdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 86, Beyit 2). [ḳāfile-i ‘aşḳ,]

ḳāfir: Allah'ın varlığını inkar eden.

Gitmedüğü bu ğam-ı zülfüñ dil-i aġyārdan / **Ḳāfirüñ** āyînidür ḳoyar ḳelîpā ḳoynına (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 288, Beyit 6). [ḳāfirüñ, -üñ]

ḳāḥ: Köşk, kasır.

Ṭāḳ-ı ebrûsı ḥayālîn ḳodı göñlümde bu gün / Eskişehrinde o meh yaptı yine bir yeñi **ḳāḥ** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 29, Beyit 5). [ḳāḥ,]

ḳahbe-zen: Kahpe, döneke.

Felek fark eylemez bir **ḳahbe-zendür** merdi nā-merdi / Hemîşe şād ider nā-merdi her dem ağladur merdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 341, Beyit 1). [ḳahbe-zendür, -dür]

ḳahbe-zen dünyā: Kahpe, döneke dünya.

Raḥîmî **ḳahbe-zen dünyāda** her nā-merde dil virme / Ṭuz etmek bilmeyenden ara zaḥmet ara zaḥm irmiş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 125, Beyit 5). [ḳahbe-zen dünyāda, -da]

İnanmaz saña gerçek er olan ey **ḳahbe-zen dünyā** / Bu gün mesrūr-ı rüşen itmedüñ mihrüñle bir ferdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 341, Beyit 5). [ḳahbe-zen dünyā,]

ḳāḥ-ı ‘izz ü devlet: Ululuk ve itibarın köşkü.

Ḳāḥ-ı ‘izz ü devletüñ yapdukda bünyād-ı ezel / Eylemiş ser-levḥasın ṭübā ile ḥüsn ü me’āb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 11, Beyit 3). [ḳāḥ-ı ‘izz ü devletüñ, -üñ]

ḳāḥ-ı vücūd: Beden köşkü.

Şaklasun **kāh-ı vücūdını** halelden Bārī / Dil-i virānemi bir yapıcı mi‘mārum var (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 73, Beyit 4). [kāh-ı vücūdını, -ını]

kahr: Dert, sıkıntı, keder.

Ger nişāb-ı hūn-ı luṭfuñdan naşībüm yog ise / Bārī tek **kahruñla** añ bu daḥi ni‘metdür baña (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 6, Beyit 2). [kahruñla, -uñla]

Kerem ü luṭfuñ ile ḥurrem idüp gayrıları / Beni **kahruñla** revā görme ki ḡamnāk olayum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 205, Beyit 3). [kahruñla, -uñla]

Saña **kahr** u cefā isnād iden mihr ü vefā bulmaz / Senüñ derhemlerüñ ḥod merhem-i maḡbūl-i dil-rişān (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 269, Beyit 2). [kahr,]

kā’il it-: Razi etmek.

Zerrece ol māhı yā Rabb mihre **kā’il itmedüñ** / Bārī bu ben mübtelāyı miḥnete mu‘tād kıl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 163, Beyit 6). [kā’il itmedüñ, -medüñ]

kā’ināt: Dünya, alem, cihan.

Şām-ı küfr içre ḡalurdı **kā’ināt** ey şubḥ-ı dîn / Tāb-ı tiḡüñ olmasa envār-ı mihre tev’emān (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 233, Beyit 2). [kā’ināt,]

Aydın oldı Tire dehr Aḡşehre döndi **kā’ināt** / Olalı sen meh bu gün menzil-güzār-ı Germiyān (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 265, Beyit 2). [kā’ināt,]

kākül: Alna düşen kısa saç demeti, perçem.

Cinān bāḡında mı ādem anuñcün cān ḡarār itmez / Bilür mecmū‘-ı insān bir perişān **kākülüm** vardur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 51, Beyit 4). [kākülüm, -üm]

Ruḡsār u **kākülüñüz** şimdi berāber oldı / Yanumda ey yüzi ḡül şubḥ u mesā-yı nev-rüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 108, Beyit 5). [kākülüñüz, -üñüz]

Benüm gibi eger boynın benefşe sîne çāk olmış / Boyamış yiri göge **kākülüñsüz** āh ider sünbül (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 177, Beyit 5). [kākülüñsüz, -üñsüz]

Dil İrem bāḡında didāruñsuz ārām eylemez / **Kākülüñsüz** mürḡ-i cāna dām-ı ḡam bāḡ-ı merām (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 220, Beyit 2). [kākülüñsüz, -üñsüz]

Gün yüzüñsüz gözüme Aḡşehr ey meh Tiredür / **Kākülüñsüz** şanma Aydındur Ḳaraman illerin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 243, Beyit 3). [kākülüñsüz, -üñsüz]

Bāḡ-ı ḥüsnüñ ben ırāḡdan seyr idem nergis-mişāl / Bî-tekellüf ḡeşt ide her rû-siyeh **kākül** gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 334, Beyit 3). [kākül,]

kākül-i ‘anber-fām: Anber renkli kakül, sevgilinin kara saçları.

Çomadı kılca Raḥîmî dil-i miskinde qarâr / Tolaşaldan o mehûn **kākül-i ‘anber-fâmı** (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 310, Beyit 6). [*kākül-i ‘anber-fâmı, -ı*]

kākül-i dil-ber: Dilberin perçemi.

Sāye şalalı **kākül-i dil-ber** gibi tūḡuñ / Tuḡrā-yı zafer Hinde vü Kāşāna irişdi (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 336, Beyit 3). [*kākül-i dil-ber,*]

kal: Söz.

Bir **kalîle** bend ider geh biñ perişān-ḡatır / Gāh olur başdan çıkarur ‘āşıkı bu kār-ı zülfi (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 132, Beyit 6). [*kalîle, -île*]

kal-:

1. Bir durumunda içinde olmak, bulunmak.

Gitdi başdan ‘aql dilden şabr elden ihtiyār / Dār-ı gāmda āh kim **kaldum** tek ü tenhā ḡarīb (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 16, Beyit 2). [*kaldum, -dum*]

Ḡarīb ü bî-kes ü dermānde **kaldum** / Meded yā Rabb baña bir yār-ı ḡurbet (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 23, Beyit 4). [*kaldum, -dum*]

Müşebbek micmer-i bezm-i belādur cism-i pür-süzum / Dil ü cān ‘ūdum olup mūlarum yir yir duḡān **kalmış** (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 126, Beyit 2). [*kalmış, -mış*]

Nüş itmeyince cām-ı lebini piyālenüñ / Batmaya **kala** cānda ḡam-ı zaḡmı nālenüñ (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 152, Beyit 1). [*kala, -a*]

Şām-ı küfr içre **kalurdi** kā’ināt ey şubḡ-ı dîn / Tāb-ı tiḡüñ olmasa envār-ı mihre tev’emān (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 233, Beyit 2). [*kalurdi, -urdi*]

2. Bir mekanda bulunmak, durmak, hareket etmemek.

Baḡr-i fūrkatde **kaldı** dil yād it / Varṡa-i ḡamda āşinā n’eyler (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 88, Beyit 3). [*kaldı, -dı*]

Dāḡ-ı ḡamdan dilde biñ başlu bîñārūm var akar / Ey gözüñ sen ḡanda **kalduñ** var şuyūñ şaḡrāya şal (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 166, Beyit 3). [*kalduñ, -duñ*]

Güneş zulmet seḡābında **kalup** olmasa nūrānî / Kılardı pertev-i şevḡ-i ruḡuñ ānide nūr ānı (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 320, Beyit 1). [*kalup, -up*]

3. Elde bulunmak, geriye kalmak.

Cigerde ḡūn-ı ḡasret gözde eşk-i ḡam işiḡüñde / Bilinmedük daḡi nem **kaldı** ger maḡfî vü ger peydā (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 1, Beyit 5). [*kaldı, -dı*]

Pertev-i mihrüñle maḥv itdüm vücūdum şeb-nemin / Arada nem **ḳaldı** senden ḡayrı ey ḡürşid-ḡad (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 40, Beyit 5). [ḳaldı, -dı]

Ḥalka ḡalka devr idelden ḡaddüñi ey genc-i ḡüs-n / **Ḳalması** bir dil ki vîrân itmedi ol mâr-ı zülfi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 132, Beyit 2). [ḳalması, -ması]

Âḡ kim sevdâ-yı zülfiñle bu dil âşüfte-ḡâl / **Ḳalması** ḡılca ḡarârüm oldu ten zıll-i ḡayâl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 178, Beyit 1). [ḳalması, -ması]

Gitdi başdan ‘aḡl dilden şabr elden ihtiyâr / Tende rûḡum **ḳaldı** anı da revân itsem dirin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 266, Beyit 3). [ḳaldı, -dı]

Bir nefes **ḳaldı** hemân ancaḡ ḡayâtumdan eṡer / Derd ile sînem delüp ney gibi zâr itdün beni (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 309, Beyit 3). [ḳaldı, -dı]

Şafâ gitdi göñül âyinesinde jeng-i ḡam **ḳaldı** / Gül-i şâdi açılmaz sînede ḡâr-ı elem **ḳaldı** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 343, Beyit 1). [ḳaldı, -dı]

Nesîmâsâ güzer ḡıl ey göñül bu bezm-i ‘âlemde / Nedîminden nedâmet her demindür bir ne dem **ḳaldı** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 343, Beyit 2). [ḳaldı, -dı]

Derün-ı sînede ḡün-ı ciger çeşmümde âb-ı ḡam / Bilinmedük nem ola bâḡın u zâhirde nem **ḳaldı** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 343, Beyit 3). [ḳaldı, -dı]

Ṭayanma ḡüs-n-i bî-bünyâduña ey ḡonca-leb gör kim / Ne mir’ât-ı Sikenderden nişân ne cām-ı Cem **ḳaldı** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 343, Beyit 4). [ḳaldı, -dı]

Raḡîmî her ḡasîse ihtiyâc ‘arz itme ‘âlemde / Ne bir ehl-i mürüvvet var ne bir kân-ı kerem **ḳaldı** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 343, Beyit 5). [ḳaldı, -dı]

Yile virmiş varını şabr u ḡarârı **ḳalmamış** / Ḥânḡâḡ-ı ‘âlem içre nâba beñzetdüm seni (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 346, Beyit 4). [ḳalmamış, -mamış]

4. Kalıcı olmak, varlığını sürdürmek.

Şu gibi şâf ol derünüñde küdüret **ḳalmasun** / Bir dem ola şu gibi tâ ḡılasın dîdârı seyr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 55, Beyit 4). [ḳalmasun, -masun]

Gir maḡâm-ı ‘aşḡa ey dil ney gibi feryâda gel / Perdeyi ref‘ it ḡicâbuñ **ḳalmasun** arada gel (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 173, Beyit 1). [ḳalmasun, -masun]

Yaḡam rûy-ı zemîni nâr-ı fûrḡat böyle **ḡalursa** / Virem ḡarḡ-âba ṫûfân yaṡum ile sûy-ı ‘ummânı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 333, Beyit 6). [ḡalursa, -ursa]

5. Olduḡu durumu, yeri korumak.

Bitmedi ḡamzeñüñ ey yâr yürekde zaḡmı / **Ḳaldı** cân içre o peyḡân ile öldüm gitdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 345, Beyit 3). [ḳaldı, -dı]

6. Durmak, beklemek.

Şurāhi gibi ser-keşler ne bilsün derd ü derdümnden / Ayaklarda **kalup** cür‘a gibi h‘ār olmayan bilmez
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 116, Beyit 2). [kalup, -up]

7. Duygu ve düşüncelerin bir noktada sabit kalması.

Kanda **kaldı** bilmezem dil bağrumuñ biñ başı var / Gözlerüm ağlar ciger kınyıla kaynar cānı bir
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 68, Beyit 3). [kaldı, -dı]

8. Düşmek.

İtdüğüñ cevri Raḥîmî kuluña / Saña **kalursa** nigārā var ögün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 267, Beyit 5).
[kalursa, -ursa]

9. Bulunmak, mevcut olmak.

Ser-i kūyuñda kaddüm üzre zer-çihrem görenler dir / Vefā bağınıñ öz şāhında bir berg-i ḥazān **kalmış**
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 126, Beyit 3). [kalmış, -mış]

Vücūdum bir sehāvet kesb idüpdür za‘f-ı fūrkatle / Ḥarāret gālīb olup cānda ne tāb u tüvān **kalmış**
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 126, Beyit 4). [kalmış, -mış]

Bu māl-ḥulyā-yı ‘aşkuñ n’ola mesken tutsa sīnemde / Niçe vīrāne var içinde genc-i şāyegān **kalmış**
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 126, Beyit 6). [kalmış, -mış]

Ağlamakdan gözlerümde **kalmadı** nūr-ı başar / Bir dem ol gül-çihrenüñ ḥurrem-liķāsın görmedüm
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 195, Beyit 2). [kalmadı, -madı]

10. Sâdece ondan ibâret olmak.

Dem-i ğamda baña hem-dem bu çeşm-i ḥūn-feşān **kalmış** / Hevādār olup üstüme döner āh u figān
kalmış (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 126, Beyit 1). [kalmış, -mış]

Cefā-yı ğamze cāna geçdi peykānı dil uzatmaz / Şorup ḥālüm ağız açar bu zaḥm-ı cān-sitān **kalmış**
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 126, Beyit 5). [kalmış, -mış]

kāl it-: Bir alaşımdaki madenlerin erime derecesi farkından yararlanarak bunları birbirinden ayırma işlemi yapmak, ayırmak.

Püte-i ğuşsaya koyup bu Raḥîmîyi felek / Sızturup âteş-i ğayretle ‘aceb **kāl itdi** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 322, Beyit 4). [kāl itdi, -di]

kāl u kıl kıl-: Dedikodu yapmak.

Nihān olur dehānuñla miyānuñ ey perī benden / Anuñ ḥaḳķında **kāl u kıl kılaydum** bāri kem bir gün
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 264, Beyit 2). [kāl u kıl kılaydum, -aydum]

kālā: Sermaye.

Lebi **kālāsını** ser-māye-i cānıyla meded / Baña ey h'āce alı vir saña helvālğı var (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 46, Beyit 3). [kālāsını, -sını]

Müşteriyüz naqd-i cān ile lebüñ **kālāsına** / Yok dime āzār ile ey gönca bāzār isterüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 107, Beyit 4). [kālāsına, -sına]

kal'a: Kale.

Dem-i hecründe yaşum içre hırāşide beden / Beñzer ol **kal'aya** deryāda temāşālğı var (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 46, Beyit 2). [kal'aya, -ya]

Göñül Nîş **kal'asıdur** şan harāb olmuş içi taş / Başum tğ-ı 'inā 'aynıyla çeşmümdür bıñarbaşı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 318, Beyit 1). [kal'asıdur, -sıdur]

kalb: Yürek, gönül.

Ben ol hāküm ki ey meh zerrece **kalbümde** mihrüñ var / Bu şevkıyla n'ola pertev şalarsam dehre mihrāsā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 7, Beyit 2). [kalbümde, -ümde]

Secde kılmaz Hakk bilür **kalbüm** Raḥîmî gayrıya / Ka'be dergāhuña kılmışdur şafā ile sened (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 35, Beyit 7). [kalbüm, -üm]

Kalbümi jeng-i ta'alluḡdan muşaffā eyleyüp / Geydüm ey rüşen-liḡā āyine gibi bir nemed (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 35, Beyit 6). [kalbümi, -ümi]

Bu **kalbüm** ḡālîş itdi cevher-i 'aşḡ / Yüzüm gibi tenüm altun olupdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 45, Beyit 2). [kalbüm, -üm]

Şikeste-ḡatırüm luṭf eyle bir **kalbi** şınıḡdan şor / Vücüdı seng-i cevriyle zaḡmdār olmayan bilmez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 116, Beyit 6). [kalbi, -i]

Dem bu demdür jeng-i ḡamla kılma **kalbüñ** münkesir / Bezm-i cām encāmını ḡod gösterür her cām-ı şāf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 131, Beyit 2). [kalbüñ, -üñ]

Benüm **kalbüm** şafā himmetle Ka'be āsitānuñdan / Emîrül-mü'minisin ḡatı'ul-burhāna gönderseñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 151, Beyit 2). [kalbüm, -üm]

Şafā ḡāşıl ider **kalbüm** bu dil kūyuñda yandukça / Bu rüşendür olur Ka'be yolında reh-nümā meş'al (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 164, Beyit 3). [kalbüm, -üm]

Ḳapuña baş egmeyen **kalbüm** Şafā-yı kalb ile / Görmesün ol Merve ḡaḡḡı Ka'be-i 'ulyā yüzün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 246, Beyit 6). [kalbüm, -üm]

Nā-müsā'id tāli'um baḡtum siyeh **kalbüm** ḡazîn / Tañ mı ey gül-ḡihre bülbul gibi eylersem enîn (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 247, Beyit 1). [kalbüm, -üm]

Ma'ārif mezra'ında ḡuşe-ḡin olmak dilerseñ ger / Şaḡın taş olmasun toḡm ekdüḡün **kalbüñ** türāb eyle (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 299, Beyit 4). [kalbüñ, -üñ]

kalb-i āteşin: Coşkun gönül.

Ḳandil gibi ḳapuña dil bağlamasa ger / Yaḳmazdı nār-ı şevḳuñı bu **ḳalb-i âteşin** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 240, Beyit 2). [ḳalb-i âteşin,]

ḳalb-i ḡamnāk: Gamlı kalp.

Dilimi derhem itdi gonca gibi ḥār-ı hicrānuñ / Anuñçün gül gibi ḥandān degüldür **ḳalb-i ḡamnāküm** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 219, Beyit 4). [ḳalb-i ḡamnāküm, -üm]

ḳalb-i ḥarāb: Kırık kalp.

Âsitānuñsuz cihān ma‘müresin ey genc-i ḥüsn / Gelmeye bir ḥabbe bu **ḳalb-i ḥarābuñ** ‘aynına (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 285, Beyit 6). [ḳalb-i ḥarābuñ, -uñ]

ḳalb-i ḥarābî: Gönlü kırık, yıkılmış olanlar.

Ben şikeste-ḥālî şorma ḥātır-ı ma‘müreden / Dest-i cevriyle yıkık **ḳalb-i ḥarābiler** bilür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 89, Beyit 2). [ḳalb-i ḥarābiler, -ler]

ḳalb-i istiḡnā: Tok gözlü gönül.

Ferāḡat-baḥş olur şāh u vezîre inḳiyād itmez / Olanlar **ḳalb-i istiḡnâyıla** ferzānesi ‘aşḳuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 153, Beyit 2). [ḳalb-i istiḡnâyıla, -yıla]

ḳalb-i meftün: Vurgun gönül.

Raḥîmî ḡamze kıldı **ḳalb-i meftün** / Lebiçün cān ḡama merhūn olupdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 45, Beyit 5). [ḳalb-i meftün,]

ḳalb-i selim: Temiz kalp.

Ḳapuña gelüp **ḳalb-i selim** ile Raḥîmî / Himmet demidür eyle ‘ināyet Baba Ḥamza (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 287, Beyit 7). [ḳalb-i selim,]

ḳaldır-: Çekmek.

Sipāhum eşk-i ḥasret sîne ṭablumdur ‘alem āhum / Raḥîmî mâlik-i mülk-i ḡam oldum **ḳaldırup** sancaḳ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 145, Beyit 5). [ḳaldırup, -up]

ḳalem: Yazı yazmaya mahsus, genellikle çubuk biçiminde âlet.

Müjem resm eyler iken gözde şekl-i ḥüsn-i maṭbū‘uñ / **Ḳalem** levḥ üzre taḥrîr itmemişdi daḥi şüret naḳş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 122, Beyit 5). [ḳalem,]

Meşq-i ‘aşkuñ qaralarken ben senüñ dañi **ķalem** / Levħa yazmamış idi Leylā vü Mecnūndan mişāl (Kūtahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 172, Beyit 3). [ķalem,]

ķalem çek-: Bir yazının, bir kaydın gereksiz ya da geçersiz olduğunu belirtmek üzere üstünü çizmek.

Başum aldum ele meydānuña soñra ķadem başdum / Ėayātum defteri erķāmına evvel **ķalem çekdüm** (Kūtahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 186, Beyit 2). [ķalem çekdüm, -düm]

ķalemvār: Kalem gibi.

Emrüne boyun urdı vü baş egdi **ķalemvār** / Tiğüñ Ėaberi şāh-ı Ėorāsāna irişdi (Kūtahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 336, Beyit 6). [ķalemvār,]

ķālib-i fersūde: Yıpranmış beden.

Yād-ı la‘lūñdür RaĖîmî mürdeye viren Ėayāt / **ķālib-i fersūdedür** ey ‘İsā-dem cānsuz cesed (Kūtahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 40, Beyit 7). [ķālib-i fersūdedür, -dür]

ķalkan: Ok, kılıç ve benzerinden korunmak için savaşıların kullandığı korunmalık.

Menzil olmağa müjeñ tîrine cān bir kez diyü / Sînemi **ķalkan** bu ķaddüm yā kemān itsem dirin (Kūtahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 266, Beyit 2). [ķalkan,]

Cān ile tiğüñ şalup şāhum yoluñda çalışır / Yok bu devr içre RaĖîmî gibi **ķalkan** sînelü (Kūtahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 271, Beyit 5). [ķalkan,]

ķallāş: Kalles, hileci, döneke.

Güzellik bezminüñ devrin dem-ā-dem sürmek isterseñ / Vefā peymānesiyle sākīyā añ mest ü **ķallāşı** (Kūtahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 318, Beyit 6). [ķallāşı, -ı]

ķalmış durur: Kalmıştır.

Yoluña nem var ise ser-cümle işār eyledüm / Varlığumda dilde Ėam **ķalmış durur** gözde remed (Kūtahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 40, Beyit 4). [ķalmış durur, -ur]

ķālu belā: "Kıyamet gününde, biz bundan habersizdik demeyesiniz diye Rabbin Âdem oğullarından, onların bellerinden zürriyetlerini çıkardı, onları kendilerine şahit tuttu ve dedi ki: Ben sizin Rabbiniz değıl miyim? (Onlar da), Evet (buna) şahit olduk, dediler." (Araf 7/172) ayetinden iktibastır.

Dimişem **ķālu belā** ‘aşkuña cān ile belı / Ben ol ‘ahdi güderüm dînüm ü imānımsın (Kūtahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 232, Beyit 3). [ķālu belā,]

ķamaş-: Fazla ışıktan dolayı geçici olarak kararıp etrafı göremez olmak.

Ḳamaşduñ baḳamaduñ göricek gün yüzün ol māhuñ / Neme yararsın ey dide senüñ her dem nemüñ
gördüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 218, Beyit 5). [ḳamaşduñ, -duñ]

kām-baḥş ol- Mutluluk bahşeden olmak.

Rub^c-ı meskūn içre şāhum şāh-ı heft iḳlīm ol / Kām-kār ol **kām-baḥş ol** kām-bîn ol kām-yāb (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 14, Beyit 9). [kām-baḥş ol,]

kām-bîn ol- Muradına erdiren olmak.

Rub^c-ı meskūn içre şāhum şāh-ı heft iḳlīm ol / Kām-kār ol kām-baḥş ol **kām-bîn ol** kām-yāb (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 14, Beyit 9). [kām-bîn ol,]

ḳamer: Ay.

Hüāceyān-ı şehir ile mihr ‘arz idüp māhum **ḳamer** / Yüz sürüp na^l-i semendüñe öpüp ḥāk-i rikāb
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 14, Beyit 3). [ḳamer,]

Bir ışıkdur geşt ider menzil-be-menzil şehir-be-şehir / Nūr cer ider **ḳamer** her gün yüzüñ muḥtācudur
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 59, Beyit 6). [ḳamer,]

Ba‘id olsun nüḥüset ey **ḳamer** baḥt-ı sa‘idüñdür / Şeref viren cihāna mihr-i ḥüsn-i bā-kemālüñdür
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 97, Beyit 6). [ḳamer,]

Ey **ḳamer** envāra ḥüsn-i yāra mihrüñ kılma pest / Şāf dil ol gün gibi saḳf-ı bülende sāde gel (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 173, Beyit 5). [ḳamer,]

Mihr-i yāre ey **ḳamer** sen müşterî olmak neden / Hep bilür bay u gedā şehir içre bir yoḥsulsun (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 239, Beyit 4). [ḳamer,]

Bilmemiş noḳşānını meh-rūña meyl itmiş **ḳamer** / Her gice şehrüñde anuñçün gezer uğrı gibi (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 328, Beyit 5). [ḳamer,]

ḳamer-ruḥsār: Ay yüzlü.

Melāmet tîrine sînem nişān ḳaddüm kemān olsa / ‘Aceb mi bir hilāl-ebrü **ḳamer-ruḥsār** meylüm
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 191, Beyit 4). [ḳamer-ruḥsār, -adur]

kāmet: Boy, endam.

Ṭoḡrusı sen boyı servüm giyeli cāme-i nāḥ / **Ḳāmetüm** gibi dü-tā oldı ḥasedden her şāḥ (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 29, Beyit 1). [ḳāmetüm, -üm]

Cennet ü ṭübāya virmez **ḳāmet** ü didāruñı / Himmeti şāhum Raḥîmî bendeñüñ ḡāyet bülend (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 31, Beyit 7). [ḳāmet,]

Ḳāmetüñ rāst serv-i dil-cūdur / Şu gibi göñlüm aḳıdan odur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 48, Beyit 2).
[ḳāmetüñ, -üñ]

Secde vâcibdür baña gördüm kaşuñ mihrâbını / **Ķāmetüñ** göstermege toğrul ki farz oldu namāz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 118, Beyit 3). [Ķāmetüñ, -üñ]

Hâk olduğı ayağda bu cism-i nâ-tüvānuñ / Ümmîd-i vuşlatıdur sen **Ķāmeti** revānuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 157, Beyit 1). [Ķāmeti, -i]

Bir haṭā ile dolaşdum çîn-i zülfeynüñ görüp / Yay idüp çekdüñ çevirdüñ **Ķāmetüm** tuğrā-mişāl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 178, Beyit 2). [Ķāmetüm, -üm]

Ķāmet ü zülfin temennā itdüğümçün dostlar / Bir elif-ķadd ‘ākıbet dāl itdi ķaddüm ad içün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 241, Beyit 3). [Ķāmet,]

Bār-ı cevri devri çekmekden bükildi **Ķāmetüm** / Bāri ğam çekdürme ey meh mihri yok ağıyardan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 263, Beyit 6). [Ķāmetüm, -üm]

Hevādārı olanı **Ķāmetüñüñ** istiķāmetle / Mezellet yollarında sāye gibi hāksār itme (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 278, Beyit 3). [Ķāmetüñüñ, -üñüñ]

Rāstî bir tāze revnaķ virdi cism-i ‘āleme / Hıl‘at-i şāhı şehā sen **Ķāmeti** bālāyla (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 290, Beyit 2). [Ķāmeti, -i]

Ķāmetüñ serv ü lebüñ ğonca yañağüñ berg-i gül / Sebze-i bāğ-ı leṭāfetdür haṭuñ bî-iştibāh (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 294, Beyit 3). [Ķāmetüñ, -üñ]

Cām-ı cevri içeli döne döne devrānuñ / Derde düş itdi bu ğün **Ķāmetümi** dāl itdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 322, Beyit 2). [Ķāmetümi, -ümi]

Ķāmet-i bālā: Uzun boylu (sevgili).

‘Ömr uzunluğundan isterseñ temettu‘ dil-berā / Şehr-i Kütāhiyyede bir **Ķāmet-i bālāya** baķ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 137, Beyit 4). [Ķāmet-i bālāya, -ya]

Ķāmet-i dil-cū: Gönül çeken boy.

Toğrusı bu görmeyem bu eşk ü āhum dem-be-dem / Cüst u cūda cū-be-cū ey **Ķāmet-i dil-cū** seni (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 315, Beyit 5). [Ķāmet-i dil-cū,]

Ķāmet-i şimşād: Şimşir boylu güzel.

Ey gözüñ kan ağlama ol **Ķāmet-i şimşād** içün / Gül kaçan meyl itdi sūy-ı bülbüle feryād içün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 241, Beyit 1). [Ķāmet-i şimşād,]

Ķāmet-i yār: Sevgilinin boyu, endamı.

Baña vâcib olupdur secde gördüm **Ķāmet-i yāri** / Uzatma vā‘izā gel kışşayı vaķt-i namāz irdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 349, Beyit 4). [Ķāmet-i yāri, -i]

Ķām-ķār ol-: İsteğine ulaşmak, mutlu olmak.

Rub^c-ı meskûn içre şâhum şâh-ı heft iklîm ol / **Kâm-kâr ol** kâm-baḥş ol kâm-bîn ol kâm-yâb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 14, Beyit 9). [kâm-kâr ol,]

kâm-kâr-ı evliyâ: İsteğine kavuşmuş evliya.

Luṭf ile yap yap Raḥîmînüñ yıkık göñlin hemân / Bir velâyet zâhir it ey **kâm-kâr-ı evliyâ** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 9, Beyit 13). [kâm-kâr-ı evliyâ,]

kâm-kâr-ı ʿîd: Bayramın mutlusu.

Şâd it Raḥîmî kuluñı bir merḥabâ ile / Olsun ḳabûl-i luṭfuñ ile **kâm-kâr-ı ʿîd** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 38, Beyit 8). [kâm-kâr-ı ʿîd,]

kâmrânlık: Mutluluk.

Ḥaṭṭ-ı cân ise Raḥîmî **kâmrânlıktan** murâd / Var özüñ bir Ḥusrev [ü] Şîrîn lebe Ferhâd kıl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 163, Beyit 7). [kâmrânlıktan, -dan]

kamu: Tüm, bütün.

Ḳamu eşyâda her vechile vechü'llâhı seyr eyle / Şafâ ehline ey şûfî bu mir'ât-ı muşaffâdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 64, Beyit 2). [ḳamu,]

Çü kişi-zâdesin işüñ ḥayırdur niyyetüñ ḥayra / Saña bed-ḥvâh olanlardur **ḳamu** bed-ḥüy bed-kîşân (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 269, Beyit 3). [ḳamu,]

kâm-yâb: İsteğine kavuşmuş, muradına ermiş olan.

Rub^c-ı meskûn içre şâhum şâh-ı heft iklîm ol / Kâm-kâr ol kâm-baḥş ol kâm-bîn ol **kâm-yâb** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 14, Beyit 9). [kâm-yâb,]

kâm-yâbî: Muradına ermişler.

Ḥâlet-i la'lüñ Raḥîmî câm-ı sâğardan şorar / Ol mezâḳ-ı câm-ı cânı **kâm-yâbîler** bilür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 89, Beyit 7). [kâm-yâbîler, -ler]

kan: Maden.

Unutma añ Raḥîmî kuluñı düşünâm-ı la'lünden / Benem ol ey mürüvvet **kânı** vird-i müstecâbumdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 69, Beyit 5). [kânı, -ı]

Ḳuluyuz ḳanberiyüz ey Raḥîmî Murtaẓâ ḥaḳḳı / Kerem **kânı** ʿAli-ḥü bir şeh-i merdânımız vardur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 87, Beyit 7). [kânı, -ı]

Ḥaḳîkat-dân ola hem pür-ḥaḳîkat-bîn ü ḥaḳ-perver / Senüñ gibi saʿâdet **kânı** şâh-ı kâmkâr ister (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 105, Beyit 2). [kânı, -ı]

İçüp ol çeşm-i āhūnuñ lebi şîrîni şîrâne / ‘Ali-heybet fütüvvet **kānı** bir aşlana gönderseñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 151, Beyit 5). [kānı, -ı]

Hayāl ü fikr-i dendān u dehān-ı yāra me’vādur / Ne dürrüñ ma’denidür gör ne cevher **kānidur** gönülüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 202, Beyit 4). [kānidur, -ıdur]

Çayurmam kum u kîr mîkdârı olsa cevherüm zāyi‘ / Hemān ol mekrümet **kānı** dūr-i şehvār şağ olsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 245, Beyit 3). [kānı, -ı]

Meclise geldüğünü di ol lebi mey-günümüñ / Müjde **kānı** vireyin sākî saña cānum yine (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 296, Beyit 3). [kānı, -ı]

Vaṭan tıtdı gözüm içre ḥayāl-i la’l-i dendānuñ / Ne cevher ma’deniyüz gör ne dürrüñ **kāniyuz** şimdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 329, Beyit 2). [kāniyuz, -ıyuz]

Yaşumla baḥr-i dehrüñ şimdi terdür katı mā-beyni / Başaldan bağına **kān** gibi sen la’l-i dūr-efşānı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 333, Beyit 4). [kān,]

kan:

1.Vücuttaki hayati sıvı.

Dem-i gamda lebüñ hecriyle yaşum **kana** dönmişdür / Ciger tennür-ı fūrkatde yanuk biryāna dönmişdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 94, Beyit 1). [kana, -a]

La’l-i mey-günüñ gamından döne döne ey felek / Cür‘aveş pā-māl idüp yire dökersin **kanımız** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 106, Beyit 3). [kanımız, -ımız]

Rüy-ı zerdüm **kana** ğarḳ itsem şafaḳ gibi n’ola / Zaḥm-ı tîğünden güzeller şāhı ‘unvān eylesem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 197, Beyit 5). [kana, -a]

Şarāb-ı nāb için bu çeşm-i ḥūn-efşānum añmazsın / Dem-ā-dem cür‘aveş pā-māl idersin **kanum** añmazsın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 226, Beyit 1). [kanum, -um]

İçersin kana kana mey yirine ‘āşıkuñ **kanın** / Velî ey çeşm-i mestüm kâni‘ olmaz **kanı** bilmezsin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 229, Beyit 6). [kanın, -ın; kanı, -ı]

Kana ğarḳ itdi ruḥ-ı zerdüm sirişk-i lāle-gün / Vechi var dilerse şāhum baña mîr-i ‘āşıkān (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 233, Beyit 6). [kana, -a]

Kanı zāt-ı şerîfüñ gibi bir dervîş-i ‘ālî-şān / Özüñ şāhāne dervîş añılan ey şāh-ı dervîşān (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 269, Beyit 1). [kanı, -ı]

La’lüne beñzeyeli başumuza çıkdı şarāb / Bulsavuz **kanın** içerdük biz anuñ tenhāda (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 280, Beyit 3). [kanın, -ın]

‘İzār-ı yāre karşı lāf-ı ḥüsn itmiş meger lāle / Kızarup hacletinden şimdi **kan** derler döker lāle (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 291, Beyit 1). [kan,]

Mey yirine Rahîmî anuñ **kanın** içesin / ‘İş ide sākî bir gözi mestāne olmaya (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 297, Beyit 8). [kanın, -ın]

Kanını mey yirine anuñ içesin müdām / Devrüñde lāle gibi ciger-ḥ‘ānuñ olmaya (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 300, Beyit 3). [kanını, -ını]

Ƙan mıdur ol ki ŗu gibi ƙapuńda aƙmaya / Baŗ mıdur ol ayaęuńa ęalťanuń olmaya (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 301, Beyit 2). [ƙan,]

Ŗalınma nârvenveŗ itme tenhâ bezm-i kuhsârı / Ruĥuńa lâle **ƙan** düşmen lebüñe mey ƙızıl yağı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 311, Beyit 4). [ƙan,]

Ruĥ u la‘lûñle cân ĥod **ƙan** uęuduń dur gülüm balüm / Viŗâlûñ ĥ‘ânınuń muĥtâc u **ƙan** ĥayrânıyuz ŗimdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 329, Beyit 3). [ƙan,]

2.Kan||Ƙanlı gözyaşı.

Eŗk-i ĥasret **ƙana** ģarĥ itdi gözüm merdümlerin / Ŗanki la‘lîn-câmelerle zeyn olur ƙurbân-ı ‘îd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 39, Beyit 11). [ƙana, -a]

ƙan-:

1.Doymak.

Meger kim **ƙandı** cânâ meŗrebi cüllâb-ı la‘lûñle / Mükerrer ƙanda ider bu ƙadar **ƙandı** ŗeker peydâ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 1, Beyit 2). [ƙandı, -dı]

Ƙansın zülâl-i mîmüñe ‘aťŗân-ı cân u dil / Ol iki dâlûñ ile ƙıl ey dil-rubâ meded (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 33, Beyit 2). [ƙansın, -sın]

Ƙanda **ƙandı** dil senüñ cüllâb-ı luťfuñ ƙandına / Ey seĥâ vü mekrümet kânı benem ‘aťŗân-ı cüd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 34, Beyit 6). [ƙandı, -dı]

Kerbelâ-yı ģamda cân virdi Raĥîmî teŗne-leb / Her ĥavâric **ƙandı** âb-ı vaŗluńa ĥayfâ Ĥüseyn (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 237, Beyit 5). [ƙandı, -dı]

2. Aldanmak, inanılmaması gereken ŗeye inanmak.

Lebi ŗeftâlusı cüllâbına ben ƙanda **ƙandum** âĥ / Ŗehâdet itme nâ-ĥaĥ yere ģirme ƙana ey viŗne (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 282, Beyit 4). [ƙandum, -dum]

ƙan ağla-: Ƙanlı gözyaşı dökmeĥ || ƙok üzülmek.

Ĥâlet-i ‘aŗĥ içre aĥvâlüm ģörüp **ƙan ağladı** / Ey benüm ƙeŗm-i ģüher-bârum yaŗuñ olsun mezîd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 37, Beyit 2). [ƙan ağladı, -dı]

Ey gözüm **ƙan ağlama** ol ƙâmet-i ŗimŗâd içün / Gül ƙaçan meyl itdi süy-ı bülbüle feryâd içün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 241, Beyit 1). [ƙan ağlama, -ma]

Hem-demüm yok eŗk-i ƙeŗmümden biraz **ƙan ağlasam** / Ter düşürmiŗdür benüm mâ-beynümi deryâyıla (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 290, Beyit 6). [ƙan ağlasam, -sam]

ƙan dök-:

1.Kanlı gözyaşı dökmeĥ.

Hevā-yı kâmet-i hecriyle düşdüm sūy-ı şahrāya / ‘Aceb mi **kan dokerse** dem-be-dem bu çeşm-i giryānum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 224, Beyit 3). [*kan dokerse, -erse*]

Gün olmaz yanmaya dem var mı **kan dökmezdi** yoluñda / Dil-i biryânı bilmez dide-i giryānum añmazsın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 226, Beyit 4). [*kan dökmezdi, -mezdi*]

Lebinden dem uraldan sen **döker kan** çeşm-i giryānum / Niçün kan üzre kan itdün girüp meydāna ey vişne (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 282, Beyit 2). [*kan doker, -er*]

2. Ölüme yol açmak, cana kıymak.

Ṭayanup gamzeñe çeşmüñ doker kan / Velî şorsañ geçer ol mest-i mestür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 42, Beyit 2). [*kan doker, -er*]

Ḳanumı dök cānumı al rāzıyam tek şun lebün / Soñra tıyup gamzeñ öldürürse ola kana kan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 260, Beyit 2). [*kanumı dök, -umı*]

kan eyle-: Yaralamak, kanatmak.

Başum seng-i cefāyıyla yarup **kan eyleyüp** yaşum / Ḳanı ol demlerüm añ luṭf-ı bî-pāyānuñı yād it (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 19, Beyit 3). [*kan eyleyüp, -yüp*]

kan ol-: Kan olmak, kan gibi kırmızı olmak.

Seng-i hecrüñle göñül sāgar-şıfat oldu şikest / Cür‘aveş pāy-māl olup **kan oldu** bağrum mül gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 334, Beyit 6). [*kan oldu, -dı*]

kan olası: Ölesi, canı çıkası ||(gözyaşı kastedilerek) *gözyaşının kanlı olması ile de irtibat kurulmuştur.

Bezminde gerçi sāgar-ı çeşmüm tolar müdām / Niçün bu **kan olasıya** itmez nigāh-ı Cem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 216, Beyit 3). [*kan olasıya, -ya*]

kan tol-: Kanla dolmak, kıpkırmızı olmak.

Ḳan tolar her dem kadehveş çeşm-i hūn-efşānumuz / Mey içelden hār ile ol gonca-i handānumuz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 106, Beyit 1). [*kan tolar, -ar*]

Lebi gamıyla kadeh gibi **ṭoldı kan** çeşmüm / Ğidā-yı cān olan ol cām-ı hoş-güvārı görüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 148, Beyit 3). [*kan ṭoldı, -dı*]

Ḥasret-i la‘lūñle cānā bezm-i gamda gözlerüm / Döne döne **kan ṭolup** peymāne şeklin bağladı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 308, Beyit 2). [*kan ṭolup, -up*]

kan ṭolu ol-: Kan dolu olmak.

Bu çeşm-i cür‘aveş pāy-māl-i devrān itseñ incinmem / Lebün-süz sāgar-ı çeşmüm **ṭolu kan olmadan** yegdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 50, Beyit 2). [*kan ṭolu olmadan, -madan*]

Ne anlar yutduın her dem Raimi dest-i hicrandan / An saar gibi bar olu an olmayan bilmez
(Kutahyal Raimi Divanı, Gazel 117, Beyit 7). [an olu olmayan, -mayan]

an uud: Kana boyanm.

an uud atdı ubar am arb ister on / Yandı barum ey ciger kuem kebb ister on (Kutahyal
Raimi Divanı, Gazel 169, Beyit 1). [an uud,]

Ru u lalnle cn od **an uudundur** lm balm / Viln nnn mutac u an ayrnyuz imdi
(Kutahyal Raimi Divanı, Gazel 329, Beyit 3). [an uudun, -undur]

an uud ol-: Kana boyanm olmak.

an uud oldum ubar uadan / Siy cm lebnden bde un (Kutahyal Raimi Divanı, Gazel 267,
Beyit 3). [an uud oldum, -dum]

an zre an it-: Kan stne kan yapmak.

Lebinden dem uraldan sen dker an emi giryanum / Nin **an zre an itdn** girp meydna ey
vine (Kutahyal Raimi Divanı, Gazel 282, Beyit 2). [an zre an itdn, -dn]

an ya: Kan dman.

Bar ile m-beyni terdr yaumun / emme **an yadur** Nl  Aras (Kutahyal Raimi Divanı, Gazel 119,
Beyit 3). [an yadur, -dur]

an yud-: Pek ok sıkıntı, azap, stırap ekmek.

La-i srbunla onca ord hem-mereb mdm / Rekden mi **an yudar** terdr arretten lb
(Kutahyal Raimi Divanı, Gazel 17, Beyit 3). [an yudar, -ar]

onca gibi **an yudar** blbl arm-i bda / B-tekellf len-i snn ider her r seyr (Kutahyal
Raimi Divanı, Gazel 54, Beyit 6). [an yudar, -ar]

 bir onmadsn anatun cev  sitem / **an yudar** kird eger stad elnden ey felek (Kutahyal
Raimi Divanı, Gazel 159, Beyit 3). [an yudar, -ar]

l gibi sen mey ip her ra hem-dem olalı / oncave ben **an yudup** blbl gibi itdm fin
(Kutahyal Raimi Divanı, Gazel 260, Beyit 6). [an yudup, -up]

an yudar onca orp zam zebn rdan / l yanup kl oldu szum ord hecr-i yrdan
(Kutahyal Raimi Divanı, Gazel 263, Beyit 1). [an yudar, -ar]

ana gir-: Birini oldrmek veya oldrtmek.

Lebi etlus cllbna ben anda andum  / eadet itme n-a yere **irme ana** ey vine (Kutahyal
Raimi Divanı, Gazel 282, Beyit 4). [ana irme,]

kana kan ol-: Ölüme karşı ölüm olmak.

Ḳanumı dök cānumı al rāzıyam tek şun lebūñ / Şoñra tıyup ğamzeñ öldürürse **ola kana kan** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 260, Beyit 2). [*kana kan ola, -a*]

kana kana iç-: Kanıncaya, doyuncaya değin, bol bol, doyastıya içmek.

İçersin **kana kana** mey yirine ‘āşıkunḡ ḡanın / Velî ey çeşm-i mestüm kâni‘ olmaz ḡanı bilmezsin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 229, Beyit 6). [*kana kana içersin, -ersin*]

kanā‘at: Tokgözlülük, yetinme.

Ḳanā‘at ḡāfinuñ seyrinde ‘anḡā hem-cenāḡumdur / Hümā-yı evc-i himmet sāye-i devlet-fezā oldum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 193, Beyit 3). [*kanā‘at,*]

Dāğlar zerrîn-libāsum zaḡm-ı sînem ḡancerüm / Pâdişāh-ı kişver-i faḡram **kanā‘at** leşkerüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 208, Beyit 1). [*kanā‘at,*]

kanā‘at ehli: Kanaatkâr.

Faḡirem gerçi kim ednādan ednā bir gedāyam ben / **Ḳanā‘at ehli** dervîşem şehā şāḡib-ğınāyam ben (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 238, Beyit 1). [*kanā‘at ehli,*]

kanber: Hazret-i Ali hazretlerinin kölesi.

Gedāñı ġāhi añduḡca di ey şāh-ı ‘alî-şānum / Yaşı dildür adı **kanber** Raḡimî bir ḡulum vardur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 51, Beyit 5). [*kanber,*]

Ḳuluyuz **kanberiyüz** ey Raḡimî Murtażā ḡaḡḡı / Kerem kânı ‘Ali-ḡū bir şeh-i merdānımız vardur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 87, Beyit 7). [*kanberiyüz, -iyüz*]

Ḳarşu dūr itme Raḡimîyi rikābuñdan şehā / Sen ‘alî-şānuñ öñünce şanki ol **kanber** yürür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 100, Beyit 5). [*kanber,*]

kancık: Hilekâr döneḡ, sözünde durmayan, kalleş.

Raḡîb-i seg-nihāduñ āline aldanma vaḡşet kıl / Şaḡın şayd olma **kancık** dilküye hey erkek arslanum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 201, Beyit 2). [*kancık,*]

kand: Şeker.

Meger kim ḡandı cānā meşrebi cüllāb-ı la‘lünle / Mükerrer ḡanda ider bu ḡadar **ḡandı** şeker peydā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 1, Beyit 2). [*ḡandı, -ı*]

Ḳanda ḡandı dil senüñ cüllāb-ı luḡfuñ **ḡandına** / Ey şehā vü mekrümet kânı benem ‘aḡşān-ı cūd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 34, Beyit 6). [*ḡandına, -ına*]

kanda: Nerede.

Meger kim kandı cānā meşrebi cüllāb-ı la‘lünle / Mükerrer **kanda** ider bu kadar kandı şeker peydā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 1, Beyit 2). [kanda,]

Şām-ı zülfünde qarār itdi bu şeb miskîn-göñül / **Kanda** kim aḥşām ola lābüdd ider me’vā garîb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 16, Beyit 4). [kanda,]

Hırāmān **kanda** nîk zıllin düşürmez ḥāke ḥıfz eyler / Mişāl-i ebr-i Aḥmeddür ki olmuş sāyebān şorguc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 25, Beyit 2). [kanda,]

‘Ömrüm öñünde ölmege cān virürüm senüñ / Zîrā doyunca seyr iderüm **kanda** var göc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 26, Beyit 4). [kanda,]

Kanda kandı dil senüñ cüllāb-ı luṭfuñ kandına / Ey seḥā vü mekrümet kânı benem ‘aṣşān-ı cüd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 34, Beyit 6). [kanda,]

Kanda kaldı bilmezem dil bağrumuñ biñ başı var / Gözlerüm aḡlar ciger kanıyla kaynar cānı bir (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 68, Beyit 3). [kanda,]

La‘l-i cān-baḥşuñda la‘l-i ‘anberîn / Şanki ḵonmıṣ **kanda** bir miskîn-meges (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 119, Beyit 7). [kanda,]

Yaşuma hem-dem olan yārümi gir gözlerüme / **Kandadur** ol dişi dürr lü’lü’-i şeh-vāra yapış (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 120, Beyit 2). [kandadur, -dur]

Dāḡ-ı ḡamdan dilde biñ başlu biñārüm var aḡar / Ey gözüm sen **kanda** ḡalduñ var şuyuñ şaḡrāya şal (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 166, Beyit 3). [kanda,]

‘Aceb **kanda** revāndur ey ‘aceb ol serv-i reftārum / ‘Aceb kimlerle ḡurremdür ‘aceb ol tāze ḡülzārum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 224, Beyit 1). [kanda,]

Gitdi gözden dilde cā ṭutdı ḡayāl-i la‘l-i yār / **Kanda** zāyi‘ eyledüm bu çeşm-i giryān cevherin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 252, Beyit 6). [kanda,]

Lebi şeftālusu cüllābına ben **kanda** ḡandum āh / Şehādet itme nā-ḡaḡ yere girme ḡana ey vişne (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 282, Beyit 4). [kanda,]

Yine pehlūsına çekmiş ten-i cānānı zırîh / **Kanda** buldı ‘aceb ol maḡzen-i pinḡānı zırîh (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 293, Beyit 1). [kanda,]

Ey Raḡimî **kanda** buldum dime dā’im gör nesin / Saña ol bir ḡündür bulduña aylaḡ şu gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 314, Beyit 6). [kanda,]

kandan: Nereden.

Baḡrumuñ başında ‘aynı ile buldum başını / Bilürem **kandan** gelür her dem bu eşk-i ḡün-feşān (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 233, Beyit 5). [kandan,]

Gözümüñ bilmezem **kandan** gelürdi dem-be-dem yaşı / Ciger dāḡında ‘aynıyla bulandı varımış başı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 342, Beyit 1). [kandan,]

kand-ı zülāl-i laʿl: Dudağın saf şekeri.

Teşneyem **kand-ı zülāl-i laʿlüne** ben hastayı / Zāʿil itmez ʿaşşımı cānā benüm cüllāb-ı kand (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 31, Beyit 4). [**kand-ı zülāl-i laʿlüne,**]

kandîl: Çerağ, meşale.

Şemʿ-i kadrin revğan-ı ʿizzet fūrūzān eylesün / Nitekim **kandîl** uyardukça sipîhre mäh-ı tâb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 14, Beyit 8). [**kandîl,**]

Ķandîl gibi kapuña dil bağlamasa ger / Yağmazdı nār-ı şevkuñı bu kalb-i âteşin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 240, Beyit 2). [**kandîl,**]

kandîl-i âfāk: Ufukların kandili.

Işıklar gibi yanmış ʿaşıkuş biz nār-ı şevkıyla / Yağar **kandîl-i âfākı** dil-i sūzānımız vardır (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 87, Beyit 5). [**kandîl-i âfākı,** -ı]

kandîl-i nūr-ı mäh-ı tâb: Mehtabın ışığının kandili.

Nār-ı şevküñle senüñ ben şemʿveş sūzān iken / Dağı nā-peydā idi **kandîl-i nūr-ı mäh-ı tâb** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 12, Beyit 5). [**kandîl-i nūr-ı mäh-ı tâb,**]

kanı: Hani.

Başum seng-i cefāyıyla yarup kan eyleyüp yaşum / **Ķanı** ol demlerüm añ luğf-ı bî-pâyānuñı yād it (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 19, Beyit 3). [**kanı,**]

Ķanda kandi dil senüñ cüllāb-ı luğfuñ kandinā / Ey seğā vü mekrümet **kānı** benem ʿaşşān-ı cūd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 34, Beyit 6). [**kānı,**]

Bende āzād oluban hāk olayın sāye gibi / Toğrı yolına o servüñ **kanı** bir rāh bilür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 47, Beyit 4). [**kanı,**]

kān-ı cūd: Cömertlik ocağı.

Āşinālık kıl Rağîmî bendeñi ey **kān-ı cūd** / Toptoludur gevher-i ʿirfān ile deryā gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 323, Beyit 5). [**kān-ı cūd,**]

kān-ı iğsān-ı mürüvvet: Cömertlik lütfunun kaynağı.

Ķān-ı iğsān-ı mürüvetsin eyā Ĥātem vücūd / Keff-i feyz-ı cūduñ ile düşdi bahre ıztırāb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 11, Beyit 5). [**kān-ı iğsān-ı mürüvetsin,** -sin]

kanı kayna-: Birden heyecanlanmak.

Maḥabbet bâdesin yâd-ı lebûñle şol ki nûş eyler / Teninde **kanı kaynar** cāmı sāğar gibi cûş eyler
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 90, Beyit 1). [kanı kaynar, -r]

kân-ı kerem: Cömertlik madeni; iyilik, ihsan kaynağı.

Deryâdur eyâ **kân-ı kerem** ṭab‘-ı Raḥîmî / Vaşf-ı lebûñ itdükce sözüñ ol güher eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 60, Beyit 7). [kân-ı kerem,]

Beni ğarķ itdi ey **kân-ı kerem** ‘ummânî iḥsānuñ / Vücûdum kaçresin maḥv itdi hem cûd-ı firāvānuñ
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 161, Beyit 1). [kân-ı kerem,]

Raḥîmî her ḥasîse ihtiyâc ‘arz itme ‘âlemde / Ne bir ehl-i mürüvvet var ne bir **kân-ı kerem** ḳaldı
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 343, Beyit 5). [kân-ı kerem,]

kân-ı luṭf: İyilik kaynağı.

Beglige reşk itme birdür **kân-ı luṭf** ‘ilmüñ muḥîṭ / Baḥr-i ḳudretde vücûduñ cevheri bir dānedür
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 92, Beyit 4). [kân-ı luṭf,]

kân-ı melâḥat: Güzellik madeni.

Ağyâra alarğa deñiz ey **kân-ı melâḥat** / Gird-âba düşüp varṭa-i hicrâna şalınsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 254, Beyit 7). [kân-ı melâḥat,]

kân-ı seḥâ: Cömertlik kaynağı.

İşigüñ sâ‘illerine her dem ey **kân-ı seḥâ** / Eşk-i rüyum sîm ile zerdür yeter iḥsân-ı ‘îd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 39, Beyit 13). [kân-ı seḥâ,]

kân-ı ṭarab: Sevinç madeni.

Görmedüm zâtuñ gibi ‘âlemde bir **kân-ı ṭarab** / Sûr-ı sâ‘ildür ḳapuñda dâ‘imâ derbân-ı ‘îd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 39, Beyit 9). [kân-ı ṭarab,]

kanına gir-: Kandırmak, aldatmak; kendine âşık etmek.

Ḳanına girme Raḥîmî ḳuluñuñ nâ-ḥaḳ yire / Bir dem ola diyesin ey âşaf-ı devrân ḥayf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 135, Beyit 5). [ḳanına girme, -me]

kanını dök-: Kan dökmek, kanını akıtmak. || Öldürmek.

Eteğüñ şanmış sıfâlin dem olur mı ḥ‘âr-ı ‘aşḳ / **Dökseler** ger **kanını** virmez anı cām-ı Ceme (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 286, Beyit 3). [kanını dökseler, -seler]

kāni: Kanaatkâr.

Dil-i pür-derdi perverde kıldurduñ cevri ü nâz ile / Yine ol ni‘mete **kāni** bu ben şükrānuñı yād it
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 19, Beyit 5). [**kāni**,]

Rüzemüz rüz-ı ezelde rûze-i ğamdur bizüm / Ğamdülillāh **kāni** bu şavm-ı ‘idāsâyıla (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 290, Beyit 5). [**kāni**, -üz]

kāni ol:

1. Kanaatkâr olmak.

Her ħasîsüñ ħûnına olma meges gibi tufeyl / Ey gönül kâf-ı ğınâda **kāni ol** ‘anķā gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 323, Beyit 4). [**kāni ol**,]

2. Kanaat etmek, yetinmek.

İçersin kana kana mey yirine ‘aşıkuñ kanın / Velî ey çeşm-i mestüm **kāni olmaz** kanı bilmezsin
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 229, Beyit 6). [**kāni olmaz**, -maz]

Kāni olsa dil n’ola vaşl-ı hayāl-i yār ile / Bî-sütûnda naķş-ı şîrin oldı üns-i Kûh-ken (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 249, Beyit 2). [**kāni olsa**, -sa]

kanķı: Hangi.

Mā-ħaşal emrüd ya ħarbüz u ya bittîh u sîb / **Ķanķısın** iħsân iderseñ olurum şādān-ı cüd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 34, Beyit 8). [**kanķısın**, -sın]

Bî-güneħ kanlar döker bu çeşm-i cellāduñ senüñ / **Ķanķı** zālimdür bu fende bilsem üstāduñ senüñ
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 162, Beyit 1). [**kanķı**,]

Kerem kıl toĝrı söyle **kanķı** gülzāruñ nihālisin / Seni ey serv billāh bir ķad-i mevzūna beñzetdüm
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 198, Beyit 3). [**kanķı**,]

Ķanķı gün yā Rabb gelür ol mihr-i raħşānum yine / **Ķanķı** şeb aħşamlaya ol māh-ı tābānum yine
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 296, Beyit 1). [**kanķı**,]

kanlar aĝla: Kan aĝlamak; büyük üzüntü içinde olmak.

Bezm-i ğamda ey Raħîmî ħālūme raħm eyleyüp / **Ķanlar aĝladı** ķadeħler nāleler toldı rebāb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 13, Beyit 5). [**kanlar aĝladı**, -dı]

Ĥār ile gülşende gül şendür dilā sen ğoncaveş / **Ķanlar aĝlar** dem-be-dem bülbul gibi feryād kıl
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 163, Beyit 5). [**kanlar aĝlar**, -r]

kanlar dök: Kan dökmek, adam öldürmek.

Bî-güneħ **kanlar döker** bu çeşm-i cellāduñ senüñ / Ķanķı zālimdür bu fende bilsem üstāduñ senüñ
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 162, Beyit 1). [**kanlar döker**, -er]

kanlar yut-: Pek çok sıkıntı, azap, ıstırap çekmek.

Ne **kanlar yutduğun** her dem Raḥîmî dest-i hicrândan / Anı sāğar gibi bağı dolu kan olmayan bilmez (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 117, Beyit 7). [*kanlar yutduğun, -duğun*]

Ḥasret-i ḥāl ü ruḥuñla lâleveş **kanlar yudam** / Tağlara düşüp perîşân-ḥāl oldum sünbül gibi (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 334, Beyit 2). [*kanlar yudam, -am*]

kanlu: Kanlı, kana bulanmış.

Fırāk oduyla yanan bağrumuñ **kanlu** kebâbından / Tenûr-ı gâmda döne döne biryân olmayan bilmez (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 117, Beyit 3). [*kanlu,*]

Eşk ü âhum dün iki şâhid götürdüm mihrine / Didi biri **kanludur** biri velî şâdık güvâh (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 276, Beyit 4). [*kanludur, -dur*]

kanlu sirişk: Kanlı gözyaşı.

Çeşme-i dilden akar **kanlu sirişkü**m şu gibi / Dem-be-dem tırmaz bulanur bir delikanlı gibi (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 328, Beyit 1). [*kanlu sirişkü, -üm*]

kanlu yaş: Kanlı gözyaşı.

Dâstân-ı guşşamuñ her faşl u bâbın yazmağa / **Kanlu yaşum** sürḥ çihrem şafḥadur çeşmüm devât (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 20, Beyit 6). [*kanlu yaşum, -um*]

Kanlu yaşumla göz kızılirmağuş ‘aynıdır / Neşv ü nemâ-yı ḥûn-ı cigerdür ḥabâb-ı sürḥ (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 30, Beyit 4). [*kanlu yaşumla, -umla*]

Kanlu yaşumda ‘aks-i ruḥuñ ey yüzi güneş / Güyâ şafaḥ içinde meh-i tâbdâr-ı ‘îd (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 38, Beyit 5). [*kanlu yaşumda, -umda*]

Zer-i ḥâliş gibi günden güne zerd olmada çihreñ / Raḥîmî **kanlu yaşuñ** var ise kibrit-i aḥmerdür (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 49, Beyit 5). [*kanlu yaşuñ, -uñ*]

Tenüm **kanlu yaşumla** âl fânûs-ı ḥayâl oldu / İçinde dil yanar şan şem‘-i pür-envâra dönmişdür (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 99, Beyit 2). [*kanlu yaşumla, -umla*]

Ḥasret-i ferr ü ruḥ-ı ḥâlûñle ey gülzâr-ı ḥüsn / **Kanlu yaşumdan** kenârum lâlezâr olmuş yatur (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 104, Beyit 2). [*kanlu yaşumdan, -umdan*]

Düşelden ayru nâ-geh sen ruḥ-ı gül-berg-i zîbâdan / Pür itdi şaḥn-ı bâğı **kanlu yaşum** la‘l-i ḥamrâdan (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 250, Beyit 1). [*kanlu yaşum,*]

Ḥad ü dendân hecriyle dökülen **kanlu yaşumdan** / Olupdur dâğda lâle tölupdur baḥr içi lû‘lû‘ (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 272, Beyit 2). [*kanlu yaşumdan, -umdan*]

Raḥîmîñ lebi hecriyle akan **kanlu yaşını** / Deminde yâre rengin eyle bir efsâne ey vişne (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 282, Beyit 7). [*kanlu yaşını, -ını*]

Ƙanlu yaşum ‘Aşılı ırmađınıñ m nen did r / Ter dutar her dem açup ol verd-i ĥand n b ğını (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 317, Beyit 2). [ kanlu yaşum, -um]

Bilmezem ol ru ı alum ba a ne  l itdi / **Ƙanlu yaşumla** şarı çihremi hep al itdi (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 322, Beyit 1). [ kanlu yaşumla, -umla]

İşigün  aşı ** kanlu yaşum** ile olalı hem-dem / Gözümden  ıķdı  ok dan ‘ lem  n y ķ t merc n  (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 335, Beyit 5). [ kanlu yaşum, -um]

 k n n:  bn Sina'nın tıpla ilgili ünlü yapıtı.

C n  mar z-ı ‘aş u a ** k n n** degül şif  / D d-ı leb  ns z a ma cev b-ı dev  meded (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 33, Beyit 5). [ k n n,]

 k n n:  det, kural.

 ab l-i derd-i ‘aş  olan şif  ummaz budur ** k n n** / Y ri var başın  ğıtma yeter söyle  ab b   ab  (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 10, Beyit 6). [ k n n,]

A ma şif -y  derd-i dili derdmend  ne / ** k n n** degül ölümlüye ĥikmetde ĥod ‘il c (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 24, Beyit 5). [ k n n,]

 k n n-ı b m r-ı ĥam-ı ‘aş : Aş  derdinin hastasının kanunu.

şif  olmaz budur ** k n n-ı b m r-ı ĥam-ı ‘aş a** / Ter   um idüp Efl  t n u ger Lo m na g nderse  (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 151, Beyit 8). [ k n n-ı b m r-ı ĥam-ı ‘aş a, -a]

 k n n ol-: Sürekli hale gelen şey, değişmeyen şey.

Bezm-i  amu nda ney gibi n l n olam sen   / Cevr eylemek    ‘ ş  a ** k n nu  olmaya** (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 300, Beyit 2). [ k n nu  olmaya, -u  , -maya]

 kanzil ol-: Yanmak, yakılmak.

 amu n s ğar gibi ĥ n itdi bağrum derdün i letdi / Ra im  gibi bir mestün mi vardur kim **ola  kanzil** (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 176, Beyit 7). [ kanzil ola, -a]

 kapkara yak-: Her t rafı kararacak şekilde yakmak.

D ğ şanma reş -i rengi sen ru -ı gül-f m i  n / ** kapkara yakmış** der n n l len  n n r-ı ĥased (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 35, Beyit 3). [ kapkara yakmış, -mış]

 kapu: Kapı, eşik.

şub -ı devlet olmağa ** kapu ** şad  at ehline / Kıldı Ĥa  cev l ngeh  n c n  civ r-ı evliy  (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 9, Beyit 3). [ kapu , - ]

Eger diñlense şāhum vaşf-ı hālüm / Yazardum **kapuñia** tūmār-ı ğurbet (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 23, Beyit 5). [kapuñia, -ña]

Zāt-ı şerîfūñ ile şeref bulalı cihāñ / **Kapuñia** yüz sürüyüp ider i'tizār-ı 'id (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 38, Beyit 2). [kapuñia, -ña]

Sürdüğiçün **kapuñia** bir yılda iki kez yüzün / Oldı şāhib-ı kadr ü hem ehl-i berāt ey hān-ı 'id (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 39, Beyit 4). [kapuñia, -ña]

Görmedüm zātūñ gibi 'ālemde bir kân-ı t̄arab / Sūr-ı sâ'ildür **kapuñda** dā'imā derbān-ı 'id (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 39, Beyit 9). [kapuñda, -nda]

Senüñ olsun sa'ādetle 'azîzüm mülket-i dünyā / Baña **kapuñda** kulluk Mışra sulţān olmadan yegdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 50, Beyit 3). [kapuñda, -nda]

Ka'be **kapuñia** şol ki Şafāyıla sürer yüz / Ey h'āce anı bir yaña şanma sefer eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 60, Beyit 3). [kapuñia, -ña]

Rahîmî himmeti 'ālî umar şānı bülendüñden / **Kapuñda** pâdişāhum gerçi bir ednādan ednādur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 64, Beyit 5). [kapuñda, -nda]

Be-haqq-ı nūr-ı fettāhı cemālūñ feth-i bābumdur / **Kapuñı** koyuban ğayra benüm varmak ne bābumdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 69, Beyit 1). [kapuñı, -ñı]

Nişānî Beg **kapuñia** 'arz-ı ihlās-ı 'ubūdiyyet / Kaşā'id-i Muţavvelden bu şî'r-i Muhtaşar yegdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 83, Beyit 6). [kapuñia, -ña]

Kapuñda pister-i dîbā gerekmez hāk-i der yegdür / Seg-i kūyuñ sıfālî cāmdan ey pür-hüner yegdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 83, Beyit 1). [kapuñda, -nda]

Kulluğın **kapuñuñ** Haqq hāyına itmez naşib / Bu haqqikat destgāhıdır şadākat-ḥanedür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 92, Beyit 2). [kapuñuñ, -ñuñ]

Öge öge göge çıkardı Rahîmî **kapuñı** / Himmetini ol gedānuñ gör nice şāhānedür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 92, Beyit 5). [kapuñı, -ñı]

Kapuñı hem tapuñı terk iden dünyā-perestānuñ / Varur her şehre hem bir şehriyārı var benüm yokdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 98, Beyit 8). [kapuñı, -ñı]

Kapuñsuz ğayrınıñ ğayrı diyārı var benüm yokdur / Olaruñ senden özge özge yārı var benüm yokdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 98, Beyit 1). [kapuñsuz, -ñsuz]

Yaşum **kapuñdan** ırmağ eyleme ey 'arız-ı dil-cū / Cinān bāğında tecrî taḥteḥāl'-enhāra dönmişdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 99, Beyit 5). [kapuñdan, -ndan]

Öte dur dir baña **kapuñdan** raķib-i zāğ-ṭab' / Āh ol bu murğ-zāruñ murğ-ı zārın istemez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 114, Beyit 4). [kapuñdan, -ndan]

Kapusında kul olmak kadrini sen Yūsuf-ı hūsnūñ / 'Azîzüm mülket-i Mışr içre sulţān olmayan bilmez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 117, Beyit 5). [kapsında, -sında]

Felek naqqāşı **kapuñ** şüretin tāk-ı muḳarnesde / Yazar 'unvān virüp dir budur ol bāb-ı 'adālet naqq (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 122, Beyit 4). [kapuñ, -ñ]

Bulupdur ey yüzü gül her kesi maqqūdî büstānın / **Kapuñda** bî-merām ancak Rahîmî nā-tüvān qalmış (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 126, Beyit 7). [kapuñda, -nda]

Baňa sen mäh-rû eksüklüğün göstermesin Mevlâ / Senüñ **ķapuñdan** artık bir daħi şeh-r ü diyârum yok
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 142, Beyit 5). [ķapuñdan, -ñdan]

Ne hoşdur rûzgâr ola muvâfîķ ey şeh-i ‘âdil / **Ķapuñdan** cânibe ‘azm eyleyem ben ‘âşîķ-ı bî-dil (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 176, Beyit 1). [ķapuñdan, -ñdan]

Vefâ ehline âsândur yoluñda cân fidâ itmek / Velî bir dem **ķapuñdan** ayru olmak dil-berâ müşkil
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 176, Beyit 6). [ķapuñdan, -ñdan]

Yâr didi ğayrdan kaç‘ it nazar dîdem be-çeşm / Didi kıl çehreñ **ķapumda** hâķ-i der dîdem be-çeşm
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 185, Beyit 1). [ķapumda, -mda]

Ķapuñdan ğayra baş egmez Raħîmî / Terahħum kıl aña ey şâh didüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 189,
Beyit 7). [ķapuñdan, -ñdan]

Beni **ķapuñda** ķo pâyûña düşüp hâķ olayum / Gün gibi başum irüp göğe feraħnâķ olayum (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 205, Beyit 1). [ķapuñda, -ñda]

Maħrem itdüñ kendüñe ağyârı redd itdüñ beni / Âh kim bir it ķadar yokdur **ķapuñda** rağbetüm
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 207, Beyit 3). [ķapuñda, -ñda]

Dil ile dilüñ fikri zîķri **ķapuñ** / Hem üftâde-dil hem dil-fiġâruñum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 211, Beyit
2). [ķapuñ, -ñ]

Cihân devletine **ķapuñ** virmezsin / Hülûş eyle ‘abd-i vefâdâruñum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 211, Beyit
3). [ķapuñ, -ñ]

Ķapuñda şeh-süvârum dem-be-dem saķķâ idüp yaşum / Yüzüm yoluñda cârüb eyleyen ferrâşa
ħayrânem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 212, Beyit 2). [ķapuñda, -ñda]

Ķapuñda bende olduğına ‘âlem itmesün minnet / Umûrına mufavvîzdur ne şübhe ĥîdmet-i ‘âlem
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 213, Beyit 5). [ķapuñda, -ñda]

Pencgehüñde kıble **ķapuñ** şol ki idindi maķâm / Râst her maķşûda irdi oldu maķziyyü’l-merâm (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 220, Beyit 1). [ķapuñ, -ñ]

Hudâ âĝâhdur **ķapuñdan** artuķ bir penâhum yok / Sa‘âdet-h‘âh muħliş bendeyi bu âsitânum ben
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 234, Beyit 2). [ķapuñdan, -ñdan]

Büy-ı luţfuñla Raħîmî kıldı **ķapuñda** ķarâr / Bu hevâ ile anuñcün eyledi terk-i vaţan (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 236, Beyit 7). [ķapuñda, -ñda]

Ķandîl gibi **ķapuñ** dil baĝlamasa ger / Yaķmazdı nâr-ı şevķuñı bu ķalb-i âteşin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı,
Gazel 240, Beyit 2). [ķapuñ, -ña]

Ķapuñ baş egmeyen ķalbüm Şafâ-yı ķalb ile / Görmesün ol Merve ĥaķķı Ka‘be-i ‘ulyâ yüzün (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 246, Beyit 6). [ķapuñ, -ña]

Maħabbet ķulların bir görme ağyâr ile **ķapuñda** / Şadâķat ehlini ‘addeyleme ey dost a‘dâdan (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 250, Beyit 5). [ķapuñda, -ñda]

Biñ cân ile cân cevherini itdi revâna / **Ķapuñda** Raħîmîyi ķo yek-dâne şalınsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı,
Gazel 253, Beyit 5). [ķapuñda, -ñda]

Ķapuñda Raħîmî diseñ sî ye dime tek / Çâr-mıħa dönüp derdüñe her ana şalınsun (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 254, Beyit 14). [ķapuñda, -ñda]

Ƙapuñda bir ışıķ olduğına rüşen-delilüm var / Yüzüñe beñzedürdüm şem‘i istidlâl bir yüzden (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 257, Beyit 5). [Ƙapuñda, -ñda]

Ʀapuñ dervîşı dergâh-ı Süleymân-ı zemân ise / Raĥîmî de **Ƙapu** dervîşidür dervîşe dervîşân (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 269, Beyit 5). [Ƙapu,]

Sensin şeh-i iklîm-i velâyet Baba Ħamza / **Ƙapuñdan** olur feyz-i kerâmet Baba Ħamza (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 287, Beyit 1). [Ƙapuñdan, -ñdan]

Ƙapuña gelüp Ƙalb-i selîm ile Raĥîmî / Himmet demidür eyle ‘inâyet Baba Ħamza (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 287, Beyit 7). [Ƙapuña, -ña]

Degül deryâ felek **Ƙapuña** bir mâvi Ƙumâşıyla / Elüñ öpmege gelmiş bulmağa devründe bir pâye (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 289, Beyit 3). [Ƙapuña, -ña]

Naĥd-i maĥşûdum vücûduñ genc-i ümmîdüm **Ƙapuñ** / Gözüme dünyâ vü mâ-fihâ benüm berg-i giyâh (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 298, Beyit 6). [Ƙapuñ, -ñ]

Mihr-i şubĥ-ı salĥanatsın ĥüsn-i meh-sîmâyıla / Çerĥ-i devletdür **Ƙapuñ** bu çetr-i gerdün-sâyıla (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 290, Beyit 1). [Ƙapuñ, -ñ]

Raĥîmî yem-i ümmîd bu selîmü’l-bâl olup dâ‘im / Murâdum **Ƙapusın** fazluñla yâ Rab fetĥ-i bâb eyle (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 299, Beyit 7). [Ƙapusın, -sın]

Ƙan mîdur ol ki şu gibi **Ƙapuñda** aĥmaya / Baş mîdur ol ayađuña ĥaltânuñ olmaya (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 301, Beyit 2). [Ƙapuñda, -ñda]

Ħudâ ĥ‘ân-ı ezelde sen Süleymânuñ **Ƙapusından** / Muĥadder eylemiş ben mür-ı bî-miĥdâra bir behre (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 304, Beyit 3). [Ƙapusından, -sından]

Cennet **Ƙapuñdan** ayrıla ey ĥür-i ‘ayn o dem / Ʀûfân-ı Nûĥuñ ‘aynı olur âdemüñ gözi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 312, Beyit 3). [Ƙapuñdan, -ñdan]

Beni bir kimse ‘arz itmez **Ƙapuña** nâmeden ĥayrı / Görüp ĥâlümi bir dem ağlarum yok ĥâmeden ĥayrı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 325, Beyit 1). [Ƙapuña, -ña]

Ƙapuñdan ırmağa Ƙaşd itdi yaşumı düşmen / Gözine yigdi kemer âşinâ-yı ‘ummâni (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 326, Beyit 4). [Ƙapuñdan, -ñdan]

Yaşum raĥîbi geĥid virmez idi **Ƙapuñdan** / Kef-i ‘aĥâñ ile bulmuş beĥâ-yı ‘ummâni (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 326, Beyit 6). [Ƙapuñdan, -ñdan]

Yolında cân-feşân olduğı içün iltifât idüp / **Ƙapusı** Ƙulları alayına mîrâna gönderdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 330, Beyit 5). [Ƙapusı, -sı]

Güneş ay ile dutulmuş **Ƙapuñda** birdür oğlanı / Felek raĥĥâş-ı bezmüñ zühre ĥod düşire bir çengi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 352, Beyit 4). [Ƙapuñda, -ñda]

Ƙapuña gel-: Huzuruna gelmek.

Şevĥ ile **geldi Ƙapuña** dir Ƙılup Ƙaddin dü-tâ / Yarıcuñ Allâh u ‘ömr ü devletüñ ola mezîd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 32, Beyit 3). [Ƙapuña geldi, -di]

kapuña ruḥ sür-: Kapısına yüz sürmek; aşırı sevgi göstermek için yere eğilmek.

Anuñ için **ruḥ sürer** şāhum Raḥīmī **kapuña** / Naṭ-ı hüsnuñde vefā şaṭrancınuñ leclācıdur (Kütahyalı Raḥīmī Dîvânı, Gazel 59, Beyit 7). [*kapuña ruḥ sürer, -er*]

kār:

1.Fayda, kazanç.

Raḥīmīyem işigüñde ümīdüm zāt-ı pāküñdür / Du‘ā-yı devletüñ itmekden artuḡ daḡı **kārum** yok (Kütahyalı Raḥīmī Dîvânı, Gazel 142, Beyit 6). [*kārum, -um*]

‘Aşkıyla ezelden ḡod **kāruñ** çü melāmetdür / Nāmūsı Raḥīmī ḡo bu ‘āra neden düşdüñ (Kütahyalı Raḥīmī Dîvânı, Gazel 146, Beyit 7). [*kāruñ, -uñ*]

Faḡr-i āl-i Aḡmedüz biz **kārimuz** ḡubb-i ‘Alī / Egmişüz baş ol ‘Ömer ‘adl issi ‘Osmān oḡlına (Kütahyalı Raḥīmī Dîvânı, Gazel 306, Beyit 2). [*kārimuz, -umuz*]

2. İş.

Dil ü cān cür‘a-i bezm-i elestüñ mestidür şūfī / Görüp ṭa‘n itme ol o **kāra** şanma ihtiyārumdur (Kütahyalı Raḥīmī Dîvânı, Gazel 74, Beyit 4). [*kāra, -a*]

kara: Siyah.

Ḳarārum yok **kāra** zülfüñ gib‘ömrüm tār-mār oldu / Firāḡuñla yaturmışdur dil-ārāmum dil-ārāmı (Kütahyalı Raḥīmī Dîvânı, Gazel 324, Beyit 2). [*kāra,]*

kara: Yeryüzünün denizle örtülü olmayan bölümü, toprak.

Āsāndur egerçi **karadan** ālet oñarmak / Deryā-yı ḡamuñ ḡavṭaları cāna şalınsun (Kütahyalı Raḥīmī Dîvânı, Gazel 254, Beyit 9). [*karadan, -dan*]

kara: Gözün siyah kısmı.

ḡam-ı zülf ü firāḡ-ı ‘ārīzuñla ey meh-i nā-mihr / Raḥīmī rüz u şeb aḡlar görölmez **karası** aḡı (Kütahyalı Raḥīmī Dîvânı, Gazel 347, Beyit 5). [*karası, -sı*]

kara baḡr: Dertli gönül.

Kāra baḡrum un idüp devrān aḡartdı şaḡalum / Vuşlata nevbet degirmendür kenār-ı Germiyān (Kütahyalı Raḥīmī Dîvânı, Gazel 265, Beyit 8). [*kāra baḡrum, -um*]

kara baḡt: Kötü talih.

Ḳara baḥtın Ḳaraḥiṣāruñ felek ağ eyledi / Ṭaṇ midur gevher-nigīn olsa ḥiṣār-ı Germiyān (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 265, Beyit 3). [ḳara baḥtın, -ın]

ḳara bulut: Siyah renkli bulut.

Göñül Akşehir beñzer gerçi seyrüme cemālûñle / **Ḳara bulut** gibi ḥā'il olur gāhi ğam-ı kākül (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 177, Beyit 4). [ḳara bulut,]

ḳara kanlu yaşı: Kara, koyu renkli kanlı gözyaşı.

İrüp Bağdād kūyına olınca vaşluña mevşıl / Gözümeñ **ḳara kanlu yaşı** ğarḳ itdi Ḳaramanı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 320, Beyit 2). [ḳara kanlu yaşı, -ı]

ḳara ḳayġu: Kara kaygı, büyük kaygı, endişe.

Ḳara ḳayġuda ‘ömr-i nāzenini zāyi’ itmekden / Çekilmek dāra zülfüñsüz perişān olmadan yegdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 50, Beyit 4). [ḳara ḳayġuda, -da]

Dile eksük degüldür **ḳara ḳayġu** yıkar illerden / Ṭolaşur zülfi gibi bir zemān ḥaṭṭ bir zemān ebrū (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 270, Beyit 4). [ḳara ḳayġu,]

Bir’ki gün mihr itse ol meh olma ey germ-ābe germ / Serddür fūrḳat şaḳın yaḳar **ḳara ḳayġu** seni (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 315, Beyit 3). [ḳara ḳayġu,]

Zülfüne dolanmış işitdüm raḳibi dün gice / Eksük olmaz baña bir sevdā **ḳara ḳayġu** gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 328, Beyit 6). [ḳara ḳayġu,]

Göñül hecr-i ruḥ u zülfüñle batdı **ḳara ḳayġuya** / Düğüne varmaludur aña nisbet şimdi mâtemli (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 332, Beyit 4). [ḳara ḳayġuya, -ya]

ḳara ṭaġlarca: Kara dağlar gibi.

Ṭayanurdı cigerde saña āhum **Ḳara ṭaġlarca** / Bu yolda olmadı ey bād senden bir eşer peydā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 1, Beyit 6). [ḳara ṭaġlarca,]

ḳara yazu: Kötü talih.

Ġam-ı ḥaṭṭuñ hevā-yı zülfüñ āh / Ben perişāna **ḳara yazudur** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 48, Beyit 5). [ḳara yazudur, -dur]

ḳara zülf: Siyah saç.

Ḳara zülfüñ gibi ‘aḳl u ḳararı tār-mār olmuş / Vefā deştinde dil Mecnūn-ı ser-gerdānuñı yād it (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 19, Beyit 4). [ḳara zülfüñ, -üñ]

Nigehbān itme genc-i ḥüsnüñe ol şüret uğrısın / **Ḳara zülfüñe** el ḳarmaya şāyed nā-gehān şorguc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 25, Beyit 6). [ḳara zülfüñe, -üñe]

Rahîmî bend-i ‘aşkıyla giriftâr olduğum gördi / Anuñ içün tolaşur baña o **ķara zülfinüñ** ağı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 311, Beyit 7). [ķara zülfinüñ, -inüñ]

ķaracadağ: Karacadağ.

Ķaracadağ ĳadardur dilde dāğ-ı nār-ı hicrānuñ / Muḥîṭ-ı eşkümüñ yanında gūyā Aķdeñiz bir dil (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 176, Beyit 3). [ķaracadağ,]

ķaradeñiz: Karadeniz.

Aķça şuyuñ mā-cerāsın bilmek isterseñ eger / **Ķaradeñiz** gibi çeşmümden aķan deryāya baķ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 137, Beyit 5). [ķaradeñiz,]

ķarahişār: Kara hisar.

Ķara baḥtın **Ķarahişāruñ** felek ağ eyledi / Ṭañ midur gevher-nigîn olsa ḥişār-ı Germiyān (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 265, Beyit 3). [ķarahişāruñ, -uñ]

ķarala-: Yazmak, kağıda dökmek.

Meşķ-i ‘aşķuñ **ķaralarken** ben senüñ daḥi ĳalem / Levḥa yazmamış idi Leylā vü Mecnūndan mişāl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 172, Beyit 3). [ķaralarken, -rken]

ķaraman: Karaman şehri.

Aķşehre döndi Aydın olup ay yüzüñle dehr / Gördi şaķuñı virdi **Ķaraman** hemān ḥarāc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 24, Beyit 2). [ķaraman,]

Ķaraman Aydın oldu ay yüzüñle döndi Aķşehre / Olaldan tāb-ı meyden gül-ruḥuñ ey ĳonca-leb gül gül (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 177, Beyit 2). [ķaraman,]

Gün yüzüñsüz gözüme Aķşehr ey meh Tiredür / Kākülüñsüz şanma Aydıñdur **Ķaraman** illerin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 243, Beyit 3). [ķaraman,]

Bî-ķarār olur **Ķaraman** başına tozlar ĳopar / Rāst tā sen serv-ķadd ĳılduñ ķarār-ı Germiyān (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 265, Beyit 4). [ķaraman,]

Ķaraman mülkin Aydın idicek sen şāh-ı meh-ķihre / Güneş menzil-be-menzil ķarşu çıķdı şehrden şehre (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 304, Beyit 1). [ķaraman,]

İrüp Bağdād kūyına olınca vaşluña mevşıl / Gözüümüñ ķara ķanlı yaşı ĳarķ itdi **Ķaramanı** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 320, Beyit 2). [ķaramanı, -ı]

ķarañu: Karanlık.

La‘lüñe cānā kaçan mānend olur āb-ı ḥayāt / **Ķarañudur** ötesi añma ol alçaķ şu gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 314, Beyit 2). [ķarañudur, -dur]

karār: Rahat, huzur.

Ne dilde şabra tākāt ne elümde ihtiyārum var / Ten-i bî-cāna döndüm şanma kim sensiz **karārūm** var
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 67, Beyit 1). [karārūm, -um]

Tağıtdum şabr u ārāmı şaçuñ gibi perîşānum / Anuñ hāl-i mu‘anberveş **karārı** var benüm yokdur
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 98, Beyit 6). [karārı, -ı]

Vücūduña irelden ten bu gönlümde **karārūm** yok / Tenüm bî-tāb olup titrer elümde ihtiyārum yok
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 142, Beyit 1). [karārūm, -um]

Āh kim sevdā-yı zülfüñle bu dil āşüfte-hāl / Kalmadı kılca **karārūm** oldu ten zıll-i hayāl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 178, Beyit 1). [karārūm, -um]

Büy-ı zülfinsiz şabāveş yok **karārı** dem-be-dem / Tağıdup ‘aqlum perîşān rüzgār itdüñ beni (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 309, Beyit 2). [karārı, -ı]

Çomadı kılca Rahîmî dil-i miskinde **karār** / Tolaşaldan o mehüñ kākül-i ‘anber-fāmı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 310, Beyit 6). [karār,]

Karārūm yok kara zülfüñ gib‘ömrüm tār-mār oldu / Firākuñla yaturmışdur dil-ārāmum dil-ārāmı
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 324, Beyit 2). [karārūm, -um]

Dil-i maḥzūnı şanma itdi ‘azm-i kūy ol ğamlı / **Karārı** yok nedür kūyuñdan āḥir kūy ol ğamlı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 332, Beyit 1). [karārı, -ı]

Yile virmiş varını şabr u **karārı** kalmamış / Hānqāh-ı ‘ālem içre nāba beñzetdüm seni (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 346, Beyit 4). [karārı, -ı]

karār it-:

1.Sabit durmak.

Cinān bāğında mı ādem anuñçün cān **karār itmez** / Bilür mecmū‘-ı insān bir perîşān kākülüm vardur
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 51, Beyit 4). [karār itmez, -mez]

Karār itmez dil ü cān tende ey rūḥ-ı revān sensüz / Olur şular gibi gözüm yaşı her sū revān sensüz
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 110, Beyit 1). [karār itmez, -mez]

Revān olma **karār it** gözde bir dem ey boyı servüm / Benefşe gibi kaddüm ḥam hem āhum süsen
eylersin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 230, Beyit 4). [karār it,]

2. Mekân tutmak, yerleşmek.

Şām-ı zülfünde **karār itdi** bu şeb miskîn-göñül / Kanda kim aḥşām ola lābüdd ider me’vā ğarîb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 16, Beyit 4). [karār itdi, -di]

karār kıl- Karar kılmak, bir yerde yerleşip kalmak, sabit durmak.

Büy-ı luṭfuñla Raḥîmî **kıldı** kapuñda **ķarār** / Bu hevā ile anuñçün eyledi terk-i vaṭan (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 236, Beyit 7). [**ķarār** kıldı, -dı]

ķarār koma-: Huzur/rahat bırakmamak.

El ķaraldan **ķomadı** zülfi bu miskinde **ķarār** / Virdi hem şabrı dil-ārāmı dil-ārāmlara (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 279, Beyit 4). [**ķarār** ķomadı, -madı]

ķarār u hūş: Tahammül ve akıl.

Dil **ķarār u hūşı** çeşmüñden anuñçün hıfz ider / Naķdi tārāc eyler ol Tātār bir yağmacıdur (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 59, Beyit 3). [**ķarār u hūşı**, -ı]

ķarār u şabr: Dayanma ve tahammül.

Cân nice kıtlana mey ü maḥbûba şüfiyā / Dilde **ķarār u şabr** mı var elde ihtiyār (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 93, Beyit 10). [**ķarār u şabr**,]

ķarār-ı evliyā kıl-: Velilerin yaptığıııı yapmak.

Perde-i nāmūs-ı dîni şakladuñ pencgāhda / Bir maķām-ı rāstdur **ķılduñ ķarār-ı evliyā** (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 9, Beyit 4). [**ķarār-ı evliyā** ķılduñ, -duñ-dur]

ķarār-ı germiyān kıl-: Germiyan'ı sabit kılmak.

Bî-ķarār olur Ķaraman başına tozlar kıpar / Rāst tā sen serv-ķadd **ķılduñ ķarār-ı Germiyān** (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 265, Beyit 4). [**ķarār-ı germiyān** ķılduñ, -duñ]

ķarārı yok: Bir yerde duramamak, huzûru olmamak.

Zülfüñ gibi bu ‘ömrüñ **yokdur ķarārı** ‘ömrüm / Ger zıll-i ķāmetüñde n’ola iķāmet itsem (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 183, Beyit 4). [**ķarārı yokdur**, -dur]

ķarasi: Karasioğulları Beyliğı.

Tire oldı zülf ü ķaddüñsüz **ķarasi** sancağı / Ay yüzüñsüz Aydın olmış bir arayı görmedüm (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 217, Beyit 2). [**ķarasi**,]

ķaraya ur-: Karaya çarpmak.

Düşmenlerüñüñ **ura** donanması **ķaraya** / Pür-nāle kıdı nāy ile zindāna şalınsun (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 254, Beyit 6). [**ķaraya ura**, -a]

kārbān-ı ‘aşk: Aşk kervanı.

Kārbān-ı ‘aşkuña bir gün ola menzil ola / Gönlümi yā Rabb haķıķat şehrine bir rāh kıl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 175, Beyit 2). [kārbān-ı ‘aşkuña, -uña]

kār-bār: Meşguliyet, iş, güç.

Kor **kār-bārı** soñ ucı yektā ider sefer / N’eyler tecemmülâtı iden ihtîşār göc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 28, Beyit 6). [kār-bārı, -ı]

Benüm sen Yūsuf-ı gül-çihre ile oldı bāzārūm / O ğayra müşteri çok **kār-bārı** var benüm yokdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 98, Beyit 2). [kār-bārı, -ı]

kardaş: Kardeş.

Ehl-i devlet cāh içün Yūsufayın öz **kardaşın** / Ya şatar yāhud şalar bir çāh-ı tenhā koyınā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 288, Beyit 3). [kardaşın, -ın]

kār-gīr-i ‘ālī: Taştan yapılmış yüksek yapı.

Gönlüm hāzāna sen de ma‘mūre-i hayālūñ / Bir **kār-gīr-i ‘ālī** şāhī bināya döndi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 331, Beyit 6). [kār-gīr-i ‘ālī,]

kār-ı bī-mezāk: Tatsız, zevksiz iş.

Rahîmî bendeñüñ telh itdi Şîrîn zindeġānısın / Bu **kār-ı bī-mezāk** ey Hüsrev-i şāhib-kırān sensüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 110, Beyit 7). [kār-ı bī-mezāk,]

kār-ı zülf: Saçın işi.

Bir kālile bend ider geh biñ perîşān-hātır / Gāh olur başdan çıkarur ‘āşıkı bu **kār-ı zülf** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 132, Beyit 6). [kār-ı zülf,]

karīb: Yakın.

Gerçi Eyyüb itlerüñi seyr iderseñ seg **karīb** / Adam olmaz ey melek ol seg-nihāda uşda bak (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 140, Beyit 5). [karīb,]

karīn-i gülşen-i kurbet: Akrabalık bahçesinin yakını.

Maħabbet mihr-i tābından vücūduñ şeb-nemin maħv it / Olasın jāle gibi tā **karīn-i gülşen-i kurbet** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 21, Beyit 2). [karīn-i gülşen-i kurbet,]

karşu:

1.-e doğru.

Gice sen şem‘a **karşu** tutuşurken nār-ı fūrkatde / Görüp üstüme şevkıyla hemān pervāne dönmişdür
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 94, Beyit 4). [karşu,]

Bülbül-i hoş-nağmesiyüz gülsitān-ı ‘aşkuñuñ / Açılup sen goncaya **karşu** bu dem zār isterüz (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 107, Beyit 2). [karşu,]

Zülf ü haddüñ hasretinden hāk olan bî-dillere / Āh ider **karşu** duḡān lāle vü kuhsāra baḡ (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 143, Beyit 3). [karşu,]

Başum açup ışıklar gibi yansam şevk ile hālüm / Tutuşdum **karşu** ol şem‘a beni pervāne gönderseñ
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 151, Beyit 6). [karşu,]

Elif kaddüñ görüp hem cirm-i hālüñ / Anuñçün saña **karşu** āh didüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 189,
Beyit 4). [karşu,]

Nev-bahār irdi benefşeyle güle **karşu** yine / Ben de yelken torıda bir yaḡası çāk olayum (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 205, Beyit 5). [karşu,]

Ey lebi ‘İsā baña **karşu** ne hoş nāz idesin / Cevr ile öldüresin cān ile bīmāruñ olam (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 206, Beyit 4). [karşu,]

Bu cān naḡcîrine şîrāne ḡamzeñ ḡaşd ider **karşu** / İtüñüm git dime tek oldur uş yok olmadan bāküm
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 219, Beyit 5). [karşu,]

Ayaḡlatma beni aḡyāra **karşu** esb-i nāz ile / Hücüm it üstüme şal bir kezin şāhā ‘aṭā raḡşın (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 235, Beyit 2). [karşu,]

Hün oldı eşk-i çeşmüm ol gül-‘izāra **karşu** / Şular bulanık aḡar evvel bahāra **karşu** (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 274, Beyit 1). [karşu,]

Ten-cāmesi yaḡasın çāk itdi dest-i ḡayret / Ey gonca aḡa senüñ gül gibi hāra **karşu** (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 274, Beyit 2). [karşu,]

Ey bād serve söyle bir gün yutarlar anı / Şalınma sen iñen de reftār-ı yāra **karşu** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı,
Gazel 274, Beyit 3). [karşu,]

Āyîne gibi hūrşîd bir şüret uğrısıdur / Biñ naḡş iderse durmaz ḡadd-i nigāra **karşu** (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 274, Beyit 4). [karşu,]

Şubaşıdur Raḡîmî eşkiyle şimdi ammā / Şāh-ı melāmet oldı nāmūs u ‘āra **karşu** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı,
Gazel 274, Beyit 5). [karşu,]

Görinen ḡavs-i felekde māh-ı nev şanmañ felek / Degdi āhum oḡına **karşu** nişān bir şeb-külāh (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 276, Beyit 3). [karşu,]

‘İzār-ı yāre **karşu** lāf-ı ḡüsn itmiş meḡer lāle / Kızarup ḡacletinden şimdi ḡan derler döker lāle (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 291, Beyit 1). [karşu,]

Döne döne yaşını itdüñ Raḡîmîñüñ revān / Bir bahār-ı ḡüсне **karşu** cūy-bār itdüñ beni (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 309, Beyit 5). [karşu,]

2. Bir şey, yer veya kimsenin yüz tarafının ilerisi.

Gülşen-i hüsnüne **karşu** yine dil bülbülünün / Nağme-i âh-ı hezârân ile şeydâlığı var (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 46, Beyit 4). [karşu,]

Söyleşür ağyâr ile **karşumda** ol şîrîn-zebân / Cānum acıtdı benüm rûh-ı revānum söylemez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 112, Beyit 3). [karşumda, -mda]

Zülfî zencîrine **karşu** aşılp tırma rakîb / Baña bend itdi anı sen resen-i dâra yapış (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 120, Beyit 4). [karşu,]

Aşılp **karşuñda** dil Manşûrî şādiden döner / Gördi dâr-ı ‘aşkda mi‘râcîdur ol dâr-ı zülf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 132, Beyit 4). [karşuñda, -ñda]

Efendi **karşu** añup ben kuluña düşnâm it / Du‘â-yı devleti biz de ‘ale‘d-devâm idelüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 180, Beyit 3). [karşu,]

Şûfiye **karşu** Raḥîmî içeyüm bâde-i şâf / Mest-i dâd-kâr olayın ‘âşık-ı bî-bâk olayum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 205, Beyit 7). [karşu,]

Bükdün bu halka **karşu** bilümi kemer miyem / Ey serv saña toğrulık itdüm kem-er miyem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 214, Beyit 1). [karşu,]

3. Katında, yanında, nezdinde.

Şeb-i fûrkâtd e halka **karşu** kaddüm dâle döndürdi / Baña bend eyleyen hep ‘ıkd-ı zülf-i tâbdârûndur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 95, Beyit 6). [karşu,]

Karşu dūr itme Raḥîmîyi rikābuñdan şehâ / Sen ‘alî-şānuñ önünce şanki ol şanber yürür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 100, Beyit 5). [karşu,]

Tercümânlık eylese **karşuñda** cānum la‘lûne / Bildürüp keyfiyyetüm esrârı söyleşsek birez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 115, Beyit 4). [karşuñda, -ñda]

Cāmeveş ben giñ yaḳadan seyr idem gül sineñi / Koca **karşumda** seni sürüp şafâ pîrāhenüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 158, Beyit 6). [karşumda, -mda]

karşu çık-: Bir görüşü, durumu kabul etmemek, itirazda bulunmak.

Geydi nûrânî libâsın şemsi dülbendin şarup / **Karşu çıktı** gün sürüp pâyuña yüz mânend-i âb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 14, Beyit 2). [karşu çıktı, -dı]

Ḳaraman mülkin Aydın idicek sen şâh-ı meh-çihre / Güneş menzil-be-menzil **karşu çıktı** şehrd e şehir (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 304, Beyit 1). [karşu çıktı, -dı]

karşu gel-: Bir yolcu ya da bir kişiyi yolda karşılamak.

Dutar dāmānum **karşu gelür** kūyına varduḳca / Bu gün bir mihribānum yok seg-i cānāndan ḡayrı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 344, Beyit 3). [karşu gelür, -ür]

kārvān: Kervan.

Gönlümi bir bend ile bend ideli ‘ayyār-ı zülf / Kıldı ‘aqlum **kārvānın** tār-mār efkār-ı zülf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 132, Beyit 1). [kārvānın, -ın]

kaşā'id-i muṭavvel: Uzatılmış kaside.

Niṣānî Beg ıapuña ‘arz-ı ihlāş-ı ‘ubūdiyyet / **Kaşā'id-i Muṭavvel**den bu şîr-i Muhtaşar yegdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 83, Beyit 6). [kaşā'id-i muṭavvel, -den]

kaşd: Amaç, niyet.

Ekl içündür şārib-i ḥamrî müsāvi itdügi / Vā'izüñ **kaşdı** degül tefsîr ü Kur'ân ey göñül (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 174, Beyit 4). [kaşdı, -ı]

kaşd eyle-: Niyetlenmek.

N'ola öldürmege **kaşd eyler** ise ğamzelerüñ / Sen benüm la'l-i revān-baḥşuñ ile cānumsın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 232, Beyit 4). [kaşd eyler, -r]

kaşd it-: Bir şeyi yapmaya kast etmek, niyet etmek.

Bu cān naḥcîrine şîrāne ğamzeñ **kaşd ider** qarşu / İtüñüm git dime tek oldur uş yok olmadan bāküm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 219, Beyit 5). [kaşd ider, -er]

Dil ü cān katline ḥüsnüñle beñzer ittifāk itdi / Muḥakḳak böyle **kaşd itmezdi** ḥad ü ḥāl bir yüzden (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 257, Beyit 3). [kaşd itmezdi, -mezdi]

Qapuñdan ırmağa **kaşd itdi** yaşumı düşmen / Gözine yigdi kemer āşinā-yı ‘ummānı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 326, Beyit 4). [kaşd itdi, -di]

kaşd-ı cān eyle-: Cana kastetmek, öldürmek istemek.

Lebüñçün ey büt-i Çîn āh eksük olmadı çîni / Baña bildür ḥaṭāmı niçün **eyler kaşd-ı cān** ebrü (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 270, Beyit 5). [kaşd-ı cān eyler, -r]

kaşd-ı cān it-: Cana kast etmek, öldürmeye niyetlenmek, öldürmeyi amaçlamak.

Kaşd-ı cān idüp niçün dā'im kabālar başuma / La'lüñ öpsem ğamze ḥışım eyleyüp ḥançer çeker (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 295, Beyit 2). [kaşd-ı cān idüp, -üp]

kāse: Kadeh, peyman.

Hünına her nā-kesüñ olmam meges gibi tufeyl / Egmezem her **kāseye** cānā şurāḥiveş serüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 208, Beyit 5). [kāseye, -ye]

kāse-i fağfūr: Çin porseleninden yapılan kâse.

Bu gün ben hem-sifâl oldum gül-âb-ı kûy-ı yâriyle / Gerekmez **kāse-i fağfūr** almam ‘aynuma cāmı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 324, Beyit 4). [kāse-i fağfūr, -ı]

kāse-i hicrân: Ayrılık kasesi.

Baňa ‘unnâb-ı la‘linsüz ne cānum kayısı ayva / Doyamam nârveş ben **kāse-i hicrāna** ey vişne (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 282, Beyit 6). [kāse-i hicrāna, -a]

kāse-i mecnûn-şîfat: Mecnunun kasesi gibi.

Şıdum seng-i ğam ile **kāse-i mecnûn-şîfat** başum / Haṭā taşu irüp tā kim ser-i dildāra zaḥm irmiş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 125, Beyit 2). [kāse-i mecnûn-şîfat,]

kāse-i ‘ömr: Ömür kasesi.

Ṭolular nûş it Raḥîmî bir leb-i mey-gün ile / Olmadan bezm-i ezelden **kāse-i ‘ömrüñ** tolu (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 275, Beyit 5). [kāse-i ‘ömrüñ, -üñ]

kāsimü’l- ezrāk: Saf ve temiz suyu bölen || Allah.

Ey Raḥîmî sen ümidüñ **Kāsimü’l- ezrāka** tut / Seg-nihād olan ṭama‘ ehli ḳo çeksün nân ğamı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 255, Beyit 5). [kāsimü’l- ezrāka, -a]

kaşr: Saray, köşk.

Kaşrını yıkmaḳ ise düşmenüñ ey nāle ğaraż / Sîneden derd ile çık günbed-i devvāra yapış (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 120, Beyit 6). [kaşrını, -ını]

Yağdurursın başuma ğam taşların yağmur gibi / Nice olsun bu vücūdum **kaşrı** ābād ey felek (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 150, Beyit 6). [kaşrı, -ı]

Kaşrınıñ bulduñ kuşurın çekdirüp şiddetler / Şoñ ucı pā-māl olup Şeddād elüñden ey felek (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 159, Beyit 4). [kaşrınıñ, -ınıñ]

kaşr-ı ‘aşk: Aşk köşkü.

Kaşr-ı ‘aşkuñ Hüsrevā ṭarḥında ben üstād iken / Taş taşurdu hıdmete Ferhād idüp ırğadlık (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 141, Beyit 3). [kaşr-ı ‘aşkuñ, -uñ]

kaşr-ı felek: Felek köşkü.

Binā-yı ‘aşkuñı eşküm gidermedi dilden / Qadîmî **kaşr-ı felek** gibi bir temeldür ola (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 307, Beyit 5). [kaşr-ı felek,]

kaşr-ı ferah: Sevinç köşkü.

‘İddur ıtarḥ it ğamı **kaşr-ı ferah** bünyād kıl / Öp lebin yārūñ dilā cāndan mübārek bād kıl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 163, Beyit 1). [kaşr-ı ferah,]

kaşr-ı hüsn: Güzellik köşkü.

Kaşr-ı hüsnî yüce kılmışdur şalın bünyād aña / Ey göñül irmez kemend-i nāle vü feryād aña (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 8, Beyit 1). [kaşr-ı hüsnî, -i]

kaşr-ı kadr: İtibarının sarayı.

Hudāyā **kaşr-ı kadrin** yüce eyle çerḥ-i çārumdan / Penāhum yok daḥi dergāh-ı şāhen-şāhdan ğayrî (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 353, Beyit 4). [kaşr-ı kadrin, -in]

kaş: Gözün üzerindeki siyah ve kalın kemerli kıllar.

Rā **kaşuñ** peyveste çatma müşterüñe incinüp / Ey ‘uṭārid rā buradur küşe-i rāḥat baña (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 4, Beyit 2). [kaşuñ, -uñ]

Hüsn-i ḥaṭṭ ḥaddüñde ḥaṭṭ tuğrā-yı ğarrādur **kaşuñ** / Hüblık mülkine sensin şeh müselleml ol berāt (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 20, Beyit 4). [kaşuñ, -uñ]

Bükdi bilümi fūrkat-i bār-ı cefā meded / Cevr okı geçdi bağruma ey **kaşı** yā meded (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 33, Beyit 1). [kaşı, -ı]

Ruḥ-ı verdüñle virdüm Sûre-i Nûr / **Kaşuñ** fikr ile zikrüm nûn olupdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 45, Beyit 3). [kaşuñ, -uñ]

Raḥîmî şanma ṭālî‘ oldı çerḥ üzre hilāl-i ‘îd / O māhuñ **kaşı** fikriyle olan nāzük ḥayālüñdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 97, Beyit 7). [kaşı, -ı]

Secde vācibdür baña gördüm **kaşuñ** miḥrābını / Kāmetüñ göstermege toğrul ki farz oldı namāz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 118, Beyit 3). [kaşuñ, -uñ]

Āşüb-ı şehir olalı **kaşuñ** ey meh-i münîr / Gözletmez oldı kimse hilālî ṭaraf ṭaraf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 133, Beyit 3). [kaşuñ, -uñ]

Kaşlaruñ koyup idelden secde-i miḥrāba baş / Cürm-bārından dü-tā oldı iki kaşum benüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 181, Beyit 4). [kaşlaruñ, -laruñ]

Kaşlaruñ koyup idelden secde-i miḥrāba baş / Cürm-bārından dü-tā oldı iki **kaşum** benüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 181, Beyit 4). [kaşum, -um]

Göñlümün ma‘müresin ey **kāş** vîrān eylesen / Genc-i ‘aşquñ dil-berā içinde pinhān eylesen (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 197, Beyit 1). [kāş,]

Ne cānā la‘lüne mestem ne göz ü **kaşa** ḥayrānem / Seni cān şüretinde şekl iden naḳḳāşa ḥayrānem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 212, Beyit 1). [kaşa, -a]

Kaşuñ teferrüci seyr-i ‘izāruñ olmayıcak / Hilāl-i ‘ıdi meh-i tâbdârı n’eyleyeyin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 231, Beyit 5). [kaşuñ, -uñ]

Tîr ğamzeñ yâ **kaşuñ** kaddüñ livā zülfüñ cüyüş / Mülk-i hüsne server-i şāhib-kırānsın yâ Hüseyin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 237, Beyit 2). [kaşuñ, -uñ]

Kaşuñ mişālî mā’il ol ey serv-i bāğ-ı nāz / Gökde kadin hilālüñ eger ‘aşk-ı rāstîn (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 240, Beyit 4). [kaşuñ, -uñ]

Miyānuñ mū dehānuñ yok didüm incindi ol ğonca / Yüzüme güle bakmaz şimdi **kaş** u hāl bir yüzden (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 257, Beyit 4). [kaş,]

Egri rā eyler **kaşuñ** rāsında ol bir kec-nażar / Yine kaddüñ yanına varur tırur toĝru gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 328, Beyit 3). [kaşuñ, -uñ]

kaş it-: Kaş haline getirmek.

Göñül deyrinde bu vechiyle yazdum şüret-i hüsnuñ / Ruĝın gün cebhesin meh hem hilālî aña **kaş itdüm** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 187, Beyit 2). [kaş itdüm, -düm]

kāşān: Kaşan şehri.

Sāye şalālî kākül-i dil-ber gibi tūĝuñ / Tuĝrā-yı zafer Hinde vü **Kāşāna** irişdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 336, Beyit 3). [kāşāna, -a]

kāşāne: Köşk, saray.

Melāmet deştinüñ Mecnūn-ı ser-gerdānıdur göñlüm / Belā **kāşānesinüñ** vālih ü ħayrānıdur göñlüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 202, Beyit 1). [kāşānesinüñ, -sinüñ]

kaşı ğarrā: Kaşı parlak, gösterişli (olan sevgili).

Ġirre olma ol **kaşı ğarrāya** kendüñ beñzedüp / Ey hilāl eksüklüĝüñ bil ‘özü kıl tenhāda gel (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 173, Beyit 4). [kaşı ğarrāya, -ya]

kaşı hilāl: Hilal kaşlı dilber.

Bir çeşm-i ğazāl için bir **kaşı hilāl** için / Dîvāne degülseñ ger taĝlara neden düşdüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 146, Beyit 6). [kaşı hilāl,]

kaşı kemān: Keman kaşlı dilber (kaşı kavisli ve düzgün olması yönüyle).

Sinemdeki elifler sehm-i sitemdür ey dost / Bu kaldı yādgārı her bir **kaşı kemānuñ** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 157, Beyit 5). [kaşı kemānuñ, -uñ]

kaşı rā: Kaşı rı harfi gibi eğri olan sevgili.

Medh it dehānı mīmını hem dāl zülfını / Hoşdur Raḥīmī ol **kaşı rāya** bu rā meded (Kütahyalı Raḥīmī Dîvânı, Gazel 33, Beyit 7). [kaşı rāya, -ya]

Buradan gitmeden ey **kaşı rā** ölmek baña rāciḥ / Elif-ḳaddümi derdüñle büküp dāl idüp ad itme (Kütahyalı Raḥīmī Dîvânı, Gazel 302, Beyit 2). [kaşı rā,]

kaşı yā: Kaşları yay gibi olan sevgili.

Doğunmaz tîr-i müjgānuñ geçer görmezlenür şimdi / Velî ey **kaşı ya** cāna geçer peykānuñı yād it (Kütahyalı Raḥīmī Dîvânı, Gazel 19, Beyit 6). [kaşı ya,]

Ey **kaşı yā** zaḥm-ı ğamzeñle müşebbek sînemüz / Menzil-i sehm-i belādur ya vefā umacıdur (Kütahyalı Raḥīmī Dîvânı, Gazel 59, Beyit 2). [kaşı yā,]

Oḥ ne ḥaṭṭ itdüm nişān-ı zaḥm-ı tîründen yanar / Ey **kaşı yā** şanki cān bāğında dikdün bir nihāl (Kütahyalı Raḥīmī Dîvânı, Gazel 172, Beyit 4). [kaşı yā,]

İdelden başlu bağrum tîr-i müjgāna nişān ebrū / Büküp ey **kaşı ya** oḳ ḳaddümi eyler kemān-ebrū (Kütahyalı Raḥīmī Dîvânı, Gazel 270, Beyit 1). [kaşı ya,]

Tenümde dāğ-ı ğam ḥod her biri bir ṭabla āteşdür / Gören ey **kaşı yā** oḥdur yiter derdüm ziyād itme (Kütahyalı Raḥīmī Dîvânı, Gazel 302, Beyit 3). [kaşı yā,]

kāşif-i esrār: Sırları keşfeden, sırları ortaya çıkaran.

Fehm olunmazdı femün keyfi nedür ḥayrān idük / Ey Raḥīmī olmasa ger **kāşif-i esrār** leb (Kütahyalı Raḥīmī Dîvânı, Gazel 15, Beyit 7). [kāşif-i esrār,]

kaşın çat-: Alnını buruşturup kaşlarını birbirine yaklaştırarak öfke, düşünce, endişe veya ciddiyetini belli etmek, yüzü asık, somurtkan veya endişeli bir durum almak.

Baña **kaşın çatup** ḥışm eyler anuñçün hemān ebrū / Görüp ān-ı ruḥuñ dîvāne düşdüm ey perî ānı (Kütahyalı Raḥīmī Dîvânı, Gazel 270, Beyit 3). [kaşın çatup, -ın, -up]

kat: Huzur, makam.

Hoḳḳa-i la‘lün **katında** ḥalka-i gîsûlaruñ / Mârdur tiryâḳdan mest ü ḥumār olmuş yatur (Kütahyalı Raḥīmī Dîvânı, Gazel 104, Beyit 6). [katında, -ında]

Gözine ḥāk-i ğam hem-dem şu sifle-perverün ḳadri / **Katında** cevher ü seng demidür yeksānımış bildüm (Kütahyalı Raḥīmī Dîvânı, Gazel 199, Beyit 6). [katında, -ında]

Süḥan şarrāfı **katında** Raḥīmī la‘li n’eylerler / Leb-i dil-berde lafz-ı gevher-i kem-yāba ‘aşḳ olsun (Kütahyalı Raḥīmī Dîvânı, Gazel 248, Beyit 5). [katında, -ında]

Raḳīb-i rû siyāhuñdan kesil ey āfitābum gel / Bilürsin görmedi kimse melek **katında** sultānı (Kütahyalı Raḥīmī Dîvânı, Gazel 337, Beyit 6). [katında, -ında]

kaṭṭ eyle-: Kesmek.

Ṭamaṣ ser-riştesin **kaṭṭ eyle** miḳrāz-ı ḳanāṣ-atle / İlûp çekmesün ey âvâre dil her aç u her çıplak (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 145, Beyit 2). [kaṭṭ eyle,]

Zebānum şemṣeş **kaṭṭ eyledüm** miḳrāz-ı şamṭıyla / Şafā ehline bir Rüşen-delîl ü reh-nümâ oldum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 193, Beyit 4). [kaṭṭ eyledüm, -düm]

kaṭṭ it-: Kesmek, sona erdirmek.

Ḳaṭṭ it taṣalluḳ riştesin miḳrāz-ı ḥarf-i lâ ile / Peyvend-i illāya iriş gör nefṣ u zar kimlerdedür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 101, Beyit 4). [kaṭṭ it,]

Yâr didi gayrdan **kaṭṭ it** nazar dîdem be-çeşm / Didi kıl çehreñ ḳapumda ḥāk-i der dîdem be-çeşm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 185, Beyit 1). [kaṭṭ it,]

Cihān âlāyişinden gel taṣalluḳ riştesin **kaṭṭ it** / Zemāne devleti şāhā hemān bir ānımış bildüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 199, Beyit 5). [kaṭṭ it,]

kaṭ kaṭ: Üst üste.

Dilüm miḳrāz-ı cevruñ pāre pāre eyledi **kaṭ kaṭ** / Çevürmedi yüzün şanma ki ol avara dönmişdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 99, Beyit 6). [kaṭ kaṭ,]

kaṭṭā: Hiçbir vakit, asla.

Baş egüp tiğün gibi bekler kesilmez yanunı / Çalışur bir kes Raḥîmî gibi yok **kaṭṭā** bu gün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 227, Beyit 7). [kaṭṭā,]

kaṭı:

1.Sert, merhametsiz.

Bî-tekellûf öpdügiçün laṣ-i mey-günüñ şarāb / Taşa çaldı şaydı günden **kaṭı** ter düşdi zücāc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 27, Beyit 4). [kaṭı,]

Girince sen boyı servi revānuñ **kaṭı** gönline / Döşendüm toprağı yaşduğumı şu gibi taş itdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 187, Beyit 6). [kaṭı,]

Görüp aḥvālüm ol Şîrîn-dehen raḥm eylemez dilden / Benüm Ferhādveş derdüm **kaṭı** bir taşa ḥayrānem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 212, Beyit 4). [kaṭı,]

2. Kesin kes.

Dilüm dilim dilim miḳrāz-ı ḡamla pārelenmişdür / O meh yüz dönderelden ḥod **kaṭı** âvâre düşmişdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 53, Beyit 3). [kaṭı,]

3. Çok, pek, pek çok.

Benümle hem-dem olan yaşuma su'âl itsün / **Ḳatı** derin bilür ol mǎ-cerā-yı 'ummānı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 326, Beyit 2). [*ḳatı*,]

Yaşumla baħr-i deħrüh şimdi terdür **ḳatı** mǎ-beyni / Başaldan bağrına kǎn gibi sen la'l-i dūr-efşānı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 333, Beyit 4). [*ḳatı*,]

ḳātı'ı'l-burhān: Kesin delil.

Benüm ḳalbüm şafā himmetle Ka'be āsitānuñdan / Emîrū'l-mü'minin **ḳātı'ı'l-burhāna** gönderseñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 151, Beyit 2). [*ḳātı'ı'l-burhāna*, -a]

Şafā himmetle Ka'be āsitānından benüm ḳıblem / Emîrū'l-mü'min **ḳātı'ı'l-burhāna** gönderdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 330, Beyit 3). [*ḳātı'ı'l-burhāna*, -a]

ḳātib-i deħr: Devrin katibi.

Defter-i aşḳumı taşḫiḥ idemez **ḳātib-i deħr** / Levḫden lâyiḫ ola aña meger istinsāḫ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 29, Beyit 3). [*ḳātib-i deħr*,]

ḳātib-i kudret: Kudret sahibi kâtip, Allah.

Ḳātib-i kudret duhān-ı ḫaṭṭuñı / Şafḫa-i nūr üzre taḫrîr eylemiş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 123, Beyit 4). [*ḳātib-i kudret*,]

Alnına yazmış meger kim **ḳātib-i kudret** ezel / Ey Raḫîmî gelmegi bunca belâlar başuma (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 295, Beyit 5). [*ḳātib-i kudret*,]

ḳatı: Öldürmek, öldürülmek.

Sensizin dirlik dilersem ğamzeñe **ḳatlüm** ḫalāl / Leblerühñsüz zindeġāñi cānuma olsun ḫarām (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 220, Beyit 3). [*ḳatlüm*, -üm]

Sen gitdi (?) raḳibā ḳomaduh serenuñ alçaḳ / **Ḳatlin** hele āhum ṭopı her yaña şalınsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 254, Beyit 13). [*ḳatlin*, -in]

Dil ü cān **ḳatline** ḫüsnühle beñzer ittifāḫ itdi / Muḫaḳḳaḳ böyle ḳaşd itmezdi ḫad ü ḫāl bir yüzden (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 257, Beyit 3). [*ḳatline*, -ine]

ḳatlan-: Tahammül etmek, dayanmak, sabretmek.

Cān nice **ḳatlana** mey ü maḫbūba şūfiyā / Dilde ḳarār u şabr mı var elde ihtiyār (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 93, Beyit 10). [*ḳatlana*, -a]

ḳatre: Damla.

Vefā baħrinde her bir **ḳatre** bir 'ummān-ı ḫikmetdür / Maḫabbet pertevinde zerre mihr-i 'ālem-ārādur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 64, Beyit 3). [*ḳatre*,]

Beni ğarķ itdi ey k n-ı kerem  umm n  i s n n / V c dum **ķatresin** ma v itdi hem c d-ı fir v n n
(Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 161, Beyit 1). [ķatresin, -sin]

Dostum **ķatre** gibi gerķi bir edn dur dil /    n dan şoragör g r nice dery dur dil (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 168, Beyit 1). [ķatre,]

Nice dery -yı  udret **ķatresid r** bilmezem y  Rab / Ne  ikmet mevcin n seyl- b-ı b -p y n dur gülüm
(Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 202, Beyit 6). [ķatresid r, -sid r]

L le  anma çeşm-i     dan dökilmiş **ķatred r** / Ey gül-i ter uşbu dem zeyn eyleyen   hr  yüzin
(Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 246, Beyit 3). [ķatred r, -d r]

Ey Ra  mi    n -y  ba r-i    -ı y r olan /  Aynına bir **ķatre** gelmez girse dery  koynına (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 288, Beyit 7). [ķatre,]

ķatre ol-: Damla olmak.

 arķ itdi ba r-i f rķat f l-k-i v c dı y  Rab / **Olmadı ķatre**  avni sen    r-ı d deb n n (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 157, Beyit 6). [ķatre olmadı, -madı]

ķatre-i e k: Gözyaşı damlası.

ķatre-i eşküm binüp m j na her s  yügrişür /   be binmiş t fla be zer kim kılur her b r seyr
(Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 54, Beyit 3). [ķatre-i eşküm, - m]

ķavs-i felek: Gökyüzü yayı.

Görinen **ķavs-i felekde** m h-ı nev  anma  felek / Degdi  hum o ına  ar u ni  n bir  eb-k l h (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 276, Beyit 3). [ķavs-i felekde, -de]

ķavs-i k zahve : Gök kuşağı gibi.

 h kim bir gün b ker **ķavs-i k zahve **  add  n  / Mer amet umma Ra  mi  er -i kec-reft rdan
(Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 242, Beyit 5). [ķavs-i k zahve ,]

ķaya: Ta , kaya.

Dil ser-i k yu n  oyup  u gibi açmaz bir yaşa /    m idüp ey seng-i dil ursan **ķayalar** başuma (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 295, Beyit 4). [ķayalar, -lar]

ķayd:

1.Bend, ba .

Gerķi ey dil derd-i    -ı y r ile ma l ls n / Kimse görmez **ķaydu n ** t m r  yok ma z ls n (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 239, Beyit 1). [ķaydu n , -u n ]

2. Kaygı, endişe, tasa.

Ço beni derdüm yiter ańma devāyı ey řabīb / Ğastańıñ gör **kaydını** geçmiş durur tımārdan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 242, Beyit 2). [kaydını, -ını]

kayd u kemend: Pranga ve kement.

Ben senüñ çokdan giriftārum müselsel zülfüne / Yoluña cānum fidā lâzım degül **kayd u kemend** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 31, Beyit 6). [kayd u kemend,]

kayd-ı bend it-: Bağ ile bağlamak.

Zülfünüñ pîçi Budin mülkine şalarsa aķın / **Kayd-ı bend idüp** anı ‘azm-i ferendüş idelüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 190, Beyit 3). [kayd-ı bend idüp, -üp]

kayd-ı ğam: Gam bağı.

Ğaddüne bende olup toğrı hevādāruñ olan / **Kayd-ı ğamdan** olur ol serv gibi āzāde (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 280, Beyit 5). [kayd-ı ğamdan, -dan]

kayd-ı kabā: Elbise bağı.

Ten cāme-i varlıķdan ‘uryān olısar āķır / Gel **kayd-ı kabādan** geç destāra neden düşdüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 146, Beyit 3). [kayd-ı kabādan, -dan]

kayd-ı kār-bār: Kazanç saçan bağı.

Yoluñda cān virendür başa altın şan‘at-ı ‘aşķuñ / Vefā ehlini şāhum şanma **kayd-ı kār-bār** ister (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 105, Beyit 4). [kayd-ı kār-bār,]

kayd-ı rāh-ı zāhid: Zāhidin yolunun bağı.

Ğamze bir keskin ħarāmī çeşm-i āfet yol başar / **Kayd-ı rāh-ı zāhide** şad sāledür zünnār-ı zülf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 132, Beyit 3). [kayd-ı rāh-ı zāhide, -e]

kayģu: Kaygı, tasa, endişe, keder.

Ğaddüne perde oldı ħaķķ-ı lebüñ / Cānuma başķa bu da **kayģudur** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 48, Beyit 8). [kayģudur, -dur]

kayır-: Korumak, gözetmek, himaye etmek.

Hezār-ı ‘āşık olursa ğam degül dildār sağ olsun / **Kayırma** bülbüli ey bağbān gülzār sağ olsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 245, Beyit 1). [kayırma, -ma]

kayısı: Kayısı.

Ruḥ-ı yāre nazar kıl bāğ-ı ‘adni ‘aynuña alma / Ne seyrān **ķayısı** ayva hemān ḥaṭṭ şimdi naruñdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 95, Beyit 2). [*ķayısı*,]

Baňa ‘unnāb-ı la‘linsüz ne cānum **ķayısı** ayva / Doyamam nārveş ben kāse-i hicrāna ey vişne (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 282, Beyit 6). [*ķayısı*,]

kayna-: Kaynamak, coşmak.

Ķanda ķaldı bilmezem dil bağrumuñ biñ başı var / Gözlerüm ağlar ciger kınyıla **ķaynar** cānı bir (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 68, Beyit 3). [*ķaynar*, -r]

ķaytafa: Kaydāfe; Evliya Çelebi'ye göre Marmara ülkesinin kraliçesidir. İskender bu ülkeyi nasıl fethedeceğinin yollarını aramak için tebdil-i kıyafet ülkeyi dolaşır. Sonunda yakalanır. Kaydāfe kendisine ve ülkesine dokunmayacağına dair söz alıp onu serbest bırakır. İskender hem sözünde durmak, hem de ülkeyi ortadan kaldırmak istemektedir. Hızır yardımına gelir ve ona bir göl halinde bulunan Karadeniz'i Akdeniz'e akıtmasını çare gösterir. Böylece Kaydāfe'nin ülkesini sular kaplayacak ve ülke aradan çıkacaktır.

Ol Sikender derdin ayru bende şoñ dem göreyin / **Ķaytafa** gibi puşudan ģarķ ide bu şı seni (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 315, Beyit 2). [*ķaytafa*,]

ķayur-: Kaygılanmak.

Ķayurmam ĵum u ķir miķdārı olsa cevherüm zāyi‘ / Hemān ol mekrümet kānı dūr-i şehvār şağ olsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 245, Beyit 3). [*ķayurmam*, -mam]

ķazā: Allah'ın takdirinin oluşması, kader, alın yazısı.

Zar u zoruyla cehd itme **ķazādan** ḥāric olmaz iş / Ḥasıse inķiyād itme gelür taķdîr olan ķismet (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 21, Beyit 5). [*ķazādan*, -dan]

Çatlasa düşmen n’ola ĵopdı terāķa başına / Āsumānî bir **ķazādur** aña bu esmā-yı sūr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 91, Beyit 4). [*ķazādur*, -dur]

ķazā taşı: Kader taşı.

Ķazā taşından işitdüm vücūd-ı yāra zaḥm irmiş / İrişüp zār-ı bülbul ol gül-i gülzāra zaḥm irmiş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 125, Beyit 1). [*ķazā taşından*, -ndan]

ķazan-: Edinmek, elde etmek.

Ḥāşıl itdüm zaḥm-ı tiğüñ cān u ser terk eyleyüp / Ḥarc idüp nem var ise cānā **ķazandum** āb-rū (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 275, Beyit 4). [*ķazandum*, -dum]

kebāb:

1. Ateşe karşı kızartılmış et, büryan.

Çan uğud atdı ğubār-ı ğam şarāb ister göñül / Yandı bağrum ey ciger küşem **kebāb** ister göñül (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 169, Beyit 1). [kebāb,]

Tāb-ı ‘aşkuñla ciger biryān u çeşmüm hūn-feşān / Gel berü ‘ış it şarābum hem **kebābum** var benüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 192, Beyit 2). [kebābum, -um]

2. Ateşe karşı kızartılmış et. || Gönül.

Bildi kim ten cümleten tennūr-ı ğam biryānıdır / Pāre pāre olup ağlar hālūme yanup **kebāb** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 17, Beyit 4). [kebāb,]

Firāk odiyla yanan bağrumuñ çanlı **kebābından** / Tenūr-ı ğamda döne döne biryān olmayan bilmez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 117, Beyit 3). [kebābından, -ından]

3. Yanmış, yanık.

Bezm-i ‘aşkuñda muşāhib şāhidüm ğam dil nedim / Eşk-i hasret mey yüzüm deff nāle ney bağrum **kebāb** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 13, Beyit 3). [kebāb,]

Dem-i ğamda çeker gūşum **kebāb** eksük degül dilde / Gözümde hūn-ı dil-perver ü bir rengin-mülüm vardur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 51, Beyit 2). [kebāb,]

kebāb it-: Yakmak; pişirmek.

Şarābum eşk-i hasret hem-demüm ğam / **Kebāb itdi** bu bağrum nār-ı ğurbet (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 23, Beyit 2). [kebāb itdi, -di]

Hecr odı yakdı sīnemi bağrum **kebāb idüp** / Dutdı çevirdi başumı biñ pāre eyledi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 316, Beyit 5). [kebāb idüp, -üp]

kebg: Keklik.

Sen **kebg**i dögdüm aldum elinden raķībūññ / Şeh-bāz olan alur çü şehā şabr ile şikār (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 93, Beyit 6). [kebg, -i]

İşitdüm şaydgehde **kebg**e hem pervāz imiş ‘ankā / Haber uçurdı aña dest-i ‘adlūnden meger şāhin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 244, Beyit 4). [kebg, -e]

kebg-i hūrāmān: Salınan keklik.

Yüksek uçar iremez seyrine şeh-bāz-ı ‘uķūl / Kimseye şayd olmaz ol **kebg-i hūrāmān** sīnelü (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 271, Beyit 2). [kebg-i hūrāmān,]

kebg-i kuhsār: Dağ keklığı || Sevgili.

Raḥīmī murğ-i cāna ol hümā bildüm şikār olmaz / ‘Aceb vahşet idüp yüksek uçar ol **kebg-i kuhsārum** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 224, Beyit 5). [kebg-i kuhsārum, -um]

kebkeb: Çivi.

Degüldür gördüğün söz müje-i dildārda **kebkeb** / Gözüm merdümeleri teşrîf içündür dürr-feşân itmiş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 124, Beyit 4). [kebkeb,]

kebkebîr: Kütahya'da bulunan bir mesire alanı.

Başına **kebkebîrûñ** (?) gün toğarsa tañ mı sen mâhuñ / Kırıldı ebrveş üstine bir jengār otağı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 311, Beyit 2). [kebkebîrûñ, -üñ]

kec-gerdān: Eğri boyunlu.

Murāduñ üzre dönmişken döner ‘aksine devr eyler / Şebâtı yok bu çerhüñ sen bu **kec-gerdānı** bilmezsın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 229, Beyit 2). [kec-gerdānı, -ı]

kec-naẓar: Eğri bakışlı || Kıskaç.

Egri rā eyler kaşuñ rāsında ol bir **kec-naẓar** / Yine kıddüñ yanına varur tırur toğru gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 328, Beyit 3). [kec-naẓar,]

keder: Gam, ızdırıp, elem, hüzn.

İrdi mi ol mâha âyā ben ğubārından **keder** / Gözğü sende ‘âlemüñ vech-i ziyâyı görmedüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 217, Beyit 5). [keder,]

kef: Köpük.

Bahr [u] kân bulmaz idi olmasa **kefüñe** şebîh / Kûh-ı kûyuña sücüd itmese bulmazdı vaẓār (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 102, Beyit 3). [kefüñe, -üñe]

kefen: Ölüye sarılan bez.

Bu gün ‘uryān-ı ‘aşk oldı Raḥīmī / İdinmez ölicik belki **kefende** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 277, Beyit 5). [kefende, -de]

keff-i feyz-ı cūd: Cömertlik ihsanının eli.

Kân-ı ihsân-ı mürüvvetsin eyā Hâtem vücūd / **Keff-i feyz-ı cūduñ** ile düşdi bahre ıztırâb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 11, Beyit 5). [keff-i feyz-ı cūduñ, -uñ]

kef-i 'atā: Bağış ve ihsan eli.

Yaşum rakibi geçid virmez idi kapuñdan / **Kef-i 'atāñ** ile bulmış beķā-yı 'ummānı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 326, Beyit 6). [kef-i 'atāñ, -ñ]

kef-i lutf: iyilik eli.

Kef-i lutfuñla dil cān zātuñ ile olalı hem-dem / 'Aceb hālet virür cūş u ħurūşum dehre geh baħre (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 304, Beyit 4). [kef-i lutfuñla, -uñla]

kelāğ: Kuzgun.

Gül-i pür-ħāra yok meylüm çekildüm deşt geştinden / **Kelāğından** ferāğum var bu bāğuñ bülbülinden hem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 204, Beyit 3). [kelāğından, -ından]

kelām-ı cevher: Cevher söz.

Ey Raħîmî olalı ğavvāş-ı baħr-i ma'rifet / 'Aql şarrāfını denk itdi **kelām-ı cevherüm** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 208, Beyit 6). [kelām-ı cevherüm, -üm]

kem:

1. Az, eksik.

Fikr-i miyān-ı yār ile yok kıl kadar mecāl / Mühr-i dehānı şevķ ile zerrede **kemsem** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 200, Beyit 2). [kemsem, -sem]

2. Kötü, fena.

Nihān olur dehānuñla miyānuñ ey perī benden / Anuñ ħaķķında ķāl u ķil ķılaydum bāri **kem** bir gün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 264, Beyit 2). [kem,]

kemāl-i şun'-ı yezdān: Yüce Allah'ın mükemmel kudreti.

Eger ey dil görem dirseñ **kemāl-i şun'-ı Yezdānı** / Temāşā kıl güzellerde melek-şüretlü insānı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 337, Beyit 1). [kemāl-i şun'-ı yezdānı, -ı]

kemān: Yay, kavis.

Baňa mihr itmeyüp ğamzeñ geçer ħātır nişānumdur / Bilümi ey hilāl-ebrü **kemāna** yana döndürdüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 147, Beyit 4). [kemāna, -a]

Melāmet tîrine sînem nişān kıddüm **kemān** olsa / 'Aceb mi bir hilāl-ebrü ķamer-ruĥsāradur meylüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 191, Beyit 4). [kemān,]

Menzil olmağa müjeñ tîrine cān bir kez diyü / Sînemi kalğan bu kaddüm yā **kemān** itsem dirin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 266, Beyit 2). [kemān,]

kemān duruş eyle-: Yay duruşlu etmek, iki büküm yapmak.

İder āhı okına pûte-i çerhi nişān hasta / İñiledür **duruş** kaddin büküp **eyler kemān** hasta (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 305, Beyit 1). [kemān duruş eyler, -r]

kemān it-: Eğmek, bükmek.

İşitdüm kim habîbüñ ‘aşk okı kaddin **kemān itmiş** / Vücūdın çeşm-i fettānı gibi hoş nā-tüvān itmiş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 124, Beyit 1). [kemān itmiş, -miş]

kemān-ebür-: Yay kaşlı.

Ey Raḥîmî ger ecel tîrinden isterseñ ḥalāş / Bir **kemān-ebür** için çek durma yār-ı intizār (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 77, Beyit 5). [kemān-ebür,]

Ey **kemān-ebür** müjeñ tîrine cān kurbān olup / Ben de bu menzilde bir nām u nişān itsem dirin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 266, Beyit 6). [kemān-ebür,]

İdelden başlu bağrum tîr-i müjgāna nişān ebrū / Büküp ey kaşı ya ok kaddümi eyler **kemān-ebür** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 270, Beyit 1). [kemān-ebür,]

kemend-: Uzaktaki bir kimseyi veya şeyi çekip yakına getirmek için atılan ucu ilmikli ip.

Tā ki ben dîvāneye ‘aşkuñ şalaldan bir **kemend** / Dūd-ı āhum ḥalka ḥalka boynum üzre bend bend (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 31, Beyit 2). [kemend,]

kemend dak-: Kement takmak, kement atıp yakalamak.

‘Aşk daķmışdur benüm boynuma zāhid bir kemend / Pend girmez gūşuma tūtmaz beni zencîr ü bend (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 31, Beyit 3). [kemend daķmışdur, -mışdur]

kemend-i ebr-i zülf-: Saç bulutunun bağı.

Gün yüzünden çöz **kemend-i ebr-i zülfüñ** aya şal / Zıll-i Ḥaḳkın zerrece mihr itme gel sāye şal (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 166, Beyit 1). [kemend-i ebr-i zülfüñ, -üñ]

kemend-i nāle vü feryād-: İnleme ve ağlama ipi.

Kaşr-ı ḥüsni yüce kılınmışdur şalın bünyād aña / Ey gönül irmez **kemend-i nāle vü feryād** aña (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 8, Beyit 1). [kemend-i nāle vü feryād,]

kem-er: Kötü kişi.

Bükdüñ bu hālka karşı bilümi kemer miyem / Ey serv saña toğrulıķ itdüm **kem-er** miyem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 214, Beyit 1). [kem-er,]

kemer: Kuşak, bel bağı.

Bükdüñ bu hālka karşı bilümi **kemer** miyem / Ey serv saña toğrulıķ itdüm kem-er miyem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 214, Beyit 1). [kemer,]

Ağyār kenārını **kemer** gibi kuşatmış / Kılıç **kemerin** kim alur āh ol **kemerinden** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 228, Beyit 3). [kemer; kemerin, -in; kemerinden, -inden]

Kapuñdan ırmağa kaçd itdi yaşımı düşmen / Gözine yigdi **kemer** āşinā-yı ‘ummānı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 326, Beyit 4). [kemer,]

Başımı der-miyān idüben girdüm ortaya / Çeküp kenāra çoçmağa bilüñ **kemer** gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 351, Beyit 2). [kemer,]

kemerveş: Kemer gibi.

Bilini çoç **kemerveş** var ise iki başuñ / Kıl leblerin temennā tende ikise cānuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 155, Beyit 2). [kemerveş,]

kemhā: Düz veya desenli dokunan makbul eski bir ipek kumaş çeşidi.

Deñiz deryāya ol pür-mevc-i mā **kemhāsını** giysin / İrişdi rüzgār-ı vuşlatı niçün donanmaya (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 289, Beyit 2). [kemhāsını, -sını]

kem-kaṭre: Küçük, eksik damla.

Āşināyāne Rahîmiye nazar kıl dostum / Şāyed ol **kem-kaṭrenüñ** bir dem yaşı deryā olur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 63, Beyit 5). [kem-kaṭrenüñ, -nüñ]

Vücüdum gerçi bir **kem-kaṭre** dil mānend-i deryādur / Be-haḫḫ-ı āyete’l-kürsî muḫīṭ-ı ‘arş-ı a’lādur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 64, Beyit 1). [kem-kaṭre,]

kemter: Aşağı, değersiz.

Şimdi Rahîmî egmez gerdün-ı dūna başı / **Kemter** kulu olupdur bir yüce āşinānuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 155, Beyit 5). [kemter,]

kenār:

1.Sahıl, kıyı.

Firāk-ı zülf ü ruḫsāruñla sen servüñ **kenārumdur** / Duḫān-ı āh sünbül dāğ-ı dil lāle ider peydā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 2, Beyit 5). [kenārumdur, -umdur]

Çeküp dāmānını kuhsārveş şahrā-yı ‘ālemde / Ferāġat yaķasından dil deñiz gibi **kenār** ister (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 56, Beyit 4). [kenār,]

Seyl-i sirişküm eyledüm ‘ālemde cūybār / Ol serv-i hoş-ħıramı velî kılmadum **kenār** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 80, Beyit 1). [kenār,]

Sürdüm yüzümi yirlere dökdüm gözüüm yaşın / Sen gül yañaķlu servi velî kılmadum **kenār** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 93, Beyit 3). [kenār,]

Toġrı kıl olan efendi sen boyı āzādeye / Her **kenāruñ** sāye-i serv ü çenārın istemez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 114, Beyit 5). [kenāruñ, -uñ]

Açılmaz ol gül-i ġoncam bahārı n’eyleyeyin / Şalınmaz ol boyı servüm **kenārı** n’eyleyeyin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 231, Beyit 1). [kenārı, -ı]

Geh hecr **kenārında** gehi ġam yaķasında / Şandı dil ü cān zevraķı cūnbāne şalınsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 254, Beyit 12). [kenārında, -ında]

Der-miyān olmadı dirġ ol serv / Kaçdı benden **kenāra** yüz tıtdı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 319, Beyit 6). [kenāra, -a]

Yetiş Hızır gibi yaşımı itmeden ilyās / Getür **kenāra** bu ben mübtelā-yı ‘ummānı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 326, Beyit 5). [kenāra, -a]

2.Kucak.

Hasret-i ferr ü ruķ-ı hālūñle ey gülzār-ı ġüsn / Kañlu yaşumdan **kenārum** lālezār olmış yatur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 104, Beyit 2). [kenārum, -um]

Himmet eyle Hızırveş ġarķ-āb-ı baħr-i fūrķatüz / Ĥayli demdür göz göre vaşluñ **kenārın** gözlerüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 113, Beyit 5). [kenārın, -ın]

Mestāneler miyānını çeksem **kenāruma** / Ĥayrānla ġirse aġzuma ĥelvā dudacıġı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 313, Beyit 4). [kenāruma, -uma]

3. Yan, civar.

Aġyār **kenārını** kemer gibi kuşatmış / Kılıç kemerin kim alur āh ol kemerinden (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 228, Beyit 3). [kenārını, -ını]

Firāķ-ı zūlf ü ruķsāruñla sen servüñ **kenārında** / Duĥān-ı āh-ı dil sūnbül bitürdi çeşm-i ter lāle (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 291, Beyit 5). [kenārında, -ında]

kenār it-: Kucaklamak.

Sen boyı servi **kenār itmek** için leyl ü nehār / Yetmiş iki dereeden şu getirür kırķ bıñar (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 102, Beyit 1). [kenār itmek, -mek]

kenāra çek-: Kıyıya çekmek, ayırmak, uzaklaştırmak.

Bir servi **çek kenāra** gülşende ‘ālem eyle / Ey pādīşāh-ı ‘ālem budur rızā-yı nev-rūz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 108, Beyit 6). [kenāra çek,]

Bir gice mûy-ı miyânını **kenāra çeküben** / Ol mehi hāle gibi biz de der-āgûş idelüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 190, Beyit 4). [kenāra çeküben, -üben]

Başımı der-miyān idüben girdüm ortaya / **Çeküp kenāra** çoçmağa bilün kemer gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 351, Beyit 2). [kenāra çeküp, -üp]

kenār-ı âteş: Ateş kuytusı.

Rahîmî kıma ‘ārifseñ **kenār-ı âteşi** elden / Şafā hengāmıdur nüş it şarāb-ı ergüvān hurrem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 196, Beyit 5). [kenār-ı âteşi, -i]

kenār-ı cūy: Nehir kenarı.

Geh **kenār-ı cūda** ‘ış it gehi germ-ābede / Ey boyı serv-i revān irmez bilürsin dem deme (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 286, Beyit 5). [kenār-ı cūda, -da]

kenār-ı cūy-ı çeşm: Göz ırmağının kenarı.

Hevā-yı kadd-i dil-cūsiyla bir serv-i gül-endāmuñ / **Kenār-ı cūy-ı çeşmümden** akan hūn-āba ‘aşk olsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 248, Beyit 4). [kenār-ı cūy-ı çeşmümden, -ümden]

kenār-ı germiyān: Germiyan'ın kenarı.

Kara bağrum un idüp devrān ağartdı şakalum / Vuşlata nevbet degirmendür **kenār-ı Germiyān** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 265, Beyit 8). [kenār-ı germiyān,]

kenār-ı kabr: Mezarımın kenarını.

Kenār-ı kabrūmi zeyn it gül ü lāle ile ey gönca / Ölürsem ārzū-yı ḥasret-i ruḥsār u ḥālūñle (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 292, Beyit 4). [kenār-ı kabrūmi, -ümi]

kenār-ı şādi: Mutluluk kıyısı.

Ġarīḳ-ı baḥr-i ḡamem al elüm Hızrāsā / **Kenār-ı şādiye** fırsat zemānı gelmedi mi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 340, Beyit 2). [kenār-ı şādiye, -ye]

kenār-ı vaşl: Kavuşma kıyısı.

Kenār-ı vaşluña dil āşınası ṭalibdür / Biḥār-ı hecre şalın rüzgārı n’eyleyeyin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 231, Beyit 7). [kenār-ı vaşluña, -uña]

Kenār-ı vaşlı sen şehvāre dūrle olalı hem-dem / Gözümden çıkdı deryā baña min-ba‘d añmañuz anı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 333, Beyit 2). [kenār-ı vaşlı, -ı]

kendi:

1. Kişinin öz varlığı, zâtı.

Gözüde bir gün o meh hüsni görmüş sâde / Şimdi Yûsuf gibi **kendin** şatar istignâda (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 280, Beyit 1). [kendin, -n]

2. İyelik eki almış kelimelerin önüne geldiğinde sıfat gibi kullanılır ve anlamı pekiştirir.

Kendi küyünde benümle hem-dem olmadı rakîb / Bülbül-i hoş-nağme ile imtizâc itmez gurâb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 11, Beyit 6). [kendi,]

kendi düşen ağlamaz: Kendi davranışlarından ötürü zarara uğrayan kimsenin sızlanmaya hakkı yoktur.

Kendi düşen ağlamaz şabr eyle pervâne-dil / Bir dem ola üstüne pertev şala envâr şem‘ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 129, Beyit 6). [kendi düşen ağlamaz,]

kendü: Kendi, kişinin öz varlığı.

Reh-i küyına nice yol vara dil yalvarırmaz / ‘Akl ise **kendüyi** güm-geşte vü gümrah bilür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 47, Beyit 6). [kendüyi, -yi]

Şeş cihetden ejder-i nefsi tılsımât eyleyüp / **Kendüye** gencine itdi işbu çâr erkânı bir (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 68, Beyit 6). [kendüye, -ye]

Bildiler bu hinde ben **kendüm** demek lâzım degül / Şa‘r-ı şa‘rî deñlü yok şî‘re Rahîmî i‘tibâr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 71, Beyit 5). [kendüm, -m]

Vişâl-i şehriyâr-ı yâra şem‘-i encüm olmazdı / Hemân **kendü** özin yanmağa tenhâ bir ocağ ister (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 84, Beyit 3). [kendü,]

Çevirdi başumı çerh atdı nokta gibi ortaya / Kıyı çizmekde güyâ **kendü** bir pergâra dönmişdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 99, Beyit 3). [kendü,]

Gömgök itdüm seng-i gamla **kendümi** / Hırmen-i hırmânda mænend-i ‘ases (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 119, Beyit 8). [kendümi, -mi]

Kendününüñ yağıyla şızup qorlanur her kûşede / Nâr-ı gamdan kimseye ‘acz eylemez izhâr şem‘ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 129, Beyit 2). [kendününüñ, -nüñ]

Döne döne pîr-i ‘aşkuñ pendi budur **kendüme** / Bâda eyle hâşılı gam hırmenin ber-bâd kıl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 163, Beyit 4). [kendüme, -me]

Gene zâtını yine güneş ile **kendü** bilür / Şanma idrâke şıgar ‘âlem-i kübrâdur dil (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 168, Beyit 5). [kendü,]

Ğırre olma ol kaşı garrâya **kendüñ** beñzedüp / Ey hilâl eksüklüğün bil ‘özü kıl tenhâda gel (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 173, Beyit 4). [kendüñ, -ñ]

La'lüñe hem-meşreb olduğın işitmiş bādenüñ / Mā-ḥaşal cānā şu idi **kendüden** āb-ı zülāl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 178, Beyit 4). [kendüden, -den]

‘Aşkuña ey perî-ruḥ pinhân-ı ṭākatüm yok / Sen var selāmet ol ben **kendüm** melāmet itsem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 183, Beyit 3). [kendüm, -m]

Maḥrem itdüñ **kendüñe** aḡyārı redd itdüñ beni / Āh kim bir it kadar yokdur ḡapuñda raḡbetüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 207, Beyit 3). [kendüñe, -ñe]

Yanardum ey gönül pervāne tek ben **kendü** derdümle / Fiḡāna başlayup bülbül gibi ḡavḡā iden sensin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 261, Beyit 3). [kendü,]

Şabāveş cū-be-cū **kendüm** dolandum ḡırmen-i dehri / Bulınmaz ḡālünün bekdaşı ḡod bir dāne fülfulde (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 281, Beyit 4). [kendüm, -m]

Gör bu çerḡ-i vuşlata nevbet degirmendür daḡi / Dönmişem **kendüm** bilelden āsiyābuñ ‘aynına (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 285, Beyit 4). [kendüm, -m]

Mükedder ḡāl olur ki naḡş irişür **kendü** ayına / Felek ey meh anuñçün itdi ḡüsnün ayın āyine (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 303, Beyit 1). [kendü,]

kendü ayaḡıyla gel-: Kendi rızasıyla gelmek.

Lebüñ şevḡıyla dem şimdi şarāb-ı ḡoş-ḡüvāruñdur / Ele **kendü ayaḡıyla gele** zevḡ ol şikāruñdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 95, Beyit 1). [kendü ayaḡıyla gele, -e]

kerāmāt ehli: Allah'ın veli kullarından sadır olan olaḡanıüstü hal ve söz sahibleri.

Baḡr-i kerremnāya ḡarḡ itdüñ bu cismün cevherin / Āşinā-yı ḡulzüm-i ‘aşḡuz **kerāmāt ehliyüz** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 111, Beyit 3). [kerāmāt ehliyüz, -yüz]

kerāmet: Olaḡanıüstü durum.

Leblerüñde bilse bu deñlü **kerāmet** n’eydüñ / Rehn iderdi ḡırḡasın cām-ı meye Beg Bāyezîd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 32, Beyit 7). [kerāmet,]

Raḡimî mu‘ciz-i ‘İsāya beñzer bir **kerāmetdür** / Dil-i bīmārını ben derdmendün ol ki ḡoş eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 90, Beyit 5). [kerāmetdür, -dür]

kerbelā-yı ḡam: Gam Kerbela'sı.

Kerbelā-yı ḡamda cān virdi Raḡimî teşne-leb / Her ḡavāric ḡandı āb-ı vaşluña ḡayfā ḡüseyn (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 237, Beyit 5). [kerbelā-yı ḡamda, -da]

kerem: Cömertlik, lütuf, iyilik.

ḡuluyuz ḡanberiyüz ey Raḡimî Murtażā ḡaḡḡı / **Kerem** kānı ‘Ali-ḡū bir şeh-i merdānımız vardur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 87, Beyit 7). [kerem,]

Raḥīmī resm-i ihlās ile yazar şüret-i ḥālin / Senüñdür bâkî iḥsân u **kerem** ey şāh-ı himmet naḩş
(Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 122, Beyit 7). [kerem,]

kerem kâni: Cömertlik madeni, kaynağı.

Ol **kerem kâni** işitmiş āhuma raḥm eylemiş / Ben hevā-ḩ'āhuñ muḩālif rūzgārın istemez (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 114, Beyit 6). [kerem kâni, -ı]

kerem kıl: İyilik etmek, lütfetmek.

Ben Raḥīmīyem 'aṭā 'aynıyla raḥm it vaḩtidür / Kıl kerem ey şāh-ı 'ālem himmet it himmet baña
(Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 4, Beyit 6). [kerem kıl,]

Kerem kıl toḒrı söyle ḩankı gūlzāruñ nihālisin / Seni ey serv billāḩ bir ḩad-i mevzūna beñzetdüm
(Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 198, Beyit 3). [kerem kıl,]

kerem ü 'afv-ı gedā: Dilencinin affı ve bahşışı.

Bir ḩaṭāyla ṣaḩı ḩinine dolaşdı bu göñül / **Kerem ü 'afv-ı gedāy**ı yine ol şāḩ bilür (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 47, Beyit 3). [kerem ü 'afv-ı gedāy, -yı]

kerem ü luṭf: Cömertlik ve iyilik.

Kerem ü luṭfuñ ile ḩurrem idüp ḩayrıları / Beni ḩahruñla revā görme ki ḩamnāk olayum (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 205, Beyit 3). [kerem ü luṭfuñ, -uñ]

kerīm: Cömert.

Ey Raḥīmī şāyi' itdi mā-cerā-yı eşkümi / Baña **kerīm** yā Rab ez-īn dīde-i ḩūn-bār hem (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 209, Beyit 7). [kerīm,]

kerīmü's-şān: Muhterem(saygıdeğer) şanı büyük (kimse).

Sen Raḥīmī bezl-i cān it yolına umma 'ivaż / Ol **kerīmü's-şāndur** iḩsāndan itmez ictināb (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 12, Beyit 7). [kerīmü's-şāndur, -dur]

Raḥīmī bir mürüvvetlü **kerīmü's-şāna** ḩul oldu / Yime ḩam devletinde 'ālemüñ sultānıyuz şimdi
(Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 329, Beyit 6). [kerīmü's-şāna, -a]

kes-: Bir şeyden mahrum etmek.

Rāzıyam kes başumı **kesme** elümden etegüñ / Başdan eyler mi Raḥīmī ḩam-ı ser-pā heves el (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 167, Beyit 5). [kesme, -me]

Raḥīmī göre billāḩi bu şāḩ-ı 'ādilüñ luṭfın / Raḩbe meyl idüp **kesmez** vefāsın ben ḩulından hem
(Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 204, Beyit 5). [kesmez, -mez]

kesād it-: Kesat etmek; değerini düşürmek.

Çeşm-i mestüñdür harāb iden dil ü cān illerin / La‘l-i nābuñdur **kesād iden** Bedaḥşān illerin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 243, Beyit 1). [kesād iden, -en]

kesb eyle-: Edinmek, elde etmek, kazanmak.

Mevlevî olduk semā‘ itdük şafā **kesb eyledük** / Tekye-i ‘aşk içre olduk ihtiyār-ı evliyā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 9, Beyit 10). [kesb eyledük, -dük]

Ço māzî guşşasın efkār-ı istikbālî terk eyle / Nazar kıl hālūñe gör hāliyā **kesb eyle** bir hālet (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 21, Beyit 4). [kesb eyle,]

Göñlüñüñ āyînesi **kesb eylesün** dirseñ şafā / Ço Raḥîmî şüret-i āgyārı vech-i yāra baç (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 139, Beyit 5). [kesb eylesün, -sün]

kesb it-: Edinmek, elde etmek, kazanmak.

Mürîd-i her mürāyî olma hāl-i bî-riyā **kesb it** / Bu ben oñara pendî böyle pîr-i mey-fürüş eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 90, Beyit 2). [kesb it,]

Vücūdum bir sehāvet **kesb idüpdür** za‘f-ı fūrkatle / Harāret gālib olup cānda ne tāb u tüvān ḳalmış (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 126, Beyit 4). [kesb idüpdür, -üpdür]

Şüfî küyuñda cemālūñden şafā **kesb idemez** / Nūr görmez Ka‘bede her çeşm-i nā-bînā Hüseyin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 237, Beyit 4). [kesb idemez, -emez]

Şayḳal-ı ‘aşḳıyla şol dil kim mücellā olmadı / Ol şafā **kesb itmedi** āyîneveş dîdārdan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 242, Beyit 4). [kesb itmedi, -medi]

La‘l-i cān-baḥşuñla cānā āşinālîḳ **kesb iden** / Baḥrveş her sū revān itsün revān cān cevherin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 252, Beyit 4). [kesb iden, -en]

kesel vir-: Gevşeklik, tembellik vermek.

Şunma ol ḡonca lebūñ pāyına ey ḥār u ḥas el / Yoç yire başuñ içün cāna **kesel virme** kes el (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 167, Beyit 1). [kesel virme, -me]

kesi: Bir kişi.

Bulupdur ey yüzi gül her **kesi** maḳşūdî büstānın / Çapuñda bî-merām ancaç Raḥîmî nā-tüvān ḳalmış (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 126, Beyit 7). [kesi,]

kesil-:

1. Ayrılmak, uzaklaşmak, vazgeçmek, el çekmek.

Raķīb-i rū siyāhuñdan **kesil** ey āfitābum gel / Bilürsin görmedi kimse melek řatında sultānı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 337, Beyit 6). [kesil,]

2.Kesilmek, parçalanmak.

Baş egüp tiğüñ gibi bekler **kesilmez** yanuñı / Çalışur bir kes Raķîmî gibi yok řaťā bu gün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 227, Beyit 7). [kesilmez,]

keskin: Etkili, kuvvetli.

Ėamze bir **keskin** řarāmî çeşm-i fettān yol başar / Vaşl ise bir ince bil ġāyet maşall-i iřtirāz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 118, Beyit 2). [keskin,]

Ėamze bir **keskin** řarāmî çeşm-i āfet yol başar / Ėayd-ı rāh-ı zāhide şad sāledür zünnār-ı zülf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 132, Beyit 3). [keskin,]

kesret ‘ālemi: Çokluk âlemi; yaratılan bütün şeyler.

Mānî‘ olmaz fikr ü zikrüne bu **kesret ‘ālemi** / ‘Ārif-i tevĥidüñ olur řāhir ü pinhānı bir (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 68, Beyit 5). [kesret ‘ālemi,]

keşf it-:

1.Çözmek, ortaya çıkarmak, keşfetmek.

Nice **keşf ideyin** ey ġonca rāzum / Bu dil dem-beste ĥār arada ĥā’il (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 165, Beyit 3). [keşf ideyin, -eyin]

2.Açmak, göstermek.

Faşl-ı ĥüsnüñ baña **keşf it** rüstāyı añlamaz / Ėülsitānuñ bābını yine kitābiler bilür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 89, Beyit 6). [keşf it,]

Deĥānuñla miyānuñ rāzını **keşf itme** aġyāra / Bunı her sırr-ı maĥfiden ĥaberdār olmayan bilmez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 116, Beyit 5). [keşf itme, -me]

keşf ol-: Açıġa çıkmak, görünür olmak.

Neyden şoragör n’eydüġin āvāz-ı maĥabbet / Bî-perde saña **keşf ola** tā rāz-ı maĥabbet (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 22, Beyit 1). [keşf ola, -a]

keşf-i esrār it-: Sırları ortaya çıkarmak.

Hemān dem cān virür kim **keşf-i esrār itse** la’lünden / Ne keyfiyyetdedür sen bu dil-i ĥayrānı bilmezsin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 229, Beyit 5). [keşf-i esrār itse, -se]

keşf-i rāz kıl-: Bir sırrı öğrenmek.

Çāk çāk itdi yaķasın şubh-dem gülşende gül / Ğanc-ı la'lüñden meger **kılmış** şabā bir **keşf-i rāz** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 118, Beyit 5). [*keşf-i rāz kılmış, -mı*]]

keştî: Suda yüzen, insan ve yük taşımaya yarayan her türden taşıtın genel adı, gemi.

Binüp **keştîye** sen meh gün gibi kılduķca seyrānı / Toķuz ķat ıolanur bād-ı figānum çerh-i gerdānı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 333, Beyit 1). [*keştîye, -ye*]]

kevākibvār: Yıldızlar gibi.

Şemsveş devründe bir rüşen-çerāğ eyle beni / Meh gibi her kūşede yakduñ **kevākibvār** şem^c (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 129, Beyit 4). [*kevākibvār,*]]

kevkeb: Yıldız.

Güneş yüzünü tağyir ideli ey mäh-tāb-ı teb / Görüben gökde ıaña ķaldı bī-tāb oldu her **kevkeb** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 10, Beyit 1). [*kevkeb,*]]

kevn ü mekân: Varlık, kâinat.

Süz-ı āhumdan yanar **kevn ü mekân** / Māni^c olmaz āteşe her hār u ĥas (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 119, Beyit 4). [*kevn ü mekân,*]]

kevser: Cennette bulunan, içenin bir daha susuzluk çekmeyeceğî ölümsüzlük suyu.

Güzelsin bī-bedelsin müntehāsın sidre ĥaķķıçün / Ruĥuñ cennet lebün **kevser** dişün lü'lü³ ķadün tūbā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 7, Beyit 6). [*kevser,*]]

key: Gayet, pek, çok.

İstikāmet eyleyüp düşme seķāmet semtine / **Key** şaķın olma Raĥîmîveş güneĥkār ey göñül (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 171, Beyit 5). [*key,*]]

key: Ki ey.

Raĥîmî ĥāıır-ı ġamnāküne ur şayķal-ı cāmı / Götürmez **key** şaķın mir'āt-ı şāfuñ bir nefes jengi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 352, Beyit 5). [*key,*]]

keyf: Arzu, heves, istek.

Fehm olunmazdı femüñ **keyfi** nedür hayrân idük / Ey Raḥîmî olmasa ger kâşif-i esrâr leb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 15, Beyit 7). [keyfî, -i]

keyfiyyet:

1.Nitelik, hal.

Tercümânlik eylese karşıñda cânım la'lüñe / Bildürüp **keyfiyyetüm** esrârı söyleşsek birez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 115, Beyit 4). [keyfiyyetüm, -üm]

Gör ğubâr-ı haṭṭ-ı la'lüñle ne **keyfiyyetde** ben / Hâlûme raḥm it beni hayrân iden esrâra baḡ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 143, Beyit 4). [keyfiyyetde, -de]

Hemân dem cân virür kim keşf-i esrâr itse la'lüñden / Ne **keyfiyyetdedür** sen bu dil-i hayrânı bilmezsin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 229, Beyit 5). [keyfiyyetdedür, -dedür]

2.Sarhoşluk.

La'lüñüñ **keyfiyyetin** cām-ı şarābiler bilür / Nār-ı aşkuñ süzişin baḡrı kebābiler bilür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 89, Beyit 1). [keyfiyyetin, -in]

Mest ü şeydâ eyleyen aşkuñ şarābıdur beni / Şanma sen **keyfiyyetüm** afyon u ya esrâr imiş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 121, Beyit 6). [keyfiyyetüm,]

keyfiyyet-i 'âlem: Dünyanın niteliği.

Ġubâr-ı haṭṭ-ı ruḡsāruñla hayrân olmayan bilmez / Bu gün esrâr-ı aşkıyla nedür **keyfiyyet-i 'âlem** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 213, Beyit 2). [keyfiyyet-i 'âlem,]

keyfiyyet-i cām-ı şarāb: Şarap kadehinin sarhoşluğu.

Cür'a-i cām-ı lebüñsüz şunma billāh sāḡiyā / Acıdupdur cânımı **keyfiyyet-i cām-ı şarāb** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 13, Beyit 4). [keyfiyyet-i cām-ı şarāb,]

keyfiyyet-i hāl: Durumun nasıllığı, (ruh) halinin ne durumda olduğu.

Firāḡa düşmeyen bilmez nedür **keyfiyyet-i hālüm** / Benüm esrāruma vāḡıf olan hayrāna dönmişdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 94, Beyit 2). [keyfiyyet-i hālüm, -üm]

keyfiyyet-i ma'cün-ı 'aşk: Aşk macunun niteliği.

Şöyle denk itdi beni **keyfiyyet-i ma'cün-ı 'aşk** / Toptoludur cür'adân-ı dilde esrārım Ḥasan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 268, Beyit 4). [keyfiyyet-i ma'cün-ı 'aşk,]

kez: Defa, kere.

Sen kadem başduķa hāke ben sürüp yüz yirdeyüz / Günde yüz biñ **kez** dirüm yā leytenī künti türāb
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 14, Beyit 5). [kez,]

Rumûz-ı ‘aşkı nâ-dân eylemez fehm / Nice **kez** ey dil-i āgāh didüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 188, Beyit 3). [kez,]

‘Adūdan döndi devlet ıpaña vālihe yüz ıttı / Saña biñ **kez** didüm üstüne düşdi gayret-i ‘ālem
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 213, Beyit 3). [kez,]

kıble: Müslümanların namazda yöneldikleri taraf, Kâbe.

Ey Raḥīmî dü cihānda sen de gel bir yar sev / Tañrı birdür **kıble** bir hem cism-i cānuñ cānı bir (*Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı*, *Gazel* 68, *Beyit* 7). [*kıble*,]

Şafâyla nice gün Ka'be dergâhuñda Sa'y itdüm / Bulup **kıblem** na'alçeñ şeklin âhîr secdegâh itdüm
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 184, Beyit 3). [*kıblem*, -m]

Pencgehünde **kible** kapuñ şol ki idindi maḳām / Rāst her maḳşūda irdi oldı maḳziyyü'l-merām (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 220, Beyit 1). [kible,]

Secde mi kıılır benüm **kıblem** Raḥîmî gayrıya / Hatt-ı mihrâb-ı ḥarîmüñ alnına yazı gibi (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 328, Beyit 7). [*kıblem*, -m]

Şafâ himmetle Ka'be âsītânından benüm **kıblem** / Emirü'l-mü'minin kıtî'u'l-bürhâna gönderdi
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 330, Beyit 3). [*kıblem*, -m]

kıble-i ehl-i safā: *Safa ehlinin kiblesi.*

Dest-i cevr ile Hâlîlüm hâzer it yakma şaķın / **Kıble-i ehl-i Şafâ** Ka‘be-i ‘ulyâdur dil (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 168, Beyit 6). [*kıble-i ehl-i şafâ,*]

kible-i rahmān: Allah'ın kiblesi.

Raḥīmī bendeññüñ düşmen sözüyle ḥāṭırın yıkma / Ḥalilüm Kaʿbe ḥakkı **kible-i Raḥmānidur** gönüm
(Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 202, Beyit 7). [*kible-i raḥmānidur, -idur*]

kıble-nümā: Kibleyi gösteren alet, pusula.

Bir ٲođrı rāh-ı rūŝen ƙadd ü ĥaduñ ĥayālî / Ey ŝāh-ı ehl-i dil dil **ƙıble-nümāya** döndi (*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı*, *Gazel* 331, *Beyit* 5). [*ƙıble-nümāya*, -ya]

kıl: *Kıl, tüy.*

Her **kı-lum** cism-i za‘îfimde zebân-ı hâl ile / Dil uzadup şerh ider sevdâ-yı zülfüñ mü-be-mü (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 275, Beyit 3). [kılum, -um]

kal-: *Yapmak, etmek, eylemek.*

N'ola insāniyyet itseñ ey melek-ṭal'at baña / Bir perişān-hāṭırum raḥm it **kılup** şefkat baña (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 4, Beyit 1). [kılup, -up]

Kaşr-ı hüsni yüce **kılmışdur** şalın bünyād aña / Ey göñül irmez kemend-i nāle vü feryād aña (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 8, Beyit 1). [kılmışdur, -mışdur]

Devlet-i dostdārın elyak gördi **kıldı** Haḫḫ seni / Uşbu şehr-i evliyāda şehriyār-ı evliyā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 9, Beyit 2). [kıldı, -dı]

Şubḥ-ı devlet olmağa kapuñ şadākat ehline / **Kıldı** Haḫ cevlañgehüñ cānı civār-ı evliyā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 9, Beyit 3). [kıldı, -dı]

Ġamzeñ öldürsin şaçuñ aşsın günāhum var ise / Göñlümi zindān-ı ğamda **kılma** tek ḥabis aḥad (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 35, Beyit 5). [kılma, -ma]

Öpem diyü mübārek elüñ bir ṭarîḫ ile / Şi'r-i güher-nişārumı **kıldum** şî'ār-ı 'ıd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 38, Beyit 9). [kıldum, -dum]

Seyl-i sirişküm eyledüm 'ālemde cüybār / Ol serv-i hoş-ḥıramı velî **kılmadum** kenār (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 80, Beyit 1). [kılmadum, -madum]

Tena'um birle şihḥat pisterinde ḥ'āb-ı nāziyla / Hużūr-ı pür-sürüriyla **kılup** hoş-istirāhatler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 81, Beyit 2). [kılup, -up]

Sürdüm yüzümi yirlere dökdüm gözüm yaşın / Sen gül yañaḫlu servi velî **kılmadum** kenār (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 93, Beyit 3). [kılmadum, -madum]

'İddur ṭarḥ it ğamı kaşr-ı feraḥ bünyād **kıl** / Öp lebin yārüñ dilā cāndan mübārek bād **kıl** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 163, Beyit 1). [kıl,]

Haṭṭ-ı cān ise Raḥîmî kāmranlıqdan murād / Var özüñ bir Huşrev [ü] Şîrîn lebe Ferhād **kıl** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 163, Beyit 7). [kıl,]

Kārbān-ı 'aşkuña bir gün ola menzil ola / Göñlümi yā Rabb ḥaḫıḳat şehrine bir rāḥ **kıl** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 175, Beyit 2). [kıl,]

Kibriyā kūhında yā Rabb kılma gürg-i tiz-ceng / Rāziyam ben meskenet rāhında bir rübāḥ **kıl** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 175, Beyit 3). [kılma, -ma ; kıl,]

Elif-ḳaddümi lām it cevır ile ey mīm-fem ammā / Ne **kılsañ** rāziyam çekdürme a'dādan elem bir gün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 264, Beyit 3). [kılsañ, -sañ]

Öp elin yalvar ayağına düş ey eşk-i revan / Dem ḳadem ola gel aḳdāmına **kıl** aḳdāmı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 310, Beyit 4). [kıl,]

Güneş zulmet şehābında ḳalup olmasa nūrānî / **Ḳılardı** pertev-i şevḳ-i ruḥuñ ānide nūr ānı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 320, Beyit 1). [kılardı, -ardı]

Secde mi **kılur** benüm ḳiblem Raḥîmî gayrıya / Haṭṭ-ı miḥrāb-ı ḥarîmüñ alnına yazı gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 328, Beyit 7). [kılur, -ur]

Ḥarîm-i ḥüsñ içinde ḥāşılı cüy-ı sirişkümdür / Özin **kıl** yaşını yā Rab k'o serv-i ser-firāz irdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 349, Beyit 3). [kıl,]

kıl kadar: Hiç denecek kadar az, çok az.

Ƙıl ƙadar meyl eylemez dil Germiyān u Tireye / Sen şehūñ Şarĥan gibi Aydın diyārın gözlerüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 113, Beyit 6). [ƙıl ƙadar,]

Fıkr-i miyān-ı yār ile yok **ƙıl ƙadar** mecāl / Mühr-i dehānı şevĥ ile zerrede kemsem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 200, Beyit 2). [ƙıl ƙadar,]

Yol bulmadı vişāl-i miyānuña **ƙıl ƙadar** / Bu yolda ĥayf zāyi‘ olan ‘ömr-i nāzenīn (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 240, Beyit 3). [ƙıl ƙadar,]

Ƙıl ƙadar bulmadı yol zülf ü miyānına göñül / Yok yire ‘ömr-i telef eyledi bu sevdāda (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 280, Beyit 2). [ƙıl ƙadar,]

ƙılca: Kıl kadar, kıl ölçüsünde.

Āh kim sevdā-yı zülfüñle bu dil āşüfte-ĥāl / Ƙalmadı **ƙılca** ƙarārüm oldı ten zıll-i ĥayāl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 178, Beyit 1). [ƙılca,]

Ƙomadı **ƙılca** Rahîmî dil-i miskinde ƙarār / Ʀolaşaldan o mehūñ kākül-i ‘anber-fāmı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 310, Beyit 6). [ƙılca,]

ƙılıç: Kılıç.

Ağyār kenārını kemer gibi ƙuşatmış / **Ƙılıç** kemerin kim alur āh ol kemerinden (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 228, Beyit 3). [ƙılıç,]

Ėamzeñ **ƙılıcı** deldi dilüm yara eyledi / Ağyāra olacaĥ işi ol yāre eyledi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 316, Beyit 1). [ƙılıcı, -ı]

ƙır-: Öldürmek, yok etmek.

Pīç-i zülfi küfr-i ĥaţtuyla Budin mülkin diler / **Ƙır** ƙıral alayın ey şāhib-ƙırān alaya şal (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 166, Beyit 2). [ƙır,]

ƙıral: Kral.

Pīç-i zülfi küfr-i ĥaţtuyla Budin mülkin diler / Ƙır **ƙıral** alayın ey şāhib-ƙırān alaya şal (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 166, Beyit 2). [ƙıral,]

ƙırk: Kırk sayısı.

Sen boyı servi kenār itmek içün leyl ü nehār / Yetmiş iki dereeden şü getirür **ƙırk** bıñar (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 102, Beyit 1). [ƙırk,]

ƙırmızı: Al, kızıl renk.

Ƙırmızı kisvet degül çıĥdı depemden nār-ı dil / Süz-ı şevĥ-ı ‘aşĥdan şāhum ‘alāmetdür baña (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 6, Beyit 3). [ƙırmızı,]

kısmet: Pay; talih, nasip, kader.

Zar u zoruyla cehd itme kazâdan hâric olmaz iş / Hâsise inkıyâd itme gelür takdîr olan **kısmet** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 21, Beyit 5). [kısmet,]

kısmet-i ezel: Ezelden belirlenen kısmet.

Mezâk-ı hûn-ı vişâlûñle muğtenem herkes / Baña şarâb-ı gamuñ **kısmet-i ezeldür** ola (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 307, Beyit 6). [kısmet-i ezeldür, -dür]

kıssa: Hikâye.

Söz bir olur beg didüm vâ'iz uzatma **kıssayı** / Meyl-i firdevs-i berîn itmez iden didâr seyr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 54, Beyit 4). [kıssayı, -yı]

Zülfüñ ucından Raḥîmîñ perîşân **kıssasın** / Biñde birini anuñ mümkün midür 'ömrüm dimek (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 160, Beyit 7). [kıssasın, -sın]

Baña vâcib olupdur secde gördüm kâmet-i yâri / Uzatma vâ'izâ gel **kıssayı** vaqt-i namâz irdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 349, Beyit 4). [kıssayı, -yı]

kıssa-gîr: Hikâye tutan.

Nevâ-perdâz olup 'uşşâka ey dil nağmeler göster / Melekler **kıssa-gîrsün** zühre dutsun gökde âhengi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 352, Beyit 2). [kıssa-gîrsün, -sün]

kıssa-i 'aşk: Aşk hikâyesi.

İşitmez âh-ı hezârum o gül-'izârı görüñ / Okınsa **kıssa-i 'aşkum** uyur o yârı görüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 148, Beyit 1). [kıssa-i 'aşkum, -um]

kıssa-i guşsa: Dert kışası, çekilen dertlerin hikâyesi.

Çihrem Raḥîmî **kıssa-i guşsam** beyân ider / Her bâb bir kitâb gözüm aña bâb-ı sürh (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 30, Beyit 7). [kıssa-i guşsam, -m]

kış: 21 Aralık'ta başlayıp 21 Mart'ta sona eren, sonbahar ile ilkbahar arasındaki yılın en soğuk mevsimi.

Öte tursun bağ-ı vaşluñdan rakîb-i zâğ-ṭab' / Bülbül oldu çâre yok mı **kış** gidüp yaz olmağa (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 283, Beyit 2). [kış,]

kıy-:

1.Acımadan vermek, esirgememek, feda etmek.

Şeker gibi ezildüñ gördi aluñ la¹-reng aldı / Başuñ ortaya koyup yine **kıyduñ** cāna ey vişne (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 282, Beyit 3). [kıyduñ, -duñ]

2. Merhametsizce davranmak, zarar vermek, gadretmek, zulmetmek.

Ṭotalum kim muḳteżā-yı ḥüsn imiş cevır ü cefā / ‘Aşıkā **kıymak** revā mı bunca istignāyla (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 290, Beyit 4). [kıymak, -mak]

kıyāmet:

1. Sevgilinin boyu için kullanılmıştır. (Sevgili yürümeye başlayınca, boyu, ortalığı karıştıran, birbirine katan bir kıyamettir.).

Cihān bāğına yok meylüm benüm gülzār-ı ḥüsn içre / **Kıyāmet** serv-ḳāmet gonca-leb bir gül-‘izārum var (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 67, Beyit 4). [kıyāmet,]

2. Dünyanın sonu, bütün ölülerin dirilerek mahşerde toplanacakları zaman.

Meger var ise yā Rabb bu **kıyāmetden** ‘alāmetdür / Benüm ḥürşidüm ol māha muḳābil ıktırān itmiş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 124, Beyit 3). [kıyāmetden, -den]

kıyāmetler kopar:- Ortalığı birbirine katmak.

Serv-i bālā gibi şalınur **kıyāmetler kopar** / Şehr-i Kütāhiyyede çok şive-kār-ı Germiyān (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 265, Beyit 6). [kıyāmetler kopar, -ler, -ar]

kıyı çiz:- Kenar çizmek, sınır belirlemek.

Çevirdi başumı çerḥ atdı noḳta gibi ortaya / **Kıyı çizmekde** güyā kendü bir pergāra dönmişdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 99, Beyit 3). [kıyı çizmekde, -mekde]

kıymet: Değer, kıymet, paha.

Zer gibi zerd eyledi beñzüm bu gün iksîr-i ‘aşḳ / Bilmez ol sîmîn-beden daḥi dirigā **kıymetüm** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 207, Beyit 4). [kıymetüm, -üm]

Vaşf-ı ḥüsnünde Raḥîmî bendeñüñ her bir sözi / Hāḳḳ budur **kıymetde** birdür gevher-i vālāyla (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 290, Beyit 7). [kıymetde, -de]

kıymet bil:- Değerini bilmek.

Vücūdum dürrinüñ şarrāf-ı ‘ālem **kıymetin bilmez** / Cihānuñ cevherin virseñ behā ne bî-beḥāyam ben (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 238, Beyit 2). [kıymetin bilmez, -mez]

kızār- Utanarak kızarmak, kırmızı renk almak.

Gün gördi gün yüzüñ **kızārūp** oldı şermsār / Şanmañ şafaķ yüzine dutar bir niķāb-ı sürh (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 30, Beyit 3). [kızārūp, -up]

‘İzār-ı yāre qarşu lāf-ı hüsñ itmiş meger lāle / **Kızārūp** hacletinden şimdi ķan derler döker lāle (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 291, Beyit 1). [kızārūp, -up]

kızğun: Çok sıcak, ateş gibi.

Çihreñe olalı **kızğun** müşteri ey yār şem‘ / Mihr-i ‘ālem-tāba germiyyet şatar her bār şem‘ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 127, Beyit 1). [kızğun,]

kızıl: Kırmızı.

Şalınma nārvenveş itme tenhā bezm-i kuhsārı / Ruħuñña lāle ķan düşmen lebūñe mey **kızıl** yağı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 311, Beyit 4). [kızıl,]

kızılbaş: Şiiler ve Aleviler'i nitelendirmek için kullanılmış olan genel bir tanım.

Nār-ı ķahriyla **kızılbaşuñ** revānın yaķdılar / Naħcüvānın yaķdılar gūyā ki cānın yaķdılar (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 61, Beyit 1). [kızılbaşuñ, -uñ]

kızılırmağ: Kızılmak || rengi kırmızı olan ırmak.

Ķanlı yaşumla göz **Kızılırmağūñ** ‘aynıdır / Neşv ü nemā-yı hūñ-ı cigerdür ħabāb-ı sürh (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 30, Beyit 4). [kızılırmağūñ, -uñ]

ki: Ki bağlacı.

Niķāb-ı zülfüñi ref‘ it ruħuñdan ey büt-i ra‘nā / **Ki** tā ‘aşğūñ zebūrı ola deyr-i ‘āleme ifşā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 7, Beyit 1). [ki,]

Ben ol ħāküm **ki** ey meh zerrece ķalbümde mihrüñ var / Bu şevķıyla n’ola pertev şalarsam dehre mihrāsā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 7, Beyit 2). [ki,]

Meger bir mihr-i ‘ālem-tāba ey meh müşteri olduñ / Düşersin titreyüp üstine şanurlar **ki** dutdı teb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 10, Beyit 2). [ki,]

Ĥırāmāñ ķanda nīķ zıllin düşürmez ħāke ħıfz eyler / Mişāl-i ebr-i Aħmeddür **ki** olmuş sāyebāñ şorguc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 25, Beyit 2). [ki,]

Müşkil budur **ki** vaşluña irmezden öñ ölem / Āsāndur ölmek illā baña intizār güc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 26, Beyit 5). [ki,]

Fehm it fiğāñ kösi **ki** derisine sen dögüp / Nevbet Sikender eyleme bir laħza var göc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 28, Beyit 4). [ki,]

Yanma **ki** rahm ide şāyed germ olup ol şem‘-i çerh / Şubh olunca ey göñül pervāneves sen yanadur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 41, Beyit 4). [ki,]

Şol dil **ki** zerrece ola mihrüñle lem‘avār / Gün gibi dehre şöhre-i devrân olur alur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 43, Beyit 5). [ki,]

Derdüm bu derdüñ ile bu dil mübtelā ola / Çok hasta var **ki** t̄alib-i dermān olur alur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 43, Beyit 6). [ki,]

Geçdi taqvā vü vera‘dan oluban mest ü harāb / Şorma ahvāl-i Raḥîmîyi **ki** rüsvālîğı var (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 46, Beyit 5). [ki,]

Hem-demüm yok **ki** diyem ‘aşk-ı ğamın neyleyeyin / Giceler nālîşümi āh-ı seḥergāh bilür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 47, Beyit 2). [ki,]

Büsbütün ḥalk-ı cihān bildi **ki** bir yārüm var / Hüsn ü ḥulḳ issi ‘atā menba‘ı dildārum var (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 73, Beyit 1). [ki,]

Eyledüm da‘vî-i ‘aşkına ezelde ikrār / Yār-ı s̄abit-ademüm şanma **ki** inkārüm var (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 73, Beyit 3). [ki,]

‘Āşık-ı dîdār aña dirler **ki** her dem şu gibi / Kûy-ı dil-berde vücūdın ḥāk ile hem-vār ider (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 78, Beyit 2). [ki,]

Maḥabbet bādesin yād-ı lebüñle şol **ki** nüş eyler / Teninde anı aynar cānı sāġar gibi cüş eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 90, Beyit 1). [ki,]

Raḥîmî mu‘ciz-i ‘İsāya beñzer bir kerāmetdür / Dil-i bīmārını ben derdmendüñ ol **ki** hoş eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 90, Beyit 5). [ki,]

Dilüm miḳrāz-ı cevruñ pāre pāre eyledi at at / Çevürmedi yüzün şanma **ki** ol avara dönmişdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 99, Beyit 6). [ki,]

adeḥ mey-gün lebüñ öpdükce cānum igzinür durmaz / Niçe demdür **ki** sāġar gibi ol avara dönmişdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 99, Beyit 7). [ki,]

Sen yāri sende ıl t̄aleb şanma **ki** āḥir yirdedür / Senden cüdā olur mı ol ne yirdedür ne gökdedür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 101, Beyit 1). [ki,]

Cümle cihānuñ cānısın ancaḳ Raḥîmîñüñ degül / Ḥaḳḳā **ki** sensüz ‘āfiyet şāhāna şıḥḥat yaraşur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 103, Beyit 7). [ki,]

Büselik ‘arz iderek ‘uşşāka ol şeh nāz ider / Nālemüzden rāst bildi **ki** maḳāmāt ehliyüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 111, Beyit 6). [ki,]

Secde vācibdür baña gördüm aşuñ miḥrābını / āmetüñ göstermege toġrul **ki** farz oldu namāz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 118, Beyit 3). [ki,]

La‘l-i yār üzre Raḥîmî şanma ḥāl / Dāġ-ı cānuñdur **ki** te‘şîr eylemiş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 123, Beyit 5). [ki,]

Ḥalka ḥalka devr idelden ḥaddüñi ey genc-i hüsn / almadı bir dil **ki** vîrān itmedi ol mār-ı zülf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 132, Beyit 2). [ki,]

Çerāġı ‘ārız u şevḳ-i lebiyle dil-i şem‘in / O yār **ki** tā uyana cān gözin uyarı görüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 148, Beyit 5). [ki,]

Rahîmî ol mehe ‘arz itme mihriñ / **Ki** zîrâ sen gedâ ol şâh-ı evreng (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 149, Beyit 5). [ki,]

Gel ey bülbül bu gülşenden ırak it zâr u feryâduñ / **Ki** yokdur meyli sūy-ı ‘aşîka ol serv-i âzâduñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 156, Beyit 1). [ki,]

Rahîmî kul olalıdan efendi saña şākirdür / **Ki** aña sebkat itmişdür hūkūq-ı ni‘met ü nānuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 161, Beyit 7). [ki,]

Şūfiyâ ihlâş ile Allāhı isterseñ eger / Kıl namâz eyle niyâz ammâ **ki** geh geh âh kıl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 175, Beyit 4). [ki,]

Ten **ki** hāk-i rāh-ı cānān olmaya hāk olsun ol / Sine zaḥm-ı tīgüñe cāy olmaya çāk olsun ol (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 179, Beyit 1). [ki,]

Dolup sînem şu dem **ki** māh idüp dilden **ki** dem çekdüm / Beg oldı şandılar mülk-i gama ṭabl u ‘alem çekdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 186, Beyit 1). [ki,]

Ne cennet isterem ne hūri ne enhāradur meylüm / **Ki** bir dervîş-i şāhib-himmetüm didāradur meylüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 191, Beyit 1). [ki,]

Nergis-i mestüñ hayālîdür beni bî-hod iden / Hayret olmuşdur özüm şanma **ki** h‘ābum var benüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 192, Beyit 4). [ki,]

Şanasın şem‘-i kâfūrî durur eşcār-ı gülşende / **Ki** tolmış simden pervānelerle büstān hurrem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 196, Beyit 2). [ki,]

Fenâ kuhsârda her lāleye cānâ bekā ṭurdum / **Ki** eşk-i çeşm-i ‘aşîkdan dökülmüş hūna beñzetdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 198, Beyit 2). [ki,]

Kerem ü luṭfuñ ile hurrem idüp gayrıları / Beni qahruñla revâ görme **ki** gamnāk olayum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 205, Beyit 3). [ki,]

Mest ola şol **ki** yaşıdana iç işüğüñ taşın / Taḥt-ı yedinde olur anuñ taḥtgāh-ı Cem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 215, Beyit 3). [ki,]

Pencgehüñde kıble kapuñ şol **ki** idindi maḳām / Rāst her maḳşūda irdi oldı maḳziyyü’l-merām (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 220, Beyit 1). [ki,]

Gün yüzüñ göster şehâ mihriyle **ki** meh-çihreñe / Senden ümmîdi Rahîmîñüñ budur her şubḥ u şām (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 220, Beyit 5). [ki,]

Şol dil **ki** mihr-i hüsnuñe bigāne olmaya / Sen mähî göricek nice dîvāne olmaya (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 297, Beyit 1). [ki,]

Çıksun şu cān **ki** gūssañ ile şenlik itmeye / Ol ten yıkılsun ‘aşḳ ile vîrāne olmaya (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 297, Beyit 4). [ki,]

Nice gün olur **ki** görmem meh-cemālüñ göricek / Māni‘ olur aña daḥi göz yaşı ya dūd-ı âh (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 298, Beyit 2). [ki,]

Hayāl-i nergisüñ **ki** la‘l-i cān-baḥşuñ temennāsı / Dirîgâ ‘ömri zāyi‘ eyledüm bir hūrd u h‘āb eyle (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 299, Beyit 6). [ki,]

Leylâ-yı zülfüñüñ şu **ki** meftūnuñ olmaya / ‘Âqıl midür o kimse **ki** Mecnūnuñ olmaya (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 300, Beyit 1). [ki,]

Cân midür ol **ki** yoluña qurbānuñ olmaya / Ten midür ol **ki** hāk ile yeksānuñ olmaya (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 301, Beyit 1). [ki,]

Qan midür ol **ki** şu gibi kapuñda aqmaya / Baş midür ol ayağıña ğaltānuñ olmaya (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 301, Beyit 2). [ki,]

Göz midür ol **ki** gayrıya bir dem nazār kıla / Dil midür ol **ki** hüsnuñe hayrānuñ olmaya (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 301, Beyit 3). [ki,]

Yoluñda öl disem şu **ki** bir dem nizā‘ ide / Qul midür ol **ki** emrüñe fermanuñ olmaya (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 301, Beyit 4). [ki,]

Mükedder hāl olur **ki** naqş irişür kendü ayına / Felek ey meh anuñçün itdi hüsnuñ ayın āyine (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 303, Beyit 1). [ki,]

Bi-ħamdillāh şeref māhı murādum üzre toğmışdur / Ümîd oldur **ki** sen hürşîd-i devlet fer vire dehre (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 304, Beyit 2). [ki,]

Ne ħikmetdür şifā-yı vaşla qurbiyyet taleb itsem / Şikeste-hāl ider fūrkat **ki** eyler bir zemān ħasta (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 305, Beyit 6). [ki,]

Çîn-i zülfini Hıtā vü Hotene virme ħaťā / **Ki** řakın alma ħať u ħaddına Rûm u Şāmı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 310, Beyit 2). [ki,]

Rûşen budur **ki** çeşm-i çerāĝ-ı dü kevn senin / Ey nûr-ı Ħaqq senüñle görür ‘ālemüñ gözi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 312, Beyit 4). [ki,]

Beni koyup raķibe yüz virdi / Ol güli gör **ki** hāra yüz tıtdı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 319, Beyit 4). [ki,]

Server-i vuřlat-ı dildār çün ğam çekmedi bir gün / ‘Aceb ‘āķil imiř Mecnûn **ki** fūrkat iĥtiyār itdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 321, Beyit 6). [ki,]

Çeşm-i mestüñ **ki** ħ‘āba yüz tıtdı / Yıkılup dil ħarāba yüz tıtdı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 327, Beyit 1). [ki,]

Ey şeh şu **ki** sen řāh-ı ‘alî-řāna irişdi / Devr-i ‘Ömere Ħazret-i ‘Ořmāna irişdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 336, Beyit 1). [ki,]

kibrit-i aħmer: Eski ‘ilm-i kimya’ terimi; topraĝı altın yaptıĝına inanılan iksir.

Zer-i ħālîř gibi günden güne zerd olmada çihreñ / Raķîmî şanlı yařuñ var ise **kibrit-i aħmerdür** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 49, Beyit 5). [kibrit-i aħmerdür, -dür]

kibriyā: Büyüklük, ululuk, azamet.

Kibriyā kûhında yā Rabb kıлма gürg-i tîz-ceng / Rāzıyam ben meskenet rāhında bir rûbāh kıł (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 175, Beyit 3). [kibriyā,]

kiçi: Küçük.

Raķîb ile şalınur gördüm ol serv-i gül-endāmı / Bir ölü mātem itdi baña devrān **kiçi** bayrāmı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 324, Beyit 1). [kiçi,]

kilāb: Köpekler.

Kimse nālān olmadı ‘ahdüñde illā ‘andelīb / Kimsene yanup yıķılup ağlamaz illā **kilāb** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 14, Beyit 6). [kilāb,]

kilid: Anahtar.

Maķşad-ı maķşûdmend-i bāb-ı himmetdür **kilid** / Eftaħullāh bî-tekellüf tālîbe hîç rāh yok (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 144, Beyit 7). [kilid,]

kim:

1. "Ki" gibi kullanılan bir bağlaç.

Meger **kim** kandı cānā meşrebi cüllāb-ı la’lünle / Mükerrer kanda ider bu kadar kandı şeker peydā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 1, Beyit 2). [kim,]

Dāğdan **kim** nā-gehān kıpar derūnî bir şadā / Dāğ-ı hicrānum görüp göğsin geçirür dā’imā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 3, Beyit 1). [kim,]

Otağından kaçan **kim** olsa ol şāh-ı cihān peydā / Vücūd-ı cismi hākiden olur gūyā ki cān peydā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 5, Beyit 1). [kim,]

Her diyāra **kim** kadem başsañ kudümünden şehā / Hārdan güller biter her hāra virür la’l-i nāb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 14, Beyit 4). [kim,]

Ey şeker-güftār acırsañ baña raħm it acı **kim** / Tatlu cānumdan uşandurdı beni efgār leb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 15, Beyit 6). [kim,]

Gitdi başdan ‘aql dilden şabr elden ihtiyār / Dār-ı ğamda āh **kim** kaldum tek ü tenhā ğarīb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 16, Beyit 2). [kim,]

Şām-ı zülfünde karar itdi bu şeb miskîn-göñül / Kanda **kim** aķşām ola lābüdd ider me’vā ğarīb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 16, Beyit 4). [kim,]

Bildi **kim** ten cümleten tennür-ı ğam biryānıdır / Pāre pāre olup ağlar hālūme yanup kebāb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 17, Beyit 4). [kim,]

Şu bāṭın **kim** müberrā olmadı jeng-i ‘alāyıkdan / Ne ma’nā zāhir itdi aña bir āyîne-i şüret (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 21, Beyit 3). [kim,]

Murādum üstine bir kerre dönmedi devrān / Yüzin çevirdi meger **kim** bu çerḥ-i bî-bünyād (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 36, Beyit 4). [kim,]

Ṭañ mı ey meh pertev-i mihrüñ tecellî eylese / Niçe gündür **kim** o şevkıyla bu dil vîrānedür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 41, Beyit 2). [kim,]

İki ‘ālem **kim** behā bir kez bilün kıoçmağıçun / La’lünün bir büsesi erzān eger biñ cānedür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 41, Beyit 3). [kim,]

‘Ālem-i lāhütdan nāsūta **kim** başdum kadem / Cān u dil ‘aşķuñla ol demden berü hem-hānedür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 41, Beyit 6). [kim, -dan]

Kaatre-i eşküm binüp müjgāna her sū yügrişür / Çübe binmiş tıfla beñzer **kim** kılur her bār seyr
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 54, Beyit 3). [kim,]

Ey Raḥîmî şu gibi her sū revān oldu yaşum / Rāst gelmez **kim** kılam ol serv-i hoş-reftārı seyr (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 55, Beyit 5). [kim,]

Bilmezem baña ne şatduñ **kim** behāsın almaduñ / Kuluñam ne cevri idersin ey felek cānāne tavr
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 66, Beyit 4). [kim,]

Ne dilde şabra tākāt ne elümde ihtiyārım var / Ten-i bî-cāna döndüm şanma **kim** sensiz qarārım var
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 67, Beyit 1). [kim,]

Baña cevri itme bu zülf ü ruḥıyla ey şanem dāyım / Şaḳın **kim** nāle-i şeb-gîr ü āh-ı şubḥgāhum var
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 76, Beyit 3). [kim,]

Ne dil **kim** meyl-i ‘azm-i kūyuñ itmez ey hümā-ṭal‘at / Ve ger ṭāvūs-ı kudsî olsa ol bî-bāl ü per yegdür
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 83, Beyit 2). [kim,]

İşidüp raḥm eylemez nālişlerin bî-dilleruñ / Bilmezüz **kim** n’eylerüz yā Rabb dil-i nālānımız (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 106, Beyit 4). [kim,]

Örnek olsun **kim** nigārā āline aldanmayam / Döne döne naḳşlar geçdi baña ‘ayyār imiş (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 121, Beyit 2). [kim,]

Ayaḡuña yüz sürer her gün Raḥîmî sāyeveş / Şükr-i lillāh **kim** şehā başında devlet var imiş (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 121, Beyit 7). [kim,]

İşitdüm **kim** ḥabîbüñ ‘aşk okı ḳaddin kemān itmiş / Vücūdın çeşm-i fettānı gibi hoş nā-tüvān itmiş
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 124, Beyit 1). [kim,]

Hārlarla açılır ol verd-i ḥandān her taraf / Bir dem olmaz **kim** gözümde aḳmaya ḳan her taraf
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 136, Beyit 1). [kim,]

Āşinādur gerçi **kim** ol dil-ber-i ḥaşmet-nüvāz / Ara yirde dostlar bilmem nedür bu yadlıḳ (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 141, Beyit 4). [kim,]

Devādur derd-mend-i ‘aşḳa derd ü yāresi ‘aşḳuñ / Ṭabîbā derde dermān it **kim** oldur çāresi ‘aşḳuñ
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 154, Beyit 1). [kim,]

Ġamuñ sāḡar gibi ḥūn itdi baḡrum derdüñ inletdi / Raḥîmî gibi bir mestüñ mi vardur **kim** ola ḳanzil
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 176, Beyit 7). [kim,]

Ne yazmış şafḥa-i eşcāra gör **kim** ḥāme-i ḳudret / Sebaḳ al bāb-ı ḥikmetdür ‘aceb dîvānımış bildüm
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 199, Beyit 4). [kim,]

Husrevā gül-gün-ı eşküm āh-ı şeb-rengüm yeter / Āb u bāda şanma **kim** minnet semendin ḳoşmışam
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 210, Beyit 3). [kim,]

Şu gün **kim** sen mehüñ mihrin dil-i şad çāke ṭabşurdum / Yaşum taḥt-ı şerāya āhumı eflāke ṭabşurdum
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 222, Beyit 1). [kim,]

Gerçi **kim** ḥāk-i reh-i maḳdem-i cānānem ben / Başlar üzre yiri var efser-i sulṭānem ben (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 225, Beyit 1). [kim,]

Şayḳal-ı ‘aşḳıyla şol dil **kim** mücellā olmadı / Ol şafā kesb itmedi āyīneveş didārdan (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 242, Beyit 4). [kim,]

Raḥîmî kuluñuñ virdi budur **kim** dâ'imâ 'ömrüñ / Nihâl-i ser-firâz-ı gülşen-i bâğ-ı cihân olsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 259, Beyit 7). [kim,]

Şu **kim** bir lem'â hâşıl eyledi envâr-ı şevkuñdan / Anuñ her zerresin gün gibi dehr-ârâ iden sensin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 261, Beyit 4). [kim,]

Saňa âvâze-i ʔanbûra her dem dem bu dem durur / Dem it **kim** arayup bulunmaya şâyed bu dem bir gün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 264, Beyit 6). [kim,]

Ṭotalum **kim** muḳteẓâ-yı ḥüsn imiş cevri ü cefâ / 'Âşıkâ kıymak revâ mı bunca istignâyıla (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 290, Beyit 4). [kim,]

Alnına yazmış meger **kim** kâtib-i kudret ezel / Ey Raḥîmî gelmegi bunca belâlar başuma (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 295, Beyit 5). [kim,]

'Aceb dîvânedür **kim** itmedi insâna ünsiyet / Beyâbânlarda vaḥşilerle ülfet ihtiyâr itdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 321, Beyit 5). [kim,]

Ṭayanma ḥüsn-i bî-bünyâduña ey gonca-leb gör **kim** / Ne mir'ât-ı Sikenderden nişân ne cām-ı Cem ḳaldı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 343, Beyit 4). [kim,]

2.Soru zamiri.

Kim bilürdi bu delük sînem fiğânın n'eydügin / Bu maḳâmı âh ger bildürmese nây u rebâb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 12, Beyit 3). [kim,]

Saňa **kim** bildürür ben 'âşık-ı miskînüñ aḥvâlin / Benüm sevdâmı zülfüñle perîşân olmayan bilmez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 117, Beyit 2). [kim,]

Kime söylersin dilüñ bilmez dilegüñ anlamaz / Dâd-ı âh ey dâdger bir dâver-i dil-ḥ'âh yok (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 144, Beyit 2). [kime, -e]

'Aceb ḳanda revândur ey 'aceb ol serv-i reftârum / 'Aceb **kimlerle** hurremdür 'aceb ol tâze gülzârum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 224, Beyit 1). [kimlerle, -lerle]

Ağyâr kenârını kemer gibi ḳuşatmış / Ḳılıç kemerin **kim** alur âh ol kemerinden (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 228, Beyit 3). [kim,]

Şeh-süvârum ḳışver-i göñlüm semend-i nâz ile / Pây-mâl itdi Raḥîmî **kime** varam dâd içün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 241, Beyit 5). [kime, -e]

Kime şorsam lebüñ cân gibi hiç 'âlemde görmüş yok / Görinür 'ayn-ı 'âşıkda hilâlâsâ 'ıyân ebrû (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 270, Beyit 6). [kime, -e]

Mecâzuñ varlığı yokdur ḥaḳîḳat ictinâb eyle / Gözüñ aç gözle varlık **kimdedür** var intisâb eyle (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 299, Beyit 1). [kimdedür, -dedür]

Raḥîmî bir cefâḳâruñ elinden çekdüğüm cevri / **Kime** diyem bilür yok ḥâlümü Allâhdan ğayrı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 353, Beyit 5). [kime, -e]

3.Her kim.

Hemān dem cān virür **kim** keşf-i esrār itse la'lıünden / Ne keyfiyyetdedür sen bu dil-i hayrānı bilmezsin
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 229, Beyit 5). [kim,]

4.Gibi.

Yiter sür şeh-süvārum üstüme nāz u cefā rahşın / Günidür ayalandur zerre **kim** mihr ü vefā rahşın
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 235, Beyit 1). [kim,]

‘Adem iklîmine ehl-i vefānuñ toğru yoludur / Elif **kim** çekmişem tende gam-ı mevzūn-nihālūñle
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 292, Beyit 3). [kim,]

kim bilür: Kim bilir.

Cedd ü cehdiyle bulunmaz vaşl-ı yār / **Kim bilür** Hakk kime taqdîr eylemiş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 123, Beyit 3). [kim bilür,]

kimdür ki: Her kim ki.

Dāmen-i pākîzeñe **kimdür ki** bir toz kondura / Münkirüñ çeşmine taldurdu gubār-ı evliyā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 9, Beyit 5). [kimdür ki,]

kime: Hangi kimseye.

Cedd ü cehdiyle bulunmaz vaşl-ı yār / Kim bilür Hakk **kime** taqdîr eylemiş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 123, Beyit 3). [kime,]

Bilmezem senden Rahîmî **kime** yansun hālîni / Dād elüñden ey felek feryād elüñden ey felek (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 159, Beyit 7). [kime,]

kîmiyā: Maddenin özünü inceleyen bilim.

Gözümde hāk-i rehūñ meyl-i cānda la'lı lebūñ / Cevāhir oldu bular **kîmiyā** ‘ameldür ola (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 307, Beyit 2). [kîmiyā,]

kimler: Hangi kişiler.

Kaṭṭ it ta‘alluk riştesin mikrāz-ı harf-i lā ile / Peyvend-i illāya iriş gör nef u zar **kimlerdedür** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 101, Beyit 4). [kimlerdedür, -dedür]

kimse:

1.Hiç kimse.

Kimse nālān olmadı ‘ahdüñde illā ‘andelîb / Kimsene yanup yıkılup ağlamaz illā kilāb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 14, Beyit 6). [kimse,]

Mükedder yok zemānuñda meger destār-ı âşüfte / Perîşān dil bulunmaz **kimse** illā nā-tüvāñ şorguc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 25, Beyit 5). [kimse,]

Rahîmîyem benem ‘ālemde senden ğayrı **kimsem** yok / Olaruñ niçe şāh-ı bî-şümārı var benüm yokdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 98, Beyit 9). [kimsem, -m]

Kendünüñ yağıyla şızup qorlanur her kûşede / Nār-ı ğamdan **kimseye** ‘acz eylemez izhār şem‘ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 129, Beyit 2). [kimseye, -ye]

Âşüb-ı şehir olalı kaşuñ ey meh-i münîr / Gözletmez oldı **kimse** hilālî taraf taraf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 133, Beyit 3). [kimse,]

Kimseye meyl eylemezsin bir ‘acüz-ı naħssın / Taşa çaldı başını Ferhād elünden ey felek (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 159, Beyit 2). [kimseye, -ye]

Gönül pervānesin ben sen ruħı gül-nāra yandurdum / Benümle **kimse** tutuşmaz meger ya şem‘ ya meş‘al (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 164, Beyit 6). [kimse,]

Gerçi ey dil derd-i ‘aşk-ı yār ile ma‘lûlsün / **Kimse** görmez kayduñı tîmārı yok ma‘zûlsün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 239, Beyit 1). [kimse,]

Pertev-i mihrüñle şol vech ile oldum hāk-i rāh / **Kimse** fark itmez vücudum sāyesin divārdan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 242, Beyit 3). [kimse,]

Kimse tedbiri ile taqdiri tağyir eylemez / Gel gönül sen şıdķ ile Hākķa tevekkül kıl hemān (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 260, Beyit 7). [kimse,]

Bilür hep mā-cerā-yı eşkümi yok bilmedüñ **kimse** / Benüm nem var yaşum her dilde deryā eyleyen sensin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 262, Beyit 5). [kimse,]

Yüksek uçar iremez seyrine şeh-bāz-ı ‘uķul / **Kimseye** şayd olmaz ol kebg-i hırāmān sînelü (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 271, Beyit 2). [kimseye, -ye]

Raķib-i rû siyāhuñdan kesil ey āfitābum gel / Bilürsin görmedi **kimse** melek katında sultānı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 337, Beyit 6). [kimse,]

Ġarib ü bî-kes ü dil hastayum bu dār-ı miħnetde / Uyarmaz **kimse** şem‘üm sîne-i süzāndan ğayrı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 344, Beyit 2). [kimse,]

Esir-i bend-i zülfüñdür dil-i şūrîde rahm eyle / Güzellik ğod bilürsin **kimseye** ‘ömrüm degül bākî (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 347, Beyit 3). [kimseye, -ye]

2. Kişi, insan.

Leylā-yı zülfüñüñ şu ki meftūnuñ olmaya / ‘Āķil midür o **kimse** ki Mecnūnuñ olmaya (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 300, Beyit 1). [kimse,]

kimsene: Kimse, hiç kimse.

Kimse nālān olmadı ‘ahdüñde illā ‘andelib / **Kimsene** yanup yıkılup ağlamaz illā kilāb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 14, Beyit 6). [kimsene,]

H'âce-i dehri mezâd idüp şatarsın kıl gibi / Olmadı bir **kimsene** âzâd elüñden ey felek (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 159, Beyit 6). [kimsene,]

kîmyâ: İksir.

Gül-âbı ter düşürdüm **kîmyâyı** pây-mâl itdüm / Ğubâr-ı reh-güzâruñ dîde-i nemnâke tabşurdum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 222, Beyit 2). [kîmyâyı, -yı]

kîr: Zift, katran.

Kayurmam kum u **kîr** miqdârı olsa cevherüm zâyîc / Hemân ol mekrümet kânı dür-i şehvâr şağ olsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 245, Beyit 3). [kîr,]

kirâs: Kiraz.

La'l-i sîr-âbuña teşne olalı cânâ **kirâs** / Habbeye bir kimse almaz oldu mercân bâğın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 317, Beyit 3). [kirâs,]

kirpig: Kirpik.

Reh-güzâruñ pāk idüp sildi süpürdi şanuldu / **Kirpigin** cārüb idüp bu çeşm-i giryānum yine (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 296, Beyit 5). [kirpigin, -in]

kisvet: Elbise, kılık kıyafet.

Kırmızı **kisvet** degül çıkdı depemden nār-ı dil / Süz-ı şevk-ı aşkdan şāhum 'alāmetdür baña (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 6, Beyit 3). [kisvet,]

Cihānuñ çıkdı fāhîr cāmesinden terk-i tāk itdi / Geyüp şāl-ı fenā bir tūrfe **kisvet** ihtiyār itdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 321, Beyit 3). [kisvet,]

kişi: İnsan, şahıs.

Benden dehānı cān gibi pinhān olur qalır / Esrārum añlayan **kişi** hayrān olur qalır (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 43, Beyit 1). [kişi,]

Tekye-i 'ālemdede n'eyler bir **kişi** āh eyleyüp / Gūşuña girmez senüñ efğān u feryād ey felek (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 150, Beyit 5). [kişi,]

Lebüñ devrinde ben pür-derd-i rüz u şām-ı hicrānam / Şarāb-ı cām-ı vaşluñ ile sürer **kişi** devrānı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 320, Beyit 3). [kişi,]

kişi-zāde: Asilzāde, soylu.

Çü **kişi-zādesin** işüñ hayırdur niyyetüñ hayra / Saña bed-ḥvāh olanlardur kamu bed-ḥūy bed-kîşān (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 269, Beyit 3). [kişi-zādesin, -sin]

kiştzâr-ı dünye: Dünyanın ekin tarlası.

Kiştzâr-ı dünyede bād-ı hevâdur hâşılûñ / Sen göñül gulât-ı zecr-i miñnete meşğulsün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 239, Beyit 2). [kiştzâr-ı dünyede, -de]

kişver-i göñül: Gönlün başkenti, merkezi.

Şeh-süvârüm **kişver-i göñlüm** semend-i nâz ile / Pây-mâl itdi Raḥîmî kime varam dâd içün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 241, Beyit 5). [kişver-i göñlüm, -üm]

kitâb: Kitap. Herhangi bir konuda mensur veya manzum olarak yazılmış ve basılmış olan eser.

Çihrem Raḥîmî kışsa-i guşşam beyân ider / Her bâb bir **kitâb** gözüm aña bâb-ı sürh (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 30, Beyit 7). [kitâb,]

Müşkil-i ‘aşkı müftiye şordum / İtmedi ḥall **kitâba** yüz tıtdı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 327, Beyit 3). [kitâba, -a]

kitâb eyle-: Kitap haline getirmek, kitaplaştırmak.

Göñül mürde ola ta‘lîm-i îhyâ eylemek müşkil / Bir ân biñ mes‘ele ḥall günde ger var bir **kitâb eyle** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 299, Beyit 2). [kitâb eyle,]

kitâbî: Kitap ehli / Kitap okuyan.

Faşl-ı ḥüsnüñ baña keşf it rüstâyı añlamaz / Gülsitânuñ bâbını yine **kitâbîler** bilür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 89, Beyit 6). [kitâbîler, -ler]

kitâb-ı ‘aşkı Aşk kitabı.

Kitâb-ı ‘aşkı ben ḥatmetmiş iken mekteb-i ğamda / Henüz Mecnûn ey ḥ‘âce okırdı süre-i Leylâ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 7, Beyit 4). [kitâb-ı ‘aşkı, -ı]

k’o: Ki o.

Ḥarîm-i ḥüsn içinde ḥâşılı cûy-ı sirîşkümdür / Özin kıl yaşını yâ Rab **k’o** serv-i ser-firâz irdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 349, Beyit 3). [k’o,]

ko-:

1.Koymak.

Seni bir yaña devletle **koşañ** bir yaña dünyâyı / Mübârek ola saña dil seni bî-iḥtiyâr ister (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 105, Beyit 3). [koşañ, -sañ]

Ey gözüm yaşı yetiş dâmen-i dildâra yapış / Başuñı ayağına **ko** ara tut ara yapış (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 120, Beyit 1). [ko,]

2.Bırakmak, vazgeçmek, terk etmek.

Râst her gün ben du‘acıñam senüñ pencgâhda / Büselikden değsin ey şeh nâz **ko** nevbet baña (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 4, Beyit 7). [ko,]

Gider Mûsâ ile haṭṭuñ ḥadüñ seyr eylesin münkir / Görüp Haḫḫ dîni bâṭıl fikri **ko** sen ‘arz-ı îmân it (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 18, Beyit 6). [ko,]

Ko mâzî guşşasın efkâr-ı istikbâli terk eyle / Nazar kıl ḥâlûñe gör ḥâliyâ kesb eyle bir ḥâlet (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 21, Beyit 4). [ko,]

Kor kâr-bârı soñ ucı yektâ ider sefer / N’eyler tecemmülâtı iden ihtîşâr göc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 28, Beyit 6). [kor, -r]

Ṭâḳ-ı ebrûsı ḥayâlin **kodı** göñlümde bu gün / Eskişehrinde o meh yaptı yine bir yeñi kâḫ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 29, Beyit 5). [kodi, -dı]

Ḥâr-ı ğam-ı hicrândan olur bülbül-i dîlzâr / Ey gonca **ko** sen söyleyeni söyledeni gör (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 52, Beyit 3). [ko,]

Kodum nâmûs ile ‘ârı Raḫîmî ‘aşḳ-bâz oldum / Benüm bu râh-ı rüsvâyı ḫadîmî resm ü âhumdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 75, Beyit 5). [kodum, -dum]

Zülfî pâyına düşüp utma lebinden tiryâḳ / Gel bu sevdâyı raḳîbâ **ko** ser-i mâra yapış (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 120, Beyit 5). [ko,]

Nev-bahâra lâle şundi yine bir mey-gün çanağ / Sen de baş kaldurma destüñden **koma** bir dem ayağ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 130, Beyit 1). [koma, -ma]

Göñlüñüñ âyinesi kesb eylesün dirseñ şafâ / **Ko** Raḫîmî şüret-i ağyârı vech-i yâra baḳ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 139, Beyit 5). [ko,]

‘Aşḳıyla ezelden ḥod kâruñ çü melâmetdür / Nâmûsı Raḫîmî **ko** bu ‘âra neden düşdüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 146, Beyit 7). [ko,]

Geh ağladur beni gâḫ iñledür bu âḫ meded / Ne demlere **kodı** n’eyler bu rûzgârı görüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 148, Beyit 2). [kodi, -dı]

Bezm-i lebinde aña baña cām-ı bâdeyi / Ey sâḳi **ko** beni be yûri anı alanuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 152, Beyit 2). [ko,]

Ḥâşşa ḥâşıyyet **komış** la‘lünde ol cān âferîn / Bezl-i cān cā’iz veli andan cüdâ emr-i muḫāl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 178, Beyit 5). [komış, -mı]

Ḳaşlaruñ **koyup** idelden secde-i miḫrâba baş / Cürm-bârından dü-tâ oldu iki ḳaşum benüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 181, Beyit 4). [koyup, -(y)up]

Raḫîmî reh-güzârında eger çi sâyeveş düşdi / **Komaz** ser-keşlîgin ol serv-ḳadd âḫ anca âḫ itdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 184, Beyit 5). [komaz, -maz]

Raḫîmî **komadı** ser-keşlîgin ol serv-ḳad hergiz / Ayağına düşüp berg-i ḫazānveş ḫâk-i pâ oldum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 193, Beyit 7). [komadı, -madı]

Beni hālümde **koñ** ben özge hālet ihtiyār itdüm / Vera^c ehlin koyup kūy-ı harābāt ihtiyār itdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 194, Beyit 1). [koñ, -ñ]

Beni kapuñda **ko** pāyuña düşüp hāk olayum / Gün gibi başum irüp göge ferahnāk olayum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 205, Beyit 1). [ko,]

Kosun bend-i zülfüñ giriftāruñum / Boyuñ haqqı toğru hevādāruñum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 211, Beyit 1). [kosun, -sun]

Zahm-ı seng-i fūrkatüñ benden su'āl it gayrı **ko** / Ser-güzeştümden ne bilsün başına tokınmayan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 236, Beyit 4). [ko,]

Ko beni derdüm yiter añma devāyı ey tabīb / Hastañuñ gör kaydını geçmiş durur timārdan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 242, Beyit 2). [ko,]

Qaddüñi **ko** ben hāke hırāmāna şalinsun / Hecr āteşine niceyedek yana şalinsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 253, Beyit 1). [ko,]

Şevk-ı leb ü zülfüñle bu ben 'āşıkı cānā / Mey-hāne-i mihrüñde **ko** mestāne şalinsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 253, Beyit 3). [ko,]

Biñ cān ile cān cevherini itdi revāna / Kapuñda Raḥîmîyi **ko** yek-dāne şalinsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 253, Beyit 5). [ko,]

Düşmenlerüñüñ ura donanması qaraya / Pür-nāle **kodı** nāy ile zindāna şalinsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 254, Beyit 6). [kodı, -dı]

Sen gitdi (?) raķibā **komaduñ** serenüñ alçaq / Qatlin hele āhum topı her yaña şalinsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 254, Beyit 13). [komaduñ, -maduñ]

Ey Raḥîmî sen ümîdüñ Kāsımü'l- ezrāka tut / Seg-nihād olan tama^c ehli **ko** çeksün nān gamı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 255, Beyit 5). [ko,]

Ko miyān endühını terk it dehān endişesin / Çekme ey dil yok yire pinhān u nā-peydā gamın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 256, Beyit 4). [ko,]

Vefā ehline cevri kādıdan kullan benüm şāhum / Yoluñda hāküñe orsayı **ko** luţfuñla ur sāye (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 289, Beyit 4). [ko,]

Şām-ı zülfin **ko** dilā cām-ı lebin nüş idegör / Ömr-i bākī degül 'işretde geçür eyyāmı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 310, Beyit 3). [ko,]

Qomadı kılca Raḥîmî dil-i miskinde qarār / Tolaşaldan o mehüñ kākül-i 'anber-fāmı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 310, Beyit 6). [komadı, -madı]

Baña āh o **komaz** kurd gibi bakmasın kaçar gür gür / Anuñcün āteş-i āhum yaķar cayır cayır dāğı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 311, Beyit 5). [komaz, -maz]

Neşv ü nemā-yı dīde-i giryān iken henüz / Ser-keşliğini **komaz** o büstān budacığı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 313, Beyit 2). [komaz,]

Gül-i gülzār-ı leţāfetsin eyā gonca-dehen / İltifāt eyleme **ko** hāra Meḥemmed Çelebi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 348, Beyit 4). [ko,]

3.İzin vermek.

Men‘ itme şūfî dil-ber ü meyden Raḥîmî / **Ḳo** ‘iş ü ‘işret itsün anı şimdi çağıdır (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 86, Beyit 4). [ko,

Çok furtına şavurdi hevâ-yı ğam-ı zülfün / Lenger birağup **ḳomadı** bir yana şalinsun (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 254, Beyit 10). [ḳomadı, -madı]

ḳoca: Büyük.

Câmeveş ben giñ yaḳadan seyr idem gül sineñi / **Ḳoca** ḳarşumda seni sürüp şafâ pîrâhenün (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 158, Beyit 6). [ḳoca,]

ḳoca-: İhtiyarlamak.

Dil **ḳocaduḳça** ‘aşḳa oldı ḥarîş / ‘Aḳlı var ol delünün uşludur (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 48, Beyit 7). [ḳocaduḳça, -duḳça]

ḳoç-: Kucaklamak, sarmak.

Yaralandı yüregi tîr-i ḥasedden siperün / **Ḳocalı** hâle gibi sen meh-i tâbânı zırh (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 293, Beyit 2). [ḳocalı, -alı]

Başumı der-miyân idüben girdüm ortaya / Çeküp kenâra **ḳoçmağa** bilün kemer gibi (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 351, Beyit 2). [ḳoçmağa, -a]

ḳol: Vücudun elden başlayıp omza kadar devam eden bölümü.

Ḳoluñdan şalma yabana diyü devletlü başuñcün / Ayağuña düşüp yalvaruban destün öper şâhin (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 244, Beyit 3). [ḳoluñdan, -uñdan]

Sînede iki elif **ḳolumda** iki dâğ-ı ğam / Sen vefâsız serv-ḳadd gül-ruḥ elinden âh âh (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 294, Beyit 4). [ḳolumda, -umda]

ḳoltuğ: Omuz başının altında kolun göğüs ile birleştiği yer.

Mescide gelse alur seccâde süsen omzuna / Lîk bâğa varsa mey var **ḳoltuğında** bir ḳabâḳ (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 140, Beyit 4). [ḳoltuğında, -ında]

ḳon-:

1. Kuş, kelebek, uçak, toz vb. bir yere inmek.

Ḥaṭṭ geldi şafḥa-i ḥaduña didüğüm için / Âyîneñ üzre mâh gibi **ḳonmasun** ğubâr (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 80, Beyit 3). [ḳonmasun, -masun]

La‘l-i cân-baḥşuñda la‘l-i ‘anberîn / Şanki **ḳonmıḣ** ḳanda bir miskîn-meges (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 119, Beyit 7). [ḳonmıḣ, -mıḣ]

Ey göñül **konmaz** meges gibi hasısün hünına / ulluğın ‘ankā gibi dünyāda istiğnā yüzün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 246, Beyit 5). [konmaz, -maz]

2.Yerleşmek.

Evvel **konan** āhîr göçer ‘ālem misāfir-hānedür / Bu tekyede bir iki gün mihmāna şîhhat yaraşur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 103, Beyit 5). [konan, -an]

Na‘-ı şitāda ruḥ sürer idüñ piyādevār / Māt olur ol şehā **konacak** hāne olmaya (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 297, Beyit 7). [konacak, -acak]

3. Ulaşmak, kavuşmak.

Cüllāba **kondı** Konyalı şîrîn sözüñle hep / Virdi lebün ḥalāveti ḥelvāya hoş-revāc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 24, Beyit 3). [kondı, -dı]

konag: Konaklanan yer, durak.

Şimdi mi geldi kâfile-i ‘aşḫ her zemān / Bu hāne-i göñül ezeliden **konagıdur** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 86, Beyit 2). [konagıdur, -ıdur]

Sūsen-i sālüse deg gülşende zāhidlenme sen / Destesi destinde ṭolu yir yok inkārüm **konag** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 130, Beyit 2). [konag,]

konyalu: Konyalı.

Cüllāba kondı **Konyalu** şîrîn sözüñle hep / Virdi lebün ḥalāveti ḥelvāya hoş-revāc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 24, Beyit 3). [konyalu,]

kop-:

1.Ortaya çıkmak, zuhur etmek.

Dāğdan kim nā-gehān **kopar** derūnî bir şadā / Dāğ-ı hicrānum görüp göğsin geçirür dā’imā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 3, Beyit 1). [kopar, -ar]

Ne öldürür dil-i bîmārümü gamzeñ ne şağ eyler / Benüm ḥaḫkumda cānā **kopmadı** la’lün gibi emli (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 332, Beyit 3). [kopmadı, -madı]

2. Ayrılmak. Bütünden küçük parçanın ayrılması.

Gök göçer ey meh yire **kopar** yirinden taş u tağ / Zāyil olmaz ‘aşḫuñ ile yandüğüm dilde yana (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 3, Beyit 5). [kopar, -ar]

kork-: Ürkmek, korkmak.

‘Ālemi sen şem‘a yanup **korkarum** āh itmege / Oda yana cümle varum yile vire ad u şan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 260, Beyit 4). [korkarum, -ar, -um]

korlut-: Korkmasına sebep olmak, kaygıya düşürmek.

Şüfiyâ **korlutma** ısınduk ‘azāb-ı dūzaḥa / Biz haber alduk degülmiş hecr-i dil-berden eşed (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 40, Beyit 6). [korlutma, -ma]

korlan-: Kor durumuna gelmek.

Kendünüñ yağıyla şızup **korlanur** her kūşede / Nār-ı ğamdan kimseye ‘acz eylemez izhār şem‘ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 129, Beyit 2). [korlanur, -ur]

koş-:

1.Hızla gitmek.

Menzilüñde ben senüñ himmet semendin **koşmuşam** / Hem-‘inānuñ olmağa devlet semendin **koşmuşam** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 210, Beyit 1). [koşmuşam, -muşam]

Başumı iltür vefā meydānına nākış kadem / Ben erenlerle bu gün ğayret semendin **koşmuşam** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 210, Beyit 2). [koşmuşam, -muşam]

Hüsrevā gül-gün-ı eşküm āh-ı şeb-rengüm yeter / Āb u bāda şanma kim minnet semendin **koşmuşam** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 210, Beyit 3). [koşmuşam, -muşam]

Binmege tiz günde sen mihr ü sa‘adet raḥşına / Her zemān evrāduma sür‘at semendin **koşmuşam** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 210, Beyit 4). [koşmuşam, -muşam]

Ey Raḥîmî yügrigi oldum vefā meydānınuñ / Ögdül alursam n’ola ḥidmet semendin **koşmuşam** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 210, Beyit 5). [koşmuşam, -muşam]

Dili bir bend ile göz göre **koşdum** ‘aşk-ı dildāra / Yine yıllarla me’nūs eyledüm bir āşinā raḥşın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 235, Beyit 6). [koşdum, -dum]

2.Koşturmak, koşma işini yaptırmak (at bağlamında).

Segirdüp al murāduñ ögdilin meydān-ı devletde / Saña **koşdum** erenler ḥakḳı himmetle du‘ā raḥşın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 235, Beyit 3). [koşdum, -dum]

koşıl-: Koşmak işi yapılmak.

Koşılsa eblaḳ-ı āfāḳa ṭaī mı āh-ı şeb-rengüm / Koyup yollarda geçdi ḥayli dem bād-ı şabā raḥşın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 235, Beyit 5). [koşılsa, -sa]

koy-:

1.Bırakmak.

Dilden hayāl-i hüsnün iderse ne var göc / Şehrini **koyup** itdi niçe şehriyār göc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 26, Beyit 1). [koyup, -up]

Koyup gülzâr-ı kûyuñ şanma dil gülzâra düşmişdür / Hezâr efgân ile ol hasta ey gülzâra düşmişdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 53, Beyit 1). [koyup, -up]

Mü'min-i şad-şâle görse zülfüñ zünnârını / Ey şanem sevdâ-yı İslâmı **koyup** tersâ olur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 63, Beyit 2). [koyup, -up]

Be-haqq-ı nûr-ı fettâhı cemâlün feth-i bâbumdur / Kapuñı **koyuban** gayra benüm varmak ne bâbumdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 69, Beyit 1). [koyuban, -an]

Toludur bâtını hırş u hased zâhir-perest olmuş / **Koyup** didâr-ı kûyuñ cennet añar vâ'iz-i ahmağ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 145, Beyit 3). [koyup, -up]

Beni hâlümde koñ ben özge hâlet ihtiyâr itdüm / Vera^c ehlin **koyup** kûy-ı harâbât ihtiyâr itdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 194, Beyit 1). [koyup, -up]

Zülfün resenin **koyup** olan gayra giriftâr / Tizcek göreyin ben anı urğana şalınsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 254, Beyit 5). [koyup, -up]

Beni **koyup** nazar şalma rakıbe râziyam öldür / Senün kurbânun olayum meded ey gamze-i dil-cû (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 272, Beyit 5). [koyup, -up]

Hâtır-ı ağıyâra gönderme hayâl-i hüsnüne / Muşafı gâyet hañadur **koyma** tersâ koynına (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 288, Beyit 2). [koyma, -ma]

Mihr ü mâh öpmege virmem ayağın toprağın / Günde ger bir efser-i zerrîn **koyalar** başuma (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 295, Beyit 3). [koyalar, -alar]

Dil ser-i kûyuñ **koyup** şu gibi akmaz bir yaña / Hışm idüp ey seng-i dil urşan kayalar başuma (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 295, Beyit 4). [koyup, -up]

‘Aceb bir pest-i murğ-i bî-per ü pervâzısın vâ'iz / **Koyup** kûyını yârün medh idersin baña uçmağı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 311, Beyit 6). [koyup, -up]

Beni **koyup** rakıbe yüz virdi / Ol güli gör ki hâra yüz tıtdı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 319, Beyit 4). [koyup, -up]

Benüm dîvâne gönlüm genc-i ‘uzlet ihtiyâr itdi / Selâmet küşesin **koyup** melâmet ihtiyâr itdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 321, Beyit 1). [koyup, -up]

Ruñun mir’atını **koyup** olanlar gayrıya nâzır / Gözüne gire hün-âşâm-ı hançer gibi müjgânı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 335, Beyit 3). [koyup, -up]

2.Yerleştirmek.

Her gün alır ‘arızun zülf-i şebâsâ koynına / Hâledür mâhı **koyar** her gice gûyâ koynına (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 288, Beyit 1). [koyar, -ar]

Gitmedügi bu gam-ı zülfün dil-i ağıyardan / Kâfirün âyinedür **koyar** çelipâ koynına (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 288, Beyit 6). [koyar, -ar]

Püte-i guşşaya **koyup** bu Rañimiyi felek / Sızturup âteş-i gayretle ‘aceb kâl itdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 322, Beyit 4). [koyup, -up]

koyun: Kollar arası, kucak.

Her gün alur ‘ārīzuñ zülf-i şebāsā **koynına** / Hāledür mähı koyar her gice gūyā **koynına** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 288, Beyit 1). [*koynına, -ına*]

Hâtır-ı ağıāra gönderme hayāl-i hüsniñe / Muşhafı gāyet haṭādur koyma tersā **koynına** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 288, Beyit 2). [*koynına, -ına*]

Ehl-i devlet cāh içün Yūsufayın öz qardaşın / Ya şatar yāḥud şalar bir çāh-ı tenhā **koynına** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 288, Beyit 3). [*koynına, -ına*]

Bağruñı ḥūn it çerāgāh-ı vefāda niçe dem / Nāfeves tā giresin bir yār-i ra’nā **koynına** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 288, Beyit 4). [*koynına, -ına*]

Şabrına şad āferīn ol merd-i şāḥib-işmetüñ / Virmedi koynını zindānuñ Zeliḥā **koynına** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 288, Beyit 5). [*koynına, -ına*]

Gitmedügi bu gam-ı zülfüñ dil-i ağıārdan / Kāfirüñ āyīnidür koyar çelipā **koynına** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 288, Beyit 6). [*koynına, -ına*]

Ey Raḥîmî āşinā-yı baḥr-i ‘aşk-ı yār olan / ‘Aynına bir kaṭre gelmez girse deryā **koynına** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 288, Beyit 7). [*koynına, -ına*]

koynına al-: Kucağına almak.

Her gün alur ‘ārīzuñ zülf-i şebāsā **koynına** / Hāledür mähı koyar her gice gūyā koynına (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 288, Beyit 1). [*koynına alur, -ur*]

koynuma gir-: Biriyle gizlice yatmak.

Babanuñ cānısın kaçma benüm **koynuma girmekden** / Kuzucağum beni kırtar elinden gürg-i hicrānuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 161, Beyit 6). [*koynuma girmekden, -mekden*]

köhne: Yıpranmış, eskimiş.

Dil-i vîrāne Kütāhiyyenüñ bir **köhne** kūyıdur / Belā kuhsārıdur başum yaşum şan Akça şuyıdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 70, Beyit 1). [*köhne,*]

köpek: Hayvan cinsinden, köpek.

Ey gözi āḥū rakıbi dün baña gösterdiler / Nice beñzer şol **köpek** şüretlü arslan oğlına (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 306, Beyit 4). [*köpek,*]

kös: Eski savaşlarda, alanlarda deve veya araba üstünde taşınarak çalınan büyük davul.

Fehm it fiğān **kösi** ki derisine sen döğüp / Nevbet Sikender eyleme bir laḥza var göc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 28, Beyit 4). [*kösi, -i*]

kubādvār: Kubad gibi.

Sen şehā ol Husrev ü Cem-bezm ü Rüstem-rezmsin / Dergehüñ derbānlığın ister **Ḳubādvār** dīvān
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 233, Beyit 3). [*ḳubādvār,*]

kudret: İktidar, güç.

Vaz‘ iden **ḳudret** nigîni üzre insān cevherin / Hâtem-i la‘lûñe mühr itmiş şehā cān cevherin (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 252, Beyit 1). [*ḳudret,*]

ḳudüm: Uzak bir yerden, uzun bir yoldan gelme, bir yere ayak basma.

Her diyāra kim ḳadem başsañ **ḳudümüñden** şehā / Hârdan güller biter her ḥāra virür la‘l-i nāb
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 14, Beyit 4). [*ḳudümüñden, -üñden*]

Ḳudümüñden feraḥ-efzā olaldan sîne-i şahrā / Gözüm yaşı gül oldı ey yüzi gül şan boyum bir pül
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 177, Beyit 3). [*ḳudümüñden, -üñden*]

ḳudüm-ı şehriyār: Hükümdarın gelişi.

Ḳudüm-ı şehriyāra bezl içün la‘lîn-ṭabaḳlarda / Degüldür jāle ihzār eylemiş bî-‘add durur lāle (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 291, Beyit 3). [*ḳudüm-ı şehriyāra, -a*]

kūh: Dağ.

Kibriyā **kūhında** yā Rabb kılma gürg-i tîz-ceng / Rāzıyam ben meskenet rāhında bir rübāh kıl (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 175, Beyit 3). [*kūhında, -ında*]

Yolum geh **kūh** geh hāmūn u menzil dor atum leng / Yigitlik gitdi pîr oldum reh-i hecrüñde pā-der-gil
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 176, Beyit 4). [*kūh,*]

kūh-ı kūy: Mahallenin dağı.

Baḥr [u] kân bulmaz idi olmasa kefüñe şebîh / **Kūh-ı kūyuña** sücüd itmese bulmazdı vaḳār (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 102, Beyit 3). [*kūh-ı kūyuña, -uña*]

kūh-ken-āsā: Ferhad gibi.

Düşüp ṭağlara geh gül-geşt-i şahrā eyleyen sensin / ‘Aceb dīvāneyem Mecnūn-şıfat geh **Kūh-ken-āsā**
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 262, Beyit 3). [*kūh-ken-āsā,*]

kuhl: Sürme.

Şabāyā ‘ayn-ı māl olursa çekmem minnetin **kuhlıñ** / Görünmez gözüme nesne bu hāk-i rāhdan ğayrı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 353, Beyit 3). [kuhlıñ, -uñ]

kuhl eyle-: Sürme yapmak.

Kuhl eyledüm gözüme görince izüñ tozın / Görince ben kuluñ hele şāhib-naẓar mıyam (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 214, Beyit 2). [kuhl eyledüm, -düm]

kuhl ol-: Sürme olmak.

Şimdi **kuhl oldı** gözüm nûrî başiret ehline / Hāk-i pāyuñdan bulup ragbet ğubār-ı Germiyān (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 265, Beyit 7). [kuhl oldı, -dı]

kuhl-ı ‘ayn-ı hūr-ı ‘ayn ol-: Hurinin gözüñün göz sürmesi olmak.

Hāk-i pāyuñ **kuhl-ı ‘ayn-ı hūr-ı ‘ayn olsa** ne tañ / ‘Ārız-ı pür-tābuñ ile oldı ‘ālem ‘ayn-tāb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 11, Beyit 2). [kuhl-ı ‘ayn-ı hūr-ı ‘ayn olsa, -sa]

kuhl-ı hāk-i makdem: Ayağının toprağının sürmesi.

Kuhl-ı hāk-i makdemüñ irgürdüğiçün çeşmüme / Bād-ı şubha muştılık virdüm Şifāhān illerin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 243, Beyit 2). [kuhl-ı hāk-i makdemüñ, -üñ]

kuhsār: Dağ, dağ tepesi.

Şabā gibi vişālüñ bağına bir dem irem diyü / Bu dil dîvānedür şahrāya geh **kuhsāra** düşmişdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 53, Beyit 2). [kuhsāra, -a]

Dil-i vîrāne Kütāhiyyenüñ bir köhne kūyıdur / Belā **kuhsāridur** başum yaşum şan Aqça şuyıdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 70, Beyit 1). [kuhsāridur, -ıdur]

Zülf ü haddüñ hasretinden hāk olan bî-dillere / Āh ider karşı duḡān lāle vü **kuhsāra** baq (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 143, Beyit 3). [kuhsāra, -a]

Fenā **kuhsārda** her lāleye cānā bekā tırdum / Ki eşk-i çeşm-i ‘āşıkdan dökülmiş hūna beñzetdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 198, Beyit 2). [kuhsārda, -da]

Şu dem ‘aşkuñ hevāsın ben dil-i pür-zāra tıbşurdum / Yaşum deryāya şaldum āhumı **kuhsāra** tıbşurdum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 221, Beyit 1). [kuhsāra, -a]

Gördüğüñ zıll-i şanavber şanmağıl **kuhsārda** / Husrevā naḡl-i siyehdür mâtem-i Ferhād içün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 241, Beyit 2). [kuhsārda, -da]

Yine Ferhād-ı ğam-fersāya peydā oldı şandılar / Leb-i şîrîñüñ añdum āh idüp dün **kūhsār** içre (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 284, Beyit 6). [kūhsār,]

Sen şeker-leb içün dil-i Ferhād / Husrevā **kūhsāra** yüz tıtdı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 319, Beyit 2). [kūhsāra, -a]

Maḥabbet deştinüñ Mecnûn-ı ser-gerdānıyuz şimdi / Vefā **kuhsārınuñ** Ferhād-ı bî-sāmānıyuz şimdi
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 329, Beyit 1). [kuhsārınuñ, -ınuñ]

kuhsârveş: Dağ gibi.

Çeküp dāmānını **kuhsârveş** şahrâ-yı ‘âlemde / Ferâgat yaqasından dil deñiz gibi kenâr ister (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 56, Beyit 4). [kuhsârveş,]

Yilüp yillerle yıldurdu niçe dem dest-i dünyâda / Bu gün **kûhsârveş** hâk-i ferâgat ihtiyâr itdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 321, Beyit 4). [kûhsârveş,]

kul:

1.Köle, esir, tutsak.

Quluyuz qanberiyüz ey Raḥîmî Murtaẓā haqqı / Kerem kânı ‘Ali-ḥû bir şeh-i merdānımız vardur
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 87, Beyit 7). [quluyuz, -uyuz]

Toğrı **kuluñ** olduğın inkâr ider mi gör qabaq / Oqlara dikilüp eyler cân u başın pây-ı sūr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 91, Beyit 3). [kuluñ, -uñ]

Yûsufâsâ ḥ’âce-i dehri şarasın **kul** gibi / Olmadı şâh u gedâ bendeñden âzâd ey felek (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 150, Beyit 2). [kul,]

Bu ben ‘âsî **kuluña** ey ‘Ömer-ḥaşlet şefî olup / Muḥammed-ḥüy âl-i ḥazret-i ‘Osmâna gönderseñ
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 151, Beyit 3). [kuluña, -uña]

Şimdi Raḥîmî egmez gerdün-ı dūna başı / Kemter **kulı** olupdur bir yüce âşinānuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 155, Beyit 5). [kulı, -ı]

Ḥ’âce-i dehri mezâd idüp şatarsın **kul** gibi / Olmadı bir kimsene âzâd elüñden ey felek (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 159, Beyit 6). [kul,]

Cihân cümle saña **kul** bende bir **kul** / Big iken birin el ey şâh didüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 188, Beyit 6). [kul,]

Âsitānuñda Raḥîmîye gedâlık virdüñ / **Kula** devlet virici ḥazret-i sulṭānumsın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 232, Beyit 7). [kula, -a]

Budur ümmîdi Raḥîmî **kuluñuñ** devlet-i Haq / Ğayrıya müşkil idüp zātuña âsân virsün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 251, Beyit 5). [kuluñuñ, -uñuñ]

Raḥîmî **kuluñuñ** virdi budur kim dā’imā ‘ömrüñ / Nihâl-i ser-firâz-ı gülşen-i bağ-ı cihân olsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 259, Beyit 7). [kuluñuñ, -uñuñ]

Bir gün âh itdüm ğam-ı ḥaṭṭ u ḥadüñden incinüp / Çok degül ‘afv it efendi ben **kuluña** bir günah
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 294, Beyit 2). [kuluña, -uña]

Yoluñda öl disem şu ki bir dem nizâ‘ ide / **Kul** mıdur ol ki emrüne fermanuñ olmaya (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 301, Beyit 4). [kul,]

Efendi ben **kulın** sen şâh-ı ‘âlî-şâna gönderdi / Gedâ-yı âsitānın ya‘ni sen sulṭāna gönderdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 330, Beyit 1). [kulın, -ın]

Yolında cān-feşān olduğu için iltifāt idüp / Kapısı **ķulları** alayına mīrāna gönderdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 330, Beyit 5). [ķulları, -ları]

İtdüğün źulmî Raĥîmî **ķuluña** bir gün ola / Diyeler řāh-ı cihāndāra Meĥemmed Ćelebi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 348, Beyit 5). [ķuluña, -uña]

2. Kōle, esir. || Āřık.

Raĥîmî **ķuluña** emr eyle olsun sākin-i kūyuñ / ‘Azizüm ol gedāyı bir söz ile Mıřra sulţān it (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 18, Beyit 7). [ķuluña, -uña]

řād it Raĥîmî **ķuluñı** bir merĥabā ile / Olsun ķabūl-i luţfuñ ile kām-kār-ı ‘id (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 38, Beyit 8). [ķuluñı, -uñı]

Gedāñı gāhi añdukca di ey řāh-ı ‘alī-řānum / Yaşı dildür adı ķanber Raĥîmî bir **ķulum** vardur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 51, Beyit 5). [ķulum, -um]

Luţfıyla kaçan ben **ķula** ol şeh nazar eyler / Bir müflis iken pādīşehi tācver eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 60, Beyit 1). [ķula, -a]

Bilmezem baña ne řatduñ kim behāsin almaduñ / **ķuluñam** ne cevri idersin ey felek cānāne şavr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 66, Beyit 4). [ķuluñam, -uñam]

Unutma añ Raĥîmî **ķuluñı** dūřnām-ı la‘lūñden / Benem ol ey mürüvvet kânı vird-i müstecābumdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 69, Beyit 5). [ķuluñı, -uñı]

Bilmezem yā Rabb niçün ol dil-sitānum söylemez / N’oldı cirmüm incinüp ben **ķula** ĥānum söylemez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 112, Beyit 1). [ķula, -a]

Ŧoĥrı **ķul** olan efendi sen boyı āzādeye / Her kenāruñ sāye-i serv ü Ćenārın istemez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 114, Beyit 5). [ķul,]

Zülfüñ ĥayālî ruĥlaruñ alı çaraf çaraf / Ben **ķula** itdi bend ile alı çaraf çaraf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 133, Beyit 1). [ķula, -a]

Ķanına girme Raĥîmî **ķuluñuñ** nā-ĥaķ yire / Bir dem ola diyesin ey āřaf-ı devrān ĥayf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 135, Beyit 5). [ķuluñuñ, -uñuñ]

Efendi ķarşu añup ben **ķuluña** dūřnām it / Du‘ā-yı devleti biz de ‘ale’d-devām idelüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 180, Beyit 3). [ķuluña, -uña]

Raĥîmî **ķuluña** ey řāh-ı ‘ālem / İşigüñdür sa‘ādetgāh didüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 188, Beyit 7). [ķuluña, -uña]

Raĥîmî göre billāhi bu řāh-ı ‘ādilūñ luţfin / Raķībe meyl idüp kesmez vefāsın ben **ķulından** hem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 204, Beyit 5). [ķulından, -ından]

Ser-i zülfüñ gibi ayaklama gel ben **ķuluña** / Bu gün ey Yūsuf-ı gül-Ćihre ĥırīdāruñ olam (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 206, Beyit 6). [ķuluña, -uña]

Kuĥl eyledüm gözüme görince izüñ tozın / Görince ben **ķuluñı** hele řāĥib-nazar mıyam (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 214, Beyit 2). [ķuluñı, -uñı]

ķul degül yoluñda ĥāk olmaz dimiş dūřmen beni / Ben de bu yolda ne tozlar ķoparam seyr eyle sen (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 236, Beyit 5). [ķul,]

Ḳul degül yoluñda cān virmez dimiş düşmen ney / Ḳuluñam ḳurbānuñam ey dost gel ḳıl imtiḥān (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 260, Beyit 8). [ḳul; ḳuluñam, -uñam]

İtdügün cevri Raḥîmî **ḳuluña** / Saña ḳalursa nigārā var ögün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 267, Beyit 8). [ḳuluña, -uña]

Bir şehüñ şimdi Raḥîmî **ḳulıdur** ḥalka biliş / ‘Ayn-ı a‘ṭāf bu ḥalka siper iḥsānı zırh (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 293, Beyit 6). [ḳulıdur, -ıdur]

Efendi ben **ḳuluñ** fūrḳatde dil endüh-ı ḥayretde / İkimizde ‘aceb ḥāletdeyüz ben ḡamlı ol ḡamlı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 332, Beyit 2). [ḳuluñ, -uñ]

Efendi **ḳuluña** himmet zemānı gelmedi mi / Ḥaḳîr kūyuña ḥürmet zemānı gelmedi mi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 340, Beyit 1). [ḳuluña, -uña]

3. Allah tarafından yaratılmış olan insan.

Hecr-i ḥaddüñle dem olmaz itmeye dil her gün āh / Ey melek-rū ādemilikdür ider **ḳul** her gün āh (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 276, Beyit 1). [ḳul,]

Raḥîmî ḥod ḳadîmî derd ile mu‘tād-ı hicrāndur / Daḥî çekdürme yā Rab bir **ḳula** bu derde bu derdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 341, Beyit 7). [ḳula, -a]

ḳul ol-: Kul köle olmak.

Ḳul oldu sen boyı servi görüp dil-i āzād / Hevā-yı ‘aşḳa düşüp didi her çi bād-ā-bād (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 36, Beyit 1). [ḳul oldu, -dı]

Ḳapusunda **ḳul olmak** ḳadrini sen Yūsuf-ı ḥüsnüñ / ‘Azizüm mülket-i Mısr içre sulṭān olmayan bilmez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 117, Beyit 5). [ḳul olmak, -mak]

Raḥîmî **ḳul olalıdan** efendi saña şākirdür / Ki aña sebḳat itmişdür ḥuḳūḳ-ı nî‘met ü nānuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 161, Beyit 7). [ḳul olalıdan, -alıdan]

Ḳul olmaz dergehüñden ḡayra istignāsı ‘ālīdür / Şehā mülk-i cününüñ başḳa bir sulṭānıdır ḡöñlüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 202, Beyit 3). [ḳul olmaz, -maz]

Dil yine **ḳul oldu** bir beg yüzlü Türkmān oḒlına / Ḓamzesi yaḒmacıdır beñzer Tatar Ḥān oḒlına (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 306, Beyit 1). [ḳul oldu, -dı]

Raḥîmî bir mürüvvetlü kerîmü’ş-şāna **ḳul oldu** / Yime ḡam devletinde ‘ālemüñ sulṭānıyuz şimdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 329, Beyit 6). [ḳul oldu, -dı]

ḳulaḒ: Başın iki yanında bulunan işitme organı.

Gözüm didāruña ḳaddüñe mā‘il yaşum ırmaḒı / N’ola ter düşse ey çeşm-i Ḓazālüm ayu **ḳulaḒı** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 311, Beyit 1). [ḳulaḒı, -ı]

ḳulaḒına gir-: Duymamak, işitmemek.

Gülün **ķulađına girmez** fiđān u āh-ı hezār / Dilā o ğonca iķün itme yok yire feryād (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 36, Beyit 3). [ķulađına girmez, -mez]

Gülün **ķulađına girmez** Raĥîmî zār-ı hezār / Neye deġin bu fiđānı bu zārı n'eyleyeyin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 231, Beyit 6). [ķulađına girmez, -mez]

ķulađına girmez ol-: Duymamak, iŗitmemek || iŗine gelmediği iķin duymamak.

Girmez oldu ünüm **ķulađına** / İtleriün uluyup baña n'eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 88, Beyit 4). [ķulađına girmez oldu, -dı]

kullan-:

1. Takınmak, davranmak.

Oldum istiđnā-yı ķalbiyle gedā-yı kūy-ı 'aşķ / 'Ārifāne begligüm var **ķullanup** şāhāne ŧavr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 65, Beyit 2). [ķullanup, -up]

2. Bir ŧeyden belli bir amaçla yararlanmak.

Pîre-zen dehre Raĥîmî zerrece mihr itmedi / Ehl-i cür'et böyle **ķullanmak** gerek merdāne ŧavr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 65, Beyit 5). [ķullanmak, -mak]

Binüp nefis atına terk it Raĥîmî 'örf-i ma'rûfı / Licām-ı ŧer'i urup ķāđıdan **ķullan** hevā raĥşın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 235, Beyit 7). [ķullan,]

Yelkenüni **ķullanma** eyā serv ŧorudan / Ben ĥāk-i hevā-ĥ'āha ĥırāmāne ŧalınsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 254, Beyit 11). [ķullanma, -ma]

Vefā ehline cevri ķāđıdan **ķullan** benüm ŧāhum / Yoluñda ĥāküñe orsayı ķo luŧfuñla ur sāye (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 289, Beyit 4). [ķullan,]

ķulluk: Kul olma durumu, kölelik.

Senüñ olsun sa'ādetle 'azîzüm mülket-i dünyā / Baña ķapuñda **ķulluk** Mıŗra sultān olmadan yegdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 50, Beyit 3). [ķulluk,]

ķulluđını ķapuñuñ Ĥaķķ ĥāyına itmez naŗıb / Bu ĥaķīķat destġāhıdur ŧadāķat-ĥanedür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 92, Beyit 2). [ķulluđını, -ını]

Ey göñül ķonmaz meges gibi ĥasîsüñ ĥūnına / **ķulluđın** 'ankā gibi dünyāda istiđnā yüzün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 246, Beyit 5). [ķulluđın, -ın]

ķum: Deniz kıyısı, dere yatağı vb. yerlerde ķok bulunan, ufak, sert tanecikler, kum.

Ķayurmam **ķum** u ķır miķdārı olsa cevherüm zāyi' / Hemān ol mekrümet kânı dūr-i ŧehvār ŧađ olsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 245, Beyit 3). [ķum,]

kumās: İpek, yün, keten vesairenden yapılan ağır dokuma.

Degül deryâ felek kapuña bir mâvi **kumâşıyla** / Elüñ öpmege gelmiş bulmağa devründe bir pāye
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 289, Beyit 3). [kumâşıyla, -ıyla]

kumâş it-: Kumaş etmek/haline getirmek.

Ruḥ-ı zerdüm rikābuñ tâ başından tâbdâr itdüm / Görüp gün müşteri oldu ser-â-ser bir **kumâş itdüm**
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 187, Beyit 3). [kumâş itdüm, -düm]

kundak: Yeni doğan bebeğin sarıldığı kumaş.

Ġamuñla āh iderken tüfek **kundağda** yaturdı / Topı bābından aldı geldi nālem ḥod bu araya (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 289, Beyit 5). [kundağda, -da]

kurʼân: Kurʼan-ı Kerim.

Ekl içündür şārib-i ḥamrî müsāvi itdüğü / Vāʼizüñ kaşdı degül tefsîr ü **Kurʼân** ey göñül (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 174, Beyit 4). [kurʼân,]

Şoñ dem āsān it Raḥîmîye şehâdet lafzını / Yâ Rab îmānıyla **Kurʼânı** aña hem-rāh kıl (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 175, Beyit 5). [kurʼânı, -ı]

Cân virürken ruḥuña ḥaṭṭuña düş oldu gözüm / Şoñ dem îmān ile **Kurʼân** ile öldüm gitdi (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 345, Beyit 4). [kurʼân,]

kurb: Yakınlık.

Sen leb-i mey-gün ğamdan cân virürsem **kurbuñ** / Eylesün bennâ binâsı vażını mey-ḥāne ṭavr
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 66, Beyit 2). [kurbuñ, -uñ]

kurbân:

1. Bir uğurda feda edilen kimse.

Şehâ bir ṭulb-i dervîşüz bu tende cânımız vardur / Muḳîm-i tekye-i ʼaşkuz saña **kurbânımız** vardur
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 87, Beyit 1). [kurbânımız, -ımız]

Bir degül biñ cân fidâ eyler Raḥîmî yoluña / Lîk ḥûra geçmez ey ebrû kemān **kurbânımız** (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 106, Beyit 7). [kurbânımız, -ımız]

Fidâ-yı cân iderdüm ʼîd-i vaşl-ı yâr için ammâ / Dirîğâ ḥora geçmez tekye-i ʼaşkında **kurbânım**
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 201, Beyit 3). [kurbânım, -um]

Ḳul degül yoluñda cân virmez dimiş düşmen ney / Ḳuluñam **kurbānuñam** ey dost gel kıl imtiḥān
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 260, Beyit 8). [kurbānuñam, -uñam]

2. Kurban // Âşık.

Yoluñda tîğ-i hicrānuñla ben **ķurbānuñı** yād it / Tenevvür ğamda bu bağıryanıķ biryānuñı yād it (Kūtahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 19, Beyit 1). [ķurbānuñı, -uñı]

ķurbān it-: (canı) bir gaye uğruna feda etmek.

‘Alāyık tekyesinden geç tecerrüd ihtiyār eyle / Getür cān-ı haķiri yāre dervîşāna **ķurbān it** (Kūtahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 18, Beyit 4). [ķurbān it,]

ķurbān ol-: Bir kimse ya da bir şey için kendini feda etmek, canından vazgeçmek.

Ey kemān-ebrū müjeñ tîrine cān **ķurbān olup** / Ben de bu menzilde bir nām u nişān itsem dirin (Kūtahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 266, Beyit 6). [ķurbān olup, -up]

Beni koyup nazār šalma raķibe rāziyam öldür / Senüñ **ķurbānuñı olayum** meded ey ğamze-i dil-cū (Kūtahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 272, Beyit 5). [ķurbānuñ olayum, -uñ, -ayum]

Cān midür ol ki yoluña **ķurbānuñ olmaya** / Ten midür ol ki hāk ile yeksānuñ olmaya (Kūtahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 301, Beyit 1). [ķurbānuñ olmaya, -uñ, -maya]

ķurbān-ı ‘îd: Bayramın kurbanı.

Eşk-i hasret ķana ğarķ itdi gözüm merdümlerin / Şanki la‘lîn-cāmelerle zeyn olur **ķurbān-ı ‘îd** (Kūtahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 39, Beyit 11). [ķurbān-ı ‘îd,]

ķurbān-ı ‘îd kıl-: Bayramın kurbanı etmek.

Merve haķķı Ka‘be kūyuñda Raķîmî serverā / Biñ Şafāyıla ķılupdur cānını ķurbān-ı ‘îd (Kūtahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 39, Beyit 12). [ķurbān-ı ‘îd ķılupdur, -updur]

ķurbet-i ‘îd: Bayramın yakınlığı.

Şād iden şāhum hevā id-i vişālüñdür beni / Yoħsa çekmem ğam olursam **ķurbet-i ‘îda** ba‘îd (Kūtahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 32, Beyit 5). [ķurbet-i ‘îda, -a]

ķurbiyyet: Yakınlık.

Ne hikmetdür şifā-yı vaşla **ķurbiyyet** taleb itsem / Şikeste-ħāl ider fürķat ki eyler bir zemān ğasta (Kūtahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 305, Beyit 6). [ķurbiyyet,]

ķurd: Kurt.

Āline şayd olma vaħşet ķıl cihān rubāhinüñ / Tūt benüm **ķurdum** Raķîmî gibi bir şîrāne tavr (Kūtahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 66, Beyit 5). [ķurdum, -um]

Yire urmasın dir iseñ arķañı rübāh-ı dehre / Şîr-i merd ol oligör **ķurdum** bir arslan sînelü (Kūtahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 271, Beyit 4). [ķurdum, -um]

Baňa āh o omaz **urd** gibi bamasın şaşar gr gr / Anuňn āteř-i āhum yaar cayır cayır dāğı
(Kütahyalı Rahm Dvānı, Gazel 311, Beyit 5). [urd,]

ayanma bir'ki gün dönse murāduň üstine devrān / řoň ucu nā-murād eyler muħālif çenberin **urdi**
(Kütahyalı Rahm Dvānı, Gazel 341, Beyit 4). [urdi, -ı]

uri: Kuru.

Revān oldu yine ol serv seyr-i sy-ı deryāya / Beşer ey didesinde meyli yok **uri** temāřāya (Kütahyalı
Rahm Dvānı, Gazel 289, Beyit 1). [uri,]

uri avā: Kuru (anlamsız) kavga.

Rahm mülk-i amda var yri bařuňa sultān ol / Cihānuň devlet  cāhı hümā tā bir **uri avā**
(Kütahyalı Rahm Dvānı, Gazel 7, Beyit 7). [uri avā,]

urıl-: Kurulmak, hazırlanmak.

Görinen dāğlar yir yir **urılmış** řāh-ı serviçün / Hıyām-ı simdür ya nrdan bir sāyebān ħurrem
(Kütahyalı Rahm Dvānı, Gazel 196, Beyit 3). [urılmış, -mış]

Bařına kebkėbrn (?) gün toğarsa řaň mı sen māhuň / **urıldı** ebrveř üstine bir jengār otağı (Kütahyalı
Rahm Dvānı, Gazel 311, Beyit 2). [urıldı, -dı]

urtul-: Sıkıntılı ve müşkül durumdan sıyrılmak, çıkmak.

N'eyleyüm **urtulmadı** hercāy dil-ber sevmeden / Vaştidr yansun yaılsun bu dil-i szān ħayf
(Kütahyalı Rahm Dvānı, Gazel 135, Beyit 4). [urtulmadı, -madı]

Saňa emn  emān řıĥĥat yarařur dā'imā ammā / Marz u rencden **urtulmasın** ayār-ı bed-ĥ'āhum
(Kütahyalı Rahm Dvānı, Gazel 203, Beyit 4). [urtulmasın, -masın]

Bu yolda am u fırşat-i yār ile nihāyet / Ben srn ol **urtula** ben derd-i serinden (Kütahyalı Rahm
Dvānı, Gazel 228, Beyit 6). [urtula, -a]

uru: Kuru, canlılık emaresi olmayan.

Dem-i fratde szān gönli giryān çeşmümi görüp / Yanup ağlar yanumca ber  başrn **urusı** yaşı
(Kütahyalı Rahm Dvānı, Gazel 318, Beyit 2). [urusı, -sı]

urut-: Kurutmak, bitirmek.

Lebn ayār-ı zlmet-çihreye ey ĥızr-ı ĥatt şunma / **urudur** varduğı dem eřme-i ħayvāna gnderseň
(Kütahyalı Rahm Dvānı, Gazel 151, Beyit 7). [urudur, -ur]

uşr: Kusur, eksik, noksan.

Kaşrınıñ bulduñ **kuşürin** çekdirüp şiddetler / Şoñ ucı pā-māl olup Şeddād elünden ey felek (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 159, Beyit 4). [kuşürin, -in]

kuşat-: Çevresini sarmak, çevrelemek.

Ağyār kenārını kemer gibi **kuşatmış** / Kılıç kemerin kim alur āh ol kemerinden (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 228, Beyit 3). [kuşatmış, -miş]

kūşe: Köşe.

Benüm dîvāne göñlüm genc-i ‘uzlet ihtiyār itdi / Selāmet **kūşesin** koyup melāmet ihtiyār itdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 321, Beyit 1). [kūşesin, -sin]

kūşe-i rāhat: Huzurlu köşe.

Rā kaşuñ peyveste çatma müşterüñe incinüp / Ey ‘uṭārid rā buradur **kūşe-i rāhat** baña (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 4, Beyit 2). [kūşe-i rāhat,]

kūy: Köy, mahalle.

Yaşum Sa‘y u Şafāyıyla iletdüm Ka‘be **kūyūña** / Yine bir çeşme-i ter eyledi bu çeşm-i ter peydā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 2, Beyit 2). [kūyūña, -ūña]

Kendi **kūyuñda** benümle hem-dem olmadı raķīb / Bülbül-i hoş-nağme ile imtizāc itmez ğurāb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 11, Beyit 6). [kūyuñda, -uñda]

Merve ḥaķķı Ka‘be **kūyuñda** Raḥîmî serverā / Biñ Şafāyıla kılıpdur cānını kurbān-ı ‘īd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 39, Beyit 12). [kūyuñda, -uñda]

İtmedüm bülbül gibi ey yüzi gül gülzār seyr / Baña **kūyuñ** pes ne lāzım eyleyem tekrār seyr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 54, Beyit 1). [kūyuñ, -uñ]

Dil-i vîrāne Kütāhiyyenüñ bir köhne **kūyıdur** / Belā kuhsārıdur başum yaşum şan Aķça şuyıdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 70, Beyit 1). [kūyıdur, -ıdur]

Bu baḥtı қaranuñ yaşını ırmağ itme **kūyuñdan** / Bu şehre şehriyāra Aķça şu virmiş durur revnaķ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 145, Beyit 4). [kūyuñdan, -uñdan]

Şehā şād-āb iden **kūyuñ** sirişk-i çeşm-i ‘āşıkıdur / Bilürsin şöhreti Şaṭdur şehā dünyāda Bağdāduñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 156, Beyit 4). [kūyuñ, -uñ]

Şafā ḥāşıl ider қalbüm bu dil **kūyuñda** yandukça / Bu rüşendür olur Ka‘be yolında reh-nümā meş‘al (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 164, Beyit 3). [kūyuñda, -uñda]

Āhum ‘alemleriyle **kūyūña** toğrı ey serv / ‘Aynüm yaşından anda ‘aynüm ‘alāmet itsem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 183, Beyit 2). [kūyūña, -uña]

Şūfi **kūyuñda** cemālūñden şafā kesb idemez / Nūr görmez Ka‘bede her çeşm-i nā-bīnā Hüseyñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 237, Beyit 4). [kūyuñda, -uñda]

Rahîmî n'ola **kūyuñ** topveş seyr eylese her gün / O ser-gerdānuñ itdi āh qaddin şavlecān ebrū (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 270, Beyit 9). [kūyuñ, -uñ]

Yolum düşse eger **kūyına** ol meh manzaruñ bir gün / Öñümce reh-berüm olup Rahîmî gökden ay ine (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 303, Beyit 7). [kūyına, -ına]

‘Aceb bir pest-i murğ-i bî-per ü pervâzısın vâ‘iz / Koyup **kūyını** yârüñ medh idersin baña uçmağı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 311, Beyit 6). [kūyını, -ını]

Bunca gün āh eylerem **kūyına** bir kez toğrulup / Gezmedüm bir kez ben ol serv-i hırāmān bağını (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 317, Beyit 4). [kūyına, -ına]

İrüp Bağdād **kūyına** olınca vaşluña mevşıl / Gözüümüñ kara kanlu yaşı gark itdi Qaramanı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 320, Beyit 2). [kūyına, -ına]

Hıābda gördüm şacuñ bendine bağlanmış şabā / Şubh-dem **kūyuñda** gördükde didüm uşbu gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 328, Beyit 4). [kūyuñda, -uñda]

Dil-i maḥzūnı şanma itdi ‘azm-i **kūy** ol ğamlı / Qararı yok nedür kūyuñdan āhir **kūy** ol ğamlı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 332, Beyit 1). [kūy; kūyuñdan, -uñdan]

Kūyuñda fedā olanuñ oldı yiri cennet / Merḥūm oluban raḥmet-i Raḥmāna irişdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 336, Beyit 5). [kūyuñda, -uñda]

Efendi ḫuluña himmet zemānı gelmedi mi / Ḥaḫîr **kūyuña** ḫürmet zemānı gelmedi mi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 340, Beyit 1). [kūyuña, -uña]

Dutar dāmānumı qarşu gelür **kūyına** varduqca / Bu gün bir mihribānum yok seg-i cānāndan ğayrı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 344, Beyit 3). [kūyına, -ına]

kūy-ı cānān: Sevgilinin mahallesi.

Getürdüm tuḥfe-i cān-ı ḫaḫîri **kūy-ı cānāna** / Qabūl eyle dimek ḥaddüm degül ol yādgār ister (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 105, Beyit 6). [kūy-ı cānāna, -a]

Vücūdum ḫākini bir dem iletmez **kūy-ı cānāna** / Şabāya yalvarup çok cān-feşān geldüm yolından hem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 204, Beyit 4). [kūy-ı cānāna, -a]

kūy-ı dil-ber: Sevgilinin köyü, mahallesi.

‘Aşık-ı dîdār aña dirler ki her dem şu gibi / **Kūy-ı dil-berde** vücūdın ḫāk ile hem-vār ider (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 78, Beyit 2). [kūy-ı dil-berde, -de]

kūy-ı dildār: Sevgilinin mahallesi, semti.

Şafā-yı ‘aşk ile görñlüm iletdüm **kūy-ı dildāra** / Maḥabbet cāmî‘ine yine ‘arz itdüm bir āyīne (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 303, Beyit 4). [kūy-ı dildāra, -a]

kūy-ı ḥammār: Şarap satan köy, meyhane.

Biz mey-i ‘aşk ile mestüz **kūy-ı hammār** isterüz / La‘l-i yāre cūr‘a gibi cānı īsār isterüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 107, Beyit 1). [kūy-ı hammār,]

kūy-ı harābāt: Meyhaneler semti, bölgesi.

Beni hālümde koñ ben özge hālet ihtiyār itdüm / Vera‘ ehlin koyup **kūy-ı harābāt** ihtiyār itdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 194, Beyit 1). [kūy-ı harābāt,]

kūy-ı kadd-i yāre ir-: Sevgilinin boyunun köyüne ulaşmak.

Bir emeldür cennet ü tūbā gamı tūl u dırāz / **Kūy-ı kadd-i yāre irmekdür** Raḥîmî himmetüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 207, Beyit 5). [kūy-ı kadd-i yāre irmekdür, -mekdür]

kūy-ı muğbeçe: Meyhaneci çırağının köyü.

Olalı **kūy-ı muğbeçe** ārāmgāh-ı Cem / Ğılmāna ‘adne itmedi hergiz nigāh-ı Cem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 215, Beyit 1). [kūy-ı muğbeçe,]

kūy-ı vaşl-ı yār: Sevgiliye kavuşma köyü, mahallesi.

Çerḥ elüm alup çevirdi atdı dār-ı ğurbete / **Kūy-ı vaşl-ı yārdan** düşdüm cüdā hayfā ğarīb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 16, Beyit 3). [kūy-ı vaşl-ı yārdan, -dan]

kūy-ı yār: Sevgilinin semti.

Bize **kūy-ı yār** sen çek cennet-i a‘lā gamın / Zāhidā biz ibn-i vaḳtüz çekmezüz ferdā gamın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 256, Beyit 1). [kūy-ı yār,]

kūze: Su içmeye yarayan çömlek, testi.

Sūy-ı kūyuñdan yaşum ırmağını ırmağ ile / **Kūzenüñ** göz ‘aynı ser-gerdān başum dolābdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 44, Beyit 3). [kūzenüñ, -nüñ]

kuzucağum: Kendinden yaşça küçükler için kullanılan kuzum, canım vb. gibi bir sevgi ve samimiyet ifadesi.

Babanuñ cānısın kaçma benüm koynuma girmekden / **Ḳuzucağum** beni kırtar elinden ğürg-i hicrānuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 161, Beyit 6). [kuzucağum,]

küb düş-: Sarhoş düşmek, sarhoş olmak.

Ḳadeḥ cerrār oldum **küb düşüp** mey-hāne mey-hāne / Benem mest-i melāmet şevḳ ile mey-h‘āresi ‘aşkuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 154, Beyit 3). [küb düşüp, -üp]

küdûret: Üzüntü, kaygı.

Şu gibi şâf ol derûnuñda **küdûret** kalmasun / Bir dem ola şu gibi tâ kılasın dîdârı seyr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 55, Beyit 4). [küdûret,]

küfr-i hatt: Ayva tüylerin karanlığı.

Pîç-i zülfi **küfr-i hattıyla** Budin mülkin diler / Kır kıral alayın ey şâhib-kırân alaya şal (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 166, Beyit 2). [küfr-i hattıyla, -uyla]

kül it-: Kül etmek, yakıp kavurmak.

Bir ruhı şem'ıñ inandum hâdesine germ olup / Külli eczâmı **kül itdi** yandurup pervâne şavr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 65, Beyit 4). [kül itdi, -di]

Virmez isem başumı şevküñ hevâsıyla senüñ / Küll-i eczâmı **kül it** ey şem'-i rüşen oda yak (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 140, Beyit 2). [kül it,]

Yağup eczâmı külli **kül idüp** nâr-ı firâkuñla / Semenderveş yatağum ey yüzi gül-nâr nâr itme (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 278, Beyit 2). [kül idüp, -üp]

külâh-ı cem: Cem'in tacı.

Peşmîne-püş cür'a gibi bezm-i aşkuñuñ / Birdür yanında câme-i dîbâ **külâh-ı Cem** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 215, Beyit 2). [külâh-ı cem,]

Ey meh hilâlüñ eyleyli secdegâh-ı Cem / Hürşide hem-ser oldı felekde **külâh-ı Cem** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 216, Beyit 1). [külâh-ı cem,]

külâle: Kıvırcık saç.

Ey mîm-i fem **külâleñüñ** ol iki dâline / Virdüm gönül bu cānuma dermân ola meded (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 33, Beyit 4). [külâleñüñ, -ñüñ]

külhan: Hamam ocağı; azap, keder veren yer.

Güzellik çağı gibi ey bahâr-ı hüsn gel gitme / Gözüme gülleri gil gülsitânı **külhan** eylersin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 230, Beyit 2). [külhan,]

küllî: Bütünıyla, tamamıyla.

Bu bâğuñ servi dūd-ı gam **küli** bir tabla âteşdür / Şabâveş turma bir dem bir nefes âzâde seyrân it (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 18, Beyit 3). [küli,]

Yiridür çıkşa duhân-ı âh-ı kalbi göklere / Hânesi **küllî** yıkıldı hânmanın yaqdılar (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 61, Beyit 6). [küllî,]

Bir ruḥı şem'ıñ inandum ḥandesine germ olup / **Küll-i eczāmı** küi itdi yandurup pervāne ṭavr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 65, Beyit 4). [külli,]

Olsun nişār yoluña **küll-i** güher miyem / Naḳd- cihānı cāmı hem eczā-yı varlıgum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 214, Beyit 4). [külli,]

Yaḳup eczāmı **küll-i** küi idüp nār-ı firāḳuñla / Semenderveş yatağum ey yüzi gül-nār nār itme (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 278, Beyit 2). [külli,]

küll-i eczā: Bütün parçalar.

Virmez isem başumı şevḳüñ hevāsıyla senüñ / **Küll-i eczāmı** küi it ey şem'-i rüşen oda yaḳ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 140, Beyit 2). [külli-i eczāmı, -mı]

künc: Köşe, bucak, kenar.

Elem **küncinde** ben dil-ḥasta dün ḡamdan ola yārüm / Raḳīb ile senüñ seyrānda bir ḥoş 'ālemüñ gördüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 218, Beyit 6). [küncinde, -inde]

Geh olup şavma'a **küncinde** geh mey-ḥāne şadrında / Derün-ı ḥalvet-i ḥāṭırda me'vā eyleyen sensin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 262, Beyit 4). [küncinde, -inde]

künc-i ḡār: Mağara köşesi.

Derün-ı dilde mesken dutsa n'ola şevḳ-i ruḥsāruñ / Tecellî eylemişdür nūr-ı Aḥmed **künc-i ḡār** içre (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 284, Beyit 4). [künc-i ḡār,]

kütāhiyye: Kütahya.

Dil-i vîrāne **Kütāhiyyenüñ** bir köhne küyüdür / Belā kuhsārıdır başum yaşum şan Aḳça şuyıdır (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 70, Beyit 1). [kütāhiyyenüñ, -nüñ]

küy-: Beklemek, sabretmek.

Va'de itmişdi bu 'ömr-i nāzeninüm gelmege / Va'de irdi **küymedi** ol va'deye ey yār-ı 'ömr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 62, Beyit 6). [küymedi, -medi]

L

lā-beḳā: Geçici, fani, ölümlü.

Şevḳ-ı cem'-i 'ömrüñ iḳbālını bildüm **lā-beḳā** / Ehl-i ḥāle bes yiter rüşen delil āşār şem' (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 129, Beyit 3). [lā-beḳā,]

lābūd: Mutlaka, şüphesiz.

Yurd-ı fenāda bir iki gün oturağ iden / Mülk-i beḳāya **lābūd** ider ey nigār göc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 28, Beyit 3). [lābūd,]

lābüdd: Mutlaka.

Şām-ı zülfünde ḳarār itdi bu şeb miskîn-göñül / Ḳanda kim aḥşām ola **lābüdd** ider me'vā ḡarîb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 16, Beyit 4). [lābüdd,]

Oligelmiş resmdür 'uṣṣāḳa istiḡnā-yı nāz / Şāh-ı 'ālî-şān olan **lābüdd** gedādan 'ār ider (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 82, Beyit 3). [lābüdd,]

laçin-i sa'ādet: Mutluluk şahini.

Hümā pervāz 'ālî seyr **laçin-i sa'ādetdür** / Tezervi 'ālemi şayd itmege bir şāh-bāz irdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 349, Beyit 5). [laçin-i sa'ādetdür, -dür]

lāf u güzāf: Boş söz, lakırdı.

Çoḡuñ çoḡ olur pādîşehüm **lāf u güzāfı** / Binde biri yokdur ola ser-bāz-ı maḥabbet (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 22, Beyit 6). [lāf u güzāfı, -ı]

lāf-ı ḥüsn it-: Güzellik lafı etmek.

'İzār-ı yāre ḳarşu **lāf-ı ḥüsn itmiş** meger lāle / Ḳızarup ḥacletinden şimdi ḳan derler döker lāle (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 291, Beyit 1). [lāf-ı ḥüsn itmiş, -miş]

lafz: Söz.

Şoñ dem āsān it Raḥîmîye şehādet **lafzını** / Yā Rab îmānıyla Kur'ānı aña hem-rāh ḳıl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 175, Beyit 5). [lafzını, -ını]

lafz-ı gevher-i kem-yāb: Nadir cevherin sözü.

Süḥan şarrāfı ḳatında Raḥîmî la'li n'eylerler / Leb-i dil-berde **lafz-ı gevher-i kem-yāba** 'aşḳ olsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 248, Beyit 5). [lafz-ı gevher-i kem-yāba, -a]

lafz-ı şehd ü şekker: Şeker ve bal söz.

Şāfdur āyineveş ṭab'um eyā rüşen-zamîr / Tūṭî-i cāna ḡidādur **lafz-ı şehd ü şekkerüm** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 208, Beyit 4). [lafz-ı şehd ü şekkerüm, -üm]

lāibālî: Senli benli, teklifsiz.

Lāibālī tekiye-i ‘aşkuñda bir abdāluñam / Dilde efgārum Ḥasan gön̄lümde ezkārum Ḥasan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 268, Beyit 5). [lāibālī,]

lākin: Ama, ancak, fakat.

Gözüm nergis gibi nāzır izüñe / Yüzüñ gül gibi **lākin** hāra manzūr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 42, Beyit 3). [lākin,]

la‘l:

1.Parlak kırmızı renkli kıymetli taş.

Leb ü dendānuñ añıcağ gözümüñ / İçi bir **la‘l** gāh lü‘lū’dür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 48, Beyit 4). [la‘l,]

Naṭ‘-ı devletde olan bir **la‘l** ile baydağ sürer / Bir ata mat olur ey ferzāne ḥavf-i şāh yok (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 144, Beyit 3). [la‘l,]

Süḥan şarrāfı katında Raḥīmī **la‘li** n’eylerler / Leb-i dil-berde lafz-ı gevher-i kem-yāba ‘aşk olsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 248, Beyit 5). [la‘li, -i]

Ṭālib olan sen lebi **la‘l** ü dişi dūr-dāneye / Ḥabbeye almaz ‘Aden dürrin Bedaḥşān cevherin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 252, Beyit 2). [la‘l,]

2. Sevgilinin kırmızı dudağı.

Dil ü cān niçe mā‘il olmasın ol ḥūba billāhi / Olıcağ bili ince **la‘li** gönca hem semen sīmā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 7, Beyit 5). [la‘li, -i]

Ey saçı zulmet nedür **la‘lūñde** ḥaṭṭ şordum didi / Hızr-ı hoş-demdür delil-i çeşme-i āb-ı ḥayāt (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 20, Beyit 3). [la‘lūñde, -üñde]

La‘lūñe ben ḥasta ola cān iken ey Hızr ḥad / Bilmez idi ismini mā‘ūl-ḥayātuñ bir aḥad (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 35, Beyit 1). [la‘lūñe, -üñe]

İki ‘ālem kim behā bir kez bilüñ koçmağıçun / **La‘lūñüñ** bir bñsesi erzān eger biñ cānedür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 41, Beyit 3). [la‘lūñüñ, -üñüñ]

Cānā Raḥīmī **la‘lūñe** bulmazsa dest-res / Sāğar gibi derūnı tolu kan olur qalur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 43, Beyit 7). [la‘lūñe, -üñe]

Yalmanur teşne-dil görüp **la‘lūñ** / Hastadur şandı bir içüm şudur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 48, Beyit 3). [la‘lūñ, -üñ]

Ārzū-yı zūlf ü qaddüñdür dile ‘ömr-i dırāz / Cāna **la‘lūñ** gönca-i nev-bāve-i gülzār-ı ‘ömr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 62, Beyit 2). [la‘lūñ, -üñ]

La‘lūñüñ keyfiyyetin cām-ı şarābiler bilür / Nār-ı ‘aşkuñ sūzişin bağırı kebābiler bilür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 89, Beyit 1). [la‘lūñüñ, -üñüñ]

Zūlfüñe dil bağlamayan ‘aklı yok dīvānedür / **La‘lūñe** cān virmeyenüñ her sözi efsānedür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 92, Beyit 1). [la‘lūñe, -üñe]

Görüp **la'lüñi** ol hem sen nedendür bezl-i cān itmez / Anuñ varsa elinde ihtiyārı var benüm yokdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 98, Beyit 7). [la'lüñi, -üñi]

Tercümânlık eylese karşında cānum **la'lüñe** / Bildürüp keyfiyyetüm esrârı söyleşsek birez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 115, Beyit 4). [la'lüñe, -üñe]

Gāh hānde geh gāzab ey gonca **la'lüñ** 'āşıkā / Nitekim pervāneye geh nūr olur geh nār şem' (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 127, Beyit 6). [la'lüñ, -üñ]

La'lüñe cān bezl ider cānā Rahîmî şüphesüz / Da'vî-i lāf itmez 'āşık 'aşk hem olmaz güzāf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 131, Beyit 7). [la'lüñe, -üñe]

La'l ü ruḥsār-ı 'arāk-rizüñ ḥayālîyle müdām / Geh şarāb içer Rahîmî ey gül-i ter geh 'arāk (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 140, Beyit 7). [la'l,]

Añduḳca **la'lüñ** añma 'adūdan te'addi / Zülfüñ ḡamıyla ḥaddümi var bā-iṭālenüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 152, Beyit 4). [la'lüñ, -üñ]

Bahār irdi yine sākî açıldı gonca güldi gül / Dem-i şādî durur şun **la'lüñi** pür eyle cāmı mül (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 177, Beyit 1). [la'lüñi, -üñi]

Ḥāşşa ḥāşıyyet ḳomış **la'lüñde** ol cān āferîn / Bezl-i cān cā'iz veli andan cüdā emr-i muḥāl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 178, Beyit 5). [la'lüñde, -üñde]

La'lüñe hem-meşreb olduḡın işitmiş bādenüñ / Mā-ḥaşal cānā şu idi kendüden āb-ı zülāl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 178, Beyit 4). [la'lüñe, -üñe]

Görüp **la'lüñe** rüḡum itdüm revān / Göre nice cāndan ḥırîdāruñum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 211, Beyit 4). [la'lüñe, -üñe]

Ne cānā **la'lüñe** mestem ne göz ü ḳaşa ḥayrānem / Seni cān şüretinde şekl iden naḳḳāşa ḥayrānem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 212, Beyit 1). [la'lüñe, -üñe]

La'lüñden ayru cām-ı cihān şunsa Cem göre / Ayaḡına şürāḥi gibi baş eger miyem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 214, Beyit 3). [la'lüñden, -üñden]

Hemān dem cān virür kim keşf-i esrār itse **la'lüñden** / Ne keyfiyyetdedür sen bu dil-i ḥayrānı bilmezsin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 229, Beyit 5). [la'lüñden, -üñden]

Dil ü cān gördi **la'lüñle** miyānuñ mübtelā oldı / Añılmaz şimdi adım āh bî-nām u nişānum ben (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 234, Beyit 5). [la'lüñle, -üñle]

İtmeyen **la'lüñ** içün cānını cānıyla fedā / 'illetiyle dirilüp miḥnet ile cān virsün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 251, Beyit 4). [la'lüñ, -üñ]

La'lüñe beñzeyeli başumuza çıḳdı şarāb / Bulsavuz ḳanın içerdük biz anuñ tenhāda (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 280, Beyit 3). [la'lüñe, -üñe]

Ḳaddümi бүkdükce zülfüñ **la'lüñi** ḳıldum ṭaleb / Pîrlikde başladum çenberde cān-bāz olmaḡa (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 283, Beyit 3). [la'lüñi, -üñi]

Ḳaşd-ı cān idüp niçün dā'im ḳabālar başuma / **La'lüñ** öpsem ḡamze ḥışım eyleyüp ḥançer çeker (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 295, Beyit 2). [la'lüñ, -üñ]

La'lüñe cānā ḳaçan mānend olur āb-ı ḥayāt / Ḳarañudur ötesi añma ol alçāḳ şu gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 314, Beyit 2). [la'lüñe, -üñe]

Yārūñ Raḥīmī öpmek için **la'lini** müdām / Mey cām-ı ğamda göñlümi āvāre eyledi (Kütahyalı Raḥimî Dîvânı, Gazel 316, Beyit 7). [la'lini, -ini]

Ruḥ u **la'lüñle** cān ḥod kan uġuduñ dur gülüm balüm / Vişālüñ ḥ'ānınuñ muḥtāc u kan ḥayrāniyuz şimdi (Kütahyalı Raḥimî Dîvânı, Gazel 329, Beyit 3). [la'lüñle, -üñle]

La'lüñ benüm idince yaşıyla cānı şatdum / Ser-māyeden ziyānum yok yine māya döndi (Kütahyalı Raḥimî Dîvânı, Gazel 331, Beyit 4). [la'lüñ, -üñ]

Ne öldürür dil-i bīmārumı ğamzeñ ne sağ eyler / Benüm ḥaḫkumda cānā ḳopmadı **la'lüñ** gibi emli (Kütahyalı Raḥimî Dîvânı, Gazel 332, Beyit 3). [la'lüñ, -üñ]

Yaşum içinde her sū 'aks-i la'-i yāri ben gördüm / Deñiz gözine şoḳsun baḥr u irsin **la'l** ü mercānı (Kütahyalı Raḥimî Dîvânı, Gazel 333, Beyit 3). [la',]

lāl: Dilsiz.

Teng ü **lālüm** dehen ü luṭfını şerḥ eylemede / Ṭab'-ı dūr-bārum ile gerçi sūḥan-dānem ben (Kütahyalı Raḥimî Dîvânı, Gazel 225, Beyit 2). [lālüm, -üm]

lāl it-: Susturmak, dilsiz hale getirmek.

Ġonca-i ğonca zülālüñdür **iden** gülşende **lāl** / Sünbüli bŷy-ı kelālüñdür iden āşüfte-ḥāl (Kütahyalı Raḥimî Dîvânı, Gazel 172, Beyit 1). [lāl iden, -en]

la'l ü dūr: Lal taşı ve inci.

Luṭf ile güftāra gel bī-ḳıymet olsun **la'l ü dūr** / Leblerüñ depret nebāt-ı Mışra ḳalmasun revāc (Kütahyalı Raḥimî Dîvânı, Gazel 27, Beyit 3). [la'l ü dūr,]

la'l u leb-i güftār-ı yār: Sevgilinin kırmızı dudağının sözü.

Mürde-cisme cān virür **la'l u leb-i güftār-ı yār** / Bu ne i'cāz-ı Mesīḥādur ne rŷḥ-efzā olur (Kütahyalı Raḥimî Dîvânı, Gazel 63, Beyit 3). [la'l u leb-i güftār-ı yār,]

lala paşa: Yavuz Sultan Selim zamanında (1512-1520) kardeşi Deli Hüsrev Paşa vasıtasıyla saraya alındığı, bir süre Kanuni Sultan Süleyman'ın berberbaşlığında bulunduğu belirtilir. Daha sonra sipahi oğlanları zümresine giren Mustafa Ağa çaşnigirlik ve küçük mirahurluk yaptı. Rüstem Paşa'nın veziriazamlığı sırasında yeniden çaşnigirliğe getirildi ve Safed sancak beyliği verilerek İstanbul'dan uzaklaştırıldı. Ardından 5 Şaban 964'te (3 Haziran 1557) Şehzade Selim'e lala oldu. Şehzade Selim ile Bayezid'in taht kavgasında etkili rol oynadı. İki kardeş arasındaki gerilimi tırmandırdı ve Selim'e avantaj sağladı.

İrişmez sem'ine feryād u āhum **Lala Paşanuñ** / O cevr-i ğoncadan 'ayyūḳa irgürdüm ben eḡānı (Kütahyalı Raḥimî Dîvânı, Gazel 337, Beyit 5). [lala paşanuñ, -nuñ]

lāle: Zambakgillerden yaprakları uzun ve mızrağı andırır, çiçeği ise kadehe benzer çok renkli bir çiçek. Ortasındaki siyah noktalar klasik şiirde yağ yarasına benzetilir.

Firāk-ı zülf ü ruhsāruñla sen servüñ kenārumdur / Duḡān-ı āh sünbül dāğ-ı dil **lāle** ider peydā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 2, Beyit 5). [lāle,]

Gül yaḡalarda yaḡam sînemi ben **lāle** gibi / Gül yüzüñ seyr ide nergis gibi her bir güstāḡ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 29, Beyit 2). [lāle,]

Dāğ şanma reşk-i rengi sen ruḡ-ı gül-fām için / Ḳapḡara yaḡmış derünün **lālenüñ** nār-ı ḡased (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 35, Beyit 3). [lālenüñ, -nüñ]

Hemān sünbül şaḡuñ miskîn şanma misk [ü] ‘anberdür / Yanup tüter ruḡuñçün **lāle** şan bir odlu micmerdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 49, Beyit 1). [lāle,]

Sînemi gül gibi şad çāk itdi ḡār-ı intizār / **Lāle** gibi cisme dāğ urdı bu nār-ı intizār (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 77, Beyit 1). [lāle,] ḡāl-i lebüñ firākı odı **lāle** gibi āh / Cān cebhesine urdı yine dāğ-ı bî-şümār (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 93, Beyit 4). [lāle,]

Şaḡrāda **lāle** şanma gül-gün meyiyle şunmış / ‘Ayyāş-ı nev-bahāra cām-ı şafā-yı nev-rüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 108, Beyit 3). [lāle,]

Nev-bahāra **lāle** şundu yine bir mey-gün çanaḡ / Sen de baş ḡaldurma destüñden ḡoma bir dem ayaḡ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 130, Beyit 1). [lāle,]

Zülf ü ḡaddüñ ḡasretinden ḡāk olan bî-dillere / Āh ider ḡarşu duḡān **lāle** vü kuhsāra baḡ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 143, Beyit 3). [lāle,]

Fenā kuhsārda her **lāleye** cānā beḡā ṡurdum / Ki eşk-i çeşm-i ‘āşıkdan dökülmüş ḡūna beñzetdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 198, Beyit 2). [lāleye, -ye]

Açılmış **lāleler** güller tenümde dāğ-ı ḡasretten / Vücūdum gülşeninüñ murḡ-i ḡoş-elḡānıdur ḡöñlüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 202, Beyit 5). [lāleler, -ler]

Bezm-i çemende **lāle** degül görinen bu dem / Yirden gehi çıkar daḡı bir odlu āh-ı Cem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 216, Beyit 5). [lāle,]

Lāle şanma çeşm-i ‘āşıkdan dökilmiş ḡaṡredür / Ey gül-i ter uşbu dem zeyn eyleyen şaḡrā yüzün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 246, Beyit 3). [lāle,]

Ḥad ü dendān hecriyle dökülen kanlu yaşumdan / Olupdur dāḡda **lāle** ṡolupdur baḡr içi lū’lū’ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 272, Beyit 2). [lāle,]

Hemān bir ben degül **lāle** daḡı çāk-i girībānuñ / Müselsel zülfüñüñ āşüftesidür şimdi sünbülde (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 281, Beyit 3). [lāle,]

‘İzār-ı yāre ḡarşu lāf-ı ḡüsn itmiş meḡer **lāle** / Ḳızarup ḡacletinden şimdi ḡan derler doker **lāle** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 291, Beyit 1). [lāle,]

Pür itmiş bāde-i gül-rengi nüş-ā-nüş remz eyler / Şafā bezminde ehl-i ‘işrete sāḡar şunar **lāle** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 291, Beyit 2). [lāle,]

Ḳudüm-ı şehriyāra bezl için la‘lîn-ṡabaḡlarda / Degüldür jāle iḡzār eylemiş bî-‘add durur **lāle** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 291, Beyit 3). [lāle,]

Piyāde seyr iderken maḳdem-i şāha yüzün sürmiş / Müsellem ‘asker-i ezhāra oldu təcver **lāle** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 291, Beyit 4). [lāle,]

Firāk-ı zülfi ü ruḥsāruñla sen servüñ kenārında / Duḥān-ı āh-ı dil sünbül bitürdi çeşm-i ter **lāle** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 291, Beyit 5). [lāle,]

Çemende sākî-i gül-ruḥ elinden kadeḥ nüş it / Nigārā meclis-i Cemden saña evreng yiter **lāle** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 291, Beyit 6). [lāle,]

Rahîmiyem vefā cem‘inde bir tābende şem‘um ben / Çerāğın şu‘le-i sūz-ı derūnumdan yaḳar **lāle** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 291, Beyit 7). [lāle,]

Kenār-ı kabrūmi zeyn it gül ü **lāle** ile ey gonca / Öürsem ārzū-yı ḥasret-i ruḥsār u ḥālūñle (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 292, Beyit 4). [lāle,]

Ḳanını mey yirine anuñ içesin müdām / Devrūñde **lāle** gibi ciger-ḥ‘ānuñ olmaya (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 300, Beyit 3). [lāle,]

Hezārān derd daḥi olsa dilde āşikār itmez / İder aḡyārdan **lāle** gibi anı nihān ḥasta (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 305, Beyit 2). [lāle,]

Ḥal ü ḥaddınsız yaḳup eczāyı çeşmüm gül gibi / **Lāle** gibi dāğ-ı ḡamda dāḡdār itdūñ beni (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 309, Beyit 4). [lāle,]

Şalınma nārvenveş itme tenhā bezm-i kuhsārı / Ruḥuña **lāle** ḳan düşmen lebūñe mey kızıl yaḡı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 311, Beyit 4). [lāle,]

Dāḡ urup sīneme ‘aşḳ odı ile **lāle** gibi / Düşeyin dāmen-i kuhsāra Meḥemmed Çelebi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 348, Beyit 2). [lāle,]

lāle-ḥadd: Lale (renkli) yanak.

Vefāsız **lāle-ḥaddıçün** dile dāğ-ı cefā urmam / Perişān olmazam geçdüm hevā-yı kākülūñden hem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 204, Beyit 2). [lāle-ḥaddıçün, -ıçün]

lāle-ḥatt: Lale gibi ayva tüylü.

‘Ārızında ḥatt görüp sen **lāle-ḥattıñ** itdüm āh / Sūzişümden mihr yandı dāḡ urındı gökde māḥ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 294, Beyit 1). [lāle-ḥattıñ, -uñ]

lāle-ruḥ: Lale gibi al yanaklı.

Bir serv-ḳad [u] **lāle-ruḥıñ** ḡuşşasından āh / Sīnemde görinen elif ü dilde dāḡıdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 86, Beyit 3). [lāle-ruḥıñ, -uñ]

Dāḡlar yaḳdı dile bir **lāle-ruḥ** nāzük-beden / Başumı cū eyledi bir serv-i ḥoş-reftār hem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 209, Beyit 5). [lāle-ruḥ,]

lāle-ruḥsār: Lale yanak.

Serv-ḳaddūñ ḥasretinden gözde ābum var benüm / **Lāle-ruḥsāruñ** ğamıyla dilde tābum var benüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 192, Beyit 1). [lāle-ruḥsāruñ, -uñ]

Serv-ḳaddūñ yādına çekdüm elifler sîneme / **Lāle-ruḥsāruñ** firākı arturur nārum Ḥasan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 268, Beyit 3). [lāle-ruḥsāruñ, -uñ]

lāleveş: Lale gibi.

Götürdüm bezm-i keşretten ayağı **lāleveş** sākī / Baña vaḥdet meyinden cür'a şun dildāradur meylüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 191, Beyit 3). [lāleveş,]

Cān virürsem ḥasret-i ḥaddūñle ey gül-pirehen / İdesin ben mübtelāya **lāleveş** hūn-in-kefen (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 249, Beyit 1). [lāleveş,]

Seyr ider her ḥār-ı ḥüsnüñ gülşenin ben **lāleveş** / Giñ yaḳadan gözlerüm ya dāmen-i kuhsārdan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 263, Beyit 3). [lāleveş,]

Hezārān dāğ-ı ğam var gül yüzüñsüz **lāleveş** dilde / Lebüñsüz beste cānum ğonca açmaz belki geh gülde (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 281, Beyit 1). [lāleveş,]

Ḥasret-i ḥāl ü ruḥuñla **lāleveş** kanlar yudam / Tağlara düşüp perişān-ḥāl oldum sünbül gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 334, Beyit 2). [lāleveş,]

lālezār: Lale bahçesi.

Gülşen-i ḥüsnüñ gören dehrüñ bahārın istemez / Seyr iden ḥaddūñ bu deştüñ **lālezārın** istemez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 114, Beyit 1). [lālezārın, -ın]

İşüm bitürdi benüm derd-i dāğ-ı hūn-ālūd / Şaḳāyıkı n'ideyin **lālezārı** n'eyleyeyin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 231, Beyit 3). [lālezārı, -ı]

lālezār ol-: Lale bahçesi olmak.

Ḥasret-i ferr ü ruḥ-ı ḥālūñle ey gülzār-ı ḥüsn / Ḳanlu yaşumdan kenārum **lālezār olmuş** yatur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 104, Beyit 2). [lālezār olmuş, -mış]

lālezār-ı dāmen-i şahrā: Çölün eteğindeki lale bahçesi.

Dāğ-ı derdūñ süzişüñden bildüm ey hūn-in-ciger / **Lālezār-ı dāmen-i şahrāya** beñzetdüm seni (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 346, Beyit 2). [lālezār-ı dāmen-i şahrāya, -ya]

la'l-i 'anberîn: Amber kokulu dudak.

La'l-i cān-baḥşuñda **la'l-i 'anberîn** / Şanki ḳonmuş ḳanda bir miskîn-meges (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 119, Beyit 7). [la'l-i 'anberîn,]

la'l-i cān isār: Can saçan dudak.

Bu **la'î-i cân îsâr** ile bu nergis-i bîmâr ile / Cânâ sen âdem cânısın insâna şîhhat yaraşur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 103, Beyit 6). [la'î-i cân îsâr,]

la'î-i cân-baḥş: Can bağıslayan dudak.

La'î-i cân-baḥşuñda la'î-i 'anberîn / Şanki konmuş kanda bir miskîn-meges (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 119, Beyit 7). [la'î-i cân-baḥşuñda, -uñda]

Eger göndermez ise **la'î-i cân-baḥşuñ** dile merhem / 'Îlâca kâbil olmaz bu ten-i mecrûh-ı şad çâküm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 219, Beyit 6). [la'î-i cân-baḥşuñ, -uñ]

La'î-i cân-baḥşuñla gören sen şanem-sîmâyı dir / Gökden indi yir yüzine var ise 'İsâ bu gün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 227, Beyit 4). [la'î-i cân-baḥşuñla, -uñla]

La'î-i cân-baḥşuñla cânâ aşınalık kesb iden / Baḥrveş her sū revân itsün revân cân cevherin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 252, Beyit 4). [la'î-i cân-baḥşuñla, -uñla]

Ḥayâl-i nergisüñ ki **la'î-i cân-baḥşuñ** temennâsı / Dirîgâ 'ömri zâyî' eyledüm bir ḥurd u ḥ'âb eyle (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 299, Beyit 6). [la'î-i cân-baḥşuñ,]

la'î-i dūr-efşân: (Sevgilinin) inci saçan dudağı.

Yaşumla baḥr-i dehrüñ şimdi terdür katı mâ-beyni / Başaldan bağına kân gibi sen **la'î-i dūr-efşânı** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 333, Beyit 4). [la'î-i dūr-efşânı, -ı]

la'î-i ḥamrâ: Kırmızı şarap.

Düşelden ayru nâ-geh sen ruḥ-ı gül-berg-i zîbâdan / Pür itdi şaḥn-ı bâğı kanlu yaşum **la'î-i ḥamrâdan** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 250, Beyit 1). [la'î-i ḥamrâdan, -dan]

la'î-i kand: Şeker dudak.

La'î-i kanduñ zîkr ider dâ'im Rahîmî Ḥusrevâ / Penc Şîrîn ṭab' olur vaşf-ı lebüñ tekrâr ider (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 82, Beyit 5). [la'î-i kanduñ, -uñ]

la'î-i leb-i dildâr: Sevgilinin dudağının kırmızısı.

Sâkiyâ min-ba'd şunma bûsesüz câm-ı şarâb / Ârzü-yı cân u dil **la'î-i leb-i dildâr** ider (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 82, Beyit 4). [la'î-i leb-i dildâr,]

la'î-i leb: Lal taşına benzeyen kırmızı dudak.

Gözümde ḥâk-i rehüñ meyl-i cânda **la'î-i lebüñ** / Cevâhir oldı bular kîmiyâ 'ameldür ola (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 307, Beyit 2). [la'î-i lebüñ, -üñ]

la'î-i mey-gün: Şarap renkli kırmızı dudak.

Bî-tekellûf öpdüğüçün **la'î-i mey-gûnuñ** şarâb / Taşa çaldı şaydı günden katı ter düşdi zücâc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 27, Beyit 4). [la'î-i mey-gûnuñ, -uñ]

La'î-i mey-gûnuñdan ayru bezm-i gamda dem-be-dem / Hûn-ı hasretdür yidüğüm içdügüm hûn-âbdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 44, Beyit 2). [la'î-i mey-gûnuñdan, -uñdan]

La'î-i mey-gûnuñ gamından döne döne ey felek / Cür'aveş pâ-mâl idüp yire dökürsin kanımız (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 106, Beyit 3). [la'î-i mey-gûnuñ, -uñ]

Şûfiyâ gâyet müdâvâdur gam u dil derdine / Şîşe çek bir **la'î-i mey-gûn** ile cânuñ 'îşe çek (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 160, Beyit 6). [la'î-i mey-gûn,]

La'î-i mey-gûnuñ görüp bir neş'e tahşil eylemiş / Rakş urur cânâ meger gelmiş zebânüñ 'aynına (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 285, Beyit 5). [la'î-i mey-gûnuñ, -uñ]

la'î-i nâb: Saf kırmızı dudak.

Cânuma bir bûse ikrâr eyledi o **la'î-i nâb** / Mâ'il oldı şandı şudur teşne-dil gördi serâb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 12, Beyit 1). [la'î-i nâb,]

Her diyâra kim kadem başsañ kudümünden şehâ / Hârdan güller biter her hâra virür **la'î-i nâb** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 14, Beyit 4). [la'î-i nâb,]

Nihân oldı gözümden **la'î-i nâbuñ** niçe demlerdür / Yağar gam câmı ben mest-i harâbuñ niçe demlerdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 96, Beyit 1). [la'î-i nâbuñ, -uñ]

Çeşm-i mestüñdür harâb iden dil ü cân illerin / **La'î-i nâbuñdur** kesâd iden Bedahşân illerin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 243, Beyit 1). [la'î-i nâbuñdur, -uñdur]

Gül gibi gonca-dehenlerle müdâm iç **la'î-i nâb** / 'îşreti fevt itme sulţânım irişmezdüm deme (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 286, Beyit 2). [la'î-i nâb,]

Âh kim sâğar şunarsın mest olup her sifleye / **La'î-i nâbuñ** bezl idersin râh-ı rûh-efzâ gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 323, Beyit 2). [la'î-i nâbuñ, -uñ]

la'î-i nâb-ı ham: Bükülmüş saf dudak.

Nice bir **la'î-i nâb-ı hamla** dil teng / Demidür sâkiyâ şun câm-ı gül-reng (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 149, Beyit 1). [la'î-i nâb-ı hamla, -la]

la'î-i revân-bağs: Hayat başlayan dudak.

N'ola öldürmege kaçd eyler ise gamzelerüñ / Sen benüm **la'î-i revân-bağsuñ** ile cânımsın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 232, Beyit 4). [la'î-i revân-bağsuñ, -uñ]

la'î-i sır-âb: Taze dudaklar.

La'î-i sır-âbuñla gonca gördi hem-meşreb müdâm / Reşkten mi kan yudar terdür harâretten gül-âb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 17, Beyit 3). [la'î-i sır-âbuñla, -uñla]

La'l-i sîr-âbuñ ğamından cān viren bî-dillerüñ / Tütüyā ider ‘uyūn-ı cāna a‘yān cevherin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 252, Beyit 5). [la'l-i sîr-âbuñ, -uñ]

La'l-i sîr-âbuña teşne olalı cānā kirās / Habbeye bir kimse almaz oldu mercān bāğını (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 317, Beyit 3). [la'l-i sîr-âbuña, -uña]

la'l-i şîrîn: Tatlı dudak || Şirin kelimesi tevriyeli kullanılmıştır. Ferhat ile Şirin hikayesinin kadın kahramanına telmih var.

La'l-i şîrînüñ ğamından yine cān Ferhādınüñ / Ser-güzeşti Husrevā efsāne şeklin bağladı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 308, Beyit 4). [la'l-i şîrînüñ, -üñ]

la'l-i yār: Sevgilinin kırmızı dudağı.

Biz mey-i ‘aşk ile mestüz kūy-ı hāmmār isterüz / **La'l-i yāre** cür‘a gibi cānı îşār isterüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 107, Beyit 1). [la'l-i yāre, -e]

La'l-i yār üzre Raḥîmî şanma ḥāl / Dāğ-ı cānuñdur ki te’sîr eylemiş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 123, Beyit 5). [la'l-i yār,]

Hārdan zaḥm-ı ğamın cānumda **la'l-i yār** için / Bülbülā bir gonca-i nüzhet bulursam söyleşem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 223, Beyit 6). [la'l-i yār,]

la‘lîn kabā-yı nev-rûz: Yeni günün kırmızı renkli kaftanı.

Geymiş vücūd-ı ‘ālem aḥḍar libās-ı ḥaḍrā / Şāḥ-ı gül üzre degmiş **la‘lîn kabā-yı nev-rûz** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 108, Beyit 2). [la‘lîn kabā-yı nev-rûz,]

la‘lîn-cāme: Kırmızı elbise.

Eşk-i ḥasret ḵana ğarḵ itdi gözüüm merdümelerin / Şanki **la‘lîn-cāmelerle** zeyn olur ḵurbān-ı ‘îd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 39, Beyit 11). [la‘lîn-cāmelerle, -lerle]

la‘lîn-ṭabak: Kırmızı tabak.

Ḳudūm-ı şehriyāra bezl için **la‘lîn-ṭabaḵlarda** / Degüldür jāle iḥzār eylemiş bî-‘add durur lāle (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 291, Beyit 3). [la‘lîn-ṭabaḵlarda, -larda]

la‘l-reng: Lal renkli, kırmızı.

Şeker gibi ezildüñ gördi aluñ **la‘l-reng** aldı / Başıñ ortaya koyup yine ḵıyduñ cāna ey vişne (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 282, Beyit 3). [la‘l-reng,]

lām it-: Lam harfi gibi yapmak. || “kâmet bağlamında " çaresizlik nedeniyle belini bükme.".

Elif-ḳaddümi **lām it** cevri ile ey mīm-fem ammā / Ne ḳılsañ rāzıyam çekdürme a‘dādan elem bir gün
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 264, Beyit 3). [lām it,]

lām zülf: Sevgilinin lam harfine benzeyen zülfü.

Elif ḳaddüñ ile **lām zülf** ü hem mīm-i dehānuñçün / Reh-i hecrüñde ancaḳ ben bilürüm ne elem çekdüm
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 186, Beyit 3). [lām zülf,]

laṭîf: Hoş, güzel.

Cānā **laṭîf** ü nāzûk vaşf-ı leb ü dehānuñ / Fikr-i daḳîḳ ü bārîk ser-rîşte-i miyānuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 155, Beyit 1). [laṭîf,]

lā-ya‘ḳıl: Akli başından gitmiş, kendinden geçmiş.

Ġubār-ı haṭṭ-ı la‘lûñle benüm ḥod baña yitmişdür / Yûküm ṭutdum ben oldum denk ü ḥayrān mest ü **lā-ya‘ḳıl** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 176, Beyit 5). [lā-ya‘ḳıl,]

lāyîḥ ol-: Belirmek, görünmek.

Defter-i ‘aşḳumı taşḥîḥ idemez kâtib-i dehr / Levḥden **lāyîḥ ola** aña meger istinsāḥ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 29, Beyit 3). [lāyîḥ ola, -a]

Haṭṭı geldi bûsesin al dün ġarîbüñdür diyü / Ey Raḥîmî **lāyîḥ oldı** cāna dün esrār-ı zülf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 132, Beyit 7). [lāyîḥ oldı, -dı]

lāyîḳ: Mûnasip, uygun, hak.

Ey ârzü-yı cān u murād-ı dil-i ḥazîn / **Lāyîḳ** degüldür ‘āşîḳa bunca cefā vü kîn (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 240, Beyit 1). [lāyîḳ,]

lāyîḳ-ı fitrāk ol-: Terki baġını hak etmek.

Ey Raḥîmî geşte-i ‘aşḳum vüçüdum ġarḳ-ı ḥûn / **Olmaya** dem-ber-dem ammā **lāyîḳ-ı fitrāk** ḥayf
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 134, Beyit 5). [lāyîḳ-ı fitrāk olmaya, -maya]

lāzım degül: Gerekli deġil, gerekmez.

Bilür dil dostı iẖhār-ı mihr itmek **degül lāzım** / ‘Adū-yı dîve insāniyyet itme ey melek-ḥaşlet (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 21, Beyit 6). [lāzım degül,]

Ben senüñ çoḳdan giriftārüm müselsel zülfüñe / Yoluña cānum fidā **lāzım degül** ḳayd u kemend
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 31, Beyit 6). [lāzım degül,]

Bildiler bu ḥinde ben kendüm dimek **lāzım degül** / Şa‘r-ı şa‘rî deñlü yoḳ şî‘re Raḥîmî i‘tibār (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 71, Beyit 5). [lāzım degül,]

leb: Dudak.

Lebüñ hecriyle andan âh idüp bir şubh-dem cânı / Saña teslim idüp ben de ideydüm bir eşer peydâ
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 2, Beyit 6). [lebüñ, -üñ]

Güzelsin bî-bedelsin müntehâsın sidre haqqıçün / Ruhuñ cennet **lebüñ** kevşer dişüñ lü'lü' kadüñ tûbâ
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 7, Beyit 6). [lebüñ, -üñ]

Lebüñde tâb-ı tebden görünen tebhâleler cânâ / Şanasın rind-i mey-âşâm ile Hızır oldı hem-meşreb
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 10, Beyit 3). [lebüñde, -üñde]

Cân bağışlarken dem-â-dem cânuma ey yâr **leb** / Şol kadar şordum dehânuñ itmedi ikrâr **leb** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 15, Beyit 1). [leb,]

Cân bağışlarken dem-â-dem cânuma ey yâr **leb** / Şol kadar şordum dehânuñ itmedi ikrâr **leb** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 15, Beyit 1). [leb,]

Zerreves maḥv eyledi mihr-i dehânuñ varlıgum / Yok yire niçün ider cāndan beni bî-zâr **leb** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 15, Beyit 2). [leb,]

Ġoncalar cânâ dehânuñla ağız bir ideli / ‘Ālem-i gaybuñ ider remzin ṭurup izhâr **leb** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 15, Beyit 3). [leb,]

Bâğ-ı hüsnünde femüñ ser-çeşme-i âb-ı ḥayât / Haṭṭ-ı Hızır âbuñla gûyâ oldı Hızır-âşâr **leb** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 15, Beyit 4). [leb,]

Teşne-cāna şunmadı bir dem şulu şeftâlusın / Gösterür ayva bu ben maḥzûra ammâ nâr **leb** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 15, Beyit 5). [leb,]

Ey şeker-güftâr acırsañ baña raḥm it acı kim / Tatlu cânumdan uşandurdı beni efgâr **leb** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 15, Beyit 6). [leb,]

Fehm olunmazdı femüñ keyfi nedür ḥayrân idük / Ey Raḥîmî olmasa ger kâşif-i esrâr **leb** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 15, Beyit 7). [leb,]

Cüllâba kındı Konyalı şîrîn sözüñle hep / Virdi **lebüñ** ḥalâveti ḥelvâya ḥoş-revâc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 24, Beyit 3). [lebüñ, -üñ]

Sofra-i ḥün-ı vişâlûñ ben fakîr ü aca ac / Ey **lebi** senbüse-i şekker yañāğı ter gülâc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 27, Beyit 1). [lebi, -i]

Luṭf ile güftâra gel bî-kıymet olsun la'î üdür / **Leblerüñ** depret nebât-ı Mışra qalmasun revâc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 27, Beyit 3). [leblerüñ, -lerüñ]

Leblerüñde bilse bu deñlü kerâmet n'eydügin / Rehn iderdi ḥırkasın cām-ı meye Beg Bâyezîd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 32, Beyit 7). [leblerüñde, -lerüñde]

Dil miyānuñ ârzûlar cân **lebüñ** eyler ümîd / Āh kim maḥşûd-ı nâ-peydâ vü maḥşad nâ-bedîd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 37, Beyit 1). [lebüñ, -üñ]

Gitmez idi bir nefes âyîne-i dilden gubâr / Merḥabâlarla **lebin** şunmasa meh-rüyân-ı ‘îd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 39, Beyit 10). [lebin, -in]

Lebüñsüz cām-ı cân pür-ḥün olupdur / Ruḥuñsuz göz yaşı gül-gün olupdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 45, Beyit 1). [lebüñsüz, -üñsüz]

Lebi kālāsını ser-māye-i cānıyla meded / Baña ey h'āce alı vir saña helvālğı var (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 46, Beyit 3). [lebi, -i]

Bu çeşm-i cür'aveş pāy-māl-i devrân itseñ incinmem / **Lebüñsüz** sāgar-ı çeşmüm tolu kan olmadan yegdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 50, Beyit 2). [lebüñsüz, -üñsüz]

Bāğ-ı hüsne 'ārızuñ gül mīve-i cān **leblerüñ** / Sensin ey rûh-ı revân var ise berg ü bār-ı 'ömr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 62, Beyit 3). [leblerüñ, -lerüñ]

Cānuma cānā **lebüñdür** gönca-i gül-nār-ı 'ömr / Ol bu hüsniyle cihân bāğında ber-hurdār-ı 'ömr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 62, Beyit 1). [lebüñdür, -üñdür]

Zülfüñ ańsam cın seher olur dimāğum müşg-bār / **Leblerüñ** zıkr itsem elfāzum olur gevher-nişār (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 71, Beyit 1). [leblerüñ, -lerüñ]

Lebüñ devrinde ey gönca göñül 'İş-ı müdām eyler / Yüzüm deff nāle ney eşküm şarāb-ı la'l-fām eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 72, Beyit 1). [lebüñ, -üñ]

Dem-i ğamda **lebüñ** hecriyle yaşum kana dönmişdür / Ciger tennür-ı fūrkatde yanuk biryāna dönmişdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 94, Beyit 1). [lebüñ, -üñ]

Lebüñ şevkıyla dem şimdi şarāb-ı hoş-güvāruñdur / Ele kendü ayağıyla gele zevk ol şikāruñdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 95, Beyit 1). [lebüñ, -üñ]

Lebüñ esrārınuñ cānıyla ben hayrānıyam cānā / Anuñcün ańmazam adın şarābuñ niçe demlerdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 96, Beyit 2). [lebüñ, -üñ]

Ķadeh mey-gün **lebüñ** öpdükce cānum çigzinür durmaz / Niçe demdür ki sāgar gibi ol avara dönmişdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 99, Beyit 7). [lebüñ, -üñ]

Bir demde biñ mürde kılur zinde **lebüñ** ey 'İs-dem / Cān u cihānuñ cānısın cānāna şıhhat yaraşur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 103, Beyit 2). [lebüñ, -üñ]

Müşteriyüz naqd-i cān ile **lebüñ** kālāsına / Yok dime āzār ile ey gönca bāzār isterüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 107, Beyit 4). [lebüñ, -üñ]

N'ola Raḥîmî buse isterse **leblerüñden** / Cānā leziz ü terdür ekşer ğidā-yı nev-rüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 108, Beyit 7). [leblerüñden, -lerüñden]

Şacuñ 'ömrüm **lebüñ** cānum ruḥuñ rüzum başum hecrüñ / N'ider bu 'ömr ü cān dü cihānı 'āşıkān sensüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 110, Beyit 2). [lebüñ, -üñ]

Cān **lebüñden** em recā itdükce ğamzeñ hışm ider / Ben niyāz u nāzdan oldum meded ey çāre-sāz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 118, Beyit 4). [lebüñden, -üñden]

Zülfî pāyına düşüp utma **lebinden** tiryāk / Gel bu sevdāyı raķibā ķo ser-i māra yapış (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 120, Beyit 5). [lebinden, -inden]

Leblerüñle ğamzeñ el bir eylemiş / Cānuma şirāne naḥçir eylemiş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 123, Beyit 1). [leblerüñle, -lerüñle]

Hecr-i la'lüñle tenümde kaldı cāndan bir ramak / Şun **lebüñ** cānum yirine gelsün öldüm işte baķ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 140, Beyit 1). [lebüñ, -üñ]

Leblerüñ vaşında cān-baḥş olsa eş'arum n'ola / Almışam ey Hızr-leb ben Rûh-ı ķudsiden sebaķ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 140, Beyit 6). [leblerüñ, -lerüñ]

Lebüñsüz âb-ı hayvân nûş idersem nîş-i cân olsun / Bütün dünyâda yârümsin benüm bir daîi varum yok (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 142, Beyit 4). [lebüñsüz, -üñsüz]

Lebi gamıyla kadeh gibi tıldı kan çeşmüm / Gıdâ-yı cân olan ol cām-ı hoş-güvârı görüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 148, Beyit 3). [lebi, -i]

İçüp ol çeşm-i âhûnuñ **lebi** şîrîni şîrâne / ‘Ali-heybet fütüvvet kâni bir aşılanı gönderseñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 151, Beyit 5). [lebi, -i]

Lebüñ ağıyar-ı zulmet-çihreye ey hıızr-ı haţţ şunma / Kurudur varduğı dem çeşme-i hayvâna gönderseñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 151, Beyit 7). [lebüñ, -üñ]

Cân idi borcumuz **lebüñe** eyledük edâ / Gamzeñ sebep ne vire eline havâlenüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 152, Beyit 3). [lebüñe, -üñe]

Bilini koş kemerveş var ise iki başuñ / Kıl **leblerin** temennâ tende ikise cânuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 155, Beyit 2). [leblerin, -lerin]

Zahm-ı cânım gördi müjgānuñ duz ekmek bilmedi / **Leblerüñle** niçe demdür var iken haq-ı nemek (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 160, Beyit 2). [lebleriñle, -leriñle]

Haţţ-ı cân ise Raḥîmî kāmranlıktan murād / Var özüñ bir Hüsrev [ü] Şîrîn **lebe** Ferhād kıl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 163, Beyit 7). [lebe, -e]

Düşmez ağızuña ezilme o şeker **lebden** üzül / Ger gerekse saña başuñ çeke gör ey meges el (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 167, Beyit 2). [lebden, -den]

Sâkiyâ bize **lebüñ** cāmını şun nûş idelüm / Bâde-i ‘aşk ile cân u dili ser-hoş idelüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 190, Beyit 1). [lebüñ, -üñ]

Sensizin dirlik dilersem gamzeñe katlüm hālāl / **Leblerüñsüz** zindegāni cânuma olsun harām (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 220, Beyit 3). [lebleriñsüz, -leriñsüz]

Lebüñ bezminde ey gonca şarāb-ı nāba ‘aşk olsun / Ümîd-i nuql-i la‘lûñle yinen ‘unnāba ‘aşk olsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 248, Beyit 1). [lebüñ, -üñ]

Lebüñ devrinde şol hūşyāra ey sākî selām olsun / Hayāl-i nergisüñl’olan humār u h’āba ‘aşk olsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 248, Beyit 2). [lebüñ, -üñ]

Ṭālib olan sen **lebi** la‘l ü dişi dūr-dāneye / Habbeye almaz ‘Aden dürrin Bedaḥşān cevherin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 252, Beyit 2). [lebi, -i]

Ḳanımı dök cânımı al rāziyam tek şun **lebüñ** / Soñra tıyup gamzeñ öldürürse ola kana kan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 260, Beyit 2). [lebüñ, -üñ]

Lebüñden gelmedi cân derdine bir nuţq-ı em bir gün / Bu gamdan gam mı itsem ‘azm-i iklîm-i ‘adem bir gün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 264, Beyit 1). [lebüñden, -üñden]

Kime şorsam **lebüñ** cân gibi hiç ‘âlemde görmiş yok / Görinür ‘ayn-ı ‘āşıkda hilālāsâ ‘ıyān ebrü (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 270, Beyit 6). [lebüñ, -üñ]

Lebüñçün ey büt-i Çîn âh eksük olmadı çîni / Baña bildür haţāmı niçün eyler kaşd-ı cân ebrü (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 270, Beyit 5). [lebüñçün, -üñçün]

Şun **lebüñ** cāmını ser-mest-i mey-âşāmlara / Mürdeyüz cân vire tā bu dil-i nā-kāmlara (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 279, Beyit 1). [lebüñ, -üñ]

Hezārān dāğ-ı ğam var gül yüzüñsüz lāleveş dilde / **Lebüñsüz** beste cānum ğonca açmaz belki geh gülde
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 281, Beyit 1). [lebüñsüz, -üñsüz]

Lebi şeftālusu cüllābına ben ħanda ħandum āh / Şehādet itme nā-ħaħ yere girme ħana ey vişne (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 282, Beyit 4). [lebi, -i]

Lebin öpmekde āl it ter düşer nāzük-ťabī'atdur / Şaħın reng almasun ol ğonca-leb mestāne ey vişne
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 282, Beyit 5). [lebin, -in]

Rahîminüñ **lebi** hecriyle aħan ħanlı yaşını / Deminde yāre rengin eyle bir efsāne ey vişne (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 282, Beyit 7). [lebi, -i]

Lebinden dem uraldan sen döker ħan çeşm-i giryānum / Niçün ħan üzre ħan itdüñ girüp meydāna ey vişne
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 282, Beyit 2). [lebinden, -inden]

Hecr ile öldüm meded depret **lebüñ** şor ħālūmi / Zinde eyle bendeñüm bir cām-ı rûĥ-efzāyla (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 290, Beyit 3). [lebüñ, -üñ]

Ķāmetüñ serv ü **lebüñ** ğonca yañaġuñ berg-i gül / Sebze-i bāğ-ı leťāfetdür ħaťuñ bî-iştibāĥ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 294, Beyit 3). [lebüñ, -üñ]

Meclise geldüġini di ol **lebi** mey-ġūnumuñ / Müjde kānı vireyin sākī saña cānum yine (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 296, Beyit 3). [lebi, -i]

Benem ĥod baña yandı ben yıķıldum sākīyā luťf it / **Lebüñ** cāmını şun cān u dilüm mest ü ĥarāb eyle
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 299, Beyit 5). [lebüñ, -üñ]

Lebüñ bu cānuma ĥelvā-yı bî-bedeldür ola / Ħayāl-i ħāmeti ħopuñ dile emeldür ola (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 307, Beyit 1). [lebüñ, -üñ]

Lebüñi çeşme-i cān Ka'be görmiş adam yok / Perī vişāl gibi mā-ĥaşal meşeldür ola (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 307, Beyit 4). [lebüñi, -üñi]

Cān **lebüñ** cāmın görüp mestāne şeklin baġladı / Yandı şem'-i şevķe dil pervāne şeklin baġladı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 308, Beyit 1). [lebüñ, -üñ]

Lebine al ruĥı āl-i peyem-ber geċinür / Şoralum ālıla cāndan gele bu peyġāmı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 310, Beyit 5). [lebine, -ine]

Şalınma nārvenveş itme tenhā bezm-i kuhsārı / Ruĥuña lāle ħan düşmen **lebüñe** mey kıızıl yaġı
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 311, Beyit 4). [lebüñe, -üñe]

Görmek isterseñ cinān bāġında ger cān bāġını / Bir **lebi** ġoncayla gel seyr eyle sulťān bāġını (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 317, Beyit 1). [lebi, -i]

Lebüñ devrinde ben pür-derd-i rüz u şām-ı hicrānam / Şarāb-ı cām-ı vaşluñ ile sürer kişi devrānı
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 320, Beyit 3). [lebüñ, -üñ]

Ruĥuñsuz almam ey meh zerreye ĥürşid-i raĥşānı / Yire geċsün neme yarar **lebiñsüz** āb-ı ĥayvānı
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 335, Beyit 1). [lebiñsüz, -iñsüz]

Niçe ĥayrānı olmasun gören ol ċāşnı-ġirüñ / **Lebi** sükker börek ĥaddı ġülāc-ı ĥūn-ı sübĥānı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 337, Beyit 3). [lebi, -i]

Ey **lebüñ** ĥasta dilüñ derdine dermān ċelebi / Ten-i fersüdeme ġüťār-ı **lebüñ** cān ċelebi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 338, Beyit 1). [lebüñ, -üñ]

Şarāb-ı ‘aşk ile ser-mest ü evgār olmışam sākī / **Lebüñ** cāmını şun öpdür baña ol sākīd ü sākī (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 347, Beyit 1). [lebüñ, -üñ]

Lebin öpmek müyesser olmadı bir şem‘-i ruhsāruñ / Velikin oda yanmış cāna sūzumdan güdāz irdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 349, Beyit 2). [lebin, -in]

leb ü dendān: Dudak ve diş.

Leb ü dendānuñ ańıcağ gözüümüñ / İçi bir la‘l gāh lü‘lü‘dür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 48, Beyit 4). [leb ü dendānuñ, -uñ]

leb ü hadd: Dudak ve yanak.

Şām-ı hecrüñde **leb ü haddüñle** gördi sūzişem / Cān eridüp şubha dek yanup tüter her bār şem‘ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 127, Beyit 5). [leb ü haddüñle, -üñle]

leb-ā-leb tolū: Ağzına kadar dolu.

Bāde-i bezm-i ezel birle **leb-ā-leb toludur** / Şüfiyā nüş ide gör cām-ı muşaffādur dil (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 168, Beyit 4). [leb-ā-leb toludur, -dur]

leb-i bezm: Meclisin kenarı.

Leb-i bezminden ayru ey felek çeşmin Raḥîmîñüñ / Dem-ā-dem döne döne sāğar-ı mercāna döndürdüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 147, Beyit 5). [leb-i bezminden, -inden]

leb-i cānān: Sevgilinin dudağı.

Şol dem itmişdüm **leb-i cānān** ile ben cānı bir / Dü cihān yoğidi bir bilürdi cān cānānı bir (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 68, Beyit 1). [leb-i cānān,]

Ḥayli dem ben teşne-dil çekdüm **leb-i cānān** ğamın / Çekmedüm ‘ömrümde bir gün çeşme-i ḥayvān ğamın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 255, Beyit 1). [leb-i cānān,]

Ḥoş-ābuñ ḥoş-müşābihdür **leb-i cānāna** ey vişne / Mezāk-ı mey-ḥoşuñ rengin teselli cāna ey vişne (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 282, Beyit 1). [leb-i cānāna, -a]

leb-i cānāne: Sevgilinin dudağı.

Leb-i cānāneye biñ cān ile sen cānı teslim it / Raḥîmî çık aradan yiter olduñ ortada nāşı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 318, Beyit 7). [leb-i cānāneye, -ye]

leb-i cān-baḥş: Can veren dudak.

Müşteriyem **leb-i cān-baḥşına** biñ cān ile ben / Yok ziyānum yine bir aşşılı bāzārum var (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 73, Beyit 2). [leb-i cān-baḥşına, -ına]

Leb-i cân-baḥşı virür ḥasta dile gerçi ḥayât / Sitem-i ḡamze-i fettân ile öldüm gitdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 345, Beyit 2). [leb-i cân-baḥşı, -ı]

leb-i deryâ-yı hind: Hint denizinin kenarı.

Sevâd-ı levḥ-i dîdem içre ‘aks-i kâkül ü kaddûñ / **Leb-i deryâ-yı Hind** içre hemân bir serv-i dil-cûdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 79, Beyit 2). [leb-i deryâ-yı hind,]

leb-i dil-ber: Sevgilinin dudağı.

Süḥan şarrâfı katında Raḥîmî la‘li n’eylerler / **Leb-i dil-berde** lafz-ı gevher-i kem-yâba ‘aşk olsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 248, Beyit 5). [leb-i dil-berde, -de]

leb-i hecr: Ayrılık dudağı.

Leb-i hecriyle yârûñ ḥastayum ey nâle luṭf eyle / Felek evcine çıķduķda müdâvâ şor Mesîḥâdan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 250, Beyit 2). [leb-i hecriyle, -iyle]

lebi ‘îsâ: Hz. İsa nefesli, ölüyü diriltici dudağa sahip olan sevgili.

Ey **lebi ‘îsâ** baña karşı ne hoş nâz idesin / Cevr ile öldüresin cân ile bîmâruñ olam (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 206, Beyit 4). [lebi ‘îsâ,]

leb-i la‘l-i şekerhâ: Şeker çiğneyen kırmızı dudak.

Dehânı sırrını şordum **leb-i la‘l-i şekerhâdan** / Didi mülk-i ‘ademde varı ancak bir ser-i müdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 79, Beyit 3). [leb-i la‘l-i şekerhâdan, -dan]

leb-i mey-gün: Sevgilinin şarap rengine olan kırmızı dudağı.

Sen **leb-i mey-gün** ḡamdan cân virürsem ķurbuñ / Eylesün bennâ binâsı vaż‘ını mey-ḥâne tavr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 66, Beyit 2). [leb-i mey-gün,]

Ṭolular nûş it Raḥîmî bir **leb-i mey-gün** ile / Olmadan bezm-i ezelden kâse-i ‘ömrüñ ṭolu (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 275, Beyit 5). [leb-i mey-gün,]

leb-i şîrîn: Tatlı dudak. // Şîrin'in dudağı.

Yine Ferḥâd-ı ḡam-fersâya peydâ oldu şandılar / **Leb-i şîrînüñ** aṇdum âḥ idüp dün kūḥsâr içre (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 284, Beyit 6). [leb-i şîrînüñ, -üñ]

lebiçün: Dudağı için.

Rahîmî gamze kıldı kalb-i meftûn / **Lebiçün** cân gama merhûn olupdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 45, Beyit 5). [lebiçün,]

lebin öp-: (Sevgilinin) Dudağını öpmek.

İddur ıtarh it gamı ıaşr-ı ferağ bünyâd kıl / Öp lebin yârüñ dilâ cāndan mübârek bâd kıl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 163, Beyit 1). [lebin öp,]

leclâc: Satranç oyununun icat eden kişi.

Anuñ içün ruğ sürer şāhum Rahîmî kapuña / Naṭ-ı hüsnünde vefâ şatrancınuñ **leclâcıdur** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 59, Beyit 7). [leclâcıdur, -ıdur]

lem'a:

1.Parıltı || İlahi, beşeri aşka dair ufacak bir etki.

Nûr-ı nâr-ı aşqdan bir **lem'a** taḥşil eyleyen / Yanmağa pervâne olur bilmez ol pervâ nedür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 92, Beyit 3). [lem'a,]

2. Parıltı, parlaklık.

Şu kim bir **lem'a** ḥāşıl eyledi envâr-ı şevkuñdan / Anuñ her zerresin gün gibi dehr-ārâ iden sensin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 261, Beyit 4). [lem'a,]

lem'a-i âsâr-ı mihri: Güneşin izlerinin parıltısı.

Ārızuñ ben zerreye arz eyle ey rüşen-zamîr / **Lem'a-i âsâr-ı mihri** âfitâbiler bilür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 89, Beyit 4). [lem'a-i âsâr-ı mihri, -i]

lem'a-i nûr-ı nebî: Peygamberin nurunun parıltısı.

Ārızında zâhir olmuş **lem'a-i nûr-ı Nebî** / Hüsn içinde beñzemiş çok pîr-i Ken'ân oğlına (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 306, Beyit 3). [lem'a-i nûr-ı nebî,]

lem'avâr ol-: Parıltılı olmak.

Şol dil ki zerrece ola mihrüñle lem'avâr / Gün gibi dehre şöhre-i devrân olur ıalur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 43, Beyit 5). [lem'avâr ola, -a]

leng: Topal, aksak.

Yolum geh küh geh hāmûn u menzil dor atum **leng** / Yigitlik gitdi pîr oldum reh-i hecründe pâ-der-gil (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 176, Beyit 4). [leng,]

lenger: Gemi demiri, çapa.

Çok furtına şavurdu hevâ-yı ğam-ı zülfüñ / **Lenger** birağup kıomadı bir yana şalınsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 254, Beyit 10). [lenger,]

lerzân ol-: Titremek.

Şokunsa her kaçan nâziyla ol serv-i revân şorguc / İrüp teb tâb-ı hayretden **olur lerzân** hemân şorguc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 25, Beyit 1). [lerzân olur, -ur]

leşker: Asker.

Dâğlar zerrîn-libâsum zahm-ı sînem hancerüm / Pâdişâh-ı kişver-i fakram kanâ‘at **leşkerüm** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 208, Beyit 1). [leşkerüm, -üm]

let: Dayak, dövme.

Bu dehrüñ devleti **let** derhemi hem tablı pür-ğavğâ / Dilâ her sancağı bir sancı ancak inkıyâd itme (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 302, Beyit 4). [let,]

letâfet: Güzellik.

Ey **letâfet** gülşeninde serv-i reftârüm Hasan / Zülfi sünbül kıaddi gül ferhunde didârüm Hasan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 268, Beyit 1). [letâfet,]

letâfet bağ: Hoşluk, latiflik bahçesi.

Bu gün kıadd-i hilâl-i ‘îd reşk-i ebruvânuñdur / **Letâfet bağına** revnaķ viren mevzûn nihâlûñdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 97, Beyit 2). [letâfet bağına, -na]

letâfet gülşeni: Güzelliğın gül bahçesi.

Letâfet gülşeninde gülşen ol gül gibi ey ğonca / Ğamından incinüp hâruñ şakın çekme melâletler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 81, Beyit 4). [letâfet gülşeninde, -nde]

Letâfet gülşeninde yine bir gül-berg-i nâz irdi / Hezârân bülbül-i ğüyâsı var bir ‘aşķ-bâz irdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 349, Beyit 1). [letâfet gülşeninde, -nde]

levh: Sayfa.

Defter-i ‘aşķumı taşhîh idemez kâtib-i dehr / **Levhden** lâyiğ ola aña meger istinsâh (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 29, Beyit 3). [levhden, -den]

Müjem resm eyler iken gözde şekl-i hüsn-i maṭbū‘uñ / alem **levḥ** üzre taḥr r itmemiřdi daḥi ř ret naķř (Kütahyalı Raḥ m  D v nı, Gazel 122, Beyit 5). [levḥ,]

levḥa: Yazı.

Meř -i ‘ař uñ aralarken ben senüñ daḥi alem / **Levḥa** yazmamış idi Leyl  v  Mecn ndan miş l (Kütahyalı Raḥ m  D v nı, Gazel 172, Beyit 3). [levḥa,]

leyl   neh r: Gece ve gündüz, sürekli.

Sevd -yı zülf   řev -i ‘iz ruñla ay u gün / Eyler řab  yeli gibi **leyl   neh r** g c (Kütahyalı Raḥ m  D v nı, Gazel 26, Beyit 3). [leyl   neh r,]

Sen boyı servi ken r itmek i  n **leyl   neh r** / Yetmiş iki dereden şu getürür ır  b nar (Kütahyalı Raḥ m  D v nı, Gazel 102, Beyit 1). [leyl   neh r,]

Gün olur ay yüzini görmezem geçer bir yıl / Bu ḥurd [u] ḥ  b ya **leyl   neh r ** n’eyleyeyin (Kütahyalı Raḥ m  D v nı, Gazel 231, Beyit 2). [leyl   neh r , -ı]

Dilerseñ gün gibi günden güne efz n ola řev uñ / Bu devri z yi  itme meh gibi **leyl   neh r** içre (Kütahyalı Raḥ m  D v nı, Gazel 284, Beyit 2). [leyl   neh r,]

leyl : Leyla ile Mecnun hik yesinin kadın kahramanı.

V   amda d n gice Mecn nı gördüm z r ider /   h u v veyl  v  **Leyl ** zikrini tekr r ider (Kütahyalı Raḥ m  D v nı, Gazel 78, Beyit 1). [leyl ,]

leyl  v  mecn n: Leyla ve Mecnun (hik yesi).

Meř -i ‘ař uñ aralarken ben senüñ daḥi alem / Levḥa yazmamış idi **Leyl  v  Mecn ndan** miş l (Kütahyalı Raḥ m  D v nı, Gazel 172, Beyit 3). [leyl  v  mecn ndan, -dan]

leyl yı řaçuñçün: Kara saçın i  n (Leyla ve Mecnun hik yesine telmih vardır.)

Dil-i d v ne **Leyl yı řaçuñçün** / Yürür sevd -zede Mecn n olupdur (Kütahyalı Raḥ m  D v nı, Gazel 45, Beyit 4). [leyl yı řaçuñçün, -yı, -uñ  n]

leyl -yı zülf: Saçının karanlığı (Leyla kelimesi tevriyeli kullanılmıştır. Leyla ve Mecnun hik yesinin kadın kahramanı Leyla’ya telmih vardır.)

şeb-i adri bu ben Mecn nuñuñ **Leyl -yı z lf    r** / M b rek ‘ d-ı ferḥundem mev ‘ d-i viş l    r (Kütahyalı Raḥ m  D v nı, Gazel 97, Beyit 4). [leyl -yı z lf    r, -    r]

Leyl -yı z lf      şu ki meft nuñ olmaya /    il midür o kimse ki Mecn nuñ olmaya (Kütahyalı Raḥ m  D v nı, Gazel 300, Beyit 1). [leyl -yı z lf     , -     ]

leyl-i fūrkat: Ayrılık gecesi.

Şubḥ-ı vaşluñla müşerref kıl Raḥīmī bendeñi / **Leyl-i fūrkatde** yiter geçdi günü ey yüzi mäh (Kütahyalı Raḥīmī Dîvânı, Gazel 276, Beyit 7). [leyl-i fūrkatde, -de]

leżiz: Lezzetli, tatlı, hoş.

N'ola Raḥīmī buse isterse lebleründen / Cānā **leżiz** ü terdür ekşer gıdā-yı nev-rüz (Kütahyalı Raḥīmī Dîvânı, Gazel 108, Beyit 7). [leżiz,]

lezzet: Zevk, haz.

Nār-ı ğam sen şehden ayru **lezzetin** telḥ eylemiş / Zerd ü zār olup benüm gibi ṭurup aĝlar şem^c (Kütahyalı Raḥīmī Dîvânı, Gazel 127, Beyit 4). [lezzetin, -in]

libās: Elbise, giysi.

Geydi nūrānī **libāsın** şemsi dülbendin şarup / Karşu çıkdı gün sürüp pāyuña yüz mānend-i āb (Kütahyalı Raḥīmī Dîvânı, Gazel 14, Beyit 2). [libāsın, -ın]

libās-ı ḥaḍrā: Yeşil elbise.

Geymiş vücūd-ı ‘ālem aḥḍar **libās-ı ḥaḍrā** / Şāḥ-ı gül üzre degmiş la‘lin ḳabā-yı nev-rüz (Kütahyalı Raḥīmī Dîvânı, Gazel 108, Beyit 2). [libās-ı ḥaḍrā,]

licām-ı şer‘i ur-: Şeriat dizginini vurmak.

Binüp nefis atına terk it Raḥīmī ‘örf-i ma‘rūfı / **Licām-ı şer‘i urup** ḳāḍıdan ḳullan hevā raḥşın (Kütahyalı Raḥīmī Dîvânı, Gazel 235, Beyit 7). [licām-ı şer‘i urup, -up]

lik: Ama, lakin.

Bir degül biñ cān fidā eyler Raḥīmī yoluña / **Lik** ḥūra geçmez ey ebrū kemān ḳurbānımız (Kütahyalı Raḥīmī Dîvânı, Gazel 106, Beyit 7). [lik,]

Mescide gelse alur seccāde sūsen omzuna / **Lik** bāĝa varsa mey var ḳoltuĝında bir ḳabaḳ (Kütahyalı Raḥīmī Dîvânı, Gazel 140, Beyit 4). [lik,]

Gerçi ey şeh bir feraḥ menzil bu şehir-i Bergama / Gün yüzüñsüz **lik** biñ şādisi degmez bir ĝama (Kütahyalı Raḥīmī Dîvânı, Gazel 286, Beyit 1). [lik,]

likin: Lâkin, ancak, ama.

Efsāne-i zülfüñi göñül kıldı Muṭavvel / **Likin** dehenüñ şerḥin iñen Muḥtaşar eyler (Kütahyalı Raḥīmī Dîvânı, Gazel 60, Beyit 6). [likin,]

limûn: Limon.

Raḥîmî bâğ-ı ‘âlemde naşîbüñ bildüm ayvadır / Anuñçün reng-i ruḥsârûñ bu gün **limûna** beñzetdüm
(Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 198, Beyit 5). [limûna, -a]

livā: Sancak, bayrak.

Tîr ğamzeñ yâ kaşuñ ḳaddüñ **livā** zülfüñ cüyüş / Mülk-i ḥüsne server-i şāḥib-ḳırānsın yâ Ḥüseyn
(Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 237, Beyit 2). [livā,]

liyāḳat: Layık, yaraşır, uygun olmak.

Liyāḳat yok ğulām-ı dergehüñden dimege bende / Yiter bu ulu rağbet uşda ser-ḥayl-i sükkānum ben
(Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 234, Beyit 4). [liyāḳat,]

loḳma: Ağza bir defada alınıp götürülen yiyecek parçası.

Matbaḥ-ı ḥün-ı tevekkülde idenler i‘tikāf / Çekmedi balın belāsın yimedi **loḳma** ğamın (Kütahyalı Raḥîmî
Dîvânı, Gazel 256, Beyit 3). [loḳma,]

loḳmān: Hikmetli sözleri ve hikâyeleri ile efsaneleşip her derdin devasını bildiği rivayet edilen hekim.

Şifā olmaz budur Ḳānūn-ı bīmār-ı ğam-ı ‘aşḳa / Teraḥḥum idüp Eflāṭūn u ger **Loḳmāna** gönderseñ
(Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 151, Beyit 8). [loḳmāna, -a]

lu‘b: Oyun, hile.

Māt eyler idi at şalup üstüme şāḥ-ı ğam / Bir **lu‘b** ile piyāde olaldan müsellemem (Kütahyalı Raḥîmî
Dîvânı, Gazel 200, Beyit 3). [lu‘b,]

luṭf: Yardım, inayet, ihsan.

Luṭf ile yap yap Raḥîmîñüñ yıkık gönlin hemān / Bir velāyet zāhir it ey kām-kār-ı evliyā (Kütahyalı
Raḥîmî Dîvânı, Gazel 9, Beyit 13). [luṭf,]

Luṭf ile güftāra gel bî-ḳıymet olsun la‘l ü dür / Leblerüñ depret nebāt-ı Mışra ḳalmasun revāc (Kütahyalı
Raḥîmî Dîvânı, Gazel 27, Beyit 3). [luṭf,]

Luṭfiyla ḳaçan ben ḳula ol şeh nazar eyler / Bir müflis iken pādīşehi tācver eyler (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı,
Gazel 60, Beyit 1). [luṭfiyla, -ıyla]

Ġam-ı ferdā içün endīşe çekme bu günü hoş gör / Yine virmek anuñdur **luṭf** ol perverdigāruñdur
(Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 95, Beyit 3). [luṭf,]

Luṭfuñ nesim ile hoş-dem hevā-yı nev-rüz / Tāb-ı ‘ıẓāruñ ile ḥurrem feẓā-yı nev-rüz (Kütahyalı Raḥîmî
Dîvânı, Gazel 108, Beyit 1). [luṭfuñ, -uñ]

Rahîmî göre billâhî bu şâh-ı ‘âdilüñ **luṭfin** / Raḳîbe meyl idüp kesmez vefâsın ben ḳulından hem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 204, Beyit 5). [luṭfin, -ın]

Teng ü lâlüm dehen ü **luṭfını** şerḥ eylemede / Ṭab‘-ı dür-bârum ile gerçi süḥan-dânem ben (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 225, Beyit 2). [luṭfını, -ını]

Seg-i kūyuñ dimek ḥaddüm degül uş ol da **luṭfuñdur** / Gedâña bu ululıḳları şâhum hep sen eylersin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 230, Beyit 5). [luṭfuñdur, -uñdur]

Rahîmî ḥod ḳadîmî bir gedâ-yı ḡam-güsârũdur / Anı **luṭfuñla** şād eyle gel ey şâh-ı kerem bir gün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 264, Beyit 7). [luṭfuñla, -uñla]

Vefâ ehline cevri ḳāḍıdan ḳullan benüm şâhum / Yoluñda ḥāḳũne orsayı ḳo **luṭfuñla** ur sâye (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 289, Beyit 4). [luṭfuñla, -uñla]

‘Aṭā vü **luṭf** günü mevsim-i ‘ināyetdür / Şehā Rahîmîye şefḳat zemānı gelmedi mi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 340, Beyit 5). [luṭf,]

luṭf eyle-: İyilik ve ihsanda bulunmak.

Şikeste-ḥâtırum **luṭf eyle** bir ḳalbi şınıḳdan şor / Vücūdı seng-i cevriyle zaḥmdâr olmayan bilmez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 116, Beyit 6). [luṭf eyle,]

Ḥayliden müştāḳıyuz göster cemāl-i ḥurremũñ / Ḥāṭır-ı maḥzũnumuz **luṭf eyle** bir gün şād ḳıl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 163, Beyit 3). [luṭf eyle,]

Leb-i hecriyle yârũñ ḥastayum ey nāle **luṭf eyle** / Felek evcine çıḳduḳda müdāvā şor Mesîḥādan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 250, Beyit 2). [luṭf eyle,]

Yazma cürmin ol peri ‘aşḳında ben dîvānenũñ / Ey melek **luṭf eyle** insāniyyet ile ādeme (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 286, Beyit 4). [luṭf eyle,]

Selāmet semtine **luṭf eyle** taḥrîk itme ey şũfi / Ḥarābāt ehliyem nũş eyledüm ben cām-ı bed-nāmı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 324, Beyit 3). [luṭf eyle,]

luṭf it-: İhsanda, iyilikte bulunmak.

Ḡuşşa-i hecrũñ Rahîmî ḡöñlini ḡamnāk ider / Vuşlatuñla **luṭf idüp** şād it feraḥnāk olsun ol (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 179, Beyit 5). [luṭf idüp, -üp]

Nazardan dür idüp ol pîri **luṭf it** şermsār itme / Rahîmî pür-ḥaṭā bendeñdür ey şâh-ı ‘aṭā-baḥşum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 278, Beyit 7). [luṭf it,]

Benem ḥod baña yandı ben yıḳıldum sāḳiyā **luṭf it** / Lebũñ cāmını şun cān u dilüm mest ü ḥarāb eyle (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 299, Beyit 5). [luṭf it,]

İtdüḡi ḡulmi Rahîmî mūra **luṭf it** āsafā / Bāri bir gün ‘arz ḳıl sulṭān Süleymān oḡlına (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 306, Beyit 5). [luṭf it,]

luṭf u kerem: İhsan ve cömertlik.

Var iken **luṭf u kerem** kılma sitem semtine ‘azm / Eyleme imsāke meyli var iken imkân-ı cūd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 34, Beyit 4). [luṭf u kerem,]

luṭf-ı bî-pâyân: Sonsuz yardım, ihsan.

Başum seng-i cefâyıyla yarup kan eyleyüp yaşum / Kanı ol demlerüm añ **luṭf-ı bî-pâyānuñı** yād it (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 19, Beyit 3). [luṭf-ı bî-pâyānuñı, -uñı]

luṭf-ı güftār: Güzel sözler || sevgilinin güzel sözleri.

Vaşf-ı kaddüñle Raḥîmî rast u mevzün-ṭab‘dur / **Luṭf-ı güftāruñla** ağızından yağar dürr-i hoş-āb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 11, Beyit 7). [luṭf-ı güftāruñla, -uñla]

luṭf-ı raḥîmî: Rahimi'nin iyiliği.

Şāhum nazar it **luṭf-ı Raḥîmîyi** ziyād it / Ol şā‘ir-i nāzükde bu tarz-ı Ḥaseni gör (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 52, Beyit 5). [luṭf-ı raḥîmîyi, -yi]

lūcce-i ‘ummān: Engin deniz.

Emr it bu dem ey dürr-i girān-māye demidür / Ğavvāş-ı ṭaleb **lūcce-i ‘ummāna** şalınsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 254, Beyit 2). [lūcce-i ‘ummāna, -a]

lū‘lū‘: İnci.

Güzelsin bî-bedelsin müntehāsın sidre ḥaqqıçün / Ruḥuñ cennet lebüñ kevşer dişüñ **lū‘lū‘** kadüñ ṭübā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 7, Beyit 6). [lū‘lū‘,]

Leb ü dendānuñ añaçak gözümüñ / İçi bir la‘l gāh **lū‘lū‘dür** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 48, Beyit 4). [lū‘lū‘dür, -dür]

Ḥad ü dendān hecriyle dökülen kanlu yaşumdan / Olupdur dāğda lāle ṭolupdur baḥr içi **lū‘lū‘** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 272, Beyit 2). [lū‘lū‘,]

lū‘lū‘-i şeh-vār: İri inci.

Yaşuma hem-dem olan yārümi gir gözlerüme / Qandadur ol dişi dürr **lū‘lū‘-i şeh-vāra** yapış (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 120, Beyit 2). [lū‘lū‘-i şeh-vāra, -a]

M

mā: Su.

Göremez pāk-nazarla ruḥ-ı dil-cūñı ḥasūd / Nice me‘vā ide **mā** dide-i nā-bīnāda (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 280, Beyit 4). [mā,]

La'lün benüm idince yaşıyla cânı şatdum / Ser-mâyeden ziyānum yok yine **māya** döndi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 331, Beyit 4). [māya, -ya]

ma'arîf: Marifet, ilim, hüner.

Ma'arîf Büstânında bu gün Sa'dî-i vaktem ben / Yüzüme güle bak ben de idüm bir Gülsitân peydâ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 5, Beyit 4). [ma'arîf, -em]

Rahîmî hâlünü 'arz it der-i şâh-ı sühan-dâna / **Ma'arîf** şehrinün şâhı feşâhat nükte-güyudur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 70, Beyit 5). [ma'arîf,]

Menzil-i şaf-ı ni'âl oldu **ma'arîf** ehlinün / Sâkin-i şadr-ı şadâret oldu nâ-dân ey gönül (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 174, Beyit 2). [ma'arîf,]

Semend-i tab'uma yügrük geçenler hem-'inân olmaz / **Ma'arîf** sâhasında ögdül almış bād-pâyâyam ben (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 238, Beyit 4). [ma'arîf,]

Ey Rahîmî ben **ma'arîf** bahrinün gavvâşyam / Dehr şarrâfına şatam n'ola 'îrfân cevherin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 252, Beyit 7). [ma'arîf,]

Ma'arîf mezra'ında hûşe-çîn olmak dilerseñ ger / Şağın taş olmasun tohm ekdüğün qalbün türâb eyle (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 299, Beyit 4). [ma'arîf,]

mabeyin düş-: Araları açılmak.

Cân mâ-cerâ-yı hecrün ile hem-dem olalı / Gönlümle gözüüm ortasına **düşdi mabeyin** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 258, Beyit 3). [mabeyin düşdi, -di]

mā-beyn: İki şeyin arası, ara.

Ey Rahîmî başuma ter düşdi deryâ acıdı / Düşeli dildâr ile **mā-beynüme** bu mâ-cerâ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 3, Beyit 7). [mā-beynüme, -üme]

Bahr ile **mā-beyni** terdür yaşumuñ / Çeşmüme kan yağıdır Nîl ü Aras (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 119, Beyit 3). [mā-beyni, -i]

Yoluma itdi benüm bir kanlıdur dürr yaşuma / Ter düşerdi yâr ile **mā-beyni** ol deryâ bu gün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 227, Beyit 5). [mā-beyni, -i]

Hem-demüm yok eşk-i çeşmümden biraz kan ağlasam / Ter düşürmişdür benüm **mā-beynümi** deryâyıla (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 290, Beyit 6). [mā-beynümi, -ümi]

Yaşumla bahr-i dehrün şimdi terdür katı **mā-beyni** / Başaldan bağrına kân gibi sen la'l-i dür-efşânı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 333, Beyit 4). [mā-beyni, -i]

mā-cerâ: Yaşanan olaylar dizisi, baştan geçen, vukû bulan hal ve olay.

Ey Rahîmî başuma ter düşdi deryâ acıdı / Düşeli dildâr ile mā-beynüme bu **mā-cerâ** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 3, Beyit 7). [mā-cerâ,]

Akça şuyun **mā-cerāsın** bilmek isterseñ eger / Karadeñiz gibi çeşmünden akan deryāya bak (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 137, Beyit 5). [mā-cerāsın, -sın]

Gökde āhum yirde yaşum **mā-cerāsı** söylenür / Māh u māhî mihrüme şahid semādan tā semek (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 160, Beyit 3). [mā-cerāsı, -sı]

mā-cerā-yı eşk-i çeşm: Göz yaşının serüveni, akışı.

Mā-cerā-yı eşk-i çeşmüm bilmek isterseñ eger / Ey perî-rû ‘aynıdur her dem revān enhāra bak (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 139, Beyit 2). [mā-cerā-yı eşk-i çeşmüm, -üm]

mā-cerā-yı eşk: Gözyaşı serüveni.

Ey Raḥîmî şāyî‘ itdi **mā-cerā-yı eşkümi** / Baña kerîm yâ Rab ez-în dîde-i ḥün-bâr hem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 209, Beyit 7). [mā-cerā-yı eşkümi, -ümi]

Bilür hep **mā-cerā-yı eşkümi** yok bilmedün kimse / Benüm nem var yaşum her dilde deryā eyleyen sensin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 262, Beyit 5). [mā-cerā-yı eşkümi, -ümi]

Pāyuña ey serv-kāmet bir dem-i fırsat bulup / **Mā-cerā-yı eşkümi** bir bir beyān itsem dirin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 266, Beyit 5). [mā-cerā-yı eşkümi, -ümi]

mā-cerā-yı hecr: Ayrılık olayı.

Cān **mā-cerā-yı hecrüñ** ile hem-dem olalı / Göñlümle gözüm ortasına düşdi mabeyin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 258, Beyit 3). [mā-cerā-yı hecrüñ, -üñ]

mā-cerā-yı ‘ummān: Okyanus macerası.

Benümle hem-dem olan yaşuma su’āl itsün / Katı derin bilür ol **mā-cerā-yı ‘ummānı** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 326, Beyit 2). [mā-cerā-yı ‘ummānı, -ı]

māçîn: Çin'in güney kısmı.

Şabāya çîn-i zülfüñ ideli her çın şehir peydā / İder tā Çîn ü **Māçîne** varınca müşgter peydā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 1, Beyit 1). [māçîne, -e]

Dişüñ mānend-i dürr zülfüñ gibi müşg / Bulınmaz Çîn ü **Māçîn** ü Yemende (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 277, Beyit 2). [māçîn,]

māddi: Madde ile ilgili, maddesel, manevi karşıtı.

Çeşmümde gubār-ı kademün eylese **māddi** / Hāşıyyet-i kühl-ı başārāsā eşer eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 60, Beyit 2). [māddi,]

ma‘den: Maden, kaynak.

Hayāl ü fikr-i dendân u dehân-ı yâra me'vâdur / Ne dürrüñ **ma'denidür** gör ne cevher kânıdur gön'lüm
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 202, Beyit 4). [*ma'denidür, -idür*]

Vaţan tıtdı gözüm içre hayâl-i la'l-i dendânuñ / Ne cevher **ma'deniyüz** gör ne dürrüñ kâniyuz şimdi
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 329, Beyit 2). [*ma'deniyüz, -iyüz*]

mā-fihā: Öteki dünya.

Gözümnden çıkdı yaşum gibi bu dünyā vü **mā-fihā** / Anuñ bir gayrıdan ümmîd-vârı var benüm yokdum
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 98, Beyit 4). [*mā-fihā,]*

Varlıgum naqd-i vücūduñladur ey genc-i murād / Yire geçsün sensizin dünyā vü **mā-fihā** bu gün
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 227, Beyit 2). [*mā-fihā,]*

Naqd-i maḳşūdum vücūduñ genc-i ümmîdüm kapuñ / Gözüme dünyā vü **mā-fihā** benüm berg-i giyāh
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 298, Beyit 6). [*mā-fihā,]*

mağrūr ol-: Güvenmek, aldanmak.

Vüfur-ı luţfuña **mağrūr olup** kıldum ise güstāh / Ümîd-i 'afv ile cürm ü cināyāt ihtiyār itdüm
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 194, Beyit 6). [*mağrūr olup, -up*]

māh:

1.Ay, kamer.

Çerh-i hüsn içre gönül gün yüzüñi **māh** bilür / Güneşe zerrece mihr itmezsin Allāh bilür
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 47, Beyit 1). [*māh,]*

Haţţ geldi şafḫa-i ḥaduña didügüm için / Āyineñ üzre **māh** gibi ḳonmasun ğubār
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 80, Beyit 3). [*māh,]*

Şevḳüm şu'āi genc-i ğamuñ şeb-çerāğıdır / Çerhüñ çü **māh** niteki her şeb-çerāğıdır
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 86, Beyit 1). [*māh,]*

Naḳş irdi **māha** mihre irişdi zevāl-i tām / Hüsnüñ şu'ā'ı şāyi' olalı ṭaraf ṭaraf
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 133, Beyit 2). [*māha, -a*]

Gökde āhum yirde yaşum mā-cerāsı söylenür / **Māh** u māhī mihrüme şāhid semādan tā semek
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 160, Beyit 3). [*māh,]*

Ruḫuñ **māhun** gözetmekden bu çeşmüñ eşḳ-i pervinin / Görür her gice yıldız şayduğum ḳaldı ṭaḥna meş'al
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 164, Beyit 2). [*māhun, -ın*]

Dolup sînem şu dem ki **māh** idüp dilden ki dem çekdüm / Beg oldı şandılar mülk-i ğama ṭabl u 'alem çekdüm
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 186, Beyit 1). [*māh,]*

Şehr içinde dün gice da'vā-yı hüsn eylerdi **māh** / Gün yüzüñ gördi bu gün eksükligin bildi temām
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 220, Beyit 4). [*māh,]*

Vişālüñ **māhına** gördüm seḫāb-ı hecr olur mā'il / Hemān dem bād-ı āhum günbed-i devvāra ṭabşurdum
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 221, Beyit 4). [*māhına, -ına*]

Mihr eylemedi **māha** Raḥîmî ruḥuñ özler / Göz göre çıkarsın mı o nûrî başarından (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 228, Beyit 7). [māha, -a]

Çerḥ-ı sincâbide **māh** u hâle şandum göricek / Geymiş ol meh-rû meger sammürdan bir şeb-külâh (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 276, Beyit 6). [māh,]

Seni germ-âbede seyr itmege ḥalvet bulımaz / Gündüzin mihr gice **māh** gelür câmlara (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 279, Beyit 2). [māh,]

Her gün alır ‘arızuñ zülf-i şebāsâ koynına / Hâledür **māhı** koyar her gice gūyâ koynına (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 288, Beyit 1). [māhı, -ı]

Firāk-ı ḥad u ebrûsıyla ḳaddüm ey felek bükdüñ / Yire geç göreyin tîz günde **māh** u nev- hilâlünle (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 292, Beyit 2). [māh,]

‘Arızında ḥaṭṭ görüp sen lâle-ḥaṭṭuñ itdüm âh / Sûzişümden mihr yandı dâğ urındı gökde **māh** (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 294, Beyit 1). [māh,]

Mihr ü **māh** öpmege virmem ayağüñ toprağın / Günde ger bir efser-i zerrîn koyalar başuma (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 295, Beyit 3). [māh,]

Ġarḳa virdi âb-ı çeşmüm süy-ı bahri ser-be-ser / Dûd-ı âhum çerḥe irdi şâhidüm mâi vü **māh** (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 298, Beyit 5). [māh,]

Bi-ḥamdillâh şeref **māhı** murādum üzre toğmışdır / Ümîd oldur ki sen ḥürşîd-i devlet fer vire dehre (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 304, Beyit 2). [māhı, -ı]

2. Ay yüzlü güzel.

Ḥarâret irmesün tâb-ı güneşden deyü ol **māha** / Duḥân-ı âh-ı dilden eyledüm bir sâyebân peydâ (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 5, Beyit 2). [māha, -a]

Ḥ‘aceyân-ı şehr ile mihr ‘arz idüp **māhum** kamer / Yüz sürüp na‘l-i semendüñe öpüp ḥāk-i rikâb (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 14, Beyit 3). [māhum, -um]

Gözüm yüzüm sürince o **māhuñ** rikâbına / Dökdüm şu deñlü aççaya vir bî-ḥisâb-ı sürḥ (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 30, Beyit 5). [māhuñ, -uñ]

Ḳaçan bir **māha** mihr itsem seḥâb-ı hecr olur ḥâ‘il / ‘Aceb ser-geşte baḥtum ṭâlî‘-i nâ-sâzkârum var (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 67, Beyit 2). [māha, -a]

Görinen çerḥ-i pür-encüm degül ey **māh** üstümde / Bu ṭāk-ı zer-nigâr-ı lâjiverdî bârgâhumdur (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 75, Beyit 3). [māh,]

Raḥîmî şanma ṭâlî‘ oldı çerḥ üzre hilâl-i ‘îd / O **māhuñ** kaşı fikriyle olan nâzûk ḥayâlündür (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 97, Beyit 7). [māhuñ, -uñ]

Meger var ise yâ Rabb bu kıyâmetden ‘alâmetdür / Benüm ḥürşîdüm ol **māha** muḳâbil ıktırân itmiş (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 124, Beyit 3). [māha, -a]

Meclisüñde şevḳ ile yaḳdı fitil-i cânını / Ṭañ degül olursa **māhum** maḫhar-ı envâr şem‘ (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 128, Beyit 4). [māhum, -um]

Ḥüsn-i yâra ḳıl nazar mihr itme ‘âlem mihrine / Dimezem **māhum** saña var bir ṭolingın aya bak (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 137, Beyit 2). [māhum, -um]

Zerrece ol **māhi** yā Rabb mihre kâ'il itmedüñ / Bâri bu ben mübtelâyı miḥnete mu'tād kııl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 163, Beyit 6). [māhi, -ı]

Didüm beñzer 'izāruñ âfitāba / Bu mı eksüklüğüm ey **māh** didüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 189, Beyit 3). [māh,]

Raḥîmî yok durur eksüklüğüm mihrinde ol **māhuñ** / Velikin kıldı tekmi olmağı ḥayfā ki noḡşānum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 201, Beyit 5). [māhuñ, -uñ]

Şararmış gün gibi táb-ı teb-i devrān ile beñzi / Şeref burcında bedr iken hilāle dönmiş ol **māhum** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 203, Beyit 2). [māhum, -um]

İrdi mi ol **māha** āyā ben ğubārından keder / Gözğü sende 'ālemüñ vech-i ziyāyı görmedüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 217, Beyit 5). [māha, -a]

Ḳamaşduñ baḳamaduñ göricek gün yüzün ol **māhuñ** / Neme yararsın ey dide senüñ her dem nemüñ gördüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 218, Beyit 5). [māhuñ, -uñ]

Felekden mihr umarsın sen dilā devrānı bilmezsin / O **māha** müttefiḳ cevır itmedesin anı bilmezsin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 229, Beyit 1). [māha, -a]

Şol dil ki mihr-i ḥüsnüñe bigāne olmaya / Sen **māhi** göricek nice dîvāne olmaya (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 297, Beyit 1). [māhi, -ı]

Hem-demümdür gündüzün nālem gice ey **māh** āh / Da'vi mihrüm içün olmışdur bular dün gün güvāh (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 298, Beyit 1). [māh,]

Başına kebkēbirüñ (?) gün toğarsa ṭañ mı sen **māhuñ** / Ḳurıldı ebrveş üstine bir jengār otağı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 311, Beyit 2). [māhuñ, -uñ]

3.Ay yüzlü. || II. Selim.

Ol **māhuñ** alnı ile zenaḥdānı seyrin it / Aḡşehrüñ alma elmasın eyvāna ihtiyāc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 24, Beyit 4). [māhuñ, -uñ]

maḥabbet: Aşık, sevgi.

Maḥabbet mihr-i tābından vücūduñ şeb-nemin maḥv it / Olasın jāle gibi tā ḳarīn-i gülşen-i ḳurbet (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 21, Beyit 2). [maḥabbet,]

Vefā baḥrinde her bir ḳaṭre bir 'ummān-ı ḥikmetdür / **Maḥabbet** pertevinde zerre mihr-i 'ālem-ārādur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 64, Beyit 3). [maḥabbet,]

Belā meydānınuñ ben 'āşık-ı ser-bāziyam gerçek / Ḳadem çevgān-ı ğam başum **maḥabbet** gūyı gūyıdır (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 70, Beyit 3). [maḥabbet,]

Maḥabbet bādesin yād-ı lebüñle şol ki nüş eyler / Teninde ḳanı ḳaynar cānı sāğar gibi cüş eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 90, Beyit 1). [maḥabbet,]

Maḥabbet zevraḳın sürmek dilerseñ baḥr-i mihr içre / Güzāfın olmaz ol bu āh gibi rüzgār ister (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 105, Beyit 5). [maḥabbet,]

Maḥabbet reh-güzārında ḥazer kıl seng-i hicrāndan / Tarīḳ-ı ‘aşḳ müşkildür niçe reh-vāra zaḥm irmiş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 125, Beyit 3). [maḥabbet,]

Ṭılısmât-ı vücūduñda **maḥabbet** gencini ḥıfz it / Raḥîmî olıgör yap yap hemān vîrānesi ‘aşḳuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 153, Beyit 5). [maḥabbet,]

Niçe tāḳat getürsin bu şeh-i la’l-i leb-i yāre / **Maḥabbet** bâdesinden maḥv olur āvāresi ‘aşḳuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 154, Beyit 2). [maḥabbet,]

Aḳıtdum yaşumı şu gibi ey ḳadd-i revān her sū / **Maḥabbet** sebzesin şād-āb idüp bir seyrġāh itdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 184, Beyit 2). [maḥabbet,]

Saṇa bî-ḥaddür şehā gerçi **maḥabbet** ‘arz iden / Ben Raḥîmî gibi bir muḥliş gedāyı görmedüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 217, Beyit 7). [maḥabbet,]

Daḥi bilmezdi nāyuñ n’eydüġin ‘uşşāḳ ey sākî / **Maḥabbet** meclisinde nāle ḳılmış bî-nevāyam ben (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 238, Beyit 6). [maḥabbet,]

Şafā-yı ‘aşḳ ile göñlüm iletdüm kūy-ı dildāra / **Maḥabbet** câmi’ine yine ‘arz itdüm bir āyine (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 303, Beyit 4). [maḥabbet,]

Göñül ḥayrān u ‘uryān baş açuḳ abdāl-ı ‘aşḳuñdur / **Maḥabbet** tekyesinde yoḳdur anuñ şimdi Bekdaşı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 318, Beyit 5). [maḥabbet,]

Maḥabbet mihr-i tābından vücūdın yandırur yoḳdur / Beni söylerler ey meh bir daḥi şem‘-i şebistānı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 320, Beyit 4). [maḥabbet,]

Maḥabbet deştinüñ Mecnūn-ı ser-gerdānıyuz şimdi / Vefā kuhsārınuñ Ferhād-ı bî-sāmānıyuz şimdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 329, Beyit 1). [maḥabbet,]

maḥabbet kulları: Sevgi, aşk kulu.

Maḥabbet kulların bir görme aġyār ile ḳapuñda / Şadāḳat ehlini ‘addeyleme ey dost a‘dādan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 250, Beyit 5). [maḥabbet kulların, -ların]

maḥabbet-ḥāne: Muhabbet yeri.

Seng-i cevruñ cem‘ idüp sînemde cānā cān ile / Bir **maḥabbet-ḥāne** yapdum bu dil-i nā-şād içün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 241, Beyit 4). [maḥabbet-ḥāne,]

maḥabbet-ḥānedān-ı şeh: Padişahın soyunun sevgisi..

Raḥîmî ḥüsn-i zann ile selimü’l-bāl ile şimdi / **Maḥabbet-ḥānedān-ı şeh** Selim Ḥān-ı zemānum ben (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 234, Beyit 7). [maḥabbet-ḥānedān-ı şeh,]

maḥal: Yer, yöre.

Ne ġavġāsında ne şulḥındayum şāhum velî dehrüñ / Naşîb olmadı bir tenhā **maḥal** hengāmeden ġayrı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 325, Beyit 2). [maḥal,]

maḥalle: Sevgilinin yaşadığı yer.

Dün **maḥalleñde** raķib ile Raḥimî serverā / Ol it ile ḥayli itişmiş idüp ğavġā ġarīb (Kütahyalı Raḥimî Dîvânı, Gazel 16, Beyit 5). [maḥalleñde, -ñde]

maḥall-i ihtirāz: Sakınma yeri.

Ġamze bir keskin ḥarāmî çeşm-i fettān yol başār / Vaşl ise bir ince bil ġāyet **maḥall-i ihtirāz** (Kütahyalı Raḥimî Dîvânı, Gazel 118, Beyit 2). [maḥall-i ihtirāz,]

mā-ḥaşal: Sonuç, netice.

Mā-ḥaşal emrüd ya ḥarbüz u ya biṭṭih u sīb / Kankısın ihsān iderseñ olurum şādān-ı cūd (Kütahyalı Raḥimî Dîvânı, Gazel 34, Beyit 8). [mā-ḥaşal,]

La'lüne hem-meşreb olduğın işitmiş bādenün / **Mā-ḥaşal** cānā şu idi kendüden āb-ı zülāl (Kütahyalı Raḥimî Dîvânı, Gazel 178, Beyit 4). [mā-ḥaşal,]

Lebüñi çeşme-i cān Ka'be görmüş adam yok / Perî vişāl gibi **mā-ḥaşal** meşeldür ola (Kütahyalı Raḥimî Dîvânı, Gazel 307, Beyit 4). [mā-ḥaşal,]

maḥbüb: Sevilen, sevgili.

Maḥbüb ile Raḥimî şarāb-ı nihānı gör / Nāşinuñ ehl-i 'aşka be-ġāyet yasağı var (Kütahyalı Raḥimî Dîvânı, Gazel 93, Beyit 9). [maḥbüb,]

Cān nice katlana mey ü **maḥbūba** şūfiyā / Dilde karar u şabr mı var elde ihtiyār (Kütahyalı Raḥimî Dîvânı, Gazel 93, Beyit 10). [maḥbūba, -a]

maḥbūs eyle-: Hapsetmek.

Zindān-ı ġam-ı hecre beni eyleme maḥbūs / Cān Yūsufın emr eyle zeneḥdāna şalinsun (Kütahyalı Raḥimî Dîvânı, Gazel 253, Beyit 2). [maḥbūs eyleme, -me]

maḥfi: Gizli, saklı.

Cigerde ḥün-ı ḥasret gözde eşk-i ġam işigünde / Bilinmedük daḥi nem kaldı ger **maḥfi** vü ger peydā (Kütahyalı Raḥimî Dîvânı, Gazel 1, Beyit 5). [maḥfi,]

Ey Raḥimî 'aşkuña dil şol zemān vîrān iken / Daḥi **maḥfidi** bu çār 'unşurda genc-i şeş cihāt (Kütahyalı Raḥimî Dîvânı, Gazel 20, Beyit 7). [maḥfidi, -di]

māh-ı dıraḥşān: Parlak ay.

Şāhum olalı ser 'alemün pertev-i nuşret / Tiġ-i zaferün **māh-ı dıraḥşāna** irişdi (Kütahyalı Raḥimî Dîvânı, Gazel 336, Beyit 2). [māh-ı dıraḥşāna, -a]

māh-ı felek: Gökyüzündeki ay.

N'ola insāniyyet itse baña çeşmüñ ey melek / Taña alup mihr ider mihrüm görüp **māh-ı felek** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 160, Beyit 1). [māh-ı felek,]

māh-ı nev: Hilâl, yeni ay.

Görinen avs-i felekde **māh-ı nev** şanmañ felek / Degdi āhum oına arşu nişān bir şeb-külāh (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 276, Beyit 3). [māh-ı nev,]

māh-ı şām: Akşam ayı.

Gün yüzün arz idegör bir şeb o **māh-ı şāmı** / Şevden şarka dönüp şub ola devrüñ şāmı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 310, Beyit 1). [māh-ı şāmı, -ı]

māh-ı tāb: Ay ışığı.

Şem'ı adrin revan-ı izzet fūrüzān eylesün / Nitekim andil uyarduca sipihre **māh-ı tāb** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 14, Beyit 8). [māh-ı tāb,]

māh-ı tābān: Ay ışığı.

Tañ midur gögsin görüp pür-şev olursa āsmān / Gice pehlūsındadır bir **māh-ı tābān** sinelü (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 271, Beyit 3). [māh-ı tābān,]

ankı gün yā Rabb gelür ol mihr-i raşānum yine / ankı şeb aşamlaya ol **māh-ı tābānum** yine (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 296, Beyit 1). [māh-ı tābānum, -um]

māhı: Balık.

Gökde āhum yirde yaşum mā-cerāsı söylenür / Māh u **māhı** mihrüme şāhid semādan tā semek (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 160, Beyit 3). [māhı,]

māhiyyet: Bir şeyin aslı, esası, iç yüzü.

Māhiyyeti ma'lūm ola tā şüret-i hüsñüñ / Yūsuf gibi āyinede gel sen de seni gör (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 52, Beyit 4). [māhiyyeti, -i]

maħkūm ol-: Hüküm altına girmek, tabi olmak.

Ol hākim-i mutladan anı eyle tevāu' / **Maħkūm ola** hūkmine velāyet Baba Hāmza (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 287, Beyit 5). [maħkūm ola, -a]

mahlûl: Çözülmüş, dağılmış.

Hâric ez-defterde yok idüñ görildi ey rakīb / Āsitân-ı yârdan ifrâz bu bir **mahlûlsün** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 239, Beyit 3). [mahlûlsün, -sün]

maḥmūd-ı şāh: Sultan Mahmud || Gazneli Mahmud.

Bir gedānam ben senüñ ey pâdişāh-ı ser-firâz / Söylenür **Maḥmūd-ı şāh** ile nitekim ḥāş Ayâz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 118, Beyit 1). [maḥmūd-ı şāh,]

mahrem:

1.Dost, sırdaş.

Dirîgā **maḥremüm** yok guşsa vü hicrāndan gayrı / Ne bir kes hem-nefes olur baña efğāndan gayrı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 344, Beyit 1). [maḥremüm, -üm]

2. Gizli, saklı.

Bağruma taşlar başup ğamdan ḥam oldı tākātüm / Ḥātem-i la‘lünle **maḥremdür** bir aḥıryān ḥayf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 135, Beyit 2). [maḥremdür, -dür]

maḥrem it-: Sır ortağı yapmak.

Maḥrem itdüñ kendüñe aġyārı redd itdüñ beni / Āh kim bir it kadar yoġdur ḳapuñda raġbetüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 207, Beyit 3). [maḥrem itdüñ, -düñ]

maḥrem ol-: Sırdaş olmak.

Ġam yeter cānā dile gönderme şādı gelmesün / **Maḥrem olmaz** baña ol nā-cinsidür virür ‘azāb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 12, Beyit 6). [maḥrem olmaz, -maz]

maḥrem-i mihmān: Gizli misafir.

Misāfir-ḥāne-i dilde ikāmet iḥtiyār itdi / Ḥalîlüm ğam dinür bir **maḥrem-i mihmānımız** vardur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 87, Beyit 4). [maḥrem-i mihmānımız, -ımız]

māh-rû: Ay yüzü.

Baña sen **māh-rû** eksüklüğün göstermesin Mevlā / Senüñ ḳapuñdan artıġ bir daḥi şehir ü diyārum yoġ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 142, Beyit 5). [māh-rû,]

Ḥayāl-i ḥayl-i ḥüsnüñ ḥācibine bir gün ışmarla / Göñül şehrinde bir şeb eylesün ey **māh-rû** menzil (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 176, Beyit 2). [māh-rû,]

Cân virürsem Һasret-i la'lüñle ger ey **māh-rū** / Düze her sancağını hāk-i mezārumda sebū (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 275, Beyit 1). [māh-rū,]

maḥşer: Kıyamet.

Ölürsem ārzū-yı kūy-yı yār ile benem Mevlā / İder **maḥşer** güninde cennet-i me'vāyı me'vāsı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 350, Beyit 2). [maḥşer,]

māh-tāb-ı teb: Sıcaklığın dolunayı.

Güneş yüzüñi tağyir ideli ey **māh-tāb-ı teb** / Görüben gökde taña kaldı bî-tāb oldu her kevkeb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 10, Beyit 1). [māh-tāb-ı teb,]

maḥv eyle-: Yok etmek.

Zerreves **maḥv eyledi** mihr-i dehānuñ varlığı / Yok yire niçün ider cāndan beni bî-zār leb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 15, Beyit 2). [maḥv eyledi, -di]

Gel vücūdum hākini **maḥv eyle** ey bād-ı ecel / Kõnmasun ol dāmen-i pākizeye benden ğubār (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 71, Beyit 3). [maḥv eyle,]

maḥv it-: Bozmak, yok etmek.

Maḥabbet mihr-i tābından vücūduñ şeb-nemin **maḥv it** / Olasın jāle gibi tā qarîn-i gülşen-i kurbet (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 21, Beyit 2). [maḥv it,]

Pertev-i mihrüñle **maḥv itdüm** vücūdum şeb-nemin / Arada nem kaldı senden ğayrı ey hūrşid-ḥad (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 40, Beyit 5). [maḥv itdüm, -düm]

Mecāzı **maḥv idüp** rāz içdük esrār-ı ḥaḳikatden / Tārīkatda şerī'at gibi bir bürhānımız vardur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 87, Beyit 2). [maḥv idüp, -üp]

Beni ğarḳ itdi ey kân-ı kerem 'ummānı iḥsānuñ / Vücūdum ḳaṭresin **maḥv itdi** hem cūd-ı firāvānuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 161, Beyit 1). [maḥv itdi, -di]

Pertev-i mihrüñle **maḥv itdüm** vücūdum şeb-nemin / Daḫi nem var yanuma sa'y eylerem arada ben (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 236, Beyit 3). [maḥv itdüm, -düm]

Gördi ey germ-ābe yaşum yāre hem pehlū seni / **Maḥv ider** şaḳın ılıdur cūş idüp ol şu seni (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 315, Beyit 1). [maḥv ider, -er]

maḥv ol-: Perişan olmak, dağılmak.

Niçe tākāt getürsin bu şeh-i la'l-i leb-i yāre / Maḥabbet bādesinden **maḥv olur** āvāresi 'aşḳuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 154, Beyit 2). [maḥv olur, -ur]

maḥzar: Büyük bir kimsenin önü, huzuru.

Cümle vücūd-ı muṭlaḳuñ sensin Raḥîmî mazharı / Ol maṭlabuñ ġāʿib degül gel ṭālib ol **maḥzardadur** (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 101, Beyit 7). [maḥzardadur, -dadur]

maḥzen: Hazine.

Fehm ider ḥāl-i gedāyı şeh-i devrānumsin / Maʿrifet **maḥzeni** sulṭān-ı sūḥan-dānumsin (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 232, Beyit 1). [maḥzeni, -i]

maḥzen-i ḥāṭır: Gönül deposu.

Ġam-ı dildārı cemʿ it **maḥzen-i ḥāṭırda** hıfz eyle / Ṭarîḳ-ı ʿaşḳa ʿazmüñ var ise zād-ı firāvān it (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 18, Beyit 2). [maḥzen-i ḥāṭırda, -da]

maḥzen-i pinhān: Gizli ambar.

Yine pehlūsına çekmiş ten-i cānānı zırır / Ḳanda buldı ʿaceb ol **maḥzen-i pinhānı** zırır (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 293, Beyit 1). [maḥzen-i pinhānı, -ı]

maḥzūn: Hüzünlü, üzgün.

Güler düşmen Raḥîmî zār u **maḥzūn** / Esirge pâdişāhum cānı yok mı (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 339, Beyit 5). [maḥzūn,]

maḥzūn ol-: Kederlenmek, üzülmek.

Mesken dutan serîr-i serāy-ı sürürda / **Maḥzūn olup** iderse n'ola zār zār göc (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 28, Beyit 5). [maḥzūn olup, -up]

maḥzūn-ı hicrān: Ayrılık hüzünlüsü.

Gülüp gül gibi şun ġonca-lebüñ **maḥzūn-ı hicrāna** / Şitānuñ şiddeti gitdi dem-i ʿişret bahāruñdur (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 95, Beyit 4). [maḥzūn-ı hicrāna, -a]

maḥzūr: Kusur, özür.

Teşne-cāna şunmadı bir dem şulu şeftālusın / Gösterür ayva bu ben **maḥzūra** ammā nār leb (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 15, Beyit 5). [maḥzūra, -a]

māi: Mavi.

Ġarḳa virdi āb-ı çeşmüm sūy-ı baḥri ser-be-ser / Dūd-ı āhum çerḥe irdi şāhidüm **māi** vü māh (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 298, Beyit 5). [māi,]

mā'il: Meyilli, istekli, hevesli.

Bu şerha şerha sînem yarası ey yâr şerh olmaz / Şu gibi gayra **mā'il** âh dil bir yâre düşmüşdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 53, Beyit 4). [mā'il,]

‘Âşıka yüz dürlü biñ nâz itdüğüñ gerçek ola / Bir de **mā'ilsin** cefâya bu da bir sūy-ı hılâf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 131, Beyit 4). [mā'ilsin, -sin]

Gözüm didârûña kıddüñe **mā'il** yaşum ırmağı / N'ola ter düşse ey çeşm-i gâzâlüm ayu kulağı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 311, Beyit 1). [mā'il,]

Vefâdan bir eser yok gülşeninde ey şabâ dehrüñ / Hevâya servi **mā'ildür** açılğan hûr ile verdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 341, Beyit 3). [mā'ildür, -dür]

mā'il ol-: Yönelmek, meyletmek.

Dil ü cân niçe **mā'il olmasın** ol hûba billâhi / Olıcağ bili ince la'li gonca hem semen sîmâ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 7, Beyit 5). [mā'il olmasın, -masın]

Cânuma bir bûse ikrâr eyledi o la'-i nâb / **Mā'il oldu** şandı şudur teşne-dil gördi serâb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 12, Beyit 1). [mā'il oldu, -dı]

Ey Raḥîmî seyr-i didâr ise dâ'im ârzü / **Ma'il olma** her yaña şu gibi sūy-ı yâra bak (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 143, Beyit 5). [ma'il olma, -ma]

Her serv-i hevâ-baḥşa şu gibi olup **mā'il** / Her berg-i ḥazân gibi yollara neden düşdüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 146, Beyit 4). [mā'il olup, -up]

Olup dil şu gibi sen serve **mā'il** / Velî yok bağ-ı vaşla yol ne hâşıl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 165, Beyit 1). [mā'il olup, -up]

Vişâlün mähîna gördüm şehâb-ı hecr **olur mā'il** / Hemân dem bād-ı âhum günbed-i devvâra tabşurdum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 221, Beyit 4). [mā'il olur, -ur]

Kaşuñ mişâli **mā'il ol** ey serv-i bağ-ı nâz / Gökde kadın hilâlün eger ‘aşk-ı rāstîn (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 240, Beyit 4). [mā'il ol,]

mā'il-i didâr: Sevgilinin heveslisi.

Gün bu gündür aç gözüñ nergis gibi gülzâra bak / **Mā'il-i didâr** iseñ şu gibi ḥadd-i yâra bak (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 143, Beyit 1). [mā'il-i didâr,]

makâm:

1.Musikide bir durakla bir güçlünün etrâfında onlara bağlı olarak kümelenen ve belli bir seyir gösteren seslerin genel durumu.

Kim bilürdi bu delük sînem fiğânın n'eydüğün / Bu **makâmı** âh ger bildürmese nây u rebâb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 12, Beyit 3). [makâmı, -ı]

Fehm eyler iseñ rāst nevâyı yine şüfi / Pencgehde **makâmuñ** ola şehnâz-ı maḥabbet (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 22, Beyit 2). [makâmuñ, -uñ]

Büselikte ideli ‘uşşāka ol şeh nāz nāz / Her **maḳāmı** tutasın çeng nağme-i āvāz nāz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 109, Beyit 1). [maḳāmı, -ı]

Râst uyduñsa ger ol servüñ hevâ-yı ‘aşkına / Ey Raḥîmî gel **maḳāmuñ** gözle ol dem-sāz nāz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 109, Beyit 5). [maḳāmuñ, -uñ]

‘Uşşāk-ı bî-nevāya o şeh nāza başladı / Toldurdu her **maḳāmı** yine āh n’eyleyin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 258, Beyit 6). [maḳāmı, -ı]

2.Yer.

Şeh nāza başlıyaldan feryād u āh-ı ‘uşşāk / Toldurdu her **maḳāmı** şavt-ı nevā-yı nev-rüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 108, Beyit 4). [maḳāmı, -ı]

3.Derece.

Fiğānum bir **maḳāma** irdi şimdi / Dutar göklerde ey meh zühre āheng (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 149, Beyit 3). [maḳāma, -a]

Hulūşıyla muḳîm olduk ‘ubūdiyyet **maḳāmında** / Misāfir-ḥāne-i ‘aşkuñ dime miḥmāniyuz şimdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 329, Beyit 5). [maḳāmında, -ında]

maḳām idin-: Mekân edinmek, yurt edinmek.

Pencgehüñde kıble kapuñ şol ki idindi maḳām / Râst her maḳşûda irdi oldı maḳziyyü’l-merām (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 220, Beyit 1). [maḳām idindi, -indi]

maḳāmāt ehli: Makamlar sahibi.

Büselik ‘arz iderek ‘uşşāka ol şeh nāz ider / Nālemüzden râst bildi ki **maḳāmāt ehliyüz** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 111, Beyit 6). [maḳāmāt ehliyüz, -yüz]

maḳām-ı ‘aşk: Aşk makamı.

Perde-i nāmūsı çokdan çāk iderdük goncaveş / Biz **maḳām-ı ‘aşkuñ** ey şeh nāz-ı ‘ārın gözlerüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 113, Beyit 4). [maḳām-ı ‘aşkuñ, -uñ]

Gir **maḳām-ı ‘aşka** ey dil ney gibi feryāda gel / Perdeyi ref‘ it ḥicābuñ kalmasun arada gel (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 173, Beyit 1). [maḳām-ı ‘aşka, -a]

maḳām-ı ehl-i zerḳ: Riya ehlinin mekanı.

Harābāta ayak başdı Raḥîmî pāk-dillerle / **Maḳām-ı ehl-i zerḳ** olmağın el çekdi muşallādan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 250, Beyit 7). [maḳām-ı ehl-i zerḳ,]

maḳām-ı ğam: Gam makamı.

Baňa gel ey muğannî çäre-sāz ol n'eydigüm bildür / **Maķām-ı ğamda** dil feryāda cānum zāra düşmişdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 53, Beyit 5). [maķām-ı ğamda, -da]

maķām-ı kabûl: Kabul makamı.

Şafâ-yı ııavf-ı Hicāz u hevâ-yı Sa'y semâ' / Ne yol **maķām-ı kabûle** varursa varı görüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 148, Beyit 6). [maķām-ı kabûle, -e]

maķām-ı nağme-i 'uşşāk: Uşşak nağmesinin makamı.

Semâ' it istimâ' it bāng-i nāyı gūş-ı hūşıyla / **Maķām-ı nağme-i 'uşşākı** nālān olmayan bilmez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 117, Beyit 6). [maķām-ı nağme-i 'uşşākı, -ı]

maķām-ı rāst: Rast makamı; Mûsikîmizde rast beşlisi ve rast dörtlüsünün birleşmesinden meydana gelen, rast (sol) perdesinde karar kılan en eski ve basit makamlardan biri.

Perde-i nāmūs-ı dîni şakladuñ pencgāhda / Bir **maķām-ı rāstdur** kılduñ qarār-ı evliyā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 9, Beyit 4). [maķām-ı rāstdur, -dur]

maķarr kıl-: Karargah kılmak.

Ẓafer hem-dem sa'ādet yār u devlet hem-nişin olsun / Serîr-i ihtîşām üzre hemişe **kıl maķarr** yegdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 83, Beyit 7). [maķarr kıl,]

Şehā dest-i şerîfüñ **kılmasaydı** ger **maķarr** şahin / Kaçan olurdu illerde bu deñlü mu'teber şahin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 244, Beyit 1). [maķarr kılmasaydı, -masaydı]

maķdem: Gelme, geliş.

Senden özge daħi nem var diyü her şü ol şü / Var gözi yaşı gibi **maķdemüñe** kıldı nişār (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 102, Beyit 2). [maķdemüñe, -üñe]

Maķdemüñden hurrem olmuşdur bahār-ı Germiyān / Berf şanma yüzün ağartdı diyār-ı Germiyān (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 265, Beyit 1). [maķdemüñden, -üñden]

maķdem-i şah: Padişahın gelişi.

Piyāde seyr iderken **maķdem-i şah** yüzün sürmiş / Müsellem 'asker-i ezhāra oldu tācver lāle (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 291, Beyit 4). [maķdem-i şah, -a]

maķşad: Gaye, amaç, niyet.

Dil miyānuñ ārzūlar cān lebüñ eyler ümîd / Āh kim maķşūd-ı nā-peydā vü **maķşad** nā-bedîd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 37, Beyit 1). [maķşad,]

maḳṣad-ı maḳṣūdmend-i bāb-ı himmet: Yardım kapısının istekli gayesi.

Maḳṣad-ı maḳṣūdmend-i bāb-ı himmetdür kilid / Eftahullāh bī-tekellūf ṭālibe hiç rāh yok (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 144, Beyit 7). [maḳṣad-ı maḳṣūdmend-i bāb-ı himmetdür, -dür]

maḳṣūd: Amaç, niyet, gaye.

Bulupdur ey yüzi gül her kesi **maḳṣūdı** büstânın / Kapuñda bī-merām ancaḳ Raḳîmî nâ-tüvân ḳalmış (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 126, Beyit 7). [maḳṣūdı, -ı]

Raḳîmî bendeñüñ yazup yañılup cümle **maḳṣūdın** / Şehā bir ‘arz ider yok ḥāme ile nāmeden ḡayrı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 325, Beyit 5). [maḳṣūdın, -ın]

maḳṣūda ir-: Amacına ulaşmak.

Pencgehüñde ḳible kapuñ şol ki idindi maḳām / Rāst her **maḳṣūda irdi** oldı maḳṣiyyü’l-merām (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 220, Beyit 1). [maḳṣūda irdi, -di]

maḳṣūd-ı dil: Gönlün arzusu.

Ḥüsn-i ḳabül-i yār ile **maḳṣūd-ı dil** hemān / Dür olma ey Raḳîmî nazardan nazargehi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 351, Beyit 5). [maḳṣūd-ı dil,]

maḳṣūd-ı nā-peydā: Gizli istek.

Dil miyānuñ ārzūlar cān lebüñ eyler ümîd / Āh kim **maḳṣūd-ı nā-peydā** vü maḳṣad nā-bedîd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 37, Beyit 1). [maḳṣūd-ı nā-peydā,]

maḳṣiyyü’l-merām ol-: İstenen yerine getirilmiş, amaca ulaşılmış, maksat hâsıl olmuş olmak.

Pencgehüñde ḳible kapuñ şol ki idindi maḳām / Rāst her maḳṣūda irdi **oldı maḳṣiyyü’l-merām** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 220, Beyit 1). [maḳṣiyyü’l-merām oldı, -dı]

māl: Mal, mülk, varlık.

Belā-ālûde hep bālî muḳārin mār ile **māl** / Şehā manşûbı bir manşûbe-i şaṭranc ü ya nardi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 341, Beyit 2). [māl, -ı]

māl-ḥülyā-yı ‘aşḳ: Aşkın kara sevdası.

Bu **māl-ḥülyā-yı ‘aşḳuñ** n’ola mesken ṭutsa sînemde / Niçe vîrâne var içinde genc-i şāyegān ḳalmış (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 126, Beyit 6). [māl-ḥülyā-yı ‘aşḳuñ, -uñ]

Ümîd-i vuşlatuñ mihrüñ recāsı gitmedi dilden / Bu **māl-ḥülyā-yı ‘aşḳıyla** muḥālāt ihtiyār itdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 194, Beyit 4). [māl-ḥülyā-yı ‘aşḳıyla, -ıyla]

mālik-i mülk-i ğam: Keder ülkesinin sahibi.

Sipāhum eşk-i ḥasret sîne ṭablumdur ‘alem āhum / Raḥīmī **mālik-i mülk-i ğam** oldum ḳaldırup sancaḳ
(Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 145, Beyit 5). [mālik-i mülk-i ğam,]

ma‘lûl: İletli, hastalıklı.

Gerçi ey dil derd-i ‘aşḳ-ı yār ile **ma‘lûlsün** / Kimse görmez ḳayduñı tīmārı yok ma‘zûlsün (Kütahyalı
Raḥīmî Dîvânı, Gazel 239, Beyit 1). [ma‘lûlsün, -sün]

ma‘lûm: Herkes tarafından bilinen, öğrenilmiş olan.

İnkār idenüñ ḥālî nedür mes‘ele **ma‘lûm** / İkrār iden İslāma vü İmāna irişdi (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı,
Gazel 336, Beyit 7). [ma‘lûm,]

ma‘lûm ol-: Bilinmek, anlaşılmaq.

Māhiyyeti **ma‘lûm ola** tā şüret-i ḥüsnüñ / Yūsuf gibi āyīnede gel sen de seni gör (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı,
Gazel 52, Beyit 4). [ma‘lûm ola, -a]

Da‘vet itseñ ḥālvete bir gün beni a‘dām ile / Ey perî **ma‘lûm olurdu** ara yirde merd ü zen (Kütahyalı
Raḥīmî Dîvânı, Gazel 236, Beyit 6). [ma‘lûm olurdu, -urdu]

ma‘mûr it-: İyileştirmek, güzelleştirmek.

Yıkık ḥātırları **ma‘mûr idersin** genc-i vaşluñla / Yoluñda gerçi ḥāk olmuş dil-i vîrānum añmazsın
(Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 226, Beyit 3). [ma‘mûr idersin, -ersin]

Yine yap yap yapagör ḥāliyā vîrānedür gönüm / Anı **ma‘mûr idüpdüñ** sâbıḳan genc-i vişālüñle
(Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 292, Beyit 6). [ma‘mûr idüpdüñ, -üpdüñ]

ma‘mûre: Güzel, bayındır, bakımlı yer.

Ḳıldı cevri-yār-ı dil **ma‘mûresin** vîrāne ṭavr / Seng-i mihnetle binā ṭarḥ itdi üstādāne ṭavr (Kütahyalı
Raḥīmî Dîvânı, Gazel 66, Beyit 1). [ma‘mûresin, -sin]

Ey Raḥīmî genc-i ‘aşḳ-ı yāra cāy olsun diyü / Gönümün **ma‘mûresin** dā‘im ḥarāb ister gönül (Kütahyalı
Raḥīmî Dîvânı, Gazel 169, Beyit 5). [ma‘mûresin, -sin]

Gönümün **ma‘mûresin** ey kâş vîrān eylesem / Genc-i ‘aşḳuñ dil-berā içinde pinḥān eylesem (Kütahyalı
Raḥīmî Dîvânı, Gazel 197, Beyit 1). [ma‘mûresin, -sin]

Gönül **ma‘mûresin** vîrān iderse yāre incinme / Meşeldür bu girü yıḳan yapar mi‘mār şağ olsun
(Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 245, Beyit 5). [ma‘mûresin, -sin]

Āsitānuñsuz cihān **ma‘mûresin** ey genc-i ḥüsn / Gelmeye bir ḥabbe bu ḳalb-i ḥarābuñ ‘aynına (Kütahyalı
Raḥīmî Dîvânı, Gazel 285, Beyit 6). [ma‘mûresin, -sin]

ma'mûre-i dehr: Dünyanın bayındır yeri.

Vefâ ummañ bu dünyâ derd-i bî-pâyânımıñ bildüm / Şoñı **ma'mûre-i dehrüñ** yine vîrânımıñ bildüm
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 199, Beyit 1). [ma'mûre-i dehrüñ, -üñ]

ma'mûre-i hayâl: Düşüncenin güzel yeri.

Göñlüm hâzâna sen de **ma'mûre-i hayâlüñ** / Bir kâr-gîr-i 'âlî şâhî binâya döndi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı,
Gazel 331, Beyit 6). [ma'mûre-i hayâlüñ, -üñ]

ma'nâ: Asıl, gerçek, hakikat, marifet.

Şu bâtın kim müberrâ olmadı jeng-i 'alâyıkdan / Ne **ma'nâ** zâhir itdi aña bir âyîne-i şüret (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 21, Beyit 3). [ma'nâ,]

ma'nâ gözü: Gönül gözü.

Ma'nâ gözüyle seyr iderin şüret 'âlemin / Nakķāş-ı levh-ı pür-ıberüñ pür-nukûşıyam (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 182, Beyit 2). [ma'nâ gözüyle, -yle]

ma'nâ-yı dil-pezir: Gönüle hoş gelen anlam.

Ma'nâ-yı dil-pezir ile şi'rüm Raḥîmîyâ / Bir sâde-rû güzel gibidür şüh u şivekâr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı,
Gazel 93, Beyit 8). [ma'nâ-yı dil-pezir,]

mânend: Benzer, eş.

Ķanlu yaşum 'Aşılı ırmağının **mânendidür** / Ter dutar her dem aķup ol verd-i ḥandân bâğın (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 317, Beyit 2). [mânendidür, -idür]

mânend ol-: Benzer, denk, eş olmak.

Vuşlat-ı dildâra **mânend olalı** evân-ı 'îd / Ka'be ḥakķı ḥoş şafâyıla geķer devrân-ı 'îd (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 39, Beyit 1). [mânend olalı, -alı]

La'lüñe cânâ kaçan **mânend olur** âb-ı ḥayât / Karañudur ötesi añma ol alçaķ şu gibi (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 314, Beyit 2). [mânend olur, -ur]

mânend-i âb: Su gibi.

Geydi nûrânî libâsın şemsi dülbendin şarup / Ķarşu çıķdı gün sürüp pâyuña yüz **mânend-i âb** (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 14, Beyit 2). [mânend-i âb,]

mānend-i ‘ases: Gece bekçisi gibi.

Gömgök itdüm seng-i ğamla kendümi / Hırmen-i hırmānda **mānend-i ‘ases** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 119, Beyit 8). [mānend-i ‘ases,]

mānend-i deryā: Deniz gibi.

Vücüdüm gerçi bir kem-kaṭre dil **mānend-i deryādur** / Be-ḥaḫḫ-ı āyete’l-kürsî muḥîṭ-ı ‘arş-ı a‘lādur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 64, Beyit 1). [mānend-i deryādur, -dur]

mānend-i dürr: İnci gibi.

Dişüñ **mānend-i dürr** zülfüñ gibi müşğ / Bulınmaz Çîn ü Māçîn ü Yemende (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 277, Beyit 2). [mānend-i dürr,]

mānî: Mana, anlam.

Ne vechiyle cihān **mānîsi** yazsun şekl-i maṭbū‘uñ / Nigārā çîn-i zülfüñ nesh idüpdür naḫş-ı Erjengi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 352, Beyit 3). [mānîsi, -si]

mānî‘: Engel.

Gün olur ay yüzüñi seyr idemem bir yıl olur / Göricek göz yaşı **mānî‘** neme yarar nemdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 58, Beyit 2). [mānî‘,]

ma‘nî: Mana, anlam.

Gösterür ehl-i dile aynada biñ şekl-i şuver / **Ma‘nîde** āyine-i ğayb-nümādur dil (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 168, Beyit 2). [ma‘nîde, -de]

Şüretā didüm zebān-ı kibriyādan bir gazel / **Ma‘nîde** rāh-ı ḥaḫīkatde özüm ḥāk iderüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 208, Beyit 7). [ma‘nîde, -de]

mānî‘ ol-: Engel olmak.

Mānî‘ olmaz fikr ü zikrüne bu keşret ‘ālemi / ‘Ārif-i tevḥîdüñ olur zāhir ü pinhānı bir (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 68, Beyit 5). [mānî‘ olmaz, -maz]

Süz-ı āhumdan yanar kevn ü mekân / **Mānî‘ olmaz** āteşe her ḥār u ḥas (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 119, Beyit 4). [mānî‘ olmaz, -maz]

Sen dūr-i yek-dāneye çokdan bulurdum ittişāl / Arada **mānî‘ olan** ol seng-i dil aġyār imiş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 121, Beyit 5). [mānî‘ olan, -an]

Nice gün olur ki görmem meh-cemālün göricek / **Mānî‘ olur** aña daḫi göz yaşı ya dūd-ı āh (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 298, Beyit 2). [mānî‘ olur, -ur]

ma'ni-i 'aşk: Aşkın özü.

Mücellâ ideli cân şüretini **ma'ni-i 'aşkuñ** / Cemâlûñ haqqı şâf u sâde dil âyîneveş pāküm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 219, Beyit 2). [ma'ni-i 'aşkuñ, -uñ]

manşib: Makam, rütbe, derece.

Hâlimüzden âh kim 'âlemde bir âgâh yok / Münhaşır mes'ele **manşib** hasbeten lillâh yok (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 144, Beyit 1). [manşib,]

Manşiba manşübadur dehrûñ Raḥîmî cāyı çâh / Cāhile baş egmezem ben bu recādan çekdüm el (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 170, Beyit 5). [manşiba, -a]

mansüb: Memurluk.

Manşiba **manşübadur** dehrûñ Raḥîmî cāyı çâh / Cāhile baş egmezem ben bu recādan çekdüm el (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 170, Beyit 5). [manşübadur, -adur]

Belâ-âlûde hep bâlî muḳârin mār ile mālî / Şehâ **manşübî** bir manşübe-i şatıranc ü ya nerdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 341, Beyit 2). [manşübî, -ı]

manşübe-i şatıranc: Satranç oyunu.

Belâ-âlûde hep bâlî muḳârin mār ile mālî / Şehâ manşübî bir **manşübe-i şatıranc** ü ya nerdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 341, Beyit 2). [manşübe-i şatıranc,]

manşûr: Hallâc-ı Mansûr. Allah'ta eriyip yok olmak anlamında söylediği "Ene'l-Hak" sözü sebebiyle 922 yılında asılarak öldürülen mutasavvıftır.

Dâr-ı zülfin dün gice **Manşûra** şordum ḥ'âbda / Dâr-ı dehr içre didi ol 'âşikuñ mi'râcîdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 59, Beyit 5). [manşûra, -a]

Aşılup karşıuñda dil **Manşûrî** şâdîden döner / Gördi dâr-ı 'aşkda mi'râcîdur ol dâr-ı zülf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 132, Beyit 4). [manşûrî, -ı]

manzar: Yüz, çehre.

Yolum düşse eger kūyına ol meh **manzaruñ** bir gün / Öñümce reh-berüm olup Raḥîmî gökden ay ine (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 303, Beyit 7). [manzaruñ, -uñ]

manzûr: Bakılan, gözde olan, beğenilen.

Gözüm nergis gibi nâzır izüñe / Yüzüñ gül gibi lâkin ḥâra **manzûr** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 42, Beyit 3). [manzûr,]

mâr:

1.Yılan.

Gülşende gözlerüme kad ü zülf-i yârsuz / Her serv ejdehâ görünür her giyâh **mâr** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 80, Beyit 2). [mâr,]

Hokka-i la'lüñ katında halka-i gîsûlaruñ / **Mârdur** tiryâkdan mest ü humâr olmuş yatur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 104, Beyit 6). [mârdur, -dur]

2. Geçen, geçmiş.

Belâ-âlûde hep bâli muķârin **mâr** ile mâlı / Şehâ manşûbe-i bir manşûbe-i şaṭranc ü ya neri (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 341, Beyit 2). [mâr,]

mâr-ı zülf: Yılana benzer saç.

Halka halka devr idelden haddüñi ey genc-i hüsn / Kalmadı bir dil ki vîrân itmedi ol **mâr-ı zülf** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 132, Beyit 2). [mâr-ı zülf,]

ma'rifet: İlim, hüner.

Fehm ider hâl-i gedâyı şeh-i devrânumsın / **Ma'rifet** mahzeni sulṭân-ı süḥan-dânumsın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 232, Beyit 1). [ma'rifet,]

marîz:

1.Hasta.

Zülfüñ şikesti 'ömr-i dîrâze irer ebed / Dirdüñ **marîz** itmedi dermâna imtizâc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 24, Beyit 6). [marîz, -ı]

Vücûd-ı nâzûküñde şîḥḥat ü emn ü emân olsun / **Marîz** u renc ü bîmârı naşîb-i düşmenân olsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 259, Beyit 1). [marîz,]

2.Hastalık.

Saṇa emn ü emân şîḥḥat yaraşur dâ'imâ ammâ / **Marîz** u rencden kurtulmasın âgyâr-ı bed-ḥ'âhum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 203, Beyit 4). [marîz,]

marîz-ı 'aşk: Aşk hastası.

Cânâ **marîz-ı 'aşkuña** Kânûn degül şîfâ / Dâd-ı lebûñsüz aṛma cevâb-ı devâ meded (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 33, Beyit 5). [marîz-ı 'aşkuña, -uña]

mâsivâ: Allah dışındaki her şey.

Ben Rahîmî pâk-meşreb **māsivādan** fāriḡam / Bir Hüseynî-mezhebüm olsa ne ḡam yārum Ḥasan
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 268, Beyit 7). [māsivādan, -dan]

māt eyle-: Yenmek.

Māt eyler idi at şalup üstüme şāh-ı ḡam / Bir luḡ ile piyāde olaldan müsellemem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 200, Beyit 3). [māt eyler, -r]

māt it-: Yenmek, mağlup etmek; üstün gelmek.

Şadranc-ı ḡuşsa at şalup **māt iderdi** ger / Şāhuñ ‘aṭāsı baydaḡı ferzāne olmaya (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 297, Beyit 6). [māt iderdi, -erdi]

mat ol-: Yenilmek.

Naṭ-ı devletde olan bir laḡ ile baydaḡ sürer / Bir ata **mat olur** ey ferzāne ḡavf-i şāh yok (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 144, Beyit 3). [mat olur, -ur]

Naṭ-ı şitāda ruḡ sürer idüñ piyādevār / **Māt olur** ol şehā ḡonacaḡ ḡāne olmaya (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 297, Beyit 7). [māt olur, -ur]

matbaḡ-ı ḡün-ı tevekkül: Allah'a güvenme kanının mutfaḡı.

Matbaḡ-ı ḡün-ı tevekkülde idenler iṭtikāf / Çekmedi balın belāsın yimedi loḡma ḡamın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 256, Beyit 3). [matbaḡ-ı ḡün-ı tevekkülde, -de]

mātem: Keder, üzüntü.

Bi-ḡamdillāḡ şehā ben ne ḡamuñ ne **mātemüñ** gördüm / Serîr-i sūr-ı devletde cemāl-i ḡurremüñ gördüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 218, Beyit 1). [mātemüñ, -üñ]

Gün yüzüñsüz ey hilāl-ebrü bu gün / Baña **mātem** ḡalka bayram u düḡün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 267, Beyit 1). [mātem,]

mātem it-: Üzülmek, kederlenmek.

Raḡîb ile şalınur gördüm ol serv-i gül-endāmı / Bir ölü **mātem itdi** baña devrān kiçi bayrāmı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 324, Beyit 1). [mātem itdi, -di]

mātem-i ferhād: Ferhad'ın yası.

Gördüḡüñ zıll-ı şanavber şanmaḡıl kuhsārda / Ḥusrevā naḡl-i siyehdür **mātem-i Ferhād** içün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 241, Beyit 2). [mātem-i ferhād,]

mātemli: Yas tutan, yash.

Göñül hecr-i ruh u zülfüñle batdı kara kayguya / Düğüne varmaludur aña nisbet şimdi **mātemli** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 332, Beyit 4). [mātemli,]

mātem-zede ol-: Yash, yasa tutulmuş olmak.

Zātuña bed-h'āh olanlar **olalar mātem-zede** / Āsitānuñ 'abde geh cān ola geh melcā-yı sūr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 91, Beyit 5). [mātem-zede olalar, -alar]

maṭlab: Arzu, talep.

Cümle vücūd-ı muṭlaquñ sensin Raḥîmî maḥzarı / Ol **maṭlabuñ** ġā'ib degül gel ṭalib ol maḥzardadur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 101, Beyit 7). [maṭlabuñ, -uñ]

maṭlab-ı a'lā: Yüce, yüksek maksat.

Umaram işüğüñi **maṭlab-ı a'lā** ide Hāk / Her zemān pādīşehüm ben de ṭalebnāk olayum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 205, Beyit 4). [maṭlab-ı a'lā,]

maṭla': Doğuş yeri; şiirin (gazel, kaside gibi) ilk beyiti.

Şevk-ı ruḥsāruñla kıldum bir gazel inşā Hüseyn / **Maṭla'idur** maṭla'-ı mihr-i cihān-ārā Hüseyn (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 237, Beyit 1). [maṭla'idur, -idur]

maṭla'-ı mihr-i cihān-ārā: Cihanı süsleyen güneşin doğuşu.

Şevk-ı ruḥsāruñla kıldum bir gazel inşā Hüseyn / Maṭla'idur **maṭla'-ı mihr-i cihān-ārā** Hüseyn (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 237, Beyit 1). [maṭla'-ı mihr-i cihān-ārā,]

maṭla'-ı şî'r: Şiirin ilk beyiti.

Şaçuñçün **maṭla'-ı şî'rüm** eyā hūr / Şafā-keş Ka'be gibi beyt-i ma'mūr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 42, Beyit 1). [maṭla'-ı şî'rüm, -üm]

mā'ü'l-hayāt: Hayat suyu.

La'lüñe ben ḥasta ola cān iken ey Hızır ḥad / Bilmez idi ismini **mā'ü'l-hayātuñ** bir aḥad (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 35, Beyit 1). [mā'ü'l-hayātuñ, -uñ]

māverā: Art, geri.

Bu 'ömr-i bî-ḳarāruñ **māverāsından** revān söyler / İşt sem'-i ḳabüliyle şular her demde güyādur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 64, Beyit 4). [māverāsından, -sından]

māvi: Mavi, yeşil ile mor arasındaki bir renk.

Degül deryā felek kapuña bir **māvi** kumāşıyla / Elüñ öpmege gelmiş bulmağa devründe bir pāye
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 289, Beyit 3). [māvi,]

māyil: İstekli, hevesli, arzulu.

Şevk-ı gayra nārveş **māyil** degül ey serv-ı kadd / Toğrulukla dergehünde oldı hıdmetkār şem‘ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 127, Beyit 2). [māyil,]

mazhar: Erişmiş, sahip.

Cümle vücūd-ı muṭlaquñ sensin Raḥîmî **mazharı** / Ol maṭlabuñ ġā‘ib degül gel ṭālib ol maḥzardadur
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 101, Beyit 7). [mazharı, -ı]

mazhar-ı envār: Nurlara nail olan, erişen.

Gönlüñ āyinesini şāf it ruḥ-ı dildāra baḡ / Gör ne şüret gösterür ol **mazhar-ı envāra** baḡ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 139, Beyit 1). [mazhar-ı envāra, -a]

mazhar-ı envār ol-: Nurlara erişmek, nail olmak.

Meclisünde şevk ile yaḡdı fitil-i cānını / Tañ degül **olursa** māhum **mazhar-ı envār** şem‘ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 128, Beyit 4). [mazhar-ı envār olursa, -ursa]

māzî: Geçmiş, geride kalmış, yaşanıp bitmiş.

Ḳo **māzî** ġuşşasın efkār-ı istiḳbāli terk eyle / Naḡar kıl ḡālüne gör ḡāliyā kesb eyle bir ḡālet (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 21, Beyit 4). [māzî,]

ma‘zûl: Kovulmuş, çıkarılmış.

Gerçi ey dil derd-i ‘aşḡ-ı yār ile ma‘lûlsün / Kimse görmez ḡayduñı tîmārı yok **ma‘zûlsün** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 239, Beyit 1). [ma‘zûlsün, -sün]

me‘āb: Sığılacak, dönülecek yer.

Kāḡ-ı ‘izz ü devletüñ yapduḡda bünyād-ı ezel / Eylemiş ser-levḡasın ṭübā ile ḡüsn ü **me‘āb** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 11, Beyit 3). [me‘āb,]

mebādā: Olmaya ki. Allah etmesin!

Bāde-i ‘aşkıyla ter kıl cism-i hāk-ālūdeñi / Virmeye devrān **mebādā** bir muhālif bāda gel (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 173, Beyit 2). [mebādā,]

Mebādā dāmen-i pākūñe bir toz konduram diyü / Dem-ā-dem cism-i hāk-ālūdemi yaşumla yaş itdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 187, Beyit 5). [mebādā,]

mecāl yok: Hal, takat, güç yok.

Fikr-i miyān-ı yār ile yok kıl kadar mecāl / Mühr-i dehānı şevk ile zerrede kemsem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 200, Beyit 2). [mecāl yok,]

mecāl-i āh: Ahın takati.

Nālesi āhestedür ğamdan Raḥîmî ḥastanuñ / Ža‘f-ı ğālibdür anuñçündür **mecāl-i āh** yok (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 144, Beyit 9). [mecāl-i āh,]

mecāz: Gerçek olmadığı halde bir gerçeğe işaret eden ve gerçekmiş gibi görünen oluş, gerçeğin zıddı.

Mecāzı mahv idüp rāz içdük esrār-ı ḥaḳīkatden / Ṭarīkatda şerī‘at gibi bir bürhānımız vardur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 87, Beyit 2). [mecāzı, -ı]

Mecāzuñ varlığı yokdur ḥaḳīkat ictināb eyle / Gözüñ aç gözle varlık kimdedür var intisāb eyle (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 299, Beyit 1). [mecāzuñ, -uñ]

meclis: Sohbet etmek ve eğlenmek amacıyla bir araya gelmiş dost ve arkadaş topluluğu.

Meclisüñde şevk ile yanup dutuşak şem‘ile / Nār-ı ‘aşkı ‘ārız-ı gül-nārı söyleşsek birez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 115, Beyit 5). [meclisüñde, -üñde]

Meclisüñde şevk ile yakdı fitil-i cānını / Ṭañ degül olursa māhum mazhar-ı envār şem‘ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 128, Beyit 4). [meclisüñde, -üñde]

Daḥi bilmezdi nāyuñ n’eydügin ‘uşşāk ey sākī / Maḥabbet **meclisinde** nāle kılmış bī-nevāyam ben (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 238, Beyit 6). [meclisinde, -inde]

Ṭoğrulın **meclise** cān nuḳlın ider anı revān / Serv-ḳadd beste dehen gözleri bādāmlara (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 279, Beyit 3). [meclise, -e]

Meclise geldüğünü di ol lebi mey-gūnumuñ / Müjde kānı vireyin sākī saña cānum yine (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 296, Beyit 3). [meclise, -e]

meclis-ārā eyle-: Meclisi güzelleştirmek, süslemek.

Benüm yanup yakılan şem‘ gibi nār-ı ‘aşkuñla / Yine her encüminde **meclis-ārā eyleyen** sensin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 262, Beyit 2). [meclis-ārā eyleyen, -yen]

meclis-i ‘aşk: Aşk meclisi.

Ṭalib olan büse-i mey-gün-ı la'ı dil-bere / **Meclis-i 'aşk** içre cān bezl eylesün peymāne ṭavr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 65, Beyit 3). [meclis-i 'aşk,]

meclis-i cem: Cem'in meclisi.

Çemende sâķi-i gül-ruḥ elinden kadeḥ nûş it / Nigārā **meclis-i Cemden** saña evreng yiter lāle (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 291, Beyit 6). [meclis-i cemden, -den]

mecmû'-ı ḥâṭır: Gönüllerin tamamı.

Ġam-ı sevdā-yı hecrûñle perîşān-ḥāldüm ḥayli / Bu gün **mecmû'-ı ḥâṭır** birle zülf-i perçemüñ gördüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 218, Beyit 3). [mecmû'-ı ḥâṭır,]

mecmû'-ı insān: Bütün insanlar, herkes.

Cinān bāğında mı ādem anuñçün cān qarār itmez / Bilür **mecmû'-ı insān** bir perîşān kākülüm vardur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 51, Beyit 4). [mecmû'-ı insān,]

mecnûn: Delirmiş, çıldırmış, aşk yüzünden akli başından gitmiş kimse. || Leylâ ile Mecnun hikâyelerinin erkek kahramanı olan Kays'ın adı olarak edebiyatımızda çok kullanılmıştır.

Kitāb-ı 'aşkı ben ḥatmetmiş iken mekteb-i ğamda / Henüz **Mecnûn** ey ḥ'āce okurdı süre-i Leylâ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 7, Beyit 4). [mecnûn,]

Vāķı'amda dün gice **Mecnûnı** gördüm zār ider / Āh u vāveylâ vü Leylâ zıkrini tekrār ider (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 78, Beyit 1). [mecnûnı, -ı]

Şeb-i kâdri bu ben **Mecnûnuñuñ** Leylâ-yı zülfüñdür / Mübārek 'id-ı ferḥundem mevā'id-i vişālüñdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 97, Beyit 4). [mecnûnuñuñ, -uñuñ]

Müdām añduķca zıkr it ḥayr ile **Mecnûn** u Ferḥādı / Raḥîmî biri şeyḥüñdür bu yolda biri üstāduñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 156, Beyit 5). [mecnûn,]

Seni gördüm göreliden ey gönül **Mecnûna** beñzetdüm / Ġam-ı sevdā-yı zülf-i yār ile meftûna beñzetdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 198, Beyit 1). [mecnûna, -a]

İmtihān itsem ğam-ı 'aşkı eger **Mecnûn** ile / Ey şaķı Leylî benüm efzûn geleydi ḥayretüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 207, Beyit 2). [mecnûn,]

Gehi 'aşķuñ beni Ferḥādveş ṭağlara düşürdi / Gezüp **Mecnûn** gibi geh sâkin-i şaḥrâ iden sensin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 261, Beyit 2). [mecnûn,]

Server-i vuşlat-ı dildār çün ğam çekmedi bir gün / 'Aceb 'āķil imiş **Mecnûn** ki fūrķat ihtiyār itdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 321, Beyit 6). [mecnûn,]

mecnûn ol-: Mecnun gibi olmak. || Delirmek.

Dil-i divâne Leylâyı şaçuñçün / Yürür sevdâ-zede **Mecnûn olupdur** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 45, Beyit 4). [mecnûn olupdur, -updur]

mecnûn-ı dil-i âzâd ol-: Gönü rahat Mecnun olmak.

Ben Raḥîmîye şaçuñ bendini bend itmeyesin / ‘Âşık-ı dil-şude **Mecnûn-ı dil-i âzâduñ olam** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 206, Beyit 7). [mecnûn-ı dil-i âzâduñ olam, -am]

mecnûn-ı ser-gerdân: Şaşkın, başı dönmüş Mecnun.

Ḳara zülfüñ gibi ‘aql u qarârı târ-mâr olmuş / Vefâ deştinde dil **Mecnûn-ı ser-gerdânuñı** yâd it (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 19, Beyit 4). [mecnûn-ı ser-gerdânuñı, -uñı]

Ġam-ı Leylâ-yı zülfüñle Raḥîmî olalı meftûn / Gezûp **Mecnûn-ı ser-gerdânı** bî-sâmâna dönmişdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 94, Beyit 5). [mecnûn-ı ser-gerdânı, -ı]

Melâmet deştinüñ **Mecnûn-ı ser-gerdânidur** gönüm / Belâ kâşânesinüñ vâlih ü hayrânıdur gönüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 202, Beyit 1). [mecnûn-ı ser-gerdânidur, -ıdur]

Maḥabbet deştinüñ **Mecnûn-ı ser-gerdâniyuz** şimdi / Vefâ kuhsârınuñ Ferhâd-ı bî-sâmâniyuz şimdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 329, Beyit 1). [mecnûn-ı ser-gerdâniyuz, -ıyuz]

Perîşân olduğum sevdâ-yı zülfüñle görenler dir / Bu bir divânedür **Mecnûn-ı ser-gerdândan** gayrı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 344, Beyit 4). [mecnûn-ı ser-gerdândan, -dan]

mecnûn-şifat: Mecnun misali.

‘Aceb **Mecnûn-şifat** sevdâyî düşdüm zülfi ucından / ‘Aceb öldürdi ğam Ferhâdveş ey şehd-i güftârım (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 224, Beyit 2). [mecnûn-şifat,]

Düşûp tağlara geh gül-geşt-i şahrâ eyleyen sensin / ‘Aceb divâneym **Mecnûn-şifat** geh Kûh-ken-âsâ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 262, Beyit 3). [mecnûn-şifat,]

mecnûn ol-: Delirmek, aklını yitirmek || Leylâ ile Mecnûn hikâyesinin erkek kahramanı.

Leylâ-yı zülfüñüñ şu ki meftûnuñ olmaya / ‘Âqıl midür o kimse ki **Mecnûnuñ olmaya** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 300, Beyit 1). [mecnûnuñ olmaya, -uñ, -maya]

mecrûḥ-ı tîğ-i hecr: Ayrılık okundan yaralı.

Esîr-i bend-i ğurbetdür gönül ‘azm-i diyâr ister / Ciger **mecrûḥ-ı tîğ-i hecdür** vaşl-ı nigâr ister (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 56, Beyit 1). [mecrûḥ-ı tîğ-i hecdür, -dür]

medâr-ı evliyâ: Evliyanın dönüşü.

Raḥm ile şâfi nazar eyle Raḥîmî bendeñe / Ṭab‘ınuñ mir’âtıdur anuñ **medâr-ı evliyâ** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 9, Beyit 11). [medâr-ı evliyâ, -ınuñ]

meded:

1.İmdat! Yardım et!

Ġarib ü bî-kes ü dermānde aldum / **Meded** yā Rabb baa bir yār-ı ğurbet (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 23, Beyit 4). [meded,]

Bükdi bilümi fûrat-ı bār-ı cefā **meded** / Cevr okı gedi bağruma ey aşı yā **meded** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 33, Beyit 1). [meded,]

Ben mübtelā-yı mîm-i fem ü dāl-i zülfünem / Yok yire baa ‘ömrüm idersin cefā **meded** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 33, Beyit 3). [meded,]

Ey mîm-i fem külāleñüñ ol iki dāline / Virdüm gönöl bu cānuma dermān ola **meded** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 33, Beyit 4). [meded,]

Cānā marîz-ı ‘aşkua ānūn degöl şifā / Dād-ı lebüñsüz ama cevāb-ı devā **meded** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 33, Beyit 5). [meded,]

Amaz olalı astasın ol bî-vefā abîb / Ey nāle var şabāyıla bir dem aa **meded** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 33, Beyit 6). [meded,]

Med it dehānı mîmini hem dāl zülfini / odur Raimî ol aşı rāya bu rā **meded** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 33, Beyit 7). [meded,]

]Lebi kālāsını ser-māye-i cānıyla **meded** / Baa ey ‘āce alı vir saa elvālı var (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 46, Beyit 3). [meded,]

Cān lebünden em recā itdükce ğamzeñ ım ider / Ben niyāz u nāzdan oldum **meded** ey āre-sāz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 118, Beyit 4). [meded,]

Geh ağladur beni ğāh inledür bu āh **meded** / Ne demlere odı n’eyler bu rüzğarı görüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 148, Beyit 2). [meded,]

Dehānuñ mîmi zülfinüñ ğamı dāl eyledi addüm / **Meded** yok yire evhām u ayālāt itiyār itdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 194, Beyit 5). [meded,]

Beni koyup naar şalma raîbe rāzıyam öldür / Senüñ urbānuñ olayum **meded** ey ğamze-i dil-cū (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 272, Beyit 5). [meded,]

Geh ğam-ı hecr Raimî vü geh ümmîd-i vişāl / Yok mı bir āre **meded** aldum iki arada (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 280, Beyit 7). [meded,]

Hecr ile öldüm **meded** depret lebüñ şor ālümü / Zinde eyle bendeñüm bir cām-ı rû-efzāyıla (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 290, Beyit 3). [meded,]

2.Yardım.

Bir ser-i mevce ‘adem rāhında gümrāh olmadı / Mîm ağzuñ dāl zülfeynüñden umanlar **meded** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 35, Beyit 2). [meded,]

meded kıl-: Yardım etmek, iyilik, ihsanda bulunmak.

Ḳansın zülāl-i mīmüñe ‘aṭṣān-ı cān u dil / Ol iki dālūñ ile **ḳıl** ey dil-rubā **meded** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 33, Beyit 2). [meded ḳıl,]

Rā ḳaṣuñ peyveste çin itme ḥaṭālu göñlüme / Dāl-i zülfüñle perîṣān-ḥāldür gel **ḳıl meded** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 35, Beyit 4). [meded ḳıl,]

Ḳılmasa ey mīm-fem bu dāl-zülfeynüñ **meded** / Bend-i zülmetde olurdı cān giriftār-ı ebed (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 40, Beyit 1). [meded ḳılmasa, -masa]

medḥ it-: Övmek.

Medḥ it dehānı mīmîni hem dāl zülfîni / Hoşdur Raḥîmî ol ḳaṣı rāya bu rā meded (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 33, Beyit 7). [medḥ it,]

Hoş **medḥ itdūñ** Raḥîmî gül yüzün ol goncanuñ / Āferîn ey zihn-i pāk-i bülbül-i rengin-süḥan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 249, Beyit 5). [medḥ itdūñ, -dūñ]

‘Aceb bir pest-i murğ-i bî-per ü pervāzısın vā‘iz / Ḳoyup kūyını yārūñ **medḥ idersin** baña uçmağı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 311, Beyit 6). [medḥ idersin, -ersin]

meftūn: Āşık, vurulmuş, müptelâ.

Seni gördüm görelden ey göñül Mecnūna beñzetdüm / Ğam-ı sevdā-yı zülf-i yār ile **meftūna** beñzetdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 198, Beyit 1). [meftūna, -a]

meftūn ol-: Gönül vermek, vurulmak, tutulmak.

Ğam-ı Leylā-yı zülfüñle Raḥîmî **olalı meftūn** / Gezüp Mecnūn-ı ser-gerdānı bî-sāmāna dönmişdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 94, Beyit 5). [meftūn olalı, -alı]

Leylā-yı zülfüñüñ şu ki **meftūnuñ olmaya** / ‘Āḳıl midür o kimse ki Mecnūnuñ olmaya (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 300, Beyit 1). [meftūnuñ olmaya, -uñ, -maya]

meger:

1.Fakat, ancak.

Meger bir mihr-i ‘ālem-tāba ey meh müşteri olduñ / Düşersin titreyüp üstine şanurlar ki dutdı teb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 10, Beyit 2). [meger,]

Raḥîmî pür-ḥarāretdür senüñ bu ıztırābuñdan / **Meger** vaşluñ şarābı def‘ ide ey şāh-ı şekker leb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 10, Beyit 7). [meger,]

Defter-i ‘aşḳumı taṣḥîḥ idemez kâtib-i dehr / Levḥden lāyih ola aña **meger** istinsāḥ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 29, Beyit 3). [meger,]

Meger var ise yā Rabb bu kıyāmetden ‘alāmetdür / Benüm ḥürşidüm ol māha muḳābil ıktırān itmiş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 124, Beyit 3). [meger,]

Göñül pervānesin ben sen ruḥı gül-nāra yandurdum / Benümle kimse tutuşmaz **meger** ya şem‘ ya meş‘al (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 164, Beyit 6). [meger,]

‘İzār-ı yāre karşı lāf-ı ḥüsn itmiş **meger** lāle / Kızarup hacletinden şimdi kan derler döker lāle (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 291, Beyit 1). [meger,]

2.Aslında, oysa ki.

Mükedder yok zemānuñda **meger** destār-ı āşüfte / Perişān dil bulunmaz kimse illā nā-tüvāñ şorguc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 25, Beyit 5). [meger,]

Ben gubārından mükedderdür **meger** āyinesi / Yoḥsa n’oldı tūṭi-i şekker-zebānum söylemez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 112, Beyit 4). [meger,]

Çāk çāk itdi yaḳasın şubḥ-dem gülşende gül / Ğanc-ı la‘lünden **meger** kılmış şabā bir keşf-i rāz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 118, Beyit 5). [meger,]

Ey Raḥîmî ‘aşḳ ile bağruñ delinmişdür **meger** / Ney gibi pür-süz anuñçün zār u feryāduñ senüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 162, Beyit 5). [meger,]

Terahḥum eylemez baş ḳaldırup ben ḥāksārına / **Meger** ben zerreden ‘ār eyler ol ḥürşid-i raḥşānum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 201, Beyit 4). [meger,]

Çerḥ-ı sincābide māh u hāle şandum göricek / Geymiş ol meh-rū **meger** sammürdan bir şeb-külāh (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 276, Beyit 6). [meger,]

İşitdüm şaydgehde kebge hem pervāz imiş ‘anḳā / Haber uçurdu aña dest-i ‘adlünden **meger** şahin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 244, Beyit 4). [meger,]

La‘l-i mey-günuñ görüp bir neş’e taḥşil eylemiş / Raḳş urur cāna **meger** gelmiş zebānuñ ‘aynına (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 285, Beyit 5). [meger,]

meger kim:

1.Fakat, ancak.

Meger kim ḳandı cānā meşrebi cüllāb-ı la‘lünle / Mükerrer ḳanda ider bu ḳadar ḳandı şeker peydā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 1, Beyit 2). [meger kim,]

Murādum üstine bir kerre dönmedi devrān / Yüzün çevirdi **meger kim** bu çerḥ-i bî-bünyād (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 36, Beyit 4). [meger,]

2.Oysa ki, aslında.

Alnına yazmış **meger kim** kātib-i ḳudret ezel / Ey Raḥîmî gelmegi bunca belālar başuma (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 295, Beyit 5). [meger kim,]

meges: Sinek.

Düşmez ağzuña ezilme o şeker lebden üzül / Ger gerekse saña başuñ çeke gör ey **meges** el (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 167, Beyit 2). [meges,]

Meges miqdârı gelmez ‘aynına ‘ankâsı dünyānuñ / Hümā tal‘atlu himmet evcinüñ perrānidur gönüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 202, Beyit 2). [meges,]

Hünına her nâ-kesüñ olmam **meges** gibi tufeyl / Egmezem her kâseye cānā şurāhiveş serüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 208, Beyit 5). [meges,]

Ey gönül konmaz **meges** gibi hasîsüñ hünına / Kulluğın ‘ankā gibi dünyāda istiğnā yüzün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 246, Beyit 5). [meges,]

Her hasîsüñ hünına olma **meges** gibi tufeyl / Ey gönül kâf-ı ğınāda kâni‘ ol ‘ankā gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 323, Beyit 4). [meges,]

meh:

1.Ay.

Görmesem meh yüzüñ ey **meh** eger aḥşama degin / Teng ü tar olur o gün başuma meydān-ı ferāḥ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 29, Beyit 4). [meh,]

Aydın oldu Tire dehr Akşehre döndi kâ’ināt / Olalı sen **meh** bu gün menzil-güzār-ı Germiyān (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 265, Beyit 2). [meh,]

2. Ay.// Ay yüzlü sevgili.

Gök göçer ey **meh** yire kıpar yirinden taş u tağ / Zāyil olmaz ‘aşkuñ ile yandüğüm dilde yana (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 3, Beyit 5). [meh,]

Ben ol ḥāküm ki ey **meh** zerrece ḳalbümde mihrüñ var / Bu şevkıyla n’ola pertev şalarsam dehre mihrāsā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 7, Beyit 2). [meh,]

Meger bir mihr-i ‘ālem-tāba ey **meh** müşteri olduñ / Düşersin titreyüp üstine şanurlar ki dutdı teb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 10, Beyit 2). [meh,]

Her gice tā şubḥa dek ey **meh** gözüm yıldız şayar / Menzili bir merdümek pür-āb ola eyler mi ḥ‘āb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 12, Beyit 2). [meh,]

Sende ey **meh** olalı bu ḥüsn-i bî-hem-tā ğarīb / Eyledi ‘ālemlere ‘aşkuñ beni rüsvā ğarīb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 16, Beyit 1). [meh,]

Gönlümde mihr-i ḥüsnüñ ey **meh** gören didi / Kılmış diyār-ı şarka Ḥüdāvendgār göc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 26, Beyit 2). [meh,]

Görmesem meh yüzüñ ey **meh** eger aḥşama degin / Teng ü tar olur o gün başuma meydān-ı ferāḥ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 29, Beyit 4). [meh,]

Ṭāḳ-ı ebrūsı ḥayālın ḳodı gönümde bu gün / Eskişehrinde o **meh** yaptı yine bir yeñi kāḥ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 29, Beyit 5). [meh,]

Gizledi ḥaclet ḥicābında özin ey **meh** hilāl / Olalı ebrūlaruñ engüşt-nümā-yı ehl-i ‘id (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 32, Beyit 2). [meh,]

İd-ı ferhunde yeter vaşluñ Raḥîmî bendeñe / Gün yüzüñsüz olur ey **meh** ‘id aña rûz u id (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 32, Beyit 6). [meh,]

Ṭañ mı ey **meh** pertev-i mihrüñ tecellî eylese / Niçe gündür kim o şevkıyla bu dil vîrânedür (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 41, Beyit 2). [meh,]

Dilüm dilim dilim mıkrâz-ı ğamla pârelenmişdür / O **meh** yüz dönderelden ḥod katı âvâre düşmişdür (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 53, Beyit 3). [meh,]

Artırursın vefâñı ğayrılara / Mihrüñ ey **meh** baña mı eksük olur (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 57, Beyit 6). [meh,]

Zerre deñlü mihrüñ ey **meh** dilde bes peydâ olur / Şubḥ-ı rûşen gibi râzı ‘âleme ifşâ olur (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 63, Beyit 1). [meh,]

Raḥîmiyem yoluñda zerreveş ḥâkiyle yeksânem / Güneş gibi velî mihrüñle ey **meh** iştihârum var (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 67, Beyit 5). [meh,]

Niğâr-ı ‘ârîzuñda görinen ḥaṭṭ dūd-ı âhumdur / Ya ḥod ey **meh** sevâd-ı nâfe-i baḥt-ı siyâhumdur (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 75, Beyit 1). [meh,]

Felek cevri eylemekde döne döne yâra dönmişdür / O **meh** mihr itmekde çerḥ-i pür-ğaddâra dönmişdür (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 99, Beyit 1). [meh,]

Kaçan gün gibi tenhâ seyri çıksañ bir gün ey **meh** sen / Dilümden od düşüp yanar zemîn ü âsumân sensüz (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 110, Beyit 3). [meh,]

Tâb-ı zülf ü ḥadduñ añup tâb-ı nâr-ı ğuşşada / Dün gice ey **meh** benümle yandı bir miḳdâr şem‘ (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 128, Beyit 2). [meh,]

Şemsveş devrüñde bir rûşen-çerâğ eyle beni / **Meh** gibi her kûşede yaḳduñ kevâkibvâr şem‘ (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 129, Beyit 4). [meh,]

Efendüm devletüm sen bir ğarîb ü bî-kesüm bende / Senüñ gibi bu devr içinde ey **meh** şehriyârum yok (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 142, Beyit 2). [meh,]

Dostluḳ da‘vâsın idenler olup düşmen-nevâz / Dürresine ol **mehüñ** ḥod mihri geh var ğâh yok (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 144, Beyit 8). [mehüñ, -üñ]

O **mehden** ayru yaşum ey felek ‘ummâna döndürdüñ / Çevirdüñ başumı ṭolab-ı ser-gerdâna döndürdüñ (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 147, Beyit 1). [mehden, -den]

Raḥîmî tevbe-şiken olsa ṭañ degül ey **meh** / Hilâl-i ‘id u dem-i sāğar-ı bahârı görüñ (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 148, Beyit 7). [meh,]

Fiğānum bir maḳāma irdi şimdi / Dutar göklerde ey **meh** zühre âheng (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 149, Beyit 3). [meh,]

Raḥîmî ol **mehe** ‘arz itme mihrüñ / Ki zîrâ sen gedâ ol şâh-ı evreng (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 149, Beyit 5). [mehe, -e]

Ṭañ mıdur şehrüñi ey **meh** oda yaḳsa âhum / Yaḳalar dâmen-i vaşluñı şunup her ‘ases el (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 167, Beyit 4). [meh,]

Bir gice ey **meh** ḥam ebrüñi añup âh eylesem / Yarılup yir yir felek ṭâlî‘ olur bir nev-hilâl (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 172, Beyit 2). [meh,]

Sürdügünce yüz rikābuña Raḥīmī sāyeveş / İtme ‘ār ey **meh** irişmez zerreden mihre zevāl (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 178, Beyit 7). [meh,]

Güneş yüzüne muḳābil olursa bedr-i münîr / Tütalum eksigin ey **meh** işin temām idelüm (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 180, Beyit 5). [meh,]

Göñül deyrinde bu vechiyle yazdum şüret-i ḥüsnüñ / Ruḥın gün cebhesin **meh** hem hilālî aña kaç itdüm (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 187, Beyit 2). [meh,]

Ṭutuşdum āteş-i mihrüñle mihr it yoksa şubḥāsā / Rumûz-ı mihrüñi gün gibi ey **meh** işde fāş itdüm (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 187, Beyit 4). [meh,]

Bir gice müy-ı miyânını kenāra çeküben / Ol **mehi** hāle gibi biz de der-āğüş idelüm (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 190, Beyit 4). [mehi, -i]

İki gözüm felek sürme iderdi ḥāk-i rāhumdan / Eger bir gün düşerse sen **mehüñ** dergāhına rāmum (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 203, Beyit 3). [mehüñ, -üñ]

Ey **meh** hilālüñ eyleyli secdegāh-ı Cem / Hürşide hem-ser oldı felekde külāh-ı Cem (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 216, Beyit 1). [meh,]

Şu gün kim sen **mehüñ** mihrin dil-i şad çāke ṭabşurdum / Yaşum taht-ı şerāya āhumı eflāke ṭabşurdum (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 222, Beyit 1). [mehüñ, -üñ]

Gün yüzünsüz gözüme Aşkşehr ey **meh** Tiredür / Kākülünsüz şanma Aydındur Qaraman illerin (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 243, Beyit 3). [meh,]

Bār-ı cevr-i devri çekmekden bükildi kāmētüm / Bāri ḡam çekdürme ey **meh** mihrî yok ağyardan (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 263, Beyit 6). [meh,]

Zerreveş rāz-ı dehānuñ geh nihān itsem dirin / Gün gibi geh mihrüñi ey **meh** ‘ıyān itsem dirin (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 266, Beyit 1). [meh,]

Bir **mehüñ** mihrin göñül şehrinde kıldum şehriyār / Ey Raḥīmî şimdi dehre anı ḡan itsem dirin (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 266, Beyit 7). [mehüñ, -üñ]

Gözüde bir gün o **meh** ḥüsnini görmiş sāde / Şimdi Yūsuf gibi kendin şatar istignāda (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 280, Beyit 1). [meh,]

Dilerseñ gün gibi günden güne efzün ola şevkuñ / Bu devri zāyî‘ itme **meh** gibi leyl ü nehār içre (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 284, Beyit 2). [meh,]

Senüñ mihrüñle ben gün gibi ser-gerdān iken ey **meh** / Daḡı yogıdi mihr ü **meh** bu çerḡ-i bî-ḡarār içre (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 284, Beyit 5). [meh,]

Ṭañ degül **meh** dikse göz her gün rikābuñ ‘aynına / Ḥāk-pāyuñ tütüyādur āfitābuñ ‘aynına (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 285, Beyit 1). [meh,]

Sāde vü şāf-dil olmasa yoluñda ey **meh** / Pertev-i mihrüñe olmaz idi erzāni zırır (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 293, Beyit 5). [meh,]

Başuña ey felek devr içre ger gün toḡmak isterseñ / Yüzüñ pāyına sür gel ol **mehüñ** būs-ı rikāb eyle (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 299, Beyit 3). [mehüñ, -üñ]

Mükedder hāl olur ki naḡş irişür kendü ayına / Felek ey **meh** anuñçün itdi ḥüsnüñ ayın āyine (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 303, Beyit 1). [meh,]

Senüñle yüze yüz da'vâ-yı hüsñ eylerse ger hürşid / Göreyin varmasun tiz günde ey **meh** anı ayına
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 303, Beyit 2). [meh,]

Yolum düşse eger kûyına ol **meh** manzaruñ bir gün / Öñümce reh-berüm olup Raḥîmî gökden ay ine
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 303, Beyit 7). [meh,]

Ey felek ol **mehden** ayru bî-ḳarâr itdüñ beni / Hâke urduñ sāyeveş bî-i'tibâr itdüñ beni (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 309, Beyit 1). [mehden, -den]

Ḳomadı ḳılca Raḥîmî dil-i miskinde ḳarâr / Tolaşaldan o **mehüñ** kākül-i 'anber-fāmı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 310, Beyit 6). [mehüñ, -üñ]

Bir'ki gün mihr itse ol **meh** olma ey germ-ābe germ / Serddür fūrḳat şaḳın yaḳar ḳara ḳayḡu seni
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 315, Beyit 3). [meh,]

Çerḡ-i bed-mihre meyl idüp ol **meh** / Zālîm ü nā-bekāra yüz tıtdı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 319, Beyit 5). [meh,]

Maḥabbet mihr-i tābından vücūdın yandırur yoḡdur / Beni söylerler ey **meh** bir daḡı şem'î şebistānı
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 320, Beyit 4). [meh,]

Şem'isin her cem'üñ ey **meh** mihr-i dehr-ārā gibi / Yüze gülmeḳde naẓîrüñ yoḡ gül-i ra'nā gibi
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 323, Beyit 1). [meh,]

Binüp keştîye sen **meh** gün gibi ḳılduḡca seyrānı / Tıḡuz ḳat tılanur bād-ı fiḡānum çerḡ-i gerdānı
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 333, Beyit 1). [meh,]

Ruḡuñsuz almam ey **meh** zerreye hürşid-i raḡşānı / Yire geḡşün neme yarar lebiñsüz āb-ı ḡayvānı
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 335, Beyit 1). [meh,]

Raḡîmîñüñ şu deñlü şöhreti var mihr-i ḡaddüñle / Tıḡupdur gün gibi āfākı ey **meh** şî'r-i ḡarrāsı
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 350, Beyit 5). [meh,]

3.Ay. || Padişah.

Ey Raḡîmî göḡe aḡsa ṭañ mı tıpum gün gibi / Bir **mehüñ** eflākveş şehr ü ḡışārın gözlerüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 113, Beyit 7). [mehüñ, -üñ]

meh ü hürşid-i 'arîz: Yanaḡın güneşi ve ayı.

Raḡîmîñüñ ne ṭañ tār olsa başına cihān mülki / Benüm ol ey **meh ü hürşid-i 'arîz** baḡt-ı dūnumdur
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 85, Beyit 4). [meh ü hürşid-i 'arîz,]

meh yüz: Ay yüz.

Görmesem **meh yüzüñ** ey meh eger aḡşama deḡin / Teng ü tar olur o gün başuma meydān-ı ferāḡ
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 29, Beyit 4). [meh yüzüñ, -üñ]

meh-cemāl: Ay gibi güzel yüz.

Nice gün olur ki görmem **meh-cemālūñ** göricek / Mānî^c olur aña dañi göz yaşı ya dūd-ı āh (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 298, Beyit 2). [meh-cemālūñ, -üñ]

Meh-cemālūñe ne noķşān irişür ey yüzi gül / Şem^cveş bir gice olsañ baña mihmān Çelebi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 338, Beyit 4). [meh-cemālūñe, -üñe]

mehcūr: Uzaklaşmış, ayrılmış.

Tāb-ı düşmenden harāret hāşıl itdüm dostum / Çok demidür eyle ben **mehcūra** āb-efşān-ı cūd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 34, Beyit 5). [mehcūra, -a]

Ümidüm bu şehā hüsñüñ hayālî / Gözümden dūr dilden itme **mehcūr** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 42, Beyit 6). [mehcūr,]

meh-çihre: Ay yüzlü.

Çekli pehlūsına gün gibi sen **meh-çihreyi** / Çerh^cveş göğsin gerer şubḥ u mesā pîrāhenüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 158, Beyit 2). [meh-çihreyi, -yi]

Gün yüzüñ göster şehā mihriyle ki **meh-çihreñe** / Senden ümmîdi Raḥîmîñüñ budur her şubḥ u şām (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 220, Beyit 5). [meh-çihreñe, -ñe]

Dañi dün toğdı ey **meh-çihre** ğarrālanma sen ğurre / Hilāl eksüklüdür ḥod olmaz aña tev'emān ebrū (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 270, Beyit 7). [meh-çihre,]

meḥemmed çelebi: Mehmet Çelebi.

Dile ğamzeñ uralı yāre **Meḥemmed Çelebi** / Olmışam ḥasta vü bî-çāre **Meḥemmed Çelebi** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 348, Beyit 1). [meḥemmed çelebi,]

Dāğ urup sîneme 'aşk odı ile lāle gibi / Düşeyin dāmen-i kuhsāra **Meḥemmed Çelebi** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 348, Beyit 2). [meḥemmed çelebi,]

Heves-i kūyuñ ile bāğ-ı cināndan geçdüm / Nazar it 'āşık-ı dîdāra **Meḥemmed Çelebi** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 348, Beyit 3). [meḥemmed çelebi,]

Gül-i gülzār-ı leṭāfetsin eyā gonca-dehen / İltifāt eyleme ḳo ḥāra **Meḥemmed Çelebi** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 348, Beyit 4). [meḥemmed çelebi,]

İtdüğüñ zulmi Raḥîmî ḳuluña bir gün ola / Diyeler şāh-ı cihāndāra **Meḥemmed Çelebi** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 348, Beyit 5). [meḥemmed çelebi,]

meh-i bî-bāk: Korkusuz ay.

Ārzū-yı pertev-i mihrüñle oldum ḥāk hayf / Baḳmaduñ bir gün yüzüme ey **meh-i bî-bāk** hayf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 134, Beyit 1). [meh-i bî-bāk,]

meh-i münîr: Parlak ay || Sevgili.

Âşûb-ı şehîr olalı kaçuñ ey **meh-i münîr** / Gözletmez oldu kimse hilâli taraf taraf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 133, Beyit 3). [meh-i münîr,]

meh-i nâ-mihr: Sevgisiz ay || Sevgili.

Ğam-ı zülf ü firâk-ı ‘arîzuñla ey **meh-i nâ-mihr** / Raḥîmî rûz u şeb ağlar görölmez qarası aķı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 347, Beyit 5). [meh-i nâ-mihr,]

meh-i nâ-mihribân: Acımasız ay || sevgili.

Ey Raḥîmî zerreveş pâ-mâl ü ser-gerdâniyam / Bir’ki gündür ol **meh-i nâ-mihribân** söylemez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 112, Beyit 5). [meh-i nâ-mihribân, -um]

meh-i ra’nâ: Parlak ay.

Yıldan artuķ oldu gerçi kim bu gün bir haftadır / Ey Raḥîmî görmeyelden ol **meh-i ra’nâ** yüzün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 246, Beyit 7). [meh-i ra’nâ,]

meh-i rûşen-likâ: Parlak yüzlü ay.

Bir’ki gündür sen **meh-i rûşen-likâyı** görmedüm / Çerḥ-i devlet dergehi ṭâķ-ı ‘alâyı görmedüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 217, Beyit 1). [meh-i rûşen-likâyı, -yı]

meh-i sipîhr-i leṭâfet: Güzellik göğünün ayı.

Meh-i sipîhr-i leṭâfet şehi diyâr-ı ḥüsn / Raḥîmî sūdunuñ ol bî-bedel güzeldür ola (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 307, Beyit 7). [meh-i sipîhr-i leṭâfet,

meh-i tâbân: Parlak ay. || Sevgili.

Şubḥa dek yıldız şayar yıllar geçer göz yummazuz / Ayda bir gün görünür âh ol **meh-i tâbânımız** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 106, Beyit 2). [meh-i tâbânımız, -ımız]

Yaralandı yüregi tîr-i ḥasedden siperüñ / Kocalı hâle gibi sen **meh-i tâbânı** zırır (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 293, Beyit 2). [meh-i tâbânı, -ı]

meh-i tâbân-ı ‘îd: Bayramın parlak ayı.

Yaķalı envâr-ı ḥüsnünden çerâğ ey âfitâb / Burc-ı ‘izzetde şeref buldı **meh-i tâbân-ı ‘îd** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 39, Beyit 6). [meh-i tâbân-ı ‘îd,]

meh-i tâbdâr: Parlak, ışıķlı ay.

Kaşuñ teferrüci seyr-i ‘izāruñ olmayıcak / Hilāl-i ‘īdi **meh-i tābdārı** n’eyleyeyin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 231, Beyit 5). [meh-i tābdārı, -ı]

meh-i tābdār-ı ‘īd: Bayramın parlak ayı.

Kaşlu yaşımda ‘aks-i ruḥuñ ey yüzi güneş / Güyâ şafaḳ içinde **meh-i tābdār-ı ‘īd** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 38, Beyit 5). [meh-i tābdār-ı ‘īd,]

meh-lika: Ay yüzlü güzel, dilber.

Ol **meh-liḳayı** gör baña ne işler işledi / Dönderdi yüzini beni āvāre eyledi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 316, Beyit 2). [meh-liḳayı, -yı]

meh-rū: Ay yüzlü.

Senüñ devründe tañ mı başuma gün toḡsa ey **meh-rū** / Zevāl irmez göñülde mihr-i ḥadduñ āfitābumdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 69, Beyit 2). [meh-rū,]

Benüm ‘īd-i hümāyūnum senüñ seyr-i cemālüñdür / Gözüme ḡurre ey **meh-rū** iki ḡarrā hilālüñdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 97, Beyit 1). [meh-rū,]

Bir yaluñ yüzlü ışık **meh-rūsıdur** pır pır yanar / Şehrde olmış zebān-ı cerr ile cerrār şem‘ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 128, Beyit 3). [meh-rūsıdur, -sıdur]

Şāyi‘ olur şu‘le-i şemşir-i āhum sineden / Berḳ-ı ‘ālem-tāba ey **meh-rū** olur mı hīç ḡılāf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 131, Beyit 5). [meh-rū,]

Zerreden efzūn benüm cürmüm senüñ ‘aşkuñ güneş / Zerreden ḥūrşide ey **meh-rū** zevālirmek muḥāl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 172, Beyit 6). [meh-rū,]

Sebātuñ yoḡ imiş mihr ü vefā kılmakda ey **meh-rū** / Hemān cevır eylemekde gerdiş-i gerdūna beñzetdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 198, Beyit 4). [meh-rū,]

Çerḡ-ı sincābide māh u hāle şandum göricek / Geymiş ol **meh-rū** meger sammürdan bir şeb-külāh (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 276, Beyit 6). [meh-rū,]

Meh-rūma cānlar virür cām olmaḡa germ-ābuña / Tek temāşā itsün ‘uryān bir gün ey **meh-rū** seni (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 315, Beyit 6). [meh-rū,]

Bilmemiş noḡşānını **meh-rūña** meyl itmiş ḳamer / Her gice şehründe anuñçün gezer uğrı gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 328, Beyit 5). [meh-rūña, -ña]

Şu deñlü şöhretüm var pertev-i mihrüñle ey **meh-rū** / Cemālüñ ḥaḳḳı almam zerreye ḥūrşid-i āfāḳı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 347, Beyit 4). [meh-rū,]

meh-ruḥ: Ay yüzlü, ay yanaklı.

Meh-ruḥuñ hecriyle seyr eyle yaşum seyyāresin / Hem-ḳadem ḥam gözlemekden ey hilāl-ebrū seni (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 315, Beyit 4). [meh-ruḥuñ, -uñ]

meh-rüyân-ı 'îd: Bayramın ay yüzölçüleri.

Gitmez idi bir nefes âyine-i dilden ğubâr / Merhabâlarla lebin şunmasa **meh-rüyân-ı 'îd** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 39, Beyit 10). [*meh-rüyân-ı 'îd,*

meh-tâb: Ay ışığı.

Her gice mihr-i ruḥuñ şevki dile **meh-tâbdur** / Cānuma cām-ı lebüñ cānâ şarâb-ı nâbdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 44, Beyit 1). [*meh-tâbdur, -dur*]

mekrûmet: Cömertlik, kerem, el açıklığı.

Ḳanda ḳandı dil senüñ cüllâb-ı luṭfuñ ḳandına / Ey seḫâ vü **mekrûmet** kânı benem 'aṣṣân-ı cûd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 34, Beyit 6). [*mekrûmet,*]

Ḳayurmam ḳum u ḳîr miḳdârı olsa cevherüm zâyi' / Hemân ol **mekrûmet** kânı dūr-i şehvâr şağ olsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 245, Beyit 3). [*mekrûmet,*]

mekteb-i ğam: Dert okulu.

Kitâb-ı 'aşḳı ben ḥatmetmiş iken **mekteb-i ğamda** / Henüz Mecnûn ey ḥ'âce okurdı süre-i Leylâ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 7, Beyit 4). [*mekteb-i ğamda, -da*]

melâḥat kânı: Güzellik madeni.

Cûş iderdi dil hevâ-yı 'aşḳ ile deryâ gibi / Ey **melâḥat kânı** ammâ rûzgârın gözlerüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 113, Beyit 3). [*melâḥat kânı, -ı*

melâl: Sıkıntı, keder.

Raḫîmî şanma şâhum şâd olup bir gayra yâr oldu / Vefâ bendinde bendeñdür muḳayyeddür **melâlüñle** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 292, Beyit 7). [*melâlüñle, -üñle*]

melâlet çek-: Sıkıntı çekmek.

Leṭâfet gülşeninde gülşen ol gül gibi ey ğonca / Ğamından incinüp ḥâruñ şaḳın çekme melâletler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 81, Beyit 4). [*melâletler çekme, -ler*]

melâmet: Azarlama, kınama.

'Aşḳıyla ezelden ḥod kâruñ çü **melâmetdür** / Nâmûsı Raḫîmî ḳo bu 'âra neden düşdüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 146, Beyit 7). [*melâmetdür, -dür*]

Melâmet tîrine sînem nişân kıddüm kemân olsa / ‘Aceb mi bir hilâl-ebrû kamer-ruhsârâdur meylüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 191, Beyit 4). [melâmet,]

Melâmet deştinüñ Mecnûn-ı ser-gerdânıdır göñlüm / Belâ kâşânesinüñ vâlih ü hayrânıdır göñlüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 202, Beyit 1). [melâmet,]

Benüm dîvâne göñlüm genc-i ‘uzlet ihtiyâr itdi / Selâmet kûşesin koyup **melâmet** ihtiyâr itdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 321, Beyit 1). [melâmet,

melâmet ehli: Kınanmışlık yolunu tutanlar.

Melâmet ehline her kim iderse hór nâzar / Biz aña ‘aşk u ne meşk ü ne hód selâm idelüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 180, Beyit 4). [melâmet ehline, -ine]

melâmet it-: Azarlamak, kınamak, ayıplamak.

‘Aşkuña ey perî-ruh pinhân-ı tākātüm yok / Sen var selâmet ol ben kendüm **melâmet itsem** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 183, Beyit 3). [melâmet itsem, -sem]

melcâ-yı sūr: Şenliğin sığınağı.

Zātuña bed-h’âh olanlar olalar mâtem-zede / Āsitânuñ ‘abde geh cân ola geh **melcâ-yı sūr** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 91, Beyit 5). [melcâ-yı sūr,]

melek:

1. Allah katında bulunan ve nur olarak yaratılan varlıkların her biri.

Yazma cürmin ol peri ‘aşkında ben dîvânenüñ / Ey **melek** luğf eyle insâniyyet ile âdeme (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 286, Beyit 4). [melek,]

Raķīb-i rû siyâhuñdan kesil ey âfitâbum gel / Bilürsin görmedi kimse **melek** katında sulţânı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 337, Beyit 6). [melek,]

Nevâ-perdâz olup ‘uşşâķa ey dil nağmeler göster / **Melekler** kışşâ-gîrsün zühre dutsun gökde âhengi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 352, Beyit 2). [melekler, -ler]

2.Melek. || Sevgili.

Gerçi Eyyüb itlerüñi seyr iderseñ seg qarīb / Adam olmaz ey **melek** ol seg-nihâda uşda bak (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 140, Beyit 5). [melek,]

N’ola insâniyyet itse baña çeşmüñ ey **melek** / Taña қалup mihr ider mihrüm görüp mäh-ı felek (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 160, Beyit 1). [melek,]

melek-ķaşlet: Melek huylu || Sevgili.

Bilür dil dostı ızhâr-ı mihr itmek degül lâzım / ‘Adû-yı dîve insâniyyet itme ey **melek-ḥaşlet** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 21, Beyit 6). [melek-ḥaşlet,]

melek-rû: Melek yüzlü.

İrişdüirdi cenâb-ı vuşlatuña ey perî-peyker / Çok insâniyyet itdi bir **melek-rû** âdemüñ gördüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 218, Beyit 4). [melek-rû,]

Hecr-i ḥaddüñle dem olmaz itmeye dil her gün âh / Ey **melek-rû** âdemilikdür ider kûl her gün âh (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 276, Beyit 1). [melek-rû,]

melek-şüretlü: Melek yüzlü.

Eger ey dil görem dirseñ kemâl-i şun‘-ı Yezdânı / Temâşâ kıl güzellerde **melek-şüretlü** insânı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 337, Beyit 1). [melek-şüretlü,]

melek-ṭal‘at: Melek yüzlü (sevgili, güzel).

N’ola insâniyyet itseñ ey **melek-ṭal‘at** baña / Bir perîşân-ḥâṭırum raḥm it kılup şefkat baña (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 4, Beyit 1). [melek-ṭal‘at,]

memlû durur: Doludur.

İltifâtuñdur garaż ey mîve-i bâğ-ı ‘aṭâ / Bilürüz **memlû durur** envâ‘ıla büstân-ı cûd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 34, Beyit 10). [memlû durur, -ur]

me’mûr: Tâbi, hazır.

Yolumda sāyeveş ḥāk ol dimişsin / Raḥimî nâ-tüvân mûr emre **me’mûr** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 42, Beyit 7). [me’mûr,]

men: Teklik birinci kişi zamiri, ben.

Dil alur dil virür şimdi **menem** cünd-i maḥabbetde / Anuñçün Zâl-i ‘âdil Rüstem-i devrâna gönderdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 330, Beyit 4). [menem, -em]

men‘ it-: Engellemek, yasaklamak; uzaklaştırmak, ayrı düşürmek.

Men‘ itme şüfî dil-ber ü meyden Raḥimî / Ko ‘İş ü ‘işret itsün anı şimdi çağıdır (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 86, Beyit 4). [men‘ itme, -me]

menba‘: Kaynak.

Büsbütün halk-ı cihân bildi ki bir yârüm var / Hüsn ü hulk issi ‘atâ **menba‘ı** dildârum var (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 73, Beyit 1). [menba‘ı, -ı]

menba‘-ı seyl-âb-ı miḥnet: Eziyet selinin kaynağı.

Çeşme-i çeşmümden akar dem-be-dem yaşum benüm / **Menba‘-ı seyl-âb-ı miḥnet** başıdur yaşum benüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 181, Beyit 1). [menba‘-ı seyl-âb-ı miḥnet,]

menşüb: Bir kimse, bir görüş veya şeyle ilgisi, bağı bulunan, ilgili, âit, -den olan, -e bağlı.

Câhı çâha **menşübı** menşübeye döndürdiler / Râh-ı Hâkda her biri şorsañ yine gümrâh yok (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 144, Beyit 5). [menşübı, -ı]

menşübe: "Mensub" müennesi: Bir kimse, bir görüş veya şeyle ilgisi, bağı bulunan, ilgili, âit, -den olan, -e bağlı.

Câhı çâha menşübı **menşübeye** döndürdiler / Râh-ı Hâkda her biri şorsañ yine gümrâh yok (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 144, Beyit 5). [menşübeye, -ye]

menşür-ı emân: Yardım fermanı.

Haṭṭ-ı ruḥsârũ yazaldan ‘arızũ üzre nişân / Virdiler derd ehline güyâ ki **menşür-ı emân** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 233, Beyit 1). [menşür-ı emân,]

menşür-ı hüsne: Güzelliğin fermanı.

Olalı **menşür-ı hüsne** dâl-i zülfeynüñ nişân / Toldı dîn iklimine âsâyiş-i emn ü emân (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 260, Beyit 1). [menşür-ı hüsne, -e]

menşür-ı mu‘âf: Özgürlük fermanı.

Rûze-i ğamda bu dil her rûz iderken i‘tikâf / Tıd-ı vaşluñçün hilâl ‘arz itdi **menşür-ı mu‘âf** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 131, Beyit 1). [menşür-ı mu‘âf,]

me’nûs eyle-: Alışkanlık etmek, alışkanlık haline getirmek.

Dili bir bend ile göz göre koşdum ‘aşk-ı dildâra / Yine yıllarla **me’nûs eyledüm** bir âşinâ rahşın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 235, Beyit 6). [me’nûs eyledüm, -düm]

me’nûs ol-: Alışmak.

Büse-i la‘l-i lebüñe cân virüp **me’nûs olan** / Bir nefes çekmez benüm rûḥ-ı revānum cân ğamın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 255, Beyit 2). [me’nûs olan, -an]

menzil:

1.Yer, mekân.

Menzilüm gün gibi dirseñ ola fark-ı farkadân / Ol rızâ rāhında her dem hāksār-ı evliyā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 9, Beyit 7). [menzilüm, -üm]

Her gice tâ şubha dek ey meh gözüñ yıldız şayar / **Menzili** bir merdümek pür-âb ola eyler mi h'âb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 12, Beyit 2). [menzili, -i]

Sâlik-i hicrâna şor şehr-i vişâlüñ **menzilin** / Bâr-ı aşkıyla olupdur reh-güzâr-ı intizâr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 77, Beyit 2). [menzilin, -in]

Āfitābum yücedür gerçi felekden **menzilüñ** / Sāye şal ben zerre-i nāçiz ü bî-mikdāra baq (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 139, Beyit 4). [menzilüñ, -üñ]

Yollaruñ pür-vâdi bî-hādî ğuluñ ĥaddi yok / **Menzilüñ** ğāyet özin bî-âb u bî-zād ey felek (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 150, Beyit 4). [menzilüñ, -üñ]

Ey kemān-ebrū müjeñ tîrine cān kurbān olup / Ben de bu **menzilde** bir nām u nişān itsem dirin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 266, Beyit 6). [menzilde, -de]

Gerçi ey şeh bir feraḥ **menzil** bu şehr-i Berġama / Gün yüzüñsüz lik biñ şādisi degmez bir ġama (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 286, Beyit 1). [menzil,]

Oq gibi toġrı olanuñ **menzili** meydān-ı ġam / Qabza-i vuşlatdadur egri olanlar yā gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 323, Beyit 3). [menzili, -i]

2. Yurt, mesken.

Geçüp ġavġālarından 'ālemüñ şulḥından el çekdüm / Ferāġat **menziline** sâkin-i künc-i rızā oldum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 193, Beyit 5). [menziline, -inde]

Menzilüñde ben senüñ himmet semendin қоşmışam / Hem-'inānuñ olmaġa devlet semendin қоşmışam (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 210, Beyit 1). [menzilüñde, -üñde]

3. Varılacak yer, yolcuların konakladıkları yer, konak yeri, konak.

Yolum geh kūh geh hāmūn u **menzil** dor atum leng / Yigitlik gitdi pîr oldum reh-i hecrüñde pā-der-gil (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 176, Beyit 4). [menzil,]

menzil eyle-: Oturmak, konaklamak.

Ḥayāl-i ḥayl-i ḥüsnüñ ḥācibine bir gün ışmarla / Göñül şehrinde bir şeb **eylesün** ey mäh-rū **menzil** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 176, Beyit 2). [menzil eylesün,]

menzil ol-:

1.Konak, menzil, yer olmak.

Kārbān-ı ‘aşkuña bir gün ola **menzil ola** / Gönlümi yâ Rabb haqîkat şehrine bir rāh kıl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 175, Beyit 2). [menzil ola, -a]

2.Nişan yeri olmak.

Menzil olmağa müjeñ tîrine cān bir kez diyü / Sînemi kalkan bu kıddüm yâ kemān itsem dirin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 266, Beyit 2). [menzil olmağa, -mağa]

menzil-be-menzil: Menzilden menzile, bir yerden bir yere.

Bir ışıkdur geşt ider **menzil-be-menzil** şehir-be-şehir / Nûr cer ider kamer her gün yüzün muhtâcıdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 59, Beyit 6). [menzil-be-menzil,]

Çaraman mülkin Aydın idicek sen şâh-ı meh-çihre / Güneş **menzil-be-menzil** karşı çıkdı şehrdan şehre (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 304, Beyit 1). [menzil-be-menzil,]

menzil-güzâr-ı germiyân ol-: Germiyan'dan geçmek.

Aydın oldu Tire dehr Akşehir döndi kâ’inât / Olalı sen meh bu gün **menzil-güzâr-ı Germiyân** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 265, Beyit 2). [menzil-güzâr-ı germiyân olalı, -alı]

menzil-i şaf-ı ni‘âl: Nal dizisinin varacağı nokta.

Meyl ider yaşum nişân-ı na‘lceñi görüp revân / Sâ’ilün olur dem-â-dem **menzil-i şaf-ı ni‘âl** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 172, Beyit 5). [menzil-i şaf-ı ni‘âl,]

menzil-i şaf-ı ni‘âl ol-: Nallarının dizisinin varacağı yer olmak.

Menzil-i şaf-ı ni‘âl oldu ma‘ârif ehlinün / Sâkin-i şadr-ı şadâret oldu nâ-dân ey gönül (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 174, Beyit 2). [menzil-i şaf-ı ni‘âl oldu, -dı]

menzil-i sehm-i belâ: Bela okunun menzili.

Ey kaşı yâ zaḥm-ı ḡamzeñle müşebbek sînemüz / **Menzil-i sehm-i belâdur** ya vefâ umacıdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 59, Beyit 2). [menzil-i sehm-i belâdur, -dur]

mercân: Tropik ve ılık denizlerde yaşayan, geniş resifler oluşturan, mercanlar sınıfının örneği olan, kırmızı kalker iskeletli hayvan, mercan balığı; bu hayvanın iskeletinden elde edilen ve süs eşyaları yapımında kullanılan madde.

La‘l-i sîr-âbuña teşne olalı cānā kirās / Ḥabbeye bir kimse almaz oldu **mercân** bağını (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 317, Beyit 3). [mercân,]

Yaşum içinde her sū ‘aks-i la‘l-i yâri ben gördüm / Deñiz gözine şoksun baḥr u irsin la‘l ü **mercânı** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 333, Beyit 3). [mercânı, -ı]

İşigüñ taşu klanlu yaşum ile olalı hem-dem / Gözümden çıkdı çokdan ‘âlemüñ yâkût **mercânı** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 335, Beyit 5). [mercânı, -ı]

mercî-i lutf u ‘atâ: İyilik ve bağıslamanın başvurulacak kişisi.

Zât-ı bî-mânend ü ‘âlî-kadr-i vâlâ-menzilet / **Mercî-i lutf u ‘atâ** ser-menzil-i ihsân-ı cûd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 34, Beyit 2). [mercî-i lutf u ‘atâ,]

merd: Yiğit, cesur, kahraman.

Felek fark eylemez bir kaḥbe-zendür **merdi** nâ-merdi / Hemîşe şâd ider nâ-merdi her dem ağladur **merdi** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 341, Beyit 1). [merdi, -i]

merd ü zen: Kadın ve erkek.

Da‘vet itseñ ḥalvete bir gün beni a‘dām ile / Ey perî ma‘lûm olurdı ara yirde **merd ü zen** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 236, Beyit 6). [merd ü zen,]

merdân: Kahramanlar, yiğitler.

Pîre-zen dehrüñ Raḥîmî âline aldanmadı / Böyle olmaḥdur münâsib rind ü **merdân** ey göñül (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 174, Beyit 5). [merdân,]

merdâne: Mertçe, yiğitçe.

Nev-‘arûs-ı ‘âleme bir zerrece mihr itmedüm / Pâdişâhum ben gedâñuñ cünbişi **merdânedür** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 41, Beyit 5). [merdânedür, -dür]

Pîre-zen dehre Raḥîmî zerrece mihr itmedi / Ehl-i cür’et böyle kullanmaḥ gerek **merdâne** tavr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 65, Beyit 5). [merdâne,]

Meyl eylemeyen bu ser-i zülf-i zen-i dehre / Serdâr-ı ricâlüm diyü **merdâne** şalınsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 253, Beyit 4). [merdâne,]

merd-i ḥudâ ol-: Allah'ın yiğidi olmak.

Alınmaz âline bu nev-‘arûs-ı dehr-i bî-mihrüñ / Yalan dünyâda gerçekler ḥaḫı **merd-i Ḥudâ oldum** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 193, Beyit 2). [merd-i ḥudâ oldum, -dum]

merd-i şâhib-‘işmet: İffet sahibi yiğit.

Şabrına şad âferîn ol **merd-i şâhib-‘işmetüñ** / Virmedi koynını zindānuñ Zeliḥâ koynına (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 288, Beyit 5). [merd-i şâhib-‘işmetüñ, -üñ]

merdūd-ı ‘ālem: Dünyadan kovulmuş.

Mürīdüñ olmayan haqqā senüñ **merdūd-ı ‘ālemdür** / Muhibb ü muhlis olmışdur saña bî-gāne vü h’ışān
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 269, Beyit 4). [merdūd-ı ‘ālemdür, -dür]

merdüm: Göz bebeği.

Eşk-i hasret kana garķ itdi gözüm **merdüm**lerin / Şanki la‘lîn-câmelerle zeyn olur ķurbān-ı ‘īd (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 39, Beyit 11). [merdüm

Hün-ı cigerle besler **merdüm** yaşımı eşküm / Olsun demi ziyāde bu çeşm-i hün-feşānuñ (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 157, Beyit 4). [merdüm,]

merdümek: Göz bebeği.

Her gice tā şubha dek ey meh gözüm yıldız şayar / Menzili bir **merdümek** pür-āb ola eyler mi h’āb
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 12, Beyit 2). [merdümek,]

merhabā: Selam.

Şād it Raḥîmî ķuluñı bir **merhabā** ile / Olsun ķabūl-i luṭfuñ ile kām-kār-ı ‘īd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı,
Gazel 38, Beyit 8). [merhabā,]

Gitmez idi bir nefes āyîne-i dilden ğubār / **Merhabālarla** lebin şunmasa meh-rüyān-ı ‘īd (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 39, Beyit 10). [merhabālarla, -larla]

merhale-i rāh-ı ‘aşk: Aşk yolunun konağı.

‘Azmüñ Raḥîmî **merhale-i rāh-ı ‘aşk** ise / Eyle sefer yarağını kıl ihtiyār göc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel
26, Beyit 7). [merhale-i rāh-ı ‘aşk,]

merḥamet: Acıma, şefkat.

Āh kim bir gün bükür ķavs-i ķuzahveş ķaddüñi / **Merḥamet** umma Raḥîmî çerḥ-i kec-reftārdan
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 242, Beyit 5). [merḥamet,]

merhem: Merhem, ilaç.

Yalmanur tîĝüñi gördükce göñül gül-gündur / Yarar ol yarasına ğāyet eyü **merhemdür** (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 58, Beyit 3). [merhemdür, -dür]

Eger göndermez ise la‘l-i cān-baḥşuñ dile **merhem** / ‘İlāca ķābil olmaz bu ten-i mecrūḥ-ı şād çāküm
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 219, Beyit 6). [merhem,]

merhem-i makbūl-i dil-rîşān: Gönlü yaralılara hoş ilaç.

Saňa qahr u cefā isnād iden mihr ü vefā bulmaz / Senüñ derhemlerüñ hod **merhem-i maqbül-i dil-rışān** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 269, Beyit 2). [merhem-i maqbül-i dil-rışān,]

merhûm ol-: Ölmüş olmak, rahmetli olmak.

Küyuñda fedā olanuñ oldu yiri cennet / **Merhûm oluban** rahmet-i Raḥmāna irişdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 336, Beyit 5). [merhûm oluban, -uban

merhûn ol-: Rehin düşmek.

Raḥîmî gāmze kıldı qalb-i meftûn / Lebiçün cān gāma **merhûn olupdur** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 45, Beyit 5). [merhûn olupdur, -updur]

mermer: Renkli, damarlı ve beyaz çeşitleri olan, perdah ve cilâya elverişli, billurlaşmış bir çeşit kireç taşı.

Hîç noqşān gelmedi bārān-ı eşkümden saňa / Yoksa **mermerden** midür ey ‘aşq bünyāduñ senüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 162, Beyit 4). [mermerden, -den

merve hakkı: "Mekke'deki Merve dağı hakkına" anlamında yemin.

Merve hakkı Ka‘be küyuñda Raḥîmî serverā / Biñ Şafâyıla kılpdur cānını qurbān-ı ‘îd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 39, Beyit 12). [merve hakkı,]

Qapuña baş egmeyen qalbüm Şafā-yı qalb ile / Görmesün ol **Merve hakkı** Ka‘be-i ‘ulyā yüzün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 246, Beyit 6). [merve hakkı,]

mescid: Mescid, namaz kılınan yer.

Ey Raḥîmî **mescid** ü mey-ḥāne birdür ‘aşıqā / Tālîb-i Ḥaqq olmuşuz her yirde tã‘āt ehliyüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 111, Beyit 7). [mescid,]

Mescide gelse alur seccāde süsen omzuna / Lîk bāğa varsa mey var qoltuğında bir qabaq (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 140, Beyit 4). [mescide, -e]

Raḥîmî **mescid** ü mey-ḥāne birdür tālîb-i Ḥaqqā / Huzûr-ı qalb ile her yirde tã‘āt ihtiyār itdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 194, Beyit 7). [mescid,

mesel:

1.Hikâye, söylence.

Lebüñi çeşme-i cān Ka‘be görmiş adam yok / Perî vişāl gibi mā-ḥaşal **meseldür** ola (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 307, Beyit 4). [meseldür, -dür]

2. Atasözü.

Göñül ma'müresin vîrân iderse yâre incinme / **Meseldür** bu girü yıkan yapar mi'mâr şağ olsun
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 245, Beyit 5). [meseldür, -dür]

mes'ele: Sorun, konu.

Hâlimüzden âh kim 'âlemde bir âgâh yok / Münhaşır **mes'ele** manşib hasbeten lillâh yok (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 144, Beyit 1). [mes'ele,]

Göñül mürde ola ta'lim-i îhyâ eylemek müşkil / Bir ân biñ **mes'ele** hâll günde ger var bir kitâb eyle
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 299, Beyit 2). [mes'ele,]

İnkâr idenüñ hâli nedür **mes'ele** ma'lûm / İkrâr iden İslâma vü imâna irişdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 336, Beyit 7). [mes'ele,]

mesîhâ: Hz. İsa.

Leb-i hecriyle yârüñ hastayum ey nâle luţf eyle / Felek evcine çıkdıkdâ müdâvâ şor **Mesîhâdan**
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 250, Beyit 2). [mesîhâdan, -dan]

mesken: Yer, yurt, bulunulan yer.

Şîşe micmer olsa n'ola **meskenüm** mişl-i gül-âb / Nâr-ı ğam başdan çıkarmışdur beni ey gül-'izâr
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 71, Beyit 2). [meskenüm, -üm]

mesken eyle-: Yurt edinmek, yerleşmek.

Ġarâz didâr ise ey dil düşen şu gibi her taşu / Yüzüñi hâk-i râh-ı yârda hem **mesken eylersin** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 230, Beyit 6). [mesken eylersin, -rsin]

mesken it-: Yerleşmek, yer edinmek.

Rahîminüñ dilinde genc-i 'aşkun **mesken itmişdür** / Unutduñ pây-mâlûndür sen ol vîrânı bilmezsin
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 229, Beyit 7). [mesken itmişdür, -mişdür]

mesken tut-: Yer, yurt edinmek, yerleşmek, oturmak.

Mesken dutan serîr-i serây-ı sürürda / Maḥzûn olup iderse n'ola zâr zâr göc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 28, Beyit 5). [mesken dutan, -an]

Bu mâl-hulyâ-yı 'aşkuñ n'ola **mesken tutsa** sînemde / Niçe vîrâne var içinde genc-i şâyegân ḳalmış
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 126, Beyit 6). [mesken tutsa, -sa]

N'ola **mesken tutsa** göñlümde hayâl-i ḥüsni yâr / Bulınur vîrânede elbette genc-i şâyegân (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 233, Beyit 4). [mesken tutsa, -sa]

Derûn-ı dilde **mesken dutsa** n'ola şevḳ-i ruḥsârûñ / Tecellî eylemişdür nûr-ı Aḥmed künc-i ğâr içre
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 284, Beyit 4). [mesken dutsa, -sa]

meskenet: Allah karşısında aczini, yokluğunu bilme, gerçek zenginin Allah olduğunun ve kulun O'na karşı mutlak bir ihtiyaç içinde bulunduğunun şuurunda olma.

Kibriyā kūhında yā Rabb kılma gürg-i tiz-ceng / Rāziyam ben **meskenet** rāhında bir rūbāh kıl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 175, Beyit 3). [meskenet,]

mesken-i genc-i mahabbet: Sevgi hazinesinin yeri.

Bir gedâyuz bir de māl-hulyā-yı aşkuñla şehā / **Mesken-i genc-i mahabbetdür** dil-i vîrânımız (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 106, Beyit 6). [mesken-i genc-i mahabbetdür, -dür]

mesrūr: Memnun.

Ġamum şorma benüm **mesrūr** dil-i ma'mūra hâtırdan / Yıkık göñlüm benüm cevriyle vîrân olmayan bilmez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 117, Beyit 4). [mesrūr,]

mesrūr-ı rüşen it-: Aydınlığın mutlusu etmek.

İnanmaz saña gerçek er olan ey kaḥbe-zen dünyā / Bu gün **mesrūr-ı rüşen itmedüñ** mihrüñle bir ferdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 341, Beyit 5). [mesrūr-ı rüşen itmedüñ, -medüñ]

mest: Sarhoş, kendinden geçmek.

Ḥayāl-i la'l-i cānānumla **mestem** sākiyā şunma / Benem ḥod baña yetmişdür ne lāzım bāde-i ḥamrā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 7, Beyit 3). [mestem, -em]

Geçdi taḳvā vü vera'dan oluban **mest** ü ḥarāb / Şorma aḥvāl-i Raḥîmîyi ki rüsvālîğı var (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 46, Beyit 5). [mest,]

Dil ü cān cür'a-i bezm-i elestüñ **mestidür** şüfî / Görüp ta'n itme ol o kâra şanma ihtiyārumdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 74, Beyit 4). [mestidür, -idür]

Biz mey-i aşk ile **mestüz** kūy-ı ḥammār isterüz / La'l-i yāre cür'a gibi cānı iṣār isterüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 107, Beyit 1). [mestüz, -üz]

Ġubār-ı ḥaṭṭ-ı la'lüñle benüm ḥod baña yitmişdür / Yüçüm tutdum ben oldum denk ü ḥayrān **mest** ü lā-ya'kıl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 176, Beyit 5). [mest,]

Ġamuñ sāgar gibi ḥün itdi bağrum derdüñ inletdi / Raḥîmî gibi bir **mestüñ** mi vardır kim ola kanzil (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 176, Beyit 7). [mestüñ, -üñ]

Raḳîbüñ raḡmına ey çeşm-i nergis / Nazar kıl **mestüñüm** geh gāh didüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 189, Beyit 6). [mestüñüm, -üñüm]

Ne cānā la'lüñe **mestem** ne göz ü kaşa ḥayrānem / Seni cān şüretinde şekl iden naḳḳāşa ḥayrānem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 212, Beyit 1). [mestem, -em]

Yārūñ esrār-ı hayāl-i leb-i mey-gūnı ile / Ey Raḥīmī gehi **mest** ü gehi ḥayrānem ben (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 225, Beyit 5). [mest,]

Cānā Raḥīmī cām-ı lebūñ **mestidür** müdām / Eş‘ār-ı şāfisi nice mestāne olmaya (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 297, Beyit 9). [mestidür, -idür]

Güzellik bezminūñ devrin dem-ā-dem sürmek isterseñ / Vefā peymānesiyle sāḳiyā añ **mest** ü ḳallāşı (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 318, Beyit 6). [mest,]

mest eyle-: Kendinden geçirmek, sarhoş etmek.

Cānımız bezm-i maḥabbetde bu dem **mest eyledüñ** / Şundi bir cām-ı şarāb-ı hoş-güvār-ı evliyā (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 9, Beyit 9). [mest eyledüñ, -düñ]

Ey pîr-i meygede beni **mest eyle** ḥürmet it / Şāfi-keşān ü şūfiveshān delḳ-püşıyam (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 182, Beyit 3). [mest eyle,]

mest ol-: Kendinden geçmek, sarhoş olmak.

Ḥayāl-i la‘l-i mey-gūnuñla cānā bezm-i fūrkatde / Raḥīmī **mest olup** dā‘im ider ḥūn-ı ciger peydā (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 2, Beyit 7). [mest olup, -up]

Mest olan cānā ḥayāl-i la‘l-i nābuñla müdām / Bezm-i dünyānuñ şarāb-ı hoş-güvārın istemez (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 114, Beyit 2). [mest olan, -an]

Bu devr-i dūna gel ey dil bir intikām idelüm / Müdām **mest olalum** ‘işret-i müdām idelüm (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 180, Beyit 1). [mest olalum, -alum]

Mest ola şol ki yaşdana iç işüğüñ taşın / Taḥt-ı yedinde olur anuñ taḥtgāh-ı Cem (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 215, Beyit 3). [mest ola, -a]

Oldum şarāb-ı aşkuñ ile ben müdām **mest** / Nem var cihānda ger mey ü mey-ḥāne olmaya (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 297, Beyit 3). [mest oldum, -dum]

Āh kim sāḡar şunarsın **mest olup** her sifleye / La‘l-i nābuñ bezl idersin rāḥ-ı rūḥ-efzā gibi (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 323, Beyit 2). [mest olup, -up]

mest ü ḥarāb eyle-: Sarhoş ve perişan etmek.

Benem ḥod baña yandı ben yıkıldum sāḳiyā luṭf it / Lebūñ cāmını şun cān u dilüm **mest ü ḥarāb eyle** (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 299, Beyit 5). [mest ü ḥarāb eyle,]

mest ü ḥumār ol-: Sarhoş ve sersem olmak.

Hoḳḳa-i la‘lūñ katında ḥalka-i gīsūlaruñ / Mārdur tiryāḳdan **mest ü ḥumār olmuş** yatur (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 104, Beyit 6). [mest ü ḥumār olmuş, -mış]

mest ü şeydā eyle-: Sarhoş ve coşkun hale getirmek.

Mest ü şeydā eyleyen ‘aşkuñ şarābıdur beni / Şanma sen keyfiyyetüm afyon u ya esrār imiş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 121, Beyit 6). [mest ü şeydā eyleyen, -yen]

Beni ‘aşkuñ meyiyle **mest ü şeydā eyleyen** sensin / Nihānî sırrımı ifşā vü rüsvā eyleyen sensin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 262, Beyit 1). [mest ü şeydā eyleyen, -yen]

mestāne: Sarhoş olmuş, kendinden geçmiş, mahmur.

Olmışam cām-ı şarāb-ı ‘aşk ile **mestāne** tavr / Sākin-i kūy-ı ḥarābātem yine dîvāne tavr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 65, Beyit 1). [mestāne,]

Şevk-ı leb ü zülfüñle bu ben ‘āşıkı cānā / Mey-ḥāne-i mihrüñde қо **mestāne** şalinsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 253, Beyit 3). [mestāne,]

Lebin öpmekde āl it ter düşer nāzük-ṭabī‘atdur / Şaḳın reng almasun ol ḡonca-leb **mestāne** ey vişne (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 282, Beyit 5). [mestāne,]

Cān lebüñ cāmın görüp **mestāne** şeklin baḡladı / Yandı şem‘-i şevke dil pervāne şeklin baḡladı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 308, Beyit 1). [mestāne,]

Mestāneler miyānını çeksem kenāruma / Ḥayrānla girse aḡzuma ḥelvā dudacıḡı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 313, Beyit 4). [mestāneler, -ler]

mestāne göz: Sarhoş, baygın, süzgün göz.

Mestāne gözün şive ile süzdüḡi yārüñ / Efsün okıyup nergise siḥr-i seher eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 60, Beyit 4). [mestāne gözün, -in]

mestāne ol-: Sarhoş olmak, kendinden geçmek.

İçüp cām-ı maḥabbet **olmışam mestānesi** ‘aşkuñ / Bu gün zencîr-i şevkiyle benem dîvānesi ‘aşkuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 153, Beyit 1). [mestānesi olmuşam, -si, -mışam]

Mey yirine Raḥîmî anuñ kanın içesin / ‘İş ide sākî bir gözi **mestāne olmaya** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 297, Beyit 8). [mestāne olmaya, -maya]

Cānā Raḥîmî cām-ı lebüñ mestidür müdām / Eş‘ār-ı şāfisi nice **mestāne olmaya** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 297, Beyit 9). [mestāne olmaya, -maya]

mest-i dād-kār ol-: Feryat eden sarhoş olmak.

Şūfiye karşı Raḥîmî içeyüm bāde-i şāf / **Mest-i dād-kār olayın** ‘āşık-ı bî-bāk olayum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 205, Beyit 7). [mest-i dād-kār olayın,]

mest-i ḥarāb: Harap/perişan olmuş sarhoş.

Nihān oldı gözümden la‘l-i nābuñ niçe demlerdür / Yaḳar ḡam cāmı ben **mest-i ḥarābuñ** niçe demlerdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 96, Beyit 1). [mest-i ḥarābuñ, -uñ]

mest-i melâmet: Ayıplanan, hor görülen sarhoş.

ẖadeh cerrâr oldum küb düşüp mey-hâne mey-hâne / Benem **mest-i melâmet** şevk ile mey-h'âresi
‘aşkuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 154, Beyit 3). [mest-i melâmet,]

mest-i mestür: Gizli sarhoş.

Ṭayanup ğamzeñe çeşmüñ döker kan / Velî şorsañ geçer ol **mest-i mestür** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 42, Beyit 2). [mest-i mestür,]

meş'al: Meşale.

Bu gice gün yüzüñden aldı mı âyâ ziyâ **meş'al** / Çerâğ-ı mâha şevk 'arz itdi germ olup şehâ **meş'al**
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 164, Beyit 1). [meş'al,]

Ruḥuñ mâhın gözetmekden bu çeşmüñ eşk-i pervînin / Görür her gice yıldız şayduğum ḳaldı ṭaña
meş'al (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 164, Beyit 2). [meş'al,]

Şafâ ḥâsıl ider ḳalbüm bu dil küyuñda yandukca / Bu rüşendür olur Ka'be yolında reh-nümâ **meş'al**
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 164, Beyit 3). [meş'al,]

Ḥarâretle yanarken nâr-ı hecri dün gice şem'a / Yanumca bir yaña pervâne yandı bir yaña **meş'al**
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 164, Beyit 4). [meş'al,]

Öñüñce bir yalın yüzlü siyeh pürçemlü peyki gör / Başında tâc-ı zer nârenci geymiş hem ḳabâ **meş'al**
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 164, Beyit 5). [meş'al,]

Göñül pervânesin ben sen ruḥı gül-nâra yandurdum / Benümle kimse ṭutuşmaz meger ya şem' ya
meş'al (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 164, Beyit 6). [meş'al,]

Nice demdür gözüm yaşıyla deryâ âşinâlardı / Velîkin âteş-i âhumla şimdi rüşenâ **meş'al** (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 164, Beyit 7). [meş'al,]

Raḥîmî nâr-ı 'aşka ben delîl oldum çerâğumdur / Benüm bu tef-i tâbumdan bulupdur rüşenâ **meş'al**
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 164, Beyit 8). [meş'al,]

meşgûl: Bir işle uğraşan, çalışmakta olan.

Kıştâr-ı dünyede bād-ı hevâdur ḥâşılıñ / Sen göñül ğulât-ı zecr-i miḥnete **meşgûlsün** (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 239, Beyit 2). [meşgûlsün, -sün]

meşgul ol-: Bir işle uğraşmak, herhangi bir şeyle vakit geçirmek.

Raḥîmî sıdk ile gel sen ḥavâşa **meşgul ol** / Yolında ölmege yârüñ şalâ-yı 'âm idelüm (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 180, Beyit 7). [meşgul ol,]

meşk: (Bir işte, özellikle hüsnühat ve mûsikîde) öğrenmek için yapılan ders, talim, çalışma, alıştırma, karalama.

Melâmet ehline her kim iderse ħor nâzar / Biz aña ‘aşk u ne **meşk** ü ne ħod selâm idelüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 180, Beyit 4). [meşk,]

meşk-i ‘aşk: Aşk çalışması.

Meşk-i ‘aşkuñ karalarken ben senüñ dañi qalem / Levĥa yazmamış idi Leylâ vü Mecnûndan mişâl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 172, Beyit 3). [meşk-i ‘aşkuñ, -uñ]

meşreb: Yaratılış, huy, tabiat.

Meger kim kandı cānâ **meşrebi** cüllâb-ı la‘lûñle / Mükerrer kanda ider bu kadar kandı şeker peydâ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 1, Beyit 2). [meşrebi, -i]

metâ’: Varlık, mal.

Bāng-i ceres fiğân u **metâ’um** belâ vü derd / Kıldum diyâr-ı ‘aşka bu gün ħ’âcevâr göc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 28, Beyit 2). [metâ’um, -um]

Nağd-i ‘ömrin yok yire ol nâ-ĥalef kıldı telef / Yağmaladılar **metâ’ını** dükânın yaqıldılar (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 61, Beyit 5). [metâ’ını, -ını]

‘Azîzüm dil olaldan müşteri ĥüsnüñ **metâ’ına** / Cihānuñ Yûsufın bir şâhid-i bâzâra ĥabşurdum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 221, Beyit 3). [metâ’ına, -ına]

metâ’-ı la’l: (Sevgilinin) kırmızı dudağının sermayesi.

Yoluñda bezl-i cān itmek mezâkın ey şeker-ĥande / **Metâ’-ı la’lûñe** cāndan ĥaridâr olmayan bilmez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 116, Beyit 3). [metâ’-ı la’lûñe, -üñe]

metâ’-ı vaşl: Kavuşma serveti.

Metâ’-ı vaşluña ger dest-res bulmazsa ey ħ’âce / Muĥaşşal ĥarc-ı zâyiddür bu tende nağd-i cān sensüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 110, Beyit 6). [metâ’-ı vaşluña, -uña]

Çağırup gayırlara şatdı **metâ’-ı vaşlı** / Âh kim ħ’âce-i hicrân beni dellâl itdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 322, Beyit 3). [metâ’-ı vaşlı, -ı]

me’vâ: Yurt.

Ĥayâl ü fikr-i dendân u dehân-ı yâra **me’vâdur** / Ne dürrüñ ma’denidür gör ne cevher kânıdur gönülüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 202, Beyit 4). [me’vâdur, -dur]

Ben gedāña âsitānuñdur şehâ **me’vâ** bu gün / Ger tırur ger tırmasın nemdür benüm dünyâ bu gün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 227, Beyit 1). [me’vâ,]

me’vâ eyle-: Mesken edinmek.

Geh olup şavma'a küncinde geh mey-ḥāne şadrında / Derûn-ı ḥalvet-i ḥāṭırda **me'vā eyleyen** sensin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 262, Beyit 4). [me'vā eyleyen, -yen]

me'vā idin-: Yurt, mesken edinmek.

Her gün başına mihr-i şeref toğsa tañ mıdur / **Me'vā idindi** dergehüñ ey şehriyâr-ı 'îd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 38, Beyit 3). [me'vā idindi, -indi]

me'vā it-: Yurt edinmek, yerleşmek.

Şâm-ı zülfünde karar itdi bu şeb miskîn-göñül / Kanda kim aḥşâm ola lâbüdd **ider me'vā** garîb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 16, Beyit 4). [me'vā ider, -er]

Göremez pâk-nazarla ruḥ-ı dil-cüñî ḥasûd / Nice **me'vā ide** mâ dîde-i nâ-bînâda (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 280, Beyit 4). [me'vā ide, -e]

Ölürsem ârzü-yı kûy-ı yâr ile benem Mevlâ / **İder** maḥşer güninde cennet-i me'vâyı **me'vâsı** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 350, Beyit 2). [me'vâsı ider, -sı, -er]

mevâ'id-i vişâl: Kavuşma sözü, vaadi.

Şeb-i kadri bu ben Mecnûnuñ Leylâ-yı zülfündür / Mübârek 'îd-ı ferḥundem **mevâ'id-i vişâlündür** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 97, Beyit 4). [mevâ'id-i vişâlündür, -ündür]

me'vâ-yı sūr: Şenliğin yurdu.

Südde-i sidre-mişâlün olalı **me'vâ-yı sūr** / Müntehâ qadr oldı tûbâ ḥaqqı 'îdâsâ-yı sūr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 91, Beyit 1). [me'vâ-yı sūr,]

mevc: Dalga.

Nice deryâ-yı kudret kaṭresidür bilmezem yâ Rab / Ne ḥikmet **mevcinüñ** seyl-âb-ı bî-pâyânıdur göñlüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 202, Beyit 6). [mevcinüñ, -inüñ]

mevc ur-: Dalgalanmak.

Yaşum deryâsı her dem **mevc ururmuş** süy-ı kûyında / Benüm nemsin anı girdâb-ı bî-pâyâna döndürdün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 147, Beyit 3). [mevc ururmuş, -urmuş]

mevlâ: Allah.

Baṇa sen mâh-rû eksüklüğün göstermesin **Mevlâ** / Senün kapuñdan artık bir daḥi şehir ü diyârum yok (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 142, Beyit 5). [mevlâ,]

Ölürsem ârzü-yı kûy-ı yâr ile benem **Mevlâ** / İder maḥşer güninde cennet-i me'vâyı me'vâsı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 350, Beyit 2). [mevlâ,]

mevlevî: 13. yüzyılda yaşamış Mevlana Celaleddin Rumi'nin görüşleri ve tasavvufi düşünceleri üzerine, kendisinin ölümünün ardından gelişen tarikata mensup derviş.

Mevlevî olduk semâ' itduk şafâ kesb eyledük / Tekye-i 'aşk içre olduk ihtiyâr-ı evliyâ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 9, Beyit 10). [mevlevî,]

Yanup pervâneveş dil **Mevlevî** gibi semâ' eyler / Senüñ şevküñle ara nâra yanmış ara dönmişdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 99, Beyit 4). [mevlevî,]

mevlevî-hâne-i 'aşk: Aşkın Mevlevi tekkesi.

İşidüp sem'-i kabûliyle neyûñ nâlesini / **Mevlevî-hâne-i 'aşk** içre tarabnâk olayum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 205, Beyit 6). [mevlevî-hâne-i 'aşk,]

mevşıl: Kavuşma yeri, kavşak.

İrüp Bağdâd kûyına olınca vaşluña **mevşıl** / Gözüümüñ kara kanlu yaşı garķ itdi Karamanı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 320, Beyit 2). [mevşıl,]

mevsim-i 'inâyet: İhsan, iyilik mevsimi.

'Aţâ vü luţf günü **mevsim-i 'inâyetdür** / Şehâ Raḥîmîye şefkat zemânı gelmedi mi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 340, Beyit 5). [mevsim-i 'inâyetdür, -dür]

mevsim-i 'ıys u tarab: Yeme ve içme (eğlencenin) mevsimi.

Yâr hem-dem bezm-i ḥurrem **mevsim-i 'ıys u tarab** / Sâkiyâ mey şun ele girmez bu demler her zemân (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 260, Beyit 3). [mevsim-i 'ıys u tarab,]

mevzûn: Düzgün.

Bu gün ḳadd-i hilâl-i 'îd reşk-i ebruvânuñdur / Leţâfet bâğına revnaķ viren **mevzûn** nihâlüñdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 97, Beyit 2). [mevzûn,]

mey: Şarap.

Bezm-i 'aşkuñda muşâhib şâhidüm gam dil nedim / Eşk-i ḥasret **mey** yüzüm deff nâle ney bağrum kebâb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 13, Beyit 3). [mey,]

Çün döşendi nüh sipihr üzre simâţ-ı keh-keşân / **Mey** şafaķ encüm nuķul ḥürşîd ü mehdür nân-ı 'îd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 39, Beyit 2). [mey,]

Men' itme şüfî dil-ber ü **meyden** Raḥîmî / Ko 'ış ü 'işret itsün anı şimdi çağıdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 86, Beyit 4). [meyden, -den]

Cân nice katlana **mey** ü maḥbûba şûfiyâ / Dilde qarâr u şabr mı var elde ihtiyâr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 93, Beyit 10). [mey,]

Ķan tolar her dem kadeḥveş çeşm-i ḥûn-efşānumuz / **Mey** içelden ḥâr ile ol ḡonca-i ḥandānımız (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 106, Beyit 1). [mey,]

Şahrâda lâle şanma gül-gûn **meiyle** şunmış / ‘Ayyâş-ı nev-bahâra cām-ı şafâ-yı nev-rûz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 108, Beyit 3). [meiyle, -iyle]

Mescide gelse alur seccâde sūsen omzuna / Lîk bâḡa varsa **mey** var koltuḡında bir ḡabaḡ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 140, Beyit 4). [mey,]

İçersin ḡana ḡana **mey** yirine ‘âşîḡuñ ḡanın / Velî ey çeşm-i mestûm ḡānî‘ olmaz ḡanı bilmezsın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 229, Beyit 6). [mey,]

Yâr hem-dem bezm-i ḥurrem mevsim-i ‘ıyş u ṡarab / Sâḡiyâ **mey** şun ele girmez bu demler her zemân (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 260, Beyit 3). [mey,]

Beni ‘aşḡuñ **meiyle** mest ü şeydâ eyleyen sensin / Nihānî sırrımı ifşâ vü rûsvâ eyleyen sensin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 262, Beyit 1). [meiyle, -iyle]

Oldum şarâb-ı ‘aşḡuñ ile ben müdām mest / Nem var cihānda ger **mey** ü mey-ḡāne olmaya (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 297, Beyit 3). [mey,]

Mey yirine Raḡimî anuñ ḡanın içesin / ‘Îş ide sâḡî bir ḡozi mestāne olmaya (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 297, Beyit 8). [mey,]

Ḳanını **mey** yirine anuñ içesin müdām / Devrûñde lâle gibi ciger-ḡ‘ānuñ olmaya (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 300, Beyit 3). [mey,]

Şalınma nārvenveş itme tenhâ bezm-i kuhsārı / Ruḡuñna lâle ḡan düşmen lebûñe **mey** ḡızıl yaḡı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 311, Beyit 4). [mey,]

Mey tâc-ı Keyḡubād kadeḡ ḡātemüñ ḡozi / Her bir ḡabâb-ı ‘aynı ile şun Cemüñ ḡozi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 312, Beyit 1). [mey,]

Yârüñ Raḡimî öpmek içün la‘lini müdām / **Mey** cām-ı ḡamda ḡöñlümi āvāre eyledi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 316, Beyit 7). [mey,]

mey iç-: Şarap içmek.

Gül gibi sen **mey içüp** her ḡāra hem-dem olalı / ḡoncaveş ben ḡan yudup bûlbûl gibi itdüm fiḡān (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 260, Beyit 6). [mey içüp, -üp]

meydān:

1. Geniş yer, saha.

Başımı iltür vefâ **meydānına** nâḡış ḡadem / Ben erenlerle bu ḡün ḡayret semendin ḡoşmıřam (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 210, Beyit 2). [meydānına, -ına]

Ey Raḡimî yüḡrigi oldum vefâ **meydānınuñ** / Öḡdül alursam n’ola ḡıdmet semendin ḡoşmıřam (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 210, Beyit 5). [meydānınuñ, -ınuñ]

Lebinden dem uraldan sen döker an em-i giryānum / Niun an zre an itdūn girüp **meydāna** ey
vine (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 282, Beyit 2). [meyd na, -a]

2. Geni yer, saha. || Meclis.

Pehlev nıdur bu **meyd nu ** ur h  ser-fir z / Bir ayaıyla baar bi  Rüstemi r z-ı ma f (Kütahyalı
Rah m  D v n , Gazel 131, Beyit 3). [meyd nu , -u ]

3.Dünya.

 d pd r top-ı erh  himmetün evg n  ser-gerd n / Erenler h k  n **meyd n** bu gün sen
ehriy r nd r (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 95, Beyit 5). [meyd n,]

Baum aldum ele **meyd nu na** o ra adem badum / H y t m defteri er mına evvel alem ekd m
(Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 186, Beyit 2). [meyd nu na, -u na]

meyd n-ı  a: Ak meydanı.

Baum op eyledüm ayau na **meyd n-ı  a nda** / ümid-i dest-b su la ad m evg na d nm  r
(Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 94, Beyit 3). [meyd n-ı  a nda, -u nda]

meyd n-ı devlet: Mutluluk meydanı.

Segirdüp al mur du n ögdilin **meyd n-ı devletde** / Sa na o dum erenler h k   himmetle du   ra n
(Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 235, Beyit 3). [meyd n-ı devletde, -de]

meyd n-ı fer h: Geni meyd n.

Görmesem meh yüzün ey meh eger a ama degin / Teng   tar olur o gün bauma **meyd n-ı fer h**
(Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 29, Beyit 4). [meyd n-ı fer h,]

meyd n-ı  m: Dert meydanı.

O gibi or  olanın menzili **meyd n-ı  m** / abza-i vulatdadur egri olanlar y  gibi (Kütahyalı Rah m 
D v n , Gazel 323, Beyit 3). [meyd n-ı  m,]

mey-f r : Meyhaneci.

Ben bezmg h-ı derd    n ol d rd-n  yam / C n na di ile c m-ı leb  n **mey-f r  yam** (Kütahyalı Rah m 
D v n , Gazel 182, Beyit 1). [mey-f r  yam, -iyam]

mey-gün: arap renkli, kırmızı.

Ꞑadeh **mey-gün** lebün öpdükce cânım çizginür durmaz / Niçe demdür ki sāğar gibi ol avara dönmişdür
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 99, Beyit 7). [mey-gün,]

Nev-bahāra lāle şundi yine bir **mey-gün** çanağ / Sen de baş kaldurma destünden koma bir dem ayağ
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 130, Beyit 1). [mey-gün,]

Meclise geldüğini di ol lebi **mey-günümüñ** / Müjde kânı vireyin sâķi saña cânım yine (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 296, Beyit 3). [mey-günümüñ, -umuñ]

mey-hâne: İçki içilen yer.

Sen leb-i mey-gün ğamdan cân virürsem kurbuñ / Eylesün bennā bināsı vaz'ını **mey-hâne** tavr
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 66, Beyit 2). [mey-hâne,]

Ey Raḥîmî mescid ü **mey-hâne** birdür 'āsıķa / Ṭālib-i Ḥaḳḳ olmuşuz her yirde ṭā'āt ehliyüz (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 111, Beyit 7). [mey-hâne,]

Ꞑadeh cerrār oldum küb düşüp **mey-hâne mey-hâne** / Benem mest-i melāmet şevķ ile mey-h'āresi
'aşķuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 154, Beyit 3). [mey-hâne mey-hâne,]

Raḥîmî mescid ü **mey-hâne** birdür ṭālib-i Ḥaḳḳa / Ḥuzūr-ı ḳalb ile her yirde ṭā'āt ihtiyār itdüm (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 194, Beyit 7). [mey-hâne,]

Geh olup şavma'a küncinde geh **mey-hâne** şadrında / Derün-ı ḥalvet-i ḥaṭırda me'vā eyleyen sensin
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 262, Beyit 4). [mey-hâne,]

Oldum şarāb-ı 'aşķuñ ile ben müdām mest / Nem var cihānda ger mey ü **mey-hâne** olmaya (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 297, Beyit 3). [mey-hâne,]

mey-hâne-i mihr: Sevgi meyhanesi.

Şevķ-ı leb ü zülfüñle bu ben 'āsıķı cānā / **Mey-hâne-i mihrüñde** ķo mestāne şalınsun (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 253, Beyit 3). [mey-hâne-i mihrüñde, -üñde]

mey-h'āre: Şarap içen, ayyaş.

Ꞑadeh cerrār oldum küb düşüp mey-hâne mey-hâne / Benem mest-i melāmet şevķ ile **mey-h'āresi**
'aşķuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 154, Beyit 3). [mey-h'āresi, -si]

mey-i 'aşķ: Aşk şarabı.

Biz **mey-i 'aşķ** ile mestüz kūy-ı ḥammār isterüz / La'l-i yāre cür'a gibi cānı iṣār isterüz (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 107, Beyit 1). [mey-i 'aşķ,]

meyl: Eğilim, temayül, istek.

Var iken luṭf u kerem kılma sitem semtine 'azm / Eyleme imsāke **meyli** var iken imkân-ı cüd (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 34, Beyit 4). [meyli, -i]

Cihân bâğına yok **meylüm** benüm gülzâr-ı hüsn içre / Kıyâmet serv-ķâmet gonca-leb bir gül-‘izârum var (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 67, Beyit 4). [meylüm, -üm]

Haţuñ geldükce cānā hālûñe efzûn olur **meylüm** / Ğam-ı haţtuñ dile eski belâdur tâze dâğ ister (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 84, Beyit 4). [meylüm, -üm]

Gel ey bülbül bu gülşenden ırak it zâr u feryâduñ / Ki yokdur **meyli** süy-ı ‘âşıkā ol serv-i âzâduñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 156, Beyit 1). [meyli, -i]

Ne cennet isterem ne hûri ne enhâradur **meylüm** / Ki bir dervîş-i şâhib-himmetüm didâradur **meylüm** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 191, Beyit 1). [meylüm, -üm]

Gerekmez ravza-i rıdvân-ı ğılmân-ı kamer-ţal‘at / Saña erzânı ey şûfî benüm ol yâredür **meylüm** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 191, Beyit 2). [meylüm, -üm]

Götürdüm bezm-i keşretten ayağı lâleveş sâķi / Baña vaĥdet meyinden cür‘a şun dildâradur **meylüm** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 191, Beyit 3). [meylüm, -üm]

Melâmet tîrine sînem nişân kıddüm kemân olsa / ‘Aceb mi bir hilâl-ebrû kamer-ruĥsârâdur **meylüm** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 191, Beyit 4). [meylüm, -üm]

Fiğân u nâle vü âh-ı hâzinem tutdı gülzârı / Raĥîmî bir ĥazân-dîde hezârum zârâdur **meylüm** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 191, Beyit 5). [meylüm, -üm]

Ey Raĥîmî âh kim oldum yolında ĥâk-i pây / **Meyli** yok ednâya bir ‘âlî-cenâbum var benüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 192, Beyit 7). [meyli, -i]

Gül-i pür-ĥâra yok **meylüm** çekildüm deşt geştinden / Kelâğından ferâğum var bu bâğuş bülbülinden hem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 204, Beyit 3). [meylüm, -üm]

Benüm zâğ u zağanveş cîfe-i dünyâya yok **meylüm** / Ğidâ-yı rûĥdur bir tâ‘ir-i heft âsmânum ben (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 234, Beyit 6). [meylüm, -üm]

Revân oldu yine ol serv seyr-i süy-ı deryâya / Beşer ey dîdesinde **meyli** yok kıurı temâşâya (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 289, Beyit 1). [meyli, -i]

meyl eyle-: Yönelmek, eğilim göstermek, alâka göstermek.

Meyl eyleyeli ĥâre o gül-pîreheni gör / Gül gibi teni çâķ yini yâsemeni gör (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 52, Beyit 1). [meyl eyleyeli, -yeli]

Ķıl kıadar **meyl eylemez** dil Germiyân u Tireye / Sen şehûñ Şarĥan gibi Aydın diyârın gözlerüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 113, Beyit 6). [meyl eylemez, -mez]

Kimseye **meyl eylemezsin** bir ‘acüz-ı naĥssın / Taşa çaldı başını Ferĥâd elüñden ey felek (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 159, Beyit 2). [meyl eylemezsin, -mezsın]

Meyl eylemeyen bu ser-i zülfi zen-i dehre / Serdâr-ı ricâlüm diyü merdâne şalınsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 253, Beyit 4). [meyl eylemeyen, -meyen]

meyl it-:

1.Yönelmek.

Meyl ider yaşum nişân-ı na'îceñi görüp revân / Sâ'ilüñ olur dem-â-dem menzil-i şaf-ı ni'âl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 172, Beyit 5). [meyl ider, -er]

Ey gözüm kan ağlama ol kâmet-i şimşâd için / Gül kaçan **meyl itdi** süy-ı bülbüle feryâd için (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 241, Beyit 1). [meyl itdi, -di]

2.İlgi, alâka göstermek, gönül vermek.

Cihân bâğı degül ger ravza-i huld-ı berîn olsa / Göñül **meyl itmez** ol eṭrâfa seyr-i küy-ı yâr ister (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 56, Beyit 2). [meyl itmez, -mez]

Raḥîmî göre billâhi bu şâh-ı 'âdilüñ luṭfın / Raḳîbe **meyl idüp** kesmez vefâsın ben kılından hem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 204, Beyit 5). [meyl idüp, -üp]

Çerḥ-i bed-mihre **meyl idüp** ol meh / Zâlim ü nâ-bekâra yüz tıtdı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 319, Beyit 5). [meyl idüp, -üp]

Bilmemiş noḳşânını meh-rûña **meyl itmiş** kamer / Her gice şehrüñde anuñcün gezer uğrı gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 328, Beyit 5). [meyl itmiş, -miş]

meyl-i 'azm-i küy it-: (Sevgilinin) mahallesine yönelmeye meyil etmek, istemek.

Ne dil kim **meyl-i 'azm-i küyüñ itmez** ey hümâ-ṭal'at / Ve ger ṭāvūs-ı ḳudsî olsa ol bî-bâl ü per yegdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 83, Beyit 2). [meyl-i 'azm-i küyüñ itmez, -mez-uñ]

meyl-i cān u dil: Can ve gönüle meyil.

Şimdi **meyl-i cān u dil** şol bir şehe ḥübāñedür / Ḥüsnde Bekdaşı yokdur ḥâlveş bir dānedür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 41, Beyit 1). [meyl-i cān u dil,]

meyl-i cān: Canın isteği.

Gözümde ḥāk-i rehüñ **meyl-i cānda** la'î-i lebüñ / Cevāhir oldı bular kîmiyâ 'ameldür ola (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 307, Beyit 2). [meyl-i cānda, -da]

meyl-i firdevs-i berîn it-: Yüce firdevs cennetine meyil etmek, istemek.

Söz bir olur beg didüm vâ'iz uzatma ḳışşayı / **Meyl-i firdevs-i berîn itmez** iden dîdâr seyr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 54, Beyit 4). [meyl-i firdevs-i berîn itmez,]

mezâd it-: Açık arttırmaya çıkarmak.

Ḥ'âce-i dehri **mezâd idüp** şatarsın kıl gibi / Olmadı bir kimsene âzâd elüñden ey felek (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 159, Beyit 6). [mezâd idüp, -üp]

mezâk: Zevk, tat.

Yoluñda bezl-i cān itmek **mezākın** ey şeker-ħande / Metā‘-ı la‘lūne cāndan ħarīdār olmayan bilmez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 116, Beyit 3). [mezākın, -ın]

Olmayan cür‘a-keş-i cām-ı ğam-ı bezm-i firāk / Yokdur efserde dimāğında anuñ vaşla **mezāk** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 138, Beyit 1). [mezāk,]

mezāk-ı cām-ı cān: Can kadehinin zevki.

Ĥālet-i la‘lūñ Rahîmî cām-ı sāğardan şorar / Ol **mezāk-ı cām-ı cānı** kām-yābiler bilür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 89, Beyit 7). [mezāk-ı cām-ı cānı, -ı]

mezāk-ı cān: Ruhun/Gönlün tadı.

Şeker-ħandından olur ey **mezāk-ı cān** şeker peydā / İder elfāz-ı dūr-bāruñ söze gelse şeker peydā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 2, Beyit 1). [mezāk-ı cān,]

mezāk-ı ĥūn-ı vişāl: Kavuşma kanının lezzeti.

Mezāk-ı ĥūn-ı vişālūñle muğtenem herkes / Baña şarāb-ı ğamuñ kısmet-i ezeldür ola (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 307, Beyit 6). [mezāk-ı ĥūn-ı vişālūñle, -ūñle]

mezāk-ı ‘ış: Yaşamın tadı..

Bilmezem senden Raĥîmî nice alsun ocağın / Her dem eylersin **mezāk-ı ‘ış** u bî-dād ey felek (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 150, Beyit 7). [mezāk-ı ‘ış,]

mezāk-ı mey-ħoş: Mayhoş tat.

Ĥoş-ābuñ ĥoş-müşābihdür leb-i cānāna ey vişne / **Mezāk-ı mey-ħoşuñ** rengin tesellî cāna ey vişne (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 282, Beyit 1). [mezāk-ı mey-ħoşuñ, -uñ]

mezāk-ı nuṭk-ı la‘l: (Sevgilin) dudağının sözünün lezzeti.

Ġubār-ı ĥaṭṭuñ esrārını ĥayrān olmayan bilmez / **Mezāk-ı nuṭk-ı la‘lūñ** hem-dem-i cān olmayan bilmez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 117, Beyit 1). [mezāk-ı nuṭk-ı la‘lūñ, -ūñ]

mezār-ı evliyā: Evliyaların mezarı.

Zāt-ı pākūñden şeref buldı diyār-ı evliyā / Nūra ğarķ oldu ‘izāruñdan **mezār-ı evliyā** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 9, Beyit 1). [mezār-ı evliyā,]

mezellet: Alçalma.

Hevādārı olanı kâmetüñüñ istikâmetle / **Mezzellet** yollarında sâye gibi hâksâr itme (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 278, Beyit 3). [mezzellet,]

mezîd ol-: Çoğalmak, artmak.

Şevk ile geldi kapuña dir kılup kıddin dü-tâ / Yarıcuñ Allâh u ‘ömr ü devletüñ **ola mezîd** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 32, Beyit 3). [mezîd ola,-a]

Hâlet-i ‘aşk içre ahvâlüm görüp kan ağladı / Ey benüm çeşm-i güher-bârum yaşuñ **olsun mezîd** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 37, Beyit 2). [mezîd olsun, -sun]

mezra’: Alan, saha.

Ma‘ârif **mezra’ında** hûşe-çîn olmak dilerseñ ger / Şakın taş olmasun tohum ekdüğün kalbün türâb eyle (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 299, Beyit 4). [mezra’ında, -ında]

mı: Soru edatı.

Cinân bāğında **mı** âdem anuñçün cân kıarâr itmez / Bilür mecmû‘-ı insân bir perîşân kâkülüm vardur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 51, Beyit 4). [mı,]

Artırursın vefâñı gayırlara / Mihrüñ ey meh baña **mı** eksük olur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 57, Beyit 6). [mı,]

Bâda virdi hırm-en-i ‘ömrüm hevâ-yı zülf-i yâr / Bilmezem bād-ı hevâ **mı** şanur ol dildâr-ı ‘ömr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 62, Beyit 5). [mı,]

Gel rakîbüñden ırağ ol didüm ol gonca didi / **Var mıdır** bir gül cihân bāğında terk-i hâr ider (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 78, Beyit 4). [var mıdır,]

Cân nice kıatlana mey ü mañbûba şüfiyâ / Dilde kıarâr u şabr **mı** var elde ihtiyâr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 93, Beyit 10). [mı,]

Sen yâri sende kıl taleb şanma ki âhir yirdedür / Senden cüdâ olur **mı** ol ne yirdedür ne gökdedür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 101, Beyit 1). [mı,]

Şâyi‘ olur şu‘le-i şemşîr-i âhum sîneden / Berķ-ı ‘âlem-tâba ey meh-rû olur **mı** hîç ğılâf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 131, Beyit 5). [mı,]

Bu gice gün yüzünden aldı **mı** âyâ ziyâ meş‘al / Çerâğ-ı mâha şevk ‘arz itdi germ olup şehâ meş‘al (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 164, Beyit 1). [mı,]

Didüm beñzer ‘izâruñ âfitâba / Bu **mı** eksüklüğüm ey mâh didüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 189, Beyit 3). [mı,]

Kuñl eyledüm gözüme görince izüñ tozın / Görince ben kıuluñ hele şâhib-nağar **mıyam** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 214, Beyit 2). [mıyam, -yam]

Rikâbuñdan cüdâ olmak revâ **mı** çihre-i hâküm / Güneş yüzlüm senüñ mihrüñde hod ben zerreveş hâküm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 219, Beyit 1). [mı,]

Hudâyâ bilmezem bir toz **mı** kondı ben ğubârından / Beni dūr itdi dergâhından âh ol dâmen-i pâküm
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 219, Beyit 3). [mı,]

‘Aceb bir toz **mı** kondı dâmenine ben ğubârından / ‘Acebdür söylemez tûṭîveş ol âyîne-ruhsârüm
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 224, Beyit 4). [mı,]

Gün olmaz yanmaya dem var **mı** kan dökmezdi yoluñda / Dil-i biryânı bilmez dide-i giryânüm añmazsın
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 226, Beyit 4). [mı,]

Mihr eylemedi mâha Raḥîmî ruḥuñ özler / Göz göre çıkarısın **mı** o nûrî başarından (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 228, Beyit 7). [mı,]

Geh ğam-ı hecr Raḥîmî vü geh ümmîd-i vişâl / Yok **mı** bir çäre meded kıaldum iki arada (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 280, Beyit 7). [mı,]

Öte tursun bâğ-ı vaşluñdan rakîb-i zâğ-ṭab^c / Bülbül oldu çäre yok **mı** kış gidüp yaz olmağa (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 283, Beyit 2). [mı,]

Eteğün şanmış sıfâlin dem olur **mı** ḥ’âr-ı ‘aşk / Dökseler ger kanını virmez anı cām-ı Ceme (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 286, Beyit 3). [mı,]

Ṭotalum kim mukteżâ-yı ḥüsn imiş cevr ü cefâ / ‘Āşıkı kıymak revâ **mı** bunca istiğnâyıla (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 290, Beyit 4). [mı,]

Ağzuñ aındum yok yire ey gonca ter düşdün baña / Ola **mı** yâ Rab fidâ-yı cân bu cürme ‘öṣr- ḥ’âh
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 298, Beyit 4). [mı,]

Cân **midur** ol ki yoluña kıurbânuñ olmaya / Ten midür ol ki ḥāk ile yeksânüñ olmaya (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 301, Beyit 1). [midur, -dur]

Kan **midur** ol ki şu gibi kapuñda akmaya / Baş **midur** ol ayağıña ğaltânuñ olmaya (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 301, Beyit 2). [midur, -dur]

Yoluñda öl disem şu ki bir dem nizâ^c ide / Kıl **midur** ol ki emrüne fermanuñ olmaya (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 301, Beyit 4). [midur, -dur]

Aşlâ ne ğam çeker aşılân dâr-ı zülfüne / Taşdan yire başar **mı** feraḥdan ayacığı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 313, Beyit 3). [mı,]

Ter düşersin süy-ı küyuñda yaşum seyl-âbına / Hāk-i pâyüña revâ **midur** yol ırmağ şu gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 314, Beyit 3). [midur, -dur]

Ğam-ı zülfin mi hecr-i ‘arızın **mı** diyeyin yârüñ / Raḥîmî ‘ömr müsta‘cil dirîğâ hem gün aḥşamlı
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 332, Beyit 5). [mı,]

Hey âfet nâzüküñ oranı yok **mı** / Cefâ vü cevruñüñ pâyânı yok **mı** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 339, Beyit 1). [mı,]

A zâlim zulmüñi ḥadden aşurma / Bu şehrüñ yoksa hiç sultânı yok **mı** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 339, Beyit 2). [mı,]

Dil-âşüfte vü bîmâr-ı ‘aşkum / Ṭabîbâ derdümün dermânı yok **mı** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 339, Beyit 3). [mı,]

Şakın ey gonca-leb bülbüllerüñüñ / Seherde nâle vü eḡânı yok **mı** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 339, Beyit 4). [mı,]

Güler düşmen Raḥîmî zâr u maḥzûn / Esirge pâdişâhum cânı yok **mi** (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 339, Beyit 5). [mi,]

mısr: Mısır ülkesi.

Raḥîmî kuluña emr eyle olsun sâkin-i kūyuñ / ‘Azîzüm ol gedâyı bir söz ile **Mısrâ** sulṭân it (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 18, Beyit 7). [mısrâ, -a]

Senüñ olsun sa‘âdetle ‘azîzüm mülket-i dünyâ / Baña kapuñda kulluḳ **Mısrâ** sulṭân olmadan yegdür (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 50, Beyit 3). [mısrâ, -a]

mısr-ı ‘izzet: Yüce Mısır.

Mısr-ı ‘izzetde ‘azîzüm olıma şâhib-serîr / Çekmeyince bir zemân Yūsuf gibi zindân ğamın (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 255, Beyit 3). [mısr-ı ‘izzetde, -de]

mısr-ı sa‘âdet: Saadet Mısır'ı.

‘Azîz ol ḥazret-i Yūsuf gibi **Mısr-ı sa‘âdetde** / Ri‘âyet eylesün ‘izzetle hoş gördüñ bu mihmānuñ (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 161, Beyit 2). [mısr-ı sa‘âdetde, -de]

mi: Soru edatı.

Göz ü göñlüm oldılar seyyāḥ-ı baḥr ü ber-i ğam / Āşinā kılmaz naẓar mümkün **midür** ol yâr aña (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 8, Beyit 2). [midür,]

Her gice tā şubḥa dek ey meh gözüm yıldız şayar / Menzili bir merdümek pür-âb ola eyler **mi** ḥ‘âb (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 12, Beyit 2). [mi,]

La‘l-i sîr-âbuñla ğonca gördi hem-meşreb müdām / Reşkden **mi** kan yudar terdür ḥarâretten gül-âb (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 17, Beyit 3). [mi,]

Tenden ğamuñla itdi dil-i bî-ḳarâr göc / Ārām ider **mi** bende ide şehriyâr göc (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 28, Beyit 1). [mi,]

Dilden iderse n’ola ğam-ı zülf-i yâr göc / Raġbet **mi** var itmese miskîn-Tatâr göc (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 28, Beyit 8). [mi,]

Hecr olmasaydı ḳadrü **mi** olurdu vaşluñuñ / Bulmazdı rûze olmasa ḥiç i‘tibâr-ı ‘îd (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 38, Beyit 6). [mi,]

Şimdi **mi** geldi ḳāfile-i ‘aşḳ her zemân / Bu ḥāne-i göñül ezeliden ḳonağıdur (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 86, Beyit 2). [mi,]

Ṭoġrı kuluñ olduġın inkâr ider **mi** gör ḳabak / Oḳlara dikilüp eyler cân u başın pây-ı sūr (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 91, Beyit 3). [mi,]

‘Aşḳ ile vîrân olan dil istemez âbâdlıḳ / Öğrenen endüh-ı hecre ḥiç diler **mi** şâdlıḳ (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 141, Beyit 1). [mi,]

Zülfüñ ucından Raḥîmîñ perîşân kışşasın / Biñde birini anuñ mümkün **midür** ‘ömrüm dimek (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 160, Beyit 7). [midür,]

Hîç noķşân gelmedi bārân-ı eşkümden saña / Yoksa mermerden **midür** ey ‘aşk bünyāduñ senüñ (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 162, Beyit 4). [midür,]

Rāzıyam kes başumı kesme elümden etegüñ / Başdan eyler **mi** Raḥîmî gam-ı ser-pā heves el (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 167, Beyit 5). [mi,]

Ġamuñ sāgar gibi ḥûn itdi bağrum derdüñ inletdi / Raḥîmî gibi bir mestüñ **mi** vardır kim ola kınzil (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 176, Beyit 7). [mi,]

Bir dem **mi** var hevāñ ile yil gibi yelmeyem / Bilmem bu yolda hem-reh-i bād-ı hecr miyem (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 214, Beyit 5). [mi,]

Ġam oklarıyla tıldı bu sînem belek **midür** / Tîğ-ı cefā yaralar ürer ya se-per miyem (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 214, Beyit 6). [midür, -dür]

Bükdüñ bu ḥalka karşı bilümi kemer **miyem** / Ey serv saña toğrulıķ itdüm kem-er **miyem** (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 214, Beyit 1). [miyem, -yem]

La’lünden ayru cām-ı cihān şunsa Cem göre / Ayağına şürāḥi gibi baş eger **miyem** (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 214, Beyit 3). [miyem, -yem]

Olsun nişār yoluña külli güher **miyem** / Nakd- cihānı cānı hem eczā-yı varlığum (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 214, Beyit 4). [miyem, -yem]

Bir dem mi var hevāñ ile yil gibi yelmeyem / Bilmem bu yolda hem-reh-i bād-ı hecr **miyem** (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 214, Beyit 5). [miyem, -yem]

Ġam oklarıyla tıldı bu sînem belek midür / Tîğ-ı cefā yaralar ürer ya se-per **miyem** (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 214, Beyit 6). [miyem, -yem]

Ṭab‘-ı güher-feşān ile ben ol Raḥîmîyem / Sen şāh ayağına nice dürler döker **miyem** (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 214, Beyit 7). [miyem, -yem]

İrdi **mi** ol māha āyā ben ğubārından keder / Gözğü sende ‘ālemüñ vech-i ziyāyı görmedüm (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 217, Beyit 5). [mi,]

Beñzer **mi** şubḥ-ı ḥüsne ya ḥaddüñ duḥāsına / ‘Asr içre n’ola dirse güneş böyle olayın (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 258, Beyit 2). [mi,]

Ben mübtelāyı ḥasret iden seyr-i ḥüsnüñe / Eylük yüzini göre **misin** yavuzın eyin (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 258, Beyit 5). [misin, -sin]

Leylā-yı zülfüñüñ şu ki meftūnuñ olmaya / ‘Āķil **midür** o kimse ki Mecnūnuñ olmaya (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 300, Beyit 1). [midür, -dür]

Cān midur ol ki yoluña kırbānuñ olmaya / Ten **midür** ol ki ḥāk ile yeksānuñ olmaya (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 301, Beyit 1). [midür, -dür]

Göz **midür** ol ki gayrıya bir dem nazar kıla / Dil **midür** ol ki ḥüsnüñe ḥayrānuñ olmaya (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 301, Beyit 3). [midür, -dür]

Firāķuñ bir yaña bir yaña ğam derd üzre derd oldı / Ölümünden cān ḥalāş eyleye **mi** böyle olan ḥasta (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 305, Beyit 5). [mi,]

Secde **mi** kılur benüm kıblem Raḥīmī gayrıya / Haṭṭ-ı miḥrāb-ı ḥarīmūñ alnına yazu gibi (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 328, Beyit 7). [mi,]

Ġam-ı zülfin **mi** hecr-i ‘arızın mı diyeyin yārūñ / Raḥīmī ‘ömr müsta‘cil dirîğā hem gün aḥşamlı (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 332, Beyit 5). [mi,]

Efendi kuluña himmet zemānı gelmedi **mi** / Haḫîr kūyuña ḥürmet zemānı gelmedi **mi** (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 340, Beyit 1). [mi,]

Ġarîḫ-ı baḫr-i ğamem al elüm Hızrāsā / Kenār-ı şādiye fırsat zemānı gelmedi **mi** (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 340, Beyit 2). [mi,]

Pelenge döndi tenüm dāğ-ı ğamla arslanum / ‘Alālîḫ eyle mürüvvet zemānı gelmedi **mi** (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 340, Beyit 3). [mi,]

Ḥarīm-i muḫteremüñde eyā şeh-i ḥurrem / Daḫi bu bendeñe ḫıdmet zemānı gelmedi **mi** (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 340, Beyit 4). [mi,]

‘Aṭā vü luṭf günü mevsim-i ‘ināyetdür / Şehā Raḥīmīye şefkat zemānı gelmedi **mi** (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 340, Beyit 5). [mi,]

micmer: İçinde tütsü yakılan kap, tütsü kabı, buhurdan.

Hemān sünbül şaçuñ miskîn şanma misk [ü] ‘anberdür / Yanup tüter ruḫuñçün lāle şan bir odlu **micmerdür** (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 49, Beyit 1). [micmerdür, -dür

micmer ol-: Buhurdan hâline gelmek.

Şişe **micmer olsa** n’ola meskenüm mişl-i gül-āb / Nār-ı ğam başdan çıkarmışdur beni ey gül-‘izār (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 71, Beyit 2). [micmer olsa, -sa]

micmer-i bezm-i belā: Bela meclisinin buhurdanı.

Müşebbek **micmer-i bezm-i belādur** cism-i pür-süzum / Dil ü cān ‘ūdum olup mûlarum yir yir duḫān ḫalmış (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 126, Beyit 2). [micmer-i bezm-i belādur, -dur]

midḫat: Methetme, övme.

Midḫatüñ gülzārınuñ bir bülbül-i hoş-ṭab’ıdur / Bu Raḥīmī çākerüñ ey gülşen-i ‘irfān-ı cūd (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 34, Beyit 9). [midḫatüñ, -üñ]

mihmān: Konuk, misafir.

Evvel ḫonan āḫir göçer ‘ālem misāfir-ḫānedür / Bu tekyede bir iki gün **mihmāna** şihḫat yaraşur (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 103, Beyit 5). [mihmāna, -a]

‘Azîz ol ḫazret-i Yūsuf gibi Mısr-ı sa‘ādetde / Ri‘āyet eylesün ‘izzetle hoş gördüñ bu **mihmānuñ** (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 161, Beyit 2). [mihmānuñ, -uñ]

Hulûşıyla muķīm olduk ‘ubūdiyyet maķāmında / Misāfir-ḥāne-i ‘aşkuñ dime **mihmāniyuz** şimdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 329, Beyit 5). [*mihmāniyuz, -iyuz*]

mihmān eyle-: Misafir etmek, konuk yapmak.

Ey Raḥîmî baña bu şādî yeterdi dünyede / Ğuşşa-i ‘aşkı göñül şehrine **mihmān eylesem** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 197, Beyit 7). [*mihmān eylesem, -sem*]

mihmān it-: Misafir etmek.

Halîlüm ḥāne-i dilde ğam-ı cānānı **mihmān it** / Tenevvür sinede ḥün-ı cigerden aña biryān it (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 18, Beyit 1). [*mihmān it,*]

mihmān ol-: Misafir olmak.

Meh-cemālūne ne nokşān irişür ey yüzi gül / Şem‘veş bir gice **olsañ** baña **mihmān** Çelebi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 338, Beyit 4). [*mihmān olsañ, -sañ*]

mihnet: Üzüntü, dert, elem, keder, gam, ızdırıp.

Veli **mihnetden** āzād eylemekdür / İçüp cāmı yiyüp şūfi gehi beng (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 149, Beyit 2). [*mihnetden, -den*]

Zerrece ol māhı yā Rabb mihre ķā’il itmedüñ / Bāri bu ben mübtelāyı **mihnete** mu‘tād kıl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 163, Beyit 6). [*mihnete, -e*]

İtmeyen la’lūñ içün cānını cānıyla fedā / ‘İlletiyile dirilüp **mihnet** ile cān virsün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 251, Beyit 4). [*mihnet,*]

mihr:

1.Güneş.

H‘āceyān-ı şehir ile **mihr** ‘arz idüp māhum ķamer / Yüz sürüp na‘l-i semendüñe öpüp ḥāk-i rikāb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 14, Beyit 3). [*mihr,*]

Ḥün-ı a‘dāña bulaşmış işigüñ zer na‘lidür / Şanma ey **mihr** ü şafaķ içre hilāl oldu bedîd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 32, Beyit 4). [*mihr,*]

Şol dil ki zerrece ola **mihrüñle** lem‘avār / Gün gibi dehre şöhre-i devrān olur ķalur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 43, Beyit 5). [*mihrüñle, -üñle*]

Naķş irdi māha **mihre** irişdi zevāl-i tām / Ḥüsnüñ şu‘ā’ı şāyi‘ olalı taraf taraf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 133, Beyit 2). [*mihre, -e*]

Ḥüsn-i yāra ķıl nazar mihir itme ‘ālem **mihrine** / Dimezem māhum saña var bir tōlingın aya baķ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 137, Beyit 2). [*mihrine, -ine*]

Sürdügünce yüz rikābuña Raḥīmī sāyeveş / İtme ‘ār ey meh irişmez zerreden **mihre** zevāl (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 178, Beyit 7). [mihre, -e]

Seni germ-âbede seyr itmege ḥalvet bulmaz / Gündüzin **mihir** gice mäh gelür cāmlara (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 279, Beyit 2). [mihir,]

‘Arızında ḥaṭṭ görüp sen lāle-ḥaṭṭuñ itdüm āh / Sūzişümden **mihir** yandı dāğ urındı gökde mäh (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 294, Beyit 1). [mihir,]

Mihir bir sūret döner ālıyla rengin naḫş ider / Cevr-i resminde felek cānāne şeklin bağladı (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 308, Beyit 3). [mihir,]

İnanmaz saña gerçek er olan ey ḳaḥbe-zen dünyā / Bu gün mesrūr-ı rüşen itmedüñ **mihrüñle** bir ferdi (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 341, Beyit 5). [mihrüñle, -üñle]

2. Sevgi, dostluk.

Ben ol ḥāküm ki ey meh zerrece ḳalbümde **mihrüñ** var / Bu şevḳıyla n’ola pertev şalarsam dehre mihrāsā (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 7, Beyit 2). [mihrüñ, -üñ]

Artırsın vefāñı ḡayrılara / **Mihrüñ** ey meh baña mı eksük olur (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 57, Beyit 6). [mihrüñ, -üñ]

Zerre deñlü **mihrüñ** ey meh dilde bes peydā olur / Şubḥ-ı rüşen gibi rāzı ‘āleme ifşā olur (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 63, Beyit 1). [mihrüñ, -üñ]

Raḥīmīyem yoluñda zerreveş ḥākiyle yeksānem / Güneş gibi veli **mihrüñle** ey meh iştihārum var (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 67, Beyit 5). [mihrüñle, -üñle]

‘Aşık-ı şādık degül **mihrüñde** ey bedr-i münir / Bilmeyen devrüñde devr-i vuşlat u hicrānı bir (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 68, Beyit 4). [mihrüñde, -üñde]

Güneş yüzlüm beni **mihrüñde** şādık belki sinemde / Görinen dāğ-ı da‘vā-yı maḥabbetde güvāhumdur (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 75, Beyit 4). [mihrüñde, -üñde]

Gül yüzüñçün dilde yüz dāğ-ı vefā yakduk yine / Rüşen oldu **mihrüñ** ile gün gibi ‘unvānımız (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 106, Beyit 5). [mihrüñ, -üñ]

Dostluk da‘vāsın idenler olup düşmen-nevāz / Dürresine ol mehüñ ḥod **mihri** geh var gāh yok (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 144, Beyit 8). [mihri, -i]

Raḥīmī ol mehe ‘arz itme **mihrüñ** / Ki zīrā sen gedā ol şāh-ı evreng (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 149, Beyit 5). [mihrüñ, -üñ]

N’ola insāniyyet itse baña çeşmüñ ey melek / Taña ḳalup mihir ider **mihrüm** görüp mäh-ı felek (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 160, Beyit 1). [mihrüm, -üm]

Gökde āhum yirde yaşum mā-cerāsı söylenür / Mäh u māhī **mihrüme** şahid semādan tā semek (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 160, Beyit 3). [mihrüme, -üme]

Zerrece ol mähı yā Rabb **mihre** ḳā’il itmedüñ / Bāri bu ben mübtelāyı miḥnete mu‘tād ḳıl (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 163, Beyit 6). [mihre, -e]

Ey ḳamer envāra ḥüsn-i yāra **mihrüñ** ḳılma pest / Şāf dil ol gün gibi saḳf-ı bülende sāde gel (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 173, Beyit 5). [mihrüñ, -üñ]

Ümîd-i vuşlatuñ **mihrüñ** recâsı gîtmedi dilden / Bu māl-hülyâ-yı ‘aşkıyla muḥālât ihtiyâr itdüm
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 194, Beyit 4). [mihrüñ, -üñ]

Şubḥ-dem çāk eylesem gül gibi ‘işmet cāmesin / Raḳşa girsem gün gibi **mihrüñle** devrân eylesem
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 197, Beyit 2). [mihrüñle, -üñle]

Raḥîmî yok durur eksükligüm **mihrinde** ol mâhuñ / Velikin kıldı tekmiñ olmadı ḥayfâ ki noḳşānum
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 201, Beyit 5). [mihrinde, -inde]

Binmege tîz günde sen **mihir** ü sa‘âdet raḥşına / Her zemân evrāduma sür‘at semendin ḳoşmışam
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 210, Beyit 4). [mihir,]

Rikābuñdan cüdâ olmaḳ revâ mı çihre-i ḥāküm / Güneş yüzlüm senüñ **mihrüñde** ḥod ben zerreveş
ḥāküm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 219, Beyit 1). [mihrüñde, -üñde]

Gün yüzüñ göster şehâ **mihriyle** ki meh-çihreñe / Senden ümmîdi Raḥîmîñüñ budur her şubḥ u şām
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 220, Beyit 5). [mihriyle, -iyle]

Şu gün kim sen mehüñ **mihrin** dil-i şad çāke ṭabşurdum / Yaşum taḥt-ı şerāya āhumı eflāke ṭabşurdum
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 222, Beyit 1). [mihrin, -in]

Felekden **mihir** umarsın sen dilâ devrânı bilmezsin / O māha müttefiḳ cevır itmedesin anı bilmezsin
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 229, Beyit 1). [mihir,]

Yiter sür şeh-süvārüm üstüme nâz u cefâ raḥşın / Günüdür ayalandur zerre kim **mihir** ü vefâ raḥşın
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 235, Beyit 1). [mihir,]

Şerār-ı süz-ı şevḳümden semâ pür-necm olur her şeb / Ruḥuñ **mihriyle** sinem içre deff ü nāya ‘aşḳ olsun
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 248, Beyit 3). [mihriyle, -iyle]

‘Aşḳuñı bir zerre dilde ḥıfza yokdur ṭākatüm / Bildiler sen şāha **mihrüm** gün gibi ḥaḳ-ı cihân (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 260, Beyit 5). [mihrüm, -üm]

Bār-ı cevır-i devri çekmekden bükildi kâmetüm / Bâri ḡam çekdürme ey meh **mihri** yok aḡyârdan
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 263, Beyit 6). [mihri, -i]

Zerreveş rāz-ı dehānuñ geh nihân itsem dirin / Gün gibi geh **mihrüñi** ey meh ‘ıyân itsem dirin
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 266, Beyit 1). [mihrüñi, -üñi]

Bir mehüñ **mihrin** göñül şehrinde kıldum şehriyâr / Ey Raḥîmî şimdi dehre anı ḥan itsem dirin
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 266, Beyit 7). [mihrin, -in]

Saḡa ḳahr u cefâ isnād iden **mihir** ü vefâ bulmaz / Senüñ derhemlerüñ ḥod merhem-i maḳbûl-i dil-rîşân
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 269, Beyit 2). [mihir,]

Eşḳ ü āhum dün iki şāhid götürdüm **mihrine** / Didi biri ḳanludur biri velî şādıḳ güvāḥ (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 276, Beyit 4). [mihrine, -ine]

Senüñ **mihrüñle** ben gün gibi ser-gerdân iken ey meh / Daḡı yoḡidi mihir ü meh bu çerḡ-i bî-ḳarâr içre
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 284, Beyit 5). [mihrüñle, -üñle]

Hem-demümdür gündüzün nālem gice ey māl āḥ / Da‘vı **mihrüm** içün olmuşdur bular dün gün güvāḥ
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 298, Beyit 1). [mihrüm, -üm]

mihir eyle-: Sevgi ve muhabbet göstermek.

Mihr eylemedi māha Raḥīmī ruḥuñ özler / Göz göre çıkarısın mı o nūrı başarından (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 228, Beyit 7). [mihr eylemedi, -medi]

mihr it-: Sevgi göstermek, şefkat göstermek.

Nev-‘arūs-ı ‘āleme bir zerrece **mihr itmedüm** / Pādişāhum ben gedānuñ cünbişi merdānedür (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 41, Beyit 5). [mihr itmedüm, -medüm]

Çerḥ-i ḥüsn içre gönül gün yüzüñi mäh bilür / Güneşe zerrece **mihr itmezin** Allāh bilür (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 47, Beyit 1). [mihr itmezin, -mezin]

Sāyeñüm zerrece baña **mihr it** / Āfitāba ziyā mı eksük olur (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 57, Beyit 5). [mihr it,]

Pîre-zen dehre Raḥīmī zerrece **mihr itmedi** / Ehl-i cür’et böyle kullanmak gerek merdāne tavr (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 65, Beyit 5). [mihr itmedi, -medi]

Kaçan bir māha **mihr itsem** seḥāb-ı hecr olur ḥā’il / ‘Aceb ser-geşte baḥtım ṭālî-i nā-sāzkārum var (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 67, Beyit 2). [mihr itsem, -sem]

Felek cevri eylemekde döne döne yāra dönmişdür / O meh **mihr itmemekde** çerḥ-i pür-ğaddāra dönmişdür (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 99, Beyit 1). [mihr itmemekde, -memekde]

Mihr ider her gün döner şandum murādum üstine / Bilmedüm bir şüret ile ol beni aldar imiş (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 121, Beyit 3). [mihr ider, -er]

Ḥüsn-i yāra kıl nazar **mihr itme** ‘ālem mihrine / Dimezem māhum saña var bir ṭolingın aya bak (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 137, Beyit 2). [mihr itme, -me]

Baña **mihr itmeyüp** gamzeñ geçer ḥāṭır nişānumdur / Bilümi ey hilāl-ebrü kemāna yana döndürdüñ (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 147, Beyit 4). [mihr itmeyüp, -meyüp]

N’ola insāniyyet itse baña çeşmüñ ey melek / Taña kalup **mihr ider** mihrüm görüp mäh-ı felek (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 160, Beyit 1). [mihr ider, -er]

Gün yüzüñden çöz kemend-i ebr-i zülfüñ aya şal / Zıll-i Ḥaḥkın zerrece **mihr itme** gel sāye şal (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 166, Beyit 1). [mihr itme, -me]

Ṭutuşdum āteş-i mihrüñle **mihr it** yoksa şubḥāsā / Rumüz-ı mihrüñi gün gibi ey meh işde fāş itdüm (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 187, Beyit 4). [mihr it,]

Bir’ki gün **mihr itse** ol meh olma ey germ-ābe germ / Serddür fūrkat şaḥın yaḥar kara ḳayḡu seni (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 315, Beyit 3). [mihr itse, -se]

mihr ü mäh: Güneş ve ay.

Yüzüñ görmeyeli ey şem‘-i devlet / Ṭutuşdı oda **mihr ü mäh** didüm (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 188, Beyit 2). [mihr ü mäh,]

Mihr ü mäh öpmege virmem ayaḡuñ ṭopraḡın / Günde ger bir efser-i zerrin ḳoyalar başuma (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 295, Beyit 3). [mihr ü mäh,]

mihr ü meh: Güneş ve ay.

Ḳabrüm üzre **mihr ü meh** şem‘üm şafaḳ ḥünîn-kefen / Çerḥ olur türbem cesîm-i ḡamzeñ eylerse şehîd
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 37, Beyit 3). [mihr ü meh,]

Senüñ mihrüñle ben gün gibi ser-gerdân iken ey meh / Daḥi yoḡidi **mihr ü meh** bu çerḥ-i bî-ḳarâr içre
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 284, Beyit 5). [mihr ü meh,]

mihr ü vefâ kıl-: Sevgi ve dostluk göstermek.

Şebâtuñ yoḡ imiş **mihr ü vefâ kılmaḳda** ey meh-rû / Hemân cevri eylemekde gerdiş-i gerdûna beñzetdüm
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 198, Beyit 4). [mihr ü vefâ kılmaḳda, -maḳda]

mihrâb: Cami ve mescitlerin kible tarafındaki duvarına açılan oyuk, imamın durduğu yer. || Sevgilinin kaşları.

Secde vâcibdür baña gördüm kaşuñ **mihrâbını** / Ḳâmetüñ göstermege toḡrul ki farz oldu namâz
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 118, Beyit 3). [mihrâbını, -ını]

mihrâb-ı ümîd: Ümit mihrabı.

‘Âşıḳa şubḥ-ı vişâlüñdür Ḥalîlüm rûz-ı ‘îd / Ka‘be-i küyuñ Şafâ ehline **mihrâb-ı ümîd** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 32, Beyit 1). [mihrâb-ı ümîd,]

mihrâsâ: Güneş gibi.

Ben ol ḥâküm ki ey meh zerrece ḳalbümde mihrüñ var / Bu şevḳıyla n’ola pertev şalarsam dehre
mihrâsâ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 7, Beyit 2). [mihrâsâ,]

mihr-i ‘âlem-ârâ: Dünyayı süsleyen güneş.

Vefâ bahrinde her bir ḳatre bir ‘ummân-ı ḥikmetdür / Maḥabbet pertevinde zerre **mihr-i ‘âlem-ârâdur**
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 64, Beyit 3). [mihr-i ‘âlem-ârâdur, -dur]

Ġinâ-yı ḳalb taḥşîl eyleyen naḳd-i cemâlüñle / Ḳabûl itmez eger berḳ ursa **mihr-i ‘âlem-ârâdan**
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 250, Beyit 3). [mihr-i ‘âlem-ârâdan, -dan]

mihr-i ‘âlem-tâb: Alemleri aydınlatan güneş.

Meger bir **mihr-i ‘âlem-tâba** ey meh müşteri olduñ / Düşersin titreyüp üstine şanurlar ki dutdı teb
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 10, Beyit 2). [mihr-i ‘âlem-tâba, -a]

Baña ey çerḥ her gün **mihr-i ‘âlem-tâb** ‘arz itme / Benüm âyîne-i ruḥsâra yâra ḥod nigâhum var
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 76, Beyit 2). [mihr-i ‘âlem-tâb,]

Çihreñe olalı kızḡun müşteri ey yâr şem‘ / **Mihr-i ‘âlem-tâba** germiyyet şatar her bâr şem‘ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 127, Beyit 1). [mihr-i ‘âlem-tâba, -a]

Vaşf-ı hüsnünde şehā şi‘ri Raḥîmî bendeñüñ / **Mihr-i ‘âlem-tâb** gibi çavı tıldı ‘âleme (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 286, Beyit 6). [mihr-i ‘âlem-tâb,]

mihr-i cihân-ārā Cihanı süsleyen güneş.

Bunca istignâ ile **mihr-i cihân-ārāy** gör / Âsitānuñ ḥâkine her şubḥ-dem sürer cebîn (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 247, Beyit 4). [mihr-i cihân-ārāy, -yı]

mihr-i deḥān: Ağzın sevgisi.

Zerreleş maḥv eyledi **mihr-i deḥānuñ** varlığum / Yok yire niçün ider cāndan beni bî-zār leb (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 15, Beyit 2). [mihr-i deḥānuñ, -uñ]

mihr-i dehr-ārā: Alemi süsleyen güneş.

Şem‘isin her cem‘üñ ey meh **mihr-i dehr-ārā** gibi / Yüze gülmekde nazîrüñ yok gül-i ra‘nâ gibi (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 323, Beyit 1). [mihr-i dehr-ārā,]

mihr-i ḥadd: Güneş yanak.

Senüñ devründe tañ mı başuma gün toḡsa ey meh-rû / Zevâl irmez göñülde **mihr-i ḥadduñ** âfitābumdur (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 69, Beyit 2). [mihr-i ḥadduñ, -uñ]

Göñül âyinesi ey **mihr-i ḥadd** ḡāyet muşaffādur / Olur bir zerre gerd-i guşsanuñ taḡlar kadar derdi (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 341, Beyit 6). [mihr-i ḥadd,]

Raḥîmîñüñ şu deñlü şöhreti var **mihr-i ḥaddüñle** / Tıttupdur gün gibi âfākı ey meh şi‘r-i ḡarrāsı (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 350, Beyit 5). [mihr-i ḥaddüñle, -üñle]

mihr-i ḥüsn: Güzellik güneşi.

Göñlümde **mihr-i ḥüsnüñi** ey meh gören didi / Kılmıṣ diyâr-ı şarḡa Ḥüdāvendḡār göc (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 26, Beyit 2). [mihr-i ḥüsnüñi, -üñi]

Mihr-i ḥüsnüñe müşteri zerrāt / Ḥüba ḥiç mübtelâ mı eksük olur (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 57, Beyit 4). [mihr-i ḥüsnüñe, -üñe]

Şol dil ki **mihr-i ḥüsnüñe** bigāne olmaya / Sen mähı göricek nice dîvāne olmaya (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 297, Beyit 1). [mihr-i ḥüsnüñe, -üñe]

mihr-i ḥüsn-i bâ-kemāl: Mükemmel güzelliḡin güneşi.

Ba‘id olsun nühüset ey ḡamer baḡt-ı sa‘idüñdür / Şeref viren cihāna **mihr-i ḥüsn-i bâ-kemālüñdür** (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 97, Beyit 6). [mihr-i ḥüsn-i bâ-kemālüñdür, -üñdür]

mihr-i meh-rû: Ay yüzün parlaklığı.

‘Ömr-i müsta‘cil felek ğaddâr u nâ-hemvâra baht / **Mihr-i meh-rû** ğayr-ı vâki‘ cāy-ı hırmân her taraf
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 136, Beyit 3). [mihr-i meh-rû,]

mihr-i raḥṣān: Parlak güneş.

Ḳanķı gün yâ Rabb gelür ol **mihr-i raḥṣānum** yine / Ḳanķı şeb aḥşamlaya ol mäh-i tâbānum yine
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 296, Beyit 1). [mihr-i raḥṣānum, -um]

mihr-i ruḥ: (Sevgilinin) güneş gibi parlayan yanağı.

Her gice **mihr-i ruḥuñ** şevķi dile meh-tâbdur / Cānuma cām-ı lebüñ cānâ şarāb-ı nâbdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 44, Beyit 1). [mihr-i ruḥuñ, -uñ]

Mihr-i ruḥuñ bu dîde-i Ya‘kûb-ı devrüñ nûrîdur / Sen Yûsuf-ı Mısr-ı kerem sulṭāna şıḥḥat yaraşur
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 103, Beyit 3). [mihr-i ruḥuñ, -uñ]

mihr-i şubḥ-ı saltanat: Saltanat sabahının güneşi.

Mihr-i şubḥ-ı saltanatsın ḥüsn-i meh-sîmâyıla / Çerḥ-i devletdür kapuñ bu çetr-i gerdün-sâyıla
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 290, Beyit 1). [mihr-i şubḥ-ı saltanatsın, -sın]

mihr-i şeref: Şeref güneşi.

Her gün başına **mihr-i şeref** toĝsa tañ mîdur / Me‘vâ idindi dergehüñ ey şehriyâr-ı ‘îd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 38, Beyit 3). [mihr-i şeref,]

mihr-i tâb: Parlayan güneş.

Maḥabbet **mihr-i tâbindan** vücûduñ şeb-nemin maḥv it / Olasın jâle gibi tâ ḳarîn-i gülşen-i ḳurbet
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 21, Beyit 2). [mihr-i tâbindan, -ından]

Maḥabbet **mihr-i tâbindan** vücûdın yandırur yokdur / Beni söylerler ey meh bir daḥi şem‘-i şebistânı
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 320, Beyit 4). [mihr-i tâbindan, -ından]

mihr-i yâr: Sevgilinin ışığı.

Mihr-i yâre ey ḳamer sen müşterî olmaḳ neden / Hep bilür bay u gedâ şehir içre bir yoḥsulsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 239, Beyit 4). [mihr-i yâre, -e]

mihribân: Merhamet ve şefkat sahibi.

Dutar dāmānumı ḳarşu gelür kūyına varduḳca / Bu gün bir **mihribānum** yok seg-i cānāndan ğayrı
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 344, Beyit 3). [mihribānum, -um]

miḳdār:

1. Değer, kıymet.

Rahîminüñ şehâ bir kaçrece **miḳdârı** yok gerçi / Dilin pür-cüş idüp anuñ yaşın deryâ iden sensin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 261, Beyit 5). [miḳdârı, -ı]

2. Kadar, derece.

Meges **miḳdârı** gelmez ‘aynına ‘anḳası dünyānuñ / Hümâ tal‘atlu himmet evcinüñ perrânıdur göñlüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 202, Beyit 2). [miḳdârı, -ı]

Çayurmam kum u kîr **miḳdârı** olsa cevherüm zâyi^c / Hemân ol mekrümet kânı dūr-i şehvâr sağ olsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 245, Beyit 3). [miḳdârı, -ı]

miḳrâz-ı cevri: Cefa makası.

Dilüm **miḳrâz-ı cevri**ñ päre päre eyledi kat kat / Çevürmedi yüzün şanma ki ol avara dönmişdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 99, Beyit 6). [miḳrâz-ı cevri, -üñ]

miḳrâz-ı ğam: Keder makası.

Dilüm dilim dilim **miḳrâz-ı ğamla** pärelenmişdür / O meh yüz dönderelden ḥod katı âväre düşmişdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 53, Beyit 3). [miḳrâz-ı ğamla, -la]

miḳrâz-ı harf-i lâ: Lam harfinin makası.

Kaṭ^c it ta‘alluḳ riştesin **miḳrâz-ı harf-i lâ** ile / Peyvend-i illāya iriş gör nef^c u zar kimlerdedür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 101, Beyit 4). [miḳrâz-ı harf-i lâ,]

miḳrâz-ı kanā‘at: Kanaat makası.

Ṭama^c ser-riştesin kaṭ^c eyle **miḳrâz-ı kanā‘atle** / İlüp çekmesün ey âväre dil her aç u her çıplaḳ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 145, Beyit 2). [miḳrâz-ı kanā‘atle, -le]

miḳrâz-ı şamṭ: Sessizlik makası.

Zebānum şem‘veş kaṭ^c eyledüm **miḳrâz-ı şamṭıyla** / Şafâ ehline bir Rüşen-delîl ü reh-nümâ oldum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 193, Beyit 4). [miḳrâz-ı şamṭıyla, -ıyla]

mîm ağız: Mîm harfi gibi küçük ağız.

Bir ser-i mevce ‘adem rāhında gümrāh olmadı / **Mîm ağızuñ** dāl zülfeynüñden umanlar meded (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 35, Beyit 2). [mîm ağızuñ, -uñ]

mi'mār: İmar eden, yapan. || Sevgili.

Şaklasun kâh-ı vücūdını halelden Bārī / Dil-i vîrânemi bir yapıcı **mi'mārum** var (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 73, Beyit 4). [mi'mārum, -um]

Göñül ma'müresin vîrân iderse yâre incinme / Meşeldür bu girü yıkan yapar **mi'mār** sağ olsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 245, Beyit 5). [mi'mār,]

mîm-fem: Mîm harfi gibi küçük ağız.

Kılmasa ey **mîm-fem** bu dâl-zülfeynün meded / Bend-i zulmetde olurdu cân giriftâr-ı ebed (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 40, Beyit 1). [mîm-fem,]

Elif-ğaddümi lâm it cevri ile ey **mîm-fem** ammâ / Ne kılsañ rāzıyam çekdürme a'dâdan elem bir gün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 264, Beyit 3). [mîm-fem,]

mîm-i dehānuñçün: Mîm harfi gibi küçük ağızın için.

Elif-ğaddün ile lâm zülf ü hem **mîm-i dehānuñçün** / Reh-i hecründe ancak ben bilürüm ne elem çekdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 186, Beyit 3). [mîm-i dehānuñçün,]

mîm-i fem: Mîm harfi gibi küçük ağız.

Ey **mîm-i fem** külâleñün ol iki dâline / Virdüm göñül bu cânuma dermân ola meded (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 33, Beyit 4). [mîm-i fem,]

min-ba'd: Bundan sonra.

Sâkiyâ **min-ba'd** şunma büsesüz câm-ı şarâb / Ārzū-yı cân u dil la'l-i leb-i dildâr ider (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 82, Beyit 4). [min-ba'd,]

Kenâr-ı vaşlı sen şehvâre dürle olalı hem-dem / Gözümden çıkdı deryâ baña **min-ba'd** añañuz anı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 333, Beyit 2). [min-ba'd,]

minber: Camilerde hatibin çıkıp hutbe okuduğu merdivenli kürsü.

Ey nâşih-ı eccl gel **minber** saña serümdür / Bu üstüh'âñ-ı sînem oldukça nerdübānuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 157, Beyit 3). [minber,]

minnet:

1. İyilik, lütuf.

Hüsrevâ gül-gün-ı eşküm âh-ı şeb-rengüm yeter / Âb u bâda şanma kim **minnet** semendin koşmışam (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 210, Beyit 3). [minnet,]

2.Gönül borcu.

Şabâyâ ‘ayn-ı māl olursa çekmem **minnetin** kuḥluñ / Görünmez gözüme nesne bu ḥāk-i rāhdan gayrı
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 353, Beyit 3). [minnetin, -in]

minnet it-: Boyun eğmek.

Ḳapuñda bende olduğına ‘ālem **itmesün minnet** / Umûrına mufavvîzdur ne şübhe ḥıdmet-i ‘ālem
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 213, Beyit 5). [minnet itmesün, -mesün]

mi‘râc: Yükseliş, göğe çıkma.

Dâr-ı zülfin dün gice Mañşûra şordum ḥ‘ābda / Dâr-ı dehr içre didi ol ‘aşıkuñ **mi‘râcıdur** (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 59, Beyit 5). [mi‘râcıdur, -ıdur]

Aşılup qarşuñda dil Mañşûrı şādiden döner / Gördi dâr-ı ‘aşḳda **mi‘râcıdur** ol dâr-ı zülf (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 132, Beyit 4). [mi‘râcıdur, -ıdur]

mîrân: Beyler.

Yolında cān-feşān olduğu için iltifāt idüp / Ḳapısı ḳulları alayına **mîrāna** gönderdi (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 330, Beyit 5). [mîrāna, -a]

mir’ât: Ayna.

Ġayrı vechinden gönül **mir’âtını** şāf eyledüm / Şāhid-i ḥüsnüñ niçün ‘arz eylemez şüret baña (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 4, Beyit 3). [mir’âtını, -ını]

Raḥm ile şāfi nazar eyle Raḥîmî bendeñe / Ṭab‘ınuñ **mir’âtıdur** anuñ medār-ı evliyā (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 9, Beyit 11). [mir’âtıdur, -ıdur]

Olmadı bir laḥza sen ṭāvûs-ı ḥüsne cilvegāḥ / Ġayrı naḳşından gönül **mir’âtın** itdüm pāk ḥayf (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 134, Beyit 2). [mir’âtın, -ın]

Gönül **mir’âtınuñ** ḥālî mükedder jeng-i fūrḳatle / Şafā himmetle baḳ anı mücellā eyleyen sensin
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 262, Beyit 6). [mir’âtınuñ, -ınuñ]

Ruḥuñ **mir’âtını** ḳoyup olanlar ḳayrıya nāzır / Gözüne gire ḥün-āşām-ı ḥançer gibi müjgānı (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 335, Beyit 3). [mir’âtını, -ını]

mir’ât-ı ‘aşḳ-ı yār: Sevgilinin aşkının aynası.

Bir şafā kesb eyledüm **mir’ât-ı ‘aşḳ-ı yārdan** / Gün gibi rüşen müşāhid gözüme cümle şifāt (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 20, Beyit 5). [mir’ât-ı ‘aşḳ-ı yārdan, -dan]

mir’ât-ı dehr: Dünya aynası.

‘Ayn-ı idrâkiyle gel **mir’ât-ı dehre** kıl nazar / Vech-i ma‘nâ gösterür her şüret-i eşyâya bak (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 137, Beyit 3). [mir’ât-ı dehre, -e]

mir’ât-ı muşaffâ: Duru ayna.

Çamu eşyâda her vechile vechü’llâhı seyr eyle / Şafâ ehline ey şûfî bu **mir’ât-ı muşaffâdur** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 64, Beyit 2). [mir’ât-ı muşaffâdur, -dur]

mir’ât-ı şâf: Saf, temiz ayna.

Rahîmî hâtır-ı gamnâküne ur şaykal-ı câmı / Götürmez key şakın **mir’ât-ı şâfuñ** bir nefes jengi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 352, Beyit 5). [mir’ât-ı şâfuñ, -uñ]

mir’ât-ı sikender: Büyük İskender’in hocası Aristo tarafından İskenderiye’de yaptırılmış olduğuna inanılan, uzaktaki düşmanı gösteren ayna.

Ṭayanma hüsni-bî-bünyâduña ey gönca-leb gör kim / Ne **mir’ât-ı Sikenderden** nişân ne câm-ı Cem kaldı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 343, Beyit 4). [mir’ât-ı sikenderden, -den]

mîr-i ‘âşıkân: Âşıkların beyi, reisi.

Çana garç itdi ruḥ-ı zerdüm sirişk-i lâle-gün / Vechi var dilerse şâhum baña **mîr-i ‘âşıkân** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 233, Beyit 6). [mîr-i ‘âşıkân,]

mis: Bakır.

Ḥâk-i rehi sen cevher-i iksîr-i nazîrûñ / **Mis** cismümi âḥir umaram şâfi-zer eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 60, Beyit 5). [mis,]

misâfir-ḥâne: Misafirhane, konuk evi.

Evvel konan âḥir göçer ‘âlem **misâfir-ḥânedür** / Bu tekyede bir iki gün mihmâna şihḥat yaraşur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 103, Beyit 5). [misâfir-ḥânedür, -dür]

misâfir-ḥâne-i ‘aşk: Aşk misafirhanesi.

Ḥulûşıyla muḳîm olduk ‘ubûdiyyet maḳâmında / **Misâfir-ḥâne-i ‘aşkuñ** dime mihmâniyuz şimdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 329, Beyit 5). [misâfir-ḥâne-i ‘aşkuñ, -uñ]

misâfir-ḥâne-i dil: Gönül misafirhanesi.

Misâfir-ḥâne-i dilde iḳâmet ihtiyâr itdi / Ḥalîlüm gam dinür bir maḥrem-i mihmânımız vardur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 87, Beyit 4). [misâfir-ḥâne-i dilde, -de]

misāl:

1. Misal; örnek.

Meşq-i ‘aşkuñ qaralarken ben senüñ dañi kalem / Levha yazmamış idi Leylā vü Mecnūndan **misāl** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 172, Beyit 3). [misāl,]

2. Gibi.

Şaşuñ **misālî** mā’îl ol ey serv-i bāğ-ı nāz / Gökde kadın hilālün eger ‘aşk-ı rāstîn (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 240, Beyit 4). [misālî, -i]

misāl-i ‘aşık-ı āşüfte: Delice seven aşğın misali.

Misāl-i ‘aşık-ı āşüfte ditrer üstüne dir dir / Elin al kıoma ayakda olupdur ser-girān şorguc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 25, Beyit 3). [misāl-i ‘aşık-ı āşüfte,]

misāl-i ebr-i aḥmed: Ahmet (Hz. Muhammed)'in bulutu gibi.

Hıramān kıanda nîk zıllın düşürmez ḥāke hıfz eyler / **Misāl-i ebr-i Aḥmeddür** ki olmış sāyebān şorguc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 25, Beyit 2). [misāl-i ebr-i aḥmeddür, -dür]

misk: Misk, güzel koku.

El kıaraldan kıomadı zülfî bu **miskinde** kıarār / Virdi hem şabrı dil-ārāmı dil-ārāmlara (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 279, Beyit 4). [miskinde, -inde]

misk [ü] ‘anber: Misk ve amber(kokusu).

Hemān sünbül şaşuñ miskîn şanma **misk [ü] ‘anberdür** / Yanup tüter ruḥuñçün lāle şan bir odlu micmerdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 49, Beyit 1). [misk [ü] ‘anberdür, -dür]

miskîn: Misk koku.

Hemān sünbül şaşuñ **miskîn** şanma misk [ü] ‘anberdür / Yanup tüter ruḥuñçün lāle şan bir odlu micmerdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 49, Beyit 1). [miskîn,]

Ġam-ı zülfüñle ruḥsāruñ firākından akan yaşum / Gözüümüñ şîşesinde şaklarum **miskîn** gül-ābumdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 69, Beyit 3). [miskîn,]

miskîn: Zavallı, âciz.

Raķîbā za’f iden cism-i nizāruñ reşk-i mihrümdür / Ḥased ‘ālemde ey **miskîn** seni āḥir cüdām eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 72, Beyit 4). [miskîn,]

Rahm kıl **miskîn** Raḥîmî bend-i zülfünde şehâ / Nice demlerdür perîşân-rûzgâr olmuş yatur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 104, Beyit 7). [miskîn,]

Niçe **miskîni** çeküpdür bende müşkîn-sünbülün / Bende itmişdür cihânı serv-i âzâduñ senüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 162, Beyit 3). [miskîni, -i]

miskîn-dil: Zavallı gönül.

Zülfünle ğamze bend ider oldu uğrılayın / **Miskîn-dilümi** kıldı bu sevdâ ayın bayın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 258, Beyit 1). [miskîn-dilümi, -ümi]

miskîn-göñül: Zavallı gönül.

Şâm-ı zülfünde karar itdi bu şeb **miskîn-göñül** / Kanda kim aḥşâm ola lâbüdd ider me'vâ ğarîb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 16, Beyit 4). [miskîn-göñül,]

Râ-kaşlaruñ hayâli gehi zülfüñün ğamı / **Miskîn-göñül** burada perîşân olur kalur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 43, Beyit 3). [miskîn-göñül,]

miskîn-meges: Tembel sinek.

La'l-i cân-baḥşuñda la'l-i 'anberîn / Şanki konmuş kanda bir **miskîn-meges** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 119, Beyit 7). [miskîn-meges,]

miskîn-tatâr: Tatar'ın misk kokusu.

Dilden iderse n'ola ğam-ı zülf-i yâr göc / Rağbet mi var itmese **miskîn-Tatâr** göc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 28, Beyit 8). [miskîn-tatâr,]

misl-i gül-âb: Gül suyunun yanı.

Şîşe micmer olsa n'ola meskenüm **misl-i gül-âb** / Nâr-ı ğam başdan çıkarmışdur beni ey gül-'izâr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 71, Beyit 2). [misl-i gül-âb,]

mîve-i bâğ-ı 'atâ: İhsan, bağıslama bağının meyvesi.

İltifâtuñdur ğaraż ey **mîve-i bâğ-ı 'atâ** / Bilürüz memlû durur envâ'ıla büstân-ı cûd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 34, Beyit 10). [mîve-i bâğ-ı 'atâ,]

mîve-i cân: Can meyvesi.

Bâğ-ı ḥüsne 'arızuñ gül **mîve-i cân** leblerüñ / Sensin ey rûḥ-ı revân var ise berg ü bâr-ı 'ömr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 62, Beyit 3). [mîve-i cân,]

mīve-i vuşlat: *Kavuşma meyvesi.*

Âb-ı fūrkatle nice dem perveriş kılmak gerek / **Mīve-i vuşlat** vire tā şāhsār-ı intizār (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 77, Beyit 4). [*mīve-i vuşlat,*]

miyân: *Bel.*

Dil **miyānuñ** ârzûlar cān lebüñ eyler ümîd / Âh kim maqşûd-ı nâ-peydâ vü maqşad nâ-bedîd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 37, Beyit 1). [*miyānuñ, -uñ*]

Dehānuñla **miyānuñ** rāzını keşf itme ağıyāra / Bunı her sırr-ı maḥfiden ḥaberdār olmayan bilmez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 116, Beyit 5). [*miyānuñ, -uñ*]

Dil ü cān gördi la'lüñle **miyānuñ** mübtelâ oldı / Anılmaz şimdi adım âh bî-nām u nişānum ben (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 234, Beyit 5). [*miyānuñ, -uñ*]

Ço **miyân** endühını terk it dehān endişesin / Çekme ey dil yok yire pinhān u nâ-peydâ ğamın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 256, Beyit 4). [*miyân,*]

Miyānuñ mû dehānuñ yok didüm incindi ol gonca / Yüzüme güle bakmaz şimdi kaç u ḥāl bir yüzden (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 257, Beyit 4). [*miyānuñ, -uñ*]

Nihān olur dehānuñla **miyānuñ** ey perî benden / Anuñ ḥaqqında kâl u kıl kılaydum bâri kem bir gün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 264, Beyit 2). [*miyānuñ, -uñ*]

Miyānuñ yādına cism-i nizārum / Görenler rişte şanur pîrehende (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 277, Beyit 3). [*miyānuñ, -uñ*]

Kıl kadar bulmadı yol zülû ü **miyānına** göñül / Yok yire ‘ömri telef eyledi bu sevdâda (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 280, Beyit 2). [*miyānına, -ına*]

Mestāneler **miyānını** çeksem kenāruma / Ḥayrānla girse ağzuma ḥelvā dudacığı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 313, Beyit 4). [*miyānını, -ını*]

mizâc: *Tabiat, huy.*

Turş-rüyından raķibüñ münḥarîf oldı **mizâc** / Tâb-ı ğamdan pür-ḥarâretdür ḥoş-âb ister göñül (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 169, Beyit 2). [*mizâc,*]

mû: *Kıl.*

Müşebbek micmer-i bezm-i belādur cism-i pür-süzum / Dil ü cān ‘ūdum olup **mûlarum** yir yir duḥān ḳalmış (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 126, Beyit 2). [*mûlarum, -larum*]

Miyānuñ **mû** dehānuñ yok didüm incindi ol gonca / Yüzüme güle bakmaz şimdi kaç u ḥāl bir yüzden (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 257, Beyit 4). [*mû,*]

mu‘arrâ: *Arınmış.*

Rahîmî pister-i zer-beft-i ‘âriden **mu‘arrâyum** / Muķîm-i būriyâyum hayli demdür bî-riyâyam ben (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 238, Beyit 7). [mu‘arrâyum, -yum]

mu‘aţţar: Kokulu.

Dimāğ-ı cāna irdi şubḥ-dem bir nükheth-i cān-baḥş / Rahîmî ol **mu‘aţţar** zülf-i ‘anber varsa būdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 79, Beyit 4). [mu‘aţţar,]

mū-be-mū: İnceden inceye.

Her kılum cism-i za‘îfümde zebān-ı ḥāl ile / Dil uzadup şerḥ ider sevdā-yı zülfüñ **mū-be-mū** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 275, Beyit 3). [mū-be-mū,]

mūcib-i şihḥat ol-: Sıhhat vesilesi olmak.

Göz ucuyla bir nazar kıl gözle ben dil-ḥastayı / **Mūcib-i şihḥat olur** kılsa kaçan bīmār seyr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 54, Beyit 5). [mūcib-i şihḥat olur, -ur]

mu‘ciz-i ‘isā: Hz. İsa'nın mucizesi.

Rahîmî **mu‘ciz-i ‘isāya** beñzer bir kerāmetdür / Dil-i bīmārını ben derdmendüñ ol ki hoş eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 90, Beyit 5). [mu‘ciz-i ‘isāya, -ya]

mufavvîz: Vekil, emanet edilen, salahiyetli.

Ḳapuñda bende olduğına ‘ālem itmesün minnet / Umūrına **mufavvîzdur** ne şübhe ḥıdmet-i ‘ālem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 213, Beyit 5). [mufavvîzdur, -dur]

muğannî: Şarkıcı.

Baňa gel ey **muğannî** çāre-sāz ol n’eydigüm bildür / Maķām-ı ğamda dil feryāda cānum zāra düşmişdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 53, Beyit 5). [muğannî,]

muğber: Tozlanmış || Kūskün.

Hayli **muğber** ḥāţiruz ḥaţţ-ı ğubār-ı yārdan / Bilseñ esrārüm eger ḥayrān ḳalurduñ pūr-melāl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 178, Beyit 6). [muğber,]

muğtenem: Ganîmet olarak veya ganîmet kabul edilerek alınmış, zahmetsizce elde edilmiş.

Mezāk-ı ḥūn-ı vişālūñle **muğtenem** herkes / Baňa şarāb-ı ğamuñ ḳısmet-i ezeldür ola (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 307, Beyit 6). [muğtenem,]

muḥakkak: Şüphesiz.

Dil ü cān katline ḥüsnüñle beñzer ittifāk itdi / **Muḥakkak** böyle kaşd itmezdi ḥad ü ḥāl bir yüzden (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 257, Beyit 3). [muḥakkak,]

muḥāl: Olmaz şey, imkânsız.

Zerreden efzûn benüm cürmüm senüñ ‘aşkuñ güneş / Zerreden ḥürşide ey meh-rû zevāl irmek **muḥāl** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 172, Beyit 6). [muḥāl,]

Raḥîmî yār-ı ‘aşk olan ğam-ı cān u cihān itmez / **Muḥāl** endişedür ‘uşşāka ol fikr-i ser-encāmı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 324, Beyit 5). [muḥāl,]

muḥālāt: Olmayacak şeyler, muhal şeyler.

Ümid-i vuşlatuñ mihrüñ recāsı gitmedi dilden / Bu māl-ḥülyā-yı ‘aşkıyla **muḥālāt** ihtiyār itdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 194, Beyit 4). [muḥālāt,]

muḥālîf: Zıt, karşı.

Ol kerem kânı işitmiş āhuma raḥm eylemiş / Ben hevā-ḥ‘āhuñ **muḥālîf** rûzgārın istemez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 114, Beyit 6). [muḥālîf,]

Bāde-i ‘aşkıyla ter kıl cism-i ḥāk-ālûdeñi / Virmeye devrân mebdā bir **muḥālîf** bāda gel (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 173, Beyit 2). [muḥālîf,]

Ṭayanma bir’ki gün dönse murāduñ üstine devrân / Şoñ ucu nā-murād eyler **muḥālîf** çenberin kurdı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 341, Beyit 4). [muḥālîf,]

muḥammed-ḥüy: Hz. Muhammed yaratılışlı.

Bu ben ‘āşî kuluña ey ‘Ömer-ḥaşlet şefi‘olup / **Muḥammed-ḥüy** āl-i ḥazret-i ‘Osmāna gönderseñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 151, Beyit 3). [muḥammed-ḥüy,]

muḥaşşal: Hasılı, sözün kısası.

Metā‘-ı vaşluña ger dest-res bulmazsa ey ḥ‘āce / **Muḥaşşal** ḥarc-ı zāyiddür bu tende naḳd-i cān sensüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 110, Beyit 6). [muḥaşşal,]

muḥibb: Dost.

Mürîdüñ olmayan ḥaḳkā senüñ merdūd-ı ‘ālemdür / **Muḥibb** ü muḥliş olmışdur saña bî-gāne vü ḥ‘işān (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 269, Beyit 4). [muḥibb,]

Şıdkıyla **muḥibbüñ** durur ol şāh-ı şerī‘at / Göster umaruz sende şadāḳat Baba Ḥamza (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 287, Beyit 4). [muḥibbüñ, -üñ]

muḥīṭ: İhata eden, bir şeyin etrafını alan, kuşatan.

Beglige reşk itme birdür kân-ı luṭf ‘ilmüñ **muḥīṭ** / Baḥr-i kudretde vücūduñ cevheri bir dānedür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 92, Beyit 4). [muḥīṭ,]

muḥīṭ-ı ‘âlem: Dünya çevresi.

Muḥīṭ-ı ‘âleme ey baḥr-i luṭf ol gevher-i pâke / Hudānuñ birliği ḥaḳḳı Hudā yek dāne gönderdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 330, Beyit 7). [muḥīṭ-ı ‘âleme, -e]

muḥīṭ-ı ‘arş-ı a‘lâ: Göğün en yüksek tabakası yeridir.

Vücūdum gerçi bir kem-kaṭre dil mānend-i deryādur / Be-ḥaḳḳ-ı âyete’l-kürsî **muḥīṭ-ı ‘arş-ı a‘lādur** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 64, Beyit 1). [muḥīṭ-ı ‘arş-ı a‘lādur, -dur]

muḥīṭ-ı eşk: Gözyaşı denizi.

Ḳaracadağ ḳadardur dilde dāğ-ı nār-ı hicrānuñ / **Muḥīṭ-ı eşkümiñ** yanında gūyā Aḳdeñiz bir dil (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 176, Beyit 3). [muḥīṭ-ı eşkümiñ, -ümüñ]

muḥkem: Sağlam, kuvvetli.

Sāza ḥod **muḥkem** yasağ itdi şeh-i ‘ālî-maḳām / Ney idüñ beñzüm gibi ey şeh çalınsa sâz nâz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 109, Beyit 3). [muḥkem,]

muḥliş: Halis, gönülden, samimi.

Saṇa bî-ḥaddür şehā gerçi maḥabbet ‘arz iden / Ben Raḥîmî gibi bir **muḥliş** gedâyı görmedüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 217, Beyit 7). [muḥliş,]

Hudā āgāhdur ḳapuñdan artuḳ bir penāhum yok / Sa‘âdet-ḥ‘āh **muḥliş** bendeyi bu āsitānum ben (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 234, Beyit 2). [muḥliş,]

Mürîdüñ olmayan ḥaḳḳā senüñ merdūd-ı ‘âlemdür / Muḥibb ü **muḥliş** olmışdur saṇa bî-gāne vü ḥ‘iṣān (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 269, Beyit 4). [muḥliş,]

muḥtâc: Muhtaç, ihtiyacı olan.

Bir ışıḳdur geşt ider menzil-be-menzil şehir-be-şehir / Nūr cer ider ḳamer her gün yüzüñ **muḥtâcıdur** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 59, Beyit 6). [muḥtâcıdur, -ıdur]

Ruḥ u la‘lünle cān ḥod ḳan uğuduñ dur gülüm balüm / Vişālün ḥ‘ânınuñ **muḥtâc** u ḳan ḥayrānyuz şimdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 329, Beyit 3). [muḥtâc,]

muḥtaşar: İhtisar olunmuş, kısaltılmış.

Zülfî ucından Muṭavvel ser-güzeştüm **Muḥtaşar** / Ger dehân-ı yârdan vüs‘at bulursam söyleşem
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 223, Beyit 4). [muḥtaşar,]

Yârüñ hayâl-i zülfî Muṭavveldür ey gönül / Zîkr-i dehânı şerh-i beyân **Muḥtaşar** gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 351, Beyit 3). [muḥtaşar,]

muḥtaşar eyle-: Kısa ve öz anlatmak.

Efsâne-i zülfüñi gönül kıldı Muṭavvel / Likin dehenüñ şerhin iñen **Muḥtaşar eyler** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 60, Beyit 6). [muḥtaşar eyler, -r]

mukâbil: Karşılık.

Meger var ise yâ Rabb bu kıyâmetden ‘alâmetdür / Benüm hûrşîdüm ol mâha **mukâbil** ıktırân itmiş
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 124, Beyit 3). [mukâbil,]

mukâbil ol-: Bir şeye eşit ve denk olmak.

Güneş yüzüne **mukâbil olursa** bedr-i münîr / Tütalum eksigin ey meh işin temâm idelüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 180, Beyit 5). [mukâbil olursa, -ursa]

mukadder eyle-: Bir kimsenin ne durumda olacağı önceden belirlenmek, tayin edilmek.

Hudâ h‘ân-ı ezelde sen Süleymānuñ kapusından / **Mukadder eylemiş** ben mür-ı bî-mikdāra bir behre
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 304, Beyit 3). [mukadder eylemiş, -miş]

mukârin: Yakın olan.

Belâ-âlûde hep bâlî **mukârin** mâr ile mâlı / Şehâ manşûbı bir manşûbe-i şaṭranc ü ya nerdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 341, Beyit 2). [mukârin,]

mukârin ol-: Yaklaşmak.

Bülbülün nâle vü feryâdı hezâr olsa ne gam / Gül **olur** hâra **mukârin** o gam-ı gavğâda (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 280, Beyit 6). [mukârin olur, -ur]

mukarrer: Şüphesiz.

Ölürsem âsitānuñda ümîd-i merhabāñ ile / **Mukarrer** rûz-ı mahşer Ḥaqq yirüm Dārü’s-selām eyler
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 72, Beyit 2). [mukarrer,]

mukayyed: Bağlı, kayıtlı.

Raḥîmî şanma şāhum şād olup bir gayra yār oldı / Vefā bendinde bendeñdür **mukayyeddür** melālünle
(Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 292, Beyit 7). [mukayyeddür, -dür]

mukîm ol-: Yerleşmek, ikamet etmek.

Hulûşıyla **mukîm olduk** ‘ubūdiyyet maḳāmında / Misāfir-ḥāne-i ‘aşkuñ dime miḥmānıyuz şimdi
(Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 329, Beyit 5). [mukîm olduk, -duk]

mukîm-i būriyā: Hasırda oturan.

Raḥîmî pister-i zer-beft-i ‘āriden mu‘arrāyum / **Mukîm-i būriyāyum** ḥayli demdür bî-riyāyam ben
(Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 238, Beyit 7). [mukîm-i būriyāyum, -yum]

mukîm-i kūy-ı rüsvā: Rezillik köyünün sakini.

Biz **mukîm-i kūy-ı rüsvāyuz** ḥarābāt ehliyüz / Şāf-dil pākize-meşreb vecd ü ḥālāt ehliyüz (Kütahyalı
Raḥîmî Dîvânı, Gazel 111, Beyit 1). [mukîm-i kūy-ı rüsvāyuz, -yuz]

mukîm-i tekyegāh-ı vahdet: Yalnızlık tekkesinin sakini.

Baş açuk biz **mukîm-i tekyegāh-ı vahdetüz** şūfî / Ğubār-ı ‘aşk ile vālih dil-i ḥayrānımız vardır (Kütahyalı
Raḥîmî Dîvânı, Gazel 87, Beyit 3). [mukîm-i tekyegāh-ı vahdetüz, -üz]

mukîm-i tekye-i ‘aşk: Aşk tekkesinin sakini.

Şehā bir ṭulb-i dervişüz bu tende cānımız vardır / **Mukîm-i tekye-i ‘aşkuz** saña ḳurbānımız vardır
(Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 87, Beyit 1). [mukîm-i tekye-i ‘aşkuz, -uz]

muktezā-yı ḥüsn: Güzelliğin gereği.

Ṭotalum kim **muktezā-yı ḥüsn** imiş cevır ü cefā / ‘Āşıkā kıymak revā mı bunca istiğnāyla (Kütahyalı
Raḥîmî Dîvânı, Gazel 290, Beyit 4). [muktezā-yı ḥüsn,]

muktezā-yı ‘ummān: Okyanusun gereği.

Zuhūr-ı ṭab‘-ı şerîfün güherlerin gördi / Raḥîmî bildi nedür **muktezā-yı ‘ummānı** (Kütahyalı Raḥîmî
Dîvânı, Gazel 326, Beyit 7). [muktezā-yı ‘ummānı, -ı]

mūnis: Cana yakın; sevimli.

Şukrülillāh şimdi ğam ğam-ḥ‘ār u mūnisdür baña / Fāriğ ol cānāna ḥācet **mūnis** ü ğam-ḥ‘ār hem
(Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 209, Beyit 2). [mūnis,]

mūnis-i cān: Can dostu.

Fürkāt-i kurb-ı vişālūñle eyā **mūnis-i cān** / Nāle olmışdur enīsüm işidenlerden ırak (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 138, Beyit 2). [mūnis-i cān,]

muntazır: Bekleyen, gözleyen.

Ruḥ-ı zerdıyle her gün **muntazırdur** şāh-rāhuñda / Raḥîmî bir ḥazān yaprağıdur yollara düşmişdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 53, Beyit 7). [muntazırdur, -dur]

Şeh-süvārum gel gören ḥāk-i semend-i nāzuñuñ / Yollar üzre **muntazır** her dem gubārın gözlerüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 113, Beyit 2). [muntazır,]

‘Arz-ı didār it Raḥîmî bendeñe ey serv-ḳad / Yollar üzre **muntazırdur** çeşm-i giryān her taraf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 136, Beyit 6). [muntazırdur, -dur]

Muntazırdur göz açup nergis ayağıñ tozına / Gel görün biñ nāz ile ey çeşm-i fettānum yine (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 296, Beyit 4). [muntazırdur, -dur]

mūr:

1.Karınca.

Sa‘ādetlü serüñüñ şıdkı içün pāy-ı tahtuñdan / Selîmü’l-bāl ben **mūrı** Süleymān ḥāna gönderseñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 151, Beyit 4). [mūrı, -ı]

İtdügi zulmi Raḥîmî **mūra** luṭf it āşafā / Bāri bir gün ‘arz ḳıl sulṭān Süleymān oğlına (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 306, Beyit 5). [mūra, -a]

2.Karınca. || Aşık.

İltifātını Raḥîmî **mūruñuñ** eyle ziyād / Vāriş-i mülk-i Süleymānı sezā-yı taht u tāt (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 27, Beyit 5). [mūruñuñ, -uñuñ]

Yolumda sāyeveş ḥāk ol dimişsin / Raḥîmî nā-tüvān **mūr** emre me’mūr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 42, Beyit 7). [mūr,]

murād: İstek, dilek, arzu.

Dönmedi bu **murādum** üstine āh / Bunca dem bunca āh vā n’eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 88, Beyit 5). [murādum, -um]

Dün ü gün budur Raḥîmîñüñ **murādı** Ḥaḳḳ bilür / Her şebüñ ola şeb esrār-ı ḥaḳı şebḥā-yı sūr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 91, Beyit 6). [murādı, -ı]

Söz budur sensin Raḥîmîñüñ **murādı** gayrı yok / Sen güzel ḥünkār ile ḥünkārı söyleşsek birez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 115, Beyit 7). [murādı, -ı]

Murādum bu şu gerçekler ḥaḳı yalancı dünyāda / Ḥaṭardan şaḳla dergāhından artuḳ bir **murādum** yok (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 142, Beyit 7). [murādum, -um]

Haft-ı cân ise Rahîmî kâmrânlıktan **murâd** / Var özüñ bir Hüsrev [ü] Şîrîn lebe Ferhâd kıl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 163, Beyit 7). [murâd,]

Murâd-ı cân **murâduñdur** ümîdüm zât-ı pāküñdür / Vefâ yolında baş u cân fidâ idici cânım ben (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 234, Beyit 3). [murâduñdur, -uñdur]

Segirdüp al **murâduñ** ögdilin meydân-ı devletde / Saña koşdum erenler haqqı himmetle du‘â rahşın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 235, Beyit 3). [murâduñ, -uñ]

Hudâvendâ cihân bâğında ber-hürdâr-ı ‘ömr idüp / **Murâdum** taht-ı şâhîde şeh-i fermân revân olsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 259, Beyit 6). [murâdum, -um]

Rahîmî yem-i ümmîd bu selîmü’l-bâl olup dâ’im / **Murâdum** kapusın fażluñla yâ Rab fetḥ-i bâb eyle (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 299, Beyit 7). [murâdum, -um]

Rahîmî pâdişâhum dergehüñde ber-murâd iken / Anı şimdi **murâdından** ayırup nâ-murâd itme (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 302, Beyit 5). [murâdından, -ından]

Bi-ḥamdillâh şeref mâhı **murâdum** üzre toğmışdur / Ümîd oldur ki sen hürşîd-i devlet fer vire dehre (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 304, Beyit 2). [murâdum, -um]

murâda ir-: İsteğine kavuşmak, dileği gerçekleşmek, arzusu yerine gelmek.

Murâda irdi Aydın Tirenüñ başına gün toğdı / Şehirde olalı sen devlet-i devr-i kamer peydâ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 1, Beyit 4). [murâda irdi, -di]

murâd-ı cân: Gönün isteği.

Murâd-ı cân murâduñdur ümîdüm zât-ı pāküñdür / Vefâ yolında baş u cân fidâ idici cânım ben (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 234, Beyit 3). [murâd-ı cân,]

murâd-ı dil-i ḥazîn: Hüzünlü gönün isteği.

Ey ârzü-yı cân u **murâd-ı dil-i ḥazîn** / Lâyîk degüldür ‘âşıka bunca cefâ vü kîn (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 240, Beyit 1). [murâd-ı dil-i ḥazîn,]

murâd üstine: Muradınca, gönlünce, istediği, dilediği veya amaçladığı şekilde, arzusuna göre.

Murâdum üstine bir kerre dönmedi devrân / Yüzin çevirdi meger kim bu çerḥ-i bî-bünyâd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 36, Beyit 4). [murâdum üstine, -um]

murâd üstine dön-: (Olayların) istenilen şekilde gelişmesi, arzu edildiği gibi olması.

Mihr ider her gün **döner** şandum **murâdum üstine** / Bilmedüm bir şüret ile ol beni aldar imiş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 121, Beyit 3). [murâdum üstine döner, -er-um]

Ṭayanma bir’ki gün **dönse murâduñ üstine** devrân / Şoñ ucu nâ-murâd eyler muḥâlif çenberin ḳurdı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 341, Beyit 4). [murâduñ üstine dönse, -se-uñ]

murād üzre dön-: Arzusu, isteği üzerine dönmek.

Murāduñ üzre dönmişken döner ‘aksine devr eyler / Sebâtı yok bu çerhüñ sen bu kec-gerdānı bilmezsın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 229, Beyit 2). [murāduñ üzre dönmişken, -, -mişken]

murğ: Kuş.

Öte dur dime ben nālānuña gülzār-ı kūyuñdan / Göñül **murğini** zār bahtuma gel bir murğzār içre (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 284, Beyit 3). [murğini, -ini]

murğ-i cān: Gönül kuşu.

Dil İrem bāğında dîdāruñsuz ārām eylemez / Kākülünñsüz **murğ-i cāna** dām-ı gam bāğ-ı merām (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 220, Beyit 2). [mürğ-i cāna, -a]

Rahîmî **murğ-i cāna** ol hümā bildüm şikār olmaz / ‘Aceb vahşet idüp yüksek uçar ol kebg-i kuhsārum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 224, Beyit 5). [murğ-i cāna, -a]

murğ-i hoş-āvās: Güzel sesli kuş.

Nihāl-i serv-i bālādur elifler dāğlar güller / Vücūdum gülşeninüñ dil hemān **murğ-i hoş-āvāsı** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 350, Beyit 3). [murğ-i hoş-āvāsı, -ı]

murğ-i hoş-elhān: Hoş ötüşlü kuş.

Açılmış lāleler güller tenümde dāğ-ı hasretten / Vücūdum gülşeninüñ **murğ-i hoş-elhānidur** göñlüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 202, Beyit 5). [murğ-i hoş-elhānidur, -idur]

murğ-ı zār: İnleyen, ağlayan kuş || Âşık.

Öte dur dir baña kapuñdan raķib-i zāğ-ṭab^c / Āh ol bu murğ-zāruñ **murğ-ı zārın** istemez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 114, Beyit 4). [murğ-ı zārın, -ın]

murğ-zār: Kuş bahçesi, kuş yatağı.

Öte dur dir baña kapuñdan raķib-i zāğ-ṭab^c / Āh ol bu **murğ-zāruñ** murğ-ı zārın istemez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 114, Beyit 4). [murğ-zāruñ, -uñ]

Yine gül gibi ‘ış it gonca-leblerle bahār içre / Söz aç bülbül gibi gel gül gibi bir **murğzār** içre (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 284, Beyit 1). [murğzār,]

Öte dur dime ben nālānuña gülzār-ı kūyuñdan / Göñül murğini zār bahtuma gel bir **murğzār** içre (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 284, Beyit 3). [murğzār,]

mūr-ı bî-mikdār: Değersiz karınca.

Ḥudā ḥʿān-ı ezelde sen Süleymānuñ ıapısından / Muḳadder eylemiş ben **mūr-ı bî-mikdāra** bir behre
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 304, Beyit 3). [mūr-ı bî-mikdāra, -a]

mūr-ı şikeste-hāl: Hali kötü karınca.

Reh-güzārında şehā **mūr-ı şikeste-hālem** / Sen bu hoş-ıabʿ-ı Selîm ile Süleymānumsın (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 232, Beyit 6). [mūr-ı şikeste-hālem, -em]

murtaẓā: Hz. Ali'nin lakabı, seçilmiş, beğenilmiş.

Ḳuluyuz ıanberiyüz ey Raḥîmî **Murtaẓā** ḥaḳḳı / Kerem kânı ʿAli-ḥū bir şeh-i merdānımız vardur
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 87, Beyit 7). [murtaẓā,]

mūsā: İsrailoğullarına elçi olarak gönderilen peygamber; Hz. Musa.

Gider **Mūsā** ile ḥaṭṭuñ ḥadüñ seyr eylesin münkir / Görüp Ḥaḳḳ dîni bâṭıl fikri ıo sen ʿarz-ı îmān it
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 18, Beyit 6). [mūsā,]

muşaffā: Temiz, pak, saf.

Göñül āyinesi ey mihr-i ḥadd ğāyet **muşaffādur** / Olur bir zerre gerd-i ğuşsanuñ ṭağlar ıadar derdi
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 341, Beyit 6). [muşaffādur, -dur]

muşaffā eyle-: Süzmek.

Ḳalbümi jeng-i taʿalluḳdan **muşaffā eyleyüp** / Geydüm ey rüşen-liḳā āyine gibi bir nemed (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 35, Beyit 6). [muşaffā eyleyüp, -yüp]

muşāḥib: Biriyle karşılıklı konuşan, sohbet arkadaşı olan kimse.

Bezm-i ʿaşḳuñda **muşāḥib** şāhidüm ğam dil nedim / Eşḳ-i ḥasret mey yüzüm deff nāle ney bağrum kebāb
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 13, Beyit 3). [muşāḥib,]

muşallā: Namaz kılınan veya namaz kılınması için ayrılmış olan açık yer, namazgah.

Ḥarābāta ayak başdı Raḥîmî pāk-dillerle / Maḳām-ı ehl-i zerḳ olmağın el çekdi **muşallādan** (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 250, Beyit 7). [muşallādan, -dan]

mūsāveş: Hz. Musa gibi.

Şevḳ-ı dîdār ile **Mūsāveş** yed-i beyzā ḥaḳı / Ṭūr-ı Sînā-yı tecellîde münācāt ehliyüz (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 111, Beyit 2). [mūsāveş,]

mushaf: Kitap, Kur'an-ı kerim.

Hâtır-ı ağyâra gönderme hayâl-i hüsnüñe / **Muşhafı** gâyet haţâdur kıyma tersâ kıymına (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 288, Beyit 2). [muşhafı, -ı]

muşhaf hakkı için: “Kur'an hakkı için” anlamında bir yemin sözü.

Haduñsuz 'îd **Muşhaf hakkı için** rûz u 'îd olur / Huceste-fâl hem âyât-ı rahmet haţţ u hâlûñdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 97, Beyit 3). [muşhaf hakkı için,]

muştılık vir-: Müjde vermek.

Kuhl-ı hâk-i maqdemüñ ırgürdüğüçün çeşmüme / Bâd-ı şubha **muştılık virdüm** Şifâhân illerin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 243, Beyit 2). [muştılık virdüm, -düm]

mu'tâd kıl-: Âdet haline getirmek, alışkanlık edinmek.

Zerrece ol mâhı yâ Rabb mihre kı'îl itmedüñ / Bâri bu ben mübtelâyı miñnete **mu'tâd kıl** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 163, Beyit 6). [mu'tâd kıl,]

mu'tâd ol-: Alışmak.

Her ki cânâ guşsa-i aşkıñla **mu'tâd olmadı** / Görmesün şâdî yüzün 'âlemde gamnâk olsun ol (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 179, Beyit 2). [mu'tâd olmadı, -madı]

mu'tâd-ı hicrân: Ayrılık acısının âdeti.

Rahîmî hoş kadîmî derd ile **mu'tâd-ı hicrândur** / Dañı çekdürme yâ Rab bir kıla bu derde bu derdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 341, Beyit 7). [mu'tâd-ı hicrândur, -dur]

mu'tavvel: Uzatılmış, daha uzun yapılmış.

Zülfi ucından **Mu'tavvel** ser-güzeştüm Muhtaşar / Ger dehân-ı yârdan vüs'at bulursam söyleşem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 223, Beyit 4). [mu'tavvel,]

Yârüñ hayâl-i zülfi **Mu'tavveldür** ey gönül / Zikr-i dehânı şerh-i beyân Muhtaşar gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 351, Beyit 3). [mu'tavveldür, -dür]

mu'tavvel kıl-: Uzatmak.

Efsâne-i zülfüñi gönül **kıldı Mu'tavvel** / Likin dehenüñ şerhin iñen Muhtaşar eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 60, Beyit 6). [mu'tavvel kıldı, -dı]

mu'teber ol-: İtibar görmek, değerli olmak.

Ser-güzeştem n'ola **olursa** selefden **mu'teber** / Ey Raḥîmî bu ḥaḳîḳat ḥâl olur efsânedür (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 41, Beyit 7). [mu'teber olursa, -ursa]

Şehâ dest-i şerîfün kılmasaydı ger maḳarr şâhin / Kaçan **olurdu** illerde bu deñlü **mu'teber** şâhin (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 244, Beyit 1). [mu'teber olurdu, -urdu]

mutrib-i hoş-lehçe: Güzel sesli şarkıcı.

Bülbülün nâlesi 'uşşâka bu dem virdi şudâ' / Nağmesin **mutrib-i hoş-lehçelerün** güş idelüm (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 190, Beyit 2). [mutrib-i hoş-lehçelerün, -lerün]

muvâfık ol-: Uygun olmak.

Ne hoşdur rûzgâr **ola muvâfık** ey şeh-i 'âdil / Kaḫuñdan cânibe 'azm eyleyem ben 'âşık-ı bî-dil (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 176, Beyit 1). [muvâfık ola, -a]

müy-ı miyân: İnce bel.

Bir gice **müy-ı miyânını** kenâra çeküben / Ol mehi hâle gibi biz de der-âgüş idelüm (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 190, Beyit 4). [müy-ı miyânını, -ını]

mûze-i kayd-ı tarîk-i şehir-i vuşlat: Kavuşma şehrinin yolunun tasasının çizmesi.

Çıkarsa **mûze-i kayd-ı tarîk-i şehir-i vuşlatdur** / İren ser-menzile ser-pâ yaluñ 'uryânımıñ bildüm (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 199, Beyit 3). [mûze-i kayd-ı tarîk-i şehir-i vuşlatdur, -dur]

mübârek: Hayırlı, uğurlu.

Raḥîmî baḫt-ı hümâyün bu ṭâlî'î Ferruḫ / Esîr-i zülf ü ruḫ itdi seni **mübârek** bād (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 36, Beyit 5). [mübârek,]

Öpem diyü **mübârek** elün bir tarîk ile / Şî'r-i güher-nişârumı kıldum şî'âr-ı 'îd (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 38, Beyit 9). [mübârek,]

Şeb-i ḳadri bu ben Mecnûnuñuñ Leylâ-yı zülfüñdür / **Mübârek** 'îd-ı ferḫundem mevâ'îd-i vişâlüñdür (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 97, Beyit 4). [mübârek,]

mübârek bād: Mübarek olsun.

'İddur ṭarḫ it ḡamı ḳaşr-ı feraḫ bünyâd kıl / Öp lebin yârün dilâ cāndan **mübârek bād** kıl (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 163, Beyit 1). [mübârek bād,

mübârek kıl-: Kutlu, bereketli, hayırlı hale getirmek.

Ḥaḫḫ tebārek ‘iduñı kılusun mübārek dā’imā / Āsitānuñda yazılsun dā’imā dīvān-ı ‘id (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 39, Beyit 14). [mübārek kılusun, -sun]

mübārek ol-: Kutlu, bereketli, uğurlu olmak.

Seni bir yaña devletle ḫosañ bir yaña dünyāyı / **Mübārek ola** saña dil seni bî-iḥtiyār ister (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 105, Beyit 3). [mübārek ola, -a]

müberra ol-: Uzak olmak, bir şeyle alakasını kesmek.

Şu bāṭın kim **müberra olmadı** jeng-i ‘alāyıkdan / Ne ma‘nā zāhir itdi aña bir āyine-i şüret (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 21, Beyit 3). [müberra olmadı, -madı]

mübtelâ: Tutkun, âşık.

Mîhr-i ḫüsnüñe müşteri zerrât / Hûba hîç **mübtelâ** mı eksük olur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 57, Beyit 4). [mübtelâ,]

Ḥasta göñlümi şormaduñ bir gün / Derdüm ile o **mübtelâ** n’eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 88, Beyit 7). [mübtelâ,]

Zerrece ol mähı yâ Rabb mihre ḳā’il itmedüñ / Bâri bu ben **mübtelâyı** miḥnete mu‘tād ḳıl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 163, Beyit 6). [mübtelâyı, -yı]

Cân virürsem ḫasret-i ḥaddüñle ey gül-pîrehen / İdesin ben **mübtelâya** lâleveş ḫünîn-kefen (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 249, Beyit 1). [mübtelâya, -ya]

Ben **mübtelâyı** ḫasret iden seyr-i ḫüsnüñe / Eylük yüzini göre misin yavuzın eyin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 258, Beyit 5). [mübtelâyı, -yı]

mübtelâ ol-: Tutulmak, bağlanmak.

Derdüm bu derdüñ ile bu dil **mübtelâ ola** / Çok ḫasta var ki ṭālib-i dermān olur ḳalur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 43, Beyit 6). [mübtelâ ola, -a]

Dil ü cān gördi la‘lünle miyānuñ **mübtelâ oldu** / Añılmaz şimdi adım āḫ bî-nām u nişānum ben (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 234, Beyit 5). [mübtelâ oldu, -dı]

mübtelâ-yı mîm-i fem ü dāl-i zülf: Mîm ağzın ve dāl saçın tutkunu.

Ben **mübtelâ-yı mîm-i fem ü dāl-i zülfüñem** / Yok yire baña ‘ömrüm idersin cefā meded (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 33, Beyit 3). [mübtelâ-yı mîm-i fem ü dāl-i zülfüñem, -üñem]

mübtelâ-yı ‘ummān: Okyanusun düşkünü.

Yetiş Hızır gibi yaşumı itmeden ilyās / Getür kenāra bu ben **mübtelâ-yı ‘ummānı** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 326, Beyit 5). [mübtelâ-yı ‘ummānı, -ı]

mücellâ eyle-: Parlatmak, cilalamak.

Göñül mir'âtınuñ hâli mükedder jeng-i fûrkatle / Şafâ himmetle baķ anı **mücellâ eyleyen** sensin
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 262, Beyit 6). [mücellâ eyleyen, -yen]

mücellâ it-: Parlatmak, cilalamak.

Mücellâ ideli cân şüretini ma'ni-i 'aşkuñ / Cemâlüñ haķķı şâf u sâde dil âyîneveş pāküm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 219, Beyit 2). [mücellâ ideli, -eli]

mücellâ ol-: Parlamak.

Şayķal-ı 'aşķıyla şol dil kim **mücellâ olmadı** / Ol şafâ kesb itmedi âyîneveş dîdârdan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 242, Beyit 4). [mücellâ olmadı, -madı]

müdâm: Her zaman, daima, devamlı.

La'l-i sîr-âbuñla ğonca ğördi hem-meşreb **müdâm** / Reşkden mi ķan yudar terdür ģarâretten gül-âb
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 17, Beyit 3). [müdâm,]

Ey Raķîmî vaşlın umma ol ğözi mestüñ **müdâm** / Bir ģayâl-i ģüb ol bir devlet-i nâ-yâbdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 44, Beyit 5). [müdâm,]

Mest olan cânâ ģayâl-i la'l-i nâbuñla **müdâm** / Bezm-i dünyânuñ şarâb-ı ģoş-ģüvârın istemez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 114, Beyit 2). [müdâm,]

La'l ü ruķsâr-ı 'arâķ-rîzûñ ģayâliyle **müdâm** / Geh şarâb içer Raķîmî ey gül-i ter geh 'arâķ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 140, Beyit 7). [müdâm,]

Müdâm ańduķķa zıķr it ģayr ile Mecnûn u Ferhâdı / Raķîmî biri şeyķüñdür bu yolda biri üstâduñ
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 156, Beyit 5). [müdâm,]

Bu devr-i dūna gel ey dil bir intikâm idelüm / **Müdâm** mest olalum 'işret-i müdâm idelüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 180, Beyit 1). [müdâm,]

Yâd-ı la'lüñle Raķîmî ģün-ı dil içer **müdâm** / Gelmedi cânâ bu devre bir ayakdaşum benüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 181, Beyit 5). [müdâm,]

Bezminde gerķi sâģar-ı ķeşmüm ţolar **müdâm** / Niķün bu ķan olasıya itmez nigâh-ı Cem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 216, Beyit 3). [müdâm,]

Müdâm 'aşkuñ şarâbiyle beni şeydâ iden sensin / ģarâbât ehline ser-dâr idüp rüsvâ iden sensin
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 261, Beyit 1). [müdâm,]

Gül gibi ģonca-dehenlerle **müdâm** iç la'l-i nâb / 'işreti fevt itme sulţānum irişmezdüm deme (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 286, Beyit 2). [müdâm,]

Oldum şarâb-ı 'aşkuñ ile ben **müdâm** mest / Nem var cihānda ger mey ü mey-ģāne olmaya (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 297, Beyit 3). [müdâm,]

Cānā Raḥīmī cām-ı lebūñ mestidür **müdām** / Eş‘ār-ı şāfisi nice mestāne olmaya (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 297, Beyit 9). [müdām,]

Ḳanını mey yirine anuñ içesin **müdām** / Devrūñde lāle gibi ciger-ḥ‘ānuñ olmaya (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 300, Beyit 3). [müdām,]

Yārūñ Raḥīmī öpmek için la‘lini **müdām** / Mey cām-ı gāmda göñlümi āvāre eyledi (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 316, Beyit 7). [müdām,]

müdām ol-: Devamlı, sürekli, kalıcı olmak.

Ḥasta göñlüm yidügi ḥūn-ı cigerdür rüz u şeb / ‘İşret ü ‘İşi **müdām olsun** ṭarabnāk olsun ol (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 179, Beyit 3). [müdām olsun, -sun]

Ḥāk-i miḥnet çeşmine **ol** dūn bed-bīnūñ **müdām** / Tütīyā bilmezse ḥāk-i dergehūñ ‘ayne’l-yākīn (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 247, Beyit 3). [müdām ol,

müdāvā: Tedavi.

Şūfiyā gāyet **müdāvādur** ḡam u dil derdine / Şīşe çek bir la‘l-i mey-gūn ile cānuñ ‘İşe çek (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 160, Beyit 6). [müdāvādur, -dur]

Ḳabūl-i derd-i ‘aşk-ı yār ḥazṣ itmez **müdāvādan** / Ne derdūñ var ṭabībūm sen yūri dermānı bilmezsın (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 229, Beyit 4). [müdāvādan, -dan]

Leb-i hecriyle yārūñ ḥastayum ey nāle luṭf eyle / Felek evcine çıķduķda **müdāvā** şor Mesīḥādan (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 250, Beyit 2). [müdāvā,]

müdde‘ī: İddia eden, haksız yere bir şey isteyen veya esassız bir hak ve yetki davasında bulunan.

Müdde‘iler cem‘ olup başına odlar yakdılar / İtmedi bir dem hevā-yı ‘aşķuñı inkār şem‘ (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 128, Beyit 6). [müdde‘iler, -ler]

müferrah: Sıkıntıdan, üzüntüden kurtulmuş.

Raḥīmī sā‘ilūñdür eşk-i çeşm-i rüy-ı zerd ile / **Müferrahdur** taraḥ def‘ine sīr-i sīm ü zer yegdūr (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 83, Beyit 5). [müferrahdur, -dur]

müflis: Züğürt, beş parasız, fakir, düşkün.

Luṭfiyla kaçan ben ḳula ol şeh naḡar eyler / Bir **müflis** iken pādīşehi tācver eyler (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 60, Beyit 1). [müflis,]

Şanma bir **müflis** gedāyam ‘aşk-ı istiḡnā yeter / Sīmdür eşk-i revānum rüy-ı zerdūmdür zerüm (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 208, Beyit 3). [müflis,]

müfti: Fıkha dair meselelerin şeriatteki hükümlerini beyan ve açıklamaya memur olan zat.

Müşkil-i ‘aşkı **müftiye** şordum / İtmedi hāl kitāba yüz tıtdı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 327, Beyit 3).
[müftiye, -ye]

mühr it-: Mühür yapmak.

Vaz‘ iden kudret nigîni üzre insân cevherin / Hâtem-i la‘lûne **mühr itmiş** şehâ cân cevherin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 252, Beyit 1). [mühr itmiş, -miş]

mühr-i dehân: (sevgilinin) ağzının mührü, kilidi.

Fıkr-i miyân-ı yâr ile yok kıl kadar mecâl / **Mühr-i dehânı** şevk ile zerrede kemsem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 200, Beyit 2). [mühr-i dehânı, -ı]

müjde: Sevinç haberi, beşaret.

Meclise geldüğünü di ol lebi mey-günümüñ / **Müjde** kânı vireyin sâkî saña cānum yine (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 296, Beyit 3). [müjde,]

müje:

1.Kirpik.

Müjem resm eyler iken gözde şekl-i hüsn-i maṭbū‘uñ / Qalem levḥ üzre taḥrîr itmemişdi daḥi şüret naḳş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 122, Beyit 5). [müjem, -m]

Menzil olmağa **müjeñ** tîrine cān bir kez diyü / Sînemi qalkan bu qaddüm yâ kemân itsem dirin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 266, Beyit 2). [müjeñ, -ñ]

Ey kemân-ebrû **müjeñ** tîrine cān qurbân olup / Ben de bu menzilde bir nām u nişān itsem dirin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 266, Beyit 6). [müjeñ, -ñ]

2.Kirpik. || Ok.

Bükdi hecr **müjeñ** ile oḥ qaddüm / Daḥi bu devr baña yâ n’eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 88, Beyit 2). [müjeñ, -ñ]

müje-i dildâr: Sevgilinin kirpiği.

Degüldür gördüğün söz **müje-i dildârda** kebkeb / Gözümdür merdümeleri teşrîf içündür dürr-feşân itmiş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 124, Beyit 4). [müje-i dildârda, -da]

müjgân: Kirpikler.

Qatre-i eşküm binüp **müjgāna** her sū yügrişür / Çûbe binmiş tıfla beñzer kim kıllur her bār seyr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 54, Beyit 3). [müjgāna, -a]

Zahm-ı cānum gördi **müjgānuñ** duz ekmek bilmedi / Leblerünle niçe demdür var iken haķ-ı nemek (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 160, Beyit 2). [müjgānuñ, -uñ]

Ruħuñ mir'âtını koyup olanlar ğayrıya nāzır / Gözüne gire hün-āşām-ı hañçer gibi **müjgānı** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 335, Beyit 3). [müjgānı, -ı]

mükāfāt ehli: Takdir ehli, takdir sahibi.

Büse-i cānāneye biñ cān virür bir 'aşıķuz / Biz faķır üftādeyüz ammā **mükāfāt ehliyüz** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 111, Beyit 5). [mükāfāt ehliyüz, -yüz]

mükedder: Kederli, üzgün.

Mükedder yok zemānuñda meger destār-ı āşüfte / Perişān dil bulunmaz kimse illā nā-tüvāñ şorguc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 25, Beyit 5). [mükedder,]

Ben ğubārından **mükedderdür** meger āyinesi / Yoħsa n'oldı tūṭı-i şekker-zebānum söylemez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 112, Beyit 4). [mükedderdür, -dür]

Göñül mir'ātınuñ hāli **mükedder** jeng-i fūrķatle / Şafā himmetle baķ anı mücellā eyleyen sensin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 262, Beyit 6). [mükedder,]

Mükedder hāl olur ki naķş irişür kendü ayına / Felek ey meh anuñçün itdi ħüsnüñ ayın āyine (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 303, Beyit 1). [mükedder,]

Mükedder görse çihrem ānide āyine fāş eyler / Görüp her 'aybumı setreyledüm yok cāmeden ğayrı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 325, Beyit 3). [mükedder,]

mükerrer: Sürekli, her daim.

Meger kim ķandı cānā meşrebi cüllāb-ı la'lüñle / **Mükerrer** ķanda ider bu ķadar ķandı şeker peydā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 1, Beyit 2). [mükerrer,]

mül: Şarap.

Bahār irdi yine sākı açıldı ğonca güldi gül / Dem-i şādı durur şun la'lüñi pür eyle cāmı **mül** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 177, Beyit 1). [mül,]

Cihān bezminden aldum pāyum el çekdüm **mülinden** hem / Görüp ānide reng aldum gülinden sünbülinden hem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 204, Beyit 1). [mülinden, -inden]

Seng-i hecrüñle göñül sāğar-şifat oldu şikest / Cür'aveş pāy-māl olup ķan oldu bağrum **mül** gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 334, Beyit 6). [mül,]

mülhem: İlham olmuş, iče doğmuş.

Dehenüñ fikri ile şimdi Rahîmî şî'ri / Şüphe yok 'ālem-i ğaybdan ayırur **mülhemdür** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 58, Beyit 5). [mülhemdür, -dür]

mülk:

1. Memleket, ülke.

Hüsn-i haṭṭ ḥaddüñde ḥaṭṭ ṭuḡrā-yı ḡarrādur ḡaṣuñ / Hüblük **mülkine** sensin şeh müsellemler ol berāt (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 20, Beyit 4). [mülkine, -ine]

‘Aṣḡdur ḡākim vücūd iḡlîmine ey ‘aḡl sen / Gelme yir yok saña her **mülküñ** olur sulṭānı bir (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 68, Beyit 2). [mülküñ, -üñ]

Pîç-i zülfi küfr-i ḡaṭṭuyla Budin **mülkin** diler / Kır kıral alayın ey ṣāḡıb-kırān alaya ṣal (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 166, Beyit 2). [mülkin, -in]

Zülfinüñ pîçi Budin **mülkine** ṣalarsa aḡın / ḡayd-ı bend idüp anı ‘azm-i ferendüş idelüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 190, Beyit 3). [mülkine, -ine]

Budin **mülkini** yıḡmak ḡiç zülf-i yāre āyîndür / Velî ey ṣāḡ-ı İslām olma rāzısın nev-ayına (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 303, Beyit 6). [mülkini, -ini]

ḡaraman **mülkin** Aydın idicek sen ṣāḡ-ı meh-çihre / Güneṣ menzil-be-menzil ḡarṣu ḡıḡdı şehirden şehre (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 304, Beyit 1). [mülkin, -in]

Rahîmî hecr-i kūyuñla beden **mülkin** ḡarāb itdi / Felek burcını yıḡmaḡa döküpdür ṭop-ı eḡḡanı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 333, Beyit 7). [mülkin, -in]

2. Kalıcı varlık, mal, eşya.

Biz ser-i kūy-ı melāmetde fenā ṣalın geyüp / **Mülke** ṭālib olmazuz ḡiç çekmezüz dünyā ḡamın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 256, Beyit 2). [mülke, -e]

mülket-i ‘ālem: Dünya memleketi.

Ne ḡam dîv-i ‘adūdan vāriṣ-i taḡt-ı Süleymānsın / Selîm ol sen sa‘ādetle Sikender **mülket-i ‘ālem** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 213, Beyit 4). [mülket-i ‘ālem,]

mülket-i dünyā: Dünya ülkesi.

Senüñ olsun sa‘ādetle ‘azîzüm **mülket-i dünyā** / Baña ḡapuñda ḡulluk Mıṣra sulṭān olmadan yegdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 50, Beyit 3). [mülket-i dünyā,]

mülket-i mıṣr: Mısır ülkesi.

ḡapusunda ḡul olmak ḡadrini sen Yūsuf-ı ḡüsnüñ / ‘Azîzüm **mülket-i Mıṣr** içre sulṭān olmayan bilmez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 117, Beyit 5). [mülket-i mıṣr,]

mülk-i ‘adem: Yokluk ülkesi.

Dehānı sırrını şordum leb-i la'î-i şekerhādan / Didi **mülk-i 'ademde** varı ancak bir ser-i mūdūr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 79, Beyit 3). [mülk-i 'ademde, -de]

mülk-i bekā: Ebedilik ülkesi || Ahiret.

Yurd-ı fenāda bir iki gün oturağ iden / **Mülk-i bekāya** lābüd ider ey nigār göc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 28, Beyit 3). [mülk-i bekāya, -ya]

mülk-i cünün: Delilik, divanelik ülkesi.

Çul olmaz dergehüñden ğayra istignāsi 'ālīdür / Şehā **mülk-i cününüñ** başka bir sulţānidur göñlüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 202, Beyit 3). [mülk-i cününüñ, -uñ]

mülk-i ğam: Gam, keder ülkesi.

Rahîmî **mülk-i ğamda** var yûri başuñā sulţān ol / Cihānuñ devlet ü cāhı hümā tā bir qurı ğavġā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 7, Beyit 7). [mülk-i ğamda, -da]

Dolup sinem şu dem ki māh idüp dilden ki dem çekdüm / Beg oldu şandılar **mülk-i ğama** tabl u 'alem çekdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 186, Beyit 1). [mülk-i ğama, -a]

mülk-i hüsni: Güzellik ülkesi.

Haţţ degül ĥaddinde yārūñ **mülk-i hüsni** hıfz içün / Çekdi İskender gibi ol fitne-i Ye'cuce sed (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 40, Beyit 2). [mülk-i hüsni, -i]

Tîr ğamzeñ yā kaşuñ ĩaddüñ livā zülfüñ cüyüş / **Mülk-i hüsne** server-i şāhib-kırānsın yā Hüseyñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 237, Beyit 2). [mülk-i hüsne, -e]

mülk-i ma'mūr: İmar edilmiş, güzel memleket.

Bekā tırdum fenāsın fehñ idüp bu **mülk-i ma'mūruñ** / Anuñçün bümveş terk-i 'imārāt ihtiyār itdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 194, Beyit 2). [mülk-i ma'mūruñ, -uñ]

mülk-i şaruhan: Saruhan diyarı.

Ser-ā-ser Tire 'ālem iden olmış nūr-ı hüsñinden / Pür-āteş eylemiş tāb-ı ruhiyla **mülk-i Şaruhan** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 337, Beyit 4). [mülk-i şaruhan,]

mülk-i sühan: Söz mülkü, memleketi.

Rahîmî bendeñi **mülk-i sühanda** Husrev eyledüm / Hayāl-i vaşf-ı la'lüñ 'āķibet şîrîn-kelām eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 72, Beyit 5). [mülk-i sühanda, -da]

mülk-i süleymân: Hz. Süleyman'ın hükümrânlığı.

Eger zîr-i nigînüm olsa biñ **mülk-i Süleymânı** / Dehānuñdan nihān bir kez aña şanma nigāh itdüm
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 184, Beyit 4). [mülk-i süleymânı, -ı]

mültemes: İltimaslı, kayırılan.

Añ Raḥîmîyi itüm de uş budur / Senden ey çeşm-i gazālüm **mültemes** (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 119, Beyit 9). [mültemes,]

Cām-ı la'lıñe irişmez elüm elden ne gelür / Ayağuş öpmedür ümmîd degül **mültemes** el (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 167, Beyit 3). [mültemes,]

mü'min-i şad: Yüz senelik mümin.

Mü'min-i şad-şâle görse zülfüñüñ zünnārını / Ey şanem sevdā-yı İslāmı koyup tersā olur (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 63, Beyit 2). [mü'min-i şad,]

mümkîn midür: Olması, gerçekleşmesi imkân dâhilinde olan, olabilir, kâbil, muhtemel.

Göz ü göñlüm oldılar seyyāḥ-ı baḥr ü ber-i ğam / Āşinā kılmaz nazar **mümkîn midür** ol yār aña
(Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 8, Beyit 2). [mümkîn,]

Zülfüñ ucından Raḥîmînüñ perîşân kışşasın / Biñde birini anuñ **mümkîn midür** 'ömrüm dimek
(Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 160, Beyit 7). [mümkîn,]

münâcât ehli: Allah'a yalvarıp yakaran kimseler.

Şevk-ı didâr ile Mûsâveş yed-i beyzâ ḥaḳı / Tūr-ı Sînâ-yı tecellîde **münâcât ehliyüz** (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 111, Beyit 2). [münâcât ehliyüz, -yüz]

münâsib: Yaraşır, uygun.

Pîre-zen dehrüñ Raḥîmî âline aldanmadı / Böyle olmakdûr **münâsib** rind ü merdān ey göñül (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 174, Beyit 5). [münâsib,]

münḥarîf ol-: Sapmak, yön değiştirmek.

Turş-rüyından raḳîbüñ **münḥarîf oldu** mizâc / Tâb-ı ğamdan pür-ḥarâretdür hoş-âb ister göñül
(Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 169, Beyit 2). [münḥarîf oldu, -dı]

münḥaşır: Özel; has.

Ḥâlimüzden âh kim 'âlemde bir âgâh yok / **Münḥaşır** mes'ele manşib ḥasbeten lillâh yok (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 144, Beyit 1). [münḥaşır,]

münkesir kıl-: Kırmak.

Dem bu demdür jeng-i ğamla **kılma** kalbün **münkesir** / Bezm-i cām encāmını ğod gösterür her cām-ı şāf
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 131, Beyit 2). [münkesir kılma, -ma]

münkir: İnkâr eden, kabul etmeyen.

Dâmen-i pâkîzeñe kimdür ki bir toz kōndura / **Münkirün** çeşmine tōldurdı ğubâr-ı evliyā (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 9, Beyit 5). [münkirün, -ün]

Gider Mūsā ile ğaṭṭuñ ğadūñ seyr eylesin **münkir** / Görüp Ḥaḳḳ dîni bâṭıl fikri ķo sen ‘arz-ı imān it
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 18, Beyit 6). [münkir,]

müntehā: Nihayet bulmuş; bir şeyin varabildiği en uzak yer, son derece, kerte; uç.

Güzelsin bî-bedelsin **müntehāsın** sidre ḥaḳḳıçün / Ruḥuñ cennet lebün kevşer dişuñ lü’lü’ ḳadūñ ṭubā
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 7, Beyit 6). [müntehāsın, -sın]

Çenāra dek gelüp serv-i bülendūñ pāyesin pest it / Senūñ bu **müntehā** ḳaddūñle ṭubā baş bir āzerdür
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 49, Beyit 2). [müntehā,]

Südde-i sidre-mişālūñ olalı me’vā-yı sūr / **Müntehā** ḳadr oldı ṭubā ḥaḳḳı ‘idāsā-yı sūr (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 91, Beyit 1). [müntehā,]

Görelî ḳadd-i bülendūñ **müntehādur** himmeti / Sidrede ṭubāya baş egmez dil ey nāzük-nihāl (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 178, Beyit 3). [müntehādur, -dur]

mürassa: Kıymetli taşlarla bezenmiş.

Ayağuñ ṭoprağı ḥaḳḳı **mürassa** tāca reşķüm yoķ / Elūñden başuma yara iren seng ü meder yegdür
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 83, Beyit 4). [mürassa,]

mürāyı ol-: İkiyüzlü olmak.

Mürîd-i her **mürāyı olma** ḥāl-i bî-riyā kesb it / Bu ben oñara pendi böyle pîr-i mey-fürüş eyler (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 90, Beyit 2). [mürāyı olma, -ma]

mürde: Ölü, ölmüş.

Yād-ı la’lūñdür Raḥîmî **mürdeye** viren ḥayāt / Ḳālib-i fersüdedür ey ‘İsā-dem cānsuz cesed (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 40, Beyit 7). [mürdeye, -ye]

Bir demde biñ **mürde** ḳılır zinde lebün ey ‘İsā-dem / Cān u cihānuñ cānısın cānāna şıḥḥat yaraşur
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 103, Beyit 2). [mürde,]

Sîneñde dil efsürde göz uyḥuda cān **mürde** / Bir çāresi yoķ derde bî-çāre neden düşdüñ (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 146, Beyit 2). [mürde,]

Şun lebûñ cāmını ser-mest-i mey-āşāmlara / **Mürdeyüz** cān vire tā bu dil-i nā-kāmlara (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 279, Beyit 1). [mürdeyüz, -yüz]

Göñül **mürde** ola ta‘lîm-i îhyā eylemek müşkil / Bir ān biñ mes‘ele ħall günde ger var bir kitāb eyle (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 299, Beyit 2). [mürde,]

Cān **mürde** dil-şikeste ciger ħûn ten ħarāb / Devrān döne döne beni çār-pāre eyledi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 316, Beyit 6). [mürde,]

mürde-cism: Ölmüş beden.

Mürde-cisme cān virür la‘l u leb-i güftār-ı yār / Bu ne i‘cāz-ı Mesîḥādur ne rūḥ-efzā olur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 63, Beyit 3). [mürde-cisme, -e]

müreddefveş: Redifli gazel gibi.

Rûy-ı zerdümdür şanasın sebzedede berg-i ħazān / Yaz **müreddefveş** üzere zer-nişār olmuş yatur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 104, Beyit 3). [müreddefveş,]

mürîd: Tarikata girip bir mürşide bağlanan kimse; çırak, öğrenci.

Mürîdüñ olmayan ḥaḳḳā senüñ merdūd-ı ‘ālemdür / Muḥibb ü muḥliş olmuşdur saña bî-gāne vü ḥ‘îşān (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 269, Beyit 4). [mürîdüñ, -üñ]

mürîd ol-: İntisap etmek, bağlanmak.

Şoḥbet-i şeyḥe niçün gelmez diyü ta‘n eyleme / Şüfiyā dervîş Raḥîmî ‘aşḳa **olmuşdur mürîd** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 37, Beyit 5). [mürîd olmuşdur, -mişdur]

mürîd-i her: Bütünün müridi.

Mürîd-i her mürâyı olma ḥāl-i bî-riyā kesb it / Bu ben oñara pendî böyle pîr-i mey-fürüş eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 90, Beyit 2). [mürîd-i her,]

mürüvvet: Cömertlik, ihsan, lütuf.

Unutma añ Raḥîmî ḳuluñı düñnām-ı la‘lünden / Benem ol ey **mürüvvet** kânı vird-i müstecābumdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 69, Beyit 5). [mürüvvet,]

Mürüvvet ḥatm olup şāḥîb-kerem ṭayy-ı mekân itmiş / Cüvānā ben de bir pîr-i kerāmāt ihtiyār itdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 194, Beyit 3). [mürüvvet,]

Pelenge döndi tenüm dāğ-ı ğamla arslanum / ‘Alālîḳ eyle **mürüvvet** zemānı gelmedi mi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 340, Beyit 3). [mürüvvet,]

mürüvvet şāḥîbi: Cömertlik sahibi.

Bu ednâ bendeñi bir şâh-ı ‘âlî-şâna gönderseñ / Gedâñı bir **mürüvvet şâhibi** sulţâna gönderseñ
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 151, Beyit 1). [mürüvvet şâhibi,]

mürüvvetlü: İnsaniyetli.

Rahîmî bir **mürüvvetlü** kerîmü’ş-şâna kûl oldu / Yime gam devletinde ‘âlemüñ sulţanıyuz şimdî
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 329, Beyit 6). [mürüvvetlü,]

müsâvi: Birbirinden ne fazla ne eksik olan, eşit.

Ekl içündür şârib-i hamrî **müsâvi** itdügi / Vâ‘izüñ kaşdı degül tefsîr ü Kur’ân ey göñül (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 174, Beyit 4). [müsâvi,]

müsellem: Herkes tarafından kabul edilmiş, inkar edilemez.

Hüsn-i haţţ haddüñde haţţ tuğrâ-yı garrâdur kaşuñ / Hüblik mülkine sensin şeh **müsellem** ol berât
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 20, Beyit 4). [müsellem,]

Piyâde seyr iderken maqdem-i şâha yüzün sürmiş / **Müsellem** ‘asker-i ezhâra oldu tâcver lâle (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 291, Beyit 4). [müsellem,]

müsellem ol-: Verilmek, teslim edilmek, tevdi olunmak.

Mât eyler idi at şalup üstüme şâh-ı gam / Bir lu‘b ile piyâde olaldan müsellemem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 200, Beyit 3). [müsellemem olaldan, -em, -aldan]

müselmel: Ardı ardına, birbirine bağlı, zincirleme, silsileli.

Müselmel dūd-i âhum zülf-i dil-ber gibi boynumda / Dil-i âşüfteyem zencîr-i sevdâ-yı cününumdur
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 85, Beyit 2). [müselmel,]

Hemân bir ben degül lâle dağı çâk-i girîbânun / **Müselmel** zülfüñüñ âşüftesidür şimdi sünbülde (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 281, Beyit 3). [müselmel,]

müselmel zülf: Zincir gibi bir birine bağlı saç.

Ben senüñ çokdan giriftârum **müselmel zülfüne** / Yoluña cānum fidâ lâzım degül kayd u kemend
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 31, Beyit 6). [müselmel zülfüne, -üne]

müslim: Müslüman.

Cemâlün haqqı ey gonca İrem bağına yok **müslim** / Ser-i küyuñ gibi dünyâda bir ârāmğahum var
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 76, Beyit 4). [müslim,]

müsta‘cil: Sabırsız, acele eden.

Ğam-ı zülfin mi hecr-i ‘ārızın mı diyeyin yārūñ / Raḥīmī ‘ömr **müsta‘cil** dirîğā hem gün aḥşamlı
(Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 332, Beyit 5). [müsta‘cil,]

müstağrak kıl-: Boğmak, gark etmek.

Güneş gibi **kılurdi** ‘ālemi envāra **müstağrak** / Tūlū‘ itse Raḥīmī zerrece bir pāresi ‘aşkuñ (Kütahyalı
Raḥîmî Dîvânı, Gazel 154, Beyit 5). [müstağrak kılurdi, -urdi]

müstahak: Bir kimsenin layık olduğu, hak ettiği ceza veya mükafat.

Genc-i ḥüsnüñ şadaķası busedür bir ümmîd / **Müstahakḳum** ben faḳîrûñden dirîğ itme zekāt (Kütahyalı
Raḥîmî Dîvânı, Gazel 20, Beyit 2). [müstahakḳum, -ḳum]

müşāhid: Gören, seyreden.

Bir şafā kesb eyledüm mir‘āt-ı ‘aşq-ı yārdan / Gün gibi rüşen **müşāhid** gözüme cümle şîfāt (Kütahyalı
Raḥîmî Dîvânı, Gazel 20, Beyit 5). [müşāhid,]

Terk it vücûdi benliği tā kim göresin sen seni / Dil-ber **müşāhiddür** velî benlik arada perdedür (Kütahyalı
Raḥîmî Dîvânı, Gazel 101, Beyit 2). [müşāhiddür, -dür]

müşebbek: Ağ ve kafes gibi örölmüş olan.

Ey kaşı yā zaḥm-ı ğamzeñle **müşebbek** sînemüz / Menzil-i sehmi belādur ya vefā umacıdur (Kütahyalı
Raḥîmî Dîvânı, Gazel 59, Beyit 2). [müşebbek,]

Müşebbek micmer-i bezm-i belādur cism-i pür-süzum / Dil ü cān ‘üdum olup mûlarum yir yir duḥān
ķalmış (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 126, Beyit 2). [müşebbek,]

müşerref kıl-: Şereflendirmek, şerefli kılmak.

Şubḥ-ı vaşluñla **müşerref kıl** Raḥīmī bendeñi / Leyl-i fūrķatde yiter geķdi ğünü ey yüzi māḥ (Kütahyalı
Raḥîmî Dîvânı, Gazel 276, Beyit 7). [müşerref kıl,]

müşg: Misk, misk kokusu.

Dişüñ mānend-i dürr zülfüñ gibi **müşg** / Bulınmaz Çîn ü Māçîn ü Yemende (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel
277, Beyit 2). [müşg,]

müşg-bār ol-: Güzel kokular yayan, saçan olmak.

Zülfüñ añsam çın seḥer **olur** dimāğum **müşg-bār** / Leblerüñ zıkr itsem elfāzum olur gevher-nişār
(Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 71, Beyit 1). [müşg-bār olur, -ur]

müşgter: Daha mis kokulu.

Şabāya çin-i zülfün ideli her çin seher peydā / İder tā Çin ü Māçine varınca **müşgter** peydā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 1, Beyit 1). [müşgter,]

müşkil:

1.Sorun, mesele.

Müşkil budur ki vaşluña irmezden öñ ölem / Āsāndur ölmek illā baña intizār güc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 26, Beyit 5). [müşkil,]

2. Zor, güç.

Müşkil iken hālet-i mevdi saña āsān ider / Ey ġarīb-i ‘āşık-ı dil-ḥasta zār-ı intizār (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 77, Beyit 3). [müşkil,]

Maḥabbet reh-güzārında ḥazer kıl seng-i hicrāndan / Ṭarīḳ-ı ‘aşḳ **müşkildür** niçe reh-vāra zaḥm irmiş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 125, Beyit 3). [müşkildür, -dür]

Vefā ehline āsāndur yoluñda cān fidā itmek / Velī bir dem ḳapuñdan ayru olmak dil-berā **müşkil** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 176, Beyit 6). [müşkil,]

müşkil it-: Zor, güç hale getirmek.

Budur ümmîdi Raḥîmî ḳuluñuñ devlet-i Ḥaḳ / Ğayrıya **müşkil idüp** zātuña āsān virsün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 251, Beyit 5). [müşkil idüp, -üp]

müşkil ol-: Zor, çetin olmak.

Göñül mürde **ola** ta‘līm-i İḥyā eylemek **müşkil** / Bir ān biñ mes‘ele ḥall günde ger var bir kitāb eyle (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 299, Beyit 2). [müşkil ola, -a]

müşkil-i ‘aşḳ: Aşkın zorluğu, sıkıntıları.

Müşkil-i ‘aşḳı müftiye şordum / İtmedi ḥall kitāba yüz ṭutdı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 327, Beyit 3). [müşkil-i ‘aşḳı, -ı]

müşkin-sünbül: Mis kokulu sümbül.

Niçe miskîni çeküpdür bende **müşkin-sünbülün** / Bende itmişdür cihānı serv-i āzāduñ senün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 162, Beyit 3). [müşkin-sünbülün, -ün]

müşṭāk: Şiddetle arzu eden, özleyen, hasretini çeken, gönülden isteyen.

Hayliden **müştakıyuz** göster cemāl-i hurremüñ / Hâfır-ı maḥzûnumuz luṭf eyle bir gün şād kıl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 163, Beyit 3). [müştakıyuz, -ıyuz]

müşteri: Alıcı, isteyen, talepkâr.

Mihr-i ḥüsnuñne **müşteri** zerrât / Hûba hîç mübtelâ mı eksük olur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 57, Beyit 4). [müşteri,]

Müşteriyem leb-i cân-baḥşına biñ cân ile ben / Yok ziyânum yine bir aşşılı bāzârum var (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 73, Beyit 2). [müşteriyem, -yem]

Benüm sen Yûsuf-ı gül-çihre ile oldı bāzârum / O ğayra **müşteri** çok kâr-bârı var benüm yokdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 98, Beyit 2). [müşteri,]

Müşteriyüz naḳd-i cân ile lebüñ kâlāsına / Yok dime âzâr ile ey ğonca bāzâr isterüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 107, Beyit 4). [müşteriyüz, -yüz]

müşterî ol-: Alıcı olmak, talip olmak.

Meger bir mihr-i ‘âlem-tāba ey meh **müşteri olduñ** / Düşersin titreyüp üstine şanurlar ki dutdı teb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 10, Beyit 2). [müşteri olduñ, -duñ]

Çihreñe **olalı** kızğun **müşteri** ey yâr şem‘ / Mihr-i ‘âlem-tāba germiyyet şatar her bār şem‘ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 127, Beyit 1). [müşteri olalı, -alı]

Ruḥ-ı zerdüm rikābuñ tā başından tābdâr itdüm / Görüp gün **müşteri oldı** ser-â-ser bir kumâş itdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 187, Beyit 3). [müşteri oldı, -dı]

‘Azîzüm dil **olaldan müşteri** ḥüsnuñ metā‘ına / Cihānuñ Yûsufın bir şâhid-i bāzâra ṭabşurdum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 221, Beyit 3). [müşteri olaldan, -aldan]

Mihr-i yâre ey kamer sen **müşterî olmak** neden / Hep bilür bay u gedâ şehir içre bir yoḥsulsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 239, Beyit 4). [müşterî olmak, -mak]

müşterü: Jüpiter gezegeni (Güneş sisteminin en büyük ve en etkili gezegenidir, gücü temsil eder.) || âşık.

Râ kaşuñ peyveste çatma **müşterüñe** incinüp / Ey ‘uṭarid râ buradur küşe-i rāḥat baña (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 4, Beyit 2). [müşterüñe, -ñe]

müttefik: İttifak etmiş, birleşmiş.

Felekden mihr umarsın sen dilâ devrânı bilmezsin / O māha **müttefik** cevri itmedesin anı bilmezsin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 229, Beyit 1). [müttefik,]

müttekā: İttika olunacak, dayanılacak alet; koltuk değneği, asa.

Ṭa‘na kılmasun zâhîr ü destgîr oldum diyü / **Müttekāya** egmezem başum ‘aşādan çekdüm el (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 170, Beyit 4). [müttekāya, -ya]

müyesser ol-: Nasip olmak.

Vuşlatuñ **olmaz müyesser** guşsa-i ağıyarsuz / Gülşen-i ‘âlemde ey gül gibi pür-ḥārum Ḥasan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 268, Beyit 6). [müyesser olmaz, -maz]

Ne ğam esse vücūdum yelkeninüñ bādı yaprakdan / **Müyesser ola** ‘ömr-i Nüh tek sen verd-i ra’nāya (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 289, Beyit 6). [müyesser ola, -a]

Lebin öpmek **müyesser olmadı** bir şem‘-i ruḥsāruñ / Velikin oda yanmış cāna sūzumdan güdāz irdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 349, Beyit 2). [müyesser olmadı, -madı]

müzeyyen: Süslü, donatılmış.

Dem-â-dem göz yaşı ḥünin ḥabābıyla **müzeyyendür** / Bu deryā yüzünñ eksük degüldür hiç donanması (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 350, Beyit 4). [müzeyyendür, -dür]

N

na‘alçe: Daha fazla dayanması için ayakkabıların ökçesine çakılan demir.

Şafâyıla nice gün Ka‘be dergāhuñda Sa‘y itdüm / Bulup kıblem **na‘alçeñ** şeklin āḥir secdegāh itdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 184, Beyit 3). [na‘alçeñ, -ñ]

nāb: Hâlis, katıksız..

Yile virmiş varını şabr u kararı ḳalmamış / Ḥānḳāh-ı ‘âlem içre **nāba** beñzetdüm seni (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 346, Beyit 4). [nāba, -a]

nā-bedîd: Belirsiz.

Dil miyānuñ ārzūlar cān lebūñ eyler ümîd / Āh kim maḳşūd-ı nā-peydā vü maḳşad **nā-bedîd** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 37, Beyit 1). [nā-bedîd,]

nā-bekār: İşe yaramaz, faydasız, avare.

Esîr-i zülfüñ olduĝumı rüsvā eyledi ḥalka / Baña bu bendi geçmeklik yine ol **nābe-kāruñdur** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 95, Beyit 8). [nābe-kāruñdur, -uñdur]

Çerḥ-i bed-mihre meyl idüp ol meh / Zālîm ü **nā-bekāra** yüz tıtdı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 319, Beyit 5). [nā-bekāra, -a]

nā-cins: Aşağılık, soysuz.

Ğam yeter cānā dile gönderme şadı gelmesün / Maḥrem olmaz baña ol **nā-cinsidür** virür ‘azāb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 12, Beyit 6). [nā-cinsidür, -dür]

nā-dān: Cahil, bilgisiz.

Niçe fehm eylesün **nā-dān** ğubār-ı haṭṭ-ı ruḥsāruñ / Gören ḥayrāndur anı şāḥib-esrār olmayan bilmez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 116, Beyit 4). [nā-dān,]

Rumûz-ı ‘aşkı **nā-dān** eylemez fehm / Nice kez ey dil-i āgāh didüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 188, Beyit 3). [nā-dān,]

Gel ırāğ olma gözümden benüm ey dürr-i yetim / Ne bilür ḳadrüñi her cāhil ü **nā-dān** Çelebi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 338, Beyit 2). [nā-dān,]

nā-dān ol-: Cahil olmak.

Menzil-i şaf-ı ni‘āl oldu ma‘ārif ehlinüñ / Sākin-i şadr-ı şadāret **oldı nā-dān** ey göñül (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 174, Beyit 2). [nā-dān oldu, -dı]

nāfeves: Misk ahusu denen bir ceylân türünün göbeğindeki, içi misk denilen güzel koku ile dolu kese gibi.

Bağruñı ḥun it çerāğāh-ı vefāda niçe dem / **Nāfeves** tā giresin bir yār-i ra‘nā ḳoynına (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 288, Beyit 4). [nāfeves,]

nā-geh: Ansızın, birdenbire.

Dostlar **nā-geh** olursam ğarḳa-i baḥr-i firāk / Baña ḥayf oldu deñiz ol āşināyı görmedüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 217, Beyit 3). [nā-geh,]

Düşelden ayru **nā-geh** sen ruḥ-ı gül-berg-i zibādan / Pür itdi şaḥn-ı bāğı ḳanlu yaşum la‘l-i ḥamrādan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 250, Beyit 1). [nā-geh,]

nā-gehān: Ansızın, birdenbire.

Dāğdan kim **nā-gehān** ḳopar derüñi bir şadā / Dāğ-ı hicrānum görüp göğsin geçirür dā‘imā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 3, Beyit 1). [nā-gehān,]

Niğebān itme genc-i ḥüsnüñe ol şüret uğrısın / Ḳara zülfüñe el ḳarmaya şāyed **nā-gehān** şorguc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 25, Beyit 6). [nā-gehān,]

nā-gehānī: Ansızın.

Her gice ḥār-ı ğamından şubḥa dek sen ḡoncanuñ / ‘Andelībāsā göñül pes **nā-gehānī** zār ider (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 82, Beyit 2). [nā-gehānī,]

İşitdüm ḥasta olmış **nā-gehānī** ol güzel ḥānum / Zemīn ü āsmānı oda yaḳdı şu‘le-i āhum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 203, Beyit 1). [nā-gehānī,]

nağme: Kulağa hoş gelen ahenkli ses, ezgi.

Dili yok ney ne söyler nâlišümden / Ne çalar **nağmemüñ** yanınca hem çeng (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 149, Beyit 4). [nağmemüñ, -müñ]

Bülbülün nâlesi ‘uşşâka bu dem virdi şudâ‘ / **Nağmesin** muṭrib-i hoş-lehçelerün güş idelüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 190, Beyit 2). [nağmesin, -sin]

Nevâ-perdâz olup ‘uşşâka ey dil **nağmeler** göster / Melekler kışsa-gîrsün zühre dutsun gökde âhengi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 352, Beyit 2). [nağmeler, -ler]

nağme-i âh-ı hezārān: Bülbüllerin ahının nağmesi.

Gülşen-i hüsnüñe karşı yine dil bülbülünün / **Nağme-i âh-ı hezārān** ile şeydâlığı var (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 46, Beyit 4). [nağme-i âh-ı hezārān,]

nağme-i âvâz: Seslerin nağmesi.

Büselikde ideli ‘uşşâka ol şehnâz nâz / Her maḳâmı tutasın çeng **nağme-i âvâz** nâz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 109, Beyit 1). [nağme-i âvâz,]

nağme-i bülbül: Bülbülün hoş sesi.

Bezm gülşen gonca leb bir yâr-ı cānumdur şarāb / Serv ḳadd sākî şurāḫi **nağme-i bülbül** rebāb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 17, Beyit 1). [nağme-i bülbül,]

nāḥ: Turuncu.

Geh bozar gāḥ düzer şafḫasını bedr-i münîr / Viremez defter-i hüsnüñe beyāz üzere **nāḥ** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 29, Beyit 6). [nāḥ,]

nā-ḫaḳḳ: Haksız.

Nā-ḫaḳḳa teveccüh iden ey şāḥ-ı ḫaḳīḳat / Ger Ḥusrev ola soñ uci ḫusrāna irişdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 336, Beyit 8). [nā-ḫaḳḳa, -a]

nā-ḫaḳ yere: Haksız yere, haksız olarak.

Ḳanına girme Raḫîmî ḳuluñuñ **nā-ḫaḳ yire** / Bir dem ola diyesin ey āşaf-ı devrān ḫayf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 135, Beyit 5). [nā-ḫaḳ yire,]

Lebi şeftālusi cüllābına ben ḳanda ḳandum āḥ / Şehādet itme **nā-ḫaḳ yere** girme ḳana ey vişne (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 282, Beyit 4). [nā-ḫaḳ yere,]

nā-ḫalef: Şeref hususunda pederinin ecdadının eserine iktifa etmeyen sefiḥ, hayırsız evlât.

Naḳd-i ‘ömrin yok yire ol **nā-ḫalef** ḳıldı telef / Yağmaladılar metā‘ını dükānın yaḳdılar (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 61, Beyit 5). [nā-ḫalef,]

naḥcücüvân: Nahcivan.

Nâr-ı kahrıyla kızılbaşuñ revânın yaqdılar / **Naḥcücüvânın** yaqdılar güyâ ki cânın yaqdılar (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 61, Beyit 1). [naḥcücüvânın, -ın]

naḥcîr: Av.

Bu cân **naḥcîrine** şîrâne gamzeñ kaşd ider karşı / İtüñüm git dime tek oldur uş yok olmadan bāküm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 219, Beyit 5). [naḥcîrine, -ine]

naḥcîr eyle-: Avlamak.

Leblerüñle gamzeñ el bir eylemiş / Cānuma şîrâne **naḥcîr eylemiş** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 123, Beyit 1). [naḥcîr eylemiş, -miş]

nā-hemvār: Uygunsuz, kötü.

‘Ömr-i müsta‘cil felek ğaddâr u **nā-hemvāra** baht / Mihr-i meh-rû ğayr-ı vâki‘ cāy-ı hırmân her taraf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 136, Beyit 3). [nā-hemvāra, -a]

naḥl-i siyeh: Siyah hurma ağacı.

Gördüğün zıll-i şanavber şanmağıl kuhsârda / Husrevâ **naḥl-i siyehdür** mâtem-i Ferhâd için (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 241, Beyit 2). [naḥl-i siyehdür, -dür]

nā-kābil: Kabiliyetsiz.

Ey Raḥîmî gam yime gamzına her **nā-kābilün** / Sen cenāb-ı devletinde bende-i maḥbûlsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 239, Beyit 5). [nā-kābilün, -ün]

nakd: Sermaye.

Dil qarâr u hûşî çeşmüñden anuñçün hıfz ider / **Nakdi** tārâc eyler ol Tātâr bir yağmacıdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 59, Beyit 3). [nakdi, -i]

nakd- cihân: Dünya sermayesi.

Olsun nişâr yoluña külli güher miyem / **Nakd- cihânı** cānı hem eczâ-yı varlığıum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 214, Beyit 4). [nakd- cihânı, -ı]

nakd-i cān: Can sermayesi.

Müşteriyüz **nağd-i cān** ile lebūñ kālāsına / Yok dime āzār ile ey gonca bāzār isterüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 107, Beyit 4). [nağd-i cān,]

Metā‘-ı vaşluña ger dest-res bulmazsa ey h‘āce / Muḥaşşal ḥarc-ı zāyiddür bu tende **nağd-i cān** sensüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 110, Beyit 6). [nağd-i cān,]

Nağd-i cān vire idüm rüz-ı vişāline bedel / Bir gice girse Raḥîmî ele ‘uryān Çelebi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 338, Beyit 5). [nağd-i cān,]

nağd-i cemāl: Güzellik sermayesi.

Ġinā-yı kalb taḥşil eyleyen **nağd-i cemālūñle** / Qabūl itmez eger berq ursa mihr-i ‘ālem-ārādan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 250, Beyit 3). [nağd-i cemālūñle, -ūñle]

nağd-i cihān: Dünya sermayesi.

Olsun nişār yoluña külli güher miyem / **Nağd-i cihānı** cānı hem eczā-yı varlıgum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 214, Beyit 4). [nağd-i cihānı,]

nağd-i maḫşūd: Amaç sermayesi.

Nağd-i maḫşūdum vücūduñ genc-i ümmidüm kapuñ / Gözüme dünyā vü mā-fihā benüm berg-i giyāh (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 298, Beyit 6). [nağd-i maḫşūdum, -um]

nağd-i ‘ömr: Ömür sermayesi.

Nağd-i ‘ömrin yok yire ol nā-ḥalef kıldı telef / Yağmaladılar metā‘ını dükānın yaqdılar (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 61, Beyit 5). [nağd-i ‘ömrin, -in]

Dirhem ü dīnāradur rağbet hünerde yok revāc / **Nağd-i ‘ömrüñ** vir olup cehle ḥaridār ey göñül (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 171, Beyit 3). [nağd-i ‘ömrüñ, -üñ]

nağd-i vücūd: Beden sermayesi.

Varlıgum **nağd-i vücūduñladur** ey genc-i murād / Yire geçsün sensizin dünyā vü mā-fihā bu gün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 227, Beyit 2). [nağd-i vücūduñladur, -uñladur]

nā-kes: Alçak, soysuz, zelil.

Hūnına her **nā-kesüñ** olmam meges gibi tufeyl / Egmezem her kāseye cānā şurāḥiveş serüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 208, Beyit 5). [nā-kesüñ, -üñ]

nāḫıṣ: Kusuru olan, kusurlu.

Başumı iltür vefā meydānına **nāḫıṣ** kadem / Ben erenlerle bu gün gayret semendin koşmışam (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 210, Beyit 2). [nāḫıṣ,]

nakḳāş: Süsleme ustası || Allah.

Ne cānā la'lüñe mestem ne göz ü ḳaşa ḥayrānem / Seni cān şüretinde şekl iden **nakḳāşa** ḥayrānem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 212, Beyit 1). [nakḳāşa, -a]

nakḳāş-ı kudret: Allah.

Bu deyr-i dehre yazmadan daḥi **nakḳāş-ı kudret** naḳş / Nigārā şüretüñde olmış idi şekl-i devlet naḳş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 122, Beyit 1). [nakḳāş-ı kudret,]

nakḳāş-ı levḥ-ı pür-ıber: İbretlerle dolu levḥ-i mahfuzun süsleyicisi || Allah.

Ma'nā gözüyle seyr iderin şüret 'ālemin / **Nakḳāş-ı levḥ-ı pür-ıberüñ** pür-nuḳūşıyam (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 182, Beyit 2). [nakḳāş-ı levḥ-ı pür-ıberüñ, -üñ]

nakḳāş-ı müje: Nakkaş kirpik.

Gözde **nakḳāş-ı müjem** şekl-i lebüñ / Cāmda sen cānı taşvîr eylemiş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 123, Beyit 2). [nakḳāş-ı müjem, -m]

naḳş ir-: Eksiklik, noksanlık erişmek.

Naḳş irdi māha mihre irişdi zevāl-i tām / Ḥüsnüñ şu'ā'ı şāyi' olalı ṭaraf ṭaraf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 133, Beyit 2). [naḳş irdi, -di]

Mükedder ḥāl olur ki **naḳş irişür** kendü ayına / Felek ey meh anuñçün itdi ḥüsnüñ ayın āyîne (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 303, Beyit 1). [naḳş irişür, -ür]

naḳş:

1. Resim.

Müjem resm eyler iken gözde şekl-i ḥüsn-i maṭbū'üñ / Ḳalem levḥ üzre taḥrîr itmemişdi daḥi şüret **naḳş** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 122, Beyit 5). [naḳş,]

Raḥîmî resm-i ihlāş ile yazar şüret-i ḥālin / Senüñdür bâḳî iḥsān u kerem ey şāh-ı himmet **naḳş** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 122, Beyit 7). [naḳş,]

Olmadı bir laḥza sen ṭāvūs-ı ḥüsne cilvegāḥ / Gayrı **naḳşından** göñül mir'ātın itdüm pāk ḥayf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 134, Beyit 2). [naḳşından, -ından]

Bu riyādur zāhidā cismüñde **naḳş** bu riyā / Bî-riyā bir 'āşıkam ben bu riyādan çekdüm el (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 170, Beyit 3). [naḳş,]

2. Görünüş, suret.

Bir şanemde şüretâ **nakşuñ** nazîrin görmedüm / Gerçi kıldum deyr-i dünyâda der ü divârı seyr
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 55, Beyit 3). [nakşuñ, -uñ]

Gören dibâce-i ebrûña dir senüñ berâtında / Budur var ise ol tuğrâ-yı garrâ-yı sa‘âdet **nakş** (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 122, Beyit 2). [nakş,]

nakş it-: Nakış etmek, işlemek, resmetmek, süslemek.

Vefâ resmin recâ itme rakîb-i zîşt-i şüretden / İdüpdür sîreti şeklin be-vech-i kil-k-i fıtrat nakş (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 122, Beyit 6). [nakş idüpdür, -üpdür]

Âyîne gibi hürşîd bir şüret uğrısudur / Biñ **nakş iderse** durmaz hadd-i nigâra karşı (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 274, Beyit 4). [nakş iderse, -erse]

Mîhr bir sûret döner âlıyla rengîn **nakş ider** / Cevr-i resminde felek cânâne şeklin bağladı (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 308, Beyit 3). [nakş ider, -er]

nakş ol- İşlemek.

Bu deyr-i dehre yazmadan dañi nakķâş-ı kudret nakş / Nigârâ şüretüñde **olmuş** idi şekl-i devlet **nakş**
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 122, Beyit 1). [nakş olmuş, -mış]

nakş yaz-: Nakşetmek, süsleyip bezemek.

Bu deyr-i dehre **yazmadan** dañi nakķâş-ı kudret **nakş** / Nigârâ şüretüñde olmuş idi şekl-i devlet nakş
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 122, Beyit 1). [nakş yazmadan, -madan]

Sözün toğrusı budur kadd-i mevzûnuñ gibi anı / **Yazamaz** öyle hoş-reftâr u bir serv-i kıyâmet **nakş**
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 122, Beyit 3). [nakş yazamaz, -amaz]

Felek nakķâşı kapuñ şüretin tâķ-ı muķarnesde / **Yazar** ‘unvân virüp dir budur ol bâb-ı ‘adâlet **nakş**
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 122, Beyit 4). [nakş yazar, -ar]

nakş-ı bî-cân: Cansız resim.

Şüfiyâ seyr-i ruñı baña nigâruñ yürisin / **Nakş-ı bî-cân** gibi var şüret-i divâra yapış (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 120, Beyit 3). [nakş-ı bî-cân,]

nakş-ı erjeng: Meşhur ressam Mani'nin yaptığı resimleri ihtiva eden mecmuadaki resimler.

Ne vechiyle cihân mânisi yazsun şekl-i maţbû‘uñ / Nigârâ çîn-i zülfüñ nesh idüpdür **nakş-ı Erjengi**
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 352, Beyit 3). [nakş-ı erjengi, -i]

nakş-ı hâl-i hindû: Sevgilinin nakış gibi olan siyah beni.

Ruñuñ vaşfinda cânâ şî‘r-i rengînümde her noķta / Şanasın ‘arız-ı dünyâda **nakş-ı hâl-i Hindûdur**
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 79, Beyit 5). [nakş-ı hâl-i hindûdur, -dur]

naķş-ı şirîn: şirin'in görünüşü, tasviri, resmi.

Ķāni' olsa dil n'ola vaşl-ı ĥayāl-i yār ile / Bî-sütûnda **naķş-ı şirîn** oldu üns-i Kûh-ken (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 249, Beyit 2). [naķş-ı şirîn,]

naķşlar geĉ: Oyun, hile yapmak.

Örnek olsun kim nigārâ âline aldanmayam / Döne döne **naķşlar geĉdi** baňa 'ayyār imiş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 121, Beyit 2). [naķşlar geĉdi, -di-lar, -di]

na'î: Hayvanların ayaklarına vurdukları demir.

Hûn-ı a'dāña bulaşmış işigüñ zer **na'lidür** / şanma ey mihr ü şafaķ içre hilāl oldu bedîd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 32, Beyit 4). [na'lidür, -idür]

nāl: Kamıştan yapılmış düdük.

Çıkardum şāhbāz-ı āhı çerĥe / Taķup yanına **nālümnden** celācil (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 165, Beyit 2). [nālümnden, -ümnden]

nālān: İnleyen || âşık.

Öte dur dime ben **nālānuña** gülzār-ı kūyuñdan / Göñül murĝini zār baħtuma gel bir murĝzār içre (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 284, Beyit 3). [nālānuña, -uña]

nālān ol-: İnlemek, sızlamak.

Kimse **nālān olmadı** 'ahdüñde illā 'andelîb / Kimsene yanup yıkılıp ağlamaz illā kilāb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 14, Beyit 6). [nālān olmadı, -madı]

Semā' it istimā' it bāng-i nāyı gūř-ı hūřıyla / Maķām-ı naĝme-i 'uřřāķı **nālān olmayan** bilmez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 117, Beyit 6). [nālān olmayan, -mayan]

Bezm-i ĝamuñda ney gibi **nālān olam** senüñ / Cevr eylemek çü 'āřıķa ķānūnuñ olmaya (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 300, Beyit 2). [nālān olam, -am]

Niĉe bir ey ĝonca-leb ĥār ola yirüm gül gibi / Neye dek **nālān olam** geh nāy u geh bûlbûl gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 334, Beyit 1). [nālān olam, -am]

nāle: İnilti, inleme.

Nālemi gūř itdi dāĝuñ içi güm güm gümlledi / Āh kim ol taş baĝırlu daĝı raĥm itmez baňa (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 3, Beyit 3). [nālemi, -mi]

Bezm-i 'aşķuñda muřāĥib şāhidüm ĝam dil nedîm / Eřķ-i ĥasret mey yüzüm deff **nāle** ney baĝrum kebāb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 13, Beyit 3). [nāle,]

Bezm-i ğamda ey Raĥîmî ĥâlûme raĥm eyleyüp / Ķanlar aĝladı ĳadeĥler **nâleler** toldı rebâb (Kütahyalı Raĥîmî Dîvânı, Gazel 13, Beyit 5). [nâleler, -ler]

Bu neyde bu **nâleyi** bu zevĳ u semâ' yine / 'Uşşâķa bu eţvâr-ı vefâ-sâz-ı maĥabbet (Kütahyalı Raĥîmî Dîvânı, Gazel 22, Beyit 3). [nâleyi, -yi]

Şol demde yine **nâle** viren ĳâdir-i ĳuddûs / Bu bezme beni eyledi dem-sâz-ı maĥabbet (Kütahyalı Raĥîmî Dîvânı, Gazel 22, Beyit 5). [nâle,]

Añmaz olalı ĥastasın ol bî-vefâ ĳabîb / Ey **nâle** var şabâyıla bir dem aña meded (Kütahyalı Raĥîmî Dîvânı, Gazel 33, Beyit 6). [nâle,]

Nâleme ey gül-i ter incinme / Bülbüle âĥ vâ mı eksük olur (Kütahyalı Raĥîmî Dîvânı, Gazel 57, Beyit 2). [nâleme, -me]

Lebüñ devrinde ey ĳonca ĳöñül 'İş-ı müdâm eyler / Yüzüm deff **nâle** ney eşķüm şarâb-ı la'l-fâm eyler (Kütahyalı Raĥîmî Dîvânı, Gazel 72, Beyit 1). [nâle,]

Ey Raĥîmî işidüp **nâlemi** ol ĳonca dimiş / Şad hezâr ancılayın bülbül-i pür-zârum var (Kütahyalı Raĥîmî Dîvânı, Gazel 73, Beyit 5). [nâlemi, -mi]

Büselik 'arz iderek 'uşşâķa ol şeh nâz ider / **Nâlemüzden** râst bildi ki maĳâmât ehliyüz (Kütahyalı Raĥîmî Dîvânı, Gazel 111, Beyit 6). [nâlemüzden, -müzden]

Nâlesine raĥm idüp ben bülbül-i âşüftenüñ / Açılup gül gibi ol ĳonca-deĥânım söylemez (Kütahyalı Raĥîmî Dîvânı, Gazel 112, Beyit 2). [nâlesine, -sine]

Ķaşrını yıķmak ise düşmenüñ ey **nâle** ĳarâz / Sîneden derd ile çık ĳünbed-i devvâra yapış (Kütahyalı Raĥîmî Dîvânı, Gazel 120, Beyit 6). [nâle,]

Fürķat-i ĳurb-ı vişâlûñle eyâ mûnis-i cân / **Nâle** olmışdur enişüm işidenlerden ırâķ (Kütahyalı Raĥîmî Dîvânı, Gazel 138, Beyit 2). [nâle,]

Nâlesi âhestedür ĳamdan Raĥîmî ĥastanuñ / Ża'f-ı ĳâlibdür anuñcündür mecâl-i âĥ yok (Kütahyalı Raĥîmî Dîvânı, Gazel 144, Beyit 9). [nâlesi, -si]

Nüş itmeyince câm-ı lebinî piyâlenüñ / Batmaya ĳala cânda ĳam-ı zaĥmı **nâlenüñ** (Kütahyalı Raĥîmî Dîvânı, Gazel 152, Beyit 1). [nâlenüñ, -nüñ]

Bülbülüñ **nâlesi** 'uşşâķa bu dem virdi şudâ' / Naĳmesin muţrib-i ĳoş-leĥçelerüñ ĳüş idelüm (Kütahyalı Raĥîmî Dîvânı, Gazel 190, Beyit 2). [nâlesi, -si]

Fiĳân u **nâle** vü âĥ-ı ĳazînem tutdı ĳülzârı / Raĥîmî bir ĳazân-dîde hezârum zâradur meylüm (Kütahyalı Raĥîmî Dîvânı, Gazel 191, Beyit 5). [nâle,]

Bir fenâ âbdâliyam ben tekyegâĥ-ı 'aşķuñuñ / **Nâle** vü feryâddan nây u rebâbum var benüm (Kütahyalı Raĥîmî Dîvânı, Gazel 192, Beyit 6). [nâle,]

İşidüp sem'-i ĳabûliyle neyüñ **nâlesini** / Mevlevî-ĳâne-i 'aşķ içre ĳarabnâķ olayum (Kütahyalı Raĥîmî Dîvânı, Gazel 205, Beyit 6). [nâlesini, -sini]

Yâr bezminde niĳün añmazsın ey ney **nâlemi** / Ben senüñle bir dem-i furşat bulursam söyleşem (Kütahyalı Raĥîmî Dîvânı, Gazel 223, Beyit 5). [nâlemi, -mi]

Açılsun gül gibi ey ĳonca-leb her ĳâra yüz virdüñ / Hezârân **nâledür** ĳüş eylemez eĳĳânım añmazsın (Kütahyalı Raĥîmî Dîvânı, Gazel 226, Beyit 2). [nâledür, -dür]

Her gice şad āh u **nāle** her seher zār-ı hezār / Sen gül içündür dūni gün bu olan ğavġā bu gün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 227, Beyit 3). [nāle,]

Leb-i hecriyle yārūñ hastayum ey **nāle** lutf eyle / Felek evcine çıķduķda müdāvā şor Mesîhādan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 250, Beyit 2). [nāle,]

Bülbülün **nāle** vü feryādı hezār olsa ne ğam / Gül olur hāra muķārın o ğam-ı ğavġāda (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 280, Beyit 6). [nāle,]

Āh kim yok hem-demüm āhumla dem-sāz olmaġa / Hem-nefes yok **nāleden** ġayrı hem-āvāz olmaġa (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 283, Beyit 1). [nāleden, -den]

Nālesi hecr-i ‘izāruñla Rahîmîñün şehā / Cennet-i ‘adlün ġibi āvāze şaldı ‘āleme (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 286, Beyit 7). [nālesi, -si]

Ġamuñla āh iderken tüfek ķundaķda yaturdı / Topı bābından aldı geldi **nālem** ġod bu araya (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 289, Beyit 5). [nālem, -m]

Hem-demümdür gündüzün **nālem** gice ey māh āh / Da‘vi mihrüm içün olmışdur bular dün gün ġüvāh (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 298, Beyit 1). [nālem, -m]

Şaķın ey ġonca-leb bülbüllerüññ / Seherde **nāle** vü eġānı yok mı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 339, Beyit 4). [nāle,]

Yüzüm deff şivenüm nāyum fiġān u **nāle** ‘ūdumdur / Pür itdüm na‘ra-i ‘aşķuñla şimdi bezm-i ‘uşşāķı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 347, Beyit 2). [nāle,]

nāle kıl-: İnlemek.

Daġı bilmezdi nāyuñ n’eydüġin ‘uşşāķ ey sākī / Maġabbet meclisinde **nāle kılmış** bî-nevāyam ben (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 238, Beyit 6). [nāle kılmış, -mış]

Benüm ol ġonca ‘uşşāķ içre şimdi n’eydüġüm bildi / Dilā gel perde-sāz ol **nāle kılma** sen de bülbül de (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 281, Beyit 2). [nāle kılma, -ma]

nāle-i şeb-ġır: Gece uyumayanın/uykusuzun inlemesi..

Baņa cevr itme bu zülf ü ruġıyla ey şanem dāyim / Şaķın kim **nāle-i şeb-ġır** ü āh-ı şubġāġum var (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 76, Beyit 3). [nāle-i şeb-ġır,]

nāle-i ‘uşşāķ: Āşıkların iniltisi.

Āvān-ı ġamda ġuşşa ile şād u ġurremem / Bezm-i belāda **nāle-i ‘uşşāķa** hem-demem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 200, Beyit 1). [nāle-i ‘uşşāķa, -a]

na‘l-i semend: Atının nālı.

Ĥ‘āceyān-ı şehr ile mihr ‘arz idüp māhum ķamer / Yüz sürüp **na‘l-i semendüñe** öpüp ġāk-i rikāb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 14, Beyit 3). [na‘l-i semendüñe, -üñe]

na‘l-i semend-i şeh-süvār: Usta binicinin güzel atının nalı.

Yüzümde şol nişān **na‘l-i semend-i şeh-süvārumdur** / Bu gün ‘unvān için tevķī‘-i şāmı şöhredārumdur
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 74, Beyit 1). [na‘l-i semend-i şeh-süvārumdur, -umdur]

nāliš: İnilti, inleme, figan.

Hem-demüm yok ki diyem ‘aşk-ı ğamın neyleyeyin / Giceler **nālišümi** āh-ı şehergāh bilür (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 47, Beyit 2). [nālišümi, -ümi]

İşidüp rahm eylemez **nālišlerin** bî-dillerüñ / Bilmezüz kim n’eylerüz yâ Rabb dil-i nālānımız (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 106, Beyit 4). [nālišlerin, -lerin]

Dili yok ney ne söyler **nālišümden** / Ne çalar nağmemüñ yanınca hem çeng (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı,
Gazel 149, Beyit 4). [nālišümden, -ümden]

nām u nişān it-: Ün ve iz bırakmak.

Ey kemān-ebrū müjeñ tirine cān ķurbān olup / Ben de bu menzilde bir **nām u nişān itsem** dirin
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 266, Beyit 6). [nām u nişān itsem, -sem]

namāz: İslām dinince belli kurallara göre günde beş vakit yapılması müslümanlar üzerine farz kılınmış olan ve
İslām’ın beş şartından birini teşkil eden ibâdet.

Yüz yumaz olduk **namāza** olduk erbāb-ı niyāz / Zāhidā ‘acz ü ķuşūriyla ‘ibādāt ehliyüz (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 111, Beyit 4). [namāza, -a]

Secde vācibdür baña gördüm ķaşuñ mihrābını / Kāmetüñ göstermege toĝrul ki farz oldu **namāz**
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 118, Beyit 3). [namāz,]

namāz kıl-: Namaz ibadetini yerine getirmek.

Şūfiyā ihlāş ile Allāhı isterseñ eger / Kıl namāz eyle niyāz ammā ki geh geh āh kıl (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 175, Beyit 4). [namāz kıl,]

nāme: Mektup.

Beni bir kimse ‘arz itmez ķapuña **nāmeden** ğayrı / Görüp hālümü bir dem aĝlarum yok hāmeden ğayrı
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 325, Beyit 1). [nāmeden, -den]

Rahîmî bendeñüñ yazup yañılup cümle maķşūdın / Şehā bir ‘arz ider yok hāme ile **nāmeden** ğayrı
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 325, Beyit 5). [nāmeden, -den]

nā-merd: Sözüñün eri olmayan, korkak, alçak kimse.

Raḥīmī kaḥbe-zen dünyāda her **nā-merde** dil virme / Tuz etmek bilmeyenden ara zaḥmet ara zaḥm ırmış (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 125, Beyit 5). [nā-merde, -e]

Felek farḳ eylemez bir kaḥbe-zendür merdi **nā-merdi** / Hemîşe şād ider **nā-merdi** her dem ağladur merdi (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 341, Beyit 1). [nā-merdi, -i]

nā-münāsib: Uygun olmayan.

Gülşen-i kūyuñda ol aḡyār-ı bî-endāmı sür / Serverā servüñ yanında **nā-münāsibdür** pelid (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 37, Beyit 4). [nā-münāsibdür, -dür]

nā-murād: Muradına erişmemiş, isteḡi yerine gelmemiş.

Raḥīmī pādîşāhum dergehüñde ber-murād iken / Anı şimdi murādından ayırup **nā-murād** itme (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 302, Beyit 5). [nā-murād,]

nā-murād eyle-: Muradına kavuşamamak.

Ṭayanma bir'ki gün dönse murāduñ üstine devrān / Şoñ ucu **nā-murād eyler** muḥālîf çenberin ḳurdu (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 341, Beyit 4). [nā-murād eyler, -r]

nāmūs: İffet, haya, edep.

Ḳodum **nāmūs** ile ‘ārı Raḥīmī ‘aşḳ-bāz oldum / Benüm bu rāh-ı rüsvāyı ḳadīmī resm ü āhumdur (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 75, Beyit 5). [nāmūs,]

Zāhidā zerḳ u riyānuñ cübbesin çāk itmişüz / Biz ne **nāmūs** özlerüz ‘aşḳ içre ne ‘ār isterüz (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 107, Beyit 6). [nāmūs,]

‘Aşḳıyla ezelden ḥod kāruñ çü melāmetdür / **Nāmūsı** Raḥīmī ḳo bu ‘āra neden düşdüñ (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 146, Beyit 7). [nāmūsı, -ı]

Şubaşıdur Raḥīmī eşkiyle şimdi ammā / Şāh-ı melāmet oldu **nāmūs** u ‘āra ḳarşu (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 274, Beyit 5). [nāmūs,]

nā-müsā‘id: Elverişsiz, müsait olmayan.

Nā-müsā‘id ṭālî‘um baḥtum siyeh ḳalbüm ḥazîn / Ṭañ mı ey gül-çihre bülbul gibi eylersem enîn (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 247, Beyit 1). [nā-müsā‘id,]

nān: Ekmek.

Ey Raḥīmī sen ümîdüñ Ḳāsımü’l- ezrāḳa ṭut / Seg-nihād olan ṭama‘ ehli ḳo çeksün **nān** ḡamı (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 255, Beyit 5). [nān,]

nān-ı ‘id: Bayram ekmeḡi.

Çün döşendi nüh sipihr üzre simât-ı keh-keşân / Mey şafağ encüm nuğul hürşid ü mehdür **nân-ı ʿid** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 39, Beyit 2). [nân-ı ʿid,]

nâ-peydâ: Görünmeyen, belli ve aşîkar olmayan, gizli.

Nâr-ı şevküñle senüñ ben şemʿveş sūzân iken / Dağı **nâ-peydâ** idi kândil-i nūr-ı mâh-ı tâb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 12, Beyit 5). [nâ-peydâ,]

Ço miyân endühını terk it dehân endişesin / Çekme ey dil yok yire pinhân u **nâ-peydâ** gamın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 256, Beyit 4). [nâ-peydâ,]

nâr: Ateş.

Teşne-câna şunmadı bir dem şulu şeftâlusın / Gösterür ayva bu ben maḥzūra ammâ **nâr** leb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 15, Beyit 5). [nâr,]

Gâh ḥande geh ḡazab ey ḡonca laʿlûñ ʿaşıka / Nitekim pervâneye geh nūr olur geh **nâr** şemʿ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 127, Beyit 6). [nâr,]

Ey Raḥîmî yana gör ḥadd-ı firāk-ı yâr ile / İrgürür pervâne-i nūr-ı vişâle **nâr** şemʿ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 128, Beyit 7). [nâr,]

Serv-ḡaddüñ yādına çekdüm elifler sîneme / Lâle-ruḡsâruñ firâkı arturur **nârum** Ḥasan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 268, Beyit 3). [nârum, -um]

nâr: Nar , kınagiller familyasından içinde küçük çekirdekler ve meyve gövdesini oluşturan yüzlerce tanecikten oluşmuş, hafif ekşi ve bazen tatlı tadı olan, ılıman iklimlerde yetişen, bir meyve türü.

Ruḡ-ı yâre nâzar kıl bâğ-ı ʿadni ʿaynuña alma / Ne seyrân ḡayısı ayva hemân ḡaṭṭ şimdi **naruñdur** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 95, Beyit 2). [naruñdur, -uñdur]

nâr it-: Yakmak, ateşe vermek.

Yaḡup eczâmı külli kül idüp nâr-ı firâkuñla / Semenderveş yataḡum ey yüzi gül-nâr **nâr itme** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 278, Beyit 2). [nâr itme, -me]

nâra yan-: Ateşe yanmak.

Yanup pervâneveş dil Mevlevî gibi semâʿ eyler / Senüñ şevküñle ara **nâra yanmış** ara dönmişdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 99, Beyit 4). [nâra yanmış, -mış]

naʿra-i ʿaşk: Aşkın haykırması.

Yüzüm deff şivenüm nâyum fiğân u nâle ʿūdumdur / Pür itdüm **naʿra-i ʿaşkuñla** şimdi bezm-i ʿuşşâkı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 347, Beyit 2). [naʿra-i ʿaşkuñla, -uñla]

nārenci: Turunç renkli.

Öñüñce bir yalın yüzlü siyeh pürçemlü peyki gör / Başında tāt-ı zer **nārenci** geymiş hem kabā meş‘al
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 164, Beyit 5). [nārenci,]

nāreven: Yürüyemeyen.

Yağılsun **nāreven** şimşād u ‘ar‘ar yirlere geçsün / Cihān bāğında tek server-i hoş-reftār sağ olsun
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 245, Beyit 2). [nāreven,]

nār-ı ‘aşk: Aşk ateşi.

La‘lünün keyfiyyetin cām-ı şarābiler bilür / **Nār-ı ‘aşkuñ** süzişin bağır kebābiler bilür (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 89, Beyit 1). [nār-ı ‘aşkuñ, -uñ]

Meclisüñde şevk ile yanup dutuşak şem‘ile / **Nār-ı ‘aşkı** ‘arız-ı gül-nārı söyleşsek birez (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 115, Beyit 5). [nār-ı ‘aşkı, -ı]

Rahîmî **nār-ı ‘aşka** ben delil oldum çerāğumdur / Benüm bu tef-i tābumdan bulupdur rüşenā meş‘al
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 164, Beyit 8). [nār-ı ‘aşka, -a]

Benüm yanup yakılan şem‘ gibi **nār-ı ‘aşkuñla** / Yine her encüminde meclis-ārā eyleyen sensin
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 262, Beyit 2). [nār-ı ‘aşkuñla, -uñla]

nār-ı dil: Gönül ateşi.

Qırmızı kisvet degül çıkdı depemden **nār-ı dil** / Süz-ı şevk-ı ‘aşkdan şāhum ‘alāmetdür baña (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 6, Beyit 3). [nār-ı dil,]

nār-ı firāk: Ayrılık ateşi.

Yağup eczāmı külli kül idüp **nār-ı firākuñla** / Semenderveş yatağum ey yüzi gül-nār nār itme (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 278, Beyit 2). [nār-ı firākuñla, -uñla]

nār-ı fūrkat: Ayrılık ateşi.

Gice sen şem‘a karşı tutuşurken **nār-ı fūrkatde** / Görüp üstüme şevkiyle hemān pervāne dönmişdür
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 94, Beyit 4). [nār-ı fūrkatde, -de]

Yağam rüy-ı zemîni **nār-ı fūrkat** böyle kalursa / Virem garğ-āba tūfān yaşum ile sūy-ı ‘ummānı
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 333, Beyit 6). [nār-ı fūrkat,]

nār-ı ğam: Gam ateşi.

Şişe micmer olsa n’ola meskenüm mişl-i gül-āb / **Nār-ı ğam** başdan çıkarmışdur beni ey gül-‘izār
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 71, Beyit 2). [nār-ı ğam,]

Nār-ı ğam sen şehden ayru lezzetin telh eylemiş / Zerd ü zār olup benüm gibi tırup aġlar şem‘
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 127, Beyit 4). [nār-ı ğam,]

Kendünün yağıyla sızup qorlanur her kûşede / **Nār-ı ğamdan** kimseye ‘acz eylemez izhâr şem‘ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 129, Beyit 2). [nār-ı ğamdan, -dan]

nār-ı ğurbet: Ayrılık ateşi.

Şarābum eşk-i hasret hem-demüm ğam / Kebāb itdi bu bağrum **nār-ı ğurbet** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 23, Beyit 2). [nār-ı ğurbet,]

nār-ı hased: Kiskançlık ateşi.

Dāğ şanma reşk-i rengi sen ruḡ-ı gül-fām için / Qapqara yakmış derünün lālenün **nār-ı hased** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 35, Beyit 3). [nār-ı hased,]

nār-ı hasret: Özlem ateşi.

Ḥāl-i ruḡuñ firākı ile **nār-ı hasretün** / Yakdı Raḡimî sînesine dāğ-ı bî-şümār (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 80, Beyit 5). [nār-ı hasretün, -ün]

nār-ı hecr: Ayrılık ateşi.

Nār-ı hecre yağan beni her şeb / Bir yalın yüzlü yār-ı meh-rûdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 48, Beyit 6). [nār-ı hecre, -e]

Ḥarâretle yanarken **nār-ı hecri** dün gice şem‘a / Yanumca bir yaña pervâne yandı bir yaña meş‘al
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 164, Beyit 4). [nār-ı hecri, -i]

nār-ı intizār: Bekleyiş ateşi.

Sînemi gül gibi şad çāk itdi ḡār-ı intizār / Lāle gibi cisme dāğ urdı bu **nār-ı intizār** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 77, Beyit 1). [nār-ı intizār,]

nār-ı kahr: Kahır ateşi.

Nār-ı kahrıyla kızılbaşuñ revânın yaqdılar / Naḡcûvânın yaqdılar gūyâ ki cānın yaqdılar (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 61, Beyit 1). [nār-ı kahrıyla, -ıyla]

nār-ı maḡabbet: Aşk ateşi.

Ten-i ḡaşākini **nār-ı maḡabbet** ġarḡ-ı nūr eyler / Vefâ bezminde şevkıyla yanar pervānesi ‘aşḡuñ
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 153, Beyit 3). [nār-ı maḡabbet,]

nār-ı şevk: Arzu ateşi.

Nār-ı şevküñle senüñ ben şem‘veş sūzān iken / Dağı nā-peydā idi kandil-i nūr-ı māl-ı tāb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 12, Beyit 5). [nār-ı şevküñle, -üñle]

Şu koyup ocağına her sū yürüdi gāziler / **Nār-ı şevkıyla** serāy-ı dil-sitānın yaqdılar (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 61, Beyit 4). [nār-ı şevkıyla, -ıyla]

Işıklar gibi yanmış ‘āşıkuz biz **nār-ı şevkıyla** / Yağar kandil-i āfākı dil-i sūzānımız vardur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 87, Beyit 5). [nār-ı şevkıyla, -ıyla]

Kandil gibi kapuñā dil bağlamasa ger / Yakmazdı **nār-ı şevkuñı** bu kalb-i āteşin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 240, Beyit 2). [nār-ı şevkuñı, -uñı]

Cem‘üñde şem‘veş tutuşup **nār-ı şevk** ile / Yanmağda bir benüm gibi pervāne olmaya (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 297, Beyit 2). [nār-ı şevk,]

nārvenveş: Kara ağaç gibi.

Şalınma **nārvenveş** itme tenhā bezm-i kuhsārı / Ruḥuñā lāle kan düşmen lebüñe mey kıızıl yağı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 311, Beyit 4). [nārvenveş,]

nārveş: Ateş gibi.

Şevk-ı gayra **nārveş** māyil degül ey serv-ḳadd / Toğrulukla dergehüñde oldı hıdmetkār şem‘ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 127, Beyit 2). [nārveş,]

Pür-ḥarāretdür Raḥîmîñ zebānı **nārveş** / Hālet-i sūz u güdāz ile ider eş‘ār şem‘ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 129, Beyit 7). [nārveş,]

Baḥā ‘unnāb-ı la‘linsüz ne cānum kayısı ayva / Doyamam **nārveş** ben kāse-i hicrāna ey vişne (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 282, Beyit 6). [nārveş,]

Nārveş ser-keşlenürmişsin hevādār olana / Ğaybdur çıksa cihān gözden bu dem çok şu gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 314, Beyit 4). [nārveş,]

nāşih-ı ecel: Ölümü nasihat eden.

Ey **nāşih-ı ecel** gel minber saña serümdür / Bu üstüñ‘āñ-ı sīnem oldukça nerdübānuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 157, Beyit 3). [nāşih-ı ecel,]

naşib: Kısmete düşen şey, pay, hisse.

Ger nişāb-ı ḥūn-ı luṭfuñdan **naşibüm** yoğ ise / Bāri tek ḳahruñla añ bu dağı ni‘metdür baḥā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 6, Beyit 2). [naşibüm, -üm]

Raḥîmî bağ-ı ‘ālemda **naşibüñ** bildüm ayvadur / Anuñçün reng-i ruḥsāruñ bu gün līmūna beñzetdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 198, Beyit 5). [naşibüñ, -üñ]

Sikender gibi şalsun şıyt-ı ‘adlũñ gũş-ı gerdũna / **Naşībũñ** Hızrveş dünyāda ‘ömr-i cāvidān olsun
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 259, Beyit 4). [naşībũñ, -ũñ]

naşīb it-: Nasip etmek, kismet etmek.

Kulluğını kapuñuñ Hakk hāyına **itmez naşīb** / Bu haķīkat destgāhıdır şadāķat-ḥānedür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 92, Beyit 2). [naşīb itmez, -mez]

naşīb ol-: Kismet olmak; payına düşmek.

Ne ğavġāsında ne şulḥındayum şāhum velī dehrũñ / **Naşīb olmadı** bir tenhā maḥal hengāmeden ğayrı
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 325, Beyit 2). [naşīb olmadı, -madı]

naşīb-i düşmenān ol-: Düşmanların nasibi olmak.

Vücūd-ı nāzūkũñde şıḥḥat ü emn ü emān olsun / Marîz u renc ü bīmārı **naşīb-i düşmenān olsun**
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 259, Beyit 1). [naşīb-i düşmenān olsun, -sun]

nāsūt: İnsanlık, insanlık âlemi.

‘Ālem-i lāhũtdan **nāsūta** kim başdum ḳadem / Cān u dil ‘aşķuñla ol demden berü hem-ḥānedür
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 41, Beyit 6). [nāsūta, -a]

nāşî: İleri gelen kimse.

Maḥbûb ile Raḥîmî şarāb-ı nihānı gör / **Nāşînuñ** ehl-i ‘aşķa be-ġāyet yasaġı var (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 93, Beyit 9). [nāşînuñ, -nuñ]

naṭ‘-ı devlet: Devlet örtüsü.

Naṭ‘-ı devletde olan bir la‘l ile baydaķ sürer / Bir ata mat olur ey ferzāne ḥavf-i şāh yok (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 144, Beyit 3). [naṭ‘-ı devletde, -de]

naṭ‘-ı ḥüsn: Güzellik sofrası.

Anuñ içün ruḥ sürer şāhum Raḥîmî kapuña / **Naṭ‘-ı ḥüsnũñde** vefā şaṭrancınuñ leclācıdır (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 59, Beyit 7). [naṭ‘-ı ḥüsnũñde, -ũñde]

naṭ‘-ı şitā: Kış örtüsü.

Naṭ‘-ı şitāda ruḥ sürer idũñ piyādevār / Māt olur ol şehā ḳonacaķ ḥāne olmaya (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 297, Beyit 7). [naṭ‘-ı şitāda, -da]

nā-tüvāñ: Zayıf, güçsüz, çaresiz.

Mükedder yok zemānuñda meger destār-ı āşüfte / Perişān dil bulunmaz kimse illā **nā-tüvāñ** şorguc
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 25, Beyit 5). [nā-tüvāñ,]

Yolumda sāyeveş hāk ol dimişsin / Raḥîmî **nā-tüvān** mūr emre me'mūr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 42, Beyit 7). [nā-tüvān,]

Şehā ok ḳaddüñüñ hecriyle bir ḳaddi kemānum ben / Baña ṭoğrı nazar ḳıl egri baḳma **nā-tüvānum** ben
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 234, Beyit 1). [nā-tüvānum, -um]

Ḥayāl-i çeşm-i şād u dāl-i zülfüñ iftirākından / Şikeste beste şād endüh-ı ḡamla **nā-tüvān** ebrü (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 270, Beyit 8). [nā-tüvān,]

Hemān 'ālemde sen şağ ol benüm devletlü sulṭānum / Raḥîmî ḡam degül ölse ya olsa **nā-tüvān** ḥasta
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 305, Beyit 7). [nā-tüvān,]

nā-tüvān it-: Güçsüz bırakmak.

İşitdüm kim ḥabîbüñ 'aşḳ okı ḳaddin kemān itmiş / Vücüdın çeşm-i fettānı gibi ḥoş **nā-tüvān** itmiş
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 124, Beyit 1). [nā-tüvān itmiş, -miş]

nā-tüvān ḳal-: Zayıf, kuvvetsiz kalmak.

Bulupdur ey yüzi gül her kesi maḳşüdi büstānın / Ḳapuñda bî-merām ancaḳ Raḥîmî **nā-tüvān** ḳalmış
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 126, Beyit 7). [nā-tüvān ḳalmış, -mış]

nāvek-i āh: Ah oku.

Şafaḳ şanmañ görinen zaḥm urupdur **nāvek-i āhum** / Ğazāl-i çerḥ ey ebrü kemān oklu şikārumdur
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 74, Beyit 2). [nāvek-i āhum, -um]

nāy: Kamıştan yapılmış bir arşın uzunluğunda nefesli çalgı, ney.

Fāriğ olduk **nāy** u nūşından bu bezm-i 'ālemüñ / 'Ālem-i ḡurbetde bulduk yār-ḡār-ı evliyā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 9, Beyit 8). [nāy,]

Kim bilürdi bu delük sînem fiğānın n'eydügin / Bu maḳāmı āh ger bildürmese **nāy** u rebāb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 12, Beyit 3). [nāy,]

Ey Raḥîmî **nāy** u nūşından bu bezmüñ fāriğuz / Āhveş ammā dem olur bir hevādār isterüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 107, Beyit 7). [nāy,]

Bir fenā ābdāliyam ben tekyegāh-ı 'aşḳuñuñ / Nāle vü feryāddan **nāy** u rebābum var benüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 192, Beyit 6). [nāy,]

Daḥi bilmezdi **nāyuñ** n'eydügin 'uşşāḳ ey sākī / Maḥabbet meclisinde nāle ḳılmış bî-nevāyam ben
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 238, Beyit 6). [nāyuñ, -uñ]

Şerār-ı sūz-ı şevkūmden semā pür-necm olur her şeb / Ruḥuñ mihriyle sīnem içre deff ü **nāya** ‘aşk olsun
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 248, Beyit 3). [nāya, -a]

Düşmenlerüñüñ ura donanması karaya / Pür-nāle ḳodı **nāy** ile zindāna şalınsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 254, Beyit 6). [nāy,]

Niçe bir ey gonca-leb ḥār ola yirüm gül gibi / Neye dek nālān olam geh **nāy** u geh bülbül gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 334, Beyit 1). [nāy,]

Yüzüm deff şivenüm **nāyum** fiğān u nāle ‘ūdumdur / Pür itdüm na‘ra-i ‘aşḳuñla şimdi bezm-i ‘uşşākı
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 347, Beyit 2). [nāyum, -um]

nā-yāb: Bulunmaz, nadir.

Şordum dehenüñ gevheri bî-ḳıymet ü **nā-yāb** / Biñ cān virelüm yok dime ammā degerinden (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 228, Beyit 2). [nā-yāb,]

nāz: İşve, cılve.

Rāst her gün ben du‘acıñam senüñ pencgāhda / Büselikden degsin ey şeh **nāz** ḳo nevbet baña (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 4, Beyit 7). [nāz,]

Şoḳunsa her ḳaçan **nāziyla** ol serv-i revān şorguc / İrüp teb tāb-ı ḥayretten olur lerzān hemān şorguc
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 25, Beyit 1). [nāziyla, -ıyla]

Ol nihāl-i tāzenüñ iğmāz u **nāz** u şivesin / Şimdi bildüm rāstî ben sāyesinden ‘ār ider (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 78, Beyit 3). [nāz,]

Şeh **nāza** başlıyaldan feryād u āh-ı ‘uşşāk / Toldurdu her maḳāmı şavt-ı nevā-yı nev-rüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 108, Beyit 4). [nāza, -a]

Büselikde ideli ‘uşşāka ol şehnāz **nāz** / Her maḳāmı tutasın çeng nağme-i āvāz **nāz** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 109, Beyit 1). [nāz,]

Durmaz oynar yüregüm çār pāre itdi cānumı / Gāh şive geh tegāfül geh ḡazab geh **nāz nāz** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 109, Beyit 2). [nāz,]

Sāza ḥod muḥkem yasağ itdi şeh-i ‘ālî-maḳām / Ney idüñ beñzüm gibi ey şeh çalınsa sāz **nāz** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 109, Beyit 3). [nāz,]

Rāst uyduñsa ger ol servüñ hevā-yı ‘aşḳına / Ey Raḥîmî gel maḳāmuñ gözle ol dem-sāz **nāz** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 109, Beyit 5). [nāz,]

Yiter sür şeh-süvārum üstüme **nāz** u cefā raḥşın / Günüdür ayalandur zerre kim mihr ü vefā raḥşın
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 235, Beyit 1). [nāz,]

Muntazırdur göz açup nergis ayaḡuñ tozına / Gel görin biñ **nāz** ile ey çeşm-i fettānum yine (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 296, Beyit 4). [nāz,]

nāz eyle-: Nazlanmak.

Sen kaçan **nāz eyler** iseñ baş u cān oynar gönül / Cāna kılmaz öyle ser-bāzuñdur ol cān-bāz nāz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 109, Beyit 4). [nāz eyler, -r]

nāz it-: Nazlanmak, cilve yapmak.

Büselikte **ideli** ‘uşşāka ol şeh nāz / Her maqāmı tutasın çeng nağme-i āvāz nāz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 109, Beyit 1). [nāz ideli, -eli]

Büselik ‘arz iderek ‘uşşāka ol şeh **nāz ider** / Nālemüzden rāst bildi ki maqāmāt ehliyüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 111, Beyit 6). [nāz ider, -er]

‘Aşîka yüz dürlü biñ **nāz itdügüñ** gerçek ola / Bir de mā’ilsin cefāya bu da bir süy-ı hılāf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 131, Beyit 4). [nāz itdügüñ, -dügüñ]

Ey lebi ‘İsā baña karşı ne hoş **nāz idesin** / Cevr ile öldüresin cān ile bīmāruñ olam (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 206, Beyit 4). [nāz idesin, -esin]

nāz kıl-: Nazlanmak.

Sen kaçan nāz eyler iseñ baş u cān oynar gönül / Cāna **kılmaz** öyle ser-bāzuñdur ol cān-bāz **nāz** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 109, Beyit 4). [nāz kılmaz, -maz]

nāza başla-: Naz etmeye başlamak.

‘Uşşāk-ı bî-nevāya o şeh **nāza başladı** / Toldurdı her maqāmı yine āh n’eyleyin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 258, Beyit 6). [nāza başladı, -dı]

nazar: Bakış, göz.

Yār didi gayrdan kaç it **nazar** dîdem be-çeşm / Didi kıl çehreñ kapumda hāk-i der dîdem be-çeşm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 185, Beyit 1). [nazar,]

Devr-i zemāne bākî degüldür dem idegör / Bādî **naẓarda** bāda virür tahtgāh-ı Cem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 216, Beyit 4). [naẓarda, -da]

Yā Rab nazar-dîdeden ol yāre ne zarr var / Nem gördi yaşum gibi bıraktı **naẓarından** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 228, Beyit 4). [naẓarından, -ından]

Naẓardan dūr idüp ol pîri lûtf it şermsār itme / Raḥimî pür-ḥaṭā bendeñdür ey şāh-ı ‘aṭā-baḥşum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 278, Beyit 7). [naẓardan, -dan]

Ḥüsn-i kabûl-i yār ile maqşûd-ı dil hemān / Dūr olma ey Raḥimî **naẓardan** nazargehi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 351, Beyit 5). [naẓardan, -dan]

nazar eyle-: Bakmak.

Raḥm ile şāfi **nazar eyle** Raḥimî bendeñe / Taḥ‘ınuñ mir’atıdır anuñ medār-ı evliyā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 9, Beyit 11). [nazar eyle,]

Luṭfiyla kaçan ben kula ol şeh **naẓar eyler** / Bir müflis iken pâdişehi tâcver eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 60, Beyit 1). [naẓar eyler, -r]

naẓar it-: Bakmak.

Şâhum **naẓar it** luṭf-ı Raḥîmîyi ziyâd it / Ol şâ'ir-i nâzûkde bu tarz-ı Ḥaseni gör (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 52, Beyit 5). [naẓar it,]

Melâmet ehline her kim **iderse** ḥor **naẓar** / Biz aña 'aşk u ne meşk ü ne ḥod selâm idelüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 180, Beyit 4). [naẓar iderse, -erse]

Bu ben âşüfte-dile ey şeh-i 'âli **naẓar it** / Zülfüñüñ zulmi ile ḥâl-i perîşânem ben (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 225, Beyit 4). [naẓar it,]

Heves-i küyuñ ile bâğ-ı cinândan geçdüm / **Naẓar it** 'âşık-ı didâra Meḥemmed Çelebi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 348, Beyit 3). [naẓar it,]

naẓar kıl-: Bakmak.

Göz ü gönüm oldılar seyyâh-ı baḥr ü ber-i ğam / Âşinâ **kılmaz naẓar** mümkün midür ol yâr aña (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 8, Beyit 2). [naẓar kılmaz, -maz]

Ḳo mâzî ğuşşasın efkâr-ı istikbâli terk eyle / **Naẓar kıl** ḥâlüne gör ḥâliyâ kesb eyle bir ḥâlet (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 21, Beyit 4). [naẓar kıl,]

Göz ucıyla bir **naẓar kıl** gözle ben dil-ḥastayı / Mucib-i şîḥat olur kılsa kaçan bîmâr seyr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 54, Beyit 5). [naẓar kıl,]

Âşinâyâne Raḥîmiye **naẓar kıl** dostum / Şâyed ol kem-kaṭrenüñ bir dem yaşı deryâ olur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 63, Beyit 5). [naẓar kıl,]

Ruḥ-ı yâre **naẓar kıl** bâğ-ı 'adni 'aynuña alma / Ne seyrân kayısı ayva hemân ḥaṭṭ şimdi naruñdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 95, Beyit 2). [naẓar kıl,]

Ḥüsni yâra **kıl naẓar** mihr itme 'âlem mihrine / Dimezem mâhum saña var bir ṭolingın aya bak (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 137, Beyit 2). [naẓar kıl,]

'Ayn-ı idrâkiyle gel mir'ât-ı dehre **kıl naẓar** / Vech-i ma'nâ gösterür her şüret-i eşyâya bak (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 137, Beyit 3). [naẓar kıl,]

Ey Raḥîmî seyr-i şubḥ-ı 'id-i adḥâ eyleme / Gün yüzüme didi **kıl** rüşen **naẓar** didem be-çeşm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 185, Beyit 7). [naẓar kıl,]

Raḳîbüñ rağmına ey çeşm-i nergis / **Naẓar kıl** mestünüm geh gâh didüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 189, Beyit 6). [naẓar kıl,]

Şehâ ok ḳaddüñüñ hecriyle bir ḳaddi kemānum ben / Baña ṭoğrı **naẓar kıl** egri bakma nâ-tüvānum ben (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 234, Beyit 1). [naẓar kıl,]

Göz midür ol ki gayrıya bir dem **naẓar kıla** / Dil midür ol ki ḥüsünüñ ḥayrānuñ olmaya (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 301, Beyit 3). [naẓar kıla, -a]

nazar şal-: Nazar etmek; bakmak.

Beni koyup **nazar şalma** rakıbe rāzıyam öldür / Seniñ kurbānuñ olayum meded ey gamze-i dil-cū
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 272, Beyit 5). [nazar şalma, -ma]

nazardan devr it-: Bakışını çevirmek.

Nazardan degme bir ednānuñ ilķasıyla **devr itme** / Seni gördi gözini açdı ey ‘ālî-nazar şāhin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 244, Beyit 5). [nazardan devr itme, -me]

nazar-dîde: Bakan göz.

Yâ Rab **nazar-dîdeden** ol yâre ne zarr var / Nem gördi yaşum gibi bıraķdı nazarından (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 228, Beyit 4). [nazar-dîdeden, -den]

nazargeh: Manzara.

Ĥüsn-i ķabûl-i yâr ile maķşûd-ı dil hemân / Dür olma ey Raĥimî nazardan **nazargehi** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 351, Beyit 5). [nazargehi, -i]

nâz-ı ‘âr: Utanma nazi.

Perde-i nāmûsı çokdan çāk iderdük goncaveş / Biz maķâm-ı ‘aşkuñ ey şeh **nâz-ı ‘ârın** gözlerüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 113, Beyit 4). [nâz-ı ‘ârın, -ın]

nâzır: Nazar eden, bakan.

Gözüm nergis gibi **nâzır** izüñe / Yüzüñ gül gibi lâkin ĥāra manzûr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 42, Beyit 3). [nâzır,]

nâzır ol-: Bakmak, nazar etmek.

Ĥikmetine **nâzır ol** ol ĥâkim-i pür-ĥikmetüñ / Yuĥyi ba‘de’l-mevti gör fe’nzur ilā âsâr a baķ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 143, Beyit 2). [nâzır ol,]

Ruĥuñ mir’âtını koyup **olanlar** gayrıya **nâzır** / Gözüne gire hûn-âşâm-ı ĥançer gibi müjgānı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 335, Beyit 3). [nâzır olanlar, -anlar]

nâzır: Eş, benzer.

Bir şanemde şüretâ naķşuñ **nażırin** görmedüm / Gerçi kıldum deyr-i dünyāda der ü divārı seyr
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 55, Beyit 3). [nażırin, -in]

Şem‘isin her cem‘üñ ey meh mihr-i dehr-ārā gibi / Yüze gülmekde **nażırüñ** yok gül-i ra‘nā gibi
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 323, Beyit 1). [nażırüñ, -üñ]

nāzūk: Güzel, zarif, narin.

Rahîmî şanma ṯalî' oldı çerh üzre hilâl-i 'îd / O mâhuñ kaşı fikriyle olan **nāzūk** hayālünüdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 97, Beyit 7). [nāzūk,]

Cānā laţîf ü **nāzūk** vaşf-ı leb ü dehānuñ / Fikr-i daķîķ ü bārik ser-rişte-i miyānuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 155, Beyit 1). [nāzūk,]

Hey āfet **nāzūküñ** oranı yok mı / Cefā vü cevruñüñ pâyânı yok mı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 339, Beyit 1). [nāzūküñ, -üñ]

nāzūk-beden: Nazik vücutlu, zarif bedenli.

Dāğlar yaķdı dile bir lāle-ruķ **nāzūk-beden** / Başumı cū eyledi bir serv-i hoş-reftār hem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 209, Beyit 5). [nāzūk-beden,]

nāzūk-nihāl: Zarif fidan.

Görelî kadd-i bülendüñ müntehādur himmeti / Sidrede ṯübāya baş egmez dil ey **nāzūk-nihāl** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 178, Beyit 3). [nāzūk-nihāl,]

nāzūk-ţabî'at: Zarif mizaç.

Lebin öpmekde āl it ter düşer **nāzūk-ţabî'atdur** / Şaķın reng almasun ol ğonca-leb mestāne ey vişne (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 282, Beyit 5). [nāzūk-ţabî'atdur, -dur]

ne:

1.Nasıl.

Nür-ı nār-ı aşķdan bir lem'ā taḥşil eyleyen / Yanmağa pervāne olur bilmez ol pervā **nedür** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 92, Beyit 3). [nedür, -dür]

Firāķa düşmeyen bilmez **nedür** keyfiyyet-i ḥālüm / Benüm esrāruma vāķıf olan ḥayrāna dönmişdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 94, Beyit 2). [nedür, -dür]

Göñlüñ āyînesini şāf it ruķ-ı dildāra baķ / Gör **ne** şüret gösterür ol mażhar-ı envāra baķ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 139, Beyit 1). [ne,]

Gör ğubār-ı ḥaţţ-ı la'lüñle **ne** keyfiyyetde ben / Ḥālüme raḥm it beni ḥayrān iden esrāra baķ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 143, Beyit 4). [ne,]

Geh ağladur beni ğāh iñledür bu āh meded / **Ne** demlere ķodı n'eyler bu rüzğārı görüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 148, Beyit 2). [ne,]

Bir dem içre gör **ne** demler zāhir eyler rüzğār / Dem bu demdür bu demi hoş gör ğamı deryāya şal (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 166, Beyit 4). [ne,]

Oh **ne** haṭṭ itdüm nişân-ı zaḥm-ı tîrûnden yanar / Ey kaşı yâ şanki cân bâğında dîkdûn bir nihâl
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 172, Beyit 4). [ne,]

Vâkı‘amda dün gice Ferhâdî gördüm ḥâletüm / Râh-ı ‘aşk içre didi ḥâlûn **ne** ey hem-şan‘atum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 207, Beyit 1). [ne,]

Ġubâr-ı haṭṭ-ı ruḥsârûnla ḥayrân olmayan bilmez / Bu gün esrâr-ı ‘aşkıyla **nedür** keyfiyyet-i ‘âlem
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 213, Beyit 2). [nedür, -dür]

Gül gül itmiş ruḥını tâb-ı şarâb-ı gül-fâm / Didi gögsin açuban gör **ne** gülistânem ben (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 225, Beyit 3). [ne,]

Ol meh-liḳayı gör baña **ne** işler işledi / Dönderdi yüzini beni âvâre eyledi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 316, Beyit 2). [ne,]

Bilmezem ol ruḥı alum baña **ne** âl itdi / Kamlu yaşumla şarı çihremi hep al itdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 322, Beyit 1). [ne,]

İnkâr idenûn ḥâli **nedür** mes’ele ma’lûm / İkrâr iden İslâma vü imâna irişdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 336, Beyit 7). [nedür, -dür]

Meh-cemâlûne **ne** nokşân irişür ey yüzi gül / Şem’ves bir gice olsañ baña mihmân Çelebi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 338, Beyit 4). [ne,]

Nesîmâsâ güzër kıl ey göñül bu bezm-i ‘âlemdе / Nedîminden nedâmet her demindür bir **ne** dem ḳaldı
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 343, Beyit 2). [ne,]

2. Önüne geldiği kelimeyi olumsuzlar.

Vücûdum bir seḥâvet kesb idüpdür za‘f-ı fûrḳatle / Ḥarâret ḡâlib olup cânda **ne** tâb u tüvân ḳalmış
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 126, Beyit 4). [ne,]

Âh kim gitdi elümden dil **ne** dil dildâr hem / Sîne dâğ-ı ḥasret ile ḥasta vü efgâr hem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 209, Beyit 1). [ne,]

Baña ‘unnâb-ı la‘linsüz **ne** cânım ḳayısı ayva / Doyamam nârves ben kâse-i hicrâna ey vişne (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 282, Beyit 6). [ne,]

Aşlâ **ne** ḡam çeker aşılân dâr-ı zülfûne / Taşdan yire başar mı feraḥdan ayacıḡı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 313, Beyit 3). [ne,]

3. Hangi.

Şu bâṭın kim müberrâ olmadı jeng-i ‘alâyıḳdan / **Ne** ma‘nâ zâhir itdi aña bir âyîne-i şüret (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 21, Beyit 3). [ne,]

Ne dil kim meyl-i ‘azm-i kūyuñ itmez ey hümâ-ṭal‘at / Ve ger ṭāvûs-ı ḳudsî olsa ol bî-bâl ü per yegdür
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 83, Beyit 2). [ne,]

Ruḥ-ı yâre nazar kıl bâğ-ı ‘adni ‘aynuña alma / **Ne** seyrân ḳayısı ayva hemân haṭṭ şimdi naruñdur
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 95, Beyit 2). [ne,]

Esrār-ı la'l-i yārdan baña haber şoran sefih / Ne denk ü hayrānem nedür bu 'akl u cān **ne** yirdedür
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 101, Beyit 3). [ne,]

Şâf kıl cān gözgüsün şüfi ruh-ı zibāya bak / Gör **ne** şekl izhār ider ol şüret-i ma'nāya bak (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 137, Beyit 1). [ne,]

Şafā-yı tavf-ı Hicāz u hevā-yı Sa'y semā' / **Ne** yol maḳām-ı ḳabûle varursa varı görüñ (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 148, Beyit 6). [ne,]

Nice deryā-yı kudret ḳaṭresidür bilmezem yā Rab / **Ne** ḥikmet mevcinüñ seyl-āb-ı bî-pāyānidur göñlüm
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 202, Beyit 6). [ne,]

Yā Rab nazar-dîdeden ol yāre **ne** zarr var / Nem gördi yaşum gibi bıraḳdı nazarından (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 228, Beyit 4). [ne,]

Ḳabûl-i derd-i 'aşḳ-ı yār ḥazḳ itmez müdāvādan / **Ne** derdüñ var ṭabībüm sen yüri dermānı bilmezsın
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 229, Beyit 4). [ne,]

Hemān dem cān virür kim keşf-i esrār itse la'lünden / **Ne** keyfiyyetdedür sen bu dil-i hayrānı bilmezsın
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 229, Beyit 5). [ne,]

Dirîgā maḥremüm yok ḡuşṣa vü hicrāndan ḡayrı / **Ne** bir kes hem-nefes olur baña eḡḡāndan ḡayrı
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 344, Beyit 1). [ne,]

Añladum göyneklerüñ bildüm **ne** şehden sen cüdā / 'Ālem içre şem'-i bezm-ārāya beñzetdüm seni
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 346, Beyit 3). [ne,]

Ne vechiyle cihān mānisi yazsun şekl-i maṭbū'üñ / Nigārā çin-i zülfüñ nesh idüpdür naḳş-ı Erjengi
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 352, Beyit 3). [ne,]

4.Ne kadar.

Temāşā-yı ruḥuñ hem 'id-i Ferruḥ / **Ne** rüşen rüz olur nūr'alā nūr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 42, Beyit
4). [ne,]

Şalınur ol boyı servüm yine ra'nālîḡı var / Gül gibi ḡanc ider ol ḡonca **ne** zibālîḡı var (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 46, Beyit 1). [ne, -er]

Esrār-ı la'l-i yārdan baña haber şoran sefih / **Ne** denk ü hayrānem nedür bu 'akl u cān ne yirdedür
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 101, Beyit 3). [ne,]

Ne ḳanlar yutduḡın her dem Raḥîmî dest-i hicrāndan / Anı sāḡar gibi baḡrı ṭolu ḳan olmayan bilmez
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 117, Beyit 7). [ne,]

Ne hoşdur rüzḡār ola muvāfiḳ ey şeh-i 'ādil / Ḳapuñdan cānibe 'azm eyleyem ben 'āşık-ı bî-dil (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 176, Beyit 1). [ne,]

Elif ḳaddüñ ile lām zülf ü hem mîm-i dehānuñçün / Reh-i hecründe ancaḳ ben bilürüm **ne** elem çekdüm
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 186, Beyit 3). [ne,]

Ḳul degül yoluñda ḥāk olmaz dimiş düşmen beni / Ben de bu yolda **ne** tozlar ḳoparam seyr eyle sen
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 236, Beyit 5). [ne,]

Vücūdum dürrinüñ şarrāf-ı 'ālem kıymetin bilmez / Cihānuñ cevherin virseñ behā **ne** bî-beḡāyam ben
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 238, Beyit 2). [ne,]

5.Hangi şey.

Cigerde h n-ı hasret gözde eşk-i  am işigünde / Bilinmedük dağı **nem**  aldı ger ma fı v  ger peyd 
(Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 1, Beyit 5). [nem, -m]

Fehm olunmazdı fem n keyfi **nedür** hayr n id k / Ey Ra  m  olmasa ger k  if-i esr r leb (Kütahyalı
Rah m  D v n , Gazel 15, Beyit 7). [nedür, -d r]

Ey  acı z lmet **nedür** la l nde  a   şordum didi / Hızr-ı  o -demdür del l-i  e me-i  b-ı  ay t (Kütahyalı
Rah m  D v n , Gazel 20, Beyit 3). [nedür, -d r]

Pertev-i mihr n le ma v itdüm v c dum  eb-nemin / Arada **nem**  aldı senden ğayrı ey   r  id- ad
(Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 40, Beyit 5). [nem, -m]

Bilmezem ba a **ne**  atdu  kim beh s n almadu  /  ulu am ne cev  idersin ey felek c n ne  avr
(Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 66, Beyit 4). [ne,]

Esr r-ı la l-i y rdan ba a  aber  oran sefi  / Ne denk   hayr nem **nedür** bu  akl u c n ne yirdedür
(Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 101, Beyit 3). [nedür, -d r]

Senden  zge dağı **nem** var diyü her  u ol şu / Var gözi ya ı gibi ma dem ne  ıldı ni  r (Kütahyalı Rah m 
D v n , Gazel 102, Beyit 2). [nem, -m]

Dili yok ney ne söyler n li  mden / **Ne**  alar na mem n yanınca hem  eng (Kütahyalı Rah m  D v n ,
Gazel 149, Beyit 4). [ne,]

C n idi borcumuz leb ne eyledük ed  /  amze n sebep **ne** vire eline  av len n (Kütahyalı Rah m  D v n ,
Gazel 152, Beyit 3). [ne,]

Ne yazmış  af a-i e c ra g r kim   me-i  udret / Seba  al b b-ı  ikmetd r  aceb d v n mı  bildüm
(Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 199, Beyit 4). [ne,]

 ama du  ba amadu  göricek gün yüzin ol m hu  / **Neme** yararsın ey d de senün her dem nem n
gördüm (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 218, Beyit 5). [neme, -e]

Gözüm ya ı gibi ben aradan  ı d m dağı **nem** var /  ay l n c na    u  bu dil-i  am-   ara  ab urdum
(Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 221, Beyit 6). [nem, -m]

Ben ged  a   sit nu ndur  eh  me v  bu gün / Ger  urur ger  urmas n **nemdür** benüm d ny  bu gün
(Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 227, Beyit 1). [nemdür, -md r]

Pertev-i mihr n le ma v itdüm v c dum  eb-nemin / Dağı **nem** var yanuma sa y eylerem arada ben
(Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 236, Beyit 3). [nem, -m]

   u  hev s  ile geh ağlar geh işlerin / **Nem** var benüm e er senün ortada ben **neyin** (Kütahyalı Rah m 
D v n , Gazel 258, Beyit 4). [nem, -m; neyin, -yin]

Bilür hep m -cer -y  e  mi yok bilmed n kimse / Benüm **nem** var yaşum her dilde dery  eyleyen
sensin (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 262, Beyit 5). [nem, -m]

Elif- add mi l m it cev  ile ey m m-fem amm  / **Ne**  ılsa  r  ıyam çekdürme a d dan elem bir gün
(Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 264, Beyit 3). [ne,]

   il itdüm za m-ı t   n c n u ser terk eyleyüp / ıarc idüp **nem** var ise c n   azand m  b-r  (Kütahyalı
Rah m  D v n , Gazel 275, Beyit 4). [nem, -m]

Oldum şarāb-ı ‘aşkuñ ile ben müdām mest / **Nem** var cihānda ger mey ü mey-ḥāne olmaya (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 297, Beyit 3). [nem, -m]

Cāndan öze yolına **nem** var Raḥîmî beḫ için / Hem revān eyle buluşdur çeşm-i giryān bāgını (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 317, Beyit 5). [nem, -m]

Neme yarardı yaşum yanmadı yanumda bu dem / Getürdi dergehüñe ben giyā-yı ‘ummānı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 326, Beyit 3). [neme, -me]

Ẓuhūr-ı ṭab‘-ı şerîfüñ güherlerin gördi / Raḥîmî bildi **nedür** mukteżā-yı ‘ummānı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 326, Beyit 7). [nedür, -dür]

Ruḥuñsuz almam ey meh zerreye ḥürşîd-i raḥşānı / Yire geçsün **neme** yarar lebiñsüz āb-ı ḥayvānı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 335, Beyit 1). [neme, -me]

Derūn-ı sînede ḥūn-ı ciger çeşmümde āb-ı ḡam / Bilinmedük **nem** ola bāṭın u zāhirde **nem** ḳaldı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 343, Beyit 3). [nem,]

6.Niçin.

Bilmezem baña ne şatduñ kim behāsın almaduñ / Ḳuluñam **ne** cevır idersin ey felek cānāne ṭavr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 66, Beyit 4). [ne,]

Āşinādur gerçi kim ol dil-ber-i ḥaşmet-nüvāz / Ara yirde dostlar bilmem **nedür** bu yadlıḳ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 141, Beyit 4). [nedür, -dür]

7.Nerede.

Dil-i maḥzūnı şanma itdi ‘azm-i kūy ol ḡamlı / Ḳarārı yok **nedür** kūyuñdan āḫir kūy ol ḡamlı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 332, Beyit 1). [nedür, -dür]

ne bābumdur: (başvuracağım, medet umacağım) kapım deḡill.

Be-ḥaḳḳ-ı nūr-ı fettāḫı cemālūñ feth-i bābumdur / Kapuñı ḳoyuban ḡayra benüm varmaḳ **ne bābumdur** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 69, Beyit 1). [ne bābumdur, -umdur]

ne bilsün: Nereden bilsin. || Bilmez.

Ne bilür āh-ı derūnum eşerin ehl-i hevā / Reviş-i āh yine hem-nefesi āh bilür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 47, Beyit 5). [ne bilür,]

Şurāḫi gibi ser-keşler **ne bilsün** derd ü derdümünden / Ayaklarda ḳalup cür‘a gibi ḥ‘ār olmayan bilmez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 116, Beyit 2). [ne bilsün,]

Zaḥm-ı seng-i fūrḳatūñ benden su‘āl it ḡayrı ḳo / Ser-güzeştümünden **ne bilsün** başına ṭokınmayan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 236, Beyit 4). [ne bilsün,]

Ḥastanuñ ḫālin **ne bilsün** şaḡlar göñlüm benüm / Ol sebepden nergis-i bīmāruñ eyler ārzū (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 273, Beyit 4). [ne bilsün,]

Gel irāğ olma gözümden benüm ey dürr-i yetim / **Ne bilür** kadrünü her cāhil ü nā-dān Çelebi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 338, Beyit 2). [ne bilür,]

ne ğam: Gam değil! Üzülmemek gerek.

Gül gibi pākîze dāmensin sen ey Yūsuf-liķā / Dest-i nā-ħaķdan **ne ğam** ger çāk ola pîrāhenüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 158, Beyit 3). [ne ğam,]

Ne ğam dîv-i ‘adūdan vāriş-i taht-ı Süleymānsın / Selim ol sen sa‘ādetle Sikender mülket-i ‘ālem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 213, Beyit 4). [ne ğam,]

Ben Raĥîmî pāk-meşreb māsivādan fāriġam / Bir Ĥüseynî-mezhebüm olsa **ne ğam** yārum Ĥasan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 268, Beyit 7). [ne ğam,]

Bülbülüñ nāle vü feryādı hezār olsa **ne ğam** / Gül olur ĥāra muķārin o ğam-ı ġavġāda (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 280, Beyit 6). [ne ğam,]

Ne ğam esse vücūdum yelkeninüñ bādî yapraķdan / Müyesser ola ‘ömr-i Nūĥ tek sen verd-i ra‘nāya (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 289, Beyit 6). [ne ğam,]

ne ĥāşıl: Ne fayda.

Olup dil şu gibi sen serve mā‘il / Velî yok bağ-ı vaşla yol **ne ĥāşıl** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 165, Beyit 1). [ne ĥāşıl,]

ne ĥikmet: Her ne hikmetse, bilinmeyen bir sebepten dolayı, nedense.

Ey Raĥîmî gerçi içdüm çok ĥekîmüñ şerbetin / Cisme şıĥĥat gelmedi bilmem **ne ĥikmetdür** baña (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 6, Beyit 5). [ne ĥikmetdür, -dür]

Ne ĥikmetdür şifā-yı vaşla ķurbiyyet taleb itsem / Şikeste-ĥāl ider fūrķat ki eyler bir zemān ĥasta (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 305, Beyit 6). [ne ĥikmetdür,]

ne ĥoş: Ne hoş, ne güzel.

Ey lebi ‘İsā baña ķarşu **ne ĥoş** nāz idesin / Cevr ile öldüresin cān ile bīmāruñ olam (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 206, Beyit 4). [ne ĥoş,]

ne içün: Niçin.

Ey dil **ne içün** her dem bu zāra neden düşdüñ / Başum gibi ser-gerdān āvāre neden düşdüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 146, Beyit 1). [ne içün,]

ne lāzım: Ne gerek var, ne lüzumu var.

Ĥayāl-i la‘l-i cānānumla mestem sāķiyā şunma / Benem ĥod baña yetmişdür **ne lāzım** bāde-i ĥamrā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 7, Beyit 3). [ne lāzım,]

İtmedüm bülbül gibi ey yüzi gül gülzâr seyr / Baña küyuñ pes **ne lâzım** eyleyem tekrâr seyr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 54, Beyit 1). [ne lâzım,]

Çekme baş âteş gibi hâk ol hevâ-yı ‘aşk ile / Şu gibi didâra ṯalibseñ **ne lâzım** baş ayak (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 140, Beyit 3). [ne lâzım,]

ne mümkün: Mümkün değil.

Yüzüm sürdükce ‘âr itme gubâr-âlûde çihremden / **Ne mümkündür** halâş ola elümden pâk-dâmânûñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 161, Beyit 5). [ne mümkündür, -dür]

Yüzüm döndürmezem ey yüzi ay yüz biñ cefâ kılsañ / **Ne mümkün** şanma senden ey şanem ben usanam bir gün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 264, Beyit 4). [ne mümkün,]

ne ne: Bağlaç olarak ve tekrar edilerek cümlede yer alan aynı değerdeki öğelerin başına getirildiğinde bunları red ve inkâr etmek için kullanılır.

Nesîm-i şubh ile dün göñlümi zülfüne gönderdüm / **Ne** andan bir eser oldu **ne** dilden bir haber peydâ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 2, Beyit 4). [ne ne,]

Mürde-cisme cân virür la‘l u leb-i güftâr-ı yâr / Bu **ne** i‘câz-ı Mesîhâdur **ne** rûh-efzâ olur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 63, Beyit 3). [ne ne,]

Ne dilde şabra ṯâkat **ne** elümde ihtiyârum var / Ten-i bî-câna döndüm şanma kim sensiz qarârum var (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 67, Beyit 1). [ne ne,]

Sen yâri sende kıl taleb şanma ki âhir yirdedür / Senden cüdâ olur mı ol **ne** yirdedür **ne** gökdedür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 101, Beyit 1). [ne ne,]

Güşîşle olmaz tâc u taht ol dâd-ı Hâkdur dâd-ı Hâk / Ol **ne** serîr-i zerededür **ne** serde **ne** efserdedür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 101, Beyit 5). [ne,]

Zâhidâ zerķ u riyânûñ cübbesin çâk itmişüz / Biz **ne** nâmûs özlerüz ‘aşk içre **ne** ‘âr isterüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 107, Beyit 6). [ne ne,]

Melâmet ehline her kim iderse ħor nâzar / Biz aña ‘aşk u **ne** meşķ ü **ne** ħod selâm idelüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 180, Beyit 4). [ne ne,]

Ne cennet isterem **ne** ħûri **ne** enhâradur meylüm / Ki bir dervîş-i şâhib-himmetüm didâradur meylüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 191, Beyit 1). [ne ne ne,]

Ne ħam çek şâm-ı hecr içün **ne** şâd ol rûz-ı vaşl içün / Raħîmî her vişâlûñ âħiri hicrânımış bildüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 199, Beyit 7). [ne ne,]

Ĥayâl ü fikr-i dendân u dehân-ı yâra me’vâdur / **Ne** dürrüñ ma‘denidür gör **ne** cevher kânıdur göñlüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 202, Beyit 4). [ne ne,]

Ne cânâ la‘lûne mestem **ne** göz ü kaşa ħayrânem / Seni cân şûretinde şekl iden naķķâşa ħayrânem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 212, Beyit 1). [ne ne,]

Ser-mest iken Raħîmî şu dem câm-ı ‘aşk ile / Hergiz **ne** câm vardı şâhum **ne** şâh-ı Cem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 215, Beyit 5). [ne ne,]

Bi-ḥamdillāh şehā ben **ne** ḡamuñ **ne** mātemüñ gördüm / Serîr-i sūr-ı devletde cemāl-i ḥurremüñ gördüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 218, Beyit 1). [ne ne,]

Ne ḡavḡāsında **ne** şulḥındayum şāhum velî dehrüñ / Naşîb olmadı bir tenhā maḥal hengāmeden ḡayrı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 325, Beyit 2). [ne ne,]

Vaṭan tıtdı gözüm içre ḥayāl-i laʿl-i dendānuñ / **Ne** cevher maʿdeniyüz gör **ne** dürrüñ kâniyuz şimdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 329, Beyit 2). [ne ne,]

Ne öldürür dil-i bîmārumı ḡamzeñ **ne** sağ eyler / Benüm ḥaḡḡumda cānā ḡopmadı laʿlüñ gibi emli (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 332, Beyit 3). [ne ne,]

Ṭayanma ḥüsn-i bî-bünyāduña ey ḡonca-leb gör kim / **Ne** mirʾāt-ı Sikenderden nişān **ne** cām-ı Cem ḡaldı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 343, Beyit 4). [ne ne,]

Raḡîmî her ḥasîse ihtiyāc ʿarz itme ʿālemde / **Ne** bir ehl-i mürüvvet var **ne** bir kân-ı kerem ḡaldı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 343, Beyit 5). [ne ne,]

ne söyler: Ne söyler, söylediği nedir?

Dili yok ney **ne söyler** nâlişümden / Ne çalar naḡmemüñ yanınca hem çeng (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 149, Beyit 4). [ne söyler,]

ne şübhe: Şüphesiz.

Ḳapuñda bende olduğına ʿālem itmesün minnet / Umûrına mufavvîzdur **ne şübhe** ḥıdmet-i ʿālem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 213, Beyit 5). [ne şübhe,]

ne tañ: Şaşılır mı, tuhaf mı.

Ḥāḡ-i pāyuñ kuḡl-ı ʿayn-ı ḥūr-ı ʿayn olsa **ne tañ** / ʿĀrız-ı pür-tābuñ ile oldu ʿālem ʿayn-tāb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 11, Beyit 2). [ne tañ,]

Raḡîminüñ **ne tañ** tār olsa başına cihān mülki / Benüm ol ey meh ü ḥürşid-i ʿāriz baḡt-ı dūnumdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 85, Beyit 4). [ne tañ,]

ne var: Ne olur, ne çıkar, şaşılır mı.

Dilden ḥayāl-i ḥüsnüñ iderse **ne var** göç / Şehrini ḡoyup itdi niçe şehriyār göç (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 26, Beyit 1). [ne var,]

Perde baḡladı dem-i vaşluñ uşûle göç idüp / Tegnāy olsa **ne var** ḡam-ı maḡām-ı ʿuşşāḡ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 138, Beyit 5). [ne var,]

İʿtibārı şimdiki dehr içre yegdür silminüñ / Sen **ne var** Selmān gibi söylerseñ eşʿār ey ḡöñül (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 171, Beyit 4). [ne var,]

nebāt: Bitki.

Gül gibi her kıanda kıande kıılsa ol ferkıunde zāt / Güldüğü gülzāruñ olur hep nebātāt u **nebāt** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 20, Beyit 1). [nebāt,]

nebātāt: Bitkiler.

Gül gibi her kıanda kıande kıılsa ol ferkıunde zāt / Güldüğü gülzāruñ olur hep **nebātāt** u nebāt (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 20, Beyit 1). [nebātāt,]

nebāt-ı mışr: Mısır bitkisi.

Luţf ile güftāra gel bî-kıymet olsun la‘l ü dür / Lebleriñ depret **nebāt-ı Mışra** kıalmasun revāc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 27, Beyit 3). [nebāt-ı mışra, -a]

nedāmet: Pişmanlık.

Nesîmāsā güzēr kııl ey göñül bu bezm-i ‘ālemdē / Nedîminden **nedāmet** her demindür bir ne dem kıaldı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 343, Beyit 2). [nedāmet,]

neden: Niçin, hangi sebepten.

Görüp la‘lūñı ol hem sen **nedendür** bezl-i cān itmez / Anuñ varsa elinde ihtiyārı var benüm yokdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 98, Beyit 7). [nedendür, -dür]

Ey dil ne içün her dem bu zāra **neden** düşdüñ / Başum gibi ser-gerdān āvāre **neden** düşdüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 146, Beyit 1). [neden,]

Sîneñde dil efsürde göz uyħuda cān mürde / Bir çāresi yok derde bî-çāre **neden** düşdüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 146, Beyit 2). [neden,]

Ten cāme-i varlıkıdan ‘uryān olısar āħir / Gel kıayd-ı kıabādan geç destāra **neden** düşdüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 146, Beyit 3). [neden,]

Her serv-i hevā-baħşı şu gibi olup mā‘il / Her berg-i ħazān gibi yollara **neden** düşdüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 146, Beyit 4). [neden,]

Bu zülf ü ruħ ele bağlandı dil ol ala / Ey zāhid-i şad sāle zünnāra **neden** düşdüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 146, Beyit 5). [neden,]

Bir çeşm-i ħazāl içün bir kıaşı hilāl içün / Dîvāne degülseñ ger tağlara **neden** düşdüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 146, Beyit 6). [neden,]

‘Aşkıyla ezelden ħod kārūñ çü melāmetdür / Nāmūsı Raħîmî kıo bu ‘āra **neden** düşdüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 146, Beyit 7). [neden,]

Ey boyı servi bu ben sāyeden ‘ār itme **neden** / Toğrusı sāye gibi ‘āşık-ı bî-‘āruñ olam (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 206, Beyit 2). [neden,]

Mihr-i yāre ey kıamer sen müşterî olmaķ **neden** / Hep bilür bay u gedā şehir içre bir yoħsulsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 239, Beyit 4). [neden,]

nedim: Arkadaş, dost.

Bezm-i aşkuñda muşāhib şāhidüm gam dil **nedim** / Eşk-i hasret mey yüzüm deff nāle ney bağrum kebāb
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 13, Beyit 3). [nedim,]

Nesîmāsā güzēr kıl ey gönül bu bezm-i âlemde / **Nediminden** nedāmet her demindür bir ne dem kaldı
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 343, Beyit 2). [nediminden, -inden]

nef u zar: Kâr ve zarar.

Çatı it ta'alluk riştesin mikrāz-ı harf-i lā ile / Peyvend-i illāya iriş gör **nef u zar** kimlerdedür (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 101, Beyit 4). [nef u zar,]

nefes: Soluk.

Bir **nefes** kaldı hemān ancak hayātumdan eğer / Derd ile sînem delüp ney gibi zār itdün beni (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 309, Beyit 3). [nefes,]

nefs: Ruh, can.

Binüp **nefs** atına terk it Rahîmî 'örf-i ma'rûfı / Licām-ı şer'î urup kâdıdan kullan hevā rahşın (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 235, Beyit 7). [nefs,]

nehār-ı ʿid: Bayram günü.

Hoş-dem nesîm-i luţfuñ ile rûzgār-ı ʿid / Hurrem fûrûğ-ı ʿarîzuñ ile **nehār-ı ʿid** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı,
Gazel 38, Beyit 1). [nehār-ı ʿid,]

nem:

1.Gözyaşı.

Sîne pür-gam dîde **nem** âşüfte dil pür-iztîrāb / Aşk efvün yār zālim 'ömr ise eyler şitāb (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 13, Beyit 1). [nem,]

Çamaşduñ baķamaduñ göriceķ gün yüzün ol māhuñ / Neme yararsın ey dîde senüñ her dem **nemüñ**
gördüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 218, Beyit 5). [nemüñ, -üñ]

2.Neyi || hangi suç, hangi kusuru.

Yā Rab nazar-dîdeden ol yāre ne zarr var / **Nem** gördi yaşum gibi bıraķdı nazarından (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 228, Beyit 4). [nem,]

3.Bütün varım.

Yaşum deryâsı her dem mevc ururmuş süy-ı kûyında / Benüm **nemsin** anı girdâb-ı bî-pâyâna döndürdüñ
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 147, Beyit 3). [*nemsin, -sin*]

nem var ise: Neyim varsa, bütün varlığım.

Yoluña **nem var ise** ser-cümle îşâr eyledüm / Varlığumda dilde ğam ıalmış durur gözde remed
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 40, Beyit 4). [*nem var ise,*]

neme yarar nemdür: Hiçbir fayda sağlamaz.

Gün olur ay yüzüñi seyr idemem bir yıl olur / Göricek göz yaşı mâni‘ **neme yarar nemdür** (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 58, Beyit 2). [*neme yarar nemdür, -dür*]

nemed: Keçe, kaba.

İalbümü jeng-i ta‘alluıdan muşaffâ eyleyüp / Geydüm ey rüşen-liķā āyîne gibi bir **nemed** (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 35, Beyit 6). [*nemed,*]

nemnāk ol-: İslanmak, nemli olmak.

Gerd-i rāh-ı dil-bere ol göz bu gün cāy olmadı / Girdbād-ı hāk-ı ğamdan gözi **nemnāk olsun** ol (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 179, Beyit 4). [*nemnāk olsun, -sun*]

nerd: Tavla denilen oyun.

Belā-ālûde hep bālî muķārin mār ile mālî / Şehā manşûbı bir manşûbe-i şaıranc ü ya **nerdi** (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 341, Beyit 2). [*nerdi, -i*]

nerdübān: Merdiven.

Ey nāşih-ı ecel gel minber saña serümdür / Bu üstüñ‘āñ-ı sînem olduķça **nerdübānuñ** (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 157, Beyit 3). [*nerdübānuñ, -uñ*]

nergis: İri papatya biçiminde ortası yeşil veya sarı, yaprakları gri ve sarı bir çiçek. Suyu, uyuşturucudur. Mahmur
bakışı andırır.

Gül yaķalarda yaķam sînemi ben lāle gibi / Gül yüzüñ seyr ide **nergis** gibi her bir güstāh (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 29, Beyit 2). [*nergis,*]

Gözüm **nergis** gibi nāzır izüñe / Yüzüñ gül gibi lākin hāra manzūr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 42, Beyit
3). [*nergis,*]

Mestāne gözin şive ile süzdügi yārūñ / Efsün okıyup **nergise** sihr-i seher eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı,
Gazel 60, Beyit 4). [*nergise, -e*]

Ağlamakdan dehr gülmezdi açılmazdı bahār / Şimdi görür gözi **nergis** her semen çeşm ü çerāğ
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 130, Beyit 5). [nergis,]

Gün bu gündür aç gözün **nergis** gibi gülzāra bak / Mā'il-i didār iseñ şu gibi hadd-i yāra bak (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 143, Beyit 1). [nergis,]

Ben ey Raḥîmî bir yüzi gül çeşmi **nergisüñ** / Her kûşe cüst u cû idici çeşm ü güşiyem (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 182, Beyit 5). [nergisüñ, -üñ]

Raḳibe şöḡbetüm gerçi şitā faşlından āfetdür / Göz aç **nergis** gibi gör bir bahār-ı dil-güşā oldum
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 193, Beyit 6). [nergis,]

Muntazırdur göz açup **nergis** ayağın tozına / Gel görün biñ nāz ile ey çeşm-i fettānum yine (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 296, Beyit 4). [nergis,]

nergisāsā: Nergis gibi.

Nergisāsā göz açup sen gül-izārın gözlerüz / Ālemün şanma bizi faş-ı bahārın gözlerüz (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 113, Beyit 1). [nergisāsā,]

nergis-i bīmār: Mahmur, süzgün ve baygın bakışlı göz.

Bu la'l-i cān isār ile bu **nergis-i bīmār** ile / Cānā sen ādem cānısın insāna şihḡat yaraşur (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 103, Beyit 6). [nergis-i bīmār,]

Hasta gönlüm **nergis-i bīmāruñ** eyler ārzū / Ey ṭabīb-i cān şeker-güftāruñ eyler ārzū (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 273, Beyit 1). [nergis-i bīmāruñ, -uñ]

Hastanuñ ḡālin ne bilsün şağlar gönlüm benüm / Ol sebepten **nergis-i bīmāruñ** eyler ārzū (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 273, Beyit 4). [nergis-i bīmāruñ, -uñ]

nergis-i mest: Baygın, mahmur göz.

Nergis-i mestüñ ḡayālidür beni bî-ḡod iden / Ḥayret olmışdur özüm şanma ki ḡābım var benüm
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 192, Beyit 4). [nergis-i mestüñ, -üñ]

nergis-misāl: Nergis gibi.

Bāğ-ı ḡüsnün ben ırakdan seyr idem **nergis-misāl** / Bî-tekellüf geşt ide her rû-siyeh kākül gibi (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 334, Beyit 3). [nergis-misāl,]

nesh it-: Hükmünü kaldırmak.

Ne vechiyle cihān mānisi yazsun şekl-i maṭbū'ıñ / Nigārā çin-i zülfün **nesh idüpdür** naḡş-ı Erjengi
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 352, Beyit 3). [nesh idüpdür, -üpdür]

nesim: Hafif hafif esen, hoş ve latif rüzgār.

Luṭfuñ **nesīm** ile hoş-dem hevā-yı nev-rūz / Tāb-ı ʿizāruñ ile hurrem fezā-yı nev-rūz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 108, Beyit 1). [nesīm,]

nesīmāsā: Hoşa giden, latif bir rüzgar gibi.

Nesīmāsā hevā-yı zülf-i yāre hem-dem ol ey dil / Perîşān olma demler içre gāyet hoşca demdür bu (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 272, Beyit 3). [nesīmāsā,]

Nesīmāsā güzër kıl ey göñül bu bezm-i ʿālemde / Nedîminden nedāmet her demindür bir ne dem ıaldı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 343, Beyit 2). [nesīmāsā,]

nesīm-i caʿd-ı gīsū: Kıvırcık saçın rüzgarı.

Beni şeydā kılan her dem **nesīm-i caʿd-ı gīsūdur** / Hārāb iden göñül şehrin firib-i çeşm-i cādūdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 79, Beyit 1). [nesīm-i caʿd-ı gīsūdur, -dur]

nesīm-i lutf: Lütuf, iyilik rüzgarı.

Hoş-dem **nesīm-i luṭfuñ** ile rüzgār-ı ʿid / Hurrem fūrūğ-ı ʿārızuñ ile nehār-ı ʿid (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 38, Beyit 1). [nesīm-i luṭfuñ, -uñ]

nesīm-i subh: Sabah rüzgarı.

Nesīm-i şubḥ ile dün göñlümi zülfüne gönderdüm / Ne andan bir eşer oldu ne dilden bir haber peydā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 2, Beyit 4). [nesīm-i şubḥ,]

nesin: Kimsin.

Ey Raḥîmî kanda buldum dime dā'im gör **nesin** / Saña ol bir hūndur bulduñsa aylak şu gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 314, Beyit 6). [nesin,]

nesl-i ādem: İnsanoğlu.

Cihānda görmedüm bu vech-i ra'nā **nesl-i ādemde** / Perî-zād olmasun şāyed görüñ ol hūb devrānı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 337, Beyit 2). [nesl-i ādemde, -de]

nesne: Şey, herhangi bir şey.

Şabāyā ʿayn-ı māl olursa çekmem minnetin kuḥluñ / Görünmez gözüme **nesne** bu ḥāk-i rāhdan gayrı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 353, Beyit 3). [nesne,]

neş'e: Sevinç, mutluluk.

Bir **neş'eñ** ile başına Cemşid olur gedā / Ey pîr-i mey-fürüş ayağın destgâh-ı Cem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 216, Beyit 6). [neş'eñ, -ñ]

La'l-i mey-günüñ görüp bir **neş'e** tahşil eylemiş / Rakş urur cāna meger gelmiş zebānuñ 'aynına (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 285, Beyit 5). [neş'e,]

neşv ü nemā-yı dîde-i giryān: Ağlayan gözün gelişmesi.

Neşv ü nemā-yı dîde-i giryān iken henüz / Ser-keşligini kırmaz o büstân budacığı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 313, Beyit 2). [neşv ü nemā-yı dîde-i giryān,]

neşv ü nemā-yı hûn-ı ciger: Yüreğin kanının artması.

Çanlı yaşumla göz kızılirmağın 'aynıdır / **Neşv ü nemā-yı hûn-ı cigerdür** habâb-ı sürh (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 30, Beyit 4). [neşv ü nemā-yı hûn-ı cigerdür,]

nev- hilâl: Yeni ay.

Firāk-ı had u ebrûsıyla kıddüm ey felek bükdün / Yire geç göreyin tiz günde mäh u **nev- hilâlünle** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 292, Beyit 2). [nev- hilâlünle, -ünle]

nevâl: Bağış, ihsan.

Bî-nevâ dervîşünem hûn-ı keremden kıl 'atâ / Tâ **nevâlünden** nevâle bend olam ey hân-ı cüd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 34, Beyit 3). [nevâlünden, -ünden]

Gedâ-yı derd-i aşkuñ **nevâlünden** dirîğ itme / Senüñdür ey şeh-i mülk-i kerem hep ni'met-i âlem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 213, Beyit 6). [nevâlünden, -ünden]

nevâle: Azık.

Bî-nevâ dervîşünem hûn-ı keremden kıl 'atâ / Tâ nevâlünden **nevâle** bend olam ey hân-ı cüd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 34, Beyit 3). [nevâle,]

Ĥıfz eyle dilde hûn-ı gamı rāh-ı aşkıda / Yokdur Raĥimî yolda zebānî **nevâlenün** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 152, Beyit 5). [nevâlenün, -nün]

Ey Raĥimî ĥ'ân-ı Ĥakdan ĥod **nevâleñ** bahşıdır / Bî-nevâyâne tāmā' itme yime dünyâ gamın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 256, Beyit 5). [nevâleñ, -ñ]

nevâ-perdâz ol-: Nağme düzenleyen, şarkı söyleyen, çalgı çalan olmak.

Nevâ-perdâz olup 'uşşâka ey dil nağmeler göster / Melekler kışşâ-gîrsün zühre dutsun gökde âhengi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 352, Beyit 2). [nevâ-perdâz olup, -up]

nev-'arûs-ı âlem: Dünyanın yeni gelini.

Nev-‘arūs-ı ‘āleme bir zerrece mihr itmedüm / Pādişāhum ben gedāñuñ cünbişi merdānedür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 41, Beyit 5). [nev-‘arūs-ı ‘āleme, -e]

nev-‘arūs-ı dehr: Dünyanın yeni gelini.

Şimdi bildüm **nev-‘arūs-ı dehr** bir seḥḥār imiş / Niçe erden arta qalmış bir zen-i bāzār imiş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 121, Beyit 1). [nev-‘arūs-ı dehr,]

nev-‘arūs-ı dehr-i bî-mihr: Sevgisiz dünyanın yeni gelini.

Alınmaz āline bu **nev-‘arūs-ı dehr-i bî-mihrüñ** / Yalan dünyāda gerçekler ḥaķı merd-i Ḥudā oldum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 193, Beyit 2). [nev-‘arūs-ı dehr-i bî-mihrüñ, -üñ]

nev-ay: Yeni ay.

Budın mülkini yıķmak hîç zülf-i yāre āyindür / Velî ey şāh-ı İslām olma rāzısın **nev-ayına** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 303, Beyit 6). [nev-ayına, -ına]

nev-bahār: İlkbahar.

Nev-bahāra lāle şundi yine bir mey-gün çanağ / Sen de baş qaldurma destüñden qoma bir dem ayağ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 130, Beyit 1). [nev-bahāra, -a]

Nev-bahārın neylerem ey gonca dehrüñ sensüzün / Görünen her gül dikendür gözüme gülzārdan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 263, Beyit 4). [nev-bahārın, -ın]

nev-bahār ir-: İlkbahar gelmek.

Nev-bahār irdi benefşeyle güle qarşu yine / Ben de yelken torıda bir yaķası çāk olayum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 205, Beyit 5). [nev-bahār irdi, -di]

Nev-bahār irdi demidür cüş idüp aķ şu gibi / Ey gönül cüyāyısāñ dîdāra gel aķ şu gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 314, Beyit 1). [nev-bahār irdi, -di]

nev-bahār ol-: İlkbaharın gelmesi.

Güle baķduñ gülşene var ise ey ferḥunde-rū / Ḥaşre dek bāğ-ı cinānveş **nev-bahār olmış** yatur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 104, Beyit 5). [nev-bahār olmış, -mış]

nev-bahār-ı ḥüsn: Güzelliğinin baharı.

Nev-bahār-ı ḥüsnüñüñ her dem cününüm artırur / Boynuma zencîr-i zülfüñ vaķtidür daķ şu gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 314, Beyit 5). [nev-bahār-ı ḥüsnüñüñ, -üñüñ]

nevbet:

1.Sarayda, seferde ve padişahın otağında günün belirli zamanlarında çalınan askeri mızık.

Râst her gün ben du‘acıñam senüñ pencgâhda / Bûselikden değsin ey şeh nâz kıo **nevbet** baña (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 4, Beyit 7). [nevbet,]

Fehm it fiğân kösi ki derisine sen döğüp / **Nevbet** Sikender eyleme bir lahza var göc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 28, Beyit 4). [nevbet,]

2.Nöbet, sıra, devir.

Çara bağrum un idüp devrân ağırttı şağalum / Vuşlata **nevbet** degirmendür kenâr-ı Germiyân (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 265, Beyit 8). [nevbet,]

Gör bu çerh-i vuşlata **nevbet** degirmendür dağı / Dönmişem kendüm bilelden âsiyâbuñ ‘aynına (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 285, Beyit 4). [nevbet,]

nevbet vir-: Sıra vermek, imkan tanımak.

Gendümi zâyî‘ itdi fûrkat ğamıyla devrân / **Virmez** vişâle **nevbet** ten âsiyâba döndi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 331, Beyit 2). [nevbet virmez, -mez]

nev-cüvân: Genç, taze.

Nev-cüvân iken cihân oldı Rağîmî pür-şekl / Hâsb-i hâlünden nişân virdi diyâr-ı Germiyân (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 265, Beyit 9). [nev-cüvân,]

nev-hilâl: Yeni doğmuş ay.

Bir gice ey meh ham ebrûñı añup âh eylesem / Yarılup yir yir felek tîlî‘ olur bir **nev-hilâl** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 172, Beyit 2). [nev-hilâl,]

nev-rûz: Baharın ilk günü.

Şitâ faşlından âfetdür cemâl-i yârsuz **nev-rûz** / Rağîmî gülşenüm bağ u bahârum hadd-i yârumdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 74, Beyit 5). [nev-rûz,]

Nev-rûz bende ben baña zülf ü ruñuñ yeter / Ânsız berâber oldı Yemende şeb ü nehâr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 80, Beyit 4). [nev-rûz,]

ney: Kamıştan yapılmış bir arşın uzunluğunda nefesli çalgı.

Bezm-i ‘aşkuñda muşâhib şâhidüm ğam dil nedim / Eşk-i hasret mey yüzüm deff nâle **ney** bağrum kebâb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 13, Beyit 3). [ney,]

Bu **neyde** bu nâleyi bu zevk u semâ‘ yine / ‘Uşşâka bu eñvâr-ı vefâ-sâz-ı mağabbet (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 22, Beyit 3). [neyde, -de]

Neyden şoragör n'eydüğün âvâz-ı maḥabbet / Bî-perde saña keşf ola tâ râz-ı maḥabbet (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 22, Beyit 1). [neyden, -den]

Lebüñ devrinde ey gonca gönül 'İş-ı müdâm eyler / Yüzüm deff nâle **ney** eşküm şarâb-ı la'l-fâm eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 72, Beyit 1). [ney,]

Sâza ḥod muḥkem yasağ itdi şeh-i 'âlî-maḳâm / **Ney** idüñ beñzüm gibi ey şeh çalınsa sâz nâz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 109, Beyit 3). [ney,]

Dili yok **ney** ne söyler nâlişümden / Ne çalar nağmemüñ yanınca hem çeng (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 149, Beyit 4). [ney,]

Ey Rahîmî 'aşk ile bağruñ delinmişdür meger / **Ney** gibi pür-süz anuñçün zâr u feryâduñ senüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 162, Beyit 5). [ney,]

Gir maḳâm-ı 'aşka ey dil **ney** gibi feryâda gel / Perdeyi ref' it hicâbuñ kalmasun arada gel (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 173, Beyit 1). [ney,]

İşidüp sem'î kabûliyle **neyüñ** nâlesini / Mevlevî-hâne-i 'aşk içre ṭarabnâk olayum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 205, Beyit 6). [neyüñ, -üñ]

Yâr bezminde niçün añmazsın ey **ney** nâlemi / Ben senüñle bir dem-i fırsat bulursam söyleşem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 223, Beyit 5). [ney,]

Ḳul degül yoluñda cân virmez dimiş düşmen **ney** / Ḳuluñam ḳurbānuñam ey dost gel kıl imtiḥân (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 260, Beyit 8). [ney,]

Bezm-i ğamda âh kim beñzüm çalındı derd ile / **Ney** gibi bağrum delindi başladum sâz olmağa (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 283, Beyit 4). [ney,]

Bezm-i ğamuñda **ney** gibi nālân olam senüñ / Cevr eylemek çü 'âşıka ḳânûnuñ olmaya (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 300, Beyit 2). [ney,]

Bir nefes ḳaldı hemân ancak ḥayâtumdan eşer / Derd ile sînem delüp **ney** gibi zâr itdüñ beni (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 309, Beyit 3). [ney,]

n'eydigü: Ne olduğu.

Kim bilürdi bu delük sînem fiğânın **n'eydüğün** / Bu maḳâmı âh ger bildürmese nây u rebâb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 12, Beyit 3). [n'eydüğün, -n]

Neyden şoragör **n'eydüğün** âvâz-ı maḥabbet / Bî-perde saña keşf ola tâ râz-ı maḥabbet (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 22, Beyit 1). [n'eydüğün, -n]

Leblerüñde bilse bu deñlü kerâmet **n'eydüğün** / Rehn iderdi ḥırḳasın cām-ı meye Beg Bâyezîd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 32, Beyit 7). [n'eydüğün, -n]

Baña gel ey muğannî çäre-sâz ol **n'eydigüm** bildür / Maḳâm-ı ğamda dil feryâda cānum zâra düşmişdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 53, Beyit 5). [n'eydigüm, -m]

Daḥi bilmezdi nâyuñ **n'eydüğün** 'uşşâk ey sâkî / Maḥabbet meclisinde nâle ḳılmış bî-nevāyam ben (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 238, Beyit 6). [n'eydüğün, -n]

Benüm ol gonca 'uşşâk içre şimdi **n'eydüğüm** bildi / Dilâ gel perde-sâz ol nâle ḳılma sen de bülbül de (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 281, Beyit 2). [n'eydüğüm,]

neye: Neye.

Gülüñ kulağına girmez Raḥîmî zār-ı hezār / **Neye** degin bu fiğânı bu zârı n'eyleyeyin (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 231, Beyit 6). [neye,]

neye dek: Ne zamana kadar.

Niçe bir ey gonca-leb ḥār ola yirüm gül gibi / **Neye dek** nālân olam geh nây u geh bülbül gibi (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 334, Beyit 1). [neye dek,]

n'eyler:

1. Ne etmek, ne yapmak.

Kor kâr-bârı şoñ ucu yektâ ider sefer / **N'eyler** tecemmülâtı iden ihtîşâr göc (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 28, Beyit 6). [n'eyler,]

Dile derdüñ yeter devâ **n'eyler** / Cevrüne râziyam vefâ **n'eyler** (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 88, Beyit 1). [n'eyler,]

Bükdi hecr müjeñ ile oḡ ḳaddüm / Daḡı bu devr baña yâ **n'eyler** (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 88, Beyit 2). [n'eyler,]

Baḥr-i fûrḳatde ḳaldı dil yâd it / Varṭa-i ğamda âşinâ **n'eyler** (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 88, Beyit 3). [n'eyler,]

Ḥasta göñlümi şormaduñ bir gün / Derdüm ile o mübtelâ **n'eyler** (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 88, Beyit 7). [n'eyler,]

Dimedüñ ḥâlümü görüp ğamda / Düşmenümle ol âşinâ **n'eyler** (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 88, Beyit 8). [n'eyler,]

Cevrini döne döne çekdürdi / Daḡı devrân baña şehâ **n'eyler** (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 88, Beyit 9). [n'eyler,]

Derd-i hicrâna şimdi şabr idelüm / Görelüm ḥikmet-i Ḥudâ **n'eyler** (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 88, Beyit 10). [n'eyler,]

Cânın eyler Raḥîmî saña fidâ / Göre sultānum ol gedâ **n'eyler** (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 88, Beyit 11). [n'eyler,]

İşidüp raḥm eylemez nâlišlerin bî-dillerüñ / Bilmezüz kim **n'eylerüz** yâ Rabb dil-i nālânımız (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 106, Beyit 4). [n'eylerüz, üz]

Geh ağladur beni ğâh iñledür bu âh meded / Ne demlere ḳodı **n'eyler** bu rûzgârı görüñ (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 148, Beyit 2). [n'eyler,]

Tekye-i âlemde **n'eyler** bir kişi âh eyleyüp / Gûşuña girmez senüñ efġân u feryâd ey felek (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 150, Beyit 5). [n'eyler,]

2. Ne işi var! (Bulunmamalı bağlamında).

Ḳaddüñe toğru baḳamaz egri / ‘Ayn-ı a‘mā içinde yā **n’eyler** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 88, Beyit 6). [n’eyler,]

3. Ne yapar! (Etkisizdir, zarar vermez bağlamında).

Girmez oldu ünüm ḳulağına / İtlerüñ uluyup baña **n’eyler** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 88, Beyit 4). [n’eyler,]

Dönmedi bu murādum üstine āh / Bunca dem bunca āh vā **n’eyler** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 88, Beyit 5). [n’eyler,]

4. Ne yapsın. (Gerekmez, lazım değildir.)

Nev-bahārın **neyleyrem** ey ḡonca dehrüñ sensüzün / Görünen her gül dikendür gözüme gülzārdan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 263, Beyit 4). [neyleyrem, -em]

5. Ne yapsınlar? (İşlerine yaramaz, etkisiz bağlamlarında).

Sühān şarrāfı katında Raḡimî la‘li **n’eylerler** / Leb-i dil-berde lafz-ı gevher-i kem-yāba ‘aşḳ olsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 248, Beyit 5). [n’eylerler, -ler]

n’eyleye: Ne eylemek, ne yapmak.

Hem-demüm yok ki diyem ‘aşḳ-ı ḡamın **neyleyeyin** / Giceler nālişümi āh-ı seḡergāh bilür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 47, Beyit 2). [neyleyeyin,]

Açılmaz ol gül-i ḡoncām bahārı **n’eyleyeyin** / Şalınmaz ol boyı servüm kenārı **n’eyleyeyin** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 231, Beyit 1). [n’eyleyeyin, -yin]

Gün olur ay yüzini görmezem geçer bir yıl / Bu ḡurd [u] ḡ‘āb ya leyl ü nehārı **n’eyleyeyin** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 231, Beyit 2). [n’eyleyeyin, -yin]

İşüm bitürdi benüm derd-i dāḡ-ı ḡün-ālūd / Şaḳāyığı n’ideyin lālezārı **n’eyleyeyin** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 231, Beyit 3). [n’eyleyeyin, -yin]

Ḥayāl-i zevḳ-ı lebüñle iderdi cān ārām / Göñül didükleri şol bî-ḳarārı **n’eyleyeyin** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 231, Beyit 4). [n’eyleyeyin, -yin]

Ḳaşuñ teferrüci seyr-i ‘izāruñ olmayıcaḳ / Hilāl-i ‘īdi meh-i tābdārı **n’eyleyeyin** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 231, Beyit 5). [n’eyleyeyin, -yin]

Gülüñ ḳulağına girmez Raḡimî zār-ı hezār / Neye deḡin bu fiḡānı bu zārı **n’eyleyeyin** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 231, Beyit 6). [n’eyleyeyin, -yin]

Kenār-ı vaşluña dil āşināsı tālibdür / Biḡār-ı hecre şalın rüzḡārı **n’eyleyeyin** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 231, Beyit 7). [n’eyleyeyin, -yin]

n'eyleyin: Neyleyeyim, ne yapayım.

‘Uşşâk-ı bî-nevâya o şeh nâza başladı / Toldurdu her maķâmı yine âh **n'eyleyin** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 258, Beyit 6). [n'eyleyin,]

n'eyleyüm: Neyleyim, ne yapayım, çaresizlik belirten ifade.

N'eyleyüm kırtulmadı hercâyî dil-ber sevmeden / Vaķtidür yansun yakılsun bu dil-i süzân hayf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 135, Beyit 4). [n'eyleyüm,]

nevr eyle-: Adak etmek.

Râ kaşına dil-berüñ cân virmege **nevr eyledüñ** / Ey Raķîmî râyı rācîh eyledüñ bu rāda gel (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 173, Beyit 7). [nevr eyledüñ, -düñ]

nice:

1. Pek çok.

Dilden hayâl-i hüsnüñ iderse ne var göc / Şehrini koyup itdi **niçe** şehriyâr göc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 26, Beyit 1). [niçe,]

Ŧañ mı ey meh pertev-i mihruñ tecellî eylese / **Niçe** gündür kim o şevķıyla bu dil vîrānedür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 41, Beyit 2). [niçe,]

Reh-i kūyına **nice** yol vara dil yalvarırmaz / ‘Aķl ise kendüyi güm-geşte vü gümrah bilür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 47, Beyit 6). [nice,]

Nihān oldı gözümden la‘l-i nābuñ **niçe** demlerdür / Yaķar ğam cāmı ben mest-i ħarābuñ **niçe** demlerdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 96, Beyit 1). [niçe,]

Nihān oldı gözümden la‘l-i nābuñ **niçe** demlerdür / Yaķar ğam cāmı ben mest-i ħarābuñ **niçe** demlerdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 96, Beyit 1). [niçe,]

Lebüñ esrārınuñ cānıyla ben ħayrānıyam cānā / Anuñçün añmazam adın şarābuñ **niçe** demlerdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 96, Beyit 2). [niçe,]

Ĝam-ı ferdāyı añma dem bu demdür ħurrem ol diyüp / Sözi ğuşumda yir eyler rikābuñ **niçe** demlerdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 96, Beyit 3). [niçe,]

Raķîmî şu gibi aĝlar şabāveş âh idüp her dem / Niç’itsün görmedi ħāk-i cenābuñ **niçe** demlerdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 96, Beyit 4). [niçe,]

Raķîmîyem benem ‘ālemde senden ğayrı kimsem yok / Olaruñ **niçe** şāh-ı bî-şümārı var benüm yokdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 98, Beyit 9). [niçe,]

Ķadeĥ mey-ĝün lebüñ öpdükce cānum çigzinür durmaz / **Niçe** demdür ki sāĝar gibi ol avara dönmişdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 99, Beyit 7). [niçe,]

Baş қоşaldan ĝamze-i ħün-rîz-i yāre çeşm-i yār / Cān u ser virmek içün gökce **nice** server yürür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 100, Beyit 4). [nice,]

Rahm kıl miskîn Raḥîmî bend-i zülfünde şehâ / **Nice** demlerdür perîşân-rûzgâr olmuş yatur (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 104, Beyit 7). [nice,]

Şimdi bildüm nev-‘arûs-ı dehr bir seḥḥâr imiş / **Niçe** erden arta ḳalmış bir zen-i bâzâr imiş (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 121, Beyit 1). [niçe,]

Maḥabbet reh-güzârında ḥazer kıl seng-i hicrândan / Tarîḳ-ı ‘aşḳ müşkildür **niçe** reh-vâra zaḥm irmiş (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 125, Beyit 3). [niçe,]

Bu māl-ḥulyâ-yı ‘aşḳuñ n’ola mesken tutsa sinemde / **Niçe** virâne var içinde genc-i şâyegân ḳalmış (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 126, Beyit 6). [niçe,]

Zaḥm-ı cānum gördi müjgānuñ duz ekmek bilmedi / Leblerüñle **niçe** demdür var iken ḥaḳ-ı nemek (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 160, Beyit 2). [niçe,]

Niçe miskîni çeküpdür bende müşkîn-sünbülün / Bende itmişdür cihānı serv-i āzāduñ senüñ (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 162, Beyit 3). [niçe,]

Nice demdür gözüm yaşıyla deryâ âşinālardı / Velîkin âteş-i āhumla şimdi rûşenâ meş‘al (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 164, Beyit 7). [nice,]

Raḥîmî cür‘aveş devrân ayaḡa düşürür bir gün / Tūtalum bezm-i dünyâda **nice** dem cām-ı cem çekdüm (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 186, Beyit 5). [nice,]

Rumûz-ı ‘aşḳı nâ-dān eylemez fehm / **Nice** kez ey dil-i āḡāḥ didüm (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 188, Beyit 3). [nice,]

Tab‘-ı güher-feşân ile ben ol Raḥîmîyem / Sen şāḥ ayaḡına **nice** dürler döker miyem (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 214, Beyit 7). [nice,]

Bu dil ḥod **nice** demlerdür esîr-i bend-i ‘aşḳuñdur / Perîşân idüp ‘aḳlın zülfüñāsâ târ-mār itme (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 278, Beyit 5). [nice,]

Baḡruñı ḥūn it çerāḡāḥ-ı vefâda **niçe** dem / Nāfeves tā giresin bir yâr-i ra‘nâ koynına (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 288, Beyit 4). [niçe,]

Nice gün olur ki görmem meh-cemālün göricek / Māni‘ olur aña daḡi göz yaşı ya dūd-ı āḥ (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 298, Beyit 2). [nice,]

Yilüp yıllerle yıldurdu **niçe** dem dest-i dünyâda / Bu gün kühsârveş ḥāḳ-i ferāḡat ihtiyâr itdi (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 321, Beyit 4). [niçe,]

2. Nasıl.

Dil ü cān **niçe** mā’il olmasın ol ḥūba billāhi / Olıcaḳ bili ince la’li ḡonca hem semen sîmā (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 7, Beyit 5). [niçe,]

Öge öge göge çıkardı Raḥîmî kapuñı / Himmetini ol gedānuñ gör **nice** şāḡānedür (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 92, Beyit 5). [nice,]

Cān **nice** ḳatlana mey ü maḡbūba şūfiyâ / Dilde ḳarâr u şabr mı var elde ihtiyâr (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 93, Beyit 10). [nice,]

Niçe fehm eylesün nâ-dān ḡubâr-ı ḥaṭṭ-ı ruḡsāruñ / Gören ḡayrāndur anı şāḡib-esrār olmayan bilmez (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 116, Beyit 4). [niçe,]

Nice bitsün tîğ-i hicrānuñ yürekde yāresi / Dil şokup ağzın irer ğamzeñ gibi her tār-ı zülf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 132, Beyit 5). [nice,]

Nice bir la'î-i nâb-ı hamlâ dil teng / Demidür sâkiyâ şun cām-ı gül-reng (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 149, Beyit 1). [nice,]

Yağdurursın başuma ğam taşların yağmur gibi / **Nice** olsun bu vücūdum kaşrı âbād ey felek (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 150, Beyit 6). [nice,]

Bilmezem senden Raḥîmî **nice** alsun ocağın / Her dem eylersin mezāk-ı 'îş u bî-dād ey felek (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 150, Beyit 7). [nice,]

Niçe tākāt getürsin bu şeh-i la'î-i leb-i yāre / Maḥabbet bâdesinden maḥv olur âvāresi 'aşkuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 154, Beyit 2). [niçe,]

Nice keşf ideyin ey gonca rāzum / Bu dil dem-beste ḥār arada ḥā'il (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 165, Beyit 3). [nice,]

Dostum kaṭre gibi gerçi bir ednādur dil / Aşinādan şoragör gör **nice** deryādur dil (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 168, Beyit 1). [nice,]

Nice deryā-yı kudret kaṭresidür bilmezem yā Rab / Ne ḥikmet mevcinüñ seyl-âb-ı bî-pâyânıdur gönlüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 202, Beyit 6). [nice,]

Göremez pāk-nazarla ruḥ-ı dil-cūñı ḥasūd / **Nice** me'vā ide mā dide-i nā-bināda (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 280, Beyit 4). [nice,]

Şol dil ki mihr-i ḥüsnuñe bigāne olmaya / Sen mähî göricek **nice** dīvāne olmaya (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 297, Beyit 1). [nice,]

Cānā Raḥîmî cām-ı lebüñ mestidür müdām / Eş'ār-ı şāfisi **nice** mestāne olmaya (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 297, Beyit 9). [nice,]

Ey gözi āhū raḳîbi dün baña gösterdiler / **Nice** beñzer şol köpek şüretlü arslan oğlına (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 306, Beyit 4). [nice,]

Niçe bir ey gonca-leb ḥār ola yirüm gül gibi / Neye dek nālān olam geh nāy u geh bülbül gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 334, Beyit 1). [niçe,]

Niçe ḥayrānı olmasun gören ol çāşnî-girüñ / Lebi sükker börek ḥaddı gülāc-ı ḥün-ı sübhānı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 337, Beyit 3). [niçe,]

3.Ne kadar.

Görüp la'îlüñe rūḥum itdüm revān / Göre **nice** cāndan ḥirīdāruñum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 211, Beyit 4). [nice,]

nice dem: Pek çok zaman.

Âb-ı fūrḳatle **nice dem** perveriş kılmak gerek / Mîve-i vuşlat vire tā şāḥsār-ı intizār (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 77, Beyit 4). [nice dem,]

nice gün: Günlerce, birçok gün.

Şafâyıla **nice gün** Ka'be dergâhuñda Sa'y itdüm / Bulup kıblem na'alçeñ şeklin âhîr secdegâh itdüm
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 184, Beyit 3). [nice gün,]

niceyedek: Ne zamana kadar?.

Ķaddüñi Ķo ben Ķâke Ķırâmâna şalınsun / Hecr âteşine **niceyedek** yana şalınsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 253, Beyit 1). [niceyedek,]

niçe bir: Daha ne kadar, ne vakte kadar.

Niçe bir olalum sâķi Ķubâr-ı Ķuşşadan bengi / Pey-â-pey 'aşķuñı nûş idelüm şun cām-ı Ķül-rengi
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 352, Beyit 1). [niçe bir,]

niç'itsün: Ne yapsın, ne etsin.

Rahîmî şu gibi ağlar şabâveş âh idüp her dem / **Niç'itsün** görmedi Ķâk-i cenâbuñ niçe demlerdür
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 96, Beyit 4). [niç'itsün,]

niçün: Neden, niçin, hangi sebeple.

Ķayrı vechinden Ķöñül mir'âtını şâf eyledüm / Şâhid-i Ķüsnüñ **niçün** 'arz eylemez şüret baña (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 4, Beyit 3). [niçün,]

Zerreves maĶv eyledi mihr-i dehānuñ varlıĶum / Yok yire **niçün** ider cāndan beni bî-zār leb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 15, Beyit 2). [niçün,]

ŞoĶbet-i şeyĶe **niçün** gelmez diyü ta'n eyleme / Şüfiyâ derviş Rahîmî 'aşķa olmışdur mürîd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 37, Beyit 5). [niçün,]

Bilmezem yā Rabb **niçün** ol dil-sitānum söylemez / N'oldı cirmüm incinüp ben Ķula Ķānum söylemez
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 112, Beyit 1). [niçün,]

Bî-tekellüf seyr ide her Ķâr-ı bāĶ-ı Ķüsnüñi / Ben Rahîmî 'andelibüñe **niçün** ola yasaĶ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 130, Beyit 7). [niçün,]

Bezminde gerçi sâĶar-ı çeşmüm tolar müdām / **Niçün** bu Ķan olasıya itmez nigāh-ı Cem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 216, Beyit 3). [niçün,]

Rahîmî Ķün gibi tenhā gezer âh ol Ķözi âĶū / **Niçün** benden Ķaçarsın tālîb-i âvîz-i fitrāküm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 219, Beyit 7). [niçün,]

Yār bezminde **niçün** añmazsın ey ney nālemi / Ben senüñle bir dem-i fırsat bulursam söyleşem
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 223, Beyit 5). [niçün,]

Lebüñçün ey büt-i Ķîn âh eksük olmadı Ķîni / Baña bildür Ķaţāmı **niçün** eyler Ķaşd-ı cān ebrū (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 270, Beyit 5). [niçün,]

Lebinden dem uraldan sen döker an em-i giryānum / **Niūn** an ūzre an itdūñ girūp meydāna ey vine (Kūtahyalı Rahīmī Dīvānı, Gazel 282, Beyit 2). [niūn,]

Deñiz deryāya ol pūr-mevc-i mā' kemhāsını giysin / İridi rūzgār-ı vulatı **niūn** donanmaya (Kūtahyalı Rahīmī Dīvānı, Gazel 289, Beyit 2). [niūn,]

ad-ı cān idūp **niūn** dā'im abālar bauma / La'lūñ öpsem amze hıım eyleyūp hāner eker (Kūtahyalı Rahīmī Dīvānı, Gazel 295, Beyit 2). [niūn,]

n'ide: Ne etmek, ne yapmak.

auñ 'ömrüm lebūñ cānum ruuñ rūzum baum hecrūñ / **N'ider** bu 'ömr ü cān dü cihānı 'āān sensüz (Kūtahyalı Rahīmī Dīvānı, Gazel 110, Beyit 2). [n'ider, -r]

İūm bitürdi benüm derd-i dā-ı hūn-ālūd / aāyıkı **n'ideyin** lālezārı n'eyleyeyin (Kūtahyalı Rahīmī Dīvānı, Gazel 231, Beyit 3). [n'ideyin, -yin]

Yüregüm aı **n'idem** aladum ol barı aumdan / Göyündi içi auñ aa geldi gözleri yaı (Kūtahyalı Rahīmī Dīvānı, Gazel 318, Beyit 3). [n'idem, -m]

Rahīmī ülen-i 'ālemd e avt-ı zālar yegdür / **N'iderler** 'andelīb āyın pāk olan hoş-elhānı (Kūtahyalı Rahīmī Dīvānı, Gazel 337, Beyit 7). [n'iderler, -rler]

nifāk: Ara bozuculuk, fitnelik.

Bezm-i afāda sāı un sāar-ı revāı / Gitsün bu dem **nifāı** devr-i am-ı zamānuñ (Kūtahyalı Rahīmī Dīvānı, Gazel 157, Beyit 2). [nifāı, -ı]

nigāh: Bakı, nazar.

Baa ey er her ün mihr-i 'ālem-tāb 'arz itme / Benüm āyine-i rusāra yāra hōd **nigāhum** var (Kūtahyalı Rahīmī Dīvānı, Gazel 76, Beyit 2). [nigāhum, -um]

nigāh it-: Bakmak.

Eger zır-i nigīnüm olsa biñ mülk-i Süleymānı / Dehānuñdan nihān bir kez aa anma **nigāh itdüm** (Kūtahyalı Rahīmī Dīvānı, Gazel 184, Beyit 4). [nigāh itdüm, -düm]

Tiūñ ūstine dūūp ben yılmayup cānlar virem / Āh kim amzeñ uciyla bir kez **itmezsın nigāh** (Kūtahyalı Rahīmī Dīvānı, Gazel 298, Beyit 3). [nigāh itmezsın, -mezsın]

nigāh kıł-: Bakmak.

Gözlerin ser-mest kıłmıdur arāb-ı cām-ı nāz / Anuñ içün ben ayada cür'aya **kıłmaz nigāh** (Kūtahyalı Rahīmī Dīvānı, Gazel 276, Beyit 5). [nigāh kıłmaz, -maz]

nigāh-ı cem: Cem'in bakıı.

Olalı kûy-ı muğbeçe ârâmgâh-ı Cem / Ğilmâna ‘adne itmedi hergiz **nigâh-ı Cem** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 215, Beyit 1). [nigâh-ı cem,]

Bezminde gerçi sâğar-ı çeşmüm tolar müdâm / Niçün bu kıan olasıya itmez **nigâh-ı Cem** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 216, Beyit 3). [nigâh-ı cem,]

nigâr: Güzel yüzlü sevgili.

Yurd-ı fenâda bir iki gün oturağ iden / Mülk-i beğāya lâbüd ider ey **nigâr** göc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 28, Beyit 3). [nigâr,]

Şûfiyâ seyr-i ruḥı baña **nigāruñ** yürisin / Nakş-ı bî-cân gibi var şüret-i divāra yapış (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 120, Beyit 3). [nigāruñ, -uñ]

Nigāruñ sāye şalaldan berü zülf-i semen-sāsı / Başumdan eksük olmadı cihānuñ şūr u ğavğāsı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 350, Beyit 1). [nigāruñ, -uñ]

nigārā: Ey güzel.

Örnek olsun kim **nigārā** āline aldanmayam / Döne döne nakşlar geçdi baña ‘ayyār imiş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 121, Beyit 2). [nigārā,]

Bu deyr-i dehre yazmadan daḥi nakḫāş-ı kudret nakş / **Nigārā** şüretüñde olmuş idi şekl-i devlet nakş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 122, Beyit 1). [nigārā,]

Yine faşl-ı ḥazāniyla **nigārā** şüret-i ‘ālem / ‘Aceb şekle girüp bir yüzden oldı ṭal‘at-ı ‘ālem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 213, Beyit 1). [nigārā,]

İtdüğüñ cevri Raḥîmî kuluña / Saña ḳalursa **nigārā** var ögün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 267, Beyit 5). [nigārā,]

Çemende sākî-i gül-ruḥ elinden ḳadeḥ nüş it / **Nigārā** meclis-i Cemden saña evreng yiter lâle (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 291, Beyit 6). [nigārā,]

Ne vechiyle cihān mānisi yazsun şekl-i maṭbū‘uñ / **Nigārā** çin-i zülfüñ nesh idüpdür nakş-ı Erjengi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 352, Beyit 3). [nigārā,]

nigār-ı ‘arız: Yanağın resmi.

Nigār-ı ‘arızuñda görinen ḥaṭṭ dūd-ı āhumdur / Ya ḥod ey meh sevād-ı nāfe-i baḥt-ı siyāhumdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 75, Beyit 1). [nigār-ı ‘arızuñda, -uñda]

nigehbān it-: Bekçi etmek.

Nigehbān itme genc-i ḥüsnüñe ol şüret uğrısın / Kıara zülfüñe el kıarmaya şāyed nā-gehān şorguc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 25, Beyit 6). [nigehbān itme, -me]

nigîn: Yüzük.

Vaz' iden kudret **nigîni** üzre insân cevherin / Hâtem-i la'lüñe mühr itmiş şehâ cân cevherin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 252, Beyit 1). [nigîni, -i]

nihâl:

1.Fidan.

Oḡ ne ḡaṡṡ itdüm nişân-ı zaḡm-ı tîrûñden yanar / Ey kaşı yâ şanki cân bağında dikdün bir **nihâl** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 172, Beyit 4). [nihâl,]

Kerem kıl toḡrı söyle kaṅkı gûlzâruñ **nihâlisin** / Seni ey serv billâh bir kad-i mevzûna beñzetdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 198, Beyit 3). [nihâlisin, -isin]

2. Fidan || Boy.

Bu gün kadd-i hilâl-i 'îd reşk-i ebruvânuñdur / Leṡâfet bâḡına revnaḡ viren mevzûn **nihâlûñdür** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 97, Beyit 2). [nihâlûñdür, -üñdür]

nihâl-i devḡa-i devlet: Devletin büyük ağacının fidanı.

Sen ol zıll-i Hudâsın ey **nihâl-i devḡa-i devlet** / Özüñ gibi idemez bâḡ-ı cennet bir şemer peydâ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 1, Beyit 3). [nihâl-i devḡa-i devlet,]

nihâl-i ser-firâz-ı gûlşen-i bâḡ-ı cihân ol-: Dünyanın gül bahçesinin seçkin fidanı olmak.

Raḡîmî kuluñuñ virdi budur kim dâ'imâ 'ömrüñ / **Nihâl-i ser-firâz-ı gûlşen-i bâḡ-ı cihân olsun** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 259, Beyit 7). [nihâl-i ser-firâz-ı gûlşen-i bâḡ-ı cihân olsun, -sun]

nihâl-i ser-firâz-ı gûlşen-i 'irfân-ı cûd: Cömertlik irfanının gül bahçesinin başı yüksek fidanı.

Ey **Nihâl-i ser-firâz-ı gûlşen-i 'irfân-ı cûd** / V'ey gülistân-ı leṡâfetde gül-i ḡandân-ı cûd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 34, Beyit 1). [nihâl-i ser-firâz-ı gûlşen-i 'irfân-ı cûd,]

nihâl-i serv-i bālâ: Uzun servi fidanı.

Nihâl-i serv-i bālâdur elifler dâḡlar güller / Vücûdum gûlşeninüñ dil hemân murg-i ḡoş-âvâsı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 350, Beyit 3). [nihâl-i serv-i bālâdur, -dur]

nihâl-i tâze: Taze fidan. || Sevgili.

Ol **nihâl-i tâzenüñ** iḡmâz u nâz u şîvesin / Şimdi bildüm râstî ben sâyesinden 'âr ider (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 78, Beyit 3). [nihâl-i tâzenüñ, -nüñ]

nihân: Saklı, gizli.

Eger zîr-i nigînüm olsa biñ mülk-i Süleymânî / Dehânuñdan **nihân** bir kez aña şanma nigâh itdüm
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 184, Beyit 4). [nihân,]

nihân it-: Gizlemek, saklamak.

Zerreleş râz-ı dehânuñ geh **nihân itsem** dirin / Gün gibi geh mihrüñi ey meh ‘ıyân itsem dirin (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 266, Beyit 1). [nihân itsem, -sem]

Hezârân derd dañi olsa dilde âşikâr itmez / **İder** ağıyardan lâle gibi anı **nihân** hasta (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 305, Beyit 2). [nihân ider, -er]

nihân ol-: Gizlenmek; görünmez olmak, kaybolmak.

Nihân oldı gözümde la‘l-i nâbuñ niçe demlerdür / Yağar gam cāmı ben mest-i harâbuñ niçe demlerdür
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 96, Beyit 1). [nihân oldı, -dı]

Benüm hânım sen ol şehvâra dırsın bañr-i ‘izzetde / Vücuduñ cevheri her dem her âfetden **nihân olsun**
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 259, Beyit 2). [nihân olsun, -sun]

Nihân olur dehânuñla miyânuñ ey perî benden / Anuñ hakkında kâl u kıl kılaydım bāri kem bir gün
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 264, Beyit 2). [nihân olur, -ur]

nihānî: Saklı, gizli.

Beni ‘aşkuñ meyiyle mest ü şeydâ eyleyen sensin / **Nihānî** sırrımı ifşâ vü rüsvâ eyleyen sensin
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 262, Beyit 1). [nihānî,]

nihāyet: Sonunda.

Bu yolda gam u fûrkat-i yār ile **nihāyet** / Ben sürünü ol kırtula ben derd-i serinden (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 228, Beyit 6). [nihāyet,]

nîk: İyi, güzel.

Hıramân kanda **nîk** zıllin düşürmez hâke hıfz eyler / Mişāl-i ebr-i Aḥmeddür ki olmış sāyebān şorguc
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 25, Beyit 2). [nîk,]

nikāb: Yüz örtüsü, peçe, yaşmak.

Ey Rahîmî utanur yaşum görüp rez-duñteri / Yüzine her dem tutar vālâ-yı gül-gündan **nikāb** (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 17, Beyit 5). [nikāb, -dan]

nikāb-ı sürḥ: Kırmızı yüz örtüsü.

Gün gördi gün yüzüñ kızarup oldı şermsār / Şanmañ şafağ yüzine dutar bir **nikāb-ı sürḥ** (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 30, Beyit 3). [nikāb-ı sürḥ,]

nikāb-ı zülf: Yüzü örten saçlar.

Nikāb-ı zülfüñi ref^c it ruhuñdan ey büt-i ra'nā / Ki tā 'aşkuñ zebürü ola deyr-i 'āleme ifşā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 7, Beyit 1). [nikāb-ı zülfüñi, -üñi]

nik-i haşlet: İyi huylu, iyi ahlâklı.

Vefâlar görmişem sen **nik-i haşlet** şāh-ı hurremden / Velî ağıyâr-ı bed girdârdan çok cevr ü gam çekdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 186, Beyit 4). [nik-i haşlet,]

nił: Nil nehri.

Baħr ile mā-beyni terdür yaşumuñ / Çeşmüme kan yağıdur **Nił** ü Aras (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 119, Beyit 3). [nił,]

ni'met:

1. İyilik, lütuf, ihsan.

Cevr ü derd ü guşsaña vallāhi şāhum rāzıyum / Her biri elḥamdülillāh oldı bir **ni'met** baña (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 4, Beyit 4). [ni'met,]

Ger nişāb-ı hūn-ı luṭfuñdan naşībüm yoğ ise / Bāri tek ḳahruñla añ bu daḫi **ni'metdür** baña (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 6, Beyit 2). [ni'metdür, -dür]

2. Lütuf, ihsan || Cevr ü naz.

Dil-i pür-derdi perverde kılurduñ cevr ü nāz ile / Yine ol **ni'mete** ḳāni' bu ben şükrānuñı yād it (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 19, Beyit 5). [ni'mete, -e]

ni'met-i 'ālem: Dünya nimeti.

Gedā-yı derd-i 'aşkuñı nevālüñden dirîğ itme / Senüñdür ey şeh-i mülk-i kerem hep **ni'met-i 'ālem** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 213, Beyit 6). [ni'met-i 'ālem,]

nişāb-ı hūn-ı luṭf: İyilik kanının zekatı.

Ger **nişāb-ı hūn-ı luṭfuñdan** naşībüm yoğ ise / Bāri tek ḳahruñla añ bu daḫi ni'metdür baña (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 6, Beyit 2). [nişāb-ı hūn-ı luṭfuñdan, -uñdan]

nişār kıl-: Saçmak, dağıtmak, serpmek.

Senden özge daḫi nem var diyü her şu ol şu / Var gözi yaşı gibi maḳdemüñe **ḳıldı nişār** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 102, Beyit 2). [nişār ḳıldı, -dı]

nisār ol-: Saçılmak, serpmek.

Olsun nisār yoluña külli güher miyem / Nakd- cihānı cānı hem eczā-yı varlıgum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 214, Beyit 4). [nisār olsun, -sun]

nisbet: Nazaran, kıyasla.

Göñül hecr-i ruḥ u zülfüñle batdı kara kayguya / Düğüne varmaludur aña **nisbet** şimdi mâtemli (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 332, Beyit 4). [nisbet,]

nisyân: Unutma, unutkanlık.

Yād-ı la'liñle akan yaşımdur ey deryā-yı cūd / Saht iden her dem şadef içinde **nisyân** cevherin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 252, Beyit 3). [nisyân,]

nîş: Sırbistan'ın güneyinde yer alan bir şehir.

Göñül **Nîş** kal'asıdur şan ḥarāb olmuş içi taşu / Başum tığ-ı 'inā 'aynıyla çeşmümdür bıñarbaşı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 318, Beyit 1). [nîş,]

nişân:

1.Hedef, nişangâh.

Melâmet tîrine sinem **nişân** kıddüm kemân olsa / 'Aceb mi bir hilâl-ebrü kamer-ruḥsârâdur meylüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 191, Beyit 4). [nişân,]

Görinen kıavs-i felekde mâh-ı nev şanmañ felek / Degdi âhum okına karşı **nişân** bir şeb-külâh (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 276, Beyit 3). [nişân,]

2. İz, işaret, belirti.

Yüzümde şol **nişân** na'l-i semend-i şeh-süvârumdur / Bu gün 'unvân için tevķî-i şâmı şöhrêdârumdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 74, Beyit 1). [nişân,]

Baña mihr itmeyüp gamzeñ gezer ḥâṭır **nişânımdur** / Bilümi ey hilâl-ebrü kemâna yana döndürdüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 147, Beyit 4). [nişânımdur, -umdur]

Ṭayanma ḥüsn-i bî-bünyâduña ey gonca-leb gör kim / Ne mir'ât-ı Sikenderden **nişân** ne cām-ı Cem kıaldı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 343, Beyit 4). [nişân,]

nişân it-: Hedef olarak belirlemek, işaretlemek, hedefe koymak.

İdelden başlu bağrum tîr-i müjgâna **nişân** ebrü / Büküp ey kıaşı ya ok kıaddümi eyler kemân-ebrü (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 270, Beyit 1). [nişân idelden, -elden]

İder âhı okına pûte-i çerhi **nişân** hasta / İñiledür duruş kıddin büküp eyler kemân hasta (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 305, Beyit 1). [nişân ider, -er]

nişân ol-: Ferman olmak.

Olalı menşûr-ı hüsne dâl-i zülfeynüñ **nişân** / Toldı dîn iklîmine âsâyiş-i emn ü emân (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 260, Beyit 1). [nişân olalı, -alı]

nişân vir-: Haber vermek, hatırlatmak || müjdelemek.

Nev-cüvân iken cihân oldu Raḥîmî pür-şekl / Hasb-i hâlünden **nişân virdi** diyâr-ı Germiyân (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 265, Beyit 9). [nişân virdi, -di]

nişân yaz-: Ferman yazmak.

Ḥaṭṭ-ı ruḥsârûñ **yazaldan** ‘arîzuñ üze **nişân** / Virdiler derd ehline gûyâ ki menşûr-ı emân (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 233, Beyit 1). [nişân yazaldan, -aldan]

nişânî beg: Nişânî Mehmed Paşa. Sultan Selim ve Sultan Süleyman’ın hizmetinde bulunmuş, Sivas beylerbeyliği yaparken vefat etmiştir.

Nişânî Beg kapuña ‘arż-ı ihlâş-ı ‘ubûdiyyet / Kaşâ’id-i Muṭavvelen bu şî‘r-i Muḥtaşar yegdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 83, Beyit 6). [nişânî beg,]

nişân-ı na‘lçe: Ayakkabının altına çakılan demirin izi.

Meyl ider yaşum **nişân-ı na‘lçeñi** görüp revân / Sâ’ilüñ olur dem-â-dem menzil-i şaf-ı ni‘âl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 172, Beyit 5). [nişân-ı na‘lçeñi, -ñi]

nişân-ı zaḥm-ı tîr: Kırpık yarasının izi.

Oh ne ḥaṭṭ itdüm **nişân-ı zaḥm-ı tîründen** yanar / Ey kaşı yâ şanki cân bâğında dikedüñ bir nihâl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 172, Beyit 4). [nişân-ı zaḥm-ı tîründen, -ünden]

nîş-i cân: Can alıcı zehir.

Lebüñsüz âb-ı hayvân nûş idersem **nîş-i cân** olsun / Bütün dünyâda yârümsin benüm bir daḥi varum yok (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 142, Beyit 4). [nîş-i cân, -sun]

niteki: Tıpkı.

Şevküm şu‘âl genc-i gamuñ şeb-çerâğıdır / Çerhüñ çü mâh **niteki** her şeb-çerâğıdır (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 86, Beyit 1). [niteki,]

nitekim: Nasıl ki, gibi.

Şem^c-i kâdrin revğan-ı ‘izzet fûrûzân eylesün / **Nitekim** kândil uyarduķça sipîhre mâh-ı tâb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 14, Beyit 8). [nitekim,]

Feyz-ı ihsânuñ göñül bâğını sır-âb eyledi / Ser-be-ser bûstân-ı dehri **nitekim** bârân-ı ‘îd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 39, Beyit 8). [nitekim,]

Bir gedâñam ben senüñ ey pâdişâh-ı ser-firâz / Söylenür Maḥmûd-ı şâh ile **nitekim** hâş Ayâz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 118, Beyit 1). [nitekim,]

Gâh ḥande geh ğazab ey ğonca la‘lûñ ‘âşîķa / **Nitekim** pervâneye geh nûr olur geh nâr şem^c (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 127, Beyit 6). [nitekim,]

n’itsün: Ne etsin, ne yapsın.

Dü ‘âlemde hemân şâhum qabûl-i dâğ-ı derdüñdür / Raḥîmî inzivâ-yı genc-i şifâ **n’itsün** o vîrânı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 335, Beyit 7). [n’itsün,]

niyâz: Dilek, istek.

Reh-i tâ‘atde iḥlâş ile dökmezseñ yaşıñ şûfî / Qabûl olmaz **niyâzuñ** sübḥañ olursa süreyyâdan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 250, Beyit 6). [niyâzuñ, -uñ]

niyâz eyle-: Dua etmek.

Şûfiyâ iḥlâş ile Allâhı isterseñ eger / Qıl namâz eyle **niyâz** ammâ ki geh geh âh qıl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 175, Beyit 4). [niyâz eyle,]

niyâz u nâz: Yalvarma yakarma.

Cân lebûñden em recâ itdükce ğamzeñ ḥışm ider / Ben **niyâz u nâzdan** oldum meded ey çâre-sâz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 118, Beyit 4). [niyâz u nâzdan, -dan]

niyet eyle-: Niyet etmek, istemek.

Qaçan seyr-i ser-i kūyına yârûñ **eylesem niyet** / Gider vallâhi ḥâṭırdan recâ-yı ravza-i cennet (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 21, Beyit 1). [niyet eylesem, -sem]

niyyet: Amaç, maksat.

Çü kişi-zâdesin işüñ ḥayırdur **niyyetüñ** ḥayra / Saña bed-ḥvâḥ olanlardur qamu bed-ḥüy bed-kîşân (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 269, Beyit 3). [niyyetüñ, -üñ]

nizā' it-: Çekişmek, tartışmak.

Yoluñda öl disem şu ki bir dem **nizā' ide** / Kıl midür ol ki emrüne fermanuñ olmaya (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 301, Beyit 4). [nizā' ide, -e]

noğşān: Eksiklik, kusur.

Hîç **noğşān** gelmedi bārān-ı eşkümden saña / Yoğsa mermerden midür ey 'aşk bünyāduñ senüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 162, Beyit 4). [noğşān,]

Rahîmî yoğ durur eksükligüm mihrinde ol māhuñ / Velikin kıldı tekmiñ olmadı hayfā ki **noğşānum** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 201, Beyit 5). [noğşānum, -um]

Bilmemiş **noğşānını** meh-rūña meyl itmiş kâmer / Her gice şehrüñde anuñcün gezer uğrı gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 328, Beyit 5). [noğşānını, -ını]

noğşān iriş-: Eksiklik gelmek.

Meh-cemālüne ne **noğşān irişür** ey yüzi gül / Şem'veş bir gice olsañ baña mihmān Çelebi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 338, Beyit 4). [noğşān irişür, -ür]

noğta: Biçimi kalemin kâğıda bir defa dokunması ile meydana gelen ben gibi ufak şekil, benek.

Çevirdi başumı çerğ atdı **noğta** gibi ortaya / Kıyı çizmekde güyā kendü bir pergāra dönmişdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 99, Beyit 3). [noğta,]

n'ola: Ne olur, ne çıkar.

N'ola insāniyyet itseñ ey melek-ṭal'at baña / Bir perişān-hāṭırum rahm it kılup şefkat baña (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 4, Beyit 1). [n'ola,]

Ben ol hāküm ki ey meh zerrece ḳalbümde mihrüñ var / Bu şevḳıyla **n'ola** pertev şalarsam dehre mihrāsā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 7, Beyit 2). [n'ola,]

Mesken dutan serîr-i serāy-ı sürürda / Maḫzūn olup iderse **n'ola** zār zār göc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 28, Beyit 5). [n'ola,]

Dilden iderse **n'ola** ḡam-ı zülf-i yār göc / Rağbet mi var itmese miskîn-Tatār göc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 28, Beyit 8). [n'ola,]

Ser-güzeştem **n'ola** olursa selefden mu'teber / Ey Rahîmî bu ḥaḳîḳat ḥāl olur efsānedür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 41, Beyit 7). [n'ola,]

N'ola virse Rahîmî yoluña cān / Saña şāhum gedā mı eksük olur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 57, Beyit 7). [n'ola,]

Büy-ı çin-i zülfüne virür Hıṭā ḥānı ḥarāc / Dişlerüñüñ **n'ola** olursa 'Adende bācıdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 59, Beyit 4). [n'ola,]

Şiše micmer olsa **n'ola** meskenüm mişl-i gül-âb / Nâr-ı gam başdan çıkarmışdur beni ey gül-‘izâr
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 71, Beyit 2). [n'ola,]

Çatlasa düşmen **n'ola** kopdı terâka başına / Āsumānî bir kazâdur aña bu esmâ-yı sūr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 91, Beyit 4). [n'ola,]

N'ola Raḥîmî bûse isterse leblerüñden / Cānā lezîz ü terdür ekşer gîdâ-yı nev-rûz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 108, Beyit 7). [n'ola,]

Bu māl-hulyâ-yı ‘aşkuñ **n'ola** mesken tutsa sinemde / Niçe vîrâne var içinde genc-i şâyegân kalmış
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 126, Beyit 6). [n'ola,]

Ehl-i ‘irfānuñ alayı begidür şimdi şehâ / Āsitānuñda Raḥîmî **n'ola** çekse sancağ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 138, Beyit 7). [n'ola,]

Leblerüñ vaşında cān-baḥş olsa eş‘arum **n'ola** / Almışam ey Hızr-leb ben Rûḥ-ı kudsiden sebağ
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 140, Beyit 6). [n'ola,]

Raḥîmî başka dîvân itdi vaşfuñ yazdı bir defter / Sen anı **n'ola** defterdâr idüp dîvāna gönderseñ
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 151, Beyit 9). [n'ola,]

N'ola insāniyyet itse baña çeşmüñ ey melek / Taña kalup mihr ider mihrüm görüp mäh-ı felek
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 160, Beyit 1). [n'ola,]

Zülfüñ gibi bu ‘ömrüñ yokdur qarârı ‘ömrüm / Ger zıll-i kâmetüñde **n'ola** ikâmet itsem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 183, Beyit 4). [n'ola,]

Rûy-ı zerdüm kana ğarğ itsem şafağ gibi **n'ola** / Zaḥm-ı tîğüñden güzeller şāḥı ‘unvân eylesem
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 197, Beyit 5). [n'ola,]

Ey Raḥîmî yügrigi oldum vefâ meydānınuñ / Ögdül alursam **n'ola** hıdmet semendin hoşmışam (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 210, Beyit 5). [n'ola,]

N'ola öldürmege kaşd eyler ise gamzelerüñ / Sen benüm la‘l-i revân-baḥşuñ ile cānumsın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 232, Beyit 4). [n'ola,]

N'ola mesken tutsa göñlümde ḥayāl-i ḥüsn-i yâr / Bulınur vîrānede elbette genc-i şâyegân (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 233, Beyit 4). [n'ola,]

Kāni‘ olsa dil **n'ola** vaşl-ı ḥayāl-i yâr ile / Bî-sütünda nağş-ı şîrîn oldı üns-i Kûh-ken (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 249, Beyit 2). [n'ola,]

Ey Raḥîmî ben ma‘ārif baḥrinüñ gavvāşıyam / Dehr şarrāfına şatam **n'ola** ‘irfān cevherin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 252, Beyit 7). [n'ola,]

Beñzer mi şubḥ-ı ḥüsne ya ḥaddüñ duḥāsına / ‘Asr içre **n'ola** dirse güneş böyle olayın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 258, Beyit 2). [n'ola,]

Raḥîmî **n'ola** kūyuñ topveş seyr eylese her gün / O ser-gerdānuñ itdi āḥ kaddin şavlecān ebrü (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 270, Beyit 9). [n'ola,]

Derün-ı dilde mesken dutsa **n'ola** şevk-i ruḥsāruñ / Tecellî eylemişdür nūr-ı Aḥmed künc-i ğār içre
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 284, Beyit 4). [n'ola,]

Gözüm didāruña kaddüñe mā‘il yaşum ırmağı / **N'ola** ter düşse ey çeşm-i ğazālüm ayu kulağı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 311, Beyit 1). [n'ola,]

Yolum var devlete irsem **n'ola** ey şāh-ı kişver-gîr / Selimü'l-bāl ile bāb-ı şeref derbānıyuz şimdi
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 329, Beyit 4). [n'ola,]

n'oldı: Ne oldu.

Bilmezem yâ Rabb niçün ol dil-sitānum söylemez / **N'oldı** cirmüm incinüp ben kula hānum söylemez
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 112, Beyit 1). [n'oldı,]

Ben gubārından mükedderdür meger āyinesi / Yoḥsa **n'oldı** tūṭî-i şekker-zebānum söylemez (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 112, Beyit 4). [n'oldı,]

nöker ol-: Kul, hizmetçi olmak.

Oldum Raḥîmî şimdi **nöker** bir beg oḡlına / Eyyām-ı devletinde bu gün şāh-ı ālemem (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 200, Beyit 5). [nöker oldum, -dum]

nukl: Meze.

Ṭoḡrulın meclise cān **nuklin** ider anı revān / Serv-ḳadd beste dehen gözleri bādāmlara (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 279, Beyit 3). [nuklin, -in]

nukul: Hikayeler, rivayetler.

Çün döşendi nüh sipîhr üzre simāṭ-ı keh-keşān / Mey şafaḳ encüm **nukul** hūrşîd ü mehdür nān-ı ʿîd
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 39, Beyit 2). [nukul,]

nün: Arap alfabesinin yirmi sekizinci harfi || Sevgilinin kaşları.

Ruḡ-ı verdüñle virdüm Sûre-i Nûr / Ḳaṣuñ fikr ile zıkrüm **nün** olupdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 45,
Beyit 3). [nün,]

nûr: Işık, ziya, aydınlık.

Zāt-ı pāküñden şeref buldı diyār-ı evliyā / **Nûra** ḡarḳ oldı ʿizāruñdan mezār-ı evliyā (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 9, Beyit 1). [nûra, -a]

Bir ışıkdur geşt ider menzil-be-menzil şeh-r-be-şehr / **Nûr** cer ider kamer her gün yüzüñ muḥtācıdur
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 59, Beyit 6). [nûr,]

Mihr-i ruḡuñ bu dide-i Yaʿḳûb-ı devrûñ **nûrdur** / Sen Yûsuf-ı Mısr-ı kerem sulṭāna şıḥḥat yaraşur
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 103, Beyit 3). [nûrdur, -ıdur]

Gāh ḥande geh ḡazab ey ḡonca laʿlûñ ʿāşıḳa / Nitekim pervāneye geh **nûr** olur geh nār şemʿ (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 127, Beyit 6). [nûr,]

Görinen dāḡlar yir yir ḳurılmış şāh-ı serviçün / Ḥıyām-ı sîmdür ya **nûrdan** bir sāyebān ḥurrem
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 196, Beyit 3). [nûrdan, -dan]

Mihr eylemedi m̃ha Raḥîmî ruḥuñ özler / Göz göre çıkarısın mı o **nûrî** başarından (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 228, Beyit 7). [nûrî, -ı]

Dîdemüñ **nûrî** vü sînemde sürûrum sensin / Cānumuñ cānı vü hem-derdüme dermānumsın (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 232, Beyit 2). [nûrî, -ı]

Şûfi kûyuñda cemālûñden şafâ kesb idemez / **Nûr** görmez Kaʿbede her çeşm-i nâ-bînâ Hüseyin (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 237, Beyit 4). [nûr,]

Güneş zulmet şehâbında ıalup olmasa nûrânî / Kılardı pertev-i şevk-i ruḥuñ ânide **nûr** ânı (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 320, Beyit 1). [nûr,]

nûrʿalâ nûr: Nur üstüne nurdur.

Temâşâ-yı ruḥuñ hem ʿîd-i Ferruḥ / Ne rûşen rûz olur **nûrʿalâ nûr** (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 42, Beyit 4). [nûrʿalâ nûr,]

nûrânî: Parlak.

Geydi **nûrânî** libâsın şemsi dülbendin şarup / Karşu çıkdı gün sürüp pâyuña yüz mânend-i âb (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 14, Beyit 2). [nûrânî,]

nûrânî ol-: Nurlu olmak, parlamak.

Güneş zulmet şehâbında ıalup **olmasa nûrânî** / Kılardı pertev-i şevk-i ruḥuñ ânide nûr ânı (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 320, Beyit 1). [nûrânî olmasa, -masa]

nûr-ı aḥmed: Hz. Muhammed'in nuru.

Derûn-ı dilde mesken dutsa n'ola şevk-i ruḥsârûñ / Tecellî eylemişdür **nûr-ı Aḥmed** künc-i gâr içre (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 284, Beyit 4). [nûr-ı aḥmed,]

nûr-ı ʿayn: Göz nuru. || Sevgili.

ʿÂrîzuñsuz ʿaynuma ey **nûr-ı ʿaynum** ʿayn-tâb / Haḳḳ bilür ʿayn-ı ʿinâ ʿayn-ı ʿazâb u ʿayn-ı tâb (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 11, Beyit 1). [nûr-ı ʿaynum, -um]

nûr-ı başar:

1.Göz nuru.

Ėaflet itme aç gözüñ varın ayağum tozıdır / Didi ol **nûr-ı başar** kıl aña yer dîdem be-çeşm (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 185, Beyit 5). [nûr-ı başar,]

Ağlamakdan gözlerümde ıalmadı **nûr-ı başar** / Bir dem ol gül-çihrenüñ ḥurrem-liķāsın görmedüm (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 195, Beyit 2). [nûr-ı başar,]

2. Göz nuru || Sevgili.

İki gözümlüñ biri olursa ey **nūr-ı başār** / Başdan ol göz çıksun ayağın gubārın istemez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 114, Beyit 3). [nūr-ı başār,]

nūr-ı çeşm-i zât-ı pāk: Temiz zatın gözünün nuru.

Cem'üne yüz süreli ey **nūr-ı çeşm-i zât-ı pāk** / Pertev-i hürşidi almaz 'aynına her bār şem' (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 129, Beyit 5). [nūr-ı çeşm-i zât-ı pāk,]

nūr-ı feth-i bāb: Fetih kapısının nuru.

Vuşlatuñla Āyete'l-kürsi hākı ey āfiṭāb / 'Arşa döndi şehr-i Mar'aş töldi **nūr-ı feth-i bāb** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 14, Beyit 1). [nūr-ı feth-i bāb,]

nūr-ı hakk: Allah'ın nuru.

Rüşen budur ki çeşm-i çerāğ-ı dü kevn senin / Ey **nūr-ı Hakk** senüñle görür 'ālemüñ gözi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 312, Beyit 4). [nūr-ı hakk,]

nūr-ı hüsn: Güzellik nuru.

Ser-ā-ser Tire 'ālem iden olmuş **nūr-ı hüsninden** / Pür-āteş eylemiş tāb-ı ruhiyla mülk-i Şaruhan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 337, Beyit 4). [nūr-ı hüsninden, -inden]

nūr-ı nār-ı aşk: Aşk ateşinin aydınlığı.

Nūr-ı nār-ı aşkdan bir lem'a taḥşil eyleyen / Yanmağa pervâne olur bilmez ol pervā nedür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 92, Beyit 3). [nūr-ı nār-ı aşkdan, -dan]

nüş: Şarap.

Fāriğ olduk nây u **nüşından** bu bezm-i 'ālemüñ / 'Ālem-i ğurbetde bulduk yār-ğār-ı evliyā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 9, Beyit 8). [nüşından, -ından]

Ey Raḥîmî nây u **nüşından** bu bezmüñ fāriğuz / Āhveş ammā dem olur bir hevādār isterüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 107, Beyit 7). [nüşından, -ından]

nüş eyle-: İçmek.

Maḥabbet bādesin yād-ı lebüñle şol ki **nüş eyler** / Teninde kanı kaynar cānı sāğar gibi cüş eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 90, Beyit 1). [nüş eyler, -r]

Sākiyā bezm-i ezel peymānesin **nüş eyleyüp** / Cām-ı 'aşkuñla dilüm ser-mest ü ḥayrān eylesem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 197, Beyit 4). [nüş eyleyüp, -yüp]

Selâmet semtine lutf eyle tahrik itme ey şûfi / Harâbât ehliyem **nûş eyledüm** ben cām-ı bed-nâmı
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 324, Beyit 3). [nûş eyledüm, -düm]

nûş it-: İçmek, yudumlamak.

Lebüñsüz âb-ı hayvân **nûş idersem** nîş-i cân olsun / Bütün dünyâda yârümsin benüm bir daği varum
yok (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 142, Beyit 4). [nûş idersem, -ersem]

Nûş itmeyince cām-ı lebinî piyâlenüñ / Batmaya kıla cānda ğam-ı zaḥmı nâlenüñ (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 152, Beyit 1). [nûş itmeyince, -meyince]

Bāde-i bezm-i ezel birle leb-â-leb töludur / Şüfiyâ **nûş ide gör** cām-ı muşaffādur dil (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 168, Beyit 4). [nûş ide gör, -e gör]

Sâkiyâ bize lebüñ cāmını şun **nûş idelüm** / Bāde-i ‘aşk ile cân u dili ser-ḥoş idelüm (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 190, Beyit 1). [nûş idelüm, -elüm]

Rahîmî koma ‘ârifseñ kenâr-ı âteşi elden / Şafâ hengâmidur **nûş it** şarâb-ı erguvân ḥurrem (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 196, Beyit 5). [nûş it,]

Ṭabîbâ başuñ ağrıtmā ‘ilâc olmaz aña şerbet / Kâbül-i derd-i ‘aşk-ı yâr şanma **nûş ider** dârû (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 272, Beyit 4). [nûş ider, -er]

Ṭolular **nûş it** Rahîmî bir leb-i mey-gün ile / Olmadan bezm-i ezelden kâse-i ‘ömrüñ tölü (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 275, Beyit 5). [nûş it,]

Rahîmî bezm-i ğamda cām-ı ḥasret **nûş ider** dâ’im / Görelden ‘aks-i la’l-i cân-fezâñı sâġar-ı mülde
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 281, Beyit 5). [nûş ider, -er]

Şâm-ı zülfin kı dilâ cām-ı lebin **nûş idegör** / ‘Ömr-i bâkî degül ‘işretde geçür eyyâmı (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 310, Beyit 3). [nûş idegör, -egör]

Niçe bir olalum sâki ġubâr-ı ġuşşadan bengi / Pey-â-pey ‘aşkuñı **nûş idelüm** şun cām-ı gül-rengi
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 352, Beyit 1). [nûş idelüm, -elüm]

nûş-â-nûş: Sürekli içilen, içtikçe içilen.

Pür itmiş bāde-i gül-rengi **nûş-â-nûş** remz eyler / Şafâ bezminde ehl-i ‘işrete sâġar şunar lâle (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 291, Beyit 2). [nûş-â-nûş,]

nutk-ı em: Derman kelâmı.

Lebüñden gelmedi cân derdine bir **nutk-ı em** bir gün / Bu ğamdan ğam mı itsem ‘azm-i iklîm-i ‘adem bir
gün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 264, Beyit 1). [nutk-ı em,]

nüh sipihr: Dokuz gök.

Çün döşendi **nüh sipihr** üzre simâṭ-ı keh-keşân / Mey şafaḳ encüm nuḳul ḥürşîd ü mehdür nân-ı ‘îd
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 39, Beyit 2). [nüh sipihr,]

nühüset: Uğursuzluk.

Ba'îd olsun **nühüset** ey kamer baht-ı sa'îdündür / Şeref viren cihāna mihr-i hüsn-i bā-kemālündür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 97, Beyit 6). [nühüset,

nükhet-i cân-baḥş: Can bahşeden koku.

Dimāğ-ı cāna irdi şubḥ-dem bir **nükhet-i cân-baḥş** / Raḥîmî ol mu'aṭṭar zülf-i 'anber varsa būdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 79, Beyit 4). [nükhet-i cân-baḥş,]

Ben senüñ Ya'kūbuñum ey Yūsuf-ı gül-pîrehan / **Nükhet-i cân-baḥş** olur büyü baña pîrāhenüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 158, Beyit 4). [nükhet-i cân-baḥş,]

nükte-gūy: Nükteli söz söyleyen.

Raḥîmî ḥālūñi 'arz it der-i şāh-ı süḥan-dāna / Ma'ārif şehrinüñ şāhı feṣāḥat **nükte-gūyidur** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 70, Beyit 5). [nükte-gūyidur, -idur]

O

o:

1.O, işaret zamiri.

Dem-i hecrüñde yaşum āh dile hem-demdür / Hoş olur āb u hevāsı **o** da bir 'ālemdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 58, Beyit 1). [o,]

Yüz virme ḥāra şalınup ey gül budacığı / Baş çihrem üzre pāyuñ **odur** ḥod ṭuracığı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 313, Beyit 1). [odur, -dur]

Ṭañ mı ey meh pertev-i mihrüñ tecellî eylese / Niçe gündür kim **o** şevkıyla bu dil vîrānedür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 41, Beyit 2). [o,]

Göñlüm alan o çeşm-i dil-cūdur / Velî sevdālara şalan **odur** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 48, Beyit 1). [odur, -dur]

Ḳāmetüñ rāst serv-i dil-cūdur / Şu gibi göñlüm aḳıdan **odur** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 48, Beyit 2). [odur, -dur]

Benüm dîvāne göñlüm vaḥdet-i ābād ferāğ ister / Yilüp yiller gibi yıllarla şimdi **o** turağ ister (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 84, Beyit 1). [o,]

2.O, işaret sıfatı.

Cānuma bir buse ikrār eyledi **o** la'l-i nāb / Mā'il oldı şandı şudur teşne-dil gördi serāb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 12, Beyit 1). [o,]

Ṭāḳ-ı ebrūsı ḥayālın ḳodı göñlümde bu gün / Eskişehirinde **o** meh yaptı yine bir yeñi kāḥ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 29, Beyit 5). [o,]

Her sū o ğonca hār ile i er  ar b-ı sürü / A ar o demde  e me-i çeşmünden  b-ı sürü (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 30, Beyit 1). [o,]

 ld rmek i  n  l ile    fte b lb lin / Geymiş o ğonca g l gibi bir ter  iy b-ı sürü (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 30, Beyit 2). [o,]

Gözüm yüzüm sürince o m hu  rik bına / Dökdüm  u de l  a  aya vir b - is b-ı sürü (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 30, Beyit 5). [o,]

G l    ula ına girmez fi  n u  h-ı hez r / Dil  o ğonca i  n itme yok yire fery d (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 36, Beyit 3). [o,]

D men-ke   n  alınsa o serv-i hoş- ur m / Güller çemende   k-i gir b n olur  alur (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 43, Beyit 4). [o,]

Bende    d oluban   k olayın s ye gibi / Türü yolına o servün şanı bir r h bilür (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 47, Beyit 4). [o,]

Gülüm alan o çeşm-i dil-c dur / Vel  sevd lara  alan odur (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 48, Beyit 1). [o,]

Meyl eyleyli h re o gül-p reheni g r / G l gibi teni   k yini y semeni g r (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 52, Beyit 1). [o,]

Dilüm dilim dilim m  r  -ı  amla p relenmi  d r / O meh yüz dönderelden  od çatı  v re düşmişdür (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 53, Beyit 3). [o,]

Dil   c n c r a-i bezm-i elestün mestidür   f  / Görüp  a n itme ol o k ra şanma i tiy rumdur (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 74, Beyit 4). [o,]

 asta g  l mi  ormadu  bir gün / Derdüm ile o m btel  n eyler (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 88, Beyit 7). [o,]

R  m   anma   li  oldı  er  üzre hil l-i   d / O m hu   a ı fikriyle olan n   k  ay l  nd r (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 97, Beyit 7). [o,]

Benüm sen Y suf-ı gül-çihre ile oldı b   r m / O  ayra müşteri  ok k r-b rı var ben m yokdur (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 98, Beyit 2). [o,]

Felek cev r eylemekde d ne d ne y ra dönmişdür / O meh mihr itmemekde  er -i p r- add ra dönmişdür (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 99, Beyit 1). [o,]

Ey R  m  yaşını sen de rev n it yolına / R  m  ide bir gün ola   yed o dürr-i  ehv r (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 102, Beyit 5). [o,]

O mehden ayru yaşım ey felek  umm na döndürdün / çevirdün başımı  olab-ı ser-gerd na döndürdün (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 147, Beyit 1). [o,]

  itmez  h-ı hez r m o g l- iz rı g r  n / O ınsa k   a-i     m uyur o y rı g r  n (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 148, Beyit 1). [o,]

 er      r   u  ev  -i lebiyle dil-i  em  n / O y r ki t  uyana c n gözün uyarı g r  n (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 148, Beyit 5). [o,]

Düşmez a   na ezilme o  eker lebden üzül / Ger gerekse sa na başın çeke g r ey meges el (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 167, Beyit 2). [o,]

Dâne vü dāmıyla hāl ü zülfün olmazmış şikār / Yüksek uçarmış o pervāz-ı hümāyı görmedüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 217, Beyit 4). [o,]

Mihr eylemedi māha Raḥîmî ruḥuñ özler / Göz göre çıkarsın mı o nûrî başarından (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 228, Beyit 7). [o,]

Felekden mihr umarsın sen dilā devrānı bilmezsin / O māha müttefik cevri itmedesin anı bilmezsin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 229, Beyit 1). [o,]

Raḥîmî âferin fehmüne ḥüsn-i zihnüne ḥüsndür / O şāhuñ vaşf-ı ḥüsnini ḥasenden aḥsen eylersin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 230, Beyit 7). [o,]

Gel toğrudalum biz dümeni baḥr-i ‘atāya / Almak bizüm ü virmek o sulṭāna şalınsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 254, Beyit 3). [o,]

‘Uşşāk-ı bî-nevāya o şeh nāza başladı / Toldurdı her maḳāmı yine āh n’eyleyin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 258, Beyit 6). [o,]

Zerreves yoluñda pā-mālem didüm / Yüz çevirdi āh kim benden o gün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 267, Beyit 4). [o,]

Raḥîmî n’ola kūyuñ topveş seyr eylese her gün / O ser-gerdānuñ itdi āh ḳaddin şavlecān ebrū (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 270, Beyit 9). [o,]

‘Aşık-ı pāk-dilüz ṭalib-i dünyā degülüz / Sen Raḥîmî bizi beñzetme o bed-nāmlara (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 279, Beyit 5). [o,]

Gözüde bir gün o meh ḥüsnini görmüş sāde / Şimdi Yūsuf gibi kendin şatar istiğnāda (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 280, Beyit 1). [o,]

Bülbülüñ nāle vü feryādı hezār olsa ne ḡam / Gül olur ḥāra muḳārin o ḡam-ı ḡavḡāda (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 280, Beyit 6). [o,]

Leylā-yı zülfünüñ şu ki meftūnuñ olmaya / ‘Āḳil midür o kimse ki Mecnūnuñ olmaya (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 300, Beyit 1). [o,]

Ḥamīde zülfümü yā Rabb o şāh-bāz-ı cemāl / Dil-āver oldu be-ḡāyet şebinde tülür ola (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 307, Beyit 3). [o,]

Gün yüzün ‘arz idegör bir şeb o mäh-ı şāmı / Şevḳden şarka dönüp şubḥ ola devrūñ şāmı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 310, Beyit 1). [o,]

Ḳomadı ḳılca Raḥîmî dil-i miskinde ḳarār / Tolaşaldan o mehūñ kākül-i ‘anber-fāmı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 310, Beyit 6). [o,]

Raḥîmî bend-i ‘aşḳıyla giriftār olduğum gördi / Anuñ için tolaşur baña o ḳara zülfinüñ aḡı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 311, Beyit 7). [o,]

Görmezlenür bu bülbülin iḡmāz-ı ‘ayn ider / Gül-gün ider sirişküñ o ḡonca-femüñ gözi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 312, Beyit 2). [o,]

Cennet kapuñdan ayrıla ey ḥür-i ‘ayn o dem / Tūfān-ı Nūḥuñ ‘aynı olur ādemüñ gözi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 312, Beyit 3). [o,]

Neşv ü nemā-yı dīde-i giryān iken henüz / Ser-keşliğini ḳomaz o büstān budacıḡı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 313, Beyit 2). [o,]

Dü ‘âlemde hemân şâhum kabûl-i dâğ-ı derdündür / Raḥîmî inzivâ-yı genc-i şifâ n’itsün **o** vîrânı (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 335, Beyit 7). [o,]

İrîşmez sem‘ine feryâd u âhum Lala Paşanuñ / **O** cevri-i goncadan ‘ayyûka irgürdüm ben efgâni (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 337, Beyit 5). [o,]

Bitmedi ğamzeñüñ ey yâr yürekde zaḥmı / Kaldı cân içre **o** peykân ile öldüm gitdi (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 345, Beyit 3). [o,]

İksîr-i ‘aşk çehremi zerd itdi zer gibi / Daḥi **o** yâd-ı sîm-beden bî-ḥaber gibi (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 351, Beyit 1). [o,]

3.Üçüncü tekil şahıs zamiri.

Baňa âh **o** kırmaz kurd gibi bakmasın kaçır gür gür / Anuñçün âteş-i âhum yakar cayır cayır dâğı (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 311, Beyit 5). [o,]

Ey dost işigüñden ırağ eyle ‘adüyü / Olmaz **o** vefâ ehline enbâz-ı maḥabbet (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 22, Beyit 4). [o,]

o gün: O gün (Ay yüzlü sevgiliyi görmediği gün).

Görmesem meh yüzüñ ey meh eger aḥşama deġin / Teng ü tar olur **o gün** başuma meydân-ı ferâḥ (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 29, Beyit 4). [o gün,]

ocağ:

1.Ocak, ateş yakılan yer.

Vişâl-i şehriyâr-ı yâra şem‘-i encüm olmazdı / Hemân kendü özin yanmağa tenhâ bir **ocağ** ister (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 84, Beyit 3). [ocağ,]

2.Ev.

Bilmezem senden Raḥîmî nice alsun **ocağın** / Her dem eylersin mezâk-ı ‘îş u bî-dâd ey felek (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 150, Beyit 7). [ocağın, -ın]

ocağına şu koy-: Ocağını söndürmek, evini barkını yıkmak.

Şu koyup ocağına her sū yüridi ġâziler / Nâr-ı şevkıyla serây-ı dil-sitânın yakdılar (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 61, Beyit 4). [ocağına şu koyup, -up]

od: Ateş.

Hemân sünbül şaçuñ miskîn şanma misk [ü] ‘anberdür / Yanup tüter ruḥuñçün lâle şan bir **odlu** micmerdür (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 49, Beyit 1). [odlu, -lu]

Hâl-i lebûn firâkı **odi** lâle gibi âh / Cân cebhesine urdı yine dâğ-ı bî-şümâr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 93, Beyit 4). [odi, -ı]

Rûy-ı kûy-ı yârsuz ben bûlbûle / Gül diken gülzâr olur **oddan** kafes (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 119, Beyit 5). [oddan, -dan]

Bezm-i çemende lâle degül görinen bu dem / Yirden gehi çıkar daği bir **odlu** âh-ı Cem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 216, Beyit 5). [odlu, -lu]

Hecr **odi** yakdı sînemi bağrum kebâb idüp / Dutdı çevirdi başumı biñ päre eyledi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 316, Beyit 5). [odi, -ı]

Dâğ urup sîneme ‘aşk **odi** ile lâle gibi / Düşeyin dâmen-i kuhsâra Mehemmed Çelebi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 348, Beyit 2). [odi, -ı]

od bırak-: Ateş bırakmak, yakmak.

Gül yüzüñ hecriyle sūzum **od bıraktı** ‘āleme / Sebzeler pejmürde oldu yandı hep gül-nârdan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 263, Beyit 2). [od bıraktı, -dı]

od düş-: Ateş düşmek.

Kaçan gün gibi tenhâ seyre çıksañ bir gün ey meh sen / Dilümden **od düşüp** yanar zemîn ü āsumân sensüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 110, Beyit 3). [od düşüp, -üp]

od ur-: Ateş salmak, yakmak.

Görinen encüm degüldür hasret-i rûyuñla âh / Dâmen-i eflâke **od urdı** derûn-ı âteşin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 247, Beyit 2). [od urdı, -dı]

oda tutuş-: Yanmak.

Yüzüñ görmeyeli ey şem‘-i devlet / **Tutuşdı oda** mihr ü mâh didüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 188, Beyit 2). [oda tutuşdı, -dı]

oda ur-: Ateşe vermek, yakmak.

Cihân mülkini garķ-âb eyleyen bu eşk--i hūnumdur / Semâyı **oda uran** her gice sūz-ı derūnumdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 85, Beyit 1). [oda uran, -an]

oda yak-: Ateşe vermek, yakmak.

Virmez isem başumı şevküñ hevâsiyla senüñ / Küll-i eczâmı kül it ey şem‘-i rûşen **oda yak** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 140, Beyit 2). [oda yak,]

Ŧañ mıdur şehrüñi ey meh **oda yaksa** âhum / Yağalar dâmen-i vaşluñı şunup her ‘ases el (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 167, Beyit 4). [oda yaksa, -sa]

İşitdüm hasta olmuş nâ-gehânî ol güzel hânım / Zemîn ü âsmânı **oda yakdı** şu'le-i âhum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 203, Beyit 1). [oda yakdı, -dı]

Oda yakdı 'âlemi süz-ı derûn-ı pür-şerâr / Çerhe irdi dostlar âh-ı cihân-âzâr hem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 209, Beyit 4). [oda yakdı, -dı]

oda yan-: Ateşte yanmak, alev almak, tutuşmak, ateşler içinde kalmak.

Hâ'il olur vaqt-i vuşlatda Raḥîmî bendeñe / **Oda yansun** itdügün aña bula pîrâhenüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 158, Beyit 7). [oda yansun, -sun]

'Âlemi sen şem'a yanup qorqarum âh itmege / **Oda yana** cümle varum yile vire ad u şan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 260, Beyit 4). [oda yana, -a]

Lebin öpmek müyesser olmadı bir şem'-i ruḥsârüñ / Velikin **oda yanmış** câna süzumdan güdâz irdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 349, Beyit 2). [oda yanmış, -mış]

oğul: Erkek çocuk.

Oldum Raḥîmî şimdi nöker bir beg **oğlına** / Eyyâm-ı devletinde bu gün şâh-ı 'âlemem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 200, Beyit 5). [oğlına, -ına]

Dil yine kûl oldu bir beg yüzlü Türkmân **oğlına** / Ğamzesi yağmacıdur beñzer Tatar Hân **oğlına** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 306, Beyit 1). [oğlına, -ına]

Fahr-i âl-i Aḥmedüz biz kârimuz ḥubb-i 'Alî / Egmişüz baş ol 'Ömer 'adl issi 'Oṣmân **oğlına** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 306, Beyit 2). [oğlına, -ına]

'Ârızında zâhir olmuş lem'a-i nûr-ı Nebî / Hüsni içinde beñzemiş çok pîr-i Ken'ân **oğlına** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 306, Beyit 3). [oğlına, -ına]

Ey gözi âhû raḳîbi dün baña gösterdiler / Nice beñzer şol köpek şüretlü arslan **oğlına** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 306, Beyit 4). [oğlına, -ına]

İtdügi zulmi Raḥîmî mûra luṭf it âsafâ / Bâri bir gün 'arz kıl sulṭân Süleymân **oğlına** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 306, Beyit 5). [oğlına, -ına]

oğlan: Genç sevgili.

Güneş ay ile dutulmuş kapuñda birdür **oğlanı** / Felek raḳḳâş-ı bezmüñ zühre ḥod düşire bir çengi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 352, Beyit 4). [oğlanı, -ı]

oh: Ok, yayla atılan ucu sivri çubuk.

Bükdi hecr müjeñ ile **oh** kaddüm / Daḥi bu devr baña yâ n'eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 88, Beyit 2). [oh,]

Tenümde dâğ-ı ğam ḥod her biri bir ṭabla âteşdür / Gören ey kaşı yâ **ohdur** yiter derdüm ziyâd itme (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 302, Beyit 3). [ohdur, -dur]

oh: Beğenme, hayranlık, sevgi, sevinç, rahatlama vb. duyguları anlatır

Oh ne hıtt itdüm nişân-ı zaḥm-ı tîrûnden yanar / Ey kaşı yâ şanki cān bāğında dikkûn bir nihāl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 172, Beyit 4). [oh,]

ok: Yay denilen âletle fırlatılan ve ucunda sivri bir demir bulunan ince kısa değnek, tir, sehim, nâvek.

Şafaḳ şanmañ görinen zaḥm urupdur nâvek-i âhum / Ğazāl-i çerḥ ey ebrû kemān **oklu** şikârumdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 74, Beyit 2). [oklu, -lu]

Ṭoğrı kuluñ olduğın inkâr ider mi gör kabaḳ / **Oklara** dikilüp eyler cān u başın pây-ı sūr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 91, Beyit 3). [oklara, -lara]

İştîdüm kim ḥabîbüñ ‘aşḳ **okı** ḳaddın kemān itmiş / Vücûdın çeşm-i fettânı gibi hoş nâ-tüvân itmiş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 124, Beyit 1). [okı, -ı]

Ğam **oklarıyla** ṭoldı bu sînem belek midür / Tiğ-ı cefâ yaralar ürer ya se-per miyem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 214, Beyit 6). [oklarıyla, -larıyla]

Görinen ḳavs-i felekde mäh-ı nev şanmañ felek / Degdi âhum **okına** ḳarşu nişân bir şeb-külâḥ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 276, Beyit 3). [okına, -ına]

İder âhı **okına** pûte-i çerḥi nişân ḥasta / İñiledür duruş ḳaddın büküp eyler kemān ḥasta (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 305, Beyit 1). [okına, -ına]

Ok gibi ṭoğrı olanuñ menzili meydân-ı ğam / Ḳabza-i vuşlatdadur egri olanlar yâ gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 323, Beyit 3). [ok,]

ok kadd: Ok gibi dümdüz olan boy.

Şehâ **ok ḳaddüñüñ** hecriyle bir ḳaddi kemānum ben / Baña ṭoğrı nazar kıl egri baḳma nâ-tüvānum ben (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 234, Beyit 1). [ok ḳaddüñüñ, -üñüñ]

İdelden başlu bağrum tîr-i müjgāna nişân ebrû / Büküp ey kaşı ya **ok ḳaddümi** eyler kemān-ebrû (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 270, Beyit 1). [ok ḳaddümi, -ümi]

ok yılanı: Başı pullu, boyu 2 metre kadar olan zehirli ve tehlikeli bir yılan türü. Halk arasındaki hikayelerde bir ok gibi insanı delip geçtiği anlatılmaktadır.

Bu gülzâr içre ey gonca görünür ḳadd ü zülfüñsüz / Gözüme **ok yılanı** servi sünbül şekl-i ejderdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 49, Beyit 3). [ok yılanı, -ı]

okı-: Çağırma, davet etmek.

Hevâ-yı ḥâl ü zülfüñe düşelden **okıya** gelmez / Biñ altun âşyânına iñen yüksek uçar şâhin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 244, Beyit 2). [okıya, -ya]

okın-: Okunmak, söylenmek.

İşitmez âh-ı hezârum o gül-‘izârı görüñ / **Okınsa** kışsa-i ‘aşkum uyur o yârı görüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 148, Beyit 1). [okınsa, -sa]

oku-: Bir metni seslendirmek, yüksek sesle kırâat etmek.

Kitâb-ı ‘aşkı ben hatmetmiş iken mekteb-i gamda / Henüz Mecnûn ey hû‘ace **okurdu** sûre-i Leylâ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 7, Beyit 4). [okurdu, -rdı]

Bahâristân-ı lûtfuñ Raḥîmî ölmeden girse / **Okumaz** idi Sa‘diye cenâbuñda Gülistânı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 320, Beyit 5). [okumaz, -maz]

ol:

1.0, işaret sıfatı.

Sen **ol** zıll-i Hudâsın ey nihâl-i devḥa-i devlet / Özüñ gibi idemez bâğ-ı cennet bir şemer peydâ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 1, Beyit 3). [ol,]

Nâlemi gûş itdi dâğuñ içi güm güm gümledi / Âh kim **ol** taş bağırılı daḥi raḥm itmez baña (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 3, Beyit 3). [ol,]

Otağından kaçan kim olsa **ol** şâh-ı cihân peydâ / Vücûd-ı cismi ḥâkiden olur gûyâ ki cân peydâ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 5, Beyit 1). [ol,]

Harâret irmesün tâb-ı güneşden deyü **ol** mâha / Duḥân-ı âh-ı dilden eyledüm bir sâyebân peydâ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 5, Beyit 2). [ol, -a]

Ben **ol** ḥâküm ki ey meh zerrece ḳalbümde mihrüñ var / Bu şevkıyla n’ola pertev şalarsam dehre mihrâsâ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 7, Beyit 2). [ol,]

Dil ü cân niçe mâ’îl olmasın **ol** hûba billâhi / Olıcaḳ bili ince la’li gönca hem semen simâ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 7, Beyit 5). [ol,]

Göz ü göñlüm oldılar seyyâḥ-ı baḥr ü ber-i gam / Âşinâ kılmaz nazar mümkün midür **ol** yâr aña (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 8, Beyit 2). [ol,]

Ey Raḥîmî baş üzere pîrüm olsun dir iseñ / **Ol** gubâr-ı ḥâk-i pâ-yı reh-güzâr-ı evliyâ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 9, Beyit 12). [ol,]

Dün maḥalleñde raḳîb ile Raḥîmî serverâ / **Ol** it ile ḥayli itişmiş idüp gavḡâ ḡarîb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 16, Beyit 5). [ol,]

Raḥîmî ḳuluña emr eyle olsun sâkin-i kūyuñ / ‘Azîzüm **ol** gedâyı bir söz ile Mışra sulṭân it (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 18, Beyit 7). [ol,]

Başum seng-i cefâyıyla yarup ḳan eyleyüp yaşum / Ḳanı **ol** demlerüm añ lûtf-ı bî-pâyânuñı yâd it (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 19, Beyit 3). [ol,]

Dil-i pür-derdi perverde kıldurduñ cevır ü nâz ile / Yine **ol** ni‘mete ḳâni‘ bu ben şükrânuñı yâd it (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 19, Beyit 5). [ol,]

Gül gibi her kanda hânde kılssa **ol** ferhunde zât / Güldügi gülzâruñ olur hep nebâtât u nebât (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 20, Beyit 1). [ol,]

Ol mâhuñ alnı ile zenaḥdânı seyrin it / Aḳşehrüñ alma elmasın eyvâna ihtiyâc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 24, Beyit 4). [ol,]

Şoḳunsa her kaçan nâziyla **ol** serv-i revân şorguc / İrüp teb tâb-ı ḥayretten olur lertzân hemân şorguc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 25, Beyit 1). [ol,]

Nigehbân itme genc-i ḥüsnüñe **ol** şüret uğrısın / Ḳara zülfüñe el ḳarmaya şâyed nâ-gehân şorguc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 25, Beyit 6). [ol,]

Ḳansın zülâl-i mîmüñe ‘aṭşân-ı cân u dil / **Ol** iki dälüñ ile ḳıl ey dil-rubâ meded (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 33, Beyit 2). [ol,]

Ey mîm-i fem külâleñüñ **ol** iki dâline / Virdüm göñül bu cānuma dermân ola meded (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 33, Beyit 4). [ol,]

Añmaz olalı ḥastasın **ol** bî-vefâ ṭabîb / Ey nâle var şabâyıla bir dem aña meded (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 33, Beyit 6). [ol,]

Medḥ it dehâni mîmini hem dâl zülfini / Hoşdur Raḥîmî **ol** ḳaşı rāya bu rā meded (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 33, Beyit 7). [ol,]

Gülşen-i kūyuñda **ol** aḡyâr-ı bî-endāmı sür / Serverâ servüñ yanında nâ-münâsibdür pelîd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 37, Beyit 4). [ol,]

Yanma ki raḥm ide şâyed germ olup **ol** şem‘-i çerḥ / Şubḥ olunca ey göñül pervâneveş sen yanadur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 41, Beyit 4). [ol,]

‘Âlem-i lâḥütdan nâsûta kim başdum ḳadem / Cân u dil ‘aşḳuñla **ol** demden berü hem-ḥânedür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 41, Beyit 6). [ol,]

Ṭayanup ḡamzeñe çeşmüñ döker ḳan / Velî şorsañ geḳer **ol** mest-i mestür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 42, Beyit 2). [ol,]

Ey Raḥîmî vaşlın umma **ol** gözi mestüñ müdām / Bir ḥayâl-i ḥüb **ol** bir devlet-i nâ-yâbdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 44, Beyit 5). [ol,]

Şalınur **ol** boyı servüm yine ra‘nâlıḡı var / Gül gibi ḡanc ider **ol** ḡonca ne zibâlıḡı var (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 46, Beyit 1). [ol,]

Dem-i hecrüñde yaşum içre ḥırâşide beden / Beñzer **ol** ḳal‘aya deryâda temâşalıḡı var (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 46, Beyit 2). [ol,]

Bir ḥaṭâyıla şaḳı çinine dolaşdı bu göñül / Kerem ü ‘afv-ı gedâyı yine **ol** şâḥ bilür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 47, Beyit 3). [ol,]

Şaḳın gül-gün yaşuñdan reng aluram dem revân itme / Başıret üzre ol ey dide **ol** gül-berg-i ter terdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 49, Beyit 4). [ol,]

Şâhum naḡar it luṭf-ı Raḥîmîyi ziyâd it / **Ol** şâ‘ir-i nâzükde bu ṭarz-ı Ḥaseni gör (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 52, Beyit 5). [ol,]

Ḳoyup gülzâr-ı kūyuñ şanma dil gülzâra düşmişdür / Hezâr eḡḡân ile **ol** ḥasta ey gülzâra düşmişdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 53, Beyit 1). [ol,]

Ey Raḥīmī şu gibi her sū revān oldu yaşum / Rāst gelmez kim kılam **ol** serv-i hoş-reftārı seyr (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 55, Beyit 5). [ol,]

Cihān bāğı degül ger ravza-i ḥuld-ı berīn olsa / Göñül meyl itmez **ol** etrāfa seyr-i kūy-ı yār ister (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 56, Beyit 2). [ol,]

Luṭfiyla kaçan ben kıla **ol** şeh nazar eyler / Bir müflis iken pādīşehi təcver eyler (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 60, Beyit 1). [ol,]

Naḳd-i ‘ömrin yok yire **ol** nā-ḥalef kıldı telef / Yağmaladılar metā‘ını dükānın yaqdılar (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 61, Beyit 5). [ol,]

Bāda virdi ḥırmīn-i ‘ömrüm hevā-yı zülf-i yār / Bilmezem bād-ı hevā mı şanur **ol** dildār-ı ‘ömr (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 62, Beyit 5). [ol,]

Va‘de itmişdi bu ‘ömr-i nāzenīnüm gelmege / Va‘de irdi küymedi **ol** va‘deye ey yār-ı ‘ömr (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 62, Beyit 6). [ol,]

Ey Raḥīmī ḳadd ü zülf-i yār ise sevdā-yı cān / Şubḥa dek yıldız şayup her gice **ol** bī-dār-ı ‘ömr (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 62, Beyit 7). [ol,]

Āşināyāne Raḥīmīye nazar kılm dostum / Şāyed **ol** kem-ḳaṭrenūñ bir dem yaşı deryā olur (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 63, Beyit 5). [ol,]

Ḥayāl-i zaḥm-ı tīgūñ yarası **ol** yaradan ḥaḳḳā / Dil-i mecrūḥumuñ bir dil-rubā-yı sāde-rūyıdur (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 70, Beyit 4). [ol,]

Gel vücūdum ḥākini maḥv eyle ey bād-ı ecel / Ḳonmasun **ol** dāmen-i pākīzeye benden ḡubār (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 71, Beyit 3). [ol,]

Ey Raḥīmī işidüp nālemi **ol** ḡonca dimiş / Şad hezār ancılayın bülbül-i pür-zārum var (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 73, Beyit 5). [ol,]

Ol nihāl-i tāzenūñ iḡmāz u nāz u şīvesin / Şimdi bildüm rāstī ben sāyesinden ‘ār ider (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 78, Beyit 3). [ol,]

Gel raḳībūñden ıraḡ **ol** didüm **ol** ḡonca didi / Var mıdur bir gül cihān bāğında terk-i ḥār ider (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 78, Beyit 4). [ol,]

Dimāḡ-ı cāna irdi şubḥ-dem bir nūkhet-i cān-baḡş / Raḥīmī **ol** mu‘aṭṭar zülf-i ‘anber varsa būdur (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 79, Beyit 4). [ol,]

Seyl-i sirişküme eyledüm ‘ālemde cūybār / **Ol** serv-i hoş-ḥıramı velī kılmadum kenār (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 80, Beyit 1). [ol,]

Göñlümi şeydā benüm bu zülf-i ‘anber-bār ider / ‘Aḳlumu yağma şehā **ol** çeşm-i pür-seḥḥār ider (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 82, Beyit 1). [ol,]

Dimedūñ ḥālümü görüp ḡamda / Düşmenümle **ol** āşinā n’eyler (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 88, Beyit 8). [ol,]

Cānın eyler Raḥīmī saña fidā / Göre sultānum **ol** gedā n’eyler (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 88, Beyit 11). [ol,]

Ḥālet-i la‘lūñ Raḥīmī cām-ı sāḡardan şorar / **Ol** mezāḳ-ı cām-ı cānı kām-yābiler bilür (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 89, Beyit 7). [ol,]

Açılup gül gibi her hāra bülbüller gibi söyler / Bana geldükde ağzın açmaz **ol** gonca hamûş eyler
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 90, Beyit 4). [ol,]

Öge öge göge çıkardı Raḥîmî kapuñı / Himmetini **ol** gedānuñ gör nice şāhānedür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 92, Beyit 5). [ol,]

Gördüm bu hüsn ü ānuña ḥaṭṭuñ benimsedüm / Aldum **ol** iki şāhid ile bir Güzel ḥiṣār (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 93, Beyit 2). [ol,]

Lebüñ şevkıyla dem şimdi şarāb-ı hoş-güvāruñdur / Ele kendü ayağıyla gele zevk **ol** şikāruñdur
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 95, Beyit 1). [ol,]

Ġam-ı ferdā için endişe çekme bu günü hoş gör / Yine virmek anuñdur luṭf **ol** perverdigāruñdur
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 95, Beyit 3). [ol,]

Ḥayāl-i ḳaddine yeltendüñ **ol** serv-i hevā-baḥşuñ / Şabāveş gel gönül yil ṭurma her dem rüzgāruñdur
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 95, Beyit 7). [ol,]

Esîr-i zülfüñ olduġumı rüsvā eyledi ḥalka / Baña bu bendi geçmeklik yine **ol** nābe-kāruñdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 95, Beyit 8). [ol,]

Açılup her hār ile **ol** gonca-leb dil-ber yürür / Āh kim ben bülbül-i pür-zāra cevri eyler yürür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 100, Beyit 1). [ol,]

Ḳarşu dūr itme Raḥîmîyi rikābuñdan şehā / Sen ‘alî-şānuñ öñünce şanki **ol** kanber yürür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 100, Beyit 5). [ol,]

Cümle vücūd-ı muṭlaḳuñ sensin Raḥîmî maḫzarı / **Ol** maṭlabuñ ġā’ib degül gel ṭalib ol maḫzardadır
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 101, Beyit 7). [ol,]

Senden özge daḥi nem var diyü her şu **ol** şu / Var gözi yaşı gibi maḳdemüñe kıldı nişār (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 102, Beyit 2). [ol,]

Ḳan ṭolar her dem ḳadeḥveş çeşm-i ḥün-efşānumuz / Mey içelden hār ile **ol** gonca-i ḥandānumuz
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 106, Beyit 1). [ol,]

Şubḥa dek yıldız şayar yıllar geçer göz yummazuz / Ayda bir gün görünür āh **ol** meh-i tābānumuz
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 106, Beyit 2). [ol,]

Büselikte ideli ‘uşşāka **ol** şehnāz nāz / Her maḳāmı ṭutasın çeng naġme-i āvāz nāz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 109, Beyit 1). [ol,]

Sen kaçan nāz eyler iseñ baş u cān oynar gönül / Cāna kılmaz öyle ser-bāzuñdur **ol** cān-bāz nāz
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 109, Beyit 4). [ol,]

Rāst uyduñsa ger **ol** servüñ hevā-yı ‘aşḳına / Ey Raḥîmî gel maḳāmuñ gözle **ol** dem-sāz nāz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 109, Beyit 5). [ol,]

Büselik ‘arz iderek ‘uşşāka **ol** şeh nāz ider / Nālemüzden rāst bildi ki maḳāmāt ehliyüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 111, Beyit 6). [ol,]

Bilmezem yā Rabb niçün **ol** dil-sitānum söylemez / N’oldı cirmüm incinüp ben ḳula ḥānum söylemez
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 112, Beyit 1). [ol,]

Nālesine raḥm idüp ben bülbül-i āşüftenüñ / Açılup gül gibi **ol** gonca-dehānum söylemez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 112, Beyit 2). [ol,]

Söyleşür ağyār ile qarşumda **ol** şîrîn-zebân / Cānum acıtdı benüm rûḥ-ı revānum söylemez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 112, Beyit 3). [ol,]

Ey Raḥîmî zerreveş pâ-māl ü ser-gerdānıyam / Bir'ki gündür **ol** meh-i nâ-mihribānum söylemez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 112, Beyit 5). [ol,]

İki gözümüñ biri olursa ey nûr-ı başar / Başdan **ol** göz çıksun ayağūñ ğubārın istemez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 114, Beyit 3). [ol,]

Ol kerem kânı işitmiş āhuma rahm eylemiş / Ben hevā-ḥ'āhuñ muḥālîf rûzgārın istemez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 114, Beyit 6). [ol,]

Gelseñ ey bülbül senüñle yâri söyleşsek birez / Gonca gibi **ol** gül-i gülzârı söyleşsek birez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 115, Beyit 1). [ol,]

Acı acı söğdüğine ben du'âlar kılduğum / Tatlu tatlu **ol** şeker-ğüftârı söyleşsek birez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 115, Beyit 2). [ol,]

Yaşuma hem-dem olan yârümi gir gözlerüme / Qandadur **ol** dişi dürr lü'lü'-i şeh-vâra yapış (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 120, Beyit 2). [ol,]

Sen dūr-i yek-dāneye çokdan bulurdum ittişāl / Arada māni' olan **ol** seng-i dil ağyār imiş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 121, Beyit 5). [ol,]

Gören dîbâce-i ebrûña dir senüñ berâtında / Budur var ise **ol** tuğrâ-yı ğarrâ-yı sa'âdet naqş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 122, Beyit 2). [ol,]

Felek naqqâşı kapuñ şüretin tāk-ı muḳarnesde / Yazar 'unvân virüp dir budur **ol** bâb-ı 'adâlet naqş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 122, Beyit 4). [ol,]

Hevâ-yı kadd-i dildâra hevādâr olmuş **ol** servüm / Gözüm yaşı yaşın yaşın benüm rûḥum revân itmiş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 124, Beyit 2). [ol,]

Meger var ise yâ Rabb bu kıyâmetden 'alâmetdür / Benüm hürşîdüm **ol** mâha muḳâbil ıktırân itmiş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 124, Beyit 3). [ol,]

Qazâ taşından işitdüm vücūd-ı yâra zaḥm irmiş / İrişüp zâr-ı bülbül **ol** gül-i gülzâra zaḥm irmiş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 125, Beyit 1). [ol,]

Ḥalka ḥalka devr idelden ḥaddüñi ey genc-i ḥüsn / Qalmadı bir dil ki virân itmedi **ol** mâr-ı zülf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 132, Beyit 2). [ol,]

Aşılup qarşuñda dil Manşûrî şâdiden döner / Gördi dâr-ı 'aşqda mi'râcîdur **ol** dâr-ı zülf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 132, Beyit 4). [ol,]

Ḥârlarla açılır **ol** verd-i ḥandân her taraf / Bir dem olmaz kim gözümden akmaya kan her taraf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 136, Beyit 1). [ol,]

Güşına gül-bāng-i āhum girmedi **ol** goncanuñ / Ey Raḥîmî bülbülāsâ taldı efgân her taraf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 136, Beyit 5). [ol,]

Şâf kıl cān gözgüsün şüfi ruḥ-ı zîbāya bak / Gör ne şekl izḥâr ider **ol** şüret-i ma'nāya bak (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 137, Beyit 1). [ol,]

Göñlüñ āyînesini şâf it ruḥ-ı dildâra bak / Gör ne şüret gösterür **ol** maḫzar-ı envâra bak (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 139, Beyit 1). [ol,]

Gerçi Eyyüb itlerüni seyr iderseñ seg qarīb / Adam olmaz ey melek **ol** seg-nihāda uşda baķ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 140, Beyit 5). [ol,]

Âşinādur gerçi kim **ol** dil-ber-i haşmet-nüvāz / Ara yirde dostlar bilmem nedür bu yadlıķ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 141, Beyit 4). [ol,]

Hikmetine nāzır **ol** ol hākim-i pür-hikmetüñ / Yuhyi ba‘de’l-mevti gör fe’nzur ilā āsār a baķ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 143, Beyit 2). [ol,]

Dostluķ da‘vāsın idenler olup düşmen-nevāz / Dürresine **ol** mehüñ hōd mihri geh var gāh yok (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 144, Beyit 8). [ol,]

Lebi ğamıyla ķadeh gibi tōldı ķan çeşmüm / Ğidā-yı cān olan **ol** cām-ı hoş-güvārı görüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 148, Beyit 3). [ol,]

Rahîmî **ol** mehe ‘arz itme mihrüñ / Ki zîrā sen gedā **ol** şāh-ı evreng (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 149, Beyit 5). [ol,]

İçüp **ol** çeşm-i āhūnuñ lebi şîrîni şîrāne / ‘Ali-heybet fütüvvet kânı bir aşlana gönderseñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 151, Beyit 5). [ol,]

Başum açup ışıklar gibi yansam şevķ ile hālüm / Tıtuşdum karşı **ol** şem‘a beni pervāne gönderseñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 151, Beyit 6). [ol,]

Ol şüh-ı şivekārūñ aldanma ğamzesine / Şânında şefķat olmaz cellād-ı bî-emānuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 155, Beyit 3). [ol,]

Gel ey bülbül bu gülşenden ırāķ it zār u feryāduñ / Ki yokdur meyli sūy-ı ‘āşıķa **ol** serv-i āzāduñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 156, Beyit 1). [ol,]

Zerrece **ol** māhı yā Rabb mihre ķā’il itmedüñ / Bāri bu ben mübtelāyı miħnete mu‘tād kıl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 163, Beyit 6). [ol,]

Gün bu gündür ‘arz-ı didār it Rahîmî bendeñe / Gel yeter **ol** derdmendi va‘de-i ferdāya şal (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 166, Beyit 5). [ol,]

Şunma **ol** ğonca lebüñ pāyına ey hār u has el / Yok yire başuñ içün cāna kesel virme kes el (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 167, Beyit 1). [ol,]

Ğirre olma **ol** kaşı ğarrāya kendüñ beñzedüp / Ey hilāl eksüklüğüñ bil ‘ōzr kıl tenhāda gel (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 173, Beyit 4). [ol,]

Hāşşa hāşıyyet ķomış la‘lünde **ol** cān āferin / Bezl-i cān cā’iz veli andan cüdā emr-i muħāl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 178, Beyit 5). [ol,]

Gerd-i rāh-ı dil-bere **ol** göz bu gün cāy olmadı / Girdbād-ı hāk-ı ğamdan gözi nemnāk olsun **ol** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 179, Beyit 4). [ol,]

Gerd-i rāh-ı dil-bere **ol** göz bu gün cāy olmadı / Girdbād-ı hāk-ı ğamdan gözi nemnāk olsun **ol** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 179, Beyit 4). [ol,]

Ben bezmgāh-ı derdüñüñ **ol** dürd-nüşıyam / Cān naķdı ile cām-ı lebüñ mey-fürüşıyam (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 182, Beyit 1). [ol,]

Rahîmî reh-güzārında eger çi sāyeveş düşdi / Ķomaz ser-keşligin **ol** serv-ķadd āh anca āh itdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 184, Beyit 5). [ol,]

Didi ben pāy-māline **ol** şeh-süvār-ı esb-i nāz / Ayağum toprağını kıl tāt-ser dīdem be-çeşm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 185, Beyit 3). [ol,]

Ėaflet itme aç gözün varın ayağum tozudur / Didi **ol** nūr-ı başar kıl aña yer dīdem be-çeşm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 185, Beyit 5). [ol,]

Gevher-i vaşluma t̄alibsin didi **ol** baħr-i hūsn / Ėarķa vir yaşuñla dehri ser-be-ser dīdem be-çeşm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 185, Beyit 6). [ol,]

Rahîmî bağrumuñ başında buldum yaşumuñ başın / Şubaşı idüp **ol** demde sipāh-ı ‘aşķa baş itdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 187, Beyit 7). [ol,]

Bir gice müy-ı miyānını kenāra çeküben / **Ol** mehi hāle gibi biz de der-āĖuş idelüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 190, Beyit 4). [ol,]

Ėşinā oldı bize **ol** güher-i k̄ulzüm-i cūd / Ey Rahîmî demidür baħr-şifat cūş idelüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 190, Beyit 5). [ol,]

Gerekmez ravza-i rıdvān-ı Ėilmān-ı kamer-tāl‘at / Saña erzānı ey şūfī benüm **ol** yāredür meylüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 191, Beyit 2). [ol,]

Rahîmî ķomadı ser-keşligin **ol** serv-kad hergiz / Ayağına düşüp berg-i ĥazānveş ĥāk-i pā oldum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 193, Beyit 7). [ol,]

Geçdi ‘ömrüm āh kim zūlf-i dü-tāsın görmedüm / Sāyeveş ĥāk oldum **ol** devlet hümāsın görmedüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 195, Beyit 1). [ol,]

AĖlamakdan gözlerümde ķalmadı nūr-ı başar / Bir dem **ol** gül-ķihrenün ĥurrem-liķāsın görmedüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 195, Beyit 2). [ol,]

Teraĥķum eylemez baş ķaldırup ben ĥāksārına / Meger ben zerreden ‘ār eyler **ol** ĥürşīd-i raķşānum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 201, Beyit 4). [ol,]

Rahîmî yok durur eksükligüm mihrinde **ol** māhuñ / Velikin ķıldı tekmiñ olmadı ĥayfā ki noķşānum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 201, Beyit 5). [ol,]

İşitdüm ĥasta olmuş nā-gehānī **ol** güzel ĥānum / Zemīn ü āsmānı oda yaķdı şu‘le-i āhum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 203, Beyit 1). [ol,]

Şararmış gün gibi tāt-ı teb-i devrān ile beñzi / Şeref burcında bedr iken hilāle dönmiş **ol** māhum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 203, Beyit 2). [ol,]

Zer gibi zerd eyledi beñzüm bu gün iksīr-i ‘aşķ / Bilmez **ol** sīmīn-beden daķı dirīĖā ķıymetüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 207, Beyit 4). [ol,]

Çeşm ü zūlfī tār-mār itmek diler dil şehrini / Ėh **ol** fettān hem feryād **ol** tarrār hem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 209, Beyit 6). [ol,]

Görüp aĥvālüm **ol** Şīrīn-dehen raķm eylemez dilden / Benüm Ferĥādvēş derdüm ķatı bir t̄aşa ĥayrānem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 212, Beyit 4). [ol,]

Tab‘-ı güher-feşān ile ben **ol** Rahîmīyem / Sen şāh ayağına nice dūrler doker miyem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 214, Beyit 7). [ol,]

Dostlar nā-geh olursam Ėarķa-i baħr-i firāk / Baña ĥayf oldı deñiz **ol** āşināyı görmedüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 217, Beyit 3). [ol,]

İrdi mi **ol** māha āyā ben ğubārından keder / Gözğü sende ‘ālemüñ vech-i ziyāyı görmedüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 217, Beyit 5). [ol,]

Ķamaşduñ baķamaduñ göriceķ ğün yüzün **ol** māhuñ / Neme yararsın ey dide senüñ her dem nemüñ gördüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 218, Beyit 5). [ol,]

Hudāyā bilmezem bir toz mı ķondı ben ğubārından / Beni dūr itdi dergāhından āh **ol** dāmen-i pāküm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 219, Beyit 3). [ol,]

Raķîmî ğün gibi tenhā gezer āh **ol** gözi āhū / Niķün benden ķaçarsın tālîb-i āvîz-i fitrāküm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 219, Beyit 7). [ol,]

Firāķuñ bārına gördüm taķammül eylemez taĝlar / Çeküp **ol** yüķi ben bu cism-i bî-miķdāra tıbşurdum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 221, Beyit 2). [ol,]

Bu dem cām-ı ħarābāt ile **ol** dem dāmen-ālūde / Hızūr-ı ķalb ile tıā‘ātı ‘aşķ-ı pāke tıbşurdum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 222, Beyit 4). [ol,]

Raķîmî āh benden yaña **ol** ğonca ğüle baķmaz / Yüzüm berg-i ħazānveş bunca demdür ħāke tıbşurdum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 222, Beyit 5). [ol,]

Çekdüĝüm cevri Raķîmî āh diyü aĝyārdan / **Ol** perînüñ da‘vetin ħalvet bulursam söyleşem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 223, Beyit 7). [ol,]

‘Aceb ķanda revāndur ey ‘aceb **ol** serv-i reftārum / ‘Aceb kimlerle ħurremdür ‘aceb **ol** tāze ğülzārum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 224, Beyit 1). [ol,]

‘Aceb bir toz mı ķondı dāmenine ben ğubārından / ‘Acebdür söylemez tıtıveş **ol** āyîne-ruĥsārum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 224, Beyit 4). [ol,]

Raķîmî murĝ-i cāna **ol** hümā bildüm şikār olmaz / ‘Aceb vaĥşet idüp yüksek uķar **ol** kebg-i kuhsārum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 224, Beyit 5). [ol,]

Yoluma itdi benüm bir ķanludur dürr yaşuma / Ter düşerdi yār ile mā-beyni **ol** deryā bu ğün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 227, Beyit 5). [ol,]

Aĝyār kenārını kemer gibi ķuşatmış / Kılıķ kemerin kim alur āh **ol** kemerinden (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 228, Beyit 3). [ol,]

Yā Rab nażar-dideden **ol** yāre ne żarr var / Nem gördi yaşum gibi bıraķdı nażarından (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 228, Beyit 4). [ol,]

Raķîmîñ dilinde genc-i ‘aşķun mesken itmişdür / Unutduñ pāy-mālüñdür sen **ol** vîrānı bilmezsın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 229, Beyit 7). [ol,]

Aķılmaz **ol** ğül-i ğoncām bahārı n’eyleyeyin / Şalınmaz **ol** boyı servüm kenārı n’eyleyeyin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 231, Beyit 1). [ol,]

Sen şehā **ol** Husrev ü Cem-bezm ü Rüstem-rezmsin / Dergehüñ derbānlıĝın ister Ķubādvār dîvān (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 233, Beyit 3). [ol,]

Ey gözüüm ķan aĝlama **ol** ķāmet-i şimşād içün / Ğül ķaçan meyl itdi sūy-ı bülbüle feryād içün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 241, Beyit 1). [ol,]

Ķayurmam ķum u ķîr miķdārı olsa cevherüm zāyi‘ / Hemān **ol** mekrümet ķānı dūr-i şehvār şaĝ olsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 245, Beyit 3). [ol,]

Ṭabībā zaḥmete girüp benümçün hîç ‘ilâc itme / Ben oldum olacağum **ol** gözi bīmār şağ olsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 245, Beyit 4). [ol,]

Yaşum üzre gösterür her dem gözüm hūnîn-ḥabāb / Zeyn ider gūyā donanma ile **ol** deryā yüzün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 246, Beyit 2). [ol,]

Ḳapuña baş egmeyen ḳalbüm Şafā-yı ḳalb ile / Görmesün **ol** Merve ḥaḳḳı Ka‘be-i ‘ulyā yüzün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 246, Beyit 6). [ol,]

Yıldan artuḳ oldı gerçi kim bu gün bir haftadur / Ey Raḥîmî görmeyelden **ol** meh-i ra‘nā yüzün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 246, Beyit 7). [ol,]

Ḥoş medḥ itdüñ Raḥîmî gül yüzün **ol** goncanuñ / Āferîn ey zihn-i pāk-i bülbül-i rengîn-süḥan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 249, Beyit 5). [ol,]

Miyānuñ mū dehānuñ yok didüm incindi **ol** gonca / Yüzüme güle bakmaz şimdi ḳaş u ḥāl bir yüzden (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 257, Beyit 4). [ol,]

Benüm ḥānum sen **ol** şehvāra dırsın baḥr-i ‘izzetde / Vücūdün cevheri her dem her āfetden nihān olsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 259, Beyit 2). [ol,]

Gözün şayyādı hem-rāh olalı şirāne ḡamzeñle / Aşar hergün başına iki yay **ol** pehlevān ebrū (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 270, Beyit 2). [ol,]

Dāḡ-ı ḡam yakdı dile bir verd-i ḥandān sinelü / Goncaveş ḥūn itdi baḡrum **ol** gülistān sinelü (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 271, Beyit 1). [ol,]

Yüksek uçar iremez seyrine şeh-bāz-ı ‘uḳūl / Kimseye şayd olmaz **ol** kebg-i ḥurāmān sinelü (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 271, Beyit 2). [ol,]

Uluyup iftiḥār itsem ‘aceb mi i‘tibār idüp / Seg-i kūyına beñzetmiş beni **ol** gözleri āḥū (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 272, Beyit 6). [ol,]

Ḥūn oldı eşk-i çeşmüm **ol** gül-‘izāra ḳarşu / Şular bulanık aḳar evvel bahāra ḳarşu (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 274, Beyit 1). [ol,]

Ṭālib-i la‘l-i nigārum añma āb-ı kevşeri / Zā‘il itmez ‘aṭşum ey vā‘iz benüm **ol** güft-gü (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 275, Beyit 2). [ol,]

Çerḥ-ı sincābide māḥ u ḥāle şandum göricek / Geymiş **ol** meh-rū meger sammürdan bir şeb-külāḥ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 276, Beyit 6). [ol,]

Ḳafes olmak revā mı bülbül-i cāna cihān bāḡı / Giriftāruñdur **ol** āşüfte-i āzār ḥār itme (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 278, Beyit 6). [ol,]

Naẓardan dūr idüp **ol** pīri luṭf it şermsār itme / Raḥîmî pūr-ḥaṭā bendeñdür ey şāḥ-ı ‘aṭā-baḥşum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 278, Beyit 7). [ol,]

Ḳaddüñe bende olup toḡrı hevādāruñ olan / Ḳayd-ı ḡamdan olur **ol** serv gibi āzāde (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 280, Beyit 5). [ol,]

Benüm **ol** gonca ‘uşşāk içre şimdi n’eydüḡüm bildi / Dilā gel perde-sāz **ol** nāle ḳılma sen de bülbül de (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 281, Beyit 2). [ol,]

Lebin öpmekte āl it ter düşer nāzük-ṭabī‘atdur / Şaḳın reng almasun **ol** gonca-leb mestāne ey vişne (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 282, Beyit 5). [ol,]

Serv-ḳaddūñ cüst u cū itmekde her sū gözlerüm / Beñzer **ol** seyl-āb aḳar ḥünin-ḥabābuñ ‘aynına (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 285, Beyit 2). [ol,]

Ḳadd-i dil-cüyü hevâsıyla yaşum cüy eyledüm / Āh bir dem gelmez **ol** ‘ālî-cenābuñ ‘aynına (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 285, Beyit 3). [ol,]

Yazma cürmin **ol** peri ‘aşḳında ben dîvānenüñ / Ey melek luṭf eyle insāniyyet ile ādeme (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 286, Beyit 4). [ol,]

Şıdḳıyla muhibbūñ durur **ol** şāh-ı şerī‘at / Göster umaruz sende şadāḳat Baba Ḥamza (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 287, Beyit 4). [ol,]

Ol ḥākim-i muṭlaḳdan anı eyle tevaḳḳu‘ / Maḥkūm ola ḥükmine velāyet Baba Ḥamza (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 287, Beyit 5). [ol,]

Şabrına şad āferīn **ol** merd-i şāḥib-işmetüñ / Virmedi ḳoynını zindānuñ Zeliḥā ḳoynına (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 288, Beyit 5). [ol,]

Revān oldı yine **ol** serv seyr-i süy-ı deryāya / Beşer ey didesinde meyli yok ḳurı temāşāya (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 289, Beyit 1). [ol,]

Deñiz deryāya **ol** pür-mevc-i mā‘ kemhāsını giysin / İrişdi rüzgār-ı vuşlatı niçün donanmaya (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 289, Beyit 2). [ol,]

Seni bir gice tek **ol** şem‘-i bezm-ārāya ırgürsün / Raḥimî yalvarup çal baḡruñuñ yaḡın Ḳadırgaya (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 289, Beyit 7). [ol,]

Yine pehlūsına çekmiş ten-i cānānı zırır / Ḳanda buldı ‘aceb **ol** maḡzen-i pinhānı zırır (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 293, Beyit 1). [ol,]

Hıfz ide **ol** şeh-i merdānı ḥaṭardan Ḥālīḳ / Şaḳladuḡunca ten-i ‘asker-i Oṣmānı zırır (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 293, Beyit 7). [ol,]

Ḳanḳı gün yā Rabb gelür **ol** mihr-i raḡşānum yine / Ḳanḳı şeb aḡşamlaya **ol** māh-ı tābānum yine (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 296, Beyit 1). [ol,]

Meclise geldüḡini di **ol** lebi mey-gūnumuñ / Müjde kānı vireyin sāḳi saña cānum yine (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 296, Beyit 3). [ol,]

Gül yüzi vaşfinda şi‘rüm gördi **ol** gonca didi / Āferīn ey bülbül-i tab‘-ı hoş-elḥānum yine (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 296, Beyit 6). [ol,]

Çıksun şu cān ki ḡuşsañ ile şenlik itmeye / **Ol** ten yıḳılsun ‘aşḳ ile vīrāne olmaya (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 297, Beyit 4). [ol,]

Başuña ey felek devr içre ger gün toḡmak isterseñ / Yüzüñ pāyına sür gel **ol** mehüñ būs-ı rikāb eyle (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 299, Beyit 3). [ol,]

Yolum düşse eger kūyına **ol** meh manzaruñ bir gün / Öñümce reh-berüm olup Raḥimî gökden ay ine (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 303, Beyit 7). [ol,]

Raḥimî ‘āḳibet aydınlıḡına bir işāretdür / Çıḳup Aydın **ol** ay yüzlüyle geldüñ Aḳşehre (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 304, Beyit 5). [ol,]

Faḡr-i āl-i Aḡmedüz biz kārımız ḥubb-i ‘Alī / Egmişüz baş **ol** ‘Ömer ‘adl issi ‘Oṣmān oḡlına (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 306, Beyit 2). [ol,]

Meh-i sipîhr-i leṭāfet şehi diyār-ı ḥüsn / Raḥîmî sūduñ ol bî-bedel güzeldür ola (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 307, Beyit 7). [ol,]

Ey felek ol mehden ayru bî-ḳarār itdün beni / Hāke urduñ sāyeveş bî-i'tibār itdün beni (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 309, Beyit 1). [ol,]

La'lüñe cānā ḳaçan mānend olur āb-ı ḥayāt / Ḳarañudur ötesi añma ol alçaḳ şu gibi (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 314, Beyit 2). [ol,]

Gördi ey germ-ābe yaşum yāre hem pehlü seni / Maḥv ider şaḳın ılıdur cüş idüp ol şu seni (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 315, Beyit 1). [ol,]

Ol Sikender derdin ayru bende soñ dem göreyin / Ḳayṭafā gibi puşudan ḡarḳ ide bu şu seni (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 315, Beyit 2). [ol,]

Bir'ki gün mihr itse ol meh olma ey germ-ābe germ / Serddür fūrḳat şaḳın yaḳar ḳara ḳayḡu seni (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 315, Beyit 3). [ol,]

Ol meh-liḳayı gör baña ne işler işledi / Dönderdi yüzini beni āvāre eyledi (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 316, Beyit 2). [ol,]

Ol gül yaḳalı seng-i dilüñ ḥasreti beni / Hār itdi yaşıduğum döşegüm ḥāre eyledi (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 316, Beyit 4). [ol,]

Ḳanlu yaşum 'Aşılı ırmaḡıñuñ mānendidür / Ter dutar her dem aḳup ol verd-i ḥandān bāḡını (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 317, Beyit 2). [ol,]

Bunca gün āh eylerem kūyına bir kez toḡrılup / Gezmedüm bir kez ben ol serv-i ḥırāmān bāḡını (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 317, Beyit 4). [ol,]

Yüregüm ṭaşı n'idem aḡladum ol baḡrı ṭaşumdan / Göyüñdi içi ṭaḡuñ ṭaşa geldi gözleri yaşı (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 318, Beyit 3). [ol,]

Göñlüm ol gül-izāra yüz ṭutdı / Yine zār u hezāra yüz ṭutdı (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 319, Beyit 1). [ol,]

Beni ḳoyup raḳibe yüz virdi / Ol güli gör ki ḥāra yüz ṭutdı (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 319, Beyit 4). [ol,]

Çerḥ-i bed-mihre meyl idüp ol meh / Zālîm ü nā-bekāra yüz ṭutdı (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 319, Beyit 5). [ol,]

Der-miyān olmadı dirîḡ ol serv / Ḳaçdı benden kenāra yüz ṭutdı (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 319, Beyit 6). [ol,]

Bilmezem ol ruḡı alum baña ne āl itdi / Ḳanlu yaşumla şarı çihremi hep al itdi (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 322, Beyit 1). [ol,]

Raḳibiyle şalınur gördüm ol serv-i gül-endāmı / Bir ölü mātem itdi baña devrān kiçi bayrāmı (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 324, Beyit 1). [ol,]

Raḥîmî yār-ı 'aşḳ olan ḡam-ı cān u cihān itmez / Muḥāl endişedür 'uşşāḳa ol fikr-i ser-encāmı (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 324, Beyit 5). [ol,]

Benümle hem-dem olan yaşuma su'āl itsün / Ḳatı derin bilür ol mā-cerā-yı 'ummānı (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 326, Beyit 2). [ol,]

Hırşı artur göñlümün pîr olduğunca ‘aşkuña / Ey cüvānum **ol** delinün ‘aqlı var uşlu gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 328, Beyit 2). [ol,]

Egri rā eyler kaşuñ rāsında **ol** bir kec-nazar / Yine kıaddün yanına varur tırur tıgru gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 328, Beyit 3). [ol,]

Rahîmî bendesi olalı **ol** şāh-ı sühan-dānuñ / Sözi gevherlerin şandūka-i ‘irfāna gönderdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 330, Beyit 6). [ol,]

Muht-ı ‘āleme ey baır-i luft **ol** gevher-i pāke / Hudānuñ birliği hākkı Hudā yek dāne gönderdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 330, Beyit 7). [ol,]

Dil-i maızūnı şanma itdi ‘azm-i kūy **ol** gamlı / Kararı yok nedür kūyuñdan āhir kūy **ol** gamlı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 332, Beyit 1). [ol,]

Cihānda görmedüm bu vech-i ra’nā nesl-i ādemde / Perî-zād olmasun şāyed görüñ **ol** hūb devrānı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 337, Beyit 2). [ol,]

Niçe hayrānı olmasun gören **ol** çāşnî-girün / Lebi sükker börek haddı gülāc-ı hūn-ı sübhānı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 337, Beyit 3). [ol,]

2. O, Üçüncü tekil şahıs zamiri.

Temennā-yı vişālün eylemekden özge yok cürmüm / Benem **ol** ey ‘atā-bahşem haṭā-püşem şevābumdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 69, Beyit 4). [ol,]

Unutma añ Rahîmî kuluñı dūšnām-ı la’lünden / Benem **ol** ey mürüvvet kânı vird-i müstecābumdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 69, Beyit 5). [ol,]

Lebüñi çeşme-i cān Ka’be görmüş adam yok / Perî vişāl gibi mā-ḥaşal meşeldür **ola** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 307, Beyit 4). [ola, -a]

Meh-i sipihr-i leṭāfet şehi diyār-ı hüsn / Rahîmî sūduñuñ ol bî-bedel güzeldür **ola** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 307, Beyit 7). [ola, -a]

Sen Rahîmî bezl-i cān it yolına umma ‘ivāz / **Ol** kerîmü’ş-şāndur ihsāndan itmez ictināb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 12, Beyit 7). [ol,]

Ḥaṭṭ degül haddinde yārün mülk-i hüsnî hıfz için / Çekdi İskender gibi **ol** fitne-i Ye’cūce sed (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 40, Beyit 2). [ol,]

Ey Rahîmî vaşlın umma ol gözi mestün müdām / Bir ḥayāl-i hūb **ol** bir devlet-i nā-yābdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 44, Beyit 5). [ol,]

Rahîmî mu’ciz-i ‘İsāya beñzer bir kerāmetdür / Dil-i bīmārını ben derdmendün **ol** ki hoş eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 90, Beyit 5). [ol,]

Getürdüm tuḥfe-i cān-ı ḥākîrî kūy-ı cānāna / Qabūl eyle dimek haddüm degül **ol** yādgār ister (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 105, Beyit 6). [ol,]

Sen yāri sende kıl taleb şanma ki āhir yirdedür / Senden cüdā olur mı **ol** ne yirdedür ne gökdedür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 101, Beyit 1). [ol,]

Rahîmî ol mehe ‘arz itme mihrün / Ki zîrā sen gedā **ol** şāh-ı evreng (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 149, Beyit 5). [ol,]

Vaḥṣet-ābād-ı ğamuñla olalı dil āşinā / Dostlar yād oldu **ol** benden şafāsın görmedüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 195, Beyit 4). [ol,]

Hamîde zülfümü yâ Rabb o şâh-bâz-ı cemâl / Dil-âver oldu be-ğâyet şebinde tûldür **ola** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 307, Beyit 3). [ola, -a]

Ey Raḥîmî kanda buldum dime dâ'im gör nesin / Saña **ol** bir hûndur bulduñsa aylak şu gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 314, Beyit 6). [ol,]

Görüp la'lıñı **ol** hem sen nedendür bezl-i cân itmez / Anuñ varsa elinde ihtiyârı var benüm yokdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 98, Beyit 7). [ol,]

Öte dur dir baña kapuñdan raķib-i zāğ-ṭab^c / Āh **ol** bu murğ-zāruñ murğ-ı zārın istemez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 114, Beyit 4). [ol,]

Bu yolda ğam u fūrkat-i yār ile nihāyet / Ben sürünü **ol** kırtula ben derd-i serinden (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 228, Beyit 6). [ol,]

Mezāk-ı hûn-ı vişālûñle muġtenem herkes / Baña şarāb-ı ğamuñ kısmet-i ezeldür **ola** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 307, Beyit 6). [ola, -a]

Deryādur eyā kân-ı kerem ṭab^c-ı Raḥîmî / Vaşf-ı lebüñ itdükce sözüñ **ol** güher eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 60, Beyit 7). [ol,]

Rikābuñdan Raḥîmî sāye gibi bir gün ayrılmaz / Vefā yolında **ol** sâbit-kadem bir hâksāruñdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 95, Beyit 9). [ol,]

Ġuşşa-i hecrüñ Raḥîmî göñlini ğamnāk ider / Vuşlatuñla luṭf idüp şād it feraḥnāk olsun **ol** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 179, Beyit 5). [ol,]

Seni Hakk ırgüre sultān atañuñ baḥt u taḥtına / Süleymān-ı zemānveş **ol** da hem şāḥib-kırān olsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 259, Beyit 3). [ol,]

Ġālibem himmetde ben ey Hızr-dem İskendere / Ṭalib-i cân oldu **ol** ben bezl-i cân itsem dirin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 266, Beyit 4). [ol,]

3.O, İşaret zamiri.

Dil ü cân cür'a-i bezm-i elestüñ mestidür şüfî / Görüp ṭa'n itme **ol** o kâra şanma ihtiyārumdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 74, Beyit 4). [ol,]

Ne dil kim meyl-i 'azm-i kūyuñ itmez ey hümā-ṭal'at / Ve ger ṭāvūs-ı kudsî olsa **ol** bî-bāl ü per yegdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 83, Beyit 2). [ol,]

Bu zülf ü ruḥ ele bağlandı dil **ol** ala / Ey zāhid-i şad sāle zünnāra neden düşdüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 146, Beyit 5). [ol,]

Devādur derd-mend-i 'aşka derd ü yāresi 'aşkuñ / Ṭabibā derde dermān it kim **oldur** çāresi 'aşkuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 154, Beyit 1). [oldur, -dur]

Bu cân naḥcîrine şîrāne ğamzeñ kaşd ider karşı / İtüñüm git dime tek **oldur** uş yok olmadan bāküm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 219, Beyit 5). [oldur, -dur]

Seg-i kūyuñ dimek ḥaddüm degül uş **ol** da luṭfuñdur / Gedāña bu ululıkları şāhum hep sen eylersin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 230, Beyit 5). [ol,]

Dimişem kâlu belâ aşkuña cān ile belî / Ben **ol** ‘ahdi güderüm dînüm ü imānımsın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 232, Beyit 3). [ol,]

Dil kôcadukça aşka oldı ḥarîş / ‘Aklı var **ol** delünüñ uşludur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 48, Beyit 7). [ol,]

Dilüm mikrâz-ı cevriñ pāre pāre eyledi kat kat / Çevürmedi yüzin şanma ki **ol** avara dönmişdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 99, Beyit 6). [ol,]

Ḳadeḥ mey-gün lebüñ öpdükce cānum çigzinür durmaz / Niçe demdür ki sāgar gibi **ol** avara dönmişdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 99, Beyit 7). [ol,]

Şaykal-ı aşkıyla şol dil kim mücellâ olmadı / **Ol** şafâ kesb itmedi āyîneveş didārdan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 242, Beyit 4). [ol,]

Lebüñ bu cānuma ḥelvā-yı bî-bedeldür ola / Ḥayāl-i kāmetyi ṭopuñ dile emeldür **ola** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 307, Beyit 1). [ola, -a]

Efendi ben ḳuluñ fūrkatde dil endüh-ı ḥayretde / İkimizde ‘aceb ḥāletdeyüz ben ḡamlı **ol** ḡamlı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 332, Beyit 2). [ol,]

‘Aşıka rüşen-dil **oldur** şem‘ gibi yanmadan / Başını ḳat‘ itseler döndürmeye aşlā yüzin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 246, Beyit 4). [oldur, -dur]

Benüm yanumda ey şāh-ı bülend **ol** pest-i himmetdür / Yüce görmese ‘ālî-dergehüñ ṭāḳ-ı mu‘allādan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 250, Beyit 4). [ol,]

Almazam ḥabbeye ṭübāsını bağ-ı ḥuldüñ / Hüner **oldur** saña bir serv-i ḥurāmān virsün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 251, Beyit 3). [oldur, -dur]

Naṭ‘-ı şitāda ruḥ sürer idüñ piyādevār / Māt olur **ol** şehā ḳonacak ḥāne olmaya (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 297, Beyit 7). [ol,]

Cān mîdur **ol** ki yoluña ḳurbānuñ olmaya / Ten mîdür ol ki ḥāk ile yeksānuñ olmaya (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 301, Beyit 1). [ol,]

Cān mîdur ol ki yoluña ḳurbānuñ olmaya / Ten mîdür **ol** ki ḥāk ile yeksānuñ olmaya (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 301, Beyit 1). [ol,]

Ḳan mîdur **ol** ki şu gibi ḳapuñda aḳmaya / Baş mîdur ol ayaḡuña ḡalṭānuñ olmaya (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 301, Beyit 2). [ol,]

Ḳan mîdur ol ki şu gibi ḳapuñda aḳmaya / Baş mîdur **ol** ayaḡuña ḡalṭānuñ olmaya (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 301, Beyit 2). [ol,]

Göz mîdür **ol** ki ḡayrıya bir dem nazar ḳıla / Dil mîdür ol ki ḥüsnüñe ḥayrānuñ olmaya (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 301, Beyit 3). [ol,]

Göz mîdür ol ki ḡayrıya bir dem nazar ḳıla / Dil mîdür **ol** ki ḥüsnüñe ḥayrānuñ olmaya (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 301, Beyit 3). [ol,]

Yoluñda öl disem şu ki bir dem nizā‘ ide / Ḳul mîdur **ol** ki emrüñe fermanuñ olmaya (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 301, Beyit 4). [ol,]

Bi-ḥamdillāḥ şeref māhı murādum üzre toğmışdur / Ümîd **oldur** ki sen hürşîd-i devlet fer vire dehre
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 304, Beyit 2). [oldur, -dur]

Lebüñ bu cânuma helvâ-yı bî-bedeldür **ola** / Hayâl-i kâmeti topuñ dile emeldür ola (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 307, Beyit 1). [ola, -a]

Gözümde ḥāk-i rehüñ meyl-i cānda la'l-i lebüñ / Cevāhir oldı bular kîmiyâ 'ameldür **ola** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 307, Beyit 2). [ola, -a]

Binâ-yı 'aşkuñ eşküm gidermedi dilden / Qadîmî kaşr-ı felek gibi bir temeldür **ola** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 307, Beyit 5). [ola, -a]

Ėam yeter cānâ dile gönderme şādı gelmesün / Maḥrem olmaz baña **ol** nâ-cinsidür virür 'azāb
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 12, Beyit 6). [ol, -dür]

Yalmanur tiğüñi gördükce göñül gül-gündür / Yarar **ol** yarasına gāyet eyü merhemdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 58, Beyit 3). [ol,]

Dil qarār u hūşı çeşmüñden anuñçün hıfz ider / Naqdi tārāc eyler **ol** Tātār bir yağmacıdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 59, Beyit 3). [ol,]

Dār-ı zülfin dün gice Mañşūra şordum ḥ'ābda / Dār-ı dehr içre didi **ol** 'āşkuñ mi'rācıdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 59, Beyit 5). [ol,]

Raḥîmîñüñ ne tañ tār olsa başına cihān mülki / Benüm **ol** ey meh ü hürşîd-i 'āriz baḥt-ı dūnumdur
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 85, Beyit 4). [ol,]

Nūr-ı nār-ı 'aşkdan bir lem'a taḥşil eyleyen / Yanmağa pervāne olur bilmez **ol** pervā nedür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 92, Beyit 3). [ol,]

Gūşişle olmaz tāt u taḥt **ol** dād-ı Ḥaḫdur dād-ı Ḥaḫ / **Ol** ne serîr-i zereddür ne serde ne efserdedür
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 101, Beyit 5). [ol,]

Cümle vücūd-ı muṭlaquñ sensin Raḥîmî maḫharı / Ol maṭlabuñ gā'ib degül gel tālîb **ol** maḫzardadır
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 101, Beyit 7). [ol,]

Maḥabbet zevraḫın sürmek dilerseñ baḫr-i mihr içre / Güzāfın olmaz **ol** bu āḥ gibi rûzgār ister
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 105, Beyit 5). [ol,]

Mihr ider her gün döner şandum murādum üstine / Bilmedüm bir şüret ile **ol** beni aldar imiş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 121, Beyit 3). [ol,]

Ten ki ḥāk-i rāḥ-ı cānān olmaya ḥāk olsun **ol** / Sîne zaḥm-ı tiğüñe cāy olmaya çāk olsun ol (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 179, Beyit 1). [ol,]

Ten ki ḥāk-i rāḥ-ı cānān olmaya ḥāk olsun ol / Sîne zaḥm-ı tiğüñe cāy olmaya çāk olsun **ol** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 179, Beyit 1). [ol,]

Ḥasta göñlüm yidügi ḥün-ı cigerdür rûz u şeb / 'işret ü 'işî müdām olsun ṭarabnāk olsun **ol** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 179, Beyit 3). [ol,]

Her ki cānā guşsa-i 'aşkuñla mu'tād olmadı / Görmesün şādî yüzün 'ālemde gamnāk olsun **ol** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 179, Beyit 2). [ol,]

Ėamzeñ kılıcı deldi dilüm yara eyledi / Ağyāra olacaḫ işi **ol** yāre eyledi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 316, Beyit 1). [ol,]

olmak:

1.Bulunmak, var olmak.

Menzilüm gün gibi dirseñ **ola** fark-ı farkadān / **Ol** rızā rāhında her dem hāksār-ı evliyā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 9, Beyit 7). [ola, -a; ol,]

Saňa şîhhat sezā cismüñdeki zaḥmet baňa ‘ömrüm / Biñ **olsa** tende tek cānum fidā olsun yoluña hep (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 10, Beyit 5). [olsa, -sa]

Ümid-i vuşlatıyla şād olurdum / Eger **olsaydı** bir ḡam-ḥ’ār-ı ḡurbet (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 23, Beyit 3). [olsaydı, -saydı]

Hecr **olmasaydı** ḡadrü mi **olurdu** vaşluñuñ / Bulmazdı rûze **olmasa** hiç i’tibār-ı ‘îd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 38, Beyit 6). [olmasaydı, -masaydı; olurdu, -urdu; olmasa, -masa]

Ümid-i vuşlat-ı cānān ile cān virmek āsāndur / Raḥîmî ara yirde böyle hicrān **olmadan** yegdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 50, Beyit 5). [olmadan, -madan]

Cihān bāḡı degül ger ravza-i ḥuld-ı berīn **olsa** / Göñül meyl itmez ol eṭrāfa seyr-i kūy-ı yār ister (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 56, Beyit 2). [olsa, -sa]

Büy-ı çin-i zülfüne virür Hıṭā ḡānı ḡarāc / Dişlerüñüñ n’ola **olursa** ‘Adende bācīdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 59, Beyit 4). [olursa, -ursa]

‘Aşḡdur ḡākim vücūd iklîmine ey ‘aql sen / Gelme yir yok saňa her mülküñ **olur** sulṭānı bir (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 68, Beyit 2). [olur, -ur]

Vişāl-i şehriyār-ı yāra şem‘-i encüm **olmazdı** / Hemān kendü özin yanmaḡa tenhā bir ocaḡ ister (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 84, Beyit 3). [olmazdı, -mazdı]

Benüm sen Yūsuf-ı gül-çihre ile **oldı** bāzārüm / O ḡayra müşteri çok kār-bārı var benüm yokdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 98, Beyit 2). [oldı, -dı]

İki gözümüñ biri **olursa** ey nūr-ı başār / Başdan ol göz çıksun ayaḡuñ ḡubārın istemez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 114, Beyit 3). [olursa, -ursa]

Hem-dem olalı cihān şāhum bahār-ı vaşluña / Reşḡ-i firdevs yirin **olaydı** hemān dem bāḡ u rāḡ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 130, Beyit 6). [olaydı, -aydı]

Şāyi‘ olur şu‘le-i şemşîr-i āhum sîneden / Berḡ-ı ‘ālem-tāba ey meh-rū **olur** mı hiç ḡılāf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 131, Beyit 5). [olur, -ur]

Hārılarla açılır ol verd-i ḡandān her ṭaraf / Bir dem **olmaz** kim gözümnden aḡmaya ḡan her ṭaraf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 136, Beyit 1). [olmaz, -maz]

Naṭ‘-ı devletde **olan** bir la‘l ile baydaḡ sürer / Bir ata mat olur ey ferzāne ḡavf-i şāh yok (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 144, Beyit 3). [olan, -an]

Ol şūḡ-ı şivekārūñ aldanma ḡamzesine / Şānında şefḡat **olmaz** cellād-ı bî-emānuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 155, Beyit 3). [olmaz, -maz]

Her şeb saḡuñ ḡamıyla ṭul-i emel kılardum / **Olmasa** ger fenāsı bu ‘ömr-i bî-beḡānuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 155, Beyit 4). [olmasa, -masa]

Eger zîr-i nigînüm **olsa** biñ mülk-i Süleymânî / Dehânuñdan nihân bir kez aña şanma nigâh itdüm
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 184, Beyit 4). [olsa, -sa]

Raḥîmî yok durur eksükligüm mihrinde ol mâhuñ / Velikin kıldı tekmiñ **olmadı** hayfâ ki noḡşânum
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 201, Beyit 5). [olmadı, -madı]

Hezâr-ı ‘âşîḡ **olursa** ğam degül dildâr şağ olsun / Qayıрма bülbülü ey bâğbân gülzâr şağ olsun (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 245, Beyit 1). [olursa, -ursa]

Ey Raḥîmî bir Zâhîr **olursa** ‘âlemde eger / Şi‘rûme Ḥassân degül Selmân ideydi âferîn (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 247, Beyit 5). [olursa, -ursa]

Qapuñda bir ışıḡ **olduğına** rûşen-delîlüm var / Yüzüñe beñzedürdüm şem‘i istidlâl bir yüzden (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 257, Beyit 5). [olduğına, -duğına]

Beñzer mi şubḡ-ı ḥüсне ya ḥaddüñ ḡuḡâsına / ‘Asr içre n’ola dirse güneş böyle **olayın** (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 258, Beyit 2). [olayın, -ayın]

Geh **olup** şavma‘a küncinde geh mey-ḡâne şadrında / Derûn-ı ḡalvet-i ḡaḡırda me‘vâ eyleyen sensin
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 262, Beyit 4). [olup, -up]

Eteğüñ şanmış sıfâlin dem **olur** mı ḡ‘âr-ı ‘aşḡ / Dökseler ger qanını virmez anı cām-ı Ceme (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 286, Beyit 3). [olur, -ur]

Cem‘üñde şem‘veş tutuşup nâr-ı şevḡ ile / Yanmaḡda bir benüm gibi pervâne **olmaya** (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 297, Beyit 2). [olmaya, -maya]

Oldum şarâb-ı ‘aşḡuñ ile ben müdâm mest / Nem var cihânda ger mey ü mey-ḡâne **olmaya** (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 297, Beyit 3). [olmaya, -maya]

Ḥuld-ı berinde bitmeye ḡaḡtuñ gibi giyâh / Bekdaşı ḡâlûñüñ daḡi bir dâne **olmaya** (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 297, Beyit 5). [olmaya, -maya]

Naḡ-ı şitâda ruḡ sürer idüñ piyâdevâr / Mât olur ol şehâ qonacaḡ ḡâne **olmaya** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı,
Gazel 297, Beyit 7). [olmaya, -maya]

Qanını mey yirine anuñ içesin müdâm / Devrüñde lâle gibi ciger-ḡ‘ânuñ **olmaya** (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 300, Beyit 3). [olmaya, -maya]

Egmez Raḥîmî başını ḡübâ-yı sidreye / Toğrusı söz budur qad-i mevzûnuñ **olmaya** (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 300, Beyit 5). [olmaya, -maya]

Nazmı Nizâmî-tâb‘ hasen zâtı Sa‘dîdür / Şâḡum Raḥîmî gibi süḡan-dânuñ **olmaya** (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 301, Beyit 5). [olmaya, -maya]

Hezârân derd daḡi **olsa** dilde âşîḡâr itmez / İder aḡyârdan lâle gibi anı nihân ḡasta (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 305, Beyit 2). [olsa, -sa]

Vaşf-ı ḡüsnünde **olan** şi‘rûmi Cibrîl-i emîn / Çıqarup ‘arş-ı ‘alâ sâḡına ḡâlḡâl itdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı,
Gazel 322, Beyit 5). [olan, -an]

Göñül âyinesi ey mihr-i ḡadd ḡâyet muşaffâdur / **Olur** bir zerre gerd-i ḡuşsanuñ ḡaḡlar qadar derdi
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 341, Beyit 6). [olur, -ur]

Derûn-ı sînede ḡûn-ı ciger çeşmümde âb-ı ğam / Bilinmedük nem **ola** bâḡın u zâhirde nem qaldı
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 343, Beyit 3). [ola, -a]

2. ...hale gelmek.

Cevr ü derd ü güşşañı vallāhi şāhum rāzıyum / Her biri elḥamdülillāh **oldı** bir ni‘met baña (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 4, Beyit 4). [oldı, -dı]

Raḥîmî mülk-i ğamda var yûri başuña sultān **ol** / Cihānuñ devlet ü cāhı hüma tā bir qurı ğavġā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 7, Beyit 7). [ol,]

Göz ü gönlüm **oldılar** seyyāh-ı baḥr ü ber-i ğam / Āşinā kılmaz naẓar mümkün midür ol yār aña (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 8, Beyit 2). [oldılar, -dılar]

Şubḥ-ı devlet **olmağa** kapuñ şadākat ehline / Kıldı Ḥaḳ cevlanġehüñ cānı civār-ı evliyā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 9, Beyit 3). [olmağa, -mağa]

Mevlevî **olduġ** semā‘ itdüġ şafā kesb eyledüġ / Tekye-i ‘aşḳ içre olduġ ihtiyār-ı evliyā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 9, Beyit 10). [olduġ, -duġ]

Ey Raḥîmî baş üzere pîrüm **olsun** dir iseñ / Ol ġubār-ı ḥāk-i pāy-ı reh-ġüzār-ı evliyā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 9, Beyit 12). [olsun, -sun]

Gülşen içre ḥaṭṭ-ı gül-fām-ı ‘araḳ-rîzün görüp / Ḥacletinden ter düşüp ġarḳ-ı ‘araḳ **oldı** gül-āb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 12, Beyit 4). [oldı, -dı]

Bāġ-ı ḥüsnünde femüñ ser-çeşme-i āb-ı ḥayāt / Ḥaṭṭ-ı Hızr ābuñla ġüyā **oldı** Hızr-āşār leb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 15, Beyit 4). [oldı, -dı]

Fehm olunmazdı femüñ keyfi nedür ḥayrān idüġ / Ey Raḥîmî **olmasa** ger kāşif-i esrār leb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 15, Beyit 7). [olmasa, -masa]

Raḥîmî kuluña emr eyle **olsun** sākin-i kūyuñ / ‘Azîzüm ol ġedāyı bir söz ile Mışra sultān it (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 18, Beyit 7). [olsun, -sun]

Ḥüsn-i ḥaṭṭ ḥaddünde ḥaṭṭ tuġrā-yı ġarrādur kaşuñ / Ḥüblıḳ mülkine sensin şeh müselleḡ **ol** berāt (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 20, Beyit 4). [ol,]

Maḥabbet mihr-i tābından vücūduñ şeb-nemin maḥv it / **Olasın** jāle gibi tā ḳarîn-i gülşen-i ḳurbet (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 21, Beyit 2). [olasın, -asın]

Fehm eyler iseñ rāst nevāyı yine şüfî / Pencgeḡde maḳāmuñ **ola** şehnāz-ı maḥabbet (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 22, Beyit 2). [ola, -a]

Aḳşehre döndi Aydın **olup** ay yüzüñle dehr / Gördi şaḳuñı virdi Ḳaraman hemān ḥarāc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 24, Beyit 2). [olup, -up]

İd-ı ferḡunde yeter vaşluñ Raḥîmî bendeñe / Gün yüzüñsüz **olur** ey meh ‘id aña rüz u id (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 32, Beyit 6). [olur, -ur]

Mā-ḡaşal emrüd ya ḡarbüz u ya bıṭṭıḡ u sīb / Ḳanḳısın iḡsān iderseñ **olurum** şādān-ı cūd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 34, Beyit 8). [olurum, -urum]

Ḳabrüm üzre mihr ü meh şem‘üm şafaḳ ḡünîn-kefen / Çerḡ **olur** türbem cesīm-i ġamzeñ eylerse şehid (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 37, Beyit 3). [olur, -ur]

ġarrā kaşuña beñzemeyeydi vü ger hilāl / Burc-ı şerefde **olmaz** idi şehriyār-ı ‘id (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 38, Beyit 4). [olmaz, -maz]

Hurrem vişāl-i yār ile ağıyār ben ğarīb / **Oldum** firāk u ḥasret ile ğam-ğüsār-ı ‘īd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 38, Beyit 7). [oldum, -dum]

Şād it Raḥîmî kuluñı bir merḥabā ile / **Olsun** ḳabûl-i luṭfuñ ile kām-kār-ı ‘īd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 38, Beyit 8). [olsun, -sun]

Ey şehen-şāh-ı bülend aḥter sipihr-i ‘āleme / Bedr-i ḥüsnüñle hilāl-ebruñ **olur** bürhân-ı ‘īd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 39, Beyit 3). [olur, -ur]

Sürdüğiçün ḳapuña bir yılda iki kez yüzün / **Oldı** şāḥib-ḳadr ü hem ehl-i berāt ey ḥân-ı ‘īd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 39, Beyit 4). [oldı, -dı]

Ḳılmasa ey mîm-fem bu dāl-zülfeynüñ meded / Bend-i zülmetde **olurdu** cān giriftār-ı ebed (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 40, Beyit 1). [olurdu, -urdu]

Temāşā-yı ruḥuñ hem ‘īd-i Ferruḥ / Ne rüşen rüz **olur** nūr‘alā nūr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 42, Beyit 4). [olur, -ur]

Ruḥ-ı verdüñle virdüm Süre-i Nūr / Ḳaşuñ fikr ile zıkrüm nün **olupdur** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 45, Beyit 3). [olupdur, -updur]

Ḥār-ı ğam-ı hicrāndan **olur** bülbul-i dîlzar / Ey ğonca ḳo sen söyleyeni söyledeni gör (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 52, Beyit 3). [olur, -ur]

Mü‘min-i şad-şāle görse zülfüñüñ zünnārını / Ey şanem sevdā-yı İslāmı ḳoyup tersā **olur** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 63, Beyit 2). [olur, -ur]

Olmuşam cām-ı şarāb-ı ‘aşḳ ile mestāne ṭavr / Sākin-i kūy-ı ḥarābātem yine dîvāne ṭavr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 65, Beyit 1). [olmuşam, -muşam]

Oldum istiğnā-yı ḳalbiyle gedā-yı kūy-ı ‘aşḳ / ‘Ārifāne begligüm var ḳullanup şāḥāne ṭavr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 65, Beyit 2). [oldum, -dum]

Sāyebān-ı devletüñden ayru ey ‘ālî-cenāb / Ḥayme-i gerdün dün **oldı** başuma teng-tār (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 71, Beyit 4). [oldı, -dı]

Sālik-i hicrāna şor şehr-i vişālüñ menzilin / Bār-ı ‘aşḳıyla **olupdur** reh-güzār-ı intizār (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 77, Beyit 2). [olupdur, -updur]

La‘l-i ḳanduñ zıkr ider dā‘im Raḥîmî Ḥusrevā / Penc Şirîn ṭab‘ **olur** vaşf-ı lebüñ tekrār ider (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 82, Beyit 5). [olur, -ur]

Ne dil kim meyl-i ‘azm-i kūyuñ itmez ey ḥümā-ṭal‘at / Ve ger ṭāvūs-ı ḳudsī **olsa** ol bî-bāl ü per yegdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 83, Beyit 2). [olsa, -sa]

Ẓafer hem-dem sa‘ādet yār u devlet hem-nişin **olsun** / Serîr-i ihtişām üzre hemîşe ḳıl maḳarr yegdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 83, Beyit 7). [olsun, -sun]

Şu gibi yüz sürüyü geldi çemenler ḥıdmete / Tā **ola** vech-i ḥasen gibi sürür-efzā-yı sūr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 91, Beyit 2). [ola, -a]

Südde-i sidre-mişālüñ **olalı** me‘vā-yı sūr / Müntehā ḳadr oldı ṭübā ḥaḳḳı ‘īdāsā-yı sūr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 91, Beyit 1). [olalı, -alı]

Dün ü gün budur Raḥîmîñün murādı Ḥaḳḳ bilür / Her şebüñ **ola** şeb esrār-ı ḥaḳı şebḥā-yı sūr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 91, Beyit 6). [ola, -a]

Olalı şehir-i hüsn-e yüzün ay Güzel hisâr / Yüz tıtdı top yıılmağa gördi Güzel hisâr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 93, Beyit 1). [olalı, -alı]

Hadınsuz 'id Muşhaf hâkı için rûz u 'id **olur** / Huceste-fâl hem âyât-ı rahmet hatt u hâlündür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 97, Beyit 3). [olur, -ur]

Tenüm kanlu yaşımla âl fânüs-ı hayâl **oldı** / İçinde dil yanar şan şem'-i pür-envâra dönmişdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 99, Beyit 2). [oldı, -dı]

Ey rebî'-i mekrûmet dest-i zer-efşânüñ görüp / Çihresin zerd itdi gülşen hor u zâr **olmuş** yatur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 104, Beyit 4). [olmuş, -mış]

Rûy-ı kûy-ı yârsuz ben bülbüle / Gül diken gülzâr **olur** oddan kafes (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 119, Beyit 5). [olur, -ur]

Müşebbek micmer-i bezm-i belâdur cism-i pür-süzüm / Dil ü cân 'udum **olup** mûlarum yir yir duhân ıalmış (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 126, Beyit 2). [olup, -up]

Gâh hânde geh gâzab ey gönca la'lüñ 'âşıkâ / Nitekim pervâneye geh nûr **olur** geh nâr şem' (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 127, Beyit 6). [olur, -ur]

Âşüb-ı şehir **olalı** kaşuñ ey meh-i münîr / Gözletmez oldı kimse hilâli taraf taraf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 133, Beyit 3). [olalı, -alı]

Lebüñsüz âb-ı hayvân nûş idersem niş-i cân **olsun** / Bütün dünyâda yârümsin benüm bir daîi varum yok (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 142, Beyit 4). [olsun, -sun]

Toludur bâtını hırş u hased zâhir-perest **olmuş** / Koyup didâr-ı kûyuñ cennet añar vâ'iz-i ahmak (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 145, Beyit 3). [olmuş, -mış]

Sipâhum eşk-i hasret sine tablumdur 'alem âhum / Rahîmî mâlik-i mülk-i gam **oldum** ıaldırıp sancağ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 145, Beyit 5). [oldum, -dum]

Yanar dil ten döner za'fiyla fânüs-ı hayâl **oldı** / Beni sen şem'una pervâne-i süzâna döndürdüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 147, Beyit 2). [oldı, -dı]

Şarâba rehn iderdüñ cübbe vü destârı ey şüfi / Şafâ-yı kalb ile **olsañ** eger âvâresi 'aşkuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 154, Beyit 4). [olsañ, -sañ]

Şimdi Rahîmî egmez gerdün-ı duna başı / Kemter kulu **olupdur** bir yüce âşinânüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 155, Beyit 5). [olupdur, -updur]

Ben senüñ Ya'kûbuñum ey Yûsuf-ı gül-pîrehen / Nûkhet-i cân-bahş **olur** büyü baña pîrâhenüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 158, Beyit 4). [olur, -ur]

Bâğı dâd iken bozuldı tıldı cevri-i zulm ile / Şimdi çöl **olup** yeter Bağdâd elünden ey felek (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 159, Beyit 5). [olup, -up]

Dilde ben geh tîğüne geh tîrüne yir eyledüm / Bir içim şu diyü **oldum** gamzeñe geçmez dilek (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 160, Beyit 4). [oldum, -dum]

Ta'na kılmason zâhir ü destgîr **oldum** diyü / Müttekâya egmezem başum 'aşâdan çekdüm el (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 170, Beyit 4). [oldum, -dum]

Meyl ider yaşımla nişân-ı na'lçeñi görüp revân / Sâ'ilüñ **olur** dem-â-dem menzil-i şaf-ı ni'al (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 172, Beyit 5). [olur, -ur]

Ey kamer envāra hūsn-i yāra mihrūñ kılma pest / Şāf dil **ol** gün gibi saḳf-ı bülende sāde gel (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 173, Beyit 5). [ol,]

Pîre-zen dehrūñ Raḥîmî āline aldanmadı / Böyle **olmaḳdur** münāsib rind ü merdān ey göñül (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 174, Beyit 5). [olmaḳdur, -maḳdur]

Ġubār-ı haṭṭ-ı la'lüñle benüm ḥod baña yitmişdür / Yüüm tıtdum ben **oldum** denk ü ḥayrān mest ü lā-ya'kıl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 176, Beyit 5). [oldum, -dum]

Ḳaraman Aydın **oldı** ay yüzüñle döndi Akşehre / Olaldan tāb-ı meyden gül-ruḥuñ ey gonca-leb gül gül (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 177, Beyit 2). [oldı, -dı]

Melāmet tîrine sînem nişān ḳaddüm kemān **olsa** / 'Aceb mi bir hilāl-ebrū kamer-ruḥsārādur meylüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 191, Beyit 4). [olsa, -sa]

İşigüñde seg-i kūyuñla hem-dem bir gedā **oldum** / Ulu 'izzet bulup gūyā ki şandum pâdişā **oldum** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 193, Beyit 1). [oldum, -dum]

Zebānum şem'veş ḳaṭ' eyledüm miḳrāz-ı şamṭıyla / Şafā ehline bir Rūşen-delil ü reh-nümā **oldum** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 193, Beyit 4). [oldum, -dum]

Zāl-i zemāne rezmine ṭāḳat getürmedi / Eñ pehlüvān-ı 'ālem **olan** didi Rüstemem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 200, Beyit 4). [olan, -an]

Ben senüñ bende-i ser-bāz u ṭaleb-kāruñ **olam** / Serv-ḳaddüñe hevā-ḥ'āh u hevādāruñ **olam** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 206, Beyit 1). [olam, -am]

Bir neş'eñ ile başına Cemşid **olur** gedā / Ey pîr-i mey-fürüş ayaḡuñ destgāh-ı Cem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 216, Beyit 6). [olur, -ur]

Güzāfın şanma āhın her seḥer ben bülbul-i zāruñ / Sen ey gül gülşen **ol** ḥār-ı ḡam-ı hicrānı bilmezsin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 229, Beyit 3). [ol,]

Derd-i serdür tācı terk it şāhuñ ayaḡına düş / Ey Raḥîmî baş açuḳ abdāl-ı 'aşḳ **ol** bir zemān (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 233, Beyit 7). [ol,]

Ey Raḥîmî Tire baḥtuñ Aydın **olsun** dirseñ / Bile seyr eyle Selim Ḥān ile Şarḥān illerin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 243, Beyit 5). [olsun, -sun]

Mürîdüñ **olmayan** ḥaḳḳā senüñ merdūd-ı 'ālemdür / Muḥibb ü muḥliş **olmuşdur** saña bî-gāne vü ḥ'ışān (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 269, Beyit 4). [olmayan, -mayan; olmuşdur, -mişdur]

Yire urmasın dir iseñ arḳañı rübāh-ı dehre / Şîr-i merd ol **olıgör** ḳurdum bir arslan sînelü (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 271, Beyit 4). [olıgör, -ıgör]

Bu gün 'uryān-ı 'aşḳ **oldı** Raḥîmî / İdinmez öliceḳ belki kefende (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 277, Beyit 5). [oldı, -dı]

Öte ṭursun bāḡ-ı vaşluñdan raḳîb-i zāḡ-ṭab' / Bülbul **oldı** çāre yok mı ḳış gidüp yaz olmaḡa (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 283, Beyit 2). [oldı, -dı]

Bezm-i ḡamda āh kim beñzüm çalındı derd ile / Ney gibi baḡrum delindi başladum sāz **olmaḡa** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 283, Beyit 4). [olmaḡa, -maḡa]

Sāde vü şāf-dil **olmasa** yoluñda ey meh / Pertev-i mihrüñe olmaz idi erzāni zırır (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 293, Beyit 5). [olmasa, -masa]

Ma‘arîf mezra‘ında hûşe-çîn **olmak** dilerseñ ger / Şaķın taş olmasun toħm ekdüğün ħalbün türâb eyle
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 299, Beyit 4). [olmak, -mak]

Meh-rûma cânlar virür cām **olmağa** germ-ābuña / Tek temāşā itsün ‘uryān bir gün ey meh-rū seni
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 315, Beyit 6). [olmağa, -mağa]

İrüp Bağdād kūyına **olınca** vaşluña mevşıl / Gözüümüñ kara ħanlu yaşı ħarķ itdi Ķaramanı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 320, Beyit 2). [olınca, -ınca]

Rahîmî tekye-i ‘ālemde bir abdāl-ı ‘aşķ **olup** / Diyār-ı ħamda şāhum dār-ı ħurbet ihtiyār itdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 321, Beyit 7). [olup, -up]

Bu da bir açık **oldı** açık üzre baña deryāda / Raķibe tatlu dillerle ider dildār ihsānı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 333, Beyit 5). [oldı, -dı]

Nā-ħaķķa teveccüh iden ey şāh-ı ħaķīķat / Ger Ħusrev **ola** soñ uci ħusrāna irişdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 336, Beyit 8). [ola, -a]

Güneş gibi bülend olurdı ħadrüm çerħ-i a‘lāda / Eger bālinem **olsa** bir gice iç eşügi taşı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 342, Beyit 2). [olsa, -sa]

Esen ħal ey şabā gülzār-ı kūy-ı dil-berün şimdi / Gözüm saķķā yüzüm cārüb āhum **oldı** ferrāşı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 342, Beyit 4). [oldı, -dı]

Şarāb-ı ‘aşķ ile ser-mest ü evġār **olmuşam** sākī / Lebün cāmını şun öpdür baña **ol** sād ü sākī (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 347, Beyit 1). [olmuşam, -muşam; ol,]

Dile ħamzeñ uralı yāre Meħemmed Çelebi / **Olmuşam** ħasta vü bî-çāre Meħemmed Çelebi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 348, Beyit 1). [olmuşam, -muşam]

3. Vasfını taşımak.

Şarardı gün gibi beñzüm tenüm pür-tāb **olup** titrer / Hilāl oldı ħadüm bedr-i cemālün görmedüm bir şeb
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 10, Beyit 4). [olup, -up]

Rub‘-ı meskūn içre şāhum şāh-ı heft iķlīm **ol** / Kām-kār **ol** kām-baħş **ol** kām-bîn **ol** kām-yāb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 14, Beyit 9). [ol,]

Sende ey meh **olalı** bu ħüsn-i bî-hem-tā ħarīb / Eyledi ‘ālemlere ‘aşķuñ beni rüsvā ħarīb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 16, Beyit 1). [olalı, -alı]

Hevādāruñ **olanı** ey boyı serv / Yeter sāye gibi yirden yire ur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 42, Beyit 5). [olanı, -anı]

Geçdi taķvā vü vera‘dan **oluban** mest ü ħarāb / Şorma aħvāl-i Raħīmīyi ki rüsvālīgi var (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 46, Beyit 5). [oluban, -uban]

Leťāfet gülşeninde gülşen **ol** gül gibi ey ħonca / Ķamından incinüp ħāruñ şaķın çekme melāletler
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 81, Beyit 4). [ol,]

Oľgelmiş resmdür ‘uşşāķa istiġnā-yı nāz / Şāh-ı ‘ālî-şān **olan** lābüdd gedādan ‘ār ider (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 82, Beyit 3). [olan, -an]

Sen kebgi dögdüm aldum elinden raķībünüñ / Şeh-bāz **olan** alur çü şehā şabr ile şikār (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 93, Beyit 6). [olan, -an]

Ṭoğrı kıl **olan** efendi sen boyı āzādeye / Her kenāruñ sāye-i serv ü çenārın istemez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 114, Beyit 5). [olan, -an]

‘Āşıka yüz dürlü biñ nāz itdügün gerçek **ola** / Bir de mā’ilsin cefāya bu da bir sūy-ı hılāf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 131, Beyit 4). [ola, -a]

Lebi ğamıyla ğadeh gibi tıldı kan çeşmüm / Ğidā-yı cān **olan** ol cām-ı hoş-güvārı görüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 148, Beyit 3). [olan, -an]

Yire urmasın dir iseñ arkañı rübāh-ı dehre / Şîr-i merd **ol** oligör kırdum bir arslan sînelü (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 271, Beyit 4). [ol,]

Rahîmî yem-i ümmîd bu selîmü’l-bāl **olup** dā’im / Murādum kıpusın fażluñla yā Rab feth-i bāb eyle (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 299, Beyit 7). [olup, -up]

Rahîmî yār-ı ‘aşk **olan** ğam-ı cān u cihān itmez / Muḥāl endîşedür ‘uşşāka ol fikr-i ser-encāmı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 324, Beyit 5). [olan, -an]

İnanmaz saña gerçek er **olan** ey kaḥbe-zen dünyā / Bu ğün mesrūr-ı rüşen itmedün mihrüñle bir ferdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 341, Beyit 5). [olan, -an]

4. Geniş zamânın ve şimdiki zamânın tekil üçüncü şahsı “-dir” anlamında kullanılır ve bildirme ifâde eder.

Söz bir **olur** beg didüm vā’iz uzatma kışşayı / Meyl-i firdevs-i berîn itmez iden dîdār seyr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 54, Beyit 4). [olur, -ur]

Küyuñda fedā olanuñ **oldı** yiri cennet / Merḥûm oluban rahmet-i Raḥmāna irişdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 336, Beyit 5). [oldı, -dı]

5. Bir görev, makam, san veya nitelik kazanmak.

Ey dost işigüñden ırağ eyle ‘adūy / **Olmaz** o vefā ehline enbāz-ı maḥabbet (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 22, Beyit 4). [olmaz, -maz]

Ṭoğrı kuluñ **olduğın** inkār ider mi gör kabağ / Oğlara dikilüp eyler cān u başın pāy-ı sūr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 91, Beyit 3). [olduğın, -duğın]

Ḥarābāta ayak başdı Rahîmî pāk-dillerle / Maḳām-ı ehl-i zerğ **olmağın** el çekdi muşallādan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 250, Beyit 7). [olmağın, -mağın]

6. Yardımcı fiil.

La’lüñe ben ḥasta **ola** cān iken ey Hızır ḥad / Bilmez idi ismini mā’û’l-ḥayātuñ bir aḥad (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 35, Beyit 1). [ola, -a]

Felek zerrîn-küleḥ bir sâde-rû serrācuñ **olmuşdur** / Çapup ğün gibi tırmaz yeldirür şubḥ u mesā rahşın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 235, Beyit 4). [olmuşdur, -mişdur]

Reh-i tã’atde ihlāş ile dökmezseñ yaşıñ şüfî / Kıbûl olmaz niyāzuñ sübhāñ **olursa** süreyyādan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 250, Beyit 6). [olursa, -ursa]

Ben Raḥîmî pāk-meşreb māsivādan fāriḡam / Bir Ḥüseynî-meẓhebüm **olsa** ne ġam yārum Ḥasan
(Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 268, Beyit 7). [olsa, -sa]

7. Gelip çatmak, yaklaşmak.

Bir ḳalîle bend ider geh biñ perîşân-ḥātır / Gāh **olur** başdan çıkarur ‘āşıkı bu kār-ı zülf (Kütahyalı Raḥîmî
Dîvânı, Gazel 132, Beyit 6). [olur, -ur]

Öte tursun bāġ-ı vaşluñdan raḳīb-i zāġ-ṭab‘ / Bülbül oldu çāre yok mı kış gidüp yaz **olmağa** (Kütahyalı
Raḥîmî Dîvânı, Gazel 283, Beyit 2). [olmağa, -mağa]

8. Sıfat-fiil eki almış kelimelerle birlikte başlama, bitirme vb. bildiren fiilleri oluşturur.

Zülfüñle ġamze bend ider **oldı** uğrılayın / Miskîn-dilümi ḳıldı bu sevdā ayın bayın (Kütahyalı Raḥîmî
Dîvânı, Gazel 258, Beyit 1). [oldı, -dı]

9. Yetişmek.

Gül gibi her ḳanda ḥande ḳılsa ol ferḥunde zāt / Güldüġi gülzāruñ **olur** hep nebātāt u nebāt (Kütahyalı
Raḥîmî Dîvânı, Gazel 20, Beyit 1). [olur, -ur]

Ḥad ü dendān hecriyle dökülen ḳanlı yaşumdan / **Olupdur** dāġda lāle ṭolupdur baḥr içi lū‘lū‘ (Kütahyalı
Raḥîmî Dîvânı, Gazel 272, Beyit 2). [olupdur, -updur]

10. Meydana gelmek, vukû bulmak.

Raḥîmî şanma ṭālî‘ oldu çerḥ üzre hilāl-i ‘îd / O māhuñ ḳaşı fikriyle **olan** nāzük ḥayālüñdür (Kütahyalı
Raḥîmî Dîvânı, Gazel 97, Beyit 7). [olan, -an]

Her gice şad āḥ u nāle her seḥer zār u hezār / Sen gül içündür dün ü gün bu **olan** ġavġāya baḳ (Kütahyalı
Raḥîmî Dîvânı, Gazel 137, Beyit 6). [olan, -an]

Elem küncinde ben dil-ḥasta dün ġamdan **ola** yārum / Raḳīb ile senüñ seyrānda bir ḥoş ‘ālemüñ gördüm
(Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 218, Beyit 6). [ola, -a]

Her gice şad āḥ u nāle her seḥer zār-ı hezār / Sen gül içündür dünü gün bu **olan** ġavġā bu gün (Kütahyalı
Raḥîmî Dîvânı, Gazel 227, Beyit 3). [olan, -an]

Beni bir ḥālete irgürdi hecrüñ ‘ālî bir yüzden / Bu ḥāle vāḳıf olmazsañ **olur** aḥvāl bir yüzden (Kütahyalı
Raḥîmî Dîvânı, Gazel 257, Beyit 1). [olur, -ur]

Bezm-i bahār **olursa** şitādan eşedd olur / Bir ġonca sāḳî ruḥları gül-günüñ olmaya (Kütahyalı Raḥîmî
Dîvânı, Gazel 300, Beyit 4). [olursa, -ursa]

Mükedder ḥāl **olur** ki naḳş irişür kendü ayına / Felek ey meh anuñçün itdi ḥüsnüñ ayın āyîne (Kütahyalı
Raḥîmî Dîvânı, Gazel 303, Beyit 1). [olur, -ur]

11. İsim-fiillerden sonra anlamı kuvvetlendirmek, değişik bir ifāde sağlamak için bir üslup özelliği olarak kullanılır.

La'l-i sîr-âbuña teşne olalı cānā kirās / Habbeye bir kimse almaz **oldı** mercān bāğını (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 317, Beyit 3). [oldı, -dı]

Âşûb-ı şeh'r olalı kaşuñ ey meh-i münîr / Gözletmez **oldı** kimse hilâli taraf taraf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 133, Beyit 3). [oldı, -dı]

İrtişâdan ictinâb eylerdi evvel ehl-i 'örf / Şimdi şer'î şüret eyler **oldılar** ikrâh yok (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 144, Beyit 6). [oldılar, -dılar]

12. (Süre bakımından) geçmek.

Nice gün **olur** ki görmem meh-cemâlûñ göricek / Māni' olur aña dañi göz yaşı ya dūd-ı âh (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 298, Beyit 2). [olur, -ur]

13. Uygun düşmek.

Ṭarîk-ı 'aşka zāhidā hep **olmaz** / Bu yolu anlamaz güm-rāh didüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 188, Beyit 4). [olmaz, -maz]

14. Sahip olmak.

Südde-i sidre-mişālûñ olalı me'vā-yı sūr / Müntehā qadr **oldı** tūbā hākkı 'idāsā-yı sūr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 91, Beyit 1). [oldı, -dı]

Gūşile **olmaz** tāt u taht ol dād-ı Hākdur dād-ı Hāq / Ol ne serîr-i zerededür ne serde ne efserdedür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 101, Beyit 5). [olmaz, -maz]

Hoş gör dem-i bîmārлығы bîdārlıkdur hurrem ol / Derdi **olanuñdur** devā dermāna şîḥḥat yaraşur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 103, Beyit 4). [olanuñdur, -anuñdur]

15. Mahrum kalmak, elinden kaçırmak, yitirmek.

Cān lebûñden em recā itdükce ğamzeñ ḥışm ider / Ben niyāz u nāzdan **oldum** meded ey çāre-sāz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 118, Beyit 4). [oldum, -dum]

Ser-ā-ser Tire 'ālem iden **olmuş** nūr-ı ḥüsninden / Pür-āteş eylemiş tāt-ı ruhiyla mülk-i Şaruḥan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 337, Beyit 4). [olmuş, -mış]

16. Kaynaklanmak.

Göñül senden **olupdur** āteş-i 'aşka beni çaķmak / Baş açup yanayın senden şeh-i devrāna ḥālüm çaķ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 145, Beyit 1). [olupdur, -updur]

17. Olmak (İhtimal bildirir).

Cihānda görmedüm bu vech-i ra'nā nesl-i ādemde / Perî-zād **olmasun** şāyed görüñ ol ḥüb devrānı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 337, Beyit 2). [olmasun, -masun]

18.Yapılmak.

Ṭılısmât-ı vücûduñda maḥabbet gencini hıfz it / Raḥîmî **olıgör** yap yap hemân virānesi ‘aşkuñ (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 153, Beyit 5). [olıgör, -ıgör]

Ġamzeñ kılıcı deldi dilüm yara eyledi / Ağyāra **olacaḳ** işi ol yāre eyledi (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 316, Beyit 1). [olacaḳ, -acaḳ]

19.Mümkün olmak.

Zar u zoruyla cehd itme ḳazādan ḥāric **olmaz** iş / Ḥasise inḳıyād itme gelür taḳdîr olan ḳismet (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 21, Beyit 5). [olmaz, -maz]

olma-: “Olmak”yardımcı fiilinin olumsuz hali.

Maḥabbet zevraḳın sürmek dilerseñ baḥr-i mihr içre / Güzāfın **olmaz** ol bu āh gibi rûzgār ister (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 105, Beyit 5). [olmaz, -maz]

Budin mülkini yıḳmaḳ hîç zülfi yāre āyındür / Velî ey şāh-ı islām **olma** rāzısın nev-ayına (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 303, Beyit 6). [olma, -ma]

ol sebepten: O sebepten, o yüzden ondan dolayı.

Ḥastanuñ ḥālin ne bilsün saḡlar göñlüm benüm / **Ol sebepten** nergis-i bîmāruñ eyler ārzū (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 273, Beyit 4). [ol sebepten, -den]

olacaḡu ol-: Olacaḡını olmak, başına gelen gelmek.

Ben oldum olacaḡum gel ṭabībā zaḥmete girme / Dil elden gitmeden bir çāre kıl bî-çāre düşmişdür (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 53, Beyit 6). [olacaḡum oldum, -dum]

Ṭabībā zaḥmete girüp benümçün hîç ‘ilāc itme / Ben **oldum olacaḡum** ol gözi bîmār saḡ olsun (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 245, Beyit 4). [olacaḡum oldum, -dum]

olalı: Olduḡundan beri.

Gizledi ḥaclet ḥicābında özin ey meh hilāl / **Olalı** ebrûlaruñ engüşt-nümā-yı ehl-i ‘id (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 32, Beyit 2). [olalı,]

Añmaz **olalı** ḥastasın ol bî-vefā ṭabīb / Ey nāle var şabāyıla bir dem aña meded (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 33, Beyit 6). [olalı,]

Baş üzre yir idindi Raḥîmî gazelleri / Sen şāhuñ ayaḡına **olalı** güher-nişār (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 93, Beyit 7). [olalı,]

olar: Çokluk üçüncü şahıs zamiri, onlar || Rakipler.

Çapuñsuz ğayrınıñ ğayrı diyârı var benüm yokdur / **Olaruñ** senden özge özge yârı var benüm yokdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 98, Beyit 1). [olaruñ, -uñ]

Rahîmîyem benem ‘âlemde senden ğayrı kimsem yok / **Olaruñ** niçe şâh-ı bî-şümârı var benüm yokdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 98, Beyit 9). [olaruñ, -uñ]

oldukça: Olduğu sürece.

Ey nâşih-ı ecel gel minber saña serümdür / Bu üstüññ-ı sînem **oldukça** nerdübânuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 157, Beyit 3). [oldukça,]

olıcak: Olduğu zaman, olunca.

Dil ü cân niçe mâ’il olmasın ol hûba billâhi / **Olıcak** bili ince la’li gönca hem semen sîmâ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 7, Beyit 5). [olıcak,]

oligel-: Ola gelmek, evvelde beri olmak.

Oligelmiş resmdür ‘uşşâka istîgnâ-yı nâz / Şâh-ı ‘âlî-şân olan lâbüdd gedâdan ‘âr ider (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 82, Beyit 3). [oligelmiş, -miş]

olmayıcak: Olmayınca.

Çaşuñ teferrüci seyr-i ‘izâruñ **olmayıcak** / Hilâl-i ‘îdi meh-i tâbdârı n’eyleyeyin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 231, Beyit 5). [olmayıcak,]

omz: Vücutta boynun iki yanında kalan, kolların gövdeye bağlandığı kısım.

Mescide gelse alur seccâde süsen **omzuna** / Lîk bâğa varsa mey var koltuğında bir kabağ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 140, Beyit 4). [omzuna, -una]

oñar-: Düzeltmek, tamir etmek.

Mürîd-i her mürâyı olma hâl-i bî-riyâ kesb it / Bu ben **oñara** pendî böyle pîr-i mey-fürüş eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 90, Beyit 2). [oñara, -a]

Ben ideyin Allâh **oñara** her işüñ ey şeh / Furşat gemisi her yaña şâhâne şalınsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 254, Beyit 4). [oñara, -a]

Âsândur egerçi karadan âlet **oñarmak** / Deryâ-yı ğamuñ ğavtaları câna şalınsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 254, Beyit 9). [oñarmak, -mak]

oñmadık: Talihsiz.

Hâşılı bir **oñmadıksın** şan‘atuñ cevri ü sitem / Çan yudar şâkird eger üstâd elüñden ey felek (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 159, Beyit 3). [oñmadıksın, -sın]

oran: Ölçü, miktar.

Hey âfet nâzüküñ **orani** yok mı / Cefâ vü cevruññ pâyânı yok mı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 339, Beyit 1). [orani, -ı]

orsa: Geminin rüzgâr alan yanı, rüzgâr üstü, boca veya rüzgâr altı karşıtı.

Vefâ ehline cevri kâdıdan kulları benüm şâhum / Yoluñda hâküñe **orsayı** ko luţfuñla ur sâye (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 289, Beyit 4). [orsayı, -yı]

orta: Ara.

Cân mâ-cerâ-yı hecrüñ ile hem-dem olalı / Göñlümle gözüm **ortasına** düşdi mabeyin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 258, Beyit 3). [ortasına, -sına]

ortada:

1.Arada.

Leb-i cânâneye biñ cân ile sen cânı teslim it / Raḥîmî çık aradan yiter olduñ **ortada** nâşı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 318, Beyit 7). [ortada,]

2. Meydanda, görünür halde.

‘Aşkuñ hevâsı ile geh ağlar geh inlerin / Nem var benüm eşer senüñ **ortada** ben neyin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 258, Beyit 4). [ortada,]

ortaya: Meydan, ara.

Başumı der-miyân idüben girdüm **ortaya** / Çeküp kenâra çoçmağa bilüñ kemer gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 351, Beyit 2). [ortaya,]

ortaya at-: Meydana fırlatmak.

Çevirdi başumı çerh **atdı** nokta gibi **ortaya** / Kıyı çizmekde güyâ kendü bir pergâra dönmişdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 99, Beyit 3). [ortaya atdı, -dı]

‘osmân: Hz Osman.

Faḥr-i âl-i Aḥmedüz biz kârımız hubb-i ‘Alî / Egmişüz baş ol ‘Ömer ‘adl issi **‘Osmân** oğlına (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 306, Beyit 2). [‘osmân,]

otağ: Büyük çadır, büyüklere mahsus yüksek etekli geniş ve süslü çadır.

Otağından kaçan kim olsa ol şāh-ı cihān peydā / Vücūd-ı cismi hākiden olur gūyā ki cān peydā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 5, Beyit 1). [otağından, -ından]

Başına kebkibirüñ (?) gün toğarsa tañ mı sen māhuñ / Kırıldı ebrveş üstine bir jengār **otağı** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 311, Beyit 2). [otağı, -ı]

otlu: Ateşli.

Ġamzeñüñ **otlu** degülken bir içim şuyından / Beni öldürmege geh tiğ çeker gāh bıçak (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 138, Beyit 3). [otlu,]

oturak iden: Oturan, kalan || Yaşayan.

Yurd-ı fenāda bir iki gün **oturak iden** / Mülk-i beķāya lābüd ider ey nigār göc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 28, Beyit 3). [oturak iden,]

oyna-: Bir kararda durmamak, değişiklik göstermek.

Durmaz **oynar** yüregüm çār pāre itdi cānumı / Gāh şive geh tegāfül geh gāzab geh nāz nāz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 109, Beyit 2). [oynar, -r]

Ö

ögdül: Ögdül: Güreşte, at yarışlarında, yarışmalarda kazananlara verilen armağan.

Segirdüp al murāduñ **ögdilin** meydān-ı devletde / Saña koşdum erenler hāķķı himmetle du‘ā rahşın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 235, Beyit 3). [ögdilin, -in]

ögdül: Armağan, ödül.

Ey Raķîmî yügrigi oldum vefā meydānınuñ / **Ögdül** alursam n’ola hıdmet semendin koşmışam (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 210, Beyit 5). [ögdül,]

ögdül al-: Ödül almak.

Semend-i řab‘uma yügrük gećenler hem-‘inān olmaz / Ma‘ārif sāhasında **ögdül almış** bād-pāyāyam ben (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 238, Beyit 4). [ögdül almış, -mış]

öge öge göge çıkar-: Överek göklere çıkarmak || Bir kişı ya da bir şeyi çok fazla övmek.

Öge öge göge çıkardı Raķîmî kapuñı / Himmetini ol gedānuñ gör nice şāhānedür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 92, Beyit 5). [öge öge göge çıkardı, -dı]

ögren-: Alışmak.

‘Aşk ile vîrân olan dil istemez âbâdlık / **Ögrenen** endüh-ı hecre hiç diler mi şâdlık (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 141, Beyit 1). [ögrenen,]

ögün-: Övünmek, iftihar etmek.

İtdüğün cevri Raḥîmî kuluña / Saña qalursa nigārâ var **ögün** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 267, Beyit 5). [ögün,]

öldüm gitdi: Ölüp gitmek.

Ârzü-yı leb-i cānān ile **öldüm gitdi** / Teşneyem âteş-i ḥırmān ile **öldüm gitdi** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 345, Beyit 1). [öldüm gitdi, -di]

Leb-i cān-baḥşı virür ḥasta dile gerçi ḥayāt / Sitem-i ḡamze-i fettān ile **öldüm gitdi** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 345, Beyit 2). [öldüm gitdi, -di]

Bitmedi ḡamzeñüñ ey yār yürekde zaḥmı / Qaldı cān içre o peykān ile **öldüm gitdi** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 345, Beyit 3). [öldüm gitdi, -di]

Cān virürken ruḥuña ḥaṭṭuña düş oldı gözüm / Şoñ dem imān ile Qur’ān ile **öldüm gitdi** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 345, Beyit 4). [öldüm gitdi, -di]

Bilmedüm vuşlatına ḥasta Raḥîmî çäre / İntizār-ı ḡam-ı hicrān ile **öldüm gitdi** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 345, Beyit 5). [öldüm gitdi, -di]

öldür-: Öldürmek, bir canlının hayatına son vermek.

Öldürmek için āl ile āşüfte bülbülin / Geymiş o gonca gül gibi bir ter şıyāb-ı sürḥ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 30, Beyit 2). [öldürmek, -mek]

ḡamzeñ **öldürsin** saçuñ aşsın günāhum var ise / Göñlümi zindān-ı ḡamda kıлма tek ḥabis aḥad (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 35, Beyit 5). [öldürsin, -sin]

ḡamzeñüñ otlu degülken bir içim şuyından / Beni **öldürmege** geh tığ çeker ḡāḥ bıçaq (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 138, Beyit 3). [öldürmege, -mege]

Ey lebi ‘İsā baña qarşu ne ḥoş nāz idesin / Cevr ile **öldüresin** cān ile bīmāruñ olam (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 206, Beyit 4). [öldüresin, -esin]

‘Aceb Mecnūn-şıfat sevdāyî düşdüm zülfi ucından / ‘Aceb **öldürdi** ḡam Ferḥādveş ey şehd-i ḡüftārum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 224, Beyit 2). [öldürdi, -di]

N’ola **öldürmege** kaşd eyler ise ḡamzelerüñ / Sen benüm la’l-i revān-baḥşuñ ile cānumsın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 232, Beyit 4). [öldürmege, -mege]

Qanımı dök cānumı al rāzıyam tek şun lebün / Şoñra tıyup ḡamzeñ **öldürürse** ola qana qan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 260, Beyit 2). [öldürürse, -ürse]

Beni koyup nazar şalma raḳıbe rāzıyam **öldür** / Senün qurbānuñ olayum meded ey ḡamze-i dil-cū (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 272, Beyit 5). [öldür,]

Ne **öldürür** dil-i bīmārımı ğamzeñ ne sağ eyler / Benüm haqqumda cānā kopmadı la'lüñ gibi emli
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 332, Beyit 3). [öldürür, -ür]

ölcek: Ölünce, öldüğü zaman.

Bu gün 'uryân-ı aşk oldu Raḥîmî / İdinmez **ölcek** belki kefende (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 277, Beyit 5). [ölcek,]

öl-: Vefat etmek.

'Ömrüm öñünde **ölmege** cān virürüm senüñ / Zîrā doyunca seyr iderüm kında var göc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 26, Beyit 4). [ölmege, -mege]

Müşkil budur ki vaşluña irmezden öñ **ölem** / Āsāndur ölmek illā baña intizār güc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 26, Beyit 5). [ölem, -em; ölmek, -mek]

Ölürsem āsitānuñda ümîd-i merḥabāñ ile / Muḳarrer rûz-ı maḥşer Ḥaqq yirüm Dārü's-selām eyler
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 72, Beyit 2). [ölürsem, -ürsem]

Hecr-i la'lüñle tenümde kıldı cāndan bir ramaḳ / Şun lebüñ cānum yirine gelsün **öldüm** işte baḳ
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 140, Beyit 1). [öldüm, -düm]

Raḥîmî şıdḳ ile gel sen ḥavāşa meşḡul ol / Yolında **ölmege** yārüñ şalā-yı 'ām idelüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 180, Beyit 7). [ölmege, -mege]

Hecr ile **öldüm** meded depret lebüñ şor ḥālümü / Zinde eyle bendeñüm bir cām-ı rûḥ-efzāyıla (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 290, Beyit 3). [öldüm, -düm]

Kenār-ı ḳabrümi zeyn it gül ü lāle ile ey gonca / **Ölürsem** ārzü-yı ḥasret-i ruḥsār u ḥālüñle (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 292, Beyit 4). [ölürsem, -ürsem]

Yoluñda **öl** disem şu ki bir dem nizā' ide / Ḳul mıdur ol ki emrüne fermanuñ olmaya (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 301, Beyit 4). [öl,]

Buradan gitmeden ey ḳaşı rā **ölmek** baña rāciḥ / Elif-ḳaddümi derdüñle büküp dāl idüp ad itme
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 302, Beyit 2). [ölmek, -mek]

Hemān 'ālemde sen sağ ol benüm devletlü sulṭānum / Raḥîmî ḡam degül **ölse** ya olsa nā-tüvān ḥasta
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 305, Beyit 7). [ölse, -se]

Firāḳuñ bir yaña bir yaña ḡam derd üzre derd oldu / **Ölümden** cān ḥalāş eyleye mi böyle olan ḥasta
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 305, Beyit 5). [ölümden, -ümden]

Bahāristān-ı luṭfuña Raḥîmî **ölmeden** girse / Oḳumaz idi Sa'diye cenābuñda Gülistānı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 320, Beyit 5). [ölmeden, -meden]

Ölürsem ārzü-yı kūy-ı yār ile benem Mevlā / İder maḥşer güninde cennet-i me'vāyı me'vāsı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 350, Beyit 2). [ölürsem, -ürsem]

ölü: Hareketsiz, durgun, canlılığı kalmamış.

Raķīb ile şalınur gördüm ol serv-i gül-endāmı / Bir **ölü** mātem itdi baña devrān kiçi bayrāmı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 324, Beyit 1). [ölü,]

ölümlü: Ölmeye mahkum || insan.

Añma řifā-yı derd-i dili derdmendüñe / Kānūn degül **ölümlüye** hikmetde ĥod ‘ilāc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 24, Beyit 5). [ölümlüye, -ye]

‘ömer: Hz. Ömer.

Faħr-i āl-i Aħmedüz biz kārımız ĥubb-i ‘Alî / Egmişüz baş ol **‘Ömer** ‘adl issi ‘Osmān oğlına (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 306, Beyit 2). [‘ömer,]

‘ömer-ĥaşlet: Hz. Ömer tabiatlı.

Bu ben ‘āşî kuluña ey **‘Ömer-ĥaşlet** şef‘olup / Muħammed-ĥüy āl-i ĥazret-i ‘Osmāna gönderseñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 151, Beyit 3). [‘ömer-ĥaşlet,]

‘ömr: Ömür, hayat.

Bāda ĥabşırdum hevāñ ile vüçudum ĥırmenin / Şanma **‘ömrüm** ĥaşılı ‘ömrüm benüm bād-ı hevā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 3, Beyit 4). [‘ömrüm, -üm]

Sîne pür-ġam dide nem āşüfte dil pür-ıztırāb / ‘Aşķ ezfün yār zālīm **‘ömr** ise eyler şitāb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 13, Beyit 1). [‘ömr,]

Dergeh-i ‘izzet-nümāña bir daĥi yüz sürmege / Her zemān ta‘cıl ider **‘ömrüm** gibi evān-ı ‘id (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 39, Beyit 5). [‘ömrüm, -üm]

Şaçuñ **‘ömrüm** lebüñ cānum ruĥuñ rüzum başum hecrüñ / N’ider bu ‘ömr ü cān dü cihānı ‘āşķān sensüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 110, Beyit 2). [‘ömrüm, -üm]

Zülfüñ ucından Raĥîmîñüñ perîşān kışşasın / Biñde birini anuñ mümkin midür **‘ömrüm** dimek (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 160, Beyit 7). [‘ömrüm, -üm]

Zülfüñ gibi bu **‘ömrüñ** yokdur ġarārı ‘ömrüm / Ger zıll-i kāmētüñde n’ola iķāmet itsem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 183, Beyit 4). [‘ömrüñ, -üñ]

Geçdi **‘ömrüm** āĥ kim zülf-i dü-tāsın görmedüm / Sāyeveş ĥāk oldum ol devlet ĥümāsın görmedüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 195, Beyit 1). [‘ömrüm, -üm]

Ĥayli dem ben teşne-dil çekdüm leb-i cānān ġamın / Çekmedüm **‘ömrümde** bir ġün çeşme-i ĥayvān ġamın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 255, Beyit 1). [‘ömrümde, -ümde]

Raĥîmî kuluñuñ virdi budur kim dā‘imā **‘ömrüñ** / Nihāl-i ser-firāz-ı ġülşen-i bāġ-ı cihān olsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 259, Beyit 7). [‘ömrüñ, -üñ]

Kıl ġadar bulmadı yol zülf ü miyānına ġöñül / Yok yire **‘ömr**i telef eyledi bu sevdāda (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 280, Beyit 2). [‘ömr, -i]

Hayāl-i nergisüñ ki la'l-i cān-baḥşuñ temennâsı / Dirîgâ 'ömrî zâyî' eyledüm bir ḥurd u ḥ'âb eyle
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 299, Beyit 6). ['ömrî, -i]

Bir perînüñ yine bağlandıñ Raḥîmî zülfine / 'Ömrüm içre şimdi gördüm ey delü aşlu seni (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 315, Beyit 7). ['ömrüm, -üm]

Ġam-ı zülfin mi hecr-i 'arızın mı diyeyin yârüñ / Raḥîmî 'ömr müsta'cil dirîgâ hem gün aḥşamlı
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 332, Beyit 5). ['ömr,]

Esîr-i bend-i zülfüñdür dil-i şūrîde raḥm eyle / Güzellik ḥod bilürsin kimseye 'ömrüm degül bâkî
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 347, Beyit 3). ['ömrüm, -üm]

'ömr ü cān: Ömür ve can .

Şaçuñ 'ömrüm lebüñ cānum ruḥuñ rûzum başum hecrüñ / N'ider bu 'ömr ü cān dü cihānı 'āşıkān
sensüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 110, Beyit 2). ['ömr ü cān,]

'ömr ü devlet: Ömür ve devlet.

Şevk ile geldi kapuña dir kılup ḳaddin dü-tâ / Yarıcuñ Allāh u 'ömr ü devletüñ ola mezîd (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 32, Beyit 3). ['ömr ü devletüñ, -üñ]

'ömr uzunluġı: Ömür uzunluġu.

'Ömr uzunluġından isterseñ temettu' dil-berâ / Şehr-i Kütāhiyyede bir ḳāmet-i bālāya baḳ (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 137, Beyit 4). ['ömr uzunluġından, -ndan]

'ömr-i bâkî: Sonsuz hayat.

Şām-ı zülfin ḳo dilâ cām-ı lebin nûş ideġör / 'Ömr-i bâkî degül 'işretde geçür eyyāmı (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 310, Beyit 3). ['ömr-i bâkî,]

'ömr-i bî-bekā: Ölümlü hayat.

Her şeb şaçuñ ġamıyla ṭul-i emel ḳıldardum / Olmasa ger fenâsı bu 'ömr-i bî-beḳānuñ (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 155, Beyit 4). ['ömr-i bî-beḳānuñ, -nuñ]

'ömr-i bî-ḳarār: Kararsız ömür.

Bu 'ömr-i bî-ḳarāruñ māverāsından revān söyler / İşt sem'-i ḳabūliyle şular her demde ġüyādur
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 64, Beyit 4). ['ömr-i bî-ḳarāruñ, -uñ]

'ömr-i cāvidān ol-: Ebedi ömrü olmak.

Sikender gibi şalsun şıyt-ı 'adlūñ ġuş-ı gerdūna / Naşîbüñ Hızırveş dünyāda 'ömr-i cāvidān olsun
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 259, Beyit 4). ['ömr-i cāvidān olsun, -sun]

‘ömr-i dırāz: Uzun ömür.

Zülfün şikesti **‘ömr-i dırāze** irer ebed / Derdün marîzî itmedi dermāna imtizāc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 24, Beyit 6). [‘ömr-i dırāze, -e]

Ârzū-yı zülf ü kıddüñdür dile **‘ömr-i dırāz** / Cāna la‘lün gonca-i nev-bāve-i gülzār-ı ‘ömr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 62, Beyit 2). [‘ömr-i dırāz,]

‘ömr-i müsta‘cil: Sabırsız ömür.

‘ömr-i müsta‘cil felek gaddār u nā-hemvāra baht / Mihr-i meh-rū gayr-ı vāki‘ cāy-ı hırmān her taraf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 136, Beyit 3). [‘ömr-i müsta‘cil,]

‘ömr-i nāzenîn: Nazlı ömür.

Ķara kıyguda **‘ömr-i nāzenîni** zāyi‘ itmekden / Çekilmek dāra zülfüñsüz perişān olmadan yegdūr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 50, Beyit 4). [‘ömr-i nāzenîni, -i]

Va‘de itmişdi bu **‘ömr-i nāzenînüm** gelmege / Va‘de irdi küymedi ol va‘deye ey yār-ı ‘ömr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 62, Beyit 6). [‘ömr-i nāzenînüm, -üm]

Yol bulmadı vişāl-i miyānuña kıl kıadar / Bu yolda hayf zāyi‘ olan **‘ömr-i nāzenîn** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 240, Beyit 3). [‘ömr-i nāzenîn,]

‘ömr-i nūh: Hz. Nuh'un bin yıl olduđu düşünölen ömrü.

Ne ğam esse vücūdum yelkeninüñ bādı yaprakdan / Müyesser ola **‘ömr-i Nūh** tek sen verd-i ra‘nāya (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 289, Beyit 6). [‘ömr-i nūh,]

‘ömrüm: Hayatım, canım anlamında sevgi sözcüğü.

Saňa şıhhat sezā cismüñdeki zaħmet baňa **‘ömrüm** / Biñ olsa tende tek cānum fidā olsun yoluña hep (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 10, Beyit 5). [‘ömrüm,]

‘ömrüm öñünde ölmege cān virürüm senüñ / Zîrā doyunca seyr iderüm kıanda var göc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 26, Beyit 4). [‘ömrüm,]

Ben mübtelā-yı mîm-i fem ü dāl-i zülfünem / Yok yire baňa **‘ömrüm** idersin cefā meded (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 33, Beyit 3). [‘ömrüm,]

Zülfün gibi bu ‘ömrün yokdur kıararı **‘ömrüm** / Ger zıll-i kıāmetünde n’ola kıāmet itsem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 183, Beyit 4). [‘ömrüm,]

Şalın zülfün gibi gülşen-be-gülşen gitme gel **‘ömrüm** / Perişān bülbülüñi aĝladup pür-şiven eylersin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 230, Beyit 3). [‘ömrüm,]

öñ:

1.Ön, huzur.

‘Ömrüm **öñüñde** ölmege cān virürüm senüñ / Zirā doyunca seyr iderüm kında var göc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 26, Beyit 4). [öñüñde, -üñde]

2. Önce.

Müşkil budur ki vaşluña irmezden **öñ** ölem / Āsāndur ölmek illā baña intizār güc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 26, Beyit 5). [öñ,]

öñüñce: Önünden, önü sıra.

Karşu dūr itme Rahîmîyi rikābuñdan şehā / Sen ‘alî-şānuñ **öñüñce** şanki ol kınber yürür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 100, Beyit 5). [öñüñce,]

Öñüñce bir yalın yüzlü siyeh pürçemlü peyki gör / Başında tāt-ı zer nārenci geymiş hem kıbā meş‘al (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 164, Beyit 5). [öñüñce,]

Yolum düşse eger kūyına ol meh manzaruñ bir gün / **Öñümce** reh-berüm olup Rahîmî gökden ay ine (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 303, Beyit 7). [öñümce,]

öp-: Öpmek; sevgi, saygı, bağıllık duygusunu belirtmek amacıyla dudaklarını değdirmek.

Hı‘āceyān-ı şehṛ ile mihr ‘arz idüp māhum kıamer / Yüz sürüp na‘l-i semendüñe **öpüp** hāk-i rikāb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 14, Beyit 3). [öpüp, -üp]

Öpem diyü mübārek elüñ bir kıarık ile / Şi‘r-i güher-nişārumı kıldum şı‘ār-ı ‘id (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 38, Beyit 9). [öpem, -em]

Kadeh mey-gün lebüñ **öpdükce** cānum çıgzinür durmaz / Niçe demdür ki sāgar gibi ol avara dönmişdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 99, Beyit 7). [öpdükce, -dükce]

Cām-ı la‘lüne irişmez elüm elden ne gelür / Ayağüñ **öpmedür** ümmid degül mültemes el (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 167, Beyit 3). [öpmedür, -medür]

Öpüp yüzüme sürdüm gözlerüme tütüyā kıldum / Başumda devletüm varmış gubār-ı maқdemüñ gördüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 218, Beyit 2). [öpüp, -üp]

Koluñdan şalma yabana diyü devletlü başuñçün / Ayağüña düşüp yalvaruban destüñ **öper** şahin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 244, Beyit 3). [öper, -er]

Lebin **öpmekde** āl it ter düşer nāzük-ṭabī‘atdur / Şakın reng almasun ol gonca-leb mestāne ey vişne (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 282, Beyit 5). [öpmekde, -mekde]

Kaşd-ı cān idüp niçün dā‘im kıbālar başuma / La‘lün **öpsem** gamze hışım eyleyüp hançer çeker (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 295, Beyit 2). [öpsem, -se, -m]

Mihr ü māh **öpmege** virmem ayağüñ kıprağın / Günde ger bir efser-i zerrin kıoyalar başuma (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 295, Beyit 3). [öpmege, -mege]

Öp elin yalvar ayağına düş ey eşk-i revan / Dem kıadem ola gel aқdāmına kıl aқdāmı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 310, Beyit 4). [öp,]

Yārūñ Raḥîmî **öpmek** için la‘lini müdām / Mey cām-ı ğamda gönlümi âvâre eyledi (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 316, Beyit 7). [öpmek, -mek]

Lebin **öpmek** müyesser olmadı bir şem‘-i ruḥsāruñ / Velikin oda yanmış cāna sūzumdan güdāz irdi (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 349, Beyit 2). [öpmek, -mek]

öpdügiçün: Öptüğü için.

Bî-tekellüf **öpdügiçün** la‘l-i mey-gūnuñ şarāb / Taşa çaldı şaydı günden katı ter düşdi zücāc (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 27, Beyit 4). [öpdügiçün,]

öpdür-: Öpme işini yaptırmak veya öpmesine izin vermek.

Şarāb-ı ‘aşk ile ser-mest ü evgār olmışam sākî / Lebūñ cāmını şun **öpdür** baña ol sâ‘id ü sākî (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 347, Beyit 1). [öpdür,]

‘örf-i ma‘rûf: Bilinen adetler.

Binüp nefis atına terk it Raḥîmî **‘örf-i ma‘rûfı** / Licām-ı şer‘i urup kâdıdan kullan hevā raḥşın (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 235, Beyit 7). [‘örf-i ma‘rûfı, -ı]

örnek ol-: Hayır ve davranış yönünden başkasının kendisine benzemesi yolunda etkili olmak.

Örnek olsun kim nigārā āline aldanmayam / Döne döne naḳşlar geçdi baña ‘ayyār imiş (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 121, Beyit 2). [örnek olsun, -sun]

öte dur-: Uzak durmak, geride durmak.

Öte dur dir baña kapuñdan raḳîb-i zāğ-ṭab‘ / Āh ol bu murğ-zāruñ murğ-ı zārın istemez (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 114, Beyit 4). [öte dur,]

Öte dur dime ben nālānuña gülzār-ı kūyuñdan / Göñül murğini zār bahtuma gel bir murğzār içre (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 284, Beyit 3). [öte dur,]

öte tır-:

1.Uzak durmak.

Öte tırsın diyüben bülbül-i hoş-nağmeñ için / İde ağıyār-ı zağın gülşen-i kūyuñı duraḳ (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 138, Beyit 4). [öte tırsın, -sın]

2.Ötmek, ötmeye devam etmek.

Öte tırsun bāğ-ı vaşluñdan raḳîb-i zāğ-ṭab‘ / Bülbül oldu çäre yok mı kış gidüp yaz olmağa (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 283, Beyit 2). [öte tırsun, -sun]

ötesi: Sonrası.

La'lüñe cânâ kaçan mânend olur âb-ı hayât / Karañudur **ötesi** añma ol alçaq şu gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 314, Beyit 2). [ötesi,]

öyle:

1.O şekilde, ona benzer, onun gibi.

Sözün toğrusı budur kıdd-i mevzunuñ gibi anı / Yazamaz **öyle** hoş-reftâr u bir serv-i kıyâmet nakş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 122, Beyit 3). [öyle,]

2. O kadar, çok fazla.

Sen kaçan nâz eyler iseñ baş u cân oynar gönül / Câna kılmaz **öyle** ser-bâzuñdur ol cân-bâz nâz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 109, Beyit 4). [öyle,]

öz:

1.Kendi manevi varlığı, şahsı, zatı.

Sen ol zıll-i Hudâsın ey nihâl-i devha-i devlet / **Özüñ** gibi idemez bâğ-ı cennet bir semer peydâ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 1, Beyit 3). [özüñ, -üñ]

Gizledi haclet hicâbında **özin** ey meh hilâl / Olalı ebrûlaruñ engüşt-nümâ-yı ehl-i ʿid (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 32, Beyit 2). [özin, -in]

Derd-i gam bir gama düş itdi Raḥîmîyi şehâ / Hayret alur **özini** geh bilemez gâh bilür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 47, Beyit 7). [özini, -ini]

Vişâl-i şehriyâr-ı yâra şemʿ-i encüm olmazdı / Hemân kendü **özin** yanmağa tenhâ bir ocağ ister (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 84, Beyit 3). [özin, -in]

Yollaruñ pür-vâdi bî-hâdi guluñ ḥaddi yok / Menziluñ gâyet **özin** bî-âb u bî-zâd ey felek (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 150, Beyit 4). [özin, -in]

Ḥaṭṭ-ı cân ise Raḥîmî kâmrânlıktan murâd / Var **özüñ** bir Hüsrev [ü] Şîrîn lebe Ferhâd kıl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 163, Beyit 7). [özüñ, -üñ]

Nergis-i mestün ḥayâlidür beni bî-ḥod iden / Hayret olmışdur **özüm** şanma ki ḥʿabum var benüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 192, Beyit 4). [özüm, -üm]

Şûretâ didüm zebân-ı kibriyâdan bir gazel / Maʿnîde râh-ı ḥaḳîkatde **özüm** ḥâk iderüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 208, Beyit 7). [özüm, -üm]

Kanı zât-ı şerîfüñ gibi bir dervîş-i ʿâlî-şân / **Özüñ** şâhâne dervîş añılan ey şâh-ı dervîşân (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 269, Beyit 1). [özüñ, -üñ]

Özini gâh olurmuş beñzedürmiş zıll-i kıddüñe / Yıkılsın görmiyeyin bir daḥi serv-i ḥırâmânı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 335, Beyit 4). [özini, -ini]

Harîm-i hüsn içinde hâşılı cüy-ı sirişkümdür / **Özin** kıl yaşını yâ Rab k'o serv-i ser-firâz irdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 349, Beyit 3). [özin, -in]

2.Asıl.

Ser-i küyuñda kıddüm üzre zer-çihrem görenler dir / Vefâ bağınıñ **öz** şâhında bir berg-i hazân kalmış (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 126, Beyit 3). [öz,]

Ehl-i devlet câh içün Yûsufayın **öz** kıardaşın / Ya şatar yâhud şalar bir câh-ı tenhâ kıoynına (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 288, Beyit 3). [öz,]

özge: Başka, gayrı.

Temennâ-yı vişâlûñ eylemekden **özge** yok cürmüm / Benem ol ey ‘atâ-bahşem hañâ-püşem şevâbumdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 69, Beyit 4). [özge,]

Senden **özge** dañi nem var diyü her şı ol şı / Var gözi yaşı gibi maqdemüne kıldı nişâr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 102, Beyit 2). [özge,]

Her zemân dilden olur şâhid-i cân çihre-nümâ / Ey Rañimî gözün aç **özge** temâşâdur dil (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 168, Beyit 7). [özge,]

Beni hâlümde koñ ben **özge** hâlet ihtiyâr itdüm / Vera‘ ehlin kıoyup küy-ı harâbât ihtiyâr itdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 194, Beyit 1). [özge,]

Cândan **özge** yolına nem var Rañimî bezl içün / Hem revân eyle buluşdur çeşm-i giryân bağını (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 317, Beyit 5). [özge,]

özge özge: Başka başka.

Kapuñsuz gayrınıñ gayrı diyârı var benüm yokdur / Olaruñ senden **özge özge** yârı var benüm yokdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 98, Beyit 1). [özge özge,]

özle-: Hasret duymak.

Zâhidâ zerķ u riyânuñ cübbesin çâk itmişüz / Biz ne nâmüs **özlerüz** ‘aşķ içre ne ‘âr isterüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 107, Beyit 6). [özlerüz, -rüz]

Gördükce zañm ağız açar tiğ-i hañçerün / Yalmanup **özler** anı zülâle taraf taraf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 133, Beyit 4). [özler, -r]

Seni gözleyen **özlemez** gayrıyı / Dil ü cân göziyle taleb-kârũnum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 211, Beyit 5). [özlemez, -mez]

Mihr eylemedi mâha Rañimî ruñuñ **özler** / Göz göre çıkarsın mı o nûrı başarından (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 228, Beyit 7). [özler, -r]

Bülbül-i şûrîdedür seyr-i gülîstân **özledi** / Dil anuñçün gülşen-i ruñsârũ eyler ârzü (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 273, Beyit 3). [özledi, -di]

‘özü- h’āh ol-: Özü dileyen olmak.

Ağzuñ añdum yok yire ey gonca ter düşdüñ baña / **Ola** mı yā Rab fidā-yı cān bu cürme **‘özü- h’āh**
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 298, Beyit 4). [‘özü- h’āh ola, -a]

‘özü kıl-: Özü dilemek.

Ğirre olma ol kaşı ğarrāya kendüñ beñzedüp / Ey hilāl eksüklüğüñ bil **‘özü kıl** tenhāda gel (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 173, Beyit 4). [‘özü kıl,]

P

pā-der-gil: Ayağı çamurda, hareket edemeyen. || Kıpırdıyamaz durumda, davranamayacak halde, sıkıntıda.

Yolum geh kūh geh hāmūn u menzîl dor atum leng / Yigitlik gitdi pîr oldum reh-i hecrüñde **pā-der-gil**
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 176, Beyit 4). [pā-der-gil,]

pādişā: Padişah, hükümdar.

Sipāhum eşk-i hasret sîne tablamdur ‘alem āhum / Diyār-ı ğamda şimdi pādişāhum **pādişāyam** ben
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 238, Beyit 5). [pādişāyam, -yam]

pādişā ol-: Padişah olmak .

İşigüñde seg-i kūyuñla hem-dem bir gedā oldum / Ulu ‘izzet bulup güyā ki şandum **pādişā oldum**
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 193, Beyit 1). [pādişā oldum, -dum]

pādişāh:

1.Sultan, hükümdar.

Sipāhum eşk-i hasret sîne tablamdur ‘alem āhum / Diyār-ı ğamda şimdi **pādişāhum** pādişāyam ben
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 238, Beyit 5). [pādişāhum, -um]

Serîr-i devletüñe **pādişāhum** pāy-ı tahtından / Selîmü’l-bāl-i mūrın sen Süleymān Hāna gönderdi
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 330, Beyit 2). [pādişāhum, -um]

2.Sultan.|| Sevgili.

Rahîmî tāt-ı sulţāna ğubārdur dergehüñ virmez / Gedāyı ‘aşkuñ itmez **pādişāhum** derd-i ser peydā
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 1, Beyit 7). [pādişāhum, -um]

Nev-‘arūs-ı ‘āleme bir zerrece mihr itmedüm / **Pādişāhum** ben gedāñuñ cünbişi merdānedür (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 41, Beyit 5). [pādişāhum, -um]

Raḥīmī himmeti ‘ālī umar şanı bülendüñden / Kapuñda **pādişāhum** gerçi bir ednādan ednādur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 64, Beyit 5). [pādişāhum, -um]

Cihānuñ **pādişāhum** ben gedāya begligin virseñ / Qabûl eylersem anı kâfer olayın bir ān sensüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 110, Beyit 5). [pādişāhum, -um]

Raḥīmī āsitānuñda gedālîk ihtiyār itdi / Anuñdur **pādişāhum** devletüñde devlet-i ‘ālem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 213, Beyit 7). [pādişāhum, -um]

Raḥīmī **pādişāhum** dergehüñde ber-murād iken / Anı şimdi murādından ayırup nā-murād itme (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 302, Beyit 5). [pādişāhum, -um]

Güler düşmen Raḥīmī zār u maḥzûn / Esirge **pādişāhum** cānı yok mı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 339, Beyit 5). [pādişāhum, -um]

pādişāh-ı ‘ālem: Dünyanın padişahı.

Bir servi çek kenāra gülşende ‘ālem eyle / Ey **pādişāh-ı ‘ālem** budur rızā-yı nev-rûz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 108, Beyit 6). [pādişāh-ı ‘ālem,]

pādişāh-ı ‘aşk: Aşk hükümdarı.

Dil **pādişāh-ı ‘aşkuña** bir çetr-i pür-ḥayāl / Yir yir fūrûğ-ı âteş-i āhum tınāb-ı sürḥ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 30, Beyit 6). [pādişāh-ı ‘aşkuña, -uña]

pādişāh-ı kişver-i fakr: Yoksulluk ülkesinin padişahı.

Dāğlar zerrîn-libāsum zaḥm-ı sînem ḥancerüm / **Pādişāh-ı kişver-i fakram** kanā‘at leşkerüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 208, Beyit 1). [pādişāh-ı kişver-i fakram, -am]

pādişāh-ı serd: Soğğun padişahı.

Żiyāfet kıлмаğa şāh-ı şitāyı **pādişāh-ı serd** / Tolu pālūdeyi yaḥ birle tās-ı kün-fe-kān ḥurrem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 196, Beyit 4). [pādişāh-ı serd,]

pādişāh-ı ser-firāz: Benzerlerinden üstün olan padişah.

Bir gedānam ben senüñ ey **pādişāh-ı ser-firāz** / Söylenür Maḥmūd-ı şāh ile nitekim ḥāş Ayāz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 118, Beyit 1). [pādişāh-ı ser-firāz,]

pādişeh:

1. Padişah, hükümdar.

Luṭfiyla kaçan ben kula ol şeh nazar eyler / Bir müflis iken **pādişehi** təcver eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 60, Beyit 1). [pādişehi, -i]

2. Padişah. // sevgili.

Çoğuñ çoğ olur **pādişehüm** lāf u güzāfı / Biñde biri yokdur ola ser-bāz-ı maḥabbet (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 22, Beyit 6). [pādişehüm, -üm]

Umaram işüğüñi maṭlab-ı a‘lā ide Ḥāk / Her zemān **pādişehüm** ben de ṭalebnāk olayum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 205, Beyit 4). [pādişehüm, -üm]

pāk: Temiz.

Mücellā ideli cān şüretini ma‘ni-i ‘aşkuñ / Cemālün ḥaḳkı şāf u sāde dil āyineveş **pāküm** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 219, Beyit 2). [pāküm, -üm]

pāk it-: Temizlemek, arındırmak.

Olmadı bir laḫza sen ṭāvūs-ı ḥüsne cilvegāḥ / Ğayrı naḳşından göñül mir’ātın **itdüm pāk** ḥayf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 134, Beyit 2). [pāk itdüm, -düm]

Reh-güzāruñ **pāk idüp** sildi süpürdi şanuldı / Kirpigin cārüb idüp bu çeşm-i giryānum yine (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 296, Beyit 5). [pāk idüp, -üp]

pāk ol-: Temiz olmak.

Raḥîmî gülşen-i ‘ālemde şavt-ı zāğlar yegdür / N’iderler ‘andelīb āyîn **pāk olan** ḥoş-elḥānı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 337, Beyit 7). [pāk olan, -an]

pāk-dāmān: Temiz etek.

Yüzüm sürdükce ‘ār itme ğubār-ālūde çihremden / Ne mümkindür ḥalāş ola elümden **pāk-dāmānuñ** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 161, Beyit 5). [pāk-dāmānuñ, -uñ]

pāk-dil: Gönlü temiz.

Ḥarābāta ayak başdı Raḥîmî **pāk-dillerle** / Maḳām-ı ehl-i zerḳ olmağın el çekdi muşallādan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 250, Beyit 7). [pāk-dillerle, -lerle]

pākîze: Temiz, pak.

Gül gibi **pākîze** dāmensin sen ey Yūsuf-liḳā / Dest-i nā-ḥaḳdan ne ğam ger çāk ola pīrāhenüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 158, Beyit 3). [pākîze,]

pākîze-meşreb: Temiz, saf yaradılışlı

Biz muḳîm-i kūy-ı rüsvāyuz ḥarābāt ehliyüz / Şāf-dil **pākîze-meşreb** vecd ü ḥālāt ehliyüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 111, Beyit 1). [pākîze-meşreb,]

pāk-meşreb: Temiz yaradılışlı.

Ben Raḥīmī **pāk-meşreb** māsivādan fāriḡam / Bir Ḥüseynī-mezhebüm olsa ne ġam yārum Ḥasan (Kütahyalı Raḥīmī Dîvânı, Gazel 268, Beyit 7). [pāk-meşreb,]

pāk-nazar: Temiz bakış.

Göremez **pāk-nazarla** ruḡ-ı dil-cūñı ḡasūd / Nice me'vā ide mā dîde-i nā-bînāda (Kütahyalı Raḥīmī Dîvânı, Gazel 280, Beyit 4). [pāk-nazarla, -la]

pālūde: Nişasta, şeker ve su karışımının pişirilerek soğutulmasıyla yapılan bir tür tatlı.

Żiyāfet kılmaġa şāh-ı şitāyı pādīşāh-ı serd / Tolu **pālūdeyi** yaḡ birle tās-ı kün-fe-kān ḡurrem (Kütahyalı Raḥīmī Dîvânı, Gazel 196, Beyit 4). [pālūdeyi, -yi]

pā-māl: Ayak altında kalmış, çiğnenmiş.

Ey Raḥīmī zerreves **pā-māl** ü ser-gerdānıyam / Bir'ki gündür ol meh-i nā-mihribānum söylemez (Kütahyalı Raḥīmī Dîvânı, Gazel 112, Beyit 5). [pā-māl,]

Zerreves yoluñda **pā-mālem** didüm / Yüz çevirdi āh kim benden o gün (Kütahyalı Raḥīmī Dîvânı, Gazel 267, Beyit 4). [pā-mālem, -em]

pā-māl it-: Ayaklar altına almak, çiğnemek.

La'l-i mey-gūnuñ ġamından döne döne ey felek / Cür'aveş **pā-māl idüp** yire dökersin kanımız (Kütahyalı Raḥīmī Dîvânı, Gazel 106, Beyit 3). [pā-māl idüp, -üp]

Şarāb-ı nāb içün bu çeşm-i ḡün-efşānum añmazsın / Dem-ā-dem cür'aveş **pā-māl idersin** kanım añmazsın (Kütahyalı Raḥīmī Dîvânı, Gazel 226, Beyit 1). [pā-māl idersin, -ersin]

pā-māl ol-: Ayaklar altında kalmak, çiğnenmek.

Kaşrınıñ bulduñ kuşurın çekdirüp şiddetler / Şoñ ucu **pā-māl olup** Şeddād elünden ey felek (Kütahyalı Raḥīmī Dîvânı, Gazel 159, Beyit 4). [pā-māl olup, -up]

pāre: Parça, kısım.

Güneş gibi kılurdi 'ālemi envāra müstaġrak / Tulu' itse Raḥīmī zerrece bir **pāresi** 'aşkuñ (Kütahyalı Raḥīmī Dîvânı, Gazel 154, Beyit 5). [pāresi, -si]

pāre pāre: Parça parça.

Bî-ķarār ‘aşıķ gibi üstüne dir dir titreyüp / Bağrı ğamdan **pāre pāre** dā’imā pīrāhenün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 158, Beyit 5). [pāre pāre,]

pāre pāre eyle-: Parça parça etmek.

Dilüm miķrāz-ı cevruñ **pāre pāre eyledi** ķat ķat / Çevürmedi yüzün şanma ki ol avara dönmişdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 99, Beyit 6). [pāre pāre eyledi, -di]

pāre pāre it-: Parça parça etmek, parçalamak.

Ğam tiri **pāre pāre idüp** deldi sînemi / Dil şerħa şerħadur teni bî-ķāre eyledi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 316, Beyit 3). [pāre pāre idüp, -üp]

pāre pāre ol-: Parça parça olmak. || Çok üzülmek.

Bildi kim ten cümleten tennūr-ı ğam biryânıdır / **Pāre pāre olup** aęlar ħālūme yanup kebāb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 17, Beyit 4). [pāre pāre olup, -up]

pārelen-: Parçalanmak.

Dilüm dilim dilim miķrāz-ı ğamla **pārelenmişdür** / O meh yüz dönderelden ħod ķatı āvāre düşmişdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 53, Beyit 3). [pārelenmişdür, -mişdür]

pāşa: Paşa, komutan.

Ħāl-i erkāna vuķūfı var Raĥîmî bendeñün / Gāh **pāşayı** gehi ħünkārı söyleşsek birez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 115, Beyit 8). [pāşayı, -yı]

pāy: Ayak.

Geydi nūrānî libāsın şemsi dülbendin şarup / Karşu çıķdı ğün sürüp **pāyuña** yüz mānend-i āb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 14, Beyit 2). [pāyuña, -uña]

Şunma ol ğonca lebün **pāyına** ey ħār u ħas el / Yok yire başuñ içün cāna kesel virme kes el (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 167, Beyit 1). [pāyına, -ına]

Didi seyr itdükce ben sen gözleründen dem-be-dem / **Pāyuma** dāmenle işār it ğüher dîdem be-ķeşm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 185, Beyit 2). [pāyuma, -uma]

Pāyuña ey serv-ķāmet bir dem-i fırşat bulup / Mā-cerā-yı eşķümi bir bir beyān itsem dirin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 266, Beyit 5). [pāyuña, -uña]

Başuña ey felek devr içre ger ğün toğmak isterseñ / Yüzün **pāyına** sür gel ol mehün būs-ı rikāb eyle (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 299, Beyit 3). [pāyına, -ına]

Yüz virme ħāra şalınup ey ğül budacığı / Baş çihrem üzre **pāyuñ** odur ħod tıracığı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 313, Beyit 1). [pāyuñ, -uñ]

pāyān: Son, nihayet.

Hey āfet nāzüküñ oranı yok mı / Cefā vü cevruñüñ **pāyānı** yok mı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 339, Beyit 1). [pāyānı, -ı]

pāyān vir-: Son vermek.

Hağdan ümmîd iderem cevruñe **pāyān virsün** / Yağ u ben çākerüñe şabr-ı firāvān virsün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 251, Beyit 1). [pāyān virsün, -sün]

pāye: Makam, rütbe, derece.

Çenāra dek gelüp serv-i bülendüñ **pāyesin** pest it / Senüñ bu müntehā kıddüñle tūbā baş bir āzerdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 49, Beyit 2). [pāyesin, -sin]

Degül deryā felek kapuñā bir māvi kumāşıyla / Elüñ öpmege gelmiş bulmağa devründe bir **pāye** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 289, Beyit 3). [pāye,]

pāy-ı sūr: Şenliğin ayağı.

Toğrı kuluñ olduğın inkār ider mi gör kabak / Oğlara dikilüp eyler cān u başın **pāy-ı sūr** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 91, Beyit 3). [pāy-ı sūr,]

pāy-ı taht: Başşehir, başkent.

Sa‘ādetlü serüñüñ şıdkı için **pāy-ı tahtuñdan** / Selîmü’l-bāl ben mūrı Süleymān hāna gönderseñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 151, Beyit 4). [pāy-ı tahtuñdan, -uñdan]

Serîr-i devletüñe pādîşāhum **pāy-ı tahtından** / Selîmü’l-bāl-i mūrın sen Süleymān Hāna gönderdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 330, Beyit 2). [pāy-ı tahtından, -ından]

pāyına düş-: Peşine takılmak.

Zülfî **pāyına düşüp** utma lebinden tiryāk / Gel bu sevdāyı rakībā қо ser-i māra yapış (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 120, Beyit 5). [pāyına düşüp, -ına-üp]

pāy-māl: Ayak altında kalmış, ezilmiş.

Didi ben **pāy-māline** ol şeh-süvār-ı esb-i nāz / Ayağum toprağını kıl tāt-ser didem be-çeşm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 185, Beyit 3). [pāy-māline, -ine]

Rahîmîñ dilinde genc-i ‘aşkun mesken itmişdür / Unutduñ **pāy-mālüñdür** sen ol vîrānı bilmezsin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 229, Beyit 7). [pāy-mālüñdür, -üñdür]

pāy-māl it-: Ayaklar altına almak.

Gül-ābı ter düşürdüm kîmyâyı **pāy-māl itdüm** / Ğubār-ı reh-güzāruñ dîde-i nemnāke ٲabşurdum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 222, Beyit 2). [pāy-māl itdüm, -düm]

Şeh-süvārum kişver-i göñlüm semend-i nāz ile / **Pāy-māl itdi** Raḥîmî kime varam dād içün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 241, Beyit 5). [pāy-māl itdi, -di]

pāy-māl ol-: Ayaklar altında kalmak, çîğnenmek, ezilmek.

Seng-i hecrüñle göñül sāğar-şifat oldu şikest / Cür‘aveş **pāy-māl olup** ƙan oldu bağrum mül gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 334, Beyit 6). [pāy-māl olup, -up]

pāy-māl-i devrān: Feleğın ayaklarının altında ezilmiş.

Terahḥum ƙıl Raḥîmî cür‘aveş **pāy-māl-i devrāndur** / Senüñ ey sākî-i gül-ruḥ elüñden bir ayāğ ister (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 84, Beyit 5). [pāy-māl-i devrāndur, -dur]

pāy-māl-i devrān it-: Dünyanın ayakları altına almak.

Bu çeşm-i cür‘aveş **pāy-māl-i devrān itseñ** incinmem / Lebüñsüz sāğar-ı çeşmüm ٲolu ƙan olmadan yegdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 50, Beyit 2). [pāy-māl-i devrān itseñ, -señ]

pāyumu al-: Ayağımı çekmek karşılığı olarak: sık sık gittiği bir yere artık uğramaz olmak, ilgiyi kesmek.

Cihān bezminden **aldum pāyum** el çekdüm mülinden hem / Görüp ānide reng aldum gülinden sünbülinden hem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 204, Beyit 1). [pāyum aldum, -dum]

pāyuña düş-: Ayaklarına kapanmak.

Görüp ƙaddüñ **düşüp pāyuña** çihrem ḥāk-i rāḥ itdüm / Yine bir cāy-ı ‘ālîde bu gün bir tekyegāḥ itdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 184, Beyit 1). [pāyuña düşüp, -üp]

Beni ƙapuñda ƙo **pāyuña düşüp** ḥāk olayum / Gün gibi başum irüp göge feraḥnāk olayum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 205, Beyit 1). [pāyuña düşüp, -uña-üp]

pehlevān: Yiğit, cesur (kimse).

Cihān āsüde oldu sāye-i tuğ-ı vücūduñla / Şoƙunmasun şehā sen var iken her **pehlevān** şorguc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 25, Beyit 4). [pehlevān,]

Pehlevānidur bu meydānuñ şurāḥı ser-firāz / Bir ayağıyla başar biñ Rüstemi rüz-ı maşāf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 131, Beyit 3). [pehlevānidur, -idur]

Gözüñ şayyādı hem-rāḥ olalı şîrāne ğamzeñle / Aşar hergün başına iki yay ol **pehlevān** ebrü (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 270, Beyit 2). [pehlevān,]

pehlū: Yan, yan taraf.

Ṭāñ mıdur göğsin görüp pür-şevk olursa āsmān / Gice **pehlūsındadur** bir mäh-ı tībān sīnelü (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 271, Beyit 3). [pehlūsındadur, -sındadur]

pehlūsına çek-: Göğsüne çekmek.

Çekli pehlūsına gün gibi sen meh-çihreyi / Çerhveş göğsin gerer şubḥ u mesā pīrāhenüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 158, Beyit 2). [pehlūsına çekeli, -eli]

Yine **pehlūsına çekmiş** ten-i cānānı zırır / Kanda buldı ‘aceb ol maḥzen-i pinhānı zırır (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 293, Beyit 1). [pehlūsına çekmiş, -miş]

pehlüvān-ı ‘ālem: Dünyanın pehlivanı.

Zāl-i zemāne rezmine ṭāḳat getürmedi / Eñ **pehlüvān-ı ‘ālem** olan didi Rüstemem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 200, Beyit 4). [pehlüvān-ı ‘ālem,]

pejmürde ol-: Solmak, perişan olmak.

Gül yüzüñ hecriyle sūzum od bıraḳdı ‘āleme / Sebzeler **pejmürde oldu** yandı hep gül-nārdan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 263, Beyit 2). [pejmürde oldu, -dı]

pejmürde-i berg-i ḥazān: Solmuş sonbahar yaprağı.

Cinān bāğı cenābuñsuz dikendür bülbul-i cāna / Dile **pejmürde-i berg-i ḥazān** gül-berg-i ḥandānı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 335, Beyit 2). [pejmürde-i berg-i ḥazān,]

peleng: Kaplan.

Pelenge döndi tenüm dāğ-ı ğamla arslanum / ‘Alālîḳ eyle mürüvvat zemānı gelmedi mi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 340, Beyit 3). [pelenge, -e]

pelid: Pis, rezil, alçak || rakip.

Gülşen-i kūyuñda ol ağıyār-ı bī-endāmı sür / Serverā servüñ yanında nā-münāsibdür **pelid** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 37, Beyit 4). [pelid,]

Şalınma her **pelid** ile benüm serv-i ḥırāmānum / Açılma virme yüz her ḥāra ey gül-berg-i ḥandānum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 201, Beyit 1). [pelid,]

penāh: Sığınak.

Ḥudā āgāhdur ḳapuñdan artuḳ bir **penāhum** yok / Sa‘ādet-ḥ‘āh muḥliş bendeyi bu āsitānum ben (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 234, Beyit 2). [penāhum, -um]

Hudâyâ kaşr-ı kâdrin yüce eyle çerh-i çārumdan / **Penāhum** yok daḥi dergāh-ı şāhen-şāhdan ḡayrī
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 353, Beyit 4). [penāhum, -um]

penbe: Pembe.

Gül-i rengin yeter bu **penbeyi** bir ḥūn-ı dāğ-ı ḡam / Dilā bülbül gibi dillerde tek aṅılmasun aduñ
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 156, Beyit 2). [penbeyi, -yi]

penc: Beş.

Laʿl-i kânduñ zıkr ider dāʿim Rahîmî Ḥusrevā / **Penc** Şîrîn ṭabʿ olur vaşf-ı lebûñ tekrār ider (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 82, Beyit 5). [penc,]

pençe:

1.El || yaprak.

Servüñ alup ayağın şarsın çenāruñ **pençesin** / Āh kim pençeñ senüñ ḥūn-rîz ü ḥoryād ey felek (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 150, Beyit 3). [pençesin, -sin]

2. İnsanı kendini kurtaramayacağı şekilde hükmü altına alan zorlu güç, aman vermeyen hükmedici kuvvet.

Servüñ alup ayağın şarsın çenāruñ pençesin / Āh kim **pençeñ** senüñ ḥūn-rîz ü ḥoryād ey felek (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 150, Beyit 3). [pençeñ, -ñ]

pencgāh: Mûsikîmizde rast ve beyâtî dizilerinden meydana gelen birleşik makam.

Râst her gün ben duʿacıñam senüñ **pencgāhda** / Büselikden deḡsin ey şeh nāz ḳo nevbet baña (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 4, Beyit 7). [pencgāhda, -da]

Perde-i nāmūs-ı dîni şakladuñ **pencgāhda** / Bir maḳām-ı râstdur ḳılduñ ḳarār-ı evliyā (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 9, Beyit 4). [pencgāhda, -da]

pencgeh: Mûsikîmizde rast ve beyâtî dizilerinden meydana gelen birleşik makam.

Fehm eyler iseñ râst nevāyî yine şūfî / **Pencgehde** maḳāmuñ ola şehnāz-ı maḥabbet (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 22, Beyit 2). [pencgehde, -de]

Pencgehüñde ḳıble ḳapuñ şol ki idindi maḳām / Râst her maḳşûda irdi oldu maḳẓiyyü'l-merām (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 220, Beyit 1). [pencgehüñde, -üñde]

pend: Nasihat, öğüt.

Mürîd-i her mürāyî olma ḥāl-i bî-riyā kesb it / Bu ben oñara **pendi** böyle pîr-i mey-fürüş eyler (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 90, Beyit 2). [pendi, -i]

Döne döne pîr-i aşkuñ **pendi** budur kendüme / Bâda eyle hâşılı ğam hırmenin ber-bâd kıl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 163, Beyit 4). [pendi, -i]

perde:

1.Örtü.

Gir maķâm-ı aşka ey dil ney gibi feryâda gel / **Perdeyi** ref it hicâbuñ kalmasun arada gel (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 173, Beyit 1). [perdeyi, -yi]

2.Engel.

Terk it vücûdı benligi tâ kim göresin sen seni / Dil-ber müşâhiddür velî benlik arada **perdedür** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 101, Beyit 2). [perdedür, -dür]

perde bağla-: Akort etmek, ahenk sağlamak.

Perde bağladı dem-i vaşluñ uşûle göç idüp / Tengnây olsa ne var ğam-ı maķâm-ı uşşâķ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 138, Beyit 5). [perde bağladı, -dı]

perde ol-: Engel olmak, örtmek.

Haddüñe **perde oldu** hâtt-ı lebüñ / Cānuma başka bu da kayğudur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 48, Beyit 8). [perde oldu, -dı]

perde-i nāmūs: Namus perdesi.

Perde-i nāmūsı çokdan çāk iderdük ğoncaveş / Biz maķâm-ı aşkuñ ey şeh nâz-ı ârın gözlerüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 113, Beyit 4). [perde-i nāmūsı, -ı]

perde-i nāmūs-ı dîn: Dinin doğruluk perdesi.

Perde-i nāmūs-ı dîni şaķladuñ pencgāhda / Bir maķâm-ı rāstdur kılduñ qarār-ı evliyā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 9, Beyit 4). [perde-i nāmūs-ı dîni, -i]

perde-sāz ol-: Ahenk ve uyum içinde olmak.

Benüm ol ğonca uşşâķ içre şimdi n’eydügüm bildi / Dilā gel **perde-sāz ol** nāle kılma sen de bülbul de (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 281, Beyit 2). [perde-sāz ol,]

pergār: Pergel.

Çevirdi başumı çerh atdı nokta gibi ortaya / Kıyı çizmekde güyā kendü bir **pergāra** dönmişdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 99, Beyit 3). [pergāra, -a]

perî: Peri gibi güzel sevgili.

Ağladup alma ey **perî** âhum / Gözlerüm yaşı bir ılı şudur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 48, Beyit 9). [perî,]

Çekdiğüm cevri Raḥîmî âh diyü ağyardan / Ol **perînüñ** da‘vetin ḥalvet bulursam söylesem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 223, Beyit 7). [perînüñ, -nüñ]

Da‘vet itseñ ḥalvete bir gün beni a‘dām ile / Ey **perî** ma‘lûm olurdı ara yirde merd ü zen (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 236, Beyit 6). [perî,]

Nihân olur dehānuñla miyānuñ ey **perî** benden / Anuñ ḥaḳḳında ḳāl u ḳîl ḳılaydum bâri kem bir gün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 264, Beyit 2). [perî,]

Baṇa ḳaşın çatup ḥışm eyler anuñçün hemān ebrû / Görüp ān-ı ruḥuñ dîvāne düşdüm ey **perî** āni (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 270, Beyit 3). [perî,]

Yazma cürmin ol **perî** ‘aşḳında ben dîvānenüñ / Ey melek luṭf eyle insāniyyet ile ādeme (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 286, Beyit 4). [perî,]

Lebüñi çeşme-i cān Ka‘be görmüş adam yok / **Perî** vişāl gibi mā-ḥaşal meşeldür ola (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 307, Beyit 4). [perî,]

Bir **perînüñ** yine bağlanduñ Raḥîmî zülfine / ‘Ömrüm içre şimdi gördüm ey delü aşlu seni (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 315, Beyit 7). [perînüñ, -nüñ]

perî-peyker: Peri yüzlü || Sevgili.

İrişdüirdi cenāb-ı vuşlatuña ey **perî-peyker** / Çok insāniyyet itdi bir melek-rû ādemüñ gördüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 218, Beyit 4). [perî-peyker,]

perî-rû: Peri yüzlü.

Mā-cerā-yı eşk-i çeşmüm bilmek isterseñ eger / Ey **perî-rû** ‘aynıdur her dem revān enhāra bak (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 139, Beyit 2). [perî-rû,]

perî-ruḥ: Peri yüzlü.

‘Aşḳuña ey **perî-ruḥ** pinhān-ı ṭāḳatüm yok / Sen var selāmet ol ben kendüm melāmet itsem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 183, Beyit 3). [perî-ruḥ,]

perîşân:

1.Dağınk, karışık.

Cinān bāğında mı ādem anuñçün cān ḳarār itmez / Bilür mecmû‘-ı insān bir **perîşân** kākülüm vardur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 51, Beyit 4). [perîşân,]

Ṭağıtdum şabr u ārāmı şaḥuñ gibi **perîşānum** / Anuñ ḥāl-i mu‘anberveş ḳarārı var benüm yokdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 98, Beyit 6). [perîşānum, -um]

Zülfüñ ucından Raḥîmîñüñ **perîşân** kışşasın / Bînde birini anuñ mümkün midür ‘ömrüm dimek (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 160, Beyit 7). [perîşân,]

Haṭṭ gelince ḥadd-i yâre gün mi gösterdi baña / Ey Raḥîmî bu **perîşân** ṭâlî‘ ü baḥt-ı siyâh (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 294, Beyit 5). [perîşân,]

Ṭolaşaldan bir **perîşānuñ** şacı zencîrine / Ey Raḥîmî dil yine dîvâne şeklin bağladı (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 308, Beyit 5). [perîşānuñ, -uñ]

Büy-ı zülünsiz şabāveş yok kararı dem-be-dem / Ṭağıdup ‘aqlum **perîşân** rûzgār itdüñ beni (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 309, Beyit 2). [perîşân,]

2. Üzgün, kederli.

Mükedder yok zemānuñda meger destār-ı âşüfte / **Perîşân** dil bulunmaz kimse illâ nâ-tüvāñ şorguc (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 25, Beyit 5). [perîşân,]

Ġam-ı ḥaṭṭuñ hevā-yı zülfüñ āh / Ben **perîşāna** kara yazudur (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 48, Beyit 5). [perîşāna, -a]

Şalın zülfüñ gibi gülşen-be-gülşen gitme gel ‘ömrüm / **Perîşân** bülbülüñi ağladup pür-şiven eylersin (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 230, Beyit 3). [perîşân,]

perîşân it:-

1.Dağıtmak, düzenini bozmak.

Bu dil ḥod nice demlerdür esîr-i bend-i ‘aşkuñdur / **Perîşân idüp** ‘aqlın zülfüñāsâ tār-mār itme (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 278, Beyit 5). [perîşân idüp, -üp]

2.Acınacak duruma sokmak, üzmek.

Perîşân itme göñlüm ey şabā dem urma zülfinden / Benüm de başum üzre bir hevāyî sünbülüm vardur (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 51, Beyit 3). [perîşân itme, -me]

perîşân ol:- Kederli, üzgün, darmadağın bir halde olmak.

Kara ḳayguda ‘ömr-i nāzenîni zāyî‘ itmekden / Çekilmek dāra zülfüñsüz **perîşân olmadan** yegdür (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 50, Beyit 4). [perîşân olmadan, -madan]

Saña kim bildürür ben ‘āşık-ı miskîñüñ aḥvālîn / Benüm sevdāmı zülfüñle **perîşân olmayan** bilmez (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 117, Beyit 2). [perîşân olmayan, -mayan]

Vefāsız lāle-ḥaddiçün dile dāğ-ı cefā urmam / **Perîşân olmazam** geçdüm hevā-yı kākülünñden hem (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 204, Beyit 2). [perîşân olmazam, -mazam]

Nesimāsâ hevā-yı zülfi yâre hem-dem ol ey dil / **Perîşân olma** demler içre gāyet ḥoşca demdür bu (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 272, Beyit 3). [perîşân olma, -ma]

Periřān olduğum sevdā-yı zülfüñle görenler dir / Bu bir dīvānedür Mecnūn-ı ser-gerdāndan ğayrı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 344, Beyit 4). [periřān olduğum, -duğum]

periřān olup kal-: Kederlenip kalmak.

Rā-kařlaruñ hayāli gehi zülfüñüñ ğamı / Miskîn-göñül burada **periřān olur kalur** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 43, Beyit 3). [periřān olur kalur,]

periřān-hāl: Perişan halli, acınacak durumda bulunan, gamlı, kederli.

Rā kařuñ peyveste çin itme haťālu göñlüme / Dāl-i zülfüñle **periřān-hāldür** gel kıl meded (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 35, Beyit 4). [periřān-hāldür, -dür]

Ğam-ı sevdā-yı hecrüñle **periřān-hāldüm** hayli / Bu gün mecmū‘-ı hāťır birle zülf-i perçemüñ gördüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 218, Beyit 3). [periřān-hāldüm, -düm]

periřān-hāl ol-: Acınacak durumda olmak, durumu perişan olmak.

Ħasret-i hāl ü ruĥuñla lāleveř şanlar yudam / Tağlara düşüp **periřān-hāl oldum** sünbül gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 334, Beyit 2). [periřān-hāl oldum, -dum]

periřān-hāťır: Aklı fikri karmakarışık olan, düşünceli.

N’ola insāniyyet itseñ ey melek-ťal‘at baña / Bir **periřān-hāťırum** raĥm it kılup řefkat baña (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 4, Beyit 1). [periřān-hāťırum, -um]

Bir řalile bend ider geh biñ **periřān-hāťır** / Gāh olur bařdan çıkarur ‘āřıkı bu kār-ı zülf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 132, Beyit 6). [periřān-hāťır,]

periřān-rüzgār ol-: Darmadağınık, düşün bir halde olmak.

Raĥm kıl miskîn Raĥimî bend-i zülfüñde řehā / Nice demlerdür **periřān-rüzgār olmuş** yatur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 104, Beyit 7). [periřān-rüzgār olmuş, -muş]

perî-zād: Periden doğmuş, peri gibi güzel.

Cihānda görmedüm bu vech-i ra‘nā nesl-i ādemde / **Perî-zād** olmasun řāyed görüñ ol ĥüb devrānı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 337, Beyit 2). [perî-zād,]

perrān: Uçan, uçucu.

Meges miķdārı gelmez ‘aynına ‘anķası dünyānuñ / Hü mā şal‘atlu himmet evcinüñ **perrānidur** göñlüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 202, Beyit 2). [perrānidur, -idur]

pertev: Işık.

Vefâ bahrinde her bir kaṭre bir ‘ummân-ı hikmetdür / Maḥabbet **pertevinde** zerre mihr-i ‘âlem-ârâdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 64, Beyit 3). [pertevinde, -inde]

pertev şal-: Işık salmak, aydınlatmak.

Ben ol ḥāküm ki ey meh zerrece ḳalbümde mihrüñ var / Bu şevkıyla n’ola **pertev şalarsam** dehre mihrâsâ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 7, Beyit 2). [pertev şalarsam, -arsam]

Kendi düşen ağlamaz şabr eyle pervâne-dil / Bir dem ola üstüñe **pertev şala** envâr şem‘ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 129, Beyit 6). [pertev şala, -a]

pertev-i hürşid: Güneşin ışığı.

Cem‘üñe yüz süreli ey nûr-ı çeşm-i zât-ı pāk / **Pertev-i hürşidi** almaz ‘aynına her bār şem‘ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 129, Beyit 5). [pertev-i hürşidi, -i]

pertev-i hüsn: Güzelliğin ışığı.

Pertev-i hüsnüñ gören dir bu dil-i pür-süzda / Ḥazret-i şeh-zâdedür girmiş ḳılur gülzârı seyr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 55, Beyit 2). [pertev-i hüsnüñ, -üñ]

Cülûs itdi gönül taḥtına yârüñ **pertev-i hüsnî** / Raḥîmî yine şehre bir şeh-i çâker-nevâz irdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 349, Beyit 6). [pertev-i hüsnî, -i]

pertev-i mihr: Sevginin ışığı.

Pertev-i mihrüñle maḥv itdüm vücūdum şeb-nemin / Arada nem ḳaldı senden gayrı ey hürşid-ḥad (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 40, Beyit 5). [pertev-i mihrüñle, -üñle]

Ṭañ mı ey meh **pertev-i mihrüñ** tecellî eylese / Niçe gündür kim o şevkıyla bu dil vîrânedür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 41, Beyit 2). [pertev-i mihrüñ, -üñ]

Pertev-i mihrüñle maḥv itdüm vücūdum şeb-nemin / Daḥî nem var yanuma sa’y eylerem arada ben (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 236, Beyit 3). [pertev-i mihrüñle, -üñle]

Pertev-i mihrüñle şol vech ile oldum ḥāk-i rāh / Kimse fark itmez vücūdum sāyesin dîvârdan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 242, Beyit 3). [pertev-i mihrüñle, -üñle]

Sāde vü şāf-dil olmasa yoluñda ey meh / **Pertev-i mihrüñle** olmaz idi erzāni zırh (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 293, Beyit 5). [pertev-i mihrüñle, -üñle]

Şu deñlü şöhretüm var **pertev-i mihrüñle** ey meh-rû / Cemālüñ ḥaḳḳı almam zerreye hürşid-i āfâḳı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 347, Beyit 4). [pertev-i mihrüñle, -üñle]

pertev-i nuşret ol-: Zaferin ışığı olmak.

Şāhum **olalı** ser ʿalemüñ **pertev-i nuşret** / Tiğ-i zaferüñ mäh-ı dırahşāna irişdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 336, Beyit 2). [pertev-i nuşret olalı, -alı]

pertev-i şevk-i ruh: Yanağın arzusunun ışığı.

Güneş zūlmet seḥābında ḳalup olmasa nūrānî / Kıldı **pertev-i şevk-i ruḥuñ** ānide nūr ānı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 320, Beyit 1). [pertev-i şevk-i ruḥuñ, -uñ]

pervā: Korku, çekinme.

Nūr-ı nār-ı ʿaşḳdan bir lemʿa taḥşîl eyleyen / Yanmağa pervāne olur bilmez ol **pervā** nedür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 92, Beyit 3). [pervā,]

pervāne: Geceleri ışık etrafında dönerek uçan küçük kelebek.

Cemʿ-i vefāda şemʿ gibi yandüğüm gören / **Pervāne** gibi şevḳ ile sūzān olur ḳalır (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 43, Beyit 2). [pervāne,]

Bir ruḥı şemʿuñ inandum ḥandesine germ olup / Külli eczāmı kül itdi yandırur **pervāne** ṭavr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 65, Beyit 4). [pervāne,]

Gice sen şemʿa ḳarşu ṭutuşurken nār-ı fūrḳatde / Görüp üstüme şevḳıyla hemān **pervāne** dönmişdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 94, Beyit 4). [pervāne,]

Gāh ḥande geh ḡazab ey ḡonca laʿlūñ ʿāşıḳa / Nitekim **pervāneye** geh nūr olur geh nār şemʿ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 127, Beyit 6). [pervāneye, -ye]

Başum açup ışıklar gibi yansam şevḳ ile ḥālüm / Ṭutuşdum ḳarşu ol şemʿa beni **pervāne** gönderseñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 151, Beyit 6). [pervāne,]

Ten-i ḥāşākini nār-ı maḥabbet ḡarḳ-ı nūr eyler / Vefā bezminde şevḳıyla yanar **pervānesi** ʿaşḳuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 153, Beyit 3). [pervānesi, -si]

Virürdüñ ḥırmen-i diḥkān-ı dehrüñ ḥāşılın şūfi / Elüñe girse ger gendüm ḳadar **pervānesi** ʿaşḳuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 153, Beyit 4). [pervānesi, -si]

Ḥarāretle yanarken nār-ı hecri dün gice şemʿa / Yanumca bir yaña **pervāne** yandı bir yaña meşʿal (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 164, Beyit 4). [pervāne,]

Pervāne gibi bir şeb şevḳum ḥikāyet itsem / Sen şemʿa yana yana sūzum şikāyet itsem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 183, Beyit 1). [pervāne,]

Şanasın şemʿ-i kāfūrî durur eşcār-ı gülşende / Ki ṭolmış sîmden **pervānelerle** bûstān ḥurrem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 196, Beyit 2). [pervānelerle, -lerle]

Yanardum ey göñül **pervāne** tek ben kendü derdümle / Fiğāna başlayup bûlbûl gibi ḡavḡā iden sensin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 261, Beyit 3). [pervāne,]

Cemʿüñde şemʿveş ṭutuşup nār-ı şevḳ ile / Yanmaḳda bir benüm gibi **pervāne** olmaya (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 297, Beyit 2). [pervāne,]

Cân lebûñ cāmın görüp mestâne şeklin bağladı / Yandı şem‘-i şevke dil **pervâne** şeklin bağladı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 308, Beyit 1). [pervâne,]

pervâne ol-: Işığın etrafında dönen kelebek olmak.

Nûr-ı nâr-ı ‘aşkıdan bir lem‘a tahşîl eyleyen / Yanmağa **pervâne olur** bilmez ol pervâ nedür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 92, Beyit 3). [pervâne olur, -ur]

pervâne-dil: Pervane gönül.

Kendi düşen ağlamaz şabr eyle **pervâne-dil** / Bir dem ola üstüne pertev şala envâr şem‘ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 129, Beyit 6). [pervâne-dil,]

pervâne-i nûr-ı vişâl: Kavuşma aydınlığının pervanesi.

Ey Raḥîmî yana gör ḥadd-ı firāk-ı yâr ile / İrgürür **pervâne-i nûr-ı vişâle** nâr şem‘ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 128, Beyit 7). [pervâne-i nûr-ı vişâle, -e]

pervâne-i sūzân: Yanan küçük kelebek.

Yanar dil ten döner za‘fıyla fânûs-ı ḥayâl oldu / Beni sen şem‘uña **pervâne-i sūzâna** döndürdün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 147, Beyit 2). [pervâne-i sūzâna, -a]

pervâneves: Geceleri ışık çevresinde dönen, kendini ateşin içine atmasıyla bilinen küçük kelebek gibi.

Yanma ki rahm ide şâyed germ olup ol şem‘-i çerḥ / Şubḥ olunca ey gönül **pervâneves** sen yanadur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 41, Beyit 4). [pervâneves,]

Yanup **pervâneves** dil Mevlevî gibi semâ‘ eyler / Senüñ şevküñle ara nâra yanmış ara dönmişdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 99, Beyit 4). [pervâneves,]

pervâz: Uçma, uçuş.

İşitdüm şaydgehde kebge hem **pervâz** imiş ‘ankâ / Haber uçurdu aña dest-i ‘adlünden meger şâhin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 244, Beyit 4). [pervâz,]

Hümâ **pervâz** ‘âlî seyr laçın-i sa‘âdetdür / Tezervi ‘âlemi şayd itmege bir şâh-bâz irdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 349, Beyit 5). [pervâz,]

pervâz-ı hümâ: Hüma kuşunun uçuşu.

Dâne vü dāmıyla ḥâl ü zülfüñ olmazmış şikâr / Yüksek uçarmış o **pervâz-ı hümâyı** görmedüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 217, Beyit 4). [pervâz-ı hümâyı, -yı]

perverde kıl-: Beslemek, büyütmek.

Dil-i pür-derdi **perverde kılurduñ** cevır ü nâz ile / Yine ol ni‘mete kâni‘ bu ben şükrânuñı yâd it
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 19, Beyit 5). [perverde kılurduñ, -urduñ]

perverdigâr: Allah (c.c.).

Ğam-ı ferdâ için endişe çekme bu günü hoş gör / Yine virmek anuñdur luţf ol **perverdigârıñdur**
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 95, Beyit 3). [perverdigârıñdur, -uñdur]

perverdigâr-ı evliyâ: Evliyaların Allah'ı.

Reh-berüñ oldı du‘â-yı evvelîn ü âhirîn / Yâverüñ olalıdan **perverdigâr-ı evliyâ** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı,
Gazel 9, Beyit 6). [perverdigâr-ı evliyâ,]

perveriş kıl-: Beslemek.

Âb-ı fûrkatle nice dem **perveriş kılmak** gerek / Mîve-i vuşlat vire tâ şâhsâr-ı intizâr (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 77, Beyit 4). [perveriş kılmak, -mak]

pes:

1. Bundan böyle, artık.

Her gice hâr-ı ğamından şubha dek sen göncanuñ / ‘Andelîbâsâ gönül **pes** nâ-gehânî zâr ider (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 82, Beyit 2). [pes,]

2. Yeter, yetişir, kâfi.

İtmedüm bülbül gibi ey yüzi gül gülzâr seyr / Baña küyuñ **pes** ne lâzım eyleyem tekrâr seyr (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 54, Beyit 1). [pes,]

peşmîne-püş: Yünden hırka giyen.

Peşmîne-püş cür‘a gibi bezm-i aşkuñuñ / Birdür yanında câme-i dîbâ külâh-ı Cem (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 215, Beyit 2). [peşmîne-püş,]

pest it-: Aşağı duruma getirmek, değerini düşürmek, alçaltmak.

Çenâra dek gelüp serv-i bülendüñ pāyesin **pest it** / Senüñ bu muntehâ kaddüñle tûbâ baş bir âzerdür
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 49, Beyit 2). [pest it,]

pest kıl-: Azaltmak.

Ey kamer envāra ḥüsn-i yāra mihrüñ **kılma pest** / Şāf dil ol gün gibi saḳf-ı bülende sāde gel (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 173, Beyit 5). [pest kılma, -ma]

pest-i himmet: Yardımın en aşığı.

Benüm yanumda ey şāh-ı bülend ol **pest-i himmetdür** / Yüce görmese ‘ālî-dergehüñ ṭāḳ-ı mu‘allādan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 250, Beyit 4). [pest-i himmetdür, -dür]

pest-i murğ-i bî-per ü pervāz: Uçmayan ve kanatsız kuşun en adisi.

‘Aceb bir **pest-i murğ-i bî-per ü pervāzısın** vā‘iz / Koyup kūyını yārüñ medḥ idersin baña uçmağı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 311, Beyit 6). [pest-i murğ-i bî-per ü pervāzısın, -ısın]

pey-ā-pey: Birbiri ardınca, birbirinin ardı sıra.

Gönder Rahîmî sende **pey-ā-pey** piyāleyi / Tolsun diyār-ı guşşaya ḥayl ü sipāh-ı Cem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 216, Beyit 7). [pey-ā-pey,]

Niçe bir olalum sāḳi ḡubār-ı ḡuşşadan bengi / **Pey-ā-pey** ‘aşkuñı nūş idelüm şun cām-ı gül-rengi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 352, Beyit 1). [pey-ā-pey,]

peydā: Aşkar, ortada.

Cigerde ḥün-ı ḥasret gözde eşk-i ḡam işigüñde / Bilinmedük daḥi nem ḳaldı ger maḥfi vü ger **peydā** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 1, Beyit 5). [peydā,]

peydā eyle-: Yapmak, meydana getirmek.

Yaşum Sa‘y u Şafāyıyla iletüm Ka‘be kūyüña / Yine bir çeşme-i ter **eyledi** bu çeşm-i ter **peydā** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 2, Beyit 2). [peydā eyledi, -di]

Gözüm Yūsuf-cemālūñ ḥasretiyle şāh-rāḥūñda / Züleyḥā gibi **eyler** ‘āḳıbet bir reh-güzer **peydā** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 2, Beyit 3). [peydā eyler, -r]

Ḥarāret irmesün tāb-ı güneşden deyü ol māḥa / Duḥān-ı āḥ-ı dilden eyledüm bir sāyebān **peydā** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 5, Beyit 2). [peydā eyledüm, -düm]

peydā it-: Ortaya çıkarmak, meydana getirmek.

Şabāya çin-i zülfüñ ideli her çin seḥer **peydā** / **İder** tā Çin ü Māçine varınca müşḡter **peydā** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 1, Beyit 1). [peydā ider, -er]

Meger kim ḳandı cānā meşrebi cüllāb-ı la‘lūñle / Mükerrer ḳanda **ider** bu ḳadar ḳandı şeker **peydā** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 1, Beyit 2). [peydā ider, -er]

Sen ol zıll-i Ḥudāsın ey nihāl-i devḥa-i devlet / Özüñ gibi **idemez** bağ-ı cennet bir şemer **peydā** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 1, Beyit 3). [peydā idemez, -emez]

Rahîmî tâc-ı sultâna ğubârdur dergehüñ virmez / Gedâyı ‘aşkuñ **itmez** pâdişâhum derd-i ser **peydâ** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 1, Beyit 7). [peydâ itmez, -mez]

Şeker-ħandından olur ey mezâķ-ı cân şeker peydâ / **İder** elfâz-ı dür-bâruñ söze gelse şeker **peydâ** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 2, Beyit 1). [peydâ ider, -er]

Firâķ-ı zülf ü ruhsâruñla sen servüñ kenârumdur / Duĥân-ı âh sünbül dâġ-ı dil lâle **ider peydâ** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 2, Beyit 5). [peydâ ider, -er]

Lebüñ hecriyle andan âh idüp bir şubĥ-dem cânı / Saña teslim idüp ben de **ideydüm** bir eşer **peydâ** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 2, Beyit 6). [peydâ ideydüm, -eydüm]

Ĥayâl-i la’l-i mey-günüñla cânâ bezm-i fûrķatde / Rahîmî mest olup dâ’im **ider** ĥün-ı ciger **peydâ** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 2, Beyit 7). [peydâ ider, -er]

Ma’ârif Bûstânında bu ġün Sa’dî-i vaktem ben / Yüzüme ġüle bak ben de **idüm** bir ġülsitân **peydâ** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 5, Beyit 4). [peydâ idüm, -üm]

peydâ kıl-: Yapmak, meydana getirmek.

Rahîmî gerçi bî-pür-şîşe bir ‘aşfûr-ı bî-ferdür / **Ķılupdur** âsitânuñda ĥümâyûn âşiyân **peydâ** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 5, Beyit 5). [peydâ kılupdur, -updur]

peydâ ol-: Ortaya çıkmak.

Murâda irdi Aydın Tirenüñ başına ġün toġdı / Şehirde **olalı** sen devlet-i devr-i ķamer **peydâ** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 1, Beyit 4). [peydâ olalı, -alı]

Ĥayanurdı cigerde saña âhum Ķara taġlarca / Bu yolda **olmadı** ey bād senden bir eşer **peydâ** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 1, Beyit 6). [peydâ olmadı, -dı]

Şeker-ħandından olur ey mezâķ-ı cân şeker peydâ / **İder** elfâz-ı dür-bâruñ söze gelse şeker **peydâ** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 2, Beyit 1). [peydâ olur, -ur]

Nesîm-i şubĥ ile dün ġöñlümi zülfüñe ġönderdüm / Ne andan bir eşer **oldı** ne dilden bir ĥaber **peydâ** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 2, Beyit 4). [peydâ oldı, -dı]

Otaġından kaçan kim **olsa** ol şâh-ı cihân **peydâ** / Vücûd-ı cismi ĥâkiden **olur** ġüyâ ki cân **peydâ** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 5, Beyit 1). [peydâ olsa, -sa; peydâ olur, -ur]

Beni âniden anıñ ĥüsnî anuñķün helâķ itdi / Be-şart-ı ân ki ĥiç **olmaya** bu râz-ı nihân **peydâ** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 5, Beyit 3). [peydâ olmaya, -maya]

Zerre deñlü mihrüñ ey meh dilde bes **peydâ olur** / Şubĥ-ı rûşen ġibi râzı ‘âleme ifşâ olur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 63, Beyit 1). [peydâ olur, -ur]

Yine Ferĥâd-ı ġam-fersâya **peydâ oldı** şandılar / Leb-i şîrîñüñ añdum âh idüp dün ķühsâr içre (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 284, Beyit 6). [peydâ oldı, -dı]

peyġâm: Haber, bilgi.

Lebine al ruḥı āl-i peyem-ber geçinür / Şoralum ālıla cāndan gele bu **peygāmı** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 310, Beyit 5). [peygāmı, -ı]

peyk: Haberci.

Öñüñce bir yalın yüzlü siyeh pürçemlü **peyki** gör / Başında tāt-ı zer nārenci geymiş hem ḳabā meş'al (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 164, Beyit 5). [peyki, -i]

peykān:

1.Ok temreni.

Bitmedi ḡamzeñüñ ey yār yürekde zaḥmı / Ḳaldı cān içre o **peykān** ile öldüm gitdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 345, Beyit 3). [peykān,]

2. Okun ucundaki sivri demir. || Sevgilinin kirpiḡi.

Doḡunmaz tîr-i müjgānuñ geçer görmezlenür şimdi / Velî ey ḳaşı ya cāna geçer **peykānuñı** yād it (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 19, Beyit 6). [peykānuñı, -uñı]

Cefā-yı ḡamze cāna geçdi **peykānı** dil uzatmaz / Sorup ḥālüm aḡız açar bu zaḥm-ı cān-sitān ḳalmış (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 126, Beyit 5). [peykānı, -ı]

peymāne: Kadeh.

Büse-i cānāna cān **peymānesin** bezl it diyü / Göz kıpar cām içre ben āvāreye her dem ḥabāb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 17, Beyit 2). [peymānesin, -sin]

Ṭālib olan büse-i mey-gün-ı la'l-i dil-bere / Meclis-i 'aşḳ içre cān bezl eylesün **peymāne** ṭavr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 65, Beyit 3). [peymāne,]

Sāḳiyā bezm-i ezel **peymānesin** nüş eyleyüp / Cām-ı 'aşḳuñla dilüm ser-mest ü ḥayrān eylesem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 197, Beyit 4). [peymānesin, -sin]

Ḥarābāta ḳadem başdum Raḥîmî ehl-i dillerle / Göñül **peymānesin** bir ḥāne-i ḥammāra ṭabşurdum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 221, Beyit 7). [peymānesin, -sin]

Ḥasret-i la'lüñle cānā bezm-i ḡamda gözlerüm / Döne döne ḳan ṭolup **peymāne** şeklin baḡladı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 308, Beyit 2). [peymāne,]

Güzellik bezminüñ devrin dem-ā-dem sürmek isterseñ / Vefā **peymānesiyle** sāḳiyā añ mest ü ḳallāşı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 318, Beyit 6). [peymānesiyle, -siyle]

peyvend-i illā: Yalnızlık baḡı.

Ḳaṭ' it ta'alluḳ riştesin mikrāz-ı ḥarf-i lā ile / **Peyvend-i illāya** iriş gör nef' u zar kimlerdedür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 101, Beyit 4). [peyvend-i illāya, -ya]

peyveste: Daima, sürekli, her zaman.

Râ ғаşuñ **peyveste** çatma müşterüñe incinüp / Ey ‘uṭārid rā buradur küşe-i rāḥat baña (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 4, Beyit 2). [peyveste,]

Râ ғаşuñ **peyveste** çin itme ḥaṭālu göñlüme / Dāl-i zülfüñle perîşān-ḥāldür gel kıl meded (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 35, Beyit 4). [peyveste,]

pır pır: Yanıp sönerek.

Bir yaluñ yüzlü ışıķ meh-rūsıdur **pır pır** yanar / Şehrde olmış zebān-ı cerr ile cerrār şem‘ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 128, Beyit 3). [pır pır,]

pîç: Kıvrım, büküm.

Zülfünñ **pîçi** Budin mülkine şalarsa aķın / Qayd-ı bend idüp anı ‘azm-i ferendüş idelüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 190, Beyit 3). [pîçi, -i]

pîç-i zülf: Saçın kıvrımı.

Pîç-i zülfüñ ḥaṭṭuñ ile ḥaddüñe itmiş hücum / Şan aķın içün bu dîn iķlîmine kâfer yürür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 100, Beyit 2). [pîç-i zülfüñ, -üñ]

Pîç-i zülfî küfr-i ḥaṭṭuyla Budin mülkin diler / Kır kıral alayın ey şāḥib-kırān alaya şal (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 166, Beyit 2). [pîç-i zülfî, -i]

pinhān: Saklı, gizli.

Qo miyān endühını terk it dehān endişesin / Çekme ey dil yok yire **pinhān** u nā-peydā ğamın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 256, Beyit 4). [pinhān,]

pinhān eyle-: Saklamak, gizlemek.

Göñlümñ ma‘müresin ey kâş vîrān eylesem / Genc-i ‘aşķuñ dil-berā içinde **pinhān eylesem** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 197, Beyit 1). [pinhān eylesem, -sem]

pinhān olup kal-: Gizli, saklı olup kalmak.

Benden dehānı cān gibi **pinhān olur kalur** / Esrārum añlayan ķişı ḥayrān olur kalur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 43, Beyit 1). [pinhān olur kalur,]

pinhān-ı ṭākat: Gizli güç.

‘Aşķuña ey perî-ruḥ **pinhān-ı ṭākatüm** yok / Sen var selāmet ol ben kendüm melāmet itsem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 183, Beyit 3). [pinhān-ı ṭākatüm, -üm]

pîr:

1. İhtiyar, yaşlı.

Nazardan dūr idüp ol **pîri** luṭf it şermsār itme / Raḥimî pür-ḥaṭā bendeñdür ey şāh-ı ‘aṭā-baḥşum (Kütahyalı Raḥimî Dîvânı, Gazel 278, Beyit 7). [pîri, -i]

2. Üstat.

Ey Raḥimî baş üzere **pîrüm** olsun dir iseñ / Ol ğubār-ı ḥāk-i pāy-ı reh-güzār-ı evliyā (Kütahyalı Raḥimî Dîvânı, Gazel 9, Beyit 12). [pîrüm, -üm]

pîr ol-:

1. Üstat olmak.

Hırşı artur göñlümün **pîr olduğunca** ‘aşkuña / Ey cüvānum ol delinün ‘aqlı var uşlu gibi (Kütahyalı Raḥimî Dîvânı, Gazel 328, Beyit 2). [pîr olduğunca, -duğunca]

2. Yaşlı olmak.

Yolum geh kūh geh hāmūn u menzil dor atum leng / Yigitlik gitdi **pîr oldum** reh-i hecründe pā-der-gil (Kütahyalı Raḥimî Dîvânı, Gazel 176, Beyit 4). [pîr oldum, -dum]

pîrāhen: Gömlek.

Dāmenine irmege her dem şabā **pîrāhenün** / Kōmadı elden yaḳasın dil-berā **pîrāhenün** (Kütahyalı Raḥimî Dîvânı, Gazel 158, Beyit 1). [pîrāhenün, -ün]

Çekeli pehlūsına gün gibi sen meh-çihreyi / Çerhveş göğsin gerer şubḥ u mesā **pîrāhenün** (Kütahyalı Raḥimî Dîvânı, Gazel 158, Beyit 2). [pîrāhenün, -ün]

Gül gibi pākīze dāmensin sen ey Yūsuf-liḳā / Dest-i nā-ḥaḳdan ne ğam ger çāk ola **pîrāhenün** (Kütahyalı Raḥimî Dîvânı, Gazel 158, Beyit 3). [pîrāhenün, -ün]

Ben senün Ya‘kūbuñum ey Yūsuf-ı gül-pîreñ / Nükhet-i cān-baḥş olur bŷı baña **pîrāhenün** (Kütahyalı Raḥimî Dîvânı, Gazel 158, Beyit 4). [pîrāhenün, -ün]

Bī-ḳarār ‘āşık gibi üstüne dir dir titreyüp / Bağı ğamdan pāre pāre dā’imā **pîrāhenün** (Kütahyalı Raḥimî Dîvânı, Gazel 158, Beyit 5). [pîrāhenün, -ün]

Cāmeveş ben ğiñ yaḳadan seyr idem gül sineñi / Kōca ḳarşumda seni sürüp şafā **pîrāhenün** (Kütahyalı Raḥimî Dîvânı, Gazel 158, Beyit 6). [pîrāhenün, -ün]

Hā’il olur vaḳt-i vuşlatda Raḥimî bendeñe / Oda yansun itdüğün aña bula **pîrāhenün** (Kütahyalı Raḥimî Dîvânı, Gazel 158, Beyit 7). [pîrāhenün, -ün]

Gördi **pîrāhenün** titreyüp üstüme düşer / Çāk çāk itdi bu ğayretle ğirībānı zırır (Kütahyalı Raḥimî Dîvânı, Gazel 293, Beyit 4). [pîrāhenün, -ün]

pîrāye-i hayr-ı halef: Hayırlı evladın süsü.

Selef ser-māyesi **pîrāye-i hayr-ı halefsin** sen / Aşıl sen fer‘-i ‘ālisin sa‘ādet saña erzānı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 335, Beyit 6). [pîrāye-i hayr-ı halefsin, -sin]

pîrehende: Gömlek.

Miyānuñ yādına cism-i nizārum / Görenler rişte şanur **pîrehende** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 277, Beyit 3). [pîrehende,]

pîre-zen dehr: Kocakarı dünya.

Pîre-zen dehre Raḥîmî zerrece mihr itmedi / Ehl-i cür‘et böyle kullanmak gerek merdāne tavr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 65, Beyit 5). [pîre-zen dehre, -e]

Pîre-zen dehrüñ Raḥîmî āline aldanmadı / Böyle olmaḡdur münāsib rind ü merdān ey göñül (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 174, Beyit 5). [pîre-zen dehrüñ, -üñ]

pîr-i ‘aşk: Aşk ustası.

Döne döne **pîr-i ‘aşkuñ** pendî budur kendüme / Bāda eyle ḡaşılı ḡam ḡırmenin ber-bād kıl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 163, Beyit 4). [pîr-i ‘aşkuñ, -uñ]

pîr-i ken‘ān: Kenan'ın piri. ||. Hz. Yakup.

‘Ārızında zāhir olmuş lem‘a-i nūr-ı Nebî / Ḥüsn içinde beñzemiş çok **pîr-i Ken‘ān** oḡlına (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 306, Beyit 3). [pîr-i ken‘ān,]

pîr-i kerāmāt: Kerametler üstadı.

Mürüvvet ḡatm olup şāḡīb-kerem ṡayy-ı mekān itmiş / Cüvānā ben de bir **pîr-i kerāmāt** ihtiyār itdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 194, Beyit 3). [pîr-i kerāmāt,]

pîr-i mey-fürüş: İhtiyar meyhaneci.

Mürîd-i her mürāyî olma ḡāl-i bî-riyā kesb it / Bu ben oñara pendî böyle **pîr-i mey-fürüş** eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 90, Beyit 2). [pîr-i mey-fürüş,]

Bir neş‘eñ ile başına Cemşîd olur gedā / Ey **pîr-i mey-fürüş** ayaḡuñ destḡāḡ-ı Cem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 216, Beyit 6). [pîr-i mey-fürüş,]

pîr-i meygede: Meyhanenin piri, yaşlısı.

Ey **pîr-i meygede** beni mest eyle hürmet it / Şâfi-keşân ü şûfiveshân delğ-püşıyam (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 182, Beyit 3). [pîr-i meygede,]

pîrlık: Yaşlılık, ihtiyarlık.

Ḳaddümi bükdükce zülfüñ la'lüñi kıldum taleb / **Pîrlıkde** başladum çenberde cân-bâz olmağa (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 283, Beyit 3). [pîrlıkde, -de]

pister: Yatak, döşek.

Tena'um birle şıḥḥat **pisterinde** ḥ'âb-ı nâzıyla / Huzûr-ı pür-sürûrıyla kılp hoş-istirâhatler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 81, Beyit 2). [pisterinde, -inde]

pister-i dîbâ: İpekli döşek.

Ḳapuñda **pister-i dîbâ** gerekmez ḥâk-i der yegdûr / Seg-i küyuñ sıfâli câmdan ey pür-hüner yegdûr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 83, Beyit 1). [pister-i dîbâ,]

pister-i zer-beft-i 'âri: Tertemiz altın dokumalı döşek.

Rahîmî **pister-i zer-beft-i 'âriden** mu'arrâyum / Muḳîm-i būriyâyum ḥayli demdûr bî-riyâyam ben (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 238, Beyit 7). [pister-i zer-beft-i 'âriden, -den]

piyâde:

1Yaya, ayağıyla yürüyerek giden.

Piyâde seyr iderken maḳdem-i şâha yüzün sürmiş / Müsellem 'asker-i ezhâra oldı tâcver lâle (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 291, Beyit 4). [piyâde,]

2. Satranç oyunundaki taşlardan biri. (piyon).

Mât eyler idi at şalup üstüme şâh-ı ğam / Bir lu'b ile **piyâde** olaldan müsellemem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 200, Beyit 3). [piyâde,]

piyâdevâr: Piyon gibi.

Naṭ'-ı şitâda ruḥ sürer idüñ **piyâdevâr** / Mât olur ol şehâ konacak ḥâne olmaya (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 297, Beyit 7). [piyâdevâr,]

piyâle: Kadeh.

Nüş itmeyince câm-ı lebini **piyâlenüñ** / Batmaya kıla cânda ğam-ı zaḥmı nâlenüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 152, Beyit 1). [piyâlenüñ, -nüñ]

Gönder Raḥîmî sende pey-â-pey **piyâleyi** / Tolsun diyâr-ı guşşaya ḥayl ü sipâh-ı Cem (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 216, Beyit 7). [piyâleyi, -yi]

pul: İşlemelerde kullanılan parlak, ortası delik, küçük, çok ince maden, jelatin veya sedeften levhacık.

Seyr-i didâruña şu gibi revân olsam diyü / Göz açup gözler Raḥîmî süy-ı küyuñ **pul** gibi (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 334, Beyit 7). [pul,]

puşu: Gizli, görünmeyecek yer.

Ol Sikender derdin ayru bende soñ dem göreyin / Kaytafâ gibi **puşudan** garḳ ide bu şu seni (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 315, Beyit 2). [puşudan, -dan]

pûte-i çerh: Dünya potası.

İder âhı okına **pûte-i çerhi** nişân ḥasta / İniledür duruş ḳaddin büküp eyler kemân ḥasta (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 305, Beyit 1). [pûte-i çerhi, -i]

pûte-i guşsa: Gam potası.

Pûte-i guşşaya koyup bu Raḥîmîyi felek / Sızturup âteş-i gayretle ‘aceb ḳâl itdi (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 322, Beyit 4). [pûte-i guşşaya, -ya]

pül: Köprü.

Ḳudümüñden feraḥ-efzâ olaldan sîne-i şahrâ / Gözüüm yaşı gül oldu ey yüzi gül şan boyum bir **pül** (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 177, Beyit 3). [pül,]

pür: Dolu.

Dendân-ı fūrḳati aḳıdur gözlerüm yaşın / **Pürdür** Raḥîmî ‘ıḳd-ı le’âli taraf taraf (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 133, Beyit 7). [pürdür, -dür]

pür eyle-: Doldurmak.

Bahâr irdi yine sâḳî açıldı gonca güldi gül / Dem-i şādî durur şun la’lünü **pür eyle** cāmı mül (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 177, Beyit 1). [pür eyle,]

pür it-: Doldurmak.

Düşelden ayru nâ-geh sen ruḥ-ı gül-berg-i zībâdan / **Pür itdi** şahın-ı bağı ḳanlu yaşum la’l-i ḥamrâdan (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 250, Beyit 1). [pür itdi, -di]

Pür itmiş bâde-i gül-rengi nûş-â-nûş remz eyler / Şafâ bezminde ehl-i ‘işrete sâgar şunar lâle (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 291, Beyit 2). [pür itmiş, -miş]

Yüzüm deff şivenüm nâyum figân u nâle ‘ûdumdur / **Pür itdüm** na‘ra-i ‘aşkuñla şimdi bezm-i ‘uşşâkı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 347, Beyit 2). [pür itdüm, -düm]

pür-âb ol-: Su ile dolmak (gözyaşı dökmek bağlamında).

Her gice tâ şubha dek ey meh gözümlü yıldız şayar / Menzili bir merdümek **pür-âb ola** eyler mi h‘âb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 12, Beyit 2). [pür-âb ola, -a]

pür-âteş eyle-: Ateş dolu, yakıcı olmak.

Ser-â-ser Tire ‘âlem iden olmuş nûr-ı hüsinden / **Pür-âteş eylemiş** tâb-ı ruhiyla mülk-i Şaruhan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 337, Beyit 4). [pür-âteş eylemiş, -miş]

pürçemli: Perçemi olan, kâküllü.

Öñünce bir yalın yüzlü siyeh **pürçemli** peyki gör / Başında tâc-ı zer nârenci geymiş hem kabâ meş‘al (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 164, Beyit 5). [pürçemli,]

pür-cüş it-: Coşkulu hale getirmek, coşturmak.

Rahîminün şehâ bir kaçrece miqdârı yok gerçi / Dilin **pür-cüş idüp** anuñ yaşın deryâ iden sensin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 261, Beyit 5). [pür-cüş idüp, -üp]

pür-derd-i rûz: Dert, keder dolu gündüz.

Lebüñ devrinde ben **pür-derd-i rûz** u şâm-ı hicrânam / Şarâb-ı cām-ı vaşluñ ile sürer kişi devrânı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 320, Beyit 3). [pür-derd-i rûz,]

pür-ğam: Üzüntü dolu.

Sîne **pür-ğam** dide nem âşüfte dil pür-ıztırâb / ‘Aşk ezfün yâr zâlim ‘ömr ise eyler şitâb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 13, Beyit 1). [pür-ğam,]

pür-ğara: Kin dolu.

Pür-ğara ‘ırz ehline ‘arz işlerinün işleri / Vâkıf ol bu sırra şâhum bir ‘adâletgâh yok (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 144, Beyit 4). [pür-ğara,]

pür-ğavğâ: Kavga dolu.

Bu dehrüñ devleti let derhemi hem tablı **pür-ğavğā** / Dilā her sancağı bir sancı ancak inkıyād itme
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 302, Beyit 4). [pür-ğavğā,]

pür-hakikat-bîn: Tamamıyla hakikati, doğruyu gören.

Hakikat-dân ola hem **pür-hakikat-bîn** ü haq-perver / Senüñ gibi sa‘adet kânı şāh-ı kām-kār ister
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 105, Beyit 2). [pür-hakikat-bîn,]

pür-hār: Diken dolu.

Vuşlatuñ olmaz müyesser guşsa-i ağıyārsuz / Gülşen-i ‘ālemde ey gül gibi **pür-hārum** Hasan (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 268, Beyit 6). [pür-hārum, -um]

pür-harāret: Aşrı sıcak, yakıcı sıcaklık dolu.

Rahîmî **pür-harāretdür** senüñ bu ıztırābuñdan / Meger vaşluñ şarābı def‘ ide ey şāh-ı şekker leb
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 10, Beyit 7). [pür-harāretdür, -dür]

Pür-harāretdür Rahîminüñ zebānı nārveş / Hālet-i sūz u güdāz ile ider eş‘ār şem‘ (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 129, Beyit 7). [pür-harāretdür, -dür]

Turş-rüyından raķibüñ münharif oldu mizāc / Tāb-ı ğamdan **pür-harāretdür** hoş-āb ister gönül
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 169, Beyit 2). [pür-harāretdür, -dür]

pür-hatā: Hata, kusur dolu.

Nazardan dūr idüp ol pīri luţf it şermsār itme / Rahîmî **pür-hatā** bendeñdür ey şāh-ı ‘atā-baḥşum
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 278, Beyit 7). [pür-hatā,]

pür-hūn: Kanlı, kan dolu.

Rahîmî ḥasret-i mey-gūn-ı la‘l-i yār ile dā‘im / Ciger **pür-hūn** cān bir sāğar-ı devvāra dönmişdür
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 99, Beyit 8). [pür-hūn,]

pür-hūn ol-: Kan içinde kalmak.

Lebüñsüz cām-ı cān **pür-hūn olupdur** / Ruḥuñsuz göz yaşı gül-gūn olupdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel
45, Beyit 1). [pür-hūn olupdur, -updur]

pür-hüner: Yetenekli, becerikli || Sevgili.

Ķapuñda pister-i dībā gerekmez ḥāk-i der yegdür / Seg-i kūyuñ sıfālî cāmdan ey **pür-hüner** yegdür
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 83, Beyit 1). [pür-hüner,]

pür-iztirâb: Acı, keder dolu.

Sîne pür-ğam dide nem âşüfte dil **pür-iztirâb** / ‘Aşk ezfün yâr zâlim ‘ömr ise eyler şitâb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 13, Beyit 1). [pür-iztirâb,]

pür-melâl: Gamlı, kederli, sıkıntılı, üzüntülü.

Hayli muğber hâtırız haţţ-ı ğubâr-ı yârdan / Bileñ esrârum eger hayrân kalurduñ **pür-melâl** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 178, Beyit 6). [pür-melâl,]

pür-mevc-i mâ’: Suyun coşkun dalgaları.

Deñiz deryâya ol **pür-mevc-i mâ’** kemhâsını giysin / İrişdi rûzgâr-ı vuşlatı niçün donanmaya (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 289, Beyit 2). [pür-mevc-i mâ’,]

pür-nâle: İnilti, inilti dolu.

Düşmenlerüññ ura donanması karaya / **Pür-nâle** kodı nây ile zindâna şalınsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 254, Beyit 6). [pür-nâle,]

pür-necm ol-: Yıldız dolu olmak.

Şerâr-ı sûz-ı şevķümden semâ **pür-necm olur** her şeb / Ruķuñ mihriyle sînem içre deff ü nâya ‘aşķ olsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 248, Beyit 3). [pür-necm olur, -ur]

pür-nukûş: Nakışlarla dolu || İnsan.

Ma’nâ gözüyle seyr iderin şüret ‘âlemin / Nakķâş-ı levh-ı pür-‘ıberüñ **pür-nukûşıyam** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 182, Beyit 2). [pür-nukûşıyam, -ıyam]

pür-nûr-ı câ eyle-: Yeryüzünü çok aydınlık hale getirmek.

Ŧañ mıdur **pür-nûr-ı câ eylerse** tab‘umdan güneş / Ŧoludur gün gibi şevķüñle içüm taşum benüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 181, Beyit 3). [pür-nûr-ı câ eylerse, -rse]

pür-şekl ol-: Şekillerle dolu hale gelmek.

Nev-cüvân iken cihân **oldı** Raķîmî **pür-şekl** / Hasb-i hâlüñden nişân virdi diyâr-ı Germiyân (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 265, Beyit 9). [pür-şekl oldı, -dı]

pür-şevķ ol-: Neşe ile dolmak.

Ŧañ mıdur göğsin görüp **pür-şevķ olursa** âsmân / Gice pehlüsındadır bir mâh-ı tâbân sînelü (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 271, Beyit 3). [pür-şevķ olursa, -ursa]

pür-şiven: Matem dolu, yaslı; inleyen.

Şalın zülfüñ gibi gülşen-be-gülşen gitme gel ‘ömrüm / Perîşân bülbülüñi ağladup **pür-şiven** eylersin
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 230, Beyit 3). [pür-şiven,]

pür-süz: Çok yanık, çok yakıcı.

Ey Raḥîmî ‘aşk ile bağruñ delinmişdür meger / Ney gibi **pür-süz** anuñçün zâr u feryâduñ senüñ
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 162, Beyit 5). [pür-süz,]

pür-tâb: Ateşli, hararetili.

Şarardı gün gibi beñzüm tenüm **pür-tâb** olup titrer / Hilâl oldı qadüm bedr-i cemâlüñ görmedüm bir şeb
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 10, Beyit 4). [pür-tâb,]

pür-tâb-ı dil: Hararet dolu gönül.

Gerdenümde her gice âvâze-i zencîr-i şevk / Şem‘veş **pür-tâb-ı dil** eksük degüldür süz u sâz (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 118, Beyit 6). [pür-tâb-ı dil,]

pür-vâdi: Vadi dolu.

Yollaruñ **pür-vâdi** bî-hâdî guluñ ḥaddi yok / Menziluñ gâyet özin bî-âb u bî-zâd ey felek (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 150, Beyit 4). [pür-vâdi,]

R

râ:

1. Arap alfabesinde “ra” harfinin adı. || Sevgilinin kaşı.

Râ kaşuñ peyveste çatma müşterüñe incinüp / Ey ‘uṭârid **râ** buradur küşe-i râḥat baña (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 4, Beyit 2). [râ,]

Râ kaşına dil-berüñ cân virmege nezr eyledüñ / Ey Raḥîmî **râyı** rāciḥ eyledüñ bu rāda gel (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 173, Beyit 7). [râyı, -yı]

Egri rā eyler kaşuñ **rāsında** ol bir kec-naḥar / Yine qaddüñ yanına varur ṭurur ṭoḡru gibi (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 328, Beyit 3). [rāsında, -sında]

2. Ra harfi, eğri.

Medḥ it dehānı mîmini hem dāl zülfini / Hoşdur Raḥîmî ol kaşı rāya bu **râ** meded (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 33, Beyit 7). [râ,]

rā eyle-: Ra harfi gibi eğri hale getirmek.

Egri **rā eyler** kaşuñ rāsında ol bir kec-naazar / Yine kıddüñ yanına varur tırur tıgru gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 328, Beyit 3). [rā eyler, -r]

rā kaş-: Sevgilinin ra harfine benzeyen kaşları.

Rā kaşuñ peyveste çin itme hañālu göñlüme / Dāl-i zülfüñle perîşān-ñāldür gel kıl meded (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 35, Beyit 4). [rā kaşuñ, -uñ]

Rā kaşına dil-berüñ cān virmege nezr eyledüñ / Ey Rañîmî rāyı rācılı eyledüñ bu rāda gel (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 173, Beyit 7). [rā kaşına, -ına]

rab: Allah.

Rihlet deminde cürmini ‘afv it Rañîmîñüñ / Bār-ı girānla eyleme yā **Rab** bār göc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 28, Beyit 7). [rab,]

Ğarķ itdi bañr-i fūrķat fülk-i vücūdı yā **Rab** / Olmadı ķaķre ‘avni sen Hızr-ı dīdebānuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 157, Beyit 6). [rab,]

Şoñ dem āsān it Rañîmīye şehādet lafzını / Yā **Rab** imāñıyla Kur’āñı aña hem-rāñ kıl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 175, Beyit 5). [rab,]

Nice deryā-yı kudret ķaķresidür bilmezem yā **Rab** / Ne hikmet mevcinüñ seyl-āb-ı bī-pāyāñıdur göñlüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 202, Beyit 6). [rab,]

Ey Rañîmî şāyī‘ itdi mā-cerā-yı eşķümi / Baña kerīm yā **Rab** ez-īñ dīde-i hūn-bār hem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 209, Beyit 7). [rab,]

Yā **Rab** nażar-dīdeden ol yāre ne żarr var / Nem gördi yaşum gibi bıraķdı nażarından (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 228, Beyit 4). [rab,]

Ağzuñ añdum yok yire ey ğonca ter düşdüñ baña / Ola mı yā **Rab** fidā-yı cān bu cürme ‘öżr- ħ‘āñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 298, Beyit 4). [rab,]

Rañîmî yem-i ümmīd bu selimü’l-bāl olup dā‘im / Murādum ķapusın fażluñla yā **Rab** fetḥ-i bāb eyle (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 299, Beyit 7). [rab,]

Rañîmî ḥod ķadimi derd ile mu‘tād-ı hicrāñdur / Dañi çekdürme yā **Rab** bir ķula bu derde bu derdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 341, Beyit 7). [rab,]

Ḥarīm-i ḥüsn içinde ḥāşılı cūy-ı sirişķümdür / Özin kıl yaşını yā **Rab** k’o serv-i ser-firāz irdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 349, Beyit 3). [rab,]

rabb: Allah.

Ğarīb ü bī-kes ü dermāñde ķaldum / Meded yā **Rabb** baña bir yār-ı ğurbet (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 23, Beyit 4). [rabb,]

İşidüp rañm eylemez nālişlerin bī-dillerüñ / Bilmezüz kim n’eylerüz yā **Rabb** dil-i nālāñımız (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 106, Beyit 4). [rabb,]

Bilmezem yā **Rabb** niçün ol dil-sitānum söylemez / N'oldı cirmüm incinüp ben kula hānum söylemez
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 112, Beyit 1). [rabb,]

Meger var ise yā **Rabb** bu kıyāmetden ‘alāmetdür / Benüm hūrşîdüm ol māha muķābil ıktırān itmiş
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 124, Beyit 3). [rabb,]

Zerrece ol māhı yā **Rabb** mihre ķā’il itmedüñ / Bāri bu ben mübtelāyı miḥnete mu‘tād kıl (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 163, Beyit 6). [rabb,]

Kārbān-ı ‘aşķuñā bir gün ola menzil ola / Göñlümi yā **Rabb** ḥaķıķat şehrine bir rāh kıl (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 175, Beyit 2). [rabb,]

Kibriyā kūhında yā **Rabb** kılma gürg-i tîz-ceng / Rāzıyam ben meskenet rāhında bir rübāh kıl (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 175, Beyit 3). [rabb,]

Vücūd-ı nāzūk-i cānānı yā **Rabb** şaķla āfetden / Raḥîmî ḥasta-i zārum budur vird-i seḥergāhum
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 203, Beyit 5). [rabb,]

Ķankı gün yā **Rabb** gelür ol mihr-i raḥşānum yine / Ķankı şeb aḥşamlaya ol māh-ı tābānum yine
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 296, Beyit 1). [rabb,]

rāciḥ: Tercih edilen, müreccah.

Buradan gitmeden ey ḳaşı rā ölmek baña **rāciḥ** / Elif-ḳaddümi derdüñle büküp dāl idüp ad itme
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 302, Beyit 2). [rāciḥ,]

rāciḥ eyle-: Tercih etmek.

Rā ḳaşına dil-berüñ cān virmege nezr eyledüñ / Ey Raḥîmî rāyı **rāciḥ eyledüñ** bu rāda gel (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 173, Beyit 7). [rāciḥ eyledüñ, -dün]

rād: Üstün, değerli.

Rā ḳaşına dil-berüñ cān virmege nezr eyledüñ / Ey Raḥîmî rāyı **rāciḥ eyledüñ** bu **rāda** gel (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 173, Beyit 7). [rāda, -a]

rağbet:

1.Değer, kıymet.

Araya almış raķibi āsitānuñ itleri / Bu ulu **rağbet** aña da veh ḥaķāretdür baña (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı,
Gazel 6, Beyit 4). [rağbet,]

Dirhem ü dināradur **rağbet** hünerde yok revāc / Naḳd-i ‘ömrüñ vir olup cehle ḥaridār ey göñül
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 171, Beyit 3). [rağbet,]

Maḥrem itdüñ kendüñe aḡyārı redd itdüñ beni / Āh kim bir it ḳadar yokdur ḳapuñda **rağbetüm**
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 207, Beyit 3). [rağbetüm, -üm]

Liyākat yok gulām-ı dergehüñden dimege bende / Yiter bu ulu **rağbet** uşda ser-ḥayl-i sükkānum ben (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 234, Beyit 4). [rağbet,]

2. İstek, arzu, ilgi.

Dilden iderse n'ola ḡam-ı zülf-i yār göc / **Rağbet** mi var itmese miskîn-Tatār göc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 28, Beyit 8). [rağbet,]

rağbet bul-: ilgi görmek.

Şimdi kuhl oldı gözüm nûrî başîret ehline / Hāk-i pāyuñdan **bulup rağbet** ḡubār-ı Germiyān (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 265, Beyit 7). [rağbet bulup, -up]

rağbet ol-: İstek ve alâka gösterilmek, beğenilip istenilmek.

İşigüñde gözüm yaşına bakmaz / 'Aķîka **rağbet olmazmış** 'Adende (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 277, Beyit 4). [rağbet olmazmış, -mazmış]

rağm: İnadına, zıddına davranma.

Raķibüñ **rağmina** ey çeşm-i nergis / Naẓar ķıl mestüñüm geh ḡāh didüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 189, Beyit 6). [rağmina, -ına]

rāh: Yol, tarik.

Menzilüm gün gibi dirseñ ola fark-ı farkadān / Ol rızā **rāhında** her dem ḡāksār-ı evliyā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 9, Beyit 7). [rāhında, -ında]

Bir ser-i mevce 'adem **rāhında** gümrāh olmadı / Mīm aḡzuñ dāl zülfeynüñden umanlar meded (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 35, Beyit 2). [rāhında, -ında]

Bende āzād oluban ḡāk olayın sāye gibi / Toḡrı yolına o servüñ kanı bir **rāh** bilür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 47, Beyit 4). [rāh,]

Maķşad-ı maķşüdmend-i bāb-ı himmetdür kilid / Eftaḡullāh bî-tekellüf ṭālibe hîç **rāh** yok (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 144, Beyit 7). [rāh,]

Kārbān-ı 'aşķuñna bir gün ola menzil ola / Göñlümi yā Rabb ḡaķīķat şehrine bir **rāh** ķıl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 175, Beyit 2). [rāh,]

Kibriyā kūhında yā Rabb ķılma gürg-i tîz-ceng / Rāzıyam ben meskenet **rāhında** bir rūbāh ķıl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 175, Beyit 3). [rāhında, -ında]

rāh-ı 'aşķ: Aşķ yolu.

Hıfẓ eyle dilde ḡün-ı ḡamı **rāh-ı 'aşķda** / Yokdur Raḡimî yolda zebānî nevālenüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 152, Beyit 5). [rāh-ı 'aşķda, -da]

Gitdi başdan ‘aql dilden şabr elden ihtiyār / **Rāh-ı ‘aşkuñda** bular olmadı yoldaşum benüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 181, Beyit 2). [rāh-ı ‘aşkuñda, -uñda]

Vākı‘amda dün gice Ferhādı gördüm hāletüm / **Rāh-ı ‘aşk** içre didi hālūñ ne ey hem-şan‘atum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 207, Beyit 1). [rāh-ı ‘aşk,]

Rāh-ı ‘aşkuñda şabāāsā yiler göñlüm gibi / Rūzgāra tābi‘ olmış ber-hevāyı görmedüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 217, Beyit 6). [rāh-ı ‘aşkuñda, -uñda]

rāh-ı dālālet: Sapıklık yolu.

Yā ilāhî sen beni benden bu gün āgāh kıl / Kıl ‘atā **rāh-ı dālāletde** yeter gümrāh kıl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 175, Beyit 1). [rāh-ı dālāletde, -de]

rāh-ı hāk: Allah yolu.

Cāhı çāha menşūbı menşūbeye döndürdiler / **Rāh-ı Hākda** her biri şorsañ yine gümrāh yok (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 144, Beyit 5). [rāh-ı hākda, -da]

rāh-ı hākikat: Doğruluk yolu.

Şüretā didüm zebān-ı kibriyādan bir gazel / Ma‘nide **rāh-ı hākikatde** özüm hāk iderüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 208, Beyit 7). [rāh-ı hākikatde, -de]

rāh-ı rūh-efzā: Ruha ferahlık veren şarap.

Āh kim sāğar şunarsın mest olup her sifleye / La‘l-i nābuñ bezl idersin **rāh-ı rūh-efzā** gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 323, Beyit 2). [rāh-ı rūh-efzā,]

rāh-ı rūşen: Aydınlık yol.

Bir toğrı **rāh-ı rūşen** kıdd ü ħaduñ ħayālî / Ey şāh-ı ehl-i dil dil kıble-nümāya döndi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 331, Beyit 5). [rāh-ı rūşen,]

rāh-ı rūsvā: Rezilin yolu.

Kodum nāmūs ile ‘ārı Raḥīmî ‘aşk-bāz oldum / Benüm bu **rāh-ı rūsvāyı** qadimī resm ü āhumdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 75, Beyit 5). [rāh-ı rūsvāyı, -yı]

rahîmî: 16. yy da yaşamış divan şairi. Kütahyalı Rahîmî.

Raḥīmî tāt-ı sultāna ğubārdur dergehüñ virmez / Gedāyı ‘aşkuñ itmez pādīşāhum derd-i ser peydā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 1, Beyit 7). [rahîmî,

Ḥayāl-i la‘l-i mey-gūnuñla cānā bezm-i fūrkatde / **Raḥīmî** mest olup dā‘im ider ḥūn-ı ciger peydā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 2, Beyit 7). [rahîmî,]

Ey **Rahîmî** başuma ter düşdi deryâ acıdı / Düşeli dildâr ile mâ-beynûme bu mâ-cerâ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 3, Beyit 7). [rahîmî,]

Ben **Rahîmîyem** ‘aṭâ ‘aynıyla rahm it vaḳtîdür / Kıl kerem ey şâh-ı ‘âlem himmet it himmet baña (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 4, Beyit 6). [rahîmîyem, -yem]

Rahîmî gerçi bî-pür-şîşe bir ‘aşfûr-ı bî-ferdür / Kılupdur âsitânuḁda hümâyûn âşiyân peydâ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 5, Beyit 5). [rahîmî, -em]

Ey **Rahîmî** gerçi içdüm çok heḳîmüñ şerbetin / Cisme sıhḥat gelmedi bilmem ne ḥikmetdür baña (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 6, Beyit 5). [rahîmî,]

Rahîmî mülk-i ğamda var yûri başuña sultân ol / Cihânüñ devlet ü câhı hümâ tâ bir qurı ğavġâ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 7, Beyit 7). [rahîmî,]

Dâġ-ı ğam şol deñlü zeyn itdi **Rahîmî** cismümi / Şüphenüñ ḥil‘at geyürdi gūyiyâ şeh-zâd aña (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 8, Beyit 5). [rahîmî,]

Rahm ile şâfi nazar eyle **Rahîmî** bendeñe / Ṭab‘ınuñ mir‘âtıdur anuñ medâr-ı evliyâ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 9, Beyit 11). [rahîmî,]

Ey **Rahîmî** baş üzere pîrüm olsun dir iseñ / Ol ġubâr-ı ḥâk-i pâ-yı reh-güzâr-ı evliyâ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 9, Beyit 12). [rahîmî,]

Luṭf ile yap yap **Rahîmîñüñ** yıkık ġöñlin hemân / Bir velâyet zâhir it ey kâm-kâr-ı evliyâ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 9, Beyit 13). [rahîmîñüñ, -nüñ]

Rahîmî pür-ḥarâretdür senüñ bu ıztırâbuñdan / Meger vaşluñ şarâbı def‘ide ey şâh-ı şekker leb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 10, Beyit 7). [rahîmî,]

Vaşf-ı ḳaddüñle **Rahîmî** rast u mevzûn-ṭab‘dur / Luṭf-ı ġüftâruñla aġzından yaġar dürr-i ḥoş-âb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 11, Beyit 7). [rahîmî,]

Sen **Rahîmî** bezl-i cân it yolına umma ‘ivâz / Ol kerîmü’ş-şândur iḥsândan itmez ictinâb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 12, Beyit 7). [rahîmî,]

Bezm-i ğamda ey **Rahîmî** ḥâlûme rahm eyleyüp / Ḳanlar aġladı ḳadeḥler nâleler toldı rebâb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 13, Beyit 5). [rahîmî,]

Ey **Rahîmî** el götür baş aç yüzüñ dergâha ṭut / Kıl du‘âyı devlet-i sultân Selîm Ḥâna şitâb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 14, Beyit 7). [rahîmî,]

Fehm olunmazdı femüñ keyfi nedür ḥayrân idük / Ey **Rahîmî** olmasa ger ḳâşif-i esrâr leb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 15, Beyit 7). [rahîmî,]

Dün maḥalleñde raḳîb ile **Rahîmî** serverâ / Ol it ile ḥayli itişmiş idüp ġavġâ ġarîb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 16, Beyit 5). [rahîmî,]

Ey **Rahîmî** utanur yaşum görüp rez-duḡteri / Yüzine her dem ṭutar vâlâ-yı gül-gündan niḳâb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 17, Beyit 5). [rahîmî,]

Rahîmî kuluña emr eyle olsun sâkin-i kūyuñ / ‘Azîzüm ol gedâyı bir söz ile Mışra sultân it (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 18, Beyit 7). [rahîmî,]

Rahîmî dostum bî-ġâne şanma âşinâlık kıl / Ḳadîmî cân nişâruñ bende-i fermânuñı yâd it (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 19, Beyit 7). [rahîmî,]

Ey **Rahîmî** ‘aşkuña dil şol zemân vîrân iken / Daği maḥfidi bu çâr ‘unşurda genc-i şeş cihât (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 20, Beyit 7). [rahîmî,]

Der-i cānāna yüz sürdüm koyup başum ayāğına / Bi-ḥamdillāh **Rahîmî** baña el virdi yine devlet (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 21, Beyit 7). [rahîmî,]

Şayd itdi **Rahîmî** dilini bir gözi ḥûn-rîz / Şāhāne hücum eyledi şehbâz-ı maḥabbet (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 22, Beyit 7). [rahîmî,]

Rahîmî bendeñüñ ḥâlin şorarsañ / Esîr-i bend-i miḥnetdâr-ı ğurbet (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 23, Beyit 6). [rahîmî,]

Her dem sürerdi başını itün ayağına / Bâri ğubâr olaydı **Rahîmî** yoluñda kâc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 24, Beyit 7). [rahîmî,]

Rahîmî bendeñi gibi vefâ zencîri bend itmiş / Tapuña boynı bağlu çākerüñdür bî-ġümān şorguc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 25, Beyit 7). [rahîmî,]

‘Azmüñ **Rahîmî** merḥale-i rāh-ı ‘aşk ise / Eyle sefer yarağını kıl ihtiyār göc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 26, Beyit 7). [rahîmî,]

İltifātını **Rahîmî** mûruñuñ eyle ziyād / Vārîş-i mülk-i Süleymānı sezā-yı taḥt u tāt (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 27, Beyit 5). [rahîmî,]

Rıḥlet deminde cürmini ‘afv it **Rahîmîñüñ** / Bār-ı girānla eyleme yā Rab bār göc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 28, Beyit 7). [rahîmîñüñ, -ñüñ]

Yār derdiyle **Rahîmî** bu dilinmiş dilimüñ / Göricek yārelerin yār ile düşmedi sūrāḥ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 29, Beyit 7). [rahîmî,]

Çihrem **Rahîmî** kışsa-i ğuşşam beyān ider / Her bāb bir kitāb gözüm aña bāb-ı sūrḥ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 30, Beyit 7). [rahîmî,]

Cennet ü tûbāya virmez kāmēt ü didāruñı / Himmeti şāhum **Rahîmî** bendeñüñ ğāyet bülend (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 31, Beyit 7). [rahîmî,]

İd-ı ferḥunde yeter vaşluñ **Rahîmî** bendeñe / Gün yüzüñsüz olur ey meh ‘id aña rûz u id (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 32, Beyit 6). [rahîmî,]

Medḥ it dehānı mîmini hem dāl zülfini / Hoşdur **Rahîmî** ol kaşı rāya bu rā meded (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 33, Beyit 7). [rahîmî,]

Midḥatüñ ğülzārıñuñ bir bülbül-i hoş-ṭab‘ıdur / Bu **Rahîmî** çākerüñ ey ğülşen-i ‘irfān-ı cûd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 34, Beyit 9). [rahîmî,]

Secde kılmaz Ḥaḳḳ bilür ḳalbüm **Rahîmî** ğayrıya / Ka‘be dergāhuña ḳılmışdur şafā ile sened (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 35, Beyit 7). [rahîmî,]

Rahîmî baḥt-ı hümayûn bu ṭālî‘i Ferruḥ / Esîr-i zülf ü ruḥ itdi seni mübārek bād (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 36, Beyit 5). [rahîmî,]

Şoḥbet-i şeyḥe niçün gelmez diyü ta‘n eyleme / Şūfiyā derviş **Rahîmî** ‘aşka olmışdur mürîd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 37, Beyit 5). [rahîmî,]

Şād it **Rahîmî** ḳuluñı bir merḥabā ile / Olsun ḳabûl-i luṭfuñ ile kām-kār-ı ‘id (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 38, Beyit 8). [rahîmî,]

Merve haqqı Ka'be küyünde **Rahîmî** serverâ / Biñ Şafâyıla kılupdur cānını qurbān-ı 'id (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 39, Beyit 12). [rahîmî,]

Yād-ı la'lüñdür **Rahîmî** mürdeye viren hayāt / Qālib-i fersüdedür ey 'İsā-dem cānsuz cesed (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 40, Beyit 7). [rahîmî,]

Ser-güzeştem n'ola olursa selefden mu'teber / Ey **Rahîmî** bu haqıkat hāl olur efsānedür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 41, Beyit 7). [rahîmî,]

Yolumda sāyeveş hāk ol dimişsin / **Rahîmî** nā-tüvān mür emre me'mür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 42, Beyit 7). [rahîmî,]

Cānā **Rahîmî** la'lüñe bulmazsa dest-res / Sāgar gibi derüni tolu kan olur qalır (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 43, Beyit 7). [rahîmî,]

Ey **Rahîmî** vaşlın umma ol gözi mestün müdām / Bir hayāl-i hūb ol bir devlet-i nā-yābdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 44, Beyit 5). [rahîmî,]

Rahîmî gamze kıldı qalb-i meftün / Lebiçün cān gama merhūn olupdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 45, Beyit 5). [rahîmî,]

Derd-i gam bir gama düş itdi **Rahîmîyi** şehā / Hayret alur özini geh bilemez gāh bilür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 47, Beyit 7). [rahîmîyi, -yi]

Ehl-i aşka **Rahîmî** cevri-i 'itāb / Hūb-rūlarda bir güzel-hūdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 48, Beyit 10). [rahîmî,]

Zer-i hālîş gibi günden güne zerd olmada çihreñ / **Rahîmî** kanlu yaşuñ var ise kibrit-i aḥmerdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 49, Beyit 5). [rahîmî,]

Ümîd-i vuşlat-ı cānān ile cān virmek āsāndur / **Rahîmî** ara yirde böyle hicrān olmadan yegdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 50, Beyit 5). [rahîmî,]

Gedāñı gāhi ānduqca di ey şāh-ı 'alî-şānum / Yaşı dildür adı qanber **Rahîmî** bir qulum vardur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 51, Beyit 5). [rahîmî,]

Ruḥ-ı zerdiyle her gün muntazırdur şāh-rāhuñda / **Rahîmî** bir ḥazān yaprağıdur yollara düşmişdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 53, Beyit 7). [rahîmî,]

Ṭālib-i nūr-ı tecellîdür **Rahîmî** şevk ile / Vādî-i aşk içre kılmış bir gice didār seyr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 54, Beyit 7). [rahîmî,]

Ey **Rahîmî** şu gibi her sū revān oldı yaşum / Rāst gelmez kim kılam ol serv-i hoş-reftārı seyr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 55, Beyit 5). [rahîmî,]

N'ola virse **Rahîmî** yoluña cān / Saña şāhum gedā mı eksük olur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 57, Beyit 7). [rahîmî,]

Dehenüñ fikri ile şimdi **Rahîmî** şî'ri / Şüphe yok 'ālem-i gaybdan ayırur mülhemdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 58, Beyit 5). [rahîmî,]

Anuñ içün ruḥ sürer şāhum **Rahîmî** kapuña / Naṭ'-ı ḥüsnüñde vefā şaṭrancınuñ leclācıdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 59, Beyit 7). [rahîmî,]

Ey **Rahîmî** bildi bes şāh-ı hümayūn menzilet / Büm-ı nekbetdür anuñçün āşiyānın yaqdılar (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 61, Beyit 7). [rahîmî,]

Ey **Rahîmî** kadd ü zülf-i yâr ise sevdâ-yı cân / Şubha dek yıldız şayup her gice ol bî-dâr-ı ‘ömr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 62, Beyit 7). [rahîmî,]

Âşinâyâne **Rahîmîye** nazar kıl dostum / Şâyed ol kem-kaṭrenüñ bir dem yaşı deryâ olur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 63, Beyit 5). [rahîmîye, -ye]

Rahîmî himmeti ‘âlî umar şânı bülendünden / Kapuñda pâdişâhum gerçi bir ednâdan ednâdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 64, Beyit 5). [rahîmî,]

Pîre-zen dehre **Rahîmî** zerrece mihr itmedi / Ehl-i cür’et böyle kullanmak gerek merdâne tavr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 65, Beyit 5). [rahîmî,]

Âline şayd olma vahşet kıl cihân rubâhinüñ / Tut benüm kırdum **Rahîmî** gibi bir şîrâne tavr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 66, Beyit 5). [rahîmî,]

Rahîmîyem yoluñda zerreveş hâkiyle yeksânem / Güneş gibi velî mihrüñle ey meh iştihârum var (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 67, Beyit 5). [rahîmîyem, -yem]

Ey **Rahîmî** dü cihânda sen de gel bir yar sev / Tañrı birdür kıble bir hem cism-i cânüñ cânı bir (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 68, Beyit 7). [rahîmî,]

Unutma añ **Rahîmî** kuluñı düşünâm-ı la’lünden / Benem ol ey mürüvvet kânı vird-i müstecâbumdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 69, Beyit 5). [rahîmî,]

Rahîmî hâlünü ‘arz it der-i şâh-ı sühan-dâna / Ma‘ârif şehrinüñ şâhı feşâhat nükte-güyıdır (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 70, Beyit 5). [rahîmî,]

Bildiler bu hinde ben kendüm demek lâzım degül / Şa‘r-ı şa‘rî deñlü yok şî‘re **Rahîmî** i‘tibâr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 71, Beyit 5). [rahîmî,]

Rahîmî bendeñi mülk-i sühanda Husrev eyledüm / Hayâl-i vaşf-ı la’lün ‘âkıbet şîrin-kelâm eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 72, Beyit 5). [rahîmî,]

Ey **Rahîmî** işidüp nâlemi ol gonca dimiş / Şad hezâr ancılayın bülbül-i pür-zârum var (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 73, Beyit 5). [rahîmî,]

Şitâ faşlından âfetdür cemâl-i yârsuz nev-rüz / **Rahîmî** gülşenüm bağ u bahârum hadd-i yârumdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 74, Beyit 5). [rahîmî,]

Kodum nâmûs ile ‘ârî **Rahîmî** ‘aşk-bâz oldum / Benüm bu râh-ı rüsvâyı kadîmî resm ü âhumdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 75, Beyit 5). [rahîmî,]

Rahîmî gerçi hâk oldı ümid-i pây-ı büseñle / Görüp bir gün dimezsın rahm idüp bir hâksârum var (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 76, Beyit 5). [rahîmî,]

Ey **Rahîmî** ger ecel tîrinden isterseñ hâlâş / Bir kemân-ebrü içün çek durma yâr-ı intizâr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 77, Beyit 5). [rahîmî,]

Ey **Rahîmî** şad tut göñlüñ seni sultân-ı ‘aşk / ‘Âkıbet cünd-i gama ser-‘asker ü serdâr ider (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 78, Beyit 5). [rahîmî,]

Dimâğ-ı câna irdi şubh-dem bir nükheth-i cân-baḥş / **Rahîmî** ol mu‘aṭṭar zülf-i ‘anber varsa bûdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 79, Beyit 4). [rahîmî,]

Hâl-i ruḥuñ firâkı ile nâr-ı ḥasretüñ / Yakdı **Rahîmî** sînesine dâğ-ı bî-şümâr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 80, Beyit 5). [rahîmî,]

Raḥīmīnün budur dārü’ş-şifā-yı ğaybdan derdi / Vücūdūña irüp şıḥḥat tenüñde gide zaḥmetler
(Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 81, Beyit 5). [raḥīmīnün, -nün]

La’l-i kandoñ zıkr ider dā’im **Raḥīmī** Husrevā / Penc Şirîn ṭab’ olur vaşf-ı lebün tekrār ider (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 82, Beyit 5). [raḥīmī,]

Raḥīmī sâ’ilüñdür eşk-i çeşm-i rüy-ı zerd ile / Müferraḥdur taraḥ def’ine sîr-i sîm ü zer yegdür
(Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 83, Beyit 5). [raḥīmī,]

Teraḥḥum kıl **Raḥīmī** cür’aveş pây-māl-i devrāndur / Senün ey sākî-i gül-ruḥ elüñden bir ayāğ ister
(Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 84, Beyit 5). [raḥīmī,]

Raḥīmīnün ne ṭañ tār olsa başına cihān mülki / Benüm ol ey meh ü ḥürşid-i ‘ariz baḥt-ı dūnumdur
(Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 85, Beyit 4). [raḥīmīnün, -nün]

Men’ itme şüfî dil-ber ü meyden **Raḥīmī** / Ko ‘ış ü ‘işret itsün anı şimdi çağıdur (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 86, Beyit 4). [raḥīmī,]

Kuluyuz kanberiyüz ey **Raḥīmī** Murtaẓā ḥaḳḳı / Kerem kânı ‘Ali-ḥū bir şeh-i merdānımız vardur
(Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 87, Beyit 7). [raḥīmī,]

Cânın eyler **Raḥīmī** saña fidā / Göre sulṭānum ol gedā n’eyler (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 88, Beyit 11). [raḥīmī,]

Ḥalet-i la’lün **Raḥīmī** cām-ı sāğardan şorar / Ol mezāk-ı cām-ı cānı kām-yābiler bilür (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 89, Beyit 7). [raḥīmī,]

Raḥīmī mu’ciz-i ‘İsāya beñzer bir kerāmetdür / Dil-i bīmārını ben derdmendün ol ki hoş eyler (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 90, Beyit 5). [raḥīmī,]

Dün ü gün budur **Raḥīmīnün** murādı Ḥaḳḳ bilür / Her şebün ola şeb esrār-ı ḥaḳı şebḥā-yı sūr (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 91, Beyit 6). [raḥīmīnün, -nün]

Öge öge göge çıkardı **Raḥīmī** kapuñı / Himmetini ol gedānuñ gör nice şāḥānedür (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 92, Beyit 5). [raḥīmī,]

Baş üzre yir idindi **Raḥīmī** ğazelleri / Sen şāhuñ ayağına olalı güher-nişār (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 93, Beyit 7). [raḥīmī,]

Maḥbüb ile **Raḥīmī** şarāb-ı nihānı gör / Nāşīnuñ ehl-i ‘aşka be-ġāyet yasağı var (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 93, Beyit 9). [raḥīmī,]

Ġam-ı Leylā-yı zülfüñle **Raḥīmī** olalı meftün / Gezüp Mecnün-ı ser-gerdānı bî-sāmāna dönmişdür
(Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 94, Beyit 5). [raḥīmī,]

Rikābuñdan **Raḥīmī** sāye gibi bir gün ayrılmaz / Vefā yolında ol sâbit-ḳadem bir ḥāksāruñdur (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 95, Beyit 9). [raḥīmī,]

Raḥīmī şu gibi ağlar şabāveş āh idüp her dem / Niç’itsün görmedi ḥāk-i cenābuñ niçe demlerdür
(Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 96, Beyit 4). [raḥīmī,]

Raḥīmī şanma ṭālî’ oldı çerḥ üzre hilāl-i ‘id / O māhuñ ḳaşı fikriyle olan nāzük ḥayālüñdür (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 97, Beyit 7). [raḥīmī,]

Raḥīmīyem benem ‘ālemde senden ğayrı kimsem yok / Olaruñ niçe şāh-ı bî-şümārı var benüm yokdur
(Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 98, Beyit 9). [raḥīmīyem, -yem]

Rahîmî asret-i mey-gün-ı la'ı-i y r ile d 'im / Ciger p r-h n c n bir s gar-ı devv ra d nm    r
(Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 99, Beyit 8). [rah m ,]

Karşu d r itme **Rah m yi** rik bu ndan  eh  / Sen 'al -  nu      nce şanki ol şanber yürür (Kütahyalı
Rah m  D v n , Gazel 100, Beyit 5). [rah m yi, -yi]

Cümle v c d-ı m t la u  sensin **Rah m ** ma har  / Ol ma labu    'ib degül gel t lib ol ma zardadur
(Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 101, Beyit 7). [rah m ,]

Ey **Rah m ** ya u ı sen de rev n it yolına / Ra m ide bir gün ola   yed o dürr-i  ehv r (Kütahyalı Rah m 
D v n , Gazel 102, Beyit 5). [rah m ,]

Her ged   ab'a **Rah m ** dime s z gevherini / Gu -ı   hid yaraşur yine dürer himmet 'ay r (Kütahyalı
Rah m  D v n , Gazel 102, Beyit 6). [rah m ,]

Cümle cih nu  c nısın anca  **Rah m n  ** degül / H     ki sensüz ' fiyet   h na     at yaraşur
(Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 103, Beyit 7). [rah m n  , -n  ]

Ra m k l misk n **Rah m ** bend-i zülfünde  eh  / Nice demlerdür per    n-r zg r olmuş yatur (Kütahyalı
Rah m  D v n , Gazel 104, Beyit 7). [rah m ,]

Rah m  d  cih na dergehün virmez benüm h num / Anı vall hi şanma bir daği d r u diy r ister
(Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 105, Beyit 7). [rah m ,]

Bir degül bi  c n fid  eyler **Rah m ** yolu a / L k h ra geçmez ey ebr  kem n  urb n muz (Kütahyalı
Rah m  D v n , Gazel 106, Beyit 7). [rah m ,]

Ey **Rah m ** n y u n  ından bu bezm   f ri uz /  hve  amm  dem olur bir hev d r isterüz (Kütahyalı
Rah m  D v n , Gazel 107, Beyit 7). [rah m ,]

N'ola **Rah m ** b se isterse lebler  nden / C n  le  z   terdür ek er  id -y  nev-r z (Kütahyalı Rah m 
D v n , Gazel 108, Beyit 7). [rah m ,]

R st uydu sa ger ol serv   hev -y  'a  ına / Ey **Rah m ** gel ma  amu  g zle ol dem-s z n z (Kütahyalı
Rah m  D v n , Gazel 109, Beyit 5). [rah m ,]

Rah m  bende    tel  itdi   r n zinde  nısın / Bu k r-ı b -mez   ey Hüsrev-i     b- ır n sensüz
(Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 110, Beyit 7). [rah m ,]

Ey **Rah m ** mescid   mey-  ne birdür 'a   a / T lib-i H    olmuşuz her yirde t ' t ehliyüz (Kütahyalı
Rah m  D v n , Gazel 111, Beyit 7). [rah m ,]

Ey **Rah m ** zerreveş p -m l   ser-gerd n yam / Bir'ki gündür ol meh-i n -mihrib num söylemez
(Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 112, Beyit 5). [rah m ,]

Ey **Rah m ** göge a sa  a  m   opum gün gibi / Bir meh   efl kve   ehr       r n gözlerüz (Kütahyalı
Rah m  D v n , Gazel 113, Beyit 7). [rah m ,]

Ey **Rah m **   in -y  ba r-i 'a  -ı y r olan / Y d-ı 'umm n istemez dery  diy r n istemez (Kütahyalı
Rah m  D v n , Gazel 114, Beyit 7). [rah m ,]

S z budur sensin **Rah m n  ** mur d  ğayrı yok / Sen güzel h nk r ile h nk r  söyleşsek birez (Kütahyalı
Rah m  D v n , Gazel 115, Beyit 7). [rah m n  , -n  ]

H l-i erk na vu  f  var **Rah m ** bende    / G h pa ay  gehi h nk r  söyleşsek birez (Kütahyalı Rah m 
D v n , Gazel 115, Beyit 8). [rah m ,]

Rahîmî hasta dil-beste şikeste-hâl-i bendeñdür / Anuñ derdin gam-ı hecrüñle bîmâr olmayan bilmez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 116, Beyit 7). [rahîmî,]

Ne kanlar yutduğın her dem **Rahîmî** dest-i hicrândan / Anı sâğar gibi bağırı tolu kan olmayan bilmez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 117, Beyit 7). [rahîmî,]

Yine beg virdi **Rahîmî** hâlûñe dil-murğını / Himmetüñ gibi bülend olur hücum-ı şâh-bâz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 118, Beyit 7). [rahîmî,]

Añ **Rahîmîyi** itüm de uş budur / Senden ey çeşm-i gazâlüm mültemes (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 119, Beyit 9). [rahîmîyi, -yi]

Şâ'ir-i bî-meze eş'arımıza harf çoğ olur / Sen **Rahîmî** gibi bir tab'-ı güher-bâra yapış (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 120, Beyit 7). [rahîmî,]

Ayağuña yüz sürer her gün **Rahîmî** sâyeveş / Şükr-i lillâh kim şehâ başında devlet var imiş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 121, Beyit 7). [rahîmî,]

Rahîmî resm-i ihlâş ile yazar şüret-i hâlin / Senüñdür bâkî ihsân u kerem ey şâh-ı himmet nakş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 122, Beyit 7). [rahîmî,]

La'l-i yâr üzre **Rahîmî** şanma hâl / Dâğ-ı cânuñdur ki te'sîr eylemiş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 123, Beyit 5). [rahîmî,]

Cihân bağında ey gonca cemâl-i vaşf-ı ruhsâruñ / **Rahîmî** Şeyh Sa'diye bedel bir gülsitân itmiş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 124, Beyit 5). [rahîmî,]

Rahîmî kaşbe-zen dünyâda her nâ-merde dil virme / Tuz etmek bilmeyenden ara zağmet ara zağm irmiş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 125, Beyit 5). [rahîmî,]

Bulupdur ey yüzi gül her kesi maşşûdı büstânın / Kapuñda bî-merâm ancak **Rahîmî** nâ-tüvân kalmış (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 126, Beyit 7). [rahîmî,]

Ey **Rahîmî** yana gör hadd-ı firâk-ı yâr ile / İrgürür pervâne-i nûr-ı vişâle nâr şem' (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 128, Beyit 7). [rahîmî,]

Pür-harâretdür **Rahîmîñüñ** zebânı nârveş / Hâlet-i süz u güdâz ile ider eş'âr şem' (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 129, Beyit 7). [rahîmîñüñ, -nüñ]

Bî-tekellûf seyr ide her hâr-ı bâğ-ı hüsnüñi / Ben **Rahîmî** 'andelibüñe niçün ola yasağ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 130, Beyit 7). [rahîmî,]

La'lüñe cân bezl ider cânâ **Rahîmî** şüphesüz / Da'vî-i lâf itmez 'aşık 'aşk hem olmaz güzâf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 131, Beyit 7). [rahîmî,]

Haţtı geldi büsesin al dün garîbüñdür diyü / Ey **Rahîmî** lâyıh oldu câna dün esrâr-ı zülf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 132, Beyit 7). [rahîmî,]

Dendân-ı fûrkati ağıdur gözlerüm yaşın / Pürdür **Rahîmî** 'ıkd-ı le'âli taraf taraf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 133, Beyit 7). [rahîmî,]

Ey **Rahîmî** geşte-i 'aşkum vücûdum garq-ı hûn / Olmaya dem-ber-dem ammâ lâyıq-ı fitrâk hayf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 134, Beyit 5). [rahîmî,]

Çanına girme **Rahîmî** kuluñuñ nâ-hâk yire / Bir dem ola diyesin ey âşaf-ı devrân hayf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 135, Beyit 5). [rahîmî,]

Güşına gül-bāng-i āhum girmedi ol göncanuñ / Ey **Rahîmî** bülbülāsâ taldı efgān her taraf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 136, Beyit 5). [rahîmî,]

‘Arz-ı didār it **Rahîmî** bendeñe ey serv-kaç / Yollar üzre muntazırdur çeşm-i giryān her taraf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 136, Beyit 6). [rahîmî,]

Feth-i bāb olsun **Rahîmî** dir iseñ bāb-ı murād / Halka gibi aç gözüñ gel bu der-i ‘ulyāya bağ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 137, Beyit 7). [rahîmî,]

Ehl-i ‘irfānuñ alayı begidür şimdi şehā / Āsitānuñda **Rahîmî** n’ola çekse sancağ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 138, Beyit 7). [rahîmî,]

Göñlüñüñ āyinesi kesb eylesün dirseñ şafā / Ko **Rahîmî** şüret-i ağıarı vech-i yāra bağ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 139, Beyit 5). [rahîmî,]

La’l ü ruhsār-ı ‘arağ-rizüñ hayāliyle müdām / Geh şarāb içer **Rahîmî** ey gül-i ter geh ‘arağ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 140, Beyit 7). [rahîmî,]

İ’tibārın Husrevā eyle **Rahîmîñüñ** ziyād / Ehl-i nazma tā kıla Şeyhî gibi üstādlık (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 141, Beyit 5). [rahîmîñüñ, -nüñ]

Rahîmiyem işigüñde ümîdüm zāt-ı pāküñdür / Du‘ā-yı devletüñ itmekden artuğ dağı kārüm yok (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 142, Beyit 6). [rahîmiyem, -yem]

Ey **Rahîmî** seyr-i didār ise dā’im ārzü / Ma’il olma her yaña şu gibi süy-yı yāra bağ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 143, Beyit 5). [rahîmî,]

Nālesi āhestedür ğamdan **Rahîmî** hastanuñ / Za’f-ı ğālibdür anuñçündür mecāl-i āh yok (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 144, Beyit 9). [rahîmî,]

Sipāhum eşk-i hasret sine tağlumdur ‘alem āhum / **Rahîmî** mālîk-i mülk-i ğam oldum kağdırup sancağ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 145, Beyit 5). [rahîmî,]

‘Aşkıyla ezelden hod kārūñ çü melāmetdür / Nāmūsı **Rahîmî** ko bu ‘āra neden düşdüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 146, Beyit 7). [rahîmî,]

Leb-i bezminden ayru ey felek çeşmin **Rahîmîñüñ** / Dem-ā-dem döne döne sāğar-ı mercāna döndürdüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 147, Beyit 5). [rahîmîñüñ, -nüñ]

Rahîmî tevbe-şiken olsa tañ degül ey meh / Hilāl-i ‘id u dem-i sāğar-ı bahārı görüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 148, Beyit 7). [rahîmî,]

Rahîmî ol mehe ‘arz itme mihrüñ / Ki zîrā sen gedā ol şāh-ı evreng (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 149, Beyit 5). [rahîmî,]

Bilmezem senden **Rahîmî** nice alsun ocağın / Her dem eylersin mezāk-ı ‘ış u bî-dād ey felek (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 150, Beyit 7). [rahîmî,]

Rahîmî başka dîvān itdi vaşfuñ yazdı bir defter / Sen anı n’ola defterdār idüp dîvāna gönderseñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 151, Beyit 9). [rahîmî,]

Hıfz eyle dilde hūn-ı ğamı rāh-ı ‘aşkıda / Yokdur **Rahîmî** yolda zebānî nevālenüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 152, Beyit 5). [rahîmî,]

Tılısmāt-ı vücūduñda maĥabbet gencini hıfz it / **Rahîmî** olğör yap yap hemān vîrānesi ‘aşkıñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 153, Beyit 5). [rahîmî,]

Güneş gibi kılurdu ‘ālemi envāra müstağrak / Tūlū itse **Rahîmî** zerrece bir pâresi ‘aşkuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 154, Beyit 5). [rahîmî,]

Şimdi **Rahîmî** egmez gerdün-ı dūna başı / Kemter kulu olupdur bir yüce âşinānuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 155, Beyit 5). [rahîmî,]

Müdām añdukca zıkr it hayr ile Mecnūn u Ferhādı / **Rahîmî** biri şeyhūñdür bu yolda biri üstāduñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 156, Beyit 5). [rahîmî,]

Rahm it **Rahîmiye** gel ey gonca dimesünler / Zār içre ‘andelibi kalmış bu gülsitānuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 157, Beyit 7). [rahîmiye, -ye]

Ḥā’il olur vaqt-i vuşlatda **Rahîmî** bendeñe / Oda yansun itdüğün aña bula pîrāhenūñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 158, Beyit 7). [rahîmî,]

Bilmezem senden **Rahîmî** kime yansun hālını / Dād elüñden ey felek feryād elüñden ey felek (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 159, Beyit 7). [rahîmî,]

Zülfüñ ucından **Rahîmîñüñ** perîşān kışşasın / Biñde birini anuñ mümkün midür ‘ömrüm dimek (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 160, Beyit 7). [rahîmîñüñ, -nüñ]

Rahîmî kul olalıdan efendi saña şākirdür / Ki aña sebkat itmişdür hūkū-ı nî’met ü nānuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 161, Beyit 7). [rahîmî,]

Ey **Rahîmî** ‘aşk ile bağruñ delinmişdür meger / Ney gibi pür-süz anuñçün zār u feryāduñ senüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 162, Beyit 5). [rahîmî,]

Haṭṭ-ı cān ise **Rahîmî** kāmranlıkdan murād / Var özüñ bir Hüsrev [ü] Şîrîn lebe Ferhād kıl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 163, Beyit 7). [rahîmî,]

Rahîmî nār-ı ‘aşka ben delil oldum çerāğumdur / Benüm bu tef-i tābumdan bulupdur rüşenā meş‘al (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 164, Beyit 8). [rahîmî,]

Dem-i vaşluñ **Rahîmî** aña bir dem / Hemān dem cüş ider deryā gibi dil (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 165, Beyit 5). [rahîmî,]

Gün bu gündür ‘arz-ı didār it **Rahîmî** bendeñe / Gel yeter ol derdmendi va‘de-i ferdāya şal (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 166, Beyit 5). [rahîmî,]

Rāzıyam kes başumı kesme elümnden etegüñ / Başdan eyler mi **Rahîmî** gam-ı ser-pā heves el (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 167, Beyit 5). [rahîmî,]

Her zemān dilden olur şāhid-i cān çihre-nümā / Ey **Rahîmî** gözüñ aç özge temāşādur dil (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 168, Beyit 7). [rahîmî,]

Ey **Rahîmî** genc-i ‘aşk-ı yāra cāy olsun diyü / Göñlümüñ ma‘müresin dā’im ḥarāb ister göñül (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 169, Beyit 5). [rahîmî,]

Manşıba manşūbadur dehrüñ **Rahîmî** cāyı çāh / Cāhile baş egmezem ben bu recādan çekdüm el (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 170, Beyit 5). [rahîmî,]

Ey **Rahîmî** āferin aḥsente şî‘r-i pākūñe / Yāra iş‘ār itdi ḥüsn-i vech ile ḥüsn-i maḳāl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 172, Beyit 7). [rahîmî,]

Rā kaşına dil-berüñ cān virmege nezr eyledüñ / Ey **Rahîmî** rāyı rācılı eyledüñ bu rāda gel (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 173, Beyit 7). [rahîmî,]

Pîre-zen dehrüñ **Rahîmî** âline aldanmadı / Böyle olmağdur münâsib rind ü merdân ey göñül (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 174, Beyit 5). [rahîmî,]

Şoñ dem âsân it **Rahîmîye** şehâdet lafzını / Yâ Rab îmânıyla Kur'ânı aña hem-râh kıl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 175, Beyit 5). [rahîmîye, -ye]

Ğamuñ sāğar gibi hûn itdi bağrum derdüñ inletdi / **Rahîmî** gibi bir mestüñ mi vardur kim ola kanzil (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 176, Beyit 7). [rahîmî,]

Hemîşe bâğ-ı 'âlemde şehâ sen hürrem ü şâd ol / **Rahîmî** bülbülâsâ ağlasun sen gonca gibi gül (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 177, Beyit 7). [rahîmî,]

Sürdügünce yüz rikâbuña **Rahîmî** sāyeveş / İtme 'âr ey meh irişmez zerreden mihre zevâl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 178, Beyit 7). [rahîmî,]

Ğuşşa-i hecrüñ **Rahîmî** göñlini ğamnâk ider / Vuşlatuñla luţf idüp şâd it ferañnâk olsun ol (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 179, Beyit 5). [rahîmî,]

Rahîmî şıdık ile gel sen havâşa meşğul ol / Yolında ölmege yârüñ şalâ-yı 'âm idelüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 180, Beyit 7). [rahîmî,]

Yâd-ı la'lüñle **Rahîmî** hûn-ı dil içer müdâm / Gelmedi cânâ bu devre bir ayakdaşum benüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 181, Beyit 5). [rahîmî,]

Ben ey **Rahîmî** bir yüzi gül çeşmi nergisüñ / Her küşe cüst u cû idici çeşm ü güşiyem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 182, Beyit 5). [rahîmî,]

Vîrâneñüm hayâl-i aşkuñla didüm ey dost / Didi **Rahîmî** anı yap yap 'imâret itsem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 183, Beyit 5). [rahîmî,]

Rahîmî reh-güzârında eger çi sāyeveş düşdi / Komez ser-keşlîgin ol serv-ğadd âh anca âh itdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 184, Beyit 5). [rahîmî,]

Ey **Rahîmî** seyr-i şubh-ı 'îd-i adhâ eyleme / Gün yüzüme didi kıl rüşen nazar dîdem be-çeşm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 185, Beyit 7). [rahîmî,]

Rahîmî cür'aveş devrân ayağâ düşürür bir gün / Tıtalum bezm-i dünyâda nice dem câm-ı cem çekdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 186, Beyit 5). [rahîmî,]

Rahîmî bağrumuñ başında buldum yaşumuñ başın / Şubaşı idüp ol demde sipâh-ı aşka baş itdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 187, Beyit 7). [rahîmî,]

Rahîmî kuluña ey şâh-ı 'âlem / İşigüñdür sa'âdetgâh didüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 188, Beyit 7). [rahîmî,]

Çapuñdan ğayra baş egmez **Rahîmî** / Terahhüm kıl aña ey şâh didüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 189, Beyit 7). [rahîmî,]

Âşinâ oldu bize ol güher-i kulzüm-i cüd / Ey **Rahîmî** demidür baħr-şifat cüş idelüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 190, Beyit 5). [rahîmî,]

Fiğân u nâle vü âh-ı ğazînem tutdı gülzârı / **Rahîmî** bir ğazân-dîde hezârüm zârâdur meylüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 191, Beyit 5). [rahîmî,]

Ey **Rahîmî** âh kim oldum yolında ğâk-i pây / Meyli yok ednâya bir 'âlî-cenâbum var benüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 192, Beyit 7). [rahîmî,]

Rahîmî komadı ser-keşlîğin ol serv-kad hergiz / Ayağına düşüp berg-i hazānveş hāk-i pā oldum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 193, Beyit 7). [rahîmî,]

Rahîmî mescid ü mey-hâne birdür ṯalib-i Hakkā / Huzûr-ı kalb ile her yirde ṯāt ihtiyār itdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 194, Beyit 7). [rahîmî,]

Tekye-i dehrüñ bekā derdüm **Rahîmî** Hakk bilür / Bir senüñ tek ‘aşık-ı fānî gedāsın görmedüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 195, Beyit 5). [rahîmî,]

Rahîmî koma ‘arifseñ kenār-ı āteşi elden / Şafā hengāmıdır nüş it şarāb-ı erguvān hurrem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 196, Beyit 5). [rahîmî,]

Ey **Rahîmî** baña bu şādî yeterdi dünyede / Ğuşşa-i ‘aşkı göñül şehrine mihmān eylesem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 197, Beyit 7). [rahîmî,]

Rahîmî bağ-ı ‘ālemdə naşībüñ bildüm ayvadır / Anuñçün reng-i ruhsāruñ bu gün lîmūna beñzetdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 198, Beyit 5). [rahîmî,]

Ne ğam çek şām-ı hecr içün ne şād ol rûz-ı vaşl içün / **Rahîmî** her vişālüñ āhîri hicrānımıñ bildüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 199, Beyit 7). [rahîmî,]

Oldum **Rahîmî** şimdi nöker bir beg oğlına / Eyyām-ı devletinde bu gün şāh-ı ‘ālemem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 200, Beyit 5). [rahîmî,]

Rahîmî yok durur eksüklîgüm mihrinde ol māhuñ / Velîkin kıldı tekmiñ olmadı hayfā ki noķşānum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 201, Beyit 5). [rahîmî,]

Rahîmî bendeñüñ düşmen sözüyle hātırın yıķma / Halilüm Ka‘be hakkı kıble-i Raḥmānıdır göñlüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 202, Beyit 7). [rahîmî,]

Vücūd-ı nāzük-i cānānı yā Rabb şakla āfetden / **Rahîmî** hasta-i zārum budur vird-i seḥergāhum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 203, Beyit 5). [rahîmî,]

Rahîmî göre billāhi bu şāh-ı ‘ādilüñ luṭfın / Raķibe meyl idüp kesmez vefāsın ben kulından hem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 204, Beyit 5). [rahîmî,]

Şūfiye karşı **Rahîmî** içeyüm bāde-i şāf / Mest-i dād-kār olayın ‘aşık-ı bî-bāk olayum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 205, Beyit 7). [rahîmî,]

Ben **Rahîmîye** saçuñ bendini bend itmeyesin / ‘Aşık-ı dil-şude Mecnûn-ı dil-i āzāduñ olam (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 206, Beyit 7). [rahîmîye, -ye]

Bir emeldür cennet ü ṯübā ğamı ṯul u dirāz / Kûy-ı kıdd-i yāre irmekdür **Rahîmî** himmetüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 207, Beyit 5). [rahîmî,]

Ey **Rahîmî** olalı ğavvāş-ı baḥr-i ma‘rifet / ‘Aql şarrāfını denk itdi kelām-ı cevherüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 208, Beyit 6). [rahîmî,]

Ey **Rahîmî** şāyi‘ itdi mā-cerā-yı eşkümi / Baña kerîm yā Rab ez-în dîde-i ḥün-bār hem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 209, Beyit 7). [rahîmî,]

Ey **Rahîmî** yügrigi oldum vefā meydānınuñ / Ögdül alursam n’ola ḥıdmet semendin ķoşmışam (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 210, Beyit 5). [rahîmî,]

Rahîmîyem oldum firāķuñla yār / Vişālüñi ṯalib emekdāruñum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 211, Beyit 7). [rahîmîyem, -yem]

Rahîmî hâk-i pâyuñda anuñçün başı ser-keşdi / Görüp taḥsîn idüp şāhum hemān sâbāşa ḥayrānem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 212, Beyit 5). [rahîmî,]

Rahîmî âsitānuñda gedālîḳ ihtiyār itdi / Anuñdur pâdişāhum devletüñde devlet-i ‘ālem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 213, Beyit 7). [rahîmî,]

Ṭab‘-ı güher-feşān ile ben ol **Rahîmîyem** / Sen şāh ayağına nice dürler döker miyem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 214, Beyit 7). [rahîmîyem, -yem]

Ser-mest iken **Rahîmî** şu dem cām-ı ‘aşḳ ile / Hergiz ne cām vardı şāhum ne şāh-ı Cem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 215, Beyit 5). [rahîmî,]

Gönder **Rahîmî** sende pey-ā-pey piyāleyi / Ṭolsun diyār-ı guşşaya ḥayl ü sipāh-ı Cem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 216, Beyit 7). [rahîmî,]

Saḥa bî-ḥaddür şehā gerçi maḥabbet ‘arz iden / Ben **Rahîmî** gibi bir muḥliş gedāyı görmedüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 217, Beyit 7). [rahîmî,]

Yıkılmaz Ḥaḳḳ bilür ‘aşḳ u maḥabbet dirler adına / **Rahîmîñüñ** dilinde bir binā-yı muḥkemüñ gördüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 218, Beyit 7). [rahîmîñüñ, -nüñ]

Rahîmî gün gibi tenhā gezer āh ol gözi āhū / Niçün benden kaçarsın ṭālib-i āvîz-i fitrāküm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 219, Beyit 7). [rahîmî,]

Gün yüzüñ göster şehā mihriyle ki meh-çihreñe / Senden ümmîdi **Rahîmîñüñ** budur her şubḥ u şām (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 220, Beyit 5). [rahîmîñüñ, -nüñ]

Ḥarābāta ḳadem başdum **Rahîmî** ehl-i dillerle / Göñül peymānesin bir ḥāne-i ḥammāra ṭabşurdum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 221, Beyit 7). [rahîmî,]

Rahîmî āh benden yaña ol gonca güle bakmaz / Yüzüm berg-i ḥazānveş bunca demdür ḥāke ṭabşurdum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 222, Beyit 5). [rahîmî,]

Çekdügüm cevri **Rahîmî** āh diyü ağıyārdan / Ol perîñüñ da‘vetin ḥalvet bulursam söyleşem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 223, Beyit 7). [rahîmî,]

Rahîmî murğ-i cāna ol hümā bildüm şikār olmaz / ‘Aceb vaḥşet idüp yüksek uçar ol kebg-i kuhsārum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 224, Beyit 5). [rahîmî,]

Yārüñ esrār-ı ḥayāl-i leb-i mey-günü ile / Ey **Rahîmî** gehi mest ü gehi ḥayrānem ben (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 225, Beyit 5). [rahîmî,]

Rahîmî bir gedādur dergeh-i devlet-penāhuñda / Unutduñ çok zemāndur sen anı sulṭānum añmazsın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 226, Beyit 5). [rahîmî,]

Baş egüp tiğüñ gibi bekler kesilmez yanuñ / Çalışur bir kes **Rahîmî** gibi yok ḳaṭ‘ā bu gün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 227, Beyit 7). [rahîmî,]

Mihr eylemedi māha **Rahîmî** ruḥuñ özler / Göz göre çıkarsın mı o nūrı başarından (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 228, Beyit 7). [rahîmî,]

Rahîmîñüñ dilinde genc-i ‘aşḳun mesken itmişdür / Unutduñ pāy-mālüñdür sen ol vîrānı bilmezsin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 229, Beyit 7). [rahîmîñüñ, -nüñ]

Rahîmî āferin fehmüne ḥüsn-i zihnüne ḥüsndür / O şāhuñ vaşf-ı ḥüsnini ḥasenden aḥsen eylersin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 230, Beyit 7). [rahîmî,]

Gülün kulağına girmez **Rahîmî** zâr-ı hezâr / Neye degin bu figânı bu zârı n'eyleyeyin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 231, Beyit 6). [rahîmî,]

Âsitânunıda **Rahîmîye** gedâlık virdün / Kula devlet virici hâzret-i sultânumsın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 232, Beyit 7). [rahîmîye, -ye]

Derd-i serdür tâcı terk it şâhuñ ayağına düş / Ey **Rahîmî** baş açuk abdâl-ı 'aşk ol bir zemân (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 233, Beyit 7). [rahîmî,]

Rahîmî hüsn-i zann ile selîmü'l-bâl ile şimdi / Maḥabbet-hânedân-ı şeh Selîm Hân-ı zemânum ben (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 234, Beyit 7). [rahîmî,]

Binüp nefis atına terk it **Rahîmî** 'örf-i ma'rûfı / Licâm-ı şer'î urup kâdıdan kullan hevâ rahşın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 235, Beyit 7). [rahîmî,]

Büy-ı luḫfuñla **Rahîmî** kıldı kapuñda karar / Bu hevâ ile anuñçün eyledi terk-i vaṭan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 236, Beyit 7). [rahîmî,]

Kerbelâ-yı ğamda cân virdi **Rahîmî** teşne-leb / Her ḫavâric kandı âb-ı vaşluña ḫayfâ Hüseyn (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 237, Beyit 5). [rahîmî,]

Rahîmî pister-i zer-beft-i 'âriden mu'arrâyum / Muḫîm-i būriyâyum ḫayli demdür bî-riyâyam ben (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 238, Beyit 7). [rahîmî,]

Ey **Rahîmî** ğam yime ğamzına her nâ-ḫabilün / Sen cenâb-ı devletinde bende-i maḫbûlsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 239, Beyit 5). [rahîmî,]

Ḳomaz **Rahîmî** başını ğayruñ ayağına / Üftâdeñ oldı tut elin ey şâh-ı ehl-i dîn (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 240, Beyit 5). [rahîmî,]

Şeh-süvârum kişver-i gönüm semend-i nâz ile / Pây-mâl itdi **Rahîmî** kime varam dâd için (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 241, Beyit 5). [rahîmî,]

Âh kim bir gün bükür kavş-i ḳuzaḫveş kaddüñi / Merḫamet umma **Rahîmî** çerḫ-i kec-reftârdan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 242, Beyit 5). [rahîmî,]

Ey **Rahîmî** Tire baḫtuñ Aydın olsun dirseñ / Bile seyr eyle Selîm Hân ile Şarḫân illerin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 243, Beyit 5). [rahîmî,]

Rahîmî bâl-i himmetle hümâyûn vaşluña irdi / Benüm şeh-bâzum almaz bu şikârı böyle her şâhin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 244, Beyit 7). [rahîmî,]

Rahîmîñüñ budur dâr-ı şifâ-yı ğaybdan derdi / Hemân şâhum senünle Hâzret-i hünkâr sağ olsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 245, Beyit 7). [rahîmîñüñ, -nün]

Yıldan artuk oldı gerçi kim bu gün bir haftadur / Ey **Rahîmî** görmeyelden ol meh-i ra'nâ yüzün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 246, Beyit 7). [rahîmî,]

Ey **Rahîmî** bir Zâhîr olursa 'âlemde eger / Şi'rûme Ḥassân degül Selmân ideydi âferîn (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 247, Beyit 5). [rahîmî,]

Süḫan şarrâfî katında **Rahîmî** la'li n'eylerler / Leb-i dil-berde lafz-ı gevher-i kem-yâba 'aşk olsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 248, Beyit 5). [rahîmî,]

Hoş medḫ itdüñ **Rahîmî** gül yüzün ol goncanuñ / Âferîn ey zihn-i pāk-i bülbül-i rengîn-süḫan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 249, Beyit 5). [rahîmî,]

Harābāta ayak başdı **Rahîmî** pāk-dillerle / Makām-ı ehl-i zerķ olmağın el çekdi muşallādan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 250, Beyit 7). [rahîmî,]

Budur ümmîdi **Rahîmî** kuluñuñ devlet-i Haķ / Ğayrıya müşkil idüp zātuña āsān virsün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 251, Beyit 5). [rahîmî,]

Ey **Rahîmî** ben ma‘ārîf baħrinüñ ğavvāşıyam / Dehr şarrāfına şatam n’ola ‘irfān cevherin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 252, Beyit 7). [rahîmî,]

Biñ cān ile cān cevherini itdi revāna / Ķapuñda **Rahîmîyi** ķo yek-dāne şalınsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 253, Beyit 5). [rahîmîyi, -yi]

Ķapuñda **Rahîmî** diseñ sî ye dime tek / Ķār-mıħa dönüp derdüñe her ana şalınsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 254, Beyit 14). [rahîmî,]

Ey **Rahîmî** sen ümidüñ Ķāsımü’l- ezrāķa tut / Seg-nihād olan tama‘ ehli ķo çeksün nān ğamı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 255, Beyit 5). [rahîmî,]

Ey **Rahîmî** h’ân-ı Haķdan ĥod nevāleñ baħşıdır / Bî-nevāyāne tama‘ itme yime dünyā ğamın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 256, Beyit 5). [rahîmî,]

Benüm gül yüzlü ğoncam ĥande-rûlıkla işigüñde / **Rahîmî** virdi cānın itmedi ihmāl bir yüzden (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 257, Beyit 7). [rahîmî,]

Rahîmî kuluñuñ virdi budur kim dā‘imā ‘ömrüñ / Nihāl-i ser-firāz-ı gülşen-i bāğ-ı cihān olsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 259, Beyit 7). [rahîmî,]

Āferin aħsente aħsent ey **Rahîmî** tab‘uña / Vaşf-ı ĥüsn-i şāmı kılduñ zātı gibi ‘ālî-şān (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 260, Beyit 9). [rahîmî,]

Rahîmînüñ şehā bir ķatrece miķdārı yok gerçi / Dilin pür-cüş idüp anuñ yaşın deryā iden sensin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 261, Beyit 5). [rahîmînüñ, -nüñ]

Rahîmî rāz-ı ‘aşķuñ ğoncaveş şaķlardı sen anı / Açup gül gibi bûlbûllerle ğüyā eyleyen sensin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 262, Beyit 7). [rahîmî,]

Gül yüzüñ hecriyle feryādın **Rahîmî** bendeñüñ / Şubħ-dem işitdi bûlbûl fāriğ oldı zārdan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 263, Beyit 7). [rahîmî,]

Rahîmî ĥod ķadîmî bir gedā-yı ğam-ğüsāruñdur / Anı luţfuñla şād eyle gel ey şāh-ı kerem bir ğün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 264, Beyit 7). [rahîmî,]

Nev-cüvān iken cihān oldı **Rahîmî** pür-şekl / Ĥasb-i ĥālünden nişān virdi diyār-ı Germiyān (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 265, Beyit 9). [rahîmî,]

Bir mehüñ mihrin göñül şehrinde kıldum şehriyār / Ey **Rahîmî** şimdi dehre anı ĥan itsem dirin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 266, Beyit 7). [rahîmî,]

İtdüĝüñ cevri **Rahîmî** kuluña / Saña ķalursa nigārā var öĝün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 267, Beyit 5). [rahîmî,]

Ben **Rahîmî** pāk-meşreb māsivādan fāriğam / Bir Ĥüseynî-mezhebüm olsa ne ğam yārum Ĥasan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 268, Beyit 7). [rahîmî,]

Ķapuñ dervîşi dergāh-ı Süleymān-ı zemān ise / **Rahîmî** de ķapu dervîşidür dervîşe dervîşān (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 269, Beyit 5). [rahîmî,]

Rahîmî n'ola kûyuñ topveş seyr eylese her gün / O ser-gerdānuñ itdi āh qāddin şavlecān ebrû (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 270, Beyit 9). [rahîmî,]

Cân ile tîğüñ şalup şāhum yoluñda çalışır / Yok bu devr içre **Rahîmî** gibi kalğan sînelü (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 271, Beyit 5). [rahîmî,]

Gözi yaşlu **Rahîmîyi** demidür ber-murād eyle / Revān olsun yanuçca ey sehî-qād şu gibi her sū (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 272, Beyit 7). [rahîmîyi, -yi]

Bāga varup serviler seyrān iderse tañ degül / Bu **Rahîmî** şîve-i reftāruñ eyler ārzû (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 273, Beyit 5). [rahîmî,]

Şubaşıdur **Rahîmî** eşkiyle şimdi ammā / Şāh-ı melāmet oldu nāmūs u ‘āra qarşu (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 274, Beyit 5). [rahîmî,]

Țolular nüş it **Rahîmî** bir leb-i mey-gün ile / Olmadan bezm-i ezelden kāse-i ‘ömrüñ tolu (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 275, Beyit 5). [rahîmî,]

Şubh-ı vaşluñla müşerref kıl **Rahîmî** bendeñi / Leyl-i fūrkatde yiter geçdi günü ey yüzi māh (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 276, Beyit 7). [rahîmî,]

Bu gün ‘uryān-ı ‘aşk oldu **Rahîmî** / İdinmez ölicecek belki kefende (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 277, Beyit 5). [rahîmî,]

Nazardan dūr idüp ol pîri lutf it şermsār itme / **Rahîmî** pür-ḥaṭā bendeñdür ey şāh-ı ‘aṭā-baḥşum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 278, Beyit 7). [rahîmî,]

‘Aşık-ı pāk-dilüz ṭālib-i dünyā degülüz / Sen **Rahîmî** bizi beñzetme o bed-nāmlara (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 279, Beyit 5). [rahîmî,]

Geh gam-ı hecr **Rahîmî** vü geh ümmîd-i vişāl / Yok mı bir çāre meded qaldum iki arada (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 280, Beyit 7). [rahîmî,]

Rahîmî bezm-i gamda cām-ı ḥasret nüş ider dā'im / Görelden ‘aks-i la‘l-i cān-fezāñi sāgar-ı mülde (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 281, Beyit 5). [rahîmî,]

Rahîmîñüñ lebi hecriyle akan kanlu yaşını / Deminde yāre rengin eyle bir efsāne ey vişne (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 282, Beyit 7). [rahîmîñüñ, -nüñ]

Sen bu ṭab‘ ile **Rahîmî** ṭotalum Firdevssin / İltifāt-ı şeh gerek eş‘ār-ı mümtāz olmağa (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 283, Beyit 5). [rahîmî,]

Vücūduñ ḥākini ber-bād idüp yoluñda bir āh it / **Rahîmî** gel yine bir toz kıpar bu rüzgār içre (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 284, Beyit 7). [rahîmî,]

Ey **Rahîmî** ben şarāb-ı ‘aşk ile ser-mest iken / Gelmemişdi daḥi hîç bir şeyḥ u şābuñ ‘aynına (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 285, Beyit 7). [rahîmî,]

Vaşf-ı ḥüsnünde şehā şî‘ri **Rahîmî** bendeñüñ / Mihr-i ‘ālem-tāb gibi çavı ṭoldı ‘āleme (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 286, Beyit 6). [rahîmî,]

Nālesi hecr-ı ‘izāruñla **Rahîmîñüñ** şehā / Cennet-i ‘adlūñ gibi āvāze şaldı ‘āleme (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 286, Beyit 7). [rahîmîñüñ, -nüñ]

Țapuña gelüp kalb-i selim ile **Rahîmî** / Himmet demidür eyle ‘ināyet Baba Ḥamza (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 287, Beyit 7). [rahîmî,]

Ey **Rahîmî** âşinâ-yı baħr-i ‘aşk-ı yâr olan / ‘Aynına bir kaħre gelmez girse deryâ koynına (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 288, Beyit 7). [rahîmî,]

Seni bir gice tek ol şem‘-i bezm-ârâya ırgürsün / **Rahîmî** yalvarup çal bağruñuñ yağın Kadirğaya (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 289, Beyit 7). [rahîmî,]

Vaşf-ı hüsniñde **Rahîmî** bendeñüñ her bir sözi / Hakk budur kıymetde birdür gevher-i vâlâyıla (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 290, Beyit 7). [rahîmî,]

Rahîmiyem vefâ cem‘inde bir tâbende şem‘um ben / Çerâğın şu‘le-i süz-ı derünümünden yaħar lâle (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 291, Beyit 7). [rahîmiyem, -yem]

Rahîmî şanma şahum şâd olup bir gayra yâr oldu / Vefâ bendinde bendeñdür muħayyeddür melâlüñle (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 292, Beyit 7). [rahîmî,]

Bir şehüñ şimdi **Rahîmî** kulıdur halka biliş / ‘Ayn-ı a‘tâf bu halka siper ihsânı zırh (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 293, Beyit 6). [rahîmî,]

Hatt gelince hadd-i yâre gün mi gösterdi baña / Ey **Rahîmî** bu perişân tâlî‘ ü baħt-ı siyâh (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 294, Beyit 5). [rahîmî,]

Alnına yazmış meger kim kâtib-i kudret ezel / Ey **Rahîmî** gelmegi bunca belâlar başuma (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 295, Beyit 5). [rahîmî,]

Gel görin izhâr-ı didâr it **Rahîmî** ‘âşık / Ey vişâl-i bağ-ı cennet rüy-ı rıdvânım yine (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 296, Beyit 7). [rahîmî,]

Mey yirine **Rahîmî** anuñ kanın içesin / ‘İş ide sâķi bir gözi mestâne olmaya (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 297, Beyit 8). [rahîmî,]

Cânâ **Rahîmî** câm-ı lebüñ mestidür müdâm / Eş‘âr-ı şâfisi nice mestâne olmaya (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 297, Beyit 9). [rahîmî,]

Gâh gâh emr eyle yüz sürsün rikâbuña şehâ / Hâk-i râhuñdur **Rahîmî** hod senüñ bi-iştibâh (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 298, Beyit 7). [rahîmî,]

Rahîmî yem-i ümmid bu selîmü’l-bâl olup dâ‘im / Murâdum kapusın fazluñla yâ Rab fetħ-i bâb eyle (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 299, Beyit 7). [rahîmî,]

Egmez **Rahîmî** başını tûbâ-yı sidreye / Toğrusı söz budur kad-i mevzûnuñ olmaya (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 300, Beyit 5). [rahîmî,]

Nazmı Nizâmî-tâb‘ hasen zâtı Sa‘dîdür / Şahum **Rahîmî** gibi sühan-dānuñ olmaya (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 301, Beyit 5). [rahîmî,]

Rahîmî pâdişāhum dergehüñde ber-murâd iken / Anı şimdi murâdından ayırup nâ-murâd itme (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 302, Beyit 5). [rahîmî,]

Yolum düşse eger kûyına ol meh manzaruñ bir gün / Öñümce reh-berüm olup **Rahîmî** gökden ay ine (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 303, Beyit 7). [rahîmî,]

Rahîmî ‘âķibet aydınlığına bir işâretdür / Çıkup Aydın ol ay yüzlüyle geldüñ Akşehre (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 304, Beyit 5). [rahîmî,]

Hemân ‘âlemde sen sağ ol benüm devletlü sultānum / **Rahîmî** gam degül ölse ya olsa nâ-tüvân ħasta (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 305, Beyit 7). [rahîmî,]

İtdüğü zülmi **Rahîmî** mûra luţf it âşafâ / Bâri bir gün ‘arz kıl sultân Süleymân oğlına (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 306, Beyit 5). [rahîmî,]

Meh-i sipîhr-i leţâfet şehi diyâr-ı hüsni / **Rahîmî** sūduñuñ ol bî-bedel güzeldür ola (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 307, Beyit 7). [rahîmî,]

Topaşaldan bir perîşānuñ saçı zencîrine / Ey **Rahîmî** dil yine dîvāne şeklin bağladı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 308, Beyit 5). [rahîmî,]

Döne döne yaşını itdün **Rahîmîñüñ** revân / Bir bahâr-ı hüsne karşı cüy-bâr itdün beni (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 309, Beyit 5). [rahîmîñüñ, -ñüñ]

Komadı kılca **Rahîmî** dil-i miskinde karar / Topaşaldan o mehün kākül-i ‘anber-fāmı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 310, Beyit 6). [rahîmî,]

Rahîmî bend-i ‘aşkıyla giriftâr olduğum gördi / Anuñ için tolaşur baña o kara zülfinüñ ağı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 311, Beyit 7). [rahîmî,]

Taş işigün **Rahîmî** gibi başdı bağruma / Şimdi açıldı halka gibi hâtemün gözi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 312, Beyit 5). [rahîmî,]

Cām-ı lebün gamı ile cānā **Rahîmîñüñ** / Hün-ı cigerle toldı gözinün kabacığı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 313, Beyit 5). [rahîmîñüñ, -ñüñ]

Ey **Rahîmî** kanda buldum dime dā’im gör nesin / Saña ol bir hündür bulduñsa aylak şu gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 314, Beyit 6). [rahîmî,]

Bir perîñüñ yine bağlanduñ **Rahîmî** zülfine / ‘Ömrüm içre şimdi gördüm ey delü aşlu seni (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 315, Beyit 7). [rahîmî,]

Yârün **Rahîmî** öpmek için la’lini müdām / Mey cām-ı gamda göñlümi āvāre eyledi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 316, Beyit 7). [rahîmî,]

Cāndan özge yolına nem var **Rahîmî** bezl için / Hem revân eyle buluşdur çeşm-i giryān bāğını (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 317, Beyit 5). [rahîmî,]

Leb-i cānāneye biñ cān ile sen cānı teslim it / **Rahîmî** çık aradan yiter olduñ ortada nāşı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 318, Beyit 7). [rahîmî,]

Yüz çevirdi **Rahîmî** gayrıdan / Sen şeh-i kām-kāra yüz tutdı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 319, Beyit 7). [rahîmî,]

Bahāristān-ı luţfuña **Rahîmî** ölmeden girse / Okumaz idi Sa’diye cenābuñda Gülistānı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 320, Beyit 5). [rahîmî,]

Rahîmî tekiye-i ‘ālemde bir abdāl-ı ‘aşk olup / Diyâr-ı gamda şāhum dār-ı gurbet ihtiyār itdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 321, Beyit 7). [rahîmî,]

Püte-i guşşaya koyup bu **Rahîmîyi** felek / Sızturup āteş-i gayretle ‘aceb kāl itdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 322, Beyit 4). [rahîmîyi, -yi]

Āşinālık kıl **Rahîmî** bendeñi ey kân-ı cūd / Topoludur gevher-i ‘irfān ile deryā gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 323, Beyit 5). [rahîmî,]

Rahîmî yār-ı ‘aşk olan gam-ı cān u cihān itmez / Muḥāl endişedür ‘uşşāka ol fikr-i ser-encāmı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 324, Beyit 5). [rahîmî,]

Raḥīmī bendeñüñ yazup yañılup cümle maqşūdın / Şehā bir ‘arz ider yok ḥāme ile nāmeden ğayrı (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 325, Beyit 5). [raḥīmī,]

Zuhūr-ı ṭab‘-ı şerīfün güherlerin gördi / **Raḥīmī** bildi nedür muḳteżā-yı ‘ummānı (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 326, Beyit 7). [raḥīmī,]

Didi biñ kez **Raḥīmī** vallāhi / Sen şeh-i kām-yāba yüz tıtdı (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 327, Beyit 5). [raḥīmī,]

Secde mi kıllur benüm kıblem **Raḥīmī** ğayrıya / Haṭṭ-ı mihrāb-ı ḥarīmün alnına yazı gibi (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 328, Beyit 7). [raḥīmī,]

Raḥīmī bir mürüvvetlü kerīmü’ş-şāna kul oldu / Yime ğam devletinde ‘ālemün sultānıyuz şimdi (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 329, Beyit 6). [raḥīmī,]

Raḥīmī bendesi olalı ol şāh-ı süḥan-dānuñ / Sözi gevherlerin şandūka-i ‘irfāna gönderdi (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 330, Beyit 6). [raḥīmī,]

Gerd-i güzergehüñde sürdi **Raḥīmī** cebhe / Ey Ka‘be-i ḥaḳıḳat Sa‘y u Şafāya döndi (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 331, Beyit 7). [raḥīmī,]

Ĝam-ı zülfin mi hecr-i ‘arızın mı diyeyin yārūñ / **Raḥīmī** ‘ömr müsta‘cil dirîĝā hem gün aḥşamlı (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 332, Beyit 5). [raḥīmī,]

Raḥīmī hecr-i kūyuñla beden mülkin ḥarāb itdi / Felek burcını yıḳmaĝa döküpdür ṭop-ı efgānı (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 333, Beyit 7). [raḥīmī,]

Seyr-i didāruña şu gibi revān olsam diyü / Göz açup gözler **Raḥīmī** süy-ı kūyuñ pul gibi (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 334, Beyit 7). [raḥīmī,]

Dü ‘ālemde hemān şāhum kabül-i dāĝ-ı derdüñdür / **Raḥīmī** inzivā-yı genc-i şifā n’itsün o vîrānı (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 335, Beyit 7). [raḥīmī,]

Raḥīmī gülşen-i ‘ālemde şavt-ı zāĝlar yegdür / N’iderler ‘andelib āyın pāk olan ḥoş-elḥānı (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 337, Beyit 7). [raḥīmī,]

Naḳd-i cān vire idüm rüz-ı vişāline bedel / Bir gice girse **Raḥīmī** ele ‘uryān Çelebi (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 338, Beyit 5). [raḥīmī,]

Güler düşmen **Raḥīmī** zār u maḥzūn / Esirge pâdişāhum cānı yok mı (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 339, Beyit 5). [raḥīmī,]

‘Aṭā vü luṭf günü mevsim-i ‘ināyetdür / Şehā **Raḥīmīye** şefḳat zemānı gelmedi mi (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 340, Beyit 5). [raḥīmīye, -ye]

Raḥīmī ḥod ḳadimi derd ile mu‘tād-ı hicrāndur / Daḫi çekdürme yā Rab bir ḳula bu derde bu derdi (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 341, Beyit 7). [raḥīmī,]

Sipāh-ı eşk-i ḥasretten şehā ĝarḳ itdi dünyāyı / **Raḥīmīnün** gözi yaşına raḥm it eyle Şubaşı (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 342, Beyit 5). [raḥīmīnün, -nün]

Raḥīmī her ḥasīse ihtiyāc ‘arz itme ‘ālemde / Ne bir ehl-i mürüvvet var ne bir kân-ı kerem ḳaldı (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 343, Beyit 5). [raḥīmī,]

Raḥīmī rüy-ı zerdiyle egerçi sikke-şüretdür / Velī bir aḳçesi yok eşk-i sim-efşāndan ğayrı (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 344, Beyit 5). [raḥīmī,]

Bilmedüm vuşlatına hasta **Rahîmî** çäre / İntizâr-ı ğam-ı hicrân ile öldüm gitdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 345, Beyit 5). [rahîmî,]

İki kat itmiş **Rahîmî** tîr-i kaddûñ bār-ı cevri / Bu fenâ bâzârı içre yaya beñzetdüm seni (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 346, Beyit 5). [rahîmî,]

Ğam-ı zülf ü firâķ-ı ‘arîzuñla ey meh-i nâ-mihr / **Rahîmî** rûz u şeb ağlar görölmez қarası aķı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 347, Beyit 5). [rahîmî,]

İtdüġüñ zulmi **Rahîmî** қuluña bir ġün ola / Diyeler şâh-ı cihândâra Meġemmed Çelebi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 348, Beyit 5). [rahîmî,]

Cülüs itdi göñül tahtına yârüñ pertev-i ġüsni / **Rahîmî** yine şehre bir şeh-i çâker-nevâz irdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 349, Beyit 6). [rahîmî,]

Rahîmîñüñ şu deñlü şöhreti var mihr-i ġaddüñle / Tıttırdı ġün gibi âfâķı ey meh şi‘r-i ġarrâsı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 350, Beyit 5). [rahîmîñüñ, -nüñ]

ġüsn-i kabûl-i yâr ile maķşûd-ı dil hemân / Dür olma ey **Rahîmî** nazardan nazargehi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 351, Beyit 5). [rahîmî,]

Rahîmî ġâķır-ı ġamnâķüñe ur şayķal-ı cāmı / Götürmez key şaķın mir’ât-ı şâfuñ bir nefes jengi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 352, Beyit 5). [rahîmî,]

Rahîmî bir cefâķaruñ elinden çekdüġüm cevri / Kime diyem bilür yok ġâlümi Allâhdan ġayrı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 353, Beyit 5). [rahîmî,]

rahîmîvâr: Rahîmî gibi.

Tab‘-ı pür-envâr ile rûşen çerâġuñdur senüñ / Ey gözüñ nûrı işigüñde **Rahîmîvâr** şem‘ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 127, Beyit 7). [rahîmîvâr,]

rahîmîveş: Rahîmî gibi.

İstikâmet eyleyüp düşme seķâmet semtine / Key şaķın olma **Rahîmîveş** güneġkâr ey göñül (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 171, Beyit 5). [rahîmîveş,]

rahîmîyâ: Ey Rahîmî.

Ma‘nâ-yı dil-peżir ile şi‘rüm **Rahîmîyâ** / Bir sâde-rû ġüzel gibidür şüġ u şiveķâr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 93, Beyit 8). [rahîmîyâ,]

Sultân-ı mülķ-i ma‘rifetüm ben **Rahîmîyâ** / Ammâ Selîm-i şâh-ı sülġan-dâna bendeyin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 258, Beyit 7). [rahîmîyâ,]

rahm: Merhamet.

Rahm ile şâfi nazar eyle Rahîmî bendeñe / Tab‘ıñ mir’âtıdır anuñ medâr-ı evliyâ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 9, Beyit 11). [rahm,]

rahm eyle-: Merhamet etmek, acımak.

Bezm-i ğamda ey Raḥīmī ḥālūme **rahm eyleyüp** / Ƙanlar aĝladı ƙadeḥler nāleler toldı rebāb (Kütahyalı Raḥīmī Dîvânı, Gazel 13, Beyit 5). [rahm eyleyüp, -yüp]

İşidüp **rahm eylemez** nālîşlerin bî-dillerüñ / Bilmezüz kim n'eylerüz yâ Rabb dil-i nālânımız (Kütahyalı Raḥīmī Dîvânı, Gazel 106, Beyit 4). [rahm eylemez, -mez]

Ol kerem kânı işitmiş āhuma **rahm eylemiş** / Ben hevā-ḥ'āhuñ muḥālîf rûzgārın istemez (Kütahyalı Raḥīmī Dîvânı, Gazel 114, Beyit 6). [rahm eylemiş, -miş]

Ƙadüm yâ itdi dil-ber cevri eliyle / Baña **rahm eyle** yâ Allāh didüm (Kütahyalı Raḥīmī Dîvânı, Gazel 189, Beyit 2). [rahm eyle,]

Görüp aḥvālüm ol Şîrîn-dehen **rahm eylemez** dilden / Benüm Ferḥādveş derdüm ƙatı bir ƙaşa ḥayrānem (Kütahyalı Raḥīmī Dîvânı, Gazel 212, Beyit 4). [rahm eylemez, -mez]

Esîr-i bend-i zülfüñdür dil-i şûrîde **rahm eyle** / Güzellik ḥod bilürsin kimseye 'ömrüm degül bākî (Kütahyalı Raḥīmī Dîvânı, Gazel 347, Beyit 3). [rahm eyle,]

rahm it-: Acımak, merhamet göstermek.

Nālemi gûş itdi dāĝuñ içi güm güm gümledi / Āh kim ol ƙaş baĝırlu daḥi **rahm itmez** baña (Kütahyalı Raḥīmī Dîvânı, Gazel 3, Beyit 3). [rahm itmez, -mez]

N'ola insāniyyet itseñ ey melek-ƙal'at baña / Bir perîşān-ḥaṭırum **rahm it** ƙılıp şefƙat baña (Kütahyalı Raḥīmī Dîvânı, Gazel 4, Beyit 1). [rahm it,]

Ben Raḥīmīyem 'aṭā 'aynıyla **rahm it** vaktidür / Ƙıl kerem ey şāh-ı 'ālem himmet it himmet baña (Kütahyalı Raḥīmī Dîvânı, Gazel 4, Beyit 6). [rahm it,]

Ey şeker-güftār acırsañ baña **rahm it** acı kim / Tatlu cānumdan uşandurdı beni efgār leb (Kütahyalı Raḥīmī Dîvânı, Gazel 15, Beyit 6). [rahm it,]

Yanma ki **rahm ide** şāyed germ olup ol şem'î çerḥ / Şubḥ olunca ey gönül pervāneveş sen yanadur (Kütahyalı Raḥīmī Dîvânı, Gazel 41, Beyit 4). [rahm ide, -e]

Raḥīmī gerçi ḥāk oldı ümîd-i pây-ı buseñle / Görüp bir gün dimezsın **rahm idüp** bir ḥāksārum var (Kütahyalı Raḥīmī Dîvânı, Gazel 76, Beyit 5). [rahm idüp, -üp]

Ey Raḥīmī yaşuñı sen de revān it yolına / **Rahm ide** bir gün ola şāyed o dürr-i şehvār (Kütahyalı Raḥīmī Dîvânı, Gazel 102, Beyit 5). [rahm ide, -e]

Nālesine **rahm idüp** ben bülbül-i āşüftenüñ / Açılıp gül gibi ol ğonca-deḥānum söylemez (Kütahyalı Raḥīmī Dîvânı, Gazel 112, Beyit 2). [rahm idüp, -üp]

Gör ğubār-ı ḥaṭṭ-ı la'lüñle ne keyfiyyetde ben / Ḥālūme **rahm it** beni ḥayrān iden esrāra baḥ (Kütahyalı Raḥīmī Dîvânı, Gazel 143, Beyit 4). [rahm it,]

Rahm it Raḥīmīye gel ey ğonca dimesünler / Zār içre 'andelîbi ƙalmış bu gülsitānuñ (Kütahyalı Raḥīmī Dîvânı, Gazel 157, Beyit 7). [rahm it,]

Sipāh-ı eşk-i hasretten şehā ğarķ itdi dünyāyı / Raḥīmīnün gözi yaşına **raḥm it** eyle Şubaşı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 342, Beyit 5). [raḥm it,]

raḥm kıl-: Merhamet etmek, acımak.

Raḥm kıl miskîn Raḥīmî bend-i zülfünde şehā / Nice demlerdür perîşân-rûzgâr olmuş yatur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 104, Beyit 7). [raḥm kıl,]

raḥmet-i raḥmân: Allah'ın merhameti, acıma ve esirgemesi.

Küyuñda fedâ olanuñ oldı yiri cennet / Merḥûm oluban **raḥmet-i Raḥmâna** irişdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 336, Beyit 5). [raḥmet-i raḥmâna, -a]

raḥş: At.

Binmege tîz günde sen mihr ü sa'âdet **raḥşına** / Her zemân evrāduma sür'at semendin koşmışam (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 210, Beyit 4). [raḥşına, -ına]

Yiter sür şeh-süvârum üstüme nâz u cefâ **raḥşın** / Günüdür ayalandur zerre kim mihr ü vefâ **raḥşın** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 235, Beyit 1). [raḥşın, -ın]

Ayaĸlatma beni aĸyâra ĸarşu esb-i nâz ile / Hücûm it üstüme şal bir kezin şâhâ 'aṭâ **raḥşın** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 235, Beyit 2). [raḥşın, -ın]

Segirdüp al murâduñ ögdilin meydân-ı devletde / Saña koşdum erenler ĸaĸķı himmetle du'â **raḥşın** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 235, Beyit 3). [raḥşın, -ın]

Felek zerrîn-küleḥ bir sâde-rû serrâcuñ olmuşdur / Çapup gün gibi tûrmaz yeldirür şubḥ u mesâ **raḥşın** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 235, Beyit 4). [raḥşın, -ın]

ĸoşılsa eblaĸ-ı âfâķa ṭaṇ mı âh-ı şeb-rengüm / ĸoyup yollarda geçdi ḥayli dem bâd-ı şabâ **raḥşın** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 235, Beyit 5). [raḥşın, -ın]

Dili bir bend ile göz göre koşdum 'aşķ-ı dildâra / Yine yıllarla me'nûs eyledüm bir âşinâ **raḥşın** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 235, Beyit 6). [raḥşın, -ın]

Binüp nefis atına terk it Raḥīmî 'örf-i ma'rûfı / Licâm-ı şer'î urup ĸâdıdan ĸullan hevâ **raḥşın** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 235, Beyit 7). [raḥşın, -ın]

râ-ķaş: Ra harfî gibi kavisli kaç.

Derd-i hecrüñle elif-ķaddüm ḥam-ender-ḥam iken / **Râ-ķaşuñla** dâl-zülfüñ hîĸ revâ mı ide redd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 40, Beyit 3). [râ-ķaşuñla, -uñla]

Râ-ķaşlaruñ ḥayâli gehi zülfüñüñ ĸamı / Miskîn-göñül burada perîşân olur ĸalır (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 43, Beyit 3). [râ-ķaşlaruñ, -laruñ]

rakīb: Şiirde sevgiliyi aşık kadar sevmediği halde ona yani sevgiliye sözünü geçiren ve onu âşıktan soğutmaya çalışan kimse.

Araya almış **rakībi** âsitānuñ itleri / Bu ulu rağbet aña da veh haķāretdür baña (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 6, Beyit 4). [rakībi, -i]

Kendi kūyuñda benümle hem-dem olmadı **rakīb** / Bülbül-i hoş-nağme ile imtizāc itmez gurāb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 11, Beyit 6). [rakīb,]

Dün maħalleñde **rakīb** ile Raħîmî serverā / Ol it ile hayli itişmiş idüp gavgā ğarīb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 16, Beyit 5). [rakīb,]

Gel **rakībüñden** ırağ ol didüm ol ğonca didi / Var mıdır bir gül cihān bağında terk-i hār ider (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 78, Beyit 4). [rakībüñden, -üñden]

Sen kebgı döğdüm aldum elinden **rakībüñüñ** / Şeh-bāz olan alur çü şehā şabr ile şikār (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 93, Beyit 6). [rakībüñüñ, -üñüñ]

Zülfi zencirine karşı aşılıp tırma **rakīb** / Baña bend itdi anı sen resen-i dāra yapış (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 120, Beyit 4). [rakīb,]

Turş-rüyından **rakībüñ** münharif oldı mizāc / Tāb-ı ğamdan pür-harāretdür hoş-āb ister göñül (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 169, Beyit 2). [rakībüñ, -üñ]

Rakībüñ rağmına ey çeşm-i nergis / Nażar kıl mestüñüm geh gāh didüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 189, Beyit 6). [rakībüñ, -üñ]

Rakībe şöhetüm gerçi şitā faşlından āfetdür / Göz aç nergis gibi gör bir bahār-ı dil-ğüşā oldum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 193, Beyit 6). [rakībe, -e]

Raħîmî göre billāhi bu şāh-ı ‘ādilüñ luţfin / **Rakībe** meyl idüp kesmez vefāsın ben kılından hem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 204, Beyit 5). [rakībe, -e]

Elem küncinde ben dil-ħasta dün ğamdan ola yārüm / **Rakīb** ile senüñ seyrānda bir hoş ‘ālemüñ gördüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 218, Beyit 6). [rakīb,]

Ĥasret itdüñ ĥasret ol sevdüklerüñe ey **rakīb** / Sen de yarın bulasın itdügüñi baña bu gün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 227, Beyit 6). [rakīb,]

Ĥāric ez-defterde yok idüñ görildi ey **rakīb** / Āsitān-ı yārdan ifrāz bu bir maħlûlsün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 239, Beyit 3). [rakīb,]

Beni koyup nażar şalma **rakībe** rāziyam öldür / Senüñ kurbānuñ olayum meded ey ğamze-i dil-cū (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 272, Beyit 5). [rakībe, -e]

Ey gözi āhū **rakībi** dün baña gösterdiler / Nice beñzer şol köpek şüretlü arslan oğlına (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 306, Beyit 4). [rakībi, -i]

Beni koyup **rakībe** yüz virdi / Ol güli gör ki hāra yüz tıtdı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 319, Beyit 4). [rakībe, -e]

Rakīb ile şalınur gördüm ol serv-i gül-endāmı / Bir ölü mātem itdi baña devrān kiçi bayrāmı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 324, Beyit 1). [rakīb,]

Yaşum **rakībi** geçid virmez idi kapuñdan / Kef-i ‘atāñ ile bulmış beķā-yı ‘ummānı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 326, Beyit 6). [rakībi, -i]

Zülfüne dolanmış işitdüm **rakıbi** dün gice / Eksük olmaz baña bir sevdā kara kaygu gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 328, Beyit 6). [rakıbi, -i]

Bu da bir açık oldu açık üzre baña deryāda / **Rakıbe** tatlu dillerle ider dildār ihsānı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 333, Beyit 5). [rakıbe, -e]

rakıbā: Ey rakip!

Rakıbā za'f iden cism-i nizāruñ reşk-i mihrümdür / Hased 'ālemde ey miskîn seni āhîr cüdām eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 72, Beyit 4). [rakıbā,]

Zülfi pâyına düşüp utma lebinden tiryāk / Gel bu sevdâyı **rakıbā** ko ser-i mārā yapış (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 120, Beyit 5). [rakıbā,]

Sen gitdi (?) **rakıbā** komaduñ serenüñ alçağ / Kātlin hele āhum topı her yaña şalınsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 254, Beyit 13). [rakıbā,]

Rakıbā bakamazsın sen şafâyıla ruḥ-ı yāre / Bakarsañ gösterür şekl-i kabîhuñ saña āyîne (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 303, Beyit 5). [rakıbā,]

rakıb-i rû siyāh: Kara yüzlü rakip.

Rakıb-i rû-siyāh ile beni bir görme hıdmetde / Bir olmaz zāğ-ı nā-cins ile ey şāhib-hüner şāhin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 244, Beyit 6). [rakıb-i rû-siyāh,]

Rakıb-i rû siyāhuñdan kesil ey āfitābum gel / Bilürsin görmedi kimse melek kâtında sultānı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 337, Beyit 6). [rakıb-i rû siyāhuñdan, -uñdan]

rakıb-i seg-nihād: Köpek mizaçlı rakip.

Rakıb-i seg-nihāduñ āline aldanma vahşet kıl / Şakın şayd olma kancık dilküye hey erkek arslanum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 201, Beyit 2). [rakıb-i seg-nihāduñ, -uñ]

rakıb-i zāğ-tab: Karga tabiatlı rakip.

Öte dur dir baña kapuñdan **rakıb-i zāğ-tab** / Āh ol bu murğ-zāruñ murğ-ı zārın istemez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 114, Beyit 4). [rakıb-i zāğ-tab,]

Öte tursun bāğ-ı vaşluñdan **rakıb-i zāğ-tab** / Bülbül oldu çāre yok mı kış gidüp yaz olmağa (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 283, Beyit 2). [rakıb-i zāğ-tab,]

rakıb-i zışt-i şüret: Çirkin yüzlü rakip.

Vefā resmin recā itme **rakıb-i zışt-i şüret**den / İdüpdür sîreti şeklin be-vech-i kil-k-i fiṭrat nağş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 122, Beyit 6). [rakıb-i zışt-i şüret, -den]

rakkās-ı bezm: Meclisin dansçısı.

Güneş ay ile dutulmuş kapuñda birdür oğlanı / Felek **raḳḳāş-ı bezmüñ** zühre hod düşire bir çengi
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 352, Beyit 4). [raḳḳāş-ı bezmüñ, -üñ]

raḳş ur-: Dansetmek, oynamak.

La'l-i mey-günüñ görüp bir neş'e taḥşîl eylemiş / **Raḳş urur** cāna meger gelmiş zebānuñ 'aynına
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 285, Beyit 5). [raḳş urur, -ur]

raḳşa gir-: Dans etmek. || raks bağlamında "dönerek yapılan bir dansa dahil olmak."

Şubḥ-dem çāk eylesem gül gibi 'işmet cāmesin / **Raḳşa girsem** gün gibi mihrüñle devrān eylesem
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 197, Beyit 2). [raḳşa girsem, -sem]

rām: Boyun eğmek.

İki gözüm felek sürme iderdi ḥāk-i rāhumdan / Eger bir gün düşerse sen mehüñ dergāhına **rāmum**
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 203, Beyit 3). [rāmum, -um]

ra'nā: Güzel, hoş, latif.

Şalınur ol boyı servüm yine **ra'nālîḡı** var / Gül gibi ḡanc ider ol ḡonca ne zībālîḡı var (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 46, Beyit 1). [ra'nālîḡı, -lîḡı]

rāst:

1.Doḡru, eğri olmayan, müstakim.

Ḳāmetüñ **rāst** serv-i dil-cüdur / Şu gibi ḡöñlüm aḡıdan odur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 48, Beyit 2).
[rāst,]

2.Mûsikîmizde rast beşlisi ve rast dörtlüsünün birleşmesinden meydana gelen, rast (sol) perdesinde karar kılan en
eski ve basit makamlardan biri.

Rāst her gün ben du'acıñam senüñ pencgāhda / Büselikden deḡsin ey şeh nāz ḡo nevbet baña (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 4, Beyit 7). [rāst,]

Büselik 'arż iderek 'uşşāḡa ol şeh nāz ider / Nālemüzden **rāst** bildi ki maḡāmāt ehliyüz (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 111, Beyit 6). [rāst,]

3. Gerçekten, kesinlikle, doğrusu || Türk musikisindeki eski makamlardan birisi.

Rāst uyduñsa ger ol servüñ hevā-yı 'aşḡına / Ey Raḡimî gel maḡāmuñ gözle ol dem-sāz nāz (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 109, Beyit 5). [rāst,]

Pencgehüñde ḡible kapuñ şol ki idindi maḡām / **Rāst** her maḡşüda irdi oldı maḡziyyü'l-merām (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 220, Beyit 1). [rāst,]

4. Doğru, gerçek.

Bî-ķarār olur Ƙaraman başına tozlar ķopar / **Rāst** tā sen serv-ķadd ķılduñ ķarār-ı Germiyān (Kūtahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 265, Beyit 4). [rāst,]

rāst gel-: Tesadüf etmek, karşılaşmak, rastlamak.

Yār ile seyr-i çemenzāra heves ķılma göñül / Hem-reh olmak **rāst gelmez** serv ile şāh-ı giyā (Kūtahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 3, Beyit 6). [rāst gelmez, -mez]

Ey Raḥîmî şu gibi her sū revān oldu yaşum / **Rāst gelmez** kim ķılam ol serv-i hoş-reftārı seyr (Kūtahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 55, Beyit 5). [rāst gelmez, -mez]

rāst nevā: Rast makamındaki nağme.

Fehm eyler iseñ **rāst nevāy** yine şüfî / Pencgehde maķāmuñ ola şehnāz-ı maḥabbet (Kūtahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 22, Beyit 2). [rāst nevāy, -yı]

rāst ol-: Doğru olmak.

İligimüñ ķuruduğı bu ki her çeb **ola rāst** / Cāme-i vaşluña irüp süre devrānı zırh (Kūtahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 293, Beyit 3). [rāst ola, -a]

rāstî: Doğrusu.

Göñlümi ķaddüñ hevāsından ayırmam bir nefes / **Rāstî** bir toğrı yoldur itdügüm irşād aña (Kūtahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 8, Beyit 4). [rāstî,]

Ol nihāl-i tāzenüñ iğmāz u nāz u şivesin / Şimdi bildüm **rāstî** ben sāyesinden ‘ār ider (Kūtahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 78, Beyit 3). [rāstî,]

Rāstî bir tāze revnaķ virdi cism-i ‘āleme / Hıl‘at-i şāhı şehā sen ķāmeti bālāyıla (Kūtahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 290, Beyit 2). [rāstî,]

Rast u mevzūn-ķab‘: Doğru ve düzgün karakterli.

Vaşf-ı ķaddüñle Raḥîmî **rast u mevzūn-ķab‘dur** / Luṭf-ı güftāruñla ağızından yağar dürr-i hoş-āb (Kūtahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 11, Beyit 7). [rāst-ı mevzūn-ķab‘dur, -dur]

ravza: Bahçe.

Ey ravza-i pākünden eşer ravza-i cennet / **Ravzañdan** eşer ravza-i rāḥat Baba Ḥamza (Kūtahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 287, Beyit 2). [ravzañdan, -ñdan]

ravza-i cennet: Cennet bahçesi.

Ey ravza-i pākūñden eşer **ravza-i cennet** / Ravzañdan eşer ravza-i rāḥat Baba Ḥamza (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 287, Beyit 2). [ravza-i cennet,]

ravza-i ḥuld-ı berîn: Kutsal cennet bahçesi.

Cihân bâğı degül ger **ravza-i ḥuld-ı berîn** olsa / Göñül meyl itmez ol eṭrāfa seyr-i kūy-ı yār ister (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 56, Beyit 2). [ravza-i ḥuld-ı berîn,]

ravza-i pāk: Temiz bahçe.

Ey **ravza-i pākūñden** eşer ravza-i cennet / Ravzañdan eşer ravza-i rāḥat Baba Ḥamza (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 287, Beyit 2). [ravza-i pākūñden, -üñden]

ravza-i rāḥat: Huzur bahçesi.

Ey ravza-i pākūñden eşer ravza-i cennet / Ravzañdan eşer **ravza-i rāḥat** Baba Ḥamza (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 287, Beyit 2). [ravza-i rāḥat,]

ravza-i rıdvân-ı ḡilmân-ı kamer-ṭalʿat: Ay yüzlü cennet hizmetlilerinin kapıcısının cenneti.

Gerekmez **ravza-i rıdvân-ı ḡilmân-ı kamer-ṭalʿat** / Saña erzânı ey şüfî benüm ol yâredür meylüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 191, Beyit 2). [ravza-i rıdvân-ı ḡilmân-ı kamer-ṭalʿat,]

râz: Sır, giz.

Zerre deñlü mihrüñ ey meh dilde bes peydâ olur / Şubḥ-ı rüşen gibi **râzı** ʿâleme ifşâ olur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 63, Beyit 1). [râzı, -ı]

Mecâzı maḥv idüp **râz** içdük esrâr-ı ḥaḳîkatden / Tarihâtta şerîʿat gibi bir bürhânımız vardur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 87, Beyit 2). [râz,]

Dehānuñla miyānuñ **râzını** keşf itme aḡyāra / Bunı her sırr-ı maḥfiden ḥaberdār olmayan bilmez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 116, Beyit 5). [râzını, -ını]

Nice keşf ideyin ey gonca **râzum** / Bu dil dem-beste ḥār arada ḥāʿil (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 165, Beyit 3). [râzum, -um]

Dehānuñ **râzını** tuymış şabādan gonca-i ḥoş-bū / Yaḳasın çāk idüp gül gibi ḥavfinden didi yā hū (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 272, Beyit 1). [râzını, -ını]

râzı: Rıza gösteren, boyun eğen.

Cevr ü derd ü guşsaña vallāhi şāhum **râziyum** / Her biri elḥamdülillāh oldı bir niʿmet baña (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 4, Beyit 4). [râziyum, -yum]

Dile derdüñ yeter devā n'eyler / Cevrüne **rāziyam** vefā n'eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 88, Beyit 1).
[rāziyam, -yam]

Rāziyam her kime eylerseñ vefā / Cevrün ey bî-mihr yanam baña bes (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 119, Beyit 2). [rāziyam, -yam]

Hün iderseñ bağrumı sâgar gibi ben **rāziyam** / Yār olup agyār ile çifte tolular içme tek (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 160, Beyit 5). [rāziyam, -yam]

Rāziyam kes başumı kesme elümden etegüñ / Başdan eyler mi Raḥîmî gam-ı ser-pā heves el (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 167, Beyit 5). [rāziyam, -yam]

Kibriyâ kühında yā Rabb kılma gürg-i tîz-ceng / **Rāziyam** ben meskenet rāhında bir rübāh kıl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 175, Beyit 3). [rāziyam, -yam]

Sürmedüm yüzümi gül-dāmenüñe sebze-mişāl / **Rāziyam** bâri bu yolda ḥas u ḥāşāk olayum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 205, Beyit 2). [rāziyam, -yam]

Ḳanumı dök cānumı al **rāziyam** tek şun lebün / Şoñra tıyup gamzeñ öldürürse ola ḳana ḳan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 260, Beyit 2). [rāziyam, -yam]

Elif-ḳaddümi lām it cevri ile ey mîm-fem ammā / Ne kılsañ **rāziyam** çekdürme a'dādan elem bir gün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 264, Beyit 3). [rāziyam, -yam]

Beni koyup naẓar şalma raḳibe **rāziyam** öldür / Senün ḳurbānuñ olayum meded ey gamze-i dil-cū (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 272, Beyit 5). [rāziyam, -yam]

Budin mülkini yıḳmak hiç zülf-i yāre āyındür / Velî ey şāh-ı İslām olma **rāzısın** nev-ayına (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 303, Beyit 6). [rāzısın, -sın]

rāz-ı aşk: Aşkın sırrı.

Raḥîmî **rāz-ı aşkuñ** goncaveş şaḳlardı sen anı / Açup gül gibi bülbüllerle güyā eyleyen sensin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 262, Beyit 7). [rāz-ı aşkuñ, -uñ]

rāz-ı dehān: Ağzın remzi, sırrı.

Zerreves **rāz-ı dehānuñ** geh nihān itsem dirin / Gün gibi geh mihrüñi ey meh 'ıyān itsem dirin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 266, Beyit 1). [rāz-ı dehānuñ, -uñ]

rāz-ı maḥabbet: Sevgi, aşk sırrı.

Neyden şoragör n'eydügin āvāz-ı maḥabbet / Bî-perde saña keşf ola tā **rāz-ı maḥabbet** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 22, Beyit 1). [rāz-ı maḥabbet,]

rāz-ı nihān: Gizli sır.

Beni āniden anıñ ḥüsnî anuñçün helāk itdi / Be-şart-ı ān ki hiç olmaya bu **rāz-ı nihān** peydā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 5, Beyit 3). [rāz-ı nihān,]

rebāb: Kemençeye benzer eski bir saz.

Kim bilürdi bu delük sînem figânın n'eydügin / Bu maḳâmı âh ger bildürmese nây u **rebāb** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 12, Beyit 3). [rebāb,]

Bezm-i ḡamda ey Raḥîmî ḥālûme raḥm eyleyüp / Ḳanlar ağladı ḳadeḫler nâleler toldı **rebāb** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 13, Beyit 5). [rebāb, -dı]

Bezm gülşen ḡonca leb bir yâr-ı cānumdur şarāb / Serv ḳadd sākî şurāḫi naḡme-i bülbül **rebāb** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 17, Beyit 1). [rebāb,]

Bir fenâ âbdâliyam ben tekyegāh-ı 'aşḳuñuñ / Nâle vü feryâddan nây u **rebābum** var benüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 192, Beyit 6). [rebābum, -um]

rebî'-i mekrûmet: Cömertliğin baharı.

Ey **rebî'-i mekrûmet** dest-i zer-efşānuñ görüp / Çihresin zerd itdi gülşen ḫor u zār olmış yatur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 104, Beyit 4). [rebî'-i mekrûmet,]

recā: Ümit, umut.

Ârzü-yı gül ḳalup gülşen **recāsın** itmezüz / Gül gibi bir ḫande-rû ferḫunde-dîdār isterüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 107, Beyit 5). [recāsın, -sın]

Manşıba manşûbadur dehrüñ Raḥîmî cāyı cāh / Cāhile baş egmezem ben bu **recādan** çekdüm el (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 170, Beyit 5). [recādan, -dan]

Ümid-i vuşlatuñ mihrüñ **recāsı** gitmedi dilden / Bu māl-ḫülyā-yı 'aşḳıyla muḫālāt ihtiyār itdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 194, Beyit 4). [recāsı, -sı]

recā it-: Ümit etmek, ummak.

Cān lebüñden em **recā itdükce** ḡamzeñ ḫışm ider / Ben niyāz u nāzdan oldum meded ey çāre-sāz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 118, Beyit 4). [recā itdükce, -dükce]

Vefā resmin **recā itme** raḳîb-i zışt-i şüretten / İdüpdür sîreti şeklin be-vech-i kil-k-i fîṭrat naḳş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 122, Beyit 6). [recā itme, -me]

recā-yı cām-ı cem it-: Cem'in kadehini istemek.

Seg-i kūyuñla bir dem hem-sifāl olsam deger şāhum / Cihān bezminde **itmezem recā-yı cām-ı Cem** bir ḡün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 264, Beyit 5). [recā-yı cām-ı cem itmezem, -mezem]

recā-yı ravza-i cennet: Cennet bahçesine ümit.

Ḳaçan seyr-i ser-i kūyına yārüñ eylesem niyet / Gider vallāhi ḫāṭırdan **recā-yı ravza-i cennet** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 21, Beyit 1). [recā-yı ravza-i cennet,]

recā-yı vaşl-ı yār it-: Sevgiliye kavuşmayı ümit etmek.

Şerār-ı hecre yanmadın **recā-yı vaşl-ı yār itmiş** / Görüñ şol zāhid-i nā-puhteyi sevdā-yı hām eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 72, Beyit 3). [recā-yı vaşl-ı yār itmiş, -miş]

redd it-: Reddetmek, geri çevirmek.

Derd-i hecrüñle elif-қaddüm hām-ender-hām iken / Rā-қаsuñla dāl-zülfüñ hîç revā mı **ide redd** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 40, Beyit 3). [redd ide, -e]

Maḥrem itdüñ kendüñe aғыarı **redd itdüñ** beni / Āh kim bir it қadar yoқdur қаpuñda rağbetüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 207, Beyit 3). [redd itdüñ, -dün]

ref it-: Kaldırmak.

Nikāb-ı zülfüñi **ref it** ruḥuñdan ey büt-i ra'nā / Ki tā 'aşkuñ zebûrı ola deyr-i 'āleme ifşā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 7, Beyit 1). [ref it,]

Gir maḥām-ı 'aşқа ey dil ney gibi feryāda gel / Perdeyi **ref it** ḥicābuñ қalmasun arada gel (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 173, Beyit 1). [ref it,]

ref ol-: Sona ermek, bitmek.

Ruṭûbet **ref olup** tende ḥarāretten yubûset var / Gözümden cûy olup her dem dökilen yaşı ḥayrānem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 212, Beyit 3). [ref olup, -up]

reftār eyle-: Yürümek.

Sen eger bu қadd-i ra'nā ile **reftār eyleseñ** / Sebzeveş serv-i revān yoluñda ḥāk-i pā olur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 63, Beyit 4). [reftār eyleseñ, -señ]

reftār-ı yār: Sevgilinin yürüyüşü.

Ey bād serve söyle bir gün yutarlar anı / Şalınma sen iñen de **reftār-ı yāra** qarşı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 274, Beyit 3). [reftār-ı yāra, -a]

reh-ber ol-: Kılavuzluk etmek, doğru yolu göstermek.

Reh-berüñ oldı du'ā-yı evvelin ü āḥirîn / Yāverüñ olalidan perverdigār-ı evliyā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 9, Beyit 6). [reh-berüñ oldı, -üñ, -dı]

Gice seyrümde gördüm dāl-i zülfüñ **reh-berüm olmuş** / Şehā ḥayr ola düş-ı devlet-i cāvide düş eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 90, Beyit 3). [reh-berüm olmuş, -üm, -mış]

Yolum düşse eger kūyına ol meh manzaruñ bir gün / Öñümce **reh-berüm olup** Raḥimî gökden ay ine (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 303, Beyit 7). [reh-berüm olup, -üm, -up]

Reh-ber olalı himmeti aşhâb-ı ʿizâmûñ / Aʿyâna ʿavn-ı nâşıruñ ihsâna irişdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 336, Beyit 4). [reh-ber olalı, -alı]

reh-güzâr: Geçilen yol, geçit.

Maḥabbet **reh-güzârında** ḥazer kıl seng-i hicrândan / Tarîk-ı ʿaşk müşkildür niçe reh-vâra zaḥm irmiş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 125, Beyit 3). [reh-güzârında, -ında]

Raḥîmî **reh-güzârında** eger çi sâyeveş düşdi / Komaz ser-keşlîgin ol serv-ḳadd âh anca âh itdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 184, Beyit 5). [reh-güzârında, -ında]

Reh-güzârında şehâ mür-ı şikeste-ḥâlem / Sen bu hoş-ṭabʿ-ı Selîm ile Süleymânumsın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 232, Beyit 6). [reh-güzârında, -ında]

Reh-güzârûñ pâk idüp sildi süpürdi şanuldı / Kirpigin cârûb idüp bu çeşm-i giryânum yine (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 296, Beyit 5). [reh-güzârûñ, -uñ]

reh-güzâr-ı intizâr: Bekleme yolu.

Sâlik-i hicrâna şor şehir-i vişâlûñ menzilin / Bâr-ı ʿaşkıyla olupdur **reh-güzâr-ı intizâr** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 77, Beyit 2). [reh-güzâr-ı intizâr,]

reh-güzâr-ı yâr: Sevgilinin geçeceği yol.

Şabâyâ âhdan gayrı bu dem benden eser umma / Vücûdum ḥâkini ben **reh-güzâr-ı yâra** ṭabşurdum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 221, Beyit 5). [reh-güzâr-ı yâra, -a]

reh-güzer: Geçit, yol.

Gözüm Yûsuf-cemâlûñ ḥasretiyle şâh-râhuñda / Züleyhâ gibi eyler ʿâkıbet bir **reh-güzer** peydâ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 2, Beyit 3). [reh-güzer,]

reh-i hecr: Ayrılık yolu.

Yolum geh kûh geh hāmûn u menzil dor atum leng / Yigitlik gitdi pîr oldum **reh-i hecrûñde** pâ-der-gil (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 176, Beyit 4). [reh-i hecrûñde, -üñde]

Elif ḳaddûñ ile lâm zülf ü hem mîm-i dehânuñçün / **Reh-i hecrûñde** ancak ben bilürüm ne elem çekdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 186, Beyit 3). [reh-i hecrûñde, -üñde]

reh-i kûy: Sevgilinin yaşadığı semtin yolu.

Reh-i kûyma nice yol vara dil yalvarımaz / ʿAql ise kendüyi güm-geşte vü gümrâh bilür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 47, Beyit 6). [reh-i kûyma, -ına]

Dizin dizin **reh-i kûyında** dizilüp ʿuşşâḳ / Gürûh gürûh görinen ḥor ḥâksârı görûñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 148, Beyit 4). [reh-i kûyında, -ında]

reh-i tã'at: Takva yolu.

Reh-i tã'atde ihlâş ile dökmezseñ yaşıñ şüfî / Qabûl olmaz niyâzuñ sübhañ olursa süreyyâdan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 250, Beyit 6). [reh-i tã'atde, -de]

rehn it-: Bir mal vb. rehin olarak bırakmak, rehine koymak.

Leblerüñde bilse bu deñlü kerâmet n'eydügin / **Rehn iderdi** hırkasın cām-ı meye Beg Bâyezîd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 32, Beyit 7). [rehn iderdi, -erdi]

Şarāba **rehn iderdüñ** cübbe vü destārı ey şüfî / Şafā-yı kalb ile olsañ eger āvāresi aşkuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 154, Beyit 4). [rehn iderdüñ, -erdüñ]

reh-nümā: Yol gösteren, rehber.

Zebānum şem'ves kaç' eyledüm mikrāz-ı şamtıyla / Şafā ehline bir Rüşen-delîl ü **reh-nümā** oldum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 193, Beyit 4). [reh-nümā,]

reh-nümā ol-: Yol gösterici olmak, rehber olmak.

Şafā hâşıl ider kalbüm bu dil küyuñda yandukça / Bu rüşendür **olur** Ka'be yolında **reh-nümā** meş'al (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 164, Beyit 3). [reh-nümā olur, -ur]

reh-vār: Yürüyüş.

Maḥabbet reh-güzārında ḥazer kıl seng-i hicrāndan / Tārîk-ı aşk müşkildür niçe **reh-vāra** zaḥm irmiş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 125, Beyit 3). [reh-vāra, -a]

remed: Göz ağrısı.

Yoluña nem var ise ser-cümle îşār eyledüm / Varlığumda dilde gam kalmış durur gözde **remed** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 40, Beyit 4). [remed,]

remz: Gizli işaret, sembol; ima.

Ġoncalar cānā dehānuñla ağız bir ideli / 'Ālem-i ġaybuñ ider **remzin** turup izhār leb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 15, Beyit 3). [remzin, -in]

remz eyle-: İşaret etmek.

Pür itmiş bāde-i gül-rengi nüş-ā-nüş **remz eyler** / Şafā bezminde ehl-i işrete sāğar şunar lāle (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 291, Beyit 2). [remz eyler, -r]

renc: Zahmet, eziyet, ızdırıp, dert.

Saňa emn ü emān şıhhat yaraşur dā'imā ammā / Marîz u **rencden** kırtulmasın ağıyar-ı bed-ı'āhum
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 203, Beyit 4). [rencden, -den]

Vücūd-ı nāzükünde şıhhat ü emn ü emān olsun / Marîz u **renc** ü bîmārı naşîb-i düşmenān olsun
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 259, Beyit 1). [renc,]

rencide-hâtır: Gönlü kırık, incinmiş.

Cefā-yı hârdan cān bülbuli **rencide-hâtırdur** / Gül ü gülzârdan yok hâzrı seyr-i gül-izâr ister (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 56, Beyit 3). [rencide-hâtırdur, -dur]

reng: Renk.

Hoş-ābuñ hoş-müşābihdür leb-i cānāna ey vişne / Mezāk-ı mey-hoşuñ **rengin** tesellî cāna ey vişne
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 282, Beyit 1). [rengin, -in]

reng al-: Değişik ve yeni bir renk kazanmak; yeniden canlanmak; niteliği değişmek.

Şaķın gül-gün yaşıñdan **reng aluram** dem revān itme / Başîret üzre ol ey dîde ol gül-berg-i ter terdür
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 49, Beyit 4). [reng aluram, -uram]

Cihān bezminden aldum pāyum el çekdüm mülinden hem / Görüp ānide **reng aldum** gülinden
sünbülinden hem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 204, Beyit 1). [reng aldum, -dum]

Lebin öpmekde āl it ter düşer nāzük-ıtabî'atdur / Şaķın **reng almasun** ol gonca-leb mestāne ey vişne
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 282, Beyit 5). [reng almasun, -masun]

reng-i hākister: Kül rengi.

Gül yüzüñ haţtuñ ğamıyla geşt-i gülzâr eylesen / **Reng-i hākister** görünür gözüme berg-i giyāh
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 276, Beyit 2). [reng-i hākister,]

reng-i ruhsār: Yanağının rengi.

Rahîmî bāğ-ı 'ālemdede naşîbüñ bildüm ayvadır / Anuñçün **reng-i ruhsāruñ** bu gün lîmūna beñzetdüm
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 198, Beyit 5). [reng-i ruhsāruñ, -uñ]

rengin: Renkli, hoş, güzel.

Rahîminüñ lebi hecriyle akan kanlu yaşını / Deminde yāre **rengin** eyle bir efsāne ey vişne (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 282, Beyit 7). [rengin,]

Mihr bir sūret döner ālıyla **rengin** naķş ider / Cevr-i resminde felek cānāne şeklin bağladı (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 308, Beyit 3). [rengin,]

rengîn-mül: Renkli şarap.

Dem-i gamda çeker gūşum kebāb eksük degül dilde / Gözümde hūn-ı dil-perver ü bir **rengîn-mülüm** vardur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 51, Beyit 2). [rengîn-mülüm, -üm]

resen: İp, urgan, halat.

Zülfüñ **resenin** koyup olan gayra giriftār / Tizcek göreyin ben anı urğana şalınsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 254, Beyit 5). [resenin, -in]

resen-i dār: Darağacının ipi.

Zülfî zencîrine karşı aşılup tırma rakīb / Baña bend itdi anı sen **resen-i dāra** yapış (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 120, Beyit 4). [resen-i dāra, -a]

reşk: Kıskaçlık.

La‘l-i sîr-ābuñla gonca gördi hem-meşreb müdām / **Reşkden** mi kan yudar terdür harāretten gül-āb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 17, Beyit 3). [reşkden, -den]

Ayağūñ toprağı haqqı mürāşsa‘ tāca **reşküm** yok / Elüñden başuma yara iren seng ü meder yegdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 83, Beyit 4). [reşküm, -üm]

reşk it-: Kıskaçmak.

Beglige **reşk itme** birdür kân-ı luṭf ‘ilmüñ muhîṭ / Baḥr-i kudretde vücūduñ cevheri bir dānedür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 92, Beyit 4). [reşk itme, -me]

Reşk idüp sen şeh-süvāruñ sümm-i raḥş-ı na‘line / Ḥam kıılır ḳaddin anuñçün ğurre-i ğarrā Ḥüseyn (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 237, Beyit 3). [reşk idüp, -üp]

reşk-i ebruvān: Kaşların kıskaçlığı.

Bu gün ḳadd-i hilāl-i ‘id **reşk-i ebruvānuñdur** / Leṭāfet bāğına revnaḳ viren mevzūn nihālūñdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 97, Beyit 2). [reşk-i ebruvānuñdur, -uñdur]

reşk-i firdevs: Firdevsi kışkındıracak nitelikte olan.

Hem-dem olalı cihān şāhum bahār-ı vaşluña / **Reşk-i firdevs** yirin olaydı hemān dem bāğ u rāğ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 130, Beyit 6). [reşk-i firdevs,]

reşk-i mihir: Sevgiyi kışkıncı.

Raḳībā za‘f iden cism-i nizāruñ **reşk-i mihrümdür** / Ḥased ‘ālemde ey miskīn seni āḥir cūdām eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 72, Beyit 4). [reşk-i mihrümdür, -ümdür]

reşk-i reng: Renginin kısılanılacak niteliği.

Dâğ şanma **reşk-i rengi** sen ruh-ı gül-fâm için / Kıpçara yakmış derûnın lâlenüñ nâr-ı hased (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 35, Beyit 3). [reşk-i rengi, -i]

resm:

1. Usul, adet.

Olıgelmiş **resmdür** ‘uşşâka istiğnâ-yı nâz / Şâh-ı ‘âlî-şân olan lâbüdd gedâdan ‘âr ider (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 82, Beyit 3). [resmdür, -dür]

2. Suret.

Qodum nâmûs ile ‘ârı Rahîmî ‘aşk-bâz oldum / Benüm bu râh-ı rüsvâyı qadîmî **resm** ü âhumdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 75, Beyit 5). [resm,]

3. İz, nişan.

Vefâ **resmin** recâ itme raķîb-i zîst-i şüret-den / İdüpdür sîreti şeklin be-vech-i kil-k-i fıtrat naķş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 122, Beyit 6). [resmin, -in]

resm eyle-: Çizmek.

Müjem **resm eyler** iken gözde şekl-i hüsn-i maţbû‘uñ / Qalem levh üze taḥrîr itmemişdi daḥi şüret naķş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 122, Beyit 5). [resm eyler, -r]

resm-i ihlâs: Samimiyet üslubu.

Rahîmî **resm-i ihlâş** ile yazar şüret-i ḥâlin / Senüñdür bâķi iḥsân u kerem ey şâh-ı himmet naķş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 122, Beyit 7). [resm-i ihlâş,]

revâ: Layık, uygun, yaraşır.

Rikâbuñdan cüdâ olmak **revâ** mı çihre-i ḥâküm / Güneş yüzlüm senüñ mihrüñde ḥod ben zerreveş ḥâküm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 219, Beyit 1). [revâ,]

Ṭotalum kim muḳteżâ-yı hüsn imiş cev-r ü cefâ / ‘Âşıkâ kıymaķ **revâ** mı bunca istiğnâyıla (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 290, Beyit 4). [revâ,]

Ter düşersin sü-yı küyuñda yaşum seyl-âbına / Ḥâk-i pâyuña **revâ** mıdur yol ırmaķ ş-u gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 314, Beyit 3). [revâ,]

revâ gör-: Uygun görmek, layık görmek.

Kerem ü luṭfuñ ile ḥurrem idüp ğayrıları / Beni ḳahruñla **revā görme** ki ğamnāk olayum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 205, Beyit 3). [revā görme, -me]

revā mı: Uygun mu, yaraşır mı?

Ḳafes olmak **revā mı** bülbül-i cāna cihān bāġı / Giriftāruñdur ol āşüfte-i āzār ḥār itme (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 278, Beyit 6). [revā mı,]

revāc kal-: Talep etme, ihtiyacı olma.

Luṭf ile güftāra gel bî-ḳıymet olsun la'î ü dūr / Lebleriñ depret nebāt-ı Mıṣra **ḳalmasun revāc** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 27, Beyit 3). [revāc ḳalmasun, -masun]

revāc yok: İtibar, değer, kıymet yok.

Dirhem ü dînāradur raġbet hünlerde **yok revāc** / Naḳd-i 'ömrüñ vir olup cehle ḥaridār ey göñül (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 171, Beyit 3). [revāc yok,]

revān:

1.Hemen, derhal.

Bu 'ömr-i bî-ḳarāruñ māverāsından **revān** söyler / İşit sem'-i ḳabūliyle şular her demde gūyādur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 64, Beyit 4). [revān,]

2. Süzülen, yükselen, giden.

Ḥāk olduġı ayakda bu cism-i nā-tüvānuñ / Ümmid-i vuşlatıdur sen ḳāmeti **revānuñ** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 157, Beyit 1). [revānuñ, -uñ]

La'î-i cān-baḥşuñla cānā āşinālîḳ kesb iden / Baḥrveş her sū revān itsün **revān** cān cevherin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 252, Beyit 4). [revān,]

3. Yürüyen, giden.

'Aceb ḳanda **revāndur** ey 'aceb ol serv-i reftārum / 'Aceb kimlerle ḥurremdür 'aceb ol tāze gülzārum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 224, Beyit 1). [revāndur, -dur]

4.Akıp giden.

Mā-cerā-yı eşk-i çeşmüm bilmek isterseñ eger / Ey perî-rū 'aynıdur her dem **revān** enhāra baḳ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 139, Beyit 2). [revān,]

Meyl ider yaşum nişān-ı na'ḷçeñi görüp **revān** / Sā'ilüñ olur dem-ā-dem menzil-i şaf-ı ni'āl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 172, Beyit 5). [revān,]

TeFerrücgâh-ı bağ-ı vaşluña bir dem irem diyü / Gözümün ey boyı servi **revân** her sū aķar yaşı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 318, Beyit 4). [revân,]

5. Can, ruh.

Nâr-ı ķahıyla kızılbaşuñ **revânın** yaķdılar / Naķcûvânın yaķdılar gûyâ ki cânın yaķdılar (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 61, Beyit 1). [revânın, -ın]

revân eyle-: Akıtmak.

Cândan özge yolına nem var Raķîmî bezl için / Hem **revân eyle** buluşdur çeşm-i giryân bağını (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 317, Beyit 5). [revân eyle,]

revân it-: Akıtmak.

1.Dökmek, akıtmak.

Şaķın gül-gün yaşıñdan reng aluram dem **revân itme** / Başiret üzre ol ey dîde ol gül-berg-i ter terdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 49, Beyit 4). [revân itme, -me]

Ey Raķîmî yaşıñı sen de **revân it** yolına / Raķm ide bir gün ola şâyed o dürr-i şehvâr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 102, Beyit 5). [revân it,]

Hevâ-yı kadd-i dildâra hevâdâr olmış ol servüm / Gözüm yaşı yaşın yaşın benüm rûhum **revân itmiş** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 124, Beyit 2). [revân itmiş, -miş]

La‘l-i cân-baķşuñla cânâ âşinalık kesb iden / Baķrveş her sū **revân itsün** revân cân cevherin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 252, Beyit 4). [revân itsün, -sün]

Ŧoğrulın meclise cân nuķlin **ider** anı **revân** / Serv-ķadd beste dehen gözleri bādâmlara (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 279, Beyit 3). [revân ider, -er]

Döne döne yaşını **itdün** Raķîmîñün **revân** / Bir bahâr-ı hûsne ķarşu cûy-bâr itdün beni (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 309, Beyit 5). [revân itdün, -dün]

2.Akıtmak.// Feda etmek.

Görüp la‘lüne rûhum **itdüm revân** / Göre nice cândan hırîdâruñum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 211, Beyit 4). [revân itdüm, -düm]

Biñ cân ile cân cevherini **itdi revâna** / Ķapuñda Raķîmîyi ķo yek-dâne şalınsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 253, Beyit 5). [revâna itdi, -a, -di]

Gitdi başdan ‘aķl dilden şabr elden ihtiyâr / Tende rûhum ķaldı anı da **revân itsem** dirin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 266, Beyit 3). [revân itsem, -sem]

revân ol-: Akıp gitmek.

Ey Raḥīmī şu gibi her sū **revān oldu** yaşum / Rāst gelmez kim kılam ol serv-i hoş-reftārı seyr (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 55, Beyit 5). [revān oldu, -dı]

Ḳarār itmez dil ü cān tende ey rūḥ-ı revān sensüz / **Olur** şular gibi gözüm yaşı her sū **revān** sensüz (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 110, Beyit 1). [revān olur, -ur]

Revān olma ḳarār it gözde bir dem ey boyı servüm / Benefşe gibi ḳaddüm ḥam hem āhum süsen eylersin (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 230, Beyit 4). [revān olma, -ma]

Ḥudāvendā cihān bāğında ber-ḥürdār-ı ‘ömr idüp / Murādum taḥt-ı şāhide şeh-i fermān **revān olsun** (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 259, Beyit 6). [revān olsun, -sun]

Gözi yaşlu Raḥīmīyi demidür ber-murād eyle / **Revān olsun** yanuḥca ey sehī-ḳad şu gibi her sū (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 272, Beyit 7). [revān olsun, -sun]

Revān oldu yine ol serv seyr-i süy-ı deryāya / Beşer ey dîdesinde meyli yok ḳurı temāşāya (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 289, Beyit 1). [revān oldu, -dı]

Seyr-i didāruña şu gibi **revān olsam** diyü / Göz açup gözler Raḥīmī süy-ı kūyuñ pul gibi (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 334, Beyit 7). [revān olsam, -sam]

revḡan-ı ‘izzet: Ululuḡun yağı.

Şem‘-i ḳadrin **revḡan-ı ‘izzet** fūrüzān eylesün / Nitekim ḳandil uyarduḳca sipîhre māh-ı tāb (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 14, Beyit 8). [revḡan-ı ‘izzet,]

reviş-i āh: Ahın gidişi.

Ne bilür āh-ı derūnum eşerin ehl-i hevā / **Reviş-i āh** yine hem-nefesi āh bilür (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 47, Beyit 5). [reviş-i āh, -in]

revnaḳ: Parlaklık.

Rāstī bir tāze **revnaḳ** virdi cism-i ‘āleme / Ḥıl‘at-i şāhı şehā sen ḳāmeti bālāyla (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 290, Beyit 2). [revnaḳ,]

revnaḳ vir-: Parlaklık, canlılık vermek.

Bu gün ḳadd-i hilāl-i ‘id reşk-i ebruvānuñdur / Leṭāfet bāğına **revnaḳ viren** mevzūn nihālūñdür (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 97, Beyit 2). [revnaḳ viren, -en]

Bu baḥtī ḳaranuñ yaşını ırmağ itme kūyuñdan / Bu şehre şehriyāra Aḳca şu **virmiş** durur **revnaḳ** (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 145, Beyit 4). [revnaḳ virmiş, -miş]

rez-duḡter: Üzümlün kızı, şarap.

Ey Raḥīmī utanur yaşum görüp **rez-duḡteri** / Yüzine her dem tutar vālā-yı gül-gündan niḳāb (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 17, Beyit 5). [rez-duḡteri, -i]

rezm: Savaş.

Zāl-i zemāne **rezmine** t̄ākat getürmedi / Eñ pehlüvān-ı ‘ālem olan didi Rüstemem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 200, Beyit 4). [rezmine, -ine]

rihlet: Ölüm.

Rihlet deminde cürmini ‘afv it Raḥîmînüñ / Bār-ı girānla eyleme yā Rab bār göc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 28, Beyit 7). [rihlet,]

rızā: Allah'ın rızası.

Menzilüm gün gibi dirseñ ola fark-ı farkadān / Ol **rızā** rāhında her dem ḥāksār-ı evliyā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 9, Beyit 7). [rızā,]

rızā-yı nev-rûz: Yeni günün isteği.

Bir servi çek kenāra gülşende ‘ālem eyle / Ey pādişāh-ı ‘ālem budur **rızā-yı nev-rûz** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 108, Beyit 6). [rızā-yı nev-rûz,]

ri‘āyet eyle-: Saymak, saygı, itibar göstermek.

‘Azîz ol ḥazret-i Yūsuf gibi Mısr-ı sa‘ādetde / **Ri‘āyet eylesün** ‘izzetle hoş gördüñ bu miḥmānuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 161, Beyit 2). [ri‘āyet eylesün, -sün]

rikāb: Üzengi.

Gözüm yüzüm sürince o māhuñ **rikābına** / Dökdüm şu deñlü aççaya vir bî-ḥisāb-ı sürḥ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 30, Beyit 5). [rikābına, -ına]

Rikābuñdan Raḥîmî sāye gibi bir gün ayrılmaz / Vefā yolında ol s̄ābit-ḳadem bir ḥāksāruñdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 95, Beyit 9). [rikābuñdan, -uñdan]

Ġam-ı ferdāyı añma dem bu demdür ḥurrem ol diyüp / Sözi gūşumda yir eyler **rikābuñ** niçe demlerdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 96, Beyit 3). [rikābuñ, -uñ]

Ḳarşu dūr itme Raḥîmîyi **rikābuñdan** şehā / Sen ‘ālî-şānuñ öñünce şanki ol ḳanber yürür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 100, Beyit 5). [rikābuñdan, -uñdan]

Sürdüğünce yüz **rikābuña** Raḥîmî sāyeveş / İtme ‘ār ey meh irişmez zerreden mihre zevāl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 178, Beyit 7). [rikābuña, -uña]

Ruḥ-ı zerdüm **rikābuñ** tā başından tābdār itdüm / Görüp gün müşteri oldu ser-ā-ser bir ḳumāş itdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 187, Beyit 3). [rikābuñ, -uñ]

Rikābuñdan cüdā olmaḳ revā mı çihre-i ḥāküm / Güneş yüzüm senüñ mihrüñde ḥod ben zerreveş ḥāküm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 219, Beyit 1). [rikābuñdan, -uñdan]

Ṭañ degül meh dikse göz her gün **rikābuñ** ‘aynına / Ḥāk-pāyuñ tütüyādur āfitābuñ ‘aynına (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 285, Beyit 1). [rikābuñ, -uñ]

Gāh gāh emr eyle yüz sürsün **rikābuña** şehā / Ḥāk-i rāhuñdur Raḥîmî ḥod senüñ bî-iştibāh (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 298, Beyit 7). [rikābuña, -uña]

rind: Gönül ehli, ârif.

Pîre-zen dehrüñ Raḥîmî âline aldanmadı / Böyle olmaḡdur münāsib **rind** ü merdān ey göñül (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 174, Beyit 5). [rind,]

rind-i mey-āşām: Şarap içen, şarap düşkünü rint.

Lebüñde tāb-ı tebden görünen tebhāleler cānā / Şanasın **rind-i mey-āşām** ile Hızır oldı hem-meşreb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 10, Beyit 3). [rind-i mey-āşām,]

rişte:

1.İp.

Miyānuñ yādına cism-i nizārum / Görenler **rişte** şanur pîrehende (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 277, Beyit 3). [rişte,]

2. Bağ.

Ḳaṭ‘ it ta‘alluḡ **riştesin** miḡrāz-ı ḥarf-i lâ ile / Peyvend-i illāya iriş gör nef‘ u zar kimlerdedür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 101, Beyit 4). [riştesin, -sin]

riyā: İki yüzlülük.

Zāhidā zerḡ u **riyānuñ** cübbesin çāk itmişüz / Biz ne nāmūs özlerüz ‘aşḡ içre ne ‘ār isterüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 107, Beyit 6). [riyānuñ, -nuñ]

Bu **riyādur** zāhidā cismüñde naḡş bu **riyā** / Bî-riyā bir ‘āşıḡam ben bu **riyādan** çekdüm el (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 170, Beyit 3). [riyādur, -dur; riyā; riyādan, -dan]

rubāh: Tilki.

Āline şayd olma vahşet kıl cihān **rubāhinüñ** / Ṭut benüm ḡurdum Raḥîmî gibi bir şîrāne ṭavr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 66, Beyit 5). [rubāhinüñ, -inüñ]

Kibriyā kūhında yā Rabb kılma gürg-i tîz-ceng / Rāzıyam ben meskenet rāhında bir **rübāh** kıl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 175, Beyit 3). [rübāh,]

rübāh-ı dehr: Dünya tilkisi.

Yire urmasın dir iseñ arkañı **rübāh-ı dehre** / Şir-i merd ol olıgör kırdum bir arslan sînelü (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 271, Beyit 4). [rübāh-ı dehre, -e]

rub'-ı meskûn: "Oturlan dörtte bir kısım" Eski coğrafyacılarā göre dünyânın, üzerinde hayat bulunan oturulmaya elverişli karalarla kaplı kısmı.

Rub'-ı meskûn içre şāhum şāh-ı heft iklim ol / Kām-kār ol kām-baḥş ol kām-bîn ol kām-yāb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 14, Beyit 9). [rub'-ı meskûn,]

ruh: Yanak.

Nikāb-ı zülfüñi ref' it **ruḥuñdan** ey büt-i ra'nā / Ki tā 'aşkuñ zebûrı ola deyr-i 'āleme ifşā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 7, Beyit 1). [ruḥuñdan, -uñdan]

Güzelsin bî-bedelsin müntehāsın sidre ḥaḳḳıçün / **Ruḥuñ** cennet lebüñ kevşer dişüñ lü'lü' kadüñ tûbā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 7, Beyit 6). [ruḥuñ, -uñ]

Lebüñsüz cām-ı cān pür-ḥün olupdur / **Ruḥuñsuz** göz yaşı gül-gün olupdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 45, Beyit 1). [ruḥuñsuz, -uñsuz]

Ruḥuñ vaşında cānā şir-i renginümde her nokṭa / Şanasın 'arız-ı dünyāda naḳş-ı ḥāl-i Hindūdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 79, Beyit 5). [ruḥuñ, -uñ]

Heves kılmaz behiştasā bahār-ı bağ-ı dünyāya / **Ruḥuñsuz** ey gül-i ter şanma seyr-i bağ u rāğ ister (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 84, Beyit 2). [ruḥuñsuz, -uñsuz]

Şaçuñ 'ömrüm lebüñ cānum **ruḥuñ** rûzum başum hecrüñ / N'ider bu 'ömr ü cān dü cihānı 'aşıkān sensüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 110, Beyit 2). [ruḥuñ, -uñ]

Zülfüñ ḥayālî **ruḥlarıñ** alı ṭaraf ṭaraf / Ben kıla itdi bend ile alı ṭaraf ṭaraf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 133, Beyit 1). [ruḥlarıñ, -larıñ]

Bu zülf ü **ruḥ** ele bağlandı dil ol ala / Ey zāhid-i şad sāle zünnāra neden düşdüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 146, Beyit 5). [ruḥ,]

Ruḥuñ mähın gözetmekden bu çeşmüñ eşk-i pervinin / Görür her gice yıldız şayduğum ḳaldı ṭaṇa meş'al (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 164, Beyit 2). [ruḥuñ, -uñ]

Göñül deyrinde bu vechiyle yazdum şüret-i ḥüsnüñ / **Ruḥın** gün cebhesin meh hem hilālî aña ḳaş itdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 187, Beyit 2). [ruḥın, -ın]

Çehre-i maḳşûda yüz gösterse **rūḥ** olsa ḥicāb / Bî-vesile 'arız-ı cānāna seyrān eylesem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 197, Beyit 3). [rūḥ,]

Gül gül itmiş **ruḥını** tâb-ı şarāb-ı gül-fām / Didi gögsin açuban gör ne gülistānem ben (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 225, Beyit 3). [ruḥını, -ını]

Mihr eylemedi māha Raḥîmî **ruḥuñ** özler / Göz göre ḳıḳarsın mı o nûrı başarından (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 228, Beyit 7). [ruḥuñ, -uñ]

Şerār-ı süz-ı şevḳümden semā pür-necm olur her şeb / **Ruḥuñ** mihriyle sînem içre deff ü nāya 'aşḳ olsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 248, Beyit 3). [ruḥuñ, -uñ]

Ruḥuñ seyr iden ey gonca çemende / Başiret yok durur gül isteyende (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 277, Beyit 1). [ruḥuñ, -uñ]

Bezm-i bahār olursa şitâdan eşedd olur / Bir gonca sâķi **ruḥları** gül-günüñ olmaya (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 300, Beyit 4). [ruḥları, -ları]

Lebine al **ruḥı** âl-i peyem-ber geçinür / Şoralum âlila cāndan gele bu peygāmı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 310, Beyit 5). [ruḥı, -ı]

Şalınma nārvenveş itme tenhā bezm-i kuhsārı / **Ruḥuñia** lāle ḳan düşmen lebüñe mey kıızıl yağı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 311, Beyit 4). [ruḥuñia, -uñia]

Bilmezem ol **ruḥı** alum baña ne âl itdi / Ḳanlu yaşumla şarı çihremi hep al itdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 322, Beyit 1). [ruḥı, -ı]

Ruḥ u laʿlūñle cān ḥod ḳan uğuduñ dur gülüm balüm / Vişālūñ ḥʿānınuñ muḥtāc u ḳan ḥayrāniyuz şimdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 329, Beyit 3). [ruḥ,]

Ruḥuñ mirʿatını koyup olanlar ḡayrıya nāzır / Gözüne gire hūn-āşām-ı ḥançer gibi müjgānı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 335, Beyit 3). [ruḥuñ, -uñ]

Ruḥuñsuz almam ey meh zerreye ḥūrşid-i raḥşānı / Yire geçsün neme yarar lebiñsüz āb-ı ḥayvānı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 335, Beyit 1). [ruḥuñsuz, -uñsuz]

Cān virürken **ruḥuñia** ḥaṭṭuñia düş oldı gözüñ / Şoñ dem imān ile Ḳurʿān ile öldüm gitdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 345, Beyit 4). [ruḥuñia, -uñia]

ruḥ: Can.

Bir **ruḥı** şemʿuñ inandum ḥandesine germ olup / Külli eczāmı kül itdi yandurup pervāne ṭavr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 65, Beyit 4). [ruḥı, -ı]

Hevā-yı ḳadd-i dildāra hevādār olmış ol servüm / Gözüñ yaşı yaşın yaşın benüm **rūḥum** revān itmiş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 124, Beyit 2). [rūḥum, -um]

Görüp laʿlūñle **rūḥum** itdüm revān / Göre nice cāndan ḥırīdāruñum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 211, Beyit 4). [rūḥum, -um]

Gitdi başdan ʿaql dilden şabr elden iḥtiyār / Tende **rūḥum** ḳaldı anı da revān itsem dirin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 266, Beyit 3). [rūḥum, -um]

ruḥ sür-: Satrançtaki kaleyi ileriye doğru hareket ettirmek.

Naṭʿ-ı şitāda **ruḥ sürer** idüñ piyādevār / Māt olur ol şehā ḳonacak ḥāne olmaya (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 297, Beyit 7). [ruḥ sürer, -er]

rūḥ-efzā ol-: Cana can katan olmak.

Mürde-cisme cān virür laʿl u leb-i ḡüftār-ı yār / Bu ne iʿcāz-ı Mesihādur ne **rūḥ-efzā olur** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 63, Beyit 3). [rūḥ-efzā olur, -ur]

ruh-ı al: Al yanak.

Yaşum al itdi gönlüm āl ile aldı **ruh-ı aluñ** / Dönüp tağyir-i şüret itdi şimdi al bir yüzden (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 257, Beyit 2). [ruh-ı aluñ, -uñ]

ruh-ı dil-cû: Gönlü cezbeden yanak.

Göremez pâk-naazarla **ruh-ı dil-cûñı** hasûd / Nice me'vâ ide mâ dîde-i nâ-bînâda (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 280, Beyit 4). [ruh-ı dil-cûñı, -ñı]

ruh-ı dildâr: Sevgilinin yüzü.

Gönlüñ âyînesini şâf it **ruh-ı dildâra** bak / Gör ne şüret gösterür ol mazhar-ı envâra bak (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 139, Beyit 1). [ruh-ı dildâra, -a]

ruh-ı gül-berg-i zîbâ: Süslü gül yaprağı yanak.

Düşelden ayru nâ-geh sen **ruh-ı gül-berg-i zîbâdan** / Pür itdi şahın-ı bâğı kanlu yaşum la'l-i hamrâdan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 250, Beyit 1). [ruh-ı gül-berg-i zîbâdan, -dan]

ruh-ı gül-fâm: Gül renkli yanak.

Dâğ şanma reşk-i rengi sen **ruh-ı gül-fâm** için / Kapkara yakmış derûnın lâlenüñ nâr-ı hased (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 35, Beyit 3). [ruh-ı gül-fâm,]

ruh-ı gül-nâr: Nar çiçeği renginde, pembeleşmiş yanakları olan.

Göñül pervânesin ben sen **ruh-ı gül-nâra** yandurdum / Benümle kimse tutuşmaz meger ya şem' ya meş'al (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 164, Beyit 6). [ruh-ı gül-nâra, -a]

ruh-ı hâl: Benli yanak.

Hasret-i ferr ü **ruh-ı hâlüñle** ey gülzâr-ı hüsn / Kanlu yaşumdan kenârûm lâlezâr olmuş yatur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 104, Beyit 2). [ruh-ı hâlüñle, -üñle]

rûh-ı kudsî: Kutsal ruh.

Leblerüñ vaşfinda cân-bağş olsa eş'arum n'ola / Almışam ey Hızr-leb ben **Rûh-ı kudsîden** sebak (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 140, Beyit 6). [rûh-ı kudsîden, -den]

rûh-ı revân: (Yürüyen latif bir ruha benzetilen) sevgili, güzel.

Bâğ-ı hüsn e'arızuñ gül mîve-i cân leblerüñ / Sensin ey **rûh-ı revân** var ise berg ü bâr-ı 'ömr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 62, Beyit 3). [rûh-ı revân,]

Karār itmez dil ü cân tende ey **rûḥ-ı revân** sensüz / Olur şular gibi gözüm yaşı her sū revân sensüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 110, Beyit 1). [rûḥ-ı revân,]

Söyleşür ağyār ile qarşumda ol şîrîn-zebân / Cānum acıtdı benüm **rûḥ-ı revānum** söylemez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 112, Beyit 3). [rûḥ-ı revānum, -um]

Büse-i la‘l-i lebüñe cân virüp me’nūs olan / Bir nefes çekmez benüm **rûḥ-ı revānum** cân ğamın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 255, Beyit 2). [rûḥ-ı revānum, -um]

ruḥ-ı verd: Gül gibi yanak.

Ruḥ-ı verdüñle virdüm Sûre-i Nûr / Kaşuñ fikr ile zıkrüm nûn olupdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 45, Beyit 3). [ruḥ-ı verdüñle, -üñle]

ruḥ-ı yâr: Sevgilinin yanağı.

Ruḥ-ı yâre nazar kıl bâğ-ı ‘adni ‘aynuña alma / Ne seyrân kayısı ayva hemân ḥaṭṭ şimdi naruñdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 95, Beyit 2). [ruḥ-ı yâre, -e]

Raķibâ bakamazsın sen şafâyıla **ruḥ-ı yâre** / Bakarsañ gösterür şekl-i kabîḥuñ saña âyîne (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 303, Beyit 5). [ruḥ-ı yâre, -e]

ruḥ-ı zerd: Sararmış, solgun yüz.

Ruḥ-ı zerdıyle her gün muntazırdur şâh-râhuñda / Raḥîmî bir hazân yaprağıdur yollara düşmişdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 53, Beyit 7). [ruḥ-ı zerdıyle, -iyle]

Ruḥ-ı zerdüm rikābuñ tā başından tâbdâr itdüm / Görüp gün müşteri oldu ser-â-ser bir kumâş itdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 187, Beyit 3). [ruḥ-ı zerdüm, -üm]

Ḳana ğarḳ itdi **ruḥ-ı zerdüm** sirişk-i lâle-gün / Vechi var dilerse şāhum baña mîr-i ‘aşîḳān (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 233, Beyit 6). [ruḥ-ı zerdüm, -üm]

ruḥ-ı zibā: Güzel yüz.

Şâf kıl cân gözgüsin şüfî **ruḥ-ı zibāya** bak / Gör ne şekl izhâr ider ol şüret-i ma‘nāya bak (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 137, Beyit 1). [ruḥ-ı zibāya, -ya]

ruḥsār: Yanak, yüz.

Ġam-ı zülfüñle **ruḥsāruñ** firākından akan yaşum / Gözüñüñ şişesinde şaḳlarum miskîn gül-ābumdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 69, Beyit 3). [ruḥsāruñ, -uñ]

Ruḥsār u kākülünüz şimdi berāber oldu / Yanumda ey yüzi gül şubḥ u mesā-yı nev-rüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 108, Beyit 5). [ruḥsār,]

Görmeyelden ey şanem **ruḥsār** u zülfüñ guşşadan / ‘Ālemüñ bir nice gün ağ u qarasin görmedüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 195, Beyit 3). [ruḥsār,]

ruḥsār-ı ‘arāk-rîz: Ter dökene/terleyen yanak.

La’l ü **ruḥsār-ı ‘arāk-rîzün** hayâliyle müdâm / Geh şarâb içen Rahîmî ey gül-i ter geh ‘arāk (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 140, Beyit 7). [ruḥsār-ı ‘arāk-rîzün, -ün]

ruḥsat bul-: İzin almak.

Şerḥa şerḥa sînemün zaḥmını hem dil yarasın / Hancerünle dilleşüp **ruḥsat bulursam** söyleşem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 223, Beyit 2). [ruḥsat bulursam, -ursam]

ruḥuñçün: Yanağın için.

Hemân sünbül şaçuñ miskîn şanma misk [ü] ‘anberdür / Yanup tüter **ruḥuñçün** lâle şan bir odlu micmerdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 49, Beyit 1). [ruḥuñçün,]

rûm: Rum || Beyazlık.

Çîn-i zülfini Hıṭâ vü Hotene virme ḥaṭâ / Ki şaḳın alma ḥaṭ u ḥaddına **Rûm** u Şâmı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 310, Beyit 2). [rûm,]

rumûz-ı ‘aşk: Aşk remizleri, işaretleri.

Rumûz-ı ‘aşkı nâ-dân eylemez fehmi / Nice kez ey dil-i âgâh didüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 188, Beyit 3). [rumûz-ı ‘aşkı, -ı]

rumûz-ı mihr: Sevginin sembolü.

Ṭutuşdum âteş-i mihrünle mihr it yoksa şubḥāsâ / **Rumûz-ı mihrüñi** gün gibi ey meh işde fâş itdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 187, Beyit 4). [rumûz-ı mihrüñi, -üñi]

rû-siyeh: Karayüz, karayüzlü.

Bâğ-ı ḥüsnün ben ırâḳdan seyr idem nergis-mişâl / Bî-tekellûf geşt ide her **rû-siyeh** kâkül gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 334, Beyit 3). [rû-siyeh,]

rûstâyı: Köylü.

Faşl-ı ḥüsnün baña keşf it **rûstâyı** anlamaz / Gülsitânün bâbını yine kitâbiler bilür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 89, Beyit 6). [rûstâyı,]

rûşen:

1.Aydın, parlak.

Bir şafâ kesb eyledüm mir'ât-ı 'aşk-ı yârdan / Gün gibi **rüşen** müşâhid gözüme cümle şîfât (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 20, Beyit 5). [rüşen,]

Temâşâ-yı ruhuñ hem 'îd-i Ferruh / Ne **rüşen** rûz olur nûr'alâ nûr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 42, Beyit 4). [rüşen,]

Tab'-ı pür-envâr ile **rüşen** çerâğuñdur senüñ / Ey gözüm nûrî işigüñde Raḥîmîvâr şem' (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 127, Beyit 7). [rüşen,]

Ey Raḥîmî seyr-i şubḥ-ı 'îd-i adḥâ eyleme / Gün yüzüme didi kıl **rüşen** nazar dîdem be-çeşm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 185, Beyit 7). [rüşen,]

Rüşen budur ki çeşm-i çerâğ-ı dü kevn senin / Ey nûr-ı Ḥaḳḳ senüñle görür 'âlemüñ gözi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 312, Beyit 4). [rüşen,]

2. Âşikâr, meydanda.

Şevk-ı cem'-i 'ömrüñ iḳbâlini bildüm lâ-beḳâ / Ehl-i ḥâle bes yiter **rüşen** delîl âşâr şem' (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 129, Beyit 3). [rüşen,]

Şafâ ḥâşıl ider ḳalbüm bu dil küyuñda yandukça / Bu **rüşendür** olur Ka'be yolında reh-nümâ meş'al (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 164, Beyit 3). [rüşendür, -dür]

rüşen it-: Aydınlatmak.

Tire rûzum **rüşen it** ey âfitâbum gün gibi / İtme Şarḥanuñ bu Aydın illerin zûlmet baña (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 4, Beyit 5). [rüşen it,]

rüşen ol-: Aşîkar olmak, açığa çıkmak.

Gül yüzüñçün dilde yüz dâğ-ı vefâ yakduk yine / **Rüşen oldu** mihrüñ ile gün gibi 'unvânımız (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 106, Beyit 5). [rüşen oldu, -dı]

rüşenâ: Parlak, ışıklı.

Nice demdür gözüm yaşıyla deryâ âşînâlardı / Velîkin âteş-i âhumla şimdi **rüşenâ** meş'al (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 164, Beyit 7). [rüşenâ,]

Raḥîmî nâr-ı 'aşḳa ben delîl oldum çerâğumdur / Benüm bu tef-i tâbumdan bulupdur **rüşenâ** meş'al (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 164, Beyit 8). [rüşenâ,]

rüşen-çerâğ: Parlayan kandil.

Şemsveş devrüñde bir **rüşen-çerâğ** eyle beni / Meh gibi her küşede yakduñ kevâkibvâr şem' (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 129, Beyit 4). [rüşen-çerâğ,]

rüşen-delîl: Aşîkar kanıt.

Zebānum şem‘veş kaç‘ eyledüm mikrāz-ı şamtıyla / Şafā ehline bir **Rüşen-delil** ü reh-nümā oldum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 193, Beyit 4). [rüşen-delil,]

Çapuñda bir ışık olduğına **rüşen-delilüm** var / Yüzüne beñzedürdüm şem‘i istidlāl bir yüzden (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 257, Beyit 5). [rüşen-delilüm, -üm]

rüşen-dil: Gönlü aydınlık.

‘Āşıka **rüşen-dil** oldur şem‘ gibi yanmadan / Başını kaç‘ itseler döndürmeye aşlā yüzün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 246, Beyit 4). [rüşen-dil,]

rüşen-likā: Parlak yüz.

Çalbümi jeng-i ta‘allukdan muşaffā eyleyüp / Geydüm ey **rüşen-likā** āyine gibi bir nemed (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 35, Beyit 6). [rüşen-likā,]

rüşen-zamir: Varlığı nurlu || Sevgili.

‘Ārızuñ ben zerreye ‘arz eyle ey **rüşen-zamir** / Lem‘a-i āşār-ı mihri āfitābiler bilür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 89, Beyit 4). [rüşen-zamir,]

Şāfdur āyineveş tab‘um eyā **rüşen-zamir** / Tūṭi-i cāna ğidādur lafz-ı şehd ü şekkerüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 208, Beyit 4). [rüşen-zamir,]

ruṭūbet: Nem, yaşlık.

Ruṭūbet ref‘ olup tende harāretten yubūset var / Gözümden cūy olup her dem dökilen yaşı hayrānem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 212, Beyit 3). [ruṭūbet,]

rūy-ı cihān: Yeryüzü.

Yine faşl-ı bahār-ı berf ile **rūy-ı cihān** hurrem / Açılmış yāsemen gül güyiyā her gūsitān hurrem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 196, Beyit 1). [rūy-ı cihān,]

rūy-ı ḥāk-ālūde: Toprağa bulaşmış yüz.

Şeh-süvārum gel ayak baş **rūy-ı ḥāk-ālūdeme** / Hāzır itdi gözlerüm iṣār için dürr-i şemen (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 249, Beyit 3). [rūy-ı ḥāk-ālūdeme, -me]

rūy-ı kūy-ı yār: Sevgilinin mahallesinin yüzü.

Rūy-ı kūy-ı yārsuz ben bülbüle / Gül diken gülzār olur oddan çafes (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 119, Beyit 5). [rūy-ı kūy-ı yārsuz, -suz]

rûy-ı rıdvân: Cennetin yüzü.

Gel görin izhâr-ı dîdâr it Raḥîmî ‘âşıkā / Ey vişâl-i bâğ-ı cennet **rûy-ı rıdvânum** yine (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 296, Beyit 7). [rûy-ı rıdvânum, -um]

rûy-ı zemîn: Yeryüzü.

Yaşam **rûy-ı zemîni** nâr-ı fûrkât böyle kâlırsa / Virem ğark-âba tûfân yaşum ile sûy-ı ‘ummânı (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 333, Beyit 6). [rûy-ı zemîni, -i]

rûy-ı zerd: Sararmış yüz.

Rûy-ı zerdümdür şanasın sebze de berg-i ḥazân / Yaz müreddefveş üzere zer-nişâr olmış yatur (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 104, Beyit 3). [rûy-ı zerdümdür, -ümdür]

Rûy-ı zerdüm kâna ğark itsem şafağ gibi n’ola / Zaḥm-ı tîğünden güzeller şâhı ‘unvân eylesem (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 197, Beyit 5). [rûy-ı zerdüm, -üm]

Şanma bir müflis gedâyam ‘aşk-ı istiğnâ yeter / Sîmdür eşk-i revânum **rûy-ı zerdümdür** zerüm (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 208, Beyit 3). [rûy-ı zerdümdür, -ümdür]

Raḥîmî **rûy-ı zerdîyle** egerçi sikke-şüretdür / Velî bir akçesi yok eşk-i sîm-efşândan ğayrı (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 344, Beyit 5). [rûy-ı zerdîyle, -iyle]

rûz: Gün, gündüz.

Tire **rûzum** rûşen it ey âfitâbum gün gibi / İtme Şarḥanuñ bu Aydın illerin zulmet baña (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 4, Beyit 5). [rûzum, -um]

İd-ı ferḥunde yeter vaşluñ Raḥîmî bendeñe / Gün yüzüñsüz olur ey meh ‘îd aña **rûz** u id (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 32, Beyit 6). [rûz,]

Temâşâ-yı ruḥuñ hem ‘îd-i Ferruḥ / Ne rûşen **rûz** olur nûr‘alâ nûr (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 42, Beyit 4). [rûz,]

Ḥaduñsuz ‘îd Muşḥaf ḥaqqı için **rûz** u ‘îd olur / Ḥuceste-fâl hem âyât-ı rahmet ḥaṭṭ u ḥâlüñdür (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 97, Beyit 3). [rûz,]

Şaçuñ ‘ömrüm lebüñ cānum ruḥuñ **rûzum** başum hecrüñ / N’ider bu ‘ömr ü cān dü cihânı ‘âşıkân sensüz (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 110, Beyit 2). [rûzum, -um]

rûz u şeb: Gündüz ve gece.

Ḥasta göñlüm yidügi ḥûn-ı cigerdür **rûz u şeb** / ‘îşret ü ‘îşi müdām olsun ṭarabnāk olsun ol (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 179, Beyit 3). [rûz u şeb,]

Ġam-ı zülf ü firāk-ı ‘arîzuñla ey meh-i nâ-mihr / Raḥîmî **rûz u şeb** aĝlar görölmez kârası aķı (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 347, Beyit 5). [rûz u şeb,]

rûze: Oruç.

Hecr olmasaydı qadrü mi olurdu vaşluñuñ / Bulmazdı **rûze** olmasa hiç i'tibâr-ı 'îd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 38, Beyit 6). [rûze,]

Rûzemûz rûz-ı ezelde rûze-i ğamdur bizüm / Hâmdülillâh kâni'üz bu şavm-ı 'îdâsâyıla (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 290, Beyit 5). [rûzemûz, -müz]

rûze-i ğam: Gam orucu.

Rûze-i ğamda bu dil her rûz iderken i'tikâf / 'Îd-ı vaşluñçün hilâl 'arz itdi menşür-ı mu'âf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 131, Beyit 1). [rûze-i ğamda, -da]

Rûzemûz rûz-ı ezelde **rûze-i ğamdur** bizüm / Hâmdülillâh kâni'üz bu şavm-ı 'îdâsâyıla (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 290, Beyit 5). [rûze-i ğamdur, -dur]

rûzgâr:

1.Devir, zaman, vakit.

Rûzgârum haşm u bahtum ser-keş ü tâlî' zebün / Yâr-ı bî-mihr-i vefâ ğamdan benüm hâlüm harâb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 13, Beyit 2). [rûzgârum, -um]

Çok **rûzgâr** baħr ü berüñ seyrin eyledük / Ey dil demidür eyleyelüm 'azm-i kûy-ı yâr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 93, Beyit 5). [rûzgâr,]

Yile virür 'âkıbet evrâķ-ı 'ömri **rûzgâr** / Şafha-i 'âlemde aduñ tut ki defterdâr imiş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 121, Beyit 4). [rûzgâr,]

Geh ağladur beni gâh iñledür bu âh meded / Ne demlere kodi n'eyler bu **rûzgârı** görüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 148, Beyit 2). [rûzgârı, -ı]

Bir dem içre gör ne demler zâhir eyler **rûzgâr** / Dem bu demdür bu demi hoş gör ğamı deryâya şal (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 166, Beyit 4). [rûzgâr,]

Ne hoşdur **rûzgâr** ola muvâfık ey şeh-i 'âdil / Kapuñdan cânibe 'azm eyleyem ben 'âşık-ı bî-dil (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 176, Beyit 1). [rûzgâr,]

Vücüduñ hâkini ber-bâd idüp yoluñda bir âh it / Raħîmî gel yine bir toz kıpar bu **rûzgâr** içre (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 284, Beyit 7). [rûzgâr,]

2. Esinti, yel.

Hayâl-i kıddine yeltendüñ ol serv-i hevâ-baħşuñ / Şabâveş gel gönül yil tırma her dem **rûzgârıñdur** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 95, Beyit 7). [rûzgârıñdur, -uñdur]

Maħabbet zevraķın sürmek dilerseñ baħr-i mihr içre / Güzâfın olmaz ol bu âh gibi **rûzgâr** ister (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 105, Beyit 5). [rûzgâr,]

Cüş iderdi dil hevâ-yı 'aşķ ile deryâ gibi / Ey melâħat kânı ammâ **rûzgârın** gözlerüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 113, Beyit 3). [rûzgârın, -ın]

Ol kerem kânı işitmiş āhuma rahm eylemiş / Ben hevā-ḥāhuñ muḥālif **rūzgārın** istemez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 114, Beyit 6). [rūzgārın, -ın]

Rāh-ı ‘aşkuñda şabāāsā yiler gönlüm gibi / **Rūzgāra** tābi‘ olmuş ber-hevāyı görmedüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 217, Beyit 6). [rūzgāra, -a]

Kenār-ı vaşluña dil āşināsı ṭālibdür / Biḥār-ı hecre şalın **rūzgārı** n’eyleyeyin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 231, Beyit 7). [rūzgārı, -ı]

Büy-ı zülfiniz şabāveş yok kararı dem-be-dem / Tağdup ‘aqlum perişān **rūzgār** itdüñ beni (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 309, Beyit 2). [rūzgār,]

Yine gönlüm hevāya yiltendi / Āh kim **rūzgāra** yüz tıtdı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 319, Beyit 3). [rūzgāra, -a]

rūzgār-ı ‘îd: Bayram zamanı.

Hoş-dem nesîm-i luṭfuñ ile **rūzgār-ı ‘îd** / Hurrem fūrūğ-ı ‘ārızuñ ile nehār-ı ‘îd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 38, Beyit 1). [rūzgār-ı ‘îd,]

rūzgār-ı vuşlat: Kavuşma rüzgarı.

Deñiz deryāya ol pür-mevc-i mā’ kemhāsını giysin / İrişdi **rūzgār-ı vuşlatı** niçün donanmaya (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 289, Beyit 2). [rūzgār-ı vuşlatı, -ı]

rūz-ı ezel: Ezel günü, ruhların yaratılıp da herkesin kısmetinin tayin edildiği gün.

Rūzemüz **rūz-ı ezelde** rûze-i gāmdur bizüm / Ḥamdülillāh kânî‘üz bu şavm-ı ‘îdāsāyla (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 290, Beyit 5). [rūz-ı ezelde, -de]

rūz-ı ‘îd: Bayram günü.

‘Āşıkā şubḥ-ı vişālüñdür Ḥalilüm **rūz-ı ‘îd** / Ka‘be-i kūyuñ Şafā ehline miḥrāb-ı ümîd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 32, Beyit 1). [rūz-ı ‘îd,]

rūz-ı mahşer: Mahşer günü.

Ölürsem āsitānuñda ümîd-i merḥabāñ ile / Muḥarrer **rūz-ı mahşer** Ḥaḳḳ yirüm Dārü’s-selām eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 72, Beyit 2). [rūz-ı mahşer,]

rūz-ı maşāf: Savaş günü.

Pehlevānidur bu meydānuñ şurāḥı ser-firāz / Bir ayağıyla başār biñ Rüstemi **rūz-ı maşāf** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 131, Beyit 3). [rūz-ı maşāf,]

rūz-ı vaşl: Vuslat günü.

Ne ğam çek şām-ı hecr için ne şād ol **rûz-ı vaşl** için / Raḥīmī her vişālūñ āhiri hicrānımıñ bildüm
(Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 199, Beyit 7). [rûz-ı vaşl,]

rûz-ı vişāl: Kavuşma günü.

Nağd-i cān vire idüm **rûz-ı vişāline** bedel / Bir gice girse Raḥīmī ele ‘uryān Çelebi (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 338, Beyit 5). [rûz-ı vişāline, -ine]

rûz-ı vişāl-i yār: Sevgiliye kavuşma günü.

Ḥurrem olmaz ḥātır **rûz-ı vişāl-i yār** ile / Çekmeyen ey āfitābum zūmet-i hicrān ğamın (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 255, Beyit 4). [rûz-ı vişāl-i yār,]

rüstem: Ünlü İran şairi Firdavsi'nin Şehname'sinde adı geçen İran'ın ünlü pehlivan ve savaşçısı.

Pehlevānidur bu meydānuñ şurāhı ser-firāz / Bir ayağıyla başar biñ **Rüstemi** rûz-ı maşāf (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 131, Beyit 3). [rüstemi, -i]

Zāl-i zemāne rezmine tākāt getürmedi / Eñ pehlivān-ı ‘ālem olan didi **Rüstemem** (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 200, Beyit 4). [rüstemem, -em]

rüstem-i devrān: Zamanın Rüstem'i.

Dil alur dil virür şimdi menem cünd-i maḥabbetde / Anuñçün Zāl-i ‘ādil **Rüstem-i devrāna** gönderdi
(Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 330, Beyit 4). [rüstem-i devrāna, -a]

rüstem-rezm: Savaşta Rüstem kadar cesur.

Sen şehā ol Ḥusrev ü Cem-bezm ü **Rüstem-rezmsin** / Dergehüñ derbānlığın ister Ḳubādvār divān
(Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 233, Beyit 3). [rüstem-rezmsin, -sin]

rüsvā: Rezil, itibarsız, haysiyetsiz.

Sende ey meh olalı bu ḥüsn-i bî-hem-tā ğarīb / Eyledi ‘ālemlere ‘aşkuñ beni **rüsvā** ğarīb (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 16, Beyit 1). [rüsvā,]

rüsvālīg: Rezillik, kepezelik.

Geçdi taḳvā vü vera‘dan oluban mest ü ḥarāb / Şorma aḥvāl-i Raḥīmīyi ki **rüsvālīgi** var (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 46, Beyit 5). [rüsvālīgi, -ı]

rüsvā eyle-: Rezil etmek.

Esîr-i zülfüñ olduğumı **rüsvâ eyledi** halka / Baña bu bendi geçmeklik yine ol nâbe-kâruñdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 95, Beyit 8). [rüsvâ eyledi, -di]

rüsvâ it-: Rezil etmek, dosta düşmana güldürmek.

Müdâm ‘aşkuñ şarâbıyla beni şeydâ iden sensin / Hârâbât ehline ser-dâr idüp **rüsvâ iden** sensin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 261, Beyit 1). [rüsvâ iden,]

S

sa‘âdet: Mutluluk, bahtiyarlık.

Senüñ olsun **sa‘âdetle** ‘azîzüm mülket-i dünyâ / Baña kapuñda kulluk Mışra sultân olmadan yegdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 50, Beyit 3). [sa‘âdetle, -le]

Vücûd-ı nâzüküñe yaraşur her lahza şîhhatler / Sa‘âdetlü serüñden eksük olmasun **sa‘âdetler** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 81, Beyit 1). [sa‘âdetler, -ler]

Zafer hem-dem **sa‘âdet** yâr u devlet hem-nişîn olsun / Serîr-i ihtîşâm üzre hemîşe kıl maķarr yegdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 83, Beyit 7). [sa‘âdet,]

Hakikat-dân ola hem pür-hakikat-bîn ü haķ-perver / Senüñ gibi **sa‘âdet** kânı şâh-ı kâmkâr ister (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 105, Beyit 2). [sa‘âdet,]

Binmege tîz günde sen mihr ü **sa‘âdet** rahşına / Her zemân evrâduma sür‘at semendin ķoşmışam (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 210, Beyit 4). [sa‘âdet,]

Ne ğam dîv-i ‘adûdan vâriş-i taht-ı Süleymânsın / Selîm ol sen **sa‘âdetle** Sikender mülket-i ‘âlem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 213, Beyit 4). [sa‘âdetle, -le]

Selef ser-mâyesi pîrâye-i hayr-ı halefsin sen / Aşıl sen fer‘-i ‘âlisin **sa‘âdet** saña erzânı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 335, Beyit 6). [sa‘âdet,]

sa‘âdetlü: Saadet sahibi, mutlu.

Vücûd-ı nâzüküñe yaraşur her lahza şîhhatler / **Sa‘âdetlü** serüñden eksük olmasun sa‘âdetler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 81, Beyit 1). [sa‘âdetlü,]

Sa‘âdetlü serüñüñ şıdkı için pâ-yı tahtuñdan / Selîmü’l-bâl ben mûrı Süleymân hâna göndersen (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 151, Beyit 4). [sa‘âdetlü,]

sa‘âdetgâh: Mutluluk, bahtiyarlık yeri.

Rahîmî kuluña ey şâh-ı ‘âlem / İşigüñdür **sa‘âdetgâh** didüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 188, Beyit 7). [sa‘âdetgâh,]

sa‘âdet-h‘âh: Mutluluk isteyen.

Hudā āgāhdur kapuñdan artuḡ bir penāhum yoḡ / **Sa‘ādet-ḡāh** muḡliṣ bendeyi bu āsitānum ben
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 234, Beyit 2). [sa‘ādet-ḡāh,]

sabā: Sabaha doğru kuzeydoğudan hafif hafif esen serin, hoş, latif bahar rüzgarı, tan yeli.

Şabāya çîn-i zülfün ideli her çın şehir peydā / İder tā Çîn ü Māçîne varınca müşgter peydā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 1, Beyit 1). [şabāya, -ya]

Añmaz olalı hastasın ol bî-vefā ṭabīb / Ey nāle var **şabāyıla** bir dem aña meded (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 33, Beyit 6). [şabāyıla, -yıla]

Perişān itme gönlüm ey **şabā** dem urma zülfinden / Benüm de başum üzre bir hevāyî sünbülüm vardur
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 51, Beyit 3). [şabā,]

Şabā gibi vişālün bāğına bir dem irem diyü / Bu dil dîvānedür şahrāya geh kuhsāra düşmişdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 53, Beyit 2). [şabā, -dür]

Çāk çāk itdi yaḡasın şubḡ-dem gülşende gül / Ğanc-ı la‘lünden meger ḡılmış **şabā** bir keşf-i rāz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 118, Beyit 5). [şabā,]

Dāmenine irmege her dem **şabā** pīrāhenün / Ḳomadı elden yaḡasın dil-berā pīrāhenün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 158, Beyit 1). [şabā,]

Yilüp yildürmege ‘aşḡuñ yolında / **Şabā** olmaz baña hem-rāh didüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 188, Beyit 5). [şabā,]

Vücūdum ḡākini bir dem iletmez kūy-ı cānāna / **Şabāya** yalvarup çok cān-feşān geldüm yolından hem
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 204, Beyit 4). [şabāya, -ya]

‘Ārız u zülfün ḡamından bî-ḡarār olmuş **şabā** / Gāhi geşt-i gülşen eyler ḡāh ider ‘azm-i Ḥoten (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 249, Beyit 4). [şabā,]

Dehānuñ rāzını ṭuymuş **şabādan** ḡonca-i hoş-bū / Yaḡasın çāk idüp gül gibi ḡavfinden didi yā hū
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 272, Beyit 1). [şabādan, -dan]

Yaşumla āhuma şor gör hevā-yı ‘ummānı / Gezer **şabāyıla** her dem feżā-yı ‘ummānı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 326, Beyit 1). [şabāyıla, -yıla]

Ḥābda gördüm şaḡuñ bendine bağlanmış **şabā** / Şubḡ-dem kūyuñda gördükde didüm uşbu gibi
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 328, Beyit 4). [şabā,]

Vefādan bir eṣer yoḡ gülşeninde ey **şabā** dehrün / Hevāya servi mā’ildür açılğan ḡār ile verdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 341, Beyit 3). [şabā,]

Esen ḡal ey **şabā** gülzār-ı kūy-ı dil-berün şimdi / Gözüm saḡḡā yüzüm cārüb āhum oldı ferrāşı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 342, Beyit 4). [şabā,]

şabā yeli: Kuzey doğudan esen serin ve hoş sabah rüzgarı.

Sevdā-yı zülf ü şevḡ-i ‘izāruñla ay u gün / Eyler **şabā yeli** gibi leyl ü nehār göc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 26, Beyit 3). [şabā yeli,]

şabāāsā: Sabah rüzgarı gibi.

Rāh-ı ‘aşkuñda **şabāāsā** yiler göñlüm gibi / Rüzgāra tābi‘ olmuş ber-hevāyı görmedüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 217, Beyit 6). [*şabāāsā,*]

sābāş: Takdir ve beğenme ifāde eder; âferin, bravo.

Rahîmî hāk-i pāyuñda anuñçün başı ser-keşdi / Görüp taḥsîn idüp şāhum hemān **sābāşa** ḥayrānem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 212, Beyit 5). [*sābāşa, -a*]

şabāveş: Saba rüzgarı gibi.

Bu bāğuñ servi dūd-ı ğam küli bir ṭabla āteşdür / **Şabāveş** ṭurma bir dem bir nefes āzāde seyrān it (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 18, Beyit 3). [*şabāveş,*]

Ḥayāl-i ḳaddine yeltendüñ ol serv-i hevā-baḥşuñ / **Şabāveş** gel göñül yil ṭurma her dem rüzgāruñdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 95, Beyit 7). [*şabāveş,*]

Rahîmî şu gibi ağlar **şabāveş** āh idüp her dem / Niç’itsün görmedi hāk-i cenābuñ niçe demlerdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 96, Beyit 4). [*şabāveş,*]

Şabāveş cū-be-cū kendüm dolandum ḥırmen-i dehri / Bulınmaz ḥālünüñ bekdaşı ḥod bir dāne fülfulde (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 281, Beyit 4). [*şabāveş,*]

Büy-ı zülfinsiz **şabāveş** yok ḳararı dem-be-dem / Ṭağıdup ‘aḳlum perişān rüzgār itdüñ beni (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 309, Beyit 2). [*şabāveş,*]

şabāyā: Ey sabah rüzgarı.

Şabāyā āhdan ğayrı bu dem benden eser umma / Vücūdum hākini ben reh-güzār-ı yāra ṭabşurdum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 221, Beyit 5). [*şabāyā,*]

Şabāyā ‘ayn-ı māl olursa çekmem minnetin kuḥluñ / Görünmez gözüme nesne bu hāk-i rāhdan ğayrı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 353, Beyit 3). [*şabāyā,*]

sābıkan: Bundan önce, evvelce.

Yine yap yap yapagör ḥāliyā vīrānedür gönlüm / Anı ma‘mūr idüpdüñ **sābıkan** genc-i vişālünüle (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 292, Beyit 6). [*sābıkan,*]

sābit-ḳadem: Kararlı, sebat eden.

Rikābuñdan Rahîmî sāye gibi bir gün ayrılmaz / Vefā yolında ol **sābit-ḳadem** bir ḥāksāruñdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 95, Beyit 9). [*sābit-ḳadem,*]

sābit-ḳadem ol-: Durmak, ayrılmamak || Kararlı olmak, sebat etmek.

Hevâ-h'âhuñ olup her güşede **sābit-kağem olur** / Bulunmaz şāh-bāzum bir benümle şāmeden ğayrı
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 325, Beyit 4). [*sābit-kağem olur, -ur*]

sabr: Sabır, dayanma, katlanma.

Gitdi başdan 'aql dilden **şabr** elden ihtiyār / Dār-ı ğamda āh kim kaldum tek ü tenhā ğarīb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 16, Beyit 2). [*şabr,*]

Ne dilde **şabra** tākāt ne elümde ihtiyārım var / Ten-i bî-cāna döndüm şanma kim sensiz karārım var
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 67, Beyit 1). [*şabra, -a*]

Sen kebgı dögdüm aldum elinden raķībūñūñ / Şeh-bāz olan alur çü şehā **şabr** ile şikār (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 93, Beyit 6). [*şabr,*]

Ṭaġıtdum **şabr** u ārāmı şaçuñ gibi perīşānum / Anuñ hāl-i mu'anberveş karārı var benüm yokdur
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 98, Beyit 6). [*şabr,*]

Gitdi başdan 'aql dilden **şabr** elden ihtiyār / Rāh-ı 'aşķuñda bular olmadı yoldaşım benüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 181, Beyit 2). [*şabr,*]

Gitdi başdan 'aql dilden **şabr** elden ihtiyār / Tende rūhum kaldı anı da revān itsem dirin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 266, Beyit 3). [*şabr,*]

El karaldan kōmadı zülfi bu miskinde karār / Virdi hem **şabrı** dil-ārāmı dil-ārāmlara (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 279, Beyit 4). [*şabrı, -ı*]

Şabrına şad āferīn ol merd-i şāhib-işmetūñ / Virmedi koyınını zindānuñ Zelīhā koyınına (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 288, Beyit 5). [*şabrına, -ına*]

Yile virmiş varını **şabr** u karārı kalmamış / Hānķāh-ı 'ālem içre nāba beñzetdüm seni (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 346, Beyit 4). [*şabr,*]

sabr eyle-: Sabretmek, dayanmak.

Kendi düşen aġlamaz **şabr eyle** pervāne-dil / Bir dem ola üstüñe pertev şala envār şem' (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 129, Beyit 6). [*şabr eyle,*]

sabr it-: Sabretmek, tahammül etmek.

Va'de-i vaşl-ı leb ü zülfüñ hayāliyle bu cān / **Şabr iderdi** fūrķate şabr itse bir miķdār-ı 'ōmr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 62, Beyit 4). [*şabr iderdi, -erdi*]

Va'de-i vaşl-ı leb ü zülfüñ hayāliyle bu cān / Şabr iderdi fūrķate **şabr itse** bir miķdār-ı 'ōmr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 62, Beyit 4). [*şabr itse, -se*]

Derd-i hicrāna şimdi **şabr idelüm** / Görelüm hīkmet-i Hudā n'eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 88, Beyit 10). [*şabr idelüm, -elüm*]

Hayāt ümmîdi ey dil bir çürük endişedür **şabr it** / Yine derdin viren dermān ider dildār şaġ olsun
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 245, Beyit 6). [*şabr it,*]

Derdüñi dime gönül gayra bu derde **şabr it** / Tâ şifâ-sâz-ı ğarībân saña dermân virsün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 251, Beyit 2). [şabr it,]

şabr-ı bî-hadd: Sınırsız sabır.

Yâr yâr ağyâr u ‘âşık zâr u miḥnet bî-şümâr / Vaşl-ı mesned **şabr-ı bî-hadd** dâr-ı hicrân her taraf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 136, Beyit 2). [şabr-ı bî-hadd,]

şabr-ı firāvân vir-: Çok sabır vermek.

Haḡdan ümmid iderem cevruñe pâyân virsün / Yaḡu ben çâkeruñe **şabr-ı firāvân virsün** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 251, Beyit 1). [şabr-ı firāvân virsün, -sün]

şaç: Başı kaplayan kıllar.

Ey **şaçı** zulmet nedür la‘lünde ḡaṭṭ şordum didi / Hızr-ı hoş-demdür delil-i çeşme-i âb-ı ḡayât (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 20, Beyit 3). [şaçı, -ı]

Akşehre döndi Aydın olup ay yüzüñle dehr / Gördi **şaçuñı** virdi Karaman hemân ḡarâc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 24, Beyit 2). [şaçuñı, -uñı]

Ġamzeñ öldürsin **şaçuñı** aşsın günâhum var ise / Göñlümi zindân-ı ġamda kılma tek ḡabis aḡad (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 35, Beyit 5). [şaçuñı, -uñı]

Hemân sünbül **şaçuñı** miskîn şanma misk [ü] ‘anberdür / Yanup tüter ruḡuñçün lâle şan bir odlı micmerdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 49, Beyit 1). [şaçuñı, -uñı]

Ṭaḡıtdum şabr u ârâmı **şaçuñı** gibi perîşānum / Anuñ ḡâl-i mu‘anberveş ḡarârı var benüm yokdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 98, Beyit 6). [şaçuñı, -uñı]

Şaçuñ ‘ömrüm lebüñ cānum ruḡuñ rûzum başum hecrüñ / N’ider bu ‘ömr ü cān dü cihānı ‘âşıkân sensüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 110, Beyit 2). [şaçuñı, -uñı]

Her şeb **şaçuñı** ġamıyla ṭül-i emel kılardum / Olmasa ger fenâsı bu ‘ömr-i bî-beḡānuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 155, Beyit 4). [şaçuñı, -uñı]

Ben Raḡîmiye **şaçuñı** bendini bend itmeyesin / ‘Âşık-ı dil-şude Mecnûn-ı dil-i âzāduñ olam (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 206, Beyit 7). [şaçuñı, -uñı]

H’âbda gördüm **şaçuñı** bendine bağlanmış şabâ / Şubḡ-dem küyuñda gördükde didüm uşbu gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 328, Beyit 4). [şaçuñı, -uñı]

şaçı çîni: Saçının kıvrımı.

Bir ḡaṭâyıla **şaçı çînine** dolaşdı bu gönül / Kerem ü ‘afv-ı gedâyı yine ol şâḡ bilür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 47, Beyit 3). [şaçı çînine, -ne]

şaçı leyli: Leyla'nın saçı gibi siyah olan saç.

İmtihân itsem ğam-ı ‘aşkı eger Mecnûn ile / Ey **şaçı Leylî** benüm efzûn geleydi hayretüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 207, Beyit 2). [şaçı leylî,]

şaçı zencîri: Zincire benzeyen saç.

Ȧolaşaldan bir perîşānuñ **şaçı zencîrine** / Ey Raĥîmî dil yine dîvāne şeklin bağladı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 308, Beyit 5). [şaçı zencîrine, -ne]

şaçuñ bendi: Saçın bağı.

Şaçuñ bendiyle bend olmuş esîr-i kayd-ı bend olmuş / Dil-i âşüfte dirler bir ğarîb ü ĥor u zârum var (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 67, Beyit 3). [şaçuñ bendiyle, -yle]

şaçuñçün: Saçın için.

Şaçuñçün maţla‘-ı şî‘rüm eyâ ĥûr / Şafâ-keş Ka‘be gibi beyt-i ma‘mûr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 42, Beyit 1). [şaçuñçün,]

şād: Yüzlerce; pek çok.

Ey Raĥîmî işidüp nâlemi ol ğonca dimiş / **Şad** hezâr ancılayın bülbül-i pür-zârum var (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 73, Beyit 5). [şad,]

Sînemi gül gibi **şad** çāk itdi ĥâr-ı intizâr / Lâle gibi cisme dâğ urdı bu nâr-ı intizâr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 77, Beyit 1). [şad,]

Ġamze bir keskin ĥarāmî çeşm-i âfet yol başār / Kayd-ı rāh-ı zāhide **şad** sāledür zünnâr-ı zülf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 132, Beyit 3). [şad,]

Her gice **şad** āh u nâle her seĥer zâr u hezâr / Sen gül içündür dün ü gün bu olan ğavġāya baĥ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 137, Beyit 6). [şad,]

Her gice **şad** āh u nâle her seĥer zâr-ı hezâr / Sen gül içündür dünî gün bu olan ğavġā bu gün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 227, Beyit 3). [şad,]

Ĥayāl-i çeşm-i şād u dāl-i zülfüñ iftirākından / Şikeste beste **şad** endüh-ı ğamla nâ-tüvân ebrû (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 270, Beyit 8). [şad,]

Şabrına **şad** āferîn ol merd-i şāĥib-işmetüñ / Virmedi koyınını zindānuñ Zeliĥā koyınına (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 288, Beyit 5). [şad,]

Ġam-ı hicrân-ı çeşm-i şāduñ ile dāl-i zülfüñle / Beni şîĥhatde şanma şayruyam bu **şad** ĥayālüñle (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 292, Beyit 1). [şad,]

şad çāk it-: Yüz parça etmek.

Bilümi bükdi derd-i yâr-ı ğurbet / Dilüm **şad çāk itdi** ĥâr-ı ğurbet (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 23, Beyit 1). [şad çāk itdi, -di]

şad hezārān: Yüz binlerce, pek çok.

Yok yire her gönçaya dil virme bilinmez diyü / **Şad hezārān** bülbül-i şūrîdesi var ey göñül (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 171, Beyit 2). [şad hezārān,]

şadā: Ses.

Dāğdan kim nā-gehān kıpar derūnî bir **şadā** / Dāğ-ı hicrānum görüp göğsin geçirür dā'imā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 3, Beyit 1). [şadā,]

Seng-i dil dildār derdinden vücūdın taş ile / Gök gök itmiş yir yir anuñcün çıkar güm güm **şadā** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 3, Beyit 2). [şadā,]

sa'd-ābād: Mutluluğu çok olan yer.

Ṭālî'-i naḥsı ḥarāba virdi **Sa'd-ābādını** / Başa tozlar kıparuban İsfahānın yakdılar (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 61, Beyit 3). [sa'd-ābādını, -ını]

şadaka: Karşılık beklenmeden sadece Allah rızası için fakirlere verilen para, mal vb.

Genc-i ḥüsnüñ **şadaķası** büsedür bir ümmîd / Müstaḥaķķum ben faķirüñden dirîğ itme zekāt (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 20, Beyit 2). [şadaķası, -sı]

şadāķat: Dostluk, içten bağılılık, doğruluk, vefalılık.

Şubḥ-ı devlet olmağa kapuñ **şadāķat** ehline / Kıldı Ḥaķ cevlañgehüñ cānı civār-ı evliyā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 9, Beyit 3). [şadāķat,]

Şıdkıyla muhibbüñ durur ol şāh-ı şerî'at / Göster umaruz sende **şadāķat** Baba Ḥamza (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 287, Beyit 4). [şadāķat,]

şadāķat ehli: Sadakatli, vefalı kişiler.

Maḥabbet kılların bir görme ağıyār ile kapuñda / **Şadāķat ehlini** 'addeyleme ey dost a'dādan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 250, Beyit 5). [şadāķat ehlini, -ini]

şadāķat-ḥane: Doğruluk evi.

Kılluğın kapuñuñ Ḥaķķ ḥāyına itmez naşib / Bu ḥaķıķat destgāhıdır **şadāķat-ḥanedür** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 92, Beyit 2). [şadāķat-ḥanedür, -dür]

sāde:

1.Basit, süsten arınmış.

Mücellâ ideli cân şüretini ma‘ni-i ‘aşkuñ / Cemâlüñ haqqı şâf u **sâde** dil âyineveş pāküm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 219, Beyit 2). [sâde,]

Gözüde bir gün o meh hüsni görmiş **sâde** / Şimdi Yûsuf gibi kendin şatar istiğnâda (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 280, Beyit 1). [sâde,]

Sâde vü şâf-dil olmasa yoluñda ey meh / Pertev-i mihrüñe olmaz idi erzâni zırh (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 293, Beyit 5). [sâde,]

2. Saf, temiz.

Ey kamer envâra hüsni-yâra mihrüñ kılma pest / Şâf dil ol gün gibi saḡf-ı bülende **sâde** gel (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 173, Beyit 5). [sâde,]

sâdef: Midye, istiridye vb. deniz hayvanlarının kabuklarının iç tarafında teşekkül eden ve süslemelerde, süs eşyalarında kullanılan beyaz menevişli, çok sert, parlak madde.

Yâd-ı la‘lûñle akan yaşımdur ey deryâ-yı cüd / Saḡt iden her dem **sâdef** içinde nisyân cevherin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 252, Beyit 3). [sâdef,]

sâdefveş: Sâdef gibi, inci gibi.

Görmedüm zâtuñ gibi bir cevher-i kân-ı seḡâ / Sû-be-sû gezdüm **sâdefveş** baḡr u ‘ummân illerin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 243, Beyit 4). [sâdefveş,]

sâde-rû: Sade yüzlü.

Ma‘nâ-yı dil-peḡir ile şi‘rüm Raḡimiyâ / Bir **sâde-rû** güzel gibidür şûḡ u şivekâr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 93, Beyit 8). [sâde-rû,]

Felek zerrîn-küleḡ bir **sâde-rû** serrâcuñ olmuşdur / Çapup gün gibi ṡurmaz yeldirür şubḡ u mesâ raḡşın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 235, Beyit 4). [sâde-rû,]

Sâde-rûdur serd olur germiyyete ḡâbil degül / Dil-keş ü dem-keşdür âb u rûzgâr-ı Germiyân (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 265, Beyit 5). [sâde-rûdur, -dur]

sa‘dî: Şeyh Sadi-i Şirazi, Fars şâir ve İslam âlimi.

Nazmı Nizâmî-tâb‘ hasen zâtı Sa‘dîdür / Şâhum Raḡimî gibi sülḡan-dânuñ olmaya (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 301, Beyit 5). [sa‘dîdür, -dür]

Bahâristân-ı luṡfuña Raḡimî ölmeden girse / Oḡumaz idi **Sa‘diye** cenâbuñda Gülistânı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 320, Beyit 5). [sa‘diye, -ye]

sa‘dî-i vakt: Zamanın Sadi'si.

Ma‘ārif Būstānında bu gün **Sa‘dī-i vaḳtem** ben / Yüzüme güle bak ben de idüm bir Gülsitān peydā
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 5, Beyit 4). [sa‘dī-i vaḳtem, -em]

sādık:

1. Doğru, gerçek, hakikî.

Eşk ü āhum dün iki şāhid götürdüm mihrine / Didi biri ḳanludur biri velî **şādık** güvāh (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 276, Beyit 4). [şādık,]

2. Sadık, içten bağlı.

Güneş yüzlüm beni mihrüñde **şādık** belki sînemde / Görinen dāğ-ı da‘vā-yı maḥabbetde güvāhumdur
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 75, Beyit 4). [şādık,]

sadr: Meclisin önü ve en muteber yeri.

Geh olup şavma‘a küncinde geh mey-ḥāne **şadrında** / Derün-ı ḥalvet-i ḥāṭırda me’vā eyleyen sensin
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 262, Beyit 4). [şadrında, -ında]

sadranc-ı guşsa: Gam satrancı.

Şadranc-ı guşsa at şalup māt iderdi ger / Şāhuñ ‘aṭāsı baydaḳı ferzāne olmaya (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 297, Beyit 6). [şadranc-ı guşsa,]

şāf: Temiz, saf.

Ey ḳamer envāra ḥüsn-i yāra mihrüñ kılma pest / **şāf** dil ol gün gibi saḳf-ı bülende sāde gel (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 173, Beyit 5). [şāf,]

Şāfdur āyîneveş ṭab‘um eyā rūşen-zamîr / Tūṭî-i cāna ḡidādur lafz-ı şehd ü şekkerüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 208, Beyit 4). [şāfdur, -dur]

Mücellā ideli cān şüretini ma‘ni-i ‘aşḳuñ / Cemālūñ ḥaḳḳı **şāf** u sāde dil āyîneveş pāküm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 219, Beyit 2). [şāf,]

şāf eyle-: Saflaştırmak, saf hâle getirmek, arındırmak.

Ġayrı vechinden göñül mir’ātını **şāf eyledüm** / Şāhid-i ḥüsnüñ niçün ‘arz eylemez şüret baña (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 4, Beyit 3). [şāf eyledüm, -düm]

Şūfiyā **şāf eyle** gel jeng-i ‘alāyıkdan dilüñ / Şüret-i ma‘nā görünmez olmasa āyîne şāf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 131, Beyit 6). [şāf eyle,]

şāf it-: Arındırmak, temizlemek.

Gönlün âyinesini **şâf it** ruh-ı dildâra bak / Gör ne şüret gösterür ol mazhar-ı envâra bak (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 139, Beyit 1). [şâf it,]

şâf kıl-: Saflaştırmak, temizlemek.

Şâf kıl cân gözgüsün kıl ‘arız-ı dildârı seyr / Vechi yokdur ey gönül kılma şağın ağıyârı seyr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 55, Beyit 1). [şâf kıl,]

Şâf kıl cân gözgüsün şûfî ruh-ı zîbâya bak / Gör ne şekl izhâr ider ol şüret-i ma’nâya bak (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 137, Beyit 1). [şâf kıl,]

şâf ol-: Temiz, pak olmak.

Şu gibi **şâf ol** derûnuñda küdüret kılmasun / Bir dem ola şu gibi tâ kılasın dîdârı seyr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 55, Beyit 4). [şâf ol,]

Şûfiyâ şâf eyle gel jeng-i ‘alâyıkdan dilün / Şüret-i ma’nâ görünmez **olmasa** âyine **şâf** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 131, Beyit 6). [şâf olmasa, -masa]

şafâ:

1.Gönül huzuru/şenliği.

Mevlevî olduk semâ’ itdük **şafâ** kesb eyledük / Tekye-i ‘aşk içre olduk ihtiyâr-ı evliyâ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 9, Beyit 10). [şafâ,]

Secde kılmaz Hakk bilür kalbüm Raḥîmî gayrıya / Ka’be dergâhuña kılmışdur **şafâ** ile sened (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 35, Beyit 7). [şafâ,]

Vuşlat-ı dildâra mânend olalı evân-ı ‘id / Ka’be hakkı hoş **şafâyıla** geçer devrân-ı ‘id (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 39, Beyit 1). [şafâyıla, -yıla]

Şafâyıla nice gün Ka’be dergâhuña Sa’y itdüm / Bulup kıblem na’alçeñ şeklin âhîr secdegâh itdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 184, Beyit 3). [şafâyıla, -yıla]

Vahşet-âbâd-ı gamuñla olalı dil âşinâ / Dostlar yâd oldu ol benden **şafâsın** görmedüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 195, Beyit 4). [şafâsın, -sın]

Raḥîmî koma ‘arîfseñ kenâr-ı âteşi elden / **Şafâ** hengâmidur nüş it şarâb-ı erğuvân hurrem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 196, Beyit 5). [şafâ,]

Şûfî küyuñda cemâlünden **şafâ** kesb idemez / Nûr görmez Ka’bede her çeşm-i nâ-bînâ Hüseyin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 237, Beyit 4). [şafâ,]

Şaykal-ı ‘aşkıyla şol dil kim mücellâ olmadı / Ol **şafâ** kesb itmedi âyîneveş dîdârdan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 242, Beyit 4). [şafâ,]

Gönül mir’atınuñ hâli mükedder jeng-i fûrkatle / **Şafâ** himmetle bak anı mücellâ eyleyen sensin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 262, Beyit 6). [şafâ,]

Pür itmiş bâde-i gül-rengi nüş-â-nüş remz eyler / **Şafâ** bezminde ehl-i ‘işrete sāgar şunar lâle (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 291, Beyit 2). [şafâ,]

Raķibā baķamazsın sen **şafāyıla** ruh-ı yāre / Baķarsañ gösterür şekl-i ķabihūñ saña āyīne (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 303, Beyit 5). [şafāyıla, -yıla]

Şafā himmetle Ka‘be āsitānından benüm kıblem / Emîrû‘l-mü‘minîn ķātı‘u‘l-bürhāna gönderdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 330, Beyit 3). [şafā,]

Şafā gitdi göñül āyīnesinde jeng-i ğam ķaldı / Gül-i şādî açılmaz sīnede hār-ı elem ķaldı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 343, Beyit 1). [şafā,]

2. Neşe, mutluluk, zevk.

Ka‘be ķapuña şol ki **Şafāyıla** sürer yüz / Ey h‘āce anı bir yaña şanma sefer eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 60, Beyit 3). [şafāyıla, -yıla]

Şafā cāmını sürdün bu demün Cemşid-vaktisin / Felek bezminde eyle döne döne zevķ u şıhhatler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 81, Beyit 3). [şafā,]

Göñlüññ āyīnesi kesb eylesün dirseñ **şafā** / Ķo Rahîmî şüret-i āġyārı vech-i yāra baķ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 139, Beyit 5). [şafā,]

Şafā hāşıl ider ķalbüm bu dil kūyuñda yandukķa / Bu rüşendür olur Ka‘be yolında reh-nümā meş‘al (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 164, Beyit 3). [şafā,]

3. Saflık, berraklık.

Benüm ķalbüm **şafā** himmetle Ka‘be āsitānuñdan / Emîrû‘l-mü‘minisin ķātı‘u‘l-burhāna gönderseñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 151, Beyit 2). [şafā,]

şafā: Mekke dolaylarında hac ibadetinin yapıldığı yerlerden biri olup hacıların burası ile Merve adı verilen yer arasında Hz. Hacer'in o dönemde yapmış olduġu gidiş ve geliş hareketini dört gidiş, üç geliş olarak aynen uygulanan yer.

Yaşum Sa‘y u **Şafāyıyla** iletdüm Ka‘be kūyuña / Yine bir çeşme-i ter eyledi bu çeşm-i ter peydā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 2, Beyit 2). [şafāyıyla, -yıyla]

‘Aşıkā şubh-ı vişālüñdür Hālilüm rüz-ı ‘id / Ka‘be-i kūyuñ **Şafā** ehline mihrāb-ı ümîd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 32, Beyit 1). [şafā,]

Gerd-i güzergehüñde sürdi Rahîmî cebhe / Ey Ka‘be-i haķıķat Sa‘y u **Şafāya** döndi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 331, Beyit 7). [şafāya, -ya]

şafā ehli:

1.Saflık sahipleri. || Saflı kalpli kimseler.

Ķamu eşyāda her vechile vechü‘llāhı seyr eyle / **Şafā ehline** ey şüfî bu mir‘āt-ı muşaffādur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 64, Beyit 2). [şafā ehline, -ne]

2. Eğlence, sohbet erbabı.

Zebānum şem‘veş kaç‘ eyledüm miḳrāz-ı şamṭıyla / **Şafā ehline** bir Rüşen-delil ü reh-nümā oldum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 193, Beyit 4). [şafā ehline, -ne]

şafā kesb eyle-: Gönül şenliği bulmak.

Bir **şafā kesb eyledüm** mir‘āt-ı ‘aşk-ı yârdan / Gün gibi rüşen müşâhid gözüme cümle şîfâṭ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 20, Beyit 5). [şafā kesb eyledüm, -düm]

şafā sür-: Vaktini zevkli, huzurlu, eğlenceli geçirmek.

Cāmeveş ben giñ yaḳadan seyr idem gül sîneñi / Koca qarşumda seni sürüp şafā pîrāhenüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 158, Beyit 6). [şafā sürüp, -üp]

şafā-keş: Gönül huzuru çeken.

Şaçunçün maṭla‘-ı şî‘rüm eyā ḥūr / **Şafā-keş** Ka‘be gibi beyt-i ma‘mūr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 42, Beyit 1). [şafā-keş,]

şafā-yı ‘aşk: Aşkın verdiği gönül huzuru.

Şafā-yı ‘aşk ile görñlüm iletdüm kūy-ı dildāra / Maḥabbet cāmî‘ine yine ‘arz itdüm bir āyine (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 303, Beyit 4). [şafā-yı ‘aşk,]

şafā-yı ‘işret it-: İçki eğlencesi yapmak.

Giceyi gündüze katup irişdi yine bahar / **Şafā-yı ‘işreti** biz daḥi şubḥ u şām **idelüm** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 180, Beyit 6). [şafā-yı ‘işreti idelüm, -i, -elüm]

şafā-yı kalb: Kalp huzuru.

Şarāba rehn iderdüñ cübbe vü destārı ey şūfî / **Şafā-yı kalb** ile olsañ eger āvāresi ‘aşkuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 154, Beyit 4). [şafā-yı kalb,]

Ḳapuña baş egmeyen ḳalbüm **Şafā-yı kalb** ile / Görmesün ol Merve ḥaḳḳı Ka‘be-i ‘ulyā yüzün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 246, Beyit 6). [şafā-yı kalb,]

şafā-yı ṭavf-ı ḥicāz: Hicaz'ın tavafinin huzuru.

Şafā-yı ṭavf-ı ḥicāz u hevā-yı Sa‘y semā‘ / Ne yol maḳām-ı ḳabüle varursa varı görüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 148, Beyit 6). [şafā-yı ṭavf-ı ḥicāz,]

şāf-dil: Gönlü saf.

Biz muķīm-i kūy-ı rüsvāyuz ħarābāt ehliyüz / **Şāf-dil** pākīze-meşreb vecd ü ħālāt ehliyüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 111, Beyit 1). [şāf-dil,]

Sāde vü **şāf-dil** olmasa yoluñda ey meh / Pertev-i mihrüñe olmaz idi erzāni zırh (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 293, Beyit 5). [şāf-dil,]

şafha:

1.Sayfa, levha.

Dāstān-ı ğuşşamuñ her faşl u bābın yazmağa / Kanlu yaşum sürĥ çihrem **şafhadur** çeşmüm devāt (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 20, Beyit 6). [şafhadur, -dur]

2. Yüz.

Geh bozar ğāh düzer **şafhasını** bedr-i münir / Viremez defter-i ħüsnüñe beyāz üzere nāĥ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 29, Beyit 6). [şafhasını, -sını]

şafha-i ‘ālem: Alem sayfası.

Yile virür ‘ākıbet evrāk-ı ‘ömri rüzgār / **Şafha-i ‘ālemde** aduñ tut ki defterdār imiş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 121, Beyit 4). [şafha-i ‘ālemde, -de]

şafha-i eşcār: Yaratılıştaki aşamalar.

Ne yazmış **şafha-i eşcāra** gör kim ħāme-i ħudret / Sebaĥ al bāb-ı ħikmetdür ‘aceb dîvānımış bildüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 199, Beyit 4). [şafha-i eşcāra, -a]

şafha-i ħad: Yanağının sayfası.

Ĥaĥt geldi **şafha-i ħaduña** didüğüm içün / Āyīneñ üzre māh gibi ħonmasun ğubār (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 80, Beyit 3). [şafha-i ħaduña, -uña]

şafha-i nūr: Nur sayfası.

Kātib-i ħudret duhān-ı ĥaĥtuñı / **Şafha-i nūr** üzere taĥrîr eylemiş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 123, Beyit 4). [şafha-i nūr,]

şāfi: Saf, halis.

Raĥm ile **şāfi** nazar eyle Raĥimî bendeñe / Taĥ‘ınuñ mir’atıdır anuñ medār-ı evliyā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 9, Beyit 11). [şāfi,]

şāfi-keşān: Saf şarap içenler.

Ey pîr-i meygede beni mest eyle hürmet it / **Şâfi-keşân** ü şūfiveshân delḡ-pūşıyam (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 182, Beyit 3). [şâfi-keşân,]

şâfi-nihād: Saf yaratılışlı.

Bāḡ-ı hüsnüñsüz cinân bāḡına dil dil bağlamaz / Şu gibi **şâfi-nihāduz** seyr-i dîdār isterüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 107, Beyit 3). [şâfi-nihāduz, -uz]

şâfi-zer eyle-: Saf altın yapmak.

Hāk-i rehi sen cevher-i iksîr-i nazîrûñ / Mis cismümi âhîr umaram **şâfi-zer eyler** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 60, Beyit 5). [şâfi-zer eyler, -r]

şaḡ: Sağlıklı, sağlam.

Hastanuñ hâlin ne bilsün **şaḡlar** göñlüm benüm / Ol sebepten nergis-i bîmāruñ eyler ârzü (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 273, Beyit 4). [şaḡlar, -lar]

şaḡ eyle-: İyileştirmek, hayatta kalmasını sağlamak.

Ne öldürür dil-i bîmārumı ḡamzeñ ne **şaḡ eyler** / Benüm haḡḡumda cānā ḡopmadı la'lüñ gibi emli (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 332, Beyit 3). [şaḡ eyler, -r]

şaḡ ol-:

1.Hali vakti yerinde olmak; "çok yaşa" anlamında bir tabir.

Hemân 'ālemde sen **şaḡ ol** benüm devletlü sultānum / Raḡîmî ḡam degül ölse ya olsa nā-tüvân ḡasta (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 305, Beyit 7). [şaḡ ol,]

2. Sağ olsun, yaşasın!.

Hezār-ı 'āşık olursa ḡam degül dildār **şaḡ olsun** / Ḳayırma bülbüli ey bāḡbān gülzār **şaḡ olsun** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 245, Beyit 1). [şaḡ olsun, -sun]

Yaḡılsun nāreven şimşād u 'ar'ar yirlere ḡeçsün / Cihān bāḡında tek server-i ḡoş-reftār **şaḡ olsun** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 245, Beyit 2). [şaḡ olsun, -sun]

Ḳayurmam ḡum u ḡîr miḡdārı olsa cevherüm zāyi' / Hemân ol mekrümet kânı dür-i şehvār **şaḡ olsun** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 245, Beyit 3). [şaḡ olsun, -sun]

Ṭabibā zaḡmete girüp benümçün hîç 'ilāc itme / Ben oldum olacaḡum ol gözi bîmār **şaḡ olsun** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 245, Beyit 4). [şaḡ olsun, -sun]

Göñül ma'müresin vîrân iderse yāre incinme / Meşeldür bu girü yıḡan yapar mi'mār **şaḡ olsun** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 245, Beyit 5). [şaḡ olsun, -sun]

Ḥayāt ümmîdi ey dil bir çürük endişedür şabr it / Yine derdin viren dermân ider dildâr **şag olsun**
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 245, Beyit 6). [şag olsun, -sun]

Rahîmînüñ budur dâr-ı şifâ-yı ğaybdan derdi / Hemân şāhum senüñle Ḥazret-i hünkâr **şag olsun**
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 245, Beyit 7). [şag olsun, -sun]

sāgar: Kadeh.

Cânā Rahîmî la'lüñe bulmazsa dest-res / **Sāgar** gibi derûnı tolu kan olur qalur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 43, Beyit 7). [sāgar,]

Maḥabbet bâdesin yâd-ı lebüñle şol ki nüş eyler / Teninde kanı kaynar cânı **sāgar** gibi cüş eyler
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 90, Beyit 1). [sāgar,]

Qadeḥ mey-gün lebüñ öpdükce cānum çigzinür durmaz / Niçe demdür ki **sāgar** gibi ol avara dönmişdür
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 99, Beyit 7). [sāgar,]

Ne kanlar yutduĝın her dem Rahîmî dest-i hicrāndan / Anı **sāgar** gibi baĝrı tolu kan olmayan bilmez
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 117, Beyit 7). [sāgar,]

Ḥün iderseñ baĝrumı **sāgar** gibi ben rāziyam / Yār olup aĝyār ile çifte tomlar içme tek (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 160, Beyit 5). [sāgar,]

Ğamuñ **sāgar** gibi ḥün itdi baĝrum derdüñ inletdi / Rahîmî gibi bir mestüñ mi vardur kim ola qanzil
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 176, Beyit 7). [sāgar,]

Pür itmiş bâde-i gül-rengi nüş-â-nüş remz eyler / Şafâ bezminde ehl-i 'işrete **sāgar** şunar lāle (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 291, Beyit 2). [sāgar,]

Âh kim **sāgar** şunarsın mest olup her sifleye / La'l-i nābuñ bezl idersin rāḥ-ı rûḥ-efzâ gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 323, Beyit 2). [sāgar,]

sāgar-ı çeşm: Göz kadehi || göz çukuru.

Bu çeşm-i cür'aveş pây-māl-i devrân itseñ incinmem / Lebüñsüz **sāgar-ı çeşmüm** tolu kan olmadan yegdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 50, Beyit 2). [sāgar-ı çeşmüm, -üm]

Bezminde gerçi **sāgar-ı çeşmüm** tolar müdām / Niçün bu kan olasıya itmez nigāh-ı Cem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 216, Beyit 3). [sāgar-ı çeşmüm, -üm]

sāgar-ı devvār: Dönen kadeh || elden ele dolaşan.

Rahîmî ḥasret-i mey-gün-ı la'l-i yār ile dā'im / Ciger pür-ḥün cân bir **sāgar-ı devvāra** dönmişdür
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 99, Beyit 8). [sāgar-ı devvāra, -a]

sāgar-ı mercān: Mercan kadeh.

Leb-i bezminden ayru ey felek çeşmin Rahîmînüñ / Dem-â-dem döne döne **sāgar-ı mercāna** döndürdüñ
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 147, Beyit 5). [sāgar-ı mercāna, -a]

sāgar-ı mül: Şarap kadehi.

Raḥimî bezm-i ğamda cām-ı ḥasret nūş ider dā'im / Görelden 'aks-i la'l-i cān-fezānı **sāgar-ı mülde** (Kütahyalı Raḥimî Dîvânı, Gazel 281, Beyit 5). [*sāgar-ı mülde, -de*]

sāgar-ı revāk: Kubbe şeklindeki kadeh.

Bezm-i şafāda sākî şun **sāgar-ı revākı** / Gitsün bu dem nifākı devr-i ğam-ı zamānuñ (Kütahyalı Raḥimî Dîvânı, Gazel 157, Beyit 2). [*sāgar-ı revākı, -ı*]

sāgar-şifat: Kadeh misali.

Seng-i hecrüñle göñül **sāgar-şifat** oldu şikest / Cür'aveş pāy-māl olup ḳan oldu bağrum mül gibi (Kütahyalı Raḥimî Dîvânı, Gazel 334, Beyit 6). [*sāgar-şifat,]*

şāhā: Meydan, alan.

Semend-i ṭab'uma yügrük geçenler hem-'inān olmaz / Ma'ārif **şāhasında** ögdül almış bād-pāyāyam ben (Kütahyalı Raḥimî Dîvânı, Gazel 238, Beyit 4). [*şāhasında, -sında*]

sāha-i fazl u fūnūn: Fazilet ve marifet sahası.

Sāha-i fazl u fūnūnuñ şeh-süvārısın bu gün / Ey ḥabāb-ı ma'rifet v'ey ḥazret-i sultān-ı cūd (Kütahyalı Raḥimî Dîvânı, Gazel 34, Beyit 7). [*sāha-i fazl u fūnūnuñ, -uñ*]

şāhib-esrār ol-: Sır sahibi olmak.

Niçe fehm eylesün nā-dān ğubār-ı ḥaṭṭ-ı ruḥsāruñ / Gören ḥayrāndur anı **şāhib-esrār olmayan** bilmez (Kütahyalı Raḥimî Dîvânı, Gazel 116, Beyit 4). [*şāhib-esrār olmayan, -mayan*]

şāhib-ġinā: Zenginlik, bolluk sahibi.

Faḳirem gerçi kim ednādan ednā bir gedāyam ben / Ḳanā'at ehli dervişem şehā **şāhib-ġināyam** ben (Kütahyalı Raḥimî Dîvânı, Gazel 238, Beyit 1). [*şāhib-ġināyam, -yam*]

şāhib-hüner: Hüner sahibi, maharetli.

Raḳīb-i rū-siyāh ile beni bir görme ḥıdmetde / Bir olmaz zāğ-ı nā-cins ile ey **şāhib-hüner** şahin (Kütahyalı Raḥimî Dîvânı, Gazel 244, Beyit 6). [*şāhib-hüner,]*

şāhib-kadr: Değer sahibi.

Sürdüğüçün kapuña bir yılda iki kez yüzün / Oldı **şāhib-ḳadr** ü hem ehl-i berāt ey ḥān-ı ʿid (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 39, Beyit 4). [**şāhib-ḳadr**,]

şāhib-kerem: İyilik ve bağış sahibi.

Mürüvvet ḥatm olup **şāhib-kerem** tayy-ı mekân itmiş / Cüvānā ben de bir pîr-i kerāmāt ihtiyār itdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 194, Beyit 3). [**şāhib-kerem**,]

şāhib-ḳırān: Her zaman muvaffak olan ve üstünlük kazanan, talihli, mesut, parlak.

Pîç-i zülfi küfr-i ḥaṭṭuyla Budin mülkin diler / Kır kıral alayın ey **şāhib-ḳırān** alaya şal (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 166, Beyit 2). [**şāhib-ḳırān**,]

şāhib-ḳırān ol-ı: Talihli olmak, şanslı olmak.

Seni Hakk ırgüre sultān atañuñ baḥt u taḥtına / Süleymān-ı zemānveş ol da hem **şāhib-ḳırān olsun** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 259, Beyit 3). [**şāhib-ḳırān olsun**, -sun]

şāhib-nazar: Görüşü kuvvetli.

Kuḥl eyledüm gözüme görince izüñ tozın / Görince ben ḳuluñ hele **şāhib-nazar** mıyam (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 214, Beyit 2). [**şāhib-nazar**,]

şāhib-şafā: Huzur sahibi.

İşigüñ ehl-i diller Kaʿbesi **şāhib-Şafā** zātuñ / Anuñçün ben de yüzüm sürmege Saʿy eylerüm anuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 161, Beyit 4). [**şāhib-şafā**,]

şāhib-serîr ol-ı: Taht sahibi olmak.

Mısr-ı ʿizzetde ʿazîzüm **olmaz şāhib-serîr** / Çekmeyince bir zemān Yūsuf gibi zindān ḡamın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 255, Beyit 3). [**şāhib-serîr olmaz**, -ıma]

şahn-ı bağ: Bahçenin yüzeyi.

Düşelden ayru nā-geh sen ruḥ-ı gül-berg-i zībādan / Pür itdi **şahn-ı bağ**ı kanlu yaşum laʿl-i ḥamrādan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 250, Beyit 1). [**şahn-ı bağ**ı, -ı]

şahrā: Çöl.

Şabā gibi vişālūñ bağına bir dem irem diyü / Bu dil divānedür **şahrāya** geh kuhsāra düşmişdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 53, Beyit 2). [**şahrāya**, -ya]

Beni **şahrāya** şalan şu gibi hadduñ hayālîdür / Vefā tağında ser-mest eyleyen çeşm-i gāzālîündür
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 97, Beyit 5). [şahrāya, -ya]

Şahrāda lāle şanma gül-gün meyiyle şunmış / ‘Ayyāş-ı nev-bahāra cām-ı şafā-yı nev-rüz (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 108, Beyit 3). [şahrāda, -da]

Dāğ-ı gāmdan dilde biñ başlu bîñārum var aķar / Ey gözüñ sen ķanda ķalduñ var şuyuñ **şahrāya** şal
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 166, Beyit 3). [şahrāya, -ya]

şahrā yüzî: Sahranın yüzeyi.

Lāle şanma çeşm-i ‘āşıkdan dökilmiş ķatredür / Ey gül-i ter uşbu dem zeyn eyleyen **şahrā yüzîñ**
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 246, Beyit 3). [şahrā yüzîñ, -n]

şahrā-yı ‘ālem: Dünya çölü.

Çeküp dāmānını kuhsārveş **şahrā-yı ‘ālemde** / Ferāğat yaķasından dil deñiz gibi kenār ister (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 56, Beyit 4). [şahrā-yı ‘ālemde, -de]

saht it-: Katılaştırmak.

Yād-ı la‘lûñle aķan yaşumdur ey deryā-yı cūd / **Saht iden** her dem şadef içinde nisyān cevherin
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 252, Beyit 3). [saht iden, -en]

saht-ı dil ol-: Gönlü katı olmak.

Bir dem şu gibi irmedi didār seyrine / Şol tünd-revi **saht-ı dil olan** hācer gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı,
Gazel 351, Beyit 4). [saht-ı dil olan, -an]

sā‘id: Kutlu, mübarek.

Şarāb-ı ‘aşķ ile ser-mest ü evgār olmışam sākî / Lebûñ cāmını şun öpdür baña ol **sā‘id** ü sākî (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 347, Beyit 1). [sā‘id,]

sā‘il:

1. Dilenci.

İşigüñ **sā‘illerine** her dem ey kân-ı seḥā / Eşķ-i rüyum sîm ile zerdür yeter iḥsān-ı ‘îd (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 39, Beyit 13). [sā‘illerine, -lerine]

Raḥîmî **sā‘ilüñdür** eşķ-i çeşm-i rüy-ı zerd ile / Müferraḥdur taraḥ defîne sîr-i sîm ü zer yegdür
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 83, Beyit 5). [sā‘ilüñdür, -üñdür]

2. Akan, cereyan eden, akıcı.

Meyl ider yaşum nişân-ı na'îçeñi görüp revân / **sâ'ilüñ** olur dem-â-dem menzil-i şaf-ı ni'âl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 172, Beyit 5). [sâ'ilüñ, -üñ]

sāk: Baldır, incik. || Ayak.

Vaşf-ı hüsnünde olan şi'rümi Cibrîl-i emîn / Çıkarup 'arş-ı 'alâ **sākına** hâlîhâl itdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 322, Beyit 5). [sākına, -ına]

sakal ağart-: Sakalını beyazlatmak.

Qara bağrum un idüp devrân **ağartdı şakalum** / Vuşlata nevbet degirmendür kenâr-ı Germiyân (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 265, Beyit 8). [şakalum ağartdı, -um, -dı]

sakf-ı bülend: Yüksek çatı.

Ey kamer envâra hüsn-i yâra mihrüñ kılma pest / Şâf dil ol gün gibi **sakf-ı bülede** sâde gel (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 173, Beyit 5). [sakf-ı bülede, -e]

sākî: Mecliste içki dağıtan, kadehlere içki koyan kimse.

Bezm gülşen gonca leb bir yâr-ı cānumdur şarâb / Serv kıdd **sākî** şurâhi nağme-i bülbül rebâb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 17, Beyit 1). [sākî,]

Bezm-i lebinde añma baña cām-ı bâdeyi / Ey **sākî** kı beni be yûri anı alanuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 152, Beyit 2). [sākî,]

Bezm-i şafâda **sākî** şun sâğar-ı revâkı / Gitsün bu dem nifâkı devr-i ğam-ı zamānuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 157, Beyit 2). [sākî,]

Bahâr irdi yine **sākî** açıldı gonca güldi gül / Dem-i şādî durur şun la'lüñi pür eyle cāmı mül (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 177, Beyit 1). [sākî,]

Götürdüm bezm-i keşretten ayağı lâleveş **sākî** / Baña vahdet meyinden cür'a şun dildāradur meylüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 191, Beyit 3). [sākî,]

Dağı bilmezdi nāyuñ n'eydügin 'uşşāk ey **sākî** / Mağabbet meclisinde nāle kılmış bî-nevāyam ben (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 238, Beyit 6). [sākî,]

Lebüñ devrinde şol hūşyâra ey **sākî** selām olsun / Hayâl-i nergisüñl'olan humâr u h'âba 'aşk olsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 248, Beyit 2). [sākî,]

Meclise geldüğini di ol lebi mey-gūnumuñ / Müjde kânı vireyin **sākî** saña cānum yine (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 296, Beyit 3). [sākî,]

Mey yirine Raḥîmî anuñ kıanın içesin / 'İş ide **sākî** bir gözi mestāne olmaya (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 297, Beyit 8). [sākî,]

Bezm-i bahâr olursa şitâdan eşedd olur / Bir gonca **sākî** ruḥları gül-gūnuñ olmaya (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 300, Beyit 4). [sākî,]

Şarāb-ı ‘aşk ile ser-mest ü evgār olmışam **sāki** / Lebūñ cāmını şun öpdür baña ol sâ‘id ü **sāki** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 347, Beyit 1). [sāki,]

Niçe bir olalum **sāki** gubār-ı guşşadan bengi / Pey-ā-pey ‘aşkuñı nūş idelüm şun cām-ı gül-rengi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 352, Beyit 1). [sāki,]

sāki-i gül-ruh: Gül yanaklı saki.

Terahhūm kıl Raḥîmî cür‘aveş pāy-māl-i devrāndur / Senüñ ey **sāki-i gül-ruh** elüñden bir ayāğ ister (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 84, Beyit 5). [sāki-i gül-ruh,]

Çemende **sāki-i gül-ruh** elinden kadeḥ nūş it / Nigārā meclis-i Cemden saña evreng yiter lāle (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 291, Beyit 6). [sāki-i gül-ruh,]

şakin:

1. Bir davranışın yapılmaması, bir şeyin düşünülmemesi gereken durumlarda söylenen uyarı sözü.

Şakin gül-gün yaşıñdan reng aluram dem revān itme / Başiret üzre ol ey dide ol gül-berg-i ter terdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 49, Beyit 4). [şakin,]

Şāf kıl cān gözgüsin kıl ‘arız-ı dildārı seyr / Vechi yokdur ey göñül kılma **şakin** agyārı seyr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 55, Beyit 1). [şakin,]

Baña cevır itme bu zülñ ü ruḥıyla ey şanem dāyim / **Şakin** kim nāle-i şeb-gir ü āh-ı şubḥgāhum var (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 76, Beyit 3). [şakin,]

Leṭāfet gülşeninde gülşen ol gül gibi ey gonca / Ğamından incinüp ḥāruñ **şakin** çekme melāetler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 81, Beyit 4). [şakin,]

Dest-i cevır ile Ḥalîlüm ḥazer it yakma **şakin** / Kible-i ehl-i Şafā Ka‘be-i ‘ulyādur dil (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 168, Beyit 6). [şakin,]

İstikāmet eyleyüp düşme seḳāmet semtine / Key **şakin** olma Raḥîmîveş günehkār ey göñül (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 171, Beyit 5). [şakin,]

Raḳīb-i seg-nihāduñ āline aldanma vahşet kıl / **Şakin** şayd olma ḳancıḳ dilküye hey erkek arslanum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 201, Beyit 2). [şakin,]

Lebin öpmekde āl it ter düşer nāzük-ṭabī‘atdur / **Şakin** reng almasun ol gonca-leb mestāne ey vişne (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 282, Beyit 5). [şakin,]

Ma‘ārif mezra‘ında ḥūşe-çin olmaḳ dilerseñ ger / **Şakin** taş olmasun toḥm ekdüğüñ ḳalbüñ türāb eyle (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 299, Beyit 4). [şakin,]

Çin-i zülfini Ḥıṭā vü Ḥotene virme ḥaṭā / Ki **şakin** alma ḥaṭ u ḥaddına Rüm u Şāmı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 310, Beyit 2). [şakin,]

2. Olacağından korkulan, şüphelenilen bir şey karşısında söylenir.

Şakin ey gonca-leb bülbüllerüñüñ / Seḫerde nāle vü eḡāmı yok mı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 339, Beyit 4). [şakin,]

3. Dikkat et, tedbirli ol.

Gördi ey germ-ābe yaşum yāre hem pehlū seni / Maḥv ider **şakın** ılıdur cūş idüp ol ş u seni (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 315, Beyit 1). [şakın,]

Bir'ki gün mihr itse ol meh olma ey germ-ābe germ / Serddür fūrkat **şakın** yaḳar ḳara ḳayḡu seni (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 315, Beyit 3). [şakın,]

Raḥîmî ḥāṭır-ı ḡamnāküñe ur şayḳal-ı cāmı / Götürmez key **şakın** mir'āt-ı şāfuñ bir nefes jengi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 352, Beyit 5). [şakın,]

sākin-i künc-i rızā ol-: Rıza köşesinin sakini olmak.

Geçüp ḡavḡālarından ‘ālemüñ şulḥından el çekdüm / Ferāḡat menziline **sākin-i künc-i rızā oldum** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 193, Beyit 5). [sākin-i künc-i rızā oldum, -dum]

sākin-i kūy: Köyünün, mahallenin sakini.

Raḥîmî ḳuluña emr eyle olsun **sākin-i kūyuñ** / ‘Azîzüm ol gedāyı bir söz ile Mışra sulṭān it (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 18, Beyit 7). [sākin-i kūyuñ, -uñ]

sākin-i kūy-ı ḥarābāt: Meyhane köşesinin sakini.

Olmışam cām-ı şarāb-ı ‘aşḳ ile mestāne ṭavr / **Sākin-i kūy-ı ḥarābātem** yine dîvāne ṭavr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 65, Beyit 1). [sākin-i kūy-ı ḥarābātem, -em]

sākin-i şadr-ı şadāret: Sadrazamlığın en parlak zamanının sakini.

Menzil-i şaf-ı ni‘āl oldı ma‘ārif ehlinüñ / **Sākin-i şadr-ı şadāret** oldı nā-dān ey göñül (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 174, Beyit 2). [sākin-i şadr-ı şadāret,]

sākin-i şahrā it-: Çölde ikamet etmek.

Gehi ‘aşḳuñ beni Ferḥādveş ṭaḡlara düşürdi / Gezüp Mecnūn gibi geh **sākin-i şahrā iden** sensin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 261, Beyit 2). [sākin-i şahrā iden, -en]

sākiyā: Ey saki.

Ḥayāl-i la‘l-i cānānumla mestem **sākiyā** şunma / Benem ḥod baña yetmişdür ne lāzım bāde-i ḥamrā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 7, Beyit 3). [sākiyā,]

Cür‘a-i cām-ı lebüñsüz şunma billāh **sākiyā** / Acıdupdur cānumı keyfiyyet-i cām-ı şarāb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 13, Beyit 4). [sākiyā,]

Sākiyā min-ba‘d şunma bûsesüz cām-ı şarāb / Ārzü-yı cān u dil la‘l-i leb-i dildār ider (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 82, Beyit 4). [sākiyā,]

Nice bir la‘l-i nâb-ı hamlâ dil teng / Demidür **sâkiyâ** şun cām-ı gül-reng (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 149, Beyit 1). [sâkiyâ,]

Ṭolî şanma **sâkiyâ** billâhi artuḡ büsesüz / Acıdupdur cānımı bu zulm-i bî-dāduñ senüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 162, Beyit 2). [sâkiyâ,]

Sâkiyâ bize lebüñ cāmını şun nüş idelüm / Bāde-i ‘aşḡ ile cān u dili ser-ḡoş idelüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 190, Beyit 1). [sâkiyâ,]

Sâkiyâ bezm-i ezel peymānesin nüş eyleyüp / Cām-ı ‘aşḡuñla dilüm ser-mest ü ḡayrān eylesem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 197, Beyit 4). [sâkiyâ,]

Yār hem-dem bezm-i ḡurrem mevsim-i ‘ıyş u ṭarab / **Sâkiyâ** mey şun ele girmez bu demler her zemān (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 260, Beyit 3). [sâkiyâ,]

Ḳan uḡud oldum ḡubār-ı ḡuşşadan / **Sâkiyâ** cām-ı lebüñden bāde şun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 267, Beyit 3). [sâkiyâ,]

Benem ḡod baña yandı ben yıkıldum **sâkiyâ** luṭf it / Lebüñ cāmını şun cān u dilüm mest ü ḡarāb eyle (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 299, Beyit 5). [sâkiyâ,]

Güzellik bezminüñ devrin dem-ā-dem sürmek isterseñ / Vefā peymānesiyle **sâkiyâ** añ mest ü ḡallāşı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 318, Beyit 6). [sâkiyâ,]

sakkā: Su taşıyan.

Esen ḡal ey şabā ḡüzlār-ı kūy-ı dil-berüñ şimdi / Gözüñ **sakkā** yüzüm cārüb āhum oldı ferrāşı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 342, Beyit 4). [sakkā,]

sakkā it-: Su getiren yapmak.

Ḳapuñda şeh-süvārum dem-be-dem **sakkā idüp** yaşum / Yüzüm yoluñda cārüb eyleyen ferrāşa ḡayrānem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 212, Beyit 2). [sakkā idüp, -üp]

sakla-:

1. Gizlemek.

Perde-i nāmūs-ı dîni **şakladuñ** pencḡāhda / Bir maḡām-ı rāstdur ḡılduñ ḡarār-ı evliyā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 9, Beyit 4). [şakladuñ, -duñ]

Raḡimî rāz-ı ‘aşḡuñ ḡoncaveş **şaklardı** sen anı / Açup gül gibi bülbüllerle ḡüyā eyleyen sensin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 262, Beyit 7). [şaklardı, -rdı]

2. Korumak, muhafaza etmek.

ḡam-ı zülfüñle ruḡsāruñ firākından aḡan yaşum / Gözüñüñ şışesinde **şaklarum** miskîn gül-ābumdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 69, Beyit 3). [şaklarum, -rum]

Şaklasun kâh-ı vücūdını halelden Bārī / Dil-i virānemi bir yapıcı mi‘mārum var (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 73, Beyit 4). [şaklasun, -sun]

Murādum bu şu gerçekler haķı yalancı dünyāda / Haţardan **şakla** dergāhından artuķ bir murādum yok (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 142, Beyit 7). [şakla,]

Vücūd-ı nāzûk-i cānānı yā Rabb **şakla** āfetden / Raḥîmî hasta-i zārum budur vird-i seḥergāhum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 203, Beyit 5). [şakla,]

Ḥavf it güzelüm ehl-i gamuñ eşk-i terinden / Haţtuñ bitirür **şaklasun** Allāh beterinden (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 228, Beyit 1). [şaklasun, -sun]

Ḥıfz ide ol şeh-i merdānı haţardan Ḥālîķ / **Şakladuğunca** ten-i ‘asker-i Osmānı zırîh (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 293, Beyit 7). [şakladuğunca, -duğunca]

şal-:

1.Koyvermek, salivermek.

Dāğ-ı gamdan dilde biñ başlu bîñārum var aķar / Ey gözüm sen ķanda ķalduñ var şuyuñ şahrāya **şal** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 166, Beyit 3). [şal,]

Bir dem içre gör ne demler zāhir eyler rûzgār / Dem bu demdür bu demi hoş gör gamı deryāya **şal** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 166, Beyit 4). [şal,]

Şu dem ‘aşķuñ hevāsın ben dil-i pür-zāra ṭabşurdum / Yaşum deryāya **şaldum** āhumı kuhsāra ṭabşurdum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 221, Beyit 1). [şaldum, -dum]

Kenār-ı vaşluña dil āşınāsı ṭalibdür / Bihār-ı hecre **şalın** rûzgārı n’eyleyeyin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 231, Beyit 7). [şalın, -ın]

Ķoluñdan **şalma** yabana diyü devletlü başuñķün / Ayağuña düşüp yalvaruban destüñ öper şāhin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 244, Beyit 3). [şalma, -ma]

2. Salmak, göndermek.

Beni şahrāya **şalan** şu gibi ḥadduñ ḥayālîdür / Vefā ṭağında ser-mest eyleyen çeşm-i gāzālîündür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 97, Beyit 5). [şalan, -an]

Gün yüzüñden çöz kemend-i ebr-i zülfüñ aya **şal** / Zıll-i Ḥaķķın zerrece mihr itme gel sāye **şal** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 166, Beyit 1). [şal,]

Ayaķlatma beni ağıyāra ķarşu esb-i nāz ile / Hücüm it üstüme **şal** bir kezin şāhā ‘aṭā raḥşın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 235, Beyit 2). [şal,]

Egnine **şalupdur** beni bu ṭab‘-ı güher-bār / Şimden girü sen şāh-ı hıızır-şāna şalinsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 254, Beyit 15). [şalupdur, -updur]

Sikender gibi **şalsun** şıyt-ı ‘adlûñ gûş-ı gerdüna / Naşîbüñ Hıızrveş dünyāda ‘ömr-i cāvidān olsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 259, Beyit 4). [şalsun, -sun]

Nālesi hecr-i ‘izāruñla Raḥîmîñüñ şehā / Cennet-i ‘adlûñ gibi āvāze **şaldı** ‘āleme (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 286, Beyit 7). [şaldı, -dı]

3. Sallamak.

Cân ile tîğüñ **şalup** şāhum yoluñda çalışır / Yoķ bu devr içre Raḥîmî gibi ķalķan sînelü (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 271, Beyit 5). [şalup, -up]

4. Atmak.

Tā ki ben dîvāneye ‘aşķuñ **şalaldan** bir kemend / Dūd-ı āhum ḥalka ḥalka boynum üzre bend bend (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 31, Beyit 2). [şalaldan, -aldan]

5. Koymak, bırakmak, atmak.

Ķaşr-ı ḥüsni yüce kılınışdur **şalın** bünyād aña / Ey göñül irmez kemend-i nāle vü feryād aña (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 8, Beyit 1). [şalın, -ın]

Ehl-i devlet cāh içün Yūsufayın öz ķardaşın / Ya şatar yāḥud **şalar** bir çāh-ı tenhā ķoynına (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 288, Beyit 3). [şalar, -ar]

şalābet: Katılık, peklik; metanet, kuvvet, dayanma.

Sensin **şalābetiyle** zemānuñ Sıkenderi / ‘Azm eyle her diyāra yüri Hızrvār göc (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 26, Beyit 6). [şalābetiyle, -iyle]

sāle: Sene, yıl.

Ķamze bir keskin ḥarāmî çeşm-i āfet yol başār / Ķayd-ı rāh-ı zāhide şad **sāledür** zünnār-ı zülf (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 132, Beyit 3). [sāledür, -dür]

sālik-i hicrān: Ayrılık yoluna giren.

Sālik-i hicrāna şor şehir-i vişālüñ menzilin / Bār-ı ‘aşķıyla olupdur reh-güzār-ı intizār (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 77, Beyit 2). [sālik-i hicrāna, -a]

şalın-:

1.Gönderilmek, yollanmak.

Ķaddüñi ķo ben ḥāke ḥırāmāna **şalinsun** / Hecr āteşine niceyedek yana **şalinsun** (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 253, Beyit 1). [şalinsun, -sun]

Dem geldi dem-i şādî dil ü cāna **şalinsun** / Ķam fırķatası cānib-i ‘ummāna **şalinsun** (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 254, Beyit 1). [şalinsun, -sun]

Emr it bu dem ey dürr-i girān-māye demidür / Ķavvāş-ı taleb lücce-i ‘ummāna **şalinsun** (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 254, Beyit 2). [şalinsun, -sun]

Âsândur egerçi qaradan âlet oñarmak / Deryâ-yı ğamuñ ğavtaları cāna **şalinsun** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 254, Beyit 9). [şalinsun, -sun]

Sen gitdi (?) rakîbâ kıomadun serenuñ alçaķ / Katin hele āhum topı her yaña **şalinsun** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 254, Beyit 13). [şalinsun, -sun]

Egine şalupdur beni bu tab^c-ı güher-bār / Şimden girü sen şāh-ı hıızır-şāna **şalinsun** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 254, Beyit 15). [şalinsun, -sun]

2. Salınmak, sallanmak.

Ben ideyin Allāh oñara her işün ey şeh / Furşat gemisi her yaña şāhāne **şalinsun** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 254, Beyit 4). [şalinsun, -sun]

Çok furtına şavurdı hevâ-yı ğam-ı zülfün / Lenger birağup kıomadı bir yana **şalinsun** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 254, Beyit 10). [şalinsun, -sun]

Geh hecr kenārında gehi ğam yaķasında / Şandı dil ü cān zevraķı cünbāne **şalinsun** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 254, Beyit 12). [şalinsun, -sun]

Şalınma nārvenveş itme tenhā bezm-i kuhsārı / Ruĥuña lāle ķan düşmen lebüne mey kıızıl yağı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 311, Beyit 4). [şalınma, -ma]

Yüz virme hāra **şalınup** ey gül budacığı / Baş ķihrem üzre pāyuñ odur ĥod tıracığı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 313, Beyit 1). [şalınup, -up]

3. Naz ve eda ile yürüme.

Dāmen-keşān **şalınsa** o serv-i ĥoş-ķirām / Güller ķemende ķāk-i girībān olur ķalur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 43, Beyit 4). [şalınsa, -sa]

Şalınur ol boyı servüm yine ra'nālğı var / Gül gibi ğanc ider ol ğonca ne zībālğı var (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 46, Beyit 1). [şalınur, -ur]

Şalınma her pelid ile benüm serv-i ķirāmānum / Açılma virme yüz her hāra ey gül-berg-i ķandānum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 201, Beyit 1). [şalınma, -ma]

Şalın zülfün gibi gülşen-be-gülşen gitme gel 'ömrüm / Perişān bülbulünü ağladup pür-şiven eylersin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 230, Beyit 3). [şalın,]

Açılmaz ol gül-i ğoncam bahārı n'eyleyeyin / **Şalınmaz** ol boyı servüm kenārı n'eyleyeyin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 231, Beyit 1). [şalınmaz, -maz]

Ķaddünü ķo ben hāke ķirāmāna **şalinsun** / Hecr āteşine niceyedek yana **şalinsun** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 253, Beyit 1). [şalinsun, -sun]

Serv-i bālā gibi **şalınur** kıyāmetler kıpar / Şehr-i Kütāhiyyede çok şive-kār-ı Germiyān (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 265, Beyit 6). [şalınur, -ur]

Rakib ile **şalınur** gördüm ol serv-i gül-endāmı / Bir ölü mātem itdi baña devrān kıci bayrāmı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 324, Beyit 1). [şalınur, -ur]

4. Sallandırmaq // asmaq, idam etmek.

Zülfüñ resenin koyup olan gayra giriftâr / Tizcek göreyin ben anı urğana **şalinsun** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 254, Beyit 5). [şalinsun, -sun]

5. Koyulmaq, bırakılmak, atılmak.

Zindân-ı ğam-ı hecre beni eyleme maḥbûs / Cân Yūsufin emr eyle zeneḥdâna **şalinsun** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 253, Beyit 2). [şalinsun, -sun]

Düşmenlerüñüñ ura donanması qaraya / Pür-nâle qodı nây ile zindâna **şalinsun** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 254, Beyit 6). [şalinsun, -sun]

Ağyâra alarğa deñiz ey kân-ı melâḥat / Gird-âba düşüp varṭa-i hicrâna **şalinsun** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 254, Beyit 7). [şalinsun, -sun]

Hoş gör bu demi ḥurrem ol ey şâh gemide / Girmez ele demde ğam-ı ‘ummâna **şalinsun** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 254, Beyit 8). [şalinsun, -sun]

6. Gezmek, dolaşmak.

Şevḳ-ı leb ü zülfüñle bu ben ‘âşıkı cānâ / Mey-ḥâne-i mihrüñde qo mestâne **şalinsun** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 253, Beyit 3). [şalinsun, -sun]

Meyl eylemeyen bu ser-i zülf-i zen-i dehre / Serdâr-ı ricālüm diyü merdâne **şalinsun** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 253, Beyit 4). [şalinsun, -sun]

Biñ cān ile cān cevherini itdi revāna / Qapuñda Raḥîmîyi qo yek-dâne **şalinsun** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 253, Beyit 5). [şalinsun, -sun]

7. Verilmek.

Gel toğrudalum biz dümeni baḥr-i ‘aṭāya / Almaq bizüm ü virmek o sulṭāna **şalinsun** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 254, Beyit 3). [şalinsun, -sun]

8. Yönelmek, meyletmek.

Yelkenüñi kullanma eyâ serv ṭorudan / Ben ḥāk-i hevâ-ḥ‘āha ḥırāmâne **şalinsun** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 254, Beyit 11). [şalinsun, -sun]

Ey bād serve söyle bir gün yutarlar anı / **Şalınma** sen iñen de reftâr-ı yâra qarşu (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 274, Beyit 3). [şalınma, -ma]

9. Yayılmak.

Qapuñda Raḥîmî diseñ sî ye dime tek / Çār-mıḥa dönüp derdüñe her ana **şalinsun** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 254, Beyit 14). [şalinsun, -sun]

sammūr: Samurun postundan yapılan kürk.

Çerh-ı sincābide māl u hāle şandum göricek / Geymiş ol meh-rū meger **sammūrdan** bir şeb-külāh
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 276, Beyit 6). [sammūrdan, -dan]

şan: Sanki, güya.

Hemān sūnbül şaçuñ miskîn şanma misk [ü] ‘anberdür / Yanup tüter ruhuñçün lāle **şan** bir odlu
micmerdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 49, Beyit 1). [şan,]

Dîdeden bir dem degül hālî hayālî hüsnüñ / **Şan** deniz yüzinde eyler hāzret-i hünkār seyr (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 54, Beyit 2). [şan,]

Dil-i vîrāne Kütāhiyyenüñ bir köhne kūyıdur / Belā kuhsārıdur başum yaşum **şan** Akça şuyıdur
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 70, Beyit 1). [şan,]

Tenüm kanlu yaşumla āl fānūs-ı hayāl oldu / İçinde dil yanar **şan** şem‘-i pür-envāra dönmişdür
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 99, Beyit 2). [şan,]

Pîç-i zülfüñ haṭṭuñ ile haddüñe itmiş hüçüm / **Şan** aķın içün bu dîn iķlîmine kāfer yürür (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 100, Beyit 2). [şan,]

Hüsrevā **şan** tāze berg üstinde sebz-cāmedür / Ter-i teb Ferhāda beñzer bişe-i kuhsāra bak (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 139, Beyit 3). [şan,]

Qudümüñden feraḥ-efzā olaldan sîne-i şahrā / Gözüñ yaşı gül oldu ey yüzi gül **şan** boyum bir pül
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 177, Beyit 3). [şan,]

şan-: Zannetmek.

Bāda ṭabşırdum hevāñ ile vücūdum hırmenin / **Şanma** ‘ömrüm hāşılı ‘ömrüm benüm bād-ı hevā
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 3, Beyit 4). [şanma, -ma]

Meger bir mihr-i ‘ālem-tāba ey meh müşteri olduñ / Düşersin titreyüp üstine **şanurlar** ki dutdı teb
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 10, Beyit 2). [şanurlar, -urlar]

Cānuma bir buse iķrār eyledi o la‘l-i nāb / Mā‘il oldu **şandı** şudur teşne-dil gördi serāb (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 12, Beyit 1). [şandı, -dı]

Rahîmî dostum bî-gāne **şanma** āşinālık kıl / Qadīmî cān nişāruñ bende-i fermānuñı yād it (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 19, Beyit 7). [şanma, -ma]

Gün gördi gün yüzüñ kızarup oldu şermsār / **Şanmañ** şafaķ yüzine dutar bir niķāb-ı sürh (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 30, Beyit 3). [şanmañ, -mañ]

Hün-ı a‘dāña bulaşmış işigüñ zer na‘lidür / **Şanma** ey mihr ü şafaķ içre hilāl oldu bedīd (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 32, Beyit 4). [şanma, -ma]

Dāğ **şanma** reşk-i rengi sen ruḥ-ı gül-fām içün / Kapķara yakmış derünin lālenüñ nār-ı ḥased (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 35, Beyit 3). [şanma, -ma]

Yalmanur teşne-dil görüp la‘lüñ / Ḥastadur **şandı** bir içüm şudur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 48, Beyit
3). [şandı, -dı]

Hemân sünbül şaçuñ miskîn **şanma** misk [ü] ‘anberdür / Yanup tüter ruhuñçün lāle şan bir odlu micmerdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 49, Beyit 1). [şanma, -ma]

Qoyup gülzâr-ı kûyuñ **şanma** dil gülzâra düşmişdür / Hezâr efgân ile ol hasta ey gülzâra düşmişdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 53, Beyit 1). [şanma, -ma]

Şanma yârüñ şerbet-i derd ü gamı cân acıdur / Baña ânsız tatlu dirilmek tabîbâ acıdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 59, Beyit 1). [şanma, -ma]

Ka‘be kapuña şol ki Şafâyıla sürer yüz / Ey h‘ace anı bir yaña **şanma** sefer eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 60, Beyit 3). [şanma, -ma]

Bâda virdi hırmen-i ‘ömrüm hevâ-yı zülfi yâr / Bilmezem bād-ı hevâ mı **şanur** ol dildâr-ı ‘ömr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 62, Beyit 5). [şanur, -ur]

Ne dilde şabra tākāt ne elümde ihtiyārüm var / Ten-i bî-câna döndüm **şanma** kim sensiz qarārüm var (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 67, Beyit 1). [şanma, -ma]

Eyledüm da‘vî-i ‘aşkına ezelde ikrār / Yâr-ı şābit-ka-demüm **şanma** ki inkārüm var (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 73, Beyit 3). [şanma, -ma]

Şafaķ **şanmañ** görinen zaḥm urupdur nāvek-i āhum / Ğazāl-i çerḥ ey ebrû kemân oḳlu şikārumdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 74, Beyit 2). [şanmañ, -mañ]

Dil ü cân cür‘a-i bezm-i elestüñ mestidür şūfî / Görüp ta‘n itme ol o kâra **şanma** ihtiyārumdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 74, Beyit 4). [şanma, -ma]

Ruḥuñ vaşfinda cānā şî‘r-i renginümde her noḳta / **Şanasın** ‘arız-ı dünyâda naḳş-ı ḥāl-i Hindüdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 79, Beyit 5). [şanasın, -asın]

Heves kılmaz behiştâsâ bahâr-ı bağ-ı dünyâya / Ruḥuñsuz ey gül-i ter **şanma** seyr-i bağ u rāğ ister (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 84, Beyit 2). [şanma, -ma]

Raḥîmî **şanma** tâlî‘ oldı çerḥ üzre hilâl-i ‘îd / O mâhuñ kaşı fikriyle olan nāzûk ḥayālünüdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 97, Beyit 7). [şanma, -ma]

Dilüm miḳrâz-ı cevruñ pāre pāre eyledi ḳat ḳat / Çevürmedi yüzün **şanma** ki ol avara dönmişdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 99, Beyit 6). [şanma, -ma]

Sen yâri sende kıl taleb **şanma** ki āḫir yirdedür / Senden cüdâ olur mı ol ne yirdedür ne gökdedür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 101, Beyit 1). [şanma, -ma]

Rûy-ı zerdümdür **şanasın** sebze de berg-i ḥazân / Yaz müreddefveş üzere zer-nişār olmış yatur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 104, Beyit 3). [şanasın, -asın]

Yoluñda cân virendür başa altın şan‘at-ı ‘aşkıñ / Vefâ ehlini şāhum **şanma** ḳayd-ı kâr-bār ister (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 105, Beyit 4). [şanma, -ma]

Raḥîmî dü cihāna dergehüñ virmez benüm ḥānum / Anı vallāhi **şanma** bir daḫi dār u diyār ister (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 105, Beyit 7). [şanma, -ma]

Şahrâda lāle **şanma** gül-gün meyiyle şunmış / ‘Ayyâş-ı nev-bahâra cām-ı şafâ-yı nev-rûz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 108, Beyit 3). [şanma, -ma]

Nergisâsâ göz açup sen gül-‘izārın gözlerüz / ‘Ālemüñ **şanma** bizi faşl-ı bahārın gözlerüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 113, Beyit 1). [şanma, -ma]

Mihr ider her gün döner **şandum** murādum üstine / Bilmedüm bir şüret ile ol beni aldar imiş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 121, Beyit 3). [şandum, -dum]

Mest ü şeydâ eyleyen ‘aşkuñ şarābıdur beni / **Şanma** sen keyfiyyetüm afyon u ya esrār imiş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 121, Beyit 6). [şanma, -ma]

La‘l-i yār üzre Raḥîmî **şanma** ḥāl / Dāğ-ı cānuñdur ki te’sîr eylemiş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 123, Beyit 5). [şanma, -ma]

Ṭolı **şanma** sākiyā billāhi artuḡ bûsesüz / Acıdupdur cānımı bu zulm-i bî-dāduñ senüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 162, Beyit 2). [şanma, -ma]

Gene zātını yine güneş ile kendü bilür / **Şanma** idrāke şıḡar ‘ālem-i kübrādur dil (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 168, Beyit 5). [şanma, -ma]

Eger zîr-i nigînüm olsa biñ mülk-i Süleymānı / Dehānuñdan nihān bir kez aña **şanma** nigāh itdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 184, Beyit 4). [şanma, -ma]

Dolup sinem şu dem ki māh idüp dilden ki dem çekdüm / Beg oldu **şandılar** mülk-i ḡama ṭabl u ‘ālem çekdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 186, Beyit 1). [şandılar, -dılar]

Nergis-i mestüñ ḡayālîdür beni bî-ḡod iden / Ḥayret olmışdur özüm **şanma** ki ḡ‘ābum var benüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 192, Beyit 4). [şanma, -ma]

İşigüñde seg-i kūyuñla hem-dem bir gedā oldum / Ulu ‘izzet bulup ḡüyā ki **şandum** pâdişā oldum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 193, Beyit 1). [şandum, -dum]

Şanasın şem‘-i kâfûrî durur eşcār-ı gülşende / Ki ṭolmış simden pervānelerle büstān ḡurrem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 196, Beyit 2). [şanasın, -asın]

Şanma bir müflis gedāyam ‘aşk-ı istiḡnā yeter / Sîmdür eşk-i revānum rûy-ı zerdümdür zerüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 208, Beyit 3). [şanma, -ma]

Ḥusrevā gül-gün-ı eşküm āh-ı şeb-rengüm yeter / Āb u bâda **şanma** kim minnet semendin ḡoşmışam (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 210, Beyit 3). [şanma, -ma]

Güzāfın **şanma** āhın her seḡer ben bûlbûl-i zāruñ / Sen ey gül gülşen ol ḡār-ı ḡam-ı hicrānı bilmezsin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 229, Beyit 3). [şanma, -ma]

Gördüḡüñ zıll-i şanavber **şanmaḡıl** kuhsārda / Ḥusrevā naḡl-i siyehdür mâtem-i Ferḡād içün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 241, Beyit 2). [şanmaḡıl, -maḡıl]

İncinür **şanma** beni cevır ü cefā-yı yārdan / **Şandı** dil āyînesi senüñ ḡam-ı aḡyārdan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 242, Beyit 1). [şanma, -ma; şandı, -dı]

Gün yüzüñsüz gözüme Akşehr ey meh Tiredür / Kākülüñsüz **şanma** Aydındur Ḳaraman illerin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 243, Beyit 3). [şanma, -ma]

Lāle **şanma** çeşm-i ‘āşıkdan dökilmiş ḡaṭredür / Ey gül-i ter uşbu dem zeyn eyleyen şaḡrā yüzün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 246, Beyit 3). [şanma, -ma]

Geh hecr kenārında gehi ḡam yaḡasında / **Şandı** dil ü cān zevraḡı cünbāne şalınsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 254, Beyit 12). [şandı, -dı]

Yüzüm döndürmezem ey yüzü ay yüz biñ cefā kılsañ / Ne mümkün **şanma** senden ey şanem ben usanam bir gün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 264, Beyit 4). [şanma, -ma]

Maḳdemüñden ḥurrem olmuşdur bahār-ı Germiyān / Berf **şanma** yüzün ağartdı diyār-ı Germiyān
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 265, Beyit 1). [*şanma, -ma*]

Ṭabîbâ başuñ ağrıtmā ‘ilâc olmaz aña şerbet / Ḳabûl-i derd-i ‘aşḳ-ı yār **şanma** nüş ider dârû (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 272, Beyit 4). [*şanma, -ma*]

Görinen ḳavs-i felekde mâh-ı nev **şanmañ** felek / Degdi âhum oḳına ḳarşu nişân bir şeb-külâh (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 276, Beyit 3). [*şanmañ, -mañ*]

Çerḥ-ı sincâbîde mâh u hâle **şandum** göricek / Geymiş ol meh-rû meger sammûrdan bir şeb-külâh
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 276, Beyit 6). [*şandum, -dum*]

Miyānuñ yâdına cism-i nizârum / Görenler rişte **şanur** pîrehende (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 277, Beyit
3). [*şanur, -ur*]

Yine Ferhâd-ı ḡam-fersâya peydâ oldı **şandılar** / Leb-i şîrinüñ aındum âh idüp dün kühsâr içre (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 284, Beyit 6). [*şandılar, -dılar*]

Eteḡüñ **şanmış** sifâlin dem olur mı ḥ’âr-ı ‘aşḳ / Dökseler ger ḳanını virmez anı cām-ı Ceme (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 286, Beyit 3). [*şanmış, -mış*]

Ḡam-ı hicrân-ı çeşm-i şâduñ ile dâl-i zülfüñle / Beni şîḥḥatde **şanma** şayruyam bu şad ḡayâlüñle
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 292, Beyit 1). [*şanma, -ma*]

Rahîmî **şanma** şâhum şâd olup bir ḡayra yār oldı / Vefâ bendinde bendeñdür muḳayyeddür melâlüñle
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 292, Beyit 7). [*şanma, -ma*]

Reh-güzâruñ pāk idüp sildi süpürdi **şanuldı** / Kirpigin cārûb idüp bu çeşm-i giryānum yine (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 296, Beyit 5). [*şanuldı, -uldı*]

Göñül Nîş ḳal’asıdur **şan** ḡarâb olmuş içi ṭaşı / Başum ṭâḡ-ı ‘inâ ‘aynıyla çeşmümdür bîñarbaşı (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 318, Beyit 1). [*şan,*]

Dil-i maḡzûnı **şanma** itdi ‘azm-i kūy ol ḡamlı / Ḳarârı yok nedür kūyuñdan âḡir kūy ol ḡamlı (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 332, Beyit 1). [*şanma, -ma*]

saña: İkinci tekil şahıs zamirinin yönelme hal eki almış biçimi.

Ṭayanurdı cigerde **saña** âhum Ḳara ṭaḡlarca / Bu yolda olmadı ey bād senden bir eşer peydâ (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 1, Beyit 6). [*saña,*]

Lebüñ hecriyle andan âh idüp bir şubḥ-dem cānı / **Saña** teslim idüp ben de ideydüm bir eşer peydâ
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 2, Beyit 6). [*saña,*]

Saña şîḥḥat sezâ cismüñdeki zaḡmet baña ‘ömrüm / Biñ olsa tende tek cānum fidâ olsun yoluña hep
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 10, Beyit 5). [*saña,*]

Neyden şoragör n’eydüḡin âvâz-ı maḡabbet / Bî-perde **saña** keşf ola tâ râz-ı maḡabbet (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 22, Beyit 1). [*saña,*]

Ey dil ḡubâr-ı pâyını şâh itdi **saña** tâc / Devlet kelâmı ḳondı başuña gözüñi ac (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı,
Gazel 24, Beyit 1). [*saña,*]

Lebi kâlâsını ser-mâye-i cānıyla meded / Baña ey ḡ’âce alı vir **saña** ḡelvâlıḡı var (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı,
Gazel 46, Beyit 3). [*saña,*]

N'ola virse Raḥîmî yoluña cān / **Saňa** şāhum gedā mı eksük olur (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 57, Beyit 7).
[saňa,]

‘Aşkdur ḥākim vücūd iklîmine ey ‘aql sen / Gelme yir yok **saňa** her mülküñ olur sultānı bir (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 68, Beyit 2). [saňa,]

Müşkil iken ḥālet-i mevti **saňa** āsān ider / Ey garîb-i ‘āşık-ı dil-ḥasta zār-ı intizār (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 77, Beyit 3). [saňa,]

Şehā bir ṭulb-i dervîşüz bu tende cānımız vardır / Muḳîm-i tekye-i ‘aşküz **saňa** kurbānımız vardır (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 87, Beyit 1). [saňa,]

Cānın eyler Raḥîmî **saňa** fidā / Göre sultānum ol gedā n’eyler (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 88, Beyit 11).
[saňa,]

Seni bir yaňa devletle ḳosañ bir yaňa dünyāyı / Mübārek ola **saňa** dil seni bî-iḥtiyār ister (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 105, Beyit 3). [saňa,]

Saňa kim bildürür ben ‘āşık-ı miskînüñ aḥvālîn / Benüm sevdāmı zülfüñle perîşān olmayan bilmez (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 117, Beyit 2). [saňa,]

Ḥüsn-i yāra ḳıl nazar mihr itme ‘ālem mihrine / Dimezem māhum **saňa** var bir ṭolingın aya bak (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 137, Beyit 2). [saňa,]

Devleti Ḥaḳḳ umarum **saňa** vire sultānum / Zāt-ı pāküñde vücūhāt ile var istiḥḳāk (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 138, Beyit 6). [saňa,]

Ey nāşih-ı ecel gel minber **saňa** serümdür / Bu üstühvāñ-ı sînem oldukça nerdübānuñ (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 157, Beyit 3). [saňa,]

Raḥîmî ḳul olalıdan efendi **saňa** şākirdür / Ki aña sebḳat itmişdür ḥuḳûḳ-ı ni‘met ü nānuñ (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 161, Beyit 7). [saňa,]

Hîç noḳşān gelmedi bārān-ı eşkümden **saňa** / Yoksa mermerden midür ey ‘aşḳ bünyāduñ senüñ (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 162, Beyit 4). [saňa,]

Düşmez ağzuña ezilme o şeker lebden üzül / Ger gerekse **saňa** başuñ çeke gör ey meges el (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 167, Beyit 2). [saňa,]

Cihān cümle **saňa** ḳul bende bir ḳul / Big iken birin el ey şāh didüm (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 188, Beyit 6). [saňa,]

Elif ḳaddüñ görüp hem cirm-i ḥālüñ / Anuñçün **saňa** ḳarşu āh didüm (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 189, Beyit 4). [saňa,]

Gerekmez ravza-i rıdvān-ı ḡilmān-ı ḳamer-ṭal‘at / **Saňa** erzānı ey şūfî benüm ol yāredür meylüm (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 191, Beyit 2). [saňa,]

Saňa emn ü emān şihḥat yaraşur dā‘imā ammā / Marîz u rencden ḳurtulmasın aḡyār-ı bed-ḥvāhum (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 203, Beyit 4). [saňa,]

‘Adūdan döndi devlet ṭapuña vālihe yüz ṭutdı / **Saňa** biñ kez didüm üstüñe düşdi gayret-i ‘ālem (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 213, Beyit 3). [saňa,]

Bükdüñ bu ḥalka ḳarşu bilümi kemer miyem / Ey serv **saňa** ṭoḡruluk itdüm kem-er miyem (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 214, Beyit 1). [saňa,]

Saňa bî-haddür şehā gerçi maħabbet ‘arz iden / Ben Raħîmî gibi bir muħliş gedāyı görmedüm (Kütahyalı Raħîmî Dîvânı, Gazel 217, Beyit 7). [saňa,]

Segirdüp al murāduñ ögdilin meydân-ı devletde / **Saňa** hoşdum erenler haqqı himmetle du‘ā raħşın (Kütahyalı Raħîmî Dîvânı, Gazel 235, Beyit 3). [saňa,]

Derdüñi dime gönül ğayra bu derde şabr it / Tā şifā-sāz-ı ğarībān **saňa** dermān virsün (Kütahyalı Raħîmî Dîvânı, Gazel 251, Beyit 2). [saňa,]

Almazam ħabbeye tûbāsını bağ-ı ħuldüñ / Hüner oldur **saňa** bir serv-i ħırāmān virsün (Kütahyalı Raħîmî Dîvânı, Gazel 251, Beyit 3). [saňa,]

Saňa āvāze-i ŧanbūra her dem dem bu dem durur / Dem it kim arayup bulunmaya şāyed bu dem bir gün (Kütahyalı Raħîmî Dîvânı, Gazel 264, Beyit 6). [saňa,]

İtdügün cevri Raħîmî kuluña / **Saňa** ħalursa nigārā var ögün (Kütahyalı Raħîmî Dîvânı, Gazel 267, Beyit 5). [saňa,]

Saňa ħahr u cefā isnād iden mihr ü vefā bulmaz / Senün derhemlerün ħod merhem-i maħbûl-i dil-rîşān (Kütahyalı Raħîmî Dîvânı, Gazel 269, Beyit 2). [saňa,]

Çü kişi-zādesin işün ħayırdur niyyetün ħayra / **Saňa** bed-ħvāh olanlardur ħamu bed-ħüy bed-kîşān (Kütahyalı Raħîmî Dîvânı, Gazel 269, Beyit 3). [saňa,]

Mürîdüñ olmayan ħaqqā senün merdūd-ı ‘ālemdür / Muħibb ü muħliş olmışdur **saňa** bî-gāne vü ħ‘îşān (Kütahyalı Raħîmî Dîvânı, Gazel 269, Beyit 4). [saňa,]

Çemende sākî-i gül-ruħ elinden ħadeħ nüş it / Nigārā meclis-i Cemden **saňa** evreng yiter lāle (Kütahyalı Raħîmî Dîvânı, Gazel 291, Beyit 6). [saňa,]

Meclise geldüğini di ol lebi mey-günümüñ / Müjde kânı vireyin sākî **saňa** cānum yine (Kütahyalı Raħîmî Dîvânı, Gazel 296, Beyit 3). [saňa,]

Raķibā baķamazsın sen şafāyla ruħ-ı yāre / Baķarsañ gösterür şekl-i ħabîhuñ **saňa** āyine (Kütahyalı Raħîmî Dîvânı, Gazel 303, Beyit 5). [saňa,]

Ey Raħîmî ħanda buldum dime dā‘im gör nesin / **Saňa** ol bir ħündur bulduñsa aylaç şu gibi (Kütahyalı Raħîmî Dîvânı, Gazel 314, Beyit 6). [saňa,]

Selef ser-māyesi pîrāye-i ħayr-ı ħalefsin sen / Aşıl sen fer‘-i ‘ālisin sa‘ādet **saňa** erzānı (Kütahyalı Raħîmî Dîvânı, Gazel 335, Beyit 6). [saňa,]

İnanmaz **saňa** gerçek er olan ey ħaħbe-zen dünyā / Bu gün mesrūr-ı rüşen itmedün mihrüñle bir ferdi (Kütahyalı Raħîmî Dîvânı, Gazel 341, Beyit 5). [saňa,]

şanasın: Sanırsın ki.

Lebüñde tāb-ı tebden görünen tebĥāleler cānā / **Şanasın** rind-i mey-āşām ile Hızır oldı hem-meşreb (Kütahyalı Raħîmî Dîvânı, Gazel 10, Beyit 3). [şanasın,]

şan‘at: Marifet, hüner.

Hâşılı bir oñmadıksın **şan'atuñ** cevr ü sitem / Kân yudar şäkird eger üstâd elüñden ey felek (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 159, Beyit 3). [şan'atuñ, -uñ]

şan'at-ı 'aşk: 'Aşk ustalığı || gerçek 'âşıkların sâhip oldukları mârifet.

Yoluñda cân virendür başa altın **şan'at-ı 'aşkuñ** / Vefâ ehlini şâhum şanma kayd-ı kâr-bâr ister (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 105, Beyit 4). [şan'at-ı 'aşkuñ, -uñ]

sancağ: Bayrak.

Tire oldı zülf ü kıddüñsüz Kâresi **sancağı** / Ay yüzüñsüz Aydın olmuş bir arayı görmedüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 217, Beyit 2). [sancağı, -ı]

Cân virürsem hasret-i la'lüñle ger ey mâh-rû / Düze her **sancağımı** hâk-i mezârümde sebû (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 275, Beyit 1). [sancağımı, -ımı]

Bu dehrüñ devleti let derhemi hem tablı pür-ğavğâ / Dilâ her **sancağı** bir sancı ancak inkıyâd itme (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 302, Beyit 4). [sancağı, -ı]

sancak: Bayrak, liva.

Sipâhum eşk-i hasret sine tablumdur 'alem âhum / Raḥîmî mâlik-i mülk-i ğam oldum kıldırup **sancak** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 145, Beyit 5). [sancak,]

sancak çek-: Bayrak çekmek.

Ehl-i 'irfânuñ alayı begidür şimdi şehâ / Âsitânuñda Raḥîmî n'ola **çekse sancak** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 138, Beyit 7). [sancak çekse, -se]

sancı: Keskin ağırı.

Bu dehrüñ devleti let derhemi hem tablı pür-ğavğâ / Dilâ her sancağı bir **sancı** ancak inkıyâd itme (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 302, Beyit 4). [sancı,]

şandūka-i 'irfân: Kültür sandığı.

Raḥîmî bendesi olalı ol şâh-ı süḥan-dânuñ / Sözi gevherlerin **şandūka-i 'irfâna** gönderdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 330, Beyit 6). [şandūka-i 'irfâna, -a]

şanem: Put gibi güzel olan sevgili.

Bir **şanemde** şüretâ naḳşuñ nazîrin görmedüm / Gerçi kıldum deyr-i dünyâda der ü dîvârı seyr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 55, Beyit 3). [şanemde, -de]

Mü'min-i şad-şâle görse zülfüñüñ zünnârını / Ey **şanem** sevdâ-yı İslâmı koyup tersâ olur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 63, Beyit 2). [şanem,]

Baňa cevr itme bu zülf ü ruħıyla ey **şanem** dāyim / Şaķın kim nāle-i şeb-gır ü āh-ı şubḡāhum var (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 76, Beyit 3). [şanem,]

Görmeyelden ey **şanem** ruḡsār u zülfüñ ḡuşşadan / ‘Ālemüñ bir nice gün ağ u қarasın görmedüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 195, Beyit 3). [şanem,]

Yüzüm döndürmezem ey yüzi ay yüz biñ cefā kılsañ / Ne mümkün şanma senden ey **şanem** ben usanam bir gün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 264, Beyit 4). [şanem,]

şanem-sîmā: Put gibi güzel yüzlü.

La‘l-i cān-baḡşuñla gören sen **şanem-sîmāyı** dir / Gökden indi yir yüzine var ise ‘İsā bu gün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 227, Beyit 4). [şanem-sîmāyı, -yı]

şanki: Sanki, güya.

Eşk-i ḡasret қana ḡarķ itdi gözüm merdümlerin / **Şanki** la‘lîn-cāmelerle zeyn olur қurbān-ı ‘İd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 39, Beyit 11). [şanki,]

Қarşu dūr itme Raḡimîyi rikābuñdan şehā / Sen ‘alî-şānuñ öñünce **şanki** ol қanber yürür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 100, Beyit 5). [şanki,]

La‘l-i cān-baḡşuñda la‘l-i ‘anberîn / **Şanki** қonmış қanda bir miskîn-meges (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 119, Beyit 7). [şanki,]

Oh ne ḡaṡṡ itdüm nişān-ı zaḡm-ı tîrûñden yanar / Ey қаşı yā **şanki** cān bāḡında dikdûñ bir nihāl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 172, Beyit 4). [şanki,]

şar-:

1. Kolları ile kuşatmak, kucaklamak.

Servüñ alup ayaḡın **şarsın** çenāruñ pençesin / Āh kim pençeñ senüñ ḡûn-rîz ü ḡoryād ey felek (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 150, Beyit 3). [şarsın, -sın]

2. Sarmak, dolamak.

Geydi nūrānî libāsın şemsi dülbendin **şarup** / Қarşu çıқdı gün sürüp pāyuña yüz mānend-i āb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 14, Beyit 2). [şarup, -up]

3. Hoşuna gidip onu etkisi altına almak.

Yūsufāsā ḡ‘āce-i dehri **şarasın** қul gibi / Olmadı şāḡ u gedā bendeñden āzād ey felek (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 150, Beyit 2). [şarasın, -asın]

şarar-: Yüzünün rengi solmak.

Şarardı gün gibi beñzüm tenüm pür-tâb olup titrer / Hilâl oldı kadüm bedr-i cemâlün görmedüm bir şeb
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 10, Beyit 4). [şarardı, -dı]

Şararmış gün gibi tâb-ı teb-i devrân ile beñzi / Şeref burcında bedr iken hilâle dönmiş ol mâhum
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 203, Beyit 2). [şararmış, -mış]

şarhan: Saruhanoğulları Beyliği.

Tire rûzum rûşen it ey âfitâbum gün gibi / İtme **Şarhanuñ** bu Aydın illerin zulmet baña (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 4, Beyit 5). [şarhanuñ, -uñ]

Çıl kadar meyl eylemez dil Germiyân u Tireye / Sen şehüñ **Şarhan** gibi Aydın diyârın gözlerüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 113, Beyit 6). [şarhan,]

Ey Raḥîmî Tire bahtuñ Aydın olsun dirseñ / Bile seyr eyle Selim Hân ile **Şarhân** illerin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 243, Beyit 5). [şarhân,]

şarı: Sararmış.

Bilmezem ol ruḥı alum baña ne âl itdi / Kamlu yaşımla **şarı** çihremi hep al itdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 322, Beyit 1). [şarı,]

şarrâf:

1. Altın, mâdenî ve kâğıt paraları birbiriyle değıştirmeyi, bozmayı, tahvil alış verışı yapmayı meslek edinmiş kimse.

Ey Raḥîmî ben ma‘ârif baḥrinüñ ğavvâşıyam / Dehr **şarrâfına** şatam n’ola ‘irfân cevherin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 252, Beyit 7). [şarrâfına, -ına]

2. Bir şeyden iyi anlayan, o şeyin ehli olan kimse.

Ey Raḥîmî olalı ğavvâş-ı baḥr-i ma‘rifet / ‘Akl **şarrâfını** denk itdi kelâm-ı cevherüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 208, Beyit 6). [şarrâfını, -ını]

Sühan **şarrâfı** katında Raḥîmî la‘li n’eylerler / Leb-i dil-berde lafz-ı gevher-i kem-yâba ‘aşk olsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 248, Beyit 5). [şarrâfı, -ı]

şarrâf-ı ‘âlem: Dünya sarrafı.

Vücûdum dürrinüñ **şarrâf-ı ‘âlem** kıymetin bilmez / Cihānuñ cevherin virseñ behâ ne bî-behāyam ben (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 238, Beyit 2). [şarrâf-ı ‘âlem,]

şat-: Bir malı veya mülkü para karşılığı elden çıkarmak.

Bilmezem baña ne **şatduñ** kim behâsın almaduñ / Çuluñam ne cevır idersin ey felek cānâne tavr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 66, Beyit 4). [şatduñ, -duñ]

Çihreñe olalı kızgun müşteri ey yâr şem‘ / Mihr-i ‘âlem-tâba germiyyet **şatar** her bâr şem‘ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 127, Beyit 1). [şatar, -ar]

H‘âce-i dehri mezâd idüp **şatarsın** kûl gibi / Olmadı bir kimsene âzâd elünden ey felek (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 159, Beyit 6). [şatarsın, -arsın]

Ey Raḥîmî ben ma‘ârif baḥrinüñ ğavvâşıyam / Dehr şarrâfına **şatam** n’ola ‘irfân cevherin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 252, Beyit 7). [şatam, -am]

Ehl-i devlet câh için Yûsufıyın öz kardaşın / Ya **şatar** yâḥud şalar bir çâh-ı tenhâ koynına (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 288, Beyit 3). [şatar, -ar]

Çağırıp ğayrılara **şatdı** metâ‘-ı vaşlı / Âh kim h‘âce-i hicrân beni dellâl itdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 322, Beyit 3). [şatdı, -dı]

şatranc: Satranç oyunu.

Anuñ için ruḥ sürer şâhum Raḥîmî kapuña / Naṭ‘-ı ḥüsnuñde vefâ **şatrancınuñ** leclâcıdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 59, Beyit 7). [şatrancınuñ, -ınuñ]

şavlecân: Çevgân, cirit oynanılan eğri sopa.

Raḥîmî n’ola kûyuñ topveş seyr eylese her gün / O ser-gerdânuñ itdi âh kıddin **şavlecân** ebrû (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 270, Beyit 9). [şavlecân,]

şavma‘a: Tekke, zaviye.

Geh olup **şavma‘a** küncinde geh mey-ḥâne şadrında / Derûn-ı ḥalvet-i ḥâṭırda me’vâ eyleyen sensin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 262, Beyit 4). [şavma‘a,]

şavm-ı ‘îdâsâ: Bayram gibi oruç.

Rûzemûz rûz-ı ezelde rûze-i ğamdur bizüm / Ḥamdülillâh kâni‘üz bu **şavm-ı ‘îdâsâyıla** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 290, Beyit 5). [şavm-ı ‘îdâsâyıla, -yıla]

şavm-ı nuḥûset: Uğursuzluk orucu.

Ḥalâş eyle dil-i bî-ṭâli‘i **şavm-ı nuḥûsetden** / Şeref vir ey hilâl-ebrû baña ‘îd-i cemâlünle (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 292, Beyit 5). [şavm-ı nuḥûsetden, -den]

şavt-ı nevâ-yı nev-rûz: Yeni günün nağmesinin sesi.

Şeh nâza başlıyaldan feryâd u âh-ı ‘uşşâḳ / Toldurdı her maḳâmı **şavt-ı nevâ-yı nev-rûz** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 108, Beyit 4). [şavt-ı nevâ-yı nev-rûz,]

şavt-ı zâğ: Karga sesi.

Rahîmî gülşen-i ʿâlemde **şavt-ı zâğlar** yegdür / N'iderler ʿandelîb âyîn pâk olan hoş-elhânî (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 337, Beyit 7). [şavt-ı zâğlar, -lar]

şavur-: Bir yerden başka bir yere sürüklemek.

Çok furtına **şavurdu** hevâ-yı gam-ı zülfün / Lenger bırağup kımadı bir yana şalinsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 254, Beyit 10). [şavurdu, -dı]

saʿy: Koşma, yürüme, Haccın şartlarından olarak Safa ve Merve tepeleri arasında hızlı yürüme.

Yaşum **Saʿy** u Şafâyıyla iletdüm Kaʿbe küyûña / Yine bir çeşme-i ter eyledi bu çeşm-i ter peydâ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 2, Beyit 2). [saʿy,]

Ger-d-i güzergehüñde sürdi Rahîmî cebhe / Ey Kaʿbe-i haqîkat **Saʿy** u Şafâya döndi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 331, Beyit 7). [saʿy,]

şay-: Bir şeyin kaç tane olduğunu anlamak için bunları birer birer elden veya gözden geçirmek, sayısını bulmak.

Her gice tâ şubha dek ey meh gözüm yılduz **şayar** / Menzili bir merdümek pür-âb ola eyler mi hʿâb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 12, Beyit 2). [şayar, -ar]

Ey Rahîmî kadd ü zülf-i yâr ise sevdâ-yı cân / Şubha dek yılduz **şayup** her gice ol bî-dâr-ı ʿömr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 62, Beyit 7). [şayup, -up]

Şubha dek yılduz **şayar** yıllar geçer göz yummazuz / Ayda bir gün görünür âh ol meh-i tâbânımız (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 106, Beyit 2). [şayar, -ar]

Ruḥuñ mâhın gözetmekden bu çeşmüñ eşk-i pervinin / Görür her gice yılduz **şayduğum** kaldı taña meşʿal (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 164, Beyit 2). [şayduğum, -duğum]

saʿy eyle-:

1. Çalışmak, çabalamak.

Pertev-i mihrüñle maḥv itdüm vücūdum şeb-nemin / Daḥi nem var yanuma **saʿy eylerem** arada ben (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 236, Beyit 3). [saʿy eylerem, -rem]

2. Çalışmak, çabalamak, gayret etmek || Safa ile Merve arasını süratle gelip gitmek.

İşigüñ ehl-i diller Kaʿbesi şâḥîb-Şafâ zâtuñ / Anuñçün ben de yüzüm sürmege **Saʿy eylerüm** anuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 161, Beyit 4). [saʿy eylerüm, -rüm]

saʿy it-: Hacda Safâ ile Merve arasında süratle gidip gelme. || Çalışmak, çabalamak.

Şafâyıla nice gün Kaʿbe dergâhuñda **Saʿy itdüm** / Bulup kıblem naʿalçeñ şeklin âḥîr secdegâh itdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 184, Beyit 3). [saʿy itdüm, -düm]

şayd: Av.

Bî-tekellûf öpdügiçün la'î-i mey-günüñ şarâb / Tâşa çaldı **şaydı** günden katı ter düşdi zücâc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 27, Beyit 4). [şaydı, -ı]

şayd it-: Avlamak.

Şayd itdi Raḥîmî dilini bir gözi ḥûn-rîz / Şâhâne hücum eyledi şehbâz-ı maḥabbet (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 22, Beyit 7). [şayd itdi, -di]

Hümâ pervâz ‘âlî seyr laçin-i sa‘âdetdür / Tezervi ‘âlemi **şayd itmege** bir şâh-bâz irdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 349, Beyit 5). [şayd itmege, -mege]

şayd ol-: Av olmak.

Âline **şayd olma** vahşet kıl cihân rubâhinüñ / Tût benüm kırdum Raḥîmî gibi bir şîrâne tavr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 66, Beyit 5). [şayd olma, -ma]

Raḳîb-i seg-nihâduñ âline aldanma vahşet kıl / Şaḳın **şayd olma** kancık dilküye hey erkek arslanum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 201, Beyit 2). [şayd olma, -ma]

Yüksek uçar iremez seyrine şeh-bâz-ı ‘uḳûl / Kimseye **şayd olmaz** ol kebg-i ḥırāmân sînelü (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 271, Beyit 2). [şayd olmaz, -maz]

şaydgâh: Avlanma yeri.

Fidâ-yı cân idüp şîrâne ğamzeñ **şaydgâhında** / Elümle başımı âvîze-i fitrâke tıbşurdum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 222, Beyit 3). [şaydgâhında, -ında]

şaydgeh: Avlanma yeri.

İştîdüm **şaydgehde** kebg-e hem pervâz imiş ‘anḳâ / Haber uçurdu aña dest-i ‘adlünden meger şâhin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 244, Beyit 4). [şaydgehde, -de]

sâye: Gölge.

Hevâdâruñ olanı ey boyı serv / Yeter **sâye** gibi yirden yire ur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 42, Beyit 5). [sâye,]

Bende âzâd oluban ḥâk olayın **sâye** gibi / Toğrı yolına o servüñ kanı bir râh bilür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 47, Beyit 4). [sâye,]

Sâyeñüm zerrece baña mihr it / Âfitâba ziyâ mı eksük olur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 57, Beyit 5). [sâyeñüm, -ñüm]

Ol nihâl-i tâzenüñ iğmâz u nâz u şîvesin / Şimdi bildüm râstî ben **sâyesinden** ‘âr ider (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 78, Beyit 3). [sâyesinden, -sinden]

Rikābuñdan Raḥīmī **sāye** gibi bir gün ayrılmaz / Vefā yolında ol s̄abit-ḳadem bir ḥāksāruñdur (Kütahyalı Raḥīmī Dîvânı, Gazel 95, Beyit 9). [sāye,]

Hevādār olma her bir **sāyesinden** ‘ār iden serve / Cihān bāğında besdür ‘ārif iseñ seyr-i şimşāduñ (Kütahyalı Raḥīmī Dîvânı, Gazel 156, Beyit 3). [sāyesinden, -sinden]

Ey boyı servi bu ben sāyeden ‘ār itme neden / Toğrusı **sāye** gibi ‘āşık-ı bī-‘āruñ olam (Kütahyalı Raḥīmī Dîvânı, Gazel 206, Beyit 2). [sāye,]

Ey boyı servi bu ben **sāyeden** ‘ār itme neden / Toğrusı sāye gibi ‘āşık-ı bī-‘āruñ olam (Kütahyalı Raḥīmī Dîvânı, Gazel 206, Beyit 2). [sāyeden, -den]

Eyleme toğrı hevādāruñı yanuñdan ırak / Ben senüñ **sāyeñü** sen serv-i ḥirāmānumsın (Kütahyalı Raḥīmī Dîvânı, Gazel 232, Beyit 5). [sāyeñü, -ñü]

Pertev-i mihriñle şol vech ile oldum ḥāk-i rāh / Kimse fark itmez vücūdum **sāyesin** dîvārdan (Kütahyalı Raḥīmī Dîvânı, Gazel 242, Beyit 3). [sāyesin, -sin]

Hevādārı olanı ḳāmetüññ istikāmetle / Mezellet yollarında **sāye** gibi ḥāksār itme (Kütahyalı Raḥīmī Dîvânı, Gazel 278, Beyit 3). [sāye,]

Vefā ehline cevri ḳādıdan ḳullan benüm şāhum / Yoluñda ḥāküñe orsayı ḳo luṭfuñla ur **sāye** (Kütahyalı Raḥīmī Dîvânı, Gazel 289, Beyit 4). [sāye,]

sāye şal-: Gölge yapmak, gölgelendirmek.

Āfitābum yücedür gerçi felekden menziliñ / **Sāye şal** ben zerre-i nāçiz ü bī-miḳdāra bak (Kütahyalı Raḥīmī Dîvânı, Gazel 139, Beyit 4). [sāye şal,]

Gün yüzüñden çöz kemend-i ebr-i zülfüñ aya şal / Zıll-i Ḥaḳḳın zerrece mihr itme gel **sāye şal** (Kütahyalı Raḥīmī Dîvânı, Gazel 166, Beyit 1). [sāye şal,]

Sāye şalalı kākül-i dil-ber gibi tūguñ / Tuğrā-yı zafer Hinde vü Kāşāna irişdi (Kütahyalı Raḥīmī Dîvânı, Gazel 336, Beyit 3). [sāye şalalı, -alı]

Nigāruñ **sāye şalaldan** berü zülf-i semen-sāsı / Başumdan eksük olmadı cihānuñ şūr u gavğāsı (Kütahyalı Raḥīmī Dîvânı, Gazel 350, Beyit 1). [sāye şalaldan, -aldan]

sāyebān: Gölgelik.

Ḥarāret irmesün tāb-ı güneşden deyü ol māha / Duḥān-ı āh-ı dilden eyledüm bir **sāyebān** peydā (Kütahyalı Raḥīmī Dîvânı, Gazel 5, Beyit 2). [sāyebān,]

Görinen dāğlar yir yir ḳurılmış şāh-ı serviçün / Ḥıyām-ı simdür ya nürdan bir **sāyebān** ḥurrem (Kütahyalı Raḥīmī Dîvânı, Gazel 196, Beyit 3). [sāyebān,]

Dūd-ı āhum **sāyebān** yir yir şerārüm şemmesi / Şeh-süvār-ı mülk-i ‘aşḳ oldum Ḥudādur yāverüm (Kütahyalı Raḥīmī Dîvânı, Gazel 208, Beyit 2). [sāyebān,]

sāyebān ol-: Gölgelik olmak (Bulutun Hz. Muhammed'e gölge olması bağlamında).

Hırāmān kanda nîk zıllin düşürmez hâke hıfz eyler / Mişāl-i ebr-i Aḥmeddür ki **olmuş sāyebān** şorguc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 25, Beyit 2). [sāyebān olmuş, -mış]

sāyebān-ı devlet: Saltanatının gölgesi, devletinın çadırı.

Sāyebān-ı devletüñden ayru ey ‘ālî-cenāb / Ḥayme-i gerdün dün oldu başuma teng-tār (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 71, Beyit 4). [sāyebān-ı devletüñden, -üñden]

sāye-i devlet-fezā ol-: Mutluluğu artıran gölge olmak.

Ḳanā‘at ḳāfınuñ seyrinde ‘anḳā hem-cenāḥumdur / Hümā-yı evc-i himmet **sāye-i devlet-fezā oldum** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 193, Beyit 3). [sāye-i devlet-fezā oldum, -dum]

sāye-i serv ü çenār: Çınar ve servi (ağaçlarının) gölgesi.

Ṭoğrı ḳul olan efendi sen boyı āzādeye / Her kenāruñ **sāye-i serv ü çenārın** istemez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 114, Beyit 5). [sāye-i serv ü çenārın, -ın]

sāye-i tuğ-ı vüçüd: Varlığının tuğunun gölgesi.

Cihān āsüde oldu **sāye-i tuğ-ı vüçüduñla** / Şokunmasun şehā sen var iken her pehlevān şorguc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 25, Beyit 4). [sāye-i tuğ-ı vüçüduñla, -uñla]

sāyeveş: Gölge gibi.

Yolumda **sāyeveş** ḥāk ol dimişsin / Raḥîmî nā-tüvān mūr emre me’mūr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 42, Beyit 7). [sāyeveş,]

Ayağūña yüz sürer her gün Raḥîmî **sāyeveş** / Şükr-i lillāh kim şehā başında devlet var imiş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 121, Beyit 7). [sāyeveş,]

Sürdüğünce yüz rikābuña Raḥîmî **sāyeveş** / İtme ‘ār ey meh irişmez zerreden mihre zevāl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 178, Beyit 7). [sāyeveş,]

Raḥîmî reh-güzārında eger çi **sāyeveş** düşdi / Ḳomaz ser-keşlign ol serv-ḳadd āh anca āh itdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 184, Beyit 5). [sāyeveş,]

Geçdi ‘ömrüm āh kim zülf-i dü-tāsın görmedüm / **Sāyeveş** ḥāk oldum ol devlet hümāsın görmedüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 195, Beyit 1). [sāyeveş,]

Ey felek ol mehden ayru bî-ḳarār itdün beni / Ḥāke urduñ **sāyeveş** bî-i‘tibār itdün beni (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 309, Beyit 1). [sāyeveş,]

saykal-ı ‘aşk: Aşk cilası.

Şaykal-ı ‘aşkıyla şol dil kim mücellā olmadı / Ol şafā kesb itmedi āyīneveş dîdārdan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 242, Beyit 4). [şaykal-ı ‘aşkıyla, -ıyla]

şaykal-ı cām: Kadehin cılası.

Rahîmî hâtır-ı ğamnâküñe ur **şaykal-ı cāmı** / Götürmez key şaķın mir'ât-ı şāfuñ bir nefes jengi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 352, Beyit 5). [şaykal-ı cāmı, -ı]

şayru: Hasta.

Ġam-ı hicrân-ı çeşm-i şāduñ ile dāl-i zülfüñle / Beni şıhhatde şanma **şayruyam** bu şad hayālünle (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 292, Beyit 1). [şayruyam, -yam]

sayyād: Avcı.

Gözün **sayyādı** hem-rāh olalı şirāne ğamzeñle / Aşar hergün başına iki yay ol pehlevān ebrū (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 270, Beyit 2). [sayyādı, -ı]

sāz: Her çeşit mûsikî âletine verilen isim, çalgı.

Sāza ħod muħkem yasağ itdi şeh-i 'ālî-makām / Ney idün beñzüm gibi ey şeh çalınsa **sāz** nāz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 109, Beyit 3). [sāza, -a; sâz,]

Bezm-i ğamda āh kim beñzüm çalındı derd ile / Ney gibi bağrum delindi başladum **sāz** olmağa (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 283, Beyit 4). [sâz,]

sebak al-: Ders çıkarmak, ibret almak.

Leblerün vaşında cān-baħş olsa eş'arum n'ola / **Almışam** ey Hızr-leb ben Rūh-ı kudsiden **sebak** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 140, Beyit 6). [sebak almışam, -mışam]

Ne yazmış şafha-i eşcāra gör kim hāme-i kudret / **Sebak al** bāb-ı hikmetdür 'aceb dîvānımış bildüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 199, Beyit 4). [sebak al,]

Gülistān-ı ezelde şeyh Sa'diden **sebak aldum** / Bu gün Būstān-ı 'aşka bülbül-i dāstān-serāyam ben (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 238, Beyit 3). [sebak aldum, -dum]

sebāt: Bir noktada kımıldamadan durma, olduğı yerde karar kılma. Kararından ve sözünden dönmeme.

Sebātuñ yoğ imiş mihr ü vefā kılamakda ey meh-rū / Hemān cevır eylemekde gerdiş-i gerdūna beñzetdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 198, Beyit 4). [sebātuñ, -uñ]

Murāduñ üzre dönmişken döner 'aksine devr eyler / **Sebātı** yok bu çerhün sen bu kec-gerdānı bilmezsin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 229, Beyit 2). [sebātı, -ı]

sebeb: Bir olayın meydana gelmesine neden olan şey, neden.

Cān idi borcumuz lebünle eyledük edā / Ġamzeñ **sebeb** ne vire eline havālenün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 152, Beyit 3). [sebeb,]

sebkat it-: Geçmek.

Rahîmî kûl olalıdan efendi saña şâkirdür / Ki aña **sebkat itmişdür** hûkûk-ı ni‘met ü nānuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 161, Beyit 7). [sebkat itmişdür, -mişdür]

sebû: Şarap kabı, desti, ibrik.

Cân virürsem hasret-i la‘lûñle ger ey mäh-rû / Düze her sancağını hâk-i mezârumda **sebû** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 275, Beyit 1). [sebû,]

sebz-câme: Yeşil elbise.

Hüsrevâ şan tâze berg üstinde **sebz-câmedür** / Ter-i teb Ferhâda beñzer bişe-i kuhsâra bak (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 139, Beyit 3). [sebz-câmedür, -dür]

sebze: Çimen, yeşillik.

Rûy-ı zerdümdür şanasın **sebze**de berg-i hâzân / Yaz müreddefveş üzere zer-nişâr olmuş yatur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 104, Beyit 3). [sebze, -de]

Akıtdum yaşımı şu gibi ey kıdd-i revân her sū / Maḥabbet **sebzesin** şād-âb idüp bir seyrghâh itdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 184, Beyit 2). [sebzesin, -sin]

Gül yüzüñ hecriyle sūzum od bıraḳdı ‘âleme / **Sebzeler** pejmürde oldu yandı hep gül-nârdan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 263, Beyit 2). [sebze, -ler]

sebze-i bâğ-ı leṭâfet: Güzellik bahçesinin yeşilliği.

Ḳâmetüñ serv ü lebûñ gonca yañaḡuñ berg-i gül / **Sebze-i bâğ-ı leṭâfetdür** ḡaṭuñ bî-iştibâh (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 294, Beyit 3). [sebze-i bâğ-ı leṭâfetdür, -dür]

sebze-misāl: Yeşillik gibi.

Sürmedüm yüzümi gül-dâmenüñe **sebze-misāl** / Râzıyam bâri bu yolda ḡas u ḡâşâk olayum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 205, Beyit 2). [sebze-misāl,]

sebzeveş: Yeşillik gibi.

Sen eger bu kıdd-i ra‘nâ ile reftâr eylesen / **Sebzeveş** serv-i revân yoluñda hâk-i pâ olur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 63, Beyit 4). [sebzeveş,]

sebbezâr-ı ‘âlem: Dünyanın yeşilliği.

Girmesün dirseñ vücūduñ bāğına bād-ı hazān / **Sebbezār-ı ‘āleme** servi gibi āzāde gel (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 173, Beyit 3). [sebbezār-ı ‘āleme, -e]

seccāde: Yere serilip üzerinde namaz kılmaya yarayan eşya.

Mescide gelse alur **seccāde** süsen omzuna / Lîk bāğa varsa mey var kıltuğında bir kabağ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 140, Beyit 4). [seccāde,]

secde: Namazda eğilip alnını yere koymak.

Secde vācibdür baña gördüm kaşuñ mihrābını / Kāmetüñ göstermege toğrul ki farz oldu namāz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 118, Beyit 3). [secde,]

Secde mi kıılır benüm kıblem Raḥîmî gayrıya / Haṭṭ-ı mihrāb-ı ḥarîmüñ alnına yazı gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 328, Beyit 7). [secde,]

Baña vācib olupdur **secde** gördüm kām-et-i yāri / Uzatma vā‘izā gel kışşayı vakt-i namāz irdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 349, Beyit 4). [secde,]

secde kıl-: Secde etmek.

Secde kılmaz Hakk bilür kalbüm Raḥîmî gayrıya / Ka‘be dergāhuña kılmışdur şafā ile sened (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 35, Beyit 7). [secde kılmaz, -maz]

secdegāh it-: Secde edilecek yer yapmak.

Şafâyıla nice gün Ka‘be dergāhuña Sa‘y itdüm / Bulup kıblem na‘alçeñ şeklin āḥir **secdegāh itdüm** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 184, Beyit 3). [secdegāh itdüm, -düm]

secdegāh-ı cem: Cem'in secde yeri.

Ey meh hilālüñ eyleyeli **secdegāh-ı Cem** / Hürşide hem-ser oldu felekde külāh-ı Cem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 216, Beyit 1). [secdegāh-ı cem,]

secde-i mihrāba it-: Mihraba secde etmek.

Kaşlaruñ koyup **idelden secde-i mihrāba** baş / Cürm-bārından dü-tā oldu iki kaşum benüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 181, Beyit 4). [secde-i mihrāba idelden, -a-elden]

sed çek-: Set çekmek, kapatmak, engel olmak.

Haṭṭ degül ḥaddinde yārüñ mülk-i ḥusni hıfz içün / **Çekdi** İskender gibi ol fitne-i Ye‘cuce **sed** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 40, Beyit 2). [sed çekdi, -di]

sefer eyle-: Yolculuğa çıkmak.

‘Azmün Rahîmî merhale-i rāh-ı ‘aşk ise / **Eyle sefer** yarağını kıl ihtiyār göc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 26, Beyit 7). [sefer eyle,]

Ka‘be kapuňa şol ki Şafâyıla sürer yüz / Ey h‘āce anı bir yaňa şanma **sefer eyler** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 60, Beyit 3). [sefer eyler, -r]

sefer it-: Yolculuk etmek.

Ėor kār-bārı şon uci yektā **ider sefer** / N’eyler tecemmülâtı iden ihtişār göc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 28, Beyit 6). [sefer ider, -er]

sefih: Zevk ve eğlenceye düşkün, parasını pulunu israf eden akılsız.

Esrār-ı la‘l-i yārdan baňa haber şoran **sefih** / Ne denk ü hayrānem nedür bu ‘akl u cān ne yirdedür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 101, Beyit 3). [sefih,]

seg: Köpek || Rakip.

Gerçi Eyyüb itlerüni seyr iderseñ **seg** karīb / Adam olmaz ey melek ol seg-nihāda uşda bağ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 140, Beyit 5). [seg,]

seg-i cānān: Sevgilinin köpeği.

Dutar dāmānumı karşı gelür kūyına varduğca / Bu gün bir mihribānum yok **seg-i cānāndan** Ėayrı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 344, Beyit 3). [seg-i cānāndan, -dan]

seg-i kūy: Mahallenin köpeĖi.

Kapuñda pister-i dībā gerekmez hāk-i der yegdür / **Seg-i kūyuñ** sıfālî cāmdan ey pür-hüner yegdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 83, Beyit 1). [seg-i kūyuñ, -uñ]

İşigüñde **seg-i kūyuñla** hem-dem bir gedā oldum / Ulu ‘izzet bulup gūyā ki şandum pâdişā oldum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 193, Beyit 1). [seg-i kūyuñla, -uñla]

Seg-i kūyuñ demek haddüm degül uş ol da luţfuñdur / Gedāña bu ululıĖları şāhum hep sen eylersin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 230, Beyit 5). [seg-i kūyuñ, -uñ]

Seg-i kūyuñla bir dem hem-sifāl olsam deĖer şāhum / Cihān bezminde itmezem recā-yı cām-ı Cem bir gün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 264, Beyit 5). [seg-i kūyuñla, -uñla]

Uluyp iţihār itsem ‘aceb mi i‘tibār idüp / **Seg-i kūyına** beñzetmiş beni ol gözleri āhū (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 272, Beyit 6). [seg-i kūyına, -ına]

segirt-: Koşmak.

Segirdüp al murāduñ ögdilin meydān-ı devletde / Saña koşdum erenler haqqı himmetle du‘ā rahşın
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 235, Beyit 3). [segirdüp, -üp]

seg-nihād: Köpek mizaçlı.

Gerçi Eyyüb itlerüñi seyr iderseñ seg qarīb / Adam olmaz ey melek ol **seg-nihāda** uşda baķ
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 140, Beyit 5). [seg-nihāda, -a]

seg-nihād ol-: Köpek tabiatlı olmak.

Ey Raḥîmî sen ümîdüñ Kāsîmü'l- ezrāķa tut / **Seg-nihād olan** tama‘ ehli ķo ķeksün nān ğamı
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 255, Beyit 5). [seg-nihād olan, -an]

sehā: Cömertlik.

Ķanda ķandı dil senüñ cüllāb-ı luṭfuñ ķandına / Ey **sehā** vü mekrümet kânı benem ‘aṭşān-ı cüd
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 34, Beyit 6). [sehā,]

sehāb: Bulut.

Güneş zulmet **sehābında** ķalup olmasa nūrānî / Ķıldı pertev-i şevķ-i ruḥuñ ānide nūr ānı
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 320, Beyit 1). [sehābında, -ında]

sehāb-ı hecr: Ayrılık bulutu.

Ķaçan bir māha mihr itsem **sehāb-ı hecr** olur ḥā'il / ‘Aceb ser-geşte baḥtum ṭālî‘-i nā-sāzkārum var
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 67, Beyit 2). [sehāb-ı hecr,]

Vişālüñ māhına gördüm **sehāb-ı hecr** olur mā'il / Hemān dem bād-ı āhum günbed-i devvāra ṭabşurdum
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 221, Beyit 4). [sehāb-ı hecr,]

sehāvet: Cömertlik, el açıklığı.

Vücüdüm bir **sehāvet** kesb idüpdür za‘f-ı fūrķatle / Ķarāret ğālib olup cānda ne tāb u tüvān ķalmış
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 126, Beyit 4). [sehāvet,]

seher: Sabah vakti.

Bir cevāb irdi **seher** dārü'ş-şifā-yı ğaybdan / Derdmend olsun devā isterse ger bir derdmend
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 31, Beyit 5). [seher,]

Zülfüñ ańsam çın **seher** olur dimāğum müşğ-bār / Leblerüñ zıkr itsem elfāzum olur gevher-niṣār
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 71, Beyit 1). [seher,]

Āh kim şu deñlü āh itdüm **seher** / Āh bir dem bulmadum feryād-res
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 119, Beyit 6). [seher,]

Şaķın ey ğonca-leb b lb ller     / **Se erde** n le v  e   n  yok m  (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 339, Beyit 4). [se erde, -de]

se   r: Sihirbaz.

Şimdi bildüm nev- ar s-  dehr bir **se   r** imiş / Niçe erden arta  alm   bir zen-i b z r imiş (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 121, Beyit 1). [se   r,]

se  - ad: Fidan boylu.

Gözi yaşlu Ra  m yi demidür ber-mur d eyle / Rev n olsun yan n a ey **se  - ad**  u gibi her s  (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 272, Beyit 7). [se  - ad,]

se m-i sin n: Okun temreni.

 blar **se m-i sin nu ndan** zır h-p   oldılar / T b-  t   nden şalupdur  te   n bağrına t b (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 11, Beyit 4). [se m-i sin nu ndan, -u ndan]

se m-i sitem: Eziyet oku.

S nemdeki elifler **se m-i sitemdür** ey dost / Bu  ald  y dg r  her bir  a ı kem nu  (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 157, Beyit 5). [se m-i sitemdür, -d r]

se  met: Yanlışlık, bozukluk, sakatlık.

 stik met eyleyüp düşme **se  met** semtine / Key  aķın olma Ra  m ve  g ne  r ey g   l (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 171, Beyit 5). [se  met,]

sel m it-: Selam vermek.

Mel met ehline her kim iderse  or n zar / Biz a a  a   u ne me     ne  od **sel m idelüm** (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 180, Beyit 4). [sel m idelüm, -elüm]

sel m olsun: "Sayg m, esenlik dileklerim ona ulaşsın" anlamında bir iyi dilek sözü.

Leb   devrinde  ol h  y ra ey s    **sel m olsun** /  ay l-i nergis   l'olan  um r u    ba  a   olsun (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 248, Beyit 2). [sel m olsun,]

sel met: Esenli e kavuşma, huzura erme.

Benüm d v ne g    m genc-i  uzlet i tiy r itdi / **Sel met** k  esin  oyup mel met i tiy r itdi (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 321, Beyit 1). [sel met,]

Selâmet semtine luṭf eyle taḥrîk itme ey şûfî / Ḥarâbât ehliyem nûş eyledüm ben cām-ı bed-nâmı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 324, Beyit 3). [selâmet,]

selâmet ol-: Kötülüklerden ve fenalıklardan uzak olmak, bir temenni ifadesidir.

‘Aşkuña ey perî-ruḥ pinhân-ı ṭâkatüm yok / Sen var **selâmet ol** ben kendüm melâmet itsem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 183, Beyit 3). [selâmet ol,]

selef: Eskiler, atalar, ecdâd.

Ser-güzeştem n’ola olursa **selefdan** mu‘teber / Ey Raḥîmî bu ḥaḳîkat ḥâl olur efsânedür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 41, Beyit 7). [selefdan, -den]

Selef ser-mâyesi pîrâye-i ḥayr-ı ḥalefsin sen / Aşıl sen fer‘-i ‘âlisin sa‘âdet saña erzânı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 335, Beyit 6). [selef,]

selîm ḥân: Sultan II. Selim.

Ey Raḥîmî Tire baḥtuñ Aydın olsun dirseñ / Bile seyr eyle **Selîm Ḥân** ile Şarḥân illerin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 243, Beyit 5). [selîm ḥân,]

selîm ḥân-ı zemân: Zamanın Selîm Han’ı || II. Selim.

Raḥîmî ḥüsn-i zann ile selîmü’l-bâl ile şimdi / Maḥabbet-ḥânedân-ı şeh **Selîm Ḥân-ı zemânum** ben (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 234, Beyit 7). [selîm ḥân-ı zemânum, -um]

selîm ol-: İyi olmak, sağlam olmak, düzelmek.

Ne gam dîv-i ‘adûdan vâriş-i taḥt-ı Süleymânsın / **Selîm ol** sen sa‘âdetle Sikender mülket-i ‘âlem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 213, Beyit 4). [selîm ol,]

selîmāsâ: Selim gibi || II. Selim.

Ḥuceste ḥaşlet ü ferḥunde sîretsin **Selîmāsâ** / Süleymân gibi hem sulṭânısın iḳlîm-i ‘irfânun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 161, Beyit 3). [selîmāsâ,]

selîm-i şâh-ı sūḥan-dân: Söz söylemeyi bilen padişah Selim || II.Selim.

Sulṭân-ı mülk-i ma‘rifetüm ben Raḥîmiyâ / Ammâ **Selîm-i şâh-ı sūḥan-dâna** bendeyin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 258, Beyit 7). [selîm-i şâh-ı sūḥan-dâna, -a]

selîmü’l-bâl: Temiz kalpli.

Sa‘adetlü serüñüñ şıdkı için pây-ı tahtuñdan / **Selîmü’l-bâl** ben mûrı Süleymân hâna gönderseñ
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 151, Beyit 4). [selîmü’l-bâl,]

Raḥîmî ḥüsn-i zann ile **selîmü’l-bâl** ile şimdi / Maḥabbet-ḥânedân-ı şeh Selîm Hân-ı zemânum ben
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 234, Beyit 7). [selîmü’l-bâl,]

Raḥîmî yem-i ümmîd bu **selîmü’l-bâl** olup dâ‘im / Murâdum ḳapusın fazluñla yâ Rab fetḥ-i bâb eyle
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 299, Beyit 7). [selîmü’l-bâl,]

Yolum var devlete irsem n’ola ey şâh-ı kişver-gîr / **Selîmü’l-bâl** ile bâb-ı şeref derbânıyuz şimdi
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 329, Beyit 4). [selîmü’l-bâl,]

selîmü’l-bâl-i mûr: Temiz kalpli karınca.

Serîr-i devletüñe pâdişâhum pây-ı tahtından / **Selîmü’l-bâl-i mûrın** sen Süleymân Hâna gönderdi
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 330, Beyit 2). [selîmü’l-bâl-i mûrın, -ın]

selmân: Selmân-ı Sâveci: İran şairidir. Özel öğrenim görerek yetişti. Hemen her nazım şekliyle şiirler yazdı. Şiirlerinde anlamdan çok söz oyunları ve sanatlara yer verdi. Divan şiirinde şiire yatkınlığı ve yeteneği ile anılan bir şairdir.

İ‘tibârı şimdiki dehr içre yegdür silminüñ / Sen ne var **Selmân** gibi söylerseñ eş‘âr ey göñül (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 171, Beyit 4). [selmân,]

İstikâmet bir elifdür aradan ḥazf itdiler / Şimdiki ‘aşr içre bir sülmen ile **Selmân** ey göñül (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 174, Beyit 3). [selmân,]

Ey Raḥîmî bir Zâhîr olursa ‘âlemde eger / Şi‘rûme Ḥassân degül **Selmân** ideydi âferîn (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 247, Beyit 5). [selmân,]

semâ: Gökyüzü.

Cihân mülkini ḡarḳ-âb eyleyen bu eşk--i ḥûnumdur / **Semâyı** oda uran her gice süz-ı derûnumdur
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 85, Beyit 1). [semâyı, -yı]

Şafâ-yı ṭavf-ı Ḥicâz u hevâ-yı Sa‘y **semâ‘** / Ne yol maḳâm-ı ḳabûle varursa varı görüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 148, Beyit 6). [semâ‘,]

Gökde âhum yirde yaşum mâ-cerâsı söylenür / Mâh u mâhî mihrûme şâhid **semâdan** tâ semek (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 160, Beyit 3). [semâdan, -dan]

Şerâr-ı süz-ı şevḳümden **semâ** pür-necm olur her şeb / Ruḥuñ mihriyle sînem içre deff ü nâya ‘aşḳ olsun
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 248, Beyit 3). [semâ,]

semâ‘: Mevlevî dervişlerinin ney, kudüm, rebap gibi çalgılar ve okunan ilâhîler eşliğinde tennûre denen bir kıyâfet giyerek belli bir usûle göre ayakta ve kolları iki yana açılmış vaziyette dönmeleri ve bu sûretle icrâ ettikleri âyin.

Bu neyde bu nâleyi bu zevḳ u **semâ‘** yine / ‘Uşşâḳa bu eṭvâr-ı vefâ-sâz-ı maḥabbet (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 22, Beyit 3). [semâ‘,]

semā' eyle-: Sema yapmak, dönmek.

Yanup pervâneveş dil Mevlevî gibi **semā' eyler** / Senüñ şevküñle ara nâra yanmış ara dönmişdür
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 99, Beyit 4). [semā' eyler, -r]

semā' it-: Semâ etmek, dönmek.

Mevlevî olduğ **semā' itdük** şafâ kesb eyledük / Tekye-i 'aşk içre olduğ ihtiyâr-ı evliyâ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 9, Beyit 10). [semā' itdük, -dük]

Semā' it istimā' it bâng-i nâyı gûş-ı hûşıyla / Maķâm-ı nağme-i 'uşşâķı nālân olmayan bilmez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 117, Beyit 6). [semā' it,]

semek: Balık.

Gökde âhum yirde yaşum mâ-cerâsı söylenür / Mâh u mâhî mihrüme şâhid semâdan tâ **semek** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 160, Beyit 3). [semek,]

semen: Güzel kokulu, beyaz ve güzel çiçekler açan sarmaşık cinsinden bir ağaç.

Dil ü cân niçe mâ'il olmasın ol hûba billâhi / Olcaķ bili ince la'li gönca hem **semen** sîmâ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 7, Beyit 5). [semen,]

Ağlamakdan dehr gülmezdi açılmazdı bahâr / Şimdi görür gözi nergis her **semen** çeşm ü çerâğ
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 130, Beyit 5). [semen,]

semend: At, kula at.

Menzilünde ben senüñ himmet **semendin** koşmışam / Hem-'inānuñ olmağa devlet **semendin** koşmışam
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 210, Beyit 1). [semendin, -in]

Başumı iltür vefâ meydânına nâķış kadem / Ben erenlerle bu gün gayret **semendin** koşmışam (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 210, Beyit 2). [semendin, -in]

Hüsrevâ gül-gün-ı eşküm âh-ı şeb-rengüm yeter / Âb u bâda şanma kim minnet **semendin** koşmışam
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 210, Beyit 3). [semendin, -in]

Binmege tîz günde sen mihr ü sa'âdet rahşına / Her zemân evrāduma sür'at **semendin** koşmışam
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 210, Beyit 4). [semendin, -in]

Ey Rahîmî yügrigi oldum vefâ meydânınuñ / Ögdül alursam n'ola hıdmet **semendin** koşmışam (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 210, Beyit 5). [semendin, -in]

semenderveş: Semender gibi.

Yakup eczâmı külli kül idüp nâr-ı firâķuñla / **Semenderveş** yatağum ey yüzi gül-nâr nâr itme (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 278, Beyit 2). [semenderveş,]

semend-i nāz: Naz atı.

Şeh-süvārüm kişver-i gönülüm **semend-i nāz** ile / Pāy-māl itdi Raḥīmī kime varam dād içün (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 241, Beyit 5). [semend-i nāz,]

semend-i ṭabʿ: Şairlik tabiatı.

Semend-i ṭabʿuma yügrük geçenler hem-ʿinān olmaz / Maʿārif sāḥasında ögdül almış bād-pāyāyam ben (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 238, Beyit 4). [semend-i ṭabʿuma, -uma]

semer: Meyve.

Sen ol zıll-i Ḥudāsın ey nihāl-i devḥa-i devlet / Özüñ gibi idemez bāğ-ı cennet bir **semer** peydā (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 1, Beyit 3). [semer,]

semʿ: Kulak.

İrişmez **semʿine** feryād u āhum Lala Paşanuñ / O cevri-i gıncadan ʿayyūka irgürdüm ben efgānı (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 337, Beyit 5). [semʿine, -ine]

semʿ-i kabûl: Tasdik kulağı.

Bu ʿömr-i bî-ḳarāruñ mâverāsından revān söyler / İşit **semʿ-i kabûliyle** şular her demde güyādur (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 64, Beyit 4). [semʿ-i kabûliyle, -iyle]

İşidüp **semʿ-i kabûliyle** neyüñ nālesini / Mevlevî-ḥāne-i ʿaşk içre ṭarabnāk olayum (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 205, Beyit 6). [semʿ-i kabûliyle, -iyle]

semʿine iriş-: Kulağına erişmek, duymak.

Görünmez ey gönül sen bir gül-i raʿnāya ʿāşıksın / **İrişmez semʿine** anuñ hezār āvāze-i bülbül (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 177, Beyit 6). [semʿine irişmez, -mez]

semt: Taraf, yön, yol.

Var iken luṭf u kerem kılma sitem **semtine** ʿazm / Eyleme imsāke meyli var iken imkân-ı cüd (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 34, Beyit 4). [semtine, -ine]

İstikāmet eyleyüp düşme seḳāmet **semtine** / Key şaḳın olma Raḥīmîveş günehkār ey gönül (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 171, Beyit 5). [semtine, -ine]

Selāmet **semtine** luṭf eyle taḥrîk itme ey şüfi / Ḥarābāt ehliyem nüş eyledüm ben cām-ı bed-nāmı (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 324, Beyit 3). [semtine, -ine]

sen: İkinci tekil şahıs zamiri. (Sevgili)

Sen ol zıll-i Hudâsın ey nihâl-i devhâ-i devlet / Özüñ gibi idemez bâğ-ı cennet bir semer peydâ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 1, Beyit 3). [sen,]

Murâda irdi Aydın Tirenüñ başına gün toğdı / Şehirde olalı **sen** devlet-i devr-i kamer peydâ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 1, Beyit 4). [sen,]

Ṭayanurdı cigerde saña âhum Kâra tağlarca / Bu yolda olmadı ey bād **senden** bir eşer peydâ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 1, Beyit 6). [senden, -den]

Firāk-ı zülf ü ruhsârûnla **sen** servüñ kenârumdur / Duḡân-ı âh sünbül dâğ-ı dil lâle ider peydâ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 2, Beyit 5). [sen,]

Râst her gün ben du‘acıñam **senüñ** pencgâhda / Büselikden değsin ey şeh nâz ço nevbet baña (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 4, Beyit 7). [senüñ, -üñ]

Bî-sütün-ı ‘aşkda **sen** yâr-ı Şîrîn-la‘l için / Çekdüğüm endüh-ı hecri Husrev ü Ferhâd aña (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 8, Beyit 3). [sen,]

Devlet-i dostdârın elyağ gördi kıldı Hakk **seni** / Uşbu şehir-i evliyâda şehriyâr-ı evliyâ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 9, Beyit 2). [seni, -i]

Rahîmî pür-ḡarâretdür **senüñ** bu ıztırâbuñdan / Meger vaşluñ şarâbı def‘ ide ey şâh-ı şekker leb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 10, Beyit 7). [senüñ, -üñ]

Nâr-ı şevküñle **senüñ** ben şem‘veş süzân iken / Daḡı nâ-peydâ idi kandîl-i nûr-ı mâh-ı tâb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 12, Beyit 5). [senüñ, -üñ]

Sen Rahîmî bezl-i cân it yolına umma ‘ivaż / Ol kerîmü’ş-şândur ihsândan itmez ictinâb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 12, Beyit 7). [sen,]

Sen kadem başdukça ḡâke ben sürüp yüz yirdeyüz / Günde yüz biñ kez dirüm yâ leytenî künti türâb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 14, Beyit 5). [sen,]

Sende ey meh olalı bu ḡüsn-i bî-hem-tâ ḡarîb / Eyledi ‘âlemlere ‘aşkuñ beni rüsvâ ḡarîb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 16, Beyit 1). [sende, -de]

Gider Mûsâ ile ḡaṭṭuñ ḡadüñ seyr eylesin münkir / Görüp Hakk dîni bâṭıl fikri ço **sen** ‘arz-ı imân it (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 18, Beyit 6). [sen,]

ḡüsn-i ḡaṭṭ ḡaddüñde ḡaṭṭ tuḡrâ-yı ḡarrâdur kaşuñ / ḡüblîḡ mülkine **sensin** şeh müsellemler ol berât (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 20, Beyit 4). [sensin, -sin]

Cihân âsüde oldu sâye-i tuḡ-ı vücûduñla / Şoḡunmasun şehâ **sen** var iken her pehlevân şoḡuc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 25, Beyit 4). [sen,]

‘Ömrüm öñüñde ölmege cân virürüm **senüñ** / Zîrâ doyunca seyr iderüm ḡanda var göc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 26, Beyit 4). [senüñ, -üñ]

Sensin şalâbetiyle zemânuñ Sikenderi / ‘Azm eyle her diyâra yûri ḡızrvâr göc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 26, Beyit 6). [sensin, -sin]

Fehm it fiḡân kösi ki derisine **sen** döḡüp / Nevbet Sikender eyleme bir laḡza var göc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 28, Beyit 4). [sen,]

Ȧođrusı **sen** boyı servüm giyeli cāme-i nāḥ / Ȧāmetüm gibi dü-tā oldı ḥasedden her şāḥ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 29, Beyit 1). [sen,]

Ben **senüñ** çoğdan giriftārum müselsel zülfüne / Yoluña cānum fidā lâzım degül ḳayd u kemend (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 31, Beyit 6). [senüñ, -üñ]

Ȧanda ḳandı dil **senüñ** cüllāb-ı luṭfuñ ḳandına / Ey seḫā vü mekrümet kânı benem ‘aṭşān-ı cüd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 34, Beyit 6). [senüñ, -üñ]

Dāğ şanma reşk-i rengi **sen** ruḥ-ı gül-fām içün / Ȧapḳara yakmış derünün lālenüñ nār-ı ḥased (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 35, Beyit 3). [sen,]

Ȧul oldı **sen** boyı servi görüp dil-i āzād / Hevā-yı ‘aşḳa düşüp didi her çi bād-ā-bād (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 36, Beyit 1). [sen,]

Raḥîmî baḥt-ı hümayün bu ṭālî‘i Ferruḥ / Esîr-i zülf ü ruḥ itdi **seni** mübārek bād (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 36, Beyit 5). [seni, -i]

Pertev-i mihrüñle maḥv itdüm vücūdum şeb-nemin / Arada nem ḳaldı **senden** gayrı ey hürşîd-ḥad (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 40, Beyit 5). [senden, -den]

Yanma ki raḥm ide şāyed germ olup ol şem‘-i çerḥ / Şubḥ olunca ey gönül pervāneveş **sen** yanadur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 41, Beyit 4). [sen,]

Çenāra dek gelüp serv-i bülendüñ pāyesin pest it / **Senüñ** bu muntehā ḳaddüñle ṭübā baş bir āzerdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 49, Beyit 2). [senüñ, -üñ]

Hār-ı ğam-ı hicrāndan olur bülbül-i dîlzār / Ey ğonca ḳo **sen** söyleyeni söyleyeni gör (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 52, Beyit 3). [sen,]

Māhiyyeti ma‘lûm ola tā şûret-i ḥüsnüñ / Yūsuf gibi āyîne de gel **sen** de **seni** gör (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 52, Beyit 4). [sen; seni, -i]

Ey feraḥ gelme **senüñle** bu dil ülfet idemez / Yār-i dirînesi bu cān-ı ḥazînüñ ğamdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 58, Beyit 4). [senüñle, -üñle]

Ḥāk-i rehi **sen** cevher-i iksîr-i nazîrüñ / Mis cismümi āḫir umaram şāfi-zer eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 60, Beyit 5). [sen,]

Bāğ-ı ḥüсне ‘ārızüñ gül mîve-i cān leblerüñ / **Sensin** ey rüḥ-ı revān var ise berg ü bār-ı ‘ömr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 62, Beyit 3). [sensin, -sin]

Sen eger bu ḳadd-i ra‘nā ile reftār eylesen / Sebzeveş serv-i revān yoluñda ḥāk-i pā olur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 63, Beyit 4). [sen,]

Sen leb-i mey-gün ğamdan cān virürsem ḳurbuñ / Eylesün bennā bināsı vaż‘ını mey-ḥāne ṭavr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 66, Beyit 2). [sen,]

Ne dilde şabra ṭāḳat ne elümde ihtiyārum var / Ten-i bî-cāna döndüm şanma kim **sensiz** ḳarārum var (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 67, Beyit 1). [sensiz, -siz]

‘Aşḳdur ḥākim vücūd iklimine ey ‘aḳl **sen** / Gelme yir yok saña her mülküñ olur sultānı bir (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 68, Beyit 2). [sen,]

Ey Raḥîmî dü cihānda **sen** de gel bir yar sev / Tañrı birdür ḳible bir hem cism-i cānuñ cānı bir (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 68, Beyit 7). [sen,]

Senüñ devründe tañ mı başuma gün toğsa ey meh-rû / Zevâl irmez gönülde mihr-i hadduñ âfitâbumdur
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 69, Beyit 2). [senüñ, -üñ]

Raķibā zaʿf iden cism-i nizāruñ reşk-i mihrümdür / Hased ʿâlemde ey miskîn **seni** âķir cüdām eyler
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 72, Beyit 4). [seni, -i]

Ey Raķîmî şād tut göñlüñ **seni** sulţân-ı ʿaşķ / ʿĀķibet cünd-i ğama ser-ʿasker ü serdār ider (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 78, Beyit 5). [seni, -i]

Her gice hār-ı ğamından şubħa dek **sen** goncanuñ / ʿAndelibāsā göñül pes nā-gehānî zār ider (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 82, Beyit 2). [sen,]

Bi-ħamdillāh bu gün **sen** Hüsrev-i mülk-i meʿānisin / Yoluñda düşmenüñ Ferhādveş bî-pā u ser yegdür
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 83, Beyit 3). [sen,]

Terahħum kıl Raķîmî cürʿaveş pāy-māl-i devrāndur / **Senüñ** ey sākî-i gül-ruħ elüñden bir ayāĝ ister
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 84, Beyit 5). [senüñ, -üñ]

Sürdüm yüzümi yirlere dökdüm gözüm yaşın / **Sen** gül yañaklu servi velî kılmadum kenār (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 93, Beyit 3). [sen,]

Sen kebgî dögdüm aldum elinden raķibüñüñ / Şeh-bāz olan alur çü şehā şabr ile şikār (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 93, Beyit 6). [sen,]

Baş üzre yir idindi Raķîmî ğazelleri / **Sen** şāhuñ ayaĝına olalı güher-nişār (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel
93, Beyit 7). [sen,]

Gice **sen** şemʿa karşı tutuşurken nār-ı fūrkatde / Görüp üstüme şevķıyla hemān pervāne dönmişdür
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 94, Beyit 4). [sen,]

İdüpdür top-ı çerķi himmetüñ çevĝanı ser-gerdān / Erenler ĥaķķıçün meydān bu gün **sen**
şehriyāruñdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 95, Beyit 5). [sen,]

Benüm ʿid-i hümayūnum **senüñ** seyr-i cemālüñdür / Gözüme ĝurre ey meh-rû iki ĝarrā hilālüñdür
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 97, Beyit 1). [senüñ, -üñ]

Ķapuñsuz ĝayrınıñ ĝayrı diyārı var benüm yokdur / Olaruñ **senden** özge özge yārı var benüm yokdur
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 98, Beyit 1). [senden, -den]

Benüm **sen** Yūsuf-ı gül-çihre ile oldı bāzārum / O ĝayra müşteri çok kār-bārı var benüm yokdur
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 98, Beyit 2). [sen,]

Görüp laʿlüñi ol hem **sen** nedendür bezl-i cān itmez / Anuñ varsa elinde ihtiyārı var benüm yokdur
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 98, Beyit 7). [sen,]

Raķîmîyem benem ʿâlemde **senden** ĝayrı kimsem yok / Olaruñ niçe şāh-ı bî-şümārı var benüm yokdur
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 98, Beyit 9). [senden, -den]

Yanup pervāneveş dil Mevlevî gibi semāʿ eyler / **Senüñ** şevķüñle ara nāra yanmış ara dönmişdür
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 99, Beyit 4). [senüñ, -üñ]

Ķarşu dūr itme Raķîmîyi rikābuñdan şehā / **Sen** ʿalî-şānuñ öñünce şanki ol ķanber yürür (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 100, Beyit 5). [sen,]

Sen yārı **sende** kıl taleb şanma ki āķir yirdedür / **Senden** cüdā olur mı ol ne yirdedür ne gökdedür
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 101, Beyit 1). [sen; sende, -de; senden, -den]

Terk it vücūdı benliği tā kim göresin **sen seni** / Dil-ber müşāhiddür veli benlik arada perdedür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 101, Beyit 2). [sen; seni, -i]

Cümle vücūd-ı muṭlaḳuñ **sensin** Raḥîmî mazharı / Ol maṭlabuñ ġā'ib degül gel ṭālib ol maḥzardadur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 101, Beyit 7). [sensin, -sin]

Sen boyı servi kenār itmek içün leyl ü nehār / Yetmiş iki dereden şu getirür kırk bıñar (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 102, Beyit 1). [sen,]

Senden özge daḥi nem var diyü her şu ol şu / Var gözi yaşı gibi maḳdemüñe kıldı niṣār (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 102, Beyit 2). [senden, -den]

Bir **senüñ** gibi benüm gonca-dehānum yokdur / Var **senüñ** gülşen-i 'ālemde benüm gibi hezār (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 102, Beyit 4). [senüñ, -üñ]

Ey Raḥîmî yaşıñı **sen** de revān it yolına / Raḥm ide bir gün ola şāyed o dürr-i şehvār (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 102, Beyit 5). [sen,]

Sen cism-i dehrüñ cānısın **sen** cāna şıḥḥat yaraşur / **Sen** 'ālemüñ sultānısın sultāna şıḥḥat yaraşur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 103, Beyit 1). [sen,]

Mihr-i ruḥuñ bu dide-i Ya'ḳūb-ı devrüñ nūrıdur / **Sen** Yūsuf-ı Mısr-ı kerem sultāna şıḥḥat yaraşur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 103, Beyit 3). [sen,]

Bu la'l-i cān iṣār ile bu nergis-i bīmār ile / Cānā **sen** ādem cānısın insāna şıḥḥat yaraşur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 103, Beyit 6). [sen,]

Cümle cihānuñ cānısın ancaḳ Raḥîmîñüñ degül / Haḳḳā ki **sensüz** 'āfiyet şāhāna şıḥḥat yaraşur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 103, Beyit 7). [sensüz, -süz]

Haḳıḳat-dān ola hem pür-haḳıḳat-bîn ü ḥaḳ-perver / **Senüñ** gibi sa'ādet kânı şāh-ı kāmḳār ister (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 105, Beyit 2). [senüñ, -üñ]

Seni bir yaña devletle ḳosañ bir yaña dünyāyı / Mübārek ola saña dil **seni** bî-iḥtiyār ister (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 105, Beyit 3). [seni, -i]

Bülbül-i hoş-nağmesiyüz gülsitān-ı 'aşḳuñuñ / Açılup **sen** goncaya ḳarşu bu dem zār isterüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 107, Beyit 2). [sen,]

Sen ḳaçan nāz eyler iseñ baş u cān oynar gönül / Cāna ḳılmaz öyle ser-bāzuñdur ol cān-bāz nāz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 109, Beyit 4). [sen,]

Ḳarār itmez dil ü cān tende ey rūḥ-ı revān **sensüz** / Olur şular gibi gözüm yaşı her sū revān **sensüz** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 110, Beyit 1). [sensüz, -süz]

Şaḳuñ 'ömrüm lebüñ cānum ruḥuñ rüzum başum hecrüñ / N'ider bu 'ömr ü cān dü cihānı 'āşıḳān **sensüz** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 110, Beyit 2). [sensüz, -süz]

Ḳaçan gün gibi tenhā seyre ḳırsañ bir gün ey meh **sen** / Dilümden od düşüp yanar zemīn ü āsumān **sensüz** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 110, Beyit 3). [sen; sensüz, -süz]

Haḳuñ dīdārı ḥaḳḳı gülşen-i kūyuñsuz ey ḥūrī / Görinür dūzaḥāsā gözüme bağ u cinān **sensüz** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 110, Beyit 4). [sensüz, -süz]

Cihānuñ pādişāhum ben gedāya begligin virseñ / Ḳabül eylersem anı kāfer olayın bir ān **sensüz** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 110, Beyit 5). [sensüz, -süz]

Metâ'-ı vaşluña ger dest-res bulmazsa ey h'âce / Muhaşşal harc-ı zâyiddür bu tende naqd-i cân **sensüz** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 110, Beyit 6). [sensüz, -süz]

Rahîmî bendeñüñ telh itdi Şîrîn zindegânısın / Bu kâr-ı bî-mezâk ey Husrev-i şâhib-kırân **sensüz** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 110, Beyit 7). [sensüz, -süz]

Nergisâsâ göz açup **sen** gül-îzârın gözlerüz / 'Âlemüñ şanma bizi faşl-ı bahârın gözlerüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 113, Beyit 1). [sen,]

Qıl kadar meyl eylemez dil Germiyân u Tireye / **Sen** şehüñ Şarhan gibi Aydın diyârın gözlerüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 113, Beyit 6). [sen,]

Toğrı kıl olan efendi **sen** boyı âzâdeye / Her kenâruñ sâye-i serv ü çenârın istemez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 114, Beyit 5). [sen,]

Gelseñ ey bülbül **senüñle** yâri söyleşsek birez / Gonca gibi ol gül-i gülzârı söyleşsek birez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 115, Beyit 1). [senüñle, -üñle]

Söz budur **sensin** Rahîmîñüñ murâdı gayrı yok / **Sen** güzel hünkâr ile hünkârı söyleşsek birez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 115, Beyit 7). [sensin, -sin; sen,]

Qapusında kıl olmak kadrini **sen** Yûsuf-ı hüsnuñ / 'Azîzüm mülket-i Mısr içre sulţân olmayan bilmez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 117, Beyit 5). [sen,]

Bir gedânam ben **senüñ** ey pâdişâh-ı ser-firâz / Söylenür Maḥmûd-ı şâh ile nitekim hâş Ayâz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 118, Beyit 1). [senüñ, -üñ]

Añ Rahîmîyi itüm de uş budur / **Senden** ey çeşm-i gâzâlüm mültemes (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 119, Beyit 9). [senden, -den]

Zülfî zencîrine qarşu aşılup tırma rakîb / Baña bend itdi anı **sen** resen-i dâra yapış (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 120, Beyit 4). [sen,]

Şâ'ir-i bî-meze eş'arımızu harf çoğ olur / **Sen** Rahîmî gibi bir tab'-ı güher-bâra yapış (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 120, Beyit 7). [sen,]

Sen dür-i yek-dâneye çokdan bulurdum ittîşâl / Arada mâni' olan ol seng-i dil ağıyar imiş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 121, Beyit 5). [sen,]

Mest ü şeydâ eyleyen aşkuñ şarâbıdur beni / Şanma **sen** keyfiyyetüm afyon u ya esrâr imiş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 121, Beyit 6). [sen,]

Gören dîbâce-i ebruña dir **senüñ** berâtında / Budur var ise ol tuğrâ-yı garrâ-yı sa'âdet naqş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 122, Beyit 2). [senüñ, -üñ]

Rahîmî resm-i ihlâş ile yazar şüret-i hâlin / **Senüñdür** bâkî ihsân u kerem ey şâh-ı himmet naqş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 122, Beyit 7). [senüñdür, -üñdür]

Gözde naqqâş-ı müjem şekl-i lebüñ / Câmda **sen** cânı taşvîr eylemiş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 123, Beyit 2). [sen,]

Nâr-ı gam **sen** şehden ayru lezzetin telh eylemiş / Zerd ü zâr olup benüm gibi tırup ağılar şem' (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 127, Beyit 4). [sen,]

Tab'-ı pür-envâr ile rûşen çerâğuñdur **senüñ** / Ey gözüm nûrı işigüñde Rahîmîvâr şem' (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 127, Beyit 7). [senüñ, -üñ]

Nev-bahāra lāle şundi yine bir mey-gün çanağ / **Sen** de baş kaldurma destünden koma bir dem ayağ
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 130, Beyit 1). [sen,]

Sûsen-i sālûse deg gülşende zâhidlenme **sen** / Destesi destinde tolu yir yok inkârum konağ (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 130, Beyit 2). [sen,]

Olmadı bir lahza **sen** tāvûs-ı hüsne cilvegâh / Gayrı naqşından gönül mir'âtın itdüm pāk hayf (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 134, Beyit 2). [sen,]

Her gice şad âh u nâle her seher zâr u hezâr / **Sen** gül içündür dün ü gün bu olan gavgâya bak (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 137, Beyit 6). [sen,]

Virmez isem başumı şevküñ hevâsıyla **senüñ** / Küll-i eczâmı kül it ey şem'-i rûşen oda yak (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 140, Beyit 2). [senüñ, -üñ]

Efendüm devletüm **sen** bir garîb ü bî-kesüm bende / Senüñ gibi bu devr içinde ey meh şehriyârum yok
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 142, Beyit 2). [sen,]

Baña **sen** mâh-rû eksüklüğün göstermesin Mevlâ / Senüñ kapuñdan artık bir daği şehir ü diyârum yok
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 142, Beyit 5). [sen,]

Efendüm devletüm sen bir garîb ü bî-kesüm bende / **Senüñ** gibi bu devr içinde ey meh şehriyârum yok
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 142, Beyit 2). [senüñ, -üñ]

Senüñ gülzâr-ı âlemde benüm gibi hezârüñ var / **Senüñ** gibi benüm ey gonca-leb bir gül-izârum yok
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 142, Beyit 3). [senüñ, -üñ]

Baña sen mâh-rû eksüklüğün göstermesin Mevlâ / **Senüñ** kapuñdan artık bir daği şehir ü diyârum yok
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 142, Beyit 5). [senüñ, -üñ]

Gönül **senden** olupdur âteş-i aşka beni çaķmak / Baş açup yanayın **senden** şeh-i devrâna hâlüm çaķ
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 145, Beyit 1). [senden, -den]

Yanar dil ten döner za'fiyla fânûs-ı hayâl oldu / Beni **sen** şem'uña pervâne-i sūzâna döndürdüñ
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 147, Beyit 2). [sen,]

Rahîmî ol mehe 'arz itme mihrüñ / Ki zîrâ **sen** gedâ ol şâh-ı evreng (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 149,
Beyit 5). [sen,]

Olmadum bir gün **senüñ** devrüñde ben şad ey felek / Döne döne âh elünden dâd u feryâd ey felek
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 150, Beyit 1). [senüñ, -üñ]

Bilmezem **senden** Rahîmî nice alsun ocağın / Her dem eylersin mezâķ-ı iş u bî-dâd ey felek (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 150, Beyit 7). [senden, -den]

Servüñ alup ayağın şarsın çenârüñ pençesin / Âh kim pençeñ **senüñ** hûn-rîz ü horyâd ey felek (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 150, Beyit 3). [senüñ, -üñ]

Tekye-i âlemde n'eyler bir kişi âh eyleyüp / Gûşuña girmez **senüñ** efgân u feryâd ey felek (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 150, Beyit 5). [senüñ, -üñ]

Rahîmî başka dîvân itdi vaşfuñ yazdı bir defter / **Sen** anı n'ola defterdâr idüp dîvâna gönderseñ
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 151, Beyit 9). [sen,]

Hâķ olduğı ayakda bu cism-i nâ-tüvânüñ / Ümmîd-i vuşlatıdur **sen** kâmeti revânüñ (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 157, Beyit 1). [sen,]

ĖarĖ itdi bağr-i fŭrĖat fŭlk-i vŭcŭdı yā Rab / Olmadı ĖaĖre ‘avni **sen** Hığr-ı dīdebānuĖ (Kŭtahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 157, Beyit 6). [sen,]

Ėekeli pehlŭsına gŭn gibi **sen** meh-Ėihreyi / ĖerĖheş göğsin gerer şubĖ u mesā pīrāhenüĖ (Kŭtahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 158, Beyit 2). [sen,]

Gŭl gibi pākīze dāmensin **sen** ey Yŭsuf-liĖā / Dest-i nā-ĖaĖdan ne Ėam ger Ėāk ola pīrāhenüĖ (Kŭtahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 158, Beyit 3). [sen,]

Ben **senŭñ** YaĖĖubuĖum ey Yŭsuf-ı gŭl-pīreĖen / Nŭkhet-i cān-bağş olur bŭyı bağa pīrāhenüĖ (Kŭtahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 158, Beyit 4). [senŭñ, -ŭñ]

Cāmeveş ben giğ yağadan seyr idem gŭl sīneĖi / Ėoca Ėarşumda **seni** sŭrŭp şafā pīrāhenüĖ (Kŭtahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 158, Beyit 6). [seni, -i]

Bilmezem **senden** Rahîmî kime yansun Ėālını / Dād elŭñden ey felek feryād elŭñden ey felek (Kŭtahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 159, Beyit 7). [senden, -den]

Bī-gŭneh Ėanlar dŭker bu Ėeşm-i cellāduĖ **senŭñ** / Ėankı zālimdŭr bu fende bilsem ŭstāduĖ **senŭñ** (Kŭtahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 162, Beyit 1). [senŭñ, -ŭñ]

Ėolı şanma sākīyā billāhi artuğ bŭsesŭz / Acıdupdur cānımı bu zŭlm-i bī-dāduĖ **senŭñ** (Kŭtahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 162, Beyit 2). [senŭñ, -ŭñ]

NiÇe miskīni Ėekŭpdŭr bende mŭşĖin-sŭnbŭlŭñ / Bende itmişdŭr cihānı serv-i āzāduĖ **senŭñ** (Kŭtahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 162, Beyit 3). [senŭñ, -ŭñ]

HīĖ noĖşān gelmedi bārān-ı eşĖumden sağa / Yoksa mermerden midŭr ey ‘aşĖ bŭnyāduĖ **senŭñ** (Kŭtahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 162, Beyit 4). [senŭñ, -ŭñ]

Ey Rahîmî ‘aşĖ ile bağruğ delinmişdŭr meğer / Ney gibi pŭr-sŭz anuĖĖŭn zār u feryāduĖ **senŭñ** (Kŭtahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 162, Beyit 5). [senŭñ, -ŭñ]

Hār ile gŭlşende gŭl şendŭr dilā **sen** Ėoncaveş / Ėanlar ağlar dem-be-dem bŭlbŭl gibi feryād Ėıl (Kŭtahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 163, Beyit 5). [sen,]

Gŭñŭl pervānesin ben **sen** ruğı gŭl-nāra yandurdum / Benŭmle kimse Ėutuşmaz meğer ya şem‘ ya meş‘al (Kŭtahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 164, Beyit 6). [sen,]

Olup dil şu gibi **sen** serve mā‘il / Velī yok bāĖ-ı vaşla yol ne Ėāşıl (Kŭtahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 165, Beyit 1). [sen,]

DāĖ-ı Ėamdan dilde biĖ başlu bīnārūm var aĖar / Ey gözŭm **sen** Ėanda ĖalduĖ var şuyuğ şaĖrāya şal (Kŭtahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 166, Beyit 3). [sen,]

Bende olmaz degme sultāna denā‘et ‘arz idŭp / Bir **senŭñ** gibi şeh-i ‘ālī-cenāb ister gŭñŭl (Kŭtahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 169, Beyit 4). [senŭñ, -ŭñ]

İ‘tibārı şimdiki deĖr iÇre yegdŭr silminŭñ / **Sen** ne var Selmān gibi sŭylerseĖ eş‘ār ey gŭñŭl (Kŭtahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 171, Beyit 4). [sen,]

MeşĖ-i ‘aşĖuĖ Ėaralarken ben **senŭñ** dağı Ėalem / LevĖa yazmamış idi Leylā vŭ Mecnŭndan mişāl (Kŭtahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 172, Beyit 3). [senŭñ, -ŭñ]

Zerreden efzŭn benŭm cŭrmŭm **senŭñ** ‘aşĖuĖ gŭneş / Zerreden Ėŭrşīde ey meh-rŭ zevāl irmek muĖāl (Kŭtahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 172, Beyit 6). [senŭñ, -ŭñ]

Yâ ilâhî **sen** beni benden bu gün âgâh kıl / Kıl ‘aṭā rāh-ı ḍalāletde yeter gümrāh kıl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 175, Beyit 1). [sen,]

Görünmez ey gönül **sen** bir gül-i ra’nāya ‘aşıksın / İrişmez sem‘ine anuñ hezār āvāze-i bülbül (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 177, Beyit 6). [sen,]

Hemîşe bağ-ı ‘ālemde şehā **sen** hürrem ü şād ol / Raḥîmî bülbülāsā aḡlasun **sen** gonca gibi gül (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 177, Beyit 7). [sen,]

Raḥîmî sıdk ile gel **sen** havāşa meşğul ol / Yolında ölmege yārūñ şalā-yı ‘ām idelüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 180, Beyit 7). [sen,]

Pervāne gibi bir şeb şevkum ḥikāyet itsem / **Sen** şem‘a yana yana sūzum şikāyet itsem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 183, Beyit 1). [sen,]

‘Aşkuña ey perî-ruḥ pinhān-ı ṭākatüm yok / **Sen** var selāmet ol ben kendüm melāmet itsem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 183, Beyit 3). [sen,]

Didi seyr itdükce ben **sen** gözlerüñden dem-be-dem / Pāyuma dāmenle iṣār it güher dîdem be-çeşm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 185, Beyit 2). [sen,]

Vefālar görmişem **sen** nîk-i ḥaşlet şāh-ı hürremden / Velî aḡyār-ı bed girdārdan çok cevır ü ḡam çekdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 186, Beyit 4). [sen,]

Girince **sen** boyı servi revānuñ katı göñline / Döşendüm topraḡı yaşıduḡumı şu gibi taş itdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 187, Beyit 6). [sen,]

Tekye-i dehrüñ beḡā derdüm Raḥîmî Ḥaḡḡ bilür / Bir **senüñ** tek ‘aşıḡ-ı fānî gedāsın görmedüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 195, Beyit 5). [senüñ, -üñ]

Seni gördüm görelden ey gönül Mecnūna beñzetdüm / Ḡam-ı sevdā-yı zülf-i yār ile meftūna beñzetdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 198, Beyit 1). [seni, -i]

Kerem kıl toḡrı söyle ḡanḡı gülzāruñ nihālisin / **Seni** ey serv billāh bir ḡad-i mevwūna beñzetdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 198, Beyit 3). [seni, -i]

İki gözüm felek sürme iderdi ḡāk-i rāhumdan / Eger bir gün düşerse **sen** mehüñ dergāhına rāmum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 203, Beyit 3). [sen,]

Ben **senüñ** bende-i ser-bāz u ṭaleb-kāruñ olam / Serv-ḡaddüñe hevā-ḡ‘āh u hevādāruñ olam (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 206, Beyit 1). [senüñ, -üñ]

Şol ḡadar çekdi cefāñuñ yükini cān u gönül / Ben **senüñ** cān u gönül birle emekdāruñ olam (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 206, Beyit 5). [senüñ, -üñ]

Binmege tiz günde **sen** mihr ü sa‘ādet raḡşına / Her zemān evrāduma sür‘at semendin ḡoşmışam (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 210, Beyit 4). [sen,]

Menzilüñde ben **senüñ** himmet semendin ḡoşmışam / Hem-‘inānuñ olmaḡa devlet semendin ḡoşmışam (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 210, Beyit 1). [senüñ, -üñ]

Seni gözleyen özlemez ḡayrıyı / Dil ü cān göziyle ṭaleb-kāruñum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 211, Beyit 5). [seni, -i]

Efendi **seni** sevdüğümdür şuçum / Bu cürmiyle bende güneḡ-kāruñum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 211, Beyit 6). [seni, -i]

Ne cānā la'lüñe mestem ne göz ü kaşa hayrānem / **Seni** cān şüretinde şekl iden naqqāşa hayrānem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 212, Beyit 1). [seni, -i]

Ne ğam dîv-i 'adūdan vāriş-i taht-ı Süleymānsın / Selîm ol **sen** sa'âdetle Sikender mülket-i 'âlem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 213, Beyit 4). [sen,]

Gedā-yı derd-i 'aşkuñı nevālüñden dirîğ itme / **Senüñdür** ey şeh-i mülk-i kerem hep ni'met-i 'âlem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 213, Beyit 6). [senüñdür, -üñdür]

Tab'-ı güher-feşân ile ben ol Raḥîmîyem / **Sen** şâh ayağına nice dürler döker miyem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 214, Beyit 7). [sen,]

Gönder Raḥîmî **sende** pey-â-pey piyāleyi / Tolsun diyâr-ı guşşaya ḥayl ü sipâh-ı Cem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 216, Beyit 7). [sende, -de]

Bir'ki gündür **sen** meh-i rüşen-likâyı görmedüm / Çerḥ-i devlet dergehi tāk-ı 'alâyı görmedüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 217, Beyit 1). [sen,]

İrdi mi ol māha āyā ben ğubārından keder / Gözgü **sende** 'âlemüñ vech-i ziyâyı görmedüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 217, Beyit 5). [sende, -de]

Ḳamaşduñ baḳamaduñ göricek gün yüzün ol māhuñ / Neme yararsın ey dîde **senüñ** her dem nemüñ gördüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 218, Beyit 5). [senüñ, -üñ]

Elem küncinde ben dil-ḥasta dün ğamdan ola yārüm / Raḳîb ile **senüñ** seyrānda bir hoş 'âlemüñ gördüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 218, Beyit 6). [senüñ, -üñ]

Rikābuñdan cüdā olmak revā mı çihre-i ḥāküm / Güneş yüzlüm **senüñ** mihrüñde ḥod ben zerreveş ḥāküm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 219, Beyit 1). [senüñ, -üñ]

Gün yüzüñ göster şehā mihriyle ki meh-çihreñe / **Senden** ümmîdi Raḥîmîñüñ budur her şubḥ u şām (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 220, Beyit 5). [senden, -den]

Sensizin dirlik dilersem ğamzeñe ḳatlüm ḥalāl / Leblerüñsüz zindeġanî cānuma olsun ḥarām (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 220, Beyit 3). [sensizin, -sizin]

Şu gün kim **sen** mehüñ mihrin dil-i şad çāke ṭabşurdum / Yaşum taht-ı şerāya āhumı eflāke ṭabşurdum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 222, Beyit 1). [sen,]

Ben **senüñle** fūrḳatüm vuşlat bulursam söyleşem / Ey gözi bîmār ger şıḥḥat bulursam söyleşem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 223, Beyit 1). [senüñle, -üñle]

Yār bezminde niçün añmazsın ey ney nālemi / Ben **senüñle** bir dem-i furşat bulursam söyleşem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 223, Beyit 5). [senüñle, -üñle]

Raḥîmî bir gedādur dergeh-i devlet-penāhuñda / Unutduñ çok zemāndur **sen** anı sulṭānum añmazsın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 226, Beyit 5). [sen,]

Her gice şad āh u nāle her seḥer zār-ı hezār / **Sen** gül içündür dünî gün bu olan ġavġā bu gün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 227, Beyit 3). [sen,]

La'l-i cān-baḥşuñla gören **sen** şanem-sîmāyı dir / Gökden indi yir yüzine var ise 'İsā bu gün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 227, Beyit 4). [sen,]

Ḥasret itdüñ ḥasret ol sevdüklerüñe ey raḳîb / **Sen** de yarın bulasın itdügüñi baña bu gün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 227, Beyit 6). [sen,]

Felekden mihr umarsın **sen** dilâ devrânı bilmezsin / O mâha müttelif cevr itmedesin anı bilmezsin
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 229, Beyit 1). [sen,]

Murâduñ üzre dönmişken döner ‘aksine devr eyler / Sebâtı yok bu çerhüñ **sen** bu kec-gerdânı bilmezsin
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 229, Beyit 2). [sen,]

Güzâfın şanma âhın her seher ben bülbül-i zâruñ / **Sen** ey gül gülşen ol hâr-ı gam-ı hicrânı bilmezsin
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 229, Beyit 3). [sen,]

Kabûl-i derd-i ‘aşk-ı yâr hâzır itmez müdâvâdan / Ne derdüñ var tabîbüm **sen** yûri dermânı bilmezsin
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 229, Beyit 4). [sen,]

Hemân dem cân virür kim keşf-i esrâr itse la‘lünden / Ne keyfiyyetdedür **sen** bu dil-i hayrânı bilmezsin
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 229, Beyit 5). [sen,]

Rahîminüñ dilinde genc-i ‘aşkun mesken itmişdür / Unutduñ pây-mâlûndür **sen** ol vîrânı bilmezsin
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 229, Beyit 7). [sen,]

Sen ey gül-çihre ger gülzâra gelseñ gülşen eylersin / Açarsın guşşalı hâtırları ey gül şen eylersin
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 230, Beyit 1). [sen,]

Seg-i küyuñ demek haddüm degül uş ol da lûtfuñdur / Gedâña bu ululukları şâhum hep **sen** eylersin
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 230, Beyit 5). [sen,]

N’ola öldürmege kaşd eyler ise gamzelerüñ / **Sen** benüm la‘l-i revân-bahşuñ ile cânımsın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 232, Beyit 4). [sen,]

Eyleme toğrı hevâdâruñı yanuñdan ırak / Ben senüñ sâyeñü **sen** serv-i hırâmânımsın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 232, Beyit 5). [sen,]

Reh-güzârında şehâ mür-ı şikeste-hâlem / **Sen** bu hoş-tab‘-ı Selîm ile Süleymânımsın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 232, Beyit 6). [sen,]

Dîdemüñ nûrı vü sînemde sürûrum **sensin** / Cânımuñ cânı vü hem-derdüme dermânımsın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 232, Beyit 2). [sensin, -sin]

Eyleme toğrı hevâdâruñı yanuñdan ırak / Ben **senüñ** sâyeñü sen serv-i hırâmânımsın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 232, Beyit 5). [senüñ, -üñ]

Sen şehâ ol Husrev ü Cem-bezm ü Rüstem-rezmsin / Dergehüñ derbânlığın ister Kûbâdvâr dîvân
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 233, Beyit 3). [sen,]

Kul degül yoluñda hâk olmaz dimiş düşmen beni / Ben de bu yolda ne tozlar kıpıram seyr eyle **sen**
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 236, Beyit 5). [sen,]

Hâr-ı hecrüñle **senüñ** ey gonca bağrum hüniken / Sînemi gül gibi çâk itmek diler her bir diken
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 236, Beyit 1). [senüñ, -üñ]

Reşk idüp **sen** şeh-süvâruñ sümm-i rahş-ı na‘line / Ham kıılır kaddin anuñçün gurre-i garrâ Hüseyin
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 237, Beyit 3). [sen,]

Kıştâr-ı dünyede bād-ı hevâdur hâşılûñ / **Sen** gönül gulât-ı zecr-i miñnete meşgûlsün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 239, Beyit 2). [sen,]

Mihr-i yâre ey kamer **sen** müşterî olmak neden / Hep bilür bay u gedâ şehir içre bir yohsulsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 239, Beyit 4). [sen,]

Ey Raḥîmî ğam yime ğamzına her nâ-ķābilüñ / **Sen** cenāb-ı devletinde bende-i maķbûlsun (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 239, Beyit 5). [sen,]

İncinür şanma beni cevır ü cefā-yı yārdan / Şandı dil āyînesi **senüñ** ğam-ı aġyārdan (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 242, Beyit 1). [senüñ, -üñ]

Naẓardan degme bir ednānuñ ilķāsıyla devr itme / **Seni** gördi gözini açdı ey ‘ālî-naẓar şāhin (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 244, Beyit 5). [seni, -i]

Raḥîminüñ budur dār-ı şifā-yı ġaybdan derdi / Hemān şāhum **senüñle** Ḥāẓret-i ḥünkār şaġ olsun (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 245, Beyit 7). [senüñle, -üñle]

Ṭutsa bûlbûl gibi ṭañ mı şivenüm dünyā yüzün / Yılda bir kez görür oldum **sen** şeh-i ra‘nā yüzün (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 246, Beyit 1). [sen,]

Düşelden ayru nā-geh **sen** ruḥ-ı gül-berg-i zībādan / Pür itdi şaḥn-ı bāġı ķanlu yaşum la‘l-i ḥamrādan (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 250, Beyit 1). [sen,]

Ṭālib olan **sen** lebi la‘l ü dişi dūr-dāneye / Ḥabbeye almaz ‘Aden dürrin Bedaḥşān cevherin (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 252, Beyit 2). [sen,]

Sen gitdi (?) raķîbā ķomadun serenuñ alķaķ / Kātlın hele āhum ṭopı her yaña şalınsun (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 254, Beyit 13). [sen,]

Eġnine şalıpdur beni bu ṭab‘-ı ġüher-bār / Şimden girü **sen** şāh-ı ḥızır-şāna şalınsun (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 254, Beyit 15). [sen,]

Ey Raḥîmî **sen** ümidün Kāsımü’l- ezrāķa ṭut / Seg-nihād olan ṭama‘ ehli ķo ķeksün nān ġamı (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 255, Beyit 5). [sen,]

Bize kūy-ı yār **sen** çek cennet-i a‘lā ġamın / Zāhidā biz ibn-i vaķtüz çekmezüz ferdā ġamın (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 256, Beyit 1). [sen,]

‘Aşķun hevāsı ile ġeḥ aġlar ġeḥ inlerin / Nem var benüm eşer **senüñ** ortada ben neyin (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 258, Beyit 4). [senüñ, -üñ]

Benüm ḥānum **sen** ol şehvāra dirsın baḥr-i ‘izzetde / Vücüduñ cevheri her dem her āfetden nihān olsun (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 259, Beyit 2). [sen,]

Seni Ḥaķķ ırgüre sultān atañun baḥt u taḥtına / Süleymān-ı zemānveş ol da hem şāḥib-ķırān olsun (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 259, Beyit 3). [seni, -i]

‘Ālemi **sen** şem‘a yanup ķorkarum āḥ itmege / Oda yana cümle varum yile vire ad u şan (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 260, Beyit 4). [sen,]

‘Aşķunı bir zerre dilde ḥıfza yokdur ṭāķatüm / Bildiler **sen** şāḥa mihrüm ġün gibi ḥaķķ-ı cihān (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 260, Beyit 5). [sen,]

ġül gibi **sen** mey içüp her ḥāra hem-dem olalı / Ġoncaveş ben ķan yudup bûlbûl gibi itdüm fiġān (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 260, Beyit 6). [sen,]

Kimse tedbiri ile taķdiri taġyir eylemez / Gel ġöñül **sen** şıdķ ile Ḥaķķa tevekkül ķıl hemān (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 260, Beyit 7). [sen,]

Müdām ‘aşķun şarābıyla beni şeydā iden **sensin** / Ḥarābāt ehline ser-dār idüp rüsvā iden **sensin** (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 261, Beyit 1). [sensin, -sin]

Gehi ‘aşkuñ beni Ferhâdveş tağlara düşürdi / Gezüp Mecnûn gibi geh sâkin-i şahrâ iden **sensin** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 261, Beyit 2). [sensin, -sin]

Yanardum ey göñül pervâne tek ben kendü derdümle / Figâna başlayup bülbül gibi gavgâ iden **sensin** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 261, Beyit 3). [sensin, -sin]

Şu kim bir lem‘a hâşıl eyledi envâr-ı şevkuñdan / Anuñ her zerresin gün gibi dehr-ârâ iden **sensin** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 261, Beyit 4). [sensin, -sin]

Rahîminüñ şehâ bir kaçrece miqdârı yok gerçi / Dilin pür-cüş idüp anuñ yaşın deryâ iden **sensin** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 261, Beyit 5). [sensin, -sin]

Rahîmî râz-ı ‘aşkuñ goncaveş şağlardı **sen** anı / Açup gül gibi bülbüllerle güyâ eyleyen **sensin** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 262, Beyit 7). [sen,]

Beni ‘aşkuñ meyiyle mest ü şeydâ eyleyen **sensin** / Nihânî sırrımı ifşâ vü rüsvâ eyleyen **sensin** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 262, Beyit 1). [sensin, -sin]

Benüm yanup yakılan şem‘ gibi nâr-ı ‘aşkuñla / Yine her encümünde meclis-ârâ eyleyen **sensin** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 262, Beyit 2). [sensin, -sin]

Düşüp tağlara geh gül-geşt-i şahrâ eyleyen **sensin** / ‘Aceb dîvâneym Mecnûn-şifat geh Kûh-ken-âsâ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 262, Beyit 3). [sensin, -sin]

Geh olup şavma‘a küncinde geh mey-hâne şadrında / Derûn-ı halvet-i hâtırdâ me‘vâ eyleyen **sensin** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 262, Beyit 4). [sensin, -sin]

Bilür hep mâ-cerâ-yı eşkümi yok bilmedüñ kimse / Benüm nem var yaşum her dilde deryâ eyleyen **sensin** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 262, Beyit 5). [sensin, -sin]

Göñül mir‘âtınuñ hâli mükedder jeng-i fûrkatle / Şafâ himmetle bak anı mücellâ eyleyen **sensin** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 262, Beyit 6). [sensin, -sin]

Rahîmî râz-ı ‘aşkuñ goncaveş şağlardı **sen** anı / Açup gül gibi bülbüllerle güyâ eyleyen **sensin** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 262, Beyit 7). [sensin, -sin]

Hasret itdüñ **sen** beni dildâra ey a‘dâ bu gün / Hakk **seni** dür ide yarın devlet-i didârdan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 263, Beyit 5). [sen; seni, -i]

Yüzüm döndürmezem ey yüzi ay yüz biñ cefâ kılsañ / Ne mümkün şanma **senden** ey şanem ben usanam bir gün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 264, Beyit 4). [senden, -den]

Aydın oldu Tire dehr Akşehre döndi kâ’inât / Olalı **sen** meh bu gün menzil-güzâr-ı Germiyân (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 265, Beyit 2). [sen,]

Bî-ķarâr olur Ķaraman başına tozlar ķopar / Râst tâ **sen** serv-ķadd ķılduñ ķarâr-ı Germiyân (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 265, Beyit 4). [sen,]

Saňa ķahr u cefâ isnâd iden mihr ü vefâ bulmaz / **Senüñ** derhemlerüñ ĥod merhem-i maķbûl-i dil-rîşân (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 269, Beyit 2). [senüñ, -üñ]

Mürîdüñ olmayan ĥakkâ **senüñ** merdûd-ı ‘âlemdür / Muķıbb ü muķlış olmuşdur saňa bî-gâne vü ĥ‘İşân (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 269, Beyit 4). [senüñ, -üñ]

Daĥi dün toĥdı ey meh-ķihre ĝarrâlanma **sen** ĝurre / Hilâl eksüklüdür ĥod olmaz aňa tev‘emân ebrû (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 270, Beyit 7). [sen,]

Beni koyup nazar şalma raķibe rāziyam öldür / **Senüñ** kurbānuñ olayum meded ey ğamze-i dil-cū
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 272, Beyit 5). [senüñ, -üñ]

Ey bād serve söyle bir gün yutarlar anı / Şalınma **sen** iñen de reftār-ı yāra karşı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 274, Beyit 3). [sen,]

Ten-cāmesi yaķasın çāk itdi dest-i ğayret / Ey ğonca aça **senüñ** gül gibi hāra karşı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 274, Beyit 2). [senüñ, -üñ]

‘Āşık-ı pāk-dilüz t̄alib-i dünyā degülüz / **Sen** Raķimî bizi beñzetme o bed-nāmlara (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 279, Beyit 5). [sen,]

Seni germ-ābede seyr itmege ħalvet bulımaz / Gündüzin mihr gice māh gelür cāmlara (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 279, Beyit 2). [seni, -i]

Benüm ol ğonca ‘uşşāk içre şimdi n’eydügüm bildi / Dilā gel perde-sāz ol nāle kılma **sen** de bülbül de
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 281, Beyit 2). [sen,]

Lebinden dem uraldan **sen** döker kıan çeşm-i giryānum / Niçün kıan üzre kıan itdün girüp meydāna ey
vişne (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 282, Beyit 2). [sen,]

Sen bu t̄ab‘ ile Raķimî t̄utalum Firdevssin / İltifāt-ı şeh gerek eş‘ār-ı mümtāz olmağa (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 283, Beyit 5). [sen,]

Senüñ mihrüñle ben gün gibi ser-gerdān iken ey meh / Daķı yoğidi mihr ü meh bu çerh-i bî-ķarār içre
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 284, Beyit 5). [senüñ, -üñ]

Şıdkıyla muhibbüñ durur ol şāh-ı şerī‘at / Göster umaruz **sende** şadāķat Baba Ħamza (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 287, Beyit 4). [sende, -de]

Sensin şeh-i iklim-i velāyet Baba Ħamza / Ķapuñdan olur feyz-i kerāmet Baba Ħamza (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 287, Beyit 1). [sensin, -sin]

Ne ğam esse vücūdum yelkeninüñ bādı yaprakdan / Müyesser ola ‘ömr-i Nūh tek **sen** verd-i ra’nāya
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 289, Beyit 6). [sen,]

Seni bir gice tek ol şem‘-i bezm-ārāya irğürsün / Raķimî yalvarup çal bağruñuñ yağın Ķadırgaya
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 289, Beyit 7). [seni, -i]

Rāstī bir tāze revnak virdi cism-i ‘āleme / Hıl‘at-i şāhı şehā **sen** ķāmeti bālāyla (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 290, Beyit 2). [sen,]

Firāk-ı zülf ü ruhsāruñla **sen** servüñ kenārında / Duğān-ı āh-ı dil sünbül bitürdi çeşm-i ter lāle
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 291, Beyit 5). [sen,]

Yaralandı yüregi t̄ir-i ħasedden siperüñ / Ķocalı hāle gibi **sen** meh-i t̄abānı zırır (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 293, Beyit 2). [sen,]

‘Ārızında ħaţţ görüp **sen** lāle-ħaţţuñ itdüm āh / Sūzişümden mihr yandı dāğ urındı gökde māh
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 294, Beyit 1). [sen,]

Sīnede iki elif kolumda iki dāğ-ı ğam / **Sen** vefāsız serv-ķadd gül-ruĥ elinden āh āh (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 294, Beyit 4). [sen,]

Şol dil ki mihr-i ħüsnüñe bīğāne olmaya / **Sen** māhı göricek nice dīvāne olmaya (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 297, Beyit 1). [sen,]

Gāh gāh emr eyle yüz sürsün rikābuña şehā / Hāk-i rāhuñdur Raḥīmī ḥod **senüñ** bī-iştibāh (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 298, Beyit 7). [senüñ, -üñ]

Bezm-i ḡamuñda ney gibi nālān olam **senüñ** / Cevr eylemek çü ‘āşıka kânūnuñ olmaya (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 300, Beyit 2). [senüñ, -üñ]

Raḳībā baḳamazsın **sen** şafāyla ruḥ-ı yāre / Baḳarsañ gösterür şekl-i ḳabīḥuñ saña āyīne (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 303, Beyit 5). [sen,]

Senüñle yüze yüz da‘vā-yı ḥüsn eylerse ger ḥürşid / Göreyin varmasun tiz günde ey meh anı ayına (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 303, Beyit 2). [senüñle, -üñle]

Ḳaraman mülkin Aydın idicek **sen** şāh-ı meh-çihre / Güneş menzil-be-menzil ḳarşu çıkdı şehirden şehre (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 304, Beyit 1). [sen,]

Bi-ḥamdillāh şeref māhı murādum üzre toḡmışdur / Ümīd oldur ki **sen** ḥürşid-i devlet fer vire dehre (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 304, Beyit 2). [sen,]

Ḥudā ḥ‘ān-ı ezelde **sen** Süleymānuñ ḳapusından / Muḳadder eylemiş ben mūr-ı bī-miḳdāra bir behre (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 304, Beyit 3). [sen,]

Hemān ‘ālemde **sen** sağ ol benüm devletlü sulṭānum / Raḥīmī ḡam degül ölse ya olsa nā-tüvān ḥasta (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 305, Beyit 7). [sen,]

Başına kebkēbirüñ (?) gün toḡarsa ṭañ mı **sen** māhuñ / Ḳurıldı ebrveş üstine bir jengār otaḡı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 311, Beyit 2). [sen,]

Rüşen budur ki çeşm-i çerāḡ-ı dü kevn **senin** / Ey nūr-ı Ḥaḳḳ **senüñle** görür ‘ālemüñ gözi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 312, Beyit 4). [senin, -in; senüñle, -üñle]

Gördi ey germ-ābe yaşum yāre hem pehlü **seni** / Maḥv ider şaḳın ılıdur cüş idüp ol şu **seni** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 315, Beyit 1). [seni, -i]

Ol Sikender derdin ayru bende soñ dem göreyin / Ḳayṭafā gibi puşudan ḡarḳ ide bu şu **seni** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 315, Beyit 2). [seni, -i]

Bir’ki gün mihr itse ol meh olma ey germ-ābe germ / Serddür fūrḳat şaḳın yaḳar ḳara ḳayḡu **seni** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 315, Beyit 3). [seni, -i]

Meh-ruḥuñ hecriyle seyr eyle yaşum seyyāresin / Hem-ḳadem ḥam gözlemekden ey hilāl-ebrü **seni** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 315, Beyit 4). [seni, -i]

Toḡrusı bu görmeyem bu eşk ü āhum dem-be-dem / Cüst u cūda cū-be-cū ey ḳāmet-i dil-cū **seni** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 315, Beyit 5). [seni, -i]

Meh-rūma cānlar virür cām olmaḡa germ-ābuña / Tek temāşā itsün ‘uryān bir gün ey meh-rü **seni** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 315, Beyit 6). [seni, -i]

Bir perīnüñ yine bağlandıñ Raḥīmī zülfine / ‘Ömrüm içre şimdi gördüm ey delü aşlu **seni** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 315, Beyit 7). [seni, -i]

Leb-i cānāneye biñ cān ile **sen** cānı teslim it / Raḥīmī çık aradan yiter olduñ ortada nāşı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 318, Beyit 7). [sen,]

Sen şeker-leb içün dil-i Ferhād / Ḥusrevā kühsāra yüz tıtdı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 319, Beyit 2). [sen,]

Yüz çevirdi Raḥîmî ğayrıdan / **Sen** şeh-i kām-kāra yüz tıtdı (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 319, Beyit 7). [sen,]

Haḳ budur âfîtab-ı çerḥ-i şeref / **Sen** şeh-i meh-rikāba yüz tıtdı (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 327, Beyit 4). [sen,]

Didi biñ kez Raḥîmî vallāhi / **Sen** şeh-i kām-yāba yüz tıtdı (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 327, Beyit 5). [sen,]

Efendi ben ḳulın **sen** şāh-ı ‘ālî-şāna gönderdi / Gedā-yı âsitânın ya‘ni **sen** sulṭāna gönderdi (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 330, Beyit 1). [sen,]

Serîr-i devletüñe pâdişāhum pāy-ı taḥtından / Selîmü’l-bāl-i mürin **sen** Süleymān Ḥāna gönderdi (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 330, Beyit 2). [sen,]

Göñlüm ḥazāna **sen** de ma‘müre-i ḥayālün / Bir kār-gîr-i ‘ālî şāhî bināya döndi (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 331, Beyit 6). [sen,]

Binüp keştiye **sen** meh gün gibi kıldukça seyrānı / Toḳuz ḳat ṭolanur bād-ı fiġānum çerḥ-i gerdānı (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 333, Beyit 1). [sen,]

Kenār-ı vaşlı **sen** şehvāre dürle olalı hem-dem / Gözümden çıkdı deryā baña min-ba‘d añañuz anı (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 333, Beyit 2). [sen,]

Yaşumla baḥr-i dehrün şimdi terdür ḳatı mā-beyni / Başaldan baġrına kân gibi **sen** la‘l-i dür-efşānı (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 333, Beyit 4). [sen,]

Selef ser-māyesi pîrāye-i ḥayr-ı ḥalefsin **sen** / Aşıl **sen** fer‘-i ‘ālîsin sa‘âdet saña erzānı (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 335, Beyit 6). [sen,]

Ey şeh şu ki **sen** şāh-ı ‘ālî-şāna irişdi / Devr-i ‘Ömere Ḥazret-i ‘Osmāna irişdi (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 336, Beyit 1). [sen,]

Añladum göyneklerün bildüm ne şehden **sen** cüdā / ‘Ālem içre şem‘-i bezm-ārāya beñzetedüm seni (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 346, Beyit 3). [sen,]

Ey göñül Ferhād-ı ğam-fersāya beñzetedüm **seni** / ‘Āşık-ı āşüfte vü şeydāya beñzetedüm **seni** (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 346, Beyit 1). [seni, -i]

Dāġ-ı derdüñ süzişünden bildüm ey ḥünîn-ciger / Lālezār-ı dāmen-i şahrāya beñzetedüm **seni** (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 346, Beyit 2). [seni, -i]

Añladum göyneklerün bildüm ne şehden **sen** cüdā / ‘Ālem içre şem‘-i bezm-ārāya beñzetedüm **seni** (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 346, Beyit 3). [seni, -i]

Yile virmiş varını şabr u ḳararı ḳalmamış / Ḥānḳāh-ı ‘ālem içre nāba beñzetedüm **seni** (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 346, Beyit 4). [seni, -i]

İki ḳat itmiş Raḥîmî tîr-i ḳaddün bār-ı cevır / Bu fenā bāzārı içre yaya beñzetedüm **seni** (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 346, Beyit 5). [seni, -i]

senbüse-i şekker: Senbuse tatlısının şekeri.

Sofra-i ḥün-ı vişālün ben faḳîr ü aca ac / Ey lebi **senbüse-i şekker** yañaġı ter gülâc (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 27, Beyit 1). [senbüse-i şekker,]

sened kıl-: Delil kılmak.

Secde kılmaz Hakk bilür kalbüm Raḥîmî gayrıya / Ka'be dergāhuña **kılmışdur** şafā ile **sened** (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 35, Beyit 7). [*sened kılmışdur, -mışdur*]

seng: Taş.

Gözine ḥāk-i ḡam hem-dem şu sifle-perverüñ kadri / Kātında cevher ü **seng** demidür yeksânımış bildüm (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 199, Beyit 6). [*seng,*]

seng ü meder: Taş ve kerpiç.

Ayağün toprağı ḥaqqı mürassa' tāca reşküm yok / Elüñden başuma yara iren **seng ü meder** yegdür (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 83, Beyit 4). [*seng ü meder,*]

seng-i cefâ: Eziyet taşı.

Başum **seng-i cefâyıyla** yarup kan eyleyüp yaşum / Kanı ol demlerüm añ luṭf-ı bî-pâyānuñı yād it (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 19, Beyit 3). [*seng-i cefâyıyla, -yıyla*]

seng-i cevri: Cefâ, eziyet taşı.

Şikeste-ḥâtırum luṭf eyle bir kalbi sınıkdan şor / Vücüdü **seng-i cevriyle** zaḥmdâr olmayan bilmez (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 116, Beyit 6). [*seng-i cevriyle, -iyle*]

Seng-i cevriñ cem' idüp sînemde cānā cān ile / Bir maḥabbet-ḥāne yapdum bu dil-i nā-şād için (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 241, Beyit 4). [*seng-i cevriñ, -üñ*]

seng-i dil: Taş kalpli.

Seng-i dil dildâr derdinden vücūdın taş ile / Gök gök itmiş yir yir anuñcün çıkar güm güm şadā (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 3, Beyit 2). [*seng-i dil,*]

Sen dūr-i yek-dāneye çoḡdan bulurdum ittîşāl / Arada māni' olan ol **seng-i dil** aḡyār imiş (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 121, Beyit 5). [*seng-i dil,*]

Dil ser-i kūyuñ koyup şu gibi akmaz bir yaña / Hışm idüp ey **seng-i dil** ursañ kayalar başuma (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 295, Beyit 4). [*seng-i dil,*]

Ol gül yakalı **seng-i dilüñ** ḥasreti beni / Hār itdi yaşadüğüm döşegüm ḥāre eyledi (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 316, Beyit 4). [*seng-i dilüñ, -üñ*]

seng-i ḡam: Üzüntü taşı.

Gömgök itdüm **seng-i ḡamla** kendümi / Hırmən-i hırmānda mānend-i 'ases (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 119, Beyit 8). [*seng-i ḡamla, -la*]

Şıdum **seng-i ğam** ile kâse-i mecnûn-şıfat başum / Hata taşır irüp tã kim ser-i dildãra zaħm irmiş
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 125, Beyit 2). [seng-i ğam,]

seng-i hecr: Ayrılık taşı.

Seng-i hecrüñle gönül sāgar-şıfat oldu şikest / Cür'aveş pây-māl olup ған oldu bağrum mül gibi (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 334, Beyit 6). [seng-i hecrüñle, -üñle]

seng-i hicrân: Ayrılık taşı.

Maħabbet reh-güzârında hãzer kıl **seng-i hicrândan** / Tarîķ-ı 'aşķ müşkildür niçe reh-vãra zaħm irmiş
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 125, Beyit 3). [seng-i hicrândan, -dan]

seng-i mihnet: Eziyet taşı.

Kıldı cevri-i yâr-ı dil ma'mûresin vîrâne tãvr / **Seng-i mihnetle** binã tarķ itdi üstãdãne tãvr (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 66, Beyit 1). [seng-i mihnetle, -le]

sensizin: Sen olmadan.

Varlıgum naķd-i vücûduñladur ey genc-i murãd / Yire geçsün **sensizin** dünyã vü mã-fihã bu gün
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 227, Beyit 2). [sensizin,]

sensüzün: Sensiz, sen olmaksızın.

Nev-bahârın neylerem ey gonca dehrüñ **sensüzün** / Görünen her gül dikendür gözüme gülzãrdan
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 263, Beyit 4). [sensüzün,]

senüñ ol-: Senin olmak: Sana ait olmak, senin tasarrufunda olmak.

Senüñ olsun sa'âdetle 'azîzüm mülket-i dünyã / Baña kapuñda kulluķ Mısra sultãn olmadan yegdür
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 50, Beyit 3). [senüñ olsun, -sun]

se-per: Siper, kalkan.

Ğam oklarıyla tãldı bu sînem belek midür / Tiĝ-ı cefã yaralar ürer ya **se-per** miyem (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 214, Beyit 6). [se-per,]

ser:

1.Baş.

Güşişle olmaz tãc u taķt ol dãd-ı Hãķdur dãd-ı Hãķ / Ol ne serîr-i zerededür ne **serde** ne efserdedür
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 101, Beyit 5). [serde, -de]

Ey nâşih-ı ecel gel minber saña **serümdür** / Bu üstühvân-ı sînem oldukça nerdübânun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 157, Beyit 3). [serümdür, -ümdür]

Hâşıl itdüm zaḥm-ı tiğün cân u **ser** terk eyleyüp / Hârc idüp nem var ise cânâ kazandum âb-rû (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 275, Beyit 4). [ser,]

Şâhum olalı **ser** ‘alemün pertev-i nuşret / Tiğ-i zaferün mâh-ı dıraḥşâna irişdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 336, Beyit 2). [ser,]

2. Kafa, baş || İnsanın zâtı, şahsı.

Vücûd-ı nâzûküñe yaraşur her laḥza şıḥhatler / Sa‘âdetlü **serüñden** eksük olmasun sa‘âdetler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 81, Beyit 1). [serüñden, -üñden]

Sa‘âdetlü **serüñün** şıdkı içün pây-ı taḥtuñdan / Selîmü’l-bâl ben mûrî Süleymân ḥâna gönderseñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 151, Beyit 4). [serüñün, -üñün]

serâb: Çöl, çorak arâzi vb. yerlerde atmosferdeki ışık kırılması ve sıcaklık sebebiyle ortaya çıkan su görüntüsü.

Cânuma bir büse ikrâr eyledi o la’l-i nâb / Mâ’il oldı şandı şudur teşne-dil gördi **serâb** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 12, Beyit 1). [serâb,]

ser-â-ser: Baştan başa, tamamen.

Ruḥ-ı zerdüm rikâbuñ tâ başından tâbdâr itdüm / Görüp gün müşteri oldı **ser-â-ser** bir ḫumâş itdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 187, Beyit 3). [ser-â-ser,]

Ser-â-ser Tire ‘âlem iden olmuş nûr-ı ḥüsinden / Pür-âteş eylemiş tâb-ı ruḥıyla mülk-i Şaruḥan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 337, Beyit 4). [ser-â-ser,]

ser-‘asker ü serdâr it-: Kumandan yapmak.

Ey Raḥîmî şâd tut göñlüñ seni sultân-ı ‘aşk / ‘Âkıbet cünd-i ḡama **ser-‘asker ü serdâr ider** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 78, Beyit 5). [ser-‘asker ü serdâr ider, -er]

serây-ı dil-sitân: Gönül alan saray.

Şu koyup ocağına her sū yüridi gâziler / Nâr-ı şevkıyla **serây-ı dil-sitânın** yaḫdılar (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 61, Beyit 4). [serây-ı dil-sitânın, -ın]

ser-bâz: Cesur, yiğit.

Sen kaçan nâz eyler iseñ baş u cân oynar göñül / Câna ḫılmaz öyle **ser-bâzuñdur** ol cân-bâz nâz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 109, Beyit 4). [ser-bâzuñdur, -uñdur]

ser-bâz-ı maḥabbet ol-: Korkusuz âşık olmak.

Çoğun çoğ olur pâdişehüm lâf u güzâfı / Biñde biri yokdur **ola ser-bâz-ı maḥabbet** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 22, Beyit 6). [ser-bâz-ı maḥabbet ola, -a]

ser-be-ser: Baştan başa, büsbütün.

Feyz-ı ihsānuñ göñül bâğını sır-âb eyledi / **Ser-be-ser** büstân-ı dehri nitekim bārân-ı ʿid (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 39, Beyit 8). [ser-be-ser,]

Gevher-i vaşluma ṭālibsın didi ol baḥr-i ḥüsn / Ğarḳa vir yaşuñla dehri **ser-be-ser** didem be-çeşm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 185, Beyit 6). [ser-be-ser,]

Ğarḳa virdi âb-ı çeşmüm süy-ı baḥri **ser-be-ser** / Dūd-ı âhum çerḥe irdi şāhidüm māl vü mālḥ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 298, Beyit 5). [ser-be-ser,]

ser-cümle: Hepsi, tamamı, bütün.

Yoluña nem var ise **ser-cümle** iṣār eyledüm / Varlığumda dilde ḡam ḳalmış durur gözde remed (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 40, Beyit 4). [ser-cümle,]

ser-çeşme-i âb-ı hayât: Ölümsüzlük suyunun pınarı, kaynağı.

Bâğ-ı ḥüsnünde femüñ **ser-çeşme-i âb-ı hayât** / Ḥaṭṭ-ı Hızr ābuñla gūyā oldı Hızr-āṣār leb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 15, Beyit 4). [ser-çeşme-i âb-ı hayât,]

serd: Soğuk, sert.

Bir'ki gün mihr itse ol meh olma ey germ-âbe germ / **Serddür** fūrḳat şaḳın yaḳar ḳara ḳayḡu seni (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 315, Beyit 3). [serddür, -dür]

serd ol-: Soğuk olmak.

Sāde-rūdur **serd olur** germiyyete ḳābil degül / Dil-keş ü dem-keşdür âb u rüzgār-ı Germiyān (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 265, Beyit 5). [serd olur, -ur]

ser-dār it-: Kumandan yapmak.

Müdām ʿaşḳuñ şarābiyla beni şeydā iden sensin / Ḥarābāt ehline **ser-dār idüp** rüsvā iden sensin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 261, Beyit 1). [ser dār idüp,]

serdār-ı ricāl: Erkeklerin baş kumandanı.

Meyl eylemeyen bu ser-i zülf-i zen-i dehre / **Serdār-ı ricālüm** diyü merdāne şalınsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 253, Beyit 4). [serdār-ı ricālüm, -üm]

seren: Yelkenli gemilerde üzerine yelken çekilmek üzere direklerle haçvâri takılan gönder.

Sen gitdi (?) raķībā kıomadun **serenün** alçaķ / Kıatlin hele āhum topı her yaña şalınsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 254, Beyit 13). [serenün, -ün]

ser eg-: Karşısındakinin üstünlüğünü kabul edip ona boyun eğmek, itâat etmek.

Hünına her nâ-kesün olmam meges gibi tufeyl / **Egmezem** her kâseye cânâ şurāhıveş **serüm** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 208, Beyit 5). [serüm egmezem, -üm , -mezem]

ser-firâz: Başını kaldıran, yücelere, yükseklerle uzanan.

Pehlevânıdur bu meydânun şurāhı **ser-firâz** / Bir ayağıyla başar biñ Rüstemi rûz-ı maşâf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 131, Beyit 3). [ser-firâz,]

ser-gerdân:

1.Başı dönmüş, sersem, şaşkın, perişan.

Sûy-ı kuyuñdan yaşum ırmağın ırmağ ile / Kûzenün göz ‘aynı **ser-gerdân** başum dolābdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 44, Beyit 3). [ser-gerdân,]

Ey Rahîmî zerreveş pā-māl ü **ser-gerdānyam** / Bir’ki gündür ol meh-i nâ-mihribānum söylemez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 112, Beyit 5). [ser-gerdānyam, -yam]

Ey dil ne için her dem bu zāra neden düşdün / Başum gibi **ser-gerdân** āvāre neden düşdün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 146, Beyit 1). [ser-gerdân,]

Senün mihrünle ben gün gibi **ser-gerdân** iken ey meh / Dağı yogıdi mihr ü meh bu çerh-i bî-karār içre (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 284, Beyit 5). [ser-gerdân,]

2. Şaşkın, perişan || âşık.

Rahîmî n’ola kuyuñ topveş seyr eylese her gün / O **ser-gerdānuñ** itdi āh kıaddin şavlecān ebrū (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 270, Beyit 9). [ser-gerdānuñ, -uñ]

ser-gerdân it-: Perişan etmek, başını döndürmek.

İdüpdür top-ı çerhi himmetün çevgānı **ser-gerdân** / Erenler hāķķıçün meydān bu gün sen şehriyāruñdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 95, Beyit 5). [ser-gerdân idüpdür, -üpdür]

ser-gerdân ol-: Perişan, sersem hale gelmek.

Āh kim **oldum** ğam-ı ‘aşķuñla **ser-gerdân** hayf / Hayf ey bî-merhamet bî- ‘ahd ü bî-peymān hayf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 135, Beyit 1). [ser-gerdân oldum, -dum]

ser-geşte: *Perişan.*

Kaçan bir mâha mihr itsem sehâb-ı hecr olur hâ'il / 'Aceb **ser-geşte** bahtum tâli'-i nâ-sâzkârüm var
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 67, Beyit 2). [*ser-geşte,*]

ser-girân ol-: *Çok sarhoş olmak.*

Mişâl-i 'âşık-ı âşüfte ditrer üstüne dir dir / Elin al koma ayakda **olupdur ser-girân** şorguc (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 25, Beyit 3). [*ser-girân olupdur, -updur*]

ser-güzeşt: *Macera, baştan geçen haller.*

Ser-güzeştem n'ola olursa selefden mu'teber / Ey Raḥîmî bu ḥaḳîḳat ḥâl olur efsânedür (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 41, Beyit 7). [*ser-güzeştem, -em*]

Ser-güzeştüm aındüğmca bir yumar biñ biñ döker / Çeşm-i giryânümle cânâ çok ḥisâbum var benüm
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 192, Beyit 5). [*ser-güzeştüm, -üm*]

Zülfi ucından Muṭavvel **ser-güzeştüm** Muḥtaşar / Ger dehân-ı yârdan vüs'at bulursam söyleşem
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 223, Beyit 4). [*ser-güzeştüm, -üm*]

Zahm-ı seng-i fûrkatüñ benden su'âl it gayrı ko / **Ser-güzeştümden** ne bilsün başına tokınmayan
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 236, Beyit 4). [*ser-güzeştümden, -ümden*]

La'l-i Şîrinüñ ğamından yine cân Ferḥâdınüñ / **Ser-güzeşti** Ḥusrevâ efsâne şeklin bağladı (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 308, Beyit 4). [*ser-güzeşti, -i*]

ser-ḥayl-i sükkân: *Bir yerde ikamet edenlerin başı.*

Liyâkat yok ğulâm-ı dergehüñden dimege bende / Yiter bu ulu rağbet uşda **ser-ḥayl-i sükkânüm** ben
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 234, Beyit 4). [*ser-ḥayl-i sükkânüm, -um*]

ser-ḥoş it-: *Sarhoş etmek.*

Sâkiyâ bize lebüñ cāmını şun nûş idelüm / Bâde-i 'aşk ile cân u dili **ser-ḥoş idelüm** (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 190, Beyit 1). [*ser-ḥoş idelüm, -elüm*]

ser-i dildâr: *Sevgilinin başı, kafası.*

Şıdum seng-i ğam ile kâse-i mecnûn-şıfat başum / Ḥaṭâ taşır irüp tâ kim **ser-i dildâra** zahm irmiş
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 125, Beyit 2). [*ser-i dildâra, -a*]

ser-i küy: *Sokak başı.*

Cemâlüñ ḥaḳkı ey ğonca İrem bâğına yok müslim / **Ser-i küyüñ** gibi dünyâda bir ârâmgâhum var
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 76, Beyit 4). [*ser-i küyüñ, -uñ*]

Ser-i kūyuñda kaddüm üzre zer-çihrem görenler dir / Vefā bağınıñ öz şāhında bir berg-i hazān almıř (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 126, Beyit 3). [ser-i kūyuñda, -uñda]

Dil **ser-i kūyuñ** koyup řu gibi amaz bir yaña / Hıřm idüp ey seng-i dil ursañ ayalar başuma (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 295, Beyit 4). [ser-i kūyuñ, -uñ]

ser-i kūy-ı melāmet: Kınama köyünün başı.

Biz **ser-i kūy-ı melāmetde** fenā řalın geyüp / Mülke řalib olmazuz hıç çekmezüz dünyā amın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 256, Beyit 2). [ser-i kūy-ı melāmetde, -de]

ser-i mār: Yılanın başı.

Zülfî pāyına düşüp utma lebinden tiryāk / Gel bu sevdāyı rakībā o **ser-i mārā** yapış (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 120, Beyit 5). [ser-i mārā, -a]

ser-i mevce: Dalganın başı.

Bir **ser-i mevce** ‘adem rāhında gümrah olmadı / Mīm ağızuñ dāl zülfeynüñden umanlar meded (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 35, Beyit 2). [ser-i mevce, -e]

ser-i mū: Kıl ucu, pek az řey.

Dehānı sırrını řordum leb-i la‘l-i řekerhādan / Didi mülk-i ‘ademde varı ancak bir **ser-i mūdūr** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 79, Beyit 3). [ser-i mūdūr, -dur]

ser-i sevdā-yı zülf: Saçın sevdasının başı.

Dil **ser-i sevdā-yı zülfüñle** ubār olmış yatur / Bir şeh-i řāhib-külehdür hāksār olmış yatur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 104, Beyit 1). [ser-i sevdā-yı zülfüñle, -üñle]

ser-i zülf: (sevgilinin) saçının ucu.

Ser-i zülfüñ gibi ayaklama gel ben uluña / Bu gün ey Yūsuf-ı gül-çihre hırîdāruñ olam (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 206, Beyit 6). [ser-i zülfüñ, -üñ]

ser-i zülf-i zen-i dehr: Dünya kadınının saçının ucu.

Meyl eylemeyen bu **ser-i zülf-i zen-i dehre** / Serdār-ı ricālüm diyü merdāne şalınsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 253, Beyit 4). [ser-i zülf-i zen-i dehre, -e]

serîr-i devlet: Devlet tahtı, devletin yönetildiğı makam || Mutluluk makamı.

Serîr-i devletüñe pâdişâhum pây-ı tahtından / Selimü'l-bâl-i mürin sen Süleymân Hâna gönderdi
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 330, Beyit 2). [serîr-i devletüñe, -üñe]

serîr-i ihtîşâm: Gösterişin tahtı.

Zafer hem-dem sa'âdet yâr u devlet hem-nişîn olsun / **Serîr-i ihtîşâm** üzre hemîşe kıl maķarr yegdür
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 83, Beyit 7). [serîr-i ihtîşâm,]

serîr-i serây-ı sürûr: Sevinç sarayının tahtı.

Mesken dutan **serîr-i serây-ı sürûrda** / Maḥzûn olup iderse n'ola zâr zâr göc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 28, Beyit 5). [serîr-i serây-ı sürûrda, -da]

serîr-i sūr-ı devlet: Devlet şenliğinin tahtı.

Bi-ḥamdillâh şehâ ben ne ğamuñ ne mâtemüñ gördüm / **Serîr-i sūr-ı devletde** cemâl-i ḥurremüñ
gördüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 218, Beyit 1). [serîr-i sūr-ı devletde, -de]

serîr-i zerd: Altın taht.

Güşile olmaz tâc u taht ol dâd-ı Ḥaḫdur dâd-ı Ḥaḫ / Ol ne **serîr-i zereddür** ne serde ne efserdedür
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 101, Beyit 5). [serîr-i zereddür, -dedür]

ser-keş: Dik başlı, inatçı.

Rûzgârüm ḥaşm u baḫtum **ser-keş** ü tâli' zebûn / Yâr-ı bî-mihr-i vefâ ğamdan benüm ḥâlüm ḥarâb
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 13, Beyit 2). [ser-keş,]

Şurâḫi gibi **ser-keşler** ne bilsün derd ü derdümden / Ayaklarda ḳalup cür'a gibi ḥ'âr olmayan bilmez
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 116, Beyit 2). [ser-keşler, -ler]

Raḫîmî ḥâk-i pâyuñda anuñçün başı **ser-keşdi** / Görüp taḫsîn idüp şâhum hemân sâbâşa ḫayrânem
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 212, Beyit 5). [ser-keşdi, -di]

ser-keşlen-: Dik başlı olmak.

Nârveş **ser-keşlenürmişsin** hevâdâr olana / Ğaybdur çıksa cihân gözden bu dem çok şu gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 314, Beyit 4). [ser-keşlenürmişsin, -ürmişsin]

ser-keşlig: İnatçılık, dik başlılık.

Raḫîmî reh-güzârında eger çi sâyeveş düşdi / Ḳomaz **ser-keşligin** ol serv-ḳadd âḫ anca âḫ itdüm
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 184, Beyit 5). [ser-keşligin, -in]

Raḫîmî ḳomadı **ser-keşligin** ol serv-ḳad hergiz / Ayağına düşüp berg-i ḫazânveş ḥâk-i pâ oldum
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 193, Beyit 7). [ser-keşligin, -in]

Neşv ü nemā-yı dīde-i giryān iken henüz / **Ser-keşligini** kırmaz o büstān budacığı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 313, Beyit 2). [ser-keşligini, -ini]

ser-levha: Bir yere asılmak üzere yazılmış veya yapılmış yazının veya resmin başı.

Kāh-ı ‘izz ü devletüñ yapduğda bünyād-ı ezel / Eylemiş **ser-levhasın** tûbâ ile hüsñ ü me’âb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 11, Beyit 3). [ser-levhasın, -sın]

ser-māye: Varlık, servet.

La’lün benüm idince yaşıyla cânı şatdum / **Ser-māyeden** ziyānum yok yine māya döndi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 331, Beyit 4). [ser-māyeden, -den]

Selef **ser-māyesi** pîrāye-i hayr-ı halefsin sen / Aşıl sen fer‘-i ‘ālîsin sa‘âdet saña erzânı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 335, Beyit 6). [ser-māyesi, -si]

ser-māye-i cân: Can sermayesi.

Lebi kâlâsını **ser-māye-i cânıyla** meded / Baña ey h‘âce alı vir saña helvâlığı var (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 46, Beyit 3). [ser-māye-i cânıyla, -ıyla]

ser-menzil: Varılacak nokta, durak.

Çıkarırsa müze-i kayd-ı tarîk-ı şehir-i vuşlatdur / İren **ser-menzile** ser-pâ yaluñ ‘uryānımıñ bildüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 199, Beyit 3). [ser-menzile, -e]

ser-menzil-i ihsân-ı cūd: Cömertlik iyiliğinin durağı.

Zât-ı bî-mānend ü ‘ālî-kadr-i vālā-menzilet / Mercî‘-i lutf u ‘aṭā **ser-menzil-i ihsân-ı cūd** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 34, Beyit 2). [ser-menzil-i ihsân-ı cūd,]

ser-mest: Sarhoş, kendinden geçmiş.

Ser-mest iken Rahîmî şu dem cām-ı ‘aşk ile / Hergiz ne cām vardı şāhum ne şāh-ı Cem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 215, Beyit 5). [ser-mest,]

Ey Rahîmî ben şarāb-ı ‘aşk ile **ser-mest** iken / Gelmemişdi daḥi hîç bir şeyḥ u şābuñ ‘aynına (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 285, Beyit 7). [ser-mest,]

Şarāb-ı ‘aşk ile **ser-mest** ü evgār olmışam sākî / Lebün cāmını şun öpdür baña ol sâ‘id ü sākî (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 347, Beyit 1). [ser-mest,]

ser-mest eyile-: Sarhoş etmek.

Beni şahrāya şalan şu gibi ḥadduñ hayālîdür / Vefā tağında **ser-mest eyleyen** çeşm-i gazālüñdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 97, Beyit 5). [ser-mest eyleyen, -yen]

ser-mest kıl-: Sarhoş etmek.

Gözlerin **ser-mest kılmışdur** şarāb-ı cām-ı nāz / Anuñ için ben ayakda cür‘aya kılmaz nigāh (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 276, Beyit 5). [ser-mest kılmışdur, -mışdur]

ser-mest ü hayrân eyle-: Sarhoş ve hayran etmek.

Sâkiyâ bezm-i ezel peymānesin nūş eyleyüp / Cām-ı ‘aşkuñla dilüm **ser-mest ü hayrân eylesem** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 197, Beyit 4). [ser-mest ü hayrân eylesem, -sem]

ser-mest-i mey-âşām-: Şarap içen sarhoş.

Şun lebüñ cāmını **ser-mest-i mey-âşāmlara** / Mürdeyüz cān vire tā bu dil-i nā-kāmlara (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 279, Beyit 1). [ser-mest-i mey-âşāmlara, -lara]

ser-pā-: Ser-â-pâ vezin nedeniyle ser-pâ biçiminde kullanılmış. Ser-â-pâ: Baştan ayağa kadar.

Çıkarsa müze-i kayd-ı tarîk-ı şehir-i vuşlatdur / İren ser-menzile **ser-pā** yaluñ ‘uryānımış bildüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 199, Beyit 3). [ser-pā,]

serrāc-: Saraç.

Felek zerrîn-küleḥ bir sâde-rû **serrācuñ** olmışdur / Çapup gün gibi тұrmaz yeldirür şubḥ u mesā raḥşın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 235, Beyit 4). [serrācuñ, -uñ]

ser-rişte-: İp ucu.

Ṭama‘ **ser-riştesin** kaṭ‘ eyle miḳrāz-ı kanā‘atle / İlüp çekmesün ey āvāre dil her aç u her çıplaḳ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 145, Beyit 2). [ser-riştesin, -sin]

ser-rişte-i miyān-: Belin ipucu.

Cānā laṭîf ü nāzûk vaşf-ı leb ü dehānuñ / Fikr-i daḳîḳ ü bārîk **ser-rişte-i miyānuñ** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 155, Beyit 1). [ser-rişte-i miyānuñ, -uñ]

serv-:

1.Servi ağacı.

Bu bâḡuñ **servi** dūd-ı ḡam küli bir ṭabla āteşdür / Şabāveş ṭurma bir dem bir nefes āzāde seyrān it (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 18, Beyit 3). [servi, -i]

Ṭoḡrusı sen boyı **servüm** giyeli cāme-i nāḥ / Ḳāmetüm gibi dü-tā oldı ḥasedden her şāḥ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 29, Beyit 1). [servüm, -üm]

Elifler **servlerdür** dāğlar gül yāreler gonca / Vücūdum bāğ-ı miḥnet āh eşküm cüst u cüyıdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 70, Beyit 2). [servlerdür, -lerdür]

Gülşende gözlerüme kad ü zülf-i yārsuz / Her **serv** ejdehā görünür her giyāh mār (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 80, Beyit 2). [serv,]

Hevā-yı kadd-i dildāra hevādār olmış ol **servüm** / Gözüüm yaşı yaşın yaşın benüm rûḥum revān itmiş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 124, Beyit 2). [servüm, -üm]

Servüñ alup ayağın şarsın çenāruñ pençesin / Āh kim pençeñ senüñ ḥün-rîz ü ḥoryād ey felek (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 150, Beyit 3). [servüñ, -üñ]

Yelkenüñi kullanna eyā **serv** torudan / Ben ḥāk-i hevā-ḥāha ḥırāmāne şalınsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 254, Beyit 11). [serv,]

Revān oldı yine ol **serv** seyr-i süy-ı deryāya / Beşer ey didesinde meyli yok kırı temāşāya (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 289, Beyit 1). [serv,]

Kāmetüñ **serv** ü lebüñ gonca yañağüñ berg-i gül / Sebze-i bāğ-ı leṭāfetdür ḥaṭuñ bî-iştibāh (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 294, Beyit 3). [serv,]

2. Servi || servi boylu güzel.

Firāk-ı zülf ü ruḥsāruñla sen **servüñ** kenārumdur / Duḥān-ı āh sünbül dāğ-ı dil lāle ider peydā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 2, Beyit 5). [servüñ, -üñ]

Yār ile seyr-i çemenzāra heves kılma göñül / Hem-reh olmak rāst gelmez **serv** ile şāḥ-ı giyā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 3, Beyit 6). [serv,]

Gülşen-i kūyuñda ol ağıyār-ı bî-endāmı sür / Serverā **servüñ** yanında nā-münāsibdür pelid (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 37, Beyit 4). [servüñ, -üñ]

Bende āzād oluban ḥāk olayın sāye gibi / Toğrı yolına o **servüñ** kanı bir rāh bilür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 47, Beyit 4). [servüñ, -üñ]

Rāst uyduñsa ger ol **servüñ** hevā-yı ‘aşkına / Ey Raḥîmî gel maḳāmuñ gözle ol dem-sāz nāz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 109, Beyit 5). [servüñ, -üñ]

Hevādār olma her bir sāyesinden ‘ār iden **serve** / Cihān bāğında besdür ‘ārif iseñ seyr-i şimşāduñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 156, Beyit 3). [serve, -e]

Olup dil şu gibi sen **serve** mā’ıl / Velî yok bāğ-ı vaşla yol ne ḥāşıl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 165, Beyit 1). [serve, -e]

Āhum ‘alemleriyle kūyuña toğrı ey **serv** / ‘Aynüm yaşından anda ‘aynüm ‘alāmet itsem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 183, Beyit 2). [serv,]

Kerem kıl toğrı söyle kanķı gülzāruñ nihālisin / Seni ey **serv** billāh bir kad-i mevzūna beñzetdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 198, Beyit 3). [serv,]

Bükdüñ bu ḥalka karşı bilümi kemer miyem / Ey **serv** saña toğruluk itdüm kem-er miyem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 214, Beyit 1). [serv,]

Ey bād **serve** söyle bir gün yutarlar anı / Şalınma sen iñen de reftār-ı yāra karşı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 274, Beyit 3). [serve, -e]

Ḳaddüñe bende olup toğrı hevādaruñ olan / Ḳayd-ı ğamdan olur ol **serv** gibi āzāde (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 280, Beyit 5). [serv,]

Firāk-ı zülf ü ruhsāruñla sen **servüñ** kenārında / Duḡān-ı āh-ı dil sünbül bitürdi çeşm-i ter lāle (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 291, Beyit 5). [servüñ, -üñ]

Der-miyān olmadı dirîğ ol **serv** / Ḳaçdı benden kenāra yüz tıtdı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 319, Beyit 6). [serv,]

Ve fādan bir eşer yok gülşeninde ey şabā dehrüñ / Hevāya **servi** mā'ildür açılğan ḡar ile verdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 341, Beyit 3). [servi, -i]

serv ḡadd: Servi boy.

Bezm gülşen gonca leb bir yār-ı cānumdur şarāb / **Serv ḡadd** sākî şurāḡi nağme-i bülbül rebāb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 17, Beyit 1). [serv ḡadd,]

server: Hükümdar.

Baş ḡoşaldan ğamze-i ḡün-rîz-i yāre çeşm-i yār / Cān u ser virmek içün gökce nice **server** yürür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 100, Beyit 4). [server,]

serverā: Ey hühümdar! Ey Sultan!

Dün maḡalleñde raḡîb ile Raḡîmî **serverā** / Ol it ile ḡayli itişmiş idüp ġavḡā ḡarîb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 16, Beyit 5). [serverā,]

Gülşen-i kūyuñda ol aḡyār-ı bî-endāmı sür / **Serverā** servüñ yanında nā-münāsibdür pelîd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 37, Beyit 4). [serverā,]

Merve ḡaḡḡı Ka'be kūyuñda Raḡîmî **serverā** / Biñ şafāyıla ḡılıpdur cānını ḡurbān-ı 'îd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 39, Beyit 12). [serverā,]

server-i ḡoş-reftār: Güzel yürüyüşlü hükümdar.

Yāḡılsun nāreven şimşād u 'ar'ar yirlere geḡsün / Cihān bāḡında tek **server-i ḡoş-reftār** şaḡ olsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 245, Beyit 2). [server-i ḡoş-reftār,]

server-i şāḡib-ḡırān: Hükümdarların reisi.

Tîr ḡamzeñ yā ḡaşuñ ḡaddüñ livā zülfüñ cüyüş / Mülk-i ḡüsne **server-i şāḡib-ḡırānsın** yā Ḥüseyn (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 237, Beyit 2). [server-i şāḡib-ḡırānsın, -sın]

server-i vuşlat-ı dildār: Sevgilinin kavuşma hükümdarı.

Server-i vuşlat-ı dildār çün ḡam çekmedi bir gün / 'Aceb 'āḡil imiş Mecnūn ki fūrḡat iḡtiyār itdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 321, Beyit 6). [server-i vuşlat-ı dildār,]

servi:

1. Servi ağacı.

Bu gülzâr içre ey gonca görünür kıdd ü zülfüñsüz / Gözüme ok yılanı **servi** sünbül şekl-i ejderdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 49, Beyit 3). [servi,]

Girmesün dirseñ vücûduñ bağına bād-ı hâzân / Sebzezâr-ı ‘âleme **servi** gibi âzâde gel (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 173, Beyit 3). [servi,]

Bâğa varup **serviler** seyrân iderse tañ degül / Bu Raḥîmî şîve-i reftâruñ eyler ârzü (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 273, Beyit 5). [serviler, -ler]

2. Servi || servi boylu güzel.

Sürdüm yüzümi yirlere dökdüm gözüm yaşın / Sen gül yañaqlu **servi** velî kılmadum kenâr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 93, Beyit 3). [servi,]

Bir **servi** çek kenâra gülşende ‘âlem eyle / Ey pâdişâh-ı ‘âlem budur rızâ-yı nev-rûz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 108, Beyit 6). [servi,]

serv-i âzâd: “Hür servi” Diğerlerinden daha uzun ve düzgün servi || Boyu, endâmı böyle bir serviye andıran sevgili.

Gel ey bülbül bu gülşenden ırak it zâr u feryâduñ / Ki yokdur meyli süy-ı ‘âşık ol **serv-i âzâduñ** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 156, Beyit 1). [serv-i âzâduñ, -uñ]

Niçe miskîni çeküpdür bende müşkîn-sünbülün / Bende itmişdür cihânı **serv-i âzâduñ** senün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 162, Beyit 3). [serv-i âzâduñ, -uñ]

serv-i bâğ-ı nâz: Naz bahçesinin servisi. || Sevgili.

Kaşuñ mişâli mâ’îl ol ey **serv-i bâğ-ı nâz** / Gökde kadın hilâlün eger ‘aşk-ı râstın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 240, Beyit 4). [serv-i bâğ-ı nâz,]

serv-i bâlâ: Uzun boylu servi.

Serv-i bâlâ gibi şalınur kıyâmetler kıpar / Şehr-i Kütâhiyyede çok şîve-kâr-ı Germiyân (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 265, Beyit 6). [serv-i bâlâ,]

serv-i bülend: Yüksek servi ağacı.

Çenâra dek gelüp **serv-i bülendün** pâyesin pest it / Senün bu müntehâ kıddünle tûbâ baş bir âzerdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 49, Beyit 2). [serv-i bülendün, -ün]

serv-i dil-cû: Gönül çeken servi.

Ḳāmetüñ rāst **serv-i dil-cūdūr** / Şu gibi gönüm ağıdan odur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 48, Beyit 2).
[serv-i dil-cūdūr, -dur]

Sevād-ı levḥ-i didem içre ‘aks-i kākül ü ḳaddüñ / Leb-i deryā-yı Hind içre hemān bir **serv-i dil-cūdūr**
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 79, Beyit 2). [serv-i dil-cūdūr, -dur]

serv-i gül-endām: Teni gül gibi ve (boyu) servi gibi olan (sevgili).

Hevā-yı ḳadd-i dil-cūsıyla bir **serv-i gül-endāmuñ** / Kenār-ı cūy-ı çeşmümden akan ḥün-āba ‘aşḳ olsun
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 248, Beyit 4). [serv-i gül-endāmuñ, -uñ]

Raḳīb ile şalınur gördüm ol **serv-i gül-endāmı** / Bir ölü mâtem itdi baña devrān kiçi bayrāmı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 324, Beyit 1). [serv-i gül-endāmı, -ı]

serv-i hevā-baḥş: Arzu, düşkünlük, aşk bağıslayan servi (boylu sevgili).

Ḥayāl-i ḳaddine yeltendüñ ol **serv-i hevā-baḥşuñ** / Şabāveş gel gönül yıl ṭurma her dem rüzgāruñdur
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 95, Beyit 7). [serv-i hevā-baḥşuñ, -uñ]

Her **serv-i hevā-baḥşa** şu gibi olup mâ’il / Her berg-i ḥazān gibi yollara neden düşdüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 146, Beyit 4). [serv-i hevā-baḥşa, -a]

serv-i ḥurāmān: Salınarak yürüyen servi.

Şalınma her pelid ile benüm **serv-i ḥurāmānum** / Açılma virme yüz her ḥāra ey gül-berg-i ḥandānum
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 201, Beyit 1). [serv-i ḥurāmānum, -um]

Eyleme toḡrı hevādāruñı yanuñdan ırāḳ / Ben senüñ sāyeñü sen **serv-i ḥurāmānumsın** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 232, Beyit 5). [serv-i ḥurāmānumsın, -umsın]

Almazam ḥabbeye ṭübāsını bağ-ı ḥuldüñ / Hüner oldur saña bir **serv-i ḥurāmān** virsün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 251, Beyit 3). [serv-i ḥurāmān,]

Bunca gün āḥ eylerem kūyına bir kez toḡrılup / Gezmedüm bir kez ben ol **serv-i ḥurāmān** bağını
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 317, Beyit 4). [serv-i ḥurāmān,]

Özini gāḥ olurmuş beñzedürmiş zıll-i ḳaddüñe / Yıkılsın görmiyeyin bir daḥi **serv-i ḥurāmānı** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 335, Beyit 4). [serv-i ḥurāmānı, -ı]

serv-i ḥoş-ḥurām: Hoş edalı servi || Sevgili.

Dāmen-keşān şalınsa o **serv-i ḥoş-ḥurām** / Güller çemende çāk-i girībān olur ḳalır (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 43, Beyit 4). [serv-i ḥoş-ḥurām,]

Seyl-i sirişküme eyledüm ‘ālemde cūybār / Ol **serv-i ḥoş-ḥurāmı** veli ḳılmadum kenār (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 80, Beyit 1). [serv-i ḥoş-ḥurāmı, -ı]

serv-i ḥoş-refṭār: Salına salına yürüyen güzel, sevgili.

Ey Raḥîmî şu gibi her sū revān oldu yaşum / Râst gelmez kim kılam ol **serv-i hoş-reftâr** seyr (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 55, Beyit 5). [serv-i hoş-reftâr, -ı]

Dâğlar yakdı dile bir lâle-ruḥ nâziḳ-beden / Başumı cū eyledi bir **serv-i hoş-reftâr** hem (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 209, Beyit 5). [serv-i hoş-reftâr,]

serv-i kıyâmet: Boyu posu ile, arz-ı endam eylediğinde âşıklar arasında kıyâmet gibi fitneye, kargaşaya sebep olan sevgili.

Sözün toğrusı budur ḳadd-i mevzûnuñ gibi anı / Yazamaz öyle hoş-reftâr u bir **serv-i kıyâmet** naḳş (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 122, Beyit 3). [serv-i kıyâmet,]

serv-i reftâr: Salına salına yürüyen servi.

Şoḳunsa her ḳaçan nâziyla ol **serv-i revân** şorguc / İrüp teb tâb-ı ḥayretten olur lerzân hemân şorguc (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 25, Beyit 1). [serv-i revân,]

‘Aceb ḳanda revândur ey ‘aceb ol **serv-i reftârum** / ‘Aceb kimlerle ḥurremdür ‘aceb ol tâze gülzârum (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 224, Beyit 1). [serv-i reftârum, -um]

Ḥasret-i ḥâlûñle ey **serv-i revân** / Sıneme çekdüm elif yakdum döğün (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 267, Beyit 2). [serv-i revân,]

Ey leṭâfet gülşeninde **serv-i reftârum** Ḥasan / Zülfi sünbül ḳaddi gül ferḥunde dîdârum Ḥasan (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 268, Beyit 1). [serv-i reftârum, -um]

serv-i revân: Salınan servi.

Sen eger bu ḳadd-i ra‘nâ ile reftâr eyleseñ / Sebzeveş **serv-i revân** yoluñda ḥâk-i pâ olur (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 63, Beyit 4). [serv-i revân,]

serv-i ser-firâz: Emsalsiz servi boylu sevgili.

Ḥarîm-i ḥüsn içinde ḥâşılı cūy-ı sirişkümdür / Özin ḳıl yaşını yâ Rab k’o **serv-i ser-firâz** irdi (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 349, Beyit 3). [serv-i ser-firâz,]

serv-i süy-ı kūy: Mahalle tarafının servisi.

Geşt ider dil şu gibi ey **serv-i süy-ı kūyuñı** / ‘Āşık-ı âşüftedür dîdâruñ eyler ârzû (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 273, Beyit 2). [serv-i süy-ı kūyuñı, -uñı]

serv-ḳad: Servi boylu.

Bir **serv-ḳad** [u] lâle-ruḥuñ ḡuşşasından âḥ / Sınemde görinen elif ü dilde dâğıdur (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 86, Beyit 3). [serv-ḳad,]

‘Arz-ı didâr it Raḥîmî bendeñe ey **serv-ḳad** / Yollar üzre muntazırdur çeşm-i giryân her taraf (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 136, Beyit 6). [serv-ḳad,]

Raḥîmî komadı ser-keşlîğın ol **serv-ḳad** hergiz / Ayağına düşüp berg-i ḥazânveş ḥāk-i pā oldum (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 193, Beyit 7). [serv-ḳad,]

serv-ḳadd: Servi boylu.

Şevḳ-ı ḡayra nârveş mâyl degül ey **serv-ḳadd** / Toğrulukla dergehüñde oldı ḥıdmetkâr şem‘ (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 127, Beyit 2). [serv-ḳadd,]

Raḥîmî reh-güzârında eger çi sāyeveş düşdi / Ḳomaz ser-keşlîğın ol **serv-ḳadd** āh anca āh itdüm (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 184, Beyit 5). [serv-ḳadd,]

Serv-ḳaddüñ ḥasretinden gözde ābum var benüm / Lāle-ruḥsāruñ ḡamıyla dilde tābum var benüm (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 192, Beyit 1). [serv-ḳaddüñ, -üñ]

Ben senüñ bende-i ser-bāz u ṭaleb-kāruñ olam / **Serv-ḳaddüñe** hevā-ḡāh u hevādāruñ olam (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 206, Beyit 1). [serv-ḳaddüñe, -üñe]

Bî-ḳarār olur Ḳaraman başına tozlar ḳopar / Rāst tā sen **serv-ḳadd** ḳılduñ ḳarār-ı Germiyān (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 265, Beyit 4). [serv-ḳadd,]

Serv-ḳaddüñ yādına çekdüm elifler sîneme / Lāle-ruḥsāruñ firākı arturur nārum Ḥasan (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 268, Beyit 3). [serv-ḳaddüñ, -üñ]

Toğrulın meclise cān nuḳlın ider anı revān / **Serv-ḳadd** beste dehen gözleri bādāmlara (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 279, Beyit 3). [serv-ḳadd,]

Serv-ḳaddüñ cüst u cū itmekde her sū gözlerüm / Beñzer ol seyl-āb aḳar ḥünîn-ḥabābuñ ‘aynına (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 285, Beyit 2). [serv-ḳaddüñ, -üñ]

Sînede iki elif ḳolumda iki dāğ-ı ḡam / Sen vefāsız **serv-ḳadd** gül-ruḡ elinden āh āh (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 294, Beyit 4). [serv-ḳadd,]

serv-ḳāmet: Servi boylu.

Cihān bāğına yok meylüm benüm gülzār-ı ḥüsn içre / Ḳıyāmet **serv-ḳāmet** gonca-leb bir gül-‘izārum var (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 67, Beyit 4). [serv-ḳāmet,]

Pāyuña ey **serv-ḳāmet** bir dem-i fırşat bulup / Mā-cerā-yı eşkümi bir bir beyān itsem dirin (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 266, Beyit 5). [serv-ḳāmet,]

setreyle-: Gizlemek, örtmek.

Mükedder görse çihrem ānide āyîne fāş eyler / Görüp her ‘aybumı **setreyledüm** yok cāmeden ḡayrı (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 325, Beyit 3). [setreyledüm, -düm]

sev-: (Bir şey veya kimseye) Sevgi duymak, gönlünde (ona karşı) bir muhabbet beslemek.

Ey Rahîmî dü cihânda sen de gel bir yar **sev** / Tañrı birdür kıble bir hem cism-i cânûñ cânı bir (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 68, Beyit 7). [sev,]

N'eyleyüm kırtulmadı hercâyî dil-ber **sevmeden** / Vahtidür yansun yakılsun bu dil-i sūzân hayf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 135, Beyit 4). [sevmeden, -meden]

Efendi seni **sevdüğümdür** şuçum / Bu cürmiyle bende güneş-kāruñum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 211, Beyit 6). [sevdüğümdür, -dügümdür]

sevâb: Allah (c.c.) tarafından mükafatlandırılacak doğruluk ve iyilik karşılığı. Allah'ın rızasını kazanmaya mahsus iyi amel ve hayırlı işler.

Temennâ-yı vişâlûñ eylemekden özge yok cürmüm / Benem ol ey 'atâ-bahşem haţâ-püşem **sevâbumdur** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 69, Beyit 4). [sevâbumdur, -umdur]

sevâd-ı levh-i dide: Gözün levhasının karalığı.

Sevâd-ı levh-i dîdem içre 'aks-i kākül ü kıddüñ / Leb-i deryâ-yı Hind içre hemân bir serv-i dil-cûdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 79, Beyit 2). [sevâd-ı levh-i dîdem, -m]

sevâd-ı nâfe-i baht-ı siyâh: Kara bahtın miskinın karası.

Nigâr-ı 'arîzuñda görinen haţţ düd-ı âhumdur / Ya hod ey meh **sevâd-ı nâfe-i baht-ı siyâhumdur** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 75, Beyit 1). [sevâd-ı nâfe-i baht-ı siyâhumdur, -umdur]

sevdâ: Aşk, sevgi.

Saña kim bildürür ben 'âşık-ı miskinüñ ahvâlin / Benüm **sevdâmı** zülfünle perîşân olmayan bilmez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 117, Beyit 2). [sevdâmı, -mı]

Zülfî pâyına düşüp utma lebinden tiryāk / Gel bu **sevdâyı** rakîbâ kı ser-i mârâ yapış (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 120, Beyit 5). [sevdâyı, -yı]

Zülfünle gamze bend ider oldu uğrılayın / Miskîn-dilümi kıldı bu **sevdâ** ayın bayın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 258, Beyit 1). [sevdâ,]

Kıl kıdar bulmadı yol zülf ü miyânına gönül / Yok yire 'ömri telef eyledi bu **sevdâda** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 280, Beyit 2). [sevdâda, -da]

Eksük olmaz zülf ü kıddüñden hevâlar başuma / Veh bu **sevdâdan** gelür âhir belâlar başuma (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 295, Beyit 1). [sevdâdan, -dan]

Zülfüne dolanmış işitdüm rakîbi dün gece / Eksük olmaz baña bir **sevdâ** kıara kıaygu gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 328, Beyit 6). [sevdâ,]

sevdâlara şal-: Kendisine âşık etmek.

Gönlüm alan o çeşm-i dil-cüdur / Velî **sevdalara şalan** odur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 48, Beyit 1).
[sevdalara şalan, -an]

sevdâyî: Hevâ ve hevesiyle hareket eden, arzularına yenik düşen. || Sevdalanmış.

‘Aceb Mecnûn-şifat **sevdâyî** düşdüm zülfi ucundan / ‘Aceb öldürdi gam Ferhâdveş ey şehd-i güftârüm
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 224, Beyit 2). [sevdâyî,]

sevdâ-yı cân: Gönlün sevdası.

Ey Raḥîmî ḳadd ü zülfi-yâr ise **sevdâ-yı cân** / Şubḫa dek yıldız şayup her gice ol bî-dâr-ı ‘ömr (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 62, Beyit 7). [sevdâ-yı cân,]

sevdâ-yı ḥām: Çiğ seveda, olgunlaşmamış seveda.

Şerâr-ı hecre yanmadın recâ-yı vaşl-ı yâr itmiş / Görün şol zâhid-i nâ-puḥteyi **sevdâ-yı ḥām** eyler
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 72, Beyit 3). [sevdâ-yı ḥām,]

sevdâ-yı islām: İslam sevdası.

Mü'min-i şad-şâle görse zülfüññün zünnârını / Ey şanem **sevdâ-yı islâmı** koyup tersâ olur (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 63, Beyit 2). [sevdâ-yı islâmı, -ı]

sevdâ-yı zülf: Saçın sevdası.

Sevdâ-yı zülf ü şevḳ-i ‘izâruñla ay u gün / Eyler şabâ yeli gibi leyl ü nehâr göc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı,
Gazel 26, Beyit 3). [sevdâ-yı zülf,]

Âh kim **sevdâ-yı zülfüñle** bu dil âşüfte-ḥâl / Kalmadı kılca ḳarârüm oldu ten zıll-i ḫayâl (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 178, Beyit 1). [sevdâ-yı zülfüñle, -üñle]

Her kılum cism-i za‘îfümde zebân-ı ḥâl ile / Dil uzadup şerḫ ider **sevdâ-yı zülfüñ** mü-be-mü (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 275, Beyit 3). [sevdâ-yı zülfüñ, -üñ]

Perişân olduğum **sevdâ-yı zülfüñle** görenler dir / Bu bir dîvânedür Mecnûn-ı ser-gerdândan ḡayrı
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 344, Beyit 4). [sevdâ-yı zülfüñle, -üñle]

sevdâ-zede: Aşk vurgunu, sevdalı.

Dil-i dîvâne Leylâyı saçunçün / Yürür **sevdâ-zede** Mecnûn olupdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 45, Beyit
4). [sevdâ-zede,]

sevdük: Sevgi duyulan, muhabbet beslenen, âşık olunan, gönül verilen kişi.

Ḥasret itdün ḥasret ol **sevdüklerüñe** ey raḳîb / Sen de yarın bulasın itdügüñi baña bu gün (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 227, Beyit 6). [sevdüklerüñe, -lerüñe]

seyl-âb: Sel.

Serv-ı kaddûn cüst u cû itmekde her sū gözlerüm / Beñzer ol **seyl-âb** aķar ĥünin-ĥabābuñ ‘aynına
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 285, Beyit 2). [seyl-âb,]

Ter düşersin sūy-ı kūyuñda yaşum **seyl-âbına** / Ĥāk-i pāyuña revā mıdur yol ırmaķ şu gibi (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 314, Beyit 3). [seyl-âbına, -ına]

seyl-âb-ı bî-pāyān: Sonsuz, tükenmez sel.

Nice deryā-yı kudret kaťresidür bilmezem yā Rab / Ne ĥikmet mevcinüñ **seyl-âb-ı bî-pāyānidur** göñlüm
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 202, Beyit 6). [seyl-âb-ı bî-pāyānidur, -ıdur]

seyl-i sirişk: Gözyaşı seli.

Seyl-i sirişküm eyledüm ‘ālemd e cūybār / Ol serv-i ĥoş-ĥırāmı velî kılmadum kenār (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 80, Beyit 1). [seyl-i sirişküm, -üm]

seyr:

1. Temaşa.

Çok rūzgār baħr ü berüñ **seyrin** eyledük / Ey dil demidür eyleyelüm ‘azm-i kūy-ı yār (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 93, Beyit 5). [seyrin, -in]

Ķanā‘at kâfınuñ **seyrinde** ‘anķā hem-cenāĥumdur / Hü mā-yı evc-i himmet sāye-i devlet-fezā oldum
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 193, Beyit 3). [seyrinde, -inde]

Yüksek uçar iremez **seyrine** şeh-bāz-ı ‘uķül / Kimseye şayd olmaz ol kebg-i ĥırāmān sînelü (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 271, Beyit 2). [seyrine, -ine]

Bir dem şu gibi irmedi dîdār **seyrine** / Şol tünd-revi saĥt-ı dil olan ĥacer gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı,
Gazel 351, Beyit 4). [seyrine, -ine]

2. Gezinti, gezm e.

Gice **seyrümde** gördüm dāl-i zülfüñ reh-berüm olmış / Şehā ĥayr ola dūş-ı devlet-i cāvide dūş eyler
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 90, Beyit 3). [seyrümde, -ümde]

3. Bakmak, temaşa etmek.

Göñül Aķşehre beñzer gerçi **seyrümde** cemālünle / Ķara bulut gibi ĥā‘il olur gāhi ģam-ı kākül (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 177, Beyit 4). [seyrümde, -ümde]

Hü mā pervāz ‘ālî **seyr** laçin-i sa‘ādetdür / Tezervi ‘ālemi şayd itmege bir şāh-bāz irdi (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 349, Beyit 5). [seyr,]

seyr eyle-: Bakmak, temaşa etmek.

Gider Mūsā ile ḥaṭṭuñ ḥadūñ **seyr eylesin** münkir / Görüp Ḥaḫḫ dīni bāṭıl fikri ḳo sen ‘arz-ı imān it (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 18, Beyit 6). [seyr eylesin, -sin]

İtmedüm bülbül gibi ey yüzi gül gülzār **seyr** / Baña kūyuñ pes ne lâzım **eyleyem** tekrār **seyr** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 54, Beyit 1). [seyr eyleyem, -yem]

Dîdeden bir dem degül ḥālî ḥayālî ḥüsnüñüñ / Şan deñiz yüzinde **eyler** ḥazret-i ḥünkār **seyr** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 54, Beyit 2). [seyr eyler, -r]

Ḳamu eşyāda her vechile vechü’llāhı **seyr eyle** / Şafā ehline ey şūfî bu mir’āt-ı muşaffādur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 64, Beyit 2). [seyr eyle,]

Ḳul degül yoluñda ḥāk olmaz dimiş düşmen beni / Ben de bu yolda ne tozlar ḳoparam **seyr eyle** sen (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 236, Beyit 5). [seyr eyle,]

Ey Raḥîmî Tire baḥtuñ Aydın olsun dirseñ / Bile **seyr eyle** Selîm Ḥān ile Şarḥān illerin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 243, Beyit 5). [seyr eyle,]

Raḥîmî n’ola kūyuñ topveş **seyr eylese** her gün / O ser-gerdānuñ itdi āḥ ḳaddin şavlecān ebrū (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 270, Beyit 9). [seyr eylese, -se]

Meh-ruḥuñ hecriyle **seyr eyle** yaşum seyyāresin / Hem-ḳadem ḥam gözlemekden ey hilāl-ebrū seni (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 315, Beyit 4). [seyr eyle,]

Görmek isterseñ cinān bāğında ger cān bāğını / Bir lebi goncayla gel **seyr eyle** sultān bāğını (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 317, Beyit 1). [seyr eyle,]

seyr it-: Bakmak, temaşa etmek, izlemek.

‘Ömrüm öñüñde ölmege cān virürüm senüñ / Zîrā doyunca **seyr iderüm** ḳanda var göc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 26, Beyit 4). [seyr iderüm, -erüm]

Gül yaḳalarda yaḳam sînemi ben lâle gibi / Gül yüzüñ **seyr ide** nergis gibi her bir güstāḥ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 29, Beyit 2). [seyr ide, -e]

İtmedüm bülbül gibi ey yüzi gül gülzār **seyr** / Baña kūyuñ pes ne lâzım eyleyem tekrār **seyr** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 54, Beyit 1). [seyr itmedüm, -medüm]

Söz bir olur beg didüm vā’iz uzatma ḳışşayı / Meyl-i firdevs-i berîn itmez **iden** dîdār **seyr** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 54, Beyit 4). [seyr iden, -en]

Ḡonca gibi ḳan yudar bülbül ḥarîm-i bāğda / Bî-tekellüf gülşen-i ḥüsnüñ ider her ḥār **seyr** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 54, Beyit 6). [seyr ider, -er]

Gün olur ay yüzüñi **seyr idemem** bir yıl olur / Göricek göz yaşı māni‘ neme yarar nemdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 58, Beyit 2). [seyr idemem, -emem]

Gülşen-i ḥüsnüñ gören dehrüñ bahārın istemez / **Seyr iden** ḥaddüñ bu deştüñ lâlezārın istemez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 114, Beyit 1). [seyr iden, -en]

Bî-tekellüf **seyr ide** her ḥār-ı bāğ-ı ḥüsnüñi / Ben Raḥîmî ‘andelibüñe niçün ola yasağ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 130, Beyit 7). [seyr ide, -e]

Gerçi Eyyüb itlerüni **seyr iderseñ** seg qarīb / Adam olmaz ey melek ol seg-nihāda uşda baķ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 140, Beyit 5). [seyr iderseñ, -erseñ]

Cāmeveş ben giñ yaķadan **seyr idem** gül sineñi / Koca qarşumda seni sürüp şafā pîrāhenüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 158, Beyit 6). [seyr idem, -em]

Ma'nā gözüyle **seyr iderin** şüret 'ālemin / Nakķāş-ı levh-ı pür-'ıberüñ pür-nukūşıyam (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 182, Beyit 2). [seyr iderin, -erin]

Didi **seyr itdükce** ben sen gözlerüñden dem-be-dem / Pâyuma dāmenle işār it güher dîdem be-çeşm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 185, Beyit 2). [seyr itdükce, -dükce]

Seyr ider her hār-ı hüsñüñ gülşenin ben lāleveş / Giñ yaķadan gözlerüm ya dāmen-i kuhsārdan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 263, Beyit 3). [seyr ider, -er]

Ruķuñ **seyr iden** ey gonca çemende / Başiret yok durur gül isteyende (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 277, Beyit 1). [seyr iden, -en]

Seni germ-ābede **seyr itmege** hālvat bulmaz / Gündüzin mihr gice māh gelür cāmlara (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 279, Beyit 2). [seyr itmege, -mege]

Piyāde **seyr iderken** makdem-i şāha yüzün sürmiş / Müsellem 'asker-i ezhāra oldı tācver lāle (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 291, Beyit 4). [seyr iderken, -erken]

Bāğ-ı hüsñüñ ben ırakdan **seyr idem** nergis-mişāl / Bî-tekellüf geşt ide her rû-siyeh kākül gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 334, Beyit 3). [seyr idem, -em]

seyr kıl-: Seyretmek, bakmak.

Kaķre-i eşküñ binüp müjgāna her sū yügrişür / Çübe binmiş tıfla beñzer kim **kılur** her bār **seyr** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 54, Beyit 3). [seyr kılur, -ur]

Göz ucıyla bir nażar kıl gözle ben dil-hastay / Mucib-i şıhhat olur **kılsa** kaçan bîmār **seyr** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 54, Beyit 5). [seyr kılsa, -sa]

Ṭālib-i nūr-ı tecellîdür Raḥîmî şevķ ile / Vādî-i 'aşķ içre **kılmış** bir gice dîdār **seyr** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 54, Beyit 7). [seyr kılmış, -mış]

Şāf kıl cāñ gözgüsin **kıl** 'ārız-ı dildārı **seyr** / Vechi yokdur ey gönül **kılma** şaķın agyārı **seyr** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 55, Beyit 1). [seyr kıl; seyr kılma, -ma]

Pertev-i hüsñüñ gören dir bu dil-i pür-süzda / Hāzret-i şeh-zādedür girmiş **kılur** gülzārı **seyr** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 55, Beyit 2). [seyr kılur, -ur]

Bir şanemde şüretā nakşuñ nażirin görmedüm / Gerçi **kıldum** deyr-i dünyāda der ü dîvārı **seyr** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 55, Beyit 3). [seyr kıldum, -dum]

Şu gibi şāf ol derünüñda küdüret kılmasun / Bir dem ola şu gibi tā **kılasın** dîdārı **seyr** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 55, Beyit 4). [seyr kılasın, -asın]

Ey Raḥîmî şu gibi her sū revān oldı yaşum / Rāst gelmez kim **kılam** ol serv-i hoş-reftārı **seyr** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 55, Beyit 5). [seyr kılam, -am]

seyrân:

1. Bakma, temaşa etme.

Ruḥ-ı yâre nazar kıl bâğ-ı ‘adni ‘aynuña alma / Ne **seyrân** kayısı ayva hemân haṭṭ şimdi naruñdur
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 95, Beyit 2). [seyrân,]

2. Gezme, gezinti.

Elem küncinde ben dil-ḥasta dün gamdan ola yârüm / Raḳîb ile senüñ **seyrânda** bir hoş ‘âlemüñ gördüm
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 218, Beyit 6). [seyrânda, -da]

seyrân eyle-: İzlemek, temaşa etmek.

Çehre-i maḳşûda yüz gösterse rûḥ olsa ḥicâb / Bî-vesîle ‘arız-ı cânâna **seyrân eylesem** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 197, Beyit 3). [seyrân eylesem, -sem]

seyrân-ı çerâğâh-ı ḥoten it-: Hoten'in çayırılığında gezmek.

İtmez âhûlarla **seyrân-ı çerâğâh-ı Ḥoten** / Āsitānuñ atlar ile intisâb ister göñül (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 169, Beyit 3). [seyrân-ı çerâğâh-ı ḥoten itmez, -mez]

seyrân it-:

1. Seyretmek, temaşa etmek.

Bâğa varup serviler **seyrân iderse** ṭañ degül / Bu Raḥîmî şîve-i reftāruñ eyler ârzü (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 273, Beyit 5). [seyrân iderse, -erse]

2. Gezinti yapmak, gezmek.

Bu bâğuñ servi dūd-ı gam küli bir ṭabla âteşdür / Şabāveş ṭurma bir dem bir nefes âzāde **seyrân it**
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 18, Beyit 3). [seyrân it,]

seyrân kıl-: Gezinmek, gezip dolaşmak.

Binüp keştîye sen meh gün gibi **kılduḳca seyrânı** / Toḳuz ḳat ṭolanur bād-ı fiğānum çerḥ-i gerdānı
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 333, Beyit 1). [seyrânı kılduḳca, -ı, -duḳca]

seyre çık-: Gezintiye çıkmak.

Ḳaçan gün gibi tenhâ **seyre çıksañ** bir gün ey meh sen / Dilümden od düşüp yanar zemîn ü āsumân
sensüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 110, Beyit 3). [seyre çıksañ, -sañ]

seyrgâh it-: Gezinti yeri, seyir yeri haline getirmek.

Akıtdum yaşımı şu gibi ey kıdd-i revân her sū / Maḥabbet sebzsin şād-âb idüp bir **seyrgâh** itdüm
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 184, Beyit 2). [*seyrgâh* itdüm, -düm]

seyr-i bâğ u rāğ: Bağ ve bahçenin seyri.

Heves kılmaz behiştâsâ bahâr-ı bâğ-ı dünyâya / Ruḥuñsuz ey gül-i ter şanma **seyr-i bâğ u rāğ** ister
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 84, Beyit 2). [*seyr-i bâğ u rāğ,*]

seyr-i cemâl: Güzel yüzü seyretme.

Benüm ʿîd-i hümayûnum senüñ **seyr-i cemâlüñdür** / Gözüme ğurre ey meh-rû iki ğarrâ hilâlüñdür
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 97, Beyit 1). [*seyr-i cemâlüñdür, -üñdür*]

seyr-i çemenzâr: Çimenlikte, bahçede gezinti.

Yâr ile **seyr-i çemenzâra** heves kıлма göñül / Hem-reh olmak râst gelmez serv ile şâḥ-ı giyâ (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 3, Beyit 6). [*seyr-i çemenzâra, -a*]

seyr-i didâr: Sevgilinin yüzünü seyretme.

Bâğ-ı hüsnüñsüz cinân bâğına dil dil bağlamaz / Şu gibi şâfi-nihâduz **seyr-i didâr** isterüz (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 107, Beyit 3). [*seyr-i didâr,*]

Ey Raḥîmî **seyr-i didâr** ise dâ'im ârzû / Ma'il olma her yaña şu gibi sūy-ı yâra bak (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 143, Beyit 5). [*seyr-i didâr,*]

Seyr-i didâruña şu gibi revân olsam diyü / Göz açup gözler Raḥîmî sūy-ı küyuñ pul gibi (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 334, Beyit 7). [*seyr-i didâruña, -uña*]

seyr-i gülistân: Gül bahçesi seyri.

Bülbül-i şûrîdedür **seyr-i gülistân** özledi / Dil anuñçün gülşen-i ruḥsârüñ eyler ârzû (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 273, Beyit 3). [*seyr-i gülistân,*]

seyr-i gül-ʿizâr: Gül yanaklıyı (sevgiliyi) izlemek, seyretmek.

Cefâ-yı ḥârdan cân bülbüli rencîde-ḥâṭırdur / Gül ü gülzârdan yok ḥazṣı **seyr-i gül-ʿizâr** ister (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 56, Beyit 3). [*seyr-i gül-ʿizâr,*]

seyr-i hüsn: Güzelliğin seyri.

Ben mübtelâyı ḥasret iden **seyr-i hüsnüñe** / Eylük yüzini göre misin yavuzın eyin (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 258, Beyit 5). [*seyr-i hüsnüñe, -üñe*]

seyr-i ‘izār: Yanağının seyri.

Çaşuñ teferrüci **seyr-i ‘izāruñ** olmayıcağ / Hilāl-i ‘idi meh-i tâbdârı n’eyleyeyin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 231, Beyit 5). [seyr-i ‘izāruñ, -uñ]

seyr-i kūy-ı yār: Sevgilinin mahallesini seyretmek, izlemek.

Cihân bâğı degül ger ravza-i huld-ı berîn olsa / Göñül meyl itmez ol eṭrāfa **seyr-i kūy-ı yār** ister (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 56, Beyit 2). [seyr-i kūy-ı yār,]

seyr-i ruh: Sevgilinin yüzünün teması.

Şüfiyâ **seyr-i ruḥı** baña nigāruñ yürisin / Nakş-ı bî-cân gibi var şüret-i dîvāra yapış (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 120, Beyit 3). [seyr-i ruḥı, -ı]

seyr-i ser-i kūy: Mahallenin başında gezinmek.

Çağan **seyr-i ser-i kūyına** yārūñ eylesem niyet / Gider vallāhi ḥāṭırdan recā-yı ravza-i cennet (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 21, Beyit 1). [seyr-i ser-i kūyına, -ına]

seyr-i şimşād: Şimşir ağacının seyri || Sevgilinin uzun boyunun teması.

Hevādār olma her bir sāyesinden ‘ār iden serve / Cihân bâğında besdür ‘ārif iseñ **seyr-i şimşāduñ** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 156, Beyit 3). [seyr-i şimşāduñ, -uñ]

seyr-i şubḥ-ı ‘id-i aḍḥā eyle-: Kurbanlara bayram sabahı bakmak.

Ey Raḥîmî **seyr-i şubḥ-ı ‘id-i aḍḥā eyleme** / Gün yüzüme didi kıl rüşen nazar dîdem be-çeşm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 185, Beyit 7). [seyr-i şubḥ-ı ‘id-i aḍḥā eyleme, -me]

seyr-i süy-ı deryā: Deniz tarafının seyri.

Revân oldu yine ol serv **seyr-i süy-ı deryāya** / Beşer ey dîdesinde meyli yok kırmı temāşāya (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 289, Beyit 1). [seyr-i süy-ı deryāya, -ya]

seyrin it-: İzlemek, bakmak.

Ol mâhuñ alnı ile zenaḥdānı **seyrin it** / Aşkşehrūñ alma elmasın eyvāna ihtiyāc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 24, Beyit 4). [seyrin it,]

seyyāḥ-ı baḥr: Deniz yolcusu,gezgini.

Göz ü göñlüm oldılar **seyyāḥ-ı baḥr** ü ber-i ğam / Āşinā kılmaz nazar mümkün midür ol yār aña (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 8, Beyit 2). [seyyāḥ-ı baḥr,]

seyyāre: Kervan.

Meh-ruhuñ hecriyle seyr eyle yaşum **seyyāresin** / Hem-ka-dem ham gözlemekden ey hilāl-ebrū seni (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 315, Beyit 4). [seyyāresin, -sin]

sezā: Yaraşır, uygun, münasip, layık.

Saňa şıhhat **sezā** cismüñdeki zaḥmet baňa ‘ömrüm / Biñ olsa tende tek cānum fidā olsun yoluña hep (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 10, Beyit 5). [sezā,]

sezā-yı taht u tāt: Taht ve taca münasip.

İltifâtını Rahîmî mûruñuñ eyle ziyād / Vāriş-i mülk-i Süleymānı **sezā-yı taht u tāt** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 27, Beyit 5). [sezā-yı taht u tāt,]

şı-ı: Kırmak.

Şıdum seng-i ğam ile kâse-i mecnûn-şıfat başum / Haṭā ṭaşı irüp tā kim ser-i dildāra zaḥm irmiş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 125, Beyit 2). [şıdum, -dum]

şıdk: İçten bağıllık, sadakat.

Sa‘adetlü serüñüñ **şıdkı** için pāy-ı tahtuñdan / Selîmü’l-bāl ben mûrı Süleymān ḥāna gönderseñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 151, Beyit 4). [şıdkı, -ı]

Rahîmî **şıdk** ile gel sen ḥavāşa meşğul ol / Yolında ölmege yārüñ şalā-yı ‘ām idelüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 180, Beyit 7). [şıdk,]

Kimse tedbîri ile taqdiri tağyîr eylemez / Gel gönül sen **şıdk** ile Haḫka tevekkül kıl hemān (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 260, Beyit 7). [şıdk,]

Şıdkıyla muhibbüñ durur ol şāh-ı şerī‘at / Göster umaruz sende şadāḫat Baba Ḥamza (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 287, Beyit 4). [şıdkıyla, -ıyla]

şıfāhān: İsfahan, İran'da İsfahan Eyaleti'nin yönetim merkezi olan şehir. Aynı zamanda ülkenin üçüncü büyük şehridir. Bu şehir Safavi döneminde başkent idi, bu nedenle söz konusu şehirde çok sayıda tarihi eser bulunmaktadır.

Kuḫl-ı ḥāk-i maḫdemüñ irgürdüğiçün çeşmüme / Bād-ı şubḫa muştılık virdüm **Şıfāhān** illerin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 243, Beyit 2). [şıfāhān,]

şıfāt: Yüz, çehre.

Bir şafā kesb eyledüm mir‘āt-ı ‘aşq-ı yārdan / Gün gibi rüşen müşāhid gözüme cümle **şıfāt** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 20, Beyit 5). [şıfāt,]

sığ-: Bir yere bütünüyle girebilmek.

Gene zātını yine güneş ile kendü bilür / Şanma idrâke **sığar** ‘âlem-i kübrâdur dil (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 168, Beyit 5). [sığar, -ar]

şihhat: Sağlık, afiyet, esenlik.

Ey Rahîmî gerçi içdüm çok hekimün şerbetin / Cisme **şihhat** gelmedi bilmem ne hikmetdür baña (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 6, Beyit 5). [şihhat,]

Saña **şihhat** sezâ cismündeki zaîmet baña ‘ömrüm / Biñ olsa tende tek cânım fidâ olsun yoluña hep (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 10, Beyit 5). [şihhat,]

Vücûd-ı nâzûküñe yaraşur her lahza **şihhatler** / Sa‘âdetlü serüñden eksük olmasun sa‘âdetler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 81, Beyit 1). [şihhatler, -ler]

Tena‘um birle **şihhat** pisterinde h‘âb-ı nâziyla / Huzûr-ı pür-sürûrıyla kılup hoş-istirâhatler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 81, Beyit 2). [şihhat,]

Şafâ câminı sürdüñ bu demüñ Cemşid-vaktisin / Felek bezminde eyle döne döne zevk u **şihhatler** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 81, Beyit 3). [şihhatler, -ler]

Sen cism-i dehrüñ cânısın sen cânâ **şihhat** yaraşur / Sen ‘âlemüñ sultânısın sultâna **şihhat** yaraşur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 103, Beyit 1). [şihhat,]

Bir demde biñ mürde kıılır zinde lebün ey ‘İsî-dem / Cân u cihānuñ cânısın cânâna **şihhat** yaraşur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 103, Beyit 2). [şihhat,]

Mihr-i ruhuñ bu dide-i Ya‘kûb-ı devrüñ nûrıdur / Sen Yûsuf-ı Mısr-ı kerem sultâna **şihhat** yaraşur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 103, Beyit 3). [şihhat,]

Hoş gör dem-i bîmarlığı bîdârlıkdur hurrem ol / Derdi olanuñdur devâ dermâna **şihhat** yaraşur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 103, Beyit 4). [şihhat,]

Evvel konan âhîr göçer ‘âlem misâfir-hânedür / Bu tekyede bir iki gün mihmâna **şihhat** yaraşur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 103, Beyit 5). [şihhat,]

Bu la‘l-i cân işâr ile bu nergis-i bîmâr ile / Cânâ sen âdem cânısın insâna **şihhat** yaraşur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 103, Beyit 6). [şihhat,]

Cümle cihānuñ cânısın ancak Rahîmîñüñ degül / Hakkâ ki sensüz ‘âfiyet şâhâna **şihhat** yaraşur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 103, Beyit 7). [şihhat,]

Saña emn ü emân **şihhat** yaraşur dâ‘imâ ammâ / Marîz u rencden kurtulmasın ağıyâr-ı bed-h‘âhum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 203, Beyit 4). [şihhat,]

Ġam-ı hicrân-ı çeşm-i şâduñ ile dâl-i zülfüñle / Beni **şihhatde** şanma şayruyam bu şad hayâlüñle (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 292, Beyit 1). [şihhatde, -de]

şihhat bul-: Şifa bulmak, iyileşmek.

Ben senüñle fūrkatüm vuşlat bulursam söyleşem / Ey gözi bīmār ger **şihhat bulursam** söyleşem
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 223, Beyit 1). [şihhat bulursam, -ursam]

şihhat ir-: Şifa vermek, sağlığına kavuşturmak.

Rahîmîñ budur dārü’ş-şifâ-yı gaybdan derdi / Vücûduña **irüp şihhat** tenüñde gide zaḥmetler
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 81, Beyit 5). [şihhat irüp, -üp]

şihhat ü emn ü emân ol-: Sağlık, huzur ve güven olmak/ bulunmak.

Vücûd-ı nāzüküñde **şihhat ü emn ü emân olsun** / Marîz u renc ü bīmārı naşib-i düşmenân olsun
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 259, Beyit 1). [şihhat ü emn ü emân olsun, -sun]

şınık: Kırık.

Şikeste-ḥâtırum luṭf eyle bir ḳalbi **şınıkdan** şor / Vücûdı seng-i cevriyle zaḥmdâr olmayan bilmez
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 116, Beyit 6). [şınıkdan, -dan]

sırr: Gizli tutulan, saklanan, giz, gizem.

Dehânı **sırrını** şordum leb-i la‘l-i şekerhâdan / Didi mülk-i ‘ademde varı ancak bir ser-i müdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 79, Beyit 3). [sırrını, -ını]

Pür-ğaraş ‘ırz ehline ‘arz işlerinüñ işleri / Vâkıf ol bu **sırta** şāhum bir ‘adāletgāh yok (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 144, Beyit 4). [sırta, -a]

Beni ‘aşkuñ meyiyle mest ü şeydā eyleyen sensin / Nihānî **sırrımı** ifşā vü rüsvā eyleyen sensin
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 262, Beyit 1). [sırrımı, -ımı]

sırr-ı mahfi: Gizli sır.

Dehānuñla miyānuñ rāzını keşf itme ağıyāra / Bunı her **sırr-ı mahfiden** ḥaberdâr olmayan bilmez
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 116, Beyit 5). [sırr-ı mahfiden, -den]

sıyt-ı ‘adl: Adalet sesi.

Sikender gibi şalsun **sıyt-ı ‘adlūñ** gūş-ı gerdūna / Naşibūñ Hızrveş dünyāda ‘ömr-i cāvidān olsun
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 259, Beyit 4). [sıyt-ı ‘adlūñ, -üñ]

sız: Erimek.

Kendünüñ yağıyla **sızup** ḳorlanur her kūşede / Nār-ı ḡamdan kimseye ‘acz eylemez izḥār şem‘ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 129, Beyit 2). [sızup, -up]

sıztur-: Eritip süzmek.

Püte-i ğuşsaya koyup bu Rahîmîyi felek / **Sızturup** âteş-i ğayretle ‘aceb kâl itdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 322, Beyit 4). [sızturup, -up]

sîb: Elma || çene.

Mâ-ħaşal emrûd ya ħarbûz u ya bıttîh u **sîb** / Ķankısın ihsân iderseñ olurum şādān-ı cûd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 34, Beyit 8). [sîb,]

sidre: Hz. Muhammed’in mîraç gecesinde Cebrâil ile birlikte yükseldiği yedinci kat semâda bir makam.

Görelî ĳadd-i bülendüñ müntehâdur himmeti / **Sidrede** tûbāya baş egmez dil ey nāzûk-nihāl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 178, Beyit 3). [sidrede, -de]

sidre ĳakkıçün: Yedinci kat semadaki sidre makamının ĳakı için.

Güzelsin bî-bedelsin müntehâsın **sidre ĳakkıçün** / Ruĳuñ cennet lebûñ kevser dişüñ lü’lû’ ĳadûñ tûbā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 7, Beyit 6). [sidre ĳakkıçün,]

sifal: Çanak, testi.

Ķapuñda pister-i dîbā gerekmez ĳāk-i der yegdûr / Seg-i küyuñ **sifali** cāmdan ey pür-hüner yegdûr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 83, Beyit 1). [sifali, -i]

Eteĳüñ şanmış **sifalin** dem olur mı ĳ’ār-ı ‘aşĳ / Dökseler ger ĳanını virmez anı cām-ı Ceme (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 286, Beyit 3). [sifalin, -in]

sifle: Terbiyesiz, alçak.

Āħ kim sâĳar şunarsın mest olup her **sifleye** / La‘l-i nābuñ bezl idersin rāĳ-ı rûĳ-efzā gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 323, Beyit 2). [sifleye, -ye]

sifle-perver: Ayak takımına, alçaklara destek olan, onları koruyan ve kullanan.

Gözine ĳāk-i ĳam hem-dem şu **sifle-perverüñ** ĳadri / Ķatında cevher ü seng demidûr yeksânımış bildüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 199, Beyit 6). [sifle-perverüñ, -üñ]

sihr-i seher: Sabah sihri.

Mestāne gözin şive ile süzdüĳi yārûñ / Efsûn okıyup nergise **sihr-i seher** eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 60, Beyit 4). [sihr-i seher,]

sikender: Makedonyalı ünlü Büyük İskender. Üstün zekâsı, cesareti, askerlik dehası dünyaca kabul edilmiş ve Anadolu, Suriye, İran ve Hind ülkelerini istila eylemiştir.

Sensin şalâbetiyle zemânuñ **Sikenderi** / ‘Azm eyle her diyâra yûri Hızrvâr göc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 26, Beyit 6). [sikenderi, -i]

Fehm it fiğân kösi ki derisine sen döğüp / Nevbet **Sikender** eyleme bir lahza var göc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 28, Beyit 4). [sikender,]

Ne gam dîv-i ‘adûdan vâriş-i taht-ı Süleymânsın / Selîm ol sen sa‘âdetle **Sikender** mülket-i ‘âlem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 213, Beyit 4). [sikender,]

Sikender gibi şalsun şıyt-ı ‘adlûñ gûş-ı gerdûna / Naşîbüñ Hızrveş dünyâda ‘ömr-i câvidân olsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 259, Beyit 4). [sikender,]

Ol **Sikender** derdin ayru bende soñ dem göreyin / Kaytafâ gibi puşudan garķ ide bu şı seni (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 315, Beyit 2). [sikender,]

sikendervâr: İskender gibi.

Şâm-ı mağrib Hind anuñdur zulmete varınca tâ / ‘Âleme hükûm itdi şevküñle **Sikendervâr** şem‘ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 127, Beyit 3). [sikendervâr,]

sikke-şûret: Görünüşü para gibi parlak.

Rahîmî rûy-ı zerdiyle egerçi **sikke-şûretdür** / Velî bir aķçesi yok eşk-i sîm-efşândan ğayrı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 344, Beyit 5). [sikke-şûretdür, -dür]

sil-: Sürterek bir şeyin üzerindeki tozu, kiri almak, temizlemek.

Reh-güzâruñ pāk idüp **sildi** süpürdi şanuldi / Kirpigin cārûb idüp bu çeşm-i giryānum yine (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 296, Beyit 5). [sildi, -di]

silm: Barış, sulh, âsâyiş.

İ‘tibârı şimdiki dehr içre yegdür **silminüñ** / Sen ne var Selmân gibi söylerseñ eş‘âr ey göñül (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 171, Beyit 4). [silminüñ, -inüñ]

sîm: Gümüş.

Şanasın şem‘-i kâfûrî durur eşcâr-ı gülşende / Ki tölmiş **sîmden** pervânelerle bûstân hurrem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 196, Beyit 2). [sîmden, -den]

Şanma bir müflis gedāyam ‘aşķ-ı istignâ yeter / **Sîmdür** eşk-i revānum rûy-ı zerdümdür zerüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 208, Beyit 3). [sîmdür, -dür]

sîm ile zer: Gümüş ve altın.

İşigüñ sâ'illerine her dem ey kân-ı seḥā / Eşk-i rüyum **sîm ile zerdür** yeter iḥsân-ı 'îd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 39, Beyit 13). [sîm ile zerdür, -dür]

sîmâ: Yüz, çehre, beniz.

Dil ü cân niçe mâ'il olmasın ol ḥûba billâhi / Olıcaḳ bili ince la'li gonca hem semen **sîmâ** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 7, Beyit 5). [sîmâ,]

simât-ı keh-keşân: Samanyolunun alâmeti.

Çün döşendi nüh sipihr üzre **simât-ı keh-keşân** / Mey şafaḳ encüm nuḳul ḥûrşîd ü mehdür nân-ı 'îd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 39, Beyit 2). [simât-ı keh-keşân,]

sîmîn-beden: Gümüş bedenli, gümüş gibi parlak ve beyaz vücutlu.

Zer gibi zerd eyledi beñzüm bu gün iksîr-i 'aşḳ / Bilmez ol **sîmîn-beden** daḫi dirîḡā kıymetüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 207, Beyit 4). [sîmîn-beden,]

sîne:

1.Gönül yürek.

Kim bilürdi bu delük **sînem** fiḡânın n'eydüḡin / Bu maḳâmı âḫ ger bildürmese nây u rebâb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 12, Beyit 3). [sînem, -m]

Sîne pür-ḡam dide nem âşüfte dil pür-ıztırâb / 'Aşḳ ezfûn yâr zâlim 'ömr ise eyler şitâb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 13, Beyit 1). [sîne,]

Gül yaḳalarda yaḳam **sînemi** ben lâle gibi / Gül yüzüñ seyr ide nergis gibi her bir güstâḫ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 29, Beyit 2). [sînemi, -mi]

Bu şerḫa şerḫa **sînem** yarası ey yâr şerḫ olmaz / Şu gibi ḡayra mâ'il âḫ dil bir yâre düşmişdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 53, Beyit 4). [sînem, -m]

Ey ḳaşı yâ zaḫm-ı ḡamzeñle müşebbek **sînemüz** / Menzil-i sehm-i belâdur ya vefâ umacıdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 59, Beyit 2). [sînemüz, -müz]

Güneş yüzlüm beni mihrüñde şâdık belki **sînemde** / Görinen dâḡ-ı da'vâ-yı maḫabbetde güvâhumdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 75, Beyit 4). [sînemde, -mde]

Sînemi gül gibi şad ḳâk itdi ḫâr-ı intizâr / Lâle gibi cisme dâḡ urdı bu nâr-ı intizâr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 77, Beyit 1). [sînemi, -mi]

Ḥâl-i ruḫuñ firâḳı ile nâr-ı ḫasretüñ / Yaḳdı Raḫîmî **sînesine** dâḡ-ı bî-şümâr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 80, Beyit 5). [sînesine, -sine]

Bir serv-ḳad [u] lâle-ruḫuñ ḡuşşasından âḫ / **Sînemde** görinen elif ü dilde dâḡıdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 86, Beyit 3). [sînemde, -mde]

Kaşrını yıkmak ise düşmenüñ ey nâle ğaraż / **Sîneden** derd ile çık günbed-i devvâra yapış (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 120, Beyit 6). [sîneden, -den]

Bu māl-hulyā-yı ‘aşkuñ n’ola mesken tutsa **sînemde** / Niçe vîrâne var içinde genc-i şâyegân ğalmış (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 126, Beyit 6). [sînemde, -mde]

Şāyi‘ olur şu‘le-i şemşîr-i āhum **sîneden** / Berķ-ı ‘ālem-tāba ey meh-rū olur mı hîç ğılāf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 131, Beyit 5). [sîneden, -den]

Dolup **sînem** şu dem ki māl idüp dilden ki dem çekdüm / Beg oldu şandılar mülk-i gama tabl u ‘alem çekdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 186, Beyit 1). [sînem, -m]

Melāmet tîrine **sînem** nişān kıddüm kemān olsa / ‘Aceb mi bir hilāl-ebrū kamer-ruhsārādur meylüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 191, Beyit 4). [sînem, -m]

Āh kim gitdi elümden dil ne dil dildār hem / **Sîne** dāğ-ı ğasret ile ğasta vü efgār hem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 209, Beyit 1). [sîne,]

Ğam oklarıyla tıldı bu **sînem** belek midür / Tîğ-ı cefā yaralar ürer ya se-per miyem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 214, Beyit 6). [sînem, -m]

Dîdemüñ nûrı vü **sînemde** sürûrum sensin / Cānumuñ cānı vü hem-derdüme dermānumsın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 232, Beyit 2). [sînemde, -mde]

Şerār-ı sūz-ı şevķümden semā pür-necm olur her şeb / Ruĥuñ mihriyle **sînem** içre deff ü nāya ‘aşķ olsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 248, Beyit 3). [sînem, -m]

Ħasret-i ħālûñle ey serv-i revān / **Sîneme** çekdüm elif yakdum dögün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 267, Beyit 2). [sîneme, -me]

Serv-ķaddüñ yādına çekdüm elifler **sîneme** / Lāle-ruhsāruñ firākı arturur nārum Ħasan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 268, Beyit 3). [sîneme, -me]

Sînede iki elif ķolumda iki dāğ-ı ğam / Sen vefāsız serv-ķadd gül-ruĥ elinden āh āh (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 294, Beyit 4). [sînede, -de]

Bir nefes ķaldı hemān ancaķ ĥayātumdan eķer / Derd ile **sînem** delüp ney gibi zār itdüñ beni (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 309, Beyit 3). [sînem, -m]

Ğam tîri pāre pāre idüp deldi **sînemi** / Dil şerĥa şerĥadur teni bî-ķāre eyledi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 316, Beyit 3). [sînemi, -mi]

Hecr odı yakdı **sînemi** bağrum kebāb idüp / Dutdı ķevirdi başumı biñ pāre eyledi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 316, Beyit 5). [sînemi, -mi]

Şafā gitdi göñül āyînesinde jeng-i ğam ķaldı / Gül-i şādî açılmaz **sînede** ĥār-ı elem ķaldı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 343, Beyit 1). [sînede, -de]

Dāğ urup **sîneme** ‘aşķ odı ile lāle gibi / Düşeyin dāmen-i kuhsāra Meĥemmed Ğelebi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 348, Beyit 2). [sîneme, -me]

2. Göğüs, bağır.

Ħalîlüm ĥāne-i dilde ğam-ı cānānı mihmān it / Tenevvür **sînede** ĥün-ı cigerden aña biryān it (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 18, Beyit 1). [sînede, -de]

Sipāhum eşk-i ḥasret **sīne** ṭablumdur ‘alem āhum / Raḥīmī mālik-i mülk-i ḡam oldum ḵaldırup sancaḵ
(Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 145, Beyit 5). [sīne,]

Sīneñde dil efsürde göz uyḡuda cān mürde / Bir çāresi yok derde bî-çāre neden düşdüñ
(Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 146, Beyit 2). [sīneñde, -ñde]

Sīnemdeki elifler sehm-i sitemdür ey dost / Bu ḵaldı yādgārı her bir ḵaşı kemānuñ
(Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 157, Beyit 5). [sīnemdeki, -mdeki]

Cāmeveş ben giñ yaḵadan seyr idem gül **sīneñi** / Ḷoca ḵarşumda seni sürüp şafā pīrāhenüñ
(Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 158, Beyit 6). [sīneñi, -ñi]

Benüm gibi eger boynın benefşe **sīne** çāk olmış / Boyamış yiri göge kākülünşüz āh ider sünbül
(Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 177, Beyit 5). [sīne,]

Ten ki ḡāk-i rāh-ı cānān olmaya ḡāk olsun ol / **Sīne** zaḡm-ı tīgüñe cāy olmaya çāk olsun ol
(Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 179, Beyit 1). [sīne,]

Şerḡa şerḡa **sīnemüñ** zaḡmını hem dil yarasın / Ḥancerüñle dilleşüp ruḡşat bulursam söyleşem
(Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 223, Beyit 2). [sīnemüñ, -müñ]

Ḥār-ı hecrüñle senüñ ey ḡonca baḡrum ḡūniken / **Sīnemi** gül gibi çāk itmek diler her bir diken
(Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 236, Beyit 1). [sīnemi, -mi]

Sipāhum eşk-i ḥasret **sīne** ṭablamdur ‘alem āhum / Diyār-ı ḡamda şimdi pādīşāhum pādīşāyam ben
(Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 238, Beyit 5). [sīne,]

Seng-i cevrüñ cem‘ idüp **sīnemde** cānā cān ile / Bir maḡabbet-ḡāne yapdum bu dil-i nā-şād içün
(Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 241, Beyit 4). [sīnemde, -mde]

Menzil olmaḡa müjeñ tīrine cān bir kez diyü / **Sīnemi** ḵalḵan bu ḵaddüm yā kemān itsem dirin
(Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 266, Beyit 2). [sīnemi, -mi]

Dāḡ-ı ḡam yaḵdı dile bir verd-i ḡandān **sīnelü** / Ḡoncaveş ḡūn itdi baḡrum ol gülistān **sīnelü**
(Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 271, Beyit 1). [sīnelü, -lü]

Yüksek uçar iremez seyrine şeh-bāz-ı ‘uḡül / Kimseye şayd olmaz ol kebg-i ḡırāmān **sīnelü**
(Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 271, Beyit 2). [sīnelü, -lü]

Ṭañ mıdur göḡsin görüp pūr-şevḵ olursa āsmān / Gice pehlūsındadır bir māh-ı tābān **sīnelü**
(Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 271, Beyit 3). [sīnelü, -lü]

Yire urmasın dir iseñ arḡañı rūbāh-ı dehre / Şīr-i merd ol oligör ḵurdum bir arslan **sīnelü**
(Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 271, Beyit 4). [sīnelü, -lü]

Cān ile tīgüñ şalup şāhum yoluñda çalışır / Yok bu devr içre Raḥīmī gibi ḵalḵan **sīnelü**
(Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 271, Beyit 5). [sīnelü, -lü]

sīne-i şahrā: Sahranın sinesi || yeryüzü.

Ḷudümüñden feraḡ-efzā olaldan **sīne-i şahrā** / Gözüüm yaşı gül oldu ey yüzi gül şan boyum bir pül
(Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 177, Beyit 3). [sīne-i şahrā,]

sîne-i sūzân: Yanan yürek.

Ğarīb ü bî-kes ü dil hastayum bu dār-ı miñnetde / Uyarmaz kimse şem‘üm **sîne-i sūzāndan** ğayrı
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 344, Beyit 2). [sîne-i sūzāndan, -dan]

sipāh: Asker, ordu.

Sipāhum eşk-i hasret sîne tablumdur ‘alem āhum / Raḥîmî mālîk-i mülk-i ğam oldum kıldırup sancağ
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 145, Beyit 5). [sipāhum, -um]

Sipāhum eşk-i hasret sîne tablamdur ‘alem āhum / Diyār-ı ğamda şimdi pâdişāhum pâdişāyam ben
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 238, Beyit 5). [sipāhum, -um]

sipāh-ı ‘aşk: Aşk askeri, muhabbet ordusu.

Raḥîmî bağrumuñ başında buldum yaşumuñ başın / Şubaşı idüp ol demde **sipāh-ı ‘aşka** baş itdüm
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 187, Beyit 7). [sipāh-ı ‘aşka, -a]

sipāh-ı eşk-i hasret: Özlem gözyaşının ordusu.

Sipāh-ı eşk-i hasretten şehā ğarķ itdi dünyāyı / Raḥîmîñüñ gözi yaşına rahm it eyle Şubaşı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 342, Beyit 5). [sipāh-ı eşk-i hasretten, -den]

siper: Kalkan, korunmak, gizlenmek maksadıyla arkasına, altına veya içine sığınılacak, saklanılacak şey.

Bir şehüñ şimdi Raḥîmî kıludur halka biliş / ‘Ayn-ı a‘tāf bu halka **siper** ihsānı zırh (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 293, Beyit 6). [siper,]

Yaralandı yüregi tîr-i hasedden **siperüñ** / Kocalı hāle gibi sen meh-i tābānı zırh (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 293, Beyit 2). [siperüñ, -üñ]

sipîhr: Gök, sema.

Şem‘-i kâdrin revġan-ı ‘izzet fūrūzān eylesün / Nitekim kıdîl uyarduķca **sipîhre** māh-ı tāb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 14, Beyit 8). [sipîhre, -e]

sipîhr-i ‘ālem: Alemin, dünyanın seması.

Ey şehen-şāh-ı bülend aḥter **sipîhr-i ‘āleme** / Bedr-i hüsnuñle hilāl-ebruñ olur bürhān-ı ‘îd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 39, Beyit 3). [sipîhr-i ‘āleme, -e]

sîr-āb eyle-: Suyu doymuş, suya kanmış olmak.

Feyz-ı ihsānuñ gönül bāġını **sîr-āb eyledi** / Ser-be-ser büstān-ı dehri nitekim bārān-ı ‘îd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 39, Beyit 8). [sîr-āb eyledi, -di]

sîret: Bir kimsenin ahlâkı, seciyesi, karakteri, dışa akseden davranışı.

Vefâ resmin recâ itme rakîb-i zişt-i şüret-den / İdüpdür **sîreti** şeklin be-vech-i kil-k-i fîtrat naķş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 122, Beyit 6). [sîreti, -i]

Hüceste haşlet ü ferhunde **sîretsin** Selîmâsâ / Süleymân gibi hem sulţânısın iķlîm-i ‘irfânuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 161, Beyit 3). [sîretsin, -sin]

sîr-i sîm ü zer: Altın ve gümüşün doymuşu.

Rahîmî sâ’ilüñdür eşk-i çeşm-i rûy-ı zerd ile / Müferraħdur taraķ def’ine **sîr-i sîm ü zer** yegdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 83, Beyit 5). [sîr-i sîm ü zer,]

sirişk: Gözyaşı.

Görmezlenür bu bûlbûlin iğmâz-ı ‘ayn ider / Gül-gün ider **sirişküm** o gonca-femüñ gözi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 312, Beyit 2). [sirişküm, -üm]

sirişk-i çeşm-i ‘âşık: Aşığın gözünün yaşı.

Şehâ şād-âb iden kûyuñ **sirişk-i çeşm-i ‘âşıkdur** / Bilürsin şöhreتي Şaţdur şehâ dünyâda Bağdâduñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 156, Beyit 4). [sirişk-i çeşm-i ‘âşıkdur, -dur]

sirişk-i lâle-gün: Lale renkli gözyaşı.

Ķana ĝark itdi ruķ-ı zerdüm **sirişk-i lâle-gün** / Vechi var dilerse şāhum baña mîr-i ‘āşıkān (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 233, Beyit 6). [sirişk-i lâle-gün,]

sitem: Zulüm, eza, cefa.

Var iken luţf u kerem kılma **sitem** semtine ‘azm / Eyleme imsāke meyli var iken imkân-ı cûd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 34, Beyit 4). [sitem,]

Hāşılı bir oñmadıķsın şan’atuñ cevri **sitem** / Ķan yudar şākird eger üstād elüñden ey felek (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 159, Beyit 3). [sitem,]

sitem-i ĝamze-i fettān: Fitneler koparan ĝamzelerin cefası, zulmü.

Leb-i cān-baķşı virür ĥasta dile gerçi ĥayāt / **Sitem-i ĝamze-i fettān** ile öldüm gitdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 345, Beyit 2). [sitem-i ĝamze-i fettān,]

siyāb-ı sürh: Kırmızı elbise.

Öldürmek için âl ile âşüfte bülbülin / Geymiş o gönca gül gibi bir ter **siyâb-ı sürh** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 30, Beyit 2). [*siyâb-ı sürh*,]

siyeh: Siyah, kara.

Öñüñce bir yalın yüzlü **siyeh** pürçemlü peyki gör / Başında tâc-ı zer nârenci geymiş hem kabâ meş'al (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 164, Beyit 5). [*siyeh*,]

Nâ-müsâ'id tâli'um bahtum **siyeh** kalbüm hâzîn / Tañ mı ey gül-çihre bülbul gibi eylersem enîn (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 247, Beyit 1). [*siyeh*,]

sofra-i hûn-ı vişâl: Kavuşma kanının sofrası.

Sofra-i hûn-ı vişâlûñ ben fakîr ü aca ac / Ey lebi senbüse-i şekker yañâğı ter gülâc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 27, Beyit 1). [*sofra-i hûn-ı vişâlûñ*, -üñ]

sohbet: Muhabbet, konuşma.

Raķibe **sohbetüm** gerçi şitâ faşlından âfetdür / Göz aç nergis gibi gör bir bahâr-ı dil-güşâ oldum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 193, Beyit 6). [*sohbetüm*, -üm]

sohbet-i şeyh: Şeyhin sohbeti.

Şohbet-i şeyhe niçün gelmez diyü ta'n eyleme / Şüfiyâ dervîş Raķîmî 'aşka olmışdur mürîd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 37, Beyit 5). [*şohbet-i şeyhe*, -e]

şok-: Girmesini sağlamak.

Yaşum içinde her sū 'aks-i la'l-i yâri ben gördüm / Deñiz gözine **şoksun** baħr u irsin la'l ü mercânı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 333, Beyit 3). [*şoksun*, -sun]

şokun-: Takınmak.

Şokunsa her kaçan nâziyla ol serv-i revân şorguc / İrüp teb tâb-ı hayretten olur lerzân hemân şorguc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 25, Beyit 1). [*şokunsa*, -sa]

Cihân âsüde oldı sâye-i tuğ-ı vücûduñla / **Şokunmasun** şehâ sen var iken her pehlevân şorguc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 25, Beyit 4). [*şokunmasun*, -masun]

soñ: Nihayet.

Vefâ ummañ bu dünyâ derd-i bî-pâyânımıñ bildüm / **Şoñı** ma'mûre-i dehrüñ yine vîrânımıñ bildüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 199, Beyit 1). [*şoñı*, -ı]

Ol Sikender derdin ayru bende **şoñ** dem göreyin / Kaytafa gibi puşudan ğark ide bu şu seni (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 315, Beyit 2). [*şoñ*,]

soñ dem: Son an, son nefes || hayatın sonu.

Şoñ dem āsān it Raḥīmīye şehādet lafzını / Yā Rab imānıyla Kurʿānı aña hem-rāh kıl (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 175, Beyit 5). [şoñ dem,]

Cān virürken ruḥuña ḥaṭṭuña düş oldı gözüüm / **Şoñ dem** imān ile Qurʿān ile öldüm gitdi (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 345, Beyit 4). [şoñ dem,]

soñ uci: En sonu, nihayeti.

Ķor kār-bārı **soñ uci** yektā ider sefer / Nʿeyler tecemmülâtı iden ihtîşār göc (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 28, Beyit 6). [şoñ uci,]

Ķaşrınıñ bulduñ kuşurın çekdirüp şiddetler / **Şoñ uci** pā-māl olup Şeddād elünden ey felek (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 159, Beyit 4). [şoñ uci,]

Nā-ḥaḳḳa teveccüh iden ey şāh-ı ḥaḳīḳat / Ger Ħusrev ola **soñ uci** ḥusrāna irişdi (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 336, Beyit 8). [şoñ uci,]

Ṭayanma birʿki gün dönse murāduñ üstine devrān / **Şoñ uci** nā-murād eyler muḥālîf çenberin Ķurdi (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 341, Beyit 4). [şoñ uci,]

soñra: Müteakiben, ardından.

Başum aldum ele meydānuña **soñra** ḳadem başdum / Ḥayātum defteri erḳāmına evvel ḳalem çekdüm (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 186, Beyit 2). [soñra,]

Ḳanumı dök cānumı al rāzıyam tek şun lebüñ / **Soñra** tıyup ḡamzeñ öldürürse ola ḳana ḳan (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 260, Beyit 2). [soñra,]

sor-: Soru yönelterek bilgi istemek, sual etmek.

Cān bağışlarken dem-ā-dem cānuma ey yār leb / Şol ḳadar **sordum** dehānuñ itmedi iḳrār leb (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 15, Beyit 1). [şordum, -dum]

Ey şaḳı zulmet nedür laʿlünde ḥaṭṭ **sordum** didi / Ħızr-ı ḥoş-demdür delîl-i çeşme-i āb-ı ḥayāt (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 20, Beyit 3). [şordum, -dum]

Neyden **şoragör** nʿeydüġin āvāz-ı maḥabbet / Bî-perde saña keşf ola tā rāz-ı maḥabbet (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 22, Beyit 1). [şoragör, -agör]

Raḥīmî bendenüñ ḥālın **şorarsañ** / Esîr-i bend-i miḥnetdār-ı ġurbet (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 23, Beyit 6). [şorarsañ, -arsañ]

Ṭayanup ḡamzeñe çeşmüñ doker ḳan / Velî **şorsañ** geçer ol mest-i mestür (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 42, Beyit 2). [şorsañ, -sañ]

Geçdi taḳvā vü veraʿdan oluban mest ü ḥarāb / **Şorma** aḥvāl-i Raḥīmīyi ki rüsvālġı var (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 46, Beyit 5). [şorma, -ma]

Dār-ı zülfin dün gice Manşūra **şordum** h̄'ābda / Dār-ı dehr içre didi ol 'āşıkuñ mi'rācudur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 59, Beyit 5). [şordum, -dum]

Sâlik-i hicrâna **şor** şehir-i vişālūñ menzilin / Bār-ı 'aşkıyla olupdur reh-güzār-ı intizār (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 77, Beyit 2). [şor,]

Dehânı sırrını **şordum** leb-i la'l-i şekerhâdan / Didi mülk-i 'ademde varı ancak bir ser-i müdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 79, Beyit 3). [şordum, -dum]

Hasta gönlümü **şormaduñ** bir gün / Derdüm ile o mübtelâ n'eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 88, Beyit 7). [şormaduñ, -maduñ]

Ben şikeste-hâli **şorma** hâtır-ı ma'mûreden / Dest-i cevriyle yıkık kalb-i hārābiler bilür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 89, Beyit 2). [şorma, -ma]

Hâlet-i la'lūñ Rahîmî cām-ı sâğardan **şorar** / Ol mezāk-ı cām-ı cānı kām-yābiler bilür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 89, Beyit 7). [şorar, -ar]

Şikeste-hâtırum lutf eyle bir kalbi şınıkdan **şor** / Vücüdı seng-i cevriyle zaḥmdār olmayan bilmez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 116, Beyit 6). [şor,]

Dostum kaṭre gibi gerçi bir ednādur dil / Āşinādan **şoragör** gör nice deryādur dil (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 168, Beyit 1). [şoragör, -agör]

Ġamum **şorma** benüm mesrūr dil-i ma'mûra hâtırdan / Yıkık gönlüm benüm cevriyle vîrān olmayan bilmez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 117, Beyit 4). [şorma, -ma]

Cefā-yı ğamze cāna geçdi peykānı dil uzatmaz / **Şorup** hālüm ağız açar bu zaḥm-ı cān-sitān ḳalmış (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 126, Beyit 5). [şorup, -up]

Cāhı çāha menşūbı menşūbeye döndürdiler / Rāh-ı Hāḳda her biri **şorsañ** yine gümrāh yok (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 144, Beyit 5). [şorsañ, -sañ]

Şordum dehenūñ gevheri bî-ḳıymet ü nā-yāb / Biñ cān virelüm yok dime ammā degerinden (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 228, Beyit 2). [şordum, -dum]

Leb-i hecriyle yārūñ ḥastayum ey nāle lutf eyle / Felek evcine çıḳduḳda müdāvā **şor** Mesihādan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 250, Beyit 2). [şor,]

Kime **şorsam** lebūñ cān gibi hîç 'ālemde görmüş yok / Görinür 'ayn-ı 'āşıkda hilālāsā 'ıyān ebrū (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 270, Beyit 6). [şorsam, -sam]

Hecr ile öldüm meded depret lebūñ **şor** hālümü / Zinde eyle bendeñüm bir cām-ı rūḥ-efzāyla (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 290, Beyit 3). [şor,]

Lebine al ruḥı āl-i peyem-ber geçinür / **Şoralum** ālıla cāndan gele bu peygāmı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 310, Beyit 5). [şoralum, -alum]

Yaşumla āhuma **şor** gör hevā-yı 'ummānı / Gezer şabāyla her dem fezā-yı 'ummānı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 326, Beyit 1). [şor,]

Müşkil-i 'aşkı müftiye **şordum** / İtmedi ḥall kitāba yüz tıtdı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 327, Beyit 3). [şordum, -dum]

şorguc: Eskiden imtiyaz alameti olarak kavuklar üzerine takılan altın, gümüş tellere, uzun kanatlara denir.

Şokunsa her kaçan nâziyla ol serv-i revân **şorguc** / İrüp teb tâb-ı hayretten olur lertzân hemân **şorguc** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 25, Beyit 1). [şorguc,]

Hırâmân kanda nîk zıllın düşürmez hâke hıfz eyler / Mişâl-i ebr-i Aḥmeddür ki olmuş sâyebân **şorguc** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 25, Beyit 2). [şorguc,]

Mişâl-i ‘âşık-ı âşüfte ditrer üstüne dir dir / Elin al koma ayakda olupdur ser-girân **şorguc** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 25, Beyit 3). [şorguc,]

Cihân âsüde oldu sâye-i tuğ-ı vücûduñla / Şokunmasun şehâ sen var iken her pehlevân **şorguc** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 25, Beyit 4). [şorguc,]

Mükedder yok zemânunda meger destâr-ı âşüfte / Perişân dil bulunmaz kimse illâ nâ-tüvân **şorguc** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 25, Beyit 5). [şorguc,]

Nigehbân itme genc-i hüsnüne ol şüret uğrısın / Kâra zülfüne el karmaya şâyed nâ-gehân **şorguc** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 25, Beyit 6). [şorguc,]

Rahîmî bendeñi gibi vefâ zenciri bend itmiş / Tapuña boynı bağlu çâkerüñdür bî-gümân **şorguc** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 25, Beyit 7). [şorguc,]

sög-: Kızmak, azarlamak.

Acı acı **sögdüğine** ben du‘âlar kılduğum / Tatlu tatlu ol şeker-güftârı söyleşsek birez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 115, Beyit 2). [sögdüğine, -düğine]

söyle-:

1.(Anlatmak istediği şeyi) Sözle bildirmek.

Qabûl-i derd-i ‘aşk olan şifâ ummaz budur Kânûn / Yüri var başuñ ağrıtmaya yeter **söyle** tabîbâ tab‘ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 10, Beyit 6). [söyle,]

Kime **söylersin** dilüñ bilmez dileğüñ anlamaz / Dâd-ı âh ey dâdger bir dâver-i dil-h‘âh yok (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 144, Beyit 2). [söylersin, -rsin]

Ey bâd serve **söyle** bir gün yutarlar anı / Şalınma sen iñen de reftâr-ı yâra qarşu (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 274, Beyit 3). [söyle,]

Maḥabbet mihr-i tâbından vücûdın yandırur yoğdur / Beni **söylerler** ey meh bir daḥi şem‘-i şebistânı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 320, Beyit 4). [söylerler, -rler]

2. Konuşmak.

Açılup gül gibi her hâra bülbüller gibi **söyler** / Bana geldükde ağzın açmaz ol gonca ḥamûş eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 90, Beyit 4). [söyler, -r]

Bilmezem yâ Rabb niçün ol dil-sitânum **söylemez** / N’oldı cirmüm incinüp ben kula ḥanum **söylemez** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 112, Beyit 1). [söylemez, -mez]

Nâlesine rahm idüp ben bülbul-i âşüftenüñ / Açılup gül gibi ol gonca-deḥanum **söylemez** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 112, Beyit 2). [söylemez, -mez]

Söyleşür ağyār ile qarşumda ol şîrîn-zebân / Cānum acıtdı benüm rûḥ-ı revānum **söylemez** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 112, Beyit 3). [söylemez, -mez]

Ben ğubārından mükedderdür meger āyînesi / Yoḥsa n'oldı tûṭî-i şekker-zebānum **söylemez** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 112, Beyit 4). [söylemez, -mez]

Ey Raḥîmî zerreveş pā-māl ü ser-gerdānıyam / Bir'ki gündür ol meh-i nā-mihribānum **söylemez** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 112, Beyit 5). [söylemez, -mez]

‘Aceb bir toz mı kındı dāmenine ben ğubārından / ‘Acebdür **söylemez** tûṭîveş ol āyîne-ruḥsārum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 224, Beyit 4). [söylemez, -mez]

3.İfade etmek.

Bu ‘ömr-i bî-qarāruñ māverāsından revān **söyler** / İşt sem‘-i kabūliyle şular her demde ğüyādur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 64, Beyit 4). [söyler, -r]

4. (Şiir vb. şeyler için) Düzenlemek, tanzim etmek.

İ‘tibārî şimdiki dehr içre yegdür silminüñ / Sen ne var Selmān gibi **söylerseñ** eş‘ār ey göñül (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 171, Beyit 4). [söylerseñ, -rseñ]

söyleden: Söyleten kişi. || Sevgili.

Hār-ı ğam-ı hicrāndan olur bülbül-i dîlzār / Ey ğonca қо sen söyleyeni **söyledeni** gör (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 52, Beyit 3). [söyledeni, -i]

söylen-: Anılmak, anlatılmak.

Bir gedāñam ben senüñ ey pādîşāh-ı ser-firāz / **Söylenür** Maḥmūd-ı şāh ile nitekim ḥāş Ayāz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 118, Beyit 1). [söylenür, -ür]

Gökde āhum yirde yaşum mā-cerāsı **söylenür** / Māh u māhî mihrüme şāhid semādan tā semek (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 160, Beyit 3). [söylenür, -ür]

söyleş-: Karşılıklı konuşmak, sohbet etmek.

Söyleşür ağyār ile qarşumda ol şîrîn-zebân / Cānum acıtdı benüm rûḥ-ı revānum söylemez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 112, Beyit 3). [söyleşür, -ür]

Gelseñ ey bülbül senüñle yāri **söyleşsek** birez / Ğonca gibi ol gül-i ğülzārı **söyleşsek** birez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 115, Beyit 1). [söyleşsek, -sek]

Acı acı söğdüğine ben du‘ālar kılduğum / Tatlu tatlu ol şeker-ğüftārı **söyleşsek** birez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 115, Beyit 2). [söyleşsek, -sek]

Fürkatıyla biñ ğamum var eylemem bir bir beyān / Vuşlatıyla şād olup dildārı **söyleşsek** birez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 115, Beyit 3). [söyleşsek, -sek]

Tercümânlık eylese karşında cânım la'lüne / Bildürüp keyfiyyetüm esrârı **söyleşsek** birez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 115, Beyit 4). [söyleşsek, -sek]

Meclisünde şevk ile yanup duduşak şem'ile / Nâr-ı aşkı 'arız-ı gül-nârı **söyleşsek** birez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 115, Beyit 5). [söyleşsek, -sek]

Hor geldi hor gitdi dergehünden it gibi / Hayret-i endîşe-i ağıyarı **söyleşsek** birez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 115, Beyit 6). [söyleşsek, -sek]

Söz budur sensin Raḥîmî'nün murâdı gayrı yok / Sen güzel hünkâr ile hünkârı **söyleşsek** birez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 115, Beyit 7). [söyleşsek, -sek]

Ḥâl-i erkâna vukûfı var Raḥîmî benedün / Gâh paşayı gehi hünkârı **söyleşsek** birez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 115, Beyit 8). [söyleşsek, -sek]

Ben senünle fûrkatüm vuşlat bulursam **söyleşem** / Ey gözi bîmâr ger şîḥḥat bulursam **söyleşem** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 223, Beyit 1). [söyleşem, -em]

Şerḥa şerḥa sînemün zaḥmını hem dil yarasın / Hancerünle dilleşüp ruḥşat bulursam **söyleşem** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 223, Beyit 2). [söyleşem, -em]

Yâremün ağzına tîḡün dil şoḡar ikide bir / Ben anuñla ḡamzeden himmet bulursam **söyleşem** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 223, Beyit 3). [söyleşem, -em]

Zülfi ucından Muṭavvel ser-güzeştüm Muḥtaşar / Ger dehân-ı yârdan vüs'at bulursam **söyleşem** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 223, Beyit 4). [söyleşem, -em]

Yâr bezminde niçün añmazsın ey ney nâlemi / Ben senünle bir dem-i fırsat bulursam **söyleşem** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 223, Beyit 5). [söyleşem, -em]

Ḥârdan zaḥm-ı ḡamın cânımda la'l-i yâr içün / Bülbülâ bir ḡonca-i nüzhet bulursam **söyleşem** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 223, Beyit 6). [söyleşem, -em]

Çekdüğüm cevri Raḥîmî âh diyü ağıyardan / Ol perînün da'vetin ḡalvet bulursam **söyleşem** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 223, Beyit 7). [söyleşem, -em]

söyleyen: Söyleyen, konuşan || Âşık.

Ḥâr-ı ḡam-ı hicrândan olur bülbül-i dîlzâr / Ey ḡonca ḡo sen **söyleyeni** söyledeni gör (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 52, Beyit 3). [söyleyeni, -i]

söz: Laf, kelime.

Söz bir olur beg didüm vâ'iz uzatma kışşayı / Meyl-i firdevs-i berîn itmez iden dîdâr seyr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 54, Beyit 4). [söz,]

Zülfüne dil bağlamayan 'aḡlı yok dîvânedür / La'lüne cân vermeyenün her **sözi** efsânedür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 92, Beyit 1). [sözi, -i]

ḡam-ı ferdâyı añma dem bu demdür ḡurrem ol diyüp / **Sözi** ḡuşumda yir eyler rikâbuñ niçe demlerdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 96, Beyit 3). [sözi, -i]

Topıtoludur vâ'iz benüm gūşumda ğaflet penbesi / Hâkdur **sözüñ** hep bilürem yādumdadur ez-berdedür
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 101, Beyit 6). [sözüñ, -üñ]

Her gedâ tab'a Raḥîmî dime **söz** gevherini / Guş-ı şâhid yaraşur yine durer himmet 'ayâr (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 102, Beyit 6). [söz,]

Söz budur sensin Raḥîmî'nüñ murâdı gayrı yok / Sen güzel hünkâr ile hünkârı söyleşsek birez (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 115, Beyit 7). [söz,]

Degüldür gördüğün **söz** müje-i dildârda kebkeb / Gözüñ merdümeleri teşrîf içündür dürr-feşân itmiş
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 124, Beyit 4). [söz,]

Raḥîmî bendeñün düşmen **sözüyle** hâtırın yıkma / Halîlüm Ka'be haqqı kıble-i Raḥmânıdur gönîlüm
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 202, Beyit 7). [sözüyle, -üyle]

Vaşf-ı hüsnüñde Raḥîmî bendeñün her bir **sözi** / Haqq budur kıymetde birdür gevher-i vâlâyıla
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 290, Beyit 7). [sözi, -i]

Egmez Raḥîmî başını tûbâ-yı sidreye / Toğrusı **söz** budur kad-i mevzûnuñ olmaya (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 300, Beyit 5). [söz,]

Raḥîmî bendesi olalı ol şâh-ı süḥan-dānuñ / **Sözi** gevherlerin şandûka-i 'irfāna gönderdi (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 330, Beyit 6). [sözi, -i]

söz aç-: Bir konu üzerine konuşmaya başlamak.

Yine gül gibi 'ış it gönca-leblerle bahâr içre / **Söz aç** bülbül gibi gel gül gibi bir murğzâr içre (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 284, Beyit 1). [söz aç,]

söze gel-: Dile gelmek, söylemeye başlamak.

Şeker-ḥandından olur ey mezâk-ı cān şeker peydâ / İder elfâz-ı dür-bāruñ **söze gelse** şeker peydâ
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 2, Beyit 1). [söze gelse, -se]

sözüñ itdükce: Sözüñü ettikçe, andıkça.

Deryâdur eyâ kân-ı kerem tab'-ı Raḥîmî / Vaşf-ı lebün **itdükce sözüñ** ol güher eyler (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 60, Beyit 7). [sözüñ itdükce,]

sözüñ toğrusı budur: Sözüñ doğrusu budur.

Sözüñ toğrusı budur kadd-i mevzûnuñ gibi anı / Yazamaz öyle hoş-reftâr u bir serv-i kıyâmet nakş
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 122, Beyit 3). [sözüñ toğrusı budur,]

su:

1.Saf, berrak ve akıcı madde: su.

Cānuma bir buse ikrār eyledi o la^l-i nāb / Mā'il oldı şandı **şudur** teşne-dil gördi serāb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 12, Beyit 1). [şudur, -dur]

Ķāmetüñ rāst serv-i dil-cūdur / **Şu** gibi gönüm ağıdan odur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 48, Beyit 2). [şu,]

Yalmanur teşne-dil görüp la^llūñ / Hastadur şandı bir içüm **şudur** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 48, Beyit 3). [şudur, -dur]

Ağladup alma ey perî āhum / Gözlerüm yaşı bir ılı **şudur** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 48, Beyit 9). [şudur, -dur]

Bu şerha şerha sinem yarası ey yār şerh olmaz / **Şu** gibi gayra mā'il āh dil bir yāre düşmişdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 53, Beyit 4). [şu,]

Şu gibi şāf ol derūnuñda küdüret kılmasun / Bir dem ola **şu** gibi tā kılasın dîdārı seyr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 55, Beyit 4). [şu,]

Ey Raḥîmî **şu** gibi her sū revān oldı yaşum / Rāst gelmez kim kılam ol serv-i hoş-reftārı seyr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 55, Beyit 5). [şu,]

Bu 'ömr-i bî-ḳarāruñ māverāsından revān söyler / İşit sem'-i ḳabūliyle **şular** her demde gūyādur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 64, Beyit 4). [şular, -lar]

'Aşık-ı dîdār aña dirler ki her dem **şu** gibi / Kūy-ı dil-berde vücūdın ḥāk ile hem-vār ider (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 78, Beyit 2). [şu,]

Şu gibi yüz sürüyü geldi çemenler ḥıdmete / Tā ola vech-i ḥasen gibi sürür-efzā-yı sūr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 91, Beyit 2). [şu,]

Raḥîmî **şu** gibi ağlar şabāveş āh idüp her dem / Niç'itsün görmedi ḥāk-i cenābuñ niçe demlerdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 96, Beyit 4). [şu,]

Beni şahrāya şalan **şu** gibi ḥadduñ ḥayālidür / Vefā tağında ser-mest eyleyen çeşm-i gazālüñdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 97, Beyit 5). [şu,]

Senden özge daḥi nem var diyü her **şu** ol **şu** / Var gözi yaşı gibi maḳdemüñe kıldı nişār (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 102, Beyit 2). [şu,]

Bāğ-ı ḥüsnüñsüz cinān bāğına dil dil bağlamaz / **Şu** gibi şāfi-nihādüz seyr-i dîdār isterüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 107, Beyit 3). [şu,]

Ḳarār itmez dil ü cān tende ey rūḥ-ı revān sensüz / Olur **şular** gibi gözüm yaşı her sū revān sensüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 110, Beyit 1). [şular, -lar]

Çekme baş āteş gibi ḥāk ol hevā-yı 'aşḳ ile / **Şu** gibi dîdāra ṭālibseñ ne lāzım baş ayak (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 140, Beyit 3). [şu,]

Gün bu gündür aç gözün nergis gibi gülzāra baḳ / Mā'il-i dîdār iseñ **şu** gibi ḥadd-i yāra baḳ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 143, Beyit 1). [şu,]

Ey Raḥîmî seyr-i dîdār ise dā'im ārzū / Ma'il olma her yaña **şu** gibi sūy-ı yāra baḳ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 143, Beyit 5). [şu,]

Her serv-i hevā-baḥşa **şu** gibi olup mā'il / Her berg-i ḥazān gibi yollara neden düşdüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 146, Beyit 4). [şu,]

Olup dil **şu** gibi sen serve māl / Velî yok bâğ-ı vaşla yol ne hāşıl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 165, Beyit 1). [şu,]

La'lüñe hem-meşreb olduğın iştmiş bâdenüñ / Mā-ḥaşal cānā **şu** idi kendüden āb-ı zülāl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 178, Beyit 4). [şu,]

Akıtdum yaşımı **şu** gibi ey kıdd-i revān her sū / Maḥabbet sebzesin şād-āb idüp bir seyrghāh itdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 184, Beyit 2). [şu,]

Girince sen boyı servi revānuñ katı göñline / Döşendüm toprağı yaşadığımı **şu** gibi taş itdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 187, Beyit 6). [şu,]

Ġaraż dîdār ise ey dil düşen **şu** gibi her taş / Yüzüñi ḥāk-i rāh-ı yārda hem mesken eylersin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 230, Beyit 6). [şu,]

Gözi yaşlu Raḥîmîyi demidür ber-murād eyle / Revān olsun yanuçca ey sehî-kād **şu** gibi her sū (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 272, Beyit 7). [şu,]

Geşt ider dil **şu** gibi ey serv-i süy-ı kūyuñ / 'Āşık-ı āşüftedür dîdāruñ eyler ārzū (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 273, Beyit 2). [şu,]

Hün oldı eşk-i çeşmüm ol gül-izāra karşı / **Şular** bulanık akar evvel bahāra karşı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 274, Beyit 1). [şular, -lar]

Dil ser-i kūyuñ koyup **şu** gibi akmaz bir yaña / Hışm idüp ey seng-i dil uraṣṣān kayalar başuma (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 295, Beyit 4). [şu,]

Kan mîdur ol ki **şu** gibi kapuñda akmaya / Baş mîdur ol ayağıña ġaltānuñ olmaya (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 301, Beyit 2). [şu,]

Nev-bahār irdi demidür cūş idüp ak **şu** gibi / Ey göñül cūyāyısān dîdāra gel ak **şu** gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 314, Beyit 1). [şu,]

La'lüñe cānā kaçan mānend olur āb-ı ḥayāt / Karañudur ötesi aṣma ol alçaq **şu** gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 314, Beyit 2). [şu,]

Ter düşersin süy-ı kūyuñda yaşım seyl-ābına / Ḥāk-i pāyuña revā mîdur yol ırmağ **şu** gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 314, Beyit 3). [şu,]

Nārveş ser-keşlenürmişsin hevādār olana / Ġaybdur çıkısa cihān gözden bu dem çok **şu** gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 314, Beyit 4). [şu,]

Nev-bahār-ı ḥüsnüñüñ her dem cününüm artırur / Boynuma zencîr-i zülfüñ vaḳtidür dağ **şu** gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 314, Beyit 5). [şu,]

Ey Raḥîmî kanda buldum dime dā'im gör nesin / Saña ol bir ḥündur bulduñsa aylak **şu** gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 314, Beyit 6). [şu,]

Gördi ey germ-ābe yaşım yāre hem pehlü seni / Maḥv ider şaḳın ılıdur cūş idüp ol **şu** seni (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 315, Beyit 1). [şu,]

Ol Sikender derdin ayru bende soñ dem göreyin / Kaytafā gibi puşudan ġarğ ide bu **şu** seni (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 315, Beyit 2). [şu,]

Çeşme-i dilden akar kanlu sirişküñ **şu** gibi / Dem-be-dem tırmaz bulanur bir delikanlu gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 328, Beyit 1). [şu,]

Seyr-i didāruña **şu** gibi revān olsam diyü / Göz açup gözler Raḥîmî süy-ı küyuñ pul gibi (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 334, Beyit 7). [şu,]

Bir dem **şu** gibi irmedi didār seyrine / Şol tünd-revi saht-ı dil olan ḥacer gibi (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 351, Beyit 4). [şu,]

2. Gözyaşı.

Dāğ-ı ğamdan dilde biñ başlu bîñārum var akar / Ey gözüüm sen kanda ḳalduñ var **şuyufı** şahrāya şal (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 166, Beyit 3). [şuyufı, -yufı]

su'āl it-: Sormak.

Zaḥm-ı seng-i fūrḳatüñ benden **su'āl it** ğayrı ḳo / Ser-ġüzeştümden ne bilsün başına ṭokınmayan (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 236, Beyit 4). [su'āl it,]

Benümle hem-dem olan yaşuma **su'āl itsün** / Ḳatı derin bilür ol mā-cerā-yı 'ummānı (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 326, Beyit 2). [su'āl itsün, -sün]

şubaşı: Komutan.

Şubaşıdur Raḥîmî eşkiyle şimdi ammā / Şāh-ı melāmet oldı nāmūs u 'āra ḳarşu (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 274, Beyit 5). [şubaşıdur, -dur]

Sipāh-ı eşk-i ḥasretten şehā ğarḳ itdi dünyāy / Raḥîmîñüñ gözi yaşına raḥm it eyle **Şubaşı** (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 342, Beyit 5). [şubaşı,]

şubaşı it-: Komutan yapmak.

Raḥîmî bağrumuñ başında buldum yaşumuñ başın / **Şubaşı idüp** ol demde sipāh-ı 'aşḳa baş itdüm (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 187, Beyit 7). [şubaşı idüp, -üp]

sū-be-sū: Her taraf, her yan.

Görmedüm zātuñ gibi bir cevher-i kân-ı sehā / **Sū-be-sū** gezdüm şadefveş baḥr u 'ummān illerin (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 243, Beyit 4). [sū-be-sū,]

subḥ: Sabah.

Hecrüñ şebinde āhuma hem-dem bulunmadı / Gönderdi **şubḥ** bād-ı şimālî ṭaraf ṭaraf (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 133, Beyit 5). [şubḥ,]

Gün yüzüñ göster şehā mihriyle ki meh-çihreñe / Senden ümmîdi Raḥîmîñüñ budur her **şubḥ** u şām (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 220, Beyit 5). [şubḥ,]

şubḥ ol-: Sabah olmak, gün aydınlanmak.

Gün yüzün ‘arz idegör bir şeb o mäh-ı şāmı / Şevkden şarka dönüp **şubh ola** devrün şāmı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 310, Beyit 1). [şubh ola, -a]

şubh olunca: Sabaha kadar.

Yanma ki rahm ide şāyed germ olup ol şem‘-i çerh / **Şubh olunca** ey göñül pervâneveş sen yanadur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 41, Beyit 4). [şubh olunca,]

şubh u mesā: Sabah akşam, her zaman.

Çekeli pehlūsına gün gibi sen meh-çihreyi / Çerhveş gögsin gerer **şubh u mesā** pīrāhenün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 158, Beyit 2). [şubh u mesā,]

Felek zerrîn-küle bir sâde-rû serrācuñ olmışdur / Çapup gün gibi tırmaz yeldirür **şubh u mesā** rahşın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 235, Beyit 4). [şubh u mesā,]

şubh u mesā-yı nev-rûz: Yeni günün sabah ve akşamı.

Ruhsâr u kâkülünüz şimdi berāber oldı / Yanumda ey yüzi gül **şubh u mesā-yı nev-rûz** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 108, Beyit 5). [şubh u mesā-yı nev-rûz,]

şubh u şām: Sabah ve akşam (gece gündüz).

Giceyi gündüze katup irişdi yine bahar / Şafā-yı ‘işreti biz daği **şubh u şām** idelüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 180, Beyit 6). [şubh u şām,]

şubha dek: Sabaha kadar.

Her gice tā **şubha dek** ey meh gözüm yıldız şayar / Menzili bir merdümek pür-âb ola eyler mi h‘âb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 12, Beyit 2). [şubha dek,]

Ey Raḥîmî kadd ü zülf-i yār ise sevdā-yı cān / **Şubha dek** yıldız şayup her gice ol bî-dār-ı ‘ömr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 62, Beyit 7). [şubha dek,]

Her gice hār-ı gamından **şubha dek** sen goncanuñ / ‘Andelibāsā göñül pes nā-gehānī zār ider (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 82, Beyit 2). [şubha dek,]

Şubha dek yıldız şayar yıllar geçer göz yummazuz / Ayda bir gün görünür āh ol meh-i tābānımız (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 106, Beyit 2). [şubha dek,]

Şām-ı hecründe leb ü haddünle gördi sūzişem / Cān eridüp **şubha dek** yanup tüter her bār şem‘ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 127, Beyit 5). [şubha dek,]

Şām-ı fūrkatde göreliden âteşüm ey yār şem‘ / Od yakup başına yanup **şubha dek** ağlar şem‘ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 129, Beyit 1). [şubha dek,]

şubhāsā: Sabah gibi.

Ṭutuşdum âteş-i mihrüñle mihr it yoksa **şubhāsā** / Rumûz-ı mihrüñi gün gibi ey meh işde fâş itdüm
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 187, Beyit 4). [şubhāsā,]

subh-dem: Sabah vakti, sabahleyin.

Lebüñ hecriyle andan âh idüp bir **şubh-dem** cânı / Saña teslim idüp ben de ideydüm bir eşer peydâ
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 2, Beyit 6). [şubh-dem,]

Dimâğ-ı cāna irdi **şubh-dem** bir nükhet-i cān-bağş / Raḥîmî ol mu‘aṭṭar zülf-i ‘anber varsa bûdur
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 79, Beyit 4). [şubh-dem,]

Çāk çāk itdi yaqasın **şubh-dem** gülşende gül / Ğanc-ı la‘lûñden meger kılmış şabā bir keşf-i rāz (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 118, Beyit 5). [şubh-dem,]

Şubh-dem çāk eylesem gül gibi ‘işmet cāmesin / Rakşa girsem gün gibi mihrüñle devrân eylesem
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 197, Beyit 2). [şubh-dem,]

Bunca istignā ile mihr-i cihān-ārāyı gör / Āsitānuñ ḥākine her **şubh-dem** sürer cebîn (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 247, Beyit 4). [şubh-dem,]

Gül yüzüñ hecriyle feryādın Raḥîmî bendeñüñ / **Şubh-dem** işitdi bülbül fāriğ oldu zārdan (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 263, Beyit 7). [şubh-dem,]

H‘ābda gördüm şaçuñ bendine bağlanmış şabā / **Şubh-dem** kūyuñda gördükde didüm uşbu gibi
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 328, Beyit 4). [şubh-dem,]

subh-ı devlet: Saadet sabahı.

Şubh-ı devlet olmağa kapuñ şadākat ehline / Kıldı Hāk cevlanğehüñ cânı civār-ı evliyā (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 9, Beyit 3). [şubh-ı devlet,]

subh-ı dîn: Dinin sabahı.

Şām-ı küfr içre ḳalurdı kâ’ināt ey **şubh-ı dîn** / Tāb-ı tîğüñ olmasa envār-ı mihre tev‘emān (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 233, Beyit 2). [şubh-ı dîn,]

subh-ı hüsn: Güzellik sabahı.

Beñzer mi **şubh-ı hüsn** ya ḥaddüñ duḥāsına / ‘Asr içre n’ola dirse güneş böyle olayın (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 258, Beyit 2). [şubh-ı hüsn, -e]

subh-ı rüşen: Aydınlık sabah.

Zerre deñlü mihrüñ ey meh dilde bes peydâ olur / **Şubh-ı rüşen** gibi rāzı ‘āleme ifşā olur (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 63, Beyit 1). [şubh-ı rüşen,]

subh-ı vaşl: Kavuşma sabahı.

Şubh-ı vaşluñla müşerref kıl Raḥîmî bendeñi / Leyl-i fûrkatde yiter geçdi günü ey yüzi mäh (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 276, Beyit 7). [şubh-ı vaşluñla, -uñla]

subh-ı vişāl: Vuslat, kavuşma sabahı.

‘Āşıkā **şubh-ı vişālüñdür** Ḥalîlüm rûz-ı ‘îd / Ka‘be-i kūyuñ Şafā ehline miḥrâb-ı ümîd (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 32, Beyit 1). [şubh-ı vişālüñdür, -üñdür]

suç: Kabahat, hata.

Efendi seni sevdüğumdür **suçum** / Bu cürmiyle bende güneḥ-kāruñum (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 211, Beyit 6). [suçum, -um]

sûd: Kazanç, yarar.

Meh-i sipihr-i leṭâfet şehi diyâr-ı ḥüsn / Raḥîmî **sûduñuñ** ol bî-bedel güzeldür ola (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 307, Beyit 7). [sûduñuñ, -uñuñ]

sudâ‘ vir-: Sıkıntı, rahatsızlık, huzursuzluk vermek.

Bûlbûlün nâlesi ‘uşşâka bu dem **virdi sudâ‘** / Nağmesin muṭrib-i hoş-leḥçelerün gûş idelüm (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 190, Beyit 2). [sudâ‘ virdi, -di]

şûfi: Kaba sofı (çok dindâr olup irfanı olmayan kimse).

Fehm eyler iseñ râst nevâyı yine **şûfi** / Pencgeḥde maḳâmuñ ola şehnâz-ı maḥabbet (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 22, Beyit 2). [şûfi,]

Ḳamu eşyâda her vechile vechü’llâhı seyr eyle / Şafâ ehline ey **şûfi** bu mir’ât-ı muşaffâdur (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 64, Beyit 2). [şûfi,]

Dil ü cân cür‘a-i bezm-i elestün mestidür **şûfi** / Görüp ṭa‘n itme ol o kâra şanma ihtiyârumdur (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 74, Beyit 4). [şûfi,]

Men‘ itme **şûfi** dil-ber ü meyden Raḥîmî / Ḳo ‘îş ü ‘işret itsün anı şimdi çağıdur (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 86, Beyit 4). [şûfi,]

Baş açuk biz muḳîm-i tekyegâh-ı vaḥdetüz **şûfi** / Ğubâr-ı ‘aşḳ ile vâlih dil-i ḥayrânımız vardur (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 87, Beyit 3). [şûfi,]

Şâf kıl cân gözgüsin **şûfi** ruh-ı zîbâya bak / Gör ne şekl izḥâr ider ol şûret-i ma‘nâya bak (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 137, Beyit 1). [şûfi,]

Veli miḥnetden âzâd eylemekdür / İçüp cāmı yiyüp **şûfi** gehi beng (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 149, Beyit 2). [şûfi,]

Virürdün ḥırmîni-i diḥkân-ı dehrün ḥâşılın **şûfi** / Elüñe girse ger gendüm ḳadar pervânesi ‘aşḳuñ (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 153, Beyit 4). [şûfi,]

Şarāba rehn iderdüñ cübbe vü destārı ey **şūfi** / Şafā-yı ƙalb ile olsañ eger āvāresi ‘aşƙuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 154, Beyit 4). [şūfi,]

Hudānuñ ‘afv-ı hūnî üstümüzden / Be **şūfi** eylemez ikrāh didüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 189, Beyit 5). [şūfi,]

Gerekmez ravza-i rıdvān-ı ƒılmān-ı ƙamer-ƙal‘at / Saña erzānı ey **şūfi** benüm ol yāredür meylüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 191, Beyit 2). [şūfi,]

Şūfiye ƙarşu Raĥîmî içeyüm bāde-i şāf / Mest-i dād-kār olayın ‘āşık-ı bî-bāk olayum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 205, Beyit 7). [şūfiye, -ye]

Şūfi kūyuñda cemālünden şafā kesb idemez / Nūr görmez Ka‘bede her çeşm-i nā-bînā Hüseyn (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 237, Beyit 4). [şūfi,]

Reh-i ƙā‘atde ihlāş ile dökmezseñ yaşuñ **şūfi** / Ƙabül olmaz niyāzuñ sübĥañ olursa süreyyādan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 250, Beyit 6). [şūfi,]

Selāmet semtine luţf eyle taĥrîk itme ey **şūfi** / Hārābāt ehliyem nüş eyledüm ben cām-ı bed-nāmı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 324, Beyit 3). [şūfi,]

Yüz yumaz oldı ƙā‘at-i ĥayra / Şimdi **şūfi** şarāba yüz ƙıtdı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 327, Beyit 2). [şūfi,]

şūfivesān: Sufi gibiler.

Ey pîr-i meygede beni mest eyle ĥürmet it / Şāfi-keşān ü **şūfivesān** delĥ-püşıyam (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 182, Beyit 3). [şūfivesān,]

şūfiyā: Ey sofi.

Şoĥbet-i şeyĥe niçün gelmez diyü ƙa‘n eyleme / **Şūfiyā** dervîş Raĥîmî ‘aşƙa olmışdur mürîd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 37, Beyit 5). [şūfiyā,]

Şūfiyā ƙorkutma ısınduĥ ‘azāb-ı düzaĥa / Biz ĥaber alduĥ degülmiş hecr-i dil-berden eşed (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 40, Beyit 6). [şūfiyā, -yā]

Cān nice ƙatlana mey ü maĥbûba **şūfiyā** / Dilde ƙarār u şabr mı var elde ihtiyār (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 93, Beyit 10). [şūfiyā,]

Şūfiyā seyr-i ruĥı baña nigāruñ yürisin / Nakş-ı bî-cān gibi var şüret-i dîvāra yapış (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 120, Beyit 3). [şūfiyā,]

Şūfiyā sâf eyle gel jeng-i ‘alāyıkdan dilüñ / Şüret-i ma‘nā görünmez olmasa āyîne şāf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 131, Beyit 6). [şūfiyā,]

Şūfiyā ġāyet müdāvādur ġam u dil derdine / Şişe çek bir la‘l-i mey-ġün ile cānuñ ‘işe çek (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 160, Beyit 6). [şūfiyā,]

Bāde-i bezm-i ezel birle leb-ā-leb ƙoludur / **Şūfiyā** nüş ide gör cām-ı muşaffādur dil (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 168, Beyit 4). [şūfiyā,]

Şūfiyā ihlās ile Allāhı isterseñ eger / Kıl namāz eyle niyāz ammā ki geh geh āh kıl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 175, Beyit 4). [şūfiyā,]

sulh: Barış.

Geçüp gavgâlarından ‘âlemüñ **şulhından** el çekdüm / Ferāğat menzilinde sâkin-i künc-i rızâ oldum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 193, Beyit 5). [şulhından, -ından]

Ne gavgâsında ne **şulhındayum** şāhum velî dehrüñ / Naşib olmadı bir tenhâ maḥal hengāmeden gayrı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 325, Beyit 2). [şulhındayum, -ındayum]

sultān: Padişah, hükümdar.

Rahîmî mülk-i ğamda var yûri başuña **sultān** ol / Cihānuñ devlet ü cāhı hüma tā bir qurı gavgā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 7, Beyit 7). [sultān,]

‘Aşkdur ḥākim vücūd iklîmine ey ‘aql sen / Gelme yir yok saña her mülküñ olur **sultānı** bir (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 68, Beyit 2). [sultānı, -ı]

Başumda şu‘le-i sūzum dilümde dūd-ı āhum var / Belā iklîminüñ **sultāniyum** zerrîn-külāhum var (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 76, Beyit 1). [sultāniyum, -iyum]

Bize zulm itmeden ey çerḥ-i dün dün yoksa āh itdüñ / Alur her ḥaqqımız ‘adl issi bir **sultānımız** vardur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 87, Beyit 6). [sultānımız, -ımız]

Cānın eyler Rahîmî saña fidā / Göre **sultānum** ol gedā n’eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 88, Beyit 11). [sultānum, -um]

Sen cism-i dehrüñ cānısın sen cāna şıḥḥat yaraşur / Sen ‘âlemüñ **sultānısın** **sultāna** şıḥḥat yaraşur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 103, Beyit 1). [sultānısın, -ısın; sultāna, -a]

Mihr-i ruḥuñ bu dîde-i Ya‘küb-ı devrüñ nûrıdur / Sen Yūsuf-ı Mısr-ı kerem **sultāna** şıḥḥat yaraşur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 103, Beyit 3). [sultāna, -a]

Devleti Ḥaqq umarum saña vire **sultānum** / Zāt-ı pākünde vücūhāt ile var istiḥḥāk (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 138, Beyit 6). [sultānum, -um]

Bu ednā bendeñi bir şāh-ı ‘ālî-şāna gönderseñ / Gedāñı bir mürüvvet şāḥibi **sultāna** gönderseñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 151, Beyit 1). [sultāna, -a]

Huceste ḥaşlet ü ferḥunde sîretsın Selīmāsā / Süleymān gibi hem **sultānısın** iklîm-i ‘irfānuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 161, Beyit 3). [sultānısın, -ısın]

Bende olmaz degme **sultāna** denā’et ‘arz idüp / Bir senüñ gibi şeh-i ‘ālî-cenāb ister göñül (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 169, Beyit 4). [sultāna, -a]

Zemāne ḥaṭṭını ancak gedā-yı ‘aşk olan añlar / Cihānda derd-i ser-efser çeken **sultānımış** bildüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 199, Beyit 2). [sultānımış, -ımış]

Kul olmaz dergehüñden gayra istiğnāsı ‘alîdür / Şehā mülk-i cününüñ başka bir **sultānidur** göñlüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 202, Beyit 3). [sultānidur, -idur]

Raḥīmī bir gedādur dergeh-i devlet-penāhuḥda / Unutduñ çok zemāndur sen anı **sultānum** añmazsın (Kütahyalı Raḥīmī Dîvânı, Gazel 226, Beyit 5). [sultānum, -um]

Gel toğrudalum biz dümeni baḥr-i ‘aṭāya / Almaḥ bizüm ü virmek o **sultāna** şalinsun (Kütahyalı Raḥīmī Dîvânı, Gazel 254, Beyit 3). [sultāna, -a]

Seni Haḫḫ irgüre **sultān** atañuñ baḥt u taḥtına / Süleymān-ı zemānveş ol da hem şāḥib-kırān olsun (Kütahyalı Raḥīmī Dîvânı, Gazel 259, Beyit 3). [sultān,]

Gül gibi gonca-dehenlerle müdām iç la‘l-i nāb / ‘İşreti fevt itme **sultānum** irişmezdüm deme (Kütahyalı Raḥīmī Dîvânı, Gazel 286, Beyit 2). [sultānum, -um]

Hemān ‘ālemde sen sağ ol benüm devletlü **sultānum** / Raḥīmī gam degül ölse ya olsa nā-tüvān ḥasta (Kütahyalı Raḥīmī Dîvânı, Gazel 305, Beyit 7). [sultānum, -um]

İtdügi zulmi Raḥīmī mūra luṭf it āsafā / Bāri bir gün ‘arz kıl **sultān** Süleymān oğlına (Kütahyalı Raḥīmī Dîvânı, Gazel 306, Beyit 5). [sultān,]

Raḥīmī bir mürüvvetlü kerīmü’ş-şāna ḫul oldı / Yime gam devletinde ‘ālemüñ **sultānıyuz** şimdi (Kütahyalı Raḥīmī Dîvânı, Gazel 329, Beyit 6). [sultānıyuz, -ıyuz]

Efendi ben ḫulın sen şāḥ-ı ‘ālī-şāna gönderdi / Gedā-yı āsitānın ya‘ni sen **sultāna** gönderdi (Kütahyalı Raḥīmī Dîvânı, Gazel 330, Beyit 1). [sultāna, -a]

Raḫīb-i rū siyāhuḥdan kesil ey āfitābum gel / Bilürsin görmedi kimse melek ḫatında **sultānı** (Kütahyalı Raḥīmī Dîvânı, Gazel 337, Beyit 6). [sultānı, -ı]

A zālīm zulmüñi ḥadden aşurma / Bu şehrüñ yoksa hiç **sultānı** yok mı (Kütahyalı Raḥīmī Dîvânı, Gazel 339, Beyit 2). [sultānı, -ı]

sultān bāğı: Kütahya’da bulunan bir mesire yeri.

Görmek isterseñ cinān bāğında ger cān bāğını / Bir lebi goncayla gel seyr eyle **sultān bāğını** (Kütahyalı Raḥīmī Dîvânı, Gazel 317, Beyit 1). [sultān bāğını, -ını]

sultān it-: Sultan yapmak.

Raḥīmī ḫuluña emr eyle olsun sākin-i kūyuñ / ‘Azizüm ol gedāyı bir söz ile Mışra **sultān it** (Kütahyalı Raḥīmī Dîvânı, Gazel 18, Beyit 7). [sultān it,]

sultān ol-: Padişah, hükümdar olmak.

Senüñ olsun sa‘ādetle ‘azizüm mülket-i dünyā / Baña ḫapuñda ḫulluḫ Mışra **sultān olmadan** yegdür (Kütahyalı Raḥīmī Dîvânı, Gazel 50, Beyit 3). [sultān olmadan, -madan]

Ḫapusında ḫul olmaḫ ḫadrini sen Yūsuf-ı ḥüsnuñ / ‘Azizüm mülket-i Mışır içre **sultān olmayan** bilmez (Kütahyalı Raḥīmī Dîvânı, Gazel 117, Beyit 5). [sultān olmayan, -mayan]

sultān-ı ‘aşk: Aşkın sultanı // sevgili.

Ey Raḥīmī şād tüt göñlüñ seni **sultān-ı ‘aşk** / ‘Ākıbet cünd-i ğama ser-‘asker ü serdār ider (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 78, Beyit 5). [sultān-ı ‘aşk,]

Ey Raḥīmī şād tüt göñlüñ seni **sultān-ı ‘aşk** / ‘Ākıbet cünd-i ğama ser-‘asker ü serdār ider (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 78, Beyit 5). [sultān-ı ‘aşk,]

sultān-ı mülk-i ma‘rifet: Hüner memleketinin padişahı.

Sultān-ı mülk-i ma‘rifetüm ben Raḥīmīyā / Ammā Selīm-i şāh-ı süḥan-dāna bendeyin (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 258, Beyit 7). [sultān-ı mülk-i ma‘rifetüm, -üm]

sultān-ı süḥan-dān: Güzel söz söyleyen padişah.

Fehm ider ḥāl-i gedāyı şeh-i devrānumsın / Ma‘rifet maḥzeni **sultān-ı süḥan-dānumsın** (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 232, Beyit 1). [sultān-ı süḥan-dānumsın, -umsın]

sultān-ı ‘uşşāk: Âşıkların sultanı.

Ṭarīk-ı ‘aşkda hem-rāhum oldı eşk ü āh-ı ğam / Şehā **sultān-ı ‘uşşākum** bular ḥayl ü sipāhumdur (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 75, Beyit 2). [sultān-ı ‘uşşākum, -um]

sulu şeftālu: Sulu şeftali || sevgilinin dudağı.

Teşne-cāna şunmadı bir dem **şulu şeftālusın** / Gösterür ayva bu ben maḥzūra ammā nār leb (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 15, Beyit 5). [şulu şeftālusın, -sın]

şun-: Vermek, uzatmak, takdim etmek, ikram etmek.

Ḥayāl-i la‘l-i cānānumla mestem sākiyā **şunma** / Benem ḥod baña yetmişdür ne lāzım bāde-i ḥamrā (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 7, Beyit 3). [şunma, -ma]

Cānımız bezm-i maḥabbetde bu dem mest eyledüñ / **Şundi** bir cām-ı şarāb-ı hoş-güvār-ı evliyā (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 9, Beyit 9). [şundi, -dı]

Cür‘a-i cām-ı lebüñsüz **şunma** billāh sākiyā / Acıdupdur cānumı keyfiyyet-i cām-ı şarāb (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 13, Beyit 4). [şunma, -ma]

Teşne-cāna **şunmadı** bir dem şulu şeftālusın / Gösterür ayva bu ben maḥzūra ammā nār leb (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 15, Beyit 5). [şunmadı, -madı]

Gitmez idi bir nefes āyīne-i dilden ğubār / Merḥabālarla lebin **şunmasa** meh-rüyān-ı ‘id (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 39, Beyit 10). [şunmasa, -masa]

Sākiyā min-ba‘d **şunma** büsesüz cām-ı şarāb / Ārzü-yı cān u dil la‘l-i leb-i dildār ider (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 82, Beyit 4). [şunma, -ma]

Gülüp gül gibi **şun** gonca-lebüñ maḥzūn-ı hicrāna / Şitānuñ şiddeti gitdi dem-i ‘işret bahāruñdur (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 95, Beyit 4). [şun,]

Şahrâda lâle şanma gül-gün meyiyle **şunmuş** / ‘Ayyâş-ı nev-bahâra cām-ı şafâ-yı nev-rüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 108, Beyit 3). [şunmuş, -mış]

Nev-bahâra lâle **şundi** yine bir mey-gün çanağ / Sen de baş kaldurma destününden koma bir dem ayağ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 130, Beyit 1). [şundi, -dı]

Hecr-i la‘lûñle tenümde kaldı cāndan bir ramağ / **Şun** lebün cānum yirine gelsün öldüm işte bak (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 140, Beyit 1). [şun,]

Nice bir la‘l-i nāb-ı hamlâ dil teng / Demidür sâkiyâ **şun** cām-ı gül-reng (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 149, Beyit 1). [şun,]

Lebün ağyâr-ı zulmet-çihreye ey hıızr-ı haţţ **şunma** / Kurudur varduğı dem çeşme-i hayvâna gönderseñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 151, Beyit 7). [şunma, -ma]

Bezm-i şafâda sâkî **şun** sâgar-ı revākı / Gitsün bu dem nifākı devr-i ğam-ı zamānuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 157, Beyit 2). [şun,]

Bahâr irdi yine sâkî açıldı ğonca güldi gül / Dem-i şādî durur **şun** la‘lûñi pür eyle cāmı mül (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 177, Beyit 1). [şun,]

Sâkiyâ bize lebün cāmını **şun** nüş idelüm / Bāde-i ‘aşk ile cān u dili ser-ħoş idelüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 190, Beyit 1). [şun,]

Götürdüm bezm-i keşretten ayağı lāleveş sâkî / Baña vahdet meyinden cür‘a **şun** dildāradur meylüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 191, Beyit 3). [şun,]

La‘lûñden ayru cām-ı cihān **şunsa** Cem göre / Ayağına şürāhi gibi baş eger miyem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 214, Beyit 3). [şunsa, -sa]

Ķanımı dök cānumı al rāziyam tek **şun** lebün / Şoñra tıyup ğamzeñ öldürürse ola kana kan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 260, Beyit 2). [şun,]

Yār hem-dem bezm-i ħurrem mevsim-i ‘ıyş u tarab / Sâkiyâ mey **şun** ele girmez bu demler her zemān (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 260, Beyit 3). [şun,]

Ķan uğud oldum ğubār-ı ğuşşadan / Sâkiyâ cām-ı lebünñden bāde **şun** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 267, Beyit 3). [şun,]

Şun lebün cāmını ser-mest-i mey-āşāmlara / Mürdeyüz cān vire tā bu dil-i nā-kāmlara (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 279, Beyit 1). [şun,]

Her neye **şunarsañ** irişür dest-i şerifün / Virmiş elüñe Ħakķ yed-i tākāt Baba Ħamza (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 287, Beyit 6). [şunarsañ, -arsañ]

Pür itmiş bāde-i gül-rengi nüş-ā-nüş remz eyler / Şafâ bezminde ehl-i ‘işrete sâgar **şunar** lâle (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 291, Beyit 2). [şunar, -ar]

Benem ħod baña yandı ben yıkıldum sâkiyâ luţ it / Lebün cāmını **şun** cān u dilüm mest ü ħarāb eyle (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 299, Beyit 5). [şun,]

Mey tēc-ı Keyķubād ķadeĥ ĥātemün gözi / Her bir ħabāb-ı ‘aynı ile **şun** Cemün gözi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 312, Beyit 1). [şun,]

Āh kim sâgar **şunarsın** mest olup her sifleye / La‘l-i nābuñ bezl idersin rāĥ-ı rûĥ-efzā gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 323, Beyit 2). [şunarsın, -arsın]

Şarāb-ı ‘aşk ile ser-mest ü evgār olmışam sākī / Lebūñ cāmını **şun** öpdür baña ol sākīd ü sākī (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 347, Beyit 1). [şun,]

Niçe bir olalum sākī gubār-ı guşşadan bengi / Pey-ā-pey ‘aşkuñı nūş idelüm **şun** cām-ı gül-rengi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 352, Beyit 1). [şun,]

sūrāh: Delik, gedik.

Yār derdiyle Raḥîmî bu dilinmiş dilimüñ / Göricek yārelerin yār ile düşmedi **sūrāh** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 29, Beyit 7). [sūrāh,]

şurāhi: İçine şarap konan uzun boyunlu kap.

Bezm gülşen gonca leb bir yār-ı cānumdur şarāb / Serv kıdd sākī **şurāhi** nağme-i bülbül rebāb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 17, Beyit 1). [şurāhi,]

Şurāhi gibi ser-keşler ne bilsün derd ü derdümden / Ayaklarda kıalup cür‘a gibi ḥ‘ār olmayan bilmez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 116, Beyit 2). [şurāhi,]

Pehlevānidur bu meydānuñ **şurāhi** ser-firāz / Bir ayağıyla başar biñ Rüstemi rüz-ı maşāf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 131, Beyit 3). [şurāhi,]

La‘lünden ayru cām-ı cihān şunsa Cem göre / Ayağına **şurāhi** gibi baş eger miyem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 214, Beyit 3). [şurāhi,]

şurāhives: Sürahi gibi.

Ḥünına her nā-kesüñ olmam meges gibi tufeyl / Egmezem her kāseye cānā **şurāhives** serüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 208, Beyit 5). [şurāhives,]

süre-i leylā: Leyla suresi.

Kitāb-ı ‘aşkı ben ḥatmetmiş iken mekteb-i ğamda / Henüz Mecnūn ey ḥ‘āce okurdı **süre-i Leylā** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 7, Beyit 4). [süre-i leylā,]

süre-i nūr: Nur Suresi.

Ruḥ-ı verdüñle virdüm **Süre-i Nūr** / Kaşuñ fikr ile zikrüm nūn olupdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 45, Beyit 3). [süre-i nūr,]

süret:

1.Şekil, biçim.

Müjem resm eyler iken gözde şekl-i ḥüsn-i maṭbū‘uñ / Kalem levḥ üzre taḥrîr itmemişdi daḥi **süret** naķş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 122, Beyit 5). [süret,]

Ne cānā la'lüñe mestem ne göz ü kaşa hayrānem / Seni cān **şüretinde** şekl iden naqqāşa hayrānem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 212, Beyit 1). [şüretinde, -inde]

Mihr bir **şüret** döner âlıyla rengîn naqş ider / Cevr-i resminde felek cānāne şeklin bağladı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 308, Beyit 3). [şüret,]

2. Görünüş, görüntü.

Göñlüñ âyinesini şâf it ruḥ-ı dildāra bak / Gör ne **şüret** gösterür ol mazhar-ı envāra bak (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 139, Beyit 1). [şüret,]

Mücellā ideli cān **şüretini** ma'ni-i 'aşkuñ / Cemālūñ ḥaqqı şâf u sâde dil âyineveş pāküm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 219, Beyit 2). [şüretini, -ini]

3.Yüz.

Ġayrı vechinden göñül mir'âtını şâf eyledüm / Şāhid-i ḥüsnüñ niçün 'arz eylemez **şüret** baña (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 4, Beyit 3). [şüret,]

Nigehbān itme genc-i ḥüsnüñe ol **şüret** uğrısın / Kara zülfüñe el kırmaya şāyed nā-gehān şorguc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 25, Beyit 6). [şüret,]

Bu deyr-i dehre yazmadan daḥi naqqāş-ı kudret naqş / Nigārā **şüretüñde** olmuş idi şekl-i devlet naqş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 122, Beyit 1). [şüretüñde, -üñde]

Âyine gibi ḥürşid bir **şüret** uğrısıdur / Biñ naqş iderse durmaz ḥadd-i nigāra karşı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 274, Beyit 4). [şüret,]

4. Resim, naqş.

Felek naqqāşı kapuñ **şüretin** tāk-ı muḳarnesde / Yazar 'unvān virüp dir budur ol bāb-ı 'adālet naqş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 122, Beyit 4). [şüretin, -in]

şüret 'ālemi: Kesret alemi, evren, kainat.

Ma'nā gözüyle seyr iderin **şüret 'ālemin** / Naqqāş-ı levḥ-ı pür-ıberüñ pür-nuḳūşıyam (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 182, Beyit 2). [şüret 'ālemin, -n]

şüret eyle-: Görünüş kılmak.

İrtişādan ictināb eylerdi evvel ehl-i 'örf / Şimdi şer'î **şüret eyler** oldılar ikrāh yok (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 144, Beyit 6). [şüret eyler, -r]

şüret it-: Resmetmek, tasvir etmek.

Vefā şeklini bu dehr-i 'abūsü'l-vechden ummā / Bir āḥir **şüret it** Dārā-yı dil ābdāl bir yüzden (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 257, Beyit 6). [şüret it,]

şûretâ: Görünüşte.

Bir şanemde **şûretâ** naşuñ nazîrin görmedüm / Gerçi kıldum deyr-i dünyâda der ü dîvârı seyr
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 55, Beyit 3). [şûretâ,]

Şûretâ didüm zebân-ı kibriyâdan bir ğazel / Ma'nîde râh-ı haķîkatde özüm hâk iderüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 208, Beyit 7). [şûretâ,]

şûret-i aġyâr: Gayrılarının görünüşü.

Göñlüñüñ âyinesi kesb eylesün dirseñ şafâ / Kıo Raġîmî **şûret-i aġyârı** vech-i yâra baķ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 139, Beyit 5). [şûret-i aġyârı, -ı]

şûret-i 'âlem: Dünyanın görünüşü.

Yine faşl-ı ġazânıyla nigârâ **şûret-i 'âlem** / 'Aceb şeķle girüp bir yüzden oldı ŧal'at-ı 'âlem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 213, Beyit 1). [şûret-i 'âlem,]

şûret-i dîvâr: Duvarın yüzü.

Şûfiyâ seyr-i ruġı baña nigârûñ yürisin / Naķş-ı bî-cân gibi var **şûret-i dîvâra** yapış (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 120, Beyit 3). [şûret-i dîvâra, -a]

şûret-i eşyâ: Eşyanın görünüşü.

'Ayn-ı idrâkiyle gel mir'ât-ı dehre kıl nazar / Vech-i ma'nâ gösterür her **şûret-i eşyâya** baķ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 137, Beyit 3). [şûret-i eşyâya, -ya]

şûret-i ġâl: Görünen, dışa akseden durum, ġal.

Raġîmî resm-i iġlâş ile yazar **şûret-i ġâlin** / Senüñdür bâķi iġsân u kerem ey şâġ-ı himmet naķş
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 122, Beyit 7). [şûret-i ġâlin, -in]

şûret-i ġüsn: Güzel suret.

Mâhiyyeti ma'lûm ola tâ **şûret-i ġüsnüñ** / Yûsuf gibi âyîne de gel sen de seni gör (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 52, Beyit 4). [şûret-i ġüsnüñ, -üñ]

Göñül deyrinde bu vechiyle yazdum **şûret-i ġüsnüñ** / Ruġın ġün cebhesin meh hem hilâli aña kaş itdüm
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 187, Beyit 2). [şûret-i ġüsnüñ, -üñ]

Bu göñlüm gözġüsinde **şûret-i ġüsnüñ** görenler dir / Zeliġâdur getürmiş Yûsufın ġalvet-serâyına
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 303, Beyit 3). [şûret-i ġüsnüñ, -üñ]

şûret-i ma'nâ: Anlam şekli.

Şûfiyâ sâf eyle gel jeng-i 'alâyıkdan dilüñ / **Şûret-i ma'nâ** görünmez olmasa âyine şâf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 131, Beyit 6). [şûret-i ma'nâ,]

Şâf kıl cân gözgüsün şûfî ruḥ-ı zibāya baḳ / Gör ne şekl izhâr ider ol **şûret-i ma'nāya** baḳ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 137, Beyit 1). [şûret-i ma'nāya, -ya]

şûretlü: Yüzlü.

Ey gözi âhû raḳîbi dün baña gösterdiler / Nice beñzer şol köpek **şûretlü** arslan oḡlına (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 306, Beyit 4). [şûretlü,]

sûr-ı sâ'il: Soru soran sur, hisar.

Görmedüm zātuñ gibi 'âlemde bir kân-ı ıarab / **Sûr-ı sâ'ildür** kapuñda dâ'imâ derbân-ı 'id (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 39, Beyit 9). [sûr-ı sâ'ildür, -dür]

sûsen:

1.Susen çiçeḡi, susam.

Mescide gelse alur seccâde **sûsen** omzuna / Lîk bâḡa varsa mey var ḳoltuḡında bir ḳabaḳ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 140, Beyit 4). [sûsen,]

2. Susam çiçeḡi || Ok.

Revân olma ḳarâr it gözde bir dem ey boyı servüm / Benefşe gibi ḳaddüm ḥam hem âhum **sûsen** eylersin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 230, Beyit 4). [sûsen,]

sûsen-i sâlûse: İki yüzlü susam çiçeḡi.

Sûsen-i sâlûse deg gülşende zâhidlenme sen / Destesi destinde ṭolu yir yok inkârum ḳonaḡ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 130, Beyit 2). [sûsen-i sâlûse, -e]

sûy-ı 'âşık: Aşıḡın tarafı.

Gel ey bülbül bu gülşenden ırak it zâr u feryâduñ / Ki yokdur meyli **sûy-ı 'âşıḳa** ol serv-i âzâduñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 156, Beyit 1). [sûy-ı 'âşıḳa, -a]

sûy-ı bahr: Deniz tarafını.

Ġarḳa virdi âb-ı çeşmüm **sûy-ı bahri** ser-be-ser / Dûd-ı âhum çerḡe irdi şâhidüm mâi vü mâḥ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 298, Beyit 5). [sûy-ı bahri, -i]

sūy-ı bülbül: Bülbülün tarafı.

Ey gözüm kan ağlama ol kâmet-i şimşâd için / Gül kaçan meyl itdi **sūy-ı bülbüle** feryâd için (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 241, Beyit 1). [sūy-ı bülbüle, -e]

sūy-ı hılâf: Ters yön.

‘Aşıka yüz dürlü biñ nâz itdüğün gerçek ola / Bir de mâ’ilsin cefâya bu da bir **sūy-ı hılâf** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 131, Beyit 4). [sūy-ı hılâf,]

sūy-ı kūy: (Sevgilinin) mahallesinin tarafı.

Sūy-ı kūyuñdan yaşum ırmağını ırmağ ile / Kūzenüñ göz ‘aynı ser-gerdân başum dolâbdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 44, Beyit 3). [sūy-ı kūyuñdan, -uñdan]

Yaşum deryâsı her dem mevc ururmuş **sūy-ı kūyında** / Benüm nemsin anı girdâb-ı bî-pâyâna döndürdüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 147, Beyit 3). [sūy-ı kūyında, -ında]

Ter düşersin **sūy-ı kūyuñda** yaşum seyl-âbına / Hâk-i pâyuña revâ mıdur yol ırmağ şu gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 314, Beyit 3). [sūy-ı kūyuñda, -uñda]

Seyr-i didâruña şu gibi revân olsam diyü / Göz açup gözler Rahîmî **sūy-ı kūyuñ** pul gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 334, Beyit 7). [sūy-ı kūyuñ, -uñ]

sūy-ı şahrâya düş-: Çöl tarafına düşmek.

Hevâ-yı kâmet-i hecriyle **düşdüm sūy-ı şahrâya** / ‘Aceb mi kan dökerse dem-be-dem bu çeşm-i giryânum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 224, Beyit 3). [sūy-ı şahrâya düşdüm, -düm-ya]

sūy-ı ‘ummân: Okyanus tarafı.

Yaşam rüy-ı zemîni nâr-ı fûrkat böyle kalursa / Virem ğark-âba tûfân yaşum ile **sūy-ı ‘ummânı** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 333, Beyit 6). [sūy-ı ‘ummânı, -ı]

sūy-ı yâr: Sevgilinin tarafı.

Ey Rahîmî seyr-i didâr ise dâ’im ârzü / Ma’il olma her yaña şu gibi **sūy-ı yâra** bak (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 143, Beyit 5). [sūy-ı yâra, -a]

sūz: Yakıcı, yakan, ateş.

Pervâne gibi bir şeb şevkum hikâyet itsem / Sen şem‘a yana yana **sūzum** şikâyet itsem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 183, Beyit 1). [sūzum, -um]

Çan yudar ğonca görüp zaḥm-ı zebân-ı ḥardan / Gül yanup kül oldı **sūzum** gördi hecr-i yârdan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 263, Beyit 1). [sūzum, -um]

Gül yüzüñ hecriyle **sūzum** od bıraķdı ‘āleme / Sebzeler pejmürde oldu yandı hep gül-nārdan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 263, Beyit 2). [sūzum, -um]

Lebin öpmek müyesser olmadı bir şem‘-i ruhsāruñ / Velikin oda yanmış cāna **sūzumdan** güdāz irdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 349, Beyit 2). [sūzumdan, -umdan]

sūz u sâz: Yanıp yakılmak.

Gerdenümde her gice āvāze-i zencîr-i şevk / Şem‘veş pür-tāb-ı dil eksük degüldür **sūz u sâz** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 118, Beyit 6). [sūz u sâz,]

sūzān: Yanan, yanıcı.

Nār-ı şevküñle senüñ ben şem‘veş **sūzān** iken / Dağı nā-peydā idi kandîl-i nūr-ı mäh-ı tāb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 12, Beyit 5). [sūzān,]

Dem-i fūrkatde **sūzān** gönli giryān çeşmümi görüp / Yanıp ağılar yanumca ber ü baħrūñ kurası yaşı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 318, Beyit 2). [sūzān,]

sūzān olup kal-: Yanıp kalmak.

Cem‘-i vefāda şem‘ gibi yandüğüm gören / Pervāne gibi şevk ile **sūzān olur kalur** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 43, Beyit 2). [sūzān olur kalur,]

sūz-ı āh: Ah ateşi.

Sūz-ı āhumdan yanar kevn ü mekân / Māni‘ olmaz āteşe her hār u ḥas (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 119, Beyit 4). [sūz-ı āhumdan, -umdan]

sūz-ı derūn-ı pür-şerār: Kivılcım dolu yüreğın ateşi.

Oda yaķdı ‘ālemi **sūz-ı derūn-ı pür-şerār** / Çerhe irdi dostlar āh-ı cihān-āzār hem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 209, Beyit 4). [sūz-ı derūn-ı pür-şerār,]

sūz-ı derūn: Gönül yangını.

Cihān mülkini ğarķ-āb eyleyen bu eşk--i hūnumdur / Semāyı oda uran her gice **sūz-ı derūnumdur** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 85, Beyit 1). [sūz-ı derūnumdur, -umdur]

sūz-ı şevk-ı ‘aşk: Aşk arzusunun ateşi.

Ķırmızı kisvet degül çıķdı depemden nār-ı dil / **Sūz-ı şevk-ı ‘aşkdan** şāhum ‘alāmetdür baña (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 6, Beyit 3). [sūz-ı şevk-ı ‘aşkdan, -dan]

sūziş: Yanış, yanma || yürek yangını.

La'lıüñ keyfiyyetin cām-ı şarābiler bilür / Nār-ı aşkuñ **sūzişin** bağı kebābiler bilür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 89, Beyit 1). [sūzişin, -in]

Şām-ı hecründe leb ü haddüñle gördi **sūzişem** / Cān eridüp şubha dek yanup tüter her bār şem^c (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 127, Beyit 5). [sūzişem, -em]

‘Ārızında haţţ görüp sen lāle-haţtuñ itdüm āh / **Sūzişümden** mihr yandı dāğ urındı gökde māh (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 294, Beyit 1). [sūzişümden, -ümden]

Dāğ-ı derdüñ **sūzişüñden** bildüm ey hūnîn-ciger / Lālezār-ı dāmen-i şahrāya beñzetdüm seni (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 346, Beyit 2). [sūzişüñden, -üñden]

sūziş-i tāb: Endişenin yürek yangını.

Hayālüñ şem‘i her şeb yanmasa bālînüm üstinde / Yağardı **sūziş-i tāb** fūrkatüñ ile bu cān hasta (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 305, Beyit 4). [sūziş-i tāb, -ardı]

sübha: Tespih.

Reh-i tã‘atde ihlāş ile dökmezseñ yaşıñ şüfî / Qabül olmaz niyāzuñ **sübhañ** olursa süreyyādan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 250, Beyit 6). [sübhañ, -ñ]

sücüd it-: Secde etmek.

Bahr [u] kân bulmaz idi olmasa kefüñe şebih / Kūh-ı kūyuña **sücüd itmese** bulmazdı vaqār (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 102, Beyit 3). [sücüd itmese, -mese]

südde-i sidre-misāl: En yüksek makamın eşiği gibi.

Südde-i sidre-misālüñ olalı me‘vā-yı sūr / Müntehā qadr oldı tūbā haqqı ‘idāsā-yı sūr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 91, Beyit 1). [südde-i sidre-misālüñ, -üñ]

sūhan: Söz, kelâm.

Sūhan şarrāfî katında Raḥîmî la‘li n’eylerler / Leb-i dil-berde lafz-ı gevher-i kem-yāba ‘aşk olsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 248, Beyit 5). [sūhan,]

sūhan-dān: Söz söylemeyi bilen, düzgün ve güzel söz söyleyen (kimse).

Teng ü lālüm dehen ü luţfını şerḥ eylemede / Taḅ‘-ı dūr-bārum ile gerçi **sūhan-dānem** ben (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 225, Beyit 2). [sūhan-dānem, -em]

Nazmı Nizāmî-tāb‘ hasen zâtı Sa‘dîdür / Şāhum Raḥîmî gibi **sūhan-dānuñ** olmaya (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 301, Beyit 5). [sūhan-dānuñ, -uñ]

sükker börek: Üzerine veya içine şeker ilave edilmiş börek.

Niçe hayrânı olmasun gören ol çâşnî-gîrûn / Lebi **sükker börek** haddi gülâc-ı hûn-ı sübhânı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 337, Beyit 3). [sükker börek,]

süleymân: Hz. Süleyman. Hz. Davut peygamberin oğlu olup yüzüğüyle cinlere, rüzgara ve hayvanlara hükmetmiştir. 12 yaşında tahta geçmiş büyük bir padişah ve peygamberdir.

Sa'âdetlü serüñüñ şıdkı için pây-ı tahtuñdan / Selimü'l-bâl ben mûrî **Süleymân** hâna gönderseñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 151, Beyit 4). [süleymân,]

Huceste haşlet ü ferhunde siretsin Selimâsâ / **Süleymân** gibi hem sultânısın iklîm-i 'irfânüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 161, Beyit 3). [süleymân,]

Reh-güzârında şehâ mûr-ı şikeste-hâlem / Sen bu hoş-ıtab'-ı Selîm ile **Süleymân**umsın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 232, Beyit 6). [süleymânumsın, -umsın]

Hudâ h'ân-ı ezelde sen **Süleymân**uñ kapusından / Muqadder eylemiş ben mûr-ı bî-mikdâra bir behre (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 304, Beyit 3). [süleymânüñ, -uñ]

İtdügi zulmi Raḥîmî mûra luṭf it âsafâ / Bâri bir gün 'arz kıl sultân **Süleymân** oḡlına (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 306, Beyit 5). [süleymân,]

süleymân hân: Kanûnî Sultan Süleyman.

Serîr-i devletüñe pâdişâhum pây-ı tahtından / Selimü'l-bâl-i mûrın sen **Süleymân Hâna** gönderdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 330, Beyit 2). [süleymân hâna, -a]

süleymân-ı zemânveş: Zamanın Süleyman'ı gibi || Kanuni Sultan Süleyman.

Seni Hakk ırgüre sultân atañuñ baht u tahtına / **Süleymân-ı zemânveş** ol da hem şâhib-kırân olsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 259, Beyit 3). [süleymân-ı zemânveş,]

sülmen: Salyangoz.

İstikâmet bir elifdür aradan hâzif itdiler / Şimdiki 'aşr içre bir **sülmen** ile Selmân ey göñül (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 174, Beyit 3). [sülmen,]

sümm-i raḥş-ı na'î: Atın tırnağındaki nal.

Reşk idüp sen şeh-süvâruñ **sümm-i raḥş-ı na'î**line / Ham kılur kaddin anuñçün gurre-i ġarrâ Hüseyin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 237, Beyit 3). [sümm-i raḥş-ı na'îline, -ine]

sünbül:

1.Zambakgillerden, ilkbaharda basit salkım şeklinde, daha çok açık mor renkli, keskin ve güzel kokulu çiçekler açan soğanlı ve otsu süs bitkisi.

Firāk-ı zülf ü ruhsāruñla sen servüñ kenārumdur / Duḡān-ı āh **sünbül** dağ-ı dil lāle ider peydā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 2, Beyit 5). [sünbül,]

Hemān **sünbül** şaçuñ miskîn şanma misk [ü] ‘anberdür / Yanup tüter ruḡuñçün lāle şan bir odlumicmerdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 49, Beyit 1). [sünbül,]

Bu gülzār içre ey gonca görünür kıadd ü zülfüñsüz / Gözüme ok yılanı servi **sünbül** şekl-i ejderdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 49, Beyit 3). [sünbül,]

Ġonca-i gonca zülālüñdür iden güşende lāl / **Sünbülü** bŷy-ı kelālüñdür iden āşŷfte-ḡāl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 172, Beyit 1). [sünbülü, -i]

Benüm gibi eger boynın benefşe sîne çāk olmış / Boyamış yiri göge kākülüñsüz āh ider **sünbül** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 177, Beyit 5). [sünbül,]

Cihān bezminden aldum pāyum el çekdüm mülinden hem / Görüp ānide reng aldum gülinden **sünbülinden** hem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 204, Beyit 1). [sünbülinden, -inden]

Ey leṡāfet güşeninde serv-i reftārum Ḥasan / Zülfi **sünbül** kıaddi gül ferḡunde dîdārum Ḥasan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 268, Beyit 1). [sünbül,]

Hemān bir ben degül lāle daḡi çāk-i giribānuñ / Müselsel zülfüñüñ āşŷftesidür şimdi **sünbülde** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 281, Beyit 3). [sünbülde, -de]

Firāk-ı zülf ü ruhsāruñla sen servüñ kenārında / Duḡān-ı āh-ı dil **sünbül** bitürdi çeşm-i ter lāle (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 291, Beyit 5). [sünbül,]

Ḥasret-i ḡāl ü ruḡuñla lāleveş kanlar yudam / Tağlara düşŷp perîşān-ḡāl oldum **sünbül** gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 334, Beyit 2). [sünbül,]

2.Saç kıvrımı, zülŷf.

Perîşān itme göñlüm ey şabā dem urma zülfinden / Benüm de başum ŷzre bir hevāyî **sünbŷlüm** vardur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 51, Beyit 3). [sünbŷlüm, -üm]

sŷpŷr-: Sŷpŷrmek, temizlemek.

Reh-gŷzāruñ pāk idŷp sildi **sŷpŷrdi** şanuldı / Kirpigin cārŷb idŷp bu çeşm-i giryānum yine (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 296, Beyit 5). [sŷpŷrdi, -di]

sŷr-:

1.Geçirmek, hayat yaşamak.

Şafā cāmını **sŷrdŷñ** bu demŷñ Cemşîd-vaḡtisin / Felek bezminde eyle dŷne dŷne zevḡ u şıḡḡatler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 81, Beyit 3). [sŷrdŷñ, -dŷñ]

Gŷzellik bezminŷñ devrin dem-ā-dem **sŷrmek** isterseñ / Vefā peymānesiyle sākîyā añ mest ü kıallāş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 318, Beyit 6). [sŷrmek, -mek]

2. Kovmak, uzaklaştırmak.

Gülşen-i kūyuñda ol ağıyār-ı bī-endāmı **sür** / Serverā servüñ yanında nā-münāsibdür pelīd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 37, Beyit 4). [sür,]

3. İlerletmek.

Maḥabbet zevraḳın **sürmek** dilerseñ baḥr-i mihr içre / Güzāfın olmaz ol bu āh gibi rûzgār ister (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 105, Beyit 5). [sürmek, -mek]

Naṭ'-ı devletde olan bir la'l ile baydaḳ **sürer** / Bir ata mat olur ey ferzâne ḥavf-i şāh yok (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 144, Beyit 3). [sürer, -er]

Yiter **sür** şeh-süvārum üstüme nāz u cefā raḥşın / Günüdür ayalandur zerre kim mihr ü vefā raḥşın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 235, Beyit 1). [sür,]

4. Dokundurmak, değdirmek.

Her dem **sürerdi** başını itün ayağına / Bāri gubār olaydı Raḥîmî yoluñda kâc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 24, Beyit 7). [sürerdi, -erdi]

Gözüm yüzüm **sürince** o māhuñ rikābına / Dökdüm şu deñlü aḳçaya vir bī-ḥisāb-ı sürḥ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 30, Beyit 5). [sürince, -ince]

Sürdügiçün kapuña bir yılda iki kez yüzün / Oldı şāhib-ḳadr ü hem ehl-i berāt ey ḥān-ı 'id (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 39, Beyit 4). [sürdügiçün, -dügiçün]

Bunca istiḡnā ile mihr-i cihān-ārāyı gör / Āsitānuñ ḥākine her şubḥ-dem **sürer** cebīn (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 247, Beyit 4). [sürer, -er]

sür'at: Çabukluk, hız.

Binmege tiz günde sen mihr ü sa'ādet raḥşına / Her zemān evrāduma **sür'at** semendin ḳoşmışam (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 210, Beyit 4). [sür'at,]

süreyyā: Ülker yıldızı.

Reh-i ṭā'atde iḥlāş ile dökmezseñ yaşıñ şüfi / Ḳabül olmaz niyāzuñ sübḥaḥn olursa **süreyyādan** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 250, Beyit 6). [süreyyādan, -dan]

sürḥ: Kırmızı renk || kırmızı renkli kalem.

Dāstān-ı guşşamuñ her faşl u bābın yazmağa / Ḳanlu yaşıñ **sürḥ** çihrem şafḥadur çeşmüm devāt (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 20, Beyit 6). [sürḥ,]

sürme it-: Sürme edinmek, sürme olarak kullanmak.

İki gözüm felek **sürme iderdi** hāk-i rāhumdan / Eger bir gün düşerse sen mehûñ dergāhına rāmum
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 203, Beyit 3). [sürme iderdi, -erdi]

sürün-: Sürünmek, perişan olmak.

Bu yolda gam u fūrkat-i yār ile nihāyet / Ben **sürünü** ol kırtula ben derd-i serinden (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 228, Beyit 6). [sürünü, -ü]

sürür: Sevinç, mutluluk.

Dîdemüñ nûrî vü sînemde **sürürüm** sensin / Cānumuñ cānı vü hem-derdüme dermānumsın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 232, Beyit 2). [sürürüm, -um]

sürür-efzâ-yı sūr: Şenliğin sevincini artıran.

Şu gibi yüz sürüyü geldi çemenler hıdmete / Tā ola vech-i ḥasen gibi **sürür-efzâ-yı sūr** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 91, Beyit 2). [sürür-efzâ-yı sūr,]

süz-: Baygın ve anlamlı bir şekilde bakmak, dikkatlice bakmak.

Mestāne gözin şive ile **süzdügi** yārūñ / Efsūn okıyup nergise sihr-i seher eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 60, Beyit 4). [süzdügi, -dügi]

Ş

şâb: Genç, delikanlı.

Ey Raḥîmî ben şarâb-ı ‘aşk ile ser-mest iken / Gelmemişdi daḥi hîç bir şeyḥ u **şābuñ** ‘aynına (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 285, Beyit 7). [şābuñ, -uñ]

şād: Mutluluk.

Ġam yeter cānā dile gönderme **şādı** gelmesün / Maḥrem olmaz baña ol nā-cinsidür virür ‘azāb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 12, Beyit 6). [şādı, -ı]

şād eyle-: Mutlu etmek.

Raḥîmî ḥod qadîmî bir gedā-yı ġam-güsāruñdur / Anı luṭfuñla **şād eyle** gel ey şāh-ı kerem bir gün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 264, Beyit 7). [şād eyle,]

şād it-: Mutlu etmek, sevindirmek.

şād iden şāhum hevā īd-i vişālūñdür beni / Yoḥsa çekmem ġam olursam kırbet-i ‘īda ba‘īd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 32, Beyit 5). [şād iden, -en]

Şād it Raḥīmī ḳuluñı bir merḥabā ile / Olsun ḳabūl-i luṭfuñ ile kām-kār-ı ʿid (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 38, Beyit 8). [şād it,]

Cân u gönül diyārını tārāc iderdi ḡam / **Şād itmeseydi** şāh-ı ḡayālî ṭaraf ṭaraf (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 133, Beyit 6). [şād itmeseydi, -meseydi]

Ġuşşa-i hecrüñ Raḥīmī göñlini ḡamnāk ider / Vuşlatuñla luṭf idüp **şād it** feraḥnāk olsun ol (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 179, Beyit 5). [şād it,]

Beni hecrüñle ḡamgîn düşmenüm vaşluñla **şād itme** / Unudup āşināyı dostum her yādı yād itme (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 302, Beyit 1). [şād itme, -me]

Felek farḳ eylemez bir ḳaḥbe-zendür merdi nā-merdi / Hemîşe **şād ider** nā-merdi her dem aḡladur merdi (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 341, Beyit 1). [şād ider, -er]

şād ḳıl-: Sevindirmek, mutlu etmek.

Ḥayliden müştāḳıyuz göster cemāl-i ḡurremüñ / Ḥāṭır-ı maḥzūnumuz luṭf eyle bir gün **şād ḳıl** (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 163, Beyit 3). [şād ḳıl,]

şād ol-: Mutlu olmak.

Ümid-i vuşlatıyla **şād olurdum** / Eger olsaydı bir ḡam-ḡār-ı ḡurbet (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 23, Beyit 3). [şād olurdum, -urdum]

Fürḳatiyle biñ ḡamum var eylemem bir bir beyān / Vuşlatıyla **şād olup** dildārı söyleşsek birez (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 115, Beyit 3). [şād olup, -up]

Olmadum bir gün senüñ devrüñde ben **şād** ey felek / Döne döne āḡ elüñden dād u feryād ey felek (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 150, Beyit 1). [şād olmadum, -madum]

Ben yıkıldum olmadum ābād elüñden ey felek / **Olmadum** devrüñde bir dem **şād** elüñden ey felek (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 159, Beyit 1). [şād olmadum, -madum]

Ne ḡam çek şām-ı hecr içün ne **şād ol** rüz-ı vaşl içün / Raḥīmī her vişālüñ āḡiri hicrānımıñ bildüm (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 199, Beyit 7). [şād ol,]

Raḥīmī şanma şāhum **şād olup** bir ḡayra yār oldı / Vefā bendinde bendeñdür muḳayyedür melālüñle (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 292, Beyit 7). [şād olup, -up]

şād u ḡurrem: Sevinçli, mutlu.

Āvān-ı ḡamda ḡuşşa ile **şād u ḡurremem** / Bezm-i belāda nāle-i ʿuşşāḳa hem-demem (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 200, Beyit 1). [şād u ḡurremem, -em]

şād-āb it-: Suya kanmış yapmak.

Şehā **şād-āb iden** kūyuñ sirişk-i çeşm-i ʿāşıḳdur / Bilürsin şöhreti Şaṭdur şehā dünyāda Bağdāduñ (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 156, Beyit 4). [şād-āb iden, -en]

Akıtdum yaşımı şu gibi ey kıdd-i revân her sū / Maḥabbet sebzesin **şād-āb idüp** bir seyrghāh itdüm
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 184, Beyit 2). [şād-āb idüp, -üp]

şādān ol-: Sevinçli, mutlu olmak.

Baṇa hecrüñde ğam vaşluñla **şādān olmadan** yegdür / Dili bîmār-ı hoş-derdüñle dermān olmadan
yegdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 50, Beyit 1). [şādān olmadan, -madan]

şādān-ı cūd: Cömertlik sevinçlisi.

Mā-ḥaşal emrūd ya ḥarbüz u ya bittîḥ u sîb / Kankısın iḥsān iderseñ olurum **şādān-ı cūd** (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 34, Beyit 8). [şādān-ı cūd,]

şādî: Sevinç, mutluluk.

Aşılup karşıñda dil Manşûrî **şādiden** döner / Gördi dār-ı ‘aşkda mi‘rācîdur ol dār-ı zülf (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 132, Beyit 4). [şādiden, -den]

Her ki cānā ğuşsa-i ‘aşkuñla mu‘tād olmadı / Görmesün **şādî** yüzün ‘ālemde ğamnāk olsun ol (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 179, Beyit 2). [şādî,]

Ey Rahîmî baṇa bu **şādî** yeterdi dünyede / Ğuşsa-i ‘aşkı göñül şehrine mihmān eylesem (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 197, Beyit 7). [şādî,]

Gerçi ey şeh bir feraḥ menzil bu şehir-i Bergama / Gün yüzüñsüz lik biñ **şādisi** degmez bir ğama
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 286, Beyit 1). [şādisi, -si]

şādîk: Mutluluk.

‘Aşk ile vîrān olan dil istemez ābādîk / Öğrenen endüh-ı hecre hîç diler mi **şādîk** (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 141, Beyit 1). [şādîk,]

şafak:

1. Güneş gurup ettikten sonra ufukta kalan kızıl aydınlık, alaca karanlık.

Hün-ı a‘dāña bulaşmış işigüñ zer na‘lidür / Şanma ey mihr ü **şafak** içre hilāl oldı bedîd (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 32, Beyit 4). [şafak,]

Kabrüm üzre mihr ü meh şem‘üm **şafak** hünîn-kefen / Çerḥ olur türbem cesîm-i ğamzeñ eylerse şehîd
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 37, Beyit 3). [şafak, -üm]

Kanlı yaşumda ‘aks-i ruḥuñ ey yüzi güneş / Güyā **şafak** içinde meh-i tâbdār-ı ‘îd (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 38, Beyit 5). [şafak,]

Çün döşendi nüh sipihr üzre simât-ı keh-keşān / Mey **şafak** encüm nuḳul hürşîd ü mehdür nân-ı ‘îd
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 39, Beyit 2). [şafak,]

Şafak şanmañ görinen zaħm urupdur nāvek-i āhum / Ġazāl-i çerħ ey ebrū kemān oħlu şikārumdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 74, Beyit 2). [şafak,]

Rûy-ı zerdüm kana ğarķ itsem **şafak** gibi n'ola / Zaħm-ı tîġüñden güzeller şāhı 'unvān eyleşem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 197, Beyit 5). [şafak,]

2. Güneş doğmadan önceki alaca kızılık.

Gün gördi gün yüzüñ kızarup oldı şermsār / Şanmañ **şafak** yüzine dutar bir niķāb-ı sürħ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 30, Beyit 3). [şafak,]

şāh:

1. Padişah, hükümdar.

Raħîmî hālûñi 'arz it der-i şāh-ı süħan-dāna / Ma'ārif şehrinüñ **şāhı** feşāhat nükte-güyıdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 70, Beyit 5). [şāhı, -ı]

Pür-ġaraż 'ırz ehline 'arz işlerinin işleri / Vāķıf ol bu sırıra **şāhum** bir 'adāletġāh yok (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 144, Beyit 4). [şāhum, -um]

Yūsufāsā h'āce-i dehri şarasın ķul gibi / Olmadı **şāh** u gedā bendeñden āzād ey felek (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 150, Beyit 2). [şāh,]

Ferāġat-baħş olur **şāh** u vezîre inķıyād itmez / Olanlar ķalb-i istiġnāyıla ferzānesi 'aşķuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 153, Beyit 2). [şāh,]

Ser-mest iken Raħîmî şu dem cām-ı 'aşķ ile / Hergiz ne cām vardı **şāhum** ne şāh-ı Cem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 215, Beyit 5). [şāhum, -um]

Ķana ğarķ itdi ruħ-ı zerdüm sirişk-i lāle-ġün / Vechi var dilerse **şāhum** baña mîr-i 'āşķāñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 233, Beyit 6). [şāhum, -um]

Derd-i serdür tācı terk it **şāhuñ** ayaġına düş / Ey Raħîmî baş açuķ abdāl-ı 'aşķ ol bir zemān (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 233, Beyit 7). [şāhuñ, -uñ]

Hoş gör bu demi ħurrem ol ey **şāh** gemide / Girmez ele demde ġam-ı 'ummāna şalınsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 254, Beyit 8). [şāh,]

Vefā ehline cevri ķāđıdan ķullan benüm **şāhum** / Yoluñda ħāķüñe orsayı ķo luķfuñla ur sāye (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 289, Beyit 4). [şāhum, -um]

Şadranc-ı ġuşsa at şalıp māt iderdi ger / **şāhuñ** 'aťası baydaķı ferzāne olmaya (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 297, Beyit 6). [şāhuñ, -uñ]

Şāhum olalı ser 'alemüñ pertev-i nuşret / Tîġ-i zaferüñ māh-ı dıraħşāna irişdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 336, Beyit 2). [şāhum, -um]

2.Padişah, hükümdar || sevgili.

Cevr ü derd ü ġuşşaña vallāhi **şāhum** rāzıyum / Her biri elħamdülillāh oldı bir ni'met baña (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 4, Beyit 4). [şāhum, -um]

Kırmızı kisvet degül çıkdı depemden nār-ı dil / Süz-ı şevk-ı ‘aşkdan **şāhum** ‘alāmetdür baña (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 6, Beyit 3). [şāhum, -um]

Eger diñlense **şāhum** vaşf-ı hālüm / Yazardum kapuña tūmār-ı ğurbet (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 23, Beyit 5). [şāhum, -um]

Ey dil ğubār-ı pâyını **şāh** itdi saña tāt / Devlet kelāmı kōndi başuña gözüñi ac (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 24, Beyit 1). [şāh,]

Cennet ü tūbāya virmez kāmēt ü didāruñı / Himmeti **şāhum** Raḥîmî bendeñüñ ğāyet bülend (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 31, Beyit 7). [şāhum, -um]

Şād iden **şāhum** hevā id-i vişālündür beni / Yoḥsa çekmem ğam olursam kurbet-i ‘ida ba‘id (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 32, Beyit 5). [şāhum, -um]

Bir ḥaṭāyla şaçı çinine dolaşdı bu göñül / Kerem ü ‘afv-ı gedāyı yine ol **şāh** bilür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 47, Beyit 3). [şāh,]

Şāhum nazar it luṭf-ı Raḥîmîyi ziyād it / Ol şā‘ir-i nāzükde bu tarz-ı Ḥasenî gör (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 52, Beyit 5). [şāhum, -um]

N’ola virse Raḥîmî yoluña cān / Saña **şāhum** gedā mı eksük olur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 57, Beyit 7). [şāhum, -um]

Anuñ içün ruḥ sürer **şāhum** Raḥîmî kapuña / Naṭ‘-ı ḥüsnünde vefā şaṭrancınuñ leclācıdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 59, Beyit 7). [şāhum, -um]

Baş üzre yir idindi Raḥîmî ğazelleri / Sen **şāhuñ** ayağına olalı güher-nişār (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 93, Beyit 7). [şāhuñ, -uñ]

Yoluñda cān virendür başa altın şan‘at-ı ‘aşkuñ / Vefā ehlini **şāhum** şanma kayd-ı kār-bār ister (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 105, Beyit 4). [şāhum, -um]

Hem-dem olalı cihān **şāhum** bahār-ı vaşluña / Reşk-i firdevs yirin olaydı hemān dem bāğ u rāğ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 130, Beyit 6). [şāhum, -um]

Cihān cümle saña kıl bende bir kıl / Big iken birin el ey **şāh** didüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 188, Beyit 6). [şāh,]

Elüñe yapışup Allāh didüm / Kōdum baş yoluña ey **şāh** didüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 189, Beyit 1). [şāh,]

Kapuñdan ğayra baş egmez Raḥîmî / Teraḥḥum kıl aña ey **şāh** didüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 189, Beyit 7). [şāh,]

Raḥîmî ḥāk-i pāyuñda anuñçün başı ser-keşdi / Görüp taḥsîn idüp **şāhum** hemān sâbāşa ḥayrānem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 212, Beyit 5). [şāhum, -um]

Ṭab‘-ı güher-feşān ile ben ol Raḥîmîyem / Sen **şāh** ayağına nice dūrler dōker miyem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 214, Beyit 7). [şāh,]

Seg-i kūyuñ dimek ḥaddüm degül uş ol da luṭfuñdur / Gedāña bu ululıkları **şāhum** hep sen eylersin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 230, Beyit 5). [şāhum, -um]

Raḥîmî āferin fehmüñe ḥüsn-i zihnüñe ḥüsndür / O **şāhuñ** vaşf-ı ḥüsnini ḥasenden aḥsen eylersin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 230, Beyit 7). [şāhuñ, -uñ]

Raḥîmînüñ budur dâr-ı şifâ-yı ğaybdan derdi / Hemân **şāhum** senüñle Ḥazret-i ḥünkâr şağ olsun (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 245, Beyit 7). [şāhum, -um]

‘Aşkuñı bir zerre dilde hıfza yokdur tākātüm / Bildiler sen **şāha** mihrüm gün gibi ḥalk-ı cihân (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 260, Beyit 5). [şāha, -a]

Seg-i kūyuñla bir dem hem-sifāl olsam deger **şāhum** / Cihân bezminde itmezem recā-yı cām-ı Cem bir gün (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 264, Beyit 5). [şāhum, -um]

Cân ile tîğüñ şalup **şāhum** yoluñda çalışır / Yok bu devr içre Raḥîmî gibi ḳalkan sînelü (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 271, Beyit 5). [şāhum, -um]

Raḥîmî şanma **şāhum** şād olup bir ğayra yār oldu / Vefā bendinde bendeñdür muḳayyeddür melālüñle (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 292, Beyit 7). [şāhum, -um]

Nazmı Nizâmî-tâb‘ hasen zâtı Sa‘dîdür / **şāhum** Raḥîmî gibi sülhan-dānuñ olmaya (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 301, Beyit 5). [şāhum, -um]

Raḥîmî tek ye-i ‘ālemde bir abdāl-ı ‘aşk olup / Diyār-ı ğamda **şāhum** dâr-ı ğurbet ihtiyār itdi (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 321, Beyit 7). [şāhum, -um]

Ne ğavġāsında ne şulḥındayum **şāhum** velî dehrüñ / Naşîb olmadı bir tenhā maḥal hengāmeden ğayrı (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 325, Beyit 2). [şāhum, -um]

Dü ‘ālemde hemân **şāhum** ḳabül-i dāğ-ı derdüñdür / Raḥîmî inzivā-yı genc-i şifā n’itsün o vîrânı (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 335, Beyit 7). [şāhum, -um]

3. Padişah, hükümdar II 2.Selim.

Rub‘-ı meskûn içre **şāhum** şāh-ı heft iklîm ol / Kām-kār ol kām-baḥş ol kām-bîn ol kām-yāb (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 14, Beyit 9). [şāhum, -um]

şāh: Dal, budak.

Ṭoġrusı sen boyı servüm giyeli cāme-i nāḥ / Ḳāmetüm gibi dü-tā oldu ḥasedden her **şāh** (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 29, Beyit 1). [şāh,]

Ser-i kūyuñda ḳaddüm üzre zer-çihrem görenler dir / Vefā bāġınuñ öz **şāhında** bir berg-i ḥazân ḳalmış (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 126, Beyit 3). [şāhında, -ında]

şāhā: Ey padişah.

Cihân ālāyişinden gel ta‘alluḳ riştesin ḳaṭ‘ it / Zemāne devleti **şāhā** hemân bir ānımış bildüm (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 199, Beyit 5). [şāhā,]

Ayaḳlatma beni āġyāra ḳarşu esb-i nāz ile / Hücüm it üstüme şal bir kezin **şāhā** ‘aṭā raḥşın (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 235, Beyit 2). [şāhā,]

şāhān: Şahlar, padişahlar.

Cümle cihānuñ cānısın ancak Raḥīmīnūñ degül / Hakkā ki sensüz ‘āfiyet **ṣāhāna** şıḥhat yaraşur (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 103, Beyit 7). [ṣāhāna, -a]

ṣāhāne: Harika, çok güzel, mükemmel.

Şayd itdi Raḥīmî dilini bir gözi hūn-rîz / **ṣāhāne** hücum eyledi şehbâz-ı maḥabbet (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 22, Beyit 7). [ṣāhāne,]

Oldum istiğnâ-yı kalbiyle gedâ-yı kûy-ı ‘aşk / ‘Ārifâne begligüm var kullanup **ṣāhāne** tavr (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 65, Beyit 2). [ṣāhāne,]

Öge öge göge çıkardı Raḥīmî kapuñı / Himmetini ol gedānuñ gör nice **ṣāhānedür** (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 92, Beyit 5). [ṣāhānedür, -dür]

Ben ideyin Allāh oñara her işüñ ey şeh / Furşat gemisi her yaña **ṣāhāne** şalınsun (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 254, Beyit 4). [ṣāhāne,]

Ḳanı zāt-ı şerîfüñ gibi bir dervîş-i ‘ālî-şān / Özüñ **ṣāhāne** dervîş añılan ey şāh-ı dervîşān (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 269, Beyit 1). [ṣāhāne,]

ṣāh-bāz:

1. Doğan kuşu.

Hümā pervāz ‘ālî seyr laçın-i sa‘ādetdür / Tezervi ‘ālemi şayd itmege bir **ṣāh-bāz** irdi (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 349, Beyit 5). [ṣāh-bāz,]

2. Doğan kuşu // sevgili.

Hevâ-ḥ’āhuñ olup her güşede sâbit-ka-dem olur / Bulunmaz **ṣāh-bāzum** bir benümle şāmeden ğayrı (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 325, Beyit 4). [ṣāh-bāzum, -um]

ṣāhbāz-ı āh: Ah doğanı.

Çıkardum **ṣāhbāz-ı āhı** çerḥe / Taḳup yanına nālümden celâcil (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 165, Beyit 2). [ṣāhbāz-ı āhı, -ı]

ṣāh-bāz-ı cemāl: Güzelliğin yiğidi.

Ḥamīde zülfümi yā Rabb o **ṣāh-bāz-ı cemāl** / Dil-āver oldı be-ġāyet şebinde tülüdür ola (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 307, Beyit 3). [ṣāh-bāz-ı cemāl,]

ṣāhı: Şahlık, sultanlık; hükümdara özgü.

Göñlüm ḥazāna sen de ma‘müre-i ḥayālüñ / Bir kār-gır-i ‘ālî **ṣāhı** bināya döndi (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 331, Beyit 6). [ṣāhı,]

şāh-ı ‘ādil: Adaletli sultan.

Raḥīmī göre billāhi bu **şāh-ı ‘ādilüñ** luṭfin / Raḳıbe meyl idüp kesmez vefāsın ben ḳulından hem
(Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 204, Beyit 5). [şāh-ı ‘ādilüñ, -üñ]

şāh-ı ‘ālem: Alemin padişahı.

Ben Raḥīmīyem ‘aṭā ‘aynıyla raḥm it vaḳtidür / Ḳıl kerem ey **şāh-ı ‘ālem** himmet it himmet baña
(Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 4, Beyit 6). [şāh-ı ‘ālem,]

Raḥīmī ḳuluña ey **şāh-ı ‘ālem** / İşigüñdür sa‘ādetgāh didüm (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 188, Beyit 7).
[şāh-ı ‘ālem,]

Oldum Raḥīmī şimdi nöker bir beg oğlına / Eyyām-ı devletinde bu gün **şāh-ı ‘ālemem** (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 200, Beyit 5). [şāh-ı ‘ālemem, -em]

şāh-ı ‘ālī-şān: Şanı yüce padişah.

Gedāñı gāhi añduḳca di ey **şāh-ı ‘ālī-şānum** / Yaşı dildür adı ḳanber Raḥīmī bir ḳulum vardur (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 51, Beyit 5). [şāh-ı ‘ālī-şānum, -um]

Olıgelmiş resmdür ‘uşşāka istiğnā-yı nāz / **şāh-ı ‘ālī-şān** olan lābüdd gedādan ‘ār ider (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 82, Beyit 3). [şāh-ı ‘ālī-şān,]

Bu ednā bendeñi bir **şāh-ı ‘ālī-şāna** gönderseñ / Gedāñı bir mürüvvet şāḥibi sulṭāna gönderseñ
(Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 151, Beyit 1). [şāh-ı ‘ālī-şāna, -a]

Efendi ben ḳulın sen **şāh-ı ‘ālī-şāna** gönderdi / Gedā-yı āsitānın ya‘ni sen sulṭāna gönderdi (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 330, Beyit 1). [şāh-ı ‘ālī-şāna, -a]

Ey şeh şu ki sen **şāh-ı ‘ālī-şāna** irişdi / Devr-i ‘Ömere Ḥazret-i ‘Osmāna irişdi (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 336, Beyit 1). [şāh-ı ‘ālī-şāna, -a]

şāh-ı ‘aṭā-baḥş: Baḥşış veren padişah.

Nazardan dūr idüp ol piri luṭf it şermsār itme / Raḥīmī pür-ḥaṭā bendeñdür ey **şāh-ı ‘aṭā-baḥşum**
(Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 278, Beyit 7). [şāh-ı ‘aṭā-baḥşum,]

şāh-ı bī-şümār: Sayısız padişah, sevgili.

Raḥīmīyem benem ‘ālemde senden ḡayrı kimsem yok / Olaruñ niçe **şāh-ı bī-şümārı** var benüm yokdur
(Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 98, Beyit 9). [şāh-ı bī-şümārı, -ı]

şāh-ı bülend: Yüce padişah.

Benüm yanumda ey **şāh-ı bülend** ol pest-i himmetdür / Yüce görmese ‘ālī-dergehüñ ṭāḳ-ı mu‘allādan
(Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 250, Beyit 4). [şāh-ı bülend,]

şāh-ı cem: Cem'in sultanlığı.

Ser-mest iken Raḥīmī şu dem cām-ı ‘aşk ile / Hergiz ne cām vardı şāhum ne **şāh-ı Cem** (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 215, Beyit 5). [şāh-ı cem,]

şāh-ı cihān: Cihan padişahı.

Otağından kaçan kim olsa ol **şāh-ı cihān** peydā / Vücūd-ı cismi ḥākiden olur gūyā ki cān peydā (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 5, Beyit 1). [şāh-ı cihān,]

şāh-ı cihāndār: Cihanı tutan hükümdar.

İtdüğün zulmi Raḥīmī kuluña bir gün ola / Diyeler **şāh-ı cihāndāra** Meḥemmed Çelebi (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 348, Beyit 5). [şāh-ı cihāndāra, -a]

şāh-ı dervīşān: Dervişlerin padişahı.

Ḳanı zāt-ı şerīfün gibi bir dervīş-i ‘ālī-şān / Özüñ şāhāne dervīş añılan ey **şāh-ı dervīşān** (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 269, Beyit 1). [şāh-ı dervīşān,]

şāh-ı ehl-i dil: Gönül ehli, âşıkların padişahı.

Bir toğrı rāh-ı rüşen ḳadd ü ḥaduñ ḥayālî / Ey **şāh-ı ehl-i dil** dil ḳible-nümāya döndi (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 331, Beyit 5). [şāh-ı ehl-i dil,]

şāh-ı ehl-i dîn: Dine mensup olanların padişahı.

Ḳomaz Raḥīmī başını ḡayruñ ayağına / Üftādeñ oldı tut elin ey **şāh-ı ehl-i dîn** (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 240, Beyit 5). [şāh-ı ehl-i dîn,]

şāh-ı evreng: Tahtın sultanı.

Raḥīmī ol mehe ‘arz itme mihrün / Ki zîrā sen gedā ol **şāh-ı evreng** (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 149, Beyit 5). [şāh-ı evreng,]

şāh-ı ḡam: Acının, kederin padişahı.

Māt eyler idi at şalup üstüme **şāh-ı ḡam** / Bir lu‘b ile piyāde olaldan müsellemem (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 200, Beyit 3). [şāh-ı ḡam,]

şāh-ı giyā: Ot parçası.

Yār ile seyr-i çemenzāra heves ḳılma gönül / Hem-reh olmaḳ rāst gelmez serv ile **şāh-ı giyā** (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 3, Beyit 6). [şāh-ı giyā,]

şāh-ı gül: Gül dalı.

Geymiş vücūd-ı ʿālem aḥḍar libās-ı ḥaḍrā / **Şāh-ı gül** üzre degmiş laʿlin ḳabā-yı nev-rūz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 108, Beyit 2). [şāh-ı gül,]

şāh-ı ḥakikat: Gerçek padişah.

Nā-ḥaḳḳa teveccüh iden ey **şāh-ı ḥakikat** / Ger Ḥusrev ola soñ ucı ḥusrāna irişdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 336, Beyit 8). [şāh-ı ḥakikat,]

şāh-ı ḥayāl: Hayal hükümdarı, sevgili.

Cān u göñül diyārını tārāc iderdi ḡam / Şād itmeseydi **şāh-ı ḥayālî** ṭaraf ṭaraf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 133, Beyit 6). [şāh-ı ḥayālî, -i]

şāh-ı heft iklîm: Yedi bölgenin padişahı.

Rubʿ-ı meskūn içre şāhum **şāh-ı heft iklîm** ol / Kām-kār ol kām-baḥş ol kām-bîn ol kām-yāb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 14, Beyit 9). [şāh-ı heft iklîm,]

şāh-ı himmet: Himmet padişahı.

Raḥîmî resm-i iḥlāş ile yazar şüret-i ḥālin / Senüñdür bākî iḥsān u kerem ey **şāh-ı himmet** naḳş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 122, Beyit 7). [şāh-ı himmet,]

şāh-ı ḥızır-şān: Hızır karakterli padişah.

Egñine şalupdur beni bu ṭabʿ-ı güher-bār / Şimden girü sen **şāh-ı ḥızır-şāna** şalınsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 254, Beyit 15). [şāh-ı ḥızır-şāna, -a]

şāh-ı ḥorāsān: Horasan padişahı.

Emrüne boyun urdı vü baş egdi ḳalemvār / Tığüñ ḥaberi **şāh-ı Ḥorāsāna** irişdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 336, Beyit 6). [şāh-ı ḥorāsāna, -a]

şāh-ı hümayün menzilet: Kutlu, mübarek makamlı padişah.

Ey Raḥîmî bildi bes **şāh-ı hümayün menzilet** / Büm-ı nekbetdür anuñçün āşiyānın yaḳdılar (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 61, Beyit 7). [şāh-ı hümayün menzilet,]

şāh-ı ḥurrem: Sevinçli sultan.

Vefâlar görmişem sen nîk-i haşlet **şâh-ı hurremden** / Velî ağıyâr-ı bed girdârdan çok cevri ü gam çekdüm
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 186, Beyit 4). [**şâh-ı hurremden**, -den]

şâh-ı iklim-i gam: Dert memleketinin padişahı.

Devlet-i aşkuñda âh u eşküme oldu hem-demüm / **şâh-ı iklim-i gamem** yanımda çok asker yürür
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 100, Beyit 3). [**şâh-ı iklim-i gamem**, -em]

şâh-ı islâm: İslam padişahı.

Budin mülkini yıkmak hiç zülf-i yâre âyindür / Velî ey **şâh-ı islâm** olma râzısın nev-ayına (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 303, Beyit 6). [**şâh-ı islâm**,]

şâh-ı kâmkâr: Muradına ermiş sultan.

Haqîkat-dân ola hem pür-haqîkat-bîn ü haq-perver / Senüñ gibi saâdet kânı **şâh-ı kâmkâr** ister
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 105, Beyit 2). [**şâh-ı kâmkâr**,]

şâh-ı kerem: Cömert sultan.

Rahîmî hod kadîmî bir gedâ-yı gam-güsârüñdur / Anı luţfuñla şâd eyle gel ey **şâh-ı kerem** bir gün
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 264, Beyit 7). [**şâh-ı kerem**,]

şâh-ı kişver-gîr: Ülke tutan padişah.

Yolum var devlete irsem n'ola ey **şâh-ı kişver-gîr** / Selîmü'l-bâl ile bâb-ı şeref derbânıyuz şimdi
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 329, Beyit 4). [**şâh-ı kişver-gîr**,]

şâh-ı meh-çihre: Ay yüzlü padişah.

Karaman mülkin Aydın idicek sen **şâh-ı meh-çihre** / Güneş menzil-be-menzil karşı çıkdı şehrdan şehre
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 304, Beyit 1). [**şâh-ı meh-çihre**,]

şâh-ı melâmet ol-: Azarlamanın padişahı olmak.

Şubâşıdur Rahîmî eşkiyle şimdi ammâ / **şâh-ı melâmet oldu** nâmûs u âra karşı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı,
Gazel 274, Beyit 5). [**şâh-ı melâmet oldu**, -dı]

şâh-ı şekker leb: Şeker dudaklıların şahı, padişahı.

Rahîmî pür-harâretdür senüñ bu ıztırâbuñdan / Meger vaşluñ şarâbı def ide ey **şâh-ı şekker leb**
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 10, Beyit 7). [**şâh-ı şekker leb**,]

şāh-ı selīm: Selim padişah || II. Selim.

Tapuña gelüp **şāh-ı Selīm** Hân-ı ‘ālî-şân / İhlâş ile ‘arz itdi irâdet Baba Hamza (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 287, Beyit 3). [şāh-ı selīm,]

şāh-ı serviçün: Servinin şahı için.

Görinen dāğlar yir yir kurulmuş **şāh-ı serviçün** / Hıyām-ı simdür ya nûrdan bir sāyebân hurrem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 196, Beyit 3). [şāh-ı serviçün,]

şāh-ı şerī‘at: Dinin padişahı.

Şıdkıyla muhibbün durur ol **şāh-ı şerī‘at** / Göster umaruz sende şadākat Baba Hamza (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 287, Beyit 4). [şāh-ı şerī‘at,]

şāh-ı şitā: Kış mevsiminin padişahı.

Żiyāfet kılmağa **şāh-ı şitāy** pādīşāh-ı serd / Tolu pālūdeyi yah birle tās-ı kün-fe-kān hurrem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 196, Beyit 4). [şāh-ı şitāy, -yı]

şāh-ı sühan-dān: Güzel konuşan padişah.

Rahîmî bendesi olalı ol **şāh-ı sühan-dānuñ** / Sözi gevherlerin şandūka-i ‘irfāna gönderdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 330, Beyit 6). [şāh-ı sühan-dānuñ, -uñ]

şāhid: Şahit, tanık.

Bezm-i ‘aşkuñda muşāhib **şāhidüm** ğam dil nedim / Eşk-i hasret mey yüzüm deff nāle ney bağrum kebāb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 13, Beyit 3). [şāhidüm, -üm]

Gökde āhum yirde yaşum mā-cerāsı söylenür / Māh u māhī mihrüme **şāhid** semādan tā semek (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 160, Beyit 3). [şāhid,]

Eşk ü āhum dün iki **şāhid** götürdüm mihrine / Didi biri kanludur biri veli şadık güvāh (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 276, Beyit 4). [şāhid,]

Ġarķa virdi āb-ı çeşmüm süy-ı baķri ser-be-ser / Dūd-ı āhum çerķe irdi **şāhidüm** māī vü māh (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 298, Beyit 5). [şāhidüm, -üm]

şāhid: Güzel.

Gördüm bu hüsn ü ānuña ḥaṭṭuñ benimsedüm / Aldum ol iki **şāhid** ile bir Güzel ḥiṣār (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 93, Beyit 2). [şāhid,]

şāhid-i bāzār: Pazarın güzeli.

‘Azizüm dil olaldan müsterî hüsnuñ metâ‘ına / Cihānuñ Yūsufın bir **şāhid-i bāzāra** ʔabşurdum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 221, Beyit 3). [şāhid-i bāzāra, -a]

şāhid-i cān: Canın sevgilisi, sevgili, dilber.

Her zemān dilden olur **şāhid-i cān** cihre-nümā / Ey Raḥîmî gözün aç özge temāşadur dil (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 168, Beyit 7). [şāhid-i cān,]

şāhid-i hüsni: Güzelliğin sevgilisi.

Ġayrı vechinden göñül mir’ātını şāf eyledüm / **şāhid-i hüsnuñ** niçün ‘arz eylemez şüret baña (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 4, Beyit 3). [şāhid-i hüsnuñ, -ün]

şāhin: Maruf avcı kuş.

Şehā dest-i şerîfüñ kılmasaydı ger maḳarr **şāhin** / Kaçan olurdu illerde bu deñlü mu‘teber **şāhin** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 244, Beyit 1). [şāhin,]

Hevā-yı ḥāl ü zülfüne düşelden okıya gelmez / Biñ altun āşyânına iñen yüksek uçar **şāhin** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 244, Beyit 2). [şāhin,]

Ķoluñdan şalma yabana diyü devletlü başuñçün / Ayaġuña düşüp yalvaruban destüñ öper **şāhin** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 244, Beyit 3). [şāhin,]

İşitdüm şaydgehde kebgе hem pervāz imiş ‘anḳā / Haber uçurdu aña dest-i ‘adlünden meger **şāhin** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 244, Beyit 4). [şāhin,]

Naẓardan degme bir ednānuñ ilḳasıyla devr itme / Seni gördi gözini açdı ey ‘ālî-naẓar **şāhin** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 244, Beyit 5). [şāhin,]

Raḳîb-i rû-siyāh ile beni bir görme ḥıdmetde / Bir olmaz zāġ-ı nā-cins ile ey şāḥib-hüner **şāhin** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 244, Beyit 6). [şāhin,]

Raḥîmî bāl-i himmetle hümāyün vaşluña irdi / Benüm şeh-bāzum almaz bu şikārı böyle her **şāhin** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 244, Beyit 7). [şāhin,]

şāh-rāh: Ana yol.

Gözüm Yūsuf-cemālün ḥasretiyle **şāh-rāhuñda** / Züleyḥā gibi eyler ‘āḳıbet bir reh-güzer peydā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 2, Beyit 3). [şāh-rāhuñda, -uñda]

Ruḥ-ı zerdiyle her gün muntaẓırdur **şāh-rāhuñda** / Raḥîmî bir ḥazān yapraġıdır yollara düşmişdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 53, Beyit 7). [şāh-rāhuñda, -uñda]

şāhsār-ı intizār: Bekleyiş ağaçlığı.

Āb-ı fūrḳatle nice dem perveriş kılmaḳ gerek / Mîve-i vuşlat vire tā **şāhsār-ı intizār** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 77, Beyit 4). [şāhsār-ı intizār,]

şâ'ir-i bî-meze: Tatsız, zevksiz şairler.

Şâ'ir-i bî-meze eş'arımıza harf çoğ olur / Sen Raḥîmî gibi bir ṭab'-ı güher-bâra yapış (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 120, Beyit 7). [şâ'ir-i bî-meze,]

şâ'ir-i nâzûk: İnce düşünceli şair.

Şâhum nazar it luṭf-ı Raḥîmîyi ziyâd it / Ol **şâ'ir-i nâzûkde** bu ṭarz-ı Ḥaseni gör (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 52, Beyit 5). [şâ'ir-i nâzûkde, -de]

şakâyık: Bahçelerde yetiştirilen, pembe, kırmızı, alaca çiçekler açan, çok yıllık süs bitkisi.

İşüm bitürdi benüm derd-i dâğ-ı ḥûn-âlûd / **Şakâyıkı** n'ideyin lâlezârı n'eyleyeyin (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 231, Beyit 3). [şakâyıkı, -ı]

şâkir: Şükreden, şükredici.

Raḥîmî kûl olalıdan efendi saña **şâkirdür** / Ki aña sebkat itmîşdür ḥuḳûḳ-ı ni'met ü nânuñ (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 161, Beyit 7). [şâkirdür, -dür]

şâkird: Öğrenci, talebe.

Ḥâşılı bir oñmadıksın şan'atuñ cevır ü sitem / Kan yudar **şâkird** eger üstâd elüñden ey felek (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 159, Beyit 3). [şâkird,]

şal: Şal, hırka, aba.

Biz ser-i kûy-ı melâmetde fenâ **şalın** geyüp / Mülke ṭalib olmazuz hiç çekmezüz dünyâ ḡamın (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 256, Beyit 2). [şalın, -ın]

şâl-ı fenâ: Yokluk şalı.

Cihânuñ çıkdı fâḥîr câmesinden terk-i tâc itdi / Geyüp **şâl-ı fenâ** bir ṭurfe kisvet ihtiyâr itdi (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 321, Beyit 3). [şâl-ı fenâ,]

şâm:

1. Şam şehri // Siyahlık.

Çîn-i zülfini Ḥıṭâ vü Ḥotene virme ḥaṭâ / Ki şaḳın alma ḥaṭ u ḥaddına Rûm u **Şâmı** (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 310, Beyit 2). [şâmı, -ı]

2. Akşam.

Gün yüzün göster şehā mihriyle ki meh-çihreñe / Senden ümmîdi Raḥîmînüñ budur her şubḥ u **şām** (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 220, Beyit 5). [şām,]

Gün yüzün ‘arz idegör bir şeb o mäh-i **şāmı** / Şevḳden şarka dönüp şubḥ ola devrünüñ **şāmı** (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 310, Beyit 1). [şāmı, -ı]

şāme: Kadınların örtündükleri car, baş örtüsü.

Hevā-ḥ’āhuñ olup her güşede sâbit-ka-dem olur / Bulunmaz şāh-bāzum bir benümle **şāmeden** gayrı (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 325, Beyit 4). [şāmeden, -den]

şām-ı fūrkat: Ayrılık akşamı.

Şām-ı fūrkatde görelden âteşüm ey yār şem’ / Od yakup başına yanup şubḥa dek ağlar şem’ (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 129, Beyit 1). [şām-ı fūrkatde, -de]

şām-ı hecr: Ayrılık akşamı.

Şām-ı hecründe leb ü ḥaddünle gördi sūzişem / Cān eridüp şubḥa dek yanup tüter her bār şem’ (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 127, Beyit 5). [şām-ı hecründe, -ünde]

Ne ğam çek **şām-ı hecr** için ne şād ol rüz-ı vaşl için / Raḥîmî her vişālün āḫiri hicrānımıñ bildüm (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 199, Beyit 7). [şām-ı hecr,]

şām-ı hicrān: Ayrılık gecesi, akşamı.

Lebüñ devrinde ben pür-derd-i rüz u **şām-ı hicrānam** / Şarāb-ı cām-ı vaşluñ ile sürer kişi devrānı (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 320, Beyit 3). [şām-ı hicrānam, -am]

şām-ı küfr: Küfür akşamı || Küfrün karanlığı.

Şām-ı küfr içre ḳalurdı kâ’ināt ey şubḥ-ı dîn / Tāb-ı tīgün olmasa envār-ı mihre tev’emān (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 233, Beyit 2). [şām-ı küfr,]

şām-ı mağrib: Suriye; Fas, Tunus, Cezayir.

Şām-ı mağrib Hind anuñdur zūlmete varınca tā / ‘Āleme ḥükm itdi şevḳünle Sikendervār şem’ (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 127, Beyit 3). [şām-ı mağrib,]

şām-ı zūlf: Saçının akşamı || Akşamın siyahlığını andıran saç.

Şām-ı zūlfünde ḳarār itdi bu şeb miskîn-gönül / Ḳanda kim aḥşām ola lābüdd ider me’vā ğarīb (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 16, Beyit 4). [şām-ı zūlfünde, -ünde]

Şām-ı zūlfın ḳo dilā cām-ı lebin nūş idegör / ‘Ömr-i bākī degül ‘işretde geçür eyyāmı (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 310, Beyit 3). [şām-ı zūlfın, -in]

şan: Büyüklük, ululuk, azamet.

Ol şüh-ı şivekârûn aldanma ğamzesine / **şânında** şefkat olmaz cellâd-ı bî-emānuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 155, Beyit 3). [şânında, -ında]

şanı bülend: Yüce şan.

Rahîmî himmeti ‘ālî umar **şanı bülendüñden** / Kapuñda pâdişâhum gerçi bir ednâdan ednâdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 64, Beyit 5). [şanı bülendüñden, -üñden]

şarâb: Üzüm veya başka meyve sularını türlü yöntemlerle mayalandırarak elde edilen alkollü içki, mey.

Rahîmî pür-harâretdür senüñ bu ıztırabuñdan / Meger vaşluñ **şarâbı** def ide ey şâh-ı şekker leb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 10, Beyit 7). [şarâbı, -ı]

Bezm gülşen gonca leb bir yâr-ı cānumdur **şarâb** / Serv kıadd sâķi şurâķi nağme-i bülbül rebâb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 17, Beyit 1). [şarâb,]

Şarābum eşk-i hasret hem-demüm ğam / Kebâb itdi bu bağrum nâr-ı ğurbet (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 23, Beyit 2). [şarābum, -um]

Bî-tekellûf öpdüĝiçün la‘l-i mey-günüñ **şarâb** / Taşa çaldı şaydı günden kıatı ter düşdi zücâc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 27, Beyit 4). [şarâb,]

Lebüñ esrârınuñ cāniyla ben hayrāniyam cānâ / Anuñçün añmazam adın **şarābuñ** niçe demlerdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 96, Beyit 2). [şarābuñ, -uñ]

La‘l ü ruhsâr-ı ‘arâķ-rizüñ hayâliyle müdām / Geh **şarâb** iķer Rahîmî ey gül-i ter geh ‘arâķ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 140, Beyit 7). [şarâb,]

Şarāba rehn iderdüñ cübbe vü destârı ey şüfi / Şafâ-yı kalb ile olsañ eger âvâresi ‘aşķuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 154, Beyit 4). [şarāba, -a]

Ķan uĝud atdı ĝubâr-ı ĝam **şarâb** ister ĝöñül / Yandı bağrum ey ciger küşem kebâb ister ĝöñül (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 169, Beyit 1). [şarâb,]

Tâb-ı ‘aşķuñla ciger biryân u çeşmüm hün-feşân / Gel berü ‘iş it **şarābum** hem kebābum var benüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 192, Beyit 2). [şarābum, -um]

Müdām ‘aşķuñ **şarābiyla** beni şeydâ iden sensin / Ķarâbât ehline ser-dâr idüp rüsvâ iden sensin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 261, Beyit 1). [şarābiyla, -ıyla]

La‘lüñe beñzeyeli başumuza çıķdı **şarâb** / Bulsavuz kıanın iķerdük biz anuñ tenhâda (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 280, Beyit 3). [şarâb,]

Yüz yumaz oldu tã‘at-i hayra / Şimdi şüfi **şarāba** yüz tıtdı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 327, Beyit 2). [şarāba, -a]

şarâb-ı ‘aşķ: Aşķ, sevgi şarabı.

Ey Raḥîmî ben **şarāb-ı ‘aşk** ile ser-mest iken / Gelmemişdi daḥi hiç bir şeyḥ u şābuñ ‘aynına (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 285, Beyit 7). [**şarāb-ı ‘aşk**,]

Oldum **şarāb-ı ‘aşkuñ** ile ben müdām mest / Nem var cihānda ger mey ü mey-ḥāne olmaya (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 297, Beyit 3). [**şarāb-ı ‘aşkuñ**, -uñ]

Şarāb-ı ‘aşk ile ser-mest ü evgār olmışam sākī / Lebüñ cāmını şun öpdür baña ol sākīd ü sākī (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 347, Beyit 1). [**şarāb-ı ‘aşk**,]

şarāb-ı cām-ı nāz: Naz kadehinin şarabı.

Gözlerin ser-mest kılmışdur **şarāb-ı cām-ı nāz** / Anuñ içün ben ayakda cür‘aya kılmaz nigāḥ (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 276, Beyit 5). [**şarāb-ı cām-ı nāz**,]

şarāb-ı cām-ı vaşl: Kavuşma kadehinin şarabı.

Lebüñ devrinde ben pür-derd-i rüz u şām-ı hicrānam / **Şarāb-ı cām-ı vaşluñ** ile sürer kişi devrānı (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 320, Beyit 3). [**şarāb-ı cām-ı vaşluñ**, -uñ]

şarāb-ı erguvān: Erguvan renkli (kırmızı) şarap.

Raḥîmî kıma ‘ārifseñ kenār-ı āteşi elden / Şafā hengāmıdır nūş it **şarāb-ı erguvān** ḥurrem (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 196, Beyit 5). [**şarāb-ı erguvān**,]

şarāb-ı ğam: Dert şarabı.

Mezāk-ı ḥün-ı vişālüñle muğtenem herkes / Baña **şarāb-ı ğamuñ** kısmet-i ezeldür ola (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 307, Beyit 6). [**şarāb-ı ğamuñ**, -uñ]

şarāb-ı hoş-güvār: Lezzetli şarap.

Lebüñ şevkıyla dem şimdi **şarāb-ı hoş-güvāruñdur** / Ele kendü ayağıyla gele zevk ol şikāruñdur (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 95, Beyit 1). [**şarāb-ı hoş-güvāruñdur**, -uñdur]

Benüm gözümde göñlümde ḥayāl-i cām-ı la‘lūñdur / Velī gayruñ **şarāb-ı hoş-güvārı** var benüm yokdur (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 98, Beyit 3). [**şarāb-ı hoş-güvārı**, -ı]

Mest olan cānā ḥayāl-i la‘l-i nābuñla müdām / Bezm-i dünyānuñ **şarāb-ı hoş-güvārın** istemez (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 114, Beyit 2). [**şarāb-ı hoş-güvārın**, -ın]

şarāb-ı la‘l-fām: La‘l renkli şarap, kırmızı renkli şarap.

Lebüñ devrinde ey gönca göñül ‘ış-ı müdām eyler / Yüzüm deff nāle ney eşküm **şarāb-ı la‘l-fām** eyler (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 72, Beyit 1). [**şarāb-ı la‘l-fām**,]

şarāb-ı nāb: Halis, katıksız, saf şarap.

Her gice mihr-i ruḥuñ şevki dile meh-tābdur / Cānuma cām-ı lebüñ cānā **şarāb-ı nābdur** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 44, Beyit 1). [şarāb-ı nābdur, -dur]

Şarāb-ı nāb için bu çeşm-i ḥün-efşānum añmazsın / Dem-ā-dem cür‘aveş pā-māl idersin ḵanum añmazsın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 226, Beyit 1). [şarāb-ı nāb,]

Lebüñ bezminde ey ḡonca **şarāb-ı nāba** ‘aşk olsun / Ümîd-i nuḡl-i la‘lūñle yinen ‘unnāba ‘aşk olsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 248, Beyit 1). [şarāb-ı nāba, -a]

şarāb-ı nihān: Gizli şarap.

Maḥbûb ile Raḥîmî **şarāb-ı nihānı** gör / Nāşînuñ ehl-i ‘aşka be-ḡāyet yasaḡı var (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 93, Beyit 9). [şarāb-ı nihānı, -ı]

şarāb-ı sürḥ: Kırmızı şarap.

Her sū o ḡonca ḥār ile içer **şarāb-ı sürḥ** / Aḡar o demde çeşme-i çeşmümden āb-ı sürḥ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 30, Beyit 1). [şarāb-ı sürḥ,]

şa‘r-ı şa‘rî deñlü: Kılının kılı kadar.

Bildiler bu ḥinde ben kendüm dimek lâzım degül / **Şa‘r-ı şa‘rî deñlü** yok şî‘re Raḥîmî i‘tibār (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 71, Beyit 5). [şa‘r-ı şa‘rî deñlü,]

şārib-i ḡamr: Şarap içen.

Ekl içündür **şārib-i ḡamr** müṣāvi itdüḡi / Vā‘izüñ ḡaşdı degül tefsîr ü Kur‘ān ey ḡöñül (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 174, Beyit 4). [şārib-i ḡamr, -ı]

şark: Doḡu.

Gün yüzin ‘arz ideḡör bir şeb o māh-ı şāmı / Şevḡden **şarka** dönüp şubḡ ola devrüñ şāmı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 310, Beyit 1). [şarka, -a]

şat: Dicle (Şat-Baḡdad paralelliḡinde).

Şehā şād-āb iden kūyuñ sirişk-i çeşm-i ‘āşıkdur / Bilürsin şöhreti **Şatdur** şehā dünyāda Baḡdāduñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 156, Beyit 4). [şatdur, -dur]

şāyed:

1.Belki, ola ki, olur da.

Niḡebān itme genc-i ḡüsnüñe ol şüret uğrısın / Kara zülfüñe el ḡarmaya **şāyed** nā-ḡehān şorguc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 25, Beyit 6). [şāyed,]

Ey Raḥīmī yaşuñı sen de revān it yolına / Raḥm ide bir gün ola **şāyed** o dürr-i şehvār (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 102, Beyit 5). [şāyed,]

Cihānda görmedüm bu vech-i ra'nā nesl-i ādemde / Perī-zād olmasun **şāyed** görüñ ol hūb devrānı (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 337, Beyit 2). [şāyed,]

2. Eğer.

Yanma ki raḥm ide **şāyed** germ olup ol şem'-i çerḥ / Şubḥ olunca ey gönül pervāneveş sen yanadur (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 41, Beyit 4). [şāyed,]

Āşināyāne Raḥīmīye nazar kıl dostum / **şāyed** ol kem-kaṭrenüñ bir dem yaşı deryā olur (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 63, Beyit 5). [şāyed,]

Saña āvāze-i ṭanbūra her dem dem bu dem durur / Dem it kim arayup bulunmaya **şāyed** bu dem bir gün (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 264, Beyit 6). [şāyed,]

şāyi' it-: Dile düşürmek.

Ey Raḥīmī **şāyi' itdi** mā-cerā-yı eşkümi / Baña kerīm yā Rab ez-în dide-i ḥün-bār hem (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 209, Beyit 7). [şāyi' itdi, -di]

şāyi' ol-: Herkes tarafından duyulmak, her tarafa yayılıp herkesçe bilinir duruma gelmek.

Şāyi' olur şu'le-i şemşir-i āhum sineden / Berḫ-ı 'ālem-tāba ey meh-rū olur mı hîç ḡlāf (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 131, Beyit 5). [şāyi' olur, -ur]

Naḫş irdi māha mihre irişdi zevāl-i tām / Hüsnuñ şu'ā'ı **şāyi' olalı** taraf taraf (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 133, Beyit 2). [şāyi' olalı,]

şeb: Gece.

Şarardı gün gibi beñzüm tenüm pür-tāb olup titrer / Hilāl oldı qadüm bedr-i cemālüñ görmedüm bir **şeb** (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 10, Beyit 4). [şeb,]

Şām-ı zülfünde qarār itdi bu **şeb** miskin-gönül / Kanda kim aḫşām ola lābüdd ider me'vā ḡarīb (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 16, Beyit 4). [şeb,]

Nār-ı hecre yağan beni her **şeb** / Bir yalın yüzlü yār-ı meh-rūdur (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 48, Beyit 6). [şeb,]

Dün ü gün budur Raḥīmīnün murādı Ḥaḫḫ bilür / Her **şebüñ** ola **şeb** esrār-ı ḫaḫı şebḫā-yı sūr (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 91, Beyit 6). [şebüñ, -üñ; şeb,]

Hecrüñ **şebinde** āhuma hem-dem bulunmadı / Gönderdi şubḥ bād-ı şimālî taraf taraf (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 133, Beyit 5). [şebinde, -inde]

Ḥayāl-i ḫayl-i hüsnuñ ḫācibine bir gün ışmarla / Gönül şehrinde bir **şeb** eylesün ey mäh-rū menzil (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 176, Beyit 2). [şeb,]

Pervâne gibi bir **şeb** şevküm hikâyet itsem / Sen şem‘a yana yana sūzum şikâyet itsem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 183, Beyit 1). [**şeb**,]

Ķanķı gün y  Rabb gelür ol mihr-i raĥ  anum yine / Ķanķı ** eb** aĥ amlaya ol m h-ı t b num yine (Kütahyalı Raĥ    D v n , Gazel 296, Beyit 1). [** eb**,]

Ĥam de zülfümi y  Rabb o    h-b z-ı cem l / Dil- ver oldu be-g yet ** ebinde** t ld r ola (Kütahyalı Raĥ    D v n , Gazel 307, Beyit 3). [** ebinde**, -inde]

Gün yüzin ‘arz idegör bir ** eb** o m h-ı   m  /  ev den  arka dönüp  ub h ola devr     m  (Kütahyalı Raĥ    D v n , Gazel 310, Beyit 1). [** eb**,]

 eb   neh r: Gece ve gündüz.

Nev-r z bende ben ba a zülf   ru u n yeter /  nsız ber ber oldu Yemende ** eb   neh r** (Kütahyalı Raĥ    D v n , Gazel 80, Beyit 4). [** eb   neh r**,]

 eb- er   : Gece parlayan yakut.

 ev  m  u‘ i genc-i  amu  ** eb- er   dur** /  er        m h niteki her ** eb- er   dur** (Kütahyalı Raĥ    D v n , Gazel 86, Beyit 1). [** eb- er   dur**, -idur]

 eb- er   -ı  u‘led r: Alevli gece kandili.

Ta ass r  ekmezem  em‘-i  ebist n-ı şehen-  ha /  er r-ı   h-ı dil her ** eb- er   -ı  u‘led rumdur** (Kütahyalı Raĥ    D v n , Gazel 74, Beyit 3). [** eb- er   -ı  u‘led rumdur**, -umdur]

 eb  -y  s r: Şenliğin b lb l .

D n   gün budur Raĥ   n  n m rad  Ĥa   bilür / Her  eb  n ola  eb esr r-ı  a ı ** eb  -y  s r** (Kütahyalı Raĥ    D v n , Gazel 91, Beyit 6). [** eb  -y  s r**,]

 eb-i fırşat: Ayrılık gecesi.

 eb-i f r atde  alk   ar    add m d le döndürdi / Ba a bend eyleyen hep ‘ d-ı zülf-i t bd ru dur (Kütahyalı Raĥ    D v n , Gazel 95, Beyit 6). [** eb-i f r atde**, -de]

 eb-i kadri: Kadir gecesi.

 eb-i kadri bu ben Mecn nu u n Leyl -y  zülfündür / M b rek ‘ d-ı fer undem mev ‘ d-i vi  l  nd r (Kütahyalı Raĥ    D v n , Gazel 97, Beyit 4). [** eb-i kadri**, -i]

 eb   ol-: Benzemek.

Ba r [u] k n bulmaz idi **olmasa** kefüne ** eb  ** / K h-ı k yu a s c d itmese bulmazdı va  r (Kütahyalı Raĥ    D v n , Gazel 102, Beyit 3). [** eb   olmasa**, -masa]

şeb-külâh: Keçeden yapılmış bir külâh çeşidi.

Görinen kıvıms-i felekde mâh-ı nev şanmañ felek / Degdi âhum okına karşı nişân bir **şeb-külâh** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 276, Beyit 3). [*şeb-külâh,*]

Çerh-ı sincâbide mâh u hâle şandum göricek / Geymiş ol meh-rû meger sammürdan bir **şeb-külâh** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 276, Beyit 6). [*şeb-külâh,*]

şeb-nem:

1. Çiğ tanesi, rutubet.

Pertev-i mihrüñle mahv itdüm vücûdum **şeb-nemin** / Dañi nem var yanuma sa'y eylerem arada ben (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 236, Beyit 3). [*şeb-nemin, -in*]

2. Çiğ. // Gözyaşı.

Maħabbet mihr-i tâbından vücûduñ **şeb-nemin** mahv it / Olasın jâle gibi tâ qarîn-i gülşen-i kırbet (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 21, Beyit 2). [*şeb-nemin, -in*]

Pertev-i mihrüñle mahv itdüm vücûdum **şeb-nemin** / Arada nem kaldı senden gayrı ey hürşid-ħad (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 40, Beyit 5). [*şeb-nemin, -in*]

şeddâd: Zalimliği ile ün yapmış, yeryüzü cenneti denilen İrem'i kendine kurmuş olan efsanevi hükümdar.

Kaşırınuñ bulduñ kuşurın çekdirüp şiddetler / Şoñ ucu pâ-mâl olup **şeddâd** elünden ey felek (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 159, Beyit 4). [*şeddâd,*]

şefî'ol-: Şefaet eden olmak.

Bu ben 'âşî kuluña ey 'Ömer-ħaşlet **şefî'olup** / Muhammed-ħüy âl-i ħazret-i 'Osmâna gönderseñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 151, Beyit 3). [*şefî'olup, -up*]

şefkat: Merhamet,acıma.

N'ola insâniyyet itseñ ey melek-ťal'at baña / Bir perîşân-ħatırur rahm it kılup **şefkat** baña (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 4, Beyit 1). [*şefkat,*]

Ol şüh-ı şivekâruñ aldanma ġamzesine / Şânında **şefkat** olmaz cellâd-ı bî-emânuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 155, Beyit 3). [*şefkat,*]

'Aťa vü luť ġünü mevsim-i 'inâyetdür / Şehâ Raħîmiye **şefkat** zemânı gelmedi mi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 340, Beyit 5). [*şefkat,*]

şeftâlu: Şeftali // dudak; öpücüik.

Lebi **şeftālusi** cüllābına ben kanda kandum āh / Şehādet itme nā-ḥaḳ yere girme kana ey vişne (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 282, Beyit 4). [şeftālusi, -sı]

şeh:

1. Sultan, padişah.

Râst her gün ben du‘acıñam senüñ pencgâhda / Büselikden degsin ey **şeh** nâz ıko nevbet baña (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 4, Beyit 7). [şeh,]

Hüsn-i ḥaṭṭ ḥaddüñde ḥaṭṭ ṭuğrâ-yı ğarrâdur kaşuñ / Hüblık mülkine sensin **şeh** müselleml ol berât (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 20, Beyit 4). [şeh,]

Qıl kadar meyl eylemez dil Germiyân u Tireye / Sen **şehüñ** Şarḥan gibi Aydın diyârın gözlerüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 113, Beyit 6). [şehüñ, -üñ]

Ben ideyin Allāh oñara her işüñ ey **şeh** / Furşat gemisi her yaña şāhāne şalınsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 254, Beyit 4). [şeh,]

‘Uşşāk-ı bî-nevāya o **şeh** nāza başladı / Toldurdu her maḳāmı yine āh n’eyleyin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 258, Beyit 6). [şeh,]

Meh-i sipihr-i leṭāfet **şehi** diyār-ı hüsn / Raḥimî sūduñuñ ol bî-bedel güzeldür ola (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 307, Beyit 7). [şehi, -i]

Ey **şeh** şu ki sen şāh-ı ‘alî-şāna irişdi / Devr-i ‘Ömere Ḥazret-i ‘Oşmāna irişdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 336, Beyit 1). [şeh,]

Añladum göyneklerüñ bildüm ne **şehden** sen cüdā / ‘Ālem içre şem‘-i bezm-ārāya beñzetdüm seni (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 346, Beyit 3). [şehden, -den]

2.Sultan, padişah || Sevgili.

Şimdi meyl-i cān u dil şol bir **şeh** hūbāñedür / Hüsnde Bekdaşı yokdur ḥālveş bir dānedür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 41, Beyit 1). [şeh, -e]

Luṭfiyla kaçan ben kula ol **şeh** naẓar eyler / Bir müflis iken pādīşehi tācver eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 60, Beyit 1). [şeh,]

Şeh nāza başlıyaldan feryād u āh-ı ‘uşşāk / Toldurdu her maḳāmı şavt-ı nevā-yı nev-rüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 108, Beyit 4). [şeh,]

Sāza ḥod muḥkem yasağ itdi şeh-i ‘ālî-maḳām / Ney idüñ beñzüm gibi ey **şeh** çalınsa sâz nâz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 109, Beyit 3). [şeh,]

Büselik ‘arż iderek ‘uşşāka ol **şeh** nâz ider / Nālemüzden râst bildi ki maḳāmāt ehliyüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 111, Beyit 6). [şeh,]

Perde-i nāmūsı çokdan çāk iderdük ğoncaveş / Biz maḳām-ı ‘aşkuñ ey **şeh** nâz-ı ‘ārın gözlerüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 113, Beyit 4). [şeh,]

Nār-ı ğam sen **şehden** ayru lezzetin telḥ eylemiş / Zerd ü zār olup benüm gibi ṭurup ağlar şem‘ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 127, Beyit 4). [şehden, -den]

Gerçi ey **şeh** bir feraḥ menzil bu şehir-i Bergama / Gün yüzüñsüz lik biñ şādisi degmez bir gāma
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 286, Beyit 1). [şeh,]

Bir **şehüñ** şimdi Raḥîmî kuldur ḥalka biliş / ‘Ayn-ı a‘tāf bu ḥalka siper iḥsānı zırh (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 293, Beyit 6). [şehüñ, -üñ]

şehā: Ey padişah // Ey sevgili.

Her diyāra kim ḳadem başsañ ḳudümünden **şehā** / Ḥārdan güller biter her ḥāra virür la‘l-i nāb
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 14, Beyit 4). [şehā,]

Cihān āsüde oldı sāye-i tuğ-ı vücūduñla / Şokunmasun **şehā** sen var iken her pehlevān şorguc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 25, Beyit 4). [şehā,]

Ümidüm bu **şehā** ḥüsnüñ ḥayālî / Gözümden dūr dilden itme mehcūr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 42, Beyit 6). [şehā,]

Derd-i ḡam bir ḡama dūş itdi Raḥîmîyi **şehā** / Ḥayret alur özini geh bilemez ḡāh bilür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 47, Beyit 7). [şehā,]

Şehā ṭab‘-ı Raḥîmî bülbül-i bağ-ı belāḡatdur / Anuñçün gülşen-i kūyuñda verd-i i‘tibār ister (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 56, Beyit 5). [şehā,]

Ṭarîḳ-ı ‘aşḳda hem-rāhum oldı eşk ü āh-ı ḡam / **şehā** sultān-ı ‘uşşāḳum bular ḥayl ü sipāhumdur
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 75, Beyit 2). [şehā,]

Göñlümi şeydā benüm bu zülf-i ‘anber-bār ider / ‘Aḳlumu yağma **şehā** ol çeşm-i pür-seḥḥār ider
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 82, Beyit 1). [şehā,]

şehā bir ṭulb-i dervîşüz bu tende cānımız vardır / Muḳîm-i tekiye-i ‘aşḳuz saña ḳurbānımız vardır
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 87, Beyit 1). [şehā,]

Cevrini döne döne çekdüirdi / Daḥî devrān baña **şehā** n’eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 88, Beyit 9). [şehā,]

Gice seyrümde gördüm dāl-i zülfüñ reh-berüm olmuş / **şehā** ḥayr ola dūş-ı devlet-i cāvide dūş eyler
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 90, Beyit 3). [şehā,]

Sen kebgî dögdüm aldum elinden raḳîbüñüñ / Şeh-bāz olan alur çü **şehā** şabr ile şikār (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 93, Beyit 6). [şehā,]

Ḳarşu dūr itme Raḥîmîyi rikābuñdan **şehā** / Sen ‘alî-şānuñ öñünce şanki ol ḳanber yürür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 100, Beyit 5). [şehā,]

Raḥm ḳıl miskîn Raḥîmî bend-i zülfüñde **şehā** / Nice demlerdür perîşān-rūzgār olmuş yatur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 104, Beyit 7). [şehā,]

Bir gedāyuz bir de māl-ḥulyā-yı ‘aşḳuñla **şehā** / Mesken-i genc-i maḥabbetdür dil-i vîrānımız (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 106, Beyit 6). [şehā,]

Ayaḡuña yüz sürer her gün Raḥîmî sāyeveş / Şükr-i lillāh kim **şehā** başında devlet var imiş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 121, Beyit 7). [şehā,]

Ehl-i ‘irfānuñ alayı begidür şimdi **şehā** / Āsitānuñda Raḥîmî n’ola çekse sancaḳ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 138, Beyit 7). [şehā,]

Şehā şād-āb iden kūyuñ sirişk-i çeşm-i ‘āşıkdur / Bilürsin şöreti Şatdur **şehā** dünyāda Bağdāduñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 156, Beyit 4). [şehā,]

Bu gice gün yüzünden aldı mı āyā ziyā meş‘al / Çerāğ-ı māha şevk ‘arz itdi germ olup **şehā** meş‘al (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 164, Beyit 1). [şehā,]

Hemîşe bāğ-ı ‘ālemde **şehā** sen hurrem ü şād ol / Raḥîmî bülbülāsā aḡlasun sen gonca gibi gül (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 177, Beyit 7). [şehā,]

Ḳul olmaz dergehüñden ḡayra istiḡnāsı ‘ālîdür / **Şehā** mülk-i cününüñ başka bir sulṭānıdır göñlüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 202, Beyit 3). [şehā,]

Saṇa bî-haddür **şehā** gerçi maḡabbet ‘arz iden / Ben Raḥîmî gibi bir muḡliş gedāyı görmedüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 217, Beyit 7). [şehā,]

Bi-ḡamdillāh **şehā** ben ne ḡamuñ ne mātemüñ gördüm / Serîr-i sūr-ı devletde cemāl-i hurremüñ gördüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 218, Beyit 1). [şehā,]

Gün yüzüñ göster **şehā** mihriyle ki meh-çihreñe / Senden ümmîdi Raḥîmîñüñ budur her şubḡ u şām (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 220, Beyit 5). [şehā,]

Ben gedāña āsitānuñdur **şehā** me‘vā bu gün / Ger ṭurur ger ṭurmasın nemdür benüm dünyā bu gün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 227, Beyit 1). [şehā,]

Reh-ḡüzārında **şehā** mūr-ı şikeste-ḡālem / Sen bu ḡoş-ṭab‘-ı Selîm ile Süleymānumsın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 232, Beyit 6). [şehā,]

Sen **şehā** ol Husrev ü Cem-bezm ü Rüstem-rezmsin / Dergehüñ derbānlıḡın ister Ḳubādvār dîvān (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 233, Beyit 3). [şehā,]

Şehā oḡ ḡaddüñüñ hecriyle bir ḡaddi kemānum ben / Baña ṭoḡrı nazar ḡıl egri bakma nā-tüvānum ben (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 234, Beyit 1). [şehā,]

Faḡîrem gerçi kim ednādan ednā bir gedāyam ben / Ḳanā‘at ehli dervîşem **şehā** şāḡib-ḡınāyam ben (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 238, Beyit 1). [şehā,]

Şehā dest-i şerîfüñ ḡılmasaydı ger maḡarr şāḡin / Ḳaçan olurdu illerde bu deñlü mu‘teber şāḡin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 244, Beyit 1). [şehā,]

Važ‘ iden ḡudret niḡini üzre insān cevherin / Ḥātem-i la‘lüñe mühr itmiş **şehā** cān cevherin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 252, Beyit 1). [şehā,]

Raḥîmîñüñ **şehā** bir ḡatrece miḡdārı yok gerçi / Dilin pür-cüş idüp anuñ yaşın deryā iden sensin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 261, Beyit 5). [şehā,]

Vaşf-ı ḡüsnünde **şehā** şî‘ri Raḥîmî bendeñüñ / Mihr-i ‘ālem-tāb gibi çavı ṭoldı ‘āleme (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 286, Beyit 6). [şehā,]

Nālesi hecr-i ‘izāruñla Raḥîmîñüñ **şehā** / Cennet-i ‘adlūñ gibi āvāze şaldı ‘āleme (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 286, Beyit 7). [şehā,]

Rāstî bir tāze revnāḡ virdi cism-i ‘āleme / Ḥıl‘at-i şāḡı **şehā** sen ḡāmeti bālāynla (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 290, Beyit 2). [şehā,]

Naṭ‘-ı şitāda ruḡ sürer idüñ piyādevār / Māt olur ol **şehā** ḡonacaḡ ḡāne olmaya (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 297, Beyit 7). [şehā,]

Gāh gāh emr eyle yüz sürsün rikābuña **şehā** / Hāk-i rāhuñdur Raḥīmī ḥod senüñ bī-iştibāh (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 298, Beyit 7). [*şehā*,]

Raḥīmī bendeñüñ yazup yañılup cümle maqşūdın / **Şehā** bir ‘arz ider yok ḥāme ile nāmeden ḡayrı (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 325, Beyit 5). [*şehā*,]

‘Aṭā vü luṭf günü mevsim-i ‘ināyetdür / **Şehā** Raḥīmīye şefkat zemānı gelmedi mi (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 340, Beyit 5). [*şehā*,]

Belā-ālūde hep bālī muḳārın mār ile mālī / **Şehā** manşūbı bir manşūbe-i şaṭranc ü ya nerdi (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 341, Beyit 2). [*şehā*,]

Sipāh-ı eşk-i ḥasretten **şehā** ḡarḳ itdi dünyāyı / Raḥīmīñüñ gözi yaşına raḥm it eyle Şubaşı (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 342, Beyit 5). [*şehā*,]

şehādet: 'Eşhedü en lâ ilāhe illallah..' cümlesini söyleyerek Allah'ın var olduğuna şahitlik etme.

Şoñ dem āsān it Raḥīmīye **şehādet** lafzını / Yā Rab ĩmānıyla Kur’ānı aña hem-rāh kıl (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 175, Beyit 5). [*şehādet*,]

şehādet it-: Doğruluğunu tasdik etmek.

Lebi şeftālusu cüllābına ben ḳanda ḳandum āh / **Şehādet itme** nā-ḥaḳ yere girme ḳana ey vişne (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 282, Beyit 4). [*şehādet itme*,]

şeh-bāz:

1. Doğan kuşu || Avcı.

Sen kebgı dögdüm aldum elinden raḳībüñüñ / **Şeh-bāz** olan alur çü şehā şabr ile şikār (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 93, Beyit 6). [*şeh-bāz*,]

2. Doğan kuşu || Sevgili.

Raḥīmī bāl-i himmetle hümāyün vaşluña irdi / Benüm **şeh-bāzum** almaz bu şikārı böyle her şāhin (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 244, Beyit 7). [*şeh-bāzum*, -um]

şehbāz-ı maḥabbet: Muhabet kuşu.

Şayd itdi Raḥīmī dilini bir gözi ḥūn-rîz / Şāhāne hücum eyledi **şehbāz-ı maḥabbet** (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 22, Beyit 7). [*şehbāz-ı maḥabbet*,]

şeh-bāz-ı ‘uḳūl: Akılların doğanı.

Yüksek uçar iremez seyrine **şeh-bāz-ı ‘uḳūl** / Kimseye şayd olmaz ol kebg-i ḥıramān sinelü (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 271, Beyit 2). [*şeh-bāz-ı ‘uḳūl*,]

şehd-i güftār: Bala benzeyen söz.

‘Aceb Mecnûn-şifat sevdâyî düşdüm zülfi ucından / ‘Aceb öldürdi gam Ferhâdveş ey **şehd-i güftārum** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 224, Beyit 2). [şehd-i güftārum, -um]

şehen-şāh-ı bülend: Yücelerin en büyük padişahı.

Ey **şehen-şāh-ı bülend** ahter sipihr-i ‘āleme / Bedr-i hüsniñle hilāl-ebruñ olur bürhān-ı ‘id (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 39, Beyit 3). [şehen-şāh-ı bülend,]

şeh-i ‘ādil: Adaletli padişah.

Ne hoşdur rûzgār ola muvāfık ey **şeh-i ‘ādil** / Kapuñdan cānibe ‘azm eyleyem ben ‘āşık-ı bî-dil (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 176, Beyit 1). [şeh-i ‘ādil,]

şeh-i ‘ālî: Yüce, ulu padişah.

Bu ben āşüfte-dile ey **şeh-i ‘ālî** nażar it / Zülfüñüñ zulmi ile hāl-i perişānem ben (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 225, Beyit 4). [şeh-i ‘ālî,]

şeh-i ‘ālî-cenāb: Hürmet edilen yüce pâdişah.

Bende olmaz degme sulţāna denā’et ‘arz idüp / Bir senüñ gibi **şeh-i ‘ālî-cenāb** ister göñül (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 169, Beyit 4). [şeh-i ‘ālî-cenāb,]

şeh-i ‘ālî-makām: Yüce rütbeli padişah.

Sāza hōd muhkem yasağ itdi **şeh-i ‘ālî-makām** / Ney idüñ beñzüm gibi ey şeh çalınsa sāz nāz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 109, Beyit 3). [şeh-i ‘ālî-makām,]

şeh-i çāker-nevāz: Kölelerine iyi muamele eden padişah.

Cülüs itdi göñül tahtına yārüñ pertev-i hüsni / Rahîmî yine şehre bir **şeh-i çāker-nevāz** irdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 349, Beyit 6). [şeh-i çāker-nevāz,]

şeh-i devrān: Dönemin, zamanın padişahı.

Göñül senden olupdur āteş-i ‘aşka beni çaķmak / Baş açup yanayın senden **şeh-i devrāna** hālüm çaķ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 145, Beyit 1). [şeh-i devrāna, -a]

Fehm ider hāl-i gedāy **şeh-i devrānumsın** / Ma‘rifet maḥzeni sulţān-ı süḥan-dānumsın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 232, Beyit 1). [şeh-i devrānumsın, -umsın]

şeh-i fermān: Emrin padişahı.

Hudāvendā cihān bāğında ber-hürdār-ı ‘ömr idüp / Murādum taht-ı şāhide **şeh-i fermān** revān olsun
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 259, Beyit 6). [şeh-i fermān,]

şeh-i hūbān: Güzeller padişahı || sevgili.

Cefā-yı derdüñ elif kāmetimi dāl itdi / Çıkarduñ ey **şeh-i hūbān** cihānda cevır ile ad (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 36, Beyit 2). [şeh-i hūbān,]

şeh-i hurrem: Mutlu padişah || Sevgili.

Harîm-i muhteremünde eyā **şeh-i hurrem** / Dağı bu bendeñe hıdmet zemānı gelmedi mi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 340, Beyit 4). [şeh-i hurrem,]

şeh-i iklîm-i velāyet: Velilik diyarının padişahı.

Sensin **şeh-i iklîm-i velāyet** Baba Hamza / Kapuñdan olur feyz-i kerāmet Baba Hamza (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 287, Beyit 1). [şeh-i iklîm-i velāyet,]

şeh-i kām-kār: Muradına ermiş, talihli hükümdar.

Yüz çevirdi Rahîmî gayrıdan / Sen **şeh-i kām-kāra** yüz tıtdı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 319, Beyit 7). [şeh-i kām-kāra, -a]

şeh-i kām-yāb: İsteddiğini elde eden şah, sevgili.

Didi biñ kez Rahîmî vallāhi / Sen **şeh-i kām-yāba** yüz tıtdı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 327, Beyit 5). [şeh-i kām-yāba, -a]

şeh-i la‘l-i leb-i yār: Sevgilinin dudağının kırmızılığının padişahı.

Niçe tākāt getürsin bu **şeh-i la‘l-i leb-i yāre** / Mağabbet bādesinden mağv olur āvāresi aşkuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 154, Beyit 2). [şeh-i la‘l-i leb-i yāre, -e]

şeh-i meh-rikāb: Ay gibi parlak üzengili padişah.

Hağ budur āfitāb-ı çerh-i şeref / Sen **şeh-i meh-rikāba** yüz tıtdı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 327, Beyit 4). [şeh-i meh-rikāba, -a]

şeh-i merdān:

1.Kahramanların şahı.

Hıfz ide ol **şeh-i merdānı** hağardan Hālîk / Şakladuğunca ten-i asker-i Osmānı zırîh (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 293, Beyit 7). [şeh-i merdānı, -ı]

2. Yiğitler şâhı. || Hz. Ali.

Ƙuluyuz ƙanberiyüz ey Raĥîmî Murtaẓā ĥaƙƙı / Kerem kânı ‘Ali-ĥû bir **şeh-i merdānımız** vardur
(Kütahyalı Raĥîmî Dîvânı, Gazel 87, Beyit 7). [şeh-i merdānımız, -ımız]

şeh-i mülk-i kerem: Cömertlik ülkesinin padişahı.

Gedā-yı derd-i ‘aşƙuñı nevālũñden dirîĝ itme / Senũñdür ey **şeh-i mülk-i kerem** hep ni‘met-i ‘âlem
(Kütahyalı Raĥîmî Dîvânı, Gazel 213, Beyit 6). [şeh-i mülk-i kerem,]

şeh-i ra‘nā: Güzel padişah.

Ʀutsa bûlbûl gibi ƣañ mı şivenüm dünyā yüzün / Yılda bir kez görür oldum sen **şeh-i ra‘nā** yüzün
(Kütahyalı Raĥîmî Dîvânı, Gazel 246, Beyit 1). [şeh-i ra‘nā,]

şeh-i şāhib-küleĥ: Kûlah sahibi padişah.

Dil ser-i sevdā-yı zûlfũñle ĝubār olmış yatur / Bir **şeh-i şāhib-külehdür** ĥāksār olmış yatur (Kütahyalı
Raĥîmî Dîvânı, Gazel 104, Beyit 1). [şeh-i şāhib-külehdür, -dür]

şehîd eyle-: Şehit etmek.

Ƙabrüm üzre mihr ü meh şem‘üm şafaƙ ĥûnîn-kefen / Çerĥ olur türbem cesîm-i ĝamzeñ **eylemse şehîd**
(Kütahyalı Raĥîmî Dîvânı, Gazel 37, Beyit 3). [şehîd eylemse, -rse]

şehir: Şehir, kent.

Murāda irdi Aydın Tirenũñ başına ĝün toĝdı / **Şehirde** olalı sen devlet-i devr-i ƙamer peydā (Kütahyalı
Raĥîmî Dîvânı, Gazel 1, Beyit 4). [şehirde, -de]

şehnāz: Çok güzel olan sevgili.

Bûselikte ideli ‘uşşāƙa ol **şehnāz** nāz / Her maƙāmı ƣutasın çeng naĝme-i āvāz nāz (Kütahyalı Raĥîmî
Dîvânı, Gazel 109, Beyit 1). [şehnāz,]

şehnāz-ı maĥabbet: Aşƙın şehnaz makamı.

Fehm eyler iseñ rāst nevāyı yine şũfî / Pencgeĥde maƙāmuñ ola **şehnāz-ı maĥabbet** (Kütahyalı Raĥîmî
Dîvânı, Gazel 22, Beyit 2). [şehnāz-ı maĥabbet,]

şehr: Kent, şehir.

Rahîmî hâlûnî ‘arz it der-i şâh-ı sühân-dâna / Ma‘ârif **şehrinüñ** şâhı feşâhat nükte-güyûdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 70, Beyit 5). [*şehrinüñ, -inüñ*]

Çapuñı hem çapuñı terk iden dünyâ-perestânüñ / Varur her **şehre** hem bir şehriyârı var benüm yokdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 98, Beyit 8). [*şehre, -e*]

Uşandı dâr-ı gurbetden gönül ‘azm-i diyâr ister / Vefâ **şehrinde** bir ‘âlî-mürüvvet şehriyâr ister (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 105, Beyit 1). [*şehrinde, -inde*]

Bir yaluñ yüzlü ışık meh-rûsıdur pır pır yanar / **Şehrde** olmuş zebân-ı cerr ile cerrâr şem‘ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 128, Beyit 3). [*şehrde, -de*]

Bu bahtı karanuñ yaşını ırmağ itme küyüñdan / Bu **şehre** şehriyâra Akaç şu virmiş durur revnağ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 145, Beyit 4). [*şehre, -e*]

Çañ mıdur **şehrüñi** ey meh oda yaksa âhum / Yakalar dâmen-i vaşluñı şunup her ‘ases el (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 167, Beyit 4). [*şehrüñi, -üñi*]

Kârbân-ı ‘aşkuña bir gün ola menzil ola / Gönlümi yâ Rabb haqîkat **şehrine** bir râh kıl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 175, Beyit 2). [*şehrine, -ine*]

Hayâl-i hayl-i hüsnüñ hâcibine bir gün ısmarla / Gönül **şehrinde** bir şeb eylesün ey mâh-rû menzil (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 176, Beyit 2). [*şehrinde, -i, -n, -de*]

Çeşm ü zülfi târ-mâr itmek diler dil **şehrini** / Âh ol fettân hem feryâd ol çarrâr hem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 209, Beyit 6). [*şehrini, -ini*]

Şehr içinde dün gice da‘vâ-yı hüsn eylerdi mâh / Gün yüzüñ gördi bu gün eksükligin bildi temâm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 220, Beyit 4). [*şehr,]*

Mihr-i yâre ey kamer sen müştêrî olmağ neden / Hep bilür bay u gedâ **şehr** içre bir yoğsulsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 239, Beyit 4). [*şehr,]*

Bir mehüñ mihrin gönül **şehrinde** kıldum şehriyâr / Ey Rahîmî şimdi dehre anı han itsem dirin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 266, Beyit 7). [*şehrinde, -inde*]

Bilmemiş noğşânını meh-rûña meyl itmiş kamer / Her gice **şehründe** anuñçün gezer uğrı gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 328, Beyit 5). [*şehründe, -ünde*]

A zâlim zulmüñi hâdden aşurma / Bu **şehrüñ** yoksa hiç sulţânı yok mı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 339, Beyit 2). [*şehrüñ, -üñ*]

2. Şehir || Gönül.

Dilden hayâl-i hüsnüñ iderse ne var göç / **Şehrini** koyup itdi niçe şehriyâr göç (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 26, Beyit 1). [*şehrini, -ini*]

Ey Rahîmî baña bu şâdi yeterdi dünyede / Guşşa-i ‘aşkı gönül **şehrine** mihmân eylesem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 197, Beyit 7). [*şehrine, -ine*]

Cülûs itdi gönül tahtına yârüñ pertev-i hüsnî / Rahîmî yine **şehre** bir şeh-i çâker-nevâz irdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 349, Beyit 6). [*şehre, -e*]

şehir ü diyār: Şehir ve memleket.

Baňa sen mäh-rü eksüklüğün göstermesin Mevlā / Senüñ kapuñdan artık bir daħi **şehir ü diyārum** yok
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 142, Beyit 5). [*şehir ü diyārum, -um*]

şehir ü hişār: Şehir ve kale.

Ey Raḥîmî göge ağsa ıań mı ıopum gün gibi / Bir meḥüñ eflākveş **şehir ü hişārın** gözlerüz (Kütahyalı
Raḥîmî Dîvânı, Gazel 113, Beyit 7). [*şehir ü hişārın, -ın*]

şehir-be-şehir: Şhirden şehir.

Bir ışıkdur geşt ider menzil-be-menzil **şehir-be-şehir** / Nür cer ider kamer her gün yüzüñ muḥtācıdur
(Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 59, Beyit 6). [*şehir-be-şehir,]*

şhrden şehir: Şhirden şehir.

Çaraman mülkin Aydın idicek sen şāh-ı meh-çihre / Güneş menzil-be-menzil karşı çıkdı **şhrden şehir**
(Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 304, Beyit 1). [*şhrden şehir,]*

şehir-i bergama: Bergama şehri.

Gerçi ey şeh bir feraḥ menzil bu **şehir-i Bergama** / Gün yüzüñsüz lık biñ şādisi degmez bir gama
(Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 286, Beyit 1). [*şehir-i bergama,]*

şehir-i evliyā: Evliyalar şehri.

Devlet-i dostdārın elyak gördi kıldı Ḥakk seni / Uşbu **şehir-i evliyāda** şehriyār-ı evliyā (Kütahyalı Raḥîmî
Dîvânı, Gazel 9, Beyit 2). [*şehir-i evliyāda, -da*]

şehir-i hüsne: Güzellik şehri, diyarı.

Olalı **şehir-i hüsne** yüzüñ ay Güzel hişār / Yüz ıutdı ıop yıķılmağa gördi Güzel hişār (Kütahyalı Raḥîmî
Dîvânı, Gazel 93, Beyit 1). [*şehir-i hüsne, -e*]

şehir-i kütāhiyye: Kütahya şehri.

‘Ömr uzunluğundan isterseñ temettu‘ dil-berā / **Şehir-i Kütāhiyyede** bir kāmēt-i bālāya bak (Kütahyalı
Raḥîmî Dîvânı, Gazel 137, Beyit 4). [*şehir-i kütāhiyyede, -de*]

Serv-i bālā gibi şalınur kıyāmetler kıpar / **Şehir-i Kütāhiyyede** çok şive-kār-ı Germiyān (Kütahyalı Raḥîmî
Dîvânı, Gazel 265, Beyit 6). [*şehir-i kütāhiyyede, -de*]

şehir-i mar‘aş: Maraş şehri.

Vuşlatuñla Āyete'l-kürsi haķı ey āfiṭāb / 'Arşā döndi **şehr-i Mar'as** ṭoldı nūr-ı feth-i bāb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 14, Beyit 1). [*şehr-i mar'as*,]

şehr-i vişāl: Kavuşma şehri, vuslat yeri.

Sâlik-i hicrâna şor **şehr-i vişālûñ** menzilin / Bār-ı 'aşkıyla olupdur reh-güzār-ı intizār (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 77, Beyit 2). [*şehr-i vişālûñ, -üñ*]

şehriyār: Padişah.

Dilden ḥayāl-i ḥüsnüñ iderse ne var göc / Şehrini koyup itdi niçe **şehriyār** göc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 26, Beyit 1). [*şehriyār*,]

Tenden ḡamuñla itdi dil-i bî-ķarār göc / Ārām ider mi bende ide **şehriyār** göc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 28, Beyit 1). [*şehriyār*,]

İdüpdür top-ı çerḥi himmetüñ çevgānı ser-gerdān / Erenler ḥaķķıçün meydān bu gün sen **şehriyāruñdur** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 95, Beyit 5). [*şehriyāruñdur, -uñdur*]

Ķapuñı hem ṭapuñı terk iden dünyā-perestānuñ / Varur her şehre hem bir **şehriyārı** var benüm yokdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 98, Beyit 8). [*şehriyārı, -ı*]

Uşandı dār-ı ḡurbetden göñül 'azm-i diyār ister / Vefā şehrinde bir 'ālî-mürüvvet **şehriyār** ister (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 105, Beyit 1). [*şehriyār*,]

Efendüm devletüm sen bir ḡarīb ü bî-kesüm bende / Senüñ gibi bu devr içinde ey meh **şehriyārum** yok (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 142, Beyit 2). [*şehriyārum, -um*]

Bu baḥṭı ķaranuñ yaşını ırmaḡ itme kūyuñdan / Bu şehre **şehriyāra** Aķca şu virmiş durur revnaķ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 145, Beyit 4). [*şehriyāra, -a*]

şehriyār ķıl-: Hükümdar yapmak.

Bir mehüñ mihrin göñül şehrinde **ķıldum şehriyār** / Ey Raḥîmî şimdi dehre anı ḥan itsem dirin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 266, Beyit 7). [*şehriyār ķıldum, -dum*]

şehriyār-ı evliyā: Evliyaların hükümdarı.

Devlet-i dostdārın elyaķ gördi ķıldı Ḥaķķ seni / Uşbu şehr-i evliyāda **şehriyār-ı evliyā** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 9, Beyit 2). [*şehriyār-ı evliyā*,]

şehriyār-ı 'id: Bayramın padişahı.

Her gün başına mihr-i şeref ṭoḡsa ṭañ mıdur / Me'vā idindi dergehüñ ey **şehriyār-ı 'id** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 38, Beyit 3). [*şehriyār-ı 'id*,]

Ķarrā ķaşuña beñzemeyeydi vü ger hilāl / Burc-ı şerefde olmaz idi **şehriyār-ı 'id** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 38, Beyit 4). [*şehriyār-ı 'id*,]

şeh-süvār:

1.Usta binici.

Sāḥa-i faẓl u fūnūnuñ **şeh-süvārsın** bu gün / Ey ḥabāb-ı maʿrifet vʿey ḥazret-i sulṭān-ı cūd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 34, Beyit 7). [*şeh-süvārsın, -ısın*]

Şeh-süvārum ârzū-yı pāy-būsuñ yādına / Yollar üzre cismümi ḥāk ile yeksān eylesem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 197, Beyit 6). [*şeh-süvārum, -um*]

Ḳapuñda **şeh-süvārum** dem-be-dem saḳḳā idüp yaşum / Yüzüm yoluñda cārüb eyleyen ferrāşa ḥayrānem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 212, Beyit 2). [*şeh-süvārum, -um*]

Reşk idüp sen **şeh-süvāruñ** sümm-i raḥş-ı naʿline / Ḥam kıllur ḳaddin anuñçün ğurre-i ğarrā Ḥüseyn (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 237, Beyit 3). [*şeh-süvāruñ, -uñ*]

2.Usta binici || Sevgili.

Şeh-süvārum gel gören ḥāk-i semend-i nāzuñuñ / Yollar üzre muntaẓır her dem gubārın gözlerüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 113, Beyit 2). [*şeh-süvārum, -um*]

Yiter sür **şeh-süvārum** üstüme nāz u cefā raḥşın / Günüdür ayalandur zerre kim mihr ü vefā raḥşın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 235, Beyit 1). [*şeh-süvārum, -um*]

Şeh-süvārum kişver-i göñlüm semend-i nāz ile / Pāy-māl itdi Raḥîmî kime varam dād içün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 241, Beyit 5). [*şeh-süvārum, -um*]

Şeh-süvārum gel ayak baş rüy-ı ḥāk-ālūdeme / Ḥāzır itdi gözlerüm iṣār içün dürr-i şemen (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 249, Beyit 3). [*şeh-süvārum, -um*]

şeh-süvār-ı esb-i nāz: Naz/cilve atının usta binicisi.

Didi ben pāy-māline ol **şeh-süvār-ı esb-i nāz** / Ayağum toprağını kıll tāt-ser didem be-çeşm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 185, Beyit 3). [*şeh-süvār-ı esb-i nāz,]*

şeh-süvār-ı mülk-i ʿaşk ol-: Aşk ülkesinin usta binicisi olmak.

Dūd-ı āhum sāyebān yir yir şerārüm şemmesi / **Şeh-süvār-ı mülk-i ʿaşk oldum** Ḥudādur yāverüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 208, Beyit 2). [*şeh-süvār-ı mülk-i ʿaşk oldum, -dum*]

şehvār: Şahlara layık iri taneli inci.

Benüm ḥānum sen ol **şehvāra** dirsın baḥr-i ʿizzetde / Vücūduñ cevheri her dem her āfetden nihān olsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 259, Beyit 2). [*şehvāra, -a*]

Kenār-ı vaşlı sen **şehvāre** dūrle olalı hem-dem / Gözümden çıkdı deryā baña min-baʿd añañuz anı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 333, Beyit 2). [*şehvāre, -e*]

şeh-zād: Padişah, hükümdar oğlu, saltanat varisi.

Dâğ-ı gam şol deñlü zeyn itdi Raḥîmî cismümi / Şüphenüñ hil'at geyürdi güyiyā **şeh-zād** aña (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 8, Beyit 5). [şeh-zād,]

şeker: Şeker, tatlı.

Meger kim kandı cānā meşrebi cüllāb-ı la'lüñle / Mükerrer kanda ider bu kadar kandı **şeker** peydā (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 1, Beyit 2). [şeker,]

Şeker-ḥandından olur ey mezāk-ı cān **şeker** peydā / İder elfāz-ı dūr-bāruñ söze gelse **şeker** peydā (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 2, Beyit 1). [şeker,]

Düşmez ağzuña ezilme o **şeker** lebden üzül / Ger gerekse saña başuñ çeke gör ey meges el (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 167, Beyit 2). [şeker,]

Şeker gibi ezildüñ gördi aluñ la'li-reng aldı / Başuñ ortaya koyup yine kıyduñ cāna ey vişne (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 282, Beyit 3). [şeker,]

şeker-güftār: Tatlı sözlü. || Sevgili.

Ey **şeker-güftār** acırsañ baña rahm it acı kim / Tatlu cānumdan uşandurdı beni efgār leb (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 15, Beyit 6). [şeker-güftār,]

Acı acı söğdüğine ben du'alar kılduğum / Tatlu tatlu ol **şeker-güftārı** söyleşsek birez (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 115, Beyit 2). [şeker-güftārı, -ı]

Ḥasta göñlüm nergis-i bīmāruñ eyler ārzū / Ey ṭabīb-i cān **şeker-güftāruñ** eyler ārzū (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 273, Beyit 1). [şeker-güftāruñ, -uñ]

şeker-ḥand: Tatlı gülüş.

Şeker-ḥandından olur ey mezāk-ı cān şeker peydā / İder elfāz-ı dūr-bāruñ söze gelse şeker peydā (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 2, Beyit 1). [şeker-ḥandından, -ından]

şeker-ḥande: Tatlı gülüşlü.

Yoluñda bezl-i cān itmek mezākın ey **şeker-ḥande** / Metā'-ı la'lüñe cāndan ḥarīdār olmayan bilmez (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 116, Beyit 3). [şeker-ḥande,]

şeker-leb: Dudağı şeker gibi tatlı olan, tatlı dudaklı.

Sen **şeker-leb** içün dil-i Ferhād / Ḥusrevā kühsāra yüz tıtdı (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 319, Beyit 2). [şeker-leb,]

şekl:

1.Şekil, biçim, görünüş.

Vefā resmin recā itme rakīb-i zişt-i şüret-den / İdüpdür sîreti **şeklin** be-vech-i kil-k-i fıtrat naķş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 122, Beyit 6). [şeklin, -in]

Şâf kıl cān gözgüsün şüfi ruh-ı zibāya bak / Gör ne **şekl** izhār ider ol şüret-i ma'nāya bak (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 137, Beyit 1). [şekl,]

Şafâyıla nice gün Ka'be dergāhuñda Sa'y itdüm / Bulup kıblem na'alçeñ **şeklin** āhir secdegāh itdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 184, Beyit 3). [şeklin, -in]

Vefā **şeklini** bu dehr-i 'abūsü'l-vechden ummā / Bir āhir şüret it Dārā-yı dil ābdāl bir yüzden (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 257, Beyit 6). [şeklini, -ini]

2. Durum, hâl.

Cān lebüñ cāmın görüp mestāne **şeklin** bağladı / Yandı şem'-i şevke dil pervāne **şeklin** bağladı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 308, Beyit 1). [şeklin, -in]

Hasret-i la'lüñle cānā bezm-i gamda gözlerüm / Döne döne kan tolup peymāne **şeklin** bağladı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 308, Beyit 2). [şeklin, -in]

Mîhr bir sūret döner ālıyla rengin naķş ider / Cevr-i resminde felek cānāne **şeklin** bağladı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 308, Beyit 3). [şeklin, -in]

La'l-i Şîrinüñ gamından yine cān Ferhādınüñ / Ser-güzeşti Husrevā efsāne **şeklin** bağladı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 308, Beyit 4). [şeklin, -in]

Țolaşaldan bir perişānuñ saçı zencirine / Ey Raḥîmî dil yine dīvāne **şeklin** bağladı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 308, Beyit 5). [şeklin, -in]

şekl it-: Çizmek.

Ne cānā la'lüñe mestem ne göz ü kaşa ḥayrānem / Seni cān şüretinde **şekl iden** naķķāşa ḥayrānem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 212, Beyit 1). [şekl iden, -en]

şekle gir-: Biçime girmek.

Yine faşl-ı ḥazāniyla nigārā şüret-i 'ālem / 'Aceb **şekle girüp** bir yüzden oldı ṭal'at-ı 'ālem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 213, Beyit 1). [şekle girüp, -üp]

şekl-i devlet: Talih resmi.

Bu deyr-i dehre yazmadan daḥi naķķāş-ı kudret naķş / Nigārā şüretünde olmış idi **şekl-i devlet** naķş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 122, Beyit 1). [şekl-i devlet,]

şekl-i ejder: Ejderha şekli.

Bu gülzār içre ey gonca görünür ḳadd ü zülfüñsüz / Gözüme ok yılanı servi sünbül **şekl-i ejderdür** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 49, Beyit 3). [şekl-i ejderdür, -dür]

şekl-i hüsn-i matbû: Latif güzelliğin resmi.

Müjem resm eyler iken gözde **şekl-i hüsn-i matbû'uhn** / Kalem levh üzre taḥrîr itmemişdi daḥi şüret nakş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 122, Beyit 5). [şekl-i hüsn-i matbû'uhn, -uhn]

şekl-i kabîh: Çirkin yüz.

Raḳîbâ baḳamazsın sen şafâyıla ruḥ-ı yâre / Baḳarsañ gösterür **şekl-i kabîhuñ** saña âyîne (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 303, Beyit 5). [şekl-i kabîhuñ, -uñ]

şekl-i leb: Dudağın şekli.

Gözde nakḳâş-ı müjem **şekl-i lebüñ** / Câmde sen cânı taṣvîr eylemiş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 123, Beyit 2). [şekl-i lebüñ, -üñ]

şekl-i matbû: Güzel, hoş şekil.

Ne vechiyle cihân mânisi yazsun **şekl-i matbû'uhn** / Nigārâ çîn-i zülfüñ nesh idüpdür nakş-ı Erjengi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 352, Beyit 3). [şekl-i matbû'uhn, -uhn]

şekl-i şuver: Suretlerin şekli.

Gösterür ehl-i dile aynada biñ **şekl-i şuver** / Ma'nide âyîne-i ḡayb-nümâdur dil (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 168, Beyit 2). [şekl-i şuver,]

şem:

1.Mum || Sevgili.

Yanar dil ten döner za'fıyla fânûs-ı ḥayâl oldu / Beni sen **şem'uña** pervâne-i sūzâna döndürdüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 147, Beyit 2). [şem'uña, -uña]

‘Âlemi sen **şem’a** yanup ḳorḳarum âh itmege / Oda yana cümle varum yile vire ad u şan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 260, Beyit 4). [şem’a, -a]

2. Mum.

Ḳabrüm üzre mihr ü meh **şem’üm** şafaḳ ḥünîn-kefen / Çerḥ olur türbem cesîm-i ḡamzeñ eylerse şehîd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 37, Beyit 3). [şem’üm, -üm]

Cem'-i vefâda **şem'** gibi yandugum gören / Pervâne gibi şevḳ ile sūzân olur ḳalur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 43, Beyit 2). [şem',]

Bir ruḥı **şem'uhn** inandum ḥandesine germ olup / Külli eczâmı kül itdi yandurup pervâne ṭavr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 65, Beyit 4). [şem'uhn, -uhn]

Gice sen **şem'a** karşı tutuşurken nār-ı fūrkatde / Görüp üstüme şevkıyla hemān pervāne dönmişdür
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 94, Beyit 4). [*şem'a, -a*]

Meclisünde şevk ile yanup dutuşak **şem'ile** / Nār-ı 'aşkı 'arız-ı gül-nārı söyleşsek birez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 115, Beyit 5). [*şem'ile, -ile*]

Çihreñe olalı kızgün müşteri ey yār **şem'** / Mihr-i 'ālem-tāba germiyyet şatar her bār **şem'** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 127, Beyit 1). [*şem',*]

Şevk-ı gayra nārveş māyil degül ey serv-ı kadd / Toğrulukla dergehünde oldı hıdmetkār **şem'** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 127, Beyit 2). [*şem',*]

Şām-ı mağrib Hind anuñdur zulmete varınca tā / 'Āleme hüküm itdi şevküñle Sikendervār **şem'** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 127, Beyit 3). [*şem',*]

Nār-ı gam sen şehden ayru lezzetin telh eylemiş / Zerd ü zār olup benüm gibi turup ağlar **şem'** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 127, Beyit 4). [*şem',*]

Şām-ı hecründe leb ü haddüñle gördi sūzişem / Cān eridüp şubha dek yanup tüter her bār **şem'** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 127, Beyit 5). [*şem',*]

Gāh hānde geh gāzab ey gonca la'lüñ 'āşıkā / Nitekim pervāneye geh nūr olur geh nār **şem'** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 127, Beyit 6). [*şem',*]

Tab'-ı pür-envār ile rüşen çerāguñdur senüñ / Ey gözüm nūrı işigünde Raḥīmivār **şem'** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 127, Beyit 7). [*şem',*]

Baḥr-i haddüñle göreliden āteşüm ey yār **şem'** / Bağrınıñ yağın yakup ağlar baña her bār **şem'** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 128, Beyit 1). [*şem',*]

Tāb-ı zülf ü haddüñ añup tāb-ı nār-ı guşşada / Dün gice ey meh benümle yandı bir miqdār **şem'** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 128, Beyit 2). [*şem',*]

Bir yaluñ yüzlü ışık meh-rūsıdur pır pır yanar / Şehrde olmuş zebān-ı cerr ile cerrār **şem'** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 128, Beyit 3). [*şem',*]

Meclisünde şevk ile yakdı fitil-i cānını / Tañ degül olursa māhum mazhar-ı envār **şem'** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 128, Beyit 4). [*şem',*]

Āteş-i gayretle yanup cān u baş itdi fidā / Şevkuñı dilden cüdā kılmadı ey dildār **şem'** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 128, Beyit 5). [*şem',*]

Müdde'iler cem' olup başına odlar yakdılar / İtmedi bir dem hevā-yı 'aşkuñı inkār **şem'** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 128, Beyit 6). [*şem',*]

Ey Raḥīmî yana gör hadd-ı firāk-ı yār ile / İrgürür pervāne-i nūr-ı vişāle nār **şem'** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 128, Beyit 7). [*şem',*]

Şām-ı fūrkatde göreliden āteşüm ey yār **şem'** / Od yakup başına yanup şubha dek ağlar **şem'** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 129, Beyit 1). [*şem',*]

Kendüñüñ yağıyla şızup qorlanur her küşede / Nār-ı gamdan kimseye 'aciz eylemez izhār **şem'** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 129, Beyit 2). [*şem',*]

Şevk-ı cem'-i 'ömrüñ iqbālını bildüm lā-beḳā / Ehl-i hāle bes yiter rüşen delil āsār **şem'** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 129, Beyit 3). [*şem',*]

Şemsveş devründe bir rüşen-çerâğ eyle beni / Meh gibi her küşede yakduñ kevâkibvâr **şem'** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 129, Beyit 4). [*şem',*]

Cem'üne yüz süreli ey nûr-ı çeşm-i zât-ı pāk / Pertev-i hürşîdi almaz 'aynına her bār **şem'** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 129, Beyit 5). [*şem',*]

Kendi düşen ağlamaz şabr eyle pervâne-dil / Bir dem ola üstüne pertev şala envār **şem'** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 129, Beyit 6). [*şem',*]

Pür-ḥarâretdür Raḥîmînün zebânı nârveş / Hâlet-i sūz u güdāz ile ider eş'ār **şem'** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 129, Beyit 7). [*şem',*]

Başum açup ışıklar gibi yansam şevk ile hālüm / Tıtuşdum karşı ol **şem'a** beni pervâne gönderseñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 151, Beyit 6). [*şem'a, -a*]

Gönül pervânesin ben sen ruḥı gül-nâra yandurdum / Benümle kimse tutuşmaz meger ya **şem'** ya meş'al (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 164, Beyit 6). [*şem',*]

'Âşıka rüşen-dil oldur **şem'** gibi yanmadan / Başını kaç' itseler döndürmeye aślâ yüzün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 246, Beyit 4). [*şem',*]

Çapuñda bir ışık olduğına rüşen-delîlüm var / Yüzüne beñzedürdüm **şem'i** istidlâl bir yüzden (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 257, Beyit 5). [*şem'i, -i*]

Benüm yanup yakılan **şem'** gibi nâr-ı 'aşkuñla / Yine her encümünde meclis-ārâ eyleyen sensin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 262, Beyit 2). [*şem',*]

Raḥîmîyem vefâ cem'inde bir tâbende **şem'um** ben / Çerâğın şu'le-i sūz-ı derünümünden yaḥar lâle (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 291, Beyit 7). [*şem'um, -um*]

Ḥayālün **şem'i** her şeb yanmasa bālînüm üstinde / Yaḥardı sūziş-i tâb fūrkatün ile bu cân ḥasta (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 305, Beyit 4). [*şem'i, -i*]

Şem'isin her cem'ün ey meh mihr-i dehr-ārâ gibi / Yüze gülmekde naḣîrün yok gül-i ra'nâ gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 323, Beyit 1). [*şem'isin, -isin*]

Ġarîb ü bî-kes ü dil ḥastayum bu dâr-ı miḥnetde / Uyarmaz kimse **şem'üm** sîne-i sūzândan ḡayrı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 344, Beyit 2). [*şem'üm, -üm*]

şem'a: Mum.

Ḥarâretle yanarken nâr-ı hecri dün gice **şem'a** / Yanumca bir yaña pervâne yandı bir yaña meş'al (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 164, Beyit 4). [*şem'a,*]

Pervâne gibi bir şeb şevküm ḥikâyet itsem / Sen **şem'a** yana yana sūzum şikâyet itsem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 183, Beyit 1). [*şem'a,*]

şem'-i bezm-ārâ: Meclisi süsleyen mum.

Seni bir gice tek ol **şem'-i bezm-ārâya** ırgürsün / Raḥîmî yalvarup çal baḡruñuñ yaḡın Ḡadırḡaya (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 289, Beyit 7). [*şem'-i bezm-ārâya, -ya*]

Añladum göyneklerüñ bildüm ne şehden sen cüdā / ‘Ālem içre **şem‘-i bezm-ārāya** beñzetdüm seni
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 346, Beyit 3). [şem‘-i bezm-ārāya, -ya]

şem‘-i çerh: Feleğin mumu.

Yanma ki rahm ide şāyed germ olup ol **şem‘-i çerh** / Şubh olunca ey göñül pervâneveş sen yanadur
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 41, Beyit 4). [şem‘-i çerh,]

şem‘-i devlet: Mutluluk mumu.

Yüzüñ görmeyeli ey **şem‘-i devlet** / Tutuşdı oda mihr ü mäh didüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 188, Beyit 2). [şem‘-i devlet,]

şem‘-i encüm: Yıldızların mumu.

Vişāl-i şehriyār-ı yāra **şem‘-i encüm** olmazdı / Hemān kendü özin yanmağa tenhā bir ocağ ister
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 84, Beyit 3). [şem‘-i encüm,]

şem‘-i kadr: Şerefın mumu.

Şem‘-i kadrin revğan-ı ‘izzet fūrüzān eylesün / Nitekim kändil uyardukça sipihre mäh-ı tāb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 14, Beyit 8). [şem‘-i kadrin, -in]

şem‘-i kâfûrî: Beyaz renkli, güzel kokulu mum.

Şanasın **şem‘-i kâfûrî** durur eşcār-ı gülşende / Ki tolmış simden pervânelerle büstān hurrem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 196, Beyit 2). [şem‘-i kâfûrî,]

şem‘-i pür-envār: Çok aydınlıklı mum.

Tenüm kanlu yaşımla āl fānūs-ı hayāl oldı / İçinde dil yanar şan **şem‘-i pür-envāra** dönmişdür
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 99, Beyit 2). [şem‘-i pür-envāra, -a]

şem‘-i ruhsār: Yanağın mumu; sevgilinin yanağının ışıltısı.

Lebin öpmek müyesser olmadı bir **şem‘-i ruhsāruñ** / Velikin oda yanmış cāna sūzumdan güdāz irdi
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 349, Beyit 2). [şem‘-i ruhsāruñ, -uñ]

şem‘-i rüşen: Parlak mum.

Virmez isem başumı şevküñ hevāsıyla senüñ / Küll-i eczāmı kül it ey **şem‘-i rüşen** oda yak (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 140, Beyit 2). [şem‘-i rüşen,]

şem‘-i şebistân: Gece mumu.

Maḥabbet mihr-i tâbindan vücûdın yandırur yokdur / Beni söylerler ey meh bir daḥi **şem‘-i şebistânı**
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 320, Beyit 4). [şem‘-i şebistânı, -ı]

şem‘-i şebistân-ı şehen-şâh: Şahlar şahının yatak odasının mumu.

Taḥassür çekmezem **şem‘-i şebistân-ı şehen-şâha** / Şerâr-ı âh-ı dil her şeb-çerâğ-ı şu‘ledârumdur
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 74, Beyit 3). [şem‘-i şebistân-ı şehen-şâha, -a]

şem‘-i şevk: Arzu mumu.

Cân lebûñ cāmın görüp mestâne şeklin bağladı / Yandı **şem‘-i şevke** dil pervâne şeklin bağladı (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 308, Beyit 1). [şem‘-i şevke, -e]

şemme: Koku.

Dûd-ı âhum sâyebân yir yir şerârum **şemmesi** / Şeh-süvâr-ı mülk-i ‘aşk oldum Hudâdur yâverüm
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 208, Beyit 2). [şemmesi, -si]

şemsi dülbend: Güneş tülbenti.

Geydi nûrânî libâsın **şemsi dülbendin** şarup / Karşu çıkdı gün sürüp pâyuña yüz mânend-i âb (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 14, Beyit 2). [şemsi dülbendin, -in]

şemsveş: Güneş gibi.

Şemsveş devründe bir rûşen-çerâğ eyle beni / Meh gibi her küşede yakduñ kevâkibvâr şem‘ (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 129, Beyit 4). [şemsveş,]

şem‘veş: Mum gibi.

Nâr-ı şevküñle senüñ ben **şem‘veş** süzân iken / Daḥi nâ-peydâ idi kıandîl-i nûr-ı mâh-ı tâb (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 12, Beyit 5). [şem‘veş,]

Gerdenümde her gice âvâze-i zencîr-i şevk / **Şem‘veş** pür-tâb-ı dil eksük degüldür süz u sâz (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 118, Beyit 6). [şem‘veş,]

Zebânum **şem‘veş** kaç‘ eyledüm mikrâz-ı şamtıyla / Şafâ ehline bir Rûşen-delîl ü reh-nümâ oldum
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 193, Beyit 4). [şem‘veş,]

Cem‘ünde **şem‘veş** tutuşup nâr-ı şevk ile / Yanmaḡda bir benüm gibi pervâne olmaya (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 297, Beyit 2). [şem‘veş,]

Meh-cemâlüne ne noḡşân irişür ey yüzi gül / **Şem‘veş** bir gice olsañ baña mihmân Çelebi (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 338, Beyit 4). [şem‘veş,]

şen: Hâlinde ve davranışlarında yaşamaktan aldığı zevkin canlılığı görülen, neşesi durumundan belli olan, hayat dolu, canlı ve güler yüzlü, neşeli.

Hâr ile gülşende gül **şendür** dilâ sen goncaveş / Kânlar ağlar dem-be-dem bülbül gibi feryâd kıl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 163, Beyit 5). [şendür, -dür]

Sen ey gül-çihre ger gülzâra gelseñ gülşen eylersin / Açarsın guşşalu hâtırları ey gül **şen** eylersin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 230, Beyit 1). [şen,]

şenlik: Toplu olarak yapılan eğlence, kutlama.

Çıksun şu cân ki guşsañ ile **şenlik** itmeye / Ol ten yıkılsun ‘aşk ile vîrâne olmaya (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 297, Beyit 4). [şenlik,]

şerâr: Kıvılcım.

Dûd-ı âhum sâyebân yir yir **şerârum** şemmesi / Şeh-süvâr-ı mülk-i ‘aşk oldum Hudâdur yâverüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 208, Beyit 2). [şerârum, -um]

şerâr-ı âh-ı dil: Gönlin ahının kıvılcımı.

Tahassür çekmezem şem‘-i şebistân-ı sheh-şâha / **Şerâr-ı âh-ı dil** her şeb-çerâğ-ı şu‘ledârumdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 74, Beyit 3). [şerâr-ı âh-ı dil,]

şerâr-ı hecre: Ayrılık kıvılcımı.

Şerâr-ı hecre yanmadın recâ-yı vaşl-ı yâr itmiş / Görüñ şol zâhid-i nâ-puhteyi sevdâ-yı hâam eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 72, Beyit 3). [şerâr-ı hecre, -e]

şerâr-ı sûz-ı şevk: Arzu ateşinin kıvılcımı.

Şerâr-ı sûz-ı şevkümden semâ pür-necm olur her şeb / Ruhuñ mihriyle sinem içre deff ü nâya ‘aşk olsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 248, Beyit 3). [şerâr-ı sûz-ı şevkümden, -ümden]

şerbet:

1. Tatlı içecek.

Hûn-ı dil yâd-ı leb-i la‘lûñle **şerbetdür** baña / Tende gamzeñ yâresi âşâr-ı şıhhatdür baña (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 6, Beyit 1). [şerbetdür, -dür]

Tabibâ başuñ ağrıtmâ ‘ilâc olmaz aña **şerbet** / Kâbül-i derd-i ‘aşk-ı yâr şanma nûş ider dârü (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 272, Beyit 4). [şerbet,]

2. İlaç olarak da içilen tatlı bir içecek.

Ey Raḥīmī gerçi içdüm çok ḥekīmūñ **şerbetin** / Cisme şıḥḥat gelmedi bilmem ne ḥikmetdür baña
(Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 6, Beyit 5). [şerbetin, -in]

şerbet-i derd: Dert şerbeti.

Ḥabībūñ **şerbet-i derdi** şifā-yı derdmendāndur / Eger var ise dermānuñ ṭabībā derde dermān it
(Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 18, Beyit 5). [şerbet-i derdi, -i]

şerbet-i derd ü ğam: Dert ve keder şerbeti.

Şanma yārūñ **şerbet-i derd ü ğamı** cān acıdur / Baña ānsız ṭatlu dirilmek ṭabībā acıdur (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 59, Beyit 1). [şerbet-i derd ü ğamı, -ı]

şerbet-i zehr-i ğam: Gam zehrinin şerbeti.

Derdüñe düş olalı dil ṭālib-i dermān degül / **Şerbet-i zehr-i ğamuñ** ḥod cānuma cüllābdur (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 44, Beyit 4). [şerbet-i zehr-i ğamuñ, -uñ]

şeref: Manevi yükseklik, ululuk.

Bi-ḥamdillāḥ **şeref** māhı murādum üzre toĝmışdur / Ümīd oldur ki sen ḥūrşīd-i devlet fer vire dehre
(Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 304, Beyit 2). [şeref,]

şeref bul-: Şeref bulmak, şereflemek.

Zāt-ı pākūñden **şeref buldı** diyār-ı evliyā / Nūra ğarḳ oldı ‘izāruñdan mezār-ı evliyā (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 9, Beyit 1). [şeref buldı, -dı]

Zāt-ı şerīfūñ ile **şeref bulalı** cihāñ / Kapuña yüz sürüyüp ider i‘tizār-ı ‘īd (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 38, Beyit 2). [şeref bulalı, -alı]

Yaḳalı envār-ı ḥüsnūñden çerāĝ ey āfitāb / Burc-ı ‘izzetde **şeref buldı** meh-i tābān-ı ‘īd (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 39, Beyit 6). [şeref buldı, -dı]

şeref burcı: Yıldızların ait oldukları burçta bulundukları vakit; kavuşma vakti.

Şararmış gün gibi tāb-ı teb-i devrān ile beñzi / **Şeref burcında** bedr iken hilāle dönmiş ol māhum
(Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 203, Beyit 2). [şeref burcında, -nda]

şeref vir-: Şeref vermek, onurlandırmak.

Ba‘īd olsun nüḥüset ey ḳamer baḥt-ı sa‘īdüñdür / **Şeref viren** cihāna mihr-i ḥüsn-i bā-kemālūñdür
(Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 97, Beyit 6). [şeref viren, -en]

Ḥalāş eyle dil-i bī-ṭālī‘i şavm-ı nuḥüsetden / **Şeref vir** ey hilāl-ebrū baña ‘īd-i cemālūñle (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 292, Beyit 5). [şeref vir,]

şerh: Açıklama.

Efsâne-i zülfüni gönül kıldı Muṭavvel / Likin dehenüñ **şerhin** inen Muḥtaşar eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 60, Beyit 6). [şerhin, -in]

şerh eyle-: Açıklamak, anlatmak.

Teng ü lâlüm dehen ü luṭfını **şerh eylemede** / Ṭab‘-ı dūr-bārum ile gerçi süḥan-dānem ben (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 225, Beyit 2). [şerh eylemede, -mede]

şerh it-: Açıklamak, etraflıca anlatmak.

Her kılum cism-i za‘îfimde zebân-ı ḥāl ile / Dil uzadup **şerh ider** sevdâ-yı zülfüñ mû-be-mû (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 275, Beyit 3). [şerh ider, -er]

şerh ol-: Açıklanmak, ifade edilmek, anlatılmak.

Bu şerḥa şerḥa sînem yarası ey yâr **şerh olmaz** / Şu gibi ğayra mâ‘il âh dil bir yâre düşmişdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 53, Beyit 4). [şerh olmaz, -maz]

şerha şerha: Dilim dilim, parça parça.

Bu **şerha şerha** sînem yarası ey yâr şerh olmaz / Şu gibi ğayra mâ‘il âh dil bir yâre düşmişdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 53, Beyit 4). [şerha şerha,]

Şerha şerha sînemüñ zaḥmını hem dil yarasın / Ḥancerüñle dilleşüp ruḥşat bulursam söyleşem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 223, Beyit 2). [şerha şerha,]

Ġam tîri pâre pâre idüp deldi sînemi / Dil **şerha şerhadur** teni bî-çâre eyledi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 316, Beyit 3). [şerha şerhadur, -dur]

şerh-i beyân: Ayrıntılı açıklama.

Yârüñ ḥayâl-i zülfi Muṭavveldür ey gönül / Zîkr-i dehâni **şerh-i beyân** Muḥtaşar gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 351, Beyit 3). [şerh-i beyân,]

şer‘î: Din yolu, din kaideleri, şeriat.

İrtişâdan ictinâb eylerdi evvel ehl-i ‘örf / Şimdi **şer‘î** şüret eyler oldılar ikrâh yok (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 144, Beyit 6). [şer‘î,]

şer‘îat: Peygamberler aracılığıyla Allah tarafından konulan kanunlar.

Mecāzı mahv idüp rāz içdük esrār-ı hākīkatden / Tārīkatda **şerīʿat** gibi bir bürhānımız vardır (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 87, Beyit 2). [**şerīʿat**,]

şermsār it-: Utandırmak, mahcup etmek.

Naẓardan dūr idüp ol pîri luṭf it **şermsār itme** / Raḥîmî pür-ḥaṭā bendeñdür ey şāh-ı ʿaṭā-baḥşum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 278, Beyit 7). [**şermsār itme**, -me]

şermsār ol-: Utanmak, hicap etmek.

Gün gördi gün yüzüñ kızarup **oldı şermsār** / Şanmañ şafaḫ yüzine dutar bir niḳāb-ı sürḥ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 30, Beyit 3). [**şermsār oldı**, -dı]

şeş cihet: Altı yön, her taraf.

Şeş cihetden ejder-i nefsi ṭılısmāt eyleyüp / Kendüye gencîne itdi işbu çār erkānı bir (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 68, Beyit 6). [**şeş cihetden**, -den]

şevk: Şiddetli arzu, istek, aşırı heves.

Ben ol ḥāküm ki ey meh zerrece ḳalbümde mihrüñ var / Bu **şevḳıyla** n'ola pertev şalarsam dehre mihrāsā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 7, Beyit 2). [**şevḳıyla**, -ıyla]

Şevḳ ile geldi ḳapuña dir ḳılıp ḳaddın dü-tā / Yarıcuñ Allāh u ʿömr ü devletüñ ola mezîd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 32, Beyit 3). [**şevḳ**,]

Ṭañ mı ey meh pertev-i mihrüñ tecellî eylese / Niçe gündür kim o **şevḳıyla** bu dil vîrānedür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 41, Beyit 2). [**şevḳıyla**, -ıyla]

Cemʿ-i vefāda şemʿ gibi yandugum gören / Pervāne gibi **şevḳ** ile sūzān olur ḳalır (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 43, Beyit 2). [**şevḳ**,]

Her gice mihr-i ruḥuñ **şevḳi** dile meh-tābdur / Cānuma cām-ı lebüñ cānā şarāb-ı nābdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 44, Beyit 1). [**şevḳi**, -i]

Ṭālib-i nūr-ı tecellîdür Raḥîmî **şevḳ** ile / Vādî-i ʿaşḳ içre ḳılmış bir gice didār seyr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 54, Beyit 7). [**şevḳ**,]

Şevḳüm şuʿāi genc-i ḡamuñ şeb-çerāḡıdır / Çerḥüñ çü māh niteki her şeb-çerāḡıdır (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 86, Beyit 1). [**şevḳüm**, -üm]

Gice sen şemʿa ḳarşu ṭutuşurken nār-ı fūrḳatde / Görüp üstüme **şevḳıyla** hemān pervāne dönmişdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 94, Beyit 4). [**şevḳıyla**, -ıyla]

Lebüñ **şevḳıyla** dem şimdi şarāb-ı hoş-güvāruñdur / Ele kendü ayaḡıyla gele zevḳ ol şikāruñdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 95, Beyit 1). [**şevḳıyla**, -ıyla]

Yanup pervāneveş dil Mevlevî gibi semāʿ eyler / Senüñ **şevḳüñle** ara nāra yanmış ara dönmişdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 99, Beyit 4). [**şevḳüñle**, -üñle]

Meclisüñde **şevk** ile yanup dutuşak şem‘ile / Nār-ı ‘aşkı ‘arız-ı gül-nārı söyleşsek birez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 115, Beyit 5). [şevk,]

Şām-ı mağrib Hind anuñdur zulmete varınca tā / ‘Āleme hüküm itdi **şevküñle** Sikendervār şem‘ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 127, Beyit 3). [şevküñle, -üñle]

Meclisüñde **şevk** ile yaqdı fitil-i cānını / Tañ degül olursa māhum maẓhar-ı envār şem‘ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 128, Beyit 4). [şevk,]

Āteş-i ğayretle yanup cān u baş itdi fidā / **Şevkuñı** dilden cüdā kılmadı ey dildār şem‘ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 128, Beyit 5). [şevkuñı, -uñı]

Ey felek hoş gör bu devrānuñ bahārı **şevkini** / Her dem el virmez bu demler arayup yaksañ çerāğ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 130, Beyit 3). [şevkini, -ini]

Virmez isem başumı **şevküñ** hevāsıyla senüñ / Küll-i eczāmı küll it ey şem‘-i rüşen oda yak (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 140, Beyit 2). [şevküñ, -üñ]

Başum açup ışıklar gibi yansam **şevk** ile hālüm / Tutuşdum karşı ol şem‘a beni pervāne gönderseñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 151, Beyit 6). [şevk,]

Ten-i hāşākini nār-ı maḥabbet ğark-ı nūr eyler / Vefā bezminde **şevkıyla** yanar pervānesi ‘aşkuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 153, Beyit 3). [şevkıyla, -ıyla]

Ḳadeḥ cerrār oldum küb düşüp mey-hāne mey-hāne / Benem mest-i melāmet **şevk** ile mey-h‘āresi ‘aşkuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 154, Beyit 3). [şevk,]

Bu gice gün yüzüñden aldı mı āyā ziyā meş‘al / Çerāğ-ı māha **şevk** ‘arz itdi germ olup şehā meş‘al (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 164, Beyit 1). [şevk,]

Tañ mıdur pür-nūr-ı cā eylerse ṭab‘umdan güneş / Toludur gün gibi **şevküñle** içüm taşum benüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 181, Beyit 3). [şevküñle, -üñle]

Pervāne gibi bir şeb **şevkum** hikāyet itsem / Sen şem‘a yana yana sūzum şikāyet itsem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 183, Beyit 1). [şevkum, -um]

Fikr-i miyān-ı yār ile yok kıl kadar mecāl / Mühr-i dehānı **şevk** ile zerrede kemsem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 200, Beyit 2). [şevk,]

Dilerseñ gün gibi günden güne efzūn ola **şevkuñ** / Bu devri zāyī‘ itme meh gibi leyl ü nehār içre (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 284, Beyit 2). [şevkuñ, -uñ]

Gün yüzün ‘arz ideğör bir şeb o mäh-ı şāmı / **Şevkden** şarka dönüp şubḥ ola devrūñ şāmı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 310, Beyit 1). [şevkden, -den]

şevk-ı cem‘-i ‘ömr: Derli toplu bir ömür sürme isteği.

Şevk-ı cem‘-i ‘ömrüñ iḳbālını bildüm lā-beḳā / Ehl-i hāle bes yiter rüşen delil āsar şem‘ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 129, Beyit 3). [şevk-ı cem‘-i ‘ömrüñ, -üñ]

şevk-ı didār: Sevgiliye duyulan iştihak, arzu.

Şevk-ı didâr ile Mûsâveş yed-i beyzâ hâkı / Tûr-ı Sînâ-yı tecellîde münâcât ehliyüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 111, Beyit 2). [şevk-ı didâr,]

şevk-ı gayr: Başkalarının arzusu.

Şevk-ı gayra nârveş mâyl degül ey serv-ı kadd / Toğrulukla dergehüñde oldı hıdmetkâr şem‘ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 127, Beyit 2). [şevk-ı gayra, -a]

şevk-ı leb ü zülf: Saçın ve dudağın arzusu.

Şevk-ı leb ü zülfüñle bu ben ‘âşıkı cānā / Mey-hāne-i mihrüñde қо mestāne şalınsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 253, Beyit 3). [şevk-ı leb ü zülfüñle, -üñle]

şevk-ı ruhsār: Yanağının arzusu.

Şevk-ı ruhsāruñla kıldum bir gâzel inşā Hüseyn / Maṭla‘ıdur maṭla‘-ı mihr-i cihān-ārā Hüseyn (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 237, Beyit 1). [şevk-ı ruhsāruñla, -uñla]

Derûn-ı dilde mesken dutsa n’ola **şevk-i ruhsāruñ** / Tecellî eylemişdür nûr-ı Ahmed künc-i gâr içre (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 284, Beyit 4). [şevk-i ruhsāruñ, -uñ]

şevk-i ‘izâr: Yanağının isteği, arzusu.

Sevdâ-yı zülf ü **şevk-i ‘izāruñla** ay u gün / Eyler şabā yeli gibi leyl ü nehār göc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 26, Beyit 3). [şevk-i ‘izāruñla, -uñla]

şevk-i leb: Sevgilinin dudağının arzusu.

Çerāğı ‘ārız u **şevk-i lebiyle** dil-i şem‘in / O yār ki tā uyana cān gözin uyarı görüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 148, Beyit 5). [şevk-i lebiyle, -iyle]

şeydālîg: Aşkın çokluğundan aklın başında olmama durumu.

Gülşen-i hüsnüñe karşı yine dil bülbülinüñ / Nağme-i āh-ı hezārān ile **şeydālîgı** var (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 46, Beyit 4). [şeydālîgı, -ı]

şeydā it-: Delirtmek, çıldırtmak.

Göñlümü **şeydā** benüm bu zülf-i ‘anber-bār **ider** / ‘Aqlumı yağma şehā ol çeşm-i pür-sehḥār **ider** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 82, Beyit 1). [şeydā ider, -er]

Müdām ‘aşkuñ şarābiyla beni **şeydā iden** sensin / Hārābāt ehline ser-dār idüp rüsvā iden sensin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 261, Beyit 1). [şeydā iden, -en]

seydâ kıl-: Divane, mübtela hale getirmek.

Beni **seydâ kılan** her dem nesîm-i ca'd-ı gîsûdur / Hârâb iden gönül şehrin firîb-i çeşm-i câdûdur
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 79, Beyit 1). [*seydâ kılan, -an*]

seyh: İhtiyar, yaşlı, pir.

Müdüâm aındukça zıkr it hayr ile Mecnûn u Ferhâdı / Raḥîmî biri **seyhüñdür** bu yolda biri üstâduñ
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 156, Beyit 5). [*seyhüñdür, -üñdür*]

Ey Raḥîmî ben şarâb-ı aşḫ ile ser-mest iken / Gelmemişdi daḫi hîç bir **seyh** u şâbuñ 'aynına (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 285, Beyit 7). [*seyh,*]

seyh sa'dî: Gülistan adlı meşhur eserin müellifi İran şairi Şeyh Sadi.

Cihân bâğında ey gonca cemâl-i vaşf-ı ruḥsârûñ / Raḥîmî **Şeyh Sa'dîye** bedel bir gülsitân itmiş (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 124, Beyit 5). [*seyh sa'dîye, -ye*]

Gülistân-ı ezelde **Şeyh Sa'diden** sebak aldum / Bu gün Bûstân-ı aşḫa bûlbûl-i dâstân-serâyam ben
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 238, Beyit 3). [*seyh sa'diden, -den*]

seyhî: XV. yüzyıl şairlerinden Germiyanlı Şeyhî, şairin mahlası.

İ'tibârın Ḥusrevâ eyle Raḥîmîñüñ ziyâd / Ehl-i nazma tâ kıla **Şeyhî** gibi üstâdlık (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı,
Gazel 141, Beyit 5). [*seyhî,*]

şi'âr-ı 'îd: Bayram alameti.

Öpem diyü mübârek elüñ bir ʔarîḫ ile / Şi'r-i güher-nisârumı kıldum **şi'âr-ı 'îd** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı,
Gazel 38, Beyit 9). [*şi'âr-ı 'îd,*]

siddet: Sıkıntı, zorluk, mihnet, meşakkat.

Gülüp gül gibi şun gonca-lebüñ maḥzûn-ı hicrâna / Şitânuñ **siddeti** gitdi dem-i 'işret bahârûñdur
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 95, Beyit 4). [*siddeti, -i*]

Kaşrînuñ bulduñ kuşûrın çekdirüp **siddetler** / Şoñ ucu pâ-mâl olup Şeddâd elüñden ey felek (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 159, Beyit 4). [*siddetler, -ler*]

şifâ degül: İyi olmak için çare değil.

Cânâ marîz-ı aşḫuñ Kânûn **degül şifâ** / Dâd-ı lebûñsüz añma cevâb-ı devâ meded (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 33, Beyit 5). [*şifâ degül,*]

şifâ ol-: Derman olmak, çare olmak.

Şifâ olmaz budur Qânûn-ı bîmâr-ı ğam-ı ‘aşka / Terahhûm idüp Eflâtûn u ger Loqmâna gönderseñ
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 151, Beyit 8). [şifâ olmaz, -maz]

şifâ um-: Deva istemek.

Qabûl-i derd-i ‘aşk olan **şifâ ummaz** budur Qânûn / Yûri var başuñ ağırtma yeter söyle tabîbâ tab‘
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 10, Beyit 6). [şifâ ummaz, -maz]

şifâ-sâz-ı ğarîbân: Garipleri iyileştiren.

Derdüñi dime gönül ğayra bu derde şabr it / Tâ **şifâ-sâz-ı ğarîbân** saña dermân virsün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 251, Beyit 2). [şifâ-sâz-ı ğarîbân,]

şifâ-yı derd-i dil: Gönül derdinin şifası.

Añma **şifâ-yı derd-i dili** derdmendüñe / Qânûn degül ölümlüye hikmetde ğod ‘ilâc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 24, Beyit 5). [şifâ-yı derd-i dili, -i]

şifâ-yı derdmendân: Dert sahiplerinin şifası.

Ħabîbüñ şerbet-i derdi **şifâ-yı derdmendândur** / Eger var ise dermânüñ tabîbâ derde dermân it
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 18, Beyit 5). [şifâ-yı derdmendândur, -dur]

şifâ-yı vaşl: Kavuşma şifası.

Ne hikmetdür **şifâ-yı vaşla** kurbîyyet taleb itsem / Şikeste-ĥâl ider fûrkat ki eyler bir zemân ĥasta
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 305, Beyit 6). [şifâ-yı vaşla, -a]

şikâr: Av.

Şafaq şanmañ görinen zaĥm urupdur nâvek-i âhum / Ğazâl-i çerĥ ey ebrû kemân oklu **şikârumdur**
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 74, Beyit 2). [şikârumdur, -umdur]

Sen kebgî döğdüm aldum elinden raķîbüñüñ / Şeh-bâz olan alur çü şehâ şabr ile **şikâr** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 93, Beyit 6). [şikâr,]

Lebüñ şevkıyla dem şimdi şarâb-ı hoş-ğüvârûndur / Ele kendü ayağıyla gele zevk ol **şikârûndur**
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 95, Beyit 1). [şikârûndur, -uñdur]

Rahîmî bâl-i himmetle hümayûn vaşluña irdi / Benüm şeh-bâzum almaz bu **şikârı** böyle her şahin
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 244, Beyit 7). [şikârı, -ı]

şikâr ol-: Av olmak, avlanmak.

Dâne vü dâmiyla ĥâl ü zülfüñ **olmazmı şikâr** / Yüksek uçarmış o pervâz-ı hümayı görmedüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 217, Beyit 4). [şikâr olmazmı, -mazmı]

Rahîmî murğ-i cāna ol hümā bildüm **şikār olmaz** / ‘Aceb vahşet idüp yüksek uçar ol kebg-i kuhsārum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 224, Beyit 5). [şikār olmaz, -maz]

şikāyet it-: Şikayet etmek, yakınmak.

Pervāne gibi bir şeb şevkum hikāyet itsem / Sen şem‘a yana yana sūzum **şikāyet itsem** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 183, Beyit 1). [şikāyet itsem, -sem]

şikest: Kırık, kırılmış.

Zülfüñ **şikesti** ‘ömr-i dirāze irer ebed / Derdüñ marîzî itmedi dermāna imtizāc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 24, Beyit 6). [şikesti, -i]

şikest ol-: Kırılmak, parçalanmak.

Seng-i hecrüñle göñül sāğar-şifat **oldı şikest** / Cür‘aveş pāy-māl olup ған oldı bağrum mül gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 334, Beyit 6). [şikest oldı, -dı]

şikeste: Kırık.

Hayāl-i çeşm-i şād u dāl-i zülfüñ iftirākından / **Şikeste** beste şad endüh-ı ğamla nā-tüvān ebrü (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 270, Beyit 8). [şikeste,]

şikeste-hāl: Kötü duruma düşmüş, perişan olmuş.

Ben **şikeste-hāli** şorma hātır-ı ma‘müreden / Dest-i cevriyle yıkık kalb-i harābiler bilür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 89, Beyit 2). [şikeste-hāli, -i]

Ne hikmetdür şifā-yı vaşla kurbıyyet taleb itsem / **Şikeste-hāl** ider fūrkat ki eyler bir zemān ğasta (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 305, Beyit 6). [şikeste-hāl,]

şikeste-hāl-i bende: Perişan düşmüş köle || Âşık.

Rahîmî ğasta dil-beste **şikeste-hāl-i bendeñdür** / Anuñ derdin ğam-ı hecrüñle bīmār olmayan bilmez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 116, Beyit 7). [şikeste-hāl-i bendeñdür, -ñdür]

şikeste-hātır: Gönli kırık.

Şikeste-hātırum luţf eyle bir kalbi şınıkdan şor / Vücüdî seng-i cevriyle zaĥmdār olmayan bilmez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 116, Beyit 6). [şikeste-hātırum, -um]

şimden girü: Artık, bundan sonra.

Egine şalupdur beni bu şab^c-ı güher-bâr / **Şimden girü** sen şâh-ı hıdır-şâna şalinsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 254, Beyit 15). [şimden girü,]

şimdi: Şu anda, hâl-i hazırda.

Doğunmaz tîr-i müjgānuñ geçer görmezlenür **şimdi** / Velî ey kaşı ya cāna geçer peykānuñ yād it (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 19, Beyit 6). [şimdi,]

Şimdi meyl-i cān u dil şol bir şehe hūbāñedür / Hüsnde Bekdaşı yokdur hālveş bir dānedür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 41, Beyit 1). [şimdi,]

Dehenüñ fikri ile **şimdi** Raḥîmî şî'ri / Şüphe yok 'ālem-i gaybdan ayırur mülhemdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 58, Beyit 5). [şimdi,]

Ol nihāl-i tāzenüñ iğmāz u nāz u şivesin / **Şimdi** bildüm rāstî ben sāyesinden 'ār ider (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 78, Beyit 3). [şimdi,]

Benüm dîvāne göñlüm vaḥdet-i ābād ferāğ ister / Yilüp yiller gibi yıllarla **şimdi** o turağ ister (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 84, Beyit 1). [şimdi,]

Şimdi mi geldi kâfile-i 'aşk her zemān / Bu hāne-i göñül ezeli den kōnağıdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 86, Beyit 2). [şimdi,]

Men' itme şūfî dil-ber ü meyden Raḥîmî / Ko 'ış ü 'işret itsün anı **şimdi** çağıdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 86, Beyit 4). [şimdi,]

Derd-i hicrāna **şimdi** şabr idelüm / Görelüm ḥikmet-i Ḥudā n'eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 88, Beyit 10). [şimdi,]

Lebüñ şevkiyla dem **şimdi** şarāb-ı hoş-güvāruñdur / Ele kendü ayağıyla gele zevk ol şikāruñdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 95, Beyit 1). [şimdi,]

Ruḥ-ı yāre nazar kıl bāğ-ı 'adni 'aynuña alma / Ne seyrān kayısı ayva hemān ḥatt **şimdi** naruñdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 95, Beyit 2). [şimdi,]

Ruḥsār u kākülünüz **şimdi** berāber oldı / Yanumda ey yüzi gül şubḥ u mesā-yı nev-rüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 108, Beyit 5). [şimdi,]

Şimdi bildüm nev-'arūs-ı dehr bir seḥḥār imiş / Niçe erden arta kalmış bir zen-i bāzār imiş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 121, Beyit 1). [şimdi,]

Ağlamağdan dehr gülmezdi açılmazdı bahār / **Şimdi** görür gözi nergis her semen çeşm ü çerāğ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 130, Beyit 5). [şimdi,]

Ehl-i 'irfānuñ alayı begidür **şimdi** şehā / Āsitānuñda Raḥîmî n'ola çekse sancağ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 138, Beyit 7). [şimdi,]

İrtişādan ictināb eylerdi evvel ehl-i 'örf / **Şimdi** şer'î şüret eyler oldılar ikrāh yok (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 144, Beyit 6). [şimdi,]

Fiğānum bir maḳāma irdi **şimdi** / Dutar göklerde ey meh zühre āheng (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 149, Beyit 3). [şimdi,]

Şimdi Raḥîmî egmez gerdün-ı dūna başı / Kemter kulu olupdur bir yüce āşinānuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 155, Beyit 5). [şimdi,]

Bağı dād iken bozuldı tıldı cevri-i zulm ile / **Şimdi** çöl olup yeter Bağdād elünden ey felek (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 159, Beyit 5). [şimdi,]

Nice demdür gözüm yaşıyla deryâ âşinâları / Velikin âteş-i âhumla **şimdi** rûşenâ meş'al (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 164, Beyit 7). [şimdi,]

Oldum Raḥîmî **şimdi** nöker bir beg oğlına / Eyyâm-ı devletinde bu gün şâh-ı 'âlemem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 200, Beyit 5). [şimdi,]

Şükri'llâh **şimdi** gam gam-ı'âr u münisdür baña / Fâriğ ol cānāna ḥâcet mūnis ü gam-ı'âr hem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 209, Beyit 2). [şimdi,]

Dil ü cān gördi la'lûnle miyānuñ mübtelâ oldu / Añılmaz **şimdi** adım âh bî-nām u nişānum ben (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 234, Beyit 5). [şimdi,]

Raḥîmî ḥüsn-i zann ile selîmü'l-bâl ile **şimdi** / Maḥabbet-ḥānedân-ı şeh Selîm Ḥân-ı zemānum ben (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 234, Beyit 7). [şimdi,]

Sipāhum eşk-i ḥasret sîne ṭablamdur 'alem āhum / Diyâr-ı gamda **şimdi** pâdişāhum pâdişāyam ben (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 238, Beyit 5). [şimdi,]

Yaşum al itdi gönlüm âl ile aldı ruḥ-ı aluñ / Dönüp tağyîr-i şüret itdi **şimdi** al bir yüzden (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 257, Beyit 2). [şimdi,]

Miyānuñ mû dehānuñ yok didüm incindi ol gonca / Yüzüme güle bakmaz **şimdi** kaş u hāl bir yüzden (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 257, Beyit 4). [şimdi,]

Şimdi kuḥl oldu gözüm nûrî başîret ehline / Ḥāk-i pāyuñdan bulup rağbet ḡubâr-ı Germiyân (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 265, Beyit 7). [şimdi,]

Bir mehûñ mihrin göñül şehrinde kıldum şehriyâr / Ey Raḥîmî **şimdi** dehre anı ḥan itsem dirin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 266, Beyit 7). [şimdi,]

Şubaşıdur Raḥîmî eşkiyle **şimdi** ammâ / Şâh-ı melāmet oldu nāmūs u 'āra karşı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 274, Beyit 5). [şimdi,]

Gözüde bir gün o meh ḥüsnini görmüş sâde / **Şimdi** Yûsuf gibi kendin şatar istignâda (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 280, Beyit 1). [şimdi,]

Benüm ol gonca 'uşşāk içre **şimdi** n'eydügüm bildi / Dilâ gel perde-sâz ol nâle kılma sen de bülbül de (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 281, Beyit 2). [şimdi,]

Hemân bir ben degül lâle daḥi çāk-i giribānuñ / Müselsel zülfüñüñ âşüftesidür **şimdi** sünbülde (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 281, Beyit 3). [şimdi,]

'İzâr-ı yâre karşı lâf-ı ḥüsn itmiş meger lâle / Kızarup ḥacletinden **şimdi** kan derler döker lâle (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 291, Beyit 1). [şimdi,]

Bir şehûñ **şimdi** Raḥîmî kuldur ḥalka biliş / 'Ayn-ı a'tâf bu ḥalka siper iḥsânı zırh (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 293, Beyit 6). [şimdi,]

Raḥîmî pâdişāhum dergehüñde ber-murād iken / Anı **şimdi** murādından ayırup nâ-murād itme (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 302, Beyit 5). [şimdi,]

Taş işigüñ Raḥîmî gibi başdı bağruma / **Şimdi** açıldı ḥalka gibi ḥâtemüñ gözi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 312, Beyit 5). [şimdi,]

Bir perînüñ yine bağlandıñ Raḥîmî zülfine / ‘Ömrüm içre **şimdi** gördüm ey delü aşlu seni (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 315, Beyit 7). [şimdi,]

Göñül ḥayrân u ‘uryân baş açuḳ abdâl-ı ‘aşkuñdur / Maḥabbet tekyesinde yoḳdur anuñ **şimdi** Bekdaşı (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 318, Beyit 5). [şimdi,]

Yüz yumaz oldu ṭā‘at-i ḥayra / **Şimdi** şüfi şarāba yüz ṭıdı (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 327, Beyit 2). [şimdi,]

Maḥabbet deştinüñ Mecnûn-ı ser-gerdāniyuz **şimdi** / Vefā kuhsārınuñ Ferhād-ı bî-sāmāniyuz **şimdi** (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 329, Beyit 1). [şimdi,]

Vaṭan ṭıdı gözüm içre ḥayāl-i la‘l-i dendānuñ / Ne cevher ma‘deniyüz gör ne dürrüñ kāniyuz **şimdi** (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 329, Beyit 2). [şimdi,]

Ruḥ u la‘lünle cān ḥod kan uḡuduñ dur gülüm balüm / Vişālün ḥ‘ānınuñ muḥtāc u kan ḥayrāniyuz **şimdi** (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 329, Beyit 3). [şimdi,]

Yolum var devlete irsem n’ola ey şāh-ı kişver-gır / Selimü’l-bāl ile bāb-ı şeref derbāniyuz **şimdi** (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 329, Beyit 4). [şimdi,]

Ḥulūşıyla muḳîm olduḳ ‘ubūdiyyet maḳāmında / Misāfir-ḥāne-i ‘aşkuñ dime miḥmāniyuz **şimdi** (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 329, Beyit 5). [şimdi,]

Raḥîmî bir mürüvvetlü kerîmü’ş-şāna ḳul oldu / Yime ḡam devletinde ‘ālemün sulṭāniyuz **şimdi** (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 329, Beyit 6). [şimdi,]

Dil alur dil virür **şimdi** menem cünd-i maḥabbetde / Anuñçün Zāl-i ‘ādil Rüstem-i devrāna gönderdi (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 330, Beyit 4). [şimdi,]

Bülbülleriyle oldum hecrüñ deminde hem-dem / Döne döne fiḡānum **şimdi** hevāya döndi (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 331, Beyit 3). [şimdi,]

Göñül hecr-i ruḥ u zülfünle batdı ḳara ḳayḡuya / Düḡüne varmaludur aña nisbet **şimdi** mātemli (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 332, Beyit 4). [şimdi,]

Yaşumla baḥr-i dehrüñ **şimdi** terdür ḳatı mā-beyni / Başaldan baḡrına kân gibi sen la‘l-i dūr-efşānı (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 333, Beyit 4). [şimdi,]

Esen ḳal ey şabā gülzār-ı kūy-ı dil-berüñ **şimdi** / Gözüm saḳḳā yüzüm cārüb āhum oldu ferrāşı (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 342, Beyit 4). [şimdi,]

Yüzüm deff şivenüm nāyum fiḡān u nāle ‘ūdumdur / Pür itdüm na‘ra-i ‘aşkuñla **şimdi** bezm-i ‘uşşāḳı (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 347, Beyit 2). [şimdi,]

şimdiki: İçinde bulunulan zamandaki.

İ‘tibārı **şimdiki** dehr içre yegdür silminüñ / Sen ne var Selmān gibi söylerseñ eş‘ār ey göñül (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 171, Beyit 4). [şimdiki,]

İstikāmet bir elifdür aradan ḥazf itdiler / **Şimdiki** ‘aşr içre bir sülmen ile Selmān ey göñül (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 174, Beyit 3). [şimdiki, -ki]

şimşād: Şimşir ağacı.

Yağılsun nâreven **şimşād** u ‘ar‘ar yirlere geçsün / Cihân bâğında tek server-i hoş-reftâr sağ olsun
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 245, Beyit 2). [şimşād,]

şî‘r: Şiir, edebi değeri olan nazımlı ve kafiyele söz, manzume.

Dehenüñ fikri ile şimdi Raḥîmî **şî‘ri** / Şüphe yok ‘âlem-i gaybdan ayırur mülhemdür (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 58, Beyit 5). [şî‘ri, -i]

Bildiler bu hinde ben kendüm demek lâzım degül / Şa‘r-ı şa‘rî deñlü yok **şî‘re** Raḥîmî i‘tibâr (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 71, Beyit 5). [şî‘re, -e]

Ma‘nâ-yı dil-pezir ile **şî‘rüm** Raḥîmîyâ / Bir sâde-rû güzel gibidür şüh u şivekâr (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 93, Beyit 8). [şî‘rüm, -üm]

Ey Raḥîmî bir Zâhîr olursa ‘âlemde eger / **şî‘rüm** Ḥassân degül Selmân ideydi âferîn (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 247, Beyit 5). [şî‘rüm, -üme]

Vaşf-ı hüsnuñde şehâ **şî‘ri** Raḥîmî bendeñüñ / Mihr-i ‘âlem-tâb gibi çavı töldi ‘âleme (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 286, Beyit 6). [şî‘ri, -i]

Gül yüzi vaşfında **şî‘rüm** gördi ol gonca didi / Âferîn ey bülbül-i tab‘-ı hoş-elḥânüm yine (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 296, Beyit 6). [şî‘rüm, -üm]

Vaşf-ı hüsnuñde olan **şî‘rümü** Cibrîl-i emîn / Çıkarup ‘arş-ı ‘alâ sâkına ḥâlḥâl itdi (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 322, Beyit 5). [şî‘rümü, -ümi]

Envâr-ı ruḥuñdan tolayı tab‘-ı Raḥîmî / Her **şî‘ri** anuñ şî‘r-i dıraḥşâna irişdi (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 336, Beyit 9). [şî‘ri, -i]

şîrâne: Arslan gibi.

Âline şayd olma vahşet kıl cihân rubâhinüñ / Tut benüm kırdum Raḥîmî gibi bir **şîrâne** tavr (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 66, Beyit 5). [şîrâne,]

Leblerüñle gamzeñ el bir eylemiş / Cānuma **şîrâne** naḥçîr eylemiş (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 123, Beyit 1). [şîrâne,]

İçüp ol çeşm-i âhūnuñ lebi şîrîni **şîrâne** / ‘Ali-heybet fütüvvet kânı bir aşlana gönderseñ (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 151, Beyit 5). [şîrâne,]

Bu cān naḥçîrine **şîrâne** gamzeñ kaşd ider karşı / İtüñüm git dime tek oldur uş yok olmadan bâküm (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 219, Beyit 5). [şîrâne,]

Fidâ-yı cān idüp **şîrâne** gamzeñ şaydgâhında / Elümle başımı âvîze-i fitrâke tabşurdum (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 222, Beyit 3). [şîrâne,]

Gözüñ şayyâdı hem-râh olalı **şîrâne** gamzeñle / Aşar hergün başına iki yay ol pehlevân ebrü (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 270, Beyit 2). [şîrâne,]

şî‘r-i dıraḥşân: Parlayan şiir.

Envār-ı ruḥuñdan tolayı ṭabʿ-ı Raḥīmī / Her şîʿri anuñ **şîʿr-i dıraḥşāna** irişdi (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 336, Beyit 9). [şîʿr-i dıraḥşāna, -a]

şîʿr-i ġarrā: Parlak, gösterişli şiiri.

Raḥîmînüñ şu deñlü şöhreti var mihr-i ḥaddüñle / Tutupdur gün gibi āfākı ey meh **şîʿr-i ġarrāsı** (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 350, Beyit 5). [şîʿr-i ġarrāsı, -sı]

şîʿr-i güher-nisār: İnci saçan şiir.

Öpem diyü mübârek elüñ bir ṭarîḳ ile / **Şîʿr-i güher-nisārumı** kıldum şîʿār-ı ʿîd (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 38, Beyit 9). [şîʿr-i güher-nisārumı, -umı]

şîʿr-i merd: Yiğit aslan.

Yire urmasın dir iseñ arḳañı rübāḥ-ı dehre / **Şîʿr-i merd** ol olıgör kırdum bir arslan sînelü (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 271, Beyit 4). [şîʿr-i merd,]

şîʿr-i muḥtaşar: Kısaltılmış şiir.

Nişānî Beg kapuña ʿarż-ı ihlās-ı ʿubūdiyyet / Kaşāʿid-i Muṭavveliden bu **şîʿr-i Muḥtaşar** yegdür (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 83, Beyit 6). [şîʿr-i muḥtaşar,]

şîʿr-i pāk: Saf şiir.

Ey Raḥīmî āferin aḥsente **şîʿr-i pāküñe** / Yāra işʿār itdi ḥüsn-i vech ile ḥüsn-i maḳāl (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 172, Beyit 7). [şîʿr-i pāküñe, -üñe]

şîʿr-i rengîn: Rengarenk şiir.

Ruḥuñ vaşfında cānā **şîʿr-i rengînümde** her nokṭa / Şanasın ʿarîz-ı dünyāda naḳş-ı ḥāl-i Hindūdur (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 79, Beyit 5). [şîʿr-i rengînümde, -ümde]

şîrîn:

1. Tatlı.

İçüp ol çeşm-i āḥūnuñ lebi **şîrîni** şîrāne / ʿAli-heybet fütüvvet kânı bir aşlana gönderseñ (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 151, Beyit 5). [şîrîni, -i]

2. Tatlı. // Şîrîn: Hüsrev (Ferhad) ile Şirin hikayesinin kadın kahramanı.

Laʿl-i ḳanduñ zıkr ider dāʿim Raḥīmî Ḥusrevā / Penc **Şîrîn** ṭabʿ olur vaşf-ı lebüñ tekrār ider (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 82, Beyit 5). [şîrîn,]

Rahîmî bendeñüñ telh itdi **Şîrîn** zindegânısın / Bu kâr-ı bî-mezâk ey Hüsrev-i şâhib-ķırân sensüz
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 110, Beyit 7). [şîrîn,]

şîrîn söz: Tatlı söz.

Cüllâba ķondı Kıonyalı **şîrîn sözüñle** hep / Virdi lebün ħalâveti ħelvâya ħoş-revâc (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 24, Beyit 3). [şîrîn sözüñle, -üñle]

şîrîn-dehen: Tatlı ağızlı || Sevgili.

Görüp ahvâlüm ol **şîrîn-dehen** rahm eylemez dilden / Benüm Ferhâdveş derdüm ķatı bir ķaşa ħayrânem
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 212, Beyit 4). [şîrîn-dehen,]

şîrîn-kelâm: Tatlı söz || Hüsrev ü Şirin hikayesinin kadın kahramanı.

Rahîmî bendeñi mülk-i süħanda Hüsrev eyledüm / Ħayâl-i vaşf-ı la'lün 'âķıbet **şîrîn-kelâm** eyler
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 72, Beyit 5). [şîrîn-kelâm,]

şîrîn-zebân: Tatlı dilli.

Söyleşür ağıyâr ile ķarşumda ol **şîrîn-zebân** / Cânüm acıtdı benüm rûħ-ı revânüm söylemez (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 112, Beyit 3). [şîrîn-zebân,]

şîşe:

1. Kadeh.

Ėam-ı zülfüñle ruħsârũñ firâķından aķan yaşum / Gözüñüñ **şîşesinde** şaķlarum miskîn gül-âbumdur
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 69, Beyit 3). [şîşesinde, -sinde]

2.Kadeh ||Gönül.

Şîşe micmer olsa n'ola meskenüm mişl-i gül-âb / Nâr-ı ħam başdan ķıķarmışdur beni ey gül-'izâr
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 71, Beyit 2). [şîşe,]

şîşe çek-: Şarap içmek.

Şüfiyâ ħâyet müdâvâdur ħam u dil derdine / **Şîşe çek** bir la'l-i mey-gün ile cânũñ 'işe çek (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 160, Beyit 6). [şîşe çek,]

şitâ: Kış.

Şitâ faşlından âfetdür cemâl-i yârsuz nev-rüz / Rahîmî gülşenüm bâğ u bahârum ħadd-i yârumdur
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 74, Beyit 5). [şitâ,]

Gölüp gül gibi şun gonca-lebüñ maḥzûn-ı hicrâna / **Şitānuñ** şiddeti gitdi dem-i ‘işret bahāruñdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 95, Beyit 4). [şitānuñ, -nuñ]

Raḳıbe şoḥbetüm gerçi **şitā** faşlından āfetdür / Göz aç nergis gibi gör bir bahār-ı dil-güşā oldum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 193, Beyit 6). [şitā,]

Bezm-i bahār olursa **şitādan** eşedd olur / Bir gonca sāḳi ruḥları gül-günüñ olmaya (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 300, Beyit 4). [şitādan, -dan]

şitāb eyle-: Acele etmek.

Sîne pür-ḡam dide nem āşüfte dil pür-ıztırāb / ‘Aşḳ efzûn yār zālîm ‘ömr ise **eyler şitāb** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 13, Beyit 1). [şitāb eyler, -ler]

şitāb kıl-: Acele etmek.

Ey Raḥîmî el götür baş aç yüzüñ dergāha tüt / **Kıl** du‘āyı devlet-i sulṭān Selîm Ḥāna **şitāb** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 14, Beyit 7). [şitāb kıl,]

şive: Naz, işve, cilve, eda.

Mestāne gözin **şive** ile süzdügi yārūñ / Efsûn okıyup nergise siḥr-i seher eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 60, Beyit 4). [şive,]

Ol nihāl-i tāzenüñ iḡmāz u nāz u **şivesin** / Şimdi bildüm rāstî ben sāyesinden ‘ār ider (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 78, Beyit 3). [şivesin, -sin]

Duramaz oynar yüregüm çār pāre itdi cānumı / Gāh **şive** geh teḡāfûl geh ḡazab geh nāz nāz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 109, Beyit 2). [şive,]

şive-i reftār: Yürüyüş tarzı, yürüyüşteki eda.

Bāḡa varup serviler seyrān iderse tañ degül / Bu Raḥîmî **şive-i reftāruñ** eyler ārzū (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 273, Beyit 5). [şive-i reftāruñ, -uñ]

şive-kār-ı germiyān: Germiyan edalı.

Serv-i bālā gibi şalınur kıyāmetler kıpar / Şehr-i Kütāhiyyede çok **şive-kār-ı Germiyān** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 265, Beyit 6). [şive-kār-ı germiyān,]

şiven: Matem.

Ṭutsa bülbül gibi tañ mı **şivenüm** dünyā yüzün / Yılda bir kez görür oldum sen şeh-i ra‘nā yüzün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 246, Beyit 1). [şivenüm, -üm]

Yüzüm deff **şivenüm** nāyum fiḡān u nāle ‘ūdumdur / Pür itdüm na‘ra-i ‘aşḳuñla şimdi bezm-i ‘uşşāḳı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 347, Beyit 2). [şivenüm, -üm]

şöhredār: Şöhret sahibi.

Yüzümde şol nişân na'l-i semend-i şeh-süvārumdur / Bu gün 'unvān için tevķī'-i şāmı **şöhredārumdur** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 74, Beyit 1). [şöhredārumdur, -umdur]

şöhre-i devrân olup kal-: Zamanın şöhretlisi olup kalmak.

Şol dil ki zerrece ola mihrüñle lem'avār / Gün gibi dehre **şöhre-i devrân olur kalur** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 43, Beyit 5). [şöhre-i devrân olur kalur,]

şöhret: Ün, nam.

Şehā şād-āb iden kūyuñ sirişk-i çeşm-i 'āşıkdur / Bilürsin **şöhreti** Şatdur şehā dünyāda Bağdāduñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 156, Beyit 4). [şöhreti, -i]

Şu deñlü **şöhretüm** var pertev-i mihrüñle ey meh-rü / Cemālün haqqı almam zerreye hürşid-i āfākı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 347, Beyit 4). [şöhretüm, -üm]

Rahîmînün şu deñlü **şöhreti** var mihr-i haddünle / Tıttupdur gün gibi āfākı ey meh şî'r-i ğarrāsı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 350, Beyit 5). [şöhreti, -i]

şöyle: Şu şekilde, biçimde.

Şöyle denk itdi beni keyfiyyet-i ma'cün-i 'aşk / Toptoludur cür'adân-ı dilde esrārum Hasan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 268, Beyit 4). [şöyle,]

şol: Şu, o işaret sıfatı.

Şimdi meyl-i cân u dil **şol** bir şehe hūbāñedür / Hüsnde Bekdaşı yokdur hālveş bir dānedür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 41, Beyit 1). [şol,]

Şol dil ki zerrece ola mihrüñle lem'avār / Gün gibi dehre şöhre-i devrân olur kalur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 43, Beyit 5). [şol,]

Şerār-ı hecre yanmadın recā-yı vaşl-ı yār itmiş / Görün **şol** zāhid-i nā-puhteyi sevdā-yı hām eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 72, Beyit 3). [şol,]

Yüzümde **şol** nişân na'l-i semend-i şeh-süvārumdur / Bu gün 'unvān için tevķī'-i şāmı şöhredārumdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 74, Beyit 1). [şol,]

Maḥabbet bādesin yād-ı lebünle **şol** ki nūş eyler / Teninde xanı kaynar cāmı sāğar gibi cūş eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 90, Beyit 1). [şol,]

Mest ola **şol** ki yaşdana iç işüğüñ taşın / Taht-ı yedinde olur anuñ tahtgāh-ı Cem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 215, Beyit 3). [şol,]

Pencgehünde kıble kapuñ **şol** ki idindi maḳām / Rāst her maḳşūda irdi oldı maḳziyyü'l-merām (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 220, Beyit 1). [şol,]

Hayāl-i zevk-ı lebüñle iderdi cān ārām / Göñül didükleri **şol** bî-ķarārı n'eyleyeyin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 231, Beyit 4). [şol,]

Pertev-i mihrüñle **şol** vech ile oldum hāk-i rāh / Kimse fark itmez vücūdum sāyesin dīvārdan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 242, Beyit 3). [şol,]

Şayķal-ı aşķıyla **şol** dil kim mücellā olmadı / Ol şafā kesb itmedi āyīneveş dīdārdan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 242, Beyit 4). [şol,]

Lebüñ devrinde **şol** hūşyāra ey sākī selām olsun / Hayāl-i nergisüñl'olan humār u h'āba aşķ olsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 248, Beyit 2). [şol,]

Şol dil ki mihr-i hūsnüñe bigāne olmaya / Sen mähı göricek nice dīvāne olmaya (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 297, Beyit 1). [şol,]

Ey gözi āhū raķībi dün baña gösterdiler / Nice beñzer **şol** köpek şüretlü arslan oğlına (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 306, Beyit 4). [şol,]

Bir dem şu gibi irmedi dīdār seyrine / **Şol** tünd-revi saķt-ı dil olan hācer gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 351, Beyit 4). [şol,]

şol dem: O vakit, o zaman.

Şol demde yine nāle viren ķādir-i ķuddūs / Bu bezme beni eyledi dem-sāz-ı maķabbet (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 22, Beyit 5). [şol demde, -de]

Şol dem itmişdüm leb-i cānān ile ben cānı bir / Dü cihān yoğidi bir bilürdi cān cānānı bir (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 68, Beyit 1). [şol dem,]

şol deñlü: O denli, o kadar.

Dāğ-ı ğam **şol deñlü** zeyn itdi Raķīmī cismümi / Şüphenüñ hil'at geyürdi güyiyā şeh-zād aña (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 8, Beyit 5). [şol deñlü,]

şol ķadar: I. Şu kadar. II. Pek çok.

Cān bağışlarken dem-ā-dem cānuma ey yār leb / **Şol ķadar** şordum dehānuñ itmedi iķrār leb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 15, Beyit 1). [şol ķadar,]

Şol ķadar çekdi cefānuñ yükini cān u göñül / Ben senüñ cān u göñül birle emekdāruñ olam (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 206, Beyit 5). [şol ķadar,]

şol ki: Öyle ki.

Ka'be ķapuña **şol ki** Şafāyıla sürer yüz / Ey h'āce anı bir yaña şanma sefer eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 60, Beyit 3). [şol ki,]

şol zemān: O zaman.

Ey Raḥīmī ‘aşkuña dil **şol zemān** vīrān iken / Daḥi maḥfidi bu çār ‘unşurda genc-i şeş cihāt (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 20, Beyit 7). [şol zemān,]

şu:

1. Şu, işaret sıfatı.

Şu bāṭın kim müberrā olmadı jeng-i ‘alāyıkdan / Ne ma‘nā zāhir itdi aña bir āyine-i şüret (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 21, Beyit 3). [şu,]

Murādum bu **şu** gerçekler ḥaḳı yalancı dünyāda / Ḥaṭardan şakla dergāhından artuḳ bir murādum yok (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 142, Beyit 7). [şu,]

Dolup sīnem **şu** dem ki māḥ idüp dilden ki dem çekdüm / Beg oldu şandılar mülk-i ḡama ṭabl u ‘alem çekdüm (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 186, Beyit 1). [şu,]

Gözine ḥāk-i ḡam hem-dem **şu** sifle-perverüñ ḳadri / Ḳatında cevher ü seng demidür yeksānımış bildüm (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 199, Beyit 6). [şu,]

Şu dem ‘aşkuñ hevāsın ben dil-i pür-zāra ṭabşurdum / Yaşum deryāya şaldum āhumı kuhsāra ṭabşurdum (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 221, Beyit 1). [şu,]

Şu gün kim sen mehüñ mihrin dil-i şad çāke ṭabşurdum / Yaşum taḥt-ı şerāya āhumı eflāke ṭabşurdum (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 222, Beyit 1). [şu,]

Şu kim bir lem‘a ḥāşıl eyledi envār-ı şevḳuñdan / Anuñ her zerresin gün gibi dehr-ārā iden sensin (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 261, Beyit 4). [şu,]

Çıksun **şu** cān ki ḡuşsañ ile şenlik itmeye / Ol ten yıkılsun ‘aşḳ ile vīrāne olmaya (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 297, Beyit 4). [şu,]

2. Şu, işaret zamiri.

Leylā-yı zülfüñüñ **şu** ki meftūnuñ olmaya / ‘Āḳıl midür o kimse ki Mecnūnuñ olmaya (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 300, Beyit 1). [şu,]

Yoluñda öl disem **şu** ki bir dem nizā‘ ide / Ḳul mıdur ol ki emrūne fermanuñ olmaya (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 301, Beyit 4). [şu,]

Ey şeh **şu** ki sen şāḥ-ı ‘alī-şāna irişdi / Devr-i ‘Ömere Ḥazret-i ‘Osmāna irişdi (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 336, Beyit 1). [şu,]

şu dem: Şu zaman, şu vakit.

Ser-mest iken Raḥīmī **şu dem** cām-ı ‘aşḳ ile / Hergiz ne cām vardı şāhum ne şāḥ-ı Cem (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 215, Beyit 5). [şu dem,]

şu deñlî: O kadar, öylesine.

Gözüm yüzüm sürince o māhuñ rikābına / Dökdüm **şu deñlü** aķçaya vir bī-ħisāb-ı sürħ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 30, Beyit 5). [şu deñlü,]

Āh kim **şu deñlü** āh itdüm seher / Āh bir dem bulmadum feryād-res (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 119, Beyit 6). [şu deñlü,]

Şu deñlü şöretüm var pertev-i mihrüñle ey meh-rû / Cemālüñ ħaķķı almam zerreye ħürşid-i āfākı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 347, Beyit 4). [şu deñlü,]

Raħîmîñüñ **şu deñlü** şöreti var mihr-i ħaddüñle / Tıttupdur gün gibi āfākı ey meh şîr-i ġarrâsı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 350, Beyit 5). [şu deñlü,]

şu‘ā‘: Işık, ıñın.

Şevķüm **şu‘āi** genc-i ġamuñ şeb-çerāġıdır / Çerġüñ çü māh niteki her şeb-çerāġıdır (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 86, Beyit 1). [şu‘āi,]

Naķş irdi māha mihre irişdi zevāl-i tām / Ĥüsñüñ **şu‘ā‘ı** şāyi‘ olalı ħaraf ħaraf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 133, Beyit 2). [şu‘ā‘ı, -ı]

şüh u şivekār: Nazlı ve işveli.

Ma‘nā-yı dil-peżir ile şîrüm Raħîmîyā / Bir sāde-rû ġüzel gibidür **şüh u şivekār** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 93, Beyit 8). [şüh u şivekār,]

şüh-ı şîrîn-kār-ı şehr-āşüb: Şehri fesada veren hoş edalı ġüzel.

Görüp bī-şabr olur her **şüh-ı şîrîn-kār-ı şehr-āşüb** / Benüm ħumār-ı eş‘ārum bu ġün ħırz-ı füsünumdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 85, Beyit 3). [şüh-ı şîrîn-kār-ı şehr-āşüb,]

şüh-ı şivekār: İşveli, cilveli dilber.

Ol **şüh-ı şivekārūñ** aldanma ġamzesine / Şānında şefķat olmaz cellād-ı bī-emānuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 155, Beyit 3). [şüh-ı şivekārūñ, -uñ]

şu‘le-i āh: Ah ateşi, ahın kıvılcımları.

İşitdüm ħasta olmış nā-geĥānī ol ġüzel ħānum / Zemīn ü āsmānı oda yaķdı **şu‘le-i āhum** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 203, Beyit 1). [şu‘le-i āhum, -um]

şu‘le-i şemşîr-i āh: Ah kılıcının alevi.

Şāyi‘ olur **şu‘le-i şemşîr-i āhum** sīneden / Berķ-ı ‘ālem-tāba ey meh-rû olur mı ħiç ġılāf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 131, Beyit 5). [şu‘le-i şemşîr-i āhum, -um]

şu‘le-i sūz-ı derūn: Yürek yangınının alevi.

Rahîmîyem vefâ cem‘inde bir tâbende şem‘um ben / Çerâğın **şu‘le-i sūz-ı derūnumdan** yaķar lāle
(Kūtahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 291, Beyit 7). [şu‘le-i sūz-ı derūnumdan, -umdan]

şu‘le-i sūz: Ateşin alevi.

Başumda **şu‘le-i sūzum** dilümde dūd-ı āhum var / Belā iķlîminüñ sultānıyım zerrîn-külāhum var
(Kūtahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 76, Beyit 1). [şu‘le-i sūzum, -um]

şūr: Şamata, tantana.

Nigāruñ sāye şalaldan berü zülf-i semen-sāsı / Başumdan eksük olmadı cihānuñ **şūr** u ğavġāsı (Kūtahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 350, Beyit 1). [şūr,]

şükran: Teşekkür etme, iyilik bilme.

Dil-i pūr-derdi perverde kılurduñ cevır ü nāz ile / Yine ol nî‘mete ķānî‘ bu ben **şükranuñı** yād it
(Kūtahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 19, Beyit 5). [şükranuñı, -uñı]

şük-r-i lillāh: Allah‘a şükürler olsun.

Ayaġuña yüz sürer her gün Rahîmî sāyeveş / **şük-r-i lillāh** kim şehā başında devlet var imiş (Kūtahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 121, Beyit 7). [şük-r-i lillāh,]

şük-r-ülillāh: Allah‘a şükürler olsun.

Şük-r-ülillāh şimdi ğam ğam-ĥ‘ār u mūnisdür baña / Fāriġ ol cānāna ĥācet mūnis ü ğam-ĥ‘ār hem
(Kūtahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 209, Beyit 2). [şük-r-ülillāh,]

şüphe: Tereddüt.

Dāġ-ı ğam şol deñlü zeyn itdi Rahîmî cismümi / **Şüphenüñ** ĥil‘at geyürdi ġüyyā şeh-zād aña (Kūtahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 8, Beyit 5). [şüphenüñ, -nüñ]

şüphe yok: Şüphesiz.

Dehenüñ fikri ile şimdi Rahîmî şi‘ri / **Şüphe yok** ‘ālem-i ġaybdan ayırur mülhemdür (Kūtahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 58, Beyit 5). [şüphe yok,]

şüphesüz: Muhakkak, kesin olarak, kesinlikle.

La‘lüne cān bezl ider cānā Rahîmî **şüphesüz** / Da‘vî-i lāf itmez ‘āşık ‘aşķ hem olmaz ġüzāf (Kūtahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 131, Beyit 7). [şüphesüz,]

T

tā: Bir şeyin bulunduğu, başladığı veya sona erdiği yeri yâhut zamânı anlatırken söze mübâlağa katar.

Şabāya çin-i zülfüñ ideli her çın şehir peydā / İder **tā** Çin ü Māçine varınca müşgter peydā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 1, Beyit 1). [tā,]

Nikāb-ı zülfüñi ref^c it ruhuñdan ey büt-i ra‘nā / Ki **tā** ‘aşkuñ zebûrı ola deyr-i ‘āleme ifşā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 7, Beyit 1). [tā,]

Rahîmî mülk-i ğamda var yûri başuñ sultān ol / Cihānuñ devlet ü cāhı hü mā **tā** bir qurı ğavġā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 7, Beyit 7). [tā,]

Her gice **tā** şubha dek ey meh gözüm yıldız şayar / Menzili bir merdümek pür-āb ola eyler mi h‘āb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 12, Beyit 2). [tā,]

Maḥabbet mihr-i tābından vücūduñ şeb-nemin maḥv it / Olasın jāle gibi **tā** qarîn-i gülşen-i qurbet (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 21, Beyit 2). [tā,]

Neyden şoragör n’eydüġin āvāz-ı maḥabbet / Bî-perde saña keşf ola **tā** rāz-ı maḥabbet (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 22, Beyit 1). [tā,]

Bî-nevā dervîşüñem hūn-ı keremden kıl ‘atā / **Tā** nevālüñden nevāle bend olam ey hān-ı cūd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 34, Beyit 3). [tā,]

Māhiyyeti ma‘lūm ola **tā** şüret-i hüsnüñ / Yūsuf gibi āyîñede gel sen de seni gör (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 52, Beyit 4). [tā,]

Şu gibi şāf ol derūnuñda küdüret qalmasun / Bir dem ola şu gibi **tā** kılasın dîdārı seyr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 55, Beyit 4). [tā,]

Gevher-i ‘aşkuñ **tā** baḥr-i ezelde tālibüz / Āşināyuz dostum itme bize bî-gāne ṭavr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 66, Beyit 3). [tā,]

Āb-ı fūrkatle nice dem perveriş kılamak gerek / Mîve-i vuşlat vire **tā** şāḥsār-ı intizār (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 77, Beyit 4). [tā,]

Şu gibi yüz sürüyü geldi çemenler hıdmete / **Tā** ola vech-i ḥasen gibi sürür-efzā-yı sūr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 91, Beyit 2). [tā,]

Şām-ı mağrib Hind anuñdur zulmete varınca **tā** / ‘Āleme ḥükm itdi şevküñle Sikendervār şem^c (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 127, Beyit 3). [tā,]

İ‘tibārın Ḥusrevā eyle Rahîmîñüñ ziyād / Ehl-i nazma **tā** kıla Şeyḥî gibi üstādlık (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 141, Beyit 5). [tā,]

Çerāġı ‘ārız u şevk-i lebiyle dil-i şem‘in / O yār ki **tā** uyana cān gözin uyarı görüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 148, Beyit 5). [tā,]

Gökde āhum yirde yaşum mā-cerāsı söylenür / Māh u māhî mihrüme şāhid semādan **tā** semek (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 160, Beyit 3). [tā,]

Derdüñi dime gönül gayra bu derde şabr it / **Tā** şifā-sāz-ı ġarībān saña dermān virsün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 251, Beyit 2). [tā,]

Bî-ķarār olur araman başına tozlar opar / Rāst **tā** sen serv-ķadd ılduñ arār-ı Germiyān (*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 265, Beyit 4*). [tā,]

Şun lebûñ cāmını ser-mest-i mey-āşāmlara / Mürdeyüz cān vire **tā** bu dil-i nā-kāmlara (*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 279, Beyit 1*). [tā,]

Baġruñı hûn it çerāġāh-ı vefāda niķe dem / Nāfeveş **tā** giresin bir yār-i ra'nā oynına (*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 288, Beyit 4*). [tā,]

tā başından: En başından.

Ruġ-ı zerdüm rikābuñ **tā başından** tâbdār itdüm / Görüp gün müşteri oldu ser-ā-ser bir umāş itdüm (*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 187, Beyit 3*). [tā başından,]

tā ki: Ne zaman ki.

Tā ki ‘aşķuñ hālķa hālķa boynuma aķdı kemend / utmaz olmışdır bu ben dîvāneyi zencîr ü bend (*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 31, Beyit 1*). [tā ki,]

Tā ki ben dîvāneye ‘aşķuñ şalaldan bir kemend / Dūd-ı āhum hālķa hālķa boynum üzre bend bend (*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 31, Beyit 2*). [tā ki,]

tā kim: Ta ki, sonunda.

Terk it vücūdî benliği **tā kim** göresin sen seni / Dil-ber müşāhiddür velî benlik arada perdedür (*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 101, Beyit 2*). [tā kim,]

Şıdum seng-i ġam ile kāse-i mecnûn-şıfat başum / Hıta aşı irüp **tā kim** ser-i dildāra zaġm irmiş (*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 125, Beyit 2*). [tā kim,]

ta'alluk: Dünyaya ve içindekilere baġlı olmak.

aķ it **ta'alluk** riştesin mikrāz-ı harf-i lâ ile / Peyvend-i illāya iriş gör nef' u zar kimlerdedür (*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 101, Beyit 4*). [ta'alluk,]

ta'alluk riştesi: Dünyaya ait baġ.

Cihān ālāyişinden gel **ta'alluk riştesin** aķ it / Zemāne devleti şāhā hemān bir ānımış bildüm (*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 199, Beyit 5*). [ta'alluk riştesin, -n]

tā'āt: İbadet.

Rahîmî mescid ü mey-hāne birdür tālîb-i Hāķķa / Hızūr-ı alb ile her yirde **tā'āt** ihtiyār itdüm (*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 194, Beyit 7*). [tā'āt,]

Bu dem cām-ı harābāt ile ol dem dāmen-ālûde / Hızūr-ı alb ile **tā'ātı** ‘aşķ-ı pāke abşurdum (*Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 222, Beyit 4*). [tā'ātı, -ı]

tā'at ehli: İbadet ehli.

Ey Raḥīmī mescid ü mey-ḥāne birdür 'aşıka / Ṭālib-i Ḥaḫḫ olmuşuz her yirde **tā'at ehliyüz** (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 111, Beyit 7). [tā'at ehliyüz, -yüz]

tā'at-i ḥayr: Hayır ibadeti.

Yüz yumaz oldu **tā'at-i ḥayra** / Şimdi şüfi şarāba yüz tıtdı (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 327, Beyit 2). [tā'at-i ḥayra, -a]

tāb: Hararet.

Serv-ḳaddūn ḥasretinden gözde ābum var benüm / Lāle-ruḥsāruñ gamıyla dilde **tābum** var benüm (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 192, Beyit 1). [tābum, -um]

ṭab': Tabiat, mizaç.

Raḥm ile şāfi nazar eyle Raḥīmī bendeñe / **Ṭab'ınuñ** mir'atıdur anuñ medār-ı evliyā (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 9, Beyit 11). [ṭab'ınuñ, -ınuñ]

Ḳabūl-i derd-i 'aşk olan şifā ummaz budur Ḳānūn / Yüri var başuñ ağrıtmaya yeter söyle ṭabībā **ṭab'** (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 10, Beyit 6). [ṭab',]

La'l-i ḳanduñ zıkr ider dā'im Raḥīmī Ḥusrevā / Penc Şirīn **ṭab'** olur vaşf-ı lebūn tekrār ider (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 82, Beyit 5). [ṭab',]

Her gedā **ṭab'a** Raḥīmī dime söz gevherini / Guş-ı şāhid yaraşur yine durer himmet 'ayār (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 102, Beyit 6). [ṭab'a, -a]

Ṭañ mıdur pür-nūr-ı cā eylerse **ṭab'umdan** güneş / Toludur gün gibi şevḳüñle içüm taşum benüm (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 181, Beyit 3). [ṭab'umdan, -umdan]

Şāfdur āyineveş **ṭab'um** eyā rüşen-zamīr / Ṭūṭi-i cāna ḡidādur lafz-ı şehd ü şekkerüm (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 208, Beyit 4). [ṭab'um, -um]

Āferīn aḥsente aḥsent ey Raḥīmī **ṭab'uña** / Vaşf-ı ḥüsn-i şāmı ḳılduñ zātı gibi 'ālī-şān (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 260, Beyit 9). [ṭab'uña, -uña]

Sen bu **ṭab'** ile Raḥīmī ṭotalum Firdevssin / İltifāt-ı şeh gerek eş'ār-ı mümtāz olmağa (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 283, Beyit 5). [ṭab',]

tāb şal-: Işık salmak, aydınlatmak.

Āblar sehm-i sinānuñdan zırh-puş oldılar / Tāb-ı tiḡüñden **şalupdur** āteşüñ bağına **tāb** (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 11, Beyit 4). [tāb şalupdur, -updur]

tāb u tüvān: Güç, tahammül.

Vücüdüm bir sehâvet kesb idüpdür za'f-ı fûrkatle / Harâret gâlib olup cânda ne **tâb u tüvân** kalmış
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 126, Beyit 4). [tâb u tüvân,]

tâbdâr it-: Parlak, ıııklı hale getirmek.

Ruĥ-ı zerdüm rikâbuñ tâ başından **tâbdâr itdüm** / Görüp gün müşteri oldu ser-â-ser bir kumâş itdüm
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 187, Beyit 3). [tâbdâr itdüm, -düm]

tâbende: Parlayan, ıık veren.

Rahîmiyem vefâ cem'inde bir **tâbende** şem'um ben / Çerâğın şu'le-i süz-ı derûnumdan yakar lâle
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 291, Beyit 7). [tâbende,]

tâb-ı 'aşk: Aşk ateşi.

Tâb-ı 'aşkuñla ciger biryân u çeşmüm hûn-feşân / Gel berü 'ış it şarâbum hem kebâbum var benüm
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 192, Beyit 2). [tâb-ı 'aşkuñla, -uñla]

tab'-ı dür-bâr: İnci saçan mizaç.

Teng ü lâlüm dehen ü luţfını şerĥ eylemede / **Tab'-ı dür-bârum** ile gerçi süĥan-dânem ben (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 225, Beyit 2). [tab'-ı dür-bârum, -um]

tâb-ı düşmen: Düşmanın gücü.

Tâb-ı düşmeden harâret hâşıl itdüm dostum / Çok demidür eyle ben mehcûra âb-efşân-ı cüd (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 34, Beyit 5). [tâb-ı düşmeden, -den]

tâb-ı gam: Gam ateşi.

Turş-rüyından rakîbüñ münĥarif oldu mizâc / **Tâb-ı gamdan** pür-harâretdür hoş-âb ister göñül
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 169, Beyit 2). [tâb-ı gamdan, -dan]

Gül yüzüñden ayru **tâb-ı gamda** bî-tâb oldu ĥâr / Zerd olup titrer ĥazân yaprağı gibi cümle ten (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 236, Beyit 2). [tâb-ı gamda, -da]

tab'-ı güher-bâr: Cevher yağdıran tabiat.

Şâ'ir-i bî-meze eş'ârımuza ĥarf çoğ olur / Sen Rahîmî gibi bir **tab'-ı güher-bâra** yapış (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 120, Beyit 7). [tab'-ı güher-bâra, -a]

Egine şalupdur beni bu **tab'-ı güher-bâr** / Şimden girü sen şâh-ı ĥızır-şâna şalınsun (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 254, Beyit 15). [tab'-ı güher-bâr,]

tab^c-ı güher-feşân: Cevher saçan mizaç.

Tab^c-ı güher-feşân ile ben ol Raḥîmîyem / Sen şâh ayağına nice dürler döker miyem (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 214, Beyit 7). [tab^c-ı güher-feşân,]

tâb-ı güneş: Güneşin sıcaklığı.

Harâret irmesün **tâb-ı güneşden** deyü ol mâha / Duḥân-ı âh-ı dilden eyledüm bir sâyebân peydâ (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 5, Beyit 2). [tâb-ı güneşden, -den]

tâb-ı hayret: Şaşırma sıcaklığı.

Şoḡunsa her kaçan nâziyla ol serv-i revân şorḡuc / İrüp teb **tâb-ı hayret**den olur lerzân hemân şorḡuc (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 25, Beyit 1). [tâb-ı hayret, -den]

tab^c-ı hüsn: Güzelliğin karakteri.

Nazmı Nizâmî-tâb' hasen zâtı Sa'dîdür / Şâhum Raḥîmî gibi süḥan-dānuñ olmaya (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 301, Beyit 5). [tab^c-ı hüsn,]

tâb-ı ızâr: Yanağının parlaklığı.

Luṭfuñ nesim ile hoş-dem hevâ-yı nev-rüz / **Tâb-ı ızâruñ** ile ḥurrem fezâ-yı nev-rüz (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 108, Beyit 1). [tâb-ı ızâruñ, -uñ]

tâb-ı mey: Şarabın harareti.

Karaman Aydın oldu ay yüzüñle döndi Akşehre / Olaldan **tâb-ı meyden** gül-ruḡuñ ey ḡonca-leb gül gül (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 177, Beyit 2). [tâb-ı meyden, -den]

tâb-ı nâr-ı ḡuşsa: Gam ateşinin parlaklığı.

Tâb-ı zülf ü ḡadduñ añup **tâb-ı nâr-ı ḡuşsada** / Dün gice ey meh benümle yandı bir miḡdâr şem^c (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 128, Beyit 2). [tâb-ı nâr-ı ḡuşsada, -da]

tab^c-ı pür-envâr: Nurlu yaratılışlı.

Tab^c-ı pür-envâr ile rüşen çerāḡuñdur senüñ / Ey gözüñ nûrî işigüñde Raḥîmîvâr şem^c (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 127, Beyit 7). [tab^c-ı pür-envâr,]

tab^c-ı raḥîmî: Rahimi'nin yaratılışı.

Şehâ **tab^c-ı Raḥîmî** bülbül-i bâḡ-ı belāḡatdur / Anuñçün ḡülşen-i küyuñda verd-i i'tibâr ister (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 56, Beyit 5). [tab^c-ı raḥîmî,]

Deryâdur eyâ kân-ı kerem **ṭabʿ-ı Raḥîmî** / Vaşf-ı lebûñ itdükce sözüñ ol güher eyler (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 60, Beyit 7). [ṭabʿ-ı raḥîmî,]

Envâr-ı ruḥuñdan ṭolayı **ṭabʿ-ı Raḥîmî** / Her şîʿri anuñ şîʿr-i dıraḥşâna irişdi (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 336, Beyit 9). [ṭabʿ-ı raḥîmî,]

tâb-ı ruh: Yanağın parıltısı.

Ser-â-ser Tire ʿâlem iden olmış nûr-ı ḥüsninden / Pür-âteş eylemiş **tâb-ı ruḥıyla** mülk-i Şaruḥan (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 337, Beyit 4). [tâb-ı ruḥıyla, -ıyla]

tâb-ı şarâb-ı gül-fâm: Gül renkli şarabın harareti.

Gül gül itmiş ruḥını **tâb-ı şarâb-ı gül-fâm** / Didi gögsin açuban gör ne gülistânem ben (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 225, Beyit 3). [tâb-ı şarâb-ı gül-fâm,]

tâb-ı teb: Sıtma ateşi.

Lebûñde **tâb-ı tebden** görünen tebhâleler cânâ / Şanasın rind-i mey-âşâm ile Hızır oldu hem-meşreb (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 10, Beyit 3). [tâb-ı tebden, -den]

tâb-ı teb-i devrân: Kaderin ateşinin harareti.

Şararmış gün gibi **tâb-ı teb-i devrân** ile beñzi / Şeref burcında bedr iken hilâle dönmiş ol mâhum (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 203, Beyit 2). [tâb-ı teb-i devrân,]

tâb-ı tiğ: Kılıcının ışığı.

Âblar sehm-i sinânuñdan zırh-puş oldılar / **Tâb-ı tiğüñden** şalupdur âteşüñ bağına tâb (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 11, Beyit 4). [tâb-ı tiğüñden, -üñden]

Şâm-ı küfr içre ıkalurdi kâ'inât ey şubḥ-ı dîn / **Tâb-ı tiğüñ** olmasa envâr-ı mihre tev'emân (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 233, Beyit 2). [tâb-ı tiğüñ, -üñ]

tâb-ı zülf ü ḥadd: Saçın ve yanağın parlaklığı.

Tâb-ı zülf ü ḥadduñ añup tâb-ı nâr-ı guşşada / Dün gice ey meh benümle yandı bir miḳdâr şemʿ (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 128, Beyit 2). [tâb-ı zülf ü ḥadduñ, -uñ]

ṭabîb:

1.Doktor.

Qabûl-i derd-i ʿaşk-ı yâr ḥazḥ itmez müdâvâdan / Ne derdüñ var **ṭabîbüm** sen yûri dermânı bilmezsin (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 229, Beyit 4). [ṭabîbüm, -üm]

Ɩo beni derdüm yiter añma devāyı ey **ṭabīb** / Hestañuñ gör Ɩaydını geçmiş durur timārdan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 242, Beyit 2). [ṭabīb,]

2. Hekim, doktor || sevgili.

Añmaz olalı hastasın ol bî-vefâ **ṭabīb** / Ey nâle var şabâyıla bir dem aña meded (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 33, Beyit 6). [ṭabīb,]

ṭabībā:

1.Ey doktor! Ey hekim!

Ɩabûl-i derd-i ‘aşƖ olan şifâ ummaz budur Ɩânûn / Yûri var başuñ ağırtma yeter söyle **ṭabībā** ṭab‘ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 10, Beyit 6). [ṭabībā,]

Habîbüñ şerbet-i derdi şifâ-yı derdmendāndur / Eger var ise dermānuñ **ṭabībā** derde dermān it (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 18, Beyit 5). [ṭabībā,]

Ben oldum olacağum gel **ṭabībā** zaḥmete girme / Dil elden gitmeden bir çäre kıl bî-çäre düşmişdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 53, Beyit 6). [ṭabībā,]

Şanma yārüñ şerbet-i derd ü ğamı cān acıdur / Baña ānsız ƭatlu dirilmek **ṭabībā** acıdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 59, Beyit 1). [ṭabībā,]

Ṭabībā zaḥmete girüp benümçün hîç ‘ilâc itme / Ben oldum olacağum ol gözi bîmār şağ olsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 245, Beyit 4). [ṭabībā,]

Ṭabībā başuñ ağırtma ‘ilâc olmaz aña şerbet / Ɩabûl-i derd-i ‘aşƖ-ı yār şanma nûş ider dārû (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 272, Beyit 4). [ṭabībā,]

2. Ey doktor. || Ey sevgili.

Devādur derd-mend-i ‘aşƖa derd ü yāresi ‘aşƖuñ / **Ṭabībā** derde dermān it kim oldur çāresi ‘aşƖuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 154, Beyit 1). [ṭabībā,]

Dil-âşüfte vü bîmār-ı ‘aşƖum / **Ṭabībā** derdümüñ dermānı yok mı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 339, Beyit 3). [ṭabībā,]

ṭabīb-i cān: Gönül doktoru.

Hasta gönülüm nergis-i bîmāruñ eyler ārzü / Ey **ṭabīb-i cān** şeker-güftāruñ eyler ārzü (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 273, Beyit 1). [ṭabīb-i cān,]

tābî‘ ol-: (Bir şey veya kimseye) uymak, onun şartlarına göre hareket etmek; birinin emri veya hâkimiyeti altında olmak.

Rāh-ı ‘aşƖuñda şabāāsā yiler gönülüm gibi / Rûzgāra **tābî‘ olmuş** ber-hevâyı görmedüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 217, Beyit 6). [tābî‘ olmuş, -mış]

tabl: Davul.

Sipāhum eşk-i ḥasret sîne **ṭablumdur** ‘alem āhum / Raḥīmī mālīk-i mülk-i ḡam oldum ḡaldırup sancaḡ
(Kütahyalı Raḥīmī Dîvânı, Gazel 145, Beyit 5). [ṭablumdur, -umdur]

Bu dehrüñ devleti let derhemi hem **ṭablı** pür-ḡavḡā / Dilā her sancaḡı bir sancı ancaḡ inḡıyād itme
(Kütahyalı Raḥīmī Dîvânı, Gazel 302, Beyit 4). [ṭablı, -ı]

tabl u ‘alem çek-: Davul ve sancak çekmek.

Dolup sînem şu dem ki māh idüp dilden ki dem çekdüm / Beg oldı şandılar mülk-i ḡama **ṭabl u ‘alem çekdüm**
(Kütahyalı Raḥīmī Dîvânı, Gazel 186, Beyit 1). [ṭabl u ‘alem çekdüm, -düm]

tabla:

1. Nişan yeri.

Sipāhum eşk-i ḥasret sîne **ṭablamdur** ‘alem āhum / Diyār-ı ḡamda şimdi pâdişāhum pâdişāyam ben
(Kütahyalı Raḥīmī Dîvânı, Gazel 238, Beyit 5). [ṭablamdur, -mdur]

2. Tepsi.

Bu bâḡuñ servi dūd-ı ḡam küli bir **ṭabla** âteşdür / Şabāveş ṭurma bir dem bir nefes āzāde seyrān it
(Kütahyalı Raḥīmī Dîvânı, Gazel 18, Beyit 3). [ṭabla,]

Tenümde dāḡ-ı ḡam ḡod her biri bir **ṭabla** âteşdür / Gören ey ḡaşı yā oḡdur yiter derdüm ziyād itme
(Kütahyalı Raḥīmī Dîvânı, Gazel 302, Beyit 3). [ṭabla,]

ṭabşır-: Teslim etmek, tevdi etmek, emanet etmek.

Bāda **ṭabşırdum** hevāñ ile vücūdum ḡırmenin / Şanma ‘ömrüm ḡāşılı ‘ömrüm benüm bād-ı hevā
(Kütahyalı Raḥīmī Dîvânı, Gazel 3, Beyit 4). [ṭabşırdum, -dum]

ṭabşur-: Emānet etmek, teslim etmek.

Şu dem ‘aşḡuñ hevāsın ben dil-i pür-zāra **ṭabşurdum** / Yaşum deryāya şaldum āhumı kuhsāra
ṭabşurdum (Kütahyalı Raḥīmī Dîvânı, Gazel 221, Beyit 1). [ṭabşurdum, -dum]

Firāḡuñ bārına gördüm taḡammül eylemez taḡlar / Çeküp ol yüki ben bu cism-i bī-miḡdāra **ṭabşurdum**
(Kütahyalı Raḥīmī Dîvânı, Gazel 221, Beyit 2). [ṭabşurdum, -dum]

‘Azizüm dil olaldan müşterī ḡüsnüñ metā’ına / Cihānuñ Yūsufin bir şāhid-i bāzāra **ṭabşurdum** (Kütahyalı
Raḥīmī Dîvânı, Gazel 221, Beyit 3). [ṭabşurdum, -dum]

Vişālüñ māhına gördüm seḡāb-ı hecr olur mā’il / Hemān dem bād-ı āhum ḡünbed-i devvāra **ṭabşurdum**
(Kütahyalı Raḥīmī Dîvânı, Gazel 221, Beyit 4). [ṭabşurdum, -dum]

Şabāyā āhdan ğayrı bu dem benden eser umma / Vücūdum hākini ben reh-güzār-ı yāra **ṭabşurdum**
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 221, Beyit 5). [ṭabşurdum, -dum]

Gözüm yaşı gibi ben aradan çıkdum daḥi nem var / Hayālün cāna ‘aşkuñ bu dil-i ğam-h‘āra **ṭabşurdum**
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 221, Beyit 6). [ṭabşurdum, -dum]

Harābāta ḳadem başdum Raḥîmî ehl-i dillerle / Göñül peymānesin bir hāne-i ḥammāra **ṭabşurdum**
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 221, Beyit 7). [ṭabşurdum, -dum]

Şu gün kim sen meḥûñ mihrin dil-i şad cāke **ṭabşurdum** / Yaşum taḥt-ı şerāya āhumı eflāke **ṭabşurdum**
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 222, Beyit 1). [ṭabşurdum, -dum]

Gül-ābı ter düşürdüm kîmyâyı pāy-māl itdüm / Ğubār-ı reh-güzāruñ dîde-i nemnāke **ṭabşurdum**
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 222, Beyit 2). [ṭabşurdum, -dum]

Fidā-yı cān idüp şîrāne ğamzeñ saydgāhında / Elümle başumı āvîze-i fitrāke **ṭabşurdum** (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 222, Beyit 3). [ṭabşurdum, -dum]

Bu dem cām-ı ḥarābāt ile ol dem dāmen-ālûde / Hużûr-ı ḳalb ile ṭā‘āṭı ‘aşḳ-ı pāke **ṭabşurdum** (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 222, Beyit 4). [ṭabşurdum, -dum]

Raḥîmî āh benden yaña ol ğonca güle bakmaz / Yüzüm berg-i ḥazānveş bunca demdür ḥāke **ṭabşurdum**
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 222, Beyit 5). [ṭabşurdum, -dum]

tâc: Hükümdarların başlarına giydikleri mücevherli ve kıymetli taşlarla süslü başlık.

Ey dil ğubār-ı pāyını şāh itdi saña **tâc** / Devlet kelāmı ḳondı başuña gözüñi ac (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı,
Gazel 24, Beyit 1). [tâc,]

Ayağuñ toprağı ḥaḳḳı mürāşşā‘ **tāca** reşküm yok / Elüñden başuma yara iren seng ü meder yegdür
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 83, Beyit 4). [tāca, -a]

Ṭālib-i genc-i beḳā oldum fenādan çekdüm el / Baş açuḳ abdāl olup **tâc** u ḳabādan çekdüm el (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 170, Beyit 1). [tâc,]

Derd-i serdür **tâcı** terk it şāhuñ ayağına düş / Ey Raḥîmî baş açuḳ abdāl-ı ‘aşḳ ol bir zemān (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 233, Beyit 7). [tâcı, -ı]

tâc u taḥt: Taç ve taht || hükümdarlık.

Güşîşle olmaz **tâc u taḥt** ol dād-ı Ḥaḳdur dād-ı Ḥaḳ / Ol ne serîr-i zereddür ne serde ne efserdedür
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 101, Beyit 5). [tâc u taḥt,]

tâc-ı keyḳubād: Keyḳubād'ın tâcı.Şehnâme’de adı geçen hükümdarlardan biri.

Mey **tâc-ı Keyḳubād** ḳadeḥ ḥātemüñ gözi / Her bir ḥabāb-ı ‘aynı ile şun Cemüñ gözi (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 312, Beyit 1). [tâc-ı keyḳubād,]

tâc-ı sultân: Sultanın tacı.

Rahîmî **tâc-ı sulţāna** ğubârdur dergehüñ virmez / Gedâyı ‘aşkuñ itmez pâdişāhum derd-i ser peydā
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 1, Beyit 7). [tâc-ı sulţāna, -a]

tâc-ı zer: Altın taç.

Öñüñce bir yalın yüzlü siyeh pürçemlü peyki gör / Başında **tâc-ı zer** nârenci geymiş hem kabā meş‘al
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 164, Beyit 5). [tâc-ı zer,]

ta‘cîl it-: Acele etmek.

Dergeh-i ‘izzet-nümāña bir daĥi yüz sürmege / Her zemān **ta‘cîl ider** ‘ömrüm gibi evān-ı ‘îd (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 39, Beyit 5). [ta‘cîl ider, -er]

tâc-ser kıl-: Baş tacı yapmak.

Didi ben pây-māline ol şeh-süvār-ı esb-i nāz / Ayaĥum topraĥını **kıl tâc-ser** didem be-çeşm (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 185, Beyit 3). [tâc-ser kıl,]

tâcver: Hükümdar.

Luţfiyla kaçan ben kula ol şeh nazār eyler / Bir müflis iken pâdişehi **tâcver** eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı,
Gazel 60, Beyit 1). [tâcver,]

tâcver ol-: Padişah, hükümdar olmak.

Piyāde seyr iderken maĥdem-i şāha yüzün sürmiş / Müsellem ‘asker-i ezhāra **oldı tâcver** lāle (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 291, Beyit 4). [tâcver oldı, -dı]

taĥ: Dağ.

Gök göçer ey meh yire kıpar yirinden taş u **taĥ** / Zāyil olmaz ‘aşkuñ ile yandüğüm dilde yana (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 3, Beyit 5). [taĥ,]

Beni şahrāya şalan şu gibi ĥadduñ ĥayālîdür / Vefā **taĥında** ser-mest eyleyen çeşm-i ĥazālüñdür
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 97, Beyit 5). [taĥında, -ında]

Firākuñ bārına gördüm taĥammül eylemez **taĥlar** / Çeküp ol yüki ben bu cism-i bî-miĥdāra taĥşurdum
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 221, Beyit 2). [taĥlar, -lar]

Yüregüm taş n’idem aĥladum ol baĥrı taşumdan / Göyüñdi içi **taĥuñ** taşā geldi gözleri yaşı (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 318, Beyit 3). [taĥuñ, -uñ]

Göñül āyinesi ey mihr-i ĥadd ĥāyet muşaffādur / Olur bir zerre gerd-i ĥuşsanuñ **taĥlar** kıdar derdi
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 341, Beyit 6). [taĥlar, -lar]

tāĥ-ı ‘inā: Zahmet verme daĥı.

Göñül Nîş kal'asidur şan harâb olmuş içi taş / Başum **ṭāğ-ı 'inā** 'aynıyla çeşmümdür bînarbaş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 318, Beyit 1). [**ṭāğ-ı 'inā**,]

tağit-:

1.Dağıtmak, saçmak.

Büy-ı zülfinsiz şabāveş yok kararı dem-be-dem / **Ṭağidup** 'aqlum perîşān rûzgār itdün beni (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 309, Beyit 2). [**ṭağidup**, -up]

2.Dağıtmak || Ortadan kaldırmak.

Ṭağitdum şabr u ārāmı saçuñ gibi perîşānum / Anuñ hāl-i mu'anberveş kararı var benüm yokdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 98, Beyit 6). [**ṭağitdum**, -dum]

tağlara düş-: Büyük bir keder sebebiyle yerini yurdunu terkedip dolaşmak.

Bir çeşm-i gāzāl için bir kaşı hilāl için / Dîvāne degülseñ ger **tağlara** neden **düşdüñ** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 146, Beyit 6). [**tağlara düşdüñ**, -dün]

Gehi 'aşkuñ beni Ferhādveş **tağlara düşürdi** / Gezüp Mecnūn gibi geh sâkin-i şahrā iden sensin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 261, Beyit 2). [**tağlara düşürdi**, -di]

Düşüp tağlara geh gül-geşt-i şahrā eyleyen sensin / 'Aceb dîvāneyem Mecnūn-şifat geh Kūh-ken-āsā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 262, Beyit 3). [**tağlara düşüp**, -üp]

Ḥasret-i hāl ü ruḥuñla lāleveş kanlar yudam / **Ṭağlara düşüp** perîşān-hāl oldum sünbül gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 334, Beyit 2). [**tağlara düşüp**, -üp]

tağyir eyle-: Değiştirmek, bozmak, tersine çevirmek.

Kimse tedbîri ile taḳdîri **tağyir eylemez** / Gel göñül sen şıdḳ ile Ḥaḳḳa tevekkül kıl hemān (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 260, Beyit 7). [**tağyir eylemez**, -mez]

tağyir it-: Değiştirmek, başka bir hale çevirmek.

Güneş yüzüñi **tağyir ideli** ey mäh-tāb-ı teb / Görüben gökde taña kaldı bî-tāb oldu her kevkeb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 10, Beyit 1). [**tağyir ideli**, -eli]

tağyir-i şüret it-: Şeklini değiştirmek.

Yaşum al itdi göñlüm āl ile aldı ruḥ-ı aluñ / Dönüp **tağyir-i şüret itdi** şimdi al bir yüzden (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 257, Beyit 2). [**tağyir-i şüret itdi**, -di]

taḥammül eyle-: Dayanmak, katlanmak, sabretmek.

Firākuñ bārına gördüm **taḥammül eylemez** tağlar / Çeküp ol yüki ben bu cism-i bî-mikdāra ṭabşurdum
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 221, Beyit 2). [taḥammül eylemez, -mez]

taḥassür çek-: Hasret çekmek.

Taḥassür çekmezem şem‘-i şebistân-ı şehen-şāha / Şerār-ı āh-ı dil her şeb-çerāğ-ı şu‘ledārumdur
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 74, Beyit 3). [taḥassür çekmezem, -mezem]

tahrîk it-: Harekete geçirmek.

Selāmet semtine luṭf eyle **tahrîk itme** ey şūfî / Ḥarābāt ehliyem nūş eyledüm ben cām-ı bed-nāmı
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 324, Beyit 3). [tahrîk itme, -me]

tahrîr eyle-: Yazmak.

Kâtib-i kudret duhân-ı ḥaṭṭuñı / Şafḥa-i nūr üzre **tahrîr eylemiş** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 123, Beyit 4). [tahrîr eylemiş, -miş]

tahrîr it-: Kaleme almak, yazmak.

Müjem resm eyler iken gözde şekl-i ḥüsn-i maṭbū‘uñ / Qalem levḥ üzre **tahrîr itmemişdi** daḥi şūret naḳş
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 122, Beyit 5). [tahrîr itmemişdi, -memişdi]

taḥşîl eyle-: Elde etmek, kazanmak.

Nūr-ı nār-ı ‘aşqdan bir lem‘a **taḥşîl eyleyen** / Yanmağa pervāne olur bilmez ol pervā nedür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 92, Beyit 3). [taḥşîl eyleyen, -yen]

Ġinā-yı kalb **taḥşîl eyleyen** naḳd-i cemālünle / Qabûl itmez eger berḳ ursa mihr-i ‘ālem-ārādan
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 250, Beyit 3). [taḥşîl eyleyen, -yen]

La‘l-i mey-gūnuñ görüp bir neş‘e **taḥşîl eylemiş** / Raḳş urur cāna meger gelmiş zebānuñ ‘aynına
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 285, Beyit 5). [taḥşîl eylemiş, -miş]

taḥsîn it-: Beğenmek, takdir etmek.

Raḥîmî ḥāk-i pāyuñda anuñçün başı ser-keşdi / Görüp **taḥsîn idüp** şāhum hemān sâbāşa ḥayrānem
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 212, Beyit 5). [taḥsîn idüp, -üp]

taht: Hükümdarların üzerine oturdukları koltuk. Hükümdarlık makâmı.

Seni Ḥaḳḳ ırgüre sultān atañuñ baht u **tahtına** / Süleymān-ı zemānveş ol da hem şāḥib-kırān olsun
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 259, Beyit 3). [tahtına, -ına]

Cülüs itdi göñül **tahtına** yārūñ pertev-i ḥüsnî / Raḥîmî yine şehre bir şeh-i çāker-nevāz irdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 349, Beyit 6). [tahtına, -ına]

tahtgāh-ı cem: Cem'in baş şehri.

Mest ola şol ki yaşıdana iç işüğüñ taşın / Taht-ı yedinde olur anuñ **tahtgāh-ı Cem** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 215, Beyit 3). [tahtgāh-ı cem,]

Devr-i zemāne bâkî degüldür dem idegör / Bādî nazarda bâda virür **tahtgāh-ı Cem** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 216, Beyit 4). [tahtgāh-ı cem,]

taht-ı şahid: Güzelin tahtı.

Hudāvendā cihān bāğında ber-hürdār-ı ‘ömr idüp / Murādum **taht-ı şahide** şeh-i fermān revān olsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 259, Beyit 6). [taht-ı şahide, -e]

taht-ı serā: Toprağın altı.

Şu gün kim sen mehüñ mihrin dil-i şad çāke tabşurdum / Yaşum **taht-ı serāya** āhumı eflāke tabşurdum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 222, Beyit 1). [taht-ı serāya, -ya]

taht-ı yedinde ol-: Elinin altında olmak, hükmü altında olmak.

Mest ola şol ki yaşıdana iç işüğüñ taşın / **Taht-ı yedinde olur** anuñ tahtgāh-ı Cem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 215, Beyit 3). [taht-ı yedinde olur,]

tā’ir-i heft: Yedi kuş.

Benüm zāğ u zağanveş cife-i dünyāya yok meylüm / Ğidā-yı rūhdur bir **tā’ir-i heft** āsmānum ben (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 234, Beyit 6). [tā’ir-i heft,]

tak-: Asmak, iliştmek.

Çıkardum şāhbāz-ı āhı çerçe / **Takup** yanına nālümünden celācil (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 165, Beyit 2). [takup, -up]

takat: Güç, kuvvet.

Ne dilde şabra **takat** ne elümde ihtiyārum var / Ten-i bî-cāna döndüm şanma kim sensiz qarārum var (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 67, Beyit 1). [takat,]

Bağruma taşlar başup ğamdan ham oldı **takatüm** / Hātem-i la’lünle maḥremdür bir ahıryān hayf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 135, Beyit 2). [takatüm, -üm]

‘Aşkuñı bir zerre dilde hıfza yokdur **takatüm** / Bildiler sen şāha mihrüm gün gibi ḥalk-ı cihān (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 260, Beyit 5). [takatüm, -üm]

tākāt getir-: Gücü yetmek, dayanmak, üstesinden gelebilmek.

Niçe **tākāt getirsin** bu şeh-i la'î-i leb-i yâre / Maḥabbet bâdesinden maḥv olur âvâresi 'aşkuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 154, Beyit 2). [tākāt getirsin, -sin]

Zâl-i zemâne rezmine **tākāt getirmedi** / Eñ pehlüvân-ı 'âlem olan didi Rüstemem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 200, Beyit 4). [tākāt getirmedi, -medi]

takdir: Ezelde Cenab-ı Hakk'ın olmasını dilediği şeyler, her şey hakkında vermiş olduğu ezeli karar, alın yazısı, kader.

Kimse tedbîri ile **takdiri** tağyîr eylemez / Gel gönül sen şıdķ ile Hakk'a tevekkül kıl hemân (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 260, Beyit 7). [takdiri, -i]

takdir eyle-: Takdir eylemek, karar vermek || Ezelde Cenâb-ı Hakk'ın olmasını dilediği şeyler, her şey hakkında vermiş olduğu ezeli karar, alın yazısı, kader.

Cedd ü cehdiyle bulunmaz vaşl-ı yâr / Kim bilür Hakk kime **takdir eylemiş** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 123, Beyit 3). [takdir eylemiş, -miş]

takdir ol-: Ezelde Cenâb-ı Hakk'ın olmasını dilediği şeyler, her şey hakkında vermiş olduğu ezeli karar, alın yazısı, kader.

Zar u zoruyla cehd itme kazâdan ḥâric olmaz iş / Ḥasîse inkıyâd itme gelür **takdir olan** kısmet (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 21, Beyit 5). [takdir olan, -an]

tāk-ı 'alā: Yüksek kubbe.

Bir'ki gündür sen meh-i rûşen-likâyı görmedüm / Çerḥ-i devlet dergehi **tāk-ı 'alâyı** görmedüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 217, Beyit 1). [tāk-ı 'alâyı, -yı]

tāk-ı ebrû: Kemere benzer kaş.

Tāk-ı ebrûsı ḥayâlin kodi gönlümde bu gün / Eskişehirinde o meh yaptı yine bir yeñi kâḥ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 29, Beyit 5). [tāk-ı ebrûsı, -sı]

tāk-ı eflāk: Feleklerin takındığı kemer, gökyüzü.

Yire geçse yıkılsa **tāk-ı eflāk** / Binâ-yı 'aşkuñ olmaz dilde zâ'il (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 165, Beyit 4). [tāk-ı eflāk,]

tāk-ı mu'allā: Yüksek kemer.

Benüm yanumda ey şāh-ı bülend ol pest-i himmetdür / Yüce görmese 'âlî-dergehüñ **tāk-ı mu'allādan** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 250, Beyit 4). [tāk-ı mu'allādan, -dan]

tāk-ı mukarnes: Nakış nakış bezenmiş gökkubbesi.

Felek nakķāşı kapuñ şüretin **tāk-ı mukarnesde** / Yazar ‘unvān virüp dir budur ol bāb-ı ‘adālet nakş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 122, Beyit 4). [tāk-ı mukarnesde, -de]

tāk-ı zer-nigār-ı lājiverdi: Altınla işlenmiş laciverdi kemer.

Görinen çerh-i pür-encüm degül ey māh üstümde / Bu **tāk-ı zer-nigār-ı lājiverdi** bārgāhumdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 75, Beyit 3). [tāk-ı zer-nigār-ı lājiverdi,]

taqvā: Allah'tan korkma.

Geçdi **taqvā** vü vera‘dan oluban mest ü ħarāb / Şorma aĥvāl-i Rahîmîyi ki rüsvālîğı var (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 46, Beyit 5). [taqvā,]

tal‘at-ı ‘ālem ol-: Dünyanın güzel yüzü olmak.

Yine faşl-ı ħazāniyla nigārā şüret-i ‘ālem / ‘Aceb şeikle girüp bir yüzden **oldı tal‘at-ı ‘ālem** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 213, Beyit 1). [tal‘at-ı ‘ālem oldı, -dı]

taleb it-: İstemek, dilemek, arzu etmek.

Ne ĥikmetdür şifā-yı vaşla ħurbiyyet **taleb itsem** / Şikeste-ĥāl ider fürķat ki eyler bir zemān ĥasta (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 305, Beyit 6). [taleb itsem, -sem]

taleb kıl-: Talep etmek, istemek.

Sen yāri sende **kıl talep** şanma ki āĥir yirdedür / Senden cüdā olur mı ol ne yirdedür ne gökdedür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 101, Beyit 1). [taleb kıl,]

Ķaddümi бүkdükce zülfüñ la‘lüñi **kıldum talep** / Pirlıkde başladum çenberde cān-bāz olmağa (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 283, Beyit 3). [taleb kıldum, -dum]

taleb-kār: İstekli.

Seni gözleyen özlemez ģayrıyı / Dil ü cān göziyle **taleb-kāruñum** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 211, Beyit 5). [taleb-kāruñum, -uñum]

talebnāk ol-: İstekli olmak.

Umaram işüğüñi maţlab-ı a‘lā ide Ĥāķ / Her zemān pādişehüm ben de **talebnāk olayum** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 205, Beyit 4). [talebnāk olayum, -ayum]

tālî: Talih, baht, kader.

Rûzgârûm hâşm u bahtum ser-keş ü **tālî** zebûn / Yâr-ı bî-mihr-i vefâ gamdan benüm hâlüm hârâb
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 13, Beyit 2). [tālî,]

Rahîmî baht-ı hümâyûn bu **tālî** Ferruh / Esîr-i zûlf ü ruh itdi seni mübârek bād (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 36, Beyit 5). [tālî-i, -i]

Nâ-müsâ'id **tālî**um bahtum siyeh kalbüm hâzîn / Tañ mı ey gül-çihre bülbül gibi eylersem enîn
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 247, Beyit 1). [tālîum, -um]

Haft gelince hadd-i yâre gün mi gösterdi baña / Ey Rahîmî bu perîşân **tālî** ü baht-ı siyâh (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 294, Beyit 5). [tālî,]

tālî ol-: Doğmak, ortaya çıkmak.

Bir gice ey meh ham ebrûnı aňup âh eylesem / Yarı lup yir yir felek **tālî** olur bir nev-hilâl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 172, Beyit 2). [tālî olur, -ur]

Rahîmî şanma **tālî** oldu çerh üzre hilâl-i 'îd / O mâhuñ kaşı fikriyle olan nâzûk hayâlündür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 97, Beyit 7). [tālî oldu, -dı]

tālîb: Talep eden, bekleyen, isteyen.

Gevher-i aşkuña tâ baħr-i ezelde **tālîbüz** / Âşinâyuz dostum itme bize bî-gâne tavr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 66, Beyit 3). [tālîbüz, -üz]

Cümle vücûd-ı muṭlaquñ sensin Rahîmî maḫzarı / Ol maṭlabuñ ğā'ib degül gel **tālîb** ol maḫzardadur
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 101, Beyit 7). [tālîb,]

Çekme baş âteş gibi hâk ol hevâ-yı aşk ile / Şu gibi didära **tālîbseñ** ne lâzım baş ayak (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 140, Beyit 3). [tālîbseñ, -señ]

Maḫsad-ı maḫşûdmend-i bâb-ı himmetdür kilid / Eftaḫullâh bî-tekellûf **tālîbe** hiç râh yok (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 144, Beyit 7). [tālîbe, -e]

Gevher-i vaşluma **tālîbsin** didi ol baħr-i hüsn / Ğarḫa vir yaşuñla dehri ser-be-ser didem be-çeşm
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 185, Beyit 6). [tālîbsin, -sin]

Rahîmîyem oldum firâkuñla yâr / Vişâlüñi **tālîb** emekdâruñum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 211, Beyit 7). [tālîb,]

Kenâr-ı vaşluña dil âşinâsı **tālîbdür** / Biḫâr-ı hecre şalın rûzgârı n'eyleyeyin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 231, Beyit 7). [tālîbdür, -dür]

tālîb ol-: Talip olmak, istemek, talep etmek.

Tālîb olan büse-i mey-gün-ı la'l-i dil-bere / Meclis-i aşk içre cân bezl eylesün peymâne tavr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 65, Beyit 3). [tālîb olan, -an]

Tālîb olan sen lebi la'l ü dişi dūr-dâne / Habbeye almaz 'Aden dürrin Bedaḫşân cevherin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 252, Beyit 2). [tālîb olan, -an]

Biz ser-i k y-ı mel metde fen  şalın geyüp / Mülke ** alib olmazuz** hiç çekmezüz d ny   amın (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 256, Beyit 2). [ alib olmazuz, -mazuz]

 alib-i  av z-i fitr k: Terkiye asılana talip.

Rah m  gün gibi tenh  gezer  h ol gözi  h  / Ni  n benden kaçarsın ** alib-i  av z-i fitr k m** (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 219, Beyit 7). [ alib-i  av z-i fitr k m, - m]

 alib-i c n ol-: Can istemek.

 alibem himmetde ben ey Hızr-dem  skendere / ** alib-i c n oldu** ol ben bezl-i c n itsem dirin (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 266, Beyit 4). [ alib-i c n oldu, -d ]

 alib-i derm n degül:  areye talip olmamak, derman talep etmemek.

Derdüne d   olalı dil ** alib-i derm n degül** / şerbet-i zehr-i  amu  h d c numa c ll bdur (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 44, Beyit 4). [ alib-i derm n degül,]

 alib-i derm n olup kal-:  areye istekli olup kalmak.

Derdüm bu derdün ile bu dil m btel  ola / çok h sta var ki ** alib-i derm n olur  alur** (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 43, Beyit 6). [ alib-i derm n olur  alur,]

 alib-i d ny : Dünyayı isteyen.

    -ı p k-dil z ** alib-i d ny ** degülüz / Sen Rah m  bizi be zetme o bed-n mlara (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 279, Beyit 5). [ alib-i d ny ,]

 alib-i genc-i bek  ol-: Ölümsüzlük hazinesine talip olmak.

 alib-i genc-i bek  oldum fen dan çekdüm el / Ba  açuk abd l olup t c u  ab dan çekdüm el (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 170, Beyit 1). [ alib-i genc-i bek  oldum, -dum]

 alib-i h kk: Allah'ı isteyen, arzulayan.

Rah m  mescid   mey-h ne birdür ** alib-i H   a** / H z r-ı  alb ile her yirde t   t i tiy r itdüm (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 194, Beyit 7). [ alib-i h   a, -a]

 alib-i h kk ol-: Allahı isteyen,arzulayan olmak.

Ey Rah m  mescid   mey-h ne birdür     a / ** alib-i H   a olmuşuz** her yirde t   t ehliyüz (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 111, Beyit 7). [ alib-i h   a olmuşuz, -mu uz]

ṭālib-i la'l-i nigār: Güzelin yakut gibi kırmızı dudağını isteyen.

Ṭālib-i la'l-i nigārum aṇma āb-ı kevseri / Zā'il itmez 'aṣsum ey vā'iz benüm ol güft-gü (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 275, Beyit 2). [ṭālib-i la'l-i nigārum, -um]

ṭālib-i nūr-ı tecellî: Tecelli nurunun talibi.

Ṭālib-i nūr-ı tecellîdür Raḥîmî şevk ile / Vādî-i 'aşk içre kılmış bir gice didār seyr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 54, Beyit 7). [ṭālib-i nūr-ı tecellîdür, -dür]

ṭālî'-i bed-ḥ'āh: Başkasının kötülüğünü isteyen kader.

Benüm yok biñ hevādārum fiğān u āhdan ğayrı / Döner yok üstüme bu **ṭālî'-i bed-ḥ'āhdan** ğayrı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 353, Beyit 1). [ṭālî'-i bed-ḥ'āhdan, -dan]

ṭālî'-i naḥs: Uğursuz, kötü talih.

Ṭālî'-i naḥsı ḥarāba virdi Sa'd-ābādını / Başa tozlar kıparuban İsfahānın yakdılar (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 61, Beyit 3). [ṭālî'-i naḥsı, -ı]

ṭālî'-i nā-sāzkār: Ters talih || Kötü yazgı.

Kaçan bir māha mihr itsem seḥāb-ı hecr olur ḥā'il / 'Aceb ser-geşte baḥtum **ṭālî'-i nā-sāzkārum** var (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 67, Beyit 2). [ṭālî'-i nā-sāzkārum, -um]

ta'lim-i iḥyā eyle-: Canlandırmayı öğretmek.

Göñül mürde ola **ta'lim-i iḥyā eylemek** müşkil / Bir ān biñ mes'ele ḥall günde ger var bir kitāb eyle (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 299, Beyit 2). [ta'lim-i iḥyā eylemek, -mek]

tama': Açgözlülük.

Ṭama' ser-riştesin kaṭ' eyle mikrāz-ı kanā'atle / İlüp çekmesün ey āvāre dil her aç u her çıplağ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 145, Beyit 2). [ṭama',]

tama' ehli: Aç gözlü kişiler.

Ey Raḥîmî sen ümîdüñ Kāsımü'l- ezrāka tut / Seg-nihād olan **ṭama' ehli** kı çeksün nān ğamı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 255, Beyit 5). [ṭama' ehli,]

tama' it-: Büyük bir arzu ve hirs ile istemek, hırslanmak.

Ey Raḥîmî ḥ'ān-ı Ḥaḳdan ḥod nevāleñ baḥşıdır / Bî-nevāyāne **ṭama' itme** yime dünyā ğamın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 256, Beyit 5). [ṭama' itme, -me]

tañ degül: Şaşırmamak gerek! Tuhaf değil.

Meclisüñde şevk ile yakdı fitil-i cânını / **Ṭañ degül** olursa mâhum mazhar-ı envâr şem‘ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 128, Beyit 4). [ṭañ degül,]

Rahîmî tevbe-şiken olsa **tañ degül** ey meh / Hilâl-i ‘îd u dem-i sâğar-ı bahârı görüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 148, Beyit 7). [ṭañ degül,]

Bâğa varup serviler seyrân iderse **tañ degül** / Bu Rahîmî şîve-i reftâruñ eyler ârzü (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 273, Beyit 5). [ṭañ degül,]

Ṭañ degül meh dikse göz her gün rikâbuñ ‘aynına / Hâk-pâyûñ tütüyâdur âfitâbuñ ‘aynına (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 285, Beyit 1). [ṭañ degül,]

ta‘n eyle-: Kınamak, ayıplamak.

Şoḥbet-i şeyhe niçün gelmez diyü **ta‘n eyleme** / Şüfiyâ dervîş Rahîmî ‘aşka olmışdur mürîd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 37, Beyit 5). [ta‘n eyleme, -me]

Kılma ḥakâret **eyle** ḥarâbât erine **ta‘n** / Cemşîd olurdu hem-dem aña gâh gâh-ı Cem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 215, Beyit 4). [ta‘n eyle,]

ta‘n it-: Ayıplamak, hor görmek.

Dil ü cân cür‘a-i bezm-i elestüñ mestidür şüfî / Görüp **ta‘n itme** ol o kâra şanma ihtiyârumdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 74, Beyit 4). [ta‘n itme, -me]

tañ mı: Şaşılmı mı?

Ṭañ mı ey meh pertev-i mihriñ tecellî eylese / Niçe gündür kim o şevkıyla bu dil vîrânedür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 41, Beyit 2). [ṭañ mı,]

Senüñ devründe **tañ mı** başuma gün toğsa ey meh-rû / Zevâl irmez gönülde mihr-i ḥadduñ âfitâbumdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 69, Beyit 2). [ṭañ mı,]

Ey Rahîmî göge ağsa **tañ mı** topum gün gibi / Bir mehüñ eflâkveş şehir ü ḥişârın gözlerüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 113, Beyit 7). [ṭañ mı,]

Çoşılma eblak-ı âfâka **tañ mı** âh-ı şeb-rengüm / Koyup yollarda geçdi ḥayli dem bād-ı şabâ rahşın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 235, Beyit 5). [ṭañ mı,]

Ṭutsa bülbül gibi **tañ mı** şîvenüm dünyâ yüzün / Yılda bir kez görür oldum sen şeh-i ra‘nâ yüzün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 246, Beyit 1). [ṭañ mı,]

Nâ-müsâ‘îd tâlî‘um bahtum siyeh kalbüm ḥazîn / **Ṭañ mı** ey gül-çihre bülbül gibi eylersem enîn (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 247, Beyit 1). [ṭañ mı,]

Başına kekebirüñ (?) gün toğarsa **tañ mı** sen mâhuñ / Kırıldı ebrveş üstine bir jengâr otağı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 311, Beyit 2). [ṭañ mı,]

tañ mıdur: Şaşılır mı?

Her gün başına mihr-i şeref toğsa **tañ mıdur** / Me'vâ idindi dergehüñ ey şehriyâr-ı 'îd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 38, Beyit 3). [tañ mıdur, -ına]

Tañ mıdur şehrüñi ey meh oda yakşa âhum / Yağalar dâmen-i vaşluñı şunup her 'ases el (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 167, Beyit 4). [tañ mıdur, -dur]

Tañ mıdur pür-nûr-ı câ eylerse tab'umdan güneş / Toludur gün gibi şevküñle içüm taşum benüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 181, Beyit 3). [tañ mıdur,]

Fağır idüp ey çeşmi âhû ger olursam **tañ mıdur** / Âsitānuñ itleriyle intisābum var benüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 192, Beyit 3). [tañ mıdur,]

Kara bahtın Karaşişāruñ felek ağ eyledi / **Tañ mıdur** gevher-nigîn olsa hışār-ı Germiyān (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 265, Beyit 3). [tañ mıdur, -dur]

Tañ mıdur göğsin görüp pür-şevk olursa āsmān / Gice pehlūsındadur bir mäh-ı tībān sīnelü (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 271, Beyit 3). [tañ mıdur, -dur]

taña kal-: Şaşırp kalmak, hayrete düşmek.

Güneş yüzüñi tağyîr ideli ey mäh-tāb-ı teb / Görüben gökde **taña kaldı** bî-tāb oldı her kevkeb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 10, Beyit 1). [taña kaldı, -dı]

N'ola insāniyyet itse baña çeşmüñ ey melek / **Taña kalup** mihr ider mihrüm görüp mäh-ı felek (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 160, Beyit 1). [taña kalup, -up]

Ruñuñ mähın gözetmekden bu çeşmüñ eşk-i pervīnin / Görür her gice yıldız şayduğum **kaldı taña** meş'al (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 164, Beyit 2). [taña kaldı, -dı]

ta'na kıl-: Şaşırmak..

Ta'na kılmasun zahîr ü destgîr oldum diyü / Müttekāya egmezem başum 'aşādan çekdüm el (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 170, Beyit 4). [ta'na kılmasun, -masun]

tañrı: Allah.

Ey Raḥîmî dü cihānda sen de gel bir yar sev / **Tañrı** birdür kıble bir hem cism-i cānuñ cānı bir (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 68, Beyit 7). [tañrı,]

tapu: Huzur, kat, nezd.

Raḥîmî bendeñi gibi vefā zencîri bend itmiş / **Tapuña** boynı bağlu çākerüñdür bî-gümān şorguc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 25, Beyit 7). [tapuña, -ña]

Kapuñı hem **tapuñı** terk iden dünyā-perestānuñ / Varur her şehre hem bir şehriyārı var benüm yokdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 98, Beyit 8). [tapuñı, -ñı]

‘Adūdan döndi devlet **tapuña** vālihe yüz tıtdı / Saña biñ kez didüm üstüñe düşdi gayret-i ‘ālem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 213, Beyit 3). [tapuña, -ña]

Tapuñ dervîşi dergāh-ı Süleymān-ı zemān ise / Rahîmî de kapu dervîşidür dervîşe dervîşān (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 269, Beyit 5). [tapuñ, -ñ]

Tapuña gelüp şāh-ı Selîm Hān-ı ‘ālî-şān / İhlāş ile ‘arz itdi irādet Baba Hāmza (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 287, Beyit 3). [tapuña, -ña]

tār ol-: Daralmak, sıkıntı vermek.

Rahîminüñ ne tañ **tār olsa** başına cihān mülki / Benüm ol ey meh ü hürşid-i ‘ārîz baht-ı dūnumdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 85, Beyit 4). [tār olsa, -sa]

tarabnāk ol-: Mutlu/neşeli olmak.

Hasta göñlüm yidügi hūn-ı cigerdür rüz u şeb / ‘İşret ü ‘îşi müdām olsun **tarabnāk olsun** ol (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 179, Beyit 3). [tarabnāk olsun, -sun]

İşidüp sem‘-i kabūliyle neyüñ nālesini / Mevlevî-hāne-i ‘aşk içre **tarabnāk olayum** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 205, Beyit 6). [tarabnāk olayum, -ayum]

tārāc eyle-: Yağma etmek, yağmalamak.

Dil qarār u hūşı çeşmüñden anuñçün hıfz ider / Naqdi **tārāc eyler** ol Tātār bir yağmacıdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 59, Beyit 3). [tārāc eyler, -ler]

tārāc it-: Yağmalamak, talan etmek.

Cān u göñül diyārını **tārāc iderdi** gam / Şād itmeseydi şāh-ı hayālî taraf taraf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 133, Beyit 6). [tārāc iderdi, -erdi]

taraf taraf: Çeşitli yönlerde, her tarafta.

Zülfüñ hayālî ruhlarıñ alı **taraf taraf** / Ben kula itdi bend ile alı **taraf taraf** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 133, Beyit 1). [taraf taraf,]

Naqş irdi māha mihre irişdi zevāl-i tām / Hüsñüñ şu‘ā‘ı şāyi‘ olalı **taraf taraf** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 133, Beyit 2). [taraf taraf,]

Āşüb-ı şehir olalı kaşuñ ey meh-i münîr / Gözletmez oldı kimse hilālî **taraf taraf** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 133, Beyit 3). [taraf taraf,]

Gördükce zaḥm ağız açar tiğ-i hançerüñ / Yalmanup özler anı zülāle **taraf taraf** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 133, Beyit 4). [taraf taraf,]

Hecrüñ şebinde āhuma hem-dem bulunmadı / Gönderdi şubḥ bād-ı şimālî **taraf taraf** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 133, Beyit 5). [taraf taraf,]

Cân u gönül diyârını târâc iderdi gam / Şâd itmeseydi şâh-ı hayâlî **taraf taraf** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 133, Beyit 6). [taraf taraf,]

Dendân-ı fûrkâtı ağıdur gözlerüm yaşın / Pürdür Raḥîmî 'ıkd-ı le'âlî **taraf taraf** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 133, Beyit 7). [taraf taraf,]

tarah: Süslemeli desen çizen sanatkâr.

Raḥîmî sâ'ilüñdür eşk-i çeşm-i rûy-ı zerd ile / Müferraḥdur **tarah** def'ine sîr-i sîm ü zer yegdûr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 83, Beyit 5). [tarah,]

tarh: Temel atma/binâ etme.

Kaşr-ı aşkuñ Ḥusrevâ **tarhında** ben üstâd iken / Taş taşurdu ḥidmete Ferhâd idüp ırğadlık (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 141, Beyit 3). [tarhında, -ında]

tarh it-:

1. Uzaklaştırmak.

İddur **tarh it** gamı kaşr-ı feraḥ bünyâd kıl / Öp lebin yârüñ dilâ cāndan mübârek bād kıl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 163, Beyit 1). [tarh it,]

2. Kurmak, düzenlemek, tertip ve tanzim etmek.

Kıldı cevri-yâr-ı dil ma'mûresin vîrâne ṭavr / Seng-i mihnetle binâ **tarh itdi** üstâdâne ṭavr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 66, Beyit 1). [tarh itdi, -di]

3. Dağıtmak.

Gördi bennâ-yı ferâset 'ahdinüñ bünyâdı yok / **Tarh idüp** bünyâdını hem ḥanedânın yaqdılar (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 61, Beyit 2). [tarh idüp, -üp]

târ-ı zülf: Saç teli.

Nice bitsün tîğ-i hicrānuñ yürekde yâresi / Dil şokup ağzın irer gamzeñ gibi her **târ-ı zülf** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 132, Beyit 5). [târ-ı zülf,]

tarik: Yol.

Öpem diyü mübârek elüñ bir **tarik** ile / Şi'r-i güher-nişarumı kıldum şi'âr-ı 'id (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 38, Beyit 9). [tarik,]

tarikât: Yol, meslek, tarik.

Mecāzı mahv idüp rāz içdük esrār-ı hākikātden / **Ṭarīkatda** şerī‘at gibi bir bürhānımız vardır (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 87, Beyit 2). [ṭarīkatda, -da]

ṭarīk-ı ‘aşk: Aşk yolu.

Ġam-ı dildārı cem‘ it mahzen-i hātırdā hıfz eyle / **Ṭarīk-ı ‘aşka** ‘azmüñ var ise zād-ı firāvān it (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 18, Beyit 2). [ṭarīk-ı ‘aşka, -a]

Ṭarīk-ı ‘aşkda hem-rāhum oldu eşk ü āh-ı ğam / Şehā sultān-ı ‘uşşākum bular hayl ü sipāhumdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 75, Beyit 2). [ṭarīk-ı ‘aşkda, -da]

Maḥabbet reh-güzārında hāzer kıl seng-i hicrāndan / **Ṭarīk-ı ‘aşk** müşkildür niçe reh-vāra zaḥm irmiş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 125, Beyit 3). [ṭarīk-ı ‘aşk,]

Ṭarīk-ı ‘aşka zāhidā hep olmaz / Bu yolu anlamaz güm-rāh didüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 188, Beyit 4). [ṭarīk-ı ‘aşka, -a]

tār-mār it-: Darmadağın etmek.

Çeşm ü zülfi **tār-mār itmek** diler dil şehrini / Āh ol fettān hem feryād ol ṭarrār hem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 209, Beyit 6). [tār-mār itmek, -mek]

Bu dil ḥod nice demlerdür esir-i bend-i ‘aşkuñdur / Perişān idüp ‘aqlın zülfüñāsā **tār-mār itme** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 278, Beyit 5). [tār-mār itme, -me]

tār-mār kıl-: Perişan, darmadağınık kalmak.

Göñlümi bir bend ile bend ideli ‘ayyār-ı zülf / **Kıldı** ‘aqlum kārvanın **tār-mār** efkār-ı zülf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 132, Beyit 1). [tār-mār kıldı, -dı]

tār-mār ol-: Perişan olmak, darmadağın olmak.

Ḳara zülfüñ gibi ‘aql u ḳarārı **tār-mār olmuş** / Vefā deştinde dil Mecnūn-ı ser-gerdānuñı yād it (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 19, Beyit 4). [tār-mār olmuş, -mış]

Ḳarārūm yok ḳara zülfüñ gib‘ömrüm **tār-mār oldu** / Firāḳuñla yaturmışdur dil-ārāmum dil-ārāmı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 324, Beyit 2). [tār-mār oldu, -dı]

ṭarrār: Hilekâr.

Çeşm ü zülfi tār-mār itmek diler dil şehrini / Āh ol fettān hem feryād ol **ṭarrār** hem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 209, Beyit 6). [ṭarrār,]

ṭarz-ı ḥasen: Güzel üslup, güzel söyleyiş || Hasan bin Sabit'in söyleyiş tarzı.

Şāhum naẓar it luṭf-ı Raḥîmîyi ziyād it / Ol şā‘ir-i nāzükde bu **ṭarz-ı Ḥaseni** gör (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 52, Beyit 5). [ṭarz-ı ḥaseni, -i]

tashîh it-: Düzeltmek için gözden geçirmek.

Defter-i ‘aşkumı **taşhîh idemez** kâtib-i dehr / Levhden lâyiḥ ola aña meger istinsâḥ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 29, Beyit 3). [taşhîh idemez, -emez]

tās-ı kün-fe-kân: Allah “ol” dedi oldu - “ol” der olur tası, kabı.

Żiyâfet kılmağa şâh-ı şitâyı pâdişâh-ı serd / Tolu pâlüdeyi yaḥ birle **tās-ı kün-fe-kân** hurrem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 196, Beyit 4). [tās-ı kün-fe-kân,]

taşvîr: Görüntü, resim.

Temâşâ eyledüm **taşvîrûfî** dîbâ-yı ḥüsn üzre / Gözüm çıksun baḳarsam ḡayra ger cevri cinân olsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 259, Beyit 5). [taşvîrûfî, -üfî]

taşvîr eyle-: Çizmek, canlandırmak.

Gözde naḳḳâş-ı müjem şekl-i lebûñ / Câmda sen cânı **taşvîr eylemiş** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 123, Beyit 2). [taşvîr eylemiş, -miş]

taş: Yeryüzünün sertleşmiş ve katılaştırmış tabakalarında bulunan, içindeki mâden, tuz ve oksitlere göre değişik renkte ve değişik birleşimdeki çok sert cisim.

Seng-i dil dildâr derdinden vücûdın **taş** ile / Gök gök itmiş yir yir anuñcün çıkar güm güm şadâ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 3, Beyit 2). [taş,]

Gök göçer ey meh yire kıpar yirinden **taş** u taḡ / Zâyil olmaz ‘aşkuñ ile yandüğüm dilde yana (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 3, Beyit 5). [taş,]

Yağdurursın başuma ḡam **taşların** yağmur gibi / Nice olsun bu vücûdum ḡaşrı âbâd ey felek (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 150, Beyit 6). [taşların, -ların]

Girince sen boyı servi revânuñ katı göñline / Döşendüm topraḡı yaşıduğımı şu gibi **taş** itdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 187, Beyit 6). [taş,]

Görüp aḥvâlüm ol Şîrîn-dehen raḡm eylemez dilden / Benüm Ferhâdveş derdüm katı bir **taş** hayrânem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 212, Beyit 4). [taş, -a]

Mest ola şol ki yaşıdana iç işüğüñ **taşın** / Taḥt-ı yedinde olur anuñ taḥtgâh-ı Cem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 215, Beyit 3). [taşın, -ın]

Ġarâz didâr ise ey dil düşen şu gibi her **taş** / Yüzüñi ḡâk-i râh-ı yârda hem mesken eylersin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 230, Beyit 6). [taş, -ı]

Taş işüğüñ Raḡimî gibi başdı baḡruma / Şimdi açıldı ḡalka gibi ḡâtemüñ gözi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 312, Beyit 5). [taş,]

Yüregüm **taş**ı n'idem ağladum ol bağı **taşumdan** / Göyündi içi tağıñ **taş**a geldi gözleri yaşı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 318, Beyit 3). [taş, -ı; taşumdan, -umdan; taş, -a]

Güneş gibi bülend olurdu kıadrüm çerh-i a'lâda / Eger bâlinem olsa bir gice iç eşügi **taş**ı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 342, Beyit 2). [taş, -ı]

taş bağırlu: Taş bağır, merhametsiz.

Nâlemi güş itdi dâğıñ içi güm güm gümledi / Âh kim ol **taş bağır**lu dağı rahm itmez baña (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 3, Beyit 3). [taş bağır,]

taş ol:- Sertleşmek, taş olmak.

Ma'ârif mezra'ında hûşe-çîn olmak dilerseñ ger / Şağın **taş olmasun** tohm ekdüğün kalbün türâb eyle (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 299, Beyit 4). [taş olmasun, -masun]

taş taşu:- Taş taşımak, ağır işler yapmak.

Kaşr-ı 'aşkuñ Hüsrevâ tarhında ben üstâd iken / **Taş taşur**du hıdmete Ferhâd idüp ırğadlık (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 141, Beyit 3). [taş taşurdu, -urdu]

taş çal:- Taşa vurmak || Kırma, parçalamak.

Bî-tekellûf öpdügiçün la'l-i mey-günüñ şarâb / **Taş çaldı** şaydı günden katı ter düşdi zücâc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 27, Beyit 4). [taş çaldı, -dı]

Kimseye meyl eylemezsin bir 'acüz-ı nağssın / **Taş çaldı** başını Ferhâd elüñden ey felek (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 159, Beyit 2). [taş çaldı, -dı]

taşdan: Taştan yapılmış (bir şey).

Aşlâ ne ğam çeker aşılân dâr-ı zülfüñe / **Taşdan** yire başar mı ferağdan ayacığı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 313, Beyit 3). [taşdan,]

tâtâr: Tatar || zalim, gaddar, acımasız kişi.

Dil qarâr u hûşî çeşmüñden anuñçün hıfz ider / Nağdi târâc eyler ol **Tâtâr** bir yağmacıdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 59, Beyit 3). [tâtâr,]

tatar hân: Tatar Han.

Dil yine kûl oldı bir beg yüzlü Türkmân oğlına / Ğamzesi yağmacıdur beñzer **Tatar Hân** oğlına (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 306, Beyit 1). [tatar hân,]

tatlu: Tatlı.

Şanma yārūñ şerbet-i derd ü gamı cān acıdur / Baña ānsız **ṭatlu** dirilmek ṭabībā acıdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 59, Beyit 1). [ṭatlu,]

tatlu cānumdan uşandur-: Hayattan bezdirmek.

Ey şeker-güftār acırsañ baña raḥm it acı kim / **Ṭatlu cānumdan uşandurđı** beni efgār leb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 15, Beyit 6). [ṭatlu cānumdan uşandurđı, -umdan, -durđı]

tatlu dil: Tatlı dil; gönül alıcı, okşayıcı söz.

Bu da bir açık oldı açık üzre baña deryāda / Raḳıbe **ṭatlu dillerle** ider dildār iḥsānı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 333, Beyit 5). [ṭatlu dillerle,]

tatlu tatlu: Tatlı tatlı.

Acı acı söğdüğine ben du‘ālar kılduğum / **Ṭatlu ṭatlu** ol şeker-güftārı söyleşsek birez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 115, Beyit 2). [ṭatlu ṭatlu,]

ṭavr: Eda, hareket, davranış.

Olmışam cām-ı şarāb-ı ‘aşḳ ile mestāne **ṭavr** / Sākin-i kūy-ı ḥarābātem yine dîvāne **ṭavr** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 65, Beyit 1). [ṭavr,]

Oldum istiğnā-yı ḳalbiyle gedā-yı kūy-ı ‘aşḳ / ‘Ārifāne begligüm var ḳullanup şāhāne **ṭavr** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 65, Beyit 2). [ṭavr,]

Ṭālib olan büse-i mey-gün-ı la‘l-i dil-bere / Meclis-i ‘aşḳ içre cān bezl eylesün peymāne **ṭavr** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 65, Beyit 3). [ṭavr,]

Bir ruḥı şem‘uñ inandum ḥandesine germ olup / Külli eczāmı kül itdi yandurup pervāne **ṭavr** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 65, Beyit 4). [ṭavr,]

Pîre-zen dehre Raḥîmî zerrece mihr itmedi / Ehl-i cür‘et böyle ḳullanmak gerek merdāne **ṭavr** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 65, Beyit 5). [ṭavr,]

Ḳıldı cevri-i yār-ı dil ma‘müresin vîrāne **ṭavr** / Seng-i mihnetle binā ṭarḥ itdi üstādāne **ṭavr** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 66, Beyit 1). [ṭavr,]

Sen leb-i mey-gün ḡamdan cān virürsem ḳurbuñ / Eylesün bennā bināsı vaz‘ını mey-ḥāne **ṭavr** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 66, Beyit 2). [ṭavr,]

Gevher-i ‘aşḳuñ tā baḥr-i ezelde ṭālibüz / Āşināyuz dostum itme bize bî-gāne **ṭavr** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 66, Beyit 3). [ṭavr,]

Bilmezem baña ne şatduñ kim behāsın almaduñ / Ḳuluñam ne cevri idersin ey felek cānāne **ṭavr** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 66, Beyit 4). [ṭavr,]

Āline şayd olma vahşet kıl cihān rubāhinüñ / Tūt benüm kırdum Raḥīmī gibi bir şīrāne **ṭavr** (Kütahyalı Raḥīmī Dîvânı, Gazel 66, Beyit 5). [ṭavr,]

ṭāvūs-ı ḥüsn: Güzellğin tavus kuşu (sevgili).

Olmadı bir laḥza sen **ṭāvūs-ı ḥüsne** cilvegāh / Ğayrı naqşından göñül mir'âtın itdüm pāk ḥayf (Kütahyalı Raḥīmī Dîvânı, Gazel 134, Beyit 2). [ṭāvūs-ı ḥüsne, -e]

ṭāvūs-ı kudsî: Kutsal tavus kuşu.

Ne dil kim meyl-i 'azm-i kūyuñ itmez ey hümā-ṭal'at / Ve ger **ṭāvūs-ı kudsî** olsa ol bî-bāl ü per yegdür (Kütahyalı Raḥīmī Dîvânı, Gazel 83, Beyit 2). [ṭāvūs-ı kudsî,]

ṭayan-:

1.Dayanmak, güvenmek.

Ṭayanup ğamzeñe çeşmüñ döker kan / Velî şorsañ geçer ol mest-i mestür (Kütahyalı Raḥīmī Dîvânı, Gazel 42, Beyit 2). [ṭayanup, -up]

Ṭayanma bir'ki gün dönse murāduñ üstine devrān / Şoñ ucu nā-murād eyler muḥālif çenberin kırdı (Kütahyalı Raḥīmī Dîvânı, Gazel 341, Beyit 4). [ṭayanma, -ma]

Ṭayanma ḥüsn-i bî-bünyāduña ey gonca-leb gör kim / Ne mir'āt-ı Sikenderden nişān ne cām-ı Cem kıldı (Kütahyalı Raḥīmī Dîvânı, Gazel 343, Beyit 4). [ṭayanma, -ma]

2.Sabretmek.

Ṭayanurdu cigerde saña āhum Kıra ṭağlarca / Bu yolda olmadı ey bād senden bir eṣer peydā (Kütahyalı Raḥīmī Dîvânı, Gazel 1, Beyit 6). [ṭayanurdu, -urdu]

ṭayy-ı mekân it-: Yerin ayak altında dürülüp bükülmesi sûretiyle uzak bir yere bir anda gidiverme, mesâfeyi aşma şeklindeki mucize ve kerâme.

Mürüvvet ḥatm olup şāḥib-kerem **ṭayy-ı mekân itmiş** / Cüvānā ben de bir pîr-i kerāmāt ihtiyār itdüm (Kütahyalı Raḥīmī Dîvânı, Gazel 194, Beyit 3). [ṭayy-ı mekân itmiş, -miş]

tāze: Yeni, körpe.

Degüldür dilde yara yāre bir **tāze** gülüm vardur / Hezārān zār ider dildür adı bir bülbulüm vardur (Kütahyalı Raḥīmī Dîvânı, Gazel 51, Beyit 1). [tāze,]

Haṭuñ geldükce cānā ḥālūñe efzūn olur meylüm / Ğam-ı ḥaṭṭuñ dile eski belādur **tāze** dāğ ister (Kütahyalı Raḥīmī Dîvânı, Gazel 84, Beyit 4). [tāze,]

Ḥusrevā şan **tāze** berg üstinde sebz-cāmedür / Ter-i teb Ferhāda beñzer bîşe-i kuhsāra bak (Kütahyalı Raḥīmī Dîvânı, Gazel 139, Beyit 3). [tāze,]

‘Aceb kanda revāndur ey ‘aceb ol serv-i reftārum / ‘Aceb kimlerle hurremdür ‘aceb ol **tāze** gülzārum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 224, Beyit 1). [tāze,]

Rāstî bir **tāze** revnâk virdi cism-i ‘āleme / Hıl‘at-i şāhî şehā sen kāmety bālāyla (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 290, Beyit 2). [tāze,]

te‘addi: Saldırma.

Añduķa la‘lūñ añma ‘adūdan **te‘addi** / Zülfüñ gamıyla haddümi var bā-iṭālenüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 152, Beyit 4). [te‘addi,]

teb: Sıtma.

Meger bir mihr-i ‘ālem-tāba ey meh müşteri olduñ / Düşersin titreyüp üstine şanurlar ki dutdı **teb** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 10, Beyit 2). [teb,]

teb ir-: Sıtma tutmak.

Şokunsa her kaçan nāzıyla ol serv-i revān şorguc / **İrüp teb** táb-ı hayretten olur lertzān hemān şorguc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 25, Beyit 1). [teb irüp, -üp]

tebhāle: Hararet nedeniyle dudaklarda veya ağzın çevresinde oluşan uçuk, kabarcık.

Lebüñde táb-ı tebden görünen **tebhāleler** cānā / Şanasın rind-i mey-āşām ile Hızır oldu hem-meşreb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 10, Beyit 3). [tebhāleler, -ler]

tecellî eyle-: Görünmek, zuhur etmek.

Ṭañ mı ey meh pertev-i mihrüñ **tecellî eylese** / Niçe gündür kim o şevkıyla bu dil vîrānedür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 41, Beyit 2). [tecellî eylese, -se]

Derün-ı dilde mesken dutsa n’ola şevk-i ruhsāruñ / **Tecellî eylemişdür** nūr-ı Aḥmed künc-i gār içre (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 284, Beyit 4). [tecellî eylemişdür, -mişdür]

tecemmülât: Süs.

Ḳor kār-bārı şoñ ucı yektā ider sefer / N’eyler **tecemmülâtı** iden ihtişār göc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 28, Beyit 6). [tecemmülâtı, -ı]

tecerrüd: Her şeyden boş olma, dünya ile ilişkiyi kesme; soyutlanma, arınma.

‘Alāyık tekyesinden geç **tecerrüd** ihtiyār eyle / Getür cān-ı ḥaķiri yāre dervişāna ḳurbān it (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 18, Beyit 4). [tecerrüd,]

tec̣rī taḥteḥā'l-enhār: "... altlarından ırmaklar akan ...".

Yaşum kapuñdan ırmağ eyleme ey 'ārız-ı dil-cū / Cinān bāğında **tec̣rī taḥteḥā'l-enhāra** dönmişdür
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 99, Beyit 5). [tec̣rī taḥteḥā'l-enhāra, -a]

tedbîr: Önlem.

Kimse **tedbîri** ile taḥdîri tağyîr eylemez / Gel göñül sen şıdḡ ile Ḥaḡḡa tevekkül kıl hemān (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 260, Beyit 7). [tedbîri, -i]

teferrüc: Bakmak, seyretmek.

Ḳaşuñ **teferrüci** seyr-i 'izāruñ olmayıcaḡ / Hilāl-i 'îdi meh-i tâbdārı n'eyleyeyin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı,
Gazel 231, Beyit 5). [teferrüci, -i]

teferrücgāh-ı bāğ-ı vaşl: Kavuşma bahçesinin gezinti yeri.

Teferrücgāh-ı bāğ-ı vaşluña bir dem irem diyü / Gözüümüñ ey boyı servi revān her sū aḡar yaşı (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 318, Beyit 4). [teferrücgāh-ı bāğ-ı vaşluña, -uña]

Teferrücgāh-ı bāğ-ı vaşluña bir gün irem diyü / Vücūdum çerḡ urur dolābveş çeşmüm döker yaşı
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 342, Beyit 3). [teferrücgāh-ı bāğ-ı vaşluña, -uña]

tef-i tāb: Işığın sıcaklığı.

Raḡimî nār-ı 'aşḡa ben delîl oldum çerāğumdur / Benüm bu **tef-i tābumdan** bulupdur rüşenā meş'al
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 164, Beyit 8). [tef-i tābumdan, -umdan]

tefsîr: Kur'ân'ı Kerîm'in mana bakımından izahı.

Ekl içündür şārib-i ḡamrı müsāvi itdügi / Vā'izüñ ḡaşı degül **tefsîr** ü Kur'ân ey göñül (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 174, Beyit 4). [tefsîr,]

teğāfûl: Görmezden gelme, bilmezlikten gelme.

Durmaz oynar yüregüm çār pāre itdi cānumı / Gāh şîve geh **teğāfûl** geh ḡazab geh nāz nāz (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 109, Beyit 2). [teğāfûl,]

tek:

1.Yeter ki, yalnız.

Ġamzeñ öldürsin şaḡuñ aşsın günāhum var ise / Göñlümi zindān-ı ḡamda ḡılma **tek** ḡabis aḡad
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 35, Beyit 5). [tek,]

Gül-i rengîn yeter bu penbeyi bir hûn-ı dâğ-ı ğam / Dilâ bülbül gibi dillerde **tek** anılmasun aduñ
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 156, Beyit 2). [tek,]

Hûn iderseñ baġrumı sâġar gibi ben râzıyam / Yâr olup aġyâr ile çifte ٲolular içme **tek** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 160, Beyit 5). [tek,]

Ĳapuñda Raġîmî diseñ sî ye dime **tek** / Çâr-mıġa dönüp derdüñe her ana şalınsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 254, Beyit 14). [tek,]

Ĳanumı dök cânımı al râzıyam **tek** şun lebüñ / Şoñra ٲuyup ġamzeñ öldürürse ola  ana  an (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 260, Beyit 2). [tek,]

Ne ġam esse vücûdum yelkeninüñ bâdı yaprakdan / Müyesser ola ‘ömr-i Nûġ **tek** sen verd-i ra‘nâya
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 289, Beyit 6). [tek,]

Seni bir gice **tek** ol şem‘-i bezm-ârâya ırgürsün / Raġîmî yalvarup  al baġruñuñ yaġın  adırgaya
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 289, Beyit 7). [tek,]

Meh-rûma cânlar virür cām olmaġa germ-âbuña / **Tek** temâşâ itsün ‘uryân bir ġün ey meh-rû seni
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 315, Beyit 6). [tek,]

2. Gibi.

Yanardum ey göñül pervâne **tek** ben kendü derdümle / Fiġâna başlayup bülbül gibi ġavġâ iden sensin
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 261, Beyit 3). [tek,]

3. Sadece, bir tek.

Ger nişâb-ı hûn-ı luşfuñdan naşîbüm yoġ ise / Bâri **tek**  ahruñla añ bu daġı ni‘metdür baña (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 6, Beyit 2). [tek,]

Saña şı  at sezâ cismüñdeki za met baña ‘ömrüm / Biñ olsa tende **tek** cânım fidâ olsun yoluña hep
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 10, Beyit 5). [tek,]

Tekye-i dehrüñ be a derdüm Raġîmî Ĳa   bilür / Bir senüñ **tek** ‘âşık-ı fânî gedâsın görmedüm
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 195, Beyit 5). [tek,]

Bu cân na  irine şîrâne ġamzeñ  aşd ider  arşu / İtüñüm ġit dime **tek** oldur uş yok olmadan b küm
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 219, Beyit 5). [tek,]

Yağılsun n reven şimş d u ‘ar‘ar yirlere geçsün / Cih n b ġında **tek** server-i ġoş-reft r şaġ olsun
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 245, Beyit 2). [tek,]

tek ü tenh : Tek başına, yalnız.

 itdi başdan ‘a l dilden şabr elden i tiy r / D r-ı ġamda    kim şaldum **tek ü tenh ** ġar b (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 16, Beyit 2). [tek ü tenh ,]

tekm l   l-: Tamamlamak.

Rahîmî yok durur eksükligüm mihrinde ol mâhuñ / Velikin **kıldı tekmiñ** olmadı hayfâ ki noşşânum
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 201, Beyit 5). [tekmiñ kıldı, -dı]

tekrâr: Yeniden, yine.

İtmedüm bülbül gibi ey yüzi gül gülzâr seyr / Baña kūyuñ pes ne lâzım eyleyem **tekrâr** seyr (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 54, Beyit 1). [tekrâr,]

tekrâr it-: Tekrarlamak.

Vâkı‘amda dün gice Mecnûnı gördüm zâr ider / Âh u vâveylâ vü Leylâ zikrini **tekrâr ider** (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 78, Beyit 1). [tekrâr ider, -er]

La‘l-i kânduñ zıkr ider dâ‘im Rahîmî Hüsrevâ / Penc Şîrin tab‘ olur vaşf-ı lebüñ **tekrâr ider** (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 82, Beyit 5). [tekrâr ider, -er]

tekye: Dergah, tekke.

Evvel konan âhîr göçer ‘âlem misâfir-hânedür / Bu **tekyede** bir iki gün mihmâna şîhhat yaraşur
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 103, Beyit 5). [tekyede, -de]

Göñül hayrân u ‘uryân baş açuğ abdâl-ı ‘aşkuñdur / Maḥabbet **tekyesinde** yoğdur anuñ şimdi Bekdaşı
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 318, Beyit 5). [tekyesinde, -sinde]

tekyegâh: Tekke yeri.

Görüp kıddüñ düşüp pâyüña çihrem ḥâk-i râh itdüm / Yine bir cây-ı ‘âlîde bu gün bir **tekyegâh** itdüm
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 184, Beyit 1). [tekyegâh,]

tekyegâh-ı ‘aşk: Aşk tekkesi, aşk dergâhı.

Bir fenâ âbdâliyam ben **tekyegâh-ı ‘aşkuñuñ** / Nâle vü feryâddan nây u rebâbum var benüm (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 192, Beyit 6). [tekyegâh-ı ‘aşkuñuñ, -uñuñ]

tekye-i ‘âlem: Dünya tekkesi.

Tekye-i ‘âlemde n’eyler bir kişi âh eyleyüp / Güşuña girmez senüñ efgân u feryâd ey felek (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 150, Beyit 5). [tekye-i ‘âlemde, -de]

Rahîmî **tekye-i ‘âlemde** bir abdâl-ı ‘aşk olup / Diyâr-ı gamda şâhum dâr-ı gurbet ihtiyâr itdi (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 321, Beyit 7). [tekye-i ‘âlemde, -de]

tekye-i ‘aşk: Aşk tekkesi.

Mevlevî olduğ semâ‘ itdük şafâ kesb eyledük / **Tekye-i ‘aşk** içre olduğ ihtiyâr-ı evliyâ (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 9, Beyit 10). [tekye-i ‘aşk,]

Fidā-yı cān iderdüm ‘īd-i vaşl-ı yār için ammā / Dirīgā hora geçmez **tekye-i ‘aşkıında** kurbānum
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 201, Beyit 3). [tekye-i ‘aşkıında, -ında]

Lâibālî **tekye-i ‘aşkıında** bir abdālunām / Dilde efgārum Ḥasan gönlümde ezkārum Ḥasan (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 268, Beyit 5). [tekye-i ‘aşkıında, -uında]

tekye-i dehr: Dünya dergahı.

Tekye-i dehrüñ bekā derdüm Raḥimî Ḥaqq bilür / Bir senüñ tek ‘āşık-ı fānî gedāsın görmedüm
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 195, Beyit 5). [tekye-i dehrüñ, -üñ]

telef eyle-: Harcamak.

Ḳıl kadar bulmadı yol zülf ü miyānına göñül / Yok yire ‘ömri **telef eyledi** bu sevdāda (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 280, Beyit 2). [telef eyledi, -di]

telef kıl-: Telef etmek.

Naḳd-i ‘ömrin yok yire ol nā-ḥalef **kıldı telef** / Yağmaladılar metā‘ını dükānın yaqdılar (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 61, Beyit 5). [telef kıldı, -dı]

telḥ eyle-: Acılaştırmak.

Nār-ı ḡam sen şehden ayru lezzetin **telḥ eylemiş** / Zerd ü zār olup benüm gibi ṭurup aḡlar şem‘
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 127, Beyit 4). [telḥ eylemiş, -miş]

telḥ it-: Acıtmak, acı vermek.

Raḥimî bendeñüñ **telḥ itdi** Şîrîn zindeḡanısın / Bu kār-ı bî-mezāk ey Ḥusrev-i şāḥib-ḡırān sensüz
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 110, Beyit 7). [telḥ itdi, -di]

temām: Tamamiyle, eksiksiz olarak.

Şehr içinde dün gice da‘vā-yı ḥüsn eylerdi māḥ / Gün yüzüñ gördi bu gün eksükligin bildi **temām**
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 220, Beyit 4). [temām,]

temām it-: Tamamlamak.

Güneş yüzüne muḡābil olursa bedr-i münîr / Ṭotalum eksigin ey meh için **temām idelüm** (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 180, Beyit 5). [temām idelüm, -elüm]

temāşā:

1.Eḡlence, haz, safa.

Her zemān dilden olur şāhid-i cān çihre-nümā / Ey Raḥīmī gözüñ aç özge **temāşādur** dil (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 168, Beyit 7). [temāşādur, -dur]

2. Bakıp seyretme, izleme.

Revān oldı yine ol serv seyr-i süy-ı deryāya / Beşer ey didesinde meyli yok kırı **temāşāya** (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 289, Beyit 1). [temāşāya, -ya]

temāşā eyle-: Seyretmek.

Temāşā eyledüm taşvîrünü dîbā-yı ḥüsn üzre / Gözüm çıksun bakarsam gayra ger cevri-i cinān olsun (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 259, Beyit 5). [temāşā eyledüm, -düm]

temāşā it-: Seyretmek.

Meh-rūma cānlar virür cām olmağa germ-ābuña / Tek **temāşā itsün** uryān bir gün ey meh-rū seni (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 315, Beyit 6). [temāşā itsün, -sün]

temāşā kıl-: Seyretmek, izlemek.

Eger ey dil görem dirseñ kemāl-i şun-ı Yezdānı / **Temāşā kıl** güzellerde melek-şüretlü insānı (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 337, Beyit 1). [temāşā kıl,]

temāşālîg: Seyirlik.

Dem-i hecruñde yaşum içre hırāşide beden / Beñzer ol kal'aya deryāda **temāşālîgı** var (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 46, Beyit 2). [temāşālîgı, -ı]

temāşā-yı ruḥ: Yanağın seyri.

Temāşā-yı ruḥuñ hem ʿid-i Ferruḥ / Ne rüşen rüz olur nūr'alā nūr (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 42, Beyit 4). [temāşā-yı ruḥuñ, -uñ]

temel: Asıl, esas.

Binā-yı aşkuñı eşküñ gidermedi dilden / Qadīmi қаsr-ı felek gibi bir **temeldür** ola (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 307, Beyit 5). [temeldür, -dür]

temennā: Arzu, istek, temennî.

Hayāl-i nergisüñ ki la'l-i cān-baḥşuñ **temennāsı** / Dirîgā ʿömri zāyî eyledüm bir ḥurd u ḥ'āb eyle (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 299, Beyit 6). [temennāsı, -sı]

temennā it-: İstemek.

Ḳāmet ü zülfin **temennā itdügümçün** dostlar / Bir elif-ḳadd ‘āḳıbet dāl itdi ḳaddüm ad içün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 241, Beyit 3). [temennā itdügümçün, -dügümçün]

temennā kıl-: İstemek, arzulamak.

Bilini ḳoç kemerveş var ise iki başuñ / **Ḳıl** leblerin **temennā** tende ikise cānuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 155, Beyit 2). [temennā kıl,]

temennā-yı vişāl eyle-: Kavuşmayı istemek.

Temennā-yı vişālün eylemekden özge yok cürmüm / Benem ol ey ‘aṭā-bahşem ḥaṭā-püşem şevābumdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 69, Beyit 4). [temennā-yı vişālün eylemekden, -mekden]

temettu’: Faydalanmak.

‘Ömr uzunluğundan isterseñ **temettu’** dil-berā / Şehr-i Kütāhiyyede bir ḳāmet-i bālāya baḳ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 137, Beyit 4). [temettu’,]

ten: Beden, cisim, gövde, vücut.

Hün-ı dil yād-ı leb-i la‘lünle şerbetdür baña / **Tende** gamzeñ yāresi āşār-ı şıḥḥatdür baña (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 6, Beyit 1). [tende, -de]

Şarardı gün gibi beñzüm **tenüm** pür-tāb olup titrer / Hilāl oldı ḳadüm bedr-i cemālün görmedüm bir şeb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 10, Beyit 4). [tenüm, -üm]

Saña şıḥḥat sezā cismündeki zaḥmet baña ‘ömrüm / Biñ olsa **tende** tek cānum fidā olsun yoluña hep (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 10, Beyit 5). [tende, -de]

Bildi kim **ten** cümleten tennür-ı gam biryānıdır / Pāre pāre olup aḡlar ḥālūme yanup kebāb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 17, Beyit 4). [ten,]

Tenden gamuñla itdi dil-i bī-ḳarār göc / Ārām ider mi bende ide şehriyār göc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 28, Beyit 1). [tenden, -den]

Bu ḳalbüm ḥālîş itdi cevher-i ‘aşḳ / Yüzüm gibi **tenüm** altun olupdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 45, Beyit 2). [tenüm, -üm]

Meyl eyleyeli ḥāre o gül-pireheni gör / Gül gibi **teni** çāk yini yāsemeni gör (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 52, Beyit 1). [teni, -i]

Raḥîminün budur dārü’ş-şifā-yı gaybdan derdi / Vücūduña irüp şıḥḥat **tenüñde** gide zaḥmetler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 81, Beyit 5). [tenüñde, -üñde]

Şehā bir ṭulb-i dervîşüz bu **tende** cānımız vardır / Muḳîm-i tekye-i ‘aşḳuz saña ḳurbānımız vardır (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 87, Beyit 1). [tende, -de]

Maḥabbet bâdesin yâd-ı lebûñle şol ki nûş eyler / **Teninde** kanı kaynar cānı sāğar gibi cûş eyler
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 90, Beyit 1). [teninde, -inde]

Tenüm kanlu yaşımla âl fânûs-ı ḥayāl oldu / İçinde dil yanar şan şem‘i pür-envāra dönmişdür
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 99, Beyit 2). [tenüm, -üm]

Ḳarār itmez dil ü cān **tende** ey rūḥ-ı revān sensüz / Olur şular gibi gözüm yaşı her sū revān sensüz
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 110, Beyit 1). [tende, -de]

Metā‘-ı vaşluña ger dest-res bulmazsa ey ḥ‘āce / Muḥaşşal ḥarc-ı zāyiddür bu **tende** naḳd-i cān sensüz
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 110, Beyit 6). [tende, -de]

Hecr-i la‘lûñle **tenümde** ḳaldı cāndan bir ramaḳ / Şun lebûñ cānum yirine gelsün öldüm işte baḳ
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 140, Beyit 1). [tenümde, -ümde]

Vücūduña irelden **ten** bu göñlümde ḳarārüm yok / Tenüm bî-tāb olup titrer elümde ihtiyārüm yok
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 142, Beyit 1). [ten; tenüm, -üm]

Ten cāme-i varlıḳdan ‘uryān olısar āḫir / Gel ḳayd-ı ḳabādan geḥ destāra neden düşdüñ
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 146, Beyit 3). [ten,]

Yanar dil **ten** döner za‘fıyla fânûs-ı ḥayāl oldu / Beni sen şem‘uña pervāne-i sūzāna döndürdüñ
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 147, Beyit 2). [ten,]

Bilini ḳoç kemerveş var ise iki başuñ / Kıl leblerin temennā **tende** ikise cānuñ
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 155, Beyit 2). [tende, -de]

Āḥ kim sevdā-yı zülfüñle bu dil āşüfte-ḥāl / Ḳalmadı kılca ḳarārüm oldu **ten** zıll-i ḥayāl
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 178, Beyit 1). [ten,]

Ten ki ḥāk-i rāḥ-ı cānān olmaya ḥāk olsun ol / Sīne zaḥm-ı tīgüñe cāy olmaya ḳāk olsun ol
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 179, Beyit 1). [ten,]

Açılmış lāleler güller **tenümde** dāğ-ı ḥasretten / Vücūdum gülşeninüñ murğ-i ḥoş-elḥānıdur göñlüm
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 202, Beyit 5). [tenümde, -ümde]

Ruṭūbet ref‘ olup **tende** ḥarāretten yubūset var / Gözümden cūy olup her dem dökilen yaşı ḥayrānem
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 212, Beyit 3). [tende, -de]

Gül yüzüñden ayru tāb-ı ḡamda bî-tāb oldu ḥār / Zerd olup titrer ḥazān yaprağı gibi cümle **ten**
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 236, Beyit 2). [ten,]

Gitdi başdan ‘aḳl dilden şabr elden ihtiyār / **Tende** rūḥum ḳaldı anı da revān itsem dirin
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 266, Beyit 3). [tende, -de]

‘Adem iḳlîmine ehl-i vefānuñ ṭoğru yolıdur / Elif kim çekmişem **tende** ḡam-ı mevzūn-nihālûñle
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 292, Beyit 3). [tende, -de]

Çıḳsun şu cān ki ḡuşsañ ile şenlik itmeye / Ol **ten** yıḳılsun ‘aşḳ ile vîrāne olmaya
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 297, Beyit 4). [ten,]

Cān mıdur ol ki yoluña ḳurbānuñ olmaya / **Ten** midür ol ki ḥāk ile yeksānuñ olmaya
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 301, Beyit 1). [ten,]

Tenümde dāğ-ı ḡam ḥod her biri bir ṭabla āteşdür / Gören ey ḳaşı yā oḫdur yiter derdüm ziyād itme
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 302, Beyit 3). [tenümde, -ümde]

Cân mürde dil-şikeste ciger hûn **ten** harâb / Devrân döne döne beni çâr-pâre eyledi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 316, Beyit 6). [ten,]

Ğam tîri pâre pâre idüp deldi sînemi / Dil şerha şerhadur **teni** bî-çâre eyledi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 316, Beyit 3). [teni, -i]

Virmez vişâle nevbet **ten** âsiyâba döndi / Gendümi zâyî' itdi fûrkat ğamıyla devrân (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 331, Beyit 2). [ten,]

Pelenge döndi **tenüm** dâğ-ı ğamla arslanum / 'Alâlık eyle mürüvvet zemânı gelmedi mi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 340, Beyit 3). [tenüm, -üm]

tena^cum: Nimet ve bolluk içinde bulunma.

Tena^cum birle şîhhat pisterinde h'âb-ı nâzıyla / Huzûr-ı pür-sürûrıyla kılup hoş-istirâhatler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 81, Beyit 2). [tena^cum,]

ten-câme: Elbise.

Ten-câmesi yakasın çâk itdi dest-i ğayret / Ey gonca açâ senüñ gül gibi hâra karşı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 274, Beyit 2). [ten-câmesi, -si]

tenevvür: Parlama.

Halilüm hâne-i dilde ğam-ı cânânı mihmân it / **Tenevvür** sînede hûn-ı cigerden aña biryân it (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 18, Beyit 1). [tenevvür,]

Yoluñda tîğ-i hicrânuñla ben kurbânuñı yâd it / **Tenevvür** ğamda bu bağı yanıñ biryânuñı yâd it (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 19, Beyit 1). [tenevvür,]

teng: Sıkıntı, darlık.

Teng ü lâlüm dehen ü luğfını şerh eylemede / Tab'-ı dür-bârum ile gerçi sühân-dânem ben (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 225, Beyit 2). [teng,]

teng ü tar ol-: Dar ve sıkıntılı olmak.

Görmesem meh yüzüñ ey meh eger aḥşama degin / **Teng ü tar olur** o gün başuma meydân-ı ferâḥ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 29, Beyit 4). [teng ü tar olur, -ur]

tengnây ol-: Sıkıntılı olmak.

Perde bağladı dem-i vaşluñ uşûle göç idüp / **Tengnây olsa** ne var ğam-ı maḳâm-ı 'uşşâḳ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 138, Beyit 5). [tengnây olsa, -sa]

teng-târ: Küçük, dar çadır.

Sāyebān-ı devletüñden ayru ey ‘ālī-cenāb / Hayme-i gerdün dün oldu başuma **teng-tār** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 71, Beyit 4). [teng-tār,]

tenhā:

1. Yalnız, tek başına.

Kaçan gün gibi **tenhā** seyre çıksañ bir gün ey meh sen / Dilümden od düşüp yanar zemîn ü āsumān sensüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 110, Beyit 3). [tenhā,]

Rahîmî gün gibi **tenhā** gezer āh ol gözi āhū / Niçün benden kaçarsın t̄alib-i āvîz-i fitrāküm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 219, Beyit 7). [tenhā,]

Şalınma nārvenveş itme **tenhā** bezm-i kuhsārı / Ruḥuña lāle ḳan düşmen lebüñe mey kıızıl yağı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 311, Beyit 4). [tenhā,]

2. Boş, ıssız.

Vişāl-i şehriyār-ı yāra şem‘-i encüm olmazdı / Hemān kendü özin yanmağa **tenhā** bir ocağ ister (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 84, Beyit 3). [tenhā,]

Ğırre olma ol ḳaşı ḡarrāya kendüñ beñzedüp / Ey hilāl eksüklüğüñ bil ‘özü ḳıl **tenhāda** gel (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 173, Beyit 4). [tenhāda, -da]

La‘lūñe beñzeyeli başumuza çıkdı şarāb / Bulsavuz ḳanın içerdük biz anuñ **tenhāda** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 280, Beyit 3). [tenhāda, -da]

Ne ḡavḡāsında ne şulḥındayum şāhum velî dehrüñ / Naşîb olmadı bir **tenhā** maḡal hengāmeden ḡayrı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 325, Beyit 2). [tenhā,]

ten-i ‘asker-i osmān: Osman'ın askerinin vücudu.

Hıfz ide ol şeh-i merdānı ḡaṭardan Ḥālîḳ / Şaḳladuḡunca **ten-i ‘asker-i Osmānı** zırîḳ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 293, Beyit 7). [ten-i ‘asker-i osmānı, -ı]

ten-i bî-cāna dön-: Cansız, ölmüş bedene dönmek.

Ne dilde şabra t̄āḳat ne elümde ihtiyārüm var / **Ten-i bî-cāna döndüm** şanma kim sensiz ḳarārüm var (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 67, Beyit 1). [ten-i bî-cāna döndüm, -düm]

ten-i cānān: Sevgilinin teni, vücudu.

Yine pehlūsına çekmiş **ten-i cānānı** zırîḳ / Ḳanda buldı ‘aceb ol maḡzen-i pinhānı zırîḳ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 293, Beyit 1). [ten-i cānānı, -ı]

ten-i fersüde: Yıpranmış beden.

Ey lebûñ hasta dilûñ derdine dermân Çelebi / **Ten-i fersûdeme** güftâr-ı lebûñ cân Çelebi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 338, Beyit 1). [ten-i fersûdeme, -me]

ten-i hâşâk: Süprüntü vücut.

Ten-i hâşâkini nâr-ı maḥabbet garḳ-ı nûr eyler / Vefâ bezminde şevkıyla yanar pervânesi ‘aşḳuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 153, Beyit 3). [ten-i hâşâkini, -ini]

ten-i ma‘mûr-ı ‘aşk: Aşkın şenlikli bedeni.

Ten-i ma‘mûr-ı ‘aşḳuñ gencine cāy olmak ecliçün / Yıkup yire berāber itdügüñ vîrānuñı yād it (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 19, Beyit 2). [ten-i ma‘mûr-ı ‘aşḳuñ, -uñ]

ten-i mecrûḥ-ı şad çāk: Paramparça yaralı vücut.

Eger göndermez ise la‘l-i cân-baḥşuñ dile merhem / ‘İlāca kābil olmaz bu **ten-i mecrûḥ-ı şad çāküm** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 219, Beyit 6). [ten-i mecrûḥ-ı şad çāküm, -üm]

tennûr-ı fûrkat: Ayrılığın fırını.

Dem-i ğamda lebûñ hecriyle yaşum ḳana dönmişdür / Ciger **tennûr-ı fûrkatde** yanuḳ biryāna dönmişdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 94, Beyit 1). [tennûr-ı fûrkatde, -de]

tennûr-ı ğam: Gam fırını, gam tandırı || aşk acısı, aşk derdi.

Bildi kim ten cümleten **tennûr-ı ğam** biryânıdır / Pāre pāre olup aḡlar ḥālûme yanup kebāb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 17, Beyit 4). [tennûr-ı ğam,]

Firāk odıyla yanan baḡrumuñ ḳanlı kebābından / **Tennûr-ı ğamda** döne döne biryān olmayan bilmez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 117, Beyit 3). [tennûr-ı ğamda, -da]

ter:

1.Yeni, taze.

Sofra-i ḥûn-ı vişālûñ ben faḳîr ü aca ac / Ey lebi senbûse-i şekker yañāḡı **ter** gülâc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 27, Beyit 1). [ter,]

Öldürmek içün âl ile âşüfte bûlbûlin / Geymiş o gonca gül gibi bir **ter** sıyāb-ı sürḥ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 30, Beyit 2). [ter,]

Şaḳın gül-gün yaşuñdan reng aluram dem revān itme / Başıret üzre ol ey dide ol gül-berg-i ter **terdür** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 49, Beyit 4). [terdür, -dür]

N’ola Raḥîmî bûse isterse lebleriñden / Cānā lezîz ü **terdür** ekşer ğidā-yı nev-rûz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 108, Beyit 7). [terdür, -dür]

Yaşumla baħr-i dehrüñ şimdi **terdür** katı mā-beyni / Başaldan bağrına kân gibi sen la'l-i dūr-efşānı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 333, Beyit 4). [terdür, -dür]

Hār elinden alamam gül gibi **ter** dāmenüñi / Her seher anuñ içün eylerem efgān Çelebi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 338, Beyit 3). [ter,]

2. Islak, yaş, nemli.

La'l-i sîr-ābuñla gonca gördi hem-meşreb müdām / Reşkten mi kan yudar **terdür** harâretten gül-âb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 17, Beyit 3). [terdür, -dür]

Baħr ile mā-beyni **terdür** yaşumuñ / Çeşmüme kan yağıdur Nîl ü Aras (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 119, Beyit 3). [terdür, -dür]

Çanlu yaşum 'Aşılı ırmağınuñ mānendidür / **Ter** dutar her dem akup ol verd-i ħandān bāğın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 317, Beyit 2). [ter,]

ter düş-:

1. Islanmak.

Ey Raħîmî başuma **ter düşdi** deryā acıdı / Düşeli dildār ile mā-beynūme bu mā-cerā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 3, Beyit 7). [ter düşdi, -di]

Bî-tekelîf öpdüğüçün la'l-i mey-günüñ şarāb / Taşa çaldı şaydı günden katı **ter düşdi** zücāc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 27, Beyit 4). [ter düşdi, -di]

Ter düşersin sūy-ı kūyuñda yaşum seyl-ābına / Hāk-i pāyuña revā mıdur yol ırmağ şü gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 314, Beyit 3). [ter düşersin, -ersin]

2. Küsmek, gücenmek.

Yoluma itdi benüm bir çanludur dürr yaşuma / **Ter düşerdi** yār ile mā-beyni ol deryā bu gün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 227, Beyit 5). [ter düşerdi, -di-erdi]

Lebin öpmekde āl it **ter düşer** nāzük-ṭabī'atdur / Şağın reng almasun ol gonca-leb mestāne ey vişne (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 282, Beyit 5). [ter düşer, -er]

Ağzuñ aındum yok yire ey gonca **ter düşdüñ** baña / Ola mı yā Rab fidā-yı cān bu cürme 'özü- ħ'āh (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 298, Beyit 4). [ter düşdüñ, -düñ]

3. Terlemek.

Gülşen içre ḥaṭṭ-ı gül-fām-ı 'arağ-rizüñ görüp / Hacetinden **ter düşüp** ġarğ-ı 'arağ oldu gül-āb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 12, Beyit 4). [ter düşüp, -üp]

Gözüm didāruña qaddüñe mā'il yaşum ırmağı / N'ola **ter düşse** ey çeşm-i ġazālüm ayu kulağı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 311, Beyit 1). [ter düşse, -se]

ter düşür-:

1.İslatmak.

Gül-ābı **ter düşürdüm** kîmyâyı pây-māl itdüm / Ğubār-ı reh-güzāruñ dîde-i nemnāke ıabşurdum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 222, Beyit 2). [ter düşürdüm, -düm]

2. Küsmek, gücenmek, öfkelenmek; sıkılmak, kıskanmak, aciz bırakmak; sıkıntı verip terletmek.

Hem-demüm yok eşk-i çeşmümden biraz kan ağlasam / **Ter düşürmüşdür** benüm mā-beynümi deryâyıla (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 290, Beyit 6). [ter düşürmüşdür, -mişdür]

ter kıl-: Güzel yapmak.

Bāde-i ‘aşkıyla **ter kıl** cism-i hāk-ālūdeñi / Virmeye devrān mebādā bir muhālîf bāda gel (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 173, Beyit 2). [ter kıl,]

terahhum eyle-: Acımak, merhamet etmek.

Terahhum eylemez baş kaldırıp ben hāksārına / Meger ben zerreden ‘ār eyler ol hūrşid-i rahşānum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 201, Beyit 4). [terahhum eylemez, -mez]

terahhum it-: Merhamet etmek.

Şifā olmaz budur Kānūn-ı bīmār-ı ğam-ı ‘aşka / **Terahhum idüp** Eflātūn u ger Loqmāna gönderseñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 151, Beyit 8). [terahhum idüp, -üp]

terahhum kıl-: Merhamet etmek.

Terahhum kıl Raḥîmî cür‘aveş pây-māl-i devrāndur / Senüñ ey sākî-i gül-ruh elüñden bir ayāğ ister (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 84, Beyit 5). [terahhum kıl,]

Ķapuñdan ğayra baş egmez Raḥîmî / **Terahhum kıl** aña ey şāh didüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 189, Beyit 7). [terahhum kıl,]

terāka kop-: Gümbürtü kopmak.

Çatlasa düşmen n’ola **kopdı terāka** başına / Āsumānî bir kazādur aña bu esmā-yı sūr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 91, Beyit 4). [terāka kopdı, -dı]

terāzū: Terazî, tartı âleti.

Her behāsını **terāzūda** gören ola ‘azîz / Ben esîr-i ‘aşkuñ iken boynı baĒlu kıl gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 334, Beyit 5). [terāzūda, -da]

tercümānlık eyle-: Bir şeyi birine anlatmaya vâsita olmak, birinin duygu ve düşüncelerini dile getirmek.

Tercümānlık eylese karşıunda cānum la'lüñe / Bildürüp keyfiyyetüm esrârı söyleşsek birez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 115, Beyit 4). [tercümānlık eylese, -se]

ter-i teb: Ateşin, hararetin teri.

Hüsrevâ şan taze berg üstinde sebz-câmedür / **Ter-i teb** Ferhâda beñzer bişe-i kuhsâra bak (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 139, Beyit 3). [ter-i teb,]

terk eyle-: Bırakmak, vazgeçmek.

Qo mâzî güşşasın efkâr-ı istikbâli **terk eyle** / Nazâr kıl hâlûñe gör hâliyâ kesb eyle bir hâlet (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 21, Beyit 4). [terk eyle,]

Hâşıl itdüm zahm-ı tîğüñ cān u ser **terk eyleyüp** / Hârc idüp nem var ise cānâ kazandım âb-rû (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 275, Beyit 4). [terk eyleyüp, -yüp]

terk it-: Terk etmek, bırakmak.

Kapuñı hem tıpuñı **terk iden** dünyâ-perestānuñ / Varur her şehre hem bir şehriyârı var benüm yokdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 98, Beyit 8). [terk iden, -en]

Terk it vücûdı benliği tâ kim göresin sen seni / Dil-ber müşâhiddür velî benlik arada perdedür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 101, Beyit 2). [terk it,]

Derd-i serdür tâci **terk it** şâhuñ ayağına düş / Ey Raḥîmî baş açuk abdāl-ı ‘aşk ol bir zemân (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 233, Beyit 7). [terk it,]

Binüp nefis atına **terk it** Raḥîmî ‘örf-i ma‘rûfı / Licām-ı şer‘i urup kâḍıdan kullan hevâ raḥşın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 235, Beyit 7). [terk it,]

Qo miyân endühını **terk it** dehân endişesin / Çekme ey dil yok yire pinhân u nâ-peydâ ğamın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 256, Beyit 4). [terk it,]

terk-i hâr it-: Dikenî terk etmek.

Gel rakîbüñden ırağ ol didüm ol gonca didi / Var mıdır bir gül cihân bāğında **terk-i hâr ider** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 78, Beyit 4). [terk-i hâr ider, -er]

terk-i ‘imārāt: Bayındırlığın terki.

Bekâ tırdım fenâsın fehmi idüp bu mülk-i ma‘mûruñ / Anuñcün bümveş **terk-i ‘imārāt** ihtiyâr itdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 194, Beyit 2). [terk-i ‘imārāt,]

terk-i tâc it-: Tacı terk etmek, tacdan vazgeçmek.

Cihānuñ çıkdı fāhır cāmesinden **terk-i tāt itdi** / Geyüp şāl-ı fenā bir tūrfe kisvet ihtiyār itdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 321, Beyit 3). [terk-i tāt itdi, -di]

terk-i vatan eyle-: Vatanını, memleketini terk etmek.

Büy-ı luṭfuñla Raḥîmî kıldı kapuñda qarār / Bu hevā ile anuñçün **eyledi terk-i vatan** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 236, Beyit 7). [terk-i vatan eyledi, -di]

tersā: Hristiyan.

Mü'min-i şad-şāle görse zülfüñüñ zünnārını / Ey şanem sevdā-yı islāmı koyup **tersā** olur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 63, Beyit 2). [tersā,]

Hātır-ı aḡyāra gönderme hayāl-i hüsnuñe / Muşhafı ḡāyet haṭādur koyma **tersā** koynına (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 288, Beyit 2). [tersā,]

tesellî: Avuntu.

Hoş-ābuñ hoş-müşābihdür leb-i cānāna ey vişne / Mezāk-ı mey-ḡoşuñ rengin **tesellî** cāna ey vişne (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 282, Beyit 1). [tesellî,]

te'sîr eyle-: Etki etmek, işlemek.

La'l-i yār üzre Raḥîmî şanma ḡāl / Dāḡ-ı cānuñdur ki **te'sîr eylemiş** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 123, Beyit 5). [te'sîr eylemiş, -miş]

teslîm it-: Vermek.

Lebüñ hecriyle andan āh idüp bir şubḡ-dem cānı / Saña **teslîm idüp** ben de ideydüm bir eşer peydā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 2, Beyit 6). [teslîm idüp, -üp

teşne: Susamış.

Teşneyem kând-ı zülāl-i la'lüñe ben ḡastay / Zā'il itmez 'aṭşumı cānā benüm cüllāb-ı kând (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 31, Beyit 4). [teşneyem, -yem]

Ārzü-yı leb-i cānān ile öldüm gitdi / **Teşneyem** āteş-i ḡırmān ile öldüm gitdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 345, Beyit 1). [teşneyem, -yem]

teşne ol-: Susamak.

La'l-i sîr-ābuña **teşne olalı** cānā kirās / Ḥabbeye bir kimse almaz oldu mercān bāḡını (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 317, Beyit 3). [teşne olalı, -alı]

teşne-cân: Susamış gönül.

Teşne-câna şunmadı bir dem şulu şeftâlusın / Gösterür ayva bu ben maḥzûra ammâ nâr leb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 15, Beyit 5). [teşne-câna, -a]

teşne-dil: Candan ve yürekten isteyen, gönlü susamış.

Cânuma bir büse ikrâr eyledi o la'î-i nâb / Mâ'il oldı şandı şudur **teşne-dil** gördi serâb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 12, Beyit 1). [teşne-dil,]

Yalmanur **teşne-dil** görüp la'lüñ / Hastadur şandı bir içüm şudur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 48, Beyit 3). [teşne-dil,]

Hayli dem ben **teşne-dil** çekdüm leb-i cânân gamın / Çekmedüm 'ömrümde bir gün çeşme-i ḥayvân gamın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 255, Beyit 1). [teşne-dil,]

teşne-leb: Dudağı kurumuş.

Kerbelâ-yı gamda cân virdi Raḥîmî **teşne-leb** / Her ḥavâric şandı âb-ı vaşluña ḥayfâ Hüseyin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 237, Beyit 5). [teşne-leb,]

teşrif: Şereflendirmek, şeref vermek.

Degüldür gördüğün söz müje-i dildârda kebkeb / Gözüm merdümeleri **teşrif** içündür dürr-feşân itmiş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 124, Beyit 4). [teşrif,]

tevakku' eyle-: Beklemek, ümit etmek.

Ol ḥâkim-i muṭlaḳdan anı **eyle tevakku'** / Maḥkûm ola ḥükmine velâyet Baba Ḥamza (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 287, Beyit 5). [tevakku' eyle,]

tevbe-şiken ol-: Tövbe bozmak.

Raḥîmî **tevbe-şiken olsa** tañ degül ey meh / Hilâl-i 'id u dem-i sāğar-ı bahârı görüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 148, Beyit 7). [tevbe-şiken olsa, -sa]

teveccüh it-: Yönelmek, bakmak.

Nâ-ḥaḳḳa **teveccüh iden** ey şâh-ı ḥaḳîḳat / Ger Ḥusrev ola şoñ ucı ḥusrâna irişdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 336, Beyit 8). [teveccüh iden, -en]

tevekkül kıl-: Tevekkül etmek, Allah'a güvenmek.

Kimse tedbîri ile taḳdîri taḡyîr eylemez / Gel gönül sen şıdḳ ile Ḥaḳḳa **tevekkül kıl** hemân (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 260, Beyit 7). [tevekkül kıl,]

tev'emân ol-: İkiz olmak.

Şâm-ı küfr içre alurdı kâ'inât ey şubh-ı dîn / Tâb-ı tîgüñ **olmasa** envâr-ı mihre **tev'emân** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 233, Beyit 2). [tev'emân olmasa, -masa]

Dağı dün oğdı ey meh-çihre garrâlanma sen gurre / Hilâl eksüklüdür hod **olmaz** aña **tev'emân** ebrû (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 270, Beyit 7). [tev'emân olmaz, -maz]

tevkî'-i şâm: Akşamın tuğrası.

Yüzümde şol nişân na'l-i semend-i şeh-süvârumdur / Bu gün 'unvân için **tevkî'-i şâmı** şöhedârumdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 74, Beyit 1). [tevkî'-i şâmı, -ı]

tezerv: Sülün, kılkuşruk. Klasik şiirde av hayvanı olarak anılır.

Hümâ pervâz 'âlî seyr laçın-i sa'âdetdür / **Tezervi** 'âlemi şayd itmege bir şâh-bâz irdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 349, Beyit 5). [tezervi, -i]

tıfl: Çocuk.

atre-i eşküm binüp müjgâna her sū yūgrişür / Çūbe binmiş **tıfla** beñzer kim ılır her bâr seyr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 54, Beyit 3). [tıfla, -a]

tılısmât-ı vücūd: Vücudun tılsımı.

Tılısmât-ı vücūduñda maħabbet gencini hıfz it / Raħîmî olıgör yap yap hemân vîrânesi 'aşkuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 153, Beyit 5). [tılısmât-ı vücūduñda, -uñda]

tınâb-ı sürh: Kırmızı çadır ipliğı.

Dil pâdişâh-ı 'aşkuña bir çetr-i pür-hayâl / Yir yir fûrûğ-ı âteş-i âhum **tınâb-ı sürh** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 30, Beyit 6). [tınâb-ı sürh,]

tırâş it-: Kazımak, silmek.

Başumda yaralar açdum yüzüm yir yir hırâş itdüm / Haţ-ı nâmûsı başdan tîğ ü tîrûñle **tırâş itdüm** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 187, Beyit 1). [tırâş itdüm, -düm]

tîğ:

1.Kılıç.

Ğamzeñüñ otlu degülken bir içim şuyından / Beni öldürmege geh **tîğ** çeker gâh bıçak (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 138, Beyit 3). [tîğ,]

Dilde ben geh **tigüne** geh tırüne yir eyledüm / Bir içim şu diyü oldum gamzeñe geçmez dilek (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 160, Beyit 4). [tigüne, -üne]

Baş egüp **tigün** gibi bekler kesilmez yanunı / Çalışur bir kes Raḥîmî gibi yok kaç‘ā bu gün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 227, Beyit 7). [tigün, -ün]

Cân ile **tigün** şalup şāhum yoluñda çalışır / Yok bu devr içre Raḥîmî gibi kalkān sînelü (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 271, Beyit 5). [tigün, -ün]

Emrüne boyun urdı vü baş egdi qalemvār / **Tigün** haberi şāh-ı Ḥorāsāna irişdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 336, Beyit 6). [tigün, -ün]

2. Kılıç // Sevgilinin kirpikleri.

Yalmanur **tigüni** gördükce göñül gül-gündur / Yarar ol yarasına gāyet eyü merhemdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 58, Beyit 3). [tigüni, -üni]

Başumda yaralar açdum yüzüm yir yir hırās itdüm / Haṭ-ı nāmūsı başdan **tig** ü tırüne tırāş itdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 187, Beyit 1). [tig,]

Yāremün ağzına **tigün** dil şoqar ikide bir / Ben anuñla gamzeden himmet bulursam söyleşem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 223, Beyit 3). [tigün, -ün]

Tigün üstine düşüp ben yılmayup cânlar virem / Āh kim gamzeñ ucıyla bir kez itmezsın nigāh (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 298, Beyit 3). [tigün, -ün]

tig-ı cefā: Cefa kılıcı.

Ġam oklarıyla tıldı bu sînem belek midür / **Tig-ı cefā** yaralar ürer ya se-per miyem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 214, Beyit 6). [tig-ı cefā,]

tig-i ḥançer: Kirpiğin kılıcı.

Gördükce zaḥm ağız açar **tig-i ḥançerün** / Yalmanup özler anı zülāle ṭaraf ṭaraf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 133, Beyit 4). [tig-i ḥançerün, -ün]

tig-i hicrān: Ayrılık kılıcı.

Yoluñda **tig-i hicrānuñla** ben kurbānuñı yād it / Tenevvür gamda bu bağıryanıñı yād it (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 19, Beyit 1). [tig-i hicrānuñla, -uñla]

Nice bitsün **tig-i hicrānuñ** yürekde yāresi / Dil şoqup ağzın irer gamzeñ gibi her tār-ı zülf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 132, Beyit 5). [tig-i hicrānuñ, -uñ]

tig-i zafer: Galibiyet kılıcı.

Şāhum olalı ser ‘alemün pertev-i nuşret / **Tig-i zaferün** mäh-ı dirahşāna irişdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 336, Beyit 2). [tig-i zaferün, -ün]

tīmār: Tedavi, deva.

Gerçi ey dil derd-i ‘aşk-ı yār ile ma‘lûlsün / Kimse görmez kayduñı **tīmārı** yok ma‘zûlsün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 239, Beyit 1). [tīmārı, -ı]

Ço beni derdüm yiter añma devâyı ey şabîb / Hastañuñ gör kaydını geçmiş durur **tīmārdan** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 242, Beyit 2). [tīmārdan, -dan]

tîr:

1.Ok.

Ey Raḥîmî ger ecel **tîrinden** isterseñ ḥalâş / Bir kemân-ebrû içün çek durma yār-ı intizâr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 77, Beyit 5). [tîrinden, -inden]

Dilde ben geh tîğüñe geh **tîrûñe** yir eyledüm / Bir içim şu diyü oldum ğamzeñe geçmez dilek (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 160, Beyit 4). [tîrûñe, -üñe]

Melâmet **tîrine** sînem nişân kıddüm kemân olsa / ‘Aceb mi bir hilâl-ebrû kamer-ruḥsârâdur meylüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 191, Beyit 4). [tîrine, -ine]

Tîr ğamzeñ yâ kaşuñ kıddüñ livâ zülfüñ cüyüş / Mülk-i ḥüsne server-i şâḥib-kırânsın yâ Ḥüseyn (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 237, Beyit 2). [tîr,]

Menzil olmağa müjeñ **tîrine** cân bir kez diyü / Sînemi kalkan bu kıddüm yâ kemân itsem dirin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 266, Beyit 2). [tîrine, -ine]

Ey kemân-ebrû müjeñ **tîrine** cân kurbân olup / Ben de bu menzilde bir nâm u nişân itsem dirin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 266, Beyit 6). [tîrine, -ine]

Ġam **tîri** pâre pâre idüp deldi sînemi / Dil şerḥa şerḥâdur teni bî-çâre eyledi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 316, Beyit 3). [tîri, -i]

2. Ok // kirpik.

Başumda yaralar açdum yüzüm yir yir hırâş itdüm / Haṭ-ı nāmûsı başdan tîğ ü **tîrûñle** tırâş itdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 187, Beyit 1). [tîrûñle, -üñle]

tire:

1.Aydın eyaletinin sancak merkezi olan Tire şehri.

Murâda irdi Aydın **Tirenüñ** başına gün toğdı / Şehirde olalı sen devlet-i devr-i kamer peydâ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 1, Beyit 4). [tirenüñ, -nüñ]

Tire rûzum rûşen it ey âfitâbum gün gibi / İtme Şarḥanuñ bu Aydın illerin zulmet baña (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 4, Beyit 5). [tire,]

Kıl kadar meyl eylemez dil Germiyân u **Tireye** / Sen şehüñ Şarḥan gibi Aydın diyârın gözlerüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 113, Beyit 6). [tireye, -ye]

2. **Tire şehri** || Bulanık, kara, karanlık.

Ey Raḥîmî **Tire** bahtuñ Aydın olsun dirseñ / Bile seyr eyle Selîm Hân ile Şarḥân illerin (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 243, Beyit 5). [tire,]

Gün yüzüñsüz gözüme Akşehir ey meh **Tiredür** / Kākülñsüz şanma Aydındur Karaman illerin (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 243, Beyit 3). [tiredür, -dür]

Aydın oldu **Tire** dehr Akşehre döndi kâ'inât / Olalı sen meh bu gün menzil-güzâr-ı Germiyân (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 265, Beyit 2). [tire,]

tire it-: Karanlığa çevirme.

Ser-â-ser **Tire** 'âlem **iden** olmuş nûr-ı ḥüsninden / Pür-âteş eylemiş tâb-ı ruhiyla mülk-i Şaruḥan (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 337, Beyit 4). [tire iden, -en]

tire ol-: Kararmak.

Tire oldu zûlf ü ḳaddñsüz Kerasi sancağı / Ay yüzüñsüz Aydın olmuş bir arayı görmedüm (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 217, Beyit 2). [tire oldu, -dı]

tîr-i ḥased: Kıskaçlık oku.

Yaralandı yüregi **tîr-i ḥasedden** siperüñ / Kocalı hâle gibi sen meh-i tâbânı zırh (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 293, Beyit 2). [tîr-i ḥasedden, -den]

tîr-i kadd: Boy oku.

İki kat itmiş Raḥîmî **tîr-i ḳaddüñ** bâr-ı cevri / Bu fenâ bâzârı içre yaya beñzetdüm seni (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 346, Beyit 5). [tîr-i ḳaddüñ, -üñ]

tîr-i müjgân: Kirpik okları.

Doğunmaz **tîr-i müjgānuñ** geçer görmezlenür şimdi / Velî ey ḳaşı ya cāna geçer peykānuñı yād it (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 19, Beyit 6). [tîr-i müjgānuñ, -uñ]

İdelden başlu bağrum **tîr-i müjgāna** nişān ebrû / Büküp ey ḳaşı ya ok ḳaddümi eyler kemān-ebrû (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 270, Beyit 1). [tîr-i müjgāna, -a]

tiryāk: Panzehir.

Hoḳḳa-i la'ûñ katında ḥalka-i gîsûlaruñ / Mârdur **tiryākdan** mest ü ḥumâr olmuş yatur (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 104, Beyit 6). [tiryākdan, -dan]

Zülfi pâyına düşüp utma lebinden **tiryāk** / Gel bu sevdâyı raḳîbâ ḳo ser-i mārâ yapış (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 120, Beyit 5). [tiryāk,]

titre-: Küçük ve hızlı salınım hareketleri yapmak.

Şarardı gün gibi beñzüm tenüm pür-tâb olup **titrer** / Hilâl oldu kadüm bedr-i cemâlün görmedüm bir şeb
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 10, Beyit 4). [titrer, -r]

Vücûduña irelden ten bu göñlümde qarârüm yok / Tenüm bî-tâb olup **titrer** elümde ihtiyârum yok
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 142, Beyit 1). [titrer, -r]

Gül yüzünden ayru tâb-ı gamda bî-tâb oldu hâr / Zerd olup **titrer** hazân yaprağı gibi cümle ten
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 236, Beyit 2). [titrer, -r]

Gördi pîrâhenüñi **titreyüp** üstüme düşer / Çāk çāk itdi bu gayretle giribânı zırh
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 293, Beyit 4). [titreyüp, -yüp]

titreyüp üstine düş-: Çok ilgi göstermek.

Meger bir mihr-i ‘âlem-tâba ey meh müşteri olduñ / **Düşersin titreyüp üstine** şanurlar ki dutdı teb
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 10, Beyit 2). [titreyüp üstine düşersin, -ersin]

tiz günde: Çabuk, en kısa zamanda.

Binmege **tiz günde** sen mihr ü sa‘âdet rahşına / Her zemân evrāduma sür‘at semendin koşmışam
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 210, Beyit 4). [tiz günde, -de]

Firāk-ı had u ebrûsıyla kaddüm ey felek bükdüñ / Yire geç göreyin **tiz günde** mäh u nev- hilâlünle
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 292, Beyit 2). [tiz günde,]

Senünle yüze yüz da‘vâ-yı hüsni eylerse ger hürşid / Göreyin varmasun **tiz günde** ey meh anı ayına
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 303, Beyit 2). [tiz günde,]

tizcek: Hemen, çabucak, bir an evvel.

Zülfün resenin koyup olan gayra giriftâr / **Tizcek** göreyin ben anı urğana şalinsun
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 254, Beyit 5). [tizcek,]

toğ-: Doğmak, ortaya çıkmak, görünmek.

Her gün başına mihr-i şeref **toğsa** tañ mıdur / Me’vâ idindi dergehün ey şehriyâr-ı ‘id
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 38, Beyit 3). [toğsa, -sa]

Dağı dün **toğdı** ey meh-çihre garralanma sen gurre / Hilâl eksüklüdür hod olmaz aña tev’emân ebrû
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 270, Beyit 7). [toğdı, -dı]

Bi-hamdillâh şeref mähî murādum üzre **toğmışdur** / Ümîd oldur ki sen hürşid-i devlet fer vire dehre
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 304, Beyit 2). [toğmışdur, -mışdur]

Görelen cebhenün ay **toğdınun** hod çerhi batmışdur / Ezelden bağ-ı hüsniün çağı geçdi Akşuyuñ çağı
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 311, Beyit 3). [toğdınun, -dınun]

toğrı:

1. Hiçbir yöne sapmadan, dosdoğru, doğruca.

Bende āzād oluban hāk olayın sāye gibi / **Ƨoğrı** yolına o servüñ kanı bir rāh bilür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 47, Beyit 4). [toğrı,]

Şehā ok Ƨaddüññüñ hecriyle bir Ƨaddi kemānum ben / Baña **toğrı** nazar Ƨıl egri baƧma nā-tüvānum ben (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 234, Beyit 1). [toğrı,]

Bir **toğrı** rāh-ı rüşen Ƨadd ü haduñ hayālî / Ey şāh-ı ehl-i dil Ƨible-nümāya döndi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 331, Beyit 5). [toğrı,]

2. Gerçek, hakiki.

Ƨoğrı kuluñ olduğın inkār ider mi gör ƧabaƧ / Oğlara dikilüp eyler cān u başın pāy-ı sūr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 91, Beyit 3). [toğrı,]

Ƨoğrı Ƨul olan efendi sen boyı āzādeye / Her kenāruñ sāye-i serv ü çenārın istemez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 114, Beyit 5). [toğrı,]

Eyleme **toğrı** hevādāruñı yanuñdan ırak / Ben senüñ sāyeñü sen serv-i hırāmānumsın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 232, Beyit 5). [toğrı,]

Ƨaddüñe bende olup **toğrı** hevādāruñ olan / Ƨayd-ı ğamdan olur ol serv gibi āzāde (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 280, Beyit 5). [toğrı,]

3. -e yönelmiş olarak, -e karşı.

Āhum ‘alemleriyle kūyuña **toğrı** ey serv / ‘Aynüm yaşından anda ‘aynüm ‘alāmet itsem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 183, Beyit 2). [toğrı,]

toğrı ol-: Doğru, düzgün olmak. || Dürüst olmak.

Oğ gibi **toğrı olanuñ** menzili meydān-ı ğam / Ƨabza-i vuşlatdadur egri olanlar yā gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 323, Beyit 3). [toğrı olanuñ, -anuñ]

toğrı söyle: Doğru söyle!

Kerem Ƨıl **toğrı söyle** Ƨankı gülzāruñ nihālisin / Seni ey serv billāh bir Ƨad-i mevzūna beñzetdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 198, Beyit 3). [toğrı söyle,]

toğrı yol: Doğru yol, Hak yolu.

Göñlümi Ƨaddüñ hevāsından ayırmam bir nefes / Rāstî bir **toğrı yoldur** itdügüm irşād aña (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 8, Beyit 4). [toğrı yoldur, -dur]

toğrul-: (Bir yere doğru) Yönelmek, teveccüh etmek.

Bunca gün âh eylerem kûyına bir kez **toğrulup** / Gezmedüm bir kez ben ol serv-i hırāmān bāgını (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 317, Beyit 4). [toğrulup, -up]

toğru: Doğru, düzgün.

Ḳaddüñe **toğru** baķamaz egri / ‘Ayn-ı a‘mā içinde yā n’eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 88, Beyit 6). [toğru,]

Ḳosun bend-i zülfüñ giriftāruñum / Boyuñ haķķı **toğru** hevādāruñum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 211, Beyit 1). [toğru,]

‘Adem iklimine ehl-i vefānuñ **toğru** yolıdır / Elif kim çekmişem tende ğam-ı mehzūn-nihālūñle (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 292, Beyit 3). [toğru,]

Egri rā eyler kaşuñ rāsında ol bir kec-nażar / Yine ḳaddūñ yanına varur tūrur **toğru** gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 328, Beyit 3). [toğru,]

toğrut-: Bir yöne doğru çevirmek.

Gel **toğrudalum** biz dümeni baħr-i ‘atāya / Almaķ bizüm ü virmek o sulţāna şalınsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 254, Beyit 3). [toğrudalum, -alum]

toğrul-:

1. Dik durmak.

Secde vācibdür baña gördüm kaşuñ miħrābını / Ḳāmetüñ göstermege **toğrul** ki farz oldu namāz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 118, Beyit 3). [toğrul,]

2. (Bir yere doğru) Yönelmek, teveccüh etmek.

Toğrulın meclise cān nuķlin ider anı revān / Serv-ḳadd beste dehen gözleri bādāmlara (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 279, Beyit 3). [toğrulın, -ın]

toğruluk it-: Doğru ve dürüst olma durumu, doğru olana yakışır davranış, dürüstlük, adalet.

Bükdüñ bu ḥaķķa ḳarşu bilümi kemer miyem / Ey serv saña **toğruluk itdüm** kem-er miyem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 214, Beyit 1). [toğruluk itdüm, -düm]

toğruluk: Doğruluk, dürüstlük.

Şevķ-ı ğayra nārveş māyıl degül ey serv-ḳadd / **Toğrulukla** dergehüñde oldu hıdmetķār şem‘ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 127, Beyit 2). [toğrulukla, -la]

toğrusı: Gerçeği söylemek gerekirse, gerçek şu ki.

Ṭoğrusı sen boyı servüm giyeli cāme-i nāḥ / Ḳāmetüm gibi dü-tā oldu ḥasedden her şāḥ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 29, Beyit 1). [toğrusı,]

Ey boyı servi bu ben sāyeden ‘ār itme neden / **Ṭoğrusı** sāye gibi ‘āşık-ı bî-‘āruñ olam (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 206, Beyit 2). [toğrusı,]

Egmez Raḥîmî başını ṭübā-yı sidreye / **Ṭoğrusı** söz budur ḳad-i mevzūnuñ olmaya (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 300, Beyit 5). [toğrusı,]

Ṭoğrusı bu görmeyem bu eşk ü āhum dem-be-dem / Cüst u cūda cū-be-cū ey ḳāmet-i dil-cū seni (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 315, Beyit 5). [toğrusı,]

toḥm: Tohum.

Ma‘ārif mezra‘ında ḥūşe-çîn olmak dilerseñ ger / Şaḳın taş olmasun **toḥm** ekdüğüñ ḳalbüñ türāb eyle (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 299, Beyit 4). [toḥm,]

tokuz kat: Dokuz kat.

Binüp keştîye sen meh gün gibi kıldukça seyrānı / **Ṭokuz kat** ṭolanur bād-ı figānum çerḥ-i gerdānı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 333, Beyit 1). [tokuz kat,]

tol-:

1. Dolu hale gelmek, dolup taşmak.

Bezm-i ḡamda ey Raḥîmî ḥālūme raḥm eyleyüp / Ḳanlar ağladı ḳadeḥler nāleler **toldı** rebāb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 13, Beyit 5). [toldı, -dı]

Ḡam oklarıyla **toldı** bu sînem belek midür / Tiğ-ı cefā yaralar ürer ya se-per miyem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 214, Beyit 6). [toldı, -dı]

Bezminde gerçi sāḡar-ı çeşmüm **ṭolar** müdām / Niçün bu ḳan olasıya itmez nigāḥ-ı Cem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 216, Beyit 3). [ṭolar, -ar]

Ḥad ü dendān hecriyle dökülen ḳanlı yaşumdan / Olupdur dāḡda lāle **ṭolupdur** baḥr içi lū’lū’ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 272, Beyit 2). [ṭolupdur, -dur]

Cām-ı lebüñ ḡamı ile cānā Raḥîmînüñ / Ḥün-ı cigerle **toldı** gözinüñ ḳabacıḡı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 313, Beyit 5). [toldı, -dı]

2. Çoğalmak, artmak, bir yere iyice yayılmak, kaplamak.

Bāḡı dād iken bozuldı **toldı** cevri-i zulm ile / Şimdi çöl olup yeter Bağdād elüñden ey felek (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 159, Beyit 5). [toldı, -dı]

3. Kaplamak, sarmak.

Vuṣlatuñla Āyete'l-kürsi haķı ey āfiṭāb / 'Arṣa döndi şehr-i Mar'aş **ṭoldı** nūr-ı feth-i bāb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 14, Beyit 1). [ṭoldı, -dı]

Ṭolmıṣ idi gülşene āvāze-i zāğ u zağan / Hālî ayruksıdı bāğun işidenlerden ırağ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 130, Beyit 4). [ṭolmıṣ, -mıṣ]

Gūşına gül-bāng-i āhum girmedi ol goncanuñ / Ey Raḥîmî bülbulāsā **ṭoldı** efgān her ıaraf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 136, Beyit 5). [ṭoldı, -dı]

Şanasın şem'ı kâfūrî durur eşcār-ı gülşende / Ki **ṭolmıṣ** simden pervānelerle büstān ḥurrem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 196, Beyit 2). [ṭolmıṣ, -mıṣ]

Gönder Raḥîmî sende pey-ā-pey piyāleyi / **Ṭolsun** diyār-ı guşşaya ḥayl ü sipāh-ı Cem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 216, Beyit 7). [ṭolsun, -sun]

Olalı menşūr-ı ḥüsne dāl-i zülfeynüñ nişān / **Ṭoldı** dîn iklimine āsāyiş-i emn ü emān (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 260, Beyit 1). [ṭoldı, -dı]

Vaşf-ı ḥüsnünde şehā şî'ri Raḥîmî bendeñüñ / Mihr-i 'ālem-tāb gibi çavı **ṭoldı** 'āleme (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 286, Beyit 6). [ṭoldı, -dı]

ṭolab-ı ser-gerdān: Dönme dolap.

O mehden ayru yaşum ey felek 'ummāna döndürdüñ / Çevirdüñ başumı **ṭolab-ı ser-gerdāna** döndürdüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 147, Beyit 1). [ṭolab-ı ser-gerdāna, -a]

ṭolan-: Dolanmak, dolaşmak.

Binüp keştîye sen meh gün gibi kıldukça seyrānı / Toḳuz kat **ṭolanur** bād-ı fiğānum çerḥ-i gerdānı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 333, Beyit 1). [ṭolanur, -ur]

ṭolaş-:

1.Dolaşmak, gezinmek, dolanmak.

Dile eksük degüldür kara ḳayḡu yıkar illerden / **Ṭolaşur** zülfi gibi bir zemān ḥaṭṭ bir zemān ebrū (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 270, Beyit 4). [ṭolaşur, -ur]

2. Dolaşmak, zor ayrılır hale gelmek, yakalanmak || gönül vermek, bağlanmak.

Ṭolaşaldan bir perîşānuñ saçı zencîrine / Ey Raḥîmî dil yine dîvāne şeklin bağladı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 308, Beyit 5). [ṭolaşaldan, -aldan]

3. Birbirine geçip karışmak, güç çözülecek duruma gelmek.

Ḳomadı kılca Raḥîmî dil-i miskinde ḳarār / **Ṭolaşaldan** o mehüñ kākül-i 'anber-fāmı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 310, Beyit 6). [ṭolaşaldan, -aldan]

Raḥīmī bend-i ‘aşkıyla giriftār olduğum gördi / Anuñ için **ṭolaşur** baña o ḳara zülfinüñ ağı (Kütahyalı Raḥīmī Dîvânı, Gazel 311, Beyit 7). [ṭolaşur, -ur]

ṭolayı: -den ötürü, sebebiyle, yüzünden.

Envār-ı ruḥuñdan **ṭolayı** ṭab‘-ı Raḥīmī / Her şi‘ri anuñ şi‘r-i dıraḥşāna irişdi (Kütahyalı Raḥīmī Dîvânı, Gazel 336, Beyit 9). [ṭolayı,]

ṭoldur-: Doldurmak, kaplamak.

Dāmen-i pākîzeñe kimdür ki bir toz ḳondura / Münkirüñ çeşmine **ṭoldurdi** ğubār-ı evliyā (Kütahyalı Raḥīmī Dîvânı, Gazel 9, Beyit 5). [ṭoldurdi, -dı]

Şeh nāza başlıyaldan feryād u āh-ı ‘uşşāk / **Ṭoldurdi** her maḳāmı şavt-ı nevā-yı nev-rüz (Kütahyalı Raḥīmī Dîvânı, Gazel 108, Beyit 4). [ṭoldurdi, -dı]

‘Uşşāk-ı bî-nevāya o şeh nāza başladı / **Ṭoldurdi** her maḳāmı yine āh n’eyleyin (Kütahyalı Raḥīmī Dîvânı, Gazel 258, Beyit 6). [ṭoldurdi, -dı]

ṭolu: Dolu.

Ṭoli şanma sākîyā billāhi artuḳ bûsesüz / Acıdupdur cānımı bu zulm-i bî-dāduñ senüñ (Kütahyalı Raḥīmī Dîvânı, Gazel 162, Beyit 2). [ṭoli,]

ṭolıñın ay: Dolunay.

Ḥüsn-i yāra ḳıl nazar mihr itme ‘ālem mihrine / Dimezem māhum saña var bir **ṭolıñın aya** baḳ (Kütahyalı Raḥīmī Dîvânı, Gazel 137, Beyit 2). [ṭolıñın aya, -a]

ṭolu: Dolu.

Sûsen-i sālûse deg gülşende zāhidlenme sen / Destesi destinde **ṭolu** yir yoḳ inkārum ḳonağ (Kütahyalı Raḥīmī Dîvânı, Gazel 130, Beyit 2). [ṭolu,]

Ṭoludur bâṭını hırş u ḥased zāhir-perest olmış / Ḳoyup dîdār-ı ḳūyuñ cennet añar vā‘iz-i aḥmaḳ (Kütahyalı Raḥīmī Dîvânı, Gazel 145, Beyit 3). [ṭoludur, -dur]

Ṭañ mîdur pür-nûr-ı cā eylerse ṭab‘umdan güneş / **Ṭoludur** ğün gibi şevḳüñle içüm ṭaşum benüm (Kütahyalı Raḥīmī Dîvânı, Gazel 181, Beyit 3). [ṭoludur, -dur]

Żiyāfet ḳılmağa şāh-ı şitāyı pâdişāh-ı serd / **Ṭolu** pālûdeyi yaḥ birle ṭās-ı kün-fe-kān ḥurrem (Kütahyalı Raḥīmī Dîvânı, Gazel 196, Beyit 4). [ṭolu,]

ṭolu: İçi şarapla dolu kadeh.

Ṭolular nûş it Raḥīmī bir leb-i mey-ğün ile / Olmadan bezm-i ezelden kâse-i ‘ömrüñ ṭolu (Kütahyalı Raḥīmī Dîvânı, Gazel 275, Beyit 5). [ṭolular, -lar]

tolu ol-: Dolu olmak, dolmak.

Țolular nüş it Raḥîmî bir leb-i mey-gün ile / **Olmadan** bezm-i ezelden kâse-i ʿömrüñ **tolu** (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 275, Beyit 5). [tolu olmadan, -madan]

top:

1.Top, çevgan topu, guy.

Başum **top** eyledüm ayaḡuña meydân-ı ʿaşkuñda / Ümîd-i dest-bûsuñla ḡadüm çevgâna dönmişdür (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 94, Beyit 3). [top,]

2. Gülle veya şarapnel atan ateşli silâh.

Olalı şehir-i ḡüsne yüzüñ ay Güzel ḡişâr / Yüz tıtdı **top** yıkılmaḡa gördi Güzel ḡişâr (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 93, Beyit 1). [top,]

Ey Raḥîmî göge aḡsa ṭañ mı **topum** gün gibi / Bir mehüñ eflâkveş şehir ü ḡişârın gözlerüz (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 113, Beyit 7). [topum, -um]

Sen gitdi (?) raḡîbâ ḡomadun serenuñ alçaḡ / Ḳatlin hele âhum **topı** her yaña şalınsun (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 254, Beyit 13). [topı, -ı]

Ġamuñla âh iderken tüfek ḡundaḡda yaturdı / **Topı** bâbından aldı geldi nâlem ḡod bu araya (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 289, Beyit 5). [topı, -ı]

Lebüñ bu cânuma ḡelvâ-yı bî-bedeldür ola / Ḥayâl-i ḡâmeti **topuñ** dile emeldür ola (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 307, Beyit 1). [topuñ, -uñ]

top-ı çerh: Feleḡin topu.

İdüpdür **top-ı çerhi** himmetüñ çevgânı ser-gerdân / Erenler ḡaḡkıçün meydân bu gün sen şehriyâruñdur (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 95, Beyit 5). [top-ı çerhi, -ı]

top-ı efgân: Feryat topu.

Raḥîmî hecr-i küyuñla beden mülkin ḡarâb itdi / Felek burcını yıḡmaḡa döküpdür **top-ı efgânı** (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 333, Beyit 7). [top-ı efgânı, -ı]

topraḡ: Toz, toprak.

Didi ben pây-mâline ol şeh-süvâr-ı esb-i nâz / Ayaḡum **topraḡını** kıl tâc-ser didem be-çeşm (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 185, Beyit 3). [topraḡını, -ını]

Girince sen boyı servi revânun ḡatı ḡönline / Döşendüm **topraḡı** yaşduḡumı şu gibi ṭaş itdüm (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 187, Beyit 6). [topraḡı, -ı]

Mihr ü mäh öpmege virmem ayağın **toprağın** / Günde ger bir efser-i zerrîn koyalar başuma (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 295, Beyit 3). [toprağın, -ın]

toptolu: Dopdolu, tamamen dolu.

Toptoludur vâ'iz benüm gūşumda ğaflet penbesi / Hağdur sözüñ hep bilürem yādumdadur ez-berdedür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 101, Beyit 6). [toptoludur, -dur]

Şöyle denk itdi beni keyfiyyet-i ma'cün-ı 'aşk / **Toptoludur** cür'adân-ı dilde esrârum Hasan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 268, Beyit 4). [toptoludur, -dur]

Âşinâlık kıl Rahîmî bendeñi ey kân-ı cūd / **Toptoludur** gevher-i 'irfân ile deryâ gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 323, Beyit 5). [toptoludur, -dur]

topveş: Top gibi.

Rahîmî n'ola küyüñ **topveş** seyr eylese her gün / O ser-gerdānuñ itdi âh kıddin şavlecân ebrû (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 270, Beyit 9). [topveş,]

toru: Toru (doru) ifadesi doruk, zirve anlamında olup yelkenleri tepe noktasına dek kaldırıp rüzgârdan en üst düzeyde faydalanmak ve bu suretle geminin tam yol ileri seyretmesi hali için kullanılır.

Yelkenüñi kullanma eyâ serv **torudan** / Ben hâk-i hevâ-h'âha hırâmâne şalınsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 254, Beyit 11). [torudan, -dan]

toz: Çok hafif ve küçük parçalara bölünmüş çok ince toprak.

Ğaflet itme aç gözün varın ayağum **tozıdır** / Didi ol nūr-ı başar kıl aña yer didem be-çeşm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 185, Beyit 5). [tozıdır, -ıdır]

Kuhl eyledüm gözüme görince izün **tozın** / Görince ben kuluñ hele şâhib-naẓar mıyam (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 214, Beyit 2). [tozın, -ın]

Muntazırdur göz açup nergis ayağın **tozına** / Gel görün biñ nâz ile ey çeşm-i fettānum yine (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 296, Beyit 4). [tozına, -ına]

toz kon-: Toz konmak; kirlenmek.

Hudâyâ bilmezem bir **toz** mı **kondı** ben ğubârından / Beni dūr itdi dergâhından âh ol dâmen-i pāküm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 219, Beyit 3). [toz kondı, -dı]

'Aceb bir **toz** mı **kondı** dâmenine ben ğubârından / 'Acebdür söylemez tūṭıveş ol âyine-ruhsârum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 224, Beyit 4). [toz kondı, -dı]

toz kondur-: Toz kondurmak, kirlletmek.

Dāmen-i pākīzeñe kimdür ki bir **toz kondura** / Münkirüñ çeşmine taldurdu ğubār-ı evliyā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 9, Beyit 5). [toz kondura, -a]

Mebādā dāmen-i pāküñe bir **toz konduram** diyü / Dem-ā-dem cism-i hāk-ālüdemo yaşumla yaş itdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 187, Beyit 5). [toz konduram, -am]

toz kopar-: Tozu dumana katmak, meydanı alt üst etmek.

Ṭālî‘-i naḥsı ḥarāba virdi Sa‘d-ābādını / Başa **tozlar koparuban** İsfahānın yaqıldılar (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 61, Beyit 3). [tozlar koparuban, -uban]

Ḳul degül yoluñda hāk olmaz dimiş düşmen beni / Ben de bu yolda ne **tozlar koparam** seyr eyle sen (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 236, Beyit 5). [tozlar koparam, -am]

Bî-ḳarār olur Ḳaraman başına **tozlar kopar** / Rāst tā sen serv-ḳadd ḳılduñ ḳarār-ı Germiyān (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 265, Beyit 4). [tozlar kopar, -ar]

Vücūduñ hākini ber-bād idüp yoluñda bir āh it / Raḥîmî gel yine bir **toz kopar** bu rüzgār içre (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 284, Beyit 7). [toz kopar,]

tübā: Bütün cennete gölge saldıǵına inanılan, kökü yukarıda dalları aşağıda bulunan ağaç.

Güzelsin bî-bedelsin müntehāsın sidre ḥaḳḳıçün / Ruḥuñ cennet lebün kevser dişüñ lü‘lū‘ ḳadūñ **tübā** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 7, Beyit 6). [tübā,]

Kāḥ-ı ‘izz ü devletüñ yapduḳda bünyād-ı ezel / Eylemiş ser-levḥasın **tübā** ile ḥüsn ü me‘āb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 11, Beyit 3). [tübā,]

Cennet ü **tübāya** virmez ḳāmet ü didāruñı / Himmeti şāhum Raḥîmî bendeñüñ ğāyet bülend (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 31, Beyit 7). [tübāya, -ya]

Çenāra dek gelüp serv-i bülendüñ pāyesin pest it / Senüñ bu müntehā ḳaddüñle **tübā** baş bir āzerdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 49, Beyit 2). [tübā,]

Görelî ḳadd-i bülendüñ müntehādur himmeti / Sidrede **tübāya** baş egmez dil ey nāzük-nihāl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 178, Beyit 3). [tübāya, -ya]

Bir emeldür cennet ü **tübā** ğamı ṭül u dirāz / Kūy-ı ḳadd-i yāre irmekdür Raḥîmî himmetüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 207, Beyit 5). [tübā,]

Almazam ḥabbeye **tübāsını** bāğ-ı ḥuldüñ / Hüner oldur saña bir serv-i ḥırāmān virsün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 251, Beyit 3). [tübāsını, -sını]

tübā ḥaḳḳı: Cennette bulunduǵuna ve bütün cennete gölge saldıǵına inanılan, kökü yukarıda, dalları aşağıda büyük ağaç ḥaḳḳı için.

Südde-i sidre-mişālūñ olalı me‘vā-yı sūr / Müntehā ḳadr oldı **tübā ḥaḳḳı** ‘idāsā-yı sūr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 91, Beyit 1). [tübā ḥaḳḳı,]

tübā-yı sidre: Göğün yedinci katında bulunan Tuba ağacı.

Egmez Raḥîmî başını **tübâ-yı sidreye** / Toğrusı söz budur ḳad-i mevzûnuñ olmaya (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 300, Beyit 5). [tübâ-yı sidreye, -ye]

tūfân: Her taraflı istilâ edecek şiddetli yağmur, sel.

Yaḳam rûy-ı zemîni nâr-ı fûrḳat böyle ḳalursa / Virem ğarḳ-âba **tūfân** yaşum ile sûy-ı ‘ummânı (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 333, Beyit 6). [tūfân,]

tūfân-ı nūh: Nuh Tufanı.

Cennet ḳapıñdan ayrıla ey hûr-i ‘ayn o dem / **Tūfân-ı Nūhuñ** ‘aynı olur âdemüñ gözi (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 312, Beyit 3). [tūfân-ı nūhuñ, -uñ]

tufeyl ol-: Dalkavukluk yapmak; sığıntısı (asalağı) olmak.

Hûnına her nâ-kesüñ **olmam** meges gibi **tufeyl** / Egmezem her kâseye cānâ şurâhıveş serüm (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 208, Beyit 5). [tufeyl olmam, -mam]

Her ḥasîsüñ hûnına **olma** meges gibi **tufeyl** / Ey gönül ḳâf-ı ğınâda ḳānî‘ ol ‘anḳâ gibi (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 323, Beyit 4). [tufeyl olma, -ma]

tûğ: At kılından süpürge biçiminde yapılp bir sırığa takılan, Osmanlılarda padişah, vezir, beylerbeyi, sancakbeyi vb. kişilerce kullanılan belirti ve nişan.

Sāye şalalı kākül-i dil-ber gibi **tûğuñ** / Tuğrâ-yı zafer Hinde vü Kāşāna irişdi (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 336, Beyit 3). [tûğuñ, -uñ]

tuğrâ-misāl: Osmanlı pâdişahlarının resmî yazılarda ve paralarda imzâ yerine kullandıkları, özel bir şekli olan işâret gibi.

Bir ḥatâ ile dolaşdum çîn-i zülfeynüñ görüp / Yay idüp çekdüñ çevirdüñ ḳāmetüm **tuğrâ-misāl** (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 178, Beyit 2). [tuğrâ-misāl,]

tuğrâ-yı ğarrâ: Parlak tuğra.

Hûsn-i ḥatṭ ḥaddüñde ḥatṭ **tuğrâ-yı ğarrādur** ḳaşuñ / Hüblik mülkine sensin şeh müsellemler ol berât (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 20, Beyit 4). [tuğrâ-yı ğarrādur, -dur]

tuğrâ-yı ğarrâ-yı sa‘âdet: Mutluluğun parlak tuğrası.

Gören dibāce-i ebrûña dir senüñ berâtında / Budur var ise ol **tuğrâ-yı ğarrâ-yı sa‘âdet** naḳş (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 122, Beyit 2). [tuğrâ-yı ğarrâ-yı sa‘âdet,]

tuğrâ-yı zafer: Zafer imzası.

Sāye şalalı kākül-i dil-ber gibi tūguñ / **Ṭuğrā-yı zafer** Hinde vü Kāşāna irişdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 336, Beyit 3). [ṭuğrā-yı zafer,]

tuhfe-i cān-ı hakîr: Kıymetsiz can armağanı. (Aşığın bedeni bağlamında).

Getürdüm **tuhfe-i cān-ı hakîri** kūy-ı cānāna / Qabûl eyle dimek ḥaddüm degül ol yādgār ister (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 105, Beyit 6). [tuhfe-i cān-ı hakîri, -i]

tûl u dirâz: Uzun.

Bir emeldür cennet ü ṭübā gamı **tûl u dirâz** / Kūy-ı ḳadd-i yāre irmekdür Raḥîmî himmetüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 207, Beyit 5). [tûl u dirâz,]

ṭulb-i dervîş: Dervîşin halkı.

Şehā bir **ṭulb-i dervîşüz** bu tende cānımız vardır / Muḳîm-i tekye-i ‘aşḳuz saña ḳurbānımız vardır (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 87, Beyit 1). [ṭulb-i dervîşüz, -üz]

tûl-i emel kıl-: Hırslanmak, çok arzulamak.

Her şeb şaçuñ gamıyla **tûl-i emel kılardum** / Olmasa ger fenâsı bu ‘ömr-i bî-beḳānuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 155, Beyit 4). [tûl-i emel kılardum, -ardum]

ṭulū‘ it-: Doğmak, meydana çıkmak; yüzünü göstermek.

Güneş gibi kılurdu ‘ālemi envāra müstağrak / **Ṭulū‘ itse** Raḥîmî zerrece bir pâresi ‘aşḳuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 154, Beyit 5). [ṭulū‘ itse, -se]

tumār-ı eş‘ār: Şiirlerin tomarı.

Görüp bî-şabr olur her şūḥ-ı şîrîn-kār-ı şehir-âşüb / Benüm **tumār-ı eş‘arum** bu gün ḥırz-ı füsünumdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 85, Beyit 3). [tumār-ı eş‘arum, -um]

tumār-ı ğurbet: Ayrılığın defteri.

Eger diñlense şāhum vaşf-ı ḥālüm / Yazardum ḳapuña **tumār-ı ğurbet** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 23, Beyit 5). [tumār-ı ğurbet, -ña]

tur-:

1.Durmak, beklemek.

Ġoncalar cānā dehānuñla ağız bir ideli / ‘Ālem-i ğaybuñ ider remzin **ṭurup** izhār leb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 15, Beyit 3). [ṭurup, -up]

Bu bāguñ servi dūd-ı ğam küli bir ˆtabla āteřdūr / řabāveř **ˆturma** bir dem bir nefes āzāde seyrān it
(Kūtahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 18, Beyit 3). [ˆturma, -ma]

Hayāl-i ˆkaddine yeltendüñ ol serv-i hevā-baħřuñ / řabāveř gel göñül yıl **ˆturma** her dem rüzgāruñdur
(Kūtahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 95, Beyit 7). [ˆturma, -ma]

Zülfî zencîrine ˆarřu aşılıp **ˆturma** rakîb / Baña bend itdi anı sen resen-i dāra yapış (Kūtahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 120, Beyit 4). [ˆturma, -ma]

Nār-ı ğam sen şehden ayru lezzetin telˆı eylemiş / Zerd ü zār olup benüm gibi **ˆturup** aĝlar şem^c
(Kūtahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 127, Beyit 4). [ˆturup, -up]

Fenā kuhsārda her lāleye cānā beˆā **ˆturdum** / Ki eřk-i ˆçeřm-i ‘āřıkdan dökölmiř ĥūna beñzetdüm
(Kūtahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 198, Beyit 2). [ˆturdum, -dum]

Felek zerrîn-küleĥ bir sāde-rū serrācuñ olmiřdur / Çapup ĝün gibi **ˆturmaz** y řubˆı u mesā raĥřın
(Kūtahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 235, Beyit 4). [ˆturmaz, -maz]

Egri rā eyler ˆarřuñ rāsında ol bir kec-nazar / Yine ˆkaddüñ yanına varur **ˆturur** ˆtoĝru gibi (Kūtahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 328, Beyit 3). [ˆturur, -ur]

2. Durmak, kalmak, devamlı olmak.

Bekā **ˆturdum** fenāsın fehm idüp bu mülk-i ma‘mūruñ / Anuñçün bümveř terk-i ‘imārāt iħtiyār itdüm
(Kūtahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 194, Beyit 2). [ˆturdum, -dum]

Ben gedāña āsitānuñdur řehā me‘vā bu ĝün / Ger **ˆturur** ger **ˆturmasın** nemdür benüm dūnyā bu ĝün
(Kūtahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 227, Beyit 1). [ˆturur, -ur; ˆturmasın, -masın]

3. Durulmak.

Çeřme-i dilden aˆar ˆanlu siriřküm řu gibi / Dem-be-dem **ˆturmaz** bulanur bir deliˆanlu gibi (Kūtahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 328, Beyit 1). [ˆturmaz, -maz]

ˆturacıĝı: Duracaĝı yer.

Yüz virme ĥāra şalınup ey gül budacıĝı / Bař ˆıhrem üzre pāyuñ odur ĥod **ˆturacıĝı** (Kūtahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 313, Beyit 1). [ˆturacıĝı,]

ˆturaĝ: Durak, varılacak son nokta, yer.

Benüm dîvāne göñlüm vaĥdet-i ābād ferāĝ ister / Yilüp yıllar gibi yıllarla řimdi o **ˆturaĝ** ister (Kūtahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 84, Beyit 1). [ˆturaĝ,]

ˆturfe: Tuĥaf.

Cihānuñ ˆıĥıdı fāĥir cāmesinden terk-i tāc itdi / Geyüp řāl-ı fenā bir **ˆturfe** kisvet iħtiyār itdi (Kūtahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 321, Beyit 3). [ˆturfe,]

tūr-ı sînā-yı tecellî: Sina Dağı'nda görünme (Hz. Musa'nın Allah'a yalvarmasıyla Allah'ın Sina Dağı'na tecellî etmesi hatırlatılarak).

Şevk-ı dîdâr ile Mûsâveş yed-i beyzâ hâkı / **Ṭūr-ı Sînā-yı tecellîde** münâcât ehliyüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 111, Beyit 2). [ṭūr-ı sînā-yı tecellîde, -de]

turş-rüy: Ekşi yüz.

Turş-rüyundan rakîbüñ münharif oldı mizâc / Tâb-ı ğamdan pür-harâretdür hoş-âb ister gönül (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 169, Beyit 2). [turş-ı rüyundan, -ından]

tut-:

1. Tutmak, eline almak.

Ey gözüm yaşı yetiş dâmen-i dildâra yapış / Başuñı ayağına қо ara **ṭut** ara yapış (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 120, Beyit 1). [ṭut,]

Ġubâr-ı haṭṭ-ı la'ûñle benüm ḥod baña yitmişdür / Yüüm **ṭutdum** ben oldum denk ü ḥayrân mest ü lâ-ya'kı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 176, Beyit 5). [ṭutdum, -dum]

Ḳomaz Raḥîmî başını ğayruñ ayağına / Üftâdeñ oldı **ṭut** elin ey şâh-ı ehl-i dîn (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 240, Beyit 5). [ṭut,]

2. Varsaymak, farz etmek, saymak, addetmek, kabul etmek.

Raḥîmî cür'aveş devrân ayağa düşürür bir gün / **Ṭutalum** bezm-i dünyâda nice dem cām-ı cem çekdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 186, Beyit 5). [ṭutalum, -alum]

Sen bu ṭab' ile Raḥîmî **ṭutalum** Firdevssin / İltifât-ı şeh gerek eş'âr-ı mümtâz olmağa (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 283, Beyit 5). [ṭutalum, -alum]

Ṭutalum kim mukteżâ-yı ḥüsn imiş cevır ü cefâ / 'Âşıka kıymak revâ mı bunca istiğnâyıla (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 290, Beyit 4). [ṭutalum, -alum]

3. Donamak, doldurmak.

Güneş yüzüne muḳâbil olursa bedr-i münîr / **Ṭutalum** eksigin ey meh işin temâm idelüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 180, Beyit 5). [ṭutalum, -alum]

4. Kaplamak.

Fiġân u nâle vü âh-ı ḥazînem **ṭutdı** gülzârı / Raḥîmî bir ḥazân-dide hezârüm zâradur meylüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 191, Beyit 5). [ṭutdı, -dı]

Ṭutsa bülbül gibi ṭaň mı şîvenüm dünyâ yüzün / Yıldı bir kez görür oldum sen şeh-i ra'nâ yüzün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 246, Beyit 1). [ṭutsa, -sa]

5. Engellemek, alıkoymak.

‘Aşk daķmıřdur benüm boynuma zāhid bir kemend / Pend girmez gūřuma **tutmaz** beni zencir ü bend
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 31, Beyit 3). [tutmaz, -maz]

6. Saklamak.

Ey Raķîmî sen ümîdüñ Kāsımü'l- ezrāķa **tut** / Seg-nihād olan ıama‘ ehli ķo ķeksün nān ğamı (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 255, Beyit 5). [tut,]

7.Örtmek.

Ey Raķîmî utanur yaşum görüp rez-duķteri / Yüzine her dem **tutar** vālā-yı gül-gündan niķāb (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 17, Beyit 5). [tutar, -ar]

8. Davranmak.

Āline şayd olma vahşet ķıl cihān rubāhinüñ / **Tut** benüm ķurdum Raķîmî gibi bir řirāne ıavr (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 66, Beyit 5). [tut,]

tut ki: Farz et ki.

Yile virür ‘āķıbet evrāķ-ı ‘ömri rüzgār / řafķa-i ‘ālemde aduñ **tut ki** defterdār imiş (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 121, Beyit 4). [tut ki,]

tütî-i cān: Can papaĝanı.

řāfdur āyîneveř şab‘um eyā rüşen-zamir / **Tütî-i cāna** ğıdādur lafz-ı şehd ü şekkerüm (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 208, Beyit 4). [tütî-i cāna, -a]

tütî-i şekker-zebān: Tatlı dilli papaĝan // Sevgili.

Ben ğubārından mükedderdür meĝer āyinesi / Yoķsa n’oldı **tütî-i şekker-zebānum** söylemez (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 112, Beyit 4). [tütî-i şekker-zebānum, -um]

tütîveş: Papaĝan gibi.

‘Aceb bir toz mı ķondı dāmenine ben ğubārından / ‘Acebdür söylemez **tütîveş** ol āyîne-ruķsārüm
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 224, Beyit 4). [tütîveş,]

tütîyā: Göze parlaklık ve kuvvet veren sürme taşı tozu.

Hāk-i miḥnet çeşmine ol dün bed-bînüñ müdām / **Tütiyā** bilmezse ḥāk-i dergehüñ ‘ayne’l-yākīn (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 247, Beyit 3). [tütiyā,]

Ṭañ degül meh dikse göz her gün rikābuñ ‘aynına / Ḥāk-pāyuñ **tütiyādur** āfitābuñ ‘aynına (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 285, Beyit 1). [tütiyādur, -dur]

tütiyā it-: Sürme etmek.

La’l-i sîr-ābuñ ḡamından cān viren bî-dillerüñ / **Tütiyā ider** ‘uyūn-ı cāna a’yān cevherin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 252, Beyit 5). [tütiyā ider, -er]

tütiyā kıl-: Sürme çekmek.

Öpüp yüzüme sürdüm gözlerüme **tütiyā kıldum** / Başumda devletüm varmış ḡubār-ı maḡdemüñ gördüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 218, Beyit 2). [tütiyā kıldum, -dum]

tütiyā-yı ‘ayn-ı ‘ālem: Alemin gözünün sürmesi.

Tütiyā-yı ‘ayn-ı ‘ālemken ḡubār-ı maḡdemüñ / Zerre deñlü görmeye bu dide-i ḡamnāk ḡayf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 134, Beyit 4). [tütiyā-yı ‘ayn-ı ‘ālemken, -ken]

tutmaz ol-: Engel olamamak.

Tā ki ‘aşkuñ ḥālka ḥālka boynuma ṭaḡdı kemend / **Ṭutmaz olmışdur** bu ben dîvāneyi zencîr ü bend (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 31, Beyit 1). [ṭutmaz olmışdur, -mışdur]

tutuş-:

1. Yanmak, acı çekmek.

Gice sen şem‘a karşı **tutuşurken** nār-ı fūrḡatde / Görüp üstüme şevḡıyla hemān pervāne dönmişdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 94, Beyit 4). [tutuşurken, -urken]

2. Yanmak, ateş almak.

Başum açup ışıklar gibi yansam şevḡ ile ḡālüm / **Ṭutuşdum** karşı ol şem‘a beni pervāne gönderseñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 151, Beyit 6). [ṭutuşdum, -dum]

Göñül pervānesin ben sen ruḡı gül-nāra yandurdum / Benümle kimse **tutuşmaz** meger ya şem‘ ya meş‘al (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 164, Beyit 6). [tutuşmaz, -maz]

Ṭutuşdum āteş-i mihrüñle mihr it yoksa şubḡāsā / Rumüz-ı mihrüñi gün gibi ey meh işde fāş itdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 187, Beyit 4). [ṭutuşdum, -dum]

Cem‘üñde şem‘veş **tutuşup** nār-ı şevḡ ile / Yanmaḡda bir benüm gibi pervāne olmaya (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 297, Beyit 2). [ṭutuşup, -up]

tuy-: Duymak, işitmek.

Çanumı dök cânımı al rāzıyam tek şun lebün / Şoñra **tuyup** gamzeñ öldürürse ola kana çan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 260, Beyit 2). [tuyup, -up]

Dehānuñ rāzını **tuymış** şabādan gonca-i hoş-bū / Yağasın çāk idüp gül gibi havfinden didi yā hū (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 272, Beyit 1). [tuymış, -mış]

tuz etmek bil-: Yapılan iyiliğin değerini bilmek, hatır gözetmek.

Rahîmî kaḥbe-zen dünyāda her nā-merde dil virme / **Tuz etmek bilmeyenden** ara zaḥmet ara zaḥm irmiş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 125, Beyit 5). [tuz etmek bilmeyenden, meyenden]

tüfek: Ateşli bir silah, tüfek.

Çamuñla āh iderken **tüfek** kundaḳda yaturdı / Topı bābından aldı geldi nālem ḥod bu araya (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 289, Beyit 5). [tüfek,]

tül: Perde.

Ḥamīde zülfümi yā Rabb o şāh-bāz-ı cemāl / Dil-āver oldu be-ğāyet şebinde **tüldür** ola (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 307, Beyit 3). [tüldür, -dür]

tünd-rev: Çabuk giden.

Bir dem şu gibi irmedi dîdār seyrine / Şol **tünd-revi** saḥt-ı dil olan ḥacer gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 351, Beyit 4). [tünd-revi, -i]

türāb: Toprak.

Ma‘ārif mezra‘ında ḥūşe-çîn olmak dilerseñ ger / Şaḳın taş olmasun toḥm ekdüğün ḳalbün **türāb** eyle (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 299, Beyit 4). [türāb,]

türbe: Genellikle içinde büyük bir kimse gömülü olduğu, ziyâretgâh hâline getirilen mezar, ziyâret edilen mezar (Aşğın mezarı bağlamında).

Çabrüm üzre mihr ü meh şem‘üm şafaḳ ḥünîn-kefen / Çerḫ olur **türbem** cesim-i gamzeñ eylerse şehîd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 37, Beyit 3). [türbem, -m]

türkmān: Türkmen.

Dil yine ḳul oldu bir beg yüzlü **Türkmān** oğlına / Çamzesi yağmacıdur beñzer Tatar Ḥān oğlına (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 306, Beyit 1). [türkmān,]

U

u: Ve.

Yaşum Sa'y **u** Şafâyıyla iletdüm Ka'be kûyûña / Yine bir çeşme-i ter eyledi bu çeşm-i ter peydâ
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 2, Beyit 2). [u,]

Gök göçer ey meh yire kıpar yirinden taş **u** taş / Zâyil olmaz 'aşkuñ ile yandüğüm dilde yana (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 3, Beyit 5). [u,]

Fâriğ olduk nây **u** nûşından bu bezm-i 'âlemüñ / 'Âlem-i ğurbetde bulduk yâr-ğâr-ı evliyâ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 9, Beyit 8). [u,]

'Arîzuñsuz 'aynuma ey nûr-ı 'aynum 'ayn-tâb / Hakk bilür 'ayn-ı 'inâ 'ayn-ı 'azâb **u** 'ayn-ı tâb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 11, Beyit 1). [u,]

Kim bilürdi bu delük sinem figânın n'eydüğün / Bu maķâmı âh ger bildürmese nây **u** rebâb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 12, Beyit 3). [u,]

Rûzgârum haşm **u** bahtum ser-keş ü tâli' zebûn / Yâr-ı bî-mihr-i vefâ gamdan benüm hâlüm harâb
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 13, Beyit 2). [u,]

Gül gibi her kanda hânde kılsa ol ferhunde zât / Güldüğü gülzârûñ olur hep nebâtât **u** nebât (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 20, Beyit 1). [u,]

Bu neyde bu nâleyi bu zevk **u** semâ' yine / 'Uşşâka bu eţvâr-ı vefâ-sâz-ı maķabbet (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 22, Beyit 3). [u,]

Bâñg-i ceres figân **u** metâ'um belâ vü derd / Kıldum diyâr-ı aşka bu gün h'âcevâr göc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 28, Beyit 2). [u,]

Şevk ile geldi kapuña dir kılpıp kaddin dü-tâ / Yarıcuñ Allâh **u** 'ömr ü devletüñ ola mezîd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 32, Beyit 3). [u,]

İd-ı ferhunde yeter vaşluñ Raķîmî bendeñe / Gün yüzüñsüz olur ey meh 'id aña rûz **u** id (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 32, Beyit 6). [u,]

Mâ-haşal emrüd ya harbüz **u** ya bittîh **u** sîb / Kankısın ihsân iderseñ olurum şādân-ı cüd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 34, Beyit 8). [u,]

'Âlem-i lâhûtdan nâsûta kim başdum kadem / Cân **u** dil 'aşkuñla ol demden berü hem-hânedür
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 41, Beyit 6). ul,]

Şaçuñ bendiyle bend olmuş esîr-i kayd-ı bend olmuş / Dil-i âşüfte dirler bir ğarîb ü ğor **u** zârum var
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 67, Beyit 3). [u,]

Vâķı'amda dün gice Mecnûnı gördüm zâr ider / Âh **u** vâveylâ vü Leylâ zikrini tekrâr ider (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 78, Beyit 1). [u,]

Ol nihâl-i tâzenüñ iġmâz **u** nâz **u** şivesin / Şimdi bildüm râstî ben sâyesinden 'âr ider (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 78, Beyit 3). [u,]

Şafâ cāmını sürdüñ bu demüñ Cemşîd-vaķtisin / Felek bezminde eyle döne döne zevk **u** şîhhatler
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 81, Beyit 3). [u,]

Ẓafer hem-dem sa‘âdet yâr **u** devlet hem-nişîn olsun / Serîr-i ihtîşâm üzre hemîşe kıl maķarr yegdür
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 83, Beyit 7). [u,]

Bir serv-ķad [**u**] lâle-ruķuñ ğuşşasından âh / Sinemde görinen elif ü dilde dāġıdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 86, Beyit 3). [[u],]

Ĥaduñsuz ‘îd Muşĥaf ĥaķķı içün rûz **u** ‘îd olur / Ĥuceste-fâl hem âyât-ı rahmet ĥaţţ **u** ĥâlüñdür
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 97, Beyit 3). [u,]

Ṭaġıtđum şabr **u** ârâmı şaķuñ gibi perîşānum / Anuñ ĥâl-i mu‘anberveş ķararı var benüm yokdur
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 98, Beyit 6). [u,]

Devlet-i ‘aşķuñda âh **u** eşķüm oldu hem-demüm / Şâh-ı iķlîm-i ġamem yanumca çok ‘asker yürür
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 100, Beyit 3). [u,]

Esrâr-ı la‘l-i yârdan baña ĥaber şoran sefîh / Ne denk ü ĥayrānem nedür bu ‘akl **u** cān ne yirdedür
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 101, Beyit 3). [u,]

Bir demde biñ mürde kıılır zinde lebün ey ‘îsî-dem / Cān **u** cihānuñ cānısın cānāna şîĥĥat yaraşur
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 103, Beyit 2). [u,]

Ey rebî‘-i mekrûmet dest-i zer-efşānuñ görüp / Ćihresin zerd itdi ġülşen ĥor **u** zâr olmış yatur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 104, Beyit 4). [u,]

Zâhidâ zerķ **u** riyānuñ cübbesin çāk itmişüz / Biz ne nāmûs özlerüz ‘aşķ içre ne ‘âr isterüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 107, Beyit 6). [u,]

Ey Raĥîmî nây **u** nûşından bu bezmüñ fâriġuz / Âĥveş ammâ dem olur bir hevâdâr isterüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 107, Beyit 7). [u,]

Ruĥsâr **u** kâķülüñüz şimdi berâber oldu / Yanumda ey yüzi ġül şubĥ **u** mesâ-yı nev-rûz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 108, Beyit 5). [u,]

Ĥaķuñ dîdârı ĥaķķı ġülşen-i kūyuñsuz ey ĥürî / Görinür dūzaĥsâ gözüme bāġ **u** cinān sensüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 110, Beyit 4). [u,]

Ķıl ķadar meyl eylemez dil Germiyān **u** Tireye / Sen şehüñ Şarĥan gibi Aydın diyārın gözlerüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 113, Beyit 6). [u,]

Sözüñ ŧoġrusı budur ķadd-i mevzūnuñ gibi anı / Yazamaz öyle ĥoş-reftâr **u** bir serv-i kıyāmet naķş
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 122, Beyit 3). [u,]

Raĥîmî resm-i iĥlâş ile yazar şûret-i ĥâlin / Senüñdür bâķî iĥsân **u** kerem ey şâh-ı himmet naķş
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 122, Beyit 7). [u,]

Yâr yâr aġyâr **u** ‘aşîķ zâr **u** miĥnet bî-şümâr / Vaşl-ı mesned şabr-ı bî-ĥadd dâr-ı hicrân her ţaraf
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 136, Beyit 2). [u,]

‘Ömr-i müsta‘cil felek ġaddâr **u** nâ-hemvâra baĥt / Mihr-i meh-rû ġayr-ı vâķi‘ cāy-ı ĥirmân her ţaraf
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 136, Beyit 3). [u,]

Ṭama‘ ser-riştesin kaţ‘ eyle miķrâz-ı kanâ‘atle / İlüp çekmesün ey âvâre dil her aç **u** her çıplaķ
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 145, Beyit 2). [u,]

Çerâġı ‘ârız **u** şevķ-i lebiyle dil-i şem‘in / O yâr ki tâ uyana cān gözin uyarı görüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 148, Beyit 5). [u,]

Şafā-yı ʔavf-ı Hicāz u hevā-yı Saʕy semāʕ / Ne yol maḵām-ı ḵabūle varursa varı görüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 148, Beyit 6). [u,]

Raḥîmî tevbe-şiken olsa ʔañ degül ey meh / Hilāl-i ʕid u dem-i sāḡar-ı bahārı görüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 148, Beyit 7). [u,]

Olmadum bir gün senüñ devründe ben şād ey felek / Döne döne āh elüñden dād u feryād ey felek (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 150, Beyit 1). [u,]

Yūsufāsā ḥʕāce-i dehri şarasın ḵul gibi / Olmadı şāh u gedā bendeñden āzād ey felek (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 150, Beyit 2). [u,]

Yollaruñ pür-vādî bî-hādî ḡuluñ ḥaddi yok / Menziluñ ḡāyet özin bî-āb u bî-zād ey felek (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 150, Beyit 4). [u,]

Tekye-i ʕālemde nʕeyler bir kişi āh eyleyüp / Ḡuşuña girmez senüñ efḡān u feryād ey felek (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 150, Beyit 5). [u,]

Bilmezem senden Raḥîmî nice alsun ocaḡın / Her dem eylersin mezāk-ı ʕış u bî-dād ey felek (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 150, Beyit 7). [u,]

Ferāḡat-baḥş olur şāh u vezîre inḵiyād itmez / Olanlar ḵalb-i istiḡnāyla ferzānesi ʕaşḵuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 153, Beyit 2). [u,]

Gel ey bülbül bu ḡülşenden ırāḵ it zār u feryāduñ / Ki yokdur meyli sūy-ı ʕāşḵa ol serv-i āzāduñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 156, Beyit 1). [u,]

Müdām añdukca zıkr it ḡayr ile Mecnūn u Ferḡadı / Raḥîmî biri şeyḡüñdür bu yolda biri üstāduñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 156, Beyit 5). [u,]

Gökde āhum yirde yaşum mā-cerāsı söylenür / Māh u māhî mihrüme şāhid semādan tā semek (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 160, Beyit 3). [u,]

Şūfiyā ḡāyet müdāvādur ḡam u dil derdine / Şişe çek bir laʕl-i mey-gün ile cānuñ ʕişe çek (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 160, Beyit 6). [u,]

Ey Raḥîmî ʕaşḵ ile baḡruñ delinmişdür meger / Ney gibi pür-süz anuñçün zār u feryāduñ senüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 162, Beyit 5). [u,]

Ṭālib-i genc-i beḡā oldum fenādan çekdüm el / Baş açuḵ abdāl olup tāt u ḵabādan çekdüm el (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 170, Beyit 1). [u,]

Yolum geh kūh geh hāmūn u menzil dor atum leng / Yigitlik gitdi pîr oldum reh-i hecründe pā-der-gil (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 176, Beyit 4). [u,]

Melāmet ehline her kim iderse ḡor nāzar / Biz aña ʕaşḵ u ne meşḵ ü ne ḡod selām idelüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 180, Beyit 4). [u,]

Sāḵiyā bize lebüñ cāmını şun nūş idelüm / Bāde-i ʕaşḵ ile cān u dili ser-ḡoş idelüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 190, Beyit 1). [u,]

Fiḡān u nāle vü āh-ı ḡazînem ṭıtdı ḡülzārı / Raḥîmî bir ḡazān-dide hezārūm zārādur meylüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 191, Beyit 5). [u,]

Tāb-ı ʕaşḵuñla ciger biryān u çeşmüm ḡün-feşān / Gel berü ʕış it şarābum hem kebābum var benüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 192, Beyit 2). [u,]

Bir fenā ābdāliyam ben tekyegāh-ı ‘aşkuñ / Nāle vü feryāddan nāy u rebābum var benüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 192, Beyit 6). [u,]

Dehānuñ mîmi zülfinüñ ğamı dāl eyledi kıddüm / Meded yok yire evhām u hayālāt ihtiyār itdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 194, Beyit 5). [u,]

Görmeyelden ey şanem ruhsār u zülfüñ guşşadan / ‘Ālemüñ bir nice gün ağ u kıarasın görmedüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 195, Beyit 3). [u,]

Hayāl ü fikr-i dendān u dehān-ı yāra me’vādur / Ne dürrüñ ma’denidür gör ne cevher kânıdur göñlüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 202, Beyit 4). [u,]

Saňa emn ü emān şıhhat yaraşur dā’imā ammā / Marîz u rencden kırtulmasın ağıyār-ı bed-ı’āhum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 203, Beyit 4). [u,]

Ben senüñ bende-i ser-bāz u taleb-kāruñ olam / Serv-kāddüñe hevā-ı’āh u hevādāruñ olam (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 206, Beyit 1). [u,]

Şol kıadar çekdi cefāñuñ yükini cān u göñül / Ben senüñ cān u göñül birle emekdāruñ olam (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 206, Beyit 5). [u,]

Şükrülillāh şimdi ğam ğam-ı’ār u münisdür baňa / Fāriğ ol cānāna hācet münis ü ğam-ı’ār hem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 209, Beyit 2). [u,]

Hüsrevā gül-gün-ı eşküñ āh-ı şeb-rengüm yeter / Āb u bāda şanma kim minnet semendin kıoşmışam (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 210, Beyit 3). [u,]

Mücellā ideli cān şüretini ma’ni-i ‘aşkuñ / Cemālün hākkı şāf u sāde dil āyineveş pāküm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 219, Beyit 2). [u,]

Gün yüzün göster şehā mihriyle ki meh-çıhreñe / Senden ümmîdi Raḥîmîñ budur her şubḥ u şām (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 220, Beyit 5). [u,]

Her gice şad āh u nāle her şehir zār-ı hezār / Sen gül içündür dünî gün bu olan ğavgā bu gün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 227, Beyit 3). [u,]

Bu yolda ğam u fūrkat-i yār ile nihāyet / Ben sürünü ol kırtula ben derd-i serinden (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 228, Beyit 6). [u,]

Yiter sür şeh-süvārum üstüme nāz u cefā rahşın / Günüdür ayalandur zerre kim mihr ü vefā rahşın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 235, Beyit 1). [u,]

Ey ārzü-yı cān u murād-ı dil-i hāzîn / Lāyık degüldür ‘āşıkā bunca cefā vü kîn (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 240, Beyit 1). [u,]

Görmedüm zātuñ gibi bir cevher-i kân-ı şehā / Sū-be-sū gezdüm şadefveş baḥr u ‘ummān illerin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 243, Beyit 4). [u,]

Yakılsun nāreven şimşād u ‘ar‘ar yirlere geçsün / Cihān bāğında tek server-i hoş-reftār şağ olsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 245, Beyit 2). [u,]

Kayurmam kıum u kır kıkdārı olsa cevherüm zāyi‘ / Hemān ol mekrümet kânı dür-i şehvār şağ olsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 245, Beyit 3). [u,]

Lebüñ devrinde şol hüşyāra ey sākî selām olsun / Hayāl-i nergisünl’olan ḥumār u ḥ‘āba ‘aşk olsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 248, Beyit 2). [u,]

‘Arız **u** zülfün ğamından bî-karâr olmuş şabâ / Gâhi geşt-i gülşen eyler gâh ider ‘azm-i Hoten (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 249, Beyit 4). [u,]

Ko miyân endühını terk it dehân endişesin / Çekme ey dil yok yire pinhân **u** nâ-peydâ ğamın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 256, Beyit 4). [u,]

Miyânun mû dehânun yok didüm incindi ol ğonca / Yüzüme güle bakmaz şimdi kaç **u** hâl bir yüzden (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 257, Beyit 4). [u,]

Vücüd-ı nâzükünde şîhhat ü emn ü emân olsun / Marîz **u** renc ü bîmarı naşîb-i düşmenân olsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 259, Beyit 1). [u,]

Seni Hakk ırgüre sultân atañun baht **u** tahtına / Süleymân-ı zemânveş ol da hem şâhib-kırân olsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 259, Beyit 3). [u,]

Gün yüzünsüz ey hilâl-ebrû bu gün / Baña mâtem halka bayram **u** düğün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 267, Beyit 1). [u,]

Saña kahr **u** cefâ isnâd iden mihr ü vefâ bulmaz / Senün derhemlerün hod merhem-i maqbûl-i dil-rîşân (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 269, Beyit 2). [u,]

Hayâl-i çeşm-i şâd **u** dâl-i zülfün iftirâkından / Şikeste beste şad endüh-ı ğamla nâ-tüvân ebrû (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 270, Beyit 8). [u,]

Şubaşıdur Raḥîmî eşkiyle şimdi ammâ / Şâh-ı melâmet oldu nâmûs **u** ‘âra qarşu (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 274, Beyit 5). [u,]

Hâşıl itdüm zaḥm-ı tîğün cân **u** ser terk eyleyüp / Hârc idüp nem var ise cânâ kazandum âb-rû (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 275, Beyit 4). [u,]

Çerh-ı sincâbide mâh **u** hâle şandum göricek / Geymiş ol meh-rû meger sammûrdan bir şeb-külâh (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 276, Beyit 6). [u,]

Ey Raḥîmî ben şarâb-ı ‘aşk ile ser-mest iken / Gelmemişdi daḥi hiç bir şeyḥ **u** şabuñ ‘aynına (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 285, Beyit 7). [u,]

Firâk-ı ḥad **u** ebrûsıyla kıddüm ey felek bükdüñ / Yire geç göreyin tiz günde mâh **u** nev- hilâlünle (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 292, Beyit 2). [u,]

Benem hod baña yandı ben yıkıldum sâkiyâ lutf it / Lebün cāmını şun cân **u** dilüm mest ü ḥarâb eyle (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 299, Beyit 5). [u,]

Çîn-i zülfini Hıṭâ vü Hotene virme ḥaṭâ / Ki şakın alma ḥaṭ **u** ḥaddına Rûm **u** Şâmı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 310, Beyit 2). [u,]

Göñül ḥayrân **u** ‘uryân baş açuk abdâl-ı ‘aşkuñdur / Maḥabbet tekyesinde yokdur anuñ şimdi Bekdaşı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 318, Beyit 5). [u,]

Göñlüm ol gül-‘izâra yüz tıtdı / Yine zâr **u** hezâra yüz tıtdı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 319, Beyit 1). [u,]

Lebün devrinde ben pür-derd-i rûz **u** şâm-ı hicrânam / Şarâb-ı cām-ı vaşluñ ile sürer kişi devrânı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 320, Beyit 3). [u,]

Ruḥ **u** la‘lünle cân hod kan uĝuduñ dur gülüm balüm / Vişâlün ḥ‘ânınuñ muḥtâc **u** kan ḥayrânıyuz şimdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 329, Beyit 3). [u,]

Gerd-i güzergehüñde sürdi Rahîmî cebhe / Ey Ka'be-i haķîkat Sa'y **u** Şafāya döndi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 331, Beyit 7). [u,]

Yaşum içinde her sū 'aks-i la'l-i yâri ben gördüm / Deñiz gözine şoķsun baħr **u** irsin la'l ü mercânı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 333, Beyit 3). [u,]

Niçe bir ey gonca-leb ħâr ola yirüm gül gibi / Neye dek nālân olam geh nây **u** geh bülbül gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 334, Beyit 1). [u,]

Ben benefşe gibi boynumı egüp yalvaruram / Haṭṭ **u** ħālûñ görmeyem bir dânesin fülful gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 334, Beyit 4). [u,]

İrişmez sem'ine feryād **u** āhum Lala Paşanuñ / O cevri-i goncadan 'ayyūķa irgürdüm ben efgānı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 337, Beyit 5). [u,]

Güler düşmen Rahîmî zār **u** maħzûn / Esirge pâdişāhum cānı yok mı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 339, Beyit 5). [u,]

Derûn-ı sînede ħûn-ı ciger çeşmümde āb-ı ğam / Bilinmedük nem ola bâṭın **u** zāhirde nem ħaldı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 343, Beyit 3). [u,]

Yile virmiş varını şabr **u** karârı ħalmamış / Ĥānķāħ-ı 'ālem içre nāba beñzetdüm seni (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 346, Beyit 4). [u,]

Yüzüm deff şivenüm nâyum fiġān **u** nāle 'ūdumdur / Pür itdüm na'ra-i 'aşķuñla şimdi bezm-i 'uşşāķı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 347, Beyit 2). [u,]

Nigāruñ sāye şalaldan berü zülf-i semen-sāsı / Başumdan eksük olmadı cihānuñ şûr **u** ğavġāsı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 350, Beyit 1). [u,]

Benüm yok biñ hevādārum fiġān **u** āhdan ğayrı / Döner yok üstüme bu ṭāli'-i bed-ĥ'āhdan ğayrı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 353, Beyit 1). [u,]

u ya: Veya, veyahut.

Mest ü şeydā eyleyen 'aşķuñ şarābıdur beni / Şanma sen keyfiyyetüm afyon **u ya** esrār imiş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 121, Beyit 6). [u ya,]

'ubūdiyyet: Kulluk, kölelik.

Ĥulūşıyla muķim olduk **'ubūdiyyet** maķāmında / Misāfir-ĥāne-i 'aşķuñ dime miħmānıyuz şimdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 329, Beyit 5). ['ubūdiyyet,]

uc:

1.Genellikle uzun bir nesnenin incelerek biten son ve sivri noktası.

Zülfî **ucından** Muṭavvel ser-güzeştüm Muṭtaşar / Ger dehān-ı yārdan vüs'at bulursam söyleşem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 223, Beyit 4). [ucından, -ından]

2. Bir şeyin kenarı.

Tîgüñ üstine düşüp ben yılmayup cânlar virem / Āh kim gamzeñ **ucıyla** bir kez itmezsın nigāh (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 298, Beyit 3). [ucıyla, -ıyla]

uçmağ: Cennet.

‘Aceb bir pest-i murğ-i bî-per ü pervâzısın vâ‘iz / Koyup küyını yârüñ medh idersin baña **uçmağ**ı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 311, Beyit 6). [uçmağ, -ı]

‘ūd:

1. Teknesi yarım armudu andıran, dilim adı verilen 17 ilâ 27 ahşap şeridin birbirine yapıştırılmasından meydana gelen, göğsü ladinden, perdesiz, kısa saplı, beşi çift, biri tek on bir telli, mızraplı çalgı.

Yüzüm deff şîvenüm nâyum fiğān u nāle **‘ūdumdur** / Pür itdüm na‘ra-i ‘aşkuñla şimdi bezm-i ‘uşşākı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 347, Beyit 2). [‘ūdumdur, -umdur]

2. Ağaç, odun.

Müşebbek micmer-i bezm-i belâdur cism-i pür-süzum / Dil ü cân **‘ūdum** olup mûlarum yir yir duhān ıalmış (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 126, Beyit 2). [‘ūdum, -um]

uğrı: Hırsız.

Nigehbān itme genc-i hüsnuñe ol şüret **uğrısın** / Kāra zülfüñe el kırmaya şāyed nā-gehān şorguc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 25, Beyit 6). [uğrısın, -sın]

Āyīne gibi hūrşid bir şüret **uğrısıdur** / Biñ naķş iderse durmaz hadd-i nigāra karşı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 274, Beyit 4). [uğrısıdur, -sıdur]

Bilmemiş noķşānını meh-rūña meyl itmiş kāmēr / Her gice şehruñde anuñçün gezer **uğrı** gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 328, Beyit 5). [uğrı,]

uğrılayın: Gizlice.

Zülfüñle gamze bend ider oldu **uğrılayın** / Miskīn-dilümi kıldı bu sevdā ayın bayın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 258, Beyit 1). [uğrılayın,]

ulu: Büyük, yüce.

Araya almış raķibi āsitānuñ itleri / Bu **ulu** rağbet aña da veh hāķāretdür baña (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 6, Beyit 4). [ulu,]

İşigüñde seg-i küyuñla hem-dem bir gedā oldum / **Ulu** ‘izzet bulup gūyā ki şandum pâdişā oldum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 193, Beyit 1). [ulu,]

Liyâkat yok gulâm-ı dergehüñden dimege bende / Yiter bu **ulu** ragbet uşda ser-ḥayl-i sükkānum ben
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 234, Beyit 4). [ulu,]

ululuk: Büyüklük, yücelik.

Seg-i kūyuñ dimek ḥaddüm degül uş ol da luṭfuñdur / Gedāña bu **ululukları** şāhum hep sen eylersin
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 230, Beyit 5). [ululukları, -ları]

ulu-: Köpeklerin çıkardıkları ses, ulumak.

Girmez oldu ünüm kulağına / İtlerüñ **uluyup** baña n'eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 88, Beyit 4).
[uluyup, -yup]

Uluyup iftiḥār itsem ‘aceb mi i‘tibār idüp / Seg-i kūyına beñzetmiş beni ol gözleri āhū (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 272, Beyit 6). [uluyup, -yup]

um-: Ümit etmek, beklemek.

Sen Raḥîmî bezl-i cān it yolına **umma** ‘ivaż / Ol kerîmü’ş-şāndur iḥsāndan itmez ictināb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 12, Beyit 7). [umma, -ma]

Bir ser-i mevce ‘adem rāhında gümrāh olmadı / Mîm ağzuñ dāl zülfeynüñden **umanlar** meded (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 35, Beyit 2). [umanlar, -anlar]

Yüzüñi gördükce buse **umduğum** ‘ayb eyleme / Āyet-i Kevşer ḥaḳı cānā budur erkān-ı ‘id (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 39, Beyit 7). [umduğum, -duğum]

Ey Raḥîmî vaşlın **umma** ol gözi mestüñ müdām / Bir ḥayāl-i ḥüb ol bir devlet-i nā-yābdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 44, Beyit 5). [umma, -ma]

Ḥāk-i rehi sen cevher-i iksîr-i nazîrüñ / Mis cismümi āḥir **umaram** şāfi-zer eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 60, Beyit 5). [umaram, -aram]

Raḥîmî himmeti ‘ālî **umar** şanı bülendüñden / Kapuñda pâdişāhum gerçi bir ednādan ednādur
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 64, Beyit 5). [umar, -ar]

Devleti Ḥaḳḳ **umarum** saña vire sulṭānum / Zāt-ı pāküñde vücūhāt ile var istiḥḳāk (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 138, Beyit 6). [umarum, -arum]

Vefā **ummañ** bu dünyā derd-i bî-pāyānımıñ bildüm / Şoñı ma‘müre-i dehrüñ yine vîrānımıñ bildüm
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 199, Beyit 1). [ummañ, -mañ]

Umaram işüğüñi maṭlab-ı a‘lā ide Ḥāk / Her zemān pâdişehüm ben de ṭalebnāk olayum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 205, Beyit 4). [umaram, -aram]

Şabāyā āhdan ḡayrı bu dem benden eser **umma** / Vücūdum ḥākini ben reh-güzār-ı yāra ṭabşurdum
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 221, Beyit 5). [umma, -ma]

Felekden mihr **umarsın** sen dilā devrānı bilmezsin / O māha müttefiḳ cevır itmedesin anı bilmezsin
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 229, Beyit 1). [umarsın, -arsın]

Âh kim bir gün bükür kıvırs-ı kuzahveş kıddüñi / Merhamet **umma** Rahîmî çerh-i kec-reftârdan
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 242, Beyit 5). [umma, -ma]

Vefâ şeklini bu dehr-i ‘abûsü’l-vechden **ummâ** / Bir âhîr şüret it Dârâ-yı dil âbdâl bir yüzden (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 257, Beyit 6). [ummâ, -ma]

Şıdķıyla muhibbûñ durur ol şâh-ı şerî‘at / Göster **umaruz** sende şadâķat Baba Hamza (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 287, Beyit 4). [umaruz, -aruz]

umacı: Küçük çocukları korkutmak için icat edilmiş korkunç hayali yaratık, öcü.

Ey kaşı yâ zaķm-ı ğamzeñle müşebbek sînemüz / Menzil-i sehm-i belâdur ya vefâ **umacıdur** (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 59, Beyit 2). [umacıdur, -dur]

‘ummân: Okyanus.

O mehden ayru yaşum ey felek **‘ummâna** döndürdüñ / Çevirdüñ başumı tolab-ı ser-gerdâna döndürdüñ
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 147, Beyit 1). [‘ummâna, -a]

Beni ğark itdi ey kân-ı kerem **‘ummânı** ihsânun / Vücûdum kaķresin maķv itdi hem cûd-ı firâvânun
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 161, Beyit 1). [‘ummânı, -ı]

Görmedüm zâtuñ gibi bir cevher-i kân-ı sehâ / Sû-be-sû gezdüm şadefveş baķr u **‘ummân** illerin
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 243, Beyit 4). [‘ummân,]

‘ummân-ı hikmet: Hikmet okyanusu.

Vefâ baķrinde her bir kaķre bir **‘ummân-ı hikmetdür** / Maķabbet pertevinde zerre mihr-i ‘âlem-ârâdur
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 64, Beyit 3). [‘ummân-ı hikmetdür, -dür]

umûr: İşler.

Kapuñda bende olduğına ‘âlem itmesün minnet / **Umûrına** mufavvîzdur ne şübhe hıdmet-i ‘âlem
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 213, Beyit 5). [umûrına, -ına]

un it-: Un gibi yapmak, un haline getirmek.

Kara bağrum **un idüp** devrân ağartdı şaķalum / Vuşlata nevbet degirmendür kenâr-ı Germiyân
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 265, Beyit 8). [un idüp, -üp]

‘unnâb: Hünnap. Kabuğu kırmızı ve çekirdeĝi pek sert bir cins küçük meyve, çiĝde.

Lebûñ bezminde ey ğonca şarâb-ı nâba ‘aşķ olsun / Ümîd-i nuķl-i la‘lûñle yinen **‘unnâba** ‘aşķ olsun
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 248, Beyit 1). [‘unnâba, -a]

‘unnâb-ı la‘l: Dudaĝının hünnapı.

Baňa ‘unnāb-ı la‘linsüz ne cānum kayısı ayva / Doyamam nārveş ben kâse-i hicrāna ey vişne (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 282, Beyit 6). [‘unnāb-ı la‘linsüz, -insüz]

unut-: Unutmak, akıldan çıkarmak.

Unutma añ Raḥîmî kuluñı düşnām-ı la‘lũñden / Benem ol ey mürüvvet kânı vird-i müstecābumdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 69, Beyit 5). [unutma, -ma]

Raḥîmî bir gedādur dergeh-i devlet-penāhuñda / **Unutduñ** çok zemāndur sen anı sulṭānum añmazsın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 226, Beyit 5). [unutduñ, -duñ]

Raḥîmîñ dilinde genc-i ‘aşkun mesken itmişdür / **Unutduñ** pāy-mālũñdür sen ol vîrānı bilmezsin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 229, Beyit 7). [unutduñ, -duñ]

Beni hecrũñle ğamġin düşmenüm vaşluñla şād itme / **Unudup** āşināyı dostum her yādı yād itme (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 302, Beyit 1). [unudup, -up]

‘unvān: Derece, mertebe, rütbe.

Yüzümde şol nişān na‘l-i semend-i şeh-süvārumdur / Bu gün **‘unvān** için tevķī‘-i şāmı şöhredārumdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 74, Beyit 1). [‘unvān,]

Gül yüzüñçün dilde yüz dāġ-ı vefā yakduk yine / Rüşen oldu mihrũñ ile gün gibi **‘unvānımız** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 106, Beyit 5). [‘unvānımız, -ımız]

‘unvān eyle-: Ad edinmek, şöhret sahibi olmak.

Rüy-ı zerdüm kana ġarķ itsem şafaķ gibi n’ola / Zaḥm-ı tîġũñden güzeller şāhı **‘unvān eylesem** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 197, Beyit 5). [‘unvān eylesem, -sem]

‘unvān vir-: Ünvan vermek.

Felek naķķāşı kapuñ şüretin tāk-ı muķarnesde / Yazar **‘unvān virüp** dir budur ol bāb-ı ‘adālet naķş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 122, Beyit 4). [‘unvān virüp, -üp]

ur-:

1.Nakşetmek, işlemek.

Ġam oklarıyla tıldı bu sînem belek midür / Tîġ-ı cefā yaralar **urar** ya se-per miyem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 214, Beyit 6). [urar, -ar]

2. Vurmak.

Ḥāl-i lebũñ firākı odı lāle gibi āh / Cān cebhesine **urdu** yine dāġ-ı bî-şümār (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 93, Beyit 4). [urdu, -dı]

Ġinā-yı alb taşıl eyleyen nad-i cemālūñle / abūl itmez eger ber **ursa** mihr-i ‘ālem-ārādan
(Kūtahyalı Rahīmī Dīvānı, Gazel 250, Beyit 3). [ursa, -sa]

Vefā ehline cevri āđıdan ullan benüm şāhum / Yoluñda hākūñe orsayı o lufuñla **ur** sāye (Kūtahyalı
Rahīmī Dīvānı, Gazel 289, Beyit 4). [ur,]

Dil ser-i kūyuñ oyup şu gibi amaz bir yaña / Hışm idüp ey seng-i dil **ursañ** ayalar başuma (Kūtahyalı
Rahīmī Dīvānı, Gazel 295, Beyit 4). [ursañ, -sañ]

Ey felek ol mehden ayru bī-arār itdūñ beni / Hāke **urduñ** sāyeveş bī-i‘tibār itdūñ beni (Kūtahyalı Rahīmī
Dīvānı, Gazel 309, Beyit 1). [urduñ, -duñ]

3. Sürmek.

Rahīmī hātır-ı ġamnākūñe **ur** şayal-ı cāmı / Götürmez key şaın mir‘āt-ı şāfuñ bir nefes jengi
(Kūtahyalı Rahīmī Dīvānı, Gazel 352, Beyit 5). [ur,]

urġan: Kalın ip. // İdam ipi, dar aacının ipi.

Zūlfūñ resenin oyup olan ġayra giriftār / Tizcek göreyin ben anı **urġana** şalınsun (Kūtahyalı Rahīmī
Dīvānı, Gazel 254, Beyit 5). [urġana, -a]

‘uryān: Çıplak.

Çıkarsa müze-i ayd-ı arık-ı şehir-i vuşlatdur / İren ser-menzile ser-pā yaluñ **‘uryānımış** bildüm
(Kūtahyalı Rahīmī Dīvānı, Gazel 199, Beyit 3). [‘uryānımış, -ımış]

Meh-rūma cānlar virür cām olmaġa germ-ābuña / Tek temāşā itsün **‘uryān** bir ġün ey meh-rū seni
(Kūtahyalı Rahīmī Dīvānı, Gazel 315, Beyit 6). [‘uryān,]

Göñül hayrān u **‘uryān** baş au abdāl-ı ‘aşkuñdur / Maabbet tekyesinde yodur anuñ şimdi Bekdaşı
(Kūtahyalı Rahīmī Dīvānı, Gazel 318, Beyit 5). [‘uryān,]

Nad-i cān vire idüm rüz-ı vişāline bedel / Bir gice girse Rahīmī ele **‘uryān** Çelebi (Kūtahyalı Rahīmī
Dīvānı, Gazel 338, Beyit 5). [‘uryān,]

‘uryān ol-: Soyunmak.

Ten cāme-i varlıdan **‘uryān olısar** āhır / Gel ayd-ı abādan ġe destāra neden düşdūñ (Kūtahyalı
Rahīmī Dīvānı, Gazel 146, Beyit 3). [‘uryān olısar, -ısar]

‘uryān-ı ‘aşk: Aşkın çıplaġı.

Bu ġün **‘uryān-ı ‘aşk** oldı Rahīmī / İdinmez ölicecek belki kefende (Kūtahyalı Rahīmī Dīvānı, Gazel 277, Beyit 5).
[‘uryān-ı ‘aşk,]

uşan-: Usanmak, bıkmak, bezmek.

Uşandı dār-ı ğurbetden göñül ‘azm-i diyār ister / Vefā şehrinde bir ‘ālî-mürüvvet şehriyār ister (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 105, Beyit 1). [uşandı, -dı]

Yüzüm döndürmezem ey yüzi ay yüz biñ cefā kılsañ / Ne mümkün şanma senden ey şanem ben **usanam** bir gün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 264, Beyit 4). [usanam, -am]

uşlu: Akıllı.

Dil kocardukça ‘aşka oldu ħarîş / ‘Aklı var ol delünüñ **uşludur** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 48, Beyit 7). [uşludur, -dur]

Ħırşî artur göñlümün pîr olduğunca ‘aşkuña / Ey cüvānum ol delinüñ ‘aklı var **uşlu** gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 328, Beyit 2). [uşlu,]

uşül: Bir amaca erişmek için tâkip edilen yol, yöntem || Mûsikîmizde belli düzümlerden yapılarak kalıp hâlinde tespit edilmiş ölçülere verilen isim.

Perde bağladı dem-i vaşluñ **uşüle** göç idüp / Tegnây olsa ne var ğam-ı maķām-ı ‘uşşāk (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 138, Beyit 5). [uşüle, -e]

uş:

1. Şu, işaret zamiri.

Bu cān naĥcîrine şîrāne ğamzeñ kaşd ider qarşu / İtüñüm git dime tek oldur **uş** yok olmadan bāküm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 219, Beyit 5). [uş,]

2. İşte.

Seg-i kūyuñ dimek ĥaddüm degül **uş** ol da luţfuñdur / Gedāña bu ululıķları şāhum hep sen eylersin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 230, Beyit 5). [uş,]

uş budur: İşte budur.

Añ Raĥîmîyi itüm de **uş budur** / Senden ey çeşm-i ğazālüm mültemes (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 119, Beyit 9). [uş budur,]

uşbu: İşte bu.

Devlet-i dostdārın elyaķ ğördi kıldı Ħaķķ seni / **Uşbu** şehr-i evliyāda şehriyār-ı evliyā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 9, Beyit 2). [uşbu,]

Lāle şanma çeşm-i ‘aşıķdan dökilmiş kaţredür / Ey gül-i ter **uşbu** dem zeyn eyleyen şāhrā yüzün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 246, Beyit 3). [uşbu,]

Ħ‘ābda ğördüm şaçuñ bendine bağlanmış şabā / Şubĥ-dem kūyuñda ğördükde didüm **uşbu** gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 328, Beyit 4). [uşbu,]

uṣḍa: İşte.

Liyākat yok gulām-ı dergehüñden dimege bende / Yiter bu ulu ragbet **uṣḍa** ser-ḥayl-i sükkānum ben (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 234, Beyit 4). [uṣḍa,]

uṣḍa bak: İşte bak!

Gerçi Eyyüb itlerüñi seyr iderseñ seg karīb / Adam olmaz ey melek ol seg-nihāda **uṣḍa bak** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 140, Beyit 5). [uṣḍa bak,]

‘uṣṣāk: Âşıklar.

Bu neyde bu nāleyi bu zevk u semā’ yine / **‘Uṣṣāka** bu eṭvār-ı vefā-sāz-ı maḥabbet (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 22, Beyit 3). [‘uṣṣāka, -a]

Olıgelmiş resmdür **‘uṣṣāka** istiğnā-yı nāz / Şāh-ı ‘ālî-şān olan lābüdd gedādan ‘ār ider (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 82, Beyit 3). [‘uṣṣāka, -a]

Büselikde ideli **‘uṣṣāka** ol şehnāz nāz / Her maḳāmı tutasın çeng nağme-i āvāz nāz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 109, Beyit 1). [‘uṣṣāka, -a]

Büselik ‘arz iderek **‘uṣṣāka** ol şeh nāz ider / Nālemüzden rāst bildi ki maḳāmāt ehliyüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 111, Beyit 6). [‘uṣṣāka, -a]

Dizin dizin reh-i kūyında dizilüp **‘uṣṣāk** / Gürüh gürüh görinen ḥor ḥāksārı görüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 148, Beyit 4). [‘uṣṣāk,]

Bülbülüñ nālesi **‘uṣṣāka** bu dem virdi şudā’ / Nağmesin muṭrib-i ḥoş-lehçelerüñ güş idelüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 190, Beyit 2). [‘uṣṣāka, -a]

Daḥi bilmezdi nāyuñ n’eydüğün **‘uṣṣāk** ey sāķi / Maḥabbet meclisinde nāle kılmiş bî-nevāyam ben (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 238, Beyit 6). [‘uṣṣāk,]

Benüm ol gonca **‘uṣṣāk** içre şimdi n’eydügüm bildi / Dilā gel perde-sāz ol nāle kılma sen de bülbül de (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 281, Beyit 2). [‘uṣṣāk,]

Raḥîmî yār-ı ‘aşk olan ğam-ı cān u cihān itmez / Muḥāl endişedür **‘uṣṣāka** ol fikr-i ser-encāmı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 324, Beyit 5). [‘uṣṣāka, -a]

Nevā-perdāz olup **‘uṣṣāka** ey dil nağmeler göster / Melekler kışsa-gîrsün zühre dutsun gökde āhengi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 352, Beyit 2). [‘uṣṣāka, -a]

‘uṣṣāk-ı bî-nevā: Nasipsiz, çaresiz, kısmetsiz âşıklar.

‘Uṣṣāk-ı bî-nevāya o şeh nāza başladı / Toldurdu her maḳāmı yine āh n’eyleyin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 258, Beyit 6). [‘uṣṣāk-ı bî-nevāya, -ya]

ut-: Yutmak.

Zülfî pâyına düşüp **utma** lebinden tiryāk / Gel bu sevdâyı rakībā қо ser-i mārā yapış (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 120, Beyit 5). [utma, -ma]

utan-: Utanmak, mahcup olmak.

Ey Raḥîmî **utanur** yaşum görüp rez-duḡteri / Yüzine her dem tutar vālā-yı gül-gündan niḡāb (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 17, Beyit 5). [utanur, -ur]

‘uṭārid: Merkür gezegeni, feleğin katibi.

Rā ḡaşuñ peyveste çatma müşterüñe incinüp / Ey **‘uṭārid** rā buradur küşe-i rāḡat baña (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 4, Beyit 2). [‘uṭārid,]

uy-: Kapılmak, bağlanmak.

Rāst **uyduñsa** ger ol servüñ hevā-yı ‘aşkına / Ey Raḥîmî gel maḡāmuñ gözle ol dem-sāz nāz (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 109, Beyit 5). [uyduñsa, -duñsa]

uyan-: Gaflet içinde ve olup bitenden habersiz durumda iken gerçeklerin farkına varmaya başlamak, hakikati görmek, gözü açılmak.

Çerāḡı ‘ārız u şevḡ-i lebiyle dil-i şem‘in / O yār ki tā **uyana** cān gözin uyarı görüñ (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 148, Beyit 5). [uyana, -a]

uyar-:

1. Uyandırmak.

Çerāḡı ‘ārız u şevḡ-i lebiyle dil-i şem‘in / O yār ki tā uyana cān gözin **uyarı** görüñ (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 148, Beyit 5). [uyarı, -ı]

2. Uyandırmak. || ateş ile tutuşturup ışıḡ yaymasını sağlamak.

Şem‘-i ḡadrin revḡan-ı ‘izzet fūrüzān eylesün / Nitekim ḡandil **uyarduḡca** sipihre māh-ı tāb (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 14, Beyit 8). [uyarduḡca, -duḡca]

Ġarīb ü bī-kes ü dil ḡastayum bu dār-ı miḡnetde / **Uyarmaz** kimse şem‘üm sine-i sūzāndan ḡayrı (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 344, Beyit 2). [uyarmaz, -maz]

uyḡu: Uyku.

Sineñde dil efsürde göz **uyḡuda** cān mürde / Bir çāresi yok derde bī-çāre neden düşdüñ (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 146, Beyit 2). [uyḡuda, -da]

uyu-: Uyumak, uyku halini almak.

İşitmez âh-ı hezârum o gül-‘izârı görüñ / Okınsa kışsa-i ‘aşkum **uyur** o yârı görüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 148, Beyit 1). [uyur, -r]

‘uyûn-ı cān: Gönül gözleri.

La‘l-i sîr-âbuñ ğamından cān viren bî-dillerüñ / Tütiyâ ider **‘uyûn-ı cāna** a‘yân cevherin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 252, Beyit 5). [‘uyûn-ı cāna, -a]

uzat-: Gereğinden fazla sürdürmek, süreyi artırmak.

Söz bir olur beg didüm vā‘iz **uzatma** kışsayı / Meyl-i firdevs-i berîn itmez iden didâr seyr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 54, Beyit 4). [uzatma, -ma]

Baňa vācib olupdur secde gördüm kâmet-i yârı / **Uzatma** vā‘izâ gel kışsayı vaqt-i namâz irdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 349, Beyit 4). [uzatma, -ma]

Ü

ü: Ve.

Şabāya çîn-i zülfüñ ideli her çın seher peydâ / İder tâ Çîn **ü** Mâçîne varınca müşğter peydâ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 1, Beyit 1). [ü,]

Cevr **ü** derd **ü** ğuşşaña vallâhi şāhum rāzıyum / Her biri elhamdülillâh oldu bir ni‘met baňa (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 4, Beyit 4). [ü,]

Dil **ü** cān niçe mā‘il olmasın ol hūba billâhi / Olıcağ bili ince la‘li gonca hem semen sîmâ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 7, Beyit 5). [ü,]

Rahîmî mülk-i ğamda var yûri başuña sultân ol / Cihānuñ devlet **ü** cāhı hüma tâ bir qurı ğavğâ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 7, Beyit 7). [ü,]

Göz **ü** göñlüm oldılar seyyāh-ı baħr **ü** ber-i ğam / Āşinâ kılmaz nazar mümkün midür ol yâr aña (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 8, Beyit 2). [ü,]

Bî-sütün-ı ‘aşkda sen yâr-ı şîrîn-la‘l içün / Çekdüğüm endüh-ı hecri Hüsrev **ü** Ferhād aña (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 8, Beyit 3). [ü,]

Kāh-ı ‘izz **ü** devletüñ yapduğda bünyād-ı ezel / Eylemiş ser-levhasın tûbâ ile hüsñ **ü** me‘âb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 11, Beyit 3). [ü,]

Rûzgârüm haşm u bahtum ser-keş **ü** tâlî‘ zebün / Yâr-ı bî-mihr-i vefâ ğamdan benüm hâlüm harâb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 13, Beyit 2). [ü,]

Ġarîb **ü** bî-kes **ü** dermānde qaldum / Meded yâ Rabb baňa bir yâr-ı ğurbet (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 23, Beyit 4). [ü,]

Sevdâ-yı zülf **ü** şevk-i ‘izāruñla ay u gün / Eyler şabâ yeli gibi leyl **ü** nehâr göc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 26, Beyit 3). [ü,]

Sofra-i hūn-ı vişālüñ ben faķîr **ü** aca ac / Ey lebi senbüse-i şekker yañāğı ter gülâc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 27, Beyit 1). [ü,]

Cennet ü tûbāya virmez kâmet ü didârûnı / Himmeti şāhum Raḥîmî bendeñüñ gāyet bülend (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 31, Beyit 7). [ü,]

Hûn-ı a‘dāña bulaşmış işigüñ zer na‘lidür / Şanma ey mihr ü şafağ içre hilâl oldı bedîd (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 32, Beyit 4). [ü,]

Zât-ı bî-mānend ü ‘ālî-ḳadr-i vālā-menzilet / Mercî‘-i luṭf u ‘aṭā ser-menzil-i iḥsân-ı cûd (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 34, Beyit 2). [ü,]

Sürdügiçün kapuña bir yılda iki kez yüzin / Oldı şāhib-ḳadr ü hem ehl-i berāt ey ḥān-ı ‘id (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 39, Beyit 4). [ü,]

Geçdi taḳvā vü vera‘dan oluban mest ü ḥarāb / Şorma aḥvāl-i Raḥîmîyi ki rüsvālîğı var (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 46, Beyit 5). [ü,]

Bu gülzār içre ey gonca görünür ḳadd ü zülfüñsüz / Gözüme oḳ yılanı servi sünbül şekl-i ejderdür (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 49, Beyit 3). [ü,]

Dem-i ğamda çeker güşum kebāb eksük degül dilde / Gözümdede hûn-ı dil-perver ü bir rengin-mülüm vardur (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 51, Beyit 2). [ü,]

Şaçuñ bendiyle bend olmuş esîr-i ḳayd-ı bend olmuş / Dil-i āşüfte dirler bir ğarîb ü ḥor u zārum var (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 67, Beyit 3). [ü,]

Mānî‘ olmaz fikr ü zıkrüñe bu keşret ‘ālemi / ‘Ārif-i tevḥîdüñ olur zāhir ü pinhānı bir (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 68, Beyit 5). [ü,]

Ḳodum nāmūs ile ‘ārî Raḥîmî ‘aşḳ-bāz oldum / Benüm bu rāh-ı rüsvâyı ḳadîmî resm ü āhumdur (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 75, Beyit 5). [ü,]

Baña cevri itme bu zülḫ ü ruḥıyla ey şanem dāyim / Şaḳın kim nāle-i şeb-gîr ü āh-ı şubḥgāhum var (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 76, Beyit 3). [ü,]

Bir serv-ḳad [u] lāle-ruḥuñ güşşasından āh / Sinemde görinen elif ü dilde dāğıdur (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 86, Beyit 3). [ü,]

Men‘ itme şüfî dil-ber ü meyden Raḥîmî / Ḳo ‘ış ü ‘işret itsün anı şimdi çağıdur (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 86, Beyit 4). [ü,]

Cān nice ḳatlana mey ü maḥbûba şüfiyā / Dilde ḳarār u şabr mı var elde ihtiyār (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 93, Beyit 10). [ü,]

Esrār-ı la‘l-i yārdan baña ḥaber şoran sefîh / Ne denk ü ḥayrānem nedür bu ‘akl u cān ne yirdedür (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 101, Beyit 3). [ü,]

Ḥasret-i ferr ü ruḥ-ı ḥālūñle ey gülzār-ı ḥüsn / Ḳanlu yaşumdan kenārum lālezār olmuş yatur (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 104, Beyit 2). [ü,]

Ḥaḳîḳat-dān ola hem pür-ḥaḳîḳat-bîn ü ḥaḳ-perver / Senüñ gibi sa‘ādet kânı şāh-ı kāmḳār ister (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 105, Beyit 2). [ü,]

N’ola Raḥîmî bûse isterse leblerüñden / Cānā lezîz ü terdür ekşer ğidā-yı nev-rûz (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 108, Beyit 7). [ü,]

Ey Raḥîmî mescid ü mey-ḥāne birdür ‘āşîḳa / Ṭālib-i Ḥaḳḳ olmuşuz her yirde ṭā‘āṭ ehliyüz (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 111, Beyit 7). [ü,]

Ey Raḥîmî zerreveş pâ-mâl ü ser-gerdānıyam / Bir'ki gündür ol meh-i nâ-mihribānum söylemez
(Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 112, Beyit 5). [ü,]

Şurâhi gibi ser-keşler ne bilsün derd ü derdümden / Ayaklarda alup cür‘a gibi h‘âr olmayan bilmez
(Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 116, Beyit 2). [ü,]

Baḥr ile mâ-beyni terdür yaşımuñ / Çeşmüme an yağıdur Nîl ü Aras (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 119, Beyit 3). [ü,]

Âh kim oldum am-ı ‘aşkuñla ser-gerdān ḥayf / Ḥayf ey bî-merḥamet bî- ‘ahd ü bî-peymān ḥayf
(Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 135, Beyit 1). [ü,]

Ârzü-yı vaşl-ı bîm-i fûrat ü cevri raib / Žāyi‘ itdi ‘aqlımı fikr-i firāvān her araf (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 136, Beyit 4). [ü,]

Âfitābum yücedür geri felekden menzîlün / Sāye şal ben zerre-i nāiz ü bî-mîdāra ba (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 139, Beyit 4). [ü,]

La‘l ü ruḥsār-ı ‘arā-rîzün ḥayālîyle müdām / Geh şarāb ier Raḥîmî ey gül-i ter geh ‘arā (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 140, Beyit 7). [ü,]

Zülf ü ḥaddün ḥasretinden ḥāk olan bî-dillere / Âh ider arşu duḥān lâle vü kuhsāra ba (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 143, Beyit 3). [ü,]

Bu zülf ü ruḥ ele balandı dil ol ala / Ey zāhid-i şad sāl zünnāra neden düşdün (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 146, Beyit 5). [ü,]

Servün alup ayaın şarsın enāruñ penesin / Âh kim peneñ senün ḥün-rîz ü ḥoryād ey felek (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 150, Beyit 3). [ü,]

Devādur derd-mend-i ‘aşa derd ü yāresi ‘aşkuñ / Ṭabîbā derde dermān it kim oldur āresi ‘aşkuñ
(Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 154, Beyit 1). [ü,]

Cānā laṭîf ü nāzûk vaşf-ı leb ü dehānuñ / Fikr-i daı ü bārik ser-rîşte-i miyānuñ (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 155, Beyit 1). [ü,]

Ḥāşılı bir oñmadısın şan‘atuñ cevri ü sitem / an yudar şākird eger üstād elününden ey felek (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 159, Beyit 3). [ü,]

Ḥuceste ḥaşlet ü ferḥunde sîretsın Selīmāsā / Süleymān gibi hem sulṭānısın ilîm-i ‘irfānuñ (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 161, Beyit 3). [ü,]

Ṭa‘na kılmasun zāhîr ü destgîr oldum diyü / Müttekāya egmezem başum ‘aşādan ekdüml el (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 170, Beyit 4). [ü,]

Ekl iündür şārib-i ḥamrı müsāvi itdügi / Vā‘îzün aşdı degül tefsîr ü Kur‘ān ey gönül (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 174, Beyit 4). [ü,]

Pîre-zen dehrün Raḥîmî āline aldanmadı / Böyle olmadur münāsib rind ü merdān ey gönül (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 174, Beyit 5). [ü,]

Ğubār-ı ḥaṭṭ-ı la‘lünle benüm ḥod baña yitmişdür / Yüklüm ṭutdum ben oldum denk ü ḥayrān mest ü lâ-ya‘ıl (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 176, Beyit 5). [ü,]

Ḥasta gönülüm yidügi ḥün-ı cigerdür rûz u şeb / ‘îşret ü ‘îşî müdām olsun arabnāk olsun ol (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 179, Beyit 3). [ü,]

Melâmet ehline her kim iderse ħor nazar / Biz aña ‘aşk u ne meşk ü ne ħod selâm idelüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 180, Beyit 4). [ü,]

Ey pîr-i meygede beni mest eyle ħürmet it / Şâfi-keşân ü şūfiveşân delğ-pūşıyam (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 182, Beyit 3). [ü,]

Ben ey Raĥîmî bir yüzi gül çeşmi nergisün / Her kûşe cüst u cû idici çeşm ü gūşıyem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 182, Beyit 5). [ü,]

Elif kaddün ile lām zülf ü hem mîm-i dehānuñçün / Reh-i hecründe ancağ ben bilürüm ne elem çekdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 186, Beyit 3). [ü,]

Başumda yaralar açdum yüzüm yir yir ħırâş itdüm / Ĥaţ-ı nāmūsı başdan tîğ ü tîrünle tırâş itdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 187, Beyit 1). [ü,]

Zebānum şem‘veş kaţ‘ eyledüm mîkrâz-ı şamţıyla / Şafâ ehline bir Rūşen-delîl ü reh-nümâ oldum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 193, Beyit 4). [ü,]

Vüfūr-ı luţfuña mağrūr olup kıldum ise gūstāĥ / Ümîd-i ‘afv ile cürm ü cināyât ihtiyâr itdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 194, Beyit 6). [ü,]

Raĥîmî mescid ü mey-ĥâne birdür ṭalib-i Ĥaĥka / Ĥuzūr-ı ħalb ile her yirde ṭa‘ât ihtiyâr itdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 194, Beyit 7). [ü,]

Gözine ĥâk-i ģam hem-dem şu sifle-perverün ħadri / Ĥatında cevher ü seng demidür yeksânımış bildüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 199, Beyit 6). [ü,]

Bir emeldür cennet ü ṭubâ ģamı ṭul u dırâz / Kûy-ı ħadd-i yâre irmekdür Raĥîmî himmetüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 207, Beyit 5). [ü,]

Şükrülillâh şimdi ģam ģam-ĥ‘âr u mûnisdür baña / Fâriğ ol cānāna ĥacet mûnis ü ģam-ĥ‘âr hem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 209, Beyit 2). [ü,]

Çeşm ü zülfi tār-mār itmek diler dil şehrini / Āĥ ol fettân hem feryād ol ṭarrâr hem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 209, Beyit 6). [ü,]

Binmege tîz günde sen mihr ü sa‘âdet raĥşına / Her zemân evrāduma sür‘at semendin қоşmışam (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 210, Beyit 4). [ü,]

Seni gözleyen özlemez ģayrıyı / Dil ü cān göziyle ṭaleb-kāruñum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 211, Beyit 5). [ü,]

Ne cānā la‘lüne mestem ne göz ü ħaşa ĥayrānem / Seni cān şüretinde şekl iden naĥķāşa ĥayrānem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 212, Beyit 1). [ü,]

Tire oldı zülf ü ħaddüñsüz Ĥarasi sancağı / Ay yüzüñsüz Aydın olmuş bir arayı görmedüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 217, Beyit 2). [ü,]

Dāne vü dāmıyla ĥāl ü zülfün olmazmış şikār / Yüksek uçarmış o pervāz-ı ĥümāyı görmedüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 217, Beyit 4). [ü,]

Teng ü lālüm dehen ü luţfını şerĥ eylemede / Ṭab‘-ı dūr-bārum ile gerçi sūĥan-dānem ben (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 225, Beyit 2). [ü,]

Yārün esrār-ı ĥayāl-i leb-i mey-gūnı ile / Ey Raĥîmî gehi mest ü gehi ĥayrānem ben (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 225, Beyit 5). [ü,]

Şordum dehenüñ gevheri bî-kıymet ü nâ-yâb / Biñ cān virelüm yok dime ammā degerinden (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 228, Beyit 2). [ü,]

Dimişem kâlu belâ ‘aşkuña cān ile belî / Ben ol ‘ahdi güderüm dinüm ü imānımsın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 232, Beyit 3). [ü,]

Sen şehâ ol Husrev ü Cem-bezm ü Rüstem-rezmsin / Dergehüñ derbānlığın ister Qubādvār dîvān (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 233, Beyit 3). [ü,]

Yiter sür şeh-süvārum üstüme nāz u cefâ rahşın / Günidür ayalandur zerre kim mihr ü vefâ rahşın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 235, Beyit 1). [ü,]

Qamet ü zülfin temennâ itdügümçün dostlar / Bir elif-qadd ‘ākıbet dāl itdi qaddüm ad için (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 241, Beyit 3). [ü,]

Şerār-ı sūz-ı şevkūmden semâ pür-necm olur her şeb / Ruhuñ mihriyle sīnem içre deff ü nāya ‘aşq olsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 248, Beyit 3). [ü,]

Ṭālib olan sen lebi la’l ü dişi dūr-dāneye / Habbeye almaz ‘Aden dürrin Bedaḥşān cevherin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 252, Beyit 2). [ü,]

Dem geldi dem-i şādî dil ü cāna şalınsun / Ğam fırkatası cānib-i ‘ummāna şalınsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 254, Beyit 1). [ü,]

Gel toğrudalum biz dümeni baḥr-i ‘aṭāya / Almaq bizüm ü virmek o sulṭāna şalınsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 254, Beyit 3). [ü,]

Geh hecr kenārında gehi ğam yaqasında / Şandı dil ü cān zevraḳı cünbāne şalınsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 254, Beyit 12). [ü,]

Dil ü cān katline ḥüsnüñle beñzer ittifāk itdi / Muḥaḳḳaḳ böyle qaşd itmezdi ḥad ü ḥāl bir yüzden (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 257, Beyit 3). [ü,]

Vücūd-ı nāzüküñde şıḥḥat ü emn ü emān olsun / Marîz u renc ü bīmārı naşib-i düşmenān olsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 259, Beyit 1). [ü,]

Sāde-rūdur serd olur germiyyete kābil degül / Dil-keş ü dem-keşdür āb u rüzgār-ı Germiyān (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 265, Beyit 5). [ü,]

Saña qahr u cefâ isnād iden mihr ü vefâ bulmaz / Senüñ derhemlerüñ ḥod merhem-i maḳbūl-i dil-rîşān (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 269, Beyit 2). [ü,]

Mürîdüñ olmayan ḥaḳḳā senüñ merdūd-ı ‘ālemdür / Muḥibb ü muḥliş olmışdur saña bî-gāne vü ḥı’şān (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 269, Beyit 4). [ü,]

Ḥad ü dendān hecriyle dökülen qanlı yaşumdan / Olupdur dāğda lāle ṭolupdur baḥr içi lū’lū’ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 272, Beyit 2). [ü,]

Eşk ü āhum dün iki şāhid götürdüm mihrine / Didi biri qanlıdur biri velî şādıḳ güvāḥ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 276, Beyit 4). [ü,]

Dişüñ mānend-i dürr zülfüñ gibi müşğ / Bulınmaz Çin ü Māçin ü Yemende (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 277, Beyit 2). [ü,]

Qıl kadar bulmadı yol zülf ü miyānına göñül / Yok yire ‘ömri telef eyledi bu sevdāda (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 280, Beyit 2). [ü,]

Kenār-ı kabrūmi zeyn it gül ü lāle ile ey gonca / Öürsem ārzū-yı ḥasret-i ruḥsār u ḥālūñle (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 292, Beyit 4). [ü,]

Ḳāmetüñ serv ü lebün gonca yañağün berg-i gül / Sebze-i bāğ-ı leṭāfetdür ḥaṭuñ bî-iştibāḥ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 294, Beyit 3). [ü,]

Ḥaṭṭ gelince ḥadd-i yāre gün mi gösterdi baña / Ey Raḥîmî bu perîşān ṭālî' ü baḥt-ı siyāḥ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 294, Beyit 5). [ü,]

Eksük olmaz zülf ü ḳaddüñden hevālar başuma / Veh bu sevdādan gelür āhir belālar başuma (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 295, Beyit 1). [ü,]

Mihr ü māḥ öpmege virmem ayağün toprağın / Günde ger bir efser-i zerrîn ḳoyalar başuma (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 295, Beyit 3). [ü,]

Oldum şarāb-ı 'aşkuñ ile ben müdām mest / Nem var cihānda ger mey ü mey-ḥāne olmaya (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 297, Beyit 3). [ü,]

Ḥal ü ḥaddınsız yakup eczāyı çeşmüm gül gibi / Lāle gibi dāğ-ı ḡamda dāğdār itdün beni (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 309, Beyit 4). [ü,]

Ṭoğrusı bu görmeyem bu eşk ü āhum dem-be-dem / Cüst u cūda cū-be-cū ey ḳāmet-i dil-cū seni (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 315, Beyit 5). [ü,]

Güzellik bezminün devrin dem-ā-dem sürmek isterseñ / Vefā peymānesiyle sāḳiyā añ mest ü ḳallāşı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 318, Beyit 6). [ü,]

Çerḥ-i bed-mihre meyl idüp ol meh / Zālîm ü nā-bekāra yüz tıtdı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 319, Beyit 5). [ü,]

Bir toğrı rāḥ-ı rüşen ḳadd ü ḥaduñ ḥayālî / Ey şāḥ-ı ehl-i dil dil ḳible-nümāya döndi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 331, Beyit 5). [ü,]

Yaşum içinde her sū 'aks-i la'l-i yāri ben gördüm / Deñiz gözine şoḳsun baḥr u irsin la'l ü mercānı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 333, Beyit 3). [ü,]

Gel ırāğ olma gözümden benüm ey dürr-i yetim / Ne bilür ḳadrüñi her cāhil ü nā-dān Çelebi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 338, Beyit 2). [ü,]

Ġarîb ü bî-kes ü dil ḥastayum bu dār-ı miḥnetde / Uyarmaz kimse şem'üm sîne-i sūzāndan ḡayrı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 344, Beyit 2). [ü,]

Şarāb-ı 'aşk ile ser-mest ü evgār olmışam sāḳî / Lebün cāmını şun öpdür baña ol sā'id ü sāḳî (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 347, Beyit 1). [ü,]

Ġam-ı zülf ü firāḳ-ı 'ārîzuñla ey meh-i nā-mihr / Raḥîmî rüz u şeb aḡlar görölmez ḳarası aḳı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 347, Beyit 5). [ü,]

ü ya: Veya, ve yahut.

Belā-ālūde hep bālî muḳārin mār ile mālî / Şehā manşūbı bir manşūbe-i şaṭranc ü ya neri (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 341, Beyit 2). [ü ya,]

üftāde: Âşık.

Büse-i cānāneye biñ cān virür bir ‘āşıkuz / Biz fakîr **üftādeyüz** ammā mükāfāt ehliyüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 111, Beyit 5). [üftādeyüz, -yüz]

üftāde-dil: Gönlüne tutkun, âşık.

Dil ile dilüñ fikri zıkri kapuñ / Hem **üftāde-dil** hem dil-figāruñum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 211, Beyit 2). [üftāde-dil,]

üftādeñ ol-: Âşık olmak, tutkun olmak.

Komaz Raḥîmî başını ğayruñ ayağına / **Üftādeñ oldı** tut elin ey şāh-ı ehl-i dîn (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 240, Beyit 5). [üftādeñ oldı, -dı]

ülfet: Yakınlık, dostluk.

‘Aceb dîvānedür kim itmedi insāna ünsiyet / Beyābānlarda vaḥşilerle **ülfet** ihtiyār itdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 321, Beyit 5). [ülfet,]

ülfet it-: Dostluk kurmak.

Ey feraḥ gelme senüñle bu dil **ülfet idemez** / Yār-i dirînesi bu cān-ı ḥazînüñ ğamdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 58, Beyit 4). [ülfet idemez, -emez]

ümîd: Arzu edilen, olması istenen bir şeyin gerçekleşebileceği ihtimâlinin verdiği rahatlatıcı, ferahlatıcı duygu, olması istenen bir şeye duyulan beklenti, umut.

Ümîdüm bu şehā hüsnüñ ḥayālî / Gözümden dūr dilden itme mehcür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 42, Beyit 6). [ümîdüm, -üm]

Ümîdüm devḥası bāğ-ı murādum âsitānuñdur / Cihān bāğında anuñ bāğ hezārı var benüm yokdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 98, Beyit 5). [ümîdüm, -üm]

Raḥîmiyem işigüñde **ümîdüm** zāt-ı pāküñdür / Du‘ā-yı devletüñ itmekden artuḡ daḡi kārüm yok (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 142, Beyit 6). [ümîdüm, -üm]

Murād-ı cān murāduñdur **ümîdüm** zāt-ı pāküñdür / Vefā yolında baş u cān fidā idici cānum ben (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 234, Beyit 3). [ümîdüm, -üm]

Ey Raḥîmî sen **ümîdüñ** Kāsımü’l- ezrāka tut / Seg-nihād olan ṭama‘ ehli ḳo çeksün nān ğamı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 255, Beyit 5). [ümîdüñ, -üñ]

Bi-ḥamdillāḥ şeref māhı murādum üzre toġmışdur / **Ümîd** oldur ki sen ḥürşîd-i devlet fer vire dehre (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 304, Beyit 2). [ümîd,]

ümîd eyle-: Ümit etmek, ummak.

Dil miyānuñ ārzūlar cān lebūñ **eyler ümîd** / Āh kim maḳşūd-ı nā-peydā vü maḳşad nā-bedîd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 37, Beyit 1). [ümîd eyler, -r]

ümîd-i ‘afv: Bağışlanma ümidi.

Vüfûr-ı luṭfuña maḡrûr olup kıldum ise güstāḥ / **Ümîd-i ‘afv** ile cürm ü cināyât ihtiyâr itdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 194, Beyit 6). [ümîd-i ‘afv,]

ümîd-i dest-bûs: Elini öpme ümidi.

Başum ṭop eyledüm ayaḡuña meydân-ı ‘aşkuñda / **Ümîd-i dest-bûsuñla** ḡadüm çevgāna dönmişdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 94, Beyit 3). [ümîd-i dest-bûsuñla, -uñla]

ümîd-i merḡabā: (Sevgilinin) selam verme ümidi.

Ölürsem âsitānuñda **ümîd-i merḡabāñ** ile / Muḡarrer rûz-ı maḡşer Ḥaḡḡ yirüm Dārü’s-selām eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 72, Beyit 2). [ümîd-i merḡabāñ, -ñ]

ümîd-i nukl-i la‘l: Dudak mezesinin ümidi.

Lebūñ bezminde ey ḡonca şarāb-ı nāba ‘aşḡ olsun / **Ümîd-i nukl-i la‘lûñle** yinen ‘unnāba ‘aşḡ olsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 248, Beyit 1). [ümîd-i nukl-i la‘lûñle, -üñle]

ümîd-i pây-ı bûse: Ayaḡını öpme ümidi.

Raḡimî gerçi ḡāk oldu **ümîd-i pây-ı bûseñle** / Görüp bir gün dimezsın raḡm idüp bir ḡāksārüm var (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 76, Beyit 5). [ümîd-i pây-ı bûseñle, -ñle]

ümîd-i vuşlat: Kavuşma ümidi, arzusu.

Ümîd-i vuşlatıyla şād olurdum / Eger olsaydı bir ḡam-ḡ‘ār-ı ḡurbet (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 23, Beyit 3). [ümîd-i vuşlatıyla, -ıyla]

Ümîd-i vuşlatuñ mihrüñ recāsı gitmedi dilden / Bu māl-ḡülyā-yı ‘aşḡıyla muḡālāt ihtiyâr itdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 194, Beyit 4). [ümîd-i vuşlatuñ, -uñ]

ümîd-i vuşlat-ı cānān: Sevgiliye kavuşma ümidi.

Ümîd-i vuşlat-ı cānān ile cān virmek āsāndur / Raḡimî ara yirde böyle hicrān olmadan yegdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 50, Beyit 5). [ümîd-i vuşlat-ı cānān,]

ümmîd: Ümit, umut.

Genc-i hüsnüñ şadaķası büsedür bir **ümmîd** / Müstaķaķķum ben faķirüñden dirîĝ itme zekât (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 20, Beyit 2). [ümmîd,]

Câm-ı la'îlüne irişmez elüm elden ne gelür / Ayaĝuñ öpmedür **ümmîd** degül mültemes el (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 167, Beyit 3). [ümmîd,]

Gün yüzüñ göster şehâ mihriyle ki meh-çihreñe / Senden **ümmîdi** Raķîmîñüñ budur her şubḥ u şâm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 220, Beyit 5). [ümmîdi, -i]

Ḥayât **ümmîdi** ey dil bir çürük endişedür şabr it / Yine derdin viren dermân ider dildâr şaĝ olsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 245, Beyit 6). [ümmîdi, -i]

Budur **ümmîdi** Raķîmî kuluñuñ devlet-i Ḥaķ / Ğayrıya müşkil idüp zâtuña âsân virsün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 251, Beyit 5). [ümmîdi, -i]

ümmîd it-: Ummak, ümit etmek.

Ḥaķdan **ümmîd iderem** cevruñe pâyân virsün / Yaḥu ben çâkerüñe şabr-ı firâvân virsün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 251, Beyit 1). [ümmîd iderem, -erem]

ümmîd-i vişâl: Kavuşma ümidi.

Geh ğam-ı hecr Raķîmî vü geh **ümmîd-i vişâl** / Yoķ mı bir çâre meded ķaldum iki arada (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 280, Beyit 7). [ümmîd-i vişâl,]

ümmîd-i vuşlat: Kavuşma ümidi.

Ḥâķ olduĝı ayakda bu cism-i nâ-tüvânüñ / **Ümmîd-i vuşlatıdır** sen ķâmeti revânüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 157, Beyit 1). [ümmîd-i vuşlatıdır, -ıdır]

Bir yaña **ümmîd-i vuşlat** bir yaña bîm-i firâķ / Ber-ķaraf ķıl ey ecel ķaldum iki arada gel (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 173, Beyit 6). [ümmîd-i vuşlat,]

ümmîd-vâr: Ümitli.

Gözümden çıķdı yaşum gibi bu dünyâ vü mâ-fihâ / Anuñ bir ğayrıdan **ümmîd-vârı** var benüm yoķdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 98, Beyit 4). [ümmîd-vârı, -ı]

ün: Ün, ses, avaz.

Girmez oldu **ünüm** ķulaĝına / İtlerüñ uluyup baña n'eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 88, Beyit 4). [ünüm, -üm]

İşigüñden cüdâ olmazdı ey 'İsî-nefes 'âşık / Bir **üni** yirde gökde bir **üni** eyler fiĝân ḥasta (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 305, Beyit 3). [üni, -i]

üns-i kūh-ken ol-: Daĝı delenin (Ferhat'm) alışkanlıĝı olmak.

Ḳānî‘ olsa dil n’ola vaşl-ı hayāl-i yār ile / Bî-sütûnda naḳş-ı Şîrîn **oldı üns-i Kûh-ken** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 249, Beyit 2). [üns-i kûh-ken oldı, -dı]

ünsiyet it-: Yakınlık kurup dostluk etmek.

‘Aceb dîvānedür kim **itmedi** insāna **ünsiyet** / Beyābānlarda vaḥşîlerle ülfet ihtiyār itdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 321, Beyit 5). [ünsiyet itmedi, -medi]

üst: Yukarı, bir şeyin yukarı kısmı, üzeri.

Görinen çerḥ-i pür-encüm degül ey māh **üstümde** / Bu ṭāḳ-ı zer-nigār-ı lājiverdî bârgāhumdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 75, Beyit 3). [üstümde, -ümde]

Gice sen şem‘a karşı tutuşurken nār-ı fūrkatde / Görüp **üstüme** şevkıyla hemān pervāne dönmişdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 94, Beyit 4). [üstüme, -üme]

Kendi düşen ağlamaz şabr eyle pervāne-dil / Bir dem ola **üstüne** pertev şala envār şem‘ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 129, Beyit 6). [üstüne, -üne]

Hudānuñ ‘afv-ı hūnî **üstümüzden** / Be şūfî eylemez ikrāh didüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 189, Beyit 5). [üstümüzden, -ümüzden]

Yiter sür şeh-süvārum **üstüme** nāz u cefā raḥşın / Günidür ayalandur zerre kim mihr ü vefā raḥşın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 235, Beyit 1). [üstüme, -üme]

Ayaḳlatma beni ağyāra karşı esb-i nāz ile / Hücüm it **üstüme** şal bir kezin şāhā ‘aṭā raḥşın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 235, Beyit 2). [üstüme, -üme]

Benüm yok biñ hevādārum fiğān u āhdan ḡayrı / Döner yok **üstüme** bu ṭālî‘-i bed-ḥ‘āhdan ḡayrı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 353, Beyit 1). [üstüme, -üme]

üstād: Öğretici, usta, hoca.

Ḳaşr-ı ‘aşḳuñ Hüsrevā ṭarḥında ben **üstād** iken / Ṭaş ṭaşurdı hıdmete Ferhād idüp ırḡadlık (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 141, Beyit 3). [üstād,]

Müdām añduḳca zıkr it ḡayr ile Mecnūn u Ferhādı / Raḡīmî biri şeyḡüñdür bu yolda biri **üstāduñ** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 156, Beyit 5). [üstāduñ, -uñ]

Hāşılı bir oñmadıḳsın şan‘atuñ cevır ü sitem / Ḳan yudar şākird eger **üstād** elüñden ey felek (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 159, Beyit 3). [üstād,]

Bî-güneḡ ḡanlar döker bu çeşm-i cellāduñ senüñ / Ḳanḳı zālimdür bu fende bilsem **üstāduñ** senüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 162, Beyit 1). [üstāduñ, -uñ]

üstādāne: Ustaca.

Ḳıldı cevır-i yār-ı dil ma‘müresin vîrāne ṭavr / Seng-i mihnetle binā ṭarḥ itdi **üstādāne** ṭavr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 66, Beyit 1). [üstādāne,]

üstâdlık kıl-: Hocalık yapmak.

İ'tibârın Husrevâ eyle Rahîmînüñ ziyâd / Ehl-i nazma tâ **kıla** Şeyhî gibi **üstâdlık** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 141, Beyit 5). [üstâdlık kıla, -a]

üstinde: Üzerinde, üstünde.

Husrevâ şan tâze berg **üstinde** sebz-câmedür / Ter-i teb Ferhâda beñzer bişe-i kuhsâra baç (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 139, Beyit 3). [üstinde,]

Hayâlün şem'î her şeb yanmasa bālînüm **üstinde** / Yağardı sūziş-i tâb fūrkatün ile bu cân hūsta (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 305, Beyit 4). [üstinde,]

üstine: Üzerine.

Dönmedi bu murâdum **üstine** âh / Bunca dem bunca âh vâ n'eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 88, Beyit 5). [üstine,]

Tigün **üstine** düşüp ben yılmayup cânlar virem / Âh kim ğamzeñ uciyla bir kez itmezsın nigâh (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 298, Beyit 3). [üstine,]

Başına kebkibirün (?) gün toğarsa tañ mı sen mâhuñ / Kırıldı ebrveş **üstine** bir jengâr otağı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 311, Beyit 2). [üstine,]

üstüh'ân-ı sîne: Göğüs kemiği.

Ey nâşih-ı ecel gel minber saña serümdür / Bu **üstüh'ân-ı sînem** oldukça nerdübânuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 157, Beyit 3). [üstüh'ân-ı sînem, -m]

üstüme at şal-: Üzerine at salmak. // satranç taşında at ile hücum etmek.

Mât eyler idi **at şalup üstüme** şâh-ı ğam / Bir lu'c ile piyâde olaldan müsellemem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 200, Beyit 3). [üstüme at şalup, -üme-up]

üstüme dön-: Üstünde dönmek.

Dem-i ğamda baña hem-dem bu çeşm-i hūn-feşân kalmış / Hevâdâr olup **üstüme döner** âh u figân kalmış (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 126, Beyit 1). [üstüme döner, -er]

üstüne düş-: Bir kimseyle veya bir şeyle çok ilgilenmek.

‘Adūdan döndi devlet tapuña vâlihe yüz tıtdı / Saña biñ kez didüm **üstüne düşdi** gayret-i ‘âlem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 213, Beyit 3). [üstüne düşdi, -di]

Gördi pîrâhenünü titreyüp **üstüne düşer** / Çāk çāk itdi bu gayretle girîbânı zırır (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 293, Beyit 4). [üstüne düşer, -er]

üzere: Üzerine, üstüne.

Geh bozar gâh düzer şafhasını bedr-i münîr / Viremez defter-i hüsnüñe beyâz **üzere** nâh (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 29, Beyit 6). [üzere,]

Rûy-ı zerdümdür şanasın sebze de berg-i hazân / Yaz müreddefveş **üzere** zer-nişâr olmış yatur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 104, Beyit 3). [üzere,]

üzre: Üzerine, üstüne.

Tâ ki ben dîvâneye ‘aşkuñ şalaldan bir kemend / Dûd-ı âhum halka halka boynum **üzre** bend bend (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 31, Beyit 2). [üzre,]

Kabrum **üzre** mihr ü meh şem‘üm şafağ hûnîn-kefen / Çerh olur türbem cesîm-i gamzeñ eylerse şehîd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 37, Beyit 3). [üzre,]

Çün döşendi nüh sipîhr **üzre** simât-ı keh-keşân / Mey şafağ encüm nuğul hûrşîd ü mehdür nân-ı ‘îd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 39, Beyit 2). [üzre,]

Hağt geldi şafha-i haduña didüğüm içün / Âyineñ **üzre** mâh gibi konmasun gubâr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 80, Beyit 3). [üzre,]

Zafer hem-dem sa‘âdet yâr u devlet hem-nişîn olsun / Serîr-i ihtîşâm **üzre** hemîşe kıl makarr yegdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 83, Beyit 7). [üzre,]

Rahîmî şanma tâli‘ oldı çerh **üzre** hilâl-i ‘îd / O mâhuñ kaşı fikriyle olan nâzûk hayâlûndür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 97, Beyit 7). [üzre,]

Geymiş vücûd-ı ‘âlem ağdar libâs-ı hadrâ / Şâh-ı gül **üzre** degmiş la‘lin kabâ-yı nev-rûz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 108, Beyit 2). [üzre,]

Şeh-süvârum gel gören hâk-i semend-i nâzuñuñ / Yollar **üzre** muntazır her dem gubârın gözlerüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 113, Beyit 2). [üzre,]

Müjem resm eyler iken gözde şekl-i hüsn-i maṭbû‘uñ / Kalem levh **üzre** taḥrîr itmemişdi daḥî şûret nağş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 122, Beyit 5). [üzre,]

Kâtib-i kudret duhân-ı haṭṭuñı / Şafha-i nûr **üzre** taḥrîr eylemiş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 123, Beyit 4). [üzre,]

La‘l-i yâr **üzre** Rahîmî şanma hâl / Dâğ-ı cânûndur ki te‘şîr eylemiş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 123, Beyit 5). [üzre,]

Ser-i küyuñda kaddüm **üzre** zer-çihrem görenler dir / Vefâ bağınıñ öz şâhında bir berg-i hazân kalmış (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 126, Beyit 3). [üzre,]

‘Arz-ı didâr it Rahîmî bendeñe ey serv-kaḍ / Yollar **üzre** muntazırdur çeşm-i giryân her taraf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 136, Beyit 6). [üzre,]

Şeh-süvârum ârzû-yı pâ-y-bûsuñ yâdına / Yollar **üzre** cismümi hâk ile yeksân eylesem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 197, Beyit 6). [üzre,]

Haṭṭ-ı ruḥsāruñ yazaldan ‘arızıñ **üzre** nişān / Virdiler derd ehline gūyā ki menşūr-ı emān (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 233, Beyit 1). [üzre,]

Yaşum **üzre** gösterür her dem gözüm hūnîn-ḥabāb / Zeyn ider gūyā donanma ile ol deryā yüzün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 246, Beyit 2). [üzre,]

Vaz‘ iden kudret nigîni **üzre** insān cevherin / Hâtem-i la‘lūne mühr itmiş şehā cān cevherin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 252, Beyit 1). [üzre,]

Temāşā eyledüm taşvîrūñi dîbā-yı ḥüsn **üzre** / Gözüm çıksun baḳarsam ḡayra ger cev-r-i cinān olsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 259, Beyit 5). [üzre,]

Bi-ḥamdillāh şeref māhı murādum **üzre** toḡmışdur / Ümîd oldur ki sen hūrşîd-i devlet fer vire dehre (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 304, Beyit 2). [üzre,]

Firāḳuñ bir yaña bir yaña ḡam derd **üzre** derd oldı / Ölüm-den cān ḥalāş eyleye mi böyle olan ḥasta (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 305, Beyit 5). [üzre,]

Yüz virme ḥāra şalınup ey gül budacıḡı / Baş çihrem **üzre** pāyuñ odur ḥod ṭuracıḡı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 313, Beyit 1). [üzre,]

Bu da bir açık oldı açık **üzre** baña deryāda / Raḳîbe ṭatlu dillerle ider dildār iḥsānı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 333, Beyit 5). [üzre,]

üzül-: Üzülmek, hüznlenmek.

Düşmez ağzuña ezilme o şeker lebden **üzül** / Ger gerekse saña başuñ çeke gör ey meges el (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 167, Beyit 2). [üzül,]

V

vācib: Yapılması gerekli olan, zorunlu kaçınılmaz.

Secde **vācibdür** baña gördüm ḳaşuñ miḥrābını / Ḳāmetüñ göstermege toḡrul ki farz oldı namāz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 118, Beyit 3). [vācibdür, -dür]

vācib ol-: Yapılması gerekli olmak.

Baña **vācib olupdur** secde gördüm ḳāmet-i yāri / Uzatma vā‘izā gel ḳışşayı vaḳt-i namāz irdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 349, Beyit 4). [vācib olupdur, -updur]

va‘de: Söz, vaat.

Va‘de itmişdi bu ‘ömr-i nāzeninüm gelmege / Va‘de irdi küymedi ol **va‘deye** ey yār-ı ‘ömr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 62, Beyit 6). [va‘deye, -ye]

va‘de ir-: Zamanın gelmesi, zamanın dolması.

Va‘de itmişdi bu ‘ömr-i nâzenînüm gelmege / **Va‘de irdi** küymedi ol va‘deye ey yâr-ı ‘ömr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 62, Beyit 6). [va‘de irdi, -di]

va‘de it-: Söz vermek.

Va‘de itmişdi bu ‘ömr-i nâzenînüm gelmege / Va‘de irdi küymedi ol va‘deye ey yâr-ı ‘ömr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 62, Beyit 6). [va‘de itmişdi, -mişdi]

va‘de-i ferdāya şal-: Yarın için söz vermek, geleceğe ertelemek.

Gün bu gündür ‘arz-ı didār it Raḥîmî bendeñe / Gel yeter ol derdmendi **va‘de-i ferdāya şal** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 166, Beyit 5). [va‘de-i ferdāya şal, -ya]

va‘de-i vaşl-ı leb ü zülfi: Saçına ve dudağına kavuşma zamanı.

Va‘de-i vaşl-ı leb ü zülfüñ hayâliyle bu cân / Şabr iderdi fûrâte şabr itse bir miqdâr-ı ‘ömr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 62, Beyit 4). [va‘de-i vaşl-ı leb ü zülfüñ, -üñ]

vâdi-i ‘aşk içre: Aşk vadisi içinde.

Ṭâlib-i nûr-ı tecellidür Raḥîmî şevk ile / **Vâdi-i ‘aşk içre** kılmış bir gice didār seyr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 54, Beyit 7). [vâdi-i ‘aşk içre,]

vaḥdet meyi: Birlik şarabı.

Götürdüm bezm-i keşretten ayağı lâleveş sâkî / Baña **vaḥdet meyinden** cür‘a şun dildâradur meylüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 191, Beyit 3). [vaḥdet meyinden, -nden]

vaḥdet-i âbâd: Sonsuz zamanların yalnzlığı.

Benüm dîvâne göñlüm **vaḥdet-i âbâd** ferâğ ister / Yilüp yiller gibi yıllarla şimdi o turağ ister (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 84, Beyit 1). [vaḥdet-i âbâd,]

vaḥşet it-: Korkmak.

Raḥîmî murğ-i cāna ol hüma bildüm şikâr olmaz / ‘Aceb **vaḥşet idüp** yüksek uçar ol kebg-i kuhsārum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 224, Beyit 5). [vaḥşet idüp, -üp]

vaḥşet kıl-: Korku vermek.

Âline şayd olma **vaḥşet kıl** cihân rubâhinüñ / Tüt benüm ḫurdum Raḥîmî gibi bir şîrâne ṭavr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 66, Beyit 5). [vaḥşet kıl,]

Raķīb-i seg-nihāduñ āline aldanma **vaḥşet kıl** / Şaķın şayd olma ķancık dilküye hey erkek arslanum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 201, Beyit 2). [vaḥşet kıl,]

vaḥşet-ābād-ı ğam: Kederin korku veren yeri. || Sevgiliden ayrı düşme.

Vaḥşet-ābād-ı ğamuñla olalı dil āşinā / Dostlar yād oldı ol benden şafāsın görmedüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 195, Beyit 4). [vaḥşet-ābād-ı ğamuñla, -uñla]

vaḥşî: Yabani, ürkek, insandan kaçan [hayvan].

‘Aceb dîvānedür kim itmedi insāna ünsiyet / Beyābānlarda **vaḥşilerle** ülfet ihtiyār itdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 321, Beyit 5). [vaḥşilerle, -lerle]

vā‘iz: Dini öğütlerde bulunan kişi.

Söz bir olur beg didüm **vā‘iz** uzatma kışşayı / Meyl-i firdevs-i berîn itmez iden dîdār seyr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 54, Beyit 4). [vā‘iz,]

Topṭoludur **vā‘iz** benüm gūşumda ğaflet penbesi / Hāķdur sözün hep bilürem yādumdadur ez-berdedür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 101, Beyit 6). [vā‘iz,]

Ekl içündür şārib-i ḥamrı müsāvi itdügi / **Vā‘izüñ** kaşdı degül tefsîr ü Kur’ān ey göñül (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 174, Beyit 4). [vā‘izüñ, -üñ]

Ṭalib-i la‘l-i nigārüm añma āb-ı kevşeri / Zā‘il itmez ‘aţşum ey **vā‘iz** benüm ol güft-gü (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 275, Beyit 2). [vā‘iz,]

‘Aceb bir pest-i murğ-i bî-per ü pervāzısın **vā‘iz** / Koyup kūyını yārüñ medḥ idersin baña uçmağı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 311, Beyit 6). [vā‘iz,]

vā‘izā: Ey vāiz.

Baña vācib olupdur secde gördüm ķāmet-i yāri / Uzatma **vā‘izā** gel kışşayı vaķt-i namāz irdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 349, Beyit 4). [vā‘izā,]

vā‘iz-i aḥmak: Budala vaiz.

Ṭoludur bāṭını hırş u ḥased zāhir-perest olmış / Koyup dîdār-ı kūyuñ cennet añar **vā‘iz-i aḥmak** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 145, Beyit 3). [vā‘iz-i aḥmak,]

vakār: Ağırbaşlılık, temkinlilik.

Baḥr [u] kân bulmaz idi olmasa kefüne şebîh / Kūh-ı kūyuña sücūd itmese bulmazdı **vakār** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 102, Beyit 3). [vakār,]

vākı‘a: Rüya, düş.

Vākı‘amda dün gice Mecnûnı gördüm zâr ider / Āh u vāveylā vü Leylā zıkrını tekrār ider (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 78, Beyit 1). [vākı‘amda, -mda]

Vākı‘amda dün gice Ferhâdı gördüm hâletüm / Râh-ı ‘aşk içre didi hâlün ne ey hem-şan‘atum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 207, Beyit 1). [vākı‘amda, -mda]

vākıf ol-:

1.Haberdar olmak, öğrenmek.

Firâka düşmeyen bilmez nedür keyfiyyet-i hâlüm / Benüm esrâruma **vākıf olan** hayrâna dönmişdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 94, Beyit 2). [vākıf olan, -an]

Pür-ğaraž ‘ırz ehline ‘arz işlerinün işleri / **vākıf ol** bu sırra şāhum bir ‘adāletgāh yok (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 144, Beyit 4). [vākıf ol,]

2. İdrak etmek, kavramak.

Beni bir hālete irgürdi hecrün ‘ālî bir yüzden / Bu hāle **vākıf olmazsañ** olur aḥvāl bir yüzden (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 257, Beyit 1). [vākıf olmazsañ, -mazsañ]

vakt: Zaman.

Nev-bahār-ı ḥüsnuññ her dem cününüm artırur / Boynuma zencîr-i zülfün **vaktidür** dağ şu gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 314, Beyit 5). [vaktidür, -idür]

vakti: Zamanı, sırası.

Ben Raḥîmîyem ‘aṭā ‘aynıyla raḥm it **vaktidür** / Kıl kerem ey şāh-ı ‘ālem himmet it himmet baña (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 4, Beyit 6). [vaktidür, -dür]

N’eyleyüm kırtulmadı hercāyî dil-ber sevmeden / **Vaktidür** yansun yakılsun bu dil-i sūzān ḥayf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 135, Beyit 4). [vaktidür, -dür]

vakt-i namāz ir-: Namaz vakti gelmek.

Baña vācib olupdur secde gördüm kāmēt-i yāri / Uzatma vā‘izā gel kışşayı **vakt-i namāz irdi** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 349, Beyit 4). [vakt-i namāz irdi, -di]

vakt-i vuşlat: Kavuşma zamanı.

Ḥā’ıl olur **vakt-i vuşlatda** Raḥîmî bendeñe / Oda yansun itdügin aña bula pîrāhenün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 158, Beyit 7). [vakt-i vuşlatda, -da]

vālā-yı gül-gün: Gül renkli ince kumaş.

Ey Raḥîmî utanur yaşum görüp rez-duḥteri / Yüzine her dem tutar **vālā-yı gül-gündan** niḳāb (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 17, Beyit 5). [vālā-yı gül-gündan, -dan]

vālih: Şaşırmış, şaşkın.

Baş açuk biz muḳîm-i tekyegāh-ı vaḥdetüz şūfî / Ğubār-ı ‘aşk ile **vālih** dil-i ḥayrānımız vardır (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 87, Beyit 3). [vālih,]

‘Adūdan döndi devlet ṭapuña **vālihe** yüz tıtdı / Saña biñ kez didüm üstüne düşdi ḡayret-i ‘ālem (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 213, Beyit 3). [vālihe, -e]

vālih ü ḥayrān: Akli başından gitmiş ve şaşkın.

Melāmet deştinüñ Mecnūn-ı ser-gerdānıdır göñlüm / Belā kâşānesinüñ **vālih ü ḥayrānıdır** göñlüm (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 202, Beyit 1). [vālih ü ḥayrānıdır, -ıdır]

vallāhi: Allah'a yemin olsun ki anlamında yemin sözü.

Cevr ü derd ü ḡuşşaña **vallāhi** şāhum rāzıyum / Her biri elḥamdülillāh oldı bir ni‘met baña (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 4, Beyit 4). [vallāhi,]

Ḳaçan seyr-i ser-i kūyına yārūñ eylesem niyet / Gider **vallāhi** ḥāṭırdan recā-yı ravza-i cennet (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 21, Beyit 1). [vallāhi,]

Raḥîmî dü cihāna dergehüñ virmez benüm ḥānum / Anı **vallāhi** şanma bir daḡi dār u diyār ister (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 105, Beyit 7). [vallāhi,]

Didi biñ kez Raḥîmî **vallāhi** / Sen şeh-i kām-yāba yüz tıtdı (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 327, Beyit 5). [vallāhi,]

var: Elde bulunan her şey, zenginlik, servet.

Dehānı sırrını şordum leb-i la‘l-i şekerhādan / Didi mülk-i ‘ademde **varı** ancak bir ser-i mūdūr (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 79, Beyit 3). [varı, -ı]

Senden özge daḡi nem var diyü her şı ol şı / **Var** gözi yaşı gibi maḳdemüñe kıldı nişār (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 102, Beyit 2). [var,]

Lebüñsüz āb-ı ḥayvān nūş idersem niş-i cān olsun / Bütün dünyāda yārümsin benüm bir daḡi **varum** yok (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 142, Beyit 4). [varum, -um]

Şafā-yı ṭavf-ı Ḥicāz u hevā-yı Sa‘y semā‘ / Ne yol maḳām-ı ḳabüle varursa **varı** görüñ (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 148, Beyit 6). [varı, -ı]

Ġaflet itme aç gözüñ **varın** ayaḡum tozıdır / Didi ol nūr-ı başār ḳıl aña yer didem be-çeşm (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 185, Beyit 5). [varın, -ın]

‘Ālemi sen şem‘a yanup ḳorḳarum āḥ itmege / Oda yana cümle **varum** yile vire ad u şan (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 260, Beyit 4). [varum, -um]

Var iken luṭf u kerem kılma sitem semtine ‘azm / Eyleme imsāke meyli **var** iken imkân-ı cûd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 34, Beyit 4). [var,]

Ġamzeñ öldürsin şaçuñ aşsın günāhum **var** ise / Göñlümi zindân-ı ğamda kılma tek ḥabis aḥad (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 35, Beyit 5). [var,]

Derdüm bu derdüñ ile bu dil mübtelâ ola / Çok ḥasta **var** ki ṭālib-i dermān olur ḳalır (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 43, Beyit 6). [var,]

Şalınur ol boyı servüm yine ra’nālîġı **var** / Gül gibi ġanc ider ol ġonca ne zibālîġı **var** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 46, Beyit 1). [var,]

Dem-i hecrüñde yaşum içre ḥırāşide beden / Beñzer ol ḳal’aya deryāda temāşālîġı **var** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 46, Beyit 2). [var,]

Lebi kālāsını ser-māye-i cāniyla meded / Baña ey ḥ’āce alı vir saña ḥelvālîġı **var** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 46, Beyit 3). [var,]

Gülşen-i ḥüsnüñe ḳarşu yine dil bülbülinüñ / Naġme-i āḥ-ı hezārān ile şeydālîġı **var** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 46, Beyit 4). [var,]

Geçdi taḳvā vü vera’dan oluban mest ü ḥarāb / Şorma aḥvāl-i Raḥîmîyi ki rüsvālîġı **var** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 46, Beyit 5). [var,]

Dil ḳocadukça ‘aşḳa oldı ḥarîş / ‘Aḳlı **var** ol delünüñ uşludur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 48, Beyit 7). [var,]

Zer-i ḥālîş gibi ġünden ġüne zerd olmada çihreñ / Raḥîmî ḳanlu yaşuñ **var** ise kibrit-i aḥmerdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 49, Beyit 5). [var,]

Degüldür dilde yara yāre bir tāze gülüm **vardur** / Hezārān zār ider dildür adı bir bülbulüm **vardur** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 51, Beyit 1). [vardur, -dur]

Dem-i ġamda çeker ġuşum kebāb eksük degül dilde / Gözümdede ḥün-ı dil-perver ü bir rengin-mülüm **vardur** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 51, Beyit 2). [vardur, -dur]

Perişān itme göñlüm ey şabā dem urma zülfinden / Benüm de başum üzre bir hevāyî sünbülüm **vardur** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 51, Beyit 3). [vardur, -dur]

Cinān bāġında mı ādem anuñçün cān ḳarār itmez / Bilür mecmū’-ı insān bir perişān kākülüm **vardur** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 51, Beyit 4). [vardur, -dur]

Gedāñı ġāhi āndukça di ey şāḥ-ı ‘alî-şānum / Yaşı dildür adı ḳanber Raḥîmî bir ḳulum **vardur** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 51, Beyit 5). [vardur, -dur]

Bāġ-ı ḥüсне ‘arîzuñ gül mîve-i cān leblerüñ / Sensin ey rûḥ-ı revān **var** ise berg ü bār-ı ‘ömr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 62, Beyit 3). [var,]

Oldum istiġnā-yı ḳalbiyle gedā-yı kūy-ı ‘aşḳ / ‘Ārifāne begligüm **var** ḳullanup şāḥāne ṭavr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 65, Beyit 2). [var,]

Ne dilde şabra tāḳat ne elümde ihtiyārüm **var** / Ten-i bî-cāna döndüm şanma kim sensiz ḳarārüm **var** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 67, Beyit 1). [var,]

Ḳaçan bir māḥa mihr itsem seḥāb-ı hecr olur ḥā’il / ‘Aceb ser-geşte baḥtüm ṭālî’-i nā-sāzkārüm **var** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 67, Beyit 2). [var,]

Şaçuñ bendiyle bend olmuş esîr-i kayd-ı bend olmuş / Dil-i âşüfte dirler bir ğarîb ü ħor u zârum **var** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 67, Beyit 3). [var,]

Cihân bâğına yok meylüm benüm gülzâr-ı ħüsn içre / Kıyâmet serv-ķâmet gonca-leb bir gül-‘izârum **var** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 67, Beyit 4). [var,]

Raĥîmîyem yoluñda zerreveş ĥâkiyle yeksânem / Güneş gibi velî mihrüñle ey meh iştihârum **var** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 67, Beyit 5). [var,]

Ķanda ĳaldı bilmezem dil bağrumuñ biñ başı **var** / Gözlerüm ağlar ciger kınyyla ĳaynar cānı bir (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 68, Beyit 3). [var,]

Büsbütün ĥalk-ı cihân bildi ki bir yârüm **var** / Ħüsn ü ĥulķ issi ‘aķa menba‘ı dildârum **var** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 73, Beyit 1). [var,]

Müşteriyem leb-i cān-baĥşına biñ cān ile ben / Yok ziyānum yine bir aşşılı bāzârum **var** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 73, Beyit 2). [var,]

Eyledüm da‘vî-i ‘aşķına ezelde iķrâr / Yâr-ı şābit-ķademüm şanma ki inkârum **var** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 73, Beyit 3). [var,]

Şaķlasun kâĥ-ı vücūdını ĥalelden Bārî / Dil-i vîrānemi bir yapıcı mi‘mârum **var** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 73, Beyit 4). [var,]

Ey Raĥîmî işidüp nālemi ol gonca dimiş / Şad hezâr ancılayın bülbül-i pür-zârum **var** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 73, Beyit 5). [var,]

Başumda şu‘le-i sūzum dilümde dūd-ı āhum **var** / Belā iķlîminüñ sultānyum zerrîn-külāhum **var** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 76, Beyit 1). [var,]

Baňa ey çerĥ her gün mihr-i ‘ālem-tāb ‘arz itme / Benüm āyîne-i ruĥsāra yāra ĥod nigāhum **var** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 76, Beyit 2). [var,]

Baňa cevır itme bu zülf ü ruĥıyla ey şanem dāyim / Şaķın kim nāle-i şeb-gîr ü āh-ı şubĥgāhum **var** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 76, Beyit 3). [var,]

Cemālüñ ĥaķķı ey gonca İrem bâğına yok müslim / Ser-i kūyuñ gibi dünyāda bir ārāmghāhum **var** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 76, Beyit 4). [var,]

Raĥîmî gerķi ĥâķ oldu ümid-i pāy-ı büseñle / Görüp bir gün dimezsın raĥm idüp bir ĥâksârum **var** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 76, Beyit 5). [var,]

Gel raķîbüñden ırağ ol didüm ol gonca didi / **Var** mıdur bir gül cihân bâğında terk-i ĥâr ider (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 78, Beyit 4). [var,]

Dimāğ-ı cāna irdi şubĥ-dem bir nūkhet-i cān-baĥş / Raĥîmî ol mu‘aţţar zülf-i ‘anber **varsa** būdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 79, Beyit 4). [varsa, -sa]

Şehā bir tūlb-i dervîşüz bu tende cānımız **vardur** / Muķîm-i tekye-i ‘aşķuz saňa ĳurbānımız **vardur** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 87, Beyit 1). [vardur, -dur]

Mecāzı maĥv idüp rāz içdük esrâr-ı ĥaķîķatden / Tarîķatda şerî‘at gibi bir bürĥānımız **vardur** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 87, Beyit 2). [vardur, -dur]

Baş açuķ biz muķîm-i tekyegāh-ı vaĥdetüz şüfî / Ķubār-ı ‘aşķ ile vālih dil-i ĥayrānımız **vardur** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 87, Beyit 3). [vardur, -dur]

Misâfir-hâne-i dilde iķâmet ihtiyâr itdi / Halîlüm ğam dinür bir maķrem-i mihmânımız **vardur** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 87, Beyit 4). [vardur, -dur]

Işıklar gibi yanmış ‘âşıkuz biz nâr-ı şevkıyla / Yaķar ķandil-i âfâķı dil-i süzânımız **vardur** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 87, Beyit 5). [vardur, -dur]

Bize zulm itmeden ey çerh-i dün dün yoksa âh itdün / Alur her haķķımız ‘adl issi bir sulţânımız **vardur** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 87, Beyit 6). [vardur, -dur]

Ķuluyuz ķanberiyüz ey Raķîmî Murtaẓâ haķķı / Kerem kânı ‘Ali-hû bir şeh-i merdânımız **vardur** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 87, Beyit 7). [vardur, -dur]

Maķbûb ile Raķîmî şarâb-ı nihânı gör / Nâşinuñ ehl-i ‘aşķa be-ĝâyet yasaĝı **var** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 93, Beyit 9). [var,]

Cân nice ķatlana mey ü maķbûba şüfiyâ / Dilde ķarâr u şabr mı **var** elde ihtiyâr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 93, Beyit 10). [var,]

Ķapuñsuz ĝayrınıñ ĝayrı diyârı **var** benüm yokdur / Olaruñ senden özge özge yârı **var** benüm yokdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 98, Beyit 1). [var,]

Benüm sen Yûsuf-ı gül-ķihre ile oldı bāẓarum / O ĝayra müşteri çok kâr-bârı **var** benüm yokdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 98, Beyit 2). [var,]

Benüm gözümde gönlümde ĥayâl-i cām-ı la‘lûndür / Velî ĝayruñ şarâb-ı hoş-güvârı **var** benüm yokdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 98, Beyit 3). [var,]

Gözümde çıķdı yaşum gibi bu dünyâ vü mâ-fihâ / Anuñ bir ĝayrıdan ümmîd-vârı **var** benüm yokdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 98, Beyit 4). [var,]

Ümidüm devķası bāĝ-ı murâdum âsitânuñdur / Cihân bāĝında anuñ bāĝ hezârı **var** benüm yokdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 98, Beyit 5). [var,]

Ĥaĝıtdum şabr u ârâmı şaçuñ gibi perîşanum / Anuñ ĥâl-i mu‘anberveş ķarârı **var** benüm yokdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 98, Beyit 6). [var,]

Görüp la‘lûñı ol hem sen nedendür bezl-i cân itmez / Anuñ **varsa** elinde ihtiyârı **var** benüm yokdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 98, Beyit 7). [varsa, -sa; var,]

Ķapuñı hem ĥapuñı terk iden dünyâ-perestânuñ / Varur her şehre hem bir şehriyârı **var** benüm yokdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 98, Beyit 8). [var,]

Raķîmiyem benem ‘âlemde senden ĝayrı kimsem yok / Olaruñ niķe şâh-ı bî-şümârı **var** benüm yokdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 98, Beyit 9). [var,]

Senden özge daķı nem **var** diyü her şı ol şı / Var gözi yaşı gibi maķdemüne ķıldı nişâr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 102, Beyit 2). [var,]

Bir senüñ gibi benüm ĝonca-dehânım yokdur / **Var** senüñ gülşen-i ‘âlemde benüm gibi hezâr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 102, Beyit 4). [var,]

Güle baķduñ gülşene **var** ise ey ferĥunde-rû / Haşre dek bāĝ-ı cinânveş nev-bahâr olmış yatur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 104, Beyit 5). [var,]

Fürķatiyle biñ ĝamum **var** eylemem bir bir beyân / Vuşlatıyla şâd olup dildârı söyleşsek birez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 115, Beyit 3). [var,]

Hāl-i erkāna vuḳūfı **var** Raḥīmī bendeñüñ / Gāh paşayı gehi hünkārı söyleşsek birez (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 115, Beyit 8). [var,]

Ayağuña yüz sürer her gün Raḥīmī sāyeveş / Şükr-i lillāh kim şehā başında devlet **var** imiş (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 121, Beyit 7). [var,]

Gören dībāce-i ebrūña dir senüñ berātında / Budur **var** ise ol tuğrā-yı garrā-yı sa‘ādet naḳş (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 122, Beyit 2). [var,]

Meger **var** ise yā Rabb bu kıyāmetden ‘alāmetdür / Benüm hūrşidüm ol māha muḳābil ıktırān itmiş (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 124, Beyit 3). [var,]

Bu māl-hulyā-yı ‘aşkuñ n’ola mesken tutsa sīnemde / Niçe vīrāne **var** içinde genc-i şāyegān ḳalmış (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 126, Beyit 6). [var,]

Devleti Hāḳḳ umarum saña vire sulṭānum / Zāt-ı pākūñde vüçühāt ile **var** istiḥḳāk (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 138, Beyit 6). [var,]

Mescide gelse alur seccāde süsen omzuna / Līk bāğa varsa mey **var** ḳoltuğında bir ḳabāḳ (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 140, Beyit 4). [var,]

Senüñ gülzār-ı ‘ālemde benüm gibi hezāruñ **var** / Senüñ gibi benüm ey ḡonca-leb bir gül-‘izārum yok (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 142, Beyit 3). [var,]

Dostluḳ da‘vāsın idenler olup düşmen-nevāz / Dürresine ol mehüñ ḡod mihri geh **var** gāh yok (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 144, Beyit 8). [var,]

Añduḳca la‘lūñ añma ‘adūdan te‘addi / Zülfüñ ḡamıyla ḡaddümi **var** bā-iṭālenüñ (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 152, Beyit 4). [var,]

Bilini ḳoç kemerveş **var** ise iki başuñ / Ḳıl leblerin temennā tende ikise cānuñ (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 155, Beyit 2). [var,]

Zaḡm-ı cānum gördi müjḡānuñ duz ekmek bilmedi / Leblerüñle niçe demdür **var** iken ḡaḳ-ı nemek (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 160, Beyit 2). [var,]

Dāḡ-ı ḡamdan dilde biñ başlu biñārum **var** akar / Ey gözüm sen ḳanda ḳalduñ **var** şuyuñ şahrāya şal (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 166, Beyit 3). [var,]

Yok yire her ḡoncaya dil virme bilinmez diyü / Şad hezārān bülbul-i şūrīdesi **var** ey ḡöñül (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 171, Beyit 2). [var,]

ḡamuñ sāḡar gibi ḡün itdi baḡrum derdüñ inletdi / Raḥīmī gibi bir mestüñ mi **vardur** kim ola ḳanzil (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 176, Beyit 7). [vardur, -dur]

Serv-ḳaddüñ ḡasretinden gözde ābum **var** benüm / Lāle-ruḡsāruñ ḡamıyla dilde tābum **var** benüm (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 192, Beyit 1). [var,]

Tāb-ı ‘aşkuñla ciger biryān u çeşmüm ḡün-feşān / Gel berü ‘ış it şarābum hem kebābum **var** benüm (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 192, Beyit 2). [var,]

Faḡr idüp ey çeşmi āḡū ger olursam ṭañ mıdur / Āsitānuñ itleriyle intisābum **var** benüm (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 192, Beyit 3). [var,]

Nergis-i mestüñ ḡayālīdür beni bī-ḡod iden / ḡayret olmışdur özüüm şanma ki ḡābum **var** benüm (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 192, Beyit 4). [var,]

Ser-güzeştüm aınduğumca bir yumar biñ biñ döker / Çeşm-i giryānumla cānā çok hisābum **var** benüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 192, Beyit 5). [var,]

Bir fenā ābdāliyam ben tekyegāh-ı ‘aşkuñuñ / Nāle vü feryāddan nāy u rebābum **var** benüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 192, Beyit 6). [var,]

Ey Raḥîmî āh kim oldum yolında ḥāk-i pāy / Meyli yok ednāya bir ‘ālî-cenābum **var** benüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 192, Beyit 7). [var,]

Gül-i pür-ḥāra yok meylüm çekildüm deşt geştinden / Kelāğından ferāğum **var** bu bāguñ bülbülinden hem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 204, Beyit 3). [var,]

Ruṭûbet ref^c olup tende ḥarâretten yubüset **var** / Gözümden cüy olup her dem dökilen yaşa ḥayrānem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 212, Beyit 3). [var,]

Bir dem mi **var** hevāñ ile yil gibi yelmeyem / Bilmem bu yolda hem-reh-i bād-ı hecr miyem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 214, Beyit 5). [var,]

Ser-mest iken Raḥîmî şu dem cām-ı ‘aşk ile / Hergiz ne cām **vardı** şāhum ne şāh-ı Cem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 215, Beyit 5). [vardı, -dı]

Öpüp yüzüme sürdüm gözlerüme tütîyā kıldum / Başumda devletüm **varmış** ğubār-ı maḳdemüñ gördüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 218, Beyit 2). [varmış, -mış]

Gözüm yaşı gibi ben aradan çıkdum daḥi nem **var** / Ḥayālüñ cāna ‘aşkuñ bu dil-i ḡam-ḥ‘āra ṭabşurdum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 221, Beyit 6). [var,]

Gün olmaz yanmaya dem **var** mı ḳan dökmezdi yoluñda / Dil-i biryānı bilmez dîde-i giryānum añmazsın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 226, Beyit 4). [var,]

La‘l-i cān-baḥşuñla gören sen şanem-sîmāyı dir / Gökden indi yir yüzine **var** ise ‘İsā bu gün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 227, Beyit 4). [var,]

Yā Rab nazar-dîdeden ol yāre ne zarr **var** / Nem gördi yaşum gibi bıraḳdı nazarından (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 228, Beyit 4). [var,]

Ḳabûl-i derd-i ‘aşk-ı yār ḥazṣ itmez müdāvādan / Ne derdüñ **var** ṭabîbüm sen yûri dermānı bilmezsin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 229, Beyit 4). [var,]

Ḳana ḡarḳ itdi ruḥ-ı zerdüm sirişk-i lāle-gün / Vechi **var** dilerse şāhum baña mîr-i ‘āşīḳān (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 233, Beyit 6). [var,]

Pertev-i mihrüñle maḥv itdüm vücūdum şeb-nemin / Daḥi nem **var** yanuma sa‘y eylerem arada ben (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 236, Beyit 3). [var,]

Ḳapuñda bir ışıḳ olduḡına rûşen-delîlüm **var** / Yüzüñe beñzedükdüm şem‘i istidlāl bir yüzden (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 257, Beyit 5). [var,]

‘Aşkuñ hevāsı ile geh ağlar geh iñlerin / Nem **var** benüm eşer senüñ ortada ben neyin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 258, Beyit 4). [var,]

Bilür hep mā-cerā-yı eşkümi yok bilmedüñ kimse / Benüm nem **var** yaşum her dilde deryā eyleyen sensin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 262, Beyit 5). [var,]

Ḥāşıl itdüm zaḥm-ı tîḡüñ cān u ser terk eyleyüp / Ḥarc idüp nem **var** ise cānā ḳazandüm āb-rû (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 275, Beyit 4). [var,]

Hezārān dāğ-ı ğam **var** gül yüzüñsüz lāleveş dilde / Lebüñsüz beste cānum ğonca açmaz belki geh gülde
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 281, Beyit 1). [var,]

Oldum şarāb-ı ‘aşkuñ ile ben müdām mest / Nem **var** cihānda ger mey ü mey-ḥāne olmaya (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 297, Beyit 3). [var,]

Cāndan özge yolına nem **var** Raḥîmî bezl için / Hem revān eyle buluşdur çeşm-i giryān bāğını (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 317, Beyit 5). [var,]

Hırşı artur göñlümün pîr olduğunca ‘aşkuña / Ey cüvānum ol delinün ‘aqlı **var** uşlu gibi (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 328, Beyit 2). [var,]

Yolum **var** devlete irsem n’ola ey şāh-ı kişver-gîr / Selîmü’l-bāl ile bāb-ı şeref derbānıyuz şimdi
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 329, Beyit 4). [var,]

Gözümün bilmezem kandan gelürdi dem-be-dem yaşı / Ciger dāğında ‘aynıyla bulandı **varımış** başı
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 342, Beyit 1). [varımış, -ımış]

Raḥîmî her ḥasîse ihtiyāc ‘arz itme ‘ālemde / Ne bir ehl-i mürüvvet **var** ne bir kân-ı kerem kaldı
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 343, Beyit 5). [var,]

Şu deñlü şöhretüm **var** pertev-i mihrünle ey meh-rū / Cemālün ḥaqqı almam zerreye hürşid-i āfākı
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 347, Beyit 4). [var,]

Leṭāfet gülşeninde yine bir gül-berg-i nāz irdi / Hezārān bülbül-i gūyāsı **var** bir ‘aşq-bāz irdi (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 349, Beyit 1). [var,]

Raḥîmîñün şu deñlü şöhreti **var** mihr-i ḥaddünle / Tütupdur gün gibi āfākı ey meh şî‘r-i ğarrāsı
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 350, Beyit 5). [var,]

var-: Gitmek, ulaşmak.

Añmaz olalı ḥastasın ol bî-vefā ṭabīb / Ey nāle **var** şabāyıla bir dem aña meded (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı,
Gazel 33, Beyit 6). [var,]

Reh-i kūyına nice yol **vara** dil yalvarırmaz / ‘Aql ise kendüyi güm-geşte vü gümrāh bilür (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 47, Beyit 6). [vara, -a]

Be-ḥaqq-ı nūr-ı fettāhı cemālün feth-i bābumdur / Kāpuñı koyuban ğayra benüm varmak ne bābumdur
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 69, Beyit 1). [varmak, -mak]

Kāpuñı hem ṭāpuñı terk iden dünyā-perestānuñ / **Varur** her şehre hem bir şehriyārı var benüm yokdur
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 98, Beyit 8). [varur, -ur]

Mescide gelse alur seccāde süsen omzuna / Lîk bāğa **varsa** mey var koltuğında bir kabağ (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 140, Beyit 4). [varsa, -sa]

Şafā-yı ṭavf-ı Hicāz u hevā-yı Sa‘y semā‘ / Ne yol maḥām-ı kabüle **varursa** varı görüñ (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 148, Beyit 6). [varursa, -ursa]

Lebüñ ağıār-ı zulmet-çihreye ey hıız-ı ḥaṭṭ şunma / Kırudur **varduğı** dem çeşme-i ḥayvāna gönderseñ
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 151, Beyit 7). [varduğı, -duğı]

Şeh-süvārum kişver-i göñlüm semend-i nāz ile / Pāy-māl itdi Raḥîmî kime **varam** dād için (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 241, Beyit 5). [varam, -am]

Bāğa **varup** serviler seyrān iderse tañ degül / Bu Raḥīmī şīve-i reftāruñ eyler ārzū (Kütahyalı Raḥīmī Dîvânı, Gazel 273, Beyit 5). [varup, -up]

Senüñle yüze yüz da'vā-yı ḥüsn eylerse ger ḥürşid / Göreyin **varmasun** tiz günde ey meh anı ayına (Kütahyalı Raḥīmī Dîvânı, Gazel 303, Beyit 2). [varmasun, -masun]

Egri rā eyler kaşuñ rāsında ol bir kec-naẓar / Yine ḳaddüñ yanına **varur** ṭurur ṭoĝru gibi (Kütahyalı Raḥīmī Dîvânı, Gazel 328, Beyit 3). [varur, -ur]

Göñül hecr-i ruḥ u zülfüñle batdı ḳara ḳayĝuya / Düĝüne **varmaludur** aña nisbet şimdi mātemli (Kütahyalı Raḥīmī Dîvânı, Gazel 332, Beyit 4). [varmaludur, -maludur]

Dutar dāmānumı ḳarşu gelür kūyına **varduḳca** / Bu gün bir mihribānum yok seg-i cānāndan ĝayrı (Kütahyalı Raḥīmī Dîvânı, Gazel 344, Beyit 3). [varduḳca, -duḳca]

var yüri: Var git.

Raḥīmī mülk-i ĝamda **var yüri** başuña sultān ol / Cihānuñ devlet ü cāhı hüma tā bir ḳurı ĝavĝā (Kütahyalı Raḥīmī Dîvânı, Gazel 7, Beyit 7). [var yüri,]

varınca: ...e varıncaya kadar.

Şabāya çin-i zülfüñ ideli her çin seḥer peydā / İder tā Çin ü Māçine **varınca** müşĝter peydā (Kütahyalı Raḥīmī Dîvânı, Gazel 1, Beyit 1). [varınca,]

Şām-ı maĝrib Hind anuñdur zulmete **varınca** tā / ‘Aleme ḥükm itdi şevḳüñle Sikendervār şem‘ (Kütahyalı Raḥīmī Dîvânı, Gazel 127, Beyit 3). [varınca,]

vāris-i mülk-i süleymān: Hz. Süleyman'ın devletinin varisi.

İltifātını Raḥīmī mūruñuñ eyle ziyād / **Vāriş-i mülk-i Süleymānı** sezā-yı taḥt u tāt (Kütahyalı Raḥīmī Dîvânı, Gazel 27, Beyit 5). [vāriş-i mülk-i süleymānı,]

vāris-i taḥt-ı süleymān: Kanûnî Süleyman'ın tahtının varisi.

Ne ĝam dîv-i ‘adūdan **vāriş-i taḥt-ı Süleymānsın** / Selim ol sen sa‘ādetle Sikender mülket-i ‘ālem (Kütahyalı Raḥīmī Dîvânı, Gazel 213, Beyit 4). [vāriş-i taḥt-ı süleymānsın, -sın]

varlık:

1.Mevcudiyet, vücut.

Zerreveş maḥv eyledi mihr-i dehānuñ **varlıĝum** / Yok yire niçün ider cāndan beni bî-zār leb (Kütahyalı Raḥīmī Dîvânı, Gazel 15, Beyit 2). [varlıĝum, -um]

Yoluña nem var ise ser-cümle iṣār eyledüm / **Varlıĝumda** dilde ĝam ḳalmış durur gözde remed (Kütahyalı Raḥīmī Dîvânı, Gazel 40, Beyit 4). [varlıĝumda, -umda]

Varlıgum naqd-i vücūduñladur ey genc-i murād / Yire geçsün sensizin dünyā vü mā-fihā bu gün
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 227, Beyit 2). [varlıgum, -um]

Mecāzuñ **varlığı** yokdur hāqīkat ictināb eyle / Gözüñ aç gözle varlık kimdedür var intisāb eyle (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 299, Beyit 1). [varlığı, -ı]

2.Maddi varlık.

Mecāzuñ varlığı yokdur hāqīkat ictināb eyle / Gözüñ aç gözle **varlık** kimdedür var intisāb eyle (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 299, Beyit 1). [varlık,]

varṭa-i ğam: Gam kuyusu.

Bahr-i fūrkatde kaldı dil yād it / **Varṭa-i ğamda** āşinā n'eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 88, Beyit 3).
[varṭa-i ğamda, -da]

varṭa-i hicrān: Ayrılık kuyusu.

Ağyāra alarğa deñiz ey kân-ı melāḥat / Gird-āba düşüp **varṭa-i hicrāna** şalınsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı,
Gazel 254, Beyit 7). [varṭa-i hicrāna, -a]

vaşf:

1.Nitelik, özellik.

Ruḥuñ **vaşfinda** cānā şî'r-i renginümde her nokṭa / Şanasın 'arız-ı dünyāda naḳş-ı ḥāl-i Hindūdur
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 79, Beyit 5). [vaşfinda, -ında]

Leblerüñ **vaşfinda** cān-baḥş olsa eş'arum n'ola / Almışam ey Hızr-leb ben Rūḥ-ı ḳudsiden sebāḳ
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 140, Beyit 6). [vaşfinda, -ında]

Rahîmî başḳa dîvān itdi **vaşfuñ** yazdı bir defter / Sen anı n'ola defterdār idüp dîvāna gönderseñ
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 151, Beyit 9). [vaşfuñ, -uñ]

2. Övgü, övme || Betimleme.

Gül yüzi **vaşfinda** şî'rüm gördi ol ğonca didi / Āferin ey bülbul-i tab'-ı hoş-elḥānum yine (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 296, Beyit 6). [vaşfinda, -ında]

vaşf-ı hāl: Bir kimsenin veya şeyin durumunu anlatarak tarif etmek.

Eger diñlense şāhum **vaşf-ı hālüm** / Yazardum ḳapuña ṭumār-ı ğurbet (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 23,
Beyit 5). [vaşf-ı hālüm, -üm]

vaşf-ı ḥüsn: Güzelliğin methi.

Raḥīmī āferīn fehmiñe ḥüsn-i zihniñe ḥüsndür / O şāhuñ **vaşf-ı ḥüsnini** ḥasenden aḥsen eylersin (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 230, Beyit 7). [vaşf-ı ḥüsnini, -ini]

Vaşf-ı ḥüsnünde şehā şî'ri Raḥīmī bendeñüñ / Mihr-i 'ālem-tāb gibi çavı tıldı 'āleme (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 286, Beyit 6). [vaşf-ı ḥüsnünde, -ünde]

Vaşf-ı ḥüsnünde Raḥīmī bendeñüñ her bir sözi / Haqq budur kıymetde birdür gevher-i vālâyıla (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 290, Beyit 7). [vaşf-ı ḥüsnünde, -ünde]

Vaşf-ı ḥüsnünde olan şî'rümi Cibrîl-i emîn / Çıkarup 'arş-ı 'alā sākına ḥālḥāl itdi (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 322, Beyit 5). [vaşf-ı ḥüsnünde, -ünde]

vaşf-ı ḥüsn-i şām: Akşamın güzelliklerinin niteliği.

Āferīn aḥsente aḥsent ey Raḥīmī ṭab'ua / **Vaşf-ı ḥüsn-i şāmı** kılduñ zātı gibi 'ālî-şān (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 260, Beyit 9). [vaşf-ı ḥüsn-i şāmı, -ı]

vaşf-ı kadd: Boyunun niteliği.

Vaşf-ı kaddüñle Raḥīmī rast u mevzūn-ṭab'dur / Luṭf-ı güftāruñla ağzından yağar dürr-i hoş-āb (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 11, Beyit 7). [vaşf-ı kaddüñle, -üñle]

vaşf-ı leb ü dehān: Ağız ve dudağın niteliği.

Cānā laṭif ü nāziük **vaşf-ı leb ü dehānuñ** / Fikr-i daḳıḳ ü bārık ser-rişte-i miyānuñ (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 155, Beyit 1). [vaşf-ı leb ü dehānuñ, -uñ]

vaşf-ı leb: Dudağın özelliği.

Deryādur eyā kān-ı kerem ṭab'-ı Raḥīmī / **Vaşf-ı lebüñ** itdükce sözüñ ol güher eyler (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 60, Beyit 7). [vaşf-ı lebüñ, -üñ]

La'l-i ḳanduñ zıkr ider dā'im Raḥīmī Ḥusrevā / Penc Şirīn ṭab' olur **vaşf-ı lebüñ** tekrār ider (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 82, Beyit 5). [vaşf-ı lebüñ, -üñ]

vaşl: Kavuşma, vuslat.

Raḥīmī pür-ḥarāretdür senüñ bu izṭırābuñdan / Meger **vaşluñ** şarābı def' ide ey şāh-ı şekker leb (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 10, Beyit 7). [vaşluñ, -uñ]

İd-ı ferḥunde yeter **vaşluñ** Raḥīmī bendeñe / Gün yüzüñsüz olur ey meh 'id āña rüz u id (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 32, Beyit 6). [vaşluñ, -uñ]

Hecr olmasaydı ḳadrü mi olurdu **vaşluñuñ** / Bulmazdı rüze olmasa hiç i'tibār-ı 'id (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 38, Beyit 6). [vaşluñuñ, -uñuñ]

Ey Raḥīmī **vaşlın** umma ol gözi mestüñ müdām / Bir ḥayāl-i ḥüb ol bir devlet-i nā-yābdur (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 44, Beyit 5). [vaşlın, -ın]

Baňa hecrüñde ğam **vaşluñla** şādān olmadan yegdür / Dili bīmār-ı hoş-derdüñle dermān olmadan yegdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 50, Beyit 1). [vaşluñla, -uñla]

Himmet eyle Hızrveş ğarķ-āb-ı baħr-i fūrķatüz / Hayli demdür göz göre **vaşluñ** kenārın gözlerüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 113, Beyit 5). [vaşluñ, -uñ]

Ġamze bir keskin ħarāmî çeşm-i fettān yol başar / **Vaşl** ise bir ince bil ğāyet maħall-i ihtirāz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 118, Beyit 2). [vaşl,]

Olmayan cür‘a-keş-i cām-ı ğam-ı bezm-i firāk / Yokdur efserde dimāğında anuñ **vaşla** mezāk (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 138, Beyit 1). [vaşla, -a]

Beni hecrüñle ğamġin düşmenüm **vaşluñla** şād itme / Unudup āşināyı dostum her yādı yād itme (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 302, Beyit 1). [vaşluñla, -uñla]

İrüp Bağdād kūyına olunca **vaşluña** mevşıl / Gözüümüñ kara kanlu yaşı ğarķ itdi Karamanı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 320, Beyit 2). [vaşluña, -uña]

vaşl-ı ħayāl-i yār: Sevgiliye kavuşma hayali.

Ķāni‘ olsa dil n’ola **vaşl-ı ħayāl-i yār** ile / Bî-sütünde naķş-ı şîrîn oldı üns-i Kūh-ken (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 249, Beyit 2). [vaşl-ı ħayāl-i yār,]

vaşl-ı mesned: Kavuşma dayanağı.

Yār yār aġyār u ‘āşık zār u miħnet bî-şümār / **Vaşl-ı mesned** şabr-ı bî-ħadd dār-ı hicrān her taraf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 136, Beyit 2). [vaşl-ı mesned,]

vaşl-ı nigār: Sevgiliye kavuşma.

Esir-i bend-i ğurbetdür göñül ‘azm-i diyār ister / Ciger mecrūħ-ı tīg-i hecrdür **vaşl-ı nigār** ister (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 56, Beyit 1). [vaşl-ı nigār,]

vaşl-ı yār: Sevgiliye kavuşma.

Cedd ü cehdiyle bulunmaz **vaşl-ı yār** / Kim bilür Ħaķķ kime taķdîr eylemiş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 123, Beyit 3). [vaşl-ı yār,]

vaşluña ir-: Kavuşmak, birleşmek, bir araya gelmek.

Müşkil budur ki **vaşluña irmezden** öñ ölem / Āsāndur ölmek illā baňa intizār güc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 26, Beyit 5). [vaşluña irmezden, -mezden]

Raħimî bāl-i himmetle hümāyün **vaşluña irdi** / Benüm şeh-bāzum almaz bu şikārı böyle her şāhin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 244, Beyit 7). [vaşluña irdi, -di]

vaṭan tut-: Vatan edinmek, yerleşmek.

Vaṭan ṭutdı gözüm içre ḥayāl-i la‘l-i dendānuñ / Ne cevher ma‘deniyüz gör ne dürrüñ kânıyuz şimdi
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 329, Beyit 2). [vaṭan ṭutdı, -dı]

vāveylā: Çığlık, feryat, yaygara.

Vāḳı‘amda dün gice Mecnūnı gördüm zār ider / Āh u **vāveylā** vü Leylā zıkrını tekrār ider (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 78, Beyit 1). [vāveylā,]

vaz’: Durum, biçim.

Sen leb-i mey-gün gamdan cān virürsem ḳurbuñ / Eylesün bennā bināsı **vaz’ını** mey-ḥāne ṭavr
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 66, Beyit 2). [vaz’ını, -ını]

vaz’ it-: Koymak.

Vaz’ iden ḳudret nigîni üzre insān cevherin / Ḥātem-i la‘lūñe mühr itmiş ṣehā cān cevherin (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 252, Beyit 1). [vaz’ iden, -en]

ve: Hem.

Ne dil kim meyl-i ‘azm-i kūyuñ itmez ey hümā-ṭal‘at / **Ve** ger ṭāvūs-ı ḳudsî olsa ol bî-bāl ü per yegdür
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 83, Beyit 2). [ve,]

vecd ü ḥālāt ehli: Keder ve hal ehli.

Biz muḳîm-i kūy-ı rüsvāyuz ḥarābāt ehliyüz / Şāf-dil pākîze-meşreb **vecd ü ḥālāt ehliyüz** (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 111, Beyit 1). [vecd ü ḥālāt ehliyüz, -yüz]

vech:

1. Çehre, yüz.

Ġayrı **vechinden** göñül mir‘ātını şāf eyledüm / Şāhid-i ḥüsnüñ niçün ‘arz eylemez şüret baña (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 4, Beyit 3). [vechinden, -inden]

Şāf kıl cān gözgüsin kıl ‘arız-ı dildārı seyr / **Vechi** yokdur ey göñül kılma şaḳın aḡyārı seyr (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 55, Beyit 1). [vechi, -i]

Göñül deyrinde bu **vechiyle** yazdum şüret-i ḥüsnüñ / Ruḥın gün cebhesin meh hem hilālî aña ḳaş itdüm
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 187, Beyit 2). [vechiyle, -iyle]

2. Yön.

Ne **vechiyle** cihān mānisi yazsun şekl-i maṭbū‘uñ / Nigārā çin-i zülfüñ nesh idüpdür naḳş-ı Erjengi
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 352, Beyit 3). [vechiyle, -iyle]

3. Sebep, vesile, münasebet.

Ꞑamu eşyâda her **vechile** vechü'llâhı seyr eyle / Şafâ ehline ey şûfî bu mir'ât-ı muşaffâdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 64, Beyit 2). [vechile, -ile]

Ꞑana ğarķ itdi ruĥ-ı zerdüm sirişk-i lâle-gün / **Vechi** var dilerse şâhum baña mîr-i 'âşîķân (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 233, Beyit 6). [vechi, -i]

Pertev-i mihrüñle şol **vech** ile oldum ĥâk-i râh / Kimse fark itmez vücûdum sâyesin dîvârdan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 242, Beyit 3). [vech,]

vech-i hasen: Güzel yüzlü. // Sevgili.

Şu gibi yüz sürüyü geldi çemenler ĥıdmete / Tâ ola **vech-i hasen** gibi sürür-efzâ-yı sür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 91, Beyit 2). [vech-i hasen,]

vech-i ma'nâ: Mana biçimi.

'Ayn-ı idrâkiyle gel mir'ât-ı dehre kıl nazar / **Vech-i ma'nâ** gösterür her şüret-i eşyâya bak (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 137, Beyit 3). [vech-i ma'nâ,]

vech-i ra'nâ: Güzel yüz.

Cihânda görmedüm bu **vech-i ra'nâ** nesl-i âdemde / Perî-zâd olmasun şâyed görüñ ol ĥûb devrânı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 337, Beyit 2). [vech-i ra'nâ,]

vech-i yâr: Sevgilinin yüzü.

Göñlüñüñ âyinesi kesb eylesün dirseñ şafâ / Ȑo Raĥîmî şüret-i âgyârı **vech-i yâra** bak (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 139, Beyit 5). [vech-i yâra, -a]

vech-i ziyâ: Aydınlık yüz.

İrdi mi ol mâha âyâ ben ğubârından keder / Gözgü sende 'âlemüñ **vech-i ziyâyı** görmedüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 217, Beyit 5). [vech-i ziyâyı, -ı]

vechü'llâh: Ulu, yüce, büyük yaratıcı, Allah.

Ꞑamu eşyâda her vechile **vechü'llâhı** seyr eyle / Şafâ ehline ey şûfî bu mir'ât-ı muşaffâdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 64, Beyit 2). [vechü'llâhı, -ı]

vefâ: Sözünde durma, sözü yerine getirme, dostlukta sebat gösterme.

Ƙara zülfüñ gibi ‘aql u ƙarârı târ-mâr olmış / **Vefâ** deşinde dil Mecnûn-ı ser-gerdânuñı yâd it (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 19, Beyit 4). [vefâ,]

Rahîmî bendeñi gibi **vefâ** zencîri bend itmiş / Ʀapuña boynı bağılu çâkerüñdür bî-gümân şorguc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 25, Beyit 7). [vefâ,]

Artırursın **vefâñı** gayrılara / Mihrüñ ey meh baña mı eksük olur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 57, Beyit 6). [vefâñı, -ñı]

Ey ƙaşı yâ zağm-ı ğamzeñle müşebbek sînemüz / Menzil-i sehm-i belâdur ya **vefâ** umacıdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 59, Beyit 2). [vefâ,]

Anuñ içün ruğ sürer şâhum Rahîmî ƙapuña / Nağ‘-ı hüsnüñde **vefâ** şatrancınuñ leclâcıdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 59, Beyit 7). [vefâ,]

Dile derdüñ yeter devâ n’eyler / Cevrüne râziyam **vefâ** n’eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 88, Beyit 1). [vefâ,]

Rikâbuñdan Rahîmî sâye gibi bir ğün ayrılmaz / **Vefâ** yolında ol sâbit-ƙadem bir hâksâruñdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 95, Beyit 9). [vefâ,]

Beni şahrâya şalan şu gibi hadduñ hayâlidür / **Vefâ** tağında ser-mest eyleyen çeşm-i ğazâlüñdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 97, Beyit 5). [vefâ,]

Uşandı dâr-ı ğurbetden göñül ‘azm-i diyâr ister / **Vefâ** şehrinde bir ‘âlî-mürüvvet şehriyâr ister (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 105, Beyit 1). [vefâ,]

Vefâ resmin recâ itme rağîb-i zişt-i şüretten / İdüpdür sîreti şeklin be-vech-i kil-k-i fîtrat nağş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 122, Beyit 6). [vefâ,]

Ten-i hâşâkini nâr-ı mağabbet ğarğ-ı nûr eyler / **Vefâ** bezminde şevkıyla yanar pervânesi ‘aşşuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 153, Beyit 3). [vefâ,]

Vefâlar görmişem sen nîk-i haşlet şâh-ı hurremden / Velî ağıâr-ı bed girdârdan çok cevır ü ğam çekdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 186, Beyit 4). [vefâlar, -lar]

Vefâ ummañ bu dünyâ derd-i bî-pâyânımış bildüm / Şoñı ma‘mûre-i dehrüñ yine vîrânımış bildüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 199, Beyit 1). [vefâ,]

Rahîmî ğöre billâhi bu şâh-ı ‘âdilüñ luğfin / Rağîbe meyl idüp kesmez **vefâsın** ben ƙulından hem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 204, Beyit 5). [vefâsın, -sın]

Başumı iltür **vefâ** meydânına nâğış ƙadem / Ben erenlerle bu ğün ğayret semendin ƙoşmışam (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 210, Beyit 2). [vefâ,]

Ey Rahîmî yügrigi oldum **vefâ** meydânınuñ / Ögdül alursam n’ola hıdmet semendin ƙoşmışam (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 210, Beyit 5). [vefâ,]

Murâd-ı cân murâduñdur ümidüm zât-ı pâküñdür / **Vefâ** yolında baş u cân fidâ idici cânım ben (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 234, Beyit 3). [vefâ,]

Yiter sür şeh-süvârüm üstüme nâz u cefâ rağşın / Ğünidür ayalandur zerre kim mihr ü **vefâ** rağşın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 235, Beyit 1). [vefâ,]

Vefâ şeklini bu ‘abûsü’l-vechden alucadan ummâ / Bir âğir şüret it Dârâ-yı dil âbdâl bir yüzden (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 257, Beyit 6). [vefâ,]

Saña ahr u cefā isnād iden mihr ü **vefā** bulmaz / Senüñ derhemlerüñ od merhem-i mabül-i dil-rîān
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 269, Beyit 2). [vefā,]

Raimiyem **vefā** cem‘inde bir tâbende şem‘um ben / Çerāğın şu‘le-i süz-ı derûnumdan yaar lāle
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 291, Beyit 7). [vefā,]

Raimî şanma şāhum şād olup bir ayra yār oldu / **Vefā** bendinde bendeñdür muayyeddür melālünüle
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 292, Beyit 7). [vefā,]

Güzellik bezminüñ devrin dem-ā-dem sürmek isterseñ / **Vefā** peymānesiyle sāiyā añ mest ü allāı
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 318, Beyit 6). [vefā,]

Maabbet deştinüñ Mecnûn-ı ser-gerdānıyuz şimdi / **Vefā** kuhsārınuñ Ferhād-ı bî-sāmānıyuz şimdi
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 329, Beyit 1). [vefā,]

Vefādan bir eer yok ülşeninde ey şabā dehrüñ / Hevāya servi mā‘ildür açılğan ār ile verdi (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 341, Beyit 3). [vefādan, -dan]

vefā bāğı: Sözünde durma, dostluu devam ettirme bahesi.

Ser-i kuyuñda addüm üzre zer-ihrem görenler dir / **Vefā bāğınuñ** öz şāında bir berg-i azān almı
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 126, Beyit 3). [vefā bāğınuñ, -nuñ]

vefā bahri: Vefa denizi.

Vefā bahrinde her bir atre bir ‘ummān-ı ikmetdür / Maabbet pertevinde zerre mihr-i ‘ālem-ārādur
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 64, Beyit 3). [vefā bahrinde, -nde]

vefā ehli: Vefalı kii(ler) || Aık.

Ey dost iiüñden ıra eyle ‘adüyı / Olmaz o **vefā ehline** enbāz-ı maabbet (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel
22, Beyit 4). [vefā ehline, -ne]

Yoluñda cān virendür başa altın şan‘at-ı ‘auñ / **Vefā ehlini** şāhum şanma ayd-ı kār-bār ister
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 105, Beyit 4). [vefā ehlini, -ni]

Vefā ehline āsāndur yoluñda cān fidā itmek / Velî bir dem apuñdan ayru olmak dil-berā mükil
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 176, Beyit 6). [vefā ehline, -ne]

Vefā ehline cevri adıdan ullan benüm şāhum / Yoluñda āküñe orsayı o lufuñla ur sāye (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 289, Beyit 4). [vefā ehline, -ne]

vefā eyle-: Sevgi ve dostluk östermek.

Rāzıyam her kime **eylerseñ vefā** / Cevrüñ ey bî-mihr yanam baña bes (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 119,
Beyit 2). [vefā eylerseñ, -rseñ]

vefāsız: Vefası olmayan, sevgisinde, dostluunda sebat östermeyen.

Vefâsız lāle-ḥaddıçün dile dāğ-ı cefâ urmam / Perîşân olmazam geçdüm hevâ-yı kākülünden hem
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 204, Beyit 2). [vefâsız,]

Sîne de iki elif kolumda iki dāğ-ı ğam / Sen **vefâsız** serv-ḳadd gül-ruḥ elinden âh âh (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 294, Beyit 4). [vefâsız,]

veh: Vah, yazık.

Araya almış rakîbi âsitānuñ itleri / Bu ulu raġbet aña da **veh** ḥaḳâretdür baña (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 6, Beyit 4). [veh,]

Eksük olmaz zülf ü ḳaddünden hevâlar başuma / **Veh** bu sevdâdan gelür âhir belâlar başuma (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 295, Beyit 1). [veh,]

velâyet: Kulun Hakk'a yakınlığı ve Hakk'ın kulu, kulun Hakk'ı dost edinmesi durumu, velî olma, velîlik, ermişlik.

Luṭf ile yap yap Raḥîminüñ yıkık gönlin hemân / Bir **velâyet** zâhir it ey kām-kâr-ı evliyâ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 9, Beyit 13). [velâyet,]

Ol ḥâkim-i muṭlaḳdan anı eyle tevâḳḳu' / Maḥkûm ola ḥükmüne **velâyet** Baba Ḥamza (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 287, Beyit 5). [velâyet,]

velî: Ama, fakat.

Doḳunmaz tîr-i müjgānuñ geçer görmezlenür şimdi / **Velî** ey ḳaşı ya cāna geçer peykānuñı yād it
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 19, Beyit 6). [velî,]

Ṭayanup ğamzeñe çeşmüñ döker ḳan / **Velî** şorsañ geçer ol mest-i mestür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 42, Beyit 2). [velî,]

Gönüm alan o çeşm-i dil-cûdur / **Velî** sevdâlara şalan odur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 48, Beyit 1). [velî,]

Raḥîmiyem yoluñda zerreveş ḥâkiyle yeksānem / Güneş gibi **velî** mihrüñle ey meh iştihārum var
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 67, Beyit 5). [velî,]

Seyl-i sirişküm eyledüm 'âlemde cüybār / Ol serv-i hoş-ḥırāmı **velî** ḳılmadum kenār (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 80, Beyit 1). [velî,]

Sürdüm yüzümi yirlere dökdüm gözüm yaşın / Sen gül yañaḳlu servi **velî** ḳılmadum kenār (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 93, Beyit 3). [velî,]

Benüm gözümde gönümde ḥayâl-i cām-ı la'lüñdür / **Velî** ğayruñ şarâb-ı hoş-güvârı var benüm yokdur
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 98, Beyit 3). [velî,]

Terk it vücûdı benliği tā kim göresin sen seni / Dil-ber müşâhiddür **velî** benlik arada perdedür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 101, Beyit 2). [velî,]

Velî miḥnetden âzād eylemekdür / İçüp cāmı yiyüp şüfi gehi beng (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 149, Beyit 2). [velî,]

Olup dil şu gibi sen serve māl / **Velī** yok bāğ-ı vaşla yol ne hāşıl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 165, Beyit 1). [velî,]

Vefâ ehline âsândur yoluñda cân fidâ itmek / **Velī** bir dem kapuñdan ayru olmak dil-berâ müşkil (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 176, Beyit 6). [velî,]

Hâşşa hâşıyyet kômıñ la'lüñde ol cân âferîn / Bezl-i cân câ'iz **veli** andan cüdâ emr-i muḥāl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 178, Beyit 5). [veli,]

Vefâlar görmişem sen nîk-i ḥaşlet şâh-ı ḥurremden / **Velī** ağıār-ı bed girdârdan çok cevır ü ğam çekdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 186, Beyit 4). [velî,]

İçersin kâna kâna mey yirine 'âşıkuñ kânın / **Velī** ey çeşm-i mestüm kâni' olmaz kânı bilmezsin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 229, Beyit 6). [velî,]

Eşk ü âhum dün iki şâhid götürdüm mihrine / Didi biri kanlıdur biri **velī** şâdık güvâh (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 276, Beyit 4). [velî,]

Budın mülkini yıkmak hîç zülf-i yâre âyındır / **Velī** ey şâh-ı İslâm olma râzısın nev-ayına (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 303, Beyit 6). [velî,]

Ne ğavġâsında ne şulḥındayum şâhum **velī** dehrüñ / Naşib olmadı bir tenhâ maḥal hengâmeden ğayrı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 325, Beyit 2). [velî,]

Rahîmî rüy-ı zerdiyle egerçi sikke-şüretdür / **Velī** bir aqçesi yok eşk-i sîm-efşândan ğayrı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 344, Beyit 5). [velî,]

velîkin: Velâkin, ama, fakat.

Nice demdür gözüm yaşıyla deryâ âşinâlardı / **Velîkin** âteş-i âhumla şimdi rûşenâ meş'al (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 164, Beyit 7). [velîkin,]

Rahîmî yok durur eksükligüm mihrinde ol mâhuñ / **Velîkin** kıldı tekmiñ olmadı ḥayfâ ki noqşânum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 201, Beyit 5). [velîkin,]

Lebin öpmek müyesser olmadı bir şem'-i ruḥsâruñ / **Velîkin** oda yanmış câna süzumdan güdâz irdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 349, Beyit 2). [velîkin,]

vera': Allah'tan korkup haramdan, günahdan, kötülüklerden sakınma, dînî buyrukları titizlikle yerine getirme, takvâ.

Geçdi taqvâ vü **vera'dan** oluban mest ü ḥarâb / Şorma aḥvâl-i Rahîmîyi ki rüsvâlıġı var (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 46, Beyit 5). [vera'dan, -dan]

Beni ḥâlümde koñ ben özge ḥâlet ihtiyâr itdüm / **Vera'** ehlin koyup küy-ı ḥarâbât ihtiyâr itdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 194, Beyit 1). [vera',]

verdi: Gül.

Vefâdan bir eser yok gülşeninde ey şabâ dehrüñ / Hevâya servi māl'dür açılğan ḥâr ile **verdi** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 341, Beyit 3). [verdi, -i]

verd-i ḥandān:

1. Gülen/açılmış gül.

Dāğ-ı ğam yaqdı dile bir **verd-i ḥandān** sînelü / Ğoncaveş ḥûn itdi bağrum ol gülistān sînelü (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 271, Beyit 1). [verd-i ḥandān,]

2. Gülen gül. || Sevgili.

Ḥārlarla açılır ol **verd-i ḥandān** her taraf / Bir dem olmaz kim gözümde akmaya kan her taraf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 136, Beyit 1). [verd-i ḥandān,]

Hem-dem-i ḥār oldu her bir **verd-i ḥandān** ey gönül / ‘Andelibāsā demidür eyle efgān ey gönül (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 174, Beyit 1). [verd-i ḥandān,]

Ḳanlu yaşum ‘Aşılı ırmağının mānendidür / Ter dutar her dem akup ol **verd-i ḥandān** bāğını (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 317, Beyit 2). [verd-i ḥandān,]

verd-i i‘tibār: İtibar gülü.

Şehā ṭab‘-ı Rahîmî bülbül-i bāğ-ı belāğatdur / Anuñçün gülşen-i kūyuñda **verd-i i‘tibār** ister (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 56, Beyit 5). [verd-i i‘tibār,]

verd-i ra‘nā: Hoş, parlak gül || Sevgili.

Ne ğam esse vücūdum yelkeninüñ bādı yaprakdan / Müyesser ola ‘ömr-i Nūḥ tek sen **verd-i ra‘nāya** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 289, Beyit 6). [verd-i ra‘nāya, -ya]

verd-i bî-ḥār: Dikensiz gül.

Her gül-i pür-ḥār için zār olma zinhār ey gönül / Gülşen-i ‘ālemde yok bir **verd-i bî-ḥār** ey gönül (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 171, Beyit 1). [verd-i bî-ḥār,]

v’ey: Ve ey.

Ey Nihāl-i ser-firāz-ı gülşen-i ‘irfān-ı cūd / **V’ey** gülistān-ı leṭāfetde gül-i ḥandān-ı cūd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 34, Beyit 1). [v’ey,]

Sāḥa-i faẓl u fūnūnuñ şeh-süvārısın bu gün / Ey ḥabāb-ı ma‘rifet **v’ey** ḥazret-i sultān-ı cūd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 34, Beyit 7). [v’ey,]

vezir: Hükümdar vekili, sivil ve askeri yetkileri olan ve paşa sanına erişmiş bulunan en yüksek aşamalı görevli.

Ferāğat-baḥş olur şāḥ u **vezire** inḳıyād itmez / Olanlar ḳalb-i istignāyıla ferzānesi ‘aşḳuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 153, Beyit 2). [vezire, -e]

vir:-

1.Bağışlamak, ihsan etmek.

Rahîmî tâc-ı sulţâna ğubârdur dergehüñ **virmez** / Gedâyı ‘aşkuñ itmez pâdişâhum derd-i ser peydâ
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 1, Beyit 7). [virmez,-mez]

Her diyâra kim kadem başsañ kudümünden şehâ / Hârdan güller biter her hâra **virür** la‘l-i nâb
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 14, Beyit 4). [virür, -ür]

Şol demde yine nâle **viren** kâdir-i quddüs / Bu bezme beni eyledi dem-sâz-ı maḥabbet (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 22, Beyit 5). [viren, -en]

Cennet ü tûbâya **virmez** kâmet ü didâruñı / Himmeti şâhum Rahîmî bendeññ ğâyet bülend (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 31, Beyit 7). [virmez, -mez]

Ġam-ı ferdâ içün endîşe çekme bu günü hoş gör / Yine **virmek** anuñdur luṭf ol perverdigâruñdur
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 95, Beyit 3). [virmek, -mek]

Yoluñda cân **virendür** başa altın şan‘at-ı ‘aşkuñ / Vefâ ehlini şâhum şanma kayd-ı kâr-bâr ister
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 105, Beyit 4). [virendür, -endür]

Cihânuñ pâdişâhum ben gedâya begligin **virseñ** / Qabûl eylersem anı kâfer olayın bir ân sensüz
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 110, Beyit 5). [virseñ, -señ]

Yine beg **virdi** Raḥîmî hâlûñe dil-murgını / Himmetüñ gibi bülend olur hücüm-ı şâh-bâz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 118, Beyit 7). [virdi, -di]

Cân idi borcumuz lebûñe eyledük edâ / Ġamzeñ sebep ne **vire** eline havâlenüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 152, Beyit 3). [vire, -e]

Virürdüñ ḥırmen-i dihkân-ı dehrüñ ḥaşılın şûfi / Elûñe girse ger gendüm kadar pervânesi ‘aşkuñ
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 153, Beyit 4). [virürdüñ, -ürdüñ]

Dirhem ü dînâradur raġbet hünlerde yok revâc / Naḳd-i ‘ömrüñ **vir** olup cehle ḥarîdâr ey göñül
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 171, Beyit 3). [vir,]

Âsitânuñda Raḥîmîye gedâlık **virdüñ** / Kula devlet virici ḥazret-i sulţânumsın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 232, Beyit 7). [virdüñ, -düñ]

Ḥaṭṭ-ı ruḥsâruñ yazaldan ‘arîzuñ üzre nişân / **Virdiler** derd ehline güyâ ki menşür-ı emân (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 233, Beyit 1). [virdiler, -diler]

Almazam ḥabbeye tûbâsını bâġ-ı ḥuldüñ / Hüner oldur saña bir serv-i ḥırâmân **virşün** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 251, Beyit 3). [virşün, -şün]

Gel toġrudalum biz dümeni baḥr-i ‘atâya / Almaḳ bizüm ü **virmek** o sulţâna şalınsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 254, Beyit 3). [virmek, -mek]

El qaraldan komadı zülfi bu miskinde qarâr / **Virdi** hem şabrı dil-ârâmı dil-ârâmlara (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 279, Beyit 4). [virdi, -di]

Her neye şunarsañ irişür dest-i şerîfüñ / **Virmiş** elûñe Ḥaḳḳ yed-i ṭâḳat Baba Ḥamza (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 287, Beyit 6). [virmiş, -miş]

Şabrına şad âferîn ol merd-i şâhib-‘işmetüñ / **Virmedi** koynını zindānuñ Zelîhâ koynına (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 288, Beyit 5). [virmedi, -medi]

Râstî bir tâze revnağ **viridi** cism-i ‘âleme / Hıl‘at-i şâhî şehâ sen kâmeti bālâyıla (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 290, Beyit 2). [viridi, -di]

Meclise geldüğünü di ol lebi mey-günümüñ / Müjde kânı **vireyin** sâkî saña cānum yine (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 296, Beyit 3). [vireyin, -eyin]

Naqd-i cān **vire** idüm rûz-ı vişâline bedel / Bir gice girse Raḥîmî ele ‘uryân Çelebi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 338, Beyit 5). [vire, -e]

Leb-i cān-baḥşî **virür** hasta dile gerçi ḥayât / Sitem-i ḡamze-i fettân ile öldüm gitdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 345, Beyit 2). [virür, -ür]

2.Satmak.

Gözüm yüzüm sürince o mâhuñ rikâbına / Dökdüm şu deñlü aqçaya **vir** bî-ḥisâb-ı sürḥ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 30, Beyit 5). [vir,]

3.Kazandırmak.

Geh bozar ḡâh düzer şafḥasını bedr-i münîr / **Viremez** defter-i ḥüsnüñe beyâz üzere nâḥ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 29, Beyit 6). [viremez, -emez]

4.Değişmek.

Raḥîmî dü cihâna dergehüñ **virmez** benüm ḥānum / Anı vallāhi şanma bir daḥî dār u diyār ister (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 105, Beyit 7). [virmez, -mez]

Cihān devletine kapuñ **virmez** / Hülûş eyle ‘abd-i vefādaruñum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 211, Beyit 3). [virmez, -mez]

Mihr ü mâḥ öpmege **virmem** ayaḡuñ topraḡın / Günde ger bir efser-i zerrîn koyalar başuma (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 295, Beyit 3). [virmem, -mem]

5.Teslim etmek.

Devleti Ḥaḡḡ umarum saña **vire** sulṭānum / Zāt-ı pākünde vücūhāt ile var istiḥḡāk (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 138, Beyit 6). [vire, -e]

Eteḡüñ şanmış sıfâlin dem olur mı ḥ‘ār-ı ‘aşḡ / Dökseler ger ḡanını **virmez** anı cām-ı Ceme (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 286, Beyit 3). [virmez, -mez]

Çîn-i zülfini Ḥıṭā vü Ḥotene **virme** ḥaṭā / Ki şaḡın alma ḥaṭ u ḥaddına Rûm u Şāmı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 310, Beyit 2). [virme, -me]

6.Yetiştirmek.

Âb-ı fûrkatle nice dem perveriş kılmak gerek / Mîve-i vuşlat **vire** tâ şāhsār-ı intizār (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 77, Beyit 4). [vire, -e]

vîrân:

1. Yıkık, yıkılmış, harap (yer).

Ey Raḥîmî ‘aşkuña dil şol zemân **vîrân** iken / Daḥî maḥfidi bu çār ‘unşurda genc-i şeş cihât (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 20, Beyit 7). [vîrân,]

Vefâ ummañ bu dünyâ derd-i bî-pâyânımış bildüm / Şoñı ma‘mûre-i dehrüñ yine **vîrânımış** bildüm (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 199, Beyit 1). [vîrânımış, -ımış]

Raḥîmînüñ dilinde genc-i ‘aşkun mesken itmişdür / Unutduñ pây-mālüñdür sen ol **vîrânı** bilmezsin (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 229, Beyit 7). [vîrânı, -ı]

Dü ‘âlemde hemân şāhum kabûl-i dāğ-ı derdüñdür / Raḥîmî inzivâ-yı genc-i şifâ n’itsün o **vîrânı** (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 335, Beyit 7). [vîrânı, -ı]

2. Yıkık dökük, harap olmuş yer || Âşık.

Ten-i ma‘mûr-ı ‘aşkuñ gencine cāy olmak ecliçün / Yıkup yire berāber itdügüñ **vîrānuñı** yād it (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 19, Beyit 2). [vîrānuñı, -uñı]

vîrân eyle-: Yıkmaq, harap etmek.

Göñlümüñ ma‘mûresin ey kâş **vîrân eylesem** / Genc-i ‘aşkuñ dil-berā içinde pinhân eylesem (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 197, Beyit 1). [vîrân eylesem, -sem]

vîrân it-: Yıkmaq, harap etmek.

Ḥalka ḥalka devr idelden ḥaddüñi ey genc-i ḥüsn / Qalmadı bir dil ki **vîrân itmedi** ol mār-ı zülf (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 132, Beyit 2). [vîrân itmedi, -medi]

Göñül ma‘mûresin **vîrân iderse** yāre incinme / Meşeldür bu girü yıkan yapar mi‘mār sağ olsun (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 245, Beyit 5). [vîrân iderse, -erse]

vîrân ol-: Yıkılmak, harap olmak, perişan olmak.

Ġamum şorma benüm mesrûr dil-i ma‘mûra ḥaṭırdan / Yıkık göñlüm benüm cevriyle **vîrân olmayan** bilmez (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 117, Beyit 4). [vîrân olmayan, -mayan]

‘Aşk ile **vîrân olan** dil istemez ābādlık / Öğrenen endüh-ı hecre hîç diler mi şādlık (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 141, Beyit 1). [vîrân olan, -an]

vîrâne: Yıkılmış, harâb olmuş yer.

Ṭañ mı ey meh pertev-i mihruñ tecellî eylese / Niçe gündür kim o şevkıyla bu dil **vîrānedür** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 41, Beyit 2). [vîrānedür, -dür]

Bu māl-hulyā-yı ‘aşkuñ n’ola mesken ṭutsa sînemde / Niçe **vîrāne** var içinde genc-i şāyegān ḫalmış (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 126, Beyit 6). [vîrāne,]

Ṭılısmāt-ı vücūduñda maḥabbet gencini ḫıfz it / Raḫîmî olıgör yap yap hemān **vîrānesi** ‘aşkuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 153, Beyit 5). [vîrānesi, -si]

Vîrāneñüm ḫayāl-i ‘aşkuñla didüm ey dost / Didi Raḫîmî anı yap yap ‘imāret itsem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 183, Beyit 5). [vîrāneñüm, -ñüm]

N’ola mesken ṭutsa gönlümde ḫayāl-i ḫüsni-yâr / Bulınur **vîrānede** elbette genc-i şāyegān (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 233, Beyit 4). [vîrānede, -de]

Yine yap yap yapagör ḫāliyā **vîrānedür** gönlüm / Anı ma‘mūr idüpdüñ sābıkan genc-i vişālūñle (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 292, Beyit 6). [vîrānedür, -dür]

vîrāne ol-: Yıkılmak, harap olmak.

Çıksun şu cān ki ḡuşsañ ile şenlik itmeye / Ol ten yıkılsun ‘aşk ile **vîrāne olmaya** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 297, Beyit 4). [vîrāne olmaya, -maya]

vîrāne ṭavr kıl-: Yıkık dökük tavırlı yapmak.

Ḳıldı cevri-yâr-ı dil ma‘müresin **vîrāne ṭavr** / Seng-i mihnetle binā ṭarḫ itdi üstādāne ṭavr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 66, Beyit 1). [vîrāne ṭavr ḳıldı, -dı]

vird: Sık sık ve devamlı okunan dua.

Ruḡ-ı verdüñle **virdüm** Sûre-i Nûr / Ḳaşuñ fikr ile zıkrüm nûn olupdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 45, Beyit 3). [virdüm, -üm]

Raḫîmî ḳuluñuñ **virdi** budur kim dā‘imā ‘ömrüñ / Nihāl-i ser-firāz-ı gülşen-i bāḡ-ı cihān olsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 259, Beyit 7). [virdi, -i]

vird-i müstecāb: Kabul olunmuş dua.

Unutma añ Raḫîmî ḳuluñı dūşnām-ı la‘lünden / Benem ol ey mürüvvet kânı **vird-i müstecābumdur** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 69, Beyit 5). [vird-i müstecābumdur, -umdur]

vird-i sehergāh: Seher vakti duası.

Vücūd-ı nāzük-i cānānı yā Rabb şaḳla āfetden / Raḫîmî ḫasta-i zārüm budur **vird-i sehergāhum** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 203, Beyit 5). [vird-i sehergāhum, -um]

virici: Verici, veren.

Āsitānuñda Raḥîmîye gedālîk virdüñ / Kula devlet **virici** ḥazret-i sultānumsın (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 232, Beyit 7). [virici,]

vişāl: Ulaşma, kavuşma.

Ne ğam çek şām-ı hecr içün ne şād ol rûz-ı vaşl içün / Raḥîmî her **vişālûñ** âḥiri hicrânımıñ bildüm (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 199, Beyit 7). [vişālûñ, -üñ]

Raḥîmîyem oldum firākuñla yār / **Vişālûñi** t̄alib emekdāruñum (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 211, Beyit 7). [vişālûñi, -üñi]

Vişālûñ māhına gördüm seḥāb-ı hecr olur mā'il / Hemān dem bād-ı āhum günbed-i devvāra ṭabşurdum (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 221, Beyit 4). [vişālûñ, -üñ]

Lebüñi çeşme-i cān Ka'be görmiş adam yok / Perî **vişāl** gibi mā-ḥaşal meşeldür ola (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 307, Beyit 4). [vişāl,]

Ruḥ u la'lûñle cān ḥod kan uğuduñ dur gülüm balüm / **Vişālûñ** ḥ'ānınuñ muḥtāc u kan ḥayrāniyuz şimdi (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 329, Beyit 3). [vişālûñ, -üñ]

Virmez **vişāle** nevbet ten āsiyāba döndi / Gendümi zāyi' itdi fūrkat ğamıyla devrān (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 331, Beyit 2). [vişāle, -e]

vişāl-i bāğ-ı cennet: Cennet bahçesinin vuslatı.

Gel görin izḥār-ı didār it Raḥîmî 'āşıka / Ey **vişāl-i bāğ-ı cennet** rûy-ı rıdvānum yine (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 296, Beyit 7). [vişāl-i bāğ-ı cennet,]

vişāl-i miyān: Beline kavuşma.

Yol bulmadı **vişāl-i miyānuña** kıl kadar / Bu yolda ḥayf zāyi' olan 'ömr-i nāzenin (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 240, Beyit 3). [vişāl-i miyānuña, -uña]

vişāl-i şehriyār-ı yār: Sevgilinin padişahının kavuşması.

Vişāl-i şehriyār-ı yāra şem'-i encüm olmazdı / Hemān kendü özin yanmağa tenhā bir ocağ ister (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 84, Beyit 3). [vişāl-i şehriyār-ı yāra, -a]

vişāl-i yār: Sevgiliye kavuşma.

Ḥurrem **vişāl-i yār** ile aġyār ben ġarīb / Oldum firāk u ḥasret ile ğam-güsār-ı 'id (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 38, Beyit 7). [vişāl-i yār,]

vişālûñ bāğı: Kavuşma bahçesi.

Şabā gibi **vişālûñ bāğına** bir dem irem diyü / Bu dil dîvānedür şaḥrāya geh kuhsāra düşmişdür (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 53, Beyit 2). [vişālûñ bāğına, -üñ, -na]

vişne: Gülgillerden, dalları kırmızımtırak, çiçekleri beyaz renkte, kiraza benzer bir ağacın genellikle reçel ve şerbet yapılan, kırmızı renkte ekşimtırak meyvesi, ekşi kiraz..

Hoş-ābuñ hoş-müşābihdür leb-i cānāna ey **vişne** / Mezāk-ı mey-hoşuñ rengin teselli cāna ey **vişne** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 282, Beyit 1). [vişne,]

Lebinden dem uraldan sen döker kıan çeşm-i giryānum / Niçün kıan üzre kıan itdün girüp meydāna ey **vişne** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 282, Beyit 2). [vişne,]

Şeker gibi ezildün gördi aluñ la‘l-reng aldı / Başuñ ortaya koyup yine kıyduñ cāna ey **vişne** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 282, Beyit 3). [vişne,]

Lebi şeftālusı cüllābına ben kıanda kıandum āh / Şehādet itme nā-ħak yere girme kıana ey **vişne** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 282, Beyit 4). [vişne,]

Lebin öpmekde āl it ter düşer nāzük-ṭabī‘atdur / Şaķın reng almasun ol ğonca-leb mestāne ey **vişne** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 282, Beyit 5). [vişne,]

Baňa ‘unnāb-ı la‘linsüz ne cānum kıayısı ayva / Doyamam nārveş ben kāse-i hicrāna ey **vişne** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 282, Beyit 6). [vişne,]

Rahîminüñ lebi hecriyle akan kıanlı yaşını / Deminde yāre rengin eyle bir efsāne ey **vişne** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 282, Beyit 7). [vişne,]

vukûf: Bilgi.

Ĥāl-i erkāna **vukûfî** var Rahîmî bendeñüñ / Ğāh paşayı gehi ĥünkārı söyleşsek birez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 115, Beyit 8). [vukûfî, -ı]

vuşlat: Kavuşma, buluşma.

Vuşlatuñla Āyete‘l-kürsi ĥaķı ey āfiṭāb / ‘Arşa döndi şehir-i Mar‘aş ṭoldı nūr-ı feth-i bāb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 14, Beyit 1). [vuşlatuñla, -uñla]

Fürķatiyle biñ ğamum var eylemem bir bir beyān / **Vuşlatıyla** şād olup dildārı söyleşsek birez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 115, Beyit 3). [vuşlatıyla, -ıyla]

Ğuşşa-i hecrüñ Rahîmî ğöñlini ğamnāk ider / **Vuşlatuñla** luṭf idüp şād it feraḥnāk olsun ol (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 179, Beyit 5). [vuşlatuñla, -uñla]

Ķara bağrum un idüp devrān aĝartdı şaķalum / **Vuşlata** nevbet degirmendür kenār-ı Germiyān (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 265, Beyit 8). [vuşlata, -a]

Vuşlatuñ olmaz müyesser ğuşşa-i aĝyārsuz / Ğülşen-i ‘ālemde ey ğül gibi pür-ħārum Ĥasan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 268, Beyit 6). [vuşlatuñ, -uñ]

Bilmedüm **vuşlatına** ĥasta Rahîmî çāre / İntizār-ı ğam-ı hicrān ile öldüm gitdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 345, Beyit 5). [vuşlatına, -ına]

vuşlat bul-: Kavuşmak.

Ben senünle fūrkatüm **vuşlat bulursam** söyleşem / Ey gözi bīmār ger şihhat bulursam söyleşem
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 223, Beyit 1). [vuşlat bulursam, -ursam]

vuşlat-ı dildār: Sevgiliye kavuşma.

Vuşlat-ı dildāra mānend olalı evān-ı ʿid / Kaʿbe hāḳḳı hoş şafāyla geçer devrān-ı ʿid (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 39, Beyit 1). [vuşlat-ı dildāra, -a]

vü: Ve.

Cigerde hūn-ı ḥasret gözde eşk-i ḡam işigūnde / Bilinmedük daḥi nem ḳaldı ger maḥfî **vü** ger peydā
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 1, Beyit 5). [vü,]

Ḳanda ḳandı dil senün cüllāb-ı luṭfuñ ḳandına / Ey seḥā **vü** mekrümet kânı benem ʿaṭşān-ı cūd
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 34, Beyit 6). [vü,]

Dil miyānuñ ārzūlar cān lebūñ eyler ümīd / Āh kim maḳşūd-ı nā-peydā **vü** maḳşad nā-bedīd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 37, Beyit 1). [vü,]

Ġarrā ḳaşuña beñzemeyeydi **vü** ger hilāl / Burc-ı şerefde olmaz idi şehriyār-ı ʿid (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 38, Beyit 4). [vü,]

Geçdi taḳvā **vü** veraʿdan oluban mest ü ḥarāb / Şorma aḥvāl-i Raḥīmīyi ki rüsvālīgi var (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 46, Beyit 5). [vü,]

Reh-i kūyına nice yol vara dil yalvarımar / ʿAḳl ise kendüyi güm-geşte **vü** gümrah bilür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 47, Beyit 6). [vü,]

Vāḳıʿamda dün gice Mecnūnı gördüm zār ider / Āh u vāveylā **vü** Leylā zikrini tekrār ider (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 78, Beyit 1). [vü,]

Gözümnden çıkdı yaşum gibi bu dünyā **vü** mā-fihā / Anuñ bir ḡayrıdan ümmīd-vārı var benüm yoḳdur
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 98, Beyit 4). [vü,]

Zülf ü ḥaddüñ ḥasretinden ḥāk olan bî-dillere / Āh ider ḳarşu duḡān lāle **vü** kuhsāra baḳ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 143, Beyit 3). [vü,]

Fiḡān u nāle **vü** āh-ı ḥazīnem ṭutdı gülzārı / Raḥīmī bir ḥazān-dīde hezārüm zāradur meylüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 191, Beyit 5). [vü,]

Bir fenā ābdālıyam ben tekyegāh-ı ʿaşḳuñuñ / Nāle **vü** feryāddan nāy u rebābum var benüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 192, Beyit 6). [vü,]

Āh kim gitdi elümden dil ne dil dildār hem / Sīne dāḡ-ı ḥasret ile ḡasta **vü** efgār hem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 209, Beyit 1). [vü,]

Dāne **vü** dāmıyla ḥāl ü zülfüñ olmazmış şikār / Yüksek uçarmış o pervāz-ı hümāyı görmedüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 217, Beyit 4). [vü,]

Varlıḡum naḳd-i vücūduñladur ey genc-i murād / Yire geḳsün sensizin dünyā **vü** mā-fihā bu gün
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 227, Beyit 2). [vü,]

Dîdemüñ nûrî **vü** sînemde sürûrum sensin / Cānumüñ cānı **vü** hem-derdüme dermānumsın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 232, Beyit 2). [vü,]

Mürîdüñ olmayan haḳḳā senüñ merdûd-ı ‘ālemdür / Muḥibb ü muḥliş olmışdur saña bî-gāne **vü** ḥ’iṣṣān (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 269, Beyit 4). [vü,]

Bülbülüñ nāle **vü** feryādı hezār olsa ne ḡam / Gül olur ḥāra muḳārin o ḡam-ı ḡavḡāda (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 280, Beyit 6). [vü,]

Geh ḡam-ı hecr Raḥîmî **vü** geh ümmîd-i viṣāl / Yok mı bir çāre meded ḳaldum iki arada (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 280, Beyit 7). [vü,]

Sāde **vü** şāf-dil olmasa yoluñda ey meh / Pertev-i mihrüñe olmaz idi erzāni zırh (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 293, Beyit 5). [vü,]

Ġarḳa virdi āb-ı çeşmüm süy-ı baḥri ser-be-ser / Dûd-ı āhum çerḥe irdi şāhidüm māi **vü** māh (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 298, Beyit 5). [vü,]

Naḳd-i maḳşûdum vücûduñ genc-i ümmîdüm ḳapuñ / Gözüme dünyā **vü** mā-fihā benüm berg-i giyāh (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 298, Beyit 6). [vü,]

Çîn-i zülfini Ḥıṭā **vü** Ḥotene virme ḥaṭā / Ki şaḳın alma ḥaṭ u ḥaddına Rûm u Şāmı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 310, Beyit 2). [vü,]

Sāye şalalı kākûl-i dil-ber gibi tûḡuñ / Tuḡrā-yı zafer Hinde **vü** Kāşāna irişdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 336, Beyit 3). [vü,]

Emrüne boyun urdı **vü** baş egdi ḳalemvār / Tiḡüñ ḥaberi şāh-ı Ḥorāsāna irişdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 336, Beyit 6). [vü,]

İnkār idenüñ ḥālî nedür mes’ele ma’lûm / İḳrār iden İslāma **vü** İmāna irişdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 336, Beyit 7). [vü,]

Hey āfet nāzûküñ oranı yok mı / Cefā **vü** cevruñüñ pâyânı yok mı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 339, Beyit 1). [vü,]

Dil-āşûfte **vü** bîmār-ı ‘aşḳum / Ṭabîbā derdümün dermānı yok mı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 339, Beyit 3). [vü,]

Şaḳın ey ḡonca-leb bülbüllerüñüñ / Seḥerde nāle **vü** efḡanı yok mı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 339, Beyit 4). [vü,]

‘Aṭā **vü** luṭf günü mevsim-i ‘ināyetdür / Şehā Raḥîmiye şefḳat zemānı gelmedi mi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 340, Beyit 5). [vü,]

Dirîḡā maḥremüm yok ḡuşṣa **vü** hicrāndan ḡayrı / Ne bir kes hem-nefes olur baña efḡāndan ḡayrı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 344, Beyit 1). [vü,]

Dile ḡamzeñ uralı yāre Meḥemmed Çelebi / Olmışam ḥasta **vü** bî-çāre Meḥemmed Çelebi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 348, Beyit 1). [vü,]

vücūd: Beden, cisim, varlık.

Seng-i dil dildār derdinden **vücūdın** taş ile / Gök gök itmiş yir yir anuñcün çıkar güm güm şadā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 3, Beyit 2). [vücūdın, -ın]

Bāda ʔabşırdum hevāñ ile **vücūdum** ʔırmenin / Şanma ‘ömrüm ʔāşılı ‘ömrüm benüm bād-ı hevā
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 3, Beyit 4). [vücūdum, -um]

Kān-ı iḥsān-ı mürüvvetsin eyā Ḥātem **vücūd** / Keff-i feyz-ı cūduñ ile düşdi baḥre ıztırāb (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 11, Beyit 5). [vücūd,]

Maḥabbet mihr-i tābından **vücūduñ** şeb-nemin maḥv it / Olasın jāle gibi tā ʔarîn-i gülşen-i ʔurbet
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 21, Beyit 2). [vücūduñ, -uñ]

Pertev-i mihrüñle maḥv itdüm **vücūdum** şeb-nemin / Arada nem ʔaldı senden ğayrı ey hürşid-ḥad
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 40, Beyit 5). [vücūdum, -um]

Vücūdum gerçi bir kem-kaṭre dil mānend-i deryādur / Be-ḥaḳḳ-ı āyete’l-kürsî muḥîṭ-ı ‘arş-ı a’lādur
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 64, Beyit 1). [vücūdum, -um]

Elifler servlerdür dāğlar gül yāreler ğonca / **Vücūdum** bāğ-ı miḥnet āḥ eşküm cüst u cüyıdur (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 70, Beyit 2). [vücūdum, -um]

‘Āşık-ı dîdār aña dirler ki her dem şu gibi / Küy-ı dil-berde **vücūdın** ḥāk ile hem-vār ider (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 78, Beyit 2). [vücūdın, -ın]

Raḥîminüñ budur dārü’ş-şifā-yı ğaybdan derdi / **Vücūduña** irüp şîḥḥat tenüñde gide zaḥmetler
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 81, Beyit 5). [vücūduña, -uña]

Beglige reşk itme birdür kân-ı luṭf ‘ilmüñ muḥîṭ / Baḥr-i kudretde **vücūduñ** cevheri bir dānedür
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 92, Beyit 4). [vücūduñ, -uñ]

Terk it **vücūdı** benligi tā kim göresin sen seni / Dil-ber müşāhiddür velî benlik arada perdedür (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 101, Beyit 2). [vücūdı, -ı]

Şikeste-ḥâtırum luṭf eyle bir ʔalbi şınıḳdan şor / **Vücūdı** seng-i cevriyle zaḥmdār olmayan bilmez
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 116, Beyit 6). [vücūdı, -ı]

İşitdüm kim ḥabîbüñ ‘aşḳ oḳı ʔaddin kemān itmiş / **Vücūdın** çeşm-i fettānı gibi hoş nā-tüvān itmiş
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 124, Beyit 1). [vücūdın, -ın]

Vücūdum bir seḥāvet kesb idüpdür za‘f-ı fūrḳatle / Ḥarāret ğālib olup cānda ne tāb u tüvān ʔalmış
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 126, Beyit 4). [vücūdum, -um]

Ey Raḥîmî geşte-i ‘aşḳum **vücūdum** ğarḳ-ı hūn / Olmaya dem-ber-dem ammā lâyıḳ-ı fitrāk ḥayf
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 134, Beyit 5). [vücūdum, -um]

Vücūduña irelden ten bu göñlümde ʔarārüm yok / Tenüm bî-tāb olup titrer elümde iḥtiyārüm yok
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 142, Beyit 1). [vücūduña, -uña]

Yağdurursın başuma ğam ʔaşların yağmur gibi / Nice olsun bu **vücūdum** ʔaşrı ābād ey felek (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 150, Beyit 6). [vücūdum, -um]

Beni ğarḳ itdi ey kân-ı kerem ‘ummānı iḥsānuñ / **Vücūdum** ʔaṭresin maḥv itdi hem cūd-ı firāvānuñ
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 161, Beyit 1). [vücūdum, -um]

Girmesün dirseñ **vücūduñ** bāğına bād-ı ḥazān / Sebzezār-ı ‘āleme servi gibi āzāde gel (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 173, Beyit 3). [vücūduñ, -uñ]

Açılmış lāleler güller tenümde dāğ-ı ḥasretten / **Vücūdum** gülşeninüñ murğ-i hoş-elḥānıdur göñlüm
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 202, Beyit 5). [vücūdum, -um]

Vücūdum hākini bir dem iletmez kūy-ı cānāna / Şabāya yalvarup çok cān-feşān geldüm yolından hem
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 204, Beyit 4). [vücūdum, -um]

Şabāyā āhdan ğayrı bu dem benden eser umma / **Vücūdum** hākini ben reh-güzār-ı yāra ṭabşurdum
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 221, Beyit 5). [vücūdum, -um]

Pertev-i mihrüñle maḥv itdüm **vücūdum** şeb-nemin / Daḥi nem var yanuma sa'y eylerem arada ben
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 236, Beyit 3). [vücūdum, -um]

Vücūdum dürrinüñ şarrāf-ı 'ālem kıymetin bilmez / Cihānuñ cevherin virseñ behā ne bî-behāyam ben
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 238, Beyit 2). [vücūdum, -um]

Pertev-i mihrüñle şol vech ile oldum ḥāk-i rāh / Kimse fark itmez **vücūdum** sāyesin dīvārdan (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 242, Beyit 3). [vücūdum, -um]

Benüm ḥānum sen ol şehvāra dirsın baḥr-i 'izzetde / **Vücūduñ** cevheri her dem her āfetden nihān olsun
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 259, Beyit 2). [vücūduñ, -uñ]

Vücūduñ hākini ber-bād idüp yoluñda bir āh it / Raḥimî gel yine bir toz kıpar bu rüzgār içre (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 284, Beyit 7). [vücūduñ, -uñ]

Ne ğam esse **vücūdum** yelkeninüñ bādı yaprakdan / Müyesser ola 'ömr-i Nūḥ tek sen verd-i ra'nāya
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 289, Beyit 6). [vücūdum, -um]

Naqd-i maḥşūdum **vücūduñ** genc-i ümmidüm kapuñ / Gözüme dünyā vü mā-fihā benüm berg-i giyāh
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 298, Beyit 6). [vücūduñ, -uñ]

Maḥabbet mihr-i tābından **vücūdın** yandırur yoḡdur / Beni söylerler ey meh bir daḥi şem'-i şebistānı
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 320, Beyit 4). [vücūdın, -ın]

Teferrücgāh-ı bāğ-ı vaşluña bir gün irem diyü / **Vücūdum** çerḫ urur dolābveş çeşmüm döker yaşı
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 342, Beyit 3). [vücūdum, -um]

Nihāl-i serv-i bālādur elifler dāğlar güller / **Vücūdum** gülşeninüñ dil hemān murğ-i hoş-āvāsı (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 350, Beyit 3). [vücūdum, -um]

vücūd iklimi: Vücut ülkesi.

'Aşḡdur ḥākim **vücūd iklimine** ey 'aql sen / Gelme yir yoḡ saña her mülküñ olur sulṭānı bir (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 68, Beyit 2). [vücūd iklimine, -ne]

vücūd-ı 'ālem: Dünyanın varlığı.

Geymiş **vücūd-ı 'ālem** aḡdar libās-ı ḥaḍrā / Şāḥ-ı gül üzre degmiş la'lin ḳabā-yı nev-rüz (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 108, Beyit 2). [vücūd-ı 'ālem,]

vücūd-ı cism: Cismani varlık, beden.

Otağından kaçan kim olsa ol şāḥ-ı cihān peydā / **Vücūd-ı cismi** hākiden olur gūyā ki cān peydā (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 5, Beyit 1). [vücūd-ı cismi, -i]

vücūd-ı mutlak: Mutlak varlık.

Cümle **vücūd-ı mutlakıñ** sensin Raḥîmî maḡharı / Ol maṭlabuñ ġā'ib degül gel ṭālib ol maḡzardadur (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 101, Beyit 7). [vücūd-ı mutlakıñ, -uñ]

vücūd-ı nāzûk: Narin beden.

Vücūd-ı nāzûküñe yaraşur her laḡza şîḡḡatler / Sa'âdetlü serüñden eksük olmasun sa'âdetler (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 81, Beyit 1). [vücūd-ı nāzûküñe, -üñe]

Vücūd-ı nāzûküñde şîḡḡat ü emn ü emān olsun / Marîz u renc ü bîmārı naşîb-i düşmenān olsun (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 259, Beyit 1). [vücūd-ı nāzûküñde, -üñde]

vücūd-ı nāzûk-i cānān: Sevgilinin zarif vücudu.

Vücūd-ı nāzûk-i cānānı yâ Rabb şakla âfetden / Raḥîmî ḡasta-i zârum budur vird-i seḡergāhum (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 203, Beyit 5). [vücūd-ı nāzûk-i cānānı, -ı]

vücūd-ı yâr: Sevgilinin vücudu.

Ḳazâ taşından işitdüm **vücūd-ı yâra** zaḡm irmiş / İrişüp zâr-ı bülbül ol gül-i gülzâra zaḡm irmiş (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 125, Beyit 1). [vücūd-ı yâra, -a]

vücüd ḡâki: Vücut toprağı, beden.

Gel **vücüdum ḡâkini** maḡv eyle ey bâd-ı ecel / Ḳonmasun ol dâmen-i pâkîzeye benden ḡubâr (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 71, Beyit 3). [vücüdum ḡâkini, -um, -ni]

vücühât ile: Sebepler ile, çeşitli sebeplerle.

Devleti Ḥaḡḡ umarum saña vire sulṭānum / Zât-ı pâküñde **vücühât ile** var istiḡḡāk (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 138, Beyit 6). [vücühât ile,]

vüfûr-ı luṭf: İhsanın bolluğı.

Vüfûr-ı luṭfuña maḡrûr olup kıldum ise ḡüstāḡ / Ümîd-i 'afv ile cürm ü cinâyât ihtiyâr itdüm (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 194, Beyit 6). [vüfûr-ı luṭfuña, -uña]

vüs'at bul-: Genişliğe (Manevi sırları idrak kapasitesi) erişmek, ulaşmak.

Zülfî ucından Muṭavvel ser-ḡüzeştüm Muḡtaşar / Ger dehân-ı yârdan **vüs'at bulursam** söyleşem (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 223, Beyit 4). [vüs'at bulursam, -ursam]

Y

ya:

1. Ve yahut.

Mā-ḥaṣal emrūd **ya** ḥarbūz u **ya** bittīḥ u sīb / Kaṅkısın iḥsān iderseñ olurum şādān-ı cūd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 34, Beyit 8). [ya,]

Ey kaşı yâ zaḥm-ı ğamzeñle müşebbek sînemüz / Menzil-i sehm-i belâdur **ya** vefâ umacıdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 59, Beyit 2). [ya,]

Görinen dâğlar yir yir kırılmış şâh-ı serviçün / Hıyâm-ı simdür **ya** nürdan bir sâye bân ḥurrem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 196, Beyit 3). [ya,]

Ġam oqlarıyla tıldı bu sînem belek midür / Tîğ-ı cefâ yaralar ürer **ya** se-per miyem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 214, Beyit 6). [ya,]

Gün olur ay yüzini görmezem geçer bir yıl / Bu ḥurd [u] ḥ'āb **ya** leyl ü nehârı n'eyleyeyin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 231, Beyit 2). [ya,]

Beñzer mi şubḥ-ı ḥüsne **ya** ḥaddüñ ḍuḥāsına / 'Asr içre n'ola dirse güneş böyle olayın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 258, Beyit 2). [ya,]

Seyr ider her ḥār-ı ḥüsnüñ gülşenin ben lâle veş / Giñ yaḳadan gözlerüm **ya** dâmen-i kuhsârdan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 263, Beyit 3). [ya,]

Nice gün olur ki görmem meh-cemālün göricek / Māni' olur aña daḥi göz yaşı **ya** düd-ı āh (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 298, Beyit 2). [ya,]

Hemān 'ālemde sen şağ ol benüm devletlü sulṭānum / Raḥîmî ğam degül ölse **ya** olsa nā-tüvān ḥasta (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 305, Beyit 7). [ya,]

2. Belki.

Ehl-i devlet cāh içün Yūsufıyın öz ḳardaşın / **Ya** şatar yāḥud şalar bir çāh-ı tenhâ ḳoynına (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 288, Beyit 3). [ya,]

3. Ya, soru cümlelerinin başında anlamı güçlendirir.

Bükdi hecr müjeñ ile oḡ ḳaddüm / Daḥi bu devr baña **yā** n'eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 88, Beyit 2). [yā,]

ya: Nida, ey.

Ġarib ü bî-kes ü dermānde ḳaldum / Meded **yā** Rabb baña bir yār-ı ğurbet (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 23, Beyit 4). [yā,]

Rihlet deminde cürmini 'afv it Raḥîmîñ / Bār-ı girānla eyleme **yā** Rab bār göc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 28, Beyit 7). [yā,]

İşidüp rahm eylemez nâlişlerin bî-dillerün / Bilmezüz kim n'eylerüz **yā** Rabb dil-i nālānımız (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 106, Beyit 4). [yā,]

Bilmezem **yā** Rabb niçün ol dil-sitānum söylemez / N'oldı cirmüm incinüp ben kula hānum söylemez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 112, Beyit 1). [yā,]

Meger var ise **yā** Rabb bu kıyāmetden 'alāmetdür / Benüm hūrşidüm ol māha muķābil ıktırān itmiş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 124, Beyit 3). [yā,]

Ėarķ itdi baħr-i fūrķat fŭl-kı vŭcŭdı **yā** Rab / Olmadı ķaķre 'avni sen Hıķır-ı dıdebānuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 157, Beyit 6). [yā,]

Zerrece ol māhı **yā** Rabb mihre ķā'il itmedŭñ / Bāri bu ben mŭbtelāyı mihnete mu'tād ķıl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 163, Beyit 6). [yā,]

Yā ilāhı sen beni benden bu gŭn āgāh ķıl / Kıl 'aķā rāh-ı đalāletde yeter gŭmrāh ķıl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 175, Beyit 1). [yā,]

Kārbān-ı 'aşķuñā bir gŭn ola menzil ola / Gŭñlŭmi **yā** Rabb ĥaķıķat şehrine bir rāh ķıl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 175, Beyit 2). [yā,]

Kıbrıyā kŭhında **yā** Rabb ķılma gŭrg-i tız-ceng / Rāzıyam ben meskenet rāhında bir rŭbāh ķıl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 175, Beyit 3). [yā,]

Şoñ dem āsān it Raķimıye şehādet lafķını / **Yā** Rab imānıyla Kur'ānı aña hem-rāh ķıl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 175, Beyit 5). [yā,]

Ėadŭm yā itdi dil-ber cevri eliyle / Baña rahm eyle **yā** Allāh didŭm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 189, Beyit 2). [yā,]

Nice deryā-yı kudret ķaķresidŭr bilmezem **yā** Rab / Ne ĥikmet mevcinŭñ seyl-āb-ı bı-pāyānidur gŭñlŭm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 202, Beyit 6). [yā,]

Vŭcŭd-ı nāzŭk-i cānānı **yā** Rabb şaķla āfetden / Raķimı ĥasta-i zārum budur vird-i seĥergāhum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 203, Beyit 5). [yā,]

Ey Raķimı şāyi' itdi mā-cerā-yı eşķŭmi / Baña kerim **yā** Rab ez-ın dıde-i ĥŭn-bār hem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 209, Beyit 7). [yā,]

Yā Rab naķar-dıdeden ol yāre ne zarr var / Nem gŭrdi yaşum gibi bıraķdı naķarından (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 228, Beyit 4). [yā,]

Tır ĥamzeñ yā ķaşuñ ķaddŭñ livā zŭlfŭñ cŭyŭş / Mŭlķ-i ĥŭsne server-i şāķib-ķırānsın **yā** Ĥŭseyin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 237, Beyit 2). [yā,]

Dehānuñ rāzını ŭyŭmış şabādan ĥonca-i ĥoş-bŭ / Yaķasın ķāk idŭp gŭl gibi ĥavfinden didi **yā** hŭ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 272, Beyit 1). [yā,]

Ėanķı gŭn **yā** Rabb gelŭr ol mihr-i rahşānum yine / Ėanķı şeb aĥşamlaya ol māh-ı tābānum yine (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 296, Beyit 1). [yā,]

Aĥzuñ añdum yok yire ey ĥonca ter dŭşdŭñ baña / Ola mı **yā** Rab fidā-yı cān bu cŭrme 'ŭzr- ĥ'āh (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 298, Beyit 4). [yā,]

Raķimı yem-i ŭmmid bu selimŭ'l-bāl olup dā'im / Murādum ķapusın fażluñla **yā** Rab fetĥ-i bāb eyle (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 299, Beyit 7). [yā,]

Rahîmî h d  adîmî derd ile mu‘t d-ı hicr ndur / Dağı  ekd rme **y ** Rab bir  ula bu derde bu derdi
(Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 341, Beyit 7). [y ,]

H r m-i hüsn içinde h şılı c y-ı sirişkümdür / özin k l yaşını **y ** Rab k’o serv-i ser-fir z irdi (Kütahyalı
Rah m  D v n , Gazel 349, Beyit 3). [y ,]

ya: Yay.

Doğunmaz t r-i m jg nu  geçer görmezlenür  imdi / Vel  ey  a ı **ya** c na geçer peyk nu  y d it
(Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 19, Beyit 6). [ya,]

B kdi bilümi fırşat-i b r-ı cef  meded / Cevr o ı geçdi ba r ma ey  a ı **y ** meded (Kütahyalı Rah m 
D v n , Gazel 33, Beyit 1). [y ,]

 add ne  o ru ba amaz egri / ‘Ayn-ı a‘m  içinde **y ** n’eyler (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 88, Beyit 6). [y ,
]

T r  amze  **y **  a u   add   liv  z lf   c y   / Mülk-i h sne server-i    ib- ir ns n **y ** H sey n
(Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 237, Beyit 2). [y ,]

Menzil olma a m je  t rine c n bir kez diy  / S nemi  alk n bu  add m **y ** kem n itsem dirin
(Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 266, Beyit 2). [y ,]

H m de zülfümi **y ** Rabb o   h-b z-ı cem l / Dil- ver oldu be-  yet şebinde t ld r ola (Kütahyalı Rah m 
D v n , Gazel 307, Beyit 3). [y ,]

O  gibi  o rı olanı menzili meyd n-ı  am /  abza-i vuşlatdadur egri olanlar **y ** gibi (Kütahyalı Rah m 
D v n , Gazel 323, Beyit 3). [y ,]

ya hod: Yahut, veya.

N   r-ı ‘ r zu da görinen  a   d d-ı  humdur / **Ya hod** ey meh sev d-ı n fe-i ba t-ı siy humdur
(Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 75, Beyit 1). [ya hod,]

ya u: Yahut.

 a dan   m d iderem cevru ne p y n virsün / **Ya u** ben   ker  ne şabr-ı fir v n virsün (Kütahyalı
Rah m  D v n , Gazel 251, Beyit 1). [ya u]

y  it-:  ki büklüm etmek.

 ad m **y  itdi** dil-ber cevri eliyle / Ba a ra m eyle y  All h didüm (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 189,
Beyit 2). [y  itdi, -di]

y  leyten  k nti t r b: Ah ne olurdu ben bir toprak olaydım.

Sen  adem ba du ca h ke ben sürüp yüz yirdeyüz / Günde yüz bi  kez dir m **y  leyten  k nti t r b**
(Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 14, Beyit 5). [y  leyten  k nti t r b,]

ya ya: Cümlede eş görevli ögeler arasında kullanılır.

Göñül pervānesin ben sen ruḥı gül-nāra yandurdum / Benümle kimse tutuşmaz meger **ya** şem‘ **ya** meş‘al (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 164, Beyit 6). [ya ya,]

yaban: Uzak, yabancı el.

Çoluñdan şalma **yabana** diyü devletlü başuñçün / Ayağuña düşüp yalvaruban destüñ öper şahin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 244, Beyit 3). [yabana, -a]

yād: Hatır.

Topçoludur vā‘iz benüm gūşumda ğaflet penbesi / Hāḫdur sözüñ hep bilürem **yādumdadur** ez-berdedür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 101, Beyit 6). [yādumdadur, -umdadur]

Şeh-süvārum ārzū-yı pāy-būsuñ **yādına** / Yollar üzre cismümi ḥāk ile yeksān eylesem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 197, Beyit 6). [yādına, -ına]

Serv-ḫaddüñ **yādına** çekdüm elifler sîneme / Lāle-ruḥsāruñ firāḫı arturur nārum Ḥasan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 268, Beyit 3). [yādına, -ına]

Miyānuñ **yādına** cism-i nizārum / Görenler rişte şanur pîrehende (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 277, Beyit 3). [yādına, -ına]

yād: Yabancı.

Āşinādur gerçi kim ol dil-ber-i ḥaşmet-nüvāz / Ara yirde dostlar bilmem nedür bu **yadlık** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 141, Beyit 4). [yadlık, -lık]

Beni hecrüñle ğamgîn düşmenüm vaşluñla şād itme / Unudup āşināyı dostum her **yādı** yād itme (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 302, Beyit 1). [yādı, -ı]

yād it-: Hatırlamak, anmak, bahsetmek.

Yoluñda tiğ-i hicrānuñla ben ḫurbānuñı **yād it** / Tenevvür ğamda bu bağı yanıḫ biryānuñı **yād it** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 19, Beyit 1). [yād it,]

Ten-i ma‘mūr-ı ‘aşḫuñ gencine cāy olmaḫ eclicün / Yıḫup yire berāber itdüğün vîrānuñı **yād it** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 19, Beyit 2). [yād it,]

Başum seng-i cefāyıyla yarup ḫan eyleyüp yaşum / Ḳanı ol demlerüm añ luḫf-ı bî-pāyānuñı **yād it** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 19, Beyit 3). [yād it,]

Ḳara zülfüñ gibi ‘aḫl u ḫarārı tār-mār olmiş / Vefā deştinde dil Mecnūn-ı ser-gerdānuñı **yād it** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 19, Beyit 4). [yād it,]

Dil-i pūr-derdi perverde ḫılurduñ cevır ü nāz ile / Yine ol ni‘mete ḫāni‘ bu ben şükrānuñı **yād it** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 19, Beyit 5). [yād it,]

Doğunmaz tîr-i müjgānuñ gezer görmezlenür şimdi / Velî ey kaşı ya cāna gezer peykānuñ **yād it** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 19, Beyit 6). [yād it,]

Rahîmî dostum bî-gāne şanma āşinālık kıl / Qadîmî cān nişāruñ bende-i fermānuñ **yād it** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 19, Beyit 7). [yād it,]

Baħr-i fūrkatde qaldı dil **yād it** / Varṭa-i ğamda āşinā n'eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 88, Beyit 3). [yād it,]

Beni hecrüñle ğamġin düşmenüm vaşluñla şād itme / Unudup āşināyı dostum her yādı **yād itme** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 302, Beyit 1). [yād itme, -me]

yād ol-: Yabancı olmak.

Vaḥşet-ābād-ı ğamuñla olalı dil āşinā / Dostlar **yād oldu** ol benden şafāsın görmedüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 195, Beyit 4). [yād oldu, -dı]

yādgār: Armağan, hediye.

Getürdüm tuḥfe-i cān-ı ḥakîri kūy-ı cānāna / Qabûl eyle dimek ḥaddüm degûl ol **yādgār** ister (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 105, Beyit 6). [yādgār,]

yādgār kal-: Hatıra kalmak.

Sînemdeki elifler sehm-i sitemdür ey dost / Bu **qaldı yādgārı** her bir kaşı kemānuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 157, Beyit 5). [yādgārı qaldı, -ı, -dı]

yād-ı la'î: Dudağının hayali.

Yād-ı la'îlüñdür Raḥîmî mürdeye viren ḥayāt / Qalib-i fersüdedür ey 'İsā-dem cānsuz cesed (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 40, Beyit 7). [yād-ı la'îlüñdür, -üñdür]

Yād-ı la'îlüñle ḥûn-ı dil içerüz / Cāna cām-ı şafā mı eksük olur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 57, Beyit 3). [yād-ı la'îlüñle, -üñle]

Yād-ı la'îlüñle Raḥîmî ḥûn-ı dil içer müdām / Gelmedi cānā bu devre bir ayakdaşum benüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 181, Beyit 5). [yād-ı la'îlüñle, -üñle]

Yād-ı la'îlüñle ağan yaşumdur ey deryā-yı cûd / Saḥt iden her dem şadef içinde nisyān cevherin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 252, Beyit 3). [yād-ı la'îlüñle, -üñle]

yād-ı leb-i la'î: Kırmızı renkli dudağın hatırası.

Ḥûn-ı dil **yād-ı leb-i la'îlüñle** şerbetdür baña / Tende ğamzeñ yāresi āşār-ı şîḥḥatdür baña (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 6, Beyit 1). [yād-ı leb-i la'îlüñle,]

yād-ı leb: Dudağın yadı (düşüncesi, hatırlanması).

Maḥabbet bâdesin **yād-ı lebüñle** şol ki nüş eyler / Teninde kanı kaynar cāmı sāğar gibi cūş eyler
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 90, Beyit 1). [yād-ı lebüñle, -üñle]

yād-ı sîm-beden: Gümüş bedennin hatırası.

İksîr-i ‘aşk çehremi zerd itdi zer gibi / Daḥi o **yād-ı sîm-beden** bî-ḥaber gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 351, Beyit 1). [yād-ı sîm-beden,]

yād-ı ‘ummân: Yabancı deniz.

Ey Raḥîmî âşinā-yı baḥr-i ‘aşk-ı yār olan / **Yād-ı ‘ummân** istemez deryâ diyārın istemez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 114, Beyit 7). [yād-ı ‘ummân,]

yağ: Yağ.

Baḥr-i ḥaddüñle görelden âteşüm ey yār şem‘ / Bağrınıñ **yağın** yakup ağlar baña her bār şem‘ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 128, Beyit 1). [yağın, -ın]

Kendünüñ **yağıyla** şızup қorlanur her kūşede / Nār-ı ğamdan kimseye ‘acz eylemez izḥār şem‘ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 129, Beyit 2). [yağıyla, -ıyla]

Seni bir gice tek ol şem‘-i bezm-ārāya irgürsün / Raḥîmî yalvarup çal bağrınıñ **yağın** Qadırğaya
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 289, Beyit 7). [yağın, -ın]

yağı: Düşman.

Şalınma nārvenveş itme tenhā bezm-i kuhsārı / Ruḥuña lāle қan düşmen lebüñe mey kızıl **yağı**
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 311, Beyit 4). [yağı,]

yağ-: Yağmak, düşmek.

Vaşf-ı kaddüñle Raḥîmî rast u mevzün-ṭab‘dur / Luṭf-ı güftāruñla ağzından **yağar** dürr-i ḥoş-āb
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 11, Beyit 7). [yağar, -ar]

yağma it-: Yağmalamak, talan etmek.

Göñlümi şeydā benüm bu zülf-i ‘anber-bār ider / ‘Aqlumı **yağma** şehā ol çeşm-i pür-seḥḥār ider
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 82, Beyit 1). [yağma ider, -er]

yağmacı: Yağma eden, yağmalayan.

Dil қarār u hūşı çeşmüñden anuñçün ḥıfz ider / Naḥdi tārāc eyler ol Tātār bir **yağmacıdur** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 59, Beyit 3). [yağmacıdur, -dur]

Dil yine қul oldı bir beg yüzlü Türkmān oğlına / Ğamzesi **yağmacıdur** beñzer Tatar Ḥān oğlına (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 306, Beyit 1). [yağmacıdur, -dur]

yağmala-: Yağmalamak, talan etmek.

Nağd-i ‘ömrin yok yire ol nâ-ḥalef kıldı telef / **Yağmaladılar** metâ‘ını dükânın yaqdılar (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 61, Beyit 5). [yağmaladılar, -dılar]

yağmur gibi yağdur-: Yağmur misali gelmek, çok fazla olmak.

Yağdurursın başuma gam taşların **yağmur gibi** / Nice olsun bu vücûdum kaçırî âbâd ey felek (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 150, Beyit 6). [yağmur gibi yağdurursın, -durursın]

yaḥ: Buz.

Żiyâfet kılmâğa şâh-ı şitâyî pâdişâh-ı serd / Tolu pâlüdeyi **yaḥ** birle tās-ı kün-fe-kân ḥurrem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 196, Beyit 4). [yaḥ,]

yāḥud: Yahut, veya.

Ehl-i devlet câh için Yûsufıyın öz kardaşın / Ya şatar **yāḥud** şalar bir çâh-ı tenhâ koyınna (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 288, Beyit 3). [yāḥud,]

yak-:

1. Ateşe vermek, tutuşturmak.

Yaḳalı envâr-ı ḥüsnünden çerâğ ey âfitâb / Burc-ı ‘izzetde şeref buldı meh-i tâbân-ı ‘îd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 39, Beyit 6). [yaḳalı, -alı]

Şu koyup ocağına her sū yüridi gâziler / Nâr-ı şevkıyla serây-ı dil-sitânın **yaḳdılar** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 61, Beyit 4). [yaḳdılar, -dılar]

Yiridür çıksa duḥân-ı âh-ı kalbi göklere / Ḥānesi külli yıkıldı ḥānmānın **yaḳdılar** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 61, Beyit 6). [yaḳdılar, -dılar]

Işıklar gibi yanmış ‘aşıkuz biz nâr-ı şevkıyla / **Yaḳar** kandil-i âfâkı dil-i sūzânımız vardur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 87, Beyit 5). [yaḳar, -ar]

Gül yüzüñçün dilde yüz dâğ-ı vefâ **yaḳduḳ** yine / Rüşen oldu mihrüñ ile gün gibi ‘unvânımız (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 106, Beyit 5). [yaḳduḳ, -duḳ]

Baḥr-i ḥaddüñle göreliden âteşüm ey yâr şem‘ / Bağrınıñ yağın **yaḳup** ağlar baña her bār şem‘ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 128, Beyit 1). [yaḳup, -up]

Meclisüñde şevḳ ile **yaḳdı** fitil-i cānını / Tañ degül olursa māhum mazhar-ı envâr şem‘ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 128, Beyit 4). [yaḳdı, -dı]

Şemsveş devrüñde bir rüşen-çerâğ eyle beni / Meh gibi her küşede **yaḳduñ** kevākibvâr şem‘ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 129, Beyit 4). [yaḳduñ, -duñ]

Dest-i cevri ile Hâlılüm hâzer it **yağma** şaķın / Kible-i ehl-i Şafâ Ka'be-i 'ulyâdur dil (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 168, Beyit 6). [yağma, -ma]

Ķandil gibi kapuña dil bağlamasa ger / **Yağmazdı** nâr-ı şevķuñı bu Ķalb-i âteşin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 240, Beyit 2). [yağmazdı, -mazdı]

Ķasret-i hâlûñle ey serv-i revân / Sîneme çekdüm elif **yağdum** döğün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 267, Beyit 2). [yağdum, -dum]

Yağup eczâmı külli kül idüp nâr-ı firâķuñla / Semenderveş yatağum ey yüzi gül-nâr nâr itme (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 278, Beyit 2). [yağup, -up]

Rahîmiyem vefâ cem'inde bir tâbende şem'um ben / Çerâğın şu'le-i süz-ı derûnumdan **yağar** lâle (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 291, Beyit 7). [yağar, -ar]

Ķayâlûñ şem'i her şeb yanmasa bâlinüm üstinde / **Yağardı** süzüş-i tâb fûrķatûñ ile bu cân Ķasta (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 305, Beyit 4). [yağardı, -ardı]

Ķal ü Ķaddınsız **yağup** eczâyı çeşmüm gül gibi / Lâle gibi dâğ-ı Ķamda dâğdâr itdûñ beni (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 309, Beyit 4). [yağup, -up]

Baña âh o Ķomaz Ķurd gibi baķmasın kaçır gûr gûr / Anuñçün âteş-i âhum **yağar** cayır cayır dâğı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 311, Beyit 5). [yağar, -ar]

Bir'ki gün mihr itse ol meh olma ey germ-âbe germ / Serddür fûrķat şaķın **yağar** Ķara Ķayğı seni (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 315, Beyit 3). [yağar, -ar]

Hecr odı **yağdı** sînemi bağrum kebâb idüp / Dutdı çevirdi başumı biñ pâre eyledi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 316, Beyit 5). [yağdı, -dı]

Yağam rûy-ı zemîni nâr-ı fûrķat böyle Ķalursa / Virem Ķarķ-âba tûfân yağum ile sûy-ı 'ummânı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 333, Beyit 6). [yağam, -am]

2.Dağlamak.

Ķâl-i ruķuñ firâķı ile nâr-ı Ķasretûñ / **Yağdı** Rahîmî sînesine dâğ-ı bî-şümâr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 80, Beyit 5). [yağdı, -dı]

3. Yakmak || gönlü tutuşturmak, ıztırap çektiirmek.

Gül yağalarda **yağam** sînemi ben lâle gibi / Gül yüzûñ seyr ide nergis gibi her bir güstâh (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 29, Beyit 2). [yağam, -am]

Nâr-ı hecre **yağın** beni her şeb / Bir yalıñ yüzlü yâr-ı meh-rûdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 48, Beyit 6). [yağın, -an]

Dâğ-ı Ķam **yağdı** dile bir verd-i Ķandân sînelü / Ķoncaveş Ķûn itdi bağrum ol gülistân sînelü (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 271, Beyit 1). [yağdı, -dı]

4. Iztırap çektiirmek, acı vermek.

Nār-ı kahrıyla kızılbaşuñ revânın yakdılar / Naḥcüvânın yakdılar güyâ ki cânın **yakdılar** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 61, Beyit 1). [yakdılar, -dılar]

Nihân oldu gözümden la‘l-i nâbuñ niçe demlerdür / **Yaķar** ğam cāmı ben mest-i ḥarābuñ niçe demlerdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 96, Beyit 1). [yaķar, -ar]

5.Yıkmak.

Nār-ı kahrıyla kızılbaşuñ revânın **yakdılar** / Naḥcüvânın **yakdılar** güyâ ki cânın yakdılar (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 61, Beyit 1). [yakdılar, -dılar]

Gördi bennâ-yı ferâset ‘ahdinüñ bünyâdı yok / Tarḥ idüp bünyâdını hem ḥanedânın **yakdılar** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 61, Beyit 2). [yakdılar, -dılar]

Ṭālî‘-i naḥsı ḥarāba virdi Sa‘d-âbâdını / Başa tozlar kıparuban İsfahânın **yakdılar** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 61, Beyit 3). [yakdılar, -dılar]

Naķd-i ‘ömrin yok yire ol nâ-ḥalef kıldı telef / Yağmaladılar metâ‘ını dükânın **yakdılar** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 61, Beyit 5). [yakdılar, -dılar]

Ey Raḥîmî bildi bes şâh-ı hümayûn menzilet / Büm-ı nekbetdür anuñçün âşiyânın **yakdılar** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 61, Beyit 7). [yakdılar, -dılar]

yaka:

1.Giysilerin boyna gelen, boynu çeviren bölümü.

Gül **yaķalarda** yaķam sînemi ben lâle gibi / Gül yüzüñ seyr ide nergis gibi her bir güstâḥ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 29, Beyit 2). [yaķalarda, -larda]

Ġonca-i gülzâr-ı ‘işmet dâmeninde dest-i ḥâr / Gül gibi ben **yaķamı** ğayretten itdüm çâķ ḥayf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 134, Beyit 3). [yaķamı, -mı]

Dâmenine irmege her dem şabâ pîrâhenüñ / Kõmadı elden **yaķasın** dil-berâ pîrâhenüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 158, Beyit 1). [yaķasın, -sın]

Câmeveş ben ğiñ **yaķadan** seyr idem gül sîneñi / Kõca karşımda seni sürüp şafâ pîrâhenüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 158, Beyit 6). [yaķadan, -dan]

Nev-bahâr irdi benefşeyle güle karşı yine / Ben de yelken torıda bir **yaķası** çâķ olayum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 205, Beyit 5). [yaķası, -sı]

Ten-câmesi **yaķasın** çâķ itdi dest-i ğayret / Ey ğonca açâ senüñ gül gibi ḥâra karşı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 274, Beyit 2). [yaķasın, -sın]

Ol gül **yaķalı** seng-i dilüñ ḥasreti beni / Ḥâr itdi yaşıduğum döşegüm ḥâre eyledi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 316, Beyit 4). [yaķalı, -lı]

2. Sahil.

Geh hecr kenârında gehi ğam **yaķasında** / Şandı dil ü cân zevraķı cünbâne şalinsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 254, Beyit 12). [yaķasında, -sında]

Seyr ider her hār-ı hüsniñ gülşenin ben lāleveş / Giñ **yaḳadan** gözlerüm ya dāmen-i kuhsārdan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 263, Beyit 3). [yaḳadan, -dan]

3.Taraf.

Çeküp dāmānını kuhsārveş şahrā-yı ‘ālemde / Ferāḡat **yaḳasından** dil deñiz gibi kenār ister (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 56, Beyit 4). [yaḳasından, -sından]

yaḳala-: Yakalamak, tutmak.

Ṭañ mîdur şehriñ ey meh oda yaḳsa āhum / **Yaḳalar** dāmen-i vaşluñı şunup her ‘ases el (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 167, Beyit 4). [yaḳalar, -r]

yaḳasın çāk çāk it-: Yakasını parça parça etmek, parçalamak.

Çāk çāk itdi yaḳasın şubḥ-dem gülşende gül / Ğanc-ı la‘lünden meger kılmış şabā bir keşf-i rāz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 118, Beyit 5). [yaḳasın çāk çāk itdi, -di-sın]

yaḳasın çāk it-: Yaka yırtmak, büyük bir üzüntü ve çaresizlik içinde bulunmak.

Dehānuñ rāzını tuymış şabādan ḡonca-i hoş-bū / **Yaḳasın çāk idüp** gül gibi ḥavfinden didi yā hū (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 272, Beyit 1). [yaḳasın çāk idüp, -sın-üp]

yaḳıl-: Yanmasını sağlamak, tutuşturmak, ateşe vermek.

Yaḳılsun nāreven şimşād u ‘ar‘ar yirlere geçsün / Cihān bāḡında tek server-i hoş-reftār şaḡ olsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 245, Beyit 2). [yaḳılsun, -sun]

ya‘kūb: Hz. Yakup. Yakup peygamber, Hz. Yusuf’un babasıdır. Yusuf’un öldüğünü sanarak gözyaşı döker ve gözleri kör olur. Yusuf’a kavuşunca da gözleri tekrar görmeye başlayan İbrani peygamberidir.

Ben senüñ **Ya‘kūbuñum** ey Yūsuf-ı gül-pirehen / Nūkhet-i cān-baḡş olur būy baña pīrāhenüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 158, Beyit 4). [ya‘kūbuñum, -uñum]

yākūt: Kırmızı renkli değerli taş.

İşigüñ taşı kanlu yaşum ile olalı hem-dem / Gözümden çıkdı çokdan ‘ālemüñ **yākūt** mercānı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 335, Beyit 5). [yākūt,]

yalan dünyā: Gerçek olmayan, geçici dünya.

Alınmaz āline bu nev-‘arūs-ı dehr-i bî-mihrüñ / **Yalan dünyāda** gerçekler ḥaḳı merd-i Ḥudā oldum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 193, Beyit 2). [yalan dünyāda, -da]

yalancı dünyā: Geçici ve ölümlü olan bu dünya, yalan dünya.

Murādum bu şu gerçekler haķı **yalancı dünyāda** / Haṭardan şakla dergāhından artuķ bir murādum yok
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 142, Beyit 7). [yalancı dünyāda, -da]

yalñ yüzlü: Yüzü açık, aydınlık, parlak.

Nār-ı hecre yaķan beni her şeb / Bir **yalñ yüzlü** yār-ı meh-rûdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 48, Beyit 6). [yalñ yüzlü,]

Öñüñce bir **yalın yüzlü** siyeh pürçemlü peyki gör / Başında tâc-ı zer nârenci geymiş hem kabā meş'al
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 164, Beyit 5). [yalın yüzlü,]

yalman-: Yalanmak.

Yalmanur teşne-dil görüp la'lüñ / Hastadur şandı bir içüm şudur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 48, Beyit 3). [yalmanur, -ur]

Yalmanur tiğüñi gördükce göñül gül-gündur / Yarar ol yarasına ğāyet eyü merhemdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 58, Beyit 3). [yalmanur, -ur]

Gördükce zaķm aķız açar tiğ-i hañçerüñ / **Yalmanup** özler anı zülāle ṭaraf ṭaraf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 133, Beyit 4). [yalmanup, -up]

yaluñ: Çıplak, üryan.

Çıkarsa müze-i kayd-ı ṭarîķ-ı şehir-i vuşlatdur / İren ser-menzile ser-pā **yaluñ** 'uryānımış bildüm
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 199, Beyit 3). [yaluñ,]

yaluñ yüzlü: Tüysüz, parlak yüzlü.

Bir **yaluñ yüzlü** ışık meh-rûsıdur pır pır yanar / Şehrde olmuş zebān-ı cerr ile cerrār şem' (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 128, Beyit 3). [yaluñ yüzlü,]

yalvar-: Birinden ısrarlı bir biçimde, kendine acındıracak sözlerle, saygılı bir biçimde bir şey istemek.

Reh-i kūyına nice yol vara dil **yalvarımaz** / 'Aķl ise kendüyi güm-geşte vü gümrah bilür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 47, Beyit 6). [yalvarımaz, -ımaz]

Vücüdum ḥākini bir dem iletmez kūy-ı cānāna / Şabāya **yalvarup** çok cān-feşān geldüm yolından hem
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 204, Beyit 4). [yalvarup, -up]

Ķoluñdan şalma yabana diyü devletlü başuñçün / Ayaĝuña düşüp **yalvaruban** destüñ öper şahin
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 244, Beyit 3). [yalvaruban, -uban]

Seni bir gice tek ol şem'-i bezm-ārāya irgürsün / Raķimî **yalvarup** çal baĝruñuñ yağın Ķadırĝaya
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 289, Beyit 7). [yalvarup, -up]

Öp elin **yalvar** ayağına düş ey eşk-i revan / Dem kıdem ola gel akdāmına kıl akdāmı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 310, Beyit 4). [yalvar,]

Ben benefşe gibi boynumı egüp **yalvaruram** / Haṭṭ u ḥālūñ görmeyem bir dānesin fülful gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 334, Beyit 4). [yalvaruram, -uram]

yan:

1.Yan, yakın.

Gülşen-i kūyuñda ol ağıyār-ı bî-endāmı sür / Serverā servüñ **yanında** nā-münāsibdür pelîd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 37, Beyit 4). [yanında, -ında]

Eyleme ṭoğrı hevādāruñı **yanuñdan** ırak / Ben senüñ sāyeñü sen serv-i ḥırāmānumsın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 232, Beyit 5). [yanuñdan, -uñdan]

Pertev-i mihrüñle maḥv itdüm vücūdum şeb-nemin / Daḥi nem var **yanuma** sa'y eylerem arada ben (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 236, Beyit 3). [yanuma, -uma]

Egri rā eyler kaşuñ rāsında ol bir kec-nazar / Yine ḳaddüñ **yanına** varur ṭurur ṭoğru gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 328, Beyit 3). [yanına, -ına]

2.Taraf.

Baṇa mihr itmeyüp ḡamzeñ gezer ḥāṭır nişānumdur / Bilümi ey hilāl-ebrü kemāna **yana** döndürdüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 147, Beyit 4). [yana, -a]

Raḥîmî āh benden **yaña** ol ḡonca güle bakmaz / Yüzüm berg-i ḥazānveş bunca demdür ḥāke ṭabşurdum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 222, Beyit 5). [yaña, -a]

Baş egüp tiğüñ gibi bekler kesilmez **yanuñı** / Çalışur bir kes Raḥîmî gibi yok ḳaṭ'ā bu ḡün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 227, Beyit 7). [yanuñı, -uñı]

Dil ser-i kūyuñ koyup şu gibi aḳmaz bir **yaña** / Hışm idüp ey seng-i dil ursañ ḳayalar başuma (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 295, Beyit 4). [yaña, -a]

3.Bir kimsenin nezdinde, indinde.

Ruḥsār u kākülüñüz şimdi berāber oldı / **Yanumda** ey yüzi gül şubḥ u mesā-yı nev-rüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 108, Beyit 5). [yanumda, -umda]

Peşmîne-puş cür'a gibi bezm-i 'aşḳuñuñ / Birdür **yanında** cāme-i dībā külāh-ı Cem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 215, Beyit 2). [yanında, -ında]

Birdür **yanında** cür'a gibi cām-ı 'aşḳuñuñ / Her bir ḥabāb-ı bāde ile bārgāh-ı Cem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 216, Beyit 2). [yanında, -ında]

Benüm **yanumda** ey şāh-ı bülend ol pest-i himmetdür / Yüce görmese 'ālî-dergehüñ ṭāk-ı mu'allādan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 250, Beyit 4). [yanumda, -umda]

4. Yan, iki şeyi mukayese ederken kullanılır.

Çaracadağ kadardur dilde dāğ-ı nār-ı hicrānuñ / Muḥīṭ-ı eşkümuñ **yanında** gūyā Akdeñiz bir dil
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 176, Beyit 3). [yanında, -ında]

yana gör: Yanmaya devam etmek.

Ey Raḥîmî **yana gör** ḥadd-ı firāk-ı yār ile / İrgürür pervâne-i nūr-ı vişāle nār şemʿ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 128, Beyit 7). [yana gör,]

yana yana: Yanarak.

Pervâne gibi bir şeb şevkum ḥikāyet itsem / Sen şemʿa **yana yana** sūzum şikāyet itsem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 183, Beyit 1). [yana yana,]

yanadur: Yanmaya devam etmek.

Yanma ki raḥm ide şāyed germ olup ol şemʿ-i çerḥ / Şubḥ olunca ey göñül pervâneveş sen **yanadur**
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 41, Beyit 4). [yanadur,]

yañāğ: Yanak.

Sofra-i ḥūn-ı vişālūñ ben faḳîr ü aca ac / Ey lebi senbüse-i şekker **yañāğı** ter gülâc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 27, Beyit 1). [yañāğı, -ı]

Ḳāmetūñ serv ü lebūñ gonca **yañağūñ** berg-i gül / Sebze-i bāğ-ı leṭāfetdür ḥaṭuñ bi-iştibāḥ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 294, Beyit 3). [yañağūñ, -uñ]

yandır-: Yakmak, tutuşturmak.

Bir ruḥı şemʿuñ inandum ḥandesine germ olup / Külli eczāmı kül itdi **yandurup** pervâne ṭavr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 65, Beyit 4). [yandurup, -up]

Göñül pervānesin ben sen ruḥı gül-nāra **yandurdum** / Benümle kimse ṭutuşmaz meger ya şemʿ ya meşʿal (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 164, Beyit 6). [yandurdum, -dum]

Maḥabbet mihr-i tābından vücūdın **yandırur** yokdur / Beni söylerler ey meh bir daḥi şemʿ-i şebistānı
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 320, Beyit 4). [yandırur, -ur]

yaʿni: Yani, sözüün kısası.

Efendi ben ḳulın sen şāh-ı ʿālî-şāna gönderdi / Gedā-yı āsitānın **yaʿni** sen sulṭāna gönderdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 330, Beyit 1). [yaʿni,]

yañıl-: Yanılmak, hata yapmak.

Rahîmî bendeñüñ yazup **yañılup** cümle maqşūdın / Şehā bir ‘arz ider yok hāme ile nāmeden ğayrı
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 325, Beyit 5). [yañılup, -up]

yanına: Birlikte, beraberinde.

Çıkardum şāhbāz-ı āhı çerhe / Taqup **yanına** nālümünden celācil (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 165, Beyit 2).
[yanına,]

yanınca: Yanında, beraberinde.

Dili yok ney ne söyler nālışümden / Ne çalar nağmemüñ **yanınca** hem çeng (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 149, Beyit 4). [yanınca,]

yan-:

1. Isı ve ışık yayarak yok olmak, kül hâline gelmek.

Yanma ki rahm ide şāyed germ olup ol şem‘-i çerh / Şubh olunca ey göñül pervâneveş sen yanadur
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 41, Beyit 4). [yanma, -ma]

Cem‘-i vefāda şem‘ gibi **yandugum** gören / Pervāne gibi şevk ile sūzān olur kalur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 43, Beyit 2). [yandugum, -dugum]

Tenüm kanlu yaşumla āl fānūs-ı hayāl oldı / İçinde dil **yanar** şan şem‘-i pür-envāra dönmişdür
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 99, Beyit 2). [yanar, -ar]

Yanup pervâneveş dil Mevlevî gibi semā‘ eyler / Senüñ şevküñle ara nāra yanmış ara dönmişdür
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 99, Beyit 4). [yanup, -up]

Kaçan gün gibi tenhā seyre çıksañ bir gün ey meh sen / Dilümden od düşüp **yanar** zemîn ü āsumān
sensüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 110, Beyit 3). [yanar, -ar]

Sūz-ı āhumdan **yanar** kevn ü mekân / Māni‘ olmaz āteşe her hār u has (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 119, Beyit 4). [yanar, -ar]

Tāb-ı zülf ü hadduñ añup tāb-ı nār-ı guşşada / Dün gice ey meh benümle **yandı** bir miqdār şem‘
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 128, Beyit 2). [yandı, -dı]

Bir yaluñ yüzlü ışık meh-rūsıdur pır pır **yanar** / Şehrde olmuş zebān-ı cerr ile cerrār şem‘ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 128, Beyit 3). [yanar, -ar]

Āteş-i ğayretle **yanup** cān u baş itdi fidā / Şevkuñı dilden cüdā kılmadı ey dildār şem‘ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 128, Beyit 5). [yanup, -up]

Şām-ı fūrkatde görelden āteşüm ey yār şem‘ / Od yakup başına **yanup** şubha dek ağlar şem‘ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 129, Beyit 1). [yanup, -up]

Göñül senden olupdur āteş-i ‘aşka beni çaķmak / Baş açup **yanayın** senden şeh-i devrāna hālüm çaķ
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 145, Beyit 1). [yanayın, -ayın]

Başum açup ışıklar gibi **yansam** şevk ile hālüm / Tutuşdum karşı ol şem‘a beni pervāne göndersen
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 151, Beyit 6). [yansam, -sam]

Ten-i hâşâkini nâr-ı maḥabbet ğarḳ-ı nûr eyler / Vefâ bezminde şevkıyla **yanar** pervânesi ‘aşḳuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 153, Beyit 3). [yanar, -ar]

Harâretle **yanarken** nâr-ı hecri dün gice şem‘a / Yanumca bir yaña pervâne **yandı** bir yaña meş‘al (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 164, Beyit 4). [yanarken, -arken; yandı, -dı]

‘Âşıkâ rûşen-dil oldur şem‘ gibi **yanmadan** / Başını kaç‘ itseler döndürmeye aşlâ yüzün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 246, Beyit 4). [yanmadan, -madan]

Ḳaddüñi ḳo ben ḥâke ḥırāmâna şalınsun / Hecr âteşine niceyedek **yana** şalınsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 253, Beyit 1). [yana, -a]

Yanardum ey göñül pervâne tek ben kendü derdümle / Fiğâna başlayup bülbül gibi ğavġâ iden sensin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 261, Beyit 3). [yanardum, -ardum]

Gül yüzüñ hecriyle sūzum od bıraḳdı ‘âleme / Sebzeler pejmürde oldu **yandı** hep gül-nârdan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 263, Beyit 2). [yandı, -dı]

‘Ârızında ḥaṭṭ görüp sen lâle-ḥaṭṭuñ itdüm âh / Sūzişümden mihr **yandı** dâġ urındı gökde mâh (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 294, Beyit 1). [yandı, -dı]

Benem ḥod baña **yandı** ben yıkıldum sâḳiyâ luṭf it / Lebüñ cāmını şun cān u dilüm mest ü ḥarâb eyle (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 299, Beyit 5). [yandı, -dı]

Ḥayālüñ şem‘i her şeb **yanmasa** bālînüm üstinde / Yaḳardı sūziş-i tâb fürḳatüñ ile bu cān ḥasta (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 305, Beyit 4). [yanmasa, -masa]

Cān lebüñ cāmın görüp mestâne şeklin baġladı / **Yandı** şem‘-i şevḳe dil pervâne şeklin baġladı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 308, Beyit 1). [yandı, -dı]

Neme yarardı yaşum **yanmadı** yanumda bu dem / Getürdi dergehüñe ben giyâ-yı ‘ummânı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 326, Beyit 3). [yanmadı, -madı]

2. Gönülden acı çekmek, gönlü yanmak || ızdırap duymak, kahrolmak, eleminden dolayı sızlanmak.

Gök göçer ey meh yire ḳopar yirinden taş u taġ / Zâyil olmaz ‘aşḳuñ ile **yandugum** dilde **yana** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 3, Beyit 5). [yandugum, -duġum; yana, -a]

Bildi kim ten cümleten tennûr-ı ġam biryânıdır / Pâre pâre olup aġlar ḥâlüme **yanup** kebâb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 17, Beyit 4). [yanup, -up]

Şerâr-ı hecre **yanmadın** recâ-yı vaşl-ı yâr itmiş / Görüñ şol zâhid-i nâ-puḥteyi sevdâ-yı ḥâm eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 72, Beyit 3). [yanmadın, -madın]

Işıklar gibi **yanmış** ‘âşıkuz biz nâr-ı şevkıyla / Yaḳar ḳandil-i âfâḳı dil-i sūzânımız vardur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 87, Beyit 5). [yanmış, -mış]

Firâḳ odiyla **yanan** baġrumuñ ḳanlı kebâbından / Tenûr-ı ġamda döne döne biryân olmayan bilmez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 117, Beyit 3). [yanan, -an]

Râziyam her kime eylerseñ vefâ / Cevrüñ ey bî-mihr **yanam** baña bes (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 119, Beyit 2). [yanam, -am]

Yanar dil ten döner za‘fıyla fânûs-ı ḥayâl oldu / Beni sen şem‘uña pervâne-i sūzâna döndürdüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 147, Beyit 2). [yanar, -ar]

Şafâ hâşıl ider albüm bu dil küyuñda **yandukça** / Bu rüşendür olur Ka‘be yolında reh-nümâ meş‘al
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 164, Beyit 3). [yandukça, -dukça]

Oh ne ha   itdüm nişân-ı za  m-ı tîrûnden **yanar** / Ey aşı yâ şanki c  n b  ğında dîkd  ñ bir nih  l
(Kütahyalı Rahîmî Dîv  n  , Gazel 172, Beyit 4). [yanar, -ar]

Gün olmaz **yanmaya** dem var mı an d  km  zdi yoluñda / Dil-i biry  n   bilmez d  de-i giry  num a  nmazs  n
(Kütahyalı Rah  m   D  v  n  , Gazel 226, Beyit 4). [yanmaya, -maya]

‘  lemi sen ş  m‘a **yanup** orarum   h itmege / Oda yana cümle varum yile vire ad u ş  n (Kütahyalı
Rah  m   D  v  n  , Gazel 260, Beyit 4). [yanup, -up]

Cem‘  nde ş  m‘veş tutuşup n  r-ı ş  vk ile / **Yanmakda** bir benüm gibi perv  ne olmaya (Kütahyalı Rah  m  
D  v  n  , Gazel 297, Beyit 2). [yanmakda, -da]

Dem-i f  ratde s  z  n göñli giry  n eş  m  mi görüp / **Yanup** a  lar yanumca ber    ba  r  ñ urusı yaşı
(Kütahyalı Rah  m   D  v  n  , Gazel 318, Beyit 2). [yanup, -up]

3. Dert dökmek, ş  k  yette bulunmak.

Bilmezem senden Ra  m   kime **yansun** h  lini / D  d elünden ey felek fery  d elünden ey felek (Kütahyalı
Rah  m   D  v  n  , Gazel 159, Beyit 7). [yansun, -sun]

4. Alev alıp tutuşmak, ateşte yanmak // A  k ateşiy  le yanmak, ok elem, keder, a  k ve hicran ekmek.

N  r-ı n  r-ı ‘a  dan bir lem‘a ta  ş  l eyleyen / **Yanmağa** perv  ne olur bilmez ol perv   nedür (Kütahyalı
Rah  m   D  v  n  , Gazel 92, Beyit 3). [yanmağa, -ma   -a]

5. Tutuşturmak, alevlendirmek.

Vi   l-i şehriy  r-ı y  ra ş  m‘-i encüm olmazdı / Hem  n kendü özin **yanmağa** tenh   bir oca   ister
(Kütahyalı Rah  m   D  v  n  , Gazel 84, Beyit 3). [yanmağa, -ma   -a]

yanup yakıl-: Yanıp yakılmak, ağlayıp sızlamak.

N‘eyleyüm urtulmad   herc  y   dil-ber sevmeden / Va  tid  r **yansun yakılsun** bu dil-i s  z  n hay  f
(Kütahyalı Rah  m   D  v  n  , Gazel 135, Beyit 4). [yansun yakılsun, -sun, -sun]

yanuk: Yanmış.

Dem-i   amda leb  ñ hecriyle yaşum ana dönmüşüdür / Ciger tenn  r-ı f  ratde **yanuk** biry  na dönmüşüdür
(Kütahyalı Rah  m   D  v  n  , Gazel 94, Beyit 1). [yanuk,]

yanumda: Beraberinde.

Neme yarardı yaşum yanmadı **yanumda** bu dem / Getürdi dergehüñe ben giy  -y   ‘umm  n   (Kütahyalı
Rah  m   D  v  n  , Gazel 326, Beyit 3). [yanumda,]

yanuñca: Yanında, beraberinde.

Devlet-i ‘aşkuñda āh u eşküñ oldu hem-demüm / Şāh-ı iqlīm-i gamem **yanumca** çok ‘asker yürür
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 100, Beyit 3). [yanumca,]

Harâretle yanarken nār-ı hecri dün gice şem‘a / **Yanumca** bir yaña pervâne yandı bir yaña meş‘al
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 164, Beyit 4). [yanumca,]

Gözi yaşlu Raḥîmîyi demidür ber-murād eyle / Revān olsun **yanuñca** ey sehî-kad şu gibi her sū
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 272, Beyit 7). [yanuñca,]

Dem-i fūrkatde sūzān göñli giryān çeşümü görüp / Yanup ağlar **yanumca** ber ü baḥrūñ kurası yaşı
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 318, Beyit 2). [yanumca,]

yanup dutuş-: (Bir şeyi) Çok arzu etmek, ona karşı çok güçlü bir istek duymak.

Meclisünde şevk ile **yanup dutuşak** şem‘ile / Nār-ı ‘aşkı ‘arız-ı gül-nārı söyleşsek birez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 115, Beyit 5). [yanup dutuşak, -ak]

yanup kül ol-: Ateş ile tutuşup kül haline gelmek || Büyük bir acı içinde bulunmak. Acı içinde kalmak.

Ḳan yudar gonca görüp zaḥm-ı zebān-ı ḥārdan / Gül **yanup kül oldu** sūzum gördi hecr-i yārdan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 263, Beyit 1). [yanup kül oldu, -dı-up]

yanup tüt-: Yanmak || çok dert, elem çekmek.

Hemān sünbül saçuñ miskîn şanma misk [ü] ‘anberdür / **Yanup tüter** ruḥuñçün lāle şan bir odlu micmerdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 49, Beyit 1). [yanup tüter, -er]

Şām-ı hecründe leb ü ḥaddüñle gördi sūzişem / Cān eridüp şubḥa dek **yanup tüter** her bār şem‘
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 127, Beyit 5). [yanup tüter, -er]

yanup yakıl-: Sızlanmak, acı çekmek, dövünmek.

Benüm **yanup yakılan** şem‘ gibi nār-ı ‘aşkuñla / Yine her encümünde meclis-ārā eyleyen sensin
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 262, Beyit 2). [yanup yakılan, -an]

yanup yıkıl-: Sızlanmak, şikayet etmek.

Kimse nālān olmadı ‘ahdüñde illā ‘andelīb / Kimsene **yanup yıkılup** ağlamaz illā kilāb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 14, Beyit 6). [yanup yıkılup, -up]

yap-:

1. İnşa etmek.

Luṭf ile **yap yap** Raḥîmîniñ yıķık göñlin hemân / Bir velâyet zâhir it ey kâm-kâr-ı evliyâ (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 9, Beyit 13). [yap,]

Kâh-ı ‘izz ü devletün **yapdukda** bünyâd-ı ezel / Eylemiş ser-levhasın tûbâ ile ḥüsn ü me’âb (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 11, Beyit 3). [yapdukda, -dukda]

Ṭâk-ı ebrûsı ḥayâlin kôdı göñlümde bu gün / Eskişehirinde o meh **yapdı** yine bir yeñi kâh (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 29, Beyit 5). [yapdı, -dı]

Seng-i cevruñ cem’ idüp sînemde cânâ cân ile / Bir maḥabbet-ḥâne **yapdum** bu dil-i nâ-şâd içün (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 241, Beyit 4). [yapdum, -dum]

Yine yap yap **yapagör** ḥâliyâ vîrânedür gönlüm / Anı ma’mûr idüpdüñ sâbıkan genc-i vişâlünle (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 292, Beyit 6). [yapagör, -agör]

2. Tamir etmek.

Göñül ma’mûresin vîrân iderse yâre incinme / Meşeldür bu girü yıkan **yapar** mi’mâr sağ olsun (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 245, Beyit 5). [yapar, -ar]

yap yap: Yavaş yavaş, usul usul, sessizce.

Ṭılısmât-ı vücûduñda maḥabbet gencini ḥıfz it / Raḥîmî olgör **yap yap** hemân vîrânesi ‘aşkuñ (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 153, Beyit 5). [yap yap,]

Dest-i hecrünle ḥarâb olup yıķılmışdur göñül / Genc-i vaşluñla yine **yap yap** anı âbâd kııl (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 163, Beyit 2). [yap yap,]

Vîrâneñüm ḥayâl-i ‘aşkuñla didüm ey dost / Didi Raḥîmî anı **yap yap** ‘imâret itsem (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 183, Beyit 5). [yap yap,]

Yine **yap yap** yapagör ḥâliyâ vîrânedür gönlüm / Anı ma’mûr idüpdüñ sâbıkan genc-i vişâlünle (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 292, Beyit 6). [yap yap,]

yapıcı: Yapan, bina eden.

Şaklasun kâh-ı vücûdını ḥalelden Bârî / Dil-i vîrânemi bir **yapıcı** mi’mârum var (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 73, Beyit 4). [yapıcı,]

yapış-: Yakalamak, tutmak.

Ey gözüm yaşı yetiş dâmen-i dildâra **yapış** / Başuñı ayağına kıo ara kıut ara **yapış** (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 120, Beyit 1). [yapış,]

Yaşuma hem-dem olan yârümi gir gözlerüme / Kıadadur ol dişi dürr lü’lü’-i şeh-vâra **yapış** (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 120, Beyit 2). [yapış,]

Şüfiyâ seyr-i ruḥı baña nigâruñ yürisin / Naķş-ı bî-cân gibi var şüret-i dîvâra **yapış** (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 120, Beyit 3). [yapış,]

Zülfî zencîrine karşı aşılup tırma rakîb / Baña bend itdi anı sen resen-i dâra **yapış** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 120, Beyit 4). [yapış,]

Zülfî pâyına düşüp utma lebinden tiryāk / Gel bu sevdâyı rakîbâ қо ser-i mârâ **yapış** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 120, Beyit 5). [yapış,]

Kaşrını yıkmağ ise düşmenüñ ey nâle ğaraž / Sîneden derd ile çık günbed-i devvâra **yapış** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 120, Beyit 6). [yapış,]

Şâ'ir-i bî-meze eş'arımıza ħarf çoğ olur / Sen Raĥîmî gibi bir şab'-ı güher-bâra **yapış** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 120, Beyit 7). [yapış,]

yaprak: Rüzgarın geminin iskele veya sancak kış omuzluğu diye tabir edilen yönden (sağa veya sola 45°) sert ve tehlike bir şekilde esmesi anlamına gelen bir terim.

Ne ğam esse vücūdum yelkeninüñ bādı **yaprağdan** / Müyesser ola 'ömr-i Nüh tek sen verd-i ra'nāya (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 289, Beyit 6). [yaprağdan, -dan]

yār:

1. Sevgili.

Yār ile seyr-i çemenzâra heves kıлма göñül / Hem-reh olmak rāst gelmez serv ile şāĥ-ı giyā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 3, Beyit 6). [yār,]

Göz ü göñlüm oldılar seyyāĥ-ı baĥr ü ber-i ğam / Āşinā kılmaz nazar mümkün midür ol **yār** aña (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 8, Beyit 2). [yār,]

Sîne pür-ğam dide nem āşüfte dil pür-ıztırāb / 'Aşķ eفزün **yār** zālīm 'ömr ise eyler řitāb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 13, Beyit 1). [yār,]

Cān bağışlarken dem-ā-dem cānuma ey **yār** leb / Şol kadar şordum dehānuñ itmedi ikrār leb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 15, Beyit 1). [yār,]

'Alāyık tekyesinden geç tecerrüd ihtiyār eyle / Getür cān-ı ĥakîri **yāre** dervişāna qurbān it (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 18, Beyit 4). [yāre, -e]

Kaçan seyr-i ser-i kūyına **yārūñ** eylesem niyet / Gider vallāhi ĥāřırdan recā-yı ravza-i cennet (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 21, Beyit 1). [yārūñ, -üñ]

Yār derdiyle Raĥîmî bu dilinmiş dilimüñ / Göricek yārelerin **yār** ile düşmedi sūrāĥ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 29, Beyit 7). [yār,]

Ĥařt degül ĥaddinde **yārūñ** mülk-i ĥüsni ĥıfz içün / Çekdi İskender gibi ol fitne-i Ye'cüce sed (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 40, Beyit 2). [yārūñ, -üñ]

Degüldür dilde yara **yāre** bir tāze gülüm vardur / Hezārān zār ider dildür adı bir bülbülüm vardur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 51, Beyit 1). [yāre, -e]

Bu řerĥa řerĥa sînem yarası ey **yār** řerĥ olmaz / Şu gibi ğayra mā'il āĥ dil bir **yāre** düşmişdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 53, Beyit 4). [yār, yāre, -e]

Şanma **yārūñ** şerbet-i derd ü ğamı cān acıdur / Baña ānsız tatlu dirilmek ṭabībā acıdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 59, Beyit 1). [yārūñ, -üñ]

Mestâne gözin şive ile süzdüğü **yārūñ** / Efsün okıyup nergise sihr-i seher eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 60, Beyit 4). [yārūñ, -üñ]

Ey Raḥîmî dü cihānda sen de gel bir **yar** sev / Tañrı birdür kıble bir hem cism-i cānuñ cānı bir (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 68, Beyit 7). [yar,]

Büsbütün ḥalk-ı cihān bildi ki bir **yārüm** var / Hüsn ü ḥulḳ issi ‘aṭā menba‘ı dildārum var (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 73, Beyit 1). [yārüm, -üm]

Baňa ey çerḫ her gün mihr-i ‘ālem-tāb ‘arz itme / Benüm āyîne-i ruḥsāra **yāra** ḥod nigāhum var (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 76, Beyit 2). [yāra, -a]

Kapuñsuz ğayrınıñ ğayrı diyārı var benüm yokdur / Olaruñ senden özge özge **yārı** var benüm yokdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 98, Beyit 1). [yārı, -ı]

Felek cevri eylemekde döne döne **yāra** dönmişdür / O meh mihr itmekde çerḫ-i pür-ğaddāra dönmişdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 99, Beyit 1). [yāra, -a]

Sen **yārı** sende kıl taleb şanma ki āḫir yirdedür / Senden cüdā olur mı ol ne yirdedür ne gökdedür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 101, Beyit 1). [yārı, -ı]

Gelseñ ey bülbül senüñle **yārı** söyleşsek birez / Gonca gibi ol gül-i gülzārı söyleşsek birez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 115, Beyit 1). [yārı, -ı]

Yaşuma hem-dem olan **yārümi** gir gözlerüme / Qandadur ol dişi dürr lü‘lû-i şeh-vāra yapış (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 120, Beyit 2). [yārümi, -ümi]

Çihreñe olalı kızgün müşteri ey **yār** şem‘ / Mihr-i ‘ālem-tāba germiyyet şatar her bār şem‘ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 127, Beyit 1). [yār,]

Baḥr-i ḥaddüñle görelden āteşüm ey **yār** şem‘ / Bağrınıñ yağın yakup ağlar baňa her bār şem‘ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 128, Beyit 1). [yār,]

Şām-ı fūrkatde görelden āteşüm ey **yār** şem‘ / Od yakup başına yanup şubḥa dek ağlar şem‘ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 129, Beyit 1). [yār,]

Yār yār ağıyār u ‘aşıḳ zār u miḥnet bî-şümār / Vaşl-ı mesned şabr-ı bî-ḥadd dār-ı hicrān her taraf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 136, Beyit 2). [yār,]

Lebüñsüz āb-ı ḥayvān nüş idersem nîş-i cān olsun / Bütün dünyāda **yārümsin** benüm bir daḫi varum yok (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 142, Beyit 4). [yārümsin, -ümsin]

Çerāğı ‘ārız u şevḳ-i lebiyle dil-i şem‘in / O **yār** ki tā uyana cān gözin uyarı görüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 148, Beyit 5). [yār,]

İşitmez āh-ı hezārüm o gül-‘izārı görüñ / Okınsa kışsa-i ‘aşḳum uyur o **yārı** görüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 148, Beyit 1). [yārı, -ı]

‘İddur ṭarḫ it ğamı kaşr-ı feraḫ bünyād kıl / Öp lebin **yārūñ** dilā cāndan mübārek bād kıl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 163, Beyit 1). [yārūñ, -üñ]

Ey Raḥîmî āferin aḥsente şi‘r-i pāküñe / **Yāra** iş‘ār itdi hüsn-i vech ile hüsn-i maḳāl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 172, Beyit 7). [yāra, -a]

Rahîmî şıdık ile gel sen havāşa meşgul ol / Yolında ölmege **yārūñ** şalā-yı ‘ām idelüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 180, Beyit 7). [yārūñ, -üñ]

Yār didi gayrdan kaç‘ it nazar didem be-çeşm / Didi kıl çehreñ kapumda hāk-i der didem be-çeşm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 185, Beyit 1). [yār,]

Gerekmez ravza-i rıdvân-ı gılmân-ı kamer-‘at / Saña erzânı ey şüfî benüm ol **yāredür** meylüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 191, Beyit 2). [yāredür, -edür]

Elem küncinde ben dil-ḥasta dün gamdan ola **yārüm** / Raķīb ile senüñ seyrānda bir hoş ‘ālemüñ gördüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 218, Beyit 6). [yārüm, -üm]

Yār bezminde niçün añmazsın ey ney nālemi / Ben senüñle bir dem-i fırsat bulursam söyleşem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 223, Beyit 5). [yār,]

Yārūñ esrār-ı hayāl-i leb-i mey-günü ile / Ey Rahîmî gehi mest ü gehi hayrānem ben (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 225, Beyit 5). [yārūñ, -üñ]

Yoluma itdi benüm bir kanludur dürr yaşuma / Ter düşerdi **yār** ile mā-beyni ol deryā bu gün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 227, Beyit 5). [yār,]

Yā Rab nazar-dideden ol **yāre** ne zarr var / Nem gördi yaşum gibi bıraktı nazarından (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 228, Beyit 4). [yāre, -e]

Göñül ma‘müresin vîrān iderse **yāre** incinme / Meşeldür bu girü yıkan yapar mi‘mār sağ olsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 245, Beyit 5). [yāre, -e]

Leb-i hecriyle **yārūñ** hastayum ey nāle luṭf eyle / Felek evcine çıķduķda müdāwā şor Mesîḥādan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 250, Beyit 2). [yārūñ, -üñ]

Yār hem-dem bezm-i ḥurrem mevsim-i ‘ıyş u ṭarab / Sāķiyā mey şun ele girmez bu demler her zemān (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 260, Beyit 3). [yār,]

Ben Rahîmî pāk-meşreb māsivādan fāriḡam / Bir Hüseyñi-mezhebüm olsa ne gam **yārüm** Ḥasan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 268, Beyit 7). [yārüm, -um]

Rahîminüñ lebi hecriyle akan kanlu yaşını / Deminde **yāre** rengin eyle bir efsāne ey vişne (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 282, Beyit 7). [yāre, -e]

‘Aceb bir pest-i murğ-i bî-per ü pervāzısın vā‘iz / Koyup kūyını **yārūñ** medḥ idersin baña uçmağı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 311, Beyit 6). [yārūñ, -üñ]

Gördi ey germ-ābe yaşum **yāre** hem pehlü seni / Maḥv ider şaķın ılıdur cüş idüp ol şı seni (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 315, Beyit 1). [yāre, -e]

Ġamzeñ kılıcı deldi dilüm yara eyledi / Ağyāra olacaķ işi ol **yāre** eyledi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 316, Beyit 1). [yāre, -e]

Yārūñ Rahîmî öpmek içün la‘lini müdām / Mey cām-ı ġamda göñlümi āvāre eyledi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 316, Beyit 7). [yārūñ, -üñ]

Ġam-ı zülfin mi hecr-i ‘arızın mı diyeyin **yārūñ** / Rahîmî ‘ömr müsta‘cil dirîġā hem gün aḥşamlı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 332, Beyit 5). [yārūñ, -üñ]

Bitmedi ġamzeñüñ ey **yār** yürekde zaḥmı / Qaldı cān içre o peykān ile öldüm gitdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 345, Beyit 3). [yār,]

Cülüs itdi gönül tahtına **yārūñ** pertev-i hüsni / Raḥīmī yine şehre bir şeh-i çāker-nevāz irdi (Kütahyalı Raḥīmī Dīvānı, Gazel 349, Beyit 6). [yārūñ, -üñ]

Yārūñ ḥayāl-i zülfi Muṭavveldür ey gönül / Zikr-i dehānı şerḥ-i beyān Muḥtaşar gibi (Kütahyalı Raḥīmī Dīvānı, Gazel 351, Beyit 3). [yārūñ, -üñ]

2. Dost, arkadaş.

Ẓafer hem-dem saʿādet **yār** u devlet hem-nişin olsun / Serir-i ihtişām üzre hemişe kıl maḳarr yegdür (Kütahyalı Raḥīmī Dīvānı, Gazel 83, Beyit 7). [yār,]

yār derdi: Sevgilinin derdi, üzüntüsü.

Yār derdiyle Raḥīmī bu dilinmiş dilimüñ / Göricek yārelerin yār ile düşmedi sūrāḥ (Kütahyalı Raḥīmī Dīvānı, Gazel 29, Beyit 7). [yār derdiyle, -iyle]

yār-: Derin yara açmak.

Başum seng-i cefāyıyla **yarup** ḳan eyleyüp yaşum / Ḳanı ol demlerüm añ luṭf-ı bī-pāyānuñı yād it (Kütahyalı Raḥīmī Dīvānı, Gazel 19, Beyit 3). [yarup, -up]

yār ol-: Sevgili, dost olmak.

Hün iderseñ bağrumı sāğar gibi ben rāzıyam / **Yār olup** ağıyār ile çifte ṭolular içme tek (Kütahyalı Raḥīmī Dīvānı, Gazel 160, Beyit 5). [yār olup, -up]

Raḥīmīyem **oldum** firākuñla **yār** / Vişālūñı ṭālib emekdāruñum (Kütahyalı Raḥīmī Dīvānı, Gazel 211, Beyit 7). [yār oldum, -dum]

Raḥīmī şanma şāhum şād olup bir gayra **yār oldı** / Vefā bendinde bendeñdür muḳayyeddür melālūñle (Kütahyalı Raḥīmī Dīvānı, Gazel 292, Beyit 7). [yār oldı, -dı]

yara:

1. Yara, kesik, yarık.

Degüldür dilde **yara** yāre bir tāze gülüm vardur / Hezārān zār ider dildür adı bir bülbulüm vardur (Kütahyalı Raḥīmī Dīvānı, Gazel 51, Beyit 1). [yara,]

Yalmanur tiğüñi gördükce gönül gül-gündür / Yarar ol **yarasına** gāyet eyü merhemdür (Kütahyalı Raḥīmī Dīvānı, Gazel 58, Beyit 3). [yarasına, -sına]

Ḥayāl-i zaḥm-ı tiğüñ **yarası** ol yaradan ḥaḳḳā / Dil-i mecrūḥumuñ bir dil-rubā-yı sāde-rūyıdur (Kütahyalı Raḥīmī Dīvānı, Gazel 70, Beyit 4). [yarası, -sı]

Ġam-ı tiğ-i ʿadūdan zaḥm-ı cismüm dir gören **yara** / Yine ḥār-ı belādan bülbul-i pür-zāra zaḥm irmiş (Kütahyalı Raḥīmī Dīvānı, Gazel 125, Beyit 4). [yara,]

Ėam oğlarıyla  oldı bu s nem belek midür / T Ğ-ı cef  **yaralar**  rer ya se-per miyem (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 214, Beyit 6). [yaralar, -lar]

2. z nt , acı, dert.

Bu Őer a Őer a s nem **yarası** ey y r Őer  olmaz / Şu gibi Ėayra m 'il  h dil bir y re düşmişdür (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 53, Beyit 4). [yarası, -sı]

Őer a Őer a s nem n za mını hem dil **yarasın** /  ancer n le dilleşüp ru Őat bulursam söyleşem (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 223, Beyit 2). [yarasın, -sın]

yara eyle-: Yaralamak.

Ėamze n kılıcı deldi dilüm **yara eyledi** / AĞy ra olacağ işi ol y re eyledi (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 316, Beyit 1). [yara eyledi, -di]

yara ir-: Yara gelmek.

Ayağu n  toprağı ha k  m raŐŐa' t ca reşküm yok / Elünden başuma **yara iren** seng   meder yegdür (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 83, Beyit 4). [yara iren, -en]

yara-: Yararlı,faydalı olmak, iyi gelmek.

Yalmanur t Ğ n i gördükce gönül g l-gündür / **Yarar** ol yarasına Ė yet ey  merhemdür (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 58, Beyit 3). [yarar, -r]

 amaŐdu n ba amadu n göricek gün yüzin ol m hu n / Neme **yararsın** ey d de senün her dem nem n gördüm (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 218, Beyit 5). [yararsın, -rsın]

Neme **yarardı** yaşum yanmadı yanumda bu dem / Getürdi dergeh ne ben giy -yı 'umm n  (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 326, Beyit 3). [yarardı, -rdı]

Ru u nsuz almam ey meh zerreye h rŐ d-i ra Ő n  / Yire geçsün neme **yarar** lebi s z  b-ı hayv n  (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 335, Beyit 1). [yarar, -r]

yaradan ha k: Allah.

 ay l-i za m-ı t Ğ n  yarası ol **yaradan ha k ** / Dil-i mecr  umu n bir dil-rub -yı s de-r y dur (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 70, Beyit 4). [yaradan ha k , - ]

yarağ: Silah.

'Azm n Ra  m  mer ale-i r h-ı 'aşk ise / Eyle sefer **yarağını** k l i tiy r g c (Kütahyalı Rah m  D v n , Gazel 26, Beyit 7). [yarağını, -ını]

yaralan-: Yaralanmak, bir yerinde yara açılmak.

Yaralandı yüregi tîr-i hâsedden siperüñ / Kocalı hâle gibi sen meh-i tâbânı zırh (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 293, Beyit 2). [yaralandı, -dı]

yaralar aç-: Yara oluşmasına sebep olmak.

Başumda **yaralar açdum** yüzüm yir yir hırâş itdüm / Haṭ-ı nāmûsı başdan tîğ ü tîrûñle tırâş itdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 187, Beyit 1). [yaralar açdum, -dum]

yaraş-: Yakışmak, uygun düşmek, layık ve münasip olmak.

Vücūd-ı nâzûküñe **yaraşur** her laḥza şîḥḥatler / Sa‘âdetlü serüñden eksük olmasun sa‘âdetler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 81, Beyit 1). [yaraşur, -ur]

Her gedâ ṭab‘a Raḥîmî dime söz gevherini / Guş-ı şâhid **yaraşur** yine dürer himmet ‘ayâr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 102, Beyit 6). [yaraşur, -ur]

Sen cism-i dehrüñ cānısın sen cāna şîḥḥat **yaraşur** / Sen ‘âlemüñ sultānısın sultāna şîḥḥat **yaraşur** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 103, Beyit 1). [yaraşur, -ur]

Sen cism-i dehrüñ cānısın sen cāna şîḥḥat **yaraşur** / Sen ‘âlemüñ sultānısın sultāna şîḥḥat **yaraşur** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 103, Beyit 1). [yaraşur, -ur]

Bir demde biñ mürde kıılır zinde lebüñ ey ‘İsî-dem / Cān u cihānuñ cānısın cānāna şîḥḥat **yaraşur** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 103, Beyit 2). [yaraşur, -ur]

Mihr-i ruḥuñ bu dîde-i Ya‘kûb-ı devrüñ nûrıdır / Sen Yûsuf-ı Mısr-ı kerem sultāna şîḥḥat **yaraşur** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 103, Beyit 3). [yaraşur, -ur]

Hoş gör dem-i bîmârlıḡı bîdârlıḡdur ḥurrem ol / Derdi olanuñdur devâ dermāna şîḥḥat **yaraşur** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 103, Beyit 4). [yaraşur, -ur]

Evvel ḳonān āḡir göçer ‘âlem misâfir-ḡānedür / Bu tekyede bir iki gün mihmāna şîḥḥat **yaraşur** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 103, Beyit 5). [yaraşur, -ur]

Bu la‘l-i cān işâr ile bu nergis-i bîmâr ile / Cānā sen âdem cānısın insāna şîḥḥat **yaraşur** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 103, Beyit 6). [yaraşur, -ur]

Cümle cihānuñ cānısın ancaḡ Raḥîmîñüñ degül / Ḥaḡḡā ki sensüz ‘āfiyet şāḡāna şîḥḥat **yaraşur** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 103, Beyit 7). [yaraşur, -ur]

Saḡa emn ü emān şîḥḥat **yaraşur** dā‘imā ammā / Marîz u rencden ḡurtulmasın āḡyār-ı bed-ḡ‘āḡum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 203, Beyit 4). [yaraşur, -ur]

yāre: Yara.

Hün-ı dil yād-ı leb-i la‘lûñle şerbetdür baḡa / Tende ḡamzeñ **yāresi** āşār-ı şîḥḥatdür baḡa (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 6, Beyit 1). [yāresi, -si]

Yār derdiyle Raḥîmî bu dilinmiş dilimüñ / Göriceḡ **yārelerin** yār ile düşmedi sūrāḡ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 29, Beyit 7). [yārelerin, -lerin]

Elifler servlerdür dāğlar gül **yāreler** gonca / Vücūdum bāğ-ı miḥnet āh eşküm cüst u cüyıdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 70, Beyit 2). [yāreler, -ler]

Nice bitsün tîğ-i hicrānuñ yürekde **yāresi** / Dil şokup ağzın irer ğamzeñ gibi her tār-ı zülf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 132, Beyit 5). [yāresi, -si]

Devādur derd-mend-i ‘aşka derd ü **yāresi** ‘aşkuñ / Ṭabībā derde dermān it kim oldur çāresi ‘aşkuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 154, Beyit 1). [yāresi, -si]

Yāremüñ ağzına tîğüñ dil şokar ikide bir / Ben anuñla ğamzedden himmet bulursam söylesem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 223, Beyit 3). [yāremüñ, -müñ]

yāre ur-: Yaralamak.

Dile ğamzeñ **uralı yāre** Meḥemmed Çelebi / Olmışam ḥasta vü bî-çāre Meḥemmed Çelebi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 348, Beyit 1). [yāre uralı, -alı]

yār-ğār-ı evliyā: Evliyaların dostluğu.

Fāriğ olduk nāy u nūşından bu bezm-i ‘ālemüñ / ‘Ālem-i ğurbetde bulduk **yār-ğār-ı evliyā** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 9, Beyit 8). [yār-ğār-ı evliyā,]

yār-ı ‘aşk: Aşkın dostu.

Rahîmî **yār-ı ‘aşk** olan ğam-ı cān u cihān itmez / Muḥāl endişedür ‘uşşāka ol fîkr-i ser-encāmı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 324, Beyit 5). [yār-ı ‘aşk,]

yār-ı bî-mihr-i vefā: Sadakatin şefkatsiz sevgilisi.

Rûzgārum ḥaşm u baḥtum ser-keş ü ṭālî‘ zebûn / **Yār-ı bî-mihr-i vefā** ğamdan benüm ḥālüm ḥarāb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 13, Beyit 2). [yār-ı bî-mihr-i vefā,]

yār-ı cān: Can dostu.

Bezm gülşen gonca leb bir **yār-ı cānumdur** şarāb / Serv ḳadd sākî şurāḥi nağme-i bûlbûl rebāb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 17, Beyit 1). [yār-ı cānumdur, -umdur]

yār-ı dirîne: Eski dost.

Ey feraḥ gelme senüñle bu dil ülfet idemez / **Yār-ı dirînesi** bu cān-ı ḥazînüñ ğamdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 58, Beyit 4). [yār-ı dirînesi, -si]

yār-ı ğurbet: Gurbet dostu.

Ġarîb ü bî-kes ü dermānde ḳaldum / Meded yā Rabb baña bir **yār-ı ğurbet** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 23, Beyit 4). [yār-ı ğurbet,]

yār-ı intizār: Beklemenin dostluğu.

Ey Raḥīmī ger ecel tîrinden isterseñ ḥalāş / Bir kemān-ebrû için çek durma **yār-ı intizār** (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 77, Beyit 5). [yār-ı intizār,]

yār-ı meh-rû: Ay yüzlü sevgili.

Nār-ı hecre yağan beni her şeb / Bir yalın yüzlü **yār-ı meh-rûdur** (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 48, Beyit 6). [yār-ı meh-rûdur, -dur]

yār-ı ‘ömr: Ömrün sevgilisi.

Va‘de itmişdi bu ‘ömr-i nāzenînüm gelmege / Va‘de irdi küymedi ol va‘deye ey **yār-ı ‘ömr** (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 62, Beyit 6). [yār-ı ‘ömr,]

yār-i ra‘nā: Güzel sevgili.

Bağruñı ḥûn it çerāgāh-ı vefāda niçe dem / Nāfeveş tā giresin bir **yār-i ra‘nā** koyına (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 288, Beyit 4). [yār-i ra‘nā,]

yār-ı sâbit-kadem: Devamlı,değişmez sevgili.

Eyledüm da‘vî-i ‘aşkına ezelde ikrār / **Yār-ı sâbit-kademüm** şanma ki inkārüm var (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 73, Beyit 3). [yār-ı sâbit-kademüm, -üm]

yār-ı şîrîn-la‘l: Tatlı dudaklı sevgili || Şirin.

Bî-sütûn-ı ‘aşkda sen **yār-ı şîrîn-la‘l** için / Çekdüğüm endûh-ı hecri Ḥusrev ü Ferhād aña (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 8, Beyit 3). [yār-ı şîrîn-la‘l,]

yarıcu: Yardımcı.

Şevk ile geldi kapuña dir kılup kaddin dü-tā / **Yarıcuñ** Allāh u ‘ömr ü devletüñ ola mezîd (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 32, Beyit 3). [yarıcuñ, -ñ]

Yüzüñ gördüm bi-ḥamdillāh didüm / Hemîşe **yarıcuñ** Allāh didüm (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 188, Beyit 1). [yarıcuñ, -ñ]

yarıl-: Parçalanmak,yarılmak.

Bir gice ey meh ḥam ebrûñı añup āh eylesem / **Yarılup** yir yir felek ṭālî‘ olur bir nev-hilāl (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 172, Beyit 2). [yarılup, -up]

yarın: Sonraki günde veya günlerde, gelecek zamanda.

Hasret itdüñ hasret ol sevdüklerüñe ey rakib / Sen de **yarın** bulasın itdüğüñi baña bu gün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 227, Beyit 6). [yarın,]

Hasret itdüñ sen beni dildāra ey a'dā bu gün / Hakk seni dūr ide **yarın** devlet-i dîdārdan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 263, Beyit 5). [yarın,]

yaş:

1.Gözyaşı.

Yaşum Sa'y u Şafāyıyla iletdüm Ka'be küyüña / Yine bir çeşme-i ter eyledi bu çeşm-i ter peydā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 2, Beyit 2). [yaşum, -um]

Ey Raḥîmî utanur **yaşum** görüp rez-duḡteri / Yüzine her dem tutar vālā-yı gül-gündan niḡāb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 17, Beyit 5). [yaşum, -um]

Başum seng-i cefāyıyla yarup ḡan eyleyüp **yaşum** / Ḳanı ol demlerüm añ luḡf-ı bî-pāyānuñı yād it (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 19, Beyit 3). [yaşum, -um]

Hālet-i 'aşḡ içre aḡvālüm görüp ḡan aḡladı / Ey benüm çeşm-i güher-bārum **yaşuñ** olsun mezîd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 37, Beyit 2). [yaşuñ, -uñ]

Sūy-ı küyuñdan **yaşum** ırmaḡını ırmaḡ ile / Küzenüñ göz 'aynı ser-gerdān başum dolābdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 44, Beyit 3). [yaşum, -um]

Dem-i hecrüñde **yaşum** içre hırāşide beden / Beñzer ol ḡal'aya deryāda temāşālıḡı var (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 46, Beyit 2). [yaşum, -um]

Gedāñı ḡāhi añduḡca di ey şāh-ı 'alî-şānum / **Yaşı** dildür adı ḡanber Raḥîmî bir ḡulum vardur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 51, Beyit 5). [yaşı, -ı]

Ey Raḥîmî şu gibi her sū revān oldı **yaşum** / Rāst gelmez kim ḡılam ol serv-i ḡoş-reftārı seyr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 55, Beyit 5). [yaşum, -um]

Dem-i hecrüñde **yaşum** āh dile hem-demdür / Ḥoş olur āb u hevāsı o da bir 'ālemdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 58, Beyit 1). [yaşum, -um]

Åşināyāne Raḥîmîye naḡar ḡıl dostum / Şāyed ol kem-ḡaṡrenüñ bir dem **yaşı** deryā olur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 63, Beyit 5). [yaşı, -ı]

Ġam-ı zülfüñle ruḡsāruñ firāḡından aḡan **yaşum** / Gözüñüñ şîşesinde şaḡlarum miskîn gül-ābumdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 69, Beyit 3). [yaşum, -um]

Dil-i vîrāne Kütāhiyyenüñ bir köhne küyüdür / Belā kuhsāridur başum **yaşum** şan Aḡça şuyıdır (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 70, Beyit 1). [yaşum, -um]

Dem-i ḡamda lebün hecriyle **yaşum** ḡana dönmişdür / Ciger tennür-ı fūrḡatde yanuḡ biryāna dönmişdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 94, Beyit 1). [yaşum, -um]

Gözümden ḡıkdı **yaşum** gibi bu dünyā vü mā-fihā / Anuñ bir ḡayrıdan ümmîd-vārı var benüm yuḡdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 98, Beyit 4). [yaşum, -um]

Yaşum kapuñdan ırmağ eyleme ey ‘arız-ı dil-cû / Cinân bāğında tecrî tahtehâ’l-enhâra dönmişdür
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 99, Beyit 5). [yaşum, -um]

Ey Raḥîmî **yaşuñı** sen de revân it yolına / Raḥm ide bir gün ola şâyed o dürr-i şehvâr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 102, Beyit 5). [yaşuñı, -uñı]

Baḥr ile mâ-beyni terdür **yaşumuñı** / Çeşmüme kan yağıdur Nîl ü Aras (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 119, Beyit 3). [yaşumuñı, -umuñı]

Yaşuma hem-dem olan yârümi gir gözlerüme / Qandadur ol dişi dürr lü’lü’-i şeh-vâra yapış (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 120, Beyit 2). [yaşuma, -uma]

Bu baḥtı karanuñ **yaşını** ırmağ itme küyüñdan / Bu şehre şehriyâra Aḳca şu virmiş durur revnaḳ
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 145, Beyit 4). [yaşını, -ını]

O mehden ayru **yaşum** ey felek ‘ummâna döndürdüñ / Çevirdüñ başumı tolab-ı ser-gerdâna döndürdüñ
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 147, Beyit 1). [yaşum, -um]

Yaşum deryâsı her dem mevc ururmuş süy-ı küyında / Benüm nemsin anı girdâb-ı bî-pâyâna döndürdüñ
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 147, Beyit 3). [yaşum, -um]

Gökde âhum yirde **yaşum** mâ-cerâsı söylenür / Mâh u mâhî mihrüme şâhid semâdan tâ semek (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 160, Beyit 3). [yaşum, -um]

Meyl ider **yaşum** nişân-ı na’lçeñi görüp revân / Sâ’ilüñ olur dem-â-dem menzil-i şaf-ı ni’âl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 172, Beyit 5). [yaşum, -um]

Çeşme-i çeşmümden aḳar dem-be-dem **yaşum** benüm / Menba‘-ı seyl-âb-ı miḥnet başıdur **yaşum** benüm
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 181, Beyit 1). [yaşum, -um]

Aḳıtdum **yaşumu** şu gibi ey ḳadd-i revân her sū / Maḥabbet sebzesin şâd-âb idüp bir seyrğâh itdüm
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 184, Beyit 2). [yaşumu, -umu]

Gevher-i vaşluma ṭâlibsın didi ol baḥr-i ḥüsn / Ğarḳa vir **yaşuñla** dehri ser-be-ser didem be-çeşm
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 185, Beyit 6). [yaşuñla, -uñla]

Mebādâ dâmen-i pâküñe bir toz ḳonduram diyü / Dem-â-dem cism-i ḥâk-âlüdemi **yaşumla** yaş itdüm
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 187, Beyit 5). [yaşumla, -umla]

Raḥîmî bağrumuñ başında buldum **yaşumuñı** başın / Şubaşı idüp ol demde sipâh-ı ‘aşḳa baş itdüm
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 187, Beyit 7). [yaşumuñı, -umuñı]

Ruṭûbet ref‘ olup tende ḥarâretten yubûset var / Gözümden cûy olup her dem dökilen **yaşa** ḥayrânem
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 212, Beyit 3). [yaşa, -a]

Ḳapuñda şeh-süvârum dem-be-dem saḳḳâ idüp **yaşum** / Yüzüm yoluñda cârûb eyleyen ferrâşa ḥayrânem
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 212, Beyit 2). [yaşum, -um]

Şu dem ‘aşḳuñ hevâsın ben dil-i pür-zâra ṭabşurdum / **Yaşum** deryâya şaldum âhumı kuhsâra ṭabşurdum
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 221, Beyit 1). [yaşum, -um]

Şu gün kim sen mehüñ mihrin dil-i şad çâke ṭabşurdum / **Yaşum** taḥt-ı şerâya âhumı eflâke ṭabşurdum
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 222, Beyit 1). [yaşum, -um]

Yoluma itdi benüm bir ḳanludur dürr **yaşuma** / Ter düşerdi yâr ile mâ-beyni ol deryâ bu gün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 227, Beyit 5). [yaşuma, -uma]

Yā Rab nazar-dîdeden ol yāre ne zarr var / Nem gördi **yaşum** gibi bıraktı nazarından (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 228, Beyit 4). [yaşum, -um]

Yaşum üze gösterür her dem gözüm hûnîn-ḥabâb / Zeyn ider gūyā donanma ile ol deryā yüzün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 246, Beyit 2). [yaşum, -um]

Reh-i ṭā'atde ihlâş ile dökmezseñ **yaşuñ** şūfî / Qabûl olmaz niyāzuñ sübhāñ olursa süreyyâdan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 250, Beyit 6). [yaşuñ, -uñ]

Yād-ı la'lüñle akan **yaşumdur** ey deryā-yı cûd / Saht iden her dem şadef içinde nisyân cevherin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 252, Beyit 3). [yaşumdur, -umdur]

Yaşum al itdi gönlüm âl ile aldı ruḥ-ı aluñ / Dönüp tağyîr-i şüret itdi şimdi al bir yüzden (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 257, Beyit 2). [yaşum, -um]

Rahîmînüñ şehā bir kaçrece miqdârı yok gerçi / Dilin pür-cüş idüp anuñ **yaşın** deryā iden sensin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 261, Beyit 5). [yaşın, -ın]

Bilür hep mā-cerā-yı eşkümi yok bilmedüñ kimse / Benüm nem var **yaşum** her dilde deryā eyleyen sensin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 262, Beyit 5). [yaşum, -um]

Beni hecrüñle ey gül-çihre bülbül gibi zār itme / Yüzüñden gözüm ırmağla **yaşum** cüy-bār itme (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 278, Beyit 1). [yaşum, -um]

Qadd-i dil-cüyü hevâsıyla **yaşum** cüy eyledüm / Âh bir dem gelmez ol 'ālî-cenābuñ 'aynına (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 285, Beyit 3). [yaşum, -um]

Döne döne **yaşımı** itdüñ Rahîmînüñ revân / Bir bahār-ı hüsne qarşu cüy-bār itdüñ beni (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 309, Beyit 5). [yaşımı, -ımı]

Gözüm didāruña qaddüñne mā'il **yaşum** ırmağı / N'ola ter düşse ey çeşm-i gāzālüm ayu kulağı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 311, Beyit 1). [yaşum, -um]

Ter düşersin sūy-ı küyuñda **yaşum** seyl-ābına / Hāk-i pāyuña revā mıdur yol ırmağ şu gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 314, Beyit 3). [yaşum, -um]

Gördi ey germ-ābe **yaşum** yāre hem pehlü seni / Maḥv ider şaḡın ılıdur cüş idüp ol şu seni (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 315, Beyit 1). [yaşum, -um]

Meh-ruḥuñ hecriyle seyr eyle **yaşum** seyyāresin / Hem-ḳadem ḥam gözlemekden ey hilāl-ebrü seni (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 315, Beyit 4). [yaşum, -um]

Neme yarardı **yaşum** yanmadı yanumda bu dem / Getürdi dergehüñe ben giyā-yı 'ummānı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 326, Beyit 3). [yaşum, -um]

Yaşum raḳîbi geçid virmez idi ḳapuñdan / Kef-i 'aṭāñ ile bulmuş beḳā-yı 'ummānı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 326, Beyit 6). [yaşum, -um]

Benümle hem-dem olan **yaşuma** su'āl itsün / Qatı derin bilür ol mā-cerā-yı 'ummānı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 326, Beyit 2). [yaşuma, -uma]

Ḳapuñdan ırmağa ḳaşd itdi **yaşımı** düşmen / Gözine yigdi kemer āşinā-yı 'ummānı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 326, Beyit 4). [yaşımı, -ımı]

Yetiş Hızır gibi **yaşımı** itmeden îlyās / Getür kenāra bu ben mübtelā-yı 'ummānı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 326, Beyit 5). [yaşımı, -ımı]

Yaşumla āhuma şor gör hevā-yı ‘ummānı / Gezer şabāyıla her dem fezā-yı ‘ummānı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 326, Beyit 1). [yaşumla, -umla]

Yaşum içinde her sū ‘aks-i la‘l-i yāri ben gördüm / Deñiz gözine şoksun baħr u irsin la‘l ü mercānı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 333, Beyit 3). [yaşum, -um]

Yaķam rūy-ı zemīni nār-ı fūrķat böyle ķalursa / Virem ğarķ-āba tūfān **yaşum** ile sūy-ı ‘ummānı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 333, Beyit 6). [yaşum, -um]

Yaşumla baħr-i deħrūñ şimdi terdür ķatı mā-beyni / Başaldan bağrına ķān gibi sen la‘l-i dūr-efşānı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 333, Beyit 4). [yaşumla, -umla]

Gözümüñ bilmezem ķandan gelürdi dem-be-dem **yaşı** / Ciger dāğında ‘aynıyla bulandı varımış başı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 342, Beyit 1). [yaşı, -ı]

Teferrücgāh-ı bāğ-ı vaşluña bir gün irem diyü / Vücüdüm çerħ urur dolābveş çeşmüm döker **yaşı** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 342, Beyit 3). [yaşı, -ı]

Ħarīm-i ħüsn içinde ħāşılı cūy-ı sirişkümdür / Özin ķıl **yaşımı** yā Rab k’o serv-i ser-firāz irdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 349, Beyit 3). [yaşımı, -ımı]

2. Islak.

Ħūn-ı cigerle besler merdüm **yaşımı** eşküñ / Olsun demi ziyāde bu çeşm-i ħūn-feşānuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 157, Beyit 4). [yaşımı, -ımı]

Āhum ‘alemleriyle kūyuña toğrı ey serv / ‘Aynüm **yaşından** anda ‘aynüm ‘alāmet itsem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 183, Beyit 2). [yaşından, -ından]

La‘lūñ benüm idince **yaşıyla** cānı şatdum / Ser-māyeden ziyānum yok yine māya döndi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 331, Beyit 4). [yaşıyla, -ıyla]

3. Taze, yeşil.

Dem-i fūrķatde sūzān gönli giryān çeşmümi görüp / Yanup ağlar yanumca ber ü baħrūñ ķurusı **yaşı** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 318, Beyit 2). [yaşı, -ı]

yaş it-: Islatmak.

Mebādā dāmen-i pākūñe bir toz ķonduram diyü / Dem-ā-dem cism-i ħāk-ālüdemo yaşumla **yaş itdüm** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 187, Beyit 5). [yaş itdüm, -düm]

yaşağ: Yasak, engel.

Maħbūb ile Raħīmī şarāb-ı nihānı gör / Nāşīnuñ ehl-i ‘aşķa be-ğāyet **yaşağı** var (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 93, Beyit 9). [yaşağı, -ı]

yaşağ it-: Yasaklamak.

Sāza ḥod muḥkem **yaşağ itdi** şeh-i ‘ālī-makām / Ney idüñ beñzüm gibi ey şeh çalınsa sâz nâz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 109, Beyit 3). [yaşağ itdi, -di]

yaşağ ol-: Engellenmek, bir yere veya bir şeye ulaşmasına izin verilmemek.

Bî-tekellüf seyr ide her ḥār-ı bāğ-ı ḥüsnüñi / Ben Raḥîmî ‘andelibüñe niçün **ola yaşağ** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 130, Beyit 7). [yaşağ ola, -a]

yaşdan-: Yaslanmak, dayanmak.

Mest ola şol ki **yaşdana** iç işüğüñ taşın / Taht-ı yedinde olur anuñ tahtgāh-ı Cem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 215, Beyit 3). [yaşdana, -a]

yaşduğ: Yastık.

Girince sen boyı servi revānuñ katı gönline / Döşendüm toprağı **yaşduğumı** şu gibi taş itdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 187, Beyit 6). [yaşduğumı, -umı]

Ol gül yakalı seng-i dilüñ ḥasreti beni / Ḥār itdi **yaşduğum** döşegüm ḥāre eyledi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 316, Beyit 4). [yaşduğum, -um]

yāsemen: Güzel kokulu, beyaz ve güzel çiçekler açan sarmaşık cinsinden bir ağaç.

Meyl eyleyeli ḥāre o gül-pîreheni gör / Gül gibi teni çāk yini **yāsemeni** gör (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 52, Beyit 1). [yāsemeni, -i]

Yine faşl-ı bahār-ı berf ile rûy-ı cihān ḥurrem / Açılmış **yāsemen** gül güyiyā her gülsitān ḥurrem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 196, Beyit 1). [yāsemen,]

yaşın yaşın: Gizli gizli, için için.

Hevā-yı kadd-i dildāra hevādār olmuş ol servüm / Gözüüm yaşı **yaşın yaşın** benüm rûḥum revān itmiş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 124, Beyit 2). [yaşın yaşın,]

yat-: Boylu boyunca uzanmak.

Dil ser-i sevdā-yı zülfüñle ğubār olmuş **yatur** / Bir şeh-i şāḥib-külehdür ḥāksār olmuş **yatur** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 104, Beyit 1). [yatur, -ur]

Ḥasret-i ferr ü ruḥ-ı ḥālūñle ey gülzār-ı ḥüsn / Kanlu yaşumdan kenārum lālezār olmuş **yatur** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 104, Beyit 2). [yatur, -ur]

Rûy-ı zerdümdür şanasın sebze de berg-i ḥazān / Yaz müreddefveş üzere zer-nişār olmuş **yatur** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 104, Beyit 3). [yatur, -ur]

Ey rebî^c-i mekrümet dest-i zer-efşānuñ görüp / Çihresin zerd itdi gülşen ḥor u zār olmuş **yatur** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 104, Beyit 4). [yatur, -ur]

Güle bakduñ gülşene var ise ey ferhunde-rû / Hâşre dek bâğ-ı cinânveş nev-bahâr olmuş **yatur** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 104, Beyit 5). [yatur, -ur]

Hoğka-i la'îlûñ katında halka-i gîsûlaruñ / Mârdur tiryâğdan mest ü humâr olmuş **yatur** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 104, Beyit 6). [yatur, -ur]

Rahm kıl miskîn Raḥîmî bend-i zülfüñde şehâ / Nice demlerdür perîşân-rûzgâr olmuş **yatur** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 104, Beyit 7). [yatur, -ur]

yatağ: Döşek.

Yakup eczâmı külli kül idüp nâr-ı firâkuñla / Semenderveş **yatağum** ey yüzi gül-nâr nâr itme (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 278, Beyit 2). [yatağum, -um]

yatur-: Yatırmak, uyutmak.

Ġamuñla âh iderken tüfek kundağda **yaturdı** / Topı bâbından aldı geldi nâlem ḥod bu araya (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 289, Beyit 5). [yaturdı, -dı]

Ḳarârum yok ḳara zülfüñ gib'ömrüm târ-mâr oldu / Firâkuñla **yaturmışdur** dil-ârāmum dil-ârāmı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 324, Beyit 2). [yaturmışdur, -mışdur]

yâver: Yardımcı.

Dûd-ı âhum sâyebebân yir yir şerârum şemmesi / Şeh-süvâr-ı mülk-i 'aşḳ oldum Ḥudâdur **yâverüm** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 208, Beyit 2). [yâverüm, -üm]

yâver ol-: Yardımcı olmak.

Reh-berüñ oldu du'â-yı evvelîn ü âḥirîn / **Yâverüñ olalıdan** perverdigâr-ı evliyâ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 9, Beyit 6). [yâverüñ olalıdan, -üñ, -alıdan]

yavuz: Kötü, fena.

Ben mübtelâyı ḥasret iden seyr-i ḥüsnüñe / Eylük yüzini göre misin **yavuzın** eyin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 258, Beyit 5). [yavuzın, -ın]

yay: İki ucu arasında bir kiriş gerili olan, eğri ve esnek ok atma âleti, kavis.

Gözüñ şayyâdı hem-râh olalı şîrâne ḡamzeñle / Aşar hergün başına iki **yay** ol pehlevân ebrû (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 270, Beyit 2). [yay,]

Ḳaddüñ ḡamıyla ḳaddüm büküldi **yāya** döndi / Hecr-i 'izâruñ ile her günüm aya döndi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 331, Beyit 1). [yāya, -a]

İki ḳat itmiş Raḥîmî tîr-i ḳaddüñ bâr-ı cevri / Bu fenâ bâzârı içre **yaya** beñzetdüm seni (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 346, Beyit 5). [yaya, -a]

yay it-: Yay gibi iki büklüm etmek.

Bir haṭā ile dolaşdum çin-i zülfeynün görüp / **Yay idüp** çekdün çevirdün kâmetüm tuğrâ-mişāl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 178, Beyit 2). [yay idüp, -üp]

yaz: 21 Haziran'da başlayıp 23 Eylül'de sona eren, ilkbaharla sonbahar arasındaki yılın en sıcak mevsimi.

Rûy-ı zerdümdür şanasın sebze de berg-i ḥazân / **Yaz** müreddefveş üzere zer-nişār olmuş yatur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 104, Beyit 3). [yaz,]

Öte tursun bâğ-ı vaşluñdan rakīb-i zâğ-ṭab^c / Bülbül oldu çäre yok mı kış gidüp **yaz** olmağa (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 283, Beyit 2). [yaz,]

yaz-: Kaleme almak.

Dâstân-ı guşşamuñ her faşl u bâbın **yazmağa** / Kanlu yaşum sürḥ çihrem şafḥadur çeşmüm devât (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 20, Beyit 6). [yazmağa, -mağa]

Eger diñlense şāhum vaşf-ı ḥālüm / **Yazardum** kapuña ṭumār-ı ğurbet (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 23, Beyit 5). [yazardum, -ardum]

Ḥaḳḳ tebarek 'iduñı kılsun mübarek dā'imā / Āsitānuñda **yazılsun** dā'imā dīvān-ı 'id (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 39, Beyit 14). [yazılsun, -ılsun]

Raḥîmî resm-i iḥlâş ile **yazar** şüret-i ḥālın / Senüñdür bâkî iḥsân u kerem ey şāh-ı himmet naḳş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 122, Beyit 7). [yazar, -ar]

Raḥîmî başka dīvān itdi vaşfuñ **yazdı** bir defter / Sen anı n'ola defterdār idüp dīvāna gönderseñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 151, Beyit 9). [yazdı, -dı]

Meşḳ-i 'aşḳuñ qaralarken ben senüñ daḥi kalem / Levḥa **yazmamış** idi Leylā vü Mecnūndan mişāl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 172, Beyit 3). [yazmamış, -mamış]

Göñül deyrinde bu vechiyle **yazdum** şüret-i ḥüsnüñ / Ruḥın gün cebhesin meh hem hilālî aña ḳaş itdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 187, Beyit 2). [yazdum, -dum]

Ne **yazmış** şafḥa-i eşcāra gör kim ḥāme-i ḳudret / Sebaḳ al bâb-ı ḥikmetdür 'aceb dīvānımış bildüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 199, Beyit 4). [yazmış, -mış]

Yazma cürmin ol peri 'aşḳında ben dīvānenüñ / Ey melek luṭf eyle insāniyyet ile ādeme (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 286, Beyit 4). [yazma, -ma]

Raḥîmî bendeñüñ **yazup** yañılup cümle maḳşūdın / Şehā bir 'arz ider yok ḥāme ile nāmeden ğayrı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 325, Beyit 5). [yazup, -up]

Ne vechiyle cihān mānisi **yazsun** şekl-i maṭbū'uñ / Nigārā çin-i zülfüñ nesh idüpdür naḳş-ı Erjengi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 352, Beyit 3). [yazsun, -sun]

yazu: Yazı.

Secde mi kılur benüm kıblem Raḥîmî gayrıya / Haṭṭ-ı miḥrâb-ı ḥarîmüñ alnına **yazu** gibi (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 328, Beyit 7). [yazu,]

yed-i beyzâ ḥakı: Hz. Musa'nın mucizelerinden olan gözleri kamaştıran beyaz eli hakkı için.

Şevk-ı dîdâr ile Mûsâveş **yed-i beyzâ ḥakı** / Tûr-ı Sînâ-yı tecellîde münâcât ehliyüz (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 111, Beyit 2). [yed-i beyzâ ḥakı, -ı]

yed-i tâkat: Bir şeyi yapabilmek için gereken güç.

Her neye şunarsañ irişür dest-i şerîfüñ / Virmiş elüñe Ḥaḳḳ **yed-i tâkat** Baba Ḥamza (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 287, Beyit 6). [yed-i tâkat,]

yeg: Daha iyi, daha üstün.

Baṇa hecrüñde ğam vaşluñla şādân olmadan **yegdür** / Dili bîmâr-ı hoş-derdünle dermân olmadan **yegdür** (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 50, Beyit 1). [yegdür, -dür]

Bu çeşm-i cür'aveş pây-mâl-i devrân itseñ incinmem / Lebûñsüz sāğar-ı çeşmüm tolu kan olmadan **yegdür** (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 50, Beyit 2). [yegdür, -dür]

Senüñ olsun sa'âdetle 'azîzüm mülket-i dünyâ / Baṇa kapuñda kulluḳ Mışra sultân olmadan **yegdür** (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 50, Beyit 3). [yegdür, -dür]

Kara kayguda 'ömr-i nâzenîni zâyî' itmekden / Çekilmek dâra zülfüñsüz perîşân olmadan **yegdür** (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 50, Beyit 4). [yegdür, -dür]

Ümid-i vuşlat-ı cânân ile cân virmek âsândur / Raḥîmî ara yirde böyle hicrân olmadan **yegdür** (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 50, Beyit 5). [yegdür, -dür]

Kapuñda pister-i dîbâ gerekmez ḥâk-i der **yegdür** / Seg-i küyuñ sıfâli câmdan ey pür-hüner **yegdür** (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 83, Beyit 1). [yegdür, -dür]

Bi-ḥamdillâh bu gün sen Hüsvrev-i mülk-i me'ânîsin / Yoluñda düşmenüñ Ferhâdveş bî-pâ u ser **yegdür** (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 83, Beyit 3). [yegdür, -dür]

Ne dil kim meyl-i 'azm-i küyuñ itmez ey hümâ-ṭal'at / Ve ger tâvûs-ı kudsî olsa ol bî-bâl ü per **yegdür** (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 83, Beyit 2). [yegdür, -dür]

Ayağüñ toprağı ḥaḳḳı mûraşsa' tâca reşküm yok / Elüñden başuma yara iren seng ü meder **yegdür** (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 83, Beyit 4). [yegdür, -dür]

Raḥîmî sâ'ilüñdür eşk-i çeşm-i rûy-ı zerd ile / Müferraḥdur tarah def'ine sır-i sîm ü zer **yegdür** (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 83, Beyit 5). [yegdür, -dür]

Nişânî Beg kapuña 'arz-ı ihlâş-ı 'ubûdiyyet / Kaşâ'id-i Muṭavvelen bu şî'r-i Muḥtaşar **yegdür** (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 83, Beyit 6). [yegdür, -dür]

Zafer hem-dem sa'âdet yâr u devlet hem-nişîn olsun / Serîr-i ihtîşâm üzre hemîşe kıl maḳarr **yegdür** (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 83, Beyit 7). [yegdür, -dür]

İ'tibārı şimdiki dehr içre **yegdür** silminüñ / Sen ne var Selmān gibi söylerseñ eş'ār ey göñül (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 171, Beyit 4). [yegdür, -dür]

Rahîmî gülşen-i 'ālemde şavt-ı zāğlar **yegdür** / N'iderler 'andelîb āyîn pāk olan hoş-elhānı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 337, Beyit 7). [yegdür, -dür]

yek-dāne: Bir tane, eşi benzeri olmayan, eşsiz.

Biñ cān ile cān cevherini itdi revāna / Kapuñda Rahîmîyi қо **yek-dāne** şalınsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 253, Beyit 5). [yek-dāne,]

Muḥîṭ-ı 'āleme ey baḥr-i luṭf ol gevher-i pāke / Hudānuñ birliği ḥaḳḳı Hudā **yek dāne** gönderdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 330, Beyit 7). [yek dāne,]

yeksān: Bir, beraber; eşit.

Gözine ḥāk-i ḡam hem-dem şu sifle-perverüñ ḳadri / Ḳatında cevher ü seng demidür **yeksānımış** bildüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 199, Beyit 6). [yeksānımış, -ımış]

yektā: Tek.

Ḳor kār-bārı şoñ ucı **yektā** ider sefer / N'eyler tecemmülâtı iden ihtîşār göc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 28, Beyit 6). [yektā,]

yel-: Esmek.

Bir dem mi var hevāñ ile yil gibi **yelmeyem** / Bilmem bu yolda hem-reh-i bād-ı hecr miyem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 214, Beyit 5). [yelmeyem, -meyem]

Yelüp yil gibi gezdüm cū-be-cū bu ḥırmıñ-i dehri / Görünmez ḥāşılı bir dāne berg-i ḡāhdan ḡayrı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 353, Beyit 2). [yelüp, -üp]

yeldür-:Koşturmak.

Felek zerrîn-küleḥ bir sāde-rū serrācuñ olmışdur / Çapup gün gibi ṭurmaz **yeldürmek** şubḥ u mesā raḥşın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 235, Beyit 4). [yıldurur, -ur]

yelken: Rüzgâr gücünden yararlanarak geniş bir yüzey oluşturacak biçimde yan yana dikilen ve teknenin direğine uygun bir biçimde takılarak onu hareket ettiren kumaş veya şeritlerin tümü.

Yelkenüñi kullanna eyā serv ṭorudan / Ben ḥāk-i hevā-ḥ'āha ḥıramāne şalınsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 254, Beyit 11). [yelkenüñi, -üñi]

Ne ḡam esse vücūdum **yelkeninüñ** bādı yapraḳdan / Müyesser ola 'ömr-i Nūḥ tek sen verd-i ra'nāya (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 289, Beyit 6). [yelkeninüñ, -inüñ]

yelken torıda: Yelkenleri tepe noktasına dek kaldırıp rüzgârdan en üst düzeyde faydalanmak ve bu suretle geminin tam yol ileri seyretmesi.

Nev-bahâr irdi benefşeyle güle karşı yine / Ben de **yelken torıda** bir yakası çāk olayum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 205, Beyit 5). [yelken torıda,]

yelten-: Heves etmek, meyletmek, özenmek.

Hayâl-i kıddine **yeltendüñ** ol serv-i hevâ-bağşuñ / Şabâveş gel gönül yil tırma her dem rüzgâruñdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 95, Beyit 7). [yeltendüñ, -dün]

yemen: Arap yarımadasının güneybatısındaki ülkenin adı.

Nev-rüz bende ben baña zülf ü ruhuñ yeter / Ânsız berâber oldu **Yemende** şeb ü nehâr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 80, Beyit 4). [yemende, -de]

Dişüñ mânend-i dürr zülfüñ gibi müşğ / Bulınmaz Çîn ü Mâçîn ü **Yemende** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 277, Beyit 2). [yemende, -de]

yem-i ümmîd: Ümit denizi.

Rahîmî **yem-i ümmîd** bu selîmü'l-bâl olup dâ'im / Murâdum kıpusın fazluñla yâ Rab feth-i bâb eyle (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 299, Beyit 7). [yem-i ümmîd,]

yeñi: Eskinin zıttı.

Ŧāk-ı ebrûsı hayâlin kıdı gönümde bu gün / Eskişehrinde o meh yaptı yine bir **yeñi** kâh (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 29, Beyit 5). [yeñi,]

yer kıl-: Yer hazırlamak.

Ğaflet itme aç gözüñ varın ayağum tozıdır / Didi ol nûr-ı başar **kıl** aña **yer** didem be-çeşm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 185, Beyit 5). [yer kıl,]

yeter:

1.Yeterli, kafi.

Ğam **yeter** cânâ dile gönderme şadı gelmesün / Mağrem olmaz baña ol nâ-cinsidür virür 'azâb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 12, Beyit 6). [yeter,]

İd-ı ferhunde **yeter** vaşluñ Rahîmî bendeñe / Gün yüzüñsüz olur ey meh 'id aña rüz u id (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 32, Beyit 6). [yeter,]

İşigüñ sâ'illerine her dem ey kân-ı seğâ / Eşk-i rüyum sîm ile zerdür **yeter** ihsân-ı 'id (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 39, Beyit 13). [yeter,]

Nev-rüz bende ben baña zülf ü ruḥuñ **yeter** / Ānsız berāber oldı Yemende şeb ü nehār (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 80, Beyit 4). [yeter,]

Dile derdün **yeter** devā n'eyler / Cevrüne rāzıyam vefā n'eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 88, Beyit 1). [yeter,]

Gül-i rengîn **yeter** bu penbeyi bir ḥün-ı dāğ-ı gam / Dilā bülbül gibi dillerde tek añılmasun aduñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 156, Beyit 2). [yeter,]

Ġamuñ **yeter** bize añma feraḥ didüklerini / Bu ğamla göñlümüze ānide be-kām idelüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 180, Beyit 2). [yeter,]

Ey Raḥîmî baña bu şādî **yeterdi** dünyede / Ġuşşa-i 'aşkı göñül şehrine mihmān eylesem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 197, Beyit 7). [yeterdi, -di]

Şanma bir müflis gedāyam 'aşk-ı istiğnā **yeter** / Sîmdür eşk-i revānum rüy-ı zerdümdür zerüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 208, Beyit 3). [yeter,]

Ḥusrevā gül-gün-ı eşküm āh-ı şeb-rengüm **yeter** / Āb u bāda şanma kim minnet semendin koşmışam (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 210, Beyit 3). [yeter,]

2. Artık, bundan sonra.

Ḳabül-i derd-i 'aşk olan şifā ummaz budur Ḳānūn / Yüri var başuñ ağrıtmā **yeter** söyle ṭabībā ṭab' (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 10, Beyit 6). [yeter,]

Hevādāruñ olanı ey boyı serv / **Yeter** sāye gibi yirden yire ur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 42, Beyit 5). [yeter,]

3. Yeter! "son bulsun" anlamında ünlem ifadesi.

Bāğî dād iken bozuldı ṭoldı cevri-i zulm ile / Şimdi çöl olup **yeter** Bağdād elüñden ey felek (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 159, Beyit 5). [yeter,]

Gün bu gündür 'arz-ı didār it Raḥîmî bendeñe / Gel **yeter** ol derdmendi va'de-i ferdāya şal (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 166, Beyit 5). [yeter,]

Yā ilāhî sen beni benden bu gün āğāh kıl / Kıl 'aṭā rāh-ı ḍalāletde **yeter** gümrāh kıl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 175, Beyit 1). [yeter,]

yet-: Bir gereksinimi karşılayacak, giderecek nicelikte olmak.

Ḥayāl-i la'l-i cānānumla mestem sākiyā şunma / Benem ḥod baña **yetmişdür** ne lāzım bāde-i ḥamrā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 7, Beyit 3). [yetmişdür, -mişdür]

yetiş-:

1.Erişmek, ulaşmak.

Ey gözüm yaşı **yetiş** dâmen-i dildâra yapış / Başuñı ayağına қо ara tut ara yapış (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 120, Beyit 1). [yetiş,]

2. Yetişmek, imdadına gelmek.

Yetiş Hızır gibi yaşumı itmeden İlyās / Getür kenāra bu ben mübtelā-yı ‘ummānı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 326, Beyit 5). [yetiş,]

yetmiş iki dereden şu getir-: "Bin dereden su getirmek" deyiminin karşılığı olarak "Karşısındakini inandırmak veya kandırmak için pek çok sebep ileri sürmek veya dil dökmek." anlamında olup beyitte sevgiliyi kucaklamak için verilen çabayı ifade eder.

Sen boyı servi kenār itmek için leyl ü nehār / **Yetmiş iki dereden şu getirür** kırk bıñar (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 102, Beyit 1). [yetmiş iki dereden şu getirür, -ür]

yık-:

1. Bozmak, tahrip etmek.

Ten-i ma‘mūr-ı aşkuñ gencine cāy olmak ecliçün / **Yıkup** yire berāber itdügüñ vîrānuñı yād it (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 19, Beyit 2). [yıkup, -up]

Göñül ma‘müresin vîrān iderse yāre incinme / Meşeldür bu girü **yıkan** yapar mi‘mār sağ olsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 245, Beyit 5). [yıkan, -an]

Budın mülkini **yıkmağ** hiç zülf-i yāre āyindür / Velī ey şāh-ı İslām olma rāzısın nev-ayına (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 303, Beyit 6). [yıkmağ, -mağ]

Rahîmî hecr-i küyuñla beden mülkin harāb itdi / Felek burcını **yıkmağa** döküpdür top-ı efgānı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 333, Beyit 7). [yıkmağa, -mağa]

2. Ortadan kaldırmak, yok etmek.

Kaşrını **yıkmağ** ise düşmenüñ ey nāle ğaraz / Sîneden derd ile çık günbed-i devvāra yapış (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 120, Beyit 6). [yıkmağ, -mağ]

Dile eksük degüldür kara kayğu **yıkar** illerden / Tolaşur zülfi gibi bir zemān haţţ bir zemān ebrū (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 270, Beyit 4). [yıkar, -ar]

yıkık: Yıkılmış olan, harap, viran.

Ben şikeste-hāli şorma hātır-ı ma‘müreden / Dest-i cevriyle **yıkık** kalb-i harābiler bilür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 89, Beyit 2). [yıkık,]

Yıkık hātırları ma‘mūr idersin genc-i vaşluñla / Yoluñda gerçi hāk olmuş dil-i vîrānum añmazsın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 226, Beyit 3). [yıkık,]

yıkık göñül: Kırılmış, harap olmuş gönül.

Luṭf ile yap yap Raḥîmînüñ **yıkık göñlin** hemân / Bir velâyet zâhir it ey kām-kâr-ı evliyâ (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 9, Beyit 13). [yıkık göñlin, -in]

Ġamum şorma benüm mesrûr dil-i ma‘mûra ḥâtırdan / **Yıkık göñlüm** benüm cevriyle vîrân olmayan bilmez (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 117, Beyit 4). [yıkık göñlüm, -üm]

yıkıl-:

1. Viran olmak, harap olmak.

Ben **yıkıldum** olmadum âbâd elüñden ey felek / Olmadum devründe bir dem şâd elüñden ey felek (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 159, Beyit 1). [yıkıldum, -dum]

Benem ḥod baña yandı ben **yıkıldum** sâkiyâ luṭf it / Lebûñ cāmını şun cân u dilüm mest ü ḥarâb eyle (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 299, Beyit 5). [yıkıldum, -dum]

2. Devrilmek.

Özini gâh olurmuş beñzedürmüş zıll-i kaddüñe / **Yıkılsın** görmiyeyin bir daḥi serv-i ḥırāmânı (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 335, Beyit 4). [yıkılsın, -sın]

3. Herhangi bir sebeple çökmek, geçmek; yok olmak, ortadan kalkmak.

Yiridür çıksa duḥân-ı âh-ı ḳalbi göklere / Ḥānesi külli **yıkıldı** ḥānmānın yaḳdılar (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 61, Beyit 6). [yıkıldı, -dı]

Olalı şehir-i ḥüsne yüzüñ ay Güzel ḥişâr / Yüz tıtdı ṭop **yıkılmağa** gördi Güzel ḥişâr (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 93, Beyit 1). [yıkılmağa, -mağa]

Yire geçse **yıkılsa** tāk-ı eflāk / Binā-yı ‘aşḳuñ olmaz dilde zā‘il (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 165, Beyit 4). [yıkılsa, -sa]

Yıkılmaz Ḥaḳḳ bilür ‘aşḳ u maḥabbet dirler adına / Raḥîmînüñ dilinde bir binā-yı muḥkemüñ gördüm (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 218, Beyit 7). [yıkılmaz, -maz]

Çıksun şu cân ki ḡuşsañ ile şenlik itmeye / Ol ten **yıkılsun** ‘aşḳ ile vîrâne olmaya (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 297, Beyit 4). [yıkılsun, -sun]

4. Parçalanıp dağılmak.

Dest-i hecrüñle ḥarâb olup **yıkılmışdur** göñül / Genc-i vaşluñla yine yap yap anı âbâd ḳıl (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 163, Beyit 2). [yıkılmışdur, -mışdur]

Çeşm-i mestüñ ki ḥ‘āba yüz tıtdı / **Yıkılup** dil ḥarāba yüz tıtdı (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 327, Beyit 1). [yıkılup, -up]

yıl: Sene, yıl.

Sürdüğüçün kapuña bir **yıl**da iki kez yüzün / Oldı şāhib-ķadr ü hem ehl-i berāt ey hān-ı ʿid (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 39, Beyit 4). [yıl, -da]

Benüm dîvāne gönüm vaĥdet-i ābād ferāğ ister / Yilüp yiller gibi **yıllarla** şimdi o turağ ister (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 84, Beyit 1). [yıllarla, -larla]

Şubĥa dek yıldız şayar **yıllar** geçer göz yummazuz / Ayda bir gün görünür āh ol meh-i tābānımız (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 106, Beyit 2). [yıllar, -lar]

Gün olur ay yüzini görmezem geçer bir **yıl** / Bu ĥurd [u] ĥʿāb ya leyl ü nehārı nʿeyleyeyin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 231, Beyit 2). [yıl,]

Dili bir bend ile göz göre ķoşdum ʿaşķ-ı dildāra / Yine **yıllarla** meʾnūs eyledüm bir āşinā raķşın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 235, Beyit 6). [yıllarla, -larla]

Ṭutsa bülbul gibi ṭań mı şivenüm dünyā yüzün / **Yıl**da bir kez görür oldum sen şeh-i raʿnā yüzün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 246, Beyit 1). [yıl, -da]

yıl-: Gözü korkmak, eski cesâreti kalmamak, ürkeklik gelmek.

Tiğün üstine düşüp ben **yılmayup** cânlar virem / Āh kim ģamzeñ uciyla bir kez itmezsın nigāh (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 298, Beyit 3). [yılmayup, -mayup]

yıldan artuk ol-: Bir yıldan fazla olmak.

Yıldan artuk oldı gerçi kim bu gün bir haftadur / Ey Raĥîmî görmeyelden ol meh-i raʿnā yüzün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 246, Beyit 7). [yıldan artuk oldı, -dı]

yıldur-: Yıldırmak, gözünü korkutup ürķütmeķ.

Yilüp yillerle **yıldur**dı niķe dem dest-i dünyāda / Bu gün ķuhsārveş ĥāk-i ferāğat iĥtiyār itdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 321, Beyit 4). [yıldur, -dı]

yılduz: Yıldız, ışıklı ve sâbit bir nokta hâlinde görülen gök cisimlerinden her biri.

Her gice tā şubĥa dek ey meh gözüm **yılduz** şayar / Menzili bir merdümek pür-āb ola eyler mi ĥʿāb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 12, Beyit 2). [yılduz,]

Ey Raĥîmî ķadd ü zülf-i yār ise sevdā-yı cān / Şubĥa dek **yılduz** şayup her gice ol bî-dār-ı ʿömr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 62, Beyit 7). [yılduz,]

Şubĥa dek **yılduz** şayar yıllar geçer göz yummazuz / Ayda bir gün görünür āh ol meh-i tābānımız (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 106, Beyit 2). [yılduz,]

Ruĥuñ māĥın gözetmekden bu ķeşmüñ eşķ-i pervinin / Görür her gice **yılduz** şayduğum ķaldı ṭańa meşʿal (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 164, Beyit 2). [yılduz,]

yigitlik: Gençlik.

Yolum geh küh geh hāmūn u menzil dor atum leng / **Yigitlik** gitdi pīr oldum reh-i hecrūnde pā-der-gil
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 176, Beyit 4). [yigitlik,]

yil: Yel, rüzgar.

Benüm dîvâne gönlüm vaḥdet-i âbād ferāğ ister / Yilüp **yiller** gibi yıllarla şimdi o turağ ister (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 84, Beyit 1). [yiller, -ler]

Bir dem mi var hevāñ ile **yil** gibi yelmeyem / Bilmem bu yolda hem-reh-i bād-ı hecr miyem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 214, Beyit 5). [yil,]

Yilüp **yillerle** yıldurdu niçe dem dest-i dünyāda / Bu gün küh-sārveş ḥāk-i ferāğat ihtiyār itdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 321, Beyit 4). [yillerle, -lerle]

Yelüp **yil** gibi gezdüm cū-be-cū bu ḥırmen-i dehri / Görünmez ḥāşılı bir dāne berg-i gāhdan gayrı
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 353, Beyit 2). [yil,]

yil-: Esmek.

Benüm dîvâne gönlüm vaḥdet-i âbād ferāğ ister / **Yilüp** yiller gibi yıllarla şimdi o turağ ister (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 84, Beyit 1). [yilüp, -üp]

Ḥayāl-i ḳāddine yeltendüñ ol serv-i hevā-baḥşuñ / Şabāveş gel gönül **yil** ṭurma her dem rüzgāruñdur
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 95, Beyit 7). [yil,]

Yilüp yildürmege ‘aşkuñ yolında / Şabā olmaz baña hem-rāh didüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 188, Beyit 5). [yilüp, -üp]

Rāh-ı ‘aşkuñda şabāāsā **yiler** gönlüm gibi / Rüzgāra tābi‘ olmuş ber-hevāyı görmedüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 217, Beyit 6). [yiler, -er]

Yilüp yillerle yıldurdu niçe dem dest-i dünyāda / Bu gün küh-sārveş ḥāk-i ferāğat ihtiyār itdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 321, Beyit 4). [yilüp, -üp]

yildür-: Estirmek.

Yilüp **yildürmege** ‘aşkuñ yolında / Şabā olmaz baña hem-rāh didüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 188, Beyit 5). [yildürmege, -mege]

yile vir-: Savurup telef etmek, yok etmek.

Yile virür ‘āḳıbet evrāk-ı ‘ömri rüzgār / Şafḥa-i ‘ālemde aduñ ṭut ki defterdār imiş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 121, Beyit 4). [yile virür, -ür]

‘Ālemi sen şem‘a yanup ḳorḳarum āh itmege / Oda yana cümle varum **yile vire** ad u şan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 260, Beyit 4). [yile vire, -e]

Yile virmiş varını şabr u ḳarārı ḳalmamış / Ḥānḳāh-ı ‘ālem içre nāba beñzetdüm seni (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 346, Beyit 4). [yile virmiş, -miş]

yilten-: Heves etmek, bir şey yapmak için hamlede bulunmak.

Yine gönlüm hevāya **yiltendi** / Āh kim rüzgāra yüz tıtdı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 319, Beyit 3). [yiltendi, -di]

yi-:

1. Ağzında çiğneyerek yutmak.

La'l-i mey-gūnuñdan ayru bezm-i ğamda dem-be-dem / Hūn-ı hasretdür **yidüğüm** içdügüm hūn-ābdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 44, Beyit 2). [yidüğüm, -dügüm]

Veli miñnetden āzād eylemekdür / İçüp cāmı **yyiüp** şūfi gehi beng (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 149, Beyit 2). [yiyüp, -yüp]

Hasta gönlüm **yidügi** hūn-ı cigerdür rüz u şeb / 'İşret ü 'İşi müdām olsun t̄arabnāk olsun ol (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 179, Beyit 3). [yidügi, -dügi]

Lebüñ bezminde ey ğonca şarāb-ı nāba 'aşk olsun / Ümîd-i nuql-i la'lüñle **yinen** 'unnāba 'aşk olsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 248, Beyit 1). [yinen, -nen]

Matbah-ı hūn-ı tevekkülde idenler i'tikāf / Çekmedi balın belāsın **yimedi** loğma ğamın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 256, Beyit 3). [yimedi, -medi]

2. Maruz kalmak.

Ey Raḥîmî h'ān-ı Hāqdan ḥod nevāleñ bahşıdur / Bî-nevāyāne t̄ama' itme **yime** dünyā ğamın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 256, Beyit 5). [yime, -me]

Raḥîmî bir mürüvvetlü kerîmü's-şāna kul oldu / **Yime** ğam devletinde 'ālemüñ sultānıyuz şimdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 329, Beyit 6). [yime, -me]

yin: Elbise kolunun el üzerine gelen kısmı.

Meyl eyleyeli hāre o gül-pîrezeni gör / Gül gibi teni çāk **yini** yāsemeni gör (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 52, Beyit 1). [yini, -i]

yine:

1. Tekrar, yeniden.

Yaşum Sa'y u Şafāyıyla iletdüm Ka'be kūyūña / **Yine** bir çeşme-i ter eyledi bu çeşm-i ter peydā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 2, Beyit 2). [yine,]

Dil-i pür-derdi perverde kılurduñ cevri ü nāz ile / **Yine** ol ni'mete k̄ānî' bu ben şükrānuñı yād it (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 19, Beyit 5). [yine,]

Der-i cānāna yüz sürdüm koyup başum ayāğına / Bi-ḥamdillāh Raḥîmî baña el virdi **yine** devlet (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 21, Beyit 7). [yine,]

Fehm eyler iseñ rāst nevāyı **yine** şūfī / Pencgehde maķāmuñ ola şehnāz-ı maḥabbet (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 22, Beyit 2). [yine,]

Bu neyde bu nāleyi bu zevk u semā' **yine** / 'Uşşāka bu eṭvār-ı vefā-sāz-ı maḥabbet (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 22, Beyit 3). [yine,]

Şol demde **yine** nāle viren ķādir-i ķuddūs / Bu bezme beni eyledi dem-sāz-ı maḥabbet (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 22, Beyit 5). [yine,]

Ṭāk-ı ebrūsı ḥayālın ķodı gōñlümde bu gün / Eskişehirinde o meh yaptı **yine** bir yeñi kâḥ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 29, Beyit 5). [yine,]

Gülşen-i ḥüsnüñe ķarşu **yine** dil bülbülünüñ / Nağme-i āḥ-ı hezārān ile şeydālğı var (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 46, Beyit 4). [yine,]

Olmışam cām-ı şarāb-ı 'aşķ ile mestāne ṭavr / Sākin-i kūy-ı ḥarābātem **yine** dīvāne ṭavr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 65, Beyit 1). [yine,]

Ḥāl-i lebūñ firākı odı lāle gibi āḥ / Cān cebhesine urdı **yine** dāğ-ı bī-şümār (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 93, Beyit 4). [yine,]

Gül yüzünñün dilde yüz dāğ-ı vefā yakduķ **yine** / Rüşen oldu mihrüñ ile gün gibi 'unvānımız (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 106, Beyit 5). [yine,]

Yine beg virdi Raḥîmî ḥālüne dil-murğını / Himmetüñ gibi bülend olur hücüm-ı şāḥ-bāz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 118, Beyit 7). [yine,]

Ġam-ı tiğ-i 'adūdan zaḥm-ı cismüm dir gören yara / **Yine** ḥār-ı belādan bülbül-i pür-zāra zaḥm irmiş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 125, Beyit 4). [yine,]

Nev-bahāra lāle şundi **yine** bir mey-gün çanağ / Sen de baş ķaldurma destüñden ķoma bir dem ayağ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 130, Beyit 1). [yine,]

Dest-i hecrüñle ḥarāb olup yıkılmışdur gōñül / Genc-i vaşluñla **yine** yap yap anı ābād kı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 163, Beyit 2). [yine,]

Gene zātını **yine** güneḥ ile kendü bilür / Şanma idrāke şığar 'ālem-i kübrādur dil (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 168, Beyit 5). [yine,]

Bahār irdi **yine** sākī açıldı gonca güldi gül / Dem-i şādī durur şun la'lüñi pür eyle cāmı mül (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 177, Beyit 1). [yine,]

Giceyi gündüze ķatup irişdi **yine** bahar / Şafā-yı 'işreti biz daḥi şubḥ u şām idelüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 180, Beyit 6). [yine,]

Görüp ķaddüñ düşüp pāyuña çihrem ḥāk-i rāḥ itdüm / **Yine** bir cāy-ı 'ālīde bu gün bir tekyegāḥ itdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 184, Beyit 1). [yine,]

Yine faşl-ı bahār-ı berf ile rüy-ı cihān ḥurrem / Açılmış yāsemen gül güyiyā her gülsitān ḥurrem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 196, Beyit 1). [yine,]

Nev-bahār irdi benefşeyle güle ķarşu **yine** / Ben de yelken ṭorıda bir yaķası çāk olayum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 205, Beyit 5). [yine,]

İbtidā kıldı **yine** dil gülsitān-ı 'aşķuñı / Hem-sebaķ oldu anuñla 'andelīb-i zār hem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 209, Beyit 3). [yine,]

Yine faşl-ı ẖazāniyla nigārā şūret-i ‘ālem / ‘Aceb şeikle girüp bir yüzden oldu ʿat-ı ‘ālem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 213, Beyit 1). [yine,]

Dili bir bend ile göz göre koşdum ‘aşk-ı dildāra / **Yine** yıllarla me’nūs eyledüm bir āšinā raḥşın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 235, Beyit 6). [yine,]

‘Uşşāk-ı bî-nevāya o şeh nāza başladı / Toldurdu her maḥāmı **yine** āh n’eyleyin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 258, Beyit 6). [yine,]

Şeker gibi ezildüñ gördi aluñ la’l-reng aldı / Başıñ ortaya koyup **yine** kıyduñ cāna ey vişne (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 282, Beyit 3). [yine,]

Yine gül gibi ‘iş it gonca-leblerle bahār içre / Söz aç bülbül gibi gel gül gibi bir murğzār içre (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 284, Beyit 1). [yine,]

Yine Ferhād-ı ğam-fersāya peydā oldu şandılar / Leb-i şîrînüñ aḡdum āh idüp dün kühsār içre (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 284, Beyit 6). [yine,]

Vücūduñ ḥākini ber-bād idüp yoluñda bir āh it / Raḥîmî gel **yine** bir toz kıpar bu rüzgār içre (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 284, Beyit 7). [yine,]

Revān oldu **yine** ol serv seyr-i süy-ı deryāya / Beşer ey didesinde meyli yok kıru temāşāya (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 289, Beyit 1). [yine,]

Yine yap yap yapagör ḥāliyā vîrānedür gönlüm / Anı ma’mūr idüpdüñ sâbıkan genc-i vişālüñle (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 292, Beyit 6). [yine,]

Yine pehlūsına çekmiş ten-i cānāni zırır / Kanda buldı ‘aceb ol maḥzen-i pinhāni zırır (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 293, Beyit 1). [yine,]

Ḳankı gün yā Rabb gelür ol mihr-i raḥşānum **yine** / Ḳankı şeb aḥşamlaya ol māh-ı tībānum **yine** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 296, Beyit 1). [yine,]

Ey beşîr-i nūkhet-i zülfîñ irişdür çın seher / Gülşen-i firdevse dönsün beytül’-aḥzānum **yine** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 296, Beyit 2). [yine,]

Meclise geldüġini di ol lebi mey-gūnumuñ / Müjde kânı vireyin sākî saña cānum **yine** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 296, Beyit 3). [yine,]

Muntazırdur göz açup nergis ayaġuñ tozına / Gel görin biñ nāz ile ey çeşm-i fettānum **yine** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 296, Beyit 4). [yine,]

Reh-güzāruñ pāk idüp sildi süpürdi şanuldı / Kirpigin cārüb idüp bu çeşm-i giryānum **yine** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 296, Beyit 5). [yine,]

Gül yüzi vaşfinda şî’rüm gördi ol gonca didi / Āferîn ey bülbül-i tab’-ı hoş-elḥānum **yine** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 296, Beyit 6). [yine,]

Gel görin izḥār-ı didār it Raḥîmî ‘āşıka / Ey vişāl-i bāġ-ı cennet rüy-ı rıdvānum **yine** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 296, Beyit 7). [yine,]

Şafā-yı ‘aşk ile göñlüm iletdüm kūy-ı dildāra / Maḥabbet cāmî’ine **yine** ‘arz itdüm bir āyîne (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 303, Beyit 4). [yine,]

Dil **yine** kıl oldu bir beg yüzlü Türkmān oġlına / Ğamzesi yağmacıdur beñzer Tatar Ḥān oġlına (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 306, Beyit 1). [yine,]

La'l-i Şîrînün ğamından **yine** cân Ferhâdınun / Ser-güzeşti Husrevâ efsâne şeklin bağladı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 308, Beyit 4). [yine,]

Ṭolaşaldan bir perîşânun saçı zencîrine / Ey Raḥîmî dil **yine** dîvâne şeklin bağladı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 308, Beyit 5). [yine,]

Bir perînün **yine** bağlandı Raḥîmî zülfine / 'Ömrüm içre şimdi gördüm ey delü aşlu seni (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 315, Beyit 7). [yine,]

Gönlüm ol gül-îzâra yüz tıtdı / **Yine** zâr u hezâra yüz tıtdı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 319, Beyit 1). [yine,]

Yine gönlüm hevâya yiltendi / Âh kim rûzgâra yüz tıtdı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 319, Beyit 3). [yine,]

Egri râ eyler kaşun râsında ol bir kec-nazar / **Yine** kaddün yanına varur tırtur toĝru gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 328, Beyit 3). [yine,]

La'lün benüm idince yaşıyla cânı şatdum / Ser-mâyeden ziyânum yok **yine** mâya döndi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 331, Beyit 4). [yine,]

Leţâfet gülşeninde **yine** bir gül-berg-i nâz irdi / Hezârân bülbül-i gûyâsı var bir 'aşk-bâz irdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 349, Beyit 1). [yine,]

Cülûs itdi gönlü tahtına yârün pertev-i hüsnî / Raḥîmî **yine** şehre bir şeh-i çâker-nevâz irdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 349, Beyit 6). [yine,]

2. Yine de, buna rağmen.

Şalınur ol boyı servüm **yine** ra'nâlığı var / Gül gibi ğanc ider ol ğonca ne zîbâlığı var (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 46, Beyit 1). [yine,]

Müşteriyem leb-i cân-baḥşına biñ cân ile ben / Yok ziyânum **yine** bir aşşılı bâzârum var (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 73, Beyit 2). [yine,]

Ġam-ı ferdâ için endişe çekme bu ğünü hoş gör / **Yine** virmek anuñdur luţf ol perverdigâruñdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 95, Beyit 3). [yine,]

Câhı çâha menşûbı menşûbeye döndürdiler / Râh-ı Hâkda her biri şorsañ **yine** ğümrâh yok (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 144, Beyit 5). [yine,]

Ḥayât ümmîdi ey dil bir çürük endişedür şabr it / **Yine** derdin viren dermân ider dildâr şaĝ olsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 245, Beyit 6). [yine,]

Benüm yanup yakılan şem' gibi nâr-ı 'aşkuñla / **Yine** her encüminde meclis-ârâ eyleyen sensin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 262, Beyit 2). [yine,]

3. Hep.

Her ğedâ taḃ'a Raḥîmî dime söz gevherini / Ğuş-ı şâhid yaraşur **yine** dürer himmet 'ayâr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 102, Beyit 6). [yine,]

Vefā ummañ bu dünyā derd-i bî-pâyânımıñ bildüm / Şoñı ma‘mûre-i dehrüñ **yine** vîrânımıñ bildüm
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 199, Beyit 1). [yine,]

4. Ancak, sadece.

Bir haţâyı şaçı çînine dolaşdı bu gönül / Kerem ü ‘afv-ı gedâyı **yine** ol şâh bilür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 47, Beyit 3). [yine,]

Ne bilür âh-ı derûnum eşerin ehl-i hevâ / Reviş-i âh **yine** hem-nefesi âh bilür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 47, Beyit 5). [yine,]

Faşl-ı hüsnüñ baña keşf it rüstâyı añlamaz / Gülsitānuñ bābını **yine** kitābiler bilür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 89, Beyit 6). [yine,]

Esir-i zülfüñ olduğımı rüsvā eyledi halka / Baña bu bendi geçmeklik **yine** ol nābe-kāruñdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 95, Beyit 8). [yine,]

yir:

1.Yer, mekan.

Ölürsem âsitānuñda ümîd-i merhabāñ ile / Muḳarrer rûz-ı mahşer Ḥaḳḳ **yirüm** Dārü’s-selām eyler
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 72, Beyit 2). [yirüm, -üm]

Sen yāri sende kıl taleb şanma ki āḫir **yirdedür** / Senden cüdā olur mı ol ne **yirdedür** ne gökdedür
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 101, Beyit 1). [yirdedür, -dedür]

Esrār-ı la‘l-i yārdan baña haber şoran sefiḥ / Ne denk ü ḫayrānem nedür bu ‘akl u cān ne **yirdedür**
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 101, Beyit 3). [yirdedür, -dedür]

Sûsen-i sālûse deg gülşende zāhidlenme sen / Destesi destinde tolu **yir** yok inkārum ḳonağ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 130, Beyit 2). [yir,]

Hem-dem olalı cihān şāhum bahār-ı vaşluña / Reşk-i firdevs **yirin** olaydı hemān dem bāğ u rāğ
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 130, Beyit 6). [yirin, -in]

Aşlā ne ğam çeker aşılān dār-ı zülfüñe / Taşdan **yire** başar mı feraḫdan ayacığı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 313, Beyit 3). [yire, -e]

Niçe bir ey gonca-leb ḫār ola **yirüm** gül gibi / Neye dek nālān olam geh nāy u geh bülbül gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 334, Beyit 1). [yirüm, -üm]

Kūyuñda fedā olanuñ oldı **yiri** cennet / Merḫūm oluban raḫmet-i Raḫmāna irişdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 336, Beyit 5). [yiri, -i]

2. Yer yüzü.

Gök göçer ey meh **yire** kıpar yirinden taş u tağ / Zāyil olmaz ‘aşḳuñ ile yandüğüm dilde yana (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 3, Beyit 5). [yire, -e]

Sen ḳadem başduḳca ḫāke ben sürüp yüz **yirdeyüz** / Günde yüz biñ kez dirüm yā leytenî künti türāb
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 14, Beyit 5). [yirdeyüz, -deyüz]

Sen yāri sende kıl taleb şanma ki āhır **yirdedür** / Senden cüdā olur mı ol ne **yirdedür** ne gökdedür
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 101, Beyit 1). [yirdedür, -dedür]

Gökde āhum **yirde** yaşum mā-cerāsı söylenür / Māh u māhî mihrüme şāhid semādan tā semek (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 160, Beyit 3). [yirde, -de]

Benüm gibi eger boynın benefşe sîne çāk olmuş / Boyamış **yiri** göge kākülünşüz āh ider sünbül (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 177, Beyit 5). [yiri, -i]

Bezm-i çemende lāle degül görinen bu dem / **Yirden** gehi çıkar daḥi bir odlu āh-ı Cem (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 216, Beyit 5). [yirden, -den]

İşigünden cüdā olmazdı ey Īsī-nefes ‘āşık / Bir üni **yirde** gökde bir üni eyler fiḡān ḥasta (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 305, Beyit 3). [yirde, -de]

3. Yer || zaman.

Cān ile göñül içre ḡamuñ ger güm olursa / Emr it **yiridür** bulduralum yirlü yirinden (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 228, Beyit 5). [yiridür, -idür]

yir eyle-:

1.Yer vermek, yerleşmesini sağlamak.

Dilde ben geh tiḡüñe geh tîrüñe **yir eyledüm** / Bir içim şu diyü oldum ḡamzeñe geçmez dilek (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 160, Beyit 4). [yir eyledüm, -düm]

2. Yerleşip kalmak, iz bırakmak.

Ḡam-ı ferdāyı añma dem bu demdür ḥurrem ol diyüp / Sözi ḡuşumda **yir eyler** rikābuñ niçe demlerdür
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 96, Beyit 3). [yir eyler, -r]

yir yir:

1.Yer yer, taraf taraf.

Seng-i dil dildār derdinden vücūdın taş ile / Gök gök itmiş **yir yir** anuñçün çıkar güm güm şadā
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 3, Beyit 2). [yir yir,]

Dil pādīşāh-ı ‘aşkuña bir çetr-i pür-ḥayāl / **Yir yir** fūrūḡ-ı āteş-i āhum tınāb-ı sürḥ (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 30, Beyit 6). [yir yir,]

Müşebbek micmer-i bezm-i belādur cism-i pür-süzum / Dil ü cān ‘ūdum olup mûlarum **yir yir** duḡān
ḡalmış (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 126, Beyit 2). [yir yir,]

Görinen dāḡlar **yir yir** kurulmuş şāh-ı serviçün / Ḥıyām-ı simdür ya nûrdan bir sāyebān ḥurrem
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 196, Beyit 3). [yir yir,]

2. Ara ara, zaman zaman.

Dūd-ı āhum sāyebān **yir yir** şerārūm şemmesi / Şeh-süvār-ı mülk-i ‘aşk oldum Hudādur yāverüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 208, Beyit 2). [yir yir,]

3. Yer yer, kısım kısım, bölüm bölüm.

Bir gice ey meh ham ebrûnı aňup āh eylesem / Yarılup **yir yir** felek t̄ālî‘ olur bir nev-hilāl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 172, Beyit 2). [yir yir,]

Başumda yaralar açdum yüzüm **yir yir** hırāş itdüm / Hıa-ı nāmūsı başdan tīg ü tîrūnle tırāş itdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 187, Beyit 1). [yir yir,]

yir yok: Gerek yok, mahal yok.

‘Aşkdur hākim vücūd iklîmine ey ‘aql sen / Gelme **yir yok** saña her mülküñ olur sulţānı bir (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 68, Beyit 2). [yir yok,]

yir yüzü: Yeryüzü.

La‘l-i cān-bağşuñla gören sen şanem-simāyı dir / Gökden indi **yir yüzine** var ise ‘İsā bu gün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 227, Beyit 4). [yir yüzine, -ne]

yirden yire ur-: Çok hırpalamak, acınacak duruma düşürmek, zor durumlarda bırakmak.

Hevādaruñ olanı ey boyı serv / Yeter sāye gibi **yirden yire ur** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 42, Beyit 5). [yirden yire ur,]

yire berāber it-: Temeline kadar yok etmek, yıkmak, yerle aynı seviyeye getirmek.

Ten-i ma‘mūr-ı ‘aşkuñ gencine cāy olmak ecliçün / Yıkup **yire berāber itdügüñ** vîrānuñı yād it (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 19, Beyit 2). [yire berāber itdügüñ,]

yire dök-: Yere dökmek, akıtmak.

La‘l-i mey-günüñ gamından döne döne ey felek / Cür‘aveş pā-māl idüp **yire dökersin** kanımız (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 106, Beyit 3). [yire dökersin, -ersin]

yire geç-: Yerin dibine geçmek, yok olmak.

Yire geçse yıkılşa t̄āk-ı eflāk / Binā-yı ‘aşkuñ olmaz dilde zā‘il (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 165, Beyit 4). [yire geçse, -se]

Varlıgum naqd-i vücūduñladur ey genc-i murād / **Yire geçsün** sensizin dünyā vü mā-fihā bu gün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 227, Beyit 2). [yire geçsün, -sün]

Firāk-ı had u ebrūsıyla kıddüm ey felek bükdüñ / **Yire geç** göreyin tîz günde mäh u nev- hilālūñle (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 292, Beyit 2). [yire geç,]

Ruĥuñsuz almam ey meh zerreye ĥürşîd-i rahşânî / **Yire geĥsün** neme yarar lebiñsüz âb-ı ĥayvânî
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânî, Gazel 335, Beyit 1). [yire geĥsün,]

yire ur-: Yerden yere vurmak, perişan etmek.

Yire urmasın dir iseñ arĥañî rûbâh-ı dehre / Şîr-i merd ol olıĥor ĥurdum bir arslan sînelü (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânî, Gazel 271, Beyit 4). [yire urmasın, -masın]

yiri: Bir şeyin, bir kimsenin kapladığı veya kaplayabileceği boşluk, mahal, mekân.

Gök göĥer ey meh yire ĥopar **yirinden** taş u taĥ / Zâyil olmaz ‘aşĥuñ ile yandugum dilde yana (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânî, Gazel 3, Beyit 5). [yirinden, -nden]

yiridür: "layıktır, uygundur, münasıptır" anlamında kullanılan bir söz.

Yiridür çıksa duĥân-ı âh-ı ĥalbi göklere / Ĥânesi külli yıkıldı ĥân mânın yaĥdılar (Kütahyalı Rahîmî Dîvânî,
Gazel 61, Beyit 6). [yiridür,]

yirine: Yerine.

İĥersin ĥana ĥana mey **yirine** ‘aşĥuñ ĥanın / Velî ey ĥeşm-i mestüm ĥânî‘ olmaz ĥanı bilmezsın
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânî, Gazel 229, Beyit 6). [yirine,]

Mey **yirine** Raĥîmî anuñ ĥanın iĥesin / ‘İş ide sâķî bir gözi mestâne olmaya (Kütahyalı Rahîmî Dîvânî, Gazel
297, Beyit 8). [yirine,]

Ĥanını mey **yirine** anuñ iĥesin müdâm / Devrüñde lâle gibi ciger-ĥ‘ânuñ olmaya (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânî, Gazel 300, Beyit 3). [yirine,]

yirlere geĥ-: Çok utanıp sıkılmak veya kahrolmak.

Yaĥılsun nâreven şimşâd u ‘ar‘ar **yirlere geĥsün** / Cihân bâĥında tek server-i ĥoş-reftâr şaĥ olsun
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânî, Gazel 245, Beyit 2). [yirlere geĥsün, -sün]

yirlü yirinde: Yerli yerinde, olması gereken şekilde.

Cân ile göñül iĥre ĥamuñ ger güm olursa / Emr it yiridür bulduralum **yirlü yirinden** (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânî, Gazel 228, Beyit 5). [yirlü yirinden, -n]

yirü ol-: Yaşadığı yer olmak.

Niĥe bir ey ĥonca-leb ĥâr **ola yirüm** gül gibi/ Neye dek nâlân olam ĥeĥ nây u ĥeĥ bûlbûl gibi (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânî, Gazel 334, Beyit 1). [yirüm ola, -m, -a-üm]

yiter: Yeter, kafi.

Liyâkat yok ğulâm-ı dergehüñden dimege bende / **Yiter** bu ulu raġbet uşda ser-ĥayl-i sükkānum ben (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 234, Beyit 4). [yiter,]

Yiter sür şeh-süvārum üstüme nāz u cefā raġşın / Günidür ayalandur zerre kim mihr ü vefā raġşın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 235, Beyit 1). [yiter,]

Ėo beni derdüm **yiter** ańma devāyı ey řabîb / Ėastańuń ġor řaydını ġeġmiş durur timārdan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 242, Beyit 2). [yiter,]

Şubĥ-ı vaşluńla müşerref kıl Raĥîmî bendeńi / Leyl-i fūrķatde **yiter** ġeġdi ġüni ey yüzi māĥ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 276, Beyit 7). [yiter,]

Tenümde dāġ-ı ġam ĥod her biri bir şabla āteşdür / Ėören ey şaşı yā oĥdur **yiter** derdüm ziyād itme (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 302, Beyit 3). [yiter,]

Leb-i cānāneye biń cān ile sen cānı teslîm it / Raĥîmî ġık aradan **yiter** olduń ortada nāşı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 318, Beyit 7). [yiter,]

yit-: Yetişecek miktarda veya derecede olmak, elvermek, kâfi gelmek.

Şevķ-ı cem'-i 'ömrüń iķbālını bildüm lâ-beķā / Ehl-i ĥāle bes **yiter** rüşen delîl āsār şem' (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 129, Beyit 3). [yiter, -er]

Ėubār-ı ĥařı-ı la'lüñle benüm ĥod bańa **yitmişdür** / Yüķüm şutdum ben oldum denk ü ĥayrān mest ü lâ-ya'ķıl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 176, Beyit 5). [yitmişdür, -mişdür]

Ėemende sākî-i ġül-ruĥ elinden ķadeĥ nüş it / Nigārā meclis-i Cemden sańa evreng **yiter** lâle (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 291, Beyit 6). [yiter, -er]

yoĥsa: Yoksa, aksi halde.

Şād iden şāhum hevā id-i vişālüñdür beni / **Yoĥsa** ġekmem ġam olursam ķurbet-i 'ida ba'id (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 32, Beyit 5). [yoĥsa,]

Ben ġubārından mükedderdür meġer āyînesi / **Yoĥsa** n'oldı şutî-i şekker-zebānum söylemez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 112, Beyit 4). [yoĥsa,]

yoĥsul: Fakir.

Mihr-i yāre ey ķamer sen müşterî olmak neden / Hep bilür bay u ġedā şehr içre bir **yoĥsulsun** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 239, Beyit 4). [yoĥsulsun, -sun]

yok:

1.Mevcut deġil, bulunmamakta.

Ger nişāb-ı ĥün-ı luřfuñdan naşîbüm **yoġ** ise / Bāri tek ķahruñla ań bu daĥi ni'metdür bańa (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 6, Beyit 2). [yoġ,]

Mükedder **yok** zemānuñda meger destār-ı âşüfte / Perîşān dil bulunmaz kimse illā nā-tüvāñ şorguc
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 25, Beyit 5). [yok,]

Şimdi meyl-i cān u dil şol bir şehe hūbāñedür / Hüsnde Bekdaşi **yokdur** hālveş bir dānedür (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 41, Beyit 1). [yokdur, -dur]

Hem-demüm **yok** ki diyem ‘aşk-ı gamın neyleyeyin / Giceler nālîşümi āh-ı sehgāh bilür (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 47, Beyit 2). [yok,]

Şāf kıl cān gözgüsin kıl ‘arız-ı dildārı seyr / Vechi **yokdur** ey gönül kılma şaķın aġyārı seyr (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 55, Beyit 1). [yokdur, -dur]

Gördi bennā-yı ferāset ‘ahdinüñ bünyādı **yok** / Tarh idüp bünyādını hem hanedānın yaķdılar (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 61, Beyit 2). [yok,]

Cihān bāġına **yok** meylüm benüm gülzār-ı hüsñ içre / Kıyāmet serv-kāmet gonca-leb bir gül-‘izārum var
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 67, Beyit 4). [yok,]

Şol dem itmişdüm leb-i cānān ile ben cānı bir / Dü cihān **yoġidi** bir bilürdi cān cānānı bir (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 68, Beyit 1). [yoġidi, -idi]

Temennā-yı vişālün eylemekden özge **yok** cürmüm / Benem ol ey ‘atā-baħşem haķā-püşem şevābumdur
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 69, Beyit 4). [yok,]

Bildiler bu hinde ben kendüm dimek lāzım degül / Şa‘r-ı şa‘rî deñlü **yok** şî‘re Raħîmî i‘tibār (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 71, Beyit 5). [yok,]

Cemālün haķķı ey gonca İrem bāġına **yok** müslim / Ser-i kūyuñ gibi dünyāda bir ārāmġahum var
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 76, Beyit 4). [yok,]

Ayaġuñ topraġı haķķı mürāşsa‘ tāca reşķüm **yok** / Elüñden başuma yara iren seng ü meder yegdür
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 83, Beyit 4). [yok,]

Zülfüne dil bağlamayan ‘aķlı **yok** dîvānedür / La‘lüne cān virmeyenün her sözi efsānedür (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 92, Beyit 1). [yok,]

Ķapuñsuz ġayrınıñ ġayrı diyārı var benüm **yokdur** / Olaruñ senden özge özge yārı var benüm **yokdur**
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 98, Beyit 1). [yokdur, -dur]

Benüm sen Yūsuf-ı gül-çihre ile oldı bāzārum / O ġayra müşteri çok kār-bārı var benüm **yokdur**
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 98, Beyit 2). [yokdur, -dur]

Benüm gözümde gönümde ġayāl-i cām-ı la‘lündür / Veli ġayruñ şarāb-ı hoş-güvārı var benüm **yokdur**
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 98, Beyit 3). [yokdur, -dur]

Gözümden çıķdı yaşum gibi bu dünyā vü mā-fihā / Anuñ bir ġayrıdan ümmid-vārı var benüm **yokdur**
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 98, Beyit 4). [yokdur, -dur]

Ümidüm devħası bāġ-ı murādum āsitānuñdur / Cihān bāġında anuñ bāġ hezārı var benüm **yokdur**
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 98, Beyit 5). [yokdur, -dur]

Taġıtdum şabr u ārāmı şaçuñ gibi perîşānum / Anuñ hāl-i mu‘anberveş ġarārı var benüm **yokdur**
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 98, Beyit 6). [yokdur, -dur]

Görüp la‘lünü ol hem sen nedendür bezl-i cān itmez / Anuñ varsa elinde iħtiyārı var benüm **yokdur**
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 98, Beyit 7). [yokdur, -dur]

Çapuñı hem çapuñı terk iden dünyā-perestānuñ / Varur her şehre hem bir şehriyārı var benüm **yokdur** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 98, Beyit 8). [yokdur, -dur]

Rahîmiyem benem ‘âlemde senden ğayrı kimsem **yok** / Olaruñ niçe şâh-ı bî-şümârı var benüm yokdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 98, Beyit 9). [yok,]

Bir senüñ gibi benüm ğonca-dehānum **yokdur** / Var senüñ ğülşen-i ‘âlemde benüm gibi hezār (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 102, Beyit 4). [yokdur, -dur]

Müşteriyüz naqd-i cān ile lebüñ kālāsına / **Yok** dime āzār ile ey ğonca bāzār isterüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 107, Beyit 4). [yok,]

Söz budur sensin Rahîmînuñ murādı ğayrı **yok** / Sen ğüzel hünkār ile hünkārı söyleşsek birez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 115, Beyit 7). [yok,]

Sūsen-i sālūse deg ğülşende zāhidlenme sen / Destesi destinde çolu yir **yok** inkārum kōnağ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 130, Beyit 2). [yok,]

Olmayan cür‘a-keş-i cām-ı ğam-ı bezm-i firāk / **Yokdur** efserde dimāğında anuñ vaşla mezāk (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 138, Beyit 1). [yokdur, -dur]

Vücūduña irelden ten bu ğöñlümde kararum **yok** / Tenüm bî-tāb olup titrer elümde ihtiyārum **yok** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 142, Beyit 1). [yok,]

Efendüm devletüm sen bir ğarīb ü bî-kesüm bende / Senüñ gibi bu devr içinde ey meh şehriyārum **yok** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 142, Beyit 2). [yok,]

Senüñ ğülzār-ı ‘âlemde benüm gibi hezāruñ var / Senüñ gibi benüm ey ğonca-leb bir ğül-‘izārum **yok** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 142, Beyit 3). [yok,]

Lebüñsüz āb-ı hayvān nūş idersem niş-i cān olsun / Bütün dünyāda yārümsin benüm bir daği varum **yok** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 142, Beyit 4). [yok,]

Baña sen māh-rū eksüklüğün göstermesin Mevlā / Senüñ çapuñdan artıç bir daği şehir ü diyārum **yok** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 142, Beyit 5). [yok,]

Rahîmiyem işigüñde ümidüm zāt-ı pāküñdür / Du‘ā-yı devletüñ itmekden artuğ daği kārüm **yok** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 142, Beyit 6). [yok,]

Murādum bu şu ğerçekler haķı yalancı dünyāda / Haçardan şaķla dergāhından artuğ bir murādum **yok** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 142, Beyit 7). [yok,]

Hālimüzden āh kim ‘âlemde bir āġāh **yok** / Münhaşır mes‘ele manşıb hasbeten lillāh **yok** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 144, Beyit 1). [yok,]

Kime söylersin dilüñ bilmez dileğüñ anlamaz / Dād-ı āh ey dādger bir dāver-i dil-h‘āh **yok** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 144, Beyit 2). [yok,]

Naç‘-ı devletde olan bir la‘l ile baydağ sürer / Bir ata mat olur ey ferzāne havf-i şāh **yok** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 144, Beyit 3). [yok,]

Pür-ğaraç ‘ırz ehline ‘arz işlerinüñ işleri / Vāķıf ol bu sırra şāhum bir ‘adāletġāh **yok** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 144, Beyit 4). [yok,]

Cāhı çāha menşübı menşübeye döndürdiler / Rāh-ı Haķda her biri şorsañ yine ğümrāh **yok** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 144, Beyit 5). [yok,]

İrtiṣādān ictināb eylerdi evvel ehl-i ‘örf / Şimdi şer‘ī şüret eyler oldılar ikrāh **yok** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 144, Beyit 6). [yok,]

Maḳşad-ı maḳşûdmend-i bâb-ı himmetdür kilid / Eftaḥullāh bî-tekellûf ṭālibe hîç rāh **yok** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 144, Beyit 7). [yok,]

Dostluḳ da‘vāsın idenler olup düşmen-nevāz / Dürresine ol mehûñ ḥod mihri geh var gāh **yok** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 144, Beyit 8). [yok,]

Nālesi āhestedür ḡamdan Raḥîmî ḥastanuñ / Ża‘f-ı ḡālibdür anuñçündür mecāl-i āh **yok** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 144, Beyit 9). [yok,]

Sîneñde dil efsürde göz uyḥuda cān mürde / Bir çāresi **yok** derde bî-çāre neden düşdüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 146, Beyit 2). [yok,]

Dili **yok** ney ne söyler nālišümden / Ne çalar naḡmemüñ yanınca hem çeng (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 149, Beyit 4). [yok,]

Yollaruñ pür-vādî bî-hādî ḡuluñ ḥaddi **yok** / Menzilüñ ḡāyet özin bî-āb u bî-zād ey felek (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 150, Beyit 4). [yok,]

Ḥıfz eyle dilde ḥûn-ı ḡamı rāh-ı ‘aşḳda / **Yokdur** Raḥîmî yolda zebānî nevālenüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 152, Beyit 5). [yokdur, -dur]

Gel ey bülbül bu ḡülşenden ırāḳ it zār u feryāduñ / Ki **yokdur** meyli sūy-ı ‘āşıḳa ol serv-i āzāduñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 156, Beyit 1). [yokdur, -dur]

Olup dil şu gibi sen serve mā‘il / Velî **yok** bâḡ-ı vaşla yol ne ḥāşıl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 165, Beyit 1). [yok,]

Her gül-i pür-ḥār içün zār olma zinhār ey göñül / Gülşen-i ‘ālemde **yok** bir verd--i bî-ḥār ey göñül (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 171, Beyit 1). [yok,]

‘Aşḳuña ey perî-ruḥ pinhân-ı ṭākatüm **yok** / Sen var selāmet ol ben kendüm melāmet itsem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 183, Beyit 3). [yok,]

Ey Raḥîmî āh kim oldum yolında ḥāk-i pāy / Meyli **yok** ednāya bir ‘ālî-cenābum var benüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 192, Beyit 7). [yok,]

Sebātuñ **yog** imiş mihr ü vefā kılmāḳda ey meh-rū / Hemān cevır eylemekde gerdiş-i gerdüna beñzetdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 198, Beyit 4). [yog,]

Gül-i pür-ḥāra **yok** meylüm çekildüm deşt geştinden / Kelāḡından ferāḡum var bu bâḡuñ bülbülinden hem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 204, Beyit 3). [yok,]

Maḥrem itdüñ kendüñe aḡyārı redd itdüñ beni / Āh kim bir it ḳadar **yokdur** ḳapuñda raḡbetüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 207, Beyit 3). [yokdur, -dur]

Baş egüp tiḡüñ gibi bekler kesilmez yanuñ / Çalışur bir kes Raḥîmî gibi **yok** ḳaṭ‘ā bu gün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 227, Beyit 7). [yok,]

Murāduñ üzre dönmişken döner ‘aksine devr eyler / Sebātı **yok** bu çerḡuñ sen bu kec-gerdānı bilmezsin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 229, Beyit 2). [yok,]

Ḥudā āḡāhdur ḳapuñdan artuḳ bir penāhum **yok** / Sa‘ādet-ḡāh muḥliş bendeyi bu āsitānum ben (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 234, Beyit 2). [yok,]

Liyâkat **yok** gulâm-ı dergehüñden dimege bende / Yiter bu ulu rağbet uşda ser-ḥayl-i sükkānum ben
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 234, Beyit 4). [yok,]

Benüm zâğ u zağanveş cîfe-i dünyāya **yok** meylüm / Ğidā-yı rûḥdur bir ṭā'ir-i heft āsmānum ben
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 234, Beyit 6). [yok,]

Gerçi ey dil derd-i 'aşk-ı yār ile ma'lûlsün / Kimse görmez kayduñı tîmārı **yok** ma'zûlsün (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 239, Beyit 1). [yok,]

Ḥāric ez-defterde **yok** idüñ görildi ey raķīb / Āsitān-ı yārdan ifrāz bu bir maḥlûlsün (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 239, Beyit 3). [yok,]

Miyānuñ mû dehānuñ **yok** didüm incindi ol gonca / Yüzüme güle bakmaz şimdi kaş u ḥāl bir yüzden
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 257, Beyit 4). [yok,]

'Aşkuñı bir zerre dilde hıfza **yokdur** ṭākatüm / Bildiler sen şāha mihrüm gün gibi ḥalk-ı cihān (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 260, Beyit 5). [yokdur, -dur]

Raḥimînüñ şehā bir kaṭrece miķdārı **yok** gerçi / Dilin pür-cüş idüp anuñ yaşın deryā iden sensin
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 261, Beyit 5). [yok,]

Bilür hep mā-cerā-yı eşkümi **yok** bilmedüñ kimse / Benüm nem var yaşum her dilde deryā eyleyen
sensin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 262, Beyit 5). [yok,]

Bār-ı cevr-i devri çekmekden bükildi kāmētüm / Bāri ḡam çekdürme ey meh mihri **yok** aḡyārdan
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 263, Beyit 6). [yok,]

Kime şorsam lebüñ cān gibi hîç 'ālemde görmiş **yok** / Görinür 'ayn-ı 'āşıkda hilālāsā 'ıyān ebrü
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 270, Beyit 6). [yok,]

Cān ile tîḡüñ şalup şāhum yoluñda çalışır / **Yok** bu devr içre Raḥimî gibi kaḷkan sinelü (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 271, Beyit 5). [yok,]

Geh ḡam-ı hecr Raḥimî vü geh ümmîd-i vişāl / **Yok** mı bir çāre meded kaldum iki arada (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 280, Beyit 7). [yok,]

Āh kim **yok** hem-demüm āhumla dem-sāz olmaḡa / Hem-nefes **yok** nāleden ḡayrı hem-āvāz olmaḡa
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 283, Beyit 1). [yok,]

Öte ṭursun bāḡ-ı vaşluñdan raķīb-i zāḡ-ṭab' / Bülbül oldu çāre **yok** mı kış gidüp yaz olmaḡa (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 283, Beyit 2). [yok,]

Senüñ mihrüñle ben gün gibi ser-gerdān iken ey meh / Daḡı **yoḡidi** mihr ü meh bu çerḡ-i bî-ķarār içre
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 284, Beyit 5). [yoḡidi, -idi]

Revān oldu yine ol serv seyr-i süy-ı deryāya / Beşer ey didesinde meyli **yok** kırı temāşāya (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 289, Beyit 1). [yok,]

Hem-demüm **yok** eşk-i çeşmümden biraz kan aḡlasam / Ter düşürmişdür benüm mā-beynümi deryāyla
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 290, Beyit 6). [yok,]

Mecāzuñ varlığı **yokdur** ḥaķīkat ictināb eyle / Gözüñ aç gözle varlık kimdedür var intisāb eyle (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 299, Beyit 1). [yokdur, -dur]

Lebüñi çeşme-i cān Ka'be görmüş adam **yok** / Perî vişāl gibi mā-ḡaşal meşeldür ola (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 307, Beyit 4). [yok,]

Büy-ı zülfinisiz şabâveş **yok** kararı dem-be-dem / Tağıdup ‘aqlum perîşân rûzgâr itdün beni (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 309, Beyit 2). [yok,]

Gönül hayrân u ‘uryân baş açuk abdâl-ı ‘aşkuñdur / Maḥabbet tekyesinde **yokdur** anuñ şimdi Bekdaşı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 318, Beyit 5). [yokdur, -dur]

Maḥabbet mihr-i tâbından vücûdın yandırur **yokdur** / Beni söylerler ey meh bir daḥi şem‘-i şebistâni (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 320, Beyit 4). [yokdur, -dur]

Şem‘isin her cem‘üñ ey meh mihr-i dehr-ārâ gibi / Yüze gülmekde nazîrûñ **yok** gül-i ra‘nâ gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 323, Beyit 1). [yok,]

Ḳarârum **yok** kara zülfüñ gib‘ömrüm târ-mâr oldu / Firâkuñla yaturmışdur dil-ārāmum dil-ārāmı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 324, Beyit 2). [yok,]

Beni bir kimse ‘arz itmez kapuñ nâmeden gayrı / Görüp ḥâlûmi bir dem aḡlarum **yok** ḥâmeden gayrı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 325, Beyit 1). [yok,]

Mükedder görse çihrem ânide âyine fâş eyler / Görüp her ‘aybumı setreyledüm **yok** câmeden gayrı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 325, Beyit 3). [yok,]

Raḥîmî bendeñüñ yazup yañılup cümle maḡşûdın / Şehâ bir ‘arz ider **yok** ḥâme ile nâmeden gayrı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 325, Beyit 5). [yok,]

La‘lûñ benüm idince yaşıyla cânı şatdum / Ser-mâyeden ziyânüm **yok** yine mâya döndi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 331, Beyit 4). [yok,]

Dil-i maḡzûnı şanma itdi ‘azm-i kûy ol ḡamlı / Ḳarârı **yok** nedür kûyuñdan âḡir kûy ol ḡamlı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 332, Beyit 1). [yok,]

Hey âfet nâzüküñ oranı **yok** mı / Cefâ vü cevruñüñ pâyânı **yok** mı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 339, Beyit 1). [yok,]

A zâlim zulmüñi ḥadden aşurma / Bu şehrüñ yoksa hiç sulṭânı **yok** mı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 339, Beyit 2). [yok,]

Dil-âşüfte vü bîmâr-ı ‘aşkum / Ṭabîbâ derdümüñ dermânı **yok** mı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 339, Beyit 3). [yok,]

Şaḡın ey ḡonca-leb bülbüllerüñüñ / Seḡerde nâle vü efḡânı **yok** mı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 339, Beyit 4). [yok,]

Güler düşmen Raḥîmî zâr u maḡzûn / Esirge pâdişâhum cânı **yok** mı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 339, Beyit 5). [yok,]

Vefâdan bir eser **yok** gülşeninde ey şabâ dehrüñ / Hevâya servi mâ’ildür açılḡan ḡâr ile verdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 341, Beyit 3). [yok,]

Dirîḡâ maḡremüm **yok** ḡuşşâ vü hicrândan gayrı / Ne bir kes hem-nefes olur baña efḡândan gayrı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 344, Beyit 1). [yok,]

Dutar dâmânımı karşı gelür kûyına varduḡca / Bu gün bir mihrîbânüm **yok** seg-i cânândan gayrı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 344, Beyit 3). [yok,]

Raḥîmî rûy-ı zerdile egerçi sikke-şüretdür / Velî bir aḡçesi **yok** eşk-i sîm-efşândan gayrı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 344, Beyit 5). [yok,]

Benüm **yok** biñ hevādārum fiğān u āhdan ğayrı / Döner **yok** üstüme bu t̄ālī‘-i bed-ḥ‘āhdan ğayrı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 353, Beyit 1). [yok,]

Ḥudāyā kaşr-ı kâdrin yüce eyile çerḥ-i çārumdan / Penāhum **yok** daḥi dergāḥ-ı şāhen-şāhdan ğayrı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 353, Beyit 4). [yok,]

Raḥîmî bir cefākāruñ elinden çekdüğüm cevri / Kime diyem bilür **yok** ḥālūmi Allāhdan ğayrı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 353, Beyit 5). [yok,]

2. Yok, eser yok.

Şordum dehenüñ gevheri bî-kıymet ü nā-yāb / Biñ cān virelüm **yok** dime ammā degerinden (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 228, Beyit 2). [yok,]

3. Değil.

Çoğun çoğ olur pâdişehüm lāf u güzāfı / Biñde biri **yokdur** ola ser-bāz-ı maḥabbet (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 22, Beyit 6). [yokdur, -dur]

yok durur: Yoktur.

Raḥîmî **yok durur** eksüklüğüm mihrinde ol māhuñ / Velikin kıldı tekmil olmadı ḥayfā ki noḡşānum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 201, Beyit 5). [yok durur,]

Ruḥuñ seyr iden ey ğonca çemende / Başıret **yok durur** gül isteyende (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 277, Beyit 1). [yok durur,]

yok ol-: Varlığı sona ermek.

Bu cān naḥcîrine şîrāne ğamzeñ kaşd ider karşı / İtüñüm git dime tek oldur uş **yok olmadan** bāküm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 219, Beyit 5). [yok olmadan, -madan]

yok yire: Gereği yokken, boşu boşuna.

Zerreves maḥv eyledi mihr-i dehānuñ varlığum / **Yok yire** niçün ider cāndan beni bî-zār leb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 15, Beyit 2). [yok yire,]

Ben mübtelā-yı mîm-i fem ü dāl-i zülfüñem / **Yok yire** baña ‘ömrüm idersin cefā meded (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 33, Beyit 3). [yok yire,]

Gülüñ kulağına girmez fiğān u āh-ı hezār / Dilā o ğonca içün itme **yok yire** feryād (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 36, Beyit 3). [yok yire,]

Naqd-i ‘ömrin **yok yire** ol nā-ḥalef kıldı telef / Yağmaladılar metā‘ını dükānın yaqdılar (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 61, Beyit 5). [yok yire,]

Şunma ol ğonca lebüñ pāyına ey ḥār u ḥas el / **Yok yire** başuñ içün cāna kesel virme kes el (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 167, Beyit 1). [yok yire,]

Yok yire her goncaya dil virme bilinmez diyü / Şad hezārān bülbül-i şūrīdesi var ey göñül (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 171, Beyit 2). [yok yire,]

Dehānuñ mîmi zülfinüñ ğamı dāl eyledi kıddüm / Meded **yok yire** evhām u hayālāt ihtiyār itdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 194, Beyit 5). [yok yire,]

Qo miyān endühını terk it dehān endişesin / Çekme ey dil **yok yire** pinhān u nā-peydā ğamın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 256, Beyit 4). [yok yire,]

Kıl kadar bulmadı yol zülf ü miyānına göñül / **Yok yire** ‘ömri telef eyledi bu sevdāda (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 280, Beyit 2). [yok yire,]

Ağzuñ aındum **yok yire** ey gonca ter düşdün baña / Ola mı yā Rab fidā-yı cān bu cürme ‘özü- h’āh (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 298, Beyit 4). [yok yire,]

yoksa:

1. Bir düşüncenin, davranışın veya tutumun ters durumunu ya da görüşünü ifade eden söz, aksi takdirde.

Tıtuşdum āteş-i mihrüñle mihr it **yoksa** şubhāsā / Rumūz-ı mihrüñi gün gibi ey meh işde fāş itdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 187, Beyit 4). [yoksa,]

A zālīm zulmüñi hadden aşurma / Bu şehrüñ **yoksa** hiç sulţānı yok mı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 339, Beyit 2). [yoksa,]

2. Merak, tereddüt, ümit vb. duyguları ve düşünülen ihtimallerin dışındaki başka bir ihtimālî belirtmek için kullanılır; acaba.

Bize zulm itmeden ey çerh-i dün dün **yoksa** āh itdün / Alur her hākkımız ‘adl issi bir sulţānımız vardur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 87, Beyit 6). [yoksa,]

Hîç noķşān gelmedi bārān-ı eşkümden saña / **Yoksa** mermerden midür ey ‘aşk bünyāduñ senüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 162, Beyit 4). [yoksa,]

yol:

1. Amaç, maksat.

Yolum var devlete irsem n’ola ey şāh-ı kişver-gir / Selîmü’l-bāl ile bāb-ı şeref derbānıyuz şimdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 329, Beyit 4). [yolum, -um]

2. Yol, güzergah, yer.

Her dem sürerdi başını itün ayağına / Bāri ğubār olaydı Raḥîmî **yoluñda** kāk (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 24, Beyit 7). [yoluñda, -uñda]

Bende āzād oluban ḥāk olayın sāye gibi / Toĝrı **yolına** o servüñ kanı bir rāh bilür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 47, Beyit 4). [yolına, -ına]

Reh-i kûyına nice **yol** vara dil yalvarırmaz / ‘Aql ise kendüyi güm-geşte vü gümrâh bilür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 47, Beyit 6). [yol,]

Ruḥ-ı zerdiyle her gün muntazırdur şâh-râhuṇda / Raḥîmî bir ḥazân yaprağıdur **yollara** düşmişdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 53, Beyit 7). [yollara, -lara]

Sen eger bu ḳadd-i ra’nâ ile reftâr eyleseñ / Sebzeveş serv-i revân **yoluṇda** ḥâk-i pâ olur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 63, Beyit 4). [yoluṇda, -uṇda]

Raḥîmiyem **yoluṇda** zerreveş ḥâkiyle yeksânem / Güneş gibi velî mihrüñle ey meh iştihârum var (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 67, Beyit 5). [yoluṇda, -uṇda]

Bi-ḥamdillâh bu gün sen Hüsrev-i mülk-i me‘ânîsin / **Yoluṇda** düşmenüñ Ferhâdveş bî-pâ u ser yegdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 83, Beyit 3). [yoluṇda, -uṇda]

Rikâbuṇdan Raḥîmî sāye gibi bir gün ayrılmaz / Vefâ **yolında** ol sâbit-ḳadem bir ḥâksâruṇdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 95, Beyit 9). [yolında, -ında]

Şeh-süvârum gel gören ḥâk-i semend-i nâzuñuñ / **Yollar** üzre muntazır her dem ḡubârın gözlerüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 113, Beyit 2). [yollar, -lar]

‘Arz-ı didâr it Raḥîmî bendeñe ey serv-ḳad / **Yollar** üzre muntazırdur çeşm-i giryân her taraf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 136, Beyit 6). [yollar, -lar]

Şafâ-yı ṭavf-ı Hicâz u hevâ-yı Sa‘y semâ‘ / Ne **yol** maḳâm-ı ḳabûle varursa varı görüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 148, Beyit 6). [yol,]

Yollaruñ pür-vâdi bî-hâdî ḡuluñ ḥaddi yok / Menzilüñ ḡâyet özin bî-âb u bî-zâd ey felek (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 150, Beyit 4). [yollaruñ, -laruñ]

Hıfz eyle dilde ḥûn-ı ḡamı râh-ı ‘aşḳda / Yokdur Raḥîmî **yolda** zebânî nevâlenüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 152, Beyit 5). [yolda, -da]

Müdâm aṇduḳca zıkr it ḥayr ile Mecnûn u Ferhâdî / Raḥîmî biri şeyḥüñdür bu **yolda** biri üstâduñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 156, Beyit 5). [yolda, -da]

Şafâ ḥâsıl ider ḳalbüm bu dil kûyuṇda yandukca / Bu rüşendür olur Ka‘be **yolında** reh-nümâ meş‘al (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 164, Beyit 3). [yolında, -ında]

Olup dil şu gibi sen serve mâ‘il / Velî yok bâḡ-ı vaşla **yol** ne ḥâsıl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 165, Beyit 1). [yol,]

Yolum geh kûh geh hāmûn u menzil dor atum leng / Yigitlik gitdi pîr oldum reh-i hecrüñde pâ-der-gil (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 176, Beyit 4). [yolum, -um]

Ṭarîḳ-ı ‘aşḳa zâhidâ hep olmaz / Bu **yolı** aṇlamaz güm-râh didüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 188, Beyit 4). [yolı, -ı]

Yilüp yildürmege ‘aşḳuñ **yolında** / Şabâ olmaz baña hem-râh didüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 188, Beyit 5). [yolında, -ında]

Şeh-süvârum ârzû-yı pây-bûsuñ yādına / **Yollar** üzre cismümi ḥâk ile yeksân eylesem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 197, Beyit 6). [yollar, -lar]

Vücûdum ḥâkini bir dem iletmez kûy-ı cānāna / Şabāya yalvarup çok cān-feşân geldüm **yolından** hem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 204, Beyit 4). [yolından, -ından]

Sürmedüm yüzümi gül-dâmenüñne sebze-miṣāl / Rāziyam bâri bu **yolda** ḥas u ḥāṣāk olayum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 205, Beyit 2). [yolda, -da]

Bir dem mi var hevân ile yil gibi yelmeyem / Bilmem bu **yolda** hem-reh-i bād-ı hecr miyem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 214, Beyit 5). [yolda, -da]

Murād-ı cān murāduñdur ümîdüm zāt-ı pāküñdür / Vefā **yolında** baş u cān fidā idici cānum ben (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 234, Beyit 3). [yolında, -ında]

Hevādārı olanı kâmetüññ istiḳâmetle / Mezellet **yollarında** sāye gibi ḥāksār itme (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 278, Beyit 3). [yollarında, -larında]

Vefā ehline cevri kâdıdan kulları benüm şāhum / **Yoluñda** ḥāküñe orsayı ko luṭfuñla ur sāye (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 289, Beyit 4). [yoluñda, -uñda]

‘Adem iklîmine ehl-i vefāñuñ toḡru **yolidur** / Elif kim çekmişem tende ḡam-ı mevzūn-nihālüñle (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 292, Beyit 3). [yolidur, -idur]

Ter düşersin süy-ı kūyuñda yaşum seyl-ābına / Ḥāk-i pāyuña revā mıdur **yol** ırmaḡ şu gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 314, Beyit 3). [yol,]

3. Yol, güzergah // Sevgilinin geçeceği yol.

Yolumda sāyeveş ḥāk ol dimişsin / Raḥîmî nâ-tüvân mūr emre me’mūr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 42, Beyit 7). [yolumda, -umda]

4. Uğruna, uğrunda.

Ṭayanurdı cigerde saña āhum Kara ṭaḡlarca / Bu **yolda** olmadı ey bād senden bir eşer peydā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 1, Beyit 6). [yolda, -da]

Saña şıḥḥat sezā cismüñdeki zaḥmet baña ‘ömrüm / Biñ olsa tende tek cānum fidā olsun **yoluña** hep (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 10, Beyit 5). [yoluña, -uña]

Sen Raḥîmî bezl-i cān it **yolına** umma ‘ivaż / Ol kerîmü’ş-şāndur iḥsāndan itmez ictināb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 12, Beyit 7). [yolına, -ına]

Yoluñda tiḡ-i hicrānuñla ben kurbānuñı yād it / Tenevvür ḡamda bu baḡrı yanık biryānuñı yād it (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 19, Beyit 1). [yoluñda, -uñda]

Yoluña nem var ise ser-cümle iṣār eyledüm / Varlıḡumda dilde ḡam ḡalmış durur gözde remed (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 40, Beyit 4). [yoluña, -uña]

Ey Raḥîmî yaşuñı sen de revān it **yolına** / Raḡm ide bir gün ola şāyed o dürr-i şehvār (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 102, Beyit 5). [yolına, -ına]

Yoluñda cān virendür başa altın şan‘at-ı ‘aşkuñ / Vefā ehlini şāhum şanma ḡayd-ı kār-bār ister (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 105, Beyit 4). [yoluñda, -uñda]

Bir degül biñ cān fidā eyler Raḥîmî **yoluña** / Lîk ḥūra geçmez ey ebrū kemān kurbānımız (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 106, Beyit 7). [yoluña, -uña]

Yoluñda bezl-i cān itmek mezāķın ey şeker-ħande / Metā‘-ı la‘lüne cāndan ħarīdār olmayan bilmez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 116, Beyit 3). [yoluñda, -uñda]

Dil hevā-yı ‘aşķa hem-dem her nefes / Baña bu **yoluñda** bes bāķi heves (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 119, Beyit 1). [yoluñda, -uñda]

Vefā ehline āsāndur **yoluñda** cān fidā itmek / Velī bir dem ħapuñdan ayru olmak dil-berā müşkil (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 176, Beyit 6). [yoluñda, -uñda]

Rahîmî sıdķ ile gel sen ħavāşa meşğul ol / **Yolında** ölmege yārūñ şalā-yı ‘ām idelüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 180, Beyit 7). [yolında, -ında]

Ey Rahîmî āh kim oldum **yolında** ħāk-i pāy / Meyli yok ednāya bir ‘ālī-cenābum var benüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 192, Beyit 7). [yolında, -ında]

Ķapuñda şeh-süvārüm dem-be-dem saķķā idüp yaşum / Yüzüm **yoluñda** cārüb eyleyen ferrāşa ħayrānem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 212, Beyit 2). [yoluñda, -uñda]

Olsun nişār **yoluña** külli güher miyem / Nakd- cihānı cānı hem eczā-yı varlıgum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 214, Beyit 4). [yoluña, -uña]

Yıķık ħātırları ma‘mūr idersin genc-i vaşluñla / **Yoluñda** gerçi ħāk olmuş dil-i vīrānum añmazsın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 226, Beyit 3). [yoluñda, -uñda]

Gün olmaz yanmaya dem var mı ħan dökmezdi **yoluñda** / Dil-i biryānı bilmez dīde-i giryānum añmazsın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 226, Beyit 4). [yoluñda, -uñda]

Bu **yolda** ħam u fūrķat-i yār ile nihāyet / Ben sürünü ol ħurtula ben derd-i serinden (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 228, Beyit 6). [yolda, -da]

Ķul degül **yoluñda** ħāk olmaz dimiş düşmen beni / Ben de bu **yolda** ne tozlar ħoparam seyr eyle sen (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 236, Beyit 5). [yoluñda, -uñda; yolda, -da]

Yol bulmadı vişāl-i miyānuña kıl ħadar / Bu **yolda** ħayf zāyi‘ olan ‘ömr-i nāzenin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 240, Beyit 3). [yolda, -da]

Ķul degül **yoluñda** cān virmez dimiş düşmen ney / Ķuluñam ħurbānuñam ey dost gel kıl imtiĥān (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 260, Beyit 8). [yoluñda, -uñda]

Zerreves **yoluñda** pā-mālem didüm / Yüz çevirdi āh kim benden o gün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 267, Beyit 4). [yoluñda, -uñda]

Cān ile tiğün şalup şāhum **yoluñda** çalışır / Yok bu devr içre Rahîmî gibi ħalkān sīnelü (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 271, Beyit 5). [yoluñda, -uñda]

Vücūduñ ħākini ber-bād idüp **yoluñda** bir āh it / Rahîmî gel yine bir toz ħopar bu rüzgār içre (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 284, Beyit 7). [yoluñda, -uñda]

Sāde vü şāf-dil olmasa **yoluñda** ey meh / Pertev-i mihrüñe olmaz idi erzāni zırır (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 293, Beyit 5). [yoluñda, -uñda]

Cān mīdur ol ki **yoluña** ħurbānuñ olmaya / Ten mīdur ol ki ħāk ile yeksānuñ olmaya (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 301, Beyit 1). [yoluña, -uña]

Yoluñda öl disem şu ki bir dem nizā‘ ide / Ķul mīdur ol ki emrüñe fermanuñ olmaya (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 301, Beyit 4). [yoluñda, -uñda]

Cāndan özge **yolına** nem var Raḥīmī beḡl için / Hem revān eyle buluṣdur çeşm-i giryān bāḡını (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 317, Beyit 5). [yolına, -ına]

Yolında cān-feşān olduḡı için iltifāt idüp / Kapısı kulları alayına mîrāna gönderdi (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 330, Beyit 5). [yolında, -ında]

yol baş-: Yol kesmek.

Ġamze bir keskin ḥarāmī çeşm-i fettān **yol başar** / Vaşl ise bir ince bil ḡāyet maḥall-i ihtirāz (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 118, Beyit 2). [yol başar, -ar]

Ġamze bir keskin ḥarāmī çeşm-i āfet **yol başar** / Kayd-ı rāh-ı zāhide şad sāledür zünnār-ı zülf (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 132, Beyit 3). [yol başar, -ar]

yol bul-: Bir menzile ulaşmak için uygun yolu, yöntemi bulmak; vesile, araç bulmak.

Yol bulmadı vişāl-i miyānuña kıl kadar / Bu yolda ḥayf žāyī‘ olan ‘ömr-i nāzenin (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 240, Beyit 3). [yol bulmadı, -madı]

Kıl kadar **bulmadı yol** zülf ü miyānına göñül / Yok yire ‘ömri telef eyledi bu sevdāda (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 280, Beyit 2). [yol bulmadı, -madı]

yoldaş ol-: Yoldaş olmak, arkadaş olmak.

Gitdi başdan ‘aql dilden şabr elden ihtiyār / Rāh-ı ‘aşkuñda bular **olmadı yoldaşum** benüm (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 181, Beyit 2). [yoldaşum olmadı, -um, -madı]

yollara düş-: Yerlere düşmek || Yola koyulmak.

Her serv-i hevā-baḡşa şu gibi olup mā‘il / Her berg-i ḥazān gibi **yollara** neden **düşdüñ** (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 146, Beyit 4). [yollara düşdüñ, -düñ]

yollarda koyup geç-: Yollarda bırakıp gitmek.

Koşılса eblaḡ-ı āfāka ṭañ mı āh-ı şeb-rengüm / **Koyup yollarda geçdi** ḥayli dem bād-ı şabā raḡşın (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 235, Beyit 5). [yollarda koyup geçdi, -di]

yolu düş-: Bir yere yolu düşmek, uğramak.

Yolum düşse eger kūyına ol meh manzaruñ bir gün / Öñümce reh-berüm olup Raḥīmī gökden ay ine (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 303, Beyit 7). [yolum düşse, -se]

yoluña baş ko-: Yoluna baş koymak, birisi için canını feda etmek.

Elüñe yapışup Allāh didüm / **Kodum baş yoluña** ey şāh didüm (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 189, Beyit 1). [yoluña baş kodum, -dum]

yoluña cān vir-: Yolunda ölmek, yolunda kurban olmak, sevgili için canını vermek.

N'ola **virse** Rahîmî **yoluña cān** / Saña şāhum gedā mı eksük olur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 57, Beyit 7).
[yoluña cān virse, -se]

yoluña cānum fidā: Uğruna canım kurban.

Ben senüñ çokdan giriftārum müselsel zülfüñe / **Yoluña cānum fidā** lāzım degül kayd u kemend
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 31, Beyit 6). [yoluña cānum fidā,]

yubüset: Yabıslık, kuruluk, susuzluk.

Ruṭūbet ref' olup tende ḥarāretten **yubüset** var / Gözümden cūy olup her dem dökilen yaşı ḥayrānem
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 212, Beyit 3). [yubüset,]

yuḥyi ba'de'l-mevt: Ölümden sonra diriltiyor.

Ḥikmetine nāzır ol ol ḥākim-i pür-ḥikmetüñ / **Yuḥyi ba'de'l-mevti** gör fe'nzur ilā āsār a bak (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 143, Beyit 2). [yuḥyi ba'de'l-mevti, -i]

yum-: Kısarak kapamak, sıkarak kapalı duruma getirmek.

Hîçe şayarsın gözüümün bir **yumup** bil dökdüğün / Bilesin 'adn-i dem-i maḥşer ḥisābiler bilür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 89, Beyit 5). [yumup, -up]

Ser-güzeştüm añağumca bir **yumar** biñ biñ döker / Çeşm-i giryānumla cānā çok ḥisābum var benüm
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 192, Beyit 5). [yumar, -ar]

yurd-ı fenā: Yokluk yurdu || Dünya.

Yurd-ı fenāda bir iki gün oturağ iden / Mülk-i beḳāya lābüd ider ey nigār göc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 28, Beyit 3). [yurd-ı fenāda, -da]

yūsuf: Hz. Yusuf peygamber.

Māhiyyeti ma'lūm ola tā şüret-i ḥüsnüñ / **Yūsuf** gibi āyīnede gel sen de seni gör (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 52, Beyit 4). [yūsuf,]

'Azizüm dil olaldan müşteri ḥüsnüñ metā'ına / Cihānuñ **Yūsufin** bir şāhid-i bāzāra ṭabşurdum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 221, Beyit 3). [yūsufin, -in]

Zindān-ı ḡam-ı hecre beni eyleme maḥbūs / Cān **Yūsufin** emr eyle zeneḥdāna şalinsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 253, Beyit 2). [yūsufin, -in]

Mısr-ı 'izzetde 'azizüm olıma şāhib-serir / Çekmeyince bir zemān **Yūsuf** gibi zindān ḡamın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 255, Beyit 3). [yūsuf,]

Gözüde bir gün o meh hüsini görmüş sâde / Şimdi **Yūsuf** gibi kendin şatar istiğnâda (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 280, Beyit 1). [yūsuf,]

Bu gönlüm gözgüsünde şüret-i hüsnüñ görenler dir / Zeliḥâdur getürmiş **Yūsufın** ḥalvet-serâyına (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 303, Beyit 3). [yūsufın, -ın]

yūsufāsā: Hz. Yusuf Peygamber gibi.

Yūsufāsā ḥ'āce-i dehri şarasın kul gibi / Olmadı şāh u gedā bendeñden āzād ey felek (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 150, Beyit 2). [yūsufāsā,]

yūsuf-cemāl: Yusuf yüzlü || güzel yüzlü.

Gözüm **Yūsuf-cemālün** ḥasretiyle şāh-rāhuñda / Züleyḥā gibi eyler 'ākıbet bir reh-güzer peydā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 2, Beyit 3). [yūsuf-cemālün, -ün]

yūsuf-ı gül-çihre: Gül yüzlü Yusuf.

Benüm sen **Yūsuf-ı gül-çihre** ile oldı bāzārum / O ḡayra müşteri çok kār-bārı var benüm yokdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 98, Beyit 2). [yūsuf-ı gül-çihre,]

Ser-i zülfüñ gibi ayaklama gel ben kuluña / Bu gün ey **Yūsuf-ı gül-çihre** ḥırīdāruñ olam (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 206, Beyit 6). [yūsuf-ı gül-çihre,]

yūsuf-ı gül-pirehen: Gül kokulu gömlek giyen Yusuf Peygamber.

Ben senün Ya'kūbuñum ey **Yūsuf-ı gül-pirehen** / Nükhet-i cān-baḥş olur būyı baña pīrāhenün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 158, Beyit 4). [yūsuf-ı gül-pirehen,]

yūsuf-ı ḥüsn: Yusuf peygamber kadar güzel olan kişi || Sevgili (Yusuf kıssasına telmih vardır).

Ḳapusında ḳul olmak ḳadrini sen **Yūsuf-ı ḥüsnün** / 'Azizüm mülket-i Mısr içre sulṭān olmayan bilmez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 117, Beyit 5). [yūsuf-ı ḥüsnün, -ün]

yūsuf-ı mısr-ı kerem: Cömertlik Mısır'ının Yusuf'u.

Mıhr-i ruḥuñ bu dide-i Ya'ḳūb-ı devrün nūrıdur / Sen **Yūsuf-ı Mısr-ı kerem** sulṭāna şıḫḫat yaraşur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 103, Beyit 3). [yūsuf-ı mısr-ı kerem,]

yūsufayın: Hz. Yusuf gibi.

Ehl-i devlet cāh için **Yūsufayın** öz ḳardaşın / Ya şatar yāḥud şalar bir çāh-ı tenḥā ḳoynına (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 288, Beyit 3). [yūsufayın,]

yūsuf-liḳā: Yusuf yüzlü // güzel yüzlü.

Gül gibi pākīze dāmensin sen ey **Yūsuf-liḳā** / Dest-i nā-ḥaḳdan ne ğam ger çāk ola pīrāhenüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 158, Beyit 3). [yūsuf-liḳā,]

yut-: Hakkı olmayan bir şeyi kendine mâletmek.

Ey bād serve söyle bir gün **yutarlar** anı / Şalınma sen iñen de reftār-ı yāra karşı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 274, Beyit 3). [yutarlar, -arlar]

yüce:

1. Yüce, yüksek.

Āfitābum **yücedür** gerçi felekden menzilüñ / Sāye şal ben zerre-i nāçiz ü bî-miḳdāra baḳ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 139, Beyit 4). [yücedür, -dür]

2. Ulu, büyük.

Kaşr-ı ḥüsnî **yüce** kılmışdur şalın bünyād aña / Ey gönül irmez kemend-i nāle vü feryād aña (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 8, Beyit 1). [yüce, -ın]

Şimdi Raḥîmî egmez gerdün-ı dūna başı / Kemter ḳulı olupdur bir **yüce** āşinānuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 155, Beyit 5). [yüce,]

Benüm yanumda ey şāh-ı bülend ol pest-i himmetdür / **Yüce** görmese ‘ālî-dergehüñ ṭāḳ-ı mu‘allādan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 250, Beyit 4). [yüce,]

yüce eyle-: Yüksek yapmak.

Ḥudāyā kaşr-ı ḳadrin **yüce eyle** çerḥ-i çārumdan / Penāhum yok daḥi dergāh-ı şāhen-şāhdan ğayrı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 353, Beyit 4). [yüce eyle,]

yügrigi ol-: Hızlı giden, çabuk yürüyen, yürük olmak.

Ey Raḥîmî **yügrigi oldum** vefā meydānınuñ / Ögdül alursam n’ola ḥıdmet semendin ḳoşmışam (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 210, Beyit 5). [yügrigi oldum, -dum]

yügriş-: Koşuşmak.

Ḳaṭre-i eşküm binüp müjgāna her sū **yügrişür** / Çübe binmiş tıfla beñzer kim kıılır her bār seyr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 54, Beyit 3). [yügrişür, -ür]

yügrük: Hızlı giden, çabuk yürüyen, yügrük.

Semend-i ʃabʿuma **yügrük** geçenler hem-ʿinān olmaz / Maʿārif sāḥasında ögdül almış bād-pāyāyam ben (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 238, Beyit 4). [yügrük,]

yük: Ağırılık, sıkıntı.

Ğubār-ı ḥaṭṭ-ı laʿlûñle benüm ḥod baña yitmişdür / **Yüküm** tutdum ben oldum denk ü ḥayrān mest ü lā-yaʿkıl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 176, Beyit 5). [yüküm, -üm]

Şol kadar çekdi cefāñuñ **yükini** cān u göñül / Ben senüñ cān u göñül birle emekdāruñ olam (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 206, Beyit 5). [yükini, -ini]

Firākuñ bārına gördüm taḥammül eylemez ṭağlar / Çeküp ol **yüki** ben bu cism-i bî-mikdāra ṭabşurdum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 221, Beyit 2). [yüki, -i]

yüksek uç-: Yüksekten uçmak.

Dāne vü dāmıyla ḥāl ü zülfüñ olmazmış şikār / **Yüksek uçarmış** o pervāz-ı hümayı görmedüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 217, Beyit 4). [yüksek uçarmış, -armış]

Raḥîmî murğ-i cāna ol hüma bildüm şikār olmaz / ʿAceb vahşet idüp **yüksek uçar** ol kebg-i kuhsārum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 224, Beyit 5). [yüksek uçar, -ar]

Hevā-yı ḥāl ü zülfüñe düşelden okıya gelmez / Biñ altun āşyānına iñen **yüksek uçar** şāhin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 244, Beyit 2). [yüksek uçar, -ar]

Yüksek uçar iremez seyrine şeh-bāz-ı ʿuḳül / Kimseye şayd olmaz ol kebg-i ḥıramān sinelü (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 271, Beyit 2). [yüksek uçar, -ar]

yürü-:

1. Yürümek, gitmek.

Dil-i dîvāne Leylāyı şaṣuñçün / **Yürür** sevdā-zede Mecnūn olupdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 45, Beyit 4). [yürür, -ür]

Açılup her ḥār ile ol gonca-leb dil-ber **yürür** / Āh kim ben bülbül-i pür-zāra cevır eyler **yürür** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 100, Beyit 1). [yürür, -ür]

Devlet-i ʿaşkuñda āh u eşküñ oldı hem-demüm / Şāh-ı iḳlîm-i gamem yanumca çok ʿasker **yürür** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 100, Beyit 3). [yürür, -ür]

Baş қоşaldan gamze-i ḥün-rîz-i yāre çeşm-i yār / Cān u ser virmek içün gökce nice server **yürür** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 100, Beyit 4). [yürür, -r]

Қarşu dūr itme Raḥîmîyi rikābuñdan şehā / Sen ʿalî-şānuñ öñünce şanki ol қanber **yürür** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 100, Beyit 5). [yürür, -ür]

Bezm-i lebinde añma baña cām-ı bādeyi / Ey sāḳi қо beni be **yüri** anı alanuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 152, Beyit 2). [yüri, -i]

2. Vakit geçirmek.

Açılup her hār ile ol gönca-leb dil-ber **yürür** / Āh kim ben bülbül-i pür-zāra cevır eyler **yürür** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 100, Beyit 1). [yürür, -ür]

3. Hücüm etmek, saldırmak.

Pîç-i zülfün haţtuñ ile haddüne itmiş hücüm / Şan akın için bu dîn iklimine kâfer **yürür** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 100, Beyit 2). [yürür, -ür]

yürek: Gönül, kalp.

Duramaz oynar **yüregüm** çār pāre itdi cānumı / Gāh şive geh teğāfûl geh gāzab geh nāz nāz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 109, Beyit 2). [yüregüm, -üm]

Nice bitsün tîğ-i hicrānuñ **yürekde** yāresi / Dil şokup ağzın irer gamzeñ gibi her tār-ı zülf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 132, Beyit 5). [yürekde, -de]

Yaralandı **yüregi** tîr-i hasedden siperün / Kocalı hāle gibi sen meh-i tābānı zırır (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 293, Beyit 2). [yüregi, -i]

Yüregüm taşu n'idem ağladum ol bağı taşumdan / Göyündi içi tağıñ taşu geldi gözleri yaşı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 318, Beyit 3). [yüregüm, -üm]

Bitmedi gamzeñün ey yār **yürekde** zaḥmı / Kaldı cān içre o peykān ile öldüm gitdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 345, Beyit 3). [yürekde, -de]

yüri-:

1. Yürümek, gitmek.

Sensin şalābetiyle zemānuñ Sikenderi / 'Azm eyle her diyāra **yüri** Hızrvār göc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 26, Beyit 6). [yüri,]

Şu koyup ocağına her sū **yüridi** gāziler / Nār-ı şevkıyla serāy-ı dil-sitānın yaqdılar (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 61, Beyit 4). [yüridi, -di]

Qabûl-i derd-i aşk-ı yār hazz itmez müdāvādan / Ne derdün var ṭabībüm sen **yüri** dermānı bilmezsın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 229, Beyit 4). [yüri,]

2. Yaklaşmak.

Şūfiyā seyr-i ruḥı baña nigāruñ **yürisin** / Nakş-ı bî-cān gibi var şüret-i dīvāra yapış (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 120, Beyit 3). [yürisin, -sin]

yüri var: Haydi git! Var git.

Qabûl-i derd-i aşk olan şifā ummaz budur Kānūn / **Yüri var** başuñ ağırtma yeter söyle ṭabībā ṭab' (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 10, Beyit 6). [yüri var,]

yüz:

1.Yüz, suret, çehre.

Ma‘ārif Būstānında bu gün Sa‘dī-i vāqtem ben / **Yüzüme** güle bak ben de idüm bir Gülsitān peydā
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 5, Beyit 4). [yüzüme, -üme]

Güneş **yüzüñi** tağyir ideli ey mäh-tāb-ı teb / Görüben gökde ʔaňa ʔaldı bī-tāb oldı her kevkeb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 10, Beyit 1). [yüzüñi, -üñi]

Bezm-i ‘aşkuñda muşāhib şāhidüm ğam dil nedim / Eşk-i ʔasret mey **yüzüm** deff nāle ney bağrum kebāb
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 13, Beyit 3). [yüzüm, -üm]

Ey Raḥîmî utanur yaşum görüp rez-duḡteri / **Yüzine** her dem ʔutar vālā-yı gül-gündan niḡāb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 17, Beyit 5). [yüzine, -ine]

Gün gördi gün yüzüñ kızarup oldı şermsār / Şanmañ şafaḡ **yüzine** dutar bir niḡāb-ı sürḡ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 30, Beyit 3). [yüzine, -ine]

Gözüm **yüzüm** sürince o māhuñ rikābına / Dökdüm şü deñlü aḡcaya vir bī-ḡisāb-ı sürḡ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 30, Beyit 5). [yüzüm, -üm]

Sürdüġiġün kapuña bir yılda iki kez **yüzin** / Oldı şāhib-ḡadr ü hem ehl-i berāt ey ḡān-ı ‘id (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 39, Beyit 4). [yüzin, -in]

Yüzüñi gördükce buse umduġum ‘ayb eyleme / Āyet-i Kevşer ḡaḡı cānā budur erkān-ı ‘id (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 39, Beyit 7). [yüzüñi, -üñi]

Gözüm nergis gibi nāḡır izüñe / **Yüzüñ** gül gibi lākin ḡāra manḡūr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 42, Beyit 3). [yüzüñ, -üñ]

Bu ḡalbüm ḡāliş itdi cevher-i ‘aşḡ / **Yüzüm** gibi tenüm altun olupdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 45, Beyit 2). [yüzüm, -üm]

Dideden bir dem degül ḡālî ḡayālî ḡüsnüñüñ / Şan deñiz **yüzinde** eyler ḡazret-i ḡünkār seyr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 54, Beyit 2). [yüzinde, -inde]

Bir ışıkdur geşt ider menzil-be-menzil şeh-r-be-şehr / Nūr cer ider ḡamer her gün **yüzüñ** muḡtācıdur
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 59, Beyit 6). [yüzüñ, -üñ]

Lebüñ devrinde ey ġonca ġöñül ‘iḡ-ı müdām eyler / **Yüzüm** deff nāle ney eşküñ şarāb-ı la‘l-fām eyler
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 72, Beyit 1). [yüzüm, -üm]

Yüzümde şol nişān na‘l-i semend-i şeh-süvārumdur / Bu gün ‘unvān iġün tevḡı‘-i şāmı şöhredārumdur
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 74, Beyit 1). [yüzümde, -ümde]

Her ki cānā ġuşsa-i ‘aşkuñla mu‘tād olmadı / Görmesün şādî **yüzin** ‘ālemde ġamnāk olsun ol (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 179, Beyit 2). [yüzin, -in]

Ben ey Raḥîmî bir **yüzi** gül çeşmi nergisüñ / Her küşe cüst u cü idici çeşm ü ġüşiyem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 182, Beyit 5). [yüzi, -i]

Başumda yaralar açdum **yüzüm** yir yir ḡırāş itdüm / Ḥaḡ-ı nāmūsı başdan tiġ ü tırüñle tırāş itdüm
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 187, Beyit 1). [yüzüm, -üm]

Yüzüñ gördüm bi-ḥamdillāh didüm / Hemîşe yarıcuñ Allāh didüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 188, Beyit 1). [yüzüñ, -üñ]

Ḳapuñda şeh-süvārüm dem-be-dem sakḳā idüp yaşum / **Yüzüm** yoluñda cārüb eyleyen ferrāşa ḥayrānem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 212, Beyit 2). [yüzüm, -üm]

Raḥîmî āh benden yaña ol ḡonca güle bakmaz / **Yüzüm** berg-i ḥazānveş bunca demdür ḥāke ṭabşurdum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 222, Beyit 5). [yüzüm, -üm]

Ġarāz didār ise ey dil düşen şu gibi her taşı / **Yüzüñi** ḥāk-i rāh-ı yārda hem mesken eylersin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 230, Beyit 6). [yüzüñi, -üñi]

Ṭutsa bülbül gibi ṭañ mı şîvenüm dünyā **yüzin** / Yıldı bir kez görür oldum sen şeh-i ra‘nā **yüzin** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 246, Beyit 1). [yüzin, -in]

‘Āşıka rüşen-dil oldur şem‘ gibi yanmadan / Başını kaç‘ itseler döndürmeye aşlā **yüzin** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 246, Beyit 4). [yüzin, -in]

Ey göñül ḳonmaz meges gibi ḥasîsüñ ḥünına / Ḳulluḡın ‘ankā gibi dünyāda istiḡnā **yüzin** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 246, Beyit 5). [yüzin, -in]

Ḳapuña baş egmeyen ḳalbüm Şafā-yı ḳalb ile / Görmesün ol Merve ḥaḳḳı Ka‘be-i ‘ulyā **yüzin** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 246, Beyit 6). [yüzin, -in]

Yıldan artuḳ oldu gerçi kim bu gün bir haftadır / Ey Raḥîmî görmeyelden ol meh-i ra‘nā **yüzin** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 246, Beyit 7). [yüzin, -in]

Miyānuñ mü dehānuñ yok didüm incindi ol ḡonca / **Yüzüme** güle bakmaz şimdi ḳaş u ḥāl bir yüzden (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 257, Beyit 4). [yüzüme, -üme]

Ḳapuñda bir ışık olduḡına rüşen-delîlüm var / **Yüzüñe** beñzedürdüm şem‘i istidlāl bir yüzden (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 257, Beyit 5). [yüzüñe, -üñe]

Ben mübtelāyı ḥasret iden seyr-i ḥüsnüñe / Eylük **yüzini** göre misin yavuzın eyin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 258, Beyit 5). [yüzini, -ini]

Maḳdemüñden ḥurrem olmışdur bahār-ı Germiyān / Berf şanma **yüzin** ağartdı diyār-ı Germiyān (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 265, Beyit 1). [yüzin, -in]

Beni hecrüñle ey gül-çihre bülbül gibi zār itme / **Yüzüñden** gözüm ırmaḡla yaşum cüy-bār itme (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 278, Beyit 1). [yüzüñden, -üñden]

Ol meh-liḳayı gör baña ne işler işledi / Dönderdi **yüzini** beni āvāre eyledi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 316, Beyit 2). [yüzini, -ini]

Esen ḳal ey şabā gülzār-ı küy-ı dil-berüñ şimdi / Gözüm sakḳā **yüzüm** cārüb āhum oldu ferrāşı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 342, Beyit 4). [yüzüm, -üm]

Yüzüm deff şîvenüm nāyum fiḡān u nāle ‘ūdumdur / Pür itdüm na‘ra-i ‘aşḳuñla şimdi bezm-i ‘uşşāḳı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 347, Beyit 2). [yüzüm, -üm]

2.Yüz, sayı sıfatı.

Gül yüzüñçün dilde **yüz** dāḡ-ı vefā yaḳduḡ yine / Rüşen oldu mihrüñ ile gün gibi ‘unvānımız (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 106, Beyit 5). [yüz,]

3.Yüzey.

Dem-â-dem göz yaşı hûnîn habâbıyla müzeyyendür / Bu deryâ **yüzinüñ** eksük degüldür hiç donanması
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 350, Beyit 4). [yüzinüñ, -inüñ]

yüz biñ: Yüz bin sayısı. (Çokluğu ifade etmek için kullanılmıştır.).

Sen kâdem başdukcâ hâke ben sürüp yüz yirdeyüz / Günde **yüz biñ** kez dirüm yâ leytenî künti türâb
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 14, Beyit 5). [yüz biñ,]

Yüzüm döndürmezem ey yüzi ay **yüz biñ** cefâ kılsañ / Ne mümkün şanma senden ey şanem ben usanam
bir gün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 264, Beyit 4). [yüz biñ,]

yüz çevir-: ilgiyi kesmek, önemsememek, uzaklaşmak.

Murâdum üstine bir kerre dönmedi devrân / **Yüzin çevirdi** meger kim bu çerh-i bî-bünyâd (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 36, Beyit 4). [yüzin çevirdi, -di]

Dilüm mîkrâz-ı cevruñ pâre pâre eyledi kat kat / **Çevürmedi yüzin** şanma ki ol avara dönmişdür
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 99, Beyit 6). [yüzin çevürmedi, -medi]

Zerreves yoluñda pâ-mâlem didüm / **Yüz çevirdi** âh kim benden o gün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 267,
Beyit 4). [yüz çevirdi, -di]

Yüz çevirdi Raḥîmî gayrıdan / Sen şeh-i kâm-kâra yüz tıtdı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 319, Beyit 7).
[yüz çevirdi, -di]

yüz dönder-: Yüz çevirmek, gösterdiği ilgiyi kesmek.

Dilüm dilim dilim mîkrâz-ı gamla pârelenmişdür / O meh **yüz dönderelden** ḥod katı âvâre düşmişdür
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 53, Beyit 3). [yüz dönderelden, -elden]

Yüzüm döndürmezem ey yüzi ay yüz biñ cefâ kılsañ / Ne mümkün şanma senden ey şanem ben usanam
bir gün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 264, Beyit 4). [yüzüm döndürmezem, -üm, -mezem]

yüz dürlü: Yüz türlü, çeşit çeşit.

‘Âşıka **yüz dürlü** biñ nâz itdüğüñ gerçek ola / Bir de mâ’ilsin cefâya bu da bir süy-ı ḥılâf (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 131, Beyit 4). [yüz dürlü,]

yüz göster-: Belirmek, görünmek, kendini göstermek.

Çehre-i maḥşûda **yüz gösterse** rûḥ olsa ḥicâb / Bî-vesîle ‘ârız-ı cānāna seyrân eylesem (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 197, Beyit 3). [yüz gösterse, -se]

yüz sür- Yüz sürmek, saygı/sevgi göstermek için yere eğilmek.

Geydi nūrānī libāsın şemsi dülbendin şarup / Karşu çıkdı gün **sürüp** pāyuña **yüz** mānend-i āb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 14, Beyit 2). [yüz sürüp, -üp]

H'āceyān-ı şehir ile mihr 'arz idüp māhum kâmer / **Yüz sürüp** na'l-i semendüñe öpüp hāk-i rikāb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 14, Beyit 3). [yüz sürüp, -üp]

Sen kâdem başduķca hāke ben **sürüp yüz** yirdeyüz / Günde yüz biñ kez dirüm yā leytenî künti türāb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 14, Beyit 5). [yüz sürüp, -üp]

Der-i cānāna **yüz sürdüm** koyup başum ayāğına / Bi-ḥamdillāh Raḥîmî baña el virdi yine devlet (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 21, Beyit 7). [yüz sürdüm, -düm]

Zāt-ı şerîfün ile şeref bulalı cihāñ / Kapuña **yüz sürüyüp** ider i'tizār-ı 'îd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 38, Beyit 2). [yüz sürüyüp, -üyüp]

Dergeh-i 'izzet-nümāña bir daḥi **yüz sürmege** / Her zemān ta'cîl ider 'ömrüm gibi evān-ı 'îd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 39, Beyit 5). [yüz sürmege, -mege]

Ka'be kapuña şol ki Şafâyıla **sürer yüz** / Ey h'āce anı bir yaña şanma sefer eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 60, Beyit 3). [yüz sürer, -er]

Şu gibi **yüz sürüyü** geldi çemenler ḥıdmete / Tā ola vech-i ḥasen gibi sürür-efzā-yı sür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 91, Beyit 2). [yüz sürüyü, -üyü]

Cem'üñe **yüz süreli** ey nūr-ı çeşm-i zāt-ı pāk / Pertev-i hürşîdi almaz 'aynına her bār şem' (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 129, Beyit 5). [yüz süreli, -eli]

İşigün ehl-i diller Ka'besi şāḥîb-Şafā zātuñ / Anuñçün ben de **yüzüm sürmege** Sa'y eylerüm anuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 161, Beyit 4). [yüzüm sürmege, -mege]

Yüzüm sürdükce 'ār itme gubār-ālūde çihremden / Ne mümkindür ḥalāş ola elümden pāk-dāmānuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 161, Beyit 5). [yüzüm sürdükce, -dükce]

Sürdügünce yüz rikābuña Raḥîmî sāyeveş / İtme 'ār ey meh irişmez zerreden mihre zevāl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 178, Beyit 7). [yüz sürdügünce, -dügünce]

Sürmedüm yüzümi gül-dāmenüñe sebze-mişāl / Rāzıyam bāri bu yolda ḥas u ḥāşāk olayum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 205, Beyit 2). [yüzümi sürmedüm, -medüm]

Piyāde seyr iderken maḥdem-i şāḥa **yüzin sürmiş** / Müsellem 'asker-i ezhāra oldı təcver lāle (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 291, Beyit 4). [yüzin sürmiş, -in, -miş]

Gāh gāh emr eyle **yüz sürsün** rikābuña şehā / Hāk-i rāhuñdur Raḥîmî ḥod senüñ bi-iştibāḥ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 298, Beyit 7). [yüz sürsün, -sün]

Başuña ey felek devr içre ger gün toğmak isterseñ / **Yüzün** pāyına **sür** gel ol mehün būs-ı rikāb eyle (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 299, Beyit 3). [yüzün sür, -ün]

yüz tut-: Yönelmek, meyletmek.

Ey Raḥîmî el götür baş aç **yüzün** dergāha **tut** / Kıl du'âyı devlet-i sulṭān Selîm Ḥāna şitāb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 14, Beyit 7). [yüzün tut, -ün]

Olalı şehir-i ḥüsne yüzün ay Güzel ḥişār / **Yüz tutdı** top yıkılmağa gördi Güzel ḥişār (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 93, Beyit 1). [yüz tutdı, -dı]

‘Adūdan döndi devlet tapuña vālihe **yüz tıtdı** / Saña biñ kez didüm üstüñe düşdi gayret-i ‘ālem
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 213, Beyit 3). [yüz tıtdı, -dı]

Göñlüm ol gül-‘izāra **yüz tıtdı** / Yine zār u hezāra **yüz tıtdı** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 319, Beyit 1).
[yüz tıtdı, -dı]

Sen şeker-leb içün dil-i Ferhād / Hüsrevā kühsāra **yüz tıtdı** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 319, Beyit 2).
[yüz tıtdı, -dı]

Yine göñlüm hevāya yiltendi / Āh kim rüzgāra **yüz tıtdı** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 319, Beyit 3). [yüz
tıtdı, -dı]

Beni koyup raķibe yüz virdi / Ol güli gör ki hāra **yüz tıtdı** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 319, Beyit 4). [yüz
tıtdı, -dı]

Çerh-i bed-mihre meyl idüp ol meh / Zālīm ü nā-bekāra **yüz tıtdı** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 319, Beyit
5). [yüz tıtdı, -dı]

Der-miyān olmadı dirîğ ol serv / Kaçdı benden kenāra **yüz tıtdı** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 319, Beyit
6). [yüz tıtdı, -dı]

Yüz çevirdi Rahîmî gayrıdan / Sen şeh-i kām-kāra **yüz tıtdı** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 319, Beyit 7).
[yüz tıtdı, -dı]

Çeşm-i mestüñ ki ẖāba **yüz tıtdı** / Yıkılup dil harāba **yüz tıtdı** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 327, Beyit 1).
[yüz tıtdı, -dı]

Yüz yumaz oldı ṯā‘at-i hayra / Şimdi şüfi şarāba **yüz tıtdı** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 327, Beyit 2). [yüz
tıtdı, -dı]

Müşkil-i ‘aşkı müftiye şordum / İtmedi hāl kitāba **yüz tıtdı** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 327, Beyit 3).
[yüz tıtdı, -dı]

Hāk budur āfitāb-ı çerh-i şeref / Sen şeh-i meh-rikāba **yüz tıtdı** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 327, Beyit
4). [yüz tıtdı, -dı]

Didi biñ kez Rahîmî vallāhi / Sen şeh-i kām-yāba **yüz tıtdı** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 327, Beyit 5). [yüz
tıtdı, -dı]

yüz vir-: İlgi, yakınlık göstermek.

Şalınma her pelid ile benüm serv-i hıramānum / Açılma **virme yüz** her hāra ey gül-berg-i handānum
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 201, Beyit 1). [yüz virme, -me]

Açılsun gül gibi ey gönca-leb her hāra **yüz virdüñ** / Hezārān nāledür gūş eylemez efgānum añmazsın
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 226, Beyit 2). [yüz virdüñ, -düñ]

Yüz virme hāra şalınup ey gül budacığı / Baş çihrem üzre pāyuñ odur hōd tıracığı (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 313, Beyit 1). [yüz virme, -me]

Beni koyup raķibe **yüz virdi** / Ol güli gör ki hāra yüz tıtdı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 319, Beyit 4). [yüz
virdi, -di]

yüz yumaz ol-: İlgi göstermez olmak.

Yüz yumaz olduk namāza olduk erbāb-ı niyāz / Zāhidā ‘acz ü kuşūriyla ‘ibādāt ehliyüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 111, Beyit 4). [yüz yumaz olduk, -duk]

Yüz yumaz oldu t̤ā‘at-i ḥayra / Şimdi şūfi şarāba yüz t̤utdı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 327, Beyit 2). [yüz yumaz oldu, -dı-maz]

yüze gül-: Yalandan samimiyet göstermek, riyakarca davranmak, kandırmak.

Şem‘isin her cem‘üñ ey meh mihr-i dehr-ārā gibi / **Yüze gülmekde** naẓirüñ yok gül-i ra‘nā gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 323, Beyit 1). [yüze gülmekde, -mekde]

yüz yüze: Karşı karşıya, karşılıklı şekilde.

Senüñle **yüze yüz** da‘vā-yı ḥüsn eylerse ger ḥūrşid / Göreyin varmasun tiz günde ey meh anı ayına (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 303, Beyit 2). [yüz yüze,]

yüzi ay: Yüzü ay gibi parlak olan sevgili.

Yüzüm döndürmezem ey **yüzi ay** yüz biñ cefā kılsañ / Ne mümkün şanma senden ey şanem ben usanam bir gün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 264, Beyit 4). [yüzi ay,]

yüzi gül: Gül yüzlü.

İtmedüm bülbül gibi ey **yüzi gül** gülzār seyr / Baña küyuñ pes ne lāzım eyleyem tekrār seyr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 54, Beyit 1). [yüzi gül,]

Ruḥsār u kākülünüz şimdi berāber oldu / Yanumda ey **yüzi gül** şubḥ u mesā-yı nev-rüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 108, Beyit 5). [yüzi gül,]

Bulupdur ey **yüzi gül** her kesi maḳşūdî bûstānın / Kapuñda bī-merām ancak Raḥîmî nā-tüvān ḳalmış (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 126, Beyit 7). [yüzi gül,]

Ḳudümüñden feraḥ-efzā olaldan sīne-i şaḥrā / Gözüüm yaşı gül oldu ey **yüzi gül** şan boyum bir pül (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 177, Beyit 3). [yüzi gül,]

Meh-cemālüne ne noḳşān irişür ey **yüzi gül** / Şem‘veş bir gice olsañ baña miḥmān Çelebi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 338, Beyit 4). [yüzi gül,]

yüzi gül-nār: Narçiçeği yüzlü.

Yaḳup eczāmı külli kül idüp nār-ı firāḳuñla / Semenderveş yataḡum ey **yüzi gül-nār** nār itme (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 278, Beyit 2). [yüzi gül-nār,]

yüzi güneş: Güneş gibi parlak yüzlü || Sevgili.

Ƙanlu yaşımda ‘aks-i ruĥuñ ey **yüzi güneş** / Güyā şafaĥ içinde meh-i tâbdâr-ı ‘îd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 38, Beyit 5). [yüzi güneş,]

yüzi mäh: Ay yüzlü (sevgili).

Şubĥ-ı vaşluñla müşerref kıl Raĥîmî bendeñi / Leyl-i fûrĥatde yiter geĥdi günü ey **yüzi mäh** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 276, Beyit 7). [yüzi mäh,]

yüzüne bak-: Yüzüne bakmak, önem vermek, ilgilenmek.

Ârzü-yı pertev-i mihrüñle oldum ĥāk ĥayf / **Baĥmaduñ** bir gün **yüzüme** ey meh-i bî-bāk ĥayf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 134, Beyit 1). [yüzüme baĥmaduñ, -maduñ]

yüzüme sür-: Yüze, yüzüne sürmek. // Sevgi ve saygı göstermek.

Öpüp **yüzüme sürdüm** gözlerüme tütüyā kıldum / Başumda devletüm varmış ĥubâr-ı maĥdemüñ gördüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 218, Beyit 2). [yüzüme sürdüm, -düm]

yüzümü yirlere sür-: Yüzünü yerlere sürmek, mahcubiyet duymak.

Sürdüm yüzümü yirlere dökdüm gözüm yaşın / Sen gül yañaĥlu servi velî kılmadum kenâr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 93, Beyit 3). [yüzümü yirlere sürdüm, -düm]

yüzüñ gör-: Yüzünü görmek, yüzüne bakmak.

Yüzüñ görmeyeli ey şem‘-i devlet / Tıtuşdı oda mihr ü mäh didüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 188, Beyit 2). [yüzüñ görmeyeli, -meyeli]

Z

zād-ı firāvān: Çok yiyecek, azık.

Ġam-ı dildârı cem‘ it maĥzen-i ĥāṭırda ĥıfz eyle / Ṭarîĥ-ı ‘aşĥa ‘azmüñ var ise **zād-ı firāvān** it (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 18, Beyit 2). [zād-ı firāvān,]

za‘f: Güçsüzlük, zayıflık.

Yanar dil ten döner **za‘fiyla** fânüs-ı ĥayāl oldı / Beni sen şem‘uña pervâne-i sūzāna döndürdüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 147, Beyit 2). [za‘fiyla, -ıyla]

za‘f it-: Zayıf, kuvvetsiz hale getirmek.

Raĥîbā **za‘f iden** cism-i nizāruñ reşk-i mihrümdür / Ḥased ‘ālemde ey miskîn seni āĥir cüdām eyler (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 72, Beyit 4). [za‘f iden, -en]

zafer: Galibiyet.

Zafer hem-dem sa‘adet yār u devlet hem-nişin olsun / Serir-i ihtisām üzre hemişe kıl maḳarr yegdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 83, Beyit 7). [zafer,]

za‘f-ı fûrkat: Ayrılığın zayıflığı.

Vücûdum bir sehâvet kesb idüpdür **za‘f-ı fûrkatle** / Harâret gâlib olup cânda ne tâb u tüvân ḳalmış (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 126, Beyit 4). [za‘f-ı fûrkatle, -le]

za‘f-ı gâlib: Üstün olanın zayıflığı.

Nâlesi âhestedür ḡamdan Raḡimî ḡastanuñ / **za‘f-ı gâlibdür** anuñçündür mecâl-i âh yok (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 144, Beyit 9). [za‘f-ı gâlibdür, -dür]

zâğ u zağanveş: Karga ve çaylak gibi.

Benüm **zâğ u zağanveş** cîfe-i dünyāya yok meylüm / Ğidā-yı rūḡdur bir ṡā’ir-i heft āsmānum ben (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 234, Beyit 6). [zâğ u zağanveş,]

zâğ-ı nā-cins: Cinsi bozuk, soysuz karga.

Raḡib-i rû-siyāh ile beni bir görme ḡıdmetde / Bir olmaz **zâğ-ı nā-cins** ile ey şāḡib-hüner şāḡin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 244, Beyit 6). [zâğ-ı nā-cins,]

zāhid: Çok dindar olup irfanı olmayan kimse, kaba sofu.

‘Aşḡ daḡmışdur benüm boynuma **zāhid** bir kemend / Pend girmez ḡuşuma ṡutmaz beni zencir ü bend (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 31, Beyit 3). [zāhid,]

zāhidā: Ey zahid.

Zāhidā zerḡ u riyānuñ cübbesin ḡāk itmişüz / Biz ne nāmūs özlerüz ‘aşḡ içre ne ‘ār isterüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 107, Beyit 6). [zāhidā,]

Yüz yumaz olduḡ namāza olduḡ erbāb-ı niyāz / **zāhidā** ‘acz ü ḡuşūriyla ‘ibādāt ehliyüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 111, Beyit 4). [zāhidā,]

Bu riyādur **zāhidā** cismüñde naḡş bu riyā / Bî-riyā bir ‘āşḡam ben bu riyādan ḡekdüm el (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 170, Beyit 3). [zāhidā,]

ṡarīḡ-ı ‘aşḡa **zāhidā** hep olmaz / Bu yolu anılamaz ḡüm-rāḡ didüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 188, Beyit 4). [zāhidā,]

Bize kūy-ı yār sen ḡek cennet-i a‘lā ḡamın / **zāhidā** biz ibn-i vaḡtüz ḡekmezüz ferdā ḡamın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 256, Beyit 1). [zāhidā,]

zāhid-i nā-puḥte: Çiğ sofu.

Şerār-ı hecre yanmadın recā-yı vaşl-ı yār itmiş / Görün şol **zāhid-i nā-puḥteyi** sevdā-yı ḥām eyler
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 72, Beyit 3). [zāhid-i nā-puḥteyi, -yi]

zāhid-i şad sāle: Yüzyıllık zahit.

Bu zülf ü ruḥ ele bağlandı dil ol ala / Ey **zāhid-i şad sāle** zünnāra neden düşdüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 146, Beyit 5). [zāhid-i şad sāle,]

zāhidlen-: Zahit tavırları takınmak.

Sūsen-i sālūse deg gülşende **zāhidlenme** sen / Destesi destinde ṭolu yir yok inkārum kōnağ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 130, Beyit 2). [zāhidlenme, -me]

zāhîr: Yardım eden, destekleyen, arka çıkan (kimse), yardımcı.

Ṭa'na kılmasun **zāhîr** ü destgîr oldum diyü / Müttekāya egmezem başum 'aşādan çekdüm el (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 170, Beyit 4). [zāhîr,]

zāhîr: Dış yüzü.

Derūn-ı sînede ḥūn-ı ciger çeşmümde āb-ı ḡam / Bilinmedük nem ola bâṭın u **zāhirde** nem ḵaldı
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 343, Beyit 3). [zāhirde, -de]

zāhîr: 12. yüzyılda yaşamış İran'da ünlü bir kaside şairi olan Zahîr-i FÂRYÂBÎ.

Ey Raḥîmî bir **zāhîr** olursa 'ālemde eger / Şi'rüme Ḥassān degül Selmān ideydi āferîn (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 247, Beyit 5). [zāhîr,]

zāhîr eyle-: Meydana çıkarmak.

Bir dem içre gör ne demler **zāhîr eyler** rüzgār / Dem bu demdür bu demi ḥoş gör ḡamı deryāya şal
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 166, Beyit 4). [zāhîr eyler, -r]

zāhîr it-: Ortaya koymak, meydana çıkarmak, göz önüne sermek.

Luṭf ile yap yap Raḥîmîñüñ yıķık ḡöñlin hemān / Bir velāyet **zāhîr it** ey kām-kār-ı evliyā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 9, Beyit 13). [zāhîr it,]

Şu bâṭın kim müberrā olmadı jeng-i 'alāyıkdan / Ne ma'na **zāhîr itdi** aña bir āyîne-i şüret (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 21, Beyit 3). [zāhîr itdi, -di]

zāhir ol-: Açığa çıkmak, meydana çıkmak, görünür olmak.

‘Ārızında **zāhir olmuş** lem‘a-i nūr-ı Nebī / Hüsn içinde beñzemiş çok pîr-i Ken‘ân oğlına (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 306, Beyit 3). [zāhir olmuş, -mış]

zāhir ü pinhān: Aşikar ve gizli.

Mānî‘ olmaz fikr ü zikrüne bu keşret ‘ālemi / ‘Ārif-i tevḥidüñ olur **zāhir ü pinhān** bir (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 68, Beyit 5). [zāhir ü pinhānı, -ı]

zāhir-perest: Dış görünüşe çok önem veren (kimse).

Ṭoludur bātını hırş u ḥased **zāhir-perest** olmuş / Koyup dîdār-ı kūyuñ cennet añar vā‘iz-i aḥmak (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 145, Beyit 3). [zāhir-perest,]

zaḥm: Yara.

Rahîmî kaḥbe-zen dünyāda her nā-merde dil virme / Tuz etmek bilmeyenden ara zaḥmet ara **zaḥm** irmiş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 125, Beyit 5). [zaḥm,]

Gördükce **zaḥm** ağız açar tîğ-i ḥançerüñ / Yalmanup özler anı zülāle taraf taraf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 133, Beyit 4). [zaḥm,]

Şerḥa şerḥa sînemüñ **zaḥmını** hem dil yarasın / Hancerüñle dilleşüp ruḥşat bulursam söyleşem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 223, Beyit 2). [zaḥmını, -ını]

Bitmedi ğamzeñüñ ey yār yürekde **zaḥmı** / Kaldı cān içre o peykān ile öldüm gitdi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 345, Beyit 3). [zaḥmı, -ı]

zaḥm ir-: Yaralanmak.

Kaẓā taşından işitdüm vücūd-ı yāra **zaḥm irmiş** / İrişüp zār-ı bülbül ol gül-i gülzāra **zaḥm irmiş** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 125, Beyit 1). [zaḥm irmiş, -miş]

Şıdum seng-i ğam ile kāse-i mecnūn-şıfat başum / Haṭā taşı irüp tā kim ser-i dildāra **zaḥm irmiş** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 125, Beyit 2). [zaḥm irmiş, -miş]

Maḥabbet reh-güzārında ḥazer kıl seng-i hicrāndan / Tarîḳ-ı ‘aşk müşkildür niçe reh-vāra **zaḥm irmiş** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 125, Beyit 3). [zaḥm irmiş, -miş]

Ġam-ı tîğ-i ‘adūdan zaḥm-ı cismüm dir gören yara / Yine ḥār-ı belādan bülbül-i pür-zāra **zaḥm irmiş** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 125, Beyit 4). [zaḥm irmiş, -miş]

zaḥm ur-: Yara açmak.

Şafaḳ şanmañ görinen **zaḥm urupdur** nāvek-i āhum / Ġazāl-i çerḥ ey ebrü kemān oklu şikārumdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 74, Beyit 2). [zaḥm urupdur, -updur]

zaḥmdār ol-: Yaralı olmak.

Şikeste-hâtırum luṭf eyle bir ḳalbi şınıḳdan şor / Vücudı seng-i cevriyle **zaḥmdār olmayan** bilmez
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 116, Beyit 6). [zaḥmdār olmayan, -mayan]

zaḥmet:

1. Sıkıntı, eziyet, güçlük, zorluk.

Saṇa şıḥḥat sezā cismüñdeki **zaḥmet** baña ‘ömrüm / Biñ olsa tende tek cānum fidā olsun yoluña hep
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 10, Beyit 5). [zaḥmet,]

Raḥîmî ḳaḥbe-zen dünyāda her nā-merde dil virme / Tuz etmek bilmeyenden ara **zaḥmet** ara zaḥm
irmiş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 125, Beyit 5). [zaḥmet,]

2. Sıkıntı, eziyet || hastalık.

Raḥîminüñ budur dārü’ş-şifā-yı ḡaybdan derdi / Vücuduña irüp şıḥḥat tenüñde gide **zaḥmetler**
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 81, Beyit 5). [zaḥmetler, -ler]

zaḥmete gir-: Zahmet etmek.

Ben oldum olacaḡum gel ṭabîbā **zaḥmete girme** / Dil elden gitmeden bir çāre ḳıl bî-çāre düşmişdür
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 53, Beyit 6). [zaḥmete girme, -me]

Ṭabîbā **zaḥmete girüp** benümçün hîç ‘ilāc itme / Ben oldum olacaḡum ol gözi bîmār şaḡ olsun (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 245, Beyit 4). [zaḥmete girüp, -üp]

zaḥm-ı cān: Gönül yarası.

Zaḥm-ı cānum gördi müjḡānuñ duz ekmek bilmedi / Leblerüñle niçe demdür var iken ḥaḳ-ı nemek
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 160, Beyit 2). [zaḥm-ı cānum, -um]

zaḥm-ı cān-sitān: Can alıcı yara.

Cefā-yı ḡamze cāna geçdi peykānı dil uzatmaz / Şorup ḥālüm aḡız açar bu **zaḥm-ı cān-sitān** ḳalmış
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 126, Beyit 5). [zaḥm-ı cān-sitān,]

zaḥm-ı cism: Vücudun yarası.

ḡam-ı tiḡ-i ‘adūdan **zaḥm-ı cismüm** dir gören yara / Yine ḥār-ı belādan bülbul-i pür-zāra zaḥm irmiş
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 125, Beyit 4). [zaḥm-ı cismüm, -üm]

zaḥm-ı ḡam: Gam yarası.

Hârdan **zaḥm-ı ğamın** cānumda la‘l-i yār için / Bülbülā bir ğonca-i nüzhet bulursam söyleşem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 223, Beyit 6). [zaḥm-ı ğamın, -ın]

zaḥm-ı ğamze: (Sevgilinin) yan bakışlarının (âşığın gönlünde) açtığı yara.

Ey kaşı yâ **zaḥm-ı ğamzeñle** müşebbek sînemüz / Menzil-i sehm-i belâdur ya vefâ umacıdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 59, Beyit 2). [zaḥm-ı ğamzeñle, -ñle]

zaḥm-ı seng-i fûrkat: Ayrılık taşının yarası.

Zaḥm-ı seng-i fûrkatüñ benden su‘âl it ğayrı ko / Ser-ġüzeştümden ne bilsün başına tokinmayan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 236, Beyit 4). [zaḥm-ı seng-i fûrkatüñ, -üñ]

zaḥm-ı sîne: Gönül yarası.

Dāġlar zerrîn-libâsum **zaḥm-ı sînem** hancerüm / Pâdişâh-ı kişver-i faḡram ḡanā‘at leşkerüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 208, Beyit 1). [zaḥm-ı sînem, -m]

zaḥm-ı tîġ: Kılıç yarası.

Ten ki ḡāk-i rāh-ı cānān olmaya ḡāk olsun ol / Sîne **zaḥm-ı tîġüñe** cāy olmaya çāk olsun ol (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 179, Beyit 1). [zaḥm-ı tîġüñe, -üñe]

Rûy-ı zerdüm ḡana ġarḡ itsem şafaḡ gibi n’ola / **Zaḥm-ı tîġüñden** güzeller şāhı ‘unvān eylesem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 197, Beyit 5). [zaḥm-ı tîġüñden, -üñden]

Ḥāşıl itdüm **zaḥm-ı tîġüñ** cān u ser terk eyleyüp / Ḥarc idüp nem var ise cānā ḡazandum āb-rû (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 275, Beyit 4). [zaḥm-ı tîġüñ, -üñ]

zaḥm-ı zebān-ı ḡār: Diken dilinin yarası.

Ḳan yudar ġonca ġörüp **zaḥm-ı zebān-ı ḡārdan** / Gül yanup kül oldu sūzum ġördi hecr-i yārdan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 263, Beyit 1). [zaḥm-ı zebān-ı ḡārdan, -dan]

zā‘il it-: Yok etmek, ortadan kaldırmak.

Teşneyem ḡand-ı zülāl-i la‘lüne ben ḡastay / **Zā‘il itmez** ‘aṡşumı cānā benüm cüllāb-ı ḡand (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 31, Beyit 4). [zā‘il itmez, -mez]

Ṭālib-i la‘l-i nigārum añma āb-ı kevşeri / **Zā‘il itmez** ‘aṡşum ey vā‘iz benüm ol ġüft-ġü (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 275, Beyit 2). [zā‘il itmez, -mez]

zā‘il ol-: Yok olmak, ortadan kalkmak.

Yire geçse yıķılsa ṫāḡ-ı eflāk / Binā-yı ‘aşḡuñ **olmaz** dilde **zā‘il** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 165, Beyit 4). [zā‘il olmaz, -maz]

zāl-i ‘ādil: Adaletli Zal.

Dil alur dil virür şimdi menem cünd-i maḥabbetde / Anuñçün **Zāl-i ‘ādil** Rüstem-i devrāna gönderdi
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 330, Beyit 4). [zāl-i ‘ādil,]

zāl-i zemāne: Zamanın, vaktin Zāl'i.

Zāl-i zemāne rezmine tākāt getürmedi / Eñ pehlüvân-ı ‘ālem olan didi Rüstemem (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 200, Beyit 4). [zāl-i zemāne,]

zālim:

1. Zulm eden, eziyet eden.

Sîne pür-ğam dîde nem āşüfte dil pür-ıztırāb / ‘Aşk eفزün yār **zālim** ‘ömr ise eyler şitāb (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 13, Beyit 1). [zālim,]

Bî-güneḥ kanlar döker bu çeşm-i cellāduñ senüñ / Kanķı **zālimdür** bu fende bilsem üstāduñ senüñ
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 162, Beyit 1). [zālimdür, -dür]

Çerḥ-i bed-mihre meyl idüp ol meh / **zālim** ü nā-bekāra yüz tıtdı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 319, Beyit
5). [zālim,]

2. Zulüm edici. || Sevgili.

A **zālim** zulümüñi ḥadden aşurma / Bu şehrüñ yoksa hiç sulṭānı yok mı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 339,
Beyit 2). [zālim,]

zār:

1. Zayıf, dermansız.

Ey rebî‘-i mekrümet dest-i zer-efşānuñ görüp / Çihresin zerd itdi gülşen ḥor u **zār** olmuş yatur (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 104, Beyit 4). [zār,]

2. Ağlama, inleme.

Baṇa gel ey muğannî çāre-sāz ol n’eydigüm bildür / Maḳām-ı ḡamda dil feryāda cānum **zāra** düşmişdür
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 53, Beyit 5). [zāra, -a]

Bülbül-i ḥoş-nağmesiyüz gülsitān-ı ‘aşķuñuñ / Açılup sen ḡoncaya qarşu bu dem **zār** isterüz (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 107, Beyit 2). [zār,]

Ey dil ne için her dem bu **zāra** neden düşdüñ / Başum gibi ser-gerdān āvāre neden düşdüñ (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 146, Beyit 1). [zāra, -a]

Gel ey bülbül bu gülşenden ırāķ it **zār** u feryāduñ / Ki yokdur meyli sūy-ı ‘āşķa ol serv-i āzāduñ
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 156, Beyit 1). [zār,]

Ey Raḥīmī ‘aşk ile baḡruñ delinmişdür meger / Ney gibi pür-süz anuñçün **zār** u feryāduñ senüñ (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 162, Beyit 5). [zār,]

Fiğān u nāle vü āh-ı ḥazīnem tıtdı gülzārı / Raḥīmī bir ḥazān-dide hezārum **zāradur** meylüm (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 191, Beyit 5). [zāradur, -adur]

Gülüñ kulaḡına girmez Raḥīmī zār-ı hezār / Neye degin bu fiğānı bu **zārı** n’eyleyeyin (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 231, Beyit 6). [zārı, -ı]

Gül yüzüñ hecriyle feryādın Raḥīmī bendeñüñ / Şubḡ-dem işitdi bülbül fāriḡ oldı **zārdan** (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 263, Beyit 7). [zārdan, -dan]

Ḥarīm-i gülşen-i vaşluñla ḥurrem gül gibi her ḡār / Hoş-edā bülbülüñ ey gonca-leb **zārın** hezār itme (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 278, Beyit 4). [zārın, -ın]

Göñlüm ol gül-‘izāra yüz tıtdı / Yine **zār** u hezāra yüz tıtdı (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 319, Beyit 1). [zār,]

3. Ağlayan, inleyen.

Şaçuñ bendiyle bend olmuş esir-i kayd-ı bend olmuş / Dil-i āşüfte dirler bir ḡarīb ü ḡor u **zārum** var (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 67, Beyit 3). [zārum, -um]

Öte dur dime ben nālānuña gülzār-ı kūyuñdan / Göñül murḡini **zār** bahtuma gel bir murḡzār içre (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 284, Beyit 3). [zār,]

Güler düşmen Raḥīmī **zār** u maḡzūn / Esirge pādīşāhum cānı yok mı (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 339, Beyit 5). [zār,]

zār içre kal-: Ağlama , hüznün hâli içinde kalmak .

Raḡm it Raḥīmīye gel ey gonca dimesünler / **Zār içre** ‘andelibi **ķalmış** bu gülsitānuñ (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 157, Beyit 7). [zār içre ķalmış, -mış]

zār it-: Ağlayıp inlemek.

Degüldür dilde yara yāre bir tāze gülüm vardur / Hezārān **zār ider** dildür adı bir bülbülüm vardur (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 51, Beyit 1). [zār ider, -er]

Vāķı‘amda dün gice Mecnūnı gördüm **zār ider** / Āh u vāveylā vü Leylā zıkrını tekrār ider (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 78, Beyit 1). [zār ider, -er]

Her gice ḡār-ı ḡamından şubḡa dek sen goncanuñ / ‘Andelībāsā göñül pes nā-gehānī **zār ider** (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 82, Beyit 2). [zār ider, -er]

Beni hecrüñle ey gül-ķihre bülbül gibi **zār itme** / Yüzüñden gözüm ırmaḡla yaşum cūy-bār itme (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 278, Beyit 1). [zār itme, -me]

Bir nefes ķaldı hemān ancaķ ḡayātumdan eşer / Derd ile sīnem delüp ney gibi **zār itdüñ** beni (Kütahyalı Raḥīmî Dîvânı, Gazel 309, Beyit 3). [zār itdüñ, -düñ]

zār ol-: Ağlayıp inlemek.

Belā-yı bendeñi bende giriftār olmayan bilmez / Fiğān u zārını ben ḥastanuñ **zār olmayan** bilmez
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 116, Beyit 1). [zār olmayan, -mayan]

Her gül-i pür-ḥār için **zār olma** zinhār ey göñül / Gülşen-i ‘ālemde yok bir verd--i bî-ḥār ey göñül
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 171, Beyit 1). [zār olma, -ma]

zār u hezār: Binlerce ağlayıp inleme.

Her gice şad āh u nāle her seḥer **zār u hezār** / Sen gül içündür dün ü gün bu olan ğavġāya bak (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 137, Beyit 6). [zār u hezār,]

zār u miḥnet: Ağlama ve sıkıntı.

Yār yār aġyār u ‘āşık **zār u miḥnet** bî-şümār / Vaşl-ı mesned şabr-ı bî-ḥadd dār-ı hicrān her taraf
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 136, Beyit 2). [zār u miḥnet,]

zar u zor: Güçlülkle; istemeyerek.

Zar u zoruyla cehd itme kazādan ḥāric olmaz iş / Ḥasise inḳıyād itme gelür taqdîr olan kısmet (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 21, Beyit 5). [zar u zoruyla, -uyla]

zār zār: Ağlayarak, inleyerek.

Mesken dutan serîr-i serāy-ı sürûrda / Maḥzûn olup iderse n’ola **zār zār** göc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı,
Gazel 28, Beyit 5). [zār zār,]

zār-ı bülbül: Bülbülün ağlayışı.

Kazā taşından işitdüm vücūd-ı yāra zaḥm irmiş / İrişüp **zār-ı bülbül** ol gül-i gülzāra zaḥm irmiş
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 125, Beyit 1). [zār-ı bülbül,]

zār-ı hezār: Bülbülün ağlayışı.

Her gice şad āh u nāle her seḥer **zār-ı hezār** / Sen gül içündür düni gün bu olan ğavġā bu gün (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 227, Beyit 3). [zār-ı hezār,]

Gülüñ kulaġına girmez Raḥîmî **zār-ı hezār** / Neye deġin bu fiğānı bu zārı n’eyleyeyin (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 231, Beyit 6). [zār-ı hezār,]

zār-ı intizār: Bekleme ağlayışı.

Müşkil iken ḥālet-i mevti saña āsān ider / Ey ġarîb-i ‘āşık-ı dil-ḥasta **zār-ı intizār** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı,
Gazel 77, Beyit 3). [zār-ı intizār,]

zarr: Zarar.

Yâ Rab nazar-dîdeden ol yâre ne **zarr** var / Nem gördi yaşum gibi bırağdı nazarından (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 228, Beyit 4). [zarr,]

zât:

1. Öz, varlık.

zātuña bed-h'âh olanlar olalar mâtem-zede / Āsitānuñ 'abde geh cān ola geh melcā-yı sūr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 91, Beyit 5). [zātuña, -uña]

Görmedüm **zātuñ** gibi bir cevher-i kân-ı sehâ / Sû-be-sû gezdüm şadefveş baħr u 'ummān illerin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 243, Beyit 4). [zātuñ, -uñ]

Budur ümmîdi Raħîmî kuluñuñ devlet-i Hağ / Ğayrıya müşkil idüp **zātuña** āsān virsün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 251, Beyit 5). [zātuña, -uña]

Āferîn aħsente aħsent ey Raħîmî tab'uña / Vaşf-ı ħüsn-i şāmı kılduñ **zâtı** gibi 'ālî-şān (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 260, Beyit 9). [zâtı, -ı]

Kef-i luţfuñla dil cān **zātuñ** ile olalı hem-dem / 'Aceb ħālet virür cūş u ħurūşum dehre geh baħre (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 304, Beyit 4). [zātuñ, -uñ]

2. Kişilik, şahsiyet.

Görmedüm **zātuñ** gibi 'ālemde bir kân-ı ıarab / Sūr-ı sâ'ildür ıapuñda dā'imā derbān-ı 'id (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 39, Beyit 9). [zātuñ, -uñ]

İşigüñ ehl-i diller Ka'besi şāħib-Şafā **zātuñ** / Anuñçün ben de yüzüm sürmege Sa'y eylerüm anuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 161, Beyit 4). [zātuñ, -uñ]

Gene **zātını** yine güneħ ile kendü bilür / Şanma idrāke şığar 'ālem-i kübrādur dil (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 168, Beyit 5). [zātını, -ını]

Nazmı Nizâmî-tâb' hasen zâtı Sa'dîdür / Şāhum Raħîmî gibi sūħan-dānuñ olmaya (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 301, Beyit 5). [zâtı, -ı]

3. Kimse, kişi, şahıs, özellikle saygıdeğer kimse || sevgili.

Gül gibi her ıanda ħande kılsa ol ferħunde **zāt** / Güldügi gülzāruñ olur hep nebātāt u nebāt (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 20, Beyit 1). [zāt,]

zât-ı bî-mānend: Eşsiz, benzersiz kişi.

zât-ı bî-mānend ü 'ālî-ıadr-i vālā-menzilet / Mercî'-i luţf u 'aţā ser-menzil-i iħsān-ı cūd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 34, Beyit 2). [zât-ı bî-mānend,]

zāt-ı pāk: Temiz, saf yaratılış.

Zāt-ı pāküñden şeref buldı diyār-ı evliyā / Nūra ğarķ oldı ‘izāruñdan mezār-ı evliyā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 9, Beyit 1). [zāt-ı pāküñden, -üñden]

Devleti Hakk umarum saña vire sulţānum / **Zāt-ı pāküñde** vücūhāt ile var istiḥkāk (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 138, Beyit 6). [zāt-ı pāküñde, -üñde]

Rahîmiyem işigüñde ümîdüm **zāt-ı pāküñdür** / Du‘ā-yı devletüñ itmekden artuķ daḥi kārüm yok (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 142, Beyit 6). [zāt-ı pāküñdür, -üñdür]

Murād-ı cān murāduñdur ümîdüm **zāt-ı pāküñdür** / Vefā yolında baş u cān fidā idici cānum ben (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 234, Beyit 3). [zāt-ı pāküñdür, -üñdür]

zāt-ı şerîf: Şerefli şahsiyet.

Zāt-ı şerîfüñ ile şeref bulalı cihāñ / Kapuña yüz sürüyüp ider i‘tizār-ı ‘îd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 38, Beyit 2). [zāt-ı şerîfüñ, -üñ]

Ķanı **zāt-ı şerîfüñ** gibi bir dervîş-i ‘ālî-şān / Özün şāhāne dervîş añılan ey şāh-ı dervîşān (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 269, Beyit 1). [zāt-ı şerîfüñ, -üñ]

zāyî‘ eyle-: Ziyan etmek, boşa harcamak.

Gitdi gözden dilde cā tıtdı ḥayāl-i la‘l-i yār / Ķanda **zāyî‘ eyledüm** bu çeşm-i giryān cevherin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 252, Beyit 6). [zāyî‘ eyledüm, -düm]

Ḥayāl-i nergisün ki la‘l-i cān-baḥşuñ temennāsı / Dirîğā ‘ömri **zāyî‘ eyledüm** bir ḥurd u ḥ‘āb eyle (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 299, Beyit 6). [zāyî‘ eyledüm, -düm]

zāyî‘ it-: Ziyan etmek, boşa harcamak.

Ķara ḳayguda ‘ömr-i nāzenîni **zāyî‘ itmekden** / Çekilmek dāra zülfüñsüz perîşān olmadan yegdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 50, Beyit 4). [zāyî‘ itmekden, -mekden]

Ārzü-yı vaşl-ı bîm-i fūrķat ü cevr-i raķîb / **Zāyî‘ itdi** ‘aqlumı fîkr-i firāvān her ṯaraf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 136, Beyit 4). [zāyî‘ itdi, -di]

Dilerseñ gün gibi günden güne efzūn ola şevķuñ / Bu devri **zāyî‘ itme** meh gibi leyl ü nehār içre (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 284, Beyit 2). [zāyî‘ itme, -me]

Virmez vişāle nevbet ten āsiyāba döndi / Gendümi **zāyî‘ itdi** fūrķat ğamıyla devrān (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 331, Beyit 2). [zāyî‘ itdi, -di]

zāyî‘ ol-: Ziyan olmak, boşa gitmek.

Yol bulmadı vişāl-i miyānuña kıl ḳadar / Bu yolda ḥayf **zāyî‘ olan** ‘ömr-i nāzenin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 240, Beyit 3). [zāyî‘ olan, -an]

Kayurmam kum u kîr mîkdârı **olsa** cevherüm **zâyi'** / Hemân ol mekrûmet kânı dür-i şehvâr şağ olsun
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 245, Beyit 3). [zâyi' olsa, -sa]

zâyil ol-: Sona ermek, yok olmak.

Gök göçer ey meh yire kıpar yirinden taş u taş / **Zâyil olmaz** 'aşkuñ ile yandugum dilde yana (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 3, Beyit 5). [zâyil olmaz, -maz]

zebân: Dil.

Pür-ħarâretdür Raħîmînüñ **zebânı** nârveş / Hâlet-i süz u güdâz ile ider eş'âr şem' (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 129, Beyit 7). [zebânı, -ı]

Zebânum şem'veş kaç' eyledüm mîkrâz-ı şamtıyla / Şafâ ehline bir Rüşen-delîl ü reh-nümâ oldum
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 193, Beyit 4). [zebânum, -um]

La'l-i mey-günüñ görüp bir neş'e tahşîl eylemiş / Raķş urur câna meger gelmiş **zebânuñ** 'aynına
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 285, Beyit 5). [zebânuñ, -uñ]

zebân-ı cerr: Para talep etme ağzı.

Bir yaluñ yüzlü ışık meh-rûsıdur pır pır yanar / Şehrde olmuş **zebân-ı cerr** ile cerrâr şem' (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 128, Beyit 3). [zebân-ı cerr,]

zebân-ı hâl: Hal dili.

Her kılum cism-i za'îfimde **zebân-ı hâl** ile / Dil uzadup şerh ider sevdâ-yı zülfüñ mü-be-mü (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 275, Beyit 3). [zebân-ı hâl,]

zebân-ı kibriyâ: Ululuk dili.

Şûretâ didüm **zebân-ı kibriyâdan** bir gazel / Ma'nîde rāh-ı haķîķatde özüm hāk iderüm (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 208, Beyit 7). [zebân-ı kibriyâdan, -dan]

zebânî: Cehennemlikleri cehenneme atmayla görevli memur.

Hıfz eyle dilde hün-ı ğamı rāh-ı 'aşķda / Yokdur Raħîmî yolda **zebânî** nevâlenüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı,
Gazel 152, Beyit 5). [zebânî,]

zebün: Zayıf, güçsüz, aciz.

Rüzgârüm haşm u bahtum ser-keş ü tâli' **zebün** / Yâr-ı bî-mihr-i vefâ ğamdan benüm hâlüm ħarâb
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 13, Beyit 2). [zebün,]

zebür: Kitap, mektup.

Nikāb-ı zülfüñi ref' it ruhuñdan ey büt-i ra'nā / Ki tā 'aşkuñ **zebürü** ola deyr-i 'āleme ifşā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 7, Beyit 1). [zebürü, -ı]

zekât: Müslümanlıkta, sahip olunan mal ve paranın kırkta birinin, her yıl sadaka olarak dağıtılmasını öngören İslâmın beş şartından biri. || Öpücük.

Genc-i hüsnuñ şadakaşı büsedür bir ümmîd / Müstaḥakḫum ben faḳîrûñden dirîğ itme **zekât** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 20, Beyit 2). [zekât,]

zelihâ: Hz. Yusuf'a âşık olduğı bilinen ve Hz. Yusuf tarafından gençliğine tekrar kavuşturulan kadın.

Şabrına şad âferîn ol merd-i şāḥib-işmetüñ / Virmedi ḳoynını zindānuñ **Zeliḥâ** ḳoynına (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 288, Beyit 5). [zeliḥâ,]

Bu gönüm gözgüsünde şüret-i hüsnuñ görenler dir / **Zeliḥâdur** getürmiş Yûsufın ḥalvet-serâyına (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 303, Beyit 3). [zeliḥâdur, -dur]

zemân:

1. Zaman.

Raḥîmî bir gedâdur dergeh-i devlet-penāhuñda / Unutduñ çok **zemândur** sen anı sulṭānum añmazsın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 226, Beyit 5). [zemândur, -dur]

Efendi ḳuluña himmet **zemānı** gelmedi mi / Ḥaḳîr kūyuña ḥürmet **zemānı** gelmedi mi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 340, Beyit 1). [zemānı, -ı]

Ġarîḳ-ı baḥr-i ğamem al elüm Ḥızrāsā / Kenār-ı şādiye furşat **zemānı** gelmedi mi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 340, Beyit 2). [zemānı, -ı]

Pelenge döndi tenüm dāğ-ı ğamla arslanum / 'Alālîḳ eyle mürüvvet **zemānı** gelmedi mi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 340, Beyit 3). [zemānı, -ı]

Ḥarîm-i muḥteremüñde eyā şeh-i ḥurrem / Daḥi bu bendeñe ḥıdmet **zemānı** gelmedi mi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 340, Beyit 4). [zemānı, -ı]

'Aṭā vü luṭf günü mevsim-i 'ināyetdür / Şehā Raḥîmîye şefḳat **zemānı** gelmedi mi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 340, Beyit 5). [zemānı, -ı]

2. Zaman || sultanlık dönemi.

Mükedder yok **zemānuñda** meger destār-ı âşüfte / Perîşān dil bulunmaz kimse illā nā-tüvāñ şorguc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 25, Beyit 5). [zemānuñda, -uñda]

3. Zaman, içinde yaşanan devir.

Sensin şalâbetiyle **zemānuñ** Sikenderi / ‘Azm eyle her diyāra yūri Hızrvār göc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 26, Beyit 6). [zemānuñ, -uñ]

zemāne: Zaman, devir.

Zemāne haţţını ancağ gedā-yı ‘aşk olan añlar / Cihānda derd-i ser-efser çeken sulţānımıñ bildüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 199, Beyit 2). [zemāne,]

Cihān ālāyişinden gel ta‘alluğ riştesin kaç‘ it / **Zemāne** devleti şāhā hemān bir ānımıñ bildüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 199, Beyit 5). [zemāne,]

zemîn ü āsmān: Yer ve gök, her yer, bütün dünya.

İşitdüm hısta olmış nā-gehānî ol güzel hānum / **Zemîn ü āsmānı** oda yaqdı şu‘le-i āhum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 203, Beyit 1). [zemîn ü āsmānı, -ı]

zemîn ü āsumān: Yer ve gök, her yer.

Kaçan gün gibi tenhā seyre çıksañ bir gün ey meh sen / Dilümden od düşüp yanar **zemîn ü āsumān** sensüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 110, Beyit 3). [zemîn ü āsumān,]

zenahdān: Çene, çene çukuru.

Ol māhuñ alnı ile **zenahdānı** seyrin it / Aqşehrūñ alma elmasın eyvāna ihtiyāc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 24, Beyit 4). [zenahdānı, -ı]

zencir:

1. Zincir, birbirine geçmiş demir halkalardan oluşan ip ve bağ, silsile || sevgilinin saçı.

Zülfi **zencirine** karşı aşılıp tırma rakīb / Baña bend itdi anı sen resen-i dāra yapış (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 120, Beyit 4). [zencirine, -ine]

2. Zincir, pranga (Vefanın bağlayıcılığı zincir metaforuyla somutlaştırılmıştır.).

Rahîmî bendeñi gibi vefā **zenciri** bend itmiş / Tapuña boynı bağlu çākerüñdür bî-gümān şorguc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 25, Beyit 7). [zenciri, -i]

zencir ü bend: Zincir ve bağ.

Tā ki ‘aşkuñ halkā halkā boynuma tıkdı kemend / Tıtmaz olmışdur bu ben dîvāneyi **zencir ü bend** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 31, Beyit 1). [zencir ü bend,]

‘Aşk dağmışdur benüm boynuma zāhid bir kemend / Pend girmez gūşuma tıtmaz beni **zencir ü bend** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 31, Beyit 3). [zencir ü bend,]

zencîr-i sevdâ-yı cünûn: Delilik sevdasının zinciri.

Müselsel dūd-ı āhum zūlf-i dil-ber gibi boynumda / Dil-i āşüfteyem **zencîr-i sevdâ-yı cünûnumdur** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 85, Beyit 2). [zencîr-i sevdâ-yı cünûnumdur, -umdur]

zencîr-i şevk: (Aşğın boynundaki) Şiddetli arzunun zinciri.

İçüp cām-ı maḥabbet olmuşam mestānesi ‘aşkuñ / Bu gün **zencîr-i şevkîyle** benem dîvānesi ‘aşkuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 153, Beyit 1). [zencîr-i şevkîyle, -iyle]

zencîr-i zūlf: Saçın zinciri.

Nev-bahār-ı ḥüsnüññ her dem cünûnum artırur / Boynuma **zencîr-i zūlfüñ** vaktidür dağ şu gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 314, Beyit 5). [zencîr-i zūlfüñ, -üñ]

zeneḥdān: Çene çukuru.

Zindān-ı ḡam-ı hecre beni eyleme maḥbûs / Cān Yūsufın emr eyle **zeneḥdāna** şalinsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 253, Beyit 2). [zeneḥdāna, -a]

zen-i bāzār: Pazar güzeli (kadın), pazarda satılan dilber/köle. || Aşüfte.

Şimdi bildüm nev-‘arûs-ı dehr bir seḥḥār imiş / Niçe erden arta kalmış bir **zen-i bāzār** imiş (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 121, Beyit 1). [zen-i bāzār,]

zer: Altın.

Ḥün-ı a‘dāña bulaşmış işigüñ **zer** na‘lidür / Şanma ey mihr ü şafağ içre hilāl oldu bedîd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 32, Beyit 4). [zer,]

Zer gibi zerd eyledi beñzüm bu gün iksîr-i ‘aşk / Bilmez ol sîmîn-beden daḡı dirîḡā kıymetüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 207, Beyit 4). [zer,]

Şanma bir müflis gedāyam ‘aşk-ı istiḡnā yeter / Sîmdür eşk-i revānum rûy-ı zerdümdür **zerüm** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 208, Beyit 3). [zerüm, -üm]

İksîr-i ‘aşk çehremi zerd itdi **zer** gibi / Daḡı o yād-ı sîm-beden bî-ḡaber gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 351, Beyit 1). [zer,]

zer-çihre: Sararmış yüz.

Ser-i kūyuñda ḡaddüm üzre **zer-çihrem** görenler dir / Vefā bağınıñ öz şāḡında bir berg-i ḡazān kalmış (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 126, Beyit 3). [zer-çihrem, -m]

zerd eyle-: Sarartmak, soldurmak.

Zer gibi **zerd eyledi** beñzüm bu gün iksîr-i ‘aşk / Bilmez ol sîmîn-beden daği dirîgâ kıymetüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 207, Beyit 4). [zerd eyledi, -di]

zerd it-: Sarartmak, soldurmak.

Ey rebî‘-i mekrûmet dest-i zer-efşānuñ görüp / Çihresin **zerd itdi** gülşen ħor u zār olmış yatur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 104, Beyit 4). [zerd itdi, -di]

İksîr-i ‘aşk çehremi **zerd itdi** zer gibi / Daği o yād-ı sîm-beden bî-ħaber gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 351, Beyit 1). [zerd itdi, -di]

zerd ol-: Sararmak.

Zer-i ħālîş gibi günden güne **zerd olmada** çihreñ / Raĥîmî ħanlı yaşuñ var ise kibrit-i aĥmerdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 49, Beyit 5). [zerd olmada, -mada]

Gül yüzüñden ayru tâb-ı ġamda bî-tâb oldı ħâr / **Zerd olup** titrer ħazân yaprağı gibi cümle ten (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 236, Beyit 2). [zerd olup, -up]

zerd ü zār ol-: Solgun ve zayıf hale gelmek.

Nâr-ı ġam sen şehden ayru lezzetin telĥ eylemiş / **Zerd ü zār olup** benüm gibi ħurup aĥlar şem‘ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 127, Beyit 4). [zerd ü zār olup, -up]

zer-i ħālîş: Saf altın.

Zer-i ħālîş gibi günden güne zerd olmada çihreñ / Raĥîmî ħanlı yaşuñ var ise kibrit-i aĥmerdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 49, Beyit 5). [zer-i ħālîş,]

zerk: Riya, ikiyüzlülük.

Zāhidā **zerk** u riyānuñ cübbesin çāk itmişüz / Biz ne nāmūs özlerüz ‘aşk içre ne ‘ār isterüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 107, Beyit 6). [zerk,]

zer-nisār ol-: Altın saçan olmak.

Rûy-ı zerdümdür şanasın sebze de berg-i ħazân / Yaz müreddefveş üzere **zer-nisār olmış** yatur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 104, Beyit 3). [zer-nisār olmış, -mış]

zerrât: Zerreler.

Mîhr-i ĥüsnüñe müşteri **zerrât** / Ĥüba hîç mübtelâ mı eksük olur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 57, Beyit 4). [zerrât,]

zerre:

1. Çok küçük parçacık.

Vefâ bahrinde her bir kaatre bir ‘ummân-ı hikmetdür / Maḥabbet pertevinde **zerre** mihr-i ‘âlem-ârâdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 64, Beyit 3). [*zerre,*]

Zerreden efzûn benüm cürmüm senüñ ‘aşkuñ güneş / **Zerreden** hürşide ey meh-rû zevâl irmek muḥâl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 172, Beyit 6). [*zerreden, -den*]

Sürdügünce yüz rikābuña Raḥîmî sāyeveş / İtme ‘ār ey meh irişmez **zerreden** mihre zevâl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 178, Beyit 7). [*zerreden, -den*]

Fikr-i miyân-ı yâr ile yok kıl kadar mecâl / Mühr-i dehânı şevk ile **zerrede** kemsem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 200, Beyit 2). [*zerrede, -de*]

Terahḥum eylemez baş kaldırup ben ḥâksârına / Meger ben **zerreden** ‘ār eyler ol hürşid-i raḥşānum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 201, Beyit 4). [*zerreden, -den*]

Yiter sür şeh-süvârum üstüme nâz u cefâ raḥşın / Günüdür ayalandur **zerre** kim mihr ü vefâ raḥşın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 235, Beyit 1). [*zerre,*]

Şu kim bir lem‘a ḥâşıl eyledi envâr-ı şevkuñdan / Anuñ her **zerresin** gün gibi dehr-ārâ iden sensin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 261, Beyit 4). [*zerresin, -sin*]

2. Çok küçük, aciz kimse (Aşığın sevgili karşısındaki durumu).

‘Ârızuñ ben **zerreye** ‘arz eyle ey rüşen-zamîr / Lem‘a-i âsâr-ı mihri âfitâbiler bilür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 89, Beyit 4). [*zerreye, -ye*]

zerre deñlü: Zerre kadar.

Zerre deñlü mihrüñ ey meh dilde bes peydâ olur / Şubḥ-ı rüşen gibi râzı ‘âleme ifşâ olur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 63, Beyit 1). [*zerre deñlü,*]

Tütüyâ-yı ‘ayn-ı ‘âlemken ğubâr-ı maḥdemüñ / **Zerre deñlü** görmeye bu dide-i ğamnâk ḥayf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 134, Beyit 4). [*zerre deñlü,*]

zerrece: Zerre kadar, çok az.

Ben ol ḥāküm ki ey meh **zerrece** kalbümde mihrüñ var / Bu şevkıyla n’ola pertev şalarsam dehre mihrāsâ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 7, Beyit 2). [*zerrece,*]

Şol dil ki **zerrece** ola mihrüñle lem‘avâr / Gün gibi dehre şöhre-i devrân olur ḳalur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 43, Beyit 5). [*zerrece,*]

Çerḥ-i ḥüsn içre göñül gün yüzüñi mäh bilür / Güneşe **zerrece** mihr itmezsin Allāh bilür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 47, Beyit 1). [*zerrece,*]

Sāyeñüm **zerrece** baña mihr it / Āfitāba ziyā mı eksük olur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 57, Beyit 5). [zerrece,]

Pîre-zen dehre Raḥîmî **zerrece** mihr itmedi / Ehl-i cür'et böyle kullanmak gerek merdâne şavır (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 65, Beyit 5). [zerrece,]

Güneş gibi kılurdu 'ālemi envāra müstağrak / Tūlū' itse Raḥîmî **zerrece** bir pâresi 'aşkuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 154, Beyit 5). [zerrece,]

Zerrece ol mâhı yâ Rabb mihre kâ'il itmedüñ / Bâri bu ben mübtelâyı miḥnete mu'tād kıl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 163, Beyit 6). [zerrece,]

Gün yüzünden çöz kemend-i ebr-i zülfüñ aya şal / Zıll-i Ḥaḳḳın **zerrece** mihr itme gel sāye şal (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 166, Beyit 1). [zerrece,]

zerre-i nāçiz: Değersiz küçücük zerre || âşik.

Āfitābum yücedür gerçi felekden menzilüñ / Sāye şal ben **zerre-i nāçiz** ü bî-miḳdāra bak (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 139, Beyit 4). [zerre-i nāçiz,]

zerreveş: Zerre gibi.

Zerreveş maḥv eyledi mihr-i dehānuñ varlığıñ / Yok yire niçün ider cāndan beni bî-zār leb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 15, Beyit 2). [zerreveş,]

Raḥîmîyem yoluñda **zerreveş** ḥākiyle yeksānem / Güneş gibi velî mihrüñle ey meh iştihārum var (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 67, Beyit 5). [zerreveş,]

Ey Raḥîmî **zerreveş** pā-māl ü ser-gerdānıyam / Bir'ki gündür ol meh-i nā-mihribānum söylemez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 112, Beyit 5). [zerreveş,]

Rikābuñdan cüdā olmak revā mı çihre-i ḥāküm / Güneş yüzlüm senüñ mihrüñde ḥod ben **zerreveş** ḥāküm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 219, Beyit 1). [zerreveş,]

Zerreveş rāz-ı dehānuñ geh nihān itsem dirin / Gün gibi geh mihrüñi ey meh 'ıyān itsem dirin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 266, Beyit 1). [zerreveş,]

Zerreveş yoluñda pā-mālem didüm / Yüz çevirdi āh kim benden o gün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 267, Beyit 4). [zerreveş,]

zerreye al-: Önem vermek, itibar etmek.

Ruḥuñsuz **almam** ey meh **zerreye** ḥūrşîd-i raḥşānı / Yire geçsün neme yarar lebiñsüz āb-ı ḥayvānı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 335, Beyit 1). [zerreye almam, -mam]

Şu deñlü şöhretüm var pertev-i mihrüñle ey meh-rū / Cemālüñ ḥaḳḳı **almam zerreye** ḥūrşîd-i āfākı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 347, Beyit 4). [zerreye almam, -mam]

zerrîn-külāh: Altın külâh, taç.

Başumda şu'le-i sūzum dilümde dūd-ı āhum var / Belā ikliminüñ sultānıyım **zerrîn-külāhum** var
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 76, Beyit 1). [zerrîn-külāhum, -um]

Felek **zerrîn-küleḥ** bir sâde-rû serrâcuñ olmışdur / Çapup gün gibi ırmaz yeldürmek şubḥ u mesâ
rahşın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 235, Beyit 4). [zerrîn-küleḥ,]

zerrîn-libās: Altın elbise.

Dāğlar **zerrîn-libāsum** zaḥm-ı sinem ḥancerüm / Pādişāḥ-ı kişver-i faḫram ḫanā'at leşkerüm (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 208, Beyit 1). [zerrîn-libāsum, -um]

zevāl iriş-: Felaket gelmek.

Sürdügünce yüz rikābuña Rahîmî sāyeveş / İtme 'ār ey meh **irişmez** zerreden mihre **zevāl** (Kütahyalı
Rahîmî Dîvânı, Gazel 178, Beyit 7). [zevāl irişmez, -mez]

zevāl ir-:

1.Felaket gelmek.

Zerreden efzün benüm cürmüm senün 'aşkuñ güneş / Zerreden ḥürşide ey meh-rû **zevāl irmek** muḥāl
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 172, Beyit 6). [zevāl irmek, -mek]

2. Son bulmak, nihayete ermek.

Senün devründe tañ mı başuma gün toğsa ey meh-rû / **Zevāl irmez** gönülde mihr-i ḥadduñ âfitābumdur
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 69, Beyit 2). [zevāl irmez, -mez]

zevāl-i tām: Tamamen yok olma.

Naş irdi māha mihre irişdi **zevāl-i tām** / Ḥüsnuñ şu'ā'ı şāyî' olalı ṭaraf ṭaraf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı,
Gazel 133, Beyit 2). [zevāl-i tām,]

zevk: Keyif, eğlence.

Bu neyde bu nāleyi bu **zevk** u semā' yine / 'Uşşāka bu eṭvār-ı vefā-sāz-ı maḥabbet (Kütahyalı Rahîmî
Dîvânı, Gazel 22, Beyit 3). [zevk,]

Şafā cāmını sürdün bu demün Cemşid-vaḫtisin / Felek bezminde eyle döne döne **zevk** u şihḫatler
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 81, Beyit 3). [zevk,]

Lebün şevkıyla dem şimdi şarāb-ı ḥoş-güvāruñdur / Ele kendü ayağıyla gele **zevk** ol şikāruñdur
(Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 95, Beyit 1). [zevk,]

zevrak: Sandal, kayık.

Maḥabbet **zevraḳın** sürmek dilerseñ baḥr-i mihr içre / Güzāfın olmaz ol bu āh gibi rüzgār ister (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 105, Beyit 5). [zevraḳın, -ın]

Geh hecr kenârında gehi ğam yakasında / Şandı dil ü cān **zevraḳı** cünbâne şalınsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 254, Beyit 12). [zevraḳı, -ı]

zeyn eyle-: Süslemek, donatmak, bezemek.

Lāle şanma çeşm-i ‘āşıḳdan dökilmiş kaçredür / Ey gül-i ter uşbu dem **zeyn eyleyen** şahrā yüzün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 246, Beyit 3). [zeyn eyleyen, -yen]

zeyn it-: Süslemek, bezemek.

Dāğ-ı ğam şol deñlü **zeyn itdi** Raḥîmî cismümi / Şüphenüñ ḥıl‘at geyürdi gūyiyā şeh-zād aña (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 8, Beyit 5). [zeyn itdi, -di]

Yaşum üzre gösterür her dem gözüm ḥünîn-ḥabāb / **Zeyn ider** gūyā donanma ile ol deryā yüzün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 246, Beyit 2). [zeyn ider, -er]

Kenār-ı kabrümü **zeyn it** gül ü lāle ile ey ğonca / Öürsem ārzū-yı ḥasret-i ruḥsār u ḥālūñle (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 292, Beyit 4). [zeyn it,]

zeyn ol-: Süslenmek, bezenmek.

Eşk-i ḥasret kana ğarḳ itdi gözüm merdümelerin / Şanki la‘lîn-cāmelerle **zeyn olur** kurbān-ı ‘îd (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 39, Beyit 11). [zeyn olur, -ur]

zıll: Gölge.

Ḥırāmān ḳanda nîk **zıllın** düşürmez ḥāke ḥıfz eyler / Mişāl-i ebr-i Aḥmeddür ki olmış sāyebān şorguc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 25, Beyit 2). [zıllın, -in]

zıll-i ḥakk: Hakkın gölgesi.

Gün yüzünden çöz kemend-i ebr-i zülfüñ aya şal / **Zıll-i Ḥakkın** zerrece mihr itme gel sāye şal (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 166, Beyit 1). [zıll-i ḥakkın, -ın]

zıll-i ḥayāl ol-: Hayal gölgesi olmak.

Āh kim sevdā-yı zülfüñle bu dil āşüfte-ḥāl / Ḳalmadı ḳılca ḳarārūm **oldı** ten **zıll-i ḥayāl** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 178, Beyit 1). [zıll-i ḥayāl oldı, -dı]

zıll-i ḥudā: Allah'ın gölgesi.

Sen ol **zıll-i Ḥudāsın** ey nihāl-i devḥa-i devlet / Özüñ gibi idemez bāğ-ı cennet bir şemer peydā (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 1, Beyit 3). [zıll-i ḥudāsın, -sın]

zıll-i kadd: Boyun gölgesi.

Özini gâh olurmuş beñzedürmiş **zıll-i kaddüñe** / Yıkılsın görmiyeyin bir daği serv-i hırāmānı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 335, Beyit 4). [zıll-i kaddüñe, -üñe]

zıll-i kâmet: Boyun gölgesi.

Zülfüñ gibi bu ‘ömrüñ yokdur kararî ‘ömrüm / Ger **zıll-i kâmetüñde** n’ola iķâmet itsem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 183, Beyit 4). [zıll-i kâmetüñde, -üñde]

zıll-i şanavber: Sevgilinin boyunun gölgesi.

Gördüğüñ **zıll-i şanavber** şanmağıl kuhsârda / Husrevâ nağl-i siyehdür mâtem-i Ferhâd içün (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 241, Beyit 2). [zıll-i şanavber,]

zırh: Zırh.

Yine pehlûsına çekmiş ten-i cânânı **zırh** / Kanda buldı ‘aceb ol mağzen-i pinhânı **zırh** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 293, Beyit 1). [zırh,]

Yaralandı yüregi tîr-i hasedden siperüñ / Kocalı hâle gibi sen meh-i tâbânı **zırh** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 293, Beyit 2). [zırh,]

İligimüñ kûruduğı bu ki her çeb ola râst / Câme-i vaşluña irüp süre devrânı **zırh** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 293, Beyit 3). [zırh,]

Gördi pîrâhenüñi titreyüp üstüme düşer / Çāk çāk itdi bu gayretle girîbânı **zırh** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 293, Beyit 4). [zırh,]

Sâde vü şâf-dil olmasa yoluñda ey meh / Pertev-i mihrüñe olmaz idi erzânı **zırh** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 293, Beyit 5). [zırh,]

Bir şehüñ şimdi Raḥîmî kûlıdur ḥalka biliş / ‘Ayn-ı a‘tâf bu ḥalka siper iḥsânı **zırh** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 293, Beyit 6). [zırh,]

Ḥıfz ide ol şeh-i merdânı ḥaṭardan Ḥālîk / Şaḳladuğunca ten-i ‘asker-i Oṣmânı **zırh** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 293, Beyit 7). [zırh,]

zırh-püş ol-: Zırh giyinmek.

Âblar sehm-i sinānuñdan **zırh-püş oldılar** / Tâb-ı tiğüñden şalupdur âteşüñ bağına tâb (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 11, Beyit 4). [zırh-püş oldılar, -dılar]

zîbâ: Güzel, süslü.

Şalınur ol boyı servüm yine ra‘nālîğı var / Gül gibi ḡanc ider ol ḡonca ne **zîbālîğı** var (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 46, Beyit 1). [zîbālîğı, -lîğı]

zihn-i pāk-i bülbul-i rengîn-sühân: Renkli söyleyişli bülbulün temiz hafızası.

Hoş medh itdün Raḥîmî gül yüzün ol goncanuñ / Āferîn ey **zihn-i pāk-i bülbul-i rengîn-sühân** (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 249, Beyit 5). [*zihn-i pāk-i bülbul-i rengîn-sühân,*]

zıkr:

1.Söz, kelam.

Ruḥ-ı verdünle virdüm Süre-i Nûr / Kaşuñ fikr ile **zıkrüm** nûn olupdur (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 45, Beyit 3). [*zıkrüm, -üm*]

Vâkı‘amda dün gece Mecnûnı gördüm zâr ider / Āh u vâveylâ vü Leylâ **zıkrini** tekrâr ider (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 78, Beyit 1). [*zıkrini, -ini*]

2. Anma, yâd etme, hatırlama.

Mâni‘ olmaz fikr ü **zıkrüñe** bu keşret ‘âlemi / ‘Ārif-i tevḥîdüñ olur zâhir ü pinhânı bir (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 68, Beyit 5). [*zıkrüñe, -üñe*]

Dil ile dilüñ fikri **zıkri** kapuñ / Hem üftâde-dil hem dil-fiğâruñum (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 211, Beyit 2). [*zıkri, -i*]

zıkr it-: Anmak, sözünü etmek, bahsetmek.

Zülfüñ añsam çın seher olur dimāğum müşg-bâr / Leblerüñ **zıkr itsem** elfâzum olur gevher-nişâr (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 71, Beyit 1). [*zıkr itsem, -sem*]

La‘l-i kanduñ **zıkr ider** dâ‘im Raḥîmî Ḥusrevâ / Penc şîrîn ṭab‘ olur vaşf-ı lebüñ tekrâr ider (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 82, Beyit 5). [*zıkr ider, -er*]

Müdâm añduķca **zıkr it** hayr ile Mecnûn u Ferhâdı / Raḥîmî biri şeyḥüñdür bu yolda biri üstâduñ (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 156, Beyit 5). [*zıkr it,*]

zıkr-i dehân: Ağzının konuşması.

Yârüñ hayâl-i zülfi Muṭavveldür ey gönül / **Zıkr-i dehânı** şerḥ-i beyân Muḥtaşar gibi (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 351, Beyit 3). [*zıkr-i dehânı,*]

zindân: Zindan, hapisâne.

Düşmenlerüñüñ ura donanması қарауа / Pür-nâle қодı nây ile **zindâna** şalınsun (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 254, Beyit 6). [*zindâna, -a*]

Mısr-ı ‘izzetde ‘azîzüm olımaз şâḥib-serîr / Çekmeyince bir zemân Yûsuf gibi **zindân** ğamın (Kütahyalı Raḥîmî Dîvânı, Gazel 255, Beyit 3). [*zindân,*]

Şabrına şad âferîn ol merd-i şâhib-‘işmetüñ / Virmedi koynını **zindānuñ** Zelîhâ koynına (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 288, Beyit 5). [zindānuñ, -uñ]

zindān-ı ğam: Keder zindanı.

Ġamzeñ öldürsin şaçuñ aşsın günāhum var ise / Göñlümi **zindān-ı ğamda** kılma tek ħabis aĥad (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 35, Beyit 5). [zindān-ı ğamda, -da]

zindān-ı ğam-ı hecr: Ayrılık derdinin zindanı.

Zindān-ı ğam-ı hecre beni eyleme maĥbûs / Cān Yūsufin emr eyle zeneĥdāna şalınsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 253, Beyit 2). [zindān-ı ğam-ı hecre, -e]

zinde eyle-: Canlandırmak.

Hecr ile öldüm meded depret lebüñ şor ĥālūmi / **Zinde eyle** bendeñüm bir cām-ı rûĥ-efzāyla (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 290, Beyit 3). [zinde eyle,]

zinde kıl-: Canlandırmak.

Bir demde biñ mürde **kılur zinde** lebüñ ey ‘İsî-dem / Cān u cihānuñ cānısın cānāna şıĥĥat yaraşur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 103, Beyit 2). [zinde kılur, -ur]

zindegān: Zinde olanlar, diriler, canlılar.

Rahîmî bendeñüñ telĥ itdi şîrîn **zindegānısın** / Bu kār-ı bî-mezāk ey Ĥusrev-i şâhib-kırān sensüz (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 110, Beyit 7). [zindegānısın, -ısın]

zindegānî: Dirilik, canlılık.

Sensizin dirlik dilersem ğamzeñe katlüm ĥalāl / Leblerüñsüz **zindegānî** cānuma olsun ĥarām (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 220, Beyit 3). [zindegānî,]

zinhār: Asla, kat'iyen.

Her gül-i pür-ĥār için zār olma **zinhār** ey göñül / Gülşen-i ‘ālemde yok bir verd--i bî-ĥār ey göñül (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 171, Beyit 1). [zinhār,]

zîrā: Çünkü, şundan dolayı.

‘Ömrüm öñünde ölmege cān virürüm senüñ / **Zîrā** doyunca seyr iderüm ĥanda var göc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 26, Beyit 4). [zîrā,]

Rahîmî ol mehe ‘arz itme mihriñ / Ki **zîrâ** sen gedâ ol şâh-ı evreng (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 149, Beyit 5). [zîrâ,]

zîr-i nigîn: Mührünün altı (emri) || Emrine itaat ettirme.

Eger **zîr-i nigînüm** olsa biñ mülk-i Süleymânı / Dehānuñdan nihān bir kez aña şanma nigāh itdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 184, Beyit 4). [zîr-i nigînüm, -üm]

ziyâ: Parlaklık, aydınlık, ılık.

Sāyeñüm zerrece baña mihr it / Āfitāba **ziyâ** mı eksük olur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 57, Beyit 5). [ziyâ,]

Bu gice gün yüzüñden aldı mı āyâ **ziyâ** meş‘al / Çerāğ-ı māha şevk ‘arz itdi germ olup şehā meş‘al (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 164, Beyit 1). [ziyâ,]

ziyād eyle-: Artırmak, çoğaltmak.

İltifātını Rahîmî mürüñüñ **eyle ziyād** / Vāriş-i mülk-i Süleymânı sezā-yı taht u tāt (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 27, Beyit 5). [ziyād eyle,]

İ‘tibārın Husrevā **eyle** Rahîmîñüñ **ziyād** / Ehl-i nazma tā kıla Şeyhî gibi üstādlık (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 141, Beyit 5). [ziyād eyle,]

ziyād it-: Arttırmak.

Şāhum nazār it luṭf-ı Rahîmîyi **ziyād it** / Ol şā‘ir-i nāzükde bu tarz-ı Hasenî gör (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 52, Beyit 5). [ziyād it,]

Tenümde dāğ-ı gam ḥod her biri bir ṭabla āteşdür / Gören ey kaşı yā oḥdur yiter derdüm **ziyād itme** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 302, Beyit 3). [ziyād itme, -me]

ziyāde ol-: Artmak, çoğalmak.

Ḥün-ı cigerle besler merdüm yaşımı eşküm / **Olsun** demi **ziyāde** bu çeşm-i ḥün-feşānuñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 157, Beyit 4). [ziyāde olsun, -sun]

ziyāfet kıl-: Ziyafet vermek, sunmak.

Ziyāfet kılmağa şāh-ı şitāyı pādīşāh-ı serd / Tolu pālūdeyi yah birle ṭās-ı kün-fe-kān ḥurrem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 196, Beyit 4). [ziyāfet kılmağa, -mağa]

ziyān: Zarar.

La‘lūñ benüm idince yaşıyla cānı şatdum / Ser-māyeden **ziyānum** yok yine māya döndi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 331, Beyit 4). [ziyānum, -um]

ziyānum yok: Zararı, kaybı olmamak.

Müşteriyem leb-i cān-bahşına biñ cān ile ben / **Yok ziyānum** yine bir aşşılı bāzārum var (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 73, Beyit 2). [ziyānum yok, -um]

zuhūr-ı tab^c-ı şerîf: Şerefli karakterin meydana çıkması.

Ẓuhūr-ı tab^c-ı şerîfûñ güherlerin gördi / Raḥîmî bildi nedür muktezā-yı ‘ummānı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 326, Beyit 7). [zuhūr-ı tab^c-ı şerîfûñ, -üñ]

zulm: Eziyet, kötülük, fenalık.

Bu ben āşüfte-dile ey şeh-i ‘ālî nazar it / Zülfüññ **zulmî** ile ḥāl-i perîşānem ben (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 225, Beyit 4). [zulmî, -i]

İtdügi **zulmî** Raḥîmî mūra luṭf it āsafā / Bāri bir gün ‘arz kıl sulṭān Süleymān oğlına (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 306, Beyit 5). [zulmî, -i]

A zālîm **ẓulmüññi** ḥadden aşurma / Bu şeh-rüñ yoksa hiç sulṭānı yok mı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 339, Beyit 2). [ẓulmüññi, -üññi]

İtdüğüñ **zulmî** Raḥîmî kuluña bir gün ola / Diyeler şāh-ı cihāndāra Meḥemmed Çelebi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 348, Beyit 5). [zulmî, -i]

zulm it-: Zulüm etmek, eziyet etmek.

Bize **zulm itmeden** ey çerḥ-i dün dün yoksa āh itdüñ / Alur her ḥaḳḳımız ‘adl issi bir sulṭānımız vardur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 87, Beyit 6). [zulm itmeden, -meden]

zulmet: Karanlık.

Tire rûzum rûşen it ey āfitābum gün gibi / İtme Şarḥanuñ bu Aydın illerin **zulmet** baña (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 4, Beyit 5). [zulmet,]

Ey şaḥı **zulmet** nedür la‘lünde ḥaṭṭ şordum didi / Hızr-ı hoş-demdür delîl-i çeşme-i āb-ı ḥayāt (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 20, Beyit 3). [zulmet,]

Şām-ı maḡrib Hind anuñdur **ẓulmete** varınca tā / ‘Āleme ḥükm itdi şevküñle Sikendervār şem^c (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 127, Beyit 3). [zulmete, -e]

Güneş **zulmet** sehābında çalup olmasa nūrānî / Kıldı pertev-i şevk-i ruḥuñ ānide nūr ānı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 320, Beyit 1). [zulmet,]

zulmet-i hicrān: Ayrılık karanlığı.

Hurrem olmaz ḥātır rûz-ı vişāl-i yār ile / Çekmeyen ey āfitābum **zulmet-i hicrān** gāmın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 255, Beyit 4). [zulmet-i hicrān,]

zulm-i bî-dād: Adaletsiz zulüm.

Ṭolî şanma sâkiyâ billâhi artuḡ bûsesüz / Acıdupdur cânımı bu **zulm-i bî-dāduñ** senüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 162, Beyit 2). [zulm-i bî-dāduñ, -uñ]

zücâc: Sırça, cam şişe.

Bî-tekellûf öpdügiçün la'î-i mey-günüñ şarâb / Taşa çaldı şaydı günden katı ter düşdi **zücâc** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 27, Beyit 4). [zücâc,]

zühre: Utârit'ten sonra güneşe en yakın gezegen, çobanyıldızı.

Fiğānum bir maḡāma irdi şimdi / Dutar göklerde ey meh **zühre** âheng (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 149, Beyit 3). [zühre,]

Nevâ-perdâz olup 'uşşâka ey dil nağmeler göster / Melekler kışsa-gîrsün **zühre** dutsun gökde âhengi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 352, Beyit 2). [zühre,]

Güneş ay ile dutulmuş kapuñda birdür oğlanı / Felek rakḡaş-ı bezmüñ **zühre** hod düşire bir çengi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 352, Beyit 4). [zühre,]

zülâl: Tatlı, güzel su.

Gördükce zaḡm ağız açar tiğ-i ḡançerüñ / Yalmanup özler anı **zülâle** taraf taraf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 133, Beyit 4). [zülâle, -e]

Ġonca-i ġonca **zülâlüñdür** iden ġülşende lâl / Sünbüli bûy-ı kelâlüñdür iden âşüfte-ḡâl (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 172, Beyit 1). [zülâlüñdür, -üñdür]

zülâl-i mîm: (Sevgilinin) dudağının tatlı suyu.

Ḳansın **zülâl-i mîmüñe** 'aṡşân-ı cân u dil / Ol iki dālûñ ile ḡıl ey dil-rubâ meded (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 33, Beyit 2). [zülâl-i mîmüñe, -üñe]

züleyḡâ: Yusuf peygamber ile aralarında çeşitli olaylar geçen ve sonunda onun eşi olan kadın.

Gözüm Yûsuf-cemâlüñ ḡasretiyle şâh-râhuñda / **Züleyḡâ** gibi eyler 'âḡıbet bir reh-güzer peydâ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 2, Beyit 3). [züleyḡâ,]

zülf: Yüzün iki cihetinden sarkan saç, saç bûklümü.

Nesîm-i şubḡ ile dün ġöñlümi **zülfüñe** gönderdüm / Ne andan bir eṡer oldu ne dilden bir ḡaber peydâ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 2, Beyit 4). [zülfüñe, -ñe]

zülfüñ şikesti 'ömr-i dirâze irer ebed / Derdüñ marîzî itmedi dermâna imtizâc (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 24, Beyit 6). [zülfüñ, -üñ]

Râ-kaşlaruñ hayâli gehi **zûlfüñüñ** ğamı / Miskîn-göñül burada perişân olur alır (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 43, Beyit 3). [zûlfüñüñ, -üñüñ]

Bu güzlâr içre ey ğonca görünür add ü **zûlfüñsüz** / Gözüme ok yılanı servi sünbül şekl-i ejderdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 49, Beyit 3). [zûlfüñsüz, -üñsüz]

ara ayğuda ‘ömr-i nâzenini zâyi’ itmekden / Çekilmek dâra **zûlfüñsüz** perişân olmadan yegdür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 50, Beyit 4). [zûlfüñsüz, -üñsüz]

Perişân itme göñlüm ey şabâ dem urma **zûlfinden** / Benüm de başum üzre bir hevâyî sünbülüm vardur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 51, Beyit 3). [zûlfinden, -inden]

Mü’min-i şad-şâle görse **zûlfüñüñ** zünnârını / Ey şanem sevdâ-yı îslâmı oyup tersâ olur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 63, Beyit 2). [zûlfüñüñ, -üñüñ]

Zûlfüñ añsam çın seher olur dimâğum müşğ-bâr / Leblerüñ zıkr itsem elfâzum olur gevher-nişâr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 71, Beyit 1). [zûlfüñ, -üñ]

Zûlfüne dil bağlamayan ‘aqlı yok dîvânedür / La’lüne cân vermeyenüñ her sözi efsânedür (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 92, Beyit 1). [zûlfüne, -üne]

Saña kim bildürür ben ‘aşık-ı miskinüñ aĥvâlin / Benüm sevdâmı **zûlfüñle** perişân olmayan bilmez (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 117, Beyit 2). [zûlfüñle, -üñle]

Zûlfi zencîrine arşu aşılup ırma rakîb / Baña bend itdi anı sen resen-i dâra yapış (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 120, Beyit 4). [zûlfi, -i]

Zûlfi pâyına düşüp utma lebinden tiryâk / Gel bu sevdâyı rakîbâ o ser-i mâra yapış (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 120, Beyit 5). [zûlfi, -i]

Zûlfüñ hayâli ruĥlaruñ alı araf araf / Ben ula itdi bend ile alı araf araf (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 133, Beyit 1). [zûlfüñ, -üñ]

Zûlf ü ĥaddüñ ĥasretinden ĥâk olan bî-dillere / Āh ider arşu duĥân lâle vü kuhsâra bak (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 143, Beyit 3). [zûlf,]

Bu **zûlf** ü ruĥ ele bağlandı dil ol ala / Ey zâhid-i şad sâle zünnâra neden düşdüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 146, Beyit 5). [zûlf,]

Añduca la’lün añma ‘adûdan te‘addi / **Zûlfüñ** ğamıyla ĥaddümi var bâ-iñâlenüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 152, Beyit 4). [zûlfüñ, -üñ]

Zûlfüñ gibi bu ‘ömrüñ yokdur arârı ‘ömrüm / Ger zıll-i âmetünde n’ola iâmet itsem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 183, Beyit 4). [zûlfüñ, -üñ]

Zûlfînüñ pîçi Budin mülkine şalarsa aın / ayd-ı bend idüp anı ‘azm-i ferendüş idelüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 190, Beyit 3). [zûlfînüñ, -inüñ]

Dehânuñ mîmi **zûlfînüñ** ğamı dâl eyledi addüm / Meded yok yire evhâm u ĥayâlât iĥtiyâr itdüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 194, Beyit 5). [zûlfînüñ, -inüñ]

Görmeyelden ey şanem ruĥsâr u **zûlfüñ** ğuşşadan / ‘Ālemüñ bir nice ğün ağ u arasın görmedüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 195, Beyit 3). [zûlfüñ, -üñ]

Bî-arâr eylesin bu dil-i sevdâ-zedemi / **Zûlfüñüñ** bend-i perişânı giriftâruñ olam (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 206, Beyit 3). [zûlfüñüñ, -üñüñ]

Çeşm ü **zülfi** tār-mār itmek diler dil şehrin / Āh ol fettān hem feryād ol ẓarrār hem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 209, Beyit 6). [zülfi, -i]

Tire oldu **zülfi** ü kıddüñsüz Kārasi sancağı / Ay yüzüñsüz Aydın olmuş bir arayı görmedüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 217, Beyit 2). [zülfi,]

Dāne vü dāmiyla hāl ü **zülfiñ** olmazmış şikār / Yüksek uçarmış o pervāz-ı hümāyı görmedüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 217, Beyit 4). [zülfiñ, -üñ]

Zülfi ucından Muṭavvel ser-güzeştüm Muḥtaşar / Ger dehān-ı yārdan vüs‘at bulursam söyleşem (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 223, Beyit 4). [zülfi, -i]

Bu ben āşüfte-dile ey şeh-i ‘ālî nazar it / **zülfiññ** zulmi ile hāl-i perîşānem ben (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 225, Beyit 4). [zülfiññ, -üññ]

Şalın **zülfiñ** gibi gülşen-be-gülşen gitme gel ‘ömrüm / Perîşān bülbülüñi ağladup pür-şiven eylersin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 230, Beyit 3). [zülfiñ, -üñ]

Tîr ğamzeñ yā kaşuñ kıddüñ livā **zülfiñ** cüyüş / Mülk-i hüsne server-i şāhib-kırānsın yā Hüseyin (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 237, Beyit 2). [zülfiñ, -üñ]

Kāmet ü **zülfin** temennā itdügümçün dostlar / Bir elif-kadd ‘ākıbet dāl itdi kıddüm ad için (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 241, Beyit 3). [zülfin, -in]

‘Arız u **zülfiñ** ğamından bî-karār olmuş şabā / Gāhi geşt-i gülşen eyler gāh ider ‘azm-i Hoten (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 249, Beyit 4). [zülfiñ, -üñ]

zülfiñ resenin koyup olan ğayra giriftār / Tizcek göreyin ben anı urğana şalınsun (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 254, Beyit 5). [zülfiñ, -üñ]

zülfiñle ğamze bend ider oldu uğrılavin / Miskîn-dilümi kıldı bu sevdā ayın bayın (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 258, Beyit 1). [zülfiñle, -üñle]

Ey leṭāfet gülşeninde serv-i reftārum Ḥasan / **zülfi** süñbül kıddi gül ferhunde didārum Ḥasan (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 268, Beyit 1). [zülfi, -i]

Dile eksük degüldür kara kayğı yıkar illerden / Tolaşur **zülfi** gibi bir zemān ḥaṭṭ bir zemān ebrū (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 270, Beyit 4). [zülfi, -i]

Dişüñ mānend-i dürr **zülfiñ** gibi müşğ / Bulınmaz Çin ü Māçin ü Yemende (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 277, Beyit 2). [zülfiñ, -üñ]

El kıraldan kıomadı **zülfi** bu miskinde kıarār / Virdi hem şabrı dil-ārāmı dil-ārāmlara (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 279, Beyit 4). [zülfi, -i]

Kıl kıadar bulmadı yol **zülfi** ü miyānına göñül / Yok yire ‘ömri telef eyledi bu sevdāda (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 280, Beyit 2). [zülfi,]

Hemān bir ben degül lāle daḥi çāk-i giribānuñ / Müselsel **zülfiññ** āşüftesidür şimdi süñbülde (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 281, Beyit 3). [zülfiññ, -üññ]

Kıddümi bükdükce **zülfiñ** la‘lüñi kıldum taleb / Pîrlikde başladum çenberde cān-bāz olmağa (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 283, Beyit 3). [zülfiñ, -üñ]

Eksük olmaz **zülfi** ü kıddüñden hevālar başuma / Veh bu sevdādan gelür āhir belālar başuma (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 295, Beyit 1). [zülfi,]

Hamîde **zûlfümü** yâ Rabb o şâh-bâz-ı cemâl / Dil-âver oldu be-ğâyet şebinde tûldür ola (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 307, Beyit 3). [zûlfümü, -ümi]

Bir perînüñ yine bağlandıñ Raḥîmî **zûlfine** / ‘Ömrüm içre şimdi gördüm ey delü aşlu seni (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 315, Beyit 7). [zûlfine, -ine]

Çarârum yok kara **zûlfüñ** gib‘ömrüm târ-mâr oldu / Firâkuñla yaturmışdur dil-ârāmum dil-ârāmı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 324, Beyit 2). [zûlfüñ, -üñ]

Zûlfüne dolanmış işitdüm rakîbi dün gice / Eksük olmaz baña bir sevdâ kara kaygu gibi (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 328, Beyit 6). [zûlfüne, -üne]

zûlf ü ruh: Saç ve yanak.

Baňa cevır itme bu **zûlf ü ruḥıyla** ey şanem dāyim / Şakın kim nāle-i şeb-gîr ü âh-ı şubḥgāhum var (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 76, Beyit 3). [zûlf ü ruḥıyla, -ıyla]

Nev-rûz bende ben baňa **zûlf ü ruḥuñ** yeter / Ânsız berāber oldu Yemende şeb ü nehâr (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 80, Beyit 4). [zûlf ü ruḥuñ, -uñ]

zûlf-i ‘anber: Amber kokulu saç.

Dimāğ-ı cāna irdi şubḥ-dem bir nûkhet-i cān-baḥş / Raḥîmî ol mu‘aṭṭar **zûlf-i ‘anber** varsa bûdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 79, Beyit 4). [zûlf-i ‘anber,]

zûlf-i ‘anber-bār: Amber kokulu saç.

Gönlümi şeydâ benüm bu **zûlf-i ‘anber-bār** ider / ‘Aqlımı yağma şehâ ol çeşm-i pür-seḥḥâr ider (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 82, Beyit 1). [zûlf-i ‘anber-bār,]

zûlf-i dil-ber: Sevgilinin saçı.

Müsel sel dūd-ı āhum **zûlf-i dil-ber** gibi boynumda / Dil-i âşüfteyem zencîr-i sevdâ-yı cününumdur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 85, Beyit 2). [zûlf-i dil-ber,]

zûlf-i dü-tâ: İki büklüm olmuş, kıvrılmış saç.

Geçdi ‘ömrüm âh kim **zûlf-i dü-tâsın** görmedüm / Sāyeveş ḥāk oldum ol devlet hümāsın görmedüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 195, Beyit 1). [zûlf-i dü-tâsın, -sın]

zûlf-i perçem: Kaküldeki saç.

Çam-ı sevdâ-yı hecrüñle perîşân-ḥâldüm ḥayli / Bu gün mecmû‘-ı ḥāṭır birle **zûlf-i perçemüñ** gördüm (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 218, Beyit 3). [zûlf-i perçemüñ, -üñ]

zûlf-i semen-sâ: Yasemin kokulu saç.

Nigāruñ sāye şalaldan berü **zülf-i semen-sāsı** / Başumdan eksük olmadı cihānuñ şūr u ğavġāsı (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 350, Beyit 1). [zülf-i semen-sāsı, -sı]

zülf-i şebāsā: Gece gibi siyah saç.

Her gün alır ‘arızuñ **zülf-i şebāsā** koynına / Hāledür mähı koyar her gice gūyā koynına (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 288, Beyit 1). [zülf-i şebāsā,]

zülfî uci: (Sevgilinin) saçlarının ucu.

‘Aceb Mecnûn-şifat sevdâyî düşdüm **zülfî ucından** / ‘Aceb öldürdi ğam Ferhādveş ey şehd-i güftārum (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 224, Beyit 2). [zülfî ucından,]

zülf-i yār: Sevgilinin saçı.

Budîn mülkini yıkmak hîç **zülf-i yāre** āyindür / Velî ey şāh-ı İslām olma rāzısın nev-ayına (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 303, Beyit 6). [zülf-i yāre, -e]

zülfüñ uci: Sevgilinin saçının ucu.

Zülfüñ ucından Raḥîmîñüñ perîşān kışşasın / Biñde birini anuñ mümkün midür ‘ömrüm dimek (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 160, Beyit 7). [zülfüñ ucından, -ndan]

zülfüñāsā: Saçın gibi.

Bu dil ḥod nice demlerdür esîr-i bend-i ‘aşkuñdur / Perîşān idüp ‘aqlın **zülfüñāsā** tār-mār itme (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 278, Beyit 5). [zülfüñāsā,]

zünnār: Hristiyan keşişlerin çıplak ten üzerine kuşandıkları kıldan yapılmış, kaba ve sert kuşak || Sevgilinin saçları.

Mü’mîn-i şad-şāle görse zülfüñüñ **zünnārını** / Ey şanem sevdā-yı İslāmı koyup tersā olur (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 63, Beyit 2). [zünnārını, -ını]

Ġamze bir keskin ḥarāmî çeşm-i āfet yol başār / Kayd-ı rāh-ı zāhide şad sāledür **zünnār-ı zülf** (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 132, Beyit 3). [zünnār-ı zülf,]

Bu zülf ü ruḥ ele bağlandı dil ol ala / Ey zāhid-i şad sāle **zünnāra** neden düşdüñ (Kütahyalı Rahîmî Dîvânı, Gazel 146, Beyit 5). [zünnāra, -a]

ÖZGEÇMİŞ

Kişisel Bilgiler

Soyadı, adı : YILMAZ, Nilüfer.
Uyruğu : Türkiye Cumhuriyeti
Doğum tarihi ve yeri : 20.03.1993, TİRE
Telefon : 05418407356
e-mail : nilufer.yilmaz.93@gmail.com

Eğitim

Derece	Eğitim Birimi	Mezuniyet Tarihi
Yüksek Lisans	Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi	-
Lisans	Gediz Üniversitesi	2015